Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Α΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Θ΄
(26.09.1968 - 31.07.1969)

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 26ης ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1968

("Ωρα ἐνάρξεως 4.45 μ.μ.)

('Αρ. 1)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδρίας ἡ ὁποία εἶναι ἡ πρώτη συνεδρία τῆς 9ης Συνόδου τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων.

Προσωπικῶς διαπιστώνω ὅτι ὑπάρχει ἀπαρτία καὶ δυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, ἡ ὁποία ὡς πρῶτον θέμα ἔχει τὴν ἐκλογὴν νέου Προέδρου τῆς Βουλῆς.

'Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. Προτείνω τὸν κ. Γλαῦκον Κληρίδην ὡς τὸν Πρόεδρον τοῦ Σώματος τούτου κατὰ τὴν παροῦσαν Σύνοδον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Ο κ. Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑ'Ι'ΩΑΝΝΟΥ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, εἶμαι ἐξουσιοδοτημένος ὑφ' ὅλων τῶν Βουλευτῶν τῆς 'Αριστερᾶς νὰ ὑποστηρίξω τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ ἐντίμου κ. Κληρίδη διὰ τὸ προεδρικὸν ἀξίωμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ἄλλαι ὑποψηφιότητες ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλαι ὑποψηφιότητες θέτω τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐκλογῆς ὡς νέου Προέδρου τῆς Βουλῆς τοῦ ἐντίμου κ. Γλαύκου Κληρίδη ;

'Ο κ. Γλαῦκος Κληρίδης ἐκλέγεται παμψηφεὶ ὡς Πρόεδρος τῆς Βουλῆς.

Καὶ τώρα παρακαλῶ τὸν ἔντιμον κ. Γλαῦκον Κληρίδην, Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, νὰ καταλάβῃ τὴν ἕδραν του.

('Ο κ. Κληρίδης καταλαμβάνει τὴν ἕδραν του)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

(ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ)

"Εντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Θεωρῶ καθῆκον μου νὰ ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τοὺς ἐντίμους κυρίους Βουλευτὰς οἱ ὁποῖοι μοῦ ἔκαμαν τὴν τιμὴν νὰ μὲ ἐπανεκλέξουν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς. Προτίθεμαι νὰ συνεχίσω τὰς ὑπηρεσίας μου ἐπί τινα χρόνον ἀκολουθῶν τὴν τακτικὴν τὴν ὁποίαν εἶχα ἐφαρμόσει μέχρι σήμερον, τῆς ἄνευ οἱουδήποτε φόβου ἢ προκαταλήψεως ἐκφράσεως τῶν ἀπόψεών μου καὶ τῆς διατυπώσεως τῶν εἰσηγήσεών μου πρὸς τοὺς κυρίους Βουλευτάς. 'Ως πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς φράσεως «ἐπί τινα χρόνον», ἔχω ἐκθέσει τὰς ἀπόψεις μου πρὸς τὴν Κοινοβουλευτικὴν 'Ομάδα τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου καὶ πρὸς τοὺς ὑπολοίπους συναδέλφους Βουλευτὰς ὡς καὶ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας καὶ τὴν Κυβέρνησιν.

'Ελπίζω ὅτι ἡ παροῦσα Σύνοδος τῆς Βουλῆς θὰ εἶναι ἐποικοδομητική. Κατ' αὐτὴν θὰ ἐξετασθοῦν Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα πιστεύω ὅτι θὰ συμβάλουν εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Τὸ ἑπόμενον θέμα μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς εἶναι ὁ διορισμὸς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Γραμματέων καὶ τῶν Κοσμητόρων. Καθιερώσαμεν τὴν ἀρχὴν ὅπως οἱ Γραμματεῖς ἐκτελοῦν καὶ χρέη κοσμητόρων. Διὰ τοῦτο θὰ διορίσω ὡς Γραμματεῖς καὶ Κοσμήτορας τοὺς κυρίους Ποσκώτην καὶ Γιαμάκην, τοὺς ὁποίους θεωρῶ καθῆκον μου νὰ εὐχαριστήσω διότι ἐξετέλεσαν μὲ μεγάλην ἱκανότητα καὶ εὐσυνειδησίαν τὰ χρέη τῶν Γραμματέων τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον.

Τὸ τρίτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἐκλογὴ 'Επιτροπῆς 'Επιλογῆς ἡ ὁποία θὰ προβῇ εἰς τὸν διορισμὸν τῶν Κοινοβουλευτικῶν 'Επιτροπῶν.

Παρακαλῶ ἐὰν ὑπάρχουν εἰσηγήσεις ὅπως ἐκτεθοῦν εἰς τὴν Βουλήν.

'Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. "Εχω καταθέσει κατάλογον τῶν ὀνομάτων τῶν Βουλευτῶν τοὺς ὁποίους προτείνω ὡς μέλη τῆς 'Επιτροπῆς 'Επιλογῆς. Οὗτοι εἶναι:

Γλαῦκος Κληρίδης, Πρόεδρος ex officio, Λέλλος Δημητριάδης, 'Αντώνιος 'Αναστασιάδης, Σωτηράκης Γιαννάκης, Γεώργιος 'Ιωαννίδης, 'Ανδρέας Γιάγκου, Παναγιώτης Τουμαζῆς καὶ 'Εζεκίας Παπαϊωάννου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχουν ἄλλαι εἰσηγήσεις ;

'Υπάρχουν ἀντιρρήσεις ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλαι εἰσηγήσεις καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις, οἱ προαναφερθέντες θεωροῦνται ὡς ἐκλεγέντες ὡς μέλη τῆς 'Επιτροπῆς 'Επιλογῆς. 'Η 'Επιτροπὴ 'Επιλογῆς θὰ συνέλθῃ ἐντὸς τῆς σήμερον ἢ αὔριον διὰ νὰ διορίσῃ τὰς Κοινοβουλευτικὰς 'Επιτροπάς, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀναλάβουν ἀμέσως τὸ ἔργον των λόγῳ τοῦ ὅτι θὰ κατατεθοῦν σήμερα ἀρκετὰ Νομοσχέδια—ἐν συνόλῳ 21—καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καθυστερήσῃ ὁ διορισμὸς τῶν

'Επιτροπῶν. Μεταξὺ τῶν Νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα θὰ κατατεθοῦν ὑπάρχουν ὡρισμένα τὰ ὁποῖα χρήζουν ἐξετάσεως ἐντὸς συντόμου χρονικοῦ διαστήματος, ὅπως τὸ θέμα τῆς αὐξήσεως τῶν μισθῶν τῶν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων. Διὰ τοῦτο θὰ ὁρίσω συνεδρίασιν τῆς 'Επιτροπῆς 'Επιλογῆς ἀμέσως μετὰ ἀπὸ τὴν συνεδρίαν τῆς Βουλῆς διὰ νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ θέματος τοῦ καταρτισμοῦ τῶν 'Επιτροπῶν· ὡς ἀνέφερα αἱ 'Επιτροπαὶ θὰ ἀρχίσουν ἀμέσως ἐργασίαν ἀλλὰ ἡ σύνθεσίς των θὰ ἀνακοινωθῇ κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Κεφάλαιον Α : 'Ερωτήσεις—'Απαντήσεις.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην 'Απριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην 'Απριλίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς 5ημέρου ἐργασίας καὶ τῆς 2ημέρου ἀναπαύσεως ἐφηρμόσθη ἤδη ἐπιτυχῶς εἰς ἀρκετὰς Εὐρωπαϊκὰς καὶ ἄλλας χώρας μὲ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς μορφώσεως, ἀναπαύσεως καὶ τῆς ψυχαγωγίας τῶν ἐργαζομένων, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν εἰς τὰ πλαίσια ἑνὸς προοδευτικοῦ φιλεργατικοῦ νομοθετικοῦ κύκλου, ποὺ ἤρχισεν ἤδη ἐφαρμόζον, σκοπεῖ νὰ εἰσηγηθῇ τὴν σύντομον ἐφαρμογὴν τοῦ ἐν λόγῳ θεσμοῦ καὶ ἐν Κύπρῳ, δοθέντος ὅτι ὡρισμέναι ἀφ' ἑνὸς ἐπιχειρήσεις τὸ ἔχουν ἤδη ἐφαρμόσει ἐπιτυχῶς, καὶ αἱ οὕτω ἀπολλύμεναι ὧραι θὰ ἀναπληροῦνται ἀφ' ἑτέρου, κατὰ τὰς πέντε ἐργασίμους ἡμέρας».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην 'Ιουλίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας καὶ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 11ην 'Απριλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ 'Υπουργεῖον δὲν ἀντεμετώπισεν οὔτε καὶ ἀντιμετωπίζει ἐπὶ τοῦ παρόντος θέμα εἰσαγωγῆς τοῦ θεσμοῦ τῆς πενθημέρου ἑβδομαδιαίας ἐργασίας ἐν Κύπρῳ, καὶ συνεπῶς τὸ θέμα τοῦτο δὲν ἐξητάσθη ὑφ' ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ 'Υπουργείου ἢ ἀπὸ ὅλας τὰς ἀπόψεις τοῦ προβλήματος, ἤτοι νομικάς, κοινωνικάς, οἰκονομικάς, ἀπὸ πλευρᾶς παραγωγικότητος ἢ ἐργατικῶν σχέσεων. Περαιτέρω ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τὸ 'Υπουργεῖον ὑπέχει θέσιν ἐμμέσως ἐνδιαφερομένου καὶ οὐχὶ ἀμέσως ἐπηρεαζομένου.

'Η θέσις αὐτὴ τοῦ 'Υπουργείου πηγάζει ἐκ τῆς δεδηλωμένης πολιτικῆς τούτου ὅπως ὁ διὰ νομοθεσίας Κυβερνητικὸς παρεμβατισμὸς ἀποφεύγεται ἐκεῖ ὅπου αἱ συνήθεις συνδικαλιστικαὶ δραστηριότητες δύνανται νὰ ἐπιλύσουν ἀποτελεσματικῶς ἓν θέμα. Τὸ ἐγειρόμενον δὲ θέμα δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἓν κατ' ἐξοχὴν τοιοῦτον, δυνάμενον νὰ ἐπιλυθῇ διὰ συνεννοήσεων καὶ διαπραγματεύσεων μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων, καὶ μάλιστα ἀναλόγως τῶν εἰδικῶν καὶ συγκεκριμένων συνθηκῶν ἑκάστης περιπτώσεως, καὶ ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῶν εἰδικῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα ἐγείρονται εἰς ἕκαστον τομέα τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος.

'Εκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ τῆς πενθημέρου ἑβδομαδιαίας ἐργασίας ἀναμφιβόλως ἐκτὸς τῶν εὐεργετικῶν ὠφελημάτων τὰ ὁποῖα οἱ ἐργαζόμενοι θὰ προσκομίσουν, θὰ προκύψουν πιστεύω προβλήματα μὲ σοβαρὸν ἀντίκτυπον ἐπὶ τῆς ἐν γένει οἰκονομίας τοῦ τόπου. Οὐχὶ μόνον τὸ σύνολον τῆς παραγωγῆς καὶ ἀποδόσεως θὰ μειωθῇ ἀλλὰ προσθέτως πρέπει νὰ ὑπολογισθῇ καὶ ἡ ζημία ἐκ τῆς μειώσεως, εἰς πλείστους τομεῖς, τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος. (Π.χ.

εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὰς ἀγοραπωλησίας). Δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ἄλλωστε ὅτι ἐργαζόμενοι δὲν εἶναι μόνον οἱ ἐπὶ μισθῷ ἢ ἡμερομισθίῳ ἀπασχολούμενοι. Μεγάλη μερὶς ἐργαζομένων, αὐτοαπασχολουμένων, καταστηματαρχῶν, ἐπιχειρηματιῶν κ.λ.π. ἐξαρτοῦν ἀπολύτως τὸ ὕψος τοῦ εἰσοδήματός των ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ ἡμερῶν ἀπασχολήσεώς των καὶ τῆς ἐντάσεως ἢ μὴ τῆς ἐμπορικῆς κινήσεως καὶ δὴ εἰς τὰς πόλεις. Παραλλήλως δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν ἐὰν πενθήμερος ἑβδομαδιαία ἐργασία ἤθελεν ἐφαρμοσθῆ μόνον διὰ τοὺς μισθοσυντηρήτους ἐργαζομένους, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς μικροκαταστηματάρχας καὶ πολὺ περισσότερον διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας καταστημάτων καὶ ἐργαστηρίων. Τότε ὅμως θὰ μειωθοῦν σοβαρῶς αἱ ἀπολαβαὶ καὶ τὰ εἰσοδήματα τῆς μεγάλης αὐτῆς τάξεως. Ἐὰν ἀντιθέτως ὅμως δὲν ἤθελον ἐφαρμοσθῆ διὰ καταστηματάρχας καὶ τοὺς ὑπαλλήλους των τότε καὶ πάλιν τὰ εἰσοδήματα τῆς τάξεως αὐτῆς θὰ μειωθοῦν διότι εἶναι φυσικὸν διὰ τῆς πενθημέρου ἐργασίμου ἑβδομάδος νὰ μειωθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν καταναλωτῶν καὶ ἐν γένει ἡ ἐμπορικὴ κίνησις τοῦ Σαββάτου.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο δὲν δύναται νὰ καθορίσῃ χρόνον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς πενθημέρου ἑβδομαδιαίας ἐργασίας ἐφ' ὅσον οὐσιαστικῶς δὲν ἀντιμετωπίζει τὸ ἐνδεχόμενον υἱοθετήσεως τῆς προτάσεως εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον. Οὐδόλως ἐν τούτοις προδικάζει τὴν τελικὴν θέσιν τούτου ἐπὶ τοῦ θέματος, ἐὰν καὶ ὅταν τὸ θέμα τοῦτο ἤθελε τεθῆ ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργείου πρὸς ἐξέτασιν καὶ λύσιν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Μαΐου 1968.

«Καθ' ὅλην τὴν Ἐπαρχίαν Πάφου ὑπάρχουν χωριτικαὶ ὁδοὶ μὴ ἀσφαλτοστρωμέναι, μήκους 220 κατὰ προσέγγισιν μιλίων, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐν πολλοῖς ἀδιάβατοι καὶ καθιστοῦν δύσκολον τὴν συγκοινωνίαν πολλῶν χωρίων τῆς Πάφου, ἰδίως κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ κατὰ τὴν περίοδον τῆς μεταφορᾶς τῶν διαφόρων ἀγροτικῶν προϊόντων, διὰ τὴν ὁποίαν μεταφορὰν πληρώνονται καὶ ὑψηλότερα ἀγώγια, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποβαίνει πρὸς ζημίαν τῶν παραγωγῶν μας.

Ἐρωτᾶται :

(α) Πῶς μελετᾶ ἡ Κυβέρνησις τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ σοβαροῦ τούτου προβλήματος.

(β) Κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ διαθέσῃ περισσότερα χρηματικὰ κονδύλια διὰ τὸ σοβαρὸν τοῦτο πρόβλημα τῆς Πάφου, οὕτως ὥστε καὶ ἡ Ἐπαρχία αὕτη νὰ δυνηθῇ νὰ συμβαδίσῃ ἰσοτίμως μετὰ τῶν ἄλλων Ἐπαρχιῶν εἰς τὸν τομέα αὐτόν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Αὐγούστου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 23ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Ὡς τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς γνωρίζουν ὅλα τὰ ἔργα ὁδοποιΐας μελετῶνται καὶ ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Βουλῆς καθ' ἕκαστον ἔτος, ὅτε καὶ περιλαμβάνονται εἰς τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμόν.

Κατὰ τὴν διαρρεύσασαν πενταετίαν ὑπὸ τῆς Ἐπαρχιακῆς Διοικήσεως Πάφου, διετέθησαν πιστώσεις ὕψους £190.583 διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου τῆς Ἐπαρχίας Πάφου. Ἀναλυτικῶς αὗται διετέθησαν ὡς ἀκολούθως :

(α) συντήρησιν δρόμων	£95.960
(β) βελτίωσιν δρόμων	£30.885
(γ) ἀσφαλτόστρωσιν δρόμων	£47.476
(δ) διάνοιξιν νέων δρόμων εἰς ἀμπελουργικὰς περιοχάς	£16.262
Σύνολον	£190.583»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Μαΐου 1968.

«Παρ' ὅλον ὅτι εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Κεφαλαίου 22 «Ἀγροτικὴ Ἀνάπτυξις» τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1968 ἐψηφίσθη ποσὸν £100.000 διὰ τὴν μετακίνησιν τῶν χωρίων Μαθηκολώνης, Ἄνω Κυβίδων καὶ Κοιλανίου, ἐν τούτοις ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν ἐν λόγῳ χωρίων ἐκφράζονται παράπονα ὅτι μέχρι σήμερον οὐδεμία ἐργασία ἐγένετο πρὸς μετακίνησιν τῶν ρηθέντων χωρίων ἂν καὶ παρῆλθον ἔκτοτε πέντε μῆνες.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖοι σοβαροὶ λόγοι συνέτεινον εἰς τὴν καθυστέρησιν ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν μετακινήσεώς των».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰουλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 27ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ἡ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν τῆς μετακινήσεως τῶν χωρίων Μαθηκολώνης, Ἄνω Κυβίδων καὶ Κοιλανίου δὲν κατέστη δυνατή, λόγῳ τοῦ μὴ καθορισμοῦ εἰσέτι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῶν κριτηρίων δυνάμει τῶν ὁποίων θὰ παρέχωνται πιστώσεις διὰ τὴν μετακίνησιν τῶν χωρίων.

Ἡ ἐργασία θὰ ἀρχίσῃ εὐθὺς ὡς διευθετηθῇ τὸ ὡς ἄνω θέμα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Ἡροδότου Νικολαΐδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Ἰουνίου 1968.

«Συνεπείᾳ πτώσεως χαλάζης εἰς ὡρισμένας ἀμπελουργικὰς περιοχὰς τῆς Πάφου προεκλήθη ὁλοσχερὴς καταστροφὴ τῶν προϊόντων τῆς ἀμπέλου, ὡς εἰς τὰ χωρία Χούλου, Λεμόνα, Ἅγιος Δημητριανός, κ.λ.π.

Δύναται τὸ ὑπεύθυνον Ὑπουργεῖον νὰ μᾶς πληροφορήσῃ κατὰ πόσον ὑπάρχει πρόθεσις ἀποζημιώσεως τῶν ἀμπελουργῶν τῶν ὁποίων τὰ ἀμπελουργικὰ προϊόντα κατεστράφησαν»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Αὐγούστου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 7ην Ἰουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Ἡροδότου Νικολαΐδη.

«Αἱ προκύψασαι ζημίαι εἰς τὰς ἀμπελουργικὰς περιοχὰς τῆς Ἐπαρχίας Πάφου δὲν εἶναι σοβαραὶ καὶ οἱ ἐπηρεασθέντες ἀμπελουργοὶ δὲν θὰ ἀντιμετωπίσουν σοβαρὰς οἰκονομικὰς δυσχερείας. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 800 ζημιωθέντων ἀμπελουργῶν 408 πρόσωπα ἠγόρασαν μετοχὰς τοῦ Σχεδίου Ἀσφαλίσεως Γεωργικῶν Προϊόντων, πρὸ τοῦ τέλους δὲ τοῦ ἔτους θὰ καταβληθῇ εἰς αὐτοὺς ἡ ὑπὸ τοῦ Σχεδίου προνοουμένη ἀποζημίωσις. Εἰς τοὺς ὑπολοίπους ἀμπελουργούς, οἵτινες, λόγῳ ἀμελείας, δὲν ἠγόρασαν μετοχάς, οὐδὲν ποσὸν εἶναι δυνατὸν νὰ καταβληθῇ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Ἰουνίου 1968.

«Εἰς τὸ χωρίον Πέρα Πεδὶ εἰς τὸ ὁποῖον παράγεται μεγάλη ποσότης μήλων, ὑπάρχουν 900 περίπου στρέμματα γῆς τὰ ὁποῖα στεροῦνται τοῦ ἀναγκαίου

ἀρδευσίμου ὕδατος. Ἐπίσης ὑπάρχουν ἕτερα 1500 περίπου στρέμματα γῆς τῆς περιοχῆς Κοιλανίου καὶ ἄλλα 500 περίπου στρέμματα γῆς τῆς περιοχῆς Μανδριῶν τὰ ὁποῖα στεροῦνται ἀρδευσίμου ὕδατος καὶ ἡ φύτευσίς των μὲ ὀπωροφόρα δένδρα καθίσταται ἀδύνατος.

Ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων κατοίκων τῶν ἐν λόγῳ χωρίων ἐπανειλημμένως ὑπεβλήθη τὸ αἴτημα κατασκευῆς ὑδατοφράκτου εἰς τὴν περιοχὴν Δασονομείου Πλατρῶν παρὰ τὴν τοποθεσίαν «Μιλλομέρι» πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἱκανοποιηθοῦν αἱ ἀρδευτικαὶ ἀνάγκαι τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς καὶ νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ φρουτοπαραγωγὴ εἰς τὰ ἐν λόγῳ 2900 περίπου στρέμματα γῆς, ἀλλὰ ἀτυχῶς μέχρι τῆς στιγμῆς τὸ αἴτημα τῶν ἐν λόγῳ χωρίων δὲν ἔτυχεν ἱκανοποιήσεως.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ ἀκόλουθα :

(1) Ἔτυχεν ἢ μὴ τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ μελέτης τὸ σχέδιον κατασκευῆς ὑδατοφράκτου εἰς τὴν περιοχὴν Δασονομείου Πλατρῶν παρὰ τὴν τοποθεσίαν «Μιλλομέρι» ;

(2) Ἐὰν ναί, ἐκρίθη τοῦτο ἀναγκαῖον καὶ οἰκονομικῶς ἐπωφελές ;

(3) Ὑπάρχει σκέψις νὰ ζητηθῇ ὅπως συμπεριληφθῇ ἡ κατασκευὴ τοῦ ἐν λόγῳ ὑδατοφράκτου εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969 καθότι ἡ κατασκευή του θὰ συμβάλῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν γεωργικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Αὐγούστου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην Ἰουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Τὸ ἐν λόγῳ πρόβλημα ἐμελετήθη ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων ἀπὸ τὸ 1962. Ἡ τότε γνώμη ὡς καὶ ἡ σημερινὴ τῶν εἰδικῶν εἶναι :

«Ἀνέγερσις φράγματος εἰς τὴν ἐν λόγῳ περιοχὴν κρίνεται ὡς μὴ οἰκονομική».»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Ἡροδότου Νικολαΐδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Ἰουνίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι μερικαὶ Συνεργατικαὶ παραλαμβάνουσι τὰ σιτηρὰ ἕνα μῆνα περίπου πρὸ τῆς καθωρισμένης ἡμερομηνίας, δύναται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν :

(α) Διατὶ ὑπάρχουν δύο μέτρα καὶ δύο σταθμά ;

(β) Ἡ παραλαβὴ ἕνα μῆνα πρὸ τῆς καθωρισμένης ἡμερομηνίας δὲν θὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὴν καταστροφὴν τῶν προϊόντων τούτων μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ζημίαν τοῦ κράτους καὶ πιθανὸν ἀσθενείας τῶν ζώων εἰς τὰ ὁποῖα χορηγοῦνται ὡς τροφή»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Αὐγούστου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην Ἰουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Ἡροδότου Νικολαΐδη.

Οὐδόλως εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὑπάρχουν δύο μέτρα καὶ δύο σταθμὰ ὡς πρὸς τὴν ἔναρξιν συγκεντρώσεως τῶν σιτηρῶν. Αἱ ἡμερομηνίαι ἐνάρξεως τῆς συγκεντρώσεως καθορίζονται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Σιτηρῶν δυνάμει τοῦ περὶ Ἐλέγχου Νόμου, καὶ ἰσχύουν δι' ὅλας τὰς Συνεργατικὰς ἀνεξαιρέτως. Αἱ διὰ τὴν ἐσοδείαν τοῦ 1968 καθορισθεῖσαι ἡμερομηνίαι ἦσαν διὰ μὲν τὴν κριθὴν ἡ 17η Ἰουνίου καὶ διὰ τὸν σῖτον ἡ 15η Ἰουλίου 1968. Ἡ παραλαβὴ σιτηρῶν ὑπὸ τῶν Συνεργατικῶν ἤρχισεν ἀπὸ τῶν ἡμερομηνιῶν ἐκείνων.

Ὑπῆρξαν φῆμαι ὅτι Συνεργατικαί τινες, ἰδίως τῆς περιοχῆς Κτήματος, παρέλαβον κριθὴν ἀπὸ παραγωγοὺς πρὸ τῆς 17ης Ἰουνίου 1968, καὶ ὅτι αἱ ἐν λόγῳ παραλαβαὶ ἐγένοντο πρὸς διευκόλυνσιν μελῶν των τὰ ὁποῖα δὲν διέθετον ἐπαρκῆ καὶ κατάλληλον ἀποθηκευτικὸν χῶρον εἰς τὰς κατοικίας των. Ἐὰν πράγματι μερικαὶ τῶν Συνεργατικῶν προέβησαν εἰς τοιαύτας ἐνεργείας, ἔπραξαν οὕτω ἐπὶ ἰδίῳ κινδύνῳ· καθότι κατὰ τὴν παραλαβὴν τῆς κριθῆς εἰς τὰς ἀποθήκας της ἡ Ἐπιτροπὴ Σιτηρῶν θὰ ἐπιβαρύνῃ τὰς συνεργατικὰς μὲ πᾶσαν φύραν ἡ ὁποία πιθανὸν νὰ προέκυψεν ἐν τῷ μεταξύ, ἢ καὶ νὰ ἀπορρίψῃ ταύτην ἐάν, κατὰ τὸν ἔλεγχον πρὸ τῆς παραλαβῆς, παρατηρήσῃ ὅτι ἡ ἐν λόγῳ κριθὴ περιέχει ὑγρασίαν ἢ ἀκαθαρσίαν πέραν ὡρισμένου ὁρίου ἢ κρίνῃ ταύτην ὡς μὴ ἐμπορεύσιμον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Ἰουνίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῆς ἐπικειμένης παραλαβῆς σιτηρῶν καὶ τῆς ὑφισταμένης Νομοθεσίας ἀπαγορευούσης τὴν παραλαβὴν σιτηρῶν ὑπὸ οἱουδήποτε ἐκτὸς τῆς Ἐπιτροπῆς Σιτηρῶν ἢ τῶν δεόντως ἐξουσιοδοτημένων ὀργάνων αὐτῆς, παρακαλῶ ὅπως ἡ ἁρμοδία Ἀρχὴ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα :

(α) Κατὰ πόσον περιῆλθεν εἰς γνῶσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Σιτηρῶν ὅτι παρελήφθησαν σιτηρὰ εἰς τὸ παρελθὸν ὑπὸ ἰδιωτῶν.

(β) Ποῖα μέτρα λαμβάνονται διὰ τὴν παρεμπόδισιν τῆς παραλαβῆς σιτηρῶν ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν τούτων».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Αὐγούστου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην Ἰουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη.

«Ἡ Ἐπιτροπὴ Σιτηρῶν δὲν εἶχε πληροφορίας ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἰδιῶται ἠγόρασαν σιτηρὰ ἀπ' εὐθείας παρὰ παραγωγῶν.

Ὡς εἶναι γνωστόν, ἀγορὰ ἢ πώλησις σιτηρῶν ὑπὸ μὴ ἐξουσιοδοτημένων προσώπων ἀποτελεῖ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ περὶ Ἐλέγχου Σιτηρῶν Νόμου, καὶ οἱ παραβάται ὑπόκεινται εἰς ποινικὴν δίωξιν.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, αἱ διὰ τὸ ἔτος 1968 γενόμεναι διευθετήσεις ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Σιτηρῶν μέσῳ τῶν ἀντιπροσώπων της, ἤτοι τῆς Συνεργατικῆς Ἑνώσεως Διακινήσεως Σιτηρῶν Λτδ., εἶναι τοιαῦται ὥστε νὰ συντελῆται ἄνευ καθυστερήσεως ἡ παράδοσις τῶν σιτηρῶν ὑπὸ τῶν παραγωγῶν καθὼς καὶ ἡ δέουσα πληρωμὴ πρὸς αὐτούς. Συνεπῶς, δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχουν λόγοι ἀναγκάζοντες τοὺς παραγωγοὺς νὰ ἐπιζητοῦν τὴν πώλησιν σιτηρῶν εἰς ἰδιώτας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Ἰουνίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῆς ἐπικινδύνου ἀκολουθουμένης διαδικασίας καθ' ἣν ἐπιτρέπεται ἡ ἀποθήκευσις μεγάλου ἀριθμοῦ κυλίνδρων ὑγραερίων εἰς τὰ ἰσόγεια ἢ τὰ ὑπόγεια πολυκατοικιῶν καὶ δὴ εἰς πυκνοκατωκημένας περιοχὰς τόσον τῆς πρωτευούσης ὅσον καὶ ἄλλων πόλεων, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :

(α) Ἐὰν σκοπεύῃ νὰ ἐπεξηγήσῃ πρὸς τοὺς ἰθύνοντας καὶ ἰδιοκτήτας τῶν ἐν λόγῳ ἀποθηκῶν τὸ μέγεθος τοῦ ἐπικρεμαμένου κινδύνου ἐκ τῆς

τοιαύτης διαδικασίας ἀποθηκεύσεως δι' ὁλόκληρα τετράγωνα πόλεων, καὶ νὰ συστήσῃ πρὸς τούτους τὴν ἐκκένωσιν τῶν οὕτω χρησιμοποιουμένων ἀποθηκευτικῶν χώρων· καὶ

(β) ἐὰν σκοπεύῃ νὰ εἰσάξῃ νομοσχέδιον προνοοῦν διὰ τὴν λῆψιν μέτρου ἢ μέτρων πρὸς προστασίαν τοῦ κοινοῦ ἐκ τῶν διαφόρων κινδύνων ποὺ προέρχονται ἐκ τῆς ὡς εἴθισται διαδικασίας χρήσεως κατ' οἶκον τοῦ ὑγραερίου, πρὸς μείωσιν τῶν σημειουμένων ἀτυχημάτων εἰς τὸν τόπον, κατὰ τὸ πρότυπον νομοθεσίας ἰσχυούσης εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὡς εἰς Ἰσραὴλ καὶ ἀλλαχοῦ».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Σεπτεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 28ην Ἰουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Ἡ Πυροσβεστικὴ Ὑπηρεσία κατετόπισε, κατὰ καιρούς, τοὺς ἰδιοκτήτας ἀποθηκῶν καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς εἰσαγωγεῖς ὑγραερίου περὶ τῶν κινδύνων τῆς ἀποθηκεύσεως μεγάλων ποσοτήτων ὑγραερίου καὶ ὑπέδειξεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀνάγκην ὅπως ἀποφεύγουν τὴν ἀποθήκευσιν ὑγραερίου εἰς ὑπογείους χώρους ἢ πυκνοκατωκημένας περιοχάς. Ὡσαύτως ἡ Πυροσβεστικὴ Ὑπηρεσία συνεβούλευσε τοὺς εἰσαγωγεῖς ἐπὶ τῶν προφυλακτικῶν μέτρων ἅτινα δέον νὰ λαμβάνουν κατὰ τὴν ἐμφιάλωσιν καὶ ἀποθήκευσιν ὑγραερίου.

Πρὸς πλήρη ἐνημέρωσιν τῶν εἰσαγωγέων ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἡ Πυροσβεστικὴ Ὑπηρεσία ἐξησφάλισε μεγάλης σημασίας ἐκπαιδευτικὴν ταινίαν, ἡ ὁποία πραγματεύεται τοὺς κινδύνους πυρκαϊᾶς ἐκ τοῦ ὑγραερίου, καὶ τὴν ὁποίαν προέβαλε πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας καὶ χειριστὰς ἐγκαταστάσεων ἐμφιαλώσεως καὶ ἀποθηκεύσεως ὑγραερίου εἰς Λάρνακα.

Δυστυχῶς οἱ λιανοπῶλαι ὑγραερίου εὑρίσκονται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐκτὸς ἐλέγχου λόγῳ ἐλλείψεως σχετικῆς νομοθεσίας. Πρὸς κάλυψιν τῆς ἐλλείψεως ταύτης τὸ ἡμέτερον Ὑπουργεῖον προβαίνει ἤδη εἰς τὰς δεούσας ἐνεργείας πρὸς θέσπισιν νομοθεσίας ἀφορώσης τὰ ὑγραέρια γενικῶς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Ἰουνίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν Κυθραίας—Πενταδακτύλου ὑπάρχουν περιοχαὶ μὲ χαμηλὰ δάση καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ βοσκοὶ τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς (Χαρδακιωτίσσης—Συρκανιᾶς) ἀντιμετωπίζουν ὀξὺ πρόβλημα διόδου (περάσματος) μέσῳ Πενταδακτύλου τῶν ποιμνίων των ἐκ Κυθραίας πρὸς τὴν ἔναντι περιοχὴν Κυρηνείας (Κλεπίνης, Ἁγ. Ἐπικτήτου, Μπέλα Πάϊς, κ.λ.π.) ὅπου ἔχουν ἰδιοκτήτους βοσκοτόπους, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :

1ον Ἐὰν ὑπάρχῃ προοπτικὴ ἐκχωρήσεως ἀδείας δι' ἐλευθέραν βόσκησιν εἰς τὰ ἐν λόγῳ δάση· καὶ 2ον ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις δημιουργίας διόδου ἐκ Συρκανιᾶς μέσῳ Πενταδακτύλου πρὸς τὰς ὡς ἄνω περιοχὰς τῆς Κυρηνείας».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Ἰουλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 28ην Ἰουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Δὲν ὑπάρχουν Χαμηλὰ Δάση εἰς τὴν περιοχὴν Κυθραίας—Πενταδακτύλου, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτραπῇ οἱουδήποτε εἴδους βόσκησις. Βόσκησις ἐντὸς τῶν κυρίων Κρατικῶν Δασῶν τῆς περιοχῆς δὲν ἐπιτρέπεται οὔτε καὶ συνιστᾶται.

Δὲν ὑπάρχει πρόβλημα διόδου διὰ τοὺς βοσκοὺς τῆς περιοχῆς Κυθραίας, καθ' ὅτι ὑπάρχουν κατὰ μῆκος τῆς ὀροσειρᾶς τρεῖς δίοδοι διὰ μέσου ἰδιωτικῶν κτημάτων, ἤτοι μεταξὺ τῶν Δασῶν Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Πλατανιωτίσσης, μεταξὺ τῶν Δασῶν Δυτικῆς Πλατανιωτίσσης καὶ Πενταδακτύλου καὶ μεταξὺ τῶν Δασῶν Πενταδακτύλου καὶ Βουφαβέντου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Ἰουνίου 1968.

«Τὰ ἔργα διὰ τὴν μετατόπισιν τοῦ χωρίου Πάνω Κυβίδων ἔχουν ἀρχίσει ἀπὸ τοῦ 1965 καὶ παρακαλεῖται ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκονται, ποῦ ὀφείλεται ἡ σχετικὴ καθυστέρησις τῆς προόδου τῶν ἐργασιῶν καὶ πότε πιστεύεται ὅτι τὸ νέον χωρίον θὰ εἶναι ἕτοιμον».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰουλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 28ην Ἰουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη.

«Ἡ σχετικὴ καθυστέρησις τῆς ἐργασίας διὰ τὴν μετακίνησιν τοῦ χωρίου Ἄνω Κυβίδων ὀφείλεται εἰς τὸν μὴ καθορισμὸν εἰσέτι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῶν κριτηρίων δυνάμει τῶν ὁποίων θὰ παρέχωνται πιστώσεις διὰ τὴν μετακίνησιν τῶν χωρίων.

Ἡ ἐργασία θὰ ἀρχίσῃ εὐθὺς ὡς διευθετηθῇ τὸ ὡς ἄνω θέμα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Ἰουνίου 1968.

«Ὡς πληροφοροῦμαι κατέληξε νὰ εἶναι σύνηθες φαινόμενον, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ποδοσφαιρικῶν συναντήσεων νὰ ρίπτωνται κροτῖδες καὶ φιάλαι, πρᾶγμα ἐπικίνδυνον καὶ διὰ τοὺς παίκτας καὶ διὰ τοὺς θεατάς.

Τὰ ὡραῖα καὶ πολιτισμένα αὐτὰ πράγματα γίνονται ὑπὸ τὰ ὄμματα τῆς Ἀστυνομίας καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ, ὡς πληροφοροῦμαι, φιλάθλων μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐξακολουθοῦσι νὰ γίνωνται ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν.

Παρακαλεῖται ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τί μέτρα ἐλήφθησαν μέχρι σήμερον ἢ τί μέτρα πρόκειται νὰ ληφθῶσι διὰ νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν συνέχισιν αὐτῆς τῆς ἀπαραδέκτου καταστάσεως»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Σεπτεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 28ην Ἰουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη.

«Οἱ Ἀστυνομικοὶ Διευθυνταὶ τῶν Ἐπαρχιῶν, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν οἰκείων Συμβουλίων τῶν Γυμναστικῶν Συλλόγων καὶ τῶν Ἐπάρχων λαμβάνουν τὰ κάτωθι ἕκτακτα μέτρα πρὸς τὸν σκοπὸν προλήψεως οἱωνδήποτε ἐνδεχομένων ἐπεισοδίων κατὰ τὴν διάρκειαν ποδοσφαιρικῶν συναντήσεων :

(α) Ἀπαγορεύουν τὴν εἴσοδον ἐντὸς τοῦ στίβου παντὸς προσώπου πλὴν τῶν ποδοσφαιριστῶν, τοῦ διαιτητοῦ, τῶν ἐποπτῶν γραμμῶν, τῶν προπονητῶν, τοῦ ἰατροῦ καὶ τοῦ συνεργείου Πρώτων Βοηθειῶν· τὴν εἴσοδον ἐλέγχουν ἀξιωματικὸς ἢ λοχίας καὶ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐνδιαφερομένου Γυμναστικοῦ Συλλόγου·

(β) ἀπαγορεύουν τὴν πώλησιν ἀναψυκτικῶν ἐντὸς φιαλῶν·

(γ) φροντίζουν διὰ τὴν τοποθέτησιν ἀστυφυλάκων ἐπὶ τῶν κερκίδων κατὰ κανονικὰ διαστήματα διὰ τὴν πρόληψιν ρίψεως κροτίδων ἢ ἄλλων ἀντικειμένων ἐντὸς τοῦ στίβου καὶ τὴν σύλληψιν παντὸς προσώπου τὸ ὁποῖον ἤθελε προβῆ εἰς τοιαύτας ἐνεργείας·

(δ) ὁσάκις ἡ ἀνάγκη τὸ ἐπιβάλλει Ἀστυνομικὴ Δύναμις εὑρίσκεται ἐν ἐπιφυλακῇ ἐντὸς τοῦ γηπέδου ἢ εἰς κατάλληλον ἄλλον μέρος πρὸς ἀπομάκρυνσιν τυχὸν παρανομούντων·

(ε) οἱ ὁπαδοὶ τῶν ἐνδιαφερομένων σωματείων προειδοποιοῦνται περὶ τῶν λαμβανομένων ἐκτάκτων μέτρων καὶ ἐφιστᾶται ἡ προσοχή των ἐπὶ τῶν συνεπειῶν διὰ τυχὸν δημιουργηθησόμενα ἐπεισόδια· καὶ

(στ) ποδοσφαιρόφιλοι ἀστυφύλακες προειδοποιοῦνται ὅπως ἀπέχουν κάθε συζητήσεως καὶ ὅπως μὴ ἔρχωνται εἰς ἀντεγκλήσεις μετὰ τῶν φιλάθλων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ἰουλίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ἡ ἵδρυσις μιᾶς Κρατικῆς Βιβλιοθήκης συμβάλλει κατὰ τρόπον ἀποφασιστικὸν εἰς τὴν ἐπιστημονικήν, πολιτιστικὴν καὶ ἐθνικὴν ἐξυπηρέτησιν καὶ πρόοδον τοῦ τόπου καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπάρχει ὁ ἀπαιτούμενος πυρὴν δι' ἔναρξιν μιᾶς τοιαύτης προσπαθείας—ὡς ἐκ τῆς κρατικοποιήσεως τῆς δημοτικῆς βιβλιοθήκης Λευκωσίας—παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ὑπάρχῃ προοπτικὴ πραγματοποιήσεως τοῦ ὅλου ἔργου ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς ἔτους, ἢ τῶν προσεχῶν ἔστω ἐτῶν, ἐν ὄψει μάλιστα τοῦ γεγονότος ὅτι μία τοιαύτη προσπάθεια ἔχει ἤδη ἐκτιμηθῆ εἰς δέκα μόνον χιλιάδας λιρῶν, ἀφ' ἑνός, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου, ἡ γενομένη τροποποίησις τοῦ νόμου περὶ Δημοσίας Κυπριακῆς Βιβλιοθήκης ἐχαιρετίσθη ὡς πρῶτον βῆμα πρὸς τὴν ἐν λόγῳ κατεύθυνσιν.

Ἐξ ἄλλου δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον ὅπως μία τοιαύτη ἐνέργεια συνεδυάζετο μὲ τὴν παράλληλον ἵδρυσιν καὶ κρατικῆς πινακοθήκης»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Ἰουλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην Ἰουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἔχει ὑπὸ μελέτην τὸ θέμα τῆς ἱδρύσεως Κρατικῆς Βιβλιοθήκης καὶ δὴ ἐν συνδυασμῷ μετὰ Δημοσίας Πινακοθήκης καὶ Αἰθουσῶν Τελετῶν, Συνεδρίων, Διαλέξεων, κ.λ.π., τοῦ ὅλου συγκροτήματος λαμβάνοντος τὸν χαρακτῆρα Μορφωτικοῦ Κέντρου.

Ἐλπίζεται ὅτι τὸ σχέδιον τοῦτο, διὰ τὸ ὁποῖον προβλέπεται δαπάνη πολὺ μεγαλυτέρα τῆς ἐν τῇ ἐρωτήσει τοῦ ἐντίμου μέλους ἀναφερομένης, θὰ πραγματοποιηθῇ ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ Β΄ Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως, εἰς τὸ ὁποῖον γίνεται καὶ σχετικὴ περὶ τούτου μνεία.

Ἤδη ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου σχετικὰ διαβήματα, ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ἡ διὰ τροποποιήσεως τοῦ περὶ Κυπριακῆς Δημοσίας Βιβλιοθήκης Νόμου ὑπαγωγὴ αὐτῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας. Συναφῶς συνεστήθη Ἐπιτροπὴ τῆς Κυπριακῆς Δημοσίας Βιβλιοθήκης καὶ ἐλήφθησαν τὰ πρῶτα μέτρα ὅπως ἡ Βιβλιοθήκη αὕτη στεγασθῇ προσωρινῶς εἰς τὸ οἴκημα τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας μέχρις ὅτου καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀνέγερσις τοῦ εἰρημένου Μορφωτικοῦ Κέντρου.

Παραλλήλως τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καταβάλλει προσπαθείας πρὸς ἀρτιωτέραν ὀργάνωσιν καὶ ἐμπλουτισμὸν τῆς ὑπ' αὐτὸ Βιβλιοθήκης κατὰ τρόπον ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ εὐρυτέρου κοινοῦ ὡς ἐπίσης καὶ πρὸς ἐμπλουτισμὸν τῆς ὑπ' αὐτοῦ καταρτιζομένης συλλογῆς καλλιτεχνικῶν ἔργων, μέρος τῆς ὁποίας ἐλπίζεται ὅτι θὰ ἐκτεθῇ προσεχῶς εἰς τὴν ἀποπερατουμένην μεγάλην αἴθουσαν αὐτοῦ, μέχρι τῆς ἀνεγέρσεως εἰδικῆς πινακοθήκης».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ἰουλίου 1968.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ ἡ ἀνομβρία ἔχει προξενήσει ἐφέτος πολὺ μεγάλες καταστροφὲς στὴν ἀγροτικὴ παραγωγή, σὲ ἀρκετὲς περιοχές. Ἡ Κυβέρνηση ἔχει προκηρύξει αὐτὲς τὲς περιοχὲς ὡς ἀνομβριόπληχτες, καὶ ἔγινε καταγραφὴ τῶν ζημιῶν ποὺ προξενήθησαν. Βρισκόμαστε τώρα στὰ μέσα Ἰουλίου. Πλησιάζει ἡ περίοδος ποὺ οἱ σιτοπαραγωγοὶ θὰ ἀρχίσουν προετοιμασίες γιὰ τὲς νέες καλλιέργειές των (ἐξασφάλιση σπόρων, λιπασμάτων, δανείων κ.ἄ.). Οἱ σιτοπαραγωγοὶ ἀναμένουν ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση τὴν ἐξαγγελία τῶν μέτρων βοηθείας γιὰ τὲς καταστροφὲς ποὺ ἔπαθαν, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ συνεχίσουν τὲς καλλιέργειες καὶ νὰ συντηρήσουν τὲς οἰκογένειές των.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας σὲ ποιὸ στάδιο βρίσκεται ἡ ἐπεξεργασία τῶν μέτρων βοηθείας πρὸς τοὺς πληγέντες σιτοπαραγωγοὺς καὶ πότε ὑπολογίζεται νὰ ληφθῇ ἀπόφαση ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Ἰουλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην Ἰουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Τὸ σχέδιον παροχῆς βοηθείας πρὸς τοὺς ἀνομβριοπλήκτους παραγωγοὺς εὑρίσκεται εἰς τὸ τελικὸν αὐτοῦ στάδιον.

Οἱ κατάλογοι τῶν ἀνομβριοπλήκτων παραγωγῶν ἀνηρτήθησαν εἰς ὅλα τὰ ἀνομβριόπληκτα χωρία, συμφώνως τῶν προνοιῶν τοῦ σχετικοῦ Νόμου. Ἀκολούθως ἀφοῦ ἐξετασθῶσιν ὑπὸ τῶν Ἐπάρχων, αἱ τυχὸν ὑποβληθεῖσαι ἐνστάσεις, θὰ ἀποσταλῶσιν οἱ κατάλογοι πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἀφοῦ μελετήσῃ τὴν ὅλην ὑπόθεσιν θὰ ὑποβάλῃ εἰσηγήσεις πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον διὰ λῆψιν ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς παρασχεθησομένης πρὸς τοὺς ἀνομβριοπλήκτους παραγωγοὺς βοηθείας.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Κυβέρνησις ἀπετάθη πρὸς τὸν Ὀργανισμὸν Τροφίμων καὶ Γεωργίας τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὴν παροχὴν βοηθείας ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀνομβρίαν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ἰουλίου 1968.

«Σὲ ὡρισμένα χωριὰ τῆς Μεσαορίας ἔχουν γίνει διατρήσεις ἀπὸ ἰδιῶτες γεωργοὺς καὶ ἐξευρέθη ποσότης ὑφαλμύρων νερῶν (Μαραθόβουνον, Βιτσάδαν κ.λ.π.).

Ὑπάρχει πρόγραμμα ἀπὸ μέρους τοῦ Τμήματος Ὑδάτων γιὰ ἐπέκταση αὐτῶν τῶν διατρήσεων καὶ ἀξιοποίησή τους πρὸς ὄφελος τῆς οἰκονομίας τῶν γεωργῶν τῆς περιοχῆς»;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Αὐγούστου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην 'Ιουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Τὸ Τμῆμα 'Αναπτύξεως 'Υδάτων ἔχει ἤδη ἀνορύξει ἀριθμὸν διατρήσεων εἰς τὰς περιοχὰς τῶν χωρίων "Εξω Μετόχι καὶ Μαραθόβουνος, τὰ δὲ μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα εἶναι λίαν ἱκανοποιητικά. Αἱ γεωτρητικαὶ ἐργασίαι θὰ συνεχισθοῦν καὶ θὰ ἐπεκταθοῦν διὰ νὰ καλύψουν μεγάλην ἔκτασιν παρὰ τὸ χωρίον Παλαίκυθρον καὶ Λευκόνοικον. Τοῦτο γίνεται καθ' ὅτι διεπιστώθη ὅτι νοτίως τῆς ὀροσειρᾶς τοῦ Πενταδακτύλου ὑπάρχει ὑδροφόρον στρῶμα ἐκ γύψου, τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ δώσῃ ἱκανοποιητικὰς ποσότητας ὕδατος. 'Ατυχῶς τὸ ὕδωρ τῶν διατρήσεων τούτων εἶναι ἀκατάλληλον δι' ὑδρευτικοὺς σκοπούς, εἶναι ὅμως κατάλληλον δι' ἀρκετὰ εἴδη καλλιεργειῶν.

Δοκιμαστικαὶ διατρήσεις θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ γίνωνται κατὰ τὸ 1968 ὡς καὶ κατὰ τὸ 1969 διὰ νὰ διαπιστωθῇ μέχρι ποίου σημείου δυνάμεθα νὰ στηριχθῶμεν εἰς τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν ὑδροφόρον στρῶμα».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην 'Ιουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην 'Ιουλίου 1968.

«'Επειδὴ διεπιστώθη εἰς τὸ παρελθὸν ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῶν διαφόρων ἔργων δὲν συμβαδίζει μὲ τὸν προγραμματισμόν των, μὲ τὸ ἀνεπιθύμητον ἀποτέλεσμα νὰ ψηφίζωνται ὑπὸ τῆς Βουλῆς διάφορα κονδύλια διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων, ἡ δὲ ἐκτέλεσις αὕτη νὰ καθυστερῇ εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις τόσον ὥστε νὰ γίνεται ἀναγκαία ἡ ἐπαναψήφισις τῶν ἐν λόγῳ κονδυλίων, παρακαλῶ ὅπως ἡ 'Εκτελεστικὴ 'Εξουσία πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν :

(α) Διὰ ποίου τρόπου παρακολουθεῖται καὶ ἐλέγχεται ἡ ἐκτέλεσις τῶν διαφόρων ἔργων καὶ ἡ πρόοδος τούτων, οὕτως ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχῃ περιττὴ καθυστέρησις ;

(β) Ποῖα μέτρα λαμβάνονται εἰς τρόπον ὥστε τὰ διάφορα ψηφιζόμενα κονδύλια πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων νὰ δαπανῶνται ἐγκαίρως, χρησίμως, καὶ ἐπωφελῶς, ὥστε νὰ μὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ ἐπαναψήφισις τούτων» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Σεπτεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην 'Ιουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη.

«Τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων περιλαμβανομένων εἰς τὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως ἀναλαμβάνουν τὰ διάφορα 'Υπουργεῖα καὶ 'Εκτελεστικὰ Τμήματα εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ὁποίων ἐμπίπτουν τὰ ἔργα ταῦτα. Πρὸς τὸν σκοπὸν παρακολουθήσεως τῆς προόδου ἐκτελέσεως τῶν ἔργων ἔχει καθορισθῇ ὑπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου διαδικασία συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν τὰ διάφορα 'Υπουργεῖα καὶ 'Εκτελεστικὰ Κυβερνητικὰ Τμήματα ὑποβάλλουν πρὸς τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ μηνιαίας ἐκθέσεις, ἐν περιπτώσει δὲ ὑπάρξεως σοβαρῶν καθυστερήσεων εἰς τὴν ἔναρξιν ἢ ἐκτέλεσιν ἔργων αὗται ἐξετάζονται ὑπὸ τοῦ Γραφείου καὶ τῆς 'Επιτροπῆς Προγραμματισμοῦ καὶ κατόπιν ἐξακριβώσεως τῶν πραγματικῶν αἰτίων τῶν τοιούτων καθυστερήσεων καταβάλλονται σύντονοι προσπάθειαι ὅπως ληφθοῦν κατάλληλα καὶ ἀποτελεσματικὰ μέτρα πρὸς ἄρσιν ἢ ὑπερπήδησιν ὑφισταμένων κωλυμάτων καὶ ἐμποδίων ἅτινα δυσχεραίνουν ἢ παρεμποδίζουν τὴν μὴ ἔγκαιρον καὶ ἱκανοποιητικὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος δημοσίων ἐπενδύσεων. Τοιουτοτρόπως τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἁρμοδίων 'Υπουργείων καταβάλλει πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν πρὸς ἄρσιν διοικητικῶν, νομικῶν, τεχνικῶν, ὀργανωτικῶν καὶ ἄλλων κωλυμάτων παρεμποδιζόντων τὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν ἐγκριθέντων ἔργων. 'Αδικαιολόγητοι καὶ σοβαραὶ καθυστερήσεις ἀναφέρονται εἰς τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον.

Ἡ ἀδυναμία ἐκτελέσεως ὅλων τῶν προγραμματιζομένων ἔργων ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν μὴ ἔγκαιρον συμπλήρωσιν, ἰδίως εἰς τὴν περίπτωσιν μεγάλων ἔργων, τῶν ἀπαραιτήτων τεχνικοοικονομικῶν μελετῶν, κατασκευαστικῶν σχεδίων, κ.λ.π. ἥτις ὀφείλεται εἰς τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς, πλήρως κατηρτισμένου καὶ πεπειραμένου προσωπικοῦ.

Ἡ ὑπερπήδησις τῶν ἀδυναμιῶν τούτων συνεπάγεται τὴν ἀναδιάρθρωσιν τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ τὸν ἐκσυγχρονισμὸν ὁλοκλήρου τῆς Κρατικῆς μηχανῆς οὕτως ὥστε νὰ δύναται νὰ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀνάγκην προγραμματισμοῦ, συντονισμοῦ καὶ ἐκτελέσεως μεγάλων σχεδίων ἀναπτύξεως. Τοῦτο εἶναι ἔργον δύσκολον καὶ μακροχρόνιον ἔχει δὲ ἐπιτελεσθῆ ἤδη ἀρκετὴ πρόοδος πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην αἱ δὲ προσπάθειαι θὰ συνεχισθοῦν. Ἡ προσαρμογὴ ἐξ ἄλλου τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους πρὸς τὰς ἀνάγκας μιᾶς ραγδαίως ἀναπτυσσομένης οἰκονομίας ἀποτελεῖ μίαν συνεχῆ διαδικασίαν.

Παρ' ὅλον ὅτι εἶναι ἐπιθυμητὸν ὅπως τὰ ἐγκρινόμενα ἔργα ἀναπτύξεως ἐκτελῶνται ἐγκαίρως ἐν τούτοις τυχὸν καθυστέρησις εἰς μερικὰς περιπτώσεις δὲν πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ἑρμηνεύεται ὡς ἐπιζημία ἢ ὡς ἔχουσα πάντοτε δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς γενικῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου καθ' ὅτι πιθανῶς ὁ ρυθμὸς ἐπενδύσεων εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα νὰ εἶναι ὑψηλότερος τοῦ προβλεφθέντος καὶ οὕτω πως νὰ ἐξασφαλίζεται ὁ ἐπιθυμητὸς ρυθμὸς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Ἐν δεδομένῃ στιγμῇ πιθανὸν μάλιστα νὰ ἐνδείκνυται χαλάρωσις τοῦ ρυθμοῦ δημοσίων ἐπενδύσεων ὅταν λ.χ. παρουσιάζεται ἔλλειψις ἐργατικοῦ δυναμικοῦ καὶ δημιουργοῦνται πληθωριστικαὶ πιέσεις λόγῳ μεγάλης ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος ἐκ μέρους τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ἰουλίου 1968.

«Ὁ δρόμος Κυρᾶς—Μόρφου, Μενοίκου—Ἀκακίου καὶ ὁ δρόμος ὁ ὁποῖος συνδέει τὴν ἀρχαίαν ἐκκλησίαν τῆς Ἀσίνου, τὸ Νικητάρι, τὴν Βυζακιὰν καὶ τὸ Ποτάμι μὲ τὸν κύριον δρόμον Λευκωσίας—Τροόδους δὲν ἔχουν ἀκόμη ἀσφαλτοστρωθῆ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ταλαιπωροῦνται οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων καὶ εἰδικὰ κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας, παρ' ὅλον ὅτι ἐξοδεύονται ἀρκετὰ χρήματα κάθε χρόνον διὰ τὴν συντήρησίν των.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα διὰ πότε ἔχει προγραμματισθῆ ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῶν ὡς ἄνω δρόμων».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Σεπτεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην Ἰουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«(α) Εἰς τὰς προτάσεις τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ἐν σχέσει πρὸς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ ἔτους 1969 περιελήφθη τόσον τὸ ὁδικὸν ἔργον Κυρᾶς—Μόρφου ὅσον καὶ τὸ ὁδικὸν ἔργον Μενοίκου—Ἀκακίου. Ἡ προϋπολογισθεῖσα δαπάνη τῶν ρηθέντων ἔργων ἀνέρχεται εἰς £16.400 καὶ £4.400 ἀντιστοίχως.

(β) Ὁ δρόμος Ἀσίνους—Νικηταρίου—Βυζακιᾶς—Ποταμίου περιλαμβάνεται εἰς τὰ προγραμματισθέντα ἔργα δι' ἐκτέλεσιν κατὰ τὸ δεύτερον Πενταετὲς Σχέδιον Ἀναπτύξεως. Ἡ προϋπολογισθεῖσα δαπάνη αὐτοῦ ἀνέρχεται εἰς £26.500.

Ὡς τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς γνωρίζουν ὅλα τὰ ἔργα ὁδοποιΐας μελετῶνται καὶ ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Βουλῆς καθ' ἕκαστον ἔτος, ὅτε καὶ περιλαμβάνονται εἰς τὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην 'Ιουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην 'Ιουλίου 1968.

«Νοουμένου ὅτι ἡ Τσάδα εἶναι ἓν τῶν μεγαλυτέρων χωρίων τῆς 'Επαρχίας Πάφου, τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἐτῶν ἐκηρύχθη «περιοχὴ βελτιώσεως», ἔχον τεραστίας δυνατότητας ἵνα καταστῇ ἓν τῶν καλυτέρων θερέτρων τῆς Πάφου, ἐρωτᾶται πότε θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ παροχὴ κατ' οἶκον διασωληνωμένου ὕδατος πρὸς πληρεστέραν καὶ καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην 'Ιουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη.

«(α) Εἰς τὸ χωρίον Τσάδα ἐξετελέσθη Σχέδιον 'Υδατοπρομηθείας καὶ Σχέδιον Διακλαδώσεως διὰ δημοσίων κρηνῶν, πρὸ ἀρκετοῦ καιροῦ. 'Η παρεχομένη ποσότης ὕδατος εἶναι ἱκανοποιητική.

(β) 'Ητοιμάσθη σχέδιον διὰ κατ' οἶκον διανομὴν τοῦ ὕδατος εἰς τὸ χωρίον, ὁλικοῦ κόστους £4.000.

(γ) Δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι δι' ἔργα κατ' οἶκον διανομῆς ὕδατος πάντα τὰ ἔξοδα καταβάλλονται ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων.

(δ) Παρὰ τὸ γεγονὸς τῆς ἐλλείψεως πιστώσεων διὰ τὸ 1968 καὶ τὴν πιθανότητα ἐλλείψεως παρομοίων πιστώσεων διὰ τὸ 1969, ἐν τούτοις, τὸ Τμῆμα 'Αναπτύξεως 'Υδάτων θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Σχεδίου τῆς κατ' οἶκον διανομῆς, ἐὰν τὸ χωρίον ἠδύνατο νὰ ἐξεύρῃ τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν τῶν £4.000».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην 'Ιουλίου 1968 ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην 'Ιουλίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ἓν ἔργον, ὡς ὁ 'Υδατοφράκτης Κιτίου, διὰ τὸ ὁποῖον ἐδαπανήθησαν ἑκατοντάδες χιλιάδων λιρῶν, εἶναι συμφέρον καὶ σκόπιμον νὰ τίθεται ἐν πλήρει λειτουργίᾳ καὶ ἀποδόσει, εἰς τὸν συντομώτερον δυνατὸν χρόνον, ἀπὸ τῆς κατασκευῆς του, καὶ δεδομένου ὅτι ὑφίστανται ἤδη τὰ σχέδια κατασκευῆς τοῦ συστήματος διανομῆς τοῦ ὕδατος τοῦ ὑδατοφράκτου τούτου, καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν Κιτίου καὶ Περβολιῶν καὶ πρὸς ἐκείνην τοῦ χωρίου Τερσεφάνου, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διατὶ προχωρεῖ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν λόγῳ σχεδίων βραδέως καὶ κατὰ φάσεις μὲ ἀναπόφευκτον καθυστέρησιν τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ συγκεντρουμένου ὕδατος ἐπὶ ζημίᾳ τῆς γεωργικῆς ἀναπτύξεως τῆς περιοχῆς, καὶ κατὰ πόσον δὲν θὰ ἦτο δυνατόν, ἀποφευγομένης πάσης περαιτέρω καθυστερήσεως, διὰ σχετικοῦ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ νὰ ἐγκριθῇ τὸ ἀπαιτούμενον κονδύλιον διὰ τὴν συμπλήρωσιν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τρέχοντος ἔτους ὁλοκλήρου τοῦ ἔργου τούτου».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Σεπτεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην 'Ιουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη.

«'Ο ὑδατοφράκτης Κιτίου δὲν κατεσκευάσθη διὰ σκοποὺς ἐπιφανειακῆς ἀρδεύσεως μόνον, ἀλλὰ καὶ δι' ἐμπλουτιστικοὺς σκοπούς. 'Η κατὰ φάσεις κατασκευὴ τοῦ διοχετευτικοῦ συστήματος συνδέεται μὲ τὴν διὰ τῶν ἐτησίων παρατηρήσεων ἐκτίμησιν τῆς ποσότητος, ἥτις περισσεύει ἐκ τῆς διηθήσεως, διὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ δι' ἐπιφανειακὴν ἄρδευσιν. 'Επειδὴ δέ, ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἡ ποσότης ἥτις διηθεῖται μειοῦται, ἐπεκτείνεται ἀντιστοίχως τὸ διοχετευτικὸν σύστημα.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι πάντες συμφωνοῦμεν ὅτι θὰ κατέληγεν εἰς ἀλόγιστον σπατάλην δημοσίων χρημάτων ἡ τυχὸν κατασκευὴ «διὰ μιᾶς» ἐκτεταμένου ἀποχετευτικοῦ συστήματος ἐὰν παρ' ἐλπίδα, ἐξ ἀντικειμένου, ἀπεδεικνύετο ὅτι τὸ πλεῖστον τοῦ ὕδατος διηθεῖται καὶ δὲν παραμένει παρὰ ἐλαχίστη ποσότης διὰ ἐπιφανειακὴν χρῆσιν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰουλίου 1968.

«Πρὸ ἔτους καὶ πλέον ἐγένετο διεξοδικὴ συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν ὡς πρὸς τὸ ἐκπαιδευτικὸν ζήτημα, καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτην ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας ὡς καὶ ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων προέβησαν εἰς δηλώσεις ἐνώπιον τοῦ Σώματος καὶ εἰς πολλὰ σημεῖα ἐξέφρασαν διϊσταμένας ἀπόψεις.

Ἔκτοτε καὶ ἄλλα Μέλη τῆς Κυβερνήσεως ὡς καὶ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ ἐξέφρασαν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ζητήματος, αἵτινες ἐν πολλοῖς δὲν συνεφώνουν πρὸς τὴν ἀκολουθουμένην ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας πολιτικήν.

Προσφάτως εἶδε τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος καὶ ἔκθεσις ἐμπειρογνώμονος ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἥτις δὲν ἦτο καθόλου κολακευτικὴ διὰ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας.

Ὡς ἐπιστέγασμα δὲ πάντων τούτων σεβαστὸς ἐκπαιδευτικός, διευθύνων τὸ ἀρχαιότερον Κυπριακὸν ἐκπαιδευτικὸν ἵδρυμα, ἠναγκάσθη πρὸ ἡμερῶν νὰ καυτηριάσῃ καὶ πάλιν τὴν πεπαλαιωμένην πολιτικὴν τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω θεωρεῖ ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἐπέστη ἐπὶ τέλους ὁ χρόνος τῆς ἀναθεωρήσεως καὶ ἐκσυγχρονισμοῦ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ τοῦ παραμερισμοῦ τῶν πεπαλαιωμένων ἀντιλήψεων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ ἐν ἀνάγκῃ καὶ τῶν φορέων τῶν ἀντιλήψεων τούτων» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Σεπτεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην Ἰουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη.

«1. Ἡ συζήτησις ἐν τῇ Βουλῇ περὶ τῆς παρ' ἡμῖν ἐκπαιδεύσεως γενομένη πρὸ ἔτους καὶ πλέον κατέληξεν εἰς ἀπόφασιν αὐτῆς, ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας τῆς Βουλῆς ἐπιληφθῇ περαιτέρω τοῦ ζητήματος τούτου. Δι' ἐπιστολῆς μου πρὸς τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ἐδήλωσα ὅτι ἤμην πρόθυμος νὰ παρουσιασθῶ πρὸ αὐτῆς διὰ περαιτέρω ἐξηγήσεις. Ἔκτοτε δὲν ἐκλήθην καὶ δὲν γνωρίζω τί ἀπέγινε. Τοῦτο μόνον ἐπιθυμῶ νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι ἀφορμὴν εἰς τὴν διεξαχθεῖσαν συζήτησιν ἔδωσαν καὶ πάλιν χαρακτηρισμοὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος ὡς πεπαλαιωμένου καὶ τοῦτο μόλις ἤρχισεν ἐφαρμοζομένη τότε ἐν τῇ νήσῳ ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις τοῦ 1964. Ἡ μεταρρύθμισις αὕτη ἐπεκρίθη παρ' ἡμῖν προτοῦ ἀκόμη αὕτη γνωσθῇ ἢ τεθῇ εἰς ἐφαρμογήν. Σήμερον ἐπικρίνεται ἡ μερικὴ τροποποίησις τῆς μεταρρυθμίσεως ἐκείνης, ἥτις ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι ἔγινε τότε ἐξυμνεῖται ὑπὸ τῶν αὐτῶν προσώπων. Ἡ τοιαύτη ἀσυνέπεια ὀφείλεται ἢ εἰς προχειρότητα ἢ εἰς τὴν κυριαρχοῦσαν παρὰ τοῖς ἐπικριταῖς ἀντίληψιν ὅτι ὀφείλομεν χάριν δῆθεν προσαρμογῆς πρὸς εὐρωπαϊκὰ συστήματα ἐκπαιδεύσεως νὰ διακόψωμεν πάντα ἐκπαιδευτικὸν δεσμὸν μετὰ τῆς Ἑλλάδος, τῆς ὁποίας τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα ὑπὸ οἱανδήποτε μορφὴν θεωρεῖται ὑπὸ τῶν πάσης φύσεως ἐπικριτῶν ὡς πεπαλαιωμένον.

2. Ἐπανειλημμένως ἐδήλωσα καὶ ἐτόνισα ὅτι θεωρῶ ἀπὸ ἐθνικῆς καὶ ἐκπαιδευτικῆς ἀπόψεως ἄκρως ἐπικίνδυνον τὴν διακοπὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν δεσμῶν μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ζήτημα τίθεται σαφῶς οὕτω καὶ οἱ πάσης φύσεως ἐπικριταὶ δέον νὰ λάβωσι σαφῆ θέσιν ἐπ' αὐτοῦ. Ἐπὶ τοῦ συνδέσμου τούτου μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐστηρίχθη μέχρι σήμερον ἡ ἐκπαίδευσις τῆς Κύπρου καὶ ἡ δι' αὐτῆς ἐθνικὴ ἀγωγὴ τῶν ἑλληνοπαίδων τῆς νήσου. Τὸ θέμα δὲν ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ἐξεύρεσιν οἱασδήποτε λύσεως τοῦ πολιτικοῦ προβλήματος τῆς νήσου ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας.

3. Ταῦτα λέγων δὲν ἐννοῶ ὅτι ὀφείλομεν κατὰ γράμμα νὰ ἐφαρμόζωμεν πᾶσαν λεπτομέρειαν τοῦ ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος, ἀλλὰ νὰ προσαρμόζωμεν αὐτό, ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας, πρὸς τὰς παρ' ἡμῖν οἰκονομικὰς καὶ κοινωνικὰς συνθήκας. Τὸ ἐν Κύπρῳ ἀκολουθούμενον ἐκπαιδευτικὸν σύστημα εἶναι κρᾶμα τοῦ ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος, εὐρωπαϊκῶν ἐκπαιδευτικῶν συστημάτων καὶ τῶν παρ' ἡμῖν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀναγκῶν. Ἡ ἐφαρμογὴ ἐν Κύπρῳ οἱουδήποτε ξένου ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος θὰ ἦτο σφάλμα μέγα καὶ θὰ ἦτο ἀντίθετον πρὸς σχετικὰς συστάσεις τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ (βλ. τελευταῖον συνέδριον ἐν Παρισίοις).

Λεπτομερῆ ἀνάλυσιν τοῦ παρ' ἡμῖν ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος ἔκαμα εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν μου, τῆς ὁποίας κυκλοφορησάσης ἐλπίζω ὅτι ἔλαβε γνῶσιν τὸ ἔντιμον μέλος. Ὅτι ἡ τοιαύτη ρύθμισις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἡμῶν συστήματος ὡς ἀνωτέρω διεγράφη εἶναι ἐπὶ ὀρθῆς βάσεως ἀναγνωρίζεται καὶ ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Παιδείας συμβούλου αὐτοῦ ἀπεσταλμένου τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ, ἐπὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προγραμματισμοῦ, διακεκριμένου δὲ διεθνῶς ἐκπαιδευτικοῦ δρος Γκέρρ, ὅστις ἐν τῇ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον ἐκθέσει του τονίζει ὅτι ἡ ἐν Κύπρῳ ἐκπαίδευσις εἶναι καλῶς θεμελιωμένη (well established).

4. Παρηκολούθησα τὰς ἀπόψεις ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἄλλων διατυπωθείσας εἰς τὴν ὑπὸ τῆς ἐφημερίδος «Ἐλευθερία» γενομένην πρό τινος χρόνου ἔρευναν καὶ ὁμολογῶ ὅτι αὗται περιεῖχον τόσον ἀντιμαχομένας ἀπόψεις, ὥστε ἐκ τούτων μόνον σύγχυσις φρενῶν θὰ ἠδύνατο νὰ προκύψῃ. Ἂν ἐπρόκειτο τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς γενομένας εἰσηγήσεις, τότε ἡ ἐκπαίδευσις τῆς Κύπρου θὰ παρεδίδετο εἰς ἰσχυρὸν ἀνεμοστρόβιλον.

5. Λυποῦμαι, διότι τὸ ἔντιμον μέλος ἢ δὲν ἀντελήφθη ἢ δὲν ἠθέλησε νὰ ἀντιληφθῇ τὴν βάσιν τῶν παρατηρήσεων καὶ τῶν ἐπικρίσεων τοῦ Ἐμπειρογνώμονος Δρος Μπακάμη. Οὗτος εἰργάσθη ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Παιδείας ὡς σύμβουλος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ζητημάτων τῆς τεχνικῆς καὶ βιομηχανικῆς ἐκπαιδεύσεως, καὶ δὴ τῆς καταρτίσεως διευθυντῶν τῶν σχολείων τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως, οὐδόλως δ' ἠσχολήθη ὡς σύμβουλος τοῦ Ὑπουργείου μὲ τὰ ζητήματα τῆς γενικῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἐν τούτοις προέβη εἰς παρατηρήσεις ἐν πολλοῖς ὀρθάς, ἐν πολλοῖς δὲ προχείρους καὶ ἐσφαλμένας. Τὰ βασικώτερα σημεῖα τῆς ἐκθέσεώς του, τὰ ὁποῖα ὤφειλε τὸ ἔντιμον μέλος νὰ προσέξῃ εἶναι : (α) ἡ ἀνάγκη δωρεὰν παιδείας, (β) ἡ ἀνάγκη ἐπεκτάσεως τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως, (γ) ἡ ἀνάγκη αὐξήσεως τῶν μισθῶν τῶν ἐκπαιδευτικῶν, διὰ νὰ προσελκύῃ τὸ ἐπάγγελμα, (δ) ἡ ἀνάγκη βελτιώσεως τοῦ ὑπάρχοντος ἐκπαιδευτικοῦ προσωπικοῦ, ἰδίως δὲ τῶν κατεχόντων διευθυντικὰς θέσεις, (ε) ἡ ἀνάγκη διαθέσεως περισσοτέρων οἰκονομικῶν μέσων διὰ τὰ σχολικὰ κτίρια, (στ) ἐν γένει ἡ ἀνάγκη διαθέσεως πολὺ περισσοτέρων ποσῶν ἐκ τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκπαιδεύσεως δι' ἐξοπλισμὸν τῶν σχολείων καὶ ἄλλα. Τὰ ὑπὸ τοῦ Δρος Μπακάμη θιγόμενα ζητήματα ταῦτα ἀποτελοῦσι τὴν πολιτικὴν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας. Αἱ λοιπαὶ παρατηρήσεις του εἶναι πρόχειροι καὶ ἀβασάνιστοι καὶ δὲν προέρχονται ἐκ μελέτης τῶν πραγμάτων. Ἄλλως δὲν θὰ ἔλεγεν ὅτι ὑπάρχει νόμος περὶ ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀλλὰ δὲν ἐφαρμόζεται καὶ ὅτι τὰ σχολικὰ κτίρια τῶν δημοτικῶν σχολείων εἶναι πεπαλαιωμένα. Ἂς ἀνεγίνωσκε τοὐλάχιστον τὴν ἐν τῷ Β' πενταετεῖ προγράμματι ἔκθεσιν καὶ ἂς ἐπεσκέπτετο μερικὰ σχολεῖα εἰς τὰς πόλεις καὶ τὴν ὕπαιθρον.

6. Αἱ ἐπικρίσεις καὶ ἡ πολεμικὴ κατὰ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας συχνὰ ἀναφέρονται εἰς εὐρωπαϊκὰ συστήματα καὶ εὐρωπαϊκὸν ἐπίπεδον. Δύναται τὸ ἔντιμον μέλος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ νὰ μᾶς πληροφορήσωσι, ποῖον ἐκπαιδευτικὸν σύ-

στημα καὶ ἐπίπεδον ἔχουσιν ὑπ' ὄψει των ; Διότι ὑποθέτω νὰ γνωρίζουν ὅτι οὐδὲν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα καὶ ἐπίπεδον ὁμοιόμορφον ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ ὑπάρχει, πρὸς τὸ ὁποῖον νὰ δύναται νὰ γίνῃ οἱαδήποτε σύγκρισις, παρ' ὅλον ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν ἐκπαιδευτικῶν συστημάτων συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ κυπριακοῦ ἔχουν βασικὰς ὁμοιότητας. Ἀναφέρω περαιτέρω ὅτι τὰ ἀπολυτήρια τῶν γυμνασίων Κύπρου ἀναγνωρίζονται ὡς παρέχοντα δικαίωμα εἰσόδου εἰς πλεῖστα Πανεπιστήμια εὐρωπαϊκῶν καὶ ἀμερικανικῶν χωρῶν, προσφάτως δὲ ἀνεγνωρίσθη καὶ τὸ ἀπολυτήριον τῶν παρ' ἡμῖν Οἰκονομικῶν Λυκείων ὡς ἰσοδύναμον πρὸς τὸ γαλλικὸν μπακαλορεὰ δι' ἄνευ ἐξετάσεων εἰσδοχὴν εἰς τὰ γαλλικὰ πανεπιστήμια πρὸς σπουδὴν τῆς φιλολογίας, τῆς φιλοσοφίας, τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν. Ἡ τοιαύτη ἀναγνώρισις γίνεται βάσει τοῦ ἰσχύοντος προγράμματος. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὰ λύκεια γενικῆς μορφώσεως (γυμνάσια). Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ ἀπολυτήρια τῶν ἰδικῶν μας γυμνασίων ἀναγνωρίζονται ὑπὸ εὐρωπαϊκῶν πανεπιστημίων μόνον ἐφ' ὅσον εἶναι ἰσότιμα πρὸς τὰ ἑλληνικὰ γυμνάσια. Ὡς πρὸς τὸ ἐπίπεδον τῆς παρ' ἡμῖν ἐκπαιδεύσεως μνημονεύω τὴν κρίσιν τοῦ ἐν Κύπρῳ ἀρχηγοῦ τῆς τεχνικῆς βοηθείας τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν Δρος Χόλντ ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις ἐν Κύπρῳ εἶναι ἐπὶ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου (on a high level) (Ἔκθεσις 1966). Λέγων ταῦτα δὲν ἐννοῶ ὅτι δὲν χρειάζεται περαιτέρω ἄνοδον καὶ βελτίωσιν ἡ ἐκπαίδευσίς μας. Ἀλλ' ἡ ἱκανοποίησις τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐκπαιδεύσεως, τινὰς τῶν ὁποίων ἀνέφερα ἀνωτέρω, θὰ ἀπήτει τὴν διάθεσιν ὑπὲρ αὐτῆς ποσοῦ πέραν τῶν 50% μεγαλυτέρου τοῦ δι' αὐτὴν σήμερον δαπανωμένου, ἴσως καὶ διπλασίου, καὶ τὴν ἀνάληψιν ὑπὸ τοῦ κράτους πάσης τῆς εὐθύνης δι' αὐτήν, ἀναθεωρουμένου τοῦ σήμερον ἰσχύοντος συστήματος σχολικῆς φορολογίας. Ἡ κατὰ κεφαλὴν δαπάνη διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ἐν Κύπρῳ ἀνέρχεται συμφώνως πρὸς τὴν ἔκθεσιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης εἰς ἐλάχιστον ποσὸν ἔναντι τῆς δαπάνης τῆς γινομένης εἰς ἄλλας χώρας τῆς Εὐρώπης. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὸ ποσοστὸν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τὸ διατιθέμενον ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως. Ὡς πρὸς τὰ σημεῖα ταῦτα εἴμεθα ἐκ τῶν τελευταίων χωρῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

7. Περὶ τῶν συνεχῶς γινομένων ἀλλαγῶν ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει παρ' ἡμῖν, τῶν εἰσαγομένων νέων μεδόθων διδασκαλίας, τῶν λαμβανομένων ἐν γένει μέτρων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ὑπὲρ τῆς ἀνόδου τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ πολλῶν ἄλλων θὰ ἦτο λίαν μακρὸν νὰ ἐκθέσω ἐν τῇ ἀπαντήσει μου ταύτῃ. Ταῦτα πάντα περιέχονται εἰς τὰς ἐκθέσεις τοῦ διευθυντοῦ ἐκπαιδεύσεως, τῶν τμηματαρχῶν ἀνωτέρας καὶ μέσης, τεχνικῆς καὶ στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, ἂν καὶ αὗται ἀποστελλόμεναι εἰς τὸν τύπον δὲν δημοσιεύονται κατὰ κανόνα ὑπ' αὐτοῦ.

8. Θὰ ἤμην ὑπόχρεως πρὸς τὸ ἔντιμον μέλος, ἂν μὲ ἐπληροφόρει, ποίας θεωρεῖ πεπαλαιωμένας ἀντιλήψεις τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ ἀπαντήσω πρὸς αὐτό. Διότι ἐκ τῆς ἀορίστου ἐρωτήσεως δὲν δύναμαι νὰ εἰκάσω, τί ἐννοεῖ.

9. Ὡς πρὸς τοὺς φορεῖς τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἐν Κύπρῳ συστήματος, τῶν ὁποίων τὸ ἔντιμον μέλος ζητεῖ τὴν ἀπομάκρυνσιν, ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω ὅτι οὗτοι εἶναι ἄριστοι ἐκπαιδευτικοὶ δακριθέντες ἐν τῇ ἐκπαιδευτικῇ ὑπηρεσίᾳ, τυχόντες οἱ πλεῖστοι μακρῶν μεταπτυχιακῶν σπουδῶν — πλεῖστοι κατέχουσι τὸν πρόσθετον τίτλον τοῦ διδάκτορος ἢ Μ. Α. ξένων ἢ καὶ ἑλληνικῶν πανεπιστημίων, εἶναι δὲ συγγραφεῖς ἀξιολόγων ἐπιστημονικῶν μελετῶν. Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας βαθύτατα ἐκτιμᾷ τὴν ἐργασίαν των καὶ δὲν δύναται νὰ εἰσηγηθῇ τὴν ἀπομάκρυνσιν αὐτῶν. Ἂν ἀφ' ἑτέρου τὸ ἔντιμον μέλος ἀναφέρεται εἰς αὐτὸν τοῦτον, τὸν Ὑπουργόν, τοῦ ὁποίου ζητεῖ τὴν ἀπομάκρυνσιν, δύναται νὰ ἀπευθυνθῇ πρὸς τὸν Μακαριώτατον Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, ὡς ἀπηυθύνθη καὶ ἄλλοτε ἐξ ἄλλης εὐκαιρίας. Θὰ γνωρίζῃ ὅτι ἡ Κυβέρνησις, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπευθύνεται, δὲν διορίζει οὐδὲ παύει Ὑπουργούς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Μέσα στὰ τελευταῖα χρόνια στέλλουμε στὴν Μ. Βρεττανία ἀρκετὲς ποσότητες φρέσκων λαχανικῶν καὶ φρούτων ἀεροπορικῶς.

Τὸ ἐμπόριο αὐτὸ ὑπῆρξε ἀρκετὰ ἐπωφελὲς τόσο γιὰ τὸν ἀγροτικὸ κόσμο ὅσο καὶ γενικώτερα γιὰ τὴν οἰκονομία μας. Ὑπάρχουν προοπτικὲς μεγαλύτερης ἀνάπτυξης αὐτοῦ τοῦ ἐμπορίου καὶ αὔξηση τῶν εἰσοδημάτων μας ἂν ἐν τῷ μεταξὺ λυθοῦν ὡρισμένες δυσκολίες καὶ προβλήματα ποὺ δημιουργοῦνται.

Τέτοια προβλήματα εἶναι ἡ καλύτερη προσαρμογὴ τῶν ἐμπορευμάτων μας πρὸς τὲς συνθῆκες τῆς Ἀγγλικῆς ἀγορᾶς (εἴδη ποὺ ζητᾶ ἡ ἀγορά, συσκευασία, ποιότητα), ἐξασφάλιση ἐπαρκοῦς χώρου, φθηνότερα ἀεροπορικὰ ναῦλα, βελτίωση ἐλέγχου κ.ἄ.

Μποροῦν νὰ μᾶς πληροφορήσουν τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα Ἐμπορίου καὶ Γεωργίας ἂν ὑπάρχει μελέτη καὶ προγραμματισμὸς γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση αὐτῶν τῶν προβλημάτων ἔτσι ποὺ νὰ αὐξηθοῦν οἱ ἐξαγωγές μας σὲ φρέσκα λαχανικὰ καὶ φροῦτα στὴν Ἀγγλικὴ καὶ ἄλλες ἀγορές» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Πρὶν πέντε περίπου μῆνες ἡ Κυβέρνηση ἐκάλεσε εἰδικὸ ἐπὶ τῆς ἐμπορίας κρέατος, ὁ ὁποῖος ἦλθε στὴν Κύπρο γιὰ νὰ μελετήσῃ τὸ ὅλο πρόβλημα καὶ νὰ ὑποβάλῃ σχετικὲς προτάσεις πρὸς τὴν Κυβέρνηση.

Ἐπειδὴ τὸ ὅλο ζήτημα τῆς ἐμπορίας κρέατος εἶναι ἀρκετὰ σοβαρὸ μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο σὲ ποιὸ στάδιο βρίσκονται ἡ μελέτη καὶ οἱ εἰσηγήσεις τοῦ εἰδικοῦ» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Κελλακίου ἐκφράζονται δικαιολογημένα παράπονα ὅτι, παρὰ τὰς πολλὰς αἰτήσεις των πρὸς τοὺς ἁρμοδίους, τὸ χωρίον των στερεῖται μέχρι σήμερον ἠλεκτροφωτισμοῦ.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ χωρίον Κελλάκι τυγχάνει ἕν ἀγροτικὸν κέντρον μιᾶς ἀγροτικῆς περιφερείας, εἰς τὸ ὁποῖον ἑδρεύουν Γεωργικὸν Τμῆμα, Δασονομικὸν Τμῆμα, Ἀστυνομικὸς Σταθμὸς καὶ χηρεύουσα Ἰατρικὴ Ἕδρα, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται ἡ προσπάθεια τῶν ἁρμοδίων νὰ ἠλεκτροφωτίσουν τὸ ἐν λόγῳ χωρίον καὶ ποῖοι σοβαροὶ λόγοι συνέτεινον εἰς τὴν καθυστέρησιν τοῦ ἠλεκτροφωτισμοῦ του».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ Γεράνι Ἀμμοχώστου πολλὲς φορὲς εἰσηγήθησαν μὲ διαβήματά τους μέσῳ τῆς Χωριτικῆς Ἀρχῆς τὴν ἀσφαλτόστρωση τοῦ βασικοῦ συγκοινωνιακοῦ δρόμου ποὺ συνδέει τὸ χωριό τους μέχρι τὸν ἄσφαλτον τοῦ γειτονικοῦ χωριοῦ Ἅγιος Ἠλίας.

Ὁ δρόμος αὐτὸς εἶναι μόνον 2½ μίλια καὶ ἀποτελεῖ τὴν κύρια σύνδεση τοῦ χωριοῦ μὲ τὲς πόλεις.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ Ὑπουργεῖον πότε προγραμματίζει τὴν ἀσφαλτόστρωση αὐτοῦ τοῦ δρόμου» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Στὴν περιοχὴ τῆς Μεσαορίας ἀπὸ πολλὰ χωριὰ οἱ ἀγρότες εἰσηγοῦνται ἀπὸ καιρὸ τὴν ἀνόρυξη βαθιῶν δοκιμαστικῶν διατρήσεων γιὰ τὴν ἐξεύρεση νερῶν. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἐξεύρεση νερῶν θὰ ἔχῃ μεγάλη οἰκονομικὴ σημασία γιὰ μιὰ περιοχὴ ποὺ τόσες καταστροφὲς παθαίνει συχνὰ ἀπὸ τὴν ἀνομβρία.

"Εχουμε ὑπ' ὄψη μας ὅτι τὸ Τμῆμα Ὑδάτων ἔχει κάμει τελευταῖα ὡρισμένες βαθιὲς διατρήσεις στὴν περιοχή.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο :

(α) Ποιὰ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν τῶν διατρήσεων ;

(β) Σὲ ποιὰ ἄλλα χωριὰ τῆς Μεσαορίας προγραμματίζεται ἡ ἀνόρυξη βαθιῶν διατρήσεων ;

(γ) Πότε ὑπολογίζεται νὰ καλυφθῆ ὅλη ἡ περιοχὴ τῆς Μεσαορίας σὲ δοκιμαστικὲς διατρήσεις» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Ἀπὸ τὲς ἀγροτικὲς ὀργανώσεις καὶ γενικώτερα τὸν ἀγροτικὸ κόσμο ὑποβάλλονται γιὰ χρόνια τώρα εἰσηγήσεις στὴν Κυβέρνηση γιατὶ νὰ καθυστερῆ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου περὶ ἀγορανομίας ὅσον ἀφορᾶ τὰ εἴδη ποὺ προμηθεύονται οἱ ἀγρότες γιὰ τὴν παραγωγή τους (γεωργικὰ μηχανήματα, γεωργικὰ φάρμακα, γεωργικὰ ἐξαρτήματα κ.ἄ.).

Τὰ κέρδη στὲς τιμὲς αὐτῶν τῶν εἰδῶν ἰδιαίτερα τῶν γεωργικῶν ἐξαρτημάτων ξεπερνᾶ πολλὲς φορὲς τὰ 200—300%.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἂν προγραμματίζη καὶ πότε τὴν ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου γιὰ εἴδη ποὺ προμηθεύονται οἱ γεωργοὶ γιὰ τὴν παραγωγή τους» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου 1968.

«Ἔχει ἀνακοινωθῆ πρὶν ἕνα περίπου χρόνο ὅτι ἑτοιμάζονται σχέδια γιὰ τὴν παραχώρηση τῆς Κυβερνητικῆς γῆς τῶν χαμηλῶν δασῶν στοὺς γεωργοὺς καὶ κτηνοτρόφους καὶ ὅτι αὐτὰ τὰ σχέδια, ἰδιαίτερα γιὰ τὴν περιοχὴ Καρπασίας, βρίσκονται στὸ τελευταῖο στάδιο τῆς ἐπεξεργασίας των.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο, πότε θὰ μποῦν σὲ ἐφαρμογὴ αὐτὰ τὰ σχέδια» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου 1968.

«Τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας ἔχει χαραγμένη πολιτικὴ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας. Ἀσφαλῶς ἡ προώθηση αὐτῆς τῆς γραμμῆς γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλοὺς παράγοντες καὶ προϋποθέσεις. Ἕνας ἀπὸ τοὺς σοβαροὺς αὐτοὺς παράγοντες εἶναι οἱ κτηνιατρικὲς ὑπηρεσίες.

Ἀπὸ πολλὲς περιοχὲς ὑποβάλλονται εἰσηγήσεις γιὰ τὴν ἵδρυση περιφερειακῶν κτηνιατρικῶν σταθμῶν καὶ τὸν διορισμὸ κτηνιάτρων. Ἔγιναν γιὰ παράδειγμα εἰσηγήσεις ἀπὸ μέρους τῶν κτηνοτρόφων καὶ τῶν ὀργανώσεων γιὰ τὴν ἵδρυση τέτοιων σταθμῶν στὴν περιοχὴ Ἄσσιας, στὴν περιοχὴ Κάτω Πύργου Τηλλυριᾶς, στὴν περιοχὴ Μόρφου, Καρπασίας, κ.ἄ.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο ποιὸ τὸ πρόγραμμά του γιὰ τὴν ἵδρυση περιφερειακῶν κτηνιατρικῶν σταθμῶν, καὶ ποιὲς περιοχὲς θὰ καλύψη στὰ προσεχῆ πέντε χρόνια» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Ἀρκεταὶ περιοχαὶ τῆς Λευκωσίας τόσον ἐντὸς ὅσον καὶ ἐκτὸς τῶν Δημοτικῶν

ὁρίων, ἔχουν μετατραπῆ εἰς ἑστίας δυσοσμίας, μολύνσεως καὶ δισεκατομμυρίων κωνώπων, λόγῳ τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων τὰ ὁποῖα προέρχονται εἴτε ἀπὸ ἐργοστάσια εἴτε ἀπὸ λάκκους ἀποχετεύσεως.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη ἀπειλεῖ σοβαρῶς τὴν ὑγείαν τῶν κατοίκων καὶ δυσφημεῖ τὴν πρωτεύουσαν εἰς τοὺς ξένους ἐπισκέπτας, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν δυσάρεστον καὶ ἐπικίνδυνον διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ κατάστασιν» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Τὸ πρόβλημα τῆς τιμῆς τοῦ ψωμιοῦ ἐπηρεάζει τὸν τιμάριθμον καὶ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τῶν ἐργαζομένων. Καὶ ἐπειδὴ τελευταίως ἔγινε σοβαρὸς λόγος δι' αὔξησιν τῆς τιμῆς τοῦ ψωμιοῦ ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα ἔχει λάβει ἢ προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ παρεμποδισθῇ ἡ αὔξησις τῆς τιμῆς τοῦ ψωμιοῦ καὶ διὰ νὰ βελτιωθῇ γενικῶς ἡ ποιότης τῆς βασικωτάτης αὐτῆς τροφῆς τοῦ λαοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 25ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ πηγὴ τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποιοῦσε τὸ Ἀρδευτικὸν Τμῆμα Γεράσας πρὸς ἄρδευσιν τῶν γαιῶν τοῦ ἐν λόγῳ χωρίου διετέθη πρὸς ὕδρευσιν τοῦ χωρίου Ἀπαισιᾶς καὶ ἔκτοτε τὸ Ἀρδευτικὸν Τμῆμα τοῦ χωρίου Γεράσας στερεῖται τοῦ ἀναγκαίου πρὸς ἄρδευσιν ὕδατος καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ ἐν λόγῳ χωρίου ὑφίστανται μεγάλας ζημίας καὶ ἀδυνατοῦν νὰ ἀρδεύσουν τὰ κτήματά των.

Οἱ κάτοικοι τοῦ ἐν λόγῳ χωρίου πολλάκις ἀπετάθησαν πρὸς τοὺς ἁρμοδίους καὶ ἐζήτησαν τὴν κατασκευὴν ἑνὸς μικροῦ φράγματος παρὰ τὴν τοποθεσίαν «Καντζέλλι» ἔναντι ἐλαχίστης δαπάνης, ἀλλὰ ἀτυχῶς μέχρι σήμερον δὲν ἐλήφθη οὐδεμία πρόνοια διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ρηθέντος φράγματος.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(1) Συνετάχθη ἢ ὄχι οἱαδήποτε τεχνοοικονομικὴ μελέτη διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἐν λόγῳ φράγματος ;

(2) Ἐὰν ναί, προτίθεται ἡ Κυβέρνησις νὰ συμπεριλάβῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἐν λόγῳ φράγματος εἰς τὸν ἐπὶ θύραις Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Ἡροδότου Νικολαΐδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Ἡ Κυβέρνησις κατανοήσασα πλήρως τὸ συμφέρον τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου ἀλλὰ καὶ τὸ δημόσιον συμφέρον κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη διέθεσεν ἓν σημαντικὸν ποσὸν διὰ τὴν διάνοιξιν καὶ ἐπιδιόρθωσιν ἀγροτικῶν δρόμων.

Ὁ ἀγροτικὸς κόσμος τῆς ἐπαρχίας Πάφου θεωρεῖ τοὺς ἀγροτικοὺς δρόμους ὡς ἕνα σημαντικὸν παράγοντα αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς διότι ὑποβοηθεῖ εἰς τὴν καλυτέραν καλλιέργειαν καὶ μείωσιν τῶν μεταφορικῶν ἐξόδων. Δύναται τὸ ὑπεύθυνον τμῆμα νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν—

(α) Κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ αὐξήσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο οὕτως ὥστε νὰ δυνηθῇ ὁ ἀγροτικὸς κόσμος νὰ διανοίξῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρους ἀγροτικοὺς δρόμους πρὸς πληρεστέραν ἐξυπηρέτησιν τούτου οὕτως ὥστε νὰ ἐκτιμηθῇ περισσότερον ἡ φιλαγροτικὴ αὐτῆς πολιτική ;

(β) Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Κυβέρνησις διαθέτει ἓν ποσὸν διὰ τὴν Α' κοινότητα δι' ἀγροτικοὺς δρόμους καὶ κατόπιν τὸ ἀποσύρει διότι μεταξὺ τῶν ἀγροτῶν δυνατὸν νὰ παρουσιασθοῦν ἓν ἢ δύο ἄτομα ἀρνούμενα τὴν παραχώρησιν τμήματος γῆς ἐκ τοῦ κτήματός των διὰ τὴν διάνοιξιν τοῦ ἐν λόγῳ δρόμου, δύναται τὸ ὑπεύθυνον τμῆμα νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον δύναται ὁ ὑπεύθυνος ὑπάλληλος νὰ προβαίνῃ εἰς ὁλοκλήρωσιν τοῦ ὑφισταμένου σχεδίου καὶ νὰ ἔπεται ἡ ἐπιβολὴ τοῦ νόμου περὶ ἀπαλλοτριώσεως οὕτως ὥστε νὰ ἀποφεύγεται σπατάλη χρόνου καὶ χρήματος» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Σεπτεμβρίου 1968.

«(α) Ποῖοι λόγοι καθυστεροῦν εἰσέτι τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνικοῦ Ἰνστιτούτου, τὸ ὁποῖον συνεστήθη ἐν συνεργασίᾳ καὶ μὲ τὴν οἰκονομικὴν βοήθειαν τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ καὶ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου Ἡνωμένων Ἐθνῶν, καὶ τοῦ ὁποίου τὴν λειτουργίαν τόσον ἡ Κυβέρνησις ὅσον καὶ ἡ Βουλὴ ἐθεώρησαν ἐπείγουσαν καὶ ἥτις ἐπρόκειτο νὰ ἀρχίσῃ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ μηνὸς τούτου ;

(β) Ποίαν σχέσιν ἔχει ἡ καθυστέρησις αὕτη μὲ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἠρνήθη νὰ δώσῃ ἀπόσπασιν εἰς δύο Λέκτορας διὰ τὸ ἐν λόγῳ Ἰνστιτοῦτον, οἱ ὁποῖοι ὑπηρετοῦν τώρα εἰς τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ οἱ ὁποῖοι προεκρίθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας διὰ διορισμὸν εἰς τὸ Ἰνστιτοῦτον ;

(γ) Ἀποτελεῖ τὸ ὡς ἄνω λυπηρὸν γεγονὸς μίαν νέαν ἐκδήλωσιν ἀντιθέσεως μεταξὺ τῶν δύο ὡς ἄνω Ὑπουργείων εἰς ζητήματα τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ πῶς προτίθενται οἱ ἁρμόδιοι νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν κατάστασιν, οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ τὸ ταχύτερον ἡ ἀπρόσκοπτος λειτουργία ἑνὸς τόσον σημαντικοῦ ἱδρύματος ὡς τὸ Ἀνώτερον Τεχνικὸν Ἰνστιτοῦτον, καὶ ἐπανδρωθῇ διὰ τοῦ καταλλήλου, εἰ δυνατόν, Κυπριακοῦ προσωπικοῦ, ἐνθαρρυνομένων καὶ οὐχὶ ἀποθαρρυνομένων ἱκανῶν Κυπρίων ἐκπαιδευτικῶν νὰ καταλάβουν ὑψηλοτέρας θέσεις ὅπως τοὺς ἁρμόζῃ καὶ ὅπως ἔχουν κάθε δικαίωμα» ;

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Τὸ ἑπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα :

(1) Ὁ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Ἀναθεώρησις τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(4) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Συνδέσμων (Ἰδιωτικὸν Ὕδωρ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(5) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 20) τοῦ 1968.

(6) Ὁ περὶ Ἁλιείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(7) Ὁ περὶ Σπογγαλιείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(8) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 21) τοῦ 1968.

(9) Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(10) Ὁ περὶ Ἐγγράφων (Εἰδικὸν Τέλος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(11) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 22) τοῦ 1968.

(12) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1968.

(13) Ὁ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1968.

(14) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1968.

(15) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 23) τοῦ 1968.

(16) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 24) τοῦ 1968.

(17) Ὁ περὶ τῆς Συμβάσεως περὶ τῶν Πολιτικῶν Δικαιωμάτων τῶν Γυναικῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(18) Ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1968.

(19) Οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

(20) Οἱ περὶ τῆς Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Ἀπαιτούμενα Προσόντα Διορισμοῦ ἢ Προαγωγῆς, Καθήκοντα καὶ Ἁρμοδιότητος ἑκάστης Θέσεως) (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

(21) Ἐξαμηνιαία Ἔκθεσις τοῦ Διοικητοῦ τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης τῆς Δημοκρατίας διὰ τὴν περίοδον τὴν λήγουσαν τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1968 (συμφώνως τοῦ ἄρθρου 119 (5) τοῦ Συντάγματος).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Ἀναθεώρησις τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων) Νόμος τοῦ 1968, παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἐν ὄψει τοῦ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ θέματος αὐτοῦ ὑποβάλλω τὴν παράκλησιν πρὸς τὴν Γραμματείαν τῆς Βουλῆς ὅπως τὸ συντομώτερον δυνατὸν ἀποστείλῃ εἰς ἅπαντας τοὺς Βουλευτὰς ἀντίγραφον τοῦ κατατεθέντος Νομοσχεδίου ἵνα οἱ Βουλευταὶ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὑποβάλουν τὰς παρατηρήσεις των ἐπὶ ἑκάστου θέματος θιγομένου ὑπὸ τοῦ Νομοσχεδίου πρὸς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν.

Ὁ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν ὁμώνυμον Ἐπιτροπήν.

Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 ἐπίσης προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν ὁμώνυμον Ἐπιτροπήν.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν ἐπίσης παραπέμπεται ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Συνδέσμων (Ἰδιωτικὸν Ὕδωρ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 20) τοῦ 1968 ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Ἁλιείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων.

Ὁ περὶ Σπογγαλιείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν ὁμώνυμον Ἐπιτροπήν.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 21) τοῦ 1968 ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Ὁ περὶ Ἐγγράφων (Εἰδικὸν Τέλος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 22) τοῦ 1968 ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1968 ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1968 ἐστάλη πρὸς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1968, ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 23) τοῦ 1968 ὡς ἐπίσης καὶ ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 24) τοῦ 1968 ἐστάλησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ τῆς Συμβάσεως περὶ τῶν Πολιτικῶν Δικαιωμάτων τῶν Γυναικῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968 ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν ὁμώνυμον Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς.

Ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1968 ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν ὁμώνυμον Ἐπιτροπήν.

Οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1968 ἐστάλησαν πρὸς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ δέον ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου προνοουμένης προθεσμίας.

Οἱ περὶ τῆς Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Ἀπαιτούμενα Προσόντα Διορισμοῦ ἢ Προαγωγῆς, Καθήκοντα καὶ Ἁρμοδιότητες ἑκάστης Θέσεως) (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1968 ἐστάλησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καὶ παραπέμπονται πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξωτερικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

Καὶ τέλος ἡ Ἐξαμηνιαία Ἔκθεσις τοῦ Διοικητοῦ τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης τῆς Δημοκρατίας διὰ τὴν περίοδον τὴν λήγουσαν τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1968 (συμφώνως τοῦ ἄρθρου 119 (5) τοῦ Συντάγματος) ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ παραπέμπεται πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, καὶ ὥραν 4ην μ.μ., μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἐπαναλάβω ὅλα τὰ κατατεθέντα Νομοσχέδια ἀλλὰ διὰ μιᾶς γενικότητος θέτω ἐπὶ τῆς προσεχοῦς ἡμερησίας διατάξεως πρῶτον τὸν περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Ἀναθεώρησις τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων) Νόμον τοῦ 1968 καὶ μετὰ ἅπαντα τὰ ὑπόλοιπα θέματα τὰ ὁποῖα ἤδη κατετέθησαν πρὸ ὀλίγου εἰς τὴν Βουλήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 5.55 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν):

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιάγκου Ἀνδρέας	Παύλου Παῦλος
Γιαμάκης Ἰωσὴφ	Ποσκώτης Σταῦρος
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Λέλλος	Σαββίδης Μιχαλάκης
Δημητριάδης Χρύσης	Σάντης Γεώργιος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Σιβιτανίδης Πανῖκος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας	Στυλιανοῦ Πέτρος
Κόσιης Νῖκος	Τζιρκώτης Γεώργιος
Λυσσαρίδης Βάσος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Μιχαηλίδης Στέλιος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐκλογὴ νέου Προέδρου τῆς Βουλῆς.
(2) Διορισμὸς Γραμματέων καὶ Κοσμητόρων.
(3) Ἐκλογὴ Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς.
(4) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἐφαρμογὴ ἐν Κύπρῳ τοῦ θεσμοῦ τῆς πενθημέρου ἐργασίας—Ἀσφαλτόστρωσις χωριτικῶν ὁδῶν τῆς Ἐπαρχίας Πάφου—Λόγοι καθυστεροῦντες τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν μετακινήσεως τῶν χωρίων Μαθηκολώνης, Ἄνω Κυβίδων καὶ Κοιλανίου—Ἀποζημίωσις τῶν ἀμπελουργῶν ὡρισμένων περιοχῶν τῆς Πάφου λόγῳ καταστροφῆς τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων ἐκ τῆς πτώσεως χαλάζης—Ἀνέγερσις ὑδατοφράκτου παρὰ τὴν τοποθεσίαν «Μιλλομέρι» τῆς περιοχῆς Δασονομείου Πλατρῶν—Παραλαβὴ κριθῆς ὑπὸ Συνεργατικῶν Ἑταιρειῶν τῆς περιοχῆς Κτήματος πρὸ τῆς καθωρισμένης ἡμερομηνίας—Παραλαβὴ σιτηρῶν ὑπὸ ἰδιωτῶν κατὰ παράβασιν τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας—Μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ κινδύνου λόγῳ ἀποθηκεύσεως μεγάλου ἀριθμοῦ κυλίνδρων ὑγραερίου εἰς ὑπογείους χώρους ἢ πυκνοκατωκημένας περιοχάς—Ἔκδοσις ἀδειῶν δι' ἐλευθέραν βόσκησιν εἰς τὴν περιοχὴν Κυθραίας-Πενταδακτύλου καὶ δημιουργία διόδων—Λόγοι καθυστεροῦντες τὴν μετακίνησιν τοῦ χωρίου Ἄνω Κυβίδων—Μέτρα πρὸς παρεμπόδισιν ἐκτρόπων κατὰ τὴν διάρκειαν ποδοσφαιρικῶν συναντήσεων—Ἵδρυσις κρατικῆς βιβλιοθήκης καὶ δημοσίας πινακοθήκης—Ἐπεξεργασία μέτρων βοηθείας πρὸς τοὺς ἀνομβριοπλήκτους παραγωγούς—Ἐπέκτασις τῶν διατρήσεων πρὸς ἀνεύρεσιν ὕδατος εἰς περιοχὰς τῆς Μεσαορίας ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ὑδάτων—Παρακολούθησις καὶ ἔλεγχος τῆς ἐκτελέσεως καὶ προόδου τῶν διαφόρων ἔργων συμφώνως πρὸς τὸν προγραμματισμὸν αὐτῶν—Ἀσφαλτόστρωσις τῶν ὁδῶν Κυρᾶς - Μόρφου, Μενοίκου - Ἀκακίου καὶ Ἀσίνους - Νικηταρίου - Βυζακιᾶς - Ποταμίου—Σχέδιον κατ' οἶκον διανομῆς ὕδατος εἰς τὸ χωρίον Τσάδα—Λόγοι καθυστεροῦντες τὴν κατασκευὴν τοῦ διοχετευτικοῦ συστήματος τοῦ ὑδατοφράκτου Κιτίου—Ἀναθεώρησις καὶ ἐκσυγχρονισμὸς τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος κ.λ.π.).
(5) Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ

Εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς 7ης Ἰουνίου 1968, ἐνάτην γραμμὴν ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς σελίδος 874, ἀντὶ «στάθμης 9.00 μ. ἕως 9.50 μ.» νὰ γραφῇ «στάθμης—9.00 μ. ἕως—9.50 μ.».

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 3ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1968

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.25 μ.μ.)

(Ἀρ. 2)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα Μέλη ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς συνῆλθε τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην καὶ ἐξέλεξε τὰ Μέλη τῶν διαφόρων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ πληροφορήσῃ τὰ Μέλη περὶ τῆς συγκροτήσεως τῶν διαφόρων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπιτροπὴ δυνάμει τῶν Κανονισμῶν τῶν Ρυθμιζόντων τὴν Προσέλευσιν τῶν Βουλευτῶν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπάς :

Γλαῦκος Κληρίδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης
Βάσος Λυσσαρίδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ :
Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΜΥΝΗΣ :
Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσιης
Σωτήριος Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ :
Ἀνδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Ἀνδρέας Καρσερᾶς
Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ :
Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Λέλλος Δημητριάδης
Ἀνδρέας Γιάγκου
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ :
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσιης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΝΟΜΙΚΩΝ :
Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ :
Γεώργιος Ἰωαννίδης, Πρόεδρος
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Νῖκος Ἀγγελίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ :

Βάσος Λυσσαρίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Γεώργιος Τζιρκώτης
Γεώργιος Σάντης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΥΓΕΙΑΣ :

Αἰμίλιος Φράγκος, Πρόεδρος
Βάσος Λυσσαρίδης
Ἀνδρέας Καρσεράς
Ἡρόδοτος Νικολαΐδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ :

Παναγιώτης Τουμαζῆς, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Μιχαλάκης Σαββίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Ἀδρέας Ζιαρτίδης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔληξεν ἡ ἀνάγνωσις τῶν ὀνομάτων τῶν Μελῶν τῶν ἀπαρτιζόντων τὰς διαφόρους Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπάς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Νοεμβρίου 1967.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ κυριωτέρα ἀεροπορικὴ σύνδεσις τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Εὐρώπης καὶ κυρίως μεταξὺ Λευκωσίας—Ἀθηνῶν—Λονδίνου καὶ τἀνάπαλιν διεξάγεται μὲ ἀεροσκάφη τύπου «Κομήτης», παρόμοια τοῦ ἀεροσκάφους τὸ ὁποῖον κατέπεσε καὶ συνετρίβη πλησίον τοῦ Καστελλορίζου τὴν 12ην Ὀκτωβρίου 1967, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀπώλειαν καὶ τῶν 66 ἐπιβαινόντων τοῦ ἀεροσκάφους συμπεριλαμβανομένου καὶ σημαντικοῦ ἀριθμοῦ Κυπρίων.

Λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ αἴτια τοῦ δυστυχήματος παραμένουν ἀκόμη ἄγνωστα καὶ ἐπειδὴ καθημερινῶς δημοσιεύονται εἰς τὸν τύπον διάφοροι εἰκασίαι ὡς πρὸς τὰ αἴτια τῆς συντριβῆς τοῦ ἀεροσκάφους καὶ ἐπειδὴ πάντα ταῦτα κρατοῦν εἰς μεγάλην ἀνησυχίαν ὄχι μόνον τὸ ταξειδιωτικὸν κοινὸν ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρον τὸν Κυπριακὸν λαόν, παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις :

(α) Ἐζήτησεν ἐπισήμως παρὰ τῶν Βρεττανικῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἀερογραμμῶν τὴν διεξαγωγὴν ἐρεύνης καὶ τὴν ἔκδοσιν τοῦ σχετικοῦ πορίσματος.

(β) Εἶναι ἐνήμερος τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν μέχρι τῆς στιγμῆς ὑπὸ τῶν Βρεττανικῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἀερογραμμῶν διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν αἰτίων τοῦ δυστυχήματος καὶ θεωρεῖ ταῦτα ἱκανοποιητικά.

(γ) Ἐξήσκησεν κατὰ κάποιον τρόπον πίεσιν ἐπὶ τῶν Βρεττανικῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἀερογραμμῶν—λόγῳ τῶν προνομίων τὰ ὁποῖα κατέχουν διὰ τὴν ἀεροπορικὴν σύνδεσιν μεταξὺ Κύπρου καὶ Ἡνωμένου Βασιλείου—οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἀνέλκυσις τῆς ἀτράκτου ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης, ἵνα ἐξακριβωθοῦν πέραν πάσης ἀμφιβολίας τὰ πραγματικὰ αἴτια τῆς ἀεροπορικῆς τραγωδίας».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Αὐγούστου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Νοεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη.

«Ἀναφέρομαι εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη τὴν 16ην Νοεμβρίου 1967, καθὼς καὶ εἰς τὰς εἰς αὐτὴν δοθείσας δύο ἀπαντήσεις μου ὑπὸ ἡμερομηνίας 7 Δεκεμβρίου 1967 καὶ 7 Φεβρουαρίου 1968 ἐν σχέσει μὲ τὴν διερεύνησιν τῶν αἰτίων τοῦ ἀεροπορικοῦ δυστυχήματος τοῦ ἐπισυμβάντος εἰς ἀεροσκάφος τῶν Βρεττανικῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἀερογραμμῶν καὶ τῶν Κυπριακῶν Ἀερογραμμῶν τὴν 12ην Ὀκτωβρίου 1967, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ πληροφορήσω τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ Βρεττανικὴ Κυβέρνησις διὰ τῆς ἐν Κύπρῳ Ὑπάτης Ἀρμοστείας ἀπέστειλε τὴν 26ην τρέχοντος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων τὸ πλῆρες κείμενον τῆς ἐπισήμου ἐκθέσεως τοῦ Ἀρχιεπιθεωρητοῦ Ἀτυχημάτων ἐπὶ τῆς διεξαχθείσης ἐρεύνης ὑπὸ τοῦ Κλάδου Διερευνήσεως Ἀτυχημάτων τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου.

2. Τὰ συμπεράσματα καὶ αἱ συστάσεις τῆς ἐκθέσεως, ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

Συμπεράσματα :

(α) Πορίσματα :

(i) Τὸ ἀεροσκάφος ἦτο πλόϊμον καὶ τὰ ἔγγραφά του ἐν τάξει.

(ii) Τὸ πλήρωμα ἦτο ἐφωδιασμένον μὲ ἐγκύρους ἀδείας.

(iii) Ἰσχυρᾶς ἐντάσεως ἐκρηκτικὸν ἀντικείμενον ἐπυροδοτήθη ἐντὸς τοῦ θαλάμου ἐπιβατῶν ἐνῶ τὸ ἀεροσκάφος ἵπτατο εἰς ὕψος 29,000 ποδῶν.

(iv) Ἡ ἔκρηξις προεκάλεσε σοβαρὰς ζημίας εἰς τὸ ἀεροσκάφος, δημιουργήσασα κατάστασιν μὴ δυναμένην νὰ τεθῇ ὑπὸ ἔλεγχον, μὲ ἐπακόλουθον τὴν διάρρηξιν τοῦ ἀεροσκάφους εἰς χαμηλότερον ὕψος.

(β) Αἴτιον :

Τὸ ἀεροσκάφος διερράγη εἰς τὸν ἀέρα λόγῳ πυροδοτήσεως ἰσχυρᾶς ἐντάσεως ἐκρηκτικοῦ ἀντικειμένου ἐντὸς τοῦ θαλάμου ἐπιβατῶν.

Συστάσεις :

Συνιστᾶται ὅπως :

(α) Ἐνεργῶς προωθηθῇ ἡ ἀνάπτυξις μηχανικῶν μέσων ὑποβρυχίου ἀποσπάσεως, ἐπιπλεύσεως καὶ ἐντοπίσεως, τὰ ὁποῖα θὰ διηυκόλυνον τὴν ἀνάκτησιν τῆς αὐτομάτου συσκευῆς καταγραφῆς πληροφοριῶν πτήσεως εἰς περίπτωσιν συντριβῆς ἀεροσκάφους ἐντὸς τῆς θαλάσσης.

(β) Μελετηθῇ περαιτέρω ἡ δυνατότης ἀναπτύξεως μέσων ἐπισημάνσεως τῆς παρουσίας ἐκρηκτικῶν ἀντικειμένων, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ὑποβοηθηθῶσιν αἱ ἀρχαὶ ἀερογραμμῶν καὶ ἀερολιμένων ἀναφορικῶς μὲ τὰ μέτρα ἀσφαλείας των».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην 'Ιουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην 'Ιουνίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ἡ κτηνοτροφία ἀποτελεῖ μίαν σοβαρὰν πηγὴν εἰσοδήματος διὰ τὴν τάξιν τῶν κτηνοτρόφων τῆς 'Επαρχίας Πάφου καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι εἰς τὸ παρελθὸν ὡς καὶ πέρυσι ἐξεδόθησαν ἄδειαι βοσκῆς εἰς ὡρισμένας περιοχὰς τοῦ δάσους 'Ακάμαντος ἐνῷ ἐφέτος αἱ Δασικαὶ 'Αρχαὶ ἀρνοῦνται τὴν ἔκδοσιν τοιούτων ἀδειῶν καὶ διώκουν δικαστικῶς ἢ ἄλλως πως τοὺς κτηνοτρόφους, μὲ ἀποτέλεσμα τὸν κίνδυνον ἀφανισμοῦ τῶν ποιμνίων εἰς ὡρισμένας περιοχὰς τῆς Πάφου, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον 'Υπουργὸν Γεωργίας νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα :

(α) Εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκεται ἡ γεωργοκτηνοτροφικὴ ἀνάπτυξις τῆς περιοχῆς 'Ακάμαντος συμφώνως πρὸς τὰ ἤδη ἑτοιμασθέντα σχέδια, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εὕρῃ καταφύγιον ἡ ἤδη φθίνουσα κτηνοτροφία τῆς Πάφου.

(β) Μέχρι τῆς ὡς προείρηται ἀξιοποιήσεως ἐὰν θεωρῆται σκόπιμον νὰ δίδωνται ἄδειαι βοσκῆς εἰς ὡρισμένας περιοχὰς ('Ακάμαντος—'Αργάκας κ.λ.π.) πρὸς προστασίαν τῆς κτηνοτροφίας μας».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Σεπτεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην 'Ιουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη.

«(α) Τὸ ζήτημα τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ Δάσους 'Ακάμαντος ἀπὸ γεωργοκτηνοτροφικῆς πλευρᾶς εὑρίσκεται εἰς ὃ σημεῖον ἐξετέθη εἰς τὴν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολήν μου ὑπ' ἀρ. 317.59/2 τῆς 15ης Αὐγούστου 1967, ἤτοι ἂν καὶ ἡτοιμάσθη ἐμπεριστατωμένη σχετικὴ μελέτη πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην, ἐν τούτοις τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅπως ἀναβάλῃ τὴν προώθησιν τοῦ ζητήματος τούτου πρὸς τὸ παρὸν μέχρις ἐξευρέσεως τῶν ἀναγκαιούντων οἰκονομικῶν πόρων ἀνερχομένων εἰς £800 χιλ. περίπου.

(β) Τὸ ζήτημα ἐκδόσεως ἀδειῶν βοσκῆς ἐντὸς τῶν Κυρίων Κρατικῶν Δασῶν, ὡς τὸ Δάσος 'Ακάμαντος, δὲν ἐπιτρέπεται συμφώνως πρὸς τὸν νέον περὶ Δασῶν Νόμον τὸν τεθέντα ἐν ἰσχύϊ τὴν 20ὴν 'Απριλίου 1967. Τοῦτο ἐπιτρέπεται μόνον εἰς Δευτερεύοντα Κρατικὰ Δάση καὶ ὑπὸ ὡρισμένους ὅρους. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1967 ἐξεδόθησαν ἄδειαι βοσκῆς ἐντὸς τοῦ Δάσους 'Ακάμαντος βάσει τοῦ τότε ἰσχύοντος καὶ ἔκτοτε καταργηθέντος Νόμου. 'Ελπίζεται ὅτι τὸ Δάσος τοῦτο θὰ ἀνακηρυχθῇ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι εἰς Δευτερεῦον τοιοῦτον. Παρ' ὅλον τοῦτο πιστεύεται ὅτι οἱ παρανόμως βόσκοντες εἰς τὸ Δάσος τοῦτο δὲν ταλαιπωροῦνται διότι ἂν καὶ καταγγέλλωνται, ἐν τούτοις δὲν διώκονται δικαστικῶς. Αἱ καταγγελίαι συμβιβάζονται συμφώνως πρὸς τὸν περὶ Δασῶν Νόμον μὲ πολὺ χαμηλὸν πρόστιμον, τὸ ὁποῖον ἰσοδυναμεῖ μὲ τὰ δικαιώματα τὰ πληρωνόμενα εἰς τὸ παρελθὸν δι' ἔκδοσιν ἀδειῶν βοσκῆς».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Σεπτεμβρίου 1968.

«'Εν ὄψει τῶν προβλέψεων τοῦ "Αρθρου 30 τοῦ Συντάγματος περὶ παροχῆς δωρεὰν νομικῆς βοηθείας εἰς πρόσωπα ἔχοντα ἀνάγκην ταύτης, ὅταν τὸ συμφέρον τῆς δικαιοσύνης τὸ ἀπαιτῇ καὶ βάσει νόμου, καὶ ἐν ὄψει τῶν ἐπανειλημμένως ἐκφρασθεισῶν δημοσίως ἀπόψεων ὑπὸ ἐπισήμων προσώπων, ὡς τοῦ Προέδρου τοῦ 'Ανωτάτου Δικαστηρίου καὶ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως, περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ θεσμοῦ τούτου, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον κατὰ πόσον μελετᾶται ἐπειγόντως ἡ ὑποβολὴ νομοσχεδίου καθιεροῦντος καὶ ρυθμίζοντος τὸν θεσμὸν τῆς δωρεὰν παροχῆς νομικῆς βοηθείας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968.

«Ἡ ὁδὸς ἡ ὁποία συνδέει τὴν κωμόπολιν Λευκάρων μὲ τὴν κυρίαν ὁδὸν Λευκωσίας—Λεμεσοῦ ἔχει καταστῇ πολὺ ἐπικίνδυνος διὰ τὴν τροχαίαν, λόγῳ τῶν πολλῶν καὶ ἐπικινδύνων στροφῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ ἄσφαλτος εἰς πολλὰ σημεῖα κατεστράφη. Ἐπειδὴ ἡ ἀνέγερσις τοῦ τουριστικοῦ περιπτέρου θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἤδη ὑπαρχούσης τουριστικῆς κινήσεως τῶν Λευκάρων, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ἔχῃ μελετηθῇ ἡ πιθανότης ἐπισκευῆς τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ καὶ πότε ὑπολογίζεται ἡ ἔναρξις τῆς ὅλης ἐργασίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968.

«Τὸ χωρίον Τερσεφάνου Λάρνακος μὲ πληθυσμὸν 500 κατοίκων ἀπέχει ἀπὸ τὸν ἀσφαλτόδρομον Κιτίου 1½ μίλι. Ἀπὸ τοῦ 1963 περίπου τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα ἤρχισε τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τοῦ ἐν λόγῳ δρόμου. Ἀπὸ τότε κάθε χρόνον γίνεται ἄσφαλτος ἕνα μικρὸ κομμάτι μερικῶν μέτρων. Εἴμαστε τώρα εἰς τὸ 1968 καὶ μένουν ἀκόμα 500 μέτρα διὰ νὰ συμπληρωθῇ ὅλος ὁ δρόμος.

Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα, πρῶτον, πότε ἐπὶ τέλους ὑπολογίζεται ὅτι θὰ συμπληρωθῇ ἡ ἀσφαλτόστρωσις τοῦ ἐν λόγῳ δρόμου ; Δεύτερον, δὲν θεωρεῖται ὁ τρόπος αὐτὸς τελείως ἀντιοικονομικός» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ πόσον προτίθεται νὰ ἐπανδρώσῃ τὰ Κυβερνητικὰ Νοσοκομεῖα μὲ ἰατροὺς ὡρισμένων εἰδικοτήτων, ὡς καρδιοχειρουργούς, νευροχειρουργοὺς καὶ ἄλλους εἰδικοὺς τοὺς ὁποίους στερεῖται σήμερον ὁ τόπος, πρὸς περίθαλψιν καὶ θεραπείαν ἀσθενῶν, οἱ ὁποῖοι εἴτε ἀναγκάζονται νὰ μεταβαίνωσι πρὸς θεραπείαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὑποβαλλόμενοι εἰς ὑπέρογκα ἔξοδα, εἴτε λόγῳ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν δὲν τυγχάνουσι καταλλήλου εἰδικῆς θεραπείας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Τὸ πρόβλημα τοῦ νεροῦ εἶναι τὸ σοβαρώτερον πρόβλημα διὰ τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἱκανοποιητικὴ λύσις τοῦ προβλήματος δὲν μᾶς προσφέρεται εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα εἶναι τὰ βραχυπρόθεσμα καὶ μακροπρόθεσμα σχέδια διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος καὶ κατὰ πόσον ἔχει μελετηθῇ μὲ προοπτικὴν τὸ θέμα τῆς ἀφαλατώσεως, ἡ ὁποία δύναται νὰ λύσῃ ὁριστικῶς καὶ εἰς ἱκανοποιητικὸν βαθμὸν τὸ σοβαρὸν αὐτὸ πρόβλημα ὅταν καταστῇ οἰκονομικῶς συμφέρουσα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου καὶ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι πλείστων γεωργῶν τὸ εἰσόδημα ἔχει καταστραφῆ ἀπὸ τὴν ἀνομβρίαν, καὶ φυσικὸν ἐπακόλουθον τῆς τοιαύτης καταστροφῆς εἶνα ἡ ἀδυναμία τούτων νὰ πληρώσουν τὰς ἐναντι τῶν δανείων των οἰκονομικὰς ὑπο χρεώσεις καὶ τῆς ἕνεκα τούτων ἀντιμετωπίσεως καταναγκαστικῆς πωλήσεως τῶν κτημάτων των, ἐρωτῶμεν :

Ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ξεκληρισμὸν τῶν γεωργῶν»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Κατὰ πληροφορίας δημοσιευθείσας εἰς τὸν τύπον οἱ Βρεττανοὶ σχεδιάζουν τὴν ἐγκαθίδρυσιν βάσεως ὑποβρυχίων πλησίον τῆς Λεμεσοῦ. Αἱ πληροφορίαι αὐταὶ καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Βρεττανικὴ Βάσις Ἀκρωτηρίου μετετράπη ἤδη εἰς πυρηνικὴν βάσιν προκαλοῦν σοβαρωτάτας ἀνησυχίας εἰς τὸν Κυπριακὸν λαόν, ὁ ὁποῖος γνωρίζει ὅτι διατρέχει κίνδυνον ὁλοκληρωτικοῦ ἀφανισμοῦ ἐκ τοιούτων ἐνεργειῶν ξένων εἰς τὸ ἔδαφος τῆς Κύπρου.

Ἐν ὄψει τῆς σοβαρωτάτης αὐτῆς καταστάσεως ἡ ὁποία ἐγκυμονεῖ ὁλεθρίους κινδύνους διὰ τὴν Κύπρον καὶ τῆς ἀκροσφαλοῦς καταστάσεως εἰς τὴν εὐαίσθητον περιοχὴν τῆς Ἐγγὺς Ἀνατολῆς, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ πόσον ἔχει καταστήσει σαφὲς εἰς τὴν Βρεττανικὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας δὲν ἀνέχεται τὴν μετατροπὴν τῆς Κύπρου εἰς πυρηνικὴν βάσιν οἱασδήποτε μορφῆς ἢ εἰς βάσιν ἐπιθέσεως κατὰ τῶν φίλων Ἀραβικῶν χωρῶν, καὶ ὅτι εὐνοεῖ τὴν πλήρη ἀποστρατικοποίησιν τῆς Κύπρου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Τὸ ὑδατικὸν πρόβλημα ὀξύνεται συνεχῶς καὶ ἀγροτικαὶ περιοχαὶ αἱ ὁποῖαι ἐδημιούργησαν καλλιεργείας καὶ ηὔξησαν τὸ χαμηλόν τους εἰσόδημα κινδυνεύουν σήμερον νὰ καταστραφοῦν λόγῳ ἐξαντλήσεως τῶν ὑπογείων ὑδάτων, γεωργικαὶ δὲ οἰκογένειαι διαφόρων περιοχῶν εὑρίσκονται εἰς ἀπόγνωσιν διὰ τὸ μέλλον των.

Ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ σοβαροῦ τούτου προβλήματος, τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ εἰσοδήματος τῆς γεωργικῆς οἰκογενείας, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν διασφάλισιν τοῦ ἐπαγγέλματός των» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Τὰ χωρία Μαρώνι καὶ Ψεματισμένος, δύο παραγωγικὰ χωρία τῆς Ἐπαρχίας Λάρνακος, συνδέονται μετὰ τῆς κυρίας ὁδοῦ Λάρνακος—Λεμεσοῦ διὰ μιᾶς ὁδοῦ εὑρισκομένης εἰς πολὺ κακὴν κατάστασιν. Αἴτημα τῶν κατοίκων εἶναι ἡ ἄμεσος ἀσφαλτόστρωσις ταύτης.

Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν προγραμματίζεται ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ καὶ πότε θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου τούτου».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην 'Οκτωβρίου 1968.

«Αἱ ἀρχαὶ τῆς κωμοπόλεως 'Αραδίππου τῆς 'Επαρχίας Λάρνακος πολλάκις ὑπέβαλαν τὸ αἴτημά των ὅπως κατασκευασθῇ μικρὸς ὑδατοφράκτης ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ 'Αρχαγγέλου παρὰ τὸ χωρίον των, πρὸς ἄρδευσιν ὑφισταμένων ἐκτάσεων καλλιεργησίμου γῆς.

'Ερωτᾶται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν, καὶ δι' αὐτῆς τοὺς κατοίκους 'Αραδίππου, πῶς ἀντιμετωπίζει ἡ Κυβέρνησις τὸ θέμα τοῦτο, ἐὰν συνεπληρώθησαν αἱ ἀπαιτούμεναι μελέται, ἐὰν ὑπάρχουν ἕτοιμα σχέδια διὰ τὴν κατασκευήν του καὶ πότε προγραμματίζεται ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου τούτου».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην 'Οκτωβρίου 1968.

«Δι' ἐρωτήσεώς μου πρὸς 'Υμᾶς ἡμερομηνίας 29ης 'Οκτωβρίου 1966 εἰσηγούμην τὴν μελέτην δι' ἵδρυσιν 'Ανωτέρας Τριταξίου Σχολῆς Μέσης Παιδείας εἰς τὴν κοινότητα Σαλαμιοῦς πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν μιᾶς μεγάλης ἀγροτικῆς περιοχῆς. Δι' ἀπαντήσεώς σας ἡμερομηνίας 11ης Νοεμβρίου 1966 μὲ ἐπληροφορήσατε, μεταξὺ ἄλλων, ὅτι ἡ περίπτωσις Σαλαμιοῦς εἶχε μελετηθῆ προκαταρκτικῶς.

Θὰ ἐπεθύμουν ὅπως μὲ πληροφορήσετε σχετικῶς πρὸς τὸ ἄνω ἐκκρεμοῦν θέμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ ὅλον ζήτημα, νοουμένου ὅτι ἔχει παρέλθει διετία ἔκτοτε καὶ ἡ ἵδρυσις μιᾶς τοιαύτης Σχολῆς εἰς Σαλαμιοῦν καθίσταται πλέον ἡ ἐπιτακτική».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην 'Οκτωβρίου 1968.

«Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ γεωργία ἀποτελεῖ τὴν κατ' ἐξοχὴν βάσιν τῆς ὅλης ἐθνικῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου, ἔχει χαραχθῆ γεωργικὴ πολιτικὴ ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς ὅλης δημοσιονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως ἀποβλέπουσα εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῆς γεωργικῆς τάξεως, τὴν ἄνοδον καὶ βελτίωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου ταύτης καὶ τὴν δικαιοτέραν κατανομὴν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος πρὸς ὄφελος τῶν ἀγροτῶν ;

'Εν τοιαύτῃ περιπτώσει ποία ἡ τοιαύτη πολιτικὴ καὶ ποῖοι οἱ συγκεκριμένοι στόχοι ταύτης καὶ διὰ τίνων μέσων προγραμματίζεται ἡ ἐπιτυχία τῶν στόχων αὐτῶν» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην 'Οκτωβρίου 1968.

«'Η Κεντρικὴ Τράπεζα ἀνεκοίνωσεν ὅτι προσφέρει πρὸς πώλησιν κέρματα τῶν 100 μίλς, ἐκδόσεως 1957, εἰς τιμὴν δωδεκαπλασίαν τῆς ὀνομαστικῆς των ἀξίας.

Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸν ἔντιμον 'Υπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἐὰν εἶναι ἐν γνώσει του' :

(α) "Οτι τὸ νόμισμα τοῦτο δὲν ἀπεσύρθη τῆς κυκλοφορίας δυνάμει οὐδενὸς διατάγματος, τοιούτου εἴδους δὲ κέρματα κυκλοφοροῦν σήμερον καὶ ἑπομένως τὸ νόμισμα τοῦτο θεωρεῖται ὡς νόμισμα νομίμως κυκλοφοροῦν — Legal tender — καὶ

(β) 'Εὰν ναί, τότε πῶς ὁ ἔντιμος 'Υπουργὸς ἐπέτρεψεν εἰς τὴν Κεντρικὴν Τράπεζαν, ἕνα Κρατικὸν 'Οργανισμόν, νὰ πωλήσῃ τὸ κέρμα τοῦτο εἰς πολὺ μεγαλυτέραν τιμὴν τῆς ὀνομαστικῆς του ἀξίας, παραβαίνων οὕτω τὸν ὑφιστάμενον Νόμον» ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, Νομοθετικὴ Ἐργασία. Τὸ πρῶτον θέμα τὸ ὁποῖον εἶναι ἕτοιμον πρὸς συζήτησιν ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 20) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγωσιν τῆς Ἐκθέσεως.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 20) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργὸς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὅστις διὰ τῶν δοθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐπεξηγήσεων ἐβοήθησε τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £43,955 διὰ τὴν καταβολὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸ τρέχον ἔτος χορηγίας εἰς τὸ Ταμεῖον Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους.

Τὸ Ταμεῖον τοῦτο ἱδρύθη δυνάμει τοῦ Κανονισμοῦ 5 (1) τῶν περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Χορηγήματα εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους) Κανονισμῶν τοῦ 1966 καὶ τοῦ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους Νόμου (Ἀρ. 47 τοῦ 1967).

Ἐκ τοῦ Ταμείου τούτου παρέχονται χορηγήματα εἰς :

(α) ἐξαρτωμένους πεσόντων ἐθνοφρουρῶν·
(β) ἀναπήρους ἐθνοφρουρούς·
(γ) ἐξαρτωμένους ἐκ πεσόντων συνεπείᾳ τῶν ἀπὸ τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1963 δημιουργηθεισῶν συνθηκῶν· καὶ
(δ) καταστάντας ἀναπήρους συνεπείᾳ τῶν ἐν λόγῳ συνθηκῶν.

Τυχὸν ἔλλειμμα τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου καλύπτεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, σκοπὸς δὲ τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ὅπως καλύψῃ τὸ ἔλλειμμα τοῦ Ταμείου διὰ τὸ τρέχον ἔτος 1968.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £43.955 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 20) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ δεύτερον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 21) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 21) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργὸς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £24,202 ἀναγκαίου διὰ τοὺς μισθοὺς ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1968 τῶν νέων μονίμων θέσεων αἵτινες δημιουργοῦνται εἰς τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν Σχολείων Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν προσθέτων ἀναγκῶν καὶ διὰ τὴν καλυτέραν λειτουργίαν τῶν σχολείων κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1968—1969.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τὴν δημιουργίαν τῶν θέσεων τούτων καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ πλήρωσις τῶν ἐν λόγῳ θέσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Συμφωνῶ μὲ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον καὶ πρόκειται νὰ τὸ ψηφίσω. Ὅμως ἔχω νὰ προβῶ εἰς μερικὰς παρατηρήσεις ἐν σχέσει μὲ τὰς δημιουργουμένας θέσεις εἰς τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν.

Ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς Ἐκθέσεως εἶναι ἐμφανὲς ὅτι ἡ δημιουργία τῶν θέσεων τούτων ἐγένετο πρὸς ἀντιμετώπισιν, ὡς λέγει, ἀναγκῶν ὡς ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν. Εἶναι κατὰ συνέπειαν ἐπίσης ἐμφανὲς ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας δὲν ἀντεμετώπισε καὶ τὸ θέμα τῶν δημιουργουμένων ἀναγκῶν νέου προσωπικοῦ, ὡς τοῦ διορισμοῦ ἐκπαιδευτικῶν μὴ ὑπηρετούντων εἰς τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν, εἰς τὸ νεοϊδρυθὲν Ἀνώτερον Τεχνικὸν Ἰνστιτοῦτον.

Ὡς γεγονὸς ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ὅτι δύο ἐκ τῶν στελεχῶν τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως ἔχουν ἐπιλεγῆ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν θέσεων Λεκτόρων εἰς τὸ Ἀνώτερον Τεχνικὸν Ἰνστιτοῦτον. Ἐν τούτοις εἰς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς τούτους δὲν ἔχει δοθῆ ἀπόσπασις ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας. Ὡς ἀποτέλεσμα ἡ λειτουργία τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνικοῦ Ἰνστιτούτου, ἡ ὁποία ἐπρόκειτο νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ ἑνὸς μηνός, καθυστερεῖ, παρ' ὅλον ὅτι τόσον ἡ Κυβέρνησις ὅσον καὶ ἡ Βουλὴ ἐθεώρησε τὴν λειτουργίαν τούτου, τὸ ὁποῖον, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, ἐπιχορηγεῖται ἀπὸ τὸ Εἰδικὸν Ταμεῖον τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, ὡς ἔργον ἐπειγούσης φύσεως.

Δὲν θὰ ἐπεκταθῶ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἐπὶ τοῦ θέματος διότι ἔχω ἤδη καταθέσει Ἐρώτησιν καὶ ἀναμένω ἐπειγόντως Ἀπάντησιν διὰ νὰ ἀποφασίσω ἐὰν θὰ θέσω τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν.

Ὅμως θεωρῶ καθῆκον μου, μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν τοῦ Νομοσχεδίου, νὰ θίξω τὸ θέμα μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ τὸ μελετήσῃ ἐπειγόντως καὶ ὅτι θὰ ληφθῆ πρόνοια διὰ τὴν ἀπόσπασιν τῶν δύο τούτων Λεκτόρων εἰς τὸ Ἀνώτερον Τεχνικὸν Ἰνστιτοῦτον οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἄμεσος λειτουργία του.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968, ἤτοι διὰ τὴν ἵδρυσιν ὡρισμένων νέων θέσεων.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £24,202 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἵδρυσις νέων θέσεων. 4ον ἄρθρον καὶ Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον καὶ ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον καὶ ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 21) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ Κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Ἐκθέσεως.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 7) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £110,000 ἀναγκαίου διὰ τὴν ἀγορὰν καὶ/ἢ κατασκευὴν διαφόρων μηχανημάτων καὶ ἐξοπλισμοῦ τῶν διαφόρων Κυβερνητικῶν Τμημάτων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διαφόρων σχεδίων ἀναπτύξεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἤκουσε τὰς ἀπόψεις τοῦ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργοῦ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ ἐμελέτησε τὴν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρονται λεπτομερῶς τὰ ἀγορασθησόμενα μηχανήματα, ὁμοφώνως εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968, δι' ἃς δὲν ἔχει ἤδη γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £110,000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Καὶ τώρα παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν Ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 22) τοῦ 1968.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ('Αρ. 22) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίρης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργὸς τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £3.862 ἀναγκαίου διὰ τοὺς μισθοὺς μέχρι τέλους τοῦ τρέχοντος ἔτους τῶν ἱδρυομένων νέων θέσεων Κλητήρων εἰς τὸ Κεφάλαιον 77 Α, Κλητῆρες, τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Σκοπὸς τῆς δημιουργίας τῶν ἐν λόγῳ νέων θέσεων εἶναι ἡ ἀπορρόφησις τῶν ὁπλιτῶν τοῦ Κυπριακοῦ Στρατοῦ. Τοῦτο ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καθ' ὅσον ἡ θέσις τοῦ ὁπλίτου ἐκρίθη ὡς μὴ ἐπωφελής.

'Ο διορισμὸς τῶν ὁπλιτῶν τοῦ Κυπριακοῦ Στρατοῦ εἰς τὴν θέσιν τοῦ Κλητῆρος θὰ εἶναι ἐπὶ μονίμου βάσεως καὶ εἰς κλίμακα μισθοδοσίας ἡ ὁποία θὰ ἀντιστοιχῇ πρὸς τὰς σημερινὰς των ἀπολαβάς, ἤτοι μισθὸς καὶ δωρεὰν τροφή, κυμαινομένας ἀπὸ 30 ἕως 39 λίρας μηνιαίως.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν συμφωνεῖ πλήρως μὲ τὴν ἐν λόγῳ διευθέτησιν καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. 'Επειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968, ἤτοι διὰ τὴν ἵδρυσιν ὡρισμένων νέων θέσεων.

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £3,862 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἵδρυσις νέων θέσεων. Ἄρθρον 4ον καὶ Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Δευτέρου Πίνακος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Δευτέρου Πίνακος ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν Τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 22) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ ('Αρ. 8) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργὸς τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν ὅστις παρέσχε πρὸς τὴν 'Επιτροπὴν πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις ἐν σχέσει μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £130,000 διὰ τὴν ἀγορὰν γῆς παρὰ τὸ Πυρόϊ πρὸς ἐγκαθίδρυσιν κτηνοτροφικῆς μονάδος ἀναπαραγωγῆς ὑπὸ τοῦ Τμήματος Γεωργίας. Εἰς τὴν ἐν λόγῳ γῆν δυνατὸν νὰ στεγασθοῦν πλὴν τῆς ὡς ἄνω μονάδος καὶ ὅλαι αἱ δραστηριότητες τῆς ἐπαύλεως 'Αθαλάσσης καὶ τοιουτοτρόπως νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀξιοποίησις τῆς περιοχῆς 'Αθαλάσσης δι' ἄλλους σκοπούς.

'Η ἐν λόγῳ περιοχὴ θεωρεῖται κατάλληλος πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν διότι εἶναι πλησίον τοῦ γεωργικοῦ κέντρου καὶ θὰ ὑπάρχῃ κατάλληλος ἔλεγχος, ἱκανοποιητικὴ ποσότης ὕδατος διὰ τὴν καλλιέργειαν μηδικῆς καὶ ἄλλων κτηνοτροφικῶν προϊόντων καὶ ἐν γένει πληροῖ τὰς ἀπαιτήσεις διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς ἐν λόγῳ μονάδος. 'Ωσαύτως ἡ περιοχὴ αὕτη εἶναι πλησίον τῶν κέντρων καταναλώσεως καὶ οὕτω εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐξασφαλίζῃ πλέον ἀμειπτικὰς τιμὰς τόσον διὰ τὸ γάλα ὅσον καὶ διὰ τὰ ζῶα.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν ὑποβληθεῖσαν Εἰσηγητικὴν "Εκθεσιν συμφωνεῖ πλήρως μὲ τὴν ἀγορὰν τῆς ὡς ἄνω γῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁμοφώνως εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. 'Επειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968, δι' ἃς δὲν ἔχει γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £130, 000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἀμέσως ἑπόμενον θέμα εἶναι ὁ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσιης
Σωτηράκης Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου (ἀντιπροσωπεύων τὸν κ. Ἀνδρέαν Ζιαρτίδην).

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ὅπως, πρὸς καλυτέραν πειθαρχίαν ἐν τῇ Ἐθνικῇ Φρουρᾷ, ὁ χρόνος ἐκτίσεως οἱασδήποτε πειθαρχικῆς ποινῆς μέχρι δύο μηνῶν μὴ ὑπολογίζηται εἰς τὴν περίοδον τῆς θητείας.

Τὸ θέμα τοῦτο ἐτέθη καὶ προηγουμένως ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς δι' ἄλλων νομοσχεδίων, ἀλλ' ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπέρριψε τοῦτο διότι ἐθεώρει ὅτι ἦτο ἄδικος ἡ διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ αὔξησις τῆς θητείας μελῶν τινων τῆς Δυνάμεως ἐπιπροσθέτως τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς, ἡ ὁποία τοὺς ἐπεβάλλετο, ἄνευ χρονικοῦ τινος περιορισμοῦ.

Ἐν ὄψει ὅμως τοῦ περιορισμοῦ τοῦ χρόνου καὶ τῶν νέων ἐπεξηγήσεων αἵτινες ἐτέθησαν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς, αὕτη θεωρεῖ ὅτι μερικὴ παράτασις τῆς θητείας τῶν μελῶν τῆς Δυνάμεως εἰς τοὺς ὁποίους ἐπιβάλλεται πειθαρχικὴ ποινὴ εἶναι ἀναγκαία διὰ τὴν καλυτέραν πειθαρχίαν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Φρουράν, θεωρεῖ ὅμως τὸ προτεινόμενον ἀνώτατον ὅριον τῶν δύο μηνῶν ὡς ὑπερβολικὸν καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται τὴν μείωσιν τούτου εἰς ἕνα μῆνα.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν φρονεῖ ὅτι ἡ παράτασις τῆς θητείας θὰ ἐνεργῇ ὡς ἀνασταλτικὸς παράγων διὰ τοὺς ὑποπίπτοντας εἰς πειθαρχικὰ παραπτώματα καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Νόμων 1964 ἕως 1968 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένων ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος») καὶ ὁ βασικὸς Νόμος καὶ ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὁμοῦ ὡς οἱ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Ἀρ. 2) Νόμοι 1964 ἕως 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Θὰ ἤθελα νὰ προβῶ εἰς τὴν ἑξῆς παρατήρησιν. Λόγῳ τῶν πολυαρίθμων τροποποιήσεων τοῦ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Νόμου, θὰ ἦτο σκόπιμον ἐὰν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐφρόντιζε νὰ ἐκδοθῇ ἐν εἴδει κωδικοποιήσεως τὸ κείμενον τοῦ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Νόμου ὡς σήμερον ἰσχύει.

Τὸ ἑπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 9) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργὸς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὅστις παρέσχε πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις σχετιζομένας μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ νομοσχεδίου.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται :

(α) Ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £100 ἀναγκαίου διὰ τὴν ἐπιχορήγησιν ὡρισμένων ὑλικῶν, ὡς φύλλων νάϋλον καὶ κανναβάτσου, τὰ ὁποῖα θὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὴν παραγωγὴν καλυτέρας ποιότητος σταφίδος· καὶ

(β) ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £59,900 ἀναγκαίου διὰ τὴν κατασκευὴν ἀγροτικῶν ὁδῶν εἰς τὰς κυριωτέρας ἀμπελουργικὰς περιοχὰς τῶν ἐπαρχιῶν Λεμεσοῦ, Πάφου καὶ Λευκωσίας.

Ἡ διάθεσις τῶν ἐν λόγῳ ποσῶν ἀπεφασίσθη ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸν καθορισμὸν τῆς τιμῆς τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων ἐσοδείας 1968.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν εἰς τὴν ὁποίαν ἐκτίθενται ἐν λεπτομερείᾳ οἱ σκοποί, ὁ τρόπος διαθέσεως ὡς καὶ αἱ περιοχαὶ εἰς ἃς θὰ ἐξοδευθοῦν τὰ ἐν λόγῳ ποσὰ ὁμοφώνως εἰσηγεῖται πρὸς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἐκφράζω τὴν ἱκανοποίησίν μου διὰ τὸ ὑπὸ ἐπιψήφισιν κονδύλιον διὰ τὴν κατασκευὴν ἀγροτικῶν ὁδῶν εἰς ὡρισμένας ἀμπελουργικὰς περιοχὰς τῆς νήσου, ἀλλὰ συγχρόνως ἐπιθυμῶ ὅπως ἐπιστήσω ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας — μάλιστα κατὰ

τὴν σημερινὴν περίοδον ὅτε συντάσσεται ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1969 — ὅτι ὁ κύριος ἀγροτικὸς δρόμος ὁ ὁποῖος ὁδηγεῖ ἀπὸ τὴν Ἐρήμην εἰς Καντοῦ, Κυβίδες καὶ πλεῖστα ἄλλα ἀμπελουργικὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ εὑρίσκεται εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν καὶ λίαν ἐπικίνδυνον διὰ τὰς ἑκατοντάδας τῶν τροχοφόρων τὰ ὁποῖα διέρχονται καθημερινῶς διὰ τῶν ὁδῶν αὐτῶν.

Ἐπιθυμῶ λοιπὸν ὅπως ὑποβάλω πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅτι εἶναι ἐπεῖγον νὰ προωθηθῇ ἡ ριζικὴ βελτίωσις τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Νικολαΐδης ἔχει τὸν λόγον.

Η. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχέδιον ἀφορᾷ τὸ ποσὸν τῶν £60,000 διὰ τὴν κατασκευὴν ἀγροτικῶν δρόμων εἰς ὡρισμένας ἀμπελουργικὰς περιοχὰς ὡς καὶ τὴν παραχώρησιν ἐπιχορηγημένων φύλλων νάϋλον καὶ κανναβάτσου διὰ τὴν παραγωγὴν καλυτέρας ποιότητος σταφίδος.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς Ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν δὲν ἔγινεν εἰδικὴ μελέτη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν κατασκευὴν ἀγροτικῶν δρόμων ἀλλ' ἁπλῶς κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος καθορισμοῦ τῶν τιμῶν τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων ἐσοδείας 1968, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅπως τὸ προαναφερθὲν ποσὸν τῶν £60,000, διατεθῇ διὰ τὴν κατασκευὴν ἀγροτικῶν δρόμων, μὲ κύριον σκοπὸν μᾶλλον τὴν ὑποαπασχόλησιν μερικῶν ἀμπελουργῶν τῆς ὀρεινῆς περιοχῆς. Ἀπεδείχθη ὅμως ὅτι ἡ ὠφέλεια ἡ προκύψασα ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ἔργων εἶναι σημαντικὴ τόσον ἀπὸ ἀπόψεως καλυτέρας καλλιεργείας καὶ ἐπομένως αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς ὡς καὶ μειώσεως τοῦ κόστους παραγωγῆς, ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως συγκοινωνίας εἰς πολλὰς περιπτώσεις, ὡς εἶναι π.χ. ὁ ἀγροτικὸς δρόμος ὁ συνδέων τὴν κοινότητα Κάθηκα μετὰ τῶν κοινοτήτων Ἄνω καὶ Κάτω Ἀκουρδάλιας. Ὁ δρόμος αὐτὸς εἶναι τόσον θαυμάσιος, καὶ τοῦτο λόγῳ τῆς κατανοήσεως τὴν ὁποίαν ἐπέδειξαν οἱ ἀμπελουργοὶ κατὰ τὴν διάνοιξίν του, ὥστε ἐπιβάλλεται ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἀναλάβῃ τὴν συντήρησίν του διὰ συγκοινωνιακοὺς σκοπούς.

Οἱ δρόμοι σήμερον δὲν ἀποτελοῦν πολυτέλειαν ἀλλὰ στοιχειῶδες μέσον πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ λαοῦ· διὰ τοῦτο εἶναι δικαιολογημένη πλήρως ἡ ἀπαίτησις τῶν χωρικῶν μας νὰ κατασκευασθοῦν ἀγροτικοὶ δρόμοι διὰ νὰ δύνανται, κυρίως ἄνευ ζημιῶν, νὰ μεταφέρουν εἰς τὰ κέντρα καταναλώσεως τὰ προϊόντα των.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐκ τῶν ἀγροτικῶν δρόμων ὠφέλεια ὑπῆρξεν ὀφθαλμοφανῶς σημαντικὴ καὶ ἡ ἀπαίτησις τῶν ἀμπελουργῶν — καὶ δὴ τῆς ὀρεινῆς περιοχῆς — εἶναι γενική, εἰσηγούμεθα ὅπως εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως ληφθῇ πρόνοια αὐξήσεως ὅσον τὸ δυνατὸν τοῦ ποσοῦ διὰ τὸν ὡς ἄνω σκοπόν.

Ἐπίσης εἰς μερικὰς κοινότητας δυνατὸν νὰ παρουσιασθοῦν ἕνα—δύο ἄτομα ἄτινα ἢ διὰ λόγους σκοπιμότητος ἢ δι' ἄλλους λόγους ἀρνοῦνται νὰ δώσουν τὴν συγκατάθεσίν των γραπτῶς διὰ τὴν διάνοιξιν ἀγροτικῶν δρόμων καὶ οὕτω ἢ ἀναβάλλεται τὸ ὅλον ἔργον ἢ ἀναστέλλεται μέχρι τινός. Ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται ὅπως ὁ Νόμος τῆς Ἀπαλλοτριώσεως ἐφαρμόζεται ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἔργων δημοσίας ὠφελείας, ἡ δὲ ἀποζημίωσις καταβάλλεται μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἀγροτικῶν δρόμων. Εἰς περιπτώσεις ὅπου ἤδη ὑπάρχει ἡ χάραξις τῶν τοιούτων δρόμων ὑπὸ μορφὴν μονοπατιῶν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, προσωπικῶς πιστεύω ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ διανοίγῃ τοὺς δρόμους ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν πέριξ τοῦ δρόμου ἰδιοκτητῶν.

'Αναφορικῶς μὲ τὴν παραχώρησιν ἐπιχορηγημένων φύλλων νάϋλον καὶ κανναβάτσου διὰ τὴν παραγωγὴν καλυτέρας ποιότητος σταφίδος, τὸ μέτρον τοῦτο οὐδόλως ἐξυπηρετεῖ τοὺς ἀμπελουργοὺς διότι ἡ κατασκευὴ σταφίδος διὰ νὰ εἶναι καλῆς ποιότητος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς ἑκάστοτε καιρικὰς συνθήκας. 'Υπάρχουν ἀμπελουργοὶ οἵτινες ἀπὸ ἔκτοτε μετατρέπουν τὴν μεγαλυτέραν ποσότητα τῶν σταφυλῶν των εἰς σταφίδα παρὰ τὰς δυσμενεῖς καιρικὰς συνθήκας, καὶ ἐπομένως ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν σταφιδοπαραγωγῶν θὰ ἔπρεπε νὰ δίδῃ μεγαλυτέραν ἐπιχορήγησιν ἐν σχέσει μὲ τὰ ἄλλα ἀμπελουργικὰ προϊόντα, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν χρειάζονται 4 ὁκάδες σταφυλῶν διὰ μίαν ὁκὰν σταφίδος καὶ ἀφ' ἑτέρου πολλάκις ἡ σταφὶς καταστρέφεται χωρὶς νὰ ἀποζημιώνωνται οἱ σταφιδοπαραγωγοί. "Οχι μόνον ἡ ἔλλειψις ἀποθηκευτικῶν χώρων ἀλλὰ εἰς πολλὰς περιπτώσεις καὶ αἱ καιρικαὶ συνθῆκαι καθιστοῦν τὸ ὅλον ἀμπελουργικὸν πρόβλημα ὀξύτατον ὡς π.χ. ἐφέτος. 'Ως ἐκ τούτου ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ μελετήσῃ ριζικὰ μέτρα ἀντιμετωπίσεως τοῦ ὅλου ἀμπελουργικοῦ προβλήματος, ἤτοι τὴν ἐπέκτασιν ἀποθηκευτικῶν χώρων καὶ ἀγορὰν εἰδικῶν μηχανημάτων ἀποξηράνσεως τῆς σταφίδος, τῶν καλουμένων «ἀποξηραντήρων».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. 'Επειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968, δι' ἃς δὲν ἔχει γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου 'Αναπτύξεως ποσοῦ £60,000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968.

"Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. "Αρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

'Η δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 23) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 23) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργὸς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὅστις παρέσχε πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις ἐν σχέσει μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ προτεινομένου νόμου.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £200,000 διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Κονδυλίου τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τὸ Ἄρθρον 1 τοῦ Κεφαλαίου 61Α «Μὴ Προβλεπόμεναι Δαπάναι καὶ Ἀποθεματικὸν» τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ. Ἡ διάθεσις τοῦ ἐπιπροσθέτου τούτου ποσοῦ εἶναι ἀναγκαία διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀντιμετώπισις δαπανῶν προκυπτουσῶν ἐκ τῆς παρούσης ἐκτάκτου καταστάσεως διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα, ὁμοφώνως εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν Ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διά σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £200,000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 23) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 24) τοῦ 1968.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ» (ΑΡ. 24) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργὸς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὅστις παρέσχε πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις ἐν σχέσει μὲ τὸ νομοσχέδιον.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £250,000 διὰ τὴν καταβολὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐπιπροσθέτου χορηγίας εἰς τὸ Ταμεῖον Βοηθείας Ζημιωθέντων.

Τὸ Ταμεῖον τοῦτο καθιδρύθη καὶ λειτουργεῖ δυνάμει τοῦ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Νόμου (Ἀρ. 2 τοῦ 1968) σκοπὸς δὲ τούτου εἶναι ἡ παροχὴ βοηθείας εἰς ὑποστάντας θετικὴν ζημίαν συνεπείᾳ τῶν μετὰ τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1963 δημιουργηθεισῶν συνθηκῶν.

Δυνάμει τοῦ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Νόμου ἡ Κυβέρνησις κατέθεσεν εἰς τὸ Ταμεῖον £250,000. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ποσὸν τοῦτο ἀπεδείχθη ἀνεπαρκὲς διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Ταμείου, ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε τὴν καταβολὴν καὶ ἑτέρας χορηγίας πρὸς αὐτό. Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι νὰ καταστήσῃ δυνατὴν τὴν καταβολὴν τῆς τοιαύτης χορηγίας.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα ὁμοφώνως εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £250,000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 24) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορηθῶ ἀπὸ τὸν ἔντιμον Γραμματέα ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλη ἑτοίμη ἐργασία εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δὲν ὑπάρχουν ἄλλα ἕτοιμα Νομοσχέδια πρὸς συζήτησιν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εὐχαριστῶ.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 25) τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 10) τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 26) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Καὶ τὰ τρία κατατεθέντα Νομοσχέδια προέρχονται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν τῆς Βουλῆς πρὸς μελέτην, ἐπεξεργασίαν καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 4ην ἀπογευματινὴν μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Ἀναθεώρησις τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(4) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Συνδέσμων (Ἰδιωτικὸν Ὕδωρ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(5) Ὁ περὶ Ἁλιείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(6) Ὁ περὶ Σπογγαλιείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(7) Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(8) Ὁ περὶ Ἐγγράφων (Εἰδικὸν Τέλος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(9) Ὁ περὶ Συμβάσεως περὶ τῶν Πολιτικῶν Δικαιωμάτων τῶν Γυναικῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(10) Ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1968.

(11) Οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

(12) Οἱ περὶ τῆς Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Ἀπαιτούμενα Προσόντα Διορισμοῦ ἢ Προαγωγῆς, Καθήκοντα καὶ Ἁρμοδιότητες Ἑκάστης Θέσεως (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1968. 1968.

(13) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 25) τοῦ 1968.

(14) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 10) τοῦ 1968, καὶ

(15) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 26) τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης ἐργασίας κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 5.25 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐξαγγελία τῆς συνθέσεως τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

(2) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Αἰτία πτώσεως τοῦ ἀεροσκάφους τύπου «Κομήτης» παρὰ τὸ Καστελλόριζον τὴν 12.10.1967—Ἀξιοποίησις τοῦ δάσους Ἀκάμαντος ἀπὸ γεωργοκτηνοτροφικῆς πλευρᾶς καὶ ἄδειαι βοσκῆς εἰς τὸ ἐν λόγῳ δάσος, κ.λ.π.).

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 20) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 21) τοῦ 1968, ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Χρύση Δημητριάδη καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 7) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(6) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 22) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(7) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 8) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(8) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικοῦ) (Ἀρ. 2) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(9) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 9) τοῦ 1968, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Αἰμίλιος Φράγκος—Ἡρόδοτος Νικολαΐδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(10) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 23) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(11) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 24) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(12) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 10ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1968

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.30 μ.μ.)

(Ἀρ. 3)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α, Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Μαΐου 1968.

«Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι παρὰ τὰ νέα ἀκραῖα κτίρια τοῦ Ἀερολιμένος Λευκωσίας ἔχουν κατασκευασθῆ ἀποθηκευτικοὶ χῶροι διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἐξαγωγικοῦ μας ἐμπορίου, ἰδίως ὅσον ἀφορᾶ τὴν δι' ἀέρος φόρτωσιν φρούτων καὶ λαχανικῶν, μὲ λύπην μου ἐπληροφορήθην ὅτι οἱ χῶροι οὗτοι χρησιμοποιοῦνται νῦν ὡς γραφεῖα καὶ ἀποθῆκαι τοῦ Τελωνείου καὶ ὅτι ἐλάχιστος χῶρος ἔχει ἀφεθῆ πρὸς χρησιμοποίησίν του διὰ τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἔχουν κτισθῆ. Οὕτω, μετ' ἐκπλήξεως παρατηρεῖται ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων φορτωτῶν ὅτι τὰ πρὸς ἐξαγωγὴν φθαρτὰ ταῦτα εἴδη παραμένουν ἐπὶ σειρὰν ὡρῶν ἐκτεθειμένα εἰς τὸν ἥλιον καὶ ἄλλας δυσμενεῖς καιρικὰς συνθήκας μὲ τὸ δυσάρεστον ἀποτέλεσμα νὰ ἀλλοιοῦνται ταῦτα ποιοτικῶς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι ὑπονομευτικὸν διὰ τὰς ἐξαγωγάς μας καὶ καταστρεπτικὸν διὰ τὴν οἰκονομίαν μας. Θὰ ἤθελον, ὡς ἐκ τούτου, νὰ μὲ πληροφορήσῃ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ πρὸς θεραπείαν τοῦ κακοῦ τούτου».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην 'Οκτωβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη.

«Τὸ κτιριακὸν συγκρότημα ἀποθηκῶν τοῦ ἀερολιμένος Λευκωσίας, ἀνεγερθὲν βάσει τοῦ ἀρχικοῦ σχεδίου, ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ ἑξῆς :

(α) 7 ἀποθήκας καὶ γραφεῖα ἀεροπορικῶν ἑταιρειῶν συνολικοῦ ἐμβαδοῦ 700 τ.μ.·

(β) 12 ψυκτικοὺς θαλάμους·

(γ) αἴθουσαν διὰ τὴν διαλογὴν καὶ ἀποστολὴν τοῦ ἀεροπορικοῦ ταχυδρομείου συνολικοῦ ἐμβαδοῦ 200 τ.μ.· καὶ

(δ) ἀποθήκας καὶ γραφεῖα Τελωνείου συνολικοῦ ἐμβαδοῦ 572 τ.μ.

'Εκ τῶν προαναφερθέντων χώρων μέρος τῆς ἀποθήκης Τελωνείου ἐμβαδοῦ 215 τ.μ. ἐχρησιμοποιήθη διὰ νὰ στεγασθοῦν τὰ Γραφεῖα τοῦ Τελωνείου Λευκωσίας. Οὐδεμία ἐπέμβασις ἐγένετο εἰς τοὺς ὑπολοίπους ἀποθηκευτικοὺς χώρους.

'Αφ' ὅτου ἐτέθησαν ἐν λειτουργίᾳ τὰ νέα 'Ακραῖα Κτίρια τὴν 27ην Μαρτίου 1968, διεπιστώθη ἡ ἀνάγκη δημιουργίας εἰδικοῦ κλειστοῦ ὑποστέγου διὰ τὴν προστασίαν τῶν πρὸς ἐξαγωγὴν προοριζομένων φθαρτῶν μέχρι τῆς φορτώσεώς των ἐπὶ τῶν ἀεροσκαφῶν. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως κατεσκευάσθη προσωρινὸν ὑπόστεγον μέχρις ὅτου συμπληρωθῇ ἡ δέουσα μελέτη διὰ ριζικὴν λύσιν τοῦ προβλήματος».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην 'Ιουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην 'Ιουλίου 1968.

«'Από τινος χρόνου τὸ 'Επαρχιακὸν Νοσοκομεῖον Πάφου στερεῖται τῶν ὑπηρεσιῶν μονίμου χειρουργοῦ, γεγονὸς τὸ ὁποῖον θέτει εἰς κίνδυνον τὴν ὑγείαν τῶν κατοίκων μιᾶς ὁλοκλήρου 'Επαρχίας, γνωστοῦ ὄντος ὅτι ἡ 'Επαρχία αὕτη δὲν διαθέτει ἰδιωτικὰς χειρουργικὰς κλινικάς, οὕτω δὲ προβάλλει ἐπιτακτικὴ ἡ ἄμεσος ἀνάγκη τοποθετήσεως μονίμου χειρουργοῦ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν πολλαπλῶν ἀναγκῶν τῆς Πάφου.

'Ερωτᾶται—

Πῶς καὶ πότε τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον προτίθεται νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ σοβαρὸν τοῦτο πρόβλημα» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην 'Οκτωβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Υγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην 'Ιουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη.

«Εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Πάφου ἔχει τοποθετηθῇ μόνιμος Χειρουργὸς ὡς καὶ πρόσθετος ἰατρὸς Γενικῆς 'Ιατρικῆς, οἵτινες θὰ συμβάλουν μεγάλως εἰς τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ Νοσοκομείου καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς 'Επαρχίας Πάφου.

2. Λυποῦμαι διὰ τὴν καθυστέρησιν τῆς ἀπαντήσεώς μου».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην 'Ιουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. 'Ηροδότου Νικολαΐδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην 'Ιουλίου 1968.

«Πολλὰ ἐλέχθησαν κατὰ καιροὺς ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων διὰ τὴν λῆψιν μέτρων πρὸς προφύλαξιν τοῦ λαοῦ ὑπὸ τῶν διαφόρων μολυσματικῶν νόσων, καὶ πολλὰ ἐγράφησαν εἰς τὸν τύπον διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀξιεπαίνου Δημάρχου Λευκωσίας

ἐκστρατείαν καθαριότητος. Δύναται τὸ ὑπεύθυνον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν :

(α) Ἐὰν λαμβάνωνται ἀνάλογα μέτρα προστασίας τῆς ὑγείας καὶ τῶν κατοίκων τῆς ὑπαίθρου ;

(β) Αἱ ὑπὸ τῶν Δήμων ἀπορριπτόμεναι παντὸς εἴδους ἀκαθαρσίαι τῶν πόλεων εἶναι φυσικὸν νὰ ἀπορρίπτωνται μακρὰν τῶν πόλεων καὶ κατ' ἀνάγκην εἰς τὴν ὕπαιθρον. Αἱ ἀκαθαρσίαι αὗται δύνανται νὰ ἀποτελέσουν ἑστίαν μολύνσεως ;

(γ) Ποῖα μέτρα ἔλαβε τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας διὰ τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν κατοίκων τῶν κοινοτήτων Ἀχέλλειας, Κολώνης, Γεροσκήπου, Ἁγ. Μαρίνας καὶ Κάτω Πάφου οἵτινες πολλάκις διεμαρτυρήθησαν καὶ μάλιστα γραπτῶς τόσον πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας ὅσον καὶ τὰς ἄλλας ἁρμοδίας Ἀρχὰς διὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Δήμου Πάφου, ὅστις ἀπορρίπτει παντὸς εἴδους ἀκαθαρσίας ἀπὸ τὴν γέφυραν τῆς Ἀχέλλειας μέχρι τῆς παραλίας, μὲ ἀποτέλεσμα ὄχι μόνον τὴν δυσοσμίαν ὁλοκλήρου τῆς περιοχῆς ἀλλὰ καὶ τὴν ὀχληρίαν ὑπὸ ἑκατομμυρίων ἐκκολαπτομένων μυιῶν δυναμένων νὰ μεταφέρουν παντὸς εἴδους νόσον» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Ὀκτωβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην Ἰουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Ἡροδότου Νικολαΐδη.

«(α) Τὰ προληπτικὰ μέτρα ἄτινα λαμβάνονται ὑπὸ τῶν Κυβερνητικῶν Ὑγειονομικῶν Ὑπηρεσιῶν καλύπτουν τόσον τὰς ἀγροτικὰς ὅσον καὶ τὰς ἀστικὰς περιοχὰς ἄνευ διακρίσεως.

(β) Ἐὰν αἱ ὑπὸ τῶν Δήμων ἀπορριπτόμεναι παντὸς εἴδους ἀκαθαρσίαι τῶν πόλεων ἐναποτίθενται καταλλήλως οὕτως ὥστε νὰ εἶναι πάντοτε κεκαλυμμέναι δι' ἑνὸς στρώματος χώματος, δὲν ἀποτελοῦν ἑστίαν μολύνσεως.

(γ) Κατόπιν ὁδηγιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας, ὁ Ἐπαρχιακὸς Ἰατρικὸς Λειτουργὸς Πάφου προέβη εἰς παραστάσεις πρὸς τὸν Δήμαρχον Πάφου σχετικῶς μὲ τὰ ὑπὸ τοῦ Δήμου τῆς πόλεως ἀπορριπτόμενα σκύβαλα εἰς τὴν περιοχὴν Ἀχέλλειας, ἀλ' αὗται ἠγνοήθησαν. Διὸ καὶ ἐθεωρήθη καλὸν ὑπὸ τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Ἰατρικοῦ Λειτουργοῦ ὅπως συγκληθῇ μία σύσκεψις εἰς τὴν ὁποίαν νὰ λάβουν μέρος ὁ Ἔπαρχος Πάφου καὶ ὁ Δήμαρχος κατὰ τὴν ὁποίαν νὰ συζητηθῇ τὸν ὅλον θέμα καὶ νὰ ἐξευρεθῇ ὁριστικὴ λύσις.

Γενομένης τῆς συσκέψεως εἰς τὸ Γραφεῖον Ἐπάρχου τὴν 11ην Σεπτεμβρίου 1968, καὶ ἀφοῦ κατ' αὐτὴν διεξήχθη συζήτησις ἐπὶ τοῦ ὅλου θέματος, ἐθεωρήθη καλὸν νὰ γίνῃ καὶ ἐπιτόπιος ἔρευνα, ἡ ὁποία καὶ ἐγένετο αὐθημερὸν παρουσίᾳ καὶ τοῦ Κοινοτάρχου τοῦ χωρίου Ἀχέλλειας. Κατὰ τὴν ἔρευναν διεπιστώθη ὅτι ὑπῆρχον σκύβαλα καὶ ἄλλαι ἀκαθαρσίαι, μὴ καταστραφέντα διὰ πυρὸς ὡς καὶ νὰ καλυφθοῦν. Ὡς ἐκ τούτου ὑπὸ τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Ἰατρικοῦ Λειτουργοῦ Πάφου ὑπεδείχθη εἰς τὸν Δήμαρχον τόπος εἰς τὸν ὁποῖον, ἀφοῦ ἐκ τῶν προτέρων ἐκσκαφῇ τάφρος, νὰ ἐναποτίθενται τὰ σκύβαλα καὶ αἱ ἀκαθαρσίαι ἐντὸς αὐτῆς, νὰ καίωνται καὶ νὰ καλύπτωνται ὑπὸ στρώματος χώματος. Ὁ Δήμαρχος ὑπεσχέθη ὅτι θὰ τηρήσῃ τὰς εἰσηγήσεις τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Ἰατρικοῦ Λειτουργοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Ἰουλίου 1968.

«Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ θέμα τῆς ἀγορᾶς τῆς γερανογεφύρας Καραβοστασίου ἀπὸ τὴν Ε.Μ.Ε. καὶ τροποποιήσεώς της διὰ τὴν φόρτωσιν τῶν γεωργικῶν προϊόντων τῆς περιοχῆς».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην 'Οκτωβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην 'Ιουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«'Η 'Ελληνικὴ Μεταλλευτικὴ 'Εταιρεία ἔχει ἐκπονήσει σχέδια διὰ τὴν μετατροπὴν τῆς γερανογεφύρας Καραβοστασίου πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως αὕτη χρησιμοποιῆται διὰ τὴν φόρτωσιν συσκευασμένων γεωργικῶν προϊόντων καὶ τὴν ἐκφόρτωσιν ὡρισμένων κατηγοριῶν γενικοῦ φορτίου.

Τὰ σχέδια ταῦτα ἐτέθησαν ὑπ' ὄψιν τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία μελετᾶ τώρα, βάσει τεχνικῶν καὶ οἰκονομικῶν κριτηρίων, τὰς δυνατότητας ὑλοποιήσεως τούτων καὶ ἀναλήψεως τῆς εὐθύνης λειτουργίας τῆς γερανογεφύρας».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην 'Ιουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ιωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην 'Ιουλίου 1968.

«'Υπάρχουν ἐν Κύπρῳ συμπλέγματα χωρίων τὰ ὁποῖα συνδέονται διὰ τηλεφώνου μὲ τὰ 'Επαρχιακὰ κέντρα διὰ μιᾶς μόνον τηλεφωνικῆς γραμμῆς. Τὴν ἰδίαν δὲ τηλεφωνικὴν γραμμὴν χρησιμοποιεῖ καὶ ἡ 'Εθνικὴ Φρουρά. 'Η χρησιμοποίησις τῶν τηλεφώνων τούτων κυρίως ἐπὶ τῶν κεντρικῶν ἀρτηριῶν τῆς νήσου ὅπου ἡ τροχαία κίνησις εἶναι μεγάλη, καθίσταται προβληματική.

Τοῦτο προκαλεῖ μεγάλην ταλαιπωρίαν καὶ δυσκολίαν εἰς τοὺς κατοίκους μερικῶν χωρίων οἱ ὁποῖοι συνεχῶς παραπονοῦνται ὅτι δὲν ἐξυπηρετοῦνται ἱκανοποιητικῶς πρὸ πάντων ὅταν πρόκειται περὶ σοβαρᾶς ἀσθενείας καὶ τίθεται ζήτημα μετακλήσεως ἰατροῦ ἐκ τῆς πόλεως καθὼς καὶ ἄλλων σοβαρῶν περιπτώσεων.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν πῶς προτίθεται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀντιμετωπίσῃ καὶ βελτιώσῃ τὴν κατάστασιν αὐτήν».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην 'Οκτωβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην 'Ιουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ιωσὴφ Γιαμάκη.

'Η παροχὴ τηλεφωνικῶν διευκολύνσεων εἰς τὴν 'Εθνικὴν Φρουρὰν ἀπετέλει ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην ἥτις ἔπρεπε νὰ ἱκανοποιηθῇ πάσῃ θυσίᾳ. 'Εφ' ὅσον δὲ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προβλεφθῇ καὶ νὰ προγραμματισθῇ τὸ ἔργον τοῦτο, κατέστη ἐκ τῶν πραγμάτων ἀναγκαῖον ὅπως χρησιμοποιηθῶσιν ὡρισμέναι ὑφιστάμεναι τηλεφωνικαὶ γραμμαί.

'Η 'Αρχὴ Τηλεπικοινωνιῶν Κύπρου θὰ προβῇ συντόμως εἰς τὴν ἐφαρμογὴν σχεδίου, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ παρέχωνται ἀνεξάρτητοι συνδέσεις εἰς χωρία, ἅτινα ἐπὶ τοῦ παρόντος χρησιμοποιοῦν τὴν ἰδίαν γραμμὴν μετὰ τῆς 'Εθνικῆς Φρουρᾶς».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν 'Οκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην 'Οκτωβρίου 1968.

«'Εν ὄψει τῶν νέων μισθολογικῶν ἀναπροσαρμογῶν τῶν ἐπισήμων δημοσίων 'Υπαλλήλων, δυνάμει τῶν ὁποίων αἱ παραχωρηθησόμεναι αὐξήσεις θὰ ἰσχύουν ἀπὸ τῆς 1ης 'Ιανουαρίου 1968, θὰ παρεκάλουν τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον θὰ παραχωρηθοῦν ἀνάλογοι αὐξήσεις καὶ εἰς τοὺς ἡμερομισθίους κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους, καὶ ἐὰν ναί, ἐὰν θὰ παραχωρηθοῦν ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 1ης 'Ιανουαρίου 1968.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων ἔχουν καταρτισθῆ ἤδη σχέδια καὶ ἐκτιμήσεις πρὸς ἐκτέλεσιν ἐπειγούσης φύσεως μικρῶν ἀρδευτικῶν ἔργων εἰς τὰ χωρία Πελένδρι, Κυπερούντα, Ἀγρός, Ἅγιος Ἰωάννης, Κοιλάνι, Πύργος, Συλίκου, Μονιάτης, Καμινάρια, Φοινί, Ἀκρούντα, Ὕψωνας, Κάτω Μύλος, Ἅγιος Δημήτριος, Γεράσα, Τρεῖς Ἐληές, Ἄρσος καὶ Ἐπταγώνια, συνολικῆς δαπάνης £94.650.

Ἐπειδὴ τὰ ἐν λόγῳ μικρὰ ἀρδευτικὰ ἔργα θὰ συμβάλουν τὰ μέγιστα εἰς τὴν αὔξησιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς τῶν ἐν λόγῳ χωρίων, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον τὰ μικρὰ αὐτὰ ἀρδευτικὰ ἔργα θὰ τύχουν ἐκτελέσεως ἐντὸς τοῦ ἔτους 1969, διὰ τῆς διαθέσεως τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων ἔχουν καταρτισθῆ σχέδια καὶ ἐκτιμήσεις πρὸς ἐκτέλεσιν ἐπειγούσης φύσεως ὑδρευτικῶν ἔργων εἰς τὰ χωρία Ἀνώγυρα, Παλαιόμυλος, Φασούλα, Ἐπταγώνια, Πραστειὸν (Αὐδήμου), Ἅγιος Δημήτριος, Πύργος, Ζωοπηγὴ—Λουβαρᾶς καὶ Μαθηκολώνη, ὁλικῆς δαπάνης £41.100, πρὸς κάλυψιν τῆς ὁποίας ποσὸν £17.400 ἀποτελεῖ συνεισφορὰν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ποσὸν £23.700 συνεισφορὰν τῶν ἐν λόγῳ κοινοτήτων.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκτέλεσις ὑδρευτικῶν ἔργων θὰ πρέπει νὰ τυγχάνῃ προτεραιότητος ἐν συγκρίσει μὲ τὴν ἐκτέλεσιν ἄλλης φύσεως ἔργων ἀναπτύξεως, λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ ὑδρευτικὰ ἔργα τυγχάνουν ὑψίστης σπουδαιότητος δι' οἱανδήποτε κοινότητα, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ ἐκτέλεσις τῶν ὡς ἄνω ὑδρευτικῶν ἔργων θὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Τὰ χωρία Δωρὸς—Λάνια ἔχουν ἀπόλυτον ἀνάγκην ἀρδευτικῶν ἔργων συνολικῆς δαπάνης £50.000, τῶν ὁποίων τὰ σχέδια συνετάχθησαν ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων.

Ἐπειδὴ ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν ἐν λόγῳ χωρίων ἐκφράζονται παράπονα ὅτι ἔχει καθυστερήσει ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐν λόγῳ ἀρδευτικῶν ἔργων, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐν λόγῳ ἀρδευτικῶν ἔργων θὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἔναρξις τῆς ἐκτελέσεώς των νὰ γίνῃ ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς ἔτους».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ περὶ ψυχοπαθῶν ἰσχύουσα νομοθεσία θεωρεῖται εἰς πλείστας ὅσας περιπτώσεις καὶ διατάξεις της πεπαλαιωμένη καὶ οὐσιαστικῶς ἀναχρονιστική, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν καὶ πότε σκοπεύῃ νὰ καταθέσῃ πρὸς τὸ Σῶμα σχετικὸν τροποποιητικὸν νομοσχέδιον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν τόπον νὰ ἀποκτήσῃ σύγχρονον—ὡς συνέβη καὶ ἀπὸ ἀπόψεως κτιριακοῦ συγκροτήματος καὶ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἱδρύματος—καὶ Εὐρωπαϊκοῦ ἐπιπέδου νομοθεσίαν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι οἱ συντελεσταὶ καὶ τὸ φορολογητέον εἰσόδημα τῶν κατωτέρων κλιμάκων χρήζουν, ὡς διεπιστώθη πολλαχόθεν καὶ δὴ ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἀναθεωρήσεως, καὶ ἐν ὄψει τῶν ἐκφρασθέντων δικαιολογημένων παραπόνων παρὰ μισθοσυντηρήτων στρωμάτων, ἀναγκαζομένων νὰ καταβάλλουν ὑψηλὸν (ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' αὐτῶν κερδαινόμενον εἰσόδημα) φόρον εἰσοδήματος, ὡς καὶ ἄλλων γενομένων εἰσηγήσεων περὶ αὐξήσεως τοῦ ὕψους τῆς δαπάνης διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἐκπαίδευσιν τέκνων, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν καὶ πότε σκοπεύῃ νὰ καταθέσῃ σχετικὸν τροποποιητικὸν νομοσχέδιον, δοθέντος ὅτι ἡ ὑπάρχουσα ἐν προκειμένῳ νομοθεσία ἐψηφίσθη ἀπὸ μακροῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐκ τῆς ἐφετεινῆς ἀνομβρίας προξενηθεισῶν ζημιῶν εἰς τὰ σιτηρά, παρακαλοῦμεν τοὺς ἁρμοδίους τῆς Κυβερνήσεως νὰ διαφωτίσουν καὶ ἡμᾶς καὶ τὴν Βουλήν, ἐπὶ τῶν κάτωθι σημείων :

(1) Πῶς διεξήχθη ἡ ἐκτίμησις ;

(2) Ἐκηρύχθησαν ὡς ἀνομβριόπληκτα χωρία, ἢ ἐκηρύχθησαν ὡς ἀνομβριόπληκτα πρόσωπα κεχωρισμένως ;

(3) Καὶ ἐὰν συνέβη τὸ δεύτερον, δηλαδὴ πρόσωπα κεχωρισμένως, οἱ διενεργήσαντες τὴν ἐκτίμησιν ἐπεσκέφθησαν τὰ χωράφια ἑκάστου γεωργοῦ ;

(4) Καὶ ἂν δὲν ἐπεσκέφθησαν τὰ χωράφια ἑκάστου γεωργοῦ, ἐπὶ ποίων πληροφοριῶν ἐβασίσθησαν, ὥστε ἄλλων μὲν γεωργῶν ἐνεκρίθησαν αἱ αἰτήσεις καὶ συμπεριελήφθησαν εἰς τοὺς ἀνομβριοπλήκτους, ἄλλων δὲ οὐχί ;

(5) Καὶ ἀκόμη πῶς συμβαίνει τοῦτο, ἐφ' ὅσον καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ τὰ χωράφια συνορεύουν ;

(6) Καὶ πῶς συμβαίνει τὸ θαυμαστόν, συνεταῖροι γεωργοὶ καλλιεργοῦντες τὸ ἴδιον κτῆμα ἐξ ἀδιανεμήτου, οἱ μὲν δύο ἐξ αὐτῶν συμπεριελήφθησαν εἰς τοὺς ἀνομβριαπλήκτους, οἱ δὲ ἕτεροι τρεῖς οὐχί» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Παρατηρεῖται ὅτι μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ἐπιτρέπεται ἡ πώλησις Κυπριακῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν εἰς τὸ κατάστημα Ἀδασμολογήτων Εἰδῶν εἰς τὸν ἀερολιμένα Λευκωσίας.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐξοδεύομεν σημαντικὰ ποσὰ διὰ τὴν προώθησιν τῶν Κυπριακῶν οἰνοπνευματωδῶν προϊόντων εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Εἰς τὴν ἀνωτέρω περίπτωσιν μᾶς δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ διαφημίσωμεν τὰ προϊόντα αὐτὰ κατὰ τρόπον πολὺ ἱκανοποιητικὸν καὶ χωρὶς καμμίαν ἐπιβάρυνσιν εἰς δεκάδας χιλιάδων ἐπισκεπτῶν οἱ ὁποῖοι διέρχονται ἐκ τοῦ ἀερολιμένος Λευκωσίας.

Νοουμένου ὅτι παρετηρήθη ζήτησις ἐκ μέρους ξένων ἐπιβατῶν ὅπως ἀγοράσουν Κυπριακὰ οἰνοπνευματώδη κατὰ τὴν ἀναχώρησίν των ἐκ Κύπρου καὶ ἡ ἔλλειψις αὕτη ἐσχολιάσθη δυσμενῶς ὑπὸ μερικῶν ἐπιβατῶν, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διὰ τὰ κάτωθι :

(α) Ποῖοι λόγοι μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ἐπιτρέπουν τὴν πώλησιν Κυπριακῶν οἰνοπνευματωδῶν εἰς τὸ κατάστημα Ἀδασμολογήτων Εἰδῶν εἰς τὸν ἀερολιμένα Λευκωσίας ;

(β) Θὰ ἐπιτραπῇ ἡ πώλησις ἀδασμολογήτων Κυπριακῶν οἰνοπνευματωδῶν εἰς τὸν ἀερολιμένα Λευκωσίας καὶ πότε» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ Κύπρος σὺν τῷ χρόνῳ θὰ καταστῇ ἓν ἐκ τῶν κυριωτέρων τουριστικῶν κέντρων τῆς Μεσογείου, τοῦτο ὅμως θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τῶν προσπαθειῶν καὶ ἐπιτεύξεών μας εἰς τὸν τομέα τοῦτον. Τὰ ὀφέλη ἐκ τοῦ τουρισμοῦ τόσον ἀπὸ οἰκονομικῆς ὅσον καὶ ἄλλης πλευρᾶς εἶναι πολὺ γνωστὰ καὶ πρέπει νὰ τυγχάνουν ἰδιαιτέρας μελέτης καὶ σημασίας ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπειδὴ ἐξεφράσθησαν παράπονα ἐκ μέρους ξένων ἐπισκεπτῶν ἀναφορικῶς μὲ τὴν κατάστασιν εἰς ξενοδοχεῖα ἐν Κύπρῳ (ἐμφάνισις, καθαριότης, ὑπηρεσία, ποιότης σιτηρεσίου κ.τ.λ.), παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διὰ τὰ κάτωθι :

(α) Εἰς τὸ παρελθὸν παρεχωρήθησαν δάνεια εἰς ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις εἴτε πρὸς βελτίωσιν εἴτε πρὸς ἐπέκτασιν τῶν ξενοδοχείων. Ἔγινεν ἐκ μέρους τοῦ Τμήματος Τουρισμοῦ ὁ κατάλληλος ἔλεγχος καὶ ἡ διαπίστωσις κατὰ πόσον τὰ παραχωρηθέντα δάνεια διετέθησαν κατὰ τὸν πλέον ἱκανοποιητικὸν καὶ ἀποτελεσματικὸν τρόπον ;

(β) Διεξάγονται τακτικαὶ καὶ ἔκτακτοι ἐπιθεωρήσεις ἐκ μέρους Ἐπιθεωρητῶν τοῦ Τμήματος Τουρισμοῦ εἰς τὰ ξενοδοχεῖα πρὸς διαπίστωσιν ἱκανοποιητικοῦ ἐπιπέδου ὑπηρεσίας, καθαριότητος, ἐμφανίσεως καὶ τροφῆς ἀναλόγως τῆς κλάσεως ἑκάστου ξενοδοχείου ;

(γ) Ποῖα εἶναι τὰ κριτήρια εἰς τὴν περίπτωσιν κατατάξεως τῶν ξενοδοχείων εἰς κλάσεις καὶ κάθε πόσον χρονικὸν διάστημα γίνονται αἱ τοιαῦται κατατάξεις ;

(δ) Ὑπάρχουν περιπτώσεις καθ' ἃς ἔγινεν ὑποβιβασμὸς κλάσεως ξενοδοχείου λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν ἱκανοποιητικῶς οἱ κανονισμοὶ οἱ διέποντες τὰς κατατάξεις» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ἓν ἐκ τῶν μεγαλυτέρων καὶ παραγωγικωτέρων χωρίων τῆς Πάφου, ὁ Στατός, στερεῖται εἰσέτι τηλεφωνικῆς συνδέσεως καὶ οὕτω οἱ κάτοικοί του ὑφίστανται τεραστίας δυσχερείας καὶ ἀνυπέρβλητα ἐμπόδια, τόσον κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν διαφόρων ἐργασιῶν των ὅσον καὶ εἰς τὸ θέμα τῆς ἀμέσου κλήσεως ἰατροῦ εἰς ἐπειγούσας περιπτώσεις. Ἐπιπροσθέτως ἡ ἐγκατάστασις τηλεφώνου εἰς Στατὸν θὰ ἐξυπηρετῇ καὶ τὰς πολλαπλᾶς ἀνάγκας τόσον τοῦ τουριστικοῦ ξενῶνος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὅσον καὶ τῶν θερινῶν κατασκηνώσεων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων Πάφου, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Στατοῦ.

'Εν ὄψει τῶν ἄνωθι παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν πῶς ἀντιμετωπίζεται τὸ ἄνω θέμα, ἡ λύσις τοῦ ὁποίου θὰ ἐξυπηρετήσῃ ταυτοχρόνως δύο σκοπούς, ἤτοι καὶ τὰς ἀνάγκας ἑνὸς τῶν μεγαλυτέρων χωρίων τῆς Πάφου καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ τουριστικοῦ περιπτέρου τῆς 'Ιερᾶς Μονῆς» ;

'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ 'Εργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ 'Αλιείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς 'Επιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς 'Επιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

'Ανδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Χαρίδημος Χατζηχάρος
'Ανδρέας Καρσερᾶς
'Εζεκίας Παπαϊωάννου (ἀντιπροσωπεύων τὸν κ. Χαμπῆν Μιχαηλίδην).

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 4ην 'Οκτωβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ μεταβίβασις τῶν ἐν τῷ βασικῷ νόμῳ ἐξουσιῶν τοῦ 'Αρχιτελώνου εἰς τὸν Λειτουργὸν 'Αλιείας καὶ ἡ παροχὴ τῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἰδίου νόμου ἐξουσιῶν ὡσαύτως εἰς τὸν λειτουργὸν 'Αλιείας.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων συμφωνεῖ πλήρως μὲ τὴν τοιαύτην μεταβίβασιν τῶν ἐξουσιῶν εἰς τὸν Λειτουργὸν 'Αλιείας, ἡ ὁποία θὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν προσπάθειαν ἐνδυναμώσεως τοῦ Τμήματος 'Αλιείας, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Ο κ. Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ εἶναι ἓν ἀπὸ τὰ πολλὰ νομοθετικὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἡ Βουλὴ αὕτη ἔλαβε διὰ νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ νὰ ὑποβοηθήσῃ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πλουτοπαραγωγικοῦ αὐτοῦ τομέως τῆς οἰκονομίας τῆς νήσου μας, τῆς ἁλιείας.

Τελευταίως ἔχει ψηφισθῆ νόμος, ἐπίσης ἐνθαρρυντικὸς τῆς ἁλιείας, διὰ τοῦ ὁποίου παρέχεται ἐξουσία εἰς τὸ ἁρμόδιον τμῆμα νὰ ἐπιχορηγῇ τὴν ἁλιείαν εἰς τὰ διεθνῆ ὕδατα. Ἐν τούτοις κατ' ἀκριβεῖς πληροφορίας τὰς ὁποίας ἔχω λάβει, Κυπριακὰ ἁλιευτικὰ πλοιάρια τὰ ὁποῖα εἶχον ἁλιεύσει ἰχθεῖς εἰς διεθνῆ ὕδατα καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Κύπρον, ἠναγκάσθησαν νὰ πληρώσωσι φόρον εἰσαγωγῆς διὰ τὴν ἁλιευθεῖσαν μαρίδα. Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὑφίσταται Νόμος ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλει φορολογίαν ἐπὶ τῆς εἰσαγομένης μαρίδας, ἀλλ' ὁ Νόμος αὐτὸς ἐψηφίσθη, πάλιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς αὐτῆς, διὰ νὰ προστατεύσῃ τὴν ἁλιευομένην μαρίδαν ὑπὸ τῶν Κυπριακῶν ἁλιευτικῶν τρατῶν. Βεβαίως οἱ Τελωνειακοὶ ὑπάλληλοι οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλουσι τὴν φορολογίαν αὐτὴν αἰτιολογοῦνται ὅτι αὐτὸ προβλέπει ὁ Νόμος καὶ οὐδεμία διάκρισις γίνεται διὰ τὰ Κυπριακὰ πλοιάρια τὰ ὁποῖα ἔρχονται ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν, τὰ ὁποῖα ἁλιεύουν δηλαδὴ εἰς διεθνῆ ὕδατα. Ἐὰν οὕτως ἔχωσι τὰ πράγματα καὶ ἐὰν ὁ Νόμος αὐτὸς εἶναι συγκεχυμένος, παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ὅπως διαβιβάσῃ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν παράκλησιν ὅπως ζητηθῇ ἡ γνωμοδότησις τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως διὰ νὰ ἀποσαφηνισθῇ τὸ σημεῖον αὐτό, ἐὰν δηλαδὴ ὑποχρεοῦνται καὶ αἱ εἰσαγόμεναι ὑπὸ τῶν Κυπριακῶν ἁλιευτικῶν πλοιαρίων μαρίδαι εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ σχετικοῦ δασμοῦ. Ἐὰν ναί, τότε πρέπει τὸ ταχύτερον νὰ ὑποβληθῇ ἐκ μέρους τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου τροποποιητικὸς νόμος διότι θὰ ἦτο καὶ παράλογον ἀλλὰ καὶ ἄτοπον ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ψηφίζωμεν νόμους ἐνθαρρύνσεως τῆς ἁλιείας ὑπὸ Κυπριακῶν ἁλιευτικῶν εἰς διεθνῆ ὕδατα καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ τοὺς ἐπιβάλλωμεν φόρον εἰσαγωγῆς δι' ἕνα ὡρισμένον τύπον ἀπὸ τὰ ἁλιευόμενα ψάρια. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς λέξεως «Ἀρχιτελώνης». Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 3ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἁλιείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ἁλιείας Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς του ἐπὶ τοῦ περὶ Σπογγαλιείας (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΠΟΓΓΑΛΙΕΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Ἀνδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Ἀνδρέας Καρσερᾶς
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου (ἀντιπροσωπεύων τὸν κ. Χαμπῆν Μιχαηλίδην).

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ ἐπέκτασις τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 14, 15 καὶ 16 τοῦ βασικοῦ νόμου οὕτως ὥστε αὗται νὰ ἀναφέρωνται ὡσαύτως καὶ εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Τμήματος Ἁλιείας καὶ νὰ περιλαμβάνωσι καὶ τοὺς λειτουργοὺς τοῦ Τμήματος Ἁλιείας.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων συμφωνεῖ πλήρως μὲ τὸν ὡς ἄνω σκοπὸν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν αὐτοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Σπογγαλιείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Σπογγαλιείας Νόμου (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα νομοθετικῆς ἐργασίας εἶναι ὁ περὶ τῆς Συμβάσεως περὶ τῶν Πολιτικῶν Δικαιωμάτων τῶν Γυναικῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης
Βάσος Λυσσαρίδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κύρωσις τῆς Συμβάσεως περὶ Πολιτικῶν Δικαιωμάτων τῶν Γυναικῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας προσεχώρησε δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἡμερομηνίας 1ης Αὐγούστου 1968.

Σκοπὸς τῆς Συμβάσεως εἶναι ἡ ἀναγνώρισις εἰς τὰς γυναῖκας τοῦ δικαιώματος :

(α) Νὰ ἐκλέγουν καὶ νὰ ἐκλέγωνται εἰς ἁπάσας τὰς ἐκλογάς, ἐπὶ ἴσοις ὅροις μὲ τοὺς ἄνδρας, ἄνευ οὐδεμιᾶς διακρίσεως· καὶ

(β) νὰ διορίζωνται εἰς δημοσίας θέσεις καὶ νὰ ἀσκῶσιν ἅπαντα τὰ δημόσια λειτουργήματα, τὰ καθοριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου, ἐπὶ ἴσοις ὅροις μὲ τοὺς ἄνδρας, ἄνευ οὐδεμιᾶς διακρίσεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν συμφωνεῖ πλήρως μὲ τοὺς σκοποὺς τῆς ἐν λόγῳ Συμβάσεως καὶ ὁμοφώνως εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου πρὸς κύρωσιν αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ δυνάμει ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθμὸν 640 (VII) καὶ ἡμερομηνίαν 20 Δεκεμβρίου 1952 τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν παρέμεινεν ἀνοικτὴ πρὸς ὑπογραφὴν καὶ κύρωσιν ἡ Σύμβασις περὶ Πολιτικῶν Δικαιωμάτων τῶν Γυναικῶν :

Καὶ ἐπειδὴ δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθμὸν 8004/18 καὶ ἡμερομηνίαν 1 Αὐγούστου 1968 ἐνεκρίθη ἡ ἐκ μέρους τῆς Δημοκρατίας τῆς Κύπρου ὑπογραφὴ τῆς ἐν λόγῳ Συμβάσεως καὶ ἡ εἰς αὐτὴν προσχώρησις τῆς Δημοκρατίας :

Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐν λόγῳ Σύμβασις δέον νὰ κυρωθῇ διὰ νόμου :

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις Συμβάσεως. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τῆς Συμβάσεως περὶ τῶν Πολιτικῶν Δικαιωμάτων τῶν Γυναικῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ ;

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ὑπάρχει μία ἀποχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Μπορεῖτε νὰ ἐξηγήσετε κ. Χατζηχάρο τοὺς λόγους τῆς ἀποχῆς σας ;

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ὄχι ἀπὸ ἰδιοσυγκρασίαν.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐναντίον τῶν γυναικῶν ;

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ὄχι ἐναντίον τῶν γυναικῶν, ἀλλὰ νομίζω πὼς ὑπάρχουσιν ἀκόμη ἄνδρες!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει μία ἀποχή.

Ὁ Νόμος ἐγκρίνεται μὲ μίαν ἀποχὴν τοῦ κ. Χατζηχάρου.

Τὸ ἑπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Ἐγγράφων (Εἰδικὸν Τέλος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν κ. Πέτρον Στυλιανοῦ νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν εἰς τὴν Βουλήν.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΡΑΦΩΝ (ΕΙΔΙΚΟΝ ΤΕΛΟΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσιης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου (ἀντιπροσωπεύων τὸν κ. Ἀνδρέαν Ζιαρτίδην).

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ κατάργησις τῶν προνοιῶν τοῦ περὶ Ἐγγράφων (Εἰδικὸν Τέλος) Νόμου αἱ ὁποῖαι ἀφορῶσιν εἰς εἰδικὰ τέλη σχετιζόμενα πρὸς τὸν περὶ Συντεχνιῶν Νόμον καὶ τοὺς περὶ Συντεχνιῶν Κανονισμούς.

Ἡ κατάργησις τῶν ἐν λόγῳ προνοιῶν κατέστη ἀναγκαία ἵνα ἀποφευχθῇ ἡ διπλῆ καταβολὴ τελῶν λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐνέκρινε Κανονισμοὺς βάσει τοῦ περὶ Συντεχνιῶν Νόμου διὰ τῶν ὁποίων ὁρίζονται νέα τέλη καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὁριζόμενα ὑπὸ τοῦ περὶ Ἐγγράφων (Εἰδικὸν Τέλος) Νόμου τοῦ 1961 ἐν σχέσει πρὸς τὸν περὶ Συντεχνιῶν Νόμον καὶ τοὺς περὶ Συντεχνιῶν Κανονισμούς.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων μελετήσασα τὸ ὅλον θέμα ὁμοφώνως εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ Παραρτήματος τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔναρξις ἰσχύος. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐγγράφων (Εἰδικὸν Τέλος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968, καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ Ἐγγράφων (Εἰδικὰ Τέλη) Νόμων τοῦ 1961 ἕως τὸ 1963 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένων ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 25) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 25) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις συνολικοῦ ποσοῦ ἐκ £1.023.856 ὡς ἀκολούθως :

(α) Διὰ τὸν διακανονισμὸν τῆς ἐνοποιήσεως τῶν ἐκκρεμούντων δανείων ἅτινα ἐξεδόθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν Ἀρχὴν Τηλεπικοινωνιῶν Κύπρου £888.086

(β) Διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐγκεκριμένου τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος εἰς Κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους £80.000

(γ) Διὰ τὴν καταβολὴν πρὸς τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα Κύπρου τοῦ ὑπολοίπου τοῦ καθαροῦ προϊόντος εἰσπράξεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διαρκοῦντος τοῦ ἔτους 1967 ὑπὸ μορφὴν τελῶν ἀδειῶν παρὰ τῶν κατόχων ραδιοφωνικῶν καὶ τηλεοπτικῶν συσκευῶν £40.770

(δ) Διὰ τὴν συντήρησιν ὑπὸ τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων κυρίων καὶ δευτερευουσῶν ὁδῶν διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτος £15.000

Σύνολον £1.023.856

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν περίπτωσιν τῆς παραγράφου (α) ἀνωτέρω, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅπως αἱ ἐκκρεμοῦσαι δόσεις καὶ ὁ ὑπερήμερος τόκος ἐπὶ τῶν διαφόρων δανείων τῶν ἐκδοθέντων κατὰ τὸ παρελθὸν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Ἀρχὴν Τηλεπικοινωνιῶν Κύπρου ἀποτελέσουν νέον δάνειον ἀποπληρωτέον ἐντὸς εἰκοσαετίας. Κατὰ τὴν ἐνοποίησιν τριῶν ἐκ τῶν ἐκκρεμούντων δανείων τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν Ἀρχήν, συμφώνως πρὸς τὴν ὡς ἄνω Ἀπόφασιν, προέκυψεν ὅτι τὸ ποσὸν τοῦ ἐκκρεμοῦντος κεφαλαίου ἦτο £2.199.914,500 μίλς ἐνῶ τὸ νέον κεφαλαιοποιηθὲν συνολικὸν ποσὸν ἀνῆλθεν εἰς £2.988.000, ἤτοι τὸ ποσὸν τῆς συναφθείσης νέας συμφωνίας ηὐξήθη κατὰ £788.085,500 μίλς.

Σκοπὸς δὲ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι νὰ καλύψῃ ἀπὸ λογιστικῆς καὶ δημοσιονομικῆς πλευρᾶς τὸ ὡς ἄνω ποσὸν τῶν £788.085,500 μίλς, ὡς καὶ ἕτερον δάνειον συμποσούμενον εἰς £100.000 τὸ ὁποῖον ἔληξεν ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1963 καὶ ἡ Ἀρχὴ παρέλειψε νὰ ἀποπληρώσῃ.

Τὸ ὑπὸ τὴν παράγραφον (β) ἀνωτέρω ποσὸν τῶν £80.000 κατέστη ἀναγκαῖον διότι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους 1968 ἐσημειώθη ἄνοδος εἰς τὸν μέσον ὅρον τοῦ δείκτου λειανικῶν τιμῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου κατέστη ἀναγκαία ἡ πληρωμὴ ηὐξημένου τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος εἰς τοὺς Δημοσίους Ὑπαλλήλους ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1968.

Τὸ ὑπὸ τὴν παράγραφον (γ) ποσὸν τῶν £40.770 ἀπαιτεῖται πρὸς κάλυψιν τῆς πρὸς τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα Κύπρου πληρωμῆς τοῦ ὑπολοίπου τοῦ καθαροῦ προϊόντος εἰσπράξεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διαρκοῦντος τοῦ ἔτους 1967 ὑπὸ μορφὴν τελῶν ἀδειῶν παρὰ τῶν κατόχων ραδιοφωνικῶν καὶ τηλεοπτικῶν συσκευῶν.

Τὸ ὑπὸ τὴν παράγραφον (δ) ποσὸν τῶν £15.000 θὰ χρησιμοποιηθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων διὰ τὴν συντήρησιν κυρίων καὶ δευτερευουσῶν ὁδῶν, αἵτινες ὡς ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν κυκλοφορούντων ὀχημάτων καὶ τῶν δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν (βροχαί, πλήμμυραι, χιόνες, κ.λ.π.) ὑπέστησαν σοβαρὰς ζημίας.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ὁμοφώνως εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι. Μολονότι εἰς τὸ προτεινόμενον Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἔχει σταλῆ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἐπιψήφισιν, μία ἐκ τῶν δαπανῶν αὐτοῦ ἡ ὁποία ἀναφέρεται διὰ ποσὸν £888.086 ἔχει νὰ καλύψῃ ἀπὸ λογιστικῆς καὶ δημοσιονομικῆς πλευρᾶς ποσὸν £788.085,500 μίλς, ὡς καὶ ἕτερον δάνειον ἐκ £100.000, τὸ ὁποῖον ἔληξεν ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου 1963 καὶ τὸ ὁποῖον ἡ Ἀρχὴ Τηλεπικοινωνιῶν παρέλειψε νὰ ἐξοφλήσῃ, ἐν τούτοις εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ σκεφθῇ καὶ νὰ ἐρωτήσῃ τὴν Κυβέρνησιν : Τί ἄραγε συμβαίνει μὲ τὴν διαχείρισιν τῆς Ἀρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν ὥστε νὰ μὴ εἶναι αὕτη εἰς θέσιν νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ὑποχρεώσεις της; Μήπως ἡ Κυβέρνησις βλέπουσα τὴν κατάστασιν ταύτην ἔχει ἀναθέσει εἰς εἰδικούς, ἢ ἔχει ζητήσει ἀπὸ τὴν Ἀρχὴν Τηλεπικοινωνιῶν νὰ ἀναθέσῃ εἰς εἰδικοὺς τὴν μελέτην πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ρίζας τοῦ κακοῦ, ἵνα εἰσηγηθοῦν οὗτοι τὴν λῆψιν τῶν ἀπαραιτήτων μέτρων τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ληφθοῦν διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τῆς καταστάσεως ταύτης; Ἢ μήπως ἡ Κυβέρνησις σκέπτεται πρὸς λύσιν τῆς καταστάσεως ταύτης νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὴν Ἀρχὴν Τηλεπικοινωνιῶν νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν εὔκολον μέθοδον τῆς ἐπιβολῆς νέων ηὐξημένων τελῶν, συμβάλλουσα οὕτω καὶ αὕτη εἰς τὴν ἄνοδον τοῦ τιμαρίθμου;

Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ὁμιλοῦμεν περὶ τῆς Ἀρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὴν σεβαστὴν Κυβέρνησιν ποία εἶναι ἡ γνώμη της ἐπὶ τῆς ληφθείσης ἀποφάσεως τῆς Ἀρχῆς νὰ ἀποστέλλῃ εἰς τοὺς συνδρομητὰς τηλεφώνων συγκεντρωτικὴν χρέωσιν διὰ τὰς διαφόρους ἐπιτοπίους καὶ ὑπεραστικὰς κλήσεις, χωρὶς νὰ δίδεται, ὡς ὤφειλε, λεπτομερὴς λογαριασμός, νὰ ἐπιβαρύνῃ δὲ τοὺς συνδρομητάς της μὲ τὸ ποσὸν τῶν 10 σελινίων μηνιαίως ὁσάκις οὗτοι ἔχουν τὴν δικαίαν ἀπαίτησιν νὰ λαμβάνουν ἀνάλυσιν τοῦ λογαριασμοῦ των, τὸν ὁποῖον καλοῦνται νὰ πληρώσουν ἀνεξελέγκτως ; Ἢ μήπως ἡ ἐπιβάρυνσις αὕτη εἶναι εἰς τρόπος συγκεκαλυμμένης αὐξήσεως τῶν τελῶν τὴν ὁποίαν ἡ Ἀρχὴ προσπαθεῖ νὰ ἀποφύγῃ νὰ ὀνομάσῃ ὡς ἐπιπρόσθετον αὔξησιν; Καὶ δὲν νομίζει ἡ σεβαστὴ Κυβέρνησις ὅτι ὀφείλει νὰ ἐπέμβῃ διὰ νὰ σταματήσῃ ἡ παράλογος αὕτη ἀπαίτησις τῆς Ἀρχῆς;

Ἀλλά, καὶ πέραν τούτου, ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι ἡ ἐμποροβιομηχανικὴ τάξις ὡς καὶ τὸ Κυπριακὸν κοινὸν ἐν τῷ συνόλῳ του μὲ δυσφορίαν ἀνέγνωσεν εἰς τὸν Τύπον δηλώσεις τῆς Ἀρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν ὅτι αὕτη σκέπεται νὰ ἐπιβάλῃ αὔξησιν τῶν καταβαλλομένων σήμερον τελῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δαπανῶν της διὰ τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας της. Καὶ διερωτῶμαι : Ὅταν ἡ Κυβέρ-

νησις διὰ τὴν αὔξησιν δασμῶν, ἔστω καὶ ἐπὶ εἰδῶν πολυτελείας, ἀποστέλλῃ εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχέδιον πρὸς ἔγκρισιν, τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ ἐξετασθῇ ἐνδελεχῶς, ἢ ἀπορρίπτεται ἢ τροποποιεῖται ἢ καὶ ψηφίζεται, δὲν νομίζει ὅτι, προκειμένου περὶ τῆς αὐξήσεως τῶν τελῶν τῆς Ἀρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν, ἥτις ἐπηρεάζει σοβαρῶς τὸ ἐμπόριον, τὴν βιομηχανίαν καὶ ὁλόκληρον τὴν ζωὴν τοῦ τόπου, εἶναι ἀπαράδεκτον νὰ ἀποφασίζηται καὶ ἐφαρμόζηται τοιαύτη αὔξησις χωρὶς τὴν συγκατάθεσιν τῆς Βουλῆς; Ἢ μήπως οἱ Ἡμικρατικοὶ Ὀργανισμοὶ πρέπει νὰ θεωροῦνται ὡς κράτη ἐν κράτει;

Ἐπὶ τοῦ παρόντος θὰ περιορισθῶ εἰς τὰς παρατηρήσεις μου ταύτας, καίτοι ὑπάρχουν πλεῖστα ἄλλα ζητήματα εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἤθελον νὰ ἀναφερθῶ. Ἐπιφυλάσσομαι, ὅμως, νὰ πράξω τοῦτο εἰς εὐθετώτερον χρόνον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἀπὸ τὴν θέσιν μου, κ. Πρόεδρε, θὰ πῶ μόνον δυὸ λόγια.

Πρῶτον, ἡ ἔκθεσις ἔχει ληφθῆ μόνον 24 ὥρας πρὸ τῆς συζητήσεως, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον νομίζω ὅτι πρέπει νὰ σημειωθῇ.

Δεύτερον, ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἀντιλαμβάνομαι διατὶ ἡ Κυβέρνησις ἐξαποστέλλει Νομοσχέδια, εἰς τὰ ὁποῖα περιλαμβάνονται ἀπόψεις ἐντελῶς ἄσχετοι, πρὸς ἐπιψήφισιν εἰς τὴν Βουλήν. Δὲν ἀντιλαμβάνομαι διατὶ π.χ. τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ πρέπει νὰ ψηφίσωμεν διὰ τὸ τιμαριθμικὸν ἐπίδομα θὰ πρέπει νὰ συνδυασθῇ εἰς ἓν κοινὸν Νομοσχέδιον μὲ ποσὰ τὰ ὁποῖα σχετίζονται μὲ ἡμικρατικοὺς ὀργανισμούς. Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι εἷς διαφωνεῖ ἐπὶ ἑνὸς κονδυλίου καὶ γίνῃ ἡ ψηφοφορία ἐπ' αὐτοῦ τοῦ κονδυλίου, δὲν γνωρίζει τί θὰ πράξῃ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν, διότι συμφωνεῖ μὲν ἐπὶ ὡρισμένων θεμάτων, διαφωνεῖ δὲ ἐπὶ ἄλλων. Οὐδεὶς λόγος συντρέχει ὥστε νὰ μὴ παρουσιάζωνται χωριστὰ τὰ Νομοσχέδια αὐτά. Καὶ τέλος, ὡς εἶναι γνωστὸν ἀπὸ καιροῦ, ἐπρόκειτο νὰ συζητηθῇ καὶ ἐκκρεμεῖ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς συζήτησις ἐπὶ τῆς γενικῆς πολιτικῆς ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἡμικρατικοὺς ὀργανισμούς.

Ἐπειδὴ ἐγὼ νομίζω ὅτι ἐξηντλήθησαν πλέον ὅλα τὰ περιθώρια καὶ δὲν παραμένει κανὲν ἄλλο μέτρον παρὰ διὰ νὰ ἐξαναγκασθῶμεν νὰ πάρωμεν πλέον θέσιν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος, θὰ καταψηφίσω καὶ τὰ δύο κονδύλια τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν ἡμικρατικοὺς ὀργανισμοὺς ἐν διαμαρτυρίᾳ διὰ τὴν πολιτικὴν αὐτῶν τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν καὶ ἐν διαμαρτυρίᾳ διὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Βουλὴ ἀκόμα δὲν ἠσχολήθη μὲ αὐτὸ τὸ θέμα.

Θὰ ψηφίσω φυσικὰ ὑπὲρ τοῦ τρίτου ποσοῦ τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὸ τιμαριθμικὸν ἐπίδομα.

Καὶ μία τελευταία παρατήρησις, καθαρῶς νομοτεχνική, εἶναι ἡ ἑξῆς, κ. Πρόεδρε.

Ὑπάρχει κατ' ἐμὲ ἡ ἑξῆς παρεξήγησις ἀναφορικῶς μὲ τὰ διάφορα Νομοσχέδια. Ὑπάρχουν π.χ. Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα ἀποστέλλονται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον φερ' εἰπεῖν Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον πρὸς ἔγκρισιν διὰ κατασκευὴν ὁδῶν, λιμένων ἢ οἱουδήποτε ἄλλου ἔργου, τὸ ὁποῖον ὑπάγεται καθαρῶς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων.

Ὡς εἶναι φυσικόν, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐγκριθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀνατίθεται ἡ οἰκονομικὴ μελέτη τοῦ θέματος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ τελικῶς παραπέμπεται εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν,

ὁπότε αὐτομάτως τὸ Νομοσχέδιον παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν, ἡ ὁποία καὶ μελετᾷ τὸ θέμα, ἐνῷ τὸ θέμα δὲν εἶναι οἰκονομολογικόν. Τὸ θέμα ὑπάγεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων.

Δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος παρακολουθήσεως—κοινοβουλευτικῆς—τοῦ ἔργου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν συγκεκριμένων Ὑπουργείων παρὰ μόνον ἐὰν ὁτιδήποτε σχετίζεται καὶ ἀφορᾷ ἓν συγκεκριμένον Ὑπουργεῖον παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία ἀσχολεῖται ὑπευθύνως μὲ αὐτὸ τὸ θέμα. Εἶναι ὁ μόνος τρόπος νὰ ζωντανέψωμεν τὰς Ἐπιτροπὰς καὶ νὰ ἐξασκήσωμεν πραγματικὸν κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς Κυβερνήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ τελευταῖον θέμα τὸ ὁποῖον ἔθιξεν ὁ κ. Λυσσαρίδης, τὰ Νομοσχέδια συνήθως στέλλονται εἰς τοὺς Βουλευτὰς οἱ ὁποῖοι λαμβάνουν γνῶσιν τοῦ περιεχομένου τῶν Νομοσχεδίων, καὶ οἱοσδήποτε Πρόεδρος ἢ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς δύναται νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Πρόεδρον πρὸς τὸν ὁποῖον παρεπέμφθη τὸ Νομοσχέδιον νὰ συνεργασθῇ ἡ Ἐπιτροπή του μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν ὁποίαν παρεπέμφθη.

Ἐπίσης δύναται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς καταθέσεως τοῦ Νομοσχεδίου νὰ ζητήσῃ ὅπως τὸ Νομοσχέδιον παραπεμφθῇ καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία ἐνδιαφέρεται νὰ ἐξετάσῃ τὸ Νομοσχέδιον καὶ νὰ ἐκφράσῃ ἀπόψεις.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Λυποῦμαι, δὲν θεωρῶ ἱκανοποιητικὴν αὐτὴν τὴν ἄποψιν, διότι ἐὰν πρόκειται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ὅτι αἱ διάφοροι Ἐπιτροπαὶ πρέπει νὰ παρακολουθοῦν καὶ παρασκηνιακῶς καὶ ἐν τῷ γίγνεσθαι τὴν ἐργασίαν ἑκάστου Ὑπουργείου, δὲν εἶναι ἀρκετὸν νὰ λαμβάνῃ ἁπλῶς γνῶσιν ὁ πρόεδρος τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως οἱοσδήποτε ἄλλος Βουλευτὴς οὔτε νὰ συνεργάζεται μὲ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν διὰ τὴν ἐξέτασιν ἑνὸς θέματος, τὸ ὁποῖον ὑπάγεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος ἐλέγχει.

Ἐὰν πρόκειται νὰ γίνῃ οὐσιαστικὴ ἐργασία, κατ' ἐμὲ θὰ πρέπει ἡ Βουλὴ νὰ ὁρίσῃ μίαν ad hoc Ἐπιτροπήν. Ἀντιλαμβάνομαι τὴν δυσκολίαν νὰ ληφθῇ μία ἀπόφασις τώρα· οὔτε ζητῶ τὴν λῆψιν ἀποφάσεως, ἀλλὰ νομίζω ὅτι θὰ ἦτο σκόπιμον μία ad hoc Ἐπιτροπὴ ἢ ἡ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν νὰ ἐπιληφθῇ αὐτοῦ τοῦ θέματος, καὶ νομίζω ὅτι θὰ πρέπει νὰ τὸ συζητήσῃ μὲ ὅλην τὴν σοβαρότητα, διότι καὶ πάλιν θὰ εἶναι ὡς ἐὰν τὸ παραπέμπωμεν εἰς τὰς Ἑλληνικὰς καλένδας τὸ νὰ λέγωμεν ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὅλην τὴν παρασκηνιακὴν ἐργασίαν καὶ ὁ ὁποῖος ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον γίνῃ ἡ κριτικὴ τοῦ ἔργου τῆς Κυβερνήσεως, ἐφ' ὅσον ἀνήκει εἰς τὴν Κυβερνητικὴν πλευράν, θὰ πρέπει νὰ ἀπαντήσῃ ἀπὸ τοῦ βήματος διὰ νὰ δώσῃ ἱκανοποιητικὰς ἐρμηνείας δι' ὅλα τὰ παρασκηνιακὰ θέματα, θὰ πρέπει ἁπλῶς νὰ συνεργάζεται ἢ νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν ἀπὸ ἓν ἔγγραφον ὡς καὶ οἱ ἄλλοι συνάδελφοι.

Ἐγὼ ἐπιμένω ὅτι αὐτὸ ἀποτελεῖ βασικὸν στοιχεῖον διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν τῆς Βουλῆς. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἄποψίς μου τὴν ὁποίαν ἐπιμένω νὰ συζητήσῃ ἡ Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἔθιξεν ὁ κ. Λυσσαρίδης νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ συζητηθῇ περαιτέρω. Παρακαλῶ ἐὰν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς νὰ ἐκφράσουν ἀπόψεις.

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ.....

Ὁ κ. Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἀπὸ τὴν θέσιν μου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Μάλιστα.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ :

Νομίζω ὅτι τὸ θέμα τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν εἶναι σοβαρώτατον, διότι ἅπτεται τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἔχει θίξει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης. Ἐπανειλημμένως ἔχει τονισθῇ εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο ὅτι ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δὲν ἔχει κανένα ἔλεγχον ἐπὶ τῶν ἡμικρατικῶν αὐτῶν ὀργανισμῶν. Καὶ ἐφ' ὅσον ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δὲν ἔχει ἔλεγχον ἐπὶ τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν νομίζω ὅτι εἶναι καιρὸς τὸ Σῶμα τοῦτο νὰ πάρῃ ὑπεύθυνον θέσιν ἔναντι αὐτῶν τῶν ὀργανισμῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον θὰ ἀπόσχωμεν τῆς ψηφοφορίας, διότι δὲν ἀσκοῦμεν μέχρι σήμερον κανένα ἔλεγχον ἐπὶ τῶν ἡμικρατικῶν αὐτῶν ὀργανισμῶν. Ἐνῷ συμφωνοῦμεν βέβαια εἰς μερικὰ σημεῖα, θὰ ἀπόσχωμεν ἀπὸ τὴν ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἤγειρε ἓν θέμα σοβαρόν, ὅτι ἡ ἔκθεσις δὲν ἐστάλη ἐγκαίρως εἰς τοὺς Βουλευτὰς καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ ἔστω καὶ ἕνας Βουλευτὴς ὁ ὁποῖος νομίζει ὅτι ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ἀρκετὸν χρόνον διὰ νὰ μελετήσῃ τὴν ἔκθεσιν, νομίζω πὼς θὰ ἔπρεπε τὸ Προεδρεῖον νὰ σκεφθῇ νὰ δώσῃ ἀναβολὴν διὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν ἐζήτησεν ἀναβολὴν ὁ κ. Λυσσαρίδης οὔτε ὁ κ. Παπαϊωάννου ἐζήτησεν ἀναβολήν, ἀπὸ ὅ,τι ἀντιλαμβάνομαι. Οὔτε σεῖς ζητεῖτε ἀναβολήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἐγὼ ἁπλῶς ἔθιξα ὅ,τι ὁ κ. Λυσσαρίδης εἶπεν, ὅτι μόνον μίαν ἡμέραν εἶχε τὸ Νομοσχέδιον εἰς τὰ χέρια του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐστάλη ἡ ἔκθεσις πρὸ 24 ὡρῶν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ναί, 24 ὡρῶν μόνον. Νομίζω ὅτι αὐτὸ καὶ μόνον, τὸ ὅτι ἤγειρεν αὐτὸ τὸ θέμα, εἶναι ἀρκετὸν στοιχεῖον διὰ νὰ δοθῇ ἡ ἀναβολὴ αὐτή, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν τὸ ἐζήτησεν ἢ ὄχι. Διότι γίνεται μία τυπικὴ παράβασις τῶν Κανονισμῶν, ἡ ὁποία νομίζω πὼς δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἀποδεκτή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐφ' ὅσον τὸ θέμα τὸ ἐγείρετε, τότε εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς. Ἐν τῷ μεταξὺ θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν τὰ ὅσα ἀνέφερεν ὁ κ. Λυσσαρίδης. Ἐπίσης ἡ ἐργασία τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεφέρθη, τὸν πληροφορῶ ὅτι συντόμως θὰ τερματισθῇ οὕτως ὥστε ἡ Βουλὴ νὰ ἔχῃ μίαν ἐμπεριστατωμένην ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν ἀπόψεων τῆς Ἐπιτροπῆς ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἡμικρατικοὺς ὀργανισμούς.

Τὸ ἑπόμενον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 10) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον νὰ ἀναγιώσῃ τὴν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Ἐπιτροπήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ ('Αρ. 10) ΤΟΥ 1968»

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 4ην 'Οκτωβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐπιπροσθέτου ποσοῦ χρημάτων ἐκ £22.000 ἀναγκαίων διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς κατασκευῆς τῆς παρακαμπτηρίου ὁδοῦ Κυθρέας διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν φρονεῖ ὅτι ἡ παραχώρησις τοῦ ἐν λόγῳ ποσοῦ τῶν £22.000 εἶναι ἀναγκαία ἵνα ἀποφευχθῇ ἡ μετακίνησις τῶν χρησιμοποιουμένων μηχανημάτων διὰ σκοποὺς οἰκονομιῶν, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. 'Επειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968, δι' ἃς δὲν ἔχει ἤδη γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ Ταμείου 'Αναπτύξεως ποσοῦ £22.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. "Αρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸν 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται. Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις... ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τελικὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νόμου, παρ' ὅλον ὅτι συμφωνῶ ἀπολύτως μὲ τὸ Νομοσχέδιον, ἐν τούτοις δοθέντος ὅτι εἶμαι Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων καὶ οὐδὲν γνωρίζω περὶ τοῦ ἔργου αὐτοῦ, παρ' ὅλον ὅτι ὡς εἶπα οὐδεμίαν ἔνστασιν ἔχω, δὲν δύναμαι νὰ ψηφίσω ὑπέρ, δι' αὐτὸ θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν κ. Λυσσαρίδην, ὑπάρχει οἱοσδήποτε ἄλλος ὁ ὁποῖος ἐνίσταται;

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 10) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται μὲ μίαν ἔνστασιν.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 26) τοῦ 1968.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 26) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος.
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £200.000 διὰ τὴν καταβολὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως χορηγίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν.

Τὸ ἐν λόγῳ Ταμεῖον ἱδρύθη δυνάμει τῶν περὶ Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν Νόμων (Ἀρ. 29 τοῦ 1965, 42 τοῦ 1965 καὶ 65 τοῦ 1966), σκοπὸς δὲ τούτου εἶναι ἡ παροχὴ βοηθείας πρὸς τοὺς γεωργοὺς ὁσάκις αἱ καλλιέργειαί των ἤθελον ὑποστῆ σημαντικὰς ζημίας ἐκ τῆς ἀνομβρίας.

Ὡς εἶναι γνωστὸν κατὰ τὸ γεωργικὸν ἔτος 1967—1968 ἡ ἀνομβρία ἐπηρέασε δυσμενῶς τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν εἰς πλείστας περιοχὰς τῆς νήσου. Κατόπιν παραστάσεων ἐκ μέρους τῶν πληγέντων γεωργῶν τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας διεξήγαγε λεπτομερῆ ἐπισκόπησιν τῶν ἐκ τῆς ἀνομβρίας ἐπενεχθεισῶν ζημιῶν μὲ ἰδιαιτέραν προσοχὴν εἰς τὰς καλλιεργείας σίτου καὶ κριθῆς.

Ἐκ τῆς ἐπισκοπήσεως ταύτης κατεδείχθη ὅτι μεγάλαι ἐκτάσεις τῶν καλλιεργειῶν ἐπηρεάσθησαν ἐκ τῆς ἀνομβρίας εἰς τὰς Ἐπαρχίας Λευκωσίας—Κυρηνείας, Λάρνακος καὶ Ἀμμοχώστου. Ἐπειδὴ ὅμως ἐθεωρήθη ὅτι πρέπει νὰ ἐνισχυθοῦν οἰκονομικῶς οἱ ἔχοντες ζημίαν πέραν τῶν 70%, διὰ τοῦτο ἔγινεν ἀναθεώρησις τῆς ἐκτάσεως ἥτις ἐπλήγη εἰς τὸ ποσοστὸν τοῦτο. Ἡ ἔκτασις αὕτη ἀνέρχεται διὰ μὲν τὸν σῖτον εἰς 135,781 Κυβερνητικὰς σκάλας διὰ δὲ τὴν κριθὴν εἰς 123,910 Κυβερνητικὰς σκάλας.

Ἀπεφασίσθη ἐπίσης ὅπως ἡ παραχωρηθησομένη βοήθεια εἰς τοὺς ἀνομβριοπλήκτους γεωργοὺς δέον νὰ εἶναι τοιαύτη οὕτως ὥστε νὰ δυνηθοῦν οὗτοι νὰ συνεχίσουν τὴν γεωργικὴν αὐτῶν ἀπασχόλησιν κατὰ τὸ προσεχὲς γεωργικὸν ἔτος. Βασικαὶ δὲ προϋποθέσεις διὰ τὴν συνέχισιν τῆς γεωργικῆς ἀπασχολήσεως εἶναι τὰ καλλιεργητικὰ ἔξοδα, οἱ σπόροι, τὰ λιπάσματα καὶ τὰ ζιζανιοκτόνα, τὰ ὁποῖα ὑπολογίζονται διὰ μὲν τὴν καλλιέργειαν τῆς κριθῆς εἰς £3.250 μίλς κατὰ Κυβερνητικὴν σκάλαν, διὰ δὲ τὴν τοῦ σίτου εἰς £3.750 μίλς κατὰ Κυβερνητικὴν σκάλαν.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅπως εἰς μὲν τοὺς ὑποστάντας ζημίαν ἀπὸ 70%—84% παραχωρηθῇ ὡς βοήθεια, διὰ τὸν σῖτον £1.100 μίλς τὴν Κυβερνητικὴν σκάλαν καὶ διὰ τὴν κριθὴν £0.750 μίλς τὴν Κυβερνητικὴν σκάλαν, εἰς δὲ τοὺς ὑποστάντας ζημίαν ἀπὸ 85% καὶ πέραν, διὰ τὸν σῖτον £1.800 μίλς τὴν Κυβερνητικὴν σκάλαν καὶ διὰ τὴν κριθὴν £1.300 μίλς τὴν Κυβερνητικὴν σκάλαν.

Βάσει τῶν ἀνωτέρω ὑπολογίζεται ὅτι ἡ συνολικὴ βοήθεια πρὸς τοὺς ἀνομβριοπλήκτους θὰ ἀνέλθῃ εἰς £317.050.

Εἰς τὸ Ταμεῖον ὑπάρχει ποσὸν £121.000. Διὰ νὰ καταστῇ ὅμως δυνατὴ ἡ παροχὴ βοηθείας δέον ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἔλθῃ ἀρωγός, καὶ σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ ἐνίσχυσις τοῦ Ταμείου διὰ χορηγίας ἐκ £200.000.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ὁμοφώνως εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Τὸ ἐνώπιόν μας Νομοσχέδιον προνοεῖ περὶ διαθέσεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἐκ τοῦ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ, ποσοῦ 200 χιλιάδων λιρῶν, τὸ ὁποῖον μετὰ ποσοῦ 121 χιλιάδων λιρῶν, τὸ ὁποῖον εἰσεπράχθη παρὰ τῶν σιτοπαραγωγῶν, δυνάμει τοῦ περὶ Ἀνομβρίας Νόμου, θὰ διατεθῇ πρὸς βοήθειαν τῶν ἐκ τῆς ἀνομβρίας τοῦ παρόντος ἔτους ζημιωθέντων σιτοπαραγωγῶν.

Θὰ ἐνθυμῆσθε, ἔντιμοι κύριοι, ὅτι ὅταν συνεζητεῖτο ἡ ψήφισις τοῦ περὶ Ἀνομβρίας Νόμου, τόσον οἱ Βουλευταὶ τῆς Π.Ε.Κ., ὅσον καὶ ἡ Παναγροτικὴ Ἕνωσις Κύπρου, ἡ ὁποία εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν ὀργάνωσις τῶν γεωργῶν, ἀντετάχθημεν εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ τοιούτου Νόμου.

Εἴχαμεν ἐκθέσει τότε καὶ ἀναπτύξει τὰς ἀπόψεις μας, ὅτι ἕνας τοιοῦτος Νόμος θὰ ἔπρεπε νὰ καλύπτῃ τὰς θεομηνίας εἰς τὰς ὁποίας ὑπόκεινται ὅλοι οἱ σιτοκαλλιεργηταὶ ὅλης τῆς Κύπρου, ἐφ' ὅσον πάντες συνεισφέρουν, διὰ δὲ τὴν ἀνομβρίαν εἰς τὰς ἐκ ταύτης ζημίας νὰ ἔρχεται ἀρωγὸς ἡ Κυβέρνησις. Δὲν εἰσηκούσθημεν τότε, καὶ ἀντιμετωπίζομεν σήμερον μίαν κατάστασιν τὴν ὁποίαν ἐν συντομίᾳ θέλω νὰ ἀναλύσω, παρακαλῶ δὲ νὰ μὲ ἀκούσετε μακροθύμως.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ἀνομβρία εἰς σημεῖον ποὺ νὰ ἐπιφέρῃ ζημίαν εἰς τὰ σιτηρὰ πέραν τῶν 75%, ὡς διαλαμβάνει ὁ Νόμος ὡς ἐψηφίσθη τότε, πλήττει μόνον ὡρισμένην περιοχήν, ἐνῶ εἰς τὰς ἄλλας περιοχὰς τῆς Νήσου εἶναι ἐντελῶς ἀπίθανον, καίτοι ἐπλήγησαν ὑπὸ τῆς ἀνομβρίας, νὰ ἔχουν ζημίαν 75%.

Καὶ συμβαίνει τοῦτο τὸ ἄτοπον. Ἐνῶ διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Νόμου εἰσφέρουν γενικῶς ὅλοι οἱ σιτοκαλλιεργηταί, δὲν ἔχουν τὴν πιθανότητα νὰ τύχουν βοηθείας, ἔστω καὶ ἂν ἔχουν ζημίαν 50% ἢ 60% ἢ 74%. Οὕτω τὰ 8/10 καὶ πλέον τῶν γεωργῶν σιτοκαλλιεργητῶν τῆς Νήσου εἰσφέρουν εἰς τὸ Ταμεῖον διὰ τὴν ἀνομβρίαν διὰ τῆς περικοπῆς ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν των, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἡ παραμικρὰ πιθανότης εἰς τὸν αἰῶνα νὰ τύχουν οἱασδήποτε βοηθείας ἐκ τοῦ Ταμείου εἰς τὸ ὁποῖον συνεισφέρουν. Τοῦτο κατέστη φανερὸν καὶ ἀναμφισβήτητον ἀπὸ τὴν ἐφετεινὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν εἴχομεν μίαν ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας ἀνομβρίας.

Φαντασθεῖτε, ἔντιμοι κύριοι, πῶς φαίνεται εἰς τὸν γεωργὸν ἐκεῖνον τοῦ ὁποίου ἐνῶ ὁ γείτων τυγχάνει κάποιας βοηθείας, δι' αὐτὸν ἀποκλείεται ἡ βοήθεια καίτοι εἰσέφερεν εἰς τὸ Ταμεῖον 50—100 λίρας, διότι δὲν ἐκρίθη ἡ ζημία του καλυπτομένη ὑπὸ τοῦ Νόμου.

Παράπονα ὡς τὸ ἀνωτέρω εἶναι χιλιάδες ἐκ μέρους τῶν γεωργῶν, διότι εἰσφέρουν εἰς τὸ Ταμεῖον, καὶ ἔχουν δίκαιον.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ζημιῶν ἑκάστου γεωργοῦ ἔχουν γίνει λάθη, καὶ πιστεύω ὅτι αὐτὸ εἶναι γεγονός.

Δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ διατὶ ὅταν μία περιοχὴ ἐκρίθη, συμφώνως τοῦ Νόμου, ὡς ἀνομβριόπληκτος, ἄλλοι μὲν συμπεριελήφθησαν εἰς ἐκείνους ποὺ θὰ τύχουν βοηθείας, ἄλλοι δὲ ἔχοντες σπαρτὰ εἰς τὴν ἰδίαν περιοχήν, πολλάκις δὲ καὶ συνορεύοντα μετὰ τῶν πρώτων, ἀπεκλείσθησαν. Ὑπάρχει μάλιστα περίπτωσις καθ' ἣν 5 γεωργοὶ σπείραντες συνεταιρικῶς τὸ ἴδιον χωράφι, οἱ μὲν δύο ἐξ αὐτῶν ἐκρίθησαν ἀνομβριόπληκτοι οἱ δὲ τρεῖς ἀπεκλείσθησαν. Καὶ ὅμως τὸ χωράφι ἐκαλλιεργήθη ἐξ ἀδιανεμήτου.

Τοιαῦται ὑποθέσεις ἐπροχώρησαν, ἐξ ὅσων γνωρίζω εἰς τὰ δικαστήρια.

Οὔτε πιστεύω ὅτι οἱ ἁρμόδιοι ἐπὶ τῆς ἐκτιμήσεως ἐπεσκέφθησαν ἕνα πρὸς ἕνα ὅλα τὰ σπαρτὰ ὅλων τῶν γεωργῶν διὰ νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἐκτίμησιν. Ἄλλωστε τοῦτο δὲν ἦτο δυνατόν. Ἀλλὰ εἶναι καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐκτίμησις ἔγινε πρὸ τοῦ θερισμοῦ, καὶ ποῖος δύναται νὰ βεβαιώσῃ ὅτι ἡ παραγωγὴ κατὰ τὸν θερισμὸν δὲν εἶχεν ὑποστῆ μείωσιν, ἕνεκα τοῦ ἐπακολουθήσαντος ξηροῦ καιροῦ κατὰ τὴν τελείαν ὡρίμανσιν ; «Πολλὰ γὰρ μεταξὺ κύλικος καὶ χειλέων πέλει».

Διὰ τῶν ὅσων ἔχω ἀναφέρει δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ψηφίσω τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον. Τοὐναντίον θὰ ὑπερψηφίσω τοῦτο, καὶ παρακαλῶ τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς ὄχι μόνον νὰ ψηφίσουν ὑπέρ, ἀλλὰ νὰ εἰσηγηθῇ ἡ Βουλὴ αὕτη ὅπως αὐξηθῇ τὸ ποσὸν εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ βοηθηθοῦν ὅλοι οἱ σιτοκαλλιεργηταὶ οἱ ὑποστάντες ζημίας ἐκ τῆς ἀνομβρίας μέχρι 50%, καὶ ὄχι μέχρι 75% ὡς διαλαμβάνει ὁ Νόμος περὶ Ἀνομβρίας. Διότι πρῶτον μὲν πρόκειται περὶ μιᾶς ἐκτάκτου περιπτώσεως, δεύτερον δὲ ὅλοι οἱ γεωργοὶ ἔχουν συμβάλει εἰς τὸ Ταμεῖον, καὶ τρίτον ἀκόμη ἡ ἐκτίμησις δὲν ἔχει γίνει ὡς ἔπρεπε μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς, ὡς εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν, ἴσως καὶ ἕνεκα τοῦ βραχέος χρόνου διὰ τὴν τοιαύτην ἐκτίμησιν.

Ἐπανερχόμενος ἐπὶ τῶν τρωτῶν τοῦ Νόμου περὶ Ἀνομβρίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πηγάζουν αἱ ἐπιπτώσεις καὶ τὰ δικαιολογημένα παράπονα, παρακαλῶ νὰ εἰσηγηθῇ ἀκόμη ἡ Βουλή, ὅπως βελτιωθῇ κατόπιν μελέτης καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τῆς κτηθείσης πείρας, καὶ τεθῇ ἐν ἐφαρμογῇ ἓν καλύτερον σχέδιον, δίκαιον, ὥστε νὰ καλύπτωνται πᾶσαι αἱ θεομηνίαι εἰς τὰς ὁποίας ὑπόκεινται αἱ καλλιέργειαι τῶν σιτηρῶν.

"Ας κρίνουν τὰ ἔντιμα μέλη τί σκέψεις κάμνει περὶ τῶν ὑπαρχόντων σχεδίων ὁ γεωργὸς ἐκεῖνος, ὅστις, ἐνῶ συμβάλλει γενναιότατα εἰς τὸ Ταμεῖον περὶ Ἀνομβρίας, δὲν εὐεργετεῖται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ταμείου, καὶ ἀκόμη ὅταν τοῦ τύχῃ ζημία ἐκ θεομηνίας ἄλλης, δὲν βοηθεῖται καθόλου, διότι δὲν διέθεσεν ἄλλα χρήματα διὰ νὰ ἀγοράσῃ μετοχάς, ἢ καὶ ἂν ἔχῃ μετοχάς, δὲν δικαιοῦται οἱασδήποτε βοηθείας, ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν σκωριάσεως τῆς κριθῆς—ὅπερ συνέβη εἰς πολλοὺς γεωργοὺς—διότι ἡ τοιαύτη περίπτωσις δὲν καλύπτεται οὔτε ὑπὸ τοῦ σχεδίου ἀγορᾶς μετοχῶν.

Ὑπάρχει τρόπος νὰ γίνῃ σχέδιον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἔχῃ δίκαιον νὰ παραπονεθῇ κανείς, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἀναμένει τοὺς εἰδικοὺς ἀπὸ ξένας χώρας νὰ τῆς ἐξεύρουν τοιοῦτο. Ἡ πεῖρα δὲν ἀξίζει. "Ολοι φωνάζουν νὰ γίνῃ σχέδιον, διότι νομίζουν ὅτι ἄλλοι θὰ φορολογοῦνται καὶ αὐτοὶ θὰ εὐεργετοῦνται.

Μέχρις ὅτου γίνῃ κάτι καλύτερον ἡ Κυβέρνησις ἔχει ὑποχρέωσιν, εἰς τοιαύτας ἐκτάκτους περιπτώσεις ὡς ἡ ἐφετεινὴ ἀνομβρία, νὰ διαθέσῃ ὄχι 200 χιλιάδας λιρῶν ἀλλὰ μισὸν ἑκατομμύριον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £200.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. "Αρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 26) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ τελευταῖον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον Β εἶναι οἱ περὶ τῆς Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Ἀπαιτούμενα Προσόντα Διορισμοῦ ἢ Προαγωγῆς, Καθήκοντα καὶ Ἁρμοδιότητες ἑκάστης Θέσεως) (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἐπειδὴ δὲν πρόκειται περὶ Ἐκθέσεως ἀλλὰ περὶ δηλώσεως τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς, νοουμένου ὅτι ὁμιλοῦμεν περὶ Κανονισμῶν, θὰ ἤθελα 10 λεπτὰ ἐὰν εἶναι δυνατὸν διὰ νὰ συνεννοηθῶ μὲ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὡραῖα. Θὰ διακόψωμεν ἐπὶ 15 λεπτά.

(Ὥρα διακοπῆς 5.45 μ.μ.)

(Ὥρα ἐνάρξεως 6 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ τελευταῖον θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου Β εἶναι οἱ περὶ τῆς Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Ἀπαιτούμενα Προσόντα Διορισμοῦ ἢ Προαγωγῆς, Καθήκοντα καὶ Ἁρμοδιότητες ἑκάστης Θέσεως) (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως οἱ Κανονισμοὶ οὗτοι ἐγκριθῶσιν ὅπως ἐστάλησαν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως οἱ Κανονισμοὶ ἐγκρίνονται.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 11) τοῦ 1968.

(2) Οἱ περὶ Ταμείου Ζημιωθέντων (Τροποποιητικοὶ) (Ἀρ. 2) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικοὶ) (Ἀρ. 2) Κανονισμοὶ τοῦ 1968 ἀπεστάλησαν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 11) τοῦ 1968 ἀπεστάλη ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν. Ἐὰν δὲ ὑπάρχουν ἐπιπτώσεις αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν ἄλλην Ἐπιτροπὴν τότε ἡ ἄλλη Ἐπιτροπὴ νὰ συνεργασθῇ κατόπιν εἰδοποιήσεως τοῦ Προέδρου, μὲ τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν.

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἐὰν πρόκειται νὰ ἀκολουθηθῇ αὐτὴ ἡ τακτικὴ θὰ ἔχωμεν κωλυσιεργίας. Ἐὰν κάθε Νομοσχέδιον στέλλεται σὲ πέντε Ἐπιτροπὰς

πότε θὰ προχωρήσωμεν ; Ἐὰν ὑπάρχῃ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία ἐνδιαφέρεται μπορεῖ νὰ τὸ μελετήσῃ ξεχωριστὰ καὶ νὰ μᾶς στείλῃ τὰς ἀπόψεις της.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν ἀποκλείεται ἡ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία τυχὸν ἐνδιαφέρεται ἀμέσως διὰ τὸ θέμα αὐτὸ νὰ εἰδοποιήσῃ διὰ τοῦ Προέδρου της ἢ δι' οἱουδήποτε μέλους αὐτῆς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν, τὸν Πρόεδρον αὐτῆς, ὅτι θέλει νὰ συνεργασθῇ μὲ τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν. Ἀλλ' ἐὰν ὅμως τύχῃ νὰ μὴ λάβῃ γνῶσιν τοῦ Νομοσχεδίου ὁ Πρόεδρος ἢ τὰ μέλη τῆς ἄλλης Ἐπιτροπῆς ἀμέσως, τότε νομίζω πὼς εἶναι σωστὸν καὶ ὀρθὸν νὰ ἀκουσθῇ ἡ ἄλλη Ἐπιτροπὴ καὶ νὰ συνεργασθῇ μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν, διὰ νὰ ἀποφεύγωνται παρεξηγήσεις καὶ ἡ ἔλλειψις πλήρους ἐνημερώσεως ἐπὶ τῶν συζητουμένων Νομοσχεδίων.

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Τὰ Νομοσχέδια, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, στέλλονται εἰς τὰ μέλη τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς τὴν ἰδίαν ἡμέραν ποὺ στέλλονται καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα μέλη. Δὲν ἔχουν παρὰ νὰ τὰ ἀναγνώσουν ὅταν τὰ παραλάβουν, καὶ ἐὰν ἔχουν παρατηρήσεις ἢ ἀπόψεις τότε νὰ μᾶς τὰς ἀποστείλουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Βάσος Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ὑπάρχουν μόνον δύο τακτικαί : Ἢ θὰ δημιουργήσωμεν μίαν ὑπερεπιτροπὴν ἡ ὁποία νὰ ἐλέγχῃ τὰ πάντα ἢ θὰ δημιουργήσωμεν Ἐπιτροπὰς αἱ ὁποῖαι πρόκειται πραγματικῶς νὰ ἐργασθοῦν ἐπὶ τοῦ τομέως ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι ἐξουσιοδοτημέναι ὑπὸ τῆς Βουλῆς νὰ ἐργασθοῦν. Ἐὰν πρόκειται νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸ σύστημα ὅτι κάθε Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον στέλλεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν—λόγῳ τοῦ ὅτι τελικῶς καταφεύγει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν οἱονδήποτε Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ἔχει οἱανδήποτε οἰκονομικὴν ἐπίπτωσιν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν τὸ Νομοσχέδιον οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν μὲ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν—νὰ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν, δὲν ὑπάρχει λόγος ὑπάρξεως ὅλων τῶν ὑπολοίπων Ἐπιτροπῶν. Ἐγὼ προσωπικῶς θὰ παραιτηθῶ ἀπὸ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον τὸ ἔργον μου εἶναι νὰ καλῶ τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἐξετάσῃ τὸ ἔργον τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, μόνον ὅταν πρόκειται νὰ ὑπάρχουν μερικοὶ Κανονισμοὶ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἢ καμμία Διεθνὴς Σύμβασις. Ἐὰν αὐτὴ ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπαιτῇ ἀπὸ ἐμὲ ὡς Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων νὰ δίδω λόγον διὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ τοῦ Ὑπουργείου εἰς αὐτὴν τὴν Βουλὴν καὶ νὰ εἶμαι εἴτε ὁ ὑπερασπιστὴς εἴτε ὁ κριτὴς αὐτῆς τῆς πολιτικῆς, ἐγὼ προσωπικῶς δὲν νομίζω ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ μέθοδος. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὰ ἀναγινώσκωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ἐὰν ἔχωμεν ἀπόψεις νὰ τὰς ἀποστέλλωμεν εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς ὑπερεπιτροπῆς ἡ ὁποία θὰ ἐλέγχῃ τὰ πάντα ἐν τῇ Βουλῇ. Ἐὰν θέλωμεν αὐτὴ ἡ Βουλὴ νὰ ἐργασθῇ ὀφείλομεν νὰ ἀκολουθήσωμεν αὐτὸ τὸ σύστημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Σαββίδης ὑπέδειξεν ὅτι τὰ Νομοσχέδια δίδονται εἰς τοὺς Βουλευτάς, βεβαίως καὶ εἰς τοὺς Προέδρους τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν, καὶ ὅτι εἶναι δυνατὸν οἱ Πρόεδροι ἢ τὰ μέλη τῶν ἄλλων ἐνδιαφερομένων Ἐπιτροπῶν, νὰ ἐπικοινωνήσουν ἀμέσως μὲ τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ συνεργασθοῦν καὶ νὰ ἐκφράσουν τὰς ἀπόψεις των αἱ ὁποῖαι θὰ φανοῦν εἰς τὴν Ἔκθεσιν ἡ ὁποία θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλήν. Τὸ ζήτημα βεβαίως, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει συμφωνία μεταξὺ κ. Σαββίδη καὶ κ. Λυσσαρίδη, εἶναι ζήτημα τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς καὶ θὰ φέρω εἰς γνῶσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς τὸ ἐγερθὲν ζήτημα πρὸς συζήτησιν καὶ λῆψιν τῆς καταλλήλου ἀποφάσεως.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 4ην ἀπογευματινὴν μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Ἀναθεώρησις τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(4) Ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1968.

(5) Οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

(6) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 25) τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Εἰσηγοῦμαι εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ ὅπως τεθῇ πρὸς συζήτησιν τὸ θέμα : «Ἡ καθυστέρησις τῆς λειτουργίας τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνικοῦ Ἰνστιτούτου». Τὸ θέμα προέρχεται ἐξ Ἐρωτήσεως τὴν ὁποίαν ἔχω ὑποβάλει καὶ εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἔτυχον Ἀπαντήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Πότε ὑπεβάλατε σᾶς παρακαλῶ τὴν Ἐρώτησίν σας ;

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἀνεγνώσθη εἰς τὴν Βουλὴν πρὸ 14 ἡμερῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Πρὸ 14 ἡμερῶν. Ἑπομένως δικαιοῦσθε νὰ θέσετε τὸ ζήτημα πρὸς συζήτησιν εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ.

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐνέγραψεν ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης εἶναι «Ἡ καθυστέρησις τῆς λειτουργίας τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνικοῦ Ἰνστιτούτου».

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀπὸ Ἐρώτησιν ἡ ὁποία δὲν ἔτυχεν Ἀπαντήσεως, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, παρακαλῶ ὅπως ἐγγραφῇ εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ τὸ ἀκόλουθον θέμα : «Ἡ ἐμπορία ἐλαιῶν διὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἔχετε ὑποβάλει Ἐρώτησιν εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἐλάβατε Ἀπάντησιν ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Μάλιστα, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἡ Ἐρώτησις ὑπεβλήθη πρὸ τῆς θεσπίσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον προτείνει ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἐγγράφεται εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ.

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 6.15 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

'Αναστασιάδης 'Αντώνιος
Γιάγκου 'Ανδρέας
Γιαμάκης 'Ιωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης 'Ανδρέας
'Ιωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς 'Ανδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης 'Ηρόδοτος
Παπαϊωάννου 'Εζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) 'Ερωτήσεις—'Απαντήσεις ('Ανεπάρκεια τοῦ ἀποθηκευτικοῦ χώρου εἰς τὸν ἀερολιμένα Λευκωσίας—Τοποθέτησις μονίμου χειρουργοῦ εἰς τὸ 'Επαρχιακὸν Νοσοκομεῖον Πάφου—Μέτρα προστασίας τῆς ὑγείας τῶν κατοίκων τῶν χωρίων 'Αχέλλειας, Κολώνης κλπ. λόγῳ ρίψεως παντὸς εἴδους ἀκαθαρσιῶν εἰς τὴν περιοχὴν ὑπὸ τοῦ Δήμου Πάφου—'Αγορὰ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς γερανογεφύρας Καραβοστασίου—'Εφαρμογὴ σχεδίου δι' ἀνεξάρτητον σύνδεσιν χωρίων τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦν τὴν αὐτὴν τηλεφωνικὴν γραμμὴν μετὰ τῆς 'Εθνικῆς Φρουρᾶς, κλπ.).
(2) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ 'Αλιείας (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968, ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Αἰμ. Φράγκου καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
(3) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Σπογγαλιείας (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
(4) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ τῆς Συμβάσεως περὶ τῶν Πολιτικῶν Δικαιωμάτων τῶν Γυναικῶν (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
(5) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ 'Εγγράφων (Εἰδικὸν Τέλος) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
(6) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου ('Αρ. 25) τοῦ 1968, καὶ αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις τῶν Βουλευτῶν (Μ. Σαββίδης—Β. Λυσσαρίδης—Ε. Παπαϊωάννου).
(7) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον 'Αναπτύξεως) Νόμου ('Αρ. 10) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
(8) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου ('Αρ. 26) τοῦ 1968, ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Χ. Χατζηχάρου καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
(9) "Εγκρισις τῶν περὶ τῆς 'Εξωτερικῆς 'Υπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας ('Απαιτούμενα Προσόντα Διορισμοῦ ἢ Προαγωγῆς, Καθήκοντα καὶ 'Αρμοδιότητες ἑκάστης Θέσεως) (Τροποποιητικῶν) Κανονισμῶν τοῦ 1968.
(10) Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Κανονισμῶν.
(11) 'Εγγραφὴ πρὸς συζήτησιν τῶν κάτωθι θεμάτων :
  (α) 'Η καθυστέρησις λειτουργίας τοῦ 'Ανωτέρου Τεχνικοῦ 'Ινστιτούτου.
  (β) 'Η ἐμπορία ἐλαιῶν διὰ τοῦ Συμβουλίου 'Εμπορίας 'Ελαιοκομικῶν Προϊόντων.

Τιμὴ 50 Μίλς

'Ετυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 17ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1968

("Ωρα ἐνάρξεως 5.10 μ.μ.)

(Ἀρ. 4)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Α εἶναι Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ Γεράνι Ἀμμοχώστου πολλὲς φορὲς εἰσηγήθησαν μὲ διαβήματά τους μέσῳ τῆς Χωριτικῆς Ἀρχῆς τὴν ἀσφαλτόστρωση τοῦ βασικοῦ συγκοινωνιακοῦ δρόμου ποὺ συνδέει τὸ χωριό τους μέχρι τὸν ἄσφαλτον τοῦ γειτονικοῦ χωριοῦ Ἅγιος Ἡλίας.

Ὁ δρόμος αὐτὸς εἶναι μόνον 2½ μίλια καὶ ἀποτελεῖ τὴν κύρια σύνδεση τοῦ χωριοῦ μὲ τὲς πόλεις.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ Ὑπουργεῖον πότε προγραμματίζει τὴν ἀσφαλτόστρωση αὐτοῦ τοῦ δρόμου» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην 'Οκτωβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Τὸ μῆκος τοῦ δρόμου ὅστις συνενώνει τὸ χωρίον Γεράνι μετὰ τοῦ χωρίου "Αγιος 'Ηλίας εἶναι 2½ μίλια. 'Η προϋπολογισθεῖσα δαπάνη διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τοῦ ὡς ἄνω δρόμου ἀνέρχεται εἰς £7.500. Πρὸς διατήρησιν τοῦ εἰρημένου δρόμου εἰς καλὴν κατάστασιν διετέθησαν ὑπὸ τοῦ Γραφείου τοῦ 'Επάρχου 'Αμμοχώστου, εἰς τὸ πρόσφατον παρελθόν, πιστώσεις ὕψους £800.

'Ως τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς γνωρίζουν, ὅλα τὰ ἔργα ὁδοποιΐας μελετῶνται καὶ ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Βουλῆς καθ' ἕκαστον ἔτος, ὅτε καὶ περιλαμβάνονται εἰς τὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου 1968.

«"Εχει ἀνακοινωθῆ πρὶν ἕνα περίπου χρόνο ὅτι ἑτοιμάζονται σχέδια γιὰ τὴν παραχώρηση τῆς Κυβερνητικῆς γῆς τῶν χαμηλῶν δασῶν στοὺς γεωργοὺς καὶ κτηνοτρόφους καὶ ὅτι αὐτὰ τὰ σχέδια, ἰδιαίτερα γιὰ τὴν περιοχὴ Καρπασίας, βρίσκονται στὸ τελευταῖο στάδιο τῆς ἐπεξεργασίας των.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ ἁρμόδιο 'Υπουργεῖο, πότε θὰ μποῦν σὲ ἐφαρμογὴ αὐτὰ τὰ σχέδια» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην 'Οκτωβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Οἱ περὶ Δασῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1967 προνοοῦν διὰ τὴν κατάταξιν τῶν Δευτερευόντων Κρατικῶν Δασῶν διὰ σκοποὺς γενικῆς διαχειρίσεως εἰς τὰς ἀκολούθους κατηγορίας :

(α) Δάση Πολλαπλῆς Χρήσεως
(β) Κοινοτικὰ Δάση
(γ) Δημοτικὰ Δάση
(δ) Δενδροκομεῖα
(ε) Περιοχὰς Βοσκῆς.

2. 'Η ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς διεξαγομένη μελέτη εὑρίσκεται εἰς τὰ τελικὰ αὐτῆς στάδια. Βασικὸς σκοπὸς τῆς μελέτης ταύτης, κατὰ τὸ παρὸν στάδιον, εἶναι ὁ καθορισμὸς κριτηρίων διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου ταξινόμησιν τῶν Δευτερευόντων Κρατικῶν Δασῶν εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου προνοουμένας κατηγορίας διαχειρίσεως.

3. Οἱ περὶ Δασῶν Κανονισμοὶ προνοοῦν διὰ τὴν διάθεσιν, ἐπὶ μισθώσει, ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ μέρους Δασῶν Πολλαπλῆς Χρήσεως διὰ ποικίλης φύσεως χρῆσιν, οὐχὶ ἀναγκαστικῶς σχετιζομένην μὲ τὴν δασοπονίαν, ὡς ἡ καλλιέργεια καὶ παραγωγὴ γεωργικῶν προϊόντων, ἡ ἀναπαραγωγὴ ζώων ἢ οἱαδήποτε ἑτέρα χρῆσις ἤθελε τύχει τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Διευθυντοῦ. Εἰς τὴν 'Επαρχίαν 'Αμμοχώστου εὑρίσκονται ἤδη ὑπὸ τοιαύτην ἐκμίσθωσιν 28,000 στρέμματα Κυρίων καὶ Δευτερευόντων Κρατικῶν Δασῶν βάσει 3,000 περίπου ἐνοικιαστηρίων ἐγγράφων.

4. Τὸ ζήτημα παραχωρήσεως γῆς ἐκ τῶν Δευτερευόντων Κρατικῶν Δασῶν θὰ ἐξαρτηθῆ ἐκ τῆς τελικῆς ταξινομήσεως τῶν Δασῶν Πολλαπλῆς Χρήσεως καὶ θὰ ἀποφασισθῆ ἐντὸς τῆς γενικωτέρας πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως δι' ἀναδασμὸν τῆς γῆς καὶ ἀγροτικὴν ἀνάπτυξιν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Ἀρκεταὶ περιοχαὶ τῆς Λευκωσίας τόσον ἐντὸς ὅσον καὶ ἐκτὸς τῶν Δημοτικῶν ὁρίων, ἔχουν μετατραπῆ εἰς ἑστίας δυσοσμίας, μολύνσεως καὶ δισεκατομμυρίων κωνώπων, λόγῳ τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων τὰ ὁποῖα προέρχονται εἴτε ἀπὸ ἐργοστάσια εἴτε ἀπὸ λάκκους ἀποχετεύσεως.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη ἀπειλεῖ σοβαρῶς τὴν ὑγείαν τῶν κατοίκων καὶ δυσφημεῖ τὴν πρωτεύουσαν εἰς τοὺς ξένους ἐπισκέπτας, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν δυσάρεστον καὶ ἐπικίνδυνον διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ κατάστασιν» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ὀκτωβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 24ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐλπίζεται νὰ λυθῇ εὐθὺς μετὰ τὴν προτεινομένην κατασκευὴν τοῦ ἀποχετευτικοῦ συστήματος τῆς πρωτευούσης. Ἡ τεχνικὴ μελέτη τοῦ συστήματος ἔχει ἤδη συμπληρωθῆ ὑπὸ Καναδικοῦ Οἴκου, εὐθὺς δὲ ὡς αὕτη μελετηθῆ, ἐξευρεθοῦν αἱ ἀνάλογοι πιστώσεις καὶ εἰσαχθῆ ἡ κατάλληλος νομοθεσία, θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ σχεδίου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Ἰουνίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῆς προσεχοῦς παραλαβῆς σταφυλῶν καὶ ἔχων ὑπ' ὄψιν μου σχετικὴν ἔκθεσιν εἰδικοῦ ἐπιστήμονος τὴν ὁποίαν δύναμαι νὰ θέσω ὑπ' ὄψιν οἱουδήποτε ἐνδιαφερομένου, ὅτι ἡ ὑφισταμένη μέθοδος λήψεως καὶ ἐλέγχου τοῦ μπωμὲ κατὰ τὴν παραλαβὴν τῶν σταφυλῶν τῶν ἀμπελουργῶν, χωρὶς νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ θερμοκρασία τοῦ πρὸς ἐξέτασιν δείγματος, εἶναι λανθασμένη, δὲν ἀντιπροσωπεύει τὴν πραγματικότητα καὶ ὅτι τοῦτο ἀποβαίνει εἰς βάρος τῶν ἀμπελουργῶν, παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα :

(1) Ἐπὶ ποίας γνωμοδοτήσεως γίνεται ἡ λῆψις τοῦ μπωμὲ μὲ τὸν τρόπον ποὺ γίνεται τώρα ;

(2) Ἐν ὄψει πιθανῶν διϊσταμένων ἀπόψεων, διὰ ποίου τρόπου σκοπεύει ἡ ἁρμοδία Ἀρχὴ νὰ ἐλέγξῃ κατὰ πόσον ὁ ὑφιστάμενος τρόπος λήψεως καὶ ἐλέγχου τοῦ μπωμὲ εἶναι δίκαιος καὶ δὲν ἀποβαίνει εἰς βάρος τῶν ἀμπελουργῶν ;

(3) Εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἤθελεν ἀποδειχθῆ ἐπιστημονικῶς ὅτι ὁ ὑφιστάμενος τρόπος λήψεως καὶ ἐλέγχου τοῦ μπωμὲ εἶναι ἄδικος διὰ τοὺς ἀμπελουργούς, ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἀπονομὴν δικαιοσύνης πρὸς τὴν πολυπληθῆ, σκληρῶς ἐργαζομένην καὶ δοκιμασμένην τάξιν τῶν ἀμπελουργῶν» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ὀκτωβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 24ην Ἰουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη.

«Ὁ σημερινὸς τρόπος λήψεως τοῦ μπωμὲ εἶναι ἀποτέλεσμα συμφωνίας ἀντιπροσώπων ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν, ἤτοι τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Παραγωγῶν καὶ τῶν Οἰνοβιομηχάνων. Κατὰ τὴν γνώμην ἐπιτροπῆς ἐξ εἰδικῶν, ὁ τρόπος οὗτος καίτοι δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀκριβὴς καὶ δίκαιος, ἐν τούτοις εἶναι ὁ καλύτερος δυνατὸς ὑπὸ τὰς ἐπικρατούσας ἐν Κύπρῳ συνθήκας παραδόσεως σταφυλῶν.

2. Τὸ Συμβούλιον Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων, ὡς τὸ ἁρμόδιον σῶμα διὰ τὸ ἐν λόγῳ θέμα, καταβάλλει πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν διὰ τὴν τελειοποίησιν τοῦ τρόπου λήψεως τοῦ μπωμέ, εἶναι δὲ διατεθειμένον νὰ μελετήσῃ οἱανδήποτε εἰσήγησιν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν.

3. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἐπιθυμεῖ νὰ καταστήσῃ σαφὲς ὅτι δὲν τίθεται ζήτημα ἀδικίας διὰ τοὺς ἀμπελουργοὺς καθ' ὅσον τὸ ζήτημα τοῦ μπωμὲ εἶναι ἀλληλένδετον μὲ τὸ θέμα τῆς τιμῆς τῶν σταφυλῶν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ τοῦ τρόπου λήψεως τοῦ μπωμὲ καθορίζονται κατ' ἔτος αἱ τιμαὶ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Ἰουνίου 1968.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ ὁ νόμος ποὺ διέπει τὸ Συνεργατικὸ Κίνημα εἶναι ἕνας παλιὸς ἀναχρονιστικὸς ἀποικιακὸς νόμος.

Ἡ Παγκύπρια Συνεργατικὴ Ὁμοσπονδία, ὅλες οἱ ἐπαγγελματικὲς ὀργανώσεις καὶ ὁ συνεργατικὸς κόσμος εἰσηγήθησαν πολλὲς φορὲς μὲ ὑπομνήματά τους τὴν ἐκδημοκρατικοποίηση αὐτοῦ τοῦ νόμου γιὰ νὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ καλύτερη ἀνάπτυξη καὶ πρόοδος τοῦ Συνεργατικοῦ Κινήματος.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο πότε μελετᾶ τὴν ἐκδημοκρατικοποίηση τοῦ νόμου καὶ τῶν θεσμῶν τοῦ Συνεργατισμοῦ» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ὀκτωβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 28ην Ἰουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας κατετέθη πρό τινος χρόνου εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Νόμος Τροποποιῶν τὸν περὶ Συνεργατικῶν Ἑταιρειῶν Νόμον». Τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας ὑπ' ἀρ. 615 τῆς 8ης Δεκεμβρίου 1967.

2. Ὡς ἐκ τούτου, ἐναπόκειται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων νὰ ἀποφασίσῃ κατὰ πόσον θὰ ψηφίσῃ τὸ ἐν λόγῳ Νομοσχέδιον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰουλίου 1968.

«Πολλὰ ἀπὸ τὰ λεωφορεῖα τὰ ὁποῖα κυκλοφοροῦν ἐντὸς τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου, (1) δὲν ἐμπνέουν ἐμπιστοσύνην ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἀσφάλειαν, καὶ (2) μολύνουν τὴν ἀτμόσφαιραν μὲ τὰ πολλὰ καυσαέρια τὰ ὁποῖα ἀναδίδουν αἱ μηχαναί των.

Παρακαλῶ τὸν Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἂν ἡ ἐπικρατοῦσα κατάστασις ὀφείλεται εἰς ἀδυναμίαν τῆς ὑπαρχούσης νομοθεσίας ἢ ἂν ὑπάρχῃ ἄλλου εἴδους δυσκολία εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην 'Οκτωβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην 'Ιουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ.

«Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ κυκλοφορία πεπαλαιωμένων λεωφορείων δημιουργεῖ εὔλογον ἀνησυχίαν. Εἰς τὴν πόλιν 'Αμμοχώστου κυκλοφορεῖ ἀριθμὸς τοιούτων λεωφορείων πλὴν ὅμως ταῦτα εἶναι δεόντως ἐπιθεωρημένα, συμφώνως πρὸς τοὺς ἐν ἰσχύϊ Κανονισμοὺς καί, ἐπομένως, θέμα ἀσφαλείας δὲν ἐγείρεται. Κατὰ τὴν ἐπιθεώρησιν, ὁ ἔλεγχος εἶναι πάντοτε αὐστηρός, πολλὰ δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπορρίπτονται ὡς μὴ συμμορφούμενα μὲ τοὺς Κανονισμούς.

"Οσον ἀφορᾷ τὰ καυσαέρια τὰ ὁποῖα ἀναδίδονται ἐκ τῶν λεωφορείων, οἱ ὁδηγοί των καταγγέλλονται καὶ προσάγονται ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου. 'Εφ' ὅσον ὅμως δὲν ὑπάρχει ἀποτελεσματικὸν μέσον πλήρους παρεμποδίσεως τῆς ἀναδόσεως καυσαερίων, ὁ μόνος, ἴσως, τρόπος θὰ ἦτο ἡ ἀπαγόρευσις τῆς χρησιμοποιήσεως ἐντὸς τῶν πόλεων λεωφορείων μὲ μηχανὰς Ντῆζελ».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην 'Ιουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην 'Ιουλίου 1968.

«'Η 'Αρχὴ 'Ηλεκτρισμοῦ Κύπρου εἶχε συσταθῆ πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ δὴ ἐπὶ ἀποικιακῆς διακυβερνήσεως, ὁπότε τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἀτόμου καὶ τοῦ πολίτου ἐτύγχανον σεβασμοῦ καὶ ἀναγνωρίσεως διαφορετικῶν ἐκείνων τῶν ὁποίων τυγχάνουν σήμερον.

Οἱ νόμοι βάσει τῶν ὁποίων ἡ 'Αρχὴ 'Ηλεκτρισμοῦ ἐξασφαλίζει παραχωρήσεις ὑπέρ της, λόγῳ τῶν μονοπωλιακῶν προνομίων τὰ ὁποῖα ἔχει, διὰ τὴν παραχώρησιν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, εἶχον θεσπισθῆ ὑπὸ τῆς ἀποικιακῆς Διοικήσεως. Οἱ νόμοι αὐτοὶ εἶχον σκοπὸν νὰ διευκολύνουν τὴν λειτουργίαν ἑνὸς 'Οργανισμοῦ Δημοσίας 'Ωφελείας κατὰ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Κράτος δὲν ἐπήγαζεν ἀπὸ τὸν λαὸν καὶ δὲν ὑπῆρχεν στενὴ συνεργασία Κυβερνήσεως καὶ λαοῦ.

Σήμερον αἱ συνθῆκαι ἤλλαξαν, ὑπάρχει ἐκλελεγμένη 'Εκτελεστικὴ καὶ Νομοθετικὴ 'Εξουσία καὶ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἀναθεωρηθῇ ἡ νομοθεσία καὶ νὰ περιορισθοῦν τὰ προνόμια τῆς 'Αρχῆς μέσα εἰς τὰ πλαίσια καὶ τὸ πνεῦμα τῆς νομοθετικῆς πολιτικῆς τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

Παρακαλεῖται τὸ 'Υπουργεῖον 'Εμπορίου καὶ Βιομηχανίας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον συμφωνεῖ ὅτι εἶναι καιρὸς ἡ ἐκδημοκρατικοποίησις τῆς Νομοθεσίας τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὴν 'Αρχὴν 'Ηλεκτρισμοῦ».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην 'Οκτωβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην 'Ιουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ.

«'Ο Νόμος ὁ ὁποῖος διέπει τὴν σύστασιν τῆς 'Αρχῆς 'Ηλεκτρισμοῦ Κύπρου ἐβασίσθη εἰς παρομοίους Νόμους προηγμένων χωρῶν, ἰδίως τοῦ 'Ηνωμένου Βασιλείου καὶ ἄλλων χωρῶν τῆς Κοινοπολιτείας.

2. 'Η 'Αρχὴ συνεστήθη κατὰ τρόπον ὥστε νὰ δύναται αὕτη νὰ λειτουργῇ ὡς αὐτόνομος ὀργανισμὸς δημοσίας ὠφελείας καὶ νὰ ἔχῃ οὕτω μεγαλυτέραν εὐχέρειαν κινήσεως πρὸς ταχυτέραν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν διὰ τοὺς ὁποίους ἱδρύθη. 'Η πολιτική της ἐλέγχεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, τόσον δὲ ὁ Πρόεδρος ὅσον καὶ τὰ Μέλη τοῦ Συμβουλίου διορίζονται ὑπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου.

3. Τὸ 'Υπουργεῖον 'Εμπορίου καὶ Βιομηχανίας δὲν φρονεῖ σκόπιμον ὅπως τροποποιηθῇ ἡ σχετικὴ νομοθεσία ἐπὶ τοῦ παρόντος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐξεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Τὴν 22αν Μαΐου 1968 ὑπεβλήθη ὑπ' ἐμοῦ ἡ ἑξῆς ἐρώτησις :

«Πρὸ πενταετίας περίπου μία ξένη Ἑταιρεία, ἡ Φόρεστ Ὄϊλ, ἐξησφάλισεν ὡρισμένα προνόμια εἰς Κύπρον διὰ τὴν ἀνεύρεσιν πετρελαίων. Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποία ἐργασία ἔχει γίνει ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ Ἑταιρείας μέχρι σήμερον καὶ ποῖα τυχὸν ἀποτελέσματα εἶχεν αὕτη».

Ἐπειδὴ ἐξ ὅσον γνωρίζω δὲν ἐδόθη μέχρι σήμερον ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησίν μου αὐτήν, καλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ ἀπαντήσῃ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ὡς εἶναι γνωστὸν εἰς τὴν ἀγορὰν ὑπάρχει τάσις αὐξήσεως τῶν τιμῶν ὅλων σχεδὸν τῶν εἰδῶν. Ἐὰν δὲν ληφθοῦν τὰ κατάλληλα μέτρα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν χαλιναγώγησιν τῆς τάσεως αὐτῆς τότε αἱ αὐξήσεις αἱ ὁποῖαι ἐδόθησαν ἢ θὰ δοθοῦν εἰς τὰς τάξεις τῶν μισθοσυντηρήτων θὰ εἶναι δῶρον ἄδωρον, αἱ δὲ ἐπιπτώσεις γενικὰ ἐπὶ τῆς οἰκονομίας μας πολὺ σοβαραί.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ποῖα μέτρα μελετᾶ ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ διὰ τὸ θέμα τοῦτο».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ὁ περὶ Λεσχῶν Νόμος — ὡς ἔχει σήμερον — ἐνέχει πλείστας ὅσας ἀτελείας, μὲ ἀποτέλεσμα μεγάλαι μαζικαὶ ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις μὲ ἑκατοντάδας καὶ εἰς τινας περιπτώσεις μὲ χιλιάδας μελῶν νὰ μὴ ἔχουν οὐσιαστικὴν νομικὴν ὑπόστασιν, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου νὰ μὴ γίνεται καὶ οὐσιαστικὸς κρατικὸς ἔλεγχος ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν τῶν τοιούτων Ὀργανώσεων (κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ περὶ Συντεχνιῶν ἢ Ἑταιρειῶν Νόμου) παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :

(1) Ἐὰν ὑπάρχῃ σκέψις τροποποιήσεως τῆς σχετικῆς νομοθεσίας, καὶ

(2) ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις διαχωρισμοῦ τῶν Ὀργανώσεων ἐκ τῶν Λεσχῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται ἡ μελέτη τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν ἀνδρῶν τῆς Ἀστυνομίας, τῆς Πυροσβεστικῆς, ὡς καὶ τῶν ὑπολοίπων Κυβερνητικῶν Τμημάτων, τὰ ὁποῖα δὲν ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τοῦ ὑπὸ ἀναθεώρησιν καὶ ἐπιψήφισιν συναφοῦς νομοσχεδίου («περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων — Ἀναθεώρησις τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων — Νόμος τοῦ 1968»)».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ Ἐργασία. Τὸ πρῶτον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 25) τοῦ 1968.

Τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἶχεν ἀναγνωσθῆ καὶ εὑρισκόμεθα εἰς τὸ στάδιον τῶν ἀγορεύσεων.

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἔντιμοι συνάδελφοι. Κατὰ τὴν εἰς τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίαν τῆς 10ης τρέχοντος γενομένην ἐν τῇ Βουλῇ ἀγόρευσίν μου ἀναφορικῶς μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, καὶ συγκεκριμένως ἀναφερθεὶς εἰς τὰς δραστηριότητας τῆς Ἀρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν, εἶχον κάμει ὡρισμένην κριτικὴν καὶ εἶχον ἐκφράσει τὴν ἀντίθεσίν μου ἐναντίον πάσης αὐξήσεως τῶν τελῶν τῆς Ἀρχῆς ταύτης. Ἐπειδή, λόγῳ ἀκριβῶς τῆς ἀγορεύσεώς μου ἐκείνης εἶχεν ἀναβληθῆ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου ἵνα δοθῇ ὁ ἀπαραίτητος χρόνος εἰς τοὺς συναδέλφους μου νὰ μελετήσουν τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ νὰ ἀγορεύσουν καὶ οὗτοι ἐπ' αὐτοῦ, θὰ ἤθελον νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ, πρὶν δοθῇ ὁ λόγος εἰς τούτους, ὅπως ἀναφέρω ὡρισμένα γεγονότα τὰ ὁποῖα ἐμεσολάβησαν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν διάστημα τῶν τελευταίων ἡμερῶν, καὶ ὑποβάλω ὡρισμένην εἰσήγησιν, τὴν ὁποίαν παρακαλῶ ὅπως ἐγκρίνουν οἱ συνάδελφοί μου.

Μετὰ τὴν ὡς ἄνω ἀγόρευσίν μου, τὴν γενομένην κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, εἶχον τὴν μεγάλην εὐχαρίστησιν νὰ δεχθῶ τὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὸ Γραφεῖον μου τοῦ Προέδρου τῆς Ἀρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν, ὁ ὁποῖος, κατόπιν τῶν ὑπ' ἐμοῦ λεχθέντων ἐν τῇ Βουλῇ εἶχε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ μὲ ἐπισκεφθῇ διὰ νὰ μοῦ δώσῃ πλείστας ὅσας ἐξηγήσεις καὶ πληροφορίας ἀναφορικῶς μὲ τὰς δραστηριότητας τῆς ὑπ' αὐτοῦ διευθυνομένης Ἀρχῆς, καὶ νὰ μὲ διαβεβαιώσῃ κατηγορηματικῶς ὅτι, παρὰ τὴν ἔλλειψιν σχετικῆς νομοθεσίας, εἶναι πάντοτε πρόθυμος νὰ δώσῃ ὁπουδήποτε κάθε πληροφορίαν καὶ ἐξήγησιν ἥτις ἤθελε ζητηθῆ. Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν μὲ ἐπληροφόρησεν ἐπίσης ὅτι τὸ ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς ἐκδοθὲν ἀνακοινωθὲν δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ προαναγγείλῃ αὔξησιν τῶν τελῶν, ἀλλ' ἁπλῶς νὰ πληροφορήσῃ τὸ κοινὸν ὅτι γίνεται μελέτη ἐὰν καὶ κατὰ πόσον θὰ καταστῇ ἀναπόφευκτος ἡ τοιαύτη αὔξησις καὶ ὅτι, ἐὰν θὰ καθίστατο αὐτὴ ἀναγκαία, δὲν θὰ ἐλαμβάνετο ἡ σχετικὴ ἀπόφασις ἄνευ τῆς προηγουμένης ἀνεπισήμου συζητήσεως μετὰ τῆς Βουλῆς. Μὲ ἐπληροφόρησεν, ἐπίσης, ὅτι ἡ Ἀρχὴ ἔχει ἤδη ζητήσει ἀπὸ τοῦ 1967 τὴν βοήθειαν ἐμπειρογνώμονος διὰ νὰ καταρτίσῃ οὗτος μελέτην καὶ ὑποβάλῃ ἔκθεσιν ἐπὶ τῆς λειτουργίας καὶ τῶν δραστηριοτήτων αὐτῆς, καὶ ὅτι ἡ ἔκθεσις ἐπὶ τῆς γενομένης μελέτης ἠτοιμάσθη καὶ παρεδόθη εἰς τὴν Ἀρχὴν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος. Ἐκ τῶν λογαριασμῶν ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ διαχείρισις τῆς Ἀρχῆς κατὰ μὲν τὰ ἔτη 1955, 1956 καὶ 1957 οὐδὲν κέρδος ἀπέφερεν, ἐνῶ κατὰ τὰ ἔτη 1958, 1959, 1960, 1961, 1962 καὶ 1963 παρουσίασεν ἓν ἐλάχιστον κέρδος κυμαινόμενον πέριξ τοῦ 1%, ἐν ἀντιθέσει μὲ τὰ ἔτη 1964, 1965, 1966 καὶ 1967 ὁπότε ἡ Ἀρχὴ παρουσίασε κέρδη ἐξ 7.4%, 5.6%, 5.7% καὶ 4.8% ἀντιστοίχως. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ἀποδεικνύεται ἐπίσης ὅτι, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ ἐμφανιζόμεναι ὀφειλαὶ τῆς Ἀρχῆς ἀντιπροσωπεύουν ὀφειλὰς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Ἀποικιοκρατίας, διὰ τὰς ὁποίας ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν οὐδεμία πρόθεσις ὑπῆρχε διὰ τὴν ἀποπληρωμὴν αὐτῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἢ ἔστω καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν τόκων, ἡ πρόθεσις τοῦ σημερινοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, βάσει καὶ τῆς γενομένης συμφωνίας μετὰ τῆς Κυβερνήσεως, εἶναι ὅπως αἱ ὀφειλαὶ αὗται συσσωματωθοῦν εἰς ἓν μακροπρόθεσμον τοκοχρεωλυτικὸν δάνειον. Μολονότι, παρὰ τὰ ἀναφερθέντα ὡς ἄνω στοιχεῖα, δὲν θὰ ἤθελον νὰ ἀποκλείσω τὸ ἐνδεχόμενον νὰ ἔχουν γίνει σφάλματα, οὐχὶ λόγῳ ὑπαιτιότητος

τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀρχῆς, τὸ ὁποῖον ἀπαρτίζεται ἀπὸ κυρίους οἵτινες χαίρουν τῆς πλήρους ἐκτιμήσεως καὶ ἐμπιστοσύνης μου — καὶ ὡς φαντάζομαι καὶ τῆς ἐκτιμήσεως καὶ ἐμπιστοσύνης τῶν συναδέλφων μου — ἀλλὰ ἐξ ἄλλων λόγων, νομίζω ὅτι, ἐφ' ὅσον πρόκειται συντόμως νὰ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τῶν δραστηριοτήτων ὅλων τῶν Ὀργανισμῶν Κοινῆς Ὠφελείας, δίκαιον θὰ ἦτο νὰ ἀναβληθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν δραστηριοτήτων τῆς Ἀρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν καὶ εἰσηγοῦμαι ὅπως ζητηθῇ ἀπὸ τὸν Πρόεδρον καὶ τὰ Μέλη τοῦ Συμβουλίου της νὰ κληθοῦν ὅπως παραστοῦν, ἐφ' ὅσον προσφέρονται νὰ πράξουν τοῦτο, εἰς μίαν συνεδρίαν τῆς Κοινοβουλευτικῆς ἢ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἵνα κατατοπίσουν πλήρως αὐτὰς ἐπὶ τῆς πολιτικῆς καὶ τῶν δραστηριοτήτων τῆς Ἀρχῆς. Οὕτω πράττοντες, εἶμαι πεπεισμένος ὅτι θὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν καλύτερον ἀπὸ μίαν ἴσως γινομένην συζήτησιν ἐν τῇ Βουλῇ μὲ ἔλλειψιν ὅλων τῶν ἀπαραιτήτων στοιχείων, τὰ ὁποῖα θὰ ἠδυνάμεθα νὰ λάβωμεν ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους.

Ποιοῦμαι, ὡς ἐκ τούτου, ἔκκλησιν πρὸς τοὺς συναδέλφους ὅπως ἐγκρίνουν τὴν πρότασίν μου ταύτην, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ὅπως ψηφίσωμεν τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ὡς ἔχει, καθόσον διὰ τούτου οὐδεμία ἐπιβάρυνσις ἐπέρχεται εἰς τὸ Πάγιον Ταμεῖον τῆς Δημοκρατίας ἀλλ' ἁπλῶς γίνεται μία διευθέτησις, ἥτις ἀποβαίνει πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῆς. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν προτίθεμαι νὰ ἐπαναγορεύσω ἐπὶ τοῦ θέματος, δεδομένου ὅμως ὅτι ὅλοι οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ἐξέφρασα τὴν ἀντίθεσίν μου πρὸς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν δύο κονδυλίων τῶν ἀναφερομένων εἰς τοὺς ἡμικρατικοὺς ὀργανισμοὺς ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν εἰς τὸ ἀκέραιον, δηλῶ ὅτι θὰ καταψηφίσω καὶ τὰ δύο αὐτὰ κονδύλια καὶ νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἀνεβλήθη ἡ συζήτησις ἦτο καθαρῶς νομοτεχνικὸς καὶ οὐδεὶς ἕτερος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Συμφωνῶ μὲ τὴν ἐκφρασθεῖσαν ὑπὸ τοῦ συναδέλφου κ. Μιχαλάκη Σαββίδη ἄποψιν, ὅτι δηλαδὴ θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ χωρήσωμεν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, ἰδιαιτέρως δὲ ἐσημείωσα μεθ' ἱκανοποιήσεως τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντα, ὅτι οἱαδήποτε κριτικὴ τοῦ Βουλευτοῦ αὐτοῦ ἢ οἱωνδήποτε ἄλλων Βουλευτῶν ἡ ὁποία ἠσκήθη κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν τοῦ Σώματος δὲν εἶχεν ὡς ἀντικείμενον τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀρχῆς αὐτῆς — εἶναι ἄλλωστε γνωστὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπανειλημμένως ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειάν της διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου — ἀλλὰ ἡ συζήτησις γενικῶς ἀφεώρα τὸ θέμα τοῦ ἐλέγχου ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν διαφόρων ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν. Τὸ θέμα, ἔντιμοι συνάδελφοι, εἶναι θέμα ἀποκλειστικῶς τῆς Βουλῆς αὐτῆς. Ὅπως ἄλλωστε ἐδήλωσε καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀρχῆς τῆς ΣΥΤΑ, εἰς ἡμᾶς ἔγκειται εἴτε νὰ νομοθετήσωμεν εἴτε νὰ προβῶμεν εἰς ἄλλας ἐνεργείας διὰ νὰ ἀσκῶμεν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν Ἀρχῶν αὐτῶν, ἐὰν νομίζωμεν ὅτι τοῦτο πρέπει νὰ γίνεται.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, νομίζω ὅτι εἶναι ἁπλοῦν τὸ ἀντικείμενον αὐτοῦ. Πρόκειται περὶ κεφαλαιοποιήσεως παλαιῶν δανείων καὶ δὲν νομίζω ὅτι θὰ εἶχεν οἱοσδήποτε συνάδελφος ἔνστασιν εἰς τὸν τρόπον αὐτὸν τῆς κεφαλαιοποιήσεως, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Κυβέρνησις τοὐλάχιστον θὰ δυνηθῇ νὰ εἰσπράξῃ καὶ τὸν τόκον ἐπὶ τῶν δανείων τὰ ὁποῖα ἔδωσε πρὸ πολλῶν ἐτῶν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Θὰ ἀναφερθῶ δι' ὀλίγων, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἰς τὴν παράγραφον (γ) τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία προνοεῖ διὰ τὴν καταβολὴν πρὸς τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα Κύπρου τοῦ ὑπολοίπου τοῦ καθαροῦ προϊόντος εἰσπράξεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διαρκοῦντος τοῦ ἔτους 1967, ὑπὸ μορφὴν τελῶν ἀδειῶν, παρὰ τῶν κατόχων ραδιοφωνικῶν καὶ τηλεοπτικῶν συσκευῶν.

Θέλω νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν μεγάλην ἀταξίαν ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ εἰς τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα τὸ ὁποῖον εἶναι ἐπιφορτισμένον μὲ τὴν εἴσπραξιν τῶν τελῶν αὐτῶν. Ἀκούονται καθημερινῶς παράπονα ἀπὸ ἑκατοντάδας πολίτας ὅτι τοὺς ζητεῖται νὰ πληρώσωσι καθυστερημένα τέλη τὰ ὁποῖα, ὡς ἰσχυρίζονται, ἔχουσι πληρώσει ἤδη. Προσωπικῶς δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι πολλὰ ἀπὸ τὰ παράπονα αὐτὰ εἶναι δικαιολογημένα.

Εἶχα τὴν εὐκαιρίαν ὄχι ἅπαξ νὰ διαπιστώσω προσωπικῶς ὅτι ἐζητήθη ἀπὸ πολίτην νὰ πληρώσῃ τέλη ραδιοφώνου διὰ ἔτη τὰ ὁποῖα εἶχε πληρώσει ἤδη, καὶ εὐτυχῶς δι' αὐτὸν εἶχεν εἰς χεῖρας του τὴν σχετικὴν ἀπόδειξιν πληρωμῆς. Δυστυχῶς διὰ πολλοὺς ἄλλους πολίτας, ἰδίᾳ μεταξὺ τῶν ἀγροτοεργατικῶν τάξεων, δὲν δύναται νὰ συμβῇ τὸ ἴδιον, δηλαδὴ νὰ κατέχωσι τὴν ἀπόδειξιν πληρωμῆς, καὶ τοιουτοτρόπως δὲν δύνανται νὰ ἀποδείξωσιν ὅτι ἔχουσι πληρώσει τὰ τέλη τὰ ὁποῖα ζητοῦνται ἀπὸ αὐτούς.

Ἀναφέρομαι εἰς τὸ γεγονὸς αὐτὸ διὰ νὰ ὑποδείξω εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι εἶναι φανερὸν ὅτι παρατηρεῖται εἰς τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα μία μεγάλη ἀταξία ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἴσπραξιν τῶν τελῶν ἀδειῶν ραδιοφώνων καὶ ἄλλων τηλεοπτικῶν συσκευῶν καὶ θὰ παρακαλέσω πολὺ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως ἐπιληφθῇ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ θέσῃ μίαν τάξιν ἐπὶ τέλους εἰς τὸ Τμῆμα τοῦτο διὰ νὰ ἀρθῶσι δικαιολογημένα καθαρῶς παράπονα πολλῶν πολιτῶν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐξηγήσαμεν εἰς τὴν προηγουμένην συνεδρίαν τοῦ Σώματος, θὰ ἀπόσχωμεν τῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου καὶ εἰσηγούμεθα ὅπως ἡ νομοθεσία διὰ νὰ τεθοῦν ὑπὸ ἔλεγχον ὅλοι οἱ ἡμικρατικοὶ ὀργανισμοὶ ἐπισπευσθῇ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Θὰ ἤθελα ἁπλῶς νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ νομοθεσία καὶ ἡ ἔρευνα ἔγκειται εἰς ἡμᾶς. Ἄλλωστε ὑπάρχει εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία ἐξετάζει τὸ θέμα, καὶ ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἡ ἀποχὴ αὐτή, τὴν ὁποίαν ἐπεξήγησεν ὁ κ. Παπαϊωάννου, δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν διαχείρισιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ΣΥΤΑ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἢ καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἅπτεται τοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ :

Δὲν ἔχομεν ἔλεγχον ἐπὶ τῆς ΣΥΤΑ, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, καὶ ἑπομένως δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν. Ἁπλῶς ἔχομεν μίαν ἔκθεσιν ἀπὸ μέρους τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Σαββίδη ὅτι τὸν ἐπεσκέφθη ὁ Πρόεδρος τοῦ ἡμικρατικοῦ αὐτοῦ ὀργανισμοῦ. Ὅμως δὲν ἔχομεν ἐπισήμως ἔλεγχον ὡς Σῶμα διὰ τὴν διαχείρισιν αὐτοῦ τοῦ ὀργανισμοῦ, καὶ ἑπομένως δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐκφράσωμεν ὑπευθύνως γνώμην.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔκθεσις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἁρμοδίου Τμήματος, διὰ νὰ ἔλθῃ δὲ Νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν σημαίνει ὅτι ἐξητάσθη προσεκτικῶς τὸ ὅλον θέμα ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἀνεξαρτήτως βεβαίως τῆς ἐκθέσεως τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία γίνεται κατόπιν ἐξηγήσεων ποὺ δίδονται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἀπὸ ἁρμόδια πρόσωπα τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Ὅπως ἀντιλαμβάνωμαι τὴν δήλωσιν τοῦ κ. Παπαϊωάννου, δὲν πρόκειται περὶ οἱασδήποτε ἐκφράσεως, εἴτε θετικῶς εἴτε ἀρνητικῶς, εἰς βάρος ἢ ὑπὲρ τῆς Ἀρχῆς. Ἁπλῶς προτίθεται νὰ ἀπόσχῃ χωρὶς νὰ ἐκφράζῃ οἱασδήποτε ἀπόψεις, πλὴν τῆς ἀπόψεως ὅτι κατὰ τὴν γνώμην του πρέπει νὰ ὑπάρξῃ μεγαλύτερος ἔλεγχος ἀναφορικῶς πρὸς τὸν ἡμικρατικὸν αὐτὸν ὀργανισμὸν ἢ τοὺς ἡμικρατικοὺς ὀργανισμούς.

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν...

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Παρακαλῶ ὅσον ἀφορᾷ τὸν πίνακα, τὰ διάφορα ποσὰ νὰ τεθοῦν εἰς ψηφοφορίαν κεχωρισμένως, δεδομένου ὅτι ὑπάρχει ποσὸν μὲ τὸ ὁποῖον συμφωνῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £1.023.856 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ καὶ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ 3ου ἄρθρου καὶ τῶν διαφόρων κονδυλίων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν Πίνακα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν.

Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

Ὁ Πίναξ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔχει ὡς ἀκολούθως :

Ἀρ.	Κεφάλαιον	Ἀρ.	Ἄρθρον	Ποσὸν	Σκοποὶ
55 Α	Μακροπρόθεσμα Δάνεια καὶ Προκαταβολαὶ	2	Δάνεια πρὸς τὴν Ἀρχὴν Τηλεπικοινωνιῶν Κύπρου	£ 888.086	Διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἀναγκαίων διὰ τὸν διακανονισμὸν τῆς ἐνοποιήσεως τῶν ἐκκρεμούντων δανείων ἅτινα ἐξεδόθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν Ἀρχὴν Τηλεπικοινωνιῶν Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ δανείου πρὸς τὴν Ἀρχὴν Τηλεπικοινωνιῶν Κύπρου ποσοῦ £888.086 ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

11, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἷς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

4, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ δάνειον ψηφίζεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

56 Α	Τιμαριθμικὰ Ἐπιδόματα	1	Τιμαριθμικὰ Ἐπιδόματα εἰς Κυβερνητικοὺς Ὑπαλλήλους	80.000	Διάθεσις ἐπιπροσθέτου ποσοῦ χρημάτων ἀναγκαίων διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐγκεκριμένου Τιμαριθμικοῦ Ἐπιδόματος εἰς Κυβερνητικοὺς Ὑπαλλήλους διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῶν τιμαριθμικῶν ἐπιδομάτων εἰς τοὺς Κυβερνητικοὺς Ὑπαλλήλους.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Παμψηφεί, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ κονδύλιον αὐτὸ ψηφίζεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

59 Α	Χορηγίαι καὶ Συνεισφοραὶ	1	Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα Κύπρου	40.770	Διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἀναγκαίων διὰ τὴν καταβολὴν πρὸς τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα Κύπρου τοῦ ὑπολοίπου τοῦ καθαροῦ προϊόντος εἰσπράξεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διαρκοῦντος τοῦ ἔτους 1967 ὡς τελῶν ἀδειῶν κατόχων ραδιοφωνικῶν καὶ τηλεοπτικῶν συσκευῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ κονδυλίου τούτου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

13, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἷς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

4, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ κονδύλιον αὐτὸ ψηφίζεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

64 Α	Τακτικαὶ Δαπάναι Δημοσίων Ἔργων	1	Συντήρησις Κυρίων καὶ Δευτερευουσῶν Ὁδῶν	15.000	Διάθεσις ἐπιπροσθέτου ποσοῦ χρημάτων ἀπαιτουμένων ὑπὸ τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων διὰ τὴν συντήρησιν κυρίων καὶ δευτερευουσῶν ὁδῶν διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.
			Ὁλικὸν	£1.023.856	

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ ποσοῦ τῶν £15.000 διὰ τὴν συντήρησιν κυρίων καὶ δευτερευουσῶν ὁδῶν ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Παμψηφεί, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπανέρχομαι εἰς τὸ ἄρθρον 2.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ ἄρθρου 2 ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

18, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδείς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

5, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ ἄρθρον 2 ἐνεκρίθη.

Καὶ τὸ τελευταῖον ἄρθρον, ἤτοι τὸ 3ον ἄρθρον.

Παρακαλῶ, ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ 3ου ἄρθρου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

19, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδείς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

5, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ ἄρθρον 3 ἐψηφίσθη.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 25) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

23, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδείς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ Νομοσχέδιον ἐψηφίσθη εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς σχετικῆς ἐκθέσεως.

(Ὁ Πρόεδρος κ. Κληρίδης προσέρχεται εἰς τὴν Βουλὴν καὶ καταλαμβάνει τὴν ἕδραν του).

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΩΣ «ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΖΗΜΙΩΘΕΝΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος Κανονισμοὺς εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 14ην Ὀκτωβρίου 1968.

Σκοπὸς τῶν παρόντων Κανονισμῶν εἶναι ἡ ἐπέκτασις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου (δ) τοῦ Κανονισμοῦ 4 τῶν βασικῶν Κανονισμῶν οὕτως ὥστε νὰ καλύπτωνται, διὰ σκοποὺς παραχωρήσεως δανείων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως δι' ἀποπληρωμὴν ἐνυποθήκων χρεῶν τῶν Τουρκοπλήκτων, καὶ περιπτώσεις κατοικιῶν ἢ ὑποστατικῶν γειτνιαζόντων πρὸς περιοχὰς ἐλεγχομένας ὑπὸ τῶν Τούρκων. Μέχρι τοῦδε ἐκαλύπτοντο μόνον κατοικίαι ἢ ὑποστατικὰ κείμενα ἐντὸς ἐλεγχομένων ὑπὸ τῶν Τούρκων περιοχῶν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἐπιφέρονται ἐπίσης εἰς τοὺς βασικοὺς Κανονισμοὺς καὶ ὡρισμέναι λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεις.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τὰς ἐπενεχθείσας τροποποιήσεις καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἔγκρισιν τῶν παρόντων Κανονισμῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Πρόκειται περὶ τροποποιητικῶν κανονισμῶν.

Δυνάμει τοῦ βασικοῦ Νόμου οἱ Τροποποιητικοὶ Κανονισμοὶ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐὰν ἐντὸς περιόδου 21 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας καταθέσεώς των δὲν τροποποιηθοῦν, ἰσχύουν ὡς ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἐφ' ὅσον οὐδεμία εἰσήγησις γίνεται περὶ τροποποιήσεως τῶν Κανονισμῶν, οὗτοι θέλουν τεθῆ ἐν ἰσχύϊ ὡς ἐθεσπίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Ἀναθεώρησις τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΙ ΜΙΣΘΟΔΟΤΙΚΩΝ ΚΛΙΜΑΚΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς δύο συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 1ην καὶ 3ην Ὀκτωβρίου 1968.

Κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν κληθεὶς παρέστη καὶ ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὅστις ἐβοήθησε τὴν Ἐπιτροπὴν εἰς τὸ ἔργον της.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ ἀναθεώρησις τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων καὶ μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ὡς εἶναι γνωστὸν ἡ τελευταία ἀναθεώρησις τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐγένετο πρὸ 12ετίας, ἤτοι ἐντὸς τοῦ 1956. Ἡ Ὀργάνωσις τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων ἤγειρε τὸ ζήτημα ἀναθεωρήσεως τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων ἀπὸ τοῦ 1962, τὸ ὁποῖον καὶ συνεζητήθη ἐπανειλημμένως εἰς τὴν Μικτὴν Ἐπιτροπὴν Προσωπικοῦ, δὲν κατωρθώθη ὅμως ἡ ἐπίλυσις αὐτοῦ καθ' ὅσον, μεταξὺ ἄλλων, παρενέβησαν αἱ ἀπὸ τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1963 δημιουργηθεῖσαι συνθῆκαι, αἵτινες συνετέλεσαν πολὺ εἰς τὸ νὰ παραμείνῃ ἡ κατάστασις στάσιμος.

Κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἔτη ἡ Κυβέρνησις ἐξήτασεν ἐπισταμένως τὰ αἰτήματα τῶν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων δι' αὔξησιν τῶν μισθοδοτικῶν των κλιμάκων καὶ κατόπιν μακρῶν διαπραγματεύσεων μετὰ τῆς Συντεχνίας τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων προέκυψε συμφωνία, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἦτο ἡ ὑποβολὴ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἶναι τῆς γνώμης ὅτι τὸ αἴτημα τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων δι' αὔξησιν τῶν μισθῶν των ἦτο δικαιολογημένον διὰ πολλοὺς λόγους, νοουμένου μάλιστα ὅτι ἐσημειώθη αὔξησις τῶν προσφερομένων μισθῶν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα, διὰ θέσεις ἀπαιτούσας εἰδίκευσιν καὶ γενικῶς ἀκαδημαϊκὰ προσόντα. Ὡς ἀποτέλεσμα τούτου, ὑπάλληλοι ἐργαζόμενοι εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις τυγχάνουν, εἰς πολλὰς περιπτώσεις, ὑψηλοτέρας μισθοδοτήσεως Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων ἐξασκούντων παρομοίας φύσεως ἐργασίαν ἢ καθήκοντα. Ἐὰν ἐπετρέπετο ἡ συνέχισις τῆς προαναφερθείσης καταστάσεως θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀποχώρησιν ἐκ τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἱκανῶν στελεχῶν πρὸς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐπηρέαζε σοβαρῶς τὴν ἀποδοτικότητα τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

Ἐξ ἄλλου παρετηρήθη ὅτι δι' ὡρισμένας θέσεις, αἵτινες ἀπήτουν εἰδίκευσιν ἢ ἀκαδημαϊκὰ προσόντα, δὲν ἐπεδεικνύετο ἐνδιαφέρον ὑπὸ τῶν καλυτέρων προσοντούχων πολιτῶν τῆς Δημοκρατίας, λόγῳ τοῦ ὅτι οὗτοι ἐπέλεγον τὸν ἰδιωτικὸν τομέα πρὸς ἐξασφάλισιν μεγαλυτέρας ἀμοιβῆς.

Αἱ ἀναθεωρηθεῖσαι κλίμακες ἅμα τῇ ἐγκρίσει τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων θὰ ἰσχύουν ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου τοῦ 1968.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐνδελεχῶς τὸ ὅλον θέμα προβαίνει εἰς τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις :

Ὡς ἀναφέρεται εἰς τὴν Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὁ προτεινόμενος νόμος σκοπὸν ἔχει τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τὸ δὲ θέμα τῆς ἀναδιαρθρώσεως τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ τῆς ἀξιολογήσεως τῶν ἐν αὐτῇ θέσεων, ἀναλόγως τῶν εὐθυνῶν καὶ καθηκόντων ἑκάστης, ὡς καὶ τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς κρατικῆς μηχανῆς, θὰ ἐξετασθῇ ἐν καιρῷ ὑπὸ ἐμπειρογνωμόνων εἰδικῶς μετακληθησομένων πρὸς τοῦτο ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν συμφωνεῖ πλήρως μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως ὅτι εἶναι ἀνάγκη ὅπως μετακληθοῦν ἐμπειρογνώμονες ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ οἱ ὁποῖοι νὰ μελετήσουν τὸ θέμα τῆς ἀναδιαρθρώσεως τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ νὰ προβοῦν εἰς ἀξιολόγησιν τῶν θέσεων τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων ἀναλόγως τῶν εὐθυνῶν καὶ καθηκόντων καὶ τὴν ἔνταξίν των εἰς κλίμακας συμφώνως τῆς προαναφερθείσης ἀξιολογήσεως. Διαφωνεῖ ὅμως μὲ τὴν ἀκολουθηθεῖσαν τακτικὴν τῆς ἀξιολογήσεως ὡρισμένων θέσεων καὶ τῆς ἐντάξεως αὐτῶν ἐντὸς ὑψηλοτέρων ἢ χαμηλοτέρων μισθοδοτικῶν κλιμάκων, διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους :

(α) Τὸ γεγονὸς ὅτι ἔγινεν ἀξιολόγησις καὶ ἀνακατάταξις ὡρισμένων θέσεων δημιουργεῖ δεσμεύσεις, καὶ ἐπομένως τὸ ὅλον θέμα δὲν ἀφίεται ὅπως μελετηθῇ ὑπὸ τῶν ἐμπειρογνωμόνων.

(β) Οἱ ὑπάλληλοι, τῶν ὁποίων αἱ θέσεις θὰ ἀφεθοῦν πρὸς ἀξιολόγησιν ὑπὸ τῶν ἐμπειρογνωμόνων, θὰ τεθοῦν εἰς μειονεκτικὴν θέσιν ἔναντι τῶν συναδέλφων των λόγῳ τοῦ ὅτι θὰ παρέλθῃ χρόνος διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου τῶν ἐμπειρογνωμόνων καὶ ἐπομένως τὸ εὐεργέτημα τῆς ἀνακατατάξεως μιᾶς θέσεως εἰς ὑψηλοτέραν βαθμίδα θὰ ἰσχύῃ διὰ τὸν κάτοχον τῆς τοιαύτης θέσεως μετὰ παρέλευσιν ἀρκετοῦ χρόνου, ἐνῷ ἐξ ἀντιθέτου ἐκείνων τῶν ὁποίων αἱ θέσεις ἐτέθησαν εἰς ὑψηλοτέραν βαθμίδα λόγῳ τῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου γενομένης ἀμέσου ἀξιολογήσεως θὰ καρποῦνται τοῦ εὐεργετήματος τῆς τοιαύτης ἀξιολογήσεως καὶ μάλιστα μὲ ἀναδρομικὴν ἰσχὺν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν δὲν ἐξήτασε κατὰ πόσον ἔδει ὅπως καὶ ἄλλαι θέσεις τεθοῦν εἰς ὑψηλοτέραν ἢ χαμηλοτέραν κλίμακα, διότι τοῦτο θὰ ἀπήτει χρό-

νον καὶ διότι πιστεύει ὅτι τοῦτο εἶναι θέμα ἐμπειρογνωμόνων. Περαιτέρω, νοουμένου ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν δικαιοῦται νὰ προβῇ εἰς οἱανδήποτε τροποποίησιν, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας θὰ ἦτο ἡ αὔξησις τοῦ προϋπολογισμοῦ, αἱ εἰσηγήσεις της θὰ ἦσαν μόνον συμβουλευτικοῦ χαρακτῆρος καὶ πιθανὸν νὰ ἐδημιούργουν περισσοτέρας δυσκολίας ἐὰν διετυποῦντο πρὸ τῆς μελέτης τοῦ ὅλου θέματος ὑπὸ ἐμπειρογνωμόνων. Ὡσαύτως ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν δὲν εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἀπόρριψιν τοῦ Νομοσχεδίου, διότι τοιαύτη ἐνέργεια δὲν θὰ ἦτο πρὸς ὄφελος τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων καὶ τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ Νομοσχεδίου τυγχάνουν αὐξήσεως καὶ ἐκεῖνοι ἐκ τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων διὰ τὰς θέσεις τῶν ὁποίων δὲν ἔγινεν ἀξιολόγησις.

Λόγῳ τῶν προαναφερθέντων ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν συνιστᾷ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς Νόμον ψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου καὶ εἰσηγεῖται ὅπως ἡ Βουλὴ ταυτοχρόνως τονίσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἀνάγκην ἐπισπεύσεως τῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ μετακλήσεως ἐμπειρογνωμόνων τόσον διὰ τὴν μελέτην καὶ ἀξιολόγησιν τῶν διαφόρων θέσεων τῶν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων ὅσον καὶ διὰ τὴν ὑποβολὴν εἰσηγήσεων ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐν γένει ἀναδιάρθρωσιν τῆς Κυβερνητικῆς Ὑπηρεσίας.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν εἶναι τῆς γνώμης ὅτι ὁ ψηφισθησόμενος νόμος θὰ εἶναι ἐλλιπὴς ἐὰν δὲν πραγματοποιηθῇ ἡ δοθεῖσα ὑπόσχεσις ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς περὶ μειώσεως τοῦ φόρου εἰσοδήματος, καὶ ὡς ἐκ τούτου καλεῖ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως ἐπισπεύσῃ τὴν κατάθεσιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Φόρου Εἰσοδήματος τὸ ταχύτερον δυνατόν, ἄνευ περαιτέρω ἀδικαιολογήτου καθυστερήσεως, διότι ἄλλως ἡ αὔξησις ἡ διδομένη σήμερον διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου θὰ ἀποβῇ διὰ τοὺς Κυβερνητικοὺς λειτουργοὺς δῶρον ἄδωρον.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐπιθυμεῖ νὰ ἀναφέρῃ ὅτι καθυστερήθη ἡ ὑποβολὴ τῆς παρούσης ἐκθέσεως πρὸς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ δοθῇ εὐκαιρία νὰ διαπιστωθοῦν αἱ ἀπόψεις τῆς Κυβερνήσεως ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ τοιαύτη ἀναθεώρησις δὲν συμπεριλαμβάνεται εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, ἐν τούτοις ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, ἐνώπιον τῆς ὁποίας ἐτέθησαν αἰτήματα ἐκ μέρους τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων, ἐθεώρησε σκόπιμον ὅπως ἔχῃ τὰς ἀπόψεις τῆς Κυβερνήσεως προτοῦ ἀναφερθῇ εἰς τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐπληροφορήθη ὑπὸ τῆς Γραμματείας τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὅτι τὴν Πέμπτην, 10ην Ὀκτωβρίου 1968, ἐλήφθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἡ ἀκόλουθος ἀπόφασις ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων :

«(α) Βαθμιαία κατάργησις τοῦ θεσμοῦ τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων διὰ τῆς σταδιακῆς πληρώσεως ὅλων τῶν κενῶν θέσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἐπὶ μηνιαίας βάσεως, πλὴν τῶν περιπτώσεων ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι ἀπασχολοῦνται ἔναντι θέσεων αἵτινες κατείχοντο ὑπὸ Τούρκων· καὶ

(β) ἀναθεώρησις τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968 δι' ὅσους εὑρίσκονται ἐν ὑπηρεσίᾳ τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1968, μὲ βάσιν τὴν ἐγκριθεῖσαν ποσοστιαίαν αὔξησιν εἰς τὰς μισθοδοτικὰς κλίμακας τῶν ἀντιστοίχων ὀργανικῶν θέσεων, νοουμένου ὅτι τὰ προκύπτοντα ἡμερομίσθια θὰ μετατρέπωνται εἰς τὰ πλησιέστερα 50 μίλς».

Περαιτέρω ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν θεωρεῖ χρήσιμον νὰ ἀναφέρῃ ὅτι παρεκάλεσε τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς νὰ διερευνήσῃ τὰς ἀπόψεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τῆς 7ης Σεπτεμβρίου 1967, δι' ἧς προεβλέπετο ὅτι ἡμερομίσθιοι ὑπάλληλοι, εὑρισκόμενοι ἐν

τῇ Ὑπηρεσίᾳ πρὸ τῆς προαναφερθείσης ἡμερομηνίας, ἔδει νὰ συμπληρώσουν τριετῆ ὑπηρεσίαν μέχρι τῆς 7ης Σεπτεμβρίου 1967 διὰ νὰ ἐξαιρεθοῦν τῶν σχετικῶν Κυβερνητικῶν ἐξετάσεων. Ἐπὶ τοῦ προαναφερθέντος θέματος ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἐπληροφόρησε τὴν Ἐπιτροπὴν τὰ ἀκόλουθα :

(α) Ἀντήλλαξεν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος μετὰ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

(β) Ἡ Κυβέρνησις ἐπανεξήτασε τὴν προαναφερθεῖσαν ἀπόφασιν καὶ κατέληξεν εἰς τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ζητήσῃ καὶ τὰς ἀπόψεις τῶν ἁρμοδίων Ὀργανώσεων τῶν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων:

(i) Οἱ ἡμερομίσθιοι ὑπάλληλοι οἱ ὁποῖοι εὑρίσκοντο ἐν τῇ Ὑπηρεσίᾳ πρὸ τῆς 21ης Ἰανουαρίου 1967 θὰ δικαιοῦνται νὰ διορισθοῦν εἰς κενὰς θέσεις τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἐπὶ μηνιαίας βάσεως ἄνευ ἐξετάσεων ὁποτεδήποτε συμπληρώσουν τριετῆ συνεχῆ ὑπηρεσίαν.

(ii) Ὁ χρόνος ὑπηρεσίας ἐν τῇ Ἐθνικῇ Φρουρᾷ προσώπων ἅτινα πρὸ τῆς κλήσεώς των εἰργάζοντο ὡς Κυβερνητικοὶ ἡμερομίσθιοι ὑπάλληλοι, θὰ λογίζεται εἰς τὴν καταμέτρησιν τῆς προαναφερθείσης περιόδου τῶν τριῶν ἐτῶν.

(iii) Δὲν θὰ ἀφαιρῆται ἐκ τοῦ μισθοῦ ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων οἱονδήποτε ποσὸν διὰ τὰς ἡμέρας δι' ἃς θὰ παρακάθηνται εἰς Κυβερνητικὰς ἐξετάσεις.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν φρονεῖ ὅτι διὰ τῶν προαναφερθεισῶν δύο ἀποφάσεων ἐπιτυγχάνεται δικαία λύσις τῶν αἰτημάτων τῶν ἡμερομισθίων Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μελέτης τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ὑπεβλήθησαν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις :

(α) Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νομοσχεδίου ἀπαλείφεται καὶ ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ ἀκολούθου :

«Ἐξουσία εἰς Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν δι' ἀναπροσαρμογήν.

4.—(1) Ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν κέκτηται ἐξουσίαν ὅπως ἀναπροσαρμόσῃ τοὺς μισθοὺς ὑπηρετούντων δημοσίων ὑπαλλήλων πρὸς τοὺς διὰ τοῦ παρόντος Νόμου δημιουργουμένους παγίους μισθοὺς καὶ νέας κλίμακας, ὡς θὰ ἦτο ἡ περίπτωσις, καὶ ὅπως τοποθετήσῃ τούτους εἰς τὰς νέας κλίμακας λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν μεταξὺ ἄλλων ὅτι ὁ μισθὸς ἑκάστου τούτων δέον νὰ μὴ εἶναι μικρότερος τοῦ ἤδη ἀπολαμβανομένου.

(2) Ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀναπροσαρμογῇ ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ἀκολουθεῖ τὴν τακτικὴν καὶ τοὺς κανόνας τοὺς ἀκολουθουμένους εἰς περιπτώσεις γενικῶν μισθοδοτικῶν ἀναθεωρήσεων, φροντίζων ὅπως ἀρθῶσιν οἱαιδήποτε ἀνωμαλίαι, αἵτινες δυνατὸν νὰ προκύψωσι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν ταύτην».

Ἡ τοιαύτη τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 4 ἐθεωρήθη ἀναγκαία οὕτως ὥστε νὰ δύναται ὁ Ὑπουργὸς ὁσάκις προκύψωσιν οἱαιδήποτε ἀνωμαλίαι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου νὰ ἀναπροσαρμόζῃ τοὺς μισθοὺς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

(β) Ὁ εἰς τὴν δευτέραν στήλην τοῦ Πίνακος «Α» τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἀναφερόμενος πάγιος μισθὸς τῶν £1188 δέον νὰ ὑποκατασταθῇ ὑπὸ παγίου μισθοῦ ἐκ £1044 καὶ ὡς ἀντίστοιχος κλῖμαξ νὰ καθορισθῇ ἡ νέα κλῖμαξ 16 (£1014–1344) ἀντὶ τῆς εἰς τὸν Πίνακα δεικνυομένης κλίμακος 17.

(γ) Ἡ θέσις τοῦ Βοηθοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γενικοῦ Γραφείου τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων δέον νὰ καταταγῇ εἰς τὴν νέαν μισθοδοτικὴν κλίμακα 25 ἀντὶ τῆς νῦν ὑφισταμένης κλίμακος 23. Κατάλληλος τροποποίησις ἐμφαίνεται εἰς τὸ διωρθωμένον κείμενον τοῦ Πίνακος Β.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν συμφωνεῖ μὲ τὰς ὡς ἄνω τροποποιήσεις καὶ εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν παροῦσαν αὐτοῦ μορφήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει πρῶτος τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἀσφαλῶς αἰσθάνεται ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν διότι τῆς δίδεται σήμερον ἡ εὐκαιρία νὰ συζητήσῃ τὸ πρὸ πολλοῦ ἀναμενόμενον Νομοσχέδιον τὸ τιτλοφορούμενον ὡς «ὁ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Ἀναθεώρησις τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων) Νόμος τοῦ 1968».

Εἶναι γεγονός, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς καλῆς πίστεως πολίτης δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ, ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἀπὸ τῆς ἀνόδου της εἰς τὴν ἀρχὴν κατέβαλε πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἀνορθώσῃ τὴν κυπριακὴν οἰκονομίαν διὰ τῆς ἐκτελέσεως διαφόρων ἔργων ἀναπτύξεως καὶ νὰ διατηρήσῃ ταύτην εἰς κατάστασιν ἀνθηρότητος, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ βελτιώσῃ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Αἱ ὡς ἄνω ἀξιέπαινοι προσπάθειαι τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ἀνεγνωρίσθησαν καὶ ἔτυχον ἐπαίνου ἀπὸ διεθνοῦς φήμης ἐμπειρογνώμονας.

Παρ' ὅλον ὅτι πλεῖστα ἔργα ἀναπτύξεως ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν, ἀτυχῶς, τὸ ζήτημα τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἐκπαιδευτικῶν καθυστέρησε πέραν τοῦ δέοντος καὶ παρέμεινεν ἐν ἐκκρεμότητι ἐπὶ μακρὸν χρόνον, δεδομένου μάλιστα ὅτι ἡ τελευταία ἀναθεώρησις τῶν ἐν λόγῳ μισθοδοτικῶν κλιμάκων ἐγένετο πρὸ δωδεκαετίας, ἤτοι τὸ 1956.

Ἀσφαλῶς τὴν μέχρι σήμερον παράτασιν τῆς ἐκκρεμότητός του τὴν ἐπέβαλαν ἀφ' ἑνὸς μὲν αἱ ἀντίξοοι περιστάσεις αἵτινες ἐδημιουργήθησαν ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1963, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ σοβαρότης τῶν οἰκονομικῶν ἐπιπτώσεων τὰς ὁποίας θὰ εἶχεν ἐπὶ τῆς κυπριακῆς οἰκονομίας ἡ ἐπίλυσίς του, ἥτις θὰ ἀπαιτοῦσε μεγάλην δαπάνην, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ θέμα τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων θὰ ἔπρεπε νὰ ἀντιμετωπισθῇ μετὰ τοιαύτης προσοχῆς καὶ μελέτης ὥστε νὰ μὴ προκληθοῦν πολὺ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις αἵτινες θὰ ἐπηρέαζον ἐπικινδύνως τὴν ἀνθηρότητα τῆς οἰκονομίας μας. Ἀλλ' ἡ ἀνθηρότης τῆς οἰκονομίας μας δὲν θὰ πρέπει νὰ στηρίζεται μόνον ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν θυσιῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ τῶν ἐργατοϋπαλλήλων γενικῶς, ἀπαιτοῦντες ἐπ' ἄπειρον τὴν παγιοποίησιν τῶν μισθῶν των, ἐφ' ὅσον μάλιστα τὸ κόστος τῆς ζωῆς, ἰδίως ἀπὸ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς λίρας, ηὐξήθη κατὰ πολὺ εἰς τρόπον ὥστε οἱ μισθοὶ καὶ τὰ ἡμερομίσθια, ἰδίως τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων, νὰ μὴ ἐπαρκοῦν διὰ τὴν κάλυψιν καὶ αὐτῶν τῶν στοιχειωδῶν βιοτικῶν των ἀναγκῶν.

Παρὰ τὰς δυσκολίας τὰς ὁποίας ἀντεμετώπιζεν ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ ζωτικοῦ θέματος τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν, οὐδόλως θεωρῶ ἀδικαιολόγητον τὴν ἀνυπομονησίαν καὶ τὴν πικρίαν τὴν ὁποίαν ἠσθάνοντο τόσον οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ὅσον καὶ οἱ ἐκπαιδευτικοὶ νὰ βλέπουν τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα νὰ αὐξάνεται σταθερῶς, νὰ αὐξάνωνται συνεχῶς τὰ εἰσοδήματα ἄλλων τάξεων καθὼς καὶ οἱ μισθοὶ ἄλλων ὑπαλλήλων ἰδιωτικῶν ὀργανισμῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, ἐνῶ αἱ ἰδικαί των μισθοδοτικαὶ κλίμακες νὰ παραμένουν αἱ ἴδιαι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1956 καὶ τοιουτοτρόπως νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐξασφαλίσουν ὑψηλότερον βιοτικὸν ἐπίπεδον, τὸ ὁποῖον κατέστη δυνατὸν νὰ ἐξασφαλισθῇ δι' ἄλλας ἐπαγγελματικὰς τάξεις τῆς νήσου μας.

Εἶναι εἰς πίστιν τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως διότι, ἔστω καὶ ἀργά, ἔκρινεν ὅτι περαιτέρω ἀναβολὴ τοῦ ζητήματος θὰ ἦτο ἐπιζημία διὰ τὴν Κυβέρνησιν, διὰ τὴν νῆσον μας καὶ δι' αὐτὴν ταύτην τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν.

Εἶναι πολὺ εὐχάριστον τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐπιτευχθεῖσα λύσις τοῦ ζητήματος τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων καὶ μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἥτις ἐμφαίνεται εἰς τοὺς Πίνακας Α καὶ Β, τοὺς ἐπισυνημμένους εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, ἔτυχον τῆς ἐγκρίσεως καὶ ἀποδοχῆς ἀμφοτέρων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν.

Μελετῶντες ὅμως τὰς νέας κλίμακας—ἰδίως τὰς ὑπ' ἀρ. 1, 2 καὶ τοὺς παγίους μισθοὺς τῶν £300, £372, £384—ἀσφαλῶς διαπιστώνομεν ὅτι τυγχάνουν χαμηλαί, καθότι ἀδυνατοῦν νὰ ἐξασφαλίσουν ἓν ἀνθρώπινον βιοτικὸν ἐπίπεδον εἰς τοὺς ἐν λόγῳ ὑπαλλήλους, μὲ τὸ ὁποῖον νὰ καλύψουν τὰς στοιχειώδεις βιοτικὰς των ἀνάγκας, λόγῳ τῆς ὑπερβολικῆς ἀνόδου τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, ἰδίως μετὰ τὴν ὑποτίμησιν τῆς λίρας.

Θὰ ἦτο δίκαιον καὶ λογικὸν προτοῦ καθορισθοῦν αἱ κλίμακες τῶν χαμηλοτέρων μισθῶν νὰ ἐμελετᾶτο προσεκτικῶς τὸ σημερινὸν κόστος ζωῆς καὶ νὰ καθορισθῇ ἓν κατώτερον ὅριον μισθοῦ τὸ ὁποῖον νὰ καλύπτῃ ἐπακριβῶς τὰς στοιχειώδεις βιοτικὰς ἀνάγκας των, καθότι αἱ ρηθεῖσαι κατώταται μισθοδοτικαὶ κλίμακες ἀδυνατοῦν νὰ ἐξασφαλίσουν πρὸς αὐτοὺς τὴν κάλυψίν των.

Ἀτυχῶς εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον οὐδεμία πρόνοια λαμβάνεται διὰ τὴν ἀνάλογον ἀναθεώρησιν τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν ἡμερομισθίων κυβερνητικῶν ἐργατοϋπαλλήλων. Δὲν θὰ ἦτο πρὸς τιμὴν τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως νὰ συνεχίσῃ τὴν πληρωμὴν τοῦ γλίσχρου μισθοῦ τῆς £1 δι' ἑκάστην ἐργάσιμον ἡμέραν, τὴν ὁποίαν πληρώνει εἰς τοὺς ἡμερομισθίους κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους, χάρις εἰς τὰς ὑπηρεσίας τῶν ὁποίων καθὼς καὶ χάρις εἰς τὰς ἀκαταπονήτους προσπαθείας τῶν ἄλλων κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων κατωρθώθη νὰ συνεχισθῇ ἡ κανονικὴ λειτουργία τῆς κρατικῆς μηχανῆς μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Τούρκων κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων. Ὡς ἐκ τούτου μετὰ ἰδιαιτέρας ἱκανοποιήσεως διεπιστώσαμεν τόσον ἀπὸ τὴν ἐπίσημον ἀνακοίνωσιν τῆς Κυβερνήσεως ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ παραχωρήσῃ εἰς τοὺς ἡμερομισθίους κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους ἀναλόγους αὐξήσεις ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968.

Εἰς τὴν Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἀναφέρεται ὅτι ὁ προτεινόμενος νόμος ἔχει ὡς μοναδικὸν σκοπὸν τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τὸ δὲ θέμα τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ τῆς ἀξιολογήσεως τῶν ἐν αὐτῇ θέσεων, ἀναλόγως τῶν εὐθυνῶν καὶ καθηκόντων ἑκάστης, ὡς καὶ τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς κρατικῆς μηχανῆς, θὰ ἐξετασθῇ ἐν καιρῷ ὑπὸ ἐμπειρογνωμόνων εἰδικῶς μετακληθησομένων πρὸς τοῦτο ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἐπικροτῶ μεθ' ἱκανοποιήσεως τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καθότι ἡ ἀναδιάρθρωσις τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ ἡ ἀξιολόγησις τῶν θέσεων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἀναλόγως τῶν εὐθυνῶν καὶ καθηκόντων των καὶ ἡ ἔνταξίς των εἰς κλίμακας συμφώνως τῆς προτιθεμένης ἀξιολογήσεως ἀποτελεῖ ἓν πολὺ δυσχερὲς ἔργον, τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ εἰδικὰς γνώσεις, εὐθικρισίαν καὶ μακρὰν πεῖραν, καὶ μόνον εἰδικοὶ ἐμπειρογνώμονες διεθνοῦς κύρους δύνανται νὰ φέρουν εἰς πέρας.

Συμφωνοῦμεν πλήρως μὲ τὰς ἐπιφυλάξεις τὰς ὁποίας ἐκδηλώνει εἰς τὴν ἔκθεσίν της ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀκολουθηθεῖσαν τακτικὴν τῆς ἀξιολογήσεως ὡρισμένων θέσεων καὶ τῆς ἐντάξεως αὐτῶν ἐντὸς ὑψηλοτέρων ἢ χαμηλοτέρων κλιμάκων, διὰ τοὺς λόγους οἵτινες ἀναφέρονται ἐν τῇ ρηθείσῃ ἐκθέσει.

Τὸ θέμα τῆς ἀναδιαρθρώσεως τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ τῆς ἀξιολογήσεως τῶν διαφόρων θέσεων εἶναι ζωτικώτατον θέμα ἐπειγούσης φύσεως καὶ ἐκφράζομεν τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ προβῇ τὸ ταχύτερον δυνατὸν εἰς τὴν μετάκλησιν τῶν ἀπαιτουμένων ἐμπειρογνωμόνων.

Διὰ νὰ μὴ καταστῇ δῶρον ἄδωρον ἡ ψήφισις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, ἐπιβάλλεται ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκπληρώσῃ τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ τέως Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὑπόσχεσιν περὶ μειώσεως τοῦ φόρου εἰσοδήματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ προβῇ εἰς τὴν λῆψιν δραστικῶν μέτρων πρὸς πάταξιν τῆς αἰσχροκερδείας καὶ ἐκμεταλλεύσεως ἐκ μέρους τῶν ἐπιτηδείων διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ἑνὸς καλῶς ὠργανωμένου ἀγορανομικοῦ συστήματος τὸ ὁποῖον νὰ θέσῃ ὑπὸ αὐστηρὸν ἔλεγχον τοὐλάχιστον τὰ εἴδη πρώτης ἀνάγκης.

Τελειώνων τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἰσηγοῦμαι τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τούτου εἰς νόμον καθὼς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτοῦ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν ἑπόμενον ἀγορητὴν θὰ ἤθελα νὰ διευκρινήσω τὸ ἑξῆς σημεῖον τὸ ὁποῖον προκύπτει ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Μιχαηλίδη.

Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον δὲν περιλαμβάνεται πρόνοια εἰς τὸ Νομοσχέδιον ἐν σχέσει μὲ τοὺς μισθοὺς τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων, εἶναι διότι οἱ μισθοὶ τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων ρυθμίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἡ σχετικὴ ἀπόφασις ἤδη ἐλήφθη καὶ ἀντίγραφον τῆς ἀποφάσεως ἐστάλη πρὸς τὴν Βουλήν. Ἡ Βουλὴ θὰ κληθῇ ἐν καιρῷ νὰ ψηφίσῃ Συμπληρωματικὸν Προϋπολογισμὸν διὰ νὰ καλύψῃ τὴν δαπάνην ἡ ὁποία θὰ προκύψῃ ἐκ τῶν αὐξήσεων, αἱ ὁποῖαι θὰ δοθοῦν ἀναδρομικῶς εἰς τοὺς ἡμερομισθίους ὑπαλλήλους.

Ὁ κ. Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον τιτλοφορεῖται «Νόμος προνοῶν περὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθῶν καὶ τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων».

Εἷς τῶν βασικωτέρων σκοπῶν τῆς προσπαθείας τῆς Κυβερνήσεως διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Νομοσχεδίου τούτου εἰς τὴν Βουλὴν ἦτο νὰ δώσῃ εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους τοιαύτην αὔξησιν τῶν μισθῶν των, ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ ἀνταποκρίνωνται πρὸς τὸ αὐξηθὲν κόστος τῆς ζωῆς καὶ τὸ ἀνελθὸν βιοτικὸν ἐπίπεδον.

Τοῦτο ὅμως δὲν ἐπιτυγχάνεται μόνον διὰ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων καὶ μισθῶν. Αὕτη ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον σκέλος.

Χρειάζεται καὶ ἡ ἀναδιάρθρωσις τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἡ δικαία καὶ ἐπιστημονικὴ ἀξιολόγησις ὅλων τῶν ἐν τῇ Δημοσίᾳ Ὑπηρεσίᾳ θέσεων.

Ἡ τοιαύτη ἀξιολόγησις πρέπει νὰ βασίζεται ἐπὶ τῶν καθηκόντων, εὐθυνῶν, προσόντων καὶ ἀπαιτουμένης πείρας δι' ἑκάστην θέσιν.

Τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ δεύτερον σκέλος.

Ἡ διευθέτησις τοῦ πρώτου μέρους εἶναι ἓν βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἀλλὰ δὲν ἀποτελεῖ λύσιν τοῦ προβλήματος ἢ δικαίαν λύσιν. Χρειάζεται ἀπαραιτήτως καὶ ἐπειγόντως, κατόπιν τόσης ἀργοπορίας καὶ καθυστερήσεως, ἡ λύσις καὶ τοῦ δευτέρου μέρους.

Ἡ λύσις αὕτη πρέπει νὰ βασίζεται ἐπὶ ὀρθῶν κριτηρίων καὶ νὰ δοθῇ κατόπιν ἐμβριθοῦς, προσεκτικῆς καὶ πλήρους μελέτης μὲ τὴν βοήθειαν ἐμπειρογνωμόνων, οὕτως ὥστε αὕτη νὰ βασίζεται ἐπὶ ἰσχυρῶν ἐπιστημονικῶν θεμελίων.

Ἡ Ἐπεξηγηματικὴ Ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν μᾶς πληροφορεῖ ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἔχει ἤδη ἀποφασίσει ὅπως μετακληθοῦν ἐμπειρογνώμονες πρὸς τοῦτο.

Ἔχουν ἤδη παρέλθει δύο τοὐλάχιστον μῆνες ἔκτοτε καὶ θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἐπισπευσθῇ ἡ πρόσκλησις τῶν ἐμπειρογνωμόνων καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἔργου τῆς τελικῆς λύσεως τοῦ προβλήματος.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἀναγνωρίζει ὅτι διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὀρθὴ καὶ δικαία ἀξιολόγησις τῶν θέσεων καὶ ἀναδιάρθρωσις τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν ἀπαιτεῖται ἡ βοήθεια ἐπιστημόνων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἐν τούτοις, διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον προέβη μόνον, ἄνευ τῆς τοιαύτης βοηθείας, εἰς τὴν ἀνακατάταξιν ὡρισμένων δημοσίων θέσεων, προκαλέσαν διὰ τῆς κατὰ πρόχειρον τρόπον γενομένης ταύτης μερικῆς ἀνακατατάξεως, ἀδικίαν εἰς βάρος δημοσίων θέσεων.

Οὕτω :

(α) Ὡρισμέναι θέσεις αἱ ὁποῖαι εὑρίσκοντο εἰς χαμηλοτέραν κλίμακα ἀπὸ ἄλλας ἐτοποθετήθησαν ἐπὶ τῆς ἰδίας μὲ αὐτὰς κλίμακα, ἐνῶ αὗται παρέμειναν στάσιμοι.

(β) Ὡρισμέναι θέσεις αἱ ὁποῖαι εὑρίσκοντο ἐπὶ χαμηλοτέρας κλίμακος ἀπὸ ἄλλας ἐτοποθετήθησαν ἐπὶ κλίμακος ἀνωτέρας τούτων, ἐνῶ αὗται παρέμειναν στάσιμοι· καὶ

(γ) ὡρισμέναι θέσεις, τέλος, αἱ ὁποῖαι εὑρίσκοντο ἐπὶ τῆς ἰδίας κλίμακος μὲ ἄλλας θέσεις ἐτοποθετήθησαν ἐπὶ ὑψηλοτέρας, ἐνῶ αἱ λοιπαὶ παρέμειναν στάσιμοι.

Δὲν ἐπιθυμῶ οὔτε εἶναι ἡ πρόθεσίς μου νὰ εἰσέλθω εἰς λεπτομερείας ἐπὶ τῶν προαχθεισῶν καὶ τῶν στασίμων θέσεων, τὸ ὁποῖον ἂν ἔκαμνα θὰ ἐδείκνυε διαυγέστατα πόσον ἄτοπος ἦτο ἡ ἐπιχειρηθεῖσα μερικὴ ἀνακατάταξις δημοσίων θέσεων ἡ ὁποία, ὡς ἀναφέρει καὶ ἡ Ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν, προεκάλεσεν ἀδικίας καὶ θὰ δυσκολεύσῃ τὸ ἔργον τῶν ἐμπειρογνωμόνων.

Ἡ γενομένη διὰ τὴν μερικὴν ταύτην ἀνακατάταξιν ἐργασία ἦτο ἐρασιτεχνική, ἐγένετο ὑπὸ τὴν πίεσιν μερικῶν τμηματαρχῶν, ἐντὸς συντόμου χρονικοῦ διαστήματος καὶ προχείρως καὶ δὲν ἐδικαιολογεῖτο ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀναγνωρίζει ὅτι διὰ νὰ γίνῃ ὀρθὴ καὶ δικαία ἀνακατάταξις τῶν δημοσίων θέσεων ἀπαιτεῖται ἡ πρόσκλησις ἐμπειρογνωμόνων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ὅτι συντόμως θὰ κληθῶσι τοιοῦτοι ἐμπειρογνώμονες.

Αἱ δοθεῖσαι δικαιολογίαι δυστυχῶς δὲν εὐσταθοῦσι.

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον εἴτε εἶναι ἱκανοποιητικὸν εἴτε ὄχι, εἴτε λύει ὅλα τὰ προβλήματα τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας εἴτε μή, ἀποτελεῖ ἓν βῆμα πρὸς τὴν λύσιν, δίδει κάποιαν μισθοδοτικὴν αὔξησιν ἀπὸ πολλοῦ ἀναμενομένην, καὶ δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ τὸ ψηφίσωμεν, παρ' ὅλον ὅτι δὲν ἔλυσε καὶ τὸ ἄλλο σπουδαῖον πρόβλημα, τὴν καλὴν καὶ δικαίαν ἀξιολόγησιν τῶν δημοσίων θέσεων καὶ τὴν ἀναδιάρθρωσιν τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

Καὶ προτοῦ κατέλθω τοῦ βήματος θὰ ἐπεθύμουν νὰ τονίσω ὅτι διὰ νὰ εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον εὐεργετικὴ ἡ διδομένη μισθοδοτικὴ αὔξησις πρέπει νὰ συνοδευθῇ μὲ τὴν τροποποίησιν τοῦ περὶ Φόρου Εἰσοδήματος Νόμου κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἐλαττωθῇ ὁ συντελεστὴς τοῦ φόρου τῶν κλιμάκων ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Δὲν θὰ ἐθεώρουν ἀναγκαίαν τὴν προσωπικήν μου παρέμβασιν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, καὶ ὁμιλίαν ἐὰν δὲν ἐπρόκειτο νὰ ὑπογραμμίσω τὰ ἀκόλουθα τρία θέματα ἄτινα χρήζουν κατὰ τὴν γνώμην μου ἀμέσου ἀντικρύσεως παρὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Τὸ πρῶτον ἀφορᾷ τὴν ἔκφρασιν τῆς πεποιθήσεως ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ προβῇ συντόμως εἰς τὴν σύστασιν τοῦ Συμβουλίου Τιμῶν καὶ Μισθῶν καὶ θὰ χωρήσῃ εἰς τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ Ἀγορανομίας Νόμου.

Ἤδη ἡ Βουλή, εἰς δύο περιπτώσεις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς προσφάτου ὀκταετίας, κατόπιν εἰσηγητικῆς ἐκθέσεώς μας μετὰ τοῦ φίλου συναδέλφου κ. Κόσιη ἐζήτησεν ἐναγωνίως τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ Ἀγορανομίας Νόμου.

Διότι ἐὰν οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ἐπέτυχαν ἀναθεώρησιν τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων των, ἀφοῦ παρῆλθεν δωδεκαετία ὅλη ἀπὸ τῆς τελευταίας—ἐντὸς τοῦ 1956—ἀναθεωρήσεως, τοῦτο καταδηλοῖ πόσον δύσκολον καὶ δυσεπίλυτον εἶναι τὸ ὅλον πρόβλημα τῆς ἀντικρύσεως τοῦ αἰτήματος διὰ μισθολογικὰς εἰς τὸ μέλλον ἀναπροσαρμογάς. Ἐν ὄψει δὲ τῶν ἀνυπάρκτων κρατικῶν ἀνασταλτικῶν παραγόντων, ὁ κίνδυνος ἀνατιμήσεως τῶν βασικῶν καταναλωτικῶν καὶ ἄλλων ἀγαθῶν ἀπολύτου ἀναγκαιότητος διαγράφεται, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἄμεσος. Φοβοῦμαι ὡς ἐκ τούτου, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι αἱ σήμερον παραχωρούμεναι προσαυξήσεις θὰ ἐξανεμισθοῦν ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς δεκαοκταμήνου λόγῳ τοῦ καλπασμοῦ τοῦ ρυθμοῦ προσαυξήσεως τῶν τιμῶν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀρχίσῃ καὶ πάλιν νὰ ἐμφανίζεται ὀξὺ τὸ αἴτημα διὰ νέας ἀναπροσαρμογὰς καὶ προσαυξήσεις καὶ ἡ δημιουργία ὄχι μόνον ἀνησυχητικῶν πληθωριστικῶν φαινομένων, ἀλλὰ καὶ κοινωνικῆς ἀναταραχῆς καὶ χάους, στοιχείων τόσον ἐπικινδύνων διὰ τὴν σημερινὴν ἀποφασιστικὴν καμπὴν τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ διακόψω τὸν ἔντιμον ἀγορητήν, ἁπλῶς θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων συνεζήτησε τὸ θέμα τῆς ἀνάγκης ἐπιβολῆς ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου, ἐξουσιοδότησε τὸν Πρόεδρον ὅπως διαβιβάσῃ τὰς ἀπόψεις τῆς Βουλῆς εἰς τὴν Κυβέρνησιν—πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καὶ ἔπραξα—καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι ἀνάγκη τὰ ἔντιμα Μέλη νὰ ἀναπτύξουν ἐν ἐκτάσει τὸ θέμα τοῦ ἐλέγχου τῶν αὐξανομένων τιμῶν τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν διότι τώρα συζητοῦμεν τὸ Νομοσχέδιον διὰ τὴν αὔξησιν τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Εἶναι ἀρκετὸν ἁπλῶς νὰ τονίσουν, ἐὰν ἐπιθυμοῦν, τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιβολῆς ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου χωρὶς νὰ ἐπεκταθοῦν εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν λόγων, διότι αὐτοὶ εἶναι γνωστοὶ εἰς τὴν Βουλὴν λόγῳ τῆς διεξοδικῆς συζητήσεως τὴν ὁποίαν ἡ Βουλὴ διεξήγαγεν ἐπὶ τοῦ θέματος.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Δὲν θὰ ἐπεκταθῶ, κύριε Πρόεδρε, ἄλλωστε εἶχα τελειώσει, μὲ μόνην τὴν ἀναφορὰν ὅπως ὁ προβληματισμὸς τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας μὴ διαρκέσῃ ἐν προκειμένῳ ἐπὶ πολύ.

Ἓν δεύτερον σημεῖον τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ ὑπογραμμίσω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἶναι ἡ ἔκκλησις ὅπως ὅλα τὰ ὑποβληθέντα αἰτήματα παρ' ὁμάδων ἢ ἀτόμων δι' ἄνισον μεταχείρισιν κατὰ τὰς γενομένας ἤδη μερικὰς ἀναπροσαρμογὰς καὶ ἀνακατατάξεις—τὰς ὁποίας ὑπογραμμίζει καὶ δικαίως ὡς κακῶς γενομένας καὶ εἰς τὴν ἔκθεσίν της ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, ὡς γενομένας κατὰ τρόπον ποὺ ζημιοῖ τοὺς μὴ εὐεργετηθέντας, ἔστω καὶ ἐὰν ὑπάρξῃ εὐμενὴς ἔκθεσις τοῦ ἐμπειρογνώμονος δι' αὐτούς, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου δυσχεραίνει τὸ ἔργον τοῦ ἀφιχθησομένου ἐμπειρογνώμονος—τύχουν προσεκτικῆς διερευνήσεως ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν καὶ ὑποβληθοῦν, ὅσα κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἔτυχον ἀδίκου μεταχειρίσεως, πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, εἴτε διὰ νὰ ἐπανεξετασθοῦν ἀμέσως, εἴτε διὰ νὰ τεθοῦν ἐνώπιον τοῦ ἀφιχθησομένου ἐμπειρογνώμονος.

Δύναμαι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, νὰ παραθέσω τρία μόνον χαρακτηριστικὰ ἐπὶ τοῦ προκειμένου παραδείγματα τὰ ὁποῖα χρήζουν διερευνήσεως—ἐκ τῶν πολλῶν ἄτινα μοῦ ἔχουν ἀναφερθῆ—ὡς εἶναι τὸ αἴτημα τῶν Ἐπιθεωρητῶν Α'

Τάξεως Μέσης Ἐκπαιδεύσεως περὶ παραχωρήσεως εἰς αὐτοὺς τῆς κλίμακος £1494X60–1914, τὸ αἴτημα τοῦ Γραμματέως–Ἐπιθεωρητοῦ Βιβλιοθηκῶν περὶ παραμονῆς του εἰς τὴν κλίμακα Β10 ὡς ἔχει τώρα αὔτη διὰ τῆς νέας προσαυξήσεως, (1062X36–1242) ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔχει τώρα ὑποβιβασθῆ, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἔχει προσόντα πολὺ ἀνώτερα τῶν ἐπιζητουμένων, ὡς καὶ τὸ αἴτημα τῶν Στενογράφων τῆς Βουλῆς περὶ ἐξισώσεώς των τοὐλάχιστον μετὰ τῶν συναδέλφων των τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου. Ἐπεσήμανα τρία μόνον παραδείγματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἀνέλυσα, διὰ νὰ τονίσω ἁπλῶς ὅτι τὸ ὅλον θέμα εἶναι σοβαρὸν καὶ ἐπείγει ὡς ἐκ τούτου ἡ ἀντίκρυσίς του διὰ τῆς μεθοδεύσεως ποὺ ἤδη προανέφερα.

Τὸ τρίτον θέμα τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ θίξω ἀφορᾶ, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, τὴν θέσιν τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων. Ἐν προκειμένῳ θὰ ἤθελα νὰ εἰσηγηθῶ ὅπως μὴ καθυστερήσῃ ἡ διαδικασία σταδιακῆς πληρώσεως ὅλων τῶν κενῶν θέσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἐπὶ μηνιαίας βάσεως διὰ τῆς βαθμιαίας καταργήσεως τοῦ θεσμοῦ τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων, ὡς πολὺ ὀρθῶς ἀπεφάσισε τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, καὶ νὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ ἡ ἀρχὴ ὅπως οἱ ἡμερομίσθιοι δικαιοῦνται διορισμοῦ εἰς κενὰς θέσεις ἄνευ ἐξετάσεων ἐπὶ μηνιαίας βάσεως, ὡς διεβεβαίωσε τὴν Ἐπιτροπὴν ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ὅτι ὑπῆρχε σχετικὴ ἀπόφασις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νὰ μὴν ἀπολυθοῦν τῶν θέσεών των οἱ ἡμερομίσθιοι οἱ ὁποῖοι ἀπασχολοῦνται εἰς θέσεις αἵτινες κατείχοντο ὑπὸ Τούρκων, ἐν περιπτώσει ἐπανόδου τῶν Τούρκων δημοσίων ὑπαλλήλων εἰς τὰς θέσεις των, ἀλλὰ νὰ παραμείνουν εἰς αὐτὰς μέχρις ὅτου τοὺς παρασχεθῇ καιρὸς καὶ εὐκαιρία σταδιακῆς ἀπορροφήσεώς των εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν καὶ νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ πλήρωσις τῶν ὑπαρχουσῶν κενῶν θέσεων εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν. Τέλος ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος θὰ ἤθελα νὰ ὑπογραμμίσω ὅπως οἱ ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον ὑπηρετοῦντες εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν καὶ κατέχοντες ἀπολυτήρια πενταταξίων Σχολῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἀνεγνωρισμένων ὑπὸ τοῦ κράτους ὡς ἰσοδυνάμων Σχολῶν Μέσης Παιδείας, καὶ ἔχοντες ἱκανοποιητικὰς συστάσεις ὑπὸ τῶν προϊσταμένων των, θεωροῦνται ὡς προσοντοῦχοι διὰ διορισμόν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἁπλῶς θὰ ἤθελα νὰ διευκρινήσω ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐν σχέσει μὲ τὸν τρόπον ἀπορροφήσεως ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων καὶ ἡ ἀπαλλαγή των ἐκ τῶν ἐξετάσεων ἀναφέρεται εἰς ἡμερομισθίους ὑπαλλήλους οἱ ὁποῖοι εὑρίσκοντο ἐν τῇ Ὑπηρεσίᾳ πρὸ τῆς 21ης Ἰανουαρίου τοῦ 1967, ἤτοι πρὸ τῆς λήψεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τῆς ἀποφάσεως περὶ ἀνάγκης ἐξετάσεων. Οἱ προαναφερθέντες θὰ δικαιοῦνται νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν ὁποτεδήποτε συμπληρώσουν τριετῆ ὑπηρεσίαν, ὑπολογιζομένου καὶ τοῦ χρόνου στρατιωτικῆς θητείας ὡς ὑπηρεσίας, εἰς τὴν Κυβερνητικὴν τοιαύτην. Πρόσωπα τὰ ὁποῖα εἰσῆλθον ἐπὶ ἡμερομισθίου βάσεως εἰς τὴν Κυβερνητικὴν Ὑπηρεσίαν μετὰ τὴν 21ην Ἰανουαρίου 1967, θὰ εἶναι ὑποχρεωμένα νὰ δώσουν τὰς σχετικὰς ἐξετάσεις, καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ τὸ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των νὰ ἑτοιμασθοῦν διὰ τὰς ἐξετάσεις. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θὰ ἀνέμενα μᾶλλον νὰ ἀκούσω εἰσήγησιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ὡς καλὸς ἐργοδότης, ὀφείλει νὰ δημιουργήσῃ φροντιστήρια διὰ νὰ ὑποβοηθήσῃ τοὺς ἡμερομισθίους ὑπαλλήλους, νὰ ἑτοιμάσῃ πρόγραμμα ἐξετάσεων οὕτως ὥστε νὰ γνωρίζουν τὰ θέματα ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ κληθοῦν νὰ δώσουν ἐξετάσεις, καὶ νὰ παραχωρήσῃ τοὐλάχιστον μίαν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, ἄνευ ἀφαιρέσεως τοῦ ἡμερομισθίου των, διὰ νὰ μποροῦν νὰ παρακολουθοῦν τὰ φροντιστήρια καὶ νὰ ἑτοιμασθοῦν διὰ τὰς ἐξετάσεις. Θὰ ἐπερίμενα τόσον τὰς εἰσηγήσεις αὐτὰς νὰ τὰς εἶχε κάμει εἴτε ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν εἴτε ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν Ἐργατικῶν Θεμάτων. Ἐπειδὴ ὅμως μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ἤκουσα αὐτὰς τὰς ἀπόψεις, τὰς θέτω ὡς ἰδικάς μου εἰσηγήσεις καὶ ἐὰν ἡ Βουλὴ τὰς ἐγκρίνῃ τότε θὰ προβῶ εἰς παραστάσεις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ ληφθοῦν τὰ πρακτικὰ μέτρα ἐφαρμογῆς των.

Ὁ ἑπόμενος ὁμιλητὴς εἶναι ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Καλούμεθα σήμερον ὅπως συζητήσωμεν καὶ ἐπιψηφίσωμεν τὸ Νομοσχέδιον τὸ τιτλοφορούμενον «ὁ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Ἀναθεώρησις τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων) Νόμος τοῦ 1968».

Δεδομένου ὅτι ἡ Ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ προεδρεύω εἶναι ἐνδελεχὴς καὶ παρέχει κάθε πληροφορίαν ἀναφορικῶς μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο, θὰ ἦτο ἀπώλεια χρόνου ἐὰν ἐπανελάμβανον διὰ τῆς παρούσης ἀγορεύσεώς μου τὰ εἰς τὴν Ἔκθεσιν ταύτην ἀναφερόμενα. Θὰ προσπαθήσω, διὰ τοῦτο, νὰ εἶμαι σύντομος, περιοριζόμενος νὰ εἴπω μερικὰς μόνον ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Θὰ διερωτῶνται ἴσως οἱ διὰ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἐνδιαφερόμενοι διὰ ποῖον λόγον καθυστέρησεν ἡ ὑποβολὴ πρὸς τὴν Βουλὴν τῆς Ἐκθέσεώς μας. Θὰ ἤθελον, ὅθεν, νὰ πληροφορήσω τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ καθυστέρησις αὕτη ἦτο σκόπιμος διότι, μολονότι εἰς τὸ Νομοσχέδιον ἐγένετο μνεία διὰ τὴν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐπισήμων Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, οὐδεμία πρόνοια ἢ ἐξασφάλισις ἐγένετο διὰ τοὺς ἡμερομισθίους ἢ προσωρινοὺς ὑπαλλήλους, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν γνώμην μας, ἦτο ἄδικον, ὑπῆρχε δὲ καὶ ἡ ὑπόνοια εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὅτι ἐὰν ἐψηφίζετο τὸ Νομοσχέδιον χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν διαβεβαίωσιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ὅτι θὰ διηυθετεῖτο τὸ ζήτημα καὶ διὰ τοὺς μὴ ἐπισήμους Κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους, θὰ ὑπῆρχεν ἴσως ὁ κίνδυνος νὰ καθυστερήσῃ ἡ ἐνδεικνυομένη ἐξασφάλισις καὶ τῶν προσωρινῶν τούτων Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων. Ἐχρησιμοποιήθη, ὅθεν, ὁ χρόνος τῆς καθυστερήσεως διὰ νὰ καταβληθοῦν αἱ δέουσαι προσπάθειαι τόσον ἐκ μέρους μας ὅσον καὶ ἐκ μέρους τοῦ ἐντίμου Προέδρου τῆς Βουλῆς ὅπως τὸ ζήτημα τοῦτο ἐξασφαλισθῇ, ἡ δὲ ληφθεῖσα σχετικὴ ἀπόφασις νὰ ἐνσωματωθῇ εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς γενικὴν ἱκανοποίησιν. Προβαίνω, τώρα, εἰς τὰς κάτωθι παρατηρήσεις μου ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου.

Εἶναι εὐχάριστον ὅτι αἱ διαπραγματεύσεις τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Κυβερνητικῆς Ὑπηρεσίας κατέληξαν εἰς συμφωνίαν, καὶ ὅτι ἐδόθη ἱκανοποίησις εἰς τοὺς ὑπαλλήλους ὅσον ἀφορᾷ τὴν μισθοδοσίαν των. Ἐλπίζομεν δὲ καὶ πιστεύομεν ὅτι συντόμως, κατόπιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, θὰ ἔχωμεν τὴν ἐπίσκεψιν εἰδικοῦ διὰ τὴν ἀναδιάρθρωσιν τῆς ὅλης Κυβερνητικῆς μηχανῆς καὶ τὴν ἀξιολόγησιν ἑκάστης θέσεως, πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ὑπαλλήλων καὶ διὰ τὴν καλὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς Δημοκρατίας μας. Θὰ ἤθελον, ὅμως, νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ ἐπελθοῦσα διευθέτησις ὡς πρὸς τὰς μισθοδοσίας, ἔγινε πολὺ ἀργὰ λόγῳ τῆς ἀκολουθουμένης πολιτικῆς τῆς παρελκύσεως, ἥτις εἶχε δημιουργήσει ἐπί τινα χρόνον μίαν οὐχὶ εὐχάριστον κατάστασιν εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων.

Ἡ ἀκολουθηθεῖσα πολιτικὴ τῆς παρελκύσεως τῆς διευθετήσεως τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ἡ καθυστέρησις τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν Κυβερνητικῶν λειτουργῶν ἐπὶ μίαν δωδεκαετίαν, ἐν ἀντιθέσει μὲ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἀπολαβῶν τῶν ὑπὸ τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας ἐργοδοτουμένων, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ σύμπτωσις τῆς ἐπελθούσης ἀναθεωρήσεως τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν Κυβερνητικῶν μὲ τὴν ὑποτίμησιν τοῦ νομίσματός μας, ἔχει δημιουργήσει μίαν σοβαρὰν καὶ ἀδικαιολόγητον κατάστασιν ἥτις κινδυνεύει νὰ ὑπονομεύσῃ τὴν ὅλην οἰκονομίαν τῆς χώρας μας.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι καθ' ὅλην τὴν διαρρεύσασαν δωδεκαετίαν οἱ ὑπὸ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἐργοδοτούμενοι, ἐκτὸς τῶν ἀλληλοδιαδόχων αὐξήσεων τὰς ὁποίας ἔλαβον, εἶχον ἐξασφαλίσει διὰ διαφόρων ψηφισθέντων ὑπὸ τῆς Βουλῆς Νόμων καὶ ἄλλα ὠφελήματα, ἐν τούτοις διάφοροι κύκλοι ὀχυρούμενοι σήμερον ὄπισθεν τῆς γενομένης πρὸς τοὺς Κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους αὐξήσεως, ἀνερχομένης κατὰ μέσον ὅρον εἰς 18%, προσπαθοῦν ἀδικαιολογήτως νὰ ἐπιτύχουν καὶ οὗτοι σήμερον αὐξήσεις εἰς τὸ αὐτὸ ποσοστὸν τῶν 18% ἢ καὶ πέραν τούτου, ἤτοι 25, 30, 35, 40 τοῖς ἑκατόν, κ.ο.κ. Τοῦτο προκαλεῖ τεραστίους κινδύνους

ὄχι μόνον διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας μας ἀλλὰ καὶ δι' αὐτοὺς τούτους τοὺς διεκδικοῦντας τοιαύτας αὐξήσεις διότι, ἐὰν οὗτοι ἐπιτύχουν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις των, θὰ δημιουργηθῇ εἷς φαῦλος κύκλος αὐξήσεως ἡμερομισθίων—τιμῶν—κόστους ζωῆς, θὰ σταματήσῃ ἡ οἰκονομικὴ πρόοδός μας, θὰ καταστραφοῦν αἱ ἐξαγωγαί μας, ὁ τουρισμὸς καὶ ἡ βιομηχανία μας ὡς καὶ πᾶν ὅ,τι ἔχομεν δημιουργήσει μέχρι σήμερον.

Δὲν ἀναφέρω τοῦτο διότι εἶμαι ὑπὲρ τῆς παγοποιήσεως τῶν μισθοδοσιῶν. Κάθε ἄλλο. Οὔτε διότι εἶμαι ἐναντίον τῆς δικαίας κατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Πιστεύω, ὅμως, ὅτι τὸ κάθε τι πρέπει νὰ γίνεται ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών μας, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀντικειμενικότητος, ὡς καὶ ἐν τῷ μέτρῳ τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος, ἔχοντες πάντοτε ὡς γνώμονα τὴν διατήρησιν τῆς οἰκονομικῆς εὐμαρείας τοῦ πληθυσμοῦ ἐν τῷ συνόλῳ του. Διὰ τοῦτο ποιοῦμαι ἔκκλησιν πρὸς τοὺς ἐργοδότας καὶ τοὺς ἐργοδοτουμένους ὅπως ἑκάστη παρουσιαζομένη περίπτωσις ἐξετάζεται μὲ τὸν πλέον δίκαιον καὶ ἀντικειμενικὸν τρόπον οὕτως ὥστε οἱ μὲν ἐργοδόται νὰ δύνανται νὰ ἱκανοποιοῦν τὰ λογικὰ καὶ δίκαια αἰτήματα τῶν ἐργοδοτουμένων, οἱ δὲ ἐργοδοτούμενοι νὰ περιορίζουν τὰ αἰτήματά των εἰς βαθμὸν ἀφ' ἑνὸς μὲν ἱκανοποιοῦντα τὰς ἀνάγκας των, ἀφ' ἑτέρου δὲ μὴ καταστρέφοντα τὴν ἐργοδοσίαν, ἥτις ἀπογοητευομένη θὰ καταλήξῃ ἀναποφεύκτως εἴτε εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν δραστηριοτήτων της εἴτε, τελικῶς, καὶ εἰς τὸ κλείσιμον τῶν ἐργασιῶν πρὸς ἀποφυγὴν βεβαίας οἰκονομικῆς καταστροφῆς.

Λόγου ὅμως γενομένου περὶ τῆς ἀκολουθουμένης παρελκυστικῆς πολιτικῆς, θὰ ἤθελον νὰ ἀναφερθῶ καὶ εἰς ἓν ἄλλο σοβαρὸν ζήτημα. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρέχοντος ἔτους ἡ Κυβέρνησις, διὰ τοῦ στόματος τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν κ. Ρένου Σολομίδη, διεκήρυξεν ὅτι σκοπεύει νὰ ἐλαττώσῃ τὰς φορολογικὰς κλίμακας τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος. Ἡ ὑπόσχεσις αὕτη, ἥτις συνδέεται στενώτατα μὲ τὰς διευθετηθείσας συμφωνίας ἀναφορικῶς μὲ τὰς μισθοδοσίας τῶν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, πρέπει νὰ ὑλοποιηθῇ τὸ ταχύτερον δυνατὸν διότι ἄλλως ἡ δοθεῖσα αὔξησις εἰς τοὺς Κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους ὄχι μόνον θὰ καταλήξῃ νὰ εἶναι δῶρον ἄδωρον ἀλλὰ καὶ θὰ προκαλέσῃ τὸν κίνδυνον νὰ ἐγείρουν οὗτοι ἐν τῷ δικαίῳ των νέας ἐργατικὰς διαφορὰς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως. Ἐξ ἄλλου δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ καθυστέρησις τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ἐξαγγελθείσης ὑποσχέσεως ἔχει ἀντίκτυπον καὶ εἰς τὴν λύσιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα, καθόσον ἐλάττωσις τῶν κλιμάκων τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος θὰ σημαίνῃ ἀναποφεύκτως ἀνάλογον ἐξέτασιν τῶν αἰτημάτων τῶν ἐργαζομένων εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα.

Ἐπιπροσθέτως, ἡ ἐλάττωσις τῆς φορολογίας ταύτης θὰ συντείνῃ μεγάλως εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν δραστηριοτήτων τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ἡ τυχὸν δὲ μὴ ἐκπλήρωσις τῆς δοθείσης ὑποσχέσεως θὰ γεννήσῃ κλῖμα δυσπιστίας καὶ ἀμφιβολίας τῶν ξένων χωρῶν πρὸς τὴν Δημοκρατίαν μας. Διὰ τοὺς λόγους τούτους κάθε περαιτέρω καθυστέρησις περὶ τὴν κατάθεσιν εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ Νόμου τούτου εἶναι ἀδικαιολόγητος καὶ κατακριτέα. Ἀλλὰ μήπως διὰ τῆς ἀκολουθουμένης παρελκυστικῆς πολιτικῆς δὲν ἔχομεν δημιουργήσει καὶ ἄλλας σοβαρὰς καταστάσεις; Εἰσηγοῦμαι, ὡς ἐκ τούτου, εὐσεβάστως ὅπως δοθῇ τέλος εἰς τὴν πολιτικὴν ταύτην τῆς καθυστερήσεως ἐφαρμογῆς τῶν ἀποφασιζομένων μέτρων, καὶ ὅπως ἀκολουθηθῇ ἡ πολιτικὴ τοῦ ὅ,τι δυνάμεθα νὰ πράξωμεν σήμερον νὰ μὴ τὸ ἀναβάλλωμεν διὰ τὴν αὔριον.

Θὰ ἀποφύγω νὰ ἀσχοληθῶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐπὶ τῶν μισθοδοσιῶν διαφόρων Κυβερνητικῶν λειτουργῶν, ἀπὸ τῆς πλέον ὑψηλῆς βαθμίδος μέχρι τῆς πλέον χαμηλῆς τοιαύτης, διότι ἔχω ὄχι μόνον τὴν ἐλπίδα ἀλλὰ καὶ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ μὲ τὴν πρέπουσαν ὑπευθυνότητα καὶ κατανόησιν τὸ τί πρέπει νὰ πράξῃ. Πέποιθα δὲ ὅτι αἱ σχετικαὶ διευθετήσεις θὰ συμπεριληφθοῦν τὸ ἀργότερον εἰς τὸν προσεχῆ Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν καὶ μάλιστα, ἐν ἀνάγκῃ, μὲ ἀναδρομικὴν ἰσχὺν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968, ἵνα οὕτω ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀποφευχθοῦν δυσάρεστοι καταστάσεις ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπονεμηθῇ δικαιοσύνη. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί. Τὸ ἐνώπιόν μας Νομοσχέδιον ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται τεχνικῶς ἁπλοῦν καὶ ἡ σημασία του εἶναι ἁπλῶς σημασία τὴν ὁποίαν ὅλοι ἀναγνωρίζομεν καὶ ἐδώσαμεν κάποιαν νομικὴν μορφὴν διὰ νὰ ἐγκρίνωμεν αὐξήσεις μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Εἰς τὴν οὐσίαν τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ δὲν εἶναι ἁπλοῦν οὔτε εἶναι τυπικῶς εὔκολον. Ἡ οὐσία του καὶ τὸ περιεχόμενόν του εἶναι τεραστίας σημασίας. Διὰ τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ μετατοπίζεται τὸ ἐπίπεδον τοῦ κόστους καὶ τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως εἰς ὑψηλοτέραν στάθμην.

Δι' ἐπισήμου πράξεως, διὰ τοῦ νομοθετήματος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ διὰ τῆς ἐγκρίσεως τούτου ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία καθορίζει τὴν βάσιν τῆς κατὰ κεφαλὴν δαπάνης εἰς βαθμίδα τοὐλάχιστον 20% ὑψηλοτέραν.

Ἐκρίθη πολὺ ἀναγκαῖον νὰ γίνῃ αὐτό. Ἐκρίθη καὶ ἐχαρακτηρίσθη ἐπεῖγον τὸ θέμα. Ἡ πολιτεία δι' ὑπευθύνων παραγόντων της ἐτόνιζε πολλὰς φορὰς τὴν οἰκονομικήν μας ἄνοδον καὶ εὐημερίαν.

Ἐπροκαλοῦσεν ἀπαιτήσεις. Ἐκέντριζε τὴν φυσικὴν τάσιν ὅλων νὰ καταναλίσκουν τὸ ταχύτερον τὰ ἀποκτώμενα ἀγαθά.

Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ἀποτελοῦν τὴν σπονδυλικὴν στήλην τοῦ προγραμματισμοῦ καὶ τῆς ἀναπτύξεως. Εἶναι οἱ παράγοντες οἱ ὁποῖοι συμβάλλουν θετικῶς ἢ ἀρνητικῶς εἰς τὴν πρόοδον.

Χωρὶς νὰ ἐμβαθύνουν εἰς τὴν μόνιμον πραγματικὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὰς ὑπευθύνους διακηρύξεις ἀπεφάσισαν νὰ ζητήσουν τὸ μερίδιόν των εἰς τὴν εὐημερίαν ποὺ διεκηρύσσετο.

Διελαλεῖτο ἡ ἀρίστη προοπτική μας. Ὁ λαὸς ὡς σύνολον ὡδηγεῖτο πρὸς ζωὴν ἀνάλογον τῶν πεποιθήσεων τῆς Κυβερνήσεως. Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ἔμεναν σχετικῶς στάσιμοι. Δὲν ἠνέχθησαν τὴν γενικὴν ἄνοδον τοῦ ἐπιπέδου τῆς ζωῆς χωρὶς νὰ συμβαδίζουν καὶ οἱ ἴδιοι μὲ τὴν ἰδίαν ἀπόστασιν ἀπὸ ἄλλας τάξεις.

Ἤθελον νὰ κρατηθῇ ἡ ἀπόστασις αὐτή. Δὲν ἦτο παραδεκτὸν νὰ ἀνέβουν ὑψηλὰ τάξεις αἱ ὁποῖαι ἦσαν πολὺ χαμηλότερα καὶ αὐτοὶ νὰ μένουν ἐκεῖ ποὺ εὑρίσκοντο. Ἀπεφάσισαν νὰ ἀγωνισθοῦν, νὰ φωνάξουν, νὰ πιέσουν.

Εἰς τὸν τόπον μας τὸ κράτος εἶναι ἀδύνατον ἔναντι τοῦ ἀτόμου. Ἔχομεν δημοκρατίαν καὶ ἐλευθερίαν αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν ἰσορροπημένον ἀντιστάθμισμα θυσιῶν καὶ εὐθυνῶν. Τὸ κράτος λέγει ὅτι ἔκαμε μελέτας καὶ κατέληξεν εἰς αὔξησιν κατὰ 20% περίπου τῶν ἀπολαβῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Ἡ αὔξησις αὐτὴ θὰ ἐπηρεάσῃ τὴν γενικὴν οἰκονομίαν κατὰ τρόπον δυσανάλογον πρὸς τὰς διδομένας αὐξήσεις.

Ἐὰν ὁ μέσος ὅρος τῶν αὐξήσεων εἶναι 20%, ἡ πραγματικὴ αὔξησις θὰ εἶναι τοὐλάχιστον 25%, ἂν λογισθοῦν τὰ τιμαριθμικὰ ἐπιδόματα, τὰ ὁδοιπορικὰ καὶ ἄλλαι παραχωρήσεις αἱ ὁποῖαι ἀργὰ ἢ γρήγορα πρέπει νὰ προσαρμοσθοῦν πρὸς τὰς βασικὰς αὐξήσεις.

Ὅλα αὐτὰ ἔγιναν καὶ θὰ ἐπιβληθοῦν. Ποῖαι ὅμως συναφεῖς μελέται ἔγιναν δι' ὅλας τὰς ἄλλας τάξεις τῶν αὐτοεργοδοτουμένων, ἢ ἐργοδοτουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους, τῶν Δήμων, τῶν Αὐτονόμων Ὀργανισμῶν, τῶν Ἡμικρατικῶν Ὀργα-

νισμῶν, τῶν ἑταιρειῶν, τῶν ἰδιωτῶν ; Θὰ ἀρχίσῃ, ὅπως ἤδη ἤρχισε, σκληρὰ πάλη τὴν ὁποίαν πρέπει ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία καὶ γενικῶς ἡ Κυβέρνησις, ὡς καλὸς διαιτητής, νὰ φροντίσῃ νὰ διαιτητεύσῃ.

Εἶναι ἑτοίμη ἡ Κυβέρνησις διὰ τοὺς ἀγῶνας οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται ἐπὶ θύραις λόγῳ τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν Νομοσχεδίου ;

Τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο θὰ ψηφισθῇ εἰς νόμον καὶ ὅλοι μας θὰ τὸ ψηφίσωμεν ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐκφρασθῇ ταυτοχρόνως μὲ τὴν ψῆφισίν του ἡ ἐπιθυμία τῆς Βουλῆς ὅπως τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶναι παρασκευασμένη διὰ τὴν τοιαύτην εὐθύνην. Νὰ παρακληθῇ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία νὰ θέσῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὸ σχετικὸν σχέδιον δράσεώς της.

Ἡ χώρα μας δι' ὡρισμένα χρόνια ἐκέρδιζεν ἀρκετὰ χρήματα καὶ ἐλπίζω διὰ μερικὰ ἀκόμη χρόνια νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ κερδίζῃ ὅπως ἐκέρδιζεν ἀπὸ προσωρινοὺς καὶ μὴ ἐλεγχομένους ἀπὸ ἡμᾶς πόρους. Δυστυχῶς δὲν ἔχει ἀξιοποιήσει, εἰς τὸν μέγιστον ἀπαιτούμενον βαθμὸν εἰς παραγωγικὰς ἐπενδύσεις μακρᾶς προοπτικῆς, σημαντικὰ ποσὰ ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχουν τὰ περιθώρια δι' ἄφθονα καὶ περιττὰ καταναλωτικὰ ἀγαθά.

Ἐπίσης δυστυχῶς πολλοί, κυρίως ἀγρόται, βλέποντες τὴν γενικὴν ἄνοδον τοῦ ἐπιπέδου ζωῆς ἐπεδόθησαν μὲ ἀνεξέλεγκτον τρόπον εἰς τὴν ὑπερβολικὴν ἐκμετάλλευσιν φυσικῶν πόρων. Ἔκαμαν ἐντατικὰς καλλιεργείας. Ἤντλησαν πολὺ νερό. Ἐκέρδισαν χρήματα. Συνέτειναν εἰς τὸ νὰ εἰσαχθῇ συνάλλαγμα τὸ ὁποῖον συνάλλαγμα προήρχετο ἀπὸ καλλιεργείας αἱ ὁποῖαι ἐτύγχανον ἐπαίνου καὶ διθυράμβων τοῦ Ρ.Ι.Κ. καὶ τῆς Κυβερνήσεως. Οἱ καλλιεργηταὶ τῶν πατατῶν καὶ ἄλλων φυτειῶν εἰς τὰ εὔφορα Κοκκινοχώρια ἐνθουσιασμένοι καὶ ἐνθαρρυνόμενοι διὰ μεγάλην παραγωγήν, κατεσπάραξαν κυριολεκτικῶς τὰ ὑπόγεια ὕδατα.

Εἰσήγαγαν συνάλλαγμα 3—4 ἑκατομμυρίων λιρῶν ἐτησίως. Τώρα ὅμως εἶναι ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῆς πλήρους καταστροφῆς. Πῶς θὰ σωθοῦν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι; Τί θὰ γίνῃ δι' αὐτοὺς τώρα ποὺ ἐνῶ ἄλλαι τάξεις θὰ ἀνεβαίνουν εἰς τὴν κλίμακα τῆς εὐημερίας αὐτοὶ θὰ κατεβαίνουν καὶ πιθανὸν νὰ κατρακυλήσουν ;

Εἶναι ἑτοίμη ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ πολύπλοκα προβλήματα ποὺ θὰ ἐπακολουθήσουν, τὴν ἔλλειψιν νεροῦ καὶ τὴν πτῶσιν τοῦ εἰσοδήματός των, καὶ θὰ εἶναι εἰς θέσιν ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ εἰσοδήματος, ἔστω καὶ εἰς τὸ ἐπίπεδον εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο πρίν ; Ὄχι βεβαίως τοῦ ηὐξημένου εἰσοδήματος, ὅπως θὰ συμβῇ μὲ τοὺς μισθοὺς πλείστων ἄλλων ἐπαγγελματικῶν τάξεων, τῶν ὁποίων ἐγγυᾶται τὸ εἰσόδημα καὶ τὴν ζωήν.

Αἱ μεγάλαι ὠργανωμέναι ἐπαγγελματικαὶ τάξεις ἔχουν τὴν μαζικὴν δύναμιν νὰ πιέσουν καὶ νὰ πάρουν. Αἱ μικραὶ ἐπαγγελματικαὶ τάξεις καταδικάζονται. Οἱ ἀγρόται τῶν ὁποίων τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὸ εἰσόδημα δὲν εἶναι ἠγγυημένα ἀπὸ τὸ κράτος, ὅπως συμβαίνει καὶ μὲ πολλοὺς Δημοτικοὺς ὑπαλλήλους, τί θὰ κάμουν, ποὺ θὰ πρέπει νὰ ἀπευθυνθοῦν διὰ νὰ προστατευθοῦν ;

Τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ θέλουν ἀπάντησιν μαζὶ μὲ τὴν ψῆφισιν αὐτοῦ τοῦ νόμου τὸν ὁποῖον συζητοῦμεν.

Πρέπει ψηφίζοντες νὰ ἔχωμεν κατὰ νοῦν τὰς εὐθύνας τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡμῶν ἀπέναντι τοῦ τιμαρίθμου, ἀπέναντι τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου, ἀπέναντι τῶν συνταξιούχων, ἀπέναντι τῶν στρατιωτῶν ἀπέναντι τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ὡς συνόλου.

Ἡ θέσις μου εἶναι, ὅπως διεκήρυξα καὶ προηγουμένως, ὑπὲρ τῆς ψηφίσεως αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου, διότι ἀντίθετος ἐνέργειά μας εἰς αὐτὸ τὸ στάδιον θὰ κάμῃ μεγάλο κακόν.

Αἰσθάνομαι ὅμως ὅτι γίνεται σήμερον κάτι τὸ ὁποῖον δὲν ἔτυχε τῆς δεούσης μελέτης, χωρὶς νὰ μελετηθῇ ἡ σχετικὴ οἰκονομικὴ θέσις πολλῶν ἄλλων ἐργαζομένων, ὠργανωμένων καὶ μὴ ὠργανωμένων Κυπρίων πολιτῶν.

Ἐκφάζω λύπην διότι ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ μας νὰ διορθώσωμεν μίαν κατάστασιν θὰ ἐνεργήσωμεν χωρὶς νὰ ἑτοιμασθῶμεν διὰ τὰς συνεπείας τῆς πράξεώς μας. Πολὺ φοβοῦμαι ὅτι δυνατὸν—ἐλπίζω νὰ διαψευσθῶ—νὰ συμβῇ διὰ τὰ οἰκονομικά μας ζητήματα ὅ,τι συμβαίνει μὲ τὰ πολιτικά μας. Μήπως τὰ περιπλέξωμεν καὶ θὰ ἀγωνιζώμεθα χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν ποῦ ὁδηγούμεθα.

Πιθανὸν νὰ καταλήξωμεν νὰ ἐξαρτῶμεν τὴν λύσιν τῶν οἰκονομικῶν μας προβλημάτων σχεδὸν μόνον ἀπὸ ξένας διαθέσεις. Ἡ δική μας δύναμις εἰς τὸν λαβύρινθον ποὺ θὰ μᾶς περιβάλλῃ θὰ εἶναι μικρή. Μόνον ἡ τύχη καὶ αἱ πέριξ συνθῆκαι καὶ αἱ περιστάσεις δυνατὸν νὰ διατηρήσουν τὴν ἰσορροπίαν μας.

Ἡ εὐχὴ ποὺ ἐκφράζω εἶναι νὰ ἀντιληφθῶμεν—καὶ δὴ οἱ ὑψηλὰ εὑρισκόμενοι ὑπεύθυνοι—ὅτι ἐπιβάλλεται τὸ ταχύτερον νὰ ἐνεργήσωμεν ἀμέσως καὶ θετικῶς πρὸς πρόληψιν δυσαρέστου ἐξελίξεως. Ὁ λαός μας ὑποφέρει ἀπὸ ἄγχος καὶ παρατηροῦνται τελευταίως ἀσθένειαι ὀφειλόμεναι εἰς αὐτό.

Τὸ Τμῆμα τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν τὸ διεπίστωσε καὶ τὸ κατέστησε δημοσίως γνωστόν. Ἐπειδὴ δὲν συζητοῦμεν τὸ θέμα αὐτὸ δὲν εἶναι σωστὸ νὰ ἐπεκταθῶμεν εἰς αὐτό. Τὸ ἐγείρω μόνον διὰ νὰ κάμω τὴν Βουλὴν νὰ προβληματισθῇ καὶ νὰ συσχετίσῃ τὰς συνθήκας ζωῆς τοῦ Κυπρίου πολίτου, μέσα εἰς τὰς ὁποίας συνθήκας εἶναι καὶ τὸ οἰκονομικόν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾶται ἐν πολλοῖς τὸ μέλλον κάθε Κυπρίου πολίτου.

Εὐχαριστῶ.

(Ὁ κ. Πρόεδρος ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ κ. Ἀναστασιάδη).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Ζιαρτίδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Θὰ εἶμαι πολὺ σύντομος διότι συμφωνῶ πλήρως μὲ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐκθέσεως τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ μὲ ὅσα ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Γιάγκος Ποταμίτης ἐξέθεσε κατὰ τὴν ἀγόρευσίν του. Μὲ τὴν κατάθεσιν τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ διευθετεῖται μία σοβαρὰ ἐργατικὴ διαφορὰ ἡ ὁποία, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τελευταίων μηνῶν, ἀπησχόλει ὄχι μόνον τὴν Κυβέρνησιν καὶ τοὺς ἀμέσως ἐνδιαφερομένους δημοσίους ὑπαλλήλους, ἀλλὰ καὶ τὴν κοινὴν γνώμην, τῆς ὁποίας τὰ συμφέροντα πολὺ ἐπηρεάζονται ἀπὸ μίαν ὁμαλῶς λειτουργοῦσαν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν.

Ἔχω τὴν γνώμην, ἔντιμοι συνάδελφοι, ὅτι ἐξετάζοντες καὶ συζητοῦντες τὸ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχέδιον πρέπει νὰ ἀναφερθῶμεν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς Εἰσηγητικῆς Ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργείου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ὅτι ἓν ἢ δύο ἔτη μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς Δημοκρατίας, καὶ συγκεκριμένως ἐντὸς τοῦ 1962, ἡ ὀργάνωσις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἤγειρε τὸ ζήτημα τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων, τὸ ὁποῖον καὶ συνεζητήθη ἔκτοτε ἐπανειλημμένως εἰς τὴν Μικτὴν Ἐπιτροπὴν Προσωπικοῦ. Εἶναι δηλαδὴ φανερὸν ὅτι ἡ διαφορὰ ἡ ὁποία διηυθετήθη σήμερα, ἐντὸς τοῦ 1968, ἐκκρεμοῦσεν ἀπὸ τοῦ 1962. Πρέπει νομίζω νὰ ἐξαρθῇ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ ἡ ὀργάνωσίς των ἔχουν ἐπιδείξει κατανόησιν τῶν δυσκόλων πολιτικῶν συνθηκῶν τὰς ὁποίας διῆλθεν ὁ τόπος καὶ ὅτι ἐπέδειξεν ἐπίσης ὑπομονήν, σύνεσιν καὶ συναίσθησιν τῆς εὐθύνης των ἔναντι τοῦ τόπου. Ἔδειξαν δηλαδὴ ὅτι εἶναι εἰς θέσιν νὰ θέσουν τὰ προσωπικὰ οἰκονομικά των συμφέροντα εἰς χαμηλότερον ἐπίπεδον ἀπὸ τὰ

συμφέροντα τοῦ συνόλου τοῦ τόπου καὶ κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ἔχουν σημαντικῶς βοηθήσει τὴν πολιτείαν εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν δυσκόλων πολιτικῶν προβλημάτων τῆς τελευταίας πενταετίας.

Πρέπει ἐπίσης νὰ ἐξαρθῇ, νομίζω, τὸ γεγονὸς ὅτι μία τόσον σοβαρὴ ἐργατικὴ διαφορὰ—ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας, ὅπως ὁμολογῇ καὶ ἡ Εἰσηγητικὴ Ἔκθεσις, εἶχε συσσωρευθῇ ἓν ἀπόθεμα δυσανασχετήσεως καὶ ἀνυπομονησίας—κατωρθώθη νὰ διευθετηθῇ χωρὶς νὰ διαταραχθῇ καθόλου ἡ ὁμαλὴ λειτουργία τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, νὰ διευθετηθῇ δηλαδὴ διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς συλλογικῆς διαπραγματεύσεως. Εἶναι καὶ τοῦτο νομίζω δεῖγμα τῆς συνδικαλιστικῆς ὡριμότητος τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἡ ὁποία ὡριμότης πρέπει νὰ ἐξαρθῇ καὶ νὰ ἀναγνωρισθῇ. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διαπραγματεύσεων, νομίζω ὅτι κατεφάνη ἡ ἀξία τὴν ὁποίαν ἔχει ἕνας ὀργανισμὸς ὁ ὁποῖος συνεστήθη πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς συζητήσεως καὶ λύσεως ἐργατικῶν διαφορῶν εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν. Κατεδείχθη ἡ ἀξία τῆς λεγομένης Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Προσωπικοῦ. Καὶ ἐὰν ὑπογραμμίζω αὐτὸ τὸ γεγονὸς εἶναι διότι εἰς τὸ παρελθόν, κατὰ διαφόρους ἐποχάς, εἶχε παραμεληθῇ ἡ κανονικὴ λειτουργία αὐτοῦ τοῦ ὀργανισμοῦ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν ὑπαλληλικῶν ἢ ἐργατικῶν προβλημάτων.

Τώρα νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ὑποδειχθῇ ὅτι εἰς τὸ μέλλον, καὶ ἐφ' ὅσον παραμένει, ὅπως ἐλέχθη, ἄλυτον τὸ δεύτερον σκέλος αὐτοῦ τοῦ προβλήματος, ἡ χρησιμοποίησις τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Προσωπικοῦ πρέπει νὰ γίνῃ εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν ἀνώτερον βαθμόν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν λύσιν τοῦ δευτέρου σκέλους, πολὺ ὀρθῶς ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ μετάκλησις ἐμπειρογνώμονος ἢ ἐμπειρογνωμόνων. Εἶναι πράγματι τὸ θέμα τοιοῦτον ποὺ ἡ μετάκλησις ἐμπειρογνωμόνων εἶναι ἀπαραίτητος. Ἡ ἀναδιάρθρωσις τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας εἶναι θέμα εἰδικόν, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γνωρίζουν, κατ' ἐμέ, οὔτε οἱ Ὑπουργοὶ οὔτε ἴσως οἱ Τμηματάρχαι τῶν διαφόρων Ὑπηρεσιῶν. Εἶναι ἀπαραίτητος ἡ μετάκλησις ἐμπειρογνώμονος. Ὅμως ἔχω τὴν γνώμην ὅτι οἱ ἐμπειρογνώμονες θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζουν τὰ γενικὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα σχετίζονται μὲ τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Ἐκτὸς ὅμως τῶν γενικῶν προβλημάτων εἰς κάθε χώραν ὑπάρχουν τὰ εἰδικὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα δημιουργοῦνται ἀπὸ τὰς εἰδικὰς συνθήκας τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας εἰς ἑκάστην χώραν. Γι' αὐτὸ ἡ ἐργασία τῶν ἐμπειρογνωμόνων τότε μόνον θὰ εἶναι, κατὰ τὴν γνώμην μου, πλήρης καὶ ἀποτελεσματικὴ ἐὰν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παραμονῆς των εἰς τὴν Κύπρον καταβληθῇ φροντὶς ὥστε νὰ ἔλθουν εἰς ἐπαφὴν μὲ ὅσον εἶναι δυνατὸν περισσοτέρους ἐκ τῶν στελεχῶν τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας διὰ νὰ ἔχουν ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν εἰδικῶν προβλημάτων τὰς ἀπόψεις τῶν Κυπρίων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τῶν ὀργανώσεών των.

Τὸ τελευταῖον θέμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ θίξω, σχετίζεται μὲ τὸν πίνακα τῶν κλιμάκων. Δὲν εἶμαι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐντελῶς βέβαιος ἐὰν κατωρθώθη νὰ λυθῇ ἐν σχέσει μὲ τὰς κλίμακας ἓν πρόβλημα τοῦ ὁποίου ἡ λύσις ἐλέχθη ὅτι ἦτο ὁ στόχος αὐτῆς τῆς προσπαθείας, καὶ συγκεκριμένως ἡ ἱκανοποίησις ἢ καλύτερα ἡ θεραπεία τῆς ἀδικίας ἡ ὁποία ἐγίνετο εἰς τοὺς χαμηλῶς ἀμειβομένους δημοσίους ὑπαλλήλους. Δὲν πρόκειται νὰ ἐγείρω θέμα δι' οἱανδήποτε ἀλλαγὴν εἰς τοὺς πίνακας, νομίζω ὅμως ὅτι τὸ πρόβλημα τοῦτο πρέπει νὰ ἐξετασθῇ καὶ πάλιν ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἀναδιάρθρωσιν. Πρέπει δηλαδὴ νὰ εἴμεθα σίγουροι ὅταν θὰ τελειώσῃ καὶ ἡ ἐξέτασις καὶ λύσις τοῦ δευτέρου σκέλους τοῦ προβλήματος, πρέπει νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι αὐτὸς ὁ στόχος, δηλαδὴ ἡ θεραπεία τῆς ἀδικίας ἡ ὁποία ἐγίνετο εἰς τοὺς χαμηλῶς ἀμειβομένους, ἔχει ἐπιτευχθῇ.

Δὲν εἶμαι ἐντελῶς σίγουρος ἐὰν ἔχω καταλάβει τὰς ἀνησυχίας τὰς ὁποίας ἀπὸ τοῦ βήματος ἐξέφρασεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Τουμαζῆς. Νομίζω ὅμως ὅτι οἱ φόβοι του διὰ πιθανὸν πληθωρισμὸν εἰς τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν δὲν εἶναι δικαιολογημένοι. Διότι τὸ ἄλμα τὸ ὁποῖον γίνεται μὲ τὰς παρεχομένας εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους αὐξήσεις δὲν εἶναι ἄλμα ἀπὸ μίαν ἱκανοποιητικὴν

θέσιν πρὸς μίαν ἀδικαιολογήτως ὑψηλοτέραν οἰκονομικὴν θέσιν. Ὁμολογεῖται ὅτι αἱ ὑφιστάμεναι κλίμακες εἶχαν καθορισθῆ πρὸ δωδεκαετίας, ὁμολογεῖται ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν τῶν 12 ἐτῶν ἔχουν ἐπέλθει εἰς τὰς καταναλωτικὰς συνηθείας καὶ εἰς τὸν τρόπον ζωῆς ὅλων τῶν ἄλλων τμημάτων τῆς κοινωνίας ἀλλαγαί, τὰς ὁποίας ὁ δημόσιος ὑπάλληλος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχῃ, καὶ συνεπῶς τὸ βῆμα τοῦτο πρὸς τὰ ἄνω θὰ εἶναι μᾶλλον κίνητρον δι' ἀναζωογόνησιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας παρὰ διὰ τὴν ἐξασθένησίν της.

Συμφωνῶ πάντως ὅτι εἶναι καθῆκον τόσον τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων ὅσον καὶ τῶν ἐργοδοτῶν νὰ χειρίζωνται εἰς τὸ μέλλον τὰ θέματα τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἡμερομισθίων μὲ προσοχὴν καὶ μὲ συναίσθημα εὐθύνης ἔναντι τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου. Δὲν ὑπάρχει κατὰ τὴν γνώμην μου ἔνδειξις ὑπάρξεως ἀνευθυνότητος, καὶ ὁμιλῶ κυρίως ἐκ μέρους τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων. Δὲν ὑπάρχει ἔνδειξις ὑπάρξεως ἀνευθυνότητος, ἀντιθέτως πιστεύω ὅτι τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς δραστηριότητος τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων εἶναι τὸ συναίσθημα τῆς εὐθύνης, τῆς προσεκτικῆς μελέτης καὶ ἀντιμετώπισις τῶν παρουσιαζομένων προβλημάτων.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκης ἔχει τὸν λόγον.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Ἐπειδὴ εἶμαι μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ἥτις ἐμελέτησε τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον καὶ εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκφράσω τὰς ἀπόψεις μου εἰς τὸ στάδιον τῆς μελέτης τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν εἶχον σκοπὸν νὰ ἀγορεύσω· ἁπλῶς ἐπιθυμῶ νὰ κάμω μερικὰς εἰσηγήσεις πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

Τὸ θέμα τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων εἶναι πολὺ σοβαρὸν καὶ πρέπει νὰ τυγχάνῃ σοβαρᾶς μελέτης τόσον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὅσον καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως. Καὶ ἐὰν σήμερον μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ὑπάρξῃ μέχρι βαθμοῦ τινος ἱκανοποίησις ἐκ μέρους τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τὸ θέμα θὰ ἀναφυῇ καὶ πάλιν εἰς τὸ μέλλον καὶ ἡ Κυβέρνησις θὰ πρέπει νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν κατάστασιν. Πρέπει νὰ δοθῇ ἰδιαιτέρα σημασία εἰς τὸ θέμα τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων διότι ἀπὸ τὰς ἀπολαβὰς αὐτὰς ἐξαρτᾶται ἡ συντήρησις καὶ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν οἰκογενειῶν των καὶ ἀκόμη, νομίζω, καὶ ἡ ἀποδοτικότης τῶν ἐργαζομένων. Ἑπομένως, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι συνάδελφοι, εἰσηγοῦμαι ὅπως, παραλλήλως μὲ τὴν μετάκλησιν ἐμπειρογνωμόνων, ἡ Κυβέρνησις διορίσῃ μόνιμον εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν τιμῶν καὶ ἀπολαβῶν ἥτις νὰ διεξάγῃ ἐνδελεχῆ μελέτην ὅλων τῶν λεπτομερειῶν αἵτινες συντελοῦν εἰς τὴν αὔξησιν τῶν τιμῶν, καὶ ἐπομένως καὶ τῶν ἀπολαβῶν, καὶ νὰ ὑποβάλλῃ τὰς ἐκθέσεις της ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Περισσότερον ἐνδιαφέρομαι νὰ ἑρμηνεύσω τὴν ψῆφον μου παρὰ νὰ ἀγορεύσω ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ, δεδομένου ὅτι συμφωνῶ ἀπολύτως μὲ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν. Δὲν εἶμαι πλήρως ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὸ Νομοσχέδιον καὶ ὁμαλῶς, διὰ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους δὲν

εἶμαι ἱκανοποιημένος, ἦτο δυνατὸν ἡ ψῆφος μου νὰ ἦτο διαφορετική. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ μὴ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ἔχῃ συνεπείας διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους οἱ ὁποῖοι ἀναμένουν αὐτὴν τὴν ἐπιψήφισιν διὰ νὰ πάρουν τὰ ὀφειλόμενα, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ψηφίσω ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἀντιτίθεμαι βασικῶς εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἐπετεύχθη ἀναδιάρθρωσις τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀνακατατάξεως τῶν μισθῶν, ἐνῶ ὑπῆρχε σαφὴς πολιτικὴ ὅτι οὐδεμία ἀναδιάρθρωσις τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας θὰ ἐπεχειρεῖτο μὲ βάσιν αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον. Δυστυχῶς δὲν ἔχομεν τρόπον θεραπεύσεως τοῦ κακοῦ διότι, ὅπως εἶπα, ἡ μοναδικὴ θεραπεία εἶναι σκληρὸν μέτρον διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, οἱ ὁποῖοι δικαίως ἐπῆραν ὅ,τι ἐπῆραν καὶ δὲν μποροῦμεν νὰ ἐπανορθώσωμεν τὴν ἀδικίαν ἀδικοῦντες τοὺς ἀδικουμένους. Ὅμως θὰ πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι αὐτὸ εἶναι ἀπαράδεκτον.

Ἐπίσης ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τῶν ἡμερομισθίων ὁμολογῶ ὅτι ὑπάρχει μία ἀντίθεσις καὶ ἀντίφασις τὴν ὁποίαν δὲν ἀντιλαμβάνομαι. Ἐνῶ συνεχῶς ὁμιλοῦμεν ὅτι πρόκειται νὰ ἐπιλυθῇ τὸ θέμα τῶν ἡμερομισθίων καὶ μὲ ποῖον τρόπον θὰ ἀπορροφηθοῦν εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν οἱ νῦν ἡμερομίσθιοι ὑπάλληλοι τῆς Κυβερνήσεως, ἐν τούτοις ἐξακολουθοῦμεν νὰ προσλαμβάνωμεν ὑπαλλήλους καὶ ἐπιστήμονας ὑπαλλήλους ἐπὶ ἡμερομισθίου βάσεως. Αὐτὸ εἶναι ἀπαράδεκτον. Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἐδημιουργήθη ἡ ἀρχὴ ἦτο διὰ νὰ καλύψῃ ἐπειγούσας ἀνάγκας, ὅταν καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ὑπῆρχαν κονδύλια εἴτε δι' ἄλλους λόγους ἐπειγούσης φύσεως, εἴτε διότι ὁ τρόπος τῆς ὑπηρεσίας θὰ ἦτο μόνον διὰ μικρὸν χρονικὸν διάστημα καὶ δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ πλήρης ἀπασχόλησις τοῦ ὑπαλλήλου ἐπ' ἀόριστον. Αὐτοὶ οἱ ὅροι δὲν συντρέχουν, καὶ δὲν μπορῶ νὰ ἀντιληφθῶ διατὶ ἐπιτρέπομεν νὰ δημιουργοῦνται Ὑπουργικὰ καντόνια, δίδοντας κονδύλια εἰς ὅλους τοὺς Ὑπουργούς, οἱ ὁποῖοι δικαιοῦνται νὰ παρακάμπτουν ὅλην τὴν διαδικασίαν καὶ νὰ προσλαμβάνουν ἡμερομισθίους ὑπαλλήλους τῶν ὁποίων τὸ ἔργον δὲν εἶναι ἔργον ἑνὸς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ. Εἶναι καιρὸς πλέον νὰ σταματήσῃ ὅλως διόλου αὐτὸ τὸ κακὸν ἐὰν θέλωμεν νὰ θεραπεύσωμεν τὸ ἤδη ὑπάρχον κακόν. Δὲν μποροῦμεν νὰ συνεχίζωμεν τὴν πολιτικὴν αὐτὴν καὶ νὰ ἰσχυριζώμεθα ὅτι προσπαθοῦμεν νὰ θεραπεύσωμεν ἤδη τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον ἐδημιουργήθη διὰ τῆς ὑπάρξεως ἑνὸς πολυπληθοῦς ἀριθμοῦ δημοσίων ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι κακῶς εὑρίσκονται ἐπὶ ἡμερομισθίου βάσεως.

Ἐλέχθησαν μερικὰ πράγματα διὰ τὸν φόρον εἰσοδήματος. Θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι ὅταν αὐτὴ ἡ Βουλὴ εἰσηγῆται τὴν μείωσιν τοῦ α ἢ τοῦ β φόρου, πρέπει νὰ εἶναι ἐπίσης ἑτοίμη νὰ προτείνῃ φόρους οἱ ὁποῖοι θὰ ἀντικαταστήσουν τὴν μείωσιν αὐτῶν τῶν εἰσοδημάτων τῆς Κυβερνήσεως ἐὰν αὐτὴ ἡ Βουλὴ θέλῃ νὰ ἐπιτελῇ σοβαρὸν καὶ οὐχὶ δημαγωγικὸν ἔργον.

Βεβαίως εἶναι ὀρθὸν ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν αἱ κλίμακες νὰ ἀλλοιωθοῦν ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ταὐτοχρόνως ὡρισμέναι ἄλλαι ὑποσχέσεις περὶ φόρου ἐπὶ τοῦ κύκλου ἐργασιῶν ἢ φόρου πλούτου, ὁ ὁποῖος δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν Κύπρον, ἐφηρμόζοντο. Τότε θὰ ἦτο δυνατὸν — ἐφ' ὅσον τὰ εἰσοδήματα τῆς Κυβερνήσεως θὰ εἶχαν αὐξηθῇ διὰ τῆς ἐπιβολῆς φόρου πλούτου καὶ φόρου κύκλου ἐργασιῶν, φόρου ἐπὶ τῆς γῆς ἡ ὁποία κατέχεται ὑπὸ μὴ καλλιεργητῶν καὶ φόρου ἐπὶ τῶν οἰκοπέδων, ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰκοπέδων ἑνὸς ἰδιοκτήτου εἶναι πέραν ὡρισμένου ἀριθμοῦ — νὰ συζητοῦμεν μετὰ σοβαρότητος τὴν μείωσιν ἄλλων φόρων. Διαφορετικὰ πιστεύω ὅτι πρόκειται περὶ δημαγωγίας.

Θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ ὑπενθυμίσω ποῖον ρόλον διεδραμάτισεν ἡ ὑποτίμησις τῆς στερλίνας εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζομεν σήμερα καὶ νὰ πῶ ὅτι αὐτὰ τὰ ὁποῖα παίρνουν οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι δυστυχῶς δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς προσδοκίας των, αἱ ὁποῖαι, πολὺ ὀρθῶς ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ ἐτονίσθη, δὲν εἶναι πρόσφατοι ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ 1962, καὶ ἑπομένως αἱ αὐξήσεις τὰς ὁποίας ἐπῆραν σήμερα εἶναι αὐξήσεις πολὺ μειωμέναι λόγῳ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς στερλίνας ἡ ὁποία οὐδέποτε, ὑπενθυμίζω, ἐσυζητήθη ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς αὐτῆς παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας προσπαθείας μου ὅπως ἡ Βουλὴ ἀσχοληθῇ μὲ

αὐτὸ τὸ θέμα. Βεβαίως ἐὰν ἡ Κυβέρνησις δὲν πάρῃ μέτρα σταθεροποιήσεως τοῦ τιμαρίθμου, πιστεύω ὅτι αἱ τάσεις πληθωρισμοῦ εἶναι πιθαναὶ καὶ εἶναι δυνατὸν πράγματι νὰ ἔχουν τρομακτικὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τῆς Κύπρου. Ἐπομένως ἐὰν θέλωμεν πρῶτον νὰ μὴν ἔχωμεν πληθωριστικὰς τάσεις καὶ δεύτερον τὸ δῶρον αὐτὸ νὰ μὴν εἶναι δῶρον ἄδωρον πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, πρέπει, ὁπωσδήποτε ἄμεσα, σύγχρονα μὲ αὐτὰς τὰς αὐξήσεις νὰ ληφθοῦν ὅλα τὰ δέοντα μέτρα μέσῳ τῆς ἀγορανομίας διὰ νὰ σταθεροποιηθῇ ὁ τιμάριθμος εἰς τὰς λογικὰς τιμὰς εἰς τὰς ὁποίας δύναται ἑκάστοτε νὰ σταθεροποιῆται. Εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ μία ἐξέλιξις τοῦ τιμαρίθμου, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἡ λογικὴ καὶ νὰ συμβαδίζῃ μὲ τὴν λογικὴν ἐπίσης αὔξησιν τῶν εἰσοδημάτων τῶν ἐργαζομένων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις μισθοδοτικῶν κλιμάκων καὶ παγίων μισθῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίνακες Α καὶ Β.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ οἱ Πίνακες Α καὶ Β ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ οἱ Πίνακες Α καὶ Β ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία εἰς Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν δι' ἀναπροσαρμογήν. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Ἀναθεώρησις τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ — Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δὲν ὑπάρχουν Ἔγγραφα ἢ Νομοσχέδια πρὸς κατάθεσιν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Προχωροῦμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ, καὶ τὸ πρῶτον θέμα, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐγγεγραμμένον ὑπὸ τοῦ κ. Χρύση Δημητριάδη, εἶναι «Ἡ καθυστέρησις λειτουργίας τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνικοῦ Ἰνστιτούτου».

Ὁ κ. Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Εἰς τὰς σημερινὰς ἐφημερίδας ἔχει δημοσιευθῇ ἐπισήμως ἀνακοίνωσις διὰ τῆς ὁποίας ἀναφέρεται ὅτι ἐπὶ τέλους τὸ Ἀνώτερον Τεχνικὸν Ἰνστιτοῦτον θὰ ἀρχίσῃ λειτουργίαν ἀπὸ τῆς προσεχοῦς Δευτέρας ὕστερα ἀπὸ καθυστέρησιν 1½ μηνός. Τὸ γεγονὸς τοῦτο εἶναι εὐχάριστον, τὸ χαιρετίζομεν καὶ ἀποτελεῖ ἱκανοποιητικὴν λύσιν τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἔθεσα σήμερον πρὸς συζήτησιν. Ἐν τούτοις οἱ γνωστοὶ λόγοι οἱ ὁποῖοι ὡδήγησαν εἰς τὴν καθυστέρησιν τῆς λειτουργίας τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνικοῦ Ἰνστιτούτου ἐπεβεβαίωσαν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν μερικὰς βασικὰς ἀδυναμίας καὶ τρωτὰ τὰ ὁποῖα παρεμποδίζουν τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν καὶ ἐξέλιξιν τῶν ζητημάτων τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν Κύπρον, καὶ πιστεύω ὅτι θὰ ἦτο καλὸν νὰ ἐπισημανθοῦν καὶ πάλιν.

Ὁ γνωστὸς βασικὸς λόγος τῆς καθυστερήσεως, ὁ ὁποῖος ἦτο ἡ ἄρνησις ἢ παράλειψις τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας νὰ δώσῃ ἀπόσπασιν εἰς μικρὸν ἀριθμὸν λεκτόρων οἱ ὁποῖοι ἐπελέγησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας διὰ τὸ Ἀνώτερον Τεχνικὸν Ἰνστιτοῦτον καὶ οἱ ὁποῖοι μέχρι σήμερον ἀπησχολοῦντο εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἢ εἰς τὰς Τεχνικὰς σχολάς, καταδεικνύει, λέγω, αὐτὸς ὁ λόγος δύο βασικὰ θέματα :

Πρῶτον, ὅτι ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἔλλειψις συνεργασίας καὶ συναντιλήψεως μεταξὺ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τὸ ὁποῖον εἶναι ὑπεύθυνον διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνικοῦ Ἰνστιτούτου.

Δεύτερον, ἀποδεικνύει ἐν πάσῃ περιπτώσει τὴν τρομερὴν ἀνεπάρκειαν προσωπικοῦ εἰς τὸν τομέα τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν Κύπρον.

Αὐτὰ τὰ δύο γεγονότα, ὅπως ἐτόνισα, ἐπανεβεβαιώθησαν διὰ τῆς καθυστερήσεως ἡ ὁποία παρετηρήθη εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνικοῦ Ἰνστιτούτου. Δὲν εἶναι ἀσφαλῶς τοῦ παρόντος οὔτε ἐμπίπτει εἰς τὸ θέμα ἡ συζήτησις αὐτῶν τῶν τρωτῶν καὶ ἡ ἐξεύρεσις τῶν λύσεων. Ἐν τούτοις ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἐδημιουργήθη γύρω ἀπὸ τὴν καθυστέρησιν τῆς λειτουργίας τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνικοῦ Ἰνστιτούτου καὶ ἡ ἐπισήμανσις καὶ πάλιν αὐτῶν τῶν ἀδυναμιῶν εἰς τὸν τομέα τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν καὶ ἐπίλυσιν αὐτῶν τῶν ζητημάτων τὸ ἐνωρίτερον.

Κατόπιν τούτου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ θέμα ἀπαλειφθῇ ἐκ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, νοουμένου ὅτι ἔπαυσε νὰ ὑπάρχῃ καθυστέρησις λειτουργίας τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνικοῦ Ἰνστιτούτου. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Βεβαίως, ἐὰν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος, προτίθεμαι νὰ ἐπιτρέψω.

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης, ὁ ὁποῖος εἶναι ὄπισθεν τοῦ κ. Γιαμάκη καὶ δὲν γίνεται ἀντιληπτός.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ ὁμιλήσῃ ὁ ἑπόμενος ὁμιλητὴς διὰ ποῖον θέμα, ἀφοῦ ἀντελήφθην ὅτι ἀπεσύρθη τὸ θέμα ;

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος, διότι ἔγιναν ὡρισμένοι ἰσχυρισμοὶ ποὺ κατὰ τὴν ἄποψίν μου δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Χρύση Δημητριάδη θέμα τῆς καθυστερήσεως τῆς λειτουργίας τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνικοῦ Ἰνστιτούτου εἶναι ἓν θέμα τὸ ὁποῖον χρήζει ἐξετάσεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς διὰ νὰ διαπιστωθοῦν οἱ πραγματικοὶ λόγοι τῆς καθυστερήσεως τῆς λειτουργίας του.

Καθὼς ἀνεκοινώθη ἐπισήμως οἱ λόγοι τῆς καθυστερήσεως τῆς λειτουργίας τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνικοῦ Ἰνστιτούτου ὀφείλονται εἰς τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἀναγκαίου διδακτικοῦ προσωπικοῦ. Παρὰ ταῦτα ὅμως, ἀνεύθυνοι, ἀτυχῶς, διαδόσεις ἐτέθησαν εἰς κυκλοφορίαν, ὅτι δῆθεν ἡ καθυστέρησις τῆς λειτουργίας του ὀφείλεται εἰς ἀντιδικίαν μεταξὺ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Καὶ ὡς ἀφορμὴ τῆς κυκλοφορίας τῶν ὡς ἄνω ἀνευθύνων καὶ ἀβασίμων διαδόσεων ὑπῆρξεν ἡ ἀπροθυμία τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας νὰ συγκατατεθῇ εἰς τὴν ἀπόσπασιν δύο Τεχνολόγων ἀπὸ τὰς Τεχνικὰς Σχολὰς διὰ νὰ διδάξουν ὡς Λέκτορες εἰς τὸ Ἀνώτερον Τεχνικὸν Ἰνστιτοῦτον.

Ἀδυνατῶ πράγματι νὰ δώσω πίστιν εἰς τὰς ἐν λόγῳ ἀτυχεῖς διαδόσεις, αἵτινες τείνουν νὰ θίξουν τὸ κῦρος τῶν δύο Ὑπουργείων τῶν ὁποίων προΐστανται δύο ἱκανώτατοι καὶ ἐκλεκταὶ προσωπικότητες τοῦ τόπου μας.

Ἐὰν τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας εὑρέθη εἰς τὴν πολὺ δύσκολον θέσιν νὰ μὴ συγκατανεύσῃ προθύμως εἰς τὴν ἀπόσπασιν τῶν δύο Τεχνολόγων τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν διὰ νὰ διδάξουν εἰς τὸ Ἀνώτερον Τεχνικὸν Ἰνστιτοῦτον—διότι ἀσφαλῶς εἶχε τὴν γνώμην ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπόσπασίς των θὰ εἶχεν ὡς δυσμενῆ ἀντίκτυπον τὴν ἐξάρθρωσιν τῆς κανονικῆς λειτουργίας τῶν Τεχνικῶν μας Σχολῶν, αἵτινες, ὡς γνωστόν, στεροῦνται ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ Τεχνολόγων διὰ τὰς ἐκπαιδευτικάς των ἀνάγκας λόγῳ τῆς χαμηλῆς μισθοδοσίας των καὶ διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀντικαταστήσῃ τούτους μὲ ἄλλους—ἡ ἐνέργεια αὕτη τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας οὐδόλως θὰ πρέπει νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς ἐκδήλωσις ἀντιδικίας ἢ προστριβῶν μεταξὺ τῶν δύο Ὑπουργείων.

Ἡ προσπάθεια ὅλων μας ὀφείλει νὰ τείνῃ εἰς τὴν δημιουργίαν κλίματος ἑνότητος καὶ συνεργασίας μεταξὺ τῶν ἀνωτέρων Κυβερνητικῶν ὀργάνων εἰς τρόπον ὥστε οὗτοι, μὲ τὴν παλλαϊκὴν βοήθειαν καὶ συνεργασίαν μας, νὰ δυνηθοῦν νὰ φέρουν εἰς αἴσιον πέρας τὰ πολύπλοκα καὶ πολυσχιδῆ ὑπουργικὰ των καθήκοντα.

Κατὰ τὴν προσωπικήν μου γνώμην, ἀδέσποτοι φῆμαι τείνουσαι νὰ δημιουργήσουν προστριβὰς καὶ παρεξηγήσεις μεταξὺ Ὑπουργῶν καὶ νὰ διασπάσουν τὴν ἑνότητα καὶ σύμπνοιαν, ἥτις δέον νὰ ἐπικρατῇ μεταξὺ τῶν Μελῶν τῆς Κυβερνήσεως, θὰ πρέπει νὰ καταδικασθοῦν ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς.....

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης δύναται νὰ ἀγορεύσῃ ἀπὸ τῆς θέσεώς του.....

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Λυποῦμαι διότι ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χρ. Μιχαηλίδης πρὶν νὰ ἀκούσῃ τί ἐπρόκειτο νὰ πῶ σήμερον ἦλθε μὲ γραπτὴν ὁμιλίαν παίρνοντας ὡς δεδομένον ὅτι θὰ ἀναφερθῶ εἰς ἀντιδικίαν μεταξὺ τῶν δύο Ὑπουργῶν. Διὰ νὰ τὸ πάρῃ αὐτὸ ὡς δεδομένον σημαίνει ὅτι κάτι πραγματικὰ ὑπάρχει, διαφορετικὰ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προετοιμασθῇ διὰ νὰ ὁμιλήσῃ τόσον ἀναλυτικῶς ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, νομίζω ὅτι ὁ ἀγαπητὸς συνάδελφος κ. Μιχαηλίδης πολὺ ὀλίγην ὑπηρεσίαν προσέφερεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας διὰ τῶν ὅσων εἶπε διότι οὐσιαστικῶς, ἐμμέσως, παρεδέχθη ὅτι λόγῳ τῆς ὑπάρξεως φημῶν περὶ ἀντιδικίας μεταξὺ τῶν δύο Ὑπουργείων, τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἐφάνη ἀπρόθυμον νὰ δώσῃ ἀπόσπασιν. Ἐγὼ πιστεύω ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας δὲν ἐξεκίνησεν ἀπὸ τόσον χαμηλὰ ἐλατήρια. Ἀνεξαρτήτως τῆς μὴ ὑπάρξεως συνεργασίας μεταξὺ τῶν δύο Ὑπουργείων, ἡ εὐχή μας, ἐν πάσῃ περιπτώσει, εἶναι νὰ συνεργασθοῦν ἁρμονικῶς αὐτὰ τὰ δύο Ὑπουργεῖα, διότι τὸ θέμα τῆς παιδείας καὶ τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν εἶναι καθόλου θέμα ἀστεῖον εἰς τὸ ὁποῖον δύνανται νὰ ὑπάρχουν ἀντιδικίαι μεταξὺ Ὑπουργῶν. Ἐδῶ ὑπερέχῃ τὸ θέμα τῆς προστασίας καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς Κύπρου καὶ ὅλοι οἱ ἁρμόδιοι ἔχουν καθῆκον, ὑπεράνω κάθε διαφορᾶς, νὰ φροντίζουν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν καὶ ἐξέλιξιν αὐτῶν τῶν ζητημάτων ἁρμονικῶς καὶ μὲ πλήρη συνεργασίαν. Κάθε δὲ συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν αὐτὴν εἶχε καὶ ἔχει σκοπὸν νὰ ὑποβοηθήσῃ εἰς τὸν τομέα τοῦτον καὶ οὐχὶ νὰ δημιουργήσῃ νέα προβλήματα.

Εὐχαριστῶ.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης ἀνεφέρθη εἰς ἔλλειψιν συνεργασίας μεταξὺ τῶν δύο Ὑπουργείων. Ἐπομένως ἔρχεται μὲ τὴν ὁμιλίαν του νὰ ἐνισχύσῃ τὰς φήμας αἱ ὁποῖαι κυκλοφοροῦν, δυστυχῶς, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς μὴ ἀποσπάσεως τῶν δύο Τεχνολόγων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δύναμαι νὰ εἴπω ἀπὸ τῆς θέσεώς μου εἶναι ὅτι διεπιστώθη, καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου καὶ σήμερον, τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν καλυτέραν καὶ συντομωτέραν λειτουργίαν τοῦ Ἱνστιτούτου. Τὸ Ἱνστιτοῦτον πρόκειται νὰ λειτουργήσῃ, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ οὐσιῶδες γεγονός. Καὶ πρόκειται νὰ λειτουργήσῃ διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Κύπρον, καὶ αὐτὸ ἐν συγκρίσει μὲ Πανεπιστήμια εἰς ἄλλας ξένας χώρας τὰ ὁποῖα ἴσως δὲν ἠδυνήθησαν πέρυσι νὰ λειτουργήσουν κανονικῶς καὶ τὰ ὁποῖα Πανεπιστήμια ἔχουν πολλῶν αἰώνων παράδοσιν. Θὰ ἦτο ἐκπληκτικὸν ἐὰν συγκρίνοντες ἐκεῖνα τὰ Πανεπιστήμια μὲ τὴν προσπάθειαν ἡ ὁποία γίνεται εἰς τὴν Κύπρον διὰ πρώτην φορὰν νὰ ἱδρύσωμεν Ἱνστιτοῦτον δὲν ἐπαρουσιάζοντο ὡρισμέναι δυσκολίαι, αἱ ὁποῖαι εὐτυχῶς ἔχει κατορθωθῆ νὰ ἐπιλυθοῦν καὶ μάλιστα συντόμως, καὶ οἱ φοιτηταὶ καὶ ἡ κοινωνία θὰ ἔχουν τὴν ἱκανοποίησιν ὅτι βαίνομεν πρὸς ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν κατὰ τρόπον ὁμαλόν.

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς συζητήσεως αὐτῆς ποὺ ἤνοιξεν ὁ κ. Δημητριάδης θὰ παρακαλέσω τὴν Βουλὴν νὰ ἐπανανοίξῃ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐδημιουργήθη ὅταν

ἐζητήθη Συμπληρωματικὸς Προϋπολογισμὸς διὰ τὸν διορισμὸν καθηγητῶν τοῦ Τεχνικοῦ Ἰνστιτούτου. Ὅταν συνεζητήθη ἐκεῖνο τὸ Νομοσχέδιον τοῦ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ εἶχα ἐγείρει τὸ θέμα τῆς συζητήσεως εἰδικοῦ νόμου, ὀργανικοῦ νόμου, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἵδρυσιν αὐτοῦ τοῦ Τεχνικοῦ Ἰνστιτούτου. Δυστυχῶς μέχρι σήμερον δὲν ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν Βουλὴν τοιοῦτον Νομοσχέδιον καὶ πολὺ φοβοῦμαι πὼς μερικαὶ ἀνωμαλίαι ποὺ ὑπάρχουν ὀφείλονται εἰς τὴν ἔλλειψιν νομοθεσίας ἡ ὁποία θὰ κατατοπίσῃ καὶ τὴν Βουλὴν καὶ τὸ κοινὸν πῶς εἶναι καὶ πῶς λειτουργεῖ καὶ πῶς θὰ λειτουργήσῃ αὐτὸ τὸ Τεχνικὸν Ἰνστιτοῦτον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἤδη τὸ ἔντιμον Μέλος, ὁ κ. Τουμαζῆς, προέβη εἰς τὰς ἰδίας περίπου παρατηρήσεις κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τὸ τέλος τῆς τελευταίας συνόδου. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία, ἡ ὁποία ἀνέγνωσεν, ὑποτίθεται, τὰς συζητήσεις ποὺ ἔγιναν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ θὰ ἀναγνώσῃ καὶ τὰς σημερινὰς συζητήσεις, θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν σοβαρῶς τὰς ἀπόψεις τοῦ ἐντίμου Μέλους. Πάντως ἡ προσωπική μου γνώμη εἶναι ὅτι δὲν εἴχαμεν τὸ ἀναγκαῖον τεχνικὸν προσωπικὸν διαθέσιμον ἀμέσως διὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος τῆς καθυστερήσεως.

Τὸ δεύτερον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ εἶναι τὸ ἐγγραφὲν θέμα ὑπὸ τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ : «Ἡ ἐμπορία ἐλαιῶν διὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων».

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ ἐγγραφὲν πρὸς συζήτησιν θέμα ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ ὑποβοηθήσῃ καὶ νὰ ὑπογραμμίσῃ τὰς προοπτικὰς ὡς καὶ τὴν δυνατότητα ἐμπορίας ἐλαιῶν διὰ τοῦ προσφάτως συσταθέντος Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων. Διότι εἶναι γεγονὸς μὴ ἐπιδεχόμενον ἀμφισβήτησιν ὅτι ἐκ μόνης τῆς περιοχῆς Κυθραίας ἡ ὁποία καὶ παράγει τὰ 90 περίπου τοῖς ἑκατὸν τῆς παγκυπρίου ἐλαιοκομικῆς παραγωγῆς, ὑπάρχουν ἐφέτος ἀδιάθετοι ἐν ἑκατομμύριον ὀκάδες ἐλαιῶν. Καὶ ὅμως αἱ διαγραφόμεναι προοπτικαὶ ἐμπορίας ἐλαιῶν διὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων εἶναι ἄρισται, δεδομένου βεβαίως ὅτι θὰ ὑπάρξῃ μεθόδευσις τῆς ὅλης προσπαθείας καὶ ὁ ἀναγκαῖος προβληματισμός.

Ἐν πρώτοις ἡ ἀποθήκευσις καὶ ἡ συντήρησις δύνανται νὰ ἀντικρυσθοῦν ἐκ τῶν ἐνόντων καὶ διὰ τῆς μεθοδολογίας τὴν ὁποίαν πλειστάκις ἀνέπτυξαν, παρουσίᾳ καὶ ἐμοῦ, τὰ μέλη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Παγκυπρίου Ὀργανώσεως Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων, τόσον πρὸς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅσον καὶ πρὸς ἄλλους παράγοντας τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου, καὶ εἰδικώτερον, πρὸς τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων.

Ἐκεῖνο ποὺ ἐναπομένει, ἑπομένως, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἶναι ἡ συσκευασία καὶ ἡ ἐξεύρεσις ἐξωτερικῶν ἀγορῶν. Ἀλλὰ καὶ τὸ πρόβλημα τοῦτο, καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἐν πρώτοις τὸ πρῶτο του σκέλος, δύναται νὰ ὑπερκερασθῇ, δεδομένου ὅτι ὁ θαυμάσιος τρόπος συσκευασίας τῶν ἑλληνικῶν ἐλαιῶν ἀποτελεῖ ἐξαίρετον παράδειγμα, τοῦ ὁποίου ἡ παρακολούθησις καὶ ἡ ἀντιγραφὴ δὲν θὰ στοιχίσῃ πέραν τοῦ ποσοῦ ὡρισμένων δεκάδων λιρῶν, ἤτοι τὸ ἀεροπορικὸν εἰσιτήριον τῆς μεταβάσεως ἑνὸς λειτουργοῦ τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων εἰς Ἀθήνας καὶ τὰ ἔξοδα τῆς αὐτόθι παραμονῆς του ἐπὶ ἓν δεκαπενθήμερον. Καὶ τὸ πρόβλημα τῆς συσκευασίας θὰ ἐπιλυθῇ κατὰ τρόπον μόνιμον καὶ ὁριστικόν. Ἀφ' ἧς στιγμῆς τοῦτο ἐπιτευχθῇ διανοίγεται ἐνώπιόν μας εὐρὺ περιθώριον ἐμπορίας τῶν κυπριακῶν ἐλαιῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

'Από σχετικὰς στατιστικὰς πληροφορούμεθα ὅτι οἱ Κύπριοι τοῦ Λονδίνου καταναλίσκουν μόνον εἴκοσι τοῖς ἑκατὸν ἐκ τοῦ συνολικοῦ ὕψους τῆς ἐτησίας καταναλώσεώς των εἰς κυπριακὰς ἐλαίας. 'Από στοιχεῖα τοῦ Συμβουλίου 'Εμπορίας 'Ελαιοκομικῶν Προϊόντων διὰ τὸ ἔτος 1966 προκύπτει ὅτι οἱ Κύπριοι τοῦ Λονδίνου κατηνάλωσαν ὁμοῦ μὲ τὴν 'Αγγλικὴν ἀγορὰν 279 τόννους, ἤτοι 223.000 περίπου ὀκάδες. Τὸ ὑπόλοιπον 80% τῆς καταναλώσεως τοῦ 'Ηνωμένου Βασιλείου προέρχεται ἀπὸ ἱσπανικὰς καὶ ἑλληνικὰς ἐλαίας λόγῳ ἀκριβῶς τοῦ καλυτέρου τρόπου συσκευασίας των. Τοιουτοτρόπως, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀριθμῶν, τὸ πρόβλημα τῆς διαθέσεως τοῦ πλεονάζοντος ἀποθεματικοῦ μας θὰ ἐλύετο, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν πάντοτε ὅτι ἡ ἐπιτόπιος ἐλαιοκομικὴ παραγωγὴ θὰ ἐτύγχανεν ἐπιστημονικῆς συσκευασίας ἐφαμίλλου τῆς ἱσπανικῆς καὶ ἑλληνικῆς, δεδομένου μάλιστα ὅτι ποιοτικῶς καὶ γευστικῶς ἡ κυπριακὴ παραγωγὴ ὑπερτερεῖ αἰσθητῶς. Καὶ τὸ ὅλον θέμα θὰ ἐθεωρεῖτο λῆξαν.

Πέραν τούτου ὅμως πιστεύω βασίμως ὅτι ἡ προσφορὰ δὲν θὰ ἀντεπεκρίνετο πρὸς τὴν ζήτησιν, ἤτοι θὰ παρετηρεῖτο ἀντιστροφὴ τοῦ σημερινοῦ ρυθμοῦ ζητήσεως καὶ προσφορᾶς, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως πάντοτε τῆς ἐπιστημονικῆς συσκευασίας, ἐν ὄψει καὶ γνωστοῦ ὄντος ὅτι οἱ Κύπριοι τοῦ Λονδίνου ἐθίζουν σταδιακῶς μὲν ἀλλὰ σταθερῶς τὴν ἀγγλικὴν οἰκογένειαν εἰς τὴν κατανάλωσιν ἐλαιῶν. 'Εάν, ὡς ἐκ τούτου, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, αἱ Κυπριακαὶ κονσερβοποιημέναι ἐλαῖαι ἦσαν ἐπιστημονικῶς συσκευασμέναι, κατὰ τὸ πρότυπον τῶν ἑλληνικῶν, ἱσπανικῶν, κ.λ.π., δὲν θὰ ἐχρειάζετο μεγάλη δόσις ἐμπορικῆς φαντασίας διὰ νὰ πεισθῇ ὁ οἱοσδήποτε καλόπιστος παρατηρητὴς ὅτι ἡ προσφορὰ τῆς Κυπριακῆς παραγωγῆς δὲν θὰ ἐξήρκει εἰς τὴν ὁλονὲν αὐξανομένην ζήτησιν μιᾶς τεραστίας, ὡς ἡ ἀγγλική, ἀγορᾶς μὲ δεκάδας ἑκατομμυρίων καταναλωτῶν τοῦ κυπριακοῦ προϊόντος. Χρειάζεται, ὅθεν, ἐν κατακλείδι, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, πρὸς ἀντίκρυσιν τοῦ δράματος—διότι περὶ δράματος ἐν τῇ οὐσίᾳ πρόκειται—ἡ διάθεσις ποσοῦ ἑκατὸν περίπου λιρῶν καὶ κάποιος προγραμματισμός. Τίποτε πέραν τούτου. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ἄλλοι ὁλιμηταὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ἡ συζήτησις θεωρεῖται λήξασα.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Κατὰ ἔπος παλαιόν, κύριε Πρόεδρε, ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ συζήτησις γίνεται τὴν ἐπομένην τῆς καταθέσεως τῆς εἰσηγητικῆς ὁμιλίας. 'Επομένως εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ὑπάρξουν καὶ ἄλλοι ὁμιληταὶ οἱ ὁποῖοι δυνατὸν νὰ ὁμιλήσουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει εἰσήγησις ὅπως τὸ θέμα παραμείνῃ πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ ἄλλοι συνάδελφοι θέλουν νὰ ὁμιλήσουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ θέμα παραμένει πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ἡ ὁποία θὰ λάβῃ χώραν τὴν προσεχῆ Πέμπτην, καὶ ὥραν 4ην ἀπογευματινήν, μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1968.

(4) Ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968.

(5) Ὁ περὶ Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων (Ἐκπαίδευσις Ὁδηγῶν) Νόμος τοῦ 1968.

(6) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 11) τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ παραμένει πρὸς περαιτέρω συζήτησιν τὸ θέμα τῆς ἐμπορίας ἐλαιῶν διὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων, τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 7.30 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ Ἁγίου Ἠλία - Γερανίου τῆς ἐπαρχίας Ἀμμοχώστου—Παραχώρησις κυβερνητικῆς γῆς ἐκ τῶν χαμηλῶν δασῶν εἰς γεωργοὺς καὶ κτηνοτρόφους—Ἀποχέτευσις τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων τῶν προερχομένων ἀπὸ ἐργοστάσια καὶ ἀποχετευτικοὺς λάκκους τῆς Λευκωσίας—Τρόπος λήψεως τοῦ «μπωμὲ» κατὰ τὴν παραλαβὴν σταφυλῶν—Τροποποίησις τοῦ περὶ Συνεργατικῶν Ἑταιρειῶν Νόμου—Κυκλοφορία πεπαλαιωμένων ἀστικῶν λεωφορείων εἰς Ἀμμόχωστον —Ἀνεθεώρησις τῆς νομοθεσίας τῆς ἀφορώσης τὴν Ἀρχὴν Ἠλεκτρισμοῦ, κ.λ.π.).

(2) Ἀγορεύσεις, ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 25) τοῦ 1968, τῶν Βουλευτῶν (Μ. Σαββίδης—Λ. Δημητριάδης—Αἰμ. Φράγκος) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τῶν περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικῶν) Κανονισμῶν τοῦ 1968 καὶ ἔγκρισις αὐτῶν.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Ἀναθεώρησις τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων) Νόμου τοῦ 1968, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Χρ. Μιχαηλίδης—Γ. Ποταμίτης—Π. Στυλιανοῦ—Πρόεδρος—Μ. Σαββίδης—Π. Τουμαζῆς—Α. Ζιαρτίδης—Ι. Γιαμάκης—Β. Λυσσαρίδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Συζήτησις ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Χρ. Δημητριάδη ἐγγραφέντος θέματος : «Ἡ καθυστέρησις λειτουργίας τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνικοῦ Ἰνστιτούτου» (Χρ. Δημητριάδης—Προεδρεύων—Χρ. Μιχαηλίδης—Π. Τουμαζῆς).

(6) Ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Π. Στυλιανοῦ ἐπὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐγγραφέντος θέματος : «Ἡ ἐμπορία ἐλαιῶν διὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων».

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 24ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1968

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.45 μ.μ.)

(Ἀρ. 5)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Μαρτίου 1968.

«Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐπὶ ὡρισμένων κυρίων ἀρτηριῶν καὶ εἰδικὰ σὲ σημεῖα ὅπου ὑπάρχουν σχολεῖα, ὅπως εἶναι ἐπὶ τῆς Λεωφόρου Γρίβα Διγενῆ τὰ Γυμνάσια Κύκκου καὶ ἐπὶ τῆς Λεωφόρου Ἁγίου Ἀνδρέου τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Παλλουριωτίσσης, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς ἄλλα παρόμοια μέρη συνέβησαν κατὰ καιροὺς ἀρκετὰ ὀδικὰ δυστυχήματα, μελετᾷ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον τὴν κατασκευὴν ὑπογείων διαβάσεων πρὸς καλυτέραν καὶ ἀσφαλεστέραν ἐξυπηρέτησιν τόσον τῶν μαθητῶν ὅσον καὶ τοῦ κοινοῦ» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ὀκτωβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 7ην Μαρτίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«Τὸ ζήτημα τῆς κατασκευῆς ὑπογείου διαβάσεως ἐπὶ τῆς Λεωφόρου Γρίβα Διγενῆ ἔτυχε μελέτης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ παρελθόν. Τοῦτο παρακολουθεῖται εἰσέτι, ἐὰν δὲ ἀποδειχθῇ ὅτι τοιοῦτο μέτρον ἐπιβάλλεται θὰ ληφθοῦν αἱ δέουσαι ἐνέργειαι.

"Οσον ἀφορᾷ τὴν ὁδὸν Ἁγίου Ἀνδρέου δὲν κρίνεται ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ κατασκευὴ ὑπογείου διαβάσεως ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης καθότι δὲν θεωρεῖται ὅτι ἡ διακίνησις πεζῶν ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ εἶναι τόσον πυκνὴ ὥστε νὰ ἔρχηται εἰς σοβαρὰν καὶ ἐπικίνδυνον ἀντίθεσιν πρὸς τὴν κυκλοφορίαν τροχοφόρων ὀχημάτων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰουλίου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον :

(α) Τὸ ἰσχῦον σύστημα ἐπιχορηγήσεως διὰ τὰς μεθόδους ἀρδεύσεως θεωρεῖται ἱκανοποιητικόν ;

(β) Προτίθεται ἡ Κυβέρνησις νὰ αὐξήσῃ τὸ ὕψος τῆς ἐπιχορηγήσεως δι' ἐφαρμογὴν βελτιωμένου συστήματος ἀρδεύσεως ;

(γ) Ὁ τόκος ἐπὶ τῶν ἐπιχορηγήσεων διὰ σκοποὺς ἀρδεύσεως δὲν θεωρεῖται μᾶλλον ὑψηλός» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ὀκτωβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην Ἰουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη.

«(α) Προφανῶς τὸ ἔντιμον Μέλος ἀναφέρεται εἰς τὸ πενταετὲς Σχέδιον Βελτιώσεως Χρήσεως Ὕδατος. Συμφώνως πρὸς τὸ ἐν λόγῳ Σχέδιον, εἰς τὸν γεωργὸν ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ ἐγκαταστήσῃ βελτιωμένον σύστημα ἀρδεύσεως παραχωρεῖται δάνειον ἀντιπροσωπεῦον 85% τῆς δαπάνης, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀποπληρωτέον ἐπὶ μακροπροθέσμου βάσεως μὲ ἐπιτόκιον πρὸς 4½% ἐτησίως, καὶ ἐπιχορήγησις ἀντιπροσωπεύουσα τὸ ὑπόλοιπον τῆς δαπάνης. Τὸ σύστημα τοῦτο χρηματοδοτήσεως τοῦ Σχεδίου θεωρεῖται ἱκανοποιητικόν.

(β) Ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν δὲν νομίζει ὅτι ὑπάρχουν λόγοι δικαιολογοῦντες τὴν αὔξησιν τοῦ ποσοστοῦ τῆς ἐπιχορηγήσεως.

(γ) Προφανῶς τὸ ἔντιμον Μέλος ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐπιτόκιον ἐπὶ δανείων χορηγουμένων εἰς ἰδιώτας γεωργοὺς συμφώνως πρὸς τὸ ρηθὲν Σχέδιον. Τὸ ἐπιτόκιον τοῦτο, ὡς ἤδη ἐλέχθη, εἶναι 4½%, εἶναι δὲ χαμηλότερον τοῦ ἐπιτοκίου ἐπὶ δανείων χορηγουμένων ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἀναπτύξεως ὑπὸ κοινοτήτων, ἀρδευτικῶν τμημάτων ἢ συνδέσμων καὶ οὕτω καθεξῆς. Συνεπῶς, περαιτέρω μείωσις τοῦ ἐπιτοκίου δὲν θὰ ἦτο δικαιολογημένη».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ πόσον προτίθεται νὰ ἐπανδρώσῃ τὰ Κυβερνητικὰ Νοσοκομεῖα μὲ ἰατροὺς ὡρισμένων εἰδικοτήτων, ὡς καρδιοχειρουργούς, νευροχειρουργοὺς καὶ ἄλλους εἰδικοὺς τοὺς ὁποίους στερεῖται σήμερον ὁ τόπος, πρὸς περίθαλψιν καὶ θεραπείαν ἀσθενῶν, οἱ ὁποῖοι εἴτε ἀναγκάζονται νὰ μεταβαίνωσι πρὸς θεραπείαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὑποβαλλόμενοι εἰς ὑπέρογκα ἔξοδα, εἴτε λόγῳ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν δὲν τυγχάνουσι καταλλήλου εἰδικῆς θεραπείας».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην 'Οκτωβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Υγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 1ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου.

«(α) Τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον Λευκωσίας εἶναι ἐπηνδρωμένον καὶ ἐξωπλισμένον μὲ ὅλας σχεδὸν τὰς εἰδικότητας καὶ μὲ ἄρτιον καὶ σύγχρονον ἐξοπλισμόν. 'Από τοῦ παρελθόντος ἔτους διωρίσθη Νευροχειρουργὸς καὶ ἤρχισε νὰ λειτουργῇ τοιαύτη ὑπηρεσία. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰδικεύθη εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἰατρικὸν καὶ παραϊατρικὸν προσωπικὸν (ἀναισθησιολόγοι, ἀδελφαὶ νοσοκόμοι, κλπ.). 'Επίσης προσελήφθη, ἐπὶ συμβολαίῳ, εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Λευκωσίας εἰδικὸς ἰατρὸς διὰ τὴν χειρουργικὴν τοῦ θώρακος.

(β) Τὸ 'Υπουργεῖον 'Υγείας ἔχει ἐπίσης ἐπανδρώσει καὶ τὰ 'Επαρχιακὰ Νοσοκομεῖα μὲ τὰς βασικὰς εἰδικότητας, ὡς εἶναι ἡ Χειρουργική, ἡ Γυναικολογία - Μαιευτική, ἡ Παιδιατρική, ἡ 'Ακτινολογία κλπ., καὶ ἔχει προγραμματίσει τὴν περαιτέρω ἐπάνδρωσιν τούτων τόσον μὲ εἰδικοὺς ὅσον καὶ ἰατροὺς Γενικῆς 'Ιατρικῆς. Αὐτό, ὅμως, δὲν σημαίνει ὅτι τὸ 'Υπουργεῖον θὰ ἐπανδρώσῃ τὰ 'Επαρχιακὰ Νοσοκομεῖα μὲ ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς εἰδικότητας, καθ' ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἐφικτὸν ἀπὸ ἀπόψεως εἰδικῶν ἰατρῶν, νοσοκομειακοῦ προσωπικοῦ, ἀριθμοῦ κλινῶν κλπ. Καὶ εἰς τὰς πλέον προηγμένας χώρας ἀρκετὰ Νοσοκομεῖα δὲν εἶναι ἐπηνδρωμένα δι' ὅλων τῶν εἰδικοτήτων, ἀλλὰ εἰδικοὶ ἰατροὶ ἐξ ἄλλων Νοσοκομείων τὰ ἐπισκέπτονται περιοδικῶς, εἴτε δι' ἐγχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν αἱ ἀναγκαῖαι δυνατότητες, εἴτε δι' ἐξετάσεις ἐξωτερικῶν ἀσθενῶν.

(γ) 'Η Κυβέρνησις τῆς Δημοκρατίας διαθέτει κατ' ἔτος ἓν ἀρκετὰ σεβαστὸν κονδύλιον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 'Υπουργείου 'Υγείας διὰ τὴν ἀποστολὴν ἀπόρων ἀσθενῶν εἰς χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ θεραπείαν ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ παρασχεθῇ ἐν Κύπρῳ».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην 'Οκτωβρίου 1968.

«Τὸ πρόβλημα τοῦ νεροῦ εἶναι τὸ σοβαρώτερον πρόβλημα διὰ τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἱκανοποιητικὴ λύσις τοῦ προβλήματος δὲν μᾶς προσφέρεται εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων ποῖα εἶναι τὰ βραχυπρόθεσμα καὶ μακροπρόθεσμα σχέδια διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος καὶ κατὰ πόσον ἔχει μελετηθῇ μὲ προοπτικὴν τὸ θέμα τῆς ἀφαλατώσεως, ἡ ὁποία δύναται νὰ λύσῃ ὁριστικῶς καὶ εἰς ἱκανοποιητικὸν βαθμὸν τὸ σοβαρὸν αὐτὸ πρόβλημα ὅταν καταστῇ οἰκονομικῶς συμφέρουσα».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην 'Οκτωβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 1ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Παρομοία 'Ερώτησις ὑπεβλήθη ὑπὸ τοῦ κ. Βουλευτοῦ τὴν 17ην 'Οκτωβρίου 1966, ἀρ. 'Ερωτήσεως Ζ.39, καὶ ἀπηντήθη διὰ τῆς ἐπιστολῆς μου ὑπ' ἀρ. Φακ. 119/62/2 τῆς 29ης Δεκεμβρίου 1966. "Εκτοτε τίποτε τὸ νεώτερον δὲν προσετέθη εἰς ὅσα ἦταν γνωστὰ ἐν σχέσει μὲ τὸ Σχέδιον 'Αφαλατώσεως τοῦ θαλασσίου ὕδατος καὶ τῆς χρησιμοποιήσεώς του διὰ σκοποὺς ἀρδεύσεως. Αἱ τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι τοῦ 'Υπουργείου τούτου ἐν τούτοις ἀνέλαβον τὴν λύσιν τοῦ ὀξέος ὑδατικοῦ προβλήματος διὰ μακροπροθέσμων καὶ βραχυπροθέσμων ἐργασιῶν, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ συνοψισθοῦν ὡς ἀκολούθως :

(α) Μελέτη μετὰ τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν τῶν ὑπογείων ὑδατίνων πόρων τῆς Κύπρου.

(β) Γενικὴ μελέτη τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς Κύπρου καὶ τῆς χρήσεώς των ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, ἡ ὁποία θὰ ἀποπερατωθῇ ἐντὸς τοῦ 1970.

(γ) Τὴν κατασκευὴν πολλῶν ὑδατικῶν ἔργων κατ' ἔτος καὶ τὴν παροχὴν ἐπιπροσθέτου ὕδατος εἰς πολλὰς περιοχάς.

(δ) Τὴν τροποποίησιν καὶ τὴν θέσπισιν Νομοθεσιῶν ἐν σχέσει μὲ τὴν ὑδατικὴν ἀνάπτυξιν ὡς π.χ. τὴν πρόσφατον θέσπισιν τοῦ περὶ Ὑδατοπρομηθείας (Εἰδικὰ Μέτρα) Νόμου, καὶ

(ε) Τὴν ἐφαρμογὴν βελτιωμένων μεθόδων ἀρδεύσεως καὶ τὴν ὑποβοήθησιν τῶν ἐνδιαφερομένων εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν βελτιωμένων σχεδίων διὰ τῆς παροχῆς τῆς τεχνικῆς συμβουλῆς, ἐπιδοτήσεων καὶ δανείων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοιούτων σχεδίων πρὸς ἀποφυγὴν τῆς σπατάλης τοῦ πολυτίμου ὕδατος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Τὸ ὑδατικὸν πρόβλημα ὀξύνεται συνεχῶς καὶ ἀγροτικαὶ περιοχαὶ αἱ ὁποῖαι ἐδημιούργησαν καλλιεργείας καὶ ηὔξησαν τὸ χαμηλόν τους εἰσόδημα κινδυνεύουν σήμερον νὰ καταστραφοῦν λόγῳ ἐξαντλήσεως τῶν ὑπογείων ὑδάτων, γεωργικαὶ δὲ οἰκογένειαι διαφόρων περιοχῶν εὑρίσκονται εἰς ἀπόγνωσιν διὰ τὸ μέλλον των.

Ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ σοβαροῦ τούτου προβλήματος, τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ εἰσοδήματος τῆς γεωργικῆς οἰκογενείας, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν διασφάλισιν τοῦ ἐπαγγέλματός των» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Ὀκτωβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι εἰς τὰ τρία κύρια ὑδροφόρα στρώματα τῆς Κύπρου, ἤτοι τῆς Δυτικῆς Μεσαορίας, τῆς Νοτιοανατολικῆς Μεσαορίας καὶ τῆς περιοχῆς Ἀκρωτηρίου (Λεμεσοῦ), ἡ πτῶσις τῆς στάθμης τῶν ὑπογείων ὑδάτων ἐξακολουθεῖ, ἕνεκεν τῆς ἀνεξελέγκτου ἐκμεταλλεύσεως τῶν διατρήσεων. Τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἐλπίζει ὅτι τὸ ὑδατικὸν πρόβλημα εἰς τὴν δυτικὴν Μεσαορίαν καὶ τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀκρωτηρίου θὰ ἀντιμετωπισθῇ διὰ τῆς κατασκευῆς ὑδατικῶν ἔργων καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν προνοιῶν τοῦ περὶ Ὑδατοπρομηθείας (Εἰδικῶν Μέτρων) Νόμου.

Τὸ πρόβλημα τῆς Νοτιοανατολικῆς Μεσαορίας εἶναι πολὺ ὀξύτερον ἕνεκεν τῆς πτωχείας τοῦ ὑδατοστρώματος, τῆς τεραστίας ὑπεραντλήσεως καὶ τῶν ἐλαχίστων δυνατοτήτων περαιτέρω ἐμπλουτισμοῦ τῆς περιοχῆς λόγῳ μικρᾶς παροχῆς καὶ γεωλογικῆς ἰδιοτυπίας. Εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην σχετικὴ ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος δύναται μόνον νὰ πραγματοποιηθῇ διὰ τῆς μειώσεως τῆς ἀρδευομένης ἐκτάσεως καὶ δικαίας κατανομῆς τῶν διαθεσίμων ποσοτήτων ὕδατος. Πρὸς τοῦτο, ἀνελήφθη, ἐν συνεργασίᾳ μεθ' ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων Κυβερνητικῶν Ὑπηρεσιῶν, ἐφαρμογὴ τοῦ σχεδίου περικοπῆς τῶν καλλιεργειῶν, ἵνα μὴ καταστραφῇ ὁλοσχερῶς ἡ γεωργικὴ δραστηριότης τῆς περιοχῆς. Εἰς τὸ ὑπὸ μελέτην σχέδιον θὰ ληφθῇ κάθε πρόνοια ἵνα μὴ ἐπηρεασθοῦν εἰς σοβαρὸν βαθμὸν αἱ δραστηριότητες τῶν πραγματικῶν γεωργῶν. Διὰ νὰ ὑποβοηθηθῇ ἡ ἐφαρμογὴ ὡρισμένων ἀναγκαίων μέτρων εἰς τὴν περιοχήν, ἔγιναν εἰδικαὶ γεωργοοικονομικαὶ μελέται καὶ θὰ τοποθετηθῇ Γεωργικὸς Λειτουργὸς εἰς τὴν

ἐπηρεαζομένην περιοχὴν διὰ νὰ ὑποβοηθήσῃ τὰς ἐνεργείας τῶν ἐνδιαφερομένων μὲ σκοπὸν τὴν ἀπάμβλυνσιν τῶν ὀξέων προβλημάτων τὰ ὁποῖα παρουσιάζονται. Θὰ ἐνθαρρυνθῇ ἡ μικτὴ γεωργία — κτηνοτροφία καὶ ἐπιπροσθέτως ἡ ἀνάπτυξις μικρῶν βιομηχανιῶν εἰς τὴν περιοχὴν αἱ ὁποῖαι θὰ σχετίζωνται μὲ τὴν γεωργίαν.

2. Τὰ ληφθησόμενα μέτρα θὰ συμπεριλαμβάνουν καὶ περικοπὴν τῶν σήμερον γενομένων φυτειῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐλήφθησαν αἱ ἀκόλουθοι ἀποφάσεις :

(α) Νὰ δοθῇ ἡ ἀναγκαία ποσότης ὕδατος διὰ τὴν ἄρδευσιν τῶν ἐσπεριδοειδῶν, τὰ ὁποῖα νομίμως ἐφυτεύθησαν, ἐξαιρουμένων φυτειῶν αἱ ὁποῖαι κατόπιν ἐξετάσεως θὰ εὑρεθῇ ὅτι ἐφυτεύθησαν εἰς ἀκατάλληλον ἔδαφος.

(β) Αἱ φυτεῖαι ἐαρινῶν πατατῶν νὰ περικοποῦν περίπου 25%.

(γ) Αἱ φυτεῖαι φθινοπωρινῶν πατατῶν νὰ περικοποῦν 50—75%, ἐκτὸς ἐὰν αἱ βροχαὶ τοῦ ἐπὶ θύραις χειμῶνος εἶναι ἐνθαρρυντικαί.

(δ) Νὰ ἐνθαρρυνθοῦν αἱ πρώϊμοι φυτεῖαι τοματῶν, αἱ δὲ ὄψιμοι νὰ περικοποῦν μεταξὺ 20—30%.

(ε) Νὰ ἐνθαρρυνθοῦν τὰ πρώϊμα πεπονοειδῆ.

(στ) Αἱ φυτεῖαι λαχανικῶν νὰ περικοποῦν 20%.

(ζ) Αἱ φυτεῖαι τῶν ἀγκινάρων νὰ περικοποῦν μέχρι 50% καὶ νὰ μὴ γίνουν νέαι φυτεῖαι.

(η) Νὰ περικοποῦν αἱ φυτεῖαι κολοκασιοῦ μέχρι 75% ἢ καὶ τελείως.

(θ) Νὰ περικοποῦν αἱ διάφοροι φυτεῖαι μεταξὺ 10—20% ἀναλόγως προσώπου καὶ περιοχῆς.

Ἐν σχέσει μὲ τὰ ἄτομα τὰ ὁποῖα θὰ ἐπηρεάζωνται, θὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν τὰ ἀκόλουθα κριτήρια :

(α) Γενικὴ κατάστασις τοῦ αἰτητοῦ.

(β) Ἀριθμὸς καὶ ἡλικία τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του.

(γ) Βαθμὸς ἐξαρτήσεως τοῦ γεωργοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του ἐκ τοῦ γεωργικοῦ ἐπαγγέλματος.

(δ) Εἰς τὰς φυτείας ἐσπεριδοειδῶν θὰ παραχωρῆται ὕδωρ μόνον ὅταν ἡ ἄρδευσις γίνεται μετὰ βελτιωμένων σχεδίων ἀρδεύσεως καὶ εἰς ὅλας τὰς μονίμους καλλιεργείας δὲν θὰ παραχωρῆται ὕδωρ δι' ἄρδευσιν ἄλλων καλλιεργειῶν ἐντὸς τοῦ ἰδίου κτήματος, ἐκτὸς εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις, ἀναλόγως τῆς καταστάσεως τοῦ γεωργοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Δι' ἐρωτήσεώς μου πρὸς Ὑμᾶς ἡμερομηνίας 29ης Ὀκτωβρίου 1966 εἰσηγούμην τὴν μελέτην δι' ἵδρυσιν Ἀνωτέρας Τριταξίου Σχολῆς Μέσης Παιδείας εἰς τὴν κοινότητα Σαλαμιοῦς πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν μιᾶς μεγάλης ἀγροτικῆς περιοχῆς. Δι' ἀπαντήσεώς σας ἡμερομηνίας 11ης Νοεμβρίου 1966 μὲ ἐπληροφορήσατε, μεταξὺ ἄλλων, ὅτι ἡ περίπτωσις Σαλαμιοῦς εἶχε μελετηθῇ προκαταρκτικῶς.

Θὰ ἐπεθύμουν ὅπως μὲ πληροφορήσετε σχετικῶς πρὸς τὸ ἄνω ἐκκρεμοῦν θέμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ ὅλον ζήτημα, νοουμένου ὅτι ἔχει παρέλθει διετία ἔκτοτε καὶ ἡ ἵδρυσις μιᾶς τοιαύτης Σχολῆς εἰς Σαλαμιοῦν καθίσταται πλέον ἡ ἐπιτακτική».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν 'Οκτωβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη.

«'Εκ προκαταρκτικῆς μελέτης γενομένης ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου δὲν φαίνεται ὅτι ἡ Σαλαμιοῦ δύναται, ἐπὶ τοῦ παρόντος τοὐλάχιστον, νὰ ἔχῃ προτεραιότητα δι' ἵδρυσιν τριταξίου Γυμνασίου ἐν αὐτῇ. Τὸ θέμα θὰ ἐπανεξετασθῇ ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως μέχρι τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην 'Οκτωβρίου 1968.

«Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ γεωργία ἀποτελεῖ τὴν κατ' ἐξοχὴν βάσιν τῆς ὅλης ἐθνικῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου, ἔχει χαραχθῇ γεωργικὴ πολιτικὴ ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς ὅλης δημοσιονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως ἀποβλέπουσα εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῆς γεωργικῆς τάξεως, τὴν ἄνοδον καὶ βελτίωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου ταύτης καὶ τὴν δικαιοτέραν κατανομὴν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος πρὸς ὄφελος τῶν ἀγροτῶν ;

'Εν τοιαύτῃ περιπτώσει ποία ἡ τοιαύτη πολιτικὴ καὶ ποῖοι οἱ συγκεκριμένοι στόχοι ταύτης καὶ διὰ τίνων μέσων προγραμματίζεται ἡ ἐπιτυχία τῶν στόχων αὐτῶν» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην 'Οκτωβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη.

«'Η ἀγροτικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις εἶναι λίαν σαφὴς καὶ συγκεκριμένη, σκοπὸν ἔχει τὴν αὔξησιν τοῦ εἰσοδήματος τῶν γεωργοκτηνοτρόφων καὶ κατ' ἐπέκτασιν τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ των ἐπιπέδου. 'Η ἐπίτευξις τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ ἐπιδιώκεται διὰ προγραμματισμένων σχεδίων ἀναφερομένων ἐν περιλήψει εἰς τὰς σελίδας 63–138 τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος 'Αναπτύξεως, τὸ ὁποῖον πάντες οἱ Βουλευταὶ κατέχουσι.

Παρ' ὅλον ὅτι εἰς τὰ περιωρισμένα πλαίσια μιᾶς ἀπαντήσεως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτεθοῦν λεπτομερῶς τὰ προαναφερθέντα σχέδια καὶ στόχοι, ἐν τούτοις τὸ 'Υπουργεῖον Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων δράττεται τῆς εὐκαιρίας νὰ προσδιορίσῃ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τοὺς τεθέντας στόχους τῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως.

Α. Μακροπρόθεσμοι Στόχοι

Αὔξησις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, συγκέντρωσις κτημοσύνης δι' ἀναδασμοῦ καὶ εἰ δυνατὸν αὔξησις τοῦ ἀγροτικοῦ κλήρου ὥστε νὰ καταστῇ βιώσιμος, ἀνάπτυξις, διατήρησις τῶν ὑδατίνων πόρων καὶ καλυτέρα χρῆσις ὕδατος, ἀναδιάρθρωσις τῶν καλλιεργειῶν εἰς πλέον ἀμειπτικὰς τοιαύτας, αὔξησις τῆς παραγωγῆς ζωϊκῶν προϊόντων, ἐνθάρρυνσις τῆς μικτῆς γεωργίας — κτηνοτροφίας, υἱοθέτησις ὀρθολογιστικῆς μορφῆς ἐπιδοτήσεων, καλυτέρα διάθεσις γεωργοκτηνοτροφικῶν προϊόντων μέσῳ τῶν Συμβουλίων 'Εμπορίας τοιούτων προϊόντων, ἐνθάρρυνσις τῆς μηχανοποιήσεως τῶν καλλιεργειῶν ἐπὶ ὀρθολογιστικῆς καὶ γεωργοοικονομικῆς βάσεως κλπ.

Β. Βραχυπρόθεσμοι Στόχοι

Ὁ κατωτέρω συγκριτικὸς Πίναξ δεικνύει τὴν εἰς τιμὰς αὔξησιν τῆς παραγωγῆς ἥτις, βάσει τῶν ὑφισταμένων δεδομένων, θὰ ἐπιτευχθῇ ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ Πρώτου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως (1966) μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως (1971) :

	1966	1971
Φυτικὴ παραγωγὴ	£24.7 ἑκατ.	£36.6 ἑκατ.
Ζωϊκὴ παραγωγὴ	£11.2 ἑκατ.	£17.7 ἑκατ.
Ἄλλη παραγωγὴ	£ 3.2 ἑκατ.	£ 4.3 ἑκατ.
Ὁλικὸν	£39.1 ἑκατ.	£58.6 ἑκατ.

Ἡ ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσα αὔξησις θὰ πραγματοποιηθῇ διὰ τῶν ἀκολούθων μέσων :

Τὴν μηχανοποίησιν τῆς καλλιεργείας καὶ συγκομιδῆς γεωργικῶν προϊόντων ὡς αἱ πατάται, αἱ σταφυλαί, τὰ καρότται, αἱ ἐλαῖαι, τὰ ἐσπεριδοειδῆ κλπ., τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, τὴν ἐπιμόρφωσιν τῶν γεωργοκτηνοτρόφων, τὴν δραστηριοποίησιν τῆς ὑπηρεσίας τῶν γεωργικῶν ἐφαρμογῶν, τὴν αὔξησιν τῆς ἐκτάσεως τῆς ἀρδευσίμου γῆς, τὴν διάθεσιν κρατικῶν γαιῶν πρὸς τοὺς γεωργοκτηνοτρόφους, τὸν ἀναδασμὸν τῆς γῆς, τὴν κατάργησιν τῆς ἀγραναπαύσεως, τὴν χρῆσιν τῆς καφκάλλας γῆς, τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ξηρικῶν καλλιεργειῶν καὶ τῆς μικτῆς γεωργίας — κτηνοτροφίας, τὸν ἔλεγχον τῆς ὑπεραντλήσεως καὶ τὴν καλυτέραν χρῆσιν ὕδατος, τὴν εἰσαγωγὴν νέων καλλιεργειῶν μὴ ἐπηρεαζομένων ἐκ τῆς ἀρδεύσεως δι' ὑφαλμύρων ὑδάτων, τὴν ὀρθολογιστικὴν χρῆσιν λιπασμάτων, τὴν καταπολέμησιν τῶν φυτονόσων, τὴν διατήρησιν τῆς βιολογικῆς ἰσορροπίας, τὴν παραγωγὴν βελτιωμένων σπόρων καὶ φυτῶν, τὴν ἐμπορίαν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, τὴν παροχὴν ἐπιχορηγήσεων πρὸς συγκράτησιν τῶν τιμῶν, τὴν παροχὴν πιστώσεων, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς παραγώγων, τὴν ἐνίσχυσιν τῶν Κτηνιατρικῶν Ὑπηρεσιῶν πρὸς καταπολέμησιν τῶν ζωονόσων, τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δασῶν τόσον διὰ σκοποὺς ξυλείας ὅσον καὶ διὰ τουριστικοὺς σκοπούς, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἁλιείας κλπ.

Συναφῶς ἀναφέρεται ὅτι τὰ ἀνωτέρω σχέδια καὶ στόχοι ἐτέθησαν ὑπ' ὄψιν τῶν Ἀγροτικῶν Ὀργανώσεων καὶ διηρευνήθησαν αἱ ἀπόψεις των μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν βελτίωσιν εἰ δυνατὸν τοῦ ὁλοκληρωμένου σχεδίου Ἀναπτύξεως, ὁμοφώνως δὲ αἱ ἐν λόγῳ ὀργανώσεις ἐνέκριναν τὰ ἀναφερθέντα σχέδια καὶ τοὺς ἀναζητουμένους δι' αὐτῶν στόχους.

Λυπούμεθα διότι δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς μίαν ἀπάντησιν νὰ ἐπεκταθῶμεν περισσότερον, δυνάμεθα ὅμως νὰ θέσωμεν εἰς τὴν διάθεσιν οἱουδήποτε ἐντίμου μέλους τῆς Βουλῆς πάντα τὰ σχέδια ἀναπτύξεως τοῦ Ὑπουργείου ἐν ἐκτάσει, ἐὰν δὲ ἐκ τῆς μελέτης προκύψουν ἐποικοδομητικαὶ εἰσηγήσεις, εὐχαρίστως τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας θὰ τὰς μελετήσῃ καὶ ἐὰν ἀποδειχθοῦν ὠφέλιμοι θὰ τὰς υἱοθετήσῃ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ περὶ ψυχοπαθῶν ἰσχύουσα νομοθεσία θεωρεῖται εἰς πλείστας ὅσας περιπτώσεις καὶ διατάξεις της πεπαλαιωμένη καὶ οὐσιαστικῶς ἀναχρονιστική, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν καὶ πότε σκοπεύῃ νὰ καταθέσῃ πρὸς τὸ Σῶμα σχετικὸν τροποποιητικὸν νομοσχέδιον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν τόπον νὰ ἀποκτήσῃ σύγχρονον — ὡς συνέβη καὶ ἀπὸ ἀπόψεως κτιριακοῦ συγκροτήματος καὶ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἱδρύματος — καὶ Εὐρωπαϊκοῦ ἐπιπέδου νομοθεσίαν».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν 'Οκτωβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Υγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«'Από καιροῦ συνεστήθη ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου 'Υγείας καὶ Δικαιοσύνης εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν 'Υπουργείων 'Υγείας καὶ Δικαιοσύνης, τοῦ Γραφείου τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας, τῶν Δικαστηρίων καὶ τοῦ Τμήματος 'Ιατρικῶν 'Υπηρεσιῶν, ἥτις μελετᾷ τὴν ὑφισταμένην περὶ Ψυχασθενῶν Νομοθεσίαν μὲ σκοπὸν τὴν τροποποίησίν της οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ σύγχρονος πρὸς τὰς ἐπικρατούσας περὶ Ψυχασθενῶν ἀντιλήψεις. Σχετικὸν τροποποιητικὸν νομοσχέδιον θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν εὐθὺς ὡς ἡ ἐν λόγῳ ἐπιτροπὴ συμπληρώσει τὸ ἔργον της».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην 'Οκτωβρίου 1968.

«Ποῖος ὁ ἀριθμὸς τῶν Κυπρίων φοιτητῶν εἰς τὴν 'Αγγλίαν, πόσοι ἐξ αὐτῶν ἔχουν ὑποτροφίαν ἐκ Κυπριακῶν πηγῶν ἢ λαμβάνουν καθ' οἱονδήποτε τρόπον οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν ἐκ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως καὶ βάσει ποίων κριτηρίων. Περαιτέρω, ἐν ὄψει τῆς αὐξήσεως τῶν διδάκτρων εἰς 'Αγγλίαν καὶ γενικῶς τῶν δυσκόλων συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας διαβιοῖ καὶ σπουδάζει ἡ καταπληκτικὴ πλειοψηφία τῶν Κυπρίων φοιτητῶν εἰς 'Αγγλίαν, ποῖα ἐπείγοντα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῶν ἄλλων δυσκολιῶν τούτων» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην 'Οκτωβρίου 1968.

«'Εν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ πλανοδιοπώλησις ἐν Λευκωσίᾳ ἐπετράπη ὑπὸ τοῦ Δήμου εἰς σημαντικὸν ἀριθμὸν ἀτόμων, τῶν ὁποίων ἔκτοτε τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο κατέστη ἐπὶ ἔτη τὸ ἀποκλειστικὸν βιοποριστικὸν των ἐπάγγελμα, καὶ δεδομένης τῆς παραλλήλου — εὐγενοῦς κατὰ τὰ ἄλλα — προσπαθείας τοῦ Δήμου πρὸς ἐκσυγχρονισμὸν τῆς πρωτευούσης, μὲ ἀποτέλεσμα ὁ Δῆμος νὰ περιορίζῃ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος τὰ περιθώρια πλανοδιοπωλήσεως εἰς τὰς κυριωτέρας ὁδούς, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους (ὡς ἐφέτος), καθ' ὃ ἐξεχωρήθησαν, καὶ δὴ ἐπὶ πληρωμῇ, ἄδειαι πλανοδιοπωλήσεως διὰ τὸ τρέχον ἔτος — ὡς καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι καθημερινῶς καὶ νέαι ἄδειαι πλανοδιοπωλήσεως ἐκχωροῦνται — (ἐλλείψει ἀπαγορευτικῆς νομοθεσίας ἢ διατάξεως), μὲ ἀποτέλεσμα τὸ ὅλον πρόβλημα νὰ δυσχεραίνεται καὶ νὰ περιπλέκεται, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλήν :

(α) 'Εὰν σκοπεύῃ νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ἔκδοσιν νέων ἀδειῶν πλανοδιοπωλήσεως ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, οὕτως ὥστε τὸ ἐπάγγελμα σταδιακῶς νὰ ἐκλείψῃ ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς αἰσθητικῆς ἐμφανίσεως τῆς πόλεως ἀφ' ἑνός, καὶ πρὸς σταδιακὸν τερματισμὸν τῆς παρούσης ἀνωμάλου καταστάσεως ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν πλανοδιοπωλῶν, ἀφ' ἑτέρου, καὶ

(β) ἐὰν σκοπεύῃ νὰ προωθήσῃ τὸ ὅλον θέμα διὰ τῆς ὡς ἄνω διαδικασίας, διὰ τῆς τροποποιήσεως ἐν ἀνάγκῃ τῆς κειμένης νομοθεσίας».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην 'Οκτωβρίου 1968.

«Τὴν 11ην Φεβρουαρίου 1968 ἡ 'Εθνικὴ Φρουρὰ συνέλαβε εἰς τὴν περιοχὴν Ξυλοφάγου ὁμάδα ἀτόμων κομμουνιστικῶν φρονημάτων, εἰς τὴν κατοχὴν τῶν ὁποίων ἀνευρέθησαν αὐτόματα ὁπλοπολυβόλα.

Ἐναντίον πέντε προσώπων ἐκ τῆς ὡς ἄνω ὁμάδος προσήφθη κατηγορία ἐπὶ κατοχῇ ὁπλοπολυβόλων, καὶ ἡ ὑπόθεσις παρεπέμφθη εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον.

Τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1968, ἡμέραν ἐκδικάσεως τῆς ὡς ἄνω ὑποθέσεως, ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κατέθεσεν εἰς τὸ Δικαστήριον διάταγμα ἀναστολῆς τῆς ποινικῆς διώξεως τῶν κατηγορουμένων, καὶ τὰ ὡς ἄνω ἄτομα ἀφέθησαν ἐλεύθερα.

Ἐρωτῶ τὴν ἔντιμον Ὑπουργὸν Δικαιοσύνης νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ κατ' ἐπέκτασιν τὸν Κυπριακὸν λαὸν τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ὥθησαν τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα νὰ ἀνακόψῃ τὸν ροῦν τῆς Δικαιοσύνης».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ κατ' ἐπέκτασιν τὸν Κυπριακὸν λαὸν ἐὰν ἔγιναν ἔρευναι ἐπὶ τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ πόρισμα τῆς ὑποθέσεως «Παναγούλη» καταγγελίας ὅτι ὁ Βουλευτὴς κ. Β. Λυσσαρίδης καὶ ἄλλοι Κύπριοι ἀπέκρυβαν τὸν Παναγούλην ἐνῶ οὗτος κατεζητεῖτο ἐπισήμως ὑπὸ τῶν Κυπριακῶν Ἀρχῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Παρακαλῶ τὸν Ἔντιμον Ὑπουργὸν Ἐξωτερικῶν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ κατ' ἐπέκτασιν τὸν Κυπριακὸν λαόν :

(α) Διατὶ ἀνεκλήθη, πρὸ μηνὸς περίπου, ὁ ἐν Ἀθήναις νομικὸς σύμβουλος τῆς Κυπριακῆς Πρεσβείας κ. Ἄκης Ἰακώβου ;

(β) Ἐὰν ἦτο ἐν γνώσει του ὅτι ὁ διπλωματικὸς σάκκος ἐχρησιμοποιεῖτο συστηματικῶς καὶ κατ' ἐπανάληψιν διὰ τὴν μεταφορὰν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν — πιθανῶς χορηγηθεισῶν ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος — καὶ

(γ) ποῖος ἦτο ὁ Β. Χριστοδούλου, ὁ ὁποῖος ἀναφέρεται εἰς τὸ πόρισμα ὡς ὁ παραλήπτης τοῦ περιεχομένου τοῦ διπλωματικοῦ σάκκου» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Τὰ χωρία Ἅγιος Δημήτριος καὶ Παλαιόμυλος πρὸ πολλοῦ ὑπέβαλαν αἰτήσεις πρὸς τοὺς ἁρμοδίους διὰ τὴν κατασκευὴν μιᾶς ἀγροτικῆς ὁδοῦ συνολικῆς δαπάνης £1.500, ἥτις θὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς τῶν φρούτων των καὶ ἐπὶ πλέον θὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς περιοχῆς. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἐν λόγῳ χωρία τυγχάνουν πολὺ πτωχά, ἡ ὁλικὴ δαπάνη διὰ τὴν κατασκευήν της εἶναι δίκαιον νὰ καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπειδὴ ἐκφράζονται παράπονα ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ χωρίων ὅτι ἐκαθυστέρησεν ἡ κατασκευὴ τῆς ἐν λόγῳ ἀγροτικῆς ὁδοῦ, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ κατασκευὴ τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ θὰ γίνῃ ἐντὸς τοῦ 1969».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Τὰ ἀκόλουθα 22 χωρία τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ἤτοι : Ἀπαισιά, Ἀψιοῦ, Ἀσγάτα, Ἅγιος Ἀθανάσιος, Ἅγιος Τύχων, Δωρά, Κελλάκι, Κολόσσι, Λάνια, Λεμύθου, Λιμνάτι, Μανδριά, Μονή, Μουτταγιάκα, Πελένδρι, Πραστειὸν (Αὐδήμου), Φοινί, Συλίκου, Τραχώνι, Βάσα (Κοιλανίου), Ὕψωνας καὶ Ζακάκι, ἔχουν ἀπόλυτον ἀνάγκην βελτιώσεως τῶν ἐντὸς τῶν χωρίων ὁδῶν των καὶ ἡ συνολικὴ δαπάνη διὰ τὰς ὡς ἄνω βελτιώσεις ἀνέρχεται εἰς £46.900, ἐξ ὧν £23.500 θὰ δοθοῦν ὡς δάνειον εἰς τὰ ἐν λόγῳ χωρία, ποσὸν δὲ £23.200 ἀποτελεῖ Κυβερνητικὴν βοήθειαν.

Ἐπειδὴ αἱ βελτιώσεις τῶν ὡς ἄνω ὁδῶν θεωροῦνται ἐπειγούσης φύσεως ὑπὸ τῶν κατοίκων των, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήση τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον θὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Οἱ γεωργοί, κάτοχοι τῆς ὑπ' αὐτῶν καλλιεργουμένης γῆς, πληρώνουν κατ' ἔτος τὸν κτηματικὸν φόρον δι' αὐτὴν τὴν γῆν, τόσον εἰς τὰ δημαρχούμενα ἀγροτικὰ κέντρα, ὅσον καὶ εἰς τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως τῶν χωρίων.

Νοουμένου ὅτι ὁ κτηματικὸς φόρος τῆς γῆς τῶν γεωργῶν, εἶναι φορολογία τοῦ κεφαλαίου των, πῶς ἀπαιτεῖται ἀπὸ αὐτοὺς καὶ φόρος εἰσοδήματος, ἐνῶ οὐδενὸς ἄλλου ἐπαγγέλματος ἢ ἐπιχειρήσεως φορολογεῖται τὸ κεφάλαιον, ἀλλὰ τὸ εἰσόδημα ;

Καὶ πῶς δικαιολογεῖται αὐτὴ ἡ διπλῆ φορολογία τῶν γεωργῶν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου των, καὶ ἐπιπροσθέτως τοῦ ἐξ αὐτοῦ εἰσοδήματός των ;

Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ μᾶς δώσῃ μίαν ἀπάντησιν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω, καὶ εἰ δυνατὸν συντόμως, διὰ νὰ ἐνημερωθῶμεν τόσον ἡμεῖς ὅσον καὶ ὁλόκληρος ἡ Βουλή».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Αἱ κοινότητες ὅλων τῶν χωρίων τῆς Πιτσιλλιᾶς ἐκφράζουν ἀφ' ἑνὸς τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὴν εὐαρέσκειάν των πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ὑπὸ κατασκευὴν ὁδικὴν ἀρτηρίαν Λεμεσοῦ — Ἀγροῦ ἡ ὁποία πολλαπλῶς θὰ ἐξυπηρετήση ὅλα τὰ χωρία τῆς περιοχῆς.

Αἱ ἐνδιαφερόμεναι κοινότητες ἐπανειλημμένως ἔθεσαν εἰς τοὺς ἁρμοδίους τὸ εὔλογον αἴτημά των ὅπως ἀπὸ τῆς Ζωοπηγῆς μέχρι Ἀγροῦ γίνουν σχέδια κατασκευῆς τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ μὲ καλυτέραν τῆς παρούσης εὐθυγράμμισιν καὶ διαπλάτυνσιν, ἐν τούτοις ὅμως μέχρι σήμερον τὸ ὡς ἄνω αἴτημα παραμένει ἄνευ ἱκανοποιήσεως.

Παρακαλῶ τὸν Ἔντιμον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήση τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον εἶναι διατεθειμένος νὰ δώσῃ ὁδηγίας ὅπως τὸ ὡς ἄνω ὑπόλοιπον μέρος τοῦ δρόμου μέχρις Ἀγροῦ κατασκευασθῇ ἐπὶ τῇ βάσει σχεδίων μὲ καλυτέραν εὐθυγράμμισιν καὶ διαπλάτυνσιν τῆς παρούσης».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Παρακαλεῖται ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκεται τὸ ζήτημα τῆς κατασκευῆς λιμένος εἰς Λεμεσὸν καὶ πότε, ἐπὶ τέλους, θὰ ἀρχίσῃ ἡ κατασκευὴ τούτου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ἡ κοινότης τῆς Λάνιας ἀπὸ καιροῦ ὑπέβαλεν αἴτημα διὰ τὴν κατασκευὴν φράγματος πρὸς ἄρδευσιν καὶ ἀξιοποίησιν ἀρκετὰ μεγάλων ἐκτάσεων γῆς.

Τὸ αἴτημα τοῦτο παραμένει ἀνικανοποίητον παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἁρμόδιοι ἀνεγνώρισαν τὸ δίκαιον ἔρεισμα τούτου.

Παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ ἀπαντήσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ μελέτη καὶ πρόθεσις νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ὡς ἄνω αἴτημα καί, ἐὰν ναί, πότε».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ πόσα ἔτη θὰ μελετᾶται ἀκόμη τὸ σχέδιον κατασκευῆς φράγματος εἰς τὸν ποταμὸν Κούρρην τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι τὸ ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας Κυπριακῶν Σπουδῶν συγκροτούμενον τὸν προσεχῆ Ἀπρίλιον Α΄ Διεθνὲς Κυπρολογικὸν Συνέδριον θὰ ἀποτελέσῃ, κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν, ἀποφασιστικὸν σταθμὸν εἰς τὰς Κυπρολογικὰς ἐρεύνας, μὲ εὐμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς πορείας τῆς νήσου, ὡς καὶ τῆς ἐθνικῆς της ὑποθέσεως — διὰ τὰ ὁποῖα ἡ Ἑταιρεία Κυπριακῶν Σπουδῶν εἶναι ἀξία πάσης τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης, ἐπιπροσθέτως καὶ παραλλήλως πρὸς τὴν ἄλλην ἀξιόλογον ἐπιστημονικὴν καὶ ἐθνικὴν δρᾶσιν της, — παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς τὰ ἀκόλουθα :

(1) Δὲν θὰ ἦτο ἰδεωδέστερον ὅπως ἡ θαυμασία αὐτὴ κατὰ τὰ ἄλλα πρωτοβουλία τῆς Ἑταιρείας Κυπριακῶν Σπουδῶν ἀνετίθετο εἰς τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν, δεδομένου ὅτι καὶ ὁ προϊστάμενος τοῦ Κέντρου ἁρμόδιος Ὑπουργός, τυγχάνει νὰ εἶναι καὶ ὁ πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας ;

(2) Δὲν νομίζει τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι παρὰ τὸ διεθνῶς ὑψηλὸν κῦρος τῆς Ἑταιρείας Κυπριακῶν Σπουδῶν, ἡ ἀνάθεσις τῆς διεξαγωγῆς τοῦ Συνεδρίου εἰς τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν θὰ προσέδιδε μεγαλυτέραν ἐπισημότητα καὶ κῦρος εἰς τὸ Συνέδριον, ὡς ἐκ τῆς οὐσιαστικῆς παρεμβολῆς τοῦ κράτους, τῆς ἐπισήμου υἱοθετήσεως καὶ τῆς σταθερῶς καλυτέρας μεθοδεύσεως ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος τοῦ Συνεδρίου, ἔστω καὶ ἐὰν τοῦτο ἐτέθη ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τῆς Α. Μ. τοῦ Προέδρου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καὶ ἡ ἐπίτιμος Ἐπιτροπή του ἀπετελέσθη ἐξ Ὑπουργῶν ;

(3) Αἱ διαγραφόμεναι προοπτικαὶ μιᾶς συνεχοῦς καὶ σταθερᾶς οἰκονομικῆς καὶ ἠθικῆς ἐνισχύσεως παρὰ τοῦ κράτους τῆς προσπαθείας, δὲν θὰ συνέβαλλον εἰς τὴν κατὰ τρόπον πλέον οὐσιαστικὸν ἀξιοποίησιν τοῦ ὅλου ἔργου καὶ τῶν πορισμάτων τοῦ Συνεδρίου κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη ἐπ' ὠφελείᾳ καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἀνελίξεως τοῦ τόπου καὶ τῆς ἐθνικῆς μας ὑποθέσεως ;

(4) Ἡ ἐκτίμησις καὶ ἡ ἀξιοποίησις τῶν πορισμάτων ἑνὸς τοιούτου Συνεδρίου δὲν θὰ εἶχε μεγαλύτερον κῦρος — παρὰ τὸ ὑψηλόν, ἐπανατονίζω, κῦρος τῆς Ἑταιρείας — ἐὰν προήρχοντο ἀπὸ ἓν ἐπισήμως συγκαλούμενον Συνέδριον ;

(5) Ἐὰν οἱαδήποτε ἄλλη ἑταιρεία ἢ ἐπιστημονικὴ ὀργάνωσις τοῦ τόπου, ὡς ὁ Ὅμιλος Παιδαγωγικῶν Ἐρευνῶν, ἡ Στέγη Κυπριακῶν Χρονικῶν ἢ ὁ Σύνδεσμος Ἐπιστημόνων π.χ., θελήσουν νὰ διοργανώσουν παρεμφερῆ συνέδρια ἢ συνέδρια ἀφορῶντα ἐπὶ μέρους πτυχὰς καὶ ἐκφάνσεις τῆς Κυπριακῆς ἱστορίας, κοινωνιολογίας, φιλοσοφίας κλπ., ἢ ἡγετικὰς μορφὰς τοῦ τόπου, ὡς π.χ. τὸν Εὐαγόραν ἢ τὸν Ζήνωνα Κιτιέα, ποία θὰ εἶναι ἡ θέσις τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, καὶ τοῦ κράτους κατ' ἐπέκτασιν ; Θὰ συνδράμῃ ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς τὴν προσπάθειαν, θὰ ἐπιδείξῃ ἀδιαφορίαν ἢ θὰ τὴν ἀπαγορεύσῃ» ;.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ τελευταῖα χρόνια παρουσιάζεται σοβαρὸ πρόβλημα τιμῶν καὶ διάθεσης ὡρισμένων φρούτων (φορμόζων, ροδακίνων, μήλων) καὶ ἔγιναν ἐπανειλημμένα διαβήματα ἀπὸ μέρους τῶν Ἀγροτικῶν Ὀργανώσεων καὶ τῶν παραγωγῶν, καὶ ἐπειδὴ τὸ πρόβλημα αὐτὸ θὰ ὀξυνθῇ ἀκόμα περισσότερο τὰ προσεχῆ χρόνια, μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας :

(α) Μελετᾶ τὸ Ὑπουργεῖον τρόπους ἀντιμετώπισης αὐτῶν τῶν προβλημάτων ;

(β) Γίνεται μελέτη καὶ προγραμματισμὸς γιὰ τὴν διάθεση τῶν φρούτων στὰ προσεχῆ χρόνια ;

(γ) Ἔγινε μελέτη τῆς εἰσήγησης τῶν παραγωγῶν γιὰ ἵδρυση Συμβουλίου Ἐμπορίας Φρούτων» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Νοουμένου ὅτι ὑπάρχουν περίπου 8 ἑκατομμύρια ὀκάδες σταφυλῶν εἰς Πάφον εἰσέτι ἐπὶ τῶν ἀμπελώνων μὲ σοβαρώτατον κίνδυνον ὁλοκληρωτικῆς καταστροφῆς συνεπείᾳ τῶν δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν, ἐρωτᾶται κατὰ πόσον τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ἔχει προβῆ εἰς τὰς ἀναγκαίας διευθετήσεις καὶ λάβει τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν σύντομον παραλαβὴν τῆς ὡς ἄνω ποσότητος ὑπὸ τῶν οἰνοβιομηχανιῶν, γνωστοῦ ὄντος ὅτι αἱ δύο μεγάλαι οἰνοβιομηχανίαι ἔχουν παραλάβει ἅπασαν τὴν ποσότητα τῶν μετόχων των καὶ οὕτω εἶναι εἰς θέσιν νὰ παραλάβουν καὶ τὴν ποσότητα τῶν περισσευμάτων διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἀποστάξεως.

Θεωρουμένου τοῦ ὅλου ζητήματος ἐπείγοντος, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ ὅλον θέμα ἐπειγόντως καὶ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐνεργειῶν του τὸ συντομώτερον δυνατόν».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Ὁ κ. Βάσος Λυσσαρίδης ἐζήτησε τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Μοῦ δίδει ἰδιαιτέραν χαρὰν διότι αἱ ἐρωτήσεις τοῦ ἐντίμου κ. συναδέλφου ἐκ Λάρνακος μοῦ δίδουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκφράσω ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς ὅ,τι πρέπει νὰ ἐκφρασθῇ καὶ ὅ,τι πρὸ πολλοῦ ἔπρεπε νὰ ἐκφρασθῇ ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος ἐπὶ διαφόρων σοβαρῶν θεμάτων. Μοῦ ἐπεστήθη ἡ προσοχὴ ὅτι δυστυχῶς δὲν θὰ μοῦ δοθῇ ὁ λόγος σήμερον διὰ νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν ἔντιμον κ. συνάδελφον, τοὐλάχιστον ἐφ' ὅσον τὸ ὄνομά μου ἀναφέρεται εἰς μίαν ἐκ τῶν ἐρωτήσεών του. Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ καταστήσω σαφὲς ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψω εἰς τὸν ἐκ Λάρνακος κ. συνάδελφον νὰ μείνῃ ἱκανοποιημένος ἀπὸ ἀπάντησιν καὶ νὰ ἀποφύγῃ τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς, εἴτε μείνει ἱκανοποιημένος εἴτε δὲν μείνει ἱκανοποιημένος. Ἐπιμένω τὸ ζήτημα νὰ συζητηθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Δι' αὐτὸ θέλω ἀπὸ τώρα νὰ πῶ ὅτι δέν...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν θέλω νὰ διακόψω τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν ἀλλ' ὀφείλω νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν εἶναι τὸ στάδιον αὐτὸ διὰ νὰ συζητήσωμεν τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἔθεσεν ὁ κ. Τζιρκώτης.

Ὁ κ. Τζιρκώτης ἔθεσε μίαν ἐρώτησιν ἡ ὁποία ἀπευθύνεται πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, καὶ συγκεκριμένως πρὸς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργόν. Ἡ εὐκαιρία θὰ δοθῇ εἰς τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν κ. Λυσσαρίδην νὰ δώσῃ οἱανδήποτε ἀπάντησιν καὶ νὰ ἐκφράσῃ οἱασδήποτε ἀπόψεις ἅμα τῇ λήψει τῆς ἀπαντήσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐρωτηθέντος Ὑπουργοῦ.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Συμφωνῶ κ. Πρόεδρε. Αὐτὸ ποὺ θέλω νὰ τονίσω εἶναι ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψω νὰ μὴ συζητηθῇ, διὰ τῆς ἀποκρύψεως τοῦ ἐντίμου συναδέλφου πίσω ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι δυνατὸν νὰ μείνῃ ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὴν ἀπάντησιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁμιλεῖτε διὰ τὸ μέλλον, βεβαίως, καὶ ἐφ' ὅσον ὁμιλεῖτε διὰ τὸ μέλλον συμφωνοῦμεν.

Ὁ κ. Τζιρκώτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ καθησυχάσω τὸν ἔντιμον συνάδελφον καὶ νὰ τὸν διαβεβαιώσω ὅτι θὰ ἐγγραφῇ ὄχι μόνον αὐτὸ τὸ θέμα, ἀλλὰ καὶ τὸ θέμα τῆς ὑποθέσεως τῶν ὅπλων εἰς τὴν Ξυλοφάγου, διὰ νὰ τοῦ δώσω τὴν εὐκαιρίαν νὰ πῇ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θέλει νὰ πῇ.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Τὸν εὐχαριστῶ, διότι θὰ πάρῃ τὴν ἀπάντησιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Γίνονται δηλώσεις ἐπὶ θεμάτων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ Βουλὴ ἤδη ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀκολουθεῖ μίαν ὡρισμένην διαδικασίαν. Ἀναμφιβόλως ἕνας ὁ ὁποῖος θέτει ἐρώτησιν δύναται ἐὰν δὲν πάρῃ ἱκανοποιητικὴν ἀπάντησιν νὰ ἐγγράψῃ τὸ θέμα καὶ ἐπίσης οἱονδήποτε μέλος τὸ ὁποῖον θέλει νὰ ἐγγράψῃ τὸ θέμα δύναται νὰ

ἀποταθῇ πρὸς τὸ Προεδρεῖον καὶ κατόπιν τῆς ὁρισθείσης διαδικασίας νὰ ἐγγράψῃ τοῦτο. Ἐπομένως τὸ ζήτημα θὰ ἱκανοποιήσῃ τόσον τὸν ἕνα ἔντιμον Βουλευτὴν ὅσον καὶ τὸν ἕτερον.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ Ἐργασία — καὶ παρακαλεῖται ὁ Πρόεδρος τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν σχετικὴν ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ περὶ Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων (Ἐκπαίδευσις Ὁδηγῶν) Νόμου τοῦ 1968.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ (ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΟΔΗΓΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Νῖκος Κόσιης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 8ην καὶ 15ην Ὀκτωβρίου 1968.

Εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς παρέστησαν ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, τῆς Ἀστυνομίας ὡς καὶ ἐκπρόσωποι τῆς τάξεως ἐκπαιδευτῶν ὁδηγῶν τῆς Π.Ε.Ε.Α.

Βασικὸς σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νομοσχεδίου εἶναι ἡ ρύθμισις θεμάτων ἀφορώντων εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν ὁδηγῶν μηχανοκινήτων ὀχημάτων ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ δημοσίου συμφέροντος. Πρὸς τοῦτο καθιδρύεται ἀρχὴ παροχῆς ἀδειῶν ἥτις καὶ θὰ παραχωρῇ ἀδείας εἰς ἐκπαιδευτὰς ὁδηγῶν ὡς ἐπίσης καὶ ἀδείας διὰ τὴν λειτουργίαν σχολῶν ὁδηγῶν. Τὰ κριτήρια διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἀποφασίζηται ἡ παροχὴ τῶν τοιούτων ἀδειῶν ἀναφέρονται εἰς τὰ ἐδάφια (2) καὶ (3) τοῦ ἄρθρου 3. Εἰς τὴν ἀρχὴν ἀδειῶν παρέχεται ἐξουσία ὅπως ἀνακαλῇ ἢ ἀναστέλλῃ παραχωρηθείσας ἀδείας εἰς περιπτώσεις ρητῶς ἀναφερομένας εἰς τὸ νομοσχέδιον, (ἐδάφιον (5) τοῦ ἄρθρου 3). Εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον παρατίθενται διατάξεις περὶ τῆς ἀκολουθητέας διαδικασίας εἰς περίπτωσιν ἀναστολῆς ἢ ἀνακλήσεως ἀδείας παρασχεθείσης ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ἀδειῶν.

Εἰς τὸ ἐν λόγῳ νομοσχέδιον γίνεται ἐπίσης πρόνοια ὡς πρὸς τὴν διάπραξιν ἀδικημάτων καὶ παρέχεται ἐξουσία εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅπως προβαίνῃ εἰς τὴν ἔκδοσιν κανονισμῶν διὰ τὴν καλυτέραν ἐν τῇ πράξει ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου.

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον εἰσηγήθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὡρισμένας τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ κατατεθέντος νομοσχεδίου, μερικὰς τῶν ὁποίων ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπεδέχθη καὶ ἐνεσωμάτωσεν εἰς τὸ κείμενον τοῦ ἀρχικοῦ νομοσχεδίου. Ἐπιπλέον ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπέφερε τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις :

(1) Ἀντικατέστησε τὸν ὁρισμὸν τῶν λέξεων «ἀρχὴ ἀδειῶν» διὰ τοῦ ἀκολούθου ὁρισμοῦ :

> «ἀρχὴ ἀδειῶν» σημαίνει τὸν Ἔφορον μηχανοκινήτων ὀχημάτων δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ περὶ Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων καὶ Τροχαίας Κινήσεως Νόμου, ἢ οἱονδήποτε ἀναπληρωτὴν τούτου.

(2) Ἐπέφερε τὴν ἐξῆς νομοτεχνικῆς φύσεως τροποποίησιν εἰς τὸ ἄρθρον 3. Ἀντικατέστησε τὸ κείμενον τοῦ ἐδαφίου (1) διὰ τοῦ ἀκολούθου :

«(1) Ἀπαγορεύεται ἡ λειτουργία σχολῆς ὁδηγῶν ἢ ἡ ἄσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἐκπαιδευτοῦ ὁδηγῶν ἄνευ ἐγκύρου ἀδείας δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου, ἐκδιδομένης κατ' ἔτος ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ἀδειῶν ἐν τῷ καθωρισμένῳ τύπῳ, ὑπὸ τοιούτους ὅρους οἵους ἡ ἀρχὴ ἀδειῶν ἤθελε θεωρήσει πρέπον νὰ ἐπιβάλῃ».

(3) Ἐμείωσε τὸ ἀνώτατον ὅριον τοῦ ἐτησίου τέλους διὰ τὴν παροχὴν ἀδείας εἰς σχολὰς ὁδηγῶν ἀπὸ £10 εἰς £5. (Ἴδε παράγραφον 3 (2) (ε)).

(4) Ἐμείωσε τὸ ἀνώτατον ὅριον τοῦ ἐτησίου τέλους διὰ τὴν παροχὴν ἀδείας ἐκπαιδευτοῦ ὁδηγῶν ἀπὸ £5 εἰς £2. (Ἴδε παράγραφον 3 (3) (ε)).

(5) Ὕψωσε τὸ κατώτατον ἐπιτρεπόμενον ὅριον ἡλικίας εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἐκπαιδευτῶν ὁδηγῶν ἀπὸ 21 εἰς 24 ἔτη.

(6) Εἰσηγήθη ὡς προϋπόθεσιν τῆς ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ἀδειῶν ἀνακλήσεως ἢ ἀναστολῆς ἀδείας τὴν ἀναγκαιότητα ἀποστολῆς γραπτῆς προειδοποιήσεως πρὸς πάντα κάτοχον ἀδείας. (Ἴδε παράγραφον 3 (5) (6)).

(7) Ἐτροποποίησε τὸ κείμενον τῆς παραγράφου (γ) τοῦ ἐδαφίου (5) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἀκολούθως :

«(γ) ὁσάκις ὁ ἀδειοῦχος καταδικάζεται δι' ἀδίκημά τι δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου ἢ τῶν δυνάμει τούτου γενομένων Κανονισμῶν ἢ δυνάμει τοῦ περὶ Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων καὶ Τροχαίας Κινήσεως Νόμου ἢ τοῦ περὶ Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων (Ἀσφάλεια Τρίτων Προσώπων) Νόμου ἢ δι' οἱονδήποτε ἀδίκημα τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος σχέσιν ἔχον πρὸς τὴν τροχαίαν ἢ ἐμφαῖνον ἀνικανότητα ἢ ἀκαταλληλότητα εἰς τὴν προσήκουσαν ἐκτέλεσιν τῶν ἐπαγγελματικῶν καθηκόντων τοῦ ἀδειούχου, ἀναφορικῶς πρὸς ἅτινα ἐξεδόθη ἡ ἄδεια, ἢ ἔλλειψιν καλοῦ ἠθικοῦ χαρακτῆρος, ἔστω καὶ ἐὰν αὐτὴ εἶναι ἄσχετος πρὸς τὴν προσήκουσαν ἐκτέλεσιν τῶν ἐπαγγελματικῶν τούτων καθηκόντων».

Ἡ τροποποίησις ἐμφαίνεται εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου ταύτης καὶ ἀφορᾷ εἰς τὴν συσχέτισιν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ αἰτητοῦ πρὸς τὰ ἐπαγγελματικά του καθήκοντα.

Προσέθεσε τὴν παράγραφον (6) εἰς τὸ ἑδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νομοσχεδίου, ἥτις ἔχει ὡς ἀκολούθως :

«(6) ἐνεργεῖ κατὰ παράβασιν οἱωνδήποτε ὅρων τῆς ἀδείας του».

Εἰς τὴν αὐτὴν παράγραφον (6) ἡ Ἐπιτροπὴ παρέσχε εἰς τὸ δικαστήριον δικαίωμα οὐχὶ μόνον ἀκυρώσεως ἀλλὰ καὶ ἀναστολῆς παρασχεθείσης ἀδείας διὰ τῆς ἐνθέσεως εἰς τὴν κατάλληλον θέσιν τῆς φράσεως «ἢ ἀναστείλῃ δι' οἱονδήποτε χρόνον».

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπίσης συμπεριέλαβεν εἰς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νομοσχεδίου τὴν συνήθη πρόνοιαν περὶ καταθέσεως τῶν κανονισμῶν τῶν θεσπισθησομένων δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου ἐνώπιον τῆς Βουλῆς πρὸς ἔγκρισιν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὁμοφώνως εἰσηγεῖται πρὸς τὸ Σῶμα τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;
Ὁ κ. Αἱμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :
Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον τυγχάνει τῆς ἐπιδοκιμασίας μου καὶ βεβαίως θὰ τὸ ψηφίσω εἰς Νόμον. Ὅμως ἐθεώρησα κατάλληλον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀνα-

φερθῶ δι' ὀλίγων καὶ εἰς ἕν ἐπίσης σοβαρὸν ζήτημα τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τοὺς ὑποψηφίους ὁδηγοὺς μηχανοκινήτων ὀχημάτων καὶ ἰδιαιτέρως τῶν αὐτοκινήτων.

Πληροφοροῦμαι ὅτι περὶ τὰς 20.000 ὑποψήφιοι δι' ἀπόκτησιν ἀδείας ὁδηγοῦ αὐτοκινήτων ἀναμένουσιν ἐπὶ μῆνας σειρὰν πρὸς ἐξέτασιν, καὶ τοῦτο διότι δὲν ὑπάρχει ἐπαρκὴς ἀριθμὸς προσοντούχων ἐξεταστῶν. Διαθέτει σήμερον τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα ἓξ ἐξεταστὰς διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι καὶ ἐὰν ἀκόμη ἐξετάζωνται περὶ τὰς 2.000 ὑποψήφιοι μηνιαίως, πρᾶγμα δύσκολον, θὰ ἀπαιτηθῇ χρονικὸν διάστημα ἑνὸς περίπου ἔτους διὰ νὰ κληθῶσιν οἱ αἰτηταὶ πρὸς ἐξέτασιν, χωρὶς ἀκόμη νὰ ὑπολογίσωμεν τοὺς νέους αἰτητὰς καὶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀπορρίπτονται καὶ θὰ κληθῶσιν δι' ἐπανεξέτασιν. Αὐτὴ ἡ καθυστέρησις ἔχει πολλάκις οἰκονομικὰς ἐπιβαρύνσεις, ἐπαγγελματικὰς δυσκολίας, ταλαιπωρίας κλπ. εἰς πολλοὺς ὑποψηφίους.

Ἡ Κυβέρνησις εἰσπράττει ἀρκετὰς χιλιάδας λιρῶν ὡς δικαιώματα ἀπὸ τοὺς ὑποψηφίους ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων ὥστε δὲν νομίζω ὅτι δικαιολογεῖται ἡ παράτασις τῆς καταστάσεως αὐτῆς. Ὑποβάλλω ὅτι εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐπανδρωθῇ τὸ ταχύτερον τὸ σχετικὸν Τμῆμα διὰ περισσοτέρων προσοντούχων ἐξεταστῶν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Εἰς τὸ 2ον ἄρθρον εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ὅρου «ἐκπαιδευτὴς ὁδηγῶν» νομίζω ὅτι ὑπάρχει ἓν συντακτικὸν λάθος. ««Ἐκπαιδευτὴς ὁδηγῶν» σημαίνει πρόσωπον ἐκπαιδεῦον κατ' ἐπάγγελμα ὁδηγούς». Κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου τὸ κατ' ἐπάγγελμα ἀναφέρεται εἰς τὸ «ὁδηγούς», καὶ ἐπομένως εἶναι ἐπαγγελματίας ὁδηγοὺς ποὺ θὰ ἐκπαιδεύουν. Ἐνῷ δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἑρμηνείας καὶ πρέπει νὰ μπῇ «σημαίνει πρόσωπον κατ' ἐπάγγελμα ἐκπαιδεῦον ὁδηγούς», δηλαδὴ ὅτι ὁ ἐκπαιδευτὴς εἶναι ἐπαγγελματίας καὶ ὄχι οἱ ὁδηγοὶ νὰ εἶναι ἐπαγγελματίαι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Βλέπω τὸ σημεῖον τοῦ κ. Χριστοδουλίδη. Νομίζω θὰ ἀποδοθῇ τὸ νόημα τοῦ νομοθέτου καλύτερον ἐὰν τὸ «κατ' ἐπάγγελμα» τεθῇ ἀμέσως μετὰ τὴν λέξιν «πρόσωπον», ὅπως ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Χριστοδουλίδη.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ μὲ τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Χριστοδουλίδη ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ὡς ἐτροποποιήθη ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄδειαι σχολῶν ὁδηγῶν καὶ ἐκπαιδευτῶν ὁδηγῶν. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀδικήματα Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοί. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων (Ἐκπαίδευσις Ὁδηγῶν) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα νομοθετικῆς φύσεως πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 11) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ ('Αρ. 11) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

'Ιωσὴφ Γιαμάκης

Παῦλος Παύλου

Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 11ην 'Οκτωβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £100.000 πρὸς συμπλήρωσιν διαφόρων κονδυλίων τοῦ Προϋπολογισμοῦ 'Αναπτύξεως ἅτινα δυνατὸν νὰ ἀποδειχθῶσιν ἀνεπαρκῆ διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους λόγῳ τοῦ ὅτι ἔχει ἐπισπευσθῆ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν σχετικῶν σχεδίων ἀναπτύξεως.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἀποφεύγονται συχναὶ προσφυγαὶ τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν εἰς τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον καὶ τὴν Βουλὴν τῶν 'Αντιπροσώπων δι' εἰδίκευσιν συμπληρωματικῆς πιστώσεως μικρῶν σχετικῶς ἐπιπροσθέτων ποσῶν ἀπαιτουμένων ἐν σχέσει μὲ διάφορα κονδύλια μέχρι τέλους τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Λόγῳ τοῦ ὅτι παρόμοιαι δημοσιονομικαὶ διευθετήσεις ἐγένοντο καὶ εἰς τὸ παρελθόν, ἡ Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν συμφωνεῖ μὲ τὸν ὡς ἄνω σκοπὸν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. 'Επειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968, δι' ἃς δὲν ἔχει γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου 'Αναπτύξεως ποσοῦ £100.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 11) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα :

(1) Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως διὰ τὴν προάσπισιν τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρωτόκολλα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 27) τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 12) τοῦ 1968.

(4) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 13) τοῦ 1968.

(5) Ὁ περὶ Ἐγγραφῆς Ἰατρῶν (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1968.

(6) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1968 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 (Ἀρ. 1 τοῦ 1967) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1967 (Ἀρ. 4 τοῦ 1967).

(7) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1968, συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 (Ἀρ. 14 τοῦ 1968) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1968 (Ἀρ. 15 τοῦ 1968).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως διὰ τὴν Προάσπισιν τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρωτόκολλα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968, προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξωτερικῶν τῆς Βουλῆς πρὸς ἐξέτασιν καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 27) τοῦ 1968 προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν ὁμώνυμον Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 12) τοῦ 1968 ὡς καὶ ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 13) τοῦ 1968 προέρχονται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Τὸ ἑπόμενον θέμα, ὁ περὶ Ἐγγραφῆς Ἰατρῶν (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1968 πρόκειται περὶ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον ὑπέβαλεν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας καὶ παραπέμπεται πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Τὰ ἔγγραφα προέρχονται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ. Πρόκειται περὶ τοῦ θέματος τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἐμπορία ἐλαιῶν διὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων». Ἤδη ἔχει ὁμιλήσει ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ. Ἐὰν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί, παρακαλῶ ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Τὸ πρόβλημα τῆς διάθεσης τῶν ἐλαιῶν δὲν εἶναι τωρινὸν πρόβλημα. Παρουσιάστηκε καὶ στὰ προηγούμενα χρόνια. Ὅμως μὲ μεγαλύτερη ὀξύτητα ἐμφανίστηκε τὸ πρόβλημα στὰ τελευταῖα δύο—τρία χρόνια. Ἐπηρεάζει κυρίως τοὺς ἐλαιοπαραγωγοὺς τῆς περιοχῆς Κυθραίας. Σήμερα κάπου 800 μέχρι 1000 τόννοι ἐλαιῶν εἶναι ἀπούλητες στὰ χέρια τῶν παραγωγῶν καὶ βρισκόμαστε μπροστὰ στὴ νέα ἐσοδεία, ποὺ μὲ τὴν νέα παραγωγὴ θὰ συγκεντρωθοῦν μεγαλύτερα ἀποθέματα καὶ τὸ πρόβλημα θὰ γίνη ἀκόμη ὀξύτερο.

Ποιὲς εἶναι οἱ αἰτίες ποὺ δημιούργησαν αὐτὸ τὸ πρόβλημα ; Ἀσφαλῶς οἱ λόγοι εἶναι διάφοροι. Ἡ βασικώτερη αἰτία ὅμως εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι λιγόστεψε ἡ κατανάλωση ἐλαιῶν μέσα στὰ τελευταῖα χρόνια καὶ δὲν ὑπάρχει μεγάλη ζήτηση στὴν κυπριακὴ ἀγορά.

Γι' αὐτὸ ὀξύνθηκε τὸ πρόβλημα. Ὅμως μπαίνει ἀκόμα ἕνα ἐρώτημα. Θὰ ἀφεθοῦν ἀβοήθητοι ἑκατοντάδες παραγωγοὶ μιᾶς περιοχῆς ποὺ οἱ ἐλιὲς εἶναι ἀπὸ τὰ κύρια εἰσοδήματά τους γιὰ νὰ καταστραφοῦν οἰκονομικά ; Ἀσφαλῶς ὄχι. Ἐπιβάλλεται νὰ ἐξευρεθῇ μία λύση τοῦ προβλήματος. Νὰ διατεθοῦν τὰ ἀποθέματα τῶν ἐλαιῶν ποὺ βρίσκονται στὰ χέρια τῶν παραγωγῶν. Καὶ γιὰ νὰ διατεθοῦν αὐτὰ τὰ ἀποθέματα θὰ πρέπει νὰ βοηθήση ἡ Κυβέρνηση μέσον τοῦ Συμβουλίου Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων.

Ἀπ' ὅτι ἔχουμε ὑπ' ὄψη μας τὸ Συμβούλιον Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων ἔκαμεν ἤδη μίαν κατ' ἀρχὴν μελέτη γιὰ τὸ πρόβλημα.

Ὅ,τι ἐπιβάλλεται νὰ γίνη πάρα κάτω εἶναι τὰ πραχτικά, τὰ συγκεκριμένα μέτρα γιὰ τὴ λύση τοῦ προβλήματος.

Πιστεύομεν ὅτι οἱ εἰσηγήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν παραγωγῶν θὰ πρέπει νὰ ἀποτελέσουν τὴν βάση γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος. Συγκεκριμένα:

Νὰ ἀπαγορευθῇ ἡ εἰσαγωγὴ ἐλαιῶν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό.

Νὰ γίνη τυποποίηση τῶν ἐλαιῶν καὶ νὰ χωριστοῦν σὲ κατηγορίες.

Νὰ κληθῇ εἰδικὸς ποὺ θὰ βοηθήση στὴν καλύτερη συσκευασία καὶ κονσερβοποίηση τῶν ἐλαιῶν.

Νὰ χρησιμοποιηθοῦν οἱ ὑπηρεσίες τῶν Συνεργατικῶν Παντοπωλείων, τοῦ στρατοῦ, τῶν συσσιτίων, τῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων γιὰ νὰ διατεθοῦν μεγαλύτερες ποσότητες ἐληῶν.

Νὰ γίνουν προσπάθειες μὲ βοήθεια τοῦ Συμβουλίου γιὰ ἐξαγωγὴ μεγαλυτέρων ποσοτήτων ἐληῶν στὴν Ἀγγλία καὶ σὲ ἄλλες ἀγορές.

Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι μόνον ἂν βοηθήση ἡ Κυβέρνηση μέσον τοῦ Συμβουλίου, καὶ μάλιστα ἄμεσα, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπισθῆ καὶ νὰ λυθῆ αὐτὸ τὸ πολὺ σοβαρὸν πρόβλημα ποὺ ἀντιμετωπίζουν οἱ παραγωγοὶ τῆς περιοχῆς Κυθραίας.

Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι τὰ πορίσματα αὐτῶν τῶν εἰσηγήσεων ἀπὸ τὴν συζήτηση στὴν Βουλὴ θὰ πρέπει νὰ σταλοῦν στὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου τὸ ὁποῖον χειρίζεται τὸ ὅλον πρόβλημα.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ;

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἀπὸ τῆς θέσεώς μου ἁπλῶς θὰ ἤθελα νὰ πῶ ὅτι εἶναι γεγονὸς ὅτι ὑπάρχει μία σειρὰ πρακτικῶν μέτρων καὶ ὅτι αὐτὴ ἡ Βουλὴ θὰ πρέπει νὰ ἀποφασίση ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἀποστείλη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἓν ἔγγραφον διὰ τὰ πρακτικὰ μέτρα διὰ τὰ ὁποῖα ἐγένετο εἰσήγησις, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ κυριώτερον εἶναι τὸ Συμβούλιον Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων νὰ ἀσχοληθῆ μὲ αὐτὸ τὸ θέμα. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἐν Κύπρῳ εἰδικοὶ διὰ τὴν συσκευασίαν ἐλαιῶν καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ζητηθῆ ἡ συνεργασία αὐτῶν τῶν εἰδικῶν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας διὰ νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν πρακτικῶν μέτρων διὰ τὰ ὁποῖα ἐγένετο εἰσήγησις εἰς τὴν Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί, κύριε Πρόεδρε, θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω ἓν σχέδιον ἀποφάσεως ἐκ μέρους τοῦ Σώματος τὸ ὁποῖον νὰ κατατεθῆ πρὸς ἔγκρισιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἤδη ὑπέβαλεν ἓν σχέδιον ἀποφάσεως τὸ ὁποῖον ἔχει περίπου ὡς ἑξῆς :

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ὑπέβαλεν εἰσηγήσεις. Ἐγὼ θὰ ὑποβάλω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἓν σχέδιον ἀποφάσεως ὁλοκληρωμένον, ἀπὸ 3 σημεῖα, τὸ ὁποῖον ἔχω ἤδη ὑποβάλει εἰς τὴν Γραμματείαν τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δύνασθε νὰ προχωρήσετε.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Θὰ παρακαλέσω νὰ τὸ διαβάση ἡ Γραμματεία, κύριε Πρόεδρε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατετέθη ἡ ἐξῆς ἀπόφασις, κύριε Πρόεδρε.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἀποφασίζει ὡς ἀκολούθως :

1. Εἰσηγεῖται τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς εἰσαγωγῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐλαιῶν, τηρουμένων τῶν προϋποθέσεων ὅτι ἡ ἐπιτόπιος παραγωγὴ ἐξαρκεῖ διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἀγορὰν καὶ αἱ τιμαί της εἶναι κατώτεραι τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων.

2. Ποιεῖται ἔκκλησιν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως προωθήσῃ διὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων τὴν σύγχρονον καὶ ἐπιστημονικὴν συσκευασίαν καὶ τυποποίησιν τῶν κυπριακῶν ἐλαιῶν οὕτως ὥστε αὗται καθιστάμεναι συναγωνίσιμοι τῶν ἐξωτερικῶν ἐλαιῶν νὰ γίνουν ἐξαγώγιμοι εἰς Εὐρωπαϊκὰς καὶ ἄλλας χώρας. Καὶ

3. Εἰσηγεῖται τὴν ταχίστην δυνατὴν ἀνάληψιν τῆς ἐμπορίας τῶν κυπριακῶν ἐλαιῶν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Νομίζω ὅτι δὲν εἶναι θέμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου δύναμαι νὰ καλέσω αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὴν Βουλὴν νὰ πάρῃ ἀπόφασιν. Διότι ὑπάρχουν συγκεκριμέναι θέσεις τὰς ὁποίας θέτει ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι καθένας ἐκ τῶν Βουλευτῶν θὰ ἤθελε νὰ μελετήσῃ προσεκτικὰ τὸ ὅλον θέμα πρὶν δώσῃ τὴν ψῆφον του ὑπὲρ ἢ κατὰ ἑνὸς ὡρισμένου ψηφίσματος. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἡ εἰσήγησίς μου εἶναι ὅπως τὸ θέμα αὐτὸ παραπεμφθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας, ἐν ἀνάγκῃ δὲ ἐὰν δὲν εἶναι μέλος ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ δύναται νὰ παρευρεθῇ, ὡς καὶ οἱοσδήποτε ἄλλος Βουλευτής, κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτῆς διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὰς ἀπόψεις του καὶ νὰ ἔλθῃ εἰσήγησις ἐκ μέρους τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐπίσης δὲ τὰ πρακτικὰ τῆς συζητήσεως πρὶν κἂν ἐκτυπωθοῦν νὰ δακτυλογραφηθοῦν καὶ νὰ σταλοῦν πρὸς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργόν, τὸν ὁποῖον ἔχομεν σήμερον τὴν τιμὴν νὰ ἔχωμεν καὶ εἰς τὴν Βουλήν, ὁ ὁποῖος εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ καταδείξῃ, ὡς συνήθως, τὸ ἐνδιαφέρον του διὰ τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἐγείρονται ἐν τῇ Βουλῇ ὡς πρώην μέλος αὐτῆς.

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Τὸ ζήτημα τῆς ἐμπορίας ἐλαιῶν εἶναι ζήτημα τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Νομίζω ὅτι ἀφορᾷ καὶ τὰς δύο Ἐπιτροπάς. Ἐὰν ὁ κ. Σαββίδης εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ συνεργασθῇ μὲ τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας. Δηλαδὴ δὲν δίδεται καμμία προτεραιότης εἴτε εἰς τὴν μίαν εἴτε εἰς τὴν ἄλλην Ἐπιτροπήν. Ἁπλούστατα θὰ συνεργασθοῦν ἐν συμπνοίᾳ ἀμφότεραι αἱ Ἐπιτροπαὶ καὶ θὰ ἐκθέσουν τὰς ἀπόψεις των πρὸς τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Εἶμαι καὶ εἰς τὰς δύο μέλος καὶ δὲν γεννᾶται ζήτημα διὰ τὸ πρόσωπόν μου. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχω νὰ ἀναφέρω εἶναι τὸ ἑξῆς : Ὅτι δεδομένου ὅτι πρόκειται περὶ τῆς ἐμπορίας τῶν ἐλαιῶν, καὶ δεδομένου ὅτι ἡ πρότασις τὴν ὁποίαν ἔχει κάμει ὁ ἔντιμος συνάδελφος εἶναι νὰ ἀναλάβῃ τὸ Συμβούλιον Ἐμπορίας Ἐλαιῶν τὴν διάθεσίν των, καὶ ἐπίσης τὸ νὰ ζητῇ τὴν ἀπαγόρευσιν ὡρισμένων εἰδῶν, τὴν εἰσαγωγήν των καὶ διάφορα ἄλλα τὰ ὁποῖα πραγματικῶς ἐμπίπτουν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, μοῦ φαίνεται ὅτι πρέπει νὰ σταλῇ εἰς αὐτὴν τὴν Ἐπιτροπήν, καὶ ἐὰν ἡ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας θέλῃ νὰ συμμετάσχῃ ἢ καὶ οἱονδήποτε ἄλλο μέλος θὰ εἶναι ἐλεύθερον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Συμφωνῶ ὅτι πρέπει νὰ παραπεμφθῇ καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπορίου καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας. Καὶ αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ νὰ ἐργασθοῦν, νὰ ἐκφράσουν τὰς ἀπόψεις των καὶ νὰ ἐπανέλθουν διὰ τῆς ἐκθέσεώς των πρὸς τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Δὲν ἤθελα νὰ προσθέσω τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἀναφέρω ὅτι ἤδη αἱ ἐλαῖαι καλύπτονται ἀπὸ τὸν ψηφισθέντα Νόμον περὶ Ἐμπορίας Ἐλαιῶν. Ἐπομένως, ἀσφαλῶς, ἀποδέχομαι τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Σαββίδη, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει θέλω νὰ ὑπογραμμίσω ὅτι εἶναι ἤδη κατωχυρωμέναι αἱ ἐλαῖαι ἀπὸ τὸν Νόμον ποὺ ἐψηφίσαμεν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ θέμα παραπέμπεται εἰς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς πρὸς ἐξέτασιν καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 4ην μ.μ. μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1968.

(4) Ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968.

(5) Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως διὰ τὴν προάσπισιν τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρωτόκολλα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(6) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 27) τοῦ 1968.

(7) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 12) τοῦ 1968.

(8) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 13) τοῦ 1968.

(9) Ὁ περὶ Ἐγγραφῆς Ἰατρῶν (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1968.

(10) Οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικοὶ) (Ἀρ. 2) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης ἐργασίας κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 5.45 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

'Αναστασιάδης 'Αντώνιος
Γιάγκου 'Ανδρέας
Γιαμάκης 'Ιωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης 'Ανδρέας
'Ιωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς 'Ανδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης 'Ηρόδοτος
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος.
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) 'Ερωτήσεις—'Απαντήσεις (Κατασκευὴ ὑπογείων διαβάσεων ἐπὶ τῆς λεωφόρου Γρίβα - Διγενῆ καὶ τῆς ὁδοῦ 'Αγίου 'Ανδρέου—Σχέδιον βελτιωμένων συστημάτων ἀρδεύσεως, αὔξησις τοῦ ὕψους ἐπιχορηγήσεως καὶ μείωσις τοῦ ἐπιτοκίου—'Επάνδρωσις τῶν Κυβερνητικῶν Νοσοκομείων μὲ καρδιοχειρουργούς, νευροχειρουργοὺς καὶ ἄλλους εἰδικούς—'Αντιμετώπισις τοῦ ὑδατικοῦ προβλήματος μακροπροθέσμως—"Αμεσα μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ ὑδατικοῦ προβλήματος εἰς ὡρισμένας περιοχὰς λόγῳ ἐξαντλήσεως τῶν ὑπογείων ὑδάτων—"Ιδρυσις τριταξίου Γυμνασίου εἰς Σαλαμιοῦν—Μακροπρόθεσμοι καὶ βραχυπρόθεσμοι στόχοι τῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως—Τροποποίησις τῆς περὶ Ψυχασθενῶν Νομοθεσίας, κ.λ.π.).

(2) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Μηχανοκινήτων 'Οχημάτων ('Εκπαίδευσις 'Οδηγῶν) Νόμου τοῦ 1968, ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον 'Αναπτύξεως) Νόμου ('Αρ. 11) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ 'Εγγράφων.

(5) 'Αγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ἐγγραφέντος θέματος «'Η ἐμπορία ἐλαιῶν διὰ τοῦ Συμβουλίου 'Εμπορίας 'Ελαιοκομικῶν Προϊόντων» καὶ κατάθεσις σχεδίου ἀποφάσεως ἐπ' αὐτοῦ.

Τιμὴ 50 Μίλς

'Ετυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 31ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1968

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.20 μ.μ.)

(Ἀρ. 6)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α — Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῶν νέων μισθολογικῶν ἀναπροσαρμογῶν τῶν ἐπισήμων δημοσίων Ὑπαλλήλων, δυνάμει τῶν ὁποίων αἱ παραχωρηθησόμεναι αὐξήσεις θὰ ἰσχύουν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968, θὰ παρεκάλουν τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον θὰ παραχωρηθοῦν ἀνάλογοι αὐξήσεις καὶ εἰς τοὺς ἡμερομισθίους κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους, καὶ ἐὰν ναί, ἐὰν θὰ παραχωρηθοῦν ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968.

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ὀκτωβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Τὸ θέμα τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων ἐμελετήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον ἀπεφάσισε τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968 δι' ὅσους εὑρίσκοντο

ἐν ὑπηρεσίᾳ τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1968, ἡμερομηνίαν καθ' ἣν ἐλήφθη ἡ εἰρημένη ἀπόφασις, καὶ μὲ βάσιν τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐγκριθεῖσαν ποσοστιαίαν αὔξησιν εἰς τὰς μισθοδοτικὰς κλίμακας τῶν ἀντιστοίχων ὀργανικῶν θέσεων, νοουμένου ὅτι τὰ προκύπτοντα ἡμερομίσθια θὰ μετατρέπωνται εἰς τὰ πλησιέστερα 50 μίλς.

2. Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ἐπίσης τὴν βαθμιαίαν κατάργησιν τοῦ θεσμοῦ τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων διὰ τῆς σταδιακῆς πληρώσεως ὅλων τῶν κενῶν θέσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἐπὶ μηνιαίας βάσεως πλὴν τῶν περιπτώσεων ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι ἀπασχολοῦνται ἔναντι θέσεων αἵτινες κατείχοντο ὑπὸ Τούρκων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ἐπειδὴ σὲ ἀρκετοὺς ἀγρότες ἔχουν κινηθῆ ἀγωγὲς γιὰ εἴσπραξη χρεῶν καὶ ἐκκρεμοῦν ἀρκετὲς ὑποθέσεις στὰ Δικαστήρια, μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον :

(α) Πόσες ἀγωγὲς ἔχουν κινηθῆ γιὰ εἴσπραξη χρεῶν ἀγροτῶν μέσα στοὺς πρώτους 10 μῆνες τοῦ 1968 καὶ γιὰ πόσα συγκεκριμένα ποσά ; Παγκύπρια καὶ κατὰ Ἐπαρχία ;

(β) Σὲ πόσες περιπτώσεις ἔχει πουληθῆ στὴ διάρκεια τοῦ 1968 ἀγροτικὴ περιουσία, κινητὴ καὶ ἀκίνητη, γιὰ τὴν εἴσπραξη καθυστερημένων χρεῶν» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Ὀκτωβρίου 1968.

«Δεδομένης τῆς ἀνίσου συνταξιοδοτήσεως τῆς ὁποίας τυγχάνουν οἱ συνταξιοῦχοι — παρατηρουμένου τοῦ φαινομένου νὰ παραχωρῆται σύνταξις 25 λιρῶν εἰς παλαιοτέρους καὶ 50 λιρῶν μηνιαίως εἰς νεωτέρους ἀφυπηρετοῦντας διδασκάλους π.χ. μὲ ἰσοδυνάμους θέσεις καὶ ἀνάλογα προσόντα — παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίση τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύη νὰ ἀναπροσαρμόση τὸ ὑφιστάμενον σύστημα συνταξιοδοτήσεως εἰς τρόπον ὥστε ἡ σύνταξις ὅλων τῶν ἰσοδυνάμων ὑπαλλήλων (ἀνεξαρτήτως χρόνου ἀφυπηρετήσεως) νὰ τίθεται ἐπὶ τῆς ἰδίας βάσεως, ἀναπροσαρμοζομένων ἐνιαυσίως τῶν συντάξεων τῶν παλαιοτέρων καὶ ἐξισουμένων μὲ τὰς τῶν καθ' ἕκαστον ἔτος ἀφυπηρετούντων, ὡς συμβαίνει καὶ ἐν Ἑλλάδι μὲ λαμπρὰ ἀποτελέσματα, κατ' ἀντιδιαστολὴν μὲ τὸν παρ' ἡμῖν τρόπον συνταξιοδοτήσεως, ὅστις ἐπισύρει τὰ συνεχῆ καὶ εὔλογα παράπονα τῶν Κυπρίων συνταξιούχων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Ὀκτωβρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι τὰ χωρία Ἄλωνα, Πολύστυπος, Πλατανιστάσα, καθὼς καὶ ὡρισμένα γειτονικὰ τούτων χωρία, ἀντιμετωπίζουν ἐξὺ ἀπὸ ἐτῶν ὑδρευτικὸν πρόβλημα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πλὴν τῶν γνωστῶν ταλαιπωριῶν διὰ τοὺς κατοίκους των συνεπιφέρει δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς τουριστικῆς των κινήσεως, ἰδίᾳ κατὰ τὸ θέρος — μὲ ἀποτέλεσμα νὰ πλήττεται καιρίως ἡ ξενοδοχειακὴ των βιομηχανία, ὡς συνέβη μὲ τὸ ἀνεγερθὲν προσφάτως εἰς Ἄλωναν ἔναντι δαπάνης 15 καὶ πλέον χιλιάδων λιρῶν σύγχρονον ξενοδοχεῖον — παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίση τὸ Σῶμα πῶς ἀντιμετωπίζει τὸ ὅλον πρόβλημα τῆς περιοχῆς βραχυπροθέσμως καὶ μακροπροθέσμως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση, καὶ ληφθεῖσα τὴν 31ην 'Οκτωβρίου 1968.

«Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων 'Εργάτες, Καμπιά, 'Αναλιόντας καὶ 'Επισκοπειὸν παραπονοῦνται ὅτι τὸ πόσιμον νερὸν μὲ τὸ ὁποῖον ὑδρεύονται τὰ χωρία των εἶναι ἀκατάλληλον δι' ἀνθρωπίνην χρῆσιν.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν τοῦτο εἶναι ἀληθὲς καὶ νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὰς σχετικὰς ἀναλύσεις».

'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ 'Εργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 27) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς 'Επιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς 'Επιτροπῆς του πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ('Αρ. 27) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 25ην 'Οκτωβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ χρημάτων ἐκ £1.139 διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν ἀναλογιστοῦ διὰ τὰς Κοινωνικὰς 'Ασφαλίσεις, ὡς καὶ ἑτέρου ἐπιπροσθέτου ποσοῦ ἐκ £90.000, ἀναγκαίου διὰ τὴν ἐπιστροφὴν φόρων ὑπὸ τοῦ Τμήματος 'Εσωτερικῶν Προσόδων διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον ποσόν, τοῦτο ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν δαπανῶν προκυπτουσῶν ἐκ τῆς ὑπογραφῆς συμβολαίου μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως Κύπρου καὶ τοῦ Δρος Πῆτερ Θοῦλλεν, ὁ ὁποῖος προσελήφθη διὰ νὰ παρέχῃ γραπτὰς συμβουλὰς ἢ νὰ δίδῃ τὴν γνώμην του εἰς τὸ 'Υπουργεῖον 'Εργασίας καὶ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων ἢ εἰς οἱονδήποτε ἄλλον 'Υπουργεῖον ἐπὶ ζητημάτων κοινωνικῆς ἀσφαλείας ἢ ἄλλων ζητημάτων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται συμβουλὴ ἀναλογιστοῦ.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον ποσόν, τοῦτο καθίσταται ἀναγκαῖον ἐν ὄψει προσφάτου ἐκκαθαρίσεως ἀριθμοῦ μεγάλων ἐκκρεμουσῶν ὑποθέσεων τοῦ φόρου εἰσοδήματος συνεπείᾳ τῶν ὁποίων ὑπολογίζεται ὅτι θὰ παραστῇ ἀνάγκη ἐπιστροφῆς φόρου εἰσοδήματος κατὰ £90.000 πέραν τοῦ ἤδη προβλεπομένου ποσοῦ εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1968.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τοὺς σκοποὺς δι' οὓς τὰ ἀναφερόμενα ποσὰ θὰ διατεθοῦν, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £91.139 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 27) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ δεύτερον θέμα ὑπὸ ἐξέτασιν εἶναι ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 12) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς κ. Σαββίδην νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ ('Αρ. 12) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 25ην 'Οκτωβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου 'Αναπτύξεως ποσοῦ ἐκ £6.090 ὡς πιστώσεως πρὸς τὴν Σχολικὴν 'Εφορείαν 'Αμμοχώστου, ὑπὸ τύπον χορηγίας, ἀντὶ τοῦ ἡμίσεος τῆς ἀξίας κρατικῆς γῆς, πρὸς ἀνέγερσιν δημοτικοῦ σχολείου καὶ δημιουργίαν γηπέδου ἀθλοπαιδιῶν εἰς 'Αμμόχωστον ὡς καὶ ἑτέρου ποσοῦ ἐκ £820 ὡς πιστώσεως πρὸς τὸν Δῆμον 'Αμμοχώστου, διὰ τὴν παραχώρησιν δωρεάν, ὑπὸ τύπον χορηγίας, κρατικῆς γῆς εἰς 'Αμμόχωστον πρὸς κατασκευὴν δημοσίας ὁδοῦ προσπελάσεως πρὸς τὸ ἀνεγερθησόμενον δημοτικὸν σχολεῖον.

Νοεῖται ὅτι εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις οὐδεμία πληρωμὴ θὰ γίνῃ ἐκ τῶν σχετικῶν κονδυλίων, ἀλλὰ ἡ χρέωσις θὰ γίνῃ δι' ἁπλῆς λογιστικῆς πράξεως δι' ἀντιστοίχου πιστώσεως τοῦ Κεφαλαίου 9 «'Εκποίησις 'Ακινήτου Περιουσίας» τῶν Κρατικῶν 'Εσόδων.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. 'Επειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968, δι' ἃς δὲν ἔχει γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου 'Αναπτύξεως ποσοῦ £6.910 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 12) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν κ. Σαββίδην νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 13) τοῦ 1968.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 13) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 25ην Ὀκτωβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ χρημάτων ἐκ £65.000 ἀναγκαίου διὰ τὴν βελτίωσιν τμήματος τῆς ὁδοῦ Ἀστρομερίτου — Καρβουνᾶ, ἐκτεινομένου ἀπὸ τῆς διασταυρώσεως τῆς ὁδοῦ Σπηλιῶν μέχρι τοῦ σημείου ἀπὸ τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ἀρχίσῃ ἡ παρακαμπτήριος ὁδὸς Κακοπετριᾶς.

Ἡ διάθεσις τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ θεωρεῖται ἀναγκαία διὰ νὰ δυνηθῇ τὸ Τμῆμα Δημοσίων Ἔργων νὰ περατώσῃ τὸ ὡς ἄνω ἀναφερόμενον τμῆμα τῆς ὁδοῦ Ἀστρομερίτου — Καρβουνᾶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τὸν σκοπὸν δι' ὃν πρόκειται νὰ διατεθῇ τὸ ὡς ἄνω ποσὸν χρημάτων καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968, δι' ἃς δὲν ἔχει γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £65.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968 Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 13) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Ἐρχόμεθα τώρα νὰ ἐξετάσωμεν τὸν περὶ Ἐγγραφῆς Ἰατρῶν (Τροποποιητικὸν) (Ἀρ. 2) Νόμον τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας κ. Φράγκον, νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΙΑΤΡΩΝ» (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ('Αρ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Αἰμίλιος Φράγκος, Πρόεδρος

Βάσος Λυσσαρίδης

'Ανδρέας Καρσερᾶς

'Ηρόδοτος Νικολαΐδης

Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ 'Υγείας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 25ην 'Οκτωβρίου 1968.

Τὸ παρὸν νομοσχέδιον κατετέθη ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς 'Υγείας καὶ διὰ τούτου σκοπεῖται ἡ ἐξαίρεσις ἐκ τῶν προνοιῶν τοῦ Τροποποιητικοῦ περὶ 'Ιατρῶν Νόμου ('Αρ. 79/68) τῶν ἀσκουμένων ἰατρῶν, οἵτινες ἤρξαντο ἀσκούμενοι πρὸ τῆς 19ης 'Ιουλίου 1968 εἴτε εἰς τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον Λευκωσίας εἴτε εἰς ἀλλοδαπὸν νοσοκομεῖον, οὕτως ὥστε οὗτοι νὰ δικαιοῦνται ἐγγραφῆς ὡς πρακτῆρες ἰατροὶ ἅμα τῇ συμπληρώσει δωδεκαμήνου ἐξασκήσεως καὶ οὐχὶ δεκαοκταμήνου, ὡς προνοεῖται ὑπὸ τοῦ ἄνω ἀναφερομένου Τροποποιητικοῦ Νόμου.

'Η 'Επιτροπὴ θεωρεῖ εὔλογον τὴν ὡς ἄνω τροποποίησιν, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ προσθήκης νέου ἄρθρου. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται. 'Η δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐγγραφῆς Ἰατρῶν (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ἐγγραφῆς Ἰατρῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ τελευταῖον θέμα νομοθετικῆς φύσεως εἶναι οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικοὶ) (Ἀρ. 2) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν σχετικὴν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΩΣ «ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΖΗΜΙΩΘΕΝΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) (Ἀρ. 2) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τοὺς ὡς ἄνω Κανονισμοὺς εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 22αν Ὀκτωβρίου 1968.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν κληθέντες παρέστησαν καὶ ἐκπρόσωποι τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς Ἑλλήνων Τουρκοπλήκτων, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Διαχειρίσεως Ταμείου Ζημιωθέντων καὶ ἕτερος Ἀνώτερος Λειτουργὸς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

Διὰ τῆς προτεινομένης τροποποιήσεως εἰς τοὺς περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Κανονισμοὺς τοῦ 1968 παρέχεται ἡ εὐχέρεια εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Διαχειρίσεως Ταμείου Ζημιωθέντων νὰ ἀπαλλάττῃ τοὺς τουρκοπλήκτους ἐκ τῆς πληρωμῆς διδάκτρων καὶ ἐφορειακῶν τελῶν, καταβάλλουσα ταῦτα ἐκ τοῦ Ταμείου αὐτῆς εἰς τὰς διαφόρους Σχολικὰς Ἐφορείας.

Μέχρι τέλους τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους αἰτήσεις πρὸς πληρωμὴν ἢ μερικὴν ἀπαλλαγὴν τέκνων τουρκοπλήκτων φοιτώντων εἰς δημόσια σχολεῖα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἐκ τῶν διδάκτρων καὶ τῶν ἐφορειακῶν τελῶν ὑπεβάλλοντο πρὸς τὰς Σχολικὰς Ἐφορείας καὶ πᾶσα ἀπαλλαγὴ ἐκ τῆς πληρωμῆς ἐγένετο εἰς βάρος τῶν κρατικῶν ἐσόδων καὶ τῶν ἐσόδων τῆς οἰκείας Σχολικῆς Ἐφορείας.

Μὲ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων διὰ τὴν παροχὴν βοηθείας εἰς ζημιωθέντας ἐκρίθη σκοπιμώτερον ὅπως ἀπὸ τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους αἱ αἰτήσεις ἐξετάζωνται ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς καὶ τὰ δίδακτρα καὶ ἐφορειακὰ τέλη καταβάλλωνται ἐκ τοῦ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων.

Σκοπὸς τῆς τοιαύτης διαδικασίας εἶναι ὅπως ὅλαι αἱ αἰτήσεις ἐξετάζωνται καὶ ἀποφασίζωνται ἐπὶ τῇ βάσει κοινῶν κριτηρίων καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν κρίσιν ἑκάστης Σχολικῆς Ἐφορείας ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ μὴ ἐπιβάρυνσις τῶν οἰκείων Σχολικῶν Ἐφορειῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν συμφωνεῖ πλήρως μὲ τὴν γενομένην τροποποίησιν τῶν Κανονισμῶν καὶ εἰσηγεῖται τὴν ἔγκρισιν τούτων ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς Ἑλλήνων Τουρκοπλήκτων δι' ἐγγράφου ὑπομνήματός των ἀλλὰ καὶ διὰ ζώσης ἀνέπτυξαν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ ὡρισμένων κατὰ τὴν κρίσιν των παραλείψεων ἐκ τῶν Κανονισμῶν περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων. Ἐπειδὴ υἱοθέτησις ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν ἐκφρασθεισῶν ἀπόψεων θέλει ὁδηγήσει εἰς ἐπιβάρυνσιν τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἡ δὲ Βουλὴ δὲν δύναται ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας νὰ προβῇ εἰς αὔξησιν τῶν ὑπὸ τοῦ Προϋπολογισμοῦ προβλεπομένων ἐξόδων, διὰ τοῦτο ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν παρέπεμψε τὰ ἐγερθέντα θέματα εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν πρὸς μελέτην καὶ λῆψιν σχετικῆς ἀποφάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Οἱ πρὸς ἐξέτασιν Κανονισμοὶ κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν δυνάμει τῆς σχετικῆς προνοίας τοῦ Νόμου.

Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ οἱαδήποτε ἔνστασις ἢ εἰσήγησις περὶ τροποποιήσεως τούτων οἱ Κανονισμοὶ οὗτοι ἀφοῦ δημοσιευθοῦν εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως θὰ τεθοῦν ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως.

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως οἱ Κανονισμοὶ ἐγκρίνονται.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα κατὰ πόσον ὑπάρχουν πρὸς κατάθεσιν Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δὲν ὑπάρχουν Νομοσχέδια ἢ Ἔγγραφα πρὸς κατάθεσιν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν Νομοσχέδια ἢ Ἔγγραφα πρὸς κατάθεσιν ἡ ἐργασία τῆς Βουλῆς ἐτερματίσθη καὶ προτίθεμαι νὰ ὁρίσω τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς εἰς τὰς 5 μ.μ. τῆς προσεχοῦς Πέμπτης, μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
(2) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
(3) Ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1968.
(4) Ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968.
(5) Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως διὰ τὴν προάσπισιν τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρωτόκολλα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἄλλη ἐργασία κηρύσσω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 4.45 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

'Αναστασιάδης 'Αντώνιος
Γιάγκου 'Ανδρέας
Γιαμάκης 'Ιωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Ζιαρτίδης 'Ανδρέας
'Ιωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς 'Ανδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης 'Ηρόδοτος
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) 'Ερωτήσεις—'Απαντήσεις ('Αναθεώρησις τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων ἀπὸ τῆς 1ης 'Ιανουαρίου 1968 κ.λ.π.).

(2) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου ('Αρ. 27) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον 'Αναπτύξεως) Νόμου ('Αρ. 12) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον 'Αναπτύξεως) Νόμου ('Αρ. 13) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ 'Εγγραφῆς 'Ιατρῶν (Τροποποιητικοῦ) ('Αρ. 2) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(6) "Εκθεσις ἐπὶ τῶν περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικῶν) ('Αρ. 2) Κανονισμῶν τοῦ 1968 καὶ ἔγκρισις αὐτῶν.

Τιμὴ 50 Μίλς

'Ετυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 7ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1968

(Ὥρα ἐνάρξεως 5.50 μ.μ.)

(Ἀρ. 7)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, πλεῖστοι συνάδελφοι ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ὁμιλήσουν διὰ νὰ ἐξυμνήσουν τὸ ἔργον τοῦ μεγάλου πρωταγωνιστοῦ τῆς Δημοκρατίας Γεωργίου Παπανδρέου.

Ἀντ' αὐτοῦ, κ. Πρόεδρε, καλῶ πάντας τοὺς παρισταμένους εἰς ἔνδειξιν τιμῆς πρὸς τὸν μεγάλον ἡγέτην ὅπως ἐγερθοῦν καὶ τηρήσουν μονόλεπτον σιγὴν εἰς μνήμην του.

(Μονόλεπτος σιγή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α—Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Στὴν περιοχὴ τῆς Μεσαορίας ἀπὸ πολλὰ χωριὰ οἱ ἀγρότες εἰσηγοῦνται ἀπὸ καιρὸ τὴν ἀνόρυξη βαθιῶν δοκιμαστικῶν διατρήσεων γιὰ τὴν ἐξεύρεση νερῶν. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἐξεύρεση νερῶν θὰ ἔχῃ μεγάλη οἰκονομικὴ σημασία γιὰ μιὰ περιοχὴ ποὺ τόσες καταστροφὲς παθαίνει συχνὰ ἀπὸ τὴν ἀνομβρία.

Ἔχουμε ὑπ' ὄψη μας ὅτι τὸ Τμῆμα Ὑδάτων ἔχει κάμει τελευταῖα ὡρισμένες βαθιὲς διατρήσεις στὴν περιοχή.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο :—

(α) Ποιὰ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν τῶν διατρήσεων ;

(β) Σὲ ποιὰ ἄλλα χωριὰ τῆς Μεσαορίας προγραμματίζεται ἡ ἀνόρυξη βαθιῶν διατρήσεων ;

(γ) Πότε ὑπολογίζεται νὰ καλυφθῇ ὅλη ἡ περιοχὴ τῆς Μεσαορίας σὲ δοκιμαστικὲς διατρήσεις »;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«*(α)* Αἱ προσφάτως ἀνορυχθεῖσαι βαθεῖαι γεωτρήσεις εἰς τὴν περιοχὴν Μεσαορίας διενηργήθησαν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ ἐρευνητικοῦ προγράμματος τοῦ Τμήματος Γεωλογικῆς Ἐπισκοπήσεως ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Σχεδίου Ἐπισκοπήσεως Ὑδατικῶν Πόρων τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν. Τόσον αἱ βαθεῖαι αὐταὶ γεωτρήσεις ὅσον καὶ αἱ πρότερον εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἀνατολικῆς Μεσαορίας ἀνορυχθεῖσαι γεωτρήσεις ἀπέδειξαν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλο ἐκμεταλλεύσιμον ὑδροφόρον στρῶμα βαθύτερον τοῦ ἤδη γνωστοῦ καὶ ὑπεραντλουμένου.

Δέον ὅπως σημειωθῇ ὅτι ἡ ἀσφαλὴς ἀπόδοσις τοῦ ὑδροφόρου αὐτοῦ στρώματος ὑπολογίζεται πέριξ τῶν 20 ἑκ. κυβ. μέτρων ἐνῷ ἡ ἐξ αὐτοῦ ἄντλησις ὑπερβαίνει τὰ 46 ἑκ. κυβ. μέτρα.

(β) Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε διεξαχθεισῶν ἐρευνῶν ἀποδεικνύεται ἡ ὕπαρξις συνεχοῦς καὶ μεγάλου πάχους ὑδατοστεγανοῦ ἀργιλλικοῦ πετρώματος κάτωθεν τοῦ γνωστοῦ ὑδροφόρου στρώματος, καὶ ἑπομένως περαιτέρω διενέργεια βαθέων γεωτρήσεων δὲν θεωρεῖται ὡς δικαιολογημένη. Ἡ μελέτη πρὸς ἀνακάλυψιν νέων ὑδροφόρων στρωμάτων συνεχίζεται καὶ ἐξ αὐτῶν κατέστη σαφὲς ὅτι δὲν ὑπάρχουν πρὸς τοῦτο ἐλπίδες ἀναφορικῶς μὲ τὴν Νοτιοανατολικὴν Μεσαορίαν καὶ τὸ κέντρον τῆς λεκάνης τῆς Ἀνατολικῆς Μεσαορίας, ἀλλὰ παρουσιάσθησαν ἐνθαρρυντικαὶ ἐνδείξεις εἰς τὰς παρυφὰς τῆς λεκάνης τῆς Ἀνατολικῆς Μεσαορίας.

Αἱ ἐνθαρρυντικαὶ αὐταὶ ἐνδείξεις ἀφοροῦν ὑδροφόρα στρώματα ἐντὸς κοιτασμάτων γύψου τῶν ὁποίων ἐμφανίσεις παρουσιάζονται εἰς τὴν βορείαν πλευρὰν τῆς λεκάνης καὶ δὴ μεταξὺ Μιᾶς Μηλιᾶς καὶ Τρικώμου καὶ νοτίως τῆς λεκάνης μεταξὺ Ἀθηαίνου καὶ Λύσης. Τὰ στρώματα γύψου εἶναι εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἀρκούντως ὑδροδιαπερατὰ καὶ πιθανῶς νὰ ἐξευρεθῇ σημαντικὴ ποσότης ὕδατος τὸ ὁποῖον, καίτοι δυνατὸν νὰ εἶναι ἀκατάλληλον δι' ὕδρευσιν λόγῳ τῆς ἐν αὐτῷ μεγάλης συγκεντρώσεως θειϊκῶν ἁλάτων καὶ ἀσβεστίου, πιθανῶς νὰ εἶναι καταλληλότατον δι' ὡρισμένας καλλιεργείας.

(γ) Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὡς ἄνω διαπιστώσεων εἶχον ἀναληφθῇ ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους ὑπὸ τοῦ Τμήματος ἐρευνητικαὶ γεωτρήσεις ἐντὸς τῶν στρωμάτων γύψου τόσον εἰς τὴν βορείαν ὅσον καὶ εἰς τὴν νοτίαν πλευρὰν τῆς Ἀνατολικῆς Μεσαορίας, τὰ δὲ ἀποτελέσματα αὐτῆς ὑπῆρξαν ἄκρως ἐνθαρρυντικά. Εἰς τὴν περιοχὴν πλησίον τοῦ χωρίου Ἔξω Μετόχι ἀνεκαλύφθη ἐντὸς στρώματος γύψου ποσότης ὕδατος πέριξ τῶν 100 κυβ. μέτρων ὡριαίως εἰς δὲ τὴν περιοχὴν Ἀθηαίνου γεωτρήσεις ἐντὸς στρω-

μάτων γύψου ἀπέφεραν ποσότητας ὕδατος πέριξ τῶν 150 κυβ. μέτρων ὡριαίως. Αἱ ἐρευνητικαὶ γεωτρήσεις ἐντὸς τῶν στρωμάτων αὐτῶν θὰ συνεχισθοῦν ἐντὸς τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους εἰς τὴν περιοχὴν τῶν χωρίων Λευκονοίκου καὶ Γύψου, ἐλπίζεται δὲ ὅτι ἅμα τῇ ἀποπερατώσει αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ληφθησομένων στοιχείων αἱ ἐρευνητικαὶ γεωτρήσεις ἐντὸς τῶν στρωμάτων γύψου θὰ συνεχισθοῦν καὶ ἐντὸς τοῦ ἑπομένου ἔτους».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Ὀκτωβρίου, 1968.

«Αἱ ἀρχαὶ τῆς κωμοπόλεως Ἀραδίππου τῆς Ἐπαρχίας Λάρνακος πολλάκις ὑπέβαλαν τὸ αἴτημά των ὅπως κατασκευασθῇ μικρὸς ὑδατοφράκτης ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἀρχαγγέλου παρὰ τὸ χωρίον των, πρὸς ἄρδευσιν ὑφισταμένων ἐκτάσεων καλλιεργησίμου γῆς.

Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν, καὶ δι' αὐτῆς τοὺς κατοίκους Ἀραδίππου, πῶς ἀντιμετωπίζει ἡ Κυβέρνησις τὸ θέμα τοῦτο, ἐὰν συνεπληρώθησαν αἱ ἀπαιτούμεναι μελέται, ἐὰν ὑπάρχουν ἕτοιμα σχέδια διὰ τὴν κατασκευήν του καὶ πότε προγραμματίζεται ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου τούτου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας & Φυσικῶν Πόρων εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη.

«Ἀρχικῶς εἶχεν ἐπιλεγῇ τοποθεσία διὰ τὴν κατασκευὴν μικροῦ ὑδατοφράκτου ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ «Ἀρχάγγελος», παρὰ τὸν 19ον μιλιοδείκτην τῆς ὁδοῦ Λευκωσίας–Λάρνακος. Ὁ σκοπὸς τοῦ ὑδατοφράκτου ἦτο ἐμπλουτιστικὸς καὶ ἐπεδιώκετο κυρίως ὁ ἐμπλουτισμὸς τῆς πηγῆς ἡ ὁποία ἀναβλύζει εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἐκ τοῦ ἐπιλεγέντος μέρους καὶ ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν ὕδρευσιν τοῦ χωρίου Ἀραδίππου.

Αἱ ἐξετάσεις διὰ τὴν ἐν λόγῳ τοποθεσίαν ἀπέδειξαν ὅτι ἡ ὑδροδιαπερατότης τῶν πετρωμάτων ἦτο πολὺ μικρὰ καὶ ὁ ἐμπλουτιστικὸς σκοπὸς δὲν θὰ ἐπετυγχάνετο. Ἐν τῷ μεταξὺ ἀνωρύχθη ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων γεώτρησις καλύπτουσα ἱκανοποιητικῶς τὰς πρὸς ὕδρευσιν ἀνάγκας τοῦ χωρίου.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω αἱ προσπάθειαι τοῦ εἰδικοῦ Τμήματος ἔτεινον εἰς τὸ νὰ ἐξευρεθῇ ἑτέρα τοποθεσία διὰ τὴν κατασκευὴν μεγαλυτέρου ὑδατοφράκτου μὲ σκοπὸν τὴν ἐναποθήκευσιν ὕδατος δι' ἄρδευσιν. Τὸ ἐπιλεγὲν μέρος εὑρίσκεται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ εἰς τὴν τοποθεσίαν «Μονοπάτι τοὺς Πίτσιλλους», περὶ τὸ ἓν καὶ ἥμισυ μίλιον πρὸς τὰ κάτω τοῦ πρώτου μέρους. Ἔχουν ἤδη διεξαχθῇ προκαταρκτικαὶ γεωλογικαὶ μελέται, ὡς ἐπίσης καὶ λεπτομερέστεραι μελέται ἐδαφολογίας καὶ θεμελιώσεως. Ἐκ τῶν ἄνω μελετῶν διεπιστώθη ὅτι μία πλευρὰ τῆς κοιλάδος παρουσιάζει προβλήματα διαρροῆς τὰ ὁποῖα συνεπάγονται σημαντικὴν αὔξησιν τῆς δαπάνης δι' ἔργα στεγανοποιήσεως. Ἡ περισυλλογὴ καὶ συγκέντρωσις τῶν τεχνικῶν στοιχείων καὶ μελετῶν θὰ συμπληρωθῇ κατὰ τὸν ἐπερχόμενον χειμῶνα, ὅτε ἔχουν προγραμματισθῇ λεπτομερεῖς δειγματοληψίαι καὶ ἀναλύσεις τοῦ ὕδατος ἐξ ἑνὸς παραποτάμου ὁ ὁποῖος θὰ συμβάλλῃ εἰς τὴν ὑδατοδεξαμενὴν καὶ ὁ ὁποῖος ρέει ἐπὶ γυψούχων πετρωμάτων τὰ ὁποῖα περιέχουν ὑψηλὴν συγκέντρωσιν ἁλάτων χλωριούχου νατρίου τὰ ὁποῖα δυνατὸν νὰ ἐπηρεάζουν τὸν βαθμὸν ἀξιοποιήσεως τοῦ ὕδατος ἐκ τοῦ προτιθεμένου ὑδατοφράκτου.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω, ἡ συμπλήρωσις τῶν ἤδη περισυλλεγέντων στοιχείων καὶ ἡ ἀποπεράτωσις τῆς ἀρξαμένης τεχνοοικονομικῆς μελέτης δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ πρὸ τῆς ἑπομένης ἀνοίξεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων ἔχουν καταρτισθῆ ἤδη σχέδια καὶ ἐκτιμήσεις πρὸς ἐκτέλεσιν ἐπειγούσης φύσεως μικρῶν ἀρδευτικῶν ἔργων εἰς τὰ χωρία Πελένδρι, Κυπερούντα, Ἀγρός, Ἅγιος Ἰωάννης, Κοιλάνι, Πύργος, Συλίκου, Μονιάτης, Καμινάρια, Φοινί, Ἀκρούντα, Ὕψωνας, Κάτω Μύλος, Ἅγιος Δημήτριος, Γεράσα, Τρεῖς Ἐλιές, Ἄρσος καὶ Ἐπταγώνια, συνολικῆς δαπάνης £94.650.

Ἐπειδὴ τὰ ἐν λόγῳ μικρὰ ἀρδευτικὰ ἔργα θὰ συμβάλουν τὰ μέγιστα εἰς τὴν αὔξησιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς τῶν ἐν λόγῳ χωρίων, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον τὰ μικρὰ αὐτὰ ἀρδευτικὰ ἔργα θὰ τύχουν ἐκτελέσεως ἐντὸς τοῦ ἔτους 1969, διὰ τῆς διαθέσεως τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας & Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«(Α) Ἔχουν ἑτοιμασθῆ σχέδια δι' ἀρδευτικὰ ἔργα διὰ τὰ ἑξῆς χωρία, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν συμπεριελήφθησαν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1969 ἕνεκεν ἄλλων προτεραιοτήτων :

Πελένδρι, Κυπερούντα, Ἅγιος Ἰωάννης, Κοιλάνι, Πύργος, Συλίκου, Μονιάτης, Ὕψωνας, Ἅγιος Δημήτριος, Τρεῖς Ἐλιὲς καὶ Ἀκρούντα.

(Β) Δὲν ὑπάρχουν ἐγκεκριμένα σχέδια διὰ τὰ χωρία Καμινάρια καὶ Κάτω Μύλον.

(Γ) Ἀρδευτικὸν σχέδιον διὰ τὸ χωρίον Γεράσα εἶναι ὑπὸ ἐκτέλεσιν.

(Δ) Τέσσαρα σχέδια ἐνεκρίθησαν διὰ τὸν Ἀγρὸν καὶ ἀνὰ ἓν διὰ τὸ Ἄρσος καὶ Ἐπταγώνιαν δι' ἐκτέλεσιν ἐντὸς τοῦ 1969».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Τὰ χωρία Δωρὸς–Λάνια ἔχουν ἀπόλυτον ἀνάγκην ἀρδευτικῶν ἔργων συνολικῆς δαπάνης £50.000, τῶν ὁποίων τὰ σχέδια συνετάχθησαν ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων.

Ἐπειδὴ ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν ἐν λόγῳ χωρίων ἐκφράζονται παράπονα ὅτι ἔχει καθυστερήσει ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐν λόγῳ ἀρδευτικῶν ἔργων, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐν λόγῳ ἀρδευτικῶν ἔργων θὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἔναρξις τῆς ἐκτελέσεώς των νὰ γίνῃ ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς ἔτους».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας & Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Παρομοία Ἐρώτησις ὑπεβλήθη ὑπὸ τοῦ ἰδίου Ἐντίμου Βουλευτοῦ τὴν 6ην Ὀκτωβρίου, 1966, καὶ ἀπηντήθη διὰ τῆς ἐπιστολῆς μου ὑπ' ἀρ. 9/59/61 τῆς 17ης

'Οκτωβρίου, 1966. Τὰ λεχθέντα εἰς τὴν τότε ἀπάντησιν εὐσταθοῦν καὶ σήμερον μὲ ἐπιπρόσθετον συμπλήρωμα ὅτι ἀνελήφθη ἔκτοτε ἡ ἐπισκόπησις τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς νήσου ὑπὸ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν 'Ηνωμένων 'Εθνῶν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τῆς Κυβερνήσεως. 'Η ἐν λόγῳ ἐργασία θὰ συμπληρωθῇ περὶ τὸ τέλος τοῦ 1969 καὶ τότε μόνον θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐνδελεχὴς μελέτη ὅλων τῶν ἀναγκῶν τῶν χωρίων τῆς κοιλάδος τοῦ ποταμοῦ Κούρρη, ὅτε βεβαίως τὰ χωρία Δωρὸς καὶ Λάνια θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ ἐξυπηρετηθοῦν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην 'Οκτωβρίου 1968.

«Νοουμένου ὅτι ὑπάρχουν περίπου 8 ἑκατομμύρια ὀκάδες σταφυλῶν εἰς Πάφον εἰσέτι ἐπὶ τῶν ἀμπελώνων μὲ σοβαρώτατον κίνδυνον ὁλοκληρωτικῆς καταστροφῆς συνεπείᾳ τῶν δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν, ἐρωτᾶται κατὰ πόσον τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον ἔχει προβῇ εἰς τὰς ἀναγκαίας διευθετήσεις καὶ λάβει τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν σύντομον παραλαβὴν τῆς ὡς ἄνω ποσότητος ὑπὸ τῶν οἰνοβιομηχανιῶν, γνωστοῦ ὄντος ὅτι αἱ δύο μεγάλαι οἰνοβιομηχανίαι ἔχουν παραλάβει ἅπασαν τὴν ποσότητα τῶν μετόχων των καὶ οὕτω εἶναι εἰς θέσιν νὰ παραλάβουν καὶ τὴν ποσότητα τῶν περισσευμάτων διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἀποστάξεως.

Θεωρουμένου τοῦ ὅλου ζητήματος ἐπείγοντος, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ ὅλον θέμα ἐπειγόντως καὶ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐνεργειῶν του τὸ συντομώτερον δυνατόν».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 24ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη.

«Κατόπιν πολλῶν προσπαθειῶν ἔχουν γίνει τώρα διευθετήσεις διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς παραλαβῆς τῶν πλεονασμάτων τῶν ἐρυθρῶν σταφυλῶν, ἐλπίζεται δὲ ὅτι ἡ παραλαβὴ ὁλοκλήρου τῆς ἐναπομεινάσης ποσότητος θὰ συμπληρωθῇ ἐντὸς 10 περίπου ἡμερῶν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν 'Οκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην Νοεμβρίου 1968.

«'Εν ὄψει τῆς πρὸ μηνῶν γενομένης ἀνακοινώσεως ὅτι ἀνετέθη εἰς εἰδικὴν ἐξ 'Υπουργῶν 'Επιτροπὴν τὸ θέμα τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν συντάξεων τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ δεδομένου ὅτι οἱ ἐπηρεαζόμενοι συνταξιοῦχοι ἀνυπομονοῦν καὶ ἀνησυχοῦν διὰ τὴν καθυστέρησιν τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν συντάξεών των ἐπὶ δικαιοτέρας βάσεως, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι:

1. 'Η ὁρισθεῖσα ἐξ 'Υπουργῶν 'Επιτροπὴ συνεπλήρωσεν ἢ μὴ μέχρι σήμερον τὸ ἀνατεθὲν εἰς αὐτὴν ἔργον;

2. 'Εὰν ναί, πότε ὑπολογίζεται νὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον»;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Νοεμβρίου 1968.

«'Η ἀπελπιστικὴ κατάστασις εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται οἱ ἀμπελουργοί μας νὰ βλέπουν τὰ προϊόντα τοῦ πολυμόχθου ἱδρῶτος των τῆς ἐφετεινῆς ἐσοδείας

φορτωμένα ἐπὶ τῶν αὐτοκινήτων τῶν σταθμευόντων ἔξωθεν τῶν ἐργοστασίων, μὲ κίνδυνον τῆς ὁλοκληρωτικῆς καταστροφῆς τῶν σταφυλῶν των, προκαλεῖ συναισθήματα πικρίας καὶ δυσφορίας εἰς τὴν κοινὴν γνώμην τῆς Λεμεσοῦ. Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖα ἐπείγοντα δραστικὰ μέτρα θὰ ληφθοῦν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ περισωθῇ μέγα μέρος τῆς ἐφετεινῆς παραγωγῆς σταφυλῶν τῶν ἀμπελουργῶν μας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Νοεμβρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ τόπος ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην προσοντούχων ἐπιστημόνων διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον καὶ ὁμαλὴν λειτουργίαν βασικῶν καὶ νευραλγικῶν τομέων του (συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Κυβερνητικῆς Ὑπηρεσίας) παρακαλεῖται ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σταθερῶς ἀκολουθῆται ἐν προκειμένῳ ἡ τακτικὴ τῆς ἐνθαρρύνσεως τῶν ἐπιστημόνων τοῦ τόπου εἰς ὅλα τὰ Τμήματα καὶ τὰς περιπτώσεις τοῦ ὑπ' αὐτὸν Ὑπουργείου καὶ εἰδικώτερον εἰς τὴν ΣΥΤΑ.

Συγκεκριμένως, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :—

(α) Ἐὰν ἀληθεύῃ πληροφορία ὅτι εἰς τὴν ΣΥΤΑ ἀπόφοιτοι Πανεπιστημίων ἀμείβονται ἐπὶ ὡριαίας βάσεως διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν 175 μίλς καθ' ὥραν.

(β) Ἐὰν ἡ ἀμοιβή, γενικώτερον, προσοντούχων Πανεπιστημιακῶν ἀποφοίτων (μηχανικῶν, οἰκονομολόγων, στατιστικολόγων κ.λ.π.) εἰς τὴν ΣΥΤΑ εἶναι ἱκανοποιητική.

(γ) Ἐὰν ἡ ἀναλογία προσλήψεως καὶ προαγωγῶν τῶν προσοντούχων ἐπιστημόνων εἰς τὴν ΣΥΤΑ εἶναι ἀνάλογος τῶν ἀναγκῶν της, ὡς συμβαίνει καὶ εἰς τοὺς ἄλλους κρατικοὺς καὶ ἡμικρατικοὺς ὀργανισμούς, ὡς τὴν Ἀρχὴν Ἠλεκτρισμοῦ π.χ. καὶ ἀλλαχοῦ.

(δ) Ἐὰν ἀκολουθῆται αὐστηρῶς ἡ ἐνδεδειγμένη ἀξιοποίησις καὶ ἀξιολόγησις τῶν προσόντων τῶν ὡς ἄνω προσοντούχων ἐπιστημόνων, καὶ ἐὰν οὗτοι προωθοῦνται εἰς νευραλγικὰς ὑπηρεσίας της (ὡς Τμηματάρχαι π.χ. ἢ ἄλλως) ὡς συμβαίνει καὶ μὲ τὰς ἄλλας ὑπηρεσίας, καὶ

(ε) ἐὰν λαμβάνεται τοὐλάχιστον πρόνοια ὥστε εἰς τὰς νέας δημιουργουμένας θέσεις νὰ προωθοῦνται κατ' ἀντικειμενικὸν τρόπον καὶ προσοντοῦχοι ἐπιστήμονες».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Νοεμβρίου 1968.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ ἀπὸ μέρους τῶν ἀγροτῶν καὶ ἰδιαίτερα τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν ἔγιναν πολλὲς φορὲς διαβήματα γιὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἀπὸ μέρους τοῦ Τμήματος Γεωργίας ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ μηχανημάτων γιὰ ἰσοπεδώσεις καὶ ἀξιοποίηση ἄγονης γῆς.

Ἡ ἐξασφάλιση περισσοτέρων τέτοιων μηχανημάτων ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἀναμφισβήτητα θὰ συμβάλῃ στὴν αὔξηση τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο τί συγκεκριμένα σχέδια ἔχει γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Νοεμβρίου 1968.

«Ὑπάρχει ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ ἐφαρμόζεται ἐπιτυχῶς σχέδιο ἀνάπτυξης μικτῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας.

Ἐπειδὴ παρατηρεῖται μεγάλο ἐνδιαφέρο ἀπὸ μέρους ὅλων τῶν γεωργῶν καὶ ἰδιαίτερα τῆς Μεσαορίας καὶ Κοκκινοχωριῶν μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο πότε αὐτὸ τὸ σχέδιο θὰ καλύψῃ τὰ χωριὰ τῆς Μεσαορίας καὶ τὰ Κοκκινοχώρια»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Νοεμβρίου 1968.

«Πληροφοροῦμαι ὅτι ἀπὸ τοῦ 1916 κάτοικοι Κατωκοπιᾶς συνέπηξαν ἑταιρείαν διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν ὑδατίνων πόρων τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου των διὰ τὴν ἄρδευσιν τῆς περιουσίας τῶν μετόχων, ἥτις σήμερον ἀποτελεῖ τὸν Ἀρδευτικὸν Σύνδεσμον Παλλουδερῆς-Κατωκοπιᾶς μὲ 116 μέλη.

Πρὸ ἔτους περίπου ὁ ἐν λόγῳ Σύνδεσμος προέβη εἰς τὰς ἀναγκαίας διευθετήσεις διὰ τὴν διεύρυνσιν ὑφισταμένης διατρήσεως, κατὰ δὲ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1968 ὑπέβαλε τὴν νενομισμένην αἴτησιν δι' ἔκδοσιν ἀδείας διατρήσεως ἢ διευρύνσεως τῆς ὑφισταμένης διατρήσεως.

Παρ' ὅλον ὅτι ἐδόθη προφορικῶς ὑπόσχεσις περὶ τῆς παροχῆς τοιαύτης ἀδείας, κατὰ τὰς πληροφορίας μου, καὶ παρ' ὅλον ὅτι ἐδόθη ἄδεια διατρήσεως εἰς ἄλλα πρόσωπα, πολὺ πλησίον τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς, ἐν τούτοις αἱ Ἀρχαὶ ἀρνοῦνται τὴν ἔκδοσιν τῆς αἰτηθείσης ἀδείας πρὸς τὸν ἐν λόγῳ Ἀρδευτικὸν Σύνδεσμον.

Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον διατὶ κωλυσιεργεῖ τὸ θέμα τοῦτο καὶ διατὶ δὲν παρέχει τὴν αἰτηθεῖσαν ἄδειαν».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῶν ὅπως ἀναγνώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς του ἐπὶ τοῦ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως διὰ τὴν προάσπισιν τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρωτόκολλα) (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1968.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΣΠΙΣΙΝ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ (ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ) (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες:

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης
Βάσος Λυσσαρίδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ ὡς ἄνω νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 31ην Ὀκτωβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου Νόμου σκοπεῖται ἡ κύρωσις τῶν Πρωτοκόλλων ὑπ' ἀρ. 2, 3 καὶ 5 τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως διὰ τὴν Προάσπισιν τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, ἥτις ἐκυρώθη διὰ τοῦ Νόμου 39 τοῦ 1962. Τὰ Πρωτόκολλα ταῦτα ὑπεγράφησαν ἐκ μέρους τῆς Δημοκρατίας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν κατόπιν Ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀρ. 6785 τῆς 22ας Ἰουνίου 1967.

Τὰ ὑπὸ κύρωσιν Πρωτόκολλα ἀφοροῦν εἰς καθαρῶς διαδικαστικῆς φύσεως θέματα, συγκεκριμένως—

(α) Τὸ 2ον Πρωτόκολλον σκοπὸν ἔχει τὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων ὅπως ἐκδίδῃ συμβουλευτικὰς γνωμοδοτήσεις ἐπὶ νομικῶν σημείων ἀφορώντων εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς Συμβάσεως καὶ τῶν συνημμένων αὐτῇ Πρωτοκόλλων.

(β) Τὸ 3ον Πρωτόκολλον σκοπὸν ἔχει τὴν τροποποίησιν τῶν Ἄρθρων 29, 30 καὶ 34 τῆς Συμβάσεως εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστήσῃ ταχυτέραν τὴν ὑπὸ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων ἀκολουθουμένην διαδικασίαν.

(γ) Τὸ 5ον Πρωτόκολλον σκοπὸν ἔχει τὴν τροποποίησιν τῶν Ἄρθρων 22 καὶ 40 τῆς Συμβάσεως εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐκλείψουν ὡρισμέναι δυσχέρειαι ἀναφυόμεναι ἐκ τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς θητείας τῶν μελῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν συνιστᾶ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ψήφισιν τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου πρὸς κύρωσιν τῶν ὡς ἄνω Πρωτοκόλλων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κύρωσις Πρωτοκόλλων. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως διὰ τὴν προάσπισιν τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρωτόκολλα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ὑπάρχουν Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα πρὸς κατάθεσιν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα.

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 28) τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας (Ἀναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) Νόμος τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1968.

(4) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 4ην Νοεμβρίου 1968 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 (Ἀρ. 14 τοῦ 1968) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1968 (Ἀρ. 15 τοῦ 1968).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 28) τοῦ 1968 παραπέμπεται πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας (Ἀναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Παιδείας πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως. Πρὸς τὴν ἰδίαν Ἐπιτροπὴν παραπέμπονται τὰ Ἔγγραφα τὰ ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 4ην Νοεμβρίου τοῦ 1968 συμφώνως πρὸς τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 (Ἀρ. 14 τοῦ 1968) καὶ τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1968 (Ἀρ. 15 τοῦ 1968).

Μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης ἐργασίας προτίθεμαι νὰ ὁρίσω τὴν προσεχῆ Πέμπτην ὡς ἡμέραν διὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, καὶ ὥραν 4ην μ.μ., μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν.

Κεφάλαιον Α—Ἐρωτήσεις–Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία:

(1) Ὁ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1968.

(4) Ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968.

(5) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 28) τοῦ 1968.

(6) Ὁ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας (Ἀναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) Νόμος τοῦ 1968, καὶ

(7) Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1968.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 6.15 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν):

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Γεώργιος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἀποτελέσματα τῶν ἀνορυχθεισῶν βαθέων γεωτρήσεων εἰς τὴν περιοχὴν Μεσαορίας—Κατασκευὴ ὑδατοφράκτου ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ «Ἀρχάγγελος» παρὰ τὸ χωρίον Ἀραδίππου—Σχέδια δι' ἀρδευτικὰ ἔργα δι' ἀριθμὸν χωρίων τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ—Ἐκτέλεσις ἀρδευτικῶν ἔργων εἰς τὰ χωρία Δωρὸς καὶ Λάνια—Παραλαβὴ τῶν πλεονασμάτων τῶν ἐρυθρῶν σταφυλῶν ὑπὸ τῶν οἰνοβιομηχανιῶν κ.λ.π.)

2. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως διὰ τὴν Προάσπισιν τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρωτόκολλα) (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

3. Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 14ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1968

("Ωρα ἐνάρξεως 4.45 μ.μ.)

('Αρ. 8)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Υπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α—'Ερωτήσεις—'Απαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην 'Ιουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην 'Ιουνίου 1968.

«'Εν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐξήγγειλε τὴν ἀναθεώρησιν τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν Κυβερνητικῶν 'Υπαλλήλων, τῶν Καθηγητῶν καὶ τῶν Διδασκάλων, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον μελετᾶται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ ἀναθεώρησις τῶν ἡμερομισθίων τῶν Κυβερνητικῶν 'Εργατῶν, καθότι ταῦτα παραμένουν τὰ ἴδια ἀπὸ τοῦ ἔτους 1953».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας καὶ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 7ην 'Ιουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Δυνάμει ὁμοφώνου ἀποφάσεως τῆς Μικτῆς 'Εργατικῆς 'Επιτροπῆς ληφθείσης τὴν 6ην 'Απριλίου 1968, καὶ ἐπικυρωθείσης ὑπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσθη ἡ αὔξησις τῶν κατωτάτων καὶ ἀνωτάτων ὁρίων ἁπασῶν τῶν κλιμάκων ὡρομισθίων τῶν Κυβερνητικῶν ἐργατῶν κατὰ 20 μίλς ὡριαίως.

Αἱ συμφωνηθεῖσαι νέαι κλίμακες ὡρομισθίων ἐτέθησαν ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1968, μὲ ἀποτέλεσμα ἀρκετοὶ τῶν ἐργατῶν, ἐπωφεληθέντες τῶν νέων κατωτάτων σημείων ὡρομισθίων, ἔλαβον αὔξησιν ἀνερχομένην μέχρι δεκαπέντε (15) μίλς ὡριαίως.

Ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν νέων κλιμάκων ἡ Κυβέρνησις ἐπίσης παρέσχεν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968, γενικὴν αὔξησιν ἐκ πέντε (5) μίλς ὡριαίως εἰς ἅπαντας τοὺς ἐργάτας.

Καθίσταται σαφὲς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὅτι οἱ Κυβερνητικοὶ ἐργάται ἔτυχον ἤδη αὐξήσεων εἰς τὰς κλίμακάς των ἥτις κυμαίνεται ἀπὸ 10% ἕως 20%. Σημειωτέον ὅτι αἱ ὡς ἄνω αὐξήσεις παρεσχέθησαν ἄνευ ὑποβολῆς συγκεκριμένων αἰτημάτων ὑπὸ τῶν Συντεχνιῶν καὶ κατόπιν πρωτοβουλίας τῆς Κυβερνήσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Ἰουλίου 1968.

«Εἰς τὴν κεντρικωτέραν τοποθεσίαν τῆς Λάρνακος παρὰ τὴν κεντρικὴν παραλίαν τῆς πόλεως, εἰς τὴν ὁδὸν Εὐρυβιάδου, ὑπάρχει ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν Κυβερνητικὴ περιουσία εἰς κατάστασιν ἐρειπωμένων ἀποθηκῶν.

Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1966 ἐψηφίοθη κονδύλιον £3.000 διὰ κατεδάφισιν τῶν ἐρειπίων καὶ ἀξιοποίησιν τοῦ Κυβερνητικοῦ τούτου χώρου. Τὸ κονδύλιον ἐκρίθη ἀνεπαρκὲς διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν προταθέντων διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν σχεδίων τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων καὶ ἡ κατάστασις παρέμεινεν οἵα ἦτο, μὴ χρησιμοποιηθέντος τοῦ σχετικοῦ κονδυλίου.

Τὸ Τμῆμα Δημοσίων Ἔργων εἶχεν ἑτοιμάσει σχέδια ἀνεγέρσεως εἰς τὸν ἐν λόγῳ χῶρον οἰκήματος τὸ ὁποῖον θὰ ἐχρησίμευε διὰ τὴν στέγασιν τῆς Συντεχνίας Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων Λάρνακος ἐπὶ λογικῷ ἐνοικίῳ. Ἡ σχετικὴ δαπάνη εἶχεν προϋπολογισθῆ εἰς £7.500.

Μέχρι σήμερον, παρ' ὅλον ὅτι ἔκτοτε παρῆλθον 3 ἔτη, ἡ κατάστασις παραμένει στάσιμος. Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν, ποῖαι αἱ σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ θέματος καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει διατὶ σημειοῦται τόση μακρὰ καθυστέρησις εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν ἑνὸς ἁπλοῦ θέματος (τῆς κατεδαφίσεως τῶν ἐρειπίων καὶ τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ χώρου δι' οἱουδήποτε τρόπου ἤθελε κριθῆ ὁ ἐνδεδειγμένος) τοῦ ὁποίου ἡ παρατεινομένη ἐκκρεμότης ἐκθέτει τοὺς ἁρμοδίους εἰς δικαιολογημένας ἐπικρίσεις. Διότι εἶναι ἀπαράδεκτον ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως νὰ ἐξακολουθῇ νὰ ὑπάρχῃ Κυβερνητικὴ περιουσία εἰς τοιαύτην ἀξιοθρήνητον κατάστασιν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην Ἰουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη.

«Ἡ ἀξιοποίησις τῆς κυβερνητικῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας εἰς τὴν ὁδὸν Εὐρυβιάδου, ἐν Λάρνακι, μελετᾶται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1969».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Μέσα στὰ τελευταῖα χρόνια στέλλουμε στὴν Μ. Βρεττανία ἀρκετὲς ποσότητες φρέσκων λαχανικῶν καὶ φρούτων ἀεροπορικῶς.

Τὸ ἐμπόριο αὐτὸ ὑπῆρξε ἀρκετὰ ἐπωφελὲς τόσο γιὰ τὸν ἀγροτικὸ κόσμο ὅσο καὶ γενικώτερα γιὰ τὴν οἰκονομία μας. Ὑπάρχουν προοπτικὲς μεγαλύτερης ἀνάπτυξης αὐτοῦ τοῦ ἐμπορίου καὶ αὔξηση τῶν εἰσοδημάτων μας ἂν ἐν τῷ μεταξὺ λυθοῦν ὡρισμένες δυσκολίες καὶ προβλήματα ποὺ δημιουργοῦνται.

Τέτοια προβλήματα εἶναι ἡ καλύτερη προσαρμογὴ τῶν ἐμπορευμάτων μας πρὸς τὲς συνθῆκες τῆς Ἀγγλικῆς ἀγορᾶς (εἴδη ποὺ ζητᾶ ἡ ἀγορά, συσκευασία, ποιότητα), ἐξασφάλιση ἐπαρκοῦς χώρου, φθηνότερα ἀεροπορικὰ ναῦλα, βελτίωση ἐλέγχου κ.ἄλ.

Μποροῦν νὰ μᾶς πληροφορήσουν τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα Ἐμπορίου καὶ Γεωργίας ἂν ὑπάρχει μελέτη καὶ προγραμματισμὸς γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση αὐτῶν τῶν προβλημάτων ἔτσι ποὺ νὰ αὐξηθοῦν οἱ ἐξαγωγές μας σὲ φρέσκα λαχανικὰ καὶ φροῦτα στὴν Ἀγγλικὴ καὶ ἄλλες ἀγορές» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, ἀναγνωρίζον τὰς καλὰς προοπτικὰς ἀεροπορικῶν ἐξαγωγῶν φρέσκων λαχανικῶν καὶ φρούτων πρὸς τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον, ἀνέθεσε κατὰ τὸ 1966 εἰς Βρεττανικὸν οἶκον τὴν διεξαγωγὴν σχετικῆς μελέτης, ἀντίγραφον τῆς ὁποίας ἀπεστάλη πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, πρὸς τὸν σκοπὸν προωθήσεως τῆς καλλιεργείας τῶν ὁπωροκηπευτικῶν διὰ τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν καλαὶ προοπτικαὶ εἰς τὴν Βρεττανικὴν ἀγοράν. Ὡσαύτως, τὰ κυριώτερα πορίσματα τῆς προαναφερθείσης μελέτης διεβιβάσθησαν ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Ὑπουργείου πρὸς τοὺς κυριωτέρους ἐξαγωγεῖς λαχανικῶν καὶ φρούτων.

Ἐν τῇ προσπαθείᾳ του ὅπως προωθήσῃ τὰς ἐξαγωγὰς τῶν προϊόντων τούτων, τὸ Ὑπουργεῖον ἐξασκεῖ αὐστηρὸν ἔλεγχον ἐπὶ τοῦ τρόπου συσκευασίας καὶ τῆς ποιότητος ὅλων τῶν ἐξαγομένων προϊόντων, πρὸ τῆς φορτώσεώς των ἐπὶ τῶν ἀεροσκαφῶν, περὶ πλέον δὲ τὸ Ἐμπορικὸν Γραφεῖον τῆς ἐν Λονδίνῳ Κυπριακῆς Ὑπάτης Ἀρμοστείας παρακολουθεῖ στενῶς τὴν κατάστασιν ἀφίξεώς των εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἀγοράν. Ἀπόδειξιν τῆς καλῆς ποιότητος τῶν Κυπριακῶν λαχανικῶν καὶ φρούτων καὶ τῆς ἱκανοποιήσεως τόσον τῶν εἰσαγωγέων ὅσον καὶ τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ εἰς τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον, ἀποτελεῖ ἡ συνεχῶς παρατηρουμένη αὔξησις τῶν ἐκ Κύπρου ἐξαγωγῶν λαχανικῶν καὶ φρούτων, ὁ ὄγκος τῶν ὁποίων ἀνῆλθε κατὰ τοὺς πρώτους ἐννέα μῆνας τοῦ τρέχοντος ἔτους εἰς 2.100 τόννους, ἐν συγκρίσει πρὸς 1.100 τόννους κατὰ τὴν ἀντίστοιχον περυσινὴν περίοδον.

Περαιτέρω, τὸ Ὑπουργεῖον προέβη εἰς διευθετήσεις καὶ ἀνηγέρθη, ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου, εἰδικὸν ὑπόστεγον εἰς τὸν Νέον Ἀερολιμένα Λευκωσίας πρὸς προστασίαν τῶν φθαρτῶν πρὸ τῆς φορτώσεώς των ἐπὶ τῶν ἀεροσκαφῶν, διαθέτει δὲ πρὸς διευκόλυνσιν τῶν ἐξαγωγέων ἐπηνδρωμένον γραφεῖον ἐπιθεωρήσεως εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀερολιμένος.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξασφάλισιν ἐπαρκοῦς ἀεροπορικοῦ χώρου, τὸ Ὑπουργεῖον εὑρίσκεται εἰς συνεχῆ ἐπαφὴν μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἑκάστοτε ἀναφυομένων προβλημάτων σχετιζομένων μὲ τὰς ἀεροπορικὰς φορτώσεις».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Ἀπὸ τὲς ἀγροτικὲς ὀργανώσεις καὶ γενικώτερα τὸν ἀγροτικὸ κόσμο ὑποβάλλονται γιὰ χρόνια τώρα εἰσηγήσεις στὴν Κυβέρνηση γιατὶ νὰ καθυστερῇ ἡ

ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου περὶ ἀγορανομίας ὅσον ἀφορᾷ τὰ εἴδη ποὺ προμηθεύονται οἱ ἀγρότες γιὰ τὴν παραγωγή τους (γεωργικὰ μηχανήματα, γεωργικὰ φάρμακα, γεωργικὰ ἐξαρτήματα κ.ἄλ.).

Τὰ κέρδη στὲς τιμὲς αὐτῶν τῶν εἰδῶν ἰδιαίτερα τῶν γεωργικῶν ἐξαρτημάτων, ξεπερνᾶ πολλὲς φορὲς τὰ 200–300%.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἂν προγραμματίζῃ καὶ πότε τὴν ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου γιὰ εἴδη ποὺ προμηθεύονται οἱ γεωργοὶ γιὰ τὴν παραγωγή τους» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Τὸ ζήτημα τῆς ἐπιβολῆς ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, τῶν γεωργικῶν φαρμάκων, τῶν γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ ἄλλων εἰδῶν τὰ ὁποῖα προμηθεύονται οἱ γεωργοὶ διὰ γεωργικοὺς σκοποὺς ἐξητάσθη ἐπανειλημμένως ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Ὑπουργείου ὡς καὶ ὑπὸ τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλέγχου Ποιότητος καὶ Τιμῶν καὶ διεπιστώθη ὅτι ἡ κήρυξις τῶν εἰδῶν τούτων ὡς ἐλεγχομένων δὲν δικαιολογεῖται λόγῳ τῆς μεγάλης ποικιλίας τῶν εἰδῶν τούτων ὡς καὶ τῶν ἐλευθέρων συναγωνιστικῶν συνθηκῶν αἵτινες ἐπικρατοῦν εἰς τὴν ἀγοράν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Τὸ πρόβλημα τῆς τιμῆς τοῦ ψωμιοῦ ἐπηρεάζει τὸν τιμάριθμον καὶ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τῶν ἐργαζομένων. Καὶ ἐπειδὴ τελευταίως ἔγινε σοβαρὸς λόγος δι' αὔξησιν τῆς τιμῆς τοῦ ψωμιοῦ ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα ἔχει λάβει ἢ προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ παρεμποδισθῇ ἡ αὔξησις τῆς τιμῆς τοῦ ψωμιοῦ καὶ διὰ νὰ βελτιωθῇ γενικῶς ἡ ποιότης τῆς βασικωτάτης αὐτῆς τροφῆς τοῦ λαοῦ».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 24ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Τὸ θέμα τῆς τιμῆς καὶ ποιότητος τοῦ ἄρτου μελετᾶται ἐπισταμένως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ Κυβέρνησις ἐξετάζει τὴν πιθανότητα δανειοδοτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ἀρτοποιῶν μὲ χαμηλὸν ἐπιτόκιον διὰ τὴν δημιουργίαν ἐκσυγχρονισμένων ἀρτοποιείων, πλήρως ἀπασχολουμένων, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀπόδοσις θὰ καλύπτῃ τὰς ἀνάγκας τῆς Νήσου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 25ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ πηγὴ τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποιοῦσε τὸ Ἀρδευτικὸν Τμῆμα Γεράσας πρὸς ἄρδευσιν τῶν γαιῶν τοῦ ἐν λόγῳ χωρίου διετέθη πρὸς ὕδρευσιν τοῦ χωρίου Ἀπαισιᾶς καὶ ἔκτοτε τὸ Ἀρδευτικὸν Τμῆμα τοῦ χωρίου Γεράσας στερεῖται τοῦ ἀναγκαίου πρὸς ἄρδευσιν ὕδατος καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ ἐν λόγῳ χωρίου ὑφίστανται μεγάλας ζημίας καὶ ἀδυνατοῦν νὰ ἀρδεύσουν τὰ κτήματά των.

Οἱ κάτοικοι τοῦ ἐν λόγῳ χωρίου πολλάκις ἀπετάθησαν πρὸς τοὺς ἁρμοδίους καὶ ἐζήτησαν τὴν κατασκευὴν ἑνὸς μικροῦ φράγματος παρὰ τὴν τοποθεσίαν «Καντζέλλι» ἔναντι ἐλαχίστης δαπάνης, ἀλλὰ ἀτυχῶς μέχρι σήμερον δὲν ἐλήφθη οὐδεμία πρόνοια διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ρηθέντος φράγματος.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(1) Συνετάχθη ἢ ὄχι οἱαδήποτε τεχνοοικονομικὴ μελέτη διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἐν λόγῳ φράγματος ;

(2) Ἐὰν ναί, προτίθεται ἡ Κυβέρνησις νὰ συμπεριλάβῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἐν λόγῳ φράγματος εἰς τὸν ἐπὶ θύραις Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 25ην Σεπτεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Διεξήχθη ἐπὶ τόπου ἔρευνα διὰ τὴν κατασκευὴν μικροῦ φράγματος δι' ἀποθήκευσιν μικρᾶς σχετικῶς ποσότητος ὕδατος διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Γεράσας.

Τὸ προκαταρκτικὸν ἀποτέλεσμα τῶν ἐρευνῶν δεικνύει ὅτι ἡ τοιαύτη κατασκευὴ εἶναι ὑπερμέτρως δαπανηρὰ συγκρινομένη μὲ τὴν ποσότητα ὕδατος ἡ ὁποία θὰ ἀποθηκεύηται. Συνεπῶς τὸ ἔργον κατὰ τὸ παρὸν στάδιον δὲν δύναται νὰ τύχῃ προτεραιότητος. Θὰ γίνουν ὅμως περαιτέρω μελέται εἰς τὸ μέλλον μὲ σκοπὸν ἐξευρέσεως λύσεως τοῦ προβλήματος τὸ ὁποῖον ἀντιμετωπίζει ἡ Γεράσα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου καὶ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι πλείστων γεωργῶν τὸ εἰσόδημα ἔχει καταστραφῆ ἀπὸ τὴν ἀνομβρίαν, καὶ φυσικὸν ἐπακόλουθον τῆς τοιαύτης καταστροφῆς εἶναι ἡ ἀδυναμία τούτων νὰ πληρώσουν τὰς ἔναντι τῶν δανείων των οἰκονομικὰς ὑποχρεώσεις καὶ τῆς ἕνεκα τούτων ἀντιμετωπίσεως καταναγκαστικῆς πωλήσεως τῶν κτημάτων των, ἐρωτῶμεν :

Ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ξεκληρισμὸν τῶν γεωργῶν» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου καὶ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου.

«Ἐκ τῆς ἐρεύνης ἥτις ἔγινεν ἀπὸ τὰ κατὰ τόπους Ἐπαρχιακὰ Κτηματολογικὰ Γραφεῖα ἐφάνη ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁρισθεισῶν καταναγκαστικῶν πωλήσεων εἶναι τόσον μικρὸς ὥστε τὸ πρόβλημα νὰ μὴ παρουσιάζῃ ἀνησυχίας. Ἡ Κυβέρνησις, ἐν τούτοις, παρακολουθεῖ τὴν κατάστασιν στενῶς, θὰ ἐπέμβῃ δὲ εἰς περίπτωσιν ἐπιδεινώσεως τῆς καταστάσεως. Ἐπειδὴ ἐκ προηγουμένης πείρας διεπιστώθη ὅτι τὸ μέτρον τῆς διὰ νομοθετημάτων ἀναστολῆς τῶν πωλήσεων ἔχει σχεδὸν πάντοτε ἐπιβλαβεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς παροχῆς πιστώσεων πρὸς τοὺς γεωργοὺς ἡ υἱοθέτησίς του θὰ γίνῃ μόνον κατόπιν ἐνδελεχοῦς μελέτης καὶ μὲ γνώμονα τὰ καλῶς νοούμενα συμφέροντα τῆς ἀγροτικῆς τάξεως ὡς συνόλου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Τὰ χωρία Μαρώνι καὶ Ψεματισμένος, δύο παραγωγικὰ χωρία τῆς Ἐπαρχίας Λάρνακος, συνδέονται μετὰ τῆς κυρίας ὁδοῦ Λάρνακος—Λεμεσοῦ διὰ μιᾶς ὁδοῦ εὑρισκομένης εἰς πολὺ κακὴν κατάστασιν. Αἴτημα τῶν κατοίκων εἶναι ἡ ἄμεσος ἀσφαλτόστρωσις ταύτης.

Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν προγραμματίζεται ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ καὶ πότε θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου τούτου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη.

«Τὸ θέμα τῆς ἀσφαλτοστρώσεως τῆς ὁδοῦ τῆς συνδεούσης τὰ χωρία Μαρώνι καὶ Ψεματισμένος μετὰ τῆς κυρίας ὁδοῦ Λάρνακος—Λεμεσοῦ, ἐξητάσθη κατὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως 1969 καὶ ἐνεκρίθη κατ' ἀρχὴν ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ὡς ἄνω ὁδικοῦ ἔργου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ. Ἡ προϋπολογισθεῖσα δαπάνη τοῦ ὅλου ἔργου ἀνέρχεται εἰς £14.600. Ἐλπίζεται ὅτι διὰ τὸν ρηθέντα σκοπὸν ἐντὸς τοῦ 1969 θὰ διατεθῶσι πιστώσεις ὕψους £7.300».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων ἔχουν καταρτισθῇ σχέδια καὶ ἐκτιμήσεις πρὸς ἐκτέλεσιν ἐπειγούσης φύσεως ὑδρευτικῶν ἔργων εἰς τὰ χωρία Ἀνώγυρα, Παλαιόμυλος, Φασούλα, Ἐπταγώνια, Πραστειὸν (Αὐδήμου), Ἅγιος Δημήτριος, Πύργος, Ζωοπηγὴ—Λουβαρᾶς καὶ Μαθηκολώνη, ὁλικῆς δαπάνης £41.100, πρὸς κάλυψιν τῆς ὁποίας ποσὸν £17.400 ἀποτελεῖ συνεισφορὰν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ποσὸν £23.700 συνεισφορὰν τῶν ἐν λόγῳ κοινοτήτων.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκτέλεσις ὑδρευτικῶν ἔργων θὰ πρέπει νὰ τυγχάνῃ προτεραιότητος ἐν συγκρίσει μὲ τὴν ἐκτέλεσιν ἄλλης φύσεως ἔργων ἀναπτύξεως, λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ ὑδρευτικὰ ἔργα τυγχάνουν ὑψίστης σπουδαιότητος δι' οἱανδήποτε κοινότητα, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ ἐκτέλεσις τῶν ὡς ἄνω ὑδρευτικῶν ἔργων θὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ἔχουν ἑτοιμασθῇ ὑδρευτικὰ σχέδια διὰ τὰ χωρία Ζωοπηγή, Λουβαρᾶς καὶ Μαθηκολώνη ἅτινα περιελήφθησαν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969. Προσέτι ἔχουν ἑτοιμασθῇ ὑδρευτικὰ σχέδια διὰ τὰ χωρία Ἀνώγυρα, Πύργος, Παλαιόμυλος, Φασούλα, Πραστειὸν (Αὐδήμου) καὶ Ἅγ. Δημήτριος, πλὴν ὅμως ταῦτα δὲν περιελήφθησαν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν χρήζουν προτεραιότητος.

Τὸ ὑδρευτικὸν σχέδιον τοῦ χωρίου Ἐπταγώνια εὑρίσκεται ὑπὸ ἐκτέλεσιν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ Κύπρος σὺν τῷ χρόνῳ θὰ καταστῇ ἓν ἐκ τῶν κυριωτέρων τουριστικῶν κέντρων τῆς Μεσογείου, τοῦτο ὅμως θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τῶν προσπαθειῶν καὶ ἐπιτεύξεών μας εἰς τὸν τομέα τοῦτον. Τὰ ὀφέλη ἐκ τοῦ τουρισμοῦ τόσον ἀπὸ οἰκονομικῆς ὅσον καὶ ἄλλης πλευρᾶς εἶναι πολὺ γνωστὰ καὶ πρέπει νὰ τυγχάνουν ἰδιαιτέρας μελέτης καὶ σημασίας ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπειδὴ ἐξεφράσθησαν παράπονα ἐκ μέρους ξένων ἐπισκεπτῶν ἀναφορικῶς μὲ τὴν κατάστασιν εἰς ξενοδοχεῖα ἐν Κύπρῳ (ἐμφάνισις, καθαριότης, ὑπηρεσία, ποιότης σιτηρεσίου κ.τ.λ.), παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διὰ τὰ κάτωθι :

(α) Εἰς τὸ παρελθὸν παρεχωρήθησαν δάνεια εἰς ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις εἴτε πρὸς βελτίωσιν εἴτε πρὸς ἐπέκτασιν τῶν ξενοδοχείων. Ἔγινεν ἐκ μέρους τοῦ Τμήματος Τουρισμοῦ ὁ κατάλληλος ἔλεγχος καὶ ἡ διαπίστωσις κατὰ πόσον τὰ παραχωρηθέντα δάνεια διετέθησαν κατὰ τὸν πλέον ἱκανοποιητικὸν καὶ ἀποτελεσματικὸν τρόπον ;

(β) Διεξάγονται τακτικαὶ καὶ ἔκτακτοι ἐπιθεωρήσεις ἐκ μέρους Ἐπιθεωρητῶν τοῦ Τμήματος Τουρισμοῦ εἰς τὰ ξενοδοχεῖα πρὸς διαπίστωσιν ἱκανοποιητικοῦ ἐπιπέδου ὑπηρεσίας, καθαριότητος, ἐμφανίσεως καὶ τροφῆς ἀναλόγως τῆς κλάσεως ἑκάστου ξενοδοχείου ;

(γ) Ποῖα εἶναι τὰ κριτήρια εἰς τὴν περίπτωσιν κατατάξεως τῶν ξενοδοχείων εἰς κλάσεις καὶ κάθε πόσον χρονικὸν διάστημα γίνονται αἱ τοιαῦται κατατάξεις ;

(δ) Ὑπάρχουν περιπτώσεις καθ' ἃς ἔγινεν ὑποβιβασμὸς κλάσεως ξενοδοχείου λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν ἱκανοποιητικῶς οἱ κανονισμοὶ οἱ διέποντες τὰς κατατάξεις» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη.

«(α) Τὸ Ὑπουργεῖον εἶναι ἱκανοποιημένον ὅτι τὰ κρατικὰ δάνεια πρὸς τὴν ξενοδοχειακὴν βιομηχανίαν διετέθησαν κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον.

(β) Τὰ ξενοδοχεῖα ἐπιθεωροῦνται τακτικῶς καὶ ἐκτάκτως ὑπὸ τῶν Ἐπιθεωρητῶν Ξενοδοχείων.

(γ) Τὰ γενικὰ κριτήρια κατατάξεως τῶν ξενοδοχείων ἀναγράφονται εἰς τὸν περὶ Ξενοδοχείων Νόμον ἀλλὰ παρέχεται παραλλήλως ὑπ' αὐτοῦ διακριτικὴ ἐξουσία εἰς τὸ Συμβούλιον Ξενοδοχείων διὰ τὴν τοιαύτην κατάταξιν. Δὲν ὑπάρχουν χρονικοὶ περιορισμοὶ δι' ἀνακατατάξεις ξενοδοχείων.

(δ) Ἐν ἀναμονῇ τῆς θεσπίσεως νέας ξενοδοχειακῆς νομοθεσίας δὲν ἐγένοντο προσφάτως ἀνακατατάξεις ξενοδοχείων. Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος νέα νομοθεσία καθορίζει πλέον ἐκσυγχρονισμένα κριτήρια καὶ ἐπίπεδα ὑγειονομικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ ὑπηρεσίας, μελετᾶται δὲ αὕτη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ὁ περὶ Λεσχῶν Νόμος—ὡς ἔχει σήμερον—ἐνέχει πλείστας ὅσας ἀτελείας, μὲ ἀποτέλεσμα μεγάλαι μαζικαὶ ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις μὲ ἑκατοντάδας καὶ εἰς τινας περιπτώσεις μὲ χιλιάδας μελῶν νὰ μὴ ἔχουν οὐσιαστικὴν

νομικὴν ὑπόστασιν, ἐνῷ ἐκ παραλλήλου νὰ μὴ γίνεται καὶ οὐσιαστικὸς κρατικὸς ἔλεγχος ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν τῶν τοιούτων Ὀργανώσεων (κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ περὶ Συντεχνιῶν ἢ Ἑταιρειῶν Νόμου), παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :

(1) Ἐὰν ὑπάρχῃ σκέψις τροποποιήσεως τῆς σχετικῆς νομοθεσίας· καὶ

(2) ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις διαχωρισμοῦ τῶν Ὀργανώσεων ἐκ τῶν Λεσχῶν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Ὀκτωβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Δὲν ὑπάρχει πρόθεσις τροποποιήσεως τοῦ περὶ Λεσχῶν Νόμου εἰς τὸ παρὸν στάδιον. Ἐὰν Ὀργάνωσίς τις ἐμπίπτῃ ἢ ὄχι εἰς τὸν ὁρισμὸν «Λέσχη» τοῦτο εἶναι ζήτημα γεγονότων ἅτινα ἐξετάζονται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ἀρχῶν ἅμα τῇ ὑποβολῇ τῆς αἰτήσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Τὰ ἀκόλουθα 22 χωρία τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ἤτοι Ἀπαισιά, Ἀψιοῦ, Ἀσγάτα, Ἅγιος Ἀθανάσιος, Ἅγιος Τύχων, Δωρά, Κελλάκι, Κολόσσι, Λάνια, Λεμύθου, Λιμνάτι, Μανδριά, Μονή, Μουτταγιάκα, Πελένδρι, Πραστειὸν (Αὐδήμου), Φοινί, Συλίκου, Τραχώνι, Βάσα (Κοιλανίου), Ὕψωνας καὶ Ζακάκι, ἔχουν ἀπόλυτον ἀνάγκην βελτιώσεως τῶν ἐντὸς τῶν χωρίων ὁδῶν των καὶ ἡ συνολικὴ δαπάνη διὰ τὰς ὡς ἄνω βελτιώσεις ἀνέρχεται εἰς £46.700, ἐξ ὧν £23.500 θὰ δοθοῦν ὡς δάνειον εἰς τὰ ἐν λόγῳ χωρία, ποσὸν δὲ £23.200 ἀποτελεῖ Κυβερνητικὴν βοήθειαν.

Ἐπειδὴ αἱ βελτιώσεις τῶν ὡς ἄνω ὁδῶν θεωροῦνται ἐπειγούσης φύσεως ὑπὸ τῶν κατοίκων των, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον θὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Τὸ θέμα τῆς βελτιώσεως τῶν ὁδῶν 22 χωρίων τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ἤτοι Ἀπαισιά, Ἀψιοῦ, Ἀσγάτα, Ἅγιος Ἀθανάσιος, Ἅγιος Τύχων, Δωρά, Κελλάκι, Κολόσσι, Λάνια, Λεμύθου, Λιμνάτι, Μανδριά, Μονή, Μουτταγιάκα, Πελένδρι, Πραστειὸν (Αὐδήμου), Φοινί, Συλίκου, Τραχώνι, Βάσα (Κοιλανίου), Ὕψωνας καὶ Ζακάκι, ἐξητάσθη κατὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως 1969 καὶ ἐνεκρίθη κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ. Διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου τῶν εἰρημένων χωρίων θὰ διατεθῶσι πιστώσεις ὕψους £25.700. Τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τούτου θὰ χορηγηθῇ ὑπὸ τύπον δανείου πρὸς τὰς οἰκείας Χωριτικὰς Ἀρχάς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Οἱ γεωργοί, κάτοχοι τῆς ὑπ' αὐτῶν καλλιεργουμένης γῆς, πληρώνουν κατ' ἔτος τὸν κτηματικὸν φόρον δι' αὐτὴν τὴν γῆν, τόσον εἰς τὰ δημαρχούμενα ἀγροτικὰ κέντρα, ὅσον καὶ εἰς τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως τῶν χωρίων.

Νοουμένου ὅτι ὁ κτηματικὸς φόρος τῆς γῆς τῶν γεωργῶν, εἶναι φορολογία τοῦ κεφαλαίου των, πῶς ἀπαιτεῖται ἀπὸ αὐτοὺς καὶ φόρος εἰσοδήματος, ἐνῶ οὐδενὸς ἄλλου ἐπαγγέλματος ἢ ἐπιχειρήσεως φορολογεῖται τὸ κεφάλαιον, ἀλλὰ τὸ εἰσόδημα ;

Καὶ πῶς δικαιολογεῖται αὐτὴ ἡ διπλὴ φορολογία τῶν γεωργῶν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου των, καὶ ἐπιπροσθέτως τοῦ ἐξ αὐτοῦ εἰσοδήματός των ;

Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ μᾶς δώση μίαν ἀπάντησιν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω, καὶ εἰ δυνατὸν συντόμως, διὰ νὰ ἐνημερωθῶμεν τόσον ἡμεῖς ὅσον καὶ ὁλόκληρος ἡ Βουλή».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Νοεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Οἱ ἐπὶ τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἐπιβαλλόμενοι φόροι εἶναι οἱ ἑξῆς :

(α) Εἰς τὰς δημαρχουμένας πόλεις :

(i) Δημοτικὸς κτηματικὸς φόρος δυνάμει τοῦ περὶ Δήμων Νόμου, μὲ ἀνώτατον ὅριον πρὸς 10 τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς ἐκτιμημένης ἀξίας τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, ὡς ἤθελεν ἀποφασίσει καθ' ἕκαστον ἔτος ἡ ἐνδιαφερομένη Δημοτικὴ Ἀρχή.

(ii) Κτηματικὸς φόρος δυνάμει τοῦ περὶ Φορολογίας Ἀκινήτου (Ἀστικῆς) Ἰδιοκτησίας Νόμου τοῦ 1962, μὲ ἀνώτατον ὅριον πρὸς 15 τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς ἐκτιμημένης ἀξίας τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, ὡς ἤθελεν ἀποφασίσει καθ' ἕκαστον ἔτος τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Τὰ ἔσοδα ἐκ τοῦ φόρου τούτου παραχωροῦνται εἰς τὰς Σχολικὰς Ἐφορείας διὰ τὴν ἀνέγερσιν καὶ συντήρησιν σχολικῶν κτιρίων διὰ τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν.

(β) Εἰς τὰς δημαρχουμένας κωμοπόλεις :

Δημοτικὸς κτηματικὸς φόρος ὡς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν δημαρχουμένων πόλεων.

(γ) Εἰς τὰ χωρία ἅτινα ἔχουν κηρυχθῆ ὡς Περιοχαὶ Βελτιώσεως :

Κτηματικὸς φόρος δυνάμει τοῦ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) Νόμου, μὲ ἀνώτατον ὅριον πρὸς 7½ τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς ἐκτιμημένης ἀξίας τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, ὡς ἤθελεν ἀποφασίσει καθ' ἕκαστον ἔτος τὸ ἐνδιαφερόμενον Συμβούλιον Βελτιώσεως.

2. Ὡς εἶναι φανερὸν ἐκ τῶν ἀνωτέρω, οὐδεὶς τῶν ὡς ἄνω φόρων εἶναι κρατικός. Ἅπαντες εἶναι τοπικοὶ φόροι, ἐπιβαλλόμενοι ὑπὸ τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν διὰ τὰς δημοσιονομικάς των ἀνάγκας. Συνεπῶς, οἱ φόροι οὗτοι οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουν μὲ τὸν φόρον εἰσοδήματος.

3. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐντίμου μέλους ὅτι οἱ ὡς ἄνω φόροι ἐπιβάλλονται ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου δὲν εὐσταθεῖ ἔστω καὶ ὅπου ἡ γῆ, ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν γεωργῶν, συνιστᾶ τὸ κεφάλαιόν των, διὰ τὸν λόγον ὅτι οἱ ἐν λόγῳ φόροι ἐπιβάλλονται ἐπὶ τῆς ἐκτιμημένης ἀξίας τῆς γῆς, ἥτις σήμερον ἀποτελεῖ μικρὸν κλάσμα τῆς πραγματικῆς ἀξίας ταύτης. Οἱ φόροι οὗτοι οὐδόλως ἐμποδίζουν τὴν βελτίωσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν τῆς γῆς, καὶ οὔτε συντελοῦν εἰς τὸ νὰ ἀναχαιτίσουν τὰς συνεχῶς αὐξανομένας τιμὰς ταύτης. Πρέπει συναφῶς νὰ ἐξηγηθῆ ὅτι, εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν Δήμων αἱ Δημοτικαὶ Ἀρχαὶ ἔχουν ἐξουσίαν δυνάμει τοῦ περὶ Δήμων Νόμου ὅπως προβαίνουν εἰς ἐκτίμησιν τῆς ἀξίας τῆς ἐντὸς τῶν δημοτικῶν των ὁρίων ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς ἐπανεκτίμησίν της, καὶ ὅπως ἐπιβάλλουν φορολογίαν ἐπὶ τῆς ἐτησίας ἀξίας ταύτης· ἐτησία ἀξία δὲ σημαίνει, κατὰ τὸν νόμον, τὸ ἐκ ταύτης πιθανὸν καθαρὸν ἐνοίκιον

ἀφοῦ ἀφαιρεθοῦν τὰ ἔξοδα συντηρήσεως, κ.ο.κ. Ἐν τούτοις, αἱ Δημοτικαὶ Ἀρχαὶ προτιμοῦν μέχρι σήμερον νὰ ἐφαρμόζουν ἄλλην πρόνοιαν τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ ἐτησία ἀξία τῆς ἐντὸς τῶν δημοτικῶν ὁρίων ἀκινήτου ἰδιοκτησίας καθορίζεται πρὸς 4% τῆς ἐκτιμημένης ἀξίας ταύτης (βλ. ἄρθρον 106 τοῦ περὶ Δήμων Νόμου). Ὁ ἐπιβαλλόμενος φόρος εἶναι κατ' ἀνώτατον ὅριον 250 μίλς διὰ κάθε λίραν τῆς ἐτησίας ἀξίας, τὸ ὁποῖον ἰσοδυναμεῖ πρὸς 10 τοῖς χιλίοις τῆς ἐκτιμημένης ἀξίας.

4. Ἡ ἐπὶ τῆς γῆς φορολογία διὰ τοπικὰς ἀνάγκας δὲν ἀποτελεῖ μοναδικὸν φαινόμενον ἐν Κύπρῳ. Τοιαύτη φορολογία ἀναγνωρίζεται ὡς ἀναγκαία καὶ ἐπιβάλλεται εἰς πλείστας ὅσας χώρας τόσον τῆς Εὐρώπης ὅσον καὶ τῆς Ἀμερικῆς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Παρακαλεῖται ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκεται τὸ ζήτημα τῆς κατασκευῆς λιμένος εἰς Λεμεσὸν καὶ πότε, ἐπὶ τέλους, θὰ ἀρχίσῃ ἡ κατασκευὴ τούτου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη.

«Διὰ γνωστοποιήσεως δημοσιευθείσης εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας τῆς 1ης Νοεμβρίου 1968, εἰς τὸν ἐγχώριον τύπον καὶ εἰς τρία περιοδικὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ, προταθέντα ὑπὸ τῶν Συμβούλων Μηχανικῶν RENDEL, PALMER καὶ TRITTON, καὶ ἀποσταλείσης εἰς ὅλας τὰς ἐν Κύπρῳ ξένας Διπλωματικὰς Ἀποστολάς, ἐζητήθη ὅπως ἐργοληπτικοὶ οἶκοι ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ λιμενικοῦ ἔργου Λεμεσοῦ δηλώσουν τοῦτο ἐγγράφως εἰς τοὺς ἐν λόγῳ Συμβούλους Μηχανικούς.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι θὰ ἐφοδιασθοῦν μὲ εἰδικὸν ἐρωτηματολόγιον πρὸς συμπλήρωσιν καὶ ὑποβολὴν εἰς τοὺς κ.κ. RENDEL, PALMER καὶ TRITTON οὐχὶ βραδύτερον τῆς 14ης Δεκεμβρίου 1968.

Ἐν συνεχείᾳ θὰ ζητηθοῦν προσφοραὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου ἀπὸ ἀριθμὸν ἐπιλεγησομένων οἴκων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι τὸ ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας Κυπριακῶν Σπουδῶν συγκροτούμενον τὸν προσεχῆ Ἀπρίλιον Α΄ Διεθνὲς Κυπρολογικὸν Συνέδριον θὰ ἀποτελέσῃ, κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν, ἀποφασιστικὸν σταθμὸν εἰς τὰς Κυπρολογικὰς ἐρεύνας, μὲ εὐμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς πορείας τῆς νήσου, ὡς καὶ τῆς ἐθνικῆς της ὑποθέσεως — διὰ τὰ ὁποῖα ἡ Ἑταιρεία Κυπριακῶν Σπουδῶν εἶναι ἀξία πάσης τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης, ἐπιπροσθέτως καὶ παραλλήλως πρὸς τὴν ἄλλην ἀξιόλογον ἐπιστημονικὴν καὶ ἐθνικὴν δρᾶσιν της, — παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς τὰ ἀκόλουθα :

(1) Δὲν θὰ ἦτο ἰδεωδέστερον ὅπως ἡ θαυμασία αὐτὴ κατὰ τὰ ἄλλα πρωτοβουλία τῆς Ἑταιρείας Κυπριακῶν Σπουδῶν ἀνετίθετο εἰς τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν, δεδομένου ὅτι καὶ ὁ προϊστάμενος τοῦ Κέντρου ἁρμόδιος Ὑπουργός, τυγχάνει νὰ εἶναι καὶ ὁ πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας ;

(2) Δὲν νομίζει τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι παρὰ τὸ διεθνῶς ὑψηλὸν κῦρος τῆς Ἑταιρείας Κυπριακῶν Σπουδῶν, ἡ ἀνάθεσις τῆς διεξαγωγῆς τοῦ Συνεδρίου εἰς τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν θὰ προσέδιδε μεγαλυτέραν ἐπισημότητα καὶ κῦρος εἰς τὸ Συνέδριον, ὡς ἐκ τῆς οὐσιαστικῆς παρεμβολῆς τοῦ κράτους, τῆς ἐπισήμου υἱοθετήσεως καὶ τῆς σταθερῶς καλυτέρας μεθοδεύσεως ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος τοῦ Συνεδρίου, ἔστω καὶ ἐὰν τοῦτο ἐτέθη ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τῆς Α. Μ. τοῦ Προέδρου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καὶ ἡ ἐπίτιμος Ἐπιτροπή του ἀπετελέσθη ἐξ Ὑπουργῶν ;

(3) Αἱ διαγραφόμεναι προοπτικαὶ μιᾶς συνεχοῦς καὶ σταθερᾶς οἰκονομικῆς καὶ ἠθικῆς ἐνισχύσεως παρὰ τοῦ κράτους τῆς προσπαθείας, δὲν θὰ συνέβαλλον εἰς τὴν κατὰ τρόπον πλέον οὐσιαστικὸν ἀξιοποίησιν τοῦ ὅλου ἔργου καὶ τῶν πορισμάτων τοῦ Συνεδρίου κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη ἐπ' ὠφελείᾳ καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἀνελίξεως τοῦ τόπου καὶ τῆς ἐθνικῆς μας ὑποθέσεως ;

(4) Ἡ ἐκτίμησις καὶ ἡ ἀξιοποίησις τῶν πορισμάτων ἑνὸς τοιούτου Συνεδρίου δὲν θὰ εἶχε μεγαλύτερον κῦρος — παρὰ τὸ ὑψηλόν, ἐπανατονίζω, κῦρος τῆς Ἑταιρείας — ἐὰν προήρχοντο ἀπὸ ἓν ἐπισήμως συγκαλούμενον Συνέδριον ;

(5) Ἐὰν οἱαδήποτε ἄλλη ἑταιρεία ἢ ἐπιστημονικὴ ὀργάνωσις τοῦ τόπου, ὡς ὁ Ὅμιλος Παιδαγωγικῶν Ἐρευνῶν, ἡ Στέγη Κυπριακῶν Χρονικῶν ἢ ὁ Σύνδεσμος Ἐπιστημόνων π.χ., θελήσουν νὰ διοργανώσουν παρεμφερῆ συνέδρια ἢ συνέδρια ἀφορῶντα ἐπὶ μέρους πτυχὰς καὶ ἐκφάνσεις τῆς Κυπριακῆς ἱστορίας, κοινωνιολογίας, φιλοσοφίας κλπ. ἢ ἡγετικὰς μορφὰς τοῦ τόπου, ὡς π.χ. τὸν Εὐαγόραν ἢ τὸν Ζήνωνα Κιτιέα, ποία θὰ εἶναι ἡ θέσις τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, καὶ τοῦ κράτους κατ' ἐπέκτασιν ; Θὰ συνδράμῃ ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς τὴν προσπάθειαν, θὰ ἐπιδείξῃ ἀδιαφορίαν ἢ θὰ τὴν ἀπαγορεύσῃ» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 23ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν εἶναι ὀργανισμὸς ὑπὸ Κυβερνητικὸν ἔλεγχον ἡ δὲ σύγκλησις ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου θὰ ἐσήμαινε σύγκλησιν αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως, πρᾶγμα ὅπερ, ὑπὸ τὰς παρούσας πολιτικὰς συνθήκας, θὰ ἀφήρει πολὺ ἀπὸ τὸν καθαρῶς ἐπιστημονικὸν χαρακτῆρα τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἔχῃ ἓν Συνέδριον. Κατὰ κανόνα τὰ διεθνῆ Συνέδρια ὀργανώνονται ὑπὸ καθαρῶς ἐπιστημονικῶν ὀργανισμῶν, καὶ δὴ Ἐπιτροπῶν ἐξ ἐπιστημόνων, κατὰ τὸ πλεῖστον διεθνῶν, συστημένων ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ, ὡς εἶναι ἡ Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ Ἱστορικῶν Ἐπιστημῶν, ἡ Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ Κλασσικῶν Σπουδῶν, Βυζαντινῶν Σπουδῶν κ.ἄ. Τὰ ἐπὶ μέρους Κράτη, ἂν καὶ δύνανται νὰ ἐνισχύσουν ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς τὰς Ἐπιτροπὰς ταύτας, δὲν ἀναμιγνύονται εἰς τὰς ἀποφάσεις των ὡς πρὸς τὸν τόπον καὶ τρόπον διεξαγωγῆς ἑνὸς συνεδρίου.

Ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις, κατανοοῦσα τὴν μεγίστην ἐπιστημονικὴν καὶ πολιτιστικὴν σημασίαν ἑνὸς διὰ πρώτην φορὰν διοργανουμένου συνεδρίου μὲ ἀποκλειστικὸν ἐνδιαφέρον τὴν περὶ τὴν Κύπρον σπουδήν, προσεφέρθη προθύμως ὅπως ἐνισχύσῃ ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς τὴν διεξαγωγὴν αὐτοῦ. Τὰ κίνητρα τοῦ ἐνδιαφέροντος τούτου εἶναι καθαρῶς πολιτιστικά, διότι διὰ τοῦ συνεδρίου θὰ δοθῇ μεγάλη ὤθησις εἰς τὰς Κυπριολογικὰς σπουδάς, καὶ διότι ἡ διεθνὴς προβολὴ τῆς Κύπρου θὰ εἶναι ὁπωσδήποτε λαμπρά. Κατ' οὐδένα λόγον ὅμως τὸ συνέδριον εἶναι συνδεδεμένον πρὸς κίνητρα πολιτικὰ ἢ διωργανώθη ἐπὶ σκοπῷ ἐξυπηρετήσεως τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ὑποθέσεως. Τοῦτο θὰ ἀντέβαινε πρὸς τὸν καθαρῶς ἐπιστημονικὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ καὶ θὰ ἐζημίωνεν ἀνεπανορθώτως τὰς περὶ

τὴν Κύπρον σπουδάς, δὲν ἀποκλείεται βεβαίως χρησιμοποίησις τῶν ἐπιστημονικῶν πορισμάτων τῶν διεθνῶν περὶ Κύπρου ἐρευνῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς ἐθνικῆς ὑποθέσεως τῆς Κύπρου.

Τὸ κῦρος τοῦ ὑπὸ διοργάνωσιν Συνεδρίου καὶ οἱουδήποτε Συνεδρίου παράγεται ἀποκλειστικῶς ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς συμμετοχῆς εἰς αὐτό, ἐκ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐπιτυγχανομένων διεθνῶν ἐπαφῶν καὶ ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς σημασίας τῶν ἀνακοινώσεων καὶ τῶν ἐν αὐτῷ διεξαγομένων συζητήσεων. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν περαιτέρω ἀξιοποίησιν τῶν ἐργασιῶν ἑνὸς Συνεδρίου, αὕτη θὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς καταλλήλου ἐκδοτικῆς ἀποδόσεως τῶν ἐργασιῶν καὶ πορισμάτων αὐτοῦ, τοῦτο δὲ ἔχει προβλεφθῇ ὅπως πραγματοποιηθῇ, τῆς ἐκδοτικῆς ἐργασίας ἀνατεθησομένης εἰς εἰδικὸν ἐπιστήμονα ἔμπειρον περὶ τὴν τεχνικὴν τῆς ἐκδόσεως ἐρευνητικῶν ἐργασιῶν.

Ἡ διοργάνωσις ἑνὸς διεθνοῦς συνεδρίου δὲν εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος οἱουδήποτε σωματείου δεδομένου ὅτι μόνον ὀργανισμοὶ διεθνοῦς ἐπιστημονικοῦ κύρους διαθέτοντες ἐρευνητικὸν προσωπικὸν καὶ ἐρευνητικὴν ἐπιστημονικὴν παραγωγὴν διεθνῶς ἀνεγνωρισμένην δύνανται νὰ ἔχουν τὴν παραμικρὰν δυνατότητα ὅπως προσδώσουν κῦρος εἰς τὴν σύγκλησιν αὐτοῦ. Τοιαύτην δυνατότητα ἐν Κύπρῳ πρὸς τὸ παρὸν διαθέτουν μόνον τρεῖς ὀργανισμοί, ἡ Ἑταιρεία Κυπριακῶν Σπουδῶν, τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν καὶ ἡ Ὑπηρεσία Ἀρχαιοτήτων. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ Ἑταιρεία Κυπριακῶν Σπουδῶν διαθέτει τὴν μεγαλυτέραν δυνατότητα διὰ τὴν σύγκλησιν ἑνὸς Κυπριολογικοῦ συνεδρίου, διότι ἔχει νὰ παρουσιάσῃ 32 τόμους, διεθνῶς καθιερωθέντος (classified) ὀργάνου Κυπριολογικῶν σπουδῶν τακτικῶς βιβλιογραφουμένου ὑπὸ διεθνῶν ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν, 3 τόμους ἀνεξαρτήτων δημοσιευμάτων καὶ ἓν Κυπριακὸν Ἐθνογραφικὸν Μουσεῖον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Νοεμβρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ὑπάρχουν ἐν Κύπρῳ 50—100 περιπτώσεις σπαστικῶν παθήσεων παιδιῶν ἡλικίας 5—13 ἐτῶν, (ὀφειλομένων εἰς διαφόρους ἀσθενείας, ὡς ἡ ἐγκεφαλῖτις, ἡ πολιομυελῖτις κλπ.) καὶ νοουμένου ὅτι ἡ μεταφορὰ τῶν παιδιῶν αὐτῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς περαιτέρω θεραπείαν καὶ ἐκπαίδευσιν συνεπάγεται ποσὸν ἄνω τῶν χιλίων λιρῶν κατ' ἔτος δι' ἑκάστην περίπτωσιν (πρὸς παραμονὴν των εἰς εἰδικὰ ἱδρύματα), μὲ ἀποτέλεσμα οὐδὲν τῶν ὡς ἄνω παιδιῶν νὰ τυγχάνῃ τοιαύτης θεραπευτικῆς ἀγωγῆς, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ προβῇ εἰς τὴν ἵδρυσιν τοιούτου ἱδρύματος ἐν Κύπρῳ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Νοεμβρίου 1968.

«Εἰς τὴν Σχολὴν Κωφαλάλων Μόρφου ὑπάρχουν ἑπτὰ κωφάλαλα παιδία τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐξεπαιδεύοντο ὡς ἠλεκτροτεχνίται ὑπὸ ἐκπαιδευτοῦ τῆς Τεχνικῆς Σχολῆς Λευκωσίας δὶς τῆς ἑβδομάδος. Ἀτυχῶς κατὰ τὸ τρέχον ἔτος μέχρι σήμερον οὐδεὶς ἐκπαιδευτὴς μετέβη εἰς τὴν σχολὴν διὰ νὰ συνεχίσῃ τὰ πρὸς αὐτὰ ἐκπαιδευτικὰ μαθήματα.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ ὡς ἄνω 7 κωφάλαλοι ἐσημείωσαν ἱκανοποιητικὰς προόδους εἰς τὴν ἠλεκτρομηχανικὴν καὶ χρειάζονται συμπλήρωσιν τῆς τεχνικῆς των ἐκπαιδεύσεως διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ ἐξασφαλίσουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον θὰ συνεχισθοῦν καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος τὰ πρὸς αὐτοὺς παρεχόμενα μαθήματα».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Νοεμβρίου 1968.

«Πρὸ τριετίας περίπου κατηρτίσθη σχέδιον διασωληνώσεως κατ' οἶκον τοῦ ποσίμου ὕδατος τοῦ χωρίου 'Αγίου 'Αμβροσίου (Λεμεσοῦ) ἔναντι συνολικῆς δαπάνης ἐκ £2.100 καὶ τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη πρὸς τοὺς ἁρμοδίους πρὸς ἔγκρισιν.

'Επειδὴ ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ ἐν λόγῳ χωρίου ἐκφράζονται παράπονα ὅτι καθυστερεῖ μέχρι σήμερον ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ρηθέντος σχεδίου, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήση τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἐνεκρίθη ἢ μὴ ἡ ἐκτέλεσις του καί, ἐὰν ναί, θὰ συμπεριληφθῇ ἢ μὴ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως τοῦ 1969» ;

'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ 'Εργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 28) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς 'Επιτροπῆς Οἰκονομικῶν, κ. Σαββίδην, νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς 'Επιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ('Αρ. 28) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 11ην Νοεμβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £2.139 ἀναγκαίων διὰ τοὺς μισθούς, ἀπὸ τῆς 1ης Νοεμβρίου μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1968, τῶν ἱδρυομένων νέων μονίμων θέσεων 15 καθηγητῶν 1ης Τάξεως καὶ 2 καθηγητῶν 2ας Τάξεως.

'Η δημιουργία τῶν θέσεων τούτων προέκυψε μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἐγγραφῶν τῶν μαθητῶν καὶ τὸν διαχωρισμὸν τῶν τμημάτων εἰς τὰ δημόσια σχολεῖα μέσης γενικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως διὰ τὸ τρέχον σχολικὸν ἔτος 1968—1969 καὶ λόγῳ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968, ἤτοι διὰ τὴν ἵδρυσιν ὡρισμένων νέων θέσεων.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £2.139 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἵδρυσις νέων θέσεων. Ἄρθρον 4ον καὶ Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον καὶ ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 28) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ δεύτερον θέμα νομοθετικῆς φύσεως εἶναι ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ('Αρ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 11ην Νοεμβρίου 1968.

Εἷς τῶν σκοπῶν τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι νὰ προστατεύσῃ τὰ δικαιώματα ἀφυπηρετήσεως δημοσίου ὑπαλλήλου, ὁ ὁποῖος διορίζεται εἰς δημόσιον λειτούργημα ἀσυμβίβαστον πρὸς τὸ ἀξίωμα ἢ τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν κατέχει ἐν τῇ Δημοσίᾳ 'Υπηρεσίᾳ, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ παραβλαφθῶσι.

'Εὰν ὁ ἐν λόγῳ ὑπάλληλος δὲν δικαιοῦται εἰς σύνταξιν ἢ ἄλλο δικαίωμα ἀφυπηρετήσεως δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ βασικοῦ νόμου παρέχεται εἰς τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον ἐξουσία ὅπως χορηγῇ εἰς αὐτὸν τοσαύτην σύνταξιν ἢ ἄλλο ὠφέλημα ἀφυπηρετήσεως ὅσον θὰ ἔκρινε δίκαιον καὶ πρέπον ὑπὸ τὰς περιστάσεις, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει μὴ ὑπερβαῖνον τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ὁ ὑπάλληλος θὰ ἐλάμβανε δυνάμει τοῦ ἄρθρου 7 ἐπὶ τῷ τερματισμῷ τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ. 'Εὰν δικαιοῦται εἰς σύνταξιν, τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον δύναται νὰ χορηγῇ ἐπιπρόσθετον τοιαύτην ἐὰν ἤθελε κρίνει τοῦτο δίκαιον καὶ πρέπον ὑπὸ τὰς περιστάσεις.

"Ετερος σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ διασαφήνισις τοῦ ὅρου «συνταξιοῦχος». 'Η πρόθεσις ἦτο ὅπως εἰς τὸν ὁρισμὸν «συνταξιοῦχος» εἰς τὸν βασικὸν νόμον μὴ περιληφθῶσιν οἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑπάλληλοι (overseas officers) οἱ ὑπηρετήσαντες ἐν Κύπρῳ, ἀλλὰ δὲν ἐσκοπεῖτο ὁ ἀποκλεισμὸς ἐκ τοῦ τοιούτου ὁρισμοῦ Κυπρίων ὑπαλλήλων. Καὶ ἐπειδὴ ὑπάρχουν Κύπριοι οἵτινες μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Δημοκρατίας ἐγκατεστάθησαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ διετήρησαν τὴν προγενεστέραν αὐτῶν ἰθαγένειαν οὗτοι, ὡς εἶναι σήμερον διατυπωμένος ὁ ὁρισμὸς τοῦ ὅρου «συνταξιοῦχος», δὲν καλύπτονται, καὶ συνεπῶς ἐν περιπτώσει θανάτου των οἱ ἐξ αὐτῶν ἐξαρτώμενοι δὲν τυγχάνουν τῶν ὠφελημάτων τὰ ὁποῖα προνοεῖ ὁ βασικὸς νόμος. Τοῦτο διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου θεραπεύεται.

Τέλος δίδεται ἀναδρομικὴ ἰσχὺς εἰς τὸν προτεινόμενον νόμον ἀπὸ τῆς 1ης 'Απριλίου 1967.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Ο κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

ΠΕΤΡΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι καὶ τὰ δύο σκέλη τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου περιέχουν καὶ ἀσαφείας θὰ

ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας ἐν σχέσει μὲ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον. Συγκεκριμένως ἡ πρόνοια ὅπως τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον χορηγῆ τοιαύτην σύνταξιν ἢ ἄλλον ὠφέλημα ἀφυπηρετήσεως ὅσον θὰ ἔκρινε δίκαιον καὶ πρέπον — ἔστω καὶ ἐὰν δὲν θὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ὁ ὑπάλληλος θὰ ἐλάμβανε δυνάμει τοῦ ἄρθρου 7 — πιστεύω ὅτι περιέχει ἀσαφείας. Παραλλήλως ἡ πρόνοια ὅπως τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον χορηγῆ ἐπιπρόσθετον τοιαύτην σύνταξιν, — ἐὰν ὁ ἀφυπηρετῶν δικαιοῦται — φοβοῦμαι ὅτι θὰ δημιουργήσῃ προστριβὰς καὶ παρεξηγήσεις καὶ θὰ γίνῃ ἀρχὴ νέων ἀναστατώσεων εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν.

Ἐάν, ὡς πληροφοροῦμαι, ὑπάρχῃ πρόθεσις καλύψεως προσώπων κατεχόντων ἀνώτατα ἀξιώματα, εἶναι προτιμότερον νὰ χωρήσωμεν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν εἰδικῆς νομοθεσίας κατοχυρούσης εἰλικρινῶς καὶ ἀφόβως τὰ τοιαῦτα λογικὰ καὶ δίκαια αἰτήματα τῶν ἐν λόγῳ ἀξιωματούχων, χωρὶς νὰ γινώμεθα πρόξενοι καὶ ἀσαφειῶν καὶ ἀναστατώσεων.

Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, θὰ ἔπρεπεν εἰδικώτερον νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὴν ἐξίσωσιν συντάξεων ἰσοδυνάμως ἀφυπηρετησάντων δημοσίων ὑπαλλήλων—ὡς συμβαίνει εἰς Ἑλλάδα καὶ ἀλλαχοῦ—διὰ νὰ μὴ εὑρισκώμεθα σήμερον πρὸ τραγικῶν ὄντως καταστάσεων καθ' ἃς δημόσιοι ὑπάλληλοι ἢ διδάσκαλοι ἀφυπηρετήσαντες πρὸ δεκαπενταετίας, ἐπὶ παραδείγματι, λαμβάνουν σύνταξιν ἐξισουμένην μὲ τὸ ἓν τρίτον τῆς συντάξεως συναδέλφων των, τοῦ ἰδίου ἀκριβῶς βαθμοῦ, ἐπανατονίζω, οἵτινες ἀφυπηρετοῦν σήμερον. Διότι αἱ ἀνάγκαι καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ εἶναι ἰσόποσοι καὶ παράλληλοι ἂν οὐχὶ καὶ μεγαλύτεραι διὰ τοὺς ὑπερήλικας.

Ἐπιφυλάξεις διατηρῶ ὡσαύτως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, διὰ μερίδα — ἐπαναλαμβάνω καὶ τονίζω ἐμφαντικῶς τὴν λέξιν μερίδα—δημοσίων ὑπαλλήλων ἐγκατασταθέντων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, καὶ διατηρησάντων τὴν προγενεστέραν αὐτῶν ἰθαγένειαν, διὰ λόγους τοὺς ὁποίους θεωρῶ εἰδικοὺς καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἀναπτύξω ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου.

Ὡς ἐκ τούτου, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὡς ἤδη προανέφερα θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, θὰ κάμω καὶ ἐγὼ ἀποχήν.

Σ. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ :

Καὶ ἐγώ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Εφ' δσον ὑπάρχουν ὡρισμένοι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ἀπόσχουν, εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ θέσω τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

11, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδείς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ἀπέχουν ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

5, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ ἄρθρον ὑπερεψηφίσθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ βασικοῦ νόμου. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

12, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδείς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ἀπέχουν ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

5, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Τὸ ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ προσθήκης νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
12, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Οὐδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ἀπέχουν ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
5, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Τὸ ἄρθρον 3 ἐνεκρίθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
12, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Οὐδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ἀπέχουν ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

5, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 29 (2) τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

12, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδείς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Καὶ 5 ἀποχαί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καὶ 5 ἀποχαί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ τελευταῖον ἄρθρον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔναρξις ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ 6ου ἄρθρου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

12, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδείς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ἀπέχουν ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

5, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Συντάξεων Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

12, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδείς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

5, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ἡ νομοθετικὴ ἐργασία ἐτερματίσθη πλὴν ὡρισμένων Νομοσχεδίων ἐν σχέσει πρὸς τὰ ὁποῖα ἀκόμη νὰ σταλῇ πρὸς τοὺς ἐντίμους Βουλευτὰς ἡ σχετικὴ ἔκθεσις τῶν Ἐπιτροπῶν αἱ ὁποῖαι τὰ ἐπεξεργάζονται.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα.

(1) Ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας (Ἀνακατάταξις Ὡρισμένων Θέσεων) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Κυρώσεως τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Ἑνώσεως, τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Συμβάσεως καὶ τῶν Συναφῶν Πρωτοκόλλων, Συμφωνιῶν καὶ Κανονισμῶν τῆς 10ης Ἰουλίου 1964 Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας (Ἀνακατάταξις Ὡρισμένων Θέσεων) Νόμος τοῦ 1968 προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Κυρώσεως τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Ἑνώσεως, τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Συμβάσεως καὶ τῶν Συναφῶν Πρωτοκόλλων, Συμφωνιῶν καὶ Κανονισμῶν τῆς 10ης Ἰουλίου 1964 Νόμος τοῦ 1968 προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 4ην ἀπογευματινὴν μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1968.

(4) Ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968.

(5) Ὁ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας (Ἀναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) Νόμος τοῦ 1968.

(6) Ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας (Ἀνακατάταξις Ὡρισμένων Θέσεων) Νόμος τοῦ 1968· καὶ

(7) ὁ περὶ Κυρώσεως τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Ἑνώσεως, τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Συμβάσεως καὶ τῶν Συναφῶν Πρωτοκόλλων, Συμφωνιῶν καὶ Κανονισμῶν τῆς 10ης Ἰουλίου 1964 Νόμος τοῦ 1968.

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 5.35 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος	Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Παύλου Παῦλος
Γιάγκου Ἀνδρέας	Ποσκώτης Σταῦρος
Γιαμάκης Ἰωσὴφ	Ποταμίτης Γιάγκος
Γιαννάκης Σωτήριος	Σαββίδης Μιχαλάκης
Δημητριάδης Λέλλος	Σιβιτανίδης Πανῖκος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας	Τζιρκώτης Γεώργιος
Κόσιης Νῖκος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Λυσσαρίδης Βάσος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Στέλιος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χριστοδουλίδης Κώστας.
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἀναθεώρησις τῶν ὡρομισθίων τῶν Κυβερνητικῶν Ἐργατῶν—Ἀξιοποίησις κυβερνητικῆς ἀκινήτου περιουσίας εἰς τὴν ὁδὸν Εὐρυβιάδου ἐν Λάρνακι—Μέτρα πρὸς προώθησιν τῶν ἀεροπορικῶν ἐξαγωγῶν φρέσκων λαχανικῶν καὶ φρούτων πρὸς τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον —Ἀγορανομικὸς ἔλεγχος ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, γεωργικῶν φαρμάκων καὶ γεωργικῶν ἐξαρτημάτων—Μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς καὶ τῆς ποιότητος τοῦ ἄρτου—Κατασκευὴ φράγματος δι' ἀποθήκευσιν ὕδατος διὰ τὰς ἀρδευτικὰς ἀνάγκας τοῦ χωρίου Γεράσας—Καταναγκαστικαὶ πωλήσεις κτημάτων γεωργῶν—Ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ τῆς συνδεούσης τὰ χωρία Μαρώνι καὶ Ψεματισμένος μετὰ τῆς κυρίας ὁδοῦ Λάρνακος - Λεμεσοῦ—Ἑτοιμασία ὑδρευτικῶν σχεδίων δι' ἀριθμὸν χωρίων τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ—Κατάστασις καὶ ἔλεγχος τῶν ξενοδοχείων ἐν Κύπρῳ—Τροποποίησις τοῦ περὶ Λεσχῶν Νόμου—Βελτίωσις τῶν ὁδῶν 22 χωρίων τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ—Εἴδη φόρων ἐπὶ ἀκινήτου περιουσίας—Κατασκευὴ λιμένος εἰς Λεμεσὸν—Λόγοι δι' οὓς τὸ πρῶτον Διεθνὲς Κυπριολογικὸν Συνέδριον δὲν συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν κ.λ.π.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 28) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικοῦ) (Ἀρ. 2) Νόμου τοῦ 1968, ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 21ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1968

(Ὥρα ἐνάρξεως 5.10 μ.μ.)

(Ἀρ. 9)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Ἰουλίου 1968.

«Εἰς Λάρνακα λειτουργοῦν αἱ ἐγκαταστάσεις ἀποθηκεύσεως καὶ ἐμφιαλώσεως ὑγραερίου τῆς MOBIL GAZ (πρώην Κοσάγκαζ) ἐπὶ ἐκμισθωμένης Κυβερνητικῆς γῆς, ἐν τῷ μέσῳ κατωκημένης περιοχῆς. Αἱ ἐγκαταστάσεις καὶ τὰ μεγάλα ντεπόζιτα τοῦ ὑγραερίου περιβάλλονται ὑπὸ ἑκατοντάδος οἰκιῶν εἰς τὰς ὁποίας διαμένει ἀνάλογος ἀριθμὸς οἰκογενειῶν.

Παρακληθέντες εἰδικοὶ νὰ γνωμοδοτήσουν ποῖα θὰ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα εἰς περίπτωσιν ἐκρήξεως τῶν 4 ντεποζίτων τὰ ὁποῖα ἐναποθηκεύουν περὶ τοὺς 300 τόννους συμπιεσμένου ὑγραερίου, ἀπήντησαν ὅτι θὰ ὑπάρξῃ ὑψηλοῦ βαθμοῦ γενικὴ καταστροφὴ εἰς ἀκτίνα ἡμίσεος ἢ ἑνὸς μιλίου ἐκ τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ ὑγραερίου, πρᾶγμα ὅπερ σημαίνει ὅτι διακινδυνεύουν τὸν ἔσχατον κίνδυνον εἰς μεγάλος ἀριθμὸς προσώπων τῆς περιοχῆς.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖα μέτρα ἔχουν ληφθῆ διὰ τὴν ἀποσόβησιν τοῦ κινδύνου τούτου, ἐὰν μεταξὺ τῶν μέτρων τούτων περιλαμβάνεται καὶ ἡ σύντομος ἀπομάκρυνσις τῶν ἐν λόγῳ ἐγκαταστάσεων ἐκ τῆς κατῳκημένης περιοχῆς, καὶ ἐὰν ἡ Κυβέρνησις μελετᾷ οἱονδήποτε σχέδιον Νόμου ρυθμίζον πᾶν ὅτι ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐναποθήκευσιν καὶ πώλησιν ὑγραερίου ἐν Κύπρῳ καὶ εἰς τοιαύτην περίπτωσιν διατὶ σημειοῦται τόση καθυστέρησις εἰς θέμα τὸ ὁποῖον ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του ἔδει νὰ ἦτο ἐπειγούσης προτεραιότητος».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην Ἰουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη.

«Ὅταν κατὰ τὸ 1956 ἀνηγέρθησαν αἱ ἐγκαταστάσεις τῆς Μόμπιλ Γκὰζ ἐπὶ ἐκμισθωμένης Κυβερνητικῆς γῆς ἐν Λάρνακι, δὲν ὑπῆρχον κατοικίαι εἰς τὴν πέριξ περιοχήν. Ἀργότερον ἐν τούτοις ἀνηγέρθησαν πολλαὶ τοιαῦται οἰκοδομαί.

2. Ἐπειδή, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας, εἰς περίπτωσιν διαρροῆς ὑγραερίου δημιουργεῖται κίνδυνος ἐκρήξεως καὶ μεταδόσεως πυρκαϊᾶς εἰς τὰς παρακειμένας οἰκοδομάς, ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία ὑπέδειξε πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν οἰκιῶν εἰς τὴν ἐπηρεαζομένην περιοχὴν μέτρα πυρασφαλείας, πλήν, ὅμως, οὐδὲν ἀποτελεσματικὸν μέτρον προλήψεως ἐκρήξεως πυρκαϊᾶς ὑπάρχει εἰς περιπτώσεις διαρροῆς ὑγραερίου καὶ ἐξαπλώσεως τούτου εἰς τὴν περιοχήν.

3. Ἡ Πυροσβεστικὴ Ὑπηρεσία διενεργεῖ ἐπιθεωρήσεις εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις τῆς ἐν λόγῳ ἑταιρείας καὶ δίδει ὁδηγίας ὡς πρὸς τὰ μέτρα πυρασφαλείας, ἡ λῆψις τῶν ὁποίων θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν μείωσιν τοῦ κινδύνου ἐξ ἐνδεχομένης πυρκαϊᾶς.

4. Λόγῳ τοῦ ὅτι οἱαδήποτε μέτρα καὶ ἂν ληφθοῦν ὁ κίνδυνος δὲν δύναται νὰ ἀποσοβηθῇ πλήρως, ὁ Ἔπαρχος Λάρνακος ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς ἁρμοδία ἀρχὴ ἐκδόσεως ἀδειῶν διὰ τὴν λειτουργίαν σταθμῶν ἀποθηκεύσεως καὶ ἐμφιαλώσεως ὑγραερίου, προτίθεται ὅπως ἀπορρίψῃ αἴτησιν πρὸς ἀνανέωσιν τῆς ἀδείας λειτουργίας τοῦ σταθμοῦ τούτου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου 1968.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἔχει χαραγμένη πολιτικὴ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας. Ἀσφαλῶς ἡ προώθηση αὐτῆς τῆς γραμμῆς γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλοὺς παράγοντες καὶ προϋποθέσεις. Ἕνας ἀπὸ τοὺς σοβαροὺς αὐτοὺς παράγοντες εἶναι οἱ κτηνιατρικὲς ὑπηρεσίες.

Ἀπὸ πολλὲς περιοχὲς ὑποβάλλονται εἰσηγήσεις γιὰ τὴν ἵδρυση περιφερειακῶν κτηνιατρικῶν σταθμῶν καὶ τὸν διορισμὸ κτηνιάτρων. Ἔγιναν γιὰ παράδειγμα εἰσηγήσεις ἀπὸ μέρους τῶν κτηνοτρόφων καὶ τῶν ὀργανώσεων γιὰ τὴν ἵδρυση τέτοιων σταθμῶν στὴν περιοχὴ Ἄσσιας, στὴν περιοχὴ Κάτω Πύργου Τηλλυριᾶς, στὴν περιοχὴ Μόρφου, Καρπασίας κ. ἄλ.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο ποιὸ τὸ πρόγραμμά του γιὰ τὴν ἵδρυση περιφερειακῶν κτηνιατρικῶν σταθμῶν, καὶ ποιὲς περιοχὲς θὰ καλύψῃ στὰ προσεχῆ πέντε χρόνια»;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Νοεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Οἱ προγραμματισθέντες δι' ἵδρυσιν περιφερειακοὶ Κτηνιατρικοὶ Σταθμοὶ εἶναι οἱ ἀκόλουθοι :

Κλήρου, Βατυλή, Λεονάρισσος, Σκαρίνου, Αὐδήμου, 'Αγρός, Παναγιά, Πόλις (Χρυσοχοῦς).

'Εκ τῶν προαναφερθέντων Σταθμῶν λειτουργεῖ ἤδη μὲ μόνιμον Κτηνιατρικὸν Λειτουργὸν ὁ Σταθμὸς Λεοναρίσσου. 'Από τῆς 1ης Νοεμβρίου ἤρχισεν ὡσαύτως λειτουργῶν ὁ Κτηνιατρικὸς Σταθμὸς Μόρφου, διηυθετήθη δὲ ὅπως Κτηνίατρος ἐπισκέπτεται τρὶς τῆς ἑβδομάδος τὸν εἰρημένον σταθμὸν πρὸς παροχὴν κλινικῆς βοηθείας πρὸς τὴν ἐν λόγῳ περιοχήν.

'Η παρατηρουμένη καθυστέρησις διὰ τὴν ἵδρυσιν καὶ ἐπάνδρωσιν τῶν ὑπολοίπων Κτηνιατρικῶν Σταθμῶν, ὀφείλεται εἰς τὴν ἔλλειψιν προσοντούχων Κτηνιάτρων. Εὐθὺς ὡς ἐξευρεθῇ τὸ κατάλληλον προσοντοῦχον προσωπικὸν θὰ ἐπανδρωθοῦν καὶ λειτουργήσουν οἱ λοιποὶ Κτηνιατρικοὶ Σταθμοί. 'Εν τούτοις, πρὸς διευκόλυνσιν ὡρισμένων κτηνοτροφικῶν περιοχῶν καὶ μέχρις ὅτου ἱδρυθοῦν οἱ προαναφερθέντες Κτηνιατρικοὶ Σταθμοί, θὰ χρησιμοποιῆται Κινητὴ Κτηνιατρικὴ Μονάς».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968.

«Τὸ χωρίον Τερσεφάνου Λάρνακος μὲ πληθυσμὸν 500 κατοίκων ἀπέχει ἀπὸ τὸν ἀσφαλτόδρομον Κιτίου 1½ μίλι. 'Από τοῦ 1963 περίπου τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα ἤρχισε τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τοῦ ἐν λόγῳ δρόμου. 'Από τότε κάθε χρόνον γίνεται ἄσφαλτος ἕνα μικρὸ κομμάτι μερικῶν μέτρων. Εἴμαστε τώρα εἰς τὸ 1968 καὶ μένουν ἀκόμα 500 μέτρα διὰ νὰ συμπληρωθῇ ὅλος ὁ δρόμος.

'Ερωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα, πρῶτον, πότε ἐπὶ τέλους ὑπολογίζεται ὅτι θὰ συμπληρωθῇ ἡ ἀσφαλτόστρωσις τοῦ ἐν λόγῳ δρόμου ; Δεύτερον, δὲν θεωρεῖται ὁ τρόπος αὐτὸς τελείως ἀντιοικονομικός» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργείου 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη.

«'Η συμπλήρωσις τῆς ἀσφαλτοστρώσεως τοῦ δρόμου Τερσεφάνου — Κιτίου — Μαζωτοῦ ἐξητάσθη κατὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ Προϋπολογισμοῦ 'Αναπτύξεως 1969 καὶ ἐνεκρίθη κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τῆς 'Επιτροπῆς Προγραμματισμοῦ ἡ ὁλοκλήρωσις τοῦ ὡς ἄνω ὁδικοῦ ἔργου. 'Η προϋπολογισθεῖσα δαπάνη ἀνέρχεται εἰς £1.300».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην 'Οκτωβρίου 1968.

«Τὴν 11ην Φεβρουαρίου 1968 ἡ 'Εθνικὴ Φρουρὰ συνέλαβε εἰς τὴν περιοχὴν Ξυλοφάγου ὁμάδα ἀτόμων κομμουνιστικῶν φρονημάτων, εἰς τὴν κατοχὴν τῶν ὁποίων ἀνευρέθησαν αὐτόματα ὁπλοπολυβόλα.

'Εναντίον πέντε προσώπων ἐκ τῆς ὡς ἄνω ὁμάδος προσήφθη κατηγορία ἐπὶ κατοχῇ ὁπλοπολυβόλων, καὶ ἡ ὑπόθεσις παρεπέμφθη εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον.

Τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1968, ἡμέραν ἐκδικάσεως τῆς ὡς ἄνω ὑποθέσεως, ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κατέθεσεν εἰς τὸ Δικαστήριον διάταγμα ἀναστολῆς τῆς ποινικῆς διώξεως τῶν κατηγορουμένων, καὶ τὰ ὡς ἄνω ἄτομα ἀφέθησαν ἐλεύθερα.

Ἐρωτῶ τὴν ἔντιμον Ὑπουργὸν Δικαιοσύνης νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ κατ' ἐπέκτασιν τὸν Κυπριακὸν λαὸν τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ὥθησαν τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα νὰ ἀνακόψῃ τὸν ροῦν τῆς Δικαιοσύνης».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Νοεμβρίου 1968, τῆς Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη.

«Ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Δημοκρατίας εἶναι ἀνεξάρτητον ὄργανον μὴ ὑπαγόμενον εἰς κανὲν Ὑπουργεῖον. Δυνάμει τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ νόμου, ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς ἔχει ἐξουσίαν κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον νὰ διακόπτῃ οἱανδήποτε ποινικὴν διαδικασίαν.

Οἱ λόγοι δι' οὓς ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Δημοκρατίας κατέθεσε «nolle prosequi» εἰς τὴν ἐν λόγῳ ὑπόθεσιν ἐκτίθενται εἰς τὴν δήλωσιν ἥτις ἐγένετο ἐπὶ Δικαστηρίου κατὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ «nolle prosequi» καὶ ἡ ὁποία ἀναφέρει ὅτι, ἐπειδὴ «λόγοι δημοσίου συμφέροντος δὲν ἐπιτρέπουν ὅπως γίνῃ ἀκροαματικὴ διαδικασία κατὰ τὸ παρὸν στάδιον, ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Δημοκρατίας εἶναι ἐξηναγκασμένος ὅπως καταθέσῃ «nolle prosequi».

Οἱ λόγοι οἱ ὁποῖοι ἐπέβαλον τὴν κατάθεσιν τοῦ «nolle prosequi» εἶναι ἐμπιστευτικῆς φύσεως καὶ δὲν θὰ ἦτο πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον νὰ ἀποκαλυφθοῦν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ἡ κοινότης τῆς Λάνιας ἀπὸ καιροῦ ὑπέβαλεν αἴτημα διὰ τὴν κατασκευὴν φράγματος πρὸς ἄρδευσιν καὶ ἀξιοποίησιν ἀρκετὰ μεγάλων ἐκτάσεων γῆς.

Τὸ αἴτημα τοῦτο παραμένει ἀνικανοποίητον παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἁρμόδιοι ἀνεγνώρισαν τὸ δίκαιον ἔρεισμα τούτου.

Παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ ἀπαντήσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ μελέτη καὶ πρόθεσις νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ὡς ἄνω αἴτημα καὶ ἐὰν ναί, πότε».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ πόσα ἔτη θὰ μελετᾶται ἀκόμη τὸ σχέδιον κατασκευῆς φράγματος εἰς τὸν ποταμὸν Κούρρην τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρωτήσεις ὑποβληθείσας τὴν 21ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη.

«Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ 1954 ἡ τότε Κυβέρνησις ἡτοίμασε προκαταρκτικὸν σχέδιον ἀνεγέρσεως ὑδατοφράκτου δι' ἀρδευτικοὺς σκοποὺς εἰς τὸ χωρίον Λάνια. Ἡ Κυβέρνησις τῆς Δημοκρατίας ἐπιπροσθέτως ἔκαμε προκαταρκτικὰς μελέτας διὰ τὴν ἀνέγερσιν φράγματος ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Κούρρη πλησίον τοῦ χωρίου Ἄλασσα.

'Η Κυβέρνησις, ἐν τούτοις, ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ Πενταετοῦς Προγράμματος 'Αναπτύξεως ἀπεφάσισε κατ' ἀρχὴν τὴν χαρτογράφησιν καὶ ὑδατικὴν μελέτην τῆς περιοχῆς τῶν ποταμῶν Κούρρη καὶ Γαρύλλη προτοῦ ἀναληφθοῦν οἱαδήποτε μεγάλα ἀρδευτικὰ ἔργα πρὸς καλυτέραν ἀξιοποίησιν ὅλων τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς περιοχῆς.

Αἱ ἐν λόγῳ μελέται ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ 1967 ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἐμπειρογνωμόνων τῶν 'Ηνωμένων 'Εθνῶν, ἐλπίζεται δὲ ὅτι θὰ ἀποπερατωθοῦν ἐντὸς ἔτους ἀπὸ σήμερον. 'Αναμφιβόλως αἱ μελέται αὗται θὰ περιλάβουν τὴν δυνατότητα κατασκευῆς ὑδατοφράκτου ἢ ὑδατοφρακτῶν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Κούρρη καὶ θὰ καταβληθῇ προσπάθεια ὥστε αἱ ὑδατικαὶ ἀνάγκαι τοῦ χωρίου Λάνια νὰ ἐξετασθῶσιν ἐν συσχετισμῷ μὲ τὰς ἀνάγκας ὁλοκλήρου τῆς περιοχῆς».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην 'Οκτωβρίου 1968.

«Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον 'Υπουργὸν 'Εξωτερικῶν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ κατ' ἐπέκτασιν τὸν Κυπριακὸν λαόν :

(α) Διατὶ ἀνεκλήθη, πρὸ μηνὸς περίπου, ὁ ἐν 'Αθήναις νομικὸς σύμβουλος τῆς Κυπριακῆς Πρεσβείας κ. "Ακης 'Ιακώβου ;

(β) 'Εὰν ἦτο ἐν γνώσει του ὅτι ὁ διπλωματικὸς σάκκος ἐχρησιμοποιεῖτο συστηματικῶς καὶ κατ' ἐπανάληψιν διὰ τὴν μεταφορὰν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν — πιθανῶς χορηγηθεισῶν ὑπὸ τῆς 'Ελλάδος διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος — καὶ

(γ) ποῖος ἦτο ὁ Β. Χριστοδούλου, ὁ ὁποῖος ἀναφέρεται εἰς τὸ πόρισμα ὡς ὁ παραλήπτης τοῦ περιεχομένου τοῦ διπλωματικοῦ σάκκου» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εξωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 23ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη.

«(α) 'Ο Σύμβουλος Πρεσβείας κ. "Ακης 'Ιακώβου, ὅστις ὑπηρέτει παρὰ τῇ Κυπριακῇ Πρεσβείᾳ 'Αθηνῶν, ἀνεχώρησεν ἐξ 'Ελλάδος κατόπιν ὑποδείξεως τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1968. 'Ως ἀνεφέρθη ὑπὸ τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως, ὀλίγας ἡμέρας ἀργότερον, ἡ ἐνέργεια αὕτη ὠφείλετο εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ὑπῆρχον καταγγελίαι περὶ ἀναμίξεως τοῦ κ. 'Ιακώβου εἰς δραστηριότητας ὡς περιεγράφησαν καὶ εἰς τὸ δημοσιευθὲν ἐν 'Αθήναις τὴν 19ην 'Οκτωβρίου 1968 ἀνακριτικὸν πόρισμα.

(β) Ταὐτοχρόνως κατηγγέλθη ὑπὸ τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως ὅτι ὑπῆρχον στοιχεῖα περὶ χρησιμοποιήσεως τοῦ διπλωματικοῦ φακέλλου τῆς Πρεσβείας 'Αθηνῶν πρὸς μεταφορὰν ἐκ Κύπρου εἰς 'Αθήνας στρατιωτικοῦ ὑλικοῦ. Τοῦτο ἐπίσης ἀνεφέρθη καὶ εἰς τὸ προαναφερθὲν πόρισμα.

(γ) Αἱ σχετικαὶ καταγγελίαι ἀνέφερον ὅτι εἰς δύο συγκεκριμένας ἡμερομηνίας ἐστάλησαν διὰ τοῦ διπλωματικοῦ φακέλλου δέματα ἐπ' ὀνόματί τινος Β. Χριστοδούλου.

Μόλις κατηγγέλθησαν τὰ ὡς ἄνω, διετάχθη καὶ διενεργήθη ἐνδοϋπηρεσιακὴ ἀνάκρισις. 'Εν ὄψει τῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα προέκυψαν ἐκ τῆς προαναφερθείσης ἐνδοϋπηρεσιακῆς ἀνακρίσεως, διετάχθη τὴν 2αν Νοεμβρίου 1968 ἔρευνα δυνάμει τοῦ περὶ Δημοσίας 'Υπηρεσίας Νόμου, ἥτις καὶ συνεχίζεται. Πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐρεύνης ταύτης, ἥτις ἀφορᾷ ἀμφοτέρας τὰς περιεχομένας εἰς τὰς παραγράφους (α) καὶ (β) καταγγελίας, ἐτέθησαν εἰς διαθεσιμότητα ὁ ὑπεύθυνος διὰ τὸν διπλωματικὸν φάκελλον ὑπάλληλος τοῦ 'Υπουργείου κ. Μίκης Μιχαηλίδης, ὡς καὶ ὁ Σύμβουλος Πρεσβείας κ. "Ακης 'Ιακώβου. 'Η διαθεσιμότης τῶν δύο ὑπαλλήλων δὲν προδικάζει τὴν ἐνοχὴν ἢ μὴ ἢ τὸν βαθμὸν ἐνοχῆς τούτων.

'Επὶ ὅλων τῶν πτυχῶν τοῦ θέματος διεξάγονται ἔρευναι».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Νοεμβρίου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν κάτωθι :

(1) Ποῖα ὑπῆρξαν τὰ μέχρι τοῦδε θετικὰ διὰ τὸν τόπον ἀποτελέσματα ἐκ τῶν μετὰ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ ἐπαφῶν μας καὶ τῆς μετ' αὐτῆς συνδέσεως.

(2) Ποία περαιτέρω προοπτικὴ διαγράφεται ἀξιοποιήσεως τοῦ ρόλου καὶ τῆς προσφορᾶς τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ πολιτιστικὴν ἐξέλιξιν τοῦ τόπου.

(3) Ποῖον πρόγραμμα ὑπεβλήθη, καὶ πότε τοῦτο ὑπεβλήθη καὶ ἐκ τίνων σημείων ἐπετελέσθη, ἐν σχέσει μὲ τὰς διαγραφομένας προοπτικὰς ἐνισχύσεως τῆς Κυπριακῆς πνευματικῆς καὶ πολιτιστικῆς κινήσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Νοεμβρίου 1968.

«Πλεῖστα χωρία τῆς ἐπαρχίας Λευκωσίας ζητοῦν, καὶ εὐλόγως — ὡς καὶ οἱ ἴδιοι αὐτοπροσώπως διαπιστώνομεν κατὰ τὰς σχετικὰς ἐπιτοπίους ἐπισκέψεις μας — τὴν σύνδεσίν των μετὰ τῆς κυρίας ὁδικῆς ἀρτηρίας πρὸς τὴν πρωτεύουσαν δι' ἀσφαλτοστρωμένων ὁδῶν.

Παρακαλεῖται, ὡς ἐκ τούτου, τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ποία προοπτικὴ διαγράφεται δι' ἀσφαλτόστρωσιν ὅλων τῶν μέχρι τοῦδε μὴ ἀσφαλτοστρωμένων τοιούτων ὁδῶν καὶ ποῖον ἐν προκειμένῳ πρόγραμμα κατηρτίσθη».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Νοεμβρίου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν καὶ πότε σκοπῇ νὰ εἰσηγηθῇ τὴν διάθεσιν καὶ Κυβερνητικῆς συνεισφορᾶς — ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν ἀξιοποιηθεῖσαν ἤδη ἀντίστοιχον κοινοτικὴν — διὰ τὴν διάνοιξιν ἀγροτικῶν δρόμων διὰ τὴν κοινότητα Ἁγίου Ἰωάννου Μαλούντας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Νοεμβρίου 1968.

«Ἡ ὁδὸς ἀπὸ Λεμεσὸν μέχρι τῆς ἀρχαίας Ἀμαθοῦντος εἶναι ἡ κυριωτέρα ὁδὸς τῆς πόλεως ἡ συνδέουσα ταύτην μὲ τὰ παραλιακὰ κέντρα καὶ εἶναι ἡ εἴσοδος πρὸς τὴν πόλιν ἐκ Λευκωσίας, Λάρνακος, Ἀμμοχώστου καὶ ἡ ἄγουσα πρὸς τὴν Πάφον.

Ἐπειδὴ ἡ ἐν λόγῳ ὁδὸς παρουσιάζει τὴν μεγαλυτέραν τροχαίαν κίνησιν, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969 θὰ συμπεριληφθῇ δαπάνη διὰ τὴν εὐθυγράμμισιν καὶ διαπλάτυνσίν της, καθότι ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ τὸ ταχύτερον δυνατόν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Νοεμβρίου 1968.

«Τὰ χωρία Ἅγιος Παῦλος, Παλαιόμυλος καὶ Τρεῖς Ἐληὲς τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ἔχουν ἀπόλυτον ἀνάγκην ὡρισμένων ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων συνολικῆς δαπάνης £2.200, ἐκ τῆς ὁποίας ποσὸν £900 ἀποτελεῖ εἰσφορὰν τῶν χωρίων καὶ ποσὸν £1.300 κυβερνητικὴν εἰσφοράν.

'Επειδὴ ἡ καθυστέρησις τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐν λόγῳ ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων προκαλεῖ μεγάλας ταλαιπωρίας καὶ ζημίας εἰς τοὺς κατοίκους τῶν ἐν λόγῳ χωρίων, ἰδίως κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐν λόγῳ ἔργων θὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως τοῦ 1969».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Νοεμβρίου 1968.

«'Επειδὴ ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς κονιορτοβριθοῦς ὁδοῦ τῆς συνδεούσης τὴν κυρίαν ὁδὸν Λεμεσοῦ — Πάφου μὲ τὸ ἀρχαῖον Θέατρον Κουρίου καθίσταται ἀπολύτως ἀναγκαία, λόγῳ τοῦ μεγάλου ἀρχαιολογικοῦ καὶ τουριστικοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς περιοχῆς καὶ τῆς ὀργανώσεως Φεστιβὰλ εἰς τὸ Θέατρον, καθὼς καὶ τῆς ἀνεγέρσεως κρατικοῦ τουριστικοῦ περιπτέρου, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ θὰ γίνῃ ἐντὸς τοῦ ἔτους 1969».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Νοεμβρίου 1968.

«Στὴν ὁδὸν Γρηγόρη Αὐξεντίου στὸν "Αγιο Δομέτιο συμβαίνουν συχνὰ θανατηφόρα καὶ ἄλλα τροχαῖα δυστυχήματα. 'Η ὁδὸς αὐτὴ εἶναι κεντρικὴ καὶ πολυσύχναστος. 'Ενώνει τὴν Λευκωσία μὲ πολλὰ χωριά, τὸ ἀεροδρόμιο καὶ ἕνα μεγάλο προάστειο, τὸν "Αγιο Δομέτιο. "Εγιναν πολλὲς φορὲς παραστάσεις καὶ διαβήματα στὴν Κυβέρνηση γιὰ τὴν διαπλάτυνση τῆς ὁδοῦ αὐτῆς. "Ομως μέχρι σήμερα κανένα σχεδὸν μέτρο δὲν ἔχουν πάρει τὰ ἁρμόδια 'Υπουργεῖα καὶ θρηνοῦμε κάθε λίγο καιρὸ νεκροὺς ἢ ἀκρωτηριασμένους ἀπὸ διάφορα δυστυχήματα.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο 'Υπουργεῖο ἂν μελετᾶται ἡ διαπλάτυνση τῆς ὁδοῦ αὐτῆς καὶ πότε» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Νοεμβρίου 1968.

«Στὴν διάρκεια τῆς 'Αγγλικῆς κατοχῆς ἔχουν ἐφαρμοσθῆ μιὰ σειρὰ ἀντιδημοκρατικοὶ καὶ ἀντικτηνοτροφικοὶ νόμοι. Οἱ νόμοι αὐτοὶ ἀποτελοῦν σήμερα ἀντίφαση μὲ τὴν πολιτικὴ τῆς Κυπριακῆς Κυβέρνησης γιὰ ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας. Γιὰ παράδειγμα ὁ γνωστὸς νόμος «τρέσπας», ὁ νόμος ποὺ σχετίζεται μὲ τὲς ἄδειες βόσκησης, οἱ περὶ αἰγῶν καὶ ἀποκλεισμῶν νόμοι κ. ἄλ.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο 'Υπουργεῖο ἂν μελετᾶται ὁ συγχρονισμὸς αὐτῶν τῶν νόμων ἔτσι ποὺ νὰ συμβάλλουν στὴν ἀνάπτυξη τῆς κυπριακῆς κτηνοτροφίας» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Νοεμβρίου 1968.

«Λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς αὐξήσεως εἰς τὴν κατανάλωσιν λιπασμάτων εἰς Κύπρον, παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ἔχῃ γίνει μελέτη ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἱδρύσεως ἐργοστασίου λιπασμάτων καὶ κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις θὰ λάβῃ ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν ἐνδεχομένην ἵδρυσιν τοιούτου ἐργοστασίου».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Νοεμβρίου 1968.

«Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα ποῖον εἶναι τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα τῶν ἐργοδοτουμένων, τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν αὐτοεργοδοτουμένων κατὰ κλάδον οἰκονομικῆς δραστηριότητος».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Νοεμβρίου 1968.

«'Επειδὴ ἀπὸ τριημέρου συνεχίζεται ἡ ἀπεργία 1.500 περίπου ὑπαλλήλων τῆς 'Αρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν οἵτινες ζητοῦν τὴν ἱκανοποίησιν τῶν αἰτημάτων των, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον θὰ διενεργήσῃ ὑστάτας καὶ ἐπειγούσης φύσεως μεσολαβητικὰς προσπαθείας πρὸς ἐπίλυσιν τῆς ἐν λόγῳ διαφορᾶς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐκλείψουν αἱ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις καὶ ταλαιπωρίαι εἰς βάρος τοῦ κοινοῦ καὶ αἱ ζημίαι εἰς βάρος τοῦ τόπου μας ἐν γένει».

'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ 'Εργασία.

'Ο περὶ 'Εκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας ('Αναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς 'Επιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΙΣ ΚΑΙ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Επιτροπὴ Παιδείας :

Γεώργιος 'Ιωαννίδης, Πρόεδρος
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Νῖκος 'Αγγελίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ 'Επιτροπαὶ Οἰκονομικῶν καὶ Παιδείας ἐξήτασαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς τρεῖς συνεδριάσεις αὐτῶν συγκροτηθείσας τὴν 11ην, 14ην καὶ 18ην Νοεμβρίου 1968.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 11ης Νοεμβρίου κληθέντες παρέστησαν καὶ ἐξέθεσαν τὰς ἀπόψεις των ἀντιπρόσωποι τῆς Παιδαγωγικῆς 'Ακαδημίας Κύπρου, τῶν 'Επιθεωρητῶν Στοιχειώδους καὶ Μέσης 'Εκπαιδεύσεως καὶ τῶν ὀργανώσεων ΟΕΛΜΕΚ, ΟΛΤΕΚ καὶ ΠΟΕΔ.

Συμφώνως πρὸς τὴν ἐπεξηγηματικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν διὰ τοῦ προτεινομένου νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ ἀναθεώρησις τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐκπαιδευτικῶν, ἥτις γίνεται ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς γενικῆς ἀναθεωρήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν κρατικῶν ὑπαλλήλων καὶ βασίζεται ἐπὶ τῆς ἀξιολογήσεως τῶν

ἐκπαιδευτικῶν θέσεων. Αἱ νέαι μισθοδοτικαὶ κλίμακες, ὡς ἐκτίθενται εἰς τοὺς τρεῖς Πίνακας, οἵτινες εἶναι ἐπισυνημμένοι εἰς τὸ νομοσχέδιον, εἶναι ἀποτέλεσμα μακρῶν καὶ ἐπιπόνων συζητήσεων μετὰ τῶν ἐκπαιδευτικῶν ὀργανώσεων, συνιστῶσι δὲ τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν λογικὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀξιώσεων τῶν ἐκπαιδευτικῶν. Ταυτοχρόνως ἀναθεωροῦνται αἱ μισθοδοτικαὶ κλίμακες τῶν τμηματαρχῶν τῶν τριῶν κλάδων τῆς ἐκπαιδεύσεως ὡς καὶ ἄλλων θέσεων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας αἵτινες δὲν ἔχουσι συμπεριληφθῆ εἰς τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν μισθῶν καὶ μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἔκθεσιν ἡ ἀναδιάρθρωσις τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐκπαιδευτικῆς ὑπηρεσίας συνίσταται εἰς ὡρισμένας μεταβολὰς αἵτινες ἀποβλέπουν βασικῶς εἰς τὴν ἐπίτευξιν ἰσορροπίας εἰς τὴν κατάταξιν καὶ μισθοδοσίαν τοῦ προσωπικοῦ καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν κινήτρων καὶ προσδοκίας προαγωγῶν εἰς τοὺς ἐκπαιδευτικούς, καὶ ἐκφράζεται ἡ ἐλπὶς ὅτι θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς Ὑπηρεσίας καὶ θὰ ἀναπτύξῃ τὴν ἱκανότητα καὶ τὸν ζῆλον τοῦ προσωπικοῦ.

Ὡς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων αἱ νέαι μισθοδοτικαὶ κλίμακες θὰ τεθῶσιν ἐν ἰσχύϊ ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968 καὶ κατὰ τὴν μετατροπὴν τῶν μισθῶν τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἐκ τῶν παλαιῶν εἰς τὰς νέας κλίμακας θὰ ἀκολουθηθῶσιν ἡ αὐτὴ τακτικὴ καὶ οἱ αὐτοὶ κανόνες.

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου αἱ Ἐπιτροπαὶ διεπίστωσαν ὅτι αἱ διαλαμβανόμεναι εἰς τὸ Νομοσχέδιον μισθοδοτικαὶ κλίμακες δὲν ἱκανοποιοῦν πλήρως πάντας τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐκπαιδευτικούς. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅμως ὅτι πλήρης ἱκανοποίησις τῶν ἀπαιτήσεών των ὑπερβαίνει τὰς οἰκονομικὰς δυνατότητας τοῦ Κράτους αἱ Ἐπιτροπαὶ πιστεύουν ὅτι αἱ προτεινόμεναι νέαι κλίμακες θὰ ἱκανοποιήσουν λογικῶς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς ἐπὶ τοῦ παρόντος· καὶ δεδομένου ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα αὐξήσεως τῶν οἰκονομικῶν ἐπιβαρύνσεων, αἱ δὲ δυνατότητες αὐτῆς εἶναι μόνον εἴτε ἡ ἀπόρριψις ἑνὸς οἰκονομικῆς φύσεως Νομοσχεδίου ἢ ἡ ἐλάττωσις τῶν οἰκονομικῶν ἐπιβαρύνσεων εἴτε ἡ ἐπιψήφισις τούτου, διὰ τὸν λόγον τοῦτον αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀφοῦ ἐξήτασαν τὸ ὅλον Νομοσχέδιον καὶ ἀφοῦ ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὰς παρατηρήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐκπαιδευτικῶν ἔχουν νὰ κάμουν τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις :

Α.—"Οσον ἀφορᾷ τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν, δεδομένου ὅτι οἱ ἐνδιεφερόμενοι ἐκπαιδευτικοὶ τῆς τάξεως ταύτης πιστεύουν ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι αἱ προσφερόμεναι ὑπ' αὐτῶν δὲν ἔχουν ἀξιολογηθῆ ὡς ἔπρεπε, καὶ οὕτω εὑρίσκονται εἰς μειονεκτικὴν θέσιν ἔναντι ἄλλων κυβερνητικῶν λειτουργῶν παρὰ τὰς πολλαπλᾶς ὑπηρεσίας ἄτινας προσφέρουν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κοινότητα τῆς χώρας μας, αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι ἀποτελεῖ καθῆκον καὶ ὑποχρέωσιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ὅπως ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς ἔτους ἀναθέσῃ εἰς εἰδικοὺς ἵνα κατόπιν ἐνδελεχοῦς μελέτης ἑτοιμάσουν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, ἥτις νὰ ἀξιολογῇ τὰς διαφόρους θέσεις ἐπὶ τῇ βάσει ἐπιστημονικῶν ἀρχῶν, δεδομένων καὶ μελέτης, καὶ οὕτω καταστῇ δυνατὸν νὰ δοθῇ δικαία ἀμοιβὴ εἰς τοὺς κατόχους ἑκάστης θέσεως.

Β.—"Οσον ἀφορᾷ τὴν μέσην καὶ ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν, αἱ Ἐπιτροπαί, παρ' ὅλον ὅτι δὲν δύνανται νὰ αὐξήσουν τὰς προτεινομένας κλίμακας, αἵτινες, ἐν παρόδῳ εἰρήσθω, ἔχουν ἤδη συμφωνηθῆ μεταξὺ ἐκπαιδευτικῶν καὶ Κυβερνήσεως, ἔχουν νὰ κάμουν τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις, ἐπὶ τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐγείρει οἱ ἐκπαιδευτικοὶ μέσης καὶ ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως, κατόπιν συνεννοήσεως καὶ ληφθεισῶν διευκρινήσεων παρὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι καθηγητὴς τρίτης τάξεως ὅστις ἔχει τὴν νέαν κλίμακα Ε.2 δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ προτεινόμενον Νομοσχέδιον ὅτι δύναται μὲ ἀναλογίαν ἓν πρὸς τρία νὰ μεταπηδήσῃ εἰς τὴν κλίμακα Ε.3, ἐν τούτοις τοῦτο καλύπτεται ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Προσωπικοῦ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας (Πρακτικὰ ὀγδόης συνεδριάσεως ἡμερ. 14ης Αὐγούστου 1968), τὰ ὁποῖα ἀναφέρουν ἐπὶ λέξει τὰ ἀκόλουθα :

«Κ.2. 720Χ24—1.008Χ30—1.098 (ἀντίστοιχος θέσις τῆς Ε.3). Θέσις πρώτου διορισμοῦ διὰ τοὺς ἔχοντας προσόντα ἐπιπέδου πτυχίου πανεπιστημίου ἢ ἰσοδυνάμου ἀνωτάτης σχολῆς τριετοῦς φοιτήσεως καὶ θέσις προαγωγῆς ἐκ τῆς Κ.1 (ἀντιστοίχου τῆς προτεινομένης Ε.2) μετὰ ἑπταετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν. Μετεκπαίδευσις θὰ θεωρῆται πρόσθετον προσόν. Πιθανότης προαγωγῆς 1 : 3».

"Οσον ἀφορᾷ τὴν παρατήρησιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν ὅτι ἡ ἀναλογία ἓν πρὸς τρία θὰ ἔπρεπε νὰ ἀπαλειφθῇ, δεδομένου ὅτι τοιαύτη ἀπάλειψις συνεπάγεται οἰκονομικὴν ἐπιβάρυνσιν, ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει τὴν δυνατότητα καὶ τὸ δικαίωμα νὰ πράξῃ τοῦτο, ἀλλὰ κατόπιν ληφθεισῶν πληροφοριῶν καὶ μελέτης αἱ Ἐπιτροπαὶ εἶναι τῆς γνώμης ὅτι μὲ τὴν ὕπαρξιν τῆς ἀναλογίας ταύτης αἱ μεταπηδήσεις ἀπὸ τῆς μιᾶς κλίμακος εἰς τὴν ἄλλην προαγωγῆς θὰ εἶναι εἰς τὴν πραγματικότητα ἀπαραίτητον νὰ γίνωνται καθ' ἕκαστον ἔτος, ἐνῷ ἐὰν δὲν ὑφίστατο πρόνοια περὶ τοιαύτης ἀναλογίας, θὰ ὑπάρχῃ ὁ κίνδυνος νὰ ἐφαρμοσθοῦν τοιοῦτοι κανονισμοὶ οἵτινες νὰ παρεμποδίζουν τὴν προαγωγὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν εἰς τὰς θέσεις ταύτας εἰς μικρότερον ποσοστὸν τοῦ ἑνὸς πρὸς τρία ὡς εἶναι εἰς τὸ προτεινόμενον σχέδιον.

Γ.—Τεχνικὴ ἐκπαίδευσις. Ὡς πρὸς τὰς κλίμακας τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐν σχέσει μὲ τὴν μὴ ἀναφορὰν ἐνδιαμέσων κλιμάκων μεταξὺ Ε.1 καὶ Ε.2 καὶ μεταξὺ Ε.2 καὶ Ε.3 διὰ προαγωγὴν μὲ ἀναλογίαν ἓν πρὸς τρία εἰς τὰς κλίμακας Ε.2 καὶ Ε.3, τοῦτο καλύπτεται ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς ληφθείσης εἰς τὴν Μικτὴν Ἐπιτροπὴν Προσωπικοῦ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας (Πρακτικὰ ὀγδόης συνεδριάσεως, ἡμερ. 14ης Αὐγούστου 1968).

"Οσον ἀφορᾷ τὴν κλίμακα Ε.1, διὰ βοηθοὺς ἐκπαιδευτάς, ὡς ἔχομεν πληροφορηθῇ συντόμως αὕτη θὰ ἐκλείψῃ μόλις οἱ κατέχοντες τὴν κλίμακα ταύτην μεταπηδήσουν εἰς τὴν κλίμακα Ε.2. Οἱ ἐκπαιδευτικοὶ τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως ἔχουν ἀναφέρει ὅτι εἰς τὰς κλίμακας ταύτας δὲν γίνεται πρόνοια διὰ διευθυντὴν καὶ ὑποδιευθυντὴν τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως, καὶ ὡς ἐκ τούτου στεροῦνται τῆς εὐκαιρίας προαγωγῆς εἰς τὰς θέσεις διευθυντοῦ καὶ ὑποδιευθυντοῦ. Ἀπὸ τὰς ληφθείσας πληροφορίας ἐκ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας διεπιστώθη ὅτι οὐδεμία πρόνοια ὑφίσταται ἥτις νὰ ἀπαγορεύῃ τὸν διορισμὸν διευθυντοῦ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀρκεῖ οἱ ἐκπαιδευτικοὶ τῆς τάξεως ταύτης νὰ ἔχουσι τὰ προσόντα διὰ τοιούτου εἴδους διορισμόν, καὶ δεδομένου ὅτι ἐκτὸς τῆς τεχνικῆς μορφώσεως ἔχουσι καὶ παιδαγωγικὴν τοιαύτην.

Δ.—Ἐκπαιδευτικὴ ὑπηρεσία—Ἐποπτικὸν καὶ Ἄλλο Προσωπικόν.

Ἡ θέσις τοῦ εἰδικοῦ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως (Ε.16) εἶναι προσωρινὴ καὶ καλύπτει μισθοδοσίαν εἰδικοῦ διὰ τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν· μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ κατέχοντος τὴν θέσιν ταύτην ἡ κλῖμαξ αὕτη θὰ παραμείνῃ καὶ πάλιν προσωρινὴ διὰ μισθοδοσίαν νέου εἰδικοῦ τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν ἢ ἄλλως θὰ καταργηθῇ.

Ε.—Θέσεις Ὑπουργείου Παιδείας—Μορφωτικὸς Λειτουργός. Δεδομένου ὅτι ὑπεβλήθησαν ὡρισμέναι παρατηρήσεις καὶ ἐζητήθη ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον, ἐνῷ ἡ παλαιὰ κλῖμαξ Β.2 μετατρέπεται σήμερον διὰ τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου εἰς κλίμακα Ε.16, ἡ αὐτὴ κλῖμαξ Β.2 ἡ ἀναφερομένη εἰς τὸν Μορφωτικὸν Λειτουργὸν μετατρέπεται εἰς κλίμακα 21, αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν πληροφορηθῇ ὅτι εἰς τὴν πραγματικότητα ἡ θέσις αὕτη εἶναι ἰσοδύναμος πρὸς θέσιν τμηματάρχου καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ κλῖμαξ αὕτη θεωρεῖται ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ὡς ἡ ἁρμόζουσα.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ προτείνουν εἰς τὴν Βουλὴν ὅπως τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἐγκριθῇ ὡς ἔχει κατατεθῇ, ὑποβάλλουν δὲ πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως φροντίσῃ τὸ ταχύτερον ἵνα γίνῃ ἡ ἀπαραίτητος ἀξιολόγησις τῶν θέσεων τῶν ἐκπαιδευτικῶν διὰ νὰ ἀποδοθῇ ἡ δέουσα δικαιοσύνη καὶ ἀνταμειφθοῦν οἱ ἐκπαιδευτικοὶ τῆς χώρας μας κατὰ τὸν πλέον ὀρθὸν καὶ ἁρμόζοντα τρόπον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει πρῶτος τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἡ ἐπίτευξις καὶ διατήρησις τῆς ἀνθηρότητος τῆς οἰκονομίας μιᾶς Πολιτείας, ἡ ἀνόρθωσις τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ της καὶ ἡ δικαία κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ της πλούτου εἰς ὅλας τὰς ἐπαγγελματικὰς τάξεις θὰ πρέπει νὰ ἀποτελοῦν τὰς ὑγιεῖς καὶ ἐνδεδειγμένας ἐπιδιώξεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Βουλῆς μιᾶς χώρας, διὰ νὰ θεωρηθοῦν τὰ ἐν λόγῳ κρατικὰ ὄργανα ὅτι ἔχουν πλήρη συναίσθησιν τῶν καθηκόντων καὶ τῶν ὑποχρεώσεών των ἔναντι τοῦ λαοῦ τὸν ὁποῖον ἀντιπροσωπεύουν.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ὑπηρεσία ἀποτελεῖ μίαν ἐκ τῶν πλέον σημαντικῶν ὑπηρεσιῶν μιᾶς Πολιτείας, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ἡ πνευματικὴ διαπαιδαγώγησις καὶ ἀνάπτυξις τοῦ λαοῦ της. Τὸ ἐπιτελούμενον ὑπὸ τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ἔργον εἶναι ὑψίστης σημασίας καὶ δέον νὰ τυγχάνῃ ἰδιαιτέρας ἐκτιμήσεως τόσον ὑπὸ τῆς Πολιτείας ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ἡ ρεαλιστικωτέρα δὲ καὶ δικαιοτέρα ἐκδήλωσις ἐκτιμήσεως πρὸς τοὺς Ἐκπαιδευτικούς μας εἶναι ἡ πρὸς αὐτοὺς ἐξασφάλισις ἑνὸς ἱκανοποιητικοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου εἰς τρόπον ὥστε ἀπερίσπαστοι ἀπὸ οἱανδήποτε οἰκονομικὴν δυσχέρειαν, νὰ συνεχίσουν τὸ ὑψηλὸν λειτούργημα τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ μας.

Τόσον ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ὅσον καὶ ἡ Βουλή, ἔχουσαι πλήρη συναίσθησιν τῶν ἐν λόγῳ καθηκόντων καὶ ὑποχρεώσεών των ἔναντι τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας, προβαίνουν σήμερον εἰς τὴν ἀναδιάρθρωσιν καὶ ἀναθεώρησιν τῆς μισθοδοσίας τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας ὡς πρῶτον βῆμα διὰ τὴν σχετικὴν ἱκανοποίησιν τῶν αἰτημάτων τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας μὲ μελλοντικὴν προοπτικὴν τὴν σύνταξιν ἑτέρου Νομοσχεδίου σχετικοῦ μὲ τὴν ἀναδιάρθρωσιν τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας καὶ τὴν ἀξιολόγησιν τῶν θέσεων ἀναλόγως τῶν εὐθυνῶν καὶ καθηκόντων ἑκάστης, ἐργασία ἡ ὁποία θὰ ἐπιτευχθῇ ὑπὸ εἰδικῶν ἐμπειρογνωμόνων μετακληθησομένων πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Χαιρετίζω μεθ' ἱκανοποιήσεως τὴν προσπάθειαν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, τὸ τιτλοφορούμενον ὡς «ὁ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας (Ἀναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) Νόμος τοῦ 1968», ὡς πρῶτον ἀξιέπαινον νομοθετικὸν μέτρον διὰ τοῦ ὁποίου ἐπιδιώκεται, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἀναδιάρθρωσις τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας διὰ τῆς δημιουργίας ὡρισμένων νέων θέσεων καθὼς καὶ ἀλλαγῶν εἰς τοὺς τίτλους μερικῶν ὑφισταμένων θέσεων τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, ἀφ' ἑτέρου δέ, ἐν τῷ μέτρῳ τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων τῆς Κυπριακῆς Πολιτείας, ἡ ἱκανοποίησις τῶν δικαίων ἀξιώσεων τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας, καθὼς καὶ ἡ ἀναθεώρησις τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν τμηματαρχῶν τῶν τριῶν κλάδων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας καὶ τῶν ὑπολοίπων θέσεων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, αἱ ὁποῖαι δὲν περιελήφθησαν εἰς τὸν Νόμον ὑπ' ἀριθ. 106 τοῦ 1968 περὶ Ἀναθεωρήσεως τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων.

Ἀτυχῶς ὅμως διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου δὲν ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀξιολογικὴ τοποθέτησις τῶν λειτουργῶν τόσον τῆς Μέσης, Ἀνωτέρας καὶ Τεχνικῆς, ὅσον καὶ τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

Δικαιολογημένα παράπονα ἐξεφράσθησαν καὶ ἐκφράζονται ὑπὸ πλείστων ἐκπαιδευτικῶν.

Οἱ ραδιοηλεκτρολόγοι ἐκπαιδευταὶ τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν οἵτινες κατέχουν ἑλληνικὰ πτυχία ἰσότιμα μὲ τὰ ἀγγλικὰ τοιαῦτα καὶ μὲ τοὺς κατέχοντας τὸ Full Technological Certificate τοῦ City and Guild Λονδίνου παραπονοῦνται, ὅτι ἀδίκως κατατάσσονται εἰς τὴν Β' Τάξιν ἐκπαιδευτῶν.

Ὑπὸ τῶν Ὀργανώσεων ΟΕΛΜΕΚ καὶ ΟΛΤΕΚ ἐκφράζονται παράπονα, ὅτι αἱ ὑπὸ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου καθοριζόμεναι μισθολογικαὶ κλίμακες τῶν καθηγητῶν καὶ ἐκπαιδευτῶν Β΄ Τάξεως τυγχάνουν χαμηλαὶ καὶ ὅτι τυγχάνει ἀπαράδεκτον καὶ ἄδικον καὶ δέον νὰ ἀπαλειφθῇ τὸ ἐμπόδιον τῆς προαγωγῆς των κατόπιν μακρᾶς καὶ εὐδοκίμου ὑπηρεσίας εἰς τὴν Α΄ Τάξιν καθηγητῶν καὶ ἐκπαιδευτῶν, διὰ τῆς δημιουργίας τῆς παραδόξου νέας θέσεως καθηγητῶν καὶ ἐκπαιδευτῶν (ἀναλογία 1 : 3 ἔναντι Ε.3), τῆς ὁποίας ἡ ἀνωτέρα μισθολογικὴ κλῖμαξ εἶναι κατὰ £186 μεγαλυτέρα τῆς ἀνωτέρας μισθολογικῆς κλίμακος τῶν καθηγητῶν καὶ ἐκπαιδευτῶν Α΄ Τάξεως.

Ὑπὸ τῶν τεχνολόγων τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰς Τεχνικὰς Σχολὰς ἐκφράζονται δικαιολογημένα παράπονα, ὅτι αἱ καθοριζόμεναι ὑπὸ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου μισθολογικαὶ κλίμακες τυγχάνουν πολὺ χαμηλότεραι τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν τεχνολόγων οἵτινες ἐργάζονται εἰς ἄλλας κυβερνητικὰς ὑπηρεσίας ὡς λ.χ. εἰς τὰ Δημόσια Ἔργα, εἰς τὴν Ἀρχὴν Ἠλεκτρισμοῦ, εἰς τὸ Γεωργικὸν Τμῆμα καὶ ἀλλαχοῦ. Λόγῳ δὲ τῶν σχετικῶς μικρῶν, ἐν συγκρίσει μὲ τὰς τῶν ἄλλων κυβερνητικῶν ὑπηρεσιῶν, μισθολογικῶν κλιμάκων τεχνολόγων, καθίσταται προβληματικὴ ἡ ἐξεύρεσις τεχνολόγων διὰ τὰς Τεχνικάς μας Σχολάς, ἡ δὲ λειτουργία τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνολογικοῦ Ἱνστιτούτου καθυστέρησε λόγῳ τῆς ἐλλείψεως τοῦ ἀναγκαίου διδακτικοῦ προσωπικοῦ, καθότι οἱ τεχνολόγοι ἀναγκάζονται νὰ ἐργασθοῦν εἰς τὰς διαφόρους βιομηχανίας ὅπου λαμβάνουν πολὺ μεγαλύτερον μισθόν.

Ὅλοι οἱ ἐκπαιδευταὶ Β΄ Τάξεως τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν, οἱ κατέχοντες ἑλληνικὰ πτυχία καὶ/ἢ διπλώματα ἀγγλικῶν Κολλεγίων θεωροῦν ἄδικον τὸ κριτήριον τοῦ Νόμου 10/63 περὶ καθηγητῶν, δυνάμει τοῦ ὁποίου κατατάσσονται εἰς τὴν Α΄ Τάξιν τῶν Ἐκπαιδευτῶν μόνον οἱ κατέχοντες τὸ Full Technological Certificate τοῦ City and Guild Λονδίνου καὶ παραγνωρίζονται πλεῖστα ἄλλα διπλώματα, ἰσότιμα πιστοποιητικὰ καὶ τίτλοι καθὼς καὶ μακρὰ ἐξάσκησις, πεῖρα καὶ εὐδόκιμος ὑπηρεσία εἰς τὸν εἰδικὸν τεχνικὸν κλάδον.

Τέλος ὑπὸ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ Κατωτέρας Παιδείας ἐκφράζονται διαμαρτυρίαι καὶ κατῆλθον σήμερον εἰς μονοήμερον ἀπεργίαν διὰ τὴν μὴ ἀξιολογικὴν τοποθέτησιν ὑπὸ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου τῶν λειτουργῶν Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως καί, διὰ τὸ ὅτι παραγνωρίζονται τὰ προσόντα καὶ ἡ ποικίλη προσφορά των πρὸς τὴν παιδείαν καὶ συνεχίζουν τὸν ἀγῶνα των διὰ τὴν ἀξιολογικὴν τοποθέτησίν των.

Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι τὰ ρηθέντα παράπονα τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας τῶν διαφόρων κλάδων θὰ πρέπει νὰ τύχουν περαιτέρω μελέτης καὶ προσοχῆς ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται ἡ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχυτέρα μετάκλησις τῶν ἐμπειρογνωμόνων οἵτινες θὰ ἐπιληφθοῦν τοῦ σοβαροῦ θέματος τῆς ἀναδιαρθρώσεως τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας καὶ τῆς ἀξιολογήσεως τῶν θέσεων ἀναλόγως τῶν εὐθυνῶν, καθηκόντων, ἱκανοτήτων καὶ δραστηριοτήτων τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἑκάστης θέσεως διὰ νὰ ἐκλείψουν αἱ μέχρι σήμερον ὑπάρχουσαι ἀδικίαι καὶ διὰ νὰ τερματισθοῦν αἱ ὑφιστάμεναι διαφοραὶ μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ ἐκπαιδευτικῶν.

Τελειώνων τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἰσηγοῦμαι τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισίν του εἰς Νόμον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Γιάγκος Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Ἦτο καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀλήθεια παραδεκτὴ ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων ὅτι, ἐὰν εἰς τοὺς γονεῖς μας ὀφείλωμεν τὸ ζῆν, εἰς τοὺς καλοὺς διδασκάλους ὀφείλομεν τὸ εὖ ζῆν.

"Οσοι αἰσθανόμεθα αὐτὴν τὴν ὑποχρέωσιν, ὅσοι πιστεύομεν εἰς τὸ ἔργον τοῦ καλοῦ διδασκάλου, ὅσοι ἀντιλαμβανόμεθα τὴν ἀξίαν τῆς ἐργασίας του καὶ γνωρίζομεν τοὺς μόχθους ποὺ ἀπαιτοῦνται διὰ νὰ φέρῃ αὐτὴ ἡ ἐργασία καρποὺς καὶ ἀποτέλεσμα, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅλοι ὑμεῖς, κύριοι συνάδελφοι, ἐμφορεῖσθε ἀπὸ τὰ ἴδια μὲ ἐμὲ αἰσθήματα καὶ γνωρίζετε περὶ τοῦ διδασκαλικοῦ ἐπαγγέλματος ὅσα καὶ ἐγώ, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ συμφωνῆτε ὅτι ὁ διδάσκαλος, εἴτε οὗτος ὀνομάζεται λειτουργὸς Στοιχειώδους ἢ Μέσης ἢ Ἀνωτέρας Παιδείας ἢ τεχνολόγος ἢ ἐκπαιδευτὴς Τεχνικῆς Σχολῆς, πρέπει νὰ λαμβάνῃ ἐνθάρρυνσιν καὶ βοήθειαν ἀπὸ τὸ κράτος.

Ἡ ἐνθάρρυνσις αὕτη δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι μόνον θεωρητική· δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἁπλῆ ἠθικὴ συμπαράστασις.

Ζοῦμεν εἰς μίαν κοινωνίαν καὶ κινούμεθα μέσα εἰς ἕνα κόσμον καὶ εἰς ἕνα σύστημα οἰκονομικόν, ὅπου τὰ ἔξοδα τοῦ βίου ἀνέρχονται συνεχῶς.

Ἐξ ἄλλου ἡ τεχνολογικὴ πρόοδος ἡ ὁποία προχωρεῖ μὲ ἀλματώδη ταχύτητα, δημιουργεῖ καθημερινῶς καὶ νέας ἀπαιτήσεις καὶ νέας ἐπιβαρύνσεις δι' ὅλους μας.

Οἱ διδάσκαλοι δὲν δύνανται νὰ ἀποτελοῦν ἐξαίρεσιν.

Ὁ οἰκονομικὸς αὐτὸς λαῖλαψ μᾶς παρασύρει ὅλους εἰς τὸ ρεῦμα του. Οἱ ἐκπαιδευτικοὶ δικαιοῦνται, ὅπως ὅλοι ἡμεῖς, νὰ ζοῦν καὶ νὰ εὖ ζοῦν. Οἱ ἐκπαιδευτικοὶ ἔχουν, ὅπως καὶ ὅλοι ἡμεῖς, τὰς ἀτομικὰς καὶ τὰς οἰκογενειακάς των ὑποχρεώσεις.

Ἀπὸ τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς ἀπαιτοῦμεν καλὴν ἐπιστημονικὴν κατάρτισιν καὶ καλὴν καὶ εὐπρεπῆ ἐμφάνισιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

Ταῦτα πάντα δὲν ἐπιτυγχάνονται διὰ λόγων.

Δεῖ χρημάτων. Τὰ χρήματα, ὅπως ἐλέχθη, ἀποτελοῦν δυστυχῶς, τοὐλάχιστον εἰς τὸν κόσμον ποὺ ζοῦμεν, τὰ νεῦρα τῶν πραγμάτων.

Ὁμολογεῖται ὑπὸ πάντων ὅτι τὰ ὑφιστάμενα μισθολόγια τῶν ἐκπαιδευτικῶν πόρρω ἀπέχουσιν ἀπὸ τοῦ νὰ δύνανται νὰ ἐξυπηρετήσωσι τὰς ἀνάγκας τὰς ὁποίας ἔχω ἀναφέρει.

Ἡ Κυβέρνησις ἀντελήφθη τὴν μὴ ἱκανοποιητικὴν αὐτὴν κατάστασιν καὶ ἐζήτησε νὰ τὴν διορθώσῃ ἤ, ὅπως λέγομεν ἡμεῖς οἱ νομικοί, νὰ δώσῃ τὴν δέουσαν θεραπείαν.

Προϊὸν τῶν προσπαθειῶν της εἶναι τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον.

Ἐὰν θέλωμεν νὰ εἴμεθα δίκαιοι πρέπει νὰ ἐπαινέσωμεν τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν προσπάθειάν της αὐτήν.

Ἐὰν ἐπέτυχε νὰ δώσῃ δικαίαν καὶ πλήρη θεραπείαν συζητεῖται ὑπὸ τῶν ἐκπαιδευτικῶν.

Αἱ μὲν δύο τάξεις τῶν λειτουργῶν Μέσης καὶ Ἀνωτέρας Παιδείας καὶ τῶν τεχνικῶν ἐκπαιδευτικῶν δέχονται τὰς κλίμακας καὶ τοὺς μισθοὺς τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ ἐπιφύλαξιν, ἐνῶ ἡ τάξις τῶν λειτουργῶν τῆς Στοιχειώδους δὲν θεωρεῖ ὅτι παρέχουν τοιαύτην θεραπείαν, ὥστε νὰ δύναται νὰ τὰς δεχθῇ ἔστω καὶ μὲ ἐπιφύλαξιν.

Πολλὰ ἠκούσαμεν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀπόψεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ πρὸς δικαιολογίαν τῆς ἀπόψεως τῆς Κυβερνήσεως.

Μία πλήρης ἐξέτασις τῶν ἐπιχειρημάτων τούτων καὶ μία ἐνδελεχὴς καὶ βαθεῖα μελέτη τῆς ὅλης καταστάσεως μπορεῖ νὰ καταλήξῃ ὑπὲρ τῆς μιᾶς ἢ ὑπὲρ τῆς ἄλλης ἀπόψεως εἴτε πιθανώτερον νὰ εὑρεθῇ ὅτι ἡ ὀρθὴ θέσις εὑρίσκεται εἰς τὸ μέσον.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τοῦ ὀρθοῦ ἢ τοῦ δικαίου τῆς θέσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον βαρύνει δι' ἡμᾶς ὡς Βουλήν, εἶναι ἡ ὕπαρξις ἢ ἡ ἔλλειψις τῶν οἰκονομικῶν ἐκείνων μέσων τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται διὰ νὰ ἱκανοποιήσουν τὰς ὑποβληθείσας ἀπαιτήσεις.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἄλλη Ἀρχὴ καταρτίζει τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ κράτους, ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία, ἡ ὁποία καὶ ἔχει τὴν διαχείρισιν καὶ τὴν εὐθύνην τῶν οἰκονομικῶν τοῦ κράτους πραγμάτων.

Ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει τὴν ἐξουσίαν διὰ πράξεώς της νὰ αὐξήσῃ τὰς ἐπιβαρύνσεις τοῦ Προϋπολογισμοῦ ὡς αὗται καταρτίζονται ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Ἡ Βουλὴ δύο πράγματα δύναται νὰ πράξῃ : Ἢ νὰ ψηφίσῃ τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἔχει ἢ νὰ τὸ ἀπορρίψῃ. Τὸ τελευταῖον θὰ ἐζημίωνε τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς καὶ θὰ καθυστέρει ἐπ' ἀόριστον τὴν λύσιν τοῦ ὅλου προβλήματος.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, οἱ Βουλευταὶ δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ ψηφίσωμεν τὸ ὑποβληθὲν Νομοσχέδιον, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἐγκριθῶσιν αἱ προνοούμεναι ἐν αὐτῷ μισθολογικαὶ αὐξήσεις πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικούς.

Ὅμως δὲν θὰ ἐξετελούσαμεν τὸ καθῆκον μας ἐὰν δὲν ἐτονίζαμεν ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ Σώματος τούτου ὅτι εἶναι ἀπαραίτητος ἡ σύντομος ἀναδιάρθρωσις τῶν θέσεων τῶν ἐκπαιδευτικῶν, ἡ ἀξιολόγησις αὐτῶν καὶ ἡ ἀναδιοργάνωσις τῶν κλιμάκων καὶ τῶν μισθῶν ἐπὶ τῇ βάσει ἐπιστημονικῶν δεδομένων καὶ ἀρχῶν μὲ τὴν βοήθειαν ἐμπειρογνωμόνων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Μόνον ἔτσι θὰ ἐπιτύχωμεν δικαίαν καὶ ὀρθὴν ἀνταμοιβὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας.

Κάθε ἄλλη διευθέτησις ἀποτελεῖ πρόχειρον καὶ ἐρασιτεχνικὴν προσπάθειαν, ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ δώσῃ ὀρθὴν ἢ δικαίαν λύσιν τοῦ προβλήματος.

Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, εἰς τὴν ἔκθεσίν του ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ προνοοῦντος περὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων, ἀναφέρει ὅτι ἡ ἀναδιάρθρωσις τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ἡ ἀξιολόγησις ὅλων τῶν θέσεων ἀναλόγως τῶν εὐθυνῶν καὶ καθηκόντων των πρέπει νὰ ἀποτελέσουν ἔργον τὸ ὁποῖον νὰ ἀναληφθῇ τὸ δυνατὸν ταχύτερον τῇ βοηθείᾳ ξένων ἐμπειρογνωμόνων.

Αἱ ὑπηρεσίαι τῶν ἐκπαιδευτικῶν δὲν εἶναι ὀλιγώτερον δημόσιαι ὑπηρεσίαι ἀπὸ τὰς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ συνεπῶς δικαιοῦνται καὶ οὗτοι εἰς τὴν αὐτὴν μεταχείρισιν.

Περαίνων, κύριοι συνάδελφοι, εἰσηγοῦμαι τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἀλλὰ καὶ τὴν σθεναρὰν σύστασιν ὅπως συντομώτατα γίνῃ ἔργον καὶ πραγματικότης ἡ ἀξιολόγησις τῶν θέσεων καὶ ἡ ἀναδιοργάνωσις τῶν κλιμάκων καὶ τῶν μισθῶν ὅλων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Κόσιης ἔχει τὸν λόγον.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι. Ὑποστηρίζω ἀνεπιφυλάκτως τὴν εἰσήγησιν τῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Παιδείας ὅπως ἐντὸς τοῦ 1969 ἀνατεθῇ εἰς ἐμπειρογνώμονας ἡ ἀξιολόγησις τοῦ ἔργου τῶν διδασκάλων καὶ τῶν καθηγητῶν.

Ὅ,τι ἔχω νὰ προσθέσω καὶ νὰ ὑπογραμμίσω ἐμφαντικῶς εἶναι τὸ χρέος τῆς Κυβερνήσεως ὄχι μόνον νὰ εἰσακούσῃ τὴν εἰσήγησιν τῶν Ἐπιτροπῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὰς εἰσηγήσεις τῶν ἐμπειρογνωμόνων. Δὲν πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ τὸ προηγούμενον τῆς μετακλήσεως τοῦ εἰδικοῦ διὰ τὴν ἀξιολόγησιν τοῦ ἔργου τῆς ἀστυνομίας κ. Μακκάϊ, τοῦ ὁποίου αἱ εἰσηγήσεις ἐξ ὅσων καλῶς γνωρίζω ἐτέθησαν εἰς τὸ ράφι χωρὶς νὰ ληφθοῦν καθόλου ὑπ' ὄψιν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι. Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, ὡς ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν, σκοπὸν ἔχει τὴν ἀναθεώρησιν τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν ἐκπαιδευτικῶν. Ἡ ἀναθεώρησις αὕτη δὲν γίνεται, βεβαίως, διὰ νὰ καλύψῃ τὴν ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ νομίσματός μας ἐπελθοῦσαν μικρὰν ἄνοδον τοῦ τιμαρίθμου, διότι ἡ τοιαύτη ἄνοδος καλύπτεται ὑπὸ τοῦ τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος. Σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι νὰ καλύψῃ τὴν καθυστερημένην δυστυχῶς ἐπαναθεώρησιν τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν ἐκπαιδευτικῶν, ἥτις ἀδικαιολογήτως καθυστέρησεν ἐπὶ μακρόν, ὡς συνέβη καὶ προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν Κυβερνητικῶν λειτουργῶν, ἐν ἀντιθέσει μὲ τὸ ὅ,τι συνέβαινεν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα, ὅπου αἱ ἀναθεωρήσεις τῶν μισθοδοσιῶν ἐγίνοντο ἀλλεπαλλήλως ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν. Ὁ πραγματικός, ὅθεν, σκοπὸς τῆς παρούσης ἀναθεωρήσεως τῶν κλιμάκων τῶν μισθοδοσιῶν τῶν ἐκπαιδευτικῶν εἶναι ὅπως ἀφ' ἑνὸς μὲν καλύψῃ τὴν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη σημειωθεῖσαν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου ἀφ' ἑτέρου δὲ δώσῃ καὶ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν τὸ δικαίωμα νὰ συμμετάσχῃ καὶ αὕτη εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματός μας.

Εἶναι δυνατὸν οἱ ἐκπαιδευτικοί, οἱ ὁποῖοι ἀναμφιβόλως συμβάλλουν μεγάλως εἰς τὴν πρόοδον τῆς χώρας μας, νὰ θεωροῦν ἑαυτοὺς ὡς μὴ ἐπαρκῶς ἀμειβομένους διὰ τῶν προτεινομένων νέων κλιμάκων, εἶναι ὅμως ἐξ ἄλλου βέβαιον ὅτι ἡ Κυβέρνησις, γνωρίζουσα τὴν μεγάλην προσφορὰν τῆς τάξεως ταύτης εἶχεν ὅλην τὴν καλὴν διάθεσιν νὰ ἐξετάσῃ μὲ τὸν εὐμενέστερον τρόπον τὰ αἰτήματά της καὶ νὰ καταβάλῃ ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην προσπάθειαν πρὸς ἱκανοποίησιν αὐτῶν. Ἀναμφιβόλως, ὅμως, θὰ ἔπρεπε νὰ ληφθῇ ἐπίσης ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία, σταθμίσασα τὰς οἰκονομικὰς δυνατότητας τοῦ Κράτους ὡς καὶ τὰς δυνατὰς δυσμενεῖς οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις ἐκ μιᾶς ἀποτόμου μεγάλης αὐξήσεως τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων, καὶ ἀφοῦ ἐπὶ μακρὸν ἐμελέτησε καὶ συνεζήτησε τὸ θέμα τοῦτο καὶ μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων τάξεων, κατέληξεν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ καθορίσῃ τὴν αὔξησιν τῶν κλιμάκων εἰς τοιοῦτον ὕψος, ὥστε ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἱκανοποιήσῃ, ἂν ὄχι ἀπολύτως, ἀλλ' ἔστω καὶ μερικῶς, τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἐργοδοτουμένων, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ διατηρήσῃ τὴν οἰκονομικὴν σταθερότητα τοῦ τόπου καὶ νὰ ἀποφύγῃ τὸν κίνδυνον τοῦ πληθωρισμοῦ, ὁ ὁποῖος, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, θὰ κατέληγε νὰ πλήξῃ αὐτοὺς τούτους τοὺς ἐργοδοτουμένους.

Δεδομένου δὲ ὅτι δὲν ὑφίσταται πρόγραμμα παγοποιήσεως τῶν μισθοδοσιῶν, οὐδόλως ἀποκλείεται βεβαίως ἡ ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ ἐπανεξέτασις τῶν διαφόρων μισθοδοσιῶν καὶ ὁ ἐπανακαθορισμὸς αὐτῶν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἱκανοποιήσῃ τοὺς ἐνδιαφερομένους ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν συνέχισιν τῆς ὑφισταμένης οἰκονομικῆς σταθερότητος τοῦ τόπου.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θὰ ἤθελον νὰ ἐξάρω τὴν κατανόησιν τὴν ὁποίαν ἐπέδειξαν αἱ πλεῖσται τάξεις τῶν ἐκπαιδευτικῶν, αἵτινες κατανοήσασαι πλήρως τὰς ἀπόψεις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἀπεδέχθησαν τὰς προτεινομένας κλίμακας. Θὰ ἤθελον, ὡς ἐκ τούτου, νὰ κάμω ἔκκλησιν πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως ὅπως καὶ αὐτοὶ ἐπιδείξωσι τὴν ἰδίαν κατανόησιν ἵνα ἐπέλθῃ οὕτως ἡ ὁμαλὴ καὶ κανονικὴ λειτουργία τῆς Παιδείας μας. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου, εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ ἔχῃ τὴν δυνατότητα νὰ ἔλθῃ ἀρωγὸς καὶ πρὸς τὴν τάξιν ταύτην πρὸς ὁλοκλήρωσιν τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν ἀπαιτήσεών της, ἤτοι τῆς ἀξιολογήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν της. Τοῦτο, ἄλλωστε, σαφῶς ἀναφέρεται εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Παιδείας, ἥτις ἔχει ἤδη ἀναγνωσθῆ ἐν τῇ Βουλῇ.

Πρὶν κατέλθω τοῦ βήματος τούτου, πρέπει νὰ εἴπω ὅτι θεωρῶ περιττὸν νὰ ἀναφερθῶ εἰς λεπτομερείας, αἵτινες παρατίθενται εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν, καθ' ὅσον τὰ εἰς τὴν Ἔκθεσιν ταύτην ἀναφερόμενα ὑποστηρίζω ἐνθέρμως. Δηλῶ, ὡς ἐκ τούτου, ὅτι θὰ ψηφίσω τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὡς ἔχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀγγελίδης.

Ν. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον εἰσηγοῦμαι :

(1) Τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς τῆς προλήψεως. Διὰ τῆς ἐγκαίρου ἐφαρμογῆς τῶν ἑκάστοτε ἐνδεικνυομένων μέτρων ἀποφεύγεται ἡ ἐπιβλαβὴς σπατάλη χρόνου, χρήματος καὶ ψυχικῆς δυνάμεως.

(2) Τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς τῆς ἱεραρχίας. Δι' αὐτῆς ἠθικῶς μὲν περιφρουρεῖται τὸ κῦρος τῶν ἐπιπέδων καὶ δὴ ἐκείνων τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, διοικητικῶς δὲ διαφυλάσσεται ὁ τόσον χρήσιμος καὶ ἀποτελεσματικὸς θεσμὸς τῆς ἐξετάσεως τῶν πραγμάτων εἰς δεύτερον βαθμόν.

Ἐπιπλέον εἶναι καὶ τὸ αἴτημα, τὸ ὁποῖον αὐτὴν τὴν στιγμὴν κατέστη βοῶσα λαϊκὴ πραγματικότης, περὶ ἀντιμετωπίσεως τοῦ παρόντος ὡς καὶ παντὸς ἑτέρου συναφοῦς θέματος μὲ πλήρη καὶ ἠξημένην συναίσθησιν εὐθύνης ἐκ μέρους πάντων, διότι δυνατὸν ἡ μικρὰ νῆσος μας νὰ μὴν ἀνθέξῃ τοὺς οἰκονομικοὺς κλυδωνισμοὺς τοὺς ὁποίους ἀντιμετωπίζουν χῶραι δυσαναλόγως μεγαλύτεραι καὶ ἰσχυρότεραι.

Δὲν θὰ ἀναφερθῶ εἰς τὰ κατ' ἰδίαν θέματα τοῦ Νομοσχεδίου καὶ διότι ἔχει ἤδη γίνει ἐξαντλητικὴ ἐξέτασις τούτων κατὰ τὰς ἐπαφὰς μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ διότι εἰς ταῦτα ἀναφέρεται καὶ εἰσηγεῖται καταλλήλως ἡ ἔκθεσις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν τῶν ὁποίων τυγχάνει νὰ εἶμαι μέλος.

Ἐν τούτοις θὰ ἦτο παράλειψις νὰ μὴν ἀναφέρω ὅτι ὡρισμέναι κλίμακες χρήζουν ἐπανεξετάσεως. Ὀρθῶς δὲ ὡς ἐκ τούτου ἡ Ἔκθεσις προβαίνει εἰς εἰσηγήσεις τάσσουσα ὡς εἰσήγησιν τὴν προθεσμίαν ἔτους πρὸς μελέτην τοῦ θέματος ὑπὸ τῶν εἰδικῶν. Πρόκειται βασικῶς διὰ τὰς κλίμακας τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως. Καὶ μόνη ἡ ἱκανοποίησις τοῦ αἰσθήματος τῆς δικαιοσύνης θὰ ἦτο ἀρκετὴ ἵνα ἀχθῇ τὸ θέμα τοῦτο πρὸς ἐπανεξέτασιν καὶ δικαίαν ἱκανοποίησιν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

(Ὁ Πρόεδρος ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ κ. Α. Ἀναστασιάδη).

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἀσφαλῶς τὸ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἀποτελεῖ βασικὸν πρὸς τὰ πρόσω βῆμα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐξισορροπήσεως τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προσωπικοῦ ἐν σχέσει μὲ τοὺς λοιποὺς ἐν τῇ Δημοσίᾳ Ὑπηρεσίᾳ συναδέλφους των καὶ συντελεῖ—ἔστω καὶ καθ' ὃν τρόπον ἐπιψηφίζεται τοῦτο σήμερον—εἰς τὴν δημιουργίαν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν εὐγενῶν καὶ ἀπαραιτήτων κινήτρων διὰ προαγωγὰς καὶ πάσης φύσεως καὶ ἐκφάνσεως ἀνελίξεις.

Αἱ πλεῖσται, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, τῶν ἀπόψεων τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, ἀποτελοῦν τὴν συνισταμένην ἔκφρασιν τῶν σκέψεων καὶ τῶν ἀπόψεων ὅλων τῶν μελῶν τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, διὰ τοῦτο δὲν πρόκειται νὰ ταυτολογήσω, ἐπαναλαμβάνων εὐχὰς καὶ εἰσηγήσεις ἀναλόγους.

Ὅ,τι ἤθελα ἐν προκειμένῳ νὰ τονίσω, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἶναι νὰ ὑπογραμμίσω τὴν ἠξημένην εὐθύνην ποὺ ὡς κράτος ὑπέχομεν ἔναντι τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας κόσμου, ὁ ὁποῖος θὰ πρέπει νὰ τυγχάνῃ τῆς σταθερᾶς καὶ τῆς συνεχοῦς συμπαραστάσεώς μας εἰς τὸ ἐπίμοχθον ἔργον του. Πρέπει νὰ συντελοῦμεν εἰς τὴν ἄρσιν σταδιακῶς ὑφισταμένων δυστυχῶς ἀδικιῶν, καταλοίπων

τῆς μακρᾶς ἀποικιοκρατικῆς διακυβερνήσεως. Οὔτε θὰ πρέπει νὰ διαφεύγῃ τῆς προσοχῆς μας τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ καθηγηταί, ἐπὶ παραδείγματι, ὡς ἐκ τῆς ἐνεργοῦ καὶ πολυμόρφου συμμετοχῆς των εἰς τοὺς ἀπελευθερωτικοὺς ἀγῶνας, ὡς καὶ τῆς καθολικῆς σχεδὸν ἀρνήσεώς των νὰ ἀποδεχθοῦν καθυπόταξιν τῶν σχολῶν των εἰς τὸ ἀποικιοκρατικὸν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα, ὑπῆρξαν οἱ κατ' ἐξοχὴν μὲν στυλοβάται τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος τοῦ λαοῦ μας, ἀλλ' ὅτι καὶ καθηλώθησαν ἐπὶ δεκαετηρίδας ὅλας εἰς καταστάσεις στατικὰς ἀπὸ ἀπόψεως μισθολογικῶν προσαυξήσεων. Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ ὑπογραμμισθῇ ὅτι οἱ καθηγηταί μας ἐδέχοντο τότε αὐταναγκαστικῶς καὶ οὐχὶ ἐξαναγκαστικῶς μισθοὺς πείνης καὶ οὐσιαστικῆς ἐξαθλιώσεως. Ἀλλ' ἡ ἀδικία δὲν πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ. Διότι οἱ ἐκπαιδευτικοί μας μοχθοῦν καὶ ἐργάζονται ἀόκνως καὶ ἀεννάως.

Ἤμουν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἐκ τῶν πρώτων οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ καὶ ἐπὶ ἔτη ἐτονίζομεν, κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν ἑκάστοτε προϋπολογισμῶν ἀναπτύξεως τοῦ κράτους, τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν κλιμάκων καὶ τὴν ἱερὰν ἀνάγκην τῆς κατοχυρώσεως τῆς συνταξιοδοτήσεως τοῦ καθηγητικοῦ μας κόσμου.

Ἤδη τὸ πρῶτον ἀποφασιστικὸν βῆμα ἔγινε μὲ τὴν παροχὴν συνταξιοδοτήσεως, καὶ ἓν νέον ἀποφασιστικὸν βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἐπιτελεῖται καὶ σήμερον.

Ἀλλ' ἡ μέριμνα τοῦ κράτους πρὸς τοὺς σκληρῶς ἐργαζομένους καὶ μοχθοῦντας ἐκπαιδευτικούς μας θὰ πρέπει, ὡς ἤδη προανέφερον, νὰ εἶναι συνεχὴς καὶ ἀδιάλειπτος εἰς τρόπον ὥστε νὰ τεθῇ τέρμα καὶ φραγμὸς εἰς τὴν σταθερὰν μετακίνησιν ἐκ τῆς ἐκπαιδευτικῆς εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν.

Δι' αὐτὸ καὶ ἡ εἰσήγησις τῆς Π.Ο.Ε.Δ. καὶ τῆς Ο.Ε.Λ.Μ.Ε.Κ. περὶ μετακλήσεως ἐμπειρογνώμονος ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς ἔτους πρὸς ἐπιστημονικὴν ἀξιολόγησιν τοῦ ἔργου των—ἤδη ἡ Ο.Ε.Λ.Μ.Ε.Κ. προέτεινε τὴν ἐξ ἰδίων μετάκλησιν τοῦ ἐμπειρογνώμονος—δέον νὰ τύχῃ προσοχῆς ἀλλὰ καὶ νὰ καλύψῃ ὅλην τὴν ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν μας. Διότι εἶναι καὶ ὀρθὸν καὶ ἀντικειμενικὸν ἡ ἐπιστημονικὴ τεκμηρίωσις τῆς προσφορᾶς ἑνὸς ἑκάστου νὰ ἔχῃ καὶ εὐρύτητα καὶ ἐξάρκειαν διὰ νὰ ἔχῃ τὴν ἀπαραίτητον διάρκειαν.

Αἱ ὀρθαὶ παρατηρήσεις τῶν Ἐπιτροπῶν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἔκκλησιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν Μέσης Παιδείας ὅπως ἡ ἀναλογία 1 : 3 ἀπαλειφθῇ—καὶ τοῦτο διότι οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ο.Ε.Λ.Μ.Ε.Κ. πιστεύουν ὅτι θὰ ὑπάρξῃ μεγαλυτέρα ἀποδέσμευσις εἰς τὴν προσπάθειάν των νὰ ἐπιτύχουν τοῦ εὐεργετήματος τῆς αὐτομάτου προαγωγῆς ἐν περιπτώσει ὑπάρξεως τῶν ἀπαραιτήτων προσόντων—μὲ εὑρίσκουν σύμφωνον ἀπὸ ἀπόψεως τακτικῆς καὶ διαδικασίας. Διότι ὁ κίνδυνος μερικῆς ἢ γενικῆς παρακωλύσεως τῆς προαγωγῆς εἶναι ἐξόφθαλμος. Ἀλλ' ἡ παρατήρησις ὅτι ἐνδεχομένη ἀπάλειψις τῆς προνοίας συνεπάγεται δαπάνην, ὀρθολογιστικῶς δὲν εὐσταθεῖ, δεδομένου ὅτι ἡ διαδικασία προαγωγῆς δὲν διενεργεῖτο προηγουμένως αὐτομάτως, ἀλλὰ κατόπιν προκηρύξεως ὡς κενῆς τῆς θέσεως ἢ τῶν θέσεων. Ἄλλωστε ὑπάρχει καὶ θεαματικὴ ἀντίφασις τοῦ κειμένου. Ἐνῷ δηλονότι τονίζομεν διὰ τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς τοὺς κινδύνους ἐκ τῆς τοιαύτης ἀπαλείψεως, κινδύνους οἵτινες ἐνδεχομένως νὰ παρεμποδίζουν τὴν προαγωγὴν κατὰ ποσοστὸν μικρότερον τοῦ 1 : 3, ἐν τούτοις ὁμιλοῦμεν περὶ ηὐξημένης δαπάνης τὴν ὁποίαν ὡς ΣΩΜΑ ἀδυνατοῦμεν νὰ ἐπιψηφίσωμεν.

Ἐπὶ τοῦ θέματος πάντως ὀφείλω νὰ ὑπογραμμίσω, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι αἱ ἀπόψεις τῆς Ο.Ε.Λ.Μ.Ε.Κ. δέον νὰ τύχουν ἰδιαζούσης προσοχῆς κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν ὑπὸ τοῦ Σώματος τῶν Κανονισμῶν τοῦ βασικοῦ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας Νομοσχεδίου. Διότι τὸ θέμα ἐκεῖ ἀκριβῶς θὰ ἀντικρυσθῇ ἐν τῇ οὐσίᾳ του.

Ὡσαύτως ὀφείλω καὶ ἐδῶ νὰ ὑπογραμμίσω, ὅπως ἔγινεν ἤδη παραδεκτὸν εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, εἰς τὰς δύο μᾶλλον Ἐπιτροπάς, ὅτι τὸ ὕψος τῆς προσαυξήσεως τῶν καθηγητῶν δευτέρας τάξεως ἀνέρχεται εἰς 8,4% ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς λοιπὰς μισθοδοτικὰς κλίμακας διὰ τὰς ὁποίας προνοεῖται προσαύξησις μεταξὺ 12—20%.

'Επ' εὐκαιρίᾳ τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἐκφράζω τὴν πεποίθησιν ὅτι ὅλοι οἱ ἐκπαιδευτικοί—καὶ τονίζω ἐμφαντικῶς τὸ «ὅλοι»—θὰ θελήσουν νὰ συνδράμουν τὸ ἔργον ὅλων τῶν ἐξωσχολικῶν ὀργανισμῶν, ποὺ οἱ ἴδιοι εἰς πλείστας ὅσας περιπτώσεις ἐδημιούργησαν, δεδομένου τοῦ τεραστίου ἐπιμορφωτικοῦ, κοινωνιολογικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ρόλου ποὺ οἱ ὀργανισμοὶ οὗτοι διαδραματίζουν. Καὶ θὰ πρέπει ἐμφαντικῶς νὰ τονισθῇ ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ ὅτι—ὑπὸ τὴν βασικὴν προϋπόθεσιν τῆς ἀπροσκόπτου συνεχίσεως τῶν καλουμένων ἐξωσχολικῶν δραστηριοτήτων—αἱ ἁρμόδιαι Κοινοβουλευτικαὶ 'Επιτροπαί, καὶ δὴ ἡ 'Επιτροπὴ Παιδείας, ἐπιβάλλεται ὅπως κατὰ τὴν συνάντησιν τὴν ὁποίαν ὀφείλουν νὰ προγραμματίσουν μετὰ τοῦ ἀφιχθησομένου ἐμπειρογνώμονος ἐπὶ τῆς ἀξιολογήσεως, ἀναλύσουν καὶ προβάλουν καὶ τὰς ἐξόχως σημαντικὰς ἐκπαιδευτικάς, ἐθνικὰς καὶ κοινωνικὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσφέρουν διὰ τῶν ἐξωσχολικῶν δραστηριοτήτων των τόσον οἱ καθηγηταὶ ὅσον καὶ οἱ διδάσκαλοι.

Τὰ νυκτερινὰ ἐπιμορφωτικὰ κέντρα καὶ ἡ τεραστία κοινωνιολογικὴ προσφορὰ τῶν Συνδέσμων Γονέων, τῇ ἀποφασιστικῇ συνδρομῇ τῶν διδασκάλων—ἑκατοντάδες χιλιάδων λιρῶν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἔχουν διατεθῇ ἀπὸ τοὺς Συνδέσμους Γονέων ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἱδρύσεώς των διὰ τὴν ἐπένδυσιν καὶ τὴν διατροφὴν χιλιάδων ἀπόρων μαθητῶν, ὡς διεπίστωσα ἐκ τῆς προσφάτου συμμετοχῆς μου εἰς τὸ ἔργον των—ἀποτελοῦν δύο ἀπὸ τὰ πολλὰ παραδείγματα ποὺ ὀφείλομεν ὡς 'Επιτροπὴ Παιδείας καὶ ὡς κράτος νὰ προβάλωμεν πρὸς τὸν ἐμπειρογνώμονα πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς καλυτέρας μεθοδεύσεως τῆς προσπαθείας του διὰ τὴν ἀκριβοδικαίαν ἀξιολόγησιν τοῦ ἀναντικαταστάτου ρόλου τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας κόσμου. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Ο κ. Γεώργιος 'Ιωαννίδης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Διὰ τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχεδίου σκοπεῖται, συμφώνως πρὸς τὴν ἐπεξηγηματικὴν "Εκθεσιν τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν, ἡ ἀναθεώρησις τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ κόσμου, ἥτις ἀναθεώρησις συμφώνως πρὸς τὴν ἰδίαν "Εκθεσιν γίνεται ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς γενικῆς ἀναθεωρήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν κρατικῶν ὑπαλλήλων καὶ βασίζεται ἐπὶ τῆς ἀξιολογήσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν θέσεων.

Τὸ θέμα τῆς ἀξιολογήσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἐντὸς τῆς κρατικῆς ὑπηρεσίας ἀπετέλει καὶ ἀποτελεῖ ἓν τῶν βασικῶν αἰτημάτων τῶν ἐκπαιδευτικῶν, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν γνώμην μου ἔπρεπε νὰ εἶχεν ἀντιμετωπισθῇ καὶ ρυθμισθῇ πρὸ πολλοῦ διὰ τῆς μετακλήσεως εἰδικοῦ, εἰ δυνατὸν τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ, πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν πορίσματος ἐπὶ τοῦ ὅλου θέματος. Μία τοιαύτη μελέτη στηριζομένη ἐπὶ ἐπιστημονικῶν ἀρχῶν καὶ ὀρθολογιστικῶν δεδομένων θὰ ἀξιολογήσῃ καὶ τοποθετήσῃ τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς βάσει, μεταξὺ ἄλλων, τῶν προσόντων των, τῆς προσφορᾶς των, τῶν συνθηκῶν ἐργασίας καὶ τῶν ὅρων ὑπηρεσίας των ἐντὸς τῶν εὐρυτέρων πλαισίων τῆς κρατικῆς ὑπηρεσίας καὶ θὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀναγκαίαν καὶ δικαίαν ἰσορροπίαν εἰς τὴν κατάταξιν καὶ μισθοδοσίαν τῶν ἐκπαιδευτικῶν, αἴρουσα τὴν ἀπὸ πολλοῦ ὑφισταμένην ἀδικίαν, τὴν ὁποίαν πολλάκις ἀνεγνώρισαν διάφοροι ἁρμόδιοι παράγοντες, εἰς βάρος μιᾶς τάξεως ἡ ὁποία ὑπὸ λίαν δυσκόλους κατὰ τὸ πλεῖστον συνθήκας ἔχει ἀναλάβει ἐπὶ τῶν ὤμων της τὸ βαρὺ καὶ τὸ πολύμοχθον ἔργον τῆς ἐκπαιδεύσεως, μορφώσεως καὶ διαπαιδαγωγήσεως τῆς νεολαίας μας καὶ διαπλάσεως τοῦ χαρακτῆρος ταύτης.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου παρέχονται μισθοδοτικαὶ αὐξήσεις εἰς τοὺς ἐκπαιδευτικούς. Καθίσταται ὅμως σαφὲς ὅτι αἱ τοιαῦται μισθοδοτικαὶ αὐξήσεις δὲν στηρίζονται ἐπὶ τῆς ἀξιολογήσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν θέσεων, καθ' ὅτι ὀρθὴ καὶ ἐπιστημονικὴ ἀξιολόγησις δὲν ἔχει γίνει.

Ἡ παροῦσα μισθοδοτικὴ κατάταξις, καίτοι βασίζεται ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων τοῦ κράτους, γίνεται εἰς τὸ πλαίσιον τῆς γενικῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων ὅλης τῆς δημοσιοϋπαλληλικῆς τάξεως καὶ τείνει νὰ ἰσορροπήσῃ ἕν τινι βαθμῷ τὰς μισθοδοτικὰς κλίμακας τῶν ἐκπαιδευτικῶν βάσει τῆς σημερινῆς καταστάσεως καὶ οὐδόλως δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ, ὡς ἀνέφερον καὶ προηγουμένως, ὡς γενομένη εἰς τὸ πλαίσιον μιᾶς ὀρθῆς ἐπιστημονικῆς ἀξιολογήσεως. Ἡ ἀξιολόγησις τῶν ἐκπαιδευτικῶν θέσεων ἀποτελεῖ μίαν ἀνάγκην ὑπαγορευομένην ἀπὸ αὐτὸ τοῦτο τὸ συμφέρον τῆς παιδείας. Διότι θὰ τερματίσῃ τὴν ὑφισταμένην ἀντιδικίαν μεταξὺ τῆς τάξεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ δὴ τῶν διδασκάλων καὶ τῆς Κυβερνήσεως ἥτις κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν ἀποβαίνει πρὸς ζημίαν τῆς παιδείας τοῦ τόπου, εἰς μίαν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπισημαίνεται ὑπὸ πάντων ἡ ἀνάγκη ἐκπαιδευτικῆς ἀναγεννήσεως καὶ προόδου, ἀπαραιτήτων προϋποθέσεων διὰ τὴν καθ' ὅλου οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου. Ἡ ἀξιολόγησις τῶν ἐκπαιδευτικῶν τὸ συντομώτερον δυνατὸν καὶ δὴ ἐντὸς τοῦ 1969 ἀποτελεῖ ὑποχρέωσιν τῆς Κυβερνήσεως. Πιστεύω ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ οἱ ἐκπαιδευτικοὶ θὰ ἀντικρύσουν τὸ ὅλον θέμα μὲ εὐθύνην καὶ πνεῦμα συνεργασίας, ἀποδεχόμενοι τὴν εἰσήγησιν τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν περὶ ἀξιολογήσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν, εἰσήγησιν ἥτις στηρίζεται ἐπὶ ὀρθῶν καὶ λογικῶν ἐπιχειρημάτων καὶ διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἀποδοθῇ δικαιοσύνη διὰ τῆς παροχῆς δικαίας ἀμοιβῆς εἰς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς τοῦ τόπου μας βάσει τῆς θέσεως ἑνὸς ἑκάστου.

Εἰσηγοῦμαι τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον μὲ τὴν σύστασιν τῆς Βουλῆς ὅπως γίνῃ ἀξιολόγησις τῶν ἐκπαιδευτικῶν θέσεων ἐντὸς τοῦ 1969.

(Ὁ Πρόεδρος ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἕδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὁποιαδήποτε οἰκονομικὴ συζήτηση θᾶταν θεωρητικὴ καὶ χωρὶς ἀποτέλεσμα. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν θὰ καταπιαστῶ μὲ αὐτὴν τὴν συζήτηση. Τὸ κύριον αἴτημα εἶναι ἡ σύντομη, σὲ δοσμένο χρονικὸ διάστημα, ἀξιολόγηση τῆς τάξης τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἰδιαίτερα τῶν δασκάλων, καὶ σ' αὐτὸ πρέπει νὰ σταθοῦμε.

Ἡ συμπάθειά μας σ' αὐτὸ τὸ θέμα δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι μαζὶ μὲ τὴν τάξη τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ τῶν διδασκάλων. Γιατὶ πιστεύουμε ἀκράδαντα πὼς σ' αὐτὸ τὸν τομέα θὰ πρέπει νὰ ὑπάρξῃ γενναιοφροσύνη καὶ κατανόηση ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως αὐτοῦ τοῦ αἰτήματος.

Ἡ ἀξιολόγηση εἶναι ἀπαραίτητη καὶ γιὰ τὴν τάξη αὐτὴ ἀλλὰ ἀκόμα καὶ γιὰ ἄλλες τάξεις, καὶ ἔχω ὑπ' ὄψη μου εἰδικὲς τάξεις, οὕτως ὥστε οἱ δυνατότητες τοῦ ἀτόμου γιὰ ἐξυπηρέτηση τοῦ συνόλου νᾶναι πληρέστερες καὶ νὰ ὑπάρχῃ ἕνας ὀρθότερος καταμερισμὸς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἀνάλογα μὲ τὴν προσφορὰ τοῦ ἐπὶ μέρους ἀτόμου ἢ τῆς ἐπὶ μέρους τάξεως.

Δὲν θὰ μπῶ στὶς λεπτομέρειες. Ἀπὸ τώρα ὅμως θὰ πρέπει νὰ τονίσωμεν αὐτὸ ποὺ ἐμεῖς κατὰ τὴν γνώμην μας θεωροῦμε σὰν ἀξιολογικὸ «στάτους» τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ καὶ νὰ τὸ ἐξετάσουμε αὐτὸ σὲ συνάρτηση μὲ τὸν ρόλο τῆς διαπαιδαγώγησης καὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ στὴ πορεία τῆς ἐξέλιξης τῶν κοινωνικῶν φαινομένων καὶ τῆς κοινωνικῆς διάρθρωσης. Ἔτσι θὰ βοηθήσουμε τὴν μελ-

λοντικὴν ἀξιολόγηση ἀπὸ τοὺς εἰδικούς. Γιατὶ πιστεύω ὅτι, παρ' ὅλον ὅτι συμφωνῶ μὲ τὴν μετάκληση εἰδικῶν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό, πρέπει νὰ βάλωμεν ὡρισμένα κριτήρια πάνω στὰ ὁποῖα θὰ γίνῃ ἡ ἐξέταση αὐτῆς τῆς ἀξιολόγησης.

Ἡ μόρφωση ἀποτελεῖ τὸν κυριώτερο ἐχθρὸ τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀνισότητας, τῆς δυνάστευσης, τῆς ἐκμετάλλευσης, ἀποτελεῖ τὴν κατάλυση τῶν κατεστημένων, δημιουργεῖ νέες κοινωνικὲς δυνατότητες, σπάζει τὸ ἀδιαπέραστο ἀνάμεσα στὶς κοινωνικὲς τάξεις, καὶ δημιουργεῖ μιὰ κοινωνία μὲ ἀξιώσεις ἀπὸ τὸ κοινωνικὸ δυναμικὸ γιὰ ἴσες εὐκαιρίες καὶ γιὰ ἀξιολογικὴ κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἀνάλογη μὲ τὸν κοινωνικὸ ρόλο.

Τὸ ἔργον τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ δὲν εἶναι ἐπομένως ἡ ἁπλῆ διοχέτευση γνώσης. Εἶναι ἡ διαμόρφωση πάνω σὲ ἀρχὲς βασικές, ποὺ θὰ πρέπει νὰ διαμορφώνουν τὸ κοινωνικὸν μέλλον καὶ τὸ ἀνθρώπινο δυναμικὸ ὄχι μονάχα γιὰ μελλοντικὴ τεχνοκρατικὴ ἢ τεχνολογικὴ ἀνάπτυξη, ἀλλὰ πάνω σὲ κοινωνικὲς ἀρχὲς δικαιοσύνης, ἰσότητας εὐκαιριῶν, κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης καὶ ἐθνικοκοινωνικῶν ἀγώνων.

Δὲν θὰ μιλήσω πάνω στὴν γενικὴ ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ ποὺ πιστεύω ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἀκολουθηθῇ στὴν Κύπρον. Πάντως ὁ ἐκπαιδευτικὸς δὲν εἶναι ἁπλὸς ἐπαγγελματίας ἀλλὰ λειτουργὸς στὴν συνεχῆ ὑπηρεσία τῆς κοινωνίας, τῶν φιλελευθέρων ἀρχῶν, τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς προόδου. Δὲν ὑπάρχουν οὔτε ὅρια οὔτε ὡράρια στὴν κοινωνικὴ προσφορὰ τοῦ δασκάλου, τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ. Οἱ ἐκπαιδευτικοὶ τῆς Κύπρου διαδραμάτισαν καὶ διαδραματίζουν σημαντικὸ ρόλο καὶ στὴν παραδοσιακὴ ἐξέλιξη καὶ στοὺς ἀγῶνες τοῦ λαοῦ γιὰ ἐθνικὴ καὶ κοινωνικὴ λευτεριά. Καὶ αὐτὸ πέραν ἀπὸ τὰ καθαρῶς ἐκπαιδευτικά τους καθήκοντα. Αὐτὰ πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν τους ἐκεῖνοι ποὺ θὰ μελετήσουν τὴν γενικὴ ἀναδιάρθρωση καὶ τὴν ἀξιολόγηση καὶ εἴμαστε βέβαιοι πὼς ἡ Κυβέρνηση θὰ προχωρήσῃ σύντομα στὴν προώθηση τοῦ ὅλου θέματος μέσα στὰ χρονικὰ πλαίσια ποὺ καθωρίσθηκαν ἀπὸ αὐτὸ τὸ βῆμα.

Σὰν μιὰ τελευταία παρατήρηση θὰ ἤθελα νὰ πῶ ὅτι, παρ' ὅλον ὅτι συμφωνῶ ὅτι τὰ αἰτήματα τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ κόσμου ἐκκρεμοῦν ἀπὸ μακροῦ καὶ ἐπομένως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον δὲν ἦλθε καθόλου γιὰ νὰ πληρώσῃ ἁπλῶς τὰ κενὰ τὰ ὁποῖα ἐδημιουργήθησαν διὰ τῆς ὑποτιμήσεως, ἐν τούτοις διαφωνῶ πλήρως μὲ τὴν διαπίστωση ὅτι τὸ ποσοστόν, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνεται στὰ τιμαριθμικὰ ἐπιδόματα, εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὅτι καλύπτει πράγματι τὰ κενὰ τὰ μισθολογικά, τὰ ὁποῖα ἐδημιουργήθησαν διὰ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς στερλίνας. Αὐτὸ κατ' ἐμὲ ἀποτελεῖ κατάφωρον ἀδικίαν πρὸς τοὺς ἐργαζομένους καὶ πρὸς τοὺς μισθοδοτουμένους, διότι εἶναι κοινὴ διαπίστωση ὅτι ἡ ὑποτίμηση τῆς στερλίνας εἶναι κατὰ πολὺ ὑψηλοτέρα ἀπὸ τὸ ποσοστὸν τὸ ὁποῖον ὑπολογίζεται στὸν τιμάριθμο. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἕνας ἐπιπλέον παράγων ὁ ὁποῖος θὰ πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὅταν θὰ συζητοῦνται μισθολογικαὶ κλίμακες οἱασδήποτε τάξεως καὶ στὴν προκειμένην περίπτωση τῶν ἐκπαιδευτικῶν.

Περαιτέρω, ἐφ' ὅσον τὸ θέμα τῆς ὑποτίμησης ἀνεκινήθη ὑπὸ αὐτὴν τὴν μορφὴν εἰς τὴν Βουλήν, θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι καὶ οἱ σημερινὲς αὐξήσεις, οἱ ὁποῖες δίδονται, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ἀκολουθηθοῦν ἀπὸ μίαν πολιτικὴν σταθεροποίησης τῶν τιμῶν, φοβοῦμαι καὶ πάλιν ὅτι θὰ εἶναι αὐξήσεις ἄνευ χορονολογικῶς μεγάλης σημασίας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

Προτοῦ λάβῃ χώραν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω τὰ ἀκόλουθα :

Ἐκ τῶν ἀγορεύσεων τὰς ὁποίας ἠκούσαμεν προκύπτουν δύο σημεῖα :

Πρῶτον, ὅτι ὅλοι οἱ ἀγορηταὶ εἰσηγοῦνται τὴν θέσπισιν τοῦ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον διὰ τῆς ἐπιψηφίσεώς του.

Δεύτερον, ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ ἀγορηταὶ υἱοθέτησαν τὴν εἰσήγησιν τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν περὶ μετακλήσεως ἐμπειρογνωμόνων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ τὴν ἀξιολόγησιν τῶν θέσεων καὶ τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου σημείου θὰ ἤθελα νὰ γνωρίζω ἐὰν γίνεται πρότασις ὅπως ληφθῇ διὰ ψηφοφορίας ἀπόφασις ἢ κατὰ πόσον ἡ ἑρμηνεία τὴν ὁποίαν δίδω ἀντιπροσωπεύει τὰς ἀπόψεις ὁλοκλήρου τοῦ Σώματος.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐκ μέρους τῆς ὁμάδος τὴν ὁποίαν ἐκπροσωπῶ λέγω ὅτι ἡ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου τούτου σημαίνει καὶ ἀπόφασιν τοῦ Σώματος ὅτι ἡ εἰσήγησις τῶν Ἐπιτροπῶν περὶ τῆς ἀξιολογήσεως, ἡ ὁποία γίνεται εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν, ἐγκρίνεται πλήρως καὶ δέον νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀπόφασις αὐτή, ἡ εἰσήγησις μᾶλλον τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ἡ μετέπειτα ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου, ὡς ἀπόφασις τοῦ Σώματος τούτου καὶ ἔκκλησις πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, καὶ δὴ πρὸς τὸ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενον Ὑπουργεῖον, ὅπως προβῇ εἰς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὴν ἔκθεσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐν ἄλλοις λόγοις ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἐξουσιοδοτεῖται νὰ διαβιβάσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἀποτελεῖ τὴν ὁμόφωνον ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς ὅπως μετακληθοῦν εἰδικὸς ἢ εἰδικοὶ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν διὰ νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀξιολόγησιν τῶν κλιμάκων, τῶν ἀναφερομένων εἰς τοὺς ἐκπαιδευτικούς, καὶ ἰδίως εἰς τοὺς λειτουργοὺς κατωτέρας παιδείας.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Αὐτὸ ἀκριβῶς, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐπικροτῶ πλήρως τὴν διαδικασίαν αὐτήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ ἄποψις τῆς Βουλῆς θὰ διαβιβασθῇ.

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἤθελα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, νὰ τονίσω ὅτι ὑποστηρίζομεν τὴν εἰσήγησιν αὐτήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἰωαννίδης.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Μὲ μίαν προσθήκην, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν ἀναφέρεται τὸ συντομώτερον, καὶ δὴ ἐντὸς τοῦ ἑπομένου ἔτους, ἐντὸς τοῦ 1969. Νὰ τονισθῇ αὐτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μάλιστα. Ἐπομένως θὰ διαβιβάσω τὴν ἄποψιν, ἡ ὁποία ἐξεφράσθη ὁμοφώνως ὑπὸ ὁλοκλήρου τοῦ Σώματος.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις θέσεων καὶ μισθολογικῶν κλιμάκων. Ἄρθρον 3ον καὶ Πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις μισθοδοτικῶν κλιμάκων. Ἄρθρον 4ον καὶ Πίνακες Β καὶ Γ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον οἱ Πίνακες Β καὶ Γ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν πρὸς ἀναπροσαρμογὴν μισθῶν. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

Ἤλεξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας (Ἀναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ἡ συζήτησις τῶν ὑπολοίπων θεμάτων ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν. Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Συνδέσμων (Ἰδιωτικὸν Ὕδωρ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(4) Ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1968.

(5) Ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968.

(6) Ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας (Ἀνακατάταξις Ὡρισμένων Θέσεων) Νόμος τοῦ 1968.

(7) Ὁ περὶ Κυρώσεως τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Ἑνώσεως, τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Συμβάσεως καὶ τῶν Συναφῶν Πρωτοκόλλων, Συμφωνιῶν καὶ Κανονισμῶν τῆς 10ης Ἰουλίου 1964 Νόμος τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα :

(1) Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Τιμωρίας Ἀδικημάτων Τροχαίας (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ἔκθεσις τοῦ Γενικοῦ Ἐλεγκτοῦ διὰ τὸ ἔτος 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Τιμωρίας Ἀδικημάτων Τροχαίας (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐξωτερικῶν καὶ Νομικῶν.

Ἡ Ἔκθεσις τοῦ Γενικοῦ Ἐλεγκτοῦ διὰ τὸ ἔτος 1967 παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις, ὡς ἀνέφερα, ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω, κύριε Πρόεδρε, ὅπως, ἀπὸ ὑποβληθεῖσαν ἐρώτησιν καὶ μὴ δοθεῖσαν ἱκανοποιητικὴν ἀπάντησιν, ἐγγράψητε διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν ὡς θέμα τὸ ἀκόλουθον :

«Ἡ ἐθνικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ ἀνάγκη τῆς ἱδρύσεως ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ καὶ αἱ προϋποθέσεις λειτουργίας του».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐφ' ὅσον τὸ θέμα προκύπτει ἀπὸ ὑποβληθεῖσαν Ἐρώτησιν καὶ ἀπὸ δοθεῖσαν Ἀπάντησιν, ἡ ὁποία δὲν ἐκρίθη ἱκανοποιητική, τὸ θέμα δύναται νὰ ἐγγραφῇ ἄνευ οἱασδήποτε ψηφοφορίας. Ἐγγράφεται ἐπομένως εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 6.30 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις. (Μέτρα πυρασφαλείας πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν κινδύνων ἐξ ἐκρήξεως καὶ πυρκαϊᾶς εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις ἀποθηκεύσεως καὶ ἐμφιαλώσεως ὑγραερίου τῆς Μόμπιλ Γκὰζ εἰς Λάρνακα—Πρόγραμμα ἱδρύσεως περιφερειακῶν κτηνιατρικῶν σταθμῶν—Ἀσφαλτόστρωσις τοῦ δρόμου Τερσεφάνου—Κιτίου—Μαζωτοῦ—Ἀναστολὴ ποινικῆς διώξεως τῶν κατηγορουμένων ἐπὶ κατοχῇ αὐτομάτων ὁπλοπολυβόλων εἰς τὴν περιοχὴν Ξυλοφάγου—Ἀνέγερσις ὑδατοφράκτου εἰς τὸ χωρίον Λάνια —Μελέται διὰ τὴν ἀνέγερσιν φράγματος ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Κούρρη—Ἀνάκλησις τοῦ Συμβούλου τῆς Κυπριακῆς Πρεσβείας ἐν Ἀθήναις κ. Ἰακώβου καὶ καταγγελία περὶ χρησιμοποιήσεως τοῦ διπλωματικοῦ σάκκου διὰ τὴν μεταφορὰν στρατιωτικοῦ ὑλικοῦ εἰς Ἀθήνας κ.λ.π.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας (Ἀναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) Νόμου 1968, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Χρ. Μιχαηλίδης—Γ. Ποταμίτης—Ν. Κόσιης—Μ. Σαββίδης—Ν. Ἀγγελίδης—Π. Στυλιανοῦ—Γ. Ἰωαννίδης—Β. Λυσσαρίδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 28ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1968

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.40 μ.μ.)

(Ἀρ. 10)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α—Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Ἰουλίου 1968.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ τὸ ἐθνικὸ εἰσόδημα στὴν Κύπρο αὐξήθηκε μέσα στὰ τελευταῖα χρόνια κατὰ 60%.

Οἱ μισθοὶ καὶ τὰ ἡμερομίσθια αὐξήθηκαν μόνον κατὰ 20% περίπου. Ὡρισμένων ἀγροτικῶν κλάδων, ὅπως τῶν σιτοπαραγωγῶν καὶ ἀμπελουργῶν ὅπως καὶ ὡρισμένων ἀγροτικῶν περιοχῶν, δὲν αὐξήθηκε τὸ εἰσόδημά τους. Ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐργαζομένους καὶ τὲς ἐπαγγελματικὲς ὀργανώσεις ἔχει τεθῆ τὸ αἴτημα στὴ Κυβέρνηση γιὰ μιὰ δικαιότερη ἀνακατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Ἔχει τεθῆ ἐπίσης ἡ εἰσήγηση γιὰ τὸν καταρτισμὸ ἑνὸς ἀντιπροσωπευτικοῦ Συμβουλίου ἀπὸ Κυβερνητικοὺς τμηματάρχες καὶ ἐκπροσώπους ὀργανώσεων γιὰ τὴν μελέτη αὐτοῦ τοῦ σοβαροῦ προβλήματος καὶ τὴν ὑποβολὴ προτάσεων πρὸς τὴν Κυβέρνηση γιὰ τὴν ὀρθότερη καὶ καλύτερη ἀντιμετώπισή του.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν πῶς μελετᾶ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ προβλήματος γιὰ μιὰ δικαιότερη ἀνακατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην 'Ιουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«'Η βελτίωσις τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ ἀποτελεῖ βασικὸν μέλημα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τῆς ὅλης προσπαθείας δι' οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν. 'Η ἐπίτευξις τοῦ ἀντικειμενικοῦ τούτου σκοποῦ προωθεῖται μὲ γνώμονα τὰς δυνατότητας τῆς οἰκονομίας τῆς Νήσου καὶ ἐντὸς ἑνὸς γενικοῦ προγράμματος δικαιοτέρας κατανομῆς τοῦ 'Εθνικοῦ Εἰσοδήματος. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο προνοεῖ τὴν συνέχισιν καὶ ἐπέκτασιν διαφόρων μέτρων καὶ τὴν ἐφαρμογὴν εἰδικωτέρων σχεδίων, τὰ κυριώτερα τῶν ὁποίων εἶναι τὰ ἀκόλουθα :

(α) Μέτρα καὶ σχέδια πρὸς περαιτέρω αὔξησιν τῶν ἀγροτικῶν εἰσοδημάτων. Ταῦτα ἀποσκοποῦν κυρίως εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος τῆς γεωργίας.

(β) Διάθεσις ηὐξημένων κονδυλίων διὰ κοινωνικὰς ὑπηρεσίας, ὑγείαν, ἐκπαίδευσιν, κ.λ.π., τὰ ὁποῖα μεταξὺ ἄλλων θὰ ἀνακουφίσουν τὰς ἀπορωτέρας τάξεις.

(γ) Βελτίωσις καὶ ἐπέκτασις τοῦ σχεδίου κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.

(δ) Δημιουργία συνθηκῶν πλήρους καὶ πλέον παραγωγικῆς ἀπασχολήσεως.

(ε) "Εργα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν καὶ ἰδιαιτέρως τῶν δυσπραγουσῶν τοιούτων.

(στ) Διατήρησις σχετικῶς σταθεροῦ ἐπιπέδου τιμῶν καὶ αὔξησις τῶν ἀπολαβῶν τῶν ἐργαζομένων συμφώνως πρὸς ὑγιᾶ οἰκονομικὰ κριτήρια.

2. "Οσον ἀφορᾷ τὴν σύστασιν Συμβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς Τιμῶν καὶ Εἰσοδημάτων, ὡς ἔχει ἤδη ἐξαγγελθῆ, ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἐγκρίνει τὴν σύστασιν τοιούτου Σώματος τὸ ὁποῖον ἤρχισεν ἤδη τὰς ἐργασίας του.

3. 'Εν σχέσει πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Μέλους συσχέτισιν τῆς αὐξήσεως τοῦ 'Εθνικοῦ Εἰσοδήματος μετὰ τῆς αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, θὰ ἤθελον νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ αὔξησις τοῦ 'Εθνικοῦ Εἰσοδήματος δὲν πρέπει νὰ ἐκλαμβάνηται ὡς ἀπόλυτον κριτήριον διὰ τὴν αὔξησιν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων. 'Εν πρώτοις, τὸ 'Εθνικὸν Εἰσόδημα πρέπει νὰ μετρᾶται εἰς σταθερὰς τιμὰς καὶ οὐχὶ εἰς τρεχούσας τιμὰς ἀγορᾶς. 'Επὶ πλέον τὸ κατὰ κεφαλὴν καὶ οὐχὶ τὸ ὁλικὸν 'Εθνικὸν Εἰσόδημα θὰ πρέπει νὰ χρησιμοποιῆται διὰ τοιαύτας συγκρίσεις, ὥστε νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψει καὶ ἡ αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ. Τέλος πρὸς τὸν σκοπὸν ἀποφυγῆς πληθωριστικῶν πιέσεων, τὸ καταλληλότερον κριτήριον διὰ τὴν αὔξησιν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ αὔξησις τῆς παραγωγικότητος. Αἱ ἐξαιρέσεις ἐκ τοῦ κανόνος τούτου πρέπει νὰ περιορισθοῦν εἰς τὸ ἐλάχιστον ὡς, ἐπὶ παραδείγματι, εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν Δημοσίων 'Υπαλλήλων, αἱ μισθολογικαὶ κλίμακες τῶν ὁποίων καθορίζονται κατὰ μακρότερα χρονικὰ διαστήματα ἢ ἐκεῖναι εἰς ἄλλους τομεῖς τῆς οἰκονομίας».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην 'Ιουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. 'Ηροδότου Νικολαΐδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην 'Ιουλίου 1968.

«'Εν ὄψει τῆς δυσμενοῦς ὑποδοχῆς τῆς ὁποίας ἔτυχον ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων αἱ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καταρτισθεῖσαι μισθολογικαὶ κλίμακες τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων τὸ πρόβλημα τοῦτο καὶ ἄλλα συναφῆ προβλήματα θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ ἀπασχολοῦν ἐπὶ πολὺ ἀκόμη χρόνον τὸν τύπον. Οὕτω δὲν θὰ ὑπάρξῃ πτυχὴ τῶν ἀπαιτήσεων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ δὴ τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου ἥτις δὲν θὰ δῇ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος.

'Η Κυβέρνησις θᾶττον ἢ βράδιον ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ της ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὰ αἰτήματα τῶν ὑπαλλήλων της θὰ ἀναθεωρήσῃ τὰς ἐν σχέσει μὲ τὸ ὅλον ζήτημα ἀποφάσεις της τροποποιοῦσα τὰς ὑπ' αὐτῆς καταρτισθείσας καὶ προταθείσας μισθολογικὰς κλίμακας.

'Η ἱκανοποίησις, ἔστω καὶ μερική, τῶν ἀπαιτήσεων τῶν ὑπαλλήλων τῆς Κυβερνήσεως δι' αὐξήσεις θὰ ἔχῃ ἀντίκτυπον κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων.

Αἱ λοιπαὶ τάξεις τῶν μισθωτῶν καὶ ἐργαζομένων καὶ ὁ ἀγροτικὸς κόσμος ὅστις ἀποτελεῖ ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν πολυπληθεστέραν παραγωγικὴν τάξιν καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν σπονδυλικὴν στήλην τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου, ἐφ' ὅσον ἡ Κύπρος εἶναι γεωργικὴ χώρα, θὰ σπεύσουν νὰ προβάλουν ἐντόνως τὰς ἰδικάς των ἀπαιτήσεις. Δύνανται οἱ ἰθύνοντες νὰ πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν ἐὰν πρὸ τῆς λήψεως οἱασδήποτε τελικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων θὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν τὰς πιθανὰς ἀπαιτήσεις καὶ τῶν λοιπῶν τάξεων καὶ θὰ χειρισθοῦν τὸ ὅλον ζήτημα τῆς βελτιώσεως τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ ἐντὸς εὐρυτέρων πλαισίων ἄτινα εἶναι καὶ τὰ φυσικὰ πλαίσια τοῦ ὅλου προβλήματος» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην 'Ιουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. 'Ηροδότου Νικολαΐδη.

«'Η βελτίωσις τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ ἀποτελεῖ βασικὸν μέλημα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τῆς ὅλης προσπαθείας δι' οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν. 'Η ἐπίτευξις τοῦ ἀντικειμενικοῦ τούτου σκοποῦ προωθεῖται μὲ γνώμονα τὰς δυνατότητας τῆς οἰκονομίας τῆς Νήσου καὶ ἐντὸς ἑνὸς γενικοῦ προγράμματος δικαιοτέρας κατανομῆς τοῦ 'Εθνικοῦ Εἰσοδήματος. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο προνοεῖ τὴν συνέχισιν καὶ ἐπέκτασιν διαφόρων μέτρων καὶ τὴν ἐφαρμογὴν εἰδικωτέρων σχεδίων, τὰ κυριώτερα τῶν ὁποίων εἶναι τὰ ἀκόλουθα :

(α) Μέτρα καὶ σχέδια πρὸς περαιτέρω αὔξησιν τῶν ἀγροτικῶν εἰσοδημάτων. Ταῦτα ἀποσκοποῦν κυρίως εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος τῆς γεωργίας.

(β) Διάθεσις ηὐξημένων κονδυλίων διὰ κοινωνικὰς ὑπηρεσίας, ὑγείαν, ἐκπαίδευσιν, κ.λ.π., τὰ ὁποῖα μεταξὺ ἄλλων θὰ ἀνακουφίσουν τὰς ἀπορωτέρας τάξεις.

(γ) Βελτίωσις καὶ ἐπέκτασις τοῦ σχεδίου κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.

(δ) Δημιουργία συνθηκῶν πλήρους καὶ πλέον παραγωγικῆς ἀπασχολήσεως.

(ε) "Εργα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν καὶ ἰδιαιτέρως τῶν δυσπραγουσῶν τοιούτων.

(στ) Διατήρησις σχετικῶς σταθεροῦ ἐπιπέδου τιμῶν καὶ αὔξησις τῶν ἀπολαβῶν τῶν ἐργαζομένων συμφώνως πρὸς ὑγιᾶ οἰκονομικὰ κριτήρια.

2. 'Εντὸς τῶν πλαισίων τοῦ ὡς ἄνω προγράμματος, ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς ἀναθεώρησιν τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν ὑπ' αὐτῆς ἐργοδοτουμένων. 'Ως γνωστόν, αἱ μισθολογικαὶ κλίμακες τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἀναθεωροῦνται κατὰ μακρότερα χρονικὰ διαστήματα ἢ ἐκεῖναι ἄλλων ὑπαλλήλων. Αἱ πρὸ τῆς ἀναθεωρήσεως κλίμακες εἶχον καθορισθῆ πρὸ δωδεκαετίας καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν δὲν ἀνταπεκρίνοντο πρὸς τὰ σημερινὰ δεδομένα. 'Ως ἐκ τούτου, τὰ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως παραχωρηθέντα ποσοστὰ προσαυξήσεων δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθοῦν ὡς μέτρον διὰ τὴν ὑποβολὴν αἰτημάτων δι' αὐξήσεις μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων εἰς ἄλλας περιπτώσεις. Τοιαύτη ἐνέργεια θὰ εἶχε καταστρεπτικὰς συνε-

πείας λόγῳ τοῦ κινδύνου νὰ τεθῇ εἰς κίνησιν ὁ γνωστὸς φαῦλος κύκλος αὐξήσεως μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων/τιμῶν/μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων κ.ο.κ., θὰ ἦτο δὲ καὶ ἀδικαιολόγητος, καθ' ὅτι, ὡς ἐξετέθη ἀνωτέρω, εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Κυβερνήσεως αἱ μισθολογικαὶ ἀναπροσαρμογαὶ γίνονται κατὰ πολὺ ἀραιὰ διαστήματα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Ἰουλίου 1968.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ οἱ πιὸ πολλὲς ἀγροτικὲς οἰκογένειες ἀντιμετωπίζουν πρόβλημα χρεῶν καὶ πιστώσεων.

Γιὰ ὡρισμένους βασικοὺς ἀγροτικοὺς κλάδους φέτος τὸ πρόβλημα τῶν χρεῶν καὶ τῶν νέων δανείων παρουσιάζεται μὲ μεγαλύτερη ὀξύτητα. Γιὰ παράδειγμα, μέσα στοὺς ἀνομβριοπλήκτους σιτοπαραγωγούς, τοὺς πατατοπαραγωγοὺς ποὺ πλήγησαν ἀπὸ τοὺς παγετῶνες καὶ μειώθηκε ἡ παραγωγή τους, τοὺς ἀμπελουργούς, κ.ἄ.

Οἱ ἀγρότες αὐτοὶ ἔχουν καλύψει τὰ δανειστικά τους περιθώρια στὲς Συνεργατικὲς καὶ δυσκολεύονται σήμερα γιὰ τὲς νέες καλλιέργειές τους καὶ τὴν συντήρηση τῶν οἰκογενειῶν τους.

Δὲν νομίζει τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ μελέτη καὶ ἡ ἀντιμετώπιση τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ προβλήματος τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν καὶ πιστώσεων καὶ ἰδιαίτερα γιὰ τοὺς κλάδους ποὺ κατεστράφη ἢ μειώθηκε ἡ παραγωγή τους;

Καὶ ἐν ὄψει τῶν οἰκονομικῶν δυσκολιῶν ποὺ ὑπάρχουν δὲν θὰ ἦταν ὀρθὸ νὰ ἐνισχυθῇ ἡ Συνεργατικὴ Κεντρικὴ Τράπεζα γιὰ νὰ αὐξήσῃ μὲ τὴν σειράν της τὰ δάνεια στὲς τοπικὲς Συνεργατικὲς ποὺ δανειοδοτοῦν τοὺς ἀγρότες;

Καὶ δὲν εἶναι ἐπίσης πρὸς τὸ συμφέρο τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας καὶ τῆς αὔξησης τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος ἡ μελέτη μέτρων γιὰ τὴν μετατροπὴ τῶν βραχυπροθέσμων ἀγροτικῶν χρεῶν σὲ μακροπρόθεσμα μὲ χαμηλότερο τόκο» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 17ην Ἰουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Πιθανὸν οἱ καλλιεργηταὶ σιτηρῶν εἰς μερικὰ χωρία νὰ ἀντιμετωπίζουν δυσκολίας τινὰς λόγῳ τῆς ἐφετεινῆς ἀνομβρίας, ἀλλ' εἰς τοὺς γεωργοὺς τῆς κατηγορίας ταύτης ἐχορηγήθη βοήθεια ἐκ τοῦ Ταμείου πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἀνομβριοπαθῶν. Ἡ Κυβέρνησις ἐνέκρινεν ὅπως ἐνισχυθῇ τὸ Ταμεῖον τοῦτο διὰ χορηγίας £200.000 ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου τῆς Δημοκρατίας. Ὡς ἐκ τῆς χορηγίας ταύτης, τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον διενεμήθη εἰς τοὺς ἀνομβριοπλήκτους ἀνῆλθεν εἰς £320.000. Ὡς ἤδη ἔχει ἐξαγγελθῇ, αἱ τιμαὶ ἀγορᾶς τῶν σιτηρῶν ἐσοδείας 1969 θὰ εἶναι ὑψηλότεραι τῶν ἐφετεινῶν τιμῶν, καὶ τοῦτο θὰ συντελέσῃ σημαντικῶς εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν σιτοκαλλιεργητῶν.

2. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀμπελουργούς, αἱ πληροφορίαι τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν εἶναι ὅτι ἡ παραγωγὴ σταφυλῶν, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν παραγωγὴν τοῦ 1967, ηὐξήθη κατὰ τοὐλάχιστον 10%, ἐπιπροσθέτως δὲ ηὐξήθησαν σημαντικῶς καὶ αἱ τιμαὶ τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων ἅτινα πωλοῦνται μέσῳ τοῦ Σχεδίου Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων.

3. Ὡς πρὸς τοὺς πατατοπαραγωγούς, ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ πατάται πωλοῦνται εἰς καλὰς τιμὰς τόσον εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καί, συνεπῶς, οἱ πατατοπαραγωγοὶ πρέπει νὰ εἶναι κατὰ κανόνα εἰς θέσιν νὰ ἀντιμετωπίζουν ζημίας τὰς ὁποίας τυχὸν ὑφίστανται λόγῳ δυσμενῶν

καιρικῶν συνθηκῶν, ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν πιστεύει ὅτι ὁ καλύτερος τρόπος πρὸς παροχὴν βοηθείας εἰς πατατοπαραγωγοὺς οἵτινες πιθανὸν νὰ πλήττωνται ἐνίοτε λόγῳ μερικῆς ἢ ὁλικῆς ἀποτυχίας τῶν φυτειῶν των, εἶναι ἡ ἵδρυσις Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου παρομοίου πρὸς τὸ Ταμεῖον τὸ ὁποῖον προβλέπεται εἰς τὸ ἄρθρον 27 (κστ) τοῦ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρόττων Νόμου 71 τοῦ 1968.

4. Ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν δράττεται τῆς εὐκαιρίας ὅπως διασαφηνίσῃ ὅτι εἶναι ὑπὲρ τῆς χορηγήσεως πιστώσεων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς γεωργοὺς ὡς ἄτομα, ἀλλὰ μόνον ὅταν αἱ πιστώσεις αὗται θὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ σκοποὺς ἀναπτύξεως καὶ οὐχὶ ἁπλῶς πρὸς ἀποπληρωμὴν χρεῶν ἢ πρὸς ἀντιμετώπισιν βιοτικῶν ἀναγκῶν. Τὸ ἔντιμον Μέλος παραπέμπεται εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως ὡς πρὸς τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα διατίθενται κατ' ἔτος διὰ τὴν παροχὴν πιστώσεων εἰς γεωργοὺς ὡς ἄτομα διὰ σκοποὺς ἀναπτύξεως. Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος διετέθη ἢ θὰ διατεθῇ ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων μέσῳ τῆς Συνεργατικῆς Κεντρικῆς Τραπέζης ποσὸν συνολικοῦ ὕψους £464.225.

5. Ἡ μετατροπὴ βραχυπροθέσμων ἀγροτικῶν χρεῶν ὀφειλομένων εἰς συνεργατικὰς πιστωτικὰς ἑταιρείας εἶναι θέμα τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Συνεργατισμοῦ. Ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν πληροφορεῖται ὅτι ἡ γενικὴ πολιτικὴ τοῦ Συνεργατισμοῦ εἶναι ὅπως μὴ ἐνθαρρύνῃ τὴν μετατροπὴν τοιούτων δανείων εἰς μακροπρόθεσμα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐκ τῆς ἐφετεινῆς ἀνομβρίας προξενηθεισῶν ζημιῶν εἰς τὰ σιτηρά, παρακαλοῦμεν τοὺς ἁρμοδίους τῆς Κυβερνήσεως νὰ διαφωτίσουν καὶ ἡμᾶς καὶ τὴν Βουλήν, ἐπὶ τῶν κάτωθι σημείων :

(1) Πῶς διεξήχθη ἡ ἐκτίμησις;

(2) Ἐκηρύχθησαν ὡς ἀνομβριόπληκτα χωρία, ἢ ἐκηρύχθησαν ὡς ἀνομβριόπληκτα πρόσωπα κεχωρισμένως;

(3) Καὶ ἐὰν συνέβη τὸ δεύτερον, δηλαδὴ πρόσωπα κεχωρισμένως, οἱ διενεργήσαντες τὴν ἐκτίμησιν ἐπεσκέφθησαν τὰ χωράφια ἑκάστου γεωργοῦ;

(4) Καὶ ἐὰν δὲν ἐπεσκέφθησαν τὰ χωράφια ἑκάστου γεωργοῦ, ἐπὶ ποίων πληροφοριῶν ἐβασίσθησαν, ὥστε ἄλλων μὲν γεωργῶν ἐνεκρίθησαν αἱ αἰτήσεις καὶ συμπεριελήφθησαν εἰς τοὺς ἀνομβριοπλήκτους, ἄλλων δὲ οὐχί;

(5) Καὶ ἀκόμη πῶς συμβαίνει τοῦτο, ἐφ' ὅσον καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ τὰ χωράφια συνορεύουν;

(6) Καὶ πῶς συμβαίνει τὸ θαυμαστόν, συνεταῖροι γεωργοὶ καλλιεργοῦντες τὸ ἴδιον κτῆμα ἐξ ἀδιανεμήτου, οἱ μὲν δύο ἐξ αὐτῶν συμπεριελήφθησαν εἰς τοὺς ἀνομβριοπλήκτους, οἱ δὲ ἕτεροι τρεῖς οὐχί» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Ἡ ἐκτίμησις τῶν ζημιῶν ἐκ τῆς ἀνομβρίας ἔγινεν ὑπὸ Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς ὁποίας Πρόεδρος ἦτο ὁ οἰκεῖος Ἔπαρχος, συμφώνως τοῦ ἄρθρου 6 (1) τοῦ περὶ Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν (Μέρος Δεύτερον) Νόμου 65/

1966 καὶ ἐκάλυπτε κηρυχθείσας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀνομβριοπλήκτους περιοχὰς χωρίων καὶ οὐχὶ ἀτόμων κεχωρισμένως. Ἡ ἐκτίμησις ἐγένετο :

(α) Διὰ τῆς συμπληρώσεως εἰδικοῦ Τύπου «Α» ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ σιτοπαραγωγοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐδηλοῦτο μεταξὺ ἄλλων ἡ τοποθεσία, ἡ σπαρεῖσα ἔκτασις, ἡ μέση ἐτησία παραγωγή, ἡ προβλεπομένη ὁλικὴ παραγωγὴ καὶ ἡ ὁλικὴ παραγωγὴ τοῦ σιτοκαλλιεργητοῦ·

(β) Διὰ τῆς ἐξετάσεως τῶν ἐν λόγῳ Τύπων (δηλώσεων) ὑπὸ τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς.

2. Ἡ διενεργήσασα τὴν ἐκτίμησιν Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐβασίσθη ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ Τύπων «Α», τὸ περιεχόμενον τῶν ὁποίων ἤλεγχε καὶ διώρθωνεν ἐπὶ τῇ βάσει γνωστῶν εἰς αὐτὴν δεδομένων. Ἡ Ἐπιτροπὴ ὡς Σῶμα δὲν ἐπεσκέφθη κεχωρισμένως τὰ κτήματα ἑκάστου σιτοπαραγωγοῦ καθ' ὅτι τὰ ἐκ τοῦ χωρίου μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἐγνώριζον καλῶς ἑκάστην ἀτομικὴν περίπτωσιν.

3. Ἡ ἀπόφασις δὲ κατὰ πόσον εἷς παραγωγὸς ἠδύνατο νὰ συμπεριληφθῇ ἢ ὄχι εἰς τοὺς καταλόγους ἐβασίζετο ἐπὶ τῆς ὁλικῆς παραγωγῆς του εἰς σῖτον καὶ κριθὴν καὶ οὐχὶ ἐπὶ ἑκάστου τεμαχίου γῆς κεχωρισμένως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ποῖος ὁ ἀριθμὸς τῶν Κυπρίων φοιτητῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, πόσοι ἐξ αὐτῶν ἔχουν ὑποτροφίαν ἐκ Κυπριακῶν πηγῶν ἢ λαμβάνουν καθ' οἱονδήποτε τρόπον οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν ἐκ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως καὶ βάσει ποίων κριτηρίων. Περαιτέρω, ἐν ὄψει τῆς αὐξήσεως τῶν διδάκτρων εἰς Ἀγγλίαν καὶ γενικῶς τῶν δυσκόλων συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας διαβιοῖ καὶ σπουδάζει ἡ καταπληκτικὴ πλειοψηφία τῶν Κυπρίων φοιτητῶν εἰς Ἀγγλίαν, ποῖα ἐπείγοντα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῶν ἄλλων δυσκολιῶν τούτων» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη.

«Οἱ Κύπριοι φοιτηταὶ εἰς Ἡνωμένον Βασίλειον κατατάσσονται εἰς δύο κατηγορίας :

(α) εἰς ἐκείνους οἵτινες σπουδάζουν δι' ἰδίων ἐξόδων, καὶ

(β) εἰς ἐκείνους οἵτινες σπουδάζουν τῇ βοηθείᾳ ὑποτροφιῶν.

Συμφώνως τῶν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν στοιχείων, κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1966/67 ὁ ἀριθμὸς τῶν Κυπρίων φοιτητῶν ἐν Ἡνωμένῳ Βασιλείῳ ἀνήρχετο εἰς 1,239. Ἐκ τούτων 1,136 ἐσπούδαζον δι' ἰδίων ἐξόδων καὶ 103 τῇ βοηθείᾳ ὑποτροφιῶν προσφερθεισῶν ὑπὸ τῆς Βρεττανικῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Βρεττανικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἡνωμένων Ἐθνῶν.

Ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις καταβάλλει μηνιαῖα χορηγήματα εἰς κατόχους τῶν ὡς ἄνω ὑποτροφιῶν, οἵτινες τυγχάνουν νὰ εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἀναλόγως τῶν οἰκονομικῶν ὑποχρεώσεων ἑκάστου.

Μετὰ τὴν αὔξησιν τῶν διδάκτρων ἐν Βρεττανίᾳ, ἡ Κυβέρνησις τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου εἰσήγαγεν εἰδικὸν σχέδιον βάσει τοῦ ὁποίου παρέχεται πρὸς ἀριθμὸν Κυπρίων φοιτητῶν, ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς Ὑπο-

τρόφων τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως, οἰκονομικὴ βοήθεια ἥτις καλύπτει τὰ δίδακτρα αὐτῶν. Ἐπιπροσθέτως ἀριθμὸς Κυπρίων φοιτητῶν τυγχάνει οἰκονομικῆς βοηθείας ἐκ μέρους διαφόρων ἱδρυμάτων καὶ ὀργανισμῶν ἐν Βρεττανίᾳ καθὼς καὶ ἐκ μέρους Πανεπιστημίων τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου.

Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν δὲν νομίζει ὅτι ἐπιβάλλεται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ λῆψις οἱωνδήποτε ἐπιπροσθέτων οἰκονομικῶν ἢ ἄλλων μέτρων ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἐν Ἀγγλίᾳ Κυπρίους φοιτητάς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην Νοεμβρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῆς πρὸ μηνῶν γενομένης ἀνακοινώσεως ὅτι ἀνετέθη εἰς εἰδικὴν ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπὴν τὸ θέμα τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν συντάξεων τῶν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ δεδομένου ὅτι οἱ ἐπηρεαζόμενοι συνταξιοῦχοι ἀνυπομονοῦν καὶ ἀνησυχοῦν διὰ τὴν καθυστέρησιν τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν συντάξεών των ἐπὶ δικαιοτέρας βάσεως, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

1. Ἡ ὁρισθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπὴ συνεπλήρωσεν ἢ μὴ μέχρι σήμερον τὸ ἀνατεθὲν εἰς αὐτὴν ἔργον;

2. Ἐὰν ναί, πότε ὑπολογίζεται νὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 1ην Νοεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Τὸ θέμα τῆς αὐξήσεως τῶν συντάξεων τῶν συνταξιούχων δημοσίων ὑπαλλήλων, διδασκάλων καὶ καθηγητῶν, τελεῖ ὑπὸ μελέτην, ἐλπίζεται δὲ ὅτι λίαν προσεχῶς ἡ Κυβέρνησις θὰ λάβῃ τελικὴν ἀπόφασιν ἐπ' αὐτοῦ.

2. Τὸ σχετικὸν Νομοσχέδιον θὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ συντομώτερον δυνατὸν μετὰ τὴν λῆψιν τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Νοεμβρίου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν κάτωθι :

(1) Ποῖα ὑπῆρξαν τὰ μέχρι τοῦδε θετικὰ διὰ τὸν τόπον ἀποτελέσματα ἐκ τῶν μετὰ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ ἐπαφῶν μας καὶ τῆς μετ' αὐτῆς συνδέσεως.

(2) Ποία περαιτέρω προοπτικὴ διαγράφεται ἀξιοποιήσεως τοῦ ρόλου καὶ τῆς προσφορᾶς τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ πολιτιστικὴν ἐξέλιξιν τοῦ τόπου.

(3) Ποῖον πρόγραμμα ὑπεβλήθη, καὶ πότε τοῦτο ὑπεβλήθη καὶ ἐκ τίνων σημείων ἀπετελέσθη, ἐν σχέσει μὲ τὰς διαγραφομένας προοπτικὰς ἐνισχύσεως τῆς Κυπριακῆς πνευματικῆς καὶ πολιτιστικῆς κινήσεως».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Νοεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«1. 'Η μέχρι σήμερον παρασχεθεῖσα ὑπὸ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ βοήθεια πρὸς τὴν Κύπρον ὑπῆρξεν ἐκπαιδευτική, τεχνικὴ καὶ οἰκονομική. Συγκεκριμένως : (α) παρεσχέθη ἡ εὐκαιρία παρακολουθήσεως συνεδρίων, διασκέψεων καὶ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τοῦ Διεθνοῦς τούτου 'Οργανισμοῦ ὑπὸ Κυπρίων ἐπιστημόνων καὶ ἀπεσταλμένων ὡς καὶ τῆς ἀποστολῆς ἐμπειρογνωμόνων ὑπ' αὐτοῦ πρὸς μελέτην τῶν ἐκπαιδευτικῶν προβλημάτων τῆς νήσου, (β) ἐδόθη τεχνικὴ βοήθεια εἰς τὴν ἀποκάθαρσιν καὶ ἀποκατάστασιν βυζαντινῶν μνημείων τῆς νήσου λίαν ἀξιολόγων. 'Ως γνωστὸν ἐγένετο ὑπὸ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ καὶ μία λίαν σημαντικὴ ἔκδοσις τῶν τοιχογραφιῶν τῶν βυζαντινῶν ἐκκλησιῶν τῆς νήσου εἰς σειρὰν τοιούτων ἐκδόσεων διεθνοῦς προβολῆς. Αἱ εἰκόνες αὗται περιελήφθησαν καὶ εἰς τὴν κινητὴν ἔκδοσιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης, ἥτις ὠργανώθη καὶ ἐν Κύπρῳ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, (γ) ἐνεκρίθη ἡ ἐγκαθίδρυσις ἐν Κύπρῳ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ι. Περιστιάνη Κέντρου Κοινωνικῶν Σπουδῶν καὶ 'Ερευνῶν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Κέντρου 'Επιστημονικῶν 'Ερευνῶν, (δ) διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ 'Οργανισμοῦ τούτου, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου 'Εργασίας καὶ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως, πρὸς τὸ Εἰδικὸν Ταμεῖον τῶν 'Ηνωμένων 'Εθνῶν ἐπετεύχθη ἡ ἵδρυσις 'Ανωτέρου Τεχνολογικοῦ 'Ινστιτούτου ἐν τῇ νήσῳ.

2. Διαγράφεται πολὺ εὐοίωνος προοπτικὴ περαιτέρω ἀξιοποιήσεως τοῦ ρόλου τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν πολιτιστικὴν ἐξέλιξιν τοῦ τόπου μας. 'Ως εἶπον καὶ εἰς δημοσίας δηλώσεις μου ὁ ἐπανεκλεγεὶς Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ κ. Ρενὲ Μαὲ ἐπιδεικνύει μέγα ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς Κύπρου καὶ εἶναι προθυμότατος νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν περαιτέρω ἐκπαιδευτικὴν καὶ πολιτιστικήν της ἀνάπτυξιν. 'Ανεκοίνωσα ἤδη τινὰ τῶν μετ' αὐτοῦ συζητηθέντων θεμάτων, ἐν οἷς καὶ ἡ ἵδρυσις 'Ανωτέρου 'Επαιδευτικοῦ Κέντρου πρὸς ἐνημέρωσιν καὶ μετεκπαίδευσιν διδασκάλων καὶ καθηγητῶν ἐν Κύπρῳ.

3. Πρὸς τὴν ΟΥΝΕΣΚΟ δὲν ὑποβάλλεται πρόγραμμα. 'Υποβάλλονται προτάσεις ἐντὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ προγραμματισμοῦ αὐτῆς. Τὰ προβλεπόμενα διαγράφονται εἰς τὸν ἀνὰ διετίαν ἐγκρινόμενον ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως προϋπολογισμόν, ὅστις διὰ τὴν ἀρξαμένην διετίαν θὰ εἶναι ἀνώτερος κατὰ 20% περίπου τοῦ προηγουμένου. 'Απόκειται συνεπῶς εἰς τὴν Κύπρον νὰ ὑποβάλῃ τὰς προτάσεις της μελετημένας καὶ τεκμηριωμένας. Οὐσιώδες ὅμως ζήτημα εἶναι κατὰ τὴν ὑποβολὴν τῶν προτάσεων, πῶς καθορίζεται ἡ προτεραιότης τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν σκοπῶν τῆς νήσου».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Νοεμβρίου 1968.

«'Η ὁδὸς ἀπὸ Λεμεσὸν μέχρι τῆς ἀρχαίας 'Αμαθοῦντος εἶναι ἡ κυριωτέρα ὁδὸς τῆς πόλεως ἡ συνδέουσα ταύτην μὲ τὰ παραλιακὰ κέντρα καὶ εἶναι ἡ εἴσοδος πρὸς τὴν πόλιν ἐκ Λευκωσίας, Λάρνακος, 'Αμμοχώστου καὶ ἡ ἄγουσα πρὸς τὴν Πάφον.

'Επειδὴ ἡ ἐν λόγῳ ὁδὸς παρουσιάζει τὴν μεγαλυτέραν τροχαίαν κίνησιν, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως τοῦ 1969 θὰ συμπεριληφθῇ δαπάνη διὰ τὴν εὐθυγράμμισιν καὶ διαπλάτυνσίν της, καθότι ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ τὸ ταχύτερον δυνατόν».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Νοεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«'Η εὐθυγράμμισις, διαπλάτυνσις καὶ ἐν γένει βελτίωσις τοῦ τμήματος τῆς ὁδοῦ Λευκωσίας—Λεμεσοῦ μεταξὺ τῆς ἀρχαίας 'Αμαθοῦντος καὶ τῆς πόλεως Λεμεσοῦ μελετᾶται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Δευτέρου 5ετοῦς Σχεδίου 'Αναπτύξεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Νοεμβρίου 1968.

«Ἐπειδὴ ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς κονιορτοβριθοῦς ὁδοῦ τῆς συνδεούσης τὴν κυρίαν ὁδὸν Λεμεσοῦ—Πάφου μὲ τὸ ἀρχαῖον Θέατρον Κουρίου καθίσταται ἀπολύτως ἀναγκαία, λόγῳ τοῦ μεγάλου ἀρχαιολογικοῦ καὶ τουριστικοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς περιοχῆς καὶ τῆς ὀργανώσεως Φεστιβὰλ εἰς τὸ Θέατρον, καθὼς καὶ τῆς ἀνεγέρσεως κρατικοῦ τουριστικοῦ περιπτέρου, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ θὰ γίνῃ ἐντὸς τοῦ ἔτους 1969».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Νοεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ ἀρχαῖον θέατρον Κουρίου μελετᾶται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Δευτέρου 5ετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Νοεμβρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἑκατοντάδες μαθητῶν καὶ μαθητριῶν σχολῶν μέσης παιδείας προερχομένων ἐκ διαφόρων μακρυνῶν χωρίων ἀναγκαστικῶς κατέρχονται εἰς τὰς πόλεις, μακρὰν τῶν οἰκογενειῶν των, πρὸς φοίτησιν εἰς σχολὰς μέσης παιδείας, διαμένοντες εἰς διάφορα καταλύματα—κατάλληλα ἢ μὴ—ἄνευ οὐδεμιᾶς παρακολουθήσεως ἢ προστασίας, παρακαλῶ τοὺς ἁρμοδίους ὅπως πληροφορήσουν τὴν Βουλήν :

(α) Ποῖος ἔλεγχος, παρακολούθησις ἢ προστασία παρέχονται εἰς τοὺς ὡς ἄνω μικροὺς μαθητὰς καὶ μαθητρίας κατὰ τὴν μακρὰν τῶν οἰκογενειῶν των παραμονὴν εἰς τὰς πόλεις πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς καταλλήλου ἀγωγῆς, ὑγείας καὶ συμπεριφορᾶς αὐτῶν;

(β) Ὑπάρχει διαθέσιμον προσωπικὸν ἢ μέσα ἢ προγραμματισμὸς πρὸς τοῦτο» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Νοεμβρίου 1968.

«Εἰς μερικὰς ἀγροτικὰς ἕδρας ὅπως εἰς Κελλάκι καὶ ἀλλαχοῦ δὲν ἔχει διορισθῆ ἰατρὸς μὲ ἀποτέλεσμα χιλιάδες κάτοικοι τῆς περιοχῆς νὰ ὑποβάλλωνται εἰς μεγάλα ἔξοδα, κινδύνους καὶ ταλαιπωρίας διὰ νὰ ἐξετασθοῦν ὑπὸ ἰατροῦ εἰς τὴν πόλιν.

Λόγῳ τῆς σοβαρότητος τῆς καταστάσεως ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων πότε θὰ διορισθοῦν ἰατροὶ εἰς τὰς ἐν λόγῳ ἕδρας καὶ ποῖα ἄλλα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν παροχὴν ἰατρικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς ὑπαίθρου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Νοεμβρίου 1968.

«Ἐπειδὴ αἱ τιμαὶ πολλῶν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης καὶ ἰδιαιτέρως εἰσαγομένων σημειώνουν διαρκῆ ἄνοδον μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐπιβαρύνωνται τὰ πτωχότερα

στρώματα τοῦ λαοῦ, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων :

(α) Ποῖα εἶναι τὰ πραγματοποιούμενα ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐπιχειρήσεων κέρδη, καὶ

(β) ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ νὰ θέσῃ ὑπὸ πλήρη ἔλεγχον τὰς τιμὰς τῶν βασικῶν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης εἰς τρόπον ὥστε νὰ περιφρουρηθῇ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τῶν ἐργαζομένων» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Νοεμβρίου 1968.

«Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν χωρίων τῆς Πιτσιλιᾶς ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ἐπάρχου Λεμεσοῦ πρὸς τοὺς Ἁρμοδίους ἡ πολὺ εὔστοχος καὶ ἐπωφελὴς διὰ τὸν ἀγροτικόν μας κόσμον εἰσήγησις ὅπως παραχωρηθῇ ποσὸν £12.000 διὰ τὴν ἀγορὰν ἑνὸς ἐκσκαφέως —προωθητῆρος δυνάμεως 100—120 ἀλόγων πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως βοηθηθοῦν τὰ ἐν λόγῳ χωρία διὰ τὴν διάνοιξιν ἀγροτικῶν ὁδῶν, κατασκευὴν ἀντιδιαβρωτικῶν ἔργων, ἀναμπελώσεων καὶ ἄλλων γεωργικῶν ἔργων ἅτινα θὰ βοηθήσουν εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς. Ὁ ρηθεὶς ἐκσκαφεὺς—προωθητὴρ θὰ εὑρίσκεται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Ἐπαρχιακῆς Διοικήσεως καὶ θὰ χρησιμοποιῆται εἰς τὰ χωρία τῆς Πιτσιλιᾶς τὰ ὁποῖα θὰ καταβάλλουν τὰ ἔξοδα συντηρήσεως καὶ χρήσεως τούτου.

Ἐπειδὴ ἡ εἰσήγησις τοῦ Ἐπάρχου Λεμεσοῦ ἤτις ἐπιδιώκει νὰ ἱκανοποιήσῃ παναγροτικὸν αἴτημα τῶν κατοίκων Πιτσιλιᾶς συνεχῶς ὑποβαλλόμενον πρὸς τοὺς Ἁρμοδίους πρὸ πολλοῦ καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐξασφάλισις τοῦ ρηθέντος ἐκσκαφέως —προωθητῆρος θὰ συμβάλῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν προώθησιν τοῦ σχεδίου περιφερειακῆς ἀναπτύξεως Πιτσιλιᾶς, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἐνεκρίθη ἢ μὴ ἡ ἐν λόγῳ εἰσήγησις τοῦ Ἐπάρχου Λεμεσοῦ εἰς τρόπον ὥστε νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸν ἐπὶ θύραις Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969 ἡ ἀπαιτουμένη δαπάνη τῶν £12.000 διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ ἐκσκαφέως—προωθητῆρος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Νοεμβρίου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν κάτωθι :

1. Εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ θέμα τῆς ἱδρύσεως νυκτερινῆς (μὲ κλασσικήν, ἐμπορικὴν καὶ πρακτικὴν ἐξειδίκευσιν) Σχολῆς Μέσης Παιδείας δι' ἁρίστους καὶ ἀπόρους νέους, μετὰ τὴν ἐξαγγελθεῖσαν πρόθεσιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου νὰ προγραμματίσῃ καὶ μεθοδεύσῃ τὸ ὅλον θέμα, καὶ μετὰ τὴν ἔκκλησίν του πρὸς τὰς συνδικαλιστικὰς ὁμοσπονδίας καὶ ἄλλας ἐπαγγελματικὰς ὀργανώσεις νὰ ὑποβάλουν πρὸς αὐτὸ στοιχεῖα καὶ κατάλογον ἐνδιαφερομένων σπουδαστῶν.
2. Δεδομένου ὅτι ὑπάρχει πρόθεσις παρ' ἀρκετῶν διδασκάλων καὶ ἄλλων κοινοτικῶν παραγόντων νὰ ἀναλάβουν συναφῆ καθήκοντα ἐποπτῶν (εἴτε δωρεὰν εἴτε ἔναντι συμβολικῆς ἀμοιβῆς) πῶς ἀντικρύζει εἰσήγησιν ὅπως ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς κοινοτικὰς βιβλιοθήκας (καὶ ἐντὸς τοῦ ἰδίου κτιριακοῦ συγκροτήματος), χωρήσῃ εἰς τὴν σύστασιν μικρῶν κοινοτικῶν μουσείων, εἰς τὰ ὁποῖα, καταγραφόμενα θὰ δύνανται νὰ διαφυλάττωνται ἀρχαῖα, βυζαντινὰ καὶ νεώτερα στοιχεῖα πολιτισμοῦ τοῦ τόπου (ὡς ἀμφορεῖς, εἰκόνες, νομίσματα, κ.λ.π.), πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν διάσωσιν τῶν στοιχείων αὐτῶν ἐκ τῆς ὀργιαζούσης εἰς τὸν τόπον μας ἀρχαιοκαπηλείας, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐσωτερικοῦ τουρισμοῦ, καὶ εἰς τὴν περαιτέρω πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐπιμόρφωσιν τοῦ λαοῦ γενικώτερον καὶ τοῦ μαθητικοῦ κόσμου εἰδικώτερον.

Δὲν φρονεῖ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι μία τοιαύτη ἐνέργεια θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναληφθῇ—ἐὰν κατ' ἀρχὴν ἀντικρύζεται ἡ σκοπιμότης της καὶ ἡ δυνατότης πρακτικῆς ἐφαρμογῆς της—ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Τμήματος Ἀρχαιοτήτων καὶ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ, ἰδίως εἰς περιπτώσεις καθ' ἃς εἰς ὡρισμένας περιοχὰς ὑπάρχει ἄμεσος κίνδυνος ἐξαφανισμοῦ ἀνεπαναλήπτων ἔργων» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Νοεμβρίου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν μισθῶν τῶν ἀστυνομικῶν θὰ ἀναθεωρηθοῦν καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν εἰδικῶν ἀστυφυλάκων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Νοεμβρίου 1968.

«Ἡ γέφυρα ἐπὶ τοῦ Πεδιαίου ποταμοῦ ἡ ὁποία εὑρίσκεται ὄπισθεν τοῦ Προεδρικοῦ Μεγάρου καὶ ἑνώνει τὸν Στρόβολον μὲ τὴν κυρίαν ὁδὸν Λευκωσίας—Λακατάμιας εἶναι πολὺ στενὴ καὶ εἰς ἐπικίνδυνον κατάστασιν.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ἔγιναν μελέται διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέας καὶ εὐρυτέρας γεφύρας».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι «ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας (Ἀνακατάταξις Ὡρισμένων Θέσεων) Νόμος τοῦ 1968».

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΑΝΑΚΑΤΑΤΑΞΙΣ ΩΡΙΣΜΕΝΩΝ ΘΕΣΕΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 25ην Νοεμβρίου 1968.

Κατὰ τὴν ἐν λόγῳ συνεδρίασιν κληθέντες παρέστησαν καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὡς καὶ τῆς Παγκυπρίου Συντεχνίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων, οἵτινες καὶ ἐξέθεσαν τὰς ἀπόψεις των ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ ἀνακατάταξις ὡρισμένων θέσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας οὕτως ὥστε ἡ μισθοδοσία αὐτῶν νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὰ καθήκοντα καὶ τὰς εὐθύνας των. Τὸ νομοσχέδιον ἐπίσης προνοεῖ ὅπως δοθῇ ἡ αὐτὴ ἀναδρομικὴ ἰσχὺς εἰς τὰς προτεινομένας ἀνακατατάξεις ὡς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν λοιπῶν θέσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ παρ' ὅλον ὅτι εἶναι τῆς γνώμης ὅτι τοιαύτη ἀνακατάταξις ἔδει νὰ ἐγένετο κατὰ τὴν ἐπικειμένην ἀναδιοργάνωσιν τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, ὅτε θὰ ἐπετελεῖτο σοβαρὰ καὶ ὁλοκληρωμένη ἐργασία, καὶ ὅτι ἀνακατάταξις κατὰ τὸ παρὸν στάδιον δυνατὸν νὰ δυσχεράνῃ τὸ ἔργον τῶν ἐπὶ τούτῳ κληθησομένων ἐμπειρογνωμόνων, διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐξέθεσεν εἰς τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ Ἀναθεωρήσεως τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων, ἐν τούτοις, ἀφοῦ ἤκουσε τὰς ἀπόψεις τῆς ΠΑ.ΣΥ.ΔΥ. καὶ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ διεπίστωσεν ὅτι ἀμφότεραι αἱ πλευραὶ εἶναι πεπεισμέναι ὅτι ἡ διαδικασία τῆς ἐπὶ μέρους σταδιακῆς ἀνακατατάξεως δὲν θὰ δημιουργήσῃ ἀνωμαλίας ἀλλὰ θὰ θεραπεύσῃ ἀνωμάλους καταστάσεις πρὸς ἀποτελεσματικωτέραν λειτουργίαν τῆς κρατικῆς μηχανῆς, κατέληξεν εἰς τὴν ἀπόφασιν — τοῦ κ. Γ. Ποταμίτη διαφωνοῦντος — ὅπως εἰσηγηθῇ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας ('Ανακατάταξις ὡρισμένων θέσεων), ὡς ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν σχετικὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, σκοπὸν ἔχει τὴν ἀνακατάταξιν ὡρισμένων θέσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας εἰς τρόπον ὥστε ἡ μισθοδοσία αὐτῶν νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸ ἔργον καὶ τὰς εὐθύνας αὐτῶν.

Ὅταν παρουσιάσθη τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο πρὸς ἐξέτασιν εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν, αὕτη εἶχεν ὑπ' ὄψει της ὅτι ὅταν εἶχεν ἀποσταλῇ πρὸς τὴν Βουλὴν πρὸς μελέτην καὶ ἔγκρισιν τὸ Νομοσχέδιον περὶ Ἀναθεωρήσεως τῶν μισθῶν καὶ τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων, ἡ σχετικὴ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις ἀνέφερεν ὅτι σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου ἐκείνου ἦτο ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἡ αὔξησις τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων καὶ ὅτι ἡ ἀναδιάρθρωσις, ἀνακατάταξις καὶ ἀξιολόγησις τῶν διαφόρων θέσεων θὰ ἐγίνετο ἀργότερον ὑπὸ εἰδικοῦ ἐπὶ τούτῳ κληθησομένου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Κατὰ τὴν μελέτην τοῦ Νομοσχεδίου ἐκείνου ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ εἶχε παρατηρήσει τότε ὅτι, παρὰ τὰ εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ ἀναφερόμενα, εἶχεν ἤδη γίνει ὡρισμένη ἀναδιάρθρωσις καὶ ἀνακατάταξις ὡρισμένων θέσεων καί, ὡς ἐκ τούτου, εἶχεν εὑρεθῇ εἰς τὸ δίλημμα κατὰ πόσον θὰ ἔπρεπε νὰ ἐγκρίνῃ ταύτας ἢ ὄχι, δεδομένου ὅτι αὗται ἦσαν ἀντίθετοι πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Νομοσχεδίου. Κατόπιν βαθυτέρας σκέψεως, ἐν τούτοις, ἡ Ἐπιτροπὴ εἶχεν ἀποφασίσει νὰ ἐγκρίνῃ τὸ Νομοσχέδιον ἐκεῖνο, ἵνα μὴ προκαλέσῃ ἀνωμαλίας εἰς τὴν Κυβερνητικὴν μηχανήν, ἀφοῦ βεβαίως ἔλαβε ὑπ' ὄψιν της ὅτι περαιτέρω ἀναδιάρθρωσις καὶ ἀξιολόγησις θέσεων δὲν ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ εἰδικοῦ, ὅστις θὰ προέβαινεν εἰς τὴν ἀναδιάρθρωσιν καὶ ἀξιολόγησιν ὅλων τῶν θέσεων ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῶν.

Παρὰ ταῦτα, σήμερον ἔχομεν ἐνώπιόν μας πρὸς συζήτησιν Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται καὶ πάλιν εἰς ἀνακατάταξιν ὡρισμένων θέσεων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι ἀντίθετον πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς αἰτιολογικῆς ἐκείνης Ἐκθέσεως τοῦ ὑπευθύνου Ὑπουργείου.

Ἡ Ἐπιτροπή, ἔχουσα τὰ ἀνωτέρω ὑπ' ὄψιν, ἐθεώρησε καλόν, πρὶν λάβῃ οἱανδήποτε ἀπόφασιν διὰ τὴν ἔγκρισιν ἢ ἀπόρριψιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, νὰ καλέσῃ τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Παγκυπρίου Συντεχνίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων ὡς καὶ ἀντιπρόσωπον τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν διὰ νὰ λάβῃ τὰς ἀπαραιτήτους ἐπεξηγήσεις καὶ ἀπόψεις ἀμφοτέρων τῶν μερῶν περὶ τοῦ κατὰ πόσον ἡ προτεινομένη ἀνακατάταξις εἶναι ἐνδεδειγμένη καὶ ἀπαραίτητος ἢ ἐάν, ἐγκρινομένου τοῦ Νομοσχεδίου, θὰ ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ προκληθῇ ἀνωμαλία καὶ δυσαρέσκεια μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Συντεχνίας τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων.

Κατόπιν τῆς ἐνδελεχοῦς ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος τούτου καὶ τῶν ληφθεισῶν ἀπόψεων τόσον τῆς Συντεχνίας τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων ὅσον καὶ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, διεπιστώθη ὅτι ἡ ὁμόφωνος γνώμη αὐτῶν ἦτο ὅτι ἡ προτεινομένη ἀνακατάταξις τῶν θέσεων τούτων εἶναι ἀπαραίτητος καθόσον, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, θὰ ὑφίστατο ὁ κίνδυνος ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ μὴ ἐξευρεθοῦν τὰ κατάλληλα πρόσωπα τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς πλήρωσιν ὡρισμένων θέσεων καὶ νὰ διαρρεύσουν ὡρισμένοι λειτουργοὶ ἐκ τῆς Κυβερνητικῆς Ὑπηρεσίας πρὸς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα, καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ὑφίσταται ἡ ἀδικία τῆς κατατάξεως εἰς διαφορετικὰς κλίμακας ὡρισμένων θέσεων, αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦν τὰ ἴδια καθήκοντα καὶ ἔχουν ἐξ ἴσου σημαντικὰς εὐθύνας· τοῦτο δὲ ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ὡρισμένα πρόσωπα εἶχον διορισθῆ διὰ τὴν ἀπαιτουμένην ἐπάνδρωσιν θέσεων ἀναφερομένων εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως, αἵτινες ἦσαν ἰσότιμοι καὶ ἀπήτουν τὰ ἴδια προσόντα ἢ ὑπεῖχον τὰς ἰδίας εὐθύνας μὲ θέσεις ὑψηλοτέρας κλίμακος ἀναφερομένας εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμόν. Τόσον ἐκ μέρους τῆς Συντεχνίας τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων ὅσον καὶ ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ἐλήφθησαν διαβεβαιώσεις ὅτι διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου τούτου, τοῦ προνοοῦντος τὴν ἀνακατάταξιν ὡρισμένων θέσεων, ὄχι μόνον δὲν θὰ προκληθῇ ἀναστάτωσις καὶ ἀντίδρασις λόγῳ δυσαρεσκείας καὶ παραπόνων ἄλλων τάξεων τῆς Κυβερνητικῆς Ὑπηρεσίας, ἀλλὰ τοὐναντίον θὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ ἀπαιτούμενον προσωπικὸν διὰ τὴν ὁμαλὴν καὶ καλὴν λειτουργίαν τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς. Ἀμφότεραι αἱ πλευραὶ ἐδήλωσαν, ἐπίσης, εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὅτι μέχρις ὅτου ἐπιτευχθῇ ἡ γενικὴ ἀνακατάταξις καὶ ἀξιολόγησις ὅλων τῶν θέσεων ἐν τῷ συνόλῳ των ὑπὸ τοῦ μετακληθησομένου εἰδικοῦ, ὅστις, μολονότι ἐλπίζεται νὰ εὑρίσκεται ἐν Κύπρῳ, ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους, θὰ χρειασθῇ ἐν τούτοις μακρὸν χρόνον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου του, δὲν ἀποκλείεται ἡ ἐπὶ μέρους ἀπαραίτητος ἀναδιοργάνωσις καὶ ἀνακατάταξις ὡρισμένων θέσεων, ἡ ὁποία θὰ πρέπει νὰ γίνεται μὲ τὴν συνεργασίαν πάντοτε τῆς Συντεχνίας τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων καὶ τοῦ Ὑπουργείου, οἵτινες εἶναι γνῶσται τῆς προσφορᾶς, τῆς εὐθύνης καὶ τῆς σημασίας ἑκάστης θέσεως, καὶ ὅτι παρουσιαζόμεναι ἐν τῷ μεταξὺ περιπτώσεις θὰ πρέπει νὰ ἐξετάζωνται ὑπὸ τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς ἐν πνεύματι ἀντικειμενικότητος, λογικῆς καὶ ὑπευθυνότητος.

Κατόπιν τούτου ἡ Ἐπιτροπή, ἀφοῦ ἐζύγισε πάντα τὰ ἀνωτέρω, καὶ ἐπιθυμοῦσα ὅπως ἡ Κυβερνητικὴ μηχανὴ λειτουργῇ κατὰ τὸν πλέον ἐπιθυμητὸν καὶ ἀποδοτικὸν τρόπον, ἐθεώρησε καλὸν καὶ πρέπον νὰ ἀποφασίσῃ μὲ ὡρισμένας ἐπιφυλάξεις διατυπωθείσας μόνον ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Ποταμίτη, ὅπως προτείνῃ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου πιστεύουσα ἀκραδάντως ὅτι τοιουτοτρόπως ἐξυπηρετοῦνται κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον τὰ συμφέροντα τῆς Δημοκρατίας. Ὡς ἐκ τούτου δηλῶ ὅτι θὰ ψηφίσω τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὡς ἔχει σταλῆ εἰς τὴν Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Γιάγκος Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ἀναφέρεται εἰσήγησις τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ὅπως ψηφίσῃ ὑπὲρ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου μὲ ἰδικήν μου διαφωνίαν. Ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐκθέσω τοὺς λόγους τῆς διαφωνίας μου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν εἰς τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ προηγουμένου Νομοσχεδίου διὰ τὴν ἀναθεώρησιν μισθῶν καὶ μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, εἰσηγεῖτο ὅπως ἡ ἀναδιάρθρωσις καὶ ἀξιολόγησις τῶν θέσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας γίνῃ μὲ τὴν βοήθειαν ξένου ἐμπειρογνώμονος καὶ ἐκάκισε τότε τὴν Κυβέρνησιν διότι, μὴ ἀναμένουσα τὴν ἄφιξιν τοιούτου ἐμπειρογνώμονος, προέβη μόνη ἄνευ τῆς βοηθείας τῶν ἐπιστημονικῶν του φώτων εἰς τὴν ἀξιολόγησιν ὡρισμένων θέσεων καὶ ὑπέδειξε τὰ κακὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἐδημιούργει ἡ τοιαύτη ἐσπευσμένη ἀξιολόγησις εἰς βάρος τῶν μὴ ἀξιολογηθεισῶν θέσεων καὶ τῶν κατόχων αὐτῶν.

Ἡ αὐτὴ Ἐπιτροπὴ ἐν τῇ ἐκθέσει της πρὸς τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας (Ἀναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) Νόμου τοῦ 1968, εἰσηγεῖτο καὶ πάλιν τὴν ἀξιολόγησιν τῶν θέσεων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ οὕτω πραγματικὴ δικαιοσύνη.

Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν εἰς τὴν ἐπεξηγηματικὴν ἔκθεσίν του ἐπὶ τοῦ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Ἀναθεώρησις Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων) Νόμου, ἀνεγνώριζεν ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ κληθῇ συντόμως ἐμπειρογνώμων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ νὰ συμβουλεύσῃ ἐπὶ τῆς διαρθρώσεως καὶ ἀξιολογήσεως τῶν θέσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας. Τὸ αὐτὸ Ὑπουργεῖον στέλλει τώρα εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ψήφισιν τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, ἐκ τοῦ ὁποίου φαίνεται ὅτι ἡ Κυβέρνησις προέβη ἤδη μόνη καὶ πάλιν εἰς τὴν ἀξιολόγησιν 40 περίπου δημοσίων θέσεων.

Ἡ Παγκύπριος Συντεχνία Δημοσίων Ὑπαλλήλων εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία προσφέρει ηὐξημένας κλίμακας διὰ 43 θέσεις κατεχομένας ὑπὸ ἑνὸς ἀριθμοῦ μελῶν της, δὲν δύναται φυσικὰ παρὰ νὰ δεχθῇ αὐτὴν τὴν προσφοράν. Ἐν τούτοις εἰς τὴν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν ἐπιστολήν της, 19ης Νοεμβρίου, λέγει τὰ ἑξῆς :

«Θ έ μ α : Νομοσχέδιον περὶ Ἀνακατατάξεως Ὡρισμένων Θέσεων ἐν τῇ Δημοσίᾳ Ὑπηρεσίᾳ.

Παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας συστάσεις τῆς ἡμετέρας Ὀργανώσεως ὅπως τὸ ὡς ἄνω θέμα τακτοποιηθῇ διὰ τῆς ἐπικειμένης γενικῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, ἡ Κυβέρνησις μονομερῶς προβαίνει εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ψήφισιν τοῦ Νόμου περὶ Ἀνακατατάξεως Ὡρισμένων Θέσεων ἐν τῇ Δημοσίᾳ Ὑπηρεσίᾳ. Μολονότι ἡ ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. γνωρίζει ὅτι ὑφίστανται λόγοι διὰ τὰς προτεινομένας ἀνακατατάξεις — καὶ ἐδῶ ἀναφέρει τοὺς διαφόρους λόγους τοὺς ὁποίους δίδει ἡ Κυβέρνησις — ἐν τούτοις ὑπενθυμίζομεν ὑμᾶς τὴν θέσιν ἡμῶν, ὅτι τοιαύτη ἐνέργεια ἔδει νὰ ἐγένετο ἐνιαίως κατὰ τὴν ἐπικειμένην ἀναδιοργάνωσιν τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, ὅτε θὰ ἐπετελεῖτο σοβαρὰ καὶ ὁλοκληρωμένη ἐργασία. Τοιαύτη προσέγγισις τοῦ θέματος ἐκτὸς τοῦ ὅτι θὰ περιώριζε τυχὸν ἀνωμαλίας εἰς τὸν ἐλάχιστον δυνατὸν βαθμόν, δὲν θὰ ηὔξανε τὴν ἐπικρατοῦσαν πικρίαν μεταξὺ τῶν μελῶν μας διὰ τὰς ἤδη ὑφισταμένας ἀνωμαλίας. Ἐπειδὴ ὅμως παρὰ τὴν ἐκφρασθεῖσαν ἀντίθεσιν ἡμῶν ἡ Κυβέρνησις ἐπιμένει νὰ χωρήσῃ εἰς τὰς ἰδικάς της ἐνεργείας, φέρουσα οὕτω ἡμᾶς ἀντιμετώπους πρὸς τὰ συμφέροντα ὡρισμένου ἀριθμοῦ μελῶν μας, εἴμεθα ἐκ τῶν πραγμάτων ὑπόχρεοι ὅπως μὴ ἀντιδράσωμεν, ἐπιφυλάσσοντες εἰς ἑαυτοὺς τὸ δικαίωμα ὅπως ἀπαιτήσωμεν ἴσην μεταχείρισιν δι' ὅλα τὰ μέλη μας ἄτινα τυγχάνει νὰ ἔχωσι παρομοίαν ὑπόθεσιν δι' ἀνακατάταξιν τῶν μισθολογικῶν των κλιμάκων. Προειδοποιοῦμεν ὅτι ἐξ ὅσων γνωρίζομεν θὰ ὑπάρξῃ σωρεία περιπτώσεων».

Οὕτω, πλὴν τῶν ἤδη ἀξιοποιηθεισῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως προχείρως θέσεων, τῶν ἀναφερομένων εἰς δύο ἤδη Νομοσχέδια, θὰ ὑπάρξῃ καὶ σωρεία ἄλλων. Καὶ διερωτᾶται κανεὶς ποῖαι θέσεις θὰ μείνωσιν εἰς τὸ τέλος πρὸς ἀξιολόγησιν ὅταν θὰ φθάσῃ ὁ ἐμπειρογνώμων, ὅστις εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ φθάσῃ πολὺ συντόμως :

Κατόπιν τούτων, τὰ ὁποῖα ἀνέφερα, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ συμφωνήσετε, κύριοι συνάδελφοι, ὅτι δὲν θὰ ἤμην συνεπὴς πρὸς τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν ἐτήρησα ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου μέχρι σήμερον, ἐὰν ἐψήφιζα ὑπὲρ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου. Ἐκφράζων ὄχι μόνον τὰς ἰδικάς μου ἀπόψεις ἀλλὰ καὶ τὰς ἀπόψεις τῆς Ὁμάδος εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκω, δηλῶ ὅτι θὰ ἀπόσχωμεν τῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου. Ὅμως ἐπιθυμοῦμεν νὰ καταστήσωμεν καθαρὸν καὶ σαφὲς ὅτι ἡ ἀποχή μας αὐτὴ δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἀποδοκιμασία τῆς ἀξίας, ἡ ὁποία δίδεται διὰ τοῦ Νομοσχεδίου εἰς ὡρισμένας θέσεις ἢ τῆς προαγωγῆς τῶν ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ δημοσίων θέσεων καὶ κλιμάκων, ἐπὶ τῆς ὁποίας προαγωγῆς καὶ ἀξίας οὔτε ἡμεῖς οὔτε ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἔγκυρον γνώμην ἄνευ τῆς βοηθείας εἰδικῶν.

Δὲν ἐπιλαμβανόμεθα τῆς οὐσίας, ἁπλῶς καταδικάζομεν τὸν τρόπον ἐνεργείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί. Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου δι' ἀλλαγὴν καὶ αὔξησιν τῶν κλιμάκων καὶ τῶν μισθῶν τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων εἶχα ἐκφράσει τὴν λύπην μου διότι προτοῦ ἑτοιμασθῇ ἡ Πολιτεία νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς ἐπιπτώσεις τῶν αὐξήσεων ἐκείνων, εἶχεν ἀποφασίσει νὰ κάμῃ, σχεδὸν ἀδιακρίτως, μισθολογικὰς παραχωρήσεις. Εἶχα διερωτηθῆ τότε, ἐὰν ἡ Κυβέρνησις εἰσάγουσα τὸν νόμον ἐκεῖνον εἰς τὴν Βουλὴν εἶχε προπαρασκευασθῆ διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἀπαιτήσεις ἀπείρων ἄλλων τάξεων δι' αὐξήσεις ἀπολαβῶν. Δυστυχῶς συνεχίζεται ἡ ἀλλαγὴ ἄνευ τῆς ἀπαιτουμένης μελέτης τῆς καταστάσεως καὶ τῆς ἀξιολογήσεως τῶν μισθῶν γενικῶς καὶ εἰδικώτερον τῶν ἀμέσως καὶ ἐμμέσως ἀπασχολουμένων ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Πολιτείας. Ὁ ἀντίκτυπος ἐξεδηλώθη πολὺ γρηγορώτερον ἀπὸ ὅ,τι ἀνεμένετο καὶ πολὺ ἐντονώτερον ἀπὸ ὅ,τι ἦτο φυσικὸν νὰ γίνῃ. Τοῦτο δὲ διότι ἐκτὸς τῆς αὐξήσεως 15 ἕως 25% ποὺ ἐδόθη ἄνευ τῆς προπαρασκευῆς ποὺ ἐχρειάζετο, διεπράχθη τὸ σφάλμα νὰ πληρωθοῦν διὰ μιᾶς δόσεως ἀναδρομικῶς αἱ αὐξήσεις ἀπὸ τῆς 1.1.1968 μέχρι τῆς 30.10.1968, ἤτοι διὰ δέκα μῆνας, καὶ τοῦτο ἄνευ περικοπῆς τοῦ φόρου εἰσοδήματος. Δεδομένου ὅτι οἱ μισθοὶ εἶναι περὶ τὰ £9.000.000 ἐτησίως, αἱ αὐξήσεις διὰ τοὺς δέκα μῆνας εἶναι περίπου £1.500. 000, τὸ ὁποῖον ἐπληρώθη ἀμέσως καὶ τὸ ὁποῖον ἐτοποθετήθη ἀμέσως εἰς κυκλοφορίαν. Τὸ κυκλοφοροῦν νόμισμα εἶναι περὶ τὰ £14.000.000, ἄρα ἀποτόμως αὐτὸ τὸ κυκλοφοροῦν νόμισμα ηὐξήθη κατὰ 10 περίπου τοῖς ἑκατὸν καὶ δὴ διὰ μέσου μιᾶς μόνον ὡρισμένης τάξεως. Οἱ ἀπειράριθμοι ἄλλοι μισθωτοὶ ἠσθάνθησαν ἀμέσως τὸν ἀντίκτυπον ὡς ἠλεκτρικὴν ἐκκένωσιν. Ἦτο ἐπομένως δι' αὐτοὺς ἐπιτακτικὸν νὰ ἐγείρουν καὶ ἐκ μέρους των ἀπαιτήσεις, ὅπερ καὶ ἔγινε, καὶ θὰ συνεχισθῇ ἀπὸ παντοῦ ἀπαίτησις δι' αὔξησιν ἀπολαβῶν. Σήμερον ἔχομεν τὴν καταστρεπτικὴν ἀπεργίαν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τηλεπικοινωνιῶν. Αὔριον θὰ ἔχωμεν ἀπαιτήσεις ἀπὸ τοὺς Τραπεζικούς, θὰ ἔχωμεν ἀπὸ τοὺς διδασκάλους, ἀπὸ τοὺς ἀστυνομικούς, τοὺς δημοτικοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος, τῶν Ὑδατοπρομηθειῶν καὶ ἄλλων καὶ ἄλλων. Ἡ κατάστασις αὐτὴ ἐδημιουργήθη διότι κακῶς ἤρχισαν ἀλλαγαὶ κλιμάκων καὶ προσαυξήσεις προτοῦ γίνῃ ἀξιολόγησις τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν διαφόρων τάξεων καὶ τῶν διαφόρων ἀτόμων. Ἐπεβάλλετο, καὶ εἶναι τώρα ἀπολύτως ἀναγκαῖον, νὰ γίνῃ ἀμέσως ἡ ἀξιολόγησις. Πλὴν ὅμως εἶναι ἀργά, διὰ καταστάσεις αἱ ὁποῖαι ἔχουν δημιουργηθῆ, διὰ νὰ κατασταλῇ τελείως τὸ κακόν. Ἐν τούτοις ὅτι ἔγινεν—ἔγινεν. Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἔχομεν συνετισθῆ καὶ συνεχίζομεν τὰ ἴδια σφάλματα. Ὁδηγούμεθα ἀποτόμως εἰς ἀλλαγὰς τοῦ κόστους τῆς ζωῆς ἀπὸ παραλείψεις καὶ σφάλματα καὶ ἐπιβάλλεται νὰ γίνουν προσαρμογαὶ τῶν ἀπολαβῶν ὅλων τῶν τάξεων. Διότι θὰ αὐξηθοῦν αἱ τιμαὶ τῶν προϊόντων ποὺ παράγομεν, θὰ αὐξηθοῦν αἱ τιμαὶ τῶν ὑπηρεσιῶν ποὺ

προσφέρομεν. Κατ' ἀνάγκην θὰ πτωχεύσουν οἱ ἀσκοῦντες παραγωγικὰ ἐπαγγέλματα. Θὰ κατέλθῃ τὸ εἰσόδημα τῶν ἀγροτῶν οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ περιορίσουν τὰ εἰσοδήματά των διὰ νὰ ἀντεπεξέλθουν εἰς τὴν δυναμικότητα τῆς ἀγορᾶς. Οἱ τουρίσται πρέπει νὰ πληρώνουν περισσότερα διὰ τὴν ἐπίσκεψίν των εἰς τὴν Κύπρον. "Ολη αὐτὴ ἡ ἀνωμαλία εἰς τὴν οἰκονομίαν μας γίνεται, κύριοι, εἰς ἐποχὴν κρισίμου καμπῆς τῆς ἱστορίας μας. Εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν κρίνεται τὸ μέλλον μας, ὡς λαοῦ καὶ ὡς ἐθνότητος. Εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπὶ πενταετίαν τώρα, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 1963, ἔχομεν τεταμένας σχέσεις καὶ πολιτικὰς διαφορὰς μὲ τοὺς συνοίκους μας, εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ μειονότης τῶν 18% τοῦ πληθυσμοῦ εὑρίσκεται εἰς ἀντιδικίαν μὲ ἡμᾶς, τὴν πλειονότητα τῶν 82%. Ἐνῶ ἡμεῖς ἀναστατωνόμεθα καὶ κινοῦμεν πάντα λίθον δι' αὔξησιν τῆς ἱκανότητός μας δι' ἐξασφάλισιν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν, ἐκεῖνοι μὲ συνέπειαν ἑτοιμάζονται διὰ τὸ χειρότερον. Καλλιεργοῦν τὴν οἰκονομικήν των ἀντοχήν. Ἡμεῖς, ἀντιθέτως, καμμίαν προσπάθειαν δὲν καταβάλλομεν διὰ νὰ ἑτοιμασθῶμεν διὰ δυσκόλους καιρούς. Ἀπὸ τοῦ 1963 ἔχομεν εἰς τὴν οὐσίαν ἐμπόλεμον κατάστασιν. "Εχομεν δημιουργήσει τὴν Ἐθνικὴν Φρουράν. Ἐπεστρατεύσαμεν τὰ παιδιά μας καὶ τὰ κρατοῦμεν ὑπὸ τὰ ὅπλα 12 ἕως 24 μῆνας, ἀναλόγως τῆς τύχης ποὺ ἔχει κάθε παιδί. Ἐὰν εἶναι ὀλιγώτερον τυχερὸν ἔχει 24 μῆνας. Ἐὰν εἶναι περισσότερον, 12. Ἀλλὰ διὰ λόγους οἰκονομίας, διὰ λόγους ἐλλείψεως μέσων, δὲν τοὺς δίδομεν τὰ ἀναγκαῖα μέσα διὰ τοὺς σκοποὺς, διὰ τοὺς ὁποίους ἱδρύθη ἡ Ἐθνικὴ Φρουρά. Μεταξὺ ἄλλων παραλείψεών μας δὲν τοὺς δίδομεν τὰ κατάλληλα ὀχήματα. Τοὺς παραχωροῦμεν «σαραβαλιασμένα» αὐτοκίνητα, παμπάλαια καὶ ἐπικίνδυνα, τὰ ὁποῖα δὲν παρέχουν οὔτε στοιχειώδη ἄνεσιν, οὔτε ἀσφάλειαν. Ἐνῶ ἀπ' ἔξω ἀπὸ κάθε ἰδιωτικὸν Γραφεῖον, ἀπὸ κάθε κρατικὸν ἵδρυμα, ἀπὸ κάθε ἡμικρατικὸν ὀργανισμόν, σχολεῖον, ὀργάνωσιν, λέσχην κ.λ.π. ὑπάρχουν τόσα ἰδιωτικὰ αὐτοκίνητα ὅσα καὶ τὰ ἄτομα μέσα εἰς τὰ ὑποστατικὰ ἐργασίας ἢ τόπον διαβιώσεως. Κάθε σπίτι ἔχει μίαν ἢ δύο τηλεοράσεις, 3–5 ραδιόφωνα. Γίνονται σπατάλαι εἰς ὅλα τὰ καταναλωτικὰ ἀγαθά. "Επρεπε, κύριοι, εἰς αὐτὸν τὸν τομέα νὰ στρέψωμεν τὴν προσοχήν μας καὶ νὰ συγκρατήσωμεν τὴν τάσιν διὰ καταναλωτικὰ ἀγαθά, ὁπότε πιθανώτατα νὰ μὴ ὑφίστατο ἀνάγκη παροχῆς αὐξήσεων μισθῶν. Ὑπὸ τὰς συνθήκας ποὺ ὑπάρχουν καὶ ἐπακολουθοῦν τῶν αὐξήσεων τῶν μισθῶν, αἱ αὐξήσεις αὐταὶ χάνονται καὶ δημιουργοῦνται φαῦλοι κύκλοι. "Εγινεν ὅμως δυστυχῶς ἡ ἔναρξις τοῦ κυνηγητοῦ τοῦ φαύλου κύκλου καὶ τῶν τιμῶν. Καὶ εἶναι ὑποχρέωσις πλέον ὅλοι νὰ ἀκολουθήσουν. Πρέπει νὰ αὐξήσουν τὰς ἀπολαβάς των ὅλοι. Πρὸ πάντων ὅμως πρέπει νὰ αὐξήσουν τὰς ἀπολαβάς των οἱ ἀνέκαθεν ἀδικημένοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκονται οἱ ἀγρόται, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἡ ραχοκοκκαλιὰ τῆς οἰκονομίας μας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀγρότας θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ σταθερότης τῆς οἰκονομίας μας.

"Οπως δὲν ἔγινεν ἀξιολόγησις ὑπηρεσιῶν δὲν ἔγινε καὶ πλήρης ἀξιολόγησις ἔργων. Κάμνομεν περισσότερα ἀπὸ ὅ,τι πρέπει ἔργα, ποὺ δὲν ἔχουν ἀπόλυτον προτεραιότητα καὶ παραλείπομεν ἔργα ποὺ ἔχουν μεγάλην προτεραιότητα καὶ εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητα διὰ τὴν οἰκονομίαν μας. Κάμνομεν λιμάνια καὶ δὲν κάμνομεν φράγματα. Καὶ τὸ ἕνα εἶναι χρήσιμον καὶ τὸ ἄλλον, ἀλλὰ ἡ προτεραιότης πιστεύω εἶναι διάφορος. Ἐνῶ περιορίζομεν τὴν καλλιέργειαν τῆς γονίμου γῆς, δὲν κατασκευάζομεν φράγματα διὰ νὰ τὴν ἀρδεύωμεν. Δι' αὐτό, κύριοι, κρούω τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου. Δὲν ἔχω τίποτε ἄλλο νὰ προσθέσω.

Εἰδικῶς ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐκεῖνο ποὺ ἔχω νὰ κάμω, κατόπιν τῶν ὅσων εἶπα, εἶναι νὰ κάμω ἔκκλησιν, καὶ τὸ τονίζω αὐτό, ἔκκλησιν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τοὺς ὁποίους ἀφορᾶ, καὶ τοὺς ὁποίους δέχομαι ὡς ἀδικημένους ἔναντι ἄλλων συναδέλφων των, κάμνω ἔκκλησιν νὰ δώσουν πίστωσιν χρόνου καὶ νὰ περιμένουν, ὅπως ἐλπίζω ὅτι θὰ κάμουν καὶ θὰ περιμένουν πάμπολλοι ἄλλοι μισθωτοὶ οἱ ὁποῖοι αἰσθάνονται πολὺ περισσότερον ἀδικημένοι ἀπὸ αὐτούς. Κάμνω ἔκκλησιν νὰ βοηθήσουν διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ ἐποικοδομητικῆς συμπαραστάσεώς των πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία ὀφείλει

ἀμέσως νὰ συστήσῃ εἰδικὰς ἐπιτροπὰς ἀποτελουμένας ἀπὸ ἐντίμους, ἱκανοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι νὰ καταρτίσουν ἐντὸς τὸ μάξιμουμ ἓξ μηνῶν καταλόγους ἀξιολογήσεως χωρὶς φόβον, πάθος καὶ εὐνοίας. Ἐὰν τοῦτο, κύριοι, εἶναι ἀποδεκτὸν παρακαλῶ ὅπως ἡ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου ἀναβληθῇ καὶ προτείνω ὅπως αὐτὸ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν. Ἐὰν ἡ πρότασίς μου δὲν γίνῃ ἀποδεκτὴ τότε δηλῶ ὅτι θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας τοῦ Νομοσχεδίου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Κύριε Πρόεδρε, δυὸ λόγια ἀπὸ τὴν θέσιν μου. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Βεβαίως.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Διὰ τοὺς ἰδίους λόγους τοὺς ὁποίους ἀνέφερεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Ποταμίτης θεωρῶ τὴν σταδιακὴν ἀνακατάταξιν Κυβερνητικῶν θέσεων ὡς ἀπάδουσαν πρὸς τὴν ἀρχὴν τὴν ὁποίαν ἔλαβε τόσον ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν Βουλὴν ὅσον καὶ ἡ ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. Ἡ ἀνακατάταξις τῶν θέσεων μόνον ὡρισμένων Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων θὰ δημιουργήσῃ πικρίαν εἰς ἑκατοντάδας ἄλλων Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι ἀναμένουν τὴν ἀνακατάταξιν τῆς θέσεώς των. Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι. Ἔχω ἀκούσει μετὰ προσοχῆς τὰς ἀγορεύσεις τῶν συναδέλφων κ. Ποταμίτη καὶ κ. Τουμαζῆ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Ποταμίτη ἔχω νὰ παρατηρήσω τὰ ἑξῆς : Παρὰ τὸ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ τὴν ὁποίαν μᾶς ἔχει στείλει ἡ ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. ἀναφέρει τὰ ὅσα ἔχει ἀναγνώσει ὁ ἔντιμος συνάδελφος, ἐν τούτοις προτοῦ ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν λάβῃ τὴν ἀπόφασιν κατὰ πόσον θὰ συστήσῃ ἢ θὰ ἀπορρίψῃ τὸ Νομοσχέδιον αὐτό, εἶχε ζητήσει ἀπὸ τοὺς ἐκπροσώπους τῆς ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. νὰ μᾶς δηλώσουν κατηγορηματικῶς κατὰ πόσον τὰ ὅσα γράφουν ἐσήμαινον ὅτι ἐν ἢ περιπτώσει θὰ ἐψηφίζετο τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἔχει σταλῆ θὰ ὑπῆρχεν ὁ φόβος ἀντιδράσεως καὶ παραπόνων μεταξὺ τῶν ἄλλων κυβερνητικῶν λειτουργῶν καὶ ὑπαλλήλων, διὰ τὸν λόγον ὅτι διὰ τὰς θέσεις αὐτῶν δὲν ὑπῆρξεν ἡ εὐκαιρία νὰ ἀναδιαρθρωθῶσιν ἢ νὰ ἀξιολογηθῶσι. Διότι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, εἴχομεν δηλώσει κατηγορηματικῶς ὅτι δὲν ἤμεθα διατεθειμένοι νὰ συζητήσωμεν ἢ νὰ συστήσωμεν τὸ Νομοσχέδιον αὐτό, ἐὰν δηλαδὴ ἐπρόκειτο νὰ δημιουργήσωμεν ὁποιανδήποτε ἀναταραχὴν εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. καὶ Κυβερνήσεως. Ἡ κατηγορηματικὴ δὲ ἀπάντησις τῶν ἀντιπροσώπων ἦτο ἡ ἑξῆς : Ὅτι βεβαίως δὲν φέρουν ἔνστασιν μὲ τὴν ἀναδιάρθρωσιν — ἡ ὁποία προτείνεται εἰς τὰς θέσεις αὐτὰς διὰ τοὺς πολλοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀνέφερον εἰς τὴν ἐπιστολήν των — καὶ τὴν ὁποίαν ἀναδιάρθρωσιν ἤξευρον. Ἦσαν δηλαδὴ ἐν γνώσει ὅτι εἶχε γίνει ἀναδιάρθρωσις τῶν θέσεων αὐτῶν πρὸ ἑξαμηνίας καὶ ὅτι δὲν εἶχον ἀναφερθῆ εἰς τὸ πρῶτον Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον εἶχε σταλῆ, διότι ἠθέλησαν νὰ ἀφήσουν μόνον ὡρισμένας θέσεις αἱ ὁποῖαι ἦσαν τοῦ διευθυντικοῦ προσωπικοῦ. Ἦσαν ἐν γνώσει ὅτι αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον θὰ ἐστέλλετο διὰ τὴν ἀναδιάρθρωσιν αὐτῶν τῶν θέσεων, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκτὸς τῶν θέσεων αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι μᾶς ἔχουν σταλῆ σήμερον, ὑπάρχουν καὶ πλεῖσται ὅσαι ἄλλαι αἱ ὁποῖαι εἶναι ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. καὶ αἱ ὁποῖαι θὰ συζητηθῶσιν ἐν πνεύματι κα-

τανοήσεως καὶ ἀντικειμενικότητος μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν μερῶν εἰς τὴν Μικτὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ὅτι, ἐφ' ὅσον καὶ ὅταν ἔλθουν εἰς συμφωνίαν αἱ θέσεις αὗται δυνατὸν νὰ ἀνακαταταγοῦν διὰ διαφόρους λόγους ὡς π.χ. ἕνεκεν τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων ὡρισμένων θέσεων αἱ ὁποῖαι παρὰ τὸ ὅτι δημοσιεύονται εἰς τὸν Τύπον καὶ ζητοῦνται αἰτήσεις οὐδεὶς ἐνδιαφέρεται δι' αὐτάς. Ὑπάρχουν θέσεις αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀπαραίτητον νὰ πληρωθῶσι διὰ νὰ ἐξυπηρετηθῇ ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις καὶ ἐν τούτοις τοῦτο δὲν κατορθοῦται. Ἐξ ἄλλου ὑπάρχει φόβος ὅτι πλεῖστοι ὅσοι τῶν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι κατέχουσιν ὡρισμένας θέσεις τῶν ὁποίων ὁ μισθὸς εἶναι δυσαναλόγως μικρότερος ἀπὸ τὸν μισθὸν τὸν ὁποῖον ἠμποροῦν νὰ ἐξασφαλίσουν εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγοράν, δυνατὸν νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς θέσεις των καὶ νὰ εὑρεθῶμεν εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν νὰ μὴν ἔχωμεν τὰς ὑπηρεσίας ὡρισμένων ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους χρειαζόμεθα. Ἐπὶ πλέον ὑπάρχει καὶ τὸ ἄδικον ὅτι μέχρι σήμερον εἴχομεν δύο Προϋπολογισμούς, τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν καὶ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ παρουσιάζεται τὸ παράξενον, δύο θέσεις μὲ τὴν αὐτὴν εἰδικότητα, καὶ τὴν ἰδίαν ἀκριβῶς εὐθύνην καὶ ἀπαιτοῦσαι τὰ ἴδια προσόντα, ἡ μὲν μία θέσις ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν νὰ εἶναι ὑψηλοτέρα μισθοδοτικῶς ἀπὸ τὴν ἄλλην ἡ ὁποία εὑρίσκετο εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως. Ὡς ἐκ τούτου ἐθεωρήθη ὀρθὸν καὶ δίκαιον ὅτι τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα κατεῖχον τὰς δύο θέσεις ἀντιστοίχως, μὲ τὰς ἰδίας εὐθύνας, τὰ ἴδια καθήκοντα καὶ τὰ ἴδια προσόντα, ὤφειλον νὰ ἔχουν τὴν ἰδίαν μισθοδότησιν καὶ τὴν ἰδίαν κλίμακα.

Ἐκτὸς τούτου πρέπει νὰ ἀναφερθῶ καὶ εἰς τὴν ἄποψιν, τὴν ὁποίαν ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Τουμαζῆς, ὅτι δηλαδὴ ἡ Κυβερνητικὴ Ὑπηρεσία ἔχει λάβει μεγάλας αὐξήσεις καὶ ἔχει ἀναστατώσει τὴν ὅλην οἰκονομίαν τοῦ τόπου. Δὲν δικαιολογῶ τὴν γνώμην αὐτήν. Διότι οἱ Κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι εἶναι ἡ τάξις ἡ ὁποία ἐπὶ δωδεκαετίαν δὲν εἶχε καμμίαν αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας της ἐν ἀντιθέσει μὲ τὰς ἄλλας τάξεις αἱ ὁποῖαι συνεχῶς εἶχον αὐξήσεις τῶν μισθοδοσιῶν των, ἐκτὸς τῶν διαφόρων Νόμων τοὺς ὁποίους ἔχομεν ψηφίσει καὶ οἱ ὁποῖοι ἐξησφάλιζον εἰς αὐτὰς ἐμμέσους ἀπολαβὰς καὶ ἔμμεσα ὠφελήματα. Ἐνῷ, ἐν ἀντιθέσει, οἱ Κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι διὰ μίαν ὁλόκληρον δωδεκαετίαν ἦσαν οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι οὐδεμίαν αὔξησιν εἶχον λάβει. Ἦτο ὀρθὸν καὶ δίκαιον νὰ δοθοῦν αὐξήσεις εἰς τοὺς κυβερνητικούς. Τώρα ἐὰν λανθασμένως καὶ κακῶς ὡρισμέναι ἄλλαι συντεχνίαι ζητοῦν νὰ ἀκολουθήσωσιν αὐτὴν τὴν τακτικήν, δηλαδὴ νὰ ἐπιτύχουν τὴν αὔξησιν τοῦ 18.½%, τὴν ὁποίαν ἔχουν λάβει οἱ κυβερνητικοί, τότε βεβαίως συμφωνῶ μὲ τὸν κ. Τουμαζῆν ὅτι τοῦτο εἶναι ἀδικαιολόγητον καὶ ἄδικον. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν δυσμενῆ πραγματικῶς κατάστασιν, ἡ ὁποία προεκλήθη ἀπὸ τὴν ἀπεργίαν τῶν ὑπαλλήλων τῆς ΣΙΤΑ, οἱ ὁποῖοι ὡς ἀνέφερε σήμερον τὸ ἀνακοινωθὲν τοῦ ἐκπροσώπου των ζητοῦν 35% αὔξησιν, πιστεύω ὅτι εἶναι ἕν ἀπὸ τὰ αἴτια τῆς καταστροφῆς τῆς ὅλης οἰκονομίας μας. Διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ἀκατανόητον νὰ ζητῆται αὔξησις τοιούτου ὕψους, εἶναι καὶ ἀκατανόητος ἡ στάσις τῶν ἀπεργῶν, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν στάσιν των αὐτὴν καταστρέφουν τὴν οἰκονομίαν μας εἰς τὴν Κύπρον, ἡ ὁποία οἰκονομία μας ὀφείλει νὰ εἶναι ἀνθηρὰ καὶ ὀφείλει νὰ παραμείνῃ εἰς τὸ ὕψος εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται, διότι ἄλλως δὲν θὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸν ἀγῶνα τὸν ὁποῖον διεξάγομεν καὶ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ σημεῖον τὸ ὁποῖον θέλομεν.

Καὶ βεβαίως εἰς αὐτὸ συμφωνῶ μὲ τὸν κ. Τουμαζῆν. Ἀλλὰ εἶμαι τῆς γνώμης, κύριοι, ὅτι τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἔχει προταθῇ εἶναι ὀρθὸν νὰ ψηφισθῇ, διότι ἐὰν δὲν ψηφισθῇ ποία θὰ εἶναι ἡ θέσις μας ἔναντι τῆς Κυβερνήσεως, ὅταν τῆς ἀποστεροῦμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξασφαλίσῃ ὑπηρεσίας ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους χρειάζεται διὰ νὰ ἠμπορέσῃ νὰ συνεχίσῃ τὴν δημιουργικὴν ἐργασίαν τοῦ κράτους μας ;

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. "Ολοι οί συνάδελφοι οί όποῖοι παρευρίσκονται σήμερον εἰς τὴν Βουλὴν ὅσον διακαῶς ἐπιθυμοῦν τὴν μετάκλησιν ξένου ἐμπειρογνώμονος διὰ τὴν ἀξιολόγησιν εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν καὶ τὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ὑπηρεσίαν ἄλλο τόσον θέλουν νὰ ἀρθῇ ἡ ἀδικία ἡ ὁποία ἔχει προσγενεθῇ εἰς αὐτοὺς τοὺς 42 δημοσίους ὑπαλλήλους, διὰ νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν δυσμενῆ μεταχείρισιν τῆς ὁποίας ἐτύγχανον. Ἀλλὰ ὅπως πληροφορούμεθα ἐν πάσῃ περιπτώσει σήμερον, ἡ ἀπόφασις περὶ ἀξιολογήσεώς των ἐλήφθη εἰς τὴν Μικτὴν Ἐπιτροπὴν Προσωπικοῦ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἶναι ποὺ ἐξεπορεύθη τὸ Νομοσχέδιον. "Ομως ταυτοχρόνως πληροφορούμεθα ὅτι ἐκκρεμοῦν πολλὰ ἄλλα Νομοσχέδια δι' ἀνακατάταξιν εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν καὶ τὰ ὁποῖα συντόμως θὰ κατατεθοῦν ἐνώπιον τοῦ Σώματος. Δηλαδὴ θὰ εὑρεθῶμεν ἐνώπιον ἑνὸς φαύλου κύκλου τὸν ὁποῖον δὲν γνωρίζομεν ἐκ τῶν προτέρων καὶ δὲν ἠξεύρομεν ποία θὰ εἶναι ἡ ἐπίπτωσίς του ἐπὶ τῆς οἰκονομίας μας γενικῶς, ὅπως ὀρθῶς ἀνέφερε καὶ ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Τουμαζῆς.

Δι' αὐτὸ εἰσηγοῦμαι ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου, ὡς εἰσηγήθη καὶ ὁ συνάδελφος κ. Τουμαζῆς, καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μᾶς πληροφορήσῃ εἰς ποίας συγκεκριμένας εἰσηγήσεις κατέληξεν ἡ Μικτὴ Ἐπιτροπὴ μαζὶ μὲ τὴν ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀναδιαρθρώσεως μερικῶς τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω, παρ' ὅλον ποὺ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅλα τὰ Μέλη θὰ τὸ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των, ὅτι ἡ ἀνακατάταξις ἡ ὁποία ἀναφέρεται εἰς τὸ Νομοσχέδιον θὰ ἔχῃ ἀναδρομικὴν ἰσχύν, καὶ αὐτὸ φαίνεται ἀπὸ τὸ ἄρθρον 3 καὶ ἀπὸ τὸν ὁρισμὸν τῆς «ὁρισθείσης ἡμέρας», ἡ ὁποία σημαίνει τὴν 1ην Ἰανουαρίου τοῦ 1968. Ἐξεφράσθησαν ἀπόψεις ὑπὲρ τῆς ψηφίσεως καὶ κατὰ τῆς ψηφίσεως τοῦ ἐν λόγῳ Νομοσχεδίου, ἰδίως ἀπὸ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν, τὰ ὁποῖα εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσουν περισσότερον τὰς διαφόρους ἐπιπτώσεις του καὶ νὰ ἔχουν περισσοτέρας πληροφορίας ἀπὸ ὅ,τι τὰ ὑπόλοιπα μέλη τῆς Βουλῆς.

Ἑπομένως πρόθεσίς μου εἶναι νὰ ἀναβάλω, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, δηλαδὴ μόνον δι' ἑπτὰ ἡμέρας καί, ὅπως εἶπον, καμμία ἐπίπτωσις δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ, δεδομένου ὅτι, ἐὰν ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ νὰ υἱοθετήσῃ τὸ Νομοσχέδιον ἐπιψηφίζουσα τοῦτο, ὁπωσδήποτε ἡ ἰσχὺς τοῦ ψηφισθησομένου Νόμου θὰ εἶναι ἀναδρομική.

Προχωροῦμεν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ δευτέρου θέματος νομοθετικῆς φύσεως, τὸ ὁποῖον εἶναι «ὁ περὶ Κυρώσεως τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Ἑνώσεως, τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Συμβάσεως καὶ τῶν Συναφῶν Πρωτοκόλλων, Συμφωνιῶν καὶ Κανονισμῶν τῆς 10ης Ἰουλίου τοῦ 1964 Νόμος τοῦ 1968».

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν σχετικὴν ἔκθεσιν.

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΥΡΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ, ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΩΝ, ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ 10ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1964 ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Βάσος Λυσσαρίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Γεώργιος Τζιρκώτης
Γεώργιος Σάντης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἀναφερομένου νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ κύρωσις τοῦ Κατα-

στατικοῦ τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Ἑνώσεως καὶ τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Συμβάσεως μετὰ τῶν συναφῶν Πρωτοκόλλων, Συμφωνιῶν καὶ Κανονισμῶν, ἅτινα ὑπεγράφησαν ἐν Βιέννῃ τὴν 10ην Ἰουλίου 1964 ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Ταχυδρομείων ἐκ μέρους τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐξουσιοδοτηθέντος πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Τὰ ὡς ἄνω ἔγγραφα ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 7876 ἀποφάσεώς του τὴν 27ην Ἰουνίου 1968.

Κύριος σκοπὸς τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Ἑνώσεως εἶναι ἡ διασφάλισις τῆς ὀργανώσεως καὶ τελειοποιήσεως τῶν ταχυδρομικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἡ ἐν τῷ πεδίῳ τούτῳ ἀνάπτυξις τῆς διεθνοῦς συνεργασίας.

Εἰς τὸν προτεινόμενον νόμον δίδεται ἀναδρομικὴ ἰσχὺς ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1966 καθ' ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ἐτέθησαν ἐν ἰσχύϊ τὸ ἄνω ἀναφερόμενον Καταστατικόν, ἡ Σύμβασις καὶ τὰ συναφῆ Πρωτόκολλα, Συμφωνίαι καὶ Κανονισμοί.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 25ην Νοεμβρίου 1968, εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου πρὸς κύρωσιν τῆς ὡς ἄνω Συμβάσεως καὶ τῶν λοιπῶν συναφῶν ἐγγράφων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ τὴν 10ην Ἰουλίου 1964 ἐγένοντο ἐν Βιέννῃ τὸ Καταστατικὸν τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Ἑνώσεως καὶ ἡ Παγκόσμιος Ταχυδρομικὴ Σύμβασις μετὰ τῶν συναφῶν Πρωτοκόλλων, Συμφωνιῶν καὶ Κανονισμῶν (ἁπάντων τούτων ἐκτιθεμένων ἐν τῷ Πίνακι καὶ ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ ἀναφερομένων ὡς «ἡ Σύμβασις»).

Καὶ ἐπειδὴ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Ταχυδρομείων, δυνάμει ἐξουσιοδοτήσεως δοθείσης εἰς αὐτὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 3691 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τῆς 27ης Φεβρουαρίου 1964, ὑπέγραψε τὴν 10ην Ἰουλίου 1964 τὴν Σύμβασιν ἐκ μέρους τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν ἐγκρίσεως ταύτης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Καὶ ἐπειδὴ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 7876 ἀποφάσεως αὐτοῦ τῆς 27ης Ἰουνίου 1968 ἐνέκρινε τὴν Σύμβασιν.

Καὶ ἐπειδὴ δέον ὅπως ἡ Σύμβασις κυρωθῇ διὰ Νόμου.

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις τῆς Συμβάσεως. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔναρξις ἰσχύος. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν αὐτοῦ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς «ὁ περὶ Κυρώσεως τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Ἑνώσεως, τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Συμβάσεως καὶ τῶν Συναφῶν Πρωτοκόλλων, Συμφωνιῶν καὶ Κανονισμῶν τῆς 10ης Ἰουλίου 1964 Νόμος τοῦ 1968».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Ἡ συζήτησις τῆς ἑτοίμης, νομοθετικῆς φύσεως, ἐργασίας ἐτερματίσθη καὶ εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ — Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

1. Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Παροχῶν Ἀναπηρίας, Γήρατος καὶ Ἐπιζώντων Συμβάσεως (Ἀρ. 128) Νόμος τοῦ 1968.
2. Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 29) τοῦ 1968.
3. Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 30) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Παροχῶν Ἀναπηρίας, Γήρατος καὶ Ἐπιζώντων Συμβάσεως (Ἀρ. 128) Νόμος τοῦ 1968 προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν ὁμώνυμον Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 29) τοῦ 1968 ὡς καὶ ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 30) τοῦ 1968 προέρχονται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν θεμάτων πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, πρὸς συζήτησιν τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Ἡ ἐθνικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ ἀνάγκη τῆς ἱδρύσεως ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ καὶ αἱ προϋποθέσεις λειτουργίας του».

Καλεῖται ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ νὰ ἐκθέσῃ τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ τοῦ θέματος.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Τρέφω τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ἵδρυσις ἑνὸς ἐθνικοῦ πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ, ὑπὸ τὰς καταλλήλους προϋποθέσεις λειτουργίας του, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, θὰ συμβάλῃ ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν ἐπιστημονικήν, τὴν ἐθνικὴν ἀλλὰ καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τοῦ τόπου.

Ἡ Κύπρος εἶναι ἡ μόνη μεσογειακὴ χώρα ἡ ὁποία στερεῖται πανεπιστημιακοῦ ἱδρύματος, καλύπτοντος ἔστω καὶ τοὺς βασικοὺς ἐκπαιδευτικοὺς κλάδους. Αἱ γειτονικαὶ χῶραι, πλὴν τῶν προπολεμικῶν πανεπιστημιακῶν ἱδρυμάτων των, ἵδρυσαν καὶ νέα τοιαῦτα διὰ νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς ηὐξημένας ἀνάγκας τῆς ἀνωτέρας μορφώσεως. Εἰδικώτερον ὁ Λίβανος, ἔνθα ὑπάρχουν δύο διεθνῆ πανεπιστήμια, ἵδρυσε καὶ τρίτον καθαρῶς ἐθνικόν.

(α) Ἐπιστημονικοὶ λόγοι

Ἀναλυτικώτερον ἡ ἐπιστημονικὴ ἀποστολὴ καὶ ὁ ρόλος ἑνὸς πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ καταφαίνονται ἐὰν ἐμφαντικῶς τονισθῇ ὅτι τὰ τέκνα τῶν ἐργατικῶν καὶ τῶν βιοπαλαιουσῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν, ἤτοι τὰ τέκνα τῶν 60% ἐν προκειμένῳ τοῦ λαοῦ μας, δὲν δύνανται νὰ παρακολουθήσουν πανεπιστημιακὰ μαθήματα — πλὴν ἑνὸς ποσοστοῦ 2% ἐπιτυγχανόντων τοῦτο ὑπὸ μορφὴν ὑποτροφιῶν προσφερομένων ὑπὸ ξένων Κυβερνήσεων καὶ τῆς μητρικῆς τοιαύτης διὰ μέσου τοῦ κράτους — ἔστω καὶ ἐὰν μεταξὺ τῶν πτωχῶν ἀποφοίτων τῶν γυμνασίων μας καὶ τῶν σχολῶν μέσης παιδείας γενικώτερον συγκαταλέγωνται ἄριστοι κατὰ τὰ ἄλλα ἀπόφοιτοι κατὰ τὴν ἐπίδοσιν καὶ τὸ ἦθος.

Ἐξ ἄλλου, εἶναι γνωστὸν ὅτι παρὰ τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου ἐν τῇ νήσῳ, μεγάλη μερίς, τῆς μεσαίας λεγομένης τάξεως, ἀδυνατεῖ νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὰ ἄριστα τέκνα της πρὸς ἀπόκτησιν πανεπιστημιακοῦ διπλώματος. Δύναται, ἴσως, ἐπὶ παραδείγματι, εἰς οἰκογενειάρχης μεσαίας τάξεως νὰ ἀποστείλῃ ἕν τὸ πολὺ τῶν ἀρίστων τέκνων του, ἀλλ' ὁπωσδήποτε δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἀποστείλῃ τὸ δεύτερον ἢ καὶ τὸ τρίτον ἄριστον τέκνον του διὰ πανεπιστημιακὴν κατάρτισιν. Ἐὰν δὲ μάλιστα συμβῇ νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἡ ἀνάγκη προικοδοτήσεως, τότε οὔτε τὸ ἕν τῶν ἀρίστων τέκνων τῆς μεσαίας οἰκογενείας δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ τύχῃ ἀνωτέρας μορφώσεως. Καταλήγομεν δηλονότι ἐν συμπεράσματι εἰς τὴν ἀποκαρδιωτικὴν διαπίστωσιν ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἀριστοκρατία κατακτᾷ εἰς τὴν συντριπτικὴν πλειοψηφίαν του καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν πεδίον, εἰς βάρος τῆς ἀριστοκρατίας τοῦ πνεύματος, ἐπὶ ζημίᾳ καὶ τῆς ἐπιστήμης, καὶ τῆς οἰκονομίας τῆς πατρίδος, ἀλλὰ — πρωτίστως — καὶ τοῦ ἔθνους.

Ὁποία — ἀντιθέτως — ἐπιστημονικὴ ἄνθησις θὰ ἀνατείλῃ ἀπὸ τὴν κατ' ἀξιολογικὸν τρόπον προώθησιν τῶν πνευματικῶς ἀρίστων πρὸς τὰ πρόσω, ἀφήνω οἱονδήποτε ἐξ ὑμῶν νὰ συμπεράνῃ. Εἶναι, ἑπομένως, πασιφανὴς νομίζω ἡ τελεολογικὴ ἀνάγκη τοῦ ἐπιστημονικοῦ λόγου δι' ἵδρυσιν πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ.

Ἐξ ἄλλου διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἀνταλλαγῆς — μεταπανεπιστημιακῶς — ἐπιστημόνων μετ' ἄλλων χωρῶν θὰ βοηθηθῇ ἀποφασιστικῶς ἡ ἐπιστημονικὴ ἀνέλιξις τοῦ τόπου κατὰ τρόπον ἀναντίρρητον καὶ ἀδιαμφισβήτητον.

(β) Οἰκονομολογικοὶ λόγοι

Σημαντικὴν πρόοδον ὡσαύτως θὰ σημειώσῃ καὶ ἡ οἰκονομία τοῦ τόπου. Δεδομένων, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, τῶν ἐπισήμων στατιστικῶν στοιχείων (ἅτινα ἐκυκλοφόρησαν πρὸ ὀλίγων μόλις ἡμερῶν) καθ' ἃ 4.000 περίπου Κύπριοι φοιτηταὶ φοιτοῦν ἐξ ἰδίων των εἰς τὸ ἐξωτερικόν, τεκμαίρεται ὅτι ἐξάγεται ἀνεπιστρεπτὶ εἰς τὴν ξένην ποσὸν £2.000.000 καθαροῦ καὶ σκληροῦ συναλλάγματος ἐτησίως, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀπολύτως προοπτικῆς μερικῆς ἔστω ἐπανεισαγωγῆς του, ὡς συμβαίνει εἰς ἄλλους τομεῖς τῆς οἰκονομίας μας καὶ εἰς τὸν τομέα τῶν διεθνῶν ἐμπορικῶν ἀνταλλαγῶν.

Πέραν τούτου ὅμως ἡ βοήθεια τὴν ὁποίαν θὰ ἔχῃ ἡ βιομηχανία τοῦ τόπου — ὁ τρίτος βασικὸς καὶ οὐσιαστικὰ ἐθνικὸς πλουτοπαραγωγικὸς τομεὺς τῆς νήσου, μετὰ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν — θὰ εἶναι τεραστία. Διότι διὰ τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ ρόλου τῶν ἀποφοίτων τῶν διαφόρων πανεπιστημιακῶν σχολῶν καὶ τῆς ἐπισημάνσεως τῶν ἐλλείψεων καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς βιομηχανίας — συνεργοῦντος καὶ τοῦ κλάδου ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ, τοῦ ὁποίου αἱ βάσεις ἤδη ἐτέθησαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, καὶ τοῦ ὁποίου κατὰ ἀντανάκλασιν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἤρχισε καὶ ἐνταῦθα νὰ κατανοῆται ὁ τεράστιος ρόλος — θὰ δυνηθῇ ἡ Κυπριακὴ Βιομηχανία νὰ διέλθῃ τὸ βιοτεχνικὸν ἐπίπεδον ταχέως καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ καθαρῶς βιομηχανικὸν τοιοῦτον. Αἱ βιο-

μηχανικαὶ πρόοδοι εἰς Χόγκ Κόγκ καὶ Λουξεμβοῦργον ἀποτελοῦν διὰ τὰς χώρας μὲ μικρὰν ἐνδοχώραν παράδειγμα μιμήσεως εἰς τὸν τομέα τῆς βιομηχανικῆς προόδου.

Ἡ ὠφέλεια ἐκ τῆς προβολῆς τῆς Κύπρου διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἀνταλλαγῆς ὑποτροφιῶν, δὲν θὰ προαγάγῃ μόνον ἐπιστημονικῶς καὶ τουριστικῶς τὴν νῆσον ἀλλὰ καὶ καθαρῶς οἰκονομολογικῶς, διότι τὰ βιομηχανικά προϊόντα της θὰ καταστοῦν πλέον ἐξαγώγιμα εἰς τὰς χώρας μὲ τὰς ὁποίας θὰ λειτουργῇ τὸ σύστημα τῆς τοιαύτης ἀνταλλαγῆς ἀποφοίτων, τούτων δυναμένων νὰ ἀναλάβουν τὴν διεύθυνσιν ὑποπρακτορείων τῆς Κυπριακῆς βιομηχανίας εἰς τὰς χώρας των.

(γ) Ἐθνικοὶ λόγοι

Ἡ ἐθνικὴ ἀνάγκη τῆς ἱδρύσεως ἐν Κύπρῳ πανεπιστημίου εἶναι ἐξόφθαλμος, καὶ μόνον ἀδαεῖς ἢ ἐκ φύσεως ἢ καὶ ἐκ συμφέροντος συστηματικοὶ ἀρνηταὶ δύνανται νὰ μὴ παραδεχθοῦν.

Διότι, δεδομένου ὅτι βασικὴ γλῶσσα τοῦ πανεπιστημίου θὰ δύναται νὰ καθιερωθῇ ἡ νεοελληνικὴ — ἡ ὁποία παρὰ τὰς ὑφισταμένας μερικὰς ἀδυναμίας της εἶναι λίαν εὔληπτος καὶ συντακτικῶς καὶ φθογγολογικῶς καὶ ἐτυμολογικῶς ἀλλ' ἰδίᾳ καὶ κατὰ τὸ τυπικὸν ἀπὸ τοὺς ξένους — τὸ τοιοῦτον ἱδρυθησόμενον ἐθνικὸν πανεπιστήμιον θὰ δύναται νὰ καταστῇ οὐσιαστικὸν ἐθνικὸν κέντρον τοῦ ἑλληνισμοῦ (παράλληλον μὲ ὅ,τι ὠνειρεύετο ὁ ἐκ τῶν ἀναμορφωτῶν τῆς ἑλληνικῆς παιδείας ἀείμνηστος Λουκῆς Ἀκρίτας) μὲ ἀκτινοβολίαν ὄχι μόνον παγκυπρίως ἀλλὰ καὶ εἰς ὁλόκληρον τὸν μεσανατολικὸν χῶρον, ἐξικνουμένην μέχρι τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας.

Ἐλέχθη κάποτε — οὐχὶ πολὺ πρὶν — εἰς τὴν ἐλευθέραν πατρίδα ἐκ τῶν πλέον ἐπισήμων χειλέων τέκνου της, τοῦ ἀειμνήστου Γεωργίου Παπανδρέου, ὅτι ἐσήμανεν ἡ ὥρα τῆς ἐπανεξορμήσεως τοῦ ἑλληνισμοῦ εἰς τὸν χῶρον τῆς Ἀσίας. Καὶ ἐπειδὴ ἡ μόνη γόνιμος καὶ καρποφόρος ἐξόρμησις εἰς ἄλλας χώρας εἶναι ἡ πολιτιστικὴ καὶ εἰς ἐλαχιστοτάτας περιπτώσεις ἡ ἐκπολιτιστική, οὐδεὶς δύναται νὰ διανοηθῇ καλυτέραν τοιαύτην ἐξόρμησιν ἀπὸ τὴν πανεπιστημιακὴν μόρφωσιν τὴν ὁποίαν θὰ δυνάμεθα νὰ προσφέρωμεν διὰ κρατικῶν ὑποτροφιῶν πρὸς τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἀφρικήν, εἰς ἑλληνικώτατον χῶρον ὡς ἡ Κύπρος, καὶ εἰς τὴν ἁπλῆν καὶ εὔληπτον νεοελληνικὴν γλῶσσαν. Πολὺ προηγουμένως, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἐλέχθη (εἰς τὴν ἐλευθέραν καὶ πάλιν πατρίδα) διὰ τοῦ ἁρμοδιωτέρου ἐκπροσώπου τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας της, ὅτι ἐὰν ἐπεσπεύδετο ἡ ἵδρυσις τοῦ πανεπιστημίου εἰς Σμύρνην κατὰ μερικὰ ἔτη, δὲν θὰ ἐθρηνούσαμεν σήμερον ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς, τὰ ὁποῖα τόσας καταστροφὰς κατ' ἐπέκτασιν ἐπέφεραν καὶ εἰς τὸν ἑλληνισμὸν τῆς Κύπρου, μὲ ὅλους τοὺς διαγραφομένους κινδύνους διὰ τὴν ὁμαλὴν σημερινὴν βιολογικήν του ἀνάπτυξιν εἰς τὸν γεωγραφικὸν τοῦτον χῶρον.

Ἀλλὰ διὰ τοὺς ἰδίους ἀκριβῶς ἀνθρώπους, τοὺς ἐθελοτυφλοῦντας καὶ τοὺς ἐκ συστήματος ἀντιδρῶντας, ὑποβάλλω τὸ ἐρώτημα, ἐὰν οἱ ἀπόφοιτοι ἐθνικοῦ πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ, διδασκόμενοι ἀπὸ Ἕλληνας καὶ ξένους καθηγητάς, ἐντὸς ἑλληνικοῦ περιβάλλοντος, καὶ διδασκόμενοι εἰς τὴν ἐθνικὴν βασικῶς γλῶσσαν των, θὰ ἔχουν — ὅταν ἀποφοιτήσουν — ἐλαστικωτέραν τὴν ἐθνικήν των συνείδησιν ἀπὸ τοὺς χιλίους περίπου ὑποτρόφους (642 ἀναφέρονται εἰς τὴν Ἔκθεσιν τοῦ Τμήματος Στατιστικῆς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν διὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1966–67 ἀλλὰ πιστεύω ὅτι ὁ ἀριθμὸς εἶναι μεγαλύτερος, διότι πλεῖσται ὑποτροφίαι παρέχονται ἀπ' εὐθείας εἰς ὀργανισμοὺς ἢ ἄτομα καὶ καθίσταται οὕτω προβληματικὸς διὰ τὸ Τμῆμα ὁ ἐπακριβὴς καθορισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ των), τοὺς σπουδάζοντας εἰς ἀμερικανικά, σοβιετικά, ἀγγλικά, ἀραβικὰ ἢ βουλγαρικὰ πανεπιστήμια ἢ τοὺς ἄλλους χιλίους περίπου φοιτητὰς οἵτινες σπουδάζουν ἐξ ἰδίων ἐξόδων εἰς δυτικοευρωπαϊκὰ πανεπιστήμια. Τὸν ροῦν αὐτὸν δὲν δυνάμεθα νὰ τὸν ἀνακόψωμεν, δὲν δύνανται νὰ τὸν ἀνακόψουν διὰ κραυγῶν καὶ ἐξάλλων κηρυγμάτων — καὶ ἐδῶ ἀκριβῶς εὑρίσκεται ἡ θεαματικὴ καὶ τραγικὴ ἀντίθεσίς των ὅταν ὁμιλοῦν περὶ σοβαρωτάτων ἐθνικῶν κινδύνων εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον, ὡς ἐκ τῆς κατ' ἀριθμητικὴν πρόοδον αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκχωρουμένων ἐτησίως καὶ δὴ ἀνεπισήμως ὑποτροφιῶν πρὸς τὴν μίαν κατεύθυνσιν τῆς Εὐρώπης. Διότι τὸ αἴτημα, ὁ πόθος καὶ τὸ πάθος τῆς

μορφώσεως δὲν κατασιγᾶται μὲ ἀφορισμοὺς καὶ χαρακτηρισμούς. Παραμένει βεβαίως ἄλλον θέμα, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ὁμιλῶν δὲν ἐνστερνίζεται ποσῶς τὸ μῖσος τὸ ἐκτοξευόμενον κατὰ τῶν χωρῶν αἵτινες μᾶς παρέχουν ἐτησίως τοιαύτας πανεπιστημιακὰς ὑποτροφίας. Ἀντιθέτως μάλιστα δράττομαι τῆς εὐκαιρίας νὰ ἐκφράσω καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μας διὰ τὴν τοιαύτην εὐγενῆ χειρονομίαν πρὸς τὰς πνευματικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς δυνάμεις τοῦ τόπου, διότι ἀποστεροῦν, διὰ τοῦ τρόπου τούτου, τῆς πανεπιστημιακῆς μορφώσεως διπλάσιον ἀριθμὸν σπουδαστῶν, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσφερομένων πρὸς τὴν Κύπρον ὑποτροφιῶν, τέκνων τῶν χωρῶν των, διὰ νὰ τὸν προσφέρουν πρὸς Κυπρίους. Ἀλλ' ὅσον ἀναγκαίαν θεωρῶ τὴν ἔκφρασιν τῆς τοιαύτης εὐγνωμοσύνης μας πρὸς τὰς χώρας αὐτάς, θεωρῶ ἐξ ἴσου καθῆκόν μου νὰ καταστήσω σαφῆ πρὸς τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν ἡγεσίαν καὶ τὸν ἀρνητικὸν παράγοντα ποὺ ἐνυπάρχει ἀπὸ τὴν τοιαύτην φοίτησιν, δοθέντος ὅτι κοινωνιολογικῶς καὶ ψυχολογικῶς διεπιστώθη ὅτι οἱ σπουδάζοντες (καὶ δὴ οἱ ἐπὶ ὑποτροφίᾳ) εἰς ξένην χώραν φοιτηταὶ διαμορφώνουν καὶ εὐλόγως καὶ δικαίως ψυχολογίαν προσκειμένην εὐνοϊκῶς πρὸς τὴν χώραν ἐκείνην εἰς τὴν ὁποίαν ἐφοίτησαν. Ἀποτελεῖ τοῦτο συνέχισιν σοφῆς καὶ σαφοῦς πατρογονικῆς παρακαταθήκης περὶ ἐκφράσεως ἀοιδίμου εὐγνωμοσύνης διὰ τὸ «εὖ ζῆν», τὸ ὁποῖον οἱ διδάσκαλοι μᾶς παρέσχον. Ἀλλ' ἡ ψυχολογία αὐτὴ ἀνταναλλᾶ ἐπὶ τῆς πολιτικῆς τὴν ὁποίαν οἱ ἐπιστήμονες αὐτοὶ θὰ ἀκολουθήσουν εἰς τὴν περαιτέρω σταδιοδρομίαν των. Ἐπομένως ἐνυπάρχει, μέχρις ἑνὸς βαθμοῦ, καὶ ἡ πολιτικὴ δέσμευσις τόσον τῶν ἰδίων, ὅσον — καὶ εἶναι τοῦτο σημαντικόν — τῶν οἰκογενειῶν των καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἐξαρτωμένων. Ὅταν μάλιστα τὸ ὄνειρον τῆς πανεπιστημιακῆς μορφώσεως διαγράφεται διὰ δεκαετηρίδας ὅλας ἀνέφικτον, ἡ προσπάθεια πολιτικῆς εὐθυγραμμίσεως πρὸς τὴν χώραν ἐξ ἧς προσδοκᾶται ἡ τοιαύτη ἀνεπίσημος ὑποτροφία — τονίζω τὴν λέξιν ἀνεπίσημος — εἶναι πολυχρόνιος καὶ πολύπλευρος, ἀρχομένη ἀπὸ τῶν πρώτων γυμνασιακῶν χρόνων τοῦ ὑποψηφίου σπουδαστοῦ. Παρὰ τοὺς κινδύνους ὅμως τούτους, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἡ εὐγενὴς ροπὴ καὶ ἔφεσις πρὸς τὴν μάθησιν εἶναι τόσον μεγάλη ὥστε συμπαρασύρει καὶ σκοπιμότητας καὶ διαγραφομένους κινδύνους, μὴ ὑπαρχούσης διαζευκτικῆς ἄλλης λύσεως.

(δ) Δαπάναι ἐγκαθιδρύσεως καὶ λειτουργίας καὶ ἐνδεικνυόμενοι κλάδοι σπουδῶν

Διὰ νὰ δημιουργηθῇ ἓν πανεπιστημιακὸν ἵδρυμα ἐντὸς μὲν τῶν δυνατοτήτων τοῦ τόπου, ἀλλ' ἀντάξιον τῆς ἐπωνυμίας καὶ δυνάμενον νὰ ἀνταποκριθῇ πρὸς τὰς συγχρόνους ἐπιστημονικὰς ἀπαιτήσεις, εἶναι ἀνάγκη νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ οἰκονομικὴ βάσις ἐπὶ τῆς ὁποίας τοῦτο δύναται νὰ ἐργασθῇ. Ἡ ἀρχικὴ δαπάνη θὰ ἀπαιτήσῃ ἓν σημαντικὸν ποσὸν διὰ κτιριακὰς καὶ ἐξοπλιστικὰς ἐπενδύσεις, ἀλλ' ἡ μετέπειτα λειτουργία δὲν θὰ συνεπάγεται οὐδεμίαν σοβαρὰν ἐπιβάρυνσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐὰν ληφθῶσιν ὡρισμέναι πρόνοιαι τεχνικοφορολογικῆς φύσεως, διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ὁμαλὴ λειτουργία τοῦ ἱδρύματος. Περιπλέον εἶναι δυνατὸν τὸ ἵδρυμα νὰ προικοδοτηθῇ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διὰ δωρεῶν καὶ διὰ κυβερνητικῆς γῆς, ἐπαρκοῦς ἐκτάσεως, ἵνα ἐπιτρέψῃ τὴν ἄνετον διεύρυνσιν τοῦ ἀρχικοῦ πανεπιστημιακοῦ πυρῆνος, ὅστις δύναται νὰ ἀποτελεσθῇ ἐκ δέκα ἐπὶ τοῦ παρόντος τμημάτων ἢ σχολῶν, ἤτοι πολιτικῆς μηχανικῆς, ἠλεκτρολογικῆς, μηχανολογικῆς, χημικῆς, φυσικῆς, μαθηματικῆς, οἰκονομολογικῆς, φιλοσοφικῆς (μὲ φιλολογικὴν κατεύθυνσιν), νομικῆς καὶ διευθύνσεως ἐπιχειρήσεων.

Ἀξίζει νὰ τονισθῇ ὅτι ὡρισμένα τμήματα ἢ σχολαί, ὡς ἡ φιλοσοφικὴ καὶ ἡ νομικὴ ἀλλὰ καὶ ἡ οἰκονομολογικὴ καὶ φυσικὴ καὶ ἡ μαθηματική, δύνανται νὰ διαδραματίσουν ἀποφασιστικώτατον ρόλον καὶ εἰς τὴν πλήρωσιν ὅλων τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ Τραπεζῶν μὲ ἀποφοίτους τῶν σχολῶν των. Ἀλλὰ καὶ τμήματα ἢ σχολαί, ὡς τῆς μαθηματικῆς δύνανται νὰ ἀποδώσουν καὶ στατιστικολόγους, εἰδικοὺς διὰ ἠλεκτρονικοὺς ἐγκεφάλους — τῶν ὁποίων ἤρχισεν ἤδη ἡ διάδοσις — εἰδικοὺς δι' ἄλλας κατευθύνσεις σχετιζομένας μὲ τὴν τεχνολογίαν καὶ τὰ ἐφηρμοσμένα μαθηματικά, ἐνῶ ἡ χημεία διὰ τῆς βιομηχανικῆς χημείας θὰ συμβάλῃ ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν ἐξελικτικὴν πορείαν τῆς Κυπριακῆς βιομηχανίας (οἰνοβιομηχανίαι, ἐργοστάσια συνθετικῶν καὶ πλαστικῶν ὑλῶν, ἐπενδύσεις καὶ λοιπά).

Παραστατικῶς ἡ δαπάνη ἐγκαθιδρύσεως ἐμφανίζεται ἀναλυτικῶς εἰς τὸν Πίνακα Α (ἐκ στοιχείων ἀναληφθέντων ὑπὸ τῶν σοβαρωτέρων Ἀμερικανικῶν καὶ Ἀγγλικῶν ἐκδόσεων εἰς τὸν τομέα τοῦτον, προσαρμοσθέντων ὑπὸ Κυπρίων ἐμπειρογνωμόνων πρὸς τὰς Κυπριακὰς συνθήκας).

ΠΙΝΑΞ Α—ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΣΙΣ

(Κτιριακὸς καὶ τεχνολογικὸς ἐξοπλισμὸς — Ἐργαστήρια)

Σχολαί	Φοιτηταί (Α΄ ἔτος)	Δαπάνη Ἐγκαθιδρύσεως κατὰ κεφαλήν	Ὁλικὴ Δαπάνη
		£	£
Πολιτικὴ Μηχανική	40	1.200	48.000
Ἠλεκτρολογικὴ Μηχανική	40	2.000	80.000
Μηχανολογικὴ Μηχανική	40	2.000	80.000
Χημική	40	1.300	52.000
Φυσική	40	500	20.000
Μαθηματική	100	30	3.000
Οἰκονομολογική	50	30	1.500
Διεύθυνσις ἐπιχειρήσεων	50	30	1.500
Φιλοσοφική	50	30	1.500
Νομική	50	30	1.500
Σύνολον	500	£7,150	£289.000

ΠΙΝΑΞ Β — ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΣΙΣ

(Γραφεῖα Διευθύνσεως, βοηθητικοὶ χῶροι κ.λ.π.)

Λοιπαὶ ἐγκαταστάσεις

	£
500 φοιτηταὶ Χ£10	5.000
Γραφεῖα Διευθύνσεως	5.000
Βοηθητικοὶ χῶροι (Γυμναστήριον, Κυλικεῖον κ.λ.π.)	15.000
Κτιριακαὶ ἐγκαταστάσεις ὡς ἀνωτέρω	289.000
Ὁλικὴ δαπάνη ἐγκαθιδρύσεως	£314.000*

* Ἀπὸ ἐκδόσεις ἐπὶ ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως εἰς Η.Π.Α. καὶ Μ. Βρεττανίαν μὲ ἐλαχίστην μόνον διαφορὰν ἀπὸ τοὺς συντελεστὰς ὕψους εἰς Ἀγγλίαν.

(ε) Δαπάνη λειτουργίας καὶ συντηρήσεως

Ἡ δαπάνη λειτουργίας καὶ συντηρήσεως τοῦ πανεπιστημίου σύγκειται βασικῶς ἐκ τοῦ μισθοῦ τοῦ καθηγητικοῦ προσωπικοῦ του καὶ τῶν κονδυλίων δι' ἐρεύνας.

Ἀναλυτικῶς ἡ δαπάνη (κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος) δύναται νὰ παρασχεθῇ διὰ τοῦ παρατιθεμένου κατωτέρω Γ Πίνακος :

ΠΙΝΑΞ Γ

Δαπάνη Λειτουργίας καὶ Συντηρήσεως.

(Κατ' ἔτος)

	£
(α) Μισθοὶ προσωπικοῦ (2 καθηγηταὶ κατὰ τμῆμα καὶ λοιπὸν προσωπικόν, ὡς γραμματειακὸν καὶ βοηθοὶ ἐργαστηρίων)	50.000
(β) Συντήρησις ἐγκαταστάσεων (Καθαριότης, ἠλεκτρισμός, κ.λ.π.), ...	10.000
(γ) Ἔρευναι (£3.500 κατὰ σχολὴν)	35.000
(δ) Ἐπεκτάσεις	20.000
(ε) Ὑποτροφίαι (5 κατὰ σχολήν, ἤτοι 50 φοιτηταὶ)	5.000
Σύνολον ..	£120.000

(στ) Πρόσοδοι

Αἱ πρόσοδοι, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, θὰ καλύπτωνται βασικῶς ὑπὸ τῶν διδάκτρων, ἐκ κρατικῆς ἐπιχορηγήσεως καὶ ἐκ δωρεῶν ἢ εἰσφορῶν. Εἰδικώτερον διὰ τὸ πρῶτον ἔτος ἡ κρατικὴ ἐπιχορήγησις—μὴ προσυπολογιζομένων ἀδήλων πόρων, ὡς δωρεῶν, εἰσφορῶν, κ.λ.π., ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸν παρατιθέμενον ὑπ' ἀρ. Δ Πίνακα—δὲν θὰ ὑπερβῇ τὰς £70.000, ἐνῶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ τετάρτου ἔτους ἡ δαπάνη δὲν θὰ ὑπερβαίνῃ τὰς 70 ἢ τὰς 100 τὸ πολὺ χιλιάδας λιρῶν ἐτησίως, δεδομένου ὅτι τὸ σύνολον τοῦ σπουδαστικοῦ κόσμου θὰ προσεγγίζῃ τὰς 2.000, πρᾶγμα ποὺ θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ τὴν σταθερὰν καὶ ἐπίπεδον προσαύξησιν τῶν προσόδων ἀπὸ £50.000 εἰς £200.000 ἐτησίως, ἐνῶ ὁ ρυθμὸς τῆς δαπάνης ἐγκαθιδρύσεως κατὰ κεφαλὴν θὰ μειοῦται σταθερῶς, δεδομένου ὅτι θὰ ἐνυπάρχῃ ἤδη ὁ τεχνολογικὸς ἐξοπλισμός. Ἐὰν μάλιστα κατορθωθῇ νὰ ἐξευρεθῇ δωρεὰν κρατικὴ ἢ δι' ἀνέγερσιν τοῦ ἱδρύματος—πρᾶγμα καθ' ἡμᾶς εὐκολώτατον—τότε δέον ὅπως τὰ κατὰ κεφαλὴν ἔξοδα ἐγκαθιδρύσεως ὑποβιβασθοῦν εἰς ἐξαιρετικὰ σημαντικὸν βαθμόν. Σημειωτέον ὅτι τὴν κρατικὴν συνεισφορὰν ἐξ £100.000 εἰς τὸ τέλος τοῦ τετάρτου ἔτους ὑπολογίζω ὡς ἐξυπηρετοῦσαν καὶ προσαύξησιν τοῦ καθηγητικοῦ προσωπικοῦ ὄχι ἁπλῶς κατὰ 200 ἢ 250% ἀλλὰ κατὰ 300%. Ἤτοι ὑπολογίζω 6 καθηγητὰς κατὰ σχολὴν ἢ τμῆμα, μολονότι εἰς πλείστας περιπτώσεις ἡ διδασκαλία ὡρισμένων μαθημάτων εἰς πολλὰς σχολὰς γίνεται ἀπὸ κοινοῦ εἰς δύο ἢ περισσοτέρας ἀκαδημαϊκὰς τάξεις. Ἀλλὰ καὶ πέραν τούτου ὅμως, ἐὰν ὑπολογίσωμεν 100 ὥρας διδασκαλίας ἑβδομαδιαίως διὰ τὰ τέσσαρα ἔτη μιᾶς σχολῆς καὶ 20 ὥρας διδασκαλίας ἑβδομαδιαίως δι' ἕκαστον καθηγητήν, ἐμφαίνεται ὅτι καὶ ἄνευ τῆς κοινῆς διδασκαλίας ὡρισμένων ἐτῶν, ὑπάρχει πλεόνασμα 20 καὶ πλέον ὡρῶν ἑβδομαδιαίαως, ἤτοι περίπου ἑνὸς καθηγητοῦ.

Ἐξ ἄλλου ἀπὸ τὸ ἐν σταθερᾷ ἐξελίξει Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν δύνανται νὰ ὑπάρξουν καθηγηταὶ ἐπὶ μερικῇ ἀποσπάσει διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ πανεπιστημίου.

ΠΙΝΑΞ Δ

Πρόσοδοι

500 φοιτηταὶ X £100	£50.000
Κρατικὴ ἐπιχορήγησις	£70.000
Σύνολον ..	£120.000

Εἰς τὸν Πίνακα Δ δὲν προσυπολογίζονται ἄδηλοι πόροι ὡς δωρεαί, εἰσφοραί, ὑποτροφίαι παρ' ἰδιωτῶν ἢ ὀργανισμῶν (καλυπτόντων μέρος τῶν παρεχομένων ὑποτροφιῶν).

(ζ) Βασικὴ γλῶσσα διδασκαλίας—βοηθητικαὶ γλῶσσαι

Διὰ λόγους τοὺς ὁποίους ἤδη ἀνεπτύξαμεν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, θεωροῦμεν πολλαπλῶς σκόπιμον καὶ ὠφέλιμον διὰ τὸν τόπον ὅπως βασικὴ γλῶσσα διδασκαλίας τοῦ πανεπιστημίου καθορισθῇ ἡ ἁπλὴ νεοελληνικὴ γλῶσσα. Εἰς προγενέστερον κεφάλαιον ἀνέλυσα τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους θεωρῶ τὴν γλῶσσαν αὐτὴν πρόσφορον καὶ εὔκολον διὰ τοὺς ξένους ἰδίᾳ φοιτητάς, ὡς καὶ διὰ τοὺς φοιτητὰς τῶν ἐν τῇ νήσῳ μειονοτήτων. Ἡ συστηματικὴ καὶ ἐντατικὴ ἐκμάθησις τῆς νεοελληνικῆς δὲν θὰ ἀπαιτήσῃ διὰ τοὺς ξένους σπουδαστὰς περίοδον μεγαλυτέραν τῶν 9 ἕως 12 μηνῶν, ὡς συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς φοιτητὰς ἄλλων πανεπιστημίων, δεδομένου ὅτι θὰ εὑρεθοῦν καὶ ἐν προκειμένῳ ἐντὸς ἀτμοσφαίρας ζώσης νεοελληνικῆς γλώσσης.

Εἰσηγοῦμαι ὡσαύτως ὅπως ὡς δευτερεύουσα ἀλλ' ὑποχρεωτικὴ γλῶσσα θεωρῆται μία τῶν τριῶν ἀκολούθων γλωσσῶν : τουρκική, ἀγγλικὴ ἢ γαλλική, ἑκάστου φοιτητοῦ ὑποχρεουμένου νὰ ἐπιλέξῃ μίαν ἐκ τῶν ὡς ἄνω ξένων γλωσσῶν, καὶ νὰ δίδῃ ἐτησίως ἐξετάσεις εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς ἐπιλογῆς του εἴτε ἐπὶ τυχὸν

διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτὴν (εἰς χρόνον μὴ ὑπερβαίνοντα ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ ¼ τοῦ χρόνου καθ' ὃν διδάσκεται ἡ νεοελληνικὴ) εἴτε εἰς γενικὰς ἐξετάσεις ἐπὶ τῆς γλώσσης αὐτῆς ἐὰν αὕτη δὲν διδάσκεται.

(η) Γενικὸν πόρισμα—εἰσήγησις

Ἐν κατακλεῖδι ὀφείλω νὰ δηλώσω, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι τόσον τὰ γενικώτερα συμφέροντα ὅλων τῶν κοινοτήτων τῆς νήσου καὶ δὴ τῆς ἑλληνικῆς, ὅσον καὶ τοῦ νεοελληνικοῦ κόσμου ὁλοκλήρου, συνιστοῦν τὴν ἵδρυσιν ἑνὸς ἐθνικοῦ πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ.

Εἰδικώτερον ἡ Κύπρος θὰ εὐεργετηθῇ ἐπιστημονικῶς, οἰκονομικῶς καὶ ἐθνικῶς περισσότερον τῶν ἄλλων τμημάτων τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου. Ἐὰν μάλιστα ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰς Ἀθήνας, Πάτρας, Ἰωάννινα καὶ ἀλλαχοῦ προωθεῖται ἡ ἵδρυσις σχολῶν ἀνθρωπιστικῆς ἰδίᾳ βάσεως, θὰ εἶναι μία θαυμασία εὐκαιρία διὰ τοὺς Ἕλληνας σπουδαστὰς τῆς ἐλευθέρας πατρίδος ὡς καὶ διὰ τοὺς ὅπου γῆς Ἕλληνας (τοὺς Ἕλληνας τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς καὶ τοῦ Μεσανατολικοῦ περιγύρου), ἐκ παραλλήλου πρὸς τοὺς λαοὺς τοῦ ἐγγυτέρου γεωγραφικοῦ μας χώρου, νὰ τύχουν καὶ τεχνολογικῆς πανεπιστημιακῆς καταρτίσεως. Εἶναι τὸ εἶδος τοῦτο ἐκεῖνο ποὺ ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην ὁ τόπος, καὶ τοῦ ὁποίου τὴν παρουσίαν ὁ ἐλεύθερος Ἑλληνισμὸς στερεῖται βασικῶς εἰσέτι.

Οἱαδήποτε προεργασία σχετιζομένη μὲ τὴν ἵδρυσιν ἑνὸς ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ὀφείλει νὰ ἀνατεθῇ εἰς εἰδικὴν Ἐπιτροπήν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ συμμετέχουν ἁρμόδιοι ἐπιστήμονες καὶ δὴ ἐκ τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν, ἐκ τῶν Ἀνωτάτων Λειτουργῶν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἐξ ἄλλων Ὑπουργείων καὶ ἐκ τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας τῆς Βουλῆς.

Εἰσηγοῦμαι ὅπως, κατ' ἀρχήν, ἀνατεθῇ εἰς εἰδικὸν ἐπιστήμονα ἡ κατάρτισις μελέτης καὶ προσχεδίου ὀργανώσεως ἑνὸς πανεπιστημιακοῦ πυρῆνος ἥτις, μεθ' ὑποβολήν, νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βασικὸν κείμενον διὰ συζήτησιν καὶ προαγωγὴν τοῦ θέματος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἐνδείκνυται ὡσαύτως, τέλος, ὅπως εἰς τὸν εἰσηγητὴν τοῦ προσχεδίου ὀργανώσεως καὶ συντάκτην τῆς μελέτης παρασχεθοῦν ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος ἀφ' ἑνὸς καὶ αἱ δυνατότητες ἐπαφῆς μετὰ ἱδρυμάτων τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ τὴν ὅσον ἔνεστιν καλυτέραν τεκμηρίωσιν τῶν δεδομένων του.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἤδη ἡ εἰσήγησις ἐκ μέρους τοῦ ἐγγράψαντος τὸ θέμα ἔγινε καὶ ἔχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι, ὡς συνηθίζεται, θὰ πρέπει νὰ παραμείνῃ τὸ θέμα διὰ τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, ὅτε οἱ Βουλευταὶ θὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των τὴν γενομένην εἰσήγησιν διὰ νὰ ἐκφράσουν καὶ αὐτοὶ τὰς ἰδικάς των ἀπόψεις.

Τὸ θέμα τοῦτο ἑπομένως ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 4ην ἀπογευματινὴν μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ :

(1) Ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας (Ἀνακατάταξις Ὡρισμένων Θέσεων) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(4) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Συνδέσμων (Ἰδιωτικὸν Ὕδωρ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(5) Ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1968.

(6) Ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968.

(7) Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Παροχῶν Ἀναπηρίας, Γήρατος καὶ Ἐπιζώντων Συμβάσεως (Ἀρ. 128) Νόμος τοῦ 1968.

(8) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 29) τοῦ 1968.

(9) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 30) τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ἐγγραφὲν θέμα τοῦ ὁποίου ἡ συζήτησις θὰ λάβῃ χώραν κατὰ τὴν προσεχῆ, ὡς ἐδήλωσα, συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 6.15 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν):

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Τὸ πρόβλημα τῆς δικαιοτέρας ἀνακατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος—Πιθαναὶ ἀπαιτήσεις ὅλων τῶν ἐργαζομένων καὶ τὸ ζήτημα τῆς βελτιώσεως τῶν συνθηκῶν ζωῆς τοῦ λαοῦ—Μετατροπὴ βραχυπροθέσμων ἀγροτικῶν χρεῶν εἰς μακροπρόθεσμα μὲ χαμηλότερον τόκον—Ἐκτίμησις τῶν προκληθεισῶν ζημιῶν εἰς τὰ σιτηρὰ ἐκ τῆς ἀνομβρίας—Κύπριοι φοιτηταὶ εἰς Ἀγγλίαν καὶ μέτρα διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν οἰκονομικῶν καὶ ἄλλων δυσκολιῶν των—Ἀναθεώρησις συντάξεων κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐκπαιδευτικῶν—Ἀποτέλεσμα ἐπαφῶν μετὰ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ, μελλοντικὴ προοπτικὴ καὶ ὑποβληθὲν ὑφ' ἡμῶν πρόγραμμα—Εὐθυγράμμισις καὶ διαπλάτυνσις τῆς ὁδοῦ Λεμεσοῦ—Ἀρχαίας Ἀμαθοῦντος—Ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ ἀρχαῖον θέατρον Κουρίου, κ.λ.π.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας (Ἀνακατάταξις Ὡρισμένων Θέσεων) Νόμου τοῦ 1968 καὶ αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Μ. Σαββίδης—Γ. Ποταμίτης—Π. Τουμαζῆς—Αἰμ. Φράγκος—Π. Στυλιανοῦ—Α. Ἀναστασιάδης).

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Κυρώσεως τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Ἑνώσεως, τῆς Παγκοσμίου Ταχυδρομικῆς Συμβάσεως καὶ τῶν Συναφῶν Πρωτοκόλλων, Συμφωνιῶν καὶ Κανονισμῶν τῆς 10ης Ἰουλίου 1964 Νόμου τοῦ 1968, καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

(5) Ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Π. Στυλιανοῦ ἐπὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐγγραφέντος θέματος «Ἡ ἐθνικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ ἀνάγκη τῆς ἱδρύσεως ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ καὶ αἱ προϋποθέσεις λειτουργίας του».

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 5ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1968

("Ωρα ἐνάρξεως 5.45 μ.μ.)

(Ἀρ. II)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Ἰουλίου 1968.

«Ἡ μὴ ἐκτέλεσις ἄχρι σήμερον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῶν ἀπαραιτήτων ἔργων βελτιώσεως τοῦ λιμένος Κάτω Πάφου, τὰ ὁποῖα οὐσιαστικῶς συνίστανται εἰς τὴν κατασκευὴν ἑνὸς λιμενοβραχίονος διὰ τοῦ ὁποίου ἔργου θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ προσέγγισις μικρῶν σκαφῶν εἰς Πάφον πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ ἐξαγωγικοῦ της ἐμπορίου, ἔχει, ὡς προεβλέφθη καὶ πολλάκις ἐτονίσθη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἐπιφέρει σοβαρωτάτην ὀπισθοδρόμησιν εἰς τὴν κίνησιν τοῦ λιμένος Πάφου, τὰ ἀποτελέσματα τῆς ὁποίας ἤρχισαν νὰ ἐμφανίζωνται κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας, ὅτε σοβαρὰ φορτία χαρουπιῶν τῆς Πάφου, ἅτινα ἄχρι σήμερον ἐξήγοντο ἐκ τοῦ λιμένος Πάφου, μετεφέρθησαν καὶ ἐξήχθησαν δι' ἄλλων λιμένων λόγῳ ἀπροθυμίας τῶν πλοίων νὰ προσέλθωσιν εἰς Πάφον.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ὀπισθοδρομήσεως αὐτῆς εἶναι δυσμενῆ διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς Πάφου, καθ' ὅτι προξενοῦν σοβαρωτάτην ζημίαν εἰς τοὺς παραγωγοὺς οἵτινες ἀδίκως ὑφίστανται οἰκονομικὴν ἀφαίμαξιν συνεπείᾳ τῶν ηὐξημέ-

νων ἐξόδων μεταφορᾶς τοῦ προϊόντος των εἰς ἄλλην Ἐπαρχίαν καὶ πλήττουν τὴν ἀτυχῆ τάξιν τῶν λιμενεργατῶν Πάφου, οἵτινες ὁδηγοῦνται εἰς ἀνεργίαν καὶ ἐξολόθρευσιν.

Ἐρωτᾶται :

(α) Ποῖα μέτρα προτίθεται τὸ ὑμέτερον Ὑπουργεῖον νὰ λάβῃ πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος τούτου, τὸ ὁποῖον προσλαμβάνει τεραστίας διαστάσεις εἰς βάρος τόσον τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου ὅσον καὶ τῶν παραγωγῶν Πάφου καὶ τείνει νὰ ἐξαφανίσῃ παντελῶς τὴν τάξιν τῶν λιμενεργατῶν ;

(β) Δὲν ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὴν διακηρυχθεῖσαν δημοσιονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ἡ εἰς βάρος τῶν παραγωγῶν τῆς Πάφου μεταφορὰ τῶν προϊόντων των εἰς ἄλλην Ἐπαρχίαν δι' ἐξαγωγὴν καὶ ἡ μείωσις τοῦ εἰσοδήματός των ;

(γ) Πῶς δύναται ἐκ τῶν πραγμάτων νὰ δικαιολογηθῇ ἡ περαιτέρω καθυστέρησις τῆς κατασκευῆς τοῦ λιμενοβραχίονος Πάφου, ἐφ' ὅσον καταδεικνύεται πλέον πόσον καταστρεπτικὴ ἡ τοιαύτη καθυστέρησις ἔχει ἀποβῆ διὰ τὴν κίνησιν τοῦ λιμένος Πάφου» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην Ἰουλίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Δι' ἀπαντήσεώς μου εἰς ἐρώτησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, ἀναγνωσθείσης εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 12ην Ἰουλίου 1968, ἐνημέρωσα τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν προγραμματισθέντων ἔργων βελτιώσεως τοῦ λιμένος Πάφου.

Ἡ μέχρι σήμερον πρόοδος ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τούτων ἔχει ὡς ἀκολούθως :

(α) Ἐπερατώθη κατὰ τὸν παρελθόντα Αὔγουστον ἡ ἐπέκτασις τοῦ νοτίου κυματοθραύστου κατὰ 40 μέτρα.

(β) Συνεχίζεται ἡ ἐκβάθυνσις τῆς λεκάνης τοῦ λιμένος μέχρι τῆς στάθμης — 10 ποδῶν.

(γ) Ἔχουν παραγγελθῇ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν οἱ φανοὶ διὰ τὸν ἠλεκτροφωτισμὸν τῆς προκυμαίας.

(δ) Ἡ κατασκευὴ κρηπιδοτοίχου δὲν ἤρχισεν εἰσέτι λόγῳ τεχνικῶν δυσχερειῶν ἀπαιτουσῶν περαιτέρω μελέτην τοῦ βυθοῦ τῆς λεκάνης τοῦ λιμένος, ἥτις καὶ διεξάγεται.

Ἡ περαιτέρω βελτίωσις τοῦ λιμένος, ὡς διαγράφεται εἰς τὸ Κεφ. 11, παρ. 4.2 τοῦ Δευτέρου Ἑτοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως, μελετᾶται ἐπισταμένως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968.

«Ἡ ὁδὸς ἡ ὁποία συνδέει τὴν κωμόπολιν Λευκάρων μὲ τὴν κυρίαν ὁδὸν Λευκωσίας — Λεμεσοῦ ἔχει καταστῆ πολὺ ἐπικίνδυνος διὰ τὴν τροχαίαν, λόγῳ τῶν πολλῶν καὶ ἐπικινδύνων στροφῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ ἄσφαλτος εἰς πολλὰ σημεῖα κατεστράφη. Ἐπειδὴ ἡ ἀνέγερσις τοῦ τουριστικοῦ περιπτέρου θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἤδη ὑπαρχούσης τουριστικῆς κινήσεως τῶν Λευκάρων, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ἔχῃ μελετηθῇ ἡ πιθανότης ἐπισκευῆς τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ καὶ πότε ὑπολογίζεται ἡ ἔναρξις τῆς ὅλης ἐργασίας».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη.

«Τὸ ἀσφαλτικὸν ὁδόστρωμα τῆς ὁδοῦ τῆς συνδεούσης τὴν κωμόπολιν Λευκάρων μετὰ τῆς κυρίας ὁδοῦ Λευκωσίας — Λεμεσοῦ ἤδη ἐπισκευάζεται.

2. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν βελτίωσιν τῶν στροφῶν τῆς ὁδοῦ, ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ἔχει ληφθῆ οἱαδήποτε ἀπόφασις».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην 'Οκτωβρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι οἱ συντελεσταὶ καὶ τὸ φορολογητέον εἰσόδημα τῶν κατωτέρων κλιμάκων χρήζουν, ὡς διεπιστώθη πολλαχόθεν καὶ δὴ ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ ἐντίμου 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἀναθεωρήσεως, καὶ ἐν ὄψει τῶν ἐκφρασθέντων δικαιολογημένων παραπόνων παρὰ μισθοσυντηρήτων στρωμάτων, ἀναγκαζομένων νὰ καταβάλλουν ὑψηλὸν (ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' αὐτῶν κερδαινόμενον εἰσόδημα) φόρον εἰσοδήματος, ὡς καὶ ἄλλων γενομένων εἰσηγήσεων περὶ αὐξήσεως τοῦ ὕψους τῆς δαπάνης διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἐκπαίδευσιν τέκνων, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν καὶ πότε σκοπεύῃ νὰ καταθέσῃ σχετικὸν τροποποιητικὸν νομοσχέδιον, δοθέντος ὅτι ἡ ὑπάρχουσα ἐν προκειμένῳ νομοθεσία ἐψηφίσθη ἀπὸ μακροῦ».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην 'Οκτωβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ ζήτημα τῆς τροποποιήσεως τῆς περὶ Φόρου Εἰσοδήματος νομοθεσίας εὑρίσκεται ὑπὸ μελέτην, ἐλπίζεται δὲ ὅτι συντόμως τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον θὰ καταλήξῃ εἰς τελικὰς ἀποφάσεις ἐπὶ τοῦ θέματος».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην 'Οκτωβρίου 1968.

«Τὰ χωρία "Αγιος Δημήτριος καὶ Παλαιόμυλος πρὸ πολλοῦ ὑπέβαλαν αἰτήσεις πρὸς τοὺς ἁρμοδίους διὰ τὴν κατασκευὴν μιᾶς ἀγροτικῆς ὁδοῦ συνολικῆς δαπάνης £1.500, ἥτις θὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς τῶν φρούτων των καὶ ἐπὶ πλέον θὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς περιοχῆς. 'Επειδὴ δὲ τὰ ἐν λόγῳ χωρία τυγχάνουν πολὺ πτωχά, ἡ ὁλικὴ δαπάνη διὰ τὴν κατασκευήν της εἶναι δίκαιον νὰ καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

'Επειδὴ ἐκφράζονται παράπονα ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ χωρίων ὅτι ἐκαθυστέρησεν ἡ κατασκευὴ τῆς ἐν λόγῳ ἀγροτικῆς ὁδοῦ, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ κατασκευὴ τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ θὰ γίνῃ ἐντὸς τοῦ 1969».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Δεκεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργείου 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Διὰ τὴν διάνοιξιν καὶ ἐπισκευὴν ἀγροτικῶν δρόμων ἔχει υἱοθετηθῇ ἡ ἄποψις ὅπως ἡ δαπάνη βαρύνῃ ἐξ ἡμισείας τόσον τὴν Κυβέρνησιν ὅσον καὶ τοὺς εὐεργετουμένους.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς διανοίξεως ἀγροτικοῦ δρόμου ἐξυπηρετοῦντος τὰ χωρία "Αγ. Δημήτριος καὶ Παλαιόμυλος, τὰ ὡς ἄνω δύο χωρία δὲν εἶναι πρόθυμα ὅπως καταβάλωσι τὸ μερίδιόν των διὰ τὸν ρηθέντα σκοπόν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Νοεμβρίου 1968.

«Ὑπάρχει ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ ἐφαρμόζεται ἐπιτυχῶς σχέδιο ἀνάπτυξης μικτῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας.

Ἐπειδὴ παρατηρεῖται μεγάλο ἐνδιαφέρο ἀπὸ μέρους ὅλων τῶν γεωργῶν καὶ ἰδιαίτερα τῆς Μεσαορίας καὶ Κοκκινοχωριῶν μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο πότε αὐτὸ τὸ σχέδιο θὰ καλύψῃ τὰ χωριὰ τῆς Μεσαορίας καὶ τὰ Κοκκινοχώρια» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 7ην Νοεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Τὸ Σχέδιον Μικτῆς Γεωργίας — Κτηνοτροφίας ἐφαρμόζεται πρὸς τὸ παρόν, λίαν ἐπιτυχῶς, εἰς τὴν Καρπασίαν καὶ τὴν Ἐπαρχίαν Κυρηνείας. Διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπέκτασις τούτου καὶ εἰς ἄλλας περιοχάς, ὡς τῆς Μεσαορίας, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς περιοχῆς Κοκκινοχωρίων, ὑπεβλήθη πρότασις μετὰ λεπτομεροῦς μελέτης πρὸς τὸ Παγκόσμιον Πρόγραμμα Τροφίμων τοῦ Ὀργανισμοῦ Τροφίμων καὶ Γεωργίας, τὸ ὁποῖον χρηματοδοτεῖ τὸ ἐν λόγῳ Σχέδιον ὁμοῦ μετὰ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως. Ὡς ἐκ τούτου ἀναμένεται ἀπάντησις τοῦ ἐν λόγῳ Ὀργανισμοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Νοεμβρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ὑπάρχουν ἐν Κύπρῳ 50—100 περιπτώσεις σπαστικῶν παθήσεων παιδιῶν ἡλικίας 5—13 ἐτῶν, (ὀφειλομένων εἰς διαφόρους ἀσθενείας, ὡς ἡ ἐγκεφαλῖτις, ἡ πολιομυελῖτις κλπ.) καὶ νοουμένου ὅτι ἡ μεταφορὰ τῶν παιδιῶν αὐτῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς περαιτέρω θεραπείαν καὶ ἐκπαίδευσιν συνεπάγεται ποσὸν ἄνω τῶν χιλίων λιρῶν κατ' ἔτος δι' ἑκάστην περίπτωσιν (πρὸς παραμονὴν των εἰς εἰδικὰ ἱδρύματα), μὲ ἀποτέλεσεμα οὐδὲν τῶν ὡς ἄνω παιδιῶν νὰ τυγχάνῃ τοιαύτης θεραπευτικῆς ἀγωγῆς, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ προβῇ εἰς τὴν ἵδρυσιν τοιούτου ἱδρύματος ἐν Κύπρῳ».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Νοεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Νοεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«(α) Κατόπιν διευθετήσεων τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας ἐπισκέπτεται τὴν Κύπρον Εἰδικὸς Ὀρθοπεδικὸς ἐξ Ἰσραὴλ τρεῖς φορὰς τὸ ἔτος καὶ χειρουργεῖ σπαστικὰ παιδιὰ εἰς τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον Λευκωσίας.

(β) Τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας διαθέτει εἰδικὸν τμῆμα εἰς τὸ Φυσιοθεραπευτικὸν Τμῆμα τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου Λευκωσίας τὸ ὁποῖον εἶναι ἐφωδιασμένον μὲ ὅλον τὸν ἀπαιτούμενον ἐξοπλισμὸν διὰ τὴν θεραπείαν σπαστικῶν παιδιῶν.

(γ) Ἐστάλη δι' εἰδίκευσιν εἰς Ἀγγλίαν Φυσιοθεραπεύτρια διὰ τὴν εἰδικὴν φυσιοθεραπείαν σπαστικῶν παιδιῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Νοεμβρίου 1968.

«Εἰς τὴν Σχολὴν Κωφαλάλων Μόρφου ὑπάρχουν ἑπτὰ κωφάλαλα παιδία τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐξεπαιδεύοντο ὡς ἠλεκτροτεχνίται ὑπὸ ἐκπαιδευτοῦ τῆς Τεχνικῆς Σχολῆς Λευκωσίας δὶς τῆς ἑβδομάδος. Ἀτυχῶς κατὰ τὸ τρέχον ἔτος μέχρι σήμερον οὐδεὶς ἐκπαιδευτὴς μετέβη εἰς τὴν σχολὴν διὰ νὰ συνεχίσῃ τὰ πρὸς αὐτὰ ἐκπαιδευτικὰ μαθήματα.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ ὡς ἄνω 7 κωφάλαλοι ἐσημείωσαν ἱκανοποιητικὰς προόδους εἰς τὴν ἠλεκτρομηχανικὴν καὶ χρειάζονται συμπλήρωσιν τῆς τεχνικῆς των ἐκπαιδεύσεως διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ ἐξασφαλίσουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον θὰ συνεχισθοῦν καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος τὰ πρὸς αὐτοὺς παρεχόμενα μαθήματα».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην Νοεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Τὰ μαθήματα τῆς ἠλεκτροτεχνίας εἰς τὴν Σχολὴν Κωφαλάλων ὠργανώθησαν, τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς, κατὰ τὸ παρελθὸν σχολικὸν ἔτος ἀρχικῶς ὡς συμπλήρωμα καὶ ὡς πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῶν περὶ ἠλεκτρισμοῦ μαθημάτων τῶν διδασκομένων εἰς τὸ γυμνασιακὸν τμῆμα τῆς Σχολῆς. Ταῦτα ἐσυνεχίσθησαν, δὶς τῆς ἑβδομάδος, μέχρι τοῦ Ἰουνίου 1968 ἐπὶ πειραματικῆς βάσεως μὲ σκοπὸν ὅπως ἐξακριβωθῇ ἡ δυνατότης κωφῶν προσώπων νὰ ἐκμάθωσι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἠλεκτροτεχνίτου. Ὁ ἐκπαιδευτὴς προσελήφθη ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας· ἀρχικῶς προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του ἐπὶ ἐθελοντικῆς βάσεως, ἀκολούθως δὲ ἐπ' ἀμοιβῇ, μέρος τῆς ὁποίας ἐκαλύφθη ἐκ τοῦ Ταμείου Εὐημερίας τῆς Σχολῆς.

Βάσει τῶν ἱκανοποιητικῶν ἀποτελεσμάτων τῆς γενομένης πέρυσι δοκιμῆς, ἔχει περιληφθῇ ἐργαστήριον ἠλεκτροτεχνίας εἰς τὰ σχέδια τῆς προσεχῶς ἀνεγερθησομένης νέας Σχολῆς Κωφαλάλων.

Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἐξετάζει τὴν δυνατότητα συνεχίσεως τῆς λειτουργίας τοῦ ἐργαστηρίου ἠλεκτροτεχνίας καὶ διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τούτου εἰς τὴν Σχολὴν Κωφαλάλων ἐπὶ σταθερωτέρας βάσεως, εἰ δυνατὸν καὶ κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Νοεμβρίου 1968.

«Στὴν διάρκεια τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς ἔχουν ἐφαρμοσθῆ μιὰ σειρὰ ἀντιδημοκρατικοὶ καὶ ἀντικτηνοτροφικοὶ νόμοι. Οἱ νόμοι αὐτοὶ ἀποτελοῦν σήμερα ἀντίφαση μὲ τὴν πολιτικὴ τῆς Κυπριακῆς Κυβέρνησης γιὰ ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας. Γιὰ παράδειγμα ὁ γνωστὸς νόμος «τρέσπας», ὁ νόμος ποὺ σχετίζεται μὲ τὲς ἄδειες βόσκησης, οἱ περὶ αἰγῶν καὶ ἀποκλεισμῶν νόμοι κ.ἄλ.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο ἂν μελετᾶται ὁ συγχρονισμὸς αὐτῶν τῶν νόμων ἔτσι ποὺ νὰ συμβάλλουν στὴν ἀνάπτυξη τῆς κυπριακῆς κτηνοτροφίας» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Δεκεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργείου 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Νοεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Οἱ ἐν τῇ ὡς ἄνω ἐρωτήσει ἀναφερόμενοι νόμοι περὶ αἰγῶν καὶ ἀποκλεισμῶν δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ἀντικτηνοτροφικοὶ πολὺ δὲ περισσότερον ἀντιδημοκρατικοὶ ἐφ' ὅσον ἐφαρμόζονται κατόπιν ψηφοφορίας ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων κατοίκων ἑνὸς χωρίου. "Οσον ἀφορᾶ τὴν πρόνοιαν διὰ «τρέσπας» εἰς τὸν νόμον περὶ 'Αγροφυλάκων αὕτη προστατεύει τὸν γαιοκτήμονα εἰς περίπτωσιν ζημίας προξενηθείσης ὑπὸ ζώων. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὸν νόμον περὶ ἐλέγχου καὶ ἐγγραφῆς βοσκῶν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Νοεμβρίου 1968.

«'Επειδὴ ἀπὸ τριημέρου συνεχίζεται ἡ ἀπεργία 1.500 περίπου ὑπαλλήλων τῆς 'Αρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν οἵτινες ζητοῦν τὴν ἱκανοποίησιν τῶν αἰτημάτων των, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον θὰ διενεργήσῃ ὑστάτας καὶ ἐπειγούσης φύσεως μεσολαβητικὰς προσπαθείας πρὸς ἐπίλυσιν τῆς ἐν λόγῳ διαφορᾶς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐκλείψουν αἱ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις καὶ ταλαιπωρίαι εἰς βάρος τοῦ κοινοῦ καὶ αἱ ζημίαι εἰς βάρος τοῦ τόπου μας ἐν γένει».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας καὶ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Νοεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Τὸ 'Υπουργεῖον 'Εργασίας, διὰ τοῦ ἁρμοδίου λειτουργοῦ, ἐπελήφθη τῆς διαφορᾶς εὐθὺς ὡς αὕτη ἀνεφέρθη εἰς τὸ 'Υπουργεῖον καὶ ὑπὸ καθαρῶς μεσολαβητικὸν—συμβουλευτικὸν ρόλον μετέσχε τῶν διαπραγματεύσεων πρὸ τῆς κηρύξεως τῆς ἀπεργίας.

Μετὰ τὴν κήρυξιν τῆς ἀπεργίας τὸ 'Υπουργεῖον, ὡς συνήθως γίνεται εἰς παρομοίας περιπτώσεις, ἐνέτεινε τὰς προσπαθείας του πρὸς ἄρσιν τοῦ ἀδιεξόδου καὶ ἐξεύρεσιν τῆς καταλλήλου διαδικαστικῆς λύσεως πρὸς λύσιν τῆς ἀπεργίας καὶ ἐπανέναρξιν τῶν διαπραγματεύσεων.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ 'Υπουργός, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν συμβούλων του, ἔσχε μέχρι σήμερον 42 χωριστὰς ἐπαφὰς καθ' ὅλας σχεδὸν τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας, ἐνίοτε καὶ μετὰ τὸ μεσονύκτιον μετ' ἐκπροσώπων τῆς 'Αρχῆς, τῆς Συνομοσπονδίας 'Εργατῶν Κύπρου καὶ ἄλλων ἐνδιαφερομένων. Τὰ μνημόνια ἐπὶ τῶν συναντήσεων τούτων ἀριθμοῦν πολλὰς δεκάδας δακτυλογραφημένων σελίδων καὶ τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐντίμου μέλους ἵνα διαπιστώσῃ τὰς ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου καταβληθείσας φροντίδας. Πέραν τῶν ὀκτὼ διαζευκτικῶν διαδικαστικῶν προτάσεων ὑπεβλήθησαν πρὸς ἄρσιν τοῦ ἀδιεξόδου ἄνευ ὅμως ἀποτελέσματος. Τονίζεται ἰδιαιτέρως ὅτι ἐνῷ τὸ 'Υπουργεῖον παραμένει στερρῶς προσηλωμένον εἰς τὴν ἀρχὴν ὅτι, συμφώνως τῶν ἐν Κύπρῳ ἐπικρατούντων συνδικαλιστικῶν θεσμίων, τὸ 'Υπουργεῖον οὔτε μετέχει οὔτε προάγει διαπραγματεύσεις οὔτε ὑποβάλλει προτάσεις καὶ ἀντιπροτάσεις ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς διαφορᾶς ἐφ' ὅσον συνεχίζεται ἡ ἀπεργία, ἐν τούτοις κατὰ τὴν διάρκειαν ἀπεργιῶν ἐντείνει τὰς μεσολαβητικὰς ἐπαφάς του πρὸς ἐξεύρεσιν διαδικαστικῶν λύσεων τῆς ἀπεργίας καὶ καθορισμοῦ πλαισίων μελλοντικῆς διεξαγωγῆς διαπραγματεύσεων ἅμα τῇ λύσει τῆς ἀπεργίας. 'Η τοιαύτη τακτικὴ ἀκολουθεῖται ἵνα ὄντως τὸ ὅπλον τῆς ἀπεργίας καταστῇ τὸ ὕστατον μέτρον τῆς ἀπεργίας καὶ οὐχὶ τὸ πρῶτον, ὡς δυστυχῶς γίνεται τελευταίως, ἀκριβῶς διότι εἰς δύο περιπτώσεις δὲν ἐτηρήθη ἡ ὡς ἄνω ἀρχὴ διαδικασίας.

'Επιθυμῶ νὰ τονίσω ὅτι αἱ προσπάθειαι τοῦ 'Υπουργείου παρακωλύονται σοβαρῶς ἐκ τῶν λεγομένων «μεσολαβήσεων» πολλῶν καὶ διαφόρων αὐτοκλήτων μεσολαβητῶν οἵτινες παρὰ τὰς καλὰς των προθέσεις ἀναστέλλουν τὴν ἐξέλιξιν τῶν προσπαθειῶν τοῦ 'Υπουργείου καὶ παρεμποδίζουν τὴν ἀντικειμενικὴν ὑπὸ τῶν δύο πλευρῶν ἐξέτασιν τῶν διαδικαστικῶν προτάσεων τοῦ 'Υπουργείου, διαιωνιζομένης οὕτω τῆς ἀπεργίας.

Εἰς τὸ παρὸν στάδιον τὸ 'Υπουργεῖον δὲν δύναται νὰ εἰσηγηθῇ ἑτέραν διαδικαστικὴν λύσιν ἐκτὸς ἐὰν ἡ 'Αρχὴ εἶναι διατεθειμένη νὰ ἐξετάσῃ σοβαρὰν αὔξησιν τῆς ὑπ' αὐτῆς γενομένης πρὸς τὴν Συντεχνίαν προσφορᾶς της ἐκ £242.000, ἥτις ὑπεβλήθη τὴν Παρασκευὴν 14.11.1968 πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀπεργίας. 'Η ἄποψις τῆς 'Αρχῆς εἶναι ὅτι ἡ προσφορά της εἶναι ἱκανοποιητικὴ καὶ λογική, ἀλλὰ ὅτι πλὴν τῶν αἰτημάτων τοῦ προσωπικοῦ της ὀφείλει καὶ ἔχει εὐθύνην νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν της καὶ τὰ συμφέροντα τῶν πληρωνόντων, ἤτοι τῶν συνδρομητῶν καὶ γενικῶς τοῦ λαοῦ. 'Αντιθέτως ἡ Συντεχνία θεωρεῖ τὴν πρότασιν τῆς 'Αρχῆς ὡς μὴ ἱκανοποιητικὴν ἐπιμένουσα μέχρι τῆς στιγμῆς εἰς μίνιμουμ προσφορᾶς κατὰ πολὺ ὑψηλότερον τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ.

Παρὰ ταῦτα ἔχω ἐνδείξεις ὅτι εὑρισκόμεθα πολὺ πλησίον τῆς λύσεως τῆς ἀπεργίας δι' υἱοθετήσεως διαδικαστικῆς λύσεως συμφωνηθείσης μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ ὑπὸ τῆς Συντεχνίας μετακληθέντος ἐξ 'Αγγλίας συνδικαλιστοῦ κ. Σῆτον».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Δεκεμβρίου 1968.

«'Εν ὄψει τῶν ὁλονὲν αὐξανομένων κρουσμάτων ἐχινοκόκκου — βάσει ἐπισήμων στατιστικῶν ἡ Κύπρος συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν πρώτων χωρῶν τῆς ὑφηλίου ἀπὸ ἀπόψεως συχνότητος καὶ ἀριθμοῦ κρουσμάτων τῆς ἐν λόγῳ ἀσθενείας — ὀφειλομένων κατὰ βασικὸν λόγον εἰς τοὺς ἀδεσπότους κύνας, ὡς καὶ τῶν συχνοτάτων ἀτυχημάτων πεζῶν καὶ ἐποχουμένων (μοτοσυκλετιστῶν καὶ ποδηλατιστῶν ἰδίως) ὀφειλομένων καὶ πάλιν εἰς τὸν ζῆλον τῶν ἀδεσπότων κυνῶν τῆς πρωτευούσης (καὶ δὴ τῶν προαστείων 'Αγ. Δομετίου καὶ 'Εγκώμης), παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ὡς ἄνω ἐπικίνδυνον διὰ τὴν ὑγείαν ἀλλὰ καὶ τὴν σωματικὴν ἀκεραιότητα τῶν κατοίκων τῆς πρωτευούσης ἀπαράδεκτον κατάστασιν, ἡ ὁποία, σὺν ἄλλοις, ὑποβιβάζει τὴν πολιτιστικήν μας στάθμην».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Δεκεμβρίου 1968.

«Συμφώνως πρὸς ἐξηκριβωμένας πληροφορίας τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐφορτώθησαν ἀπὸ τὴν Δεκέλειαν ἐπὶ εἰδικῶν πλοίων στρατιωτικὰ ὀχήματα προοριζόμενα διὰ τὸν 'Ισραήλ.

'Επειδὴ δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Βρεττανοὶ χρησιμοποιοῦν τὸ κυπριακὸν ἔδαφος διὰ νὰ τροφοδοτοῦν τοὺς 'Ισραηλίτας ἐπιδρομεῖς μὲ πολεμικὸν ὑλικὸν κατὰ τῶν φιλικῶν 'Αραβικῶν χωρῶν, θέτοντες τοιουτοτρόπως εἰς ἄμεσον κίνδυνον τὴν εἰρήνην εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχήν, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων εἰς ποῖα διαβήματα ἢ μέτρα ἔχει προβῆ ἢ προτίθεται νὰ προβῇ διὰ νὰ τεθῇ τέρμα εἰς αὐτὴν τὴν ἄκρως ἐμπρηστικήν, προκλητικὴν τακτικήν, ἡ ὁποία παραβιάζει τὴν κυριαρχίαν τῆς Κύπρου καὶ ἐκθέτει τὸν κυπριακὸν λαὸν εἰς τὸν θανάσιμον κίνδυνον ἀμέσου περιπλοκῆς εἰς μίαν τῶν πλέον σοβαρῶν πολεμικῶν συγκρούσεων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Δεκεμβρίου 1968.

«Ἡ ἀπεργία εἰς τὴν Ἀρχὴν Τηλεπικοινωνιῶν προεκάλεσε πολλὰς καὶ συγκεκριμένας ζημίας εἰς τοὺς συνδρομητὰς τηλεφώνων.

Οἱ συνδρομηταὶ δὲν εἶναι παράγων εἰς τὴν διένεξιν τῆς Ἀρχῆς καὶ τῶν ὑπαλλήλων της. Συνεπῶς δὲν πρέπει νὰ ὑποστοῦν αὐτοὶ τὴν ζημίαν λόγῳ διενέξεως ἄλλων παραγόντων.

Παρακαλῶ, κατόπιν τούτου, τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον δύναται νὰ ἀγνοηθῇ ἡ ζημία τῶν συνδρομητῶν ἢ, ἂν δὲν ἀγνοηθῇ, ποῖος εὐθύνεται δι' αὐτήν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Δεκεμβρίου 1968.

«Δεδομένης τῆς ἀνωμαλίας καὶ ζημίας ἡ ὁποία ἐπηνέχθη εἰς τὴν οἰκονομίαν μας λόγῳ τῆς ἀπεργίας εἰς τὰς ὑπηρεσίας τῆς Ἀρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν, καὶ δεδομένης τῆς ἀναμενομένης ἀναλόγου ἀνωμαλίας ἀπὸ τὰς ὑποβληθείσας ἀπαιτήσεις δι' αὐξήσεις ἀπολαβῶν ἐκ μέρους πολλῶν ὠργανωμένων τάξεων ἐργοδοτουμένων.

Παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας νὰ πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν ἐὰν ἔχῃ καταρτισθῇ σχέδιον ἀντιμετωπίσεως τῆς καταστάσεως ἡ ὁποία ἀνεμένετο νὰ δημιουργηθῇ μετὰ τὴν αὔξησιν τῶν ἀπολαβῶν τῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐργοδοτουμένων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι εἰς τὴν Κύπρον ἐπὶ τοῦ παρόντος διαβιοῖ σημαντικὸς ἀριθμὸς ἀλλοδαπῶν, ὡς π.χ. Βρεττανοὶ στρατιωτικοὶ μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των καθὼς καὶ μέλη τῶν ξένων Διπλωματικῶν ἀντιπροσωπειῶν ὑπηρετοῦντα ἐν Κύπρῳ. Ὑπάρχουν ἐπίσης σημαντικὸς ἀριθμὸς μελῶν τῆς Εἰρηνευτικῆς Δυνάμεως ὑπηρετούντων ἐν Κύπρῳ.

Ταυτοχρόνως διαρκοῦντος τοῦ ἔτους ὑπάρχει πάντοτε ἐν Κύπρῳ σημαντικὸς ἀριθμὸς τουριστῶν καθὼς καὶ ἀλλοδαπῶν οἵτινες ἐπισκέπτονται τὴν Κύπρον δι' ἐπαγγελματικοὺς σκοπούς.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν τουριστῶν κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας αὐξάνεται εἰς μεγάλον βαθμόν.

Ἐξ ὅσων εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω καί, ὡς διεπίστωσα προσωπικῶς, τὰ Κυπριακὰ τηλεοπτικὰ προγράμματα εἶναι ὁρατὰ καὶ παρακολουθοῦνται ἀπὸ γειτονικὰς χώρας ὡς ὁ Λίβανος. Ἡ μεγάλη πλειοψηφία ὅλων τῶν ἀνωτέρω ἀναφερθέντων δὲν ὁμιλεῖ τὴν Ἑλληνικήν. Ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ ξενογλώσσου προγράμματος θὰ ὠφελήσῃ τὴν Κύπρον ἀπὸ διαφόρους πλευρὰς καὶ ἐπειδὴ τελευταίως ἀνέγνωσα εἰς τὸν ἐγχώριον τύπον δημοσίευσιν τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Κύπρου περὶ ὑπάρξεως κενῆς θέσεως διὰ τὸν καταρτισμὸν προγράμματος δελτίου Εἰδήσεων ἀπὸ Ραδιοφώνου εἰς τὴν Ἀγγλικήν, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τῶν ἀπόψεων τῆς Κυβερνήσεως ἀναφορικῶς μὲ τὴν εἰσαγωγὴν καθημερινοῦ δελτίου εἰδήσεων ἀπὸ τῆς τηλεοράσεως εἰς τὴν Ἀγγλικήν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ιωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968.

«'Επειδὴ εἰς τὴν Κύπρον αἱ Κυριακαὶ εἶναι ἡμέραι ἀργίας, εἰς τὴν Κυπριακὴν ὕπαιθρον αἱ Κυριακαὶ εἶναι αἱ ἡμέραι κατὰ τὰς ὁποίας οἱ ἐργαζόμενοι χωρικοὶ δύνανται νὰ διενεργήσουν τὰς ἀγοράς των ἀπὸ τὰ τοπικὰ καταστήματα τόσον διὰ τὰς τακτικὰς ὅσον καὶ τὰς ἐκτάκτους ἀνάγκας των.

'Αντιλαμβάνομαι ὅτι εἰς μερικὰ μὲν χωρία ἡ 'Αστυνομία διώκει τοὺς καταστηματάρχας οἵτινες ἀνοίγουν τὰ καταστήματά των κατὰ τὰς Κυριακάς, εἰς ἄλλα δὲ οἱ καταστηματάρχαι εἶναι ἐλεύθεροι νὰ τὰ ἀνοίγουν. Λόγῳ τῶν ταλαιπωριῶν αἵτινες συναντῶνται τόσον ἐκ μέρους τῶν χωρικῶν ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῶν καταστηματαρχῶν τῶν χωρίων παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Εἰς περίπτωσιν ἀπαγορεύσεως λειτουργίας τῶν καταστημάτων κατὰ τὰς Κυριακὰς ποίαν γνώμην ἔχει ἡ Κυβέρνησις περὶ παραχωρήσεως ἀδείας τουλάχιστον 2—3 ὡρῶν λειτουργίας τῶν καταστημάτων αὐτῶν διὰ τῆς σχετικῆς ἐκδόσεως Κανονισμοῦ ὅστις θὰ ἰσχύῃ γενικῶς δι' ὁλόκληρον τὴν Κύπρον» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968.

«'Υπάρχει ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης πρόγραμμα γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἁλιείας στὴν Κύπρο. "Ενας ἀπὸ τοὺς παράγοντες ποὺ βοηθοῦν στὴν ἀνάπτυξη τῆς ἁλιείας εἶναι καὶ ἡ κατασκευὴ ὁρμίσκων (μικρῶν λιμανιῶν) σὲ βασικὲς περιοχές.

"Εχουμε ὑπ' ὄψη μας ὅτι ἔχουν γίνει ἐπανειλημμένα διαβήματα ἀπὸ μέρους τῶν ψαράδων 'Ακανθοῦς, 'Αγίας Νάπας 'Αμμοχώστου καὶ ἄλλων περιοχῶν γιὰ τὴν κατασκευὴ ὁρμίσκων.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ 'Υπουργεῖον Γεωργίας ποιὸ συγκεκριμένο πρόγραμμα ὑπάρχει γιὰ τὴν κατασκευὴ ὁρμίσκων στὴν 'Ακανθοῦ, 'Αγία Νάπα καὶ σὲ διάφορες ἄλλες περιοχὲς τῆς Κύπρου» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968.

«Τὰ χωρία "Ομοδος καὶ Πέρα—Πεδὶ ἔχουν ἐπείγουσαν ἀνάγκην ἐπεκτάσεως τῶν ψυκτικῶν θαλάμων πρὸς διατήρησιν τῆς φρουτοπαραγωγῆς των, καὶ ἡ συνολικὴ δαπάνη διὰ τὴν ἐπέκτασιν τούτων ἀνέρχεται εἰς £4.000 περίπου, ἤτοι ἀνὰ £2.000 δι' ἕκαστον χωρίον.

Παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον θὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως τοῦ 1969 ἡ ὡς ἄνω συνολικὴ δαπάνη πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ρηθέντων ἔργων τῶν ἐν λόγῳ χωρίων».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968.

«Κατόπιν ἐπισκέψεώς μου εἰς τὴν Κωμόπολιν Μόρφου μετ' ἐκπλήξεως διεπίστωσα ὅτι παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι αὕτη ἔχει πληθυσμὸν πολὺ μεγαλύτερον πολλῶν ἄλλων πόλεων τῆς Κύπρου καὶ ὅτι ἐπίσης ἐξυπηρετεῖ μίαν ὁλόκληρον γεωργικὴν περιοχήν, ἐν τούτοις τὸ Κτηματολόγιον τὸ ὁποῖον προσφέρει τὰς

ὑπηρεσίας του εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν ταύτην λειτουργεῖ μίαν μόνον ἡμέραν ἑβδομαδιαίως, γεγονὸς τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον προκαλεῖ πλείστας ὅσας δυσχερείας καὶ καθυστερήσεις εἰς τὸν πληθυσμὸν τῆς περιοχῆς ταύτης, αἵτινες εἶναι συνήθεις ὡς ἐκ τῆς ἀναφερθείσης αἰτίας, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι οἵτινες μεταβαίνουν ἐκ διαφόρων χωρίων τῆς περιοχῆς ἢ καὶ αὐτοὶ οὗτοι οἱ κάτοικοι τῆς Κωμοπόλεως χάνουν πολύτιμον καιρὸν ἀναμένοντες ἐξυπηρέτησιν, τελικῶς δὲ δὲν δύνανται νὰ ἐξυπηρετηθοῦν, καὶ ὑποχρεοῦνται ἀναγκαστικῶς νὰ ἐπανέλθουν τὴν ἑπομένην ἑβδομάδα ὅταν θὰ λειτουργῇ τὸ Κτηματολόγιον μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην θὰ δυνηθοῦν νὰ ἐξυπηρετηθοῦν.

Ὡς ἐκ τούτου πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι τὸ Κτηματολόγιον τῆς Κωμοπόλεως Μόρφου ὀφείλει ἀναμφισβητήτως νὰ λειτουργῇ καθημερινῶς πρὸς ἐξυπηρέτησιν αὐτῆς καὶ τῆς περιοχῆς της, προσφέρον οὕτω καὶ εἰς τοὺς πολίτας τούτους τῆς Δημοκρατίας μας ἴσην ἐξυπηρέτησιν μὲ ἐκείνην ἡ ὁποία προσφέρεται εἰς τὰς ἄλλας περιοχὰς τῆς Κύπρου, καὶ θὰ ἤθελον, ὡς ἐκ τούτου, νὰ μὲ πληροφορήσῃ ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς ποῖαι εἶναι αἱ ἀπόψεις του ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968.

«Θὰ ἤθελον ὅπως ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς Ὑγείας εὐαρεστηθῇ νὰ μὲ πληροφορήσῃ κατὰ πόσον νομίζει ὅτι εἶναι ὀρθὸν καὶ δίκαιον μία Κωμόπολις, ὡς εἶναι ἡ Κωμόπολις Μόρφου καὶ ἡ περιοχὴ αὐτῆς, νὰ ἐξυπηρετῆται ἰατρικῶς μὲ τὸν πλέον ἀνεπαρκῆ τρόπον ὡς ἐξυπηρετεῖται σήμερον, ἤτοι μὲ τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς εἰς κοινὴν οἰκίαν στεγαζομένου νοσοκομείου διαθέτοντος μίαν μόνον νοσοκόμον καὶ ἕνα μόνον ἰατρὸν εὑρισκόμενον εἰς τὴν ἕδραν του διὰ δύο μόνον ἡμέρας ἑβδομαδιαίως, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ ἐξαναγκάζωνται οἱ ἔχοντες ἄμεσον ἀνάγκην ἰατρικῆς περιθάλψεως σοβαρᾶς μορφῆς εἴτε νὰ προστρέχουν ζητοῦντες τὴν ἐξυπηρέτησίν των εἰς ἰδιωτικὸν νοσοκομεῖον ξένης ἑταιρείας εἰς Ξερὸν εἴτε νὰ ἀναγκάζωνται νὰ προσέρχωνται εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Λευκωσίας κατόπιν διαδρομῆς πολλῶν μιλίων, ἁπλῶς καὶ μόνον διότι ἡμεῖς ὡς Κυβέρνησις δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐξεύρωμεν τὰ μέσα καὶ τὸν τρόπον τῆς δημιουργίας ἔστω καὶ ἑνὸς μικροῦ νοσοκομείου μὲ τοὐλάχιστον ἕν μόνιμον ἰατρὸν καὶ μὲ ἐπαρκῆ ἀριθμὸν νοσοκόμων διὰ τὴν παροχὴν ἔστω καὶ πρώτων βοηθειῶν ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης, ἡ ἔλλειψις τῶν ὁποίων πιθανὸν νὰ στοιχίσῃ τὴν ἀπώλειαν ζωῆς τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς ταύτης».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι πάντες γνωρίζομεν ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς ὑπεραντλήσεως τῶν ὑπογείων ὑδατίνων ἀποθεμάτων τῆς περιοχῆς Μόρφου εἶναι ἕν ἐκ τῶν πλέον σοβαρῶν προβλημάτων τῆς περιοχῆς, λόγῳ τοῦ ὑφισταμένου κινδύνου ὑφαλμυρίσεως τούτων, μὲ τὴν ἀναπόφευκτον συνέπειαν τὸν κίνδυνον τῆς καταστροφῆς ὅλων τῶν ὑφισταμένων φυτειῶν τῆς περιοχῆς, ἐκ τῆς ὁποίας τὰ πολλὰ ἡ οἰκονομία τῆς χώρας μας προσπορίζεται, καὶ ἔχων ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐὰν ἅπαντες οἱ ὑφιστάμενοι αὔλακες τῆς περιοχῆς μετατραποῦν εἰς τοιούτους ἐκ τσιμέντου θὰ ἐπετυγχάνετο μία ἐτησία ἐξοικονόμησις ὕδατος ἀνερχομένη εἰς 10 ἑκατομμύρια τόννους, ποσὸν τὸ ὁποῖον εἶναι ἰσοδύναμον μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τῆς ὑπεραντλήσεως, καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἀκολουθουμένη πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ χρηματοδοτῇ τὰ ἔργα ταῦτα διὰ ποσοῦ £5.000 περίπου ἐτησίως, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ τὸν κίνδυνον ὅτι διὰ νὰ συμπληρωθῇ ἡ ἐπίτευξις τοῦ ἔργου τούτου μὲ τὸν ἀκολουθούμενον ρυθμὸν θὰ ἀπαιτηθῇ μα-

κρὰ χρονικὴ περίοδος, ὁπότε θὰ διατρέχωμεν τὸν κίνδυνον ἐν τῷ μεταξὺ τῆς ὑφαλμυρίσεως τῶν ὑπαρχόντων ὑδάτων, καὶ ἔχων ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν μου ἐπίσκεψιν εἰς Μόρφου μοῦ ἐδηλώθη κατηγορηματικῶς καὶ ὑπευθύνως ὑπὸ τῆς Ἀρδευτικῆς Ἐπιτροπῆς Μόρφου καὶ τῶν Φρουτοπαραγωγῶν ὅτι ἡ Ἀρδευτικὴ Ἐπιτροπὴ Μόρφου εἶναι πρόθυμος νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου ἐξ ἰδίων χωρὶς τὴν συμμετοχὴν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν σχετικὴν δαπάνην ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ παραχωρηθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἢ Κυβερνητικοῦ Ὀργανισμοῦ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην μακροπρόθεσμον δάνειον εἰκοσαετοῦς διαρκείας ἐκ ποσοῦ £100.000 πρὸς 4% ἐτησίως, ὁπότε ἡ Ἀρδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀφοῦ παρουσιάσῃ τὰ σχέδια κατασκευῆς τῶν αὐλάκων καὶ λάβῃ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπευθύνου Ὑπουργοῦ θὰ ζητήσῃ προσφορὰς ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως διὰ τὴν ταχυτέραν δυνατὴν ὁλοκληρωτικὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου, καὶ ἐπειδὴ εἶμαι βέβαιος ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου ὄχι μόνον θὰ ἐξυπηρετηθῇ πλήρως καὶ κατὰ τὸν πλέον ταχὺν καὶ ἐνδεδειγμένον τρόπον ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπός, συνάμα δὲ καὶ ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις θὰ ἐξυπηρετηθῇ οἰκονομικῶς ἀποφεύγουσα οἱανδήποτε διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον δαπάνην, θὰ ἤθελον νὰ ἔχω τὰς ἀπόψεις τῆς σεβαστῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης, ἐὰν δηλαδὴ συμφωνῇ καὶ αὕτη μὲ τὴν πρότασιν ταύτην, ὡς θέλω νὰ πιστεύω ὅτι θὰ συμφωνῇ, καὶ εὐαρεστουμένη νὰ μὲ πληροφορήσῃ πῶς καὶ πότε προτείνει νὰ ὁλοποιήσῃ τὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως συμφέρουσαν ταύτην πρότασιν τῆς Ἀρδευτικῆς Ἐπιτροπῆς Μόρφου, ἡ ἀποδοχὴ τῆς ὁποίας θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐπίλυσιν ἐνὸς τόσον φλέγοντος ζητήματος κατὰ τὸν ταχύτερον δυνατὸν τρόπον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968.

«Ἔχων ὑπ' ὄψιν μου ὅτι ἡ σεβαστὴ Κυβέρνησις καταβάλλει κάθε δυνατὴν προσπάθειαν δι' ἐξεύρεσιν νέων ὑδατίνων πόρων ὡς καὶ διὰ τὸν ἐμπλουτισμὸν τῶν ὑφισταμένων τοιούτων, καὶ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς σοβαρᾶς καταστάσεως ἥτις ὑφίσταται εἰς τὴν περιοχὴν Μόρφου ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὑδατικὸν πρόβλημα, θὰ ἤθελον ὅπως ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων εὐαρεστηθῇ νὰ μὲ πληροφορήσῃ, ἐφ' ὅσον ὡς ὑπολογίζεται 16 ἑκατομ. τόννοι ὕδατος χύνονται ἀνεκμετάλλευτοι εἰς τὸν Κόλπον Ξεροῦ ἐκ τῶν ποταμῶν Σολέας καὶ Μαραθάσης, πῶς δικαιολογεῖται νὰ μὴ καταβληθῇ χωρὶς καμμίαν καθυστέρησιν ἡ προσπάθεια τῆς ἐκτελέσεως τοιούτων ἔργων ὥστε τὰ ὕδατα ταῦτα νὰ διοχετευθοῦν εἰς τὴν περιοχὴν Μόρφου δι' ἐμπλουτισμὸν τῶν ὑδατίνων πόρων της καὶ δι' ἄρδευσιν αὐτῆς, μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν ὅτι ἐὰν τὰ ὕδατα ταῦτα ἀργότερον χρειασθῇ νὰ ἀξιοποιηθοῦν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν περιοχῶν Σολέας καὶ Μαραθάσης οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς Μόρφου, ὡς ἀντιλαμβάνομαι, ἐπιθυμοῦν καὶ προτίθενται νὰ ἴδουν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων ὑπὸ τοὺς ἀναφερθέντας ὅρους, χωρὶς ἄλλην ἀπαίτησίν των».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας (Ἀνακατάταξις Ὡρισμένων Θέσεων) Νόμος τοῦ 1968.

Ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου ἤρξατο κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, θὰ ἀναβληθῇ δὲ μέχρι τῆς ἑπομένης συνεδρίας αὐτῆς διὰ νὰ διευκρινισθοῦν ὡρισμένα σημεῖα ὡς πρὸς τὰ κριτήρια τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν ἀνακατάταξιν ὡρισμένων θέσεων.

Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Παροχῶν Ἀναπηρίας, Γήρατος καὶ Ἐπιζώντων Συμβάσεως (Ἀρ. 128) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΧΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ, ΓΗΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΖΩΝΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ (Ἀρ. 128) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσιης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 2αν Δεκεμβρίου 1968.

Ἡ περὶ Καταβολῆς Παροχῶν Ἀναπηρίας, Γήρατος καὶ Ἐπιζώντων Σύμβασις (Ἀρ. 128), ἡ υἱοθετηθεῖσα ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διασκέψεως τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας κατὰ τὴν πεντηκοστὴν πρώτην αὐτῆς Σύνοδον ἐν Γενεύῃ τὴν 7ην Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1967, ἀναθεωρεῖ τέσσαρας ἄλλας ὑφισταμένας Συμβάσεις, προνοούσας διὰ τὴν παροχὴν ὠφελημάτων δι' ἀναπηρίαν, χηρείαν καὶ γῆρας, καὶ περιλαμβάνει πλέον ἐλαστικὰς προνοίας αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ ἐναρμονισθῶσιν εὐκολώτερον πρὸς διάφορα συστήματα νομοθεσίας περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ἡ Σύμβασις αὕτη ἀποτελεῖται ἀπὸ ἑπτὰ Μέρη, ἕκαστον δὲ Μέλος υἱοθετοῦν τὴν Σύμβασιν δέον ὅπως συμμορφωθῇ πρός :

(α) Τὸ Μέρος Ι.

(β) Τουλάχιστον ἕν ἐκ τῶν Μερῶν ΙΙ, ΙΙΙ καὶ ΙV.

(γ) Τὰς σχετικὰς προνοίας τῶν Μερῶν V καὶ VI.

(δ) Τὸ Μέρος VII.

Τὸ Μέρος ΙΙ περιλαμβάνει προνοίας διεπούσας τὴν καταβολὴν παροχῶν λόγῳ ἀνικανότητος, τὸ Μέρος ΙΙΙ τὴν καταβολὴν παροχῶν λόγῳ γήρατος καὶ τὸ Μέρος IV τὴν καταβολὴν παροχῶν εἰς ἐπιζῶντας.

Αἱ παροχαὶ ἀνικανότητος καὶ γήρατος δέον ὅπως ἐξασφαλίζωνται εἰς τὰ ἀκόλουθα πρόσωπα :

(α) Ἅπαντας τοὺς ἐργοδοτουμένους, περιλαμβανομένων καὶ τῶν μαθητευομένων, ἢ

(β) καθωρισμένας κατηγορίας τοῦ οἰκονομικῶς ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ συνιστώσας οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν 75% τοῦ ὁλικοῦ οἰκονομικῶς ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ, ἢ

(γ) ὅλους τοὺς κατοίκους ἢ τοὺς κατοίκους τῶν ὁποίων τὸ εἰσόδημα δὲν ὑπερβαίνει ἕν ὡρισμένον ποσὸν καθοριζόμενον ὑπὸ τῆς Συμβάσεως.

Αἱ παροχαὶ ἐπιζώντων ἐξασφαλίζονται εἰς τὰς συζύγους καὶ τὰ τέκνα ἢ ἄλλα ἐξαρτώμενα πρόσωπα καθοριζόμενα δι' ἐθνικῆς νομοθεσίας καὶ ἀνήκοντα εἰς μίαν τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅμως τὸ Μέρος Ι τῆς Συμβάσεως παρέχει τὴν εὐχέρειαν εἰς Μέλη τῶν ὁποίων ἡ οἰκονομία εἶναι ἀνεπαρκῶς ἀνεπτυγμένη ὅπως διὰ δηλώσεως συνοδευούσης τὸ ἔγγραφον ἐπικυρώσεως ὑποβιβάσουν τὸ ποσοστὸν τῶν προσώπων ἅτινα δέον ὅπως καλυφθῶσιν ὑπὸ τῆς Συμβάσεως.

"Απασαι αί ὡς ἄνω παροχαὶ θὰ παρέχωνται ὑπὸ τὴν μορφὴν περιοδικῶν πληρωμῶν, νοουμένου ὅτι θὰ τηροῦνται ὡρισμέναι προϋποθέσεις εἰσφορᾶς ρητῶς καθοριζόμεναι ἐν τῇ Συμβάσει δι' ἕκαστον τῶν ἐν λόγῳ ὠφελημάτων, ἐπιτρέπεται δὲ ἡ παροχὴ μειωμένων παροχῶν ὁσάκις αἱ ἐν λόγῳ προϋποθέσεις δὲν πληροῦνται ἐξ ὁλοκλήρου.

Τὸ Μέρος V τῆς Συμβάσεως προνοεῖ διὰ τὸν τρόπον καθορισμοῦ τοῦ καταβλητέου ποσοῦ εἰς ἑκάστην τῶν τριῶν περιπτώσεων.

Τὸ Μέρος VI περιέχει προνοίας κοινὰς καὶ διὰ τὰς τρεῖς παροχὰς καὶ τὸ Μέρος VII διαφόρους ἄλλας προνοίας.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων φρονεῖ ὅτι ἡ ἐν λόγῳ Σύμβασις δέον ὅπως ἐπικυρωθῇ καὶ ὅπως ἀναλάβωμεν τὰς ὑπὸ τῆς Συμβάσεως ἐπιβαλλομένας ὑποχρεώσεις ἀναφορικῶς πρὸς τὸ Μέρος IV διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους :

Τὸ ἡμέτερον σχέδιον συνάδει πλήρως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν Μερῶν I, IV καὶ VII καὶ πρὸς τὰς σχετικὰς προνοίας τῶν Μερῶν V καὶ VI. Ὡσαύτως τὸ ἡμέτερον σχέδιον καλύπτει τὸ σύνολον τοῦ οἰκονομικῶς ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ τῆς Νήσου, μὴ παρισταμένης οὕτω ἀνάγκης καθορισμοῦ διὰ δηλώσεως ποσοστοῦ μικροτέρου τοῦ προνοουμένου ὑπὸ τῆς Συμβάσεως, αἱ δὲ πρόνοιαι αὐτοῦ διὰ τὴν καταβολὴν παροχῶν ἐπιζώντων εἶναι πλέον γενναιόδωροι τῶν παροχῶν τῆς Συμβάσεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της τοὺς ὡς ἄνω λόγους καὶ ὅτι οὐδὲν κώλυμα ὑπάρχει πρὸς κύρωσιν τῆς ὡς ἄνω Συμβάσεως, εἰσηγεῖται τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν κυρωτικοῦ νομοσχεδίου εἰς νόμον.

Ὡς πρὸς τὰς Συστάσεις περὶ Ἐπικοινωνιῶν ἐντὸς τῆς Ἐπιχειρήσεως (Ἀρ. 129), περὶ Ἐξετάσεων Παραπόνων (Ἀρ. 130) καὶ περὶ Παροχῶν Ἀναπηρίας, Γήρατος καὶ Ἐπιζώντων (Ἀρ. 131), ἡ Ἐπιτροπὴ ἐγκρίνει τὴν ἀποδοχήν των.

"Οσον ἀφορᾶ τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 127 Σύμβασιν Περὶ Ἀνωτάτου Βάρους καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 128 Σύστασιν Περὶ Ἀνωτάτου Βάρους, διὰ τὰς ὁποίας τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας εἰσηγεῖται ὅπως ἡ μὲν Σύμβασις μὴ ἐπικυρωθῇ ἡ δὲ Σύστασις μὴ γίνῃ ἀποδεκτή, ἡ Ἐπιτροπὴ συνιστᾶ ὅπως τὸ Ὑπουργεῖον καὶ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία μελετήσωσι τὸ συντομώτερον τὴν λῆψιν ὅλων τῶν ἀπαραιτήτων μέτρων οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐκ μέρους τῆς Κύπρου ἐπικύρωσις καὶ ἀποδοχή των.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. "Αρθρον 2ον καὶ Παράρτημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον καὶ τὸ Παράρτημα ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον καὶ τὸ Παράρτημα ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις τῆς Συμβάσεως. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις.

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀποδοχὴ τῶν ἐκ τοῦ Μέρους IV ἀπορρεουσῶν ὑποχρεώσεων. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ὸν ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς «ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Παροχῶν Ἀναπηρίας, Γήρατος καὶ Ἐπιζώντων Συμβάσεως (Ἀρ. 128) Νόμος τοῦ 1968».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ὁ Κυρωτικὸς Νόμος ἐγκριθῇ ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον καὶ ἡ Σύμβασις κυροῦται.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 29) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 29) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 29ην Νοεμβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου συνολικοῦ ποσοῦ £88.720 ὡς ἀκολούθως :

(α) Ποσοῦ £22.000 ἀναγκαίου διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τῶν μελῶν τῆς Ἀστυνομίας, λόγῳ αὐξήσεως κυρίως τῶν δαπανῶν ἐπιδομάτων ἐνοικίου, διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους·

(β) ἑτέρου ποσοῦ ἐξ £66.720 διὰ τὴν ἐπιστροφὴν πρὸς τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα Κύπρου τῶν τελῶν ἀδειῶν ραδιοφώνων καὶ τηλεοράσεων, εἰσπραχθέντων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα, εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £88.720 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς «ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 29) τοῦ 1968».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ ('Αρ. 30) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ('Αρ. 30) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 29ην Νοεμβρίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ μεταφορὰ ποσοῦ £6.000.000 εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου τῆς Δημοκρατίας διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1968.

Τὸ ποσὸν τοῦτο ἀποτελεῖ ὑπόλοιπον τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου τὸ ὁποῖον δύναται νὰ μεταφερθῇ ἀσφαλῶς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως πρὸς χρηματοδότησιν τοῦ Σχεδίου Ἀναπτύξεως.

Τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως, ὡς ἐκ τῆς μεταφορᾶς τοῦ ἐν λόγῳ ποσοῦ τῶν £6.000.000, θὰ δεικνύῃ κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968 ὑπόλοιπον £8,1 ἑκατομμύρια, τὸ ὁποῖον ὁμοῦ μετὰ ἐπιπροσθέτου ποσοῦ ἐκ £4 ἑκατομμυρίων τὸ ὁποῖον ὑπάρχει πρόθεσις ὅπως μεταφερθῇ διαρκοῦντος τοῦ ἔτους 1969, θὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν χρηματοδότησιν τοῦ Προγράμματος Ἀναπτύξεως τοῦ ἔτους 1969.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της τὰ ἀνωτέρω, καὶ ἀφοῦ ἐμελέτησε καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὑποβληθεῖσαν Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν, εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταί ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £6.000.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 30) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Νομοθετικὴ Ἐργασία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθοῦν, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ Ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, ἡ δὲ συζήτησίς των θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα :

(1) Ὁ περὶ Καταστατικοῦ τοῦ Κοινοπολιτειακοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 31) τοῦ 1968.

(3) Οἱ περὶ τοῦ Πολίτου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Καταστατικοῦ τοῦ Κοινοπολιτειακοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 31) τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν· παραπέμπεται ἑπομένως εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Οἱ περὶ τοῦ Πολίτου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Κανονισμοὶ τοῦ 1968 κατετέθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καὶ παραπέμπονται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐξωτερικῶν καὶ Νομικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ ὑπάρχει τὸ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ἐγγραφὲν πρὸς συζήτησιν θέμα «Ἡ ἐθνικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ ἀνάγκη τῆς ἱδρύσεως ἐθνικοῦ πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ καὶ αἱ προϋποθέσεις λειτουργίας του». Ἡ συζήτησις τοῦ θέματος ἤρχισε κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἐπειδὴ σήμερον ἔχομεν πέντε τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου καὶ δὲν ἔχουν ἀκόμη σταλῆ εἰς τὴν Βουλὴν ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς καὶ ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως ὅπως ἐπίσης δὲν ἔχει σταλῆ Νομοσχέδιον διὰ τὸν φόρον εἰσοδήματος, θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω πρὸς ὑμᾶς τὴν παράκλησιν ὅπως ζητήσητε ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ προωθήσῃ τὰ Νομοσχέδια αὐτὰ τὸ ταχύτερον διότι, ἄλλως, θὰ εἶναι πολὺ ἀργά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς ἔχει σταλῆ εἰς τὴν Βουλήν, ἔδωσα ὅμως ὁδηγίας εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν τῆς Βουλῆς ὅπως μὴ κατατεθῇ, διότι δὲν ἐπηνέχθησαν εἰς τὸ κείμενον αὐτοῦ αἱ τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι προέκυψαν λόγῳ τῶν προσφάτων Νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα ἐθέσπισεν εἰς Νόμους ἡ Βουλὴ καὶ διὰ τῶν ὁποίων αὐξάνονται αἱ ἀπολαβαὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Δηλαδὴ πρέπει νὰ ἐνσωματωθοῦν εἰς τὸ Νομοσχέδιον τοῦ Προϋπολογισμοῦ αἱ νέαι κλίμακες. Μόλις τὸ ἔργον αὐτὸ περατωθῇ τότε θὰ κατατεθῇ ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς ἐνώπιον τῆς Βουλῆς οὕτως ὥστε τὸ τελικὸν κείμενον νὰ εἶναι ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ὅταν θὰ ἐξετάζουν τὰς προβλέψεις του.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως ἐπληροφορήθην σήμερον, ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον θὰ ἀσχοληθῇ ἀπὸ τὴν Δευτέραν συνεχῶς μέχρι τῆς Τρίτης — Τετάρτης, διὰ νὰ περατώσῃ τὸν Προϋπολογισμὸν Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως, ὑπάρχει δὲ κάθε πιθανότης ὅτι θὰ εἶναι ἕτοιμος πρὸς κατάθεσιν κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ Νομοσχέδιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεφέρθη ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Σαββίδης, ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ φόρου εἰσοδήματος, τοῦτο εὑρίσκεται εἰς Ὑποεπιτροπὴν ἐξ Ὑπουργῶν, παρεκάλεσα δὲ ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ ἐξέτασίς του διὰ νὰ τεθῇ ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸς τελικὴν ἔγκρισιν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας (Ἀνακατάταξις Ὡρισμένων Θέσεων) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(4) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Συνδέσμων (Ἰδιωτικὸν Ὕδωρ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(5) Ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1968.

(6) Ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968.

(7) Ὁ περὶ Καταστατικοῦ τοῦ Κοινοπολιτειακοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(8) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 31) τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ: Συζήτησις τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀνάγκην ἱδρύσεως πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 6.40 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν):

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις (Ἐκτέλεσις ἔργων βελτιώσεως τοῦ λιμένος Κάτω Πάφου — Ἐπισκευὴ τῆς ὁδοῦ τῆς συνδεούσης τὴν κωμόπολιν Λευκάρων μετὰ τῆς κυρίας ὁδοῦ Λευκωσίας—Λεμεσοῦ — Μελέτη τροποποιήσεως τῆς περὶ φόρου εἰσοδήματος νομοθεσίας — Διάνοιξις ἀγροτικοῦ δρόμου ἐξυπηρετοῦντος τὰ χωρία Ἅγ. Δημήτριος καὶ Παλαιόμυλος — Ἐπέκτασις τοῦ σχεδίου μικτῆς γεωργίας—κτηνοτροφίας εἰς Μεσαορίαν καὶ Κοκκινοχώρια — Ἵδρυσις τμήματος θεραπείας σπαστικῶν παιδιῶν — Συνέχισις μαθημάτων ἠλεκτροτεχνίας εἰς τὴν Σχολὴν Κωφαλάλων — Ἐκσυγχρονισμὸς τῶν περὶ αἰγῶν καὶ ἀποκλεισμῶν νόμων — Μεσολαβητικαὶ προσπάθειαι τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας πρὸς ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς εἰς τὴν Ἀρχὴν Τηλεπικοινωνιῶν, κ.λ.π.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ Κυρωτικοῦ τῆς περὶ Παροχῶν Ἀναπηρίας, Γήρατος καὶ Ἐπιζώντων Συμβάσεως (Ἀρ. 128) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 29) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 30) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 12ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1968

("Ωρα ἐνάρξεως 5.00 μ.μ.)

(Ἀρ. 12)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ πρῶτον θέμα εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν εἶναι Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Ἰουλίου 1968.

«Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου τὰ ἀσφάλιστρα τῶν ὀχημάτων δημοσίας χρήσεως αὐξάνονται κατὰ 50—55%. Ἐπειδὴ ἡ μεγάλη αὐτὴ αὔξησις θίγει τὰ συμφέροντα πολλῶν βιοπαλαιστῶν, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ νὰ ἀνασταλῇ ἡ καθιέρωσις τῶν νέων, καταπληκτικῶς ηὐξημένων ἀσφαλίστρων, ὑπὸ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν, αἱ ὁποῖαι πραγματοποιοῦν γενικῶς μεγάλα κέρδη».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 11ην Ἰουλίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Ἐν σχέσει πρὸς τὸ προκῦψαν θέμα τῆς ὑπὸ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν αὐξήσεως τῶν ἀσφαλίστρων ἐπὶ ὀχημάτων δημοσίας χρήσεως, συνεκροτήθησαν ἐπανειλημμέναι συσκέψεις μεταξὺ τῶν ἀσφαλιστῶν, τῶν αὐτοκινητιστῶν καὶ ἐκπρο-

σώπων τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀπεφασίσθη τελικῶς ἡ σύστασις εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἥτις θὰ μελετήσῃ τὸ ὅλον θέμα καὶ ὑποβάλῃ εἰσηγήσεις διὰ τὴν μείωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὁδικῶν ἀτυχημάτων καὶ τῶν ἀποζημιώσεων, πρὸς τὸν σκοπὸν ἐλαττώσεως τῶν κόστων τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν μὲ ἀποτέλεσμα τὴν μείωσιν ἢ τοὐλάχιστον τὴν μὴ περαιτέρω αὔξησιν τῶν ἀσφαλίστρων.

Πάντως πρὸς πληροφορίαν τοῦ ἐντίμου Μέλους ἀναφέρεται ὅτι, ἐξ ὅσων φαίνεται ἀπὸ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα παρεσχέθησαν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Ἀσφαλιστῶν Κύπρου, ἡ γενομένη αὔξησις σκοπὸν ἔχει οὐχὶ τὴν αὔξησιν τῶν κερδῶν τῶν ἑταιρειῶν ἀλλὰ τὴν κάλυψιν ζημιῶν εἰς τὸν ἐν λόγῳ κλάδον μηχανοκινήτων ὀχημάτων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Κελλακίου ἐκφράζονται δικαιολογημένα παράπονα ὅτι, παρὰ τὰς πολλὰς αἰτήσεις των πρὸς τοὺς ἁρμοδίους, τὸ χωρίον των στερεῖται μέχρι σήμερον ἠλεκτροφωτισμοῦ.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ χωρίον Κελλάκι τυγχάνει ἓν ἀγροτικὸν κέντρον μιᾶς ἀγροτικῆς περιφερείας, εἰς τὸ ὁποῖον ἐδρεύουν Γεωργικὸν Τμῆμα, Δασονομικὸν Τμῆμα, Ἀστυνομικὸς Σταθμὸς καὶ χηρεύουσα Ἰατρικὴ Ἕδρα, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται ἡ προσπάθεια τῶν ἁρμοδίων νὰ ἠλεκτροφωτίσουν τὸ ἐν λόγῳ χωρίον καὶ ποῖοι σοβαροὶ λόγοι συνέτειναν εἰς τὴν καθυστέρησιν τοῦ ἠλεκτροφωτισμοῦ του».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ἡ Ἀρχὴ Ἠλεκτρισμοῦ Κύπρου λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τόσον τὸ εἰς τὴν διάθεσίν της ἐξησκημένον ἐργατικὸν δυναμικὸν ὅσον καὶ τὴν οἰκονομικήν της κατάστασιν ἔχει προγραμματίσει τὸν ἐξηλεκτρισμὸν τῆς ὑπαίθρου ἀναλαμβάνουσα κατ' ἔτος τὴν ἠλεκτροδότησιν 40 χωρίων περίπου εἰς ὅλην τὴν Κύπρον.

Εἰς τὴν ἐπιλογὴν τῶν χωρίων λαμβάνονται μεταξὺ ἄλλων ὑπ' ὄψιν τὰ ἔξοδα ἠλεκτροδοτήσεως, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἀναμενόμενα ἔσοδα, καθὼς καὶ ἄλλοι συναφεῖς παράγοντες, ὡς ἡ ὕπαρξις μικρῶν βιομηχανιῶν κλπ., καθ' ὅτι ἐὰν ἀνελαμβάνετο πρῶτον ἡ ἠλεκτροδότησις τῶν ὀλιγώτερον προσοδοφόρων χωρίων ἡ σημειουμένη πρόοδος εἰς τὸν ἐξηλεκτρισμὸν ἀναποφεύκτως θὰ ἐπεβραδύνετο μεγάλως.

Ἡ Ἀρχὴ ἀντιλαμβάνεται τὴν ἀνησυχίαν τῶν διαφόρων χωρίων τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρονται νὰ ἠλεκτροδοτηθοῦν τὸ συντομώτερον. Θὰ πρέπει ὅμως νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸν ὅτι ἡ ἠλεκτροδότησις ὅλων τῶν χωρίων δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ ἐντὸς λογικῶν χρονικῶν περιθωρίων, τὰ δὲ κριτήρια τὰ ὁποῖα ἀκολουθεῖ ἡ Ἀρχὴ εἰς τὴν ἐπιλογὴν τῆς σειρᾶς ἠλεκτροδοτήσεως χωρίων εἶναι ἀντικειμενικὰ καὶ δίκαια.

Λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἐν λόγῳ κριτηρίων, τὸ χωρίον Κελλάκι δὲν ἔχει συμπεριληφθῆ εἰς τὸ τρέχον πενταετὲς πρόγραμμα, ἡ Ἀρχὴ ὅμως θὰ ἐπανεξετάσῃ τὸ ὅλον θέμα πρὸς τὸ τέλος τοῦ πενταετοῦς προγράμματός της ὁπότε ἐλπίζεται ὅτι θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ καθορίσῃ τὸν χρόνον ἠλεκτροδοτήσεως τόσον τοῦ χωρίου Κελλάκι ὅσον καὶ τῶν ὑπολοίπων χωρίων τὰ ὁποῖα δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ τρέχον πρόγραμμα ἐπεκτάσεων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Ὀκτωβρίου 1968.

«Δεδομένης τῆς ἀνίσου συνταξιοδοτήσεως τῆς ὁποίας τυγχάνουν οἱ συνταξιοῦχοι—παρατηρουμένου τοῦ φαινομένου νὰ παραχωρῆται σύνταξις 25 λιρῶν εἰς παλαιοτέρους καὶ 50 λιρῶν μηνιαίως εἰς νεωτέρους ἀφυπηρετοῦντας διδασκάλους π.χ. μὲ ἰσοδυνάμους θέσεις καὶ ἀνάλογα προσόντα—παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ ἀναπροσαρμόσῃ τὸ ὑφιστάμενον σύστημα συνταξιοδοτήσεως εἰς τρόπον ὥστε ἡ σύνταξις ὅλων τῶν ἰσοδυνάμων ὑπαλλήλων (ἀνεξαρτήτως χρόνου ἀφυπηρετήσεως) νὰ τίθεται ἐπὶ τῆς ἰδίας βάσεως, ἀναπροσαρμοζομένων ἐνιαυσίως τῶν συντάξεων τῶν παλαιοτέρων καὶ ἐξισουμένων μὲ τὰς τῶν καθ' ἕκαστον ἔτος ἀφυπηρετούντων, ὡς συμβαίνει καὶ ἐν Ἑλλάδι μὲ λαμπρὰ ἀποτελέσματα, κατ' ἀντιδιαστολὴν μὲ τὸν παρ' ἡμῖν τρόπον συνταξιοδοτήσεως, ὅστις ἐπισύρει τὰ συνεχῆ καὶ εὔλογα παράπονα τῶν Κυπρίων συνταξιούχων».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 30ὴν Ὀκτωβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Αἱ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως παραχωρούμεναι συντάξεις βασίζονται ἐπὶ τῆς μισθοδοσίας καὶ τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀφυπηρετήσεώς του. Ἡ μισθοδοσία μιᾶς θέσεως πολλάκις ἀναθεωρεῖται μεταξὺ ἄλλων καὶ λόγῳ αὐξήσεως τῶν καθηκόντων καὶ εὐθυνῶν τῆς θέσεως καὶ ἀνυψώσεως τῶν προσόντων, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται παρὰ τοῦ ὑπαλλήλου. Ὡς ἐκ τούτου δὲν θεωρεῖται δίκαιον ὅπως ὑπάλληλος ἀφυπηρετήσας ἀπὸ θέσιν μὲ οὕτω ἀναθεωρηθέντα μισθὸν λαμβάνῃ τὴν αὐτὴν σύνταξιν μὲ ὑπάλληλον ἀφυπηρετήσαντα ἀπὸ τὴν αὐτὴν θέσιν τῆς ὁποίας ὅμως ὁ μισθὸς ἦτο μικρότερος λόγῳ τῶν μικροτέρων εὐθυνῶν καὶ χαμηλοτέρων προσόντων τὰ ὁποῖα ἀπητοῦντο δι' αὐτήν. Ὡς γνωστὸν αἱ συντάξεις ὑπαλλήλων ἀφυπηρετησάντων πρὸ καιροῦ ηὐξήθησαν ἐπανειλημμένως ἀναλόγως τοῦ ἔτους ἀφυπηρετήσεως αὐτῶν, ἐπίκειται δὲ ἡ παραχώρησις ἐπιπροσθέτων αὐξήσεων. Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν δὲν σκοπεύει, ὅθεν, νὰ τροποποιήσῃ τὸ ὑφιστάμενον σύστημα συνταξιοδοτήσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Νοεμβρίου 1968.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ ἀπὸ μέρους τῶν ἀγροτῶν καὶ ἰδιαίτερα τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν ἔγιναν πολλὲς φορὲς διαβήματα γιὰ τὴν ἐξασφάλιση ἀπὸ μέρους τοῦ Τμήματος Γεωργίας ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ μηχανημάτων γιὰ ἰσοπεδώσεις καὶ ἀξιοποίηση ἄγονης γῆς.

Ἡ ἐξασφάλιση περισσοτέρων τέτοιων μηχανημάτων ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἀναμφισβήτητα θὰ συμβάλῃ στὴν αὔξηση τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο τί συγκεκριμένα σχέδια ἔχει γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 7ην Νοεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Τὸ Τμῆμα Γεωργίας διαθέτει ἀριθμὸν μηχανημάτων διὰ σκοποὺς ἰσοπεδώσεων καὶ ἀξιοποιήσεως γῆς. Σκοπὸς τοῦ Ὑπουργείου εἶναι ὅπως ἀντικατασταθοῦν τὰ πεπαλαιωμένου τύπου μηχανήματα μὲ καινουργῆ τοιαῦτα καὶ ἤδη ἐνεκρίθη ἡ ἀγορὰ ἑνὸς μηχανήματος διὰ τὸ 1968 καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δύο διὰ τὸ 1969.

Πρὸς τούτοις τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας προωθεῖ τὴν ἐντατικὴν ἀξιοποίησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ἀπὸ τοῦ τρέχοντος ἔτους τοῦ Σχεδίου Ἐγγειοβελτιωτικῶν Ἔργων καὶ Δενδροφυτειῶν βάσει τοῦ ὁποίου παρέχονται ἐπιδοτήσεις καὶ δάνεια εἰς τοὺς γεωργούς, οἱ ὁποῖοι κατασκευάζουν τοιαῦτα ἔργα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Νοεμβρίου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν καὶ πότε σκοπῇ νὰ εἰσηγηθῇ τὴν διάθεσιν καὶ Κυβερνητικῆς συνεισφορᾶς—ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν ἀξιοποιηθεῖσαν ἤδη ἀντίστοιχον κοινοτικὴν—διὰ τὴν διάνοιξιν ἀγροτικῶν δρόμων διὰ τὴν κοινότητα Ἁγίου Ἰωάννου Μαλούντας».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Νοεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν ἀγροτικῶν δρόμων τοῦ χωρίου Ἁγ. Ἰωάννου (Μαλούντας) διετέθη ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους ποσὸν ἐκ £270, τὸ ἥμισυ τοῦ ὁποίου κατεβλήθη ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω κοινότητος. Ἡ ἐργασία ἔχει ἤδη ἀρχίσει καὶ ἀναμένεται νὰ συμπληρωθῇ μέχρι τέλους τοῦ ἔτους. Διὰ τὸν ρηθέντα σκοπὸν χρησιμοποιεῖται Κυβερνητικὸς ὁμαλυντὴρ γαιῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Νοεμβρίου 1968.

«Λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς αὐξήσεως εἰς τὴν κατανάλωσιν λιπασμάτων εἰς Κύπρον, παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ἔχῃ γίνει μελέτη ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἱδρύσεως ἐργοστασίου λιπασμάτων καὶ κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις θὰ λάβῃ ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν ἐνδεχομένην ἵδρυσιν τοιούτου ἐργοστασίου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Νοεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«Ἡ ἵδρυσις ἐν Κύπρῳ ἐργοστασίου παραγωγῆς λιπασμάτων μελετᾶται ἐπισταμένως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Πρὸς τοῦτο ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς τὸν διορισμὸν εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐξ ἀντιπροσώπων τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, ἥτις ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἐνδελεχῆ μελέτην ὅλων τῶν μέχρι σήμερον ὑποβληθεισῶν οἰκονομικο—τεχνικῶν μελετῶν. Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς μελέτης τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ Κυβέρνησις θὰ λάβῃ τελικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς ἱδρύσεως ἐργοστασίου λιπασμάτων ἐν Κύπρῳ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Νοεμβρίου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν κάτωθι :

(1) Εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ θέμα τῆς ἱδρύσεως νυκτερινῆς (μὲ κλασσικήν, ἐμπορικὴν καὶ πρακτικὴν ἐξειδίκευσιν) Σχολῆς Μέσης Παι-

δείας δι' ἀρίστους καὶ ἀπόρους νέους, μετὰ τὴν ἐξαγγελθεῖσαν πρόθεσιν τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου νὰ προγραμματίσῃ καὶ μεθοδεύσῃ τὸ ὅλον θέμα, καὶ μετὰ τὴν ἔκκλησίν του πρὸς τὰς συνδικαλιστικὰς ὁμοσπονδίας καὶ ἄλλας ἐπαγγελματικὰς ὀργανώσεις νὰ ὑποβάλουν πρὸς αὐτὸ στοιχεῖα καὶ κατάλογον ἐνδιαφερομένων σπουδαστῶν.

(2) Δεδομένου ὅτι ὑπάρχει πρόθεσις παρ' ἀρκετῶν διδασκάλων καὶ ἄλλων κοινοτικῶν παραγόντων νὰ ἀναλάβουν συναφῆ καθήκοντα ἐποπτῶν (εἴτε δωρεὰν εἴτε ἔναντι συμβολικῆς ἀμοιβῆς) πῶς ἀντικρύζει εἰσήγησιν ὅπως ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς κοινοτικὰς βιβλιοθήκας (καὶ ἐντὸς τοῦ ἰδίου κτιριακοῦ συγκροτήματος), χωρήσῃ εἰς τὴν σύστασιν μικρῶν κοινοτικῶν μουσείων, εἰς τὰ ὁποῖα, καταγραφόμενα θὰ δύνανται νὰ διαφυλάττωνται ἀρχαῖα, βυζαντινὰ καὶ νεώτερα στοιχεῖα πολιτισμοῦ τοῦ τόπου (ὡς ἀμφορεῖς, εἰκόνες, νομίσματα κλπ.), πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν διάσωσιν τῶν στοιχείων αὐτῶν ἐκ τῆς ὀργιαζούσης εἰς τὸν τόπον μας ἀρχαιοκαπηλείας, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐσωτερικοῦ τουρισμοῦ, καὶ εἰς τὴν περαιτέρω πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐπιμόρφωσιν τοῦ λαοῦ γενικώτερον καὶ τοῦ μαθητικοῦ κόσμου εἰδικώτερον.

Δὲν φρονεῖ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι μία τοιαύτη ἐνέργεια θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναληφθῇ—ἐὰν κατ' ἀρχὴν ἀντικρύζεται ἡ σκοπιμότης της καὶ ἡ δυνατότης πρακτικῆς ἐφαρμογῆς της—ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Τμήματος Ἀρχαιοτήτων καὶ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ, ἰδίως εἰς περιπτώσεις καθ' ἃς εἰς ὡρισμένας περιοχὰς ὑπάρχει ἄμεσος κίνδυνος ἐξαφανισμοῦ ἀνεπαναλήπτων ἔργων» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 28ην Νοεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«1. Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας κατήρτισε σχέδια καὶ πρόγραμμα πρὸς ἵδρυσιν ἐν Λευκωσίᾳ νυκτερινοῦ τετραταξίου γυμνασίου δευτέρου κύκλου (Δ', Ε', Στ' καὶ Ζ' τάξεων) στηριζομένου εἰς τὸν κατώτερον τριτάξιον κύκλον κλασσικῆς κατευθύνσεως μετὰ ἐνισχυμένης διδασκαλίας τῶν φυσικῶν, χημείας καὶ μαθηματικῶν. Ὁ τύπος οὗτος ἐκρίθη ὅτι θὰ ἐξυπηρετήσῃ ὡς γενικώτερος εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν τοὺς ἐνδιαφερομένους. Ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν σχεδίων τούτων θὰ ἐξήρτα τὸ Ὑπουργεῖον τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν αὐτοῦ εἰς τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς νήσου.

Σχετικὴν πρότασιν ὑπέβαλε τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἔκρινεν ὅτι ὑπὸ τὰς περιστάσεις ἔδει νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν σχεδίων τούτων.

2. Τὸ ζήτημα τῆς ἱδρύσεως τοπικῶν μουσείων ἐκεῖ ὅπου λειτουργοῦν κοινοτικαὶ βιβλιοθῆκαι ἐκφεύγει τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ὡς ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων. Ἐν τούτοις τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ὑπέδειξε πρὸ ἐτῶν πρὸς τοὺς διδασκάλους καὶ τὰς σχολικὰς ἀρχὰς τὴν ἀνάγκην ἱδρύσεως μικρῶν συλλογῶν ἔργων λαϊκῆς τέχνης εἰς τὰ σχολεῖα στοιχειώδους καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως. Εἴς τινα σχολεῖα ἐπετεύχθη ἤδη τοῦτο, ἀλλ' ὁ θεσμὸς δὲν ἐπεξετάθη. Ἐλπίζεται ὅτι ἀναλαμβανόντων ἐκ νέου εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον τῶν διδασκάλων ἐξωσχολικὰ ἔργα, ἅτινα εἶναι τόσον πολύτιμα διὰ τὴν πολιτιστικὴν ἄνοδον τοῦ λαοῦ, θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπέκτασις τοῦ θεσμοῦ τούτου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, Ἐζεκία Παπαϊωάννου, Νίκου Κόσιη καὶ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Δεκεμβρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπάρχει ἐκ πρώτης ὄψεως εὐθύνη—ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν ἠθικὴν τοιαύτην—ἐκ μέρους τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας διὰ τὴν

κατάρρευσιν τοῦ ὑποστρώματος τῆς ὁδοῦ πρὸς Κεφαλόβρυσον—Χαλεύκαν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προξενηθοῦν σοβαραὶ ζημίαι εἰς Κυθραίαν, ὡς καὶ νὰ ἐκτεθῇ εἰς ἄμεσον κίνδυνον ἡ ζωὴ δεκάδων οἰκογενειῶν τῆς κοινότητος, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν κάτωθι :

(α) Ποῖα μέτρα σκοπεῖ νὰ λάβῃ πρὸς ἄμεσον ἀνακούφισιν τῶν πληγέντων ἀφ' ἑνός, ἐπιπροσθέτως τῶν ὅσων ἤδη ἔχουν ἀναληφθῆ, καὶ ποία διαδικασία θὰ ἀκολουθηθῆ διὰ πλήρη ἀποζημίωσιν τῶν ὑποστάντων ζημίας τόσον εἰς καταστροφὰς γεωργικῶν προϊόντων ὅσον καὶ εἰς οἰκίας, ὑποστατικά, ἔπιπλα, βιομηχανικὰ προϊόντα, κ.λ.π. ;

(β) Ἤρχισε λεπτομερὴς καταγραφὴ παρ' ἁρμοδίων κυβερνητικῶν λειτουργῶν τῶν ζημιῶν εἰς τὴν κοινότητα, καὶ ἐὰν δὲν ἤρχισεν αὕτη—εἰς ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς τομεῖς τῶν προξενηθεισῶν καταστροφῶν— δὲν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ τάχιστα πρὸς ἐξαγωγὴν ἐπακριβῶν συμπερασμάτων διὰ τῆς ἀμέσου συγκεντρώσεως τῶν ἐπιζητουμένων στοιχείων ; καὶ

(γ) ὑπάρχει πρόθεσις ὅπως διεξαχθῇ ἐνδελεχὴς ἔρευνα (παρ' ἀνεξαρτήτου καὶ ἀμερολήπτου ἐπιτροπῆς) πρὸς διακρίβωσιν τῶν αἰτίων ποὺ προεκάλεσαν τὰς καταστροφὰς ὡς καὶ τὸν κίνδυνον ἀπωλείας ζωῶν εἰς δεκάδας οἰκογενείας τῆς κοινότητος, καὶ εἰδικώτερον ἐν σχέσει μὲ ὑπαρχούσας σοβαρὰς καταγγελίας περὶ πλημμελοῦς κατασκευῆς τοῦ ὑποστρώματος τῆς ὁδοῦ ὕπερθεν τοῦ Κεφαλοβρύσου, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας πλημμελείας ὑπῆρξεν ἡ δημιουργία ἐπισφαλοῦς καὶ ἐπικινδύνου οὐσιαστικοῦ ὑδατοφράκτου ὕπερθεν ἀκριβῶς τῆς κοινότητος μὲ τὰ γνωστὰ τραγικὰ συνεπακόλουθα» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Βάσου Λυσσαρίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Δεκεμβρίου 1968.

«Ὡς ἀντιλαμβάνομαι, ἡ Βρεττανικὴ Κυβέρνησις οὐδὲν ποσὸν πληρώνει διὰ παρεχομένας διευκολύνσεις ἐν Κύπρῳ.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι καθολικὴ ἐπιθυμία τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ ἐκπεφρασμένη πολιτικὴ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἡ κατάργησις τῶν πολεμικῶν βάσεων καὶ ἡ ἐνσωμάτωσις τοῦ ἐδάφους των εἰς τὰ ἐδάφη τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

Ἐν τούτοις ἐφ' ὅσον ἐγένετο χρῆσις ἐδαφῶν καὶ διευκολύνσεων διατί ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις δὲν ἀπαιτεῖ τὴν ὀφειλομένην πληρωμὴν διὰ τὰ παρελθόντα ἔτη» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Βάσου Λυσσαρίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Δεκεμβρίου 1968.

«Ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἡ Κυβέρνησις ἐνδείξεις ὅτι αἱ Βρεττανικαὶ βάσεις ἐν Κύπρῳ χρησιμοποιοῦνται καθ' οἱονδήποτε τρόπον ὑπὸ τοῦ ΝΑΤΟ, καὶ εἰς ποῖα διαβήματα προτίθεται νὰ προβῇ πρὸς παρεμπόδισιν οἱασδήποτε τοιαύτης χρησιμοποιήσεως» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Βάσου Λυσσαρίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Δεκεμβρίου 1968.

«Ὑπάρχουν πληροφορίαι ὅτι ἀτομικὰ ὅπλα ἔχουν ἤδη ἀποθηκευθῆ εἰς τὰς ἐν Κύπρῳ Βρεττανικὰς βάσεις.

Ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Δεκεμβρίου 1968.

«Ὁ Ἀρδευτικὸς Σύνδεσμος—Τμῆμα Γερμασόγειας, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκουν 405 μέλη κατέχοντα ἀρδεύσιμον γῆν ἐκτάσεως 1906 στρεμμάτων, τὴν ὁποίαν ἀρδεύουν μέχρι σήμερον ἀπὸ μὲν τῆς 1ης Νοεμβρίου μέχρι τέλους Ἰουνίου ἀπὸ τὸν Ποταμὸν Γερμασόγειας, ἀπὸ δὲ τῆς 1ης Ἰουλίου μέχρι τῆς 1ης Νοεμβρίου ἀπὸ τὰς τέσσαρας δατρήσεις, καὶ τοὺς ἐστοίχιζεν ἡ ἄρδευσίς των περὶ τὰ 8 μίλς δι' ἕκαστον τόννον ὕδατος, ἐκφράζουν δικαιολογημένα παράπονα ὅτι τὸ ἀρμόδιον Τμῆμα ἀξιοῖ παρ' αὐτῶν σήμερον 15 μίλς δι' ἕκαστον τόννον ὕδατος τοῦ ὑδατοφράκτου Γερμασόγειας, τιμὴ ἥτις θεωρεῖται ὑπ' αὐτῶν ἐντελῶς ἀσύμφορος.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν Γερμασόγειας ὑπάρχουν ἕτερα 13.000 στρέμματα μὴ ἀρδευσίμου γῆς τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ἀξιοποιηθοῦν ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ ἄρδευσίς των ἐκ τοῦ ὑδατοφράκτου Γερμασόγειας δὲν θὰ ἐστοίχιζε πλέον τῶν 8 μίλς δι' ἕκαστον τόννον ὕδατος, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον θὰ ἱκανοποιηθῇ τὸ ἐν λόγῳ αἴτημα τῶν γεωργῶν Γερμασόγειας εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἀνάπτυξις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς εἰς τὴν ἐν λόγῳ περιοχὴν καὶ νὰ βελτιωθῇ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τῶν κατοίκων της».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Δεκεμβρίου 1968.

«Ὑπὸ τῆς χωριτικῆς Ἀρχῆς Καμιναριῶν ὑπεβλήθη αἴτησις τόσον πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν ὅσον καὶ πρὸς τὸν Ἔπαρχον Λεμεσοῦ διὰ τῆς ὁποίας ἐζητοῦντο ὅπως κατασκευασθοῦν εἰς τὸ χωρίον των δύο ὑπόνομοι διὰ μέσου τῶν ὁποίων νὰ διοχετεύωνται τὰ ὄμβρια ὕδατα ἔξωθεν τοῦ χωρίου καὶ νὰ μὴ χύνωνται καὶ πλημμυρίζουν, ὡς συμβαίνει μέχρι σήμερον, ἐντὸς τῶν οἰκιῶν τοῦ χωρίου καὶ νὰ προξενῶνται συνεχῶς ζημίαι εἰς τοὺς κατοίκους του.

Ἐπειδὴ ἡ κατασκευὴ τῶν δύο ὡς ἄνω ὑπονόμων τυγχάνει ἐπειγούσης φύσεως διὰ τοὺς κατοίκους τοῦ ρηθέντος χωρίου, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ κατασκευὴ τούτων θὰ γίνῃ ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς ἔτους».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Δεκεμβρίου 1968.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε τὴν μεταφορὰν ὕδατος ἐκ τῶν διατρήσεων τῆς περιοχῆς Χοιροκοιτίας—Ψεματισμένου—Βασιλοποτάμου, δι' ἐνίσχυσιν τῆς ὑδρεύσεως τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς ὡς ἄνω περιοχῆς καὶ γενικώτερον οἱ κάτοικοι ὁλοκλήρου τῆς Ἐπαρχίας Λάρνακος ἐξέφρασαν διὰ πολλῶν τρόπων τὴν ἀντίθεσίν των πρὸς τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ κατέστησαν ἀπολύτως σαφὲς ὅτι διὰ νὰ ἀνεχθοῦν ὡς κατάστασιν ἀνάγκης τὴν μεταφορὰν περιωρισμένης ποσότητος ὕδατος πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ὑδρεύσεως τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου, δέον ἀπαραιτήτως νὰ προηγηθῇ ἢ νὰ συγχρονισθῇ ἡ κατασκευὴ σειρᾶς ἀρδευτικῶν ἔργων καὶ ὑδατοφρακτῶν εἰς τὴν περιοχὴν πρὸς ἐμπλουτισμὸν τῶν ὑδάτων της καὶ ἄρδευσιν τῆς περιβαλλούσης τὰς διατρήσεις καὶ τοὺς ὑδατοφράκτας γονίμου γῆς, ἥτις ἀνέρχεται εἰς ἀρκετὰς χιλιάδας στρεμμάτων. Παραλλήλως δὲ νὰ ἐξασφαλισθῇ ὅτι θὰ γίνῃ πράγματι μεταφορὰ περιωρισμένης ποσότητος ὕδατος καὶ θὰ διατεθῇ αὕτη μόνον δι' ἐνίσχυσιν τῆς ὑδρεύσεως τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου.

Ὑπὸ τὰς περιστάσεις νομίζω ὅτι θὰ ἐξυπηρετεῖτο χρήσιμος σκοπὸς ἐὰν ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς ἐπληροφοροῦσε τὴν Βουλὴν καὶ δι' αὐτῆς τὸν ἐνδιαφερόμενον πληθυσμὸν τῆς Λάρνακος, ποῖα εἶναι τὰ σχέδια, ἡ θέσις, ἡ πολιτικὴ καὶ αἱ ἀποφάσεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος. Ἀναλυτικώτερον, ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ὑδάτων τοῦ δυτικοῦ τμήματος τῆς Ἐπαρχίας Λάρνακος, τῆς παροχῆς ὕδατος δι' ὕδρευσιν καὶ ἄρδευσιν καὶ γεωργικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Λάρνακος, τῶν προγραμματιζομένων ὑδατοφρακτῶν καὶ συναφῶν ἔργων καὶ τῆς μεταφορᾶς ὕδατος δι' ἐνίσχυσιν τῆς ὑδρεύσεως τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Δεκεμβρίου 1968.

«Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων εἰς τὰς συνεδριάσεις αὐτῆς τῆς 12ης καὶ 19ης Σεπτεμβρίου 1968, συνεζήτησε τὸ θέμα τῆς ἀνάγκης ἐπιβολῆς καὶ ἐφαρμογῆς ἀγορανομικῆς νομοθεσίας ἐπὶ τῶν βασικῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ὡς καὶ τῶν φαρμάκων.

Κατὰ τὸ πέρας τῆς συζητήσεως ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἐξουσιοδοτήθη ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅτι ἡ Βουλὴ ἦτο τῆς γνώμης ὅτι ἔδει νὰ ἐφαρμοσθῇ σύστημα ἐλέγχου τιμῶν ἐπὶ τῶν βασικῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν φαρμάκων.

Τὴν 15ην Ὀκτωβρίου 1968 ὑπέβαλα ἐρώτησιν δι' ἧς ἐζήτουν ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ λάβῃ τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ τὴν χαλιναγώγησιν τῆς τάσεως αὐξήσεως τῶν τιμῶν.

Μέχρι τῆς στιγμῆς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον δὲν ἀπήντησεν εἰς τὴν προαναφερθεῖσαν ἐρώτησίν μου.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος εἰς προσφάτους δηλώσεις του ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀπεργίας τῆς Σ.Ι.Τ.Α. ἐξήγγειλεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ λάβῃ ὅλα τὰ ἐνδεδειγμένα μέτρα πρὸς συγκράτησιν τῶν τιμῶν εἰς λογικὰ ἐπίπεδα, ἀπαντῶν δὲ εἰς ἐκπροσώπους τοῦ τύπου διηυκρίνησεν ὅτι μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ἔτους θὰ τεθῇ ἐν ἐφαρμογῇ πλῆρες σχέδιον ἐλέγχου τιμῶν. Ἐπειδὴ εὑρισκόμεθα πρὸς τὸ τέλος τοῦ ἔτους χωρὶς νὰ ἐπιβληθῇ οἱοσδήποτε ἔλεγχος τιμῶν καὶ ἐπειδή, ἐξ ὅσων γνωρίζω, δὲν κατηρτίσθη οἱονδήποτε σχέδιον, παρακαλῶ ὅπως ἡ Βουλὴ πληροφορηθῇ κατὰ πόσον ἡ παράλειψις ἐπιβολῆς ἐλέγχου τιμῶν καὶ ἡ μὴ κατάρτισις οἱουδήποτε σχεδίου ὀφείλεται εἰς ἀλλαγὴν τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, ἀντίθετον πρὸς τὰς προσφάτους δηλώσεις τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ παρὰ τὴν σύστασιν τῆς Βουλῆς».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι «ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας (Ἀνακατάταξις Ὡρισμένων Θέσεων) Νόμος τοῦ 1968».

Θὰ παρεκάλουν τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν δυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν περαιτέρω συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, χρειάζονται ἀκόμη ὡρισμέναι πληροφορίαι τὰς ὁποίας θὰ μᾶς δώσουν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον διὰ νὰ ἠμπορέσωμεν νὰ πάρωμεν τελικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Προτίθεμαι, κατόπιν τῶν πληροφοριῶν τὰς ὁποίας ἔδωσεν ὁ κ. Σαββίδης, νὰ μὴν θέσω εἰς ψηφοφορίαν τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο καὶ νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν ὑπόλοιπον ἐργασίαν νομοθετικῆς φύσεως, ἀναβάλλων τὴν συζήτησιν καὶ ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Τὸ ἑπόμενον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι «ὁ περὶ Καταστατικοῦ τοῦ Κοινοπολιτειακοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968».

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῆ ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΠΟΛΙΤΕΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Βάσος Λυσσαρίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Γεώργιος Σάντης
Γεώργιος Τζιρκώτης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 9ην Δεκεμβρίου 1968.

Διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἀναφερομένου Νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ κύρωσις τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Κοινοπολιτειακοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν εἰς τὸν ὁποῖον προσεχώρησεν ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία δυνάμει Ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (ὑπ' ἀρ. 6340) ἡμερομηνίας 9ης Φεβρουαρίου 1967.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον διὰ τῆς ὡς ἄνω Ἀποφάσεως ἐνέκρινεν ὅπως ἡ Κύπρος καταστῇ μέλος τοῦ Κοινοπολιτειακοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν ὡς καὶ τὸ Καταστατικὸν αὐτοῦ.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐνέκρινεν ἐπίσης δι' Ἀποφάσεως αὐτοῦ ὑπ' ἀρ. 7847 τῆς 20ῆς Ἰουνίου 1968 τὴν τροποποίησιν τῆς παραγράφου 39 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Κοινοπολιτειακοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν, ἥτις ἀφορᾷ εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ Γραφείου Κοινοπολιτειακῶν Τηλεπικοινωνιῶν.

Κύριος σκοπὸς τοῦ Κοινοπολιτειακοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν εἶναι νὰ προαγάγῃ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐκμετάλλευσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ Κοινοπολιτειακοῦ συστήματος ἐξωτερικῶν τηλεπικοινωνιῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα, εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου πρὸς κύρωσιν τοῦ ὡς ἄνω Καταστατικοῦ τοῦ Κοινοπολιτειακοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν καὶ τῆς τροποποιήσεως αὐτοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀρ. 6340 καὶ ἡμερομηνίαν 9ην Φεβρουαρίου 1967 κατέστη μέλος τοῦ Κοινοπολιτειακοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν, τὸ Καταστατικὸν τοῦ ὁποίου ἐκτίθεται εἰς τὸν Πρῶτον Πίνακα.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ παράγραφος 39 τοῦ Καταστατικοῦ τούτου ἐτροποποιήθη ὡς ἐκτίθεται εἰς τὸν Δεύτερον Πίνακα, καὶ ἡ τροποποίησις αὕτη ἐνεκρίθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀρ. 7847 καὶ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰουνίου 1968.

Καὶ ἐπειδὴ τὸ Καταστατικὸν καὶ ἡ τροποποίησις τούτου δέον νὰ κυρωθῶσι διὰ Νόμου :

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον. Πρῶτος Πίναξ καὶ Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ μετὰ τῶν Πινάκων ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον καὶ οἱ Πίνακες ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις Καταστατικοῦ καὶ τροποποιήσεως. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Καταστατικοῦ τοῦ Κοινοπολιτειακοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι «ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 31) τοῦ 1968».

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ('Αρ. 31) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 9ην Δεκεμβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £200.000 πρὸς ἀντιμετώπισιν προσθέτων δαπανῶν προκυπτουσῶν ἐκ τῆς παρούσης ἐκτάκτου καταστάσεως ὡς καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν ἡμερομισθίων ἑνὸς μεγάλου ἀριθμοῦ προσώπων ἀπασχολουμένων ἐπὶ ἐκτάκτου βάσεως, τὰ ὁποῖα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀντισταθμισθοῦν ἢ συμπληρωθοῦν ἀπὸ ἀντιστοίχους ἐξοικονομήσεις ἐκ τῶν κονδυλίων 'Αποδοχῶν Προσωπικοῦ.

'Επειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ πρόβλεψις εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ὡς ἄνω δαπανῶν λόγῳ τῆς συνεχιζομένης ἐκτάκτου καταστάσεως καὶ τῆς αὐξήσεως ἀπὸ τῆς 1ης Μαρτίου 1968 τῶν ἐπιδομάτων ὁδοιπορικῶν τῶν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων ὡς ἐπίσης καὶ τῆς αὐξήσεως ἀπὸ τῆς 1ης 'Απριλίου 1968 τῶν ἡμερομισθίων τῶν Κυβερνητικῶν ἐργατῶν λόγῳ τῆς ἀνόδου τοῦ τιμαριθμικοῦ δείκτου, ὁ ταχύτερος καὶ διαδικαστικῶς εὐκολώτερος τρόπος ἀντιμετωπίσεως τοῦ θέματος τούτου εἶναι ὁ διὰ Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. 'Επειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν Περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £200.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 31) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως δὲν δύνανται νὰ συζητηθῶσι σήμερον, διότι αἱ σχετικαὶ ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν δὲν ἔχουν εἰσέτι κυκλοφορήσει. Ἑπομένως εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 14) τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 32) τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Αὐξήσεως Συντάξεων Νόμος τοῦ 1968.

(4) Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Παροχῆς Πληροφοριῶν ἐπὶ τοῦ Κρατοῦντος ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ Δικαίου (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(5) Οἱ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 14) τοῦ 1968 προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν τῆς Βουλῆς πρὸς ἐξέτασιν καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Πρὸς τὴν ἰδίαν Ἐπιτροπὴν παραπέμπεται ἐπίσης ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 32) τοῦ 1968 καὶ ὁ περὶ Αὐξήσεως Συντάξεων Νόμος τοῦ 1968.

Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Παροχῆς Πληροφοριῶν ἐπὶ τοῦ Κρατοῦντος ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ Δικαίου (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξωτερικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Οἱ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1968 παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως πρὸς τὴν Βουλὴν ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου προνοουμένης προθεσμίας.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ. Πρόκειται περὶ τοῦ θέματος τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, ἔχοντος ὡς ἑξῆς : «Ἡ ἐθνικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ ἀνάγκη τῆς ἱδρύσεως ἐθνικοῦ πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ καὶ αἱ προϋποθέσεις λειτουργίας του».

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Πέτρου Στυλιανοῦ θέμα τῆς ἐπιστημονικῆς ἀνάγκης ἱδρύσεως ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ καὶ τῶν προϋποθέσεων λειτουργίας του, χρήζει προσεκτικῆς ἐξετάσεως διὰ νὰ διαμορφωθῇ ἡ ὀρθὴ καὶ ἡ ἐνδεδειγμένη ἄποψις ἐπ' αὐτοῦ.

Λυποῦμαι πράγματι διότι δὲν δύναμαι νὰ συμφωνήσω μὲ τὰς ἀπόψεις τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Στυλιανοῦ, ὅτι ὑπὸ τὰς παρούσας ἀντιξόους συνθήκας ἡ ἱδρυσις πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ θὰ συμβάλῃ ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν ἐπιστημονικήν, ἐθνικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου μας· τοὐναντίον, κατὰ τὴν προσωπικήν μου ἄποψιν, θὰ ἐπηρεάσῃ δυσμενῶς τόσον τὴν ἐθνικὴν ὅσον καὶ τὴν οἰκονομικήν μας ἀνάπτυξιν.

Ἀπὸ ἐθνικῆς ἀπόψεως ἡ ἱδρυσις πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ θὰ ἐλαττώσῃ τοὺς πνευματικοὺς δεσμοὺς τῆς Κύπρου μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος καθότι ἡ τεραστία πλειοψηφία τῶν Κυπρίων φοιτητῶν ἐφοίτων καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ φοιτῶσιν εἰς ἑλληνικὰ πανεπιστήμια.

Μελετῶν τις τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐθνικοῦ μας ἀγῶνος κατὰ τὴν τελευταίαν 60ετίαν δύναται νὰ διαπιστώσῃ ὅτι ἡγοῦντο τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος κατὰ τὴν τεραστίαν πλειοψηφίαν των, ὡς στενοὶ συνεργάται τῆς Ἐθναρχίας, ἐπιστήμονες ἀπόφοιτοι τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, γαλουχηθέντες ἐπὶ τῶν πανεπιστημιακῶν ἐδωλίων μὲ τὰ ἀθάνατα ἑλληνοχριστιανικὰ ἰδεώδη. Ἡ τυχὸν ἱδρυσις πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ ἀσφαλῶς θὰ ἐλαττώσῃ τοὺς πνευματικοὺς δεσμούς μας καὶ τὴν ἄμεσον ἐπαφὴν τῶν φοιτητῶν μας μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, καθότι εἰς Κυπριακὸν Πανεπιστήμιον ὅπου κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ διδάσκουν ἐκτὸς τῶν Ἑλλήνων καὶ Τοῦρκοι, Ἄγγλοι καὶ ἄλλων ἐθνικοτήτων καθηγηταὶ καὶ εἰς ξένας μάλιστα γλώσσας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τύχουν οἱ Ἕλληνες φοιτηταὶ τῆς ἐθνοπρεποῦς πανεπιστημιακῆς μορφώσεως τῆς ὁποίας θὰ τύχουν εἰς Ἑλληνικὰ πανεπιστήμια.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Στυλιανοῦ ὅτι ἡ ἱδρυσις πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου μας, ἀδυνατῶ νὰ δεχθῶ τοῦτον διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους :

Ἐν πρώτοις ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἱδρυσιν πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ, ὑπὸ τὰς παρούσας μάλιστα ἀντιξόους συνθήκας, θὰ εἶναι τόσον μεγάλη ὥστε νὰ καθίσταται ἀδύνατον νὰ τὴν ἐπωμισθῇ τὸ πάγιον ταμεῖον τῆς Δημοκρατίας, τὸ ὁποῖον ἐπιβαρύνεται συνεχῶς κατὰ τὸν τελευταῖον καιρὸν μὲ νέας δαπάνας ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὴν ἀναθεώρησιν ἐπὶ δικαιοτέρας βάσεως τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐκπαιδευτικῶν, δικαστικῶν, ἀστυνομικῶν καὶ ἄλλων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν διαφόρων ἐπειγούσης φύσεως παραγωγικῶν ἔργων ἀπολύτως ἀναγκαίων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας.

Ἐξ ἄλλου ἡ ἵδρυσις πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ θὰ ἀποβῇ ἐπιζημία διὰ τὰς 5000 τῶν Κυπρίων φοιτητῶν, οἵτινες φοιτοῦν σήμερον εἰς Ἑλλάδα καὶ εἰς ἄλλας χώρας καθὼς καὶ διὰ τοὺς ἀνέργους ἐπιστήμονας οἵτινες εὑρίσκονται σήμερον ἐν Κύπρῳ καὶ ματαίως ἀναζητοῦν ἐργασίαν, θὰ δημιουργήσῃ δὲ τεραστίαν στρατιὰν ἀνέργων ἐπιστημόνων τῶν διαφόρων κλάδων οἵτινες θὰ ἀναγκασθοῦν νὰ ἐκπατρισθοῦν λόγῳ τῆς ἀνεργίας, ἥτις σήμερον παρατηρεῖται εἰς ἀρκετοὺς ἐπιστήμονας, καὶ τοιουτοτρόπως θὰ αὐξήσωμεν ἀντὶ νὰ ἐλαττώσωμεν τὴν μετανάστευσιν. Ἐξ ἄλλου, δέον νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν μας τὰς δυσκολίας τὰς ὁποίας ἀντεμετωπίσαμεν διὰ τὴν ἐξεύρεσιν καταλλήλου διδακτικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὸ Ἀνώτερον Τεχνολογικὸν Ἱνστιτοῦτον ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων καθυστέρησεν ἡ λειτουργία του· ἀσφαλῶς πολὺ περισσοτέρας δυσκολίας θὰ συναντήσωμεν διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τοῦ Κυπριακοῦ πανεπιστημίου μὲ ἐπιστήμονας ἀνεγνωρισμένου κύρους καὶ προσόντων.

Εἰς ἓν σημεῖον τῆς ὁμιλίας του ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Στυλιανοῦ λέγει ὅτι τὰ τέκνα τῶν ἐργατικῶν καὶ τῶν βιοπαλαιουσῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν, τὰ ὁποῖα ἀνέρχονται εἰς τὰ 60% τοῦ λαοῦ μας, δὲν δύνανται νὰ παρακολουθήσωσι πανεπιστημιακὰ μαθήματα πλὴν ἑνὸς ποσοστοῦ 2% ὑπὸ μορφὴν ὑποτροφιῶν παρὰ τῆς μητρικῆς καὶ ἄλλων Κυβερνήσεων.

Λυποῦμαι διότι καὶ πάλιν θὰ διαφωνήσω μὲ τὸν ἐν λόγῳ ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Στυλιανοῦ. Ἐὰν ὁ ἔντιμος συνάδελφος προβῇ εἰς μίαν ἐξονυχιστικὴν ἔρευναν τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς προελεύσεως τῶν Κυπρίων φοιτητῶν καὶ ἀποφοίτων τῶν πανεπιστημίων θὰ διαπιστώσῃ ὅτι τὰ 80% τούτων προέρχονται ἀπὸ οἰκογενείας ἐργατῶν, ἀγροτῶν καὶ μικροαστῶν καὶ πολὺ ἐλάχιστοι ἀπὸ πλουτοκρατικὰς οἰκογενείας τῶν ὁποίων τὰ τέκνα συνήθως ἐπαναπαύονται ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων τῆς περιουσίας των καὶ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ἀποτυγχάνουν εἰς τὰς σπουδάς των.

Ἡ ἵδρυσις πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ πολὺ μικρὰν οἰκονομικὴν ὠφέλειαν θὰ προσπορίσῃ εἰς τοὺς Κυπρίους φοιτητὰς καθότι τὸ κόστος τῆς ζωῆς ἐν Κύπρῳ δὲν εἶναι χαμηλότερον τοῦ κόστους τῆς ζωῆς ἐν Ἑλλάδι. Ἂν λάβῃ δέ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ Κύπριοι φοιτηταὶ τῶν Ἑλληνικῶν πανεπιστημίων καὶ Ἀνωτέρων Σχολῶν τυγχάνουν ὄχι μόνον εἰσόδου ἄνευ εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων, ἀλλὰ καὶ ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς πληρωμὴν διδάκτρων καὶ τῆς ἀξίας βιβλίων καὶ ἐπὶ πλέον οἱ ἄποροι ἐξ αὐτῶν τυγχάνουν δωρεὰν ἢ καὶ μειωμένης τιμῆς σιτήσεως εἰς τὴν Φοιτητικὴν λέσχην καὶ ἄλλα ἱδρύματα, ἐνῶ εἰς τὸ Κυπριακὸν πανεπιστήμιον θὰ ἐπιβαρύνωνται μὲ τὴν πληρωμὴν ὑψηλῶν διδάκτρων διὰ νὰ καλυφθοῦν τὰ ἔξοδα λειτουργίας του καθὼς καὶ μὲ τὰ ἔξοδα ἀγορᾶς βιβλίων, ἀσφαλῶς θὰ καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ διαφορὰ ἐξόδων ἑνὸς φοιτητοῦ εἰς Ἑλλάδα μὲ τὰ τυχὸν ἔξοδα ἑνὸς φοιτητοῦ εἰς Κύπρον θὰ εἶναι ἐλαχίστη.

Ἐκτὸς τῶν ἄλλων λόγων οἵτινες καθιστοῦν πολὺ δύσκολον τὴν ἵδρυσιν πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ εἶναι καὶ αἱ σημεριναὶ ἀντίξοοι περιστάσεις καὶ αἱ ἀντιδράσεις τῆς Τουρκικῆς κοινότητος ἥτις μετὰ ὑστεροβούλου δυσπιστίας προσβλέπει πρὸς τὴν εἰλικρινῆ καὶ ἀδελφικὴν συμβίωσιν μεταξὺ τῶν δύο κοινοτήτων, καθότι ἐπιδιώκει νὰ προωθήσῃ τὰ διχοτομικά της σχέδια καὶ νὰ καταστρατηγήσῃ τὴν ὀργάνωσιν ἑνὸς ἑνιαίου, ἀνεξαρτήτου καὶ δημοκρατικοῦ κράτους. Ἑπομένως ἡ ἀντίδρασις τῆς Τουρκικῆς κοινότητος διὰ τὴν ἵδρυσιν πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ θὰ εἶναι ἀναπόφευκτος ἢ τοὐλάχιστον αὕτη θὰ θέσῃ τοιούτους ὅρους διὰ τὴν λειτουργίαν του, ὥστε ἡ λειτουργία τοῦ ἐν λόγῳ πανεπιστημίου θὰ εὐνουχίσῃ τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν τῶν Ἑλλήνων φοιτητῶν.

Κατὰ τὴν ἀποψίν μου τότε μόνον θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ ἵδρυσις πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ ὅταν θὰ ὁλοκληρωθοῦν οἱ ἐθνικοὶ πόθοι τοῦ Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ θὰ ἀνελαμβάνετο ἡ ἵδρυσίς του ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς μητρικῆς Κυβερνήσεως ὅπως ἐπετεύχθη εἰς Θεσσαλονίκην, Πάτρας καὶ Ἰωάννινα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἐζεκίας Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ θέμα τῆς μελλοντικῆς ἱδρύσεως ὡρισμένων πανεπιστημιακῶν σχολῶν ἐν Κύπρῳ ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ὅλου θέματος τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ πρέπει ὡς ἐκ τούτου νὰ μελετηθῇ καὶ νὰ προωθηθῇ ἐν συνδυασμῷ μὲ ἄλλας ἐπειγούσας ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας τῆς πατρίδος μας. Αἱ ἀνάγκαι αὐταὶ εἶναι πολλαὶ καὶ πρέπει νὰ ἀξιολογηθῶσι, προπαντὸς δὲ πρέπει νὰ καθορισθῇ ἀντικειμενικῶς ὁ βαθμὸς προτεραιότητος ἑκάστης μὲ μοναδικὸν μέτρον τὸ συμφέρον τοῦ συνόλου.

Οὐδεὶς δύναται νὰ διαμφισβητήσῃ τὴν πολύπλευρον εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τῆς ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως διὰ μίαν χώραν. Ἐκτὸς τῶν ὠφελημάτων, τὰ ὁποῖα ἀνεφέρθησαν ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ, θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ἰδιαιτέρως τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν ποὺ θὰ εἶχεν ἡ προσέλκυσις εἰς Κύπρον ἐκλεκτῶν Κυπρίων (ἀλλὰ καὶ ξένων) ἐπιστημόνων, ἡ δημιουργία ἐπιστημονικῆς κινήσεως καὶ ἱνστιτούτων ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν εἰς διαφόρους κλάδους. Αὐτὰ ὅλα θὰ προωθοῦντο ἀποφασιστικῶς μόνον διὰ τῆς δημιουργίας ἀνωτάτων σχολῶν ἐν Κύπρῳ.

Ἐπίσης, συζητοῦντες ἕνα τόσον σημαντικὸν θέμα διὰ τὸ μέλλον δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν ἁπλῶς ὑπ' ὄψιν τὴν σημερινὴν κατάστασιν καὶ τὰ σημερινὰ δεδομένα. Πρέπει νὰ ἐνθυμούμεθα ὅτι ζῶμεν εἰς μίαν ἐποχὴν ραγδαίων τεχνολογικῶν, ἐπιστημονικῶν καὶ πολιτιστικῶν ἐξελίξεων αἱ ὁποῖαι ἀλλάζουν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος καὶ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὰς δυνατότητας, τὰς προοπτικάς, τὰς συνθήκας διαβιώσεως καὶ προόδου τῶν λαῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων. Αἱ νέαι αὐταὶ συνθῆκαι ἀπαιτοῦν, καὶ προϋποθέτουν, τὴν ἀλματώδη ἄνοδον τοῦ τεχνολογικοῦ, ἐπιστημονικοῦ καὶ γενικοῦ πολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ. Ἡ Κύπρος δὲν ἤρχισεν ἀκόμη νὰ εἰσέρχεται εἰς τὸ στάδιον τῆς ἐπιστημονικοτεχνικῆς ἐπαναστάσεως, ἡ ὁποία μόλις τώρα πραγματοποιεῖται εἰς τὰς πλέον ἀνεπτυγμένας χώρας. Θὰ ἔλεγα, μᾶλλον, ὅτι δὲν ἔχομεν κἂν συνειδητοποιήσει τὸ μέγεθος αὐτῶν τῶν ἀλλαγῶν καὶ τὰς ἐπιπτώσεις των ἐπὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας ἀναγκῶν διὰ τὸ μέλλον. Αὐτὸ θὰ ἠδύνατο νὰ συμπεράνῃ κανεὶς ἀπὸ τὴν ἀπροθυμίαν μας νὰ προσαρμόσωμεν, ἢ νὰ μελετήσωμεν ἔστω τὴν ἀνάγκην προσαρμογῆς τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀμέσου μέλλοντος.

Παρόλον ὅτι ἡ Κύπρος δὲν εἰσῆλθεν εἰς τὸ στάδιον ἐκεῖνον τῆς προόδου, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἐπιστήμη καθίσταται ὄχι μόνον ἀναπόσπαστον μέρος τῆς παραγωγῆς ἀλλὰ ἡ κυρία παραγωγικὴ δύναμις, αἱ ἀνάγκαι της εἰς ἐπιστήμονας πολλαπλασιάζονται μὲ ταχύτατον ρυθμόν. Π.χ. πρὸ ὀλίγων μόνον ἐτῶν ὑπηρέτουν ἐν Κύπρῳ περὶ τοὺς 250 ἀπόφοιτοι πανεπιστημίων ὡς καθηγηταὶ μέσης Παιδείας. Σήμερον ἀπασχολοῦνται εἰς τὸν κλάδον αὐτὸν πέραν τῶν χιλίων. Εἰς ἄλλους τομεῖς ὅπως ἡ γεωπονία, ἡ γεωλογία, ἡ οἰκονομολογία, ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως δὲν ἦτο μικρότερος.

Αἱ ἀνάγκαι διὰ νέους ἐπιστήμονας ὅλων τῶν κλάδων καὶ ἰδιαιτέρως τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν θὰ εἶναι εἰς τὸ μέλλον ἀκόμη μεγαλύτεραι. Ἡ ἐπέκτασις τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς ὀκταετῆ, ἢ ἐννεατῆ θὰ ἀπαιτήσῃ ἑκατοντάδας νέων καθηγητῶν. Ὅλοι γνωρίζομεν τὴν ἔλλειψιν εἰδικῶν καθηγητῶν διὰ τὰς τεχνικὰς σχολάς, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐπεκταθοῦν εἰς τὸ σύντομον μέλλον, καὶ τὰς δυσκολίας διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνολογικοῦ Ἱνστιτούτου μὲ εἰδικοὺς καθηγητάς.

Σήμερον σπουδάζουν εἰς ἀνώτατα ἱδρύματα 20 χωρῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἄνω τῶν 4.000 Κυπρίων φοιτητῶν. Πέραν τοῦ 50% τῶν φοιτητῶν μας σπουδάζουν εἰς Ἑλλάδα, τὸ ¼ τοὐλάχιστον εἰς τὴν Βρεττανίαν καὶ οἱ ὑπόλοιποι εἰς 18

ἄλλας χώρας. Τὸ κύριον καθῆκον μας σήμερον εἶναι νὰ δημιουργήσωμεν συνθήκας διὰ τὴν ἐπιστροφὴν καὶ ἀπασχόλησιν τῶν χιλιάδων αὐτῶν νέων ἐπιστημόνων εἰς τὴν πατρίδα των, διότι διαφορετικὰ οἱ καλύτεροι τούτων θὰ ἀπολεσθοῦν διὰ τὴν Κύπρον, σταδιοδρομοῦντες εἰς τὰ ξένα ἱνστιτοῦτα ἐρευνῶν καὶ τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα. Ὅλοι γνωρίζομεν τὸν διεθνῆ ἀνταγωνισμὸν δι' ἐξασφάλισιν νέων ἱκανῶν ἐπιστημονικῶν στελεχῶν.

Θεωροῦμεν καθῆκον μας νὰ τονίσωμεν ἐμφαντικῶς αὐτὸν τὸν κίνδυνον, διότι θὰ εἶναι ἡ χειροτέρα ἀφαίμαξις ποὺ ἠμπορεῖ νὰ πάθῃ ἡ Κύπρος. Οἱ καλοὶ ἐπιστήμονες εἶναι τὸ χρυσοῦν ἀπόθεμα διὰ τὴν πρόοδόν μας, εἶναι ὁ ἀποφασιστικώτερος παράγων τόσον διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν λύσιν τῶν προβλημάτων εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς παραγωγῆς, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πολιτιστικοῦ καὶ βιοτικοῦ μας ἐπιπέδου.

Διὰ νὰ δώσωμεν ὅμως καλὰς συνθήκας ἀπασχολήσεως εἰς 3—4 χιλιάδας ἐπιστημόνων κατὰ τὰ προσεχῆ πέντε ἔτη θὰ πρέπει νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν ἀλματώδη πρόοδον εἰς τὴν παραγωγήν μας καὶ εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος. Ἂν ἀποτύχωμεν εἰς αὐτό, δὲν θὰ ὑπάρχουν αἱ δυνατότητες χρησιμοποιήσεως καὶ ἀπασχολήσεως τόσον μεγάλου ἀριθμοῦ ἐπιστημόνων ἐν Κύπρῳ. Θὰ ἦτο δὲ πολὺ θλιβερὸν ἡ πτωχὴ Κύπρος ἀφ' ἑνὸς νὰ στερηθῇ τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν πλέον μορφωμένων καὶ ἱκανῶν νέων της, ἀφ' ἑτέρου νὰ χρηματοδοτῇ μὲ ἑκατομμύρια λίρας τὴν δημιουργίαν ἐπιστημόνων διὰ τὰς ἀνεπτυγμένας χώρας.

Ὥστε, ὅταν θὰ συζητηθῇ ὑπὸ εἰδικῶν τὸ ὅλον θέμα, πρέπει νὰ μελετηθῇ ὄχι μόνον τὸ ζήτημα «παραγωγῆς» νέων ἐπιστημόνων ἀλλὰ καὶ ἡ χρησιμοποίησίς των εὐθὺς μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν των εἰς καταλλήλους θέσεις καὶ ὑπὸ καταλλήλους συνθήκας διὰ ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν.

Τὸ καθῆκον αὐτὸ δὲν θὰ εἶναι εὔκολον, διότι ἡ ἀναλογία τῶν φοιτητῶν ἐν σχέσει μὲ τὸν πληθυσμὸν τῆς Κύπρου εἶναι ἤδη πολὺ μεγαλυτέρα ἀπὸ μερικὰς ἀνεπτυγμένας χώρας τῆς Εὐρώπης. Ἡ Κύπρος ἔχει σήμερον ἄνω τῶν 70 φοιτητῶν ἀνὰ 10.000 πληθυσμοῦ, ἐνῶ τὸ Βέλγιον εἶχε 57, ἡ Γαλλία 61, ἡ Σουηδία 53 κατὰ τὸ ἔτος 1962—63.

Ὁ ἀριθμὸς βεβαίως τῶν φοιτητῶν αὐξάνει ἁλματωδῶς εἰς τὰς πλέον ἀνεπτυγμένας χώρας καὶ ἡ ἀναλογία εἰς μερικὰς χώρας ἔχει φθάσει ἤδη τοὺς 180 φοιτητὰς ἀνὰ 10.000 πληθυσμοῦ, χωρὶς νὰ σημειωθῇ οἱοσδήποτε «ὑπερκορεσμός». Αὐτὸ ἀποδεικνύει τὴν ὀρθότητα τῶν ἀπόψεών μας διὰ τὰς μελλοντικὰς ἀνάγκας μας εἰς ἐπιστήμονας καὶ διὰ τὴν ἀνάγκην νὰ τοὺς ἐνθαρρύνωμεν καὶ νὰ δημιουργήσωμεν συνθήκας διὰ τὴν ἐπιστροφὴν καὶ ἀπασχόλησίν των ἐν Κύπρῳ.

Παρ' ὅλον ὅτι κατανοεῖται σήμερον καὶ ἀπὸ τὴν Πολιτείαν ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις ἱκανοποιητικοῦ ἀριθμοῦ νέων ἐπιστημόνων καὶ τεχνολόγων εἰς ἀνωτάτας πανεπιστημιακὰς σχολὰς εἶναι ζωτικῆς σημασίας διὰ τὸ μέλλον τοῦ τόπου μας, ἐν τούτοις ἐξακολουθοῦν νὰ ἀποτελοῦν ἐντελῶς ἰδιωτικὴν ἢ ἁπλῶς οἰκογενειακὴν ὑπόθεσιν αἱ σπουδαὶ τῶν νέων μας εἰς τὰ πανεπιστήμια τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Δὲν ὑπάρχει κρατικὴ καθοδήγησις διὰ τοὺς κλάδους σπουδῶν ποὺ ἀκολουθοῦν οἱ νέοι, δὲν ὑπάρχει σύστημα ὑποτροφιῶν οὔτε διὰ τοὺς ἀρίστους καὶ ἀπόρους φοιτητάς, δὲν ὑπάρχει φροντὶς διὰ τὴν εὐημερίαν, τὰς συνθήκας ζωῆς καὶ σπουδῶν τῶν φοιτητῶν μας. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου δὲν θεωροῦμεν ἱκανοποιητικὴν τὴν δοθεῖσαν προσφάτως, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἀπάντησιν πρὸς τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς, κατόπιν ἐπερωτήσεως τοῦ ἐντίμου μέλους της κ. Χρύση Δημητριάδη σχετικῶς μὲ τὰ προβλήματα τῶν ἐν Βρεττανίᾳ Κυπρίων φοιτητῶν.

Ὅλα τὰ ἀνεπτυγμένα κράτη τῆς Εὐρώπης, ὅπως καὶ πολλαὶ ἀναπτυσσόμεναι χῶραι, ἔχουν ὑπερδιπλασιάσει κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαπενταετίαν τὰς ἤδη σημαντικὰς δαπάνας τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ των διὰ τὴν πανεπιστημιακὴν ἐκπαίδευσιν. Ἐν τούτοις, τὰ μέτρα αὐτὰ κρίνονται σήμερον ὡς ἀνεπαρκῆ διὰ τὰς μελλοντικὰς ἀνάγκας τῶν χωρῶν αὐτῶν εἰς ἐπιστήμονας.

Τὸ ὅτι οἱ Κύπριοι φοιτηταὶ σπουδάζουν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τοῦτο δὲν ἀπαλλάττει τὸ κράτος τῶν ὑποχρεώσεων καὶ τῶν εὐθυνῶν του ἔναντι τῶν Κυπρίων σπουδαστῶν. Τοὐναντίον, ἐφόσον αἱ σπουδαὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν συνεπάγονται βαρὺ οἰκονομικὸν φορτίον διὰ τὴν οἰκογένειαν καὶ ἀπαλλάσσουν τὸν προϋπολογισμόν μας ἀπὸ σημαντικὴν οἰκονομικὴν ἐπιβάρυνσιν διὰ τὴν συντήρησιν πανεπιστημιακῶν σχολῶν, θὰ πρέπει τὸ κράτος νὰ ἀναλάβῃ ἀμέσως ηὐξημένας ὑποχρεώσεις ὄχι μόνον διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν Κυπρίων φοιτητῶν μέσῳ ὑποτροφιῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν καθοδήγησιν καὶ τὴν παρακολούθησιν τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας ζοῦν καὶ σπουδάζουν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Τοῦτο, μεταξὺ ἄλλων, θὰ συνδέσῃ ἀκόμη περισσότερον τοὺς μέλλοντας ἐπιστήμονάς μας μὲ τὴν πατρίδα τους καὶ θὰ αὐξήσῃ τὴν συναίσθησιν τῆς εὐθύνης των ἔναντι αὐτῆς.

Ὁ εἰσηγητὴς τοῦ θέματος ἐν τῇ προθυμίᾳ του νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ἵδρυσιν πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ ἔχει ἀποσιωπήσει ὡρισμένα πλεονεκτήματα ἀπὸ τὴν φοίτησιν τῶν σπουδαστῶν μας εἰς ἐξέχοντα ξένα πανεπιστήμια μὲ μακροχρόνιον ἐπιστημονικὴν παράδοσιν, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν ἁπλῆν παραμονήν των εἰς ξένας πλέον ἀνεπτυγμένας χώρας.

Πλέον ἀτυχὲς εἶναι τὸ μέρος τῆς ὁμιλίας εἰς τὸ ὁποῖον ὁ εἰσηγητὴς ἰσχυρίζεται ὅτι οἱ σπουδάζοντες εἰς ξένην χώραν πρόσκεινται εὐνοϊκῶς πρὸς αὐτὴν καὶ ὅτι «ἐνυπάρχει, μέχρις ἑνὸς βαθμοῦ καὶ πολιτικὴ δέσμευσις τόσον τῶν ἰδίων ὅσον.... καὶ τῶν οἰκογενειῶν των».

Τὸ ὅτι οἱ σπουδάζοντες εἰς μίαν χώραν πιθανὸν νὰ ἀγαπήσουν αὐτὴν καὶ τὸν λαόν της δὲν τὸ κρίνω ὡς μειονέκτημα. Εἴμεθα κατηγορηματικῶς ὑπὲρ τῆς ἀναπτύξεως δεσμῶν φιλίας καὶ ἀγάπης μὲ ὅλους τοὺς λαούς. Οὔτε ὁ ὁμιλητὴς θὰ ἠννόει τοῦτο, διότι γνωρίζω καλῶς ὅτι δὲν διακατέχεται ἀπὸ μισαλλοδοξίαν. Ἑπομένως αὐτὸ τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει ὡς «ἀρνητικὸν παράγοντα» τῆς φοιτήσεως εἰς τὸ ἐξωτερικὸν θὰ πρέπει νὰ εἶναι κάτι χειρότερον. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν «πολιτικὴν δέσμευσιν» τῶν ἰδίων καὶ τῶν οἰκογενειῶν των, αὐτὸ διαψεύδεται ἀπὸ τὴν ἰδίαν τὴν ζωήν. Οἱ Κύπριοι ἐπιστήμονες οἱ σπουδάσαντες ἐν Βρεττανίᾳ, ἐπὶ ἀποικιοκρατίας καὶ ἀργότερον, ὅπως καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας χώρας διακρίνονται διὰ τὴν ἀφοσίωσίν των εἰς τὸν λαόν μας καὶ τὰ συμφέροντά του, καὶ εἶναι ἀγνοὶ πατριῶται. Τὸ ἀντίθετον ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν διὰ τοὺς ἐπιστήμονάς μας, καὶ τοῦτο ἀνεξαρτήτως τῆς χώρας ὅπου ἐσπούδασαν. Νομίζω ὅτι περισσότερα δὲν χρειάζεται νὰ λεχθοῦν.

Τὸ ὅτι σπουδάζουν Κύπριοι εἰς διακεκριμένα ἐπιστημονικὰ κέντρα 20 περίπου χωρῶν εἶναι μέγα πλεονέκτημα, διότι τοῦτο ἀποτελεῖ σχεδὸν τὸν μοναδικὸν δεσμὸν τῆς Κύπρου μὲ τὰ μεγάλα αὐτὰ πνευματικὰ κέντρα τοῦ κόσμου. Οἱ δεσμοὶ αὐτοὶ πρέπει νὰ ἐνισχυθοῦν καὶ μέσῳ τῶν ἐπιστημόνων μας οἱ ὁποῖοι ἐσπούδασαν εἰς αὐτὰ τὰ πανεπιστήμια, ἀλλὰ καὶ μὲ ἄλλους τρόπους, διότι εἶναι μόνον ἔτσι ποὺ θὰ παύσωμεν νὰ εἴμεθα ἐπιστημονικῶς καὶ πνευματικῶς μία ἀπομονωμένη καὶ ὑποανάπτυκτος ἐπαρχία τοῦ κόσμου. Ἡ ἀνάγκη αὐτὴ θὰ γίνῃ πλέον ἐπιτακτικὴ ὅταν θὰ ἱδρυθοῦν ἐν Κύπρῳ πανεπιστημιακαὶ σχολαὶ διὰ νὰ παρακολουθοῦν αὗται τὰς διεθνεῖς ἐπιστημονικὰς προόδους καὶ νὰ κρατήσουν ἕνα ἐπίπεδον ἱκανοποιητικόν.

Συμφωνῶ ὅτι τὸ θέμα τῆς ἱδρύσεως πανεπιστημιακῶν σχολῶν χρειάζεται σοβαρὰν μελέτην ἀπὸ εἰδικὰς ἐπιτροπάς, προτοῦ τεθῇ πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν. Ὅπως ἐτόνισα καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁμιλίας μου, ἡ ἵδρυσις πανεπιστημιακῶν σχολῶν πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἐν συσχετισμῷ μὲ ἄλλας ἐπειγούσας ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας, καὶ ἀφοῦ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ ἀριθμὸς τῶν Κυπρίων ἐπιστημόνων καὶ φοιτητῶν τοῦ κάθε κλάδου ἐν συσχετισμῷ μὲ τὰς προβλεπομένας δυνατότητας ἀπασχολήσεώς των εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον.

Κατὰ τὴν γνώμην μου δὲν θὰ ἦτο οὔτε φρόνιμον οὔτε ὠφέλιμον νὰ σπεύσωμεν νὰ ἱδρύσωμεν πανεπιστημιακὰς σχολὰς προτοῦ λύσωμεν τὸ ζήτημα τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν ἤδη ὑπαρχόντων καὶ σπουδαζόντων ἐπιστημόνων μας.

Νομίζω ὅτι τὸ πλέον ἄμεσον καὶ φλέγον πρόβλημα εἰς τὴν ἐκπαίδευσίν μας σήμερα δὲν εἶναι ἡ ἵδρυσις ἀνωτάτων σχολῶν, ἀλλὰ ἡ ἐπέκτασις τῆς γενικῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς ὀκταετῆ καὶ ἡ ἀποφασιστικὴ ἐπέκτασις τῆς ἐπαγγελματικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεώς μας διὰ νὰ καλύψωμεν τὰς ἀμέσους ἀνάγκας μας εἰς εἰδικευμένους ἐργάτας καὶ τεχνικούς. Ἀπὸ τὴν ἄποψιν τῆς πολιτιστικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀνόδου τοῦ τόπου, ἡ λύσις τῶν βασικῶν τούτων καθηκόντων θὰ συνεισφέρῃ ἀσυγκρίτως περισσότερα παρὰ ἡ ἄμεσος δημιουργία πανεπιστημιακῶν σχολῶν.

Ἕνα καλὸν παράδειγμα μελετημένης ἐνεργείας εἰς τὸν τομέα τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως ἦτο ἡ ἵδρυσις τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνολογικοῦ Ἱνστιτούτου κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος καὶ ἡ ἐπέκτασις τῆς φοιτήσεως εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν εἰς τρία ἔτη. Νομίζω ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ πρέπει νὰ προχωροῦμεν μὲ σύνεσιν, ἀλλὰ καὶ θάρρος εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀνωτέρας καὶ τὴν δημιουργίαν ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως εὐθὺς ὡς δημιουργοῦνται αἱ κατάλληλοι πρὸς τοῦτο συνθῆκαι. Τὰ δύο ἀνώτερα ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα τὰ ὁποῖα ἀνέφερα εἶναι δυνατὸν εἰς τὸ μέλλον νὰ ἀποτελέσωσι τὴν βάσιν διὰ τὴν ἵδρυσιν ὡρισμένων σχολῶν θεωρητικῆς καὶ τεχνολογικῆς κατευθύνσεως, διὰ τὴν δημιουργίαν στελεχῶν τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὴν οἰκονομικὴν πλευρὰν τοῦ θέματος καὶ τὸν καθορισμὸν πιθανῶν πανεπιστημιακῶν κλάδων ποὺ θὰ χρειασθῇ ἡ Κύπρος εἰς τὸ μέλλον, διότι θεωρῶ τοῦτο ἀφ' ἑνὸς πρόωρον καὶ ἀφ' ἑτέρου καθῆκον πολύπλοκον διὰ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ προϋπάρξουν μελέται εἰδικῶν.

Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ παρατηρήσω ὅτι κατ' ἀρχὴν δὲν θὰ πρέπει αἱ σπουδαὶ ἐν Κύπρῳ νὰ στοιχίζουν εἰς τὸ κοινωνικὸν σύνολον καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν φοιτητῶν πολὺ περισσότερον παρὰ αἱ σπουδαὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἐπίσης τὸ ἐπίπεδον τῶν πανεπιστημιακῶν σπουδῶν δὲν πρέπει νὰ εἶναι κατώτερον τῶν πανεπιστημίων τοῦ ἐξωτερικοῦ, διότι τότε πιθανὸν νὰ βλάψωμεν ἀντὶ νὰ ὠφελήσωμεν τὸν τόπον.

Γενικῶς, παρὰ τὴν πολύπλευρον ὠφέλειαν ποὺ θὰ εἶχεν ἡ δημιουργία ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως ἐν Κύπρῳ, χρειάζεται νὰ μελετήσωμεν τὸ θέμα ψυχραίμως καὶ ἀντικειμενικῶς, νὰ προχωρήσωμεν μὲ περίσκεψιν καὶ σύνεσιν, ὥστε νὰ μὴ γίνουν οἱαιδήποτε πρόωροι ἐνέργειαι αἱ ὁποῖαι δυνατὸν νὰ φέρουν βλάβην εἰς τὸν τόπον καὶ νὰ χρεωκοπήσουν μίαν ἰδέαν ἡ ὁποία ἀνταποκρίνεται πλήρως εἰς τὰς μελλοντικάς μας ἀνάγκας καὶ τὰς προοπτικὰς διὰ μίαν οἰκονομικῶς καὶ πολιτιστικῶς ἀναπτυγμένην Κύπρον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Γ. Ἰωαννίδης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ ἔντιμον μέλος, ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ, ἐνέγραψε πρὸς συζήτησιν ἔν ζωτικῆς σημασίας θέμα τὸ ὁποῖον ἀπό τινος χρόνου εὑρίσκεται εἰς τὸ ἐπίκεντρον τοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς κοινῆς γνώμης καὶ ἐξέθεσε καὶ ἀνέπτυξεν ἐνώπιον τοῦ Σώματος τὰς ἀπόψεις καὶ εἰσηγήσεις του διὰ τὴν λειτουργίαν ἑνὸς ἐθνικοῦ πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ, τονίσας ἰδιαιτέρως τὴν ἐθνικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἀνάγκην ἱδρύσεως τούτου καὶ τὰς προϋποθέσεις λειτουργίας του.

Κατ' ἐμὲ ἡ ἐξέτασις καὶ ἀντίκρυσις τοῦ θέματος τούτου θέτει ἐνώπιον τοῦ Σώματος δύο βασικὰ ἐρωτήματα :

Πρῶτον, κατὰ πόσον εἶναι ἀναγκαία ἡ ἵδρυσις πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ καὶ ἐὰν ἡ ἀπάντησις εἶναι καταφατική, ποία πρέπει νὰ εἶναι ἡ μορφὴ ἑνὸς τοιούτου πανεπιστημίου· καὶ

Δεύτερον, κατὰ πόσον ὑπάρχουν τὰ οἰκονομικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ μέσα ἄτινα ἤθελον καταστήσει δυνατὴν τὴν ἱκανοποιητικὴν λειτουργίαν τοῦ ἱδρύματος τούτου, καὶ ὅταν ἀναφέρωμαι εἰς ἐπιστημονικὰ μέσα ἐννοῶ κυρίως τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπαραίτητον διὰ τὴν λειτουργίαν ἑνὸς πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ.

Καὶ ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ἐρώτημα ἔχω νὰ παρατηρήσω τὰ ἑξῆς : Πρῶτον, ἀποτελεῖ ἀναμφισβήτητον γεγονὸς ὅτι σημαντικὸς ἀριθμὸς Κυπρίων νέων καὶ νεανίδων, περίπου 4.000, φοιτῶσιν εἰς πανεπιστήμια διαφόρων χωρῶν, ἐνῶ ταὐτοχρόνως παρατηρεῖται μία ἔφεσις τῶν Κυπρίων νέων διὰ πανεπιστημιακὰς σπουδὰς μὲ αὐξανόμενον ρυθμόν. Τὸ φαινόμενον τοῦτο εἶναι ἀπὸ τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς ἐποχῆς μας εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου καὶ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀλματώδους ἐπιστημονικῆς ἀναπτύξεως καὶ ταχυρρύθμου τεχνολογικῆς ἀνόδου ποὺ παρατηρεῖται σήμερον. Ὁ σημερινὸς ἀριθμὸς τῶν Κυπρίων φοιτητῶν καὶ αἱ προοπτικαὶ τοῦ μέλλοντος οὐχὶ μόνον καθιστοῦν ἀναγκαίαν τὴν ἵδρυσιν πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ ἀλλὰ καὶ ἐγγυῶνται τὴν ἐπὶ σταθερῶν καὶ μονίμων βάσεων λειτουργίαν τούτου.

Δεύτερον, εἶναι ὡσαύτως γεγονὸς ὅτι ἡ τεραστία πλειοψηφία τῶν Κυπρίων φοιτητῶν προέρχεται κυρίως ἀπὸ τὰς οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρας τάξεις τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἐνῶ σημαντικὸς ἀριθμὸς ἱκανῶν καὶ ἐπιμελῶν νέων δι' οἰκονομικοὺς λόγους δὲν δύνανται νὰ σπουδάσωσι. Ἡ ἵδρυσις πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ θὰ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν εἰς ὅλους τοὺς ἱκανοὺς καὶ ἐπιμελεῖς νέους τοῦ τόπου μας νὰ σπουδάσωσι. Τοῦτο ἄλλωστε συνάδει καὶ πρὸς τὸ θεμελιῶδες ἀξίωμα πάσης εὐνομουμένης καὶ κοινωνικῶς ἀνεπτυγμένης πολιτείας, ὅπως παρέχωνται ἴσαι εὐκαιρίαι εἰς ὅλους τοὺς νέους διὰ νὰ ἀναπτύξωσι τὰς ἱκανότητάς των πρὸς ὄφελος τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Τοῦτο δὲν δύναται ἐν πολλοῖς νὰ ἐπιτευχθῇ σήμερον ἐν Κύπρῳ ἐφ' ὅσον ἀπουσιάζει ἡ εὐκαιρία αὕτη ἥτις θὰ καταστῇ δυνατὴ διὰ τῆς ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας ἑνὸς πανεπιστημίου. Πολλοί, ὡς ἀνέφερον καὶ προηγουμένως, ἱκανοὶ νέοι τῆς νήσου μας ἐστερήθησαν ἀνωτέρας πανεπιστημιακῆς μορφώσεως λόγῳ οἰκονομικῆς ἀδυναμίας καὶ ἡ τοιαύτη ἀπώλεια ἀναμφισβητήτως ἀποτελεῖ ἐθνικὴν ἀπώλειαν, ἀποβαίνουσαν ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Ἡ ἀρχὴ τῆς παροχῆς ἴσων εὐκαιριῶν δι' ἐκπαίδευσιν πρὸς ὅλους τοὺς πολίτας εἶναι ἐπίσης σύμφωνος πρὸς τὸ ἄρθρον 26 τῆς Παγκοσμίου διακηρύξεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, ἥτις ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν τὸ 1948.

Ἡ Κύπρος διανύουσα στάδιον ἀναπτύξεως τῶν πλουτοπαραγωγικῶν της πόρων ἔχει ἀνάγκην κατ' ἔτος σημαντικοῦ ἀριθμοῦ ἐπιστημόνων δι' ἐπάνδρωσιν βασικῶν ὑπηρεσιῶν ἁπτομένων ζωτικῆς σημασίας τομέων τῆς οἰκονομικῆς, βιομηχανικῆς, ἐκπαιδευτικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς τοῦ τόπου. Ὁ ἀνθρώπινος παράγων διαδραματίζει πρωταγωνιστικὸν ρόλον εἰς τὴν ὅλην προσπάθειαν οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου καὶ ὁ παράγων οὗτος δὲν δύναται νὰ παροραθῇ. Ἡ ἵδρυσις πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ θὰ ἐπιστρατεύσῃ ὅλους τοὺς ἱκανοὺς καὶ ζωντανοὺς νέους μας, ὅλας τὰς ζωντανὰς καὶ ἀξίας πνευματικὰς δυνάμεις τοῦ τόπου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου.

Ἀποτελεῖ ἀξίωμα ὅτι ἡ ἀνωτάτη ἐκπαίδευσις εἶναι τὸ φυσικὸν συμπλήρωμα τοῦ ὅλου ἐκπαιδευτικοῦ οἰκοδομήματος μιᾶς χώρας, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ὁλοκληρωμένη παιδεία εἰς αὐτήν. Ὡς ἐκ τούτου ὅλαι αἱ χῶραι, ὁσονδήποτε μικραὶ καὶ ἐὰν εἶναι, εἶναι φυσικὸν νὰ ἀποβλέπωσι καὶ νὰ ἔχωσιν ὡς στόχον τὴν παροχὴν πλήρους παιδείας εἰς τοὺς νέους, συμπεριλαμβανομένης καὶ πανεπιστημιακῆς τοιαύτης.

Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Κύπρος ἐθνολογικῶς ἀποτελεῖ προέκτασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐκπαιδευτικῶς δὲν δύναται παρὰ νὰ ἔχῃ στενὴν ἐπαφὴν μὲ τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν, δὲν δύναται νὰ παροραθῇ. Σήμερον ἐκ τῶν 4.000 φοιτητῶν περίπου, αἱ 3.000 φοιτῶσιν εἰς Ἑλληνικὰ πανεπιστήμια. Γλῶσσα, ἤθη καὶ ἔθιμα, ἐθνικὴ καὶ ἱστορικὴ παράδοσις καὶ ἐν γένει ἐθνολογικοὶ λόγοι κα-

θιστῶσιν ἀναγκαίαν ἐν Κύπρῳ τὴν Ἑλληνικὴν Παιδείαν ἥτις εἶναι βαθέως ριζωμένη καὶ συνδεδεμένη μὲ τὴν ὅλην ζωὴν τοῦ τόπου μας, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίνῃ ὅτι ἀναγκαῖαι προσαρμογαὶ δὲν πρέπει νὰ γίνωνται ὅταν τοῦτο ἐπιβάλλουν ἡ Κυπριακὴ πραγματικότης καὶ αἱ ἀνάγκαι τοῦ τόπου μας, ὡς ἐπίσης καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς παιδείας μας. Νοουμένου δὲ ὅτι ἡ ἀνωτάτη παιδεία ἀποτελεῖ τὴν φυσικὴν προέκτασιν τῆς ὑπαρχούσης παιδείας ἐν Κύπρῳ κατὰ φυσικὸν λόγον αὕτη θὰ προεκτείνῃ τὸν ἤδη ὑπάρχοντα χαρακτῆρα της καὶ θὰ ἀναπτύσσῃ, ἀξιοποιῇ καὶ τελειοποιῇ τὸν Ἑλληνικὸν προσανατολισμόν της. Συνεπῶς τυχὸν ἀντίρρησις εἰς τὴν ἵδρυσιν πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ μὲ τὴν αἰτιολογίαν ὅτι τοῦτο θὰ βλάψῃ ἐθνικῶς δὲν δύναται νὰ εὐσταθήσῃ λογικῶς καὶ δὲν ἀντέχει εἰς τὴν καλοπροαίρετον κριτικὴν καὶ τὴν λογικὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ὅλου θέματος.

Παραμένει γεγονὸς ὅτι εἰς Κύπρον ἐλλείπει, παρὰ τὴν ὕπαρξιν σημαντικοῦ ἀριθμοῦ ἐπιστημόνων, ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καὶ μελέτη ἥτις δὲν δύναται νὰ ἀναπτυχθῇ σοβαρῶς μὲ προγραμματισμὸν καὶ ἐπὶ ἐθνικῆς καθολικῆς βάσεως, χωρὶς τὴν ὕπαρξιν πανεπιστημιακοῦ ἱδρύματος μὲ ἐπαρκῆ καὶ συγχρονισμένα ἐργαστήρια καὶ πλουσίας ἐπιστημονικὰς βιβλιοθήκας. Βασικῶς τὸ πανεπιστήμιον θὰ ἀποτελέσῃ τὸν πυρῆνα διὰ ἐπιστημονικὴν ἔρευναν καὶ τὴν ἑστίαν διὰ τὴν δημιουργίαν τῶν ἀπαραιτήτων προϋποθέσεων διὰ ἐπιστημονικὰς μελέτας καὶ θὰ δώσῃ νέας κατευθύνσεις εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς ἀξίας τοῦ τόπου μας. Θὰ δώσῃ ἐπίσης τὴν εὐκαιρίαν διὰ ἐπιστημονικὰς ἀνταλλαγὰς μετ' ἄλλων χωρῶν διὰ τῶν ὁποίων ἀνυψοῦται τὸ ἐπιστημονικὸν ἐπίπεδον τοῦ τόπου, δημιουργεῖται ἐπιστημονικὴ ἀμιλλα καὶ προωθεῖται τὸ πνεῦμα διεθνοῦς συνεργασίας καὶ κατανοήσεως μὲ λίαν ὠφέλιμα ἀποτελέσματα εἰς τὴν ἐπιστημονικήν, ἐκπολιτιστικὴν καὶ ἐν γένει οἰκονομικὴν ἀνέλιξιν τοῦ τόπου. Ἰδιαιτέρως δὲ λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ Κύπρος εὑρίσκεται εἰς ζωτικὸν γεωγραφικὸν χῶρον δύναται νὰ καταστῇ τὸ κέντρον μιᾶς ἐπιστημονικῆς κινήσεως μὲ ἀκτινοβολίαν εἰς πολλὰς γύρω χώρας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀποβῇ τεραστίας καὶ ἀνυπολογίστου ἐθνικῆς ὠφελείας.

Αἱ παρατηρήσεις μου αὗται ἀσφαλῶς δὲν ἐξαντλοῦν τὸ ὅλον θέμα, ὑποστηρίζουν ὅμως ἐπαρκῶς, ὡς πιστεύω, τὴν ἀνάγκην ἱδρύσεως ἐθνικοῦ πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ τὸ ὁποῖον θὰ πληρώσῃ ἕν σοβαρώτατον κενὸν εἰς τὸν τόπον μας καὶ θὰ ἐξυπηρετήσῃ λίαν σοβαροὺς ἐθνικούς, ἐπιστημονικοὺς καὶ πνευματικοὺς σκοπούς.

Τὸ δεύτερον ἐρώτημα, ἤτοι κατὰ πόσον ὑπάρχουν τὰ οἰκονομικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ μέσα ποὺ νὰ καθιστῶσι δυνατὴν τὴν λειτουργίαν πανεπιστημιακοῦ ἱδρύματος ἐν Κύπρῳ, δὲν δύναται νὰ ἀπαντηθῇ μετὰ βεβαιότητος χωρὶς νὰ γίνῃ σοβαρὰ οἰκονομικὴ μελέτη τοῦ ὅλου θέματος. Ἐκ πρώτης ὄψεως ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἡ λειτουργία πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ εὑρίσκεται ἐντὸς τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων τοῦ τόπου. Πιστεύω ἐπίσης ὅτι τόσον ἡ ΟΥΝΕΣΚΟ ὅσον καὶ ἄλλοι ὀργανισμοὶ δυνατὸν νὰ ἔλθωσιν ἀρωγοὶ καὶ βοηθήσωσι μίαν τοιαύτην προσπάθειαν. Θὰ ἤθελα νὰ τονίσω τὴν μεγάλην σημασίαν ποὺ θὰ ἔχῃ διὰ τὴν Κύπρον ἡ λειτουργία ἑνὸς πανεπιστημίου ἀξιώσεων μὲ ἄρτιον κτιριακὸν καὶ ἐργαστηριακὸν ἐξοπλισμόν, μὲ πλουσίας βιβλιοθήκας καὶ προσοντοῦχον προσωπικόν. Διότι εἶναι καλύτερον νὰ μὴν ὑπάρξῃ πανεπιστήμιον ἐὰν τοῦτο θὰ στηριχθῇ ἐπὶ προχειροτήτων καὶ ἀνεπαρκῶν κτιριακῶν καὶ ἐργαστηριακῶν ἐξοπλισμῶν καὶ δὲν ἐπανδρωθῇ μὲ προσοντοῦχον προσωπικόν. Καὶ εὐτυχῶς ὑπάρχει ἱκανοποιητικὸς ἀριθμὸς ἱκανῶν Κυπρίων οἱ ὁποῖοι προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των ὡς καθηγηταὶ εἰς διάφορα πανεπιστήμια καὶ οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ ἐπανδρώσουν ἐπιτυχῶς τυχὸν ἱδρυθησόμενον πανεπιστήμιον εἰς Κύπρον.

Τελικῶς ὑποστηρίζω τὴν ἄποψιν διὰ ἵδρυσιν ἐθνικοῦ πανεπιστημίου εἰς Κύπρον, νοουμένου ὅτι θὰ πρόκειται περὶ πανεπιστημίου ἀξιώσεων καὶ υἱοθετῶ τὴν ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ γενομένην πρότασιν, ὅπως ἀνατεθῇ ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας εἰς εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν ἐξ εἰδημόνων ἡ μελέτη τοῦ ὅλου θέματος καὶ ὑποβολὴ σχετικῆς μελέτης πρὸς αὐτήν, ὡς μία ἀναγκαία προεργασία διὰ τὴν ὀρθὴν ἀντίκρυσιν τοῦ θέματος τούτου καὶ πιστεύω ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐπιδείξῃ ἐνδιαφέρον διὰ τὸ σοβαρὸν τοῦτο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἤκουσα μετὰ προσοχῆς τὰ ὅσα οἱ συνάδελφοι ἀνέφερον ἀπὸ τοῦ βήματος ἐπὶ τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν σήμερον εἰς δευτέραν κατὰ συνέχειαν ἡμέραν.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι παρ' ὅλον ὅτι ἤκουσα τὰ ὅσα ἀνέφερον οἱ συνάδελφοί μου, ἐν τούτοις δὲν νομίζω ὅτι κατέληξα νὰ μορφώσω γνώμην ἐπὶ τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν. Δὲν ἀνέμενα ὡς γεγονὸς νὰ μορφώσω γνώμην ἀπὸ τὰς ὁμιλίας τὰς ὁποίας θὰ ἤκουα μόνον ἀπὸ τοὺς συναδέλφους.

Πιστεύω εἰλικρινῶς ὅτι τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἔχει ἐγγράψει πρὸς συζήτησιν ὁ συνάδελφος κ. Στυλιανοῦ, εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον χρήζει σοβαρᾶς μελέτης καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει προϋποθέτει τὴν μαρτυρίαν οὕτως εἰπεῖν ἢ τὴν κατάθεσιν τῶν ἀπόψεων ἐνώπιον κάποιας Ἐπιτροπῆς εἰδικῶν περὶ τὸ θέμα τοῦτο.

Ἐπειδὴ πιστεύω εἰς αὐτό, νομίζω ὅτι διὰ νὰ δυνάμεθα νὰ λέγωμεν ὅτι ἔχομεν συνεισφέρει ἐποικοδομητικῶς εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος ἱδρύσεως ἢ μὴ ἑνὸς ἀνωτάτου ἐκπαιδευτηρίου, εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ ὅλον θέμα παραπεμφθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας τοῦ Σώματος, ἡ ὁποία, ἀφοῦ ἀκούσῃ ἐκπαιδευτικοὺς τῆς Κύπρου, νὰ συντάξῃ μίαν ἔκθεσιν πρὸς τὸ Σῶμα καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκθέσεως ἐκείνης νὰ ἀποφασίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῆς περαιτέρω ἐνδεικνυομένης ἐνεργείας. Ἐὰν ἐν τέλει υἱοθετηθῇ ἡ εἰσήγησίς μου αὐτή, θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας ὅπως ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις οὐχὶ μόνον τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, οὐχὶ μόνον τὴν γραμμὴν τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο ἢ ὁ Ὑπουργὸς ὁ ὁποῖος προΐσταται τοῦ Ὑπουργείου τούτου, ἀλλὰ νὰ ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις τῶν εἰδικῶν περὶ τὰ ἐκπαιδευτικά, οἱ ὁποῖοι ἐλπίζω νὰ ἔλθουν καὶ νὰ καταθέσουν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας καὶ νὰ ὑποστηρίξουν εἰλικρινῶς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα πιστεύουν ὅτι εἶναι ὀρθὰ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως, ἄνευ οἱουδήποτε ἐπηρεασμοῦ τὸν ὁποῖον δυνατὸν νὰ ἔχουν ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἀνήκουν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας τῆς Κύπρου.

Ἀποτείνομαι εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν συνείδησιν — ἐὰν μπορῶ νὰ χρησιμοποιήσω τὴν ἔκφρασιν — τῶν εἰδικῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν οἱ ὁποῖοι θὰ καταθέσουν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς, διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ καταλήξῃ εἰς ὀρθὰ ἀποτελέσματα μακρὰν τῶν συμπλεγμάτων πάσης φύσεως τὰ ὁποῖα διακατέχουν, δυστυχῶς, σήμερον ὡρισμένους οἱ ὁποῖοι προΐστανται τῆς παιδείας εἰς τὴν Κύπρον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ἤθελαν νὰ ὁμιλήσουν ἐπὶ τοῦ θέματος;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ θὰ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Πέτρον Στυλιανοῦ, ὁ ὁποῖος ἀντιλαμβάνομαι ὅτι θέλει νὰ δευτερολογήσῃ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Συμφωνῶ, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐπὶ τῆς γραμμῆς καὶ τῆς διαδικασίας τὴν ὁποίαν ἠκολούθησεν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης καὶ τὴν ὑποστηρίζω ἀπολύτως. Ἐν τούτοις θὰ ἤθελα νὰ δευτερολογήσω ἐπ' ὀλίγα μόνον λεπτὰ διὰ νὰ ἀπαντήσω εἰς ὡρισμένα μόνον σημεῖα τῶν ὅσων ἐξετέθησαν.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς πάντως συμφωνῶ ἀπολύτως μὲ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἐξέθεσεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λέλλος Δημητριάδης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ δευτερολογήσω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐὰν δὲν ἐμεσολάβουν αἱ ὁμιλίαι τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη καὶ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Παπαϊωάννου, αἱ ὁποῖαι χρήζουν ἐν πάσῃ περιπτώσει μερικῆς ἀναθεωρήσεως καὶ ἐὰν δὲν ἐμεσολάβει ὡσαύτως καὶ ἡ ἀνακοίνωσις τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακήν — ἡ ὁποία ἀποτελεῖ οὐσιαστικὴν ἐπιδοκιμασίαν τῶν ἀναπτυχθεισῶν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὴν προπαρελθοῦσαν Πέμπτην ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ πανεπιστημίου ἀπόψεων—καὶ ἐὰν δὲν ἔκρινα ἀφ' ἑτέρου σκόπιμον νὰ προσθέσω ὀλίγα τινὰ ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν συγγραμμάτων τοῦ καθηγητικοῦ προσωπικοῦ καὶ τῆς ἀρωγῆς τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ.

Αἱ ἐπὶ τοῦ θέματος ἀπόψεις τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ νομίζω, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι εἶναι γνωσταί.

Συμφώνως πρὸς σχετικὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ (τοῦ ἁρμοδιωτέρου ἐν Κύπρῳ ὀργανισμοῦ, τοῦ δυναμένου νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνολογικῶν ἀναγκῶν τοῦ τόπου καὶ δὴ ἐπὶ μακροπροθέσμου βάσεως) ἐπὶ τῶν προβλεπομένων ἀναγκῶν τῆς Κύπρου εἰς ἐπιστήμονας κατὰ τὴν προσεχῆ δεκαετίαν, ὁ ἀριθμὸς τούτων θὰ ἀνέλθῃ εἰς 3.000 περίπου. Ἐπιστημονικῶς κατηρτισμένον προσωπικόν, κατὰ τὴν Ἐπιτροπήν, θὰ ἀπαιτηθῇ ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς κλάδους τῆς πολιτικῆς μηχανικῆς, ἠλεκτρολογίας, μηχανολογίας, οἰκονομικῶν, δασολογίας, διοικήσεως ἐπιχειρήσεων καὶ βιομηχανικῆς χημείας.

Ἡ ἔκθεσις, ἑπομένως, τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ ἀνατρέπει ἄρδην ὅσα ἐξέθεσεν ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Μιχαηλίδης περὶ κινδύνου μὴ ἀπορροφήσεως τοῦ προσωπικοῦ τὸ ὁποῖον θὰ ἀποφοιτήσῃ ἀπὸ ἓν πανεπιστημιακὸν ἵδρυμα τὸ ὁποῖον θὰ ἱδρυθῇ.

Αἱ θέσεις αὐταὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ, γενόμεναι 70 μόνον ὥρας μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ τοῦ ὅλου θέματος, καὶ τυχοῦσαι εὐρυτάτης δημοσιότητος καὶ προβολῆς ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος καὶ τῆς Τηλεοράσεως, συμπίπτουν ἀπολύτως μὲ τὰς ἀναπτυχθείσας ἤδη ἀπὸ τοῦ βήματος θέσεις καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξειδίκευσιν τῶν ἐπιζητουμένων ἐπιστημόνων. Πράγματι ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ ἐτόνισε τὴν ἀναγκαιότητα ἐξειδικεύσεως εἰς ἓξ τοὐλάχιστον ἀπὸ τοὺς δέκα ἐπιστημονικοὺς κλάδους ποὺ ἡμεῖς ἀνεφέραμεν τὴν προπαρελθοῦσαν Πέμπτην, προσθέσασα μόνον τὴν Δασολογίαν ὡς ἐπιπρόσθετον κλάδον τῶν ὅσων ἡμεῖς εἰσηγήθημεν. Ἀξιοσημείωτον τυγχάνει ὡσαύτως τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐχρησιμοποίησε τὴν ἰδίαν ἀκριβῶς ὁρολογίαν ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐπιζητουμένην ἐξειδίκευσιν εἰς τοὺς ὑπ' αὐτῆς προταθέντας κλάδους, μὲ ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν ὁποίαν ἡμεῖς ἐχρησιμοποιήσαμεν.

Ἐκ στοιχείων περιεχομένων εἰς τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, συνάγεται ὅτι ποσοστὸν ἐκ 45% περίπου ἀφορᾷ κυρίως τεχνικοὺς κλάδους (πολιτικοὺς μηχανικούς, μηχανολόγους, ἠλεκτρολόγους, σχεδιαστάς) ἐν σχέσει μὲ τὸ ἐπιζητούμενον ἐπιστημονικὸν προσωπικόν.

Βεβαίως μέρος τῶν εἰς τεχνικοὺς ἀναγκῶν θὰ ἠδύνατο νὰ καλυφθῇ καὶ ἐκ τῶν ἀποφοίτων τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνολογικοῦ Ἱνστιτούτου, τὸ ὁποῖον ἤρχισεν ἤδη τὴν λειτουργίαν του ἀπὸ τοῦ τρέχοντος σχολικοῦ ἔτους. Ὡς γνωστὸν ὁ κύκλος σπουδῶν εἰς τοῦτο θὰ εἶναι τριετής, καλύπτων τὴν πολιτικὴν μηχανικήν, ἠλεκτρολογίαν καὶ μηχανολογίαν καὶ ἡ ἐτησία ἀπόδοσίς του θὰ ἀνέρχεται εἰς 80 ἀποφοίτους.

Τὸ ἐπίπεδον ὅμως ἐκπαιδεύσεως εἰς τοῦτο εἶναι γνωστὸν ὅτι εἶναι παρόμοιον ἐκείνου τοῦ Higher National Diploma τοῦ City and Guild.

Ὅθεν εἶναι σαφὲς ὅτι ἡ παρεχομένη ποσοτικῶς καὶ ποιοτικῶς ἐκπαίδευσις ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θὰ δύναται νὰ καλύψῃ μελλοντικῶς τὰς ὑπαρχούσας καὶ συνεχῶς αὐξανομένας εἰς τὸν τομέα τοῦτον ἀνάγκας. Ἄλλωστε, δυνάμει ὑπογραφείσης

σχετικῆς συμφωνίας μετὰ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, τὸ ἐπίπεδον τῆς παρεχομένης μορφώσεως θὰ εὑρίσκεται σταθερῶς καὶ μονίμως ἐντὸς τῶν ὡς ἄνω καθορισθέντων πλαισίων, μέχρι τῆς ἐκπνοῆς τῆς Συμβάσεως.

Ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς ὑπολοίπους κλάδους σημαντικὴ διαγράφεται ἡ ζήτησις εἰς τὸν τομέα τῆς διοικήσεως ἐπιχειρήσεων. Συμφώνως πρὸς στοιχεῖα ἀρυόμενα καὶ πάλιν ἐκ τοῦ Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως, κατὰ τὴν πενταετίαν τὴν καλυπτομένην ὑπὸ τούτου αἱ ἀνάγκαι εἰς θέσεις διοικήσεως καὶ διευθύνσεως θὰ ἀνέλθουν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν 530.

Βεβαίως, μολονότι ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τῆς δευτέρας ἐπισκοπήσεως τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ τῆς 31ης Μαρτίου 1967, οὐχὶ ἅπαντες οἱ ἀπαιτούμενοι ὑπὸ τοῦ κλάδου τούτου τυγχάνουν ἀπόφοιτοι ἀνωτέρων σχολῶν, ἐν τούτοις ὁ αὔξων ρυθμὸς ἀναπτύξεως εἰς τὸν τομέα τοῦτον εἶναι πλέον ἢ ἀπολύτως βέβαιον ὅτι θὰ διευρύνῃ καὶ θὰ διαφοροποιήσῃ τὰς εἰς ἐπιστημονικῶς κατηρτισμένον προσωπικὸν ἀνάγκας τοῦ τόπου.

Θὰ ἤθελα νὰ τονισθῇ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, καὶ ἡ ἐκφρασθεῖσα ὑπὸ πολλῶν πρὸς ἐμὲ ἄποψις ὅτι εἰς μίαν ἀναπτυσσομένην οἰκονομίαν ὡς ἡ Κυπριακή, εἶναι δυσχερὴς ἡ ἀκριβὴς πρόβλεψις τῶν κατὰ τομέα ἀναγκῶν εἰς ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπὸ τῶν ἰδίων τούτων πάλιν ὁμολογία καὶ διαπίστωσις περὶ αὐξούσης τάσεως τῶν ἀναγκῶν τούτων συλλογικῶς καὶ κατ' αὔξοντα ἀριθμόν.

Βεβαίως αἱ διαφοροποιήσεις εἰς τὰς ἀνάγκας, αἱ ὁποῖαι ἐπιβάλλονται ἐκ τοῦ ηὐξημένου ρυθμοῦ ἀναπτύξεως, ἐπιτάσσουν,· ὡς καὶ εἰς ἄλλας χώρας, κατεδείχθη, ποιάν τινα ἐλαστικότητα καὶ προσαρμογὴν εἰς τὰς εἰδικὰς συνθήκας ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου. Ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τῆς καθολικῆς ἐκτιμήσεως τὴν ὁποίαν ἡ ὅλη προσπάθεια εὗρε παρὰ τῇ δημοσίᾳ κοινῇ γνώμῃ τῆς νήσου, ὡς καταμαρτυρεῖται καὶ ἐκ τῆς ὅλης ἀρθρογραφίας τοῦ Τύπου καὶ ἐκφρασθεισῶν ἀπόψεων παραγόντων καὶ ἐπαϊόντων.

Πανεπιστημιακὰ Συγγράμματα

Ὅλα τὰ πανεπιστημιακὰ συγγράμματα θὰ δύνανται νὰ μεταφρασθοῦν εἰς τὰ Ἑλληνικά. Εἰς τὰς περιπτώσεις — εἰς τὰς ἐλαχίστας περιπτώσεις — ποὺ εἶναι ἴσως πιθανὸν νὰ μὴ καταστῇ δυνατὴ ἡ μετάφρασις (πρᾶγμα κατὰ τὴν γνώμην μας πλέον ἢ ἀπίθανον) τότε θὰ ὑποχρεωθῇ ὁ σπουδαστὴς νὰ ἀνατρέξῃ εἰς μίαν τῶν βοηθητικῶν γλωσσῶν διὰ ν' ἀνεύρῃ τὸ κείμενον εἰς τὸ πρωτότυπον. Τοῦτο ἀσφαλῶς θὰ βοηθήσῃ τὸν ὑποψήφιον ἐπιστήμονα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διερευνητικῶν προσπαθειῶν του καὶ εἰς τὴν ἐπιστημονικήν του ὁλοκλήρωσιν.

Ἂν ὑπάρξουν δυσκολίαι εἰς τὴν μετάφρασιν ὡρισμένων τεχνικῶν ὅρων, δυνάμεθα ἁπλούστατα νὰ τοὺς πολιτογραφήσωμεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Θὰ εἶναι τοῦτο ἄλλη μία προσφορά, σημαντικὴ ἐπίσης, εἰς τὸν νεοελληνικὸν κόσμον. Ἐξ ἄλλου, ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα δὲν θὰ φοβηθῇ τίποτε ἀπολύτως ἐὰν πολιτογραφήσῃ 20 ἢ 100 ἕστω ξένας λέξεις, ὅταν αἱ προωθηθεῖσαι ἐπιστημονικῶς ἄλλαι χῶραι ἐχρησιμοποίησαν διὰ τὴν τοιαύτην ἐπιστημονικήν των ἀνέλιξιν ἑκατοντάδας ἂν οὐχὶ καὶ χιλιάδας Ἑλληνικῶν λέξεων διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν μαθηματικῶν, τῆς φυσικῆς, τῆς χημείας, τῆς ἰατρικῆς, τῆς ἀστρονομίας καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν των.

Καὶ εἶναι μὲν γεγονὸς ὅτι οἱ ξένοι ζοῦν πλέον ὁλοκληρωμένα τὴν δυναμικὴν ἐξέλιξιν τῶν πραγματικῶν ἐπιστημῶν, ὡς ἐκ τῆς ὑπάρξεως συγγραμμάτων, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐπιτρέπει νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀνακοπὴν καὶ εἰς τὴν ἀποθάρρυνσιν, ἀλλ' ἀντιθέτως πρέπει νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ νὰ μεθοδεύσῃ τὴν ὅλην μας προσπάθειαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ εὐεργετικὰς ἐπιπτώσεις, ὡς προανέφερα, ἐπὶ τοῦ καθ' ὅλου νεοελληνικοῦ κόσμου, διότι θὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ἀφομοιώσῃ κατὰ τρόπον ἀπόλυτον καὶ ζῶντα, σταθερῶς καὶ ἀποφασιστικῶς, τὰς νέας καὶ ραγδαίως μεταβαλλομένας ἐπιστημονικὰς καὶ τεχνολογικὰς ἐξελίξεις. Τοῦτο ἄλ-

λωστε δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς μόνιμον χαρακτηριστικὸν πλείστων ὅσων προηγμένων χωρῶν ὡς ἤδη προανέφερα.

Καθηγητικὸν Προσωπικὸν

Τὸ ἐν Κύπρῳ ὑπάρχον, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἀρκετὸν καὶ ἀξιόλογον ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, τὸ ὁποῖον διαρρέει σταθερῶς πρὸς τὴν ἀλλοδαπήν, θὰ ἠδύνατο εὐκόλως νὰ συγκρατηθῇ ἐν τῇ νήσῳ καὶ νὰ ἐπαναπατρισθῇ, παρέχον τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν πατρίδα του, ἐὰν ἤθελον τοῦ παρασχεθῇ αἱ κατάλληλοι πρὸς τοῦτο προϋποθέσεις ἐργοδοσίας, ὡς π.χ. ὅροι ἀπολαβῶν, εὐμενεστέρα μεταχείρισις ἐν σχέσει μὲ φορολογικὰ θέματα, ὡς μερικὴ ἀπαλλαγὴ φόρου εἰσοδήματος, κ.λ.π. Ἀπὸ τὸ ὑπάρχον ἐν Κύπρῳ ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν θὰ ἠδύναντο—μὲ ἕνα μεταπτυχιακὸν προσανατολισμόν, ἀναλόγως τῶν ἀπαιτηθησομένων πρὸς τοῦτο ἀναγκῶν—νὰ καλυφθοῦν αἱ βασικαὶ προϋποθέσεις λειτουργίας καὶ ἱδρύσεως τοῦ πανεπιστημίου καὶ νὰ σχηματισθῇ ὁ πρωταρχικὸς διδακτικὸς πυρήν. Βεβαίως ὁ πυρὴν οὗτος θὰ ἠδύνατο κάλλιστα νὰ διευρυνθῇ μὲ ἐπιστήμονας εἰδικοὺς μετακαλουμένους ἐξ Ἑλλάδος, οἱ ὁποῖοι θὰ ἠδύναντο θαυμάσια νὰ στελεχώσουν καὶ νὰ πλαισιώσουν τὸ διδάσκον προσωπικόν. Εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας καθ' ἃς δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξευρεθῇ ἐκ τῶν ἀνωτέρω πηγῶν ἅπαν τὸ διδακτικὸν προσωπικόν, ἐὰ ἠδύνατο νὰ συζητηθῇ καὶ νὰ ζητηθῇ—ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ ὑπάρχοντος προγράμματος τεχνικῆς βοηθείας—παρὰ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ ἢ παρ' ἄλλων διεθνῶν σωμάτων ἢ ἐπί τι χρονικὸν διάστημα ἀπόσπασις διδακτικοῦ προσωπικοῦ εἰς Κύπρον μέχρι τῆς ἐξειδικεύσεως Κυπριακοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ.

Τέταρτον καὶ τελευταῖον κεφάλαιον :

Ἡ ἀρωγὴ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ

Εἶναι γνωστόν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι φροντίδι τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν πρὸς τὴν Κύπρον ἐν σχέσει πρὸς θέματα τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ, μετεκπαιδεύσεως προσωπικοῦ εἰς διαφόρους κλάδους, καὶ ἀποσπάσεως ἐμπειρογωμόνων ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς καὶ μετακλήσεώς των ἐν Κύπρῳ. Γενικώτερον θὰ ἠδύναντο καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν νὰ μᾶς δώσουν τὰς γενικὰς κατευθυντηρίους γραμμὰς εἰς τὰ πρῶτα βήματα τῆς προσπαθείας, ἐκ παραλλήλου καὶ ἐπιπροσθέτως πρὸς τὴν ἐξ ἐλευθέρας πατρίδος βοήθειαν, συμβολὴν καὶ συμπαράστασιν, τὸ λεγόμενον " Know How ".

Εἶναι γνωστόν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι φροντίδι τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν λειτουργοῦν σήμερον ἐν Κύπρῳ ἕνδεκα καὶ πλέον σχέδια (Κέντρον Παραγωγικότητος, Ἀνώτερον Τεχνολογικὸν Ἱνστιτοῦτον, Ξενοδοχειακὸν Ἱνστιτοῦτον, Ἱνστιτοῦτον Ὑγείας Ζώων, τὸ τελευταῖον τοῦτο εὑρίσκεται εἰς τὸ στάδιον πραγματοποιήσεώς του δεδομένου ὅτι ἐκκρεμεῖ ἐνώπιον τῆς γραμματείας τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τὸ σχέδιον ἀφιχθέντων ἐν Κύπρῳ ἁρμοδίων ἐμπειρογνωμόνων καὶ λοιπὰ σχέδια), τῆς ὁλικῆς δαπάνης τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὰ ἐν λόγῳ ἕνδεκα σχέδια διμεροῦς συνεργασίας ἀνερχομένης εἰς £4.500.000. Ἐξ ἄλλου—καὶ εἶναι καὶ τοῦτο ἴσως τὸ σημαντικώτερον σημεῖον τῆς σημερινῆς σηζητήσεως—θετικαὶ πληροφορίαι ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἀναφέρουν ὅτι ἡ ΟΥΝΕΣΚΟ προέτεινεν ἤδη νὰ ἀναλάβῃ τὰ ἔξοδα ἐγκαθιδρύσεως ἑνὸς ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ. Διαπορῶ ἐν συμπεράσματι, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, τί πέραν τούτου ἐπιζητοῦμεν, καὶ διατὶ περὶ πολλῶν τυρβάζομεν.

Εἰσηγοῦμαι ὅθεν, ὅπως τὸ Σῶμα ἐξουσιοδοτήσῃ τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας νὰ ὑποβάλῃ πρὸς αὐτό, καὶ δι' αὐτοῦ πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, προσχέδιον ἐκθέσεως. Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἂς ἐγκύψῃ ἐπ' αὐτῆς τῆς διαδικασίας, ποὺ ἐξεθέσαμεν ἄλλωστε.

Προτοῦ κατέλθω τοῦ βήματος θὰ ἤθελα νὰ ἀπαντήσω ἐν ὀλίγοις εἰς ὅσα εἶπεν ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἐν σχέσει μὲ τὸ Τεχνολογικὸν Ἱνστιτοῦτον.

Εἶναι γνωστόν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, διατὶ καθυστέρησεν ἡ ἔναρξις λειτουργίας τοῦ Τεχνολογικοῦ Ἱνστιτούτου. Ἀπορρίπτω ὅμως ὡς ἀνεδαφικὸν καὶ ἀβάσιμον τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ἡ καθυστέρησις τῆς λειτουργίας του προέκυψεν ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν διδακτικοῦ προσωπικοῦ. Δὲν θέλω νὰ ὑπεισέλθω εἰς λεπτομερείας ἐπὶ τοῦ θέματος, διότι εἶναι εἰς ὅλους σας γνωστόν. Ἐξ ἄλλου, μολονότι ἔχω εἰς χεῖρας μου ἁπάσας τὰς ἐκδόσεις τοῦ Τμήματος Στατιστικῶν, εἰς οὐδεμίαν σελίδα του διεπίστωσα ὅτι σπουδάζουν πτωχοὶ καὶ οἱ πλούσιοι δὲν τυγχάνουν πανεπιστημιακῆς καταρτίσεως καὶ λυποῦμαι πολὺ διότι καὶ ἐν προκειμένῳ ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης φορᾶται ἀγνοῶν τὴν οἰκτρὰν καὶ ὠμὴν πραγματικότητα. Καὶ ἡ πραγματικότης αὐτὴ ἐν προκειμένῳ δηλοῖ ὅτι οἱ πτωχοὶ καὶ ἄριστοι φοιτηταί μας δὲν τυγχάνουν πανεπιστημιακῆς καταρτίσεως. Ὅσοι τυγχάνουν τοιαύτης εἶναι ἐλάχιστοι. Ζοῦμεν μέσα εἰς τὴν Κυπριακὴν κοινωνίαν, βλέπομεν τὸ αἴτημα, τὸ πάθος καὶ τὸν πόθον τῆς μορφώσεως τῶν πτωχῶν καὶ ἀρίστων μαθητῶν μας καὶ ἀποροῦμεν καὶ πάλιν, ὡς προανέφερα, διατὶ ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἀνέφερε τὸν ἀνεδαφικὸν πράγματι ἰσχυρισμόν του περὶ τοῦ ἀντιθέτου τούτου. Καὶ φοβοῦμαι ὅτι ἐν προκειμένῳ ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης φορᾶται, ὡς ὁ μύστης τῶν Ὀρφικῶν Μυστηρίων, νὰ κλείῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸ τῆς οἰκτρᾶς καὶ ὠμῆς αὐτῆς πραγματικότητος.

Ἐν σχέσει μὲ τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Παπαϊωάννου ὀφείλω νὰ ὑπογραμμίσω μόνον μίαν παρατήρησίν του. Ἀσφαλῶς δὲν κατέχομαι ἀπὸ αἰσθήματα μισαλλοδοξίας ἀλλά, δεδομένου ὅτι ζοῦμεν καὶ πάλιν εἰς τὸν τόπον αὐτόν, γνωρίζομεν ὅτι πολλοὶ μαθηταὶ κατὰ τὴν φοίτησίν των ἀκόμη εἰς τὸ Γυμνάσιον ἐργάζονται πρὸς πολλὰς κατευθύνσεις, τονίζω τὴν ἔκφρασιν αὐτήν, «πρὸς πολλὰς κατευθύνσεις», διὰ νὰ τύχουν τῆς εὐνοίας τῆς ἀποστολῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς πανεπιστημιακὴν κατάρτισιν.

Καὶ μίαν τελευταίαν ἐρώτησιν πρὸς τὸν κ. Παπαϊωάννου :

Δύναται νὰ ἀναφέρῃ πρὸς τὸ Σῶμα ὑπὸ ποίας προϋποθέσεις ἐπιλέγονται οἱ ἀποστελλόμενοι εἰς χώρας πρὸς μίαν κατεύθυνσιν τῆς Εὐρώπης—καὶ θὰ εἶμαι συγκεκριμένος ἀναφέρων τοῦτο, πρὸς τὰς Ἀνατολικὰς χώρας—βάσει ποίων κριτηρίων ἐπιλέγονται αὐτοὶ οἱ χίλιοι φοιτηταὶ διὰ τὰ ἀνατολικὰ πανεπιστήμια;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἐζεκίας Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Δὲν ἔχω νὰ προσθέσω πολλὰ εἰς τὰ ὅσα ἔχω εἴπει εἰς τὴν ὁμιλίαν μου, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ὅμως ὁ ἔντιμος συνάδελφος κύριος Στυλιανοῦ ὑπέβαλε μίαν ἐρώτησιν, τὴν ὁποίαν ἐρώτησιν ἔπρεπε νὰ ὑποβάλῃ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ οὐχὶ πρὸς ἐμέ, διότι δὲν ξέρω διατὶ ὑποβάλλει αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν πρὸς ἐμὲ καὶ ζητᾶ ἀπὸ ἐμὲ νὰ κατονομάσω τὰ κριτήρια ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀποστέλλονται οἱ διάφοροι φοιτηταὶ εἰς διαφόρους χώρας μὲ ὑποτροφίας, ὡς ἀντιλαμβάνομαι. Ἑπομένως ἂς ἀποταθῇ πρὸς τὸ ἁρμόδιον Σῶμα, καὶ τὸ ἁρμόδιον Σῶμα εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν εἶναι ἡ Κυβέρνησις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Νομίζω ὅτι ἐξερχόμεθα τῆς συζητήσεως δεδομένου ὅτι δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ συζητήσωμεν μὲ ποῖα κριτήρια ἀποστέλλονται οἱ φοιτηταὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Τοὐναντίον, πρόκειται νὰ συζητήσωμεν κατὰ πόσον κατ' ἀρχὴν ἡ Βουλὴ αὐτὴ συνιστᾷ τὴν ἵδρυσιν πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ ἢ τὴν προώθησιν τῶν ἤδη ὑπαρχουσῶν σχολῶν, τὴν ἐνδυνάμωσιν τούτων καὶ τὴν τυχὸν δημιουργίαν ἐπὶ μέρους σχολῶν ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει ἡ οἰκονομικὴ δυνατότης, ἡ οἰκονομικὴ ἀνάγκη καὶ ὅπου οἱ ἄλλοι παράγοντες συντρέχουν. Ὑπάρχει εἰσήγησις, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης, καὶ ἡ ὁποία κατὰ τὴν γνώμην μου εἶναι ἡ πρακτικω-

τέρα μέθοδος πρὸς ἐπιδίωξιν τοῦ σκοποῦ τῆς συζητήσεως, νὰ φθάσωμεν δηλαδὴ εἰς ἓν τελικὸν συμπέρασμα ἀφοῦ τὸ ζήτημα ἐξετασθῇ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἀνέφερε βεβαίως ὅτι ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας πρέπει νὰ κληθοῦν οἱ ἐκπαιδευτικοί. Εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν ἐννοεῖ μόνον ἐκπαιδευτικοὺς—ἐφ' ὅσον τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν ἀφορᾷ βεβαίως μίαν τάξιν ἐπιστημόνων ἀλλὰ ἀφορᾷ πολλοὺς τομεῖς τῆς παραγωγῆς—καὶ ἑπομένως εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ πρέπει νὰ ἀφεθῇ ἐλευθέρα νὰ καλέσῃ ἐνώπιόν της ὄχι μόνον τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς οἱ ὁποῖοι βεβαίως ἔχουν πρώτιστον λόγον ἐπὶ ἑνὸς τοιούτου ζητήματος ἀλλὰ ὅλους τοὺς ἐπιστήμονας καὶ τοὺς ὀργανισμοὺς οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ ἐκφράσουν καὶ νὰ ἔχουν ἔγκυρον γνώμην ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Ἐν συνεχείᾳ καὶ ἐν συνεννοήσει καὶ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως ἡ ὁποία ἔχει τὴν ἐκπαιδευτικήν της πολιτικήν, τὴν ἀσκουμένην ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, νὰ παρουσιάσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ τὴν τελικὴν Ἔκθεσίν της πρὸς τὴν Βουλήν, ὁπότε ἡ Βουλὴ θὰ λάβῃ τὴν ἀπόφασίν της καὶ θὰ ἀποστείλῃ τὴν σύστασίν της πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτούς, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἔνστασις, μὲ τὴν ἐντολὴν τὴν ὁποίαν ἤδη ἔχω ἀναφέρει εἰς τὴν Βουλήν, παραπέμπεται τὸ θέμα τοῦτο πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας τῆς Βουλῆς.

Ὑπάρχει καμμία ἔνστασις; Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ θέμα τοῦτο παραπέμπεται πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ.

(1) Ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας (Ἀνακατάταξις Ὡρισμένων Θέσεων) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(4) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Συνδέσμων (Ἰδιωτικὸν Ὕδωρ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(5) Ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1968.

(6) Ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968.

(7) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 14) τοῦ 1968.

(8) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 32) τοῦ 1968.

(9) Ὁ περὶ Αὐξήσεως Συντάξεων Νόμος τοῦ 1968.

(10) Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Παροχῆς Πληροφοριῶν ἐπὶ τοῦ Κρατοῦντος ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ Δικαίου (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(11) Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Τιμωρίας Ἀδικημάτων Τροχαίας (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Παρακαλῶ ὅπως ἐγγραφῇ ὡς θέμα διὰ συζήτησιν κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τὸ ἑξῆς : «Ἡ ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγ-

χου ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ γεωργικῶν φαρμάκων». Τὸ θέμα προέκυψεν ἀπὸ ἐρώτησιν τὴν ὁποίαν ἔχω ὑποβάλει καὶ ἀπὸ μὴ ἱκανοποιητικὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν ἔλαβον ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἐφ' ὅσον προέρχεται ἀπὸ ἐρώτησιν τὴν ὁποίαν ὑπέβαλε καὶ δὲν εἶναι ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὴν δοθεῖσαν ἀπάντησιν, τίθεται εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς ἑπομένης συνεδριάσεως ἡ ὁποία, ὡς ἐδήλωσα, ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 4ην μ.μ.

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

("Ωρα λήξεως 6.30 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Αὔξησις τῶν ἀσφαλίστρων τῶν ὀχημάτων δημοσίας χρήσεως ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου 1968 καὶ μέτρα ἀναστολῆς—Ἠλεκτροδότησις τοῦ χωρίου Κελλακίου—Ἀναπροσαρμογὴ τοῦ ὑφισταμένου συστήματος συνταξιοδοτήσεως—Ἐξασφάλισις ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ μηχανημάτων δι' ἰσοπεδώσεις ὑπὸ τοῦ Τμήματος Γεωργίας—Βελτίωσις τῶν ἀγροτικῶν δρόμων τοῦ χωρίου Ἁγίου Ἰωάννου (Μαλούντας)—Ἵδρυσις ἐργοστασίου λιπασμάτων ἐν Κύπρῳ καὶ ἐνδεχομένη συμμετοχὴ τῆς Κυβερνήσεως εἰς αὐτὴν—Ἵδρυσις νυκτερινῆς Σχολῆς Μέσης Παιδείας καὶ σύστασις μικρῶν κοινοτικῶν μουσείων ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ, κ.λ.π.).
(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Καταστατικοῦ τοῦ Κοινοπολιτειακοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 31) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
(4) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.
(5) Ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Χρ. Μιχαηλίδης—Ε. Παπαϊωάννου—Γ. Ἰωαννίδης—Λ. Δημητριάδης—Π. Στυλιανοῦ) ἐπὶ τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ θέματος, τῆς ἐθνικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς ἀνάγκης ἱδρύσεως ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ καὶ τῶν προϋποθέσεων λειτουργίας του, καὶ τερματισμὸς τῆς συζητήσεως.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 19ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1968

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.40 μ.μ.)

(Ἀρ. 13)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Α εἶναι Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἰουλίου 1968.

«Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ἰανουαρίου 1968 ἔχει ψηφισθῆ ἓν κονδύλιον 20.000 λιρῶν διὰ τὴν ὁδὸν Πυροῖου—Ἀθηαίνου—Ἀδελλεροῦ—Ἀραδίππου—Λάρνακος.

Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν :

(α) Ποῖοι λόγοι καθυστεροῦν μέχρι σήμερον τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν διὰ τὸ ἔργον τοῦτο.

(β) Πότε ἔχει προγραμματισθῆ νὰ γίνῃ τὸ ἔργον τοῦτο».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 4ην Ἰουλίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη.

«Ἡ μὴ ἀσφαλτόστρωσις μέχρι σήμερον τῆς ὁδοῦ Πυροῖου—Ἀθηαίνου—Ἀδελλεροῦ—Ἀραδίππου—Λάρνακος ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἐκρίθη σκόπιμον, ὅπως μελετηθῇ ἐξ ὑπαρχῆς τὸ θέμα τῆς ὁδικῆς συνδέσεως Λευκωσίας—Λάρνακος, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως συντομευθῇ ἡ ἀπόστασις καὶ ἐξυπηρετηθοῦν καλύτερον αἱ συγκοινωνιακαὶ ἀνάγκαι τῆς περιοχῆς.

2. Συμπληρωθείσης ἤδη τῆς μελέτης περιελήφθη σχετικὴ πρόνοια εἰς τὸ Σχέδιον τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1969».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Σεπτεμβρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῶν προβλέψεων τοῦ Ἄρθρου 30 τοῦ Συντάγματος περὶ παροχῆς δωρεὰν νομικῆς βοηθείας εἰς πρόσωπα ἔχοντα ἀνάγκην ταύτης, ὅταν τὸ συμφέρον τῆς δικαιοσύνης τὸ ἀπαιτῇ καὶ βάσει νόμου, καὶ ἐν ὄψει τῶν ἐπανειλημμένως ἐκφρασθεισῶν δημοσίως ἀπόψεων ὑπὸ ἐπισήμων προσώπων, ὡς τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου καὶ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως, περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ θεσμοῦ τούτου, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον κατὰ πόσον μελετᾶται ἐπειγόντως ἡ ὑποβολὴ νομοσχεδίου καθιεροῦντος καὶ ρυθμίζοντος τὸν θεσμὸν τῆς δωρεὰν παροχῆς νομικῆς βοηθείας».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Δεκεμβρίου 1968, τῆς Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην Σεπτεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη.

«Τὸ ὑφιστάμενον Σχέδιον παροχῆς Νομικῆς Ἀρωγῆς βασίζεται ἐπὶ τοῦ περὶ Ποινικῆς Δικονομίας Νόμου, δυνάμει τοῦ ὁποίου τὸ Δικαστήριον δύναται εἰς ποινικὰς ὑποθέσεις νὰ ἀναθέσῃ εἰς Δικηγόρον, δημοσίᾳ δαπάνῃ, τὴν ὑπεράσπισιν κατηγορουμένου τινός, ἀφοῦ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν σοβαρότητα, τὴν δυσκολίαν ἢ ἄλλας περιστάσεις τῆς ὑποθέσεως, ὑποχρεωτικῶς δὲ πράττει τοῦτο εἰς περιπτώσεις ὅπου τὸ ἀδίκημα δυνατὸν νὰ συνεπάγεται τὴν ἐπιβολὴν θανατικῆς ποινῆς. Σχετικὸν κονδύλιον περιλαμβάνεται εἰς τὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμὸν διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης μελετᾷ ἀπό τινος τὸ ἐνδεχόμενον βελτιώσεως καὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ὑφισταμένου Σχεδίου παροχῆς Νομικῆς Ἀρωγῆς, ἔλαβε δὲ τὰς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀπόψεις τῶν διαφόρων ἐνδιαφερομένων ἀρχῶν. Ἐπιπροσθέτως, τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἐξέλεξεν ὑπεπιτροπὴν ἡ ὁποία θὰ συζητήσῃ τὸ θέμα μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης. Ἅμα τῇ συμπληρώσει τῆς μελέτης τοῦ θέματος θὰ ὑποβληθοῦν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου σχετικαὶ προτάσεις».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Αἱ κοινότητες ὅλων τῶν χωρίων τῆς Πιτσιλιᾶς ἐκφράζουν ἀφ' ἑνὸς τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὴν εὐαρέσκειάν των πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ὑπὸ κατασκευὴν ὁδικὴν ἀρτηρίαν Λεμεσοῦ—Ἀγροῦ ἡ ὁποία πολλαπλῶς θὰ ἐξυπηρετήσῃ ὅλα τὰ χωρία τῆς περιοχῆς.

Αἱ ἐνδιαφερόμεναι κοινότητες ἐπανειλημμένως ἔθεσαν εἰς τοὺς ἁρμοδίους τὸ εὔλογον αἴτημά των ὅπως ἀπὸ τῆς Ζωοπηγῆς μέχρις Ἀγροῦ γίνουν σχέδια κατασκευῆς τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ μὲ καλυτέραν τῆς παρούσης εὐθυγράμμισιν καὶ διαπλάτυνσιν, ἐν τούτοις ὅμως μέχρι σήμερον τὸ ὡς ἄνω αἴτημα παραμένει ἄνευ ἱκανοποιήσεως.

Παρακαλῶ τὸν Ἔντιμον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον εἶναι διατεθειμένος νὰ δώσῃ ὁδηγίας ὅπως τὸ ὡς ἄνω ὑπόλοιπον μέρος τοῦ δρόμου μέχρις Ἀγροῦ κατασκευασθῇ ἐπὶ τῇ βάσει σχεδίων μὲ καλυτέραν εὐθυγράμμισιν καὶ διαπλάτυνσιν τῆς παρούσης».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Ὀκτωβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη.

«Ἡ βελτίωσις τῆς ὁδοῦ Ζωοπηγῆς—Ἀγροῦ μήκους 10 περίπου μιλίων, ἥτις ἀποτελεῖ τμῆμα τῆς ὁδικῆς ἀρτηρίας Λεμεσοῦ—Ἀγροῦ, γίνεται βάσει τῶν ἀκο-

λούθων χαρακτηριστικῶν ἔναντι συνολικῆς δαπάνης £144.500,000 μίλς περίπου.

(α) Ὁδικὸν κατάστρωμα .. .. 6.5 μέτρα
(β) Ἀσφαλιστικὸν ὁδόστρωμα .. .. 3.0 μέτρα
(γ) Ὁρατότης .. .. 50—100 μέτρα
(δ) Κλίσις .. .. 9—10%.

2. Τὰ ἀνωτέρω χαρακτηριστικὰ καθωρίσθησαν βάσει ἀντικειμενικῶν κριτηρίων καὶ ἀφοῦ ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν καὶ αἱ παραστάσεις τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς, θεωροῦνται δὲ ἀπὸ τεχνικῆς καὶ συγκοινωνιακῆς ἀπόψεως πολὺ ἱκανοποιητικὰ διὰ τὴν ὁδὸν ταύτην».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Νοεμβρίου 1968.

«Στὴν ὁδὸν Γρηγόρη Αὐξεντίου στὸν Ἅγιο Δομέτιο συμβαίνουν συχνὰ θανατηφόρα καὶ ἄλλα τροχαῖα δυστυχήματα. Ἡ ὁδὸς αὐτὴ εἶναι κεντρικὴ καὶ πολυσύχναστος. Ἑνώνει τὴν Λευκωσία μὲ πολλὰ χωριά, τὸ ἀεροδρόμιον καὶ ἕνα μεγάλο προάστειο, τὸν Ἅγιο Δομέτιο. Ἔγιναν πολλὲς φορὲς παραστάσεις καὶ διαβήματα στὴ Κυβέρνηση γιὰ τὴν διαπλάτυνση τῆς ὁδοῦ αὐτῆς. Ὅμως μέχρι σήμερα κανένα σχεδὸν μέτρο δὲν ἔχουν πάρει τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα καὶ θρηνοῦμε κάθε λίγο καιρὸ νεκροὺς ἢ ἀκρωτηριασμένους ἀπὸ διάφορα δυστυχήματα.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο ἂν μελετᾶται ἡ διαπλάτυνση τῆς ὁδοῦ αὐτῆς καὶ πότε» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην Νοεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Ἡ βελτίωσις τῆς ὁδοῦ Γρηγορίου Αὐξεντίου εἰς Ἅγιον Δομέτιον μελετᾶται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ 2ου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Νοεμβρίου 1968.

«Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν χωρίων τῆς Πιτσιλλιᾶς ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ἐπάρχου Λεμεσοῦ πρὸς τοὺς ἁρμοδίους ἡ πολὺ εὔστοχος καὶ ἐπωφελὴς διὰ τὸν ἀγροτικὸν μας κόσμον εἰσήγησις ὅπως παραχωρηθῇ ποσὸν £12.000 διὰ τὴν ἀγορὰν ἑνὸς ἐκσκαφέως—προωθητῆρος δυνάμεως 100—120 ἁλόγων πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως βοηθηθοῦν τὰ ἐν λόγῳ χωρία διὰ τὴν διάνοιξιν ἀγροτικῶν ὁδῶν, κατασκευὴν ἀντιδιαβρωτικῶν ἔργων, ἀναμπελώσεων καὶ ἄλλων γεωργικῶν ἔργων ἄτινα θὰ βοηθήσουν εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς. Ὁ ρηθεὶς ἐκσκαφεὺς—προωθητὴρ θὰ εὑρίσκεται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Ἐπαρχιακῆς Διοικήσεως καὶ θὰ χρησιμοποιῆται ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ χωρία τῆς Πιτσιλιᾶς τὰ ὁποῖα θὰ καταβάλλουν τὰ ἔξοδα συντηρήσεως καὶ χρήσεως τούτου.

Ἐπειδὴ ἡ εἰσήγησις τοῦ Ἐπάρχου Λεμεσοῦ ἤτις ἐπιδιώκει νὰ ἱκανοποιήσῃ παναγροτικὸν αἴτημα τῶν κατοίκων Πιτσιλιᾶς συνεχῶς ὑποβαλλόμενον πρὸς τοὺς Ἁρμοδίους πρὸ πολλοῦ καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐξασφάλισις τοῦ ρηθέντος ἐκσκαφέως—προωθητῆρος θὰ συμβάλῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν προώθησιν τοῦ σχεδίου περιφερειακῆς ἀναπτύξεως Πιτσιλιᾶς, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πλη-

ροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἐνεκρίθη ἢ μὴ ἡ ἐν λόγῳ εἰσήγησις τοῦ Ἐπάρχου Λεμεσοῦ εἰς τρόπον ὥστε νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸν ἐπὶ θύραις Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969 ἡ ἀπαιτουμένη δαπάνη τῶν £12.000 διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ ἐκσκαφέως—προωθητῆρος».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 28ην Νοεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ἡ ἐν λόγῳ Ἐρώτησις ἀναφέρεται εἰς διαβήματα τοῦ Ἐπάρχου Λεμεσοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου δέον ὅπως ἀναφερθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῆς γεωργικῆς ἀναπτύξεως τῆς Πιτσιλλιᾶς, τὸ Τμῆμα Γεωργίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἐζήτησε καὶ ἐνεκρίθη τελευταίως ἡ ἀγορὰ ἑνὸς ἑλκυστῆρος—προωθητῆρος δυνάμεως 110 περίπου ἵππων, ὁ ὁποῖος θὰ ἀσχοληθῇ εἰς τὴν κατασκευὴν ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων εἰς Πιτσιλλιὰν καὶ οἱ γεωργοὶ θὰ πληρώσουν καθωρισμένην τιμὴν κόστους. Τὰ ἐν λόγῳ ἔργα θὰ ἐπιδοτηθοῦν βάσει τοῦ Σχεδίου ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων καὶ Δενδροφυτείας, τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται τῇ βοηθείᾳ τοῦ Παγκοσμίου Ὀργανισμοῦ Τροφίμων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Δεκεμβρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῆς μεγίστης σημασίας ποὺ αἱ Εὐρωπαϊκαὶ χῶραι ἤρχισαν νὰ ἀποδίδουν εἰς τὸν τομέα τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ—ὡρισμέναι ἐξ αὐτῶν, ὡς ἡ Μ. Βρεττανία, δαπανοῦν τεράστια ἐν προκειμένῳ ποσά, ἐνδεικτικῶς δὲ ἀναφέρεται ὅτι διὰ κάθε ἐκπαιδευόμενον πρόσωπον δαπανῶνται 1.000 περίπου λίραι—παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα πῶς ἀντικρύζει τὸ σοβαρώτατον κοινωνικὸν πρόβλημα τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ εἰς τὸν τόπον, καὶ ποία ἐπὶ τοῦ θέματος προοπτικὴ διαγράφεται εἰς Κύπρον, ἥτις ὑποφέρει κυρίως ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν τοιούτου θεσμοῦ, μὲ τὰ γνωστὰ τοῖς πᾶσι συνεπακόλουθα, ὡς καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις, ἐν τῷ πλαισίῳ τυχὸν ἐκπονουμένου σχεδίου, ἀποστολῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀριθμοῦ Κυπρίων λειτουργῶν (4—5 π.χ.) πρὸς ἐκπαίδευσιν καὶ ἐξειδίκευσιν εἰς τὸν τομέα τοῦτον ἐπὶ ἱκανὸν χρονικὸν διάστημα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Δεκεμβρίου 1968.

«Εἰς τὴν περιοχὴν Κυθραίας διεπιστώθη προσφάτως ὅτι μεγάλαι ποσότητες ὀμβρίων ὑδάτων αἱ ὁποῖαι ἔχουν προκαλέσει μεγάλας ζημίας εἰς οἰκίας καὶ περιουσίας τῶν κατοίκων Κυθραίας, Βώνης, Νέου Χωρίου κ.ἄ., θὰ ἠδύναντο νὰ χαλιναγωγηθοῦν καὶ ἀποθηκευθοῦν πρὸς ἐμπλουτισμὸν τῶν ὑπογείων ὑδατίνων πόρων καὶ διὰ σκοποὺς ἀρδεύσεως.

Ὡς ἐκ τούτου ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ πόσον ἔχει μελετήσει ἢ προτίθεται νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα ἀνεγέρσεως ὑδατοφράκτου εἰς κατάλληλον πρὸς τοῦτο χῶρον διὰ τὴν ἀποθήκευσιν τῶν ὑδάτων καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Δεκεμβρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ἀπὸ ἀρκετοῦ ἤδη χρόνου τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον, ἀπαντῶν εἰς σχετικήν μας ἐν προκειμένῳ ἐρώτησιν, ἐξήγγειλε πρόθεσίν του νὰ χωρήσῃ εἰς τὴν δημιουργίαν αὐτονόμου ὀργανισμοῦ στεγάσεως (μπήλντιγκ οοσάϊτις) ἀναλόγου πρὸς τὰ ἐν Εὐρώπῃ λειτουργοῦντα συστήματα, μὲ λαμπρὰ ἀποτελέσματα, καὶ δεδομένης τῆς ὀξύτητος μεθ' ἧς ἀντικρύζεται ὑπὸ τοῦ λαοῦ μας τὸ στεγαστικὸν πρόβλημα (ὀφειλομένης κυρίως εἰς τὴν κατὰ ἀριθμητικὴν πρόοδον προσαύξησιν τῆς τιμῆς τῶν οἰκοπέδων), παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν κάτωθι :

(1) Πότε σκοπεύει νὰ χωρήσῃ εἰς τὴν σύστασιν τῶν ἐν λόγῳ Ὀργανισμῶν, καὶ διατί ἐσημειώθη τοσαύτη καθυστέρησις· καὶ

(2) ἐὰν πρόκειται νὰ ἄρῃ τὰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις περὶ πενταορόφων καὶ ὀκταορόφων πολυκατοικιῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιφέρῃ πολλαπλᾶς καὶ συνθέτους εὐεργετικὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀστικῆς στέγης, ὡς ἐκ τῆς συγκεντρωτικῆς διαρθρώσεως τοῦ πολεοδομικοῦ μας ἐν γένει συστήματος καὶ τῆς ἀποφασιστικῆς μειώσεως τῶν τιμῶν τῶν προσφερομένων πρὸς πώλησιν διαμερισμάτων (φλάτς) εἰς πολυκατοικίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, Ἐζεκία Παπαϊωάννου, Νίκου Κόσιη καὶ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Δεκεμβρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπάρχει ἐκ πρώτης ὄψεως εὐθύνη—ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν ἠθικὴν τοιαύτην—ἐκ μέρους τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας διὰ τὴν κατάρρευσιν τοῦ ὑποστρώματος τῆς ὁδοῦ πρὸς Κεφαλόβρυσον—Χαλεύκαν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προξενηθοῦν σοβαραὶ ζημίαι εἰς Κυθραίαν, ὡς καὶ νὰ ἐκτεθῇ εἰς ἄμεσον κίνδυνον ἡ ζωὴ δεκάδων οἰκογενειῶν τῆς κοινότητος, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν κάτωθι :

(α) Ποῖα μέτρα σκοπεῖ νὰ λάβῃ πρὸς ἄμεσον ἀνακούφισιν τῶν πληγέντων ἀφ' ἑνός, ἐπιπροσθέτως τῶν ὅσων ἤδη ἔχουν ἀναληφθῆ, καὶ ποία διαδικασία θὰ ἀκολουθηθῇ διὰ πλήρη ἀποζημίωσιν τῶν ὑποστάντων ζημίας τόσον εἰς καταστροφὰς γεωργικῶν προϊόντων ὅσον καὶ εἰς οἰκίας, ὑποστατικά, ἔπιπλα, βιομηχανικὰ προϊόντα, κ.λ.π. ;

(β) Ἤρχισε λεπτομερὴς καταγραφὴ παρ' ἁρμοδίων κυβερνητικῶν λειτουργῶν τῶν ζημιῶν εἰς τὴν κοινότητα, καὶ ἐὰν δὲν ἤρχισεν αὕτη—εἰς ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς τομεῖς τῶν προξενηθεισῶν καταστροφῶν—δὲν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ τάχιστα πρὸς ἐξαγωγὴν ἐπακριβῶν συμπερασμάτων διὰ τῆς ἀμέσου συγκεντρώσεως τῶν ἐπιζητουμένων στοιχείων ; καὶ

(γ) ὑπάρχει πρόθεσις ὅπως διεξαχθῇ ἐνδελεχὴς ἔρευνα (παρ' ἀνεξαρτήτου καὶ ἀμερολήπτου ἐπιτροπῆς) πρὸς διακρίβωσιν τῶν αἰτίων ποὺ προεκάλεσαν τὰς καταστροφὰς ὡς καὶ τὸν κίνδυνον ἀπωλείας ζωῶν εἰς δεκάδας οἰκογενείας τῆς κοινότητος, καὶ εἰδικώτερον ἐν σχέσει μὲ ὑπαρχούσας σοβαρὰς καταγγελίας περὶ πλημμελοῦς κατασκευῆς τοῦ ὑποστρώματος τῆς ὁδοῦ ὕπερθεν τοῦ Κεφαλοβρύσου, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας πλημμελείας ὑπῆρξεν ἡ δημιουργία ἐπισφαλοῦς καὶ ἐπικινδύνου οὐσιαστικοῦ ὑδατοφράκτου ὕπερθεν ἀκριβῶς τῆς κοινότητος μὲ τὰ γνωστὰ τραγικὰ συνεπακόλουθα» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ 'Υπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 10ην Δεκεμβρίου 1968, ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, 'Εζεκία Παπαϊωάννου, Νίκου Κόσιη καὶ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«'Αμέσως μετὰ τὴν θεομηνίαν, ἥτις ἔπληξε τὴν περιοχὴν τῆς Κυθραίας, ἐδόθησαν ὁδηγίαι εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Τμήματος Δημοσίων "Εργων, ὅπως ἑτοιμάσῃ καὶ ὑποβάλῃ τὸ ταχύτερον ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν αἰτίων τῶν πλημμυρῶν.

2. 'Η ἔκθεσις αὕτη, ὑποβληθεῖσα, παρεπέμφθη εἰς εἰδικῶς συσταθεῖσαν ἐπιτροπὴν ἀπαρτιζομένην ἐκ τῶν κ.κ. Ronald Griffith, Τεχνικοῦ Συμβούλου τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ, Γιάγκου Χατζησταυρινοῦ, Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Γεωλογικῆς 'Επισκοπήσεως καὶ Κύπρου Χασάπη, 'Εκτελεστικοῦ Μηχανικοῦ εἰς τὸ Τμῆμα 'Αναπτύξεως 'Υδάτων, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἀνετέθη ἡ διακρίβωσις τῶν αἰτίων τῶν πλημμυρῶν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Δεκεμβρίου 1968.

«'Ο δρόμος ὁ ὁποῖος ἑνώνει τὰ χωρία Σύσκληπον καὶ "Αγιον 'Ερμόλαον μὲ τὸν κύριον δρόμον Λευκωσίας—Μύρτου ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι χωματόδρομος καὶ μετὰ τὰς τελευταίας βροχὰς κατέστη σχεδὸν ἀδιάβατος.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν πότε ἔχει προγραμματισθῆ ἡ ἀσφαλτόστρωσις τοῦ ὡς ἄνω δρόμου».

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. 'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ 'Εργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Δημοσίας 'Υπηρεσίας ('Ανακατάταξις 'Ωρισμένων Θέσεων) Νόμος τοῦ 1968.

'Η ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς ἀνεγνώσθη.

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Ο κ. Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, εἰς τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν τοῦ Σώματος συνάδελφοι ἀνεφέρθησαν εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον καὶ ἄλλοι ὑπεστήριξαν τοῦτο ἄλλοι δὲ δὲν τὸ ὑπεστήριξαν, διότι εἶχον τὴν ἄποψιν ὅτι δημιουργεῖται ἓν προηγούμενον. Νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε, κ. Πρόεδρε, εἰς τὴν παροῦσαν συνεδρίασιν νὰ ἐκφράσω τὰς ἀπόψεις μου διευκρινίζων ὅτι τοῦτο δὲν πράττω ὑπὸ τὴν ἰδιότητά μου ὡς ἐκπροσώπου τῆς Κοινοβουλευτικῆς 'Ομάδος ἀλλὰ ὡς Βουλευτὴς τοῦ Σώματος τούτου.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον προβλέπει τὴν αὔξησιν τῶν μισθῶν ὡρισμένων δημοσίων ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι κατόπιν ἀξιολογήσεως ἢ ἀνακατατάξεως ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἤτοι τοῦ ἐργοδότου των, ὅτι δικαιοῦνται λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας τὴν ὁποίαν ἐπιτελοῦν, νὰ λαμβάνουν τὸν ηὐξημένον αὐτὸν μισθόν.

'Υπάρχει τὸ ἐπιχείρημα ὅτι καὶ ἄλλων δημοσίων ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι προσφέρουν σήμερον τὰς ὑπηρεσίας των, θὰ ἔπρεπεν αἱ θέσεις των νὰ ἀνακατατα γοῦν ἢ νὰ ἀξιολογηθοῦν μὲ ἐπακόλουθον νὰ αὐξηθῇ ὁ μισθός των. 'Υπάρχει δηλαδὴ

τὸ ἐπιχείρημα ὅτι καὶ ἄλλοι δημόσιοι ὑπάλληλοι ἀδικοῦνται σήμερον καὶ δὲν λαμβάνουν τὸν μισθὸν τὸν ὁποῖον θὰ ἔπρεπεν ἴσως νὰ λαμβάνουν καὶ ὅτι θὰ ἦτο ὀρθὸν τὸ Σῶμα νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου μέχρις ὅτου καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐξέτασις ὅλων τῶν περιπτώσεων αὐτῶν τῆς ἀξιολογήσεως καὶ τῆς ἀνακατατάξεως, οὕτως ὥστε νὰ ἀποδοθῇ δικαιοσύνη.

Λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν συμφωνῶ μὲ τὴν ἄποψιν αὐτήν. Δηλαδὴ δὲν συμφωνῶ ὅτι, ἐπειδὴ ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι δημόσιοι ὑπάλληλοι οἱ ὁποῖοι ἀδικοῦνται, δὲν θὰ πρέπει ἡ Βουλὴ σήμερον νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν θέσπισιν Νόμου διὰ τοῦ ὁποίου νὰ δικαιωθοῦν οἱ ὡρισμένοι ἀπὸ τοὺς ἀδικουμένους. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐγὼ θὰ ψηφίσω ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου, ἀλλὰ θὰ ἤθελα νὰ ἐπεξηγήσω ὅτι ψηφίζων τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο δὲν δεσμεύομαι καθ' οἱονδήποτε τρόπον· εἰς μελλοντικὴν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Σώματος παρομοίου τύπου Νομοσχεδίων διατηρῶ πλήρως τὴν ἐλευθερίαν τὴν ὁποίαν ἔχω ὡς Βουλευτὴς νὰ ἀναπτύξω τὰ ἐπιχειρήματά μου ἢ νὰ ἐκφράσω τὰς ἀπόψεις μου ὅσον ἀφορᾷ ἄλλας θέσεις αἱ ὁποῖαι ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἢ νὰ μὴν εἶναι παρόμοιαι τῶν θέσεων τὰς ὁποίας συζητοῦμεν σήμερον.

Δηλαδὴ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλω νὰ τονίσω εἶναι ὅτι δὲν σημαίνει ὅτι ψηφίζων ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου παύω νὰ ἔχω τὴν ἐλευθερίαν νὰ ἐπιχειρηματολογήσω ἀργότερον δι' οἱονδήποτε ἄλλο Νομοσχέδιον καὶ οὔτε δεσμεύομαι καθ' οἱονδήποτε τρόπον ψηφίζων αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον.

Ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν αὐτήν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, καὶ ἔχων ὑπ' ὄψιν μου ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπανεξετασθοῦν αἱ θέσεις πλείστων ἄλλων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ νὰ ἔχωμεν σήμερον παρομοίας φύσεως Νομοσχέδιον πρὸς ἐξέτασιν, ψηφίζω τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀνακατάταξις θέσεών τινων εἰς νέας μισθοδοτικὰς κλίμακας. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν πρὸς ἀναπροσαρμογὴν μισθῶν. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.....

Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν ἐτέθη ἡ ἐρώτησις ἐὰν ὑπάρχουν ἀποχαί. Ἐγὼ θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Οὐδέποτε τίθεται ἡ ἐρώτησις ἐὰν ὑπάρχουν ἀποχαί.

Τίθεται ἡ ἐρώτησις ἐὰν ὑπάρχῃ ἀντίρρησις. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἀντίρρησις τίθεται εἰς ψηφοφορίαν. Ἐὰν ὑπάρχουν ἀποχαὶ δηλοῦν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἀπόσχουν.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Δηλῶ ὅτι θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ ὅπως σημειωθῇ ὅτι ὑπάρχει μία ἀποχή. Δύο ἀποχαί.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας (Ἀνακατάταξις Ὡρισμένων Θέσεων) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Αὐξήσεως Συντάξεων Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 16ην Δεκεμβρίου 1968. Κατὰ τὴν ἐν λόγῳ συνεδρίασιν παρέστησαν καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, τῆς Παγκυπρίου Συντεχνίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων καὶ αἱ ἐπιτροπαὶ τῶν συνταξιούχων Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐκπαιδευτικῶν.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ παροχὴ αὐξήσεων εἰς τὰς συντάξεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐκπαιδευτικῶν, κλπ., τῶν ἀφυπηρετησάντων πρὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1967, τῶν ὁποίων αἱ συντάξιμοι ἀπολαβαὶ ηὐξήθησαν κατὰ 6,5% κατὰ τὴν συγχώνευσιν μέρους τοῦ τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος μετὰ τῶν μισθῶν, δυνάμει τοῦ Νόμου 10 τοῦ 1967, καὶ τῶν ἀφυπηρετησάντων μεταξὺ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1967 καὶ τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1967, ἤτοι πρὸ τῆς προσφάτου αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐκπαιδευτικῶν κλπ.

Περαιτέρω σκοπεῖται ἡ ἁπλοποίησις τῶν συντάξεων διὰ τῆς συγχωνεύσεως μετ' αὐτῶν τῶν νῦν προτεινομένων αὐξήσεων ὡς καὶ τοῦ ἐκ 10% ἐπιδόματος τὸ ὁποῖον καταβάλλεται εἰς πάντας τοὺς ἀφυπηρετήσαντας πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1957, καὶ τὸ ὁποῖον καταργεῖται διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

Αἱ παρεχόμεναι αὐξήσεις τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968 καὶ ἔχουν ὡς ἑξῆς :

(α) 6½% καὶ 13% ἐπὶ τῶν συντάξεων (καὶ τοῦ ἐκ 10% ἐπιδόματος ὅπου τοῦτο καταβάλλεται) δι' ὅσους ἀφυπηρέτησαν πρὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1967, καὶ ἐπομένως δὲν ὠφελήθησαν ἐκ τῆς κατὰ 6½% αὐξήσεως τῶν συνταξίμων ἀπολαβῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐκπαιδευτικῶν κλπ., οὔτε καὶ ἐκ τῆς ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968 αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων διότι ἀφυπηρέτησαν πρὸ τῆς χορηγήσεως τῶν ἐν λόγῳ αὐξήσεων.

(β) 13% ἐπὶ τῶν συντάξεων δι' ὅσους ἀφυπηρέτησαν μεταξὺ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1967 καὶ τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1967. Οὗτοι ὠφελήθησαν ἐκ τῆς κατὰ 6½% αὐξήσεως τῶν συνταξίμων ἀπολαβῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐκπαιδευτικῶν κλπ., διότι ἀφυπηρέτησαν μετὰ τὴν παροχὴν τῆς τοιαύτης αὐξήσεως ἀλλὰ δὲν ὠφελήθησαν ἐκ τῆς προσφάτου αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν ὑπηρετούντων δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐκπαιδευτικῶν κλπ.

Διὰ τὴν ἐκ 13% ἐπὶ τῶν συντάξεων προτεινομένην αὔξησιν προβλέπεται κατώτατον ὅριον αὐξήσεως ἐκ £48 ἐτησίως, τὸ ὁποῖον εὐεργετεῖ ὅσους λαμβάνουν χαμηλὰς συντάξεις.

Ἐπειδὴ δυνάμει τοῦ Μέρους II τοῦ περὶ Συντάξεων Νόμου τὸ 1/4 τῶν προτεινομένων αὐξήσεων εἰς τὰς συντάξεις τῶν συνταξιούχων θὰ μεταβιβάζηται εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ τέκνα τοῦ συνταξιούχου μετὰ τὸν θάνατον τούτου, εἰς τὸ νομοσχέδιον προβλέπεται ὅπως αἱ νῦν καταβαλλόμεναι συντάξεις εἰς χήρας, τέκνα ἢ γονεῖς αὐξηθῶσι κατὰ τὸ 1/4 τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων αὐξήσεων, μετὰ κατωτάτου ὁρίου αὐξήσεως ἐκ £12 ἐτησίως.

Αἱ ἀπόψεις τῶν ἐκπροσώπων τῶν συνταξιούχων Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, ἐκπαιδευτικῶν καὶ τῆς ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ., αἵτινες ἐν τῷ συνόλῳ των ταυτίζονται, εἶναι ἐν συνόψει αἱ ἀκόλουθοι :

(α) Ὅπως αἱ συντάξεις αὐξάνωνται κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰς αὐξήσεις αἵτινες παρέχονται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς τοὺς ἐν ὑπηρεσίᾳ εὑρισκομένους Κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους.

(β) Ὅπως παρέχηται εἰς τοὺς συνταξιούχους τιμαριθμικὸν ἐπίδομα κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ παρεχόμενον εἰς τοὺς ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελοῦντας Κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους, καὶ

(γ) ὅπως καθορισθῇ κατώτατον ὅριον συντάξεως ἐπιτρέπον εἰς τοὺς ἀπολαμβάνοντας χαμηλὴν σύνταξιν νὰ ζοῦν ἄνευ στερήσεων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἤκουσε τὰς ἀπόψεις τῶν ἐνδιαφερομένων συνιστᾷ ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἀφοῦ μελετήσῃ ταύτας, μεριμνήσῃ ἵνα, ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνατοτήτων τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἑκάστοτε ἐπικρατουσῶν συνθηκῶν, ἐξευρεθῇ τρόπος παροχῆς τοιαύτης συντάξεως εἰς τοὺς συνταξιούχους ὥστε νὰ ἐξασφαλίζηται δι' αὐτοὺς τὸ εὖ ζῆν.

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ νομοσχεδίου ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἀπέστειλεν εἰς τὴν Βουλὴν τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις, τὰς ὁποίας ἡ Ἐπιτροπὴ ἐνέκρινε καὶ δέον ὅπως ἐνσωματωθοῦν εἰς τὸ νομοσχέδιον.

Ἄρθρον 3 :

(i) Αἱ λέξεις «τοῦ ἐδαφίου (2)» εἰς τὴν τρίτην γραμμὴν τοῦ ἐδαφίου (1) νὰ ἀντικατασταθῶσιν ὑπὸ τῶν λέξεων «τῶν ἐδαφίων (2) καὶ (3)».

(ii) Ἡ δευτέρα ἐπιφύλαξις τοῦ ἐδαφίου (1) νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τῆς ἀκολούθου ἐπιφυλάξεως :

«Νοεῖται περαιτέρω ὅτι αἱ ὡς ἄνω αὐξήσεις, ὁμοῦ μετὰ τοῦ συνόλου τῶν συντάξεων οἱουδήποτε τοιούτου συνταξιούχου ὅστις ἀφυπηρέτησε τελικῶς μετὰ τὴν 31ην Μαρτίου 1967 δὲν θὰ ὑπερβαίνωσι τὸ σύνολον τῆς συντάξεως εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος θὰ ἐδικαιοῦτο ἐὰν εἶχε συνεχίσει νὰ ὑπηρετῇ μέχρι τῆς τελικῆς ἀφυπηρετήσεώς του καὶ ἡ σύνταξίς του εἶχεν ὑπολογισθῇ ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς ὑπηρεσίας του καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μισθοῦ τὸν ὁποῖον ἐλάμβανε κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς τελικῆς ἀφυπηρετήσεώς του».

(iii) Τὸ ἀκόλουθον ἐδάφιον νὰ προστεθῇ ὡς ἐδάφιον (3) τοῦ ἄρθρου 3 :

«(3) Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν συνταξιοῦχος λαμβάνει δύο κεχωρισμένας συντάξεις ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου τῆς Δημοκρατίας, τὸ σύνολον τῶν συντάξεων τούτων θὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κατωτάτου ὁρίου αὐξήσεως ἐκ τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ λιρῶν κατ' ἔτος».

Ἐν τέλει ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἡ Βουλὴ εὑρίσκεται σήμερον εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ συζητήσῃ τὸ νομοσχέδιον τὸ τιτλοφορούμενον ὡς «ὁ περὶ Αὐξήσεως Συντάξεων Νόμος τοῦ 1968».

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς μία, ἔστω καὶ μὴ ἱκανοποιητική, ἐκπλήρωσις μιᾶς ὑποχρεώσεως τῆς Κυπριακῆς Πολιτείας

πρὸς ὅλους ἐκείνους οἵτινες ἠνάλωσαν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ζωῆς των εἰς τὴν κυβερνητικὴν καὶ ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ δικαίως ἀναμένουν ἀπὸ τὴν πολιτείαν, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου των, νὰ τοὺς ἐξασφαλισθοῦν αἱ στοιχειώδεις βιοτικαὶ ἀνάγκαι, ὑπὸ τύπον μιᾶς ἀξιοπρεποῦς συνταξιοδοτήσεως, καὶ οὐχὶ ὑπὸ τύπον ἐξευτελιστικῆς ἐλεημοσύνης καθώς, κατ' ἀτυχῆ τρόπον, ἐπεδιώχθη νὰ ἱκανοποιηθοῦν οἱ πενόμενοι παλαιοὶ συνταξιοῦχοι οἱ λαμβάνοντες σύνταξιν μικροτέραν τῶν £25 μηνιαίως.

Τὸ γῆρας οὐκ ἔρχεται μόνον, ἀλλὰ τὸ ἀκολουθοῦν τὰ δεινὰ τῶν ἀσθενειῶν καὶ τῆς ἐξαντλήσεως μὲ τὰς ἐπακολουθούσας προσθέτους δαπάνας δι' ἰατροφαρμακευτικὴν περίθαλψιν, εἰδικὸν διαιτολόγιον καὶ ἄλλας ἀνάγκας.

Αἱ πενιχραὶ συντάξεις τῶν πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀφυπηρετησάντων κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, καθηγητῶν καὶ διδασκάλων ἀποτελοῦν συντάξεις πείνης, αἱ ὁποῖαι ἀδυνατοῦν νὰ καλύψουν καὶ τὰς πλέον στοιχειώδους βιοτικάς των ἀνάγκας.

Ἀτυχῶς αἱ παρεχόμεναι διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου αὐξήσεις κατὰ 13% καὶ 19½ εἰς τοὺς συνταξιούχους εἶναι ἐπόμενον νὰ μὴ ἀνταποκρίνωνται πρὸς τὰς προσδοκίας των καὶ τυγχάνουν πολὺ κατώτεραι τούτων.

Πάρα πολὺ ἀδικημένοι θὰ εἶναι οἱ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀφυπηρετήσαντες συνταξιοῦχοι, οἵτινες μὲ τὰς παραχωρουμένας αὐξήσεις τῶν 19½% οὐδόλως θὰ ἐξασφαλίσουν ἔστω καὶ τὸ κατώτερον ὅριον τῆς συντάξεως τῶν £25 μηνιαίως, καὶ οἱ ὁποῖοι μόνον κατόπιν μιᾶς ἐξευτελιστικῆς δι' αὐτοὺς καὶ ἀπαραδέκτου διαδικασίας θὰ ἠδύναντο νὰ ἐξασφαλίσουν, ὑπὸ τύπον ἐλεημοσύνης, σύνταξιν μέχρι £25 μηνιαίως, μέχρις ἐξαντλήσεως τοῦ ψηφισθέντος πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς Βουλῆς σχετικοῦ κονδυλίου.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον τότε μόνον θὰ καθίστατο δυνατὸν νὰ ἐξαλείψῃ τὴν ἀξιοθρήνητον πενίαν καὶ ἐξαθλίωσιν μερικῶν δεκάδων καὶ ἢ περισσοτέρων παλαιῶν συνταξιούχων οἵτινες λαμβάνουν σήμερον τοιαύτην ἐξευτελιστικὴν σύνταξιν, ἡ ὁποία δὲν τιμᾷ τὴν Κυπριακὴν Δημοκρατίαν, ἐὰν καθωρίζετο ἓν κατώτερον ὅριον συντάξεως ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰς σημερινὰς στοιχειώδεις βιοτικὰς ἀνάγκας.

Ἐπικροτῶ μετ' ἐπιφυλάξεως τὴν ψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ὡς ἀπαρχὴν βελτιώσεως τῆς συνταξιοδοτικῆς μας νομοθεσίας, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ θελήσῃ μελλοντικῶς νὰ βελτιώσῃ τὰς προνοίας τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἐπὶ δικαιοτέρας βάσεως καὶ ὅτι θὰ καθορίσῃ ἓν ἐλάχιστον ὅριον συντάξεως δι' ὅλους τοὺς παλαιοὺς συνταξιούχους ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰς σημερινὰς βιοτικὰς ἀνάγκας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ἔλαβον μέρος εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς Δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ὁποίας ἡ Ἔκθεσις ἀνεγνώσθη πρὸ ὀλίγου ἐνώπιον τοῦ Σώματος καὶ συνεπῶς θὰ ἐπερίττευεν ἴσως ἰδιαιτέρα ὁμιλία ἐπὶ τοῦ θέματος. Δὲν προτίθεμαι νὰ κάμω ὁμιλίαν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε· ἁπλῶς θέλω νὰ ὑπογραμμίσω καὶ νὰ τονίσω ὡρισμένα πράγματα διὰ τὰ ὁποῖα ἄλλωστε εἶναι ὁμόφωνος καὶ ὁμόθυμος ἡ ὑποστήριξις καὶ ἡ σύστασις τῆς Ἐπιτροπῆς. Καὶ ταῦτα εἶναι :

Πρῶτον, αἱ συντάξεις νὰ αὐξάνωνται μὲ μίαν σχετικὴν ἀναλογίαν ἀντίστοιχον πρὸς τὰς αὐξήσεις αἱ ὁποῖαι δίδονται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς τοὺς ἐν ὑπηρεσίᾳ δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ ἐκπαιδευτικούς.

Δεύτερον, νὰ παρέχεται εἰς τοὺς συνταξιούχους τιμαριθμικὸν ἐπίδομα μὲ μίαν σχετικὴν ἀναλογίαν ἀντίστοιχον πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον παρέχεται εἰς τοὺς ἐν ὑπηρεσίᾳ ὑπαλλήλους καὶ ἐκπαιδευτικούς.

Καὶ τρίτον καὶ σοβαρώτατον, νὰ καθορισθῇ κατώτατον ὅριον συντάξεως ποὺ νὰ ἐξασφαλίζῃ εἰς ἐκείνους ποὺ θὰ τὸ λαμβάνουν ἂν ὄχι τὸ εὖ ζῆν, τοὐλάχιστον μίαν ζωὴν ἄνευ στερήσεων. Ἐὰν σκοπὸς τῶν συντάξεων εἶναι νὰ παρέχουν εἰς τοὺς συνταξιούχους, οἱ ὁποῖοι στεροῦνται τῶν πόρων τῆς ζωῆς ἐκ τῆς ἐργασίας των, μίαν βοήθειαν διὰ νὰ δύνανται νὰ διέλθουν τὸ τελευταῖον κεφάλαιον τῆς ζωῆς των μὲ κάποιαν σχετικὴν ἄνεσιν, ἡ βοήθεια αὕτη δὲν πρέπει νὰ εἶναι σκιώδης, ἀλλὰ οὐσιώδης καὶ πραγματική. Λέγεται ὅτι αἱ οἰκονομικαὶ ἀνάγκαι τῶν ἀνθρώπων ἐλαττοῦνται καὶ σμικρύνονται μὲ τὴν πάροδον τῶν ἐτῶν. Τοῦτο δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀκριβές. Αἱ ἀνάγκαι τῶν ἀνθρώπων μὲ τὴν πάροδον τῆς ἡλικίας ἁπλῶς ἀλλάζουν μορφὴν καὶ χαρακτῆρα. Μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου αὐξάνονται οἱ λογαριασμοὶ τῶν φαρμακείων καὶ καθίσταται ἀπαραίτητος ἡ ἐπέμβασις τῶν χειρούργων καὶ αἱ ποικίλαι καὶ πολυδάπανοι ἐγχειρήσεις. Ὑπάρχουν συνταξιοῦχοι, κύριοι Βουλευταί, μὲ £15 μηνιαίαν σύνταξιν καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν ἀπολαμβάνουν οὔτε τῆς ἐκ τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων συντάξεως. Ὅλα αὐτὰ ὁμιλοῦν καὶ συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι ἡ διὰ συντάξεων βοήθεια πρέπει νὰ εἶναι οὐσιώδης καὶ σημαντικὴ καὶ ὅτι πρέπει νὰ τροποποιῆται, ἀκολουθοῦσα τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ τιμαρίθμου.

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον δὲν παρέχει ἱκανοποιητικὰς αὐξήσεις ἀλλὰ μὴ δυνάμενοι νὰ πράξωμεν ἄλλως θὰ τὸ ψηφίσωμεν, ζητοῦντες τὴν θετικὴν καὶ οὐσιαστικὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τῶν συνταξιούχων. Στέργομεν δηλαδὴ προσωρινῶς τὰ παρόντα καὶ ζητοῦμεν τὰ βελτίω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ θέμα τῆς ἐνιαίας συνταξιοδοτήσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν σημειοῖ ἀσφαλῶς ἓν ἀκόμη πρὸς τὰ πρόσω βῆμα μὲ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχεδίου, δι' αὐτὸ καὶ δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ χαιρετήσωμεν τὴν ὅλην προσπάθειαν. Ἡ κατάτμησις τῶν συνταξιούχων εἰς τάξεις τῶν πρὸ τῆς 1.1.1957 ἀφυπηρετησάντων, τῶν πρὸ τῆς 1.4.1967, μεταξὺ 1.4.1967 καὶ 31.12.1967 ὡς καὶ τῶν ἐπέκεινα, ἀπετέλει οὐσιαστικὸν τραγέλαφον καὶ ἐγένετο πρόξενος ἀνίσου καὶ οὐσιαστικῶς ἀδίκου ἀντικρύσεως παρὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας τοῦ αἰτήματος δι' ἀκριβοδικαίαν καὶ ἴσην συνταξιοδότησιν. Εὐτυχῶς ἡ ἀδικία βασικῶς αἴρεται, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, κατὰ τὸ ἕνα σκέλος της μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον· τονίζω τὴν λέξιν β α σ ι κ ῶ ς, διότι ὑπάρχει ἀκόμη μία περίπτωσις ποὺ πρέπει νὰ διακανονισθῇ τὸ συντομώτερον δυνατόν. Ἡ περίπτωσις αὐτὴ ἀφορᾷ τὴν τάξιν τῶν 5—6 ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, τῶν λεγομένων ἐ ν α λ λ α ξ ί μ ω ν ὑπαλλήλων, τοὺς ὁποίους ἀπέσπασε τὸ 1960 παρὰ τοῦ ἀποικιοκρατικοῦ Γραφείου Παιδείας ἡ Ἑλληνικὴ Κοινοτικὴ Συνέλευσις Κύπρου καὶ πρὸς τοὺς ὁποίους παρεχώρησε τὴν νενομισμένην συνταξιοδότησιν ἐπὶ τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας των, ἀλλὰ οἱ οὕτω συνταξιοδοτούμενοι ἐναλλάξιμοι ὑπάλληλοι τοῦ νῦν Ὑπουργείου Παιδείας (οἵτινες ἐξακολουθοῦν νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των) οὐδεμίαν ἀπολύτως προσαύξησιν ἐπὶ τῶν συνταξίμων ἐτῶν των λαμβάνουν διὰ τὰ ἔτη ἀπὸ τοῦ 1960 καὶ ἐντεῦθεν.

Δεδομένου δέ, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι οὔτε κατὰ τὸ 1967 ἔλαβαν τὴν ἐξ 6½% προσαύξησιν, συνάγεται ὅτι ἐστερήθησαν ἐπὶ ἑνάμισυ περίπου ἔτος τῆς προσαυξήσεως τοῦ 6½% ἀφ' ἑνὸς καὶ θὰ στεροῦνται μέχρι τῆς ἀφυπηρετή-

σεώς των ἑτέρου 13%, τὸ ὁποῖον παρέχομεν πρὸς ὅλους τοὺς ἄλλους ὑπαλλήλους σήμερον, καὶ ὑπάρχει, τέλος, κίνδυνος καὶ εἰς τὸ μέλλον, ἐν περιπτώσει νέων ἀναπροσαρμογῶν, νὰ εὑρεθοῦν ὡσαύτως ἀκάλυπτοι.

Τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπηρετοῦν εἰς συνταξίμους θέσεις δὲν πρέπει νὰ συγχυσθῇ μὲ τὴν προηγουμένην ὑπηρεσίαν, διὰ τὴν ὁποίαν δέον νὰ θεωροῦνται κανονικοὶ συνταξιοῦχοι, δεδομένου μάλιστα ὅτι ἡ ἐτησία ἐπιβάρυνσις τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐκ τῶν αὐξήσεων τούτων δὲν θὰ ὑπερβῇ τὰς 261 λίρας ἐτησίως.

Ὡς ἐκ τούτου θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω παράκλησιν πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Σώματος ὅπως ὑποβάλῃ εἰσήγησίν μου — εἴτε καὶ ἄλλων συναδέλφων, ἂν οὐχὶ ὁλοκλήρου τοῦ Σώματος — ὅπως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν 6 περίπου ἐναλλαξίμων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας παραχωρῆται ὁμόρρυθμος μετὰ τῶν λοιπῶν συναδέλφων των προσαύξησις εἰς τὴν συνταξιοδότησίν των.

Τέλος δέ, ἤθελα νὰ ὑπογραμμίσω καὶ ἐγὼ τὴν ἔκκλησιν τὴν ὁποίαν ἐκφράζει ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, ὅπως αἱ ἐκχωρούμεναι συντάξεις πρὸς συνταξιούχους προσαυξάνωνται κατὰ ποσοστὸν ἀνάλογον πρὸς τὰς ἑκάστοτε παρεχομένας προσαυξήσεις πρὸς τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ συναδέλφους των τῆς ἀντιστοίχου βαθμίδος ἐξ ἧς ἀφυπηρέτησαν καὶ ὅπως παρέχεται πρὸς αὐτοὺς τιμαριθμικὸν ἐπίδομα κατὰ ρυθμὸν ἀνάλογον πρὸς τὸν παρεχόμενον εἰς τοὺς ἐν ὑπηρεσίᾳ τελοῦντας Κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους.

Γνωρίζω, ἔντιμοι κ. συνάδελφοι, ὑπάλληλον διατελέσαντα ἐπιθεωρητὴν κτηματολογίου καὶ ἀφυπηρετήσαντα, τὴν θέσιν του δὲ κατένειμαν εἰς 5–6 ὑπαλλήλους μὲ μισθὸν 1.000 περίπου λιρῶν ἐτησίως, δι' αὐτὸ ἡ ἐκφρασθεῖσα ἐπιφύλαξις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν εἰς σχετικὴν ἐπερώτησίν μου κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ ἐπιπέδου συνταξιοδοτήσεως κατὰ τὴν γνώμην μας δὲν εὐσταθεῖ, διότι εἶναι μοιραῖα καὶ φυσικὰ καὶ ὑγιᾶ συνεπακόλουθα τῆς πρὸς τὰ πρόσω πορείας τὰ ἐπιπρόσθετα προσόντα, ἀλλὰ αἱ ἀπαιτήσεις εἶναι ἰσοϋψεῖς καὶ ἰσοδύναμοι. Δι' αὐτὸ συνενώνω τὴν φωνήν μου μὲ ἐκείνην τῶν δύο συναδέλφων μου συνταξιούχων ὅπως ἡ συνταξιοδότησις προχωρήσῃ κατὰ ἐνιαῖον τρόπον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι,

Ἀναφορικῶς μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον περὶ αὐξήσεως συντάξεων, δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὰ ὅσα ἔχομεν ἀναφέρει εἰς τὴν ἔκθεσίν μας, ἀλλ' ἁπλῶς θὰ ἤθελα νὰ πῶ τὰ ἀκόλουθα :

Ἡ σύνταξις ἔχει δύο ἐννοίας. Ἡ μία ἔννοια εἶναι νὰ πληρώνεται ὁ ἐργαζόμενος ἀναλόγως τῶν ἐτῶν καὶ ἀναλόγως τοῦ μισθοῦ τὸν ὁποῖον ἐλάμβανε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας του, καὶ ἡ δευτέρα ἔννοια τῆς συντάξεως εἶναι νὰ δίδῃ εἰς τὸν ἐργαζόμενον καὶ ἐξυπηρετοῦντα τὸν ἐργοδότην δι' ὁλόκληρον τὴν ζωήν του μίαν ὡρισμένην ἀμοιβήν, μὲ τὴν ὁποίαν θὰ δύναται νὰ ζήσῃ ἀνέτως καὶ εὐπρεπῶς. Εἶναι λυπηρόν, διότι εἶναι κάτι τὸ ἀναπόφευκτον, ὅτι οὐδέποτε τὸ χρῆμα ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχῃ τὴν ἰδίαν ἀξίαν τὴν ὁποίαν εἶχε κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ ὡς ἐκ τούτου πλεῖστοι ὅσοι τῶν συνταξιούχων εὑρίσκονται εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν, μετὰ παρέλευσιν ὡρισμένων ἐτῶν, νὰ ἀντιμετωπίζουν τὸ δύσκολον πρόβλημα τῆς ἐπιβιώσεως μὲ τὸ ποσὸν ἐκεῖνο τῆς συντάξεως τὸ ὁποῖον λαμβάνουν, καὶ τὸ ὁποῖον τὴν ἐποχὴν μὲν τῆς ἀφυπηρετήσεώς των ἦτο ἀρκετὸν ἀλλὰ μετὰ ἀπὸ πάροδον ὡρισμένων ἐτῶν ἤρχισε νὰ γίνεται τόσον μικρὸν ὥστε νὰ εἶναι τελείως ἀδύνατον νὰ τοὺς ἀρκέσῃ διὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὰ διάφορά των ἔξοδα.

Δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ὀρθὸν καὶ δίκαιον ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ τοιαῦτα μέτρα καὶ τοιαύτας προνοίας ὥστε νὰ ὑπάρχῃ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, ἢ ἐὰν τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν τοὐλάχιστον ἀνὰ τριετίαν ἢ πενταετίαν, ἀναπροσαρμογὴ τῶν συντάξεων τὰς ὁποίας δίδει εἰς τοὺς συνταξιούχους διὰ νὰ δύνανται οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ νὰ ἀντιμετωπίζουν τὰς ἀνάγκας των. Πιθανὸν νὰ ὑπάρξῃ περίπτωσις κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ συντάξεις τὰς ὁποίας θὰ λαμβάνουν ὡρισμέναι τάξεις νὰ εἶναι μεγαλύτεραι καὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς μισθοὺς τοὺς ὁποίους ἐλάμβανον ὅταν εἰργάζοντο. Ἀλλὰ μοῦ φαίνεται ὅτι σκοπὸς τῶν συντάξεων, ὅπως ἔχω πεῖ καὶ προηγουμένως, εἶναι νὰ δίδεται εἰς τοὺς ἀφυπηρετοῦντας ἡ δυνατότης νὰ ζοῦν εὐπρεπῶς καὶ δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ καταβάλλεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως κάθε δυνατὴ προσπάθεια διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ζωτικοῦ αὐτοῦ θέματος διὰ τοὺς ἐργαζομένους ἐπὶ ἔτη ὁλόκληρα, καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν ὁλοκλήρου σχεδὸν τῆς ζωῆς των εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς ὄφελος τοῦ κοινοῦ ὁλοκλήρου τῆς Κύπρου. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Αὔξησις συντάξεως ὑπαλλήλου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Τὸ τρίτον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Αὔξησις συντάξεως ἀναπηρίας. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Αὔξησις συντάξεως ἐξαρτωμένων. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἰσχὺς τῶν αὐξήσεων συντάξεων. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις ἐπιδόματος ἐπὶ τῶν συντάξεων. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔναρξις ἰσχύος. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Αὐξήσεως Συντάξεων Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 14) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ ('Αρ. 14) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 13ην Δεκεμβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ Προϋπολογισμοῦ 'Αναπτύξεως τοῦ ἔτους 1968 ποσοῦ £76.381 ἀναγκαίου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ Δημοσίων 'Υπαλλήλων ('Αναθεώρησις τῶν Μισθῶν καὶ τῶν Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων) Νόμου ('Αρ. 106 τοῦ 1968) καὶ τοῦ περὶ 'Εκπαιδευτικῆς 'Υπηρεσίας ('Αναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) Νόμου ('Αρ. 121 τοῦ 1968).

'Ως εἶναι γνωστὸν δυνάμει τῶν προνοιῶν τῶν ὡς ἄνω δύο Νόμων ἐτέθησαν ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς 1ης 'Ιανουαρίου 1968 νέοι μισθοὶ καὶ μισθοδοτικαὶ κλίμακες διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ τὴν 'Εκπαιδευτικὴν 'Υπηρεσίαν συνεπαγόμεναι ηὐξημένας δαπάνας καὶ διὰ τὰς θέσεις τὰς περιεχομένας εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως, λόγῳ αὐξήσεως τῶν κλιμάκων καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ τῶν τιμαριθμικῶν ἐπιδομάτων.

'Επειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ πρόβλεψις εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἐν λόγῳ δαπανῶν, παρίσταται τώρα ἀνάγκη ὅπως γίνῃ ἐπιπρόσθετος πρόνοια δι' εἰδικεύσεως συμπληρωματικῆς πιστώσεως.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. 'Επειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968, δι' ἃς δὲν ἔχει γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £76.381 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 14) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὰ ἀκόλουθα τρία Νομοσχέδια θὰ συζητηθοῦν ταὐτοχρόνως : Ὁ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968, ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Συνδέσμων (Ἰδιωτικὸν Ὕδωρ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΤΩΘΙ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΩΝ :

(1) «Ο ΠΕΡΙ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

(2) «Ο ΠΕΡΙ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ (ΧΩΡΙΑ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

(3) «Ο ΠΕΡΙ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ (ΙΔΙΩΤΙΚΟΝ ΥΔΩΡ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσιης
Σωτήριος Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐμελέτησε τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος νομοσχέδια εἰς τρεῖς αὐτῆς συνεδριάσεις συγκροτηθείσας τὴν 22αν Ὀκτωβρίου, 19ην Νοεμβρίου καὶ 10ην Δεκεμβρίου 1968.

Εἰς τὴν δευτέραν συνεδρίασιν κληθέντες παρέστησαν καὶ ἐκπρόσωποι τῶν Ὑπουργείων Ἐσωτερικῶν καὶ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, οἵτινες καὶ ἐξέθεσαν τὰς ἀπόψεις τῶν Ὑπουργείων των ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω νομοσχεδίων πρὸς τὴν Ἐπιτροπήν.

Εἰς τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀνταλλάξῃ ἀπόψεις καὶ μετὰ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, ἀφοῦ προηγουμένως ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν κατετόπισε τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία προέβη εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν τροποποιητικῶν τούτων νομοσχεδίων διότι αἱ προτεινόμεναι τροποποιήσεις κατέστησαν ἀναγκαῖαι καὶ ἀπαραίτητοι πρὸς ἄρσιν διαφόρων καὶ ποικίλων δυσκολιῶν καὶ ἐλλείψεων διοικητικῆς, διαχειριστικῆς, οἰκονομικῆς, νομικῆς καὶ ἄλλης φύσεως, αἱ ὁποῖαι συχνάκις συναντῶνται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν βασικῶν νόμων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, διατήρησιν, συντήρησιν καὶ λειτουργίαν διαφόρων ὑδατικῶν καὶ ἀρδευτικῶν ἔργων, κυρίως ὑδατοφρακτῶν, διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὁποίων ἐδαπανήθησαν καὶ δαπανῶνται μεγάλα χρηματικὰ ποσά. Διὰ τῶν προτεινομένων τροποποιήσεων δὲν αἴρονται τελείως ὅλαι αἱ προαναφερθεῖσαι δυσκολίαι καὶ ἐλλείψεις, ἀλλὰ αὗται μειοῦνται σημαντικῶς, μέχρις ὅτου πραγματοποιηθῇ ἡ πλήρης ἀναθεώρησις, ἐκσυγχρονισμὸς καὶ κωδικοποίησις τῆς περὶ ὑδάτων νομοθεσίας.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Ἐσωτερικῶν καὶ Γεωργίας ἐξήτασαν μίαν ἑκάστην τροποποίησιν καὶ ἐδέχθησαν ταύτας, ἐπὶ πλέον δέ, κατόπιν συνεννοήσεως καὶ μετὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, προέβησαν εἰς τὴν προσθήκην περαιτέρω τροποποιήσεων αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται λεπτομερῶς κατωτέρω.

Α.—Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Ὁ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968».

Διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου σκοπεῖται : (α) Ἡ ἐπέκτασις καὶ αὔξησις τῶν ὑδατικῶν ἔργων δημοσίας ὠφελείας καὶ ἀνάγκης, τὰ ὁποῖα ἀναλαμβάνονται ὑπὸ τῆς Δημοκρατίας. (β) Ἡ ἐγκαθίδρυσις ἐπιτροπείας διὰ τὴν καλυτέραν καὶ ἀποτελεσματικωτέραν διαχείρισιν οἱουδήποτε ὑδατικοῦ ἔργου. (γ) Ἡ ἐπιβολὴ ὅρων καὶ περιορισμῶν κατὰ τὴν χορήγησιν ἀδείας δυνάμει τοῦ βασικοῦ νόμου. (δ) Ἡ παροχὴ ἐξουσίας εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅπως καθορίζῃ τὰ δικαιώματα καὶ τέλη τὰ πληρωτέα διὰ τὴν χρῆσιν τῶν ὑδατικῶν ἔργων καὶ εἰς ἀντάλλαγμα τοῦ παρεχομένου ὕδατος. (ε) Ἡ χορήγησις ἐξουσίας ἀναλήψεως ὑπὸ τῆς Δημοκρατίας ὑδατικῶν ἔργων ἐγκαταλειφθέντων ἢ μὴ λειτουργούντων ἱκανοποιητικῶς. (στ) Ἡ περίληψις προνοίας δυνάμει τῆς ὁποίας συντάσσεται ἐπιπρόσθετος κατάλογος γαιοκτημόνων τῶν ὁποίων αἱ γαῖαι κεῖνται ἐκτὸς τῆς περιοχῆς ἀρδεύσεως καὶ οἱ ὁποῖοι ὠφελοῦνται ἐκ τῶν ἐπιβληθέντων περιορισμῶν, δυνάμει τοῦ περὶ Ὑδατοπρομηθείας (Εἰδικὰ Μέτρα) Νόμου τοῦ 1964, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἐπ' αὐτῶν ἐπιβολὴ καὶ εἴσπραξις δικαιωμάτων καὶ τελῶν εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ὠφελείας ταύτης. (ζ) Ἡ χορήγησις ἐξουσίας ἐπιτάξεως καὶ καταλληλοτέρας ρυθμίσεως τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, καὶ (η) ἡ αὔξησις καὶ ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῶν ποινῶν καὶ ἡ συνταύτισις τῶν σχετικῶν διατάξεων μὲ ἐκείνας τὰς διατάξεις περὶ ποινῶν τὰς προβλεπομένας ὑπὸ ἄλλων συναφῶν νόμων, πρὸς ἀποτελεσματικωτέραν προστασίαν τοῦ ὕδατος καὶ τῶν ὑδατικῶν ἔργων.

Αἱ εἰς τὸ ἄνω νομοσχέδιον προτεινόμεναι ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τροποποιήσεις εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

(1) Εἰς τὴν παράγραφον (β) τοῦ ἄρθρου 3 ἀντικαθίσταται ἡ ἐπιφύλαξις διὰ τῆς ἀκολούθου : «Νοεῖται περαιτέρω ὅτι ὁ Ἔπαρχος τῇ συμπράξει τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων κατὰ τὴν χορήγησιν τῆς τοιαύτης ἀδείας δύναται νὰ ἐπιβάλῃ τοιούτους ὅρους καὶ περιορισμοὺς οἵους οὗτοι ἤθελον θεωρήσει ἀναγκαίους ἢ ἐπιθυμητούς».

Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον ὅπως ὁ Ἔπαρχος ἐπιβάλλῃ τοὺς διαφόρους ὅρους καὶ περιορισμοὺς τῇ συμπράξει τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων διὰ τοὺς ἰδίους λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἡ τοιαύτη σύμπραξις ἐκρίθη σκόπιμον ὅπως περιληφθῇ εἰς τὸν περὶ Ὑδατοπρομηθείας (Εἰδικὰ Μέτρα) Νόμον τοῦ 1964 καὶ τὸν περὶ Φρεάτων Νόμον, Κεφ. 351.

(2) Προστίθεται τὸ κάτωθι ἐδάφιον (2) εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ βασικοῦ νόμου, τοῦ ὑφισταμένου ἐδαφίου (2) ἐπαναριθμουμένου ὡς ἐδαφίου (3) : «(2) Ὁ Ἔπαρχος τῇ συμπράξει τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων δύναται νὰ προσθέσῃ ἢ νὰ τροποποιήσῃ τοὺς ἐπιβληθέντας δυνάμει τῆς δευτέρας ἐπιφυλάξεως τοῦ ἐδαφίου (1) ὅρους ἢ περιορισμούς, ἢ νὰ ἀκυρώσῃ οἱανδήποτε ἄδειαν χορηγηθεῖσαν δυνάμει τοῦ παρόντος ἄρθρου, ἐὰν αἱ περιστάσεις οὕτω μετεβλήθησαν ὥστε ἡ τοιαύτη ἐνέργεια νὰ εἶναι δεδικαιολογημένη ἐν τῷ δημοσίῳ συμφέροντι».

(3) Εἰς τὴν παράγραφον (β) τοῦ ἄρθρου 5, ὡς τοῦτο περιέχεται εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, προσετέθησαν αἱ λέξεις «καὶ ἐγκαταλειφθὲν ἢ μὴ λειτουργοῦν ἱκανοποιητικῶς» μετὰ τὰς λέξεις «ἢ τοῦ περὶ Ἀρδευτικῶν Συνδέσμων (Ἰδιωτικὸν Ὕδωρ) Νόμου».

(4) Εἰς τὴν ὑποπαράγραφον (ββ) τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ἀντικαθίσταται ἡ λέξις «ἑπτὰ» διὰ τῆς λέξεως «ὀκτὼ» διὰ νὰ εἶναι αὕτη σύμφωνος μὲ τὴν ἰδίαν πρόνοιαν τοῦ ἄρθρου 5 (1) (β) τοῦ νόμου 15 τοῦ 1962, καὶ τοῦ νόμου 21 τοῦ 1962. Εἰς τὸ ἴδιον ἄρθρον ἔγιναν καὶ ὡρισμέναι συντακτικῆς φύσεως μικραὶ τροποποιήσεις.

(5) Προστίθεται νέον ἄρθρον 16 ὥστε οἱ κανονισμοὶ νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλήν.

Β.—Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968».

Διὰ τοῦ ὡς ἄνω νομοσχεδίου σκοπεῖται : (α) Ἡ ἐπέκτασις καὶ ἐπαύξησις τῶν σκοπῶν διὰ τοὺς ὁποίους δύναται νὰ σχηματισθῇ ἓν ἀρδευτικὸν τμῆμα, διὰ νὰ δύνανται νὰ σχηματισθοῦν ἀρδευτικὰ τμήματα τὰ ὁποῖα νὰ ἀναλαμβάνουν τὸν ἔλεγχον, διαχείρισιν καὶ διάθεσιν ὕδατος ἐκ κυβερνητικῶν ὑδατοφρακτῶν. (β) Ἡ πλήρωσις τοῦ κενοῦ ἀνυπαρξίας ἐπιτροπείας ἐξ ὑπαιτιότητος τῶν γαιοκτημόνων, οἱ ὁποῖοι δὲν προέβαινον εἰς ἔλεγχον ἢ σχηματισμὸν ταύτης, καὶ οἱ ὁποῖοι λόγῳ μὴ ὑπάρξεως ἐπιτροπείας ἀπέφευγον τὴν πληρωμὴν τῶν ὑποχρεώσεων των πλέον τῆς παραλύσεως τῆς λειτουργίας τοῦ ἀρδευτικοῦ τμήματος. (γ) Ἡ χορήγησις ἐξουσίας εἰς τὸν Ἔπαρχον νὰ παύῃ ἐπιτροπείαν ἢ μέλος αὐτῆς πρὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας των. (δ) Ἡ ἐπέκτασις, αὔξησις καὶ καθορισμὸς τῶν ἐξουσιῶν τῆς ἐπιτροπείας πρὸς καλυτέραν καὶ ἀποτελεσματικωτέραν λειτουργίαν καὶ διαχείρισιν τῶν ἀρδευτικῶν τμημάτων. (ε) Ἡ ἐπιβολὴ καὶ εἴσπραξις δικαιωμάτων καὶ τελῶν παρὰ προσώπων τῶν ὁποίων αἱ γαῖαι ὠφελοῦνται ἢ εἶναι ἐπιδεκτικαὶ ὠφελείας ἐξ ἀρδευτικῶν ἔργων, εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ὠφελείας ταύτης. (στ) Ὁ τερματισμὸς τῆς κακῆς συνηθείας κατὰ τὴν ὁποίαν, εἰς γαιοκτήμονας παραλείποντας τὴν πληρωμὴν τελῶν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, συνεχίζεται ἡ παροχὴ καὶ χρῆσις ὕδατος ἄνευ πληρωμῆς τῶν ὑποχρεώσεών των. (ζ) Ὁ περιορισμὸς καὶ ἔλεγχος τοῦ δικαιώματος τοῦ ταμίου ἀρδευτικοῦ τμήματος περὶ τὴν καταχώρησιν ἀγωγῶν καὶ λῆψιν ἄλλων ἐνδίκων μέσων. (η) Ἡ ἐναρμόνισις καὶ συνταύτισις τῶν περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως καὶ ἐπιτάξεως ἰδιοκτησίας καὶ τῶν περὶ εἰσόδου εἰς ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ κατόχου αὐτῆς προνοιῶν τοῦ βασικοῦ νόμου μὲ ἐκείνας τῶν περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως καὶ ἐπιτάξεως ἰδιοκτησίας νόμων τοῦ 1962. (ι) Ἡ ἐνίσχυσις τῶν διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν ὑποθέσεων τοῦ ἀρδευτικοῦ τμήματος, καὶ (ια) ἡ αὔξησις καὶ ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῶν ποινῶν.

Αἱ εἰς τὸ ὡς ἄνω νομοσχέδιον προτεινόμεναι ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τροποποιήσεις εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

(1) Εἰς τὴν παράγραφον (στ) τοῦ ἄρθρου 13, ὡς τοῦτο περιέχεται εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, μετὰ τὰς λέξεις «ἀρδευτικοῦ τμήματος», (γραμμὴ δευτέρα) προστίθενται αἱ λέξεις «ἢ μὲ ἐπιτροπείαν ἀρδευτικοῦ συνδέσμου».

Αἱ λέξεις αὗται ἐκ παραδρομῆς δὲν συμπεριελήφθησαν εἰς τὸ ἀρχικὸν νομοσχέδιον.

(2) Εἰς τὴν παράγραφον (β) τοῦ ἄρθρου 33, ὡς τοῦτο περιέχεται εἰς τὸ ἄρθρον 12 τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, ἡ λέξις «ἑπτὰ» γίνεται «ὀκτώ», εἰς δὲ τὴν παράγραφον (γ) τοῦ ἰδίου ἄρθρου, (εἰς τὴν τελευταίαν γραμμὴν) μετὰ τὴν λέξιν «συναινῇ» προστίθεται ἡ λέξις «γραπτῶς».

Γ.—Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Συνδέσμων (Ἰδιωτικὸν Ὕδωρ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968».

Διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου σκοπεῖται : (α) Ἡ τροποποίησις ὡρισμένων ἄρθρων τοῦ βασικοῦ νόμου πρὸς καλυτέραν καὶ ἐπωφελεστέραν διαχείρισιν τῆς περιουσίας τοῦ συνδέσμου ὑπὸ τῆς ἐπιτροπείας αὐτοῦ καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ συνδέσμου. (β) Ἡ παροχὴ ἐξουσίας εἰς τὴν ἐπιτροπείαν τοῦ συνδέσμου νὰ ὑποθηκεύῃ ἢ ἐνεχυριάζῃ ἰδιοκτησίαν τοῦ συνδέσμου πρὸς ἐξασφάλισιν δανείου. (γ) Ἡ δυνατότης διαθέσεως οἱασδήποτε φύσεως ἰδιοκτησίας τοῦ συνδέσμου, καὶ ὄχι μόνον χρημάτων αὐτοῦ, ἐν περιπτώσει διαλύσεως τοῦ συνδέσμου. (δ) Ὁ περιορισμὸς καὶ ἔλεγχος τοῦ δικαιώματος τοῦ ταμίου τοῦ συνδέσμου περὶ τὴν καταχώρισιν ἀγωγῆς ἢ τὴν λῆψιν ἑτέρου ἐνδίκου μέσου, καὶ (ε) ἡ αὔξησις καὶ ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῶν ποινῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν, συναινούσης καὶ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, (πλὴν τοῦ κ. Χατζηχάρου ὁ ὁποῖος διατηρεῖ ὡρισμένας ἐπιφυλάξεις), ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμους ψήφισιν τῶν ὡς ἄνω νομοσχεδίων μετὰ τῶν προτεινομένων τροποποιήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, κατόπιν τῶν τροποποιήσεων ἔχω ἄρει τὰς ἐπιφυλάξεις μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί. Διὰ πολλοστὴν φορὰν ἡ Βουλὴ αὕτη καλεῖται νὰ ἐπιφέρῃ ἀλλαγὰς καὶ βελτιώσεις εἰς τοὺς νόμους τοὺς διέποντας τὸ ὑδατικὸν πρόβλημα τοῦ τόπου.

Τὸ ὑδατικὸν πρόβλημα τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ συνεχῶς Κυβέρνησιν, Βουλὴν καὶ λαόν, θεωρεῖται ὡς τὸ πλέον ἀκανθῶδες, διότι ἀπὸ τὴν καλὴν χρῆσιν καὶ ἐπάρκειαν τοῦ νεροῦ ἐξαρτᾶται ὄχι μόνον ἡ ὕδρευσις τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ τουρισμοῦ ἀλλὰ κυρίως ἡ βελτίωσις, ἀνάπτυξις καὶ σταθεροποίησις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς καὶ γεωργικῆς οἰκονομίας ἐν γένει.

Ἀπὸ τὸ νερὸν ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ καὶ τὸ μέλλον χιλιάδων ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν.

Ψηφίζομεν νόμους, μὲ τὴν ἐφαρμογήν των ὅμως ἐλάχιστα ἔχομεν ἀσχοληθῆ.

Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν νόμων εἶναι συνυφασμένη μὲ τὴν ὑδατικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι ποῦ καὶ διατὶ κατασκευάζεται ἕν ἔργον, ποῦ γίνεται μία διάτρησις, ἀλλὰ καὶ τὶ εἴδους φυτεία πρέπει νὰ ἀρδευθῆ, ποῖος πρέπει νὰ κάμῃ τὴν φυτείαν, πῶς ἀρδεύομεν ἑκάστην φυτείαν, καὶ γενικῶς πῶς κατανέμεται, καὶ εἰς ποίους κατανέμεται τὸ νερόν.

Δυστυχῶς ἔχομεν κληρονομήσει ἕν πολυδαίδαλον σύστημα, ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου οὐδεὶς συντονισμὸς δύναται νὰ ἐφαρμοσθῆ.

Οἱ νόμοι ἐφαρμόζονται ἀπὸ δύο Ὑπουργεῖα. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν διὰ τῶν Ἐπάρχων καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, κυρίως διὰ τοῦ Τμήματος Ὑδάτων καὶ τοῦ κλάδου ἀρδεύσεως τοῦ Τμήματος Γεωργίας. Λόγῳ τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τῶν συχνῶν ἐπαφῶν μου μὲ τὰ ἀνωτέρω τμήματα ἔχω διαπιστώσει τὸν ζῆλον ὅλων διὰ τὴν καλὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων ποὺ διέπουν τὸ ὑδατικόν μας πρόβλημα. Ἔχω ὅμως ἐπίσης διαπιστώσει καὶ τὴν ἔλλειψιν συντονισμοῦ εἰς τὴν ἐφαρμογήν των, καὶ εἰς τὴν ἔλλειψιν συντονισμοῦ ἔγκειται κυρίως ἡ ἀποτυχία τῆς ἐφαρμογῆς των, ἡ συνεχὴς προστριβὴ καὶ ἔλλειψις ἐμπιστοσύνης τῶν γεωργῶν πρὸς τοὺς ἐξουσιοδοτημένους διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων αὐτῶν.

Δὲν εἶναι θέμα τῆς παρούσης συνεδριάσεως διὰ νὰ ἐπεκταθῶ ἐπ' αὐτοῦ περισσότερον, ἀλλὰ μὲ τὴν ψήφισιν τῶν τριῶν νόμων ποὺ ἔχομεν ἐνώπιόν μας εἰσηγοῦμαι ὅπως προβῶμεν καὶ εἰς σύστασιν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως ἄνευ χρονοτριβῆς μελετήσῃ καὶ ἐγκαθιδρύσῃ Ἀρχὴν Ὑδάτων, ἡ ὁποία νὰ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὑδατικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως.

Πιστεύω ἀπολύτως ὅτι διὰ νὰ ἔχωμεν καλὰ καὶ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα ἀπὸ τὴν ψήφισιν τῶν νόμων πρέπει νὰ ὑπάρξῃ ἐνιαία καὶ ἀπρόσωπος Κυβερνητικὴ ἀρχή, διὰ τῆς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐφαρμόζῃ τὴν πολιτικήν της καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι καὶ ἐπηρεαζόμενοι νὰ ἔχουν ἕν σῶμα εἰς τὸ ὁποῖον νὰ ἀπευθύνωνται.

Πολλάκις ἔχομεν εἰσηγηθῆ εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἐπισήμως καὶ ἀνεπισήμως τὴν ἐγκαθίδρυσιν ΑΡΧΗΣ ΥΔΑΤΩΝ καὶ ἡ Κυβέρνησις κατ' ἀρχὴν ἔχει υἱοθετήσει τὴν εἰσήγησιν, προέβη δὲ καὶ εἰς μελέτην, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν γνωρίζω διὰ ποίους λόγους καθυστερεῖ ἡ ἐφαρμογή της.

Διὰ τοῦτο θεωρῶ καθῆκον μου ὅπως καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς προβῶ εἰς τὴν εἰσήγησίν μου αὐτὴν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

Συμφωνοῦμεν μὲ τοὺς σκοποὺς τῶν Νομοσχεδίων ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὑδατικὰ ἔργα. Καὶ τὰ τρία Νομοσχέδια καταπιάνονται μὲ τὸ πιὸ σοβαρὸ πρόβλημα τῆς καλύτερης ἀξιοποίησης τῶν ὑδατικῶν μας πόρων.

Δὲν χρειάζεται νὰ ἀναλυθῆ ἡ τεράστια σημασία τῶν νερῶν γιὰ τὸν τόπο καὶ τὴν οἰκονομία μας. Ἡ Κυβέρνηση μέσα στὰ τελευταῖα 8 χρόνια ξόδεψε μερικὰ ἑκατομμύρια λίρες γιὰ τὴν κατασκευὴ ὑδατοφραχτῶν καὶ πολλῶν ἄλλων ἐμπλουτιστικῶν ἔργων σὲ ἀρκετὲς περιοχές. Εὐεργετήθηκε σοβαρὰ ἡ οἰκονο-

μία μας ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἔργα. Αὐξήθηκε ἡ παραγωγή μας, καὶ ὅταν τὰ ὑδατικὰ ἔργα μελετῶνται καὶ προγραμματίζωνται, πιστεύουμε ὅτι γίνεται ἡ καλύτερη καὶ πιὸ προσοδοφόρα ἐπένδυση κεφαλαίων ἀπὸ τὸν Προϋπολογισμό.

Ἕνα σημεῖο ποὺ πρέπει νὰ προσεχτῆ εἶναι ἡ οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνση τῶν ἀγροτῶν στὲς περιοχὲς ποὺ γίνονται ἀρδευτικὰ ἔργα. Ἀσφαλῶς θὰ πληρώνουν καὶ οἱ ἀγρότες. Ὅμως στὲς ὀρεινὲς περιοχὲς ἢ σὲ περιοχὲς ποὺ δὲν ἔχουν ἀκόμα ἀναπτυχθῆ οἱ καλλιέργειες, ἡ οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνση τῆς Κυβέρνησης ἐπιβάλλεται νἆναι ἀκόμα μεγαλύτερη.

Πιστεύουμε ὅτι στὸν τομέα τῶν ὑδατικῶν ἔργων ὑπάρχουν ἀκόμα ἀρκετὰ περιθώρια.

Οἱ στατιστικὲς λένε ὅτι χύνονται ἀκόμα στὴ θάλασσα περὶ τὰ 40 δισεκατομμύρια γαλόνια νεροῦ ποὺ μποροῦμε νὰ τὸ κρατήσουμε σὲ ὑδατοφράχτες.

Ἔχουμε τὴν ἄποψη ὅτι ἡ ὑδατική μας πολιτικὴ μπορεῖ νὰ γίνῃ πιὸ συγκεκριμένη, περισσότερο προγραμματισμένη γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ ἀξιοποιήσουμε ἀκόμα καλύτερα τὸν ὑδατικό μας πλοῦτο πρὸς ὄφελος τῆς οἰκονομίας μας.

Τὶ ἐννοοῦμε πιὸ συγκεκριμένη καὶ καλύτερα προγραμματισμένη Κυβερνητικὴ ὑδατικὴ πολιτική ;

Νὰ δοθῆ περισσότερη βοήθεια στὸ Τμῆμα Ἀρδευτικῶν Ἔργων, σὲ εἰδικοὺς καὶ σὲ μηχανήματα.

Νὰ ὑπάρξη μεγαλύτερος συντονισμὸς καὶ συνεργασία μεταξὺ Τμήματος Ὑδάτων καὶ Ἐπάρχων. Νὰ καταργήσουμε ἀρκετὴ γραφειοκρατία ποὺ ὑπάρχει σήμερα.

Νὰ ὑπάρξη προγραμματισμὸς ἀπὸ τὴν κατασκευὴ ἑνὸς ὑδατικοῦ ἔργου, τὴν καλύτερη χρησιμοποίηση τῶν νερῶν, τὸ εἶδος τῶν πιὸ προσοδοφόρων καλλιεργειῶν ποὺ θὰ κάνουμε στὴν περιοχή, μέχρι τὴν διάθεση τῆς παραγωγῆς.

Νὰ ἐφοδιαστοῦμε μὲ πιὸ πολλὰ μηχανήματα γιὰ βαθειὲς διατρήσεις σὲ πιὸ πολλὲς περιοχές.

Ἀκόμα περισσότερο νὰ προσεχτοῦν οἱ ἐπικίνδυνες περιοχὲς Ἀμμοχώστου — Κοκκινοχωριῶν, Μόρφου, Λαπήθου — Καραβᾶ.

Στὲς περιοχὲς Μόρφου, Ἀμμοχώστου — Κοκκινοχωριῶν ἄρχισε νὰ ἐφαρμόζεται ὁ ἔλεγχος τῆς ἄντλησης.

Καὶ γιὰ νὰ σωθῆ ἡ περιοχὴ Κοκκινοχωριῶν θὰ γίνῃ φέτος περικοπὴ τῆς ἄντλησης. Εἶναι ἕνα μέτρο ἀνεπιθύμητο, ὅμως ἀναπόφευχτο, γιὰ νὰ μὴ καταστραφῆ ὁλοσχερῶς ἡ περιοχή. Ἡ περικοπὴ δημιουργεῖ ἀρκετὰ προβλήματα. Εἶναι τὰ χρέη. Εἶναι τὸ εἰσόδημα τῶν ἀγροτῶν ποὺ θὰ μειωθῆ. Εἶναι ἡ ἀπασχόληση τῶν γεωργῶν τῆς περιοχῆς. Πιστεύουμε ὅτι ἡ Κυβέρνηση καθυστέρησε στὴ μελέτη καὶ στὴν προώθηση τῶν προβλημάτων ποὺ δημιουργοῦνται ἀπὸ τὴν περικοπὴ τῆς ἄντλησης. Δὲν τὰ θεωροῦμε εὔκολα προβλήματα. Ὅμως ἦταν δυνατὸ νὰ ἔχουμε ἕνα πρόγραμμα γιὰ τὴν ἀντιμετώπισή τους.

Γι' αὐτὸ θὰ πρέπει, παράλληλα μὲ τὸν ἔλεγχο, νὰ ἑτοιμαστῆ συγκεκριμένο πρόγραμμα ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων τῶν χρεῶν καὶ τῆς συμπλήρωσης τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀγροτῶν, ἕνα πρόγραμμα γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς περιοχῆς.

Μιὰ ἄλλη πρόταση ποὺ πρέπει νὰ μελετηθῆ εἶναι ἡ μεταφορὰ νεροῦ στὴν περιοχὴ Ἀμμοχώστου ἀπὸ ἄλλες περιοχές. Δὲν λέμε νὰ στερήσουμε ἄλλες περιοχές. Ὅμως ἂν ὑπάρχη περισσότερο νερὸ ἀπὸ ἔργα μεγάλων ὑδατοφραχτῶν, ἀξίζει νὰ ξοδεύσουμε μερικὰ ἑκατομμύρια λίρες γιὰ νὰ σωθῆ μιὰ περιοχὴ ποὺ δίνει στὴν οἰκονομία μας 6 ἑκατομμύρια λίρες τὸν χρόνο.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Συμφωνῶ βασικῶς μὲ ὅσα ἔχουν λεχθῆ ἀπὸ τοὺς προηγουμένους συναδέλφους· ὅμως ὡς νομικὸς θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ἰδιαιτέρως τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ παροῦσα νομοθεσία, ἡ τροποποιητικὴ νομοθεσία, δὲν λύει καθόλου τὸ νομικὸν πρόβλημα τὸ ὁποῖον ἐγείρεται μὲ τὴν σημερινὴν πολύπλοκον νομοθετικὴν κατάστασιν ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τοῦ νεροῦ εἰς τὴν Κύπρον. Εἶναι πραγματικὰ ἕνας νομικὸς δαίδαλος, συνέπεια τοῦ ὁποίου εἶναι πολλὲς φορὲς καὶ οἱ ἴδιοι οἱ νομικοὶ νὰ μὴν εἶναι εἰς θέσιν νὰ παρέχουν κανονικὰς συμβουλὰς εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους γεωργοὺς καὶ ἄλλους, ἐν σχέσει μὲ τὰ δικαιώματά τους εἴτε ὡς ἀτόμων εἴτε ὡς μελῶν διαφόρων ἀρδευτικῶν ἢ ἄλλων σωμάτων ἀσχολουμένων μὲ τὸ θέμα τοῦ νεροῦ.

Ὑπάρχουν σήμερα σωρεία νόμων, διαταγμάτων, διάφοροι ἀρχαὶ αἱ ὁποῖαι ἀσχολοῦνται μὲ τὸ θέμα τοῦ νεροῦ, ἡ κάθε μία μὲ ἰδικήν της καμμιὰν φορὰν γραμμήν, καὶ ὅλα αὐτὰ ξεσποῦν εἰς βάρος ἐκείνων οἱ ὁποῖοι χρησιμοποιοῦν τὸ νερόν, ἕνα ἀπὸ τοὺς βασικωτέρους, ἂν μὴ τὸν βασικώτερον, παράγοντας διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ τόπου.

Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ὅτι ἔχουν ἔλθει εἰς τὴν Κύπρον εἰδικοὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑδατικῆς νομοθεσίας. Εἶναι νομίζω καιρὸς νὰ ἴδωμεν τὸ θέμα ἀκόμη σοβαρώτερον καὶ νὰ προχωρήσωμεν ἐπὶ τέλους εἰς μίαν πλήρως ἐκσυγχρονισμένην νομοθεσίαν ἐπὶ τῶν ὑδατίνων πόρων, ἡ ὁποία νὰ ἐξασφαλίζῃ κατ' ἁπλοῦν τρόπον ἐπαρκῆ ποσότητα ὕδατος διὰ τοὺς καλλιεργητὰς καὶ κατὰ τρόπον συμφέροντα διὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου.

Ἕνα δεύτερον σημεῖον τὸ ὁποῖον νομίζω ὅτι θὰ ἦτο καλὸν νὰ θιγῇ εἶναι ὅτι, ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὴν νομοθεσίαν ἡ ὁποία κατετέθη σήμερα, ἡ δημιουργία εἰς τὴν Κύπρον μεγάλων καὶ ἀρκετῶν ὑδατοφρακτῶν ἀποτελεῖ μίαν νέαν ἐξέλιξιν διὰ τὸν τόπον, ἡ ὁποία ἀντανακλᾶται εἰς ἀρκετὰς ἀπὸ τὰς προνοίας τῆς προτεινομένης νομοθεσίας. Ἐκ πείρας, ἀπὸ διάφορους πλευρὰς ἔχω διαπιστώσει καὶ ὀφείλω νὰ τονίσω ὅτι τὰ τόσον βασικὰ διὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου ἔργα, ὅπως εἶναι οἱ ὑδατοφράκται, δὲν γίνονται πάντοτε μὲ τὸν ἀπαιτούμενον προσεκτικὸν καὶ ἐνδελεχῆ τρόπον· πολλὲς φορὲς χαρακτηρίζονται ἀπὸ προχειρότητα τόσον εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ μέρους ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου, μὲ ἀποτέλεσμα αὔξησιν τῶν ἐξόδων κατασκευῆς καὶ ἐπόμενον ἀποτέλεσμα ἀντιοικονομικοὺς ὅρους διὰ τὴν παροχὴν ὕδατος, καὶ ὑπάρχουν ἀρκεταὶ περιπτώσεις ποὺ ὑδατοφράκται, οἱ ὁποῖοι ἔχουν στοιχίσει ἀρκετὰς ἑκατοντάδας χιλιάδων λιρῶν ἔχουν περατωθῆ πρὸ πολλοῦ καὶ ὅμως τὸ νερόν τους δὲν εὑρέθη ἀκόμη τρόπος νὰ διατεθῇ, ἁπλούστατα διότι οἱ προτεινόμενοι ὅροι εἰς μερικὰς περιπτώσεις εἶναι ἀσύμφοροι.

Αὐτὰ τὰ τονίζω ἐπειδὴ εἰς τὴν νομοθεσίαν ἀναφέρεται τὸ δικαίωμα τοῦ καθορισμοῦ δικαιωμάτων διὰ τὴν παροχὴν ὕδατος ἀπὸ τοὺς ὑδατοφράκτας, οὕτως ὥστε νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ παράγων τῆς ἐξασφαλίσεως οἰκονομικῶς συμφερόντων ὅρων διὰ τὴν παροχὴν ὕδατος ἀπὸ τοὺς ὑδατοφράκτας, διότι ὑπὸ ἄλλας συνθήκας ἡ ὕπαρξις τῶν ὑδατοφρακτῶν οὐδεμίαν ἀξίαν θὰ ἔχῃ ἐὰν τὸ νερὸν τὸ ὁποῖον μαζεύουν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διατεθῇ ἐκεῖ καὶ ὅπως πρέπει. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ ἁπλῶς, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, νὰ τονίσω ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνέφερε προηγουμένως ὁ συνάδελφός μου κ. Χρύσης Δημητριάδης, τὴν ἔλλειψιν δηλαδὴ κωδικοποιημένης νομοθεσίας περὶ τὸ ὑδατικόν. Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ νομοθεσία, ἡ κειμένη νομοθεσία, εἶναι λαβυρινθώδης καὶ διερωτῶμαι καὶ ἐὰν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐφαρμόζουν, γνωρίζουν ἀκριβῶς περὶ τίνος πρόκειται. Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ὅτι πρὸ ἀρκετῶν ἐτῶν εἶχε μετακληθῇ εἰς τὴν Κύπρον εἰδικὸς περὶ τὴν νομοθεσίαν τῶν ὑδάτων, ὁ ὁποῖος κατέθεσε καὶ εἰδικὴν ἔκθεσιν, πλὴν ὅμως δὲν γνωρίζω τί ἀπέγινε μὲ τὴν ἔκθεσιν ἐκείνην.

Θὰ ἤθελα ἐπίσης νὰ τονίσω τὴν προσοχὴν εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας τὴν ὁποίαν δίδομεν σήμερον εἰς τὰς Ἀρχάς. Εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς τὸ παρελθὸν ὑπῆρξε κατάχρησις εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς διακριτικῆς αὐτῆς ἐξουσίας καὶ νομίζω ὅτι εἶναι καθῆκον αὐτοῦ τοῦ Σώματος, τὸ ὁποῖον δίδει τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τόσον ἀφειδῶς, νὰ λαμβάνῃ μέτρα ὅταν περιέρχωνται εἰς γνῶσιν του ὑποθέσεις καταχρήσεως εἰς τὴν ἄσκησιν αὐτῆς τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας. Ἐάν, εἰς τὸ μέλλον, συλλέξω στοιχεῖα περὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ θὰ τὰ θέσω ἐνώπιον τοῦ Σώματος πρὸς λῆψιν τῶν ἐνδεδειγμένων ἀποφάσεων. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, προτίθεμαι νὰ θέσω τὸ πρῶτον Νομοσχέδιον, τὸν περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸν) Νόμον τοῦ 1968 εἰς ψηφοφορίαν.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ βασικοῦ Νόμου καὶ ἀντικατάστασις διὰ νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς προσθήκης νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ Νόμου καὶ ἀντικατάστασις διὰ νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὸ 6ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ βασικοῦ Νόμου.

Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὸ 7ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς προσθήκης νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὸ 9ον ἄρθρον ;

Τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τῶν ἄρθρων 17 καὶ 18 καὶ ἐπαναρίθμησις τοῦ ἄρθρου 19. Ἄρθρον 10.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὸ 10ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 17 (ὡς ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ Νόμου καὶ ἀντικατάστασις διὰ νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὸ 11ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τῶν ἄρθρων 20, 21 καὶ 22 τοῦ βασικοῦ Νόμου καὶ ἐπαναρίθμησις τῶν ἄρθρων 23 ἕως 31. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὸ 12ον ἄρθρον ;

Τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 23 (ὡς ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὸ 13ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς προσθήκης νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὸ 14ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 24 (ὡς ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ Νόμου καὶ ἀντικατάστασις διὰ νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς προσθήκης νέου ἄρθρου 24Α. Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ δεύτερον πρὸς συζήτησιν Νομοσχέδιον εἶναι ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Μὴ ὑπαρχόντων ὁμιλητῶν ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, καὶ ἐφ' ὅσον μάλιστα οἱ προηγούμενοι ὁμιληταὶ ἐκάλυψαν καὶ τὰ τρία Νομοσχέδια παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὸ 2ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὸ 3ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὸ 4ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὸ 5ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ βασικοῦ Νόμου καὶ ἀντικατάστασις διὰ νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ βασικοῦ Νόμου καὶ ἀντικατάστασις διὰ νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὸ 11ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τῶν ἄρθρων 32 καὶ 33 τοῦ βασικοῦ Νόμου καὶ ἀντικατάστασις διὰ νέων ἄρθρων. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὸ 12ον ἄρθρον ;

Τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὸ 13ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὸ 14ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 17ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 17ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ βασικοῦ Νόμου καὶ ἐπαναρίθμησις ἄρθρων. Ἄρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 18ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 18ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Καὶ τώρα εἰσερχόμεθα εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ περὶ Ἀρδευτικῶν Συνδέσμων (Ἰδιωτικὸν Ὕδωρ) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἰς τὸ ἄρθρον 4, κύριε Πρόεδρε, διαλαμβάνεται ὅτι «Νοεῖται ὅτι οὐδεμία ἀγωγὴ ἢ ἄλλο ἔνδικον μέσον δύναται νὰ ἐγερθῇ ὑπὸ ἀρδευτικοῦ συνδέσμου ἄνευ ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπείας λαμβανομένης κατ' ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τῶν μελῶν αὐτῆς καὶ ἐγκρίσεως τοῦ Ἐπάρχου». Εἰσηγοῦμαι ἀπάλειψιν τῆς φράσεως «καὶ ἐγκρίσεως τοῦ Ἐπάρχου» δεδομένου ὅτι εἰς πλείστας περιπτώσεις εἶναι φυσικὸν νὰ ὑπάρξῃ διάστασις ἀπόψεων μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ ἑνὸς ἀρδευτικοῦ συνδέσμου. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἡ θέσις τοῦ Ἐπάρχου θὰ εἶναι ἰδιαζόντως δύσκολος καὶ λεπτὴ καὶ ἀντιλαμβάνομαι ὅτι εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν θὰ συγκατατεθῇ εἰς τὴν ἐκχώρησιν μιᾶς τοιαύτης ἀδείας δι' ἀγωγήν.

Πλέον ἰδιάζουσα θὰ καταστῇ ἡ περίπτωσις κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀγωγὴ θὰ στρέφεται κατὰ τοῦ ἰδίου τοῦ Ἐπάρχου, ἐὰν ἡ φύσις τῆς ὑποθέσεως ἀπαιτῇ τοῦτο. Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, μίαν περίπτωσιν ἀρδευτικοῦ

συνδέσμου ὁ ὁποῖος ἔχει ὀξεῖαν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ πρὸς τὸν Ἔπαρχον κατὰ δεύτερον λόγον. Πιστεύω ὅτι θὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι περιπτώσεις ἀνάλογοι, καὶ ἑπομένως εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ «καὶ ἐγκρίσεως τοῦ Ἐπάρχου» ἀπαλειφθῇ. Ἐὰν ὁ ἴδιος ὁ Ἔπαρχος εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἐκχώρησιν ἀδείας ἡ ὁποία ἐπηρέασε τὸ ὕδωρ ἑνὸς ἀρδευτικοῦ συνδέσμου, ἀσφαλῶς θὰ εἶναι πολὺ ἀδύνατον νὰ μπορέσῃ ὁ ἴδιος ὁ Ἔπαρχος νὰ δώσῃ ἄδειαν ἀγωγῆς στρεφομένην ἐναντίον του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ἐκ πρώτης ὄψεως εἶναι νὰ δοθῇ ἀπόλυτος ἐλευθερία εἰς τὰ μέλη ἑνὸς ἀρδευτικοῦ συνδέσμου νὰ προσφεύγουν εἰς τὸ Δικαστήριον καὶ νὰ χρησιμοποιοῦν τὸ ἔνδικον μέσον ἢ τὴν ἀγωγὴν μὲ ἀπόλυτον ἐλευθερίαν. Σκοπὸς βεβαίως τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ἡ ὁποία συνέταξε τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, εἶναι νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἔγκρισις τοῦ Ἐπάρχου ἡ ὁποία θὰ ἀποτρέπῃ πολλὰς φορὰς ἔξοδα εἰς τὰ Δικαστήρια καὶ προστριβάς, ἀπώλειαν χρόνου καὶ δημιουργίαν ἄνευ ἀποχρώντος λόγου μεγάλων δαπανῶν. Νομίζω ὅτι ἡ ἔγκρισις τοῦ Ἐπάρχου εἶναι ἀναγκαία. Ἀπὸ τὴν πεῖραν τὴν ὁποίαν ἔχω ὡς νομικός, ἐὰν ὁ Ἔπαρχος παραλόγως ἀρνηθῇ νὰ δώσῃ τὴν ἔγκρισίν του πρόκειται περὶ διοικητικῆς πράξεως, ἡ ὁποία δύναται νὰ ἀχθῇ διὰ προσφυγῆς εἰς τὸ Ἀνώτατον Δικαστήριον καί, ἑπομένως, ὑπάρχει τὸ ἔνδικον μέσον κατὰ τῆς ἀδικαιολογήτου ἀρνήσεως. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅμως ἐὰν ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἐπιμένῃ εἰς τὴν εἰσήγησίν του, θὰ θέσω τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Δέχομαι τὴν φιλοσοφίαν ἡ ὁποία ὑποκρύπτεται, κύριε Πρόεδρε, πίσω ἀπὸ τὴν ὅλην προσπάθειαν. Ἀλλὰ εἰς τὰς ἰδιαζούσας αὐτὰς προϋποθέσεις καὶ συνθήκας ἀσφαλῶς ἀντιλαμβάνομαι ὅτι θὰ εἶναι δύσκολος ἡ προσφυγὴ καὶ θὰ ἤθελα νὰ εἰσηγηθῶ ὅπως τεθῇ «τῇ συμβουλῇ τοῦ Ἐπάρχου», ἀντὶ «ἐγκρίσεως τοῦ Ἐπάρχου».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Μὰ ἡ ἔγκρισις καὶ ἡ συμβουλὴ συνταυτίζονται κατὰ τὸ πλεῖστον. Ἡ ἔγκρισις σημαίνει καὶ συμβουλὴν κατὰ τὴν γνώμην μου. Ἐὰν ἐπιμένετε δὲν ἔχω καμμίαν δυσκολίαν νὰ θέσω τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν. Ἀλλὰ μπορῶ νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι διοικητικῶς δὲν ἐγείρονται ζητήματα.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἰσηγοῦμαι, κ. Πρόεδρε, νὰ τεθῇ «τῇ συμβουλῇ», ἐὰν θέλετε. Διαφορετικὰ νὰ τεθῇ τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν διότι ἔχω ἰδιάζοντας λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἐπιμένω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ὀρθὸν νὰ νομοθετῶμεν «δι' ἰδιάζοντας λόγους». Μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ μία συγκεκριμένη περίπτωσις κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἔπαρχος ἢ ὁ ἀντιπρόσωπός του ἐνεργεῖ κατὰ τρόπον περίεργον καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν ὁ ἐνδιαφερόμενος σύνδεσμος νὰ προβῇ εἰς τὴν λῆψιν δικαστικῶν μέτρων, δὲν νομίζω ὅμως ὅτι αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ μᾶς ἐπηρεάσῃ νὰ τροποποιήσωμεν τὴν γενικὴν ἀρχὴν δικαίου καὶ τὴν γενικὴν ἀρχὴν ἡ ὁποία διέπει αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὴν νομοθεσίαν. Εἰσηγοῦμαι ὅπως μὴ προβῶμεν εἰς τὴν ἀπάλειψιν τῆς φράσεως ἐκείνης καὶ υἱοθετῶ πλήρως τὰς ἀπόψεις σας ὡς πρὸς τὴν

ὕπαρξιν ἐνδίκου μέσου. Δὲν θὰ ἤθελα νὰ καθορίσω τὸν τρόπον ἢ τὸ εἶδος ἢ τὴν φύσιν τοῦ ἐνδίκου μέσου, ἀλλ' ἁπλῶς θὰ ἐπεθύμουν, διὰ τοὺς σκοποὺς τοὐλάχιστον τῆς συζητήσεως αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ Σώματος, νὰ εἴπω ὅτι ὑπάρχει θεραπεία, ὅτι ὑπάρχει ἔνδικον μέσον εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἔπαρχος ἢ ὁ ἀντιπρόσωπός του παρανόμως ἢ ἀδίκως ἢ κατὰ κατάχρησιν ἐξουσίας δὲν δίδει τὴν συγκατάθεσίν του εἰς τὴν λῆψιν δικαστικῶν μέτρων. Καὶ θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω τὸν κ. Πέτρον Στυλιανοῦ νὰ ἀποσύρῃ, ἐὰν εἶναι δυνατόν, τὴν πρότασίν του αὐτὴν διότι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ νομοθετῶμεν, ὅπως εἶπα καὶ εἰς τὴν ἀρχήν, διότι ὑπάρχει μία συγκεκριμένη περίπτωσις. Ἐδῶ νομοθετοῦμεν διὰ τὴν ἀρχήν. Καὶ λέγω ὅτι ἡ ἀρχὴ εἶναι δικαία καὶ εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπάρχει κατάχρησις, ὑπάρχει θεραπεία. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἰσηγοῦμαι, κύριε Πρόεδρε, νὰ ψηφισθῇ, ἐν πάσῃ περιπτώσει, τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἔχει, μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως ἐπανεξετασθῇ αὐτὸ τὸ θέμα εἰς τὸ μέλλον ἀπὸ τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἀπὸ τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ Βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 30. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Συνδέσμων (Ἰδιωτικὸν Ὕδωρ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ἀρδευτικῶν Συνδέσμων (Ἰδιωτικὸν Ὕδωρ) Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα πρὸς συζήτησιν θὰ καθορισθῇ ἀπὸ τὸν ἔντιμον κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 32) τοῦ 1968.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 32) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 13ην Δεκεμβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1968 ποσοῦ £1.242.173 ἀναγκαίου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Ἀναθεώρησις τῶν Μισθῶν καὶ τῶν Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων) Νόμου (Ἀρ. 106 τοῦ 1968) καὶ τοῦ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας (Ἀναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) Νόμου (Ἀρ. 121 τοῦ 1968).

Ὡς εἶναι γνωστὸν δυνάμει τῶν προνοιῶν τῶν ὡς ἄνω δύο Νόμων ἐτέθησαν ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968 νέοι μισθοὶ καὶ μισθοδοτικαὶ κλίμακες διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ τὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ὑπηρεσίαν συνεπαγόμεναι ηὐξημένας δαπάνας λόγῳ αὐξήσεως τῶν κλιμάκων καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ τῶν τιμαριθμικῶν ἐπιδομάτων.

Ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ πρόβλεψις εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἐν λόγῳ δαπανῶν, παρίσταται τώρα ἀνάγκη ὅπως γίνῃ ἐπιπρόσθετος πρόνοια διὰ συμπληρωματικῆς πιστώσεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα, εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχουν όμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν όμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. 'Επειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου Ποσοῦ £1.242.173 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ δεύτερον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. "Αρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

"Εληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. 'Η τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Ο παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 32) τοῦ 1968.

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

'Ο περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν "Εκθεσιν τῆς 'Επιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας :	Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων :
Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος	Ἀνδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης	Μιχαλάκης Σαββίδης
Λέλλος Δημητριάδης	Χαρίδημος Χατζηχάρος
Ἀνδρέας Γιάγκου	Ἀνδρέας Καρσερᾶς
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.	Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἐμελέτησαν τὸ ὡς ἄνω Νομοσχέδιον εἰς συνεδριάσεις συγκροτηθείσας τὴν 8ην Ἀπριλίου, 18ην Ἰουνίου, 28ην Ἰουλίου, 22αν Ὀκτωβρίου, 19ην Νοεμβρίου καὶ 5ην Δεκεμβρίου τοῦ 1968. Εἰς τινας τῶν ὡς ἄνω συνεδριάσεων κληθέντες παρέστησαν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ ἐκπρόσωποι τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων, τῶν κτηνοτρόφων καὶ τῶν βιομηχάνων γαλακτοκομικῶν προϊόντων οἱ ὁποῖοι δι' ὑπομνημάτων καὶ διὰ ζώσης κατετόπισαν τὰς Ἐπιτροπὰς ἐπὶ τῶν ἀπόψεών των.

Συνεπείᾳ τῶν διϊσταμένων ἀπόψεων τόσον μεταξὺ τῶν διαφόρων ὀργανώσεων ὅσον καὶ μεταξὺ ὡρισμένων μελῶν τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῶν βασικωτέρων ἄρθρων τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ μελέτη τούτου κατέστη δυσχερεστάτη καὶ μακροχρόνιος. Διὰ τοὺς ὡς ἄνω λόγους αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐνσωματώνουν εἰς τὴν παροῦσαν Ἔκθεσιν καὶ τὰς Εἰσηγήσεις τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Κτηνοτρόφων, ΠΕΚ καὶ ΕΚΑ ὡς καὶ τὰ κύρια σημεῖα Ὑπομνήματος τοῦ Συνδέσμου Τυροκόμων πρὸς πλήρη ἐνημέρωσιν ὅλων τῶν μελῶν τοῦ Σώματος.

Ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἐπίσης διὰ τοὺς ὡς ἄνω λόγους παρακληθεὶς παρέστη δὶς εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν. Κατὰ τὴν τελευταίαν δὲ συνεδρίασιν εἰς ἣν παρέστη ἐξήγησε σαφῶς ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἔχει μᾶλλον ρυθμιστικὸν χαρακτῆρα διὰ νὰ ὑπάρχῃ ὁ ἀπαιτούμενος μηχανισμὸς πρὸς παρακολούθησιν τῶν τιμῶν τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων καὶ διὰ νὰ τὰς διατηρῇ μέσα εἰς ὡρισμένα πλαίσια πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης ἐκμεταλλεύσεως τῶν μὲν ἀπὸ τοὺς δέ. Διὰ τοὺς ὡς ἄνω λόγους, μεταξὺ ἄλλων ἐτόνισεν ὅτι—

(1) Θεωρεῖται ἀπαραίτητον ὅπως οὐδεὶς κλάδος τῆς γαλακτοκομικῆς βιομηχανίας ἐν Κύπρῳ ἔχει κυρίαρχον φωνὴν εἰς τὸν ἱδρυθησόμενον Ὀργανισμὸν καὶ ὅπως ἡ σύνθεσις τοῦ Ὀργανισμοῦ εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ ἀντανακλᾷ τὰ συμφέροντα τῆς γαλακτοκομικῆς βιομηχανίας ὡς συνόλου, ἐδράζεται δὲ ἐπὶ γενικωτέρας βάσεως.

Ὡς ἐκ τούτου δὲν δύναται νὰ υἱοθετηθῇ ἡ εἰσήγησις ὅπως ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκπροσώπων τῶν παραγωγῶν αὐξηθῇ, ὡς εἰσηγήθησαν οἱ παραγωγοί, καθότι οὕτω θὰ ἀνετρέπετο τὸ ἰσοζύγιον δυνάμεων εἰς τὸν Ὀργανισμόν.

(2) Θεωρεῖται σκόπιμον ὅπως παραμείνῃ τὸ ἄρθρον 59 τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰς ἐξουσίας τοῦ Προέδρου τοῦ Ὀργανισμοῦ, καθότι τοῦτο ἀποτελεῖ ἀσφαλιστικὴν δικλίδα.

Ὡρισμέναι εἰσηγήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἀφοῦ ἐμελετήθησαν ἐπισταμένως ἔγιναν ἀποδεκταὶ καὶ συνεπείᾳ τούτων ἐπηνέχθησαν αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις εἰς τὰ κάτωθι ἄρθρα τοῦ Νομοσχεδίου.

(α) Ἄρθρον 4. Εἰς τὸ ἐδάφιον (2) νὰ προστεθῇ ἡ ἀκόλουθος παράγραφος :

«Προκειμένου περὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Ὀργανισμοῦ ὁ Ὑπουργός, προτοῦ διορίσῃ τοῦτον, λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὰς ἀπόψεις τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ».

(β) Ἄρθρον 5.—Τὸ ἐδάφιον (5) ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ κάτωθι νέου ἐδαφίου (5) :

«(5) Ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς πεισθῇ ὅτι οἱονδήποτε μέλος, πλὴν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων—

(α) ἀπουσίασε τεσσάρων συναπτῶν συνεδριῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ ἄνευ τῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας τοῦ Ὀργανισμοῦ· ἢ

(β) ἐκηρύχθη εἰς πτώχευσιν ἢ συνῆψε συμβιβασμὸν μὲ τὸν πιστωτὴν αὐτοῦ· ἢ

(γ) εἶναι ἀνίκανον λόγῳ φυσικῆς ἢ πνευματικῆς νόσου· ἢ

(δ) κατεδικάσθη δι' ἀδίκημά τι δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου, ἢ δι' οἱονδήποτε ἀδίκημα ἐμπεριέχον τὸ στοιχεῖον τῆς ἀπάτης· ἢ

(ε) παρέλειψεν ἄνευ εὐλόγου αἰτίας νὰ γνωστοποιήσῃ πληροφορίαν ἣν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 19 ὑπεχρεοῦτο νὰ γνωστοποιήσῃ· ἢ

(στ) εἶναι ἄλλως πως ἀνίκανον νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἁρμοδιότητας αὐτοῦ ὡς μέλους· ἢ

(ζ) ἔπαυσε νὰ ἀπολαμβάνῃ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ὑποδείξαντος αὐτὸν ὀργανισμοῦ,

οὗτος δύναται νὰ κηρύξῃ τὴν θέσιν τοῦ μέλους τούτου ὡς χηρεύσασαν, γνωστοποιεῖ δὲ τὸ γεγονὸς καθ' ὃν τρόπον ἤθελεν οὗτος κρίνει προσήκοντα· ἐπὶ τούτῳ ἡ οὕτω χηρεύσασα θέσις δύναται νὰ πληρωθῇ συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ ἄρθρου 4.».

Μὲ τὴν γενομένην τροποποίησιν τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐξωμοιώθη πλήρως πρὸς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων Νόμου τοῦ 1968.

(γ) Ἄρθρον 19.—Τὸ ἄρθρον 19 ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ κάτωθι νέου ἄρθρου 19 :

«19. Τὸ γεγονὸς ὅτι μέλος τι εἶναι ἓν τῶν συμβαλλομένων ἢ κέκτηται συμφέρον ἐπὶ συμβάσεως συναφθείσης μετὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ, δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς τοιαύτης συμβάσεως, τὸ δὲ μέλος οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ὑπέχει ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος ὅτι εἶναι μέλος τοῦ Ὀργανισμοῦ νὰ λογοδοτήσῃ εἰς τὸν Ὀργανισμὸν διὰ τὸ ἐκ τῆς συμβάσεως πραγματοποιηθὲν ὑπ' αὐτοῦ κέρδος· τὸ μέλος ὅμως ὀφείλει ὅπως ἀμελλητὶ γνωστοποιήσῃ τῷ Ὀργανισμῷ πᾶν συμφέρον ὅπερ τοῦτο ἔχει ἢ κτᾶται ἐφ' οἱασδήποτε συμβάσεως, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἀντίκειται καθ' οἱονδήποτε τρόπον πρὸς τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὡς μέλους, οὐδὲν δικαίωμα δὲ ψήφου κέκτηται ἐφ' οἱουδήποτε θέματος ἀφορῶντος εἰς τὴν ὡς εἴρηται σύμβασιν· ἐὰν μέλος, παρὰ ταῦτα, ψηφίσῃ, ἡ ψῆφος αὐτοῦ οὐδόλως λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν :

Νοεῖται ὅτι οὐδὲν μέλος στερεῖται τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου ἐπί τινος θέματος ἀφορῶντος εἰς τὴν γενικὴν πολιτικὴν τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐφ' οἱουδήποτε ζητήματος ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι ἡ ἐπὶ τοιούτου θέματος ἀπόφασις ἐπηρεάζει ἢ δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ συμβάσεις συναφθείσας ἢ συναφθησομένας μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ὀργανισμοῦ».

Τὸ νέον τοῦτο ἄρθρον ἀποτελεῖ πιστὴν ἀντιγραφὴν τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων Νόμου τοῦ 1968.

Α.—Εἰσηγήσεις τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Κτηνοτρόφων, τῆς Παναγροτικῆς Ἑνώσεως Κύπρου καὶ τῆς Ἑνώσεως Κυπρίων Ἀγροτῶν.

1. Νὰ τροποποιηθῇ ἡ παράγραφος (6) τοῦ ἄρθρου 4 οὕτως ὥστε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκπροσώπων τῶν παραγωγῶν νὰ αὐξηθῇ ἀπὸ τέσσαρας εἰς ἑπτὰ διὰ νὰ ὑπάρξῃ πλειοψηφία τῶν παραγωγῶν εἰς τὸν Ὀργανισμόν.

2. Νὰ ἀπαλειφθῇ ἡ ὑποπαράγραφος (ν) τοῦ ἄρθρου 4, ἡ ἀναφερομένη εἰς τὸν διορισμὸν δύο ἀνεξαρτήτων προσώπων ὡς μελῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ.

3. Νὰ προστεθῇ ἡ ἀκόλουθος παράγραφος μετὰ τὴν παράγραφον (β) τοῦ ἄρθρου 4 :

«Προτοῦ διορίσῃ τὸν Πρόεδρον τοῦ Ὀργανισμοῦ ὁ Ὑπουργὸς λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὰς ἀπόψεις τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ».

4. Νὰ ἀντικατασταθῇ τὸ ἐδάφιον (5) τοῦ ἄρθρου 5, περὶ παύσεως τῶν μελῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ, διὰ τοῦ ἐδαφίου (5) τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Νόμου περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων.

5. Νὰ ἀντικατασταθῇ τὸ ἄρθρον 19 διὰ τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Νόμου περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων.

6. Νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρον 24 ὥστε ὁ Ὀργανισμὸς νὰ ἔχῃ τὰς ἀπαιτουμένας ἐξουσίας πρὸς συγκέντρωσιν καὶ ἐμπορίαν τοῦ γάλακτος καὶ τὴν λῆψιν τῶν ἀναγκαίων μέτρων διὰ τὴν προαγωγὴν σταθερᾶς καὶ μεθοδικῆς βιομηχανίας γαλακτοκομικῶν προϊόντων.

Τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 24 νὰ παραμείνῃ ὡς ἔχει καὶ νὰ ἀπαλειφθῇ ἐντελῶς τὸ τρίτον ἐδάφιον.

7. Νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρον 36 οὕτως ὥστε ὁ Ὀργανισμὸς νὰ ἔχῃ ἐξουσίαν πρὸς μεταποίησιν, ἐπεξεργασίαν, βιομηχανοποίησιν, πώλησιν ἢ ἐξαγωγὴν τοῦ γάλακτος ἢ τῶν προϊόντων του, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἀνάλογοι τροποποιήσεις, ἀναφορικῶς πρὸς τὰ ἄρθρα 24 καὶ 36, ἐγένοντο καὶ εἰς τὸν Νόμον περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων, κρίνονται δὲ ἀπαραίτητοι διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ τὴν κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῶν παραγωγῶν γάλακτος.

8. Νὰ ἀπαλειφθῇ ἐντελῶς τὸ ἄρθρον 59 τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰς ἐξουσίας τοῦ Προέδρου τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Β.—Βασικὰ σημεῖα Ὑπομνήματος τοῦ Συνδέσμου Τυροκόμων Κύπρου.

Ὁ Σύνδεσμος ἐν ἀρχῇ ἀναφέρει, ὅτι ἀντὶ τοῦ Σχεδίου Ἐμπορίας καλύτερον θὰ ἦτο ἐὰν ἀνεζητοῦντο τὰ αἴτια δημιουργίας τῆς ὅλης καταστάσεως καὶ ἐλαμβάνετο μέριμνα διὰ τὴν θεραπείαν των. Εἶναι δὲ τὰ αἴτια :

(α) Ἔλλειψις ὑγιοῦς κτηνοτροφικῆς πολιτικῆς καὶ ἀνεπαρκὴς διαφώτισις τοῦ κτηνοτρόφου ὡς πρὸς τὴν «ράτσαν» τῶν προβάτων, τὰ ὁποῖα ἀποδίδουν περισσότερον γάλα· καὶ

(β) Ἔλλειψις ἐπαρκῶν κτηνιατρικῶν ὑπηρεσιῶν πρὸς ἀποφυγὴν θανάτων τῶν ζώων.

Διὰ τῆς θεραπείας τῶν ἐν λόγῳ αἰτίων, ἀναφέρει περαιτέρω τὸ ὑπόμνημα, θὰ ἐνθαρρυνθῇ ἡ αὔξησις τῶν αἰγοπροβάτων, θὰ μειωθῇ τὸ κόστος παραγωγῆς τοῦ γάλακτος καὶ τῶν προϊόντων του, οἱ δὲ παραγωγοὶ θὰ ἀπαλλαγοῦν τῶν προσθέτων ἐπιβαρύνσεων πρὸς συντήρησιν τοῦ Σχεδίου.

Ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρεται ὅτι Σχέδια Ἐμπορίας ἱδρύονται ὅταν ὑπάρχῃ περίσσεια γάλακτος καὶ ὄχι ἔλλειψις, ὡς συμβαίνει σήμερον ἐν Κύπρῳ, ἐπὶ πλέον δὲ ἐπισημαίνονται ἡ ἀνομοιογένεια τοῦ γάλακτος καὶ τὰ τεράστια ἔξοδα συγκεντρώσεως, ταξινομήσεως, ἐλέγχου, δικαίας κατανομῆς τιμῶν αὐτοῦ κλπ.

Τὸ ἀγελαδινὸν γάλα ἀπορροφᾶται σήμερον εἰς τιμὰς ὑψηλοτέρας ἐκείνων ποὺ ἀνέμενον οἱ παραγωγοὶ λόγῳ ἐλλείψεώς του, ἐὰν δὲ αὐξηθῇ μελλοντικῶς ἡ παραγωγή του, ἐφ' ὅσον θὰ διατίθεται εἰς τιμὰς ἀναλόγως χρήσεως δὲν θὰ ὑπάρξῃ ἀζητησία αὐτοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν δανειοδότησιν τῶν κτηνοτρόφων τονίζεται, ὅτι τὰ πρὸς αὐτοὺς δάνεια τοῦ Συνδέσμου ἀνέρχονται εἰς σεβαστὰ ποσὰ καὶ ἐπισύρεται ἡ προσοχὴ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπὶ τοῦ κινδύνου ἐξανεμίσεως τοῦ λαβεῖν τῶν κεφαλαίων του, εἰς περίπτωσιν ἐγκρίσεως τοῦ Νομοσχεδίου.

Εἰς τὸ ὑπόμνημα προτείνεται ὅπως διατιμηθοῦν αἱ τιμαὶ τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων εἰς λογικὰ ἐπίπεδα ἐὰν ἡ Κυβέρνησις τὰς θεωρῇ ὑψηλάς. Ἐπίσης τονίζεται ὅτι ἡ μέχρι τοῦδε νομοθεσία περὶ γάλακτος δὲν ἐφαρμόζεται καὶ παραμένει ἄγνωστος ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς ἀμέσως ἐπηρεαζομένους, συνεπῶς δὲ θὰ ἔπρεπε νὰ συμπληρωθῇ καὶ νὰ βελτιωθοῦν αἱ ὑφιστάμεναι Ὑγειονομικαὶ καὶ Ἀγορανομικαὶ Ὑπηρεσίαι διὰ νὰ ἐφαρμόζηται αὕτη.

Ἐν κατακλείδι τονίζεται ὅτι ἀποδοχὴ τῶν ἐν τῷ ὑπομνήματι ἀπόψεων θὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἵδρυσιν Ὀργανισμοῦ Γαλακτοκομικῶν Προϊόντων καὶ θὰ ὑπάρξῃ καλυτέρα προσαρμογὴ εἰς τὰς τοπικὰς συνθήκας.

Γ.—Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Κτηνοτρόφων.

Πέραν τῶν ἄνω εἰσηγήσεων τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Κτηνοτρόφων αἵτινες ὑπεβλήθησαν ὁμοῦ μετὰ τῆς Παναγροτικῆς Ἑνώσεως Κύπρου (ΠΕΚ) καὶ τῆς Ἑνώσεως Κυπρίων Ἀγροτῶν (ΕΚΑ), ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Κτηνοτρόφων διὰ νεωτέρας ἐπιστολῆς της διαβιβασθείσης πρὸς τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς ἀναφέρει ὅτι κατόπιν ἐπανειλημμένων συνεδριάσεων κατέληξεν εἰς τὰ παρακάτω συμπεράσματα καὶ ἀποφάσεις :

«1. Ἡ ἀποδοχὴ μερικῶν ἀπὸ τὰς εἰσηγήσεις μας διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργοῦ ἀποτελεῖ θετικὸν ἀποτέλεσμα τῶν κοινῶν διαβημάτων μας τὸ ὁποῖον καὶ ἐκτιμῶμεν.

2. Ἡ ἀπόρριψις τῆς βασικωτέρας τῶν εἰσηγήσεών μας διὰ νὰ δοθῇ ἡ πλειοψηφία εἰς τοὺς παραγωγούς, τὴν ὁποίαν ἐξακολουθοῦμεν νὰ θεωρῶμεν ὡς ὀρθὴν ἐφ' ὅσον ὁ Ὀργανισμὸς θὰ διαχειρίζηται τὰ προϊόντα τῶν παραγωγῶν, θεωρεῖται ἀπὸ μέρους μας λανθασμένη καὶ φαίνεται ὅτι βασίζεται εἰς ἀστηρίκτους καὶ ὑπερβολικοὺς φόβους.

3. Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ἐν λόγῳ Νομοσχέδιον—παρὰ τὰς οἱασδήποτε ἐλλείψεις καὶ ἀδυναμίας του—εἶναι ἀποτέλεσμα πολυχρόνων ἀγώνων καὶ διαβημάτων μας καὶ ὅτι παραμένουν τώρα μεγάλαι ποσότητες ἀγελαδινοῦ γάλακτος ἀζήτητοι ἢ πωλοῦνται εἰς ἀσυμφόρους τιμάς, καθὼς καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι εὑρισκόμεθα μπροστὰ εἰς τὴν νέαν περίοδον παραγωγῆς γάλακτος αἰγοπροβάτων, ποὺ θὰ ὀξύνεται διαρκῶς καὶ περισσότερον τὸ ὅλον πρόβλημα, θεωροῦμεν ἐπεῖγον ὅπως ψηφισθῇ καὶ λειτουργήσῃ τὸ Νομοσχέδιον διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν καλυτέραν προστασίαν τῶν γαλακτοπαραγωγῶν.

4. Πληροφορηθέντες ἐπίσης τὴν δήλωσιν τοῦ Ὑπουργοῦ ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἐὰν ἐπιμένωμεν διὰ τὴν πλειοψηφίαν εἰς τὸν Ὀργανισμόν, θὰ ἀποσύρῃ ἀπὸ τὴν Βουλὴν τὸ Νομοσχέδιον ἢ ἐὰν τροποποιηθῇ εἰς τὴν Βουλὴν δὲν πρόκειται νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ, πιστεύομεν ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ θέσις «ὅλα ἢ τίποτα». Ἡ ὀρθὴ θέσις εἶναι «ἀπὸ τὸ τίποτα ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερα».

5. Τὸ συμφέρον τῶν κτηνοτρόφων ἀπαιτεῖ νὰ γίνουν οἱαιδήποτε καὶ ὅσαι εἶναι δυνατὸν βελτιώσεις αἵτινες εἶναι ἐφικταί, ἀλλὰ νὰ ψηφισθῇ καὶ νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ Νομοσχέδιον τὸ συντομώτερον ἔστω καὶ χωρὶς τὴν πλειοψηφίαν τῶν παραγωγῶν, τονίζοντες τὴν ἀνάγκην μελλοντικῶν τροποποιήσεων, καὶ μὲ γνώμονα τὴν πεῖραν ποὺ θὰ ἀποκτηθῇ, διὰ νὰ μὴν μείνουν καὶ ἐφέτος οἱ κτηνοτρόφοι χωρὶς προστατευτικὴν νομοθεσίαν».

Αἱ Ἐπιτροπαί, τοῦ κ. Ἀνδρέα Γιάγκου διατηροῦντος ἐπιφυλάξεις, κατέληξαν ἐν τέλει ὅπως εἰσηγηθοῦν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἔχει τροποποιηθῇ.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ παρεκάλουν τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ μὲ πληροφορήσουν ἐὰν εἰς τὴν σελίδα 6 τῆς ἐκθέσεως, ἡ τετάρτη παράγραφος ἀποδίδει ὀρθῶς τὴν δήλωσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας. Τελευταία σελίς, ἀριθμὸς 6, παράγραφος 4.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἀποδίδει ὀρθῶς, κ. Πρόεδρε, τὰς ἀπόψεις τοῦ Ὑπουργοῦ. Αὐτὸ ἐλέχθη εἰς τὰς συνεδριάσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ παράγραφος ἔχει ὡς ἀκολούθως :

«Πληροφορηθέντες ἐπίσης τὴν δήλωσιν τοῦ Ὑπουργοῦ ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἐὰν ἐπιμένωμεν διὰ τὴν πλειοψηφίαν εἰς τὸν Ὀργανισμὸν θὰ ἀποσύρῃ ἀπὸ τὴν Βουλὴν τὸ Νομοσχέδιον ἢ ἐὰν τροποποιηθῇ εἰς τὴν Βουλὴν δὲν πρόκειται νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ, πιστεύομεν κ.λ.π.».

Τὸ «πιστεύομεν» εἶναι ἡ διαπίστωσις τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀλλὰ τὸ πρῶτον μέρος μὲ ἐνδιαφέρει.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔγινεν ἡ δήλωσις τοῦ Ὑπουργοῦ ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν, κ. Πρόεδρε, ὡς ἔχει εἰς τὴν ἐπιστολὴν τῶν κτηνοτρόφων. Δηλαδὴ ὁ Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι, ἐὰν γίνουν αἱ τροποποιήσεις τὰς ὁποίας εἰσηγοῦνται αἱ ὀργανώσεις, καὶ κυρίως αἱ κτηνοτροφικαὶ ὀργανώσεις, εἰς τὸ θέμα τῆς πλειοψηφίας τῶν μελῶν καὶ εἰς τὰ ἄρθρα 24 καὶ 36, δὲν θὰ ἐφαρμόσῃ τὸν Νόμον καὶ θὰ τὸν στείλῃ πίσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἡ δήλωσις τὴν ὁποίαν εἶχε κάμει ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐμπορίου ἦτο ὅτι, δεδομένου ὅτι τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ γίνεται διὰ νὰ ρυθμίσῃ ὄχι μόνον τὴν διάθεσιν τοῦ γάλακτος, ἀλλὰ καὶ τὴν βιομηχανίαν τοῦ γάλακτος ὡς ἐπίσης καὶ τὰς τιμὰς διὰ τὸ καταναλωτικὸν κοινόν, θὰ ἔπρεπεν ὁ Ὀργανισμὸς νὰ ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ ὅλας τὰς τάξεις καὶ νὰ μὴν ὑπάρχῃ πλειοψηφία μιᾶς τάξεως, διότι ἄλλως ὁ σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ θὰ ἦτο τελείως διάφορος ἀπὸ τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιδιώκῃ καὶ ἐπομένως θὰ ὑπῆρχεν ἡ πιθανότης τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ νὰ μὴν ἐφαρμοσθῇ, ἐφ' ὅσον θὰ ἐδιαφοροποιεῖτο ἡ ἀντιπροσώπευσις τῶν διαφόρων παραγόντων εἰς τὸν Ὀργανισμόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μὲ ἐκπλήττει ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον διετυπώθη ἡ παράγραφος 4. Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία οὐδὲν δικαίωμα ἔχει, ἐπαναλαμβάνω, οὐδὲν δικαίωμα ἔχει νὰ μὴ ἐφαρμόσῃ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἀσχέτως ποίων τροποποιήσεων ἔτυχεν εἰς τὴν Βουλήν.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ κράτους ἔχει δικαίωμα νὰ ἐπαναπέμψῃ πρὸς ἐξέτασιν τὸ Νομοσχέδιον, ἐὰν δὲ ἡ Βουλὴ ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἐπιμείνῃ εἰς τὰς ἀπόψεις της, ὑποχρεοῦται καὶ αὐτὸς ὁ Πρόεδρος τοῦ κράτους νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ἑπομένως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀφήσῃ ἡ Βουλὴ νὰ ἐπηρεασθῇ ἡ σκέψις τῶν Βουλευτῶν ὡς πρὸς τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον θὰ ψηφίσουν τὸ Νομοσχέδιον, ὑπὸ οἱανδήποτε ἀπειλὴν ὅτι δὲν θὰ ἐφαρμοσθῇ τοῦτο.

'Εάν ή 'Εκτελεστική 'Εξουσία διαφωνήση μὲ τὰς τροποποιήσεις, δύναται, ἐπαναλαμβάνω, ὁ Πρόεδρος τοῦ κράτους νὰ ἐπαναπέμψη τὸ Νομοσχέδιον πρὸς ἐξέτασιν. 'Εὰν ὅμως ἡ Βουλὴ ἐπιμένη εἰς τὴν ἄποψίν της, ἡ 'Εκτελεστικὴ 'Εξουσία εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἐφαρμόση τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Ο κ. 'Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Τὸ θέμα τῆς ἀνάγκης ἀναπτύξεως τῆς κτηνοτροφίας ἔχει ἐπανειλημμένως συζητηθῆ ὑπὸ τοῦ Σώματος τούτου καὶ ἔχει ἐπίσης υἱοθετηθῆ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὡς μέσον αὐξήσεως τοῦ γεωργικοῦ εἰσοδήματος τῶν γεωργικῶν κλάδων τῶν ὁποίων τὸ εἰσόδημα εἶναι χαμηλόν, ὡς ἐπὶ παραδείγματι τῶν σιτοπαραγωγῶν καὶ τῶν ἀσχολουμένων κυρίως μὲ ξηρικὰς καλλιεργείας.

"Εχει υἱοθετηθῆ τὸ σύστημα μικτῆς γεωργίας–κτηνοτροφίας, γίνεται εἰσαγωγὴ γαλακτοφόρων ἀγελάδων καὶ βελτιωμένων φυλῶν ἄλλων ζώων, δαπανῶνται δὲ ἀρκετὰ ποσὰ διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ. Στόχος τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ γίνωμεν αὐτάρκεις εἰς κτηνοτροφικὰ προϊόντα. 'Επίσημοι στατιστικαὶ διὰ τὸ ἔτος 1967 καταδεικνύουν τὴν ἑξῆς κατάστασιν :

Παραγόμενον κρέας ἐπιτοπίως 17.000 τόννοι, εἰσαγόμενον κρέας, συμπεριλαμβανομένων τοῦ παστοῦ καὶ κονσερβοποιημένου, ὁλικὸν 4.811 τόννοι. Γάλα ἐπιτοπίως παραγόμενον 50.000 τόννοι (16.500 τόννοι ἀγελάδος καὶ 33.500 τόννοι προβάτων καὶ αἰγῶν). Γάλα εἰσαγόμενον, ὡς ἑξῆς : Γάλα κρέμα καὶ συμπεπυκνωμένον ὑπὸ τύπον σκόνης 5.885 τόννοι. "Αλλα γαλακτοκομικὰ προϊόντα, παγωτὰ κ.λ.π. 299 τόννοι, βούτυρον 338 τόννοι, τυρὸς κατειργασμένος καὶ ἀκατέργαστος 1.130 τόννοι.

'Απόπειρα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ παρελθὸν εἰσαγωγῆς γαλακτοφόρων ἀγελάδων ἀπέτυχε νὰ λύση τὸ πρόβλημα, προσκρούσασα εἰς τὴν δυσκολίαν διαθέσεως τοῦ γάλακτος μὲ ἀποτέλεσμα αἱ ἀγελάδες νὰ διατεθοῦν πρὸς σφαγήν.

'Ενθάρρυνσις τῆς κτηνοτροφίας σημαίνει ἐξασφάλισιν ἱκανοποιητικοῦ εἰσοδήματος εἰς τὸν κτηνοτρόφον, ἀνταποκρινομένου εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας ζωῆς τοῦ τόπου. Νὰ μὴ βαυκαλιζώμεθα πλέον μὲ ψευδαισθήσεις ὅτι ἀνάπτυξις τῆς κτηνοτροφίας θὰ σημαίνη μείωσιν τῶν τιμῶν τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων. 'Εφ' ὅσον ὅλαι αἱ ἄλλαι τάξεις αὐξάνουν τὸ εἰσόδημά των γύρω στὰ 20% περίπου, εἶναι φυσικὸν καὶ τὰ ἔξοδα παραγωγῆς τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων νὰ αὐξηθοῦν ὡς καὶ τὰ ἔξοδα συντηρήσεως τῆς οἰκογενείας τοῦ παραγωγοῦ. 'Εκεῖνο τὸ ὁποῖον δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν εἶναι ἡ μείωσις τῆς διαφορᾶς τιμῆς παραγωγοῦ καὶ καταναλωτοῦ.

'Η Κυβέρνησις παραδεχθεῖσα τὴν ἀνάγκην ρυθμίσεως τοῦ τρόπου διαθέσεως τοῦ γάλακτος ὡς μέσου ἀναπτύξεως τῆς κτηνοτροφίας εἰσῆλθεν εἰς τὴν Βουλὴν τὸ παρὸν Νομοσχέδιον. Διὰ τὴν μελέτην τοῦ Νομοσχεδίου ἡ Κυβέρνησις ἐξησφάλισε, μέσῳ τοῦ 'Οργανισμοῦ Τροφίμων καὶ Γεωργίας, τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐμπειρογνώμονος Γκάρετ ὁ ὁποῖος καὶ ὑπέβαλε τὴν ἔκθεσίν του πρὸς τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν περὶ τὰ μέσα Σεπτεμβρίου 1966. Δυστυχῶς ἡ ἔκθεσις αὕτη ἐθεωρήθη μυστικὴ καὶ δὲν ἐδόθη εἰς τὴν δημοσιότητα οὔτε εἰς τοὺς Βουλευτὰς διὰ νὰ δοθῆ ἡ εὐκαιρία νὰ σχολιασθῆ ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους καὶ τὰ ἁρμόδια πρόσωπα. 'Από μίαν μικρὰν περίληψιν ποὺ ἔστειλε τὸ 'Υπουργεῖον 'Εμπορίου εἰς τὰς ἐνδιαφερομένας ὀργανώσεις, φαίνεται καθαρὰ ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδόλως ἀπεδέχθη τὰς εἰσηγήσεις Γκάρετ.

Τὸ σχέδιον Γκάρετ ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο εἰσηγήσεις : Εἰς τὸ μέρος Α τῆς ἐκθέσεως γίνεται εἰσήγησις διὰ συμβούλιον μὲ εὐρείας ἐμπορικὰς ἐξουσίας ἵνα δυνηθῇ τοῦτο νὰ ἀναδιοργανώσῃ τὸ παρὸν σύστημα μεταποιήσεως καὶ διανομῆς γάλακτος καὶ νὰ περιορίσῃ τὸ κέρδος τοῦ μεταπωλητοῦ ἵνα τὸ φρέσκον γάλα γίνῃ προσιτὸν εἰς τὸν καταναλωτὴν καὶ ληφθοῦν τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν καλὴν διάθεσιν τῶν πλεονασμάτων. Εἰς τὸ δεύτερον μέρος προτείνεται ἡ ἀνάληψις καὶ ἐπεξεργασία ὁλοκλήρου τῆς ποσότητος ἀγελαδινοῦ γάλακτος ὑπὸ τοῦ συμβουλίου, ὅπως προσφέρεται τοῦτο μέσῳ τοῦ συμβουλίου εἰς τὸ κοινόν, ἢ μέσῳ ἀντιπροσώπων ἢ εἰς ἄλλους πωλητὰς ὡς ἤθελε κριθῇ συμφερώτερον. Εἰς τὴν ἔκθεσιν Γκάρετ ὑπολογίζεται ἡ δαπάνη διὰ τὰς ἀναγκαίας ἐγκαταστάσεις, πλὴν τῆς γῆς τὴν ὁποίαν δυνατὸν νὰ διαθέσῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τοὺς ἄνω σκοπούς, εἰς τὸ ποσὸν τῶν £120.000 ἕως £150.000.

Δυστυχῶς ἡ Κυβέρνησις οὐδὲν ἔχει υἱοθετήσει ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν Γκάρετ καὶ ἔχει ἐπεξεργασθῇ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν ἐξουσίαν δίδει εἰς τὸ ἱδρυθησόμενον συμβούλιον διὰ ἐμπορίαν, συγκέντρωσιν καὶ διάθεσιν τοῦ γάλακτος, ἀλλ' ἁπλῶς ἐγκαθιδρύει ἕνα Ὀργανισμὸν ὁ ὁποῖος εἰς τὴν οὐσίαν θὰ εἶναι ὁ μεσολαβητὴς διὰ τὴν ρύθμισιν τῶν διαφορῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν τιμῶν τῶν παραγωγῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν βιομηχάνων ἀφ' ἑτέρου.

Ὁ Ὀργανισμὸς λόγῳ τῆς συνθέσεώς του καὶ διὰ τῶν ἐξουσιῶν ποὺ τοῦ παρέχονται θὰ εἶναι σῶμα ἀνίσχυρον διὰ τὴν ἐπιβολὴν ριζοσπαστικῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα θὰ συμβάλουν εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ἐμπορίας γάλακτος διὰ τελικὴν ρύθμισιν τῆς διαθέσεώς του.

Τὸ ἓν τρίτον τῆς ποσότητος φρέσκου γάλακτος καταναλίσκεται ἀπὸ τὰ ξένα στρατεύματα, καὶ πλεῖσται βιομηχανίαι ἀσχολούμεναι μὲ γαλακτοκομικὰ προϊόντα χρησιμοποιοῦν κυρίως εἰσαγομένην σκόνην. Τὸ θέμα ἀφ' ἑνὸς τῆς ἀποχωρήσεως ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῶν ξένων στρατευμάτων πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἐγκαίρως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐὰν δὲν ἐπιβληθῇ ἡ χρησιμοποίησις ὑπὸ τῶν βιομηχανιῶν φρέσκου γάλακτος, οὐδὲν δυνάμεθα νὰ προσφέρωμεν εἰς τὸν κτηνοτρόφον. Ἓν συναρτήσει μὲ τὴν διαφορὰν τιμῆς παραγωγοῦ καὶ καταναλωτοῦ ἡ ὁποία δύναται νὰ μειωθῇ ἀρκετὰ κατὰ τὴν γνώμην μου. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον θὰ εἰσηγηθῶ ὅπως ἡ ἀντιπροσώπευσις τῶν παραγωγῶν εἰς τὸν Ὀργανισμὸν εἶναι μεγαλυτέρα καὶ αἱ ἐξουσίαι τοῦ Ὀργανισμοῦ εὐρύτεραι πρὸς ἀποτελεσματικωτέραν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος διαθέσεως τοῦ γάλακτος καὶ κυρίως τοῦ ἀγελαδινοῦ. Ἐπιφυλάσσομαι δὲ ὅπως εἰς τὴν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν εἰσηγηθῶ τὰς ἀναγκαίας τροποποιήσεις.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Στέλιος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀνατρέξας εἰς τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς, ἔχω νὰ κάμω τὴν ἑξῆς διόρθωσιν σχετικῶς μὲ τὰς δηλώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ εἰς τὰς Ἐπιτροπάς. Συγκεκριμένως εἰς εἰσηγήσεις ὅπως ἡ σύνθεσις τοῦ Ὀργανισμοῦ ἀλλάξῃ ὁ Ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς :

«Ἡ Κυβέρνησις θὰ τὸ ἀντιμετωπίσῃ ὄχι εὐμενῶς ἀλλὰ δυσμενῶς καὶ διατηρῶ ὡρισμένας ἐπιφυλάξεις κατὰ πόσον θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ νὰ ἔχῃ πράγματι τὰ ποθούμενα ἀποτελέσματα.

Εἶναι πολὺ βασικὸν καὶ νομίζω ὅτι θὰ πρέπει νὰ τὸ σκεφθῆτε πολὺ καλὰ τὸ σημεῖον τῆς συνθέσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ».

Βεβαίως αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικότης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἑπομένως ἡ δήλωσις τοῦ Ὑπουργοῦ δὲν ἐτέθη καλῶς εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Δὲν ἀπεδόθη ὀρθῶς εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Μᾶλλον αὐτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Διότι τὸ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τὸ ὁποῖον ἀνεγνώσατε ἁπλῶς ἐκφράζει τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἔβλεπεν εὐμενῶς τὴν τροποποίησιν τῆς συνθέσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ ὅτι ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς μιᾶς τοιαύτης τροποποιήσεως κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας δὲν θὰ προέκυπταν τὰ ἀποτελέσματα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὅλοι ἐπιθυμοῦμεν. Αὐτὸ εἶναι τελείως ἐν τάξει· εἶναι ἡ ἄποψις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Διαφέρει ὅμως πάρα πολὺ ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διετυπώθη μέσα εἰς τὴν ἔκθεσιν, ὅτι δηλαδὴ εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Βουλὴ θὰ προέβαινεν εἰς τὴν τροποποίησιν τοῦ Νόμου, ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία δὲν θὰ ἐφήρμοζεν τοῦτον ὡς ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἐπειδὴ ἐδήλωσα καὶ προηγουμένως ὅτι αὐτὴ ἡ δήλωσις ἔγινεν ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν, ἐπιμένω ὅτι ὅλοι ἐφύγαμεν μὲ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ δήλωσις αὐτὴ ἔχει γίνει. Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ ὁποῖος μετέφερα τὴν πληροφορίαν εἰς τοὺς κτηνοτρόφους καὶ παρακαλῶ καὶ τὰ ἄλλα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ πάρουν θέσιν ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Βεβαίως δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ ὁποῖος μετέδωσα εἰς τοὺς κτηνοτρόφους ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς εἶπεν ἢ δὲν εἶπεν αὐτὰ τὰ πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θέλω νὰ διασαφηνίσω ἓν θέμα.

Δὲν ἐνδιαφέρομαι διὰ τὸ τὶ μετεδώσατε εἰς τοὺς κτηνοτρόφους ἢ εἰς τοὺς τυροκόμους. Ἐνδιαφέρομαι διὰ τὸ τὶ ἀναφέρει ἡ ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ ὄχι διὰ τὸ τὶ μετεδώσατε εἴτε εἰς τοὺς τυροκόμους εἴτε εἰς τοὺς κτηνοτρόφους.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Συμφωνῶ ὅτι δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν ποῖος τὰ μετέδωσεν εἰς τοὺς κτηνοτρόφους, ἀλλὰ ὅπως θὰ ἐπροσέξατε εἰς τὴν ἔκθεσιν, ἡ παράγραφος 4 δὲν ἀποτελεῖ κείμενον τῆς ἐκθέσεως· ἀποτελεῖ ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς τῶν κτηνοτρόφων πρὸς τὴν Ἐπιτροπήν. Δηλαδὴ λέγουν οἱ κτηνοτρόφοι αὐτὰ τὰ ὁποῖα οἱ ἴδιοι ἀντελήφθησαν. Δηλαδὴ ἀπὸ ὅ,τι ἤκουσαν ἔτσι ἀντελήφθησαν.

Δι' αὐτὸ λέγω ὅτι δὲν ἠξεύρω ποῖος τοὺς τὰ μετέδωσε, διότι κάποιος θὰ ἔπρεπε νὰ τοὺς τὰ εἶχε μεταδώσει διὰ νὰ ἀπαντήσουν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ νὰ εἴπουν ὅτι, ἐφ' ὅσον ἀκούομεν ὅτι ὁ Ὑπουργὸς δὲν θὰ ἐφαρμόσῃ τὸ Νομοσχέδιον δι' αὐτὸν τὸν λόγον κάμνομεν καὶ ἡμεῖς κάτι.

Δὲν ἀποτελεῖ ἔκθεσιν ἡ παράγραφος 4, οὔτε εἶναι μέρος τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς. Εἶναι ἓν ἀπόσπασμα τῶν ἀπόψεων τῆς Ἐπιτροπῆς κτηνοτρόφων αἱ ὁποῖαι ἐνεσωματώθησαν εἰς τὴν ἔκθεσιν, ὡς θὰ προσέξετε εἰς τὸ Γ, τῆς σελίδος 5, καὶ δὲν ἀποτελεῖ υἱοθέτησιν τῆς θέσεως αὐτῆς τῶν κτηνοτρόφων ὑπὸ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Τώρα διὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ συναδέλφου μου κ. Ἀνδρέα Γιάγκου.

Εἰς τὴν παρουσίαν μου τοὐλάχιστον δὲν ἤκουσα νὰ λέγεται ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν ὅτι «καὶ ἐὰν περάσετε τὸν Νόμον αὐτὸν ἐγὼ δὲν θὰ τὸν ἐφαρμόσω», διότι θὰ ἤμην ὁ πρῶτος ποὺ θὰ ἔλεγα εἰς τὸν Ὑπουργὸν ὅτι «μὲ συγχωρεῖτε διὰ τὴν ἔκφρασιν, δὲν σᾶς πέφτει λόγος νὰ ἐφαρμόζετε τὸν Νόμον ἢ ὄχι». Εἶναι δηλαδὴ καθαρὸν καὶ καλῶς γνωστὸν ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἐφαρμώσῃ τὸν Νόμον, τὸν ὁποῖον θὰ ψηφίσῃ ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσία.

Εἶναι δικαίωμα τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νὰ ἀποσύρῃ τὸ Νομοσχέδιον. Ἐὰν ὅμως παραμείνῃ τὸ Νομοσχέδιον καὶ ψηφισθῇ ἔστω καὶ τροποποιημένον, εἶναι αὕτη ὑπόχρεως νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ Ὑπουργὸς εἶναι πρῶτον, ὅτι θὰ τὸ ἀπέσυρεν ἐὰν ἐπεμέναμεν εἰς τὸ θέμα τῆς συνθέσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ δεύτερον, ὅτι θὰ καθίστατο δυσχερὴς ἡ ἐφαρμογή του.

Τώρα πῶς μετεφέρθησαν εἰς τοὺς κτηνοτρόφους αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς δυστυχῶς δὲν μπορῶ νὰ σᾶς ἐξηγήσω, διότι δὲν εἶχα καμμίαν ἐπαφὴν μὲ τοὺς κτηνοτρόφους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ παράγραφος 4 ἀφορᾷ τὰς ἀπόψεις τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς κτηνοτρόφων. Ὅμως, καλῶς ἢ κακῶς, μία βασικὴ ὀργάνωσις, ἡ ὁποία ἐνδιαφέρεται διὰ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο, ὅπως καὶ μέλη τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν, ὅπως φαίνεται ἀπὸ ὅσα εἶπεν ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου, ἔμειναν μὲ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι μία παρομοία δήλωσις ἔχει γίνει καὶ αἱ ἀπόψεις τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς, τοὐλάχιστον ὅπως φαίνεται, ἐπηρεάσθησαν σημαντικῶς ἀπὸ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι πράγματι αὐτὴ εἶναι ἡ θέσις τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Πιστεύω ὅτι διὰ λόγους δικαιοσύνης τόσον ἔναντι τοῦ ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ ὅσον καὶ ἔναντι τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐξέφρασαν ἀπόψεις ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν, θὰ πρέπει αὐτὸ τὸ θέμα νὰ διασαφηνισθῇ καὶ ἴσως ὁ καλύτερος τρόπος εἶναι, ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπίσημον ἐπαφὴν μὲ τὸν ἔντιμον κ. Ὑπουργὸν καὶ ἐν ὄψει τοῦ τί οὗτος θὰ δηλώσῃ νὰ τὸ μεταβιβάσῃ εἰς τὰς ἐνδιαφερομένας ὀργανώσεις, ὥστε αἱ ἀπόψεις των νὰ ἐκφρασθοῦν οὐχὶ ἐπηρεασμέναι ἀπὸ οἱανδήποτε παρεξήγησιν ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποία εἶναι ἡ γενομένη πράγματι δήλωσις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἶναι φανερόν, κατὰ τὴν γνώμην μου, ὅτι ἡ δήλωσις ἡ ὁποία ἔγινεν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία περιέχεται εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Δὲν ἀποδίδω σημασίαν εἰς τὸ τί μετεδόθη εἰς τὰς ὀργανώσεις. Μᾶς ἐνδιαφέρει ὡς Νομοθετικὸν Σῶμα ἡ ἐντύπωσις ἡ ὁποία ἐπεκράτησε μεταξὺ τῶν Βουλευτῶν οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν εὐθύνην διὰ τὴν θέσπισιν τοῦ Νόμου. Ἐφ' ὅσον ἡ

ἐντύπωσις ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη διωρθώθη διὰ τῆς δηλώσεως τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ὅτι ἡ πραγματικὴ θέσις εἶναι, ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ἐψήφισεν ἡ Βουλὴ καὶ ἐφ' ὅσον διεσαφηνίσθη ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι δὲν προεβλήθη τὸ ἐπιχείρημα τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ Νομοσχεδίου εἰς περίπτωσιν τροποποιήσεώς του, οὕτως ὥστε οἱ Βουλευταὶ νὰ ἔχουν ἐνδοιασμοὺς ὡς πρὸς τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ψηφίσουν τοῦτο, δὲν ὑπάρχει λόγος διὰ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου δι' οἱανδήποτε περαιτέρω διευκρίνισιν.

Ὁ κ. Ἀγγελίδης.

Ν. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὡς ζήτημα διαδικασίας καὶ τὸ ἑξῆς, τὸ ὁποῖον προέκυψεν ἀπὸ τὴν παροῦσαν παρεξήγησιν, ἡ ὁποία διηυκρινίσθη : Νὰ εἴμεθα πολὺ προσεκτικοὶ εἰς τὸ θέμα τῶν Ἐκθέσεων τῶν Ἐπιτροπῶν ὅταν πρόκειται νὰ ἐνσωματώσωμεν ἀπόψεις διαφόρων προσώπων ἢ ὀργανώσεων, τὰ ὁποῖα προσέρχονται καὶ τὰς ἐκθέτουν ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν. Ἀποδεικνύεται τοῦτο καὶ ἀπὸ τὴν πρακτικὴν δηλαδὴ κάπως ἐπικίνδυνον. Καλύτερον εἶναι νὰ λαμβάνῃ ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπ' ὄψιν τὰς διαφόρους ἀπόψεις, νὰ τὰς βασανίζῃ, ἂς εἴπωμεν, μὲ βάσιν τὸν Νόμον καὶ τὴν πρακτικὴν καὶ ὅ,τι νομίζει ὡς ἀναγκαῖον νὰ τὸ θέτῃ ὡς ἰδικήν της πλέον ἄποψιν εἰς τὴν Ἔκθεσιν. Βεβαίως ἡ Ἔκθεσις δὲν ἀποτελεῖ μέρος τοῦ Νόμου, ἀλλ' εἶναι ἐπίσημον ἔγγραφον τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκεται καὶ παραμένει εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς. Αὐτὸ ἤθελα μόνον νὰ παρατηρήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐνσωματωθοῦν αἱ ἀπόψεις ἀρμοδίων προσώπων ἢ ὀργανώσεων εἰς τὴν Ἔκθεσιν, κυρίως ὅταν ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν προβαίνει εἰς ὁμόφωνον εἰσήγησιν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εὑρίσκεται εἰς πλέον πλεονεκτικὴν θέσιν ἔναντι τῶν ἄλλων Βουλευτῶν, διότι ἤκουσε τὰς ἀπόψεις τῶν ὀργανώσεων αἱ ὁποῖαι παρουσιάσθησαν ἐνώπιόν της ἢ τῶν ἀρμοδίων λειτουργῶν τοῦ κράτους ἢ καὶ Ὑπουργῶν. Ἐὰν αἱ ἀπόψεις τῶν προαναφερθέντων δὲν ἐνσωματωθοῦν εἰς τὴν Ἔκθεσιν, οἱ ὑπόλοιποι Βουλευταὶ θὰ εὑρίσκωνται κατὰ τὴν συζήτησιν εἰς μειονεκτικὴν θέσιν. Ὡς ἐκ τούτου υἱοθετήθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἡ διαδικασία τῆς ἐνσωματώσεως εἰς τὰς Ἐκθέσεις ἀπόψεων ἀρμοδίων προσώπων ἢ ὀργανώσεων, ὅταν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ προβῇ εἰς ὁμόφωνον εἰσήγησιν.

Παραλλήλως ὅμως μὲ τὸν θεσμὸν αὐτὸν καθιερώθη καὶ ἡ ἀρχὴ ὅτι, ὅταν πρόκειται νὰ ἐνσωματωθοῦν εἰς Ἔκθεσιν Ἐπιτροπῆς ἀπόψεις οἱουδήποτε ἐπισήμου προσώπου ἢ ἀρμοδίου λειτουργοῦ, τὸ τμῆμα τῆς ἐκθέσεως τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει τὰς ἀπόψεις του ἀποστέλλεται εἰς αὐτὸν προκαταρκτικῶς καὶ ὑποβάλλει οὗτος τὰς παρατηρήσεις του πρὸς τὴν Ἐπιτροπήν, ὡς πρὸς τὸ κατὰ πόσον ὀρθῶς ἀπεδόθησαν αἱ ἀπόψεις του.

Ἐὰν ἠκολουθεῖτο ἡ διαδικασία αὐτὴ εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ προέκυπτεν ἡ παρεξήγησις, ἡ ὁποία προέκυψε σήμερον.

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Τὸ Νομοσχέδιο ποὺ συζητοῦμεν ἔχει μίαν προϊστορίαν. Ὁ κτηνοτροφικὸς κόσμος, οἱ ἀγροτικὲς ὀργανώσεις, ἡ Παγκύπρια Ἐπιτροπὴ Κτηνοτρόφων ἀπὸ χρόνια πολλὰ ἔθεσαν μπροστὰ στὴ Κυβέρνηση τὸ αἴτημα γιὰ τὴν διάθεση τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων σὲ ἀμειπτικὲς τιμές.

Οἱ ἀγροτικὲς ὀργανώσεις ὑπέβαλον στὴν Κυβέρνηση τὴν εἰσήγηση ὅτι, ἐνῶ εἶναι ὀρθὴ ἡ πολιτικὴ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας, ἀποτελεσματικὴ ἀνάπτυξη δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἂν δὲν συμβαδίζῃ μὲ τὴν διάθεση τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων, δηλ. τοῦ γάλακτος καὶ τοῦ κρέατος, σὲ ἀμειπτικὲς τιμὲς γιὰ τὸν παραγωγό. Ὑπάρχουν σήμερα προβλήματα διάθεσης τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων ;

Μάλιστα ὑπάρχουν προβλήματα διάθεσης καὶ προβλήματα τιμῶν.

Ἔχουμε πρόβλημα σοβαρὸ στὴ διάθεση τοῦ ἀγελαδινοῦ γάλακτος. Ἔχουμε πρόβλημα τιμῶν τοῦ γάλακτος τῶν αἰγοπροβάτων. Ἔχουμε καὶ πρόβλημα τιμῶν γιὰ τὸ κρέας.

Ὑπῆρξαν περιπτώσεις στὰ τελευταῖα δύο–τρία χρόνια ποὺ ἀντιμετωπίζαμεν καθημερινὰ πρόβλημα διάθεσης τεσσάρων χιλιάδων ὀκάδων ἀγελαδινοῦ γάλακτος.

Τὸ πρόβλημα τῶν τιμῶν παρουσιάζεται ἀκόμα μὲ μεγαλύτερη ὀξύτητα. Πωλεῖ ὁ ἀγελαδοτρόφος τὸ γάλα 50–60 μίλς τὴν ὀκὰ καὶ τὸ τρώει ὁ καταναλωτὴς 130–140 μίλς τὴν ὀκά.

Πωλεῖ ὁ βοσκὸς τὸ γάλα τῶν αἰγοπροβάτων 100–125 μίλς τὴν ὀκὰ καὶ τρώει ὁ καταναλωτὴς τὸ τυρὶ πάνω ἀπὸ 1000 μίλς τὴν ὀκά.

Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ τὸ κρέας. Δηλ. τιμὲς ἀσύμφορες καὶ ἐξευτελιστικὲς γιὰ τὸν παραγωγό, πανύψηλες γιὰ τὸν καταναλωτή. Τὸ συμπέρασμα εἶναι τοῦτο :

Ἐνῶ ἀναπτύσσεται ἡ κτηνοτροφία, αὐξάνεται τὸ εἰσόδημα. Στὰ τελευταῖα χρόνια αὐξήθηκε ἡ κτηνοτροφικὴ παραγωγὴ στὸ διπλάσιο. Ἀπὸ τὰ 6 ἑκατομμύρια λίρες φτάσαμε τώρα στὰ 13 ἑκατομμύρια λίρες.

Ὅμως, αὐτὸ τὸ εἰσόδημα ποὺ δίνουν οἱ κτηνοτρόφοι δὲν τὸ καρποῦνται οἱ ἴδιοι. Δὲν παίρνουν τὸ μερίδιον ποὺ τοὺς ἀναλογεῖ. Τὴν κυριώτερη μερίδα τὴν παίρνουν οἱ ἐνδιάμεσοι. Οἱ τυροκόμοι, οἱ βιομήχανοι, οἱ κρεοπῶλες.

Οἱ συνέπειες εἶναι γνωστές. Αὐξάνονται τὰ χρέη τῶν κτηνοτρόφων. Αὐξάνονται οἱ ὑποχρεώσεις τους, δυσκολεύεται ἡ ζωή τους. Εἶναι γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ποὺ οἱ κτηνοτρόφοι καὶ οἱ ὀργανώσεις ἐζήτησαν ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση τὴν ἱδρυση σχεδίου διάθεσης τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων.

Ἡ Κυβέρνηση κάλεσε τὸ 1965 τὸν εἰδικὸ γιὰ τὰ γαλακτοκομικὰ προϊόντα κ. Γκάρετ, ὁ ὁποῖος ἐμελέτησε τὸ ὅλο πρόβλημα καὶ ἑτοίμασε μιὰ Ἔκθεση. Οἱ προτάσεις τοῦ κ. Γκάρετ ἦταν ἀρκετὰ ριζοσπαστικὲς καὶ πιστεύουμε ὅτι ἂν υἱοθετοῦντο θὰ ἔδιναν τὴν καλύτερη λύση γιὰ τὴν κτηνοτροφία καὶ γιὰ τὴν οἰκονομία μας.

Ἡ Κυβέρνηση δὲν υἱοθέτησε αὐτὲς τὲς προτάσεις καὶ ἑτοίμασε δικό της Νομοσχέδιο μέσα στὸ 1967.

Τὸ Νομοσχέδιο αὐτὸ κατετέθη στὴ Βουλὴ ἀρχὲς τοῦ 1968, πρὶν περίπου 10 μῆνες.

Γιὰ νὰ μπορέσῃ αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιο νὰ ἐξυπηρετήσῃ καλύτερα τὴν πραγματικὴ ἀνάπτυξη καὶ πρόοδο τῆς γαλακτοκομικῆς βιομηχανίας καὶ πρὸ παντὸς γιὰ νὰ ἐξυπηρετηθοῦν οἱ ἄμεσα ἐνδιαφερόμενοι κτηνοτρόφοι καὶ καταναλωτές, ἡ Παγκύπρια Ἐπιτροπὴ Κτηνοτρόφων καὶ οἱ ἀγροτικὲς ὀργανώσεις ὑπέβαλαν διάφορες εἰσηγήσεις γιὰ βελτίωση τοῦ Νομοσχεδίου.

Οἱ βασικώτερες ἀπὸ αὐτὲς τὲς εἰσηγήσεις ἦταν ἡ ἐξασφάλιση πλειοψηφίας τῶν κτηνοτρόφων στὸν Ὀργανισμὸ καὶ ἡ παροχὴ μεγαλυτέρων ἐξουσιῶν.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἀπέρριψε αὐτὲς τὲς εἰσηγήσεις μὲ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι θὰ ἀνετρέπετο τὸ ἰσοζύγιον τῶν δυνάμεων μέσα στὸν Ὀργανισμό.

Πιστεύουμε ὅτι εἶναι ὑπερβολικοὶ αὐτοὶ οἱ φόβοι. Πιστεύουμε ἐπίσης ὅτι τὸ πιὸ ὀρθὸ καὶ πιὸ ἐξυπηρετικὸ ἦταν νὰ ἔχουν ἰσχυρὸ λόγο πλειοψηφίας στὸν Ὀργανισμὸ οἱ ἄμεσα ἐνδιαφερόμενοι παραγωγοί. Τὸ γάλα ἄλλωστε εἶναι δικό τους καὶ αὐτοὶ τὸ παράγουν.

Ὅμως μπροστὰ στὶς δυσκολίες ποὺ ἔχουν παρουσιασθῆ καὶ στὸν κίνδυνο νὰ καθυστερήση ἡ ψήφιση τοῦ Νομοσχεδίου καὶ μπροστὰ στὰ ἄμεσα προβλήματα τῆς κτηνοτροφίας ποὺ παρουσιάζονται, ἐμεῖς πιστεύουμε ὅτι τὸ Νομοσχέδιο ποὺ συζητεῖται στὴ Βουλὴ θὰ πρέπει νὰ ψηφισθῆ.

Νὰ τὸ ψηφίσουμε μὲ τὴν προϋπόθεση ὅτι μὲ τὴν ἐφαρμογή του καὶ μὲ βάση τὴν πεῖρα τῆς λειτουργίας του θὰ τὸ βελτιώσουμε καὶ θὰ τὸ τροποποιήσουμε πρὸς τὸ καλύτερο.

Σήμερα δὲν ὑπάρχει κανένας ἔλεγχος οὔτε στὴ διάθεση τοῦ γάλακτος, οὔτε στὶς τιμές. Οἱ κτηνοτρόφοι βρίσκονται στὸ ἔλεος τῶν τυροκόμων καὶ τῶν βιομηχάνων.

Τὸ Νομοσχέδιο δίνει ἐξουσίες στὸν Ὀργανισμὸ νὰ ἐλέγξη τὴν διάθεση, νὰ ἐλέγξη τὲς τιμές, νὰ ἐλέγξη καὶ σ' ἕνα βαθμὸ τὰ κέρδη.

Πιστεύουμε ὅτι αὐτὲς οἱ ἐξουσίες ἀποτελοῦν τὸ πρῶτο θετικὸ βῆμα γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση αὐτοῦ τοῦ προβλήματος. Δὲν τὸ θεωροῦμε εὔκολο τὸ πρόβλημα. Ἔχει πολλὲς πλευρές. Θὰ ὑπάρξουν ἀρκετὲς δυσκολίες καὶ οὔτε θὰ λύση αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιο τὰ προβλήματα τῆς γαλακτοκομικῆς βιομηχανίας.

Ὅμως εἶναι τὸ πρῶτο βῆμα καὶ αὐτὸ τὸ βῆμα εἶναι δυνατὸν νὰ πετύχη καὶ εἶναι δυνατὸ νὰ ἀκολουθήσουν καὶ ἄλλα, ἂν ἐξασφαλισθοῦν αὐτὲς οἱ βασικὲς προϋποθέσεις :

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ ἡ Κυβέρνηση νὰ βοηθήσουν ὅσο μποροῦν γιὰ τὴν λειτουργία αὐτοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Νὰ ὑποδειχτοῦν στὴν διεύθυνση ὡς μέλη τοῦ Ὀργανισμοῦ πρόσωπα ἔμπειρα, ἱκανά, ὑπεύθυνα. Νὰ ὑπάρξη συνεργασία ὅλων τῶν πλευρῶν μέσα στὸν Ὀργανισμὸν—ἀντιπροσώπων τῶν παραγωγῶν, τῶν βιομηχάνων, τῶν τυροκόμων, τῆς Κυβέρνησης καὶ τῶν καταναλωτῶν.

Νὰ ἐξασφαλισθῆ ἡ βοήθεια καὶ ἡ συνεργασία τῶν ἄμεσα ἐνδιαφερομένων κτηνοτρόφων.

Μὲ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου μόλις παρουσιάζονται ἐλλείψεις ἢ ἀτέλειες νὰ γίνωνται ἔγκαιρα βελτιώσεις.

Μιὰ ἄλλη πλευρὰ ποὺ πρέπει νὰ προσεχτῆ ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση εἶναι ἡ ὅσο τὸ δυνατὸ ἔγκαιρη καὶ ἄμεση ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου.

Βρισκόμαστε μπροστὰ στὴ νέα γαλακτοκομικὴ περίοδο. Οἱ ἀγελαδοτρόφοι ἀντιμετωπίζουν ἤδη σοβαρὸ πρόβλημα διάθεσης καὶ τιμῶν τοῦ γάλακτος. Τὸ πρόβειο γάλα τώρα παρουσιάζεται στὴν ἀγορὰ καὶ οἱ τιμὲς ποὺ προσφέρονται τῶν 110 μίλς τὴν ὀκὰ εἶναι ἀσύμφορες γιὰ τοὺς κτηνοτρόφους. Γι' αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ ἐπισπευσθῆ ἡ λειτουργία τοῦ Νομοσχεδίου.

Πιστεύουμε ὅτι, ἂν ἐξασφαλιστοῦν οἱ πιὸ πάνω προϋποθέσεις, μπορεῖ ἡ ἵδρυση τοῦ Ὀργανισμοῦ Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας μαζὶ μὲ τὸ ἀναμενόμενο νὰ ἑτοιμαστῆ ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση σχέδιο διάθεσης τοῦ κρέατος νὰ ἐξυπηρετήσουν τοὺς κύριους σκοποὺς τῆς ἀνάπτυξης τῆς κτηνοτροφίας μας καὶ προπαντὸς νὰ συμβάλουν στὴν αὔξηση τοῦ εἰσοδήματος τῶν κτηνοτροφικῶν οἰκογενειῶν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καθίδρυσις τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Σύνθεσις τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἡ ὑποπαράγραφος (ν) τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 4, εἰς τὴν σελίδα 4 τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία ἀναφέρει ὅτι «δύο διορίζονται ὡς ἀνεξάρτητα πρόσωπα τὰ ὁποῖα φαίνονται εἰς τὸν Ὑπουργὸν ὡς ἔχοντα εἰδικὴν γνῶσιν ἢ κατάλληλον πεῖραν τῆς γαλακτοκομικῆς βιομηχανίας ἢ ἔχοντα, ὡς πρὸς ἄλλο τι, εἰδικὴν γνῶσιν ἢ πεῖραν ἡ ὁποία θὰ ἦτο χρήσιμος εἰς τὸν Ὀργανισμὸν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν ἁρμοδιοτήτων του» εἰσηγοῦμαι ὅπως ἀντικατασταθῇ καὶ διατυπωθῇ ὡς ἑξῆς :

«Τρία πρόσωπα τὰ ὁποῖα νὰ ἐκπροσωποῦν τὰς ἐπαγγελματικὰς γεωργικὰς ὀργανώσεις».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσηγεῖσθε ἐπομένως ὅπως ὁλόκληρος ἡ ὑποπαράγραφος (ν) διαγραφῇ καὶ ἀντικατασταθῇ διὰ τῶν λέξεων «τρία πρόσωπα ἐκπροσωποῦντα τὰς ὀργανώσεις».

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Τὰς ἀγροτικὰς ὀργανώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος;

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὁ σκοπὸς διὰ τὸν ὁποῖον ὑπάρχει πρόνοια εἰς τὸ Νομοσχέδιον ὅπως δύο μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἀνεξάρτητα, εἶναι ὁ ἑξῆς :

Πέραν τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων, εἴτε αὐτοὶ εἶναι παραγωγοὶ εἴτε δημόσιοι ὑπάλληλοι εἴτε οἱοιδήποτε ἄλλοι, θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ κάποια φωνὴ τοῦ καταναλωτοῦ διότι συμφωνῶ μὲ τὴν ἄποψιν ὅτι τὸ προϊὸν ἀνήκει εἰς τοὺς παραγωγούς, συμφωνῶ μὲ τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ λόγον, διότι μπορεῖ νὰ ὑποστῇ οἰκονομικὰς ἐπιβαρύνσεις, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ὅλοι λησμονοῦμεν τοὺς καταναλωτὰς καὶ οἱ καταναλωταὶ εἶναι οἱ περισσότεροι ἀπὸ ὅλους αὐτούς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶναι καὶ οἱ παραγωγοὶ καταναλωταὶ καὶ νομίζω ὅτι θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ κάποια φωνὴ εἰς τὸν Ὀργανισμὸν αὐτὸν διὰ νὰ μὴν ἀφήνωμεν τὰς τιμὰς νὰ ἀνέρχωνται ἄνευ οἱουδήποτε ἐλέγχου ἢ ἄνευ τοὐλάχιστον ἐκφράσεως τῆς ἀπόψεως τῶν καταναλωτῶν. Ἐκεῖνοι ποὺ θὰ πληρώσουν αὐτὴν τὴν τιμήν, καὶ νομίζω ὅτι εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις εἰς οἱονδήποτε Συμβούλιον αὐτοῦ τοῦ εἴδους, πρέπει νὰ ἔχουν καὶ δικαίωμα νὰ ἐκφράζουν τὰς ἀπόψεις των. Πρέπει διὰ τοῦτο νὰ ὑπάρχουν εἰς τὸν Ὀργανισμὸν δύο ἀνεξάρτητα πρόσωπα τὰ ὁποῖα, εἴτε διότι κατέχουν εἰδικὰς γνώσεις εἴτε διότι δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν τάξιν τῶν παραγωγῶν ἢ οἱωνδήποτε ἄλλων, θὰ δύνανται νὰ ἐκφράσουν μίαν ἀνεξάρτητον ἄποψιν. Καὶ λέγω ὅτι ἀνεξάρτητος ἄποψις εἶναι συνήθως καὶ ἡ ἄποψις τοῦ καταναλωτοῦ. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἐάν, κ. Πρόεδρε, φοβούμεθα ὅτι θὰ ὑψωθοῦν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν αἱ τιμαὶ τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων ποὺ θὰ ἐπηρεάσουν τὸν καταναλωτήν, ὑπάρχει ἡ δυνατότης παρεμβάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ ἐλέγξῃ καὶ νὰ ἐπικυρώσῃ ἢ νὰ ἀπορρίψῃ ὁποιανδήποτε ἀπόφασιν τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἀπορῶ ὅμως πῶς, ἐνῶ ὅταν πρόκειται διὰ τὴν βιομηχανίαν γάλακτος, ὅπως τὴν ὀνομάζομεν, λαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν τὴν γνώμην τοῦ καταναλωτοῦ, εἰς βιομηχανίας ἄλλων εἰδῶν ὅπου ἐφαρμόζομεν 50% καὶ 80% εἰσαγωγικοὺς δασμοὺς διὰ νὰ προστατεύσωμεν μίαν βιομηχανίαν, δὲν λαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν τὴν γνώμην τοῦ καταναλωτοῦ. Ἀσφαλῶς καὶ ἐκεῖ πρέπει νὰ ἔχῃ ἄποψιν ὁ καταναλωτὴς καὶ ἐκεῖ θέλει νὰ ἀγοράζῃ τὸ προϊὸν τῆς α' ἢ β' βιομηχανίας εἰς χαμηλὴν τιμήν. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν τὸ ζήτημα δὲν εἶναι νὰ ὑψώσωμεν παραλόγως τὰς τιμὰς ἀλλὰ νὰ ἱκανοποιήσωμεν τοὺς κτηνοτρόφους καὶ νὰ σταθεροποιήσωμεν τὴν κτηνοτροφίαν εἰς ἕνα λογικὸν ἐπίπεδον. Λογικὸν ἐπίπεδον ἐννοῶ τὸ ἐπίπεδον τῶν τιμῶν, διὰ νὰ ἀπολαμβάνῃ ἑνὸς λογικοῦ εἰσοδήματος καὶ ὁ κτηνοτρόφος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσωμεν ἀντικειμενικῶς καὶ ψυχραίμως τὴν διάθεσιν τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων. Ἕνα Συμβούλιον δὲν μπορεῖ νὰ ὁρίσῃ μεγάλας τιμὰς καὶ νὰ ἐλπίζῃ ὅτι θὰ ἐξασφαλίσῃ τὰς μεγάλας αὐτὰς τιμὰς ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ κατανάλωσις. Καὶ κατανάλωσις γίνεται μέσῳ τῶν βιομηχάνων ἢ τῶν πωλητῶν φρέσκου γάλακτος εἰς τὸ εὐρὺ κοινόν.

Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ συνεργασία μεταξὺ ὅλων αὐτῶν τῶν τάξεων οὕτως ὥστε νὰ μπορῇ νὰ ὁρίζεται ἡ πραγματικὴ τιμὴ ἡ συμφέρουσα διὰ τὴν μεταποίησιν τοῦ γάλακτος εἰς βιομηχανικὰ προϊόντα καὶ ἐὰν δὲν τεθῇ ἕνας ὡρισμένος ἔλεγχος ἐπὶ τῶν τιμῶν διὰ τῶν ὁποίων θὰ διατίθεται τὸ γάλα συνεχῶς, ἐπὶ ὁλόκληρον τὸ ἔτος, εἰς τὰς βιομηχανίας διὰ νὰ τὸ βιομηχανοποιοῦν καὶ νὰ διαθέτουν τὰ προϊόντα του εἰς λογικὰς τιμὰς εἰς τὸ κοινόν, τότε λυποῦμαι νὰ

παρατηρήσω ὅτι ὁ σκοπὸς αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου θὰ εἶναι τελείως διάφορος ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ζητοῦμεν σήμερον νὰ ἐπιτύχωμεν. Διότι προσπάθειά μας πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἐξεύρεσις τρόπων ὥστε τὰ προϊόντα τοῦ γάλακτος ὄχι μόνον νὰ διατίθενται εἰς μεγάλας τιμὰς ἀλλὰ καὶ νὰ διατίθεται ὁλόκληρος ἡ ποσότης των καὶ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ποὺ νὰ μᾶς ἐπιτρέπῃ συνεχῶς νὰ ἀναπτύσσωμεν τὴν κτηνοτροφίαν μας καὶ νὰ δίδωμεν τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸν κτηνοτρόφον νὰ αὐξάνῃ τὴν παραγωγήν του καὶ βεβαίως καὶ τὸ εἰσόδημά του. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον νομίζω ὅτι καμμία τάξις δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν πλειοψηφίαν εἰς τὸν Ὀργανισμὸν διότι πολλάκις, λόγῳ τῶν πιέσεων ποὺ ἀντιμετωπίζουν οἱ ἀντιπρόσωποι ἐκ μέρους τῆς τάξεως τὴν ὁποίαν ἐκπροσωποῦν πιθανὸν νὰ ζητήσουν κάτι τὸ ὁποῖον νὰ μὴν εἶναι ὀρθὸν καὶ λογικὸν καὶ τὸ ὁποῖον νὰ ἔχῃ ὡς δυσμενῆ συνέπειαν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον φοβούμεθα, δηλαδὴ νὰ μὴν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ καταναλώσωμεν τὸ γάλα εἰς ὁλόκληρον τὴν ποσότητά του, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ τὸ σοβαρώτερον. Θὰ εἶναι καλύτερον νὰ καταναλώσωμεν ὁλόκληρον τὴν ποσότητα τοῦ γάλακτος εἰς χαμηλοτέραν τιμὴν παρὰ νὰ καταναλώσωμεν τὴν ἡμίσειαν ποσότητα εἰς ὑψηλὴν τιμὴν καὶ νὰ καταστρέψωμεν τὸ ὑπόλοιπον.

"Οσον ἀφορᾷ τὰ ὅσα ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Γιάγκου ἔχει πεῖ διὰ τὰς βιομηχανίας αἱ ὁποῖαι προστατεύονται δι' ὡρισμένων δασμολογικῶν μέτρων διὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἐπιζήσουν, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐν γνώσει τοῦ ἐντίμου συναδέλφου ὅτι.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Εντιμε κ. Βουλευτά, δὲν νομίζω ὅτι χρειάζεται νὰ ἀπαντήσετε εἰς τὸ ἐπιχείρημα τοῦ κ. Γιάγκου ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Διότι εἶναι ὀφθαλμοφανὲς ὅτι αἱ βιομηχανίαι αὗται δὲν προστατεύονται ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων τῆς τάξεως ἐκείνων εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκουν ἀλλὰ ὑπὸ νομοθεσίας, ἡ ὁποία θεσπίζεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Ἐνῷ εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν ἡ εἰσήγησις εἶναι νὰ ὑπάρχουν δύο ἢ τρία ἀκόμα πρόσωπα τὰ ὁποῖα νὰ ἐκπροσωποῦν τὴν ἰδίαν τάξιν καὶ τὰ ὁποῖα, ἔχοντα τὴν πλειοψηφίαν, νὰ ἀποφασίζουν ἐν στενῷ οἰκογενειακῷ κύκλῳ ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τῶν τιμῶν.

Εἶναι τελείως διαφορετικὰ τὰ θέματα. Εἰς τὸ ἕνα ἡ Βουλὴ θεσπίζει νομοθεσίαν ἡ ὁποία καὶ ἐφαρμόζεται, ἐνῶ εἰς τὸ ἄλλο ἐπιζητεῖται ἡ πλειοψηφία εἰς ἕνα Ὀργανισμὸν ὁ ὁποῖος θὰ ἔχῃ δικαίωμα νὰ καθορίζῃ τὰς τιμὰς κατὰ τρόπον ποὺ θὰ ἐπηρεάζῃ ὁλόκληρον τὸ Κυπριακὸν κοινόν.

Ἑπομένως τὰ δύο θέματα δὲν μποροῦν νὰ ἀποτελέσουν βάσιν πρὸς σύγκρισιν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Εὐχαριστῶ, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω, διὰ νὰ καταλήξω, εἶναι τὸ ἑξῆς : Τὸ καλύτερον ἀποτέλεσμα μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς συνεργασίας, κατανοήσεως καὶ ἀλληλοβοηθείας. Εἶναι ὁ μόνος τρόπος γιὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὰ καλύτερα ἀποτελέσματα δι' ὅλας τὰς πλευράς. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

"Ηθελα νὰ ὑποβάλω, ἐὰν ἐπιτρέπεται, κ. Πρόεδρε, μίαν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν εἰς τὴν ὑποπαράγραφον (ν) τῆς 4ης σελίδος, ὅπως τὰ δύο ἀνεξάρτητα πρόσωπα ἀντικατασταθοῦν διὰ δύο ἐκπροσώπων τῶν μαζικῶν ἀγροτικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἔντιμε κ. Πρόεδρε θὰ ὑπάρχουν 6 ἐκπρόσωποι τῶν κτηνοτροφικῶν καὶ ἀγροτικῶν ὀργανώσεων.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Συγνώμην, μπορεῖτε νὰ τὸ πῆτε πιὸ σιγὰ διὰ νὰ παρακολουθῶ ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Μάλιστα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰσηγοῦμαι ὅπως εἰς τὴν ὑποπαράγραφον (ν) τῆς 4ης σελίδος, τὰ δύο ἀνεξάρτητα πρόσωπα ἀντικατασταθοῦν διὰ δύο ἐκπροσώπων τῶν μαζικῶν ἀγροτικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ὁρισμὸς εἰς οἱονδήποτε Νόμον ὡς πρὸς τὸ τί εἶναι μαζικὴ ἐπαγγελματικὴ ὀργάνωσις ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐπαγγελματικῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀλλὰ μὴ λησμονῆτε ὅτι πρόκειται περὶ νομοθεσίας καὶ ὅτι πρέπει νὰ χρησιμοποιήσωμεν ὅρους νομοθετικούς.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Χρησιμοποιῶ τὸν ὅρον ἀγροτικὴ ὀργάνωσις, κ. Πρόεδρε, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν διάταξιν θὰ ὑπάρχουν 6 ἐκπρόσωποι τῶν κτηνοτρόφων καὶ τῶν ἀγροτῶν καὶ 8 ἐκπρόσωποι οὐσιαστικῶς τῶν τυροκόμων καὶ τῆς Κυβερνήσεως.

Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπιτυγχάνεται ἡ εἰσδοχὴ δύο ἐκπροσώπων τῆς ἀγροτικῆς τάξεως ποὺ δὲν ὑπάρχουν ἐν προκειμένῳ καὶ ἐπιτυγχάνεται καὶ πλειοψηφία ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευράν, τὴν ὁποίαν ἐπιθυμεῖ ἡ μία κατάστασις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ;

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Θὰ ἤθελα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, νὰ ἀντικρούσω τὴν πρότασιν αὐτὴν διὰ τοὺς ἰδίους λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἀντέκρουσα τὴν πρότασιν τοῦ συναδέλφου κ. Γιάγκου.

Νομίζω ὅτι κατ' οὐσίαν αἱ προτάσεις αὐταὶ εἶναι αἱ ἴδιαι, δηλαδὴ ὑπάρχει μεταξύ των ἐλαχίστη διαφορά. Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ, θὰ ἐννοῇ τὰ μέλη τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων ἢ τῶν μαζικῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων, ὡς τὰς ἀπεκάλεσε, τὰ ὁποῖα θὰ ἔχουν κάποιον ἐνδιαφέρον διὰ τὸ προϊὸν αὐτό. Ἀλλ' αἱ ὀργανώσεις αὐταὶ ἤδη ἔχουν τοὺς ἐκπροσώπους των. Τοῦτο προνοεῖται εἰς τὴν ὑποπαράγραφον (i), τοῦ ἄρθρου 4 (1) (β), ὅπου ἀναφέρεται ὅτι «δύο διορίζονται ὡς πρόσωπα ἱκανὰ ὅπως ἐκπροσωπῶσι τὰ συμφέροντα τῶν παραγωγῶν γάλακτος ἀγελάδων», ὡς καὶ εἰς τὴν ὑποπαράγραφον (ii) τοῦ ἰδίου ἄρθρου, ὅπου ἀναφέρονται δύο ἐκπρόσωποι τῶν παραγωγῶν γάλακτος προβάτων, καὶ ἐπομένως ὑπάρχει ἀρκετὴ ἀντιπροσώπευσις τῶν παραγωγῶν.

Ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Στυλιανοῦ ἀποτελεῖ νομίζω πλάγιον τρόπον διὰ νὰ ἐπιφέρῃ τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον εἰσηγήθη ὁ κ. Γιάγκου, καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ Κύπρος δὲν ἀποτελεῖται μόνον ἀπὸ παραγωγοὺς γάλακτος· ἀποτελεῖται καὶ ἀπὸ καταναλωτάς, εἶναι δὲ ἀρκετοὶ οἱ καταναλωταὶ καὶ ἔχουν καὶ ἐκεῖνοι τὰ συμφέροντά των καὶ δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ λησμονῶμεν τὰ συμφέροντα αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων.

Ἐπὶ πλέον δὲ ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἀναφέρω ὅτι καὶ εἰς τὸ παρελθὸν διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ τρόπου ἐκεῖ, ὅπου προεβλέπετο εἰς παρόμοιον Νομοσχέδιον ἡ θέσις ἀνεξαρτήτων προσώπων, πάλιν ἐγένετο ἡ ἰδία ἡ εἰσήγησις, μὲ ἀποτέλεσμα εἰς μίαν περίπτωσιν τοὐλάχιστον νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἀντιπροσώπευσις διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν ἀνεξαρτήτων προσώπων ἀπὸ τοὺς παραγωγοὺς καὶ ἔχομεν δυστυχῶς ὡρισμένα λυπηρὰ παραδείγματα ὅπως εἰς τὰ ἐλαιοκομικὰ κ.λ.π.

Νομίζω ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ σκεφθῶμεν πλέον λογικὰ καὶ ψύχραιμα αὐτὸ τὸ θέμα καὶ νὰ ἐπιμένωμεν ὅπως ὑπάρχουν τοὐλάχιστον δύο πρόσωπα τὰ ὁποῖα νὰ εἶναι ἀνεξάρτητα εἰς αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὸν Ὀργανισμόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἡ περίπτωσις τῆς ὑπάρξεως δύο ἐκπροσώπων ἀπὸ τοὺς ἀγελαδοτρόφους καὶ δύο ἐκπροσώπων ἀπὸ τοὺς παραγωγοὺς γάλακτος προβάτων καὶ αἰγῶν, εἶναι διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐκπροσωπήσεως τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων δι' ἐκπροσώπων των. Διότι ὑπάρχει ἡ Παγκύπριος Κτηνοτροφικὴ Ὀργάνωσις ἡ ὁποία ὑποδιαιρεῖται εἰς τμήματα. Αὐτὴ ἡ ὀργάνωσις δὲν ἔχει νὰ κάμῃ βασικὰ τίποτε μὲ τὰς ἀγροτικὰς ὀργανώσεις αἱ ὁποῖαι ὅμως ἔχουν ὑπέρ των τὸ πλεονέκτημα ὅτι διαθέτουν ἔμπειρα καὶ ἱκανὰ στελέχη, τὰ ὁποῖα μποροῦν νὰ ἐκπροσωπήσουν ἐπακριβῶς καὶ ἐπαξίως τὰ συμφέροντα ὅλων αὐτῶν τῶν τάξεων εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτήν. Τὸ ἀτυχὲς παράδειγμα τοῦ Συμβουλίου ἐλαιοκομικῶν προϊόντων δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν ἐκπροσώπησιν τῶν ἰδίων τῶν παραγωγῶν ἀλλὰ εἰς ἄλλους λόγους ποὺ δὲν ὑπάρχει λόγος τώρα νὰ τοὺς ἐπανεξετάσωμεν.

Ἐπομένως νομίζω ὅτι ὑπὸ αὐτὰς τὰς προϋποθέσεις τὰ συμφέροντα τοῦ κοινοῦ μποροῦν νὰ τὰ ἐκπροσωπήσουν οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Κυβερνήσεως οἱ ὁποῖοι εἶναι εἰς τὸν Ὀργανισμόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ εἰσηγηθῶ νὰ αὐξηθῇ ἡ σύνθεσις τοῦ Ὀργανισμοῦ εἰς 15 μέλη ἀντὶ 13 ποὺ προνοεῖται ὥστε νὰ παραμείνῃ καὶ ἡ ὑποπαράγραφος (ν) τῆς σελίδος 4 καὶ νὰ προστεθῇ ἀκόμη μία ὑποπαράγραφος ὥστε νὰ καλύψῃ δύο ἐκπροσώπους τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων, αἱ ὁποῖαι πράγματι πρέπει νὰ ἀντιπροσωπεύωνται εἰς ἕνα τοιοῦτον Σῶμα διότι κατέχουν ὅλα τὰ μέσα καὶ τὰ στοιχεῖα μὲ τὸν μηχανισμόν τους ὥστε νὰ ἐκπροσωπήσουν κατὰ τρόπον ἄξιον μέσα εἰς τὸν Ὀργανισμὸν τὰ συμφέροντα τῶν κτηνοτρόφων παραγωγῶν. Καὶ ἔτσι κατοχυρώνονται καὶ τὰ συμφέροντα τῶν καταναλωτῶν τὰ ὁποῖα ὁ συνάδελφος Δημητριάδης θέλει, καὶ ὑποστηρίζω ὅτι πρέπει, νὰ ὑποστηριχθοῦν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δηλαδὴ ἡ εἰσήγησίς σας εἶναι νὰ παραμείνῃ ἡ ὑποπαράγραφος (ν), ἀλλὰ νὰ προστεθῇ ἀκόμη μία ὑποπαράγραφος ἡ ὁποία νὰ προβλέπῃ τὴν ἐκπροσώπησιν τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων διὰ δύο ἐκπροσώπων.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Μάλιστα. "Οπως προβλέπεται εἰς τὴν ὑποπαράγραφον (vi) ἡ ἐκπροσώπησις τῶν συμφερόντων τοῦ Συνεργατισμοῦ, νὰ γίνῃ πρόνοια ὥστε νὰ ἐκπροσωπῶνται καὶ αἱ δύο ἀγροτικαὶ ὀργανώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἐξηγηθῇ διὰ ποῖον λόγον τίθεται ἡ ὑποπαράγραφος (vi), ἤτοι «ἐν διορίζεται ὡς πρόσωπον ἱκανὸν ὅπως ἐκπροσωπῇ τὰ συμφέροντα τοῦ Συνεργατισμοῦ».

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι οἱ πλεῖστοι κτηνοτρόφοι εἶναι χρεωμένοι εἰς τὰς Συνεργατικὰς Πιστωτικὰς Ἑταιρείας καὶ ἔτσι θὰ μπορῇ ὁ Συνεργατισμὸς μέσῳ τοῦ Ὀργανισμοῦ αὐτοῦ.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Συνήθως θέτομεν αὐτὴν τὴν πρόνοιαν ὅταν ἡ συγκέντρωσις τῶν προϊόντων γίνεται μέσῳ τῶν Συνεργατικῶν Ἑταιρειῶν. Εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν, ἀπ' ὅ,τι ἀντιλαμβάνομαι, δὲν πρόκειται ἡ συγκέντρωσις νὰ γίνεται μέσῳ τῶν Συνεργατικῶν. Ἑπομένως ποῖα εἶναι τὰ συμφέροντα τοῦ Συνεργατισμοῦ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐκπροσωπῶνται ;

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Δὲν εἶμαι εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ποὺ συνεζήτησε τὸ Νομοσχέδιον, ἀλλὰ ἡ ἀντίληψίς μου εἶναι ὅτι ὅλοι οἱ κτηνοτρόφοι εἶναι μέλη τοῦ Συνεργατισμοῦ, ὡς χρεῶσται τοῦ Συνεργατισμοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί, ἀλλὰ σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου δὲν εἶναι νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ λαβεῖν τοῦ Συνεργατισμοῦ οὔτε καὶ τὸ λαβεῖν τῶν τυροκόμων.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Φυσικὰ πρέπει νὰ ἐξασφαλισθῇ ὁ Συνεργατισμὸς διότι μέχρι σήμερον οὐχὶ ἡ Κυβέρνησις ἢ οἱονδήποτε ἄλλον Σῶμα ὑποστηρίζει τὴν τάξιν τῶν κτηνοτρόφων ἀλλὰ ὁ Συνεργατισμός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δέχομαι τὴν ἀρχὴν αὐτὴν ἀλλὰ ὁ Ὀργανισμὸς τί σχέσιν ἔχει μὲ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ λαβεῖν τοῦ Συνεργατισμοῦ ; Θὰ ἀναλάβῃ ὁ Ὀργανισμὸς τὴν πληρωμὴν τῶν παλαιῶν χρεῶν τῶν κτηνοτρόφων ;

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἴσως καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου, κύριε Πρόεδρε, νὰ διοχετεύεται ἢ νὰ καλλιεργῆται ἡ ἀρχὴ ὅτι ὁ Συνεργατισμὸς σὺν τῷ χρόνῳ πρέπει νὰ προχωρήσῃ νὰ ἐνισχύσῃ αὐτὸν τὸν Ὀργανισμὸν ἀφοῦ καὶ θὰ μετέχῃ εἰς αὐτόν, ὥστε νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐπιθυμία τῶν κτηνοτρόφων περὶ συγκεντρώσεως τοῦ γάλακτος δι' Οργανισμοῦ ἰδικοῦ των. "Οπως ὑπάρχουν τὰ Συμβούλια ἐμπορίας πατατῶν κ.λ.π. σὺν τῷ χρόνῳ, παρακολουθώντας ὁ Συνεργατισμὸς μέσα εἰς τὸν Ὀργανισμὸν τὴν ὅλην ἐργασίαν θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξυπηρετήσῃ περισσότερον τοὺς κτηνοτρόφους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἔχω ἀντίρρησιν εἰς τὸ νὰ ἐκπροσωπῆται τὸ συνεργατικὸν κίνημα εἰς τὰ Συμβούλια. Μὲ ἐνδιαφέρει ὅμως ἡ διατύπωσις : «νὰ ἐκπροσωπῇ τὰ συμφέροντα τοῦ Συνεργατισμοῦ». Θὰ προετίμων ἡ παρουσία του νὰ ἀποσκοπῇ εἰς τὴν ἐκπροσώπησιν τῶν συμφερόντων τῶν κτηνοτρόφων καὶ οὐχὶ τοῦ Συνεργατισμοῦ.

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ Συνεργατικὸς Ὀργανισμός, τὸ συνεργατικὸν κίνημα, διαθέτει ἕνα πολὺ καλὸν μηχανισμὸν σὲ ὅλην τὴν Κύπρον, εἶναι δυνατὸν νὰ συμβάλῃ καὶ νὰ βοηθήσῃ εἰς τὸ ὅλον σχέδιον τῆς γαλακτοκομικῆς βιομηχανίας. Αὐτὸς εἶναι ἕνας λόγος. Δεύτερος, τὸ συνεργατικὸν κίνημα.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Λυποῦμαι ποὺ θὰ σᾶς διακόψω· δὲν ἀντιτίθεμαι εἰς τὸν λόγον τὸν ὁποῖον εἴπατε, διότι τότε δὲν θὰ μετέχῃ τοῦ Ὀργανισμοῦ διὰ νὰ ἐκπροσωπῇ τὰ συμφέροντα τοῦ Συνεργατισμοῦ ἀλλὰ διὰ νὰ ἐκπροσωπῇ ἢ διὰ νὰ βοηθῇ τὸν Ὀργανισμὸν εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας του.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :
Νὰ ἀλλάξωμεν τὴν διατύπωση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἶναι εἰς τὴν διατύπωσιν ποὺ ἀναφέρομαι. Διότι εἰς τὸ Νομοσχέδιον ἀναφέρεται ὅτι ἐκπροσωπεῖ τὰ συμφέροντα τοῦ Συνεργατισμοῦ καὶ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ μοῦ εἴπῃ ποῖα εἶναι τὰ συμφέροντα τοῦ Συνεργατισμοῦ. Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὁ Συνεργατισμὸς μπορεῖ νὰ προσφέρῃ ὑπηρεσίας ἀλλὰ αὐταὶ δὲν εἶναι τὰ συμφέροντά του· εἶναι ὑπηρεσίαι πρὸς τὸν Ὀργανισμόν.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Νὰ γίνῃ διατύπωση ὅπως ὁ ἀντιπρόσωπος ἐκπροσωπῇ τὸ συνεργατικὸν κίνημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ Συνεργατικὸν κίνημα βεβαιότατα, ὄχι ὅμως τὰ συμφέροντα τοῦ Συνεργατισμοῦ.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν μπορεῖ νὰ ληφθῇ πρόνοια ὥστε ἀντὶ ἓν πρόσωπον νὰ ὑπάρχουν τρία πρόσωπα ἐκπροσωποῦντα τὸν Συνεργατισμὸν καὶ τὰς δύο ἀγροτικὰς ἐπαγγελματικὰς ὀργανώσεις ; Ἀπὸ 13 νὰ γίνουν 15 τὰ πρόσωπα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αὐτὸ μπορεῖ νὰ διευθετηθῇ ἐὰν ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς.

Ὑπάρχουν τώρα διάφοροι εἰσηγήσεις. Ὑπάρχει ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Γιάγκου, ὑπάρχει ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Στυλιανοῦ καὶ ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ μία δεκάλεπτος διακοπὴ διότι, ἐὰν ὅλοι συμφωνοῦν ἐπὶ μιᾶς ἐκ τῶν εἰσηγήσεων τότε δὲν θὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ τεθοῦν ὅλαι αἱ εἰσηγήσεις διαδοχικῶς εἰς ψηφοφορίαν.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ὅτι δεκάλεπτος δὲν θὰ εἶναι ἀρκετή. Θὰ εἰσηγούμην ὅπως γίνῃ ἡμίωρος διακοπὴ καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας ἢ ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας συνέλθῃ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτὴν διὰ νὰ ἀκούσῃ τὰς τρεῖς τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις καὶ ἴσως καταλήξῃ εἰς κάποιον ἀποτέλεσμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὁ κ. Γιάγκου θὰ ἔχῃ καὶ ἄλλας τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Τὰς τροποποιητικάς μου εἰσηγήσεις τὰς εἶχα κάμει εἰς τὰς Ἐπιτροπάς, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἀλλὰ αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπῆραν θέσιν. Ἄρα δὲν νομίζω ὅτι ἐξυπηρετεῖ ὁ,τιδήποτε μὲ τὸ νὰ ἐπανασυνέλθουν αἱ Ἐπιτροπαί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Διὰ τὰς ἄλλας τροποποιήσεις ;

Λ. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Καὶ δι' αὐτὴν καὶ διὰ τὰς ἄλλας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί, ἀλλὰ δι' αὐτὴν ὑπάρχουν τώρα τρεῖς διαφορετικαὶ προτάσεις.

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Διὰ τῆς εἰσηγήσεώς μου δὲν ἀποβλέπω εἰς τὸ νὰ δοθῇ πλειοψηφία εἰς τὴν α' ἢ εἰς τὴν β' μερίδα ὅσων μετέχουν εἰς τὸν Ὀργανισμόν. Διότι, αὐτό, ἐπειδὴ εἶναι διοριστικὸν σύστημα, εἶναι καὶ μετατρεπτὸν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν διὰ τοῦ διορισμοῦ τῶν προσώπων πολὺ περισσότερον ἐνόσῳ εἶναι εἰς θέσιν ὁποιανδήποτε στιγμὴν νὰ ἔχῃ τὴν πλειοψηφίαν ὁσάκις τὸ ἐπιθυμῇ. Ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ἀπέβλεψα διὰ τῆς εἰσηγήσεώς μου εἶναι νὰ ἐκπροσωπῶνται ὅλα τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη ἐντὸς τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ νὰ λαμβάνεται κατὰ τρόπον ἀντικειμενικὸν καὶ ὀρθὸν ἡ πρέπουσα ἀπόφασις καὶ λύσις ἑκάστου προβλήματος τὸ ὁποῖον θὰ παρουσιάζεται εἰς τὸν Ὀργανισμόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀποσύρω τὴν εἰσήγησίν μου, κύριε Πρόεδρε, ὑπὲρ τῆς εἰσηγήσεως τῆς προταθείσης ὑπὸ τοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν τώρα δύο εἰσηγήσεις. Ἡ μία τοῦ κ. Ἀνδρέα Γιάγκου καὶ ἡ ἄλλη τοῦ κ. Κ. Χριστοδουλίδη. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ θέσω καὶ τὰς δύο εἰς ψηφοφορίαν ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει περίπτωσις συζητήσεώς των εἰς τὰς ἁρμοδίας Ἐπιτροπάς.

Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Εισηγοῦμαι νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν ὡς πρώτη ἡ τελευταία, ἡ εἰσήγησις δηλαδὴ τοῦ κ. Χριστοδουλίδη, καὶ ἐὰν ψηφισθῇ τελειώνει τὸ ζήτημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Λόγῳ διαδικαστικῶν κανόνων δὲν μπορῶ νὰ θέσω πρὸς ψηφοφορίαν τὴν τελευταίαν εἰσήγησιν ὡς πρώτην. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ θέσω εἰς ψηφοφορίαν τὴν πρώτην εἰσήγησιν καὶ ἐὰν ἀποτύχῃ τότε νὰ θέσω τὴν δευτέραν εἰσήγησιν.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἂς γίνῃ ἔτσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἰσηγοῦμαι, κύριε Πρόεδρε, ὅτι σκοπός μας δὲν εἶναι νὰ θέσωμεν εἰς ψηφοφορίαν τὴν πρώτην ἢ τὴν δευτέραν εἰσήγησιν καὶ νὰ τελειώνωμεν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ κάμωμεν εἶναι νὰ ἐξετάσωμεν, κατὰ τὴν διάρκειαν ἑνὸς μικροῦ διαλείμματος, τὰς ἐπιπτώσεις τὰς ὁποίας ἔχει ἡ πρώτη ἢ ἡ δευτέρα εἰσήγησις ἢ οἱαδήποτε ἄλλη εἰσήγησις καὶ ἐν πλήρει ἐπιγνώσει τῶν ἐπιπτώσεων αὐτῶν τότε νὰ ψηφίσωμεν. Διότι ἐδῶ δὲν τίθεται θέμα προτάσεων καὶ ψηφοφορίας διὰ νὰ τελειώνωμεν. Τίθεται θέμα συζητήσεως διὰ νὰ καταλήξωμεν εἰς τὴν ὀρθὴν ἀπόφασιν. Καὶ εἰσηγοῦμαι ὅπως, ἐπὶ ἡμίωρον τοὐλάχιστον, αἱ Ἐπιτροπαὶ συνέλθουν καὶ ἀκούσουν αὐτὰς τὰς προτάσεις διὰ νὰ καταλήξωμεν εἰς ἕν ὀρθὸν ἀποτέλεσμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Γιαννάκης.

Σ. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ :

Μὰ νομίζω ὅτι αὐταὶ αἱ εἰσηγήσεις ἦσαν ἐν γνώσει καὶ τῶν δύο Ἐπιτροπῶν αἱ ὁποῖαι ἐξήτασαν τὸ Νομοσχέδιον. Ἑπομένως διερωτῶμαι τί θὰ ὠφελήσῃ ἐὰν ἐπαναφερθοῦν εἰς τὰς δύο Ἐπιτροπάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἔχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ πρότασις τοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη δὲν ἐτέθη ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν. Διότι τώρα γίνεται, διὰ πρώτην φοράν. Καὶ ἑπομένως δὲν ἐξητάσθη ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν. Κανονικῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων θὰ ἐδικαιούμην νὰ παραπέμψω τὴν πρότασιν τοῦ κ. Κ. Χριστοδουλίδη εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς πρὸς ἐξέτασιν προτοῦ θέσω τὸ θέμα εἰς ψηφοφορίαν.

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐν τούτοις, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, δὲν ἠκούσθη εἰς τὴν Βουλὴν ἄποψις ἐναντίον τῆς προτάσεως τοῦ κ. Χριστοδουλίδη καὶ συνεπῶς πιστεύω ὅτι ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος τούτου ἐὰν ἐπροχωρούσαμεν εἰς τὴν ψηφοφορίαν θὰ ἦτο καλύτερον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἀκουσθῇ ἀντίθετος πρότασις. Ὅλοι ἀνεγνώσαμεν τὴν ἔκθεσιν καὶ ἔχομεν τὸν κοινὸν νοῦν διὰ νὰ ἀντιληφθῶμεν τί ἀπεφάσισαν αἱ δύο Ἐπιτροπαί, αἱ ὁποῖαι δὲν νομίζω ὅτι συμφωνοῦν μὲ αὐτὰς τὰς προτάσεις. Ἡ τοὐλάχιστον δὲν συμφωνοῦν αἱ Ἐπιτροπαὶ ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ πλειοψηφία τῶν παραγωγῶν. Ἐὰν παραγωγοὶ καὶ ἀγρόται εἶναι δύο διαφορετικὰ πράγματα, διότι αὐτὸ βέβαια εἶναι συζητήσιμον θέμα, νομίζω, κύριοι, ὅτι δὲν εἶναι θέμα ψηφοφορίας. Ἐδῶ δὲν ἤλθομεν διὰ νὰ εἴπωμεν «προβάλλομεν αὐτὴν τὴν πρότασιν καὶ ψηφίζομεν ἢ δὲν ψηφίζομεν» καὶ μάλιστα ἀναλόγως καὶ ὡρισμένων ἄλλων περιστάσεων. Ἐδῶ εἶναι θέμα μελέτης καὶ ἀποφάσεως κατόπιν μελέτης. Νὰ μὴν φοβούμεθα νὰ μελετῶμεν ἕνα πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Μοῦ φαίνεται ὅτι ἐὰν πρόκειται νὰ μελετήσωμεν αὐτὸ τὸ ζήτημα, θὰ πρέπει νὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν ἡ λῆψις ἀποφάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησιν ἐκτὸς ἐὰν ἡ Βουλὴ διὰ πλειοψηφίας ἀποφασίσῃ ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς αὐτῆς. Τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ἐνώπιον τῆς Βουλῆς διὰ 10 περίπου μῆνας καὶ νομίζω ὑπῆρχεν ὅλος ὁ καιρὸς διὰ νὰ ἐξετασθοῦν ὅλαι αἱ πλευραὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Μὰ αἱ πλευραὶ ἐξητάσθησαν ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἀλλὰ τώρα εἶναι νέαι προτάσεις ποὺ γίνονται, τὰς ὁποίας δὲν εἶχον ὑπ' ὄψιν αἱ Ἐπιτροπαί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι εἰς τὴν βάσιν του ἔχουν ὑπ' ὄψιν των τὸ θέμα αἱ Ἐπιτροπαί, καὶ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον τίθεται ἁπλούστατα εἴτε ὑπὸ τὴν μίαν εἴτε ὑπὸ τὴν ἄλλην μορφὴν εἶναι κατὰ πόσον ἡ πλειοψηφία εἰς τὸν Ὀργανισμὸν θὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν τάξιν τῶν γαλακτοπαραγωγῶν. Αἱ ἄλλαι εἰσηγήσεις εἶναι διατυπώσεις αἱ ὁποῖαι ἐπιδιώκουν τὸ ἴδιον ἀποτέλεσμα κατὰ πλέον συγκεκαλυμμένον τρόπον.

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἐξ ἁπλῆς προσθέσεως ἐμφαίνεται ὅτι ἡ εἰσήγησις τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Χριστοδουλίδη δὲν δίδει τὴν πλειοψηφίαν εἰς τοὺς παραγωγούς. Συνεπῶς τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἁπλούστατα ἐπιτυγχάνει ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Χριστοδουλίδη εἶναι τὴν ἐκπροσώπησιν καὶ τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ πρόσθεσις αὐτὸ ἀποδεικνύει ;

Τώρα τί λέγει ἡ ἀφαίρεσις ;

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Καὶ ἡ ἀφαίρεσις τὸ ἴδιον λέγει, κύριε Πρόεδρε. Διότι, ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι αἱ ἀγροτικαὶ ὀργανώσεις θὰ εἶναι πάντοτε μὲ τὸ μέρος τῶν γαλακτοπαραγωγῶν, τότε γίνονται 6 μέλη, καὶ ἐὰν ἀκόμη καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Συνεργατισμοῦ ταχθῇ μὲ τὸ μέρος των, τότε γίνονται 7 ἀπὸ τοὺς 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κύριε Δημητριάδη, εἶσθε πολὺ καλὸς δικηγόρος. Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ ἄποψις τῶν γαλακτοπαραγωγῶν εἶναι ὅτι πρέπει νὰ ἔχουν τὴν πλειοψηφίαν. Ἡ ἄποψις τοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη εἶναι ὅτι πρέπει νὰ ἐκπροσωποῦνται αἱ ἀγροτικαὶ ὀργανώσεις. Τότε διατὶ νὰ ἐκπροσωποῦντα αἱ ἀγροτικαὶ ὀργανώσεις καὶ ὄχι δύο ἀνεξάρτητα πρόσωπα ; Ἀσφαλῶς διότι ὑπάρχει κάποια σχέσις, ἂς εἴπωμεν σύνδεσις, μεταξὺ τῶν παραγωγῶν καὶ τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Μὰ ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Χριστοδουλίδη δὲν εἶναι νὰ φύγουν οἱ ἀνεξάρτητοι. Νὰ παραμείνουν εἶναι ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Χριστοδουλίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀντελήφθην τὴν εἰσήγησίν του, διὰ τῆς προσθήκης ἀκόμη δύο προσώπων, ἂς εἴπωμεν φιλικῶς προσκειμένων πρὸς τοὺς παραγωγούς. Ἴσως νὰ μὴν εἶναι τὸ ἴδιον ὡς ἐὰν ἦσαν οἱ ἴδιοι οἱ παραγωγοί, εἶναι ὅμως μία θέσις ὀλίγον συγγενικὴ πρὸς τὰς δύο ἄλλας θέσεις. Αὐτὸ λέγει ἡ ἀφαίρεσις.
Ὁ κ. Στέλιος Μιχαηλίδης.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω τὸ ἑξῆς : Τὸ ζήτημα τῆς συνθέσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς ἀπησχόλησεν ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιον. Καὶ εἶναι ἐκεῖ ἀκριβῶς ποὺ δὲν ἐσυμφωνούσαμεν...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Καὶ ἀκόμη ὑπάρχουν μερικοὶ οἱ ὁποῖοι λέγουν ὅτι «πηγαίνω» σιγὰ εἰς τὰς ἐνδοκυπριακὰς συνομιλίας!!! (Γέλωτες) Σεῖς ἀσχολεῖσθε ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιον διὰ τὸ θέμα τῆς συνθέσεως ἑνὸς Ὀργανισμοῦ.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐδέχθημεν, αἱ Ἐπιτροπαὶ τοὐλάχιστον ἐξαιρέσει μόνον τοῦ Ἀνδρέα Γιάγκου, τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου ὡς ἔχει καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ Ὀργανισμοῦ ὡς ἔχει. Τὸ ζήτημα ποὺ ἀνεφύη τώρα διὰ τὴν προσθήκην δύο νέων ἀντιπροσώπων τῶν ὀργανώσεων μὲ ἀπορίαν τὸ ἀκούω, διότι ἐν τῷ μεταξὺ εἴχαμεν λάβει ὑπόμνημα ἀπὸ τὰς ὀργανώσεις αὐτάς, τόσον ἀπὸ τὴν Π.Ε.Κ. ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν Ε.Κ.Α., καὶ οὐδέποτε ἐζήτησαν ὅπως ἀντιπροσωπευθοῦν εἰς τὸν Ὀργανισμὸν τοῦτον. Εἶναι φυσικὸν ὅτι μὲ τὴν προσθήκην αὐτὴν ἀνατρέπεται ἀσφαλῶς τὸ ἰσοζύγιον δυνάμεων εἰς τὸν Ὀργανισμόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ὁ κ. Στέλιος Μιχαηλίδης ἀπορεῖ διατὶ σήμερον ζητοῦμεν ἀντιπροσώπευσιν τῶν ὀργανώσεων εἰς τὸν Ὀργανισμὸν ἐνῶ εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς δὲν εἴχαμεν ζητήσει τοῦτο. Εἴχαμεν ζητήσει αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παραγωγῶν. Καὶ ἐρωτῶ τὸν κ. Στ. Μιχαηλίδην ἐὰν γνωρίζῃ κατὰ πόσον ἡ Π.Ε.Κ., ἡ ὁποία συνυπέγραψε καὶ ἐπρότεινε τὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν, ἀντιπροσωπεύῃ καὶ κτηνοτρόφους εἰς τὴν δύναμίν της. Ἐὰν ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Βεβαίως, νομίζω ὅτι διαβάζομεν καὶ καταλαμβαίνομεν ὡρισμένα πράγματα. Εἶναι φανερόν, ὅτι ἐζήτησαν οἱ κτηνοτρόφοι νὰ ἔχουν τὴν πλειοψηφίαν εἰς τὸν Ὀργανισμὸν διὰ τῆς προσθήκης ἀκόμη τριῶν ἀντιπροσώπων τῶν κτηνοτρόφων. Ἀλλὰ ἡ Π.Ε.Κ. ἡ ἰδία καὶ ἡ Ε.Κ.Α. αἱ ὁποῖαι συνυπέγραψαν τὴν εἰσήγησιν αὐτὴν δὲν ἀνέφεραν ὅτι θέλουν ἀντιπροσώπους των. Συνεπῶς κύριε Γιάγκου, ἡ πρότασίς σας εἶναι συγκεκαλυμμένη οὕτως ὥστε νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν πρώτην πρότασιν διὰ τὴν ὁποίαν εἴχαμεν ἔνστασιν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς καὶ διὰ τὴν ὁποίαν καθυστέρησε τόσον πολὺ νὰ ψηφισθῇ τὸ Νομοσχέδιον. Καὶ εἰς τὸ τέλος συνεφωνήσαμεν, μόνον τοῦ κυρίου Ἀνδρέα Γιάγκου ἐνισταμένου, νὰ ψηφισθῇ τὸ Νομοσχέδιον. Ὅλα τὰ μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν, ἐξαιρέσει τοῦ κ. Ἀνδρέα Γιάγκου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἡ πρότασίς μου, κύριε Πρόεδρε, δὲν εἶναι καθόλου συγκεκαλυμμένη. Εἶναι ὁλοκάθαρη. Καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ΠΕΚ καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ε.Κ.Α. θὰ εἶναι παραγωγοὶ κτηνοτροφικῶν προϊόντων. Ἄρα ἡ ἀντιπροσώπευσις τῶν παραγωγῶν θὰ αὐξηθῇ ἀπὸ 4 εἰς 7. Ἔτσι τὸ ἐννοῶ τοὐλάχιστον ἐγώ. Ἐγὼ τὸ θέτω ὁλοκάθαρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔθεσε τὸ θέμα καθαρά. Ὅτι ἡ ἀπαίτησίς του ἢ ἡ εἰσήγησίς του εἶναι, ὅπως τὴν πλειοψηφίαν εἰς τὸν Ὀργανισμὸν τὴν ἔχουν οἱ κτηνοτρόφοι.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Συμφωνῶ, ἀλλὰ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διατὶ νὰ γίνῃ ἡ πρότασις ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἀναγνώσωμεν τὴν ὑποπαράγραφον (ν) ; Ἔπρεπε καθαρῶς νὰ τὸ ἐθέταμεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διὰ νὰ γνωρίζωμεν ποῦ βαδίζομεν. Νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐπιμένομεν εἰς τὰς ἀπόψεις μας, ὅπως καὶ ἐπέμενεν ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ὅτι οἱ κτηνοτρόφοι πρέπει νὰ ἀντιπροσωπεύωνται μὲ τὸν α΄ ἢ β΄ ἀριθμόν. Ὄχι νὰ προτείνωμεν τώρα τροποποίησιν τῆς ὑποπαραγράφου (ν), ἡ ὁποία προνοεῖ περὶ διορισμοῦ δύο ἀνεξαρτήτων προσώπων. Δι' αὐτὸ ἐχρησιμοποίησα τὴν λέξιν «συγκεκαλυμμένα» καὶ νομίζω ὅτι ὀρθῶς ἔπραξα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Εἰσηγοῦμαι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅπως γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ πρότασίς σας δι' ἕνα μικρὸν διάλειμμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ διακόψωμεν μέχρι τῆς 8ης μ.μ.

(Ὥρα διακοπῆς 7.40 μ.μ.)

(Ὥρα ἐνάρξεως 8.15 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Συνεχίζομεν μὲ τὴν συζήτησιν τῶν τροποποιητικῶν εἰσηγήσεων εἰς τὸ ἄρθρον 4.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Κατόπιν ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὑπάρχει ὁμοφωνία ὡς πρὸς τὴν ὑποστήριξιν τῆς προτάσεως τοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ θέμα νὰ θεωρηθῇ ὡς λῆξαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας ἐὰν θὰ θεωρηθῇ ὡς λῆξαν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ναί, βεβαίως. Ἀλλ' ἐδόθη ἡ εὐκαιρία κατὰ τὸ διάλειμμα νὰ ἀνταλλαγοῦν ἀπόψεις μὲ τρόπον ἀρκετὰ πολιτισμένον καὶ ἀκριβῶς δι' αὐτὸν τὸν λόγον κατελήξαμεν εἰς ἓν ἀποτέλεσμα. Ὅπως θὰ ἔπρεπε νὰ εἴχαμεν κάμει πρὸ πολλοῦ. Τὸ θέμα βεβαίως, τῆς διατυπώσεως αὐτῆς τῆς τροποποιήσεως, θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ εἶχεν ἐξετάσει ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπή, ἀλλὰ νομίζω ὅτι εἶναι ἁπλούστατον καὶ μπορεῖ νὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Γραμματείαν ἁπλῶς διὰ διορθώσεως τοῦ κειμένου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ θέσω εἰς ψηφοφορίαν τὴν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη. Παρακαλῶ ὅπως συνεννοηθῆτε μετὰ τῆς Γραμματείας διὰ νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ τροποποίησις. Ἡ πρότασις περὶ τροποποιήσεως.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἰσηγοῦμαι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, καὶ ἐλπίζω νὰ συμφωνῇ ὁ προτείνας, ὅπως εἰς τὸ ἄρθρον 4 (1) (β) ἀντικατασταθῇ ἡ λέξις «δώδεκα» διὰ τῆς λέξεως «δεκατεσσάρων» καὶ ὅπως ἀμέσως μετὰ τὴν ὑποπαράγραφον (4) (1) (β) (ii) προστεθῇ ἡ ἀκόλουθος ὑποπαράγραφος, τῆς ὑποπαραγράφου (iii) ἀναριθμουμένης ἀναλόγως. Ἡ νέα ὑποπαράγραφος (iii) ἔχει ὡς ἀκολούθως :

«Δύο διορίζονται ὡς πρόσωπα ἱκανὰ ὅπως ἐκπροσωπῶσι τὰ συμφέροντα τῶν ἀγροτῶν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

«Τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων».

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἡ «τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

«Τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων».

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

«Τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Νομίζω ὅτι «τὰ συμφέροντα», διὰ τὸν ἴδιον λόγον ποὺ ἀνεφέρατε διὰ τὸ συνεργατικὸν κίνημα, δὲν χρειάζονται. Ἀντ' αὐτοῦ νὰ γίνῃ «ὅπως ἐκπροσωπῶσι τὰς ἀγροτικὰς ὀργανώσεις».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

«Τὰς ἀγροτικὰς ὀργανώσεις».

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δὲν ἔχω καμμίαν ἔνστασιν διὰ «τὰς ἀγροτικὰς ὀργανώσεις» ἀλλὰ τὸ θέμα τοῦ Συνεργατισμοῦ ἦτο τελείως διαφορετικόν. Ἐδῶ εἶναι πράγματι τὰ συμφέροντα τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων ποὺ πρέπει νὰ ἐκπροσωποῦν.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἡ λέξις «τὰ συμφέροντα» δὲν νομίζω νὰ εἶναι τίποτε τὸ ἰδιαίτερον. Οὔτε καὶ εἰς τὰ ἄλλα νομοσχέδια ποὺ ἔχομεν ἐκπροσώπους δὲν....

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Λοιπόν, «δύο διορίζονται ὡς πρόσωπα ἱκανὰ ὅπως ἐκπροσωπῶσι τὰς ἀγροτικὰς ὀργανώσεις». Αὐτὸ θὰ τεθῇ ὡς ὑποπαράγραφος (iii), τοῦ ἄρθρου 4 (1) (β) ἀμέσως μετὰ τὴν (ii), τῶν ὑπολοίπων ὑποπαραγράφων ἀναριθμουμένων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δηλαδὴ θὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν ὑποπαράγραφον (ii) ;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δὲν θὰ ἀντικαταστήσῃ καμμίαν ὑποπαράγραφον. Θὰ εἶναι ἐπιπρόσθετος ὑποπαράγραφος. Ὅλαι αἱ ὑποπαράγραφοι θὰ ἀναριθμηθοῦν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Χωρὶς νὰ ἀλλάξῃ ἡ ἀρίθμησις τῶν ὑποπαραγράφων εἶναι δυνατὸν νὰ συμπτυχθῇ μέσα εἰς τὴν ὑποπαράγραφον ποὺ ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Συνεργατισμοῦ.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Νομοτεχνικῶς δὲν συμφωνῶ μὲ αὐτὴν τὴν ἄποψιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἂς μὴν εἰσέλθωμεν εἰς ἄλλην συζήτησιν ποῦ θὰ προσθέσωμεν τοὺς δύο αὐτοὺς ἐκπροσώπους ἀρκεῖ νὰ τοὺς προσθέσωμεν.

Παρακαλῶ ὅπως ἡ ὅλη παράγραφος, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναγνωσθῇ.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἡ εἰσηγητικὴ πρότασις ἔχει ὡς ἑξῆς :

(α) Ὅπως ἡ παράγραφος (β) τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 4 τροποποιηθῇ δι' ἀντικαταστάσεως τῆς λέξεως «δώδεκα» διὰ τῆς λέξεως «δεκατεσσάρων».

(β) Όπως ἀμέσως μετὰ τὴν ὑποπαράγραφον (ii) τοῦ ἄρθρου 4 (1) (6) προστεθῇ ἡ ἀκόλουθος ὑποπαράγραφος (iii) :

«δύο διορίζονται ὡς πρόσωπα ἱκανὰ ὅπως ἐκπροσωπῶσι τὰς ἀγροτικὰς ὀργανώσεις» καὶ (γ) ὅπως αἱ ὑπόλοιποι ὑποπαράγραφοι μετὰ τὴν ὑποπαράγραφον (iii) ἀναριθμηθῶσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
17, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
2, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Μία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Θητεία. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Χηρεύουσαι θέσεις. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Προσωρινὴ ἀπουσία τοῦ Προέδρου. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Προσωρινὴ ἀπουσία μέλους. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐξουσία πρὸς εἰσδοχὴν ἄλλων μελῶν. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐξουσία πρὸς σύστασιν Ἐπιτροπῶν. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Συμβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Συνεδριάσεις. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Πρακτικά. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐσωτερικὸς κανονισμός. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐργασίαι κατὰ τὰς συνεδριάσεις. Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Σφραγίς. Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀπόδειξις ἐγγράφων. Ἄρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Συμβάσεις. Ἄρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Γνωστοποίησις συμφερόντων μελῶν μετεχόντων εἰς συμβάσεις. Ἄρθρον 19ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκυρότης πράξεων, ἔστω καὶ ἐὰν ὁ διορισμὸς μέλους τινὸς ἐνέχῃ ἐλάττωμά τι. Ἄρθρον 20όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διορισμὸς Διευθυντοῦ. Ἄρθρον 21ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπηρέται κ.λ.π. τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἄρθρον 22ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συμπληρωματικὴ διάταξις ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς ὅρους ὑπηρεσίας τοῦ προσωπικοῦ. Ἄρθρον 23ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Γενικαὶ ἁρμοδιότητες τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἄρθρον 24ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἐξακολουθῶ νὰ ἐπιμένω εἰς τὴν ἄποψίν μου ὅπως τὴν ἔθεσα εἰς τὰς Ἐπιτροπάς, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Δηλαδὴ τὸ 24 (1) νὰ τροποποιηθῇ, ἔχω δὲ καταθέσει τὴν τροποποίησιν εἰς τὴν Γραμματείαν. Τὸ 24 (2) νὰ μείνῃ ὡς ἔχει, δηλαδὴ τὸ «Ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου ἁρμοδιοτήτων του ὁ Ὀργανισμὸς λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὸ δημόσιον συμφέρον γενικῶς». Τὸ ἄλλο, δηλαδὴ τὸ 24 (3), νομίζω ὅτι περιττεύει.

Ἡ πρότασίς μου εἶναι ἡ ἑξῆς :

«Ὁ Ὀργανισμὸς ἔχει καθῆκον ὅπως διὰ τῶν ἀναγκαίων ρυθμιστικῶν μέτρων καὶ μέτρων ἐλέγχου ἐξασφαλίζῃ πρὸς ὄφελος τῶν παραγωγῶν γάλακτος τὰς πλέον ἐπωφελεῖς καὶ οἰκονομικὰς διευθετήσεις διὰ νὰ ἀποδέχεται πρὸς πώλησιν, διαβαθμίζῃ, ἐπεξεργάζεται, κατεργάζεται, συσκευάζῃ, ἀποθηκεύῃ, διαμορφοῖ πρὸς πώλησιν ἢ ἐξαγωγήν, ἀσφαλίζῃ, διαφημίζῃ καὶ μεταφέρῃ γάλα καὶ ὅπως ἐνεργῶν ἐκ μέρους καὶ διὰ λογαριασμὸν ἐγγεγραμμένων μελῶν πωλῇ τοῦτο κατὰ τοιούτους χρόνους καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον καὶ εἰς τοιαῦτα πρόσωπα ἢ μέσῳ τοιούτων προσώπων (περιλαμβανομένου τοῦ Ὀργανισμοῦ), ὡς ὁ Ὀργανισμὸς ἤθελε θεωρήσει πρέπον, καὶ γενικῶς ὅπως προβαίνῃ εἰς πᾶσαν ἐνέργειαν καὶ λαμβάνῃ ἅπαντα τὰ κατ' αὐτὸν ἀναγκαῖα ἢ σκόπιμα μέτρα διὰ τὴν προαγωγὴν σταθερᾶς καὶ μεθοδικῆς βιομηχανίας γαλακτοκομικῶν προϊόντων ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ, ὡς καὶ διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ταύτῃ συμφερόντων τῶν παραγωγῶν γάλακτος».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ γνωρίζω τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον προτείνετε τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ἐξουσιῶν ἢ τῶν ἁρμοδιοτήτων. Διότι ἀπὸ νομοθετικῆς πλευρᾶς ἡ ἀπαρίθμησις ἔχει τὸ μειονέκτημα ὅτι, ἐφ' ὅσον γίνεται ἀναφορὰ εἰς ὡρισμένας ἐξουσίας καὶ ἐξαντλητικῶς προσδιορίζονται αὗται, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἑρμηνευθῇ ὅτι ὁ Ὀργανισμὸς ἔχει οἱασδήποτε ἄλλας ἐξουσίας, ἐνῷ ὅπως διετυπώθη εἰς τὸ Νομοσχέδιον τὸ ἄρθρον 24, δηλαδὴ «ἀποτελεῖ καθῆκον τοῦ Ὀργανισμοῦ νὰ ἐνασκῇ τὰς δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου ἁρμοδιότητας αὐτοῦ κατὰ τοιοῦτον τρόπον οἷον ὁ Ὀργανισμὸς ἤθελε θεωρήσει τὸν ἀποτελεσματικώτερον κ.λ.π.», εἶναι πολὺ εὐρύτερον ἀπὸ ὅ,τι θέλετε σεῖς νὰ τὸ διαμορφώσετε. Ἑπομένως διατί, ἐφ' ὅσον ὑπάρχῃ αὐτὴ ἡ εὐρυτάτη ἐξουσία, θέλετε νὰ τὴν ἐξειδικεύσετε περιοριστικῶς δι' αὐτῶν τὰ ὁποῖα ἀναφέρετε ;

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Εἰς τὴν τροποποίησίν μου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἰσηγοῦμαι νὰ γίνῃ κάτι τὸ ὁποῖον ὑπάρχει εἰς ὅλα τὰ ἄλλα Συμβούλια καὶ τὸ ἐξειδικεύω διὰ τὸν ἑξῆς λόγον : Προβαίνω εἰς ἐξειδίκευσιν διὰ νὰ δικαιοῦται ὁ Ὀργανισμὸς νὰ συγκεντρώνῃ, νὰ διαβαθμίζῃ, νὰ πωλῇ, νὰ ἐπεξεργάζεται, νὰ κατεργάζεται, νὰ συσκευάζῃ, νὰ ἀποθηκεύῃ. Ἐδῶ ἐφ' ὅσον δὲν ἀπαριθμοῦνται ταῦτα καὶ ἐφ' ὅσον παραμένει τὸ 24 (3) ποὺ ὁ Ὑπουργὸς ἔχει δικαίωμα νὰ δώσῃ ὁδηγίας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μὲ ποῖον τρόπον θὰ ἐργασθῇ ὁ Ὀργανισμός, ἐξουδετερώνεται τὸ 24 (1), δηλαδὴ δὲν ἔχει ἀπόλυτον δικαίωμα ὁ Ὀργανισμὸς νὰ ἐκτελῇ ὡρισμένας ἐργασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μά, καὶ εἰς τὴν ἰδικήν σας πρότασιν δὲν εἰσηγεῖσθε τὴν ἀπάλειψιν τοῦ ἄρθρου 24 (3).

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Τὴν ἔχω εἰσηγηθῆ. Ἔχω εἰσηγηθῆ νὰ τροποποιηθῇ τὸ 24 (1), νὰ παραμείνῃ τὸ 24 (2) καὶ νὰ ἀπαλειφθῇ τὸ 24 (3).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ 24 (3) ἀναφέρει «Ἄνευ ἐπηρεσμοῦ τῆς γενικότητος τῶν προηγουμένων διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁ Ὑπουργὸς δύναται, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, νὰ θέτῃ τοιαύτας ἀρχὰς ὑπὸ τύπον γενικῆς καθοδηγήσεως...» Ἀλλ' αὐτὸ εἶναι ἄνευ ἐπηρεασμοῦ τῶν ἐξουσιῶν τὰς ὁποίας ἔχει ὁ Ὀργανισμὸς δυνάμει τοῦ ἄρθρου 24.

Ἑπομένως τὸ θέμα παραμένει ὅτι μὲ τὴν ἰδικήν σας διατύπωσιν θέλετε νὰ περιορίσετε τὰς ἁρμοδιότητας τοῦ Ὀργανισμοῦ διὰ τῆς ἀπαριθμήσεώς των.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἀφοῦ δὲν τὰς ὀνομάζει πουθενὰ ἀλλοῦ τὰς ἁρμοδιότητας, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μέσα εἰς τὸ ἄρθρον αὐτὸ ὑπάρχουν.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ποῖαι εἶναι αἱ ἁρμοδιότητες ; Ἀκριβῶς ὅπως τροποποιῶ τὸ ἄρθρον 24 θέλω νὰ καθορίσω τὰς ἁρμοδιότητας τοῦ Ὀργανισμοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἑπομένως τὰς περιορίζετε διότι τὸ ἄρθρον 24 (1) ὅπως εἶναι «Ἀποτελεῖ καθῆκον τοῦ Ὀργανισμοῦ νὰ ἐνασκῇ τὰς δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου ἁρμοδιότητας αὐτοῦ κατὰ τοιοῦτον τρόπον οἷον ὁ Ὀργανισμὸς ἤθελε θεωρήσει τὸν ἀποτελεσματικώτερον...», δίδει γενικὴν ἐξουσίαν.

Αἱ ἐξουσίαι τοῦ Ὀργανισμοῦ ὁρίζονται κατὰ πολὺ γενικὸν τρόπον εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ὅτι ««ἁρμοδιότητες», περιλαμβάνει ἐξουσίας καὶ καθήκοντα, πᾶσα δὲ ἀναφορὰ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἁρμοδιοτήτων ἑρμηνεύεται ἀναλόγως».

Ἑπομένως εἶναι πολὺ εὐρύτερον ὅπως εἶναι διατυπωμένον, ἐνῷ ὅπως θέλετε σεῖς νὰ τὸ διατυπώσετε θὰ περιορίσετε τὰς ἐξουσίας.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Δὲν ἔχω ἀντιληφθῆ ποῖον ἄρθρον ἐννοεῖτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐννοῶ τὸ ἄρθρον 2, πλαγιότιτλος «ἑρμηνεία». Ὁ πρῶτος ὁρισμός, ὁ ὁποῖος δίδεται κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν εἶναι «ἁρμοδιότητες».

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Εἰς τὸ ἄρθρον 35 ἀναφέρονται αὐτὲς οἱ ἐξουσίες ποὺ εἰσηγεῖται ὁ κ. Γιάγκου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μάλιστα. Ἑπομένως, πέραν τῶν ἐξουσιῶν ποὺ ἐξειδικεύονται εἰς τὸ ἄρθρον 35 ὑπάρχει καὶ αὐτὸ τὸ ἄρθρον τὸ ὁποῖον δίδει εὐρυτέραν ἐξουσίαν. Δηλαδὴ ἐὰν ὑπάρχῃ κατάλοιπον ἐξουσιῶν, τὸ κατάλοιπον τῶν ἐξουσιῶν διασφαλίζεται διὰ τοῦ ἄρθρου 24.

Ἐὰν τὸ τροποποιήσετε τὸ ἄρθρον 24 σημαίνει ὅτι ἐπαναλαμβάνετε τὸ ἄρθρον 35. Ἄρα περιορίζετε τὰς ἐξουσίας τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Τὸ ἄρθρον 35 ὁμιλεῖ διὰ τὴν συνεργασίαν, διαβάθμισιν, συσκευασίαν, ἀποθήκευσιν, διαμόρφωσιν, πώλησιν, μεταφορὰν κ.λ.π. Ὅλα αὐτὰ ποὺ εἴπαμεν.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ. Χρειάζεται προηγουμένως ἔγκρισις τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐνῷ εἰς τὸ 24, ὅπως τὸ προτείνω ἐγώ, καθορίζονται αἱ ἐξουσίαι τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ τὸ ἄρθρον 36 ὅπως θὰ προτείνω νὰ τροποποιηθῇ, τῇ ἐγκρίσει τοῦ

Ὑπουργοῦ θὰ δικαιοῦται ὁ Ὀργανισμὸς νὰ βιομηχανοποιῇ διὰ νὰ διασφαλίζῃ τὰ συμφέροντα τῆς βιομηχανίας, ἐφ' ὅσον νομίζουν ὅτι ὁ Ὀργανισμὸς θὰ μεροληπτήσῃ εἰς βάρος τῆς βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τότε εἶναι προτιμότερον ἡ εἰσήγησίς σας νὰ ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀπάλειψιν τοῦ «τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ» εἰς τὸ ἄρθρον 35 καὶ νὰ διαφυλάξετε τὰς εὐρυτέρας ἐξουσίας τὰς ὁποίας σᾶς δίδει τὸ ἄρθρον 24, ἢ ἡ εἰσήγησίς σας νὰ ἀφορᾷ εἰς τὸ ἄρθρον 35, ὥστε τὸ «τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ» νὰ περιορισθῇ μόνον εἰς τὴν βιομηχανοποίησιν καὶ νὰ ἀπαλειφθῇ ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἄλλα.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Τὸ ἄρθρον 35 εἶναι «ποικίλαι ἐξουσίαι τοῦ Ὀργανισμοῦ» ἐνῷ τὸ 24 εἶναι «γενικαὶ ἁρμοδιότητες τοῦ Ὀργανισμοῦ».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δι' αὐτὸ ἀντενδείκνυται νὰ περιορίσετε τὰς γενικὰς ἁρμοδιότητας διὰ τῆς ἐξειδικεύσεως. Τὴν ἐξειδίκευσιν τὴν κάμνει τὸ ἄρθρον 35. Τὸ ἄρθρον 24, πέραν τῆς ἐξειδικεύσεως τοῦ ἄρθρου 35, δίδει εὐρυτέρας ἐξουσίας.

Ἐὰν ἡ ἔνστασίς σας εἶναι ὅτι αἱ ἐξουσίαι τοῦ ἄρθρου 35 δίδονται τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ, ἡ ὀρθοτέρα ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος εἶναι νὰ εἰσηγηθῆτε ἀπάλειψιν τῆς προνοίας περὶ ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ εἰς τὸ ἄρθρον 35 ἢ περιορισμὸν τῆς προνοίας αὐτῆς μόνον εἰς τὸ θέμα τῆς βιομηχανοποιήσεως.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἐὰν δέχεσθε ἡ τροποποίησίς μου νὰ γίνῃ διὰ τὸ ἄρθρον 35 ἀντὶ εἰς τὸ ἄρθρον 24, τότε δὲν ἔχω ἔνστασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἐναπόκειται εἰς ἐμὲ νὰ δεχθῶ τοῦτο. Σᾶς ἀναφέρω τὴν νομικὴν πτυχὴν τοῦ θέματος, ὅτι δηλαδὴ ἡ ἐξειδίκευσις τοῦ ἄρθρου 24 περιορίζει τὰς ἐξουσίας τοῦ Ὀργανισμοῦ. Μπορεῖτε νὰ εἰσηγηθῆτε τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 35 ἀλλὰ ἀφήσατε τὸ ἄρθρον 24 ὅπως εἶναι.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἔχει ἐξουσίας γενικωτέρας εἰς τὸ ἄρθρον 24, ἀλλὰ ἀναφέρει ἐπίσης «ἐν τῇ γαλακτοκομικῇ βιομηχανίᾳ, πρὸς ὄφελος τῶν παραγωγῶν γάλακτος, τῶν καταναλωτῶν γάλακτος καὶ τῶν διαφόρων ἐπὶ μέρους συμφερόντων ἐν τῇ βιομηχανίᾳ».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μάλιστα, εἶναι αἱ εὐρύτεραι ἐξουσίαι. Αἱ ἄλλαι ἐξουσίαι ποὺ θέλετε νὰ θέσετε ὑπάρχουν εἰς τὸ ἄρθρον 35, κ. Γιάγκου. Ἐπομένως ἀφήσατε τὸ ἄρθρον 24 ὡς ἔχει καὶ προτείνατε καλυτέρευσιν τοῦ ἄρθρου 35, ἐὰν θέλετε, παρὰ νὰ τροποποιήσετε τὸ ἄρθρον 24 τὸ ὁποῖον σᾶς δίδει εὐρυτέρας ἐξουσίας.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Μά, αἱ εὐρύτεραι αὐταὶ ἐξουσίαι δὲν μᾶς δίδουν ἐξουσίαν νὰ συγκεντρώσωμεν, νὰ διαβαθμίσωμεν...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αὐτὸ σᾶς τὸ δίδει τὸ ἄρθρον 35.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Δὲν μᾶς τὸ δίδει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ ἄρθρον 35 σᾶς δίδει ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἀναφέρετε.

Ἐὰν ἡ διατύπωσις τοῦ ἄρθρου 35 δὲν σᾶς ἱκανοποιῇ, τότε κανονικῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων θὰ ἔπρεπε νὰ ἀφήσετε τὸ ἄρθρον 24 ὡς ἔχει καὶ νὰ ἐπιδιώξετε βελτίωσιν τοῦ ἄρθρου 35.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Παρ' ὅλον ὅτι ἐξακολουθῶ νὰ πιστεύω, κ. Πρόεδρε, ὅτι ἡ τροποποίησίς μου εἶναι ὀρθὴ εἰς τὸ ἄρθρον 24, ἐν τούτοις ἐφ' ὅσον ἐπικρατεῖ ἡ ἄποψις ὅτι μπορεῖ νὰ γίνῃ τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 35...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὄχι, δὲν ἐπικρατεῖ ἡ ἄποψις. Δὲν μπορῶ ἐγὼ νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ἐπικρατεῖ τοιαύτη ἄποψις. Εἶναι θέμα τῆς Βουλῆς. Ἐγὼ σᾶς λέγω ἀπὸ νομοτεχνικῆς πλευρᾶς ὅτι θὰ ἦτο ὀρθότερον νὰ ἀφήσετε τὸ ἄρθρον 24 ὡς ἔχει καὶ νὰ ἐπιδιώξετε τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 35.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Θὰ δεχθῶ τὴν εἰσήγησίν σας διὰ τὸ ἄρθρον 35, κ. Πρόεδρε. Δὲν ἐπιμένω εἰς τὸ ἄρθρον 24.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εὐχαριστῶ.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 24ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 24ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγγραφὴ παραγωγῶν γάλακτος. Ἄρθρον 25ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 25ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 25ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀπαγόρευσις πωλήσεων ὑπὸ μὴ ἐγγεγραμμένων παραγωγῶν. Ἄρθρον 26ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 26ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 26ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξαιρέσεις. Ἄρθρον 27ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 27ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 27ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Περιορισμοὶ ἐπὶ ἐγγεγραμμένων παραγωγῶν ἀναφορικῶς πρὸς τὴν πώλησιν γάλακτος. Ἄρθρον 28ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Παραγωγοὶ — Λιανοπῶλαι. Ἄρθρον 29ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγγραφὴ προσώπων καὶ ἐπιχειρήσεων ἐπιδιδομένων εἰς τὴν γαλακτοκομικὴν βιομηχανίαν καὶ χορήγησις ἀδειῶν. Ἄρθρον 30όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Γενικαὶ διατάξεις ὡς πρὸς τὴν χορήγησιν καὶ ἀνάκλησιν ἀδειῶν καὶ τὴν εἴσπραξιν τελῶν ἀδείας. Ἄρθρον 31ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Γενικὴ ἐξουσία ρυθμίσεως τῆς ἐμπορίας. Ἄρθρον 32ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καθωρισμέναι συμβάσεις. Ἄρθρον 33ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πωλήσεις μέσῳ τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἄρθρον 34ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ποικίλαι ἐξουσίαι τοῦ 'Οργανισμοῦ. "Αρθρον 35ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Ο κ. 'Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ πρότασίς μου ἡ ὁποία ἔγινεν εἰς τὸ ἄρθρον 24ον, ἀριθμηθῇ ὡς (α) εἰς τὸ ἄρθρον 35ον καὶ ἀκολουθήσουν αἱ ἑπόμεναι παράγραφοι. Δηλαδὴ τὸ (α) νὰ γίνῃ (β) καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι τοῦτο ἀπὸ νομοτεχνικῆς πλευρᾶς εὔκολον. Πρέπει νὰ γίνῃ σύγκρισις μὲ ὅλα τὰ ἐδάφια, διότι μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἀναφέρετε εἰς τὴν τροποποιητικήν σας εἰσήγησιν περιλαμβάνονται εἰς τὰ ἐδάφια (γ), (δ), (ε) τοῦ ἰδίου ἄρθρου. 'Επομένως ἐὰν τεθῇ ἡ παράγραφος αὐτή, τὴν ὁποίαν εἰσηγεῖσθε, τότε θὰ ὑπάρχῃ ἐπανάληψις.

'Επομένως ἀπὸ νομοτεχνικῆς πλευρᾶς πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ὑπὸ τῆς Νομικῆς 'Επιτροπῆς ἢ ἀπὸ νομικὸν διὰ νὰ ἐξευρεθῇ ὁ ὀρθὸς τρόπος. Διότι αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἰσηγεῖσθε συνοπτικῶς, ἀναφέρονται ἐν ἐκτάσει εἰς διάφορα ἐδάφια τοῦ ἰδίου ἄρθρου, τὸ ὁποῖον ἔχει πολλὰ ἐδάφια· ἀρχίζουν ἀπὸ τὸ (α) καὶ περιλαμβάνουν τέσσαρας σελίδας.

Δὲν νομίζω ὅτι μπορεῖ νὰ γίνῃ τοῦτο ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν, ἄλλως θὰ διέκοπτα τὴν συζήτησιν.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Νομίζω ὅτι ἐφ' ὅσον θὰ τεθῇ ἡ ἰδική μου τροποποίησις ὑπὸ τύπον (α) τὰ ὑπόλοιπα μποροῦν νὰ παραλειφθοῦν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν εἶναι τόσον εὔκολον νὰ ἀποφασίσωμεν ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ ἐδάφια, τὰ ὁποῖα ἐνεκρίθησαν ἀπὸ τὰς 'Επιτροπὰς μποροῦν νὰ ἀντικατασταθοῦν μόνον μὲ τὴν πρότασίν σας, κ. Βουλευτά, διότι δὲν ξεύρομεν τί θὰ παραλείψωμεν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Πρέπει νὰ γίνῃ σύγκρισις αὐτῆς τῆς παραγράφου μὲ τὸ περιεχόμενον ὁλοκλήρου τοῦ ἄρθρου 35 διὰ νὰ διαπιστωθῇ τί περιλαμβάνει καὶ τί δὲν περιλαμβάνει αὕτη ἀπὸ τὰ ὅσα ἀναφέρονται εἰς αὐτό. Σεῖς τὰ συμπτύσσετε εἰς ὀλίγας γραμμάς.

Νομίζω ὅτι, ἐὰν ὁ κ. 'Ανδρέας Γιάγκου ἐπιμένῃ εἰς τὴν πρότασίν του, τότε θὰ πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου καὶ νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν Νομικὴν 'Επιτροπὴν νὰ ἐξετάσῃ τὸ θέμα.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Νομίζω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι μποροῦν νὰ ἀπαλειφθοῦν ὅλα ἐφ' ὅσον τὰς ἐξουσίας τὰς δίδομεν εἰς μίαν τροποποίησιν τὴν ὁποίαν προτείνω. Διότι μπορεῖ νὰ κάμνῃ οἰκονομικὰς διευθετήσεις, νὰ ἀποδέχεται πρὸς πώλησιν, νὰ διαβαθμίζῃ, ἐπεξεργάζεται, κατεργάζεται, κ.λ.π.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Αναφέρετε ὅτι μπορεῖ νὰ διορίζῃ πράκτορας ἐπὶ ἀντιμισθία ; Π.χ. εἶναι ἡ παράγραφος (α) τοῦ ἄρθρου 35 ἡ ὁποία λέγει «νὰ διορίζῃ πράκτορας ἐπὶ τοιαύτῃ ἀντιμισθίᾳ οἵα ἤθελε συμφωνηθῇ καὶ ὑπὸ τοιούτους ὅρους οἵους ὁ 'Οργανισμὸς ἤθελε θεωρήσει ἀναγκαίους διὰ τὴν προσήκουσαν καὶ ἀποτελεσματικὴν ἐκπλήρωσιν κ.λ.π.».

Αὐτὸ δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν ἰδικήν σας πρότασιν.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Τὸ ἄρθρον 36 συμπληρώνει μὲ τὸν καλύτερον τρόπον τὰς προτάσεις τοῦ κ. Γιάγκου, διότι ἀναφέρει ὅτι ὁ Ὀργανισμὸς ὕστερα ἀπὸ διάταγμα τὸ ὁποῖον θγάζει ὁ Ὑπουργὸς συγκεντρώνει, διαθαθμίζει, ἐπεξεργάζεται, κατεργάζεται, συσκευάζει, ἀποθηκεύει, διαμορφοῖ πρὸς πώλησιν ἢ ἐξαγωγήν, ἀσφαλίζει, διαφημίζει κ.λ.π. διὰ τοὺς παραγωγούς. Δηλαδὴ τὸ 35ον μαζὶ μὲ τὸ 36ον ἄρθρον συμπληρώνουν τὲς προτάσεις τοῦ κ. Γιάγκου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ μὲν 35ον ἔχει προνοίας πέραν ἐκείνων τὰς ὁποίας περιλαμθάνει ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Γιάγκου, τὸ δὲ 36ον περιέχει ὅσα εἰσηγεῖται ὁ κ. Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι προηγεῖται τὸ «τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ». Δηλαδή, εἰς οὐδεμίαν ἐνέργειαν μπορεῖ νὰ προθῇ ὁ Ὀργανισμὸς ἐὰν προηγουμένως δὲν ζητήσῃ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἐφ' ὅσον ὁ Ὑπουργὸς ἔχει ἐξουσίας ὅταν μία ἀπόφασις τοῦ Ὀργανισμοῦ εἶναι λανθασμένη ἢ εἶναι ἐναντίον τοῦ δημοσίου συμφέροντος νὰ τὴν ἀποσύρῃ, διατὶ νὰ ἐπιμένωμεν τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ νὰ γίνουν ὅλα αὐτὰ προκαταθολικῶς ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μὰ δὲν εἶναι τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ. Εἶναι τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμθουλίου.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Τὸ 36ον ἄρθρον λέγει «τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμθουλίου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ 36ον ἄρθρον λέγει ὅτι «ὁ Ὑπουργὸς δύναται τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμθουλίου, νὰ ἐκδώσῃ διάταγμα δυνάμει τοῦ παρόντος ἄρθρου».
Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀντιλαμθάνομαι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι ὁ κ. Γιάγκου θὰ μποροῦσε νὰ θοηθηθῇ εἰς τὴν προσπάθειάν του ἐὰν ἀπηλείφοντο ἴσως αἱ λέξεις «τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ» εἰς τὸ ἄρθρον 35 (θ), 35 (γ), 35 (δ) καὶ 35 (ια).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ, εἰς τὸ ἄρθρον 35 τὶ εἰσηγεῖσθε νὰ ἀπαλειφθῇ ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Τὸ «τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ», εἰς τὸ 35 (β), 35 (γ), 35 (δ) καὶ 35 (ια).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δηλαδὴ εἰσηγεῖσθε ὅπως εἰς τὸ 35 (β) τὸ ὁποῖον λέγει «νὰ καταστρώνῃ καὶ καθορίζῃ σύστημα καθορισμοῦ τιμῶν τοῦ γάλακτος θάσει τοιούτων ἀρχῶν καὶ κριτηρίων καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὡς ὁ Ὀργανισμὸς ἤθελε...», νὰ ἀπαλειφθοῦν αἱ λέξεις «τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ».

Δηλαδὴ εἰσηγεῖσθε ὅτι ἕνας Ὀργανισμὸς θὰ ἐπιβάλλῃ τιμὰς ἐπὶ ὁλοκλήρου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ χωρὶς νὰ χρειάζεται οἱανδήποτε ἔγκρισιν ἀπὸ τὸν Ὑπουργόν, ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἢ ἀπὸ τὴν Βουλήν.

Τότε ὅμως θὰ ἔπρεπε νὰ δώσωμεν τὰς νομοθετικὰς ἐξουσίας τῆς Βουλῆς εἰς τὸν Ὀργανισμόν. Δὲν καθορίζει τιμὰς διὰ τὸν ἴδιον ὁ Ὀργανισμός. Καθορίζει τιμὰς καὶ ἐπιβάλλονται αὐταὶ αἱ τιμαὶ ἐπὶ ὁλοκλήρου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Καὶ θεωρεῖτε ὅτι τοῦτο εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον ἡ Βουλή, ἐὰν σέβεται τὸν ἑαυτόν της, μπορεῖ νὰ τὸ ἐμπιστευθῇ εἰς ἕνα Ὀργανισμόν, εἴτε βιομηχάνων εἴτε παραγωγῶν ;

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον θέτετε καλύπτεται ἀπὸ τὸ ἄρθρον 58 (2) τὸ ὁποῖον λέγει ὡς ἑξῆς :

«Ἀνεξαρτήτως παντὸς ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ διαλαμβανομένου, ἐὰν φανῇ τῷ Ὑπουργῷ ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα ἢ ἕν τῶν ἀποτελεσμάτων οἱασδήποτε πράξεως ἢ παραλείψεως, ἢ σκοπουμένης πράξεως ἢ παραλείψεως τοῦ Ὀργανισμοῦ ἀντίκειται ἢ θὰ ἀντίκειται πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον, ὁ Ὑπουργὸς δύναται, κατόπιν προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ, νὰ δώσῃ κατὰ τὴν κρίσιν του τοιαύτας ἐντολὰς πρὸς τὸν Ὀργανισμὸν ὡς πρὸς τὰς πράξεις ἢ παραλείψεις αὐτοῦ οἵας ἤθελε θεωρήσει ἀναγκαίας ἢ σκοπίμους ἵνα παρεμποδίσῃ τὸ ἐν λόγῳ ἀποτέλεσμα ἢ, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως, ἵνα ἀποτρέψῃ ἢ μειώσῃ τὴν ζημίαν τὴν ὁποίαν τοῦτο ἐπάγεται εἰς τὸ δημόσιον συμφέρον».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἔλθῃ κατόπιν ἡ Βουλὴ νὰ θεσπίσῃ Συμπληρωματικὸν Προϋπολογισμὸν διὰ νὰ μειώσῃ τὴν ζημίαν ἡ ὁποία προέκυψεν εἰς τὸ καταναλωτικὸν κοινόν ; Ἐὰν δὲ ἡ ἄποψίς σας εἶναι ὅτι τὸ ἄρθρον αὐτὸ καλύπτει τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν τότε διατὶ ζητεῖτε τὰς προμνησθείσας ἀπαλείψεις ἀφοῦ θὰ εἶναι τὸ ἴδιον πρᾶγμα ;

Ἡ Βουλὴ αὐτὴ δὲν δύναται νὰ ἐξουσιοδοτήσῃ οἱονδήποτε Σῶμα οὔτε καὶ αὐτὸ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ ἐπιβάλλῃ τιμὰς ἢ νὰ ἐπιβάλλῃ γενικὴν νομοθεσίαν, διότι ἡ διὰ Κανονισμοῦ εἶναι δευτερογενὴς νομοθεσία. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ ὁρίζεται ἡ τιμὴ ἑνὸς προϊόντος καὶ ὁ καταναλωτὴς θὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ τὴν πληρώσῃ.

Ὅπως γνωρίζετε, κ. Βουλευτά, ἡ Βουλὴ αὐτὴ οὔτε εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δίδει τοιαύτην ἐξουσίαν καὶ ἀπαιτεῖ ἀπὸ αὐτὸ ὅπως οἱ κανονισμοὶ τοὺς ὁποίους ἐκδίδει τίθενται καὶ παραμένουν ἐπὶ 21 ἡμέρας ἐνώπιον τῆς Βουλῆς πρὸς ἔγκρισιν. Πῶς μποροῦμεν ἐν λευκῷ νὰ δώσωμεν αὐτὴν τὴν ἐξουσιοδότησιν εἰς ἕν Ὀργανισμόν ;

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἡ ἄποψίς μου εἶναι ὅτι δὲν δίδεται ἐν λευκῷ ἐξουσία, ἐφ' ὅσον ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὀργανισμοῦ διορίζεται ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν καὶ ὁ Ὑπουργὸς ἀμέσως μετὰ ἀπὸ τὴν συνεδρίασιν κατατοπίζεται ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Ἡ πρότασίς μου εἶναι νὰ ἔχῃ πρωτοβουλίαν ὁ Ὀργανισμὸς νὰ ἀποφασίζῃ καὶ ἐὰν φανῇ εἰς τὸν Ὑπουργὸν ὅτι μία ἀπόφασις ἀντίκειται πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον νὰ δύναται οὗτος νὰ ἄρῃ, νὰ σταματήσῃ τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κύριε Βουλευτά. Οἱ Ὑπουργοὶ διορίζονται ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τοῦ κράτους καὶ ἐὰν ὁ Πρόεδρος τοῦ κράτους θελήσῃ δύναται καθ' οἱανδήποτε στιγμὴν νὰ παύσῃ οἱονδήποτε Ὑπουργόν. Ἐν τούτοις ἡ Βουλὴ αὐτὴ καθιέρωσεν, ὀρθῶς πιστεύω, τὸ σύστημα ὅτι εἰς οὐδένα Ὑπουργὸν θὰ δίδῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ

διὰ Κανονισμοῦ οἱανδήποτε δευτερογενῆ νομοθεσίαν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Ἡ Βουλὴ ἔδωσε τὸ δικαίωμα εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ ἐπιβάλλῃ δευτερογενῆ νομοθεσίαν ὑπὸ τὸν τύπον Κανονισμῶν. Διεφυλάξαμεν ὅμως καὶ ἐξακολουθοῦμεν νὰ διαφυλάττωμεν τὸ δικαίωμα, ὅτι οἱ Κανονισμοὶ θὰ κατατίθενται ἐνώπιον τοῦ Σώματος αὐτοῦ, θὰ παραμένουν ἐνώπιόν του ἐπὶ 21 ἡμέρας καὶ ἐὰν ἡ Βουλὴ δὲν τοὺς τροποποιήσῃ τότε θὰ ἰσχύουν ὡς ἐθεσπίσθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Πῶς ζητεῖτε τώρα ἀπὸ τὴν Βουλὴν νὰ παραχωρήσῃ αὐτὸ τὸ δικαίωμά της εἰς ἕνα Ὀργανισμόν ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Τὴν εἰσήγησιν περὶ ἀπαλείψεως τοῦ «τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ», τὴν ἔκαμα ὡς ἐμβαλωματικὴν εἰσήγησιν διὰ νὰ ἀποσοβηθῇ ἡ εἰσαγωγὴ καὶ ἔνθεσις τοῦ ἄρθρου 24 ὥστε νὰ προχωρήσωμεν καὶ νὰ μὴ διακόψωμεν τὴν συζήτησιν. Δι' αὐτὸ τὴν ὑπέβαλα.

Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, κ. Πρόεδρε, εἰς τὸ ἄρθρον 59 ἀναφέρεται σαφῶς ὅτι ἐὰν ὁ Πρόεδρος θεωρῇ ὅτι καθ' οἱανδήποτε συνεδρίαν τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐλήφθη ἐσφαλμένη ἀπόφασις ἐπὶ θέματός τινος τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν γνώμην του ἐπηρεάζει τὸ δημόσιον συμφέρον, δύναται νὰ μεριμνήσῃ ὅπως ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως ἀνασταλῇ, καὶ ἀναφέρει ἐπίσης ὅτι «ἡ δὲ ρηθεῖσα ἀπόφασις ἐκτελεῖται μόνον ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς οὕτω κρίνῃ καὶ ὑφ' οἱασδήποτε τροποποιήσεις τὰς ὁποίας ὁ Ὑπουργὸς ἤθελε διατάξει».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἑπομένως τὸ «τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ» δὲν σᾶς ἐνοχλεῖ. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἔνστασις εἰς τὴν δευτέραν ἐξουσίαν, ἡ ἔνστασις εἰς τὴν πρώτην ἐξουσίαν δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν. Θὰ θέσω εἰς ψηφοφορίαν τὸ ἄρθρον 35.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέ μίαν ἀποχήν, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μέ μίαν ἀποχήν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσίαι τοῦ Ὀργανισμοῦ πρὸς ἐμπορίαν καὶ παραγωγὴν γαλακτοκομικῶν προϊόντων. Ἄρθρον 36ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τέλη ἐπὶ τῆς γαλακτοκομικῆς βιομηχανίας πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δαπανῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἄρθρον 37ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ[1] :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐξουσίαι τοῦ κτᾶσθαι κινητὴν ἢ ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν καὶ τοῦ συμβάλλεσθαι. Ἄρθρον 38ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐπενδύσεις. Ἄρθρον 39ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Πλεονάζοντα χρήματα. Ἄρθρον 40όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐξουσία πρὸς σύναψιν δανείων. Ἄρθρον 41ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ ἐγγυᾶται δάνεια. Ἄρθρον 42ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Προκαταβολαί. Ἄρθρον 43ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δικαιώματα δι' ὑπηρεσίας. Ἄρθρον 44ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Κεφάλαια τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἄρθρον 45ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δαπάναι. Ἄρθρον 46ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Λογαριασμοὶ καὶ Ἔλεγχος. Ἄρθρον 47ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Καθῆκον πρὸς παροχὴν πληροφοριῶν. Ἄρθρον 48ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐπισφαλεῖς ὀφειλαί. Ἄρθρον 49ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ψευδεῖς παραστάσεις. Ἄρθρον 50όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἄλλα ἀδικήματα. Ἄρθρον 51ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀδικήματα σχετικῶς πρὸς τὴν ἀποκάλυψιν ὡρισμένων πληροφοριῶν ληφθεισῶν δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου. Ἄρθρον 52ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ποιναί. Ἄρθρον 53ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀδικήματα νομικῶν προσώπων. Ἄρθρον 54ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δίωξις δι' ἀδικήματα. Ἄρθρον 55ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία πρὸς λῆψιν πληροφοριῶν. Ἄρθρον 56ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία πρὸς εἴσοδον καὶ ἐπιθεώρησιν. Ἄρθρον 57ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπουργικαὶ ὁδηγίαι. Ἄρθρον 58ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία τοῦ Προέδρου ἀναφορικῶς πρὸς ὡρισμένας ἀποφάσεις τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἄρθρον 59ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Τὸ ἄρθρον 59, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, δίδει ὑπερεξουσίας εἰς τὸν Πρόεδρον νὰ ἀκυρώνῃ ἀποφάσεις τοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ νὰ καθυστερῇ τὴν ἐφαρμογὴν ἀποφάσεων τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Διὰ τοῦτο εἰσηγοῦμαι τὴν ἀπάλειψίν του. Ἐφ' ὅσον ὁ Πρόεδρος προεδρεύῃ τοῦ Ὀργανισμοῦ διατὶ νὰ ἔχῃ τόσας ἐξουσίας ὥστε νὰ δύναται νὰ καθυστερῇ μίαν ἀπόφασιν τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐὰν νομίσῃ καὶ θεωρήσῃ ὅτι εἶναι ἐσφαλμένη ; Διατὶ νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Προέδρου νὰ κρίνῃ ἐὰν μία ἀπόφασις εἶναι ὀρθὴ ἢ ἐσφαλμένη ἐφ' ὅσον προεδρεύει τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ δύναται νὰ εἴπῃ τὰς ἀπόψεις του ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἔχει εἶναι νὰ ὑποβάλῃ ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν τοὺς λόγους τῆς ἐνστάσεώς του εἰς τὸν Ὑπουργόν· δὲν εἶναι δικαίωμα παρεμποδίσεως, ἀλλὰ ἁπλῶς ἀναβολῆς δι' ἑπτὰ ἡμέρας διὰ νὰ ἐπιληφθῇ ὁ Ὑπουργὸς τοῦ θέματος.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Νὰ ἀναγνωσθῇ ὁλόκληρον τὸ ἄρθρον, κ. Πρόεδρε, διότι εἶναι εἰς τὰ ἀμέσως ἑπόμενα. Εἰς τὸ (β) ἔχετε δίκαιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ (β) εἶναι μέρος τοῦ ὅλου ἄρθρου.

«ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑποβάλλει, ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας κατὰ τὴν ὁποίαν ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις, ἔκθεσιν τῆς ἀποφάσεως.....»· νομίζω ὅτι τὸ ἄρθρον θὰ ἔπρεπε νὰ λέγῃ «δύναται νὰ μεριμνήσῃ ὅπως ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως ἀνασταλῇ διὰ περίοδον μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰς δέκα ἡμέρας».

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Τὸν ἕνα μῆνα λέγει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐγὼ θὰ ἔλεγα τὰς δέκα ἢ 15 ἡμέρας διότι εἶναι ἀρκεταί. Διὰ περίοδον μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰς δέκα ἡμέρας.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Καὶ ἐάν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὀργανισμοῦ διὰ ὁποιονδήποτε λόγον ἐπηρεασθῇ εἴτε ἀπὸ βιομηχανίαν εἴτε ἀπὸ ἀγοραστὴν εἴτε ἀπὸ ὁποιονδήποτε πρόσωπον, νὰ δύναται νὰ καθυστερήσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ὀργανισμοῦ ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Διὰ δέκα ἡμέρας ;

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Εἰς τὸν Ὀργανισμὸν αὐτόν, ὅπως καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, παρακάθηται ὁ Πρόεδρος μαζὶ μὲ τὰ μέλη, παρακάθηται ὅμως καὶ ὁ Διευθυντὴς ὁ ὁποῖος εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ὅλην διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας. Ὑποτίθεται ὅτι εἶναι εἰδικός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀλλὰ ἐπαναλαμβάνω, κ. Βουλευτά, ὅτι ἡ ἄποψίς μου εἶναι ὅτι μία ἀναστολὴ μιᾶς ἀποφάσεως διὰ δέκα ἡμέρας, ἐφ' ὅσον τὸ θέμα πρέπει νὰ λυθῇ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, δὲν πρόκειται νὰ ἐπηρεάσῃ οὐσιωδῶς οἱονδήποτε. Ἐὰν εἶναι μόνον διὰ δέκα ἡμέρας δὲν βλέπω τίποτε τὸ ἐπικίνδυνον ἀφοῦ καὶ οἱ ἰδικοί μας Νόμοι μποροῦν νὰ ἀνασταλοῦν διὰ 15 ἡμέρας.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Οἱ Νόμοι, κ. Πρόεδρε, μποροῦν νὰ ἀνασταλοῦν ἀλλὰ αἱ ἐμπορικαὶ πράξεις δυστυχῶς πολλὰς φορὰς δὲν μποροῦν οὔτε δι' ὥρας νὰ ἔχουν παράτασιν. Πάντως κατὰ τὴν ἄποψίν μου αἱ ἐξουσίαι τοῦ Προέδρου εἶναι πολὺ—πολὺ ὑπερβολικαὶ καὶ εἶναι προτιμότερον τὸ ἄρθρον ὁλόκληρον νὰ ἀπαλειφθῇ.

Κύριε Πρόεδρε. Τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ γίνονται ὅλα εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον. Ὁ Ὑπουργὸς δύναται νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς ὁποιανδήποτε ἀπόφασιν τοῦ Ὀργανισμοῦ. Νομίζω ὅτι εἶναι ὑπερβολικὸν νὰ ἔχῃ καὶ ὁ Πρόεδρος, ὁ ὁποῖος διορίζεται ἀπὸ τὸν Ὑπουργόν, ἐξουσίας νὰ ἀναστέλλῃ ἀποφάσεις τοῦ Ὀργανισμοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Μήπως θὰ ἦταν καλύτερον, κ. Πρόεδρε, νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρον ὥστε, ἀντὶ «ἐὰν ὁ Πρόεδρος θεωρῇ ὅτι καθ' οἱανδήποτε συνεδρίαν τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐλήφθη ἐσφαλμένη ἀπόφασις», νὰ γίνῃ «ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς θεωρῇ ὅτι ἐλήφθη ἐσφαλμένη ἀπόφασις», ἔτσι ποὺ νὰ μὴν ὑπάρξῃ ηὐξημένη ἐξουσία εἰς τὸν Πρόεδρον καὶ νὰ δικαιοῦται μόνον ὁ Ὑπουργός ;

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Δὲν ἔχω ἔνστασιν εἰς τὴν πρότασιν τοῦ Πέτρου Στυλιανοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ ἰδική μου σκέψις εἶναι ὅτι, ἐὰν ὁ Πρόεδρος θεωρῇ ὅτι καθ' οἱανδήποτε συνεδρίασιν τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐλήφθη ἐσφαλμένη ἀπόφασις τότε θὰ πληροφορῇ τὸν Ὑπουργὸν περὶ τούτου, ὁ δὲ Ὑπουργὸς θὰ δύναται νὰ μεριμνήσῃ ὅπως ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως ἀνασταλῇ.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἐφ' ὅσον ἡ ἐξουσία εἶναι εἰς τὸν Ὑπουργόν.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις εἰς τὴν τροποποιητικὴν αὐτὴν εἰσήγησιν ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Μοῦ κάμνει ἐντύπωσιν ὁ τρόπος, ἡ προχειρολογία μὲ τὴν ὁποίαν γίνονται αἱ προτάσεις αὗται.

Τὸ 59ον ἄρθρον ὁμιλεῖ περὶ τῶν καθηκόντων καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Προέδρου. Ὁ Ὑπουργὸς πάντοτε ἔχει τὸ δικαίωμα καθ' οἱανδήποτε ὥραν θέλει νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ἀπόφασις ἡ ὁποία ἐλήφθη δὲν εἶναι ἀρεστὴ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς οἱονδήποτε ἄλλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί, ἀλλὰ ὁ Ὑπουργὸς δὲν εἶναι παρών. Ὅπως τὸ θέτω τὸ θέμα, ὁ Πρόεδρος πληροφορεῖ τὸν Ὑπουργὸν ὁ ὁποῖος δύναται νὰ διατάξῃ τὴν ἀναστολήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δὲν εἶναι τόσον εὔκολον. Δυστυχῶς, αὐτὸς εἶναι ἕνας ἀρκετὰ πολύπλοκος Νόμος καὶ χρειάζεται σοβαρὰν μελέτην. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συμβαίνει εἶναι τὸ ἑξῆς : Γίνεται συνεδρίασις τῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Προέδρου, καὶ γίνεται ὡρισμένη ἐργασία. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ποὺ τελειώνει αὐτὴ ἡ ἐργασία ὁ Ὑπουργός, ὁ ὁποῖος πληροφορεῖται ἀμέσως, ὅ,τι γίνεται, ἰδίως ἐὰν πρόκειται διὰ κάτι ἐπείγον ὅπως εἰς τὴν περίπτωσιν ποὺ ἀναφέρει ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου, διότι ἐὰν δὲν εἶναι ἐπεῖγον δὲν ἔχει σημασίαν, δικαιοῦται νὰ τροποποιήσῃ τὴν ἀπόφασιν τὴν ἰδίαν ἡμέραν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τότε συνηγορεῖτε ὑπὲρ τῆς ἀπαλείψεως τοῦ ἄρθρου ;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὄχι, εἶναι καὶ κάτι ἄλλο ἀπὸ τὸ ἄρθρον. Ἀναγινώσκω τὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν ἔδωσεν ὁ Ὑπουργὸς εἰς τὴν πρότασιν αὐτὴν τοῦ συναδέλφου κ. Γιάγκου, τὴν ὁποίαν εἶχε κάμει καὶ πάλιν εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς καὶ τὴν ἐμελετήσαμεν. Λέγει ὁ Ὑπουργὸς ὅτι αὐτὸ εἶναι μία ἀσφαλιστικὴ δικλίς. Δὲν μπορεῖ ὁ Ὑπουργὸς συνεχῶς νὰ παρακολουθῇ αὐτὴν τὴν κατάστασιν καὶ ἔχει τὸν Πρόεδρον ὁ ὁποῖος Πρόεδρος ἐὰν θεωρήσῃ ὅτι μία ἀπόφασις ἐπηρεάζει τὸ δημόσιον συμφέρον ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν πρέπει νὰ ἀποφασισθῇ τι θὰ γίνῃ.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τὴν ἄλλην τοῦ ἑνὸς μηνὸς—καὶ δὲν ἔχω ἔνστασιν νὰ περιορισθῇ ὁ ἕνας μήνας εἰς 15 ἡμέρας—ἐκεῖ ἐπεμβαίνει ὁ Πρόεδρος ἐὰν δὲν εἶναι παρόντα ὅλα τὰ μέλη εἰς τὴν συνεδρίασιν. Π.χ. ἐγένετο μελέτη θέματος ποὺ ἀφεώρα τὸν Συνεργατισμὸν καὶ ἔτυχε κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν νὰ μὴν εἶναι παρὼν ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Συνεργατισμοῦ καὶ νὰ ἐλήφθη ἡ α' ἀπόφασις. Ἐὰν διὰ τὸν Πρόεδρον κακῶς ἐλήφθη ἡ α' ἀπόφασις ἐνῷ ἀπουσίαζεν ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Συνεργατισμοῦ ἀναβάλλει τὴν ἀπόφασιν καὶ κάμνει νέαν συνεδρίασιν ἐντὸς ἑνὸς μηνός. Συμφωνῶ ὅτι μπορεῖ νὰ εἶναι πολὺς ὁ ἕνας μήνας ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα, ὅπως ἀναφέρει καὶ ὁ Ὑπουργός, εἶναι μία ἀσφαλιστικὴ δικλίς. Δὲν μπορεῖ ὁ Ὑπουργὸς συνεχῶς νὰ παρακολουθῇ τὰς ἐργασίας τοῦ Ὀργανισμοῦ. Δίδονται ὡρισμέναι ἐξουσίαι εἰς τὸν Πρόεδρον τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἐνασκῇ· ἐὰν δὲν τὰς ἐνασκῇ καλὰ ἀντικαθίσταται ὁ Πρόεδρος, ἀλλὰ δὲν μποροῦμεν νὰ τοῦ ἀφαιρέσωμεν τὰς ἐξουσίας. Αὐτὰ εἶναι πράγματα τὰ ὁποῖα ἐμελετήθησαν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ εἰσηγοῦμαι καὶ πάλιν ὅτι ἐὰν ὑπάρχῃ αὐτὴ ἡ πρότασις τότε πρέπει νὰ μελετηθῇ καὶ ἐξετασθῇ μὲ λογικὴν καὶ μὲ κάποιαν ψυχραιμίαν. Δὲν μποροῦμεν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ τροποποιοῦμεν ἕνα Νομοσχέδιον, ἀπαλείφοντες τὸ ἄρθρον 39, ἢ 61 καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Πληροφορῶ τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν ὅτι ἐξητάσαμεν καὶ μὲ λογικὴν καὶ μὲ ψυχραιμίαν τὸ Νομοσχέδιον καὶ διὰ τοῦτο κάμνομεν τὰς εἰσηγήσεις μας. Ἐὰν ὁ ἴδιος δὲν ἐπρόσεξε τὰς εἰσηγήσεις μας ὅταν τὰς ἐκάμναμεν, δὲν πταίομεν ἡμεῖς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δὲν ἐπροσέξατε τί εἶπα, νομίζω. Ἴσως εἶναι καὶ ἡ κόπωσις ἐκ τῆς συνεδριάσεως. Ἐμελετήσαμεν, εἶπα τὴν πρότασιν· ἀφοῦ ἀνέγνωσα καὶ τὴν εἰς αὐτὴν ἀπάντησιν τοῦ Ὑπουργοῦ πρὸς τὰς Ἐπιτροπάς. Ἐμελετήσαμεν, καὶ εἴχαμεν ὑπ' ὄψιν τὴν πρότασίν σας. Τὴν εἶδε καὶ ὁ Ὑπουργὸς ὁ ὁποῖος ἀπήντησεν ἐγγράφως καὶ ἐλήφθη συγκεκριμένη ἀπόφασις ἡ ὁποία ἀναφέρεται μέσα εἰς τὴν ἔκθεσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν δεσμευόμεθα ὅμως οὔτε ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν ἡ ὁποία ἐλήφθη οὔτε καὶ ἀπὸ τὴν ἀπάντησιν τοῦ Ὑπουργοῦ.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Καθόλου δὲν δεσμευόμεθα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κανονικῶς δὲν θεωρῶ ὅτι χρειάζεται αὐτὴ ἡ ἀσφαλιστικὴ δικλίς. Τί σημαίνει ἀσφαλιστικὴ δικλίς ; Ἐφ' ὅσον ὁ Ὑπουργὸς ἔχει τὴν εὐθύνην ὡρισμένων ἐξουσιῶν, ὀφείλει νὰ παρακολουθῇ τὸ θέμα αὐτό. Ἄλλως δὲν πρέπει νὰ δοθοῦν αἱ ἐξουσίαι εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἀλλὰ εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Τὸ θέμα αὐτὸ ἔχει μελετηθῇ εἰς τὰς Ἐπιτροπάς. Τὸ τί νομίζει ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς προσωπικῶς βεβαίως εἶναι σεβαστόν. Ἀλλὰ ἀπαντῶ εἰς τὸν κ. Γιάγκου καὶ λέγω ὅτι ἡ πρότασίς του ἀνεφέρθη εἰς τὰς Ἐπιτροπάς, ἐξητάσθη καὶ ἐλήφθη ἡ α' ἀπόφασις τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἶναι φανερὸν ὅτι ἐλήφθη ἀπόφασις.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὸ Σῶμα καὶ διατὶ ἐλήφθη ἐκείνη ἡ ἀπόφασις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Γνωρίζομεν ὅτι ὁ Ὑπουργὸς ἢ τὸ Ὑπουργεῖον του φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ μία ἀσφαλιστικὴ δικλίς. Ἡ ἀσφαλιστικὴ ὅμως δικλὶς πρέπει νὰ εἶναι καὶ λογική, καὶ τὸ λογικὸν εἶναι νὰ ὑποχρεοῦται ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐὰν νομίζῃ ὅτι μία ἀπόφασις, ἡ ὁποία ἐλήφθη, εἶναι ἐναντίον τοῦ δημοσίου συμφέροντος, νὰ πληροφορῇ τὸν Ὑπουργὸν ὁ ὁποῖος νὰ ἐπεμβαίνῃ. Ὄχι ὅμως ὁ ἴδιος νὰ ἀναστέλλῃ τὴν ἀπόφασιν καὶ νὰ θέλῃ ἑπτὰ ἡμέρας διὰ νὰ ὑποβάλῃ τὰ δικαιολογητικά του καὶ ἕνα μῆνα ὁ Ὑπουργὸς διὰ νὰ ἀποφασίσῃ.

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Συμφωνῶ, κ. Πρόεδρε, μὲ τὴν ἄποψιν τὴν ὁποίαν ἔχετε ἐκφέρει τώρα καὶ ἡ ὁποία ἀφορᾷ ἀκριβῶς τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 59 (1).

Εἰς τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου τούτου αἱ ἐξουσίαι τοῦ Προέδρου εἶναι τοιαῦται ὥστε εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπουσιάζει ἓν ἐκ τῶν 15 μελῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ ἀπὸ μίαν συνεδρίαν δύναται νὰ θεωρήσῃ τὸ θέμα ὡς ἀρκούντως σημαντικὸν καὶ νὰ ἀναστείλῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ληφθείσης ἀποφάσεως. Αὐτὸ πιστεύω ὅτι ὑπὸ οἱασδήποτε συνθήκας δὲν πρέπει νὰ γίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μπορεῖ νὰ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν εἰς ἓν πρόσωπον νὰ παρεμποδίσῃ τὴν λῆψιν οἱασδήποτε ἀποφάσεως διότι θὰ ἀπουσιάζῃ.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Βεβαίως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἶναι καὶ αὐτὸ ἀσφαλιστικὴ δικλίς.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Πιστεύω ὅτι τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ ἄρθρου 59 χρήζει ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀπαλείψεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ ἄρθρον 59 τροποποιηθῇ οὕτως ὥστε νὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

«Ἐὰν ὁ Πρόεδρος θεωρῇ ὅτι καθ' οἱανδήποτε συνεδρίασιν τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐλήφθη ἐσφαλμένη ἀπόφασις, πληροφορεῖ πάραυτα τὸν Ὑπουργὸν ὁ ὁποῖος δύναται νὰ μεριμνήσῃ ὅπως ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως ἀνασταλῇ».

Ἐν συνεχείᾳ νὰ γίνουν καὶ ἄλλαι τροποποιήσεις ἀναλόγως τῆς νέας τοποθετήσεως τοῦ θέματος.

Τὸ ἄρθρον 59 δὲν θὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν καὶ θὰ συνεχίσωμεν μὲ τὰ ἄρθρα 60, 61 καὶ 62.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὰ ἄρθρα 60, 61 καὶ 62 ἐγκριθοῦν ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 60, 61 καὶ 62 ἐγκρίνονται.

Παραμένει τὸ ἄρθρον 59 τὸ ὁποῖον εἶναι ἀνάγκη νὰ διατυπωθῇ ἐκ νέου. Διὰ τοῦτο δὲν θὰ χωρήσωμεν σήμερον εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἀλλὰ θὰ ἀναβάλωμεν αὐτὴν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, ὁπότε θὰ γίνῃ ἡ ἔγκρισις τοῦ ἄρθρου 59 καὶ ἡ τελικὴ ψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς ὅπως προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Καταργήσεως τῆς Νομιμοποιήσεως Ἐγγράφων Ἐκδιδομένων ὑπὸ Διπλωματικῶν Ἐκπροσώπων ἢ Προξενικῶν Λειτουργῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 33) τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Δικαστηρίων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(4) Ὁ περὶ Ἀστυνομίας, Πυροσβεστικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Φυλακῶν (Ἀναθεώρησις Μισθοδοσίας) Νόμος τοῦ 1968.

(5) Ὁ περὶ Ὡρισμένων Ἀπολαβῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(6) Ὁ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

(7) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Καταργήσεως τῆς Νομιμοποιήσεως Ἐγγράφων Ἐκδιδομένων ὑπὸ Διπλωματικῶν Ἐκπροσώπων ἢ Προξενικῶν Λειτουργῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξωτερικῶν.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 33) τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Δικαστηρίων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Ἀστυνομίας, Πυροσβεστικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Φυλακῶν (Ἀναθεώρησις Μισθοδοσίας) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Ὡρισμένων Ἀπολαβῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται ἐπίσης εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμος τοῦ 1969 παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1969, ἤτοι ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ.

Ἐπειδὴ οἱ Προϋπολογισμοὶ κατετέθησαν σήμερον, εἶναι πρόδηλον ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ψηφισθοῦν μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ἔτους. Ἑπομένως ἡ Βουλὴ δυνάμει τῶν ἐξουσιῶν τὰς ὁποίας κέκτηται θὰ προβῇ εἰς τὴν ψήφισιν δωδεκατημορίων διὰ τὸν Ἰανουάριον καὶ πιθανῶς διὰ τὸν Φεβρουάριον. Τὰ δωδεκατημόρια θὰ ἀφορεῦν καὶ τοὺς δύο Προϋπολογισμούς. Ἑτοιμάζεται ἤδη σχέδιον σχετικῆς ἀποφάσεως περὶ δωδεκατημορίων.

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ εἶναι ἡ ἡμερομηνία τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς.

Ὁ περὶ Δικαστηρίων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968, ἀφορᾷ εἰς τὴν μισθοδοσίαν καὶ τὰς τροποποιήσεις εἰς τὰς μισθοδοτικὰς κλίμακας τῶν Δικαστῶν τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου καὶ τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστῶν.

Ὁ περὶ Ἀστυνομίας, Πυροσβεστικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Φυλακῶν (Ἀναθεώρησις Μισθοδοσίας) Νόμος τοῦ 1968 ἀφορᾷ εἰς τὰς τροποποιήσεις δι' αὐξήσεις τῶν μισθῶν τῶν μελῶν τῆς Ἀστυνομικῆς Δυνάμεως, τῶν Πυροσβεστικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν Φυλακῶν.

Ἑπομένως εἶναι ἀνάγκη τὰ δύο αὐτὰ Νομοσχέδια νὰ ψηφισθοῦν πρὸ τῆς λήξεως τοῦ τρέχοντος ἔτους διὰ νὰ δυνηθοῦν οἱ ὠφελούμενοι νὰ εἰσπράξουν τὸ λαβεῖν των. Δεδομένου δὲ ὅτι οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι διὰ τοὺς ὁποίους ἐψηφίσθη σχετικὸς Νόμος ἐνωρίτερον, ἔχουν ἤδη λάβει τὰς νέας μισθοδοτικὰς κλίμακας, δὲν εἶναι ὀρθὸν διὰ τοὺς ὠφελουμένους ἐκ τῶν προμνησθέντων δύο Νομοσχεδίων νὰ παραμείνουν ἐκκρεμῆ μέχρι τοῦ νέου ἔτους τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα θὰ δικαιοῦνται νὰ εἰσπράξουν.

Πρέπει ὅμως νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ 23η, ἡ 24η καὶ 25η τοῦ τρέχοντος μηνὸς εἶναι δημόσιαι ἀργίαι.

Ἐπομένως εἴτε πρέπει νὰ συνέλθῃ ἡ Βουλὴ τὴν προσεχῆ Δευτέραν εἴτε τὴν προσεχῆ Παρασκευήν.

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Καὶ τὰ δύο Νομοσχέδια εἶναι ἀρκετὰ σοβαρὰ καὶ πιστεύω ὅτι εἶναι πολὺ προτιμότερον νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὰς ἁρμοδίας Ἐπιτροπὰς νὰ ἐξετάσουν τὸ θέμα ἐπισταμένως ἐν ἀνάγκῃ καὶ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων.

Συνεπῶς πιστεύω ὅτι εἶναι προτιμότερον ἡ συνεδρία τῆς Βουλῆς νὰ γίνῃ τὴν προσεχῆ Παρασκευήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Πρέπει ὅμως νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι ὀλίγον καιρὸν θὰ κερδίσετε, διότι ἐφ' ὅσον ἡ Τρίτη, ἡ Τετάρτη καὶ ἡ Πέμπτη εἶναι δημόσιαι ἀργίαι, ἐὰν ἡ συνεδρίασις τῆς Βουλῆς γίνῃ τὴν Παρασκευήν, σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ ἔχετε τελειώσει τὴν ἐργασίαν σας πρὸ τῆς ἀργίας διὰ νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ κυκλοφορήσῃ ἡ ἔκθεσις 48 ὥρας ἐνωρίτερον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, κ. Πρόεδρε, εἰσηγοῦμαι νὰ ὁρίσωμεν συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία θὰ ἀφορᾷ τοὐλάχιστον αὐτὰ τὰ δύο θέματα τὴν μεταπροσεχῆ Δευτέραν. Ἐὰν παρίσταται ἀνάγκη νὰ κάμωμεν καὶ τὴν Παρασκευὴν συνεδρίασιν δι' ἄλλα Νομοσχέδια, διότι ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὑπάρχουν ἀρκετὰ ποὺ πρέπει νὰ συζητηθοῦν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλα Νομοσχέδια πρὸς συζήτησιν. Μὲ ἐνδιαφέρουν ὅμως εἰδικῶς αὐτὰ τὰ δύο Νομοσχέδια διὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀνέπτυξα. Τὰ ἄλλα Νομοσχέδια ἐν ἀνάγκῃ δύνανται νὰ παραμείνουν καὶ μέχρι τὴν πρώτην ἑβδομάδα τοῦ Ἰανουαρίου.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Πάντως εἶμαι βέβαιος ὅτι οἱ ἐνδιαφερόμενοι δὲν θὰ ἐνοχληθοῦν διὰ διαφορὰν δύο ἡμερῶν, κ. Πρόεδρε, ἐὰν ἡ πιθανὴ μελέτη τοῦ θέματος δυνατὸν νὰ ἀποδώσῃ ἀποτελέσματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἐνοχληθοῦν κατὰ τοῦτο ὅτι, ἐὰν δὲν ψηφισθοῦν τὴν Δευτέραν θὰ εἶναι πολὺ δύσκολον διὰ τὸ ἁρμόδιον Κυβερνητικὸν Τμῆμα νὰ ἐκδώσῃ τὰς ἐπιταγάς.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Λυποῦμαι, ἀλλὰ τότε ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ὤφειλεν αὐτὸ νὰ τὸ ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν της. Νὰ μὴν μᾶς φέρῃ ἕνα Νομοσχέδιον τόσης σημασίας καὶ νὰ θέλῃ ἐντὸς δύο ἡμερῶν νὰ τὸ ψηφίσωμεν, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἔχω δυσκολίαν νὰ ὁρίσω ἐὰν θέλετε τὴν συνεδρίασιν διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ἢ τὴν μεταπροσεχῆ Δευτέραν ἢ καὶ ἀκόμη τὴν Παρασκευήν. Ἀλλὰ σᾶς λέγω ὅτι θὰ εἶναι πολὺ δύσκολον καὶ οὔτε κερδίζετε σημαντικὸν χρόνον μεταξὺ Παρασκευῆς καὶ Δευτέρας, διότι αἱ ἡμέραι ποὺ παρεμβάλλονται εἶναι δημόσιαι ἀργίαι.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κερδίζουν μόνον τὴν Δευτέραν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κερδίζουν μόνον τὴν Δευτέραν ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ὑπάρχει καὶ κάτι ἄλλο, κ. Πρόεδρε, διότι εἶναι δυνατὸν νὰ μὴν ἀποσταλοῦν αἱ ἐκθέσεις 48 ὥρας ἐνωρίτερον καὶ νὰ ἔχωμεν ἄλλην δυσκολίαν, ὁπότε θὰ θέλωμεν νὰ χαρακτηρισθῇ τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἐπεῖγον. Μόνον ὑπ' αὐτὰς τὰς προϋποθέσεις μπορεῖμεν νὰ ἀντεπεξέλθωμεν, ἐὰν δηλαδὴ καθορίσετε ὡς ἐπεῖγον τὸ Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μποροῦμεν νὰ χαρακτηρίσωμεν τὰ Νομοσχέδια ὡς ἐπειγούσης φύσεως. Ἑπομένως ἡ ἔκθεσις δὲν θὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ κυκλοφορήσῃ 48 ὥρας ἐνωρίτερον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Δὲν χρειάζεται, κ. Πρόεδρε, διότι ἡ συνεδρία τῶν Ἐπιτροπῶν θὰ γίνῃ τὸ ἀργότερον τὴν Δευτέραν.

Ἐὰν γίνῃ τὴν Παρασκευὴν ὑπάρχουν 4 ἡμέραι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μά, δὲν θὰ ἐργάζεται τὸ προσωπικὸν τῆς Βουλῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Τὴν ἔκθεσιν νὰ τὴν ἑτοιμάσωμεν τὴν Δευτέραν τὸ ἀπόγευμα καὶ νὰ τὴν στείλωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐὰν δὲν προλάβετε νὰ τὴν ἑτοιμάσετε ; Ὁπωσδήποτε αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἰσηγεῖται ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης διὰ νὰ δοθῇ καιρὸς νὰ κληθοῦν οἱ ἐνδιαφερόμενοι, νὰ ἀκουσθοῦν ἀπόψεις καὶ νὰ συζητηθοῦν αἱ ἀπόψεις μὲ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνῃ ἐὰν τὰ Νομοσχέδια ἐπισπευσθοῦν διὰ νὰ ψηφισθοῦν μέχρι τῆς Παρασκευῆς. Διότι ἂς μὴ λησμονῶμεν ὅτι θὰ ἔχωμεν ἀργίαν τριῶν ἡμερῶν.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ ἑτοιμασθῇ καὶ σταλῇ ἔκθεσις ἐὰν δὲν κηρυχθοῦν τὰ νομοσχέδια ἐπειγούσης φύσεως. Νὰ κηρυχθοῦν ταῦτα ἐπειγούσης φύσεως καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ μόλις περατώσῃ τὸ ἔργον της νὰ στείλῃ τὰς ἐκθέσεις. Διότι εἶναι αἱ ἑορταὶ αἱ ὁποῖαι παρεμβάλλονται καὶ αἱ ἐκθέσεις δὲν θὰ ἀποσταλοῦν ἐγκαίρως. Ἐὰν ἀκούσωμεν τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν καὶ τοὺς ἐνδιαφερομένους θὰ καθυστερήσωμεν πάλιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσηγοῦμαι τὴν ἑξῆς πρότασιν :

Νὰ συνεδριάσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν το ἀπόγευμα τῆς αὔριον Παρασκευῆς. Νὰ κληθοῦν εἰς αὐτὴν τὴν συνεδρίασιν καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι διὰ νὰ ἐκθέσουν τὰς ἀπόψεις των. Θὰ ἔχωμεν τότε τὸ Σάββατον διὰ νὰ ἀνταλλάξωμεν ἀπόψεις μὲ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ἐπὶ ὡρισμένων σημείων τὰ ὁποῖα θὰ προκύψουν. Τὴν Δευτέραν θὰ μποροῦν αἱ Ἐπιτροπαὶ νὰ ἑτοιμάσουν τὴν ἔκθεσίν των καὶ τὴν Παρασκευὴν νὰ ὁρισθῇ ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν συζήτησιν τῶν Νομοσχεδίων. Μόνον ἐὰν συνεδριάσουν αἱ Ἐπιτροπαὶ αὔριον τὸ ἀπόγευμα καὶ εἰδοποιηθοῦν καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι — ἤδη ἐστάλησαν ὡρισμένα ὑπομνήματα τόσον ὑπὸ τῶν ὀργανώσεων τῶν ἀστυνομικῶν ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐνδιαφερομένους πλὴν τῶν δικαστικῶν — θὰ προλάβωμεν.

Ἑπομένως δὲν θὰ εἶναι δύσκολον νὰ ἀκουσθοῦν αἱ ἀπόψεις τῶν ἐνδιαφερομένων αὔριον τὸ ἀπόγευμα, νὰ γίνῃ οἱαδήποτε ἐπαφὴ μὲ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν τὸ Σάββατον καὶ τὴν Δευτέραν νὰ ἑτοιμασθοῦν οἱ ἐκθέσεις τῶν Ἐπιτροπῶν αἱ ὁποῖαι νὰ σταλοῦν τὸ ἀπόγευμα τῆς Δευτέρας καὶ τὴν Παρασκευὴν νὰ συζητηθοῦν τὰ νομοσχέδια εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Συμφωνῶ μὲ τὴν πρώτην ἄποψιν, ἀλλὰ πρέπει νὰ κηρυχθοῦν τὰ Νομοσχέδια ὡς ἐπειγούσης φύσεως διότι ἄλλως εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ προλάβωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὰ Νομοσχέδια ταῦτα κηρύσσονται ὡς ἐπειγούσης φύσεως· δὲν ὑπάρχει ἔνστασις ἀπὸ τὴν Βουλήν. Ἑπομένως ἡ ἡμερησία διάταξις τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία ὁρίζεται διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Παρασκευήν, θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

Θὰ παραλείψω τὸ Κεφάλαιον Α — Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις, διότι θὰ ἔχωμεν τὴν Νομοθετικὴν Ἐργασίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 33) τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Δικαστηρίων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Ἀστυνομίας, Πυροσβεστικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Φυλακῶν (Ἀναθεώρησις Μισθοδοσίας) Νόμος τοῦ 1968.

(4) Ὁ περὶ ὡρισμένων Ἀπολαβῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(5) Ὁ περὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1968.

(6) Ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1968.

(7) Ὁ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

(8) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1969.

(9) Ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968. (Συνέχισις τῆς συζητήσεως).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐνέγραψεν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης περὶ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων κ.λ.π. θὰ ἀναβληθῇ λόγῳ τῆς προκεχωρημένης ὥρας καὶ δὲν νομίζω ὅτι θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῇ τὴν μεταπροσεχῆ Παρασκευήν, ἐπειδὴ τὸ Κεφάλαιον περὶ Νομοθετικῆς Ἐργασίας ἔχει πολλὰ Νομοσχέδια πρὸς συζήτησιν καὶ ἑπομένως θὰ τεθῇ τοῦτο ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως μετὰ τὰς ἑορτάς, ἀρχὰς τοῦ νέου ἔτους.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία ὁρίζεται διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Παρασκευήν, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 9.25 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις (Ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ Πυροῖου — Ἀθηαίνου — Ἀδελλεροῦ — Ἀραδίππου — Λάρνακος — Παροχὴ δωρεὰν νομικῆς ἀρωγῆς εἰς πρόσωπα ἔχοντα ἀνάγκην ταύτης — Βελτίωσις τῆς ὁδοῦ Ζωοπηγῆς—Ἀγροῦ — Βελτίωσις τῆς ὁδοῦ Γρηγορίου Αὐξεντίου, εἰς Ἅγιον Δομέτιον — Ἐξασφάλισις ἐκσκαφέως—προωθητῆρος διὰ τὴν προώθησιν τοῦ σχεδίου περιφερειακῆς ἀναπτύξεως τῆς Πιτσιλιᾶς κ.λ.π.)

(2) Ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Λ. Δημητριάδη ἐπὶ τοῦ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας (Ἀνακατάταξις Ὡρισμένων Θέσεων) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Αὐξήσεως Συντάξεων Νόμου τοῦ 1968, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Χρ. Μιχαηλίδης — Γ. Ποταμίτης — Π. Στυλιανοῦ — Μ. Σαββίδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 14) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Ἔκθεσις ἐπὶ τῶν Νομοσχεδίων—

(α) Ὁ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968,

(β) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Τμημάτων (Χωρία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968,

(γ) Ὁ περὶ Ἀρδευτικῶν Συνδέσμων (Ἰδιωτικὸν Ὕδωρ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968,

αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Α. Γιάγκου — Χρ. Μιχαηλίδης — Χρ. Δημητριάδης — Λ. Δημητριάδης — Π. Στυλιανοῦ) καὶ ψήφισις τούτων.

(6) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 32) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(7) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ τῆς Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμου τοῦ 1968 καὶ αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις καὶ συζήτησις ὑπὸ τῶν Βουλευτῶν (Στ. Μιχαηλίδης — Α. Γιάγκου — Μ. Σαββίδης — Λ. Δημητριάδης — Χρ. Δημητριάδης — Ν. Ἀγγελίδης — Χ. Μιχαηλίδης — Π. Στυλιανοῦ — Κ. Χριστοδουλίδης — Γ. Ποταμίτης—Πρόεδρος).

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 27ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1968

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.30 μ.μ.)

(Ἀρ. 14)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Θὰ συνεχίσωμεν τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου «ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968».

Εὑρισκόμεθα εἰς τὸ στάδιον τῆς δευτέρας ἀναγνώσεως.

Ἐψηφίσθησαν ὅλα τὰ ἄρθρα πλὴν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ ὁποίου ἡ ψήφισις ἀνεβλήθη, διότι ὑπεβλήθη πρότασις διὰ τροποποίησίν του. Ἐν τῷ μεταξὺ ἔχω ἑτοιμάσει τὴν ἀκόλουθον τροποποίησιν :

«59.—(1) Ἐὰν ὁ Πρόεδρος θεωρῇ ὅτι καθ' οἱανδήποτε συνεδρίασιν τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐλήφθη ἐσφαλμένη ἀπόφασις ἐπὶ θέματός τινος τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν γνώμην του, ἐπηρεάζει τὸ δημόσιον συμφέρον, δύναται νὰ εἰδοποιήσῃ πάραυτα τὸν Ὑπουργὸν ὅστις δύναται νὰ διατάξῃ τὴν ἀναστολὴν τῆς ἰσχύος τῆς ἀποφάσεως διὰ περίοδον μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰς 15 ἡμέρας.

(2) Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ Ὑπουργὸς ἤθελε διατάξει ἀναστολὴν ὡς ἐν τῷ ἐδαφίῳ (1) ἀνωτέρω προβλέπεται, ὁ Πρόεδρος ὑποβάλλει, ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς ἀποφάσεως περὶ ἀναστολῆς, ἔκθεσιν ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ μετὰ τῶν κατ' αὐτῆς ἐνστάσεών του καὶ οἱωνδήποτε παραστάσεων τὰς ὁποίας οἱονδήποτε ἕτερον μέλος τοῦ Ὀργανισμοῦ δυνατὸν νὰ ἐπεθύμει νὰ κάμῃ ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ὀργανισμοῦ, τῆς ἐκθέσεως ταύτης, τῶν ἐνστάσεων καὶ τῶν παραστάσεων ὑποβαλλομένων ἐγγράφως ἵνα ὁ Ὑπουργὸς κρίνῃ τὸ ζήτημα, ἡ δὲ ρηθεῖσα ἀπόφασις τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐκτελεῖται μόνον ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς οὕτω κρίνῃ καὶ ὑφ' οἱασδήποτε τροποποιήσεις τὰς ὁποίας οὗτος ἤθελε διατάξει».

Ὑπάρχει ἀντίρρησις εἰς τὴν πρότασιν αὐτήν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἡ τροποποιητικὴ πρότασις ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 33) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 33) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν συνῆλθε καὶ ἐξήτασε τὸ παρὸν Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου Νόμου σκοπεῖται ὁ διακανονισμὸς τῆς ἑνοποιήσεως τῶν ἐκκρεμούντων δανείων συνολικοῦ ποσοῦ ἐκ £133.000 ἅτινα ἐξεδόθησαν εἰς τὸ παρελθὸν πρὸς τὴν Συνεργατικὴν Οἰκοδομικὴν Ἑταιρείαν Δημοσίων Ὑπαλλήλων Κύπρου Λτδ.

Εἰς διαφόρους περιπτώσεις εἰς τὸ παρελθὸν ἡ Συνεργατικὴ Οἰκοδομικὴ Ἑταιρεία Δημοσίων Ὑπαλλήλων Κύπρου Λτδ. ἐδανείσθη παρὰ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν διάφορα ποσὰ ἀνερχόμενα συνολικῶς εἰς £130.500 μὲ ἐπιτόκιον πρὸς 5.½% ἐτησίως.

Δυνάμει τοῦ περὶ Ταμείου Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν (Διάλυσις) Νόμου (Ἀρ. 35 τοῦ 1967), τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν διελύθη ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1967 καὶ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου τούτου πᾶν ποσὸν εἰς πίστιν τοῦ Ταμείου μετεφέρθη εἰς τὸ Πάγιον Ταμεῖον τῆς Δημοκρατίας.

Ἐπειδὴ ἡ ἐν λόγῳ Ἑταιρεία δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἀποπληρώσῃ τὸ ὡς ἄνω ποσὸν τῶν £130.500, τὸ ὁποῖον ὁμοῦ μετὰ τοῦ ὀφειλομένου τόκου μέχρι τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1968 ἀνῆλθεν εἰς £133.413,670 μίλς, αὕτη ἀπετάθη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἑνοποίησιν τῶν διαφόρων δανείων εἰς ἓν νέον δάνειον ἀποπληρωτέον ἐντὸς ὡρισμένου ἀριθμοῦ ἐτῶν.

Ἡ Κυβέρνησις ἀπεδέχθη τὴν αἴτησιν τῆς Ἑταιρείας καὶ κατόπιν ἀμοιβαίας συμφωνίας ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ Συνεργατικὴ Οἰκοδομικὴ Ἑταιρεία Δημοσίων

Ὑπαλλήλων Κύπρου Λτδ. καταβάλῃ ἀμέσως ποσὸν £413,670 μίλς, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐκ £133.000 ἀποπληρωθῇ εἰς τεσσαράκοντα ἴσας ἑξαμηνιαίας δόσεις ἐκ £5.523,690 μίλς ἑκάστη πρὸς 5.½% ἐπιτόκιον ἐτησίως, τῆς πρώτης δόσεως καταβληθησομένης τὴν 31ην Μαρτίου 1969.

Ἐπειδὴ μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν ἡ ὀφειλὴ τῆς ἄνω Ἑταιρείας ἐχρεώθη εἰς τὸν Λογαριασμὸν Ἐπενδύσεων Κυβερνητικῶν Πλεονασμάτων, τώρα διὰ τῆς νέας συμφωνίας εἶναι ἀπαραίτητον ἀπὸ λογιστικῆς ἀπόψεως καὶ ἀπόψεως προϋπολογισμοῦ ὅπως τὸ ποσὸν τῶν £133.000 τοῦ νέου δανείου παραχωρηθῇ ὑπὸ νέον Ἄρθρον τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1968. Λόγῳ τῆς δημιουργίας νέου Ἄρθρου εἶναι ἀπαραίτητος συμπληρωματικὴ πίστωσις τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ χρεωθῇ εἰς τὸν λογαριασμὸν Παγίου Ταμείου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £133.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 33) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Ὁ περὶ Δημοσίας Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Γεώργιος Ἰωαννίδης, Πρόεδρος
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Νῖκος Ἀγγελίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 15ην Ὀκτωβρίου, 7ην, 15ην καὶ 28ην Νοεμβρίου καὶ 13ην Δεκεμβρίου 1968.

Κατὰ τὰς ὡς ἄνω συνεδριάσεις παρέστησαν ὡσαύτως καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Θρησκευτικῶν Ὁμάδων τῶν Λατίνων καὶ Μαρωνιτῶν.

Εἰς μίαν τῶν συνεδριάσεων προσκληθέντες παρέστησαν ἐκπρόσωποι τῶν ὀργανώσεων ΟΕΛΜΕΚ, ΟΛΤΕΚ καὶ ΠΑΣΥΔΥ (Τμῆμα Ἐπιθεωρητῶν) οἵτινες καὶ ἐξέφρασαν τὰς ἀπόψεις τῶν ὀργανώσεών των ἐπὶ τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν Νομοσχεδίου. Ὡσαύτως παρέστησαν ὁ Διευθυντὴς καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Καθηγητικοῦ Συλλόγου τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας οἵτινες ὡσαύτως ἀνέπτυξαν τὰς ἀπόψεις των. Ἡ ΠΟΕΔ ἀπέστειλε τὰς ἀπόψεις της πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐγγράφως.

Εἰς ἑτέραν συνεδρίασιν προσκληθέντες παρέστησαν ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ὅστις ἀνέπτυξε τὰς ἀπόψεις τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν Νομοσχεδίου καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας ὅστις ἐξέθεσε τὰς ἀπόψεις του κυρίως ἐπὶ τοῦ Δευτέρου Μέρους τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν Νομοσχεδίου, τοῦ ἀφορῶντος τὴν ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν. Κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Ἐπιτροπῆς προσκληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἔντιμος Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας τῇ συνεργασίᾳ τοῦ ὁποίου ἐπηνέχθησαν εἰς τὸ Νομοσχέδιον αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης ἐκθέσεως τροποποιήσεις.

Σκοποὶ τοῦ προτεινομένου Νόμου εἶναι :

(α) Ἡ νομοθετικὴ ρύθμισις τῆς θέσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν ὅπως ἐγένετο καὶ διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους διὰ τοῦ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμου 33 τοῦ 1967.

(β) Ἡ παροχὴ πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς προστασίας καὶ διασφαλίσεως τῶν δικαιωμάτων καὶ ὠφελημάτων των διὰ νόμου οὕτως ὥστε οὗτοι

κατοχυρούμενοι καθ' ὅλην τὴν σταδιοδρομίαν των νὰ δύνανται νὰ προσφέρουν τὰς πρὸς τὴν παιδείαν καὶ τὸ δημόσιον ὑπηρεσίας των ἀνεπηρεάστως καὶ ἱκανοποιητικῶς.

Τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τοῦ προτεινομένου Νόμου εἶναι τὰ ἀκόλουθα :

1. Αἱ μέχρι σήμερον ὑφιστάμεναι σποραδικαὶ διατάξεις αἱ ἀφορῶσαι εἰς διδασκάλους ἐν τῷ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως Νόμῳ (Κεφ. 166) καὶ εἰς καθηγητὰς ἐν τῷ περὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Νόμῳ (Κεφ. 169) ἀντικαθίστανται διὰ τοῦ προτεινομένου αὐτοτελοῦς ὀργανικοῦ νόμου, ὅστις ρυθμίζει τὰ τῶν διδασκάλων, καθηγητῶν καὶ ἐπιθεωρητῶν καὶ εἰδικώτερον τὰ τῶν διορισμῶν, προαγωγῶν, μεταθέσεων, καθηκόντων, δικαιωμάτων καὶ ὠφελημάτων αὐτῶν καὶ τῆς ἀσκήσεως πειθαρχικῆς ἐξουσίας ἐπ' αὐτῶν.

2. Οἱ ἐκπαιδευτικοὶ εἰς οὓς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἀναφέρεται, ἤτοι ἐπιθεωρηταί, καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι, ὡς πρὸς τὰ καθήκοντα, δικαιώματα καὶ ὠφελήματα καὶ τὴν ὑπ' αὐτῶν ἄσκησιν πειθαρχικῆς ἐξουσίας ἐξομοιοῦνται πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ λαμβάνονται περὶ αὐτῶν αἱ αὐταὶ πρόνοιαι ὡς καὶ περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Τοῦτο ἄλλωστε ἦτο καὶ τὸ αἴτημα τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανώσεων.

3. Διὰ τοὺς σκοποὺς διορισμῶν, προαγωγῶν, μεταθέσεων καὶ ἀσκήσεως πειθαρχικῆς ἐξουσίας συνιστᾶται Ἐπιτροπὴ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας ἥτις, ὡς καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Δημοσίας Ὑπηρεσίας, ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον σῶμα, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ὁποίας ἐμπίπτουν τὰ ἄνω θέματα. Τὰς ἁρμοδιότητας αὐτὰς ἀσκεῖ ἡ Ἐπιτροπὴ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου καὶ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τούτου γενησομένων Κανονισμῶν.

4. Ὡς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ὁ Νόμος θὰ συμπληρωθῇ διὰ Κανονισμῶν, οἵτινες θὰ ρυθμίσουν τὰς λεπτομερείας καὶ τὰ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ· μέχρις ὅμως τῆς ἐκδόσεως τῶν Κανονισμῶν τούτων οἱ ὑφιστάμενοι Κανονισμοὶ καὶ διοικητικαὶ ὁδηγίαι θὰ ἐξακολουθήσουν ἰσχύοντες.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἤκουσε μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὰς ἀπόψεις τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανώσεων τῶν ἐκπαιδευτικῶν ὡς ἐπίσης καὶ τὰς ἐκφρασθείσας ἀνησυχίας τούτων ἐπὶ ὡρισμένων ἄρθρων τοῦ προτεινομένου Νόμου καὶ τὴν γενικῶς ἐκφρασθεῖσαν ἄποψίν των ὅπως ἀπολαμβάνωσι τῶν ἰδίων δικαιωμάτων καὶ ὠφελημάτων ὡς προβλέπεται καὶ διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, καὶ ἐπὶ τούτοις ἔχει νὰ παρατηρήσῃ τὰ ἑξῆς :

(α) Ἐπηνέχθησαν ὡρισμέναι τροποποιήσεις εἰς τὸν προτεινόμενον Νόμον αἱ ὁποῖαι ἱκανοποιοῦν δικαιολογημένα αἰτήματα τῶν ἐκπαιδευτικῶν, βελτιώνουν τὸ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχέδιον καὶ ἐξομοιώνουν τοῦτο ὡς πρὸς τὰ καθήκοντα, δικαιώματα καὶ ὠφελήματα τῶν ἐκπαιδευτικῶν πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους.

(β) Προστίθεται εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ προτεινομένου Νόμου ὁρισμὸς τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως ὅστις περιλαμβάνει τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν ἥτις οὐδαμοῦ τοῦ προτεινομένου Νόμου ἀνεφέρετο. Οὕτω οἱ ἐκπαιδευτικοὶ τοῦ ἀνωτέρου τούτου ἱδρύματος κατοχυροῦνται νομικῶς. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας φρονεῖ ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία πρέπει τὸ συντομώτερον δυνατὸν νὰ ἀντικρύσῃ τὸ θέμα τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας καὶ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν Βουλὴν ὀργανικὸν νόμον ἐν σχέσει μὲ τὸ ἀνώτερον τοῦτο ἐκπαιδευτικὸν ἵδρυμα.

(γ) Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας διὰ τῶν γενομένων ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας τροποποιήσεων καθίσταται σῶμα ἐντελῶς ἀνεξάρτητον καὶ τίθεται ἐπὶ τῆς ἰδίας βάσεως καὶ τῶν ἰδίων κριτηρίων ὡς καὶ ἡ ἀντίστοιχος Ἐπιτροπὴ Δημοσίας Ὑπηρεσίας. Οὕτω ὁ Διευθυντὴς Ἐκπαιδεύσεως, ὁ Διευθυντὴς Τμήματος Προσωπικοῦ καὶ ὁ οἰκεῖος Τμηματάρχης παύουν ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς,

δικαιούμενοι μόνον νὰ παρίστανται κατὰ τὰς συνεδριάσεις καὶ ἐκφέρουν τὴν γνώμην των ἄνευ δικαιώματος ψήφου. Ὡσαύτως ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ὑπηρετῶσιν ἐπὶ πλήρει ἀπασχολήσει ὡς συμβαίνει καὶ μὲ τὴν Ἐπιτροπὴν Δημοσίας Ὑπηρεσίας. Αἱ γενόμεναι τροποποιήσεις ἐγγυῶνται εἰς μέγιστον βαθμὸν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ὄφελος τῶν καλῶς νοουμένων συμφερόντων τῆς παιδείας.

(δ) Κατόπιν τῶν γενομένων, ὡς ἄνωθι ἀναφέρεται, τροποποιήσεων, κρίνεται ὅτι δὲν συντρέχει λόγος διὰ τὴν σύστασιν Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς, προστίθεται ὅμως ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 τὸ ἐδάφιον (2) διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἐπανεξετάζῃ οἱανδήποτε ἀπόφασιν αὐτῆς κατόπιν ἱεραρχικῆς αἰτήσεως πρὸς αὐτὴν ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐκπαιδευτικοῦ.

(ε) Τὸ ἄρθρον 18, ἐδάφιον (1), ἐτροποποιήθη οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν ὀργάνωσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ εἰς τὴν Συντεχνίαν τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων.

(στ) Τὰ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ προτεινομένου Νόμου τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰ καθήκοντα τῶν ἐκπαιδευτικῶν παρέμειναν ὡς ἔχουν διὰ τοὺς ἑξῆς κυρίως λόγους :

(i) Διότι θὰ διεσπᾶτο ἡ ἐξομοίωσις καὶ ὁμοιόμορφος μεταχείρισις τῶν ἐκπαιδευτικῶν πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους.

(ii) Διότι καὶ τὰ παρεχόμενα δικαιώματα καὶ ὠφελήματα πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς ἐξομοιοῦνται πρὸς τὰ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι λίαν ἐπιθυμητόν. Καὶ

(iii) διότι εἰς τὴν μέχρι σήμερον πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰ καθήκοντα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἐκπαιδευτικῶν ἡ Κυβέρνησις ἐπέδειξε πνεῦμα φιλελεύθερον καὶ δημοκρατικόν, ἑρμηνεύσασα ταῦτα φιλελευθέρως, τακτικὴν τὴν ὁποίαν πιστεύομεν θὰ ἀκολουθήσῃ καὶ μελλοντικῶς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ὑποβάλλει πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν τὰς κάτωθι εἰσηγήσεις ἐν σχέσει μὲ τὸν προτεινόμενον Νόμον.

(α) Ὅπως οἱ ἐπὶ συμβάσει διορισμοὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν γίνωνται μετὰ πολλῆς φειδοῦς καὶ ὅπου τοῦτο εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον, καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀποφεύγεται κατάχρησις ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου σώματος εἰς τοὺς διορισμοὺς ἐπὶ συμβάσει.

(β) Ὅπως γίνῃ πρόβλεψις εἰς τοὺς συνταχθησομένους βάσει τοῦ προτεινομένου Νόμου Κανονισμοὺς ὅπως αἱ εἰς τὸ ἄρθρον 35 προβλεπόμεναι ἐμπιστευτικαὶ ἐκθέσεις εἶναι ἐτήσιαι, πρᾶγμα δίκαιον καὶ εὔλογον.

(γ) Ὅπως εἰς τοὺς ἰδίους Κανονισμοὺς καθορισθῶσιν ἀκριβῆ καὶ σαφῆ κριτήρια βαθμολογήσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ καταρτίσεως καταλόγου προτεραιότητος τούτων. Καὶ

(δ) ὅπως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον καταστήσῃ τὸν προτεινόμενον Νόμον, ἰδιαιτέρως τὸ Μέρος τούτου τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰ καθήκοντα τῶν ἐκπαιδευτικῶν, πλέον φιλελεύθερον καὶ δημοκρατικόν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐιδελεχῶς τὸ ὅλον Νομοσχέδιον προέβη ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ ἐντίμου Γενικοῦ Εἰσαγγελέως εἰς τροποποιήσεις αἵτινες ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

Ἄρθρον 2.—Νὰ προστεθῇ κατὰ τὴν προσήκουσαν ἀλφαβητικὴν σειρὰν ἡ ἀκόλουθος παράγραφος :

«'ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις' περιλαμβάνει καὶ τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν».

Ἄρθρον 4.—Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου 4 ἀντικαθίσταται διὰ τῶν κάτωθι :

«4.—(1) Συνιστᾶται παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐπιτροπὴ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας πρὸς ἄσκησιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 προνοουμένων ἁρμοδιοτήτων.

(2). Ἡ Ἐπιτροπὴ πρὸς ἄσκησιν ἁπασῶν τῶν ἁρμοδιοτήτων τῶν προνοουμένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς Προέδρου καὶ τεσσάρων ἑτέρων μελῶν, ὧν τὸ ἓν ἀπαραιτήτως δέον νὰ εἶναι νομικός, διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ὑφ' οὓς ὅρους, τηρουμένων τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου, ἤθελε καθορισθῇ ἐν τῷ διορισμῷ :

Νοεῖται ὅτι ὁ Διευθυντὴς Ἐκπαιδεύσεως, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Προσωπικοῦ τῆς Δημοκρατίας καὶ ὁ οἰκεῖος Τμηματάρχης τοῦ Ὑπουργείου δικαιοῦνται ὅπως παρίστανται κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐκφέρουν τὰς γνώμας αὐτῶν ἀλλὰ ἄνευ δικαιώματος ψήφου».

Τὰ δὲ ἐδάφια (2), (3), (4) καὶ (5) ἀναριθμοῦνται ὡς ἐδάφια (3), (4), (5) καὶ (6).

Ἄρθρον 5.—Νὰ γίνῃ 5 (1) καὶ νὰ προστεθῇ νέον ἐδάφιον (2) ὡς ἀκολούθως :

«(2) Οὐδὲν τῶν ἐν τῷ ἐδαφίῳ (1) τοῦ παρόντος ἄρθρου διαλαμβανομένων κωλύει τὴν Ἐπιτροπὴν ὅπως ἐπανεξετάσῃ οἱανδήποτε ἀπόφασιν αὐτῆς ἐπὶ ἱεραρχικῇ αἰτήσει πρὸς αὐτήν».

Προστίθεται νέον ἄρθρον 7 ἔχον ὡς ἀκολούθως :

«Φύσις ὑπηρεσίας.

7. Ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ λοιπὰ μέλη ὑπηρετοῦσιν ἐπὶ πλήρει ἀπασχολήσει καὶ ὑπόκεινται εἰς τὸ διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ἑκάστοτε ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὡράριον ἐργασίας».

Κατόπιν τούτου τὸ ἐν τῷ Νόμῳ ἄρθρον 7 ἐπαναριθμεῖται ὡς ἄρθρον 8, καὶ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα ἐπαναριθμοῦνται ἀναλόγως μέχρι τοῦ τελευταίου ἄρθρου τὸ ὁποῖον θὰ εἶναι ἄρθρον 77.

Ἄρθρον 47 (2) (νέον ἄρθρον 48 (2)) νὰ συμπληρωθῇ εἰς τὸ τέλος τούτου διὰ τοῦ ἀκολούθου :

«ὡς ἤθελε καθορισθῇ εἰς τὰ σχέδια ὑπηρεσίας».

Ἄρθρον 48 (1) (νέον ἄρθρον 49 (1)) συμπληροῦται εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ διὰ τῆς φράσεως : «ἢ δημοσίων ὑπαλλήλων».

Ἄρθρον 54 (3) (νέον ἄρθρον 55 (3)).—Ἡ λέξις «ἐπιστημονικὴν» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς λέξεως «ἐπαγγελματικήν».

Ἄρθρον 75 (2) (νέον ἄρθρον 76 (2)).—Προστίθεται εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ νέα παράγραφος (δ) ὡς ἀκολούθως :

«(δ) ἐπιθεωρήσεων καὶ βαθμολογήσεως τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ λειτουργοῦ».

Τέλος, ἐπιφέρονται ὡρισμέναι συνεπακόλουθοι τροποποιήσεις αἵτινες ἐμφαίνονται εἰς τὸ διορθωθὲν κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰσηγεῖται ὁμοφώνως τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ὑπηρεσία ἀποτελεῖ μίαν ἐκ τῶν σημαντικωτέρων ὑπηρεσιῶν μιᾶς πολιτείας ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ἡ μορφωτικὴ ἀνάπτυξις καὶ ἡ πνευματικὴ διαπαιδαγώγησις τοῦ λαοῦ της. Τὸ ἐπιτελούμενον ὑπὸ τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ἔργον εἶναι ὑψίστης σημασίας καὶ δέον νὰ τυγχάνουν οὗτοι τῆς δικαίας ἐκτιμήσεως τόσον τῆς πολιτείας ὅσον καὶ τοῦ λαοῦ.

Τὰ δικαιώματα καὶ ὠφελήματα τῶν ἐκπαιδευτικῶν καθὼς καὶ τὰ καθήκοντά των ἐπιβάλλεται νὰ ρυθμίζωνται ὑπὸ ἑνὸς αὐτοτελοῦς ὀργανικοῦ νόμου καὶ

οὐχὶ ὅπως ἐγένετο μέχρι σήμερον διὰ τῶν σποραδικῶν διατάξεων τοῦ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως Νόμου, Κεφ. 166, καὶ τοῦ περὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Νόμου, Κεφ. 169.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον τὸ τιτλοφορούμενον ὡς «ὁ περὶ Δημοσίας Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1963» ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ πληρώσῃ ἓν κενὸν τῆς κυπριακῆς νομοθεσίας διὰ τῆς ψηφίσεως ἑνὸς αὐτοτελοῦς ὀργανικοῦ νόμου ρυθμίζοντος τὴν νομικὴν θέσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας, ἤτοι τὰ τοῦ διορισμοῦ, προαγωγῆς, μεταθέσεως, καθηκόντων, δικαιωμάτων καὶ ὠφελημάτων αὐτῶν, καθὼς καὶ τῆς ἀσκήσεως πειθαρχικῆς ἐξουσίας ἐπ' αὐτῶν.

Ὡς πρὸς τὰ καθήκοντα, δικαιώματα, ὠφελήματα καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἄσκησιν πειθαρχικῆς ἐξουσίας, διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου οἱ ἐκπαιδευτικοί μας ἐξομοιοῦνται πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ λαμβάνονται περὶ αὐτῶν αἱ αὐταὶ πρόνοιαι ὡς καὶ περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τοιουτοτρόπως ἱκανοποιεῖται τὸ σχετικὸν αἴτημα τῶν συνδικαλιστικῶν των ὀργανώσεων.

Αἱ ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας ἐπενεχθεῖσαι τροποποιήσεις εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον πρὸς ἱκανοποίησιν δικαιολογημένων αἰτημάτων τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας, διὰ τῆς βελτιώσεως τούτου καὶ ἐξομοιώσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας ὡς πρὸς τὰ καθήκοντα, δικαιώματα καὶ ὠφελήματα πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, τυγχάνουν πλήρως δικαιολογημέναι.

Τυγχάνει πολὺ εὔστοχος κατὰ τὴν ἄποψίν μου ἡ ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας γενομένη τροποποίησις δι' ἧς ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας καθίσταται Σῶμα ἐντελῶς ἀνεξάρτητον καὶ τίθεται ἐπὶ τῆς ἰδίας βάσεως καὶ ἐπὶ τῶν ἰδίων κριτηρίων ὡς καὶ ἡ ἀντίστοιχος Ἐπιτροπὴ Δημοσίας Ὑπηρεσίας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξασφαλίζηται ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ὄφελος τῶν καλῶς νοουμένων συμφερόντων τῆς Παιδείας.

Ἡ ἐπενεχθεῖσα τροποποίησις τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἀναριθμηθέντος ἄρθρου 49 οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτρέπεται ἡ ὀργάνωσις τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ εἰς τὴν συντεχνίαν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων εὑρίσκεται ἐντὸς τῶν ὀρθῶν καὶ ἐνδεδειγμένων πλαισίων τῆς κατοχυρώσεως τῶν συνδικαλιστικῶν των δικαιωμάτων καὶ ἐλευθεριῶν.

Ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ἔχω νὰ ὑποβάλω τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις :

Εἰς τὸ ἀναριθμηθὲν ἄρθρον 30 (2) καὶ εἰς τὴν 5ην γραμμήν, δὲν ἀναφέρεται πρὸ πόσου χρονικοῦ διαστήματος δέον νὰ ἀποσταλῇ εἰδοποίησις διὰ τὸν τερματισμὸν διορισμοῦ ἐκπαιδευτικοῦ λειτουργοῦ ἐπὶ δοκιμασίᾳ καὶ ὡς ἐκ τούτου δέον νὰ καθορισθῇ ἓν μακρὸν χρονικὸν διάστημα προειδοποιήσεως, εἰς τρόπον ὥστε οὗτος νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐργασίαν ἀλλαχοῦ.

Ἀναφορικῶς μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἀναριθμηθέντος ἄρθρου 51 (1) (α) (β) ἔχω τὴν γνώμην ὅτι δέον νὰ διευκρινισθῇ ἡ ἔννοια τῆς φράσεως «πολιτικῆς ἢ διοικητικῆς φύσεως» κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ κατοχυρωθῇ ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ νὰ ἐκφράζῃ καὶ νὰ ὑποστηρίζῃ ἀπόψεις ἐπὶ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος ζητημάτων, ὅταν ὁ ἔλεγχος τυγχάνῃ καλῆς πίστεως καὶ ἡ κριτικὴ ἐποικοδομητική, στηριζομένη ἐπὶ γεγονότων καὶ ἐξηκριβωμένων διαπιστώσεων. Ὅπως εἶναι, ἀτυχῶς, διατυπωμένη ἡ σχετικὴ φράσις τοῦ Νομοσχεδίου «δυνατὸν λογικῶς νὰ θεωρηθῇ ὡς πολιτικῆς ἢ διοικητικῆς φύσεως», δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐλευθερίαν τῆς σκέψεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας καὶ νὰ δώσῃ ἀφορμὴν νὰ στραγγαλισθοῦν στοιχειώδη δικαιώματά των.

Τελειώνων τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, εἰσηγοῦμαι τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τούτου εἰς Νόμον καθὼς ἐτροποποιήθη τοῦτο ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο εἶναι σοβαρὸν καὶ ἐπὶ τέλους θέτει εἰς σχετικὴν τάξιν καὶ ὁμοιομορφίαν τὰ ζητήματα τῆς ἐκπαιδευτικῆς ὑπηρεσίας.

Ἀσφαλῶς τὸ Νομοσχέδιον ἔχει καὶ μειονεκτήματα καὶ αἱ περισσότεραι τῶν ἀπόψεων τῶν ἐκπαιδευτικῶν ὀργανώσεων εἶναι βασικῶς ὀρθαί. Ὅμως, ἀντικειμενικῶς πολὺ ὀλίγαι τροποποιήσεις ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθοῦν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας καί, κατὰ συνέπειαν, πιστεύω καὶ ὑπὸ τοῦ Σώματος τούτου. Πρῶτον, διότι ἀρκετὰ τῶν ἐγειρομένων ζητημάτων εἶναι θέματα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ προβλεφθοῦν ὄχι εἰς τὸν Νόμον ἀλλὰ εἰς τοὺς κανονισμούς, καὶ δεύτερον, διότι ἡ ὕπαρξις τοῦ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμου, μὲ τὴν ὁποίαν ὑπηρεσίαν οὐσιαστικῶς ἐξισώνονται οἱ ἐκπαιδευτικοί, δὲν ἐπέτρεπε τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι νὰ εἶναι διάφοροι τοῦ νόμου τούτου εἰς παρόμοια ἐντελῶς θέματα. Ἐντὸς ὅμως τῶν περιορισμένων πλαισίων ποὺ μᾶς ἐπέτρεπαν αἱ συνθῆκαι, ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ προέβη εἰς μερικὰς βασικὰς ἀλλαγάς αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ τονισθοῦν.

Σοβαροτέρα τροποποίησις εἶναι ἡ ἀφορῶσα τὴν σύνθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας καὶ τὴν ἀνάγκην ὅπως τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπηρετοῦν ἐν πλήρῃ ἀπασχολήσει. Αἱ τροποποιήσεις αὐταὶ κατοχυρώνουν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ταχύτητα εἰς τὴν διεκπεραίωσιν τῶν ζητημάτων τῶν ὁποίων ἐπιλαμβάνεται.

Ἄλλη βασικὴ ἀλλαγὴ εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία ἐπιτρέπει εἰς τὰς συνδικαλιστικὰς ἐκπαιδευτικὰς ὀργανώσεις νὰ συμμετέχουν εἰς συνδικαλιστικὴν ὁμοσπονδίαν ἀποτελουμένην οὐχὶ μόνον ἐξ ἐκπαιδευτικῶν ἀλλὰ καὶ δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ἀφ' ἑτέρου βασικὸν μειονέκτημα τοῦ Νομοσχεδίου ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ τὸ Κεφάλαιον τὸ ἀφορῶν τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ τὸ ὁποῖον περιέχει πολλὰς ἀνελευθέρους προβλέψεις. Δυστυχῶς παρόμοιαι ἀκριβῶς προβλέψεις ὑπάρχουν καὶ εἰς τὸν Νόμον περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας. Οὐδεμία τροποποίησις ἦτο συνεπῶς δυνατὴ χωρὶς νὰ ἐγερθῇ θέμα διακρίσεως εἰς βάρος τῶν ὑπολοίπων δημοσίων ὑπαλλήλων. Παραμένει ὅμως τὸ ζήτημα τῆς ἀνάγκης τροποποιήσεως τοῦ Κεφαλαίου τούτου ἀμφοτέρων τῶν Νόμων ἐπὶ τὸ δημοκρατικώτερον. Αὐτὴν τὴν ἀνάγκην τονίζει καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν Ἔκθεσίν της.

Πιστεύομεν ἀκραδάντως ὅτι τόσον οἱ ἐκπαιδευτικοὶ ὅσον καὶ οἱ λοιποὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι δικαιοῦνται καλυτέρων ὅρων ὅσον ἀφορᾷ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις των. Συνεπῶς θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ ἐξετάσῃ τὸ θέμα μὲ τὴν ἀπαιτουμένην προσοχὴν τὸ ἐνωρίτερον, ὑποβάλλουσα τροποποιητικὰ Νομοσχέδια. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ αἱ ὑπόλοιποι εἰσηγήσεις καὶ συστάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας ὅσον ἀφορᾷ τὸ προσωπικὸν τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, τοὺς ἐπὶ συμβάσει διορισμούς, τὰς ἐμπιστευτικὰς ἐκθέσεις καὶ τὴν βαθμολογίαν θὰ πρέπει νὰ ἐξετασθοῦν εὐμενῶς ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν. Διότι ἐπιβάλλεται ὅπως εὑρεθῇ ὁ τρόπος νὰ δικαιωθοῦν δίκαιαι ἀπόψεις καὶ μὴ οἰκονομικὰ αἰτήματα τῶν ἐκπαιδευτικῶν, ἀφοῦ ὅσον ἀφορᾷ τὰ οἰκονομικὰ των αἰτήματα τοῦτο δὲν κατέστη δυστυχῶς πλήρως κατορθωτόν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Προκαταβολικῶς δηλῶ ὅτι δὲν πρόκειται νὰ μακρηγορήσω, διότι τὸ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας Νομοσχέδιον ἀποτελεῖ ἐν τῇ οὐσίᾳ του προέκτασιν τοῦ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νομοσχεδίου. Δεδομένου δὲ ὅτι καὶ ὁ Νόμος ἐκεῖνος περιεῖχεν ἀτελείας, ἀσφαλῶς, παρὰ τὰς ἐπιτευχθείσας τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, θὰ πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι ὁλόκληρον τὸ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχέδιον περιέχει διατάξεις, αἵτινες μὴ ἑρμηνευόμεναι μὲ πνεῦμα εὐρύτητος καὶ δημοκρατικῆς ὑφῆς, ἀσφαλῶς θὰ ὁδηγήσουν εἰς ἐσφαλμένας καὶ ἀντιδημοκρατικὰς θέσεις παρὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Ὡς ἐκ τούτου ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας προέβη εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Νομοσχεδίου μὲ τὰς σχετικὰς τροποποιητικὰς διατάξεις προβᾶσα συγχρόνως εἰς τὴν ἔκκλησιν ὅπως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον καταστήσῃ τὸν προτεινόμενον Νόμον, καὶ ἰδιαιτέρως τὸ μέρος τούτου τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰ καθήκοντα τῶν ἐκπαιδευτικῶν, πλέον δημοκρατικὸν καὶ φιλελεύθερον.

Συναφῶς θὰ πρέπει νὰ ἐξετασθοῦν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, καὶ αἱ εἰσηγήσεις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ περιορισμοῦ τῆς διαδικασίας διορισμοῦ ἐπὶ συμβάσει.

Ὑπάρχουν στοιχεῖα, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, δεικνύοντα ὅτι ὑπάρχουν διοριζόμενοι ἐπὶ συμβάσει ἐπὶ χρόνον ἀπαραδέκτως μακρόν. Καὶ τὸ θέμα αὐτὸ νομίζω ὅτι θὰ πρέπει νὰ καθορισθῇ ἐπ' ἀκριβέστερον εἰς τοὺς ψηφισθησομένους σχετικοὺς κανονισμούς. Εἰς τοὺς κανονισμοὺς ὡσαύτως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, δέον ὅπως ληφθοῦν πρόνοιαι περὶ καθορισμοῦ λεπτομερῶν κριτηρίων διὰ τὸ θέμα τῶν ἐμπιστευτικῶν ἐκθέσεων, ἰδιαιτέρως τώρα ὅτε, παρὰ τὰς ἀντιδράσεις τῆς ΟΕΛΜΕΚ θὰ ἰσχύῃ κατ' ἐπιλογήν, διὰ τῆς ἀναλογίας ἕνα πρὸς τρία, ἡ προσαύξησις τῆς μισθοδοτικῆς κλίμακος τῶν προαγομένων ἐκπαιδευτικῶν. Προσέτι ὀφείλω νὰ τονίσω ὅτι ἡ εἰσήγησις τῆς Ἐπιτροπῆς περὶ ἐπιψηφίσεως εἰδικῆς νομοθεσίας διὰ τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν, διὰ λόγους τοὺς ὁποίους τὰ ἔντιμα Μέλη γνωρίζουν ἐπακριβῶς καὶ ἐν λεπτομερείᾳ κατόπιν ὑποβληθέντος ὑπομνήματος τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, εἶναι καὶ ὀρθὸν καὶ δίκαιον νὰ προχωρήσῃ.

Τέλος ὀφείλω νὰ ὑπογραμμίσω ἐκ νέου, μὲ κίνδυνον νὰ καταστῶ ἴσως φορτικός, τὴν εἰσήγησιν ὅπως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία χωρήσῃ τάχιστα εἰς τὴν ἐκδημοκρατικοποίησιν καὶ τῶν δύο Νομοσχεδίων, ἤτοι τοῦ περὶ Δημοσίας καὶ τοῦ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα ἁπλῶς νὰ ὁμιλήσω ἐν συντομίᾳ σχετικὰ μὲ ἕνα συγκεκριμένον ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ εἰς τὰ δημοσιεύματα ὑπὸ ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, τὸ ἀναριθμηθὲν ἄρθρον 51 τοῦ Νομοσχεδίου. Ὑπὸ τὸν πλαγιότιτλον αὐτὸν περιγράφονται καὶ ἄλλαι ἐνέργειαι τῶν ἐκπαιδευτικῶν, πλὴν τῶν δημοσιεύσεων εἰς ἐφημερίδας ἢ ἄλλα περιοδικά. Οὕτω εἰς τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἰδίου ἄρθρου ἀναφέρεται ὅτι :

«(2) Ἐκπαιδευτικὸς λειτουργὸς δύναται—

(α) νὰ δημοσιεύῃ ἐνυπογράφως οἱανδήποτε ὕλην μὴ οὖσαν πολιτικῆς ἢ διοικητικῆς φύσεως, ἡ ὁποία ἀναφέρεται εἰς θέματα γενικοῦ ἐνδιαφέροντος ἢ σκοπεῖ τὴν προαγωγὴν τῶν συμφερόντων τῆς ἐκπαιδεύσεως·

(β) νὰ μεταδίδῃ διὰ τοῦ ραδιοφώνου κλπ.»,

Ὡς θὰ ἐνθυμῆσθε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, παρεπέμφθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας τὸ θέμα τῆς ἐξετάσεως τῆς πιθανότητος δημιουργίας πανεπιστημίου εἰς Κύπρον. Εἶχα ἀναφέρει κατὰ τὴν ὁμιλίαν μου ὅτι θὰ ἦτο ἀναγκαῖον, ἀναγκαιότατον, ὅπως ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς παρουσιασθοῦν καὶ ἐκφράσουν τὰς ἀπόψεις των ἐκπαιδευτικοί, ἄριστοι ἐκπαιδευτικοί, τοὺς ὁποίους διαθέτομεν εἰς τὴν Κύπρον, χωρὶς νὰ ἔχουν τὸν φόβον ὅτι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ ἀναφέρουν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ προσβάλουν οἱανδήποτε νομοθετικὴν διάταξιν ἢ καὶ ἄλλας διατάξεις τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας. Εἶχα ἀναφέρει καὶ εἶχα τονίσει ὅτι θὰ πρέπει αὐτοὶ οἱ ἐκπαιδευτικοὶ νὰ χρησιμοποιήσουν τὴν συνείδησίν των ὡς κανόνα καὶ κριτήριον. Θέλω νὰ πιστεύω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι διὰ τῆς νομοθετήσεως τοῦ ἄρθρου 51 δὲν θὰ ἐπηρεασθοῦν, δὲν θὰ κωλύωνται μᾶλλον, οἱοιδήποτε ἐκπαιδευτικοὶ νὰ ἐμφανισθοῦν ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ νὰ ἐκφράσουν τὰς ἀπόψεις των.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Ἰωαννίδης ἔχει τὸν λόγον.

Ἐὰν πρόκειται νὰ ἀπαντήσετε, μπορεῖτε νὰ τὸ πράξετε ἀπὸ τὴν θέσιν σας.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Ὅπως ἔχει, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὸ ἀναριθμηθὲν ἄρθρον 51 (2) δὲν διαλαμβάνει τίποτε τὸ ὁποῖον νὰ ἐμποδίζῃ τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας νὰ καλέσῃ ἐνώπιόν της οἱονδήποτε ἐκπαιδευτικὸν οὔτε καὶ ἐμποδίζεται οἱοσδήποτε ἐκπαιδευτικὸς ἀπὸ τοῦ νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ νὰ ἐκφράσῃ ἐλευθέρως τὰς ἀπόψεις του ἐφ' ὅσον αἱ ἀπόψεις του ἀποσκοποῦν εἰς τὴν προαγωγὴν τῶν συμφερόντων τῆς ἐκπαιδεύσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἤγειρεν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Λέλλος Δημητριάδης, θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι τὸ ἄρθρον 51 ἀναφέρεται εἰς δημοσιεύματα ὑπὸ ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν εἴτε εἰς τὸν τύπον εἴτε διὰ τοῦ ραδιοφώνου ἢ τῆς τηλεοράσεως. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἄρθρου 51 ἡ παρουσία ἐντὸς τῆς Βουλῆς, ἐντὸς τῶν αἰθουσῶν εἰς τὰς ὁποίας συνεδριάζουν αἱ Ἐπιτροπαὶ τῆς Βουλῆς, κατόπιν προσκλήσεως ὑπὸ τοῦ Σώματος οἱουδήποτε προσώπου εἴτε Κυβερνητικοῦ ὑπαλλήλου, εἴτε Ὑπουργοῦ, εἴτε ἐκπαιδευτικοῦ, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς δημοσίευσις τῶν ἀπόψεων τοῦ προσώπου τούτου, τὸ ὁποῖον καλεῖται ἁπλῶς ὑπὸ ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναπτύξῃ τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ θέματος τῆς εἰδικότητός του.

Ἑπομένως δὲν πρέπει νὰ διακατέχῃ τὸν ἔντιμον κ. Βουλευτὴν ἢ οἱονδήποτε ἄλλο μέλος τῆς Βουλῆς οἱαδήποτε ἀνησυχία περὶ τούτου.

Προτοῦ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω τὰ ἀκόλουθα :

Τόσον ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ὅσον καὶ ὡρισμένοι ἐκ τῶν ἀγορητῶν ἐτόνισαν τὴν ἀνάγκην τροποποιήσεως τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ἐν συσχετισμῷ μὲ τὸν Νόμον ὁ ὁποῖος διέπει τὴν Ἐπιτροπὴν Δημοσίας Ὑπηρεσίας, διὰ σκοποὺς ἐκδημοκρατικοποιήσεως ὡρισμένων προνοιῶν ἀμφοτέρων τούτων.

Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι, ἐὰν αἱ Ἐπιτροπαὶ ἢ τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς ἔχουν συγκεκριμένας ἀπόψεις ὡς πρὸς τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἐκδημοκρατικοποίησις ὡρισμένων ἄρθρων, θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἀναφέρουν ταύτας εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Σώματος ἡ ὁποία νὰ ἐνημε-

ρώση τὴν Βουλὴν καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ ἐνημερωθῇ ἡ Κυβέρνησις. Εἰς ἣν περίπτωσιν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία δὲν ἐχώρει πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τὴν ὁποίαν θὰ ἠσπάζετο ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἢ ἡ ὁλομέλεια τοῦ Σώματος τότε ἡ Βουλὴ δικαιοῦται ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας νὰ τροποποιήσῃ τὰ ἄρθρα, ἐφ' ὅσον μάλιστα ἡ τροποποίησίς των δὲν θὰ συνεπάγεται οἱανδήποτε αὔξησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Ἐπομένως θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ περιοριζώμεθα μόνον εἰς τὴν ἐπισήμανσιν ὡρισμένων μειονεκτημάτων Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον συζητεῖ ἡ Βουλή, ἀλλὰ ὀφείλομεν νὰ προχωροῦμεν μέχρι τοῦ σημείου ποὺ νὰ ὑποδεικνύωμεν ποία πρέπει νὰ εἶναι ἡ τροποποίησις. Καὶ ἐὰν ἡ τροποποίησις εἶναι τοιαύτης φύσεως ὥστε νὰ δικαιούμεθα νὰ τὴν κάμωμεν διότι δὲν θὰ συνεπάγεται οἰκονομικὰς δαπάνας, τότε ἔχομεν τὸ καθῆκον, τὴν ὑποχρέωσιν καὶ τὴν εὐθύνην νὰ προβαίνωμεν εἰς τὴν τροποποίησιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Τονίζω τοῦτο, διότι δὲν θεωρῶ ὅτι εἶναι ἱκανοποιητικὸν δι' οἱανδήποτε Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἢ δι' οἱονδήποτε μέλος τῆς Βουλῆς νὰ προβαίνῃ εἰς γενικὴν ἐπίκρισιν ἢ εἰς διαπίστωσιν ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἐκδημοκρατικοποίησις ὡρισμένων ἄρθρων ἀλλὰ νὰ μὴν εἰσηγῆται τὸν τρόπον ἢ τὴν κατεύθυνσιν πρὸς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἐκδημοκρατικοποίησις. Διὰ τοῦτο θεωρῶ ὅτι τὸ θέμα ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία παρακαλῶ ὅπως ἑτοιμάσῃ ἐμπεριστατωμένην μελέτην καὶ ὑποβάλῃ ταύτην ἐν καιρῷ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης εἶχε ζητήσει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἁπλῶς θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐν συνεχείᾳ τῶν παρατηρήσεών σας διὰ τὰς ὁποίας σᾶς εὐχαριστῶ, ὅτι ὑπάρχει νομικῶς ἡ ἄποψις, ἡ θέσις μᾶλλον, ὅτι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα λέγονται εἰς Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτελέσουν ἀντικείμενον ποινικῆς ἢ οἱασδήποτε ἄλλης διώξεως, δεδομένου ὅτι ἀναφέρονται καλῇ τῇ πίστει.

Ἤθελα ὅμως νὰ προχωρήσω πέραν τούτου καὶ νὰ διασκεδάσω οἱασδήποτε σκέψεις ἢ ἀπόψεις τὰς ὁποίας δυνατὸν νὰ εἶχαν οἱ ἐκπαιδευτικοὶ—καὶ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ὅτι εἶχαν ὡρισμένας ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ—καὶ νὰ τονίσω (οὐχὶ μόνον πρὸς κοινοποίησιν πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἀλλὰ καὶ ὡς θέμα καθαρῶς νομικόν, δηλαδὴ ὡς βοήθημα εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου ἐκείνου, διότι τὰ ὅσα λέγονται καὶ ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὴν Βουλὴν ἀποτελοῦν καὶ ἔνδειξιν ἑρμηνείας ἑνὸς ἄρθρου), ὅτι οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἔχουν πλήρη ἐλευθερίαν νὰ παρουσιασθοῦν ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν τῆς Βουλῆς καὶ νὰ ἐκφέρουν τὰς ἀπόψεις των ἄνευ οἱουδήποτε φόβου ἢ προκαταλήψεως ὅσον ἀφορᾷ τὴν πολιτικὴν εἴτε τοῦ Ὑπουργείου των εἴτε οἱανδήποτε ἄλλην πολιτικήν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπειδὴ ἐχρημάτισα εἰς τὸ παρελθὸν δικηγόρος ἀντελήφθην τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον ἐθέσατε τὴν ἐρώτησίν σας καὶ δι' αὐτὸ προέβην εἰς τὴν διευκρίνισιν τῆς θέσεως τοῦ ζητήματος.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

(Ὁ Πρόεδρος ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ κ. Ἀναστασιάδη)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐφαρμογὴ τοῦ παρόντος Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐπιτροπὴ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἁρμοδιότητες τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀπολαβαί. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Φύσις ὑπηρεσίας. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Συνεδριάσεις Ἐπιτροπῆς. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προνόμια πρακτικῶν κ.λ.π. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κενωθεῖσα θέσις. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Γραφεῖον τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 11ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑποχρέωσις πρὸς ἐχεμύθειαν. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 12ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προστασία τῶν μελῶν. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 13ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πρωτοβουλία πρὸς ἐνέργειαν. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑποχρέωσις ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ὅπως παρέχωσι πληροφορίαν κλπ.
Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Διάθεσις ἐγγράφων. Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Παράλειψις πρὸς συμμόρφωσιν πρὸς παράκλησιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἄρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 17ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 17ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐτησία ἔκθεσις. Ἄρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 18ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 18ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Μόνιμοι καὶ προσωρινὰι θέσεις. Ἄρθρον 19ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 19ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 19ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀνώτατος ἀριθμὸς θέσεων. Ἄρθρον 20όν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 20όν ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 20όν ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Συντάξιμοι θέσεις. Ἄρθρον 21ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 21ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τοῦτο ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Κατηγορίαι, τάξεις καὶ βαθμοί. Ἄρθρον 22ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 22ον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 22ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 23ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 23ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 23ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Σχέδια ὑπηρεσίας. Ἄρθρον 24ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 24ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 24ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Κατηγορίαι θέσεων διὰ σκοποὺς διορισμοῦ ἢ προαγωγῆς. Ἄρθρον 25ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 25ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 25ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Μέθοδος ἐνεργείας πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων. Ἄρθρον 26ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 26ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 26ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Μέθοδοι πληρώσεως θέσεων. Ἄρθρον 27ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 27ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 27ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Προσόντα διορισμοῦ. Ἄρθρον 28ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 28ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 28ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Μόνιμοι διορισμοί. Ἄρθρον 29ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 29ον ἄρθρον ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 29ον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δοκιμασία. Ἄρθρον 30όν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 30όν ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 30όν ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ὑπεράριθμοι διορισμοί. Ἄρθρον 31ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 31ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 31ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Διορισμοὶ ἐπὶ συμβάσει. Ἄρθρον 32ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 32ον ἄρθρον ;
Τὸ 32ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Διορισμοὶ ἀπὸ μηνὸς εἰς μῆνα. Ἄρθρον 33ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 33ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 33ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀναπληρωματικοὶ διορισμοί. Ἄρθρον 34ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 34ον ἄρθρον ;
Τὸ 34ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Προαγωγαί. Ἄρθρον 35ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 35ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 35ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐμπιστευτικαὶ ἐκθέσεις. Ἄρθρον 36ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 36ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 36ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀρχαιότης ὑπαλλήλων. Ἄρθρον 37ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 37ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 37ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀπόσπασις. Ἄρθρον 38ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 38ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 38ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Μετάθεσις. Ἄρθρον 39ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 39ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 39ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐκπαιδευτικὰ μαθήματα. Ἄρθρον 40όν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 40όν ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 40όν ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Παραίτησις. Ἄρθρον 41ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 41ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τοῦτο ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀφυπηρέτησις. Ἄρθρον 42ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 42ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 42ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἡλικία ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν. Ἄρθρον 43ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 43ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 43ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀπολαβαί. Ἄρθρον 44ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 44ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 44ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ὠφελήματα ἀφυπηρετήσεως. Ἄρθρον 45ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 45ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 45ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἄδεια. Ἄρθρον 46ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 46ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 46ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἰατρικὴ περίθαλψις. Ἄρθρον 47ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 47ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 47ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Θεμελιώδη καθήκοντα ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν.
Ἄρθρον 48ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 48ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Συντεχνία ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν. Ἄρθρον 49ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 49ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀπουσία ἄνευ ἀδείας. Ἄρθρον 50όν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 50ὸν ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 50ὸν ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δημοσιεύματα ὑπὸ ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν. Ἄρθρον 51ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 51ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐνδιαφέρον εἰς τοπικὰς ἑταιρείας κλπ. Ἄρθρον 52ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 52ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 52ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀπόκτησις ἀκινήτου ἰδιοκτησίας. Ἄρθρον 53ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 53ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 53ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἰδιωτικὴ ἀπασχόλησις. Ἄρθρον 54ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 54ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 54ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐπίσημοι πληροφορίαι, μαρτυρία καὶ ἔγγραφα. Ἄρθρον 55ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 55ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 55ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Πτώχευσις. Ἄρθρον 56ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 56ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 56ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δῶρα. Ἄρθρον 57ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 57ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 57ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δωροδοκίαι. Ἄρθρον 58ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 58ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 58ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀστικὴ εὐθύνη δι' ἀπώλειαν ἢ ζημίαν. Ἄρθρον 59ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 59ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 59ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δημόσιαι συγκεντρώσεις. Ἄρθρον 60όν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 60όν ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 60όν ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Πολιτικαὶ δραστηριότητες. Ἄρθρον 61ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 61ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 61ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Διατάξεις ὡς πρὸς οἰκονομικὰ θέματα. Ἄρθρον 62ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 62ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 62ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Πειθαρχικὰ ἀδικήματα. Ἄρθρον 63ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 63ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 63ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Οὐδεὶς ἐκπαιδευτικὸς λειτουργὸς διώκεται δὶς διὰ τὸ αὐτὸ ἀδίκημα. Ἄρθρον 64ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 64ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μία μόνον πειθαρχικὴ ποινὴ δι' ἕκαστον πειθαρχικὸν ἀδίκημα. Ἄρθρον 65ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 65ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 65ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδεμία πειθαρχικὴ διώξις εἰμὴ κατὰ ἐκπαιδευτικοῦ λειτουργοῦ. Ἄρθρον 66ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 66ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 66ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ποινικὴ δίωξις. Ἄρθρον 67ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 67ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πειθαρχικὴ δίωξις κατόπιν ποινικῆς διώξεως. Ἄρθρον 68ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 68ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πειθαρχικαὶ ποιναί. Ἄρθρον 69ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 69ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 69ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔρευνα εἰς τὴν διάπραξιν πειθαρχικῶν ἀδικημάτων καὶ ἐκδίκασις τούτων. Ἄρθρον 70όν. Πρῶτος Πίναξ, Μέρος Ι καὶ Δεύτερος Πίναξ, Μέρος Ι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 70ὸν ἄρθρον μετὰ τῶν εἰς τὸ περιθώριον ἀναφερομένων Πινάκων ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Εξουσία τῆς 'αρμοδίας ἀρχῆς ὅπως ἐκδικάζῃ συνοπτικῶς ὡρισμένα ἀδικήματα. "Αρθρον 71ον. Πρῶτος Πίναξ. Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 71ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Πρώτου Πίνακος, τοῦ Μέρους Ι καὶ Μέρους ΙΙ, ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 71ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διαδικασία ἐνώπιον τῆς 'Επιτροπῆς. "Αρθρον 72ον. Δεύτερος Πίναξ, Μέρος ΙΙ, Μέρος ΙΙΙ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 72ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Δευτέρου Πίνακος, τοῦ Μέρους ΙΙ καὶ Μέρους ΙΙΙ ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καταδίκη δι' ὡρισμένα ἀδικήματα. "Αρθρον 73ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 73ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διαθεσιμότης. "Αρθρον 74ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 74ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 74ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Αδικήματα. "Αρθρον 75ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 75ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ἄρθρον 75 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοί, ἐπιφύλαξις τῶν Γενικῶν Διατάξεων κτλ. "Αρθρον 76ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 76ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 76ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις. Τρίτος Πίναξ. "Αρθρον 77ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ ἄρθρον 77 μετὰ τοῦ Τρίτου Πίνακος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 77ον ἄρθρον καὶ ὁ Τρίτος Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω ὅπως ἡ εἰσήγησις τοῦ ἐντίμου κυρίου Προέδρου περὶ παραπομπῆς τοῦ θέματος τῆς ἐκδημοκρατικοποιήσεως εἰς τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, ἤτοι Παιδείας ἐν προκειμένῳ, ἰσχύσῃ καὶ διὰ τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία ἐξήτασε τὸν Νόμον περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας. Διότι ἡ εἰσήγησις ἦτο διττή, ἤτοι ὅπως ἡ ἐκδημοκρατικοποίησις καλύψῃ καὶ τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ ἔντιμος κύριος Πρόεδρος θὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸν κ. Πέτρον Στυλιανοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ ἴδιον ἰσχύει καὶ διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία ἐξήτασε τὸ Νομοσχέδιον περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

Παραμένει ἡ τρίτη ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Προτοῦ ἀρχίσωμεν τὴν συζήτησιν τῶν Νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα σχετίζονται μὲ τὸν καθορισμὸν τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων ὡρισμένων θέσεων καὶ ὡρισμένων ὑπηρεσιῶν, εἶναι ἀνάγκη ὅπως ἡ Βουλὴ ψηφίσῃ δωδεκατημόρια λόγῳ τοῦ ὅτι οὔτε ὁ Προϋπολογισμὸς Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως κατετέθη ἐγκαίρως εἰς τὴν Βουλὴν οὕτως ὥστε νὰ δοθῇ καιρὸς εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς νὰ τὸν ἐξετάσουν καὶ ὑποβάλουν ἔκθεσιν, οὔτε ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμός. Διὰ τοῦτο ἔχουν ἑτοιμασθῆ σχετικαὶ ἀποφάσεις περὶ δωδεκατημορίων τὰς ὁποίας ἐὰν ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ τὴν ἔγκρισιν δωδεκατημορίων, οἱ Γραμματεῖς θὰ θέσουν εἰς ψηφοφορίαν.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς θεσπίσεως δωδεκατημορίων ;

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ὑπάρχει ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς Προϋπολογισμοῦ ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ. Δὲν θὰ τὴν ἀναγνώσωμεν εἰς τὴν Βουλήν ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ ἔκθεσις διότι δὲν προβαίνει εἰς λεπτομερῆ ἀνάλυσιν τῶν δωδεκατημορίων, ἀλλ' ἁπλῶς περιλαμβάνει αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐν συντομίᾳ ἐξέθεσα ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ὅτι δηλαδὴ λόγῳ τῆς μὴ ἐγκαίρου καταθέσεως τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ ἐπεξεργασία τούτων ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ἡ ὑποβολὴ τῶν σχετικῶν ἐκθέσεών των καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τῶν δύο Νομοσχεδίων πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους. Προβλέπω ὅτι ἡ ὅλη ἐργασία ἐπὶ τῶν δύο Προϋπολογισμῶν θὰ ἀπασχολήσῃ τὰς ἁρμοδίας Ἐπιτροπὰς διὰ περίοδον δύο περίπου μηνῶν, καὶ ἑπομένως δὲν προβλέπω συζήτησιν τούτων πρὸ τοῦ τέλους τοῦ προσεχοῦς Φεβρουαρίου. Ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἀνάγκη νὰ ψηφισθοῦν δωδεκατημόρια διὰ νὰ συνεχισθῇ ἡ λειτουργία τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς καὶ τοῦ προγραμματισμοῦ ἔργων βελτιώσεως καὶ ἀναπτύξεως τοῦ τόπου.

Παρακαλοῦνται οἱ κύριοι Γραμματεῖς ὅπως προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἀποφάσεων περὶ δωδεκατημορίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΟΥΣΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΝ ΔΑΠΑΝΗΣ ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΓΙΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΔΙΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΝ ΤΟΥ 1969

Ἐπειδὴ ὁ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 19ην Δεκεμβρίου τοῦ 1968.

Καὶ ἐπειδὴ δὲν παρέχεται ἐπαρκὴς χρόνος διὰ τὴν μελέτην καὶ ψήφισιν τούτου ὑπὸ τῆς Βουλῆς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἔτους 1969.

Καὶ ἐπειδὴ ἐπιπροσθέτως τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον δέον νὰ βαρύνῃ τὸ Πάγιον Ταμεῖον, ὡς προνοεῖται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἢ Νόμου, καθίσταται ἀναγκαία ἡ συνέχισις ὑπηρεσιῶν διὰ τὰς ὁποίας γίνεται πρόνοια εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1968.

Διὰ ταῦτα, ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἀποφασίζει ὡς ἀκολούθως :

(α) Παρέχει ἐξουσιοδότησιν διενεργείας δαπάνης διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον τοῦ 1969 διὰ ποσὸν μὴ ὑπερβαῖνον τὸ ὁλικὸν ποσὸν τὸ προβλεπόμενον εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1969 διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον ἐν σχέσει πρὸς ἕκαστον Κεφάλαιον Δαπάνης, ὡς ὁ ἐπισυνημμένος Πίναξ :

Νοεῖται ὅμως ὅτι τὸ δαπανηθησόμενον ποσὸν ὑπὸ οἱονδήποτε Ἄρθρον δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τὸ προνοούμενον εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1969 ἐν σχέσει πρὸς τὸ Ἄρθρον τοῦτο.

(β) Οὐδεμία δαπάνη δύναται νὰ διενεργηθῇ διὰ νέας ὑπηρεσίας ἢ σκοποὺς καὶ οὐδεμία νέα θέσις δύναται νὰ πληρωθῇ μέχρις ὅτου ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς τοῦ 1969 ἐγκριθῇ τελικῶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

(γ) Δαπάνη ἀπὸ Ἄρθρα σημειούμενα διὰ σταυροῦ (†) δὲν δύναται νὰ διενεργηθῇ μέχρις ὅτου παρασχεθοῦν πλήρεις λεπτομέρειαι τοῦ σχεδίου καὶ ληφθῇ ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὑπὸ μορφὴν «Ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς Διενέργειαν Δαπανῶν». Καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἡ Ἀπόφασις καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΟΥΣΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΝ ΔΑΠΑΝΗΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΝ ΤΟΥ 1969

Ἐπειδὴ ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 19ην Δεκεμβρίου τοῦ 1968.

Καὶ ἐπειδὴ δὲν παρέχεται ἐπαρκὴς χρόνος διὰ τὴν μελέτην καὶ ψήφισιν τούτου ὑπὸ τῆς Βουλῆς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἔτους 1969.

Καὶ ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ συνέχισις ὑπηρεσιῶν διὰ τὰς ὁποίας γίνεται πρόνοια εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1968.

Διὰ ταῦτα, ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἀποφασίζει ὡς ἀκολούθως :

(α) Παρέχει ἐξουσιοδότησιν διενεργείας δαπάνης διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον τοῦ 1969 διὰ ποσὸν μὴ ὑπερβαῖνον τὸ ὁλικὸν ποσὸν τὸ προβλεπόμενον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως 1969 διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον ἐν σχέσει πρὸς ἕκαστον Κεφάλαιον Δαπάνης, ὡς ὁ ἐπισυνημμένος Πίναξ :

Νοεῖται ὅμως ὅτι τὸ δαπανηθησόμενον ποσὸν ὑπὸ οἱονδήποτε Ἄρθρον δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τὸ προνοούμενον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969 ἐν σχέσει πρὸς τὸ Ἄρθρον τοῦτο.

(β) Οὐδεμία δαπάνη δύναται νὰ διενεργηθῇ διὰ νέας ὑπηρεσίας ἢ σκοποὺς καὶ οὐδεμία νέα θέσις δύναται νὰ πληρωθῇ μέχρις ὅτου ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως τοῦ 1969 ἐγκριθῇ τελικῶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

(γ) Δαπάνη ἀπὸ Ἄρθρα σημειούμενα διὰ σταυροῦ (†) δὲν δύναται νὰ διενεργηθῇ μέχρις ὅτου παρασχεθοῦν πλήρεις λεπτομέρειαι τοῦ σχεδίου εἰς τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ καὶ ληφθῇ ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὑπὸ μορφὴν «Ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς Διενέργειαν Δαπανῶν». Καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ἡ Ἀπόφασις καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἡ Ἀπόφασις καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὴν ἐργασίαν τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς διὰ μίαν ὥραν περίπου καὶ ἀκολούθως νὰ συνεχίσωμεν μὲ τὴν συζήτησιν τῶν ἑξῆς Νομοσχεδίων :

Ὁ περὶ Ὡρισμένων Ἀπολαβῶν (Τροποποιήσεις) Νόμος τοῦ 1968.

Ὁ περὶ Δικαστηρίων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Ὁ περὶ Ἀστυνομίας, Πυροσβεστικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Φυλακῶν (Ἀναθεώρησις Μισθοδοσίας) Νόμος τοῦ 1968.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ τελευταῖον τοῦτο Νομοσχέδιον ἐπληροφορήθην πρὸ ὀλίγων λεπτῶν ὅτι ὡρισμένα σημεῖα του θὰ ἐπανεξετασθοῦν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἐν ὄψει καὶ ὡρισμένων εἰσηγήσεων τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἑπομένως ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου τούτου θὰ ἀναβληθῇ καὶ θὰ τεθῇ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς ἡ ὁποία θὰ ὁρισθῇ διὰ τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν τῆς προσεχοῦς Παρασκευῆς.

Ὁ Νόμος θὰ ἔχῃ ἀναδρομικὴν ἰσχὺν καὶ ἑπομένως δὲν ἐπηρεάζονται τὰ συμφέροντα τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἀναβάλλομεν τὴν συνεδρίασιν διὰ μίαν ὥραν.

(Ὥρα διακοπῆς 5.35 μ.μ.)

(Ὥρα ἐνάρξεως 7.15 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὡς ἀνέφερα προηγουμένως ἡ συζήτησις τοῦ περὶ Ἀστυνομίας, Πυροσβεστικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Φυλακῶν (Ἀναθεώρησις Μισθοδοσίας) Νόμου τοῦ 1968 ἀνεβλήθη διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς. Ἐπίσης θὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ περὶ Ὡρισμένων Ἀπολαβῶν (Τροποποιήσεις) Νόμου τοῦ 1968 καὶ τοῦ περὶ Δικαστηρίων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968, διὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς προσεχοῦς Παρασκευῆς. Ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1968 δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῇ σήμερον διότι ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει ἀκόμη κυκλοφορήσει. Ἑπομένως παραμένει νὰ καθορισθῇ ἡ ἡμερησία διάταξις τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ἀστυνομίας, Πυροσβεστικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Φυλακῶν (Ἀναθεώρησις Μισθοδοσίας) Νόμος τοῦ 1968.
(2) Ὁ περὶ Ὡρισμένων Ἀπολαβῶν (Τροποποιήσεις) Νόμος τοῦ 1968.
(3) Ὁ περὶ Δικαστηρίων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
(4) Ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1968.
(5) Οἱ περὶ τοῦ πολίτου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Δὲν θὰ θέσω ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ εἶναι ἀπησχολημένη μὲ τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν. Τὸ θέμα τοῦτο θὰ τεθῇ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς μεθεπομένης συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς.

Ἡ ἑπομένη συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευήν, τὴν 4ην μ.μ. ὥραν.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς, καὶ δράττομαι τῆς εὐκαιρίας νὰ εὐχηθῶ εἰς τοὺς ἐντίμους κυρίους Βουλευτὰς Καλὸν Νέον Ἔτος.

(Ὥρα λήξεως 7.20 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Συνέχισις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 33) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας Νόμου τοῦ 1968, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Χρ. Μιχαηλίδης — Χρ. Δημητριάδης — Π. Στυλιανοῦ — Λ. Δημητριάδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Ἔγκρισις δωδεκατημορίων διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον τοῦ 1969.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 3ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 6.00 μ.μ.)

(Ἀρ. 15)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις Ἐρωτήσεων—Ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 31ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων Ἐργάτες, Καμπιά, Ἀναλιόντας καὶ Ἐπισκοπειὸν παραπονοῦνται ὅτι τὸ πόσιμον νερὸν μὲ τὸ ὁποῖον ὑδρεύονται τὰ χωρία των εἶναι ἀκατάλληλον δι' ἀνθρωπίνην χρῆσιν.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν τοῦτο εἶναι ἀληθὲς καὶ νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὰς σχετικὰς ἀναλύσεις».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 31ην Ὀκτωβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«Τὸ θέμα τῆς καταλληλότητος ἢ μὴ τοῦ ποσίμου ὕδατος εἰς τὰ χωρία Ἐργάτες, Καμπιά, Ἀναλιόνταν καὶ Ἐπισκοπειὸν ἐξητάσθη ἐπισταμένως ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Τμημάτων τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ τελευταία ἀνάλυσις τοῦ ποσίμου ὕδατος ἀπέδειξεν ὅτι ἡ σκληρότης εἰς Ca CO3 εἶναι 680 μέρη τὸ ἑκατομμύριον. Τὸ ὕδωρ εἶναι μὲν ὡς ἐκ τούτου σκληρὸν ἀλλ' οὐχὶ ἀκατάλληλον διὰ πόσιν.

Συμφώνως πρὸς τοὺς Διεθνεῖς καὶ Εὐρωπαϊκοὺς Κανονισμοὺς τῆς Παγκοσμίου Ὀργανώσεως Ὑγείας τοὺς διέποντας τὰ τοῦ ποσίμου ὕδατος, ὕδωρ περιέχον ἄνω τῶν 500 μερῶν τὸ ἑκατομμύριον Ca CO3 θεωρεῖται σκληρόν. Ἀνεκτηκότης εἰς τὴν σκληρότητα ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς ἀνάγκας τῆς κοινότητος ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖ τοῦτο. Διὰ βιομηχανικοὺς σκοποὺς ἡ χρῆσις παρομοίου ὕδατος θὰ ἦτο πολὺ δαπανηρὰ διὰ τὸν λόγον ὅτι θὰ ἐδημιούργει στρῶμα ἀνθρακικοῦ ἀσβεστίου ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῶν λεβήτων ἢ ἄλλων ἀγωγῶν. Δι' οἰκιακοὺς σκοποὺς τὸ κυριώτερον μειονέκτημά του εἶναι ὅτι χρησιμοποιεῖται περισσότερος σάπων διὰ πλύσιμον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Νοεμβρίου 1968.

«Πληροφοροῦμαι ὅτι ἀπὸ τοῦ 1916 κάτοικοι Κατωκοπιᾶς συνέπηξαν ἑταιρείαν διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν ὑδατίνων πόρων τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου των διὰ τὴν ἄρδευσιν τῆς περιουσίας τῶν μετόχων, ἥτις σήμερον ἀποτελεῖ τὸν Ἀρδευτικὸν Σύνδεσμον Παλλουδερῆς — Κατωκοπιᾶς μὲ 116 μέλη.

Πρὸ ἔτους περίπου ὁ ἐν λόγῳ Σύνδεσμος προέβη εἰς τὰς ἀναγκαίας διευθετήσεις διὰ τὴν διεύρυνσιν ὑφισταμένης διατρήσεως, κατὰ δὲ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1968 ὑπέβαλε τὴν νενομισμένην αἴτησιν δι' ἔκδοσιν ἀδείας διατρήσεως ἢ διευρύνσεως τῆς ὑφισταμένης διατρήσεως.

Παρ' ὅλον ὅτι ἐδόθη προφορικῶς ὑπόσχεσις περὶ τῆς παροχῆς τοιαύτης ἀδείας, κατὰ τὰς πληροφορίας μου, καὶ παρ' ὅλον ὅτι ἐδόθη ἄδεια διατρήσεως εἰς ἄλλα πρόσωπα, πολὺ πλησίον τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς, ἐν τούτοις αἱ Ἀρχαὶ ἀρνοῦνται τὴν ἔκδοσιν τῆς αἰτηθείσης ἀδείας πρὸς τὸν ἐν λόγῳ Ἀρδευτικὸν Σύνδεσμον.

Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον διατὶ κωλυσιεργεῖ τὸ θέμα τοῦτο καὶ διατὶ δὲν παρέχει τὴν αἰτηθεῖσαν ἄδειαν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ἰανουαρίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 7ην Νοεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη.

«Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος διάτρησις ἀνωρύχθη ὑπὸ τοῦ Ἀρδευτικοῦ Συνδέσμου «Παλλουδερὴ» Κατωκοπιᾶς, ἄνευ ἀδείας, ἐπὶ Κυβερνητικῆς γῆς καὶ συγκεκριμένως ἐντὸς τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ Σερράχη. Ὡς ἦτο ἐπόμενον ἐλήφθησαν δικαστικὰ μέτρα ἐναντίον τῶν μετόχων, μὲ ἀποτέλεσμα τὸ Δικαστήριον νὰ διατάξῃ, τὴν 9ην Αὐγούστου 1968, τὸ κλείσιμον τῆς ἐν λόγῳ γεωτρήσεως.

2. Ὁ ἐν λόγῳ Ἀρδευτικὸς Σύνδεσμος ἀπετάθη διὰ τὴν ἔκδοσιν καλυπτικῆς ἀδείας. Τὸ Τμῆμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων συνεβούλευσε τὸν Ἔπαρχον Λευκωσίας, ὡς Ἁρμοδίαν Ἀρχὴν διὰ τὴν ἔκδοσιν καλυπτικῆς ἀδείας, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ αἴτησις ἔπρεπε νὰ ἀπορριφθῇ, καθ' ὅτι, ἐκτὸς τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐν λόγῳ διάτρησις ἀνωρύχθη ἐπὶ Κυβερνητικῆς γῆς, ἐπηρεάζει ἐπιπροσθέτως τὰ σχέδια τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων, ἐν σχέσει μὲ τὴν μελετωμένην ἀνέγερσιν ὑδατοφράκτου εἰς Μάσσαρι.

3. Ὁ Ἀρδευτικὸς Σύνδεσμος «Παλλουδερὴ» ἔχει εἰδοποιηθῇ, παρὰ ταῦτα, ὅτι τὸ Τμῆμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων θὰ ἦτο διατεθειμένον νὰ συμβουλεύσῃ τὴν ἁρμοδίαν ἀρχὴν πρὸς ἔκδοσιν ἀδείας δι' ἀνόρυξιν διατρήσεως εἰς ἄλλο σημεῖον μὴ ἐπηρεάζον τὴν περαιτέρω Ὑδατικὴν Ἀνάπτυξιν τῆς περιοχῆς.

4. Ἐν σχέσει μὲ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ Ἐντίμου Βουλευτοῦ ὅτι ἐδόθησαν πρὸς τὸν Σύνδεσμον ὑποσχέσεις περὶ ἐκδόσεως καλυπτικῆς ἀδείας, τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας δηλοῖ ὅτι ἀγνοεῖ τοιαύτας ὑποσχέσεις, θεωρεῖ δὲ ταύτας ὡς ἀνυποστάτους. Ἐξ ἄλλου οὐδεμία ὑπόσχεσις δύναται νὰ δεσμεύσῃ τὸ Ὑπουργεῖον ἀπὸ τοῦ νὰ εἰσηγηθῇ ὅ,τι ἀντικειμενικῶς ἐπιβάλλεται πρὸς τὴν ἁρμοδίαν ἀρχήν. Ἀναφορικῶς πρὸς τὰς πληροφορίας τοῦ κ. Δημητριάδη ὅτι ἐδόθησαν εἰς τὴν ἰδίαν περιοχὴν εἰς ἄλλα πρόσωπα ἄδειαι ἀνορύξεως γεωτρήσεων, τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο ἐλέγχει τὰς πληροφορίας ταύτας ὡς ἀνακριβεῖς. Ἡ μόνη ἐκδοθεῖσα ἄδεια εἰς τὴν περιοχὴν ἀφορᾷ ἄδειαν ἐκβαθύνσεως ὑφισταμένου φρέατος, εἰς ἀπόστασιν 3,000 ποδῶν ἐκ τῆς παρανόμου γεωτρήσεως τοῦ Συνδέσμου «Παλλουδερή», διὰ τὴν ἄρδευσιν ὑφισταμένων μονίμων φυτειῶν, εὑρισκομένων ἐπὶ τοῦ τεμαχίου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐδράζεται ἡ διάτρησις».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Νοεμβρίου 1968.

«Πλεῖστα χωρία τῆς ἐπαρχίας Λευκωσίας ζητοῦν, καὶ εὐλόγως — ὡς καὶ οἱ ἴδιοι αὐτοπροσώπως διαπιστώνομεν κατὰ τὰς σχετικὰς ἐπιτοπίους ἐπισκέψεις μας — τὴν σύνδεσίν των μετὰ τῆς κυρίας ὁδικῆς ἀρτηρίας πρὸς τὴν πρωτεύουσαν δι' ἀσφαλτοστρωμένων ὁδῶν.

Παρακαλεῖται, ὡς ἐκ τούτου, τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ποία προοπτικὴ διαγράφεται δι' ἀσφαλτόστρωσιν ὅλων τῶν μέχρι τοῦδε μὴ ἀσφαλτοστρωμένων τοιούτων ὁδῶν καὶ ποῖον ἐν προκειμένῳ πρόγραμμα κατηρτίσθη».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Νοεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Εἰς τὸ παρελθὸν πιστώσεις διὰ τὴν ἀσφάλτωσιν ὁδῶν προσπελάσεως ἀπὸ χωρία εἰς κυρίας ὁδοὺς ἐνεκρίνοντο ὑπὸ χωριστὰ ἄρθρα ἀναφερόμενα εἰς τὰς συγκεκριμένας ὁδοὺς αἱ ὁποῖαι θὰ ὑφίσταντο βελτίωσιν. Ἡ Κυβέρνησις ἐξήτασε τὸ θέμα τοῦτο ἐπισταμένως ἐν συσχετισμῷ μὲ τὸν καταρτισμὸν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1969. Ὡς ἀποτέλεσμα δὲ τῆς τοιαύτης μελέτης καθωρίσθη μία γενικὴ πολιτικὴ βάσει τῆς ὁποίας θὰ ἐγκρίνωνται πιστώσεις διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων τοιαύτης φύσεως καὶ προετάθη ἡ περίληψις ποσοῦ ἐκ £40.000 ὑπὸ τὸ ἄρθρον 57 «Ὁδοὶ Προσπελάσεως ἀπὸ Χωρία εἰς Κυρίας Ὁδούς», τοῦ Κεφαλαίου 16 Δ «Ἀνάπτυξις Ὁδικοῦ Δικτύου» τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1969 διὰ τὸν ρηθέντα σκοπόν. Προτεραιότης εἰς τὴν ἀσφάλτωσιν ὁδῶν ὑπὸ τὸ ὡς ἄνω ἀναφερόμενον ἄρθρον θὰ δίδεται εἰς ὁδούς :

(α) εἰς τὰς ὁποίας ἡ πυκνότης τροχαίας κινήσεως εἶναι σχετικῶς μεγάλη,
(β) ἐξυπηρετούσας χωρία ἢ σύμπλεγμα χωρίων τὰ ὁποῖα παρουσιάζουν δυνατότητας γεωργικῆς ἢ βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως,
(γ) ἐξυπηρετούσας χωρία ἢ περιοχὰς αἱ ὁποῖαι ἔχουν δυνατότητας ἀναπτύξεως διὰ τουριστικοὺς σκοπούς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Νοεμβρίου 1968.

«Εἰς μερικὰς ἀγροτικὰς ἕδρας ὅπως εἰς Κελλάκι καὶ ἀλλαχοῦ δὲν ἔχει διορισθῇ ἰατρὸς μὲ ἀποτέλεσμα χιλιάδες κάτοικοι τῆς περιοχῆς νὰ ὑποβάλλωνται εἰς μεγάλα ἔξοδα, κινδύνους καὶ ταλαιπωρίας διὰ νὰ ἐξετασθοῦν ὑπὸ ἰατροῦ εἰς τὴν πόλιν.

Λόγῳ τῆς σοβαρότητος τῆς καταστάσεως ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων πότε θὰ διορισθοῦν ἰατροὶ εἰς τὰς ἐν λόγῳ ἕδρας καὶ ποῖα ἄλλα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν παροχὴν ἰατρικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς ὑπαίθρου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην Νοεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«(α) Τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας, ἐν τῇ προσπαθείᾳ καὶ ἐπιθυμίᾳ του διὰ τὴν πλέον ἀποτελεσματικὴν παροχὴν Ἰατρικῶν καὶ Ὑγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τοὺς κατοίκους τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν, μετεκάλεσεν ἐμπειρογνώμονα τῆς Παγκοσμίου Ὀργανώσεως Ὑγείας, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπιτοπίως τὰς εἰς τὰς ἀγροτικὰς περιοχὰς παρεχομένας ἰατρικὰς ὑπηρεσίας, ὑπέβαλε λεπτομερῆ καὶ ἐμπεριστατωμένην ἔκθεσιν περὶ τοῦ τρόπου ἀναδιοργανώσεως τούτων τόσον ἀπὸ θεραπευτικῆς καὶ προληπτικῆς ἰατρικῆς ὅσον καὶ κτιριακῶν ἀναγκῶν καὶ ἐξοπλισμοῦ τούτων.

(β) Ἡ ὑποβληθεῖσα ἔκθεσις μελετᾶται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων λειτουργῶν τοῦ Ὑπουργείου καὶ συγκεκριμέναι εἰσηγήσεις θὰ ὑποβληθοῦν συντόμως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς υἱοθέτησιν.

(γ) Ἀσφαλῶς αἱ ἀνάγκαι τῆς περιοχῆς Κελλακίου καὶ ἄλλων ἑδρῶν θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν Ἀγροτικῶν Ἰατρικῶν καὶ Ὑγειονομικῶν Ὑπηρεσιῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Δεκεμβρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῶν ὀλονὲν αὐξανομένων κρουσμάτων ἐχινοκόκκου — βάσει ἐπισήμων στατιστικῶν ἡ Κύπρος συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν πρώτων χωρῶν τῆς ὑφηλίου ἀπὸ ἀπόψεως συχνότητος καὶ ἀριθμοῦ κρουσμάτων τῆς ἐν λόγῳ ἀσθενείας — ὀφειλομένων κατὰ βασικὸν λόγον εἰς τοὺς ἀδεσπότους κύνας, ὡς καὶ τῶν συχνοτάτων ἀτυχημάτων πεζῶν καὶ ἐποχουμένων (μοτοσυκλετιστῶν καὶ ποδηλατιστῶν ἰδίως) ὀφειλομένων καὶ πάλιν εἰς τὸν ζῆλον τῶν ἀδεσπότων κυνῶν τῆς πρωτευούσης (καὶ δὴ τῶν προαστείων Ἁγ. Δομετίου καὶ Ἐγκώμης), παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ὡς ἄνω ἐπικίνδυνον διὰ τὴν ὑγείαν ἀλλὰ καὶ τὴν σωματικὴν ἀκεραιότητα τῶν κατοίκων τῆς πρωτευούσης ἀπαράδεκτον κατάστασιν, ἡ ὁποία, σὺν ἄλλοις, ὑποβιβάζει τὴν πολιτιστικήν μας στάθμην».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην Δεκεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας, ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ μὲ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, ὑπέβαλε τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις διά :

τὸν περὶ Κυνῶν Νόμον,
τὸν περὶ Μεταδοτικῶν Νόσων (τῶν Ζώων) Νόμον,
τὸν περὶ Λοιμοκαθαρτηρίου Νόμον.

Ταὐτοχρόνως ὑπέβαλεν εἰσηγήσεις διὰ τὴν θέσπισιν ἑνὸς νέου Νόμου, εἰδικῶς διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν σφαγείων καὶ ἐν γένει τῆς ὑγιεινῆς τοῦ κρέατος.

Ἐν τῷ μεταξὺ συνεχίζεται ἡ διαφώτισις τοῦ κοινοῦ ἐπὶ τῆς προλήψεως τῆς ἐχινοκοκκιάσεως ὡς καὶ ἡ ἐξόντωσις ἀδεσπότων κυνῶν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968.

«'Υπάρχει ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης πρόγραμμα γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἁλιείας στὴν Κύπρο. "Ενας ἀπὸ τοὺς παράγοντες ποὺ βοηθοῦν στὴν ἀνάπτυξη τῆς ἁλιείας εἶναι καὶ ἡ κατασκευὴ ὁρμίσκων (μικρῶν λιμανιῶν) σὲ βασικὲς περιοχές.

"Εχουμε ὑπ' ὄψη μας ὅτι ἔχουν γίνει ἐπανειλημμένα διαβήματα ἀπὸ μέρους τῶν ψαράδων 'Ακανθοῦς, 'Αγίας Νάπας 'Αμμοχώστου καὶ ἄλλων περιοχῶν γιὰ τὴν κατασκευὴ ὁρμίσκων.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ 'Υπουργεῖον Γεωργίας ποιὸ συγκεκριμένο πρόγραμμα ὑπάρχει γιὰ τὴν κατασκευὴ ὁρμίσκων στὴν 'Ακανθοῦ, 'Αγία Νάπα καὶ σὲ διάφορες ἄλλες περιοχὲς τῆς Κύπρου» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν 'Ιανουαρίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«1. Μία ἐκ τῶν βασικῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἁλιείας εἶναι ἡ κατασκευὴ ἁλιευτικῶν καταφυγίων. Προγραμματίζονται δύο τύποι τοιούτων καταφυγίων, ἤτοι οἱ μεγάλοι ὁρμίσκοι καὶ οἱ μικροί. "Ηδη ἔχουν ἀποπερατωθῆ κατασκευαστικῶς οἱ μεγάλοι ὁρμίσκοι τοῦ Καραβᾶ, Αἰγιαλούσης, Κώμης τοῦ Γιαλοῦ, Λατσιοῦ καὶ 'Αγίου 'Αμβροσίου. Μελλοντικῶς, τὸ 'Υπουργεῖον Γεωργίας προγραμματίζει καὶ θὰ ζητήση ἔγκρισιν διὰ κατασκευὴν καταφυγίων εἰς 'Αγίαν Νάπαν, Καραβοστάσι καὶ Χελώνας.

2. Πλὴν τῶν μεγάλων ὁρμίσκων προγραμματίζονται καὶ ἄλλοι μικρότεροι, ὡς εἶναι π.χ. ὁ ὁρμίσκος εἰς Βαβυλᾶν τοῦ ὁποίου ἡ κατασκευὴ προβλέπεται νὰ ἀρχίση ἀμέσως καὶ ἕτερος εἰς 'Ακανθοῦν τοῦ ὁποίου ἡ κατασκευὴ προβλέπεται νὰ ἀρχίση καὶ περατωθῆ ἐντὸς τοῦ 1969.

3. Τὸ 'Υπουργεῖον Γεωργίας αἰσιοδοξεῖ ὅτι ἐντὸς τοῦ 1969 θὰ ἀρχίση ἐπίσης ἡ κατασκευὴ τῶν μεγάλων ὁρμίσκων εἰς Χελώνας καὶ 'Αγίαν Νάπαν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, 'Εζεκία Παπαϊωάννου, Νίκου Κόσιη καὶ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Δεκεμβρίου 1968.

«'Εν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπάρχει ἐκ πρώτης ὄψεως εὐθύνη — ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν ἠθικὴν τοιαύτην — ἐκ μέρους τῆς 'Εκτελεστικῆς 'Εξουσίας διὰ τὴν κατάρρευσιν τοῦ ὑποστρώματος τῆς ὁδοῦ πρὸς Κεφαλόβρυσον — Χαλεύκαν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προξενηθοῦν σοβαραὶ ζημίαι εἰς Κυθραίαν, ὡς καὶ νὰ ἐκτεθῆ εἰς ἄμεσον κίνδυνον ἡ ζωὴ δεκάδων οἰκογενειῶν τῆς κοινότητος, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίση τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν κάτωθι:

(α) Ποῖα μέτρα σκοπεῖ νὰ λάβῃ πρὸς ἄμεσον ἀνακούφισιν τῶν πληγέντων ἀφ' ἑνός, ἐπιπροσθέτως τῶν ὅσων ἤδη ἔχουν ἀναληφθῆ, καὶ ποία διαδικασία θὰ ἀκολουθηθῆ διὰ πλήρη ἀποζημίωσιν τῶν ὑποστάντων ζημίας τόσον εἰς καταστροφὰς γεωργικῶν προϊόντων ὅσον καὶ εἰς οἰκίας, ὑποστατικά, ἔπιπλα, βιομηχανικὰ προϊόντα κ.λ.π. ;

(β) "Ηρχισε λεπτομερὴς καταγραφὴ παρ' ἁρμοδίων κυβερνητικῶν λειτουργῶν τῶν ζημιῶν εἰς τὴν κοινότητα, καὶ ἐὰν δὲν ἤρχισεν αὐτὴ — εἰς ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς τομεῖς τῶν προξενηθεισῶν καταστροφῶν — δὲν πρέπει νὰ ἀρχίση τάχιστα πρὸς ἐξαγωγὴν ἐπακριβῶν συμπερα-

σμάτων διὰ τῆς ἀμέσου συγκεντρώσεως τῶν ἐπιζητουμένων στοιχείων; καὶ

(γ) ὑπάρχει πρόθεσις ὅπως διεξαχθῇ ἐνδελεχὴς ἔρευνα (παρ' ἀνεξαρτήτου καὶ ἀμερολήπτου ἐπιτροπῆς) πρὸς διακρίβωσιν τῶν αἰτίων ποὺ προεκάλεσαν τὰς καταστροφάς; ὡς καὶ τὸν κίνδυνον ἀπωλείας ζωῶν εἰς δεκάδας οἰκογενείας τῆς κοινότητος, καὶ εἰδικώτερον ἐν σχέσει μὲ ὑπαρχούσας σοβαρὰς καταγγελίας περὶ πλημμελοῦς κατασκευῆς τοῦ ὑποστρώματος τῆς ὁδοῦ ὕπερθεν τοῦ Κεφαλοβρύσου, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας πλημμελείας ὑπῆρξεν ἡ δημιουργία ἐπισφαλοῦς καὶ ἐπικινδύνου οὐσιαστικοῦ ὑδατοφράκτου ὕπερθεν ἀκριβῶς τῆς κοινότητος μὲ τὰ γνωστὰ τραγικὰ συνεπακόλουθα»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 10ην Δεκεμβρίου 1968 ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, Ἐζεκία Παπαϊωάννου, Νίκου Κόσιη καὶ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Εὐθὺς ὡς ἐλήφθησαν αἱ πρῶται πληροφορίαι περὶ τῆς θεομηνίας, ἥτις ἔπληξε τὴν Κυθραίαν τὴν 2αν καὶ 3ην Δεκεμβρίου, συνεργεῖα τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τῆς Κυβερνήσεως (ἤτοι Δημοσίων Ἔργων, Εὐημερίας, Ἀστυνομίας, Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας, Ἐπαρχιακῆς Διοικήσεως, Ἐθνικῆς Φρουρᾶς καὶ Πολιτικῆς Ἀμύνης) προσέτρεξαν εἰς τὸν τόπον τῶν καταστροφῶν. Ἐπὶ τόπου μετέβη ὡσαύτως ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, ὅστις ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἁρμοδίων τῶν ρηθεισῶν Κυβερνητικῶν ὑπηρεσιῶν προέβη εἰς τὴν λῆψιν τῶν ἀναγκαίων μέτρων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν συνεπειῶν τῆς θεομηνίας. Διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐστάλησαν ἀργότερον εἰς Κυθραίαν καὶ συνεργεῖα ἄλλων Κυβερνητικῶν ὑπηρεσιῶν (ἤτοι Γεωργίας, Ὑγείας, Ἀναπτύξεως Ὑδάτων καὶ Ἀρχῆς Ἠλεκτρισμοῦ).

Ἐπειδὴ ἡ ὑδατοπρομήθεια τῆς Κυθραίας καὶ ἑτέρων 7 χωρίων τῆς περιοχῆς καὶ 13 τῆς ἐπαρχίας Ἀμμοχώστου δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποκατασταθῇ ἀμέσως, ἐγένοντο διευθετήσεις διὰ τὴν μεταφορὰν ὕδατος ἐκ Λευκωσίας εἰς τὴν πληγεῖσαν περιοχὴν διὰ βυτιοφόρων ὀχημάτων πρὸς προσωρινὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος.

Πρὸς ἄμεσον ἀνακούφισιν τῶν ἐχόντων ἄμεσον ἀνάγκην βοηθείας πληγέντων κατοίκων διετέθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διάφορα ποσά, καθὼς ἐπίσης καὶ ποσὸν ἐκ £3.650 περίπου διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν ὁδῶν, γεφυρῶν, καθάρισμα ὁδῶν καὶ οἰκιῶν ὡς καὶ κατεδάφισιν ἢ ἐπιδιόρθωσιν ἐτοιμορρόπων οἰκιῶν.

Ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς θεομηνίας συνεργεῖα τοῦ Τμήματος Γεωργίας, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Γραφείου τοῦ Ἐπάρχου, ἀνέλαβον τὴν καταγραφὴν ἀπωλειῶν καὶ ζημιῶν προξενηθεισῶν εἰς ἀγρούς, κήπους καὶ γεωργικὰ προϊόντα.

Τὸ ὁδικὸν δίκτυον ἀποκατεστάθη καὶ ἐλήφθησαν ὅλα τὰ δυνατὰ μέτρα πρὸς ἀποφυγὴν νέων καταστροφῶν, καταβάλλονται δὲ προσπάθειαι διὰ τὴν ἄνευ καθυστερήσεως ἐπισκευὴν τῶν καταστραφεισῶν ὁδῶν καὶ γεφυρῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Δεκεμβρίου 1968.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε τὴν μεταφορὰν ὕδατος ἐκ τῶν διατρήσεων τῆς περιοχῆς Χοιροκοιτίας — Ψεματισμένου — Βασιλοποτάμου, δι' ἐνίσχυσιν τῆς ἀρδεύσεως τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς ὡς ἄνω περιοχῆς καὶ γενικώτερον οἱ κάτοικοι ὁλοκλήρου τῆς Ἐπαρχίας Λάρνακος ἐξέφρασαν διὰ πολλῶν τρόπων τὴν ἀντίθεσίν των πρὸς τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ κατέστησαν ἀπολύτως σα-

φές ὅτι διὰ νὰ ἀνεχθοῦν ὡς κατάστασιν ἀνάγκης τὴν μεταφορὰν περιωρισμένης ποσότητος ὕδατος πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ὑδρεύσεως τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου, δέον ἀπαραιτήτως νὰ προηγηθῇ ἢ νὰ συγχρονισθῇ ἡ κατασκευὴ σειρᾶς ἀρδευτικῶν ἔργων καὶ ὑδατοφρακτῶν εἰς τὴν περιοχὴν πρὸς ἐμπλουτισμὸν τῶν ὑδάτων της καὶ ἄρδευσιν τῆς περιβαλλούσης τὰς διατρήσεις καὶ τοὺς ὑδατοφράκτας γονίμου γῆς, ἥτις ἀνέρχεται εἰς ἀρκετὰς χιλιάδας στρεμμάτων. Παραλλήλως δὲ νὰ ἐξασφαλισθῇ ὅτι θὰ γίνῃ πράγματι μεταφορὰ περιωρισμένης ποσότητος ὕδατος καὶ θὰ διατεθῇ αὕτη μόνον δι' ἐνίσχυσιν τῆς ὑδρεύσεως τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου.

Ὑπὸ τὰς περιστάσεις νομίζω ὅτι θὰ ἐξυπηρετεῖτο χρήσιμος σκοπὸς ἐὰν ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς ἐπληροφοροῦσε τὴν Βουλὴν καὶ δι' αὐτῆς τὸν ἐνδιαφερόμενον πληθυσμὸν τῆς Λάρνακος, ποῖα εἶναι τὰ σχέδια, ἡ θέσις, ἡ πολιτικὴ καὶ αἱ ἀποφάσεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος. Ἀναλυτικώτερον, ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ὑδάτων τοῦ δυτικοῦ τμήματος τῆς Ἐπαρχίας Λάρνακος, τῆς παροχῆς ὕδατος δι' ὑδρευσιν καὶ ἄρδευσιν καὶ γεωργικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Λάρνακος, τῶν προγραμματιζομένων ὑδατοφρακτῶν καὶ συναφῶν ἔργων καὶ τῆς μεταφορᾶς ὕδατος δι' ἐνίσχυσιν τῆς ὑδρεύσεως τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Δεκεμβρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην Δεκεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἀντιλαμβάνεται τὰς ἀνησυχίας τῶν Λαρνακέων διὰ τὴν ἀποφασισθεῖσαν μεταφορὰν ὕδατος ἐκ Λάρνακος εἰς Ἀμμόχωστον, διαβεβαιοῦνται ὅμως ὅτι τοῦτο δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ ἀναλώμασι τῆς γεωργικῆς ἀναπτύξεως ἢ τῶν ὑδρευτικῶν ἀναγκῶν τῆς Ἐπαρχίας των.

2. Κατὰ τὴν πρώτην φάσιν τοῦ ὅλου σχεδίου ὅτε θὰ χρησιμοποιηθῇ ὑπόγειον νερόν, θὰ μεταφερθῇ μόνον ἓν μικρὸν ποσοστὸν ἐκ τῆς δαψιλοῦς ἀποδόσεως τοῦ ὑπογείου ὑδατοστρώματος τῆς ὀρεινῆς Λάρνακος, μὴ ὑπερβαῖνον τὸ ἓν ἑκατομμύριον γαλονίων ἡμερησίως, τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο θὰ χρησιμοποιηθῇ ἀποκλειστικῶς πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὑδρευτικῶν ἀναγκῶν τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου.

3. Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἐργάζεται μετὰ πάσης δυνατῆς σπουδῆς ὥστε νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν σχέδια ἀποδόσεως ὕδατος δι' ἀρδευτικοὺς σκοποὺς εἰς τὴν περιοχὴν ἐκ τῆς ὁποίας προέρχεται τὸ ὑπόγειον ὕδωρ, προτοῦ μεταφερθῇ ὕδωρ εἰς Ἀμμόχωστον. Εἰς τὴν προσπάθειαν ταύτην θὰ βοηθήσῃ, βεβαίως, πολὺ ἡ ἐπιτάχυνσις τοῦ διακανονισμοῦ τῶν σχετικῶν δανείων ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων κοινοτήτων.

4. Μελλοντικῶς θὰ ἀκολουθήσῃ ἑτέρα φάσις τοῦ σχεδίου κατὰ τὴν ὁποίαν προνοεῖται ἡ κατασκευὴ ὑδατοφρακτῶν ἐπὶ τῶν ποταμῶν Πεντασχοίνου, Ἁγίου Μηνᾶ καὶ Βασιλικοῦ. Μετὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων τούτων ἡ μεταφορὰ ὑπογείου ὕδατος ἐκ Λάρνακος εἰς Ἀμμόχωστον θὰ τερματισθῇ, ἀντὶ τούτου δὲ θὰ ἀρχίσῃ ἡ μεταφορὰ ἐπιφανειακοῦ νεροῦ ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ὑδατικῶν ἔργων.

5. Συμφώνως τοῦ ἀπὸ πολλοῦ μελετηθέντος σχεδίου, ἂν καὶ ἡ ποσότης τοῦ ἐπιφανειακοῦ ὕδατος τὸ ὁποῖον θὰ μεταφερθῇ εἰς Ἀμμόχωστον διὰ τὰς ὑδρευτικὰς ἀνάγκας τῆς πόλεως θὰ ὑπερβαίνῃ κατὰ πολὺ τὸ ἓν ἑκατομμύριον γαλονίων ἡμερησίως, δὲν θὰ ἀποτελῇ, ἐν τούτοις, παρὰ ἓν ποσοστὸν τῆς ὑπολογιζομένης παροχῆς τῶν κατασκευασθησομένων ὑδατοφρακτῶν. Περιττὸν βεβαίως νὰ τονισθῇ ὅτι τὸ ὑπόλοιπον ἐπιφανειακὸν καὶ ὅλον τὸ ὑπόγειον νερὸν τῆς ὀρεινῆς Λάρνακος θὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὰς ὑδατικὰς ἀνάγκας τῆς Ἐπαρχίας Λάρνακος.

6. Παρεμπιπτόντως ἀναφέρω ὅτι βασίμως ἐλπίζω ὅτι θὰ δυνηθῶμεν νὰ περιλάβωμεν κονδύλιον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1970 διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ πρώτου ἐκ τῶν προγραμματιζομένων ὑδατοφρακτῶν εἰς τὴν ὀρεινὴν περιοχὴν Λάρνακος.

7. Συναφῶς ἐπιθυμῶ νὰ ὑπομνήσω ὅτι τὰ ὑδατικὰ ἔργα τὰ ὁποῖα προγραμματίζονται εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Λάρνακος δὲν θὰ ἐτύγχανον ὑψηλῆς ἱεραρχήσεως ἐὰν ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν, ὡς εἴθισται ἄλλως τε, καθαρῶς οἰκονομικὰ κριτήρια· εἰς τὴν συγκεκριμένην ὅμως ὑπὸ ἀπάντησιν περίπτωσιν, ἡ εἰκὼν μεταβάλλεται διότι λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀναγκαιότης συμπληρωματικῆς ὑδρεύσεως τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου καὶ ὁ κοινωνικὸς παράγων τῆς δυσπραγούσης Λάρνακος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Δεκεμβρίου 1968.

«Δυνάμει τοῦ Νόμου 47/63 οἱ ἰδιοκτῆται κυπριακῶν πλοίων πληρώνουν ποσὸν μιᾶς λίρας μηνιαίως διὰ κάθε μὴ Κύπριον-μέλος τοῦ πληρώματος, σκοπὸς δὲ τῆς τοιαύτης προβλέψεως τοῦ Νόμου εἶναι ἡ ἐνθάρρυνσις τῆς χρησιμοποιήσεως Κυπρίων ναυτικῶν.

Ἐν ὄψει, ὅμως, τοῦ γεγονότος ὅτι πολὺ σπανίως εὑρίσκονται Κύπριοι ναυτικοί, δι' ὑπηρεσίαν εἰς πλοῖα, καὶ ἰδιαιτέρως δι' εἰδικευμένας θέσεις, καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν οὐσιαστικὴν προσπάθειαν κατέβαλε διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν Κυπρίων καὶ δὴ εἰδικευμένων ναυτικῶν, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον :

(α) Κατὰ πόσον εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐπιβάλλεται τοιαύτη χρηματικὴ ἐπιβάρυνσις δι' ὅσον χρόνον ἀδυνατοῦμεν νὰ προσφέρωμεν κατάλληλον προσωπικόν.

(β) Ποῖα μέτρα λαμβάνονται διὰ τὴν δημιουργίαν εἰδικευμένου προσωπικοῦ.

(γ) Κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπέλθῃ μία διευθέτησις ἡ ὁποία νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὸ ὀξύμωρον σχῆμα τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ ἡ παροῦσα κατάστασις».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Δεκεμβρίου 1968.

«Πρὸ ἑνὸς μηνὸς ἔχει δημοσιευθῆ εἰς τὸν τύπον ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας ἤρχισε τὴν ἐκπόνησιν σχεδίων διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέου νοσοκομειακοῦ συγκροτήματος, καὶ ὅτι ἐζητήθη παρὰ τοῦ Παγκοσμίου Ὀργανισμοῦ Ὑγείας ὅπως ἀποστείλῃ εἰς Κύπρον ἐμπειρογνώμονα διὰ νὰ συμβουλεύσῃ τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας ἐν σχέσει μὲ τὰς κτιριακὰς ἀνάγκας ἑνὸς συγχρόνου νοσοκομείου, βάσει τῶν ὁποίων θὰ ἐκπονηθοῦν τὰ ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια.

Ἐρωτῶμεν τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα ἂν τὸ ἄνω ἀναφερόμενον ἔχεται ἀληθείας. Ἐν συνεχείᾳ παρακαλοῦμεν νὰ πληροφορήσῃ καὶ ἡμᾶς, καὶ γενικῶς τὴν Βουλήν, ἂν ἡ Κυβέρνησις ἐνεργοῦσα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ἱδρύσεως νέου νοσοκομείου, τὸ ὁποῖον θὰ στοιχίσῃ ἑκατομμύρια λιρῶν, παρὰ τὴν ὕπαρξιν τοῦ Κεντρικοῦ Νοσοκομείου, σκέπτεται νὰ ἐγκαταλείψῃ τελείως τὰ Ἀγροτικὰ Νοσοκομεῖα, μερικὰ τῶν ὁποίων ἐκτίσθησαν δαπάναις τῶν ἀγροτικῶν κέντρων ὡς π.χ. τῆς κωμοπόλεως Λύσης, ὡς καὶ ἄλλων, τὰ ὁποῖα μάτην ἀπαιτοῦν νὰ σταλῇ τακτικὸς ἰατρός, καὶ νὰ ἐπανδρωθοῦν διὰ τοῦ ἀπαιτουμένου προσωπικοῦ, πρὸς ἰατρικὴν περίθαλψιν καὶ ὑγειονομικὴν παρακολούθησιν τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου, ὅστις ἀναμένει νὰ ἐξυπηρετηθῇ, ὡς ἔχει δικαίωμα καὶ αὐτός, ὡς φορολογούμενος».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λεμεσοῦ κ.κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, 'Αντωνίου 'Αναστασιάδη, Στέλιου Μιχαηλίδη, Αἰμιλίου Φράγκου καὶ Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην 'Ιανουαρίου 1969.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι πλεῖστα ὅσα χωρία τῆς ἐπαρχίας μας ὑπέστησαν ἐκτεταμένας ζημίας λόγῳ τῶν τελευταίων βροχοθυελλῶν καὶ δικαίως οἱ κάτοικοί των ἀναμένουν ἄμεσον βοήθειαν πρὸς ἀνακούφισιν ἐκ τῶν πρὸς αὐτοὺς γενομένων ζημιῶν.

'Ως ἐκ τούτου ἐρωτῶμεν τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖα μέτρα ἐλήφθησαν μέχρι σήμερον καὶ θὰ ληφθοῦν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δημιουργηθέντων προβλημάτων εἰς τὰς πληγείσας περιοχὰς ἐν ὄψει τῆς ἐπειγούσης ἀνάγκης δραστικῆς ἀντιμετωπίσεως τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως».

'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ 'Εργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β εἶναι ὁ περὶ 'Αστυνομίας, Πυροσβεστικῶν 'Υπηρεσιῶν καὶ Φυλακῶν ('Αναθεώρησις Μισθοδοσίας) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς 'Επιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ, ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΦΥΛΑΚΩΝ (ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς τρεῖς συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 20ήν, 21ην καὶ 23ην Δεκεμβρίου 1968. Εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν κληθέντες παρέστησαν καὶ οἱ Γενικοὶ Διευθυνταὶ τῶν 'Υπουργείων 'Εσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν, ἐκπρόσωπος τοῦ Τμήματος Προσωπικοῦ, ὁ 'Αρχηγὸς καὶ ἄλλοι ἐκπρόσωποι τῆς 'Αστυνομίας, ἐκπρόσωποι τῶν Πυροσβεστικῶν 'Υπηρεσιῶν καὶ Φυλακῶν, οἵτινες καὶ ἐξέθεσαν τὰς ἀπόψεις των πρὸς τὴν 'Επιτροπήν.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ ἀναθεώρησις τῆς μισθοδοσίας τῶν μελῶν τῆς 'Αστυνομίας, τῆς Πυροσβεστικῆς 'Υπηρεσίας καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Φυλακῶν, ἥτις γίνεται ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς γενικῆς ἀναθεωρήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν κρατικῶν ὑπαλλήλων. Εἰς τὸ παρὸν νομοσχέδιον διαλαμβάνεται πρόνοια ὅπως ἡ ἀναθεώρησις ἔχῃ ἀναδρομικὴν ἰσχὺν ἀπὸ τῆς 1ης 'Ιανουαρίου 1968, ὡς ἐγένετο καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Δημοσίας καὶ τῆς 'Εκπαιδευτικῆς 'Υπηρεσίας.

'Η 'Επιτροπὴ ἀφοῦ ἤκουσε τὰς ἀπόψεις τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ ἐμελέτησε ταύτας μετὰ προσοχῆς, κατέληξεν εἰς τὰ ἑξῆς :

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ προσωπικὸν τῶν τριῶν τούτων σωμάτων καὶ ἰδιαιτέρως τῶν κατωτέρων τάξεων μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ λοχίου ἀφυπηρετεῖ εἰς τὸ 55ον ἔτος ἀντὶ τοῦ 60οῦ, ὡς συμβαίνει μὲ τοὺς ἄλλους δημοσίους ὑπαλλήλους, ὅτι τὸ ὡράριον ἐργασίας τῶν ἀνδρῶν τῶν σωμάτων τούτων εἶναι μεγαλύτερον ἐκείνου τῶν ἄλλων δημοσίων ὑπαλλήλων — ὑποχρεούμενοι συχνάκις νὰ ἐργάζωνται καὶ πέραν τῶν κανονικῶν ὡρῶν ἄνευ ἀμοιβῆς — καὶ δεδομένου ὅτι κατὰ τὰς ὥρας καθ' ἃς οὗτοι εἶναι ἐκτὸς καθήκοντος ὀφείλουν νὰ εὑρίσκωνται ἐν ἐπιφυλακῇ, ὡς ἐπίσης τοῦ ἐπιπόνου καὶ ἐπικινδύνου τῆς ἐργασίας των, ἡ Ἐπιτροπὴ εἶναι τῆς γνώμης ὅτι αἱ προτεινόμεναι μισθοδοσίαι δὲν εἶναι ἱκανοποιητικαὶ — ἰδιαιτέρως τῶν ἀστυφυλάκων, λοχιῶν, κατωτέρων ἀξιωματικῶν, πυροσβεστῶν, δεσμοφυλάκων καὶ ἀρχιδεσμοφυλάκων — καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξετασθοῦν εὐμενῶς ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας οὕτως ὥστε νὰ δοθῇ μία τοὐλάχιστον προσαύξησις πρὸς μερικὴν ἔστω ἱκανοποίησιν τῶν ὑπαλλήλων τούτων οἵτινες τόσα πολλὰ προσφέρουν εἰς τὸν τόπον.

Θὰ ἦτο ἐπίσης ἐπιθυμητὸν ὅπως ἐπανεξετασθοῦν καὶ αἱ κλίμακες ἄλλων ἀνωτέρων τάξεων τῶν σωμάτων τούτων, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῆς συνεισφορᾶς καὶ τῶν εὐθυνῶν ἑκάστης τάξεως.

Ὡς ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιφέρῃ τροποποιήσεις συνεπαγομένας οἰκονομικὰς ἐπιβαρύνσεις ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν περιορίζεται εἰς τὰς ὡς ἄνω εἰσηγήσεις πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, πρὸς δὲ τὴν Βουλὴν προτείνει τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὸ Σῶμα ὅτι κατόπιν τῶν εἰσηγήσεων αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο ἐκ μέρους τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων, τὸ θέμα τῆς περαιτέρω ἀναθεωρήσεως τῶν κλιμάκων διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν μελῶν τῆς Ἀστυνομίας, τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας, τῶν Δεσμοφυλάκων καὶ τῶν λοχιῶν τοῦ Κυπριακοῦ στρατοῦ ἐπανεξητάσθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εἰς τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς παρελθούσης Δευτέρας.

Ἀκολούθως ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν :

«ΕΠΕΙΓΟΝ

Πρόεδρον
Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων,

Ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφερθῶ εἰς—

(α) τὸ Νομοσχέδιον τὸ τιτλοφορούμενον «Ὁ περὶ Ἀστυνομίας, Πυροσβεστικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Φυλακῶν (Ἀναθεώρησις Μισθοδοσίας) Νόμος τοῦ 1968» τὸ ὁποῖον ἀπεστάλη πρὸς ὑμᾶς διὰ τῆς ἐπιστολῆς μου ὑπ' ἀρ. Φακ. 6034/68 καὶ ἡμερομηνίαν 17ην Δεκεμβρίου 1968·

(β) τὸ Νομοσχέδιον τὸ τιτλοφορούμενον «Ὁ περὶ Ὡρισμένων Ἀπολαβῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968» τὸ ὁποῖον ἀπεστάλη πρὸς ὑμᾶς διὰ τῆς ἐπιστολῆς μου ὑπ' ἀρ. 6036/67/IV καὶ ἡμερομηνίαν 19ην Δεκεμβρίου 1968,

καὶ νὰ παρακαλέσω ὅπως γίνωσιν αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀποφασισθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (Ἀπόφασις ὑπ' ἀρ. 8426/30.12.1968) :

(Α) Νομοσχέδιον ἀναφερόμενον εἰς τὴν παρ. (α) ἀνωτέρω :

(i) εἰς τοὺς Πίνακας «Α» καὶ «Β» αἱ νέαι κλίμακες Γ1 καὶ Γ2 νὰ ἀντικατασταθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀκολούθων νέων κλιμάκων :

Γ1 £510Χ18—582Χ24—750
Γ2 £736Χ24—904

(ii) εἰς τὸν Πίνακα «Γ» αἱ νέαι κλίμακες Φ1 καὶ Φ2 νὰ ἀντικατασταθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀκολούθων νέων κλιμάκων :

Φ1 £492Χ18–582Χ24–750
Φ2 £736Χ24–904

(Β) Νομοσχέδιον ἀναφερόμενον εἰς τὴν παρ. (6) ἀνωτέρω :

Εἰς τὸν Δεύτερον Πίνακα ἡ κλῖμαξ £736Χ24–880 δέον νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τῆς κλίμακος £736Χ24–904 καὶ ἡ κλῖμαξ £582Χ24–726 νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τῆς κλίμακος £582Χ24–750.

('Υπ.) Α. ΠΑΤΣΑΛΙΔΗΣ,
'Υπουργὸς Οἰκονομικῶν».

Προτοῦ ἀρχίση ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου, παρακαλῶ ὅπως πληροφορηθῶ ἐὰν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς.

'Ο κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον περὶ 'Αστυνομίας, Πυροσβεστικῶν 'Υπηρεσιῶν καὶ Φυλακῶν ('Αναθεώρησις Μισθοδοσίας) τοῦ 1968 σκοπὸν ἔχει τὴν ἀναθεώρησιν τῶν μισθοδοσιῶν τῶν 'Υπηρεσιῶν τούτων ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν γενικῶν ἀναθεωρήσεων τῶν μισθοδοσιῶν τῶν κρατικῶν ὑπαλλήλων.

Μολονότι, ὡς εἶναι γνωστόν, ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα ἢ τὴν δυνατότητα νὰ αὐξήσῃ τὰς προτεινομένας νέας κλίμακας μισθοδοσιῶν ἀλλὰ δύναται μόνον νὰ ἐλαττώσῃ, νὰ ἀπορρίψῃ ἢ νὰ ἐγκρίνῃ ταύτας, εἶμαι οὐχ ἧττον τῆς γνώμης ὅτι ἔχει καθῆκον καὶ ὑποχρέωσιν, ἀφοῦ ἐξετάσῃ τὰς προτεινομένας ταύτας κλίμακας καὶ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα, εὐθύνας, προσφερομένην ἐργασίαν, κινδύνους ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων καὶ οἱονδήποτε ἄλλο συναφὲς κριτήριον, ἂν μή τι ἄλλο, νὰ εἰσηγηθῇ εἰς τὴν 'Εκτελεστικὴν 'Εξουσίαν ὅτι κατὰ τὴν ἀνεπηρέαστον καὶ ἀντικειμενικὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς θὰ ἦτο δίκαιον καὶ πρέπον, ἂν ὄχι ἀμέσως, τοὐλάχιστον ἐν τῷ λίαν προσεχεῖ μέλλοντι νὰ γίνῃ ἀναθεώρησις τῶν μισθοδοσιῶν τούτων πρὸς δικαίαν ἱκανοποίησιν τῶν ἐνδιαφερομένων.

Τὸ ἔργον τοῦτο, βεβαίως, δὲν εἶναι οὔτε ἁπλοῦν οὔτε εὔκολον διότι, δυστυχῶς, καὶ ἐπαναλαμβάνω δυστυχῶς, ὅλαι αἱ τάξεις τῶν κρατικῶν λειτουργῶν καὶ ὑπαλλήλων διαπράττουν τὸ μέγα σφάλμα νὰ μὴ ἐνδιαφέρωνται διὰ τὴν ὀρθὴν καὶ δικαίαν ἀμοιβὴν αὐτῶν ἀναλόγως πρὸς τὰς ὑπ' αὐτῶν προσφερομένας ὑπηρεσίας ἀλλὰ νὰ προσπαθοῦν νὰ συγκρίνουν τὰς ἀπολαβάς των ὡς καὶ τὴν ὑπ' αὐτῶν προσφερομένην ὑπηρεσίαν μὲ ἐκείνας ἄλλων τάξεων κρατικῶν ὑπαλλήλων, ἀκολουθοῦντες τὴν τακτικὴν τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν ὑπ' αὐτῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς ὑποτιμήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν προσφερομένων ὑπὸ ἄλλων τάξεων, γεγονὸς τὸ ὁποῖον προκαλεῖ μίαν χαώδη κατάστασιν καὶ παρεμποδίζει τὴν δικαίαν ἀμοιβὴν τοῦ συνόλου τῶν κρατικῶν ὑπαλλήλων.

"Ας ἐξετάσωμεν τώρα συγκεκριμένως τὰς ἀπολαβὰς τῶν τάξεων τῶν κρατικῶν ὑπαλλήλων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ εἰς τὰς τάξεις ταύτας ὑπηρετοῦντες κρατικοὶ ὑπάλληλοι στεροῦνται πανεπιστημιακῆς μορφώσεως, ἐν τούτοις, λόγῳ τῶν ὅρων ἐργασίας, τῶν προσφερομένων ὑπ' αὐτῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν κινδύνων τοὺς ὁποίους διατρέχουν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων των, οὐχὶ μόνον δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ μειονεκτοῦν ἔναντι ἄλλων κρατικῶν ὑπαλλήλων ἀλλὰ τοὐναντίον εἰς πλείστας ὅσας περιπτώσεις θὰ ἔπρεπεν ἴσως νὰ πλεονεκτοῦν. 'Ως ἐκ τούτου εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι, ὅταν θὰ γίνῃ ἀξιολόγησις τῶν προσφερομένων ὑπηρε-

σιῶν ἄλλων τάξεων, θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ γίνῃ παρομοία ἀξιολόγησις καὶ διὰ τοὺς εἰς τὰ τμήματα ταῦτα τῆς κρατικῆς μηχανῆς ὑπηρετοῦντας ὑπαλλήλους, ἵνα οὕτω ἀμειφθῇ ἕκαστος ἀναλόγως τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν του. Παρὰ ταῦτα εἶχον τὴν γνώμην ὅτι ὀρθὸν καὶ δίκαιον θὰ ἦτο ὅπως ἐπανεξετασθοῦν εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον αἱ κατώτεραι κλίμακες τῶν τάξεων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον καὶ δοθῇ τοὐλάχιστον μία ἀκόμη προσαύξησις εἰς τὴν κλίμακά των ἤ, ἐὰν τοῦτο δὲν θὰ ἦτο δυνατόν, νὰ ληφθοῦν τοιαῦτα μέτρα οὕτως ὥστε νὰ δοθῇ εἰς αὐτὰς αὔξησις ὑπὸ τύπον εἰδικοῦ ἐπιδόματος καλύπτουσα τὴν διαφορὰν ταύτην. Τὴν γνώμην μου ταύτην εἶχον βασίσει ἐπὶ τῶν ἀκολούθων συγκεκριμένων λόγων :

(α) Ὀφείλομεν νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ κρατικοὶ οὗτοι ὑπάλληλοι, λόγῳ ἀκριβῶς τοῦ ἐπιπόνου καὶ δυσκόλου ἔργου των, ἀφυπηρετοῦν εἰς τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἄλλους κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους οἵτινες ἀφυπηρετοῦν εἰς τὸ 60ὸν ἔτος, γεγονὸς τὸ ὁποῖον στερεῖ αὐτοὺς πέντε ἔτη ὑπηρεσίας ὡς καὶ τὴν δυνατότητα ἐξασφαλίσεως μεγαλυτέρας συντάξεως, ἐπίσης δέ, ὅταν οὗτοι ἀφυπηρετήσουν εἰς τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἐξ αἰτίας τῆς ἐργασίας τὴν ὁποίαν ἐξήσκησαν καθ' ὅλην τὴν ζωήν των δὲν δύνανται νὰ ἐξασφαλίσουν εἰμὴ μόνον ἴσως μίαν ἀπεχθῆ ἐργασίαν.

(β) Τὸ ὡράριον ἐργασίας των εἶναι ὀκτάωρον ἡμερησίως, ἡ προσφερομένη δὲ ὑπ' αὐτῶν ἐργασία ἐκτελεῖται εἴτε κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας εἴτε κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐργάζωνται ἐν ἀνάγκῃ καὶ πολὺ πέραν τοῦ ὡραρίου τούτου χωρὶς νὰ λαμβάνουν ἐπίδομα ὑπερωριῶν, τὸ ὁποῖον λαμβάνουν οἱ λοιποὶ κρατικοὶ ὑπάλληλοι. Πρέπει ἐπίσης νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι καὶ κατὰ τὸ ὀκτάωρον τοῦτο τῆς ἐργασίας των οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὸ ὕπαιθρον ὑπὸ οἱασδήποτε καιρικὰς συνθήκας, ἤτοι ὑπὸ βροχήν, ἀνεμοθύελλαν, ἢ καύσωνα διὰ νὰ διαφυλάττουν τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν πάντων ἡμῶν ὡς καὶ τὴν τάξιν εἰς τὴν Δημοκρατίαν μας, διατρέχοντες ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ δυσχεροῦς τούτου καθήκοντός των εἰς πλείστας ὅσας περιπτώσεις, ἐκτὸς τῶν ἄλλων κινδύνων καὶ τὸν ἔσχατον τούτων, τὸν θάνατον, ἐν ἀντιθέσει μὲ τοὺς λοιποὺς κρατικοὺς λειτουργοὺς καὶ ὑπαλλήλους οἵτινες, πλὴν τοῦ βραχυτέρου ὡραρίου των, ἔχουν καὶ διαφορετικὸν περιβάλλον, οἱ πλεῖστοι δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπολαμβάνουν καὶ πολυμήνων διακοπῶν.

(γ) Ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλους κρατικοὺς λειτουργοὺς οἵτινες, κατόπιν συμπληρώσεως τοῦ ὡραρίου τῆς ἐργασίας των, εἶναι ἐλεύθεροι νὰ πράξουν ὅ,τι θέλουν καὶ νὰ μεταβοῦν ὅπου θέλουν, οὗτοι καὶ κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς των, ἤτοι μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των τῆς συμπεριλαμβανομένης εἰς τὸ ὀκτάωρον ὡράριόν των, δὲν δύνανται νὰ ἐγκαταλείψουν τὸν χῶρον τῆς περιοχῆς τῆς ἐργασίας των, εἶναι δὲ πάντοτε ἕτοιμοι μόλις κληθοῦν νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των, ἐὰν παραστῇ τοιαύτη ἀνάγκη.

(δ) Ἐν ἀντιθέσει μὲ ἄλλους κρατικοὺς ὑπαλλήλους οἵτινες, μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου, ἔχουν τὴν δυνατότητα προαγωγῆς των μέχρι τῶν πλέον ὑψηλῶν βαθμίδων τῆς κρατικῆς ὑπηρεσίας, αἱ κατώτεραι τάξεις τῶν ἀστυνομικῶν, τῶν πυροσβεστῶν καὶ τῶν δεσμοφυλάκων ὡς καὶ ἡ τάξις τῶν λοχιῶν, λόγω τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ αὐτῶν καὶ τοῦ περιωρισμένου ἀριθμοῦ τῶν ἀνωτέρων θέσεων, δὲν ἔχουν τὴν δυνατότητα προαγωγῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου οἱ πλεῖστοι τούτων, κατόπιν ἀναλώσεως ὁλοκλήρου τῆς ζωῆς των ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, δὲν δύνανται νὰ ἀνέλθουν εἰς ἀνωτέρας βαθμίδας, γεγονὸς τὸ ὁποῖον τοὺς θέτει εἰς πολὺ μειονεκτικὴν θέσιν.

Ἐν κατακλείδι θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω ἐπίσης ὅτι οἱ σημερινοὶ ἀστυνομικοί, οἱ πυροσβέσται καὶ οἱ δεσμοφύλακες διαφέρουν τελείως τῶν προκατόχων των τῶν παλαιοτέρων ἐτῶν λόγῳ τοῦ ὅτι οὗτοι σήμερον εἶναι ἄνθρωποι μορφωμέ-

νοι, διδασκόμενοι πρὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων των νὰ εἶναι ἐξυπηρετικοί, εὐγενεῖς καὶ μὲ καλὴν συμπεριφορὰν πρὸς ὅλους τοὺς πολίτας τῆς Δημοκρατίας.

Σήμερον, κύριοι, μετὰ τὴν πραγματοποιηθεῖσαν ἀναβολὴν τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, ἵνα οὕτω δοθῇ ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν πρὸς ἐπαναθεώρησιν τῶν ἀρχικῶς προταθεισῶν κλιμάκων, δὲν ἔχω παρὰ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐαρέσκειάν μου καὶ τὴν ἐκτίμησίν μου πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ἥτις χωρὶς καθυστέρησιν καὶ κατόπιν ἀντικειμενικῆς ἐπανεξετάσεως τοῦ ὅλου ζητήματος, εὑρεστήθη νὰ υἱοθετήσῃ τὰς εἰσηγήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν, ἱκανοποιοῦσα τοιουτοτρόπως ἔστω καὶ μερικῶς τὴν τάξιν ταύτην τῶν κρατικῶν ὑπαλλήλων οἵτινες διὰ τῆς ὑπ' αὐτῶν προσφερομένης ὑπηρεσίας ἐξυπηρετοῦν τὰ μέγιστα τὴν Δημοκρατίαν μας.

(Ψίθυροι καὶ θόρυβος ἀπὸ τὸ ἀκροατήριον).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω τοὺς παρόντες ὅτι εὑρίσκονται εἰς τὸ οἴκημα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων. Δὲν γνωρίζω μὲ ποῖον τρόπον συμπεριφέρονται εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἀστυνομίας, ἀλλὰ ἐδῶ ὑπάρχουν αὐστηροὶ κανονισμοὶ συμπεριφορᾶς καὶ νομίζω ὅτι δικαιοῦται ἡ Βουλὴ νὰ ἔχῃ ἀπαίτησιν ἀπὸ τὸ Ἀστυνομικὸν Σῶμα νὰ γνωρίζῃ πῶς νὰ συμπεριφέρεται ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ οἰκήματος, ἐὰν ἐπιζητῇ τὴν βοήθειαν τῶν Βουλευτῶν διὰ καλυτέρους μισθούς.

Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν ἀναθεώρησιν τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν μελῶν τῆς Ἀστυνομίας, τῶν Πυροσβεστικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν Φυλακῶν, ἥτις γίνεται ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς γενικῆς ἀναθεωρήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν κρατικῶν ὑπαλλήλων.

Ὡς εἶναι γνωστὸν τὸ προσωπικὸν τῆς Ἀστυνομίας, τῶν Πυροσβεστικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν Φυλακῶν ἐργάζεται ὑπὸ καταθλιπτικωτέρους ὅρους ἐργασίας παρὰ οἱ ἄλλοι κλάδοι τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Τὸ ὡράριον ἐργασίας τούτων τυγχάνει μεγαλύτερον τοῦ ὡραρίου τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καθότι συχνάκις ὑποχρεοῦνται νὰ ἐργάζωνται καὶ πέραν τῶν κανονικῶν ὡρῶν ἄνευ ἀμοιβῆς καὶ περιπλέον κατὰ τὰς ὥρας καθ' ἃς οὗτοι εὑρίσκονται ἐκτὸς καθήκοντος ὀφείλουν νὰ εὑρίσκωνται ἐν ἐπιφυλακῇ. Τὰ καθήκοντά των τυγχάνουν λίαν ἐπίπονα καὶ ἐπικίνδυνα. Τὸ προσωπικὸν τῶν κατωτέρων τάξεων τῶν ἐν λόγῳ τριῶν Σωμάτων ἀφυπηρετεῖ εἰς τὸ 55ον ἔτος ἀντὶ εἰς τὸ 60όν, ὡς συμβαίνει μὲ τοὺς ἄλλους δημοσίους ὑπαλλήλους. Τὰ περιθώρια προαγωγῆς τῶν ἁπλῶν ἀστυνομικῶν καὶ τῶν ἄλλων χαμηλῶν τάξεων τοῦ Σώματος εἰς τὰς ἀνωτέρας θέσεις τυγχάνουν στενώτατα, ἐλλείψει κενῶν θέσεων. Καὶ ἐὰν ἀκόμα αἱ δύο περίπου χιλιάδες τῶν ἁπλῶν ἀστυνομικῶν μας ἤθελον φθάσει εἰς τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς μισθοδοσίας των, ἀσφαλῶς ὑπὸ τὰς καθοριζομένας ὑπὸ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου μισθολογικὰς κλίμακας θὰ ἠσθάνοντο πικρίαν ὅτι δὲν ἀμείβονται ἐπαρκῶς καὶ ἱκανοποιητικῶς καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχουν προοπτικαὶ προαγωγῆς των καθότι αἱ θύραι τῶν θέσεων πρὸς τὰ ἄνω εἶναι κλεισταί.

Εἶναι φυσικὸν ὅτι ὑπὸ τοιαύτας δυσμενεῖς ψυχολογικὰς καταστάσεις, εἰς τὰς ὁποίας θὰ εὑρίσκωνται, δὲν θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀνταποκριθοῦν μετὰ τοῦ ἐνδεδειγμένου ζήλου, ἀφοσιώσεως καὶ αὐτοθυσίας εἰς τὰ δύσκολα καὶ ἐπίπονα καὶ ἐπικίνδυνα καθήκοντά των.

Ἀτυχῶς αἱ προτεινόμεναι ὑπὸ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου μισθοδοτικαὶ κλίμακες δὲν εἶναι ἱκανοποιητικαί, ἰδιαιτέρως τῶν ἀστυφυλάκων, λοχιῶν, κατωτέρων ἀξιωματικῶν, πυροσβεστῶν, δεσμοφυλάκων καὶ ἀνεμέναμεν ἀπὸ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν νὰ ἐπιδείξῃ εὐμενεστέραν καὶ πλέον γενναιόδωρον ἀναθεώρησιν τῶν ἐν λόγῳ μισθολογικῶν κλιμάκων.

Εἶναι εὐχάριστον ὅμως τὸ γεγονὸς καὶ εἶναι πρὸς τιμὴν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, διότι ἔστω καὶ τὴν δωδεκάτην ἀπεφάσισε νὰ ἐπανεξετάσῃ εὐνοϊκώτερον τὰς ὑπὸ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου καθοριζομένας μισθοδοτικὰς κλίμακας καὶ νὰ προβῇ ἔστω καὶ εἰς μικρὰν ἀναθεώρησιν τῶν κλιμάκων τῶν ἀνδρῶν τῶν κατωτέρων βαθμίδων τῆς ἱεραρχίας τοῦ ἀστυνομικοῦ σώματος, ἤτοι τῶν λοχιῶν καὶ ἁπλῶν ἀστυφυλάκων.

Χαιρετίζω τὴν ἀξιέπαινον ταύτην ἐνέργειαν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ὡς ἀπαρχὴν μιᾶς συντόμου ἀξιολογήσεως τῶν κατωτέρων βαθμίδων τῆς ἱεραρχίας ἐπὶ δικαιοτέρας βάσεως. Ἔχων ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ προβῇ εἰς οἱανδήποτε αὔξησιν τῶν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας προτεινομένων μισθολογικῶν κλιμάκων, εἰσηγοῦμαι τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἰς Νόμον, καθότι ἡ καταψήφισίς του μόνον βλάβην καὶ οὐχὶ ὠφέλειαν θὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὰ ἐπηρεαζόμενα μέλη τῆς Ἀστυνομίας, τῶν Πυροσβεστικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν Φυλακῶν, ἡ δὲ Βουλὴ νὰ εἰσηγηθῇ εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν τὴν σύντομον ἀξιολόγησιν τῶν κατωτέρων βαθμίδων τῆς ἱεραρχίας τῶν τριῶν Σωμάτων ἐπὶ δικαιοτέρας βάσεως.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Ἔχομεν ἐνώπιόν μας πρὸς συζήτησιν Νομοσχέδιον διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς μισθοδοσίας τῶν μελῶν τῆς Ἀστυνομίας, τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Φυλακῶν καὶ τῶν Πυροσβεστικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Καὶ αἱ τρεῖς αὐταὶ τάξεις ἀποτελοῦσι τρία σκέλη μιᾶς ὑπηρεσίας διαχωρισθείσης εἰς τρεῖς ὁμάδας πρὸς καλυτέραν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου της.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐθεώρησεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀναθεωρήσῃ τὰς παλαιὰς μισθολογικὰς κλίμακας καὶ νὰ τὰς αὐξήσῃ.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη καὶ δικαιολογημένη εἶναι καὶ ἐπεβάλλετο νὰ ληφθῇ ἀπὸ πολλοῦ καιροῦ.

Εἶναι ὅμως ἱκανοποιητικὴ ἡ ἀρκετὴ ἡ δοθεῖσα εἰς τὰς μισθοδοτικὰς κλίμακας αὔξησις ;

Δὲν θὰ ἀποπειραθῶ νὰ εἰσέλθω εἰς τὰς δαιδαλώδεις κλίμακας τῶν Πινάκων τοῦ Νομοσχεδίου, οὔτε θὰ σᾶς βασανίσω, κύριοι συνάδελφοι, μὲ συγκρίσεις πολυαρίθμων ἀριθμῶν (ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ αὐτὸς ὁ λεκτικὸς συνδυασμὸς) καὶ θέσεων.

Δὲν θὰ προβῶ εἰς συγκρίσεις μετ' ἄλλων θέσεων ἄλλων Κυβερνητικῶν Τμημάτων. Τοῦτο δὲν εἶναι ἔργον εἰδικόν μου ἀλλ' ἀποτελεῖ μέρος τῶν καθηκόντων εἰδικοῦ ἐμπειρογνώμονος.

Θὰ προσπαθήσω νὰ ἐπισύρω τὴν προσοχήν σας καὶ νὰ ρίψω ὀλίγον φῶς ἐπὶ τῶν διαφόρων πτυχῶν τοῦ ἔργου τοῦ ἀστυνομικοῦ αἱ ὁποῖαι διὰ τὸ πολὺ κοινὸν καλύπτονται ὑπὸ σκότους ἢ εἶναι ἄγνωστοι ἢ συνηθέστερον παραβλέπονται.

Ἐὰν τὸ ἔργον του εἶναι σοβαρόν, ἐὰν τὸ ἔργον του εἶναι δύσκολον, ἐπίπονον ἢ ἐπικίνδυνον, ἐὰν αἱ ὑπηρεσίαι του εἶναι ἐξαιρετικαὶ καὶ οὐχὶ αἱ συνήθεις, ἡ ἀνταμοιβὴ τῶν ὑπηρεσιῶν του πρέπει νὰ εἶναι ἀνάλογος, δικαία, ἱκανοποιητικὴ καὶ ὑψηλή.

Εἶναι σήμερον δεκτὸν ὑφ' ὅλων, ἐργοδοτῶν καὶ ἐργοδοτουμένων, ὅτι τὸ μάξιμουμ τῆς ἐργασίας ἡ ὁποία δύναται νὰ ἀπαιτηθῇ ἀπὸ τοὺς ἐργαζομένους εἶναι τὸ ὀκτάωρον. Καὶ τοῦτο οὐχὶ δι' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, οὕτως ὥστε τὸ μάξιμουμ τῶν ἐργασίμων ὡρῶν ἑβδομαδιαίως νὰ εἶναι 44 ὧραι καὶ 39 διὰ τὸ γραφειακὸν προσωπικόν.

Διὰ τοὺς ἀστυνομικοὺς καθορίζονται θεωρητικῶς 48 ὧραι ἐργασίας ἑβδομαδιαίως ἀλλ' εἰς τὴν πρᾶξιν δὲν ὑπάρχει ὅριον ἐργασίμων ὡρῶν.

Εἶναι συχνάκις ὑποχρεωμένοι νὰ ἐργάζωνται ἄνευ ἀμοιβῆς διὰ πολὺ περισσοτέρας ὥρας διότι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των δὲν δύνανται, ὅταν σημάνῃ ἡ ὥρα τῆς μεσημβρινῆς διακοπῆς, νὰ ἀφήσωσιν ἐπὶ τοῦ γραφείου τὴν πέννα ἢ τὸ μολύβι των ἢ ἐπὶ τοῦ τοίχου τὸ μυστρί των καὶ νὰ ἀναχωρήσωσι.

Εὑρίσκονται συχνάκις πολὺ μακρὰν ἀπὸ τοὺς ἀστυνομικοὺς σταθμοὺς διερευνῶντες ἕνα ἔγκλημα ἢ μίαν ὑπόθεσιν αὐτοκινητικοῦ δυστυχήματος ἢ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ παρακολουθῶσι μίαν παρέλασιν ἢ μίαν διαδήλωσιν καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐγκαταλείψωσι τὸ καθῆκον των ὅταν συμπληρωθῇ τὸ ὀκτάωρον.

Αἱ δημόσιαι ἀργίαι εἶναι 15. Διὰ τοὺς ἀστυνομικοὺς εἶναι μόνον 4 καὶ αὐταὶ παραχωροῦνται ἐὰν τὸ ἐπιτρέψουν αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ καθήκοντος.

Ὁ ἀστυνομικὸς καὶ ὅταν ἐγκαταλείπῃ τὸν ἀστυνομικὸν σταθμὸν μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας του δὲν εἶναι ἐλεύθερος ἀνησυχιῶν ὅπως κάθε πολίτης. Εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ εἰδοποιῇ ποῦ εὑρίσκεται διὰ νὰ τὸν καλέσουν εἰς τὸ καθῆκον ὅταν παραστῇ ἀνάγκη καθ' οἱανδήποτε ὥραν τῆς ἡμέρας ἢ τῆς νυκτός.

Καὶ ὅταν εὑρίσκωνται ἐκτὸς καθήκοντος οἱ ἀστυνομικοί, αἱ κινήσεις των εἶναι περιωρισμέναι καὶ διατελοῦν ὑπὸ ἔλεγχον.

Ὁ ἀστυνομικὸς εἶναι καὶ αὐτὸς πολίτης ὅπως ἡμεῖς, εἶναι πολίτης ἐν στολῇ, καὶ ὅπως κάθε πολίτης, καὶ ἰδιαιτέρως ὅταν εἶναι οἰκογενειάρχης, ἔχει κοινωνικὰς σχέσεις καὶ ὑποχρεώσεις. Καὶ ἀντιλαμβάνεσθε πόσον δύσκολον εἶναι δι' αὐτὸν καὶ διὰ τὴν οἰκογένειάν του νὰ διατηρῇ κάτω ἀπὸ τοιούτους περιορισμοὺς καὶ περιστάσεις κοινωνικὰς σχέσεις καὶ νὰ ἐκτελῇ τὰ κοινωνικά του καθήκοντα.

Ἡ ἐργασία τοῦ ἀστυνομικοῦ εἶναι κοπιώδης καὶ τὸν ἐκθέτει εἰς πλείστους κινδύνους. Κινδύνους κατὰ τῆς ὑγείας του, λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐκτίθεται ἐν καιρῷ χειμῶνος καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς εἰς τὰς βροχὰς καὶ τὸ ψῦχος. Καὶ κινδύνους κατὰ τῆς ζωῆς του, λόγῳ τοῦ ὅτι ἔχει νὰ κάμῃ μὲ ἐγκληματίας, κάποτε ὡπλισμένους, καὶ μὲ μεθύσους πολλοὶ τῶν ὁποίων εἶναι ἐπικίνδυνοι.

Κατὰ τὰ τελευταῖα 13 ἔτη ἐφονεύθησαν 49 ἀστυνομικοὶ ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντός των καὶ 453 ἐπληγώθησαν.

Ἡ συνδρομὴ τῆς Κυπριακῆς Ἀστυνομίας καὶ ἡ βοήθεια τὴν ὁποίαν παρέσχε κατὰ τὰς τελευταίας ταραχὰς εἰς τὸ κράτος καὶ εἰς τὸν λαόν μας ἦτο ἀξιοθαύμαστος.

Αἱ ἀπαιτήσεις τὰς ὁποίας ἔχομεν ἀπὸ τοὺς ἀστυνομικοὺς εἶναι πολλαὶ καὶ κοικίλαι.

Πρέπει νὰ ἔχωσιν ἄσπιλον χαρακτῆρα καὶ συμπεριφορὰν ἄμεμπτον. Νὰ εἶναι εὐγενεῖς πρὸς τὸ κοινὸν καὶ ταυτοχρόνως αὐστηροὶ εἰς τὴν διατήρησιν τῆς τάξεως καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου. Ἡ εὐφυΐα καὶ ἡ παρατηρητικότης των πρέπει νὰ ὑπερβαίνῃ τὴν συνήθη.

Ἡ πολιτεία δίδει εἰς τὸν ἀστυνομικὸν ἐξουσίας αἱ ὁποῖαι ἐπηρεάζουν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀτόμου καὶ τοῦτο ἐπιβάλλει εἰς αὐτὸν τὸ βαρὺ καὶ δύσκολον ἔργον νὰ ἐνεργῇ πάντοτε μὲ τάκτ καὶ διάκρισιν καὶ μὲ συναίσθησιν εὐθύνης κάτω ἀπὸ ἐξαιρετικῶς δυσχερεῖς περιστάσεις.

Ὁ ἀστυνομικὸς δὲν δικαιοῦται, ὅπως καὶ ὁ τελευταῖος ἄνθρωπος, νὰ ἐκφράζῃ ἐλευθέρως τὰς πολιτικάς του ἰδέας καὶ πεποιθήσεις. Καὶ οὔτε δύναται βεβαίως νὰ εἶναι μέλος πολιτικῆς ὀργανώσεως ἢ κόμματος. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ περιορισμοὶ τῆς ἐλευθερίας του δὲν εἶναι καθόλου εὐχάριστοι.

Οἱ ἀστυνομικοὶ τέλος ἀπέρχονται ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας ἐνωρίτερον τῶν ἄλλων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἡ φύσις τῆς ἐργασίας τὴν ὁποίαν ἐξετέλουν ὡς ἀστυνομικοὶ εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ καθιστᾷ δύσκολον δι' αὐτοὺς τὴν ἐξεύρεσιν ἄλλης ἐργασίας μετὰ τὴν ἀποχώρησίν των ἐκ τῆς Ἀστυνομίας.

Ὅλα ταῦτα συνηγοροῦσι καὶ ὑποστηρίζουσιν ὅτι οἱ ἀστυνομικοὶ πρέπει νὰ ἀμείβωνται καλῶς καὶ ἱκανοποιητικῶς. Εἶναι αἱ μισθοδοτικαὶ κλίμακες τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἱκανοποιητικαί ;

Οἱ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενοι, ἀπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ μέχρι τοῦ ἀστυφύλακος, τὰς εὑρίσκουσι χαμηλάς.

Τὸ ἐπεξηγηματικὸν σημείωμα, τὸ συνοδεῦον τὸ Νομοσχέδιον, λέγει ὅτι αὗται συνιστῶσι λογικὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀξιώσεων τῶν Ὀργανώσεων τῆς Ἀστυνομίας καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Φυλακῶν.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἐγένοντο προτάσεις διὰ κλίμακας εὑρισκομένας εἰς τὸ μέσον μεταξὺ τῶν κλιμάκων τοῦ Νομοσχεδίου καὶ τῶν κλιμάκων τῶν ἀξιουμένων ὑπὸ τῶν Ὀργανώσεων.

Εἶναι λυπηρὸν διότι δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ προτεινομένη μέση λύσις. Ἐὰν ἐγένετο ὅσον ἀφορᾷ τοὐλάχιστον τὰς κλίμακας τῶν ἀστυφυλάκων, τῶν λοχιῶν καὶ τῶν κατωτέρων ἀξιωματικῶν, ἡ οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνσις δὲν θὰ ἦτο ὑπερβολικὴ καὶ ἀδιστάκτως φρονῶ ὅτι ἔπρεπε νὰ γίνῃ δεκτή.

Ἡμεῖς ὡς Βουλὴ δὲν ἔχομεν τὴν ἐξουσίαν νὰ τὴν δώσωμεν. Ὅμως τὴν ὑποστηρίζομεν ὡς δικαίαν καὶ ἐπιβαλλομένην καὶ ζητοῦμεν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἀπὸ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν νὰ ἀναθεωρήσῃ τὰς ἀπόψεις καὶ τὰς ἀποφάσεις της εἰς τὰ πλαίσια μιᾶς δικαίας καὶ ὑγιοῦς ἀξιολογήσεως ἑκάστης θέσεως. Τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ καὶ μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ὡς ἄλλωστε θὰ γίνῃ καὶ διὰ τὰ ἄλλα τμήματα τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Νῖκος Κόσιης ἔχει τὸν λόγον.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφερθῶ ἐν συντομίᾳ εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὸ θέμα τῆς μισθοδοσίας τῶν ἀστυνομικῶν. Ἡ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως νὰ παραχωρήσῃ ἀκόμη μίαν προσαύξησιν εἰς τοὺς ἁπλοὺς ἀστυφύλακας καὶ τοὺς λοχίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ εἰς τὴν πραγματικότητα υἱοθέτησιν τῶν ἀπόψεων τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς τοῦ Σώματος τούτου εἶναι, κατὰ τὴν γνώμην μου, καὶ ὀρθὴ καὶ δικαία. Παρὰ ταῦτα δὲν δυνάμεθα νὰ παραβλέψωμεν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ προσαύξησις αὕτη περιωρίσθη εἰς μόνας τὰς τελευταίας δύο βαθμίδας τῶν ἀστυνομικῶν ἐνῶ ὀρθότερον καὶ δικαιότερον θὰ ἦτο ἐὰν αὕτη περιελάμβανε τοὐλάχιστον καὶ τοὺς ἀνθυπαστυνόμους οἱ ὁποῖοι συγ-

κριτικῶς μειονεκτοῦν ἀπὸ ἀπόψεως μισθοδοσίας. Βεβαίως διὰ νὰ εἴμεθα ἀντικειμενικοὶ καὶ μετὰ τὴν προαναφερθεῖσαν βελτίωσιν, ἡ ὁποία ἐγένετο τὴν τελευταίαν στιγμήν, ἡ μισθοδοσία τῶν ἀστυνομικῶν τῶν κατωτέρων βαθμῶν ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀνεπαρκής. Προσωπικῶς πιστεύω ὅτι ἡ Κυβέρνησις, παρὰ τὴν προβαλλομένην δικαιολογίαν περὶ τῆς μὴ ἀντοχῆς τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν διὰ μεγαλυτέρας αὐξήσεις, ὤφειλε νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ ὅλον θέμα τῆς μισθοδοσίας τῶν ἀστυνομικῶν μὲ πολὺ ρεαλιστικώτερον τρόπον καὶ πλέον γενναιοφρόνως.

Πρῶτον, διότι οἱ ἀστυνομικοί μας ὑπῆρξαν θύματα ἀνεπαρκοῦς μισθοδοσίας λόγῳ ἀσπλάχνου καὶ κακοῦ ἐργοδότου εἰς τὸ παρελθόν. Οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι αἱ μισθοδοτικαὶ κλίμακες τῶν ἀστυνομικῶν κατὰ τὸ παρελθὸν οὐδόλως ἦσαν ἱκανοποιητικαί. Ἐπομένως κατὰ τὴν παροῦσαν ἀναθεώρησιν θὰ ἔπρεπε νὰ ληφθῇ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς αὐτὸ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία τὸ ἠγνόησε δυστυχῶς, περιορισθεῖσα μόνον εἰς τὴν παραχώρησιν ποσοστιαίων αὐξήσεων αἱ ὁποῖαι εἶχον ὡς κριτήριον τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου εἰς Κύπρον.

Δεύτερον, διότι ἡ παραχωρουμένη πρὸς τοὺς ἀστυνομικούς μας μισθοδοσία εἶναι δυσαναλόγως μικρὰ ἐν συγκρίσει μὲ τὴν κοινωνικὴν καὶ ἐθνικὴν των προσφοράν. Ἀληθῶς οὐδὲν ἐπάγγελμα προϋποθέτει προσφοράν, μόχθον, στερήσεις καὶ κινδύνους τόσους ὅσους ἐκεῖνο τοῦ ἀστυνομικοῦ. Ἰδιαιτέρως δύσκολον καὶ ἐπίμοχθον εἶναι τὸ ἀστυνομικὸν ἐπάγγελμα εἰς Κύπρον λόγῳ τῶν ἰδιαζουσῶν συνθηκῶν περὶ τὸ ἐθνικόν μας θέμα κατὰ τὰ τελευταῖα 13 ἔτη. Οὕτω, πέραν τῆς σκληρᾶς ἐργασίας, τοῦ ἀκανονίστου ὡραρίου των, τῆς στερήσεως πλήρους οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς καὶ τοῦ σημαντικοῦ γεγονότος ὅτι οὗτοι ἀποτελοῦν τοὺς φρουροὺς τῆς ζωῆς, τῆς τιμῆς καὶ τῆς περιουσίας ὅλων μας ἀντιμαχόμενοι πρὸς κακοποιὰ καὶ ἐπικίνδυνα στοιχεῖα, οἱ ἀστυνομικοί μας ἀνεδείχθησαν ἐπὶ πλέον διὰ τῶν ἡρωϊκῶν ἀγώνων των καὶ τῶν θυσιῶν των εἰς τοὺς ἀπελευθερωτικούς μας ἀγῶνας καὶ εἰς ὑπεραξίους προμάχους τῆς ἐλευθερίας μας καὶ ὑπερασπιστὰς τῆς ἐδαφικῆς ἀκεραιότητος τῆς πατρίδος μας.

Δι' ὅλους τοὺς ἀνωτέρω λόγους καὶ δι' ἄλλους πολλοὺς ἔπρεπεν οἱ ἀστυνομικοί μας νὰ ἀμείβωνται πολὺ καλύτερον καὶ αἱ ψηφιζόμεναι σήμερον αὐξήσεις νὰ εἶναι πολὺ μεγαλύτεραι. Εἶμαι βέβαιος ὅτι διερμηνεύω τὰ αἰσθήματα τῆς πλειοψηφίας, ἐὰν ὄχι ὅλων τῶν συναδέλφων, ὑποστηρίζων τὴν θέσιν ταύτην. Παρὰ ταῦτα, ὡς Βουλὴ δὲν δυνάμεθα δυστυχῶς, ὡς εἶναι γνωστόν, νὰ προβῶμεν μόνοι εἰς τροποποιήσεις τοῦ Νομοσχεδίου ὥστε νὰ παρασχεθοῦν μεγαλύτεραι αὐξήσεις.

Περαίνων τονίζω, κύριε Πρόεδρε, ὅτι ἐπιβάλλεται ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἐπανεξετάσῃ συντόμως τὰ πολλὰ καὶ διάφορα προβλήματα τῶν ἀστυνομικῶν μας, τὰ ὁποῖα δὲν περιορίζονται μόνον εἰς τὸ μισθοδοτικὸν ἀλλὰ ἐπεκτείνονται καὶ εἰς τὸ ὡράριον καὶ εἰς τὰς συνθήκας ἐργασίας, καὶ δώσῃ εἰς αὐτὰ ἱκανοποιητικὰς λύσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Δὲν θὰ μακρηγορήσω, ἐπανατονίζων τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀνέφερεν ὡς βασικὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν παροχὴν ηὐξημένων μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν κατωτέρων ἰδίᾳ τάξεων τῶν τριῶν Σωμάτων, Ἀστυνομίας, Πυροσβεστικῆς καὶ Φυλακῶν, διότι εἶναι εἰς πάντας καὶ σαφεῖς καὶ γνωστοί.

Οὔτε θὰ ἐπεθύμουν νὰ ὑπογραμμίσω ὅτι τὰ τρία αὐτὰ Σώματα, στελεχωθέντα μὲ ἀγωνιστὰς τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος, ἔχουν προσφέρει ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1963 μέχρι τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς δεκάδας χιλιάδας ὡρῶν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀπολύτως ἀντιμισθίας, ἐνῷ ἐκ παραλλήλου μόνον τὸ Σῶμα τῆς Ἀστυνομίας εἶχεν, ὡς προανέφερε καὶ ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Ποταμίτης, προσφέρει 49 νεκροὺς καὶ 453 τραυματίας καθ' ὃν χρόνον 46 ἄλλοι ἀπεβίωναν λόγῳ ἀσθενειῶν πιστοποιηθεισῶν ὡς ὀφειλομένων εἰς τὸ σκληρὸν καὶ κοπιῶδες ἐπάγγελμά των, ἐπιπροσθέτως πρὸς ἕνα νεκρὸν καὶ τρεῖς περίπου τραυματίας τοὺς ὁποίους εἶχε τὸ ὀλιγομελὲς σῶμα δεσμοφυλάκων.

Οὔτε ἐκ παραλλήλου θὰ ἤθελα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, νὰ τονίσω ὅτι καὶ τὰ τρία τμήματα, καὶ τὰ τρία μᾶλλον Σώματα προσφέρουν συνεχῶς νέας ἑβδομαδιαίας ὑπερωρίας ἄνευ καὶ πάλιν οὐδεμιᾶς ἀμοιβῆς, ἐνῷ εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς πάντα σχεδὸν τὰ Κυβερνητικὰ Τμήματα αἱ ὑπερωρίαι καλύπτονται ἀναλόγως. Συγκεκριμένως, καὶ ἐνῷ οἱ κανονισμοὶ τῆς Ἀστυνομίας προνοοῦν διὰ 48ωρον ἑβδομαδιαίαν ἐργασίαν, τὰ μέλη τῶν τριῶν Σωμάτων ἐργάζονται 56 καὶ εἰς τινας περιπτώσεις ὡς εἰς τὴν Πυροσβεστικὴν 72 ὥρας ἑβδομαδιαίως, χωρὶς ὡσαύτως νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ συστηματικὴ καθιέρωσις καὶ κατοχύρωσις τῆς ἡμεραργίας τὴν ὁποίαν σαφῶς καὶ ἀπεριφράστως διαλαμβάνουν οἱ περὶ Ἀστυνομίας κανονισμοί.

Ὅ,τι θὰ ἤθελα νὰ ἐπαναφέρω καὶ νὰ ἐπανατονίσω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἶναι ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ὀφείλει, ἐὰν δι' οἱουσδήποτε λόγους δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐκθέσεως Μακκάϊ, τοὺς ὁποίους λόγους ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσία ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀγνοεῖ, νὰ χωρήσῃ εἰς τὴν ταχυτέραν δυνατὴν ἀξιολόγησιν τοῦ ἔργου τῆς Ἀστυνομίας καὶ τῶν ἄλλων δύο Σωμάτων ἐν συσχετισμῷ μὲ τὴν καθόλου δημοσιοϋπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν καὶ νὰ παράσχῃ πρὸς τὰ Σώματα τὴν νενομισμένην ἀντιμισθίαν καὶ ἀνταμοιβήν.

Ἀσφαλῶς, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, θὰ πρέπει νὰ χαιρετισθῇ ἡ ἐξίσωσις τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν δεσμοφυλάκων καὶ τῶν ἀστυνομικῶν, πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον καὶ ὡς Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξεφράσαμεν εἰς τὸ παρελθὸν τὴν ἐν προκειμένῳ ἔκκλησίν μας πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

Ὀφείλω ὅμως νὰ τονίσω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι καὶ αἱ πέντε ἀνώτατα ἱεραρχικῶς θέσεις τῶν δεσμοφυλάκων, ἤτοι τοῦ Διευθυντοῦ, τοῦ Ὑποδιευθυντοῦ καὶ τῶν τριῶν Βοηθῶν Διευθυντῶν, δέον ὅπως τὸ συντομώτερον ἐξισωθοῦν μισθολογικῶς πρὸς τὰς ἀντιστοίχους θέσεις τῆς Ἀστυνομίας. Εἶναι τοῦτο αἴτημα, πρὸς τὴν ὀρθότητα καὶ ἀντικειμενικότητα τοῦ ὁποίου ἐπανειλημμένως μοῦ ἐξέφρασαν καὶ προσωπικῶς ἁρμόδιοι κυβερνητικοὶ παράγοντες ἀνωτάτης ἱεραρχικῆς βαθμίδος τὴν ἀπόλυτον ἐν προκειμένῳ ὁμοφωνίαν των.

Ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦμαι ὅπως μεταφερθῇ εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Προέδρου τοῦ Σώματος καὶ ἡ παροῦσα εἰσήγησις πρὸς ἀξιολόγησίν των ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸ γενικώτερον φυσικὰ αἴτημα περὶ ἀξιολογήσεως τοῦ ἔργου τῆς Ἀστυνομίας καὶ τῶν ἄλλων τριῶν Σωμάτων.

Τέλος θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι εἰς τὴν διαδικασίαν πρὸς ἀξιολόγησιν δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι μέχρι τοῦδε ὁ βαθμὸς προαγωγῆς ἦτο περιωρισμένος ἐξικνούμενος μέχρι τοῦ ἑνὸς πρὸς 14. Ἑπομένως καὶ ἐὰν ἐπιτυγχάνεται, ποὺ βεβαίως ἐπιτυγχάνεται, διὰ τοῦ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχεδίου ἡ σμίκρυνσις τῆς διαφορᾶς ἐν προκειμένῳ, ἐπὶ ἀρκετὰ ἔτη οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπέφεραν καὶ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἠδικήθησαν ὡς ἐκ τῆς ἀνυπαρξίας κανονικῆς προαγωγῆς καὶ ἱεραρχήσεως.

Εἴχομεν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἑπομένως, ἀντὶ ἱεραρχικῆς πυραμίδος περίπου κόλουρον κῶνον ὁ ὁποῖος ἀνέκοπτε τὴν ἐξελικτικὴν πρὸς τὰ πρόσω πορείαν τῶν ἁπλῶν ἀστυνομικῶν.

Εἶναι τοῦτο ἕνα θέμα τὸ ὁποῖον δέον ὅπως πιστωθῇ εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῶν Σωμάτων κατὰ τὴν μελέτην τοῦ ὅλου θέματος περὶ ἀξιολογήσεως.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Τζιρκώτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Ἡ σημερινὴ ἀγόρευσίς μου θὰ εἶναι σύντομος διότι ἡ ἀλήθεια δὲν χρειάζεται πολλὰ λόγια γιὰ νὰ εἰπωθῇ. Θὰ εἶμαι σύντομος διότι ἡ δικαιοσύνη δὲν χρειάζεται οὔτε λόγια διὰ νὰ ἀπονεμηθῇ. Καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, ἐὰν παραβάλωμεν τὰς νέας κλίμακας μισθοδοσίας τῶν κατωτέρων ἀστυνομικῶν μὲ ἄλλας ἀντιστοίχους ἄλλων Κυβερνητικῶν Τμημάτων, θὰ ἴδωμεν τὴν κατάφωρον ἀδικίαν ἡ ὁποία γίνεται εἰς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ Κυβέρνησις στηρίζει τὴν ὕπαρξίν της, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ εὐνομία τοῦ κράτους, ἡ ἐσωτερικὴ τάξις καὶ ἡ ἀσφάλεια ὁλοκλήρου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Ἡ ἀδικία δὲ αὐτὴ προσλαμβάνει τεραστίας διαστάσεις ἐὰν ἀναλογισθῶμεν ὅτι εἶναι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι πρῶτοι ἀντέταξαν τὰ στήθη των διὰ νὰ ἀνακόψουν τὴν τουρκικὴν ἀνταρσίαν καὶ οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τοῦ 1955 μέχρι τοῦ 1968 προσέφεραν εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς πατρίδος 49 νεκροὺς καὶ 453 τραυματίας. Ποῖον ἄλλο κυβερνητικὸν τμῆμα, κύριοι Βουλευταί, ἔδωσε τόσον ποσοστὸν φόρου αἵματος διὰ τὴν προστασίαν καὶ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ κυπρίου πολίτου ; Καὶ ἔρχεται ἡ Κυβέρνησις νὰ πληρώσῃ μὲ ἀχαριστίαν αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τοὺς ὁποίους ὤφειλεν αἰωνίαν εὐγνωμοσύνην. Καὶ τοὺς πληρώνει μὲ ἀχαριστίαν διότι εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ ἀναθεωρήσῃ πρὸ πολλοῦ τὰς κλίμακάς των ἐπὶ δικαίας βάσεως καὶ νὰ μὴν ἐπωφεληθῇ τῆς μειονεκτικῆς θέσεως εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται, μὴ δυνάμενοι νὰ διεκδικήσουν συνδικαλιστικῶς τὸ δίκαιόν των. Ὤφειλεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀκολουθήσῃ τοὐλάχιστον τὰς συστάσεις τοῦ ἐμπειρογνώμονος Τζὼν Μακκάϋ τὸν ὁποῖον ἐκάλεσεν ἐδῶ εἰς τὴν Κύπρον διὰ νὰ μελετήσῃ τὰ προβλήματα τῆς ἀστυνομίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὴν μισθοδοσίαν των καὶ τὸν ὁποῖον ἐπλήρωσε περίπου 6.000 λίρας. Δυστυχῶς ἡ Κυβέρνησις ὄχι μόνον δὲν ἠκολούθησε τὰς συστάσεις του, ὄχι μόνον δὲν ἐδημοσίευσε τὸ πόρισμά του ὡς ὤφειλε νὰ τὸ πράξῃ διὰ νὰ ἐνημερωθῇ τοὐλάχιστον ἡ Βουλή, ἀλλὰ ἔρχεται σήμερον νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ψιχία καὶ ὑπολείμματα. Καὶ γεννῶνται ὡρισμένα ἐρωτήματα :

Ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶχε κανένα σκοπὸν νὰ ἀκολουθήσῃ τὰς συστάσεις τοῦ ἐμπειρογνώμονος, διατὶ ἐκάλεσε τοῦτον εἰς τὴν Κύπρον ; Διατὶ ἔρριψεν εἰς τὸν κάλαθον τῶν ἀχρήστων £6.000 διασπαθίζουσα οὕτω τὸ χρῆμα τοῦ λαοῦ ; Διατὶ δὲν ἐδημοσίευσε τὸ πόρισμά του ;

Κύριοι Βουλευταί. Θὰ καταψηφίσω τὸ σημερινὸν Νομοσχέδιον διότι ἀρνοῦμαι νὰ γίνω συνένοχος μιᾶς ἀδικίας. Προτείνω ὅπως ἡ Κυβέρνησις, ἀφοῦ δημοσιεύσῃ τὸ πόρισμα τοῦ ἐμπειρογνώμονος, τότε νὰ στείλῃ ἄλλο Νομοσχέδιον μὲ κλίμακας συμφώνως πρὸς τὰς προτάσεις του. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ὑποστηρίζω τὰς προτάσεις τὰς ὁποίας ἔκαμεν ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν κατωτέρων ἀστυνομικῶν. Εὐχαριστῶ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Φαίνεται ὅτι κατὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἀστυνομικῶν δὲν δίδονται διαλέξεις ὡς πρὸς τοὺς κανονισμοὺς οἱ ὁποῖοι ἰσχύουν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ οἱ ὁποῖοι ἀπαγορεύουν αὐστηρῶς τὰ χειροκροτήματα.

Θὰ ἦτο χρήσιμον ἐὰν εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς Ἀστυνομικῆς Σχολῆς ἐλαμβάνετο πρόνοια διὰ νὰ ἐνημερωθοῦν οἱ ἀστυνομικοὶ πῶς συμπεριφέρονται καὶ οἱ πολῖται καὶ οἱ ἀστυνομικοὶ εἰς τὴν Βουλήν.

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἀκολουθῶν εἰς τὸ βῆμα συνάδελφον τῆς Ἀντιπολιτεύσεως κινδυνεύω νὰ ὑστερήσω ἐν σχέσει μὲ ὅσα ἀνέφερεν ἐπαινῶν τὸ Σῶμα τῶν ἀστυνομικῶν, τῶν δεσμοφυλάκων καὶ τῶν πυροσβεστῶν. Δὲν θὰ ἐπεκταθῶ εἰς αὐτὸ διότι ὅλοι μας ἐδῶ δὲν ὁμιλοῦμεν ἁπλῶς μὲ τὸν τρόπον τὸ ὁποῖον ἠκούσαμεν προηγουμένως, ἀλλὰ προσπαθοῦμεν διὰ πράξεων νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι πιστεύομεν ἀκριβῶς εἰς ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα ἀνεφέρθη ὁ κ. Τζιρκώτης καὶ εἰς ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα οἱ συνάδελφοι σήμερον ἀπὸ τοῦ βήματος ἀνεφέρθησαν καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν τῆς Βουλῆς ἐπανειλημμένως ἀνεφέρθη.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ τραχὺ ἐπάγγελμα τοῦ ἀστυνομικοῦ καὶ τὸν φόρον αἵματος τὸν ὁποῖον προσέφερεν εἰς τὸν τελευταῖον ἀγῶνα, κατεβάλαμεν πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν δικαίωσιν τῶν αἰτημάτων του.

Εἶναι εὔκολον νὰ ὁμιλῶμεν διὰ τὴν δικαίωσιν αὐτῶν τῶν αἰτημάτων ἀλλὰ εἶναι δύσκολον πρακτικῶς νὰ ἐφαρμόζωμεν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα λέγομεν, ἁπλούστατα διότι δυνάμει τοῦ Προεδρικοῦ συστήματος βάσει τοῦ ὁποίου ἡ Βουλὴ αὐτὴ ἐργάζεται, εἶναι ἀδύνατον νομικῶς νὰ ψηφίσῃ αὔξησιν κονδυλίου, ὡς τὸ σημερινόν, τὸ Σῶμα τοῦτο.

Ἡ Βουλὴ ἑπομένως ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ καταβάλῃ προσπαθείας ἵνα δι' ἄλλων τρόπων ἐπιφέρῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐθεώρει ὡς λογικὸν καὶ δίκαιον.
Ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Κατόπιν τῶν προσπαθειῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ἔχομεν σήμερον ἐνώπιόν μας τὸ νέον Νομοσχέδιον μὲ ηὐξημένα κονδύλια εἰς μικρὸν μὲν ποσοστόν, ἀλλὰ ηὐξημένα ἀπὸ ὅ,τι ἀρχικῶς κατετέθησαν ἐνώπιον τοῦ Σώματος. Θὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου ἢ θὰ τὸ ἀπορρίψωμεν ἐκφράζοντες τὴν ἀπαρέσκειάν μας ; Αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πιθανῶς ὡρισμένοι ἐξ ἡμῶν νὰ σκέπτωνται αὐτὴν τὴν στιγμήν. Θὰ πρέπει ὅμως, προτοῦ ἀποφασίσουν, νὰ ζυγίσουν μὲ τὴν λογικὴν καὶ ὄχι παρασυρόμενοι ἀπὸ τὸ συναίσθημα τὰς ἐπιπτώσεις τῆς πράξεώς των.

Ἐὰν τὸ Νομοσχέδιον, ὡς ἔχει σήμερον, ἀπορριφθῇ ἀπὸ τὸ Σῶμα τοῦτο καὶ δὲν θεσπισθῇ εἰς Νόμον τότε, δυνάμει τῆς κρατούσης νομοθεσίας καὶ δυνάμει τῶν θεσμῶν οἱ ὁποῖοι ρυθμίζουν τὰ τῆς Βουλῆς, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπανεξετάσωμεν παρομοίας φύσεως Νομοσχέδιον κατὰ τὴν παροῦσαν σύνοδον τῆς Βουλῆς. Παροῦσα σύνοδος τῆς Βουλῆς σημαίνει τοὐλάχιστον μέχρι τῆς 16ης Αὐγούστου 1969. Ἄρα, ἐὰν ἀπορριφθῇ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, οἱ ἀστυνομικοὶ ἢ οἱ ἐπιρεαζόμενοι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, θὰ παραμείνουν μὲ τὰς κλίμακας τὰς ὁποίας ἔχουν σήμερον. Ποῖον θὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα ;

Κατὰ τὴν γνώμην μου οὐδεμίαν ὠφέλειαν θὰ ἔχουν. Ἐὰν ἐπιψηφισθῇ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο καὶ ἐὰν μὲ ὅσα ἀνεφέραμεν σήμερα ἐνώπιον τοῦ Σώματος προσπαθήσωμεν νὰ ἀποταθῶμεν καὶ πάλιν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν διὰ νὰ δικαιώσῃ τοὺς ἀδικηθέντας, πιστεύω ὅτι θὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὰ δίκαια αἰτήματα τῶν ἐνδιαφερομένων πολὺ περισσότερον ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκφωνοῦμεν ὡραίους λόγους ἢ ἀπὸ τοῦ νὰ ἀπορρίψωμεν τὸ Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἔχομεν σήμερον πρὸς ἐξέτασιν.

Αὐτὰ τὰ ὀλίγα εἶχα νὰ προσθέσω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἰς τὰ ὅσα ἀνέφερον οἱ συνάδελφοί μου προηγουμένως.
Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἐν πρώτοις θὰ ἤθελα νὰ κάμω μίαν διόρθωσιν ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἀναφορὰν τοῦ τελευταίου ὁμιλητοῦ εἰς τὸ σύστημα διακυβερνήσεως. Δὲν εἶναι μόνον θέμα Προεδρικοῦ συστήματος διότι οἱαδήποτε Βουλὴ ἡ ὁποία ἀνήκει καὶ εἰς κοινοβουλευτικὸν ἀκόμη σύστημα, δὲν δύναται νὰ ψηφίζῃ δαπάνην διὰ τὸν δημόσιον Προϋπολογισμὸν ἡ ὁποία δὲν ἔχει κατατεθῇ ἐνώπιον τοῦ Σώματος ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ οἱ λόγοι εἶναι ἐξόφθαλμοι· διότι εἶναι δυνατὸν αὐτὸ νὰ ἐπιφέρῃ τοιαύτας ἀνωμαλίας εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν ὥστε ἡ συνέχισις τῆς διακυβερνήσεως νὰ εἶναι ἀδύνατος. Αὐτὸ δὲ εἶναι ἐντελῶς ἀνεξάρτητον τοῦ ἐὰν τὸ σύστημα εἶναι προεδρικὸν ἢ ἁπλῶς κοινοβουλευτικόν.

Δὲν θὰ ἀναλωθῶ εἰς ἐπαίνους πρὸς τὸ ἀστυνομικὸν σῶμα, δεδομένου ὅτι οἱ προηγούμενοι ὁμιληταὶ ἐξέφρασαν ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος λίαν εὐγλώττως καὶ διὰ μακρῶν ἐπαίνων ὅ,τι ἔπρεπε νὰ ἀπονεμηθῇ δικαίως πρὸς τὸ ἀστυνομικὸν σῶμα τόσον διὰ τὰς ἐθνικάς του ὑπηρεσίας καὶ τὸ σκληρὸν ἔργον τὸ ὁποῖον τόσον ἐντίμως ἐπιτελεῖ, ὅσον καὶ διὰ τὰ σκληρὰ καθήκοντα τὰ ὁποῖα ἐπωμίζεται καθημερινῶς. Θὰ εἶμαι πλέον πρακτικὸς καὶ θὰ εἰσέλθω εἰς τὸ θέμα.

Εἶναι γενικὴ ἡ διαπίστωσις ὅλων τῶν ὁμιλησάντων Βουλευτῶν ὅτι αἱ αὐξήσεις αἱ ὁποῖαι παρεχωρήθησαν εἰς τοὺς ἀστυνομικοὺς καὶ εἰς τοὺς κατωτέρους βαθμοφόρους καὶ ἀξιωματικοὺς τῆς ἀστυνομίας εἶναι ἀνεπαρκεῖς. Γενικὴ διαπίστωσις ἐπίσης εἶναι ὅτι εἶναι ἀδύνατον εἰς τὸ παρὸν στάδιον νὰ ἐπιτύχωμεν διὰ τῆς Βουλῆς αὐτῆς ὅ,τιδήποτε περαιτέρω ἀπὸ ὅ,τι ἔχει ἐπιτευχθῇ διὰ συνδεδυασμένων ἐνεργειῶν τῆς Βουλῆς μετὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Εἶναι ὅμως ἐπίσης γενικὴ διαπίστωσις αὐτοῦ τοῦ Σώματος ὅτι θὰ πρέπει νὰ συνεχίσῃ τὰς ἐνεργείας του ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας διὰ νὰ ἐπιτύχῃ περαιτέρω αὐξήσεις διὰ τοὺς κατωτέρους βαθμοφόρους, τοὺς ἁπλοῦς ἀστυνομικοὺς καὶ τοὺς κατωτέρους ἀξιωματικοὺς τοῦ ἀστυνομικοῦ σώματος, διότι ἡ Βουλὴ δὲν εἶναι ἱκανοποιημένη ὅτι αἱ παροῦσαι αὐξήσεις εἶναι πράγματι ἱκανοποιητικαί. Ἐπιπροσθέτως εἶναι γενικὴ ἡ διαπίστωσις τῆς Βουλῆς ὅτι χρειάζεται μία περαιτέρω ἀξιολόγησις τοῦ ὅλου ἔργου τῆς ἀστυνομίας ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸ κυβερνητικὸν ἔργον καί, ἑπομένως, μία γενικὴ ἀναθεώρησις τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων ὅλου τοῦ ἀστυνομικοῦ σώματος, τοῦ πυροσβεστικοῦ καὶ τῶν φυλακῶν.

Πιστεύω ὅτι τὸ νὰ συζητοῦμεν ἁπλῶς διὰ τὸ ποσοστὸν αὐξήσεως τὸ ὁποῖον ἔχει δοθῇ εἰς τὴν α΄ ἢ τὴν β΄ τάξιν, πράγματι παραπλανώμεθα. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὸ ποσοστὸν αὐξήσεως εἶναι παραπλανητικὸν—δεδομένου ὅτι μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ παραδεχθῶ ὅτι ἐφ' ὅσον τὸ ποσοστὸν αὐτὸ λαμβάνει ὡς γεγονὸς ὅτι ἡ ὑποτίμησις εἶχεν ἁπλῶς ἀντίκτυπον ἐπὶ τοῦ τιμαρίθμου μόνον κατὰ 4%, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι ἐντελῶς ἀπαράδεκτον καὶ τὸ ὁποῖον ἐν τούτοις λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων—καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως ὅμως μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ παραδεχθῶ ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς ἐξετάσεως ἑνὸς θέματος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ποσοστιαίας αὐξήσεως δὲν εἶναι λανθασμένη. Μπορεῖ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον δίδεται εἰς ἕνα σῶμα ἢ ἕνα κλάδον νὰ εἶναι 25%.

Ἐὰν ὅμως αὐτὸ τὸ ποσοστὸν δίδεται ἀναλόγως τῆς ἤδη ὑπαρχούσης μισθοδοσίας σχεδὸν ὁμοιομόρφως εἰς ὅλους τοὺς κλάδους, τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι οἱ νῦν ὑψηλὰ ἀμειβόμενοι ἀμείβονται ἀκόμη ὑψηλότερον, ἐνῷ τὸ 25% διδόμενον εἰς τοὺς ἐργαζομένους οἱ ὁποῖοι ἔχουν χαμηλὸν ἡμερομίσθιον ἢ χαμηλὸν μισθὸν ἀνεβάζει κατὰ ἐλάχιστον τὰ πραγματικά των ποσοστά. Δι' αὐτὸ πιστεύω ὅτι πολλὰς φορὰς μὲ τὸ ἴδιον ποσὸν δαπάνης τὸ ὁποῖον θὰ εἴχαμεν νὰ διαθέσωμεν δι' ἕνα τμῆμα τῆς κυβερνητικῆς ὑπηρεσίας, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον τοῦτο διετίθετο πραγματικὰ ὀρθῶς οὕτως ὥστε οἱ κατώτεροι κλάδοι νὰ πάρουν πολὺ περισσότερον ποσοστὸν τοῦ 25% οἱ δὲ ἀνώτεροι κλάδοι νὰ πάρουν ὀλιγώτερον, πιστεύω ὅτι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἦτο δυνατὸν χωρὶς περαιτέρω οἰκονομικὴν ἐπιβάρυνσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ ἱκανοποιούσαμεν δικαιότερον τοὺς ἐργαζομέ-

νους καὶ νὰ ἐπεφέραμεν μίαν ἐξίσωσιν κατὰ τὸ δυνατόν, διὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι ἰσχυριζόμεθα ὅτι ἀγωνιζόμεθα, τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος τῶν ἐργαζομένων τάξεων. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει διὰ τὸ τιμαριθμικὸν ἐπίδομα. Κάθε φορὰν ποὺ ὁ τιμάριθμος σημειοῖ ἄνοδον, αὐξάνεται ἀναλόγως τὸ μισθολόγιον ὅλων τῶν τάξεων.

Ἐν τούτοις ἐνῶ τὸ ποσοστὸν καταναλώσεως τῶν ὑψηλῶς ἀμειβομένων δὲν εἶναι μεγαλύτερον—πολλὰς φορὰς εἶναι μικρότερον διότι αἱ οἰκογενειακαί των ὑποχρεώσεις πιθανώτατα εἶναι ὀλιγώτεραι, δεδομένου ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας των εἶναι μικρότερος—λαμβάνουν οὗτοι ἕνα τεράστιον τιμαριθμικὸν ἐπίδομα διότι ὑπολογίζεται τὸ ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ μισθοῦ των ἐνῶ τὸ τιμαριθμικὸν ἐπίδομα, δεδομένου ὅτι δίδεται διότι ηὐξήθησαν αἱ βιοτικαὶ δαπάναι, θὰ ἔπρεπεν ἁπλῶς νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὸν ἀριθμὸν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας. Καὶ πάλιν λοιπὸν μὲ τὸ ἴδιον ποσοστὸν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιτύχωμεν ἕνα μέτρον κοινωνικῆς δικαιοσύνης δίδοντες περισσότερον μέρος τοῦ τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος εἰς τοὺς χαμηλότερον ἀμειβομένους κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐν προκειμένῳ ἀστυνομικοὺς ἢ κατωτέρους βαθμοφόρους.

Υἱοθετῶ πλήρως τὰς ἀπόψεις τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ δι' ὅσα εἶπεν ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἔργον τοῦ ἀστυνομικοῦ, ἀλλὰ καὶ δι' ὅσα εἶπεν ὅσον ἀφορᾷ ὡρισμένους βαθμοὺς συναφεῖς εἰς τὸν αὐτὸν κλάδον καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν τυγχάνουν τῆς ἰδίας μεταχειρίσεως μὲ ἄλλους βαθμοὺς εἰς ἄλλο τμῆμα τῆς ἰδίας σχεδὸν κυβερνητικῆς ὑφῆς.

Τελειώνων εἰσηγοῦμαι ὅπως ψηφίσωμεν τὸ Νομοσχέδιον διότι πιστεύω ὅτι ἐὰν δὲν ψηφίσωμεν τὸ Νομοσχέδιον μᾶλλον δὲν προσφέρομεν καλὴν ὑπηρεσίαν πρὸς τὸ ἀστυνομικὸν σῶμα· ἁπλῶς προσφέρομεν μίαν δημαγωγικὴν ὑπηρεσίαν φαινόμενοι εὐχάριστοι πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ ἐξυπηρετήσωμεν ἐν τῇ οὐσίᾳ καὶ οὐχὶ διὰ λόγων, ὀφείλομεν δὲ νὰ εἰσηγηθῶμεν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι εἶναι πράγματι ἔργον ἐπειγούσης ἀνάγκης ἡ περαιτέρω ἀξιολόγησις τῆς ἀστυνομικῆς ὑπηρεσίας καὶ ἡ ἀναθεώρησις τῶν μισθῶν τῶν ἀστυνομικῶν καὶ τῶν κατωτέρων βαθμοφόρων.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Τζιρκώτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ κάμω μίαν διευκρίνισιν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Δὲν ἔχω προτείνει ὅπως τὸ Σῶμα τοῦτο ψηφίσῃ σήμερον μίαν κλίμακα ηὐξημένην. Ἔχω προτείνει ὅπως καταψηφισθῇ τὸ σημερινὸν Νομοσχέδιον καὶ ὅπως σταλῇ ἄλλο Νομοσχέδιον μὲ νέας κλίμακας.

Ἑπομένως δὲν εὐσταθεῖ—δὲν ἐνθυμοῦμαι ποῖος συνάδελφος τὸ ἀνέφερε—τὸ ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ αὐξήσῃ τὴν μισθοδοσίαν. Βεβαίως δὲν ἔχει τοιοῦτο δικαίωμα, ἔχει ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ ἀπορρίψῃ ἕνα Νομοσχέδιον καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ ἔλθῃ ἄλλο Νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλήν. Αὐτὸ ἐννοοῦσα ὅταν ἐπρότεινα τὴν καταψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ ἄποψις τοῦ κ. Τζιρκώτη, ἡ ὁποία ἐτέθη ὑπὸ τοῦ ἰδίου, εἶναι ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ ἔπρεπε νὰ καταψηφίσῃ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον καὶ νὰ ζητήσῃ ὅπως ἀποσταλῇ νέον Νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλήν.

Ἐλπίζω νὰ μὴν ἔχῃ διαφύγει τῆς προσοχῆς τοῦ κ. Τζιρκώτη ὅτι μία τοιαύτη ἐνέργεια ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς θὰ ἐσήμαινεν ὅτι ἐὰν ἀπεφάσιζε τελικῶς ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία νὰ ἀποστείλῃ νέον Νομοσχέδιον—πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι βέβαιον—τότε ἡ Βουλὴ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ συζητήσῃ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης συνόδου.

Ἑπομένως δὲν εἶναι θέμα ἀναβολῆς δι' ὀλίγας ἡμέρας, ἀλλὰ θέμα ἀναβολῆς ἐπὶ μακρόν.

Ἐπὶ πλέον θὰ ἔπρεπε νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, κατὰ τὴν γνώμην μου, τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ καταψήφισις ἢ ἡ ἀναβολὴ τῆς ψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ θὰ ἦτο εὔκολον ἔργον διὰ τὴν Βουλήν, ἀλλὰ ἔν τινι μέτρῳ θὰ ἦτο καὶ ὑπεκφυγὴ ἔναντι τῶν εὐθυνῶν μας.

Εἶναι γνωστόν, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί, ὅτι ἡ θητεία αὐτῆς τῆς Βουλῆς παρετάθη διὰ μίαν περίοδον ἡ ὁποία δὲν θὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ἓν ἔτος καὶ ὅτι ἡ παράτασις τῆς θητείας τῆς Βουλῆς λήγει περὶ τὴν 27ην Ἰουλίου. Δὲν εἶναι ἀκόμα γνωστὸν ποία θὰ εἶναι ἡ νέα Βουλὴ καὶ ἑπομένως εἶναι εὔκολον δι' ἡμᾶς νὰ ἀπεκδυθῶμεν τῆς εὐθύνης τῆς ψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ. Ἀλλὰ δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ διαβεβαιώσωμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅτι ἡ νέα Βουλὴ θὰ ψηφίσῃ διαφορετικὸν Νομοσχέδιον ἢ ὅτι ἡ νέα Βουλὴ θὰ μπορέσῃ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν τροποποίησιν τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ.

Πιστεύω ὅτι ἀντικειμενικὴ ἐκτίμησις τῆς σημερινῆς καταστάσεως μᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ πορεία τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀκολουθήσωμεν εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ψηφίσωμεν τὸ Νομοσχέδιον ἀλλὰ ἀφ' ἑτέρου νὰ καταστήσωμεν σαφές, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προκύπτει καὶ ἀπὸ τὰς ἀγορεύσεις ὅλων τῶν Βουλευτῶν, ὅτι ὁλόκληρος ἡ Βουλὴ διαφωνεῖ μὲ τὰς μισθοδοτικὰς κλίμακας καὶ ἰδιαιτέρως μὲ τὰς κλίμακας τῶν κατωτέρων βαθμῶν, ἤτοι τῶν ἁπλῶν ἀστυνομικῶν, τῶν λοχιῶν καὶ τῶν ἀνθυπαστυνόμων, καὶ ὅτι τὸ ὅλον πρόβλημα πρέπει νὰ ἐπανεξετασθῇ ἀντικειμενικῶς καὶ ἐντὸς συντόμου χρονικοῦ διαστήματος ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Ἡ Βουλὴ ἔχει ἐπίσης καθῆκον νὰ ἐπιδείξῃ συνέπειαν πρὸς μίαν τοιαύτην ἀπόφασιν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι δύναται καὶ πρέπει νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἐπανεξέτασιν τοῦ θέματος καὶ δύναται νὰ προκαλέσῃ ταύτην εἴτε δι' ἐρωτήσεων, ἐὰν διαισθανθῇ ὅτι καθυστερεῖ ἡ ἐπανεξέτασις τοῦ θέματος, εἴτε ἀκόμα καὶ διὰ νέας συζητήσεως ἐντὸς αὐτῆς τῆς Βουλῆς.

Πιστεύω ὅτι δὲν θὰ ἦτο πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἐνδιαφερομένων ἡ καταψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου οὔτε καὶ ἡ ἀναβολή του διότι θὰ ἦτο πολὺ διαφορετικὸς ὁ τρόπος τοῦ χειρισμοῦ καὶ ὁ τρόπος τῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ θέματος ἐὰν δὲν εὑρισκόμεθα εἰς τὸ τέλος ἢ πρὸς τὸ τέλος τῆς θητείας μας. Δὲν μποροῦμεν ἁπλῶς νὰ ἀπεκδυθῶμεν τῆς εὐθύνης τὴν ὁποίαν φέρομεν διὰ τὴν θέσπισιν αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου καὶ τὴν εἰσήγησιν τροποποιήσεων καὶ βελτιώσεων καὶ ἁπλῶς νὰ τὸ ἀναβάλωμεν διὰ νὰ ἐπωμισθοῦν ἄλλοι τὰς εὐθύνας μας.

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ νομίζω ὅτι δύναμαι νὰ συνοψίσω τὰ συμπεράσματα ἐκ τῶν ἀγορεύσεων τῶν Βουλευτῶν, τὰ ὁποῖα ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς θὰ μεταβιβάσω πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν : Ἡ Βουλὴ ψηφίζει τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, ἀλλὰ τὸ ψηφίζει χωρὶς νὰ θεωρῇ τὰς μισθοδοτικὰς κλίμακας αἱ ὁποῖαι προετάθησαν ὡς ἱκανοποιητικάς, καὶ ζητεῖ τὴν ἄμεσον ἐπανεξέτασιν τῶν προταθεισῶν κλιμάκων καὶ ἰδιαιτέρως ἐκείνων τῶν ἁπλῶν ἀστυνομικῶν, τῶν λοχιῶν καὶ τῶν ἀνθυπαστυνόμων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :
Ἁπλῶς νὰ διορθωθῇ ἡ ἡμερομηνία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὸ ἔτος νὰ γίνῃ 1969.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἔχει ἤδη διορθωθῇ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἀντίρρησις εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τὸ θέσω εἰς ψηφοφορίαν.
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ πρώτου ἄρθρου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
27.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Εἷς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Οὐδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
27.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Κατά.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἷς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις μισθοδοτικῶν κλιμάκων. Ἄρθρον 3ον, Πίνακες «Α», «Β». «Γ».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

27.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἷς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ 3ον ἄρθρον καὶ οἱ Πίνακες ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν πρὸς ἀναπροσαρμογὴν μισθῶν. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

27.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἀστυνομίας, Πυροσβεστικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Φυλακῶν (Ἀναθεώρησις Μισθοδοσίας) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

27.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

(Ὁ Πρόεδρος ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ κ. Α. Ἀναστασιάδη)

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΦΥΤΩΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΔΕΝΔΡΥΛΙΩΝ, ΜΟΣΧΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΠΟΡΩΝ (ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Ἀνδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Ἀνδρέας Καρσεράς
Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς τέσσαρας συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 4ην Ὀκτωβρίου, 5ην καὶ 18ην Νοεμβρίου καὶ 16ην Δεκεμβρίου 1968. Εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν τῆς Ἐπιτροπῆς προσκληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, ὅστις ἐξέθεσε πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους διατρέχουν τὰ φυτά, καὶ κυρίως τὰ ἐσπεριδοειδῆ, ἀπὸ τὰς διαφόρους ἀσθενείας, ἐξέφρασε δὲ φόβους ὅτι ἂν δὲν ληφθοῦν μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀσθενειῶν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ προκληθοῦν μεγάλαι ζημίαι εἰς τὰς διαφόρους φυτείας. Ἐπίσης ἐδήλωσεν ὅτι εἶναι ἀπαραίτητος ἡ λῆψις μέτρων, ἥτις ἐξασφαλίζεται διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, διὰ νὰ γίνεται διάκρισις μεταξὺ τῶν διαφόρων ποικιλιῶν φυτῶν, οὕτως ὥστε ὁ γεωργὸς νὰ γνωρίζῃ ποίαν ποικιλίαν φυτοῦ προμηθεύεται.

Εἰς ἑτέραν συνεδρίασιν κληθεὶς παρέστη καὶ ἐκπρόσωπος τῆς Προσωρινῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς Φυτοκόμων, ὅστις ἀνέπτυξε καὶ διὰ ζώσης τὰς ἀπόψεις τῆς Ἐπιτροπῆς Φυτοκόμων ἐπὶ τοῦ ἄνω Νομοσχεδίου, αἱ ὁποῖαι ἐμπεριέχονται εἰς ὑπόμνημα αὐτῆς πρὸς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ παροχὴ ἐξουσίας εἰς ἁρμοδίαν Κυβερνητικὴν Ὑπηρεσίαν ὅπως ἐπιθεωρῇ ἰδιωτικὰ φυτώρια, κήπους, θερμοκήπια καὶ ἄλλα φυτοκομικὰ ἱδρύματα ὡς καὶ τοὺς ἀποθηκευτικοὺς χώρους καὶ τὰ μέσα μεταφορᾶς τὰ χρησιμοποιούμενα διὰ τὴν ἐναποθήκευσιν καὶ μεταφορὰν φυτῶν καὶ προϊόντων τούτων, πρὸς φυτοϋγειονομικὸν ἔλεγχον καὶ ἔλεγχον ποικιλιῶν, ἐμβολίων, σπόρων, μοσχευμάτων, παραφυάδων καὶ ἄλλων φυτικῶν μερῶν.

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ Ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς μὲν τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους διατρέχουν τὰ φυτὰ ἀπὸ τὰς διαφόρους ἀσθενείας, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰς δυσκολίας τὰς ὁποίας θὰ ἐπιφέρῃ ὁ νόμος εἰς τοὺς γεωργοὺς οἱ ὁποῖοι δημιουργοῦν φυτώρια δι' ἰδικούς των κυρίως σκοπούς. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐμελετήθη πρότασις περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νομοσχεδίου εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἀπαιτῆται ἄδεια δι' ἐγκατάστασιν φυτωρίων διὰ τὴν παραγωγὴν καὶ τὸν πολλαπλασιασμὸν φυτῶν ἀλλ' ἁπλῶς νὰ δηλοῦται ἡ ἵδρυσις φυτωρίου εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἀρχήν, ἥτις νὰ δικαιοῦται νὰ ἐπιβάλλῃ ἔλεγχον ἐπὶ τῶν φυτειῶν διὰ τὴν πρόληψιν ἀσθενειῶν, ἀλλ' ἐν τέλει ἡ Ἐπιτροπὴ κατέληξεν ὅπως μὴ τροποποιήσῃ τὸ σχετικὸν ἄρθρον ἀλλ' εἰσηγηθῇ πρὸς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου παρέχεται πᾶσα δυνατὴ διευκόλυνσις εἰς τοὺς καλλιεργητὰς πρὸς ἀποφυγὴν ἀντιδράσεων, καχυποψιῶν καὶ προστριβῶν.

Ὡρισμέναι εἰσηγήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ὡς καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἀφοῦ συνεζητήθησαν ἐκτεταμένως καὶ ἐμελετήθησαν ἐπισταμένως ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἔγιναν ἀποδεκταί, καὶ συνεπείᾳ τούτων ἐπηνέχθησαν αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις εἰς τὰ κάτωθι ἄρθρα τοῦ Νομοσχεδίου.

(α) Ἄρθρον 2.—Εἰς τὸν ὁρισμὸν τοῦ ὅρου «Ἐπιθεωρητής», αἱ λέξεις «ἢ Ἐπιθεωρητοῦ», καὶ εἰς τὸν ὁρισμὸν τοῦ ὅρου «φυτόν», αἱ λέξεις «νωπὰ λαχανικά, σπόρους,» νὰ ἀπαλειφθοῦν.

(β) Ἄρθρον 3.—Ἡ παράγραφος (ε) τοῦ ἐδαφίου (1) νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τῆς ἀκολούθου : «(ε) δύο πολῖται τῆς Δημοκρατίας, μὴ δημόσιοι ὑπάλληλοι, διοριζόμενοι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ διὰ χρονικὸν διάστημα καθοριζόμενον ἐν τῷ διορισμῷ».

(γ) Ἄρθρον μὴ ἀριθμηθὲν καὶ ἀφορῶν τὰ Τέλη Ἀδειῶν.—Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀριθμεῖται ὡς ἄρθρον 9, εἰς τὸ τέλος δὲ τούτου ἀντὶ τελείας νὰ τεθῇ ἄνω τελεία καὶ νὰ προστεθοῦν τὰ ἀκόλουθα : «ἐξαιροῦνται ἐκ τῆς καταβολῆς τελῶν οἱ παραγωγοὶ φυτῶν δι' ἰδιωτικοὺς σκοπούς».

(δ) Ἄρθρον 9.—Τὸ ἄρθρον τοῦτο νὰ ἀριθμηθῇ ὡς ἄρθρον 10, νὰ ἀπαλειφθοῦν αἱ παράγραφοι (β) καὶ (γ), αἱ δὲ παράγραφοι (δ) καὶ (ε) νὰ ἀναριθμηθοῦν ὡς παράγραφοι (β) καὶ (γ) ἀντιστοίχως.

Ὁ λόγος ἀπαλείψεως τῶν παραγράφων τούτων εἶναι διότι δὲν θεωρεῖται σκόπιμον ὅπως ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τοὺς ἰδιώτας τὸ δικαίωμα εἰσαγωγῆς διαφόρων ποικιλιῶν φυτῶν ἐφ' ὅσον ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία ἔχει κάθε δικαίωμα νὰ ἐξασκήσῃ ἔλεγχον ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων φυτῶν, σπόρων καὶ δενδρυλλίων ἢ καὶ ἄλλων παρομοίων εἰδῶν καὶ ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι ὑπάρχει οἱαδήποτε φυτικὴ ἀσθένεια νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν χρῆσιν των καὶ νὰ τὰ καταστρέψῃ.

(ε) Ἄρθρα 10, 11 καὶ 12.—Τὰ ἄρθρα ταῦτα νὰ ἀναριθμηθοῦν ὡς ἄρθρα 11, 12 καὶ 13 ἀντιστοίχως.

(στ) Ἄρθρον 14.—Τὸ νῦν ὑφιστάμενον μέρος ἀριθμεῖται ὡς ἐδάφιον (1) καὶ ἀπαλείφονται αἱ λέξεις «δημοσιευομένους ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας», προστίθεται δὲ τὸ ἀκόλουθον ὡς ἐδάφιον (2) :

«(2) Κανονισμοὶ γενόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος ἄρθρου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῇ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως».

(ζ) Ἄρθρον 15.—Εἰς τὴν παράγραφον (β) καὶ ἀμέσως μετὰ τὰς λέξεις «μὴ ὑπερβαίνουσαν τοὺς» ἡ λέξις «ἓξ» νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς λέξεως «τρεῖς» ἡ δὲ λέξις «διακοσίας» μετὰ τὰς λέξεις «μὴ ὑπερβαῖνον τὰς» νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς λέξεως «ἑκατόν».

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἀφοῦ ἐμελέτησε διεξοδικῶς τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται ὁμοφώνως τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς, τοῦ κ. Ἀνδρέα Γιάγκου διατηροῦντος ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὸ θέμα τῆς ἀδείας πρὸς ἐγκατάστασιν ἢ λειτουργίαν φυτωρίων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Εἰς μίαν ἁπλῶς ἐπεξήγησιν θέλω νὰ προβῶ ἐν σχέσει μὲ τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν ἔλαβα εἰς τὰς Ἐπιτροπάς.

'Ασφαλῶς ἡ ἰδική μου θέσις ὅπως φαίνεται εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς 'Επιτροπῆς, εἶναι καὶ θέσις ὁλοκλήρου τῆς 'Επιτροπῆς.

Διετήρησα τὴν ἐπιφύλαξιν αὐτὴν ἁπλῶς διὰ νὰ μοῦ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ ἐπισύρω ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων ποὺ θὰ ἐφαρμόσουν τὸν Νόμον εἰς τὸν τρόπον χειρισμοῦ τῶν παραγωγῶν οἱ ὁποῖοι θὰ ἱδρύσουν φυτώρια δι' ἰδικούς των ἀποκλειστικῶς σκοποὺς ἢ φυτώρια ὡς εἶναι ἐκεῖνα τῶν καπνῶν καὶ ἄλλων φυτῶν, λαχανικῶν ἢ οἱωνδήποτε ἄλλων, τὰ ὁποῖα ἀσφαλῶς πρέπει νὰ τύχουν διαφορετικοῦ χειρισμοῦ. Αὐτά, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Ο κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. Συμφωνοῦμεν μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ 'Ιδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ 'Εμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων ('Εποπτεία καὶ "Ελεγχος).

Κύριος σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι μὲ τὴν ἐφαρμογὴν ἐλέγχου νὰ προληφθοῦν οἱ κίνδυνοι καταστροφῶν ἀπὸ φυτικὲς ἀρρώστιες, καὶ νὰ γίνεται διαχωρισμὸς τῶν διαφόρων ποικιλιῶν τῶν δένδρων ἔτσι ποὺ νὰ ξέρουν οἱ γεωργοὶ τὶ προμηθεύονται. Γίνεται τελευταῖα μιὰ καλὴ προσπάθεια ἀπὸ μέρους τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας γιὰ τὴν προμήθεια δενδρυλλίων καρποφόρων δένδρων στοὺς γεωργούς. Καὶ αὐτὴ ἡ προσπάθεια συνέβαλε καὶ συμβάλλει στὴν αὔξηση τῆς παραγωγῆς. "Ομως αὐτὴ εἶναι ἡ μιὰ πλευρὰ τοῦ προβλήματος.

'Η ἄλλη πλευρά, ποὺ εἶναι ἐπίσης σοβαρὰ καὶ ποὺ ἐπιβάλλεται νὰ προσεχτῇ ἔγκαιρα ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης, εἶναι ἡ διάθεση τῆς παραγωγῆς τῶν φρούτων.

'Ασφαλῶς δὲν εἶναι τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου αὐτὸ τὸ θέμα.

"Ομως εἶναι ἕνα πρόβλημα σοβαρὸ καὶ ἀλληλένδετο μὲ τὴν ἐπέχταση τῆς δενδροκαλλιέργειας.

'Αντιμετωπίζουμε ὀξὺ πρόβλημα διάθεσης φρούτων στὰ τελευταῖα χρόνια. Καὶ τὸ πρόβλημα αὐτὸ θὰ ὀξύνεται ἀκόμα περισσότερο. Γι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης ὅπως ὑπάρξῃ ἔγκαιρα μελέτη, συγκεκριμένος προγραμματισμὸς καὶ σχέδιο γιὰ τὴν διάθεση τῶν φρούτων τόσο στὴν ἐσωτερικὴ ἀγορὰ ὅσο καὶ στὴν συσκευασία, κονσερβοποίηση καὶ ἐξαγωγὴ στὸ ἐξωτερικό. Προστασία τῶν δένδρων ἀπὸ τὲς ἀρρώστιες καὶ αὔξηση τῆς παραγωγῆς, πολὺ ὀρθά· ὅμως, παράλληλα, σχέδιο γιὰ νὰ διατίθεται ἡ ἀγροτικὴ παραγωγή.
Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Συμβούλιον. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἄδεια δι' ἐγκατάστασιν ἢ λειτουργίαν φυτωρίων. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ὑφιστάμενα φυτώρια. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐπιθεώρησις φυτωρίων κλπ. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐμπορία φυτῶν. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ;
Τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Μεταφορὰ φυτῶν. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ;
Τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τέλη ἀδειῶν. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ;
Τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐξουσία Συμβουλίου. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ;
Τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ὑφιστάμεναι ἐγκαταστάσεις ἀπολυμάνσεως. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ;
Τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐξουσίαι Ἐπιθεωρητῶν κλπ. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ;
Τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ὑποχρεώσεις καλλιεργητῶν ὡς πρὸς μητρικὰ δένδρα κλπ. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Κανονισμοί. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ;
Τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀδικήματα καὶ Ποιναί. Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔναρξις ἰσχύος. Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις ἐτερματίσθη καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Ὡρισμένων Ἀπολαβῶν (Τροποποιήσεις) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΩΡΙΣΜΕΝΩΝ ΑΠΟΛΑΒΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968»

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς τρεῖς συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 20ήν, 21ην καὶ 23ην Δεκεμβρίου 1968. Εἰς τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν παρέστη καὶ ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Δημοκρατίας ὅστις διὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ δοθεισῶν ἐπεξηγήσεων ἐβοήθησε τὰ μέγιστα τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ ἀναθεώρησις τῆς χορηγίας τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Προέδρου καὶ τῶν μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ τῶν Ὑπουργῶν, τῆς ἀντιμισθίας τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας, τοῦ Προέδρου καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, τῶν μελῶν τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν μελῶν τοῦ Στρατοῦ.

Αἱ καθοριζόμεναι νέαι ἀπολαβαὶ θὰ ἔχουν ἀναδρομικὴν ἰσχὺν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου τοῦ 1968, πλὴν τῆς ἀντιμισθίας τῶν μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ἡ ὁποία τίθεται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς περιόδου τῆς ἐκλεγησομένης νέας Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἶναι τῆς γνώμης ὅτι οἱ μέχρι σήμερον ἰσχύοντες μισθοὶ διὰ τὰς θέσεις τὰς ἀναφερομένας εἰς τὸ νομοσχέδιον εἶναι σχετικῶς χαμηλοὶ καὶ ἑπομένως ἔδει νὰ ἀναθεωρηθοῦν, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἀνόδου τοῦ τιμαρίθμου καὶ τῆς ὡς ἐκ τούτου ἀναθεωρήσεως τῶν μισθῶν τῶν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ φρονεῖ ὅτι αἱ προτεινόμεναι ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου αὐξήσεις εἶναι δικαιολογημέναι καὶ εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

(Ὁ Πρόεδρος ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἕδραν του)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις ὡρισμένων Νόμων. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καταβολὴ νέων ἀπολαβῶν. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις; Ἐγκρίνεται.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἰς τὸ 3ον ἄρθρον, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὸν Πίνακα, εἶχα μίαν παρατήρησιν καὶ εἰδικώτερον εἰς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Πίνακος, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀντιμισθίαν τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

Ὡς γνωστὸν ἡ ἀντιμισθία αὐτὴ δὲν ἀφορᾷ τὰ Μέλη τῆς παρούσης Βουλῆς ἀλλὰ ἀφορᾷ εἰς τὴν νέαν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐπομένως εἰσηγοῦμαι ὅπως τροποποιήσωμεν τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Πίνακος ὥστε τοῦτο νὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

«Ἡ τροποποίησις αὕτη τίθεται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς περιόδου τῆς ἐκλεγησομένης Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων».

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι περὶ τούτου ὑπάρχει καὶ ἡ σύμφωνος γνώμη τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας.

Ἐπίσης εἰς τὰς παραγράφους (α) καὶ (β) τοῦ ἄρθρου 5, ἐδάφιον (1) τοῦ Πίνακος, εἰσηγοῦμαι ὅπως προστεθῇ ἡ ἀκόλουθος φράσις ἀμέσως μετὰ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς ἑκάστην παράγραφον :

«ὑπὸ τὸ κράτος θεσπισθησομένων ὑπὸ τῆς Βουλῆς Κανονισμῶν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρώτην παρατήρησίν σας, εἰς τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Πίνακος καθίσταται σαφὲς ὅτι ἡ τροποποίησις αὕτη τίθεται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς περιόδου τῆς ἐκλεγησομένης νέας Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ ἐπομένως εἶναι φανερὸν ὅτι αἱ μισθοδοτικαὶ κλίμακες δὲν ἀφοροῦν τὴν παροῦσαν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἡ πρότασίς μου ἦτο ὅπως προστεθοῦν αἱ λέξεις «τῆς ἐκλεγησομένης Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰς τὸ ἄρθρον;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἰς τὸ ἀρχικὸν κείμενον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἤδη εἰς τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Πίνακος.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὡς κατετέθη δὲν ὑπῆρχε καὶ προστίθεται τώρα κατόπιν εἰσηγήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰς τὸ κείμενον τὸ ὁποῖον ἔχω ἐνώπιόν μου ὑπάρχει.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἶναι κατόπιν τῆς προτάσεως τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἶναι κατόπιν τῆς προτάσεως καὶ συμπεριελήφθη ἡ πρότασις αὐτὴ εἰς τὸ ἄρθρον 5, ἐδάφιον (2) τοῦ Πίνακος, τὸ ὁποῖον λέγει ὅτι «Ἡ τροποποίησις αὕτη τίθεται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς περιόδου τῆς ἐκλεγησομένης νέας Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων».

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Σύμφωνοι. Αὐτὴ εἶναι ἡ μία πρότασις εἰς τὸ ἀρχικῶς κατατεθὲν κείμενον. Διὰ τὴν δευτέραν πρότασιν θὰ καταθέσω ἀμέσως τὴν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν εἰς τὸν Γραμματέα οὕτως ὥστε νὰ μὴν ὑπάρξῃ πιθανότης λάθους.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔχει προστεθῆ ἡ τροποποίησις, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῆ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρον 5, ἐδάφιον (1) τοῦ Πίνακος : Εἰς τὴν παράγραφον (α) ἀντικαθίστανται αἱ λέξεις καὶ ὁ ἀριθμὸς «ἐξ ἐννεακοσίων ἑξήκοντα λιρῶν (£960)» (γραμμὴ 1), διὰ τῶν λέξεων καὶ τοῦ ἀριθμοῦ «ἓκ χιλίων καὶ ὀγδοήκοντα λιρῶν (£1.080) ὑπὸ τὸ κράτος θεσπισθησομένων ὑπὸ τῆς Βουλῆς Κανονισμῶν». Εἰς τὴν παράγραφον (β) ἀντικαθίστανται αἱ λέξεις καὶ ὁ ἀριθμὸς «ἐκ πεντακοσίων καὶ τεσσαράκοντα λιρῶν (£540)» (γραμμαὶ 1 καὶ 2) διὰ τῶν λέξεων καὶ τοῦ ἀριθμοῦ «ἐξ ἑπτακοσίων καὶ εἴκοσι λιρῶν (£720) ὑπὸ τὸ κράτος θεσπισθησομένων ὑπὸ τῆς Βουλῆς Κανονισμῶν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δηλαδὴ τὰ ἄρθρα παραμένουν ὡς εἶχον καὶ προστίθενται αἱ λέξεις «ὑπὸ τὸ κράτος θεσπισθησομένων ὑπὸ τῆς Βουλῆς Κανονισμῶν».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία εἰς τὸν Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν δι' ἀναπροσαρμογήν. Ἄρθρον 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ὁ Πίναξ ἐγκριθῆ ;

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Παρακαλῶ ὅπως σημειωθῆ ἁπλῶς ὅτι θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ὁ Πίναξ ἐγκρίνεται.

Θὰ ἤθελα ἐπὶ τοῦ παρόντος αὐτοῦ νὰ ἐκφράσω τὴν ἄποψιν ὅτι παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ αὐξήσεις αἱ ὁποῖαι δίδονται διὰ τοὺς Βουλευτὰς δὲν ἔχουν ἀναδρομικὴν ἰσχὺν καὶ θὰ ἐφαρμοσθοῦν μετὰ ἀπὸ ἐκλογὰς διὰ τὴν νέαν Βουλήν, ἐν τούτοις θεωρῶ ὅτι ἡ παροῦσα Βουλὴ εἶχε καθῆκον νὰ προβῆ εἰς τὴν θέσπισιν τοῦ Νομοσχεδίου ἐν σχέσει μὲ τὰς μισθοδοτικὰς κλίμακας τῶν Βουλευτῶν, διότι ἡ ἀντιμισθία τῶν Βουλευτῶν ὡρίσθη τὸ 1960 καὶ δὲν δύναται νὰ τροποποιηθῆ καὶ νὰ ἰσχύσῃ κατὰ τὴν θητείαν τῆς Βουλῆς ἡ ὁποία ἐψήφισε τὸν ἀρχικὸν Νόμον.

Ἑπομένως ἐὰν ἡ παροῦσα Βουλὴ δὲν ἐρρύθμιζε τὸ θέμα αὐτό, τότε ἡ νέα Βουλή, ἡ ὁποία θὰ ἐκλεγῆ, θὰ ἔπρεπε νὰ περιμένῃ μίαν ὁλόκληρον πενταετίαν προτοῦ θεσπίσῃ οἱανδήποτε τροποποίησιν εἰς τὰς μισθοδοτικὰς κλίμακας τῶν

Βουλευτῶν. Δι' αὐτό, ἄνκαι δὲν ἀφορᾷ ἡμᾶς, πιστεύω ὅτι εἴχαμεν καθῆκον νὰ ζητήσωμεν τὸ Νομοσχέδιον διὰ τοὺς μέλλοντας Βουλευτάς.

Παρακαλῶ ὅπως γίνῃ ἡ τρίτη ἀνάγνωσις, δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ὡρισμένων Ἀπολαβῶν (Τροποποιήσεις) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Οἱ περὶ τοῦ πολίτου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

Παρακαλεῖται ὁ Πρόεδρος τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΩΣ «ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσιης
Σωτήριος Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν ἐμελέτησαν τοὺς ὡς ἄνω ἀναφερομένους Κανονισμοὺς εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 27ην Δεκεμβρίου 1968. Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην παρέστησαν ἐπίσης ἐκπρόσωποι τοῦ Τμήματος Μεταναστεύσεως οἵτινες παρέσχον πρὸς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις.

Σκοπὸς τῶν προτεινομένων Κανονισμῶν εἶναι ἡ καλυτέρα ἐφαρμογὴ τοῦ περὶ τοῦ Πολίτου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Νόμου (Ἀρ. 43 τοῦ 1967), ἐκδίδονται δὲ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 12 (1) αὐτοῦ.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησαν τοὺς Κανονισμοὺς εἰς οὐδεμίαν οὐσιαστικὴν εἰσήγησιν προβαίνουν, ἐκτὸς ἀπὸ τὰς κάτωθι νομοτεχνικῆς φύσεως τροποποιήσεις :

Τὴν τροποποίησιν τοῦ τίτλου οὕτως ὥστε νὰ ἀναφέρωνται ὡς «οἱ περὶ τοῦ Πολίτου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Κανονισμοὶ τοῦ 1969», καὶ τὴν προσθήκην τῶν λέξεων «Πρῶτος Πίναξ. Τύπος 6» εἰς τὸν πλαγιότιτλον τοῦ Κανονισμοῦ 8.

Τέλος, εἰσηγοῦνται τὴν ἔγκρισιν τῶν παρόντων Κανονισμῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὡς οὗτοι διεμορφώθησαν ὑπ' αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως οἱ Κανονισμοὶ ἐγκριθοῦν ὡς εἰσηγοῦνται αἱ Ἐπιτροπαί ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

Λόγῳ τῆς προκειχωρημένης ὥρας προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Ὁ περὶ Ἐνιαίας Συμβάσεως περὶ Ναρκωτικῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Ὁ περὶ τῆς Ἀγγλικῆς Σχολῆς (Διοίκησις καὶ Ἔλεγχος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Ὁ περὶ Ἐνιαίας Συμβάσεως περὶ Ναρκωτικῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969 ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξωτερικῶν.

Ὁ περὶ τῆς Ἀγγλικῆς Σχολῆς (Διοίκησις καὶ Ἔλεγχος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας.

Ἡ ἑπομένη συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Δικαστηρίων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ Ἐνιαίας Συμβάσεως περὶ Ναρκωτικῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ περὶ τῆς Ἀγγλικῆς Σχολῆς (Διοίκησις καὶ Ἔλεγχος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(5) Οἱ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

(6) Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Παροχῆς Πληροφοριῶν ἐπὶ τοῦ Κρατοῦντος ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ Δικαίου (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(7) Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Καταργήσεως τῆς Νομιμοποιήσεως Ἐγγράφων Ἐκδιδομένων ὑπὸ Διπλωματικῶν Ἐκπροσώπων ἢ Προξενικῶν Λειτουργῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1958.

(8) Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Τιμωρίας Ἀδικημάτων Τροχαίας (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(9) Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : «Ἡ ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ γεωργικῶν φαρμάκων». (Θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη).

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 8.00 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἀνάλυσις τοῦ ποσίμου ὕδατος εἰς τὰ χωρία Ἐργάτες, Καμπιά, Ἀναλιόνταν καὶ Ἐπισκοπειὸν—Ἔκδοσις ἀδείας πρὸς διεύρυνσιν τῆς διατρήσεως τοῦ Ἀρδευτικοῦ Συνδέσμου Παλλουδερῆς—Κατωκοπιᾶς—Ἀσφαλτόστρωσις τῶν ὁδῶν τῶν συνδεουσῶν τὰ χωρία τῆς Ἐπαρχίας Λευκωσίας μετὰ κυρίων ὁδῶν—Παροχὴ ἰατρικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς ὑπαίθρου—Μέτρα πρὸς καταπολέμησιν τῶν κρουσμάτων ἐχινοκόκκου—Κατασκευὴ ὁρμίσκων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἁλιείας

—Ζημίαι εἰς Κυθραίαν ἐκ καταρρεύσεως τοῦ ὑποστρώματος τῆς ὁδοῦ Κεφαλοβρύσου—Χαλεύκας καὶ ληφθέντα μέτρα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως—Ἡ μεταφορὰ ὕδατος ἐκ Λάρνακος εἰς Ἀμμόχωστον καὶ ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν γεωργικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος, κλπ.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἀστυνομίας, Πυροσβεστικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Φυλακῶν (Ἀναθεώρησις Μισθοδοσίας) Νόμου τοῦ 1969, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Μ. Σαββίδης—Χρ. Μιχαηλίδης—Γ. Ποταμίτης—Ν. Κόσιης—Π. Στυλιανοῦ—Γ. Τζιρκώτης—Λ. Δημητριάδης—Β. Λυσσαρίδης—Πρόεδρος) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἰδιωτικῶν Φυτωρίων καὶ Ἐμπορίας Δενδρυλλίων, Μοσχευμάτων καὶ Σπόρων (Ἐποπτεία καὶ Ἔλεγχος) Νόμου τοῦ 1969, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Α. Γιάγκου—Χ. Μιχαηλίδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ὡρισμένων Ἀπολαβῶν (Τροποποιήσεις) Νόμου τοῦ 1969, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Λ. Δημητριάδης—Πρόεδρος) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Ἔκθεσις ἐπὶ τῶν περὶ τοῦ Πολίτου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Κανονισμῶν τοῦ 1969 καὶ ἔγκρισις αὐτῶν.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 9ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1969

("Ωρα ἐνάρξεως 4.33 μ.μ.)

(Ἀρ. 16)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, Κεφάλαιον Α, εἶναι Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ἓν ἐκ τῶν μεγαλυτέρων καὶ παραγωγικωτέρων χωρίων τῆς Πάφου, ὁ Στατός, στερεῖται εἰσέτι τηλεφωνικῆς συνδέσεως καὶ οὕτω οἱ κάτοικοί του ὑφίστανται τεραστίας δυσχερείας καὶ ἀνυπέρβλητα ἐμπόδια, τόσον κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν διαφόρων ἐργασιῶν των ὅσον καὶ εἰς τὸ θέμα τῆς ἀμέσου κλήσεως ἰατροῦ εἰς ἐπειγούσας περιπτώσεις. Ἐπιπροσθέτως ἡ ἐγκατάστασις τηλεφώνου εἰς Στατὸν θὰ ἐξυπηρετῇ καὶ τὰς πολλαπλᾶς ἀνάγκας τόσον τοῦ τουριστικοῦ ξενῶνος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὅσον καὶ τῶν θερινῶν κατασκηνώσεων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων Πάφου, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Στατοῦ.

Ἐν ὄψει τῶν ἄνωθι παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν πῶς ἀντιμετωπίζεται τὸ ἄνω θέμα, ἡ λύσις τοῦ ὁποίου θὰ ἐξυπηρετήσῃ ταυτοχρόνως δύο σκοπούς, ἤτοι καὶ τὰς ἀνάγκας ἑνὸς τῶν μεγαλυτέρων χωρίων τῆς Πάφου καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ τουριστικοῦ περιπτέρου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην 'Ιανουαρίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 10ην 'Οκτωβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη.

«'Η 'Αρχὴ Τηλεπικοινωνιῶν Κύπρου δὲν δύναται ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἐγκαταστήσῃ κοινοτικὸν τηλέφωνον εἰς τὸ χωρίον Στατός».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968.

«"Εχων ὑπ' ὄψιν μου ὅτι ἡ σεβαστὴ Κυβέρνησις καταβάλλει κάθε δυνατὴν προσπάθειαν δι' ἐξεύρεσιν νέων ὑδατίνων πόρων ὡς καὶ διὰ τὸν ἐμπλουτισμὸν τῶν ὑφισταμένων τοιούτων, καὶ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς σοβαρᾶς καταστάσεως ἥτις ὑφίσταται εἰς τὴν περιοχὴν Μόρφου ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὑδατικὸν πρόβλημα, θὰ ἤθελον ὅπως ὁ ἔντιμος 'Υπουργὸς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων εὐαρεστηθῇ νὰ μὲ πληροφορήσῃ, ἐφ' ὅσον ὡς ὑπολογίζεται 16 ἑκατομμ. τόννοι ὕδατος χύνονται ἀνεκμετάλλευτοι εἰς τὸν Κόλπον Ξεροῦ ἐκ τῶν ποταμῶν Σολέας καὶ Μαραθάσης, πῶς δικαιολογεῖται νὰ μὴ καταβληθῇ χωρὶς καμμίαν καθυστέρησιν ἡ προσπάθεια τῆς ἐκτελέσεως τοιούτων ἔργων ὥστε τὰ ὕδατα ταῦτα νὰ διοχετευθοῦν εἰς τὴν περιοχὴν Μόρφου δι' ἐμπλουτισμὸν τῶν ὑδατίνων πόρων της καὶ δι' ἄρδευσιν αὐτῆς, μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν ὅτι ἐὰν τὰ ὕδατα ταῦτα ἀργότερον χρειασθῇ νὰ ἀξιοποιηθοῦν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν περιοχῶν Σολέας καὶ Μαραθάσης οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς Μόρφου, ὡς ἀντιλαμβάνομαι, ἐπιθυμοῦν καὶ προτίθενται νὰ ἴδουν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων ὑπὸ τοὺς ἀναφερθέντας ὅρους, χωρὶς ἄλλην ἀπαίτησίν των».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην 'Ιανουαρίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη.

«'Η ἐκτροπὴ ὑδάτων ἀπὸ τὴν κοιλάδα Σολέας καὶ Μαραθάσης διὰ τὸν ἐμπλουτισμὸν τῶν ὑπογείων ὑδροφόρων στρωμάτων τῆς περιοχῆς Μόρφου μὲ ἐπιφύλαξιν τῶν ὑφισταμένων χωριτικῶν δικαιωμάτων χρήσεως τοῦ ὕδατος, ὡς εἰσηγεῖται ὁ ἔντιμος Βουλευτής, πλὴν τῶν ἄλλων νομικῶν καὶ κοινωνικῶν ἐπιπτώσεων, δυνατὸν νὰ ἀπέβαινεν εἰς τὴν ἀχρήστευσιν τῶν ἔργων καὶ ἀπώλειαν μεγάλου χρηματικοῦ κεφαλαίου εἰς περίπτωσιν μελλοντικῆς καὶ ἐνδεδειγμένης ἀξιοποιήσεως τῶν ὑδάτων διὰ τοπικὴν ἀνάπτυξιν εἰς Σολέαν καὶ Μαραθάσαν.

2. Τὸ θέμα τῆς ἐκτροπῆς τυχὸν ὑπάρχοντος πλεονάσματος ὕδατος πρὸς τὴν περιοχὴν Μόρφου ἀπασχολεῖ ἀπὸ μακροῦ τὸ 'Υπουργεῖον Γεωργίας, ἡ ἐκτροπὴ ὅμως αὕτη μελετᾶται ἐν συνδυασμῷ μὲ ἐκτέλεσιν ὑδατικῶν ἔργων δυναμένων νὰ ἀνταποκριθῶσι πλήρως πρὸς τὰς δυνατότητας τοπικῆς ὑδατογεωργικῆς ἀναπτύξεως.

3. Τὸ ὅλον ἔργον ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὰ πλαίσια τοῦ ἐν ἐξελίξει γενικωτέρου προγράμματος ἐπισκοπήσεων καὶ μελετῶν τὸ ὁποῖον διεξάγεται ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν 'Ηνωμένων 'Εθνῶν καὶ τὸ ὁποῖον ὡς γνωστὸν προγραμματίζεται νὰ περατωθῇ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1970».

'Επερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην 'Ιανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην 'Ιανουαρίου 1969.

«Τὴν 25ην Μαΐου 1968 ὑπέβαλα ἐρώτησιν ἐν σχέσει μὲ τὸ πόρισμα εἰς τὸ ὁποῖον κατέληξεν—ἐὰν κατέληξεν—ἡ συσταθεῖσα ἀπὸ διετίας περίπου εἰδικὴ Κυβερνητικὴ 'Επιτροπή, πρὸς ἀναθεώρησιν τοῦ ἄρθρου 155, Κεφ. 113, τοῦ περὶ

'Εταιρειῶν Νόμου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ διερευνηθῇ καὶ ἡ προοπτικὴ ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἐλεγκτοῦ (διὰ τῆς ἐκχωρήσεως τῆς νενομισμένης ἀδείας) ὑπὸ τῶν ἀποφοίτων τῆς 'Ανωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ 'Εμπορικῶν 'Επιστημῶν (Α.Σ.Ο.Ε.Ε.) 'Ελλάδος ἢ ἄλλων ἰσοτίμων Πανεπιστημίων, ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις αἱ ὁποῖαι ἐμφαίνονται καὶ καθορίζονται εἰς τὸ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27.3.1967 ἔγγραφον τοῦ συνδέσμου των πρὸς τὴν ὡς ἄνω συσταθεῖσαν ἐπιτροπήν.

'Εν ὄψει δὲ τοῦ γεγονότος ὅτι παρῆλθεν ἀρκετὸς χρόνος ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς ἐρωτήσεως, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τοῦ προκειμένου».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν 'Ιανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην 'Ιανουαρίου 1969.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1962 ἐγκατεστάθη σύστημα ὑδρεύσεως εἰς τὰ χωρία "Ανω Πολεμίδια, Κάτω Πολεμίδια καὶ "Υψωναν ἀντὶ δαπάνης £54.000.

'Ατυχῶς ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ ἐν λόγῳ ὑδρευτικοῦ συστήματος παρουσιάζεται ἔλλειψις ὕδατος ἰδίως κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας.

Παρ' ὅλον ὅτι πλεῖστα διαβήματα ἐγένοντο ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν ἐν λόγῳ χωρίων καὶ ἐδόθησαν ἐπανειλημμέναι ὑποσχέσεις ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων δι' ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος, ἀτυχῶς μέχρι σήμερον οὐδεμία ἐνέργεια ἐγένετο πρὸς τελικὴν λύσιν του.

'Ως ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ ἀκόλουθα :

(1) 'Ελήφθησαν ἢ μὴ οἱαδήποτε μέτρα μέχρι σήμερον διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ἐν λόγῳ προβλήματος ;

(2) Πότε ὑπολογίζεται νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ τελικὴ ἐπίλυσίς του» ;

'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ 'Εργασία.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα κ. Γιαμάκην νὰ ἀναγνώσῃ πρὸς τὴν Βουλὴν τὴν ἔκθεσιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς 'Εξωτερικῶν ἐπὶ τοῦ περὶ 'Ενιαίας Συμβάσεως περὶ Ναρκωτικῶν (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1969.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΝΙΑΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

'Αντώνιος 'Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Βάσος Λυσσαρίδης
'Εζεκίας Παπαϊωάννου.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ 'Εξωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 7ην 'Ιανουαρίου 1969.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ κύρωσις τῆς ἐν Νέᾳ 'Υόρκῃ γενομένης τὴν 30ὴν Μαρτίου 1961 'Ενιαίας Συμβάσεως περὶ Ναρκωτικῶν, εἰς τὴν

ὁποίαν ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία προσεχώρησε δι' Ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀρ. 6624 καὶ ἡμερομηνίαν 11ην Μαΐου 1967.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Σώματος ἐπιψήφισις τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου ἐπιβάλλεται διὰ τὴν κατὰ νόμον κύρωσιν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Συμβάσεως.

Διὰ τῶν προνοιῶν τῆς Συμβάσεως σκοπεῖται ὁ περιορισμὸς τῆς χρήσεως τῶν ναρκωτικῶν δι' ἰατρικοὺς καὶ ἐπιστημονικοὺς σκοποὺς μόνον καὶ ἡ ἐγκαθίδρυσις συνεχοῦς διεθνοῦς συνεργασίας καὶ ἐλέγχου πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἐπιδιώξεων καὶ σκοπῶν τῆς Συμβάσεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Πρὸ δύο περίπου ἐτῶν, κατὰ τὴν συζήτησιν παρομοίου Νομοσχεδίου, ὡμίλησα ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς καὶ ἐξέφρασα ζωηρὰν ἀνησυχίαν ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπῆρχον σαφεῖς ἐνδείξεις ὅτι ἡ Κύπρος ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς κέντρον διαμετακομιστικοῦ λαθρεμπορίου ναρκωτικῶν ἀπὸ χώρας τῆς Ἐγγὺς καὶ Μέσης Ἀνατολῆς πρὸς χώρας τῆς Εὐρώπης. Ἐπεσήμανα τότε τὸν σοβαρὸν τοῦτον κίνδυνον καὶ τὰς σοβαρὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ καλοῦ ὀνόματος τῆς Κύπρου καὶ ὑπερημύνθην τῆς αὐστηροτάτης τιμωρίας τῶν ἐνόχων διὰ τοιούτου εἴδους σοβαρὰ ἐγκλήματα. Ἀτυχῶς αἱ ἀνησυχίαι μου αὐταὶ φαίνεται ὅτι ἐπηλήθευσαν, διότι σχετικὴ ἐπίσημος ἀνακοίνωσις τοῦ εἰδικοῦ Τμήματος διώξεων ναρκωτικῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου κατονομάζει σαφῶς τὴν Κύπρον μετ' ἄλλων χωρῶν τῆς Ἐγγὺς καὶ Μέσης Ἀνατολῆς ὡς βασικὴν πηγὴν ἐφοδιασμοῦ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου διὰ ναρκωτικῶν.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο εἶναι πολὺ λυπηρὸν καὶ μᾶς ἐμβάλλει εἰς πολλὰς ἀνησυχίας διὰ διαφόρους λόγους. Καθ' ἣν ἐποχὴν καταβάλλεται ἐντατικὴ προσπάθεια τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Κύπρου εἶναι πολὺ δυσάρεστον νὰ ἐκτίθεται διεθνῶς τὸ καλὸν ὄνομα τῆς νήσου μας διὰ τῆς κατονομάσεώς της ὡς κέντρου λαθρεμπορίου ναρκωτικῶν.

Πλὴν ὅμως αὐτοῦ διατρέχομεν καὶ ἕνα ἄλλον σοβαρώτερον κίνδυνον, τῆς ἐπεκτάσεως δηλαδὴ τῆς χρήσεως τῶν ναρκωτικῶν μεταξὺ τοῦ πληθυσμοῦ μας ὁ ὁποῖος τοὐλάχιστον μέχρι σήμερον ἦτο ἀπηλλαγμένος σχεδὸν ὁλότελα τοῦ κινδύνου αὐτοῦ.

Τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα ὀφείλει νὰ εὑρίσκεται εἰς ἐπιφυλακὴν καὶ νὰ πατάσσῃ ἀμείλικτα οἱονδήποτε τοιοῦτο κροῦσμα. Νομίζω ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἐγκαθιδρυθῇ εἰδικὸν ἀστυνομικὸν σῶμα διώξεως τοῦ λαθρεμπορίου τῶν ναρκωτικῶν καὶ τὸ ὁποῖον νὰ εὑρίσκεται εἰς συνεχῆ ἐπαφὴν μὲ τὸ ἀντίστοιχον τμῆμα τῆς «Ἰντερπολ». Εἶναι ἐπιτακτικὸν καὶ ἐπεῖγον νὰ ἀντιμετωπίσωμεν μὲ ὅλα τὰ μέσα τὸν σοβαρὸν αὐτὸν κίνδυνον ὁ ὁποῖος ἀπειλεῖ ὄχι μόνον τὸ καλὸν ὄνομα τῆς Κύπρου διεθνῶς ἀλλὰ καὶ τὴν ὑγείαν τῶν πολιτῶν καὶ ἰδίως τῆς νεολαίας μας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἐγένετο ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, τὴν 30ὴν Μαρτίου 1961, ἡ Ἐνιαία Σύμβασις περὶ Ναρκωτικῶν :

Καὶ ἐπειδὴ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀρ. 6624 καὶ ἡμερομηνίαν 11ην Μαΐου 1967 ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία προσεχώρησεν εἰς τὴν ἐν λόγῳ Σύμβασιν :

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις Συμβάσεως. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν 3ην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐνιαίας Συμβάσεως περὶ Ναρκωτικῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα νομοθετικῆς φύσεως πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Παροχῆς Πληροφοριῶν ἐπὶ τοῦ Κρατοῦντος ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ Δικαίου (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα, κ. Γιαμάκην, νὰ ἀναγνώσῃ τὴν σχετικὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΩΝ ΥΠΟ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ Ἢ ΠΡΟΞΕΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης
Βάσος Λυσσαρίδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 3ην Ἰανουαρίου 1969.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ κύρωσις τῆς ἐν Λονδίνῳ γενομένης τὴν 7ην Ἰουνίου 1968 Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Καταργήσεως τῆς Νομιμοποιήσεως Ἐγγράφων Ἐκδιδομένων ὑπὸ Διπλωματικῶν Ἐκπροσώπων ἢ Προξενικῶν Λειτουργῶν.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐνέκρινε τὴν ἐκ μέρους τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ὑπογραφὴν τῆς Συμβάσεως ταύτης διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 8119 Ἀποφάσεώς του τῆς 19ης Σεπτεμβρίου 1968.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Σώματος ἐπιψήφισις τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου ἐπιβάλλεται διὰ τὴν κατὰ νόμον κύρωσιν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Συμβάσεως.

Διὰ τῶν προνοιῶν τῆς Συμβάσεως σκοπεῖται ἡ ἐπίτευξις μείζονος ἑνότητος μεταξὺ τῶν κρατῶν—μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης διὰ τῆς δημιουργίας ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης μεταξὺ τῶν διπλωματικῶν ἢ προξενικῶν ἀρχῶν ἑκάστου μέλους μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι οὕτω θὰ ἐνδυναμωθοῦν οἱ δεσμοὶ μεταξὺ τῶν κρατῶν—μελῶν καὶ θὰ καταστῇ ἐφικτὴ ἡ χρῆσις ἀλλοδαπῶν ἐγγράφων κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς ἐὰν προήρχοντο ἐκ τῶν ἐθνικῶν ἀρχῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;
Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν Ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ τὴν 7ην Ἰουνίου 1968 ἐγένετο ἐν Λονδίνῳ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Σύμβασις περὶ Καταργήσεως τῆς Νομιμοποιήσεως Ἐγγράφων Ἐκδιδομένων ὑπὸ Διπλωματικῶν Ἐκπροσώπων ἢ Προξενικῶν Λειτουργῶν.

Καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 τῆς ρηθείσης Συμβάσεως προβλέπεται ὅτι αὕτη δύναται νὰ ὑπογραφῇ ὑπὸ τῶν Κρατῶν Μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης καὶ ὑπόκειται εἰς κύρωσιν ἢ ἀποδοχὴν ὑπ' αὐτῶν.

Καὶ ἐπειδὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 8119 καὶ ἡμερομηνίαν 19 Σεπτεμβρίου 1968 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία καταστῇ συμβαλλόμενον μέρος τῆς ρηθείσης Συμβάσεως καὶ ἐνεκρίθη ἡ ἐκ μέρους τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ὑπογραφὴ αὐτῆς.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ ρηθεῖσα Σύμβασις καὶ ἡ ἐκ μέρους τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ὑπογραφὴ αὐτῆς δέον νὰ κυρωθῶσι διὰ νόμου ψηφιζομένου ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις Συμβάσεως. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Καταργήσεως τῆς Νομιμοποιήσεως Ἐγγράφων Ἐκδιδομένων ὑπὸ Διπλωματικῶν Ἐκπροσώπων ἢ Προξενικῶν Λειτουργῶν (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα εἶναι ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Παροχῆς Πληροφοριῶν ἐπὶ τοῦ Κρατοῦντος ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ Δικαίου (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Ἐκθέσεως τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῶν.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΝΤΟΣ ΕΝ ΤΗ ΑΛΛΟΔΑΠΗ ΔΙΚΑΙΟΥ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης
Βάσος Λυσσαρίδης
Πανίκος Σιβιτανίδης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 3ην Ἰανουαρίου 1969.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ κύρωσις τῆς ἐν Λονδίνῳ γενομένης τὴν 7ην Ἰουνίου 1968 Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Παροχῆς Πληροφοριῶν ἐπὶ τοῦ Κρατοῦντος ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ Δικαίου.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐνέκρινε τὴν ἐκ μέρους τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ὑπογραφὴν τῆς Συμβάσεως ταύτης διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 8120 Ἀποφάσεώς του τῆς 19ης Σεπτεμβρίου 1968.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Σώματος ἐπιψήφισις τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου ἐπιβάλλεται διὰ τὴν κατὰ νόμον κύρωσιν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Συμβάσεως.

Διὰ τῶν προνοιῶν τῆς Συμβάσεως σκοπεῖται ἡ ἐπίτευξις μείζονος ἑνότητος μεταξὺ τῶν κρατῶν-μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης διὰ τῆς δημιουργίας συστήματος διεθνοῦς ἀμοιβαίας βοηθείας πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ ἔργου τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν ἐν τῇ λήψει πληροφοριῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ κρατοῦν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ δίκαιον.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ τὴν 7ην Ἰουνίου 1968 ἐγένετο ἐν Λονδίνῳ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Σύμβασις περὶ Παροχῆς Πληροφοριῶν ἐπὶ τοῦ Κρατοῦντος ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ Δικαίου.

Καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ ἄρθρῳ 17 τῆς ρηθείσης Συμβάσεως προβλέπεται ὅτι αὕτη δύναται νὰ ὑπογραφῇ ὑπὸ τῶν Κρατῶν Μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης καὶ ὑπόκειται εἰς κύρωσιν ἢ ἀποδοχὴν ὑπ' αὐτῶν.

Καὶ ἐπειδὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 8120 καὶ ἡμερομηνίαν 19 Σεπτεμβρίου 1968 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία καταστῇ συμβαλλόμενον μέρος τῆς ρηθείσης Συμβάσεως καὶ ἐνεκρίθη ἡ ἐκ μέρους τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ὑπογραφὴ αὐτῆς.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ ρηθεῖσα Σύμβασις καὶ ἡ ἐκ μέρους τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ὑπογραφὴ αὐτῆς δέον νὰ κυρωθῶσι διὰ νόμου ψηφιζομένου ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις Συμβάσεως. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Παροχῆς Πληροφοριῶν ἐπὶ τοῦ Κρατοῦντος ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ Δικαίου (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι οἱ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1968. Ὑπάρχει Ἔκθεσις τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν ἡ ὁποία παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΩΣ «ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :
Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :
Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν ἐμελέτησαν τοὺς ὡς ἄνω ἀναφερομένους Κανονισμοὺς εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 3ην Ἰανουαρίου 1969. Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην παρέστη ἐπίσης ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὅστις παρέσχε πρὸς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις ἐν σχέσει μὲ τοὺς ἐν λόγῳ Κανονισμοὺς καὶ τὸν περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Νόμον ἐν γένει.

Σκοπὸς τῶν προτεινομένων Κανονισμῶν εἶναι ἡ καλυτέρα ἐφαρμογὴ τοῦ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Νόμου (Ἀρ. 27 τοῦ 1967), ἐκδίδονται δὲ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 58 αὐτοῦ.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησαν τοὺς Κανονισμοὺς καὶ συνεζήτησαν τούτους διεξοδικῶς ἀπεφάσισαν ὁμοφώνως ὅπως ἐπενεχθῶσιν αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις :

(α) Ὁ πλαγιότιτλος τῆς παραγράφου (β) τοῦ Κανονισμοῦ 13 νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τῶν λέξεων καὶ ἀριθμῶν «Τύποι 8 καὶ 9» ἀντὶ «Τύπος 8». Ἐπίσης ἡ λέξις καὶ ὁ ἀριθμὸς «Τύπῳ 8» εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῆς ἰδίας παραγράφου νὰ ἀντικατασταθῶσι διὰ τῶν λέξεων καὶ ἀριθμῶν «Τύποις 8 καὶ 9».

(β) Εἰς τὴν δευτέραν γραμμὴν τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ Τύπου 9 τοῦ Παραρτήματος (σελ. 52) μετὰ τὴν λέξιν «ἀδίκημα» νὰ ἀπαλειφθῇ ἡ ἄνω τελεία καὶ νὰ προστεθῶσι τὰ ἀκόλουθα : «ἐμπεριέχον τὸ στοιχεῖον τῆς ἀτιμίας·».

(γ) Ὁ τίτλος νὰ τροποποιηθῇ οὕτως ὥστε οἱ παρόντες Κανονισμοὶ νὰ ἀναφέρωνται ὡς «Οἱ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1969».

Τέλος εἰσηγοῦνται τὴν ἔγκρισιν τῶν παρόντων Κανονισμῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὡς οὗτοι διεμορφώθησαν ὑπ' αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως οἱ παρόντες Κανονισμοὶ ἐγκριθῶσιν ὡς διεμορφώθησαν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως οἱ Κανονισμοὶ ἐγκρίνονται.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ τῆς ἡμερησίας διατάξεως καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δὲν ὑπάρχουν Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα πρὸς κατάθεσιν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ. Πρόκειται περὶ τοῦ θέματος τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἑξῆς : «Ἡ ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ γεωργικῶν φαρμάκων».

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων συζητᾶ τὸ θέμα τῆς ἐφαρμογῆς ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου στὲς τιμὲς διαφόρων ἐμπορευμάτων.

Εἶναι ἡ τρίτη φορὰ σήμερα ποὺ ἡ Βουλὴ ἀσχολεῖται μὲ τὸ εἰδικὸ θέμα τῆς ἐφαρμογῆς ἀγορανομίας. Καὶ τὸ θέμα ἔχει θιγῆ ἀπὸ Βουλευτὲς καὶ μὲ πολλὲς ἄλλες εὐκαιρίες ὅταν συζητοῦντο συναφῆ προβλήματα.

Ἀσφαλῶς ὑπάρχουν οἱ αἰτίες γιατὶ τόσες φορὲς νὰ συζητεῖται αὐτὸ τὸ θέμα. Καὶ οἱ αἰτίες δὲν εἶναι ἄλλες ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς ἀγορανομίας εἶναι σοβαρό, ἐπηρεάζει ὅλα τὰ στρώματα τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ καὶ ἐνῶ ψηφίστηκε νομοθεσία γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἀπὸ τὸ 1962, δηλ. πρὶν 6 χρόνια, μέχρι σήμερα σὲ πολὺ μικρὸ βαθμὸ ἔχει προωθηθῆ ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση καὶ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο.

Ὅταν ὕστερα ἀπὸ ἀρκετὰ διαβήματα τῶν ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων καὶ τῆς Βουλῆς ἑτοιμάστηκε καὶ τελικὰ ψηφίστηκε αὐτὸς ὁ νόμος εἶχε ἕνα διπλὸ σκοπό :

Νὰ μπῆ ἔλεγχος στὲς τιμὲς καὶ στὴν ποιότητα τῶν διαφόρων ἐμπορευμάτων.

Στὴν αἰτιολογικὴ ἔκθεση τοῦ νομοσχεδίου, ὅταν κατετέθη στὴ Βουλὴ τὸ 1962, ἀνεφέρετο ὅτι ἐπιδίωξη εἶναι «ὁ ἔλεγχος τῆς τιμῆς καὶ ποιότητος τῶν πρὸς πώλησιν προσφερομένων ἐμπορευμάτων καὶ ὁ κανονισμὸς τῆς ἀντιμισθίας διὰ παρασχεθείσας ὑπηρεσίας, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἀποφευχθῆ καὶ περιορισθῆ ἡ ἐκμετάλλευσις καὶ ἐξασφαλισθῆ ἡ δικαία κατανομὴ καὶ ἡ εἰς λογικὰς τιμὰς διάθεσις αὐτῶν». Ἔτσι ἐλέγετο τότες.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία διαπίστωνε τὸ 1962 ὅτι ὑπῆρχε ἐκμετάλλευση, ἐγένοντο μεγάλα κέρδη, ὑπῆρχαν νοθεῖες σὲ ὡρισμένα ἐμπορεύματα καὶ γι' αὐτὸ ἐπεβάλλετο ὁ ἀγορανομικὸς ἔλεγχος.

Ἔχουν περάσει ἕξη χρόνια καὶ ὁ νόμος οὐσιαστικὰ (ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ψωμὶ) δὲν ἔχει ἐφαρμοστῆ. Ἔχουν γίνει ἐπανειλημμένα διαβήματα ἀπὸ τὲς Ὀργανώσεις, ἀπὸ τὸν ἀγροτικὸ κόσμο, ἀπὸ τὴν Βουλή, ὅμως δίχως ἀποτελέσματα.

Γιὰ ἕνα μεγάλο διάστημα τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο παρεδέχετο ὅτι ὑπῆρξε πράγματι σοβαρὴ καθυστέρηση καὶ ὅτι οἱ ἀνώμαλες συνθῆκες τοῦ 1964–1965 δυσκόλευαν τὴν προώθηση τοῦ νόμου.

Ἐμεῖς δὲν ὑποτιμούσαμε αὐτὲς τὲς δυσκολίες. Οὔτε θεωροῦμε τὸ θέμα τῆς ἐφαρμογῆς ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου, θέμα ἁπλὸ καὶ εὔκολο στὴν ἐφαρμογή του.

Ὅμως, παρὰ τὲς δυσκολίες, παρὰ τὸ πολύπλοκο τοῦ προβλήματος ἡ οὐσία παραμένει μιά, ὅτι : Καθυστέρησε καὶ καθυστερεῖ ἀδικαιολόγητα ἡ ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου στὲς τιμὲς βασικῶν καὶ οὐσιωδῶν ἐμπορευμάτων. Καὶ ὑπάρχει τὸ ἀναπάντητο ἐρώτημα μέσα στὸν λαό : Γιατί, ποῖοι οἱ λόγοι ποὺ συνέβαλαν καὶ συμβάλλουν σ' αὐτὴ τὴν πολύχρονη καθυστέρηση γιὰ νὰ ἐφαρμοστῆ ὁ ἔλεγχος στὲς τιμὲς τῶν ἐμπορευμάτων ;

Ὑπάρχουν τὰ ἐρωτήματα, ὑπάρχουν οἱ ἀνησυχίες, ὑπάρχει ἡ δυσαρέσκεια μέσα στὸν λαό, γιατὶ αὐτὸ ποὺ διαπιστώναμε τὸ 1962 ὅταν ψηφίζαμε τὸν νόμο

γιὰ ἐκμετάλλευση καὶ μεγάλα κέρδη στὲς τιμὲς τῶν ἐμπορευμάτων σήμερα παρατηρεῖται σὲ πολὺ μεγαλύτερο βαθμό.

Πρὶν ἕνα περίπου μῆνα ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος ἐδήλωσε ὅτι «ἡ Κυβέρνηση θὰ ἐξαγγείλῃ δραστήρια μέτρα πρὸς χαλιναγώγηση τῶν τιμῶν».

Πιστεύουμε ἀκράδαντα ὅτι μέσα σ' αὐτὰ τὰ μέτρα ἐλέγχου τῶν τιμῶν θὰ πρέπει νὰ συμπεριληφθοῦν καὶ τὰ γεωργικὰ μηχανήματα, τὰ γεωργικὰ ἐξαρτήματα, τὰ φάρμακα, οἱ ζωοτροφὲς καὶ ἄλλα εἴδη ποὺ χρησιμοποιεῖ ὁ ἀγροτικὸς κόσμος γιὰ τὴν παραγωγή του.

Ὁ ἀγροτικὸς κόσμος ἀντιμετωπίζει ἕνα διπλὸ ὑψωμὸ τιμῶν καὶ μεγάλων κερδῶν.

Εἶναι τὰ ἐμπορεύματα πλατειᾶς κατανάλωσης, τὰ εἴδη πρώτης ἀνάγκης καὶ τὰ ἐμπορεύματα ποὺ χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὴν ἀγροτικὴ παραγωγὴ ποὺ εἶναι ἐπίσης πρώτης ἀνάγκης γιὰ τὸν γεωργικὸ κόσμο.

Εἴπαμε ὅτι ὑπάρχουν μεγάλα κέρδη, ὑψωμένες τιμὲς στὰ γεωργικὰ μηχανήματα καὶ γεωργικὰ ἐξαρτήματα.

Θὰ φέρουμε μερικὰ ἀπὸ τὲς χιλιάδες παραδείγματα ποὺ ὑπάρχουν γιὰ νὰ ἀποδείξουμε αὐτὴ τὴν διαπίστωσή μας. Ὑπάλληλος, ποὺ δουλεύει σὲ Ἑταιρεία εἰσαγωγῆς κομπάϊνς καὶ τρακτέρ, μᾶς πληροφόρησε ὅτι ἕνα τρακτὲρ ποὺ πωλεῖται σήμερα £1.000 (χίλιες λίρες) γιὰ νὰ τὸ ἀγοράσῃς ἐξάρτημα μὲ ἐξάρτημα καὶ νὰ τὸ συναρμολογήσῃς θὰ πληρώσῃς £12.000 (δώδεκα χιλιάδες λίρες) περίπου.

Ὑπάρχουν θετικὰ στοιχεῖα ποὺ λὲν ὅτι ἕνα τρακτὲρ ποὺ στοιχίζει στὸν εἰσαγωγέα £827 τὸ πουλᾶ στοὺς γεωργοὺς £1.380, δηλ. μὲ 70% περίπου κέρδος. Κομπάϊν ποὺ στοιχίζει περίπου £3.000 τὸ πουλοῦν £4.500.

Ἀπὸ τὰ στοιχεῖα ποὺ ἔχουμε ὑπ' ὄψη μας φαίνεται ὅτι τὰ κέρδη ἀπὸ τὰ μηχανήματα κυμαίνονται μεταξὺ 40—80% ἀπὸ κάθε μηχάνημα.

Μέσα στὰ τελευταῖα 8 χρόνια ὑπάρχει μιὰ αὔξηση στὲς τιμὲς τῶν μηχανημάτων ἀπὸ 20—50%. Τρακτὲρ ποὺ ἐπωλεῖτο τὸ 1960 £950, τὸ 1968 ἐπωλεῖτο £1.480. Ἀσφαλῶς ὑπάρχουν οἱ βελτιώσεις καὶ οἱ αὐξήσεις τῶν ἐργοστασίων. Ὅμως τόσο μεγάλη αὔξηση δὲν δικαιολογεῖται. Πολὺ μεγαλύτερα κέρδη παρουσιάζονται στὲς τιμὲς τῶν διαφόρων ἐξαρτημάτων. Μερικὰ παραδείγματα :

Γεωργὸς ἀπὸ τὸ Αὐγόρου πῆγε νὰ ἀγοράσῃ ἕνα «πεῖρο» τῶν ὑδραυλικῶν τῶν τρακτὲρ ἀπὸ εἰσαγωγέα. Τοῦ ζήτησαν £6,500 μίλς. Τοῦ φάνηκε πολὺ ἀκριβός. Τοῦ κατασκεύασαν τὸ ἴδιο ἐξάρτημα μὲ τὸ ἴδιο μέταλλο στὴν Ἀμμόχωστο μόνο μὲ 15 σελίνια. Δηλ. 800% κέρδος.

Παραγωγὸς ἀπὸ τὴν Ξυλοφάγου πῆγε νὰ ἀγοράσῃ μιὰ «τροχαλλία» γιὰ τὸ τρακτὲρ του. Τὸ 1967, πλήρωσε γιὰ τὴν ἴδια τροχαλλία £19. Τὸν Ὀκτώβρη τοῦ 1968, δηλαδὴ πρὶν μερικοὺς μῆνες, πλήρωσε £40.

Ἀγρότης ἀπὸ τὴν Ὀρμήδεια πῆγε νὰ ἀγοράσῃ γιὰ τὴν μηχανή του ἕνα κύλινδρο καὶ ἕνα «σὲτ πιστονιῶν». Τὸ 1967 ἐπωλοῦντο £28 αὐτὰ τὰ ἐξαρτήματα. Τὸν Σεπτέμβρη τοῦ 1968 τὰ πλήρωσε £42.

Γεωργὸς ἀπὸ τὸν Μαραθόβουνο πῆγε νὰ ἀγοράσῃ ἕνα ἐξάρτημα γιὰ τὸ κομπάϊν. Τοῦ ζήτησαν £17 στὴν Ἀμμόχωστο. Ὕστερα ἀπὸ συζήτηση μὲ τὸν εἰσαγωγέα πλήρωσε £15½. Πληροφορήθηκε ἀργότερα ἀπὸ χωριανό του, ποὺ δούλευε ὑπάλληλος στὸν εἰσαγωγέα, ὅτι στὸ τιμολόγιο τὸ ἐξάρτημα κόστιζε μόνο £4, δηλ. κέρδισε 380%.

Ἔχουμε περιπτώσεις γεωργῶν ποὺ χρειάστηκαν ἐξαρτήματα τῶν κομπάϊνς καὶ τῶν τρακτὲρ καὶ ἐπειδὴ τοὺς ἐζήτησαν στὴν Κύπρο ψηλὲς τιμὲς πλήρωσαν ἀεροπορικὸ εἰσιτήριο, πῆγαν στὴ Βηρυτό, τὰ ἀγόρασαν καὶ τοὺς σύμφερε περισσότερο παρὰ τὰ ἔξοδα ποὺ ἔκαναν.

Δὲν ἰσχυριζόμαστε ὅτι ὅλοι οἱ εἰσαγωγεῖς ἐξασφαλίζουν τόσο μεγάλα κέρδη. Ὅμως ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς εἰσαγωγέων ἐκμεταλλεύονται τὸ γεγονὸς ὅτι γιὰ τὲς «μάρκες» ποὺ ἀντιπροσωπεύουν ἔχουν μονοπώλιο στὴ πώληση ἐξαρτημάτων, δὲν ὑπάρχει συναγωνισμὸς στὴν ἀγορὰ καὶ γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους βάζουν αὐξημένες τιμές.

Ἡ ὑποτίμηση τῆς λίρας ποὺ εἴχαμε πρὶν ἕνα χρόνο ἀποτέλεσε μιὰν ἄλλη αἰτία νὰ αὐξηθοῦν ἀκόμα περισσότερο οἱ τιμές. Δὲν αὐξήθηκαν ὅμως 15 ἢ 17% ὅσο ὑποτιμήθηκεν ἡ λίρα. Οἱ αὐξήσεις εἶναι πολὺ περισσότερες. Κυμαίνονται ἀπὸ 15 μέχρι 40%.

Ἡ ἄλλη πλευρὰ εἶναι τὰ γεωργικὰ φάρμακα. Ψηφίσαμε ἕνα νόμο γιὰ τὲς τιμὲς καὶ τὴν ποιότητά τους. Καθυστερεῖ ἡ ἐφαρμογή του.

Τὰ γεωργικὰ φάρμακα παίζουν βασικὸ ρόλο στὴν καταπολέμηση τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν καὶ στὴν αὔξηση τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς. Ὅταν ὅμως γίνεται νοθεία τὸ κακὸ εἶναι διπλό. Ἡ ἀρρώστεια δὲν καταπολεμεῖται, ἡ παραγωγὴ καταστρέφεται καὶ οἱ ἀγρότες ὑποβάλλονται ἄδικα σὲ οἰκονομικὲς ἐπιβαρύνσεις.

Ὑπάρχουν καὶ δῶ πάρα πολλὰ παραδείγματα. Φέτος στὰ Κοκκινοχώρια οἱ πατατοπαραγωγοὶ ξόδεψαν ἑκατοντάδες λίρες γιὰ νὰ καταπολεμήσουν τὸ σκώληκα τῆς πατάτας, δίχως ὅμως κανένα ἀποτέλεσμα. Ἕνας παραγωγὸς ἀγόρασε 40 κουτιὰ «φολιδόλ» ἀξίας £50. Ψέκασε ἐπανειλημμένα τὲς πατάτες του, χωρὶς ὅμως τὸ σκώληκα νὰ καταστραφῆ.

Ὑπάρχουν ἐπίσης παρόμοιες περιπτώσεις ἀμπελουργῶν, φθαρτοπαραγωγῶν, παραγωγῶν ἐσπεριδοειδῶν, ποὺ τὰ φάρμακα ποὺ χρησιμοποίησαν λόγῳ τῆς νοθευμένης περιεκτικότητας δὲν ἔφεραν ἀποτέλεσμα στοὺς ψεκασμοὺς καὶ ἡ παραγωγὴ κατεστράφη.

Ἔντιμοι κύριοι,

Μὲ τὰ στοιχεῖα ποὺ παραθέσαμε σχετικὰ μὲ τὰ γεωργικὰ μηχανήματα, ἐξαρτήματα καὶ φάρμακα, γίνεται ὁλοφάνερο ὅτι ὑπάρχουν πράγματι μεγάλα κέρδη, ὑπάρχει καὶ νοθεία. Δὲν ὑποστηρίζουμε ὅτι τὸ λογικὸ κέρδος πρέπει νὰ καταργηθῆ. Ὅ,τι ἐπιμένουμε νὰ ἐκλείψουν εἶναι τὰ ἀπαρέδεκτα, τὰ μεγάλα κέρδη τῶν 100, τῶν 200, τῶν 300 τοῖς ἑκατόν.

Ἐπιβάλλεται νὰ τεθῆ ἀγορανομικὸς ἔλεγχος στὲς τιμές, γιατὶ ἡ ἀνεξέλεχτη κατάσταση προκάλεσε καὶ προκαλεῖ σοβαρὲς οἰκονομικὲς συνέπειες γιὰ τὸν ἀγροτικὸ κόσμο, μὲ ἐπιπτώσεις σὲ ὁλόκληρη τὴν οἰκονομία μας.

Ποιὲς εἶναι αὐτὲς οἱ σοβαρὲς οἰκονομικὲς ἐπιπτώσεις ;

Α. Ἀνεβαίνει σὲ μεγάλο βαθμὸ τὸ κόστος παραγωγῆς τῶν κυπριακῶν ἀγροτικῶν προϊόντων. Καὶ ὅταν ἔχουμε ψηλὸ κόστος παραγωγῆς καταντᾶ προβληματικὸς καὶ δύσκολος ὁ συναγωνισμὸς καὶ ἡ τοποθέτηση τῶν δικῶν μας προϊόντων στὲς ἐξωτερικὲς ἀγορές.

Τὸ ψηλὸ κόστος παραγωγῆς ἀσφαλῶς ἐπηρεάζει καὶ τὴν ἐσωτερικὴ ἀγορά, ἐπηρεάζει τοὺς καταναλωτές, ἐπηρεάζει γενικὰ τὴν οἰκονομία.

Β. Ἀνεξέλεχτες τιμὲς καὶ μεγάλα κέρδη στὲς τιμὲς τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων καὶ ἐξαρτημάτων αὐξάνουν τὰ ἀγροτικὰ χρέη. Δὲν μπορεῖ μιὰ ἀγροτικὴ οἰκογένεια νὰ ὀρθοποδήση οἰκονομικὰ ὅταν πληρώνη σὲ ὡρισμένες περιπτώσεις τὴν διπλασία τιμὴ γιὰ ἕνα μηχάνημα καὶ τὴν τριπλασία ἢ καὶ περισσότερα γιὰ ἕνα ἐξάρτημα.

"Αν τὰ ἀγροτικὰ χρέη ἀνέβηκαν σήμερα στὰ 17 ἑκατομμύρια λίρες, καὶ ἂν ὑπάρχουν ἀγωγὲς στὰ δικαστήρια ἐνάντια σὲ ἀγρότες, μιὰ ἀπὸ τὲς αἰτίες εἶναι καὶ οἱ ἀνεξέλεχτες τιμὲς τῶν μηχανημάτων καὶ γεωργικῶν ἐξαρτημάτων.

Γ. Ὑπάρχει τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ εἰσόδημα τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου εἶναι συγκριτικὰ χαμηλό, σὲ σχέση μὲ τὰ ἄλλα στρώματα : £139 τὸ κατὰ κεφαλὴν ἀγροτικὸ εἰσόδημα καὶ £265 τῶν ἄλλων ἐργαζομένων.

"Αν ληφθῆ ὑπ' ὄψη ὅτι στὲς £139 συμπεριλαμβάνεται τὸ ἀγροτικὸ εἰσόδημα τῶν μεγάλων γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ μεγάλων «φάρμων» ὅπως τοῦ Λανίτη, Μαγγλῆ, Φασουρίου καὶ ἄλλων, τότε θὰ διαπιστώσουμε ὅτι γιὰ τὴν μᾶζα τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν τὸ εἰσόδημα εἶναι πολὺ πιὸ χαμηλὸ ἀπὸ τὲς £100 κατὰ κεφαλή.

Ποιὸς ἀμφισβητεῖ ὅτι εἶναι χαμηλὸ αὐτὸ τὸ εἰσόδημα ; Καὶ ὅμως ἀντὶ νὰ αὐξάνεται αὐτό, ἀντὶ νὰ ἐφαρμόζεται καὶ νὰ προωθεῖται ἡ πολιτικὴ γιὰ μιὰ δικαιότερη κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, μὲ τὸ ἀνεξέλεχτο τῶν τιμῶν γιὰ βασικὰ εἴδη ποὺ χρησιμοποιεῖ ὁ ἀγροτικὸς κόσμος μειώνεται ἀκόμα περισσότερο τὸ εἰσόδημά του.

Δ. Εἶναι ἐπίσης ἀναμφισβήτητο τὸ γεγονὸς ὅτι αὐτὴ ἡ κατάσταση εἶναι μιὰ ἀπὸ τὲς αἰτίες ποὺ δημιουργεῖ ἀπογοήτευση καὶ πικρία μέσα στὸν ἀγροτικὸ κόσμο.

Ἐξαρθρώνεται ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία. Χρεοκοποῦν οἱ μικρογεωργοί. Ἡ ἀγροτικὴ νεολαία ἐγκαταλείπει τὰ χωριὰ καὶ τὸ γεωργικὸ ἐπάγγελμα. Χτυπιέται ὁ κορμὸς τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας.

Εἶναι γιὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἔντιμοι κύριοι, ποὺ ἐπιβάλλεται νὰ ληφθοῦν ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση ἄμεσα, συγκεκριμένα, πραχτικὰ μέτρα.

Νὰ τεθῆ ἀγορανομικὸς ἔλεγχος στὲς τιμὲς τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων καὶ ἐξαρτημάτων.

Νὰ τεθῆ σὲ ἐφαρμογὴ ὁ νόμος γιὰ τὲς τιμὲς καὶ τὴν ποιότητα τῶν γεωργικῶν φαρμάκων.

Νὰ μπῆ ἔλεγχος στὲς τιμὲς καὶ τὴν ποιότητα τῶν ζωοτροφῶν, καθὼς καὶ ἄλλων εἰδῶν ποὺ χρησιμοποιεῖ στὴν παραγωγὴ ὁ ἀγροτικὸς κόσμος.

Πιστεύουμε ὅτι ὅταν θελήση ἡ Κυβέρνηση ὑπάρχουν τρόποι νὰ τεθῆ ὁ ἀποτελεσματικὸς ἔλεγχος στὲς τιμές.

Ὑπάρχει ἡ πεῖρα τῶν ἄλλων χωρῶν. Θὰ ἀποκτήσουμε καὶ μεῖς σταδιακὰ τὴν δική μας πεῖρα. Δὲν πιστεύουμε ὅτι εἶναι δυνατὸ νὰ γίνουν ἀμέσως θαύματα. "Ομως μπορεῖ, εἶναι δυνατόν, ὅταν ἡ Κυβέρνηση ἀποφασίση, νὰ γίνῃ ἀλλαγὴ πρὸς τὸ καλύτερο τῆς σημερινῆς ἀπαράδεκτης κατάστασης. Νὰ μὴ ληφθοῦν ὑπ' ὄψη οἱ μερικὲς ἀντιδράσεις. Γνώμονας τῆς ἀγορανομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβέρνησης πρέπει νὰ εἶναι τὸ συμφέρο τῆς μεγάλης μάζας τοῦ λαοῦ, τὸ συμφέρο τῶν ἐργαζομένων, τὸ συμφέρο τῆς οἰκονομίας μας.

Προτείνουμε ὅπως ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς διαβιβάση πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία καὶ στὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο τὴν ἀνησυχία τῶν μελῶν τῆς Βουλῆς γιὰ τὴν μεγάλη καθυστέρηση ποὺ παρουσιάστηκε καὶ τὴν εἰσήγηση γιὰ προώθηση καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη θέμα τῆς ἐφαρμογῆς ἀγορανομικοῦ

ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ γεωργικῶν φαρμάκων εἶναι ἓν θέμα ζωτικῆς σημασίας διὰ τὸν πολυμοχθοῦντα ἀγροτικόν μας κόσμον ὅστις ἀποτελεῖ τὴν συντριπτικὴν πλειοψηφίαν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Εἶναι πράγματι πολὺ λυπηρὸν τὸ γεγονὸς ὅτι παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας ἐκκλήσεις καὶ παραστάσεις τῆς Βουλῆς πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως κηρύξῃ ὡς ἐλεγχόμενα ὅλα τὰ εἴδη πρώτης ἀνάγκης καθὼς καὶ τὰ γεωργικὰ μηχανήματα, γεωργικὰ ἐξαρτήματα καὶ γεωργικὰ φάρμακα, ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία δὲν ἔχει ἐπιδείξει τὴν ἀπαιτουμένην ἀποφασιστικότητα νὰ ἐφαρμόσῃ ἓν καλῶς ὠργανωμένον ἀγορανομικὸν σύστημα πρὸς συγκράτησιν τῶν τιμῶν εἰς λογικὰ ἐπίπεδα καὶ πρὸς πάταξιν τῆς κερδοσκοπίας εἰς βάρος τοῦ λαοῦ ὅστις εἶναι κατηγανακτισμένος ἀπὸ τὴν ἐπικρατοῦσαν κερδοσκοπικὴν ἐκμετάλλευσιν.

Θλιβερὸν ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης καταστάσεως εἶναι ἡ συνεχιζομένη ἄνοδος τῶν τιμῶν, ἰδίως ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ὑποτιμήσεως τῆς λίρας τὴν ὁποίαν ἐξεμεταλλεύθησαν οἱ διάφοροι κερδοσκόποι, ἥτις ἔχει ἐξαναγκάσει ὅλας τὰς τάξεις τῶν μισθοσυντηρήτων νὰ ἀξιώσουν τὴν προσαρμογὴν τῶν μισθῶν των μὲ τὸ αὐξηθὲν κόστος τῆς ζωῆς, γεγονὸς τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θὰ ἔχῃ πολὺ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας. Ἐὰν δὲ συνεχίσωμεν τὴν ἰδίαν μοιρολατρικὴν τακτικήν, ὑποκύπτοντες εἰς παρασκηνιακὰς ἀντιδράσεις ὡρισμένων κύκλων οἵτινες διατείνονται ὅτι τάχα τυγχάνει ἀδύνατος ἡ πολιτικὴ τῆς συγκρατήσεως τῶν τιμῶν εἰς ἓν λογικὸν ὕψος, αἱ ἐπιτευχθεῖσαι αὐξήσεις τῶν μισθῶν τῶν μισθοσυντηρήτων θὰ καταστοῦν δῶρον ἄδωρον καὶ θὰ ἐκμηδενισθοῦν, θὰ ἔχωμεν δὲ καὶ πάλιν νέας ἀξιώσεις πρὸς αὔξησιν τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἡμερομισθίων, ἀντιμετωπίζοντες τὰς καταστρεπτικὰς διὰ τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν συνεπείας τοῦ φαύλου κύκλου τῶν τιμῶν καὶ ἡμερομισθίων αἵτινες θὰ μᾶς ὁδηγήσουν εἰς ἓν οἰκονομικὸν χάος.

Εἶναι πράγματι πολὺ λυπηρὸν τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν σύσκεψιν τῆς ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τιμῶν καὶ εἰσοδημάτων ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου Μακαρίου εἰς τὴν ὁποίαν παρευρέθησαν οἱ Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας, Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καθὼς καὶ ἐκπρόσωποι τῶν Ἐργοδοτικῶν, Δημοσιοϋπαλληλικῶν καὶ Ἐργατοϋπαλληλικῶν καὶ ἄλλων ὀργανώσεων ἐκρίθη ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν θὰ ἐπιβληθῇ ἡ ἐφαρμογὴ πλήρους ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου, παρ' ὅλον ὅτι ὑφ' ὅλων ἐτονίσθη ἡ ἀνάγκη στενῆς παρακολουθήσεως καὶ συγκρατήσεως τῶν τιμῶν καὶ ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἐνταθῇ ἡ ἐπαγρύπνησις τῶν κυβερνητικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τρόπον ὥστε νὰ λαμβάνωνται ἀποφασιστικὰ μέτρα εἰς πᾶσαν σημειουμένην περίπτωσιν κερδοσκοπίας ἢ ἀδικαιολογήτου αὐξήσεως τῶν τιμῶν.

Στενὴ παρακολούθησις καὶ συγκράτησις τῶν τιμῶν εἰς λογικὰ ἐπίπεδα κατὰ τὴν προσωπικήν μου γνώμην οὐδέποτε θὰ ἐπιτευχθῇ, ἐὰν δὲν κηρυχθοῦν ὡς ἐλεγχόμενα τοὐλάχιστον τὰ εἴδη πρώτης ἀνάγκης καθὼς καὶ τὰ γεωργικὰ μηχανήματα, γεωργικὰ ἐξαρτήματα καὶ γεωργικὰ φάρμακα, καὶ ἐὰν δὲν ὀργανωθῇ εἰδικὴ ἀγορανομικὴ ὑπηρεσία.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία δὲν πρέπει νὰ φεισθῇ ἐξόδων διὰ τὴν καλὴν ὀργάνωσιν ἑνὸς ἀγορανομικοῦ συστήματος ἐπιστρατεύουσα τὸ ἀναγκαῖον ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν καὶ καλοῦσα, ἐν ἀνάγκῃ, ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰδικὸν ὑπεύθυνον διὰ τὴν καλυτέραν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν του. Ὁσονδήποτε μεγάλη καὶ ἂν εἶναι ἡ δαπάνη διὰ τὴν καλὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν του, ἀσφαλῶς θὰ ἐπιφέρῃ ἀσυγκρίτως μεγαλυτέραν ὠφέλειαν εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου μας καὶ εἰς τὸν Κυπριακὸν λαόν.

Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν θὰ εὑρεθῇ καὶ πάλιν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐγγράψῃ διὰ πολλοστὴν φορὰν πρὸς συζήτησιν τὸ θέμα τῆς ἐπιβολῆς ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τιμῶν ὄχι μόνον τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, τῶν γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ τῶν γεωργικῶν φαρμάκων, ἀλλὰ ἐφ' ὅλων τῶν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἔχω ἀκούσει μετὰ προσοχῆς τὰς ἀγορεύσεις τῶν δύο προηγουμένων συναδέλφων καὶ θὰ ἤθελον νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ κάμω ὡρισμένας παρατηρήσεις ἐπὶ τούτων.

Ἐν πρώτοις, διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἀγορανομία γενική, ὅπως ζητεῖται, πρέπει νὰ ὑπάρξῃ ἔνδειξις ἐκμεταλλεύσεως, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἀναληθές. Διότι σήμερα αἱ τιμαὶ τῶν προϊόντων τὰ ὁποῖα διατίθενται εἰς τὴν ἀγορὰν ἐξαρτῶνται πλήρως ἀπὸ τὸν κανόνα τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως. Σήμερον δέ, ἕνεκεν τῆς μεγάλης προσφορᾶς ἡ ὁποία ὑπάρχει γενικῶς εἰς ὅλα τὰ εἴδη εἰς τὴν ἐπιτόπιον ἀγοράν, ὁ συναγωνισμὸς εἶναι τέτοιος ποὺ τὰ εἴδη προσφέρονται εἰς τόσον χαμηλὰ ἐπίπεδα ὥστε ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἐπιβληθῇ ἀγορανομία ἐπὶ ὅλων αὐτῶν τῶν εἰδῶν, πολὺ φοβοῦμαι ὅτι ταῦτα θὰ ἠγοράζοντο πολὺ ἀκριβότερον ἀπὸ ὅ,τι ἀγοράζονται σήμερα ἀπὸ τὸ καταναλωτικὸν κοινόν.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον μοῦ κάμνει μεγάλην ἐντύπωσιν εἶναι τὸ ὅτι ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει ἀναφέρει ὅτι ὅλα τὰ εἴδη τὰ ὁποῖα προσφέρονται εἰς τοὺς γεωργοὺς διὰ τὰς ἀνάγκας των καὶ διὰ τὴν γεωργικὴν ἀνάπτυξιν, προσφέρονται εἴτε εἰς πολὺ ὑψηλὰς τιμὰς εἴτε νοθευμένα. Ἀλλὰ τὸ περίεργον εἶναι ὅτι ἡ μεγίστη ποσότης τῶν εἰσαγομένων τοιούτων ἐμπορευμάτων πρὸς διάθεσιν εἰς τὴν γεωργικὴν κατανάλωσιν, εἰσάγονται καὶ διατίθενται ἀπὸ αὐτὸν τοῦτον τὸν Συνεργατικὸν Ὀργανισμόν. Καὶ διερωτῶμαι, πράγματι, πῶς εἶναι δυνατὸν ὁ Συνεργατισμός, ὁ ὁποῖος ἐργάζεται χωρὶς κέρδος καὶ ὁ ὁποῖος ἐργάζεται διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ γεωργοῦ, νὰ ἐκμεταλλεύεται τὸν γεωργὸν πωλῶν εἰς αὐτὸν εἰς ὑψηλὰς τιμὰς καὶ νοθεύων τὰ φάρμακα καὶ τὰ διάφορα ἄλλα ἐφόδια τὰ ὁποῖα τοῦ προμηθεύει.

Πολὺς λόγος γίνεται ἐπίσης διὰ τὰ τρακτὲρς καὶ τὰ ἐξαρτήματα αὐτῶν καὶ ἔχει ἀναφερθῇ μία σωρεία ἀριθμῶν, βεβαίως ἀνεξακριβώτων, διότι ὅσα εἶπεν ὁ κ. Α. εἰς τὸν κ. Β. ὅτι μία τιμὴ ἦτο μεγάλη καὶ θὰ ἠμποροῦσε νὰ ἀγοράσῃ εἰς ἄλλην χαμηλοτέραν τιμήν, δὲν εἶναι πρᾶγμα σοβαρὸν οὔτε ἀποδεικτικὸν πραγματικῶς.

Ἀλλὰ ἐφ' ὅσον ὑπάρχει τέτοια ἐκμετάλλευσις τοῦ παραγωγοῦ ἀπὸ τοὺς εἰσαγωγεῖς τῶν ἐμπορευμάτων, τότε διερωτῶμαι διατὶ ὁ Συνεργατισμός, ὁ ὁποῖος δὲν ἄφησεν εἶδος πολυτελείας τὸ ὁποῖον νὰ μὴν εἰσάξῃ διὰ νὰ τὸ διαθέτῃ εἰς τοὺς γεωργούς, νὰ μὴν εἰσάξῃ καὶ αὐτὰ τὰ εἴδη ἀφοῦ ἔχουν τόσον μεγάλα κέρδη καὶ εἶναι εἴδη τὰ ὁποῖα προκαλοῦν τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν γεωργῶν ἀπὸ τοὺς εἰσαγωγεῖς ; Διατὶ λοιπὸν ὁ Συνεργατισμὸς δὲν εἰσῆξεν αὐτὰ τὰ εἴδη διὰ νὰ τοὺς τὰ προσφέρῃ εἰς χαμηλὰς τιμὰς ὅπως πράττῃ καὶ διὰ τὰ ἄλλα εἴδη τὰ ὁποῖα, παρὰ τὸ ὅτι ὁ Συνεργατισμὸς διατείνεται ὅτι τὰ προσφέρει εἰς χαμηλὰς τιμάς, ἐν τούτοις ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἔχει ἀναφέρει ὅτι ὑπάρχει ἐκμετάλλευσις, χωρὶς βεβαίως νὰ ἀναφέρῃ τὸν Συνεργατισμόν, ἀλλὰ ἐφ' ὅσον ἡ μεγίστη πλειονότης τῶν ἐμπορευμάτων αὐτῶν εἰσάγονται ἀπὸ τὸν Ὀργανισμὸν αὐτόν, βεβαίως θὰ ὑπονοῆται καὶ οὗτος ; Διότι ἐὰν ἦτο δυνατὸν οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ εὑρίσκουν εὐθηνότερα φάρμακα καὶ λιπάσματα καὶ διάφορα ἄλλα εἴδη ἀπὸ τὰς συνεργατικάς, διερωτῶμαι διατὶ νὰ μὴν τὰ προμηθεύωνται ἀπὸ αὐτὰς καὶ νὰ τὰ ἀγοράζουν ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἰς ὑψηλοτέρας τιμὰς καὶ νοθευμένα.

Ἐφ' ὅσον τὸ ζήτημα τῆς ἀγορανομίας ἔχει συζητηθῇ εἰς κοινὴν σύσκεψιν ὅλων τῶν τάξεων προεδρεύοντος τοῦ Μακαριωτάτου καὶ ἐξηκριβώθη ὅτι ἡ κατάστασις δὲν εἶναι τοιαύτη ἡ ὁποία νὰ ἀπαιτῇ τὴν ἐφαρμογὴν εἰδικοῦ Νόμου, διερωτῶμαι πῶς ἐμεῖς συνεχῶς φωνασκοῦμεν ἐδῶ καὶ λέγομεν ὅτι θέλομεν νὰ προστατεύσωμεν τὸν κόσμον ἐπιβάλλοντες μίαν ἀγορανομίαν, ἡ ὁποία διὰ νὰ ὀργανωθῇ ὡς ἀγορανομία καὶ νὰ ἠμπορέσῃ νὰ κάμῃ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν θὰ χρειασθῇ στρατιὰν ὁλόκληρον ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι νὰ πληρώνωνται μεγάλα ποσὰ καὶ νὰ ἐπιβαρύνεται οὕτω ὁ Προϋπολογισμός. Ἐν κατακλείδι διὰ τῶν ἐπιβαρύνσεων αὐτῶν τοῦ Προϋπολογισμοῦ θὰ ἀναγκασθῶμεν λόγῳ τῶν μεγάλων αὐτῶν ἐξόδων νὰ φορολογοῦμεν ἐκ νέου τοὺς πολίτας τῆς Κύπρου διὰ νὰ καλύπτωμεν οὐδὲν ἀπολύτως κενὸν εἰς τὴν πραγματικότητα. Ἴσως εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω κάτι περισσότερον ἀπὸ τοὺς συναδέλφους, διότι εἶχα τὴν εὐκαιρίαν

κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ πολέμου, ὅταν εἶχον προσφέρει τὰς ὑπηρεσίας μου ὡς Βοηθὸς Ἐλεγκτὴς Προμηθειῶν καὶ Μεταφορῶν, καὶ ἤμουν ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἀγορανομίαν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, νὰ γνωρίσω ποῖα ἦσαν τὰ ἀποτελέσματα καὶ ποῖαι ἦσαν αἱ εὐθύναι καὶ τὸ κόστος μιᾶς τοιαύτης ἐργασίας. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἀκριβῶς ἐκείνην τῆς ἀγορανομίας καὶ τοῦ ἐλέγχου τὰ μὲν διάφορα εἴδη ἦσαν πολὺ ἀκριβώτερα καὶ σπανιώτατα μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργηθῇ ἡ μαύρη ἀγορὰ ἐνῷ, ἐν ἀντιθέσει, ὅταν ἤρθη ἡ ἀγορανομία καὶ ὁ ἔλεγχος ὄχι μόνον ὑπῆρχε πληθώρα τῶν εἰδῶν αὐτῶν ἀλλὰ καὶ διετίθεντο εἰς πολὺ χαμηλοτέρας τιμάς.

"Οσον δὲ ἀφορᾷ τὸ ἀναφερθὲν προηγουμένως ὅτι αἱ τιμαὶ διαφόρων ἐμπορευμάτων ὑψώθησαν κατὰ 40% λόγῳ τῆς ὑποτιμήσεως, αὐτὸ τοὐλάχιστον τὸ θεωρῶ ὡς ἀστεῖον διότι ὄχι μόνον αἱ τιμαὶ δὲν ὑψώθησαν εἰς τὸν βαθμὸν αὐτόν, ἀλλὰ πλεῖστα ὅσα εἴδη, ὡς γνωρίζω καὶ ἀπὸ ἰδικήν μου πεῖραν, τὰ διαθέτομεν εἰς πλείστας ὅσας περιπτώσεις εἰς χαμηλοτέρας τιμὰς ἀπὸ ἐκείνας εἰς τὰς ὁποίας διετίθεντο πρὸ τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ νομίσματός μας.

"Ολα τὰ περὶ ἀντιθέτου ἀποτελοῦν εἰκασίας μᾶλλον χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ὁποιαδήποτε πραγματικὴ ἀπόδειξις περὶ ἐκμεταλλεύσεως ἢ περὶ αὐξήσεως τῶν τιμῶν εἰς τέτοιον βαθμὸν ὥστε νὰ ἀνέλθῃ πολὺ τὸ κόστος τῆς ζωῆς, ἐν ἀντιθέσει μὲ τὸν τιμαριθμικὸν δείκτην ὁ ὁποῖος ἀποδεικνύει ὅτι ἡ διαφορά, ἡ ὁποία ἐπῆλθεν ἀπὸ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς λίρας μέχρι σήμερα, δὲν ὑπερβαίνει τὸ 4%.

Ἑπομένως ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι λόγια χωρὶς καμμίαν βάσιν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χαρίδημος Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Δὲν προτίθεμαι νὰ ἀκολουθήσω τὸν προμιλήσαντα συνάδελφον κ. Σαββίδην εἰς τὰς σκέψεις του καὶ εἰς ὅ,τι εἶχεν ἀναφέρει διότι ὁ κάθε ἕνας βλέπει ἄλλως πως τὰ πράγματα. "Αλλως πως τὰ βλέπει ἕνας ἐμπορευόμενος καὶ ἄλλως πως τὰ βλέπει ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος πληρώνει τὰ «σπασμένα».

Τὸ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη ἐγγραφὲν πρὸς συζήτησιν ἐν τῇ Βουλῇ θέμα, ἐπὶ τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας πρὸς τὴν τεθεῖσαν ἐρώτησιν, κατὰ πόσον θὰ ἐσκέπτετο ἡ Κυβέρνησις νὰ θέσῃ κάποιον ἔλεγχον ἐπὶ τῆς τιμῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἀγοράζουν οἱ γεωργοὶ τὰ γεωργικὰ μηχανήματα, ὡς καὶ τὰ ἐξαρτήματά των, εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον πολλάκις ἔθιξα, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον ἔχω δημοσιεύσει εἰς τὸν Τύπον ἄρθρα, ὑποδεικνύων ὅτι ἔπρεπεν ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ πολλοῦ νὰ προστατεύσῃ τοὺς ἀγοραστὰς γεωργούς, ἐξασκοῦσα κάποιον ἔλεγχον ἐπὶ τῶν κερδῶν τῶν εἰσαγωγέων.

Εὐχαριστῶ καὶ συγχαίρω τὸν συνάδελφον κ. Χ. Μιχαηλίδην, διότι ἐν συνεννοήσει μετ' ἐμοῦ ἐνέγραψε τὸ θέμα τοῦτο πρὸς συζήτησιν. Πιστεύω ὅτι γνωρίζετε, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, καὶ ἀγαπητοὶ συνάδελφοι Βουλευταί, ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων ὡς εἶναι π.χ. τὰ τρακτέρ, αἱ μηχαναὶ νεροῦ, αἱ τουρπίναι καὶ τὰ κομπάϊν, ἀνέρχονται τῶν μὲν νερομηχανῶν εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας λιρῶν, τῶν δὲ τρακτὲρ εἰς χιλιάδας, καὶ τῶν κομπάϊν εἰς 3—4 χιλιάδας λιρῶν ἕκαστον.

Δὲν ἔχομεν τὴν ἀπαίτησιν νὰ μὴ κερδίζουν οἱ εἰσαγωγεῖς, ἀλλὰ ὅταν ἀκούσετε ὅτι εἰς μερικὰς περιπτώσεις τὸ κέρδος τοῦ εἰσαγωγέως ἀπὸ τὴν πώλησιν ἑνὸς κομπάϊν δὲν εἶναι κάτω ἀπὸ 800 λίρας, νομίζω ὅτι ὅλοι σας δὲν θὰ ἠθέλατε νὰ φορτωθῇ ὁ ἀγοραστὴς γεωργὸς μὲ ἕνα τόσον καταθλιπτικὸν βάρος. "Επειτα αὐτὰ τὰ μηχανήματα, ὡς ἐκ τῆς βαρείας ἐργασίας τὴν ὁποίαν κάμνουν, ἔχουν καὶ πολὺ μεγάλην φθοράν. "Ομως, ὅλα τὰ ἀνταλλακτικὰ ἐξαρτήματά των εἶναι ἀπιστεύτως ἀκριβά, εἰς σημεῖον ποὺ ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἀγορασθοῦν ἕνα πρὸς ἕνα διὰ νὰ συναρμολογηθοῦν καὶ νὰ ἀποτελέσουν ἕνα τρακτὲρ ἢ ἕνα κομπάϊν, τότε θὰ ἔπρεπε νὰ πωληθῇ χωρίον ὁλόκληρον διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ τοιοῦτον μηχάνημα.

Ἔτσι λοιπὸν ζεύγνυται ὁ γεωργός μας γιὰ πάντα. Οὔτε μπορεῖ πλέον νὰ λείψῃ τὸ χρέος ἀπὸ τὴν ράχιν του, ἀφοῦ καθημερινῶς θὰ τρέχῃ εἰς τὸν ἔμπορον εἰσαγωγέα πότε διὰ ἕνα ἐξάρτημα, καὶ πότε δι' ἄλλο. Εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἀγοράσῃ «ὅσα–ὅσα» τὸ ἀνταλλακτικὸν ἐξάρτημα, διότι θέλει νὰ κάμῃ τὴν ἐργασίαν του καί, περιπλέον, δὲν εὑρίσκει τὸ ἐξάρτημα τοῦ μηχανήματός του ἀλλοῦ, τὸ δὲ τρακτὲρ ἢ τὸ κομπάϊν ἔμεινεν εἰς τὸ χωράφι, μὴ δυνάμενον νὰ ἐργασθῇ.

Εἶναι σύνηθες τὸ νὰ συναντᾶς γεωργὸν εἰς τὴν πόλιν καταλασπωμένον ἢ ἀγνώριστον ἀπὸ τὴ σκόνιν, νὰ κρατῇ εἰς τὸ χέρι ἕνα κολανάκι, ἢ μίαν βίδαν, ἢ ἄλλο ἐξάρτημα, τὸ ὁποῖον ἦρθε κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὸ χωράφι νὰ ἀγοράσῃ διὰ νὰ ξεκινήσῃ τὸ μηχάνημά του.

Μόλις δῇ κανένα γνωστόν του, θὰ τοῦ πῇ : «Ξέρεις πόσα μοῦ ἐπῆραν δι' αὐτὸ τὸ μικρὸν ἐξάρτημα» ; Τὸ βλέπεις καὶ τοῦ λέγεις : «Σοῦ ἐπῆραν καμμιὰν λίραν» ; Γελᾷ ὁ ἄνθρωπος, φυσικὰ χωρὶς νὰ ἔχῃ διάθεσιν γιὰ γέλιο, καὶ σοῦ λέγει : «Εἶναι δώδεκα λίρες. Ποιὸς θὰ μᾶς δῇ καὶ ἐμᾶς» ;

Δὲν θὰ λησμονήσω ποτέ, συνάδελφοι, μίαν τέτοιαν περίπτωσιν, ποὺ ἦλθεν ἕνας γεωργὸς εἰς τὰ γραφεῖα τῆς ΠΕΚ, ἔχων εἰς τὰ χέρια του δύο βίδες περίπου 20 πόντους καὶ μοῦ λέγει : «Ποῖος Θεὸς τὸ θέλει νὰ μοῦ πάρουν 4 λίρες γι' αὐτὲς τὲς δύο βίδες ; Τί νὰ κάμω ; Τὲς ἐπῆρα γιατὶ τὸ τρακτέρ μου ἔμεινεν εἰς τὸν κάμπον». Τοῦ εἶπα : «Πᾶμεν νὰ τὲς δείξωμεν εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν». Ἦτο τότε ὁ μακαρίτης ὁ Ἀραοῦζος. Μᾶς ἐδέχθη εἰς τὸ γραφεῖον του, τοῦ ἐδείξαμεν τὶς βίδες, καὶ τὸν ἠρωτήσαμεν πόσα ἐνόμιζεν ὅτι ἠγοράσθησαν. Λέγει τότε εἰς τὸν γεωργόν : «Σοῦ ἐπῆραν 10 σελίνια» ; Ὅταν ἤκουσεν ὅτι ἐκόστισαν 4 λίρες ἐγέλασε καὶ αὐτὸς ἀλλὰ ἔμεινεν ὡς ἐκεῖ. Ἂν καὶ ἀνεφέρθημεν καὶ τότε, καὶ μετά, πολλάκις, διὰ νὰ γίνῃ ἕνα ἔλεος, ἐν τούτοις ποιὸς ἀκούει σ' ἐμᾶς τοὺς χωριάτες ;

Οὐδεὶς φθόνος διὰ τὰ κέρδη τῶν εἰσαγωγέων, ἀλλὰ πρέπει νὰ γίνῃ καὶ ἔλεος διὰ τοὺς δουλευτάδες τῆς γῆς. Μάρτυς ἀψευδέστατος δι' αὐτὴν τὴν κατάστασιν εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ πλουτισμὸς τῶν πρώτων, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰ ὑπέρογκα χρέη τῶν δευτέρων, τὰ ὁποῖα καὶ δὲν δύνανται νὰ ἀποκρυβοῦν δι' ὅσους θέλουν νὰ βλέπουν.

Ὅταν πρὸ μερικῶν ἐτῶν ἐγένετο λόγος περὶ ἀγορανομίας, ἐκλήθημεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας διὰ νὰ ἐκφέρωμεν τὰς ἀπόψεις μας. Ἐζητήσαμεν τότε ὅτι θὰ ἔπρεπεν ἡ ἀγορανομία νὰ συμπεριλάβῃ ὅλα γενικῶς, καὶ νὰ ὑπάρχῃ ἔλεγχος ἐπὶ τῶν κερδῶν, τόσον ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν μηχανημάτων ὅσον καὶ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ἄλλων ἐμπορευμάτων, ἐφ' ὅσον σκοπὸς τῆς ἀγορανομίας εἶναι ἡ προστασία τοῦ κοινοῦ. Δὲν ἐλήφθημεν ὑπ' ὄψιν. Ἐλήφθησαν ὅμως ὑπ' ὄψιν οἱ φωνασκοῦντες ὅτι δὲν γεμίζει τὸ καλάθι τους ὅταν πηγαίνουν εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ τρόφιμα μὲ 3–5 σελίνια.

Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφερθῶ τώρα εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς ἐπὶ τῶν κολοκυθιῶν, ἀγγουριῶν καὶ τῶν ἄλλων φθαρτῶν ἐφαρμοσθείσης ἀγορανομίας. Ἀλλά, ἀναμιμνήσκομαι αὐτὴν τὴν στιγμὴν τῶν λόγων τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν ἐξῆς περικοπήν :

«Οὐαὶ ὑμῖν ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον, καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ Νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸ ἔλεος».

Τὰ ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται θαυμάσια καὶ εἰς τὴν ἰδικήν μας περίπτωσιν. Ἐτέθη ἔλεγχος ἐπὶ τῶν χόρτων καὶ τῶν ἄλλων φθαρτῶν ποὺ δὲν ἤξιζε νὰ τεθῇ, ἀφέθη δὲ τελείως ἀνεξέλεγκτος ἡ τιμὴ τῶν μεγάλων ἐμπορευμάτων, ὡς εἶναι τὰ γεωργικὰ μηχανήματα, καὶ τόσα ἄλλα, ὡς εἶναι ἡ ἐπένδυσις τοῦ λαοῦ, τὰ φάρμακα, καὶ πλῆθος ἄλλων χρειωδῶν τῆς ζωῆς, πράγματα ποὺ στοιχίζουν, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα οἱ ἀγορασταὶ δὲν ἔχουν ἰδέαν κἂν περὶ τοῦ κόστους των.

Μετὰ τὴν ὑποτίμησιν τῆς λίρας αὐτομάτως ηὐξήθησαν αἱ τιμαὶ ὅλων τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν, δηλαδὴ πάντων ἀνεξαιρέτως. Τὰ μαγαζιὰ καὶ αἱ ἀποθῆκαι τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν εἰσαγωγέων ἦσαν γεμᾶται, «τρισπήλιν». Ἐκέρδισαν οἱ ἄνθρωποι, ἀνεξαρτήτως ἐὰν τὰ εἶχαν ἀγορασμένα ἀπὸ πρίν, μὲ τὴν πραγματικὴν ἀξίαν τῆς λίρας. Τί εἶχαν ὅμως οἱ γεωργοὶ καὶ ὁ ἄλλος κοσμάκης εἰς τὰς ἀποθήκας των, διὰ νὰ ὠφεληθοῦν καὶ αὐτοί ;

Ὁ ἐξοχώτατος Ὑπουργὸς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, ἀπαντῶν εἰς τὴν τεθεῖσαν ἐρώτησιν περὶ ἐλέγχου τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων καὶ ἐξαρτημάτων, εἶπεν ὅτι εἶναι δύσκολον νὰ γίνῃ τοῦτο. Καθ' ἡμᾶς μία τοιαύτη αἰτιολογία δὲν στέκει. Καὶ μᾶς πείθει ὅτι δὲν ὑπάρχει πρόθεσις νὰ προστατευθῇ ὁ γεωργικὸς κόσμος εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν μηχανημάτων καὶ τῶν ἐξαρτημάτων του, διότι δὲν πιστεύομεν ὅτι μία Κυβέρνησις ἀδυνατεῖ νὰ ἐφαρμόσῃ ἀληθινὴν ἀγορανομίαν. Ἂν ὅμως εἶναι πραγματικότης τὸ ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ προβῇ εἰς τοιοῦτον ἐγχείρημα ἡ Κυβέρνησίς μας, ἂς καταργήσῃ ἀμέσως καὶ τὴν ὑπάρχουσαν ἀγορανομίαν τῶν φθαρτῶν διὰ νὰ παύσῃ ὁ ἐμπαιγμὸς καὶ ἡ ταλαιπωρία τῶν πτωχῶν φθαρτοπωλῶν τῶν δημοτικῶν ἀγορῶν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Τὸ θέμα ποὺ συζητοῦμεν σήμερον ἔχει θιγῆ εἰς δύο προγενεστέρας συνεδρίας τοῦ Σώματος. Τὸ 1965, ὅτε ἐνεγράφη πρὸς συζήτησιν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Κόσιη καὶ τοῦ ὁμιλοῦντος, καὶ τὸ 1968, ὅτε ἐνεγράφη πρὸς συζήτησιν ὑπ' ἐμοῦ μὲ τὰ ἴδια ἀκριβῶς ἀποτελέσματα : Τὴν ἔκφρασιν τῆς ἀγωνίας τοῦ Σώματος, τὴν ὁποίαν ὅλα τὰ Μέλη τοῦ Σώματος διετύπωσαν, μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως ὁ Πρόεδρος τοῦ Σώματος μεταφέρῃ αὐτὴν τὴν ἀγωνίαν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν διὰ τὴν μὴ εἰσέτι ἔγκαιρον ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου.

Αἱ συνδικαλιστικαὶ καὶ ἄλλαι ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις ἐζήτησαν κατὰ τὴν συζήτησιν εἰς τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον, εἰς τὴν ὁποίαν ἔτυχε νὰ παρευρίσκωμαι, τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀγορανομίας εἰς ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς περιπτώσεις ἐκείνας καθ' ἃς παρετηρεῖτο αἰσχροκέρδεια. Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν φαρμάκων, τῶν γεωργικῶν φαρμάκων, τοῦ κρέατος, τῶν γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ μερικῶν ἄλλων παρατηρεῖται δυστυχῶς τοιαύτη αἰσχροκέρδεια καὶ διεπιστώθη καὶ εἰς τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον ἡ ὕπαρξις τοιαύτης αἰσχροκερδείας.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ θέμα ἐγενικεύθη, καὶ ἐπειδὴ κατ' ἔθος παλαιὸν μετὰ τὴν εἰσαγωγικὴν ὁμιλίαν ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις, παρακαλῶ ὅπως τὸ θέμα ἀναβληθῇ πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως μελετηθοῦν ἐπακριβέστερον αἱ εἰσηγήσεις τοῦ συναδέλφου κ. Μιχαηλίδη, ὡς καὶ αἱ ἀντιρρήσεις τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Σαββίδη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὡς συνήθως, μετὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ πρώτου ὁμιλητοῦ ὁ ὁποῖος ἐγγράφει τὸ θέμα, ἡ συζήτησις ἀναβάλλεται. Φαίνεται ὅμως τὸ θέμα αὐτὸ ἦτο τόσον γνωστὸν εἰς ὅλους τοὺς Βουλευτὰς καὶ συγκινεῖ τόσους Βουλευτὰς ὥστε ἦσαν ἕτοιμοι νὰ ὁμιλήσουν σήμερον. Πραγματικὰ πρόκειται περὶ ἑνὸς θέματος τὸ ὁποῖον χρειάζεται ἔρευναν καὶ μελέτην ἡ ὁποία νὰ καταλήξῃ εἰς τεκμηριωμένα συμπεράσματα.

Προτίθεμαι, ἑπομένως, λόγῳ τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος, νὰ ἀναβάλω τὴν περαιτέρω συζήτησιν αὐτοῦ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς καὶ τοῦτο διὰ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς οἱονδήποτε ἄλλον Βουλευτήν, ἐπιθυμοῦντα νὰ ἐκφράσῃ ἀπόψεις, νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, ὁ ὁποῖος ἐμφορεῖται ἀπὸ δημοκρατικὰ αἰσθήματα καὶ ἀγάπην πρὸς τὸν λαόν, θὰ ἐξετάσῃ τὰ μελλοντικὰ συμπεράσματα τῆς Βουλῆς μὲ συμπάθειαν μόλις ταῦτα τεθοῦν ἐνώπιόν του.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν 4ην μ.μ. τῆς προσεχοῦς Πέμπτης, μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία.

(1) Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Τιμωρίας Ἀδικημάτων Τροχαίας (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ τῆς Ἀγγλικῆς Σχολῆς (Διοίκησις καὶ Ἔλεγχος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(5) Ὁ περὶ Δικαστηρίων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Συνέχισις τῆς συζητήσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη ἐγγραφέντος θέματος «Ἡ ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ γεωργικῶν φαρμάκων».

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 5.35 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος	Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιάγκου Ἀνδρέας	Παύλου Παῦλος
Γιαμάκης Ἰωσὴφ	Ποσκώτης Σταῦρος
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Χρύσης	Σαββίδης Μιχαλάκης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Σιβιτανίδης Πανῖκος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας	Τζιρκώτης Γεώργιος
Κόσιης Νῖκος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Μιχαηλίδης Στέλιος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις (Ἐγκατάστασις κοινοτικοῦ τηλεφώνου εἰς Στατὸν — Ἔκτροπὴ τῶν ὑδάτων τῆς κοιλάδος Σολέας καὶ Μαραθάσης πρὸς ἐμπλουτισμὸν τῶν ὑπογείων ὑδροφόρων στρωμάτων τῆς περιοχῆς Μόρφου, κλπ.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐνιαίας Συμβάσεως περὶ Ναρκωτικῶν (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1969, ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Αἰμ. Φράγκου, καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Καταργήσεως τῆς Νομιμοποιήσεως Ἐγγράφων Ἐκδιδομένων ὑπὸ Διπλωματικῶν Ἐκπροσώπων ἢ Προξενικῶν Λειτουργῶν (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Παροχῆς Πληροφοριῶν ἐπὶ τοῦ Κρατοῦντος ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ Δικαίου (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Ἔκθεσις ἐπὶ τῶν περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Κανονισμῶν τοῦ 1969 καὶ ἔγκρισις αὐτῶν.

(6) Συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χ. Μιχαηλίδη θέματος «Ἡ ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ γεωργικῶν φαρμάκων» καὶ αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Χ. Μιχαηλίδης — Χρ. Μιχαηλίδης — Μ. Σαββίδης — Χ. Χατζηχάρος — Π. Στυλιανοῦ).

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 16ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1969

("Ωρα ἐνάρξεως 5.15 μ.μ.)

(Ἀρ. 17)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α, Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Δεκεμβρίου 1968.

«Ὑπὸ τῆς χωριτικῆς Ἀρχῆς Καμιναριῶν ὑπεβλήθη αἴτησις τόσον πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν ὅσον καὶ πρὸς τὸν Ἔπαρχον Λεμεσοῦ διὰ τῆς ὁποίας ἐζητοῦντο ὅπως κατασκευασθοῦν εἰς τὸ χωρίον των δύο ὑπόνομοι διὰ μέσου τῶν ὁποίων νὰ διοχετεύωνται τὰ ὄμβρια ὕδατα ἔξωθεν τοῦ χωρίου καὶ νὰ μὴ χύνωνται καὶ πλημμυρίζουν, ὡς συμβαίνει μέχρι σήμερον, ἐντὸς τῶν οἰκιῶν τοῦ χωρίου καὶ νὰ προξενῶνται συνεχῶς ζημίαι εἰς τοὺς κατοίκους του.

Ἐπειδὴ ἡ κατασκευὴ τῶν δύο ὡς ἄνω ὑπονόμων τυγχάνει ἐπειγούσης φύσεως διὰ τοὺς κατοίκους τοῦ ρηθέντος χωρίου, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ κατασκευὴ τούτων θὰ γίνῃ ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς ἔτους».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἰανουαρίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 11ην Δεκεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ἡ δαπάνη διὰ τὴν κατασκευὴν δύο ὑπονόμων εἰς τὸ χωρίον Καμινάρια ἔχει ἐκτιμηθῇ ὑπὸ τῆς Ἐπαρχιακῆς Διοικήσεως Λεμεσοῦ εἰς £4.600. Ὁ Ἔπαρχος Λεμεσοῦ προτίθεται ὅπως περιλάβῃ τὸ εἰρημένον ἔργον εἰς τὰς προτάσεις του ἐν σχέσει μὲ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ προσεχοῦς ἔτους».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Ἰανουαρίου 1969.

«Δεδομένου ὅτι ἐλάχιστος ἀριθμὸς συνταξιούχων διδασκάλων—μὴ ὑπερβαίνων ἐν πάσῃ περιπτώσει τοὺς 5—οἵτινες δὲν ἠδυνήθησαν, παρὰ τὰ σχετικὰ των διαβήματα, νὰ τύχουν τοῦ εὐεργετήματος τῆς παροχῆς τῆς εὐκαιρίας πρὸς μετατροπὴν τοῦ τρόπου συνταξιοδοτήσεώς των (ἀπὸ τῆς παροχῆς ἁπλοῦ φιλοδωρήματος εἰς ἠλαττωμένην σύνταξιν μετὰ φιλοδωρήματος), παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν τῶν ὡς ἄνω ἐλαχίστων συνταξιούχων διδασκάλων θὰ δοθῇ τοιαύτη εὐκαιρία ἀναθεωρήσεως δοθέντος ὅτι :

(α) Πλεῖστοι Κυβερνητικοὶ ἀξιωματοῦχοι ὑπεσχέθησαν ἐν προκειμένῳ συμπαράστασιν καὶ βοήθειαν πρὸς διευθέτησιν τοῦ ὅλου θέματος·

(β) ἡ ἀποικιοκρατικὴ Κυβέρνησις παρέσχεν ἐπανειλημμένως τοιαύτας εὐκαιρίας—ἀναγνωρίζουσα τὸ ἄνισον καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἄδικον τῆς παροχῆς ἁπλοῦ φιλοδωρήματος—ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἥτις οὐδεμίαν τοιαύτην εὐκαιρίαν ἀναθεωρήσεως παρέσχε· καὶ

(γ) ἡ παρατηρηθεῖσα ἐπιφυλακτικότης ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω διδασκάλων ἀπέρρεε, σὺν ἄλλοις, καὶ ἐκ φόβου ἀπωλείας τῆς συνταξιοδοτήσεως ὑπὸ τῆς ἀποικιοκρατίας, λόγῳ ἀμέσου ἢ ἐμμέσου ἐκδηλωθείσης ἀντιθέσεώς των πρὸς τὸ ἀποικιοκρατικὸν καθεστώς· καὶ τοῦτο ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ πλειοψηφία τῶν ὡς ἄνω ὑπαλλήλων—πλὴν μιᾶς περιπτώσεως—δὲν ἔτυχε τοῦ εὐεργετήματος (κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος καὶ ἐπέκεινα) νὰ προβῇ εἰς δευτέραν ἐπιλογήν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1969.

«Τὴν 26.12.1968 γέφυρα παρὰ τὸν ποταμὸν Χάποταμι, εἰς τὴν κυρίαν ὁδὸν Λεμεσοῦ—Πάφου, κατέρρευσε μὲ ἀποτέλεσμα τὸν θάνατον ἑνὸς πολίτου καὶ τὸν σοβαρὸν τραυματισμὸν ἄλλων, οἵτινες ἐταξείδευον εἰς τὴν ἐν λόγῳ ὁδόν. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἑτέρα γέφυρα μεταξὺ Λατσιοῦ—Νέου Χωρίου κατέρρευσεν ἐπίσης. Ἀμφότεραι αἱ προαναφερόμεναι γέφυραι ἔχουν κατασκευασθῇ τελευταίως, ἐνῷ ἄλλαι γέφυραι, εὑρισκόμεναι πλησίον τῶν δύο καταρρευσασῶν γεφυρῶν, κατασκευασθεῖσαι πρὸ πολλῶν ἐτῶν, οὐδὲν ἔπαθον.

Δικαίως λοιπὸν ἐγείρονται ὑπόνοιαι ὅτι αἱ δύο καταρρεύσασαι γέφυραι δὲν ἔχουν κατασκευασθῇ μὲ τὴν δέουσαν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα ὡς ἐπίσης καὶ ἀσφάλειαν. Τοῦτο τείνει νὰ ἐνισχύσῃ καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι πρό τινων ἐτῶν κατέρρευσεν ἑτέρα νέα γέφυρα παρὰ τὸ Χόλη—Σκούλλη εἰς τὴν κυρίαν ὁδὸν Πόλεως—Κτήματος.

Νοουμένου ὅτι τὸ ὅλον ζήτημα εἶναι σοβαρὸν καὶ αἱ ἀνησυχίαι τοῦ λαοῦ δικαιολογημέναι, ἐρωτᾶται ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον πρὸς διερεύνησιν τῶν πραγματικῶν αἰτίων καταρρεύσεως τῶν δύο ἄνω γεφυρῶν, ὡς ἐπίσης καὶ τίνι τρόπῳ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον προτίθεται νὰ ἐλέγχῃ μελλοντικῶς τὰ κατασκευαζόμενα διὰ τῶν δημοσίων προσόδων ἔργα πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεως παρομοίων καταρρεύσεων καὶ καταστροφῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1969.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποίαν βοήθειαν ἔχει παράσχει ἢ θὰ παράσχῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς τοὺς σοβαρῶς ζημιωθέντας ἐκ τῶν προσφάτων πλημμυρῶν εἰς διαφόρους περιοχὰς τῆς Κύπρου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1969.

«Αἱ διασταυρώσεις τῶν δρόμων εἰς τὰς πόλεις κατήντησαν ἀληθῶς παγίδες διὰ τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου καὶ τοὺς πεζοὺς γενικῶς λόγῳ τῆς πυκνῆς τροχαίας καὶ τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως οἱωνδήποτε ἐπισημασμένων διαβάσεων κατὰ διαστήματα εἰς τοὺς δρόμους.

Ὡς ἐκ τούτου ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς μίαν κατάστασιν ἡ ὁποία ἐγκυμονεῖ κινδύνους διὰ τὴν ἀρτιμέλειαν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ζωὴν τῶν πολιτῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1969.

«Ὡς εἶναι γνωστὸν κατὰ τὸ ἔτος 1965 κατηρτίσθη ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς σχέδιον διασωληνώσεως κατ' οἶκον τοῦ ποσίμου ὕδατος εἰς τὸ χωρίον Ἀνώγυρα ἔναντι συνολικῆς δαπάνης ἐκ £4.500 ἐκ τῆς ὁποίας ποσὸν £1.500 θὰ κατεβάλλετο ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ποσὸν £3.000 ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου οἵτινες καὶ ἀπεδέχθησαν ὅπως καταβάλουν τοῦτο.

Ἐπειδὴ καθυστερεῖ μέχρι σήμερον ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(1) Ποῖοι σοβαροὶ λόγοι συνέτεινον εἰς τὴν καθυστέρησιν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου ;

(2) Πότε ὑπολογίζεται νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσίς του» ;

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Πληροφορῶ τὴν Βουλὴν ὅτι προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα εἶναι ἐγγεγραμμένα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία, καὶ θὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Οἱ περὶ Ὑδατικῶν Ἔργων (Κίτι) Κανονισμοὶ τοῦ 1969.

(2) Οἱ περὶ Ὑδατικῶν Ἔργων (Πολεμίδια) Κανονισμοὶ τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Οἱ περὶ Ὑδατικῶν Ἔργων (Πολεμίδια) Κανονισμοὶ τοῦ 1969 κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπονται πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Οἱ περὶ Ὑδατικῶν Ἔργων (Κίτι) Κανονισμοὶ τοῦ 1969 ἐστάλησαν εἰς τὴν Βουλὴν ὡσαύτως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν ὁμώνυμον Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ ὑποβολὴν τῆς σχετικῆς Ἐκθέσεως.

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ. Πρόκειται περὶ τοῦ θέματος «Ἡ ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ γεωργικῶν φαρμάκων», τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

Τὸ θέμα αὐτὸ εἶχε συζητηθῆ κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς καὶ ἡ συνέχισις τῆς συζητήσεως ἀνεβλήθη διὰ σήμερον.

Ὑπάρχουν ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί. Τὸ θέμα τῆς τιμῆς τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, ἐξαρτημάτων καὶ φαρμάκων ἀπὸ χρόνια τώρα ἀπασχολεῖ τὸν ἀγροτικὸν κόσμον ὁ ὁποῖος οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἔπαυσε νὰ ζητῆ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ τεθοῦν ὑπὸ ἔλεγχον τόσον τὰ γεωργικὰ μηχανήματα καὶ γεωργικὰ ἐξαρτήματα ὅσον καὶ τὰ γεωργικὰ φάρμακα διὰ τὰ ὁποῖα πιστεύει ὅτι ὑφίσταται μία ἐκμετάλλευσις. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει εἰς χεῖρας της τοὺς ἀντιστοίχους νόμους μὲ τοὺς ὁποίους μπορεῖ νὰ κάμῃ ἔλεγχον τόσον ἐπὶ τῆς τιμῆς τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων καὶ ἐξαρτημάτων ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς τιμῆς τῶν γεωργικῶν φαρμάκων ὡς καὶ διὰ τὴν νοθείαν.

Ἐμελέτησα μετὰ προσοχῆς τὰς ὁμιλίας τῶν συναδέλφων κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν καὶ ἄλλοι μὲν ἔθεσαν τὸ ζήτημα ὅτι ὑπάρχει λόγος νὰ γίνῃ ἔλεγχος, μερικοὶ δὲ ἐξ αὐτῶν, ἴσως εἷς ἐξ αὐτῶν, ἰσχυρίσθησαν ὅτι δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἐπιβληθῆ ἀγορανομικὸς ἔλεγχος.

Πιστεύω ἀπόλυτα ὅτι ὑπάρχει λόγος νὰ ἐπιβληθῆ κάποιος ἔλεγχος διότι καὶ ὁ γεωργὸς ὁ ὁποῖος ἀπὸ χρόνια τώρα ἰσχυρίζεται ὅτι ὑπάρχει πράγματι ἐκμετάλλευσις κυρίως ἐπὶ τῶν γεωργικῶν ἐξαρτημάτων, νομίζω ὅτι ἔχει ὡρισμένα στοιχεῖα εἰς χεῖρας του καὶ δι' αὐτὸ ἐπιμένει νὰ ἀναμιχθῆ ἡ Κυβέρνησις καὶ νὰ θέσῃ ἕνα ἔλεγχον ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν ἐξαρτημάτων.

Συνάδελφος κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν ἰσχυρίσθη ὅτι τὸ θέμα τοῦτο εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ ρυθμίσῃ ὁ Συνεργατισμός. Διατί, λέγει, δὲν ἐπεμβαίνει ὁ Συνεργατισμὸς ὁ ὁποῖος θὰ εἰσάξῃ γεωργικὰ μηχανήματα διὰ νὰ προστατεύσῃ τὸν ἀγροτικὸν κόσμον, καὶ ἀσχολεῖται μόνον μὲ εἴδη πολυτελείας ;

Τὴν εἰσήγησιν τοῦ συναδέλφου τὴν ἐσημειώσαμεν μεθ' ἱκανοποιήσεως ἀλλὰ δηλοῦμεν τοῦτο, ὅτι τὰ γεωργικὰ μηχανήματα δὲν εἶναι ἕνας τύπος τὸν ὁποῖον μποροῦν νὰ εἰσάξουν ἀνεξαιρέτως ὅσοι ἐκ τῶν κυπρίων θέλουν νὰ κάμουν εἰσαγωγὴν γεωργικῶν μηχανημάτων. Εἶναι διάφοροι τύποι οἱ ὁποῖοι εἰσάγονται ἀπὸ διαφόρους εἰσαγωγεῖς καὶ ὁ κάθε εἰσαγωγεὺς ἀσφαλῶς εἰσάγει καὶ τὰ ἐξαρτήματα ἑκάστου τύπου μηχανήματος. Ἄρα καὶ ἐὰν ὁ Συνεργατισμὸς ἐπέμβῃ καὶ ἐὰν κάμῃ εἰσαγωγὴν γεωργικῶν μηχανημάτων—ὅπως πιστεύω ὅτι θὰ ἐπέμβῃ καὶ εἰς τὰ γεωργικὰ μηχανήματα—τότε ἀσφαλῶς δὲν μπορεῖ νὰ ἔχῃ πλήρη ἔλεγχον ἐπὶ ὅλων τῶν εἰσαγομένων γεωργικῶν μηχανημάτων· καὶ ἐφ' ὅσον ὁ παραγωγὸς πιστεύει ὅτι ὑφίσταται μεγάλην ἐκμετάλλευσιν ἀπὸ τὰ γεωργικὰ ἐξαρτήματα πιστεύω ἀπόλυτα ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει καθῆκον καὶ ὑποχρέωσιν ἀμέσως, χωρὶς δισταγμόν, χωρὶς ἀναβολὴν νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὸν Νόμον τῆς ἀγορανομίας, νὰ κάμῃ ἀγορανομικὸν ἔλεγχον καὶ ἐὰν ἐκ τῶν ὑστέρων μᾶς πείσῃ ἡ Κυβέρνησις ὅτι πράγματι δὲν ὑφίσταται ἐκμετάλλευσις, τότε ἀσφαλῶς καὶ οἱ γεωργοὶ δὲν εἶναι τόσον δύσκολοι ποὺ νὰ ἐπιμένουν νὰ γίνεται ἔλεγχος ἐκεῖ ποὺ δὲν πρέπει νὰ γίνεται.

Ὑπάρχουν ὅμως, συνάδελφοι, καὶ τὰ γεωργικὰ φάρμακα διὰ τὰ ὁποῖα ἠσχολήθη ἡ Βουλὴ πρὶν ἕνα περίπου χρόνον μὲ τὴν μελέτην ἑνὸς Νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον κατέθεσεν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία, καὶ τὸ Νομοσχέδιον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔχει ψηφισθῆ εἰς Νόμον ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἐπροονοοῦσε τόσον διὰ ἔλεγχον ἐπὶ τῆς τιμῆς ὅσον καὶ τῆς ποιότητος καὶ τῆς χρήσεως τῶν γεωργικῶν φαρμάκων.

Ἀσφαλῶς ἡ Κυβέρνησις ὅταν κατέθετε τὸ Νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν θὰ εἶχεν ὑπ' ὄψιν της ὅτι ὑπῆρχε σοβαρὸς λόγος νὰ νομοθετήσῃ, ὥστε νὰ ὑπάρξῃ Νόμος ὁ ὁποῖος πράγματι νὰ ἐλέγξῃ τὴν πώλησιν καὶ τὴν χρῆσιν τῶν γεωργι-

κῶν φαρμάκων. Καὶ τὰ γεωργικὰ φάρμακα ὅπως καὶ τὰ γεωργικὰ μηχανήματα εἶναι τύποι οἱ ὁποῖοι εἰσάγονται πολλὲς φορὲς κατ' ἀποκλειστικότητα ἀπὸ ὡρισμένους εἰσαγωγεῖς· δὲν εἶναι εἶδος τὸ ὁποῖον μπορεῖ πάλιν νὰ εἰσάξῃ ὁ Συνεργατισμὸς καὶ νὰ τὸ προσφέρῃ εἰς τὸν παραγωγόν.

Ὑπῆρξεν ὁ ἰσχυρισμὸς ἀπὸ συνάδελφον ὅτι εἰς τὰ γεωργικὰ φάρμακα, τὰ ὁποῖα εἰσάγει ὁ Συνεργατισμὸς κατὰ 80 ἢ 90%, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἐπιβάλωμεν ἀγορανομικὸν ἔλεγχον ἢ ὁποιονδήποτε ἄλλον ἔλεγχον ὁ ὁποῖος θὰ ἐπιβαρύνῃ τὴν Κυβέρνησιν μὲ τεράστια ἔξοδα.

Εἶναι γεγονός, συνάδελφοι, ὅτι ὁ Συνεργατισμὸς εἰσάγει πράγματι μεγάλας ποσότητας γεωργικῶν φαρμάκων, τὰ ὁποῖα εἶναι βασικὰ φάρμακα χρησιμοποιούμενα εἰς μεγάλας ποσότητας, εἶναι ὅμως καὶ τὰ παρασκευάσματα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἰσάγονται κατ' ἀποκλειστικότητα ἀπὸ ὡρισμένους Οἴκους. Ἡ Συνεργατικὴ Τράπεζα διαθέτει μεταξὺ τοῦ 80 καὶ 90% τῆς παγκυπρίου καταναλώσεως ὡρισμένων εἰδῶν φαρμάκων ὡς τὰ ἐντομοκτόνα D.D.T., παραθεῖον, μαλάθειον καὶ ὡρισμένα ἄλλα εἴδη.

Εἰς τὴν ἀγορὰν ὅμως κυκλοφοροῦν, ὅπως ἔχω ἀναφέρει, καὶ ἐμπορικὰ ἰδιοσκευάσματα, ὅπως τὰ ὀνομάζουν, τὰ ὁποῖα διανέμονται μόνον ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ἐργοστασίων. Καὶ ἐφ' ὅσον τὰ ἰδιοσκευάσματα αὐτὰ εἰσάγονται ἀπὸ ὡρισμένους ἀντιπροσώπους εἶναι πιθανόν, δὲν θέλω μὲ τοῦτο νὰ κατηγορήσω ὅλους τοὺς εἰσαγωγεῖς γεωργικῶν φαρμάκων, ὅτι νοθεύουν τὰ φάρμακά τους, καὶ ὅτι ἐκμεταλλεύονται τὸν παραγωγὸν μὲ ὑψηλὰς τιμάς. Εἶναι πιθανόν, ὅταν ἕνα φάρμακον ἀποδειχθῇ ἀποτελεσματικόν, ὁ εἰσαγωγεὺς νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν περίπτωσιν καὶ νὰ τὸ πωλήσῃ εἰς πολὺ ὑψηλὰς τιμάς.

Διὰ τοῦτο πιστεύω ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου εἶναι ἀνάγκη ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπέμβῃ καὶ νὰ ἐπιβάλῃ ἔλεγχον.

Ἕνας ἄλλος σοβαρὸς λόγος, ποὺ ἔχει ὑποχρέωσιν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπέμβῃ καὶ νὰ ἐπιβάλῃ ἔλεγχον ἐπὶ τῶν γεωργικῶν φαρμάκων, εἶναι καὶ τοῦτος : Τὰ γεωργικὰ φάρμακα δὲν εἶναι μόνον θέμα τιμῆς ἢ θέμα νοθείας· εἶναι καὶ θέμα χρήσεως. Εἶναι καὶ θέμα ὡρισμένης χρονικῆς περιόδου ποὺ ἔχει ὡρισμένην ἱκανότητα νὰ ἐπενεργῇ ἐπὶ τῶν διαφόρων ἐντόμων τὸ φάρμακον. Καὶ ἐδῶ πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ Νόμος διὰ νὰ ἀναγράφεται ἐπὶ ἑκάστου δοχείου γεωργικοῦ φαρμάκου ὁ τρόπος τῆς χρήσεως καὶ ἡ περίοδος κατὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ χρησιμοποιηθῇ.

Συνάδελφοι, ὅπως ἔχω ἀναφέρει δὲν ἀνέρχομαι ἐπὶ τοῦ βήματος τούτου διὰ νὰ κάμω ταξικὸν ἀγῶνα καὶ νὰ κατηγορήσω μίαν τάξιν εἰσαγωγέων γεωργικῶν μηχανημάτων ἢ γεωργικῶν φαρμάκων ὅτι εἶναι ἐκμεταλλευταί, ὅτι εἶναι νοθευταὶ ἢ ὁ,τιδήποτε ἄλλο.

Ἀλλὰ μοῦ προκαλεῖ ἔκπληξιν διατὶ συνάδελφος ἀποφεύγει καὶ δὲν δέχεται νὰ γίνῃ ἔλεγχος ἐπὶ ὡρισμένων εἰδῶν διὰ τὰ ὁποῖα ὑπάρχει ὑπόνοια ὅτι ἔστω καὶ εἷς, ἔστω καὶ δύο ἢ τρεῖς ἀπὸ τοὺς εἰσαγωγεῖς ἢ τὰ πωλοῦν εἰς ὑψηλὰς τιμὰς ἢ τὰ νοθεύουν. Ἡ ἀγορανομία, ἀπὸ τοῦ 1962 ποὺ ἔχει ψηφισθῇ, δὲν ἐφηρμόσθη ἐκτὸς ἀπὸ ὡρισμένα γεωργικὰ εἴδη.

Δὲν νομίζω ὅτι ἡ ἐκμετάλλευσις εἶναι μόνον ἐπὶ αὐτῶν τῶν γεωργικῶν εἰδῶν καὶ δὲν νομίζω ὅτι οἱ ἐκμεταλλευταὶ εἶναι γεωργοί, οἱ ὁποῖοι ἐκμεταλλεύονται τὸν κόσμον, καὶ ἡ ἀγορανομία πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ μόνον ἐπὶ τῶν γεωργικῶν προϊόντων. Ὑπάρχουν τόσα καὶ τόσα ἄλλα εἴδη τὰ ὁποῖα εἰσάγονται καὶ τὰ ὁποῖα ἐπηρεάζουν ὄχι μόνον τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ γεωργοῦ, ἀλλὰ αὐξάνουν καὶ τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς, ὅπως εἶναι τὰ γεωργικὰ μηχανήματα, μηχαναὶ ἀντλήσεως ὕδατος καὶ ὁ,τιδήποτε ἄλλο τὸ ὁποῖον σχετίζεται μὲ τὴν γεωργικὴν παραγωγήν.

Ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις θέλει νὰ ἐλέγξῃ τὰς τιμὰς τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, διατὶ δὲν ἐλέγχει καὶ τὰ εἴδη τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν παραγωγήν ;

Ὁ συνάδελφος ὁ ὁποῖος ἠδρε τὴν εὐκαιρίαν, λόγῳ τῆς ἐγγραφῆς τοῦ παρόντος θέματος, νὰ ἐπιτεθῇ ἐναντίον τοῦ Συνεργατισμοῦ, ἀνέφερεν ἐπίσης τὸ ἑξῆς, τὸ ὁποῖον ἄνκαι εἶναι ἐκτὸς θέματος καὶ δὲν ἤθελα νὰ ἀσχοληθῶ μὲ αὐτό, ἐν τούτοις ἐφ' ὅσον ἀνεφέρθη εἰς τὰ πρακτικά, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τὸ ἀντικρούσω : «Ὁ Συνεργατισμὸς εἰσάγει εἴδη πολυτελείας καὶ δὲν εἰσάγει εἴδη τὰ ὁποῖα θὰ βοηθήσουν τὸν παραγωγὸν γενικά». Καὶ διερωτῶμαι ποῖα εἶναι τὰ εἴδη πολυτελείας τὰ ὁποῖα εἰσάγει ὁ Συνεργατισμὸς καὶ τὰ ὁποῖα ἐὰν χρησιμοποιήσῃ ὁ παραγωγὸς ἢ ὁ φτωχὸς ἄνθρωπος θὰ ἐγκληματήσῃ.

Μήπως εἶναι τὰ ψυγεῖα, αἱ τηλεοράσεις, τὰ ραδιόφωνα ἢ ὁ,τιδήποτε ἄλλο τὸ ὁποῖον χρειάζεται σήμερα ὁ κάθε Κύπριος ;

"Η μήπως θὰ πρέπει νὰ διαχωρίσωμεν τοὺς Κυπρίους εἰς δύο τάξεις, τοὺς εἰλωτας οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ περιορισθοῦν μόνον εἰς τὸ νὰ τρώγουν ἕνα «ξερόκομματο» ψωμὶ καὶ νὰ μὴν ἀπολαμβάνουν τὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἀγαθὰ νὰ προορίζωνται μόνον καὶ μόνον διὰ μίαν τάξιν εὐημεροῦσαν ;

Ἀσφαλῶς ἐγὼ δὲν θέλω νὰ τὸ δῶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν πλευράν. Δὲν θέλω νὰ κάμνω ταξικὸν ἀγῶνα, ὅπως ἄλλοι συνάδελφοι κάμνουν ταξικὸν ἀγῶνα ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς, καὶ πιστεύω ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ προστατεύῃ ἀνάλογα καὶ τὸν καταναλωτὴν καὶ τὸν παραγωγὸν ἀπὸ ὁποιανδήποτε ἐκμετάλλευσιν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἀσφαλῶς—ὡς εἶχα τὴν εὐκαιρίαν νὰ τονίσω καὶ ἀπὸ τῆς θέσεώς μου τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα—τὸ ἐγγραφὲν πρὸς συζήτησιν θέμα ἀποτελεῖ ἐν τῇ οὐσίᾳ του ἐπὶ μέρους συνέχισιν τοῦ γενικωτέρου θέματος περὶ ἀγορανομίας τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη, καὶ συνεζητήθη ὑπὸ τοῦ Σώματος τὸ 1965 καὶ τὸ 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κυρίου Κόσιη καὶ τοῦ ὁμιλοῦντος. Καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις, τὴν πρώτην φορὰν ὁμοφώνως καὶ τὴν δευτέραν φορὰν σχεδὸν ὁμοφώνως—ἐτάχθησαν ὑπὲρ 9 ἐκ τῶν 10 ὁμιλητῶν—τὸ Σῶμα ἐξέφραζε τὴν ὁμόθυμον ἔκκλησίν του πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως αὕτη χωρήσῃ εἰς τὴν ἄμεσον ἐφαρμογὴν ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν βασικῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν, εἰς τὰ ὁποῖα σημειοῦται ἡ ὕπαρξις αἰσχροκερδείας, ὡς καὶ τῶν φαρμάκων.

Δυστυχῶς ἡ πορεία πρὸς τὴν ἐν λόγῳ κατεύθυνσιν δὲν ὑπῆρξεν ἡ ἀναμενομένη, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐπαληθεύσουν αἱ προβλέψεις μας καὶ νὰ δημιουργηθῇ ὁ σημερινὸς φαῦλος κύκλος ἀπὸ τὸν ὁποῖον πιστεύω ὅτι δὲν θὰ ἐξέλθωμεν εὐκόλως, ἐὰν δὲν τεθῇ, ἔστω καὶ τὴν δωδεκάτην, ἀνασταλτικὸς φραγμὸς ἐπὶ τῆς αἰσχροκερδείας. Δράττομαι ὡς ἐκ τούτου διὰ τρίτην φορὰν τῆς εὐκαιρίας, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, νὰ κρούσω τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου καὶ νὰ προειδοποιήσω ὅτι ἐὰν δὲν ὑπάρξῃ ἔλεγχος καὶ φραγμὸς εἰς τὴν ἀπαράδεκτον αὔξησιν τῶν τιμῶν ὡρισμένων ἀγαθῶν καὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν ἐπὶ ὡρισμένων ἄλλων, διὰ τῆς ἀγορανομίας, τότε οὐδεὶς θὰ μᾶς συγκρατήσῃ ἀπὸ τὴν κατάρρευσιν καὶ τὸ ὁλοκληρωτικὸν χάος πρὸς τὸ ὁποῖον φερόμεθα μὲ μαθηματικὴν ἀκρίβειαν.

Καὶ τονίζω τοῦτο μετ' ἐμφάσεως, διὰ νὰ μὴν εὑρεθῶμεν ἀργότερον εἰς τὴν θέσιν τοῦ κατηγορουμένου ὅτι δὲν προειδοποιήσαμεν ἐγκαίρως τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν τραγικῶν συνεπακολούθων τῆς δημιουργηθησομένης καταστάσεως. Βεβαίως εἶναι δυνατὸν νὰ ἰσχυρισθῇ κανεὶς—τὸ ἠκούσαμεν ἤδη—ὅτι ἡ κρίσις εἶναι παροδικὴ ἢ ἐποχιακὴ ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀνεπαίσθητος ἀφ' ἑτέρου.

Πλανῶνται ὅμως ὅσοι ὑποστηρίζουν ἀναλόγους ἀντιλήψεις. Διότι ἀπὸ τὸν ὑπάρχοντα ρυθμὸν καὶ τὴν τάσιν ὑποβολῆς ἀλλεπαλλήλων αἰτημάτων δὲν θὰ ἐξέλθωμεν εὐκόλως.

Διατείνονται μερικοὶ ὅτι ὑπεγράφησαν συλλογικαὶ συμβάσεις μὲ βασικὰς ὁμοιοεπαγγελματικὰς τάξεις, ὡς τῶν οἰκοδόμων, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου, διατείνονται, ὑπεγράφησαν συμβάσεις μὲ ἡμικρατικοὺς ὀργανισμοὺς καὶ τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν, καὶ δυνάμεθα ὡς ἐκ τούτου νὰ προσβλέπωμεν εἰς ἀγαθὰς ἐργατικὰς σχέσεις μετὰ τὴν κρίσιν ποὺ διήλθομεν. Λησμονοῦν ὅμως οἱ φορεῖς τῆς ἀντιλήψεως αὐτῆς ὅτι ὑπάρχουν πλεῖστα ὅσα ἐκκρεμῆ καὶ ἄλυτα ζητήματα εἰς ἄλλας πολλὰς μεγάλας ὁμοιοεπαγγελματικὰς τάξεις ὡς τῶν κυβερνητικῶν ἐργατῶν, τῶν μηχανοτεχνιτῶν καὶ ἀρκετῶν ἄλλων. Ἐπιπροσθέτως—καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ σημαντικώτερον—παραμένει γεγονὸς ὅτι ἐντὸς δεκαμήνου, πρὶν προλάβωμεν νὰ ὁλοκληρώσωμεν τὸν κύκλον τῶν προσαυξήσεων, θὰ ἐκσπάσῃ νέα κρίσις εἰς τὴν δημοσιοϋπαλληλικὴν τάξιν. Δὲν θέλω νὰ γίνω μάντις κακῶν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἀλλὰ προειδοποιῶ ὅτι ἐντὸς δεκαμήνου θὰ ἔχωμεν νέαν κρίσιν εἰς τὰς σχέσεις μας μὲ τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν, τὸν διδασκαλικὸν καὶ τὸν καθηγητικόν μας κόσμον, τὴν ἀστυνομίαν καὶ ἄλλους νευραλγικοὺς τομεῖς τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι πρὸς ὀλίγων μόλις μηνῶν ἢ ἡμερῶν, ἐδώσαμεν αὐξήσεις κυμαινομένας μεταξὺ 20 ἕως 35%.

Ὁ μόνος ἐπομένως ἐναπομένων τρόπος εἶναι ἡ πάταξις τῆς αἰσχροκερδείας καὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Πῶς ὅμως τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῇ ; Ὁ μόνος τρόπος διεξαγωγῆς σοβαρᾶς καὶ ἐπιστημονικῆς ἐργασίας εἶναι ἡ σύστασις κεντρικῆς ὑπηρεσίας ἐλέγχου τῶν τιμῶν, τῆς ποιότητος, μέτρων καὶ σταθμῶν. Μόνον ὑπὸ τὴν ἀπαραίτητον καὶ ὀργανικὴν προϋπόθεσιν τῆς δημιουργίας μιᾶς οὐσιαστικῶς καὶ οὐχὶ τυπικῶς δρώσης κεντρικῆς ἀγορανομικῆς ὑπηρεσίας ἐλέγχου, στελεχουμένης ἀπὸ ἐπιστημονικῶς κατηρτισμένον προσωπικόν, θὰ δυνηθῇ ὁ τόπος νὰ ἐπισημάνῃ τομεῖς καὶ φορεῖς τῆς αἰσχροκερδείας. Διότι ὑπάρχουν τομεῖς εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατος ἡ ἐξακρίβωσις, ἡ εὔκολος ἐξακρίβωσις, τῆς αἰσχροκερδείας καὶ τῶν συντελεστῶν ὕψους. Καὶ διὰ νὰ γίνω σαφέστερος, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, θὰ χρησιμοποιήσω τὸ κλασσικὸν πλέον καταστὰν παράδειγμα τῆς τιμῆς τοῦ ὑγραερίου : Τὸ ὑγραέριον προσεφέρετο εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγορὰν εἰς τιμὰς λιανικῆς πωλήσεως πρὸς 23 σελίνια τὸν κύλινδρον.

Ἤρκεσεν ἡ ἁπλῆ ἀνακοίνωσις τοῦ συνεργατικοῦ κινήματος ὅτι ἐσκόπει νὰ ὑπεισέλθῃ εἰς τὴν ἐμπορίαν τοῦ προϊόντος διὰ νὰ ἐκπέσῃ ἡ τιμή του εἰς τὰ 18 σελίνια τὸν κύλινδρον, διὰ νὰ καταρρεύσῃ καὶ ἡ τιμὴ αὐτὴ εἰς τὸ ἀπιστεύτως καὶ ἀπιθάνως χαμηλὸν ὕψος τῶν 12 σελινίων, μόλις ὁ συνεργατισμὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐμπορίαν του. Σήμερον, παρὰ τὴν σημειωθεῖσαν ὑποτίμησιν, ἡ τιμὴ τοῦ ὑγραερίου κατῆλθεν εἰς τὰ 10 σελίνια τὸν κίλυνδρον εἰς τιμὰς λιανικῆς πωλήσεως καὶ 8 σελίνια εἰς χονδρικὰς τοιαύτας.

Καὶ ἐρωτῶ τοὺς ἐραστὰς τῆς θεωρίας περὶ μὴ ὑπάρξεως αἰσχροκερδείας ἐν Κύπρῳ : ἦτο ἢ δὲν ἦτο αἰσχροκέρδεια ἡ προσφορὰ προϊόντος εἰς ἐπίπεδα ὑψηλότερα τοῦ κανονικοῦ κατὰ 300% καὶ πλέον; Καὶ ἐρωτῶ τοὺς ἰδίους ὑποστηρικτάς : Πῶς θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπισημανθῇ ἡ αἰσχροκέρδεια ἄνευ τῆς παρεμβολῆς τοῦ συνεργατισμοῦ, μὲ μόνην τὴν διεξαγομένην ἀκαδημαϊκὴν συζήτησιν εἰς τὴν Βουλήν, τὴν πλατωνικὴν θεώρησιν τοῦ θέματος ὑπὸ τῆς ὑποτυπωδῶς δρώσης ἀγορανομικῆς ὑπηρεσίας μας, καὶ μὲ τὴν ἱεραποστολικὴν ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπισημάνσεως τοῦ τιμαριθμικοῦ δείκτου ; Καὶ ἐρωτῶ πάλιν : Ποῖος μᾶς βεβαιοῖ ὅτι, ἄνευ τῆς ὑπάρξεως ἐπισταμένου ἐλέγχου ὑπὸ μιᾶς δρώσης καὶ ἐπιστημονικῶς λειτουργούσης κεντρικῆς ἀγορανομικῆς ὑπηρεσίας, δὲν ὑποκρύπτονται ὄχι ἁπλῶς ἀνάλογοι, ἀλλὰ ἀπείρως αἰσχρότεραι περιπτώσεις αἰσχροκερδείας ἀπὸ τὴν περίπτωσιν τοῦ ὑγραερίου ; Ἑπομένως πέραν τῶν διακηρύξεων ὅτι δὲν ὑπάρχει αἰσχροκέρδεια ποὺ ἀβασανίστως, ἀβιάστως καὶ μὲ ἐλαστικὴν τὴν συναίσθησιν τῆς εὐθύνης προφέρουν ἐπαΐοντες καὶ μή, ἠγέται

καὶ ἁπλᾶ στελέχη, πολλάκις καὶ ἀνώτεροι ἀξιωματοῦχοι, θὰ εἶναι καλύτερον νὰ χωρήσωμεν εἰς τὴν σύστασιν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς τὸ συντομώτερον. Κέρδος θὰ ὑπάρξῃ μέγιστον, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, καὶ ζημία οὐδεμία.

Βεβαίως δὲν παραγνωρίζω τὸ γεγονὸς ὅτι ἐπὶ ὡρισμένων εἰδῶν μὴ μονοπωλιακῆς φύσεως—τονίζω τὴν λέξιν «ὡρισμένων»—ὡς ἐκ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀγράφου νόμου τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως, ἡ αἰσχροκέρδεια περιορίζεται. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἀνατρέπει τὸν κανόνα, ὡς ἀπεδείχθη ἀπὸ τὸ προηγούμενον παράδειγμα. Καὶ δυστυχῶς ἐλλείπουν, ὡς ἐτόνισα, αἱ ἐπιστημονικαὶ ἔρευναι καὶ αἱ ἐνδελεχεῖς ἐπισκοπήσεις δι' ἄλλα. Πληροφοροῦμαι ὅμως, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἀπὸ μίαν ἁπλῆν καὶ πρόχειρον ἔρευναν τὴν ὁποίαν ἔκαμα, ὅτι καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς τομεῖς τῆς ἐλευθέρας συναγωνιστικότητος σημειοῦνται ἀπίστευτοι περιπτώσεις αἰσχροκερδείας. Εἶναι ἆρα τυχαῖον τὸ γεγονὸς ὅτι μόλις εἰσῆλθεν ὁ συνεργατισμὸς διὰ τοῦ Σ.Π.Ο.Λ.Π. καὶ τῆς Σ.Π.Ε.Α. εἰς τὴν ἐμπορίαν τῶν κατεψυγμένων κρεάτων καὶ ἰχθύων, τῶν ὁποίων αἱ τιμαὶ ὡς γνωστὸν ὠχριοῦν πρὸ τῶν τιμῶν τῶν νωπῶν τοιούτων, αὗται κατέρρευσαν αὐτομάτως κατὰ 15%, παραμείνασαι μάλιστα καθηλωμέναι παρὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ὑποτίμησιν ; Καὶ δὲν ἀποτελεῖ αἰσχροκέρδειαν ἡ διαπίστωσις ὅτι μολονότι ὑποβιβασθεῖσαι οὕτω κατὰ 20% τοὐλάχιστον (προσυπολογιζομένης καὶ τῆς ὑποτιμήσεως) αἱ τιμαὶ τῶν ἀγαθῶν αὐτῶν ἀφήνουν περιθώρια κέρδους καὶ μάλιστα ὑψηλά ;

Καὶ δὲν εἶναι αἰσχροκέρδεια ἡ διαπίστωσις ὅτι εἰς ἄλλας περιπτώσεις, ὡς εἰς τὰ ὑφάσματα, διαπιστοῦται, ἐπὶ διαφορετικοῦ μὲν εἴδους ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπὶ τῆς ἰδίας ἀκριβῶς ποιότητος, διαφορὰ κατὰ 40% καὶ πλέον τῶν προσφερομένων τιμῶν ὑπὸ τῆς ἐλευθέρας ἀγορᾶς ἐν σχέσει πρὸς τὸν συνεργατισμὸν (2.500 μίλς πρὸς 1.600 μίλς τὸν πῆχυν) καὶ τοῦτο παρὰ τὴν διέπουσαν τὸν συνεργατισμὸν ἀρχὴν ὅπως μὴ ἀνατρέψῃ τὴν ἐν τῇ ἀγορᾷ κρατοῦσαν κατάστασιν;

Ἀλλ' ἐὰν διαπιστοῦται αὐτὴ ἡ κατάστασις εἰς τομεῖς μὴ μονοπωλιακῆς φύσεως, τοὺς ὁποίους ἡμπορεῖ καὶ δύναται νὰ ἐπισημάνῃ μόνον μία κεντρικὴ ἀγορανομικὴ ὑπηρεσία, κατέστη ποτὲ δυνατὸς ἔλεγχος τῶν μονοπωλίων ; Ἔχομεν στοιχεῖα ὅτι φυτοφάρμακα, τὰ ὁποῖα τὸ Ἰνστιτοῦτον Γεωργικῶν Ἐρευνῶν θεωρεῖ ὡς ἀπολύτως ἀπαραίτητα καὶ ἀναντικατάστατα διὰ τὴν γεωργίαν τῆς νήσου — μὴ δυνάμενα ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει νὰ ὑποκατασταθοῦν — προσφέρονται εἰς τιμάς, ἀπολύτως καὶ ἀνεξελέγκτους καὶ ἀσταθμήτους. Ποῖος πράγματι ἐγγυᾶται ὅτι τὰ φυτοφάρμακα ροκόρ, φολιδόλ, ντενόν, νουβακρόν, καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα τὸ Ἰνστιτοῦτον Γεωργικῶν Ἐρευνῶν θεωρεῖ, ὡς προανέφερα, ἀπολύτως ἀπαραίτητα, προσφέρονται εἰς τὴν ἀγορὰν εἰς τιμὰς ἀπηλλαγμένας τῆς αἰσχροκερδείας, ὅταν μερικὰ τούτων προσφέρωνται εἰς τὸν συνεργατισμὸν χονδρικῶς πρὸς 12 σελίνια τὴν ὀκὰν ἐνῶ λιανικῶς πρὸς τοὺς ἀγρότας, καὶ εἰς περιοχὰς ὅπου ὑποτίθεται ὅτι θὰ προωθηθοῦν τὰ ὑπὸ τοῦ συνεργατισμοῦ ἀγορασθέντα, πρὸς 11 σελίνια ; Ἠρώτησε ποτὲ κανεὶς τὸν λόγον αὐτῆς τῆς διαφορᾶς ὡς καὶ τὰ περιθώρια τοῦ κέρδους ;

Ποία ὑπηρεσία, ἔντιμοι κ.κ. συνάδελφοι, ἤλεγξε ποτὲ θέματα ποιότητος ; Ὑπάρχει σχετικὴ νομοθεσία· ποῖος ὅμως τὴν ἐφήρμοσε; Ἔχομεν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, καταγγελίας ὅτι γεωργικὰ φάρμακα βιομηχανοποιούμενα ἐν Κύπρῳ προσφέρονται εἰς τιμὰς μὲν μειωμένας, ἀλλὰ μὲ ἐλαχίστην, ἂν μὴ καθόλου, δραστικότητα. Κατέχομεν τὰ ὀνόματα, δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ τὰ ἀναφέρωμεν καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ Σώματος. Εἴμεθα ὅμως ἕτοιμοι νὰ τὰ θέσωμεν ἐνώπιον οἱασδήποτε ἀγορανομικῆς ὑπηρεσίας ἥτις ἤθελε συσταθῇ μὲ ηὐξημένας δικαιοδοσίας καὶ εὐθύνας. Ἡ ἰδία ὑπηρεσία δέον ὅπως ἐπιληφθῇ τῶν καταγγελιῶν περὶ μειώσεως τοῦ βάρους καὶ τοῦ μήκους πολλῶν ἐμπορευμάτων — νὰ ἐπιληφθῇ ἀποφασιστικῶς δηλονότι τοῦ θέματος τῶν μέτρων καὶ σταθμῶν — διότι ὑπάρχουν καὶ ἐδῶ συναφεῖς καταγγελίαι δι' ὑπερβασίας καὶ αἰσχροκερδείας, εἴτε διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ χιλιογράμμου ὡς μέτρου βάρους, τοῦ ὁποίου τὴν σημαντικότητα καὶ τὴν σημασίαν ἡ πλειονότης τοῦ λαοῦ μας ἀγνοεῖ, εἴτε

διὰ τῆς ἐλαχίστης μειώσεως τῆς τιμῆς τοῦ προϊόντος ἀλλὰ καὶ τοῦ παραλλήλου περιορισμοῦ τοῦ μήκους του εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας ποὺ εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατος ἡ ἐξακρίβωσίς του. Ἐὰν τὸ μῆκος ἑνὸς βιομηχανικοῦ προϊόντος συντμηθῇ ἀπὸ 100 εἰς 80 ἢ 70 μέτρα — ὅπως ἔχομεν καταγγελίας ὅτι ὑπῆρξαν συναφεῖς περιπτώσεις — ἀδυνατοῦντος τοῦ ἀγοραστοῦ νὰ τὸ ἐλέγξῃ, δὲν ἀποτελεῖ τοῦτο αἰσχροκέρδειαν; Καὶ σημειοῦται καὶ ἕτερον κακόν. Ὁ τιμαριθμικὸς δείκτης μολονότι οὐσιαστικῶς ὑψοῦται, σημειοῖ ἐπισήμως ἢ καθήλωσιν ἢ πτῶσιν.

Καὶ δὲν ἀποτελεῖ ἀπάτην ἡ ἀνεξέλεγκτος διὰ τοῦ τύπου, τοῦ ραδιοφώνου καὶ τῆς τηλεοράσεως διαφήμισις ὅτι ἕνα α΄ προϊὸν περιέχει ποσότητα α΄ θρεπτικῶν οὐσιῶν ἢ δραστικότητα, ἐὰν πρόκειται περὶ φαρμάκου, ἐνῶ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐμπεριέχει κλάσμα ἁπλῶς τῶν διαφημιζομένων; Ποία ὑπηρεσία, καὶ βάσει ποίας νομοθεσίας, ἐπελήφθη τοῦ ἀντικανονικοῦ αὐτοῦ φαινομένου; Καὶ δὲν εἶναι καιρὸς μία δρῶσα κεντρικὴ ἀγορανομικὴ ὑπηρεσία νὰ ἐπιληφθῇ καὶ τῆς ἀπαραδέκτου αὐτῆς τακτικῆς, εἰσηγουμένη ἐν ἀνάγκῃ τὴν ψήφισιν αὐστηρᾶς καὶ σαφοῦς νομοθεσίας πρὸς πάταξιν τῆς τάσεως ὡς συμβαίνει εἰς Η.Π.Α. π.χ. καὶ ἀλλαχοῦ;

Καὶ ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὰ γεωργικὰ μηχανήματα καὶ τὰ ἀνταλλακτικά των. Ἐδῶ ἀκριβῶς ἀποκορυφώνεται ἡ ἐκμετάλλευσις. Ἔχομεν εἰς χεῖρας μας στοιχεῖα δεικνύοντα ὅτι ὑπὸ μεγάλου εἰσαγωγέως θεριζοαλωνιστικῶν μηχανῶν — κοινῶς κομπάϊνς — τοῦ ὁποίου τὰ εἰσαγόμενα εἴδη εἶναι ἐκ τῶν ἀρίστων ἀλλὰ καὶ τῶν πλέον διαδεδομένων ἐν Κύπρῳ, τὰ ἀνταλλακτικά των ηὐξήθησαν κατὰ 50%, εὐθὺς μετὰ τὴν ὑποτίμησιν, ἐνῶ εἰσάγονται ἐκ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου καὶ οὐδεμία ὑπερτίμησίς των ἐκεῖθεν ἐσημειώθη. Ἐὰν τοῦτο δὲν ἀποτελῇ αἰσχροκέρδειαν, μαζὶ μὲ τὰ συναφῆ — πλεῖστα τῶν ὁποίων ἦσαν βεβαίως εἰς ὅλους μας ἴσως γνωστά — στοιχεῖα ἄτινα ἀνέφερε κατὰ τὴν εἰσηγητικήν του ἀγόρευσιν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης, εἶναι καθῆκον τῶν συναδέλφων γραμματολόγων νὰ προσδιορίσουν ἄλλως τὴν ἑρμηνείαν τῆς λέξεως «αἰσχροκέρδεια».

Τὸ πρόβλημα εἶναι σαφές, συγκεκριμένον καὶ ὀξύ. Καὶ δὲν λύεται μὲ ταπελλίτσες καὶ πινακίδες. Χρειάζεται ἐπιστημονικὴν ἀντίκρυσιν καὶ τομὴν βαθεῖαν. Χρειάζεται ἡ ὕπαρξις ἰσχυρᾶς ἀγορανομικῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας.

Παραλλήλως θὰ ἠδύναντο, ἔντιμοι κ.κ. συνάδελφοι, νὰ ἀναληφθοῦν σειρὰ ἄλλων μέτρων συντεινόντων εἰς τὴν ὁμαλὴν κοινωνιοκρατικὴν ἐξέλιξιν, ὡς εἶναι τὰ θέματα τῆς συστάσεως σχεδίων συγκεντρώσεως καὶ διαθέσεως ἀγροτικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν προϊόντων καὶ ἡ σταδιακὴ των ἐπέκτασις ἐκεῖ ποὺ δὲν θὰ ἠδύνατο ἢ δὲν θὰ ἠθέλαμεν νὰ ὑπεισέλθῃ ἀμέσως ὁ συνεργατισμός, ἡ ἐνίσχυσις τοῦ συνεργατικοῦ μας κινήματος, ἡ προώθησις τῶν στεγαστικῶν ὀργανισμῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, τῶν building societies, τὰ ὁποῖα ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ἀπαντῶν εἰς σχετικήν μας ἐρώτησιν ἀνεκοίνου πρὸς τὸ Σῶμα ὅτι θὰ προωθοῦντο ἐντὸς τοῦ 1967, ἡ παροχὴ πλήρους καὶ οὐσιαστικῆς ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως διὰ τῆς δημιουργίας ἑνὸς κεντρικοῦ ἑνιαίου συστήματος ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως (διὰ τῆς ἑνσωματώσεως εἰς τὸ σύστημα κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων τῶν ἀνεξελέγκτων ὑπὸ τοῦ κράτους ταμείων προνοίας, τῶν συντεχνιακῶν ταμείων ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως, καὶ τοῦ διπλασιασμοῦ ἢ τριπλασιασμοῦ τῆς ἐργατικῆς καὶ ἐργοδοτικῆς συνεισφορᾶς), ἡ ἄρσις τῶν περιοριστικῶν διατάξεων καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἰσχύον ὕψος τῶν ἀνεγειρομένων οἰκοδομῶν πρὸς καθορισμὸν νέου τοιούτου διὰ τὴν μείωσιν τῶν τιμῶν τῶν φλάτ καὶ ἄλλα.

Ἐπανατονίζω ὅμως προτοῦ κατέλθω τοῦ βήματος ὅτι μὲ ἡμίμετρα καὶ ψιχία δὲν λύεται τὸ πρόβλημα· ἀντιθέτως θὰ ὀξύνεται μὲ σαφῆ τὴν κατάληξιν: Τὸ χάος. Καὶ ὑπεύθυνοι δὲν θὰ εἴμεθα ἡμεῖς.

Τέλος, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἔκκλησιν τοῦ ἀγαπητοῦ συναδέλφου κ. Σαββίδη περὶ ἀναλήψεως τῆς ἐμπορίας γεωργικῶν μηχανημάτων καὶ τῶν ἐξαρτημάτων των ὑπὸ τοῦ συνεργατισμοῦ, πληροφοροῦμαι ἁρμοδίως ὅτι ἡ σωτήριος αὐτὴ διαδικασία διὰ τὸν ἀγροτικόν μας κόσμον ἐπετεύχθη ἤδη καὶ θὰ ἐξαγγελθῇ ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς μηνός. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ;

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἐπειδὴ γίνεται λόγος περὶ αἰσχροκερδείας διεπίστωσα πράγματι ὅτι ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ γίνεται «αἰσχροκέρδεια δημοκοπίας».

Ἐν πρώτοις ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχω παρατηρήσει μὲ μεγάλην μου ἔκπληξιν εἶναι τὸ ἑξῆς : Ἀναφέρεται ὅτι ἡ μόνη τάξις ἐμπορευμάτων εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάρχει ἀγορανομία εἶναι τὰ γεωργικὰ προϊόντα. Οὐδὲν τούτου ἀναληθέστερον. Διότι δὲν ὑπάρχει ἀγορανομία ἐπὶ τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἔλεγχος εἶναι ἐπὶ τῶν πωλήσεων αἱ ὁποῖαι γίνονται ἀπὸ τὸν μεταπωλητήν. Κατὰ τὴν ταπεινήν μου δὲ γνώμην ἡ ὕπαρξις τῆς ὑφισταμένης ἀγορανομίας ἐπὶ τῶν προϊόντων τούτων ὄχι μόνον δὲν ὠφελεῖ τὸν παραγωγόν, ὄχι μόνον δὲν ὠφελεῖ τὸν καταναλωτήν, ἀλλὰ τοὐναντίον αὐξάνει τὰς τιμὰς καὶ εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ἐὰν σταματήσῃ αὐτὴ ἡ ὑφισταμένη ἀγορανομία ἐπὶ τῶν εἰδῶν αὐτῶν θὰ ἔχωμεν προϊόντα τὰ ὁποῖα θὰ διατίθενται εἰς πολὺ χαμηλοτέρας τιμάς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρότασιν περὶ συστάσεως ἀγορανομίας δι' ὅλα τὰ εἴδη, διερωτῶμαι εἰς ποῖον μέρος τοῦ κόσμου, ὅπου δὲν ὑπάρχει πόλεμος ἢ μία κατάστασις ἐκτάκτου ἀνάγκης, ὑπάρχει αὐτὸς ὁ γενικὸς ἔλεγχος ἐπὶ ὅλων τῶν ἐμπορευμάτων.

Ἐλέχθη ὅτι ἐζήτησα, λόγῳ τῆς συζητήσεως αὐτῆς, νὰ ἐπιτεθῶ κατὰ τοῦ Συνεργατισμοῦ. Μὲ ἐκπλήττει πράγματι τοῦτο διότι ὅταν ἀνῆλθον ἐπὶ τοῦ βήματος αὐτοῦ καὶ ὡμίλησα περὶ ἀγορανομίας ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνέφερα εἶναι τὸ ἑξῆς : Ἐφ' ὅσον τὰ πλεῖστα τῶν εἰδῶν τούτων εἰσάγονται ἀπὸ αὐτὸν τοῦτον τὸν Συνεργατισμὸν καὶ διατίθενται εἰς τὸ κοινὸν καὶ εἰς τὴν ὕπαιθρον εἰς λογικὰς καὶ χαμηλὰς τιμὰς πέραν τοῦ δέοντος, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ αἰσχροκέρδεια ; Μόνον ἕνας ἀνόητος καὶ ἠλίθιος ἐνῶ θὰ ἤξευρεν ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἀγοράσῃ ἕνα προϊὸν ἢ ἕνα ἐμπόρευμα μὲ 10 σελίνια, ἐν τούτοις θὰ προέβαινεν εἰς ἀγορὰν ἀπὸ ἕνα ἄλλο μέρος πρὸς μίαν λίραν διὰ νὰ τὸν ἐκμεταλλευθοῦν. Εἶναι δὲ γεγονὸς ὅτι σήμερα ἡ ὀργάνωσις τοῦ Συνεργατισμοῦ εἶναι τοιαύτη ὥστε μὲ τὰ διάφορα συνεργατικὰ παντοπωλεῖα τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν εἰς ὅλην τὴν ὕπαιθρον καὶ μὲ τὰ ἐμπορεύματα τὰ ὁποῖα διατίθενται μέσῳ αὐτῶν νὰ μὴν ὑπάρχῃ ἄλλος τρόπος διαθέσεως τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τὴν ὕπαιθρον παρὰ μέσῳ τοῦ Συνεργατισμοῦ. Ἐπομένως ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐκμεταλλεύεται τὸν γεωργὸν εἰς τὴν ὕπαιθρον ἐφ' ὅσον τὸ μονοπώλιον τὸ ἔχει ὁ Συνεργατισμός ; Διερωτῶμαι, πράγματι!!

Ἀνεφέρθη προηγουμένως, καὶ οἱ ἴδιοι οἱ συνάδελφοι οἱ ὁποῖοι μοῦ ἔχουν ἐπιτεθῆ ἀνέφερον, ὅτι εἰς πλείστας ὅσας περιπτώσεις διατίθενται φάρμακα, 80 καὶ 90% τῶν εἰσαγομένων, ὑπὸ αὐτοῦ τούτου τοῦ Συνεργατισμοῦ. Καὶ ἐν τούτοις διατείνονται ὅτι τὸ ἐλεύθερον ἐμπόριον μαυραγορατίζει διὰ τὸ 10% τὸ ὁποῖον εἰσάγει καὶ ἐπίσης ὅτι τοῦτο δὲν προσφέρει γνήσια προϊόντα. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ πιστεύσῃ κανεὶς ὅτι ἐφ' ὅσον οἱ ἐνδιαφερόμενοι μποροῦν ἐλευθέρως νὰ προμηθευθοῦν τὰ εἴδη αὐτὰ ἀπὸ τὸν Συνεργατισμόν, θὰ προτιμήσουν ἐν τούτοις νὰ προσφύγουν εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τὴν ὁποίαν προσφέρει τὸ ἐλεύθερον ἐμπόριον ;

Τὸ παράξενον εἶναι ὅτι ἀνεφέρθη ὅτι ἓν ἀπὸ τὰ εἴδη τὰ ὁποῖα εἰσάγονται ἀπὸ τὸν Συνεργατισμὸν εἶναι τὸ D.D.T. Πρὸ τριῶν ἡμερῶν ὅταν ἠρώτησα τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας εἰς ποῖα εἴδη σημειώνονται αἱ νοθεῖαι, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς ἀνέφερεν εἶναι ὅτι εἰς τὸ D.D.T. ὑπάρχει πολλάκις περισσότερος γύψος παρὰ D.D.T. πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπιφέρει δυσμενῆ ἀποτελέ-

σματα εἰς τοὺς μεταχειριζομένους αὐτό. Ἐπίσης ἐφέτος, κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον ὅταν εἶχα ἐπισκεφθῆ τὸ Ὅμοδος καὶ ὡμίλησα μὲ διαφόρους ἀγρότας, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἤκουσα μὲ μεγάλην μου ἔκπληξιν ἦτο ὅτι εἶχαν καταστραφῆ τὰ σταφύλια τους διότι μετεχειρίσθησαν θεῖον τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο καλῆς ποιότητος καὶ ὑπῆρξε καταστρεπτικὸν δι' αὐτά. Ποῖος εἰσῆξε τὸ θεῖον ; Οἱ ἔμποροι ; Ὄχι.

Ἐπομένως διὰ ποῖον λόγον δὲν ἐνδιαφέρονται οἱ κύριοι Βουλευταί, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν γεωργικῶν ὀργανώσεων καὶ οἱ προστάται τῶν γεωργῶν, δι' αὐτὰς τὰς ὑποθέσεις καὶ ἐνδιαφέρονται μόνον δι' ὅσα ἀκούουν ; Ἐὰν ὑπάρχῃ ἕνας ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι τίμιος καὶ ὁ ὁποῖος πιθανὸν νὰ ἐκμεταλλεύεται ἢ πιθανὸν νὰ προσφέρῃ ἐμπορεύματα τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι γνήσια τότε πρέπει νὰ γίνεται ὅλος αὐτὸς ὁ πόλεμος ἐναντίον τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου ;

Διατείνονται ἐπίσης οἱ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι ὅτι τὰ ἐξαρτήματα τῶν τρακτὲρ καὶ τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων εἰσάγονται μόνον ἀπὸ τοὺς ἐμπόρους εἰσαγωγεῖς. Καὶ αὐτὸ εἶναι λανθασμένον. Διότι ὑπάρχουν πλεῖστοι ὅσοι ἐξαγωγεῖς εἰς τὰ διάφορα κράτη οἱ ὁποῖοι προσφέρουν ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ ἐξαρτήματα ὅλων τῶν κατασκευῶν καὶ ἐπομένως πλεῖστα ὅσα τούτων εἰσάγονται καὶ διατίθενται ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀντιπρόσωποι ἑνὸς τοιούτου ἐξαγωγέως ἢ τῆς Ἀγγλίας ἢ τῆς Γερμανίας ἢ ἄλλης χώρας. Ἐπομένως, ἐὰν πράγματι ἐνδιεφέρετο ὁ Συνεργατισμὸς ὁ ὁποῖος εἶναι ἕνας ὀργανισμὸς ὁ ὁποῖος διατείνεται ὅτι βοηθεῖ τὸν γεωργὸν θὰ ἦτο εὔκολον δι' αὐτὸν νὰ φροντίσῃ νὰ εὕρῃ ἕνα τοιοῦτον Οἶκον ὁ ὁποῖος νὰ τοῦ προσφέρῃ ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ ἐξαρτήματα. Ἄνκαι εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ ἐὰν ἀκόμη προσήγγιζεν ὁ Συνεργατισμὸς τοὺς διαφόρους εἰσαγωγεῖς καὶ ἐζήτει νὰ κάμῃ ἀγορὰς μεγάλων ποσοτήτων ἐξαρτημάτων διὰ νὰ τὰ διαθέτῃ, εὐχαρίστως θὰ ἐδέχοντο νὰ ἀπαλλαγοῦν αὐτοὶ ἀπὸ τοῦ νὰ φυλάττουν τὰ διάφορα ἐξαρτήματα εἰς πολλὰς περιπτώσεις διὰ περιόδους πολλῶν ἐτῶν χωρὶς νὰ δύνανται νὰ τὰ διαθέσουν. Ἀλλά, βεβαίως, ὅλα αὐτὰ δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν. Λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὶ κοστίζει ἕνα ἐμπόρευμα καὶ εἰς ποίαν τιμὴν διατίθεται χωρὶς νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν τὰ ἔξοδα τὰ ὁποῖα ὑφίσταται ἕνας ἀπὸ τοὺς εἰσαγωγεῖς αὐτούς. Πάντως τὸ ζήτημα τοῦτο ἐξετάζεται καὶ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου, ὁ δὲ Σύνδεσμος τῶν εἰσαγωγέων τῶν ἐμπορευμάτων αὐτῶν ἑτοιμάζει ἤδη μελέτην τὴν ὁποίαν θὰ ἀποστείλῃ εἰς τὴν Βουλήν, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ δίδῃ λεπτομερείας τοῦ κόστους καὶ τοῦ κέρδους ἑξ ἑκάστου τῶν εἰδῶν αὐτῶν διὰ νὰ μπορέσῃ ἡ Βουλὴ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ διαπιστώσῃ ποῖον εἶναι πραγματικῶς τὸ κόστος καὶ ποῖον τὸ κέρδος ἐπὶ τῶν διαφόρων αὐτῶν εἰδῶν.

Ἐλέχθη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Γιάγκου ὅτι ζητῶ νὰ κάμω ταξικὸν ἀγῶνα καὶ νὰ ἐπιβάλω εἰς τοὺς γεωργοὺς καὶ τὰς ἄλλας τάξεις νὰ μὴν ἀγοράζουν ραδιόφωνα καὶ τηλεοράσεις καὶ ψυγεῖα. Δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ ἔχω ἀναφέρει τοιοῦτόν τι. Ἁπλῶς καὶ μόνον εἶπον ὅτι ἐφ' ὅσον ὁ Συνεργατισμὸς εἰσάγει καὶ ὅ,τι εἶδος πολυτελείας φαντασθῆ κανείς, δὲν βλέπω τὸν λόγον διατὶ νὰ μὴν ἐνδιαφέρεται διὰ τὰ εἴδη αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἶναι διὰ τὸν γεωργόν. Μήπως ὁ ἔντιμος συνάδελφος νομίζει ὅτι τὸ νὰ ἔχωμεν ἀεροπορικὴν λέσχην καὶ νὰ εἰσάξωμεν ἀεροπλάνον διὰ νὰ περνοῦμεν τὴν ὥραν μας εἶναι ζήτημα τὸ ὁποῖον ὠφελεῖ τὸν γεωργὸν ἢ τὸν πολίτην ; Εἶναι ἀκριβῶς κάτι τὸ ὁποῖον εἶναι εἶδος πολυτελείας. Διότι φαντάζομαι ὅτι ὅπως καὶ ἐγὼ δὲν τὸ μεταχειρίζομαι καὶ ὁ συνάδελφος κ. Γιάγκου δὲν μεταχειρίζεται ἀεροπλάνον διὰ νὰ περνᾶ τὴν ὥραν του. Ἐπομένως θὰ ἦτο καλὸν ὅταν ἀνεβαίνῃ κανεὶς εἰς τὸ βῆμα νὰ μὴν διαστρέφῃ τὰ ὅσα ἐλέχθησαν ὑπὸ ἑνὸς ἄλλου μὲ σκοπὸν νὰ παρουσιασθῇ οὗτος ὡς ἐχθρὸς μιᾶς τάξεως ἢ ὡς ἄνθρωπος παράλογος ἢ ὡς ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἀντίληψιν τοῦ τὶ συμβαίνει εἰς τὸν τόπον.

Θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ ἐπίσης εἰς τὸν χείμαρρον τὸν ὁποῖον ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Πέτρος Στυλιανοῦ μᾶς ἔχει διοχετεύσει εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ μᾶς πείσῃ ὅτι ὅλοι οἱ ἐμπορευόμενοι ἐκμεταλλεύονται τὸν κόσμον καὶ εἰς τὸ ἐπὶ

πολλὰ τώρα ἔτη διατυμπανιζόμενον παράδειγμα, τὸ ὁποῖον μᾶς ἀνέφερε, τοῦ ὑγραερίου. Φαίνεται ὅτι ὁ ἔντιμος συνάδελφος δὲν θὰ ἦτο παρὼν κατὰ τὴν ἡμέραν ποὺ εἴχαμεν ἐπανασυζητήσει αὐτὸ τὸ ζήτημα. Πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ὑγραέριον ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀκριβὸν διότι δὲν εἰσήγετο ὅπως σήμερον εἰς τὴν Κύπρον, ἀλλὰ ἀπεστέλλοντο κεναὶ σιδηραῖ φιάλαι ἐκ Κύπρου εἰς Βέλγιον αἱ ὁποῖαι ἐγεμίζοντο ἐκεῖ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπεστρέφοντο εἰς Κύπρον. Ἐπὶ πλέον ἡ κατανάλωσις ὑγραερίου ἦτο τότε τόσον μικρά, ἐν συγκρίσει μὲ τὴν σημερινὴν τεραστίαν κατανάλωσιν, ὥστε τὰ βασικὰ ἔξοδα καὶ τὰ ἔξοδα ἑνὸς μεταπωλητοῦ ἦσαν πολὺ μεγάλα, μὲ ἀποτέλεσμα τὰ κέρδη νὰ εἶναι πολὺ ἐλάχιστα ἐν συγκρίσει μὲ τὰ σημερινὰ παρὰ τὴν ἠλαττωμένην τιμὴν τοῦ ὑγραερίου.

Ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἀνέφερεν ἐπίσης ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν κρεάτων ἦσαν πολὺ ὑψηλότεραι προηγουμένως ἀπὸ ὅ,τι εἶναι σήμερον. Βεβαίως ὁ ἔντιμος συνάδελφος δὲν εἶναι ἔμπορος καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ τί συμβαίνει. Ἀλλά, πρὸς πληροφορίαν του, ὅταν ἕνας ἐργάζεται εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ εἰσάγει ἐμπορεύματα προσπαθεῖ συνεχῶς νὰ ἐξεύρῃ κάτι τὸ εὐθηνότερον. Μὲ τὴν προσπάθειαν αὐτὴν τὴν ὁποίαν καταβάλλει καὶ μὲ τὸν συναγωνισμὸν ὁ ὁποῖος ὑπάρχει μεταξὺ τῶν διαφόρων κρατῶν, λόγῳ τῆς συνεχοῦς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς τῶν προϊόντων αὐτῶν εἰς ὡρισμένας χώρας, κατορθώνει ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος νὰ ἐξασφαλίζῃ εὐθηνότερα εἴδη. Ἑπομένως δὲν εἶναι ζήτημα ἐκμεταλλεύσεως ἀλλ' ἁπλῶς ζήτημα μεγαλυτέρας προσπαθείας ἐκ μέρους τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου νὰ ἐξεύρῃ ποιότητας ἐμπορευμάτων ἴσως οὐχὶ τόσον καλὰς ὅσον αἱ προηγούμεναι ἀλλὰ εἰς χαμηλοτέρας τιμάς, ἀπὸ διαφόρους χώρας αἱ ὁποῖαι ἔχουν περισσεύματα καὶ αἱ ὁποῖαι θέλουν νὰ τὰ διαθέσουν.

Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἐὰν ἀνεμέναμεν νὰ λάβωμεν περισσοτέρας πληροφορίας ἐπὶ ὅλων αὐτῶν τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα συζητοῦνται, διότι μοῦ φαίνεται ὅτι θὰ εἶναι κακὸν διὰ τὸν τόπον ἐὰν ζητήσωμεν νὰ μετατρέψωμεν τὸ ἐλεύθερον ἐμπόριον τὸ ὁποῖον ὑφίσταται σήμερα εἰς τὴν Κύπρον καὶ τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπιτρέπει νὰ διαθέτωμεν ἐμπορεύματα εἰς τὰς πλέον χαμηλὰς τιμάς. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι ὅτι κάτοικοι ὅλων τῶν γειτονικῶν μας χωρῶν ἔρχονται εἰς τὴν Κύπρον ὄχι τόσον διὰ τὸ ὡραῖον μας κλῖμα ἢ διὰ νὰ ἴδοῦν τὴν ὡραίαν μας χώραν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀγοράσουν ἐμπορεύματα τὰ ὁποῖα εὑρίσκουν εἰς τὴν ἡμίσειαν τιμὴν ἐν σχέσει μὲ τὰς ἄλλας ἀγοράς. Οἱ δὲ ἀντιπρόσωποι τῶν χωρῶν αἱ ὁποῖαι μᾶς διαθέτουν τὰ ἐμπορεύματά των ὅταν ἔλθουν ἐδῶ διερωτῶνται πῶς ἡμεῖς οἱ Κύπριοι, πληρώνοντες μεταφορικὰ καὶ εἰσαγωγικοὺς φόρους, διαθέτομεν εἰς πλείστας ὅσας περιπτώσεις τὰ ἐν λόγῳ ἐμπορεύματα εἰς χαμηλοτέρας τιμὰς ἀπὸ ἐκείνας εἰς τὰς ὁποίας τὰ διαθέτουν αἱ χῶραι παραγωγῆς των. Δι' αὐτὸ θὰ εἶναι κάτι τὸ ἀσυγχώρητον, ἐὰν προσπαθήσωμεν νὰ μετατρέψωμεν αὐτὴν τὴν εὐημεροῦσαν οἰκονομίαν μας τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου καὶ ἐλευθέρου συναγωνισμοῦ, τοῦ ἐμπορίου τὸ ὁποῖον βασίζεται ἐπὶ τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως, εἰς ἕνα κατευθυνόμενον καὶ ἀστυνομευόμενον κράτος διὰ νὰ κατορθώσωμεν νὰ δημιουργήσωμεν μαῦρες ἀγορὲς μὲ ἐλλείψεις καὶ χιλίας ἄλλας δυσκολίας αἱ ὁποῖαι θὰ εἶναι πρὸς ζημίαν τοῦ τόπου καὶ τῆς οἰκονομίας μας. Εὐχαριστῶ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἐπιθυμεῖ νὰ δευτερολογήσῃ.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἡ συζήτηση στὴ Βουλὴ καὶ οἱ ἀπόψεις τῶν πιὸ πολλῶν Βουλευτῶν ἔχουν ἐπιβεβαιώσει αὐτὸ ποὺ ἐλέχθη πολλὲς φορὲς ὅτι ὑπάρχουν μεγάλα κέρδη στὲς τιμὲς τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ ὅτι γίνεται νοθεία στὰ γεωργικὰ φάρμακα.

Οἱ ἔντιμοι Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορίου μὲ χθεσινὲς δηλώσεις των ἀνέλυσαν τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβέρνησης ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρόβλημα τῶν τιμῶν. Ἐδήλωσαν ὅτι ἡ Κυβέρνηση παρακολουθεῖ στενὰ τὲς τιμὲς καὶ ὅτι ἡ πολιτική της εἶναι νὰ παρεμποδίζῃ ἀδικαιολόγητες αὐξήσεις στὲς τιμὲς βασικῶν εἰδῶν. Πιστεύομεν ὅτι στὸ βαθμὸ ποὺ εἶναι ὑψωμένες οἱ τιμὲς τῶν μηχανημάτων, καὶ ἰδιαίτερα τῶν ἐξαρτημάτων, καὶ ἀδικαιολόγητες εἶναι καὶ πολὺ ὑψωμένες εἶναι. Γι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται νὰ ἐξευρεθῇ ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης τρόπος ἐλέγχου τῶν τιμῶν. Ἐλέχθη ἡ ἄποψη ὅτι τὰ στοιχεῖα ποὺ καταθέσαμεν στὴ Βουλὴ δὲν εἶναι ὀρθά· ὅτι εἶναι παραπλανητικὰ ἢ δημοκοπικά· ἐλέχθη ἀπὸ συνάδελφον.

Ἐμεῖς λέμε ὅτι τὰ παραδείγματά μας δείχνουν μόνον μιὰν πολὺ μικρή, μιὰν ἀμυδρὰν εἰκόνα τοῦ τί γίνεται, τοῦ τί ὑπάρχει μέσα στὸν ἀγροτικὸ κόσμο γι' αὐτὸ τὸ σοβαρὸ ζήτημα. Γιατὶ κάθε ἀγρότης ποὺ ἔχει γεωργικὸ μηχάνημα, καὶ εἶναι χιλιάδες οἱ ἀγρότες ποὺ ἔχουν σήμερα μηχανήματα, ὁ καθένας ἔχει δεκάδες περιπτώσεις μεγάλων ἀδικαιολογήτων κερδῶν νὰ ἀναφέρῃ. Ὅποιος ἀμφισβητεῖ τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἐκαταθέσαμεν στὴν Βουλὴ — μαζὶ καὶ οἱ ἄλλοι συνάδελφοι ποὺ ἔχουν μιλήσει πάνω στὸ ἴδιο θέμα — ἂς κάμῃ μιὰν περιοδεία στὴν ὕπαιθρο. Θὰ καταλήξῃ ὁ ἴδιος στὸ συμπέρασμα ὅτι φανήκαμε πάρα πολὺ συντηρητικοί. Ἐμεῖς λέμεν καὶ κάτι ἄλλο : Νὰ γίνῃ ἔρευνα ἀπὸ μίαν Ἐπιτροπή, μιὰν ἀνεξάρτητη Ἐπιτροπή. Καὶ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι ἀπὸ τὴν ἔρευνα θαρθοῦν στὴν δημοσιότητα πάρα πολλὰ πράγματα καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὲς τιμὲς τῶν ἐξαρτημάτων καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ποιότητα τῶν γεωργικῶν φαρμάκων.

Ἐλέχθη τὸ ἐπιχείρημα ἀπὸ τὸν κ. Σαββίδην ὅτι δὲν ὑπάρχουν μεγάλα κέρδη γιατὶ ὑπάρχει συναγωνισμὸς μεταξὺ τῶν διαφόρων εἰσαγωγέων. Δὲν στέκει αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα. Τὰ ἐξαρτήματα ποὺ εἰσάγει γιὰ παράδειγμα ὁ κ. Ἀλέξανδρος Δημητρίου γιὰ τὴν «μάρκα» ποὺ ἀντιπροσωπεύει, δὲν μπορεῖς νὰ τὰ βρῇς στὸν κ. Λέανδρο Ζαχαριάδη γιατὶ ἀντιπροσωπεύει ἄλλη «μάρκα».

Κάθε εἰσαγωγέας συνήθως ἔχει μονοπώλιον στὰ βασικὰ ἀνταλλακτικὰ γιὰ τὴν «μάρκα» ποὺ εἰσάγει καὶ ἔτσι ἔχει τὸ πλεονέκτημα νὰ καθορίζῃ ὁ ἴδιος τὲς τιμές.

Σχετικὰ μὲ τὰ γεωργικὰ φάρμακα, ὁ κ. Σαββίδης ἀνέφερεν ὅτι εἰσάγονται ἀπὸ τὴν Κεντρικὴ Συνεργατικὴ Τράπεζα καὶ δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἀνησυχία οὔτε πρέπει νὰ γίνεται κἂν συζήτηση.

Ἡ Κεντρικὴ Συνεργατικὴ Τράπεζα εἰσάγει πέραν τῶν 50% τῶν γεωργικῶν φαρμάκων. Ἀσφαλῶς ἂν ἔλειπεν ἡ Κεντρικὴ Συνεργατικὴ Τράπεζα θὰ εἴχαμεν κατάσταση πάρα πολὺ χειρότερην ἀπὸ τὴν σημερινήν. Ὅμως ἕνα μεγάλο ποσοστὸ τῶν φαρμάκων, κάπου 35—40%, τὸ εἰσάγουν διάφοροι εἰσαγωγεῖς. Πάρα πολλὲς ἀναμίξεις γιὰ τὰ ὑποπαρασκευάσματα αὐτὰ ποὺ ἀνεφέρθη ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου γίνονται ἐδῶ στὴν Κύπρο καὶ οἱ εἰσαγωγεῖς αὐτῶν τῶν παρασκευασμάτων δὲν εἶναι ἡ Κεντρικὴ Συνεργατικὴ Τράπεζα· εἶναι ἄλλοι ἀπὸ τὴν Κεντρικὴ Συνεργατικὴ Τράπεζα καὶ στὲς τέτοιες περιπτώσεις γίνεται ἡ μεγάλη νοθεία. Ἂν ἡ Κεντρικὴ Συνεργατικὴ Τράπεζα ἔλεγχεν ὅλες τὲς εἰσαγωγὲς τῶν φαρμάκων, ἀσφαλῶς δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἡ κατάσταση ποὺ ἔχομεν σήμερα. Ὅμως δὲν τὲς ἐλέγχει. Ἡ Κεντρικὴ Συνεργατικὴ Τράπεζα εἰσάγει περίπου τὸ 60% τῶν γεωργικῶν φαρμάκων ποὺ χρησιμοποιοῦνται στὴν Κύπρο.

Γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ἐπιμένουμεν νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος ποὺ θὰ ὑποχρεώνῃ τὸν πωλητὴν — καὶ πρέπει νὰ συμφωνήσῃ ὁ κ. Σαββίδης καὶ νὰ μὴν ἀνησυχῇ καθόλου — ὁποιονδήποτε πωλητὴν ἐμεῖς λέμεν, ὕστερα ἀπὸ τὸν ἔλεγχον νὰ ἀναγράφεται στὸ κάθε φάρμακον ἡ τιμὴ καὶ ἡ περιεκτικότητά του. Ὅπως προνοεῖ ὁ νόμος ποὺ ἔχει ψηφισθῇ γιὰ τὰ γεωργικὰ φάρμακα.

Ἀνεφέρθη ἐπίσης ἀπὸ τὸν κ. Σαββίδην τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἂν ἐφαρμόσωμεν ἀγορανομικὸν ἔλεγχον στὲς τιμὲς τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων καὶ ἐξαρτημάτων, θὰ χρειασθῇ στρατιὰ ὑπαλλήλων.

Ἐμεῖς δὲν ὑποστηρίζομεν ἐφαρμογὴν ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου γιὰ ὅλα τὰ εἴδη τῶν ἐμπορευμάτων. Τὰ ἐξαρτήματα τῶν μηχανημάτων εἶναι τὰ κύρια, τὰ βασικά, ποὺ εἶναι πολὺ πλατειᾶς χρήσης καὶ ποὺ ἕνας γεωργὸς τὰ χρειάζεται σὲ κάθε ἐσοδεία. Σὲ αὐτὰ ἐπιβάλλεται νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ ἔλεγχος. Ἐὰν

ὑπάρχουν, γιὰ παράδειγμα, γιὰ κάθε εἰσαγωγέα μερικὲς χιλιάδες γεωργικὰ ἐξαρτήματα, ἐμεῖς δὲν λέμε γιὰ ὅλες αὐτὲς τὲς χιλιάδες νὰ ἐφαρμοσθῆ ἔλεγχος. Νὰ ἐφαρμοσθῆ γιὰ μερικὲς δεκάδες ποὺ εἶναι βασικά, τὰ ὁποῖα χρειάζονται σὲ κάθε ἐσοδεία οἱ γεωργοὶ καὶ τὰ ὁποῖα ὑποχρεώνονται κάθε φορὰ νὰ τὰ ἀνταλλάξουν καὶ πηγαίνουν στοὺς εἰσαγωγεῖς τῶν μηχανημάτων.

Ἀσφαλῶς κάποια ὑπηρεσία ἀγορανομικὴ θὰ χρειασθῆ. Τὰ κέρδη τὰ σοβαρὰ ποὺ θὰ ἔχωμεν γιὰ τὲς χιλιάδες τὸν ἀγροτικὸ κόσμο, γιὰ τὸ εἰσόδημά του ποὺ θὰ ἐξασφαλίσουμε, θὰ εἶναι πολὺ περισσότερα ἀπὸ τὸ τὶ θὰ ξοδέψουμε γιὰ τὴν ὑπηρεσία ποὺ θὰ διορίσουμε γι' αὐτὸ τὸν σκοπό.

Ἡ οὐσία εἶναι νὰ ἀρχίσουμε συνάδελφοι. Ἐμεῖς δὲν ἀρχίσαμε. Νὰ ἀρχίσουμε σταδιακὰ τὴν ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου γι' αὐτὰ τὰ βασικὰ εἴδη. Καὶ ἡ πεῖρα θὰ μᾶς βοηθήση πῶς θὰ πρέπει νὰ δουλεύη ὁ Κυβερνητικὸς μηχανισμὸς γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ κύριου σκοποῦ : Τοῦ σκοποῦ γιὰ τὸν ὁποῖον ἐψηφίσαμε τὸν Νόμον· τῆς προστασίας τοῦ κοινοῦ ἀπὸ τὰ μεγάλα τὰ ἀνεξέλεγκτα κέρδη. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ δευτερολογήσουν ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀπὸ τῆς θέσεώς μου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Ἐν πρώτοις ἤθελα νὰ τονίσω ὡς ἀπαράδεκτον καὶ ὑβριστικὴν πρὸς τὸ Σῶμα τὴν ἔκφρασιν τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποίησεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Μιχαλάκης Σαββίδης περὶ «αἰσχροδημοκοπίας», τὴν ὁποίαν ἀνέφερεν ὅτι ἐχρησιμοποίησαν ὡρισμένοι συνάδελφοι ἐν τῇ ρύμῃ τοῦ λόγου των. Δι' αὐτὸ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον κ. Πρόεδρον ὅπως ζητήσῃ ἀπὸ τὸν κ. Σαββίδην νὰ ἀποσύρῃ τὴν ἔκφρασιν, εἰδικῶς αὐτὴν τὴν λέξιν, καὶ ἂς χρησιμοποιήσῃ οἱανδήποτε ἄλλην τὴν ὁποίαν ἐπιθυμεῖ. Ἂς χρησιμοποιήσῃ τὴν λέξιν δημοκοπία· δὲν θὰ μᾶς ἐπείραζε. Ἐμεῖς, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὡμιλήσαμεν μὲ στοιχεῖα καὶ διὰ συγκεκριμένας περιπτώσεις. Ὡμιλήσαμεν π.χ. καὶ διὰ τὰ φάρμακα τῆς ἀπολύτου μονοπωλιακῆς προσφορᾶς τὰ ὁποῖα δυστυχῶς, ὡς ἐτόνισα, τὸ Ἰνστιτοῦτον Γεωργικῶν Ἐρευνῶν θεωρεῖ ὡς ἀπολύτως ἀπαραίτητα καὶ ἀναντικατάστατα διὰ τὴν προώθησιν τῆς γεωργικῆς πολιτικῆς μας καὶ διὰ τὰ ὁποῖα εἰδικώτερον ἐζητήσαμεν τὸν ἔλεγχον. Οὐδείς, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, δέον ὅπως φοβῆται τὸν ἔλεγχον καὶ οὔτε πρέπει νὰ τὸν φοβῆται τὸ ἐλεύθερον ἐμπόριον ὅπως δὲν πρέπει νὰ τὸν φοβῆται καὶ ὁ Συνεργατισμός. Ἤδη, τοῦ δευτέρου ἔχομεν ἐκπεφρασμένην τὴν θέλησιν καὶ τὴν ἄποψιν ὅτι εἶναι ἕτοιμος νὰ ὑποστῇ τὸν ἔλεγχον αὐτόν.

Διατὶ ἐπομένως ὁ ἔντιμος κ. συνάδελφος ἀρνεῖται τὸν ἔλεγχον ἢ διατὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀντιδρᾶ ἔστω καὶ ἐμμέσως πρὸς ἕνα τοιοῦτον ἔλεγχον ;

Ὡμιλήσαμεν διὰ τὴν ἀνάγκην ἐπιστημονικῆς καὶ τεκμηριωμένης διερευνήσεως, διὰ νὰ μὴν ὑπάρξουν ἄλλαι περιπτώσεις αἰσχροκερδείας ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ὑγραερίου, ὑπὸ μιᾶς κεντρικῆς ἀγορανομικῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἐπιμένομεν εἰς αὐτήν μας τὴν εἰσήγησιν. Διότι ἡ συζήτησις ὑπὸ τοῦ Σώματος καταντᾶ ἀκαδημαϊκὴ ἄνευ τῆς ὑπάρξεως, ἐπανατονίζω, ἐπιστημονικῶν καὶ ἐπακριβῶν συμπερασμάτων. Ἡμεῖς ἀνεφέραμεν ἁπλῶς μερικὰ παραδείγματα.

Εἶναι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἄξιον ἀπορίας πῶς αἱ ἀλλεπάλληλοι ἐπιπτώσεις, αἱ ἀλλεπάλληλοι μᾶλλον πτώσεις τῆς τιμῆς τοῦ ὑγραερίου ἐγέντοντο εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν ἐμπορίαν τοῦ Συνεργατισμοῦ εἰς τὸν τομέα τοῦ ὑγραερίου. Καὶ δυστυχῶς εἴχαμεν 4 ἀλλεπαλλήλους πτώσεις ἐπὶ τῆς τιμῆς τοῦ ὑγραερίου εὐθὺς ὡς ὁ Συνεργατισμὸς ὑπεισήρχετο εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ προϊόντος τούτου. Δυστυχῶς καὶ πάλιν διὰ τὸν κ. Σαββίδην τὰ στοιχεῖα μας, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐμπορίαν κατεψυγμένων κρεάτων καὶ ἰχθύων, ὁμιλοῦν ὅτι ἡ πτῶσις ἔγινε καὶ πάλιν εὐθὺς ὡς ὁ Συνεργατισμὸς ὑπεισῆλθεν εἰς τὴν ἐμπορίαν καὶ τῶν εἰδῶν αὐτῶν. Ὅ,τι ἐν συμπεράσματι ἐπιζητοῦμεν εἶναι φῶς καὶ νέα στοιχεῖα διὰ νὰ μὴν κλαύσωμεν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων, καὶ μάλιστα πικρῶς. Ἐζήσαμεν ἤδη τὰς ἡμέρας καὶ τὰς στιγμὰς αὐτῆς τῆς τακτικῆς, τῆς ἀνεξελέγκτου

προσφορᾶς καὶ δὴ τῆς μονοπωλιακῆς. Ἡ πορεία αὐτοῦ τοῦ τόπου δὲν διαγράφεται, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὁμαλή. Διαγράφεται σκοτεινὴ καὶ ἐπικίνδυνος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ ἔντιμον Μέλος ἔθιξε ἕνα θέμα πολὺ ἀργὰ κατὰ τὴν γνώμην μου, διότι θὰ ἠδύνατο νὰ σταματήσῃ τὸν κ. Σαββίδην κατὰ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποίησε τὸν ὅρον τὸν ὁποῖον ἀνέφερε. Εἶμαι βέβαιος ὅμως ὅτι ὁ κ. Σαββίδης ἠννόει τὸν ὅρον τὸν ὁποῖον ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ δέχεται, δηλαδὴ «δημοκοπία», καὶ τίποτε περισσότερον. Ἐὰν ὁ κ. Σαββίδης εἶναι διατεθειμένος νὰ δεχθῇ τὴν ἑρμηνείαν αὐτὴν τὸ ζήτημα θεωρεῖται λῆξαν. Ὑπάρχει, ὅπως εἶπα, ἡ ἐντύπωσις ἐκ μέρους μου ὅτι ἁπλῶς καὶ μόνον ἠθέλησεν ὁ κ. Σαββίδης νὰ πῇ ὅτι ὡρισμένοι ἐκ τῶν ὁμιλησάντων Βουλευτῶν ἐδημοκόπησαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Ἐὰν τοῦτο εἶναι ἀληθὲς ἢ ὄχι εἶναι τελείως διαφορετικὸν ζήτημα. Αὐτὴ εἶναι ἡ προσωπική του ἄποψις καὶ ἐφ' ὅσον πλεῖστοι ὅσοι τῶν Βουλευτῶν ἐξετόξευσαν ὕβρεις ἐναντίον ὡρισμένων εἰσαγωγέων, κατὰ μείζονα λόγον ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ Βουλευτῶν οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ ἀπαντήσουν ἐντὸς τῆς Βουλῆς, ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου θὰ ἔδιδε τὸ δικαίωμα εἰς τὸν κ. Σαββίδην νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν κατὰ τὴν γνώμην του λέξιν «δημοκοπία».

Ὁ κ. Σαββίδης ἐζήτησε τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν ἔχω ἀναφέρει τὴν φράσιν «αἰσχρὰν δημοκοπίαν». Ἐπειδὴ ὁμιλοῦν περὶ αἰσχροκερδείας λέγω ὅτι γίνεται καὶ ἐδῶ «αἰσχροκέρδεια δημοκοπίας».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

«Αἰσχροκέρδεια δημοκοπίας». Ὁμολογῶ ὅτι ἡ λέξις «αἰσχροκέρδεια» δὲν ἦτο ἡ λέξις ἡ ὁποία θὰ μποροῦσε νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς βάρος συναδέλφων ἐντὸς τῆς Βουλῆς καὶ εὑρίσκω ὅτι ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει κάθε λόγον νὰ παραπονῆται διὰ τὴν λέξιν «αἰσχροκέρδειαν». Τὴν δημοκοπίαν ὁ κ. Στυλιανοῦ τὴν δέχεται καὶ ἑπομένως δὲν πρόκειται νὰ προχωρήσω ἐπὶ τοῦ θέματος. Παρακαλῶ τὸν κ. Σαββίδην νὰ ἀποσύρῃ τὴν λέξιν «αἰσχροκέρδεια».

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐφ' ὅσον δέχεται τὴν «δημοκοπίαν» ἐν τάξει. Ἀποσύρω τὴν «αἰσχροκέρδειαν».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Σαββίδης ἀπέσυρε τὴν «αἰσχροκέρδειαν» καὶ ἑπομένως τὸ ζήτημα θεωρεῖται λῆξαν.

Προχωρῶ εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος. Ὁμολογῶ ὅτι ἐξεφράσθησαν ἐπὶ ἑνὸς πολὺ σοβαροῦ ζητήματος οὐσιαστικαὶ ἀπόψεις ἐντὸς τοῦ Σώματος τούτου. Ἤδη πρὸ 24 περίπου ὡρῶν ἔγιναν ἐκ παραλλήλου δηλώσεις ὑπεύθυνοι ἐκ μέρους δύο Ὑπουργῶν, συγκεκριμένως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, καὶ ὁμολογουμένως ὅταν ἤκουσα καὶ ἀνέγνωσα τὴν εἴδησιν περὶ τῶν δηλώσεων τούτων ἐξεπλάγην. Ἐξεπλάγην δὲ διότι κοινοβουλευτικῶς σκεπτόμενος θὰ ἀνέμενον αἱ δηλώσεις αὐταὶ νὰ γίνουν ἐντὸς τοῦ Σώματος τῆς Βουλῆς διὰ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἀπαντήσῃ ἐὰν μὲν διαφωνῇ ἢ νὰ συμφωνήσῃ, ἐὰν συμφωνῇ μὲ τὰς γενομένας δηλώσεις. Προβαίνω εἰς τὴν παρατήρησιν αὐτὴν τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον κατὰ τὸ τέλος τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς ἐτόνισα ὅτι — καὶ ἀνεγράφη τοῦτο εἰς μίαν τοὐλάχιστον ἐφημερίδα — κατόπιν τοῦ τερματισμοῦ τῆς συζητήσεως εἶναι πιθανὸν νὰ σταλοῦν αἱ ἀγορεύσεις τῶν ὁμιλησάντων Βουλευτῶν πρὸς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν διὰ νὰ ἐξετάσῃ μὲ δημοκρατικὸν πνεῦμα τὴν συζήτησιν καὶ νὰ καταλήξῃ, ἀφοῦ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς ἐκφρασθείσας ἀπόψεις ἐκ μέρους τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ, εἰς τὰ ἰδικά του πορίσματα καὶ νὰ καθορίσῃ τὴν ἰδικήν του στάσιν. Παρὰ ταῦτα ἔγιναν αἱ δηλώσεις. Θὰ προετίμων, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅλοι οἱ συνάδελφοι ἐντὸς τῆς Βουλῆς συμφωνοῦν ὅτι θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ ἐγένοντο αἱ δηλώσεις ἐντὸς τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης

συζητήσεως. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν πρ[illegible]ιαι νὰ ἀναβάλω τὴν [illegible]ησιν τοῦ θέματος τούτου διὰ τὴν προσεχῆ συνεδ[illegible]διὰ νὰ δώσω τὴν εὐκ[illegible]ρίαν εἰς οἱονδήποτε, ὁ ὁποῖος ἔχει τὸ δικαίωμα, νὰ [illegible]θῃ εἰς τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς καὶ νὰ προβῇ εἰς ὑπευθύνους δηλώσεις ἐντὸς τη[illegible]ς ἐπὶ τοῦ συζητουμένου θέματος τὸ ὁποῖον εἶναι ὑψίστου ἐνδιαφέροντος δι' [illegible]μεγάλον μέρος τοῦ παραγωγικοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου μας.

Δὲν ἐκφράζω γνώμην ἐπὶ τῆς οὐσίας διότι ὁμολογῶ ὅτι θὰ ἤθελα νὰ ἀφήσω τὸ πεδίον ἀνοικτὸν διὰ νὰ πληροφορηθῶμεν πλήρως τόσον ἀπὸ τοὺς Ὑπουργοὺς ὅσον καὶ ἀπὸ ἄλλα Σώματα, τὰ ὁποῖα ὅπως ἐδήλωσεν ὁ κ. Σαββίδης προτίθενται νὰ ἐκθέσουν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τῶν τιμῶν καὶ ἐπὶ ὅλων τῶν σχετικῶν συναφῶν θεμάτων. Ἐπομένως, ὅπως εἶπα, τὸ ζήτημα ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ἡ ὁποία ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 4ην μ.μ. μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Τιμωρίας Ἀδικημάτων Τροχαίας (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ τῆς Ἀγγλικῆς Σχολῆς (Διοίκησις καὶ Ἔλεγχος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(5) Ὁ περὶ Δικαστηρίων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : «Ἡ ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ γεωργικῶν φαρμάκων». (Θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη).

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 6.20 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Κατασκευὴ δύο ὑπονόμων εἰς τὸ χωρίον Καμινάρια κ.λ.π.).

(2) Συνέχισις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ κ. Χ. Μιχαηλίδη θέματος «Ἡ ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ γεωργικῶν φαρμάκων» καὶ αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Α. Γιάγκου—Π. Στυλιανοῦ—Μ. Σαββίδης—Χ. Μιχαηλίδης—Προεδρεύων).

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 23ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 5.03 μ.μ.)

(Ἀρ. 18)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Ἡ Κεντρικὴ Τράπεζα ἀνεκοίνωσεν ὅτι προσφέρει πρὸς πώλησιν κέρματα τῶν 100 μίλς, ἐκδόσεως 1957, εἰς τιμὴν δωδεκαπλασίαν τῆς ὀνομαστικῆς των ἀξίας. Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἐὰν εἶναι ἐν γνώσει του :

(α) Ὅτι τὸ νόμισμα τοῦτο δὲν ἀπεσύρθη τῆς κυκλοφορίας δυνάμει οὐδενὸς διατάγματος, τοιούτου εἴδους δὲ κέρματα κυκλοφοροῦν σήμερον καὶ ἐπομένως τὸ νόμισμα τοῦτο θεωρεῖται ὡς νόμισμα νομίμως κυκλοφοροῦν—Legal tender—καὶ

(β) ἐὰν ναί, τότε πῶς ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς ἐπέτρεψεν εἰς τὴν Κεντρικὴν Τράπεζαν, ἕνα Κρατικὸν Ὀργανισμόν, νὰ πωλήσῃ τὸ κέρμα τοῦτο εἰς πολὺ μεγαλυτέραν τιμὴν τῆς ὀνομαστικῆς του ἀξίας, παραβαίνων οὕτω τὸν ὑφιστάμενον Νόμον» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην 'Ιανουαρίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην 'Οκτωβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη.

«'Η ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης Κύπρου διάθεσις τοῦ κέρματος τῶν 100 μίλς εἰς τιμὴν ὑψηλοτέραν τῆς ὀνομαστικῆς ἦτο νόμιμος, πρὸς τὴν ἄποψιν δὲ ταύτην συνεφώνησε καὶ ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Δημοκρατίας. Σημειωτέον ὅτι δὲν εἶναι ἀσύνηθες ὡρισμένα κέρματα, λόγῳ τῆς ἀρχαιότητος, σπάνεως ἢ κατασκευῆς των νὰ ἔχουν τιμὴν ὑψηλοτέραν τῆς ὀνομαστικῆς των ἀξίας, ἐνῷ ταῦτα ἐξακολουθοῦν νὰ ἀποτελοῦν νομίμως κυκλοφοροῦν νόμισμα (legal tender). Τοιαῦτα νομίσματα δύνατὸν νὰ πωληθοῦν εἰς τιμὴν μεγαλυτέραν τῆς ὀνομαστικῆς των, ὡς ἀντικείμενα συλλογῆς, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀπαγορευτικὴ πρὸς τοῦτο διάταξις, ὡς συμβαίνει π.χ. εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν χρυσῶν νομισμάτων.

'Η ἐκ μέρους τῶν κερματοσυλλεκτῶν ἐκδηλωθεῖσα ζήτησις διὰ τὸ κέρμα τῶν 100 μίλς ἀποδεικνύει πέραν πάσης ἀμφιβολίας ὅτι ἡ τιμὴ τῶν £1,250 μίλς κατὰ τεμάχιον δὲν ἦτο ὑπερβολική. Δεδομένου δὲ ὅτι πλεῖστοι συλλέκται Κυπριακῶν κερμάτων εἶναι κάτοικοι τοῦ ἐξωτερικοῦ, οἵτινες κατέβαλον τὴν ἀξίαν τοῦ κέρματος εἰς ξένον συνάλλαγμα, καθορισμὸς χαμηλοτέρας τιμῆς θὰ συνεπήγετο ἄσκοπον ἀπώλειαν συναλλάγματος ἢ ἀδικαιολόγητον εὔνοιαν ὑπὲρ ἐλαχίστων κερδοσκόπων ἐν Κύπρῳ, οἵτινες θὰ ἠγόραζον μεγάλον ἀριθμὸν κερμάτων διὰ νὰ ἐπαναπωλήσουν ταῦτα εἰς ὑψηλοτέραν τιμὴν ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ δημοσίου».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην 'Οκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην 'Οκτωβρίου 1968.

«Τὴν 22αν Μαΐου 1968 ὑπεβλήθη ὑπ' ἐμοῦ ἡ ἑξῆς ἐρώτησις :

«Πρὸ πενταετίας περίπου μία ξένη 'Εταιρεία, ἡ Φόρεστ "Οϊλ, ἐξησφάλισεν ὡρισμένα προνόμια εἰς Κύπρον διὰ τὴν ἀνεύρεσιν πετρελαίων. 'Ερωτᾶται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων ποία ἐργασία ἔχει γίνει ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ 'Εταιρείας μέχρι σήμερον καὶ ποῖα τυχὸν ἀποτελέσματα εἶχεν αὕτη».

'Επειδὴ ἐξ ὅσων γνωρίζω δὲν ἐδόθη μέχρι σήμερον ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησίν μου αὐτήν, καλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ ἀπαντήσῃ».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην 'Ιανουαρίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην 'Οκτωβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου.

«'Η Κυπριακὴ Δημοκρατία παρεχώρησεν εἰς τὴν 'Εταιρείαν Forest Cyprus Corporation ἐρευνητικὴν ἄδειαν πετρελαιοειδῶν διὰ περίοδον πέντε ἐτῶν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς 31ης Μαρτίου 1963.

2. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1964 ἡ Forest Cyprus Corporation, ἐπικαλουμένη τὸ "Αρθρον 36 τῆς μετὰ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως Συμβάσεως (δυνάμει τοῦ ὁποίου ἀνωτέρα βία θὰ ἐδικαιολόγει παράλειψιν ἐκπληρώσεως συμβατικῆς ὑποχρεώσεως) ἀνέστειλε περαιτέρω ἐρευνητικὰς ἐργασίας.

3. 'Εν ὄψει τῆς βελτιώσεως ἥτις ἐσημειώθη ἔκτοτε εἰς τὴν κατάστασιν ἐν τῇ Νήσῳ ἡ 'Εταιρεία προτίθεται νὰ ἐπαναρχίσῃ τὰς ἐργασίας της συνεργαζομένη μετὰ Γιουγκοσλαυϊκῆς 'Εταιρείας κατόπιν σχετικῆς συγκαταθέσεως τῆς Κυβερνήσεως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Νοεμβρίου 1968.

«Πρὸ τριετίας περίπου κατηρτίσθη σχέδιον διασωληνώσεως κατ' οἶκον τοῦ ποσίμου ὕδατος τοῦ χωρίου 'Αγίου 'Αμβροσίου (Λεμεσοῦ) ἔναντι συνολικῆς δαπάνης ἐκ £2.100 καὶ τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη πρὸς τοὺς ἁρμοδίους πρὸς ἔγκρισιν.

'Επειδὴ ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ ἐν λόγῳ χωρίου ἐκφράζονται παράπονα ὅτι καθυστερεῖ μέχρι σήμερον ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ρηθέντος σχεδίου, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἐνεκρίθη ἢ μὴ ἡ ἐκτέλεσίς του καί, ἐὰν ναί, θὰ συμπεριληφθῇ ἢ μὴ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως τοῦ 1969» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν 'Ιανουαρίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην Νοεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«'Η ὑδατοπρομήθεια τοῦ χωρίου 'Αγ. 'Αμβροσίου εἶναι ἐπαρκής. 'Εντὸς τοῦ χωρίου λειτουργεῖ τὸ σύνηθες σύστημα διακλαδώσεως τοῦ ὕδατος διὰ δημοσίων κρηνῶν.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὑπὸ τοῦ Τμήματος 'Αναπτύξεως 'Υδάτων ἐξεπονήθη σχέδιον διὰ τὴν κατ' οἶκον διανομὴν ποσίμου ὕδατος εἰς τὸ εἰρημένον χωρίον ἀντὶ δαπάνης £2.640. Δοθέντος ὅτι δίδεται προτεραιότης εἰς χωρία μὴ ἔχοντα διασωληνωμένον ὕδωρ ἢ εἰς χωρία ἔχοντα ἀνάγκην προσθέτου προμηθείας ὕδατος, δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ περίληψις τοῦ ὡς ἄνω σχεδίου εἰς τὰ δι' ἐκτέλεσιν ἐντὸς τοῦ 1969 ἔργα ὑδρεύσεως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Δεκεμβρίου 1968.

«'Εν ὄψει τῆς μεγίστης σημασίας ποὺ αἱ Εὐρωπαϊκαὶ χῶραι ἤρχισαν νὰ ἀποδίδουν εἰς τὸν τομέα τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ—ὡρισμέναι ἐξ αὐτῶν, ὡς ἡ Μ. Βρεττανία, δαπανοῦν τεράστια ἐν προκειμένῳ ποσά, ἐνδεικτικῶς δὲ ἀναφέρεται ὅτι διὰ κάθε ἐκπαιδευόμενον πρόσωπον δαπανῶνται 1.000 περίπου λίραι—παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα πῶς ἀντικρύζει τὸ σοβαρώτατον κοινωνικὸν πρόβλημα τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ εἰς τὸν τόπον, καὶ ποία ἐπὶ τοῦ θέματος προοπτικὴ διαγράφεται εἰς Κύπρον, ἥτις ὑποφέρει κυρίως ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν τοιούτου θεσμοῦ, μὲ τὰ γνωστὰ τοῖς πᾶσι συνεπακόλουθα, ὡς καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις, ἐν τῷ πλαισίῳ τυχὸν ἐκπονουμένου σχεδίου, ἀποστολῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀριθμοῦ Κυπρίων λειτουργῶν (4—5 π.χ.) πρὸς ἐκπαίδευσιν καὶ ἐξειδίκευσιν εἰς τὸν τομέα τοῦτον ἐπὶ ἱκανὸν χρονικὸν διάστημα».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν 'Ιανουαρίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην Δεκεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«'Ο 'Επαγγελματικὸς Προσανατολισμὸς εἶναι ἀναπόσπαστον μέρος τοῦ θεσμοῦ τῆς Καθοδηγήσεως, ὁ ὁποῖος θεσμὸς ἀποτελεῖ τὴν ἐφαρμογὴν εἰς τὴν σχολικὴν πρᾶξιν τῶν ἐπιτευγμάτων τῆς συγχρόνου παιδαγωγικῆς καὶ ψυχολογίας. 'Ιδιαιτέρως διὰ τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας ὡς ἡ Κύπρος, ἡ ἐνίσχυσις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ θεσμοῦ, θεωρεῖται σήμερον, λόγῳ τῶν ὑφισταμένων κοινωνικο—οἰκονομικῶν ἐξελίξεων, ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ τὴν ὀρθὴν καὶ πλήρη ἀγωγὴν τῶν νέων.

Αἱ βασικαὶ ὑπηρεσίαι τοῦ θεσμοῦ τῆς Καθοδηγήσεως διαλαμβάνουν: (α) τὴν προσωπικὴν καθοδήγησιν διὰ τῆς ὁποίας ὁ μαθητὴς βοηθεῖται νὰ ἐπιλύσῃ προσωπικά του προβλήματα σχετιζόμενα μὲ τὴν σωματικὴν καὶ τὴν πνευματικήν του ἀνάπτυξιν, (β) τὴν ἐκπαιδευτικὴν καθοδήγησιν διὰ τῆς ὁποίας ὁ μαθητὴς βοηθεῖται εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ καταλλήλου δι' αὐτὸν τύπου ἐκπαιδεύσεως καὶ εἰς τὴν ἐπιλογὴν Ἀνωτέρας Σχολῆς ἢ Πανεπιστημίου κλπ., καὶ (γ) τὴν ἐπαγγελματικὴν καθοδήγησιν διὰ τῆς ὁποίας ὁ μαθητὴς βοηθεῖται νὰ ἐκλέξῃ τὸ κατάλληλον δι' αὐτὸν ἐπάγγελμα.

Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας πιστεῦον εἰς τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ θεσμοῦ τῆς Καθοδηγήσεως καὶ ἀντιλαμβανόμενον τὴν ἰδιαιτέραν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἐνέχει οὗτος διὰ τὴν Κυπριακὴν Παιδείαν καὶ τὴν ἐν γένει ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου, ἀπεφάσισε τὴν εἰσαγωγήν του ἐπὶ συστηματικῆς βάσεως εἰς ἅπαντα τὰ σχολεῖα μέσης παιδείας, σταδιακῶς, ἀπὸ τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους.

Ἡ εὐθύνη τῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τοῦ θεσμοῦ ἀνετέθη εἰς καθηγητὴν εἰδικῶς ἐκπαιδευθέντα εἰς Ἀμερικὴν ὅπου ὁ θεσμὸς ἀποτελεῖ βασικὸν μέρος τῆς σχολικῆς ἐργασίας. Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἀπεσπάσθη προσφάτως καὶ ἕτερος καθηγητὴς ὁ ὁποῖος μετεξεπαιδεύθη εἰς τὴν Ἀμερικήν.

Ἡ λειτουργία τῶν ὑπηρεσιῶν ἀνετέθη εἰς Συμβούλους—Καθηγητὰς οἱ ὁποῖοι ἐπελέγησαν λόγῳ εἰδικῶν προσόντων, προσωπικότητος καὶ ἐνδιαφέροντος πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν.

Ἡ περαιτέρω κατάρτισις τῶν Συμβούλων—Καθηγητῶν γίνεται διὰ τῆς ὀργανώσεως μηνιαίων φροντιστηριακῶν μαθημάτων βάσει Πανεπιστημιακοῦ προγράμματος. Γίνονται δὲ διαβήματα ὅπως ταῦτα ἀναγνωρισθοῦν καὶ συμπληρωθοῦν ὑπὸ σειρᾶς μαθημάτων ὀργανουμένων ἐν Κύπρῳ.

Τὸ πρόγραμμα δραστηριοτήτων τῆς Ὑπηρεσίας μεταξὺ ἄλλων περιλαμβάνει τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Γ΄ καὶ Στ΄ τάξιν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ τῶν μαθητῶν ὡς βασικοῦ μαθήματος τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ των προγράμματος. Τὸ εἰδικὸν τοῦτο μάθημα ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ κατατοπίσῃ τοὺς μαθητὰς ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος, τοῦ περιεχομένου καὶ τῶν συνθηκῶν ἐργασίας διαφόρων ἐπαγγελμάτων. Παραλλήλως δὲ ἐπιδιώκει ὅπως δοθῇ ἐν τῇ πράξει ἡ δυνατότης νὰ διαπιστωθοῦν αἱ τυχὸν κλίσεις καὶ ἱκανότητες αὐτῶν πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ σχολικοῦ καὶ ἐπαγγελματικοῦ των προσανατολισμοῦ.

Ὁ ὑπεύθυνος τῶν ὑπηρεσιῶν εἶναι μέλος τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἥτις ἐπιλαμβάνεται ζητημάτων ἀφορώντων εἰς τὸ ἐργατικὸν δυναμικόν, τὰς ἐπαγγελματικὰς ἀνάγκας, τὴν ἀνεργιακὴν κατάστασιν κ.λ.π. Τὰ ἐκ τῶν συνεδρίων πορίσματα, καθὼς καὶ τὰ ἀποτελέσματα στατιστικῶν ἐπισκοπήσεων καὶ ἄλλα συναφῆ στοιχεῖα διαβιβάζονται εἰς τοὺς Συμβούλους—Καθηγητὰς πρὸς ἐνημέρωσιν αὐτῶν καὶ κατατόπισιν τῶν ἐνδιαφερομένων γονέων καὶ μαθητῶν.

Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τηρεῖται ἀρχεῖον εἰς τὸ ὁποῖον περιλαμβάνονται πληροφοριακὰ δελτία καὶ κατάλογοι πανεπιστημίων καὶ ἀνωτέρων σχολῶν διαφόρων χωρῶν πρὸς παροχὴν πληροφοριῶν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους. Καταβάλλονται δὲ προσπάθειαι πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀρχείου καὶ τὴν σύστασιν τοιούτων ἀρχείων εἰς ἅπαντα τὰ σχολεῖα πρὸς ταχεῖαν ἐξυπηρέτησιν τῶν γονέων καὶ μαθητῶν.

Ἐπὶ πλέον ἡ ὑπηρεσία ἀσχολεῖται (α) μὲ τὴν προετοιμασίαν σειρᾶς τέστ πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν διαφορικῶν ἱκανοτήτων τῶν μαθητῶν, (β) μὲ τὸν καταρτισμὸν Ἐπαρχιακῶν Συμβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἀπαρτιζομένων ἐξ ἐκπροσώπων Ὀργανώσεων, Συνδέσμων καὶ Κυβερνητικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ὁποίων οἱ σκοποὶ καὶ ἐπιδιώξεις ὑποβοηθοῦν τὸ ἔργον τοῦ θεσμοῦ τῆς Καθοδηγήσεως, καὶ (γ) μὲ τὴν ἔκδοσιν Δελτίου τῆς Ὑπηρεσίας πληροφοριακοῦ περιεχομένου τὸ ὁποῖον μεταξὺ ἄλλων θὰ περιλαμβάνῃ ἀναλύσεις στατιστικῶν ἐκθέσεων καὶ ἐπισκοπήσεων ἀναφερομένων εἰς τὸ ἐργατικὸν δυναμικὸν καὶ τὰς ἐπαγγελματικὰς ἀνάγκας τῆς χώρας κλπ.

'Ο Dr. Bruce Shertzer, καθηγητὴς τῆς 'Εκπαιδεύσεως εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Purdue τῆς 'Αμερικῆς καὶ αὐθεντία ἐπὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς Καθοδηγήσεως, ὁ ὁποῖος προσεκλήθη εἰς 'Αγγλίαν ὡς ἐμπειρογνώμων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ, ἐπεσκέφθη τὴν Κύπρον τὸν παρελθόντα Μάϊον τῇ συνεννοήσει τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας καὶ τοῦ Γραφείου Fulbright πρὸς ἐκτίμησιν τοῦ ἔργου τῶν ἡμετέρων ὑπηρεσιῶν. 'Ο ἐν λόγῳ καθηγητὴς ἐπεθεώρησε τὴν ἐπιτελουμένην ἐργασίαν εἰς τὰ σχολεῖα καὶ ὑπέβαλε σχετικὴν ἔκθεσιν πρὸς τὸ 'Υπουργεῖον Παιδείας. 'Ο καθηγητὴς Shertzer, τόσον εἰς τὴν πρὸς τὸ 'Υπουργεῖον ἔκθεσίν του ὅσον καὶ εἰς τὸ ἀνακοινωθὲν τὸ ὁποῖον ἐξέδωσε διὰ τοῦ Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριῶν ἐξεφράσθη πολὺ εὐνοϊκῶς διὰ τὴν ὅλην ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν ἡμετέρων 'Υπηρεσιῶν χαρακτηρίσας ταύτας ὡς «καλὸν πρότυπον διὰ πολλὰς ἀναπτυσσομένας χώρας».

'Ο ὡς ἄνω ἐμπειρογνώμων ἀναμένεται νὰ ἐπισκεφθῇ ἐκ νέου τὴν Κύπρον κατὰ τὸ τρέχον σχολικὸν ἔτος διὰ νὰ συνεργασθῇ μετὰ τῶν ἡμετέρων 'Υπηρεσιῶν—

(α) διὰ τὸν καταρτισμὸν προγραμμάτων ἐπιμορφώσεως καὶ μετεκπαιδεύσεως τῶν Συμβούλων—Καθηγητῶν·

(β) διὰ τὴν συγκρότησιν σεμιναρίων ἀναφερομένων εἰς τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα παρουσιάζονται κατὰ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ·

(γ) διὰ τὸν καθορισμὸν μηχανισμοῦ καὶ διαδικασίας πρὸς συνεργασίαν μετ' ἀντιστοίχων ὑπηρεσιῶν ἄλλων 'Υπουργείων καὶ ὀργανισμῶν κλπ., κλπ.

'Εντὸς τῶν πλαισίων τῆς ἐπιμορφώσεως τῶν Συμβούλων—Καθηγητῶν παρεχωρήθη μία ὑποτροφία εἰς Σύμβουλον—Καθηγητὴν διὰ μετεκπαίδευσιν εἰς τὴν Καθοδήγησιν καὶ τὸν 'Επαγγελματικὸν Προσανατολισμόν. Εἰς δὲ τρεῖς ἄλλους Συμβούλους παρεχωρήθησαν ὑποτροφίαι πρὸς μετεκπαίδευσιν εἰς τὰ Παιδαγωγικά».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Δεκεμβρίου 1968.

«Πρὸ ἑνὸς μηνὸς ἔχει δημοσιευθῇ εἰς τὸν τύπον ὅτι τὸ 'Υπουργεῖον 'Υγείας ἤρχισε τὴν ἐκπόνησιν σχεδίων διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέου νοσοκομειακοῦ συγκροτήματος, καὶ ὅτι ἐζητήθη παρὰ τοῦ Παγκοσμίου 'Οργανισμοῦ 'Υγείας ὅπως ἀποστείλῃ εἰς Κύπρον ἐμπειρογνώμονα διὰ νὰ συμβουλεύσῃ τὸ 'Υπουργεῖον 'Υγείας ἐν σχέσει μὲ τὰς κτιριακὰς ἀνάγκας ἑνὸς συγχρόνου νοσοκομείου, βάσει τῶν ὁποίων θὰ ἐκπονηθοῦν τὰ ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια.

'Ερωτῶμεν τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα ἂν τὸ ἄνω ἀναφερόμενον ἔχεται ἀληθείας. 'Εν συνεχείᾳ παρακαλοῦμεν νὰ πληροφορήσῃ καὶ ἡμᾶς, καὶ γενικῶς τὴν Βουλήν, ἂν ἡ Κυβέρνησις ἐνεργοῦσα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ἱδρύσεως νέου νοσοκομείου, τὸ ὁποῖον θὰ στοιχίσῃ ἑκατομμύρια λιρῶν, παρὰ τὴν ὕπαρξιν τοῦ Κεντρικοῦ Νοσοκομείου, σκέπτεται νὰ ἐγκαταλείψῃ τελείως τὰ 'Αγροτικὰ Νοσοκομεῖα, μερικὰ τῶν ὁποίων ἐκτίσθησαν δαπάναις τῶν ἀγροτικῶν κέντρων ὡς π.χ. τῆς κωμοπόλεως Λύσης, ὡς καὶ ἄλλων, τὰ ὁποῖα μάτην ἀπαιτοῦν νὰ σταλῇ τακτικὸς ἰατρός, καὶ νὰ ἐπανδρωθοῦν διὰ τοῦ ἀπαιτουμένου προσωπικοῦ, πρὸς ἰατρικὴν περίθαλψιν καὶ ὑγειονομικὴν παρακολούθησιν τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου, ὅστις ἀναμένει νὰ ἐξυπηρετηθῇ, ὡς ἔχει δικαίωμα καὶ αὐτός, ὡς φορολογούμενος».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην 'Ιανουαρίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Υγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 27ην Δεκεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«(α) Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐνέκρινε τὴν ἀνέγερσιν Νέου Νοσοκομείου εἰς Λευκωσίαν καὶ ὅτι συντόμως θὰ ζητηθοῦν προσφοραὶ διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῶν σχεδίων.

(β) "Οσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον σκέλος τῆς ἐρωτήσεως κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ Ἀγροτικὰ Νοσοκομεῖα τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας ἐπιθυμεῖ νὰ ἀνακοινώσῃ ὅτι ἐν τῇ προσπαθείᾳ καὶ ἐπιθυμίᾳ του ὅπως διοργανώσῃ τὰς Ἰατρικὰς καὶ Ὑγειονομικὰς Ὑπηρεσίας τὰς παρεχομένας εἰς τοὺς κατοίκους τῆς ὑπαίθρου ἔχει καλέσει ἐμπειρογνώμονα τῆς Παγκοσμίου Ὀργανώσεως Ὑγείας ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἐμελέτησε τὰς ἤδη παρεχομένας ὑπηρεσίας ὑπέβαλε ἐμπεριστατωμένην ἔκθεσιν περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀναδιοργανώσεώς των μὲ σκοπὸν τὴν βελτίωσιν τούτων. Αἱ εἰσηγήσεις αὗται μελετῶνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου καὶ συντόμως θὰ ὑποβληθοῦν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν συγκεκριμέναι προτάσεις πρὸς μελέτην καὶ ἔγκρισιν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἰανουαρίου 1969.

«Δεδομένου ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἀνεκοίνου πρὸς τὸ Σῶμα τὴν 8ην Ἰουλίου 1968 ὅτι ἐσκοπεῖτο ἡ ἵδρυσις Γραμματείας Ἀθλητισμοῦ ἐν Κύπρῳ, καὶ ἐν ὄψει τοῦ ἔκτοτε διαρρεύσαντος ἱκανοῦ χρονικοῦ διαστήματος, ὡς καὶ τῶν ἐπανειλημμένων ἐκκλήσεων ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ἐκπροσώπων ἀθλητικῶν σωματείων καὶ ὀργανώσεων ὅπως θεσπισθῇ συντόμως εἰδικὴ νομοθεσία διέπουσα τὰ τῆς λειτουργίας μιᾶς τοιαύτης γραμματείας ἢ ὀργανισμοῦ, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ ὅλον θέμα, δοθέντος ὅτι μόνον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν αὐτὴν θὰ δυνηθῇ ὁ τόπος—

(α) νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν δημιουργίαν νέων καὶ συγχρόνων σταδίων εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ βασικὰ ἐργατοαγροτικὰ κέντρα τῆς νήσου·

(β) νὰ εἰσάξῃ τὸν ἡμιεπαγγελματισμὸν εἰς τινα τῶν ἀγωνισμάτων ὁμαδικῆς ἀθλήσεως (ὡς συμβαίνει εἰς Ἑλλάδα, Εὐρώπην καὶ ἀλλαχοῦ) πρὸς οὐσιαστικὴν ἐνίσχυσιν τῶν τοιούτων ἀγωνισμάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν κλασσικῶν τοιούτων· καὶ

(γ) νὰ μελετήσῃ τὴν δυνατότητα συντόμου ἐφαρμογῆς καὶ ἐν Κύπρῳ τοῦ εὐεργετικοῦ θεσμοῦ τῶν προγνωστικῶν ποδοσφαίρου (ΠΡΟ—ΠΟ) πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ἡμιεπαγγελματισμοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς δημιουργίας συγχρόνων σταδίων ἀφ' ἑτέρου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ἰανουαρίου 1969.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισις νόμου κατοχυροῦντος καὶ διὰ νομοθετικῆς πράξεως τῆς Βουλῆς—ἐπιπροσθέτως πρὸς σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς Ε.Κ.Σ.Κ., ἥτις, σὺν ἄλλοις, ἐκάλυπτε μερικῶς τὸ ὅλον θέμα— τὰ ἔτη κρατήσεως τῶν καθηγητῶν, διδασκάλων καὶ σπουδαστῶν τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας λόγῳ τῆς συμμετοχῆς των εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τοῦ 1955—1959, ὡς καὶ τὰ ἔτη τῶν φοιτητῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, οἵτινες διέκοψαν τὰς σπουδάς των (τῇ ἐκκλήσει τῆς Ὀργανώσεως) διὰ νὰ ἀναλάβουν ἡγετικὰς θέσεις εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα, διὰ σκοποὺς προαγωγῶν, συνταξιδοτήσεως κ.λ.π., προνοεῖ δαπάνην (ὡς καὶ ἡ ἔγγραφος πρὸς ἡμᾶς πρόσφατος γνωμάτευσις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν), παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον, ἤτοι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν πρόκειται νὰ προωθήσῃ μέσῳ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας τὴν κατάθεσιν πρὸς τὸ Σῶμα σχετικοῦ νομοσχεδίου κατοχυροῦντος τὰ ὡς ἄνω ἔτη ἐν τῇ ἐκπαιδευτικῇ ὑπηρεσίᾳ.

Δὲν φρονεῖ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι μία τοιαύτη ἐνέργεια ἀποτελεῖ ἐπιβεβλημένον καθῆκον μας, δοθέντος μάλιστα ὅτι τὸ Σῶμα τοῦτο, διὰ νομοσχεδίου κατατεθέντος ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, οὐχὶ μόνον κατωχύρωσε

διὰ σκοποὺς προαγωγῆς κ.λ.π. τὰ ἔτη κρατήσεως καὶ φυλακίσεως τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων ἀπὸ τῶν πρώτων μηνῶν τῆς ἀνεξαρτησίας, ἀλλὰ καὶ παρεχώρησε πρὸς αὐτοὺς παροχὰς ἴσας μὲ τὰς εἰς τὸ ἀκέραιον ἀπολαβάς των δι' ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ ἔτη κρατήσεώς των» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ἰανουαρίου 1969.

«Ἕνας ἀριθμὸς ἀκτημόνων κατοίκων Ἀχερίτους ἐζήτησαν μὲ ὑπόμνημά τους ὅπως τοὺς παραχωρηθῇ Κυβερνητικὴ γῆ στὸ χωριό τους γιὰ οἰκόπεδα γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ κτίσουν κατοικίες.

Τὸ σοβαρὸ αὐτὸ πρόβλημα παρουσιάζεται σὲ πάρα πολλὲς κοινότητες. Ἑκατοντάδες ἀγροτικὲς οἰκογένειες ἀντιμετωπίζουν ὀξὺ πρόβλημα στέγης.

Ὑπάρχει σὲ πολλὰ χωριὰ καὶ σὲ πόλεις Κυβερνητικὴ γῆ ποὺ εἶναι δυνατὸ νὰ διαχωριστῇ σὲ οἰκόπεδα καὶ νὰ δοθῇ σὲ πτωχὲς οἰκογένειες.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο πῶς ἀντιμετωπίζει τὸ εἰδικὸ αἴτημα τῶν κατοίκων Ἀχερίτους καὶ τὸ γενικώτερο αἴτημα γιὰ τὴν παραχώρηση οἰκοπέδων σὲ πτωχὲς οἰκογένειες ;

Καὶ ἐν ὄψει τῆς ὀξύτητος τοῦ προβλήματος τῆς στέγης ὑπάρχει μελέτη καὶ προγραμματισμὸς σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν χρησιμοποίηση γι' αὐτὸ τὸν σκοπὸ τῆς Κυβερνητικῆς γῆς» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ἰανουαρίου 1969.

«Τὸ πρόβλημα τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν καὶ τῶν πιστώσεων εἶναι ἕνα παγκύπριο σοβαρὸ καὶ ὀξύτατο πρόβλημα ποὺ ἀντιμετωπίζει ἀπὸ χρόνια ὁ ἀγροτικὸς κόσμος. Ἰδιαίτερα ὀξὺ παρουσιάζεται σὲ ὡρισμένες περιοχές. Μιὰ τέτοια περιοχὴ εἶναι καὶ τὰ Κοκκινοχώρια. Τὸ πρόβλημα τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν καὶ πιστώσεων ὀξύνθηκε ἀκόμα περισσότερο στὰ Κοκκινοχώρια μὲ τὴν ὄξυνση καὶ τὸ λιγόστεμα τῶν νερῶν.

Ὁ ἀγροτικὸς κόσμος τῆς περιοχῆς Κοκκινοχωριῶν καὶ οἱ ἀγροτικὲς ὀργανώσεις ἔχουν καλέσει ἐπανειλημμένα τὴν Κυβέρνηση νὰ μελετήσῃ τὸ σοβαρὸ αὐτὸ πρόβλημα. Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο—

(α) ἂν γίνεται μελέτη καὶ ἂν προγραμματίζεται ἡ ἀντιμετώπιση τοῦ γενικώτερου προβλήματος τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν καὶ τοῦ εἰδικοῦ στὰ Κοκκινοχώρια ;

(β) ἂν ὑπάρχῃ πρόγραμμα συμπλήρωσης καὶ αὔξησης τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀγροτῶν τῆς περιοχῆς λόγῳ τῆς περικοπῆς τῆς ἄντλησης» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Ἰανουαρίου 1969.

«Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα :

1. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὑπεβλήθη προσφορὰ διὰ τὴν προμήθειαν χαλλουμιῶν εἰς τὴν Ἐθνοφρουρὰν πρὸς ἑκατὸν μίλς ἢ ἀκόμη καὶ πεντήκοντα μίλς τὴν ὀκάν ;

2. Πόση ποσότης χαλλουμιῶν ἐζητήθη κατὰ τὸ προηγούμενον ἑξάμηνον καὶ πόση διὰ τὸ παρόν, διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐθνοφρουρᾶς, καὶ εἰς ποίαν τιμὴν κατεκυρώθη ἡ προσφορὰ εἰς ἑκάστην περίπτωσιν ;

3. Πόση ποσότης χαλλουμιῶν παρεδόθη διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐθνοφρουρᾶς κατὰ τὸ προηγούμενον ἑξάμηνον καὶ ποία ἡ συχνότης παροχῆς χαλλουμιοῦ εἰς τὸ σιτηρέσιον τῶν ἐθνοφρουρῶν ;

4. Ποῖα ἄλλα εἴδη τροφίμων προμηθεύονται βάσει τῆς προσφορᾶς εἰς τὴν ὁποίαν περιλαμβάνονται τὰ χαλλούμια» ;

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Ὁ περὶ Δικαστηρίων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :	Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :
Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος	Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης	Λέλλος Δημητριάδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης	Γεώργιος Ἰωαννίδης
Γιάγκος Ποταμίτης	Πανῖκος Σιβιτανίδης
	Χρύσης Δημητριάδης.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς κοινὰς αὐτῶν συνεδριάσεις συγκροτηθείσας τὴν 20ήν, 21ην καὶ 23ην Δεκεμβρίου 1968. Εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν παρέστησαν ἡ ἔντιμος Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου καὶ ἐκπρόσωποι τῶν δικαστῶν τοῦ Ἀνωτάτου καὶ τῶν Ἐπαρχιακῶν δικαστηρίων, οἵτινες καὶ ἐξέθεσαν τὰς ἀπόψεις των πρὸς τὰς Ἐπιτροπάς.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ ἀναθεώρησις τῆς ἀντιμισθίας τῶν δικαστῶν τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου καὶ τῶν μισθῶν τῶν Ἐπαρχιακῶν δικαστῶν. Εἰς τὸν προτεινόμενον νόμον προβλέπεται ὅπως ἡ ἀναθεώρησις ἔχῃ ἀναδρομικὴν ἰσχὺν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968, ὡς ἐγένετο καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς τὸ θέμα τῶν μισθῶν, οἱ ὁποῖοι προτείνονται εἰς τὸ Νομοσχέδιον διὰ τὴν Δικαστικὴν Ἐξουσίαν.

Εἰσαγωγικῶς αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπιθυμοῦν νὰ τονίσουν τὴν ὁμόφωνον γνώμην των ὅτι δέον νὰ ληφθῇ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Δικαστικὴ Ἐξουσία ἀποτελεῖ μίαν ἐκ τῶν τριῶν ἐξουσιῶν τοῦ κράτους, καὶ ἑπομένως αἱ θέσεις τῶν δικαστῶν καὶ αἱ ἀπολαβαί των χρήζουν ἰδιαιτέρας προσοχῆς καὶ δὲν πρέπει νὰ συγκρίνωνται μὲ μισθοὺς ἄλλων δημοσίων ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν ὄργανα τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἶναι τῆς γνώμης ὅτι οἱ μισθοὶ τῶν δικαστῶν δέον νὰ ἀνταποκρίνωνται εἰς τὸ ὑψηλὸν λειτούργημα τῆς δικαστικῆς θέσεως, ἄποψιν τὴν ὁποίαν διεβεβαίωσε καὶ ἡ Βουλὴ κατὰ τὴν θέσπισιν τοῦ περὶ Δικαστηρίων Νόμου. (Ἀρ. 14 τοῦ 1960).

Αἱ ἐπὶ μέρους παρατηρήσεις τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῶν μισθῶν τῶν Ἐπαρχιακῶν δικαστῶν καὶ τῶν Προέδρων τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία εἰσηγεῖται τὴν δημιουργίαν νέας κλίμακος διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν Ἐπαρχιακῶν δικαστῶν, τὴν ἀκόλουθον :

£1.824X90—2.274X96—2.562

Ἡ κλῖμαξ αὕτη ἀποτελεῖ συνδυασμὸν τῶν κλιμάκων 25 καὶ 26, καὶ προκύπτει σαφῶς ὅτι ἐδημιουργήθη μόνον διὰ τοὺς Ἐπαρχιακοὺς δικαστὰς καὶ τοὺς ἀνωτέρους δικηγόρους τῆς Δημοκρατίας.

Τὸ θέμα ἀρχῆς τὸ ὁποῖον προκύπτει εἶναι ὅτι μερικαὶ θέσεις αἱ ὁποῖαι προηγουμένως εὑρίσκοντο εἰς τὴν ἰδίαν κλίμακα μὲ ἐκείνην τῶν Ἐπαρχιακῶν δικαστῶν, ἤτοι τὴν κλίμακα Β, μετεφέρθησαν εἰς τὰς κλίμακας 25, 26 καὶ 27 ἐνῷ οἱ Ἐπαρχιακοὶ δικασταὶ ἐτοποθετήθησαν εἰς τὴν νέαν ὡς ἄνω κλίμακα, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ συνδυασμὸν τῶν κλιμάκων 25 καὶ 26.

Ἔχουσαι ὑπ' ὄψιν τὰς εὐθύνας καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ λειτουργήματος τῶν Ἐπαρχιακῶν δικαστῶν, αἱ Ἐπιτροπαὶ ὁμοφώνως κατέληξαν εἰς τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ θέσις τοῦ Ἐπαρχιακοῦ δικαστοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ τεθῇ εἰς τὴν κλίμακα 26, εἰς τὴν ὁποίαν κλίμακα θὰ ἔδει νὰ τεθοῦν καὶ αἱ θέσεις τῶν ἀνωτέρων δικηγόρων τῆς Δημοκρατίας.

Ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς Προέδρους τῶν Ἐπαρχιακῶν δικαστηρίων δέον νὰ τονισθῇ ὅτι οὗτοι προεδρεύουν τῶν Κακουργιοδικείων καὶ ἐξασκοῦν δικαιοδοσίαν μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς ἐπιβολῆς τῆς θανατικῆς ποινῆς εἰς ποινικὰς ὑποθέσεις, εἰς δὲ τὰς πολιτικὰς κέκτηνται ἀπεριόριστον δικαιοδοσίαν.

Ἡ κλῖμαξ τῶν Προέδρων τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων ἦτο ὑπεράνω τῆς ἀνωτάτης κλίμακος τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, ἤτοι τῆς ΑΑ. Κατόπιν ὅμως τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν κλιμάκων, ἡ ΑΑ ἔγινε κλῖμαξ 28 μὲ μισθὸν £2.256—£2.976. Οἱ Προέδροι τῶν Ἐπαρχιακῶν δικαστηρίων ἐτοποθετήθησαν εἰς τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς κλίμακος 28, ἤτοι £2.976. Διὰ τῆς προτεινομένης τροποποιήσεως δὲν διατηρεῖται ἡ ἀναλογία τῆς μέχρι νῦν ὑφισταμένης διαφορᾶς.

Ὡς ἐκ τούτου αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως ἡ θέσις τῶν Προέδρων τῶν Ἐπαρχιακῶν δικαστηρίων τεθῇ ὑπεράνω τῆς ἀνωτάτης κλίμακος τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

Παρὰ τὰς ὡς ἄνω ὁμοφώνους διαπιστώσεις καὶ παρατηρήσεις των, αἱ Ἐπιτροπαὶ περιορίζονται εἰς τὸ νὰ προβοῦν εἰς εἰσηγήσεις πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν πρὸς ἐπανεξέτασιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος, λόγῳ τῆς περιορισμένης δικαιοδοσίας τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων νὰ υἱοθετήσῃ ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας τροπολογίας συνεπαγομένας οἰκονομικὴν ἐπιβάρυνσιν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Ἐν τέλει εἰσηγοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὡς μᾶς ἔχετε ἐν τῷ μεταξὺ πληροφορήσει, ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία λαβοῦσα ἤδη ὑπ' ὄψιν τὴν ὁμόφωνον σύστασιν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν, ἐξέφρασε τὴν ἄποψιν ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ υἱοθετηθῇ ἡ κλῖμαξ 26 διὰ τοὺς Ἐπαρχιακοὺς Δικαστὰς καὶ τὸ ποσὸν τῶν £3.000 ἐτησίως διὰ τοὺς Προέδρους τῶν Δικαστηρίων καὶ ὀφείλω νὰ ἐκφράσω—νομίζω δὲ ὅτι πράττων τοῦτο ἐκφράζω τὰς ἀπόψεις ἁπάντων τῶν Μελῶν τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν—τὴν εὐαρέσκειαν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν διὰ τὸ ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰς εἰσηγήσεις των υἱοθέτησε τὰς κλίμακας περὶ τῶν ὁποίων ἔγινεν εἰσήγησις.

Περιορίζομαι εἰς τὸ νὰ ἐκφράσω περαιτέρω τὴν εὐχὴν ὅπως ἐντὸς εὐλόγου χρονικοῦ διαστήματος ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία, ἡ ὁποία θὰ προβῇ εἰς γενικὴν ἀξιολόγησιν ὅλου τοῦ μισθολογίου τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, προβῇ καὶ εἰς τὴν κατὰ τρόπον ὀρθολογιστικὸν καλυτέραν ἀξιολόγησιν τοῦ δικαστικοῦ ἔργου ἀπὸ τῆς ἀνωτάτης μέχρι τῆς κατωτάτης βαθμίδος τῶν Δικαστηρίων μας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μοῦ ἀπεστάλη σήμερον ὑπὸ τῆς Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης ἐπιστολὴ διὰ τῆς ὁποίας μὲ πληροφορεῖ ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀφοῦ ἐπανεξήτασε τὸ θέμα τῆς μισθοδοσίας τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστῶν καὶ τῶν Προέδρων τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων ἀπεδέχθη, ὡς ὁ κ. Ἀναστασιάδης ἀνέφερε, τὰς εἰσηγήσεις τῶν δύο Ἐπιτροπῶν καὶ εἰσηγεῖται τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις :

(1) Ὁ ἐτήσιος μισθὸς τῆς θέσεως τοῦ Προέδρου Ἐπαρχιακοῦ Δηκαστηρίου ἀπὸ £2.976 νὰ ἀνέλθῃ εἰς £3.000.

(2) Ὁ ἐτήσιος μισθὸς τῆς θέσεως τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστοῦ ἀπὸ £1.800 Χ90—£2.274Χ96—£2.562 νὰ ἀνέλθῃ εἰς £1.890Χ96—£2.562, ἤτοι νὰ δοθῇ ἡ κλῖμαξ 26.

Περαιτέρω εἰς τὴν προαναφερθεῖσαν ἐπιστολὴν ἡ Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης παρακαλεῖ ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὅπως ἐπενεχθοῦν αἱ προαναφερθεῖσαι τροποποιήσεις εἰς τὸ Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον κατετέθη ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Τὸ κείμενον τοῦ τροποποιηθέντος Νομοσχεδίου ἔχει κυκλοφορήσει ἐνώπιον τῶν ἐντίμων Μελῶν τῆς Βουλῆς.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε, κ. Πρόεδρε, ἀπὸ τῆς θέσεώς μου θὰ ἤθελα νὰ υἱοθετήσω πλήρως τὰ ὅσα ἀνέφερεν ὁ ἔντιμος Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν καὶ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐαρέσκειάν μου δι' αὐτὴν τὴν ἁρμονικὴν συνεργασίαν μεταξὺ τῆς Ἐκτελεστικῆς καὶ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας διὰ τῆς ὁποίας ἔχει τροποποιηθῇ τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ἔχομεν σήμερον ἐνώπιόν μας. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι ὅλοι οἱ Βουλευταὶ δέχονται εὐχαρίστως τὴν γενομένην τροποποίησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἡ Δικαστικὴ Ἐξουσία, ἥτις τυγχάνει μία ἐκ τῶν τριῶν λειτουργιῶν μιᾶς Πολιτείας, εἶναι ἓν ὑψηλὸν λειτούργημα τὸ ὁποῖον δέον νὰ τυγχάνῃ τοῦ ἐνδεδειγμένου κύρους, τῆς δικαίας ἀξιολογήσεως καὶ τῆς ὑψηλῆς ἱεραρχικῆς τοποθετήσεως εἰς τὴν ὀργάνωσιν μιᾶς Πολιτείας, καθότι εἶναι ἐπιφορτισμένη μὲ τὴν ἐκτέλεσιν ἐξαιρετικῶς σοβαρῶν καὶ λίαν ὑπευθύνων καὶ λεπτῶν καθηκόντων καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ Πολιτεία ἔχει καθῆκον νὰ ἐξασφαλίσῃ πρὸς τοὺς Δικαστικοὺς Λειτουργοὺς τὰς ἀπολύτως ἀναγκαίας οἰκονομικὰς προϋποθέσεις καθὼς καὶ τὸ ἐπιβεβλημένον κῦρος διὰ μιᾶς ἀνωτέρας ἱεραρχικῆς τοποθετήσεως, εἰς τρόπον ὥστε ἀπερίσπαστοι καὶ ἀνεπηρέαστοι ἀπὸ οἱανδήποτε οἰκονομικὴν δυσχέρειαν ἢ μειωτικὴν τοῦ κύρους των ἱεραρχικὴν τοποθέτησιν νὰ προβαίνουν εἰς τὴν ἀκριβοδικαίαν, ἀμερόληπτον καὶ ἀνεπηρέαστον ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης.

Μέτρα οἰκονομικῆς περισυλλογῆς εἰς βάρος τῆς Δικαστικῆς Ἐξουσίας πρὸς ἐξοικονόμησιν μερικῶν ἑκατοντάδων λιρῶν ἐκ τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν £27.000.000 καὶ μέτρα μειώσεως τῆς ἱεραρχικῆς τοποθετήσεώς των καὶ τοῦ ἐπιβεβλημένου κύρους των, θὰ πρέπει νὰ θεωρῶνται ἀπαράδεκτα, ἀψυχολόγητα καὶ ἀσύμφορα διὰ τὰ καλῶς νοούμενα συμφέροντα μιᾶς εὐνομουμένης Πολιτείας ἡ ὁποία ἔχει τὴν ἀξίωσιν ἀπὸ τὴν Δικαστικὴν Ἐξουσίαν νὰ ἀπονέμῃ ἀμερολήπτως καὶ ἀνεπηρεάστως δικαιοσύνην.

Ὡς ἐκ τούτου μοῦ προκαλεῖ ἀπορίαν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία, ἡ ὁποία μετὰ τόσης στοργῆς καὶ συναισθήσεως εὐθύνης προβαίνει εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν προβλημάτων τοῦ τόπου μας, εἶχεν ἀρχικῶς ἀπορρίψει τὸ αἴτημα τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστῶν νὰ καταταχθοῦν εἰς τὴν κλίμακα 26 (£1.890—£2.562) ἀντὶ εἰς τὴν συνδεδυασμένην κλίμακα 25—26 τῶν £1.824—£2.562 (εἰς 8 ἔτη).

Ἀνεξήγητος παραμένει ἡ ἀρχικῶς τηρηθεῖσα στάσις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νὰ μὴ ἱκανοποιήσῃ τὸ αἴτημα τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστῶν ὅταν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ἐπιπρόσθετον οἰκονομικὸν βάρος τοῦ Παγίου Ταμείου τῆς Δημοκρατίας εἶναι ἐλάχιστον ἐὰν δοθῇ ἡ κλῖμαξ 26 καὶ οὐχὶ ἡ συνδεδυασμένη 25—26, δεδομένου ὅτι αἱ θέσεις τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστῶν εἶναι 23, ἡ βάσις τῶν δύο κλιμάκων ἔχει διαφορὰν μόνον £66 ἐτησίως, καὶ ἡ κορυφὴ οὐδεμίαν διαφορὰν ἔχει, αἱ δὲ ἐτήσιοι προσαυξήσεις διαφέρουν μόνον κατ' ἐλαχίστας λίρας.

Ἀπορίαν ἐπίσης μοῦ προκαλεῖ ἡ ἀρχικῶς τηρηθεῖσα στάσις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἔναντι τοῦ αἰτήματος τῶν Προέδρων τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων. Οὗτοι μέχρι σήμερον ἐλάμβανον πάγιον μισθὸν £2.400 ἐτησίως καὶ ἦσαν ὑπεράνω καὶ τῆς ἀνωτάτης κλίμακος τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, τῆς ΑΑ τῶν £1.872—£2.160. Μὲ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν κλιμάκων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἡ ΑΑ ἔγινεν 28 καὶ φέρει μισθὸν £2.256—£2.976 καὶ μὲ τὴν ἀναλογίαν αὐτὴν οἱ Πρόεδροι ἔδει νὰ λαμβάνουν £3.300. Ἀτυχῶς ἡ Κυβέρνησις προσέφερεν ἀρχικῶς πάγιον μισθὸν £2.976 ἐτησίως, ἀντὶ τοῦ αἰτήματος τῶν Προέδρων τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων νὰ μὴ ὑποβιβασθῶσιν, ἤτοι νὰ μὴ λαμβάνουν μισθὸν κατώτερον ἢ ἴσον ἔστω καὶ μὲ τὴν ἀνωτέραν κλίμακα (28) τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων διότι ἦσαν πάντοτε ὑπεράνω κλιμάκων καὶ ὡς ἐκ τούτου ἠξίουν νὰ λαμβάνουν μόνον £3.000 ἀντὶ £3.300 ποὺ ἐδικαιοῦντο. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν Προέδρων τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων παραμένει ἀνεξήγητος ἡ ἀρχικῶς τηρηθεῖσα στάσις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἵνα ἱκανοποιήσῃ τὸ αἴτημα τούτων, ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνσις τοῦ Παγίου Ταμείου τῆς Δημοκρατίας θὰ ἦτο μηδαμινὴ καθότι ἡ διαφορὰ δι' ἕκαστον τῶν τεσσάρων Προέδρων τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων εἶναι μόνον £24 ἐτησίως καὶ ἡ συνολικὴ διαφορὰ κρατικῆς ἐπιβαρύνσεως μόνον £96 ἐτησίως.

Εἶναι πολὺ εὐχάριστον τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἔστω καὶ τὴν δωδεκάτην ἀπεδέχθη τὰ αἰτήματα τῶν Προέδρων τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων καὶ τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστῶν καὶ ἱκανοποίησε ταῦτα ἀποδεχθεῖσα εἰσήγησιν τῶν δύο ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ εἰσερχόμεθα εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καταβολὴ νέων ἀπολαβῶν. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπιφύλαξις. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Δικαστηρίων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969, καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Δικαστηρίων Νόμου τοῦ 1960 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος») καὶ ὁ βασικὸς νόμος ὁμοῦ μετὰ τοῦ παρόντος Νόμου θὰ ἀναφέρωνται ὡς οἱ περὶ Δικαστηρίων Νόμοι 1960 ἕως 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ τῆς Ἀγγλικῆς Σχολῆς (Διοίκησις καὶ Ἔλεγχος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ (ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Γεώργιος Ἰωαννίδης, Πρόεδρος
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Νῖκος Ἀγγελίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 9ην Ἰανουαρίου 1969.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ τροποποίησις τῆς συνθέσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀγγλικῆς Σχολῆς οὕτως ὥστε τὰ διοριζόμενα μέλη νὰ αὐξηθῶσιν ἀπὸ ὀκτὼ εἰς δέκα, ἐξ ὧν τέσσαρα θὰ εἶναι πρώην μαθηταὶ τῆς Σχολῆς καὶ δύο γονεῖς μαθητῶν φοιτώντων εἰς τὴν Σχολήν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἀφοῦ ἐμελέτησε προσεκτικῶς τὸ ἐν λόγῳ Νομοσχέδιον εἰσηγεῖται ὁμοφώνως εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου δι' ἀντικαταστάσεως τῆς λέξεως «Κυβερνήτης» διὰ τῶν λέξεων «Ὑπουργικὸν Συμβούλιον». Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τῆς Ἀγγλικῆς Σχολῆς (Διοίκησις καὶ Ἔλεγχος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ τῆς Ἀγγλικῆς Σχολῆς (Διοίκησις καὶ Ἔλεγχος) Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΩΝ (ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΙΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968.

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσιης
Σωτήριος Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς δύο συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 16ην καὶ 21ην Ἰανουαρίου 1969. Κατὰ τὴν δευτέραν συνεδρίασιν κληθεὶς παρέστη καὶ ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ὅστις ἐξέθεσε τὰς ἀπόψεις τοῦ Ὑπουργείου του ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ διεύρυνσις τῶν καθηκόντων καὶ ἐξουσιῶν τῶν Συμβουλίων Βελτιώσεως οὕτως ὥστε ταῦτα νὰ δύνανται νὰ ἀνταποκρίνωνται εἰς τὰς συγχρόνους ὑποχρεώσεις τοπικῶν ἀρχῶν, καθὼς καὶ ἡ αὔξησις τοῦ συντελεστοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἐπιβάλλονται τὰ τέλη βελτιώσεως πρὸς αὔξησιν τῶν ἐσόδων τῶν Συμβουλίων διὰ νὰ δύνανται νὰ ἀντεπεξέρχωνται εἰς τὰς ηὐξημένας ὑποχρεώσεις των.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἀφοῦ ἤκουσε τὰς ἀπόψεις τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου καὶ συνεζήτησε τοῦτο διεξοδικῶς, ἀπεφάσισεν ὅπως ἐπενεχθῶσιν αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις :

(α) Τὸ ἄρθρον 4 νὰ ἀπαλειφθῇ καὶ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα 5, 6, 7, 8, 9, 10 καὶ 11 νὰ ἀναριθμηθοῦν ὡς 4, 5, 6, 7, 8, 9 καὶ 10 ἀντιστοίχως.

Ἡ προτεινομένη τροποποίησις ἅπτεται οὐσιώδους θέματος τοῦ βασικοῦ νόμου, ἤτοι τοῦ τρόπου ἐκπροσωπήσεως περὶ τοῦ ὁποίου τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ διατυπώσουν τὰς ἀπόψεις των ἐν πλάτει. Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐκφράσῃ τελικὰς ἀπόψεις, ἐφ' ὅσον τὸ θέμα εὑρίσκεται ὑπὸ μελέτην, ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ τροποποίησις ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἀπαλειφθῇ καὶ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐπανέλθῃ εἰς εὐθετώτερον χρόνον.

(β) Εἰς τὴν ὑποπαράγραφον (ν) τῆς παραγράφου (δ) τοῦ ἄρθρου 5, ὡς τοῦτο ἀνηριθμήθη, μετὰ τὰς λέξεις «ἐπιτρέπον ἢ» καὶ πρὸ τῶν λέξεων «ἀνεχόμενον αὐτὴν» νὰ ἐντεθῶσιν αἱ λέξεις «ἐν γνώσει του».

Ἡ προσθήκη τῶν λέξεων τούτων γίνεται πρὸς καλυτέραν διασαφήνισιν τῆς ὑποπαραγράφου ταύτης.

(γ) Ἡ παράγραφος (β) τοῦ ἄρθρου 7, ὡς τοῦτο ἀνηριθμήθη, νὰ ἀπαλειφθῇ, τῆς ἑπομένης παραγράφου (γ) ἀναγραμματιζομένης ὡς παραγράφου (β).

Ἐκρίθη ὡς μὴ εὔλογος ἡ αὔξησις τελῶν τὰ ὁποῖα ηὐξήθησαν μόλις πρὸ τριετίας, καὶ δὴ ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας, καὶ δεδομένου ὅτι ἡ κατὰ τὸ 1966 γενομένη αὔξησις ἦτο ἀπὸ δέκα λίρας εἰς εἰκοσιπέντε, ἤτοι κατὰ 150%.

(δ) Ὁ τίτλος νὰ τροποποιηθῇ οὕτως ὥστε ὁ παρὼν Νόμος νὰ ἀναφέρηται ὡς «Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969».

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν εἰσηγεῖται ὁμοφώνως εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἡ ἔκθεσις τῶν Ἐπιτροπῶν δὲν ἔχει κυκλοφορήσει 48 ὥρας πρὸ τῆς συνεδρίας καὶ ἐπειδὴ δὲν μᾶς ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ μελετήσωμεν τὸ θέμα, παρακαλῶ ὅπως ἡ συζήτησίς του ἀναβληθῇ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐὰν θὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις εἶχα πρόθεσιν νὰ ὁμιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἐπέσυρε τὴν προσοχήν μου εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἐκυκλοφόρησε 48 ὥρας πρὸ τῆς συζητήσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγήθη ἀναβολήν. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ συγκατατεθῶ εἰς τὴν ἀναβολὴν διότι ἡ ἔκθεσις δὲν ἐκυκλοφόρησε 48 ὥρας πρὸ τῆς συζητήσεως.

Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΟΔΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νίκος Κόσιης
Σωτήριος Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς δύο συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 16ην καὶ 21ην Ἰανουαρίου 1969. Κατὰ τὴν δευτέραν συνεδρίασιν κληθέντες παρέστησαν ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Πολεοδομίας καὶ Οἰκήσεως οἵτινες καὶ ἐξέθεσαν τὰς ἀπόψεις τοῦ Ὑπουργείου των ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου πρὸς τὴν Ἐπιτροπήν.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ παραχώρησις ἐξουσίας εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως διὰ κανονισμῶν καὶ διαταγμάτων ρυθμίζῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὀρόφων ἢ τὸ ὕψος οἰκοδομῶν ἢ καὶ ἀμφότερα.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἀφοῦ ἤκουσε τὰς ἀπόψεις τῶν ὡς ἄνω ἐκπροσώπων τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου καὶ συνεζήτησε τοῦτο διεξοδικῶς, ἀπεφάσισεν ὅπως ἐπενεχθῶσιν αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις :

(α) Ἡ παράγραφος (δ) τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νομοσχεδίου νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τῆς ἀκολούθου :

«(δ) ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ ρυθμίζηται ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀρόφων νέας οἰκοδομῆς ἢ τὸ ὕψος ταύτης ἢ καὶ ἀμφότερα».

(β) Ἡ παράγραφος (εα) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νομοσχεδίου νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τῆς ἀκολούθου :

«(ε1) τὴν ρύθμισιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὀρόφων οἰκοδομῶν ἢ τὸ ὕψος τούτων ἢ καὶ ἀμφότερα».

Σκοπὸς ἀμφοτέρων τῶν τροποποιήσεων εἶναι ὅπως παρέχηται εὐχέρεια παραχωρήσεως ἀδείας καὶ πέραν τῶν ὑπὸ τῶν κανονισμῶν ἢ τῶν διαταγμάτων προβλεπομένων ὁρίων εἰς συγκεκριμένας περιπτώσεις, ἐὰν ἡ πολεοδομικὴ ἀρχὴ ἤθελε συναινεῖ πρὸς τοῦτο.

(γ) Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νομοσχεδίου νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τοῦ ἀκολούθου :

«4.—(1) Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς 3ης Ἰανουαρίου 1969».

Ἡ τοιαύτη τροποποίησις γίνεται διότι ἐθεωρήθη ὅτι δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ δοθῇ ἀναδρομικὴ ἰσχὺς διὰ τόσον μεγάλο χρονικὸν διάστημα. Ἀντὶ τῆς προτεινομένης ἡμερομηνίας ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας τίθεται ἡ ἡμερομηνία καταθέσεως τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

(δ) Μετὰ τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νομοσχεδίου νὰ προστεθῇ τὸ ἀκόλουθον ἐδάφιον :

«(3) Κανονισμοὶ γενόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Νόμου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ

τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῇ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως».

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν εἰσηγεῖται ὁμοφώνως εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι καὶ ἡ ἔκθεσις τὴν ὁποίαν ἀνέγνωσεν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Λέλλος Δημητριάδης ἐκυκλοφόρησε σήμερον. Ἐπομένως θὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις καὶ αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθεται τὸ ἑξῆς Νομοσχέδιον :

Ὁ περὶ τῶν Διεθνῶν Συμφώνων (Οἰκονομικά, Κοινωνικὰ καὶ Πολιτιστικὰ Δικαιώματα καὶ Ἀστικὰ καὶ Πολιτικὰ Δικαιώματα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Διεθνῶν Συμφώνων (Οἰκονομικά, Κοινωνικὰ καὶ Πολιτιστικὰ Δικαιώματα καὶ Ἀστικὰ καὶ Πολιτικὰ Δικαιώματα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969, κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν. Τὸ Νομοσχέδιον παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξωτερικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν σχετικῆς ἐκθέσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : «Ἡ ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ γεωργικῶν φαρμάκων». (Θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη).

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὴν Βουλὴν ὅτι ὁ Ὑπουργὸς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἀπέστειλε πρὸς ἐμὲ ἐπιστολὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα :

(1) Ὅτι ἡ δημοσιογραφικὴ διάσκεψις, ἡ ὁποία ἐδόθη ἐνῷ συνεζητεῖτο τὸ Νομοσχέδιον ὑπὸ τῆς Βουλῆς, εἶχε καθορισθῇ πρὸ τῆς ἐγγραφῆς τοῦ θέματος, ἤτοι τὴν 23ην Δεκεμβρίου τοῦ 1968, καὶ ὅτι οὐδεμία πρόθεσις ὑπῆρχεν ὅπως ἀγνοηθῇ ἡ Βουλή, ἢ ὅπως δημιουργηθῇ ἀντιπερισπασμὸς καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Βουλὴ συνεζήτει τὸ θέμα.

(2) Ὅτι βασικὸς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς διασκέψεως ἦτο ὅπως δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ διαφωτισθῇ ὁ τύπος ἐπὶ τῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς ὡς πρὸς τὸ ὅλον θέμα τῆς ἀγορανομίας καὶ δοθοῦν στοιχεῖα σχετικῶς μὲ τὸν καταρτισμὸν τοῦ τιμαριθμικοῦ δείκτου.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀναφέρει ἐπίσης ὅτι εἶναι ἕτοιμος νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ νὰ ἀναπτύξῃ τὴν Κυβερνητικὴν πολιτικήν, εἰσηγεῖται ὅμως ὅτι θὰ ἦτο ἐποικοδομητικώτερον ἐὰν εἰς τὸ πρῶτον στάδιον παρεπέμπετο τὸ θέμα εἰς εἰδικῶς συσταθησομένην Ἐπιτροπὴν εἰς τὴν ὁποίαν νὰ προσέλθῃ μετὰ τῶν ἐμπειρογνωμόνων του διὰ νὰ ἀναλύσῃ τὴν Κυβερνητικὴν πολιτικὴν ἐπὶ τῇ βάσει στοιχείων.

Παραλλήλως πρὸς τὴν προαναφερθεῖσαν ἐπιστολὴν ἔλαβα σήμερα ἐπιστολὴν ἀπὸ τὸν Σύνδεσμον Εἰσαγωγέων, ἡ ὁποία ἀναφέρει τὰ ἑξῆς :

«Ἔντιμε κ. Πρόεδρε,

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἐπισυνάψωμεν ἀνακοινωθὲν τοῦ Συνδέσμου Εἰσαγωγέων Αὐτοκινήτων, Τρακτόρ καὶ Γεωργικῶν Μηχανημάτων εἰς ἀπάντησιν δηλώσεων τοῦ Βουλευτοῦ κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, ὁμοῦ μετὰ καταλόγου Παραπόνων καὶ Ἀπαντήσεων.

Ὁ ἡμέτερος Σύνδεσμος θὰ εἶναι εὐτυχὴς ἐὰν τοῦ παρασχεθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκθέσῃ δι' ἐκπροσώπων του καὶ διὰ ζώσης τὰς ἀπόψεις του ἐνώπιον ὑμῶν ἢ ἐνώπιον εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς».

Ὡς ἐκ τούτου προτίθεμαι, ἐκτὸς ἐὰν ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ διαφορετικά, νὰ παραπέμψω τὸ θέμα εἰς εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν — τὴν ὁποίαν θὰ διορίσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς — ἡ ὁποία νὰ ἀκούσῃ τόσον τὰς ἀπόψεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὅσον καὶ τὰς ἀπόψεις τῶν εἰσαγωγέων καὶ οἰωνδήποτε ἄλλων ἐνδιαφερομένων οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ὑποβάλουν ἀπόψεις. Θὰ δώσω ὡς ὅρον ἐντολῆς εἰς τὴν προαναφερθεῖσαν Ἐπιτροπὴν τὴν μελέτην τοῦ ὅλου θέματος καὶ τὴν ὑποβολὴν ἐκθέσεως ἐντὸς τακτῆς προθεσμίας πρὸς τὴν Βουλήν. Ἡ συνέχισις τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος τούτου ὑπὸ τῆς Βουλῆς θὰ γίνῃ μετὰ τὴν ἔκθεσιν ἡ ὁποία θὰ συνταχθῇ καὶ θὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλήν.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ὁ κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Νομίζω ὅτι τόσον κατὰ τὴν δημοσιογραφικὴν σύσκεψιν τὴν ὁποίαν ἔδωσαν οἱ δύο ἐξοχώτατοι Ὑπουργοὶ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ Οἰκονομικῶν ὅσον καὶ εἰς τὸ ἀνακοινωθὲν τὸ ὁποῖον παρουσιάσθη σήμερον εἰς τὸν τύπον, δὲν ἀφήνουν καμμίαν ἀμφιβολίαν τῶν προθέσεων καὶ τῆς νοοτροπίας τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦν. Νομίζω ὅτι παρέλκει τὸ ζήτημα καὶ θὰ εἶναι πρὸς ζημίαν τὸ νὰ περιμένωμεν ὥστε νὰ διορισθῇ μία Ἐπιτροπεία, τέλος πάντων, καὶ νὰ ἀκούσῃ τὰς ἰδίας ἀπόψεις. Ἔτσι μοῦ φαίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Δὲν διαφωνοῦμεν μὲ τὴν εἰσήγησή σας νὰ παραπεμφθῇ τὸ θέμα σὲ εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία νὰ καθορισθῇ ἀπὸ τὴν Βουλὴ γιὰ νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ὅλου αὐτοῦ σοβαροῦ προβλήματος.

Ὅμως, ἐπειδὴ ἐκτὸς τῆς ἐπιστολῆς ποὺ σᾶς ἔστειλαν οἱ εἰσαγωγεῖς μηχανημάτων ἔχουν ἐκδώσει καὶ ἕνα μακροσκελὲς ἀνακοινωθὲν στὸ ὁποῖον ἀναφέρονται στὴν συζήτηση ποὺ ἔγινε στὴν Βουλή, σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ δώσετε τὸν λόγον γιατὶ θέλω νὰ μιλήσω ἐπὶ τοῦ θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ Ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Χαρίδημος Χατζηχάρος ἐξέφρασε τὴν ἄποψιν ὅτι δὲν βλέπει λόγον διατὶ νὰ παραπεμφθῇ τὸ θέμα εἰς εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτασιν, ἐν ὄψει τῶν δηλώσεων αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ὑπὸ τῶν δύο Ὑπουργῶν καὶ ἐν ὄψει τοῦ ἀνακοινωθέντος τὸ ὁποῖον ἐξέδωσεν ὁ Σύνδεσμος Εἰσαγωγέων.

Διερωτῶμαι διατὶ δὲν βλέπει τὴν χρησιμότητα. Βλέπει μεγαλυτέραν χρησιμότητα εἰς τὴν διεξαγωγὴν μιᾶς συζητήσεως εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ εἰς τὴν μελέτην τοῦ ὅλου θέματος ὑπὸ μιᾶς εἰδικῶς συσταθησομένης Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς ἡ ὁποία ἀφοῦ διαπιστώσῃ τὰ πραγματικὰ γεγονότα νὰ προβῇ εἰς εἰσηγήσεις πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ θέματος ; Διερωτῶμαι ποῖον εἶναι περισσότερον χρήσιμον : Ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως μὲ ἀλληλοσυγκρουόμενα ἐπιχειρήματα ἢ ἡ διερεύνησις τοῦ θέματος καὶ ἡ ἐξαγωγὴ συμπερασμάτων καὶ ὑποβολὴ εἰσηγήσεων ;

Ὁ κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Δὲν ἐνίσταμαι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, νὰ γίνῃ αὐτὸ ποὺ εἰσηγήθητε ἀλλὰ ἐξέφρασα ἁπλῶς τὴν γνώμην μου, τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἀλλάξω, ὅτι δηλαδὴ τίποτε δὲν θὰ γίνῃ καὶ χρόνος χάνεται μόνον καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει δέν.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ τί θὰ γίνῃ θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τὴν ὁποίαν θὰ κάμῃ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, ἀπὸ τὰ συμπεράσματα εἰς τὰ ὁποῖα θὰ καταλήξῃ καὶ ἀπὸ τὰς εἰσηγήσεις τὰς ὁποίας θὰ θέσῃ ἐνώπιόν μας. Ἀναλαμβάνει ἑπομένως εὐθύνην ἡ συσταθησομένη Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς καὶ ἐν κατακλείδι ὁλόκληρος ἡ Βουλὴ ἀντὶ τῶν ἀγορεύσεων τῶν Βουλευτῶν. Εἶναι εὔκολον νὰ ἀγορεύωμεν, ἀλλὰ δύσκολον νὰ εἰσηγούμεθα τρόπους διορθώσεως μιᾶς καταστάσεως.

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Σκοπὸς καὶ ἐπιθυμία τῆς Βουλῆς εἶναι νὰ ἐπιλύσῃ τὸ πρόβλημα καὶ ὄχι νὰ τὸ περιπλέξῃ περισσότερον. Ὡς ἐκ τούτου ἀποδέχομαι τὴν εἰσήγησίν σας περὶ συστάσεως μιᾶς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία νὰ ἐξετάσῃ τὸ θέμα ἀφοῦ μελετήσῃ καὶ παρακολουθήσῃ ὅλας τὰς ἀπόψεις, νοουμένου ὅτι ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὴν ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεώς της εἰς τὴν Βουλὴν θὰ ἔχῃ τὴν καλωσύνην νὰ προσέλθῃ ἐνώπιον τοῦ Σώματος αὐτοῦ διὰ νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις καὶ νὰ ἀναπτύξῃ τὸ θέμα, διότι συνήθως ἐνημερώνονται πλήρως μόνον τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἀπόψεων ἑνὸς θέματος.

Τοιουτοτρόπως νομίζω ὅτι θὰ ἱκανοποιηθοῦν καὶ τὰ δύο μέρη, ἤτοι καὶ τὸ πρόβλημα θὰ ἐξετασθῇ ἐκτενέστερον καὶ μὲ μεγαλυτέραν σοβαρότητα ἀλλὰ καὶ ἡ Βουλὴ θὰ ἐνημερωθῇ ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν κ. Ὑπουργόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Πιστεύω ὅτι ὁ πλέον ἐποικοδομητικὸς τρόπος ἀντιμετωπίσεως τοῦ θέματος εἶναι ἡ παραπομπή του εἰς εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτασιν. Ἄλλως θὰ γίνεται ἀκαδημαϊκὴ συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν χωρὶς ὅμως νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ τεθῇ τὸ θέμα ἐπὶ τῆς ὀρθῆς βάσεως πρὸς ἐπίλυσιν.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Συμφωνῶ ἀπολύτως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ἐνδεδειγμένη πορεία ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἀκολουθηθῇ καὶ εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ Σῶμα δεχθῇ τὴν εἰσήγησίν σας περὶ παραπομπῆς τοῦ θέματος τούτου εἰς Ἐπιτροπὴν μὲ τὴν ἐντολὴν τὴν ὁποίαν ἀναφέρετε. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἤγειρεν ὁ κ. Κ. Χριστοδουλίδης, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι ὁ ἴδιος ὁ Ὑπουργὸς ἀναφέρει εἰς τὴν ἐπιστολήν του ὅτι εὐχαρίστως θὰ προσήρχετο ἐνώπιον τοῦ Σώματος, ἀφοῦ βεβαίως κατατοπίσῃ μὲ τοὺς ἐμπειρογνώμονάς του τὴν Ἐπιτροπὴν προηγουμένως.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη νὰ δευτερολογήσῃ, ἐναπόκειται ἀπολύτως εἰς ὑμᾶς, κ. Πρόεδρε, νὰ ἀποφασίσετε, ἀλλὰ ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἐὰν τὸ θέμα παραπεμφθῇ ἐν τέλει εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, οὐδεὶς χρήσιμος σκοπὸς θὰ ἐξυπηρετηθῇ μὲ τὸ νὰ ἀκούσωμεν σήμερον μίαν ἀκόμη ἀγόρευσιν ἐνώπιον τοῦ Σώματος, διότι ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅλα αὐτὰ θὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὰ ἀκούσῃ ἡ Ἐπιτροπή. Ἐπὶ πλέον μετὰ τὴν ἔκθεσιν τὴν ὁποίαν θὰ ὑποβάλῃ αὕτη θὰ ἔχωμεν πάλιν ἴσως τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀκούσωμεν οἱανδήποτε ἄλλην ἀγόρευσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ συμπληρώσω ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος, τοῦ κ. Χατζηχάρου, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία θὰ συσταθῇ διὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος αὐτοῦ πρέπει νὰ ἀποτελῆται ἀπὸ ἐκπροσώπους τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν προέδρου ὁ ὁποῖος νὰ μὴν ἀνήκῃ εἰς οἱανδήποτε τῶν τριῶν Ἐπιτροπῶν.

Τὴν Ἐπιτροπὴν θὰ ὁρίσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς.

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Εἰσηγοῦμαι ὅπως καθορισθοῦν χρονικὰ περιθώρια, δηλαδὴ μέχρι πότε ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ φέρῃ τὴν ἔκθεσή της στὴ Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἔχω ἤδη ἀναφέρει ὅτι θὰ καθορισθοῦν χρονικὰ περιθώρια τὰ ὁποῖα θὰ ἀνακοινωθοῦν μόλις συσταθῇ ἡ Ἐπιτροπή, διότι ἡ χρονικὴ περίοδος θὰ ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς συστάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς. Τὰ ὀνόματα τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἀνακοινωθοῦν εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν αὐτῆς, ἤτοι τὴν προσεχῆ Πέμπτην, ὁπότε θὰ δοθοῦν καὶ οἱ ὅροι ἐντολῆς πρὸς τὴν Ἐπιτροπήν· ἐπίσης τὰ χρονικὰ περιθώρια ἐντὸς τῶν ὁποίων θὰ πρέπει νὰ ἐργασθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ καθορισθοῦν ταὐτοχρόνως.

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω ἀπὸ τῆς θέσεώς μου τὴν εὐαρέσκειάν μου διὰ τὴν δήλωσιν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας τὴν περιεχομένην εἰς τὴν ἐπιστολὴν τὴν ὁποίαν ἀπέστειλε πρὸς ὑμᾶς, ὅτι δηλαδὴ εἶναι πρόθυμος νὰ συνεργασθῇ μετὰ τοῦ Σώματος τῆς Βουλῆς. Οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν εἶχον περὶ τῶν δημοκρατικῶν διαθέσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ συνεργασία τὴν ὁποίαν εἰσηγήθητε θὰ φέρῃ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα ὑπὲρ τῶν τάξεων αἱ ὁποῖαι ἐπηρεάζονται ὑπὸ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παραμένει τώρα τὸ θέμα τοῦ κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, ὁ ὁποῖος ἐζήτησε νὰ ἀγορεύσῃ διὰ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς ὡρισμένα ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα ἀνέπτυξαν εἰς τὰς δηλώσεις των οἱ εἰσαγωγεῖς γεωργικῶν μηχανημάτων.

Ἐφ' ὅσον τὸ θέμα παραπέμπεται εἰς Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτασιν, πιστεύω ὅτι δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ διεξαχθῇ οἱαδήποτε περαιτέρω συζήτησις ἐπ' αὐτοῦ προτοῦ ἀρχίσῃ ἡ ἐργασία τῆς ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῆς καὶ προτοῦ κατατεθῇ ἡ ἔκθεσίς της εἰς τὴν Βουλήν. Πέραν δὲ τούτου καὶ ἀπὸ διαδικαστικῆς ἀπόψεως ἡ Βουλὴ δὲν μπορεῖ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν οἱασδήποτε δηλώσεις αἱ ὁποῖαι ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸν τύπον, ἀνεξαρτήτως ἐὰν αὗται ἐγένοντο ἀπὸ Ὑπουργοὺς ἢ ὀργανώσεις ἢ ὁποιονδήποτε ἄλλον, προτοῦ τεθοῦν ἐπισήμως ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Εἰς τὸ παρὸν στάδιον αἱ δηλώσεις αὗται δὲν ἔχουν τεθῆ ἐπισήμως

ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, τοῦτο δὲ θὰ συμβῇ ὅταν συσταθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ προσέλθουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐνώπιόν της διὰ νὰ ἐξηγήσουν τὰς ἀπόψεις των. Ὡς ἐκ τούτου δὲν προτίθεμαι νὰ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Χαμπῆν Μιχαηλίδην διὰ νὰ ἀγορεύσῃ καὶ ἀπαντήσῃ εἰς δηλώσεις αἱ ὁποῖαι δι' ἡμᾶς δὲν ὑφίστανται ἐφ' ὅσον δὲν κατετέθησαν ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

Ἡ ἑπομένη συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην. Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Τιμωρίας Ἀδικημάτων Τροχαίας (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(3) Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ περὶ τῶν Διεθνῶν Συμφώνων (Οἰκονομικά, Κοινωνικὰ καὶ Πολιτιστικὰ Δικαιώματα καὶ Ἀστικὰ καὶ Πολιτικὰ Δικαιώματα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Ἀνακοίνωσις διορισμοῦ Ἐπιτροπῆς ἐν σχέσει πρὸς τὸ θέμα τῆς ἐπιβολῆς ἀγορανομίας ἐπὶ τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, ἐξαρτημάτων καὶ φαρμάκων καὶ τῶν ὅρων ἐντολῆς αὐτῆς.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἤθελα νὰ παρακαλέσω, κ. Πρόεδρε, ὅπως κατατοπίσετε τὸ Σῶμα μέσῳ τοῦ ἁρμοδίου ἐκπροσώπου τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία ἐπιλαμβάνεται τοῦ θέματος, ποῦ εὑρίσκεται ἡ διαδικασία ἐν σχέσει μὲ τὸ Νομοσχέδιον περὶ Ἀναδασμοῦ, δεδομένου ὅτι ἐκκρεμεῖ ἀπὸ μακροῦ χρονικοῦ διαστήματος· πιστεύω ὅτι τοῦτο εἶναι οὐσιωδέστατον ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀγροτικὴν οἰκονομίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὸ Νομοσχέδιον τοῦ Ἀναδασμοῦ ἀλλὰ ὁ ἀναδασμὸς δὲν εἶναι τὸ μόνον πρόβλημα τὸ ὁποῖον ἀντιμετωπίζει ἡ Κύπρος.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Πιστεύω, κ. Πρόεδρε, ὅτι τὸ θέμα πρέπει νὰ προωθηθῇ διότι καὶ ὁ ἴδιος ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Γεωργίας ἐκφράζει τὴν ἀγωνίαν του διὰ τὴν μὴ εἰσέτι προώθησίν του καὶ τὴν ἐφαρμογήν του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ προσεχὴς συνεδρία ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 6.07 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος	Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ	Παύλου Παῦλος
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποσκώτης Σταῦρος
Δημητριάδης Λέλλος	Σαββίδης Μιχαλάκης
Δημητριάδης Χρύσης	Σιβιτανίδης Πανῖκος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Στυλιανοῦ Πέτρος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Τζιρκώτης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Κόσιης Νῖκος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Διάθεσις κερμάτων τῶν 100 μὶλς ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης Κύπρου εἰς τιμὴν ὑψηλοτέραν τῆς ὀνομαστικῆς των ἀξίας—Ἀποτελέσματα τῆς ἐργασίας τῆς Forest Cyprus Corporation διὰ τὴν ἀνεύρεσιν πετρελαιοειδῶν—Διασωλήνωσις ποσίμου ὕδατος εἰς Ἅγιον Ἀμβρόσιον (Λεμεσοῦ)—Τὸ πρόβλημα τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ ἡ προοπτική του ἐν Κύπρῳ—Ἀνέγερσις νέου νοσοκομειακοῦ συγκροτήματος καὶ ἀναδιοργάνωσις τῶν ἀγροτικῶν νοσοκομείων κλπ.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Δικαστηρίων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Α. Ἀναστασιάδης—Λ. Δημητριάδης —Χρ. Μιχαηλίδης) καὶ ἔγκρισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ τῆς Ἀγγλικῆς Σχολῆς (Διοίκησις καὶ Ἔλεγχος) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ἔγκρισις αὐτοῦ.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως αὐτοῦ.

(5) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως αὐτοῦ.

(6) Συνέχισις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Χ. Μιχαηλίδη θέματος «Ἡ ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ γεωργικῶν φαρμάκων» (Πρόεδρος—Χ. Χατζηχάρος—Χ. Μιχαηλίδης—Κ. Χριστοδουλίδης—Λ. Δημητριάδης—Α. Ἀναστασιάδης) καὶ ἀπόφασις περὶ παραπομπῆς του εἰς Εἰδικὴν Ἐπιτροπήν.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 30ῆς ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.58 μ.μ.)

(Ἀρ. 19)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἰουλίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ μέχρι τοῦδε πειραματικὴ ἐργασία εἰς τὰς σχολὰς ἀσκησίμων παιδιῶν πείθει ὅτι ἐπετελέσθη καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπιτελῆται ἀξιόλογος ἐργασία — πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καὶ αὐτοπροσώπως διεπιστώσαμεν κατὰ τὰς ἐπανειλημμένας ἐπισκέψεις μας εἰς τὴν σχολὴν ἀσκησίμων παιδιῶν Λευκωσίας — παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ποῖαι προοπτικαὶ διαγράφονται :

Πρῶτον : Διὰ τὴν ἀνέγερσιν εἰδικῶν σχολῶν ἀσκησίμων.

Δεύτερον : Διὰ τὴν εἰδίκευσιν τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ εἴτε δι' ἀποστολῆς του εἰς τὸ ἐξωτερικόν, εἴτε διὰ τῆς μετακλήσεως ἐμπειρογνωμόνων.

Τρίτον : Διὰ τὴν ὀργάνωσιν εἰδικῶν σχολῶν καὶ τάξεων, καὶ

Τέταρτον : Διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν κατάρτισιν καὶ ἀποκατάστασιν καθυστερημένων παιδιῶν».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην 'Ιανουαρίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 4ην 'Ιουλίου 1968 ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ 'Ιωσὴφ Γιαμάκη.

«'Απαντῶν εἰς τὴν ἐρώτησιν τῶν ἐντίμων μελῶν τὴν ἀναφερομένην εἰς τὰς σχολὰς ἀσκησίμων παιδιῶν, λυποῦμαι πρῶτον διότι ἐκ παραδρομῆς καθυστέρησε κατὰ πολὺ ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην.

"Οσον ἀφορᾷ τὰ ἐρωτήματα πληροφορῶ τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς τὰ ἑξῆς :

1. Συμφωνῶ πρὸς τὰς διαπιστώσεις τὰς ὁποίας οὗτοι ἔκαμαν ἐξ ἐπισκέψεων εἰς τοιούτου εἴδους σχολεῖα. Παραθέτω ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν σχολῶν στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως κ. Α. Χριστοδουλίδη τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Παρηκολούθησα τὴν λειτουργίαν καὶ τῶν τριῶν τούτων σχολῶν προσωπικῶς καὶ δύναμαι νὰ βεβαιώσω περὶ τῆς ἀρτιωτάτης ἐργασίας, ἥτις ἐπιτελεῖται εἰς αὐτάς. 'Η πρὸς τὰ βελτίω μεταβολὴ ἥτις ἔχει ἐπισυμβῆ εἰς τοὺς τροφίμους τῶν σχολῶν, ἰδιαιτέρως δὲ τῶν δύο ἀρχαιοτέρων (Λευκωσίας καὶ Λεμεσοῦ), εἶναι λίαν ἀξιοπρόσεκτος. Τὸ χαμόγελον τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐτυχίας ἔχει ἀνθίσει ἐπὶ ἄλλοτε ὀργίλων χειλέων δυστυχισμένων παιδιῶν καὶ τὰ ἐπὶ πολλὰ ἔτη μελαγχολικὰ πρόσωπά των ἐφωτίσθησαν ἐπὶ τέλους ἀπὸ ὁλονὲν αὐξανομένην αὐτοβεβαίωσιν καὶ τὸ αἴσθημα ἀσφαλείας καὶ ἀποδοχῆς».

2. 'Υπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου ἐγένετο δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας πρὸς ἀνέγερσιν τῆς πρώτης εἰδικῆς σχολῆς ἀσκησίμων ἐν Λευκωσίᾳ, πρὸς τοῦτο δὲ ἀναγράφεται εἰς τὸν ὑπὸ ψήφισιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς προϋπολογισμὸν ἀναπτύξεως τὸ ποσὸν τῶν £30.000.

3. 'Εγένετο πρόνοια μερικῆς εἰδικεύσεως τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ δι' ἀποστολῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἰς δὲ τὸ πρόγραμμα μετεκπαιδεύσεων τοῦ 'Υπουργείου γίνεται εἰδικὴ πρόνοια περὶ μετεκπαιδεύσεως εἰδικῶν διδασκάλων διὰ τὰς σχολὰς ἀσκησίμων.

4. Λειτουργοῦν ἤδη 3 τοιαῦται σχολαὶ ἐν Λευκωσίᾳ, 'Αμμοχώστῳ καὶ Λεμεσῷ, πρόνοια δὲ ἐγένετο περὶ ἱδρύσεως ἀπὸ τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς οἰκείας σχολικῆς ἐφορείας, τετάρτης σχολῆς ἐν Λάρνακι.

5. "Οσον ἀφορᾷ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐπαγγελματικῆς ἀποκαταστάσεως καθυστερημένων παιδιῶν πληροφορῶ ὅτι τοῦτο εἶναι ὑπὸ μελέτην. 'Ο Γενικὸς 'Επιθεωρητὴς τῶν σχολείων στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ἀνέλαβεν ἤδη τὴν μελέτην τοῦ θέματος τούτου ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ διευθυντοῦ τῶν σχολείων, τῶν μελῶν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου αὐτῶν καὶ ἄλλων ὑπηρεσιακῶν παραγόντων, εὐθὺς δὲ ὡς ἡ τοιαύτη ἔκθεσις ὑποβληθῇ, τὸ 'Υπουργεῖον θὰ μελετήσῃ δυνατοὺς τρόπους τοιαύτης ἐπαγγελματικῆς ἀποκαταστάσεως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν 'Οκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν 'Οκτωβρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι τὰ χωρία "Αλωνα, Πολύστυπος, Πλατανιστάσα, καθὼς καὶ ὡρισμένα γειτονικὰ τούτων χωρία, ἀντιμετωπίζουν ὀξὺ ἀπὸ ἐτῶν ὑδρευτικὸν πρόβλημα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πλὴν τῶν γνωστῶν ταλαιπωριῶν διὰ τοὺς κατοίκους των συνεπιφέρει δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς τουριστικῆς των κινήσεως, ἰδίᾳ κατὰ τὸ θέρος — μὲ ἀποτέλεσμα νὰ πλήττεται καιρίως ἡ ξενοδοχειακὴ των βιομηχανία, ὡς συνέβη μὲ τὸ ἀνεγερθὲν προσφάτως εἰς "Αλωναν ἔναντι δαπάνης 15 καὶ πλέον χιλιάδων λιρῶν σύγχρονον ξενοδοχεῖον — παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα πῶς ἀντιμετωπίζει τὸ ὅλον πρόβλημα τῆς περιοχῆς βραχυπροθέσμως καὶ μακροπροθέσμως».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην 'Ιανουαρίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 30ὴν 'Οκτωβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τόσον εἰς "Αλωναν ὅσον καὶ εἰς Πλατανιστάσαν παρατηρεῖται ἔλλειψις ποσίμου ὕδατος κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας. Τοιοῦτον ὅμως πρόβλημα δὲν ὑφίσταται εἰς Πολύστυπον.

Τὸ Τμῆμα 'Αναπτύξεως 'Υδάτων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως προέβη εἰς τὴν ἐκπόνησιν ὑδρευτικῶν σχεδίων, ἀμφότερα δὲ τὰ σχέδια περιελήφθησαν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως ἐνεστῶτος ἔτους. Δοθέντος ὅτι προβλέπεται ἡ μεταφορὰ ὕδατος ἐκ τῆς κοιλάδος τῆς Σολέας, ἡ ἐκτέλεσις τῶν ὡς ἄνω ἔργων ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τοῦ κατὰ πόσον θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἄρσις τῶν διαφόρων διοικητικῶν δυσχερειῶν, λόγῳ τῆς σφοδρᾶς ἐνστάσεως τῶν κατοίκων τῆς κοιλάδος τῆς Σολέας κατὰ τῆς διασωληνώσεως ποσίμου ὕδατος ἐκ τῆς περιοχῆς των εἰς τὰ ὡς ἄνω δύο χωρία. 'Εκ παραλλήλου, τὸ Τμῆμα 'Αναπτύξεως 'Υδάτων διενεργεῖ δοκιμαστικὴν διάτρησιν εἰς τὴν περιοχὴν τῶν εἰρημένων δύο χωρίων. 'Η πιθανότης ὅμως ἀνευρέσεως ὕδατος θεωρεῖται λίαν περιωρισμένη λόγῳ τῆς γεωλογικῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους ἐν τῇ ὡς ἄνω περιοχῇ».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Νοεμβρίου 1968.

«'Η γέφυρα ἐπὶ τοῦ Πεδιαίου ποταμοῦ ἡ ὁποία εὑρίσκεται ὄπισθεν τοῦ Προεδρικοῦ Μεγάρου καὶ ἑνώνει τὸν Στρόβολον μὲ τὴν κυρίαν ὁδὸν Λευκωσίας—Λακατάμιας εἶναι πολὺ στενὴ καὶ εἰς ἐπικίνδυνον κατάστασιν.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ἔγιναν οἱαιδήποτε μελέται διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέας καὶ εὐρυτέρας γεφύρας».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην 'Ιανουαρίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 28ην Νοεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως ἐνεστῶτος ἔτους καὶ ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον 20Δ «Πολεοδομία καὶ Οἴκησις» "Αρθρον 10 «Σχέδια Πολεοδομίας» γίνεται πρόνοια διὰ τὴν κατασκευὴν νέας γεφύρας ἐπὶ τοῦ Πεδιαίου ποταμοῦ παρὰ τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον χωρὶς ὅμως νὰ περιληφθῇ πρὸς τοῦτο οἱονδήποτε κονδύλιον. Τὸ Τμῆμα Πολεοδομίας καὶ Οἰκήσεως θὰ προβῇ συντόμως εἰς τὴν ἐκπόνησιν ρυθμιστικῶν σχεδίων διὰ τὴν ἐν λόγῳ γέφυραν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968.

«Κατόπιν ἐπισκέψεώς μου εἰς τὴν κωμόπολιν Μόρφου μετ' ἐκπλήξεως διεπίστωσα ὅτι παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι αὕτη ἔχει πληθυσμὸν πολὺ μεγαλύτερον πολλῶν ἄλλων πόλεων τῆς Κύπρου καὶ ὅτι ἐπίσης ἐξυπηρετεῖ μίαν ὁλόκληρον γεωργικὴν περιοχήν, ἐν τούτοις τὸ Κτηματολόγιον τὸ ὁποῖον προσφέρει τὰς ὑπηρεσίας του εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν ταύτην λειτουργεῖ μίαν μόνον ἡμέραν ἑβδομαδιαίως, γεγονὸς τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον προκαλεῖ πλείστας ὅσας δυσχερείας καὶ καθυστερήσεις εἰς τὸν πληθυσμὸν τῆς περιοχῆς ταύτης, αἵτινες εἶναι συνήθεις ὡς ἐκ τῆς ἀναφερθείσης αἰτίας, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι οἵτινες μεταβαίνουν ἐκ διαφόρων χωρίων τῆς περιοχῆς ἢ καὶ αὐτοὶ οὗτοι οἱ κάτοικοι τῆς Κωμοπόλεως χάνουν πολύτιμον καιρὸν ἀναμένοντες ἐξυπηρέτησιν, τελικῶς

δὲ δὲν δύνανται νὰ ἐξυπηρετηθοῦν, καὶ ὑποχρεοῦνται ἀναγκαστικῶς νὰ ἐπανέλθουν τὴν ἐπομένην ἑβδομάδα ὅταν θὰ λειτουργῇ τὸ Κτηματολόγιον μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην θὰ δυνηθοῦν νὰ ἐξυπηρετηθοῦν. Ὡς ἐκ τούτου πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι τὸ Κτηματολόγιον τῆς Κωμοπόλεως Μόρφου ὀφείλει ἀναμφισβητήτως νὰ λειτουργῇ καθημερινῶς πρὸς ἐξυπηρέτησιν αὐτῆς καὶ τῆς περιοχῆς του, προσφέρον οὕτω καὶ εἰς τοὺς πολίτας τούτους τῆς Δημοκρατίας μας ἴσην ἐξυπηρέτησιν μὲ ἐκείνην ἡ ὁποία προσφέρεται εἰς τὰς ἄλλας περιοχὰς τῆς Κύπρου, καὶ θὰ ἤθελον, ὡς ἐκ τούτου, νὰ μὲ πληροφορήσῃ ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς ποῖαι εἶναι αἱ ἀπόψεις του ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ἰανουαρίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη.

«Τὸ ἐν Μόρφου παράρτημα τοῦ Κτηματολογικοῦ καὶ Χωρομετρικοῦ Τμήματος λειτουργεῖ μέχρι τοῦδε μόνον ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος ὡς κέντρον ἀποδοχῆς αἰτήσεων, δηλώσεων, ὑποθηκῶν κ.λ.π., ἡ δὲ διεκπεραίωσις τῆς σχετικῆς ἐργασίας διενεργεῖται εἰς τὸ Ἐπαρχιακὸν Κτηματολόγιον Λευκωσίας.

Λόγῳ τῆς προσφάτου αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δικαιοπραξιῶν εἰς τὸ ἐν λόγῳ Παράρτημα τοῦτο θὰ λειτουργῇ εἰς τὸ μέλλον καθ' ὅλας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, ἐκτὸς ἐὰν προκύψουν μελλοντικῶς νέαι συνθῆκαι ἐπιβάλλουσαι διαφοροποίησιν τῆς τοιαύτης διευθετήσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι πάντες γνωρίζομεν ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς ὑπεραντλήσεως τῶν ὑπογείων ὑδατίνων ἀποθεμάτων τῆς περιοχῆς Μόρφου εἶναι ἓν ἐκ τῶν πλέον σοβαρῶν προβλημάτων τῆς περιοχῆς, λόγω τοῦ ὑφισταμένου κινδύνου ὑφαλμυρίσεως τούτων, μὲ τὴν ἀναπόφευκτον συνέπειαν τὸν κίνδυνον τῆς καταστροφῆς ὅλων τῶν ὑφισταμένων φυτειῶν τῆς περιοχῆς, ἐκ τῆς ὁποίας τόσα πολλὰ ἡ οἰκονομία τῆς χώρας μας προσπορίζεται, καὶ ἔχων ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐὰν ἅπαντες οἱ ὑφιστάμενοι αὐλακες τῆς περιοχῆς μετατραποῦν εἰς τοιούτους ἐκ τσιμέντου θὰ ἐπετυγχάνετο μία ἐτησία ἐξοικονόμησις ὕδατος ἀνερχομένη εἰς 10 ἑκατομμύρια τόννους, ποσὸν τὸ ὁποῖον εἶναι ἰσοδύναμον μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τῆς ὑπεραντλήσεως, καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἀκολουθουμένη πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ χρηματοδοτῇ τὰ ἔργα ταῦτα διὰ ποσοῦ £5.000 περίπου ἐτησίως, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ τὸν κίνδυνον ὅτι διὰ νὰ συμπληρωθῇ ἡ ἐπίτευξις τοῦ ἔργου τούτου μὲ τὸν ἀκολουθούμενον ρυθμὸν θὰ ἀπαιτηθῇ μακρὰ χρονικὴ περίοδος, ὁπότε θὰ διατρέχωμεν τὸν κίνδυνον ἐν τῷ μεταξὺ τῆς ὑφαλμυρίσεως τῶν ὑπαρχόντων ὑδάτων, καὶ ἔχων ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν μου ἐπίσκεψιν εἰς Μόρφου μοῦ ἐδηλώθη κατηγορηματικῶς καὶ ὑπευθύνως ὑπὸ τῆς Ἀρδευτικῆς Ἐπιτροπῆς Μόρφου καὶ τῶν Φρουτοπαραγωγῶν ὅτι ἡ Ἀρδευτικὴ Ἐπιτροπὴ Μόρφου εἶναι πρόθυμος νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου ἐξ ἰδίων χωρὶς τὴν συμμετοχὴν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν σχετικὴν δαπάνην ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ παραχωρηθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἢ Κυβερνητικοῦ Ὀργανισμοῦ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην μακροπρόθεσμον δάνειον εἰκοσαετοῦς διαρκείας ἐκ ποσοῦ £100.000 πρὸς 4% ἐτησίως, ὁπότε ἡ Ἀρδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀφοῦ παρουσιάσῃ τὰ σχέδια κατασκευῆς τῶν αὐλάκων καὶ λάβῃ τὴν ἔγκρισιν τοῦ ὑπευθύνου Ὑπουργοῦ θὰ ζητήσῃ προσφορὰς ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως διὰ τὴν ταχυτέραν δυνατὴν ὁλοκληρωτικὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου, καὶ ἐπειδὴ εἶμαι βέβαιος ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου ὄχι μόνον θὰ ἐξυπηρετηθῇ πλήρως καὶ κατὰ τὸν πλέον ταχὺν καὶ ἐνδεδειγμένον τρόπον ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπός, συνάμα δὲ καὶ ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις θὰ ἐξυπηρετηθῇ οἰκονομικῶς ἀποφεύγουσα οἱανδήποτε

διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον δαπάνην, θὰ ἤθελον νὰ ἔχω τὰς ἀπόψεις τῆς σεβαστῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης, ἐὰν δηλαδὴ συμφωνῇ καὶ αὕτη μὲ τὴν πρότασιν ταύτην, ὡς θέλω νὰ πιστεύω ὅτι θὰ συμφωνῇ, καὶ εὐαρεστουμένη νὰ μὲ πληροφορήσῃ πῶς καὶ πότε προτείνει νὰ ὑλοποιήσῃ τὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως συμφέρουσαν ταύτην πρότασιν τῆς Ἀρδευτικῆς Ἐπιτροπῆς Μόρφου, ἡ ἀποδοχὴ τῆς ὁποίας θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐπίλυσιν ἑνὸς τόσον φλέγοντος ζητήματος κατὰ τὸν ταχύτερον δυνατὸν τρόπον».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Ἰανουαρίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη.

«Ἐν πρώτοις ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Σαββίδη ὅτι ἡ Κυβέρνησις χρηματοδοτεῖ ἔργα στεγανοποιήσεως αὐλάκων εἰς τὴν περιοχὴν Μόρφου εἰς τὸ ὕψος τῶν £5.000 μόνον κατ' ἔτος ἐλέγχεται ὡς ἀνακριβής. Μόνον εἰς ἓν τμῆμα τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς, ἤτοι τὰ δύο Ἀρδευτικὰ Τμήματα «Τερατσιᾶς» καὶ «Χρυσηλίου», διὰ τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρεται μόνον ἡ κωμόπολις Μόρφου, ἔχουν ἐπενδυθῆ ἀπὸ τοῦ 1965 καὶ ἐντεῦθεν ἀρδευτικοὶ αὔλακες μήκους 200.000 ποδῶν ἀντὶ συνολικῆς δαπάνης 162 χιλιάδων λιρῶν. Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969, τὸν ὁποῖον ἔχουν εἰς χεῖρας οἱ Ἔντιμοι Βουλευταί, ἀναγράφεται διὰ τὴν αὐτὴν περιοχὴν καὶ διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ποσὸν £20.000 διὰ τὸ τρέχον ἔτος καὶ ὄχι £5.000, ὡς ὁ ἰσχυρισμός.

2. Ἐκτὸς τῶν ἀναφερθέντων ποσῶν, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν ἀποκλειστικῶς τὴν κοινότητα Μόρφου, ἐδαπανήθησαν διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν ἀνάλογα ποσὰ διὰ τὰς κοινότητας καὶ χαμηλοτέρων καὶ ὑψηλοτέρων περιοχῶν, ἤτοι τὰς κοινότητας Συριανοχωρίου, Πραστειοῦ, Νικήτα, Ἀργακίου, Κατωκοπιᾶς, Π. Ζώδιας, Κ. Ζώδιας καὶ Ἀστρομερίτη, ἀσφαλῶς δὲ θὰ ἐκτιμηθῇ ὅτι ἡ στεγανοποίησις τῶν αὐλάκων τῶν ὡς ἄνω κοινοτήτων, αἵτινες ἀνήκουν εἰς τὸ αὐτὸ λεκανοπέδιον, ἐξυπηρετεῖ τὸν ἴδιον σκοπόν, ἤτοι τὴν οἰκονομικὴν μεταφορὰν τοῦ ὕδατος.

3. Εἰς τὸν ἐφετεινὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὰς προμνησθείσας κοινότητας συλλήβδην, ἀναγράφεται ποσὸν 85 χιλιάδων λιρῶν διὰ στεγανοποίησιν αὐλάκων. Πέραν τῶν ὡς ἄνω ἀναφερθέντων τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας εὑρίσκεται εἰς προκεχωρημένον στάδιον συμπληρώσεως σχεδίων στεγανοποιήσεως αὐλάκων τῶν Ἀρδευτικῶν Τμημάτων Τερατσιᾶς καὶ Χρυσηλίου Μόρφου, συνολικοῦ μήκους 160.000 ποδῶν, τὰ ὁποῖα θὰ ὑποβληθοῦν ἐνωρὶς ἐντὸς τοῦ 1969 μέσῳ τοῦ Ἐπάρχου Λευκωσίας πρὸς ἐκτέλεσιν, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον, βεβαίως, ἐξευρεθοῦν αἱ δέουσαι πιστώσεις. Ἐξυπακούεται ὅτι ταῦτα θὰ ἐκτελεσθοῦν μὲ τὴν συμμετοχὴν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν οἰκονομικὴν δαπάνην κατὰ 50%, συμφώνως καθιερωθείσης ἤδη ἀπὸ πολλοῦ Κυβερνητικῆς πολιτικῆς.

4. Συμπερασματικῶς γίνεται ἀντιληπτὸν ὅτι τὸ ὅλον θέμα ἀνάγεται εἰς πρόβλημα ἐξευρέσεως πιστώσεων καὶ ὄχι εἰς ὀλιγωρίαν τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐκτελέσῃ ἔργα. Ἐὰν βεβαίως τὰ Ἀρδευτικὰ Τμήματα Μόρφου δυνηθοῦν νὰ ἐξασφαλίσουν δανειοδότησιν ἐξ ἄλλων μὴ Κυβερνητικῶν πηγῶν διὰ τὴν ἐπένδυσιν τῶν αὐλάκων των, τότε ἡ Κυβέρνησις θὰ παράσχῃ τὴν ἀπαιτουμένην τεχνικὴν βοήθειαν, θὰ ἐξετάσῃ δὲ καὶ τὸ ἐνδεχόμενον ἀναλήψεως μέρους τοῦ οὕτω ἐξασφαλισθέντος δανείου.

5. Τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας δράττεται τῆς εὐκαιρίας νὰ ἐπανατονίσῃ ὅτι ἡ λύσις τοῦ ὑδατικοῦ προβλήματος, εἰδικῶς εἰς τὴν περιοχὴν Μόρφου, δὲν ἔγκειται μόνον εἰς τὴν κατασκευὴν ἔργων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν υἱοθέτησιν ὑπὸ τῶν κηπουρῶν τῶν οἰκονομικῶν ἀρδευτικῶν συστημάτων τὰ ὁποῖα τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα τοῦ Ὑπουργείου ὑποδεικνύει. Ἀτυχῶς, ὅμως, ἐνῷ οἱ κηπουροὶ παρουσιάζονται ὡς κατανοοῦντες τὴν ὀξύτητα τοῦ προβλήματος, περιορίζονται, ἐν τούτοις, νὰ ἀπαιτοῦν ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἐκτελέσῃ ὅ,τι ἐξαρτᾶται ἀπὸ

αὐτήν, χωρὶς οἱ ἴδιοι νὰ εἶναι διατεθειμένοι νὰ πράξουν ὅ,τι ἀπὸ αὐτοὺς ἐξαρτᾶται. Ἐὰν βεβαίως ἡ νοοτροπία αὐτὴ ἐξακολουθήσῃ, τότε μοιραίως ἡ καταστροφὴ θὰ ἐπέλθῃ διότι κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ὑπουργείου οὐδὲν Κυβερνητικὸν ἔργον εἶναι δυνατὸν νὰ τὴν ἀναχαιτίσῃ, ἄνευ τῆς ἀνεκτιμήτου συμβολῆς τῶν οἰκονομικῶν ἀρδευτικῶν συστημάτων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Δεκεμβρίου 1968.

«Ὁ δρόμος ὁ ὁποῖος ἑνώνει τὰ χωρία Σύσκληπον καὶ Ἅγιον Ἑρμόλαον μὲ τὸν κύριον δρόμον Λευκωσίας—Μόρτου ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι χωματόδρομος καὶ μετὰ τὰς τελευταίας βροχὰς κατέστη σχεδὸν ἀδιάβατος.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν πότε ἔχει προγραμματισθῇ ἡ ἀσφαλτόστρωσις τοῦ ὡς ἄνω δρόμου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Ἰανουαρίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην Δεκεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«Ἡ προϋπολογισθεῖσα δαπάνη διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τοῦ δρόμου μεταξὺ τῶν χωρίων Ἁγ. Ἑρμολάου καὶ Συσκλήπου ἀνέρχεται εἰς £7.000. Ἐν ὄψει ὅμως τῶν περιωρισμένων πιστώσεων οἵτινες διατίθενται διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ὁδοποιΐας ὡς καὶ τοῦ βαθμοῦ προτεραιότητος τοῦ ἔργου τούτου ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλα ὁδικὰ ἔργα, ἡ ἀσφαλτόστρωσις τοῦ δρόμου τούτου θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὴν παραχώρησιν μεγαλυτέρων πιστώσεων εἰς τὸ μέλλον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Ἰανουαρίου 1969.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ τὸ ἀγροτικὸ εἰσόδημα σὲ ἀρκετὰ χωριὰ τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν Πάφου, Λεμεσοῦ, Λευκωσίας, Ἀμμοχώστου καὶ Λάρνακος εἶναι πολὺ χαμηλό.

Λόγῳ τῶν δυσκόλων οἰκονομικῶν συνθηκῶν ποὺ ἐπικρατοῦν σ' αὐτὰ τὰ χωριὰ καὶ τοῦ χαμηλοῦ εἰσοδήματος ἡ νεολαία, νέοι καὶ νέες ἐγκαταλείπουν τὲς ὀρεινὲς περιοχές. Ὑπάρχουν πολλὰ χωριὰ σ' αὐτὲς τὲς περιοχὲς ποὺ δὲν ὑπάρχουν ἐνήλικες κάτοικοι κάτω τῶν 30 χρόνων καὶ ἄλλα ποὺ εἶναι ἐλάχιστοι. Ἔμειναν στὰ χωριὰ μόνον οἱ γέροι καὶ οἱ μεσήλικες. Ἡ κατάσταση ποὺ παρουσιάζεται εἶναι πραγματικὰ τραγική. Ἂν δὲν ὑπάρξη ἀλλαγὴ μέσα στὰ προσεχῆ 20—25 χρόνια ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ἐρημώσουν αὐτὰ τὰ χωριά, μὲ συνέπειες σοβαρὲς γιὰ τὴν οἰκονομία καὶ τὸν τόπο μας.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσουν τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα ἂν ἔχουν μελετήσει αὐτὸ τὸ φαινόμενο καὶ ἂν συζητοῦν μέτρα βελτίωσης τῆς κατάστασης στὲς ὀρεινὲς περιοχὲς ἔτσι ποὺ νὰ συγκρατηθοῦν καὶ νὰ μπορέσουν νὰ ζοῦν στὰ χωριά τους αὐτοὶ οἱ ἀγρότες ;

Ἔχει ἀπασχολήσει τὴν Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ αὐτὸ τὸ σοβαρὸ πρόβλημα στὸν καταρτισμὸ τῶν σχεδίων ἀνάπτυξης τοῦ τόπου» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Ἰανουαρίου 1969.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι οὐδεμία ἀπὸ ἀρκετῶν ἤδη ἐτῶν προσαύξησις μισθῶν ἐδόθη εἰς τοὺς ὀλιγαρίθμους (4—6) τυφλοὺς ἐργάτας τῶν ἀποθηκῶν τῆς ἐπιτροπῆς σιτηρῶν (μολονότι, παρὰ τὴν ἀναπηρίαν των, ἐπιτελοῦν ὅσον ἔνεστι τὸ καθῆκον των εἰς τὸ ἀκέραιον), παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν θὰ εἰσηγηθῇ ἀντίστοιχον μισθολογικὴν προσαύξησιν μὲ τὴν ἐπιτευχθεῖσαν ὑπὸ τῶν λοιπῶν συναδέλφων των τόσον προσφάτως ὅσον καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτοῦ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία—θὰ συζητήσωμεν τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐγγράφη εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ.

Τὸ θέμα τοῦτο ἔχει ὡς ἑξῆς: «Ἀνακοίνωσις διορισμοῦ Ἐπιτροπῆς ἐν σχέσει πρὸς τὸ θέμα ἐπιβολῆς ἀγορανομίας ἐπὶ τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, ἐξαρτημάτων καὶ φαρμάκων καὶ τῶν ὅρων ἐντολῆς αὐτῆς».

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς συνεζήτησε τὸ θέμα καὶ κατέληξεν εἰς τὰ ὀνόματα τῶν ἐντίμων κυρίων Βουλευτῶν οἱ ὁποῖοι θὰ ἀποτελέσουν τὴν Ἐπιτροπήν.

Τὸ θέμα ἐπομένως τὸ ὁποῖον ἔχομεν νὰ συζητήσωμεν δὲν εἶναι ποῖοι θὰ ἀπαρτίσουν τὴν Ἐπιτροπήν, διότι τοῦτο ἀποτελεῖ καθῆκον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον χρειάζεται ἔγκρισιν ἀπὸ τὴν Βουλὴν εἶναι, πρῶτον, οἱ ὅροι ἐντολῆς οἱ ὁποῖοι θὰ δοθοῦν εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, καὶ δεύτερον, ποῖος θὰ εἶναι ὁ ρόλος τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία θὰ διορισθῇ.

Εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ θέμα ἐξετασθῇ εἰς δύο διαφορετικὰ στάδια.

Πρῶτον, νὰ ἐξετασθῇ ἐὰν ἐπὶ τῇ βάσει συγκεκριμένων στοιχείων πραγματοποιῆται πράγματι ἀθέμιτον κέρδος ἐν σχέσει μὲ τὰ γεωργικὰ μηχανήματα, ἐξαρτήματα καὶ γεωργικὰ φάρμακα. Ἐὰν θὰ ἀκολουθηθῇ ἡ διαδικασία τὴν ὁποίαν προτείνω εἰς τὸ πρῶτον στάδιον, τῆς διερευνήσεως καὶ ἐξακριβώσεως τῶν στοιχείων, τότε ἡ ἰδική μου ἄποψις εἶναι ὅτι τὰ μέλη τῆς Βουλῆς τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐκφράσει ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος κατὰ τὴν συζήτησιν δὲν πρέπει νὰ εἶναι μέλη τῆς εἰδικῶς συσταθείσης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία θὰ διερευνήσῃ τὰ πραγματικὰ γεγονότα.

Τὸ δεύτερον στάδιον, τὸ ὁποῖον θὰ ἀκολουθήσῃ μετὰ τὴν διερεύνησιν τῶν γεγονότων, θὰ ἀφορᾷ τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς τὸ ὁποῖον θὰ κατατεθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ ἐὰν ἐκ τοῦ πορίσματος προκύψῃ ἀνάγκη, ὡς ἤθελεν ἀποφασίσει ἡ Βουλή, τότε τὸ θέμα νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὰς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς διὰ τὴν ὑποβολὴν συγκεκριμένων εἰσηγήσεων ὡς πρὸς τοὺς τρόπους ἀντιμετωπίσεως τῆς καταστάσεως.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, τὰ ὁποῖα θὰ ἀνακοινώσω ἀμέσως, ἔχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι θὰ ἦτο ὀρθὸν ὅπως ὁ εἰσηγητὴς τοῦ θέματος κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων κ. Ἀνδρέας Γιάγκου, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας κ. Στέλιος Μιχαηλίδης καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν κ. Μιχαλάκης Σαββίδης, ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὰς συνεδριάσεις καὶ νὰ ὑποβάλλουν ἐρωτήσεις καὶ εἰσηγήσεις πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν γεγονότων τὰ ὁποῖα θὰ ἐκτεθοῦν ἐνώπιον αὐτῆς. Δὲν θὰ ἀποτελοῦν ὅμως οὗτοι μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἀνατεθῇ ἡ ἐργασία τῆς διαπιστώσεως τῶν πραγματικῶν γεγονότων.

Ἐὰν συμφωνοῦν ὅλοι μὲ τὴν διαδικασίαν αὐτὴν τότε εἶμαι ἕτοιμος νὰ ἀνακοινώσω τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις, ἡ διαδικασία τὴν ὁποίαν ἀνέφερα ἐγκρίνεται, οἱ δὲ ὅροι ἐντολῆς τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ὅπως ἐπὶ τῇ βάσει συγκεκριμένων στοιχείων διαπιστώσῃ κατὰ πόσον πραγματοποιεῖται ἀθέμιτον κέρδος ἐπὶ τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, ἐξαρτημάτων καὶ φαρμάκων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἀποτελῆται ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ὡς Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ τὸν κ. Ἀντώνιον Ἀναστασιάδην, ὁ ὁποῖος θὰ ἀντικαθιστᾷ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς εἰς τὴν προεδρίαν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ τὸν κ. Παναγιώτην Τουμαζῆν, τὸν κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκην, τὸν κ. Σωτήριον Γιαννάκην καὶ τὸν κ. Ἀνδρέαν Ζιαρτίδην.

Τὰ χρονικὰ περιθώρια διὰ τὴν μελέτην τοῦ θέματος καὶ τὴν ὑποβολὴν τῆς εἰσηγήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ εἶναι ἡ περίοδος μέχρι τοῦ τέλους Ἀπριλίου τὸ ἀργότερον.

Ὑπάρχει διαφωνία ;

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ ἤθελον νὰ ἐρωτήσω κατὰ πόσον εἰς τὴν ἐντολὴν τὴν ὁποίαν θὰ ἔχῃ ἡ ad hoc Ἐπιτροπὴ περιλαμβάνεται καὶ ἡ ὑποχρέωσις ἢ τὸ δικαίωμα νὰ καλέσῃ ἐπίσης καὶ τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη διὰ νὰ λάβῃ ἀπὸ αὐτὰ οἱανδήποτε πληροφορίαν ἢ λεπτομέρειαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἄνκαι τοῦτο εἶναι καθαρῶς θέμα τῆς Ἐπιτροπῆς, κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίαν τῆς Βουλῆς εἶχα ἀναφέρει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ καλέσῃ καὶ νὰ ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις τόσον τῶν εἰσαγωγέων ὅσον καὶ τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων, οἱωνδήποτε ἄλλων ἐνδιαφερομένων ὡς π.χ. τοῦ Συνδέσμου Εἰσαγωγέων, ὡς καὶ οἱουδήποτε προσώπου τὸ ὁποῖον ἐγγράφως θὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι θέλει νὰ καταθέσῃ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς. Ὄχι διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ τοῦ θέματος, ἀλλὰ διὰ νὰ θέσῃ συγκεκριμένα στοιχεῖα ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐπίσης εἶχα ἀναφέρει ὅτι ὁ Ὑπουργὸς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἀπέστειλε πρὸς ἐμὲ ἐπιστολὴν διὰ τῆς ὁποίας μὲ πληροφορεῖ ὅτι τόσον ὁ ἴδιος προσωπικῶς ὅσον καὶ οἱ ἁρμόδιοι τοῦ Ὑπουργείου του εἶναι ἕτοιμοι νὰ παρουσιασθοῦν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Προτείνω ὅπως μέσα στοὺς ὅρους ἐντολῆς τῆς Ἐπιτροπῆς συμπεριληφθῇ καὶ ἡ ἔρευνα ἂν ὑπάρχει νοθεία στὰ γεωργικὰ φάρμακα· δηλαδὴ ἐκτὸς τῶν τιμῶν νὰ συμπεριληφθῇ καὶ τὸ ζήτημα τῆς νοθείας. Διότι περιλαμβανόταν στὸ θέμα ποὺ εἴχαμεν ἐγγράψει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἔχω ἐνώπιόν μου εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ εἶναι θέμα ἐπιβολῆς ἀγορανομίας ἐπὶ τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, ἐξαρτημάτων καὶ φαρμάκων καὶ δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ θέμα τῆς νοθείας.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅμως ὅτι τὸ θέμα τῆς νοθείας περιελαμβάνετο εἰς τὸ ἀρχικὸν θέμα τὸ ὁποῖον ἐνεγράψατε καὶ ὅτι καὶ ἐπὶ τούτου ἐξεφράσθησαν ἀπόψεις. Δὲν ἔχω καμμίαν δυσκολίαν νὰ παραπέμψω καὶ αὐτὸ τὸ θέμα εἰς τὴν ἰδίαν Ἐπιτροπὴν διὰ σκοποὺς ἐξακριβώσεως τῶν πραγματικῶν στοιχείων. Πέραν ὅμως τούτου θὰ ἤθελα, ἐν σχέσει μὲ τὸ εἰδικὸν θέμα τῆς νοθείας, νὰ ἀναφέρω ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἀκούσῃ καὶ τὰς ἀπόψεις ἐμπειρογνωμόνων, διότι τὸ θέμα τῆς νοθείας ἔχει καὶ τὴν τεχνικὴν πλευράν του.

Καὶ τώρα, προτοῦ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι τόσον ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς ὅσον καὶ ὁ Προϋπολογισμὸς Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθοῦν πρὸ τῆς 15ης προσεχοῦς Φεβρουαρίου. Ἡ μεγαλυτέρα πιθανότης εἶναι ὅτι ἡ συζήτησις θὰ ἀρχίσῃ περὶ τὴν 17ην Φεβρουαρίου καὶ ἐπομένως προκύπτει ἀνάγκη ὅπως ἡ Βουλὴ δι' ἀποφάσεώς της ἐγκρίνῃ δωδεκατημόρια διὰ τὸν

μῆνα Φεβρουάριον τόσον διὰ τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν ὅσον καὶ διὰ τὸν Προϋπολογισμὸν Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως.

Αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι ἔχουν διατυπωθῆ καὶ τῶν ὁποίων τὰ κείμενα ἐλπίζω νὰ ἔχουν κυκλοφορήσει εἰς τοὺς ἐντίμους κυρίους Βουλευτάς, ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΟΥΣΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΝ ΔΑΠΑΝΗΣ ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΓΙΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΔΙΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΝ ΤΟΥ 1969.

Ἐπειδὴ δὲν καθίσταται δυνατὴ ἡ ψήφισις τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1969 ὑπὸ τῆς Βουλῆς πρὸ τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1969.

Καὶ ἐπειδὴ ἐπιπροσθέτως τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον δέον νὰ βαρύνῃ τὸ Πάγιον Ταμεῖον, ὡς προνοεῖται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἢ Νόμου, καθίσταται ἀναγκαία ἡ συνέχισις ὑπηρεσιῶν διὰ τὰς ὁποίας γίνεται πρόνοια εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1968.

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἀποφασίζει ὡς ἀκολούθως :

(α) Παρέχει ἐξουσιοδότησιν διενεργείας δαπάνης διὰ τὸν μῆνα Φεβρουάριον τοῦ 1969 διὰ ποσὸν μὴ ὑπερβαῖνον τὸ ὁλικὸν ποσὸν τὸ προβλεπόμενον εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1969 διὰ τὸν μῆνα Φεβρουάριον ἐν σχέσει πρὸς ἕκαστον Κεφάλαιον Δαπάνης, ὡς ὁ ἐπισυνημμένος Πίναξ :

Νοεῖται ὅμως ὅτι τὸ δαπανηθησόμενον ποσὸν ὑπὸ οἱονδήποτε Ἄρθρον δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τὸ προνοούμενον εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1969 ἐν σχέσει πρὸς τὸ Ἄρθρον τοῦτο.

(β) Οὐδεμία δαπάνη δύναται νὰ διενεργηθῇ διὰ νέας ὑπηρεσίας ἢ σκοποὺς καὶ οὐδεμία νέα θέσις δύναται νὰ πληρωθῇ μέχρις ὅτου ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς τοῦ 1969 ἐγκριθῇ τελικῶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

(γ) Δαπάνη ἀπὸ Ἄρθρα σημειούμενα διὰ σταυροῦ (†) δὲν δύναται νὰ διενεργηθῇ μέχρις ὅτου παρασχεθοῦν πλήρεις λεπτομέρειαι τοῦ σχεδίου καὶ ληφθῇ ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὑπὸ μορφὴν «Ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς Διενέργειαν Δαπανῶν». Καὶ Πίναξ.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ἡ Ἀπόφασις καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἡ Ἀπόφασις καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΟΥΣΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΝ ΔΑΠΑΝΗΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΝ ΤΟΥ 1969.

Ἐπειδὴ δὲν καθίσταται δυνατὴ ἡ ψήφισις τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1969 ὑπὸ τῆς Βουλῆς πρὸ τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1969.

Καὶ ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ συνέχισις ὑπηρεσιῶν διὰ τὰς ὁποίας γίνεται πρόνοια εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1968.

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἀποφασίζει ὡς ἀκολούθως :

(α) Παρέχει ἐξουσιοδότησιν διενεργείας δαπάνης διὰ τὸν μῆνα Φεβρουάριον τοῦ 1969 διὰ ποσὸν μὴ ὑπερβαῖνον τὸ ὁλικὸν ποσὸν τὸ προβλεπόμενον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως 1969 διὰ τὸν μῆνα Φεβρουάριον ἐν σχέσει πρὸς ἕκαστον Κεφάλαιον Δαπάνης, ὡς ὁ ἐπισυνημμένος Πίναξ :

Νοεῖται ὅμως ὅτι τὸ δαπανηθησόμενον ποσὸν ὑπὸ οἱονδήποτε Ἄρθρον δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τὸ προνοούμενον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969 ἐν σχέσει πρὸς τὸ Ἄρθρον τοῦτο.

(β) Οὐδεμία δαπάνη δύναται νὰ διενεργηθῇ διὰ νέας ὑπηρεσίας ἢ σκοποὺς καὶ οὐδεμία νέα θέσις δύναται νὰ πληρωθῇ μέχρις ὅτου ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως τοῦ 1969 ἐγκριθῇ τελικῶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

(γ) Δαπάνη ἀπὸ "Αρθρα σημειούμενα διὰ σταυροῦ (†) δὲν δύναται νὰ διενεργηθῇ μέχρις ὅτου παρασχεθοῦν πλήρεις λεπτομέρειαι τοῦ σχεδίου εἰς τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ καὶ ληφθῇ ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὑπὸ μορφὴν «Ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς Διενέργειαν Δαπανῶν». Καὶ Πίναξ.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ἡ Ἀπόφασις καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἡ Ἀπόφασις καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Ὁ περὶ Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Τιμωρίας Ἀδικημάτων Τροχαίας (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει κυκλοφορήσει.

Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἶχε κυκλοφορήσει 48 ὥρας πρὸ τῆς συνεδριάσεως, ἡ συζήτησις τοῦ θέματος ἀνεβλήθη.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἡ παροῦσα Βουλὴ ἐκλήθη ἐπανειλημμένως καὶ ἐτροποποίησε τὸν περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) Νόμον. Ὁ Νόμος αὐτὸς καθίσταται συνεχῶς σαθαρώτερος διότι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὄχι μόνον ηὐξήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν περιοχῶν ὅπου ὑπάρχουν Συμβούλια Βελτιώσεως ἀλλὰ καὶ ὁ ἐπηρεαζόμενος πληθυσμός των ἔχει αὐξηθῇ σημαντικῶς. Σήμερα ὅλα τὰ θέρετρα, βασικὰ χωρία τῆς Κύπρου καὶ ὅλα τὰ προάστια τῶν πόλεων ἔχουν Συμβούλια Βελτιώσεως. Ἰδιαιτέρως εἰς τὰ προάστια ἔχει συγκεντρωθῇ τόσος πληθυσμὸς καὶ παρατηρεῖται τόση ἀνάπτυξις, ὥστε τὸ ὅλον θέμα νὰ μὴ δύναται συνεχῶς νὰ ἀντιμετωπίζεται ἐμπειρικῶς καὶ διὰ συνεχῶν τμηματικῶν τροποποιήσεων τοῦ ὑπάρχοντος ἀποικιακοῦ νόμου χωρὶς νὰ ἐξετάζεται ἡ οὐσία τοῦ ζητήματος.

Ἐπὶ παραδείγματι εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τονίζεται ὅτι σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἡ διεύρυνσις τῶν καθηκόντων καὶ ἐξουσιῶν τῶν Συμβουλίων Βελτιώσεως οὕτως ὥστε ταῦτα νὰ δύνανται νὰ ἀνταποκρίνωνται εἰς τὰς συγχρόνους, τονίζω σ υ γ χ ρ ό ν ο υ ς, ὑποχρεώσεις τοπικῶν ἀρχῶν. Ποία σχέσις ὅμως δύναται νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ συγχρόνου τοπικῆς ἀρχῆς καὶ μιᾶς ἀναχρονιστικῆς νομοθεσίας ὅπως ἡ παροῦσα καὶ ὅπου δικαίωμα ψήφου διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς τοπικῆς ἀρχῆς ἔχουν μόνον ὅσοι εἶναι ἰδιοκτῆται ἀκινήτου περιουσίας ἐντὸς τῆς περιοχῆς βελτιώσεως καὶ ὅπου καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ οὕτω ἐκλεγόμενοι ἀποτελοῦν τὴν μειοψηφίαν εἰς τὸ Συμβούλιον, τῆς πλειοψηφίας ἀποτελουμένης ἐκ δημοσίων ὑπαλλήλων ; Ὅπως ἐπίσης ποία σχέσις δύναται νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ συγχρόνου τοπικῆς ἀρχῆς καὶ φορολογίας ἐπιβαλλομένης ἐπὶ ἀναχρονιστικῶν βάσεων, ὅπως εἶναι ἀρκεταὶ τῶν μορφῶν φορολογίας τῶν ἐπιβαλλομένων δυνάμει τοῦ Νόμου ὑπὸ τῶν Συμβουλίων Βελτιώσεως ;

Σεβόμεθα τὴν ἄποψιν τὴν ἐκφραζομένην ἐμμέσως εἰς τὴν ἔκθεσιν ὅπως τὸ θέμα τοῦ τρόπου ἐκπροσωπήσεως μὴ συζητηθῇ τώρα, νοουμένου ὅτι εὑρίσκεται ὑπὸ μελέτην καὶ νοουμένου, θὰ προσέθετα, ὅτι ἄπτεται τοῦ φλέγοντος θέματος τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, τὸ ὁποῖον συζητεῖται εἰς τὰς ἐνδοκυπριακὰς συνομιλίας. Ὅμως θὰ ἠθέλαμεν νὰ τονισθῇ διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ὅτι δὲν νοεῖται

τοπικὴ ἀρχὴ χωρὶς δημοκρατικὴν διοίκησιν καὶ χωρὶς δημοκρατικὴν ἐκλογήν διὰ καθολικῆς ψήφου. Ἐπιφυλασσόμεθα συνεπῶς νὰ ἐκφράσωμεν ἀναλυτικώτερον τὰς ἀπόψεις μας εἰς εὐθετώτερον χρόνον ὁπότε ἀσφαλῶς θὰ ἐξετασθῇ καὶ τὸ θέμα τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν δημοτικῶν ὁρίων τῶν πόλεων χάριν τῆς καλυτέρας ἐξυπηρετήσεως τῶν κατοίκων.

Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὸ θέμα τῆς φορολογίας, τοῦτο χρήζει ἀμέσου συζητήσεως διότι αἱ προτεινόμεναι τροποποιήσεις ἀφοροῦν ἐν μέρει καὶ θέματα φορολογικά. Δὲν ἐνιστάμεθα εἰς τὴν ἐπιβολὴν τελῶν διὰ παροχὴν ὑπηρεσιῶν οὔτε φόρου θεαμάτων, ὅπως γίνεται ἐξ ἄλλου καὶ εἰς τὰς περιοχὰς τῶν Δήμων καὶ ὅπως γίνεται εἰσήγησις εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον.

Ἔχομεν ὅμως ὡρισμένας ἐπιφυλάξεις ὅσον ἀφορᾷ τὴν συνέχισιν καταβολῆς δικαιωμάτων δι' ἐνοικιαζόμενα ὑποστατικὰ διότι αὐτὴ εἶναι μία ἀναχρονιστικὴ μορφὴ φορολογίας ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν περὶ Δήμων Νόμον.

Τελικῶς ἔχομεν ἔνστασιν καὶ διαφωνοῦμεν πρὸς τὴν προτεινομένην αὔξησιν τῆς φορολογίας, τῆς γνωστῆς ὡς σχολικά, ἀπὸ 7½ εἰς 10 τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς ἐκτιμημένης ἀξίας τῆς ἀκινήτου περιουσίας ἐντὸς τῆς περιοχῆς βελτιώσεως.

Πιστεύομεν ὅτι τὸ ὅλον θέμα τῆς φορολογίας εἰς τοὺς Δήμους, τὰς περιοχὰς βελτιώσεως καὶ τὰ χωρία πρέπει νὰ μελετηθῇ ἐν τῇ ὁλότητί του, νὰ ἀναθεωρηθῇ καὶ νὰ ἐκσυγχρονισθῇ. Ἡ αὔξησις ὡρισμένων μορφῶν φορολογίας κατὰ τρόπον ἐμπειρικὸν δὲν νομίζομεν ὅτι εἶναι ἐνδεδειγμένη καὶ δυνατὸν νὰ δημιουργῇ ἀδικίας δι' ὡρισμένα τμήματα τοῦ πληθυσμοῦ τὰ ὁποῖα τυγχάνει νὰ ζοῦν ἢ νὰ ἔχουν περιουσίαν εἰς μίαν περιοχὴν βελτιώσεως. Εἶναι ἤδη παρατηρημένον ὅτι αἱ ἐπιβαλλόμεναι εἰς τὰς περιοχὰς βελτιώσεως φορολογίαι εἶναι περισσότεραι ἐκείνων ποὺ ἐπιβάλλονται εἰς τὰς δημαρχουμένας πόλεις καὶ κωμοπόλεις βάσει τοῦ περὶ Δήμων Νόμου, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου αἱ κρατικαὶ δαπάναι δι' ἀνάπτυξιν εἰς τὰς ἐν λόγῳ περιοχὰς εἶναι κατ' ἀναλογίαν πολὺ χαμηλότεραι ἀπὸ ἐκείνας τῶν πόλεων καὶ κωμοπόλεων.

Συνεπῶς, δὲν εὑρίσκομεν λόγον, ἄνευ πλήρους καὶ ἐπισταμένης μελέτης τοῦ ὅλου φορολογικοῦ θέματος, νὰ ἐγκρίνωμεν αὔξησιν τῆς ὑπὸ συζήτησιν φορολογίας, αὔξησιν ἡ ὁποία ἀνέρχεται περίπου εἰς 28 μὲ 30%. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χαρίδημος Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι Βουλευταί.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) εἶναι τροποποιητικὸν τοῦ βασικοῦ νόμου. Ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας, ἡ ὁποία συνοδεύει τὸ Νομοσχέδιον, σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου τούτου εἶναι ἡ τροποποίησις καὶ διεύρυνσις τῶν δικαιωμάτων τῶν Συμβουλίων Διοικήσεως καὶ Βελτιώσεως Χωρίων.

Διὰ τούτου δίδονται πλεῖστα δικαιώματα εἰς τὰ Συμβούλια περὶ ἐπεμβάσεως εἰς ὑποστατικά, διὰ τοὺς σκοποὺς βελτιώσεως, ἀλλὰ καὶ περὶ ἐπιβολῆς φορολογίας εἰς τοὺς κατοίκους.

Μὲ εὐχαρίστησίν μου βλέπω ὅτι καὶ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἥτις συνέταξε τὴν ἔκθεσιν, ἐσημείωσεν ὡς μὴ εὔλογον τὴν αὔξησιν τῶν τελῶν τὰ ὁποῖα ηὐξήθησαν μόλις πρὸ τριετίας, καὶ δὴ ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας καὶ δεδομένου ὅτι ἡ κατὰ τὸ 1966 γενομένη αὔξησις ἦτο ἀπὸ 10 λίρας εἰς 25 λίρας, ἤτοι κατὰ 150%. Διὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα, δηλαδὴ τὴν ἐπιβολὴν φορολογίας, πιστεύω ἔντιμε κύριε Πρόεδρε καὶ ἀγαπητοὶ κύριοι συνάδελφοι, ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ μὴ βιασθῇ ἀλλὰ νὰ μελετήσῃ καλῶς τὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῶν φορολογουμένων, πρὶν ἡ προβῇ εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ συζητουμένου Νομοσχεδίου εἰς Νόμον.

Πολὺ δὲ περισσότερον πρέπει νὰ δοθῇ προσοχή, πρῶτον, διότι τὸ ζήτημα τῆς περαιτέρω φορολογίας εἶναι ἀποκρουστέον, καὶ πρὸ παντὸς ὅταν θίγῃ μίαν τάξιν, ἡ ὁποία διαφοροτρόπως συνεισφέρει εἰς τὴν κοινὴν φορολογίαν πρὸς βελτίωσιν τῆς κοινότητος, καὶ δεύτερον, διότι αὐτὰ τὰ Συμβούλια, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἐκλέγονται ἀπὸ τὴν ψῆφον τῆς κοινότητος ἀλλὰ διορίζονται, δύνανται νὰ ἐνεργοῦν πολλάκις αὐταρχικῶς, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουν νὰ δώσουν λόγον εἰς ἐκείνους τοὺς ὁποίους φορολογοῦν.

Καὶ διὰ νὰ ὁμιλήσω συγκεκριμένως, ἀναφέρω : Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὁ κτηματικὸς φόρος τῆς γῆς κατηργήθη. Ὅμως εἰς τὰς δημαρχουμένας κωμοπόλεις καὶ τὰ χωρία, εἰς τὰ ὁποῖα ἱδρύθησαν Συμβούλια Ἀναπτύξεως καὶ Βελτιώσεως, εἰσπράττεται οὗτος καὶ διατίθεται εἰς τὰ Συμβούλια. Καὶ ἐνῶ ἡ φορολογία προηγουμένως ἦτο 5 τοῖς χιλίοις, ἐδόθη δικαίωμα εἰς τὰ Συμβούλια καὶ ηὔξησαν τοῦτον εἰς 7½ τοῖς χιλίοις, τώρα δὲ μὲ τὸ νέον τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον, παραχωρεῖται δικαίωμα εἰς αὐτὰ νὰ αὐξήσουν τὸν συντελεστὴν εἰς 10 τοῖς χιλίοις. Αὐτὴ ἡ φορολογία πίπτει ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν γεωργῶν, οἱ ὁποῖοι φορολογοῦνται ἐπιπροσθέτως διὰ τὴν γῆν των, ἀδιάφορον ἐὰν αὐτὴ ἡ γῆ ἀπέχῃ δύο ἢ τρία, ἢ καὶ περισσότερα μίλια ἀπὸ τὸ χωρίον. Τὸ δικαίωμα τοῦτο παραχωρεῖται διὰ τοῦ ἄρθρου 8, ὡς ἀνηριθμήθη, τὸ ὁποῖον τροποποιεῖ τὸ ἄρθρον 35 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἐπιφυλάσσω τὸ δικαίωμά μου νὰ εἰσηγηθῶ τροποποίησιν τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου εἰς τὴν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἀναφέρων ὅτι θὰ ὑποχρεωθῶ νὰ μὴ ψηφίσω, ἢ καὶ νὰ καταψηφίσω τὸ συζητούμενον Νομοσχέδιον ἂν καὶ δὲν διαφωνῶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἄρθρων τούτου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἀντιλαμβάνομαι βεβαίως πλήρως τὴν δυσκολίαν τῶν συναδέλφων μου εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Σῶμα συζητεῖ θέματα φορολογίας.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι δὲν εἶναι εὔκολον νὰ ἐπιβάλῃ τις φορολογίαν διότι ἡ ἀντίδρασις ἡ ὁποία ὑπάρχει εἶναι γνωστὴ καὶ αἱ ἐπιπτώσεις της ἀκόμη γνωστότεραι. Ἀλλὰ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν θὰ ἤθελα νὰ διαφωτίσω τὸ Σῶμα ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς αὐξήσεως τῆς φορολογίας.

Ὡμιλοῦμεν περὶ ἑκατοστιαίας ἀναλογίας ἢ ἀναλογίας χιλιοστῶν ἀλλὰ θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα θὰ πληρώνῃ ὁ πολίτης διὰ τῆς αὐξήσεως αὐτῆς εἶναι ἐλάχιστα. Δηλαδὴ ἡ παλαιὰ νομοθεσία ἡ ὁποία ἔγινε πρὸ 20 περίπου ἐτῶν προέβλεπε φορολογίαν 7½ τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς ἐκτιμημένης ἀξίας ἑνὸς ὑποστατικοῦ. Τώρα ἡ ἐκτιμημένη ἀξία ἑνὸς ὑποστατικοῦ εἰς τὰς περιοχὰς τὰς ὁποίας ἀφορᾷ τὸ Νομοσχέδιον εἶναι περίπου £300. Δηλαδὴ πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ μέση ἀξία μιᾶς οἰκίας εἰς τὰ Συμβούλια Ἀναπτύξεως, ἡ ἀξία δηλαδὴ αὐτῆς εἰς τὴν ἀγορὰν εἶναι μεταξὺ £3.000 καὶ £4000, καὶ λέγω ἡ μέση ἀξία διότι μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν οἰκίαι ποὺ ἀξίζουν £2.000 καὶ ἄλλαι ποὺ ἀξίζουν £5.000. Ἐὰν ὅμως θεωρήσωμεν τὴν ἀξίαν μιᾶς οἰκίας εἰς τὴν ἀγορὰν ὡς κυμαινομένην μεταξὺ £3.000—£4.000, τότε ἡ ἐκτιμημένη ἀξία ἐπὶ τῆς ὁποίας λογίζεται ἡ φορολογία, ἡ ὁποία συνήθως εἶναι τὸ 1)10 ἢ τὸ 1)12 τῆς ἀξίας εἰς τὴν ἀγοράν, κυμαίνεται πέριξ τῶν £300. Ἐπὶ τῶν 300 αὐτῶν λιρῶν θὰ ὑπολογίζεται τὸ 10 τοῖς χιλίοις, δηλαδὴ £3.

Εἰς τὸ παρελθὸν ἦτο £2 καὶ μερικὰ σελίνια, ἴσως 10 σελίνια. Τώρα θὰ εἶναι £3· δηλαδὴ ὁμιλοῦμεν δι' αὔξησιν 10 σελινίων τὴν ὁποίαν θὰ πληρώνῃ ὁ ἰδιοκτήτης μιᾶς οἰκίας. Διὰ τὸν πολίτην τοῦτο δὲν εἶναι σοβαρὸν ποσόν. Διὰ τὸ

Συμβούλιον ὅμως Ἀναπτύξεως τὸ ὁποῖον ἔχει πλεῖστα ὅσα καθήκοντα καὶ ἐπιπλέον διὰ τῆς παρούσης νομοθεσίας τοῦ ἐπιβάλλομεν καὶ ἄλλας ὑποχρεώσεις, δημιουργεῖται ἕνα ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ τὸν βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ του.

Ἐπομένως ἀναφέρω εἰς τὸ Σῶμα ὅτι πράγματι δὲν πρόκειται περὶ σοβαρᾶς αὐξήσεως. Πρόκειται περὶ αὐξήσεως κατὰ 2½ τοῖς χιλίοις. Αὐξάνομεν ἕνα ποσοστὸν τὸ ὁποῖον ἔχει καθιερωθῆ ἀπὸ 20 καὶ πλέον ἐτῶν.

Συμφωνῶ ὅτι ἡ προτεινομένη αὔξησις ἀπὸ £25 εἰς £30 δὲν πρέπει νὰ δοθῇ, ὅπως εἰσηγεῖται ἄλλωστε καὶ ἡ Ἐπιτροπή. Πρὸ τριῶν ἐτῶν περίπου ηὐξήσαμεν τὰ δικαιώματα αὐτὰ ἀπὸ £10 εἰς £25. Δὲν δύναμαι νὰ ἀντιληφθῶ τί συνέτεινεν ὥστε νὰ πρέπει νὰ αὐξήσωμεν σήμερον ἔτι περισσότερον τὸ ποσὸν αὐτὸ τοῦ φόρου εἰς £30.

Τώρα ὅσον ἀφορᾷ τὴν φορολογίαν εἰς τὰ ἐνοικιαζόμενα ὑποστατικά.

Λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν συμφωνῶ μὲ τὸν συνάδελφόν μου κ. Χρ. Δημητριάδην. Ἡ προτεινομένη τροποποίησις εἶναι δικαιοτέρα τῆς κειμένης νομοθεσίας. Κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν πᾶς κάτοχος ὑποστατικοῦ καταβάλλει φορολογίαν. Διὰ τῆς προτεινομένης τροποποιήσεως δὲν εἶναι ὁ κάτοχος ὁ ὁποῖος θὰ καταβάλλῃ τὴν φορολογίαν—ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ εἶναι ἕνας πτωχὸς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἔχει μίαν μικρὰν οἰκίαν καὶ ζῇ ἐντὸς αὐτῆς μὲ τὴν οἰκογένειάν του—ἀλλὰ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐνοικιάζει εἰς ἄλλο πρόσωπον τὸ ὑποστατικὸν τὸ ὁποῖον ἔχει, καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀπὸ τὴν ἐνοικίασιν αὐτὴν ἐξαιροῦνται οἱ γεωργοί. Ρητῶς ἀναφέρεται τοῦτο εἰς τὸν Νόμον. Νομίζω ὅτι ἡ βάσις αὐτῆς τῆς φορολογίας εἶναι δικαιοτέρα. Καὶ ὅταν λέγω ὅτι πληρώνει ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐνοικιάζει, ἐννοῶ ὄχι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος κατοικεῖ εἰς τὸ ἐνοικιαζόμενον ὑποστατικὸν ἀλλὰ ὁ ἰδιοκτήτης ὁ ὁποῖος τὸ ἐνοικιάζει εἰς τρίτον πρόσωπον. Ἐκεῖνος εἶναι ὁ ὁποῖος καταβάλλει τὴν φορολογίαν καὶ νομίζω εἶναι δικαιοτέρα ἡ βάσις αὐτή.

Γενικῶς τείνω νὰ συμφωνήσω ὅτι ἡ νομοθεσία περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) εἶναι μᾶλλον ἀπηρχαιωμένη, ἀλλὰ διὰ λόγους τοὺς ὁποίους ὅλοι νομίζω ἀντιλαμβανόμεθα δὲν θὰ ἦτο ἴσως ὀρθὸν εἰς τὸ παρὸν στάδιον νὰ ὑπεισέλθωμεν εἰς θέματα ἀντιπροσωπεύσεως, τρόπου ἀντιπροσωπεύσεως, πλήρους ἐκσυγχρονίσεως τῆς νομοθεσίας, κ.λ.π.

Ἄλλωστε ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγήθη ὅπως ἡ σχετικὴ τροποποίησις τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία περιελαμβάνετο εἰς τὸ Νομοσχέδιον ὡς κατετέθη, ἀπαλειφθῇ ἀπὸ τὸν Νόμον.

Αὐτὰ εἶχα ἐν γενικαῖς γραμμαῖς νὰ ἀναφέρω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτοῦ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Χρύσην Δημητριάδην θὰ ἤθελα ἐὰν ἦτο δυνατὸν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης νὰ διευκρινίσῃ τὸ σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεφέρθη ἐν σχέσει μὲ τὰ ὑποστατικὰ ἐργασίας τὰ ὁποῖα ἐνοικιάζονται.

Ἐὰν ἀντελήφθην καλῶς ἡ ἀγόρευσις τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη τονίζει ὅτι πρῶτον θὰ ἐξαιρῆται τῆς φορολογίας ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ὑποστατικοῦ ἐὰν εἶναι γεωργὸς καὶ δεύτερον θὰ ὑπόκειται εἰς φορολογίαν ὄχι ὁ ἐνοικιαστὴς ἀλλὰ ὁ ἰδιοκτήτης ὁ ὁποῖος τὸ ἐνοικιάζει.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀναφέρομαι εἰς τὸ ἀναριθμηθὲν ἄρθρον 7 τοῦ τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον τροποποιεῖ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ βασικοῦ νόμου, ἤτοι τὴν παράγραφον τοῦ βασικοῦ Νόμου, ἡ ὁποία ὡς προτείνεται ἔχει ὡς ἑξῆς :

«νὰ προνοῇ διὰ τὴν καταβολὴν δικαιωμάτων ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου ἐφ' οἱωνδήποτε ὑποστατικῶν τὰ ὁποῖα ἐνοικιάζονται ἢ παραχωροῦνται ἐπὶ μισθώσει :

Νοεῖται ὅτι οὐδὲν δικαίωμα θὰ καταβάλληται ἐν σχέσει πρὸς τὰ ὑποστατικὰ τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικῶς διὰ γεωργικοὺς σκοπούς'».

Ὡς εἶχεν ἡ κειμένη νομοθεσία, κατέβαλλε φόρον ὁ κάτοχος τῆς οἰκίας ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ μὴν ἦτο ὁ ἰδιοκτήτης, ἀλλ' ἁπλῶς ἕνας ἐνοικιαστής. Ἐνῷ τώρα ἡ τροποποίησις ἀναφέρεται εἰς τὴν καταβολὴν δικαιωμάτων ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου ὁ ὁποῖος τὴν ἐνοικιάζει εἰς κάποιον ἄλλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αὐτὸ τὸ ἀντελήφθην. Ἐὰν ὅμως ὁ κάτοχος εἶναι γεωργὸς καὶ τὸ ἐνοικιάζει, ἐρμηνεύεται ὅτι θὰ καταβάλλῃ φόρον ; Διότι ὅπως εἶναι διατυπωμένον «νοουμένου ὅτι ἐὰν εἶναι γεωργός», διερωτῶμαι ἐὰν ὡς κάτοχον ἐννοῇ τὸν γεωργόν. Ἐφ' ὅσον λέγομεν ὅτι ὁ κάτοχος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ πληρώνῃ.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὄχι δὲν εἶναι ὁ κάτοχος ὁ ὁποῖος θὰ πληρώνῃ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ ἰδιοκτήτης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὁ ἰδιοκτήτης εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ πληρώνῃ. Ὁ ἰδιοκτήτης εἶναι τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, δηλαδὴ εἰς τὸ «Νοεῖται....» Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος οὐδὲν δικαίωμα θὰ καταβάλλῃ ἐν σχέσει πρὸς ὑποστατικὰ τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικῶς διὰ γεωργικοὺς σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Καὶ ἡ δευτέρα ἐξαίρεσις ;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐξαίρεσις. Δὲν ὑπάρχει πρώτη καὶ δευτέρα ἐξαίρεσις. Ἐξαιροῦνται τῆς φορολογίας τὰ ὑποστατικὰ ὅταν χρησιμοποιοῦνται διὰ γεωργικοὺς σκοπούς. Αὐτὴν τὴν ἑρμηνείαν δίδω ἐγὼ εἰς τὴν παράγραφον αὐτήν. Ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ τὴν ἐπαναλάβω. Ἀναφέρεται εἰς τὸν βασικὸν Νόμον, εἰς τὸ ἄρθρον 24, πότε ἡ ἀρχὴ δικαιοῦται νὰ ἐπιβάλλῃ φορολογίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ ἀναριθμηθὲν ἄρθρον 7 τοῦ τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου ;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Τὸ ἀναριθμηθὲν ἄρθρον 7 τοῦ Τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου εἰς τὴν σελίδα 3 : «νὰ προνοῇ διὰ τὴν καταβολὴν δικαιωμάτων ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου ἐφ' οἱωνδήποτε ὑποστατικῶν τὰ ὁποῖα ἐνοικιάζονται ἢ παραχωροῦνται ἐπὶ μισθώσει :».

Εἰς περίπτωσιν γεωργικῶν σκοπῶν δὲν θὰ πληρώνεται φόρος. Αὐτὴ νομίζω εἶναι ἡ ἑρμηνεία ἡ ὁποία δύναται νὰ δοθῇ.

Ἐπίσης, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι δὲν ἀναφερόμεθα εἰς ὑποστατικὰ ἐργασίας ἀλλὰ εἰς πάσης φύσεως ὑποστατικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης εἶχε ζητήσει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Νομίζω, κ. Πρόεδρε, ὅτι εἶναι σαφεῖς αἱ πρόνοιαι αὐταὶ καὶ κατὰ τὴν ἰδικήν μου ἀντίληψιν, ἐπειδὴ εἶμαι καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν, προνοοῦν ὅτι

οἱοσδήποτε ἰδιοκτήτης ὑποστατικῶν ἐντὸς ἑνὸς Συμβουλίου Ἀναπτύξεως θὰ ὑπόκειται εἰς τὴν πληρωμὴν φόρου ἐπὶ τῆς μισθώσεως. Ἡ ἐξαίρεσις ἡ ὁποία γίνεται καὶ μᾶς συγχίζει εἶναι ἡ ἀναφερομένη εἰς τὰ ὑποστατικὰ διὰ γεωργικοὺς σκοπούς. Ὡς ὑποστατικὰ δὲν νοοῦνται μόνον τὰ ἐργαστήρια, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπιδιορθώνονται γεωργικὰ ἐργαλεῖα ἢ ὁ,τιδήποτε ἄλλο, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν κατοικίαν γεωργῶν· εἶναι καὶ αὐτὰ ὑποστατικά. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ αὐτὴ ἡ ἔννοια ὁπότε θὰ ἐξαιροῦνται οἱ γεωργοί, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ εἶναι δῶρον ἄδωρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν συμφωνῶ μὲ τὴν ἑρμηνείαν τὴν ὁποίαν δίδετε ἀπὸ νομικῆς πλευρᾶς.

Ὁ ὅρος «ὑποστατικὰ διὰ γεωργικοὺς σκοποὺς» δὲν περιλαμβάνει, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ἄλλους Νόμους, τὴν οἰκίαν τοῦ γεωργοῦ, διότι ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ ὑποστατικοῦ ἐργασίας καὶ οἰκίας εἰς τὴν ὁποίαν κατοικεῖ ὁ γεωργός. Ἑπομένως ὅπως εἶναι τὸ Νομοσχέδιον δὲν ἐξαιρεῖται ἡ οἰκία τοῦ γεωργοῦ διότι ὁ κάτοικος ἢ ὁ ἰδιοκτήτης αὐτῆς εἶναι γεωργός.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐάν, κύριε Πρόεδρε, ἴσχυεν αὐτὸ ἔπρεπε νὰ λεχθῇ : «δι' ὑποστατικὰ τὰ ὁποῖα κατοικοῦνται ὑπὸ γεωργῶν», καὶ ὄχι «τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικῶς διὰ γεωργικοὺς σκοπούς».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ ὅρος «ὑποστατικὰ» χρησιμοποιεῖται μόνον δι' ὑποστατικὰ ἐργασίας καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἰς τὴν Ἑλλάδα, κ. Πρόεδρε, ὑπάρχει εὐρυτέρα ἔννοια τοῦ ὅρου «ὑποστατικά». Ἀλλὰ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν εἶναι σαφὴς ἡ ἔννοια ὅτι χρησιμοποιεῖται μόνον διὰ τὰ χρησιμοποιούμενα διὰ γεωργικοὺς σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἔχει σημασίαν ἐὰν ὁ ὅρος «ὑποστατικὰ» εἰς τὴν κοινὴν ὁρολογίαν συμπεριλαμβάνῃ καὶ κατοικίας. Εἰς τὴν νομικὴν ὅμως ἑρμηνείαν τὴν ὁποίαν ἐδώσαμεν μέχρι σήμερον ὁ ὅρος «ὑποστατικὰ» χρησιμοποιεῖται δι' ὑποστατικὰ ἐργασίας καὶ ἑπομένως θὰ ἑρμηνευθῇ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Τὸ ἄρθρον 24 τοῦ βασικοῦ Νόμου ἢ τὸ ἀναριθμηθὲν ἄρθρον 7 τοῦ Νομοσχεδίου ὁμιλεῖ διὰ τὰ πάσης φύσεως ὑποστατικὰ γενικῶς. Δηλαδὴ «ὑποστατικὰ» σημαίνει ἁπλῶς ἕνα κτίριον. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν γεωργῶν ὅμως ὑπάρχει αὐτὸς ὁ περιορισμὸς βάσει τοῦ ὁποίου ἐξαιροῦνται τὰ ὑποστατικά, ἐὰν ἐνοικιασθοῦν διὰ γεωργικοὺς σκοπούς. Δηλαδὴ γίνονται πλέον ὑποστατικὰ ἐργασίας εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν γεωργῶν. Εἰς τὴν ἄλλην ὅμως περίπτωσιν, δηλαδὴ εἰς τὸ ἐδάφιον (2) ὅπου ὁμιλεῖ γενικῶς ὁ νομοθέτης, ἀναφέρονται πάσης φύσεως ὑποστατικὰ καὶ οἰκίαι. Δηλαδὴ ἐὰν π.χ. ἕνας ἰδιοκτήτης οἰκίας εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Συμβουλίου Βελτιώσεως Στροβόλου ἐνοικιάσῃ εἰς κάποιον ἄλλον τὴν οἰκίαν του τότε αὐτὸς ὁ ἰδιοκτήτης ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ μέχρι 10 τοῖς χιλίοις φόρον ἐπὶ τῆς ἐκτιμημένης ἀξίας τῆς οἰκίας. Ἐὰν τὸ ἴδιον ὑποστατικὸν τὸ ἐνοικιάσῃ αὐτὸς ὁ ἰδιοκτήτης εἰς ἕνα γεωργὸν ὁ ὁποῖος θὰ τὸ χρησιμοποιήσῃ διὰ γεωργικοὺς σκοποὺς τότε ὁ ἰδιοκτήτης δὲν

εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ πληρώσῃ φόρον. Βέβαια ἡ ἐρώτησις εἶναι τί ὠφέλειαν θὰ ἔχῃ ὁ γεωργός. Μὰ ἡ ὠφέλεια εἶναι ἡ ἄλλη, ὅτι δηλαδὴ ἐὰν εἶχεν ὁ ἰδιοκτήτης νὰ πληρώσῃ φόρους θὰ ἐπεβάρυνε τελικῶς μὲ αὐτοὺς τὸν ἐνοικιαστήν. Δηλαδὴ εἶναι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ὠφελεῖται ὁ γεωργός. Καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ἤθελα ἐπίσης νὰ τονίσω ὅτι ἡ φορολογία εἶναι μέχρι 10 τοῖς χιλίοις. Δὲν εἶναι ἀναγκαστικῶς 10 τοῖς χιλίοις. Καὶ ἀνέφερα προηγουμένως ὅτι ὁμιλοῦμεν περὶ μερικῶν σελινίων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Πάντως ἡ διατύπωσις τοῦ ἄρθρου ἀπὸ νομικῆς πλευρᾶς ὑστερεῖ. Διότι ἐὰν ἐνοικιάσω μὲ ἐνοικιαστήριον ἔγγραφον διὰ σκοποὺς γεωργίας ἐξαιροῦμαι τῆς φορολογίας διότι τὸ ἔγγραφόν μου λέγει ὅτι τὸ ἐνοικίασα διὰ σκοποὺς γεωργίας. Ἐξαιροῦμαι ὡς ἰδιοκτήτης ἀπὸ τοῦ νὰ καταβάλω φόρον. Ἐὰν ὅμως ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν τὸ χρησιμοποιήσῃ διὰ σκοποὺς γεωργίας, τί γίνεται ; Ἐγὼ μὲν ἐξαιροῦμαι, ὁ δὲ ἐνοικιαστὴς οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἔχει νὰ καταβάλῃ φόρους.

Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ὀρθὸν ἐὰν ἔλεγε «τὰ ὁποῖα ἐνοικιάζονται καὶ χρησιμοποιοῦνται» ὅπως ἀκριβῶς ἀναφέρει καὶ ὁ περὶ Περιορισμοῦ τοῦ Ἐνοικίου Νόμος, ὁ ὁποῖος λέγει : «Ὑποστατικὰ ἐργασίας εἶναι τὰ ὑποστατικὰ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐνοικιάζονται καὶ χρησιμοποιοῦνται διὰ σκοποὺς ἐργασίας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀσφαλῶς. Διότι ἄλλως πως ἐνοικιάζω τὸ ὑποστατικὸν διὰ σκοποὺς γεωργίας, δὲν χρησιμοποιεῖται ὅμως τοῦτο διὰ σκοποὺς γεωργίας. Τὸ ἔγγραφόν μου λέγει τὸ ἐνοικίασα διὰ σκοποὺς γεωργίας· ἐξαιροῦμαι τῆς φορολογίας, ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ὑπόκειται εἰς φορολογίαν καὶ δημιουργεῖται ἓν νομικὸν κενόν.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγῃ τὸ γεγονός, κύριε Πρόεδρε, ὅτι τὸ ἄρθρον 24 τοῦ βασικοῦ νόμου ὁμιλεῖ διὰ κανονισμούς. Δηλαδὴ δυνάμει τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ συνταχθῶσι κανονισμοὶ οἱ ὁποῖοι θὰ προσδιορίζουν ἐπακριβῶς καὶ μὲ λεπτομέρειαν ποῖος θὰ πληρώνῃ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν θὰ δύνανται ὅμως οἱ κανονισμοὶ νὰ τροποποιήσουν τὸν βασικὸν νόμον. Ἐὰν π.χ. προσθέσουν τὸ κριτήριον «καὶ χρησιμοποιοῦνται», θὰ εἶναι ultra vires διότι θὰ εἶναι πέραν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τὴν ὁποίαν δίδει ὁ νόμος. Καὶ ἑπομένως δὲν δύναται νὰ θεραπευθῇ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα διὰ κανονισμῶν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἰσηγοῦμαι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἶναι νὰ ἀκολουθήσωμεν ἀκριβῶς τὴν παλαιὰν ὁρολογίαν ἡ ὁποία ὁμιλεῖ δι' ὑποστατικὰ ἐνοικιαζόμενα ἢ χρησιμοποιούμενα ἀποκλειστικῶς διὰ γεωργικοὺς σκοπούς. Ἴσως αὐτὸ νὰ εἶναι θέμα νομοτεχνικῆς διατυπώσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀκριβῶς αὐτὸ μᾶλλον ἀποδεικνύει τὸν ὀρθότητα τῆς εἰσηγήσεώς μου. Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει εἰς τὸν βασικὸν νόμον διαφορετικὴ ὁρολογία καὶ χρησιμοποιεῖται ἐδῶ διαφορετικὴ διατύπωσις θὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἑρμηνευθῇ ὅτι σημαίνει κάτι διαφορετικὸν ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὑπάρχει εἰς τὸν βασικὸν νόμον.

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε. Ὑπεισήλθομεν εἰς μίαν λεπτομέρειαν ὅσον ἀφορᾷ τὴν διατύπωσιν. Ἐγὼ συμφωνῶ μὲ τὰς ἀπόψεις σας. "Ομως αὐτὸ εἶναι θέμα διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα τῆς συζητήσεώς του. Νομίζω ὅτι εἰς τὴν συζήτησιν ἔχει ἐπέλθει μία διαφωνία ὅσον ἀφορᾷ θέματα ἀρχῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αὐτὸ εἶναι θέμα ψηφοφορίας.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ναί. Δι' αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ δευτερολογήσω ἐπὶ τῶν γενικωτέρων θεμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἔχω κλείσει τὴν συζήτησιν. Ἁπλῶς παρετήρησα κατόπιν τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη ὅτι ὑπάρχουν ὡρισμένα κενὰ εἰς τὴν διατύπωσιν τοῦ Νόμου, τὰ ὁποῖα ἐὰν διηυκρινίζοντο πιθανὸν νὰ ἐβοήθουν τοὺς ἐντίμους κ.κ. Βουλευτὰς εἰς τὸ νὰ λάβουν οἱανδήποτε θέσιν ἐπὶ τοῦ γενικωτέρου θέματος ἀρχῆς.

Ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ λάβουν τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου θὰ δώσω τὸ δικαίωμα νὰ δευτερολογήσουν ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν.

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Εἶναι δύο τὰ θέματα τὰ ὁποῖα ἠγέρθησαν εἰς τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου καὶ τὸ ἕνα εἶναι ἐντελῶς διάφορον τοῦ ἄλλου. Τὸ ἕνα ἀφορᾷ τροποποίησιν ἄρθρου, ποὺ μοῦ διαφεύγει ὁ ἀριθμός του. Τὸ ἄλλο θέμα εἰς τὸ ὁποῖον, ὡς ἀνέφερα εἰς τὴν ὁμιλίαν μου, διαφωνῶ εἶναι τὸ ἀναριθμηθὲν ἄρθρον 8 τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν αὔξησιν τῆς φορολογίας ἀπὸ 7½ ἐπὶ τοῖς χιλίοις εἰς 10 ἐπὶ τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς ἐκτιμημένης ἀξίας ἀκινήτου περιουσίας καὶ τοῦτο ἀνεξαρτήτως ἐὰν αὐτὴ ἐνοικιάζεται ἢ ὄχι. "Αλλη περίπτωσις διὰ τὴν ὁποίαν εἶπα ὅτι ἁπλῶς ἔχω ὡρισμένας ἐπιφυλάξεις εἶναι τὸ ἀναριθμηθὲν ἄρθρον 7 τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τροποποίησιν τοῦ βασικοῦ νόμου ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταβολὴν δικαιωμάτων ἐφ' οἱωνδήποτε ἐνοικιαζομένων ὑποστατικῶν· ἐδῶ ἐγείρεται καὶ τὸ θέμα τῶν ἐξαιρέσεων διὰ γεωργικοὺς σκοπούς.

Πρῶτον τὸ ζήτημα τῆς αὐξήσεως τῆς φορολογίας ἀπὸ 7½ εἰς 10 ἐπὶ τοῖς χιλίοις. Τὸ θέμα τοῦτο τῆς διαφωνίας εἶναι ἀσφαλῶς θέμα ἀρχῆς. Δὲν εἶναι θέμα ἐὰν κατὰ μέσον ὅρον δυνατὸν νὰ ἀνέρχεται ἡ αὔξησις αὐτὴ εἰς 15 σελίνια ἢ £1. Ἐγὼ λέγω ὅτι μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ πέντε σελίνια. "Ομως μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ £2 καὶ πιθανὸν διὰ μὲν τὸν ἀγαπητόν μου συνάδελφον κ. Λέλλον Δημητριάδην ἢ δι' ἐμὲ αἱ £2 ἢ ἡ £1 νὰ μὴν εἶναι πρόβλημα, ἀλλὰ δι' ἄλλον μπορεῖ νὰ εἶναι. Δὲν εἶναι τοῦτο ὅμως ποὺ ἐξετάζω. Τὸ θέμα εἶναι ὅτι εἰδικῶς διὰ τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως ἐθεωρήθη σκόπιμον, εἰς αὐτὴν τὴν ἐποχὴν μάλιστα, ποὺ ὅπως ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν δι' ἄλλους λόγους δὲν αὐξάνομεν ἄλλην φορολογίαν, ἐθεωρήθη λέγω σκόπιμον εἰδικῶς διὰ τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως νὰ αὐξήσωμεν μίαν φορολογίαν κατὰ 33% ἀκριβῶς.

Πιστεύω ὅτι δὲν ὑπῆρχεν οἱοσδήποτε εἰδικὸς λόγος νὰ ἐπισημανθῇ αὐτὴ εἰδικῶς ἡ φορολογία δι' αὐτὴν εἰδικῶς τὴν μερίδα τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κύπρου. Καὶ δι' αὐτὸ εἰσηγούμεθα ὅτι μία τοιαύτη ἀλλαγὴ φορολογίας θὰ πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα γενικωτέρας μελέτης τοῦ φορολογικοῦ θέματος εἰς τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως, εἰς τοὺς Δήμους καὶ εἰς τὰ χωρία. Ἐν ὄψει μάλιστα, ὡς ἐτόνισα, τοῦ γεγονότος ὅτι εἰς τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως ὑπάρχουν φορολογίαι ἐπιπρόσθετοι τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τῶν Δήμων. Ἤδη ἡ φορολογία τὴν ὁποίαν συζητοῦμεν, ἐπὶ ἐνοικιαζομένων ὑποστατικῶν, εἶναι φορολογία ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν περὶ Δήμων Νόμον. Συνεπῶς δὲν εἶναι θέμα ἐὰν ἡ φορολογία θὰ εἶναι μερικὰ σελίνια, ἀλλὰ θέμα μεγάλης αὐξήσεως ἑνὸς ποσοστοῦ φορολογίας εἰδικῶς διὰ τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως.

Τὸ ἐπιχείρημα ὅτι προστίθενται νέα καθήκοντα εἰς τὰ Συμβούλια καὶ συνεπῶς πρέπει νὰ δύνανται νὰ ἀντεπεξέρχωνται, δὲν νομίζω ὅτι εὐσταθεῖ καὶ πολὺ διότι, μαζὶ μὲ τὰ νέα καθήκοντα τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλονται εἰς τὰ Συμβούλια, παρέχεται εἰς αὐτὰ τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλουν εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις καὶ τέλη ἢ δικαιώματα. Ἐπὶ πλέον, διὰ πρώτην φορὰν καθιεροῦται καὶ τὸ θέμα τοῦ φόρου θεαμάτων τὸ ὁποῖον προσφέρει οὐκ ὀλίγους πόρους εἰς ὡρισμένα Συμβούλια Βελτιώσεως ἂν ὄχι εἰς τὰ περισσότερα.

Αὐτὰ ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα 7½ καὶ 10 ἐπὶ τοῖς χιλίοις.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῶν ἐπιβαλλομένων δικαιωμάτων φόρου ἐπὶ ἐνοικιαζομένων ὑποστατικῶν διὰ τὸ ὁποῖον εἶπα ὅτι ἔχω ἁπλῶς ἐπιφυλάξεις, αἱ ἐπιφυλάξεις μου ἀφοροῦν τὴν βάσιν αὐτῆς ταύτης τῆς φορολογίας τὴν ὁποίαν θεωρῶ ἀναχρονιστικὴν καὶ ἤδη, ὅπως εἶπα, δὲν ὑπάρχει εἰς τὰς πόλεις. Ἐὰν εἶναι καλυτέρα ἢ χειροτέρα ἀπὸ τὴν προηγουμένην ἡ τροποποίησις ἡ ὁποία γίνεται τώρα, αὐτὸ εἶναι ὡς γεγονὸς θέμα πολὺ συζητήσιμον. Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης θεωρεῖ ὅτι εἶναι πλεονέκτημα τὸ γεγονὸς ὅτι ἀντὶ νὰ πληρώνῃ ὁ κάτοχος τὸ δικαίωμα, τὸ πληρώνει ὁ ἰδιοκτήτης. Ὅμως ὁ ἴδιος ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης παρεδέχθη, ὁμιλῶν ἀργότερον ἀπὸ τὴν θέσιν του, ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν γεωργῶν εἶναι πλεονέκτημα δι' αὐτοὺς τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν θὰ ἐπιβάλλεται τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ μποροῦν νὰ τὸ μεταθέσουν εἰς τοὺς ἐνοικιαστάς των. Ἑπομένως ὅταν ἀντικρύσωμεν ρεαλιστικῶς τὸ θέμα εἴτε ὁ κάτοχος πληρώνει τὸν φόρον εἴτε ὁ ἰδιοκτήτης εἰς τὴν οὐσίαν εἶναι ὁ κάτοχος ποὺ τὸν πληρώνει. Τοῦτο, διότι ὅταν αὐξηθῇ τὸ δικαίωμα ἐπιβολῆς ὁ ἰδιοκτήτης θὰ τὸ μεταφέρῃ εἰς τὸ ἐνοίκιον εἴτε εἰς πρώτην ἐνοικίασιν ποὺ θὰ κάμῃ εἴτε ἐν πολλοῖς καὶ εἰς ὑπάρχοντα ἔγγραφα εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάρχει πάντοτε ρητὴ πρόνοια ὅτι ἐν περιπτώσει αὐξήσεως τελῶν ἢ φόρων δικαιοῦται ὁ ἰδιοκτήτης νὰ αὐξήσῃ τὸ ἐνοίκιον.

Συνεπῶς εἶναι πολὺ ἀμφίβολον κατὰ πόσον εἶναι πλεονέκτημα τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὴν τροποποίησιν τίθεται ἡ λέξις «ἰδιοκτήτης» ἀντὶ «κάτοχος». Ἀντιθέτως, μὲ τὴν νέαν γενομένην τροποποίησιν ἔχει ἀρθῇ ἐντελῶς τὸ δικαίωμα τοῦ Συμβουλίου νὰ φορολογῇ καὶ ὑποστατικὰ εἰς τὰ ὁποῖα διαμένουν αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἰδιοκτῆται. Ἔτσι παρατηρεῖται τὸ φαινόμενον ὅτι τώρα μπορεῖ εἰς ἕνα Συμβούλιον Βελτιώσεως νὰ διαμένῃ ἕνας εἰς ἰδιόκτητον μέγαρον καὶ νὰ μὴν πληρώνῃ αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὴν φορολογίαν, ἐνῶ ἕνας φτωχὸς βιοπαλαιστής, ὁ ὁποῖος ἔτυχεν ἴσως καὶ μὲ ὑποθήκην νὰ ἔχῃ ἕνα μικρὸν σπιτάκι καὶ νὰ τὸ ἐνοικιάζῃ δι' ἕνα μικρὸν εἰσόδημα, νὰ πληρώνῃ φόρον. Ἐὰν δὲ τὸν μεταφέρῃ ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ ἐνοικιαστοῦ πάλιν κάποιος φτωχὸς ἐνοικιαστὴς θὰ πληρώνῃ φόρον ἐνῶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος κάθεται εἰς ἕνα μέγαρον δὲν θὰ πληρώνῃ.

Δι' αὐτὸ λέγω ὅτι δὲν εἶναι τόσον βέβαιον ἐὰν ἡ φορολογία τώρα εἶναι καλυτέρα παρὰ προηγουμένως, ἀλλὰ ὑπὸ οἱασδήποτε συνθήκας ἡ ἐπιφύλαξίς μου εἶναι ὡς πρὸς αὐτὴν ταύτην τὴν φύσιν τοῦ φόρου τούτου. Δὲν εἰσηγοῦμαι αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὴν ἀπάλειψιν αὐτῆς τῆς φορολογίας διότι ἀποτελεῖ ἕνα σοβαρὸν εἰσόδημα τῶν Συμβουλίων Βελτιώσεως καὶ ἀσφαλῶς θὰ ἦτο ἐπιπολαιότης νὰ πῶ ὅτι πρέπει νὰ καταργηθῇ. Ὅμως εἶναι καὶ αὐτὸ ἀκόμη ἕνα χαρακτηρι-

στικὸν τοῦ ἀναχρονιστικοῦ τρόπου φορολογίας εἰς τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως καὶ δι' αὐτὸ εἶπα ὅτι τὸ ὅλον θέμα ἀπαιτεῖ σοβαρὰν ἐξέτασιν.

Ἐν τέλει συμφωνῶ μὲ τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἐντίμου κ. Προέδρου ὅσον ἀφορᾷ τὴν διατύπωσιν, ὅτι δηλαδὴ πρέπει νὰ εἶναι καλυτέρα διὰ τὸ θέμα αὐτὸ τῶν γεωργῶν καὶ πιστεύω ὅτι θὰ ἠδύνατο ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ ἐπιφέρῃ αὐτὴν τὴν τροποποίησιν ἐὰν τὸ Σῶμα εἶναι σύμφωνον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα, ἐὰν ἦτο δυνατόν, ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης νὰ διευκρινήσῃ ἓν σημεῖον τῆς ἀγορεύσεώς του. Παρηκολούθησα τοὺς συλλογισμούς σας ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τοῦ ἐὰν ὁ τρόπος τῆς φορολογίας ἢ ἡ φορολογία ἡ ὁποία προτείνεται εἶναι ἡ κατάλληλος φορολογία ἢ ὄχι, χωρὶς νὰ σημαίνῃ ὅτι συμφωνῶ ἢ διαφωνῶ μαζί σας· ἁπλῶς ἀπὸ πλευρᾶς λογικῆς παρηκολούθησα τὰς σκέψεις σας.

Μοῦ διέφυγεν ὅμως ἓν βασικὸν σημεῖον. Ἰσχυρίζεσθε ὅτι οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει διὰ τὴν τροποποίησιν αὐτὴν ἡ ὁποία ἐπιβάλλει μίαν ηὐξημένην φορολογίαν. Ἤκουσα τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη μὲ τὸν ὁποῖον συμφωνῶ ὅτι κανένας δὲν θέλει νὰ ἐπιβάλλῃ φορολογίαν διότι αὐτὸ τὸ πρᾶγμα προκαλεῖ μίαν ἀντίδρασιν εἰς τὸν φορολογούμενον καὶ κανεὶς δὲν θέλει ἄνευ λόγου νὰ προκαλῇ ἀντίδρασιν εἴτε εἶναι Κυβέρνησις εἴτε εἶναι Ἀντιπολίτευσις εἴτε εἶναι Βουλή. Ἑπομένως δὲν κατώρθωσα νὰ καταλήξω εἰς οἱονδήποτε συμπέρασμα διατὶ ἰσχυρίζεσθε ὅτι αὐτὴ ἡ τροποποίησις διὰ τὴν αὔξησιν τῶν φόρων—ἀσχέτως ἐὰν πρέπει νὰ δοθῇ ἡ αὔξησις ἢ ἐὰν ἡ αὔξησις εἶναι μεγάλη ἢ ἀκόμη ἐὰν ἡ αὔξησις πρέπει νὰ κατανεμηθῇ κατὰ τὸν α' ἢ β' τρόπον—δὲν χρειάζεται καὶ διατὶ κατελήξατε εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ Νομοσχέδιον κακῶς ὑπεβλήθη.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὄχι τὸ Νομοσχέδιον. Αὐτὴ ἡ εἰδικὴ αὔξησις τῆς φορολογίας ἀπὸ 7½ εἰς 10 ἐπὶ τοῖς χιλίοις. Συμφωνῶ μὲ τὴν ἐπιβολὴν φόρου θεαμάτων, δὲν ἔχω ἔνστασιν καίτοι διατηρῶ ἐπιφυλάξεις ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῆς ἐπιβολῆς δικαιωμάτων ἐπὶ τῆς ἐνοικιάσεως ὑποστατικῶν, ἀλλὰ διαφωνῶ μὲ τὸ θέμα τῆς αὐξήσεως ἀπὸ 7½ εἰς 10 ἐπὶ τοῖς χιλίοις, τὸ ὁποῖον ἐπεσημάνθη εἰδικῶς εἰς τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσηγεῖσθε ὅπως ὁ φόρος ὁ ὁποῖος δὲν θὰ εἰσπραχθῇ λόγῳ μὴ ἐγκρίσεως αὐτῆς τῆς προτάσεως προστεθῇ εἰς τοὺς ἄλλους φόρους ; Διότι ἀσφαλῶς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιδιώκομεν εἶναι νὰ ἐνισχύσωμεν οἰκονομικῶς τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως διὰ νὰ μποροῦν νὰ ἀνταποκρίνωνται ἐποικοδομητικῶς εἰς τὰς εὐθύνας καὶ τὰ καθήκοντά των καὶ νὰ ἐπιδεικνύουν μεγαλυτέραν δραστηριότητα εἰς διαφόρους ἄλλους τομεῖς.

Ἐὰν ἑπομένως ἰσχυριζώμεθα ὅτι ἡ κατανομὴ αὐτοῦ τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ συγκεκριμένου αὐτοῦ σημείου δὲν εἶναι ἡ καλυτέρα, τότε θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν ὁλοκληρωμένην εἰσήγησιν ὡς πρὸς οἱονδήποτε ἄλλον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον θὰ αὐξήσωμεν τὰ ἔσοδα τῶν ἀρχῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, δηλ. τῶν κοινοτικῶν ἀρχῶν. Διότι ἁπλῶς εἰσηγούμεθα καὶ λέγομεν ὅτι αὐτὸς ὁ φόρος εἶναι ἄδικος καὶ δὲν πρέπει νὰ καταβληθῇ. Τοῦτο ἴσως νὰ εἶναι ὀρθόν. Εἰσηγούμεθα ὅμως ὅπως αὐξηθοῦν ἄλλαι φορολογίαι διὰ νὰ καλύψουν τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον θὰ δημιουργηθῇ, ἢ ἁπλῶς εἰσηγούμεθα ἀπάλειψιν τοῦ φόρου τούτου ;

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἰσηγοῦμαι μὴ αὔξησιν, κ. Πρόεδρε, διότι ἤδη τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως εἶναι βεβαρυμένα μὲ φορολογίαν μεγαλυτέραν ἐκείνης τῶν πόλεων. Αὐτὸ εἶναι ἐξηκριβωμένον· ὑπάρχουν εἰς αὐτὰ τομεῖς φορολογίας ἄγνωστοι εἰς τοὺς Δήμους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δέχεσθε ὅμως τὴν ἀρχὴν ὅτι τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως χρειάζονται οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τὴν ὁποίαν μποροῦν νὰ λάβουν μόνον διὰ τῆς ἐπιβολῆς φόρων.

Ὑποδεικνύετε ὅτι αὐτὸς ὁ συγκεκριμένος τρόπος τῆς αὐξήσεως τῆς φορολογίας δὲν ἐνδείκνυται καὶ ἀναπτύσσετε τὰ ἐπιχειρήματά σας· δὲν εἰσηγεῖσθε ὅμως πῶς θὰ συμπληρωθῇ τὸ κενὸν εἰς τὰ ἔσοδα τῶν Συμβουλίων Βελτιώσεως ἐὰν δὲν ἐγκριθῇ αὐτὸς ὁ τρόπος φορολογίας.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἡ Βουλὴ θὰ ἠμποροῦσε νὰ τὸ πράξῃ αὐτό, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐὰν εἴχαμεν πρῶτα ἀπ' ὅλα στοιχεῖα ἀπὸ τὸν καταθέσαντα τὸ Νομοσχέδιον περὶ τῶν περιπτώσεων εἰς τὰς ὁποίας παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη αὐτὴ καὶ μίαν γενικὴν εἰκόνα τῶν φορολογικῶν πραγμάτων τῶν διαφόρων Συμβουλίων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αὐτὸς ὅμως εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον τὸ Νομοσχέδιον παραπέμπεται εἰς Ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ἐξετάσῃ αὕτη ἐὰν πράγματι χρειάζεται νὰ δοθῇ ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις εἰς τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως καί, ἐὰν δὲν συμφωνῇ μὲ τὸν τρόπον τὸν ὁποῖον εἰσηγεῖται ἡ Κυβέρνησις ἀλλὰ συμφωνεῖ μὲ τὴν ἀρχὴν τῆς αὐξήσεως τῶν ἐσόδων, νὰ προβῇ εἰς εἰσήγησιν διαφορετικοῦ τρόπου κατανομῆς τῆς φορολογίας.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Οὐδαμοῦ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἔκθεσιν ὅτι ἐξητάσθη αὐτὸ τὸ θέμα μὲ τὸν τρόπον ποὺ εἰσηγοῦμαι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἀσφαλῶς θὰ ὑπάρχουν ἄλλαι πιθαναὶ φορολογίαι δικαιότεραι. Ἀλλὰ πρέπει νὰ δοῦμεν τὸ θέμα ἐν τῷ συνόλῳ του. Ἐπειδὴ ἁπλῶς εἰσηγοῦνται μίαν αὔξησιν τοιούτου εἴδους πῶς δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν ὅτι εἶναι καὶ ἀπαραίτητος ; Ἐξ ἄλλου εἰσηγοῦντο καὶ ἄλλην αὔξησιν τὴν ὁποίαν δὲν ἀπεδέχθη ἡ Ἐπιτροπή.

Συνεπῶς τὸ θέμα εἶναι κατὰ πόσον πρέπει αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ φορολογία ἄνευ ἐπαρκῶν δικαιολογητικῶν, ἀσχέτως τοῦ γεγονότος ὅτι πρέπει νὰ ἐνδυναμώσωμεν τὰ ταμεῖα τῶν Συμβουλίων. Μπορεῖ ναί, ἀλλὰ μέχρι ποίου σημείου ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν οἱουδήποτε φορολογικοῦ Νομοσχεδίου ὑπάρχουν ὡρισμέναι βασικαὶ ἀρχαὶ αἱ ὁποῖαι διέπουν τὴν μελέτην καὶ ἐξέτασιν τοῦ ὅλου θέματος.

Τὸ πρῶτον καθῆκον τὸ ὁποῖον ἔχει ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ κατ' ἐπέκτασιν ὁλόκληρος ἡ Βουλὴ εἶναι νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν ἀπαιτῆται ἡ ἐπιβολὴ οἱουδήποτε φόρου καὶ ἡ ἐπιβολὴ οἱουδήποτε φόρου ἀπαιτεῖται ἐὰν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐνδυναμωθῇ μία κοινοτικὴ ἀρχή, ἕν Δημαρχεῖον ἢ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ κράτους διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ ὡρισμένους σκοπούς.

Ἐὰν ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐρωτήματος ἡ ἀπάντησις εἶναι καταφατική, τότε γίνεται δεκτὴ ἡ ἀρχὴ τῆς αὐξήσεως τῆς φορολογίας καὶ ἐξετάζεται εἰς δεύτερον στάδιον ἐὰν ὁ τρόπος τὸν ὁποῖον εἰσηγεῖται ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία διὰ τὴν αὔξησιν τῆς φορολογίας εἶναι ὁ δικαιότερος, ὁ καλύτερος, ὁ πλέον ἐνδεδειγμένος, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ ἐπηρεάσῃ ὀλιγώτερον τὸν φορολογούμενον καὶ ταυτοχρόνως ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δὲν θὰ ἀναστατώσῃ τὴν οἰκονομίαν γενικῶς τοῦ κράτους.

Ἑπομένως ἐὰν ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ ἡ Βουλὴ καταλήξουν ὅτι ὡς θέμα ἀρχῆς ἐνδείκνυται ἡ ἐπιβολὴ τῆς φορολογίας, διότι πρέπει τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως νὰ ἐνισχυθοῦν οἰκονομικῶς, παραμένει τότε νὰ ἐξετασθῇ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐὰν ὁ τρόπος τὸν ὁποῖον εἰσηγεῖται τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ὁ πλέον δίκαιος καὶ πλέον ἐνδεδειγμένος.

Θὰ ἤθελα ἐπομένως νὰ γνωρίζω τὰς ἀπόψεις σας καὶ ἐὰν συμφωνῆτε μὲ ὅσα εἶπα. Ἐὰν δὲν ἔχετε στοιχεῖα τότε τὸ ζήτημα εἶναι διαφορετικόν. Ἐὰν ἡ θέσις σας εἶναι ὅτι συμφωνῆτε ὅτι πρέπει νὰ ἐνισχυθοῦν οἰκονομικῶς αἱ κοινοτικαὶ ἀρχαὶ τότε ἀσφαλῶς δέχεσθε τὴν αὔξησιν τῆς φορολογίας καὶ διαμφισβητῆτε ἁπλῶς ὡρισμένας εἰσηγήσεις ὡς πρὸς τὸν τρόπον κατανομῆς της.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Χωρὶς νὰ ἔχω στοιχεῖα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, δὲν μπορῶ νὰ πῶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐὰν χρειάζωνται περαιτέρω πόρους τὰ Συμβούλια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τότε δὲν μπορεῖτε νὰ ψηφίσετε οὔτε διὰ τὰς ἄλλας αὐξήσεις. Διότι δὲν ἔχετε ἱκανοποιηθῆ ὡς πρὸς τὸ κατὰ πόσον χρειάζεται νὰ ἐπιβαρυνθῆ ὁ φορολογούμενος μὲ οἱανδήποτε αὔξησιν φορολογίας.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὄχι, τὰ ἄλλα δὲν ἀποτελοῦν αὐξήσεις. Ἀποτελοῦν ἁπλούστατα φόρον θεαμάτων δι' ἐπιβολῆς μιᾶς φορολογίας ἡ ὁποία εἶναι συνήθης εἰς τὴν Κύπρον καὶ προσφέρει.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπειδὴ ὅμως κάτι εἶναι σύνηθες δὲν σημαίνει καὶ ὅτι πρέπει νὰ τὸ ἐπικυρώνωμεν ἐὰν τοῦτο εἶναι κακὴ συνήθεια. Ἐὰν δὲν χρειάζεται ἡ αὔξησις τότε δὲν δικαιολογούμεθα νὰ ἐπιβάλλωμεν φόρον θεαμάτων ἁπλῶς καὶ μόνον διότι ὁ φόρος αὐτὸς εἶναι συνήθης.

Ὅπως γνωρίζετε, ὡς νομικός, πρέπει νὰ εἴμεθα πολὺ αὐστηροὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπιβολὴν οἱασδήποτε φορολογίας. Οἱ φορολογικοὶ νόμοι ἑρμηνεύονται μὲ πολὺ αὐστηρὸν τρόπον καὶ ἐπομένως προκύπτει τὸ βασικὸν θέμα νὰ ἐξετασθῆ ἐὰν ἐνδείκνυται ἡ ἀνάγκη ἐπιβολῆς οἱασδήποτε φορολογίας διὰ τὴν αὔξησιν τῶν ἐσόδων τῶν τοπικῶν ἀρχῶν.

Ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν τὴν ὁποίαν εἶδα καὶ ἀπὸ τὰς ἀγορεύσεις αἱ ὁποῖαι ἔγιναν δὲν προέκυψεν οἱονδήποτε στοιχεῖον τὸ ὁποῖον νὰ μπορῇ νὰ πείσῃ τὴν Βουλὴν ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ οἱαδήποτε αὔξησις. Δὲν θὰ ἔπρεπεν ἐπομένως ἡ Βουλὴ σήμερον νὰ προβῇ, κατὰ τὴν γνώμην μου, εἰς ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου. Θὰ ἔπρεπε τὸ Νομοσχέδιον νὰ σταλῇ πάλιν εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ διερευνήσουν τὴν βασικὴν αὐτὴν ἀρχήν, νὰ ὑποβάλουν ἔκθεσιν εἰς τὴν Βουλὴν διὰ τῆς ὁποίας νὰ ἀποδεικνύεται ὅτι προκύπτει ἡ ἀνάγκη αὐξήσεως τῆς φορολογίας καὶ ἀκολούθως νὰ συζητηθοῦν οἱ τρόποι ἐπιβολῆς τῆς φορολογίας· ἐὰν δηλαδὴ οἱ προτεινόμενοι τρόποι φορολογίας εἶναι οἱ καλύτεροι ἢ ἐὰν πρέπει νὰ υἱοθετήσωμεν ἄλλους τρόπους.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Συμφωνῶ πλήρως, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, μὲ τὴν εἰσήγησίν σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε, νὰ συνεχίσω τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου προτοῦ ἀποφασίσωμεν κατὰ πόσον θὰ στείλωμεν τὸ Νομοσχέδιον καὶ πάλιν εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς διὰ νὰ ἐξετάσουν τὸ συγκεκριμένον σημεῖον τὸ ὁποῖον εἰσηγεῖσθε. Εἶναι πιθανόν, κατόπιν τῶν ὅσων θὰ ἀναφέρω ἀπὸ τοῦ βήματος, εἴτε διότι ὑπάρχουν ὡρισμένα στοιχεῖα εἴτε διότι πρόκειται περὶ ἐλαχίστης αὐξή-

σεως, νὰ ἐπικρατήσουν διαφορετικαὶ ἀπόψεις. Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης, εἰδικῶς διὰ τὸ θέμα τῆς αὐξήσεως εἰς τὸ 10 τοῖς χιλίοις, εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐπιχειρηματολογίας μου εἶπεν ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τοῦ μικροῦ ποσοῦ μὲ τὸν ὁποῖον θὰ ἐπιβαρυνθῇ ὁ πολίτης ἀλλὰ περὶ θέματος ἀρχῆς. Φρονῶ ὅτι πολλάκις μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ὁμιλοῦμεν διὰ θέμα ἀρχῆς δὲν εἴμεθα ρεαλισταί. Δηλαδὴ δὲν βλέπομεν ὅτι εἶναι πιθανὸν ἡ ἀρχὴ αὐτὴ νὰ μὴν ἔχῃ καμμίαν ἀξίαν ἐν ὄψει τῆς μηδαμινότητος τοῦ αὐξανομένου φόρου, ὡς εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν.

Εἶπεν ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ὅτι ἡ αὔξησις αὐτὴ μπορεῖ νὰ εἶναι 5 σελίνια διὰ τὸν κάθε πολίτην κάτοικον τῆς περιοχῆς αὐτῆς ἢ μπορεῖ νὰ εἶναι 2 λίραι. Συμφωνῶ ὅτι πιθανὸν νὰ εἶναι 5 σελίνια ἢ δύο λίραι. Ἀλλὰ τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ἡ αὔξησις θὰ εἶναι 5 σελίνια, διότι διὰ νὰ εἶναι δύο λίραι θὰ πρέπει ἡ ἀξία τῆς φορολογουμένης περιουσίας ἑνὸς συγκεκριμένου προσώπου εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγορὰν νὰ κυμαίνεται μεταξὺ ὀκτὼ καὶ δέκα χιλιάδων λιρῶν. Μὰ ἐὰν πρόκειται νὰ ἔχῃ κάποιος ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν ἀξίας ὀκτὼ μέχρι δέκα χιλιάδων λιρῶν τότε νὰ αὐξηθῇ ὁ φόρος τὸν ὁποῖον θὰ πληρώνῃ εἰς τὸ Συμβούλιον Ἀναπτύξεως κατὰ £2 τὸν χρόνον. Βεβαίως τὸ Συμβούλιον Βελτιώσεως μπορεῖ νὰ μὴν ἐπιβάλῃ εἰς αὐτὸν τὸ μάξιμουμ αὐτὸ ποσόν, ἀλλὰ νὰ τοῦ ἐπιβάλῃ οἱονδήποτε ποσὸν κατώτερον. Ἑπομένως εἶναι πράγματι ἀνάγκη νὰ συζητοῦμεν τόσον πολὺ καὶ νὰ θεωροῦμεν ὡς θέμα ἀρχῆς αὐτὸ τὸ σημεῖον ὅταν πρόκειται δηλαδὴ μόνον περὶ μιᾶς μικρᾶς ἐπιβαρύνσεως ἐπὶ τῶν πολιτῶν ; Νομίζω ὅτι δὲν ἀξίζει πραγματικὰ τὸν κόπον. Ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευρὰν κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἐξετάσεως τοῦ Νομοσχεδίου τούτου ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐλέχθησαν τὰ ἑξῆς, πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἐπιχειρήματος ὅπως αὐξηθῇ τὸ ἀνώτατον ὅριον τοῦ καταβαλλομένου δικαιώματος :

Ὁ ἀρχικὸς συντελεστὴς ἐνομοθετήθη πρὸ 18 περίπου ἐτῶν. Δηλαδὴ ἦτο ἓν ποσοστὸν ἐπὶ τῆς τότε ἀξίας τοῦ χρήματος καὶ τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, τὸ ὁποῖον ἔμεινεν ἀναλλοίωτον εἰς τὸν Νόμον διότι δὲν παρέστη ἔκτοτε ἀνάγκη τροποποιήσεώς του. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως τὰ καθήκοντα τῶν Συμβουλίων Βελτιώσεως ηὐξήθησαν, ἐπιπλέον δὲ διὰ τῆς προτεινομένης νομοθεσίας αὐξάνονται περισσότερον· καὶ ὡς μᾶς ἐλέχθη ἀπὸ τὸν ἐκπρόσωπον τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν πράγματι τὰ Συμβούλια Ἀναπτύξεως σήμερα ἀντιμετωπίζουν σοβαρώτατον πρόβλημα ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀνταπόκρισίν των πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις των.

Εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι ἀρκετοὶ ἐξ ἡμῶν γνωρίζουν ὅτι τὰ Συμβούλια Ἀναπτύξεως πράγματι δὲν ἐκτελοῦν πλήρως τὰ καθήκοντά τους καὶ τὸν προορισμόν τους. Αὐτὸ δὲν ὀφείλεται μόνον εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν διαθέτουν ἀρκετοὺς πόρους· ἴσως ὀφείλεται τοῦτο καὶ εἰς τὴν ἀναχρονιστικὴν νομοθεσίαν ἡ ὁποία διέπει τὰ Συμβούλια Ἀναπτύξεως. Συμφωνῶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Νομίζω ὅτι ὁ νόμος δὲν εἶναι τόσον ἐκσυγχρονισμένος καὶ ὅτι εἶναι μᾶλλον ἀναχρονιστικὸς ἀλλὰ διὰ τοὺς λόγους εἰς τοὺς ὁποίους ἀνεφέρθην προηγουμένως εἰσηγοῦμαι ὅπως μὴ ὑπεισέλθωμεν εἰς τὸ θέμα τοῦτο. Ἑπομένως δεύτερος λόγος διὰ τὸν ὁποῖον θὰ πρέπει νὰ αὐξηθοῦν κατά τι τὰ δικαιώματα, τὰ ἔσοδα τῶν Συμβουλίων Ἀναπτύξεως, εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ἔχουν ἐπηυξημένα καθήκοντα.

Τώρα διατὶ νὰ γίνῃ αὔξησις κατὰ 2½ τοῖς χιλίοις καὶ ὄχι κατὰ 1 τοῖς χιλίοις ἢ κατὰ 5 τοῖς χιλίοις ; Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς ἐλέχθη εἶναι ὅτι κατόπιν τῶν ἐρευνῶν εἰς τὰς ὁποίας προέβη τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ἐκρίθη ὅτι μὲ τὸ ποσοστὸν αὐτὸ εἶναι δυνατὸν νὰ ἱκανοποιηθοῦν αἱ ἄμεσοι ἀνάγκαι τῶν Συμβουλίων Ἀναπτύξεως.

Αὐτὰ εἶχα νὰ ἀναφέρω σχετικῶς καὶ ὅτι κατόπιν ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν κατελήξαμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι θὰ ἔπρεπε πράγματι νὰ εἰσηγηθῶμεν εἰς τὸ Σῶμα τὴν αὔξησιν τῶν δικαιωμάτων τῶν Συμβουλίων εἰς τὸ σημεῖον αὐτό. Ἀντιθέτως εἰς τὴν πρότασιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ὅπως αὐξηθοῦν τὰ ἄλλα δικαιώματα τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ Νομοσχέδιον ἀπὸ £25 εἰς £30, κατόπιν συζητήσεως ἀπεφασίσαμεν ὅπως μὴ εἰσηγηθῶμεν τὴν τροποποίησιν ταύτην. Οἱ λόγοι εἶναι οἱ ἑξῆς :

Ἡ ἐπιχειρηματολογία τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν διὰ τὴν προτεινομένην αὔξησιν ἦτο ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐναρμονισθῇ τὸ ἀνώτατον ποσὸν τὸ καταβαλλόμενον δυνάμει τοῦ ἐδαφίου ἐκείνου μὲ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον πληρώνεται ὡς φόρος ὑγείας εἰς τὰ χωρία. Δηλαδὴ μᾶς ἐλέχθη ὅτι, ἐπειδὴ πρό τινος ἡ Βουλὴ ἐψήφισε Νομοσχέδιον εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ὅτι τὸ ἀνώτατον ὅριον τοῦ καταβαλλομένου φόρου ὑγείας εἰς τὰ χωρία εἶναι 30 λίραι, δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν εἰς τὰ Συμβούλια Ἀναπτύξεως τὸ ἀνώτατον τοῦτο ὅριον νὰ εἶναι £25. Εἰς ἀπάντησιν ἐλέχθη ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν 25 λιρῶν ἦτο τὸ ηὐξημένον ποσὸν τὸ ὁποῖον ἐψήφισεν ἡ Βουλὴ πρὸ δύο περίπου ἢ τριῶν ἐτῶν, καὶ ὅτι δὲν εἶχον δοθῇ ἐν πάσῃ περιπτώσει λόγοι ἱκανοποιητικοὶ οἱ ὁποῖοι νὰ ἐπέβαλλον αὔξησίν του κατὰ 5 λίρας καὶ διὰ τοῦτο ἡ εἰσήγησις αὐτὴ ἀπερρίφθη.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι θὰ εἶναι πολὺ δύσκολον διὰ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν νὰ παρουσιάσῃ ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν πλέον συγκεκριμένα στοιχεῖα ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀνάγκην αὐξήσεως τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἀπὸ 7½ τοῖς χιλίοις εἰς 10 τοῖς χιλίοις. Ἡ οὐσία εἶναι ὅτι τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως πράγματι ἔχουν μεγαλυτέρας ὑποχρεώσεις καὶ καθήκοντα καὶ ὅτι οἱ πόροι τους εἶναι μικροὶ καὶ ἀπαιτεῖται συνεπῶς αὔξησις τῶν εἰσοδημάτων των. Αὐτὸς εἶναι ὁ βασικὸς λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται ὅπως ἡ τροποποίησις ἐκείνη ἐπιψηφισθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Δὲν θὰ ἀναφερθῶ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἰς ὅλα τὰ ἄλλα σημεῖα τὰ ὁποῖα ἔθιξεν ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης διότι νομίζω ὅτι ἔχουν λεχθῇ ἀρκετὰ καὶ δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ συνεχίσωμεν κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ ἴσως καὶ μίαν διαλογικὴν συζήτησιν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἶμαι βέβαιος, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι οὐδὲν Μέλος τῆς Βουλῆς θὰ διαφωνῇ νὰ γίνῃ προσαύξησις, ἐὰν πράγματι χρειάζεται, ὑπὸ τῶν Συμβουλίων Βελτιώσεως. Ἑπομένως ἡ εἰσήγησίς σας ὅπως τὸ θέμα ἐπανεξετασθῇ ἐνδελεχέστερα καὶ λεπτομερέστερα θὰ ἦτο ἴσως σκόπιμον νὰ γίνῃ, δεδομένου ὅτι θὰ πεισθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ πρῶτα καὶ κατόπιν ὅλον τὸ Σῶμα ὅτι αὐτὴ ἡ προσαύξησις χρειάζεται. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ Βουλὴ θὰ δώσῃ ἀσφαλῶς τὴν προσαύξησιν ἐὰν πράγματι πεισθῇ.

Ἐν συναρτήσει μὲ αὐτὸ νομίζω πὼς μπορεῖ νὰ ἐξετασθῇ καὶ τὸ ἀναριθμηθὲν ἄρθρον 7 διὰ τὸ ὁποῖον ἔγινε λόγος ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀγροτικὴν φορολογίαν ἐπὶ τῶν ἀγροτικῶν περιουσιῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἰωαννίδης.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα νὰ ἐπισημάνω τὸ ἑξῆς σημεῖον : Διὰ τοῦ ἀναριθμηθέντος ἄρθρου 7, τὸ ὁποῖον τροποποιεῖ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ βασικοῦ Νόμου, ἀντιλαμβάνομαι ὅτι μειοῦνται τὰ ἔσοδα τῶν Συμβουλίων Ἀναπτύξεως, διότι περιορίζεται ἡ νομοθεσία. Ἡ τροποποίησις αὕτη περιορίζει τὴν εἴσπραξιν δικαιωμάτων ἀπὸ μίαν μόνον τάξιν προσώπων, τοὺς ἰδιοκτήτας οἱ ὁποῖοι ἐνοι-

κιάζουν τὰ ὑποστατικά, ἐνῷ προηγουμένως εἰσεπράττοντο δικαιώματα ἀπὸ ὅλους τοὺς ἰδιοκτήτας ἀνεξαρτήτως ἐὰν ἐνοικίαζον ἢ ὄχι. Μήπως αἱ ἄλλαι αὐξήσεις εἰς τὴν νομοθεσίαν αὐτὴν γίνονται διὰ νὰ καλύψουν αὐτὸ τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον θὰ δημιουργηθῇ ;

Εἶναι καὶ ἕνα ἄλλο σημεῖον τὸ ὁποῖον πιστεύω ὅτι πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν : Ἡ προηγουμένη νομοθεσία ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐπρονόει τὴν καταβολὴν δικαιωμάτων ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν. Τώρα προνοεῖ τὴν καταβολὴν δικαιωμάτων ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐνοικιάζουν ὑποστατικά.

Συνεπῶς περιορίζονται τὰ δικαιώματα τῶν Συμβουλίων Βελτιώσεως βάσει αὐτῆς τῆς τροποποιήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐξ ὅσων ἔχω ὑπ' ὄψιν μου καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς φορολογίας αὐτῆς τῆς μορφῆς τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως ἔχουν δικαίωμα ἐπιβολῆς φορολογίας μέχρι ἑνὸς μάξιμουμ τὸ ὁποῖον, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι, εἶναι μέχρι 5% τοῦ ἐνοικίου. Εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ ποὺ προηγουμένως ἐφορολογοῦντο καὶ οἱ ἰδιοκτῆται δι' ἰδιοκατοικίαν, ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν ποῖον περίπου θὰ ἔπρεπε νὰ ἦτο τὸ ἐνοίκιον ἐὰν ἐνοικιάζετο ἡ οἰκία καὶ ἠδύνατο νὰ ἐπιβληθῇ φόρος ἐπ' αὐτοῦ μέχρι 5%. Εἰς ἀρκετὰς ἀπὸ τὰς περιπτώσεις ποὺ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὰ Συμβούλια δὲν καθώριζον τὸ μάξιμουμ τοῦ 5%.

Συνεπῶς, ἔστω καὶ ἐὰν τώρα φαίνεται μειωμένος ὁ ἀριθμὸς τῶν προσώπων ἐπὶ τῶν ὁποίων δύναται νὰ ἐπιβληθῇ φορολογία διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο, εἶναι δυνατὸν νὰ αὐξηθῇ τὸ ποσοστὸν μέχρι 5%.

Πάντως τὸ θέμα ποὺ ἐγείρει ὁ κ. Ἰωαννίδης ἀποδεικνύει ἀκριβῶς ὅτι ἡ ἄποψίς σας ἐνισχύεται περισσότερον καὶ ὅτι ὑπάρχουν ἀρκετὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα χρειάζονται περαιτέρω ἐπεξεργασίαν, ἐξέτασιν μᾶλλον, διὰ νὰ πεισθῇ περισσότερον ἡ Βουλὴ περὶ τοῦ ἐπιβεβλημένου αὐτῆς τῆς φορολογίας. Ἐὰν πεισθῶμεν οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι θὰ ψηφίσωμεν τὴν αὔξησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Διὰ νὰ γίνω καταληπτὸς θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω μερικὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρουν ἰδίως τὸν ἀγροτικὸν κόσμον, τοὺς χωρικούς. Ἐλέχθη ἐδῶ περὶ ἐνοικίων ἐνῷ εἰς τὰ χωρία π.χ. αἱ κατοικίαι κατοικοῦνται ὑπὸ τῶν ἰδίων τῶν γεωργῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἴσως νὰ μὴ τὸ ἀντιλαμβάνωνται ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι δὲν ἔζησαν εἰς τὰ χωρία καὶ δὲν ξέρουν πῶς γίνεται.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ ἀντιλαμβάνονται καλῶς, κ. Χατζηχάρο, διότι πλεῖστοι ἐξ ἡμῶν ποὺ ζοῦμεν εἰς τὰς πόλεις πληρώνομεν ἐνοίκια.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Πολὺ καλά, ἀλλὰ εἰς τὰ χωριὰ δὲν ὑπάρχει αὐτὴ ἡ περίπτωσις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εὐτυχῶς.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ θὰ εἶναι εἰς πολὺ μικρὰν κλίμακα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐπιχειρήματός σας ἐὰν κατοικοῦν οἱ ἴδιοι εἰς τὰς οἰκίας των τότε δὲν θὰ πληρώνουν φόρον καὶ ἑπομένως πρέπει νὰ τὸ θεωρῆτε ὡς καλὴν ἐξέλιξιν.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Περὶ αὐτοῦ πρόκειται νὰ σᾶς διαφωτίσω, ὅτι τὰ Συμβούλια Ἀναπτύξεως ἐξετάζουν πόσον κτηματικὸν φόρον πληρώνει ὁ Α., καὶ ἐὰν εἶναι π.χ. 7½ λίρες, τότε θὰ αὐξηθῇ εἰς £10, διότι τὸ θέμα τοῦτο περιέρχεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Συμβουλίου Ἀναπτύξεως.

Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον δὲν θὰ ἠθέλαμεν νὰ αὐξηθῇ ἡ φορολογία αὐτὴ ἀπὸ 7½ εἰς τὰ 10 τοῖς χιλίοις εἶναι ὅτι θὰ πληρώνῃ φόρον ὡρισμένη τάξις εἰς τὰ Συμβούλια Ἀναπτύξεως, τὰ ὁποῖα, ὅπως ἀνέφερα καὶ προηγουμένως, δὲν ἐξελέγησαν ὑπὸ αὐτῶν οἱ ὁποῖοι φορολογοῦνται. Τὰς περισσοτέρας φορὰς οἱ ἀποτελοῦντες τὰ Συμβούλια εἶναι ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι εἶναι «αὐτοὶ καὶ τὸ λαρδί τους», καὶ δὲν τοὺς μέλλει ἐὰν θὰ πληρώσῃ ὁ ἄλλος περισσότερα. Καὶ εἶναι καὶ τὸ ἄλλο ζήτημα, ὅτι ἡμεῖς οἱ γεωργοὶ πληρώνομεν φόρον ἐπὶ τῶν κτημάτων μας, τὸν κτηματικὸν φόρον, ὁ ὁποῖος κατηργήθη· οἱ ἄλλοι ποὺ δὲν εἶναι γεωργοὶ τί θὰ πληρώνουν ;

Αὐτὰ ἤθελα νὰ σᾶς πῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτίθεμαι νὰ παραπέμψω τὸ Νομοσχέδιον εἰς τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία κατὰ τὴν γνώμην μου πρέπει νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν νὰ ὑποβάλῃ πίνακα διὰ τοῦ ὁποίου νὰ ἐμφαίνεται ὁ ἐτήσιος προϋπολογισμὸς ἑνὸς ἑκάστου Συμβουλίου Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως, τὰ ἔσοδά του καὶ τί ἔλλειμμα παρουσιάζει ὁ προϋπολογισμός του.

Ἐὰν μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῶν στοιχείων αὐτῶν προκύψῃ ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ αὐξηθοῦν τὰ ἔσοδα τῶν Συμβουλίων Βελτιώσεως τότε φυσικὰ θὰ ἐξετασθοῦν οἱ καλύτεροι τρόποι κατανομῆς τοῦ φόρου. Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δὲν εἶναι θέμα ἀντιρρήσεως, ἁπλῶς θέλω νὰ διασαφηνίσω τί ἀκριβῶς θὰ ζητήσωμεν : Θὰ ζητήσωμεν λεπτομερῆ κατάλογον περὶ τοῦ ἐλλείμματος τοῦ Προϋπολογισμοῦ ὅλων τῶν Συμβουλίων Ἀναπτύξεως ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ζητήσετε τὸ σύνολον τῶν δαπανῶν, ὄχι τὴν ἀνάλυσιν τῶν δαπανῶν. Π.χ. ἕνα Συμβούλιον ἔχει προϋπολογισμὸν £200 ἢ £300 ἀπὸ τὸν ὁποῖον πληρώνει διὰ τὸν ἠλεκτροφωτισμὸν τῶν δρόμων καὶ διὰ τὴν καθαριότητα τῶν δρόμων. Θὰ σᾶς πληροφορήσουν ποῖον εἶναι τὸ σύνολον τῶν ἐσόδων· θὰ προκύψῃ ἑπομένως ἐὰν ταῦτα καλύπτουν τὸν προϋπολογισμόν των ἢ ἐὰν ὑπάρχῃ ἔλλειμμα καὶ ἐπιπροσθέτως θὰ ἐξετάζετε ἐὰν λόγῳ τῶν νέων ἐξουσιῶν τὰς ὁποίας δίδομεν εἶναι ἀνάγκη νὰ αὐξηθῇ ἡ φορολογία.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἀκριβῶς. Διὰ μὲν τὸ πρῶτον, ἐὰν δηλαδὴ ὑπάρχῃ ἔλλειμμα, δὲν νομίζω ὅτι θὰ βοηθηθῶμεν εἰς τίποτε διότι ἐὰν ὑπῆρχεν ἔλλειμμα θὰ ἐφρόντιζαν νὰ τὸ ἰσοσκελίσουν, δηλαδὴ ἐφ' ὅσον δὲν θὰ εἶχαν ἔσοδα δὲν θὰ ἔκαμναν καὶ τὰ ἀνάλογα ἔξοδα. Ἄρα οἱ προϋπολογισμοὶ τῶν Συμβουλίων θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἰσοσκελισμένοι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον. Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ ζητήσωμεν νομίζω εἶναι στοιχεῖα ὡς πρὸς τὸ κατὰ πόσον εἴτε λόγῳ τῶν συγχρόνων ἀναγκῶν εἴτε τῶν νέων καθηκόντων ποὺ ἐπιβάλλονται εἰς τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως χρειάζονται ταῦτα περισσοτέρους πόρους. Βεβαίως ἐὰν αὐτὸ θὰ τὸ ζητήσωμεν δι' ὅλα τὰ Συμβούλια εἰς τὴν Κύπρον, ἀντιλαμβάνεσθε ὅτι θὰ ἀπαιτήσῃ ἀρκετὸν χρόνον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ διαρκέσῃ πολὺν καιρόν. Εἶναι ζήτημα ἑνὸς καταλόγου τῶν Συμβουλίων Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως καὶ αἱ πληροφορίαι αὐταὶ θὰ ἔπρεπεν ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ ὑπάρχουν εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον.

Τὸ θέμα παραπέμπεται εἰς τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν.

Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις. Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Τὸ συζητούμενον τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον προδίδει σύγχυσιν ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος τῆς πολεοδομίας. Παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας διαπιστώσεις τῆς ἀνάγκης μελέτης καὶ ἐγκρίσεως εἰδικῆς πολεοδομικῆς νομοθεσίας καὶ ἐν συνεχείᾳ καταρτίσεως πολεοδομικῶν σχεδίων καὶ κανονισμῶν, ἐν τούτοις οὔτε τὸ ὑπεύθυνον κράτος διὰ τῶν ὀργάνων του οὔτε οἱ ἁρμόδιοι ὀργανισμοὶ ἢ ἐνδιαφερόμενα εἰδικῶς πρόσωπα κατέβαλον ἐγκαίρως καρποφόρους προσπαθείας διὰ τὴν ὀρθὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος.

Ἔγινε κακὴ ἐκμετάλλευσις τῶν ἀδυναμιῶν τοῦ Νόμου εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἀπὸ κακῶς νοούμενον ἰδιωτικὸν συμφέρον καὶ ἀπὸ ἀδιαφορίαν πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον. Κατόπιν πιέσεων τὸ κράτος ἔσπευσεν εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς καταχρήσεως ἐκ μέρους ἰδιωτῶν, λόγῳ τῆς ἐλλείψεως περιορισμοῦ διὰ τὸ ὕψος, νὰ κάμῃ τροποποίησιν τῶν ἀντιστοίχων κανονισμῶν. Ἡ τροποποίησις αὐτὴ ἀπεδείχθη ὅτι ἦτο ἀκάλυπτος ἀπὸ τὸν βασικὸν νόμον καὶ πάλιν ἐν σπουδῇ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἔστειλεν εἰς τὴν Βουλὴν τροποποίησιν τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ νὰ δικαιολογηθῇ καὶ νομιμοποιηθῇ ἡ τροποποίησις τῶν κανονισμῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν μὲ τὴν σειράν της διεπίστωσεν ὑπερβασίας εἰς τὸ τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον καὶ ἔκαμεν ἄλλας τροποποιήσεις. Αἱ τελευταῖαι αὐταὶ τροποποιήσεις ἀνεξαρτήτως τῆς συνταγματικότητός των, τῆς πολιτικῆς σκοπιμότητος ἢ ἄλλης λογικῆς σκοπιμότητος ἀποτελοῦν ἐμβάλωμα εἰς τὸν ἐν ἀνυποληψίᾳ καὶ ἐκτὸς χρόνου καὶ τόπου ὑπάρχοντα περὶ Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Νόμον.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία τυπικῶς ἔχει ἤδη ἀποτινάξει τὴν εὐθύνην της διὰ τὸν πεπαλαιωμένον καὶ ἀκατάλληλον πλέον διὰ τὴν Κύπρον τοῦτον νόμον. Ἔχει ἀποστείλει εἰς τὴν Βουλὴν ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1968 Νομοσχέδιον ἀρκετὰ ἐκτεταμένον καὶ ἀρκετὰ μελετημένον.

Παρῆλθον ἔκτοτε ἑπτὰ μῆνες χωρὶς τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο νὰ προωθηθῇ πρὸς συζήτησιν ἐν τῇ Βουλῇ. Ἡ εὐθύνη τῆς καθυστερήσεως εἰς τὴν προώθησίν του βαρύνει τυπικῶς τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν Βουλήν.

Ἔχω πληροφορίας ὅτι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐζήτησε τὰς γνώμας ἁρμοδίων σωμάτων καὶ ἀτόμων ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου. Αἱ ἀπόψεις αὐτῶν δὲν ἔφθασαν ἀκόμη εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τὸν ὑπὲρ ἀρκετὸν χρόνον ὁ ὁποῖος παρῆλθεν ἀπὸ τότε ποὺ ἐζητήθη ἡ γνώμη των.

Ὅλα αὐτὰ προδίδουν ὅτι ἡ εὐθύνη διὰ τὸ κατάντημα εἰς τὰ πολεοδομικὰ ζητήματα βαρύνει καὶ Κυβέρνησιν καὶ Βουλὴν καὶ ἐνδιαφερομένους ὀργανισμοὺς καὶ πολίτας. Ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι θὰ ἔπρεπε νὰ ἦσαν πρὸ πολλοῦ ἕτοιμοι νὰ κάμουν χρησίμους καὶ ἐποικοδομητικὰς εἰσηγήσεις διὰ τὴν πολεοδομικὴν νομοθεσίαν καὶ νὰ δώσουν τὰς γνώμας των μόλις ζητηθοῦν.

Δυστυχῶς ἡ καθυστέρησις ἀπὸ ὅλας τὰς πλευρὰς διαιωνίζει τὰ κακῶς ἔχοντα διὰ τὴν πολεοδομίαν καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν πόλεών μας γίνεται μὲ καλπάζοντα ρυθμὸν καὶ ἡ εὐθύνη βαρύνει ὅλους τοὺς Κυπρίους, μὲ βαθμὸν εὐθύνης ἀνάλογον τῆς θέσεως ποὺ κατέχουν ὁ καθένας καὶ τῆς εἰδικότητος ποὺ ἔχουν σχετικὰ μὲ τὰ πολεοδομικὰ ζητήματα.

Διὰ τοῦτο ὑπὸ τὰς περιστάσεις ἐπιβάλλεται ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν μελέτην τοῦ Νομοσχεδίου, ἐὰν ἐντὸς τακτῆς προθεσμίας δὲν λάβῃ τὰς ἀπόψεις τῶν κληθέντων νὰ δώσουν τὴν γνώμην των εἰς αὐτήν. Καὶ ἐὰν ἐντὸς τακτῆς προθεσμίας δὲν δοθῇ καμμία γνώμη νὰ προχωρήσουν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ ἡ Βουλὴ μὲ τὰ ἰδικά των μέσα καὶ νὰ ψηφίσουν τὴν νομοθεσίαν διὰ νὰ ἀναστείλουν τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον δημιουργεῖται εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ τὸ ὁποῖον θὰ βλάψῃ εἰς τὸ ἀπώτερον μέλλον τὴν οἰκονομίαν μας. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταί ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔναρξις ἰσχύος τοῦ Νόμου καὶ ἐπιφυλάξεις. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Νομίζω ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ ἔχρηζε περισσοτέρας ἐξετάσεως ὅσον ἀφορᾷ αἰτήσεις αἱ ὁποῖαι ἐκκρεμοῦσαν ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων σωμάτων, δηλαδὴ τῶν ἀρχῶν αἱ ὁποῖαι δίδουν τὰς ἀδείας οἰκοδομῆς. Δυνατὸν αὐτὸ τὸ ζήτημα νὰ ἐγείρῃ κατόπιν προβλήματα εἰς τὴν Δημοκρατίαν καὶ ὑπὸ μορφὴν ἀκόμη ἀποζημιώσεων διότι δὲν εἶναι καὶ πολὺ εὐκρινὴς ἀπὸ νομικῆς πλευρᾶς, καὶ ἴσως θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξητάζετο περαιτέρω ὑπὸ τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ θέσις προσώπων τὰ ὁποῖα ὑπέβαλαν αἴτησιν πρὸ τῆς καταθέσεως τοῦ Νομοσχεδίου καὶ τῶν ὁποίων αἱ ὑποθέσεις, ἐν ὄψει τῆς καταθέσεως τοῦ Νομοσχεδίου, παρέμειναν ἐκκρεμεῖς ἐνώπιον τῶν Ἀρχῶν ἀδειῶν οἰκοδομῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Πότε κατετέθη τὸ Νομοσχέδιον ;

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Τὴν 3ην Ἰανουαρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δηλαδὴ ἐνδιαφέρεσθε διὰ τὴν περίοδον μεταξὺ 3ης Ἰανουαρίου καὶ 30ῆς Ἰανουαρίου.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Καὶ δι' αὐτὴν τὴν περίοδον βεβαίως καὶ κατὰ μείζονα λόγον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς αἰτήσεις ἐκείνας αἱ ὁποῖαι εἶχον ὑποβληθῆ προτοῦ ἀκόμη γίνη αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποία Ἀρχὴ θὰ τὰς ἐξετάσῃ ;

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δὲν τὰς ἐξήτασεν εἴτε διότι δὲν ἐπρόλαβεν, εἴτε διότι εἶχεν ὑπ' ὄψιν της ὅτι θὰ ἔλθῃ αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον, εἴτε διότι ἐβασίσθη ἐπὶ προϋπάρχοντος διατάγματος τὸ ὁποῖον οὐσιαστικῶς ἦτο «ultra vires». Ἐγείρονται πολλὰ θέματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ θέμα παραπεμφθῇ εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ ἄρθρον 4 παραπέμπεται εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία θὰ ἐξετάσῃ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἤγειρεν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Χρύσης Δημητριάδης. Εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς καλέσῃ καὶ τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα τῆς Δημοκρατίας διὰ νὰ ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου καὶ ὑποβάλῃ ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν.

Δὲν ὑπάρχουν ἄλλα θέματα πρὸς συζήτησιν ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Ὡρισμένων Ἀπολαβῶν (Τροποποιήσεις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὰ κατατεθέντα Νομοσχέδια παραπέμπονται εἰς τὰς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπάς.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ κοινοποιηθῇ ἀργότερον εἰς τὰ Μέλη τῆς Βουλῆς.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 6.40 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος	Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιάγκου Ἀνδρέας	Παύλου Παῦλος
Γιαμάκης Ἰωσὴφ	Ποσκώτης Σταῦρος
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Λέλλος	Σαββίδης Μιχαλάκης
Δημητριάδης Χρύσης	Σάντης Γεώργιος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Σιβιτανίδης Πανῖκος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας	Τζιρκώτης Γεώργιος
Κόσιης Νῖκος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Μιχαηλίδης Στέλιος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἀνέγερσις εἰδικῶν σχολῶν ἀσκησίμων παιδιῶν, εἰδίκευσις προσωπικοῦ, ἐπαγγελματικὴ κατάρτισις καὶ ἀποκατάστασις καθυστερημένων παιδιῶν—Τὸ ὑδρευτικὸν πρόβλημα τῶν χωρίων Ἄλωνας, Πολυστύπου, Πλατανιστάσας—Κατασκευὴ νέας γεφύρας ἐπὶ τοῦ Πεδιαίου ποταμοῦ παρὰ τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον—Ἡ λειτουργία τοῦ εἰς Μόρφου Παραρτήματος τοῦ Κτηματολογικοῦ καὶ Χωρομετρικοῦ Τμήματος—Τὸ ἀρδευτικὸν πρόβλημα εἰς τὴν περιοχὴν Μόρφου—Ἀσφαλτόστρωσις τοῦ δρόμου μεταξὺ τῶν χωρίων Ἁγίου Ἑρμολάου καὶ Συσκλήπου, κ.λ.π.).

(2) Συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος «Ἀνακοίνωσις διορισμοῦ Ἐπιτροπῆς ἐν σχέσει πρὸς τὸ θέμα ἐπιβολῆς ἀγορανομίας ἐπὶ τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, ἐξαρτημάτων καὶ φαρμάκων καὶ τῶν ὅρων ἐντολῆς αὐτῆς» (Πρόεδρος—Μ. Σαββίδης—Χ. Μιχαηλίδης).

(3) Ἔγκρισις δωδεκατημορίων διὰ τὸν μῆνα Φεβρουάριον τοῦ 1969.

(4) Ἀγορεύσεις Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 (Χρ. Δημητριάδης—Χ. Χατζηχάρος—Λ. Δημητριάδης—Κ. Χριστοδουλίδης—Π. Στυλιανοῦ—Γ. Ποταμίτης—Γ. Ἰωαννίδης—Πρόεδρος) καὶ ἐπαναπομπὴ τοῦ θέματος εἰς τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν.

(5) Ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Π. Τουμαζῆς–Χρ. Δημητριάδης) ἐπὶ τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969, ψήφισις τῶν τριῶν πρώτων ἄρθρων αὐτοῦ καὶ παραπομπὴ τοῦ ἄρθρου 4 εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν πρὸς μελέτην.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 6ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.50 μ.μ.)

(Ἀρ. 20)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α τῆς ἡμερησίας διατάξεως — Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968.

«Θὰ ἤθελον ὅπως ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς Ὑγείας εὐαρεστηθῇ νὰ μὲ πληροφορήσῃ κατὰ πόσον νομίζει ὅτι εἶναι ὀρθὸν καὶ δίκαιον μία Κωμόπολις, ὡς εἶναι ἡ Κωμόπολις Μόρφου καὶ ἡ περιοχὴ αὐτῆς, νὰ ἐξυπηρετῆται ἰατρικῶς μὲ τὸν πλέον ἀνεπαρκῆ τρόπον ὡς ἐξυπηρετεῖται σήμερον, ἤτοι μὲ τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς εἰς κοινὴν οἰκίαν στεγαζομένου νοσοκομείου διαθέτοντος μίαν μόνον νοσοκόμον καὶ ἕνα μόνον ἰατρὸν εὑρισκόμενον εἰς τὴν ἕδραν του διὰ δύο μόνον ἡμέρας ἑβδομαδιαίως, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ ἐξαναγκάζωνται οἱ ἔχοντες ἄμεσον ἀνάγκην ἰατρικῆς περιθάλψεως σοβαρᾶς μορφῆς εἴτε νὰ προστρέχουν ζητοῦντες τὴν ἐξυπηρέτησίν των εἰς ἰδιωτικὸν νοσοκομεῖον ξένης ἑταιρείας εἰς Ξερὸν εἴτε νὰ ἀναγκάζωνται νὰ προσέρχωνται εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Λευκωσίας κατόπιν διαδρομῆς πολλῶν μιλίων, ἁπλῶς καὶ μόνον διότι ἡμεῖς ὡς Κυβέρνησις δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐξεύρωμεν τὰ μέσα καὶ τὸν τρόπον τῆς δημιουργίας ἔστω καὶ ἑνὸς μικροῦ νοσοκομείου μὲ τοὐλάχιστον ἕνα μόνιμον ἰατρὸν καὶ μὲ ἐπαρκῆ ἀριθμὸν νοσοκόμων διὰ τὴν παροχὴν ἔστω καὶ πρώτων βοηθειῶν ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης, ἡ ἔλλειψις τῶν ὁποίων πιθανὸν νὰ στοιχίσῃ τὴν ἀπώλειαν ζωῆς τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς ταύτης».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Φεβρουαρίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Υγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη.

«1. Τὸ 'Υπουργεῖον 'Υγείας, προγραμματίζον τὴν παροχὴν ἀποτελεσματικωτέρων ἰατρικῶν καὶ ὑγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τοὺς κατοίκους τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν, μετεκάλεσε καθηγητὴν ἐμπειρογνώμονα τῆς Παγκοσμίου 'Οργανώσεως 'Υγείας, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπιτοπίως τὰς εἰς τὰς ἀγροτικὰς περιοχὰς παρεχομένας ἰατρικὰς ὑπηρεσίας καὶ τὰς εἰδικὰς συνθήκας τῆς Κύπρου, ὑπέβαλε λεπτομερῆ καὶ ἐμπεριστατωμένην ἔκθεσιν περὶ τοῦ τρόπου ἀναδιοργανώσεως τούτων τόσον ἀπὸ θεραπευτικῆς καὶ προληπτικῆς ἰατρικῆς ὅσον καὶ κτιριακῶν ἀναγκῶν καὶ ἐξοπλισμοῦ τούτων, ὡς καὶ εἰσηγήσεις διὰ τὴν μελλοντικὴν πολιτικὴν τοῦ 'Υπουργείου ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

2. 'Η ὑποβληθεῖσα ἔκθεσις μελετᾶται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων λειτουργῶν τοῦ 'Υπουργείου καὶ συγκεκριμέναι εἰσηγήσεις θὰ ὑποβληθοῦν συντόμως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς υἱοθέτησιν. 'Εν γενικαῖς γραμμαῖς ἡ ἔκθεσις αὕτη δὲν εὐνοεῖ τὴν ἵδρυσιν «μικρῶν ἀγροτικῶν νοσοκομείων». 'Αντὶ τούτου δυνατὸν αἱ ὑπάρχουσαι ἀγροτικαὶ ἰατρικαὶ μονάδες νὰ ἐπανδρωθοῦν διὰ προσθέτου ἰατροῦ ἢ ἰατρῶν διὰ τὴν παροχὴν νοσηλείας εἰς ἁπλᾶ περιστατικά, περίθαλψιν γενικῆς ἰατρικῆς καὶ κυρίως διαγνωστικὴν ἰατρικὴν ἐπὶ 24ώρου, εἰ δυνατόν, βάσεως. Θὰ παρέχεται ἐπίσης, ὡς καὶ σήμερον, ὑπηρεσία εἰς τὴν προληπτικὴν ἰατρικὴν καὶ δημοσίαν ὑγείαν.

Προκειμένου περὶ πληρεστέρας ἐπανδρώσεως ὑφισταμένων ἀγροτικῶν ἰατρικῶν μονάδων εἶναι φυσικὸν τὸ 'Υπουργεῖον νὰ ἱεραρχῇ τὰς ἀνάγκας κατὰ βαθμὸν προτεραιότητος. 'Εφ' ὅσον δὲ ἀρκεταὶ ἀγροτικαὶ ἰατρικαὶ μονάδες παραμένουν εἰσέτι ἄνευ ἰατροῦ εἶναι φυσικὸν ἡ ἐπάνδρωσις τούτων ἔστω καὶ δι' ἑνὸς ἰατροῦ νὰ τυγχάνῃ προτεραιότητος ἔναντι ἄλλων περιοχῶν αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦν βελτίωσιν ἤδη παρεχομένης, ἔστω καὶ εἰς μειωμένον βαθμόν, ὑπηρεσίας. Εὐτύχημα θὰ ἦτο βεβαίως ἐὰν ἡ Κύπρος ἠδύνατο πρακτικῶς καὶ οἰκονομικῶς νὰ παράσχῃ εἰς τὸ παρὸν στάδιον πλήρη καὶ ἱκανοποιητικὴν περίθαλψιν εἰς ὅλας τὰς περιοχὰς τῆς Νήσου καὶ εἰς ὁλόκληρον τὸν πληθυσμόν.

3. 'Εν ὄψει τῶν ἀνωτέρω ἡ τοποθέτησις προσθέτου ἰατροῦ εἰς Μόρφου δὲν κρίνεται ὅτι ἔχει προτεραιότητα ἔναντι ἄλλων ἀγροτικῶν μονάδων αἱ ὁποῖαι οὐδένα ἰατρὸν ἔχουν καὶ δὴ ὅπου δὲν ὑπάρχουν οὔτε ἰδιῶται ἰατροί. Πιθανῶς ἀργότερον νὰ καταστῇ ἀναγκαία ἡ ἵδρυσις 'Επαρχιακοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου εἰς Μόρφου, οὐχὶ δὲ «μικροῦ ἀγροτικοῦ νοσοκομείου» τὸ ὁποῖον οὐδόλως θὰ ἐξυπηρετήσῃ, ἀλλὰ τοῦτο θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὴν δυνατότητα ἐξασφαλίσεως ἱκανοποιητικῆς ἐπανδρώσεώς του εἰς ἰατρικόν, νοσηλευτικὸν καὶ παραϊατρικὸν προσωπικόν, ἡ ὁποία ὅμως δυνατότης δὲν ὑπάρχει σήμερον.

4. 'Επιθυμῶ προσθέτως νὰ τονίσω ὅτι ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ βελτιώσεως τῶν ἀγροτικῶν ἰατρικῶν κέντρων κρίνεται ἀναπόφευκτον ὅτι πολλοὶ ἀσθενεῖς ἐκ τῆς ὑπαίθρου πάντοτε θὰ προσφεύγουν εἰς τὰ Νοσοκομεῖα τῶν πόλεων διὰ παροχὴν ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως ἡ ὁποία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παρασχεθῇ εἰς τὰ 'Αγροτικὰ 'Υγειονομικὰ Κέντρα· ἄλλωστε τὸ τοιοῦτον ἐπικρατεῖ καὶ εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς χώρας τοῦ κόσμου.

5. Πλεῖστοι ὅσοι ἐμπειρογνώμονες τῆς Παγκοσμίου 'Οργανώσεως 'Υγείας τόσον εἰς τὰς ἐκθέσεις των ὅσον καὶ εἰς 'Ιατρικὰ Συνέδρια ἐξέφρασαν τὴν ἄποψιν ὅτι εἰς μικρὰς καὶ εἰς ἔκτασιν καὶ πληθυσμὸν χώρας καὶ μὲ καλὸν ὁδικὸν δίκτυον, ὅπως εἶναι ἡ Κύπρος, εἶναι ἀσύμφορος τόσον ἀπὸ οἰκονομικῆς ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως προσφορᾶς ὑψηλοῦ ἐπιπέδου περιθάλψεως, ἡ ἵδρυσις καὶ συντήρησις Νοσοκομείων εἰς ἀγροτικὰς περιοχάς.

6. Παρὰ ταῦτα ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω ὅτι ἡ σημερινὴ πολιτικὴ τοῦ 'Υπουργείου προβλέπει τὴν ἐπάνδρωσιν μερικῶν ἐκ τῶν ἀγροτικῶν κέντρων διὰ 2–3 ἰατρῶν ὥστε ἡ ὑπηρεσία νὰ προσφέρεται ἀδιαλείπτως ἐπὶ 24ώρου βάσεως.

'Η περιοχὴ Μόρφου, λόγῳ πληθυσμοῦ, εἶναι μία ἐκ τῶν τοιούτων περιοχῶν, καὶ εὐθὺς ὡς καταστῆ δυνατή, διὰ τῆς ἐξευρέσεως τοῦ ἀναγκαίου προσθέτου ἰατρικοῦ προσωπικοῦ, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς πολιτικῆς αὐτῆς τοῦ 'Υπουργείου, τὸ Κέντρον Μόρφου θὰ ἐπανδρωθῇ καταλλήλως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην 'Ιανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην 'Ιανουαρίου 1969.

«Δεδομένου ὅτι ἐλάχιστος ἀριθμὸς συνταξιούχων διδασκάλων — μὴ ὑπερβαίνων ἐν πάσῃ περιπτώσει τοὺς 5—οἵτινες δὲν ἠδυνήθησαν, παρὰ τὰ σχετικά των διαβήματα, νὰ τύχουν τοῦ εὐεργετήματος τῆς παροχῆς τῆς εὐκαιρίας πρὸς μετατροπὴν τοῦ τρόπου συνταξιοδοτήσεώς των (ἀπὸ τῆς παροχῆς ἁπλοῦ φιλοδωρήματος εἰς ἠλαττωμένην σύνταξιν μετὰ φιλοδωρήματος), παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν τῶν ὡς ἄνω ἐλαχίστων συνταξιούχων διδασκάλων θὰ δοθῇ τοιαύτη εὐκαιρία ἀναθεωρήσεως δοθέντος ὅτι :

(α) Πλεῖστοι Κυβερνητικοὶ ἀξιωματοῦχοι ὑπεσχέθησαν ἐν προκειμένῳ συμπαράστασιν καὶ βοήθειαν πρὸς διευθέτησιν τοῦ ὅλου θέματος·

(β) ἡ ἀποικιοκρατικὴ Κυβέρνησις παρέσχεν ἐπανειλημμένως τοιαύτας εὐκαιρίας — ἀναγνωρίζουσα τὸ ἄνισον καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἄδικον τῆς παροχῆς ἁπλοῦ φιλοδωρήματος — ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἥτις οὐδεμίαν τοιαύτην εὐκαιρίαν ἀναθεωρήσεως παρέσχε· καὶ

(γ) ἡ παρατηρηθεῖσα ἐπιφυλακτικότης ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω διδασκάλων ἀπέρρεε, σὺν ἄλλοις, καὶ ἐκ φόβου ἀπωλείας τῆς συνταξιοδοτήσεως ὑπὸ τῆς ἀποικιοκρατίας, λόγῳ ἀμέσου ἢ ἐμμέσου ἐκδηλωθείσης ἀντιθέσεώς των πρὸς τὸ ἀποικιοκρατικὸν καθεστώς· καὶ τοῦτο ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ πλειοψηφία τῶν ὡς ἄνω ὑπαλλήλων — πλὴν μιᾶς περιπτώσεως — δὲν ἔτυχε τοῦ εὐεργετήματος (κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος καὶ ἐπέκεινα) νὰ προβῇ εἰς δευτέραν ἐπιλογήν».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Φεβρουαρίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην 'Ιανουαρίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Οἱ περὶ οὗ ὁ λόγος συνταξιοῦχοι διδάσκαλοι ἔλαβον ἐπὶ τῇ ἀφυπηρετήσει των φιλοδώρημα μόνον βάσει τοῦ ἄρθρου 67 (1) τοῦ Μέρους VI τοῦ περὶ Στοιχειώδους 'Εκπαιδεύσεως Νόμου, καθότι ἐπέλεξαν νὰ παραμείνουν ὑπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ρηθέντος Μέρους VI τοῦ Νόμου, προφανῶς διὰ νὰ δύνανται νὰ ὑπηρετήσωσι μέχρι τοῦ 60οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των.

2. Οἱ διδάσκαλοι οὗτοι ἤσκησαν τοιαύτην ἐκλογὴν ὅπως λάβωσι μόνον φιλοδώρημα καὶ οὐχὶ σύνταξιν εἰς τρεῖς περιπτώσεις, ἤτοι—

(α) Κατὰ τὸ 1944 ὅταν διὰ πρώτην φορὰν οἱ διδάσκαλοι Στοιχειώδους 'Εκπαιδεύσεως κατέστησαν συντάξιμοι καὶ ἡ ἡλικία ἀφυπηρετήσεως ἦτο ἡ τῶν 60 ἐτῶν.

(β) Κατὰ τὸ 1947 ὅταν ἡ ἡλικία ἀφυπηρετήσεως ὑπεβιβάσθη εἰς 55, καὶ

(γ) κατὰ τὸ 1954 ὅταν ὁ περὶ Στοιχειώδους 'Εκπαιδεύσεως Νόμος ἐτροποποιήθη καὶ οἱοσδήποτε διδάσκαλος ἠδύνατο νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ἐπιλογήν του ὡς εἰς (α) καὶ (β) ἀνωτέρω προτοῦ συμπληρώσῃ τὴν ἡλικίαν τῶν 55 ἐτῶν. Πάντες ἦσαν τότε κάτω τῶν 55 ἐτῶν ἀλλ' οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἐζήτησε νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ἐπιλογήν του.

3. 'Η ἄσκησις ἐκλογῆς ὅπως λάβουν μόνον φιλοδώρημα ἀντὶ σύνταξιν ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων διδασκάλων ἐπέτρεψεν εἰς αὐτοὺς ὅπως παραμείνουν ἐν τῇ 'Υπηρεσίᾳ μέχρι τοῦ 60οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των καὶ πληρωθοῦν μισθοὺς 5

ἐτῶν πέραν τῶν ἄλλων συναδέλφων των οἵτινες ἐπέλεξαν σύνταξιν συνεπαγομένην ἀφυπηρέτησιν κατὰ τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας των. Συνεπῶς οἱ τελευταῖοι θὰ ἐτίθεντο εἰς μειονεκτικὴν θέσιν ἐὰν εἰς τοὺς ὑπηρετήσαντας μέχρι τοῦ 60οῦ ἔτους αἰτητὰς διδασκάλους ἐπετρέπετο τώρα νὰ ἐπιλέξουν ὅπως πληρωθοῦν σύνταξιν ἀντὶ τοῦ φιλοδωρήματος τὸ ὁποῖον ἔλαβον. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ αἴτημά των δὲν δύναται νὰ ἱκανοποιηθῇ βάσει τῆς ἰσχυούσης Νομοθεσίας καὶ θὰ ἐχρειάζετο εἰδικὸς «προσωπικὸς» νόμος διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν.

4. Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν δὲν νομίζει ὅτι ὑφίστανται σοβαροὶ καὶ ἀποχρῶντες λόγοι δικαιολογοῦντες τὸ ἀσύνηθες μέτρον τῆς ψηφίσεως προσωπικοῦ νόμου, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι :

(α) Οἱ ἐν λόγῳ διδάσκαλοι διὰ τῆς ἐκουσίας ἐπιλογῆς των εἰς τρεῖς περιπτώσεις ἐπροτίμησαν νὰ ὑπηρετήσουν μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν 60 ἐτῶν ἐν συγκρίσει μὲ συναδέλφους των οἵτινες δεχθέντες νὰ ὑπαχθοῦν ὑπὸ τοὺς ὅρους τῶν συντάξεων τοὺς εἰσαχθέντας κατὰ τὸ 1947 ἀφυπηρέτησαν εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν 55 ἐτῶν.

(β) Οὐδεὶς προσωπικὸς νόμος ἐψηφίσθη ἀπὸ τῆς Ἀνεξαρτησίας καὶ ἐντεῦθεν καὶ ψήφισις τοιούτου Νόμου εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν θὰ δημιουργήσῃ κακὸν καὶ ἀνεπιθύμητον προηγούμενον.

(γ) Ἡ ἱκανοποίησις τοῦ αἰτήματός των θὰ ὑπονομεύσῃ τὴν ἀρχὴν ὅτι πᾶσα ἐκουσία ἐπιλογὴ ὅρων ὑπηρεσίας ἢ συντάξεως εἶναι ἀνέκκλητος καὶ θὰ ἔχῃ πολὺ ἐπικινδύνους ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν προσφάτων νόμων περὶ συντάξεων προβλεπομένων ἐπιλογῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Φεβρουαρίου 1969.

«Παρακαλεῖται ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ ἀπὸ μακροῦ ἐκκρεμοῦν ζήτημα ἀνεγέρσεως δικαστικοῦ μεγάρου εἰς Λεμεσόν.

Διατὶ δὲν ἀνεκοινώθη ἀκόμη ἡ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ποῦ θὰ ἀνεγερθῇ τὸ μέγαρον τοῦτο καὶ πότε θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἀνέγερσίς του, δεδομένου ὅτι ἅπαντες ἀνεγνώρισαν ὅτι ἡ ἀνέγερσις τοιούτου μεγάρου δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπείγουσα ἀνάγκη» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Φεβρουαρίου 1969.

«Παρακαλοῦμεν τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ, ἄνευ περαιτέρω καθυστερήσεως, τὴν Βουλὴν ποία εἶναι ἡ ἀπάντησίς του εἰς τὴν ἀπὸ ἀρκετοῦ καιροῦ ὑποβληθεῖσαν ἐρώτησιν διὰ τῆς ὁποίας ἅπαντες οἱ Βουλευταὶ Λεμεσοῦ ἐνδιεφέρθησαν νὰ πληροφορηθοῦν ποῖα μέτρα ἐλήφθησαν καὶ θὰ ληφθοῦν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν θλιβερῶν συνεπειῶν τῶν βροχοθυελλῶν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Φεβρουαρίου 1969.

«Ἐρωτᾶται ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς ἐὰν ἔγινε σκέψις περὶ διορισμοῦ καταλλήλων διπλωματούχων δικηγόρων ὡς εἰσαγγελέων ἐνώπιον τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων τῆς Δημοκρατίας εἰς ἀντικατάστασιν τῶν μέχρι σήμερον ἐκτελούντων τὸ ἔργον τοῦ εἰσαγγελέως ἀστυνομικῶν ὀργάνων, δεδομένου ὅτι ἡ ἀνάθεσις τοῦ εἰσαγγελικοῦ καθήκοντος εἰς ἐπαγγελματίας δικηγόρους πανθομολογεῖται ὅτι θὰ ἐξυπηρετήσῃ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ κατὰ τρόπον πολὺ ἀποτελεσματικὸν τὴν ἀπονομὴν τῆς Ποινικῆς Δικαιοσύνης ἐν Κύπρῳ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Φεβρουαρίου 1969.

«Ὑπάρχει διακηρυγμένη κυβερνητικὴ πολιτικὴ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας. Μέσα στὰ πλαίσια αὐτῆς τῆς πολιτικῆς ἀσφαλῶς θὰ πρέπει νὰ συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ βοήθεια στοὺς κτηνοτρόφους γιὰ τὴν κατασκευὴ συγχρονισμένων ὑποστατικῶν. Ἔχουμε ὑπ' ὄψη μας ὅτι κτηνοτρόφοι ἀπὸ διάφορα χωριὰ ἔχουν ἀποταθῆ στὴν Κυβέρνηση μέσον τῶν Ἐπάρχων ζητώντας τὴν παραχώρηση Κυβερνητικῆς (χαλίτικης) γῆς γιὰ τὴν ἀνέγερση ὑποστατικῶν (μαντρῶν).

Τέτοια διαβήματα ἔχουν γίνει γιὰ παράδειγμα ἀπὸ κτηνοτρόφους τῆς Ἀγλαντζιᾶς, Στροβόλου, Τερσεφάνου καὶ ἄλλων χωριῶν.

Μέχρι σήμερα ὅμως καθυστερεῖ ἡ παραχώρηση γῆς ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο ἂν ἔχη μελετηθῆ αὐτὸ τὸ ζήτημα, καὶ ἂν προγραμματίζεται πολιτικὴ γιὰ παραχώρηση κυβερνητικῆς γῆς στοὺς κτηνοτρόφους γιὰ ἐκσυγχρονισμὸ τῶν ὑποστατικῶν τους» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Φεβρουαρίου 1969.

«Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο γιατὶ ἡ Ἀρχὴ Ἠλεκτρισμοῦ ἔχει ἀρνηθῆ τὴν παροχὴ τριφασικοῦ ρεύματος γιὰ βιομηχανικοὺς σκοποὺς σὲ ἀριθμὸ ἀγροτῶν στὴν περιοχὴ τοῦ χωριοῦ Μαζωτοῦ Λάρνακος» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Φεβρουαρίου 1969.

«Πληροφορούμεθα ὅτι ἐξ αἰτίας τῶν βροχοθυελλῶν τῶν τελευταίων ἑβδομάδων πλεῖσται ὅσαι ζημίαι ἐπροξενήθησαν εἰς γεφύρας καὶ ὁδικὰ ἔργα τὰ ὁποῖα κατεσκευάσθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ὀλίγα ἔτη ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Τμήματος ἢ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς, ἐνῷ τοὐναντίον παλαιὰ παρόμοια ἔργα οὐδεμίαν ζημίαν ὑπέστησαν.

Παρακαλοῦμεν τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ἐξήτασε τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἐὰν ναὶ διὰ ποῖον λόγον ἔργα τελευταίως ἐκτελεσθέντα δὲν ἔδειξαν τὴν ἀπαιτουμένην ἀντοχὴν ἐνῷ παλαιότερα τοιαῦτα ἔδειξαν μεγαλυτέραν ἀνθεκτικότητα» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Φεβρουαρίου 1969.

«Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :

(α) Ποῖα κριτήρια λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν καταχώρησιν προσφορῶν διὰ τὴν προμήθειαν τροφίμων εἰς τὴν Ἐθνικὴν Φρουράν.

(β) Κατὰ τὴν καταχώρησιν τῶν προσφορῶν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ ποσότητες τῶν διαφόρων εἰδῶν καί, ἐὰν ναί, γίνεται ἔλεγχος καὶ ποῖος διὰ νὰ διαπιστωθῇ ἐὰν πράγματι δίδεται ἡ συμφωνηθεῖσα ποσότης ;

(γ) Διενεργεῖται ἔλεγχος τῆς ποιότητος τῶν παραδιδομένων τροφίμων διὰ νὰ διαπιστωθῇ ἐὰν εἶναι συμφώνως τῶν προδιαγραφῶν» ;

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Τιμωρίας Ἀδικημάτων Τροχαίας (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν πρὸς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΤΙΜΩΡΙΑΣ ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝ ΤΡΟΧΑΙΑΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου 1969.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ κύρωσις τῆς ἐν Στρασβούργῳ γενομένης τὴν 30ὴν Νοεμβρίου 1964 Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Τιμωρίας Ἀδικημάτων Τροχαίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία προσεχώρησε δι' Ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀρ. 6559 καὶ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἀπριλίου 1967.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Σώματος ἐπιψήφισις τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου ἐπιβάλλεται διὰ τὴν κατὰ νόμον κύρωσιν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Συμβάσεως.

Διὰ τῶν προνοιῶν τῆς Συμβάσεως σκοπεῖται ἡ ἐπίτευξις μείζονος ἑνότητος μεταξὺ τῶν κρατῶν—μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης διὰ τῆς δημιουργίας συστήματος συνεχοῦς διεθνοῦς συνεργασίας καὶ ἡ ἐπιβολή, διὰ τῆς λήψεως τῶν ἀναγκαίων μέτρων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, πλέον ἀποτελεσματικῆς τιμωρίας ἐπὶ ἀδικημάτων τροχαίας, ἐν ὄψει τῆς ηὐξημένης κυκλοφορίας τῶν ὀχημάτων μεταξὺ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν καὶ τοῦ συνεπαγομένου κινδύνου ἐκ τῆς παραβάσεως τῶν κανόνων τροχαίας.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Ἐξωτερικῶν καὶ Νομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησαν τὸ Νομοσχέδιον καὶ ἐπέφερον ὡρισμένας λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεις, ὁμοφώνως εἰσηγοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν αὐτοῦ ὡς διεμορφώθη.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὅμως θὰ ἤθελον νὰ παρατηρήσουν ὅτι, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς κυρώσεως δημιουργεῖται νόμος ἔχων ηὐξημένην ἰσχὺν ἔναντι τῆς ἡμεδαπῆς νομοθεσίας, θὰ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἡ ἀναγκαιότης τροποποιήσεως τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας πρὸς ἐναρμόνισιν ταύτης πρὸς τὰς διατάξεις τῆς διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου κυρουμένης Συμβάσεως, ὅπως π.χ. εἰς τὴν διάταξιν 3 (γ) τοῦ Παραρτήματος Ι τῆς Συμβάσεως. Περαιτέρω αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως μελετήσῃ τὴν δυνατότητα ἀναστολῆς ὡρισμένων διατάξεων τῆς Συμβάσεως, ἀσκοῦσα πρὸς τοῦτο δικαιώματα παρεχό-

μενα ὑπ' αὐτῆς ταύτης τῆς Συμβάσεως, μέχρι τῆς πλήρους ἐναρμονίσεως τῆς ἡμεδαπῆς νομοθεσίας πρὸς τὴν διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου κυρουμένην Σύμβασιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ τὴν 30ὴν Νοεμβρίου 1964, ἐγένετο ἐν Στρασβούργῳ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Σύμβασις περὶ Τιμωρίας Ἀδικημάτων Τροχαίας :

Καὶ ἐπειδὴ διὰ τοῦ Ἄρθρου 29 αὐτῆς προνοεῖται ὅτι αὕτη δύναται νὰ ὑπογραφῇ ὑπὸ τῶν Κρατῶν—Μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης καὶ ὑπόκειται εἰς κύρωσιν ἢ ἀποδοχὴν ὑπ' αὐτῶν :

Καὶ ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνησις τῆς Δημοκρατίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 6559 καὶ ἡμερομηνίας 20 Ἀπριλίου 1967 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφάσισεν ὅπως καταστῇ συμβαλλόμενον μέρος τῆς ρηθείσης Συμβάσεως καὶ ὁ Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν ὑπέγραψε ταύτην ἐκ μέρους τῆς Δημοκρατίας κατὰ τὴν 24ην Ἀπριλίου 1967, δηλώσας συμφώνως πρὸς τὴν παράγραφον 4 τοῦ Ἄρθρου 32 αὐτῆς ὅτι θεωρεῖ ὅτι ἡ Κύρωσις ταύτης συνεπάγεται ὑποχρέωσιν, συμφώνως πρὸς τὸ διεθνὲς δίκαιον, ὅπως ληφθῶσιν ἡμεδαπὰ μέτρα ἐφαρμογῆς ταύτης :

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις Συμβάσεως. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Τιμωρίας Ἀδικημάτων Τροχαίας (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ δεύτερον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ τῶν Διεθνῶν Συμφώνων (Οἰκονομικά, Κοινωνικὰ καὶ Πολιτιστικὰ Δικαιώματα καὶ Ἀστικὰ καὶ Πολιτικὰ Δικαιώματα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκεται τὸ θέμα αὐτό, τοῦ δευτέρου Κυρωτικοῦ Νόμου.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὁ δεύτερος Κυρωτικὸς Νόμος εὑρίσκεται εἰς τὸ στάδιον τῆς συντάξεως ἐπ' αὐτοῦ ἐκθέσεως ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἤδη ἐγένετο ἡ συνεδρίασις καὶ συνετάχθη ἡ ἔκθεσις ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἐκυκλοφόρησε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εὐχαριστῶ. Θὰ παρακαλέσω ἐπίσης τὸν κ. Λέλλον Δημητριάδην ἐν τῇ ἰδιότητί του ὡς Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκεται ἡ ἔρευνα ἡ ὁποία ἀνετέθη εἰς τὴν ἐν λόγῳ Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τοῦ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968, κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν τοῦ Σώματος.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἡ ἔρευνα ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ὡς θὰ ἐνθυμῆστε, κ. Πρόεδρε, ἀφορᾷ εἰς τὴν προσαγωγὴν στοιχείων καὶ λεπτομερειῶν ἐν σχέσει μὲ τὰ ἔσοδα καὶ τὰ ἔξοδα τῶν διαφόρων τοπικῶν ἀρχῶν. Ἤδη ἔχομεν πληροφορήσει τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅτι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν θὰ ἤθελε νὰ ἔχῃ αὐτὰς τὰς λεπτομερείας καὶ ἴσως ἐντὸς τῶν προσεχῶν 15 ἡμερῶν νὰ ἔχωμεν τὰ στοιχεῖα αὐτὰ ἐνώπιόν μας. Ὡς θὰ ἀντιλαμβάνεσθε δὲν εἶναι εὔκολον νὰ συλλέξῃ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ὅλα αὐτὰ τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἐζητήσαμεν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Πάντως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἀντιλαμβάνεται τὸ ἐπεῖγον τοῦ ζητήματος καὶ ἐπείγεται περισσότερον ἀπὸ οἱονδήποτε ἄλλον νὰ ἰδῇ τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ ψηφιζόμενον εἰς Νόμον.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια διὰ τὴν προσκόμισιν ὅλων τῶν ἀπαιτουμένων στοιχείων πρὸς ἐξέτασιν ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς.

Τὸ ἑπόμενον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι οἱ περὶ Ὑδατικῶν Ἔργων (Κίτι) Κανονισμοὶ τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΩΣ «ΟΙ ΠΕΡΙ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΚΙΤΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσιης
Σωτήριος Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐμελέτησε τοὺς ὡς ἄνω ἀναφερομένους Κανονισμοὺς εἰς συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 4ην καὶ 6ην

Φεβρουαρίου 1969. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς συνεδριάσεις παρέστησαν πλὴν τοῦ Προέδρου τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, ἐκπρόσωποι τῶν Ὑπουργείων Ἐσωτερικῶν καὶ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων οἵτινες παρέσχον πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις ἐν σχέσει μὲ τοὺς ἐν λόγῳ Κανονισμούς. Ἐπίσης παρέστησαν εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν ἐκπρόσωποι τῶν γεωργῶν τῆς περιοχῆς Κιτίου.

Διὰ τῶν προτεινομένων Κανονισμῶν σκοπεῖται ἡ καλυτέρα διαχείρισις καὶ λειτουργία τοῦ ὑδατοφράκτου Κιτίου καὶ τῶν συναφῶν κατασκευασθέντων ὑδατικῶν ἔργων, ἐκδίδονται δὲ οὗτοι δυνάμει τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων Νόμου (Ἀρ. 129 τοῦ 1968).

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν προτεινομένων Κανονισμῶν ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγήθη εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις, τὰς ὁποίας ἡ τελευταία ἀπεδέχθη καὶ οὕτως αὗται ἐνεσωματώθησαν εἰς τὸ κείμενον τῶν ἀρχικῶν Κανονισμῶν :

(1) Τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰς ὑποπαραγράφους (α), (β), (γ) καὶ (δ) τῆς παραγράφου (1) τοῦ ἄρθρου 5 τῶν Κανονισμῶν τέλη ἀρδεύσεως ἐμειώθησαν ἀπὸ 14 μίλς εἰς 10 μίλς κατὰ τόννον, ὡς καὶ ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀρ. 7734 τῆς 16ης Μαΐου 1968.

(2) Εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιφυλάξεως τῆς παραγράφου (1) τοῦ ἄρθρου 5 τῶν Κανονισμῶν προσετέθη νέα ἐπιφύλαξις, τὸ περιεχόμενον τῆς ὁποίας ἐμφαίνεται εἰς τὸ τροποποιηθὲν κείμενον τῶν Κανονισμῶν, ἵνα ἀποφευχθῇ ἡ καταβολὴ προστίμων ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν—καταναλωτῶν εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις θεομηνιῶν.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ Ἐπιτροπὴ προέβη εἰς τὴν ἀπάλειψιν τοῦ ἄρθρου 10 τῶν Κανονισμῶν ὡς πλεονάζοντος.

Τέλος ἡ Ἐπιτροπὴ ἀφοῦ ἐπέφερεν εἰς τοὺς Κανονισμοὺς καὶ ὡρισμένας λεκτικῆς καὶ νομοτεχνικῆς φύσεως τροποποιήσεις ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἔγκρισιν τούτων ὡς διεμορφώθησαν ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως οἱ παρόντες Κανονισμοὶ ἐγκριθῶσιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως οἱ Κανονισμοὶ ἐγκρίνονται ὡς ἐτροποποιήθησαν συμφώνως τῆς ἐκθέσεως τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς.

Τὸ Νομοσχέδιον «Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969» εὑρίσκεται πρὸς ἐξέτασιν ἐνώπιον τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν ὁποίαν παρεπέμφθη κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς. Ἤδη ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ ἐξήτασεν εἰς πρώτην συνεδρίασιν τὸ πρὸς αὐτὴν παραπεμφθὲν θέμα καὶ ἡ σχετικὴ ἔκθεσίς της θὰ κυκλοφορήσῃ λίαν προσεχῶς πρὸς τὰ Μέλη.

Τὸ ἑπόμενον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Ὡρισμένων Ἀπολαβῶν (Τροποποιήσεις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΩΡΙΣΜΕΝΩΝ ΑΠΟΛΑΒΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 3ην Φεβρουαρίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ ἐξίσωσις τῆς ἀντιμισθίας τοῦ Ἀνωτάτου Δικηγόρου τῆς Δημοκρατίας καθὼς καὶ τῶν ἀνωτέρων Δικηγόρων τῆς Δημοκρατίας πρὸς τὴν τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστηρίου καὶ τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστοῦ ἀντιστοίχως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα καὶ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἀντιμισθία τῶν ὡς ἄνω ἀναφερθέντων λειτουργῶν ἦτο πάντοτε ἴση, εἰσηγεῖται ὁμοφώνως εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Λυποῦμαι διότι παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐκτιμῶ καὶ σέβομαι τὰ μέγιστα τὸ ὑψηλὸν ἔργον τοῦ Ἀνωτάτου Δικηγόρου τῆς Δημοκρατίας θὰ καταψηφίσω τὸ παρὸν Νομοσχέδιον καὶ τοῦτο διότι πιστεύω ὅτι εἶναι ἤδη καιρὸς νὰ προβῶμεν τόσον εἰς ἐπισταμένην ὅσον καὶ εἰς ἐπιστημονικὴν ἀξιολόγησιν τοῦ ὅλου ἔργου τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας τοῦ τόπου, ὡς καὶ εἰς πλήρη ἀναδιοργάνωσίν της.

Ἔχω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὴν καλὴν ἢ τὴν κακὴν τύχην νὰ εὑρίσκωμαι σχεδὸν καθημερινῶς εἰς ἄμεσον ἐπικοινωνίαν μὲ ἁπλᾶ μέλη, στελέχη καὶ ἀνωτέρους ἀξιωματούχους τοῦ δημοσιοϋπαλληλικοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος καὶ δύναμαι καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς νὰ διαπιστώσω ὅτι προβαίνομεν διὰ πολλοστὴν φορὰν εἰς ἀποσπασματικὴν καὶ πρόχειρον ἀναδιάρθρωσιν καὶ ἀξιολόγησιν τοῦ ἔργου τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων μὲ ἀποτέλεσμα, ἀφ' ἑνὸς νὰ ἐπανερχώμεθα διὰ νὰ ἐπαναψηφίσωμεν Νομοσχέδια περὶ ὡρισμένων ἀπολαβῶν ἐλαχίστας μόνον ἡμέρας μετὰ τὴν ψήφισιν εὐρυτέρων Νομοσχεδίων, καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ δημιουργῶμεν κύματα ἀντιδράσεων μεταξὺ τοῦ δημοσιοϋπαλληλικοῦ κόσμου λόγῳ τῆς ἀποσπασματικότητος ποὺ προανέφερα καὶ λόγῳ καλῶς ἢ κακῶς κρινομένων γοήτρων. Δύναται ἐν προκειμένῳ χαρακτηριστικῶς νὰ λεχθῇ, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι ἐνῶ προσπαθοῦμεν νὰ κλείσωμεν μίαν πληγὴν διὰ τῶν προσαυξήσεων, ἀνοίγομεν ἐν προκειμένῳ ἄλλας 10· καὶ τὸ τραγικὸν φαινόμενον τοῦ ὑδροκεφαλισμοῦ δὲν ἀντιμετωπίζεται ἀποτελεσματικῶς καὶ δραστικῶς. Ἤδη, ὡς οἱ πλεῖστοι ἴσως συνάδελφοι γνωρίζουν, ἐξεδηλώθη ἔντονος ἡ ἀντίδρασις τῶν Γενικῶν Διευθυντῶν τῶν διαφόρων Ὑπουργείων διὰ τὰς γνωστὰς προσφάτους μισθολογικὰς αὐξήσεις καὶ ἡ ἀντίδρασις αὐτὴ δὲν θὰ ἀνακοπῇ ἀλλὰ ἀντιθέτως θὰ ἐπιταθῇ μὲ τὴν ψήφισιν τοῦ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχεδίου.

Ὡς ἐκ τούτου, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, μετὰ λύπης μου δηλῶ ὅτι θὰ καταψηφίσω τὸ Νομοσχέδιον ἑρμηνεύων τὴν τοιαύτην καταψήφισιν ὡς ἔκφρασιν ἀπαρεσκείας διὰ τὴν μὴ προγραμματιζομένην μεθοδολογίαν ἥτις ἐν προκειμένῳ ἀκολουθεῖται. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα, ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε, νὰ ζητήσω ἀπὸ τῆς θέσεώς μου περισσοτέρας λεπτομερείας ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία ἐξήτασε τὸ θέμα· διατί ἐθεωρήθη ὀρθὸν νὰ αὐξηθῇ ὁ ἐτήσιος μισθὸς τοῦ Ἀνωτάτου Δικηγόρου τῆς Δημοκρατίας ἀπὸ £2.976 εἰς £3.000 ; Δηλαδὴ ποῖος ὁ λόγος τῆς αὐξήσεως κατὰ τὸ μικρὸν αὐτὸ ποσόν ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Φαίνεται ὅτι οἱ ἔντιμοι συνάδελφοι ἔχουν λησμονήσει ὅτι ὅταν ἀνεγινώσκετο πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἡ σχετικὴ ἔκθεσις τῆς Οἰκονομικῆς καὶ Νομικῆς Ἐπιτροπῆς εἶχε γίνει σύστασις ὅπως ἡ μισθοδοσία τῶν δικαστῶν καὶ τῶν δικηγόρων τῆς Δημοκρατίας αὐξηθῇ εἰς τὸ ποσὸν αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἔχει ἤδη χορηγηθῇ. Ἀνεβλήθη ἡ συζήτησις τῶν Νομοσχεδίων περὶ μισθοδοσίας τῶν δικαστῶν καὶ τῶν δικηγόρων τῆς Δημοκρατίας δὶς καὶ ὡς γεγονὸς ἀνεμένετο ὅτι θὰ ἀπεστέλλοντο ὁμοῦ ἀμφότεραι αἱ μετατροπαὶ τῆς μισθολογίας ὡς εἶχε ζητηθῇ. Ἐν τούτοις κατὰ λάθος ἐστάλη τροποποίησις μόνον διὰ τοὺς δικαστὰς ἐνῶ διὰ τοὺς δικηγόρους καθυστέρησε καὶ ἐστάλη κατὰ μίαν ἑβδομάδα ἀργότερον κατόπιν τῆς συστάσεως τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δὲν ἔχω λησμονήσει ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ διότι ἀνήκω εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν αὐτὴν καὶ ἐνθυμοῦμαι πολὺ καλῶς τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι μᾶς ὥθησαν νὰ εἰσηγηθῶμεν αὔξησιν τοῦ μισθοῦ τῶν Προέδρων τῶν Δικαστηρίων εἰς £3.000. Δὲν ἐνθυμοῦμαι τίποτε σχετικὸν μὲ τὸν Ἀνώτατον Δικηγόρον τῆς Δημοκρατίας καὶ θὰ εὐχαριστηθῶ ἰδιαιτέρως ἐὰν μοῦ ὑποδειχθῇ εἰς τὴν ἔκθεσιν ἢ εἰς οἱονδήποτε ἔγγραφον οἱονδήποτε σχόλιον σχετικὰ μὲ τὴν αὔξησιν τοῦ μισθοῦ τοῦ Ἀνωτάτου Δικηγόρου τῆς Δημοκρατίας εἰς τὸ ποσὸν αὐτό. Διότι ἐδῶ δὲν πρόκειται περὶ οὐσιαστικῆς αὐξήσεως· πρόκειται περὶ αὐξήσεως μᾶλλον τυπικῆς διὰ νὰ ἀνέλθῃ ὁ Ἀνώτατος Δικηγόρος τῆς Δημοκρατίας εἰς τὸ μισθολογικὸν ἐπίπεδον τοῦ Προέδρου τῶν Δικαστηρίων. Καὶ διερωτῶμαι ποῦ εὑρίσκεται ἡ δικαιολογία ἢ τέλος πάντων τὸ σχόλιον ἢ οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους προτείνεται ἡ αὔξησις αὐτή. Θὰ εὐχαριστηθῶ ἰδιαιτέρως ἐὰν μοῦ ἀναφερθῇ συγκεκριμένον ἔγγραφον ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἀμφισβητεῖ κατὰ πόσον ἔγινεν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν εἰσήγησις δι' αὔξησιν εἰς τὸ ποσὸν τῶν £3.000. Ὁ κ. Σαββίδης λέγει ὅτι ἔγινε τοιαύτη εἰσήγησις. Δύναται νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τοῦτο ;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Μοῦ φαίνεται ὅτι ἀντὶ νὰ ἀνταλλάσσωμεν ἀπόψεις θὰ ἦτο καλύτερον νὰ ζητηθῇ νὰ παρουσιασθῇ ἡ πρώτη ἔκθεσις διὰ νὰ ἀναγνωσθῇ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκθέσεως ἔχομεν ἐνώπιόν μας ἓν συγκεκριμένον Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον προτείνει διὰ τὸν Ἀνώτατον Δικηγόρον τῆς Δημοκρατίας £3.000 καὶ διὰ τοὺς Ἀνωτέρους Δικηγόρους τῆς Δημοκρατίας τὴν κλίμακα 26.

Διερωτῶμαι κατὰ πόσον δὲν δύναται εἰς τὴν οὐσίαν νὰ συζητηθῇ τὸ ζήτημα ἀνεξαρτήτως οἱασδήποτε προγενεστέρας εἰσηγήσεως ἡ ὁποία ἔγινεν ἐκ μέρους τῶν δύο ἀναφερθεισῶν Ἐπιτροπῶν.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὑπάρχει εὔκολος τρόπος νὰ τὸ διαπιστώσωμεν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐὰν προχωρήσωμεν εἰς τὸ ἑπόμενον θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως θὰ παρασχεθῇ χρόνος 10—15 λεπτῶν διὰ νὰ διαπιστώσωμεν τὸ γεγονὸς αὐτό. Νομίζω ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν θά.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ παρακαλέσω τὸν κ. Λέλλον Δημητριάδην νὰ συνεργασθῇ μὲ τὸν κ. Σαββίδην διὰ τὴν διαφώτισιν τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ.

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὡς ἔχω ἐνθυμηθῆ τὰ δύο Νομοσχέδια ἦσαν τελείως διαφορετικά· διότι εἶναι δύο διάφορα Νομοσχέδια ποὺ εἶχον σταλῆ. Διὰ τὸν Ἀνώτατον Δικηγόρον τῆς Δημοκρατίας καὶ τοὺς ἄλλους Ἀνωτέρους Δικηγόρους εἶχε σταλῆ τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ἀνεφέρετο εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, τοὺς Ὑπουργούς, τοὺς Βουλευτὰς καὶ τοὺς δικηγόρους τῆς Δημοκρατίας. Τὸ Νομοσχέδιον περὶ Προέδρων τῶν Δικαστηρίων καὶ τῶν λοιπῶν δικαστῶν ἦτο ξεχωριστὸν καὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν εἶχε γίνει μνεία μόνον διὰ τοὺς Προέδρους τῶν Δικαστηρίων δεδομένου ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ξεχωριστοῦ Νόμου. Ἀλλὰ αἱ προσπάθειαι αἱ ὁποῖαι κατεβλήθησαν δι' αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας τῶν Δικαστῶν ἐγένοντο ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν προσπάθειαν δι' αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας τοῦ Ἀνωτάτου καὶ τῶν Ἀνωτέρων Δικηγόρων τῆς Δημοκρατίας δεδομένου ὅτι, ὡς εἶχεν ἐξηγηθῆ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως ὅταν ἦτο παρὼν εἰς τὴν συνεδρίαν τῶν Ἐπιτροπῶν, θὰ ἔπρεπε καὶ ἡ μισθοδοσία τοῦ Ἀνωτάτου Δικηγόρου τῆς Δημοκρατίας νὰ ἐξισωθῇ μὲ ἐκείνην τῶν Προέδρων τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων ἐφ' ὅσον καὶ προηγουμένως ἡ μισθοδοσία τούτων ἦτο ἡ ἰδία.

Πιθανὸν νὰ μὴν ἀναφέρεται τοῦτο εἰς τὴν ἔκθεσιν ἀλλὰ αἱ προσπάθειαι αἱ ὁποῖαι εἶχαν γίνει πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ἦσαν δι' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὡς ἐνθυμοῦμαι καλῶς ἡ ἔκθεσις τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν ἔχει εἰδικὴν παράγραφον ἡ ὁποία ἀναφέρεται εἰς σύστασιν πρὸς αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας τόσον τοῦ Ἀνωτάτου ὅσον καὶ τῶν Ἀνωτέρων Δικηγόρων τῆς Δημοκρατίας. Τὸ ζήτημα θὰ τὸ παρακάμψω πρὸς στιγμὴν διὰ νὰ ἀσχοληθῇ ἡ Βουλὴ μὲ ἄλλην ἐργασίαν ἡ ὁποία εἶναι ἑτοίμη καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι, ἀφοῦ συμβουλευθῶμεν τὴν ἔκθεσιν, θὰ δυνάμεθα νὰ συζητήσωμεν ἐπὶ πλέον βασίμων στοιχείων.

Τὸ ἑπόμενον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι οἱ περὶ Ὑδατικῶν Ἔργων (Πολεμίδια) Κανονισμοὶ τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΩΣ «ΟΙ ΠΕΡΙ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΠΟΛΕΜΙΔΙΑ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσιης
Σωτήριος Γιανιάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐμελέτησε τοὺς ὡς ἄνω ἀναφερομένους Κανονισμοὺς εἰς συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 4ην καὶ 6ην Φεβρουαρίου 1969. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς συνεδριάσεις παρέστησαν πλὴν τοῦ Προ-

έδρου τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἐκπρόσωποι τῶν Ὑπουργείων Ἐσωτερικῶν καὶ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων οἵτινες παρέσχον πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις ἐν σχέσει μὲ τοὺς ἐν λόγῳ Κανονισμούς. Ἐπίσης παρέστησαν εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν ἐκπρόσωποι τῶν γεωργῶν τῆς περιοχῆς Ζακακίου.

Διὰ τῶν προτεινομένων Κανονισμῶν σκοπεῖται ἡ καλυτέρα διαχείρισις καὶ λειτουργία τοῦ ὑδατοφράκτου Πολεμιδίων καὶ τῶν συναφῶν κατασκευασθέντων ὑδατικῶν ἔργων, ἐκδίδονται δὲ οὗτοι δυνάμει τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων Νόμου (Ἀρ. 129 τοῦ 1968).

Κατόπιν ἐξετάσεως τῶν προτεινομένων Κανονισμῶν ἡ Ἐπιτροπὴ προέβη εἰς τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις :

(1) Ἡ ὑποπαράγραφος (β) τῆς παραγράφου (1) τοῦ ἄρθρου 5 τῶν Κανονισμῶν νὰ ἀπαλειφθῇ, τῶν ἑπομένων ὑποπαραγράφων (γ) καὶ (δ) ἀναγραμματιζομένων εἰς (β) καὶ (γ), ἀντιστοίχως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ προέβη εἰς τὴν ἀπάλειψιν αὐτῶν ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπανεξέτασις τοῦ θέματος τούτου πέραν τῶν χρονικῶν ὁρίων τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἡ ἀπόφασις περὶ ἀπαλείψεως εἶναι ἀποτέλεσμα ἁπλῆς διαδικαστικῆς ἀνάγκης καὶ δὲν προδικάζει τὴν τελικὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

(2) Εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιφυλάξεως τῆς παραγράφου (1) τοῦ ἄρθρου 5 τῶν Κανονισμῶν νὰ προστεθοῦν αἱ λέξεις «ἐκτὸς ἐὰν κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπείας ἡ ἐν λόγῳ ποσότης ὕδατος δὲν ἐχρησιμοποιήθη διὰ λόγους αὐστηρῶς πέραν τοῦ ἐλέγχου τοῦ ἰδιοκτήτου».

Ἡ Ἐπιτροπὴ προέβη εἰς τὴν προσθήκην αὐτὴν ἵνα ἀποφευχθῇ ἡ καταβολὴ προστίμων ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν—καταναλωτῶν εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις θεομηνιῶν.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ Ἐπιτροπὴ προέβη εἰς τὴν ἀπάλειψιν τοῦ ἄρθρου 10 τῶν Κανονισμῶν ὡς πλεονάζοντος.

Τέλος ἡ Ἐπιτροπὴ ἀφοῦ ἐπέφερεν εἰς τοὺς Κανονισμοὺς καὶ ὡρισμένας λεκτικῆς καὶ νομοτεχνικῆς φύσεως τροποποιήσεις ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἔγκρισιν τούτων ὡς διεμορφώθησαν ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἀπὸ τῆς θέσεώς μου ἤθελα νὰ κάμω μίαν εἰσήγησιν ὅπως ἀπαλειφθῇ ὁλόκληρος ἡ παράγραφος 5 τῶν Κανονισμῶν διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπανεξέτασις τοῦ ὅλου θέματος πέραν τῶν χρονικῶν ὁρίων τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τοῦ Νόμου.

Ὑπάρχουν πολὺ σοβαροὶ λόγοι οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλουν τὴν ἐπανεξέτασιν τῆς ὅλης παραγράφου 5, κ. Πρόεδρε.

Ἤλθομεν εἰς ἐπαφὴν προχθὲς μὲ τοὺς κατοίκους τῶν ἐνδιαφερομένων χωρίων καὶ μᾶς παρουσίασαν πολὺ σοβαρὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλουν τὴν μὴ ψήφισιν τῶν Κανονισμῶν καὶ τὴν περαιτέρω μελέτην ὁλοκλήρου τῆς παραγράφου 5 τούτων. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ζητῶ ὅπως γίνῃ ἀπάλειψις τῆς παραγράφου 5 καὶ κληθοῦν ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ παρουσιάσουν τὰ στοιχεῖα των οὕτως ὥστε νὰ κατατεθοῦν νέοι Κανονισμοὶ οἱ ὁποῖοι νὰ καθορίζουν δικαίας τιμὰς δι' ἕκαστον τόννον καταναλισκομένου ὕδατος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰς τοὺς προηγουμένους Κανονισμούς, οἱ ὁποῖοι ἐψηφίσθησαν ἢ ἐνεκρίθησαν μᾶλλον ἀπὸ τὴν Βουλὴν σήμερον, τοὺς ἀφορῶντας εἰς τὸ Κίτι, ἡ παράγραφος

5 ὁρίζει 10 μίλς κατὰ τόννον καὶ εἰς τὰς τέσσαρας περιπτώσεις. Θὰ ἠδύνατο ὁ ἔντιμος Πρόεδρος τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἐξηγήσῃ διατὶ διὰ τὸ Κίτι ὁρίζονται 10 μίλς καὶ διὰ τὰ Πολεμίδια 15 μίλς κατὰ τόννον ;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ὑδατοφράκτου Κιτίου γίνεται ἄρδευσις κυρίως διὰ λαχανικά. Ἐγένετο ἐπανεξέτασις τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ ἐπιβάλῃ ὡς ἀνώτατον ὅριον διὰ τὴν παροχὴν τοῦ ὕδατος, καὶ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον εἰς εἰδικὴν αὐτοῦ ἀπόφασιν τὴν 16ην Μαΐου 1968 προέβη εἰς ἀναθεώρησιν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου καὶ ἐμείωσε τοῦτο ἀπὸ 14 μίλς εἰς 10 μίλς κατὰ τόννον ὕδατος.

Ὡς ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς ἐπανεξετάσεως κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1968 ἔγινεν ἡ διόρθωσις ἡ ὁποία προτείνεται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐπανεξέτασις ἐγένετο καὶ διὰ τὸ θέμα τοῦ ὑδατοφράκτου Πολεμιδίων πλὴν ὅμως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία δὲν ἐμείωσε τὸ ἀνώτατον ὅριον. Ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της ὡρισμένα στοιχεῖα τὰ ὁποῖα τῆς παρέσχεν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία κατέληξεν εἰς τὴν εἰσήγησιν ἡ ὁποία ἀναφέρεται εἰς τὴν τελευταίαν παράγραφον τῆς ἐκθέσεως αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἁπλῶς θὰ ὑποστηρίξω, κ. Πρόεδρε, τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη ὅπως ἀπαλειφθῇ ὁλόκληρος ἡ παράγραφος 5 διὰ νὰ ἐπανεξετασθῇ καὶ τροποποιηθῇ· ἐν ἀνάγκῃ μᾶλλον νὰ ἐπιφέρωμεν τὰς ἀναγκαίας τροποποιήσεις ἀφοῦ αὕτη ἐξετασθῇ ἀπὸ τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν.

Ὁ κ. Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Διὰ νὰ κατατοπισθοῦν οἱ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι τῶν ἄλλων περιοχῶν οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι κατατοπισμένοι, θὰ ἤθελα νὰ πῶ μερικὰ λόγια ἐπὶ τοῦ θέματος. Συμφωνῶ καὶ ἐγὼ ἀπολύτως μὲ τὴν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν διὰ τὴν παράγραφον 5 τῶν Κανονισμῶν τὴν ὁποίαν ὑπέβαλε πρὸ ὀλίγου ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης. Εἶναι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὄχι μόνον παράλογος καὶ ἀδικαιολόγητος ἀλλὰ καὶ ἀπαράδεκτος ἡ διδομένη δυνητικὴ ἐξουσία εἰς τὴν Ἐπιτροπείαν νὰ καθορίζῃ μέχρι 15 μίλς κατὰ τόννον τὴν τιμὴν τοῦ παρεχομένου ἀρδευσίμου ὕδατος ἐκ τοῦ φράγματος Πολεμιδίων.

Ἡ προβαλλομένη δικαιολογία διὰ τὴν παραλόγως ὑψηλὴν τιμὴν εἶναι τὸ ὑψηλὸν κόστος κατασκευῆς τοῦ φράγματος αὐτοῦ. Βεβαίως δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ ἀναλύσωμεν τοὺς παράγοντας οἱ ὁποῖοι ὕψωσαν τὸ κόστος κατασκευῆς τοῦ φράγματος Πολεμιδίων ἀπὸ προϋπολογισθείσας περίπου £250.000 εἰς πλέον τῶν ἑνὸς ἑκατομμυρίου λίρας. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τοῦ γεγονότος αὐτοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτρέψωμεν ὅπως τὰ διάφορα λάθη τῶν οἱωνδήποτε ὑπευθύνων κληθῶσι νὰ πληρώσωσιν οἱ ταλαίπωροι παραγωγοὶ τῶν περιοχῶν Ἀσωμάτου, Τραχωνίου, Τζερκέζ, Ζακακίου, Κάτω Πολεμιδίων, Τσιφλικουδιῶν καὶ Φασουρίου.

Διὰ νὰ ἀντιληφθῆτε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί, τὴν πραγματικότητα, σᾶς ἀναφέρω ὅτι τὸ κόστος τοῦ ἀρδευσίμου νεροῦ τὸ ὁποῖον ἀντλεῖται ἀπὸ λάκκους καὶ διατρήσεις τῆς περιοχῆς δὲν ὑπερβαίνει τὰ 2–3 μίλς κατὰ τόννον. Ἀντ' αὐτοῦ σήμερον καλοῦνται διὰ νόμου οἱ παραγωγοὶ τῆς περιοχῆς αὐτῆς νὰ μὴ ἀντλῶσι νερὸν ἀπὸ τὰς ἰδικάς των πηγὰς καὶ ὑποχρεωτικῶς νὰ παίρνουν νερὸν ἀπὸ τὸ φράγμα Πολεμιδίων πληρώνοντες 10–15 μίλς κατὰ τόννον. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἐνῶ μέχρι σήμερον τὸ νερὸν ἐκάλυπτε περίπου 3% τῶν γενικῶν ἐξό-

δων καλλιεργείας, τώρα μὲ τὴν τιμὴν τῶν 15 μίλς τὸ κόστος αὐτὸ ἀνέρχεται εἰς 25—30 περίπου τοῖς ἑκατόν. Οἱ παραγωγοὶ τῶν περιοχῶν αὐτῶν εἶναι ἐπομένως ἀνάστατοι ἀλλὰ καὶ ἀπογοητευμένοι ἐκ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν συμφωνῶ καὶ ἐγὼ μὲ τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη ὅπως ἀπαλειφθῇ ὁλόκληρος ἡ παράγραφος 5 τῶν κατατεθέντων Κανονισμῶν καὶ παραπεμφθοῦν οὗτοι εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς πρὸς ἐπανεξέτασιν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὡς γεγονὸς ὅσον ἀφορᾷ τὴν πώλησιν ὕδατος ἀπὸ τοὺς ὑδατοφράκτας πρέπει νὰ ἀντιληφθῇ καλῶς ἡ Κυβέρνησις ὅτι οἱ ὑδατοφράκται οἱ ὁποῖοι κατασκευάζονται διὰ τὸν τόπον, δὲν εἶναι μία ἐπιχείρησις ἰδιωτικὴ ἀλλὰ ἓν καθῆκον τὸ ὁποῖον ἔχει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐξασφαλίζῃ τὸ ἀπαιτούμενον νερὸν πρὸς βοήθειαν τῶν κατοίκων τῶν πέριξ περιοχῶν ὥστε νὰ γίνεται ὡρισμένη γεωργικὴ προώθησις ἡ ὁποία εἶναι ὑπὲρ τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας.

Ὡς ἐκ τούτου πρέπει μὲ κάθε τρόπον νὰ χρεώνεται τὸ προσφερόμενον νερὸν ἀπὸ τοὺς ὑδατοφράκτας εἰς τὰς πλέον χαμηλὰς τιμάς, ἔστω καὶ πρὸς ζημίαν τῆς Κυβερνήσεως, διότι εἶναι ἕνας πραγματικὰ ὑγιὴς τρόπος ἐπιχορηγήσεως τῶν περιοχῶν αὐτῶν διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ προοδεύσωμεν καὶ νὰ ἀναπτύξωμεν τὴν γεωργίαν μας. Ὡς ἐκ τούτου θὰ ἤθελον νὰ προτείνω ὅπως, ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 15 μίλς ποὺ ἀναφέρεται, γίνῃ τροποποίησις διὰ 10 μίλς κατὰ τόννον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Σαββίδη εἶναι, ὅπως ἀντιλαμβάνομαι, νὰ γίνῃ ἐξομοίωσις τῶν Κανονισμῶν περὶ Πολεμιδίων μὲ τοὺς Κανονισμοὺς τοὺς ἀφορῶντας τὸ Κίτι.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Κατ' ἀρχὴν οὐδεμίαν ἔνστασιν ἔχω νὰ ἐξετασθῇ τὸ θέμα αὐτὸ ἀπὸ τὰς Ἐπιτροπάς· θὰ ἔκαμνα μάλιστα τὴν εἰσήγησιν ὅπως τὸ θέμα τοῦτο ἐξετασθῇ κυρίως ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν. Διότι ἴσως νὰ ἀφορᾷ περισσότερον τὴν Ἐπιτροπὴν ἐκείνην ἢ καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν παρὰ τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν ἔστω καὶ ἐὰν ἔτυχε νὰ καταθέσῃ τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν.

Προτοῦ ὅμως καταλήξῃ ἡ Βουλὴ εἰς μίαν συγκεκριμένην ἀπόφασιν, θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ διαφωτίσω τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα ἔχω εἰς τὴν διάθεσίν μου καὶ τὰ ὁποῖα κατετέθησαν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν συνεδριάσεων ὅτε ἐξητάσθησαν οἱ ὑπὸ συζήτησιν Κανονισμοί.

Διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὑδατοφράκτου αὐτοῦ ἡ Κυβέρνησις ἐδαπάνησε £750.000· ἐπὶ πλέον κατέβαλεν £147.000 διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὑδατικοῦ δικτύου καὶ £50.000 ὡς ἀμοιβὴν τῶν διαφόρων ἐπιστημόνων οἱ ὁποῖοι συνέτεινον εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ἔργου. Ἐν ὅλῳ τὸ ἔργον τοῦτο ἐκόστισεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν £947.000.

Μὲ βάσιν τὸ ποσὸν αὐτὸ ὑπελογίσθη τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε νὰ εἰσπράττῃ ἡ Κυβέρνησις κατ' ἔτος οὕτως ὥστε νὰ γίνῃ ἀπόσβεσις τῆς δαπάνης ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ ἐκείνου διαστήματος τὸ ὁποῖον παραδεδεγμένως γίνεται ἀποδεκτὸν ἐπὶ ἐπιστημονικῶν βάσεων εἰς πλείστας ὅσας χώρας τοῦ κόσμου. Τὸ χρονικὸν τοῦτο ὅριον εἶναι 40 χρόνια. Δηλαδὴ ὑπολογίζεται ὅτι θὰ μπορῇ

νὰ παρέχῃ τὰς εὐκολίας αὐτὰς ὁ ὑδατοφράκτης ἐπὶ 40 περίπου χρόνια ἀπὸ σήμερον. Ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου λογίζεται ἐπιτόκιον 5% καὶ διὰ νὰ μὴν ἀπασχολῶ τὴν Βουλὴν μὲ ἀριθμοὺς καὶ πολυπλόκους πράξεις ἁπλῶς λέγω ὅτι κατόπιν ὅλων αὐτῶν τῶν ὑπολογισμῶν καταλήγομεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἐξόδων συντηρήσεως, ἐπιτηρήσεως κ.λ.π., στοιχίζει εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ νερὸν αὐτὸ 33 μίλς κατὰ τόννον. Εἶναι λογικὸν καὶ συμφωνῶ μὲ τὸν Πρόεδρον τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Σαββίδην ὅτι δὲν θὰ εἶναι ὀρθὸν ἡ Κυβέρνησις νὰ πωλῇ αὐτὸ τὸ νερὸν εἰς τοὺς γεωργοὺς εἰς τὴν τιμὴν ἡ ὁποία εἶναι ἀκριβῶς ἡ τιμὴ κόστους. Θὰ πρέπει νὰ πωλῇ τὸ νερὸν εἰς μίαν τιμὴν ἡ ὁποία νὰ εἶναι χαμηλοτέρα καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ ἐπιχορηγῇ τὰς γεωργικὰς τάξεις τῆς νήσου.

Συμφωνῶ ἀπολύτως μὲ τὸν συλλογισμὸν αὐτόν. Τὸ θέμα εἶναι μέχρι ποίου σημείου θὰ πρέπει νὰ ἐπιχορηγήσῃ ἡ Κυβέρνησις τὰς γεωργικὰς τάξεις. Διὰ τῶν προτεινομένων μάξιμουμ κλιμάκων τῶν 14 μίλς κατὰ τόννον ἡ Κυβέρνησις ἐπιχορηγεῖ κατὰ 66% τὸ νερὸν αὐτό. Βέβαια εἶναι εὔκολον νὰ εἰσηγηθῇ ἕνας νὰ ἐπιχορηγηθῇ τὸ νερὸν αὐτὸ κατὰ 95% ἀντὶ 66%. Ἢ ὅτι ἀντὶ νὰ πληρώνῃ ὁ πτωχὸς γεωργὸς 14 μίλς, νὰ πληρώνῃ δύο μίλς. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι θὰ πρέπει, προτοῦ καταλήξωμεν εἰς αὐτὰς τὰς εἰσηγήσεις, νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας συγκεκριμένα στοιχεῖα καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἔχομεν τοῦτο τὸ στοιχεῖον ὅτι γίνεται ἐπιχορήγησις κατὰ 66%.

Ἡ Κυβέρνησις κατέληξε, κατόπιν ἐξετάσεων καὶ ἐπανεξετάσεων, ὅτι τὸ μάξιμουμ, ὄχι τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ χρεώνῃ ἀλλὰ τὸ μάξιμουμ τοῦ ποσοῦ μὲ τὸ ὁποῖον θὰ χρεώνῃ τοὺς καταναλωτάς, θὰ πρέπει νὰ εἶναι μέχρι 14 μίλς κατὰ τόννον ὕδατος. Ἤδη ἀρκετοὶ παραγωγοὶ καὶ μεγάλαι ἑταιρεῖαι τῆς περιοχῆς ὑπέγραψαν δεσμευτικὰ ἔγγραφα διὰ τῶν ὁποίων δέχονται ὅπως καταβάλλουν 14 μίλς δι' ἕκαστον τόννον παρεχομένου ὕδατος. Ἐλέχθη ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἐξίσωσις τῶν ποσῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν παράγραφον 5 τῶν Κανονισμῶν αὐτῶν μὲ τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὴν παράγραφον 5 τῶν περὶ Κιτίου Κανονισμῶν. Ὑπάρχει ὅμως διαφορὰ ἣ μᾶλλον θὰ ἔλεγα ὅτι ἡ διαφορὰ ἡ ὁποία ὑπάρχει δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐπηρεάσῃ διότι εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς καλλιεργείας λαχανικῶν, ἡ ὁποία κυρίως ἀφορᾷ τὸν ὑδατοφράκτην Κιτίου, τὸ ἀνώτατον ὅριον εἶναι 10 μίλς κατὰ τόννον ὕδατος· ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ὑδατοφράκτην Πολεμιδίων προκειμένου περὶ καλλιεργείας λαχανικῶν πάλιν τὸ ἀνώτατον ὅριον εἶναι 10 μίλς καὶ οὐχὶ 14. Ἴσως θὰ ἔπρεπεν οἱ ἔντιμοι συνάδελφοι νὰ προσέξουν τὸ σημεῖον αὐτό.

Ἑπομένως ὑπάρχει πράγματι ἰσότης, ἐὰν θέλετε, μεταξὺ τῶν δύο ὑδατοφρακτῶν, δηλαδὴ ὅσον ἀφορᾷ τὴν τιμὴν πωλήσεως τοῦ ὕδατος. Ἡ τιμή, ἡ ἀνωτάτη τιμὴ τῶν 14 μίλς....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ παράγραφος 5, ὁμιλεῖ περὶ 15 μίλς κατὰ τόννον ὕδατος.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Μὲ συγχωρεῖτε ποὺ ἔκαμα λάθος κατὰ ἕνα μίλ· ὅπως ἀνέφερα καὶ προηγουμένως εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἐσπεριδοειδῶν ἔχουν ἤδη ὑπογραφῆ συμβάσεις, ἀρκετὰ σοβαραὶ συμβάσεις μὲ ἀρκετοὺς οἴκους ἢ καὶ ἀγρότας τῆς περιοχῆς διὰ τὴν παροχὴν ὕδατος, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὰς κλίμακας αὐτάς.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὡς γνωρίζετε σήμερα εἶναι ἡ τελευταία ἡμέρα τοῦ χρονικοῦ ὁρίου ἐντὸς τοῦ ὁποίου θὰ πρέπει ἡ Βουλὴ νὰ ἀποφασίσῃ εἴτε νὰ ἐγκρίνῃ τοὺς κανονισμοὺς εἴτε νὰ τοὺς ἀπορρίψῃ. Ἡ ἀπόρριψις, ὡς ἀντιλαμβάνομαι, θὰ εἶναι τεχνικῆς φύσεως· δηλαδὴ ὅπως εἰσηγεῖται καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ εἶναι σχετικὰ μὲ τὴν ἀνωτάτην τιμὴν τῶν 10 μίλς κατὰ τόννον ὕδατος διὰ τὰ λαχανικά. Δὲν εἶναι ἀπόρριψις κατ' οὐσίαν. Δηλαδὴ δὲν ἐξετάζεται καὶ ἀπορρίπτεται κατ' οὐσίαν τὸ νομοσχέδιον. Θὰ εἶναι ἁπλῶς διὰ νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος διαδικασίας ὥστε νὰ ἐπανεξετασθῇ τὸ θέμα τοῦτο.

"Οπως ἀνέφερα καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁμιλίας μου δὲν ἔχω καμμίαν ἔνστασιν νὰ ἐξετασθῇ αὐτὸ τὸ θέμα ἀπὸ τὰς Ἐπιτροπάς. Ἁπλῶς ἤθελα νὰ ἀναφέρω αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἶχα ὑπ' ὄψιν μου διὰ νὰ τὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν τους οἱ Βουλευταί. Ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι εἰς τὸ στάδιον αὐτὸ θὰ μποροῦμεν νὰ ποῦμεν ἀντὶ 15 μίλς νὰ πληρώνουν οἱ γεωργοὶ 10 ἢ νὰ πληρώνουν 8. Διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐγὼ θὰ ἔλεγα νὰ πληρώνουν 3 μίλς τὸν τόννον. Θὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν ὡρισμένα στοιχεῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ βασισθῶμεν διὰ νὰ προτείνωμεν εἰς τὸ Σῶμα τὴν τροποποίησιν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῆς τιμῆς τοῦ ὕδατος. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰσηγοῦμαι καὶ ἐγὼ τὴν ἀναβολὴν τῆς ψηφίσεως τῆς παραγράφου 5, τὴν ὁποίαν εἰσηγήθη ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν ὅτι συμφωνῶ ἀπολύτως μὲ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Σαββίδη ὅπως οἱ γεωργοί, οἱ πτωχογεωργοί, μὴ πληρώνουν τὸ ποσὸν ἕστω καὶ τῶν 10 μίλς κατὰ τόννον· ἀλλὰ δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν καὶ δίκαιον ὅπως οἱ μεγαλοκτηματίαι καὶ οἱ μεγαλογαιοκτήμονες, ὅπως καὶ αἱ μεγάλαι ἑταιρεῖαι μὴ καταβάλλουν οἱονδήποτε ποσὸν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Θὰ ἦτο τοῦτο μία εἰσήγησίς μου πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ποὺ θὰ ἐμελετοῦσε τὸ ὅλον θέμα ἐξ ὑπαρχῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Τὸ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπιχορηγεῖ τὸ νερὸν αὐτό, ὡς ἀνέφερεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λ. Δημητριάδης, οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία διότι βεβαίως ἐστοίχισε τὸ φράγμα αὐτὸ δυσαναλόγως ἐν σχέσει μὲ ὅσα ἔπρεπε νὰ στοιχίσῃ. Ἀλλὰ ἡ οὐσία δὲν εἶναι ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐπιχορηγῇ κατὰ 60 ἢ 90 ἢ 100%· ἡ οὐσία εἶναι τί μποροῦν νὰ πληρώσουν οἱ παραγωγοὶ τῆς περιοχῆς αὐτῆς ἐν συγκρίσει μὲ τὸ τί ἐπλήρωναν μέχρι σήμερον ἀντλοῦντες ὕδωρ ἀπὸ τὰς ἰδικάς των πηγάς.

"Οσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον σημεῖον τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης, ὅτι ἤδη ἀρκετοὶ παραγωγοὶ καὶ ἑταιρεῖαι ὑπέγραψαν συμβόλαια, σᾶς πληροφορῶ ὅτι μόνον μία μεγάλη ἑταιρεία, κατόπιν πιέσεως, ὅπως ἔχω κάθε λόγον νὰ πιστεύω, ὑπέγραψε καὶ ἡ ἑταιρεία αὐτὴ ἐν πάσῃ περιπτώσει κινεῖται μὲ ἑκατοντάδας χιλιάδων λιρῶν, ἡ δὲ διαφορὰ τῶν 3, 4 ἢ 5 μίλς οὐδεμίαν ἐπίδρασιν θὰ ἔχῃ ἐπὶ τῶν γενικῶν ἐξόδων της ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν κερδῶν τὰ ὁποῖα θὰ πραγματοποιήσῃ τελικῶς ἡ ἑταιρεία αὐτή.

Μία ἄλλη ἑταιρεία ἡ ὁποία πιέζεται νὰ ὑπογράψῃ δὲν ὑπέγραψε καὶ ἀμφιβάλλω ἐὰν τελικῶς θὰ ὑπογράψῃ. Ἀλλὰ οὐδεὶς παραγωγὸς ὑπέγραψε. Ἀπεναντίας ὅλοι οἱ γεωργοὶ ἠρνήθησαν νὰ πληρώσωσι τὴν αἰτουμένην ἀμοιβὴν τῶν 15 μίλς (ἤδη ζητεῖται ἀπὸ τοὺς παραγωγοὺς αὐτοὺς νὰ πληρώνουν τὸ ποσὸν αὐτό, φέρονται δὲ ὡς χρεωμένοι εἰς τὸ ἀρμόδιον Τμῆμα πρὸς 15 μίλς δι' ἕκαστον τόννον ὕδατος).

Ἐπομένως καὶ τὸ σημεῖον τὸ ὁποῖον εἰσηγήθη ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης, ὅτι δηλαδὴ θὰ ἦτο ὀρθὸν ἐὰν ἐδέχετο ἡ Βουλὴ τὴν ταύτισιν τῶν δύο Νομοσχεδίων ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς τιμῆς τοῦ πωλουμένου εἰς τοὺς γεωργοὺς ὕδατος ἐκ τῶν ὑδατοφρακτῶν Κιτίου καὶ Πολεμιδίων, δὲν εἶναι παραδεκτὸν διὰ τὸν λόγον ὅτι ἤδη οἱ ἀρμόδιοι τῆς Λεμεσοῦ ζητοῦν ἐπιμόνως τὴν τιμὴν τῶν 10 καὶ 15 μίλς κατὰ

τόννον, ἐὰν δὲ ὁρίσωμεν τιμὴν μέχρι 10 μίλς οὐδεμίαν ἀσφάλειαν δύνανται νὰ ἔχουν οἱ γεωργοὶ ὅτι δὲν θὰ ἐπιμένῃ ἡ Ἐπιτροπεία, ἡ ὁριζομένη ὑπὸ τῶν Κανονισμῶν Ἐπιτροπεία, νὰ εἰσπράξῃ τὰ 10 ἢ τὰ 15 μίλς.

Ἑπομένως νομίζω ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει πρέπει νὰ ἐπανεξετασθῇ τὸ ὅλον θέμα ἀφοῦ μᾶς παρασχεθῶσι λεπτομερέστατα στοιχεῖα καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι ἕτοιμοι νὰ δώσουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι γεωργοί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει κάτι νὰ προσθέσῃ.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἴσως ἀπὸ ἀπόψεως νομοτεχνικῆς, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, νὰ μὴ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἀπαλείψωμεν τὴν παράγραφον 5, τῶν Κανονισμῶν διότι ἐὰν τὴν ἀπαλείψωμεν θὰ παραμείνουν τὰ ὑπόλοιπα, ὁπότε θὰ ὑπάρχουν Κανονισμοὶ οἱ ὁποῖοι θὰ διέπουν πλεῖστα ἄλλα θέματα πλὴν τοῦ θέματος τῆς καταβολῆς τελῶν.

Εἰσηγοῦμαι ὅπως διὰ λόγους ὀρθοτέρας διαδικασίας, δηλαδὴ ἁπλῶς διὰ λόγους νομοτεχνικούς, ὄχι διὰ λόγους οὐσίας, μὴ δεχθῇ ἡ Βουλὴ τοὺς Κανονισμοὺς αὐτούς, οὕτως ὥστε νὰ ἐπανέλθῃ ἡ Κυβέρνησις καὶ νὰ καταθέσῃ τροποποιημένους Κανονισμοὺς διὰ νὰ ἀρχίσῃ ἡ περίοδος ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ Νόμου, ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ τοὺς ἐπανεξετάσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον συζητεῖται εἶναι ζήτημα οὐσίας· δηλαδὴ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ μίαν μεγάλην τάξιν παραγωγῶν, εἴτε πρόκειται περὶ γεωργῶν οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι ὠργανωμένοι εἰς ἑταιρείας εἴτε πρόκειται περὶ ἑταιρειῶν. Πρόκειται περὶ ἑνὸς τιμήματος τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὰ ἔξοδα τῆς παραγωγῆς καὶ τὰ ὁποῖα θὰ ἔχουν ἀντίκτυπον εἰς τὰς ἐξαγωγάς, διότι οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ἐπίσης ὅτι ἡ περιοχὴ αὐτὴ εἶναι μία ἐξ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι τροφοδοτοῦν τὴν ἐξωτερικὴν ἀγοράν καὶ προσφέρουν συνάλλαγμα εἰς τὴν Κύπρον. Ἑπομένως δέον νὰ εἶναι ἀνταγωνιστικαὶ αἱ τιμαὶ εἰς τὰς ὁποίας θὰ παράγωνται τὰ πρὸς ἐξαγωγὴν προϊόντα.

Προκύπτει ὡς ἐκ τούτου ζήτημα οὐσίας. Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἐδήλωσεν ὅτι σήμερα εἶναι ἡ τελευταία ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν δυνάμεθα εἴτε νὰ ἐγκρίνωμεν εἴτε νὰ ἀπορρίψωμεν τοὺς Κανονισμούς. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἔχει μίαν ὡρισμένην βαρύτητα ἡ παρατήρησις τὴν ὁποίαν ἔκαμεν, ὅτι δηλαδὴ θὰ ἦτο ἴσως ἄτοπον νὰ ἐγκρίνωμεν ὅλους τοὺς Κανονισμοὺς πλὴν τοῦ τῆς παραγράφου 5. Ἐν τούτοις, διὰ νὰ τονίσωμεν τὸ γεγονὸς ὅτι χρήζει περαιτέρω μελέτης ἡ παράγραφος 5 τῶν Κανονισμῶν ἐπὶ τῇ βάσει στοιχείων τὰ ὁποῖα θὰ ἐξετασθοῦν τόσον ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας, προτείνω ὅπως υἱοθετηθῇ ἡ ἄποψις τὴν ὁποίαν πρῶτος ὑπέβαλεν ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, δηλαδὴ νὰ ἐγκριθῶσιν ὅλοι οἱ Κανονισμοὶ πλὴν τῆς παραγράφου 5. Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν δὲν ἀπορρίπτονται οἱ Κανονισμοὶ ἐν τῇ ὁλότητί των ἀλλὰ ἐγκρίνονται πλὴν τῆς παραγράφου 5 ἡ ὁποία θὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ τὰς δύο Ἐπιτροπὰς τὰς ὁποίας ἀνέφερα, ἀφοῦ βεβαίως ἐπανακατατεθῇ ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον καὶ ἀφοῦ δοθοῦν πρὸς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς ὅλα τὰ σχετικὰ στοιχεῖα διὰ νὰ σχηματίσουν μίαν βάσιμον καὶ καλὴν ἀντίληψιν ἐπὶ τοῦ ὅλου θέματος καὶ προβοῦν εἰς τὴν δέουσαν εἰσήγησιν πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἑπομένως, προτίθεμαι νὰ θέσω τὸ ζήτημα τῶν Κανονισμῶν, πλὴν τῆς παραγράφου 5, εἰς τὴν ἔγκρισιν ἢ μὴ ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ὑπάρχουν ἐνώπιον τοῦ Σώματος δύο προτάσεις. Ἡ πρότασις τοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη ὁ ὁποῖος εἰσηγεῖται ὅπως ἡ Βουλὴ

ἀπορρίψῃ τὴν παράγραφον 5, τῶν ἐνώπιον τοῦ Σώματος Κανονισμῶν καὶ ἡ πρότασις τὴν ὁποίαν ἔθεσα ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ Σώματος περὶ ἀπορρίψεως ὅλων τῶν Κανονισμῶν λόγῳ διαδικαστικῆς ἀνάγκης. Ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε, θὰ ἤθελα νὰ ἀγορεύσω ἐν ἐκτάσει πρὸς ὑποστήριξιν τῆς προτάσεώς μου, διότι πολὺ φοβοῦμαι ὅτι ἐὰν ἀκολουθήσωμεν τὴν πρότασιν περὶ ἀπορρίψεως μόνον τῆς παραγράφου 5 θὰ ψηφίσωμεν ἕνα κείμενον τὸ ὁποῖον θὰ εἶναι κολοβὸν καὶ οὐδεμίαν ἔννοιαν λογικὴν εἶναι δυνατὸν νὰ παρέχῃ εἰς τὸν ἀναγνώστην. Ἐν συντομίᾳ θὰ ἤθελα νὰ πῶ τὰ ἑξῆς : Ἐὰν κάποιος ἀναγνώσῃ τὴν παράγραφον 7, ἡ ὁποία, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ 6 μετὰ τὴν ἀπάλειψιν τῆς παραγράφου 5, θὰ δῇ ὅτι τὰ τέλη τὰ ὁποῖα εἰσπράττονται θὰ πρέπει νὰ κατατίθενται εἰς ὡρισμένον Ταμεῖον, κ.λ.π. Εἰς τὸ κείμενον ὅμως αὐτὸ δὲν θὰ ὑπάρχῃ πρόνοια διὰ τέλη. Ἐπίσης θὰ δῆτε ὅτι εἰς τὸ θέμα τῆς ἑρμηνείας ἀναφέρονται ρητῶς ἔννοιαι αἱ ὁποῖαι μνημονεύονται εἰς τὴν παράγραφον 5 ἡ ὁποία ἀπαλείφεται. Ἑπομένως ἡ Βουλὴ αὐτὴ θὰ ἐγκρίνῃ ἕνα κολοβὸν καὶ παράλογον κείμενον.

Εἰσηγοῦμαι ὅπως γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τῶν δύο αὐτῶν προτάσεων διὰ νὰ μὴ ἐγκρίνωμεν κάτι, τὸ ὁποῖον ἐκ τῶν ὑστέρων ἴσως σκεπτόμενοι ὀρθότερον, νὰ μὴν ἔπρεπε νὰ κάμωμεν. Ἴσως ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης θὰ ἤθελε νὰ ἀναθεωρήσῃ τὴν πρότασίν του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ὅταν ἤκουσα τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη τὴν ὑπεστήριξα. Τώρα ποὺ ἤκουσα τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη ὑποστηρίζω αὐτὴν διότι πράγματι, ὅπως παρετήρησα ἐδῶ, ὅταν φύγῃ ἡ παράγραφος 5 μόνον, ὅλη ἡ οὐσία τοῦ Νομοσχεδίου φεύγει, καὶ τὸ Νομοσχέδιον δὲν ἐκτελεῖ κανένα προορισμόν. Δι' αὐτὸ εἶναι καλύτερον νὰ ἀπορριφθῇ ὁλόκληρον τὸ Νομοσχέδιον διὰ νὰ ἐπανεξετασθῇ καὶ νὰ ἐπανέλθῃ ἀργότερον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Κατόπιν τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη δὲν ἐπιμένω εἰς τὴν εἰσήγησίν μου καὶ ἀποδέχομαι τὴν εἰσήγησίν του ὅπως ἀπορριφθοῦν ὅλοι οἱ Κανονισμοί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Διὰ τεχνικοὺς καὶ μόνον λόγους καὶ ὄχι διότι ὑπάρχει ριζικὴ διαφωνία πρὸς τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, πλὴν τοῦ ζητήματος τῆς παραγράφου 5 ἡ ὁποία καθορίζει μεγαλύτερον ποσὸν ἐπιβαρύνσεως τῶν παραγωγῶν.

Ποῖοι ψηφίζουν κατὰ τῆς ἐγκρίσεως τῶν Κανονισμῶν ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἅπαντες, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Οἱ Κανονισμοὶ ἀπορρίπτονται διὰ τεχνικοὺς λόγους καὶ θὰ ἐπανασυζητηθοῦν ὑπὸ τοῦ Σώματος ἀφοῦ ἐπανεξετασθοῦν τόσον ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν τῆς Βουλῆς.

Ὅπως ἐδήλωσα ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969, εὑρίσκεται ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέτασιν. Ἡ ὑπόλοιπος νομοθετικὴ ἐργασία θὰ ἀναβληθῇ λόγῳ τοῦ ὅτι αἱ ἐκθέσεις δὲν ἔχουν ἑτοιμασθῆ.

Θὰ συνεχίσωμεν μὲ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος τῶν Ἀπολαβῶν τοῦ Ἀνωτάτου καὶ τῶν Ἀνωτέρων Δικηγόρων τῆς Δημοκρατίας. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποία ἦτο ἡ εἰσήγησις τῶν δύο Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Τροποποιητικοῦ περὶ Δικαστηρίων Νόμου.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἀπόσπασμα τῆς παραγράφου τῆς ἐκθέσεως τῶν Ἐπιτροπῶν ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα :

«Ἔχουσαι ὑπ' ὄψιν τὰς εὐθύνας καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ λειτουργήματος τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστῶν αἱ Ἐπιτροπαὶ ὁμοφώνως κατέληξαν εἰς τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ θέσις τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ τεθῇ εἰς τὴν κλίμακα 26, εἰς τὴν ὁποίαν κλίμακα θὰ ἔδει νὰ τεθοῦν καὶ αἱ θέσεις τῶν Ἀνωτέρων Δικηγόρων τῆς Δημοκρατίας».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν ὁμιλεῖ βεβαίως περὶ τοῦ Ἀνωτάτου Δικηγόρου τῆς Δημοκρατίας. Ἀλλὰ ἡ λογικὴ τοῦ ζητήματος ἔχει κατὰ τὴν γνώμην μου ὡς ἑξῆς : Ἐφ' ὅσον οἱ Ἀνώτεροι Δικηγόροι τῆς Δημοκρατίας ἐξισοῦνται πρὸς τοὺς Ἐπαρχιακοὺς Δικαστάς, ὑπάρχει κάθε λόγος νὰ ἐξισωθῇ τὸ μισθολόγιον τοῦ Ἀνωτάτου Δικηγόρου τῆς Δημοκρατίας πρὸς ἐκεῖνο τῶν Προέδρων τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων. Νομίζω ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ δικαιολογία καὶ ἐὰν ἐτίθετο τοὐλάχιστον ἐνώπιον τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς τὸ θέμα, πιστεύω ὅτι ὁμοφώνως θὰ ἐνεκρίνετο ἡ αὔξησις αὐτή.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐρωτῶ, κύριε Πρόεδρε : Ἡ Βουλὴ εἶναι εἰς θέσιν νὰ μᾶς ἀπαντήσῃ ἐὰν οἱ Γενικοὶ Διευθυνταὶ πρέπει νὰ «ὑπαχθοῦν», ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἀπὸ ἀπόψεως μισθολογικῆς κλίμακος ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν συζητοῦμεν τὸ ζήτημα τῶν Γενικῶν Διευθυντῶν τώρα οὔτε προτίθεμαι νὰ ἀφήσω τὴν συζήτησιν νὰ ἐξέλθῃ τῶν ὁρίων τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου. Σήμερα καλούμεθα ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νὰ ψηφίσωμεν τὸ μισθολόγιον διὰ τὸν Ἀνώτατον καὶ τοὺς Ἀνωτέρους Δικηγόρους τῆς Δημοκρατίας.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Κατὰ πρῶτον προέβην εἰς τὴν παρατήρησιν ὅτι δὲν ὑπῆρχαν στοιχεῖα εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν τὰ ὁποῖα νὰ μὲ ἱκανοποιοῦν ὥστε νὰ ψηφίσω τὴν ζητουμένην αὔξησιν. Εἰς ἀπάντησιν τῶν ὅσων εἶπεν ὁ κ. Σαββίδης, ὅτι δηλ. περιέχονται στοιχεῖα εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν, εἶπα ὅτι οὔτε καὶ ἐκεῖ ὑπάρχουν στοιχεῖα. Πράγματι, οὔτε καὶ εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν ὑπῆρχαν στοιχεῖα τὰ ὁποῖα νὰ δικαιολογοῦν τὴν αὔξησιν τῶν ἀπολαβῶν τοῦ Ἀνωτάτου Δικηγόρου τῆς Δημοκρατίας. Ὄχι τῶν Ἀνωτέρων, ἀλλὰ τοῦ Ἀνωτάτου Δικηγόρου τῆς Δημοκρατίας κατὰ £30 ἢ £35 ἢ £24. Ἡ δικαιολογία ἡ ὁποία ἐδόθη τώρα εἶναι ὅτι, ἐὰν ὑπάρχῃ λόγος αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστῶν καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ λόγος αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ τοῦ Προέδρου τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων, κατ' ἀναλογίαν θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ λόγος αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ τοῦ Ἀνωτάτου καὶ τῶν Ἀνωτέρων Δικηγόρων τῆς Δημοκρατίας.

Λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν συμφωνῶ πλήρως πρὸς τὸν συλλογισμὸν αὐτόν. Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ ηὔξησεν εἰς £3.000, δηλ. κατὰ 24 περίπου λίρας, τὸν ἐτήσιον μισθὸν τῶν Προέδρων τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων ἦτο ἄλλος. Ὅτι δηλαδὴ οἱ Πρόεδροι τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων κατ' οὐσίαν ἐμειώθησαν ὄχι μόνον ἀπὸ ἀπόψεως μισθοδοτικῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀξιοπρεπείας ὅσον ἀφορᾷ τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν κατέχουν λόγῳ τοῦ ὅτι ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι κατεῖχαν κατώτερα ἀξιώματα εἰς τὸ παρελθόν, ἔλαβον ὑψηλότερον μισθόν. Ἐδέχθην τὴν λογικὴν τοῦ ἐπιχειρήματος αὐτοῦ καὶ ἀπεδέχθην τὴν αὔξησιν τοῦ μισθοῦ τῶν Προέδρων τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων. Εἰς τὴν προκειμένην ὅμως περίπτωσιν λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν συνέβαινε τοιοῦτόν τι εἰς τὸ παρελθόν. Δὲν ὑπῆρχεν ὁ Ἀνώτατος Δικηγόρος τῆς Δημοκρατίας καὶ συνεπῶς δὲν μπορῶ νὰ παρακολουθήσω τὸν συλλογισμὸν αὐτόν. Ἐὰν προτίθεσθε νὰ θέσετε τὸ θέμα εἰς ψηφοφορίαν παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε ὅπως ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου τηρήσω ἀποχὴν διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐξήγησα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω εἶναι ὅτι ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἦτο μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν ἡ ὁποία ἐξήτασε τὸ Τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον περὶ Δικαστηρίων. Καὶ συμφωνοῦντος τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη ἐτέθη ἡ παράγραφος ἡ ὁποία ὁμιλεῖ περὶ ἐξομοιώσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν Ἀνωτέρων Δικηγόρων τῆς Δημοκρατίας πρὸς ἐκείνην τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστῶν. Μέχρις αὐτοῦ τοῦ σημείου οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι ἡ εἰσήγησις ἦτο ὁμόφωνος. Ἐγείρεται θέμα μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὸν Ἀνώτατον Δικηγόρον τῆς Δημοκρατίας. Καὶ πρόκειται περὶ μιᾶς διαφορᾶς 24 λιρῶν ἐτησίως.

Ὁ κ. Λέλλος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀγορεύσῃ. Ἔχει τὸν λόγον ὁ κ. Λέλλος.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δὲν ἀντελήφθην ὅτι ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης θέλει νὰ ἀγορεύσῃ. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀντελήφθην εἶναι ὅτι ὁ Πρόεδρος τοῦ Σώματος θὰ ἔθετε τὸ θέμα εἰς ψηφοφορίαν καὶ λέγω ὅτι ἐὰν τὸ θέμα τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἀπόσχω. Ἐὰν πρόκειται νὰ ἀκούσωμεν ὁμιλίας ἐπὶ τοῦ θέματος εὐχαρίστως νὰ λάβω τὴν θέσιν μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Πρὶν θέσω τὸ θέμα εἰς ψηφοφορίαν, ἐπειδὴ ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἔχετε στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἐπιθυμεῖτε νὰ θέσετε ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, θεωρῶ σκόπιμον νὰ σᾶς

δώσω τὸν λόγον νὰ ἀγορεύσετε ἐπὶ τοῦ ζητήματος διότι ἴσως, ὅταν ἀκουσθοῦν τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ ἐκθέσετε ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, νὰ βοηθηθοῦν τὰ ἔντιμα μέλη νὰ λάβουν τὴν δέουσαν θέσιν καὶ εἰς τὸ πῶς θὰ διαθέσουν τὴν ψῆφον των.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Λυποῦμαι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, διότι νομίζω ὅτι καὶ πάλιν μὲ παρεξηγήσατε. Ἐγὼ δὲν ἔχω στοιχεῖα· ἐζήτησα στοιχεῖα ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία προτείνει τὴν αὔξησιν. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἔχει τὰ στοιχεῖα διότι τὰ στοιχεῖα αὐτὰ εὑρίσκονται εἰς μίαν ἔκθεσιν κάποιας ἄλλης Ἐπιτροπῆς. Ἡ ἔκθεσις αὐτῆς τῆς ἄλλης Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη καὶ δὲν ὑπῆρχαν εἰς αὐτὴν τὰ στοιχεῖα. Ὑπῆρχαν στοιχεῖα μόνον ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Ἀνωτέρους Δικηγόρους τῆς Δημοκρατίας. Ὄχι διὰ τὸν Ἀνώτατον Δικηγόρον. Νομίζω ὅτι αὐτὸ εἶναι καθαρόν. Μετὰ μοῦ ἐλέχθη ὅτι δὲν ὑπῆρχαν μὲν τὰ στοιχεῖα ἀλλὰ ὅτι βάσει ἑνὸς συλλογισμοῦ ἐφ' ὅσον οἱ Ἀνώτεροι Δικηγόροι τῆς Δημοκρατίας λαμβάνουν τὸν α' μισθὸν θὰ πρέπει ὁ Ἀνώτατος Δικηγόρος νὰ λαμβάνῃ α+1. Ἐτόνισα ὅτι λυποῦμαι πάρα πολὺ διότι δὲν μπορῶ νὰ δεχθῶ αὐτὸν τὸν συλλογισμὸν ὡς λογικόν. Δὲν ἔχω στοιχεῖα καὶ ἀναμένω νὰ μοῦ παρασχεθοῦν στοιχεῖα. Ἐπειδὴ δὲν μοῦ παρέχονται, λέγω ὅτι λυποῦμαι ἀλλὰ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀπόσχω. Αὐτὴ εἶναι ἡ θέσις ποὺ θὰ λάβω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν θέλετε νὰ ἀγορεύσετε περισσότερον, βεβαίως. Προτίθεμαι νὰ θέσω τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν.

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Εἰς προηγουμένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ἐξέφρασα τὴν ἄποψιν ὅτι δὲν εἶναι σωστὸν κατὰ περιόδους νὰ ἔχωμεν νομοσχέδια αὐξήσεως ἀπολαβῶν καὶ κατεφέρθην ἐναντίον αὐτῆς τῆς τακτικῆς. Ὑποστηρίζω καὶ σήμερον τὴν ἰδίαν ἄποψιν καὶ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τηρήσω ἀποχὴν ἐμμένων εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν ὁποίαν ὑπεστήριξα εἰς προηγουμένην συνεδρίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ πρώτου ἄρθρου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

9, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

3, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

3, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσεις Πίνακος βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

8, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

3, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

4, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔναρξις ἰσχύος παρόντος Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

8, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

3, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

4, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ὡρισμένων Ἀπολαβῶν (Τροποποιήσεις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ὡρισμένων Ἀπολαβῶν (Τροποποιήσεις) Νόμου τοῦ 1969 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος») καὶ ὁ βασικὸς νόμος καὶ ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὡς οἱ περὶ Ὡρισμένων Ἀπολαβῶν (Τροποποιήσεις) Νόμοι τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

8, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

3, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

4, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς νόμον.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Ἔγγραφα :

«Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου 1969 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 (Ἀρ. 14 τοῦ 1968) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1968 (Ἀρ. 15 τοῦ 1968)».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὰ κατατεθέντα ἔγγραφα ἀποστέλλονται πρὸς τὴν Βουλὴν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπονται πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς ἐξέτασιν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 4ην μ.μ. μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ τῶν Διεθνῶν Συμφώνων (Οἰκονομικά, Κοινωνικὰ καὶ Πολιτιστικὰ Δικαιώματα καὶ Ἀστικὰ καὶ Πολιτικὰ Διαιώματα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 6.10 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος.
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Πλήρης ἐπάνδρωσις τοῦ ἰατρικοῦ καὶ ὑγειονομικοῦ κέντρου Μόρφου—Μετατροπὴ τοῦ τρόπου συνταξιοδοτήσεως ἐλαχίστου ἀριθμοῦ συνταξιούχων διδασκάλων, κ.λ.π.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Τιμωρίας Ἀδικημάτων Τροχαίας (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τῶν περὶ Ὑδατικῶν Ἔργων (Κίτι) Κανονισμῶν τοῦ 1969 καὶ ἔγκρισις αὐτῶν.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ὡρισμένων Ἀπολαβῶν (Τροποποιήσεις) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Π. Στυλιανοῦ—Λ. Δημητριάδης—Μ. Σαββίδης—Προεδρεύων—Π. Τουμαζῆς) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Ἔκθεσις ἐπὶ τῶν περὶ Ὑδατικῶν Ἔργων (Πολεμίδια) Κανονισμῶν τοῦ 1969, αἱ ἐπ' αὐτῶν ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Χρ. Μιχαηλίδης—Λ. Δημητριάδης—Γ. Ποταμίτης—Αἰμ. Φράγκος—Μ. Σαββίδης—Π. Στυλιανοῦ—Προεδρεύων) καὶ μὴ ἔγκρισις αὐτῶν.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 13ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 5.00 μ.μ.)

(Ἀρ. 21)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λυκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Δεκεμβρίου 1968.

«Εἰς τὴν περιοχὴν Κυθραίας διεπιστώθη προσφάτως ὅτι μεγάλαι ποσότητες ὀμβρίων ὑδάτων αἱ ὁποῖαι ἔχουν προκαλέσει μεγάλας ζημίας εἰς οἰκίας καὶ περιουσίας τῶν κατοίκων Κυθραίας, Βώνης, Νέου Χωρίου κ.ἄ., θὰ ἠδύναντο νὰ χαλιναγωγηθοῦν καὶ ἀποθηκευθοῦν πρὸς ἐμπλουτισμὸν τῶν ὑπογείων ὑδατίνων πόρων καὶ διὰ σκοποὺς ἀρδεύσεως.

Ὡς ἐκ τούτου ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ πόσον ἔχει μελετήσει ἢ προτίθεται νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα ἀνεγέρσεως ὑδατοφράκτου εἰς κατάλληλον πρὸς τοῦτο χῶρον διὰ τὴν ἀποθήκευσιν τῶν ὑδάτων καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Φεβρουαρίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 17ην Δεκεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Διεξάγεται μελέτη διὰ τὴν ἀνέγερσιν φράγματος ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Τέγκελη καὶ ἔχουν γίνει ἐπίσης ὡρισμέναι προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι. Κατὰ τὸ τέλος τῆς παρούσης χειμερινῆς περιόδου αἱ τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι τοῦ 'Υπουργείου τούτου θὰ δυνηθοῦν ν' ἀποφανθοῦν κατὰ πόσον ἡ κατασκευὴ τοῦ ἄνω φράγματος εἶναι ἐφικτή.

Παρεμπιπτόντως ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφέρω ὅτι ἡ ἐκτέλεσις ὑδατικοῦ ἔργου εἰς Κυθραίαν θὰ ἐξαρτηθῇ μεγάλως ἀπὸ τὴν συγκατάθεσιν τῶν ἐνδιαφερομένων χωρίων, τὰ ὁποῖα πρὸ ἐτῶν, ὅταν προετάθη ἁρμοδίως ἡ μελέτη τοιούτου ἔργου εἰς τὴν περιοχήν των, ἀντέδρασαν λόγῳ διαφωνιῶν μεταξύ των. 'Εξ ἄλλου, πρό τινος καιροῦ, ὅταν ἐκπρόσωποι Κυθραίας ἐπεσκέφθησαν τὸ 'Υπουργεῖον καὶ ἐζήτησαν μεταξὺ ἄλλων καὶ τὴν κατασκευὴν ὑδατοφράκτου εἰς τὴν περιοχήν των, ἀπεδέχθησαν πρότασιν τοῦ 'Υπουργείου νὰ ἀποστείλουν εἰς τοῦτο ἔγγραφον συγκατάθεσιν τῶν χωρίων διὰ τὴν κατασκευὴν ἔργου ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Τέγκελη, ἀτυχῶς ὅμως ἡ τοιαύτη συγκατάθεσις ἐξακολουθεῖ νὰ ἀναμένεται».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λεμεσοῦ κ.κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, 'Αντωνίου 'Αναστασιάδη, Στέλιου Μιχαηλίδη, Αἰμιλίου Φράγκου καὶ Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην 'Ιανουαρίου 1969.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι πλεῖστα ὅσα χωρία τῆς ἐπαρχίας μας ὑπέστησαν ἐκτεταμένας ζημίας λόγῳ τῶν τελευταίων βροχοθυελλῶν καὶ δικαίως οἱ κάτοικοί των ἀναμένουν ἄμεσον βοήθειαν πρὸς ἀνακούφισιν ἐκ τῶν πρὸς αὐτοὺς γενομένων ζημιῶν.

'Ως ἐκ τούτου ἐρωτῶμεν τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖα μέτρα ἐλήφθησαν μέχρι σήμερον καὶ θὰ ληφθοῦν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δημιουργηθέντων προβλημάτων εἰς τὰς πληγείσας περιοχὰς ἐν ὄψει τῆς ἐπειγούσης ἀνάγκης δραστικῆς ἀντιμετωπίσεως τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Φεβρουαρίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην 'Ιανουαρίου 1969, ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λεμεσοῦ κ.κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, 'Αντωνίου 'Αναστασιάδη, Στέλιου Μιχαηλίδη, Αἰμιλίου Φράγκου καὶ Γιάγκου Ποταμίτη.

«Πρὸς θεραπείαν τῶν ὑπὸ τῶν προσφάτων βροχοθυελλῶν προκληθεισῶν ζημιῶν ἐν τῇ 'Επαρχίᾳ Λεμεσοῦ, ἐλήφθησαν μετὰ τῆς δεούσης ἐπιμελείας τὰ ἐνδεικνυόμενα ἐκ τῶν περιστάσεων μέτρα. 'Εν συνόψει ταῦτα ἔχουν ὡς ἑξῆς :

Εὐθὺς ὡς ἐγνώσθησαν αἱ πρῶται ζημίαι συνεργεῖον ἐκ μελῶν τῆς 'Επαρχιακῆς Διοικήσεως Λεμεσοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν ἐπεσκέφθη ἐπὶ τόπου τὰς πληγείσας περιοχὰς καὶ παρέσχε τὰς πρώτας βοηθείας πρὸς τοὺς πληγέντας.

Εἰς περιοχὰς ἔνθα ἀπεκόπη ἡ παροχὴ ποσίμου ὕδατος, διηυθετήθη ἡ μεταφορὰ ποσίμου ὕδατος διὰ βυτιοφόρων ὀχημάτων.

Προσέτι ἐλήφθη ἄμεσος μέριμνα διὰ τὰς ἀπόρους οἰκογενείας πρὸς τὰς ὁποίας παρεσχέθησαν τὰ ἀπαραίτητα στοιχειώδη ἐφόδια. Εἰς περιπτώσεις ὅπου οἰκίαι κατέρρευσαν, αἱ παθοῦσαι οἰκογένειαι μετεφέρθησαν εἰς ἀσφαλέστερον μέρος καὶ εἰς ἄλλας οἰκίας, παρέχεται δὲ εἰς αὐτὰς οἰκονομικὴ βοήθεια ἀναλόγως τῆς οἰκονομικῆς αὐτῶν καταστάσεως.

Παραλλήλως ἐλήφθη ἄμεσος πρόνοια διὰ τὴν ἀποκατάστασιν—

(α) τοῦ τηλεφωνικοῦ καὶ ἠλεκτρικοῦ δικτύου·

(β) τοῦ ὁδικοῦ δικτύου·

(γ) τῆς ὑδατοπρομηθείας, ὡς καὶ

(δ) ἀρδευτικῶν ἔργων, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπισκευὴν καὶ καθάρισμα κεντρικῶν αὐλάκων.

Εἰς παραποταμίους περιοχὰς ὅπου προεκλήθησαν ζημίαι λόγῳ ἐκτροπῆς τοῦ ροῦ τῶν ποταμῶν, ἐλήφθησαν ἄμεσα μέτρα διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ποταμῶν εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν θέσιν, διὰ τῆς χρήσεως βαρέων Κυβερνητικῶν ἐκσκαφέων. Πρὸς ἀποτροπὴν μελλοντικῶν ζημιῶν εἰς παραποταμίους περιοχάς, λαμβάνονται μέτρα διὰ τὸν καταρτισμὸν γενικοῦ σχεδίου ἐκτροπῆς τοῦ ροῦ τῶν ἐπικινδύνων ποταμῶν.

Ἅπασαι αἱ προμνησθεῖσαι καταβολαὶ ἐγένοντο δαπάναις τῆς Κυβερνήσεως.

Αἱ εἰς ἰδιωτικὰς περιουσίας προκληθεῖσαι ζημίαι καταγράφονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1969.

«Τὴν 26.12.1968 γέφυρα παρὰ τὸν ποταμὸν Χάποταμι, εἰς τὴν κυρίαν ὁδὸν Λεμεσοῦ—Πάφου, κατέρρευσε μὲ ἀποτέλεσμα τὸν θάνατον ἑνὸς πολίτου καὶ τὸν σοβαρὸν τραυματισμὸν ἄλλων, οἵτινες ἐταξείδευον εἰς τὴν ἐν λόγῳ ὁδόν. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἑτέρα γέφυρα μεταξὺ Λατσιοῦ—Νέου Χωρίου κατέρρευσεν ἐπίσης. Ἀμφότεραι αἱ προαναφερόμεναι γέφυραι ἔχουν κατασκευασθῆ τελευταίως, ἐνῷ ἄλλαι γέφυραι, εὑρισκόμεναι πλησίον τῶν δύο καταρρευσασῶν γεφυρῶν, κατασκευασθεῖσαι πρὸ πολλῶν ἐτῶν, οὐδὲν ἔπαθον.

Δικαίως λοιπὸν ἐγείρονται ὑπόνοιαι ὅτι αἱ δύο καταρρεύσασαι γέφυραι δὲν ἔχουν κατασκευασθῆ μὲ τὴν δέουσαν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα ὡς ἐπίσης καὶ ἀσφάλειαν. Τοῦτο τείνει νὰ ἐνισχύσῃ καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι πρό τινων ἐτῶν κατέρρευσεν ἑτέρα νέα γέφυρα παρὰ τὸ Χόλη—Σκούλλη εἰς τὴν κυρίαν ὁδὸν Πόλεως —Κτήματος.

Νοουμένου ὅτι τὸ ὅλον ζήτημα εἶναι σοβαρὸν καὶ αἱ ἀνησυχίαι τοῦ λαοῦ δικαιολογημέναι, ἐρωτᾶται ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον πρὸς διερεύνησιν τῶν πραγματικῶν αἰτίων καταρρεύσεως τῶν δύο ἄνω γεφυρῶν, ὡς ἐπίσης καὶ τίνι τρόπῳ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον προτίθεται νὰ ἐλέγχῃ μελλοντικῶς τὰ κατασκευαζόμενα διὰ τῶν δημοσίων προσόδων ἔργα πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεως παρομοίων καταρρεύσεων καὶ καταστροφῶν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Φεβρουαρίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1969, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Ὡς γνωστὸν τόσον ἡ γέφυρα ἐπὶ τοῦ χειμάρρου Χάποταμι ὅσον καὶ ἡ γέφυρα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Λατσιοῦ—Νέου Χωρίου κατέρρευσαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς προσφάτου θεομηνίας.

2. Ἤδη διεξάγεται ἔρευνα ἐν σχέσει πρὸς τὰ αἴτια τῆς καταρρεύσεως τῶν δύο γεφυρῶν.

3. Ὁ ἔλεγχος τῶν διαφόρων ἔργων, τῶν ἐκτελουμένων ὑπὸ τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων, διενεργεῖται ὑπὸ εἰδικῆς τεχνικῆς ὑπηρεσίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ἰανουαρίου 1969.

«Τὸ πρόβλημα τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν καὶ τῶν πιστώσεων εἶναι ἕνα παγκύπριο σοβαρὸ καὶ ὀξύτατο πρόβλημα ποὺ ἀντιμετωπίζει ἀπὸ χρόνια ὁ ἀγροτικὸς κόσμος. Ἰδιαίτερα ὀξὺ παρουσιάζεται σὲ ὡρισμένες περιοχές. Μιὰ τέτοια περιοχὴ εἶναι καὶ τὰ Κοκκινοχώρια. Τὸ πρόβλημα τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν καὶ πιστώσεων ὀξύνθηκε ἀκόμα περισσότερο στὰ Κοκκινοχώρια μὲ τὴν ὄξυνση καὶ τὸ λιγόστεμα τῶν νερῶν.

Ὁ ἀγροτικὸς κόσμος τῆς περιοχῆς Κοκκινοχωριῶν καὶ οἱ ἀγροτικὲς ὀργανώσεις ἔχουν καλέσει ἐπανειλημμένα τὴν Κυβέρνηση νὰ μελετήσῃ τὸ σοβαρὸ αὐτὸ πρόβλημα. Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο—

(α) ἂν γίνεται μελέτη καὶ ἂν προγραμματίζεται ἡ ἀντιμετώπιση τοῦ γενικώτερου προβλήματος τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν καὶ τοῦ εἰδικοῦ στὰ Κοκκινοχώρια;

(β) ἂν ὑπάρχῃ πρόγραμμα συμπλήρωσης καὶ αὔξησης τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀγροτῶν τῆς περιοχῆς λόγῳ τῆς περικοπῆς τῆς ἄντλησης»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Φεβρουαρίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Ἰανουαρίου 1969, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Τὸ θέμα τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν ἐν τῷ συνόλῳ του δὲν ἀπησχόλησε τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ προνοεῖ ὅπως ὡρισμένα σχέδια Ἀγροτικῆς Ἀναπτύξεως δανειοδοτοῦνται ὑπ' αὐτῆς μέσῳ τῆς Κεντρικῆς Συνεργατικῆς Τραπέζης. Εἶναι καλῶς γνωστὸν εἰς τὸ ἔντιμον Μέλος ὅτι εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως ὑπάρχουν πάντοτε κονδύλια διὰ σχέδια Ἀναπτύξεως, μεταξὺ δὲ τούτων περιλαμβάνονται καὶ ἔργα γεωργικῆς ὑποδομῆς.

Ἐν σχέσει μὲ τὰ Κοκκινοχώρια ἔγινεν εἰδικὴ μελέτη τῶν ἐπηρεαζομένων χωρίων μὲ σκοπὸν ὑποβοηθήσεως τῶ γεωργῶν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἕνεκεν τοῦ περιορισμοῦ τῆς διαθεσίμου ποσότητος ὕδατος δι' ἄρδευσιν θὰ δυσκολευθοῦν εἰς τὰς συνήθεις γεωργικάς των ἀπασχολήσεις. Τὰ σχέδια προνοοῦν διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς μικτῆς γεωργίας—κτηνοτροφίας εἰς τὴν περιοχὴν ἵνα οὕτως οἱ ἐνδιαφερόμενοι, ὅσον τὸ δυνατὸν ἀνωδύνως, μετατρέψουν τὰς σημερινάς των γεωργικὰς ἀσχολίας, τὰς ὁποίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσουν ἕνεκεν τῆς ἐλλείψεως ὕδατος, εἰς ἐξ ἴσου προσοδοφόρους ἀσχολίας. Θὰ γίνῃ κάθε προσπάθεια ὅπως ἐξευρεθοῦν οἱ πόροι διὰ τὴν δανειοδότησιν τῶν νέων σχεδίων καὶ ὅπως τυχὸν ὑπάρχοντα ἀγροτικὰ χρέη μετατραποῦν μέσῳ τῶν Συνεργατικῶν εἰς μακροπρόθεσμα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Ἰανουαρίου 1969.

«Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα :

1. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὑπεβλήθη προσφορὰ διὰ τὴν προμήθειαν χαλλουμιῶν εἰς τὴν Ἐθνοφρουρὰν πρὸς ἑκατὸν μίλς ἢ ἀκόμη καὶ πεντήκοντα μίλς τὴν ὀκάν;
2. Πόση ποσότης χαλλουμιῶν ἐζητήθη κατὰ τὸ προηγούμενον ἑξάμηνον καὶ πόση διὰ τὸ παρόν, διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐθνοφρουρᾶς, καὶ εἰς ποίαν τιμὴν κατεκυρώθη ἡ προσφορὰ εἰς ἑκάστην περίπτωσιν;

3. Πόση ποσότης χαλλουμιῶν παρεδόθη διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐθνοφρουρᾶς κατὰ τὸ προηγούμενον ἑξάμηνον καὶ ποία ἡ συχνότης παροχῆς χαλλουμιοῦ εἰς τὸ σιτηρέσιον τῶν ἐθνοφρουρῶν;
4. Ποῖα ἄλλα εἴδη τροφίμων προμηθεύονται βάσει τῆς προσφορᾶς εἰς τὴν ὁποίαν περιλαμβάνονται τὰ χαλλούμια»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Φεβρουαρίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 23ην Ἰανουαρίου 1969, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὑπεβλήθη μία προσφορὰ διὰ τὴν προμήθειαν χαλλουμιῶν εἰς τὴν Ἐθνοφρουρὰν πρὸς 50 μίλς καὶ ἕτεραι τρεῖς πρὸς 60 μίλς τὴν ὀκάν. Καὶ αἱ τέσσαρες αὗται προσφοραὶ ὑπεβλήθησαν ὑπὸ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐμπόρου. Κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον ὑπεβλήθησαν καὶ προσφοραὶ ὑπὸ ἑτέρων ἐμπόρων μὲ τιμὰς κυμαινομένας μεταξὺ 400 καὶ 650 μίλς κατ' ὀκάν.

2. Κατὰ τὸ προηγούμενον ἑξάμηνον (Ἰούνιος—Δεκέμβριος 1968), ἡ προμήθεια χαλλουμιοῦ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς ἀνῆλθεν εἰς 10,262 ὀκάδας. Ἀπὸ διεξαχθεῖσαν ἔρευναν προέκυψεν ὅτι τόσον εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς αἱ τιμαὶ ἦσαν ὑψηλαὶ ὅσον καὶ εἰς μερικὰς Ἐπαρχίας ὅπου αἱ τιμαὶ ἦσαν κανονικαὶ δὲν κατηναλώθησαν αἱ αἰτηθεῖσαι εἰς τὰς προσφορὰς ποσότητες.

Διὰ τὸ τρέχον ἑξάμηνον (Ἰανουάριος—Ἰούνιος 1969) ἐζητήθησαν 19,000 ὀκάδες. Ἡ ποσότης αὕτη εἶναι ἐλαφρῶς ὑψηλοτέρα τῆς τοῦ προηγουμένου ἑξαμήνου καθ' ὅτι κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ὑπάρχουν μεγάλαι ποσότητες χαλλουμιῶν διαθέσιμοι εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ διότι ἄλλαι παρόμοιαι προμήθειαι ὡς τὸ κοσκαβάλλι καὶ τὸ κεφαλοτύρι ἀπηλείφθησαν τοῦ καταλόγου ἐφοδίων Ἐθνικῆς Φρουρᾶς ἀφ' ἑνὸς λόγῳ τοῦ ὑψηλοῦ των κόστους, ἀφ' ἑτέρου δὲ λόγῳ παραστάσεων ὑπὸ τῶν κτηνοτρόφων ὅτι δυσκολεύονται εἰς τὴν διάθεσιν τῶν προϊόντων των. Ὡς ἐκ τούτου ἐδόθησαν ὁδηγίαι εἰς τὰς Μονάδας ὅπως προωθήσωσι τὴν κατανάλωσιν τοῦ χαλλουμιοῦ καὶ ἀναρῆς, ἐλπίζεται δὲ ὅτι ἡ αἰτηθεῖσα ποσότης χαλλουμιοῦ διὰ τὸ παρὸν ἑξάμηνον θὰ καταναλωθῇ.

Ἡ κατακύρωσις κατὰ τὸ προηγούμενον ἑξάμηνον ἔγινεν εἰς τὰς ἀκολούθους τιμάς :

(α) 50 μίλς κατ' ὀκὰν διὰ τὴν Ἐπαρχίαν Λευκωσίας.
(β) 60 μίλς κατ' ὀκὰν διὰ τὴν Ἐπαρχίαν Λάρνακος καὶ τὰς περιοχὰς Μόρφου—Μύρτου καὶ Τηλλυρίας.
(γ) 475 μίλς κατ' ὀκὰν διὰ τὴν Ἐπαρχίαν Πάφου.
(δ) 600 μίλς κατ' ὀκὰν διὰ τὴν Ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ, καὶ
(ε) 650 μίλς κατ' ὀκὰν διὰ τὴν Ἐπαρχίαν Ἀμμοχώστου.

Κατὰ τὸ παρὸν ἑξάμηνον αἱ τιμαὶ κυμαίνονται ἀπὸ 100—500 μίλς κατ' ὀκὰν ὡς ἀκολούθως :

(α) 100 διὰ τὴν Ἐπαρχίαν Λάρνακος.
(β) 150 διὰ τὴν περιοχὴν Τηλλυρίας.
(γ) 400 διὰ τὰς Ἐπαρχίας Λευκωσίας, Ἀμμοχώστου καὶ Κυρηνείας.
(δ) 450 διὰ τὴν Ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ, καὶ
(ε) 500 διὰ τὴν Ἐπαρχίαν Πάφου.

3. Κατὰ τὸ προηγούμενον ἑξάμηνον παρεδόθη ποσότης 10,262 ὀκάδων χαλλουμιῶν.

Ἡ συχνότης παροχῆς χαλλουμιῶν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Φρουρὰν ὡς καὶ ἄλλων εἰδῶν διὰ τὰ ὁποῖα οἱ προμηθευταὶ προσέφεραν χαμηλὰς τιμὰς ὡρίσθη, διὰ διαταγῆς τοῦ ΓΕΕΦ, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος καὶ εἰς ὡρισμένην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος δι' ἑκάστην περιοχὴν καὶ τοῦτο ἵνα καθίσταται δυνατὸς ὁ ἔλεγχος. Εἰς τὰς ἄλλας Ἐπαρχίας ἡ κατανάλωσις τοῦ χαλλουμιοῦ ὅπως καὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν τοῦ σιτηρεσίου, ἀφίετο εἰς τὴν κρίσιν τῶν Διοικητῶν τῶν Μονάδων οἵτινες ἑτοιμάζουν τὸ ἑβδομαδιαῖον πρόγραμμα συσσιτίου ὁπλιτῶν τῶν Μονάδων των.

Εἰς ἑκάστην Μονάδα ὑφίσταται τριμελὴς Ἐπιτροπὴ ἐπιφορτισμένη μὲ τὸν ἔλεγχον τῆς ποιότητος ὡς καὶ τοῦ ἀκριβοῦς βάρους τῶν προσκομιζομένων ὑπὸ τῶν προμηθευτῶν ἐφοδίων. Μόνον εἰς μίαν περίπτωσιν ἀπερρίφθη ὑπὸ Μονάδος χαλλούμι κριθὲν ὡς ἀκατάλληλον καὶ εἰς ἑτέραν ἐστάλη δεῖγμα εἰς τὸ Κυβερνητικὸν Χημεῖον τὸ ὁποῖον ἀπεφάνθη ὅτι τὸ ἐξετασθὲν δεῖγμα χαλλουμιοῦ ἦτο κατάλληλον πρὸς ἀνθρωπίνην βρῶσιν. Ἔκτακτος ἔλεγχος διεξάγεται ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἐλέγχου τοῦ Ἀρχιταμείου, τοῦ Γενικοῦ Ἐλεγκτοῦ τοῦ Συμβουλίου Προσφορῶν, ὡς καὶ Μελῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἀμύνης.

4. Βάσει τῆς προσφορᾶς εἰς τὴν ὁποίαν περιλαμβάνονται τὰ χαλλούμια προμηθεύονται καὶ ὅλα τὰ εἴδη παντοπωλείου καὶ λαχανικῶν, ὡς ἀλλαντικά, λαχανικὰ (κραμβί, κολοκυθάκια, κουνουπίδι, πιζέλια, ντομάτες κ.λ.π.) γλυκίσματα, ζυμαρικά, αὐγά, γάλα, ἐλιές, καφές, πατάτες, φροῦτα καὶ διάφορα (ὡς εἶναι π.χ. ἡ μαργαρίνη, τὰ λεμόνια, ὁ ζωμὸς κότας ἢ βωδινοῦ, τὰ κοκκινογούλια, οἱ σαρδέλλες, τὰ σκόρδα, ἡ σκόνη πλυσίματος καὶ τὰ τελλάκια, κ.ἄ.)».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Φεβρουαρίου 1969.

«Εἰς διαφόρους χώρας τοῦ κόσμου ἔχει ἐφαρμοσθῆ ὡς προληπτικὸν μέτρον ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀντικαρκινικὴ ἐξέτασις τῶν γυναικῶν πέραν μιᾶς ὡρισμένης ἡλικίας.

Ἐπειδὴ τὸ μέτρον αὐτὸ ὅπου ἐφηρμόσθη συνέτεινεν ὥστε νὰ περιορισθῶσιν αἱ δυσάρεστοι ἐξελίξεις τῆς ἐπαράτου αὐτῆς νόσου, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ἐὰν προτίθεται νὰ λάβῃ μέτρα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν εἰς Κύπρον τοῦ προστατευτικοῦ τούτου διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ μέτρου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Φεβρουαρίου 1969.

«Στὴ νότια περιοχὴ τοῦ χωριοῦ Δάλι ἀπὸ 35 περίπου χρόνια ἔχει κηρυχθῆ μιὰ περιοχὴ 500 περίπου σκάλες σὲ ἀρχαιολογικὸ χῶρο. Ἡ γῆ αὐτὴ ἀνήκει σὲ 75 καὶ πλέον ἰδιοκτῆτες. Οἱ ἰδιοκτῆτες αὐτοὶ ἀπὸ χρόνια κάμνουν διαβήματα στὴν Κυβέρνηση γιὰ νὰ τοὺς παραχωρηθῆ ἄδεια νὰ χωρίσουν τὴν γῆ σὲ οἰκόπεδα γιὰ νὰ κτίσουν κατοικίες στὰ παιδιά τους, γιατὶ δὲν ἔχουν ἄλλα οἰκόπεδα. Ὅμως ἄδειες δὲν παραχωροῦνται, οὔτε λαμβάνονται μέτρα νὰ βοηθηθοῦν οἱ ἀγρότες αὐτοὶ ποὺ οἱ πιὸ πολλοὶ εἶναι πτωχοὶ οἰκογενειάρχες.

Ἡ ἄρνηση τῆς Κυβέρνησης νὰ δώσῃ μιὰ λύση σ' αὐτὸ τὸ πρόβλημα ἔχει δημιουργήσει σοβαρὲς οἰκονομικὲς δυσκολίες σὲ ὅλες αὐτὲς τὲς οἰκογένειες.

Ἐρωτῶμεν τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖο :

(α) Πῶς μελετᾶ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ ὅλου προβλήματος ;

(β) Γιατὶ μέχρι σήμερα δὲν ἔχουν γίνει οἱ ἀπαιτούμενες ἀνασκαφές ;

(γ) Ἂν θὰ συνεχισθῆ ἡ ἀπαγόρευση στὸ κτήσιμο κατοικιῶν γιατὶ δὲν παραχωροῦνται ἀντίστοιχα καὶ κατάλληλα οἰκόπεδα στοὺς ἰδιοκτῆτες»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Φεβρουαρίου 1969.

«Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἤρχισεν ἡ ἀσφαλτόστρωσις καὶ γενικὴ ἐπιδιόρθωσις τῆς ὁδοῦ τῆς ὁδηγούσης ἀπὸ τὸ δίστρατον Λεμεσοῦ—Ὁμόδους πρὸς τὸ χωρίον

Βάσα (Λεμεσοῦ) καὶ ἐδαπανήθη ποσὸν £2.000 περίπου ἔναντι τῆς συνολικῆς δαπάνης ἐκ £16.100 περίπου ἥτις ὑπελογίσθη διὰ τὴν συμπλήρωσιν καὶ γενικὴν ἐπιδιόρθωσιν ταύτης.

Παρὰ τὴν ἀκολουθουμένην ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων τακτικὴν νὰ τυγχάνουν προτεραιότητος εἰς τὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τὰ ἔργα τῶν ὁποίων ἤρχισεν ἡ ἐκτέλεσις, ἀτυχῶς, ἡ συνέχισις τῆς ἀσφαλτοστρώσεως καὶ γενικῆς ἐπιδιορθώσεως τῆς ρηθείσης ὁδοῦ δὲν συμπεριελήφθη εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(1) Ποῖοι σοβαροὶ λόγοι συνέτεινον εἰς τὴν διακοπὴν τῆς συνεχίσεως τῆς ἀσφαλτοστρώσεως καὶ γενικῆς ἐπιδιορθώσεως τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ ;

(2) Πότε ὑπολογίζεται νὰ συνεχισθῇ αὕτη» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Φεβρουαρίου 1969.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων, διατὶ ἡ κ. Μυριάνθη Χρυσοστόμου ἐκ Λευκωσίας ἡ ὁποία ἀπεβίωσε προσφάτως ἐκ πνευμονίας ἐνῷ μετεφέρετο διὰ τρίτην κατὰ συνέχειαν ἡμέραν εἰς τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον Λευκωσίας δὲν ἐκρατήθη εἰς τὸ ἵδρυμα ἐφ' ὅσον εἶχεν ἀνάγκην ὀξυγόνου καὶ στενῆς ἰατρικῆς παρακολουθήσεως» ;

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β εἶναι ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968. Ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου ἤρχισε κατὰ τὰς προηγουμένας συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς, παρεπέμφθη δὲ τοῦτο εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν διὰ τὴν ἐξέτασιν ὡρισμένων σημείων του.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχῃ ἐξετάσει τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα παρεπέμφθησαν εἰς αὐτήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὡς ἀνέφερα καὶ εἰς τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν ἀπετάθην εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν διὰ τὰ στοιχεῖα αὐτὰ καὶ τὰ ἀναμένομεν εἰσέτι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἑπομένως ἡ συζήτησις τοῦ θέματος θὰ ἀναβληθῇ μέχρις ὅτου τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἐζήτησεν ἡ Ἐπιτροπή, κατατεθοῦν ἐνώπιον αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου.

Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ἐπηνέχθησαν αἱ τροποποιήσεις τῶν ἄρθρων τῶν ὁποίων ἡ ψῆφισις ἀνεβλήθη εἰς προηγουμένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Πρόκειται περὶ τοῦ 4ου ἄρθρου καὶ ἡ εἰσήγησις τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ὅπως ἀπαλειφθῇ τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ υἱοθετηθῇ νέον ἐδάφιον (3) τὸ ὁποῖον ἀναριθμεῖται ὡς ἐδάφιον (2), ὡς κατετέθη εἰς τὴν Γραμματείαν τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν ἀφοῦ ἐξήτασε τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 4 εἰσηγεῖται τὴν ἀπάλειψιν τούτου καὶ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἐδαφίου (3) τοῦ ἰδίου ἄρθρου ὑπὸ νέου ἐδαφίου τὸ ὁποῖον ὅμως θὰ φέρῃ τὸν ἀριθμὸν (2).

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ ἀναγνώσῃ τὸ τροποποιηθὲν ἐδάφιον (3), τὸ ὁποῖον θὰ ἀναγινώσκεται πλέον ὡς ἐδάφιον (2).

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

«(2) Κανονισμοὶ γενόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ βασικοῦ νόμου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ ἡμερομηνίας καθοριζομένης ἐν τοῖς Κανονισμοῖς, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει οὐχὶ πρὸ τῆς 3ης Ἰανουαρίου 1969. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῇ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς καθοριζομένης ἐν τοῖς Κανονισμοῖς ἡμερομηνίας, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει οὐχὶ πρὸ τῆς 3ης Ἰανουαρίου 1969».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ τῆς τροποποιητικῆς εἰσηγήσεως ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐν σχέσει πρὸς τὴν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν διὰ τὸ ἐδάφιον (3) τοῦ ἄρθρου 4, ἐρωτῶ ἐὰν ὑπάρχῃ ἔνστασις ὅπως τὸ ἄρθρον 4, ὡς ἐτροποποιήθη, ἐγκριθῇ.

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ ἄρθρον 4 ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

Τὸ Νομοσχέδιον δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ διότι ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει κυκλοφορήσει 48 ὥρας πρὸ τῆς συζητήσεως.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(2) Οἱ περὶ Ἐλεγχομένων Ἰατρικῶν Προμηθειῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Οἱ περὶ Ἐλεγχομένων Ἰατρικῶν Προμηθειῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1969 κατετέθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ὑγείας.

Ἔληξεν ἡ κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ὁ κ. Κόσιης ἔχει τὸν λόγον.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω ὅπως μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐγγράψω πρὸς συζήτησιν τὸ θέμα «Ὁ περὶ Ἐσπεριδοειδῶν Νόμος, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συγκαλλιεργείας καὶ αἱ ἐπιπτώσεις των ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ζητεῖτε νὰ ἐγγράψετε, προκύπτει ἀπὸ τεθεῖσαν προηγουμένως ἐρώτησιν ;

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Ὄχι, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐφ' ὅσον τὸ θέμα, τὸ ὁποῖον προτείνει ὁ ἔντιμος κ. Βουλευτής, δὲν προκύπτει ἀπὸ ἐρώτησιν εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τὸ θέσω εἰς ψηφοφορίαν.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Διὰ νὰ διευκολύνω τοὺς ἐντίμους συναδέλφους εἰς τὴν λῆψιν ἀποφάσεως, παρακαλῶ ὅπως μοῦ ἐπιτραπῇ ἀπὸ τῆς θέσεώς μου νὰ τοὺς κατατοπίσω ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἐπὶ τοῦ θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἀντελήφθην ποῖον εἶναι τὸ θέμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου ζητεῖτε νὰ ὁμιλήσετε.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Τὸ θέμα εἶναι τὸ ἑξῆς : «Ὁ περὶ Ἐσπεριδοειδῶν Νόμος, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συγκαλλιεργείας καὶ αἱ ἐπιπτώσεις των ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Ἐσπεριδοειδῶν Νόμος ὁ ὁποῖος ἐθεσπίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς ;

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Μάλιστα, τὸ 66.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ εἰσηγηθῆτε τροποποίησιν τοῦ Νόμου ἢ θὰ ὑποστηρίξετε ὅτι γίνεται κακὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου ;

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Θὰ εἰσηγηθῶ τροποποίησιν τοῦ Νόμου, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ὀρθὸν ὅπως ὁ κ. Βουλευτὴς χωρὶς νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος μᾶς ἐξηγήσῃ τί εἶναι τὸ θέμα τὸ ὁποῖον θέλει νὰ συζητηθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Εὐχαριστῶ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Χωρὶς ὅμως νὰ ἀγορεύσετε ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ θέματος.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Μάλιστα, κ. Πρόεδρε.

Ὡς γνωστὸν βάσει τοῦ σχετικοῦ Νόμου ἀπαγορεύεται ἡ φύτευσις ἐσπεριδοειδῶν ἄνευ σχετικῆς ἀδείας τῆς ἁρμοδίας πρὸς τοῦτο Ἐπιτροπῆς. Ἀντιλαμβάνομαι δὲ ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης εἶναι ὁ περιορισμὸς τῆς ἀντλήσεως τοῦ ὕδατος. Παρὰ ταῦτα οὐδεμία ἀπαγόρευσις ὑφίσταται δι' ἄλλας φυτείας αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦν μεγαλυτέραν ποσότητα ὕδατος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐξουδετερώνει τὴν σκοπουμένην ἐπιδίωξιν τοῦ περὶ Ἐσπεριδοειδῶν Νόμου. Εἶναι συνεπῶς ἐμφανέστερον ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις τῆς φυτείας ἐσπεριδοειδῶν ὄχι μόνον δὲν ἐπιτυγχάνει τὸν περιορισμὸν τῆς ἀντλήσεως ὕδατος, ἀλλὰ καὶ προκαλεῖ τεραστίας ταλαιπωρίας εἰς τὸν γεωργικόν μας κόσμον ἄνευ λόγου, παραλλήλως δὲ σπαταλᾶται ἀδικαιολογήτως πολύτιμος χρόνος καὶ χρῆμα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ρηθέντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι χωρὶς νὰ ἐπεκταθῆτε περισσότερον εἶναι δυνατόν, ἀπὸ τὰ ὅσα ἔχετε ἀναφέρει, νὰ ἔχουν ἀντιληφθῇ οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ ποῖον θέμα προτείνετε διὰ νὰ ἐγγραφῇ καὶ ἐπομένως νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ λάβουν θέσιν ὑπὲρ τῆς ἐγγραφῆς ἢ μὴ τούτου.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Εὐχαριστῶ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα νὰ ὑποστηρίξω τὴν ἐγγραφὴν τοῦ θέματος τούτου τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἐφαρμογήν, ὡς ἀντιλαμβάνομαι, νομοθεσίας τὴν ὁποίαν ἐψήφισε τὸ Σῶμα τοῦτο καὶ εἶναι, ἐξ ὅσων ἀνέφερεν ὁ κ. Κόσιης, θέμα ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐρωτήσω ἐὰν ὑπάρχῃ ἀντίρρησις ὅπως τὸ θέμα ἐγγραφῇ.

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ θέμα ἐγγράφεται.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς σημερινῆς ἡμερησίας διατάξεως περιελαμβάνετο καὶ ἡ Ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῶν ἐν σχέσει μὲ τὰ Κοινωνικὰ καὶ Πολιτιστικὰ Δικαιώματα καὶ νομίζω ὅτι ἔχει ταχυδρομηθῇ 48 ὥρας ἐνωρίτερον. Ἀπορῶ διατὶ δὲν συνεζητήθη σήμερον αὐτὸ τὸ θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖον θέμα ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ὁ περὶ τῶν Διεθνῶν Συμφώνων (Οἰκονομικά, Κοινωνικὰ καὶ Πολιτιστικὰ Δικαιώματα καὶ Ἀστικὰ καὶ Πολιτικὰ Δικαιώματα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἔχετε δίκαιον. Πρόκειται περὶ ἰδικῆς μου ἀβλεψίας.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Β ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β.

Ὁ περὶ τῶν Διεθνῶν Συμφώνων (Οἰκονομικά, Κοινωνικὰ καὶ Πολιτιστικὰ Δικαιώματα καὶ Ἀστικὰ καὶ Πολιτικὰ Δικαιώματα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΜΦΩΝΩΝ (ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ) (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης
Βάσος Λυσσαρίδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς δύο συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου καὶ 6ην Φεβρουαρίου 1969.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ κύρωσις τῶν δύο Διεθνῶν Συμφώνων τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν περὶ Οἰκονομικῶν, Κοινωνικῶν καὶ Πολιτιστικῶν Δικαιωμάτων καὶ περὶ Ἀστικῶν καὶ Πολιτικῶν Δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα υἱοθετήθησαν ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν κατὰ τὴν 16ην Δεκεμβρίου 1966 καὶ τὰ ὁποῖα ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία ὑπέγραψε δυνάμει Ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθμὸν 6358 καὶ ἡμερομηνίαν 16ην Φεβρουαρίου 1967.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Σώματος ἐπιψήφισις τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου ἐπιβάλλεται διὰ τὴν κατὰ νόμον κύρωσιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος Συμφώνων.

Διὰ τῶν δύο Διεθνῶν Συμφώνων ἀναγνωρίζονται διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν τὰ ἴσα καὶ ἀναπαλλοτρίωτα δικαιώματα ἁπάντων τῶν μελῶν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, διὰ δὲ τῶν προνοιῶν αὐτῶν δημιουργοῦνται αἱ προϋποθέσεις ὡς ἐκ τῶν ὁποίων ἕκαστος ἄνθρωπος θὰ χαίρῃ ἀστικῆς καὶ πολιτικῆς ἐλευθερίας, μακρὰν τοῦ φόβου καὶ τῆς στερήσεως, καὶ θὰ δύναται νὰ ἀπολαμβάνῃ τὰ ἀστικὰ καὶ πολιτικὰ δικαιώματα ὡς ἐπίσης καὶ τὰ οἰκονομικά, κοινωνικὰ καὶ τὰ πολιτιστικὰ τοιαῦτα.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ Νομοσχέδιον καὶ ἐπέφερεν ὡρισμένας λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεις, ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν αὐτοῦ ὡς διεμορφώθη ὑπ' αὐτῆς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὅμως θὰ ἤθελε νὰ παρατηρήσῃ ὅτι, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς κυρώσεως δημιουργεῖται νόμος ἔχων ηὐξημένην ἰσχὺν ἔναντι τῆς ἡμεδαπῆς νομοθεσίας, θὰ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἡ ἀναγκαιότης τροποποιήσεως τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας πρὸς ἐναρμόνισιν ταύτης πρὸς τὰς διατάξεις τῶν διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου κυρουμένων Διεθνῶν Συμφώνων ὅπου δεῖ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις Συμφώνου. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τῶν Διεθνῶν Συμφώνων (Οἰκονομικά, Κοινωνικὰ καὶ Πολιτιστικὰ Δικαιώματα καὶ Ἀστικὰ καὶ Πολιτικὰ Δικαιώματα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ὁ Κυρωτικὸς Νόμος ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ὁ Κυρωτικὸς Νόμος ἐγκρίνεται.

Ὑπάρχουν ἄλλα θέματα πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ ;

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ὡς γεγονὸς θὰ ἐνέγραφα τὸ θέμα τὸ ὁποῖον σᾶς ἔχω ἀναφέρει ἀλλὰ θὰ ἔχω τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναφερθῶ εἰς αὐτὸ εἰς τὴν ὁμιλίαν μου ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως.

Εὐχαριστῶ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Καὶ ἐγὼ εὐχαριστῶ τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν διότι θὰ συμπτύξῃ τὴν ἀγόρευσίν του εἰς τὴν ὁμιλίαν τὴν ὁποίαν θὰ κάμῃ διὰ τὸν Προϋπολογισμὸν Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως. Ἐν σχέσει μὲ τὸν Προϋπολογισμὸν Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως προτίθεμαι νὰ ὁρίσω συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τὴν 26ην τρέχοντος, διὰ νὰ ἔχωμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀρχίσωμεν τὴν συζήτησιν τὴν Τετάρτην καὶ νὰ συνεχίσωμεν μέχρι τῆς Παρασκευῆς ὅτε πρέπει νὰ ἔχῃ τελειώσει ἡ ψήφισίς του διότι ἔχομεν ἤδη ψηφίσει καὶ δεύτερον δωδεκατημόριον, δὲν δικαιούμεθα δὲ νὰ ψηφίσωμεν καὶ τρίτον. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Παρασκευὴ εἶναι ἡ τελευταία ἡμέρα τοῦ μηνὸς πιστεύω ὅτι δὲν ἔχομεν ἄλλα χρονικὰ περιθώρια. Διὰ τοῦτο φέρω εἰς γνῶσιν τῶν ἐντίμων μελῶν τῆς Βουλῆς ὅτι ἡ συζήτησις τῶν δύο Προϋπολογισμῶν θὰ γίνῃ ταὐτοχρόνως καὶ θὰ ἀρχίσῃ τὴν 26ην τρέχοντος, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Προϋπολογισμοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν πλεῖστα ὅσα μέλη τῶν ἄλλων Ἐπιτροπῶν, ἐντείνουν τὰς ἐργασίας των, οὕτως ὥστε ἡ Ἔκθεσις νὰ κυκλοφορήσῃ τοὐλάχιστον ἑπτὰ ἡμέρας πρὸ τῆς συζητήσεως, δὲν προτίθεμαι νὰ ὁρίσω συνεδρίασιν

διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην διότι δὲν θὰ εἶναι εὔκολον νὰ ἐξετασθοῦν εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς οἱαδήποτε νομοσχέδια ἐφ' ὅσον αἱ δύο Ἐπιτροπαί, Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ, εἰς τὰς ὁποίας συμμετέχουν καὶ Πρόεδροι ἄλλων Ἐπιτροπῶν, εἶναι ἀνάγκη νὰ προβοῦν εἰς τὴν τελικὴν διατύπωσιν τῶν παρατηρήσεών των καὶ τῆς Ἐκθέσεώς των. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ οἱονδήποτε θέμα, τὸ ὁποῖον οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ θέλουν νὰ θεωρήσουν ὡς ἐπειγούσης φύσεως, δὲν θὰ ὁρίσω συνεδρίασιν διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην. Ἑπομένως ἡ ἑπομένη συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν Τετάρτην, 26ην τρέχοντος, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν. Ἡ ἡμερησία διάταξις δὲν θὰ περιλαμβάνῃ Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις. Θὰ περιλαμβάνῃ μόνον τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ Ἐργασία. Εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο θὰ εἶναι ἐγγεγραμμένα τὰ θέματα τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως, ὡς καὶ οἱ Κανονισμοὶ περὶ Ἐλεγχομένων Ἰατρικῶν Προμηθειῶν τοῦ 1969.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

("Ωρα λήξεως 5.40 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιάγκου Ἀνδρέας	Παύλου Παῦλος
Γιαμάκης Ἰωσὴφ	Ποσκώτης Σταῦρος
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποτταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Λέλλος	Σαββίδης Μιχαλάκης
Δημητριάδης Χρύσης	Σάντης Γεώργιος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Σιβιτανίδης Πανῖκος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Κόσιης Νῖκος	Τζιρκώτης Γεώργιος
Λυσσαρίδης Βάσος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Μιχαηλίδης Στέλιος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Χριστοδουλίδης Κώστας.
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος	

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἀνέγερσις ὑδατοφράκτου εἰς τὴν περιοχὴν Κυθραίας πρὸς ἀποθήκευσιν τῶν ὑδάτων καὶ ἀσφάλειαν τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς—Μέτρα πρὸς θεραπείαν τῶν προκληθεισῶν ζημιῶν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ ἐκ τῶν προσφάτων βροχοθυελλῶν—Διερεύνησις τῶν αἰτίων τῆς καταρρεύσεως δύο γεφυρῶν παρὰ τὸν ποταμὸν Χάποταμι καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ μεταξὺ Λατσιῶν—Νέου Χωρίου—Τὰ ἀγροτικὰ χρέη εἰς τὰ Κοκκινοχώρια καὶ τὸ πρόβλημα τῆς περικοπῆς τῆς ἀντλήσεως ὕδατος—Προσφοραὶ διὰ τὴν προμήθειαν χαλλουμιῶν εἰς τὴν Ἐθνοφρουράν, κλπ.).

(2) Ψήφισις τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ τῶν Διεθνῶν Συμφώνων (Οἰκονομικά, Κοινωνικὰ καὶ Πολιτιστικὰ Δικαιώματα καὶ Ἀστικὰ καὶ Πολιτικὰ Δικαιώματα) (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Ἐγγραφὴ πρὸς συζήτησιν τοῦ θέματος «Ὁ περὶ Ἐσπεριδοειδῶν Νόμος, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συγκαλλιεργείας καὶ αἱ ἐπιπτώσεις των ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου», ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Νίκου Κόση.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 26ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.23 μ.μ.)

(Ἀρ. 22)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὰ θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ συζήτησις τῶν δύο Προϋπολογισμῶν, ἤτοι τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως.

Ἐπὶ τῶν δύο Προϋπολογισμῶν ἡ Βουλὴ θὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρίαν καὶ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἀκούσῃ τὴν ὁμιλίαν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν τὸν ὁποῖον καλῶ εἰς τὸ Βῆμα καὶ εἰς τὸν ὁποῖον δίδω τὸν λόγον.

Α. ΠΑΤΣΑΛΙΔΗΣ :

(ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ)

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συζητήσεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν Προϋπολογισμῶν διὰ τὸ ἔτος 1969, ἐθεώρησα σκόπιμον νὰ προβῶ εἰς σύντομον ἐπισκόπησιν τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι οὕτω θὰ ὑποβοηθηθῇ τὸ Σῶμα νὰ σχηματίσῃ πληρεστέραν ἀντίληψιν τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως ὡς αὕτη ἀντανακλᾶται εἰς τοὺς Προϋπολογισμούς. Ἡ ἐπισκόπησις ὑποδιαιρεῖται εἰς τέσσαρα κεφάλαια :

Εἰς τὸ πρῶτον ἐξετάζονται αἱ διεθνεῖς οἰκονομικαὶ ἐξελίξεις κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ ἰδιαιτέρως ἐκεῖνα τὰ γεγονότα ἅτινα ἔχουν ἄμεσον ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας. Ὑπὸ τὰς σημερινὰς διεθνεῖς οἰκονομικὰς συνθήκας — καὶ ἰδίως εἰς τὴν περίπτωσιν χωρῶν ὡς ἡ Κύπρος εἰς τὰς ὁποίας ὁ ἐξωτερικὸς τομεὺς διαδραματίζει τόσον σημαντικὸν ρόλον—ἡ οἰκονομικὴ ἐπισκόπησις δὲν θὰ ἦτο πλήρης ἄνευ ἀναφορᾶς εἰς τὰς διεθνεῖς ἐξελίξεις.

Εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον ἐξετάζεται ἡ ἐπιτελεσθεῖσα πρόοδος εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως καὶ ἡ ἐν γένει ἐξέλιξις τῆς οἰκονομίας κατὰ τὰ ἔτη 1967 καὶ 1968. Σχολιάζονται ἰδιαιτέρως ὡρισμένα φλέγοντα θέματα, ὡς ἐπὶ παραδείγματι τὸ ζήτημα τῶν τιμῶν καὶ εἰσοδημάτων.

Ἀκολούθως εἰς τὸ τρίτον κεφάλαιον ἀναλύονται οἱ Προϋπολογισμοὶ — ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς καὶ ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως — καὶ ἡ ἐν γένει δημοσιονομικὴ πολιτική. Τέλος, εἰς τὸ τελευταῖον κεφάλαιον διαγράφονται αἱ προοπτικαὶ διὰ τὸ μέλλον καὶ αἱ γενικαὶ κατευθύνσεις τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς.

ΙΙ. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Ἐξεταζόμενον ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς τοῦ ρυθμοῦ ἀναπτύξεως τῆς διεθνοῦς οἰκονομίας καὶ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου, τὸ παρελθὸν ἔτος δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔτος σημαντικῆς προόδου. Οὕτω, ἐὰν ληφθοῦν ὁμοῦ αἱ κυριώτεραι βιομηχανικαὶ χῶραι, ἡ ποσοστιαία αὔξησις τοῦ ἐθνικοῦ των εἰσοδήματος ἦτο περίπου 5% ἐν συγκρίσει πρὸς 3,5% κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος. Ἐξ ἄλλου συμφώνως πρὸς στοιχεῖα δημοσιευθέντα ὑπὸ τῆς ΓΚΑΤΤ, κατὰ τὸ 1968 τὸ διεθνὲς ἐμπόριον ηὐξήθη κατὰ 8—9% ἐν συγκρίσει πρὸς 5% κατὰ τὸ 1967. Αἱ ἐπενδύσεις ηὐξήθησαν κατὰ 6% εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας, κατὰ 3,5% εἰς Ἡνωμένον Βασίλειον, κατὰ 7,25% εἰς τὴν Ὁμόσπονδον Γερμανικὴν Δημοκρατίαν, 3,5% εἰς Γαλλίαν, 5,5% εἰς Ἰταλίαν, 16,5% εἰς Ἰαπωνίαν κ.ο.κ.

Ἐν τούτοις, παρὰ τὴν ἀξιοσημείωτον αὐτὴν πρόοδον, ἡ ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1967 ἐνσκήψασα νομισματικὴ κρίσις ἐπεσκίασεν ὅλας τὰς ἄλλας ἐξελίξεις εἰς τὴν διεθνῆ οἰκονομίαν. Καθ' ὅλον τὸ 1968 τὸ διεθνὲς νομισματικὸν σύστημα ἐξηκολούθησε νὰ εὑρίσκεται ὑπὸ συνεχῆ πίεσιν, ἡ δὲ κατάστασις ἦτο συχνάκις τοιαύτη ὥστε νὰ ἀπειλῆται ἐκ θεμελίων ὁλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα τοῦ διεθνοῦς νομισματικοῦ συστήματος.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ λήξαντος ἔτους, μετὰ τὴν στερλίναν τὸ δολλάριον ὑπέστη σημαντικὴν πίεσιν καὶ ἤρχισαν νὰ ἐκδηλοῦνται τὰ πρῶτα κρούσματα

ζητήσεως χρυσοῦ. Μέχρι τῶν μέσων Μαρτίου ἡ πίεσις ἐπὶ τοῦ δολλαρίου καὶ ἡ ἄνευ προηγουμένου ἐκδηλωθεῖσα κερδοσκοπία χρυσοῦ προεκάλεσαν τὴν σοβαρωτέραν ἀπὸ τοῦ 1931 νομισματικὴν κρίσιν περὶ τὸν χρυσόν.

Κατὰ τὴν συγκροτηθεῖσαν εἰς Οὐασιγκτῶνα διάσκεψιν τῶν Διοικητῶν τῶν Κεντρικῶν Τραπεζῶν τῶν ἑπτὰ χωρῶν τῆς κοινοπραξίας χρυσοῦ ἀπεφασίσθη ἡ καθιέρωσις δυαδικοῦ συστήματος τὸ ὁποῖον προβλέπει διαχωρισμὸν μεταξὺ ἐπισήμων καὶ ἰδιωτικῶν συναλλαγῶν. Ἐδημιουργήθησαν οὕτω δύο χωρισταὶ ἀγοραὶ διὰ τὸν χρυσόν. Ἡ μία ἀγορὰ ἀφορᾷ τὰς ἐπισήμους συναλλαγὰς μεταξὺ τῶν κεντρικῶν τραπεζῶν μὲ βάσιν τὴν τιμὴν τῶν 35 δολλαρίων κατ' οὐγγίαν καθαροῦ χρυσοῦ καὶ ἡ ἄλλη τὰς ἰδιωτικὰς συναλλαγὰς τῆς ἐλευθέρας ἀγορᾶς εἰς τὴν ὁποίαν ἡ τιμὴ κυμαίνεται ἀναλόγως τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως. Ἡ διευθέτησις αὕτη συνέβαλεν εἰς τὴν μείωσιν τῆς δημιουργηθείσης ἐντάσεως, ἐδόθη δὲ ἡ εὐκαιρία εἰς τὰς διεθνεῖς νομισματικὰς ἀρχὰς νὰ ἐπεξεργασθοῦν σχέδια πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ διεθνοῦς νομισματικοῦ συστήματος.

Ἐξ ἄλλου, λόγῳ τῆς συνεχιζομένης πιέσεως ἐπὶ τῆς στερλίνας, παρέστη ἀνάγκη λήψεως νέων μέτρων. Δώδεκα βιομηχανικαὶ χῶραι τῆς Δύσεως ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Τραπέζης Διεθνῶν Διακανονισμῶν ἐπεξειργάσθησαν μετὰ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου εἰδικὸν σχέδιον γνωστὸν ὡς ἡ Συμφωνία τῆς Βασιλείας. Εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου ἐκδοθεῖσαν Λευκὴν Βίβλον ἡ συμφωνία αὕτη χαρακτηρίζεται «ὡς ὁρόσημον εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς περιοχῆς τῆς στερλίνας». Βάσει τῆς Συμφωνίας παρεχωρήθη εἰς τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον ὑπὸ τῆς Τραπέζης Διεθνῶν Διακανονισμῶν δάνειον δύο δισεκατομμυρίων δολλαρίων τὸ ὁποῖον δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ πρὸς κάλυψιν τυχὸν μειώσεως τῶν εἰς στερλίνας ἀποθεμάτων τῶν χωρῶν τῆς περιοχῆς τῆς στερλίνας. Ἡ διάρκεια τοῦ δανείου θὰ εἶναι δεκαετής. Παραλλήλως, συνήφθησαν ἐπὶ μέρους συμφωνίαι μεταξὺ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου καὶ μιᾶς ἑκάστης τῶν χωρῶν τῆς περιοχῆς τῆς στερλίνας βάσει τῶν ὁποίων τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐγγυηθῇ τὴν ἀξίαν ἔναντι τοῦ δολλαρίου τῶν ἐπισήμων ἀποθεμάτων εἰς στερλίνας, ἅτινα θὰ ὑπερβαίνουν τὸ 10% τοῦ συνόλου τῶν ἀποθεμάτων ἑκάστης χώρας. Ταὐτοχρόνως αἱ χῶραι τῆς περιοχῆς τῆς στερλίνας ἀπεδέχθησαν ὅπως διατηροῦν εἰς στερλίνας ἓν συμπεφωνημένον ποσοστὸν τῶν ἀποθεμάτων των. Αἱ Συμφωνίαι αὗται θὰ διαρκέσουν ἐπὶ τριετίαν, δύνανται δὲ νὰ παραταθοῦν ἐπὶ δύο εἰσέτι ἔτη κατόπιν συμφωνίας μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων χωρῶν. Τοιαύτη συμφωνία ὑπεγράφη καὶ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Κύπρου καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς εἰδικὴν ἔκδοσιν τῆς ἐπισήμου ἐφημερίδος τῆς Δημοκρατίας τὴν 25ην Σεπτεμβρίου, 1968.

Μία ἐλπιδοφόρος ἐξέλιξις εἰς τὸν τομέα τῆς διεθνοῦς νομισματικῆς συνεργασίας ὑπῆρξεν ἡ ἐπιτελεσθεῖσα πρόοδος εἰς τὴν υἱοθέτησιν τοῦ συστήματος τῶν εἰδικῶν τραβηκτικῶν δικαιωμάτων τοῦ Διεθνοῦς Νομισματικοῦ Ταμείου. Ἡ δημιουργία τῶν εἰδικῶν τραβηκτικῶν δικαιωμάτων θεωρεῖται ὑπὸ πολλῶν ὡς τὸ σπουδαιότερον βῆμα πρὸς τὰ ἔμπρὸς εἰς τὰ χρονικὰ τῆς διεθνοῦς νομισματικῆς συνεργασίας ἀπὸ τῆς Συμφωνίας τοῦ Bretton Woods τοῦ 1944. Διὰ πρώτην φορὰν καὶ κατόπιν πολλῶν ἐτῶν συζητήσεων καὶ διαπραγματεύσεων ἐλήφθη μία θετικὴ ἀπόφασις πρὸς αὔξησιν τῶν διεθνῶν συναλλαγματικῶν ἀποθεμάτων. Ἐπὶ τοῦ παρόντος αἱ προτάσεις εὑρίσκονται ἐνώπιον τῶν κρατῶν–μελῶν τοῦ Διεθνοῦς Νομισματικοῦ Ταμείου πρὸς ἔγκρισιν. Ἡ Κύπρος εἶναι μία τῶν χωρῶν αἵτινες ἔχουν ἤδη ἐγκρίνει τὸ σχέδιον τοῦτο. Δὲν προβλέπεται βεβαίως ὅτι αἱ ὑπὸ ἀνάπτυξιν χῶραι θὰ ὠφεληθοῦν ἀμέσως καὶ εἰς σημαντικὸν βαθμὸν ἐκ τῆς δημιουργίας τῶν εἰδικῶν τραβηκτικῶν δικαιωμάτων, διότι δὲν θὰ δικαιοῦνται εἰμὴ μόνον σχετικῶς μικροῦ ποσοστοῦ ἐξ αὐτῶν. Θὰ ὠφεληθοῦν ἐν τούτοις ἐμμέσως καθ' ὅτι διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς αὐξήσεως τῶν διαθεσίμων συναλλαγματικῶν ἀποθεμάτων, θὰ ὑπάρξῃ μεγαλυτέρα ζήτησις προϊόντων τὰ ὁποῖα προσφέρονται ὑπὸ

τῶν χωρῶν τούτων. Ἐξ ἄλλου αἱ βιομηχανικαὶ χῶραι δὲν θὰ ἀναγκάζωνται νὰ ἐπιβάλλουν αὐστηρὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῆς διακινήσεως κεφαλαίων λόγῳ ἐλλειμμάτων εἰς τὰ ἰσοζύγια πληρωμῶν των, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπίσης θὰ ὑποβοηθήσῃ τὰς ἀναπτυσσομένας χώρας.

Παρ' ὅλον ὅτι ἡ διεθνὴς οἰκονομία συνεκλονίζετο ὑπὸ νομισματικῶν κρίσεων, τὸ διεθνὲς ἐμπόριον ἐξηκολούθησε νὰ αὐξάνεται ἱκανοποιητικῶς. Ὡς ἤδη ἀνεφέρθη, τοῦτο ηὐξήθη κατὰ 8–9% ἐν συγκρίσει πρὸς 5% κατὰ τὸ 1967. Εἰς σημαντικὸς σταθμὸς ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τὴν 1ην Ἰουλίου 1968 συντελεσθεῖσα Τελωνειακὴ Ἕνωσις τῶν ἓξ Κρατῶν–Μελῶν τῆς Ε.Ο.Κ. Κατὰ τὴν ἰδίαν ἡμερομηνίαν αἱ κυριώτεραι βιομηχανικαὶ χῶραι προέβησαν εἰς μείωσιν τῶν εἰσαγωγικῶν των δασμῶν δυνάμει τῆς ἐπιτευχθείσης πρὸ ἑνὸς ἔτους συμφωνίας, τῆς γνωστῆς ὡς συμφωνίας τοῦ Γύρου Κέννεντυ. Αἱ ἀναπτυσσόμεναι χῶραι δὲν ὠφελήθησαν μεγάλως ἐκ τῆς συμφωνίας αὐτῆς, καθ' ὅτι αὕτη καλύπτει κυρίως τὸ μεταξὺ τῶν ἀνεπτυγμένων χωρῶν διεθνὲς ἐμπόριον.

III. Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

(1) Τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Σχέδιον Ἀναπτύξεως

Βάσει τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως ἔχει προγραμματισθῇ ὑψηλότερος ρυθμὸς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως παρὰ κατὰ τὸ Πρῶτον καὶ ἔχουν ὡσαύτως τεθῇ ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ καὶ στόχοι ἡ ἐπίτευξις τῶν ὁποίων ἀναμένεται, ὄχι μόνον νὰ βελτιώσῃ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰ θεμέλια τῆς οἰκονομίας νὰ ἰσχυροποιήσῃ ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ εἰς τὸ μέλλον αὐτοδύναμος οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις. Ὁ υἱοθετηθεὶς ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ Ἀκαθαρίστου Ἐγχωρίου Προϊόντος διὰ τὴν περίοδον 1967–1971 εἶναι 7% περίπου, τοῦ δὲ Ἀκαθαρίστου Ἐθνικοῦ Προϊόντος, 6,8%.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς λοιποὺς ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς καὶ στόχους τοῦ Σχεδίου, οὗτοι δύνανται νὰ συνοψισθῶσιν ὡς ἀκολούθως :

Μακροπρόθεσμοι ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ

(α) Ὑγιὲς Ἰσοζύγιον Πληρωμῶν·

(β) πλήρης χρησιμοποίησις τῶν παραγωγικῶν πόρων τῆς Νήσου·

(γ) βελτίωσις τῶν κοινωνικῶν ὑπηρεσιῶν·

(δ) περιφερειακὴ ἀνάπτυξις.

Εἰς μίαν οἰκονομίαν, ὡς ἡ Κυπριακή, αἱ συναλλαγαὶ μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀποτελοῦν καὶ θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ ἀποτελοῦν παράγοντα ὑψίστης σημασίας διὰ σταθερὰν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν. Ἡ ἐξασφάλισις ἐπαρκῶν συναλλαγματικῶν ἀποθεμάτων εἶναι ἀπαραίτητος δι' εἰσαγωγὴν κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ ἄλλων ἀγαθῶν ἅτινα εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ὁποίων ἡ παραγωγὴ ἐπιτοπίως εἶναι οἰκονομικῶς ἀσύμφορος. Ἐπὶ πλέον ἡ διατήρησις τῶν ὑφισταμένων καὶ ἡ κατάκτησις νέων ἀγορῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς διάθεσιν τῶν ἐξαγωγίμων πλεονασμάτων τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς διανοίγει ηὐξημένα περιθώρια οἰκονομικῆς δραστηριότητος, ἀπασχολήσεως καὶ εἰσοδημάτων. Πρὸς τὸ παρὸν ἡ χρηματοδότησις τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου τῆς χώρας μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ γίνεται διὰ τῶν πλεονασμάτων τῶν ἀδήλων πόρων, τῶν ἰδιωτικῶν ἐμβασμάτων καὶ τῆς κινήσεως κεφαλαίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς τὴν Κύπρον. Ἀπώτερος σκοπὸς τοῦ Σχεδίου εἶναι ἡ διαφοροποίησις καὶ ἀναδιάρθρωσις τῶν πηγῶν ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐξαγωγῶν, τῆς αὐξήσεως τῆς τουριστικῆς κινήσεως πρὸς τὴν Νῆσον, τῆς μεγαλυτέρας συμμετοχῆς εἰς τὰς διεθνεῖς μεταφορὰς κλπ. Ταυτοχρόνως αἱ εἰσαγωγαί, αἱ ὁποῖαι ἀρχικῶς θ' αὐξηθοῦν ραγδαίως λόγῳ τῆς

ἀνάγκης κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν καὶ πρώτων ὑλῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς, ἀναμένεται ὅτι βραδύτερον θὰ αὐξάνωνται ἐντὸς ἀνεκτῶν ὁρίων ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῇ σχετικὴ ἰσορροπία εἰς τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον.

Ἡ κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον πλήρης χρησιμοποίησις τῶν παραγωγικῶν πόρων τῆς οἰκονομίας ἀποτελεῖ ἕτερον μακροπρόθεσμον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν πρὸς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ὁποίου θὰ τείνουν τὰ μέτρα πολιτικῆς καὶ τὰ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐκτελεσθησόμενα ἔργα κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Σχεδίου. Συμφώνως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ αὔξησις τῆς παραγωγικότητος ὥστε ἡ κατὰ μονάδα χρησιμοποιουμένων συντελεστῶν παραγωγὴ νὰ αὐξηθῇ. Πρὸς τοῦτο θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ μετακίνησις συντελεστῶν παραγωγῆς εἰς πλέον παραγωγικὰς δραστηριότητας, ὁ διὰ συγχρόνων μηχανημάτων καὶ ἐξοπλισμοῦ ἐφοδιασμὸς τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας, ἡ καλυτέρα ἐκπαίδευσις καὶ ἐξειδίκευσις περισσοτέρων ἐργατῶν καὶ ἡ πλέον ὀρθολογιστικὴ χρησιμοποίησις τῶν συντελεστῶν κεφαλαίου, ὕδατος καὶ γῆς.

Ὡς ἐπανειλημμένως ἐτονίσθη, ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις δὲν ἀποτελεῖ αὐτοσκοπόν. Εἶναι, ὅμως, αὕτη ἀπαραίτητος προϋπόθεσις δι' ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ καὶ διὰ τὴν παροχὴν βελτιωμένων κοινωνικῶν ὑπηρεσιῶν.

Ἀντικειμενικοὶ Σκοποὶ καὶ Στόχοι τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου

Οἱ ὡς ἄνω σκοποὶ εἶναι ἐν τούτοις μακροπρόθεσμοι καὶ ἡ ἐπίτευξίς των δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ ἐντὸς τῶν χρονικῶν περιθωρίων μιᾶς πενταετοῦς περιόδου. Κατὰ τὴν περίοδον 1967–1971 θὰ ἐκτελεσθοῦν ἐν τούτοις τοιαῦτα ἔργα καὶ θὰ ἐφαρμοσθῇ τοιαύτη πολιτικὴ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ὥστε καὶ τὰ βασικὰ θεμέλια διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν μακροπροθέσμων στόχων νὰ τεθῶσι καὶ ἄλλοι σκοποὶ καὶ στόχοι, βραχυπροθέσμου φύσεως, νὰ ἐπιτευχθῶσι. Πλὴν τοῦ ὑψηλοτέρου ρυθμοῦ ἀναπτύξεως, ἀναφερθέντος ἀνωτέρω, ἄλλοι βραχυπρόθεσμοι σκοποὶ καὶ στόχοι τοῦ Δευτέρου Σχεδίου εἶναι :

(α) Περαιτέρω βελτίωσις τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ·

(β) πλέον παραγωγικὴ ἀπασχόλησις τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ·

(γ) δικαιοτέρα κατανομὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος·

(δ) διατήρησις σχετικῆς σταθερότητος τῶν τιμῶν.

Πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν καὶ στόχων τοῦ Δευτέρου Σχεδίου Ἀναπτύξεως καὶ τῶν μακροπροθέσμων τοιούτων τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ἡ Κυβέρνησις ἀνέλαβε τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ὑποδομῆς, τὴν διαμόρφωσιν καὶ ἐφαρμογὴν μέτρων πολιτικῆς καὶ τὴν δημιουργίαν τῶν ἀναγκαίων θεσμικῶν πλαισίων. Ἡ ἐπιτυχὴς ἐφαρμογὴ ἑνὸς «ἐνδεικτικοῦ» προγράμματος ἀναπτύξεως, ὡς τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Σχέδιον, δὲν δύναται βεβαίως νὰ κριθῇ διὰ τῆς ἀνασκοπήσεως τῆς ἐπιτελεσθείσης προόδου ἓν ἢ δύο ἔτη ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐφαρμογῆς του. Θὰ ἐπιχειρήσωμεν ἐν τούτοις μίαν σύντομον ἀνασκόπησιν τῶν μέχρι τοῦδε ἐπιτευγμάτων.

(2) Ἡ ἐπιτευχθεῖσα πρόοδος εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Σχεδίου καὶ ἡ ἐξέλιξις τῆς οἰκονομίας κατὰ τὰ ἔτη 1967 καὶ 1968.

Βάσει τῶν εἰς τὴν Οἰκονομικὴν Ἔκθεσιν διὰ τὸ 1967 δημοσιευομένων ὑπολογισμῶν τῶν μεγεθῶν τῶν Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν, τὸ μὲν Ἀκαθάριστον Ἐγχώριον Προϊὸν εἰς σταθερὰς τιμὰς ἀγορᾶς ηὐξήθη κατὰ 10,6% ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1966, τὸ δὲ Ἀκαθάριστον Ἐθνικὸν Προϊὸν κατὰ 10,3%. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι μέγα μέρος τῆς αὐξήσεως ταύτης ὀφείλετο εἰς τὰς ἐξαιρετικῶς εὐνοϊκὰς καιρικὰς συνθήκας τῆς περιόδου 1966–1967 αἱ ὁποῖαι ηὔξησαν τὴν καθαρὰν γεωργικὴν παραγωγὴν κατὰ 22% περίπου πέραν ἐκείνης τοῦ 1966. Ἄλλοι τομεῖς δραστηριότητος σημειώσαντες ρυθμὸν ἀναπτύξεως μεγαλύτερον τοῦ μέσου ρυθμοῦ εἶναι αἱ Τράπεζαι, Ἀσφαλιστικαὶ καὶ Κτηματικαὶ Ἐπιχει-

ρήσεις (20%), Ἠλεκτρικὴ Ἐνέργεια καὶ Ὕδωρ (19,2%) καὶ αἱ Κατασκευαὶ (14,1%), ἐνῷ ἡ Βιομηχανία καὶ αἱ Ὑπηρεσίαι ἐσημείωσαν ρυθμοὺς ἀναπτύξεως 8,4% καὶ 8% ἀντιστοίχως. Γενικῶς ὁ ρυθμὸς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας κατὰ τὸ 1967 ὑπῆρξεν ὑψηλότερος τοῦ προγραμματισθέντος μέσου ρυθμοῦ ἀναπτύξεως διὰ τὴν περίοδον 1967—1971.

Λόγῳ τῆς ηὐξημένης οἰκονομικῆς δραστηριότητος κατὰ τὸ 1967 ἐπεκράτησαν συνθῆκαι πλήρους ἀπασχολήσεως τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνέργων ἐμειώθη ἀπὸ 3,484 τὸ 1966 εἰς 2,857 τὸ 1967, ἤτοι ἀπὸ 1,4% εἰς 1,1% τοῦ οἰκονομικῶς ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ ἀντιστοίχως. Αἱ ἐπενδύσεις ἀνῆλθον ἀπὸ £28,4 ἑκ. τὸ 1966 εἰς £29,3 ἑκ. τὸ 1967 εἰς τιμὰς 1966. Τὸ ἐπιτευχθὲν ἀπόλυτον ὕψος ἐπενδύσεων κατὰ τὸ 1967 εἶναι σύμφωνον πρὸς τοὺς στόχους τοῦ Πενταετοῦς Σχεδίου. Τὸ πραγματικὸν κατὰ κεφαλὴν Ἀκαθάριστον Ἐθνικὸν Προϊὸν ηὐξήθη κατὰ 8,3% ἐνῷ ἡ πραγματικὴ κατὰ κεφαλὴν κατανάλωσις, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἕνα τῶν καλυτέρων δεικτῶν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ, κατὰ 7,9%. Καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις ἡ σημειωθεῖσα αὔξησις ὑπερηκόντισε τὸν προβλεπόμενον ρυθμὸν αὐξήσεως διὰ τὴν περίοδον 1967—1971. Ὡς ἀνεφέρθη ἀνωτέρω, ἡ κατὰ τὸ 1967 παρατηρηθεῖσα ἄνοδος τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος ὠφείλετο κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ηὐξημένην ἐπίδοσιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς.

Ὡς συνάγεται ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε εἰς χεῖρας μας στοιχείων ὁ ρυθμὸς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας κατὰ τὸ 1968 ἦτο χαμηλότερος τοῦ πραγματοποιηθέντος κατὰ τὸ 1967. Βασικὴ αἰτία ὑπῆρξεν ἡ ἐπιβράδυνσις τοῦ ρυθμοῦ ἀναπτύξεως τῆς γεωργίας. Ὑπολογίζεται ὅτι ἡ ἀξία τῆς ἀκαθαρίστου γεωργικῆς παραγωγῆς παρουσίασεν ἐλαφρὰν μόνον αὔξησιν ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1967. Οἱ λόγοι τῆς μικρᾶς αὐξήσεως τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς εἰς τὰ ἐπίπεδα τοῦ 1967 ὑπῆρξαν ἀφ' ἑνὸς μὲν αἱ δυσμενεῖς καιρικαὶ συνθῆκαι, ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ σχετικῶς χαμηλαὶ τιμαὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ δι' ὡρισμένα γεωργικὰ προϊόντα. Αἱ δυσμενεῖς καιρικαὶ συνθῆκαι τοῦ παρελθόντος χειμῶνος ἐπηρέασαν κυρίως τὴν παραγωγὴν ξηρικῶν καλλιεργειῶν ὡς τοῦ σίτου καὶ τῆς κριθῆς.

Παρὰ τὰς σημειωθείσας μεγάλας διακυμάνσεις τῶν τιμῶν τῶν μεταλλευμάτων εἰς τὰς διεθνεῖς ἀγοράς, αἱ μέσαι τιμαί, ἰδίως τοῦ χαλκοῦ, ἦσαν ὑψηλότεραι ἐκείνων τοῦ προηγουμένου ἔτους. Ὡς ἀποτέλεσμα τῶν ὑψηλοτέρων τιμῶν αἱ εἰσπράξεις ξένου συναλλάγματος κατὰ τοὺς πρώτους ἕνδεκα μῆνας τοῦ 1968 ἐσημείωσαν οὐσιαστικὴν αὔξησιν, ὑπολογίζεται δὲ ὅτι ἡ αὔξησις αὕτη ἔχει διατηρηθῆ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους. Ἐν τούτοις ἡ ὁλικὴ παραγωγὴ μεταλλευμάτων δὲν φαίνεται νὰ ἐσημείωσεν αὔξησιν, ὑπολογίζεται δὲ ὅτι καὶ ἡ ἀπασχόλησις εἰς τὸν τομέα τοῦτον διετηρήθη εἰς σταθερὰ ἐπίπεδα.

Αἱ ὑπάρχουσαι ἐνδείξεις εἶναι ὅτι κατὰ τὸ 1968 ἡ δραστηριότης εἰς τὸν τομέα τῶν Κατασκευῶν ἐσυνεχίσθη καὶ μάλιστα εἰς ὑψηλότερα ἐπίπεδα. Τὸ αὐτὸ δύναται νὰ λεχθῆ καὶ διὰ τὴν Βιομηχανίαν. Ἀπὸ συγκεντρούμενα στοιχεῖα ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραγωγὴν ὡρισμένων βιομηχανιῶν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἱδρυθεισῶν νέων βιομηχανικῶν μονάδων δύναται νὰ συναχθῆ τὸ συμπέρασμα ὅτι κατὰ τὸ 1968 δυνατὸν νὰ ἔχῃ ἐπιτευχθῆ ρυθμὸς ἀναπτύξεως τῆς καθαρᾶς βιομηχανικῆς παραγωγῆς τοῦ ὕψους τοῦ προγραμματισθέντος τοιούτου διὰ τὴν περίοδον τοῦ Σχεδίου, ἤτοι 10% περίπου. Ἡ τουριστικὴ κίνησις ὑπερέβη πᾶσαν προσδοκίαν, ὑπολογίζεται δὲ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπισκεφθέντων τὴν νῆσον περιηγητῶν ὑπερέβη οὐχὶ μόνον τὸν ἀντίστοιχον ἀριθμὸν τοῦ 1967, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνον τοῦ 1963, ὁ ὁποῖος ἦτο μέχρι τοῦδε ὁ ὑψηλότερος. Δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι καὶ κατὰ τὰ δύο ἔτη, 1967 καὶ 1968, ὁ ἀριθμὸς τῶν περιηγητῶν ηὐξήθη κατὰ ποσοστὰ μεγαλύτερα τοῦ φιλοδόξου ρυθμοῦ αὐξήσεως τῆς τουριστικῆς κινήσεως τοῦ τεθέντος ὡς στόχου τοῦ Πενταετοῦς Σχεδίου διὰ τὴν περίοδον 1967—1971. Εἰς ἀπολύτους ἀριθμούς, ἡ τουριστικὴ κίνησις ἦτο 68,397 τὸ 1967 καὶ 88,471 τὸ 1968.

Λόγῳ τῆς σχετικῶς ὑψηλῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος ἡ ἀνεργία διετηρήθη εἰς πολὺ χαμηλὸν ἐπίπεδον. Κατὰ τοὺς πρώτους ἐννέα μῆνας τοῦ ἔτους

τὸ ποσοστὸν τοῦ μέσου μηνιαίου ἀριθμοῦ ἐγγεγραμμένων ἀνέργων ἐπὶ τοῦ οἰκονομικῶς ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ ἀνήρχετο εἰς 1,3%. Τὸ πρόβλημα τῆς ἐλλείψεως εἰδικευμένου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ παρουσιάσθη ὀξύτερον λόγῳ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ βιομηχανικοῦ τομέως. Ἐν τούτοις ἐσημειώθη ἐνθαρρυντικὴ πρόοδος πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἀντιμετωπίσεως τῆς ἐκδηλωθείσης ζητήσεως εἰδικευμένου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ. Ἤρχισεν ἤδη τὴν λειτουργίαν του τὸ Ἀνώτερον Τεχνολογικὸν Ἰνστιτοῦτον, ἐνῷ τὸ Ἀνώτερον Ἰνστιτοῦτον Ξενοδοχειακῶν ἐπαγγελμάτων πρόκειται νὰ λειτουργήσῃ λίαν συντόμως. Ἐπὶ πλέον ἡ τεχνικὴ ἐκπαίδευσις ἐνεδυναμώθη καθὼς καὶ τὰ διάφορα συστήματα ἐκπαιδεύσεως ἐργατικοῦ δυναμικοῦ.

Ἐν κατακλείδι, λαμβάνοντες τὰ δύο πρῶτα ἔτη τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως ὁμοῦ, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ σημειωθεὶς ρυθμὸς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας ἦτο σύμφωνος πρὸς τὸν προγραμματισθέντα διὰ τὴν περίοδον 1967–1971.

(3) Νομισματικαὶ Ἐξελίξεις – Τὸ Ἰσοζύγιον Πληρωμῶν

Ἐκ παραλλήλου, αἱ τιμαί, αἵτινες ἀμέσως μετὰ τὴν ὑποτίμησιν καὶ λόγῳ αὐτῆς ηὐξήθησαν ἀρχικῶς κατὰ 4,0% περίπου, παρέμειναν μᾶλλον σταθεραὶ κατὰ τὴν ὑπόλοιπον περίοδον τοῦ 1968. Κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1968 ὁ νέος τιμαριθμικὸς δείκτης ἀνήρχετο εἰς 103,9 ἐν συγκρίσει πρὸς 104,0 κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ ἰδίου ἔτους (1967=100). Οὕτω κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1968 αἱ τιμαὶ ἦσαν κατὰ μέσον ὅρον ὑψηλότεραι κατὰ 3,8% περίπου ἐκείνων τοῦ 1967.

Κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος ἐσημειώθη σημαντικὴ αὔξησις εἰς τὴν ζήτησιν τραπεζικῶν πιστώσεων. Τὸ σύνολον τῶν τραπεζικῶν πιστώσεων κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1968 παρουσίασεν αὔξησιν κατὰ £10.6 ἑκ. ἔναντι £7 ἑκ. κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος. Ἐν τούτοις αἱ πληθωριστικαὶ πιέσεις αἵτινες δυνατὸν νὰ ἐδημιουργοῦντο λόγῳ τῆς ταχείας αὐξήσεως τῆς τραπεζικῆς πιστοδοτήσεως ἐξουδετερώθησαν ἐκ τῆς ἀντιστοίχου αὐξήσεως τῶν καταθέσεων καὶ ἰδίως τῶν καταθέσεων προθεσμίας. Ὁ ἰδιωτικὸς τομεὺς δηλαδὴ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ τραπεζικὸν σύστημα περισσότερα ἀπὸ ὅσα ἐδανείσθη.

Εἶναι ἀξιοσημείωτον ὅτι κατὰ τὰ ὀλίγα τελευταῖα ἔτη κατὰ τὰ ὁποῖα ἐπετεύχθη ταχὺς ρυθμὸς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως αἱ τραπεζικαὶ καταθέσεις ἀπέβησαν σημαντικὸν μέσον ἀποταμιεύσεως καὶ ταὐτοχρόνως ἐνήργησαν καὶ ὡς τροχοπέδη εἰς πιθανὰς πληθωριστικὰς πιέσεις. Τοῦτο συνάγεται οὐχὶ μόνον ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν καταθέσεων ὡς συνόλου ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς μεταβολῆς εἰς τὴν διάρθρωσίν των. Οὕτω, ἐνῷ κατὰ τὸ 1960, τὰ διαθέσιμα τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως εἰς καταθέσεις προθεσμίας ἀνήρχοντο εἰς £12 ἑκ. περίπου καὶ ἀντεπροσώπευον 40% τοῦ συνόλου τῶν καταθέσεων κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1968 ταῦτα ἀνήρχοντο εἰς £45 ἑκ. περίπου ἢ 60% τοῦ συνόλου τῶν καταθέσεων.

Τὸ συνεχιζόμενον πλεόνασμα τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν ἀποδεικνύει τὴν μὴ πληθωριστικὴν συμπεριφορὰν τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως ὡς καὶ παρομοίαν ἐπίδρασιν τοῦ Δημοσίου τομέως. Συμφώνως πρὸς τὰ τελευταῖα στατιστικὰ στοιχεῖα ὑπολογίζεται ὅτι τὸ ὁλικὸν πλεόνασμα εἰς τοὺς ἐξωτερικούς μας λογαριασμοὺς θὰ ἀνέλθῃ κατὰ τὸ 1968 εἰς £4.8 ἑκ. περίπου ἐν συγκρίσει πρὸς ὁλικὸν πλεόνασμα ἐκ σχεδὸν £8 ἑκ. κατὰ τὸ 1967. Ἐνῷ αἱ καθαραὶ εἰσπράξεις ἐξ ἀδήλων πόρων καὶ ἡ εἰσροὴ κεφαλαίων διετηρήθησαν εἰς ὑψηλὰ ἐπίπεδα (κατά τι ὑψηλότερα τοῦ 1967) ἡ μείωσις τοῦ ὁλικοῦ πλεονάσματος ὀφείλεται εἰς τὴν δυσμενῆ ἐξέλιξιν τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου. Παρ' ὅλον ὅτι ἡ ποσοστιαία αὔξησις τῶν ἐξαγωγῶν ὑπερέβη ἐκείνην τῶν εἰσαγωγῶν, ἐν τούτοις εἰς ἀπολύτους ἀριθμοὺς αἱ εἰσαγωγαὶ ἐσημείωσαν μεγαλυτέραν αὔξησιν καὶ συνεπῶς τὸ ἐμπορικὸν ἔλλειμμα διηυρύνθη. Ἡ αὔξησις εἰς τὰς εἰσαγωγὰς κατὰ τὸ 1968 ὀφείλεται κυρίως εἰς τὰς ὑψηλοτέρας τιμὰς τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν λόγῳ τῆς ὑποτιμήσεως ὡς καὶ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ζητήσεως λόγῳ τῆς ἀνόδου τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ.

"Οσον ἀφορᾷ τοὺς ἀδήλους πόρους, δὲν ἐσημειώθησαν οἱαιδήποτε σημαντικαὶ μεταβολαὶ πλὴν τῆς αὐξήσεως τοῦ τουρισμοῦ. Τὰ ἐκ τοῦ τουρισμοῦ ἔσοδα κατὰ τὸ 1968 ηὐξήθησαν κατὰ 20% περίπου καὶ ὑπερέβησαν τὰ £5 ἑκ.

Ἡ διακίνησις κεφαλαίων ἐξηκολούθησε νὰ εἶναι εὐνοϊκὴ διὰ τὴν Κύπρον. Κατὰ τὸ 1968 ἡ εἰσροὴ κεφαλαίων ἐσημείωσεν αὔξησιν κατὰ 20% περίπου ἔναντι τοῦ προηγουμένου ἔτους, δεῖγμα τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν ξένων πρὸς τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν. Λόγῳ τῶν πλεονασμάτων εἰς τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἡ Κύπρος κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ ἐν πολὺ ἱκανοποιητικὸν ἐπίπεδον συναλλαγματικῶν ἀποθεμάτων. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1968 τὰ συναλλαγματικὰ ἀποθέματα ἀνήρχοντο εἰς £73 ἑκ. περίπου καὶ ἀντεπροσώπευον τὴν ἀξίαν εἰσαγωγῶν διὰ περίοδον πέραν τοῦ ἑνὸς ἔτους.

(4) Τὸ Πρόγραμμα Δημοσίων Δαπανῶν Ἀναπτύξεως

Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ πρόγραμμα Δημοσίων Δαπανῶν Ἀναπτύξεως ἐσυνεχίσθη μὲ ἐντατικώτερον ρυθμόν. Ὡς γνωστόν, διὰ τὴν περίοδον τοῦ Σχεδίου ἡ Κυβέρνησις ἔχει προγραμματίσει δαπάνας ἀναπτύξεως ὕψους £57 ἑκ. οἱ δὲ Ἡμικρατικοὶ Ὀργανισμοὶ ἑτέρας ὕψους £9,6 ἑκ. Ἐπιπροσθέτως ἔχει προγραμματισθῆ ἡ λῆψις διαφόρων μέτρων πολιτικῆς καὶ ἡ δημιουργία τῶν ἀπαραιτήτων θεσμικῶν πλαισίων διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας. Κατὰ τὸ 1967 αἱ δαπάναι ἀναπτύξεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀνῆλθον εἰς £5,5 ἑκ. περίπου, ἐνῷ ἐκεῖναι τῶν Ἡμικρατικῶν Ὀργανισμῶν εἰς £2,2 ἑκ. Αἱ ὑπολογιζόμεναι δαπάναι ἀναπτύξεως διὰ τὸ 1968 ἀνέρχονται εἰς £6,8 ἑκ. καὶ £2,5 ἑκ. ἀντιστοίχως. Τὸ ὕψος τῶν Κρατικῶν δαπανῶν ἀναπτύξεως κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη τοῦ Σχεδίου εἶναι χαμηλότερον τοῦ προγραμματισθέντος, ὑψηλότερον ὅμως τοῦ ἐπιπέδου τῶν πραγματοποιηθεισῶν δαπανῶν κατὰ τὰ ἔτη 1965 καὶ 1966, κατὰ τὰ ὁποῖα αἱ Κυβερνητικαὶ δαπάναι ἀναπτύξεως ἀνῆλθον εἰς £4,6 ἑκ. καθ' ἕκαστον ἔτος. Ἀναμένεται ὅτι διὰ τῆς ἐνάρξεως νέων μεγάλων ἔργων κατὰ τὸ 1969 ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῶν δαπανῶν ἀναπτύξεως θὰ ἐπιταχυνθῇ ἔτι περισσότερον καὶ ὁ τεθεὶς στόχος θὰ ἐπιτευχθῇ κατὰ μέγα μέρος. Ἐπιθυμοῦμεν ἐν τούτοις νὰ τονίσωμεν καὶ πάλιν ὅτι ὁ ρόλος τῆς Κυβερνήσεως ἐν προκειμένῳ εἶναι συμψηφιστικὸς καὶ οὐχὶ ἀνταγωνιστικὸς τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας. Ἔργα, τῶν ὁποίων ἡ μὴ ἔγκαιρος ἐκτέλεσις δὲν παρακωλύει τὴν ἐπίτευξιν τῶν βασικῶν σκοπῶν καὶ στόχων τοῦ Σχεδίου ἀναβάλλονται δι' εὐθετώτερον χρόνον ὅταν ἀπαιτῇ τοῦτο ἡ κατάστασις τῆς Οἰκονομίας καὶ ὅταν κρίνεται ὅτι ἡ δραστηριότης τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ πραγματοποιῶνται οἱ ἐπιδιωκόμενοι στόχοι ἀναπτύξεως.

Αἱ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Ἡμικρατικῶν Ὀργανισμῶν δαπάναι ἀναπτύξεως κατὰ τὸ 1967 καὶ αἱ ὑπολογιζόμεναι δαπάναι κατὰ τὸ 1968 ἐκτίθενται ἀναλυτικῶς εἰς τὸν ἀκόλουθον Πίνακα :

ΠΙΝΑΞ 1

Δαπάναι Ἀναπτύξεως ὑπὸ τοῦ Δημοσίου Τομέως
1967—1968

Τομεὺς ἢ Τμῆμα	1967	1968 (Ὑπολογιζομένη Δαπάνη)	Σύνολον 1967—1968
1. Γεωργία καὶ Ὑδάτινοι Πόροι	**2,949,500**	**2,527,200**	**5,476,700**
1.1 Γεωργία	747,100	705,600	1,452,700
1.2 Κτηνοτροφία	58,700	85,400	144,100
1.3 Ἰνστιτοῦτον Γεωργικῶν Ἐρευνῶν ..	102,600	163,500	266,100
1.4 Βελτίωσις Χρήσεως Ὕδατος ..	182,400	145,900	328,300
1.5 Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι	35,900	48,500	84,400
1.6 Ἀνάπτυξις Δασῶν	143,000	144,600	287,600
1.7 Ἀνάπτυξις Ἁλιείας	19,200	54,100	73,300
1.8 Ὑδάτινοι Πόροι	1,660,600	1,179,600	2,840,200

Τομεὺς ἢ Τμῆμα	1967	1968 (Ὑπολογιζομένη Δαπάνη)	Σύνολον 1967–1968
2. Ἀγροτικὴ Ἀνάπτυξις	**269,400**	**267,600**	**537,000**
3. Μεταλλεῖα (Γεωλογικὴ Ἐπισκόπησις)	**71,000**	**86,700**	**157,700**
4. Μεταποίησις	**116,500**	**536,400**	**652,900**
5. Ἐμπόριον	**58,800**	**66,300**	**125,100**
6. Τουρισμὸς καὶ Ἀρχαῖα Μνημεῖα	**199,500**	**339,600**	**539,100**
6.1 Τουρισμὸς	146,000	283,700	429,700
6.2 Ἀρχαῖα Μνημεῖα	53,500	55,900	109,400
7. Μεταφοραὶ καὶ Ἐπικοινωνίαι	**1,061,700**	**1,547,900**	**2,609,600**
7.1 Κύριαι Ὁδοὶ	656,700	1,170,900	1,827,600
7.2 Λιμένες	208,200	131,000	339,200
7.3 Ἀερολιμένες	188,000	226,500	414,500
7.4 Ταχυδρομικαὶ Ὑπηρεσίαι	8,800	19,500	28,300
8. Ἐκαίδευσις καὶ Πολιτιστικὴ Ἀνάπτυξις	**198,500**	**468,100**	**666,600**
9. Λοιπὰ Ἱνστιτοῦτα καὶ Προγράμματα Ἐκπαιδεύσεως	**58,700**	**91,700**	**150,400**
9.1 Κέντρον Παραγωγικότητος Κύπρου	27,700	27,000	54,700
9.2 Ξενοδοχειακαὶ Σχολαὶ (Περιλαμβανομένων προγραμμάτων ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν ἐπισιτιστικὴν βιομηχανίαν)	22,800	23,400	46,200
9.3 Σχολὴ Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ Ἐκπαίδευσις εἰς τὴν Ἀλλοδαπὴν	6,200	5,300	11,500
9.4 Ἀνώτερον Τεχνολογικὸν Ἱνστιτοῦτον	—	10,800	10,800
9.5 Λοιπὰ	2,000	25,200	27,200
10. Λοιπαὶ Κοινωνικαὶ Ὑπηρεσίαι	**101,300**	**144,500**	**245,800**
10.1 Ὑγεία	32,200	83,800	116,000
10.2 Εὐημερία	10,900	10,100	21,000
10.3 Ἐργασία καὶ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις κ.α.	58,200	50,600	108,800
11. Πολεοδομία καὶ Δημοτικὰ Ἔργα	**304,400**	**401,200**	**705,600**
11.1 Πολεοδομία	54,200	141,500	195,700
11.2 Δημοτικὰ Ἔργα	250,200	259,700	509,900
12. Κυβερνητικὰ Κτίρια	**17,400**	**45,800**	**63,200**
13. Λοιπαὶ Ὑπηρεσίαι (Περιλαμβανομένων μηχανημάτων καὶ ἐξοπλισμοῦ καὶ προκαταρκτικοῦ προγραμματισμοῦ)	**102,100**	**245,700**	**347,800**
ΟΛΙΚΑΙ ΔΑΠΑΝΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ	**5,508,800**	**6,768,700**	**12,277,500**
14. Ἡμικρατικοὶ Ὀργανισμοὶ	**2,156,500**	**2,503,400**	**4,659,900**
ΟΛΙΚΑΙ ΔΑΠΑΝΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΩΣ	**7,665,300**	**9,272,100**	**16,937,400**

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἀνωτέρω Πίνακος, 50% περίπου τῶν Κυβερνητικῶν δαπανῶν ἀναπτύξεως διετέθησαν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ γεωργικοῦ τομέως, (περιλαμβανομένης τῆς βελτιώσεως χρήσεως τοῦ ὕδατος, τῆς ἀναπτύξεως τῶν ὑδατίνων πόρων καὶ τῆς ἀγροτικῆς ἀναπτύξεως). Οἱ ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ τοῦ προγράμματος γεωργικῆς ἀναπτύξεως εἶναι ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς γεωργίας, ἡ αὔξησις τῆς ἀποδόσεως τῆς γῆς καὶ τῆς ἐργασίας διὰ νὰ καταστῇ ὁ τομεὺς οὗτος συναγωνιστικὸς τόσον εἰς τὴν ἐγχώριον ἀγορὰν ὅσον καὶ εἰς τὰς ἀγορὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἡ εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέρα ἀποδέσμευσις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς ἐκ τῆς ἐξαρτήσεώς της ἐκ τῶν καιρικῶν συνθηκῶν κυρίως διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ὑδατίνων πόρων.

(5) Τιμαὶ καὶ ἡμερομίσθια

Προτοῦ συμπληρώσωμεν τὴν ἐπισκόπησιν τῶν οἰκονομικῶν ἐξελίξεων τῶν τελευταίων δύο ἐτῶν, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὸ φλέγον θέμα τῶν τιμῶν καὶ εἰσοδημάτων.

Ἡ διατήρησις σχετικῆς σταθερότητος τῶν τιμῶν ἀποτελεῖ ἕνα τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν τοῦ Δευτέρου Σχεδίου Ἀναπτύξεως καὶ μίαν τῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν στόχων τούτου. Ὁ κίνδυνος ἐκ τοῦ πληθωρισμοῦ συνίσταται εἰς τὴν ἀπώλειαν τῶν συγκριτικῶν πλεονεκτημάτων τῆς Νήσου καὶ εἰς τὰς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις τὰς ὁποίας θὰ ἔχῃ ἔν τοιοῦτον ἐνδεχόμενον ἐπὶ τῶν ἐξαγωγῶν, τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν, τοῦ τουρισμοῦ, τῆς μειώσεως τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων κλπ.

Αὔξησις τῶν τιμῶν δύναται νὰ προέλθῃ ἐκ τῶν ἑξῆς κυρίως λόγων : τῆς ὑπάρξεως ὑπερβαλλούσης συνολικῆς ζητήσεως ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ὑφισταμένην συνολικὴν προσφορὰν (πληθωρισμὸς ζητήσεως), τῆς αὐξήσεως τοῦ κόστους παραγωγῆς ἀγαθῶν ἢ προσφορᾶς ὑπηρεσιῶν (πληθωρισμὸς κόστους) ἢ ἑνὸς συνδυασμοῦ τῶν δύο τούτων αἰτίων. Ἐξ ἄλλου ἡ αὔξησις τῶν τιμῶν δύναται νὰ εἶναι ἐξωτερικῆς προελεύσεως, νὰ ὀφείλεται δηλαδὴ εἰς τὴν αὔξησιν τῶν τιμῶν τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν.

Κατὰ τὸ 1967, πρῶτον ἔτος τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου, οὐδεμία σοβαρὰ αὐξητικὴ τάσις τῶν τιμῶν παρετηρήθη. Ὁ δείκτης λιανικῆς πωλήσεως ηὐξήθη κατὰ 0,7% ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1966, ἤτοι ἀπὸ 110,6 μονάδας τὸ 1966 εἰς 111,4 μονάδας τὸ 1967 (Μάρτιος 1957=100).

Ἡ σχετικὴ αὕτη σταθερότης τῶν τιμῶν διεταράχθη κάπως λόγῳ τῆς κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1967 ὑποτιμήσεως τοῦ Κυπριακοῦ νομίσματος. Δὲν θὰ ἐπαναλάβω τοὺς λόγους οἵτινες ὡδήγησαν εἰς τὴν λῆψιν τῆς ἀποφάσεως δι' ὑποτίμησιν. Οὗτοι ἐξετέθησαν ἀναλυτικῶς καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου καὶ ἀλλαχοῦ. Ἀνεμένετο, βεβαίως, ὅτι ἡ ὑποτίμησις τῆς Κυπριακῆς λίρας ἔναντι τῶν ξένων νομισματικῶν μονάδων θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα κάποιαν αὔξησιν τῶν τιμῶν εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Πράγματι ὡς ἀνεφέρθη ἤδη ὁ νέος δείκτης λιανικῆς πωλήσεως ἐσημείωσε μέσην αὔξησιν 3,8% κατὰ τὸ 1968 (1967=100). Εἰς τὴν σχετικῶς μικρὰν αὔξησιν τοῦ δείκτου τούτου καὶ τῶν τιμῶν γενικῶς ἐν σχέσει πρὸς τὸ ποσοστὸν τῆς ὑποτιμήσεως συνέτεινε καὶ ἡ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως λῆψις διαφόρων μέτρων μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγονται ἡ παγοποίησις διὰ χρονικόν τι διάστημα τῶν τιμῶν ὡρισμένων προϊόντων εὐθὺς μετὰ τὴν ὑποτίμησιν, ἡ μείωσις ἢ καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ ἐκ τῶν δασμῶν ἀριθμοῦ εἰσαγομένων βασικῶν εἰδῶν καὶ πρώτων ὑλῶν, καὶ ἡ στενὴ παρακολούθησις τῆς ἐξελίξεως τῶν τιμῶν διαφόρων προϊόντων καὶ ἡ λῆψις τῶν ἐνδεδειγμένων μέτρων ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως.

Ἐν τούτοις ἡ ὑποτίμησις ἐχρησιμοποιήθη ὡς δικαιολογία διὰ τὴν ὑποβολὴν αἰτημάτων διὰ σοβαρὰς αὐξήσεις μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων. Ἡ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1968 ἀναθεώρησις τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων ὑπῆρξεν ἐπίσης ἑτέρα δικαιολογία διὰ τὴν ὑποβολὴν τοιούτων αἰτημάτων. Ἀλλ' ἡ αὔξησις τοῦ δείκτου λιανικῆς πωλήσεως οὐδόλως

δικαιολογεῖ σοβαρὰς αὐξήσεις τῶν ἀπολαβῶν, λαμβανομένης μάλιστα ὑπ' ὄψιν τῆς ὑπάρξεως εἰς πλείστας περιπτώσεις αὐτομάτου συνδέσεως τῶν ἀπολαβῶν μὲ τὰς διακυμάνσεις τοῦ δείκτου. Ὡσαύτως, ἡ ἀναθεώρησις τῶν κλιμάκων τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων καὶ τὰ ποσοστὰ τῆς ἀναθεωρήσεως ἀποτελοῦν ἰδιαιτέραν περίπτωσιν οὐδεμίαν ἢ ἐλαχίστην σχέσιν ἔχουσαν μὲ τὴν καθιερωμένην τακτικὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως. Ὡς εἶναι γνωστόν, αἱ μισθολογικαὶ ἀναπροσαρμογαὶ εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν γίνονται κατὰ πολὺ ἀραιὰ διαστήματα, συγκεκριμένως δὲ ἡ τελευταία ἀναπροσαρμογὴ εἶχε γίνει τὸ 1956.

Ἡ μόνη δικαιολογία ἥτις δύναται νὰ δοθῇ διὰ τὴν παρουσιασθεῖσαν ἀναταραχὴν εἰς τὰς ἐργατικὰς σχέσεις εἶναι ἡ προσπάθεια τῶν Ἐργατικῶν Ὀργανώσεων νὰ βελτιώσουν τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τῶν μελῶν των. Βεβαίως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἀνόδου τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ ἀποβλέπουν καὶ αἱ ἐνέργειαι τῆς Κυβερνήσεως, μέσῳ τοῦ προγραμματισμοῦ οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπτύξεως. Ἐκεῖνο, ὅμως, τὸ ὁποῖον ἀντενδείκνυται ἐν προκειμένῳ εἶναι ἡ λῆψις βεβιασμένων μέτρων καὶ ἡ ἐξάσκησις πιέσεων πρὸς καλυτέρευσιν τῶν ἀπολαβῶν τῶν ἐργαζομένων χωρὶς νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν αἱ δυνατότητες τῆς οἰκονομίας. Εἰς μίαν τοιαύτην περίπτωσιν αἱ παραχωρούμεναι αὐξήσεις εἰς οὐδὲν θὰ ὠφελήσουν, λόγῳ τῶν κινδύνων πληθωρισμοῦ, ἐνέχουν δὲ καὶ τὸν κίνδυνον χειροτερεύσεως τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ λόγῳ δυνατῆς ἀνακοπῆς τοῦ ρυθμοῦ οἰκονομικῆς ἀνόδου. Μόνον διὰ τῆς συνδέσεως τῆς αὐξήσεως τῶν ἀπολαβῶν μετὰ τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ πραγματικὴ βελτίωσις τῶν ἀπολαβῶν καὶ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις ἄνευ πληθωριστικῶν πιέσεων.

Ἡ Κυβέρνησις, διὰ τοῦ Δευτέρου Σχεδίου Ἀναπτύξεως, ἔχει υἱοθετήσει ὡς στόχον τὴν διατήρησιν συνθηκῶν πλήρους ἀπασχολήσεως, πρὸς τοῦτο δὲ τείνουν ὅλαι αἱ ἐνέργειαί μας. Ἡ κατάστασις ὅμως αὕτη δὲν πρέπει νὰ γίνεται ἀντικείμενον ἐκμεταλλεύσεως οὔτε ὑπὸ τῶν ἐργοδοτουμένων οὔτε ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν, εἰς τὴν μίαν περίπτωσιν διὰ νὰ ἀσκῆται πίεσις δι' ὑπερβολικὰς αὐξήσεις, εἰς δὲ τὴν ἄλλην διὰ νὰ αὐξάνωνται αἱ τιμαὶ τῶν παραγομένων ἢ προσφερομένων ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν. Ἐὰν ἡ ραγδαία οἰκονομικὴ πρόοδος τοῦ τόπου μας πρόκειται νὰ συνεχισθῇ καὶ δὴ εἰς ὑψηλότερον ρυθμόν, ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι πρέπει νὰ συνεργασθοῦν πρὸς διατήρησιν σχετικῶς σταθερῶν τιμῶν.

Ἡ Κυβέρνησις ἀποδίδουσα μεγάλην σημασίαν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἔχει προβῆ εἰς τὴν σύστασιν Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Τιμῶν καὶ Εἰσοδημάτων εἰς τὴν ὁποίαν ἐκπροσωποῦνται, πλὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἐργατικαὶ καὶ ἐργοδοτικαὶ ὀργανώσεις. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει ἤδη ἐπιτελέσει ἀρκετὴν πρόοδον εἶναι δὲ πολὺ εὐοίωνον τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὰς συσκέψεις αὐτῆς ἔχει ἐπικρατήσει πνεῦμα κατανοήσεως καὶ συνεργασίας.

IV. ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

(1) Ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς διὰ τὸ 1969

Ἡ κατάρτισις τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1969 ἐγένετο ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς πολιτικῆς τῆς διαγραφομένης ὑπὸ τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως.

Συναφῶς ἠκολουθήθη πολιτικὴ διατηρήσεως τῶν καταναλωτικῶν δημοσίων δαπανῶν εἰς χαμηλὰ ἐπίπεδα ἥτις νὰ συμβιβάζεται ἐν τούτοις πρὸς τὴν ἀνάγκην ἱκανοποιητικῆς συντηρήσεως τῶν ὑπαρχουσῶν ὑπηρεσιῶν. Παρὰ τὴν φυσικὴν πίεσιν δι' ἀνοδικὴν τάσιν τῶν Κυβερνητικῶν ἐξόδων, ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς Δαπανῶν διὰ τὸ 1969 διετηρήθη κάτω τοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἀναθεωρημένου προϋπολογισμοῦ δαπανῶν διὰ τὸ 1968. Ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸν ἀκόλουθον πίνακα, ἀπὸ τῆς Ἀνεξαρτησίας καὶ ἐντεῦθεν ἡ αὔξησις τῶν δημοσίων δαπανῶν εἰς

τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν ἦτο ὁμολογουμένως μικρὰ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῶν δαπανῶν τούτων εἶναι ἀνελαστικὸν καὶ ὑφίστανται μάλιστα ἐτησίως αὐξητικὰς ἀναπροσαρμογὰς ὡς εἶναι λ.χ. αἱ ἐτήσιαι προσαυξήσεις εἰς τὸ μισθολόγιον τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ τὸ κονδύλιον τῶν συνταξιοδοτήσεων.

Ἔτος	Συνήθεις Δαπάναι	Δαπάναι Ἐθνικῆς Φρουρᾶς	Δαπάναι Παιδείας	Χορηγίαι εἰς Κοινοτικὰς Συνελεύσεις	Μεταφοραὶ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως
	£	£ (1)	£	£	£ (2)
1960	16,225,887	—	—	—	950,000
1961	12,806,973	—	—	2,000,000	7,032,550
1962	13,640,008	—	—	2,000,000	3,903,660
1963	13,635,237	—	—	2,000,000	6,040,000
1964	12,333,356	1,873,621	—	1,600,000	2,540,000
1965	13,930,712	3,228,351	2,573,210	—	3,000,000
1966	14,532,737	2,741,810	2,662,346	—	5,000,000
1967	15,330,979	2,984,835	3,181,995	—	8,000,000
1968 (3)	19,031,490	2,670,000	4,060,000	—	6,000,000
1969 (4)	17,443,849	2,500,000	4,390,000	—	4,000,000

Σημ.—(1) Δὲν περιλαμβάνονται αἱ αὐξηθεῖσαι δαπάναι Ἀσφαλείας καὶ Δημοσίας Τάξεως.

(2) Περιλαμβάνει μεταφορὰς τόσον ἐκ τῶν Τακτικῶν Προϋπολογισμῶν ὅσον καὶ ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου τῆς Δημοκρατίας.

(3) Κατ' ἐκτίμησιν.

(4) Προϋπολογισθεῖσαι.

Ἐν τούτοις, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ὡς ἄνω Πίνακος, οἱ Προϋπολογισμοὶ τῶν ἐτῶν 1968 καὶ 1969 παρουσιάζουν αὔξησιν μεγαλυτέραν εἰς ποσοστιαίαν ἀναλογίαν ἀπὸ ἐκείνην τῶν προηγουμένων ἐτῶν. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὸ 1968 ἔχει ἐφαρμοσθῆ ἡ ἐξαγγελθεῖσα ἀναθεώρησις τῶν μισθῶν τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας, τῶν Δυνάμεων Ἀσφαλείας, κλπ., ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἀναθεώρησις τῶν συντάξεων. Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ Κυβερνητικοῦ Μισθολογίου κατέστη ἀναγκαία δεδομένου ὅτι ἡ τελευταία ἀναθεώρησις εἶχε πραγματοποιηθῆ τὸ 1956. Ὅ,τι προέχει τώρα καὶ εἶναι ὑψίστης σημασίας διὰ τὸν τόπον εἶναι ἡ ἀναδιάρθρωσις καὶ ἀναδιοργάνωσις τῆς Ὑπηρεσίας πρὸς τὸν σκοπὸν ἐκσυγχρονισμοῦ καὶ βελτιώσεως τῆς κρατικῆς μηχανῆς καὶ αὐξήσεως τῆς ἀποδοτικότητός της διὰ νὰ δυνηθῆ αὕτη νὰ ἐπιτελέσῃ κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον τὸν προορισμόν της εἰς μίαν ραγδαίως ἀναπτυσσομένην οἰκονομίαν ὡς ἡ Κυπριακή. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἤδη ἀποφασίσει τὴν μετάκλησιν ἐμπειρογνωμόνων διὰ τὸ ἔργον τοῦτο, ὁ πρῶτος δὲ ἐξ αὐτῶν ἀναμένεται νὰ ἀφιχθῆ εἰς Κύπρον ἐντὸς τῶν προσεχῶν ὀλίγων ἡμερῶν.

(2) Ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως διὰ τὸ Ἔτος 1969

Ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως ἀποτελεῖ κατ' οὐσίαν τὸ ἐτήσιον Πρόγραμμα Δημοσίων Δαπανῶν Ἀναπτύξεως ἀπεικονίζει δὲ τὰς βραχυπροθέσμους ἐπιδιώξεις καὶ τὴν ἱεράρχησιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἔτους. Εἶναι οὗτος σχέδιον οἰκονομικῆς δράσεως καὶ μέσον βραχυχρονίου προγραμματισμοῦ. Δὲν προτίθεμαι νὰ προβῶ εἰς λεπτομερῆ ἀνάλυσιν τῶν ἔργων τὰ ὁποῖα προγραμματίζονται εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμόν. Τοιαύτη ἀνάλυσις παρέχεται εἰς τὸ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς Μνημόνιον. Θὰ ἀναφερθῶ ὅμως εἰς μερικὰ τῶν κυριωτέρων ἔργων ἅτινα ἀντικατοπτρίζουν τὰς κατευθύνσεις τῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς εἰς τοὺς κυριωτέρους τομεῖς τῆς οἰκονομίας.

Ὁ εὑρισκόμενος ἐνώπιον ὑμῶν Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως ἔχει καταρτισθῆ βάσει τῶν ὑπὸ τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος τεθέντων σκοπῶν

καὶ στόχων καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἐπιτευχθείσης κατὰ τὰ ἔτη 1967 καὶ 1968 προόδου. Ὁ Προϋπολογισμὸς προβλέπει κρατικὰς δαπάνας, ἀνερχομένας εἰς £11,798,225. Διὰ τὴν κάλυψιν μέρους τῆς δαπάνης αὐτῆς θὰ διατεθῇ ποσὸν £4,000,000 ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου τῆς Δημοκρατίας, τὸ δὲ ὑπόλοιπον τῆς δαπάνης θὰ καλυφθῇ ἐκ τῶν ἀποθεμάτων τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως. Ἡ προϋπολογισθεῖσα διὰ τὸ 1969 δαπάνη δι' ἔργα ἀναπτύξεως εἶναι ὑψηλοτέρα τῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ἡ ἐτησία αὔξησις εἰς τὸ ὕψος τῶν κρατικῶν δαπανῶν συνάδει πρὸς τὴν ὅλην προσπάθειαν ἐπιτεύξεως τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς ρυθμοῦ ἀναπτύξεως.

Ἐπιπροσθέτως πρὸς τὴν προαναφερθεῖσαν κρατικὴν δαπάνην προβλέπεται ὅτι οἱ Δανειστικοὶ Ἐπίτροποι θὰ ἐκδώσουν δάνεια ἀνερχόμενα εἰς £2,280,000 διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων εἰς τοὺς τομεῖς τῆς ὑδατικῆς καὶ γεωργικῆς ἀναπτύξεως, τῆς ἀναπτύξεως ἀγροτικῶν περιοχῶν, τοῦ τουρισμοῦ καὶ τῆς παιδείας. Προβλέπεται ὡσαύτως ὅτι οἱ Ἡμικρατικοὶ Ὀργανισμοὶ θὰ δαπανήσουν δι' ἔργα ἀναπτύξεως συνολικῶς ποσὸν ἀνερχόμενον εἰς £2,007,000.

Ἐπιθυμῶ ἐν τούτοις νὰ τονίσω ὅτι τὸ ὕψος τῶν κρατικῶν δαπανῶν δὲν ἀποτελεῖ τὸ μοναδικὸν κριτήριον βάσει τοῦ ὁποίου δύναταί τις νὰ κρίνῃ τὴν ἀποτελεσματικότητα αὐτῶν. Μεγαλυτέραν σημασίαν ἐνέχει τὸ περιεχόμενον τοῦ προγράμματος καὶ ὁ ρόλος τὸν ὁποῖον αἱ κρατικαὶ δαπάναι θὰ διαδραματίσουν εἰς τὴν προώθησιν καὶ ἐπίτευξιν τῆς ἀναπτυξιακῆς πολιτικῆς. Ὀφείλομεν νὰ μεριμνῶμεν ὅπως αἱ κρατικαὶ δαπάναι κατανέμωνται μεταξὺ τῶν διαφόρων τομέων τῆς οἰκονομίας κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ πραγματοποιῆται τὸ μέγιστον ὄφελος ἐκ τῆς δαπάνης ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ προωθῆται ἡ πολιτικὴ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως εἰς ἕκαστον τομέα.

Συμφώνως πρὸς τὴν πολιτικὴν τὴν διαγραφομένην εἰς τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως, ἡ γεωργία, ἡ βιομηχανία καὶ ὁ τουρισμὸς πρέπει νὰ καταστοῦν τὰ θεμέλια τῆς προόδου καὶ τῆς εὐημερίας τῆς Κύπρου. Ὁ κάτωθι παρατιθέμενος πίναξ, ὅστις ἀπεικονίζει τὰς κατὰ τομεῖς προτεινομένας κρατικὰς δαπάνας, ἀποδεικνύει τὴν μετὰ συνεπείας ἀκολουθουμένην πολιτικὴν πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν ζωτικῆς σημασίας τομέων τούτων τῆς οἰκονομίας.

	£		
I. Γεωργικὴ Ἀνάπτυξις (συμπεριλαμβανομένης τῆς Ὑδατικῆς καὶ Ἀγροτικῆς Ἀναπτύξεως)			
(α) Γεωργία	1,092,658		
(β) Ἰνστιτοῦτον Γεωργικῶν Ἐρευνῶν	210,747		
(γ) Κτηνοτροφία	234,961		
(δ) Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι ..	128,904		
(ε) Ἀνάπτυξις Δασῶν	181,096		
(στ) Ἀνάπτυξις Ἁλιείας	115,416		
(ζ) Βελτίωσις Χρήσεως Ὕδατος	332,084		
(η) Ἀνάπτυξις Ὑδάτων	2,794,584		
(θ) Ἀγροτικὴ Ἀνάπτυξις ..	467,458		
		£5,557,908	39,5%
II. Ἀνάπτυξις Ἐμπορίου, Βιομηχανίας καὶ Τουρισμοῦ			
(α) Μεταποίησις .. .. }	520,362		
(β) Ἐμπόριον .. .. .. }			
(γ) Κέντρον Παραγωγικότητος	59,233		
(δ) Ἐκπαίδευσις Ἐργατικοῦ Δυναμικοῦ (Ἐργασία καὶ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις) ..	266,933		
(ε) Μεταλλεῖα	103,976		
		£950,504	6,8%

Τουριστική Ἀνάπτυξις			
(στ) Τουρισμός	810,292		
(ζ) Ἀρχαιότητες	92,088		
		£902,380	6,4%
		£1,852,884	
III. Ἔργα Ὑποδομῆς			
(α) Ὁδικὸν Δίκτυον	1,852,642		
(β) Λιμένες	1,161,218		
(γ) Ἀερολιμένες	440,910		
(δ) Δημόσια Κτίρια	334,289		
(ε) Πολεοδομία καὶ Οἴκησις ..	402,900		
(στ) Δημοτικὰ Ἔργα	350,000		
		£4,541,959	32,3%
IV. Ἀνάπτυξις Παιδείας καὶ Ἄλλων Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν			
(α) Παιδεία	776,795		
(β) Ὑγεία	496,892		
(γ) Εὐημερία	28,470		
		£1,302,157	9,2%
V. Διάφοροι Ἄλλαι Ὑπηρεσίαι			
(α) Προγραμματισμὸς	76,241		
(β) Συνεισφορὰ εἰς Δαπάνας Ξένης Τεχνικῆς Βοηθείας ..	80,000		
(γ) Ἄλλαι Ὑπηρεσίαι	367,278		
(δ) Μὴ προβλεπόμεναι δαπάναι	300,000		
		£823,519	5,8%
Ἡμικρατικοὶ Ὀργανισμοί			
(α) Τηλεπικοινωνίαι	700,000		
(β) Ἐξηλεκτρισμὸς	1,297,000		
(γ) Ραδιοφωνία	10,000		
		£2,007,000	

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου ἐμφαίνεται ὅτι διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας, τῆς κτηνοτροφίας, τῆς ἁλιείας, τῶν κτηνιατρικῶν ὑπηρεσιῶν, τῶν δασῶν, δι' ἀγροτικὴν ἀνάπτυξιν καὶ διὰ γεωργικὰς ἐρεύνας προτείνεται ὅπως δαπανηθῇ ποσὸν £2,431,240, διὰ δὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς νήσου καὶ τὴν βελτίωσιν χρήσεως τοῦ ὕδατος ἕτερον ποσὸν £3,126,668, τὰ ὁποῖα ὁμοῦ ἀντιπροσωπεύουν περὶ τὰ 40% τῶν ὁλικῶν Κρατικῶν Δαπανῶν Ἀναπτύξεως. Ἀναγνωρίζεται ὅθεν ὁ οὐσιώδης ρόλος τὸν ὁποῖον ἔχει νὰ διαδραματίσῃ ἡ γεωργία εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νήσου καὶ ἐπιδιώκεται ὅπως ὁ ρόλος οὗτος αὐξηθῇ.

Πρὸς διαφοροποίησιν καὶ ἀναδιάρθρωσιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως αὐξηθῇ ἡ παραγωγικότης καὶ τὸ γεωργικὸν εἰσόδημα, θὰ προωθηθῇ κατὰ τὸ 1969 περαιτέρω ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Σχεδίου Μικτῆς Γεωργίας–Κτηνοτροφίας καὶ τοῦ Σχεδίου Ἀξιοποιήσεως τῆς ὑπὸ Ἀγρανάπαυσιν Γῆς. Ἐξ ἄλλου, ἡ ὑπὸ τὸ κεφάλαιον 6Δ «Κτηνοτροφία» τοῦ Προϋπολογισμοῦ προτεινομένη δαπάνη ἐκ £150,000 περίπου διὰ τὴν εἰσαγωγήν, ἐκτροφὴν καὶ πολλαπλασιασμὸν ζώων ἐξηυγενισμένων καὶ πλέον ἀποδοτικῶν φυλῶν ἀποβλέπει τόσον εἰς τὴν διευκόλυνσιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὡς ἄνω δύο σχεδίων ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐν γένει αὔξησιν τῆς κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς. Ἡ καταπολέμησις τῶν ζωϊκῶν ἀσθενειῶν, ἡ ἵδρυσις νέων Κτηνιατρικῶν Σταθμῶν ὡς καὶ Ἰνστιτούτου Ὑγείας Ζώων τῇ βοηθείᾳ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου

τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν καὶ ἡ ἐν γένει ἐνίσχυσις τῶν Κτηνιατρικῶν Ὑπηρεσιῶν θὰ ἐνισχύσουν τὴν πολιτικὴν ἀναπτύξεως τῆς Κτηνοτροφίας. Ἕτερα νέα σχέδια τὰ ὁποῖα ἀποσκοποῦν εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς εἰσοδηματικῆς θέσεως τῶν γεωργῶν καὶ τὴν αὔξησιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς εἶναι τὸ Σχέδιον Ἀναμπελώσεως, τὸ Σχέδιον ἐπεκτάσεως τοῦ Οἰνολογικοῦ Ἐργαστηρίου κ.λ.π. Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων διατηρήσεως τοῦ ἐδάφους καὶ διὰ τὴν προώθησιν τῆς δενδροφυτείας εἰς ὀρεινὰς κυρίως περιοχὰς θὰ διατεθῇ ποσὸν ἀνερχόμενον εἰς £155,000.

Συμφώνως πρὸς τὴν γενικὴν πολιτικὴν μεγιστοποιήσεως τῆς παραγωγῆς δίδεται ἰδιαιτέρα ἔμφασις εἰς τὴν ἀρδευομένην γεωργίαν καὶ τὴν προώθησιν τῆς καλλιεργείας πρωΐμων λαχανικῶν. Τὸ Σχέδιον Χρήσεως Ὕδατος τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ἀποδοτικωτέρας χρήσεως τοῦ πολυτίμου τούτου πόρου, τὸ Σχέδιον Ἐνθαρρύνσεως πρωΐμων λαχανικῶν καὶ ἄλλα παρόμοια σχέδια προωθοῦνται ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς ὡς ἄνω πολιτικῆς. Διὰ τὰ σχέδια ταῦτα προβλέπεται ὅτι θὰ δαπανηθῇ ποσὸν πέραν τῶν £360,000. Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑδατίνων πόρων θὰ διατεθῇ ποσὸν £2,795,000. Τὸ ὕδωρ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποτελῇ ἕνα τῶν σημαντικωτέρων καὶ πολυτιμοτέρων πόρων καὶ αἱ προβλεπόμεναι δαπάναι ἀποσκοποῦν εἰς τὴν συνέχισιν τοῦ προγράμματος κατασκευῆς ὑδατοφρακτῶν καὶ ἄλλων μικρῶν ἀρδευτικῶν ἔργων πρὸς ἀξιοποίησιν τῶν ὑδάτων ἐπιφανείας. Γίνεται ἐπίσης πρόνοια διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Σχεδίου Ὑδατοπρομηθείας Ἀμμοχώστου. Διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν καὶ ὀρθολογιστικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἀξιοποίησιν τῶν ὑδατίνων πόρων προωθεῖται τῇ βοηθείᾳ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν τὸ Σχέδιον Ἐπισκοπήσεως καὶ Προγραμματισμοῦ τῶν Ὑδατίνων Πόρων τῆς Νήσου, διὰ τὸ ὁποῖον προτείνονται πιστώσεις εἰς διάφορα Κεφάλαια τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Θὰ ἤθελα ἐπίσης νὰ ἀναφέρω ὅτι εἰς τὸν ὑπὸ μελέτην Προϋπολογισμὸν δίδεται ηὐξημένη προσοχὴ εἰς τὴν γεωργικὴν ἔρευναν διὰ τὴν ὁποίαν προβλέπεται δαπάνη £210,747 ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἁλιείας διὰ τὴν ὁποίαν προβλέπεται δαπάνη £115,416.

Τέλος ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων ἐξακολουθεῖ νὰ τυγχάνῃ μεγάλης προσοχῆς ὁ δὲ Προϋπολογισμὸς προβλέπει δαπάνας £467,458 διὰ βοήθειαν πρὸς Ἀγροτικὰ Δημαρχεῖα καὶ Συμβούλια Ἀναπτύξεως δι' ἐκτέλεσιν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων, βελτίωσιν καὶ κατασκευὴν χωριτικῶν ὁδῶν, ἀνέγερσιν δημοσίων κτιρίων κλπ.

Ὡς ἔχει ἤδη λεχθῇ, τὸ Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως ἀποσκοπεῖ ὅπως καταστήσῃ τὴν βιομηχανίαν ἕνα τῶν ἀκρογωνιαίων λίθων τῆς Οἰκονομίας. Συμφώνως πρὸς τὴν καθορισθεῖσαν πολιτικὴν ὁ ρόλος τῆς Κυβερνήσεως συνίσταται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ὑποδομῆς, τὴν παροχὴν κινήτρων καὶ τεχνικῆς βοηθείας πρὸς τὰς βιομηχανίας, τὴν προώθησιν τεχνοοικονομικῶν μελετῶν καὶ ἐρευνῶν, τὴν διερεύνησιν ἐξωτερικῶν ἀγορῶν, τὴν τεχνικὴν κατάρτισιν τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ κ.ο.κ. Αἱ ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον 11Δ προτεινόμεναι δαπάναι συνάδουν πρὸς τὴν πολιτικὴν ταύτην. Οὕτω εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ ἔργα ὑποδομῆς προτείνεται ἡ συμπλήρωσις τῆς βιομηχανικῆς περιοχῆς Λεμεσοῦ καὶ ἡ ἐπέκτασις τοῦ θεσμοῦ τούτου εἰς Λάρνακα. Γίνεται ἐπίσης πρόνοια (α) διὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν Ἰνστιτούτου Ποιοτικοῦ Ἐλέγχου πρὸς ὑποβοήθησιν τῶν ἐγχωρίων βιομηχανιῶν εἰς τὰς προσπαθείας των ὅπως βελτιώσουν τὴν ποιοτικὴν στάθμην τῶν προϊόντων των καὶ (β) διὰ βιομηχανικὰς ἐρεύνας καθὼς καὶ δι' ἐρεύνας ἐξωτερικῶν ἀγορῶν. Αἱ ὑπὸ τὰ Κεφάλαια «Ἐργασία καὶ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις» καὶ «Κέντρον Παραγωγικότητος» προτεινόμεναι δαπάναι διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου, τοῦ Συστήματος Μαθητείας καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος συνάδουν ἐπίσης πρὸς τὴν πολιτικὴν τεχνικῆς καταρτίσεως τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν τουρισμόν ἡ παροχὴ δανείων μὲ χαμηλὸν ἐπιτόκιον δι' ἀνέγερσιν ξενοδοχείων, κέντρων ἀναψυχῆς κλπ., ἡ ἵδρυσις Ξενοδοχειακῆς Σχολῆς καὶ

Ξενοδοχειακοῦ Ἰνστιτούτου, ἡ ἀναθεώρησις τῆς νομοθεσίας διὰ ταξινόμησιν τῶν Ξενοδοχείων, ἡ ἵδρυσις Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ, ἡ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τουριστικὴ προβολὴ τῆς νήσου, ἡ λῆψις μέτρων πρὸς προστασίαν περιοχῶν τουριστικῆς σημασίας καὶ ἡ δημιουργία τῶν ἀπαραιτήτων ἔργων ὑποδομῆς, ὡς ὁδῶν, λιμένων καὶ ἀερολιμένων, καθωρίσθησαν ὡς τὰ κυριώτερα μέτρα πολιτικῆς διὰ τὴν προώθησιν τῆς ἀναπτυξιακῆς πολιτικῆς ἐπὶ τοῦ τουρισμοῦ. Αἱ προτεινόμεναι δαπάναι εἰς τὸν Προϋπολογισμόν, οὐχὶ μόνον ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον «Τουρισμὸς» ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἄλλα Κεφάλαια, ἤτοι, Ἀνάπτυξις ὁδικοῦ δικτύου, ἀερολιμένες, ἀρχαιότητες, κλπ. συνάδουν πρὸς τὴν ὡς ἄνω πολιτικήν.

Ὡς εἶναι φυσικὸν τὸ πρόγραμμα δημοσίων ἐπενδύσεων δέον νὰ περιλαμβάνῃ σημαντικὸν ἀριθμὸν ἔργων ὑποδομῆς. Ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως 1969 προνοεῖ διὰ δαπάνας πέραν τῶν £4,5 ἑκ. διὰ τοιαῦτα ἔργα, ἤτοι £1,852,000 διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου, £1,161,000 διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν λιμένων, £440,900 διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀερολιμένος, £402,900 διὰ πολεοδομικὰ ἔργα, £334,300 διὰ δημόσια κτίρια καὶ £350,000 διὰ δημοτικὰ ἔργα.

Ἡ ἐξασφάλισις δικαίας συμμετοχῆς τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὸ παραχθησόμενον εἰσόδημα διὰ τῆς πλήρους καὶ παραγωγικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, καὶ ἡ αὔξησις τῶν κοινωνικῶν παροχῶν διὰ τῆς βελτιώσεως τῶν κοινωνικῶν ὑπηρεσιῶν εἶναι εἷς τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν τοῦ Προγράμματος. Αἱ προτεινόμεναι διὰ τὸ 1969 δαπάναι ὑπὸ τὰ Κεφάλαια «Ἐργασία καὶ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις», «Παιδεία», «Ὑγεία» καὶ «Εὐημερία» ἀποσκοποῦν εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ὡς ἄνω ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ.

Ἰδιαιτέρα ἔμφασις δίδεται ἐξ ἄλλου εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παιδείας καὶ τὴν πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν. Διὰ τὴν στοιχειώδη παιδείαν προβλέπεται ποσὸν £300,000 περίπου πρὸς ἐπέκτασιν καὶ ἐκσυγχρονισμὸν σχολικῶν κτιρίων. Διὰ τὴν ἀνύψωσιν τῆς στάθμης τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ προτείνεται ἡ ἀνέγερσις σχολῆς παρὰ τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν ἥτις θὰ χρησιμοποιῆται διὰ τὴν ὀργάνωσιν ὑποδειγματικῆς διδασκαλίας διὰ τοὺς σπουδαστάς. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν μέσην παιδείαν δίδεται ἰδιαιτέρα ἔμφασις τόσον εἰς τὴν ποιοτικὴν βελτίωσίν της ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως. Διὰ τὴν ἀνέγερσιν σχολικῶν κτιρίων Μέσης Παιδείας, ἐργαστηρίων καὶ διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν αὐτῶν προβλέπεται ποσὸν £147,000 περίπου, διὰ δὲ τὴν ἐπέκτασιν τῶν Τεχνικῶν καὶ Ἐπαγγελματικῶν Σχολῶν, τὸν ἐξοπλισμὸν αὐτῶν καὶ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τεχνολογικοῦ γυμνασίου ἕτερον ποσὸν £124,000 περίπου. Γίνεται ἐπίσης πρόνοια διὰ τὴν ἀνέγερσιν καὶ λειτουργίαν νέας Σχολῆς Κωφαλάλων ἔναντι δαπάνης £100,000 καθὼς καὶ διὰ τὴν ἀνέγερσιν Σχολῆς Ἀσκησίμων Παίδων. Εἰς τὸν τομέα τῆς πολιτιστικῆς ἀναπτύξεως γίνεται, μεταξὺ ἄλλων, πρόνοια διὰ τὴν ἵδρυσιν κρατικῆς πινακοθήκης καὶ βιβλιοθήκης.

Ἡ κοινωνικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως εἶναι πολύπλευρος καὶ περιλαμβάνει μεταξὺ ἄλλων τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ. Ἡ ἐνίσχυσις καὶ ἡ ποιοτικὴ βελτίωσις τοῦ ἰατρικοῦ καὶ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ, ἡ βελτίωσις τῶν Ὑπηρεσιῶν Προληπτικῆς Ἰατρικῆς, ἡ βελτίωσις καὶ ἐπέκτασις τῆς εἰς κλίνας δυνάμεως τῶν Νοσοκομείων καὶ ὁ ἀρτιώτερος ἐξοπλισμός των εἶναι οἱ ἄμεσοι ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ τοῦ Προγράμματος Ἀναπτύξεως. Αἱ διὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως 1969 προτεινόμεναι δαπάναι ἀντικατοπτρίζουν τὴν προσπάθειαν πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τούτων. Δὲν προτείνονται μόνον ηὐξημέναι δαπάναι ἔναντι ἐκείνων τοῦ 1968—£496,892 ἔναντι £272,920—ἀλλ' ἔχουν αὗται κατανεμηθῆ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ ἐπιτευχθῆ μία ἰσόρροπος ἀνάπτυξις τῶν ἰατρικῶν καὶ ὑγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν κατοίκων ὅλων τῶν Ἐπαρχιῶν.

(3) Δημοσιονομικὴ πολιτικὴ

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν δημοσιονομικὴν πολιτικὴν ἡ προσπάθεια εἶναι ὅπως αὕτη εὑρίσκεται ἐντεταγμένη ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν σκοπῶν τοὺς ὁποίους ἡ γενι-

κωτέρα οἰκονομικὴ πολιτικὴ ἐπιδιώκει. Οἱ σκοποὶ οὗτοι εἶναι—(α) ἡ ταχεῖα οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις ἐντὸς κλίματος ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς νομισματικῆς σταθερότητος· καὶ (β) ἡ δικαιοτέρα κατανομὴ τοῦ αὐξανομένου ἐθνικοῦ εἰσοδήματος καὶ ἡ ἄνοδος τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ. Παρ' ὅλον ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξουν δυσχέρειαι διὰ τὴν ταυτόχρονον ἐπιδίωξιν ἀμφοτέρων τῶν σκοπῶν ἐφ' ὅσον ὁ μὲν πρῶτος προϋποθέτει συμπίεσιν τῆς καταναλώσεως πρὸς ὄφελος τῶν ἐπενδύσεων ἐνῷ ὁ δεύτερος ἀπαιτεῖ διόγκωσιν τῆς καταναλώσεως εἰς βάρος τῶν ἐπενδύσεων καὶ κατὰ συνέπειαν τοῦ ρυθμοῦ ἀναπτύξεως, ἐν τούτοις ἐπεδιώχθη καὶ ἐπιδιώκεται ὁ ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ συγκερασμὸς τῶν δύο ἐπιδιώξεων. Τόσον τὸ σκέλος τῶν ἐσόδων ὅσον καὶ τὸ σκέλος τῶν ἐξόδων τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ χρησιμοποιοῦνται ταυτοχρόνως πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου. Ὁ σκοπὸς τῆς ταχείας οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ἐπιδιώκεται διὰ τῆς ὁλονὲν αὐξανομένης ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος τοῦ κράτους διὰ τῆς διαθέσεως μεγάλων ποσῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀπαραιτήτων ἔργων ὑποδομῆς ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὑποβοηθήσεως τῆς δράσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως τῆς οἰκονομίας εἰς τὰς ἐπενδύσεις τοῦ ὁποίου κυρίως στηρίζεται ἡ οἰκονομικὴ πρόοδος τοῦ τόπου. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως καὶ ἡ φορολογικὴ διάρθρωσις διαμορφοῦται κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἀποτελῇ τροχοπέδην εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς τοιαύτης πρωτοβουλίας.

Τὰ ἐκ τῆς φορολογίας ἔσοδα τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸ 1967 (ἐξαιρουμένων τῶν ἐσόδων ἐξ ἄλλων πηγῶν ὡς ἐπὶ παραδείγματι ἐκ παρεχομένων ὑπηρεσιῶν) ἀνῆλθον μόνον εἰς 12.5% τοῦ Ἀκαθαρίστου Ἐθνικοῦ Προϊόντος, ποσοστὸν οὐχὶ ὑψηλὸν ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλας χώρας. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου θεωρεῖται σκόπιμον ὅπως γίνῃ εἰδικὴ μνεία τῆς ἐπικειμένης τροποποιήσεως τῆς περὶ φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος νομοθεσίας. Ἡ μείωσις τοῦ βάρους τῆς ἀμέσου φορολογίας ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν αὔξησιν τῶν σήμερον παρεχομένων φορολογικῶν κινήτρων εὐλόγως ἀναμένεται ὅτι θὰ ἐπιδράσῃ εὐνοϊκῶς ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου καθ' ὅσον θὰ δοθῇ οὕτω εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκδηλωθῇ κατὰ πλέον ἐνεργὸν τρόπον.

Ἡ ἀκολουθηθεῖσα δημοσιονομικὴ πολιτικὴ ἐξησφάλισε μέχρι τοῦδε τόσον ἐσωτερικὴν ὅσον καὶ ἐξωτερικὴν νομισματικὴν σταθερότητα, ἡ δὲ ἐπελθοῦσα κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ ἔτους 1967 ὑποτίμησις τῆς ἐξωτερικῆς ἀξίας τοῦ νομίσματός μας δὲν ἐπεβλήθη ὡς γνωστὸν ὑπὸ δυσμενῶν ἐξελίξεων τῆς ἰδικῆς μας οἰκονομίας. Ἐξ ἄλλου, ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη παρατηρηθεῖσα συσσώρευσις πλεονασμάτων εἰς τοὺς κρατικοὺς προϋπολογισμοὺς ἐπέτρεψεν ὄχι μόνον τὴν βελτίωσιν τῆς συναλλαγματικῆς θέσεως τῆς χώρας ἀλλ' ἀπετέλεσεν ὡσαύτως ἀνασχετικὸν παράγοντα πληθωριστικῶν πιέσεων. Ἡ κατάστασις βεβαίως θὰ παρακολουθῆται καθ' ὅτι ἡ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ δὲν δύναται νὰ εἶναι στατικὴ ἀλλὰ δυναμικὴ καὶ εὐέλικτος προσαρμοζομένη πρὸς τὰς ἑκάστοτε οἰκονομικὰς συνθήκας καὶ ἐπιδιώξεις.

Ὁ κρατικὸς προϋπολογισμὸς ἔχει ὡσαύτως χρησιμοποιηθῇ ὡς μέσον δικαιοτέρας κατανομῆς τοῦ αὐξανομένου ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Ἐπὶ παραδείγματι, ἡ αὔξησις τῶν δαπανῶν διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ κράτους παρεχομένων κοινωνικῶν ὑπηρεσιῶν ἀναμφιβόλως ἔχει συμβάλει εἰς τὴν ἄμβλυνσιν τοῦ βαθμοῦ τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀνισότητος. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δέον νὰ τονισθῇ ὅτι εἶναι ὑψίστης σημασίας ὅπως αἱ ἐν λόγῳ παροχαὶ γίνωνται ἄνευ κινδύνου διαταράξεως τῆς δημοσιονομικῆς καὶ νομισματικῆς ἰσορροπίας καθ' ὅσον ἄλλως, ὄχι μόνον αὐταὶ αὗται αἱ παροχαὶ οὐσιαστικῶς ἐκμηδενίζονται, ἀλλὰ καὶ τὸ ὅλον βάθρον τῆς οἰκονομίας διασαλεύεται.

V. ΠΡΟΟΠΤΙΚΑΙ

Ποῖαι εἶναι τώρα αἱ προοπτικαὶ διὰ τὸ μέλλον καὶ πῶς προβλέπεται ἡ ἐξέλιξις τῆς οἰκονομίας κατὰ τὸ 1969 ; Αἱ κατευθύνσεις βεβαίως τῆς οἰκονομικῆς μας πολιτικῆς εὑρίσκονται ἐνηρμονισμέναι πρὸς τοὺς μακροπροθέσμους καὶ βραχυπροθέσμους ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς καὶ στόχους τοῦ Δευτέρου Σχεδίου. Ἐκ τῶν εἰς χεῖρας μας δεδομένων δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι αἱ προοπτικαὶ διὰ τὸ 1969 εἶναι λίαν ἐνθαρρυντικαί. Αἱ προβλέψεις διὰ τὴν γεωργίαν εἶναι ὅτι, λόγῳ τῶν ἐπικρατουσῶν εὐνοϊκῶν καιρικῶν συνθηκῶν, θὰ αὐξηθῇ ἡ συμβολή της εἰς τὴν ἐθνικὴν παραγωγήν. Αἱ παροῦσαι ἐνδείξεις ὅσον ἀφορᾷ τὸν τουρισμὸν εἶναι ὅτι ἡ ἀνοδικὴ πορεία τῶν τελευταίων ἐτῶν θὰ συνεχισθῇ καὶ ὅτι ὁ προβλεπόμενος ὑπὸ τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς στόχος θὰ καλυφθῇ. Αἱ προοπτικαὶ διὰ τὴν βιομηχανίαν εἶναι ἐπίσης πολὺ ἐνθαρρυντικαί. Ἡ ὑψηλὴ ἐπενδυτικὴ δραστηριότης εἰς τὸν τομέα τοῦτον συνεχίζεται ἡ δὲ αὔξησις τῆς παραγωγῆς κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἀναμένεται νὰ ὑπερβῇ τὸν τεθέντα στόχον τοῦ 10%. Αἱ προβλέψεις διὰ τοὺς ἄλλους παραγωγικοὺς τομεῖς εἶναι ὅτι θὰ αὐξηθῇ ὡσαύτως ἡ συμβολή των καὶ θὰ ἐπιταχυνθῇ ὁ ρυθμὸς ἀναπτύξεώς των ἐν κατακλείδι δὲ δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαναληφθῇ ὁ ὑψηλὸς ρυθμὸς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας ὁ σημειωθεὶς τὸ 1967.

Κατὰ τὸ πρῶτον Πενταετὲς καὶ κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη τοῦ Δευτέρου, ὡς μαρτυροῦν οἱ ἀριθμοὶ καὶ ὡς εἶναι τοῖς πᾶσιν ἐμφανές, μεγάλη πρόοδος ἐπετεύχθη εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομίας. Ὄχι μόνον τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα καὶ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ ἀνῆλθον ἀλλὰ καὶ μέχρις ἑνὸς βαθμοῦ ἐπετεύχθη ἀναδιάρθρωσις καὶ ἐξυγίανσις τῆς οἰκονομίας. Ἀλλ' ἀκριβῶς εἰς τὸ στάδιον ἀναπτύξεως εἰς τὸ ὁποῖον εὑρισκόμεθα ἀπαιτεῖται ὅλως ἰδιαιτέρα προσοχή. Ὑπάρχει συγκεκριμένως ὁ κίνδυνος νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις ἐπραγματοποιήθη, ὅτι ὁ ἀγὼν ἐτερματίσθη καὶ ὅτι δυνάμεθα τώρα νὰ χαλαρώσωμεν τὰς προσπαθείας μας καὶ νὰ ἐπαναπαυθῶμεν ἐπὶ τῶν ἐπιτυχιῶν μας. Οὐδὲν τούτου ἐπικινδυνωδέστερον. Πρέπει νὰ συνειδητοποιήσωμεν ὅλοι τὸ γεγονὸς ὅτι παρὰ τὴν ἐπιτευχθεῖσαν πρόοδον, ἡ οἰκονομία τῆς Νήσου ἔχει εἰσέτι σοβαρὰς διαρθρωτικὰς ἀδυναμίας καὶ ὅτι ἀπαιτεῖται συνεχὴς καὶ συστηματικὴ προσπάθεια, μακρὰ καὶ προγραμματισμένη ἐργασία, προτοῦ δημιουργηθοῦν αἱ συνθῆκαι ἐκεῖναι αἵτινες θὰ ἐγγυῶνται σταθερὸν καὶ συνεχῶς αὐξανόμενον βιοτικὸν ἐπίπεδον εἰς τὸ μέλλον. Οἱαδήποτε ἀνακοπὴ τῆς προσπαθείας ταύτης θὰ ὁδηγήσῃ ἀναποφεύκτως εἰς σοβαρὰν ὀπισθοδρόμησιν. Ἐξ ἄλλου, ἐξ ἴσου σοβαρὰ εἶναι ἡ κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος παρατηρηθεῖσα τάσις νὰ θεωρῶνται ὅλα τὰ ὑποβαλλόμενα αἰτήματα, οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶναι, ὡς λογικὰ καὶ νὰ ἀναμένεται ἡ πλήρης ἱκανοποίησίς των. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἀναμένεται ἡ αὔξησις καὶ ἐπέκτασις τῶν κοινωνικῶν παροχῶν ὡς ἐὰν ἡ Κύπρος ἦτο δυνατὸν εἰς τὸ παρὸν στάδιον τῆς ἀναπτύξεώς της νὰ μετατραπῇ εἰς «κράτος εὐημερίας». Ἔχω ἤδη ἀσχοληθῇ μὲ τὸ θέμα τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ προσθέσω ἐν προκειμένῳ εἶναι ὅτι αὔξησις τῶν κοινωνικῶν παροχῶν καὶ τῶν ἀπολαβῶν πέραν τοῦ ἐπιπέδου τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπουν αἱ δυνατότητες τῆς οἰκονομίας καὶ οἱ τεθέντες ἐπενδυτικοὶ καὶ ἄλλοι στόχοι θὰ εἶχε καταστρεπτικὰς συνεπείας. Πλὴν τοῦ πληθωρισμοῦ ὅστις θὰ ἐξεμηδένιζε τὰς αὐξήσεις εἰς τὰς χρηματικὰς ἀπολαβὰς καὶ τῶν ἐπιπτώσεων ἐπὶ τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν, θὰ ἐπηρεάζετο ἀναποφεύκτως καὶ ἡ ἐπενδυτικὴ προσπάθεια. Καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις εἶναι κατὰ βάσιν συνάρτησις τῆς ἐπενδύσεως.

Ὁλονὲν καὶ μεγαλύτερον ποσοστὸν τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος ὡς ἐπίσης καὶ τοῦ ἀτομικοῦ ἢ οἰκογενειακοῦ εἰσοδήματος πρέπει νὰ ἀφιερώνεται εἰς ἀποταμιεύσεις αἱ ὁποῖαι μὲ τὴν σειράν των θὰ χρηματοδοτήσουν περισσοτέρας ἐπενδύσεις. Συναφῶς, δέον νὰ ἀναφέρω ὅτι ἡ παρατηρουμένη τάσις μιμήσεως τοῦ τρόπου ζωῆς πλέον εὐπόρων κρατῶν εἶναι ἐπικίνδυνος ἰδιαιτέρως εἰς τὴν

περίπτωσιν τῆς Κύπρου ὅπου μεγαλυτέρα κατανάλωσις δὲν σημαίνει εἰσέτι ἀνάλογον αὔξησιν τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς ἀλλὰ ηὐξημένας εἰσαγωγὰς καὶ ἀπώλειαν συναλλαγματικῶν ἀποθεμάτων.

Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ὡς ἐπίσης καὶ λόγῳ τῆς δημιουργίας συνθηκῶν ὑπερπλήρους ἀπασχολήσεως καὶ τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος παρατηρηθεισῶν διαταραχῶν εἰς τὰς βιομηχανικὰς σχέσεις παρίσταται ἀνάγκη στενωτέρας παρακολουθήσεως τῶν οἰκονομικῶν ἐξελίξεων κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος· ἐὰν δὲ δημιουργηθοῦν συνθῆκαι ὑπερθερμάνσεως τῆς οἰκονομίας δὲν θὰ διστάσῃ ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ τὰ ἀναγκαῖα μέτρα ὥστε νὰ διασφαλισθῇ ἡ ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ νομισματικὴ σταθερότης ἥτις εἶναι ἡ ἀπαραίτητος προϋπόθεσις καὶ ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος τῆς ὅλης προσπαθείας δι' ἀνάπτυξιν. Ἐὰν ὅλοι ἀντικρύσωμεν τὰ οἰκονομικὰ προβλήματα τοῦ τόπου μὲ συναίσθημα εὐθύνης εἶμαι βέβαιος ὅτι εὐκόλως θὰ ὑπερπηδήσωμεν τὰ παρουσιαζόμενα ἐμπόδια καὶ θὰ ἐπιτύχωμεν κατὰ τὸ 1969 νέαν ἐπίδοσιν εἰς τὴν προσπάθειαν δι' οἰκονομικὴν ἄνοδον.

Καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὁ λαὸς αὐτὸς ὁ ὁποῖος τόσον καλῶς ἠγωνίσθη καὶ ἐκέρδισε τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνα θὰ κερδίσῃ καὶ τὰς εἰρηνικάς του μάχας. Ἂς ἐργασθῶμεν λοιπὸν ὅλοι ἐντατικά, συστηματικά, ἀναλογιζόμενοι τὰς εὐθύνας μας ἔναντι τοῦ μέλλοντος αὐτοῦ τοῦ τόπου. Ἂς ἐργασθῶμεν διὰ μίαν Κύπρον νοικοκυρεμένην, διὰ μίαν εὐημεροῦσαν καὶ εὐτυχισμένην Κύπρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ εὐχαριστήσω ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν διὰ τὴν ἀνάλυσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ὡς καὶ διὰ τὴν ἀνάλυσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως καὶ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως.

Προτοῦ ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν δύο Προϋπολογισμῶν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναγνωσθοῦν αἱ ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν. Θὰ ἀρχίσωμεν μὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν ἐπὶ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Προϋπολογισμοῦ νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν εἰς τὴν Βουλήν.

(Ὁ πρόεδρος ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ κ. Α. Ἀναστασιάδη)

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόδρε.

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Ὁ Τακτικὸς ἐτήσιος Προϋπολογισμὸς τοῦ 1969 ἐξητάσθη ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν.

Τὰς Ἐπιτροπὰς ἀπήρτισαν ἀντιστοίχως—

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Προϋπολογισμοῦ	Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν
Παναγιώτης Τουμαζῆς, Πρόεδρος	Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης	Στέλιος Μιχαηλίδης
Μιχαλάκης Σαββίδης	Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Πέτρος Στυλιανοῦ	Παῦλος Παύλου
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης	Γιάγκος Ποταμίτης.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 19ην Δεκεμβρίου 1968 καὶ παρεπέμφθη εἰς τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς

Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως πρὸς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἰς σειρὰν συνεδριάσεων (εἴκοσι τὸν ἀριθμόν), ὥρισαν δὲ ὀλιγομελῆ Ὑποεπιτροπὴν ἀπαρτιζομένην ἐκ τῶν κ.κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, Ἰωσὴφ Γιαμάκη, Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Ἀνδρέα Ζιαρτίδη, οἵτινες ἀφοῦ συνέταξαν τὴν ἔκθεσιν ὑπέβαλαν ταύτην εἰς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς αἵτινες κατόπιν μελέτης καὶ συζητήσεως ἐνέκριναν τὴν παροῦσαν τελικὴν μορφὴν αὐτῆς.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως ἐχρησιμοποιήθησαν στοιχεῖα περιλαμβανόμενα εἰς τὸ Μνημόνιον τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν. Κυρίως ὅμως ἡ ἔκθεσις ἐβασίσθη ἐπὶ τῶν συμπερασμάτων εἰς τὰ ὁποῖα κατέληξαν αἱ Ἐπιτροπαὶ μετὰ τὴν μελέτην τῶν πληροφοριῶν αἱ ὁποῖαι ἐδόθησαν εἰς αὐτὰς ὑπὸ τῶν Κρατικῶν Λειτουργῶν, Διευθυντῶν Ὑπουργείων, Τμηματαρχῶν, τοῦ Λειτουργοῦ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ ἄλλων ὑπαλλήλων κληθέντων πρὸς τοῦτο εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΜΟΡΦΗΣ

1. Ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ 1969 ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς Προϋπολογισμοὺς τῶν προηγουμένων ἐτῶν παρουσιάζει αὔξησιν ἀναφορικῶς πρὸς τὰς δαπάνας «Ἀποδοχαὶ Προσωπικοῦ» διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς κρατικῆς μηχανῆς, συγκεκριμένως δὲ αὔξησιν κατὰ £1.800.000 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1967. Ὡς ἐμφαίνεται μέγα ποσοστὸν τῆς ἐν λόγῳ αὐξήσεως ὀφείλεται εἰς τὴν μισθολογικὴν ἀναθεώρησιν ἥτις ἔλαβε χώραν κατὰ τὸ 1968. Ἂν καὶ ἡ ἀναθεώρησις τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων εἶχεν ἀναδρομικὴν ἰσχὺν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968 ἐν τούτοις εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1968 δὲν συμπεριελήφθη ἡ ἐν λόγῳ αὔξησις, ἀλλὰ διὰ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ διαρκοῦντος τοῦ 1968 ἐνεκρίθη ποσὸν ἐξ £1.700.000 μὲ τὸ ὁποῖον ἐπεβαρύνθη ὁ ἀναθεωρηθεὶς Προϋπολογισμὸς τοῦ 1968.

2. Ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ 1969, ὅπως καὶ προηγούμενοι, προβλέπει τὴν δημιουργίαν ἀρκετῶν νέων θέσεων, παρὰ τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐκφρασθεῖσαν γνώμην ὅτι αἱ νέαι θέσεις πρέπει νὰ δημιουργοῦνται δι' εἰδικοῦ νόμου.

3. Ὅπως καὶ εἰς προηγούμενα ἔτη παρατηρεῖται ὅτι ὁ ἀρχικὸς προϋπολογισμὸς τοῦ 1968 εἶναι σημαντικὰ διάφορος ἀπὸ τὴν πραγματικότητα. Ἐνῶ προϋπελογίσθη ποσὸν ἐσόδων £24.093.256 τὸ ἀναθεωρηθὲν τοιοῦτον προϋπελογίσθη εἰς £29.322.984 παραμένει δὲ ἄγνωστον τὸ ὕψος τῶν πραγματικῶν ἐσόδων. Δηλαδὴ μεταξὺ τοῦ ἀρχικῶς προϋπολογισθέντος καὶ τοῦ μεταγενεστέρως ἀναθεωρηθέντος ὑπάρχει διαφορὰ £5.229.728, ἤτοι περίπου 21% ἐπὶ πλέον.

Τὸ ποσὸν δαπανῶν προϋπελογίσθη ἀρχικῶς μὲν εἰς £20.859.087, ἀργότερον δὲ ἀνεθεωρήθη εἰς £24.041.490, ἤτοι ὑπάρχει διαφορὰ £3.182.403 ἢ περίπου 15%. Εἰς αὐτὴν τὴν διαφορὰν δὲν περιλαμβάνεται ἡ πληρωμὴ τῶν αὐξήσεων τῶν μισθῶν κατὰ τὸ 1968.

4. Ἡ παρατηρουμένη διαφορά, κατὰ τοὺς ὑπευθύνους τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, δὲν θεωρεῖται ὑπερβολική. Αἱ Ἐπιτροπαὶ πιστεύουν ὅτι μία διαφορὰ εἶναι ἀναπόφευκτος τόσον μεταξὺ ἀρχικῶς προϋπολογιζομένων καὶ ἀναθεωρουμένων δαπανῶν ὅσον καὶ μεταξὺ τῶν ἀρχικῶς προϋπολογιζομένων καὶ ἀναθεωρουμένων ἐσόδων. Πιστεύουν ὅμως ὅτι δέον νὰ καταβάλλεται προσπάθεια διὰ τὴν εἰς τὸ ἐλάχιστον ἐλάττωσιν τῆς διαφορᾶς, ἵνα διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἡ Βουλὴ καθοδηγῆται ὀρθῶς ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔσοδα καὶ τὰς δαπάνας τοῦ κράτους.

5. Ὁ κατωτέρω πίναξ παρουσιάζει συγκριτικοὺς ἀριθμοὺς μεταξὺ τοῦ ἀρχικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1968 καὶ τοῦ ἀναθεωρημένου τοιούτου ὡς καὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1969 :

	Ἀρχικὸς Προϋπολογισμὸς 1968	Ἀναθεωρημένος Προϋπολογισμὸς 1968	Προϋπολογισμὸς διὰ τὸ 1969
	£	£	£
Ὑπόλοιπον Παγίου Ταμείου κατὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου	2.745.949	5.021.329	2.602.823
Προϋπολογισμὸς Ἐσόδων	24.093.256	29.322.984	27.392.009
	26.839.205	34.344.313	29.994.832
Προϋπολογισμὸς Δαπανῶν	20.859.087	24.041.490	22.793.321
Ὑπόλοιπον μεταφερόμενον εἰς τὸ ἑπόμενον ἔτος	5.980.118	10.302.823	7.201.511
Συμπληρωματικὴ Πίστωσις δι' Ἀναθεώρησιν Μισθῶν, Συντάξεων κ.λ.π.	—	1.700.000	1.800.000
Ὑπόλοιπον	5.980.118	8.602.823	5.401.511
Συμπληρωματικὴ Μεταφορὰ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως	3.000.000	6.000.000	4.000.000
Ὑπόλοιπον μεταφερόμενον εἰς τὸ ἑπόμενον ἔτος	2.980.118	2.602.823	1.401.511

6. Εἰς τὸν προαναφερθέντα πίνακα παρατηρεῖται ὅτι τὸ πραγματικὸν ὑπόλοιπον τοῦ 1967 τὸ ὁποῖον μετεφέρθη εἰς τὸ 1968 εἶναι μεγαλύτερον καὶ τοῦ ἀναθεωρηθέντος κατὰ τὸ 1967 ποσοῦ, ἀσφαλῶς δὲ πολὺ μεγαλύτερον τοῦ ἀρχικῶς προϋπολογισθέντος διὰ τὸ 1967. Ἡ αὔξησις αὐτὴ ὀφείλεται εἰς μεγαλυτέρας εἰσπράξεις ἐξ ἀμέσου καὶ ἐμμέσου φορολογίας καὶ εἰς μικροτέραν κατ' ἀναλογίαν αὔξησιν τῶν δαπανῶν τοῦ 1967. Πρέπει ἐδῶ νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ αὔξησις αὕτη δὲν ὀφείλεται εἰς οἱανδήποτε σημαντικὴν ἀλλαγὴν τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν, ἀλλὰ εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὴν περίοδον τοῦ 1967 εἶχε σημειωθῇ ἀξιόλογος αὔξησις τοῦ ὄγκου τῶν εἰσαγωγῶν καὶ τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος ἐν γένει, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν πραγματοποίησιν μεγαλυτέρου ὕψους εἰσπράξεων ἀπὸ εἰσαγωγικοὺς δασμοὺς καὶ τέλη καταναλώσεως.

7. Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἀποδίδει τὴν κατάστασιν αὐτὴν ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν συνέχισιν τῆς ἀνόδου τοῦ ἐπιπέδου τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος, ἡ ὁποία κατὰ τὸ Ὑπουργεῖον ἤρχισε τὸ 1965 μετὰ τὴν σχετικὴν κάμψιν κατὰ τὸ 1964, καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν μεθόδων φοροσυλλογῆς.

Ἡ αὔξησις τῶν δαπανῶν ὠφείλετο εἰς ηὐξημένας χορηγίας, συνεισφορὰς καὶ ἐπιστροφὰς διαφόρων δασμῶν καὶ φόρων οἱ ὁποῖοι εἰσεπράχθησαν ἀλλὰ κατὰ τὴν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν θὰ ἔδει νὰ ἐπιστραφοῦν εἰς τοὺς δικαιούχους.

8. Ὡς θὰ διαπιστωθῇ κατόπιν τῆς συντάξεως τῶν τελικῶν λογαριασμῶν, κατὰ τὸ 1968 συνέβη ὅ,τι καὶ κατὰ τὸ 1967, δηλαδὴ τὰ πραγματικὰ ἔσοδα ὑπερέβησαν τὰ προϋπολογισθέντα καὶ μετὰ τὴν ἀναθεώρησιν. Τὸ ἴδιον προβλέπεται λόγῳ τῆς αὐξήσεως τῶν μισθῶν ὅτι θὰ συμβῇ καὶ διὰ τὰ ἔξοδα τὰ ὁποῖα θὰ ὑπερβοῦν τὰ ἀναθεωρηθέντα τοιαῦτα.

9. Ἐκ τοῦ προϋπολογισθέντος μετὰ τὴν ἀναθεώρησιν ὑπολοίπου τῆς χρήσεως τοῦ 1968 — τὸ ὁποῖον ἀνήρχετο εἰς £8.602.823 — ποσὸν £6.000.000 μεταφέρθη εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως, παραμένει δὲ προϋπολογιζόμενον ὑπόλοιπον £2.602.823 διὰ μεταφορὰν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1969.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1969 προϋπολογίζεται ὑπόλοιπον £5.401.511 ἐκ τοῦ ὁποίου £4.000.000 θὰ μεταφερθοῦν πάλιν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως, ὅτε ὑπολογίζεται νὰ παραμείνῃ ὑπόλοιπον £1.401.511 πρὸς μεταφορὰν εἰς τὸ 1970. Πιστεύεται ὅμως ὅτι τελικῶς τὸ ὑπόλοιπον τοῦτο θὰ εἶναι πολὺ μεγαλύτερον, ἐὰν συμβῇ κατὰ τὸ 1969 ὅ,τι καὶ κατὰ τὸ 1967, 1968 καὶ ἄλλα προηγούμενα ἔτη, ἤτοι νὰ εἰσπραχθῶσι ποσὰ μεγαλύτερα τῶν προϋπολογιζομένων.

10. Κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1969 τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν προϋπελόγισε (1) ἔσοδα £27.392.009, ἐνῷ τὰ ἀναθεωρηθέντα διὰ τὸ 1968 ἦσαν £29.322.984, καὶ (2) ἔξοδα £24.593.321 ἐνῷ τὰ ἀναθεωρηθέντα διὰ τὸ 1968 ἦσαν £25.741.490.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν ὡρισμένας ἀμφιβολίας ἐὰν ὁ τρόπος οὗτος προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ δαπανῶν εἶναι ὀρθὸς καθότι πιστεύουν ὅτι ὁ ἀναθεωρηθεὶς Προϋπολογισμὸς εἶναι πλησιέστερος πρὸς τὴν πραγματικότητα καὶ αὐτὸς πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὴν βάσιν διὰ τὸν ἑπόμενον Προϋπολογισμόν.

11. Ἡ ηὐξημένη διὰ τὸ 1968 καὶ 1969 δαπάνη διὰ μισθοὺς δὲν ἐπηρέασε πολὺ τὸ ὕψος τοῦ ἐπιπέδου τῶν δαπανῶν· οὕτω ἐὰν ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1969 συγκριθῇ μὲ τὸν ἀναθεωρηθέντα προϋπολογισμὸν τοῦ 1968 παρουσιάζει ὀλιγωτέρας δαπάνας. Τοῦτο κατὰ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἀποδίδεται εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἥτις ἀπέβλεπεν εἰς περισυλλογὴν ἄνευ βεβαίως παραγνωρίσεως τῶν ἀναγκῶν συντηρήσεως τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκτιμοῦν τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ προϋπολογιζόμεναι ἀρχικῶς δαπάναι διὰ τὸ 1969 εἶναι χαμηλότεραι ἐκείνων τοῦ ἀναθεωρηθέντος προϋπολογισμοῦ τοῦ 1968, ὑποδεικνύουν ὅμως ὅτι ἡ σύγκρισις δέον νὰ γίνῃ εἴτε πρὸς τὰς δαπάνας τοῦ ἀρχικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1968, εἴτε ἀργότερον μεταξὺ τοῦ ἀναθεωρηθέντος προϋπολογισμοῦ τοῦ 1968 ἢ τοῦ ἀναθεωρηθησομένου τοῦ 1969.

12.—(α) Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπικροτοῦν κατ' ἀρχὴν τὴν τακτικὴν τῆς περισυλλογῆς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας γενικώτερον. Ἐν τούτοις παρατηροῦν ὅτι τὰ ἔξοδα εἰς μερικὰς περιπτώσεις περικόπτονται αὐστηρότερον τοῦ δέοντος.

(β) Τοιαῦτα παραδείγματα περισυλλογῆς πέραν τοῦ δέοντος διὰ τὸ 1969 εἶναι ἡ μὴ κάλυψις τῶν ἰατρικῶν, κτηνιατρικῶν καὶ ἄλλων ὑπηρεσιῶν, ὡς καὶ τῆς παιδείας εἰς τὴν ἔκτασιν καὶ τὸν πρέποντα βαθμόν.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν παιδείαν ἡ τοιαύτη πέραν τοῦ δέοντος περισυλλογὴ ὁδηγεῖ εἰς τὴν συνέχισιν τοῦ συστήματος τῶν προσωπικῶν εἰσφορῶν τὸ ὁποῖον σύστημα αἱ Ἐπιτροπαὶ θεωροῦν ὡς ἀναχρονιστικόν.

13. Παρὰ τὴν προαναφερθεῖσαν ἀξιέπαινον προσπάθειαν καὶ καλὴν θέλησιν τῶν ὑπευθύνων, τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν οἰκονομίαν καὶ τὸν προϋπολογισμὸν δέον νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ἐπὶ ρεαλιστικωτέρας βάσεως καὶ μακροπροθέσμως.

Δέον νὰ σταθμισθοῦν ὅλοι οἱ παράγοντες οἱ ὁποῖοι θὰ ἐξυγιάνουν μακροπνόως τὴν οἰκονομίαν μας καὶ βάσει τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν νὰ ρυθμίζωνται τὰ ἔσοδα καὶ αἱ δαπάναι. Αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι δὲν πρέπει νὰ καταρτίζωνται προγράμματα ἐπὶ βραχυπροθέσμου βάσεως ἁπλῶς καὶ μόνον διὰ λόγους ἰσοσκελίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ ἢ καὶ διὰ τὴν προβολὴν περισσευμάτων.

14. Μερικά άπό τά σοβαρά προβλήματα τά όποία ἔπρεπε νά εἶχαν μελετηθῆ, ἡ δὲ μελέτη των νά ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν κατά τήν προετοιμασίαν τοῦ προϋπολογισμοῦ εἶναι τά ἑξῆς :

(α) Εἰς τόν τομέα τῆς γεωργίας εἶναι τό ὑδατικόν πρόβλημα. Μέ τοῦτο ἐννοοῦμεν τόν ἐμπλουτισμόν τῶν ὑπαρχόντων πόρων καί τήν ἀποτελεσματικήν ἀντιμετώπισιν τῶν κινδύνων ποὺ ἀρκεταί περιοχαί ἀντιμετωπίζουν ἐκ τῆς παρατηρουμένης ἐξαντλήσεως τῶν ὑδροφόρων στρωμάτων τοῦ κυπριακοῦ ὑπεδάφους. Εἰς τόν ἴδιον τομέα ὑπάρχει τό πρόβλημα τῆς ἐπεκτάσεως τῶν καλλιεργειῶν τῶν ἐσπεριδοειδῶν ἐν συνδυασμῷ μέ τήν προσοδοφόρον διάθεσιν τῶν προϊόντων αὐτῶν. Τό καπνικόν πρόβλημα εἶναι ἐπίσης σοβαρόν. Πρέπει νά μελετηθῆ ὄχι μόνον ἀπό πλευρᾶς καλλιεργείας ἀλλά καί ὡς πρόβλημα προσοδοφόρου διαθέσεως τοῦ προϊόντος. Τό πρόβλημα τῆς καλυτέρας καί ἀποδοτικωτέρας καλλιεργείας τῶν κεντρικῶν πεδιάδων τῆς Νήσου ἐν συνδυασμῷ μέ τήν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας πρέπει ἐπίσης νά μελετηθῆ καί νά βοηθηθοῦν οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀγρόται ὑλικῶς καί ἄλλως πως νά βελτιώσουν τό εἰσόδημά των. Τέλος εἶναι τά προβλήματα τῶν ἀμπελουργῶν, οἱ ὁποῖοι πρέπει νά βοηθηθοῦν νά διατηρήσουν καί βελτιώσουν τό εἰσόδημά των.

(β) Εἰς τόν τομέα τῶν δασῶν πρέπει νά μελετηθῆ ὄχι μόνον ἡ προστασία ἀλλά καί ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐθνικοῦ αὐτοῦ πλούτου τῆς χώρας μας. Ἡ ἀξιοποίησις τοῦ δασικοῦ μας πλούτου πρέπει νά γίνεται κατά ὀρθόν καί ἐπιστημονικόν τρόπον.

(γ) Εἰς τόν τομέα τῆς παιδείας τά προβλήματα εἶναι πολλά καί ποικίλα καί πρέπει νά λυθοῦν ἐγκαίρως καί ἀποτελεσματικῶς.

(δ) Εἰς τόν τομέα τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως τά προβλήματα εἶναι ἐπίσης πολλά. Ἡ βιομηχανική ἀνάπτυξις τοῦ τόπου δέν πρέπει νά ἀφεθῆ εἰς τήν τύχην. Πρέπει νά προχωρήση ἐπί ὀρθολογιστικῶν βάσεων. Πρέπει νά ἐνθαρρύνωνται καί νά ἐνισχύωνται βιώσιμοι βιομηχανίαι ἱκαναί νά παράγουν προϊόντα καλῆς ποιότητος εἰς τιμάς συναγωνισμοῦ ἐάν θέλωμεν νά συμβάλουν εἰς ἐλάττωσιν τῶν εἰσαγωγῶν καί μείωσιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου.

(ε) Εἰς τόν τομέα τῆς ὑγείας δέον νά μελετηθοῦν αἱ ἀνάγκαι τῶν ἐπαρχιῶν καί τῆς ὑπαίθρου.

(στ) Τέλος εἶναι τά προβλήματα τόσον εἰς τάς πόλεις ὅσον καί εἰς τήν ὕπαιθρον τά ὁποῖα ἐδημιούργησεν ἡ πολιτική ἀνωμαλία τῶν τελευταίων πέντε ἐτῶν. Τό βιοτικόν ἐπίπεδον πολλῶν χιλιάδων οἰκογενειῶν, Ἑλλήνων καί Τούρκων, ἔχει ἐπηρεασθῆ δυσμενῶς καί, ἐφ' ὅσον μέ τάς διεξαγομένας διμερεῖς συνομιλίας ἐργαζόμεθα διά τήν λύσιν τοῦ Κυπριακοῦ πολιτικοῦ προβλήματος, πρέπει νά ἀρχίσωμεν νά μελετῶμεν καί τά οἰκονομικά προβλήματα ὅλων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ὑπέφεραν καί ἐζημιώθησαν λόγῳ τῆς ἀνωμαλίας.

Ὑπάρχουν βεβαίως καί ἄλλοι τομεῖς εἰς τοὺς ὁποίους διάφορα προβλήματα πρέπει νά μελετηθοῦν καί ἡ ἀντίκρυσίς των νά ληφθῆ ὑπ' ὄψιν κατά τήν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

15. ΕΣΟΔΑ

Τά ἔσοδα κατανέμονται ὑπό τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καί κατατάσσονται εἰς δέκα Κεφάλαια τά σημαντικώτερα τῶν ὁποίων εἶναι τά Κεφάλαια τῶν Ἀμέσων καί Ἐμμέσων φόρων. Ἡ ἀνάλυσις αὐτή καί κατανομή κατά Κεφάλαιον ἐμφαίνεται εἰς τόν Πίνακα «Συγκεφαλαίωσις Ἐσόδων τοῦ Προϋπολο-

γισμοῦ». Παρατίθεται κατωτέρω συγκριτικὸς πίναξ μὲ ποσοστὰ ἐπὶ τοῦ κονδυλίου τοῦ ὁλικοῦ ἀντιστοίχου ποσοῦ :

Ἔσοδα καὶ Κεφάλαιον	Ἐγκεκριμένος Προϋπολογισμὸς 1968	Ἀναθεωρημένος Προϋπολογισμὸς 1968	Προϋπολογισμὸς 1969
	£24.093.256	£29.322.984	£27.392.009
1. Ἔμμεσοι Φόροι	49.25	47.43	49.21
2. Ἄμεσοι Φόροι	25.86	24.06	24.06
3. Δικαιώματα, Ὀφειλαὶ καὶ Εἰσφοραὶ δι' Εἰδικὰς Ὑπηρεσίας	12.44	11.53	12.09
4. Πρόσοδοι ἐκ Κεφαλαίων τοῦ Δημοσίου	7.64	10.22	8.29
5. Κρατικὸν Λαχεῖον	3.32	2.84	3.03
6. Ἐνοίκια καὶ Δικαιώματα	0.20	2.06	1.81
7. Διάφοροι Εἰσπράξεις ..	0.78	1.47	1.23
8. Πρόστιμα	0.24	0.30	0.26
9. Ἐκποίησις Ἀκινήτου Περιουσίας	0.02	0.05	0.02
10. Εἰσπράξεις Δανείων	0.25	0.04	—
	100.00	100.00	100.00

16. Ἡ ἐπιπρόσθετος διαφορὰ τῶν προϋπολογισθέντων ἐσόδων διὰ τὸ 1969 ἐν συγκρίσει μὲ τὰ ἀρχικῶς προϋπολογισθέντα διὰ τὸ 1968 εἶναι £3.298.753. Ἐὰν ὅμως γίνῃ σύγκρισις μὲ τὰ ἀναθεωρηθέντα ἔσοδα τοῦ 1968 τότε παρουσιάζεται μείωσις ἐσόδων τοῦ 1969 κατὰ £1.930.975.

Αἱ κυριώτεραι μειώσεις διὰ τὸ 1969 ὀφείλονται εἰς τὰ ἀκόλουθα Κεφάλαια:

	£
Πρόσοδοι ἐκ Κεφαλαίων τοῦ Δημοσίου	725.164
Ἄμεσοι Φόροι	464.990
Ἔμμεσοι Φόροι	428.000
Ἐνοίκια καὶ Δικαιώματα	110.000
Διάφοροι Εἰσπράξεις	93.000

Ἡ αὔξησις τῶν ἐσόδων διὰ τὸ 1969 ἔναντι τῶν ἀρχικῶς προϋπολογισθέντων διὰ τὸ 1968 εἶναι ὑπὸ τὰ ἀκόλουθα Κεφάλαια :

	£
Ἔμμεσοι Φόροι	1.612.500
Ἐνοίκια καὶ Δικαιώματα	446.000
Πρόσοδοι ἐκ Κεφαλαίων τοῦ Δημοσίου	430.600
Ἄμεσοι Φόροι	361.403
Δικαιώματα, Ὀφειλαὶ καὶ Εἰσφοραὶ δι' Εἰδικὰς Ὑπηρεσίας ..	313.150

17. Οἱ παρατιθέμενοι ἀριθμοὶ δεικνύουν μίαν διακύμανσιν μεταξὺ τῶν ἀρχικῶς προϋπολογιζομένων ἐσόδων καὶ τῶν ἀναθεωρουμένων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους καὶ ἀσφαλῶς καὶ τῶν τελικῶν ποσῶν.

18. Ὁ Προϋπολογισμὸς Ἐσόδων τοῦ 1969 κατηρτίσθη ἐπὶ συντηρητικῆς βάσεως, ἐλπίζεται δὲ ὅτι ἂν διατηρηθοῦν αἱ εἰρηνικαὶ συνθῆκαι εἰς τὴν Νῆσον καὶ συνεχισθῇ τὸ παρὸν ἐπίπεδον οἰκονομικῆς δραστηριότητος τὰ ἔσοδα θὰ αὐξηθοῦν σημαντικῶς. Ἑπομένως ὁ καταρτισθεὶς Προϋπολογισμὸς εἶναι συνάρτησις τῆς πολιτικῆς καταστάσεως καὶ τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος ἡ

ὁποία ἐπηρεάζεται τὰ μέγιστα ἀπὸ παράγοντας πλήρως ἐξαρτωμένους ἀπὸ τὴν εἰρήνην εἰς τὴν Κύπρον καὶ τὰς χώρας τῆς γύρω περιοχῆς.

19. Τὰ ἔσοδα τὰ ὁποῖα ἐμφαίνονται εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τὰ προερχόμενα ἀπὸ ἄμεσον καὶ ἔμμεσον φορολογίαν ἀπαρτίζουν ποσοστὸν 73,27% ἐπὶ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τῶν ἐσόδων τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὸ ποσοστὸν τῶν ἐσόδων ἐξ ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1969 θὰ αὐξηθῇ ἔτι περισσότερον ἐὰν ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης διατηρηθῇ εἰς τὸ σημερινὸν ἐπίπεδον.

Εἰς τὴν ἄμεσον καὶ ἔμμεσον φορολογίαν δὲν περιλαμβάνονται τὰ ἔσοδα τὰ προερχόμενα ἀπὸ ἀδείας ραδιοφώνων ὡς καὶ αἱ εἰσφοραὶ τοῦ κοινοῦ διὰ τὴν Μέσην Παιδείαν. Εἰδικῶς δὲ ἡ εἰσφορὰ τοῦ κοινοῦ διὰ τὴν Μέσην Παιδείαν, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν Κυπριακὴν πραγματικότητα, δὲν εἶναι ὁ ἐνδεδειγμένος τρόπος φορολογίας.

ΔΑΠΑΝΑΙ :

20. Αἱ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν προβλεπόμεναι δαπάναι κατανέμονται εἰς 77 Κεφάλαια, ἀφοροῦν δὲ τὰ 11 Ὑπουργεῖα, τὰ Ἀνεξάρτητα Γραφεῖα καὶ ἄλλας Ὑπηρεσίας αἱ ὁποῖαι δὲν ἐλέγχονται ἀπὸ τὰ Ὑπουργεῖα.

21. Ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς Δαπανῶν τοῦ 1969, ὅπως καὶ οἱ Τακτικοὶ Προϋπολογισμοὶ προηγουμένων ἐτῶν, εἶναι καταναλωτικὸς Προϋπολογισμὸς διότι ἀναφορικῶς πρὸς τὰ ἔργα ἀναπτύξεως σημαντικὸν κονδύλιον μεταφέρεται ἀπὸ τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως, ὅπου ἐμφαίνονται ἀναλυτικῶς αἱ δαπάναι αἵτινες ἀφοροῦν ἐπενδύσεις. Ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου διαθέσεως αὐτῶν ἀφορᾷ τὸν ἐτήσιον Τακτικὸν Προϋπολογισμόν. Κατὰ τὸ 1968 ποσὸν £6.000.000 μετεφέρθη ἐκ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ δὲ τὸ 1969 ἐπὶ τοῦ παρόντος προβλέπεται μεταφορὰ ποσοῦ £4.000.000, πιθανώτατα ὅμως μέχρι τέλους τοῦ 1969 τὸ ποσὸν τοῦτο νὰ αὐξηθῇ σημαντικῶς. Παρ' ὅλον ὅτι ὁ ἐτήσιος τακτικὸς Προϋπολογισμὸς Δαπανῶν εἶναι προϋπολογισμὸς καταναλώσεως, ἐν τούτοις ὅμως ἐν τῇ οὐσίᾳ ὁ ἐτήσιος Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς ἐν τῇ ὁλότητί του παρουσιάζει μίαν καθαρὰν εἰκόνα τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος καὶ ἀποτελεῖ τὸ κάτοπτρον τῆς οἰκονομίας τοῦ κράτους.

22. Ὁ Προϋπολογισμὸς Δαπανῶν διὰ τὸ 1969 ἀνέρχεται εἰς £24.593.669 ἔναντι £20.859.087 τοῦ Ἀρχικοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ 1968 καὶ £25.741.490 τοῦ ἀναθεωρηθέντος τοιούτου. Οὕτω ὁ Προϋπολογισμὸς Δαπανῶν διὰ τὸ 1969 εἶναι κατὰ £3.734.582 ὑψηλότερος τῶν δαπανῶν διὰ τὸ 1968 ὡς ἀρχικῶς προϋπελογίσθησαν, καὶ κατὰ £1.147.821 χαμηλότερος τῶν ἀναθεωρηθεισῶν διὰ τὸ 1968 δαπανῶν. Εἰς τὰ ἀνωτέρω ποσὰ συμπεριλαμβάνονται £1.700.000 Συμπληρωματικὴ Πίστωσις δι' ἀναθεώρησιν μισθῶν καὶ συντάξεων διὰ τὸ 1968 καὶ £1.800.000 διὰ τὸ 1969.

23. Παρὰ τὰς αὐξήσεις εἰς τὰς ἀπολαβὰς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τὰς κανονικὰς ἐτησίας αὐξήσεις δαπανῶν διὰ τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν, παρατηρεῖται διαφορὰ ἐπὶ ἔλαττον εἰς τὰς δαπάνας τοῦ 1969 ὡς ἀρχικῶς προϋπολογίζονται ἐν συγκρίσει μὲ τὰς ἀναθεωρηθείσας δαπάνας τοῦ 1968.

Ἐὰν ὅμως ἡ σύγκρισις αὕτη γίνῃ συμφώνως τῶν ἀρχικῶν Προϋπολογισμῶν τότε ἐμφαίνεται ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς Δαπανῶν τοῦ 1969 παρουσιάζει αὔξησιν κατὰ £2.034.234 ἐν σχέσει μὲ τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1968.

24. Ὁ κατωτέρω Πίναξ παρουσιάζει συγκριτικοὺς ἀριθμοὺς καὶ ποσοστιαίας ἀναλογίας τῶν Προϋπολογισμῶν Δαπανῶν τοῦ 1968 καὶ 1969. Ἡ ἀνάλυσις τῶν δαπανῶν συνοψίζεται εἰς δέκα γενικὰς κατηγορίας. Εἰς τοὺς ἀριθμοὺς διὰ τὸ 1968 συμπεριλαμβάνονται Συμπληρωματικαὶ Πιστώσεις μέχρι τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1968.

ΠΙΝΑΞ

	1968		1969	
	£	%	£	%
Ἀποδοχαὶ Προσωπικοῦ (Μισθοὶ μόνον)	7.494.887	33.27	9.494.934	38.61
Τιμαριθμικὰ καὶ ἄλλα Ἐπιδόματα	1.504.233	6.68	1.893.613	7.70
Ἄλλαι Δαπάναι	4.168.408	18.51	4.213.771	17.13
Ἐθνικὴ Φρουρὰ	2.501.180	11.10	2.500.000	10.17
Ἐπιχορηγήσεις	800.000	3.55	1.300.000	5.29
Ὀφειλαὶ ἐκ Δημοσίου Χρέους ..	1.360.414	6.04	1.378.693	5.60
Συντάξεις καὶ Φιλοδωρήματα ..	966.100	4.29	1.164.500	4.73
Χορηγίαι καὶ Συνεισφοραὶ	2.162.123	9.60	1.266.910	5.15
Ἐπιστροφαὶ Χρημάτων καὶ Δασμῶν	1.316.800	5.85	1.130.900	4.60
Μὴ Προβλεπόμεναι Δαπάναι, Ἐπαναψηφίσεις καὶ Ἀποθεματικὸν ..	250.000	1.11	250.000	1.02
	22.524.145	100.00	24.593.321	100.00

25. Μετὰ τὴν ἐνσωμάτωσιν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Δαπανῶν 1969 τοῦ ποσοῦ τῶν £1.800.000 λόγῳ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων, ἡ ὁλικὴ δαπάνη ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς μισθούς, ἐπιδόματα καὶ συντάξεις ἀπὸ £10.555.475 ἀνέρχεται εἰς £12.553.047. Δηλαδὴ ἡ ἀναλογία τῆς δαπάνης διὰ τοὺς μισθούς, ἐπιδόματα καὶ συντάξεις ἐπὶ τῆς ὁλικῆς δαπάνης τοῦ Προϋπολογισμοῦ πρὸ τῆς ἐνσωματώσεως τοῦ £1.800.000 ἀνήρχετο εἰς 46.84% ἐνῷ τώρα ἀνέρχεται εἰς 51.04%. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο δὲν ἀντιπροσωπεύει πλήρως τὴν πραγματικότητα. Διὰ νὰ ἐξευρεθῇ ἡ πραγματικὴ ἀναλογία τῆς δαπάνης διὰ τὰς ἀπολαβὰς τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἔναντι τῶν δαπανῶν τοῦ Προϋπολογισμοῦ αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι τὸ ποσὸν τῶν £4.000.000 τὸ ὁποῖον προβλέπεται νὰ μεταφερθῇ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως πρέπει νὰ ὑπολογισθῇ εἰς £6.000.000 τὰ ὁποῖα προβλέπεται ὅτι θὰ ἐξοδευθοῦν κατὰ τὸ 1969. Ἡ δαπάνη τῶν £12.553.047 διὰ τὰς ἀπολαβὰς πρέπει νὰ αὐξηθῇ κατὰ τὸ ἀντίστοιχον ποσὸν δι' ἀπολαβὰς τὸ ὁποῖον προβλέπεται εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι περίπου £500.000 ὁπότε τὸ ποσοστὸν θὰ γίνῃ περίπου 53%.

26. Ἐπειδὴ συντόμως πρόκειται νὰ γίνῃ μελέτη ὑπὸ ἐμπειρογνωμόνων περὶ ἀξιοποιήσεως καὶ ἀναθεωρήσεως τῶν θέσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1969 δὲν γίνεται καμμία ἀνακατάταξις εἰς ἀνωτέρας μισθολογικὰς κλίμακας.

Ἐπίσης δὲν ἐνεκρίθησαν νέαι ἐπιπρόσθετοι θέσεις ἐκτὸς εἰς μερικὰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις διὰ τὰς ὁποίας ἐκρίθη ἐκ τῶν συνθηκῶν ἐπιβεβλημένη ἡ ἔγκρισις αὐτῶν.

27. Διὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1969 δημιουργοῦνται ὡρισμέναι μόνιμοι θέσεις εἰς ἀντικατάστασιν προσωρινῶν τοιούτων ὅπως καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη. Δηλαδὴ προσωρινοὶ θέσεις μετετράπησαν εἰς μονίμους διὰ νὰ ἐξασφαλισθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι καταλλήλων προσώπων δι' ἀνωτέρας θέσεις ὅπου ἀπαιτοῦνται εἰδικὰ ἐπαγγελματικὰ προσόντα καθὼς καὶ εἰδικὴ πεῖρα. Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1969 ἐμφαίνονται 38 νέαι μόνιμοι θέσεις. Αἱ μὲν 12 ἦσαν προσωρινοὶ καὶ μετεφέρθησαν ἀπὸ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως αἱ δὲ ὑπόλοιποι 26 ἦσαν προσωρινοὶ καὶ ἔγιναν μόνιμοι.

28. Εἰς τὸν κάτωθι πίνακα ἐμφαίνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κατὰ τὰ ἔτη 1968 καὶ 1969 ἀντιστοίχως ὡς καὶ ἡ αὔξησις αὐτοῦ κατὰ τὸ 1969.

	1968	1969	Αὔξησις + μείωσις −
Δημόσιοι Ὑπάλληλοι	5.772	5.945	+173
Ἐκπαιδευτικαὶ Ὑπηρεσίαι	3.532	3.665	+133
Ἀστυνομία	2.242	2.244	+ 2
Φυλακαί	163	163	—
Πυροσβεστικαὶ Ὑπηρεσίαι	193	209	+ 16
Κυπριακὸς Στρατὸς	166	134	− 32
	12.068	12.360	+292

29. Ἐκ τοῦ ὁλικοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ τῶν 292 προσθέτων θέσεων διὰ τὰς ὁποίας γίνεται σύστασις εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1969, ἕνας ἀριθμὸς 126 μονίμων θέσεων εἰς τὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ὑπηρεσίαν καὶ 32 θέσεων κλητήρων ἐδημιουργήθησαν διὰ συμπληρωματικῶν Προϋπολογισμῶν κατὰ τὸ 1968. Οὕτω ἡ καθαρὰ αὔξησις διὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1969 εἶναι μόνον 134 θέσεις.

30. Αἱ κατὰ Ὑπουργεῖα καὶ Γραφεῖα ἀντίστοιχοι πιστώσεις διὰ τὸ 1969 ἐμφαίνονται εἰς τὸν ἀκόλουθον πίνακα :

	£	%
1. Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν	8.816.702	35.85
2. Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν	5.431.229	22.09
3. Ὑπουργεῖον Παιδείας	4.006.633	16.29
4. Ὑπουργεῖον Ὑγείας	1.700.302	6.91
5. Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων	1.362.861	5.54
6. Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων	893.090	3.63
7. Ἄλλαι Ὑπηρεσίαι	706.527	2.87
8. Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων	510.227	2.08
9. Ἀνεξάρτητα Γραφεῖα	362.101	1.47
10. Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν	275.962	1.12
11. Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας	211.142	0.86
12. Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης	172.344	0.70
13. Ὑπουργεῖον Ἀμύνης	144.201	0.59
	24.593.321	100.00

31. Τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα ἀναλογοῦν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν κατανέμονται ὡς ἀκολούθως :

	£	%
1. Ὀφειλαὶ ἐκ Δημοσίου Χρέους	1.378.693	5.60
2. Ἐπιχορηγήσεις	1.300.000	5.29
3. Χορηγίαι καὶ Συνεισφοραὶ	1.266.910	5.15
4. Ἐπιστροφαὶ Χρημάτων καὶ Δασμῶν	1.130.900	4.60
5. Συντάξεις καὶ Φιλοδωρήματα	1.164.500	4.73
6. Τιμαριθμικὸν Ἐπίδομα	1.187.000	4.83
7. Ὑπουργεῖον καὶ Τμήματα	838.055	3.41
8. Μὴ Προβλεπόμεναι Δαπάναι, Ἐπαναψηφίσεις καὶ Ἀποθεματικὸν	250.000	1.02
9. Ἄλλαι Ὑπηρεσίαι	300.644	1.22
	£8.816.702	35.85

Τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα ἀναλογοῦν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν κατανέμονται ὡς ἀκολούθως :

	£	%
1. Ἐθνικὴ Φρουρὰ	2.500.000	10.17
2. Ἀστυνομία	2.078.190	8.45
3. Ὑπουργεῖον καὶ Τμήματα	672.217	2.73
4. Πυροσβεστικαὶ Ὑπηρεσίαι	180.822	0.74
	£5.431.229	22.09

32. Τὸ σημαντικώτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐτησίου Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1969 εἶναι ἡ ἀπότομος αὔξησις δαπανῶν κατὰ τὸ ἀναφερθὲν ποσὸν τῶν £1.800.000 ὡς ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν ἀπολαβῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Ἡ αὔξησις αὐτὴ εἶναι περίπου 10% ἐπὶ τῶν δαπανῶν αἱ ὁποῖαι ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸν Τακτικὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμὸν ἢ περίπου 7% ἐπὶ ὅλων τῶν πιθανῶν δαπανῶν καταναλώσεως καὶ ἐπενδύσεων.

Ἐὰν λογισθοῦν ὡς βάσις μόνον αἱ δαπάναι διὰ μισθοὺς καὶ ἐπιδόματα τότε ἡ ἀναλογία αὐξήσεων ἀνέρχεται εἰς 18% περίπου, ἤτοι £1.600.000 ἐπὶ £9.555.975 δαπανῶν ἄνευ τῶν αὐξήσεων.

ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ :

33. Κεφάλαιον 6 Α — Δικαστικὸν Τμῆμα :

Ἡ Βιβλιοθήκη τῶν Δικαστηρίων διαπιστοῦται ὅτι δὲν ἐξησφάλισεν ἱκανὴν πίστωσιν διὰ τὸν ἐμπλουτισμόν της δι' ὃ καὶ ἐνδείκνυται ὅπως ἐν καιρῷ παραχωρηθοῦν περισσότερα ἐν προκειμένῳ ποσά. Ἄνευ καλῆς βιβλιοθήκης περιορίζεται ὁ ρυθμὸς ἀποδόσεως τόσον τῶν Δικαστῶν ὅσον καὶ τῶν ὑπολοίπων Δικαστικῶν Ὑπηρεσιῶν.

34. Κεφάλαιον 7 Α — Νομικὴ Ὑπηρεσία :

Εἰς τὸ Τμῆμα τοῦτο τὸ προσωπικὸν εἶναι ἀνεπαρκέστατον, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καθυστερῇ ἡ διεκπεραίωσις τῶν ἐργασιῶν του εἰς πολὺ μεγάλον βαθμόν.

Χρειάζονται πρὸς τούτοις ἀρκετοὶ καὶ καλοὶ νομικοί, μεταφρασταὶ νόμων καὶ ἐγγράφων, ὡς καὶ μεγαλυτέρα καὶ καλυτέρα Βιβλιοθήκη.

35. Κεφάλαιον 8 Α — Ἐλεγκτικὴ Ὑπηρεσία :

Τὸ Τμῆμα τοῦτο, ἓν ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα τῆς κρατικῆς μηχανῆς, πρέπει νὰ συμπληρωθῇ καὶ ἐπανδρωθῇ μὲ προσοντοῦχον προσωπικὸν διὰ νὰ ἐπεκτείνῃ τὸν ἔλεγχόν του εἰς ζητήματα οὐσίας καὶ οὐχὶ μόνον τύπου. Ἐνδείκνυται ὅθεν νὰ ἐπεκταθῇ ὁ διεξαγόμενος ἔλεγχος καὶ εἰς διαχειριστικὰ καὶ τεχνικὰ ζητήματα.

Τὰ ὑπάρχοντα κενὰ εἰς τὸ Τμῆμα πρέπει νὰ συμπληρωθοῦν τὸ συντομώτερον, ἡ δὲ μισθοδοσία τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Τμήματος νὰ καταστῇ ἀνάλογος τῶν εὐθυνῶν αἱ ὁποῖαι τοὺς ἀνατίθενται.

Τὸ Τμῆμα ὡς γνωστὸν καταρτίζει ἐτησίως πλήρη ἔκθεσιν διὰ τὸν ἔλεγχον τὸν ὁποῖον διενεργεῖ, πλὴν ὅμως καθυστερεῖ ἡ ἐκτύπωσις καὶ ἡ κυκλοφορία αὐτῆς κατὰ ἓν ἔτος ἢ καὶ περισσότερον. Τοῦτο πρέπει μελλοντικῶς νὰ ἀποφεύγεται, ἡ δὲ ἔκθεσις δέον ὅπως κυκλοφορῇ τὸ ἀργότερον μέχρι τῶν μέσων τοῦ ἑπομένου ἔτους τὸ ὁποῖον καλύπτει.

36. Κεφάλαιον 12 Α — Κυπριακὸς Στρατός :

Ὁ Κυπριακὸς Στρατὸς τυπικῶς ἔχει ὡς γνωστὸν ἐνσωματωθῇ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Φρουράν. Ἐν τούτοις οἱ τυπικῶς ὑπαγόμενοι εἰς τὸ Σῶμα αὐτό, καὶ εἰδικῶς οἱ ἀξιωματικοί, δὲν καλύπτονται ὑπὸ εἰδικῆς νομοθεσίας καὶ αἱ θέσεις των ὅπως καὶ αἱ προαγωγαί των δὲν ἔχουν καθορισθῇ ἐπακριβῶς διὰ νομο-

θεσίας, καὶ ἐν τῇ οὐσίᾳ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶναι μετέωροι μὲ ἀκαθόριστον τὴν ἀνέλιξιν καὶ τὸ μέλλον των. Ἐπειδὴ ἀποτελοῦν τμῆμα στρατοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε γίνει εἰδικὴ καὶ λεπτομερὴς νομοθεσία ἡ ὁποία νὰ καθορίζῃ σαφέστερον καὶ λεπτομερέστερον τὰ τῆς προαγωγῆς καὶ τῶν καθηκόντων των.

37. Κεφάλαια 13 Α καὶ 14 Α — Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ Γεωργικὸν Τμῆμα :

Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο εἶναι σημαντικώτατον ἀπὸ ἀπόψεως δημιουργίας καὶ προαγωγῆς μακροπροθέσμων ἐπενδύσεων. Ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται ἡ παραχώρησις ἱκανῶν καὶ ἐπαρκῶν ποσῶν διὰ τὴν ἀπασχόλησιν ἐκτάκτου προσωπικοῦ ἀφ' ἑνός, καὶ ἡ ἔγκρισις ἀφ' ἑτέρου ἱκανοῦ ἀριθμοῦ θέσεων σχετιζομένων βασικῶς καὶ κυρίως μὲ τὴν ταχυτέραν καὶ ὀρθολογιστικωτέραν προώθησιν τῆς γεωργικῆς ἀναπτύξεως, ὡς εἶναι αἱ διάφοροι τάξεις τῶν γεωργικῶν λειτουργῶν.

Συναφῶς ἐτονίσθη ὅτι εἰς τινας περιπτώσεις ἐνδείκνυται ἡ παροχὴ ἐνθαρρυντικῶν μισθολογικῶν κλιμάκων πρὸς τὸν σκοπὸν ἐνισχύσεως τῆς παραγωγικῆς δραστηριότητος τῶν ὑπαλλήλων.

38. Κεφάλαιον 15 Α — Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι :

Εἰς τὰς Κτηνιατρικὰς Ὑπηρεσίας διαπιστοῦται ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀκόμη ἐπαρκὴς ἐπάνδρωσις ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ οὔτε ἀρκετοὶ κτηνιατρικοὶ σταθμοὶ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν διαφόρων περιοχῶν τῆς νήσου.

Ἐπίσης διαπιστοῦται ὅτι δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς αἱ πιστώσεις αἱτινες παραχωροῦνται διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Τμήματος.

Αἱ ἀνωμαλίαι αἱ ὁποῖαι παρετηρήθησαν εἰς τὸ παρελθὸν δὲν δικαιολογοῦν τὴν παραμέλησιν τοῦ νευραλγικοῦ καὶ οὐσιώδους αὐτοῦ θέματος.

39. Κεφάλαιον 16 Α — Τμῆμα Δασῶν :

Αἱ παρατηρήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ἀφοροῦν τὴν βιομηχανοποίησιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ δασικοῦ πλούτου. Ὡς γνωστὸν ἐδοκιμάσθη εἰς τὸ παρελθὸν νὰ ἀναληφθῇ διὰ κρατικῶν μόνον μέσων καὶ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἐκμετάλλευσις καὶ ἡ βιομηχανοποίησις τῆς Κυπριακῆς ξυλείας. Ἡ προσπάθεια αὕτη διὰ διαφόρους λόγους δὲν ἀπέφερε τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα. Τώρα ἀπεφασίσθη νὰ ἀξιοποιηθῇ καὶ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία διὰ τῆς ἱδρύσεως ἑταιρείας ἢ ἑταιρειῶν, ἡμικρατικῶν καὶ ἡμιανεξαρτήτων, ἐλπίζεται δὲ τοιουτοτρόπως ὅτι θὰ ὑπάρξουν καλύτερα ἀποτελέσματα.

40. Κεφάλαιον 17 Α — Τμῆμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων :

Εἰς τὸ Τμῆμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων, ὅπως καὶ εἰς ἄλλα τμήματα τὰ ὁποῖα ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν ἀνάπτυξιν, ἔγινεν ἀρκετὰ καλὴ ἐπάνδρωσις, ἀλλὰ λόγῳ τῆς σπουδῆς καὶ ταχύτητος ἡ ὁποία ἀναγκαστικῶς ἠκολουθήθη προσελήφθησαν καὶ προσλαμβάνονται πολλοὶ νέοι ἐπιστήμονες, οἱ ὁποῖοι χρειάζονται ἀρκετὰ ἔτη διὰ νὰ ἐξειδικευθοῦν εἰς τοὺς τομεῖς των, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ ἀπόδοσίς των νὰ μὴν εἶναι ἀνάλογος τοῦ ἀριθμοῦ των.

41. Κεφάλαια 22 Α καὶ 23 Α — Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ Τμῆμα Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας :

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὑπογραμμίζουν καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὅτι ἡ ἔλλειψις ἀνωτέρου εἰδικευμένου προσωπικοῦ εἰς τὸν ἐμπορικὸν καὶ τουριστικὸν κλάδον, παρεμποδίζει τὴν μεθοδικωτέραν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τοῦ τουρισμοῦ τῆς Κύπρου, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴν ἐπιτυγχάνεται ἡ καλυτέρα δυνατὴ ἀξιοποίησις τῶν οἰκονομικῶν πόρων τῆς νήσου. Παρατηρεῖται ἐπίσης ὅτι εἰς τὸ Τμῆμα αὐτὸ δὲν παρέχονται ἀρκεταὶ πιστώσεις διὰ τὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐπίσκεψιν ὑπαλλήλων καὶ ἄλλων ἐκπροσώπων τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου διὰ τὴν προβολὴν καὶ προώθησιν τῶν Κυπριακῶν προϊόντων, δι' ὃ καὶ ἐνδεί-

κνυται νὰ ἀντιμετωπισθῇ τὸ πρόβλημα ἐπὶ πλέον θετικῆς βάσεως. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαφήμισιν τῶν Κυπριακῶν προϊόντων διεπιστώθη ὅτι αὕτη δὲν ἦτο ἐπαρκὴς καὶ πρὸς τοῦτο ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ διαθέσῃ πιστώσεις καὶ νὰ ἀναθέσῃ εἰς εἰδικὸν ἐμπειρογνώμονα τὴν μελέτην τοῦ ὅλου θέματος.

42. Κεφάλαιον 25 Α — Τμῆμα Γεωλογικῆς Ἐπισκοπήσεως :

Τὸ Τμῆμα τοῦτο εἶναι ἀπὸ τὰ βασικὰ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς οἰκονομίας μας ἐπὶ μακροπροθέσμου βάσεως, δι' αὐτὸ καὶ ἐνδείκνυται ἡ ἐπάνδρωσίς του μὲ κατάλληλον, ἐπαρκὲς καὶ προσοντοῦχον προσωπικὸν ὥστε ἡ ἀπόδοσίς του νὰ εἶναι ἱκανοποιητικὴ καὶ ἀποτελεσματική. Παρετηρήθη, ὅπως καὶ εἰς ἄλλα Τμήματα, ὅτι ὑπάλληλοι κατόπιν προσκτήσεως σχετικῆς ἐμπειρίας ἐγκαταλείπουν τὸ Τμῆμα καὶ γενικῶς τὴν ὑπηρεσίαν, διότι ἐξασφαλίζουν μεγαλυτέρας ἀπολαβὰς εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις. Διὰ τοῦτο τὰ μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν ἐκφράζουν τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ μελλοντικὴ ὑπὸ ἐμπειρογνώμονος μελέτη τῆς ὅλης διαρθρώσεως τοῦ Τμήματος θὰ συντείνῃ ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ὅλης καταστάσεως καὶ θὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ἱκανοῦ ἀριθμοῦ καταλλήλων καὶ προσοντούχων ὑπαλλήλων πρὸς ἐπάνδρωσιν τοῦ Τμήματος.

43. Κεφάλαιον 26 Α — Μεταλλεῖα :

Τὸ Τμῆμα τοῦτο, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸ Τμῆμα Γεωλογικῆς Ἐπισκοπήσεως, προσκρούει εἰς τὴν δυσκολίαν τῆς ἐπὶ προσωρινῆς βάσεως ἀπασχολήσεως προσοντούχων ἀνωτέρων ὑπαλλήλων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν συγκρατεῖ τοὺς ἀρίστους ἀνωτέρους ὑπαλλήλους. Διὰ τοῦτο δέον ὅπως καὶ ἐν προκειμένῳ δοθῇ ἐξ ἴσου μεγάλη προσοχὴ ὅπως καὶ εἰς τὸ Τμῆμα Γεωλογικῆς Ἐπισκοπήσεως, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ Τμῆμα τοῦτο ἀποτελεῖ προέκτασιν τοῦ προηγουμένου ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀφορᾷ ἕνα ἀπὸ τοὺς βασικωτέρους κλάδους τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου.

44. Κεφάλαια 28 Α — 31 Α — Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ Τμήματα :

Εἰς τὸ Τμῆμα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων παρατηρεῖται ὅτι αἱ εἰσφοραὶ διὰ τὴν ἀσφάλισιν δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς διὰ κανονικὴν καὶ ἱκανοποιητικὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἀσφαλιζομένων καὶ διὰ τοῦτο ἐνδείκνυται νὰ αὐξηθοῦν ἀναλόγως τῶν εἰσεδημάτων τῶν ἀσφαλιζομένων αἱ εἰσφοραί, ὅτε κατ' ἀναλογίαν θὰ αὐξηθοῦν καὶ αἱ ἀποζημιώσεις. Τὸ Ὑπουργεῖον προτίθεται, ὡς ἐπληροφόησε τὰ μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν, νὰ συγχωνεύσῃ ὅλα τὰ ὑφιστάμενα ταμεῖα εἰς τὸ Σχέδιον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, δι' ἁπλοποίησιν τῆς ὅλης ἐργασίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον αἱ Ἐπιτροπαὶ Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν ἐπικροτοῦν πλήρως, διότι ὁ μεγάλος ἀριθμὸς τῶν ταμείων καὶ τῶν καταβαλλομένων εἰς αὐτὰ εἰσφορῶν δημιουργεῖ εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ γενικῶς εἰς τοὺς ἰδιώτας πολλὰς δυσκολίας, ἀχρήστους ὑπηρεσίας καὶ ἀδικαιολόγητα ἔξοδα.

Εἰς τὸ Ἀνώτερον Τεχνολογικὸν Ἱνστιτοῦτον, τὸ ὁποῖον ἱδρύθη καὶ ἐλέγχεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, παρατηρεῖται δυσκολία εἰς τὴν ἐξεύρεσιν διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ τοῦτο συντελεῖ εἰς τὴν καθυστέρησιν τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ ὅλου προγράμματος τοῦ ἱδρύματος.

Εἰς τὸ Σύστημα Μαθητείας δὲν κατέστη δυνατὸν ἀκόμη νὰ γίνῃ πλήρης ἐφαρμογὴ τοῦ σχεδίου καὶ ἐλπίζεται ὅτι θὰ καταβληθοῦν ὅλαι αἱ δέουσαι προσπάθειαι διὰ τὴν πληρεστέραν ὀργάνωσίν του πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἀπαιτουμένων προϋποθέσεων διὰ τοὺς ἀνηλίκους ἐργαζομένους πρὸς ἀπόκτησιν τῶν ἐπιζητουμένων προσόντων διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἐργασίας των.

Εἰς τὸ Κέντρον Παραγωγικότητος παρουσιάζεται ἐπίσης ἡ δυσκολία εἰς τὸν ρυθμὸν ἐκπαιδεύσεως καταλλήλων ἐκπαιδευτῶν μολονότι ἐπετεύχθη, διὰ τῆς βοηθείας τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, νέα ἐπέκτασις τοῦ Κέντρου.

Εἰς τὸ Τμῆμα Κοινωνικῆς Εὐημερίας παρατηρεῖται ἐπίσης ἔλλειψις ἐπαρκοῦς προσωπικοῦ καί, κατὰ τοὺς ὑπευθύνους, μόλις τὸ ἕν τρίτον τοῦ ἀπαιτουμένου προσωπικοῦ ὑπάρχει σήμερον. Αἱ δραστηριότητες τοῦ Τμήματος αὐτοῦ ἐπεκτείνονται καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ψυχικῶν ἀνωμαλιῶν καὶ ψυχιατρικῶν ἀσθενειῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑπάρχει ὄγκος ἐργασίας. Αἱ Ἐπιτροπαὶ συνιστοῦν νὰ δοθῇ μεγαλυτέρα σημασία καὶ ἐνίσχυσις εἰς τὸ Τμῆμα τοῦτο τὸ ὁποῖον ἐκπληροῖ βασικὰς καὶ ἀπαραιτήτους κοινωνικὰς ὑποχρεώσεις πρὸς συνανθρώπους οἵτινες λόγῳ ἀντιξόων κοινωνικῶν συνθηκῶν καὶ οἰκογενειακῶν καταστάσεων ἔχουν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς κρατικῆς προστασίας καὶ βοηθείας. Εἰς τὸ Τμῆμα παρατηρεῖται ὡσαύτως δυσκολία, λόγῳ ἐλλείψεως ἐπαρκῶν χρηματικῶν πόρων, διὰ τὴν βοήθειαν ἀναξιοπαθουσῶν οἰκογενειῶν καὶ προσώπων καὶ πρέπει νὰ καταβληθῇ ἡ μεγαλυτέρα δυνατὴ προσπάθεια νὰ αὐξηθῇ τὸ παρεχόμενον χρηματικὸν ποσόν, μέχρις ὅτου τὸ σχέδιον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων σὺν τῷ χρόνῳ ὑποκαταστήσῃ ἐν μέρει, ἂν οὐχὶ ἐν ὅλῳ, τὸ ὅλον σύστημα τῆς παρεχομένης βοηθείας ὑπὸ τοῦ Τμήματος.

Τὰ σχολεῖα τὰ ὁποῖα ἐδημιουργήθησαν διὰ τὰ ἀσκήσιμα παιδιὰ ἀποτελοῦν ἐπίσης ὀργανικὸν κλάδον κοινωνικῆς εὐημερίας καὶ εἶναι ὀρθὸν τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας νὰ τὰ ἐνισχύῃ, ὅσον ἐπιτρέπουν τοῦτο αἱ διαθέσιμοι πιστώσεις. Ἐπίσης προσοχὴ πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τὸν Ξενῶνα Ἀναπροσαρμόστων Κορασίδων, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τοῦ παρόντος λειτουργεῖ εἰς τὴν Λευκωσίαν, διὰ νὰ βοηθηθοῦν καὶ ἀποκατασταθοῦν καλῶς εἰς τὴν κοινωνίαν ὅλαι αἱ τρόφιμοι τοῦ ἱδρύματος καὶ νὰ προσαρμοσθοῦν εἰς τὰς συνθήκας μιᾶς ὑγιοῦς κοινωνίας. Αἱ Ἐπιτροπαὶ πιστεύουν ὅτι εἶναι ὑποχρέωσις τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς δραστηριότητας τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Εὐημερίας πρὸς ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς νήσου ἀνεξαρτήτως τῆς στάσεως τὴν ὁποίαν τηροῦν ἔναντι τῆς πολιτείας, διότι οἱ ἀναξιοπαθοῦντες δὲν εὐθύνονται ποσῶς διὰ πράξεις παραγόντων καὶ ἡγετῶν. Ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς δραστηριότητος αὐτῆς ἐμπίπτει καὶ ἡ προστασία τῶν ἐργαζομένων νεανίδων, διὰ τοῦτο ἐνδείκνυται νὰ ἐνισχυθῇ διὰ παντὸς μέσου τὸ ἵδρυμα αὐτό, παραχωρουμένων ὅλων τῶν ἐφοδίων δι' ἐπαγγελματικὴν ἀποκατάστασιν ὅσων νεανίδων ἔχουν τὰς ἱκανότητας καὶ τὴν πρὸς τοῦτο διάθεσιν.

45. Κεφάλαιον 37 Α — Τμῆμα Πολεοδομίας καὶ Οἰκήσεως :

Εἰς τὸ Τμῆμα αὐτὸ παρατηρεῖται ὅτι, παρὰ τὰς καταβαλλομένας ἀπὸ ὅλας τὰς πλευρὰς προσπαθείας καὶ φιλοτίμους δραστηριότητας, δὲν εἶναι ἀκόμη ἔκδηλος ἡ ὠφέλεια ἡ προκύπτουσα ἀπὸ τὸ Τμῆμα αὐτό. Ἀντιθέτως λόγῳ τῆς πλημμελοῦς νομοθεσίας αἱ δραστηριότητες τοῦ Τμήματος αὐτοῦ παρουσιάζονται ἐλλειπεῖς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ παρατηρῆται διότι εἶναι γνωστὴ ἡ καταβαλλομένη ἐκ μέρους τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ προσπάθεια πληρώσεως τῶν κενῶν τὰ ὁποῖα δημιουργεῖ ἡ ἔλλειψις πλήρους καὶ ἐκσυγχρονισμένης νομοθεσίας. Δέον ἐν πάσῃ περιπτώσει, νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ πλήρης ἐπάνδρωσις τοῦ Τμήματος τότε μόνον θὰ ἀποφέρῃ θετικὰ ἀποτελέσματα καὶ θὰ ὠφελήσῃ ἀποφασιστικῶς, ὅταν συνυπάρχῃ καὶ ἡ ἀνάλογος σύγχρονος νομοθεσία. Ἐλπίζεται ὅθεν ὅτι συντόμως θὰ ψηφισθῇ ἡ ἀναγκαία νομοθεσία καὶ θὰ συνταχθῇ πλῆρες καὶ ἐμπεριστατωμένον σχέδιον πολεοδομίας καὶ χωροταξίας καλύπτον ὅλην τὴν νῆσον.

46. Κεφάλαιον 41 Α — Τμῆμα Κτηματολογίου καὶ Χωρομετρίας :

Ἀμφότεραι αἱ Ἐπιτροπαὶ σημειοῦν ὅτι εἰς τὸ Τμῆμα αὐτὸ παρατηρεῖται ἔλλειψις προσωπικοῦ, ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη ἀφ' ἑνὸς λόγῳ τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Τούρκων ὑπαλλήλων καὶ ἀφ' ἑτέρου λόγῳ αὐξήσεως τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Τμήματος ὡς ἐκ τῆς σημειουμένης προόδου εἰς τὸν ρυθμὸν δημιουργίας νέων ἔργων καὶ κατασκευῶν καὶ τὴν ἐν γένει ἀνάπτυξιν τῆς νήσου. Εἰς ὅλα τὰ γραφεῖα τοῦ Τμήματος παρατηρεῖται ἡ ὡς ἄνω ἐκτεθεῖσα ἔλλειψις, ἀλλὰ κυρίως εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ κτηματολογικὰ γραφεῖα καὶ τὸ χωρομετρικὸν τμῆμα ἡ ἔλλειψις αὐτὴ δημιουργεῖ δυσκολίας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τοὺς ἐκ τῶν

χωρίων προσερχομένους εἰς τὰς πόλεις. Οὗτοι ἀναγκάζονται πολλάκις νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸ κτηματολογικὸν γραφεῖον ἐπανειλημμένως μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ὑφίστανται ταλαιπωρίας καὶ ἔξοδα δυσανάλογα μὲ τὴν ὑπηρεσίαν ἡ ὁποία τοὺς προσφέρεται. Ἡ ἔλλειψις προσωπικοῦ εἰς τὸ Τμῆμα αὐτὸ παρετηρήθη ἀπὸ μακροῦ χρόνου, ἀλλὰ δυστυχῶς διὰ λόγους μὴ ὀφειλομένους εἰς τὸ Τμῆμα δὲν κατωρθώθη ἡ πλήρωσις τῶν θέσεων τὰς ὁποίας ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν. Πρέπει νὰ καταβληθῇ ὡς ἐκ τούτου προσπάθεια ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν νὰ ἐγκρίνῃ τὰς ἀπαιτουμένας πιστώσεις εἰς τὸν βαθμὸν τὸν ὁποῖον ἐπιτρέπουν βεβαίως αἱ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει πρέπει νὰ γίνῃ ἀντιληπτὴ ἡ ἄμεσος ἀνάγκη τῆς πληρώσεως τῶν θέσεων τούτων. Εἰς περιοχὰς ἀναπτυσσομένας ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ κλάδος τοῦ κτηματολογίου διὰ νὰ ἐξυπηρετοῦνται ἀποτελεσματικώτερον αἱ περιοχαὶ αὐταί, ἀποφευγομένων οὕτω ἀσκόπων ταλαιπωριῶν καὶ δαπανῶν τῶν κατοίκων των.

47. Κεφάλαιον 43 Α — Ἐξωτερικαὶ Ὑπηρεσίαι :

Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον αὐτὸ καὶ δὴ εἰς τὰς Ἐξωτερικὰς Ὑπηρεσίας τὸ ὑπάρχον προσωπικὸν παρ' ὅλον ὅτι θεωρεῖται προσοντοῦχον, ἐν τούτοις λόγῳ τοῦ ὅτι πρόκειται περὶ νέας ὑπηρεσίας χρειάζεται περισσοτέρα παρακολούθησις καὶ καθοδήγησις διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν συναφῶν καθηκόντων ὡς καὶ τῶν σκοπῶν διὰ τοὺς ὁποίους συνεστήθησαν καὶ λειτουργοῦν αἱ ἐξωτερικαὶ αὐταὶ ὑπηρεσίαι. Δέον νὰ δοθῇ σημαντικὴ προσοχὴ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν διότι κατὰ μέγιστον μέρος καὶ εἰς σημαντικὸν βαθμὸν αἱ δραστηριότητες τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἐν λόγῳ ὑπηρεσιῶν τόσον ἐν Κύπρῳ ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, καὶ τονίζομεν μετ' ἐμφάσεως τὸ ἐ ξ ω τ ε ρ ι κ ὸ ν, συντελοῦν εἰς τὴν καλυτέραν καὶ μεθοδικωτέραν προώθησιν τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος διὰ τὴν καλυτέραν δυνατὴν λύσιν αὐτοῦ καθ' ἑαυτοῦ τοῦ ἐθνικοῦ θέματος. Οἱ μισθοὶ καὶ αἱ ἐπιχορηγήσεις αἱ παρεχόμεναι εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐξωτερικῶν ὑπηρεσιῶν εἶναι ἓν ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα προβλήματα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἀπασχολήσουν τὴν Κυβέρνησιν, ἀφ' ἑνὸς διότι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐπαρκὲς διαθέσιμον ποσὸν διὰ νὰ ἔχουν τὴν ἀπαιτουμένην εὐχέρειαν οἱ λειτουργοὶ νὰ ἐνασκοῦν τὴν ἑκάστοτε ἐνδεδειγμένην δραστηριότητα, ἀλλὰ ἀφ' ἑτέρου πρέπει νὰ γίνεται καὶ ἡ ἐπιβαλλομένη περισυλλογὴ διὰ νὰ μὴ ἐπιβαρύνεται ὁ προϋπολογισμὸς μὲ ἀδικαιολογήτους δαπάνας. Ἐπὶ πλέον διὰ τῆς οἰκονομίας δυνατὸν νὰ ἐπεκταθῇ ἡ δημιουργία παρ' ἡμῶν προξενικῶν καὶ ἄλλων συναφῶν ὑπηρεσιῶν εἰς περιοχὰς εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἔχομεν εἰσέτι προξενεῖα ἢ διαπεπιστευμένον ἀντιπρόσωπον.

48. Κεφάλαιον 45 Α — Γενικὸν Λογιστήριον :

Εἰς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον ὑπάγεται τὸ Συμβούλιον Προσφορῶν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ συνεζήτησαν τὴν καθυστέρησιν ἡ ὁποία συχνὰ παρατηρεῖται εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Γενικὸν Λογιστὴν ἐξηγήσεις διὰ τὴν τοιαύτην καθυστέρησιν. Ἡ προβληθεῖσα δικαιολογία ἦσαν αἱ τεχνικαὶ δυσκολίαι καὶ τὸ σύστημα ἐξετάσεως καὶ κατακυρώσεως τῶν προσφορῶν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι τὰ ζητήματα αὐτὰ πρέπει νὰ μελετηθοῦν καὶ ἡ ἐπικρατοῦσα κατάστασις νὰ βελτιωθῇ. Αἱ προσφοραὶ νὰ ἐξετάζωνται καὶ νὰ κατακυρώνωνται ὅσον εἶναι δυνατὸν συντομώτερον μὲ βασικὸν βεβαίως κριτήριον τὴν προσφερομένην τιμήν, ἀλλὰ λαμβανομένης ἐπίσης ὑπ' ὄψιν τῆς ποιότητος τοῦ προσφερομένου εἴδους καὶ τῆς ἱκανότητος καὶ τῶν προσόντων τοῦ προσφοροδότου.

49. Κεφάλαιον 46 Α — Τελωνεῖα :

Ὡς εἶναι γνωστὸν ἡ Βουλὴ ἐψήφισε κατὰ τὸ 1967 τὸν νέον νόμον περὶ Τελωνείων, στηριχθεῖσα ἐπὶ τῶν ἀπόψεων εἰδικοῦ ἐμπειρογνώμονος μετακληθέντος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀπὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ νόμου ἀκούονται παράπονα ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου διὰ πλείστας ὅσας δυσκολίας τὰς ὁποίας, ὡς ὑπάρχει ἰσχυρισμός, ἐδημιούργησε τὸ εἰσαχθὲν διὰ τοῦ νόμου νέον σύστημα ἐργασίας τῶν τελωνείων.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι τὰ ἀκουόμενα παράπονα δέον νὰ ἐξετασθοῦν μετὰ προσοχῆς, τόσον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὅσον καὶ ὑπὸ εἰδικῆς πρὸς τοῦτο Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς.

50. Κεφάλαιον 47 Α — Τμῆμα Ἐσωτερικῶν Προσόδων :

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ Κεφαλαίου τούτου ἐγένοντο δύο παρατηρήσεις : Πρῶτον ὅτι, λόγῳ ἀριθμητικῆς ἀνεπαρκείας τοῦ προσωπικοῦ, παρατηροῦνται καθυστερήσεις καὶ ταλαιπωρίαι διὰ τὸ κοινόν. Δεύτερον ὅτι ἡ ἐκτέλεσις ὑποσχέσεως δοθείσης ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι θὰ ἐστέλλετο εἰς τὴν Βουλὴν τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον τῆς περὶ Φόρου Εἰσοδήματος Νομοθεσίας καθυστερεῖ.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐλπίζουν ὅτι ἡ δοθεῖσα ὑπόσχεσις θὰ ἐκτελεσθῇ καὶ ὅτι ἄνευ οἱασδήποτε ἄλλης καθυστερήσεως θὰ σταλῇ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ περὶ Φόρου Εἰσοδήματος Νομοσχέδιον.

51. Κεφάλαιον 48 Α — Τμῆμα Στατιστικῆς καὶ Οἰκονομικῶν Ἐρευνῶν :

Τὸ Τμῆμα τοῦτο ἐκτελεῖ ἀξιόλογον καὶ πολὺ χρήσιμον ἐργασίαν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ συμπληρωθῇ ἡ ἐπάνδρωσίς του καθ' ὅτι, ὡς ἀνεφέρθη, ὑπάρχουν σήμερον ἐλλείψεις ὅσον ἀφορᾷ τὸ προσοντοῦχον προσωπικόν.

52. Κεφάλαιον 58 Α — Χορηγίαι καὶ Συνεισφοραί :

Εἰς τὸ Κεφάλαιον αὐτὸ προβλέπονται μεταξὺ ἄλλων χορηγίαι εἰς τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα Κύπρου. Τὸ παραχωρούμενον ποσὸν ἔχει σκοπὸν νὰ ἐνισχύσῃ τὸ Ἵδρυμα διὰ νὰ προσφέρῃ τὰς ἀπαιτουμένας ὑπηρεσίας εἰς τὸ Κυπριακὸν κοινόν. Φαίνεται ὅμως ὅτι τὸ Ἵδρυμα ἔχει ἀναπτύξει δραστηριότητα καὶ ἔχει δημιουργήσει οἰκονομικὰς ὑποχρεώσεις αἱ ὁποῖαι δὲν καλύπτονται ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν ἀδειῶν ραδιοφώνου καὶ τηλεοράσεως καὶ ἀπὸ τὰς ἐπιχορηγήσεις τοῦ κράτους, καὶ οὕτω ἀναγκάζεται νὰ προσφεύγῃ εἰς διαφημίσεις.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ δὲν συμφωνοῦν μὲ τὴν ἄποψιν τῆς πλήρους ἀποφυγῆς διαφημιστικῶν προγραμμάτων ὑπὸ τοῦ ραδιοφώνου καὶ τῆς τηλεοράσεως. Ἔχουν ὅμως τὴν γνώμην ὅτι : (α) ὁ διατιθέμενος διὰ διαφημίσεις χρόνος εἶναι πολὺ μεγάλος καὶ διατίθεται εἰς βάρος τῆς ἐκπολιτιστικῆς καὶ ἄλλης δραστηριότητος τοῦ Ἱδρύματος καὶ (β) ὅτι ὡρισμέναι διαφημίσεις δι' εἴδη ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ ἀνθρώπου πρέπει ν' ἀποφεύγωνται.

Ἐὰν ἡ ἀποδοχὴ τῶν εἰσηγήσεων αὐτῶν θὰ συνεπήγετο μεγαλυτέραν ἐκ μέρους τοῦ κράτους ἐπιχορήγησιν, αἱ Ἐπιτροπαὶ οὐδεμίαν ἔνστασιν θὰ εἶχον.

53. Κεφάλαια 62 Α καὶ 63 Α — Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων καὶ Τμῆμα Δημοσίων Ἔργων :

Κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν δύο αὐτῶν Κεφαλαίων, ἰδιαιτέρως δὲ τοῦ Κεφαλαίου 63 Α, αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ κατετοπίσθησαν διὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ Τμήματος καὶ τὸν χωρισμόν του εἰς τρία τμήματα, ἤτοι (α) Μελετῶν, (β) Κατασκευῶν καὶ (γ) Ἐπιθεωρήσεων. Διεπιστώθη ὅτι παρὰ τὴν φιλότιμον προσπάθειαν τῶν ὑπευθύνων τὸ Τμῆμα δὲν δύναται νὰ καλύψῃ ὅλας τὰς ἀνάγκας τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως καὶ ἐνδείκνυται νὰ μελετηθῇ ἡ δυνατότης ὅπως μέρος τῶν ἐργασιῶν τόσον διὰ τὴν μελέτην ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀνατίθεται εἰς ἐλευθέρους ἐπαγγελματίας καὶ ὀργανισμούς, τὸ δὲ Τμῆμα τῶν Δημοσίων Ἔργων νὰ ἐνισχύσῃ περισσότερον τὸν κλάδον ἢ τὸ τμῆμα ἐπιθεωρήσεως καὶ ἐπιβλέψεως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ γίνωνται περισσότερα ἔργα καὶ κατὰ οἰκονομικώτερον καὶ καλύτερον τρόπον. Διὰ τῆς ὡς ἄνω διευθετήσεως θὰ δοθῇ περισσοτέρα προσοχὴ εἰς τὴν συντήρησιν ὑπαρχόντων δημοσίων ἔργων καὶ κτιρίων καὶ θὰ ἀσκῆται περισσότερος ἔλεγχος τόσον διὰ τὴν κατάστασιν τῶν κτιρίων καὶ ἔργων ὅσον καὶ διὰ τὴν δαπανωμένην πίστωσιν καὶ θὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ μεγαλυτέρα δυνατὴ ἀξιοποίησις τῶν ἑκάστοτε ἐγκρινομένων πιστώσεων.

54. Κεφάλαιον 66 Α — Τμῆμα Ἀρχαιοτήτων :

Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Κεφαλαίου αὐτοῦ ἀνεφέρθη ὅτι τὸ Τμῆμα δὲν ἀπασχολεῖ εἰδικὸν ἀρχιτέκτονα καὶ ὅτι δανείζεται τὰς ὑπηρεσίας ἀρχιτέκτονος τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀμφιβάλλουν ἂν αὐτὴ εἶναι ἡ ὀρθὴ διευθέτησις καὶ εἰσηγοῦνται ὅπως τὸ ζήτημα μελετηθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ἐπίσης ὅπως μελετηθῇ ἡ ἀριθμητικὴ ἐπάρκεια τῶν προσοντούχων ἀρχαιολόγων τῶν ἀπασχολουμένων ὑπὸ τοῦ Τμήματος.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν τὴν ἀνησυχίαν των διὰ τὸ ὅτι, ὡς ἀνεφέρθη εἰς αὐτάς, συνεχίζονται αἱ συλήσεις τάφων καὶ ἡ λαθραία ἐξαγωγὴ ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν. Ἐπιβάλλεται νὰ ληφθοῦν ὅλα τὰ ἀπαραίτητα μέτρα διὰ τὴν πάταξιν τῆς ἀρχαιοκαπηλείας καὶ τὴν προστασίαν τῶν ἀρχαιολογικῶν μας θησαυρῶν.

55. Κεφάλαιον 67 Α — Τμῆμα Πολιτικῆς Ἀεροπορίας :

Εἰς τὸ Τμῆμα τοῦτο ὑπάρχει πρόβλημα προσωπικοῦ διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ἐναερίου κυκλοφορίας καὶ τὸ Τμῆμα ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπείσθησαν ὅτι εἶναι δικαιολογημένη ἡ ἀπαίτησις αὐτὴ καὶ ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ γίνουν ἐπαρκεῖς αἱ προσφερόμεναι ὑπηρεσίαι διὰ τὸν εἰδικὸν καὶ σοβαρὸν αὐτὸν κλάδον τῆς μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπικοινωνίας τῆς Κύπρου. Συναφῶς παρετηρήθη ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ὅτι ὡρισμέναι ὑπηρεσίαι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ ἀερολιμένος δὲν ἐξαρτῶνται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπηρεσίαν ἀλλὰ ἀπὸ ἄλλας ὑπηρεσίας, ὅπως εἶναι π.χ. ἡ Ἀρχὴ Τηλεπικοινωνιῶν, καὶ εἰς περίπτωσιν οἱωνδήποτε ἀνωμαλιῶν εἰς τὴν Ἀρχὴν Τηλεπικοινωνιῶν τότε ἐπηρεάζονται δυσμενῶς αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ ἀερολιμένος. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ μελετηθῇ ἡ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνεξαρτητοποίησις καὶ ἀποκλειστικὴ ἁρμοδιότης μιᾶς ἀρχῆς εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Κυπριακοῦ ἀερολιμένος.

56. Κεφάλαιον 68 Α — Λιμενικαὶ Ὑπηρεσίαι :

Αἱ Ἐπιτροπαὶ κατετοπίσθησαν διὰ τὴν κατάστασιν ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη μετὰ τὸν διαχωρισμὸν τῶν ἁρμοδιοτήτων τοῦ Τμήματος Λιμένων τὸ ὁποῖον ὑπάγεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, ἀπὸ τὸ Τμῆμα Τελωνείων τὸ ὁποῖον ὑπάγεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν. Ὁ διαχωρισμὸς αὐτός, ἂνκαι θεωρητικῶς πιθανὸν νὰ ἦτο ὀρθός, ὑπάρχει ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἐδημιούργησε δυσκολίας καὶ προβλήματα διὰ τὸ κοινόν, συχνὰ δὲ καὶ σύγκρουσιν ἁρμοδιοτήτων.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι τὸ ζήτημα πρέπει νὰ μελετηθῇ ὑπὸ τῶν δύο ἁρμοδίων Ὑπουργείων καὶ νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος συνεργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν δύο τμημάτων καὶ ἐξαλείψεως τῶν δυσκολιῶν αἱ ὁποῖαι ἀντιμετωπίζονται ὑπὸ τοῦ κοινοῦ.

57. Κεφάλαιον 71 Α — Ἰατρικὸν Τμῆμα :

Αἱ Ἐπιτροπαὶ κατετοπίσθησαν διὰ τὰς προσπαθείας αἱ ὁποῖαι καταβάλλονται διὰ πληρεστέραν ἐπάνδρωσιν τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Τμήματος τούτου μὲ προσωπικὸν ἐπαρκὲς τόσον ἀριθμητικῶς ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως καταρτίσεως, εἰδικοτήτων κ.λ.π. Κατετοπίσθησαν ἐπίσης ἐπὶ τῶν δυσκολιῶν αἱ ὁποῖαι συναντῶνται, μία τῶν ὁποίων εἶναι οἱ ὅροι ἀμοιβῆς τῶν ὑπὸ τοῦ κράτους ἀπασχολουμένων ἰατρῶν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ πιστεύουν ὅτι τὸ θέμα τοῦτο θὰ μελετηθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅτι ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἀξιολογήσεως τῶν διαφόρων θέσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας θὰ ἐξευρεθῇ ἱκανοποιητικὴ λύσις.

Γίνεται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων σκέψις διὰ μερικὴν ἀπασχόλησιν ἰδιωτικῶν ἰατρῶν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν μὲ τὴν σκέψιν αὐτήν, νοουμένου ὅτι οἱονδήποτε τοιοῦτον μέτρον θὰ ἐφαρμοσθῇ ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν ἰατρικῶν συλλόγων. Οὕτω θὰ ἐξασφαλισθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι περισσοτέρων ἰατρῶν μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ εἰδικοτήτων.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ παρατηροῦν ὅτι εἰς μερικὰ μεγάλα κέντρα τῆς ὑπαίθρου ὡς π.χ. ἡ Μόρφου καὶ ἡ Λύση, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα πτωχότερα ἀγροτικὰ κέντρα, δὲν ὑπάρχουν ἰατρικαὶ μονάδες. Οὕτω οἱ κάτοικοι τῶν περιοχῶν αὐτῶν ἀναγκάζονται νὰ καταφεύγουν εἰς τὰς πόλεις καὶ νὰ ὑπόκηνται εἰς ταλαιπωρίας καὶ ἔξοδα. Γίνεται λοιπὸν εἰσήγησις ὅπως μελετηθῆ ἡ ἵδρυσις τοιούτων μονάδων εἰς μερικὰ τῶν μεγαλυτέρων κέντρων τῆς ὑπαίθρου.

58. Κεφάλαια 72Α καὶ 73Α — Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Παιδεία :

Κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν δύο αὐτῶν Κεφαλαίων ἀνεφέρθη εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν Στοιχειώδη Ἐκπαίδευσιν ἀναλογοῦν 34 μαθηταὶ δι' ἕκαστον διδάσκαλον, εἰς δὲ τὴν Μέσην Παιδείαν ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν διὰ κάθε καθηγητὴν εἶναι πολλὰς φορὰς μεγαλύτερος τῶν 45. Γίνεται διὰ τοῦτο προσπάθεια δι' αὔξησιν τῶν αἰθουσῶν διδασκαλίας ὡς ἐπίσης καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ, μὲ ἐπιδίωξιν νὰ ἔχωμεν 25 μαθητὰς εἰς τὴν Στοιχειώδη καὶ 30 εἰς τὴν Μέσην Παιδείαν δι' ἕκαστον διδάσκαλον καὶ καθηγητὴν ἀντιστοίχως.

Κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν Κεφαλαίων ἐγένετο ἐπίσης λόγος καὶ διὰ τὰς ἐκκρεμούσας διαφορὰς ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὅρους ἀμοιβῆς τῶν διδασκάλων καὶ καθηγητῶν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν τὴν βεβαιότητα ὅτι μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανώσεων καὶ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας θὰ ἐξευρεθῆ τελικῶς ἱκανοποιητικὴ λύσις καὶ ὅτι θὰ ἀποφευχθοῦν ἐξελίξεις ἐπιζήμιοι διὰ τὴν παιδείαν τοῦ τόπου.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὑποστηρίζουν τὴν πολιτικὴν τῆς διατηρήσεως τῶν ὀκταταξίων σχολείων ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχουν σχολαὶ Μέσης Παιδείας, ἔστω καὶ ἂν αἱ δύο τελευταῖαι τάξεις τῶν σχολείων τοῦ τύπου αὐτοῦ δὲν ἀντικαθιστοῦν τὰς δύο πρώτας τάξεις τῶν Γυμνασίων.

Εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς ἀνεφέρθη ὅτι τὸν τελευταῖον καιρὸν παρουσιάσθη αὔξων ἀριθμὸς περιπτώσεων προσφυγῶν γονέων κατὰ καθηγητῶν καὶ διδασκάλων εἰς τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον. Αἱ Ἐπιτροπαὶ δὲν δικαιοῦνται νὰ εἰσηγηθοῦν παρεμπόδισιν τοῦ δικαιώματος οἱουδήποτε πολίτου νὰ προσφεύγῃ εἰς τὴν δικαιοσύνην ὅταν νομίζῃ ὅτι ἀδικεῖται. Ἔχουν ὅμως τὴν γνώμην ὅτι ἀρκεταὶ τῶν παρουσιαζομένων διαφορῶν εἶναι δυνατὸν νὰ διευθετηθοῦν διὰ μιᾶς συστηματικωτέρας ἐπαφῆς μεταξὺ γονέων καὶ διδάσκοντος προσωπικοῦ, εἰς τοῦτο δὲ δύναται νὰ συμβάλουν τὸ Ὑπουργεῖον, αἱ ὀργανώσεις τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ οἱ σύνδεσμοι γονέων.

59. Διαρκούσης τῆς μελέτης τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ ὑπεβλήθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι ἀφοῦ ἔτυχον προσεκτικῆς μελέτης ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ἐνεκρίθησαν καὶ ἐνεσωματώθησαν εἰς τὰ κατάλληλα μέρη τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Αἱ τροποποιήσεις αὗται εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

(α) Κεφάλαιον 7 Α — Νομικὴ Ὑπηρεσία

Ἄρθρον 1 — Ἀποδοχαὶ Προσωπικοῦ.

Ἱδρύονται δύο νέαι μόνιμοι θέσεις Ἀνωτέρου Δικηγόρου τῆς Δημοκρατίας ὑπὸ τὸ ἐδάφιον (4) ἔναντι καταργήσεως δύο μονίμων θέσεων Δικηγόρου τῆς Δημοκρατίας ὑπὸ τὸ ἐδάφιον (5).

(β) Κεφάλαιον 29 Α — Τμῆμα Ἐργασίας

Ἄρθρον 1 — Ἀποδοχαὶ Προσωπικοῦ.

Ἡ σημειουμένη διὰ διπλοῦ σταυροῦ προσωρινὴ θέσις Βοηθοῦ Λειτουργοῦ Βιομηχανικῶν Σχέσεων ὑπὸ τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον καταργεῖται, τοῦ κατόχου αὐτῆς

προαχθέντος ἐπὶ μονίμου βάσεως εἰς τὴν μόνιμον θέσιν Ἀνωτέρου Λειτουργοῦ Βιομηχανικῶν Σχέσεων.

(γ) Κεφάλαιον 34 Α — Ἀστυνομία

Ἄρθρον 1 — Ἀποδοχαὶ Προσωπικοῦ.

Ἱδρύονται δύο νέαι μόνιμοι θέσεις Βοηθοῦ Ἀρχηγοῦ Ἀστυνομίας ὑπὸ τὸ ἐδάφιον (3) ἔναντι καταργήσεως μιᾶς μονίμου θέσεως Ἀνωτέρου Ἀστυνόμου ὑπὸ τὸ ἐδάφιον (4) καὶ μιᾶς μονίμου θέσεως Ἀστυνόμου ὑπὸ τὸ ἐδάφιον (5).

(δ) Κεφάλαιον 48 Α — Τμῆμα Στατιστικῆς καὶ Οἰκονομικῶν Ἐρευνῶν

Ἄρθρον 1 — Ἀποδοχαὶ Προσωπικοῦ.

Ἱδρύεται μία νέα μόνιμος θέσις Ἀναλυτοῦ–Προγραμματιστοῦ ὑπὸ τὸ ἐδάφιον (3) ἔναντι καταργήσεως μιᾶς μονίμου θέσεως Ἀνωτέρου Βοηθοῦ Στατιστικῆς ὑπὸ τὸ ἐδάφιον (4).

(ε) Κεφάλαιον 60 Α — Διάφορα

Ἄρθρον 16 — Ἀγορὰ Γῆς.

Ἡ πρόνοια τῶν £100 αὐξάνεται εἰς £62.000 πρὸς ἀντιμετώπισιν δαπάνης δι' ἀπαλλοτρίωσιν ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας κατεχομένης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

60. Εἰς τὸ παρὸν νομοσχέδιον συμπεριελήφθησαν αἱ ηὐξημέναι πρόνοιαι διὰ μισθούς, συντάξεις καὶ ἐπιδόματα, αὗται δὲ κατέστησαν ἀναγκαῖαι κατόπιν τῆς συμπληρώσεως τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων τῆς Κυβερνητικῆς Ὑπηρεσίας καὶ τῆς αὐξήσεως τῶν συντάξεων τῶν Κυβερνητικῶν συνταξιούχων. Αἱ νέαι μισθοδοτικαὶ κλίμακες καὶ ἀναθεωρημέναι συντάξεις ἐνεκρίθησαν, ὡς γνωστόν, διὰ τῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθέντων Νόμων ὑπ' ἀρ. 106, 121, 127 καὶ 128 τοῦ 1968 καὶ ἀρ. 1, 2, 8 καὶ 11 τοῦ 1969.

61. Αἱ κάτωθι τροποποιήσεις ὑπεβλήθησαν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας μετὰ τὴν σύνταξιν τῆς παρούσης ἐκθέσεως. Οἱαιδήποτε συνεπακόλουθοι τροποποιήσεις ἔχουν ἐπενεχθῆ εἰς τὸ κείμενον τοῦ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχεδίου :

Κεφάλαιον 10 Α — Ἐπιτροπὴ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας

Ἄρθρον 1 — Ἀποδοχαὶ Προσωπικοῦ.

(i) Ἡ ἀμοιβὴ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας ὑπὸ τὸ ἐδάφιον (1) αὐξάνεται ἀπὸ £1.000 εἰς £2.000.

(ii) Τὰ Μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας ὑπὸ τὸ ἐδάφιον (2) ηὐξήθησαν ἀπὸ 2 εἰς 4 τῆς ἀμοιβῆς αὐτῶν τροποποιηθείσης ἀπὸ £800 εἰς £1.600 ἕκαστον.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ὡς ἄνω ἐκτεθέντων αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ, ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1969.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1969 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 19ην Δεκεμβρίου 1968, παρεπέμφθη δὲ πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως εἰς τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ.

Εἰς τὰς δύο Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς παρέστησαν οἱ ἀκόλουθοι :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :	Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Προϋπολογισμοῦ :
Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος	Παναγιώτης Τουμαζῆς, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης	Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης	Μιχαλάκης Σαββίδης
Παῦλος Παύλου	Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης	Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔσχον ἀρκετὰς συνεδρίας καθ' ἃς συνεζήτησαν τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1969.

Εἰς ὡρισμένας συνεδρίας τῶν Ἐπιτροπῶν παρέστησαν ὁ ὑπεύθυνος τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ καὶ ὁ Λειτουργὸς Προϋπολογισμοῦ οἱ ὁποῖοι ἐξήγησαν τὰ κριτήρια ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐβασίσθη ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ διὰ τὴν προετοιμασίαν καὶ κατανομὴν τῶν διαφόρων κονδυλίων τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Ἐπίσης εἰς ἀριθμὸν συνεδριάσεων παρέστησαν οἱ Γενικοὶ Διευθυνταὶ τῶν Ὑπουργείων καὶ Τμηματάρχαι οἵτινες παρέσχον λεπτομερείας καὶ ἐπεξηγήσεις ἐπὶ τῶν διαφόρων κονδυλίων τῶν ἀφορώντων εἰς τὰ Ὑπουργεῖα καὶ Τμήματά των.

Ὀλιγομελὴς Ὑπεπιτροπὴ ἐκ τῶν κ.κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, Ἰωσὴφ Γιαμάκη, Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Ἀνδρέα Ζιαρτίδη τῶν ὡς ἄνω Ἐπιτροπῶν ἔσχεν ἀριθμὸν συνεδριάσεων διὰ τὴν σύνταξιν τῆς παρούσης Ἐκθέσεως.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπιθυμοῦν νὰ τονίσουν καὶ πάλιν ὅτι τόσον ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως ὅσον καὶ ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς δὲν κατετέθησαν ἐγκαίρως εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ εἰς νόμον ψήφισίς των ἐντὸς τοῦ 1968 καὶ τοιουτοτρόπως κατέστη ἀναγκαία ἡ ψήφισις δωδεκατημορίων καὶ διὰ τοὺς δύο προϋπολογισμοὺς διὰ τοὺς μῆνας Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον τοῦ 1969.

Τὸ Μνημόνιον τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1969 ἀναφέρει ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς αὐτὸς κατηρτίσθη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προνοιῶν καὶ τῶν προβλέψεων τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως.

Ἡ ἰδία ἀνάλογος ἀναφορὰ ἔγινεν εἰς τὸ Μνημόνιον τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1968.

Ἡ προβλεπομένη δαπάνη εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὸ 1969 ἀνέρχεται εἰς £11.871.077 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν ἀρχικῶς ἐγκριθέντα Προϋπολογισμὸν διὰ τὸ 1968 ὁ ὁποῖος ἀνήρχετο εἰς £10.840.214 καὶ τὸν ἀναθεωρηθέντα τοιοῦτον διὰ τὸ 1968 ὁ ὁποῖος ἀνῆλθεν εἰς £5.935.800.

Τὰ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως ἔργα θὰ ἐκτελεσθοῦν διὰ τῆς χρηματοδοτήσεως τόσον ἐκ τοῦ Δημοσίου Προϋπολογισμοῦ (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) ὅσον καὶ διὰ δανειοδοτήσεως ἐκ τοῦ Ταμείου Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων καὶ ἐξ ἄλλων πηγῶν.

Παρατίθεται κατωτέρω πίναξ δεικνύων τὴν κατὰ τομεῖς κατανομὴν τῆς δαπάνης δι' ἔργα ἀναπτύξεως διὰ τὰ ἔτη 1968 καὶ 1969. Τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ 1968 ποσὰ δὲν περιλαμβάνουν ἐπιπροσθέτους πιστώσεις παραχωρηθείσας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1968.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

Κεφάλαιον Δαπανῶν	1968 Ἐγκεκριμένος Προϋπολογισμός (ἐγκριθεισαι δαπάναι ἐξ ὅλων τῶν πηγῶν) £	1969 Ὁλικὸν Δαπανῶν £	Προτεινόμεναι Δαπάναι — Πηγαὶ Χρηματοδοτήσεως: Ταμεῖον Ἀναπτύξεως £	Ταμεῖον Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων £
Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ ..	31.709	36.241	36.241	—
Ἀνάπτυξις Ὑδάτων	2.486.684	2.794.686	2.460.924	333.762
Βελτίωσις Χρήσεως Ὕδατος ..	305.646	332.084	105.634	226.450
Γεωργία	821.710	892.658	727.658	165.000
Ἰνστιτοῦτον Γεωργικῶν Ἐρευνῶν	173.015	210.747	210.747	—
Κτηνοτροφία	137.909	234.961	234.961	—
Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι	91.111	128.904	128.904	—
Ἀνάπτυξις Δασῶν	203.147	181.096	181.096	—
Ἀνάπτυξις Ἁλιείας	122.378	115.416	85.416	30.000
Πιστοδότησις Ἀναπτύξεως ..	554.260	595.000	45.000	550.000
Ἐμπόριον καὶ Βιομηχανία ..	674.600	520.362	520.362	—
Μεταλλεῖα	112.838	103.976	103.976	—
Τουρισμὸς	408.488	810.292	310.292	500.000
Ἀρχαιότητες	103.893	92.088	92.088	—
Δημόσια Ἔργα	116.414	159.397	159.397	—
Ἀνάπτυξις Ὁδικοῦ Δικτύου ..	1.226.651	1.693.245	1.693.245	—
Λιμένες	1.177.730	1.161.218	1.161.218	—
Ἀεροδρόμια	716.322	440.910	440.910	—
Δημόσια Κτίρια	284.310	334.289	334.289	—
Πολεοδομία καὶ Οἴκησις	281.278	402.900	402.900	—
Ἰατρικαὶ καὶ Ὑγειονομικαὶ Ὑπηρεσίαι	272.920	524.892	524.892	—
Ἀγροτικὴ Ἀνάπτυξις	448.636	467.458	331.458	136.000
Ἐργασία καὶ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις	134.270	266.933	266.933	—
Κέντρον Παραγωγικότητος ..	34.679	59.233	59.233	—
Ὑπηρεσίαι Κοινωνικῆς Εὐημερίας	16.370	28.470	28.470	—
Παιδεία	511.327	776.795	437.795	339.000
Ἄλλαι Ὑπηρεσίαι	189.005	307.028	307.028	—
Μὴ Προβλεπόμεναι Δαπάναι ..	300.000	300.000	300.000	—
Τιμαριθμικὰ Ἐπιδόματα	40.010	60.010	60.010	—
Προκαταρκτικὸς Προγραμματισμὸς	45.000	40.000	40.000	—
Ξένη Τεχνικὴ Βοήθεια	50.000	80.000	80.000	—
Σύνολον Κυβερνητικῶν Δαπανῶν	12.072.310	14.151.289	11.871.077	2.280.212
Ἡμικρατικοὶ Ὀργανισμοί				
Τηλεπικοινωνίαι	864.750	700.000	—	—
Ἐξηλεκτρισμὸς	1.940.000	1.297.000	—	—
Ραδιοφωνία	147.500	10.000	—	—
ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΝΟΛΟΝ ..	15.024.560	16.158.289	11.871.077	2.280.212

Ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως τοῦ 1969 εἶναι μεγαλύτερος τοῦ ἀρχικῶς ἐγκριθέντος Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1968 κατὰ £1.030.863 καὶ μεγαλύτερος τοῦ ἀναθεωρηθέντος Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1968 κατὰ £5.935.277. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐλπίζουν ὅτι τὰ ἐκτελεσθησόμενα κατὰ τὸ 1969 ἔργα ὡς καὶ αἱ ἀντίστοιχοι δαπάναι θὰ πλησιάζουν περισσότερον πρὸς τὰ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν ἐγκρινόμενα τοιαῦτα τόσον εἰς ἀριθμὸν ὅσον καὶ εἰς ἔκτασιν.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐπιθυμοῦν ὅπως ἐπαναλάβουν τὴν εἰσήγησίν των ὅπως δημιουργηθῇ Εἰδικὴ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν προβλεπομένων ἔργων βάσει τριμηνιαίων τοὐλάχιστον ἐκθέσεων ὑποβαλλομένων ὑπὸ τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ. Ἀκολούθως ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ὑποβάλλῃ ἔκθεσιν πρὸς τὴν ὁλομέλειαν τῆς Βουλῆς.

Ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1969 ἔχει ὡς ἀκολούθως :

	£
Προϋπολογιζόμενον ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1969	8.136.210
Συμβολικὴ Πρόνοια διὰ Εἰδίκευσιν Πιστώσεως ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου	10
Εἰδίκευσις Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου	4.000.000
Ὁλικὸν Ἐσόδων	12.136.220
Μεῖον Προϋπολογιζομένη Δαπάνη ..	11.871.077
Προϋπολογιζόμενον ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969	265.143

Ὡς ἐμφαίνεται ἀνωτέρω ποσὸν £4.000.000 θὰ μεταφερθῇ κατὰ τὸ 1969 εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως ἐκ τοῦ Λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου δι' Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως πρὸς κάλυψιν τῶν προϋπολογιζομένων δαπανῶν.

Τὰ προϋπολογιζόμενα διὰ τὸ ἔτος 1969 ἔργα μὲ χρηματοδότησιν ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως καὶ ἀπὸ διαφόρους πηγὰς θὰ στοιχίσουν £16.158.289. Ἐκ τούτων £11.871.077 θὰ διατεθοῦν ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως τῇ ἐγκρίσει τῆς Βουλῆς, £2.280.212 ἐκ τοῦ Ταμείου τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων καὶ £2.007.000 ὑπὸ Ἡμικρατικῶν Ὀργανισμῶν.

Ὡρισμέναι δαπάναι εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως δὲν ὑπόκεινται εἰς Κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον, ὡς π.χ. αἱ δαπάναι αἵτινες χρηματοδοτοῦνται διὰ δανείων μέσῳ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων καθὼς καὶ αἱ δαπάναι αἵτινες χρηματοδοτοῦνται μέσῳ Ἡμικρατικῶν Ὀργανισμῶν.

Τὸ ἐκ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων ποσὸν χρηματοδοτήσεως ἐκ £2.280.212 θὰ διατεθῇ ὡς ἀκολούθως :

	£
Ἀνάπτυξις Ὑδάτων	333.762
Βελτίωσις Χρήσεως Ὕδατος	226.450
Γεωργία	165.000
Ἀνάπτυξις Ἁλιείας	30.000
Πιστοδότησις Ἀναπτύξεως	550.000
Τουρισμὸς	500.000
Ἀγροτικὴ Ἀνάπτυξις	136.000
Παιδεία	339.000
Σύνολον	£2.280.212

Τὸ ὑπὸ τῶν Ἡμικρατικῶν Ὀργανισμῶν προβλεπόμενον ποσὸν ἐκ £2.007.000 θὰ διατεθῇ ὡς ἀκολούθως :

	£
Τηλεπικοινωνίαι	700.000
Ἐξηλεκτρισμὸς	1.297.000
Ραδιοφωνία	10.000
Σύνολον	£2.007.000

Διὰ τοῦ παρόντος Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία προτείνει τὴν δημιουργίαν μιᾶς νέας θέσεως Πρώτου Λειτουργοῦ Συντονισμοῦ, τοῦ ὁποίου εὐθύνη θὰ εἶναι ὁ συντονισμὸς ἐκτελέσεως τοῦ προγράμματος Ἀναπτύξεως καθὼς καὶ ὅλων τῶν δραστηριοτήτων ἀναπτύξεως τῆς Κυβερνήσεως συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ συντονισμοῦ τῶν Προγραμμάτων Τεχνικῆς Βοηθείας πρὸς τὴν Κύπρον.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ παρ' ὅλον ὅτι εὐνοοῦν τὴν δημιουργίαν θέσεως Συντονιστοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Προγράμματος Ἀναπτύξεως ἐν τούτοις εἰσηγοῦνται ὅπως ὁ ὅλος συντονισμὸς γίνῃ ὑπὸ εἰδικοῦ ἀνεξαρτήτου σώματος ἐξ ἐμπείρων εἰδικῶν.

Αἱ κατὰ Κεφάλαιον παρατηρήσεις καὶ εἰσηγήσεις τῶν δύο Ἐπιτροπῶν ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

1. Κεφάλαιον 2Δ—Ἀνάπτυξις Ὑδάτων :

Ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προβλέπεται ἡ δημιουργία ὡρισμένων νέων θέσεων ὡς ἀκολούθως :

(α) Μία θέσις Τοπογράφου/Μηχανικοῦ Ἀρδεύσεως.

(β) Τρεῖς θέσεις Σχεδιαστῶν.

Τὰ καθήκοντα τῆς θέσεως Τοπογράφου/Μηχανικοῦ Ἀρδεύσεως θὰ προνοοῦν τὴν διεξαγωγὴν ἐρευνῶν καὶ τὴν ἑτοιμασίαν σχεδίων καὶ ἐκθέσεων ἐπὶ τοῦ συστήματος διανομῆς τοῦ ὕδατος ἐκ τῶν διαφόρων ὑδατοδεξαμενῶν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπικροτοῦν τὴν δημιουργίαν τῆς νέας αὐτῆς θέσεως ἔχουν ὅμως τὴν γνώμην ὅτι ἡ εἰδικότης τοῦ Τοπογράφου διαφέρει τῆς εἰδικότητος τοῦ Ὑδραυλικοῦ Μηχανικοῦ, ὅστις πρέπει νὰ διαθέτῃ ἐπιπρόσθετα εἰδικὰ προσόντα καὶ πεῖραν ἀναφορικῶς πρὸς τὴν διανομὴν ὕδατος. Αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι ὁ Τοπογράφος δέον νὰ ἀσχολῆται μὲ καθαρῶς τοπογραφικὰς μελέτας καὶ ἐργασίας καὶ τὸ πρόβλημα διανομῆς τοῦ ὕδατος νὰ ἀνατεθῇ εἰς εἰδικὸν ἐπὶ τούτῳ Ὑδραυλικὸν Μηχανικὸν ἢ Μηχανικόν.

Ἡ δημιουργία τῶν τριῶν νέων θέσεων Σχεδιαστῶν προτείνεται ἔναντι μειώσεως ἀντιστοίχου ἀριθμοῦ Τεχνικῶν Βοηθῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὸ Ἔκτακτον Προσωπικόν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ παρετήρησαν μεθ' ἱκανοποιήσεως τὴν πρόνοιαν ὑπὸ τὸ Ἄρθρον 17 τοῦ Κεφαλαίου τούτου ποσοῦ £666.000 διὰ τὴν κάλυψιν Κυβερνητικῆς συνεισφορᾶς ἔναντι τῆς δαπάνης διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς δευτέρας φάσεως τοῦ Σχεδίου Ὑδατοπρομηθείας Ἀμμοχώστου. Ἡ ὁλικὴ δαπάνη τῆς δευτέρας φάσεως τοῦ Σχεδίου ὑπολογίζεται εἰς £1.191.000.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπληροφορήθησαν ὅτι ἡ προκαταρκτικὴ ἐργασία (μελέται καὶ ἔρευναι) διὰ τὴν τρίτην φάσιν ἔχει ἤδη ἀρχίσει, τὸ δὲ Τμῆμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων ἐλπίζει ὅτι συντόμως θὰ συμπληρώσῃ τὰς μελέτας καὶ ἐρεύνας καὶ τὴν ἑτοιμασίαν λεπτομερῶν σχεδίων. Ἡ τρίτη φάσις τοῦ Σχεδίου ἀφορᾷ κατασκευὴν ὑδατοφρακτῶν εἰς διαφόρους περιοχὰς καὶ τὴν μεταφορὰν ὕδατος ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μεσαορίαν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπισημαίνουν τὴν σοβαρότητα τοῦ θέματος τούτου καὶ ἐλπίζουν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ καθυστερήσῃ

διὰ τὴν σύντομον λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου ὥστε νὰ προληφθῇ ἡ πλήρης καταστροφὴ μιᾶς ζωτικωτάτης περιοχῆς ἡ ὁποία διαδραματίζει σπουδαιότατον ρόλον εἰς τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν.

Περαιτέρω αἱ Ἐπιτροπαὶ θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρουν ὅτι παρὰ τὸ ὅτι ἑκατομμύρια τόννων ὕδατος ρέουν ἀχρησιμοποίητα εἰς τὴν θάλασσαν εἰς τὴν περιοχὴν Ξεροῦ καὶ παρ' ὅλον ὅτι ἀντιμετωπίζεται ὁ κίνδυνος ὑφαλμυρίσεως τῶν ὑδάτων τῆς περιοχῆς Μόρφου, ἐν τούτοις μέχρι τοῦδε δὲν ἔχει γίνει προσπάθεια ὅπως αἱ ὡς ἄνω ἀναξιοποίητοι ποσότητες ὕδατος μεταφέρωνται δι' ἐμπλουτισμὸν καὶ ἄρδευσιν τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς.

Ἓν ἄλλο μέτρον ἐξοικονομήσεως ὕδατος, ἐξ ἴσου σημαντικὸν ὡς τὸ ἀνωτέρω, εἶναι ἡ κατασκευὴ στεγανοποιημένων αὐλάκων ἀρδεύσεως. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὅμως μετ' ἐκπλήξεως παρατηροῦν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἠρνήθη τὴν παραχώρησιν δανείων εἰς ἀρδευτικοὺς συνδέσμους, κατόπιν αἰτήσεως τῶν τελευταίων, δι' ἐκτέλεσιν τῶν ὡς ἄνω ἔργων ἄνευ συμμετοχῆς τῆς Κυβερνητικῆς συνεισφορᾶς. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ παραχωρῇ τοιαῦτα δάνεια καθότι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐξοικονομεῖται ἡ Κυβερνητικὴ χρηματικὴ συνεισφορὰ εἰς τοιούτου εἴδους ἔργα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπιταχύνεται ὁ ρυθμὸς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων αὐτῶν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ παρατηροῦν ὅτι κατὰ τὴν μελέτην ἔργων γίνονται ἐκτιμήσεις αἵτινες δὲν ἀνταποκρίνονται πλήρως πρὸς τὴν πραγματικότητα κατὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἔργων μὲ ἀποτέλεσμα νὰ παρατηρῶνται καθυστερήσεις καὶ ἀνάγκη ἐγκρίσεως προσθέτων δαπανῶν.

Ἐλπίζεται ὅτι εἰς τὸ μέλλον αἱ ἀρμόδιαι ὑπηρεσίαι θὰ καταβάλλουν πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν δι' ἐμπεριστατωμένας μελέτας νέων προβλεπομένων ἔργων διὰ νὰ ἀποφεύγωνται οὕτω σοβαραὶ ἐπιπρόσθετοι μελέται καὶ δαπάναι.

Ὁ προγραμματισμὸς μεγάλων ὑδατοφρακτῶν καὶ ἡ δημιουργία ὑδατοδεξαμενῶν πρέπει νὰ προχωρῇ μὲ ταχύτερον ρυθμὸν καὶ νὰ τυγχάνῃ προτεραιότητος καὶ ἰδιαιτέρας σημασίας ἐκ μέρους τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ λόγῳ τῆς σπουδαιότητος τοῦ τομέως αὐτοῦ τῆς Ἀναπτύξεως.

2. Κεφάλαιον 3Δ—Βελτίωσις Χρήσεως Ὕδατος :

Αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι τὸ θέμα ἀρδεύσεως τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Μεσαορίας πρέπει νὰ τύχῃ ἀμέσου μελέτης καὶ ἀποτελεσματικῆς ἀντιμετωπίσεως. Παρατηρεῖται ὅτι τεραστία ποσότης ὁμβρίου ὕδατος ρέει εἰς τὴν θάλασσαν (πέραν τῶν 100.000.000.000 γαλλονίων) ἐνῶ ὑπάρχει ὁ σοβαρώτατος κίνδυνος παντελοῦς ἐλλείψεως ὕδατος ἀπὸ περιοχὰς αἵτινες διαδραματίζουν τὸν σπουδαιότερον ρόλον εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆς Κύπρου. Εἶναι πλέον καιρὸς νὰ γίνῃ προσεκτικὴ μελέτη καὶ νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἐπαναστατικὰ μέτρα τόσον διὰ τὴν ἀποθήκευσιν ὅσον καὶ διὰ τὴν καλυτέραν χρῆσιν τοῦ ὕδατος.

Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ λάβῃ ὅλα τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα εἴτε διὰ τῆς καταλλήλου νομοθεσίας εἴτε δι' οἱουδήποτε ἄλλου μέτρου πρὸς καλυτέραν καὶ ἀποτελεσματικὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος τούτου.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προβλέπεται ἡ δημιουργία δύο νέων θέσεων, ἤτοι μιᾶς Βοηθοῦ Γεωργικοῦ Λειτουργοῦ καὶ μιᾶς Γεωργικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, 2ας Τάξεως. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπληροφορήθησαν ὅτι οἱ διορισθησόμενοι εἰς τὰς νέας αὐτὰς θέσεις θὰ ἀναλάβουν καθήκοντα εἰς τὰς Ἐπαρχίας ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Σχεδίου Βελτιώσεως Χρήσεως Ὕδατος καθὼς καὶ μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ Ὑδατοπρομηθείας (Εἰδικὰ Μέτρα) Νόμου.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὸ θέμα τοῦτο τὸ ἀρμόδιον τμῆμα θὰ πρέπει νὰ ἐπανδρωθῇ καταλλήλως μὲ προσοντοῦχον καὶ ἔμπειρον προσωπικὸν διότι ὡς ἐτονίσθη πολλάκις τὸ πρόβλημα τῆς χρήσεως ὕδατος ἐν Κύπρῳ εἶναι σοβαρώτατον καὶ πρέπει νὰ τυγχάνῃ ἰδιαιτέρας μελέτης.

3. Κεφάλαιον 4Δ—Γεωργία :

Εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προβλέπεται ἡ δημιουργία ἑπτὰ νέων θέσεων ὡς ἀκολούθως :

(α) Μία θέσις Λειτουργοῦ Γεωργικῆς Οἰκιακῆς Οἰκονομίας.

(β) Τρεῖς θέσεις Βοηθῶν Γεωργικῶν Λειτουργῶν.

(γ) Δύο θέσεις Γεωργικῶν Βοηθῶν.

(δ) Μία θέσις Γεωργικοῦ Λειτουργοῦ 1ης καὶ 2ας τάξεως.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπικροτοῦν πλήρως τὴν ἐπάνδρωσιν τοῦ Τμήματος τούτου λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς σπουδαιότητος αὐτοῦ καὶ τῶν ἐπιπροσθέτων ἀναγκῶν εἰς προσωπικὸν αἵτινες ἐδημιουργήθησαν λόγῳ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ προγράμματος γεωργικῆς ἀναπτύξεως. Διὰ τῆς πληρώσεως τῶν νέων θέσεων ὅλαι αἱ Ἐπαρχίαι θὰ εἶναι ἐπηνδρωμέναι διὰ Γεωργικοῦ Λειτουργοῦ, θὰ καταστῇ δὲ παραλλήλως δυνατὴ ἡ τοποθέτησις προσοντούχων γεωπόνων εἰς μεγάλα γεωργικὰ κέντρα.

4. Κεφάλαιον 6Δ—Κτηνοτροφία :

Τόσον ἀπὸ τὰς λεπτομερείας αἵτινες περιέχονται εἰς τὸ μνημόνιον τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ ὅσον καὶ ἐκ τῶν πληροφοριῶν αἵτινες παρεσχέθησαν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων λειτουργῶν, εἰς τὸν τομέα τῆς κτηνοτροφίας ἀναπτύσσεται μεγάλη δραστηριότης κυρίως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς μικτῆς Γεωργίας—Κτηνοτροφίας. Αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν μὲ τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀκολουθουμένην πολιτικὴν εἰς τὸν τομέα τοῦτον, ἐπιθυμοῦν ὅμως νὰ τονίσουν ὅτι τὸ σχέδιον τοῦτο δέον νὰ ἐπεκταθῇ εἰς πολλὰς περιοχάς, κυρίως δὲ εἰς περιοχὰς ὅπου οἱ κάτοικοι στεροῦνται ἐπαρκῶν ἐσόδων ἐκ τῆς καθαρῶς γεωργικῆς ἀπασχολήσεώς των, δημιουργουμένου τοιουτοτρόπως ἑτέρου πόρου ζωῆς εἰς αὐτούς.

5. Κεφάλαιον 7Δ—Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι :

Εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προβλέπεται ἡ δημιουργία πέντε νέων θέσεων.

Διὰ τῶν ἱδρυθησομένων θέσεων θὰ ἐπανδρωθοῦν διὰ Κτηνιατρικῶν Ἐποπτῶν τὸ Τμῆμα Δημοσίας Ὑγείας, τὸ ὁποῖον προτείνεται διὰ σχετικῆς νομοθεσίας ὅπως ἱδρυθῇ ἐντὸς τῶν Κτηνιατρικῶν Ὑπηρεσιῶν, ὡς καὶ οἱ Κτηνιατρικοὶ Σταθμοὶ Λάρνακος καὶ Πάφου διὰ Κτηνιατρικῶν Φαρμακοποιῶν.

Ἡ Κτηνοτροφία ἐν Κύπρῳ διαδραματίζει σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου, ὡς δὲ ἐτονίσθη πολλάκις αἱ Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι πρέπει νὰ ἐξοπλισθοῦν καὶ ἐνισχυθοῦν πλήρως.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ κατόπιν προσεκτικῆς μελέτης, καταλήγουν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι πρέπει νὰ ἱδρυθοῦν κτηνιατρικαὶ μονάδες εἰς διάφορα κατάλληλα μέρη τῆς νήσου καὶ νὰ δημιουργηθοῦν καλῶς κατηρτισμένα ἐπαρχιακὰ κέντρα εἰς διαφόρους πόλεις. Ἐπὶ τοῦ παρόντος παρατηρεῖται ἀκόμη ἔλλειψις καταλλήλων κτιρίων εἰς ὡρισμένας πόλεις διὰ κτηνοτροφικὰς ὑπηρεσίας πρᾶγμα τὸ ὁποῖον παρακωλύει τὴν παροχὴν τῶν ἀπαιτουμένων διευκολύνσεων.

6. Κεφάλαιον 8Δ—Ἀνάπτυξις Δασῶν :

Αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι εἰς τὸ Τμῆμα αὐτὸ ὑπάρχει ἔλλειψις τοῦ ἀπαραιτήτου ἀριθμοῦ προσοντούχων λειτουργῶν, ἐλπίζεται δὲ ὅτι κατὰ τὰ προσεχῆ ὀλίγα ἔτη θὰ ἐπανδρωθῇ τοῦτο καταλλήλως.

7. Κεφάλαιον 9Δ—Ἀνάπτυξις Ἁλιείας :

Ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προβλέπεται ὁλικὴ δαπάνη ἐξ £85.416.

Ἀπὸ τὸ ὕψος τῶν δαπανῶν καὶ τὴν αἰτιολογίαν τῶν διαφόρων κονδυλίων ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἀποφασισμένη νὰ προχωρήσῃ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τομέως τῆς ἁλιείας.

'Αναφορικῶς πρὸς τὸ προσωπικὸν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως τοῦ 1969, προβλέπεται ἡ δημιουργία ἑπτὰ νέων θέσεων, ἤτοι μιᾶς θέσεως Βοηθοῦ Λειτουργοῦ 'Αλιείας, τριῶν θέσεων Βοηθοῦ 'Αλιείας καὶ τριῶν θέσεων Μελῶν Προληπτικῆς 'Υπηρεσίας. Τὸ Τμῆμα 'Αλιείας ἐλπίζει ὅτι μὲ τὸ ὑπάρχον προσωπικὸν καὶ τὰς προτεινομένας νέας θέσεις, θὰ δυνηθῇ νὰ ἀνταποκριθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἁλιείας.

Τὰ ἄλλα κονδύλια ὑπὸ τὰ διάφορα "Αρθρα καλύπτουν τὰ ἔξοδα τὰ ὁποῖα θὰ προκύψουν ἐκ τῶν διαφόρων δραστηριοτήτων τοῦ Τμήματος 'Αλιείας.

Τὰ κυριώτερα κονδύλια ἀφοροῦν τὴν Πειραματικὴν Σπογγοκαλλιέργειαν, Κατασκευὴν Νέων Καταφυγίων 'Αλιείας, Συντήρησιν καὶ Βελτίωσιν ὑφισταμένων Καταφυγίων 'Αλιείας, Μονάδα Καλλιεργείας Πέστροφας, Οἰκονομικὴν Βοήθειαν δι' 'Αλιείαν διὰ Τρατῶν εἰς Διεθνῆ "Υδατα, Οἰκονομικὴν Βοήθειαν διὰ Παράκτιον 'Αλιείαν, 'Αγορὰν 'Αλιευτικοῦ/'Ερευνητικοῦ σκάφους, κ.ἄ.

Αἱ 'Επιτροπαὶ ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ ἐνθαρρυνθῇ ὁ τομεὺς αὐτὸς ἀναπτύξεως διότι ἡ καλυτέρα ἀπόδοσις τῆς ἁλιείας μας θὰ ἐδραιώσῃ ἕνα νέον πόρον πλούτου διὰ τὴν Κύπρον συμβάλλουσα τοιουτοτρόπως εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κύπρου.

8. Κεφάλαιον 11Δ—'Εμπόριον καὶ Βιομηχανία :

Εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο ὑπάρχει πρόνοια διὰ ποσὸν ἀναγκαῖον πρὸς κάλυψιν τῶν προκαταρκτικῶν δαπανῶν διὰ τὴν ἵδρυσιν ἐν Κύπρῳ Διεθνοῦς 'Εκθέσεως. Αἱ 'Επιτροπαὶ δράττονται τῆς εὐκαιρίας νὰ ὑπογραμμίσουν τὴν ἱκανοποίησίν των διὰ τὴν τοιαύτην πρόνοιαν διότι παλαιόθεν ἐτόνιζον τὴν ἀνάγκην ἀναλήψεως μιᾶς τοιαύτης προσπαθείας, ἥτις, ἀσφαλῶς, προγραμματιζομένη καταλλήλως θὰ ἀποφέρῃ θετικὰ καὶ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν.

'Αμφότεραι αἱ 'Επιτροπαὶ σημειοῦν μεθ' ἱκανοποιήσεως ὅτι ἐνισχύεται ὁ θεσμὸς τῶν βιομηχανικῶν περιοχῶν, ἐλπίζουν δὲ ὅτι αἱ ἁρμόδιαι ὑπηρεσίαι θὰ προβῶσι περαιτέρω εἰς τὴν ἐγκαθίδρυσιν Βιομηχανικῶν Περιοχῶν 'Ελευθέρων Ζωνῶν εἰς τὰς Κυριωτέρας Βιομηχανικὰς πόλεις τῆς νήσου.

9. Κεφάλαιον 12Δ—Μεταλλεῖα :

'Η ἐν τῷ Κεφαλαίῳ τούτῳ προτεινομένη δαπάνη προορίζεται—ὡς καὶ ἐν τῷ μνημονίῳ ἀναφέρεται—νὰ καλύψῃ τὰς ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἀνειλημμένας ὑποχρεώσεις βάσει τοῦ ἐν λειτουργίᾳ, τῇ βοηθείᾳ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου 'Αναπτύξεως τῶν 'Ηνωμένων 'Εθνῶν, σχεδίου ἐπισκοπήσεως τῶν ὑδατίνων καὶ μεταλλευτικῶν πόρων τῆς νήσου, ὡς καὶ τὰς μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ σχεδίου τούτου ἀπαιτηθησομένας δαπάνας πρὸς συνέχισιν ἐκ μέρους τοῦ Τμήματος Γεωλογικῆς 'Επισκοπήσεως τοῦ σχετικοῦ προγράμματος ἐξερευνήσεως.

Αἱ 'Επιτροπαὶ ἐπανατονίζουν καὶ ἐφέτος τὰς εὐεργετικὰς ἐπιπτώσεις αἵτινες θὰ προκύψουν ἀπὸ μίαν σοβαρὰν ἐργασίαν εἰς τὸν τομέα τῆς γεωλογικῆς ἐπισκοπήσεως, δι' αὐτὸ καὶ χαιρετίζουν τὴν ἀποδιδομένην ἐν προκειμένῳ ὑπὸ τοῦ κράτους σημασίαν, ὡς καὶ τὴν προσπάθειαν συντονισμοῦ τῶν ἐπὶ τοῦ θέματος καταβαλλομένων προσπαθειῶν μετὰ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου 'Αναπτύξεως τῶν 'Ηνωμένων 'Εθνῶν.

10. Κεφάλαιον 13Δ—Τουρισμός :

'Η ἐπὶ εὐρυτέρας κλίμακος ἀνάληψις δραστηριοτήτων τουριστικῆς προβολῆς τῆς Κύπρου εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν καὶ δὴ εἰς τὸ 'Ηνωμένον Βασίλειον, τὰς 'Ηνωμένας Πολιτείας τῆς 'Αμερικῆς, τὰς Σκανδιναυϊκὰς χώρας, τὴν Γαλλίαν, τὴν Γερμανίαν, τὴν 'Ολλανδίαν κ.λ.π., εὑρίσκει ἀμφοτέρας τὰς 'Επιτροπὰς οὐχὶ ἁπλῶς συμφώνους, ἀλλὰ καὶ ἐνθέρμους ὑποστηρικτὰς τῆς προσπαθείας. Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ 'Επιτροπαὶ ἐπανειλημμένως εἰς τὸ παρελθὸν ὑπεγράμμισαν τὴν σημασίαν ἥτις δέον νὰ ἀποδίδεται εἰς τὴν τουριστικὴν προβολὴν τῆς νήσου.

Ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἀναληφθείσης ἐν προκειμένῳ ἐκστρατείας, χαιρετίζεται καὶ ἡ προβλεπομένη δαπάνη δι' ἵδρυσιν Τουριστικοῦ Κέντρου εἰς Φραγκφούρτην. Ἡ ἵδρυσις τοῦ ἐν λόγῳ Κέντρου δὲν θὰ συμβάλῃ ἁπλῶς εἰς τὴν τουριστικὴν προβολὴν τῆς νήσου εἰς τὴν Δ. Γερμανίαν, ἀλλὰ κατ' ἐπέκτασιν καὶ εἰς ἄλλας χώρας τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης.

Γίνεται ὡσαύτως πρόνοια διὰ τὴν ἔκδοσιν ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων κατὰ τὸ 1969 δανείων συνολικοῦ ὕψους £500.000 δι' ἔργα τουριστικῆς ἀναπτύξεως ἀναληφθησόμενα ὑπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπιθυμοῦν νὰ ἐκφράσουν τὴν ἐλπίδα ὅτι τὰ τοιαῦτα δάνεια θὰ παραχωρηθοῦν κατόπιν ἀντικειμενικῶν καὶ ὀρθολογιστικῶν κριτηρίων, μὲ ἀποκλειστικὸν γνώμονα τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ τόπου.

Ὑπὸ τὸ ὡς ἄνω Κεφάλαιον ὑφίστανται πρόνοια ἐκ £200.000 διὰ Τουριστικὰ Σχέδια. Αἱ Ἐπιτροπαὶ πιστεύουν ὅτι ἡ διάθεσις τοῦ ἐν λόγῳ κονδυλίου δὲν θὰ γίνῃ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Ξενοδοχείου Χίλτον ὅπου ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐξωδεύθησαν ἑκατοντάδες χιλιάδων λιρῶν διὰ τὴν κατασκευήν του ἀφ' ἑτέρου δὲ διετέθη τοῦτο τελικῶς εἰς ξένην ἑταιρείαν χωρὶς νὰ ἐξυπηρετῆται ὁ Κυπριακὸς Τουρισμὸς ὡς ἀνεμένετο ἢ καὶ νὰ ἐξασφαλίζεται οἱονδήποτε ἔσοδον ἐξ αὐτοῦ. Πρὸς τούτοις αἱ Ἐπιτροπαὶ εἶναι τῆς γνώμης ὅτι ἡ Βουλὴ δέον νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν ἐκ τῶν προτέρων ἐπὶ τῆς ὑπογραφῆς συμβολαίων ἐκμεταλλεύσεως τοιούτων σημαντικῶν ἔργων.

11. Κεφάλαιον 14Δ—Ἀρχαιότητες :

Ὡς ἐτονίσθη καὶ κατὰ τὴν περυσινὴν ἔκθεσιν τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, ἡ ἀπὸ τοῦδε μελέτη καὶ ὁ προγραμματισμὸς σχεδίου ἀνεγέρσεως νέου, συγχρόνου κτιριακοῦ συγκροτήματος διὰ τὸ Κυπριακὸν Μουσεῖον εἶναι ὁπωσδήποτε ἐπιβεβλημένη, θεωροῦν δὲ τοῦτο ἀπαραίτητον, προκειμένου νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ συμπερίληψις πάντων τῶν ἐκθεμάτων κατὰ τρόπον ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰς συγχρόνους ἐπιστημονικὰς ἀντιλήψεις.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ἴδιον Κεφάλαιον αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν συστηματικωτέραν καταπολέμισιν τῆς ἀρχαιοκαπηλείας πρὸς περιστολὴν τοῦ ρυθμοῦ τῆς φυγαδεύσεως εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τῆς πράγματι πλουσίας πατρογονικῆς παρακαταθήκης, καταγραφὴν ἁπασῶν τῶν ἐν Κύπρῳ ἰδιωτικῶν συλλογῶν καὶ ἀναστολὴν ἢ τοὐλάχιστον περιορισμὸν τῶν πωλήσεων τῶν θεωρουμένων ὡς διπλῶν ἢ μὴ ἱκανῶν πρὸς ἔκθεσιν ἀντικειμένων. Τὰ τελευταῖα ταῦτα θὰ ἠδύναντο κάλλιστα νὰ ἐμπλουτίσουν δημιουργηθησόμενα ἐπαρχιακὰ ἢ περιφερειακὰ Κυπριακὰ μουσεῖα καὶ οὐχὶ νὰ ἐκποιῶνται ἀντὶ ἐξευτελιστικῶν τιμῶν εἰς ἡμεδαποὺς καὶ ξένους.

12. Κεφάλαιον 15Δ—Δημόσια Ἔργα :

Αἱ ηὐξημέναι ἀπαιτήσεις πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν αἵτινες παρατηροῦνται, ὡς τονίζεται καὶ ἐν τῷ Μνημονίῳ, εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων, ἤτοι Ὁδοποιΐας, Δημοσίων Κτιρίων, Ἠλεκτρολογικοῦ καὶ Μηχανολογικοῦ κλάδου ὡς καὶ εἰς τοὺς κλάδους Λιμενικῆς Μηχανικῆς καὶ Ἐλέγχου, ὡδήγησαν εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν ἀκολούθων νέων θέσεων : Μιᾶς νέας θέσεως Ἀνωτέρου Μηχανικοῦ Ἐλέγχου, τριῶν προσθέτων θέσεων Ἐκτελεστικοῦ Μηχανικοῦ 1ης καὶ 2ας Τάξεως, δύο νέων θέσεων Ἀρχιτέκτονος 1ης καὶ 2ας Τάξεως, μιᾶς νέας θέσεως Ὑπολογιστοῦ Ποσοτήτων 1ης καὶ 2ας Τάξεως, τεσσάρων νέων θέσεων Ἀνωτέρου Τεχνικοῦ Βοηθοῦ, τεσσάρων προσθέτων θέσεων Τεχνικοῦ Βοηθοῦ, 1ης Τάξεως, ἓξ προσθέτων θέσεων Τεχνικοῦ Βοηθοῦ, 2ας Τάξεως, καὶ δύο νέων θέσεων Ἀρχιεπιστάτου. Αἱ Ἐπιτροπαὶ τρέφουν τὴν πεποίθησιν ὅτι αἱ δημιουργούμεναι νέαι θέσεις θὰ ὁδηγήσουν εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ ρυθμοῦ καὶ τοῦ ὄγκου ἐργασίας ὅστις ἐπιτελεῖται ὑπὸ τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων ἀφ' ἑνός, ὡς καὶ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ποιοτικῆς στάθμης τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ ρυθμοῦ ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος ἀναπτύξεως γενικώτερον ἀφ' ἑτέρου. Ἀμφότεραι αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐλπίζουν ὅτι θὰ δικαιωθοῦν εἰς τὰς ἐν προκειμένῳ προβλέψεις των, καὶ θὰ παράσχουν πρὸς τὸ Σῶμα κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ προσεχοῦς ἔτους συγκεκριμένα ἐπὶ τοῦ θέματος στοιχεῖα καὶ ἀποτελέσματα.

13. Κεφάλαιον 16Δ—'Ανάπτυξις 'Οδικοῦ Δικτύου :

'Η εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ διὰ τὸ τρέχον ἔτος τονίζει ὅτι πλεῖστα ἔργα διὰ τὰ ὁποῖα γίνεται πρόνοια εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο ἔχουν ἐγκριθῆ εἰς τὸ παρελθόν, αἱ δὲ προτεινόμεναι πιστώσεις θὰ καλύψουν τὴν ἀπαιτουμένην δαπάνην πρὸς συνέχισιν ἢ καὶ συμπλήρωσιν τῶν ἔργων τούτων. 'Η ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προβλεπομένη δαπάνη ἀνέρχεται εἰς £1.693.245 ἔναντι £1.100.000 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Αἱ 'Επιτροπαὶ συναφῶς πληροφοροῦνται ὅτι κατὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ προγράμματος ὁδικῆς ἀναπτύξεως διὰ τὸ 1969 ἔχει ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ κατὰ τὸ 1968 υἱοθετηθεῖσα πολιτικὴ ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἔκτασιν τοῦ προγράμματος αὐτοῦ, ἤτοι περιελήφθη εἰς τὸ πρόγραμμα περιωρισμένος μόνον ἀριθμὸς ἔργων, ὥστε νὰ καταστῆ δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἀποδοτικώτερον καὶ οἰκονομικώτερον τὰ διαθέσιμα μηχανήματα καὶ τὸ ἀνθρώπινον δυναμικὸν καὶ νὰ συμπληρωθοῦν τὰ ἔργα ἐντὸς τῶν ἀναμενομένων χρονικῶν ὁρίων.

Αἱ 'Επιτροπαὶ ἐκφράζουν ἐκ νέου τὴν πεποίθησιν ὅτι, δοθέντος τοῦ παράγοντος τῆς ἐνδυναμώσεως τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν Δημοσίων "Εργων, διὰ τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἤδη λόγος, θὰ προωθηθῆ ἀποφασιστικῶς ἡ διαδικασία τῆς προετοιμασίας ἁπάντων τῶν σχεδίων δι' ὁδικὰ ἔργα καὶ θὰ ἐπιτευχθῆ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ μεγίστου δυνατοῦ ἀριθμοῦ τῶν ψηφιζομένων πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων.

'Η διδομένη προτεραιότης εἰς τὴν ἀσφαλτόστρωσιν ὁδῶν συνδεουσῶν χωρία μετὰ κυρίων ὁδῶν, ὡς καὶ ἡ ἑρμηνευομένη προσπάθεια ὑπὸ τὸν παρὸν ἄρθρον ἀσφαλτοστρώσεως ὁδῶν εἰς τὰς ὁποίας ἡ τροχαία κίνησις εἶναι σχετικῶς μεγάλη, καὶ ἀσφαλτοστρώσεως ὁδῶν αἵτινες ἐξυπηρετοῦν χωρία ἢ σύμπλεγμα χωρίων, τὰ ὁποῖα παρουσιάζουν δυνατότητας γεωργικῆς, βιομηχανικῆς ἢ τουριστικῆς ἀναπτύξεως, εὑρίσκουν τὰς 'Επιτροπὰς συμφώνους καὶ ὑποστηρικτὰς τῆς ὅλης διαδικασίας.

'Εν τῷ πλαισίῳ τοῦ παρόντος ἄρθρου αἱ 'Επιτροπαὶ ἐπανατονίζουν προγενεστέραν ἔκκλησίν των ὅπως αἱ ἀγροτικαί, καὶ δὴ αἱ ὀρειναὶ περιοχαί, τυγχάνουν ἐν προκειμένῳ τῆς συστηματικῆς καὶ σταθερᾶς κρατικῆς μερίμνης καὶ συμπαραστάσεως.

14. Κεφάλαιον 17Δ—Λιμένες :

Εἰς τὸ Κεφάλαιον αὐτὸ ὑπάρχει πρόνοια διὰ τὴν διάθεσιν κονδυλίων διὰ τὰς προγραμματισθείσας πρώτας φάσεις τῆς ἐργασίας εἰς τοὺς λιμένας Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος. 'Αναλυτικώτερον τὰ προνοούμενα διὰ τὸ 1969 κονδύλια ἀνέρχονται εἰς £400.000 διὰ τὸν λιμένα Λάρνακος καὶ £350.000 διὰ τὸν λιμένα Λεμεσοῦ. Διὰ μὲν τὸν λιμένα Λεμεσοῦ, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν συνεπληρώθησαν τὰ τελικὰ σχέδια, δὲν ὑπελογίσθη ἡ τελικὴ αὐτοῦ δαπάνη, διὰ δὲ τὸν λιμένα Λάρνακος αἱ 'Επιτροπαὶ πληροφοροῦνται ὅτι τὸ ὅλον ἔργον κατεκυρώθη διὰ £1.750.000, πλὴν ὅμως ὑπολογίζεται ὅτι ἡ τελικὴ αὐτοῦ δαπάνη θὰ ὑπερβῆ τὰ δύο ἑκατομμύρια λίρας.

'Εν σχέσει μὲ τὸν λιμένα 'Αμμοχώστου ἐπαναψηφίζονται κονδύλια τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ λιμένος, δοθέντος ὅτι, μολονότι ἡ σχετικὴ ἐργασία εἶχεν ἀποπερατωθῆ ἀπὸ τετραετίας καὶ ἡ ὅλη λειτουργία του ἐτέθη ἐν ἐφαρμογῇ, ἐστερεῖτο οὗτος τοῦ καταλλήλου ἐξοπλισμοῦ. Διὰ τῶν ψηφιζομένων κονδυλίων ἀναμένεται ὑπὸ τῶν 'Επιτροπῶν ὅτι θὰ ὁλοκληρωθῆ ἡ ἀνέγερσις ἀποθηκευτικῶν χώρων καὶ καταλλήλου κτιρίου διὰ τὴν ὁμαλὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐπιβατῶν καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπισκεπτῶν.

Αἱ 'Επιτροπαὶ ἐλπίζουν ὅτι ἡ καθυστεροῦσα ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν μελέτη τοῦ σχεδίου ἀξιοποιήσεως τῆς γερανογεφύρας τῆς 'Ελληνικῆς Μεταλλευτικῆς 'Εταιρείας εἰς Καραβοστάσι θὰ προωθηθῆ τὸ ταχύτερον δυνατὸν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς μεγάλης παραγωγικῆς περιοχῆς τῆς Δυτικῆς Μεσαορίας καὶ Κυρηνείας.

15. Κεφάλαιον 18Δ—'Αερολιμένες :

Αί εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προνοούμεναι δαπάναι ἀφοροῦν τὴν πραγματοποίησιν τῆς προγραμματισθείσης ἐπεκτάσεως τῶν διαύλων τοῦ διεθνοῦς ἀερολιμένος Λευκωσίας—προϋπολογιζομένης πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δαπάνης £300.000—τὴν βελτίωσιν τῶν ὑφισταμένων διευκολύνσεων καὶ τὸν ἐξωραϊσμὸν τῶν νέων ἀκραίων κτιρίων, συμφώνως πρὸς εἰσηγήσεις γενομένας ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἐμπειρογνωμόνων. Ἡ ἐπέκτασις καὶ ὁ φωτισμὸς τοῦ κυρίου διαύλου, ὡς καὶ ἡ ἐπέκτασις καὶ ὁ φωτισμὸς τοῦ χώρου σταθμεύσεως ἀεροσκαφῶν, κρίνονται ὡς ἀπαραίτητοι προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον καὶ ὁμαλὴν λειτουργίαν τοῦ ἀερολιμένος.

'Αμφότεραι αἱ 'Επιτροπαὶ παρατηροῦν ὅτι παρ' ὅλον ὅτι ἐξωδεύθησαν διὰ τὸ ὡς ἄνω ἔργον μεγάλα ποσά, ἐν τούτοις ὑπάρχουν εἰσέτι εἰς τὰ ἀκραῖα κτίρια ἀρκεταὶ ἐλλείψεις ἀπαιτοῦσαι μικρὰν οἰκονομικὴν δαπάνην αἵτινες δέον νὰ συμπληρωθῶσι τὸ ταχύτερον δυνατόν. Ὡς τοιαύτας αἱ 'Επιτροπαὶ ὑποδεικνύουσι τὴν ἔλλειψιν ἐγκαταστάσεως τηλεοράσεως ἐνημερώσεως τῶν ταξιδιωτῶν ἐπὶ τῶν ἐκάστοτε δρομολογίων, παρ' ὅλον ὅτι ὑφίστανται αἱ σχετικαὶ ἐγκαταστάσεις, καθὼς ἐπίσης τὴν ἔλλειψιν ἐξοπλισμοῦ τοῦ ἀερολιμένος διὰ Συστήματος 'Ενοργάνου Προσγειώσεως πρὸς ἐξυπηρέτησιν καὶ ἀσφάλειαν τῶν προσγειουμένων εἰς τὸν ἀερολιμένα ἀεροσκαφῶν.

16. Κεφάλαιον 19Δ—Δημόσια Κτίρια :

Τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προνοουμένων δαπανῶν ἀνέρχεται εἰς £334.289, ἐν συσχετισμῷ πρὸς ποσὸν £284.310 ὅπερ ἐψηφίσθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Δέον ὅμως ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ τονισθῇ ὅτι ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ψηφισθέντος πέρυσιν ποσοῦ, ἐδαπανήθησαν μόνον £124.500. 'Ελπίζεται βασίμως ἐν τούτοις ὅτι ἐν ὄψει τῆς γενομένης ἐπανδρώσεως περὶ ἧς αἱ 'Επιτροπαὶ ἀνέφερον προηγουμένως, θὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἐκτέλεσις τῶν προγραμματισθέντων ἔργων.

'Αμφότεραι αἱ 'Επιτροπαὶ ἐγκρίνουν τὴν προνοουμένην δαπάνην, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνουν προγενεστέρας εἰσηγήσεις των ὅπως διὰ πλείστους ὅσους λόγους χωρήσωμεν εἰς τὴν ἄμεσον μελέτην τῆς στεγάσεως εἰς ἓν κτιριακὸν συγκρότημα τῶν πλείστων καὶ κυριωτέρων, ἂν οὐχὶ ὅλων τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν τοῦ τόπου.

Λόγοι οἰκονομικοί, τεχνικοὶ καὶ διαδικαστικοὶ ἐπιβάλλουν τὴν ἄμεσον ἀντίκρυσιν τοῦ ὅλου προβλήματος.

17. Κεφάλαιον 20Δ—Τμῆμα Πολεοδομίας καὶ Οἰκίσεως :

Εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο ὑπάρχει μικρὰ αὔξησις θέσεων ἥτις ὀφείλεται εἰς τὰς ἀναληφθείσας νέας δραστηριότητας τοῦ Τμήματος, ἐν ὄψει τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Νόμου περὶ Πολεοδομίας καὶ Χωροταξίας.

18. Κεφάλαιον 21Δ—'Ιατρικαὶ καὶ 'Υγειονομικαὶ 'Υπηρεσίαι :

Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν 'Ιατρικῶν καὶ 'Υγειονομικῶν 'Υπηρεσιῶν τῆς Νήσου προβλέπεται συνολικῶς δαπάνη ποσοῦ £524.892. Αἱ 'Επιτροπαὶ θεωροῦν τὰς δαπάνας διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν 'Ιατρικῶν καὶ 'Υγειονομικῶν 'Υπηρεσιῶν τῆς νήσου ὡς μίαν ἀπαραίτητον ἐπένδυσιν ἡ ὁποία πρέπει νὰ συμβαδίζῃ μὲ τὰς ἐπενδύσεις εἰς ἄλλους τομεῖς τῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου. 'Από τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ ἐν πολλοῖς ἐξαρτᾶται ἡ οἰκονομικὴ καὶ πολιτιστικὴ αὐτοῦ πρόοδος.

Αἱ 'Επιτροπαὶ ἰδιαιτέρως ἐπικροτοῦν τὰς δαπάνας διὰ τὴν ψυχιατρικὴν μονάδα ὑπὸ τὰ ἄρθρα 5—15 τοῦ Κεφαλαίου τούτου.

19. Κεφάλαιον 22Δ—Γεωργικὴ 'Ανάπτυξις :

'Υπὸ τὸ Κεφάλαιον αὐτὸ προβλέπονται δαπάναι διὰ βοήθειαν πρὸς 'Αγροτικὰ Δημαρχεῖα καὶ Συμβούλια Βελτιώσεως δι' ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα, μετακίνησιν χωρίων, βελτιώσεις ἀγροτικῶν καὶ χωριτικῶν ὁδῶν, φωτισμὸν χωριτικῶν ὁδῶν, δημόσια κτίρια χωρίων, κλπ. Τὸ ὕψος τῆς προβλεπομένης δαπάνης εἶναι

£331.458 ἐν συγκρίσει πρὸς £411.969 τοῦ ἐγκριθέντος καὶ £210.000 τοῦ ἀναθεωρηθέντος προϋπολογισμοῦ τοῦ 1968. Εἰς τὸ ὡς ἄνω ποσὸν δὲν περιλαμβάνεται ποσὸν £136.000 τὸ ὁποῖον θὰ διατεθῇ, ὡς προβλέπεται, ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων.

20. Κεφάλαιον 23Δ—Ἐργασία καὶ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις :

Τὸ σύνολον τῶν προβλεπομένων δαπανῶν ἀνέρχεται εἰς £266.900 καὶ εἶναι κατὰ πολὺ ὑψηλότερον τόσον τοῦ ἐγκεκριμένου ὅσον καὶ τοῦ ἀναθεωρηθέντος ποσοῦ τοῦ προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Παρατηρεῖται μεθ' ἱκανοποιήσεως ὅτι αἱ πλεῖσται ἢ σχεδὸν ὅλαι αἱ προβλεπόμεναι δαπάναι ἀφοροῦν εἰς ἔργα ἢ ὑπηρεσίας βιομηχανικῆς ἐκπαιδεύσεως. Οὕτω, προβλέπονται διορισμοὶ προσωπικοῦ, ἀπασχόλησις ἐκτάκτου προσωπικοῦ καὶ ἄλλαι δαπάναι διὰ τὸ Σύστημα Μαθητείας, τὴν Κεντρικὴν Ξενοδοχειακὴν Σχολήν, τὸ Ἰνστιτοῦτον Ἐκπαιδεύσεως Προσωπικοῦ Ξενοδοχείων, τὸ Ἀνώτερον Τεχνολογικὸν Ἰνστιτοῦτον καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν Ἀναπήρων.

Εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν προγραμματίζεται ἡ βιομηχανικὴ καὶ τουριστικὴ ἀνάπτυξις τῆς νήσου καὶ συνεχῶς ἱδρύονται νέαι μονάδες, ἡ ἐπένδυσις εἰς τὴν δημιουργίαν εἰδικευμένου προσωπικοῦ ἐργατῶν, ὑπαλλήλων καὶ τεχνικῶν εἶναι ἀπολύτως ἐνδεδειγμένη.

Κατὰ τὴν συζήτησιν ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν ἀνεφέρθη ὅτι μία τῶν παρατηρηθεισῶν ἀδυναμιῶν ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ Σχέδιον Μαθητείας εἶναι ἡ ἔλλειψις ἐκπαιδευτῶν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπιθυμοῦν νὰ τονίσουν τὴν ἀνάγκην λύσεως αὐτοῦ τοῦ προβλήματος τὸ συντομώτερον. Ἀνεφέρθη ἐπίσης ὅτι καθυστερεῖ ἡ πλήρωσις τῆς θέσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου λόγῳ μὴ ἐξευρέσεως προσώπου μὲ τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα. Δεδομένης τῆς μεγάλης σημασίας τοῦ Ἰνστιτούτου αἱ Ἐπιτροπαὶ τονίζουν τὴν ἀνάγκην συντόμου λύσεως καὶ αὐτοῦ τοῦ προβλήματος.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ Κέντρον ἀποκαταστάσεως ἀναπήρων τονίζεται ἡ ἀνάγκη διαφωτίσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ἵνα αὐξηθῇ τὸ ἐνδιαφέρον των διὰ τὸ Κέντρον τὸ ὁποῖον σήμερον λειτουργεῖ διὰ δέκα μόνον πρόσωπα.

21. Κεφάλαιον 24Δ—Κέντρον Παραγωγικότητος :

Ποσὸν £59.233 προβλέπεται ὅτι θὰ δαπανηθῇ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἶναι ἱκανοποιημέναι ὅτι αἱ δαπάναι αὐταὶ ἀποτελοῦν χρήσιμον ἐπένδυσιν. Ἡ εὐημερία καὶ ἡ ἄνοδος τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου ἐξαρτῶται εἰς μέγα βαθμὸν ἀπὸ τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος τῆς ἐργασίας καὶ αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ ἐκτιμῶνται.

22. Κεφάλαιον 25 Δ — Ὑπηρεσίαι Κοινωνικῆς Εὐημερίας :

Τὰ σημαντικώτερα ἔργα ἀναπτύξεως ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον αὐτὸ εἶναι ἡ οἰκοδόμησις Παιδικῆς Στέγης ἐν Λεμεσῷ καὶ Ξενῶνος Ἀπροσαρμόστων Κορασίδων ἐν Λευκωσίᾳ.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἰδιαιτέρως τονίζουν τὴν σημασίαν τοῦ Ξενῶνος διὰ τὴν βοήθειαν Κορασίδων αἵτινες λόγῳ οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος ἢ ἄλλων λόγων παρουσιάζουν προβλήματα συμπεριφορᾶς.

23. Κεφάλαιον 26 Δ — Παιδεία :

Ποσὸν £437.795 προβλέπεται διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Παιδείας, καὶ ἐπὶ πλέον ποσὸν £339.000 θὰ παραχωρηθῇ ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀνεπιφυλάκτως ἐγκρίνουν τὰς δαπάνας αὐτάς.

Διαρκούσης τῆς μελέτης τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως ὑπεβλήθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν αἱ ἀκόλουθοι κατὰ σειρὰν λήψεως τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι, ἀφοῦ ἔτυχον προσεκτικῆς μελέτης ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν, ἐνεκρίθησαν καὶ ἐνεσωματώθησαν εἰς τὰ κατάλληλα μέρη τοῦ Προϋπολογισμοῦ :

(α) Κεφάλαιον 1 Δ — Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ.

Ἄρθρον 1 — Ἀποδοχαὶ Προσωπικοῦ.

Ἡ «Κλῖμαξ 17» τῶν ὑπὸ τὰ ἐδάφια (8) καὶ (9) Λειτουργῶν Προγραμματισμοῦ, 2ας Τάξεως, τροποποιεῖται εἰς «Κλίμακες 17 καὶ 18».

(β) Κεφάλαιον 2 Δ — Ἀνάπτυξις Ὑδάτων.

Ἄρθρον 1 — Ἀποδοχαὶ Προσωπικοῦ.

(i) Ἡ «Κλῖμαξ 17» τοῦ ὑπὸ τὸ ἐδάφιον (6) Ἀνωτέρου Ἐπιθεωρητοῦ Ἔργων, τροποποιεῖται εἰς «Κλίμακες 17 καὶ 18».

(ii) Τὸ ποσὸν τῶν £253 τοῦ ὑπὸ τὸ ἐδάφιον (16) Προσωπικοῦ Ἐπιδόματος, τροποποιεῖται εἰς £355.

(γ) Κεφάλαιον 7 Δ — Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι.

Ἄρθρον 10 ὑπὸ τὴν ἐπικεφαλίδα «Τεχνικὴ Βοήθεια καὶ Καθοδήγησις Κτηνοτρόφων».

Ὁ ἀριθμὸς 10 ἀναγράφεται ἔναντι τῶν λέξεων «ἡ Ὑπηρεσίαι Κτηνιατρικῶν Ἐφαρμογῶν» αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν οὐσιαστικῶς τὸν τίτλον τοῦ Ἄρθρου τούτου.

(δ) Κεφάλαιον 11 Δ — Ἐμπόριον καὶ Βιομηχανία.

Ἄρθρον 1 — Ἀποδοχαὶ Προσωπικοῦ.

Ἡ «Κλῖμαξ 17» τῶν ὑπὸ τὰ ἐδάφια (1) καὶ (2) Ἐμπορικῶν Λειτουργῶν καὶ Βιομηχανικῶν Λειτουργῶν τροποποιεῖται εἰς «Κλίμακες 17 καὶ 18».

(ε) Κεφάλαιον 13 Δ — Τουρισμός.
Ἄρθρον 1 — Ἀποδοχαὶ Προσωπικοῦ.

Ἡ «Κλῖμαξ 17» τοῦ ὑπὸ τὸ ἐδάφιον (2) Τουριστικοῦ Λειτουργοῦ, 1ης Τάξεως, τροποποιεῖται εἰς «Κλίμακες 17 καὶ 18».

(στ) Κεφάλαιον 15 Δ — Δημόσια Ἔργα.
Ἄρθρον 1 — Ἀποδοχαὶ Προσωπικοῦ.

Αἱ λέξεις «Μισθὸς Σταθερὸς» ὑπὸ τὸ ἐδάφιον (6)—Ἀνώτεροι Τεχνικοὶ Βοηθοί, τροποποιοῦνται εἰς £1.260 μ.σ.».

(ζ) Κεφάλαιον 18 Δ — Ἀερολιμένες.

Ἄρθρον 1 — Ἀποδοχαὶ Προσωπικοῦ.

Ἡ «Κλῖμαξ 17» τοῦ ὑπὸ τὸ ἐδάφιον (1) Λειτουργοῦ Συγκοινωνιῶν, τροποποιεῖται εἰς «Κλίμακες 17 καὶ 18».

(η) Κεφάλαιον 20Δ — Πολεοδομία καὶ Οἴκησις.

Ἄρθρον 1 — Ἀποδοχαὶ Προσωπικοῦ.

Αἱ λέξεις «Μισθὸς Σταθερὸς» ὑπὸ τὸ ἐδάφιον (2)—Ἀνώτεροι Τεχνικοὶ Βοηθοί, τροποποιοῦνται εἰς £1.260 μ.σ.».

(θ) Κεφάλαιον 23 Δ — Ἐργασία καὶ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις.

Ἄρθρον 1 Γ — Ἀποδοχαὶ Προσωπικοῦ — Κεντρικὴ Ξενοδοχειακὴ Σχολή.

Ἡ «Κλῖμαξ 17» τῆς καταργηθείσης θέσεως Διευθυντοῦ Ξενοδοχειακῆς Σχολῆς, τροποποιεῖται εἰς «Κλίμακες 17 καὶ 18».

(ι) Κεφάλαιον 26 Δ — Παιδεία.

"Αρθρον 1 — 'Αποδοχαὶ Προσωπικοῦ.

Τὸ γράμμα «Ε» τὸ ὁποῖον προηγεῖται τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Κλιμάκων τῶν θέσεων Εἰδικοῦ Τεχνικῆς 'Εκπαιδεύσεως καὶ Λειτουργοῦ 'Εκπαιδευτικῆς Τηλεοράσεως ὑπὸ τὰ ἐδάφια (1) καὶ (2) ἀντιστοίχως, τροποποιεῖται εἰς «Β».

(ια) Κεφάλαιον 27 Δ — "Αλλαι 'Υπηρεσίαι.

"Αρθρον 1 Α — 'Αποδοχαὶ Προσωπικοῦ — Ταχυδρομικαὶ 'Υπηρεσίαι.

Αἱ λέξεις «Μισθὸς Σταθερὸς» ὑπὸ τὸ ἐδάφιον (1)—'Ανώτερος Ταχυδρομικὸς Λειτουργός, τροποποιοῦνται εἰς «£1.260 μ.σ.».

Αἱ ὡς ἄνω τροποποιήσεις κατέστησαν ἀναγκαῖαι ἐν ὄψει τῆς συμπληρώσεως τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων τῆς Δημοσίας 'Υπηρεσίας.

(ιβ) Κεφάλαιον 21 Δ — 'Ιατρικαὶ καὶ 'Υγειονομικαὶ 'Υπηρεσίαι.

"Αρθρον 3 — Κατασκευὴ Νέων Φαρμακευτικῶν 'Αποθηκῶν.

(i) 'Ο τίτλος τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου τροποποιεῖται εἰς «Νέαι Φαρμακευτικαὶ 'Αποθῆκαι».

(ii) 'Υπὸ τὸ τροποποιηθὲν ἄρθρον καταχωροῦνται τὰ ἀκόλουθα δύο ἐδάφια :

(i) 'Απαλλοτρίωσις Γῆς.

(ii) Οἰκοδομικὰ "Εργα.

'Εν σχέσει πρὸς τὰ ὡς ἄνω νέα ἐδάφια καταχωροῦνται τὰ ποσὰ £28.000 καὶ £47.285 ἀντιστοίχως ὑπὸ τὸν οἰκονομικὸν ἔλεγχον τοῦ Διευθυντοῦ Τμήματος Δημοσίων "Εργων.

(iii) Εἰς τὴν σελίδα 'Επεξηγήσεων ἐν σχέσει πρὸς τὸ νέον ἐδάφιον (ii) καταχωρεῖται ἡ ἀκόλουθος σημείωσις :

3 (ii) 'Επαναψήφισις.

'Η διὰ τῆς ὡς ἄνω τροποποιήσεως προνοουμένη δαπάνη κατέστη ἀναγκαία διὰ τὴν ἀγορὰν ἐκτάσεως γῆς διὰ τὴν κατασκευὴν νέων Φαρμακευτικῶν 'Αποθηκῶν.

(ιγ) Κεφάλαιον 10 Δ — Πιστοδότησις 'Αναπτύξεως.

"Αρθρον 1 — Πιστοδότησις 'Αναπτύξεως.

Τὸ ποσὸν τῶν £10 εἰς τὴν στήλην «Προϋπολογισθεῖσα Δαπάνη διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1969» τροποποιεῖται εἰς £45.000, τῆς σημειώσεως «Συμβολικὴ πρόνοια» εἰς τὴν Σελίδα 'Επεξηγήσεων τροποποιουμένης εἰς «Πρόνοια διὰ τὴν χορήγησιν δανείων ἄνευ τόκου εἰς τοὺς καλλιεργητὰς ὀκτὼ χωρίων τῆς περιοχῆς Κοκκινοχωρίων διὰ τὴν ἐγκατάστασιν ὑδρομετρητῶν».

(ιδ) 'Ο τίτλος τοῦ ἄρθρου 51 τοῦ Κεφαλαίου 16 Δ τροποποιεῖται ἀπὸ «'Ασφάλτωσις 'Οδοῦ Κάτω Δρυὸς—Λευκάρων» εἰς «'Ασφάλτωσις 'Οδοῦ Βάβλας—Κάτω Δρυὸς—Λευκάρων».

Τοῦτο κατέστη ἀναγκαῖον πρὸς ἀποφυγὴν δημιουργίας δύο χωριστῶν κονδυλίων, δοθέντος ὅτι τὸ ἀρχικὸν ὁδικὸν ἔργον θεωρεῖται μέρος τοῦ γενικωτέρου σχεδίου τοῦ τροποποιηθέντος ὁδικοῦ ἔργου.

(ιε) Κεφάλαιον 27Δ—"Αλλαι 'Υπηρεσίαι.

"Αρθρον 1 Α — 'Αποδοχαὶ Προσωπικοῦ — Ταχυδρομικαὶ 'Υπηρεσίαι — Προσωριναὶ Θέσεις.

'Η Κλῖμαξ ὑπὸ τὸ ἐδάφιον (5)—Ταχυδρόμοι, τροποποιεῖται ἀπὸ «Κλῖμαξ 4» εἰς «Κλῖμαξ 3» τοῦ ποσοῦ τῶν £3.312 εἰς τὴν Στήλην «Προϋπολογισθεῖσα Δαπάνη διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1969» τροποποιουμένου εἰς £3.072.

Ἡ τροποποίησις αὕτη κατέστη ἀναγκαία δοθέντος ὅτι ἀνέκαθεν αἱ ὡς ἄνω δημιουργούμεναι νέαι προσωριναὶ θέσεις ἦσαν ἐπὶ τῆς Κλίμακος 3 (παλαιὰ Κλῖμαξ 18), ἡ τοποθέτησις των δὲ ἐπὶ τῆς Κλίμακος 4 ἐγένετο ἐξ ἁπλῆς παραδρομῆς.

Αἱ συνεπακόλουθοι τροποποιήσεις ἔχουν ἐπενεχθῆ εἰς τὸ κείμενον τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ὡς ἄνω ἐκτεθέντων αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

(Ὁ Πρόεδρος ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἕδραν του)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσηγοῦμαι ὅπως ἀναβληθῆ ἡ συζήτησις διὰ τὴν πρωΐαν τῆς αὔριον ὁπότε θὰ ἀρχίσωμεν μὲ τὰς ὁμιλίας τῶν ἐντίμων κυρίων βουλευτῶν.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Θὰ εἰσηγούμην ὅπως ἡ συνεδρία τῆς Βουλῆς γίνῃ τὸ ἀπόγευμα ἀντὶ τῆς πρωΐας τῆς αὔριον, δεδομένου ὅτι τὸ ἔγγραφον τῆς ὁμιλίας τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν μόλις τώρα ἐκυκλοφόρησε, διὰ νὰ δοθῆ οὕτω ἡ εὐκαιρία, ἐὰν εἶναι δυνατόν, νὰ γίνουν σχόλια ἐπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ σχολιάσουν τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ δύνανται νὰ ἀγορεύσουν τὸ ἀπόγευμα ἢ καὶ τὴν Παρασκευήν, διότι ἡ συζήτησις θὰ συνεχισθῆ καὶ τὴν Παρασκευήν. Ἀντιλαμβάνομαι ὅμως ὅτι ὑπάρχουν ὡρισμένοι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι ἐδήλωσαν ὅτι εἶναι ἕτοιμοι νὰ ἀγορεύσουν ἀπόψε.

Ἑπομένως δυνάμεθα νὰ ἀρχίσωμεν μὲ τὰς ἀγορεύσεις τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν οἱ ὁποῖοι εἶναι ἤδη ἕτοιμοι. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ τοὺς παρασχεθῆ ὡρισμένη χρονικὴ περίοδος διὰ νὰ σχολιάσουν τὴν ὁμιλίαν τοῦ Ὑπουργοῦ, δύνανται νὰ ζητήσουν ὅπως ἀγορεύσουν τὸ ἀπόγευμα τῆς αὔριον ἢ τὴν Παρασκευήν.

Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Νομίζω ὅτι πολλοὶ Βουλευταὶ θὰ ἀντιμετωπίζουν δυσκολίαν διὰ τὴν αὐριανὴν πρωϊνὴν συνεδρίαν, διότι ὡρίσθη αὕτη μὲ πολὺ μικρὰν προειδοποίησιν καὶ ἐνῶ ὅλοι οἱ Βουλευταὶ εἶχον τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ συνεδρία θὰ ἐγίνετο ὅπως πάντοτε, κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας. Μὲ βάσιν τὸ δεδομένον τοῦτο ἔχουν κάμει τὰς διευθετήσεις των.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προσωπικῶς δὲν ἀντιμετωπίζω δυσκολίαν διὰ τὴν συνεδρίασιν κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς εἶναι ἀνάγκη νὰ ψηφισθῆ τὸ ἀργότερον τὴν Παρασκευήν, διότι εἶναι ἡ τελευταία ἡμέρα τοῦ μηνὸς καὶ δὲν δικαιούμεθα νὰ ψηφίσωμεν ἄλλο δωδεκατημόριον. Ἑπομένως ἐὰν εἴσθε διατεθειμένοι νὰ ἀρχίσωμεν τὴν συζήτησιν τὸ ἀπόγευμα τῆς αὔριον καὶ νὰ συνεχίζωμεν μέχρις ἀργὰ τὸ βράδυ ἑκάστης ἡμέρας, δηλαδὴ τῆς Πέμπτης καὶ τῆς Παρασκευῆς, προσωπικῶς δὲν ἔχω οἱανδήποτε δυσκολίαν. Ἀμφιβάλλω ὅμως ἐὰν θὰ προλάβωμεν, διότι ἐξ ὅσων πληροφοροῦμαι θὰ ὑπάρχουν περὶ τοὺς 20 ὁμιλητάς. Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἑκάστη ὁμιλία θὰ διαρκέσῃ κατὰ μέσον ὅρον 30 λεπτά, τότε εἶναι ἀδύνατον νὰ τελειώσωμεν τὴν Παρασκευήν, ἐκτὸς ἐὰν ἐργασθῶμεν καὶ κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Εἰσηγοῦμαι κ. Πρόεδρε, νὰ υἱοθετήσωμεν τὴν νυκτερινὴν συνεδρίασιν, ἡ ὁποία εἶναι καὶ πλέον συνήθης εἰς τὴν Βουλήν, παρὰ τὴν πρωϊνήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Λυποῦμαι, ἀλλὰ διαφωνῶ μὲ τὸν κ. Ποταμίτην. Νομίζω ὅτι εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ προχωρήσωμεν ἀμέσως καὶ νὰ ἀρχίσωμεν τὴν συζήτησιν ἀπὸ τῆς πρωΐας τῆς αὔριον, ἐν ἀνάγκῃ δὲ νὰ συνεδριάσωμεν καὶ τὴν πρωΐαν τῆς Παρασκευῆς καὶ ἐὰν εἶναι δυνατὸν νὰ τελειώσωμεν πρὸ τῆς μεσημβρίας τῆς ἡμέρας αὐτῆς διὰ νὰ δοθῇ ἔστω καὶ ὁ ὀλίγος χρόνος τῆς τελευταίας ἡμισείας ἡμέρας τοῦ Φεβρουαρίου διὰ προπαρασκευὰς εἴτε διὰ ἐκτύπωσιν, εἴτε διὰ πληροφορίας εἰς τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα ὅτι ἐνεκρίθη ὁ Προϋπολογισμὸς καὶ νὰ τεθοῦν ἐπὶ τὸ ἔργον. Ἔχομεν ἤδη καθυστέρησιν δύο μηνῶν, δηλαδὴ τὸ 1/6 τοῦ Προϋπολογισμοῦ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξοδευθῇ κατὰ τὸ 1969, καὶ εἶναι ἄδικον νὰ ἔχωμεν καθυστέρησιν καὶ κατὰ τὸν Μάρτιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἄλλωστε ἐὰν οἱοσδήποτε Βουλευτὴς κωλύεται τὴν πρωΐαν τῆς Πέμπτης, δύναται νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίασιν.

Ἡ Βουλὴ θὰ συνεχίσῃ μὲ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ τὴν 10ην πρωϊνὴν ὥραν τῆς αὔριον. Θὰ διακόψωμεν περὶ τὴν 1ην ἀπογευματινὴν καὶ θὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὰς 2.30 μ.μ. διὰ νὰ συνεχίσωμεν μέχρι τὸ βράδυ.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 5.32 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ὁμιλία τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἐπὶ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1969.
(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1969.
(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1969.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 27ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 10.30 π.μ.)

(Ἀρ. 23)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως. Θὰ ἀρχίσωμεν μὲ τὰς ἀγορεύσεις Βουλευτῶν ἐπὶ τῶν δύο ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμῶν.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Φαντάζομαι ὅτι πάντες θὰ συμφωνῆτε ὅτι οἱ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοί, Τακτικὸς καὶ Ἀναπτύξεως, τοῦ 1969, ἀποτελοῦν τὴν βάσιν ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται τὸ οἰκοδόμημα τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας μας. Διὰ τοῦτο θὰ προσπαθήσω νὰ ἐκφέρω τὰς ἀπόψεις καὶ τὰς παρατηρήσεις μου ἐπὶ τῶν δύο τούτων Προϋπολογισμῶν μὲ μοναδικὸν σκοπόν μου νὰ ἐνδυναμώσω τὴν βάσιν ταύτην τῆς οἰκονομίας μας.

Δὲν προτίθεμαι νὰ ἐπαναλάβω τὰ ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὰς δύο Ἐκθέσεις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν, ἀλλὰ θὰ προσπαθήσω, ὅσον μοῦ εἶναι δυνατόν, νὰ ἐκφέρω τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ ποία εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μου ἡ γραμμὴ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ Κυβέρνησίς μας διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀνάπτυξιν ὅλων τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν τῆς οἰκονομίας μας πρὸς ὄφελος ὁλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Δημοκρατίας μας.

Εἶναι ἀκατανόητον διὰ τοὺς ξένους, τοὺς ζητοῦντας πληροφορίας καὶ μελετῶντας τὰς στατιστικὰς καὶ τὴν γενικὴν κατάστασιν τῆς οἰκονομίας τῆς Δημοκρατίας μας, ὅταν διαπιστώνουν ὅτι, παρὰ τοὺς χαλεποὺς καιροὺς τοὺς ὁποίους διήλθομεν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη λόγῳ τῆς γνωστῆς ἀνωμάλου πολιτικῆς καταστάσεως, ἡ χώρα μας ἔχει ἐπιτύχει ἀλματώδη πρόοδον εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, καὶ ὅτι ἡ οἰκονομία μας, τὴν ὁποίαν κάθε ὀρθολογιστικῶς σκεπτόμενος θὰ ἀνέμενε νὰ περιήρχετο εἰς δυσμενεστάτην θέσιν, εὑρίσκεται εἰς λίαν ἀνθηρὰν κατάστασιν τὴν ὁποίαν θὰ ἐζήλευον καὶ αἱ πλέον πλούσιαι καὶ ἀνεπτυ-

γμέναι χῶραι. Ἐὰν ἐρωτηθῶ ποῦ ὀφείλεται τὸ φαινόμενον τοῦτο, δὲν θὰ διστάσω νὰ ἀπαντήσω ὅτι τοῦτο ὀφείλεται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν δυναμικότητα, τὴν εὐφυΐαν, τὴν ἐργατικότητα τοῦ πληθυσμοῦ μας, καὶ εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι πάντες ἀντελήφθημεν ὅτι διὰ νὰ κερδηθῇ εἷς ἀγὼν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ οἰκονομικὴ εὐρωστία, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸ ὅτι κατὰ τὰς δυσκόλους ἡμέρας ποὺ διήλθομεν εἰργάσθημεν ὅλοι ὡς ἕν σύνολον χωρὶς προστριβάς, ἔχοντες πάντες ὡς πυξίδα τὴν εὐημερίαν τῆς χώρας μας.

Θὰ ἦτο, ἐπίσης, παράλειψις ἐὰν δὲν ἀνέφερον ὅτι, ἐὰν εἰς τὴν προσπάθειαν ταύτην διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας μας δὲν ὑπῆρχεν ἡ τροχοπέδη τῆς ἀπομονώσεως τῶν συνοίκων μας Τούρκων, οἵτινες θὰ ὤφειλον ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ δώσουν τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὴν Κυβέρνησίν μας νὰ ἀναπτύξῃ τὰς περιοχάς των ὡς καὶ τὰς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τούρκων ἐνδιαμέσους περιοχάς, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ μᾶς δώσουν χεῖρα συνεργασίας, φιλίας καὶ κατανοήσεως, δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι αἱ ἀπομεμονωμέναι αὗται περιοχαὶ ὄχι μόνον θὰ ἀνεπτύσσοντο ἐξ ἴσου ὡς καὶ αἱ ἄλλαι περιοχαὶ τῆς Κύπρου, ὄχι μόνον οἱ εἰς τὰς περιοχὰς ταύτας διαβιοῦντες θὰ ἐπωφελοῦντο οἰκονομικῶς κατὰ τὸν ἴδιον βαθμὸν μὲ τοὺς διαβιοῦντας εἰς τὰς ἄλλας περιοχὰς τῆς Νήσου μας, ἀλλὰ καὶ ἡ πρόοδος τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας θὰ ἦτο σημαντικῶς μεγαλυτέρα.

Καὶ γεννᾶται, τώρα, τὸ ἐρώτημα κατὰ πόσον ἡ χώρα μας θὰ ἠδύνατο νὰ εἶχεν ἀναπτυχθῇ ἀκόμη περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἔχει ἀναπτυχθῇ μέχρι σήμερον. Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἡ ἀπάντησίς μου εἶναι καταφατική, ἀλλ' εἶμαι βέβαιος ὅτι οὐδεὶς εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν καθυστέρησιν τῆς μεγαλυτέρας ἀναπτύξεως, διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι ἀνελάβομεν εἰς χεῖρας μας τὰ ἡνία τοῦ Κράτους μας ἀφοῦ προηγουμένως εἴχομεν διέλθει πολλὰ ἔτη δουλείας καί, ἀναμφισβητήτως, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχωμεν τὴν ἀπαίτησιν ὅπως διαθέτωμεν τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς τοῦτο πεῖραν, τὴν ὁποίαν διαθέτουν Κράτη ἐλεύθερα ἐπὶ αἰῶνας. Ἀλλὰ καλὸν θὰ ἦτο νὰ λεχθῇ, ἐπίσης, ὅτι, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἴχομεν τὴν τύχην νὰ κληρονομήσωμεν μίαν Κυβερνητικὴν ὑπηρεσίαν ἐπηνδρωμένην μὲ ἐξαίρετον προσωπικόν, ἐν τούτοις ἐστερούμεθα τοῦ ἀπαραιτήτου ἐκείνου εἰδικευμένου προσωπικοῦ τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο εἰς θέσιν νὰ προγραμματίσῃ ἔργα πρὸς οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν ἑνὸς νεοϊδρυθέντος Κράτους μὴ διαθέτοντος τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην προηγουμένην πεῖραν. Συνεπείᾳ τούτου δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἐπῆλθε καθυστέρησις καὶ διεπράχθησαν λάθη κατὰ τὰ πρῶτα βήματα τῆς νεοϊδρυθείσης Δημοκρατίας μας, μέχρις ὅτου ἠδυνήθημεν νὰ ἐξασφαλίσωμεν ἐκ τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν καὶ ἐξ ἄλλων μεγάλων φίλων χωρῶν τὴν ἀπαιτουμένην τεχνικὴν καὶ λοιπὴν βοήθειαν, ἥτις μᾶς ἐβοήθησεν εἰς τὸ νὰ προγραμματίσωμεν καὶ νὰ καταρτίσωμεν σχέδια διὰ τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τῆς χώρας μας. Ἐπὶ πλέον, διὰ τῆς ἐν λόγῳ εὐγενῶς καὶ ἀφιλοκερδῶς προσφερθείσης βοηθείας ἠδυνήθημεν νὰ αὐξήσωμεν καὶ εἰδικεύσωμεν τὸ ἀπαραίτητον ἐπιστημονικῶς κατηρτισμένον προσωπικόν, τὸ ὁποῖον, παραλλήλως μὲ τὸ προϋπάρχον κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνεξαρτησίας μας ἄξιον προσωπικόν, ἀπέκτησε τὴν ἀπαιτουμένην πεῖραν καὶ εἰδικότητα ὥστε νὰ εἴμεθα σήμερον εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ δυνάμεθα νὰ προγραμματίζωμεν καὶ νὰ ἐκτελῶμεν ἔργα ἀναπτύξεως ἐπὶ ὀρθολογιστικῆς βάσεως.

Ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι ὅλοι οἱ κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι καὶ οἱ ἐκπαιδευτικοὶ πρέπει νὰ αἰσθάνωνται τὴν ἱκανοποίησιν ὅτι ἀναγνωρίζονται αἱ ὑπ' αὐτῶν προσφερόμεναι ὑπηρεσίαι καὶ ὅτι ἀμείβονται ἀκριβοδικαίως, ἵνα οὕτω μὴ ἀπασχολῶνται εἰς οἱονδήποτε ἄλλο ἔργον ἐκτὸς τῶν ὑψηλῶν καθηκόντων των, καὶ ἐπειδὴ νομίζω ὅτι διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ τοῦτο θὰ παραστῇ ἴσως ἀνάγκη αὐξήσεως τῶν δαπανῶν πρὸς κάλυψιν τῆς ἀμοιβῆς των, πιστεύω ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τὸ ταχύτερον δυνατὸν ἡ ἐνδεικνυομένη ἀναδιάρθρωσις καὶ ἀξιολόγησις ὅλων τῶν θέσεων, διὰ νὰ ἐξασφαλισθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι τῶν πλέον ἱκανῶν προσώπων, ἐὰν πράγματι ἐπιθυμῶμεν νὰ κάμωμεν πραγματικὴν οἰκονομίαν καὶ οὐχὶ τὴν κακῶς νοουμένην τοιαύτην τῆς μὴ ἐπαρκοῦς ἀμοιβῆς τῶν ὑπαλλήλων, ἥτις, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, καταλήγει εἰς τὸ

νὰ ἐξευρίσκωμεν ἀκατάλληλα πρόσωπα ἢ κατάλληλα μὲν ἀλλ' ἀπρόθυμα νὰ ὑπηρετήσουν πιστῶς καὶ εὐσυνειδήτως τὴν Δημοκρατίαν μας.

Παιδεία.

Ἡ ἀνάπτυξις τῆς Παιδείας μας ἴσως νὰ εὑρίσκεται εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῶν ἐπιδιώξεών μας. Μολονότι σκοπός μου δὲν εἶναι νὰ μεμφθῶ τὴν μέχρι σήμερον ἀκολουθηθεῖσαν ἐντὸς τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων τοῦ Κράτους μας γραμμήν, ἐν τούτοις θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω ὅτι πρέπει νὰ καταβληθῇ κάθε προσπάθεια ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεώς μας πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν ἀπαραιτήτων χρημάτων, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιτρέψουν εἰς τὸ ἄμεσον τοὐλάχιστον μέλλον τὴν παροχὴν δωρεὰν φοιτήσεως μέχρι τῆς 3ης τάξεως τῶν σχολείων Μέσης Παιδείας. Ἐπὶ πλέον, πρέπει νὰ ὑπάρξῃ πρόνοια ὥστε ὡρισμένος ἀριθμὸς τῶν οἰκονομικῶς ἀδυνάτων μαθητῶν τῶν φοιτώντων μέχρι τῆς τάξεως ταύτης, οἵτινες θὰ διακρίνωνται διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν κοσμιότητά των, νὰ τυγχάνουν Κυβερνητικῆς ὑποτροφίας διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν των τῆς Μέσης Παιδείας.

Ἀναφορικῶς μὲ τὴν Παιδείαν θὰ ἤθελον, ἐπίσης, νὰ ἀναφέρω ὅτι, λόγῳ τῆς νέας ροπῆς τῆς οἰκονομίας μας πρὸς βιομηχανοποίησιν, πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ Τουρισμοῦ καὶ πρὸς ἐπιστημονικὴν πρόοδον τῆς γεωργίας μας, ὄχι μόνον θὰ ἦτο καλόν, ἀλλὰ θὰ ἦτο καὶ ἀπαραίτητον ὅπως αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν Τεχνικῶν καὶ τῶν Γεωργικῶν Σχολῶν τόσον εἰς τὰς πόλεις ὅσον καὶ εἰς τὰς ἀγροτικὰς περιοχάς, ἐξασφαλιζομένου τοῦ πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένου διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ τοῦ ἀπαραιτήτου ἐξοπλισμοῦ τῶν Σχολῶν.

Ὑγεία.

Ἡ ὑγεία τῶν πολιτῶν, ἀνεξαρτήτως ἐὰν οὗτοι διαμένουν εἰς πόλεις, κωμοπόλεις ἢ ἀπομεμακρυσμένα χωρία, εἶναι ἐκ τῶν σημαντικωτέρων συντελεστῶν διὰ τὴν εὐημερίαν αὐτῶν καὶ ὀφείλομεν νὰ δώσωμεν μεγαλυτέραν προσοχήν. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τοὺς Προϋπολογισμοὺς ἀναγράφονται σεβαστὰ ποσὰ διὰ τὴν δημιουργίαν μεγάλων νοσοκομειακῶν μονάδων εἰς τὰς πόλεις, καὶ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι καταβάλλεται κάθε προσπάθεια διὰ τὴν καλλιτέραν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινοῦ, ἐν τούτοις μετὰ λύπης μου παρατηρῶ ὅτι ἡ ἀκολουθουμένη πολιτικὴ τῆς ἱδρύσεως ἢ συμπληρώσεως πλήρων νοσοκομειακῶν μονάδων εἰς ὡρισμένας πόλεις διὰ τῆς προσθήκης περισσοτέρου ἐμψύχου καὶ ἀψύχου ὑλικοῦ, ἥτις ἀναμφισβητήτως εἶναι ἀπαραίτητος καὶ ἐνδεδειγμένη, οὐδόλως δικαιολογεῖ τὴν παραμέλησιν τῆς ἰατρικῆς περιθάλψεως τῆς ὑπαίθρου, ὡς μὴ οὖσαν σύμφωνον οὔτε κἂν καὶ μὲ τὴν γνωμοδότησιν εἰδικῶν ἐμπειρογνωμόνων. Καὶ παρὰ τὸ ὅτι συμφωνῶ πλήρως ὅτι εἰς ὡρισμένας πόλεις εἶναι ἀνάγκη καὶ πρέπει αἱ μεγάλαι νοσοκομειακαὶ μονάδες νὰ εἶναι πλήρως ἐξωπλισμέναι καὶ ἐπαρκῶς ἐπηνδρωμέναι διὰ νὰ δύνανται νὰ παρέχουν τὴν ἰατρικὴν περίθαλψιν εἰς σοβαρὰς καὶ δυσκόλους περιπτώσεις, ἐν τούτοις πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἱδρύσωμεν εἰς πλείστας ὅσας ἀγροτικὰς περιοχὰς μικρὰς νοσοκομειακὰς μονάδας, ἐπαρκῶς ἐπηνδρωμένας, αἵτινες νὰ δύνανται νὰ ἐξυπηρετοῦν τοὺς κατοίκους τῶν περιοχῶν τούτων διὰ μὴ σοβαρὰς περιπτώσεις. Αἱ νοσοκομειακαὶ αὗται μονάδες θὰ πρέπει νὰ διαθέτουν ἐπίσης ἀσθενοφόρα ὀχήματα διὰ νὰ δύνανται νὰ μεταφέρουν τοὺς σοβαρῶς ἀσθενοῦντας εἰς τὰ κεντρικὰ μεγάλα νοσοκομεῖα τῶν πόλεων. Ὡς παράδειγμα θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω τὴν κωμόπολιν Μόρφου, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ὁποίας ὑπάγονται 32 χωρία μὲ 31,000 κατοίκους. Εἶναι ἀπαράδεκτον ἡ κωμόπολις αὕτη νὰ διαθέτῃ μόνον 1 ἰατρόν, 1 νοσοκόμον καὶ 1 ὑγειονομικὴν ἐπισκέπτριαν, ὁ δὲ ἰατρὸς νὰ παραμένῃ εἰς τὴν ἕδραν του μόνον δὶς τῆς ἑβδομάδος, κατὰ δὲ τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας νὰ εὑρίσκεται εἰς περιοδείαν. Καὶ διερωτᾶται κανεὶς πῶς εἶναι ἀνθρωπίνως δυνατὸν εἷς ἰατρὸς νὰ κατορθώνῃ νὰ ἐξυπηρετῇ τόσον μέγαλον ἀριθμὸν κατοίκων εἰς τόσον μεγάλην περιοχήν, καὶ ποία εἶναι ἡ δικαιολογία τῆς Κυβερνήσεώς μας ἔναντι τῶν φορολογουμένων κατοίκων διὰ τὴν τόσον πενιχρὰν ἰατρικὴν περίθαλψιν. Ἢ, μήπως ἔχομεν τὴν ἀξίωσιν ὅπως οἱ πτωχοὶ κάτοικοι

τῆς περιοχῆς ταύτης ἐπιβαρύνωνται μὲ μεταφορικὰ καὶ ἄλλα ἔξοδα ὡς καὶ μὲ ἀπώλειαν ἡμερομισθίων διὰ νὰ κατέρχωνται εἰς τὸ νοσοκομεῖον Λευκωσίας δι' ἰατρικὴν περίθαλψιν ; Ἤ, μήπως ἀναμένομεν, ὡς Κυπριακὸν Κράτος, μὴ ὄντες εἰς θέσιν νὰ προσφέρωμεν τὰς ὑπηρεσίας ταύτας εἰς τοὺς πολίτας, νὰ προσφέρωνται αὗται ἀπὸ ἰδιόκτητον νοσοκομεῖον ξένης Ἑταιρείας ; Ἤ, μήπως εἴμεθα τῆς γνώμης ὅτι ἡ ζωὴ τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς αὐτῆς τῶν 32 χωρίων δὲν ἔχει τὴν ἰδίαν ἀξίαν τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ζωὴ τῶν κατοίκων τῶν πόλεων ; Ὡς ἓν παράδειγμα ἀναφέρω τὴν κωμόπολιν Μόρφου, ἡ ὁποία εἶναι μεγαλυτέρα ἀπὸ δύο ἄλλας πόλεις, αἱ ὁποῖαι ὅμως, παρὰ ταῦτα, διαθέτουν νοσοκομεῖα μὲ πλῆρες ἰατρικὸν καὶ λοιπὸν προσωπικόν. Ἀλλὰ σκοπός μου δὲν εἶναι νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὴν περιοχὴν ταύτην καὶ μόνον. Ὑπάρχουν πλεῖσται, πεδιναὶ καὶ ὀρειναί, περιοχαὶ εἰς τὰς ὁποίας πρέπει ἐπίσης νὰ γίνουν ἀπαραίτητοι διευθετήσεις. Ἐὰν δὲ ἡ διδομένη δικαιολογία εἶναι ὅτι εἶναι δύσκολος ἡ ἐξασφάλισις τοῦ ἀπαραιτήτου ἰατρικοῦ καὶ νοσοκομειακοῦ προσωπικοῦ πρὸς ἐπάνδρωσιν τῶν νοσοκομειακῶν μονάδων τῆς ὑπαίθρου, νομίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ τὴν δυνατότητα παροχῆς εἰδικοῦ ἐπιδόματος εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς τοιαύτας περιοχάς, ἵνα οὕτως ὑπάρχῃ τὸ κίνητρον διὰ τὴν προσέλευσιν τοῦ ἀναγκαίου προσωπικοῦ. Ἐὰν τοῦτο δὲν ἀποφέρῃ τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα, τότε ἴσως θὰ ἔπρεπε νὰ μελετήσωμεν τὸ ἐνδεχόμενον τῆς μετακλήσεως τοῦ ἀπαιτουμένου προσωπικοῦ ἐξ Ἑλλάδος.

Κοινωνικὴ Εὐημερία.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὑπάρχουν πλεῖσται ὅσαι πρόνοιαι διὰ τὴν κοινωνικὴν εὐημερίαν τῶν πολιτῶν μας, ἐν τούτοις πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι τὰ διατιθέμενα ποσὰ διὰ τὴν περίθαλψιν τοῦ δυστυχοῦντος καὶ οἰκονομικῶς δυσπραγοῦντος πληθυσμοῦ δὲν εἶναι ἀρκετά. Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι εἰς ἓν Κράτος, τὸ ὁποῖον θέλει νὰ ὀνομάζεται πολιτισμένον, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπάρχουν πολῖται πεινῶντες καὶ κατοικοῦντες εἰς τρώγλας. Ὡς ἐκ τούτου, πρέπει νὰ ἀναθεωρηθῇ ἀμέσως ὁ τρόπος καὶ ἡ ἔκτασις τῆς περιθάλψεως τῶν δυστυχούντων συνανθρώπων μας, ἐὰν θέλωμεν νὰ ὀνομαζώμεθα Χριστιανοὶ καὶ νὰ εἴμεθα λαὸς πολιτισμένος.

Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Δημοκρατίας μας μέχρι σήμερον τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἔχει προωθήσει μέσῳ τῆς Κυβερνήσεως, ἡ δὲ Βουλὴ ἔχει ψηφίσει πλείστας ὅσας νομοθεσίας, αἱ ὁποῖαι παρέχουν μεγάλα καὶ ποικίλα ὠφελήματα εἰς τὸν ἐργοδοτούμενον, ὠφελήματα τὰ ὁποῖα δύνανται ἴσως νὰ συγκριθοῦν λίαν εὐμενῶς πρὸς ἐκεῖνα ὡρισμένων παλαιῶν καὶ πλουσιωτέρων ἡμῶν Δημοκρατιῶν. Ἐν τούτοις καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου θὰ εἰσηγούμην ὅτι πρὸς ἁπλοποίησιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διαφόρων διαδικασιῶν τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας καλὸν θὰ ἦτο νὰ συγχωνευθοῦν ὅλα τὰ εἴδη τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς ἓν Ταμεῖον, τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον νὰ καλύπτῃ ὅλα τὰ πλεονεκτήματα τὰ ὁποῖα ἔχει ἐξασφαλίσει ὁ ἐργοδοτούμενος, ἀλλὰ καὶ νὰ περιλάβῃ, διὰ τῆς συγχωνεύσεώς των, ὅλα τὰ ἰδιωτικὰ Ταμεῖα Προνοίας. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ καταβάλλεται ἔνσημον μεγαλυτέρας ἀξίας καὶ ἀναλόγως τῶν ἀπολαβῶν ἑκάστου ἐργαζομένου ὥστε, προκειμένου μὲν περὶ ἀνεργίας νὰ ἀπολαμβάνῃ ὁ ἐργαζόμενος τοιούτου ἀνεργιακοῦ ἐπιδόματος ὥστε νὰ δύναται νὰ ζῇ χωρὶς μεγάλην δυσκολίαν, προκειμένου δὲ περὶ συντάξεως νὰ ἐξασφαλίζῃ ὁ καταλαμβανόμενος ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας καὶ ἀφυπηρετῶν, ἤ, ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ ἠσφαλισμένου ἡ οἰκογένειά του ἐπαρκῆ μέσα ὥστε νὰ ζῇ τόσον ἀνέτως ὅσον καὶ ὅταν οὗτος εἰργάζετο.

Γεωργία.

Ἡ γεωργία εἶναι ἡ σπονδυλικὴ στήλη τῆς οἰκονομίας μας. Τοῦτο ἔχουν καλῶς ἀντιληφθῆ τόσον ἡ Κυβέρνησις ὅσον καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ὁ λαός. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι ἡ προσοχὴ καὶ ἡ προσπάθεια τῆς Κυβερνήσεώς μας ἡ ὁποία

δίδει προτεραιότητα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πλουτοπαραγωγικῆς ταύτης πηγῆς. Πρὸς τοῦτο ἡ Κυβέρνησις ἔχει διαθέσει ἀμέσως καὶ ἐμμέσως πολλὰ ἑκατομμύρια λιρῶν, ἐφαρμόζουσα τὴν πλέον φιλαγροτικὴν πολιτικήν, τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀκολουθήσῃ ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων της. Θὰ ὑποβληθῇ, ὅμως, τὸ ἐρώτημα: Ἐὰν τὰ πράγματα εἶναι ὅπως τὰ λέγω, τότε τίποτε ἄλλο δὲν χρειάζεται νὰ γίνῃ; Καὶ πρέπει νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν μέχρι σήμερον ἀκολουθουμένην πολιτικήν; Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἔχω νὰ κάμω τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις: Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἔχουν γίνει σφάλματα, καὶ μάλιστα σφάλματα πολλά, καὶ ὅτι διὰ τῶν μέχρι σήμερον διατεθέντων χρημάτων, ἐὰν ἠκολουθεῖτο διάφορος γραμμὴ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων καὶ εἰς τὴν παροχὴν τῶν ἐπιχορηγήσεων, θὰ εἴχομεν καλλίτερα ἀποτελέσματα διὰ τὴν οἰκονομίαν μας. Καὶ ἐξηγοῦμαι. Πρωταρχικὸν πρόβλημα διὰ τὴν γεωργίαν μας εἶναι τὸ νερόν. Αὐξάνονται αἱ ἀνάγκαι εἰς πόσιμον ὕδωρ τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται εἰς τὰς πόλεις, τὰ τουριστικὰ κέντρα καὶ τὰ χωρία. Αὐξάνονται αἱ καλλιέργειαί μας, ἡ δενδροκομία καὶ τὰ λαχανικά, ὀλιγοστεύουν ὅμως τὰ ὑπόγεια ἀποθεματά μας καὶ διατρέχομεν τὸν κίνδυνον τῆς καταστροφῆς τῶν πάντων. Ἐν τῷ μεταξὺ πλεῖσται περιοχαί, αἱ ὁποῖαι μέχρι σήμερον δὲν ἠσχολοῦντο μὲ τὴν δενδροκαλλιέργειαν καὶ τὴν λαχανοκομίαν, ἀντιληφθεῖσαι τὰ οἰκονομικὰ ὀφέλη τῆς τοιαύτης δραστηριότητός των, προσπαθοῦν νὰ ἐπιτύχουν καὶ αὐταὶ τὴν βοήθειαν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἀπαραιτήτου ὕδατος.

Ὡς ἔχω ἀναφέρει εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁμιλίας μου, λόγῳ ἐλλείψεως πείρας, προγραμματισμοῦ καὶ σχεδίων, καθυστέρησεν ἐπὶ ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα ἡ κατασκευὴ ὑδατοφρακτῶν, μερικοὶ δὲ ἴσως καὶ νὰ ἔγιναν ἀντιοικονομικῶς. Ἐλπίζομεν ὅτι εἰς τὸ μέλλον τὰ παθήματα θὰ μᾶς γίνουν μαθήματα καὶ ὅτι θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐκτελέσωμεν ἔργα ταχέως καὶ τεχνικοοικονομικῶς συμφερώτερα πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ σκοποῦ μας. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι κάθε περιοχὴ δικαίως ἀπαιτεῖ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν εὐχέρειαν τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ ἀπαιτουμένου ὕδατος διὰ τῆς κατασκευῆς ὑδατοφράκτου εἰς τὴν περιοχήν της, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ οὕτω τὴν ἀνάπτυξιν τῶν καλλιεργειῶν της, ἐν τούτοις πιστεύω ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ προτεραιότης εἰς ὡρισμένας περιοχάς, αἵτινες ἀπὸ ἐτῶν ἤδη ἔχουν ἀναπτυχθῆ γεωργικῶς καὶ ἐξάγουν ἑκατομμυρίων λιρῶν προϊόντα εἰς τὰς ξένας ἀγοράς, καὶ αἵτινες ὅμως, λόγῳ τῆς ἐντατικῆς ἀντλήσεως, κινδυνεύουν νὰ ἴδουν τὴν ὑφαλμύρισιν τῶν ὑφισταμένων ὑπογείων ὑδατίνων στρωμάτων, μὲ μοιραῖον ἀποτέλεσμα τὴν παντελῆ καταστροφὴν τῶν καλλιεργειῶν των καὶ τὴν ἀπώλειαν σεβαστοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, τὸ ὁποῖον εἶναι τόσον ἀπαραίτητον διὰ τὴν χώραν μας. Διὰ τῆς ἐνδεχομένης τοιαύτης καταστροφῆς αἱ σήμερον εὔφοροι καὶ εὐημεροῦσαι περιοχαὶ θὰ μετατραποῦν εἰς δυστυχούσας περιοχάς, θὰ παρουσιασθῇ ἀναποφεύκτως σὺν τῷ χρόνῳ ἀνεργία καὶ θὰ δημιουργηθοῦν διὰ τὴν Κυβέρνησιν λίαν λυπηρὰ καὶ ἀκανθώδη προβλήματα. Διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει χωρὶς τὴν παραμικρὰν καθυστέρησιν νὰ συλλέξῃ εἰς τὰς περιοχὰς ταύτας κάθε σταγόνα ὕδατος, τὸ ὁποῖον χύνεται εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ νὰ διοχετεύσῃ τοῦτο εἰς φράγματα δι' ἐμπλουτισμὸν καὶ ἄρδευσιν. Εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι εἰς ὡρισμένας περιοχὰς δύναται διὰ τῆς διασωληνώσεως καὶ τῆς στεγανοποιήσεως αὐλάκων νὰ ἐξοικονομηθῇ μέγας ἀριθμὸς ἑκατομμυρίων τόννων ὕδατος, τὸ ὁποῖον νὰ καλύπτῃ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ἐλλείμματος εἰς ὕδωρ τῶν περιοχῶν τούτων. Εἶμαι ὡς ἐκ τούτου τῆς γνώμης ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη δέον νὰ γίνῃ χωρὶς καθυστέρησιν, ἀμέσως, καὶ οὐχὶ μὲ τὸν ἀκολουθούμενον σήμερον βραδὺν ρυθμὸν τῆς κατὰ δόσεις εἰς σειρὰν ἐτῶν ἐκτελέσεως τῶν ἔργων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον σημαίνει σπατάλην ἑκατομμυρίων τόννων ὕδατος κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἐτῶν τούτων μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων. Ὡς ἓν ἁπλοῦν παράδειγμα θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν Μόρφου, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διατρέχομεν τὸν κίνδυνον τῆς καταστροφῆς τῆς εὐφόρου ταύτης περιοχῆς λόγῳ τῆς ὑφαλμυρίσεως τῶν ὑπογείων ὑδατίνων ἀποθεμάτων της, καὶ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐπὶ σειρὰν ἤδη ἐτῶν ὑποδεικνύεται ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς ταύτης ὅτι πολλὰ ἑκατομμύρια τόννων ὕδατος χύνονται ἀσκόπως εἰς τὸν κόλπον τῆς περιοχῆς Ξεροῦ, καὶ ζητεῖται ὅπως τὸ περίσσευμα τῶν ὑδάτων τῶν ποταμῶν Σολέας καὶ Μαραθάσης, ἀντὶ νὰ χύνεται εἰς τὴν θάλασσαν, διοχετεύεται εἰς

τὴν περιοχὴν Μόρφου πρὸς ἐμπλουτισμὸν καὶ ἄρδευσιν, χωρὶς οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς Μόρφου νὰ ἔχουν οἱανδήποτε ἀπαίτησιν, ἐν ἢ περιπτώσει τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ Σολέας—Μαραθάσης θὰ ἤθελον χρησιμοποιηθῆ ἀργότερον διὰ ἀξιοποίησιν τῶν δύο τούτων περιοχῶν, ἐν τούτοις ἡ ἀπάντησις τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ὑπόδειξιν ταύτην τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς εἶναι στερεότυπος ἐπὶ ἔτη τώρα : ἢ ὅτι γίνονται μελέται, ἢ ὅτι θὰ χρειασθοῦν μεγάλα κεφάλαια διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου. Ἡ πολιτικὴ ὅμως αὕτη εἶναι λανθασμένη, κατὰ τὴν ἄποψίν μου. Καὶ λέγω ὅτι εἶναι λανθασμένη, διότι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ποὺ ἔχουν ἐγείρει τὸ ζήτημα τοῦτο οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς Μόρφου μέχρι σήμερον θὰ ἠδύνατο νὰ εἶχε γίνει σχέδιον ἀκόμη καὶ διὰ τὴν διάνοιξιν διώρυγος ἐνούσης τὴν περιοχὴν τῆς Μόρφου μὲ τὴν Λευκωσίαν καὶ τὴν κατασκευὴν λιμένος εἰς αὐτήν. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ ἐκτελεσθῆ τὸ ἔργον τοῦτο, ὡς τὸ ὑπέδειξαν οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς, μέχρι σήμερον δὲν ἔγινε οὔτε κἂν ἡ ἀπαιτουμένη μελέτη διὰ τὴν διοχέτευσιν τοῦ ὕδατος εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων μόνον μιλίων. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο θὰ ἦτο πολυέξοδον, καὶ αὕτη ἀποτελεῖ λανθασμένην καὶ ἀψυχολόγητον πολιτικήν. Διότι, ἐὰν ἀναλογισθῆ κανεὶς πόσα ἑκατομμύρια θὰ χάσῃ ἡ οἰκονομία μας ἀπὸ τὴν ὑφαλμύρισιν τῶν ὑδάτων τῆς περιοχῆς ταύτης, θὰ καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὰ ἔξοδα διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἔργου τούτου δὲν θὰ εἶναι παρὰ σταγὼν ὕδατος ἐν τῷ ὠκεανῷ.

Ἀλλά, ἐφ' ὅσον ἀνέφερα καὶ περὶ στεγανοποιήσεως αὐλάκων, θὰ ἤθελον νὰ εἴπω ὀλίγα τινὰ καὶ διὰ σχετικὴν πρότασιν γενομένην πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὑπὸ τῆς Ἀρδευτικῆς Ἐπιτροπῆς Μόρφου. Ἡ Κυβέρνησις προγραμματίζει, ὡς γνωστόν, κατ' ἔτος τὴν στεγανοποίησιν μέρους τῶν αὐλάκων καί, ἔναντι τῶν σχετικῶν ἐξόδων τῆς κατασκευῆς των, ἀναλαμβάνει τὸ 50% αὐτῶν διὰ τὸ ὑπόλοιπον δὲ δανειοδοτεῖ τὴν Ἀρδευτικὴν Ἐπιτροπὴν μέσῳ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων. Ἡ Ἀρδευτικὴ Ἐπιτροπὴ Μόρφου, ὅμως, ἐν τῇ προσπαθείᾳ της νὰ ἐξοικονομήσῃ ἀμέσως 10 ἑκατομμύρια τόννων ὕδατος ἐτησίως, καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἄμεσον καὶ ἐξ ὁλοκλήρου, ἀντὶ τῆς τμηματικῆς, ἐκτέλεσιν καὶ ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου, προέτεινε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως, κατόπιν ὑποβολῆς καὶ ἐγκρίσεως ὑπ' αὐτῆς σχετικῶν σχεδίων, καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ὑπ' αὐτῆς ἐπιβλέψεως τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου, ἐπιτρέψῃ εἰς τὴν Ἀρδευτικὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον τοῦτο δανειοδοτοῦσα αὐτὴν μὲ τὸ ποσὸν τῶν £100.000 μακροπροθέσμως καὶ χαμηλοτόκως διὰ νὰ δυνηθῆ οὕτω νὰ ζητήσῃ σχετικὰς προσφορὰς ἀπὸ τὸν ἰδιωτικὸν τομέα. Διὰ τῆς προτάσεως ταύτης ἡ Ἀρδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπήλλασσε συγχρόνως τὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ τὴν συμμετοχήν της κατὰ 50% εἰς τὴν δαπάνην τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου. Ἀλλά, κύριοι, ποία νομίζετε ὅτι ἦτο ἡ ἀπάντησις τῆς Κυβερνήσεως ; Ὅτι μόνον ἐὰν ἡ Ἀρδευτικὴ Ἐπιτροπὴ κατώρθωνε νὰ ἐξεύρῃ δάνεια, οὐχὶ ἐκ τῆς Κυβερνήσεως ἢ ἄλλων Κυβερνητικῶν Ὀργανισμῶν, θὰ ἦτο πρόθυμος νὰ τῆς παράσχῃ τεχνικὴν βοήθειαν. Ἀδυνατῶ πραγματικῶς νὰ ἀντιληφθῶ ἐπὶ ποίας λογικῆς ἢ οἰκονομικῆς βάσεως ἐστηρίχθη ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ δώσῃ μίαν τοιαύτην ἀπάντησιν, καὶ ἀδυνατῶ νὰ ἀντιληφθῶ ποῖος εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἀρνεῖται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀποδεχθῆ μίαν τόσον συμφέρουσαν δι' αὐτὴν πρότασιν. Διότι, διὰ τῆς προτάσεως ταύτης, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐξασφαλίζει ἀμέσως κέρδος £50.000, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς ἀμέσου ἐκτελέσεως καὶ ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου ἐξοικονομεῖ μεγάλην ποσότητα ὕδατος διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ὁποίου, ἄλλως, θὰ ἐχρειάζετο ἡ κατασκευὴ φράγματος, ἔναντι δαπάνης ἑκατοντάδων χιλιάδων λιρῶν. Διατὶ ἐδόθη ἡ ἀπάντησις αὕτη ; Μήπως διότι ἡ Κυβέρνησις στερεῖται οἰκονομικῶν πόρων ; Εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω ὅτι δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ. Ὡς ἐκ τούτου, ἐὰν δὲν λυθῆ ἱκανοποιητικῶς τὸ ζήτημα τοῦ αἰτηθέντος τούτου δανείου, θὰ ἀναγκασθῶ νὰ ἐγγράψω θέμα διὰ νὰ ἐξετάσωμεν ἐὰν τὰ ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων παραχωρούμενα δάνεια χορηγῶνται εἰς ἔργα πλέον ἐπωφελῆ ἀπὸ αὐτό.

Ἀλλὰ ἐφ' ὅσον ὁμιλοῦμεν περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ πρὸς ἄρδευσιν ἀπαραιτήτου ὕδατος, θὰ ἤθελον νὰ ἀναφερθῶ καὶ εἰς τὰ τῆς κατασκευῆς φρακτῶν καὶ τοὺς ὅρους διαθέσεως τοῦ ἐν αὐτοῖς συγκεντρουμένου ὕδατος.

'Επειδὴ φρονῶ ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐξεύρεσις καὶ παροχὴ ὕδατος διὰ γεωργικοὺς σκοπούς, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ὑποχρέωσις αὐτῆς, εἶναι καὶ μία ἐπιδίωξίς της πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἐπεκτάσεως τῶν καλλιεργειῶν μας, τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς προωθήσεως τῶν ἐξαγωγῶν μας πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ τόσον ἀπαραιτήτου ξένου συναλλάγματος, πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι, παρὰ τὰς μεγάλας δαπάνας αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦνται διὰ τὸν προγραμματισμόν, τὴν μελέτην καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν φραγμάτων εἰς τὰς διαφόρους περιοχάς, ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις — καὶ ἐπαναλαμβάνω ὀφείλει — τὸ δι' ἀρδευτικοὺς σκοποὺς ὕδωρ νὰ μὴ τὸ παρέχῃ εἰς τιμὰς ὑπολογιζομένας ἐπὶ ἐμπορικῆς βάσεως, ἀλλ' εἰς τοιαύτας χαμηλὰς τιμὰς οὕτως ὥστε νὰ ἐλαττοῦται τὸ κόστος τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, ἵνα δίδεται ἡ εὐκαιρία ὄχι μόνον εἰς τὸν καλλιεργητὴν ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἐξαγωγέα, ὅστις διαθέτει τὰ προϊόντα εἰς τὰς ξένας ἀγοράς, νὰ προσφέρουν αὐτὰ εἰς οἵας τιμὰς τὰ προσφέρουν αἱ συναγωνιζόμεναι ἡμᾶς ἄλλαι χῶραι, ἄλλως διατρέχομεν τὸν κίνδυνον νὰ καταστρέψωμεν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι τὴν τόσον πλουτοπαραγωγικὴν πηγὴν τῆς ἐξαγωγῆς τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ἡ ὁποία προσφέρει τόσα πολλὰ εἰς τὴν οἰκονομίαν μας. 'Αλλ' ἐγείρεται τὸ ἐρώτημα, πῶς θὰ καλυφθοῦν τὰ ἔξοδα τῆς δημιουργίας τόσων πολλῶν φραγμάτων. 'Η ἀπάντησις εἶναι ἁπλῆ : 'Η ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀνάληψις τῶν ἐξόδων κατασκευῆς τῶν φραγμάτων χωρὶς τὴν ἀξίωσιν τῆς ἀμέσου καὶ ἀπ' εὐθείας ἀποπληρωμῆς τῶν δαπανηθέντων χρημάτων εἶναι ἡ πλέον καλὴ καὶ ἐνδεδειγμένη ἐπιχορήγησις, ἡ ὁποία πρέπει νὰ γίνεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ ὁποία, μολονότι δὲν θὰ δύναται νὰ καλυφθῇ ἀμέσως, ἐν τούτοις θὰ καλύπτεται ἐμμέσως εἰς τὸ πολλαπλάσιον.

Προκειμένου περὶ τῆς γεωργίας, θὰ ἔπρεπεν ἴσως νὰ ἀναφερθῶ καὶ εἰς ἕν ἄλλο σοβαρὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἐπηρεάζει τοὺς ἐλαιοπαραγωγούς. Χωρὶς νὰ θέλω νὰ ἀναξέσω πληγὰς καὶ νὰ γίνω ἀφορμὴ νὰ ἀρχίσουν διαλογικαὶ συζητήσεις, θεωρῶ ὅτι ἡ τάξις τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν εὑρίσκεται εἰς δύσκολον θέσιν. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι διὰ διαφόρων πειραμάτων, τὰ ὁποῖα ἔγιναν μέχρι σήμερον, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ δυσάρεστον σημεῖον νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ διαθέσωμεν τὴν παραγωγὴν ἐλαιολάδου οὔτε εἰς τὸ ἐσωτερικὸν οὔτε εἰς τὸ ἐξωτερικόν. 'Ενῶ πρὸ ὀλίγων μόλις ἐτῶν ὄχι μόνον ἡ παραγωγὴ τοῦ ἐλαιολάδου δὲν ἐπαρκοῦσε διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐσωτερικῆς καταναλώσεως ἀλλ' εἰσήγομεν καὶ περὶ τοὺς 200—300 τόννους ἐτησίως πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν, σήμερον δὲν δυνάμεθα κἂν νὰ διαθέσωμεν εὐκόλως τὸ προϊὸν τοῦτο πρὸς μεγάλην ταλαιπωρίαν τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν. Εἷς τῶν λόγων τῆς δυσκολίας τῆς διαθέσεως τοῦ ἐλαιολάδου εἶναι ἴσως ἡ ὑψηλὴ ὀξύτης αὐτοῦ ἡ ὁποία ὀφείλεται εἰς τὴν μὴ ἔντονον καταπολέμησιν τοῦ δάκου. "Εχω τὴν γνώμην ὅτι ἐὰν ἐγίνετο ὁ ἀπαραίτητος ψεκασμὸς εἰς ὅλας τὰς περιοχὰς τῆς ἐλαιοκαλλιεργείας θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἀπαλλάξωμεν τὸ προϊὸν τοῦτο ἀπὸ τὴν δυσάρεστον ταύτην νόσον. Πιστεύω, ὡς ἐκ τούτου, ὅτι ἐὰν ἡ Κυβέρνησις, ἀντὶ ἐπιχορηγήσεως τοῦ εἴδους τούτου, ἀνελάμβανεν ἐντατικῶς τὸν ψεκασμὸν δι' εἰδικῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀεροπλάνων, ἐντὸς συντόμου χρονικοῦ διαστήματος θὰ ἠδυνάμεθα νὰ καταπολεμήσωμεν ὁριστικῶς τὸν δάκον καὶ νὰ προσφέρωμεν τὸ ἐλαιόλαδον εἰς ἀρίστην, λίαν χαμηλῆς ὀξύτητος ποιότητα. Οὕτως, ὁ παραγωγὸς θὰ δύναται νὰ ἐξασφαλίζῃ καλλιτέρας τιμάς, ἡ δὲ διάθεσις τοῦ προϊόντος θὰ καθίσταται εὐκολωτέρα τόσον εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀγορὰν ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

'Επιχορηγήσεις σιτηρῶν καὶ ἀμπελουργικῶν προϊόντων.

"Οσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιχορήγησιν τῶν σιτηρῶν εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ἡ ἀκολουθουμένη τακτικὴ εἶναι λανθασμένη, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἔχω νὰ κάμω τὰς κάτωθι παρατηρήσεις : 'Η ἐπιχορήγησις τῶν σιτηρῶν, ὡς πάντες γνωρίζομεν, ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι εἰς ὡρισμένας περιοχὰς τῆς Νήσου μας, λόγῳ ἐλλείψεως τοῦ ἀπαραιτήτου ὕδατος, δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ καλλιέργεια ἄλλων εἰδῶν καὶ οἱ ἀγρόται ἐπιδίδονται εἰς τὴν καλλιέργειαν σιτηρῶν· λόγῳ ὅμως τῆς χαμηλῆς ἀποδόσεως τῆς καλλιεργείας ταύτης, τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα τῶν ἀγρο-

τῶν εἶναι χαμηλὸν καὶ ἡ Κυβέρνησις διὰ τῆς ἐπιχορηγήσεως προσπαθεῖ νὰ αὐξήσῃ τοῦτο μέχρις ὡρισμένου βαθμοῦ.

Εἶμαι, ὅμως, βέβαιος, καὶ πιστεύω ὅτι καὶ οἱ ἔντιμοι συνάδελφοί μου θὰ συμφωνοῦν μετ' ἐμοῦ, ὅτι σκοπὸς τῆς ἐπιχορηγήσεως ταύτης δὲν εἶναι νὰ αὐξάνωμεν τὰ εἰσοδήματα τῶν εὐρώστου οἰκονομικῆς καταστάσεως κτηματιῶν καὶ κατόχων τεραστίων ἐκτάσεων, εἴτε αὗται ἀνήκουν εἰς πρόσωπα ἢ ἑταιρείας εἴτε καὶ εἰς θρησκευτικὰ ἱδρύματα. Ὡς ἐκ τούτου, νομίζω ὅτι ὀρθὸν καὶ δίκαιον θὰ ἦτο νὰ φροντίσωμεν ὅπως ἐπιχορηγῶμεν τὴν οἰκονομικῶς ἀσθενῆ γεωργικὴν τάξιν μὲ μεγαλύτερον τοῦ σημερινοῦ ποσοστόν, διὰ νὰ δυνηθῇ αὕτη νὰ ἐξασφαλίσῃ ὑψηλότερον κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα. Τοῦτο μόνον διὰ τῆς στρεμματικῆς ἐπιχορηγήσεως δύναται νὰ γίνῃ, εἰς τὴν ὁποίαν ὅμως δὲν θὰ πρέπει νὰ περιλαμβάνωνται τὰ ἤδη ἀναφερθέντα πρόσωπα, ἑταιρεῖαι ἢ θρησκευτικὰ ἱδρύματα. Οὕτω, θὰ δυνάμεθα νὰ ἐξασφαλίσωμεν ὄχι μόνον μεγαλυτέραν ἐπιχορήγησιν εἰς τοὺς οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρους ἀλλὰ καὶ ἓν εἶδος ἀσφαλίσεως τῶν προϊόντων των διότι, ἐὰν μὲν ἡ παραγωγή των εἶναι μεγάλη τόσον τὸ καλλίτερον θὰ εἶναι δι' αὐτούς, ἐὰν δὲ ἡ παραγωγή των εἶναι μικρὰ ἢ ἔχῃ ἐπηρεασθῇ ὑπὸ ἀσθενειῶν ἢ ἔχῃ καταστραφῇ, καὶ πάλιν θὰ εἰσπράττουν τὴν στρεμματικὴν ἐπιχορήγησιν, ἡ ὁποία θὰ εἶναι ὁπωσδήποτε μεγαλυτέρα ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁποίαν θὰ εἰσέπραττον δι' ἀποζημιώσεις λόγῳ ἀσθενειῶν, λόγῳ χαλάζης, εἴτε λόγῳ ἀνομβρίας. Ἡ τιμὴ δὲ πωλήσεως τοῦ σίτου ἐπιτοπίως θὰ κανονίζεται διὰ τῆς ἐπιβολῆς εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπὶ τοῦ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένου σίτου, εἰς τοιοῦτον ὕψος, ὥστε νὰ εἶναι μεταξὺ £30–32 τὸν τόννον. Αἱ σχετικαὶ ἄδειαι εἰσαγωγῆς σίτου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ θὰ δίδωνται εἰς τοὺς ἀναλαμβάνοντας τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐξαγοράζουν Κυπριακὸν σῖτον εἰς τοιαύτας ποσότητας καὶ ἀναλογίας ὡς ἤθελον ὁρισθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἀναλόγως τῆς ζητήσεως καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς καταναλώσεως.

Ἀλλ' ἐὰν νομισθῇ ὅτι τὸ σχέδιον τοῦτο εἶναι δύσκολον νὰ ἐφαρμοσθῇ, τότε θὰ προέτεινον μίαν ἄλλην λύσιν, τὴν ὁποίαν καὶ προηγουμένως ἔχω προτείνει : Νὰ παύσῃ δηλαδὴ ἐντελῶς ἡ οἱαδήποτε ἐπιχορήγησις τοῦ σίτου, νὰ αὐξηθῇ κατὰ μέγα ποσοστὸν ἡ χορηγουμένη ἐπιδότησις τῆς κριθῆς, καὶ νὰ εἰσάγωμεν τὸν διὰ τὰς ἀνάγκας μας σῖτον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὅπου προσφέρεται εἰς τὸ ἥμισυ περίπου τῆς τιμῆς τοῦ ἐπιτοπίως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Σιτηρῶν παραλαμβανομένου σίτου. Συγχρόνως νὰ παύσῃ ἡ Κυβέρνησις νὰ εἰσάγῃ σῖτον, ἡ δὲ εἰσαγωγή του νὰ ἀφεθῇ εἰς τὸ ἐλεύθερον ἐμπόριον καὶ νὰ ἐπιβληθῇ τοιοῦτος εἰσαγωγικὸς δασμὸς ὥστε ἡ τιμὴ κόστους νὰ ἀνέρχεται πέριξ τῶν £30–32 τὸν τόννον, ὁπότε ὁ εἰσπραττόμενος εἰσαγωγικὸς δασμὸς θὰ δύναται νὰ καλύπτῃ σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ἐπιχορήγησιν τῆς κριθῆς. Διὰ τοῦ σχεδίου τούτου ὁ μὲν γεωργὸς διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς ἐπιχορηγήσεως τῆς κριθῆς θὰ καρποῦται μεγαλυτέρας οἰκονομικῆς βοηθείας, ὁ δὲ καταναλωτὴς θὰ ἀγοράζῃ τὸν καθημερινὸν ἄρτον του κατὰ 20% τοὐλάχιστον εὐθηνότερον τῆς σημερινῆς τιμῆς· θὰ κατέλθῃ οὕτως ὁ τιμάριθμος, τέλος δὲ θὰ δοθῇ εἰς τὰς ἀλευροβιομηχανίας μας ἡ δυνατότης νὰ ἀλευροποιοῦν τὸν σῖτον ὄχι μόνον διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν ἀλλὰ καὶ δι' ἐξαγωγήν. Ἡ ἐξαγωγὴ δὲ θὰ εἶναι εὔκολος, δεδομένου ὅτι ἡ δυναμικότης τῶν ἀλευρομύλων μας εἶναι κατὰ πολὺ ἀνωτέρα τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐπιτοπίου καταναλώσεως. Νοεῖται ὅτι ἐν περιπτώσει ἐξαγωγῆς θὰ ἐπιστρέφεται ὁ εἰσαγωγικὸς δασμὸς τοῦ σίτου. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ ἐξοικονομήσῃ καὶ ἡ Δημοκρατία μας ἑκατοντάδας χιλιάδων λιρῶν, ὥστε νὰ τῆς δίδεται ἡ δυνατότης νὰ ἐπιχορηγῇ τὴν κριθὴν διὰ κτηνοτροφικοὺς σκοπούς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ προϊόντα τῆς ἀμπέλου, θὰ ἤθελον νὰ ἐπαναλάβω καὶ προηγουμένην πρότασίν μου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἐπιχορήγησις θὰ πρέπει νὰ γίνεται στρεμματικῶς δι' ὡρισμένας ποικιλίας σταφυλῶν, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς αὐξήσεως τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος ἐκείνων τῶν παραγωγῶν τῆς ἀμπέλου, οἵτινες ἔχουν ὡς κύριον πόρον ζωῆς τὴν ἀμπελουργίαν. Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ὡς καὶ προκειμένου περὶ τῶν σιτηρῶν, ἡ ἐπιχορήγησις θὰ ἔπρεπε

νὰ καθορισθῇ κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἀποβῇ συμφέρουσα εἰς τὴν τάξιν τῶν μικρῶν ἀμπελουργῶν καὶ νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ὡς ἕν εἶδος ἀσφαλείας τῆς παραγωγῆς των.

Καπνά.

Ἓν ἐκ τῶν γεωργικῶν προϊόντων τῆς χώρας μας, εἰς τὸ ὁποῖον ὀφείλομεν πράγματι νὰ στρέψωμεν ὅλην τὴν προσοχήν μας, εἶναι ὁ καπνὸς καὶ ἡ ἐξεύρεσις λύσεως τοῦ προβλήματος τῆς διαθέσεως τῆς καπνικῆς παραγωγῆς μας. Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν 1966–1967–1968 ἡ παραγωγὴ καπνοῦ ἀνῆλθεν εἰς 850–1.420–860 τόννους ἀντιστοίχως, βλέπομεν ὅτι ὁ μέσος ὅρος τῆς ἐτησίας παραγωγῆς τοῦ εἴδους τούτου ἀνέρχεται περίπου εἰς 1.000 τόννους. Ἡ μέχρι σήμερον ἀκολουθουμένη πολιτικὴ διὰ τὴν διάθεσιν τῶν καπνῶν μας εἶναι τελείως λανθασμένη. Διότι, κατόπιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Συνεργατικοῦ Ὀργανισμοῦ ὅπως ἀναλάβῃ τὴν συλλογὴν καὶ διάθεσιν τοῦ προϊόντος τούτου, ἀνηγέρθησαν ἀποθηκευτικοὶ χῶροι, οἱ ὁποῖοι, ὁμοῦ μετὰ τῶν ἐγκαταστάσεών των, ἐστοίχισαν περὶ τὰς £670.000. Ἐὰν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν ὅτι διὰ τὴν τοκοχρεωλυτικὴν ἐξόφλησιν τοῦ ἔργου τούτου εἰς μίαν δεκαπενταετίαν τὸ τοκοχρεωλύσιον πρὸς 8% μὲν ἀνέρχεται εἰς £78.275 περίπου, πρὸς 7% δὲ εἰς £73.559, καὶ ὅτι ἐπὶ πλέον τοῦ τοκοχρεωλυσίου ὑπάρχουν καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ ἔξοδα διαχειρίσεως καὶ τόκων τῶν χρημάτων τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν παραλαβὴν καὶ ἐναποθήκευσιν τῶν καπνῶν, τὰ ὁποῖα ἀναμφισβητήτως θὰ ἀνέρχωνται εἰς μερικὰς δεκάδας χιλιάδων λιρῶν, τότε συμπεραίνει ὅτι τὰ καπνὰ ταῦτα ἐπιβαρύνονται, προκειμένου μὲν περὶ τοκοχρεωλυσίου 8%, μὲ £78.5/- κατὰ τόννον, προκειμένου δὲ περὶ τοκοχρεωλυσίου 7%, μὲ £73.12/- κατὰ τόννον. Πέραν τούτου, ὅμως, ἡ Κυβέρνησις ἐπιχορηγεῖ μὲ £90.000 περίπου ἐτησίως ποσότητα 60 τόννων καπνῶν διατιθεμένων εἰς τὴν ἐγχώριον καπνοβιομηχανίαν, ἐνῶ ἡ ἐπιχορήγησις αὕτη θὰ ἠδύνατο κάλλιστα νὰ σταματήσῃ καὶ νὰ δοθῇ ὡς ἐπιχορήγησις ἐξαγωγῆς, ὁπότε, μὲ τὸ ἴδιον ποσὸν τῶν £90.000 θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἐπιχορηγήσωμεν τὰ καπνά μας μὲ £90 κατὰ τόννον. Ἀνεξαρτήτως τούτου νομίζω ὅτι, πρὸς μεγαλυτέραν ἀνακούφισιν τοῦ πληθυσμοῦ ὁλοκλήρου περιοχῆς — ὡς εἶναι ἡ περιοχὴ τῆς Καρπασίας — θὰ ἠδυνάμεθα νὰ αὐξήσωμεν κατὰ 50% τὴν ὡς ἄνω ἐπιχορήγησιν τῶν £90, ὁπότε ἡ συνολικὴ ἐπιχορήγησις τῶν ἐξαγωγῶν θὰ ἀνήρχετο εἰς £145 τὸν τόννον καὶ θὰ ἐλύετο τὸ πρόβλημα τῶν καπνῶν. Ἀλλὰ θὰ ἤθελον νὰ ἐρωτήσω ἐὰν ἔχῃ γίνει οἱαδήποτε ἔρευνα διὰ νὰ διαπιστωθῇ κατὰ πόσον μία δαπάνη, ὡς ἡ ἀναφερθεῖσα, ἔχει γίνει κατόπιν ἐπισταμένης μελέτης καὶ ἐὰν αὕτη ἔχῃ ἀποφασισθῇ καλῶς. Ἡ δυσπραγία, ὅθεν, ὁλοκλήρου περιοχῆς ὀφείλεται εἰς τοὺς παραγωγούς, ἢ μήπως εἰς τὴν κακὴν διαχείρισιν τῆς ὅλης ὑποθέσεως τῆς διαθέσεως καὶ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν καπνῶν;

Ὡς γεγονός, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἀναφέρω ἕν ἕκαστον τῶν τόσων πολλῶν καὶ ποικίλων προβλημάτων τῆς γεωργίας, θὰ ἔπρεπεν ἴσως ἡ ἀγόρευσίς μου νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον ἡμέραν. Δεδομένου, ὅμως, ὅτι πλεῖστα ὅσα ἐκ τῶν ζητημάτων τούτων ἔχουν ἐκτεθῇ κατὰ κάποιον τρόπον εἰς τὰς Ἐκθέσεις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, δὲν θὰ ἤθελα νὰ προχωρήσω περαιτέρω ἐπ' αὐτῶν.

Στεγαστικὸν πρόβλημα.

Ἓν ἐκ τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα δὲν ἀναφέρονται ἀμέσως εἰς εἰδικὸν ἄρθρον τοῦ Προϋπολογισμοῦ, εἶναι τὸ στεγαστικόν. Θὰ ἤθελον, ὡς ἐκ τούτου, νὰ ἐκφέρω τὴν ἐξῆς ἄποψίν μου: Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἔχει παρατηρηθῇ μία ἀλματώδης καὶ ἀκατανόητος αὔξησις τῶν τιμῶν τῶν οἰκοπέδων, ἥτις ἀποτελεῖ τροχοπέδην εἰς τὰς οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρας τάξεις νὰ ἀποκτήσουν ἰδιόκτητον κατοικίαν. Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι δὲν ὑπάρχει ζήτημα εἰς τὸ ὁποῖον νὰ μὴ δύναται νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος ὑπερπηδήσεως τῶν ἐμποδίων ὅταν τοῦτο εἶναι ἐπιθυμητόν. Πιστεύω, ὡς ἐκ τούτου, ὅτι, ὅπως συμβαίνει εἰς ὅλα τὰ πεπολιτισμένα Κράτη, πρέπει καὶ ἡ Κυβέρνησίς μας, ἐὰν θέλωμεν νὰ ὀνομαζώμεθα πολιτισμένον Κράτος, νὰ ἐπέμβῃ ἐνεργῶς καὶ μητρικῶς πρὸς

ρύθμισιν τοῦ ζητήματος τούτου. Εἰς πλείστας ὅσας περιπτώσεις πέριξ τῶν πόλεων ὑπάρχουν περιοχαὶ χαλίτικης γῆς, ἡ, καὶ ἐὰν ἀκόμη δὲν ὑπάρχῃ χαλίτικη γῆ, ὑπάρχουν ἐκτάσεις τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἀγοράσῃ ἡ Κυβέρνησις καὶ νὰ κτίσῃ εἰς αὐτὰς ἐπαρκῆ ἀριθμὸν ἐργατικῶν κατοικιῶν, δημιουργοῦσα οὕτω ἀνεξαρτήτους οἰκιστικὰς μονάδας μὲ ἐκκλησίας, σχολεῖα, ἀγοράς, καταστήματα καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ χρειώδη, νὰ προσφέρῃ δὲ τὰς ἐν λόγῳ κατοικίας εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἀποκτήσουν ἰδιόκτητον κατοικίαν μὲ μακροπρόθεσμον χαμηλότοκον ἐνοικιαγοράν.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ ἐπιτευχθῇ καὶ ἡ ἀποσυμφόρησις τῶν πόλεων καὶ ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν μὴ εὐπόρων τάξεων, αἵτινες, τοιουτοτρόπως, θὰ δυνηθοῦν νὰ ἀποκτήσουν ἰδιόκτητον κατοικίαν. Ἴσως θὰ μὲ ἐρωτήσετε ποῦ θὰ ἐξευρεθῇ χαμηλοτόκως τὸ ἀπαιτούμενον κεφάλαιον. Κατὰ τὴν ταπεινήν μου γνώμην, ἐὰν ἐπιβληθῇ εἰς τὰς Τραπέζας ἡ ὑποχρέωσις ὅπως ποσοστὸν 2% τῶν καταθέσεων τῶν πελατῶν των κατατίθεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν Κεντρικὴν Τράπεζαν μὲ ἐπιτόκιον περὶ τὰ 5%, τότε τὸ πρόβλημα λύεται διότι τοιουτοτρόπως θὰ ἐξασφαλίσωμεν πέραν τῶν 1,5 ἑκατομμυρίων λιρῶν μὲ κόστος οὐχὶ πέραν τοῦ 5% ἐτησίως, διὰ τοῦ σχηματισθησομένου δὲ οὕτω κεφαλαίου μετὰ τῶν τόκων του θὰ χρηματοδοτῆται τὸ προτεινόμενον ἔργον.

Βιομηχανία.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὴν Κύπρον, λόγῳ τῆς ἐπὶ μακρὸν ἀποικιοκρατικῆς διοικήσεώς της, δὲν ἔχομεν βιομηχανικὴν παράδοσιν, μόλις τελευταίως δὲ ἠρχίσαμεν τὰ πρῶτα βήματα πρὸς τὴν πλουτοπαραγωγικὴν ταύτην δραστηριότητα, ἡ Κυβέρνησις καὶ τὰ ἄτομα ὀφείλουν νὰ κάμουν πᾶν τὸ δυνατὸν διὰ τὴν εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας, διὰ νὰ κατορθώσωμεν οὕτω νὰ μειώνωμεν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος τὸ ὑφιστάμενον ἔλλειμμα εἰς τὸ Ἐμπορικὸν Ἰσοζύγιον πρὸς ὄφελος τῆς οἰκονομίας μας. Διότι πρέπει νὰ παύσωμεν στηριζόμενοι ἐπὶ τῶν ἀδήλων πόρων τῶν προερχομένων κυρίως ἀπὸ τὰς στρατιωτικὰς βάσεις, καὶ τὰ στρατεύματα τῶν Ἡν. Ἐθνῶν καὶ ἄλλων χωρῶν. Διὰ τοῦτο πιστεύω ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἐξακολουθήσῃ παρέχουσα δασμολογικὴν ἢ ἄλλης μορφῆς προστασίαν εἰς τὰς βιωσίμους βιομηχανίας, αἱ ὁποῖαι εἶναι εἰς θέσιν νὰ παράγουν βιομηχανικὰ προϊόντα συναγωνιστικὰ τῶν εἰσαγομένων σήμερον παρεμφερῶν εἰδῶν ἀπὸ ἀπόψεως ποιότητος, ποσότητος καὶ τιμῶν. Ἀλλ' ἡ προστασία αὕτη πρέπει, ἐπίσης, νὰ εἶναι τοιαύτης φύσεως καὶ ἐκτάσεως ὥστε νὰ παροτρύνῃ καὶ ἀναγκάζῃ τὸν βιομήχανον νὰ παράγῃ ποιότητας ὑψηλῆς στάθμης καὶ νὰ διαθέτῃ τὰ προϊόντα του εἰς λογικὰς τιμάς, καὶ οὐχὶ νὰ καθιστᾷ αὐτὸν ἀμέριμνον καὶ ἀδιάφορον διὰ τὴν ποιότητα, καὶ νὰ ἐπαναπαύεται οὕτως εἰς τὴν παρεχομένην προστασίαν διὰ τὴν ἀπόκτησιν παραλόγων κερδῶν.

Ἐξ ἄλλου, ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ βοηθήσῃ τὰς βιομηχανίας διὰ τῆς ἀπαλλαγῆς ἐκ τῶν εἰσαγωγικῶν δασμῶν ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν πρώτων ὑλῶν, διὰ τῆς παροχῆς διευκολύνσεων πρὸς ἵδρυσιν ἐργοστασίων εἰς Βιομηχανικὰς Περιοχὰς καὶ Ἐλευθέρας Ζώνας μὲ συμφέροντας ὅρους καὶ λογικὰς τιμὰς μὴ ὑπολογιζομένας ἐπὶ ἐμπορικῆς βάσεως, διὰ τῆς μειώσεως τῶν ἐπιβαρύνσεων τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος, διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ποσοστῶν ἀποσβέσεως τῶν βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ τοῦ ἐξοπλισμοῦ των, διὰ τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος τῶν ἀποθεματικῶν, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τῆς ἐπὶ ὡρισμένην ἀρχικὴν περίοδον ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος τῶν νεοϊδρυομένων βιομηχανιῶν, ἵνα δύνανται αὗται νὰ ἐργάζωνται ἀπερισπάστως καὶ ἐπιβληθοῦν εἰς τὴν ἀγοράν. Διὰ τῆς τοιαύτης βοηθείας ὄχι μόνον θὰ ἐνθαρρυνθῇ ἡ ἐπένδυσις κεφαλαίων εἰς βιομηχανικὰς δραστηριότητας, ἀλλὰ καί, εἰδικῶς διὰ τῆς ἀπαλλαγῆς ἐκ τῆς φορολογίας τῶν ἀποθεματικῶν, θὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἀπόκτησις τοῦ ἀναγκαίου κεφαλαίου τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν βιομηχανικῶν δραστηριοτήτων. Οὕτω, τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα μας θὰ δυνηθοῦν νὰ τοποθετηθοῦν εὐκολώτερον ὄχι μόνον εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀγοράν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐξωτερικὰς τοιαύτας

Διὰ τὴν προώθησιν τῶν ἐξαγωγῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων μας ὑπάρχει καὶ εἷς ἄλλος σημαντικὸς τρόπος τὸν ὁποῖον ἴσως ὀφείλει νὰ ἐφαρμόσῃ ἡ Κυβέρνησις. Εἶναι ἡ ἵδρυσις ὀργανισμοῦ χρηματοδοτήσεως τῶν ἐξαγωγῶν, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ δύναται νὰ χρηματοδοτῆται ἡ βιομηχανία μας διὰ τὴν ἀγορὰν πρώτων ὑλῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰς τοιαύτας ποσότητας, ὥστε διὰ τῆς βιομηχανοποιήσεως αὐτῶν νὰ σχηματίζωνται ἀποθέματα ἑτοίμων προϊόντων τὰ ὁποῖα νὰ δύνανται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ διατεθοῦν πρὸς ἄμεσον παράδοσιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δυστυχῶς δὲν δύναται κατὰ τὸ πλεῖστον νὰ γίνῃ σήμερον, λόγῳ τῆς ἀδυναμίας ὡρισμένων βιομηχανιῶν νὰ διαθέσουν τὸ ἀπαιτούμενον κεφάλαιον κινήσεως πρὸς προώθησιν τῶν ἐξαγωγῶν των.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας μας, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κεφάλαια καὶ τὰ μηχανήματα, ἀπαιτεῖται καὶ εἷς ἄλλος σημαντικὸς παράγων. Τὸ ἀπαραίτητον διὰ κάθε βιομηχανίαν εἰδικευμένον προσωπικόν, ἵνα οὕτως ἡ αὐξανομένη παραγωγικότης ἐπιτρέψῃ τὴν προσφορὰν τῶν προϊόντων εἰς χαμηλὰς τιμάς. Ὡς ἐκ τούτου καλὸν θὰ ἦτο νὰ προωθηθῇ τὸ ταχύτερον δυνατὸν καὶ μὲ τὸν πλέον ἐντατικὸν τρόπον ἡ ἀνάπτυξις τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ ἀπαραιτήτου προσωπικοῦ. Καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θὰ ἤθελον νὰ κάμω εὔφημον μνείαν διὰ τὸν Ἔντιμον Ὑπουργὸν Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀντιληφθῇ κατὰ βάθος τὴν ἀνάγκην ταύτην καὶ ἔχει ἤδη ἀρχίσει τὴν ἐφαρμογὴν τοιούτου σχεδίου.

Εἶναι, ὅμως, γεγονὸς ὅτι παρὰ τὴν πληθώραν τῶν εἰς τὴν χώραν μας ἱδρυθεισῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη νέων βιομηχανιῶν, αἱ ὁποῖαι παράγουν βιομηχανικὰ προϊόντα ἀρίστης ποιότητος καὶ διαθέτουν αὐτὰ εἰς λογικὰς τιμάς, ἐν τούτοις πλεῖστοι ὅσοι ἐκ τῶν κατοίκων τῆς Νήσου μας ἀγνοοῦν τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν λόγῳ ἐλλείψεως τῆς ἀπαραιτήτου διαφημίσεως. Ὡς ἐκ τούτου, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ἐπιβάλλεται ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ὀργάνωσις τακτικῶν Ἐκθέσεων τῶν κυπριακῶν βιομηχανικῶν προϊόντων εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ τὰ μεγάλα παραγωγικὰ κέντρα τῆς ὑπαίθρου διὰ νὰ ἐπιδεικνύωνται ταῦτα εἰς τὸ καταναλωτικὸν κοινόν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ καθιέρωσις καθημερινῆς ἡμιώρου προβολῆς ἀπὸ τῆς Τηλεοράσεως ὅλων τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων μας, μὲ ἐξαιρετικῶς χαμηλὰ δικαιώματα.

Τουρισμός.

Θεωρῶ περιττὸν νὰ ἀναπτύξω τὴν σημασίαν τοῦ τουρισμοῦ διότι δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι πάντες γνωρίζομεν τὴν προσφορὰν τῆς πλουτοπαραγωγικῆς ταύτης πηγῆς εἰς τὴν οἰκονομίαν μας. Θὰ ἦτο ἄδικον ἐὰν ἰσχυριζόμην ὅτι δὲν ἔχει ἀντιληφθῇ ταύτην ἡ Κυβέρνησίς μας καὶ ὅτι δὲν λαμβάνει ὡρισμένα ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ μας. Ὅμως, θὰ ἤθελον νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐκφέρω εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο καὶ μερικὰς ἰδικάς μου παρατηρήσεις.

Ἐφ' ὅσον ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι ἐὰν ὑφίσταται σήμερον τουρισμός, τοῦτο ὀφείλεται κατὰ κύριον λόγον καὶ εἰς μέγα βαθμὸν εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, καὶ ἐὰν πιστεύωμεν ὅτι διὰ τὴν δυνατότητα ἀναπτύξεως τοῦ τουρισμοῦ μας, καὶ πάλιν θὰ βασισθῶμεν εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, τότε ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ βοηθήσῃ μὲ κάθε τρόπον τὴν προσπάθειαν ταύτην. Εἶναι γνωστὸν ὅτι μία ξενοδοχειακὴ ἐπιχείρησις, μὲ τὰς σημερινὰς τουριστικὰς ἀπαιτήσεις, χρειάζεται νὰ ἐπενδύσῃ μέγα κεφάλαιον τόσον λόγῳ τῆς αὐξήσεως τῆς ἀξίας τῆς γῆς ὅσον καὶ λόγῳ τῆς αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν ὑλικῶν διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ κτιρίου καὶ τὴν προμήθειαν τοῦ ἐξοπλισμοῦ αὐτοῦ. Ὡς ἐκ τούτου, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ διαθέσῃ πολὺ μεγαλύτερα ποσὰ διὰ μακροπροθέσμους καὶ χαμηλοτόκους δανεισμοὺς διὰ τουριστικὰς ἐπενδύσεις, ὡς ἐπίσης καὶ νὰ ἀπαλλάξῃ τῆς φορολογίας τὰς ἐπιχειρήσεις δι' ὡρισμένην ἀρχικὴν περίοδον, ἵνα δυνηθοῦν οὕτως οἱ ἐπιχειρηματίαι νὰ ἀναλάβουν τοιούτου εἴδους δραστηριότητας, καὶ νὰ προσφέρουν εἰς τοὺς τουρίστας κάθε ἄνεσιν μὲ τὰς πλέον λογικὰς τιμάς. Πρέπει, ἐπίσης, νὰ

ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας ὅτι, ἐὰν πράγματι θέλωμεν νὰ προωθήσωμεν τὸν τουρισμὸν εἰς τὴν Κύπρον, ὀφείλομεν νὰ μὴ προωθῶμεν ὡρισμένας μόνον περιοχὰς καὶ νὰ παραμελῶμεν ἄλλας, ὡς εἶναι αἱ ὀρειναὶ περιοχαί, αἵτινες μὲ τὸν ἀκολουθούμενον ρυθμόν, ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος φθίνουν. Ὡς παράδειγμα, θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω τὴν περιοχὴν τῆς Μαραθάσης, ὅπου, παρὰ τὴν ὕπαρξιν τῶν ἰαματικῶν πηγῶν τοῦ Καλοπαναγιώτη, οὐδὲν μέχρι σήμερον ἔργον ἔχει κάμει ἡ Κυβέρνησις πρὸς μετατροπὴν τῆς περιοχῆς ταύτης εἰς μίαν ἰαματικὴν λουτρόπολιν, ὡς θὰ ἐγίνετο εἰς κάθε ἄλλο Κράτος. Οὔτε δὲ καὶ ἡ ὁδικὴ ἀρτηρία τῆς περιοχῆς ταύτης ἔχει τύχει τῆς δεούσης προσοχῆς, ὡς ἔχει γίνει εἰς ἄλλας περιοχάς. Καὶ ἀναφέρομαι εἰς τὴν ὁδικὴν ἀρτηρίαν Προδρόμου — Πεδουλᾶ — Μουτουλλᾶ — Καλοπαναγιώτη — Λευκωσίας.

Ἐπίσης, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἀναπτύξωμεν τουρισμόν, εἶναι ἀνάγκη ἡ Κυβέρνησις νὰ φροντίσῃ καὶ διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν τουριστῶν μας. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου καλὸν θὰ ἦτο νὰ καταβληθῇ προσπάθεια διὰ τὴν δημιουργίαν μουσικῶν ἢ θεατρικῶν φεστιβάλ μὲ συμμετοχὴν ξένων ὁμάδων, ἵνα οὕτω προσελκύσωμεν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν τουριστῶν καὶ παράσχωμεν εἰς αὐτοὺς ψυχαγωγίαν.

Πέραν, ὅμως, ὅλων τούτων προέχει τὸ πρόβλημα τῶν συγκοινωνιῶν μας, καὶ συγκεκριμένως τῶν ἀεροπορικῶν συγκοινωνιῶν μας. Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἀντιληφθῇ καλῶς ὅτι, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον δὲν κατορθώσωμεν νὰ ἔχωμεν πληθώραν ἀεροπορικῶν γραμμῶν μὲ ὅλας τὰς χώρας καὶ μὲ εὐθηνὰ κόμιστρα, κάθε προσπάθεια πρὸς δημιουργίαν τουρισμοῦ θὰ ἀποβῇ ματαία. Ὡς ἐκ τούτου, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὀφείλομεν νὰ δίδωμεν μὲ τὴν μεγαλυτέραν εὐκολίαν ἀδείας χρησιμοποιήσεως τοῦ ἀερολιμένος μας εἰς ἀεροπορικὰς ἑταιρείας, πρέπει, ἐπίσης, νὰ ἐπιτρέπωμεν τοῦτο καὶ εἰς ἐκτάκτως ναυλωμένα ἀεροσκάφη (Τσάρτερτ) τὰ ὁποῖα συμπεριλαμβάνουν εἰς τὰ κόμιστρα καὶ τὰ ἔξοδα διαμονῆς, ἵνα οὕτω δυνηθῶμεν νὰ συναγωνισθῶμεν ἄλλας τουριστικὰς χώρας. Οὐδέν, ἐπίσης, θὰ κατορθώσωμεν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ μας ἐὰν δὲν ἐξασφαλίσωμεν τακτικὴν ἀεροπορικὴν σύνδεσιν μετὰ τῆς Γερμανίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Ἑλβετίας, τῆς Ὁλλανδίας καὶ ἄλλων χωρῶν δίδοντες εἰς τὰς ἐνδιαφερομένας ἀεροπορικὰς ἑταιρείας τὸ δικαίωμα παραλαβῆς καὶ ἀποβιβάσεως ἐπιβατῶν ἀπὸ καὶ εἰς Κύπρον καὶ Ἀθήνας. Διότι μόνον διὰ τῆς παραχωρήσεως ταύτης θὰ γεννηθῇ τὸ ἐνδιαφέρον νὰ δρομολογήσουν τακτικὰς γραμμὰς μεταξὺ τῆς Κύπρου καὶ τῶν χωρῶν των αἱ διάφοροι ἀεροπορικαὶ ἑταιρεῖαι, αἱ ὁποῖαι καὶ πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῶν συμφέρον θὰ γίνουν εἰς τὴν χώραν των οἱ καλλίτεροι διαφημισταὶ τοῦ τουρισμοῦ μας. Ὡς ἀντιλαμβάνομαι, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀρχικῶς ἠρνεῖτο νὰ δώσῃ τοιούτου εἴδους ἀδείας μὲ τὸ δικαίωμα μεταφορᾶς ἐπιβατῶν μεταξὺ Κύπρου—Ἑλλάδος, τελευταίως ἔχει ἀλλάξει τὴν πολιτικήν της, καὶ μάλιστα εἶχε κάμει ὡρισμένας συμβάσεις μὲ ξένας ἀεροπορικὰς ἑταιρείας καὶ ἐπρόκειτο ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους νὰ ἀρχίσουν τακτικαὶ γραμμαὶ μετὰ διαφόρων χωρῶν. Ὅλως παραδόξως, ὅμως, ἀνεφύει ὡς ἐμπόδιον διὰ τὴν δρομολόγησιν τῶν γραμμῶν τούτων ἡ ἄρνησις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως κατόπιν παραστάσεων γενομένων πρὸς αὐτὴν ὑπὸ τῆς Ὁλυμπιακῆς Ἑταιρείας. Ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐπιδεικνύει πάντοτε μέγα καὶ μητρικὸν ἐνδιαφέρον εἰς κάθε δύσκολον περίστασιν τὴν ὁποίαν διέρχεται ἡ Κύπρος, καὶ ἐπειδὴ ἀναμφιβόλως πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι ἡ διακαὴς ἐπιθυμία αὐτῆς εἶναι νὰ βοηθήσῃ τὴν ἀκριτικὴν θυγατέρα της, διὰ τοῦτο εἶμαι βέβαιος ὅτι, ἐν ἢ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησίς μας προβῇ εἰς ἔκκλησιν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, θὰ ἀναθεωρήσῃ αὕτη τὴν ἐν προκειμένῳ στάσιν της καὶ, σκεπτομένη μητρικῶς καὶ ἐπιθυμοῦσα νὰ προστατεύσῃ τὰ συμφέροντα μιᾶς ὁλοκλήρου νήσου, θὰ παραβλέψῃ τὰ συμφέροντα μιᾶς ἑταιρείας, τὰ ὁποῖα εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, δὲν πιστεύω ὅτι θὰ ἐπηρεασθοῦν. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη θὰ ὑπῆρχεν ὁ κίνδυνος νὰ ἐπηρεασθοῦν τὰ τοιαῦτα συμφέροντα, ἡ Κυβέρνησίς μας θὰ ὤφειλε νὰ καλύψῃ ταῦτα οἰκονομικῶς, διότι πιστεύω ὅτι ὅσον περισσότερον ἐπεκταθῇ

ἡ ἀεροπορικὴ συγκοινωνία μας μετὰ τῶν ξένων χωρῶν τόσον μεγαλύτερον θὰ εἶναι τὸ ὄφελος τῆς οἰκονομίας μας. Ὡς ἐκ τούτου θὰ ἤθελον νὰ προτείνω ὅπως ἡ ἔκκλησις αὕτη τῆς Κυβερνήσεως ὑποστηριχθῇ καὶ διὰ παρακλήσεως καὶ ἐκκλήσεως καὶ τῆς Βουλῆς, ἵνα ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐπανεξετάσῃ τὴν προηγουμένην ἀπόφασίν της.

Ἐμπόριον.

Ἡ προσφορὰ τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν οἰκονομίαν μας ἐν γένει εἶναι εἰς πάντα ἀμερολήπτως καὶ ἀντικειμενικῶς σκεπτόμενον γνωστή, καθόσον τοῦτο κατ' ἐπανάληψιν ἔχει λεχθῆ εἰς δηλώσεις καὶ ὁμιλίας τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν Ὑπουργῶν μας. Ὡς ἐκ τούτου θεωρῶ περιττὸν νὰ ἀναπτύξω περισσότερον τὴν προσφορὰν ταύτην τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως εἰς τὴν οἰκονομίαν μας. Εἶναι καλῶς γνωστὸν ὅτι διὰ τῆς δραστηριότητος, τῆς ἐντιμότητος, τῆς ἐργατικότητος καὶ τῆς ἱκανότητος αὐτῶν, διὰ τῆς διαθέσεως τῶν κεφαλαίων των καὶ διὰ τῆς ὀργώσεως τῆς ὑφηλίου διὰ τῶν προσωπικῶν ἐπαφῶν των οἱ ἔμποροι κατώρθωσαν νὰ διαπιστώσουν τὴν ὑπάρχουσαν ζήτησιν διὰ τὰ διάφορα γεωργικὰ προϊόντα μας, τὰ ὁποῖα εἴτε αὐτοὶ οἱ ἴδιοι εἰσήγαγον εἴτε προώθησαν τὴν καλλιέργειάν των εἰς τὴν χώραν μας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπωφελῆται σήμερον τῶν καταβληθεισῶν προσπαθειῶν τόσον ἡ ἀγροτικὴ μας τάξις ὅσον καὶ τὸ ἐξαγωγικόν μας ἐμπόριον καὶ ἡ οἰκονομία μας ἐν γένει. Καὶ εἶναι οὗτοι οἱ ἴδιοι οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι, διὰ τῶν ἐπαφῶν των εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ κατόπιν ἐρεύνης καὶ μελέτης, ἐπεδόθησαν εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ παρήγαγον προϊόντα ἀπολύτως κατάλληλα τόσον διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν ὅσον καὶ διὰ τὴν διάθεσίν των εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Καὶ εἶναι αὐτοὶ καὶ πάλιν οἱ ἴδιοι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι κατώρθωσαν νὰ ἐξεύρουν διαφόρους ἀγορὰς εἰς πλείστας ὅσας χώρας διὰ τὴν πώλησιν τῶν προϊόντων μας, καὶ οἱ ὁποῖοι οὐδέποτε παύουν ἀναζητοῦντες καὶ ἄλλας ἀγορὰς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Καὶ εἶναι οἱ ἔμποροι οἱ ὁποῖοι, διὰ τῆς δραστηριότητός των, κατορθώνουν νὰ εἰσάγουν εἰς τὴν χώραν μας τὰ πλέον κατάλληλα καὶ εὐθηνὰ ἐμπορεύματα καὶ νὰ διαθέτουν αὐτὰ εἰς τὸ καταναλωτικὸν κοινὸν εἰς τιμὰς τοιαύτας αἵτινες, εἰς πλείστας περιπτώσεις, μολονότι ἐπιβαρύνονται μὲ τὰ ἔξοδα συσκευασίας, ναύλων καὶ εἰσαγωγικῶν δασμῶν, εἶναι χαμηλότεραι τῶν τιμῶν εἰς ἃς προσφέρονται ταῦτα εἰς τὰς χώρας τῆς παραγωγῆς των. Ὡς ἐκ τούτου θεωρῶ ὅτι εἶναι σκόπιμον καὶ ἐπιβεβλημένον ἡ Κυβέρνησις νὰ δώσῃ τὴν ἀπαιτουμένην προστασίαν καὶ ὑποστήριξιν εἰς τὴν τάξιν ταύτην ἐὰν πράγματι θέλωμεν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς προόδου τῆς Δημοκρατίας καὶ τὴν εὐημερίαν τῆς οἰκονομίας μας.

Κοινὴ Ἀγορά.

Ἴσως ἓν ἐκ τῶν σημαντικωτέρων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ὀφείλει νὰ μελετήσῃ σοβαρῶς ἡ Κυβέρνησίς μας, εἶναι τὸ τῆς διαθέσεως τῶν γεωργικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων μας εἰς τὰς χώρας τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, αἵτινες εἶναι ἐκ τῶν πλέον οἰκονομικῶς ἀνεπτυγμένων, καὶ ἰσχυρῶν ἀγορῶν. Ὡς ἐκ τούτου, μολονότι αἱ μέχρι τοῦδε ἐνδείξεις δὲν μᾶς πείθουν ὅτι τὸ Ἡν. Βασίλειον θὰ εἰσέλθῃ ταχέως εἰς τὴν Κοινὴν Ἀγοράν, ἐν τούτοις οὐδεὶς δύναται νὰ προβλέψῃ ποῖαι πολιτικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι θὰ ἐπικρατήσουν εἰς τὸ μέλλον, αἵτινες πιθανὸν νὰ συμβάλουν εἰς τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς ἐντάξεως τοῦ Ἡν. Βασιλείου εἰς τὴν Κοινὴν Ἀγοράν. Δεδομένου ὅτι, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὸ ἐξαγωγικόν μας ἐμπόριον θὰ ἐπηρεασθῇ δυσμενῶς, ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ παρακολουθῇ ἀγρύπνως τὴν ὅλην κατάστασιν καί, κατόπιν ἐνδελεχοῦς μελέτης, νὰ λάβῃ τοιαῦτα μέτρα ὥστε, συγχρόνως μὲ τὴν ἔνταξιν τοῦ Ἡν. Βασιλείου εἰς τὴν Κοινὴν Ἀγοράν, νὰ ἐξασφαλίσωμεν καὶ ἡμεῖς, ὡς ἀνεξάρτητον Κράτος, τὴν εἴσοδόν μας εἰς τὴν οἰκονομικὴν ταύτην ὀργάνωσιν οὐχί, βεβαίως, ἀρχικῶς, ὡς πλῆρες μέλος, ἵνα δυνάμεθα, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, νὰ κατευθύνωμεν τὸ ἐξαγωγικόν μας ἐμπόριον, ἐκτὸς ἀπὸ τὰς ὑφισταμένας σήμερον ἀγοράς, καὶ πρὸς τὰς χώρας τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, αἵτινες ἀναμφισβητήτως ἔχουν τεραστίαν ἀγοραστικὴν δυναμικότητα.

Ἐν τῷ μεταξύ, θὰ ἤθελον νὰ εἰσηγηθῶ ὅπως ἡ Κυβέρνησίς μας, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Κύπρος εἶναι μία ἀναπτυσσομένη χώρα, ἐν ἀντιθέσει μὲ τὰς χώρας τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, αἵτινες εἶναι οὐχὶ μόνον ἀνεπτυγμέναι ἀλλὰ καὶ πλούσιαι, καὶ αἵτινες διακηρύττουν ὅτι ἐπιθυμία των εἶναι νὰ βοηθήσουν τὰς ἀναπτυσσομένας χώρας, λαμβάνουσα δὲ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Κύπρος εἶναι εἷς ἐκ τῶν καλῶν ἀγοραστῶν τῶν προϊόντων τῶν χωρῶν τούτων, ἄνευ οὐδεμιᾶς καθυστερήσεως ἐπιδιώξῃ τὴν σύναψιν διμερῶν ἐμπορικῶν συμβάσεων μετὰ τῶν χωρῶν–μελῶν τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, ἵνα διὰ τούτων ἐξασφαλίσωμεν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαγωγῆς τῶν προϊόντων μας μὲ καταλογισμὸν τῶν ἰδίων εἰσαγωγικῶν δασμῶν μὲ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλονται εἰς χώρας–μέλη τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς διὰ τὰς μεταξὺ τούτων ἀγοραπωλησίας ἐμπορευμάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν κατάργησιν τῶν ὑφισταμένων εἰς τὰς χώρας ταύτας περιορισμῶν ἐπὶ τῶν εἰσαγωγῶν. Κατὰ τὰς σχετικὰς ἐνεργείας της ἡ Κυβέρνησίς μας δέον νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν της ὅτι τοιούτου εἴδους συμφωνίαι ἔχουν συναφθῆ μεταξὺ τῆς Νιγηρίας καὶ τῶν χωρῶν–μελῶν τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, καὶ ὅτι προσπάθειαι πρὸς σύναψιν παρομοίων συμφωνιῶν μετὰ τῶν χωρῶν–μελῶν τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς εὑρίσκονται ἐν ἐξελίξει ἐκ μέρους τῆς Κένυας, τῆς Οὐγκάντας καὶ Τανζανίας. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὄχι μόνον δὲν θὰ ἔχωμεν πρόβλημα διαθέσεως τῶν προϊόντων μας, ἀλλὰ τοὐναντίον θὰ ἔχωμεν πρόβλημα ἱκανοποιήσεως τῆς ζητήσεως.

Λιμένες.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι μὲ μεγάλην μου εὐχαρίστησιν ἔχω προσέξει εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τὴν ἀναγραφὴν πλείστων ὅσων κονδυλίων διὰ τὴν συνέχισιν τῆς συμπληρώσεως καὶ ἀποπερατώσεως τοῦ λιμένος Ἀμμοχώστου, διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν λιμένων Λάρνακος καὶ Λεμεσοῦ καὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λιμένος Πάφου, καίτοι διὰ τὸν τελευταῖον τὰ προβλεπόμενα ἔργα, κατὰ τὴν γνώμην μου, δὲν θὰ ἐξυπηρετήσουν τὰς ἀνάγκας τῆς περιοχῆς ταύτης, ἐν τούτοις ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν λιμενικῶν ἐγκαταστάσεων εἰς Καραβοστάσι ὑπάρχει ἀναγεγραμμένη μία εἰκονικὴ μόνον πρόνοια £10. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θὰ ἤθελον νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ κάμω ὡρισμένας παρατηρήσεις : Εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην, ὡς πάντες γνωρίζομεν, ὑφίσταται ἓν ἐξαιρετικὸν ἔργον μηχανικῆς τέχνης, ἡ γερανογέφυρα, ἡ ἀνήκουσα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Μεταλλευτικὴν Ἑταιρείαν. Εἶναι γνωστόν, ἐπίσης, ὅτι κατόπιν ἐνδελεχοῦς μελέτης ἐμπειρογνωμόνων–τεχνικῶν ὑπάρχουν ἀπὸ διετίας ἤδη, περίπου, ἕτοιμα τὰ σχέδια διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς δυναμικότητος τῆς ἐν λόγῳ γερανογεφύρας ἔναντι δαπάνης £250.000 περίπου, ποσὸν τὸ ὁποῖον, μάλιστα, κατόπιν γενομένων διευθετήσεων δὲν θὰ εἶναι πληρωτέον εἰς ξένον συνάλλαγμα ἀλλ' εἰς πυρίτην τὸν ὁποῖον διαθέτει ἡ Ἑταιρεία πρὸς ἐξαγωγήν. Διὰ τῆς ἐπεκτάσεώς της, ἐκτὸς τῆς φορτώσεως μεταλλεύματος 1,000 τόννων ὡριαίως, ἡ γερανογέφυρα, συμφώνως πρὸς ἔκθεσιν γενομένην κατόπιν μελέτης εἰδικῶν τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, θὰ ἔχῃ τὴν δυνατότητα νὰ φορτώνῃ δι' ἑκάστης τῶν δύο προνοουμένων νὰ προστεθοῦν ταινιῶν της προϊόντα τῆς περιοχῆς 80 τόννων ὡριαίως, ἤτοι συνολικῶς 160 τόννων ὡριαίως, ἢ 3,840 τόννων κατὰ 24ωρον, τῆς περιοχῆς ἀποκτούσης οὕτω λιμενικὰς ἐγκαταστάσεις μὲ τὰ πλέον σύγχρονα μέσα φορτώσεως τῶν γεωργικῶν μας προϊόντων. Δὲν θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω τὰς ἰδικάς μου ἀπόψεις διὰ τὰ πλεονεκτήματα τῆς κατασκευῆς τοῦ ἔργου τούτου. Θὰ περιορισθῶ ἁπλῶς νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὰς ἀπόψεις τὰς ἐκφραζομένας εἰς σχετικὴν ἔκθεσιν τοῦ ὑπευθύνου Ὑπουργείου διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ Βουλὴ νὰ σχηματίσῃ ἀνεπηρέαστον γνώμην ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Ἡ ἔκθεσις αὕτη ἀναγράφει ἐπὶ λέξει :

«Τοιουτοτρόπως δύναται νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν κόλπον Μόρφου ἕνα σύγχρονον καὶ ταχὺν τρόπον φορτώσεως εἰς πλοῖα μεγάλων ποσοτήτων κιτροειδῶν, πατατῶν, καρότων, σταφυλῶν, πεπονιῶν, κ.τ.λ., τὰ ὁποῖα παράγονται καὶ συσκευάζονται δι' ἐξαγωγὴν εἰς μίαν περιοχὴν ἀκτῖνος 25 περίπου μιλίων ἀπὸ τὸ Καραβοστάσι, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν λεμονιῶν τὰ ὁποῖα παράγονται

εἰς τὴν περιοχὴν Κυρηνείας. Ἡ περιοχὴ αὕτη ἀναφέρεται ὡς ἡ περιοχὴ Μόρφου καὶ ἀναπτύσσεται γεωργικῶς ἁλματωδῶς, ἀναμένεται δὲ ἡ ἐξαγωγὴ τῶν προϊόντων τῆς περιοχῆς ταύτης νὰ αὐξηθῇ σημαντικῶς κατὰ τὰ ὀλίγα προσεχῆ ἔτη, συγκεκριμένως δὲ ἐὰν παρασχεθοῦν αἱ ἀπαιτούμεναι διευκολύνσεις φορτώσεως εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην.

Ἐν ὄψει τῆς ἐλλείψεως διευκολύνσεων φορτώσεως εἰς τὸν κόλπον Μόρφου, τὰ ἐξαγώγιμα γεωργικὰ προϊόντα τῆς περιοχῆς ταύτης ἐπὶ τοῦ παρόντος φορτώνονται ἐκ τοῦ λιμένος Ἀμμοχώστου, ὅστις ἀπέχει κατὰ μέσον ὅρον ἐκ τῆς περιοχῆς περὶ τὰ 60 μίλια. Ἕνεκα τῆς μακρᾶς διαδρομῆς, τοῦ χρόνου ὁ ὁποῖος χρειάζεται διὰ τὴν μεταφορὰν εἰς τὸν λιμένα Ἀμμοχώστου καὶ τῆς ἀναμονῆς πρὸς φόρτωσιν, εἶναι φυσικὸν νὰ ἀλλοιώνεται ἡ ποιότης τῶν φθαρτῶν προϊόντων μέχρις ὅτου ταῦτα φορτωθοῦν ἐπὶ τοῦ πλοίου. Ἀντιθέτως, ἡ ὕπαρξις πλέον τῶν 15 συσκευαστηρίων εἰς τὴν περιοχὴν Μόρφου, τὰ ὁποῖα ἀπέχουν μόνον ὀλίγα μίλια ἀπὸ τὴν γερανογέφυραν τοῦ Καραβοστασίου, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ὁμαλὴ καὶ αὐτόματος διαδικασία φορτώσεως, ἥτις θὰ γίνεται μὲ τὸ προτεινόμενον σύστημα φορτώσεως διὰ τῶν ταινιῶν τῆς γερανογεφύρας, θὰ δίδῃ τὴν δυνατότητα εἰς τὰ φορτωνόμενα γεωργικὰ προϊόντα νὰ φορτώνωνται ἐπὶ τῶν πλοίων εἰς πολὺ μικρότερον χρονικὸν διάστημα, φρέσκα καὶ μὲ τὴν συσκευασίαν αὐτῶν μὴ ὑφισταμένην τὴν καταστροφὴν τὴν ὁποίαν ὑφίστανται ὅταν φορτώνωνται εἰς μακρινοὺς λιμένας. Ἐπὶ πλέον, διὰ τῆς φορτώσεως διὰ τῆς γερανογεφύρας θὰ κατορθοῦται ἓν πολὺ χαμηλότερον γενικὸν κόστος ἐξόδων».

Διὰ νὰ μὴ σᾶς κουράσω μὲ περισσοτέρας λεπτομερείας τῆς ἐκθέσεως, θὰ ἀρκεσθῶ νὰ ἀναφέρω ὅτι σήμερον ἀποστέλλονται ἐκ τῆς περιοχῆς ταύτης εἰς Ἀμμόχωστον δι' ἐξαγωγὴν προϊόντα 70,000 τόννων περίπου ἐτησίως, ὑπολογίζεται δὲ ὅτι ἐντὸς τῶν ὀλίγων προσεχῶν ἐτῶν ἡ ἐξαγώγιμος ποσότης γεωργικῶν προϊόντων τῆς περιοχῆς ταύτης θὰ ἀνέλθῃ εἰς 150,000 τόννους.

Ἐν κατακλείδι ἡ Ἔκθεσις ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα: «Διὰ τῆς μετατροπῆς τῆς γερανογεφύρας τοῦ Καραβοστασίου ἡ ἐξοικονόμησις μόνον εἰς μεταφορικὰ θὰ ἀνήρχετο εἰς £80.000 περίπου ἐτησίως, ἀλλ' εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον, μὲ τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν αὔξησιν τῶν μεταφορικῶν, ἡ ἐξοικονόμησις αὕτη θὰ διπλασιασθῇ ἢ καὶ τριπλασιασθῇ. Περαιτέρω, ὡς ἀποτέλεσμα τῶν ἀνωτέρω, τὸ κόστος τῶν γεωργικῶν προϊόντων θὰ ἐλαττωθῇ διδομένης οὕτω τῆς εὐκαιρίας νὰ καταστοῦν ταῦτα πλέον συναγωνιστικά. Καὶ τοιουτοτρόπως δημιουργεῖται τὸ κίνητρον διὰ τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐργατικῆς ἀπασχολήσεως εἰς τὴν περιοχὴν Μόρφου». Καὶ ἡ Ἔκθεσις ἐξακολουθεῖ: «Ἡ γερανογέφυρα Καραβοστασίου θὰ ἐξυπηρετῇ φορτώσεις καὶ γεωργικῶν προϊόντων καὶ μεταλλευμάτων τῆς Ἑλληνικῆς Μεταλλευτικῆς Ἑταιρείας, πιθανὸν δὲ καὶ τῆς Σκουριωτίσσης. Ἡ ἐτησία δαπάνη διαχειρίσεως καὶ συντηρήσεως τῆς γερανογεφύρας θὰ κατανεμηθῇ εἰς εὐρὺν κύκλον ἐξαγωγῆς μεταλλευμάτων καὶ γεωργικῶν προϊόντων καὶ οὕτω ἡ δαπάνη αὕτη τῆς λειτουργίας της θὰ ἐλαττωθῇ σημαντικῶς».

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, κύριοι, καὶ μολονότι ὑπάρχουν καὶ πολλὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὴν Ἔκθεσιν καὶ συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς κατασκευῆς τῆς γερανογεφύρας, δὲν θὰ ἤθελον νὰ ἐκφέρω καὶ τὰς ἰδικάς μου ἀπόψεις, αἱ ὁποῖαι ἄλλωστε, ἔχουν πλειστάκις ἐκτεθῇ ἐν τῇ Βουλῇ καὶ εἰς τὰς ἐκθέσεις μου ὡς Προέδρου τοῦ Κυπριακοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου. Θὰ ἤθελον μόνον νὰ προσθέσω τὰ ἑξῆς: Πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι κάποτε δυνατὸν τὰ μεταλλεύματα τῆς περιοχῆς ταύτης νὰ ἐξαντληθοῦν, ὁπότε θὰ σταματήσῃ ἡ λειτουργία τῶν μεταλλευτικῶν ἑταιρειῶν καὶ θὰ δημιουργηθῇ ἀνεργία διὰ τοὺς κατοίκους τῶν πέριξ περιοχῶν Τηλλυρίας, Μαραθάσης—Σολέας. Διὰ τοῦτο ὀφείλομεν νὰ σκεφθῶμεν καλῶς τὰ συμφέροντα τῶν κατοίκων τῶν περιοχῶν τούτων, διότι διὰ τῆς μετατροπῆς τῆς γερανογεφύρας ταύτης, ἐκτὸς τοῦ ὅτι θὰ δημιουργηθοῦν πλεῖσται ὅσαι ἐργασίαι, γραφεῖα, συσκευαστήρια, λιμενικὴ κίνησις, κ.λ.π., θὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ δημιουργηθῇ καὶ βιομηχανία εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ διερωτᾶσθε ποῦ ὀφείλεται αὐτὴ ἡ καθυστέρησις. Κατὰ τὴν ταπεινήν μου γνώμην, ἡ καθυστέρησις αὕτη εἶναι ἀδικαιολόγητος, ὀφειλο-

μένη μόνον εἰς τὴν καθυστέρησιν ἐξευρέσεως συμφωνίας ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τῆς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐξαγορᾶς τῆς γερανογεφύρας ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Μεταλλευτικὴν Ἑταιρείαν. Ἀλλ' ἂς ἐξετάσωμεν ποῖος εἶναι ὁ ἀγοραστὴς καὶ ποῖος ὁ πωλητής. Ὁ μὲν ἀγοραστὴς εἶναι ἡ Κυβέρνησις τῆς Δημοκρατίας μας, τῆς ὁποίας Πρόεδρος εἶναι ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος, ὁ δὲ πωλητὴς εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ Μεταλλευτικὴ Ἑταιρεία, ἡ ὁποία ἀνήκει κατὰ κυριότητα εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Μακάριον, ὡς ἐκπρόσωπον τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος. Ὡς ἐκ τούτου ἐλπίζω ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος εἶναι καὶ ὁ ἀγοραστὴς καὶ ὁ πωλητής, θὰ φροντίσῃ νὰ καθορίσῃ ὁ ἴδιος τὴν τιμὴν ἡ ὁποία νομίζει ὅτι εἶναι ἡ πρέπουσα τοιαύτη, διότι δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις καὶ ὁ ἀγοραστὴς καὶ ὁ πωλητὴς εἶναι ὁ κυπριακὸς λαός. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω καὶ τὰ ἑξῆς : Ἐνῶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις κατασκευῆς ἔργων, ἡ χρηματοδότησις γίνεται μὲ δάνεια ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ μὲ τὸν κίνδυνον, ἐν περιπτώσει ὑποτιμήσεως ἢ ἀνατιμήσεως τῶν ξένων νομισμάτων, ἡ χώρα μας νὰ πληρώσῃ περισσότερα ἀπὸ ὅ,τι εἶχεν ὑπολογίσει ἀρχικῶς, εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν ἡ Κυβέρνησις θὰ λάβῃ κατοχὴν τῆς ἐγκαταστάσεως ταύτης καὶ θὰ πληρώσῃ μακροπροθέσμως εἰς Κυπριακὰς λίρας τὸ τελικῶς συμφωνηθησόμενον ποσόν, τὸ ὁποῖον μίαν ἡμέραν θὰ καταλήξῃ νὰ χρησιμοποιηθῇ εἴτε διὰ τὴν ἐπιχορήγησιν τῆς Παιδείας μας εἴτε δι' ἄλλα ἀγαθοεργὰ ἔργα ἀπαραίτητα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κοινότητα. Ποιοῦμαι, ὅθεν, ἔκκλησιν ὅπως ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου τούτου μὴ καθυστερήσῃ περαιτέρω.

Ἐπειδὴ εἶμαι βέβαιος ὅτι σᾶς ἔχω κουράσει μὲ τὴν μακροσκελῆ ὁμιλίαν μου καὶ ὅτι θὰ ἔχῃ ἐξαντληθῇ ἡ ὑπομονή σας, δὲν θὰ προχωρήσω διὰ νὰ ἀναλύσω καὶ τόσα ἄλλα ζητήματα τὰ ὁποῖα πιστεύω ὅτι χρήζουν συζητήσεως.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Προτοῦ ἀρχίσω τὴν ὁμιλίαν μου θέλω νὰ ἐκφράσω τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν ἱκανοποίησίν μου διὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἡ ὁποία ἦτο θετική, ρεαλιστικὴ καὶ παρουσίασεν εἰς τὴν Βουλὴν μίαν πραγματικότητα χωρὶς ἐξάρσεις, χωρὶς ὑπερβολάς, χωρὶς ὑπέρμετρον αἰσιοδοξίαν, ἀλλὰ καὶ χωρὶς ἀπαισιοδοξίαν. Ἀντιθέτως μᾶς ἐνέπνευσε μίαν λογικήν, μετρημένην αἰσιοδοξίαν διὰ τὸ μέλλον μας. Μᾶς ἔχει προσγειώσει εἰς τὴν Κυπριακὴν πραγματικότητα καὶ δὲν μᾶς παρέσυρεν εἰς αὐταπάτας διὰ τὸ μέλλον. Καταλήγων μάλιστα μᾶς παρώτρυνε νὰ συνεχίσωμεν ἀξιοποιοῦντες τὰς ἱκανότητάς μας, διὰ νὰ δημιουργήσωμεν ὑγιεστέραν οἰκονομικὴν διάρθρωσιν.

Ἐπὶ τῆς ὅλης ὁμιλίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἔχω μικράς τινας διαφωνίας ἀλλὰ δευτερευούσης σημασίας ἔναντι τοῦ συνόλου τῆς ὁμιλίας, μὲ τὴν ὁποίαν συμφωνῶ, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἐπαινεθῇ ὁ κ. Πατσαλίδης.

Ἡ συζήτησις τῶν Προϋπολογισμῶν, τόσον τοῦ Τακτικοῦ ὅσον καὶ τοῦ Ἀναπτύξεως, ἀποτελεῖ κάθε χρόνον τὴν σημαντικωτέραν εἰς τὴν Βουλὴν συζήτησιν ἐπὶ θεμάτων οἰκονομικοῦ προγραμματισμοῦ τοῦ Κράτους τόσον διὰ δαπάνας ὅσον καὶ διὰ ἐπενδύσεις ἀναπτύξεως.

Αἱ νομοθεσίαι αἱ ὁποῖαι ἰσχύουν, κατόπιν τῆς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐγκρίσεώς των, ἀποτελοῦν τὰ πλαίσια μέσα εἰς τὰ ὁποῖα δύναται ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία νὰ κινῆται κατὰ τὴν σύνταξιν καὶ ἡ Βουλὴ κατὰ τὴν ψήφισιν τῶν Προϋπολογισμῶν καὶ τῶν πινάκων των.

Τὰ περιθώρια ὅμως τὰ ὁποῖα ἀφήνονται ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς νομοθεσίας εἶναι τόσον εὐρέα, ὥστε αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς οἱ Προϋπολογισμοὶ ἀποτελοῦν ἀφ' ἑνὸς εἰδικοὺς σοβαρωτάτους νόμους δι' ἕκαστον ἔτος καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀποτελοῦν κάτοπτρον τῶν σκέψεων, τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς καὶ τῶν προγραμμάτων δραστηριότητος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Κράτους.

Ἡ εὐθύνη τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν μελέτην τῶν Προϋπολογισμῶν εἶναι μεγαλυτέρα τῆς εὐθύνης τῆς Κυβερνήσεως, ἐννοῶ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, καὶ παρ' ὅλον ὅτι τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα ὑποβάλλουν προτάσεις στηριζομένας ἐπὶ δεδομένων τὰ ὁποῖα ἔχουν εἰς τὴν διάθεσίν των, ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ ἐλέγξῃ ὅλα αὐτὰ τὰ δεδομένα.

Τὸ θέμα ἐλέγχου πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζεται κατὰ τρόπον ἀνάλογον μὲ τὸν προορισμὸν τῆς Βουλῆς. Καὶ προορισμὸς τῆς Βουλῆς εἶναι νὰ ἐλέγχῃ κατὰ πόσον βραχυπροθέσμως καὶ μακροπροθέσμως τὰ ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας προτεινόμενα εἶναι πρὸς τὸ πραγματικὸν συμφέρον τῆς Δημοκρατίας ἢ ὄχι.

Ἡ εὐθύνη τῆς Βουλῆς τῆς Κύπρου εἰδικῶς εἶναι πολὺ μεγάλη ἔναντι τοῦ λαοῦ, διότι ἡ Βουλὴ εἶναι τὸ μόνον ἐκλεγόμενον Σῶμα τὸ ὁποῖον εἶναι ὑπόλογον κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν λαὸν διὰ τὴν νομοθετικήν, οἰκονομικοκοινωνικὴν καὶ δημοσιονομικὴν πολιτικὴν τοῦ Κράτους. Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἔχει ἀρχηγὸν ἐκλεγόμενον, ὁ ὁποῖος εἶναι δι' ὅλους τοὺς Κυπρίους γενικῶς ἐθνικὸς ἡγέτης καὶ κυρίως ὡς τοιοῦτος κρίνεται, ἐκλέγεται καὶ ὑποστηρίζεται ὑφ' ὅλου τοῦ λαοῦ. Ἀπόδειξις τὸ 96%. Οἱ Ὑπουργοί, ὡς διοριζόμενοι, πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς μὴ πολιτικὰ πρόσωπα καὶ ἐπομένως μὴ κατ' εὐθεῖαν ὑπόλογα ἀπέναντι τοῦ λαοῦ. Ἐξ οὗ καὶ ἡ εὐθύνη ἐξ ὁλοκλήρου ἐπὶ τῆς ράχεως τῆς Βουλῆς διὰ τὴν νομοθεσίαν καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων χρημάτων.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν ἔκαμαν ἐμπεριστατωμένας μελέτας καὶ ἐκθέσεις πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ δίδουν ἀρκετὰ σαφῆ εἰκόνα τῶν διὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐπιδιωκομένων σκοπῶν.

Ὑπάρχουν ὅμως σημεῖα καὶ πρόνοιαι τῶν Προϋπολογισμῶν ἢ καὶ παραλείψεις αὐτῶν αἱ ὁποῖαι χρειάζονται σχόλια ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς, πέραν τοῦ τί αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔκριναν ἀναγκαῖον νὰ προβάλουν ἢ νὰ σχολιάσουν διὰ τῶν ἐκθέσεών των.

Εἰς τὸν Ἐτήσιον Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀναφέρουν ὅτι θὰ καταβληθοῦν £1.800.000 δι' αὐξήσεις εἰς τοὺς μισθοὺς τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θέλω νὰ ἐπιστηθῇ ἡ προσοχὴ τῆς Βουλῆς, ὅτι ὑπάρχουν πολλὰ παράπονα διὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν κλιμάκων καὶ τὴν μὴ ὀρθὴν ἐν πολλοῖς, κατὰ τοὺς παραπονουμένους, καὶ μὴ δικαίαν αὔξησιν μισθῶν καὶ κλιμάκων. Τὸ γεγονὸς αὐτό, τῶν παραπόνων δηλαδή, εἶναι πολὺ δυσάρεστον καὶ δὲν ἀποκλείεται νὰ βλάψῃ τὴν κρατικὴν μηχανήν.

Δυστυχῶς καὶ ἡ Βουλὴ ἔχει μέρος τῆς εὐθύνης διὰ τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν. Ἐστηρίχθη καὶ ἔδωσε πλήρη πίστιν εἰς τὸ ὅτι ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ Προσωπικοῦ ἔκαμε καλὴν κατανομὴν τῶν αὐξήσεων καὶ ἐψήφισε τὰς προτάσεις, καταστᾶσα οὕτω ἡ Βουλὴ συνεργὸς μιᾶς μὴ ἀρίστης πράξεως.

Διαπιστοῦται τώρα μὲ τὴν μελέτην τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τῶν κλιμάκων τῶν διαφόρων τάξεων, ὅτι εἰς μερικὰς θέσεις ἐδόθη σημασία καὶ αὔξησις κλιμάκων μεγάλη, ἐνῶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις δὲν ἔγινε τὸ ἴδιον. Τὸ δυσάρεστον καὶ ἀνεπανόρθωτον εἶναι ὅτι, ἅπαξ καὶ δίδονται εἰς μίαν τάξιν ἢ ὁμάδα μεγάλαι ἀπολαβαί, ἐπιβάλλεται νὰ δοθοῦν αὐξήσεις καὶ εἰς ἄλλας τάξεις καὶ ὁμάδας μὲ ἀναλόγους εὐθύνας καὶ ἀνάλογα προσόντα. Ὑπαναχώρησις καὶ ὑποβίβασις δὲν χωρεῖ διὰ νὰ ἀρθοῦν τὰ παράπονα. Αἱ παραχωρήσεις αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, μὲ τὸν τρόπον ποὺ ἔγιναν, ἐδημιούργησαν ἀνωμαλίαν καὶ εἰς τὴν κρατικὴν μηχανὴν ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἡμικρατικὸν καὶ ἰδιωτικὸν τομέα τῆς οἰκονομίας, τὰς συνεπείας τῆς ὁποίας βλέπομεν καθημερινῶς, πολὺ δὲ φοβοῦμαι ὅτι θὰ ἴδωμεν μεγαλυτέρας, γενικωτέρας σημασίας ἀνωμαλίας.

Θὰ κριθῶμεν καὶ θὰ κατακριθῶμεν δικαίως διὰ τὰς πράξεις μας.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς εἰς τὴν ὁμιλίαν του ἔκαμεν ἀναφορὰν εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις τῶν διαφόρων ἐργοδοτουμένων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐργοδοτοῦνται ἀπὸ ἡμικρατικοὺς ἢ μὴ κρατικοὺς ὀργανισμούς, δὲν πρέπει νὰ κρίνωνται μὲ πολλὴν αὐστηρότητα.

Μετὰ τὴν ὑποτίμησιν τῆς Κυπριακῆς λίρας, τὴν αὔξησιν τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ γενικῶς τῶν ἀπολαβῶν ὑπαλλήλων μεγάλων ὀργανισμῶν ὅπως εἶναι αἱ Τράπεζαι αἱ ὁποῖαι δίδουν γενναίας ἀπολαβὰς εἰς τοὺς ὑπαλλήλους των, δὲν ἠμποροῦσαν οἱ ἀπασχολούμενοι ὑπὸ ἰδιωτῶν ἢ καὶ ἄλλων ὀργανισμῶν νὰ μὴ ζητήσουν νὰ αὐξηθοῦν αἱ ἀπολαβαί των καὶ νὰ προσαρμοσθοῦν εἰς τὴν νέαν κατάστασιν ἡ ὁποία δημιουργεῖται. Αὐτοὶ οἱ ἀπασχολούμενοι ἀπὸ ἰδιώτας καὶ ἄλλους μικροὺς ὀργανισμοὺς ὑστεροῦν εἰς τόσας ἄλλας ἀπολαβάς, συντάξεων, μονιμότητος, ἀδειῶν, ὡρῶν ἀπασχολήσεως κ.λ.π., καὶ τοὺς φθάνουν αὐταὶ αἱ στερήσεις. Δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ τοὺς ἀποστερῶμεν καὶ τὴν αὔξησιν τῶν μισθῶν. Πρὸς τούτοις πολλοὶ τεχνίται, τοὺς ὁποίους σήμερα ἀναζητοῦμεν καὶ θέλουμεν νὰ ἐνθαρρυνθῇ ἡ προσέλευσίς των εἰς τὰ ἐπαγγέλματα αὐτά, δὲν δημιουργοῦνται ἐὰν δὲν ὑπάρξῃ κάποια προσέγγισις ἀπολαβῶν μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ κράτους ἀπασχολουμένων καὶ τῶν ὑπὸ ἰδιωτῶν ἀπασχολουμένων.

Μὲ τὰς ἀπολαβὰς τῶν τεχνιτῶν μας τὰ βιοτεχνικὰ ἐπαγγέλματα δὲν εἶναι ἑλκυστικὰ δι' ἐξύπνους καὶ ἱκανοὺς ἀνθρώπους.

Παρὰ τὰς αὐξήσεις εἰς τὴν μισθοδοσίαν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κατὰ £1.800.000 ἐπὶ πλέον τῶν προηγουμένων ἐτῶν, ὁ Προϋπολογισμὸς δὲν ἐπαρουσίασεν ἀδυναμίαν εἰς τὰ πλεονάσματά του. Τοῦτο ἀποδίδεται εἰς τὴν περισυλλογὴν καὶ οἰκονομίαν εἰς τὰς κρατικὰς δαπάνας.

Ἡ ἐξήγησις αὐτὴ νομίζω ὅτι δὲν ἱκανοποιεῖ πλήρως. Δυνατὸν μάλιστα νὰ προδίδῃ ἀδυναμίαν καὶ ἀνεπιτυχῆ ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων, καὶ ἀναφέρομαι εἰς τὸ ἑξῆς παράδειγμα: Ἐὰν πράγματι ἔγινε περισυλλογὴ τόσον μεγάλη ὥστε νὰ ἐξοικονομηθοῦν £1.800.000 εἰς ἕνα χρόνον διὰ δαπάνας αἱ ὁποῖαι δὲν ἐγίνοντο προηγουμένως καὶ τώρα θὰ γίνουν, τοῦτο σημαίνει ὅτι προηγουμένως ἐγίνετο ἀδικαιολόγητη δαπάνη καὶ ἑπομένως ἐγίνετο σπατάλη. Ἐὰν πάλιν ἔγινε περικοπὴ ἀπὸ ἀναγκαίας δαπάνας τότε θὰ ἐμποδισθῇ ἡ παροχὴ ὡρισμένων ἀναγκαίων ὑπηρεσιῶν, πρᾶγμα ἐπιζήμιον διὰ τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν πρόοδον.

Δυστυχῶς ἡ κατὰ κανόνα ὀρθὴ τακτικὴ τῆς περισυλλογῆς, ἡ ὁποία εἶναι σωτήριον μέτρον, ὅταν δὲν γίνεται μὲ πολλὴν προσοχὴν ὁδηγεῖ εἰς ὑπερβολὰς καὶ ἐνίοτε εἰς σφάλματα εἰς βάρος πραγματικῶν ἀναγκῶν τῆς κρατικῆς μηχανῆς.

Ἐλπίζομεν νὰ μὴ χρησιμοποιῆται εἰς ἐκτεταμένην κλίμακα ἡ περισυλλογὴ ἡ ὁποία ἀποστερεῖ τὴν Ὑπηρεσίαν ἀναγκαίων πιστώσεων.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀναφέρω μίαν γνωστήν, καὶ μὴ δικαιολογημένην περίπτωσιν περισυλλογῆς, τὴν τοῦ λιμένος Ἀμμοχώστου.

Ὁ λιμὴν αὐτὸς παρεδόθη εἰς τὴν Δημοκρατίαν καὶ λειτουργεῖ ἀπὸ 4 ἐτῶν. Ἐν τούτοις ἀκόμη δὲν ἔχουν ἀνεγερθῆ ἐπαρκεῖς ἀποθηκευτικοὶ χῶροι διὰ ἐμπορεύματα εἰσαγόμενα καὶ ἐξαγόμενα, καὶ παρατηρεῖται ἡ ἐπιζημία κατάστασις νὰ παραμένουν ὑπὸ ἥλιον καὶ βροχὴν ἐμπορεύματα φθειρόμενα καὶ χάνοντα μέρος τῆς ἀξίας των.

Δὲν ἔχουν κἂν προγραμματισθῆ, πολὺ δὲ περισσότερον δὲν ἐξετελέσθησαν, διευκολύνσεις καὶ δὲν ἀνηγέρθησαν κτίρια διὰ τοὺς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπιβάτας, οἱ ὁποῖοι τυγχάνουν τοιαύτης ὑποδοχῆς ἐντὸς τοῦ λιμένος ὥστε νὰ δυσφημῆται ἡ Κύπρος.

Δὲν ἔχουν γίνει κατάλληλα καὶ ἐπαρκῆ γραφεῖα, σύγχρονα καὶ ἀνταποκρινόμενα εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ λιμένος.

Δὲν ὑπάρχουν ψυκτικοὶ χῶροι, δὲν ἐπρογραμματίσθη χῶρος ἀποθηκεύσεως σιτηρῶν δηλαδὴ «σιλὸ» διὰ τὰ εἰσαγόμενα σιτηρά. Δὲν ἔχει γίνει πρόνοια διὰ ἐφοδιασμὸν τῶν πλοίων μὲ καύσιμα καὶ χάνομεν πόρους τοὺς ὁποίους καρποῦνται ἄλλαι γειτονικαὶ χῶραι καὶ ἐπὶ πλέον ἐπιβαρυνόμεθα μὲ φορτίον τὸ ὁποῖον εἶναι ἠναγκασμένα τὰ πλοῖα νὰ μεταφέρουν ὡς καύσιμα, ἐνῶ θὰ ἠμποροῦσαν νὰ μεταφέρουν ἐμπόρευμα διὰ τὸ ὁποῖον θὰ ἐπληρώνοντο.

Ἐπίσης παρουσιάζεται ἀκόμη ἀνωμαλία εἰς τὴν κυκλοφορίαν μέσα εἰς τὸν λιμενικὸν χῶρον, λόγῳ τῶν χανδακιῶν τὰ ὁποῖα ἐξακολουθοῦν ἀκόμα νὰ ἐκσκάπτωνται διὰ ὑπογείους ἐγκαταστάσεις.

Αὐτά, κύριοι, δὲν εἶναι οἰκονομία οὔτε περισυλλογή. Εἶναι σπατάλη καὶ ἀναστολὴ τῆς προόδου καὶ δυσφήμισις τῆς ὀργανωτικῆς μας ἱκανότητος καὶ ὑποτίμησις τῆς νοημοσύνης τῶν Κυπρίων καὶ τῶν ξένων οἱ ὁποῖοι μᾶς παρακολουθοῦν.

Ἂν κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν γίνωνται καὶ θὰ γίνωνται οἰκονομίαι καλύτερον νὰ ἀποφεύγωνται. Διότι ἂν τὰς κάμνωμεν εἰς μεγάλην κλίμακα τότε γρήγορα θὰ κλαύσωμεν διὰ τὰς πράξεις μας.

Καὶ αὐτὰ ἀφοροῦν λιμένα ὁ ὁποῖος ἐσχεδιάσθη καὶ κατεσκευάσθη κατὰ τὸ 1962–1964. Δηλαδὴ κατὰ περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν κάθε σοβαρὰ κατασκευὴ ἔπρεπε νὰ γίνεται μὲ πλήρη προγραμματισμὸν καὶ μὲ ἐξοπλισμὸν διὰ τὴν οἰκονομικὴν λειτουργίαν του καὶ ἐκμετάλλευσιν ἐπὶ συγχρόνου καὶ ἐπιστημονικῆς βάσεως. Εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν εἰργάσθημεν διὰ τὸ ὅλον σχέδιον μὲ τρόπον ἐμπειρικὸν ὅπως θὰ ἔκαμναν ἄλλοι λαοὶ πρὸ 100 ἐτῶν. Καλύπτομεν τὰς ἀνάγκας μας μὲ δισταγμὸν καὶ δίδομεν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι δὲν θέλομεν νὰ ὁλοκληρωθῇ καὶ νὰ ἀποδώσῃ ἔν σημαντικὸν διὰ τὴν οἰκονομίαν μας ἔργον.

Ἄλλη περίπτωσις, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάρχουν ἀνάγκαι μὴ ἱκανοποιηθεῖσαι, εἶναι ἡ περίπτωσις τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν, τῶν Κτηνιατρικῶν Ὑπηρεσιῶν, τῆς Παιδείας καὶ τόσαι ἄλλαι.

Εἰς τὰς Ἰατρικὰς Ὑπηρεσίας μεταξὺ ἄλλων ἀναγκῶν εἶναι καὶ ἐκείνη τῆς ἱδρύσεως μικρῶν ἀγροτικῶν ἰατρικῶν μονάδων πρὸς ἄμεσον ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀγροτῶν εἰς περιπτώσεις ἐπειγούσης ἀνάγκης ἢ εἰς περιπτώσεις κοινῆς ἰατρικῆς περιθάλψεως ποὺ δὲν εἶναι ἐπιβεβλημένον νὰ γίνῃ νοσοκομειακὴ περίθαλψις.

Ἄλλη ἀνάγκη τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν, ἡ ὁποία ἔχει σχέσιν καὶ μὲ τὸ ἔγκλημα, εἶναι ἡ Ἰατροδικαστικὴ Ὑπηρεσία. Μία ὑπηρεσία πολὺ χρήσιμος διὰ τὴν ἐξάλειψιν τοῦ ἐγκλήματος, διὰ τὴν ἀνίχνευσιν τῶν ἐγκλημάτων καὶ διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς Ἀστυνομίας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου της.

Τὸ Τμῆμα Ὑγείας δὲν μπορεῖ νὰ τὰ κάμῃ αὐτὰ τὰ πράγματα διότι ἐπιδιώκει νὰ ἐξοπλίσῃ πρῶτον καὶ ἐπανδρώσῃ τὰ μεγάλα κέντρα καὶ μετά, ὅταν ἐπιτρέψουν αἱ οἰκονομίαι καὶ τὰ παρεχόμενα μέσα, νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἄλλων ἔργων.

Εἰς τὰς Κτηνιατρικὰς Ὑπηρεσίας ἡ κατάστασις εἶναι ἀκόμη πλέον σαφής, ὅτι δηλαδὴ πλεῖσται ἀνάγκαι δὲν ἔχουν ἱκανοποιηθῆ καὶ οἱ κτηνοτρόφοι συναντοῦν δυσκολίας καὶ χρειάζονται χρόνον διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὰς κτηνιατρικὰς ὑπηρεσίας. Ὑπάρχουν μεμακρυσμένα χωριὰ καὶ σημαντικὰ κέντρα τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν εὔκολον καὶ ταχεῖαν ἐξυπηρέτησιν λόγῳ μεγάλης ἀποστάσεως καὶ ἐξόδων διὰ τὴν μετάβασιν εἰς τὸν πλησιέστερον κτηνιατρικὸν σταθμόν. Αἱ ἐλλείψεις αὐταὶ ὑπάρχουν λόγῳ ἀνεπαρκῶν διαθεσίμων πιστώσεων. Τοὐλάχιστον αὐτὸ ἐλέχθη.

Εἰς τὴν Παιδείαν, ἡ ὁποία ὅπως παγκοίνως ἀναγνωρίζεται εἶναι ἡ καλυτέρα ἐπένδυσις, τὸ πρόβλημα εἶναι ἄνευ συγκρίσεως περιπεπλεγμένον. Δὲν εἶμαι ὁ εἰδικώτερος, οὔτε ἀνήκω εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας, ἀλλὰ εἶμαι μὲ κοινὴν λογικὴν καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς προβληματιζομένους καὶ ἐνδιαφερομένους δι' αὐτὴν τὴν σοβαρὰν εὐθύνην τῆς Πολιτείας, δηλαδὴ τὴν καλὴν παιδείαν τοῦ τόπου.

Διερωτῶμαι, λοιπόν, διατὶ ἐνῶ ὅλοι ἔχουν εὐγενῆ ἐλατήρια διὰ τὴν παιδείαν τοῦ τόπου, ἀφήνεται νὰ πλήττεται ἀπὸ πολλὰς κατευθύνσεις καὶ κατὰ διαφόρους τρόπους αὐτὸ τὸ εὐαίσθητον καὶ πολύτιμον εἶδος ἐπενδύσεως καὶ νὰ ταλαιπωρῆται ἡ κατὰ βάσιν σεβαστὴ παιδεία μας ;

Διατὶ ἡ διαιωνιζομένη διάστασις διδασκόντων καὶ Κυβερνήσεως ; Μήπως ὑπάρχει ἔλλειψις ἀρκετῆς κατανοήσεως τῆς θέσεως τοῦ διδάσκοντος, διδασκάλου καὶ καθηγητοῦ, ἐκ μέρους τῶν Ἀρχῶν ; Μήπως κατῆλθε τὸ ἐπίπεδον τῆς εὐθύνης τοῦ διδασκάλου ἔναντι τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τοῦ μαθητοῦ του ; Μήπως πρόκειται περὶ διεθνοῦς ἀσθενείας τὴν ὁποίαν πρέπει καὶ ἐμεῖς νὰ δοκιμάσωμεν ; Μήπως πάλιν ὑπάρχει παρανόησις διὰ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα ἑκατέρωθεν ; Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ γίνῃ ἔρευνα καὶ νὰ δοθῇ ἀπάντησις εἰς αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα. Νὰ δοθῇ προσοχὴ καὶ περίσκεψις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ θέματος καὶ τὴν διερεύνησιν τοῦ ὅλου προβλήματος.

Ἄλλο σοβαρὸν ἐρώτημα διὰ τὴν παιδείαν εἶναι τὸ ζήτημα τῆς ἁρμοδιότητος διὰ τὴν παιδείαν. Ὑπάρχει μία ἀρχὴ ὑπεύθυνος διὰ τὴν παιδείαν μας ἐδῶ, ἢ ὑπάρχουν πολλαὶ ἀρχαί ; Εἶναι γνωστὸν ὅτι θέματα ποὺ ἀφοροῦν τὴν παιδείαν ὑπάγονται ἄλλα μὲν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, ἄλλα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, ἄλλα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἢ ἴσως καὶ εἰς ἄλλους ὀργανισμούς. Διατὶ νὰ μὴν ὑπάρχῃ ἐνιαία Κυβερνητικὴ πολιτικὴ διὰ τὴν παιδείαν ὡς σύνολον ; Διατὶ νὰ ἐκφράζωνται ὑπὸ ὑπευθύνων, δημοσίᾳ, ἀντικρουόμεναι ἀπόψεις ἐνῶ ἐκπροσωποῦν αἱ ἀπόψεις αὐταὶ τὴν Κυβερνητικὴν πολιτικήν ; Μήπως αὐτὴ ἡ διελκυστίνδα συντείνει εἰς τὴν δημιουργίαν ἀνωμαλιῶν γενικῆς μορφῆς εἰς τὴν παιδείαν ;

Διατὶ ἀκόμη ἡ μέση παιδεία νὰ ἐξασφαλίζεται ἐπὶ πληρωμῇ, ἐνῶ θεωρεῖται ἐθνικὴ παιδεία ; Διατὶ τόση ἀδιαφορία νὰ ἀντιμετωπισθῇ τὸ ζήτημα κατὰ τὰ πρότυπα ὅλων τῶν προηγμένων χωρῶν ; Μήπως εἶναι διὰ λόγους οἰκονομικῆς περισυλλογῆς ποὺ ἐξακολουθεῖ ἀκόμη νὰ ἐκτίθεται ἡ Κύπρος ὡς χώρα μὴ δυναμένη νὰ παράσχῃ στοιχειώδη ὑπηρεσίαν εἰς τοὺς πολίτας της, ἐνῶ ἀποτελεῖ μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος ;

Εἰς τὰς γενικὰς παρατηρήσεις διὰ τοὺς Προϋπολογισμοὺς πρέπει νὰ τονισθῇ καὶ πρέπει νὰ τὸ προσέξωμεν — διὰ πολλοστὴν φορὰν τονίζεται αὐτὸ τὸ πρᾶγμα — ὅτι τὸ ἀρδευτικὸν ζήτημα δὲν ἔτυχεν ἀκόμη ἐκ μέρους τῆς πολιτείας τῆς προτεραιότητος ποὺ τοῦ χρειάζεται. Γίνονται πολλὰ διὰ τὸ πρόβλημα αὐτό. Ἀναγνωρίζεται ὑπὸ ὅλων ἀλλὰ δὲν ἔγινεν ἀντιληπτὸν ἀκόμη ὅτι πρέπει νὰ γίνωνται περισσότερα πράγματα, καὶ δὲν ἔγιναν ἀκόμη ὅσα χρειάζονται. Χάνονται νερὰ εἰς τὴν θάλασσαν, διψᾷ γονιμωτάτη γῆ. Στερούμεθα πολυτίμων καρπῶν τῆς γῆς μας. Ἐὰν δὲν ἀντιληφθῶμεν καὶ δὲν υἱοθετήσωμεν τὴν ὀρθὴν προτεραιότητα τῶν προβλημάτων μας καὶ ἀφήνομεν νὰ ἐπιβάλλεται ἡ ἀλόγιστος πίεσις καὶ ἐν πολλοῖς ἡ δημαγωγία καὶ ἐξοδεύομεν ἐκεῖ ποὺ πιθανὸν νὰ εἶναι ἀνάγκη ἀλλὰ δὲν ἔχει ἀπόλυτον προτεραιότητα ἡ περίπτωσις ἐκείνη, διότι ἠμποροῦσε νὰ γίνῃ ἀναβολή, ἐνῶ ἀγνοοῦνται ἐπειγούσης φύσεως βασικαὶ ἀνάγκαι ὅπως εἶναι αἱ ἀνάγκαι εἰς τὸ νερὸν καὶ εἰς τὴν γεωργίαν, θὰ εὑρεθῶμεν εἰς ἀδιέξοδον καὶ εἰς οἰκονομικὴν ἄβυσσον.

Τὸ ὑδατικὸν πρόβλημα ἔπρεπε νὰ ἀπορροφᾷ ὅλας μας τὰς σκέψεις καὶ ὅλας τὰς οἰκονομίας μας, μετὰ βεβαίως τὸ πολιτικόν. Καταπιανόμεθα μὲ ἄλλα μικρὰ καὶ μεγάλα ἔργα καὶ προβαίνομεν εἰς ἐνεργείας, ἐν πολλοῖς ἀψυχολογήτους, ἐνῶ ἀναβάλλομεν τὴν λῆψιν τολμηρῶν μέτρων διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ὑδατικοῦ.

Ἐπίσης δημιουργοῦμεν ὑδροκεφαλισμὸν εἰς τὴν Πρωτεύουσαν διὰ τῆς μεταφορᾶς ὅλων τῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ ὅλων τῶν ἱδρυμάτων εἰς τὸ κέντρον. Δημιουργοῦμεν παράπονα ἐκεῖ ποὺ δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπάρχουν. Ὡς παράδειγμα ἀναφέρω τὴν ἵδρυσιν διαφόρων σχολῶν καὶ ἱδρυμάτων εἰς τὴν Λευκωσίαν, ἐνῶ μποροῦσαν νὰ γίνουν εἰς ἄλλο μέρος, καὶ ἀναφέρω ὡς παράδειγμα τὴν Λάρνακα ἡ ὁποία εἶχεν ὅλας τὰς προϋποθέσεις· ἀντὶ νὰ γίνουν ἄλλαι ἐπενδύσεις αἱ ὁποῖαι πιθανὸν διὰ τὴν οἰκονομίαν νὰ μὴν εἶναι ὀρθότεραι.

Μετεφέρθη τὸ Ἀρχιτελωνεῖον ἀπὸ τὴν Ἀμμόχωστον εἰς τὴν Λευκωσίαν, ἐνῶ ὑπηρέτει τὴν Δημοκρατίαν ἐπὶ 50 ἔτη ἐκεῖ ποὺ εὑρίσκετο. Ἔστω καὶ ἐὰν ὑπῆρχε καὶ μικρὴ δικαιολογία δὲν ἔπρεπε νὰ δημιουργηθῇ αὐτὴ ἡ ἐπέμβασις καὶ ἡ μετακίνησις τοῦ Ἀρχιτελωνείου ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ εὑρίσκετο.

Εἰς τοὺς Προϋπολογισμοὺς παρατηρεῖται καὶ προγραμματίζεται σημαντικὴ δραστηριότης, πλήν, ὅμως, δὲν δίδεται ὀρθὴ προτεραιότης εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς μακροπνόου ἀναπτύξεως.

Ἐπειδὴ εὑρίσκομαι εἰς τὴν Βουλὴν κατόπιν ἐτυμηγορίας τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας Ἀμμοχώστου, ἔχω καθῆκον ὅπως κάμω ἀναφορὰν εἰς προβλήματα παγκυπρίου μὲν σημασίας ἀλλὰ ἐπηρεάζοντα ἀμεσώτερον τὴν ἐπαρχίαν αὐτήν. Ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ λιμένος ὑπάρχει καὶ ἀριθμὸς σοβαρῶν ἄλλων ἀναγκῶν τῆς περιοχῆς τὰς ὁποίας παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἀπαριθμήσω καὶ νὰ τονίσω διὰ πολλοστὴν φοράν.

Τὰ Κοκκινοχώρια ἤρχισαν πρὸ πολλοῦ νὰ αἰσθάνωνται τὴν πίεσιν καὶ τὸν βραχνὰν τῆς ἐλλείψεως τοῦ ἀρδευσίμου ὕδατος. Σήμερον τὸ πρόβλημά των ἔγινε δρᾶμα καὶ εἶναι εἰς τὸ ἀποκορύφωμα τῆς κρίσεώς του. Λαμβάνονται ἀρκετὰ μέτρα πρὸς παρηγορίαν καὶ συντηρητικὴν θεραπείαν τῆς καταστάσεως. Ὅλα ὅμως τὰ μέτρα ποὺ λαμβάνονται ὡς τώρα εἶναι ἀρνητικῆς φύσεως. Νὰ μὴ γίνῃ τὸ ἕνα, νὰ μὴ γίνῃ τὸ ἄλλον, νὰ μὴ ἐπεκταθοῦν αἱ φυτεῖαι, νὰ μὴ γίνῃ μεγάλη ἀντλησις, νὰ μή, νὰ μή, νὰ μή, καὶ σωρεία μή. Παρὰ τὴν ἀντίδρασιν ἡ ὁποία ὑπάρχει εἰς τὰ «μὴ» αὐτά, ἐν τούτοις ἡ συμμόρφωσις τῶν ἀγροτῶν μας σήμερον πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὴ καὶ ὑπάρχει ἔστω καὶ μηδαμινὴ ἐλάττωσις τοῦ ρυθμοῦ ἐπιδεινώσεως τῆς καταστάσεως. Τὰ «μὴ» ὅμως ἐξηντλήθησαν πλέον καὶ πρέπει νὰ τὸ ἀντιληφθῶμεν. Εἶναι καιρός, καὶ μάλιστα ὥριμασαν γενικῶς τὰ πράγματα, διὰ τὴν λῆψιν θετικῶν μέτρων· διὰ τὴν τολμηράν, εὐφάνταστον καὶ ὀρθὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος. Εἶναι καιρὸς μὲ κρατικὴν πρωτοβουλίαν καὶ φροντίδα νὰ θεραπευθῇ ἡ ἀσθένεια, προτοῦ οἱ πάσχοντες ἀγρόται χάσουν τελείως τὴν ἀντοχὴν καὶ τὴν αὐτοσυγκράτησίν των.

Τὰ θετικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ ληφθοῦν καὶ ἐπιβάλλεται νὰ ἐπισπευσθοῦν μάλιστα, εἶναι νὰ συγκεντρωθῇ τὸ νερὸν τὸ ὁποῖον χάνεται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ νὰ διοχετευθῇ πρὸς τὰ παραγωγικὰ Κοκκινοχώρια. Νὰ κατασκευασθοῦν τεχνικαὶ δεξαμεναὶ εἰς κατάλληλα μέρη καὶ τὸ νερὸν νὰ σταλῇ ἐκεῖ ὅπου χρησιμοποιεῖται ἐπωφελῶς καὶ ἀποδίδει σήμερον τοὐλάχιστον £4.000.000 ἐτησίως.

Ὑπολογίζεται, κύριοι, ὅτι ἐφέτος χάνεται καὶ ἐν συνόλῳ θὰ χαθῇ εἰς τὴν θάλασσαν νερὸν ὄγκου πέραν τῶν 2,000,000,000 τόννων. Νερὸν μὲ τὸ ὁποῖον ἦτο δυνατὸν νὰ ἀρδευθοῦν πέραν τῶν 200,000 στρεμμάτων διὰ περίοδον πέντε ἐτῶν, ἐὰν τὸ νερὸν αὐτὸ ἀπεθηκεύετο καὶ ἐστέλλετο μὲ κατάλληλα μέσα ἐκεῖ ὅπου χρειάζεται. Ὅταν αὐτὰ τὰ πράγματα ληφθοῦν ὑπὸ σοβαρὰν ἔποψιν, καταντᾷ ἡ παράλειψις τοῦ προγραμματισμοῦ πρὸς τὸν στόχον αὐτὸν σφάλμα πολὺ σοβαρόν.

Ἐὰν ἡ Κύπρος πρόκειται νὰ ἐπιζήσῃ, πρέπει νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν γεωργίαν της μὲ κάθε θυσίαν καὶ μὲ κάθε δαπάνην ὅπως κάμνουν ὅλαι αἱ χῶραι, καὶ προηγμέναι καὶ μή, συμπεριλαμβανομένης καὶ αὐτῆς τῆς Ἑλβετίας ἡ ὁποία δὲν ἔχει γεωργικοὺς χώρους. Ἀποδίδει τεραστίαν σημασίαν εἰς τὴν γεωργίαν της.

Αὐτὴ ἡ Μεγάλη Βρεττανία, ἡ ὁποία εἶναι χώρα βιομηχανική, προσπαθεῖ νὰ ἀναπτύξῃ τὴν γεωργίαν της. Διότι ἡ γεωργία εἶναι ἡ βάσις τῆς οἰκονομίας κάθε χώρας. "Ολα μποροῦν νὰ καταστραφοῦν· ἡ γεωργία καὶ ἡ γῆ δὲν χάνονται. Χωρὶς αὐτὴν τὴν ἐξασφάλισιν πᾶσα ἄλλη προσπάθεια κινδυνεύει νὰ μὴν ἀποδώσῃ μονίμους, οἰκονομικοὺς καρπούς.

"Αλλο σοβαρόν, γεωργικὸν πρόβλημα εἶναι τὸ τῆς Μεσαορίας τὸ ὁποῖον εἶναι σύνθετον πρόβλημα. Εἶναι καὶ πρόβλημα ὑδατικὸν ἀλλὰ εἶναι καὶ πρόβλημα ἀναπροσαρμογῆς τῆς γεωργίας.

Ἐκτιμῶνται βεβαίως αἱ προσπάθειαι τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ ἐνδιαφέρον της, πλὴν ὅμως αὐταὶ αἱ προσπάθειαι δὲν ἔφεραν ἀκόμη καρπούς. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι γεωργοὶ ἀναμένουν περισσοτέραν καὶ καταλληλοτέραν δραστηριότητα, τολμηρὰ καὶ ἐμπνευσμένα σχέδια ἀντιμετωπίσεως τοῦ μέλλοντος αὐτῆς τῆς ἄλλοτε σοβαρωτέρας εἰς ὅλην τὴν Κύπρον πλουτοπαραγωγικῆς περιοχῆς. Θέλουν οἱ κάτοικοι τῆς Μεσαορίας, καὶ μαζί τους καὶ ἐμεῖς, νὰ ἴδουν πάλιν τὶς παληὲς ἐποχὲς τῶν πάππων μας ὁπότε ἴσχυε τὸ ρητὸν «νὰ γιορκήσῃ ἡ Μεσαρκά, νὰ φᾶν μάνες καὶ παιδκιά».

Ἐπίσης ἔχομεν τὸ παράπονον τῆς Καρπασίας, τὸ ὁποῖον βουΐζει εἰς τὰ αὐτιά μας σὰν «καμπάνα», ποὺ καλεῖ τοὺς ὑπευθύνους νὰ δράσουν ὅσον εἶναι καιρὸς διὰ τὴν διάθεσιν τῶν προϊόντων τῆς περιοχῆς, κυρίως τοῦ καπνοῦ βεβαίως. Ἐνεθαρρύνθησαν οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς νὰ καλλιεργήσουν καπνὸν διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν καὶ νὰ μείνουν εἰς τὴν πατρίδα των.

Μὲ τὰς ἐλπίδας ποὺ ἐστήριξαν εἰς τὸν καπνὸν καὶ εἰς τὰ σχέδια τῆς μικτῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας, ἐσταμάτησαν τὴν μετανάστευσίν των. Ἐκ τῶν σχεδίων μικτῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας ὑπάρχουν πολὺ καλὰ ἀποτελέσματα. Ἀπὸ τὸν καπνὸν ὅμως προέρχεται ἀπελπισία λόγῳ τῆς ἀποτυχίας διαθέσεως τοῦ προϊόντος αὐτοῦ. Ὑπάρχουν τεράστιαι ποσότητες ἀδιάθετοι. Δὲν ἔχουν ἐξευρεθῆ κατάλληλοι ἀγοραὶ αἱ ὁποῖαι νὰ ἀπορροφήσουν ὅλας τὰς ποσότητας εἰς ἀμειπτικὰς τιμάς. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν θὰ ἦτο χρήσιμον νὰ ἀναφερθῇ ὅτι, πρὸ μερικῶν ἐτῶν, ὑπῆρχε σταθερὰ ἀγορὰ καπνοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἡ ὁποία ἐξησφαλίζετο μέσον τοῦ Οἴκου Γ. Λαδᾶς.

Ἐπίσης εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑπάρχει ἕνα Ὀργανισμός, ὁ Ὀργανισμὸς Κλωναρίδη, ὁ ὁποῖος φροντίζει διὰ ἀνταλλαγὰς ἐμπορευμάτων μεταξὺ διαφόρων χωρῶν.

Δὲν θὰ ἦτο ἄραγε δυνατὸν τόσον αἱ ἀγοραὶ τὰς ὁποίας ἐξησφάλιζεν ὁ Οἶκος Λαδᾶ ὅσον καὶ ἡ περίπτωσις Κλωναρίδη νὰ διερευνηθοῦν καὶ νὰ ἀξιοποιηθοῦν πάλιν ;

Ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος δύναται νὰ γίνῃ καὶ διὰ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀναμίξεως Κυπριακοῦ καπνοῦ, εἰς μεγάλην ἀναλογίαν, μὲ εἰσαγόμενον διὰ σιγαρέττα τὰ ὁποῖα καταναλίσκονται ἐπιτοπίως.

Τὰ δι' ἐξαγωγὴν προοριζόμενα σιγαρέττα δύνανται νὰ ἔχουν οἱασδήποτε προελεύσεως καπνόν.

Δὲν εἶναι πρωτοτυπία οὔτε ἀναχρονισμὸς νὰ καπνίζεται σιγαρέττον μὲ ὀλίγον κατωτέρας ποιότητος καπνόν, ὅταν σκοπὸς εἶναι νὰ περισωθῇ συνάλλαγμα καὶ νὰ ἐξασφαλισθῇ ὑποφερτὸν εἰσόδημα εἰς τοὺς καπνοπαραγωγούς μας. Εἶναι καθῆκον μας νὰ κάμωμεν μικράς, ἔστω, θυσίας τῆς ἀπολαύσεως τοῦ καπνίσματος διὰ νὰ βοηθήσωμεν καὶ τὴν οἰκονομίαν μας καὶ νὰ διατηρήσωμεν ἕνα πόρον ζωῆς εἰς μίαν τάξιν Κυπρίων οἱ ὁποῖοι συμβάλλουν ὡς πολῖται εἰς τὴν γενικὴν ἀνάπτυξιν.

Ἐκτὸς τούτου εἶναι καὶ στοιχειώδης διαφήμισις, ἔστω καὶ ψυχολογικῆς σημασίας, νὰ χρησιμοποιῶμεν καὶ ἡμεῖς τὰ προϊόντα μας τὰ ὁποῖα ἀγωνιζόμεθα νὰ τοποθετήσωμεν εἰς ξένας ἀγοράς.

Ἐνῶ ὑπάρχει αὐτὴ ἡ κατάστασις, κύριοι, ἔχομεν ἡμικρατικὰ ἱδρύματα, ἐλεγχόμενα ἐμμέσως ὑπὸ τοῦ κράτους, τὰ ὁποῖα διαφημίζουν τὸ κάπνισμα, καὶ δὴ σιγαρέττα τὰ ὁποῖα δὲν περιέχουν Κυπριακὸν καπνόν. Εὐχαριστῶ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Προτοῦ εἰσέλθω εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν ἀπόψεών μου ἐπὶ τῶν δύο ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμῶν τοῦ 1969 ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐαρέσκειάν μου ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὴν ἐμπεριστατωμένην ὁμιλίαν τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, διὰ τῆς ὁποίας προέβη εἰς μίαν ἀρκετὰ διαφωτιστικὴν ἀνασκόπησιν τῆς κυπριακῆς οἰκονομίας καθὼς καὶ προδιαγραφὴν τῆς μελλοντικῆς προοπτικῆς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία, διὰ δευτέραν φορὰν ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν βουλευτικῶν μας καθηκόντων, μᾶς παρέχει τὴν δυνατότητα νὰ συζητήσωμεν ταυτοχρόνως καὶ τοὺς δύο προϋπολογισμούς, ἱκανοποιοῦσα οὕτω τὴν πολλάκις ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν τῆς Βουλῆς.

Ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς τοῦ 1969 ἐγένετο ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς, τῆς διαγραφομένης ὑπὸ τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως.

Ἡ πρώτη εὐχάριστος διαπίστωσις, ἐκ τῆς μελέτης τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1969, εἶναι ὅτι τὰ προϋπολογιζόμενα ἔσοδα κατὰ τὸ 1969 ἀνέρχονται εἰς £27.392.009 ἐν συγκρίσει πρὸς £24.093.256 τοῦ ἀρχικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1968, ἤτοι παρουσιάζεται ποσὸν ἐσόδων κατὰ £3.298.753 μεγαλύτερον τῶν ἐσόδων τοῦ ἀρχικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1968, παρ' ὅλον ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν ἐσόδων θὰ μειωθῇ κατὰ £1.930.975 ὡς ἀνεθεωρήθη μεταγενεστέρως μὲ τὴν εἰδίκευσιν τῆς συμπληρωματικῆς πιστώσεως διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν μισθῶν, συντάξεων, κ.λ.π.

Ἐὰν δὲ προστεθῇ εἰς τὸ προϋπολογισθὲν ποσὸν ἐσόδων τοῦ 1969 καὶ τὸ ὑπόλοιπον Παγίου Ταμείου κατὰ τὴν 1.1.1969 τότε τὸ συνολικὸν ποσὸν ἐσόδων τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1969 ἀνέρχεται εἰς £29.994.832.

Εὐχάριστος εἶναι ἐπίσης ἡ διαπίστωσις ὅτι ὁ ἀναθεωρημένος προϋπολογισμὸς ἐσόδων διὰ τὸ 1968 θὰ ὑπερβῇ τὸν ἀναθεωρημένον προϋπολογισμὸν κανονικῶν δαπανῶν διὰ τὸ ἴδιον ἔτος κατὰ £5.281.494, ἐναντι £3.234.169 ὡς ἀρχικῶς προϋπελογίσθη. Ὀφείλεται δὲ τοῦτο εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἀναμένονται νέαι σημαντικαὶ αὐξήσεις εἰς τὸν ἀναθεωρηθέντα προϋπολογισμὸν ἐσόδων αἵτινες θὰ εἰσπραχθοῦν ἐξ ἐμμέσου καὶ ἀμέσου φορολογίας καὶ ἐκ προσόδων ἐκ κεφαλαίου τοῦ δημοσίου. Αἱ αὐξήσεις δὲ αὗται θὰ ἀντισταθμίσουν τὴν ἀξιοσημείωτον ἄνοδον τοῦ ἀναθεωρημένου προϋπολογισμοῦ δαπανῶν ὀφειλομένην εἰς ηὐξημένας ἀνάγκας διὰ χορηγίας καὶ συνεισφοράς, μακροπρόθεσμα δάνεια, προκαταβολὰς καὶ ἐπιχορηγήσεις, ηὐξημένας ἐπιστροφὰς χρημάτων, ἐπιστροφὰς δασμῶν καὶ ἐμμέσων φόρων, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς αὐξήσεως τῶν εἰσπράξεων ἐξ ἐμμέσου καὶ ἀμέσου φορολογίας.

Ἡ ρηθεῖσα ἄνοδος τοῦ ἀναθεωρημένου προϋπολογισμοῦ δαπανῶν διὰ τὸ 1968 θὰ ἐνταθῇ περαιτέρω κατὰ £1.700.000 λόγῳ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθῶν τῆς Δημοσίας καὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας, τῶν συντάξεων κ.λ.π., καὶ ἡ τοιαύτη αὔξησις θὰ ἀνέλθῃ κατὰ τὸ 1969 εἰς £1.800.000.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος τῆς σημαντικῆς αὐξήσεως τῶν δαπανῶν τῶν Προϋπολογισμῶν τοῦ 1968 καὶ 1969 καὶ τῶν μελλοντικῶν τοιούτων, λόγῳ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθῶν τῆς Δημοσίας καὶ Ἐκπαιδευτικῆς

Ὑπηρεσίας, τῶν συντάξεων κ.λ.π., ἡ ἐν λόγῳ ἀναθεώρησις ἀποτελεῖ πρᾶξιν στοιχειώδους δικαιοσύνης καὶ ἐκτέλεσιν ἐπιβεβλημένου καθήκοντος τῆς Πολιτείας νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς δικαίας ἀξιώσεις τῶν Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων, τῶν Ἐκπαιδευτικῶν καὶ τῶν Συνταξιούχων καθότι τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα θὰ πρέπει νὰ κατανέμεται κατὰ τρόπον δίκαιον εἰς ὅλας τὰς ἐπαγγελματικὰς τάξεις τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Ἡ ἐπὶ μακρὸν παγοποίησις τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, παρὰ τὴν σημειωθεῖσαν αὔξησιν τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, μὲ τὴν δικαιολογίαν νὰ διατηρήσωμεν τὴν ἀνθηρότητα τῆς οἰκονομίας μας, ἀποτελεῖ ἀπαράδεκτον καὶ ἄδικον οἰκονομικὴν πολιτικὴν καθότι ἡ ἀνθηρότης τῆς οἰκονομίας μας δὲν θὰ πρέπει νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν θυσιῶν καὶ στερήσεων τῶν μισθοσυντηρήτων εἴτε οὗτοι εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι ἢ ἐκπαιδευτικοί, εἴτε ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται, εἴτε συνταξιοῦχοι ὑπάλληλοι ἀναλώσαντες τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ζωῆς των εἰς τὴν κυβερνητικὴν ἢ τὴν ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν.

Εὐχάριστον ἀποτέλεσμα τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὀρθολογιστικῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως εἶναι καὶ ἡ ἐξοικονόμησις πιστωτικοῦ ὑπολοίπου ἐξ £6.000.000 πρὸς μεταφορὰν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως πρὸ τοῦ τέλους τοῦ 1968 καὶ ἐπιπροσθέτου ποσοῦ £4.000.000 κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1969. Τὸ γεγονὸς ὅτι, μετὰ τὰς ὡς ἄνω μεταφορὰς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως τὰ ὑπόλοιπα τὰ ὁποῖα θὰ παραμείνουν εἰς τὸ Πάγιον Ταμεῖον κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1968 καὶ 1969 ὑπολογίζονται εἰς £2.602.823 καὶ £1.401.511 ἀντιστοίχως, ἀποτελεῖ σαφῆ ἔνδειξιν τῆς ὑγιοῦς καὶ ἀνθηρᾶς δημοσίας οἰκονομίας μας.

Πολὺ εὐχάριστος εἶναι ἐπίσης ἡ διαπίστωσις ὅτι οἱ προϋπολογισμοὶ ἐσόδων καὶ δαπανῶν διὰ τὸ 1969 ὄχι μόνον ἰσοσκελίζονται, ἀκόμα καὶ μετὰ τὴν εἰδίκευσιν τῆς συμπληρωματικῆς πιστώσεως διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν μισθῶν καὶ συντάξεων, ἀλλὰ καὶ θὰ ὑπάρξῃ πλεόνασμα. Τοῦτο δὲ θὰ ἐπιτευχθῇ, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι ἀναμένεται ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς ἐσόδων ὡς σύνολον τὸ 1969 θὰ ὑπερβῇ τὸ ὕψος τῶν ἐσόδων τοῦ 1968, ὡς ἀρχικῶς προϋπελογίσθη, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι παρὰ τὴν ἀνοδικὴν τάσιν τῶν κυβερνητικῶν τακτικῶν δαπανῶν ὁ προϋπολογισμὸς δαπανῶν διὰ τὸ 1969 διετηρήθη κάτω τοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἀναθεωρημένου προϋπολογισμοῦ δαπανῶν διὰ τὸ 1968, διότι κατεβλήθη κάθε προσπάθεια διὰ περισυλλογὴν καὶ οἰκονομίαν ἥτις νὰ συμβιβάζεται πρὸς τὴν ἀνάγκην ἱκανοποιητικῆς συντηρήσεως τῶν ὑπαρχουσῶν ὑπηρεσιῶν.

Παρ' ὅλον ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ 1969 τυγχάνει ἰσοσκελισμένος καὶ πλεοναστικός, ἐν τούτοις, τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ οἰκονομία μας δὲν ἔχει εἰσέλθει εἰς τὸ στάδιον τῆς αὐτοδυνάμου ἀναπτύξεως καὶ δὲν ὑπάρχουν αἱ προϋποθέσεις ἐκεῖναι αἵτινες θὰ ἐγγυῶνται σταθερὰν καὶ ἀπρόσκοπτον οἰκονομικὴν πορείαν πρὸς τὸ μέλλον, ἐπιβάλλουν ὅπως συνεχισθῇ ἡ πολιτικὴ περισυλλογῆς καὶ οἰκονομιῶν ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὰς μὴ παραγωγικὰς ὑπηρεσίας.

Θλιβερὰ διαπίστωσις ἐκ τῆς μελέτης τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ εἶναι ὅτι τὸ ποσὸν τῶν ἐσόδων ἐκ τῶν ἐμμέσων φόρων, ἤτοι £13.480.000, τυγχάνει ὑπερδιπλάσιον τοῦ ποσοῦ τῶν ἀμέσων φόρων, ἤτοι τῶν £6.591.350, καὶ ἀντιπροσωπεύει τὰ 49.21% τῶν ἐσόδων τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἔμμεσος φορολογία πλήττει ἐξ ἴσου τὰς ἀπορωτέρας καὶ εὐπορωτέρας τάξεις, ἐκφράζω καὶ πάλιν τὴν ἐλπίδα ὅτι ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων θὰ μελετηθῇ τὸ ὅλον φορολογικόν μας σύστημα εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ βελτίωσις τούτου ἐπὶ δικαιοτέρας βάσεως καὶ νὰ κατανέμωνται τὰ φορολογικὰ βάρη ἀναλόγως τῶν πραγματικῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων ἑκάστου. Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι ἡ μελετωμένη τροποποίησις τοῦ περὶ Φόρου Εἰσοδήματος Νόμου, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ δικαιότερον καὶ πλέον συγχρονισμένον φορολογικὸν σύστημα, θὰ εἶναι τοιαύτη ὥστε αἱ ἄποροι τάξεις νὰ εὐεργετηθοῦν εἰς βάρος τῶν εὐπορωτέρων τοιούτων καὶ νὰ καθορισθῇ ἓν δικαιότερον κατώτερον ὅριον ἀπαλλαγῆς ἐκ τῆς φορολογίας, ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰς σημερινὰς βιοτικὰς ἀνάγκας.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Α29, Τμῆμα Ἐργασίας, Μόνιμοι θέσεις, ἄρθρον 1 (4) (7) (9) (11) (12) καὶ (13) δημιουργεῖται ὡρισμένος ἀριθμὸς θέσεων.

Ἡ συμπλήρωσις τῆς ἐπανδρώσεως τοῦ Τμήματος Ἐργασίας μὲ τὸ ἀναγκαῖον μόνιμον προσωπικόν, κατὰ τὴν γνώμην μου, τυγχάνει ἐπιβεβλημένη λόγῳ τοῦ σημαντικοῦ ρόλου τὸν ὁποῖον διαδραματίζει τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας εἰς οὐσιώδεις κρατικοὺς τομεῖς.

Μὲ ἱκανοποίησιν παρετήρησα εἰς τὸ Κεφ. Α 31, ἄρθρον 7, τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ, ὅτι τὸ ποσὸν τῶν Δημοσίων Βοηθημάτων αὐξάνεται κατὰ £20.000 καθότι διατίθεται ποσὸν £210.000 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ποσὸν τῶν £190.000 τὸ ὁποῖον διετέθη εἰς τὸν τακτικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1968. Ἀτυχῶς μεγάλος ἀριθμὸς ἀναξιοπαθούντων συνανθρώπων μας δὲν καλύπτεται ὑπὸ τοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Ὡς ἐκ τούτου ἡ Πολιτεία ἔχει καθῆκον νὰ μεριμνήσῃ ἐν τῷ μέτρῳ τῶν οἰκονομικῶν της δυνατοτήτων πρὸς καταπολέμησιν τῆς πείνας καὶ τῆς στερήσεως ἥτις μαστίζει τούτους.

Ἀφοῦ διετύπωσα μερικὰς παρατηρήσεις μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1969, εἰσέρχομαι τώρα εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν ἀπόψεών μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1969 ὅστις ἀποτελεῖ τὸν τρίτον Προϋπολογισμὸν τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως.

Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1969 συνάγεται ἡ εὐχάριστος διαπίστωσις ὅτι οὗτος ἀνέρχεται συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐκ τοῦ Ταμείου Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων καὶ τῶν διὰ Ἡμικρατικοὺς Ὀργανισμοὺς δαπανῶν εἰς £16.085.437 ἔναντι £15.024.560 τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1968 ἤτοι τυγχάνει κατὰ £1.133.736 μεγαλύτερος τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ λήξαντος ἔτους, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς τοῦ 1969, ὅστις χρηματοδοτεῖ τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως, θὰ ἐπιβαρυνθῇ μὲ ποσὸν £1.800.000 διὰ τὴν κάλυψιν τῶν περαιτέρω δαπανῶν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθῶν τῆς Δημοσίας καὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας, τῶν Συντάξεων, κ.λ.π.

Ἡ ἀξιόλογος ἐπιτυχία τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως νὰ ὑπερπηδᾷ τὰς δυσκόλους οἰκονομικὰς συνθήκας, αἵτινες ἐδημιουργήθησαν ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1963 καὶ ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων μεγάλον μέρος τῶν δημοσίων ἐσόδων δαπανᾶται δι' ἀμυντικοὺς σκοπούς, νὰ διαθέτῃ ποσὸν £1.800.000 διὰ τὰς περαιτέρω δαπάνας πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθῶν καὶ συντάξεων καὶ νὰ συνεχίζῃ μὲ ἀργὸν μὲν ἀλλὰ σταθερὸν βῆμα τὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου μας, ὀφείλει νὰ τύχῃ ἐνὸς ἐπαίνου ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς.

Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ Κεφαλαίου Δ2, Ἀνάπτυξις Ὑδάτων, ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῶν ἐπεξηγήσεων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ Μνημόνιον ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1969, διαπιστοῦται ἡ ἰδιάζουσα μέριμνα τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ταχυτέραν λύσιν τοῦ σοβαρωτάτου διὰ τὸν τόπον μας ὑδατικοῦ προβλήματος, καθότι διατίθεται διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ὑδάτων τὸ σημαντικὸν ποσὸν τῶν £2.794.584 ἐν συγκρίσει πρὸς £2.486.684 ὅπερ διετέθη εἰς τὸν ἐγκεκριμένον προϋπολογισμὸν ἀναπτύξεως τοῦ 1968. Ἤτοι διατίθεται πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ποσὸν μεγαλύτερον τοῦ διατεθέντος κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος κατὰ £307.900.

Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου διατίθενται εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ αὐτοῦ Κεφαλαίου £945.608 διὰ Μείζονα Ἀρδευτικὰ Ἔργα. Ἀτυχῶς καὶ ἐφέτος οὐδεμία πρόνοια γίνεται εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμὸν ἀναπτύξεως διὰ τὴν ἐκπόνησιν τοὐλάχιστον τῶν σχεδίων τοῦ Ὑδατοφράκτου Κούρρη, τοῦ ὁποίου ἡ ἐκτέλεσις τυγχάνει ὑψίστης σημασίας διὰ τὴν γεωργικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ καὶ θὰ ἀποβῇ πρὸς ὄφελος γενικῶς τῆς κυπριακῆς οἰκονομίας. Ἡ οἰκονομία τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ἔχει μεγαλυτέραν

παρὰ αἱ ἄλλαι ἐπαρχίαι οἰκονομικὴν ἐξάρτησιν ἐκ τῶν στρατιωτικῶν Βάσεων Ἀκρωτηρίου καὶ Ἐπισκοπῆς καὶ ἐπιβάλλεται ὅπως ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἐφαρμόσῃ, διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων ἐκείνων ἔργων ἀναπτύξεως, τὴν ἐξαγγελθεῖσαν ἀπὸ τοῦ 1962 πολιτικὴν ἀναπτύξεως πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως μειωθῇ ἂν οὐχὶ νὰ ἐκλείψῃ πλήρως ἡ ἐξάρτησις τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας καὶ ἰδιαιτέρως τῆς οἰκονομίας τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ἀπὸ τὰς στρατιωτικὰς Βάσεις. Δύο δὲ οὐσιώδη ἔργα τὰ ὁποῖα θὰ συμβάλουν τὰ μέγιστα εἰς τὴν μείωσιν τῆς ἐξαρτήσεως τῆς οἰκονομίας τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Λεμεσοῦ καὶ γενικώτερον τῆς κυπριακῆς οἰκονομίας εἶναι ἡ κατασκευὴ τοῦ ὑδατοφράκτου Κούρρη καὶ ἡ κατασκευὴ τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ. Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις θὰ θελήσῃ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πολιτικὴν τῶν συνεχῶν ἀλλὰ ἀνεκπληρώτων ὑποσχέσεων καὶ θὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν προώθησιν, τὸ ταχύτερον δυνατόν, τῆς ἐκτελέσεως τόσον τοῦ φράγματος Κούρρη ὅσον καὶ τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ.

Εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου διατίθεται ποσὸν £20.000 διὰ Σιμεντενέσεις τοῦ ὑδατοφράκτου Πολεμιδίων, ἕτερον κονδύλιον £4.000 ἐπαναψήφισις καὶ ποσὸν £138.000 διὰ πληρωμήν, κατὰ τὴν λῆξιν, χρεωστικῶν γραμματίων εἰς ἐργολάβους διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἐν λόγῳ ὑδατοφράκτου.

Παρ' ὅλον ὅτι τὰ ἀρχικῶς προϋπολογισθέντα ἔξοδα διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὑδατοφράκτου Πολεμιδίων ἦσαν περίπου £250.000, ἀτυχῶς, ὅμως, λόγῳ κακῆς διαχειρίσεως καὶ ἐλαττωματικῆς κατασκευῆς τούτου, τὰ ἔξοδα κατασκευῆς του ὑπερέβησαν τὸ £1.200.000 περίπου. Ὑπὸ τῶν γεωργῶν τῆς περιοχῆς Ἀσωμάτου, Τραχωνίου, Τσιερκέζ, Ζακακίου, Κάτω Πολεμιδίων, Τσιφλικουδιῶν καὶ Φασουρίου ἐκφράζονται δικαιολογημένα παράπονα ὅτι τὰ ἐπιβληθέντα εἰς αὐτοὺς κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος τέλη τῶν 15 μίλς κατὰ τόννον τῆς παρεχομένης ποσότητος ὕδατος δι' ἄρδευσιν ἑσπεριδοειδῶν, ἀμπελώνων καὶ ἄλλων φυτειῶν καθὼς καὶ τὸ καθορισθὲν τέλος τῶν 10 μίλς κατὰ τόννον ὕδατος δι' ἄρδευσιν λαχανικῶν τυγχάνουν λίαν ὑπερβολικά, ἀσύμφορα καὶ ἀντιοικονομικά, καθότι δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνουν τὸ διπλάσιον τοῦ κόστους ἀντλήσεως διὰ μηχανῶν «ντίζελ» ἤτοι τὰ 3 μίλς κατὰ τόννον. Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι σκοπὸς τῆς ἱδρύσεως τῶν ὑδατοφρακτῶν εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῆς γεωργίας μας καὶ ἡ ἄνοδος τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν γεωργῶν μας καὶ οὐχὶ ἡ ἐπιβάρυνσις τῶν γεωργῶν μας μὲ ἀσύμφορον τιμὴν διὰ τὸ ἀρδεύσιμον ὕδωρ πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ κόστους τῆς κατασκευῆς τοῦ ὑδατοφράκτου, ὅστις, μάλιστα, λόγῳ κακῆς διαχειρίσεως καὶ ἐλαττωματικῆς κατασκευῆς ἐστοίχισε πενταπλάσιον ποσὸν τῆς προϋπολογισθείσης δαπάνης του, θέλω νὰ πιστεύω ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ χωρήσῃ νὰ ἐπιβάλῃ τιμὴν πέραν τῶν 3 μίλς κατὰ τόννον τοῦ χρησιμοποιημένου ὕδατος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς γεωργοὺς τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς ὄχι μόνον νὰ προβαίνουν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν 13,000 στρεμμάτων τὰ ὁποῖα εἶναι σήμερον ἀξιοποιημένα ἀλλὰ καὶ νὰ προβοῦν εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ τῶν ὑπολοίπων 17,000 στρεμμάτων (ἡ συνολικὴ ἔκτασις καλλιεργησίμου γῆς ἀνέρχεται εἰς 30,000 στρέμματα), τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ἀξιοποιηθοῦν εἰς τρεῖς κυρίως γεωργικοὺς κλάδους, ἤτοι λαχανικῶν, ἐπιτραπεζίων σταφυλῶν καὶ ἑσπεριδοειδῶν ὡρισμένων ποικιλιῶν.

Εἰς τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου διατίθεται, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς δαπάνης ἐκ τοῦ Ταμείου τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων, τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £303.262 διὰ Δευτερεύοντα Ἀρδευτικὰ Ἔργα. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου διατίθεται διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £16.770, ἤτοι τὸ 1/17 τοῦ συνολικῶς διατεθησομένου ποσοῦ, διὰ τὰ χωρία Πρόδρομον, Ἐφταγώνιαν, Ἄρσος, Ἀγρίδια, Ἅγιον Παῦλον, Διερώναν καὶ Ἀγρόν, παρ' ὅλον ὅτι ἐπειγούσης φύσεως δευτερεύοντα ἀρδευτικὰ ἔργα χρειάζονται τὰ ἀκόλουθα δέκα ὀκτὼ χωρία τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ἤτοι Πελένδρι, Κυπερούντα, Ἀγρός, Ἅγιος Ἰωάννης, Κοιλάνι, Πύργος, Συλίκου, Μονιάτης, Καμινάρια, Φοινί, Ἀκρούντα, Ὕψωνας, Κάτω Μύλος, Ἅγιος Δημήτριος, Γεράσα, Τρεῖς Ἐλιές, Ἄρσος καὶ Ἐφταγώνια συνολικῆς δαπάνης £94.650. Ἀπαιτοῦνται

ώσαύτως £16.161 ώς έπαναψηφίσεις διά συνεχιζόμενα σχέδια είς Τριμίκλινην, 'Αρακαπᾶν, Κάτω 'Αμίαντον, 'Αγρόν, 'Αγρίδια, Πελένδρι καί "Αγιον Παῦλον. 'Επειγούσης φύσεως μεγάλον άρδευτικόν ἔργον, συνολικῆς δαπάνης £50.000, χρειάζονται τά χωρία Δωρός—Λάνια. Τοῦτο ἀτυχῶς καί πάλιν δέν συμπεριελήφθη είς τόν ὑπό συζήτησιν προϋπολογισμόν ἀναπτύξεως. 'Η τοιαύτη ἀδικία διά τήν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ είς τόν τομέα τῆς ἐκτελέσεως μικρῶν ἀρδευτικῶν ἔργων ἐπιβάλλεται νά ἐπισημανθῆ ἀπό τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς μέ τήν ἐλπίδα ὅτι οἱ ἁρμόδιοι θά θελήσουν νά ἐπανορθώσουν τό σφάλμα των, διά τῆς ἀποστολῆς συμπληρωματικοῦ προϋπολογισμοῦ ἐντός τοῦ τρέχοντος ἔτους διά τό ἀπαιτούμενον ποσόν πρός ἐκτέλεσιν τῶν ὑπολοίπων ἀναγκαίων μικρῶν ἀρδευτικῶν ἔργων τῆς ἐπαρχίας μου.

Είς τό ἄρθρον 20, Βελτίωσις 'Υδατοπρομηθείας Χωρίων, τοῦ αὐτοῦ Κεφαλαίου, διατίθεται τό συνολικόν ποσόν τῶν £345.916 συμπεριλαμβανομένης καί τῆς δαπάνης ἐκ τοῦ Ταμείου τῶν Δανειστικῶν 'Επιτρόπων. 'Εκ τοῦ ποσοῦ τούτου διατίθεται διά νέα σχέδια τῶν χωρίων Μαθηκολώνης, Ζωοπηγῆς—Λουβαρᾶ τό συνολικόν ποσόν τῶν £21.500, πλέον ἐπαναψήφισις ποσοῦ £4.000 διά συνεχιζόμενα σχέδια τῶν χωρίων "Ανω Κυβίδων, 'Αγίου 'Ιωάννου, Καλοῦ Χωρίου καί 'Ασωμάτου, ἐνῶ αἱ ἐπείγουσαι ὑδρευτικαί ἀνάγκαι τῆς ἐπαρχίας μας κατά τό τρέχον ἔτος ἀπαιτοῦν δαπάνην £41.100 δι' ἐννέα χωρία, ἤτοι 'Ανώγυραν, Παλαιόμυλον, Φασούλαν, 'Επταγώνιαν, Πραστειόν (Αὐδήμου), "Αγιον Δημήτριον, Πύργον, Ζωοπηγήν—Λουβαρᾶν καί Μαθηκολώνην.

Λυποῦμαι διότι καί πάλιν ἀναγκάζομαι νά τονίσω ὅτι ἡ 'Επαρχία Λεμεσοῦ ἀδικεῖται καί είς τόν οὐσιώδη τομέα τῆς ὑδατοπρομηθείας χωρίων, ἥτις ἀποτελεῖ ἕν ἐκ τῶν στοιχειοδεστέρων ἀγαθῶν τά ὁποῖα δικαιοῦται νά ἀξιώσῃ μία κοινότης, καθότι τό διατιθέμενον διά τήν Λεμεσόν ποσόν τυγχάνει περίπου τό 1/14 τοῦ δαπανηθησομένου διά τό 1969 συνολικοῦ ποσοῦ.

Είς τό ἄρθρον 12 τοῦ Κεφαλαίου 4, Γεωργία, διατίθεται συνολικόν ποσόν £110.000, ἀντί τοῦ διατεθέντος κατά τό παρελθόν ἔτος ποσοῦ τῶν £98.000, ἤτοι £60.000 ἐκ τοῦ Σχεδίου Παγκοσμίου 'Οργανισμοῦ Τροφίμων καί £50.000 ὑπό τῶν Δανειστικῶν 'Επιτρόπων, τό ὁποῖον ποσόν θά παραχωρηθῆ είς τούς μετέχοντας τοῦ Σχεδίου γεωργούς διά τῆς ἐπιχορηγήσεως τῶν ἐντός τῶν πλαισίων τοῦ σχεδίου ἐκτελουμένων ἔργων διατηρήσεως τοῦ ἐδάφους ὡς καί διά τῆς πρός αὐτούς παροχῆς δενδρυλλίων ἄνευ ἐπιβαρύνσεως ἢ είς ὡρισμένας τιμάς. Θέλω νά πιστεύω ὅτι ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν £110.000 θά παραχωρηθῆ ἕν ἱκανοποιητικόν ποσόν δι' ἐκτέλεσιν ἀντιδιαβρωτικῶν ἔργων είς τήν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ, ἥτις, ὡς ὀρεινή περιοχή, ἔχει πολύ μεγαλυτέρας ἀνάγκας πρός ἐκτέλεσιν ἀντιδιαβρωτικῶν ἔργων παρά αἱ ἄλλαι ἐπαρχίαι. 'Η ἐκτέλεσις τῶν ἔργων τούτων θά συμβάλῃ είς τήν ἀνάπτυξιν καί βελτίωσιν τῆς περιουσίας τῶν γεωργῶν.

Είς τό ἄρθρον 17 τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου διατίθεται συνολικόν ποσόν £32.380 δι' ἐπίδειξιν τῶν νέων ποικιλιῶν, βελτίωσιν παραγωγῆς σταφίδος καί βελτίωσιν καλλιεργείας ἐπιτραπεζίων σταφυλῶν, διά τό σχέδιον ἀναμπελώσεως καί τήν ἵδρυσιν μονάδος πολλαπλασιασμοῦ τῆς ἀμπέλου. Τά ὡς ἄνω ποσά θά καλύψουν τάς δαπάνας διά τήν συνέχισιν τῶν τριῶν πρώτων σχεδίων διά τό 1969, καθώς καί διά τήν ἔναρξιν τοῦ νέου σχεδίου ἀναμπελώσεως, ὅπερ ἀποσκοπεῖ είς τήν ἀναμπέλωσιν παλαιῶν, είς ἡλικίαν, ἀμπελώνων, ἐκτάσεως 50—100,000 περίπου στρεμμάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἀπόδοσις εἶναι μικρά. Αἱ συνήθεις ποικιλίαι ἀμπέλου θά ἀντικατασταθοῦν ὑπό νέων τοιούτων καθότι, συμφώνως πρός τάς ἀπόψεις τοῦ Τμήματος 'Αμπελουργίας καί Οἰνολογίας τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας, ἡ ἐν λόγῳ ἀντικατάστασις θά συμβάλῃ είς τήν ποιοτικήν βελτίωσιν τῶν οἴνων καθώς καί είς τήν κατά στρέμμα αὔξησιν τῆς παραγωγῆς σταφυλῶν. 'Η ὁλική δαπάνη διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ σχεδίου ἀναμπελώσεως είς ὁλόκληρον τήν νῆσον θά εἶναι μεγάλου ὕψους, τό δέ 'Υπουργεῖον Γεωργίας θά ἑτοιμάσῃ καί ὑποβάλῃ λεπτομερεῖς εἰσηγήσεις ἐν σχέσει μέ τόν τρόπον ἐφαρμογῆς τοῦ νέου τούτου σχεδίου είς διαφόρους φάσεις, τό ὕψος τῆς Κυβερνητικῆς ἐπιχο-

ρηγήσεως κ.λ.π., προτοῦ δοθῇ ἐξουσιοδότησις πρὸς διενέργειαν τῆς ἐξ £20.000 προβλεπομένης δαπάνης. Χαιρετίζω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ νέου σχεδίου ἀναμπελώσεως ὡς ἓν ἐποικοδομητικὸν πρῶτον βῆμα διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ζωτικοῦ διὰ τὰς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ καὶ Πάφου καὶ διὰ τὸν τόπον μας, γενικῶς, ἀμπελουργικοῦ προβλήματος. Ἡ ἐπίλυσις τοῦ προβλήματος τούτου θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ἀξιοθρηνήτου θέσεως τῶν ἀμπελουργῶν μας καὶ εἰς τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου των, ταὐτοχρόνως δὲ θὰ ἀποβῇ πρὸς ὄφελος τῆς κυπριακῆς οἰκονομίας.

Πολὺ ἐπωφελὴς διὰ τὸν ἀμπελουργικόν μας κόσμον καὶ γενικῶς διὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου μας ἡ προνοουμένη συνολικὴ δαπάνη £25.000, εἰς τὸ ἄρθρον 18 τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου, διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ οἰνολογικοῦ ἐργαστηρίου καὶ τὴν ἀνέγερσιν προτύπου οἰνοποιείου τὸ ὁποῖον θὰ ἐλέγχῃ τὰς οἰνικὰς ἰδιότητας 75 νέων ποικιλιῶν ἀμπέλου αἱ ὁποῖαι θὰ εἰσαχθοῦν πρὸς ἀντικατάστασιν παλαιῶν ποικιλιῶν, ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ προτεινομένου σχεδίου ἀναμπελώσεως.

Ἡ προώθησις τοῦ Σχεδίου τῆς Παγκοσμίου Ὀργανώσεως Τροφίμων διὰ τὴν προαγωγὴν καὶ ἐνθάρρυνσιν τῆς Μικτῆς Καλλιεργείας, διὰ τῆς διαθέσεως ποσοῦ £14.000 εἰς τὸ ἄρθρον 39 τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου καὶ ἑτέρου ποσοῦ £80.000 ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων, θὰ συμβάλῃ σημαντικῶς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας μας καὶ εἰς τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν γεωργῶν μας.

"Εν σημαντικὸν σχέδιον τοῦ Τμήματος Γεωργίας, τὸ ὁποῖον ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς γεωργοὺς ξηρικῶν περιοχῶν νὰ χρησιμοποιοῦν τὴν γῆν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀγραναπαύσεως πρὸς τὸν σκοπὸν παραγωγῆς σανοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ χρησιμοποιῆται διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας μας καὶ τὴν αὔξησιν τῆς κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς ἥτις ὑστερεῖ σήμερον, εἶναι τὸ Σχέδιον Ἀξιοποιήσεως Ἀγραναπαύσεως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὁποίου διατίθεται εἰς τὸ ἄρθρον 41 τοῦ αὐτοῦ Κεφαλαίου ποσὸν £3.000 καὶ ποσὸν £25.000 ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων.

Παρὰ τὰς προόδους τὰς ὁποίας κατωρθώσαμεν νὰ ἐπιτύχωμεν εἰς τὸν πτηνοτροφικὸν τομέα, εἰς τρόπον ὥστε ὄχι μόνον νὰ καλύπτωμεν τὰς ἐπιτοπίους ἀνάγκας μας εἰς χαμηλὰς σχετικῶς τιμὰς ἀλλὰ καὶ νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐξάγωμεν πτηνοτροφικὰ προϊόντα, ἀτυχῶς εἰς τὸν κτηνοτροφικὸν τομέα ὑστεροῦμεν μέχρι σήμερον. Ἡ νῆσος μας πάσχει ἀπὸ ἔλλειψιν προϊόντων ζωϊκῆς προελεύσεως. Καθ' ἕκαστον ἔτος δαπανῶνται ἑκατομμύρια ἰσχυροῦ ξένου συναλλάγματος δι' εἰσαγωγὰς κατεψυγμένου κρέατος, τυροῦ, βουτύρου καὶ διαφόρων εἰδῶν γάλακτος. Ἐφ' ὅσον εἴμεθα κατ' ἐξοχὴν χώρα γεωργικὴ ἡ κτηνοτροφία πρέπει νὰ ἀναπτυχθῇ εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε νὰ σταματήσουν αἱ εἰσαγωγαὶ ζωϊκῶν προϊόντων καὶ νὰ αὐξηθῇ τὸ ἐκ τῆς κτηνοτροφίας εἰσόδημα τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν. Ἐὰν τὸ κυβερνητικὸν ἐνδιαφέρον ἐκδηλωθῇ κατὰ ἔντονον τρόπον τὸ τοιοῦτον δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος. Αἱ τιμαὶ τῶν φρέσκων ζωϊκῶν προϊόντων ἔχουν ἀνέλθει εἰς ἀπαράδεκτα ὕψη καὶ δὲν συμβαδίζουν μὲ τὰς ἀπολαβὰς τῶν ἐργαζομένων (π.χ. φρέσκον βοδινὸ ἢ ἀρνίσιον κρέας £0.800–£0.900 μίλς, τυρὶ–χαλλούμι £1.000–£1.100 μίλς τὴν ὀκά).

Εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ ἀνάπτυξις τῆς κτηνοτροφίας γίνῃ διὰ τῶν ἀκολούθων μέτρων :

(1) Εἰσαγωγὴ βελτιωμένων φυλῶν ζώων εἰς μεγάλον ἀριθμόν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μέχρι τοῦδε εἰσαχθέντων εἶναι ἀσήμαντος.
(2) Τὰ ζῶα αὐτὰ νὰ χορηγηθοῦν εἰς ὀρεινὰς περιοχὰς διὰ νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ οἰκονομία τῶν περιοχῶν αὐτῶν καὶ νὰ σταματήσῃ ἡ ἀστυφιλία.
(3) Νὰ ἐνισχυθῇ ἡ καταπολέμησις τῶν ἀσθενειῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπιφέρουν ἀπωλείας καὶ μείωσιν τοῦ ἐκ τῆς κτηνοτροφίας εἰσοδήματος, διὰ τῆς δημιουργίας ἀγροτικῶν κτηνιατρείων κατὰ τὸ πρότυπον τῆς Ἑλλάδος.

Διὰ νὰ διατηρηθῇ ἡ ἀνάπτυξις τῆς κτηνοτροφίας εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ εἰσηγοῦμαι τὴν λῆψιν τῶν ἀκολούθων μέτρων, ἐν ὄψει τῶν ὑφισταμένων ἀναγκῶν της :

(1) Εἰς ὀρεινὰς περιοχὰς τῆς Λεμεσοῦ, αἱ ὁποῖαι στηρίζονται ἐπὶ τῆς αἰγοτροφίας καὶ χοιροτροφίας, νὰ ἱδρυθοῦν κτηνιατρεῖα καὶ νὰ ἐπανδρωθοῦν διὰ κτηνιάτρων. Ἡ Λεμεσὸς χρειάζεται κτηνιατρεῖον εἰς Ἀγρὸν δι' ἐξυπηρέτησιν τῆς περιοχῆς Πιτσιλιᾶς, καθὼς καὶ εἰς Κελλάκι καὶ Ἅγιον Ἀμβρόσιον ἢ Πάχναν.

(2) Ἐπειδὴ ἡ πόλις Λεμεσοῦ στερεῖται καταλλήλου σφαγείου καὶ εἰδικοῦ κτηνιάτρου, ὁ ὁποῖος νὰ ἐξετάζῃ τὰ σφαζόμενα ζῶα, εἶναι ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη ὅπως ἀνεγερθῇ καινούργιον σφαγεῖον καὶ τοποθετηθῇ εἰς αὐτὸ κτηνίατρος.

(3) Νὰ ἀνεγερθοῦν δεξαμεναὶ λουσίματος τῶν αἰγοπροβάτων εἰς διαφόρους περιοχὰς τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ.

(4) Νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ τὸ σχέδιον μικτῆς γεωργίας–κτηνοτροφίας.

(5) Νὰ μὴ ἐκδιώκωνται οἱ προβατοτρόφοι ἀπὸ τὰς μάνδρας των, αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται πλησίον χωρίων, διότι τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι νὰ ἐγκαταλείπουν βοσκοὶ τὸ ἐπάγγελμά των, ὅπως συμβαίνει λ.χ. εἰς Ὕψωναν.

Ἀποτελεῖ πράγματι πολὺ εὐχάριστον διαπίστωσιν ἡ ὑπὸ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμοῦ ἀναπτύξεως προβλεπομένη συνολικὴ δαπάνη ἐξ £139.835 εἰς τὰ ἄρθρα 21, 22, 23, 27 καὶ 28 τοῦ Κεφαλαίου 6, Κτηνοτροφία, διὰ τὴν προώθησιν τῶν σχεδίων: (α) ἐνθαρρύνσεως ἀγελαδοτροφίας καὶ παραγωγῆς βοδινοῦ κρέατος, (β) εἰσαγωγῆς ἀρρένων μόσχων πρὸς πάχυνσιν καὶ μεταπώλησιν, (γ) ἱδρύσεως μονάδος αἰγοπροβατοτροφίας, (δ) ἱδρύσεως κεντρικοῦ σταθμοῦ ἐπιλογῆς ζώων, καὶ (ε) ἱδρύσεως κτηνοτροφικοῦ σταθμοῦ ἀναπαραγωγῆς.

Αἱ κτηνιατρικαὶ ὑπηρεσίαι αἵτινες ἀποτελοῦν μίαν ἐκ τῶν ἀναγκαιοτέρων ὑπηρεσιῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας μας — ἥτις ὑστερεῖ — χρήζουν ἐπαρκοῦς ἐπανδρώσεως. Ὡς ἐκ τούτου ἡ δημιουργία τῶν νέων θέσεων, τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμὸν ἀναπτύξεως, Κεφάλαιον 7, ἄρθρον 1 (1), (3), (4) καὶ (5), θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν καλυτέραν λειτουργίαν τοῦ Κτηνιατρικοῦ Τμήματος καθὼς καὶ τοῦ ὑπὸ ἵδρυσιν Ἰνστιτούτου Ὑγείας Ζώων, τοῦ ἐγκριθέντος προσφάτως ὑπὸ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τοῦ Προγράμματος Ἀναπτύξεως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν καὶ τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ ὡς σκοπὸν τὴν βελτίωσιν ἀναλαμβανομένων δραστηριοτήτων ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἔλεγχον τῶν ἀσθενειῶν τῶν ζώων.

Μὲ ἱκανοποίησιν παρετήρησα εἰς τὸ ἄρθρον 12 τοῦ Κεφαλαίου 8, Ἀνάπτυξις Δασῶν, τὴν διάθεσιν ποσοῦ £2.000 διὰ τὴν δασικὴν ὁδὸν Μέσα Ποταμοῦ–Μονιάτη καὶ ποσοῦ £3.000 διὰ τὴν δασικὴν ὁδὸν Πλατρῶν–Μέσα Ποταμοῦ καθότι αἱ ἐν λόγῳ δασικαὶ ὁδοί, αἵτινες εἶναι δύο ἐκ τῶν ὡραιοτέρων ἀπὸ τουριστικῆς ἀπόψεως ὁδῶν τῆς νήσου μας, χρήζουν οὐσιωδῶν βελτιώσεων, ἡ δὲ διεύρυνσις καὶ ἀσφαλτόστρωσίς των θὰ συμβάλῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τουριστικῆς κινήσεως εἰς τὴν ἐν λόγῳ περιοχήν.

Πρὸς ἐπιτάχυνσιν καὶ ἐντατικοποίησιν τῶν διαφημιστικῶν δραστηριοτήτων εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, μὲ σκοπὸν τὴν βελτίωσιν τῆς συναγωνιστικότητος τῶν κυπριακῶν ἐξαγωγῶν, διατίθεται εἰς τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ Κεφαλαίου 11, Δημοσιότης καὶ Προαγωγὴ Ἐμπορίου καὶ Δημοσιότης Οἴνων, δαπάνη κατά τι ὑψηλοτέρα τῆς ἀντιστοίχου τοιαύτης τοῦ 1968, ἂν καὶ κατὰ τὴν προσωπικήν μου ἄποψιν ἐπιβάλλεται ἡ διάθεσις μεγαλυτέρου ποσοῦ διὰ νὰ δυνηθῶμεν ἀποτελεσματικώτερον νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὰς δραστηριότητας ἄλλων χωρῶν.

Ἀναφερόμενος εἰς τὴν δαπάνην ἐξ £20.000, εἰς τὸ ἄρθρον 14 τοῦ αὐτοῦ Κεφαλαίου, δι' Ἵδρυσιν Βιομηχανικῶν Περιοχῶν Ἐλευθέρων Ζωνῶν, ἐπιθυμῶ

νὰ τονίσω ὅτι κατὰ τὴν ἄποψίν μου τυγχάνει ἄστοχος καὶ ἄδικος ἡ εἰσήγησις, ἡ περιλαμβανομένη εἰς τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως, ὅπως ἱδρυθοῦν Βιομηχανικαὶ Περιοχαὶ Ἐλευθέρων Ζωνῶν μόνον εἰς Λευκωσίαν καὶ Ἀμμόχωστον, καθότι εἶναι ὀρθὸν καὶ δίκαιον νὰ ἱδρυθοῦν τοιαῦται εἰς ὅλας τὰς πόλεις ὅπου ὑπάρχει καλὸς λιμὴν καὶ ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἱδρυθῇ τοιαύτη Ἐλευθέρα Ζώνη καὶ εἰς Λεμεσόν.

Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ Κεφαλαίου 13, Τουρισμός, διαπιστοῦται ἡ ἔντασις τῆς δραστηριότητος τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Τουρισμοῦ μας, διὰ τῆς διαθέσεως ποσοῦ διπλασίου εἰς ὕψος ἐν συγκρίσει μὲ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1968, ἤτοι συνολικοῦ ποσοῦ £310.292 πλέον £500.000 δι' ἔκδοσιν ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων δανείου δι' ἔργα τουριστικῆς ἀναπτύξεως, ἀναληφθησόμενα ὑπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως. Τὸ κονδύλιον τοῦτο θὰ διατεθῇ ὑπὸ τοῦ Κεφαλαίου 10, Πιστοδότησις Ἀναπτύξεως.

Ἀξιέπαινος τυγχάνει ἡ προσπάθεια τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως νὰ αὐξήσῃ τὰς δραστηριότητας τουριστικῆς προβολῆς τῆς Κύπρου εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν καὶ κυρίως εἰς τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον, τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, τὰς Σκανδιναυϊκὰς Χώρας, τὴν Γαλλίαν, τὴν Ὁλλανδίαν καὶ ἀλλαχοῦ καὶ νὰ ἱδρύσῃ τουριστικὸν Κέντρον εἰς Φραγκφούρτην, τὸ ὁποῖον θὰ συμβάλῃ μεγάλως εἰς τὴν τουριστικὴν προβολὴν τῆς νήσου μας εἰς Δυτικὴν Γερμανίαν.

Εἶναι εὐχάριστον τὸ γεγονὸς διότι εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως καὶ εἰς τὸ Κεφάλαιον 14, Ἀρχαιότητες, ἄρθρα 7, 11, 12, 13 καὶ 22 ἀναγνωρίζεται ἡ σημαντικῆς σπουδαιότητος ἀρχαιολογικὴ ἀξία τῶν περιοχῶν τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ συλλογαὶ ἀρχαίων ἀντικειμένων συνεχῶς αὐξάνονται καὶ ἐμπλουτίζουν τὰ ἀρχαῖα ἀντικείμενα τῆς περιοχῆς τὰ ὁποῖα ἐξετίθεντο μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1963 εἰς τὸν ἀκατάλληλον χῶρον τοῦ Φρουρίου Λεμεσοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἔχουν ἐγκατασταθῇ μονάδες τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς.

Ἡ διάθεσις ποσοῦ £5.000 διὰ τὴν πρώτην φάσιν τῆς κατασκευῆς τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Μουσείου Λεμεσοῦ κατὰ τὴν γνώμην μου εἶναι χαμηλή, καθότι ἐπιβάλλεται ἡ διάθεσις μεγαλυτέρου ποσοῦ διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ὅσον τὸ δυνατὸν ἐνωρίτερον πλήρης ἀνέγερσις τούτου, ἥτις θὰ κοστίσῃ περὶ τὰς £20.000. Ἐπικροτῶ μεθ' ἱκανοποιήσεως τὴν διάθεσιν ποσοῦ συνολικοῦ ὕψους £4.500, περίπου, δι' ἀνασκαφάς, ἀναστήλωσιν καὶ ἄλλας ἀνάγκας τοῦ ἀρχαιολογικοῦ χώρου Κουρίου καὶ διὰ τὸ Φρούριον Κολοσσίου.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον 16, Ἀνάπτυξις Ὁδικοῦ Δικτύου, διατίθεται τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £1.693.245, ὅπερ ὑπερβαίνει κατὰ £466.594 τὸ ποσὸν τὸ διατεθὲν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1968. Παρ' ὅλον ὅτι τὸ διατιθέμενον διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ, ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου, ποσὸν τῶν £405.340 εἶναι εἰς ποσότητα πολὺ μεγαλύτερον τοῦ διατεθέντος κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἐν τούτοις ἡ εἰς μίλια ἔκτασις τῶν ἀσφαλτοστρωθησομένων ὁδῶν κατὰ τὸ 1969 εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ τυγχάνει, κατ' ἀναλογίαν μὲ τὰς ἄλλας ἐπαρχίας, ἐλαχίστη καθότι ἡ Λεμεσός, ὡς ὀρεινὴ περιοχὴ ἥτις παρουσιάζει διαφόρους ἄλλας ἐδαφικὰς ἀνωμαλίας, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ βελτιώσῃ τὸ ὁδικὸν δίκτυον τῶν χωριτικῶν ὁδῶν της χρειάζεται πολὺ ὑψηλότερον ποσὸν κατ' ἔτος ἐν συγκρίσει μὲ τὰς ἄλλας ἐπαρχίας· διὰ νὰ κατασκευασθῇ λ.χ. ὀρεινὴ ὁδὸς τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ μήκους ἑνὸς μιλίου χρειάζεται δαπάνην πολὺ μεγαλυτέραν ἀπὸ τὴν δαπάνην διὰ τὴν κατασκευὴν ἴσης ἐκτάσεως ὁδοῦ εἰς τὰς πεδινὰς περιοχὰς τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν.

Ἀτυχῶς τὰ παραχωρηθέντα ἐτησίως μέχρι σήμερον ποσὰ ἦσαν πολὺ μικρότερα τῶν ὁδικῶν ἀναγκῶν τῆς ἐπαρχίας μου καὶ μετὰ λύπης μου παρατηρῶ ὅτι, παρὰ τὴν σχετικὴν αὔξησιν τοῦ διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ παραχωρουμένου εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμὸν ἀναπτύξεως ποσοῦ, ἡ ἐπαρχία Λεμεσοῦ δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ βελτιώσῃ τὸ ὁδικόν της δίκτυον παρὰ μόνον εἰς ἐλαχίστας περιφερείας. Ἀτυχῶς εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμὸν ἀναπτύξεως παραλείπεται ἡ πρόβλεψις βελτιώσεως καὶ ἀσφαλτοστρώσεως ἐπειγούσης φύ-

σεως κεντρικῶν ἀρτηριῶν τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ὡς εἶναι αἱ ὁδοὶ Κοιλανίου—Βουνίου, Κάτω Πολεμιδίων—Ὑδατοφράκτου Πολεμιδίων, ἡ πάροδος Ἀγροῦ, Βάσας (Κοιλανίου), Τραχωνίου, ἡ ἐπέκτασις ἀσφάλτου τῶν ὁδῶν Καλοῦ Χωρίου, Ἀλάσσας—Λόφου, κυρίας ὁδοῦ Λάνιας, κυρίας ὁδοῦ Μονιάτη, κυρίας ὁδοῦ Πύργου, κυρίας ὁδοῦ Ζωοπηγῆς, Κάτω Πολεμιδίων—Ὕψωνα, Ζακακίου—Λεύντις Μάϊλ καὶ τέλος τῆς ὁδοῦ Λεμεσοῦ—Φασουρίου διὰ τὴν ὁποίαν, παρ' ὅτι ἀναφέρεται εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως, οὐδεμία μνεία γίνεται ἐν σχέσει μὲ τὸ δαπανηθησόμενον ποσὸν τὸ ὁποῖον ἀνέρχεται περίπου εἰς £35.000. Ἡ κεντρικωτάτη αὕτη ὁδὸς ἐξυπηρετεῖ τὰ μέγιστα μίαν ἐκ τῶν πλέον σημαντικῶν βιομηχανικῶν, γεωργικῶν καὶ τουριστικῶν περιοχῶν τῆς ἐπαρχίας μας, καὶ θέλω νὰ πιστεύω ὅτι ἡ ἀσφαλτόστρωσις καὶ διεύρυνσίς της θὰ ἀρχίσῃ τὸ ταχύτερον δυνατὸν ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Κεφαλαίου 17, Λιμένες, διατίθεται τὸ ποσὸν τῶν £350.000, ὅπερ περιλαμβάνει πρόνοιαν δι' ἐπαναψηφίσεις, πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ Λιμένος Λεμεσοῦ.

Συζητοῦντες σήμερον τὸν τρίτον Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ Β' Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως εὑρισκόμεθα καὶ πάλιν εἰς ἀξιοθρήνητον κατάστασιν ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐκπόνησιν τῶν σχεδίων διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ, καθ' ἣν στιγμὴν ἐδόθησαν ἤδη αἱ προσφοραὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος Λάρνακος. Ἡ κατασκευὴ τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ κατήντησε διὰ τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν ἕν ἄλυτον πρόβλημα· τοὐλάχιστον ὡς τοιοῦτον ἐμφανίζεται ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων, οἵτινες εὑρίσκονται εἰς ἀδυναμίαν νὰ προχωρήσουν μὲ ἀποφασιστικὸν καὶ σταθερὸν βῆμα εἰς τὴν ζήτησιν προσφορῶν καὶ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν διὰ τὴν κατασκευήν του. Οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὰ ἐμπόδια ἐπιβάλλεται νὰ ὑπερπηδηθοῦν μὲ ἀποφασιστικότητα. Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι ἐντὸς τοῦ Μαρτίου θὰ δοθοῦν αἱ προσφοραὶ εἰς τρόπον ὥστε ἡ κατασκευὴ τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ νὰ ἀρχίσῃ τὸ ταχύτερον δυνατόν.

Εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Κεφαλαίου 19, Δημόσια Κτίρια, διατίθεται τὸ ποσὸν τῶν £35.000 διὰ τὴν κατασκευὴν νέου Δικαστικοῦ Μεγάρου ἐν Λεμεσῷ. Ἐπικροτοῦμεν μεθ' ἱκανοποιήσεως τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως, καθότι τὸ ὑπάρχον κτίριον τοῦ Δικαστηρίου εἶναι ἐντελῶς ἀκατάλληλον. Ἀτυχῶς, ὅμως, ἡ ληφθεῖσα ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἀπόφασις νὰ ἀνεγερθῇ τὸ νέον Δικαστικὸν Μέγαρον εἰς τὴν πολὺ ἀπομακρυσμένην περιοχήν, τὴν εὑρισκομένην ἔναντι τῆς Σχολῆς Καλογραιῶν, προεκάλεσε πολὺ δικαιολογημένως τὴν ἀντίδρασιν ὄχι μόνον τῶν δικηγόρων Λεμεσοῦ καὶ τῆς Ἐμπορικῆς καὶ Βιομηχανικῆς Ὁμοσπονδίας Λεμεσοῦ, οἵτινες δι' ἀποφάσεώς των κατεδίκασαν τὴν ἐν λόγῳ ἄστοχον ἀπόφασιν, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ὀργανώσεων καὶ τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τῶν κατοίκων τῆς πόλεως καὶ τῆς ὑπαίθρου Λεμεσοῦ. Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι οἱ ἁρμόδιοι θὰ θελήσουν νὰ ἀναθεωρήσουν τὴν ἀπόφασίν των καὶ θὰ ἀνεγείρουν τὸ Δικαστικὸν Μέγαρον εἴτε εἰς τὸν αὐτὸν χῶρον τοῦ ὑπάρχοντος δικαστικοῦ κτιρίου εἴτε εἰς τὸν ἀπέναντι χῶρον σταθμεύσεως ὀχημάτων, οἵτινες εὑρίσκονται πλησίον τῆς ἐμπορικῆς περιοχῆς, τῶν ἄλλων κυβερνητικῶν ὑπηρεσιῶν, καθὼς καὶ τῶν χώρων σταθμεύσεως τῶν λεωφορείων τῆς ὑπαίθρου.

Εἰς τὸ ἄρθρον 10, Σχέδια Πολεοδομίας, τοῦ Κεφαλαίου 20, Πολεοδομία καὶ Οἴκησις, διατίθεται τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £362.532 ἐκ τοῦ ὁποίου τὴν μερίδα τοῦ «λέοντος» ἐκ £215.000 λαμβάνει καὶ πάλιν ἡ προνομιοῦχος Λευκωσία, ἐνῶ διὰ τὴν δευτέραν πόλιν τῆς Κύπρου, τὴν Λεμεσόν, διατίθεται τὸ εὐτελέστατον ποσὸν τῶν £33.332 διὰ βελτίωσιν τῆς ὁδοῦ Πάφου καὶ δι' ἀπαλλοτρίωσιν γῆς πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς παραλίας Λεμεσοῦ, παρ' ὅλον ὅτι ἡ Λεμεσὸς ἔχει πλείστας ἐπειγούσης φύσεως πολεοδομικὰς ἀνάγκας.

Εἶναι πολὺ λυπηρὸν τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως δὲν συμπεριελήφθησαν τοὐλάχιστον τὰ ἀκόλουθα ποσά: (1) Ποσὸν £20.000 τὸ ὁποῖον νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ περιπτώσεις ὅπου ἀπαιτεῖται ἡ ἐξαγορὰ γῆς διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς πρὸ τετραετίας ἀποφασισθείσης νὰ κατασκευασθῇ παρακαμπτηρίου ὁδοῦ Λεμεσοῦ (BY PASS).

(2) Ποσὸν £20.000 τὸ ὁποῖον νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ περιπτώσεις ὅπου ἡ ἐξαγορὰ γῆς διὰ τὴν διαπλάτυνσιν καὶ εὐθυγράμμισιν τῶν ὑπεραστικῶν τμημάτων τῶν ὁδῶν Λεμεσοῦ—Λευκωσίας καὶ Λεμεσοῦ—Πάφου καθίσταται ἀναγκαία.

(3) Ποσὸν £35.000 τὸ ὁποῖον νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς κεντρικῆς ὁδοῦ Λεμεσοῦ—Φασουρίου, ἥτις ἐξυπηρετεῖ τὰ μέγιστα τὴν γεωργικήν, βιομηχανικὴν καὶ τουριστικὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς ἐκ τῶν κυριωτέρων καὶ ὡραιοτέρων περιοχῶν τῆς Λεμεσοῦ.

(4) Ποσὸν £25.000 τὸ ὁποῖον νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν εὐθυγράμμισιν καὶ διαπλάτυνσιν τῆς ὁδοῦ Λεμεσοῦ—Λευκωσίας, τῆς συνδεούσης τὴν Λεμεσὸν μὲ τὰ παραλιακὰ κέντρα (εἴσοδος πρὸς τὴν πόλιν ἐκ Λευκωσίας—Λάρνακος—Ἀμμοχώστου καὶ ἐκ Πάφου).

(5) Ποσὸν £12.000 τὸ ὁποῖον νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς τουριστικῆς ὁδοῦ, τῆς γνωστῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα «Γκάβερνορς Μπίτζ», πρᾶγμα ἀπαραίτητον καὶ ἐπεῖγον, καθότι πλεῖστοι ξένοι ἀπολαμβάνουν τὴν θαυμασίαν παραλίαν.

Τὸ δρᾶμα τῶν χωρίων Ἄνω Κυβίδων, Μαθηκολώνης καὶ Κοιλανίου συνεχίζεται μὲ τραγικωτέρας συνεπείας, λόγῳ τῶν τελευταίων βροχοθυελλῶν ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων κατέρρευσαν ἀρκεταὶ οἰκίαι καὶ κατέστησαν ἑτοιμόρροποι πολλαὶ ἄλλαι καὶ ἐκινδύνευσαν ἀνθρώπιναι ζωαί, παρὰ τὴν ψῆφισιν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1968 ποσοῦ £100.000 διὰ τὴν μετακίνησιν τῶν ἐν λόγῳ χωρίων. Τὸ ποσὸν αὐτὸ τῶν £100.000 συμπεριλαμβάνεται εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως, ἀλλὰ διερωτᾶται τίς, πότε οἱ ἁρμόδιοι θὰ ἐκτελέσουν τὸ σχέδιον μετακινήσεως τῶν ἐν λόγῳ χωρίων; Μήπως ἀναμένουν νὰ θρηνήσωμεν τὴν ἀπώλειαν ἀνθρωπίνων ζωῶν;

Εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Κεφαλαίου 22, Ἀγροτικὴ Ἀνάπτυξις, διατίθεται τὸ ποσὸν τῶν £62.662 διὰ Βελτίωσιν καὶ Κατασκευὴν Χωριτικῶν Ὁδῶν. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου διατίθενται διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ μόνον £26.500, παρ' ὅλον ὅτι ὑπὸ τοῦ Ἐπάρχου Λεμεσοῦ ἐγένετο εἰσήγησις ὅπως διατεθῇ τοὐλάχιστον ποσὸν £51.775 διὰ νὰ καλύψῃ τὰς ἐπειγούσας ἀνάγκας βελτιώσεως καὶ κατασκευῆς χωριτικῶν ὁδῶν διὰ τὸ τρέχον ἔτος εἰς 23 χωρία τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, τῶν ὁποίων αἱ ὁδοὶ εὑρίσκονται εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν.

Διὰ τὰς ὁδοὺς Ἐφταγώνιας—Ἀκαπνοῦς καὶ διὰ τὰς κυρίας ὁδοὺς Ἁγίου Τύχωνος καὶ Πεντακώμου οὐδὲν ποσὸν διατίθεται, παρ' ὅλον ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν ἐν λόγῳ χωρίων ἀναμένουν τὴν βελτίωσίν των κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ὕστερα ἀπὸ πολυετῆ ἀναμονήν. Κατόπιν τῶν πολλῶν ὑποσχέσεων τῶν ἁρμοδίων ἐπὶ τέλους διατίθεται εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τὸ ποσὸν τῶν £5.000, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴ δαπανηθῇ ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ ἥτις θὰ ἑνώνῃ τὰ χωρία Ἅγιος Θεράπων—Ἅγιος Ἀμβρόσιος καὶ θὰ εἶναι ἐκτάσεως 3 μιλίων περίπου. Διὰ ταύτης θὰ κατέρχωνται οἱ κάτοικοι Ἁγίου Θεράποντος εἰς Λεμεσὸν καθότι ἡ ὑπάρχουσα ὁδός, ἡ συνδέουσα τὸν Ἅγιον Θεράποντα μὲ τὴν Λεμεσόν, εὑρίσκεται εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν. Ἡ διάνοιξις τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ ἐζητήθη ὑπὸ τῶν κατοίκων Ἁγίου Θεράποντος παρὰ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου Μακαρίου κατὰ τὴν περυσινὴν ἐπίσκεψίν Του εἰς Ἅγιον Θεράποντα καὶ ὑπεσχέθη ὅπως μελετηθῇ τὸ ἐν λόγῳ αἴτημα.

Εἰς τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου διατίθεται ποσὸν £30.000, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει πρόνοιαν δι' ἐπαναψηφίσεις, πρὸς Βελτίωσιν καὶ Κατασκευὴν Ἀγροτικῶν Ὁδῶν. Ἡ κατασκευὴ καὶ βελτίωσις ἀγροτικῶν ὁδῶν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ, ἥτις τυγχάνει ὀρεινὴ περιοχή, εἶναι ὑψίστης σημασίας διὰ τὸν ἀγροτικόν μας κόσμον διὰ νὰ δύναται οὗτος νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων του καὶ νὰ ἐλαττώσῃ τὸ κόστος τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς του. Ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται νὰ διατεθῇ ὡς κυβερνητικὴ συνεισφορά, κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, τοὐλάχιστον ποσὸν £12.900 διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἐξόδων κατα-

σκευῆς ἐπειγούσης φύσεως ἀγροτικῶν ὁδῶν εἰς Ἀκρούνταν, Ἀσγάταν, Ἅγιον Ἀθανάσιον, Παλαιόμυλον, Πύργον, Μονήν, Λιμνάτι, Λόφου, Πραστειόν, Αὐδήμου, Πέρα–Πεδί, Σούνι–Ζανατζιά, Ἅγιον Θεράποντα, Παραμύθαν, Σπιτάλιν, Γεράσαν, Ζωοπηγήν, Τριμίκλινην, Ἀπαισιάν, Ἀγρίδια καὶ Ἅγιον Θεόδωρον. Διὰ τὰ χωρία Ἅγιος Δημήτριος καὶ Παλαιόμυλος, λόγῳ τοῦ ὅτι τυγχάνουν πτωχὰ χωρία καὶ ὑπέστησαν ἐκτεταμένας ζημίας ἐκ τῆς χαλάζης κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀνερχομένας εἰς £20.000, ἡ δαπάνη διὰ τὴν κατασκευὴν χωριτικῶν ὁδῶν, ἥτις θὰ ἐλαττώσῃ τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς τῶν φρούτων καὶ θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς περιοχῆς, εἶναι δίκαιον νὰ καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἄρθρων ΙΑ, ΙΒ, ΙΓ, ΙΔ καὶ ΙΕ τοῦ Κεφαλαίου 23, Ἐργασία καὶ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, διαπιστώνει τις τὰς ἀξιολόγους καὶ σημαντικὰς προσπαθείας τόσον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὅσον καὶ τῆς Κυβερνήσεως γενικῶς εἰς τὸν τομέα ἀναπτύξεως τῆς ἐπαγγελματικῆς καὶ βιομηχανικῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἡ ὑπὸ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τοῦ Ο.Η.Ε. ἀποδοχὴ αἰτήσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸς παροχὴν τεχνικῆς βοηθείας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Γενικοῦ Προγράμματος Ἐπαγγελματικῆς καὶ Βιομηχανικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἡ παροχὴ ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ Εἰδικοῦ Ταμείου τοῦ Ο.Η.Ε. ποσοῦ ἐκ 536.400 δολλαρίων, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ προστεθῇ ποσὸν 368.000 δολλαρίων ὡς συμμετοχὴ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως, θὰ καταστήσῃ δυνατὴν τὴν ἵδρυσιν τοῦ νέου Εἰδικοῦ Τμήματος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τὸ ὁποῖον θὰ εἶναι ὑπεύθυνον δι' ἁπάσας τὰς δραστηριότητας τοῦ Ὑπουργείου τὰς σχετιζομένας μὲ τὰ προγράμματα Ἐπαγγελματικῆς καὶ Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Αἱ γενόμεναι προτάσεις δι' ἵδρυσιν ὀργανικῶν θέσεων διὰ τὸ νέον τοῦτο Τμῆμα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, καθὼς καὶ διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἐξόδων λειτουργίας του καὶ τῶν ἐξόδων δημιουργίας μιᾶς θέσεως Ἐργατικοῦ Λειτουργοῦ 1ης τάξεως, ἡ ὁποία θὰ πληρωθῇ ὑπὸ προσώπου εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἀνατεθῇ ἡ εὐθύνη διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Σχεδίου Μαθητείας, καθὼς καὶ ἡ Πρόνοια ἐκ £3.750 πρὸς κάλυψιν τῶν ἐξόδων Βελτιώσεως Λειτουργίας τοῦ Σχεδίου Μαθητείας, τὸ ὁποῖον παρέχει σήμερον τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν εἰς 600 περίπου μαθητευομένους εἰς τὴν βιομηχανίαν μας, τυγχάνουν πλήρως δικαιολογημέναι. Πλήρως δικαιολογημένη τυγχάνει καὶ ἡ δημιουργία 3 νέων θέσεων Ἐκπαιδευτῶν καὶ μιᾶς νέας θέσεως Οἰκονόμου–Ἐκπαιδευτρίας εἰς τὴν Κεντρικὴν Ξενοδοχειακὴν Σχολήν, ἥτις θὰ συμβάλῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ ἀναγκαίου εἰδικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ μας καὶ ἐν γένει τῆς κυπριακῆς οἰκονομίας. Ἰδιαιτέρας σπουδαιότητος καὶ σημασίας τυγχάνει ἡ εἰς τὸ ἄρθρον ΙΔ Κεφάλαιον 23, προβλεπομένη ἵδρυσις τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐκπαιδεύσεως Προσωπικοῦ Ξενοδοχείων καὶ Ἐπισιτιστικῆς Βιομηχανίας, τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργήσῃ εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον τῇ βοηθείᾳ τοῦ Προγράμματος Ἀναπτύξεως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν καὶ τὸ ὁποῖον θὰ συνεισφέρῃ εἰς ἐμπειρογνώμονας καὶ ἀναγκαῖον ἐξοπλισμόν, καθὼς καὶ ὑποτροφίας διὰ τὴν περαιτέρω εἰδίκευσιν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἰνστιτούτου. Αἱ ἐκπαιδευτικαὶ δραστηριότητες τοῦ ἐν λόγῳ Ἰνστιτούτου, αἵτινες θὰ καλύψουν τοὺς τομεῖς : (α) Διευθύνσεως Ξενοδοχείων καὶ Ἐπισιτιστικῶν Ἐπιχειρήσεων, (β) Ὀργανώσεως καὶ Διαρθρώσεως Ξενοδοχείων, (γ) Ὀργανώσεως Ταξιδιωτικῶν Γραφείων, καὶ (δ) Λογιστικῆς καὶ Δημοσιονομίας, θὰ συμβάλουν ἐπαρκῶς εἰς τὴν εἰδίκευσιν ὑφισταμένων καὶ προσληφθησομένων μελλοντικῶς διευθυντῶν ξενοδοχείων, ταξιδιωτικῶν πρακτόρων καὶ μελῶν τοῦ ἀνωτέρου προσωπικοῦ αὐτῶν.

Ἡ εἰς τὸ ἄρθρον ΙΕ τοῦ αὐτοῦ Κεφαλαίου ἀναφερομένη ἵδρυσις τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου, τῇ βοηθείᾳ τοῦ Προγράμματος Ἀναπτύξεως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, ἔχει πληρώσει ἕν μέγα κενὸν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς κυπριακῆς βιομηχανίας καὶ οἰκονομίας καθότι θὰ καλύψῃ τὴν ὑφισταμένην ἔλλειψιν ἀνωτέρων τεχνικῶν εἰς τοὺς κλάδους τῆς πολιτικῆς μηχανικῆς, μηχανολογίας καὶ ἠλεκτρολογίας, καὶ θὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τεχνικοῦ προ-

σωπικοῦ πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν τῶν Τεχνικῶν καὶ Ἐπαγγελματικῶν Σχολῶν τῆς νήσου μας καὶ εἰς διδακτικὸν προσωπικόν, καὶ ἐν γένει θὰ συμβάλῃ ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Νήσου μας διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἀναγκαίων πρὸς τοῦτο τεχνικῶν.

Ἐπικροτῶ μεθ' ἱκανοποιήσεως τὴν εἰς τὸ ἄρθρον 17, τοῦ Κεφαλαίου 23, ἵδρυσιν τοῦ Σχεδίου διὰ τὴν Ἀποκατάστασιν Ἀναπήρων τὸ ὁποῖον ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν παροχὴν καταλλήλου ἐκπαιδεύσεως εἰς ἀναπήρους, εἰς τὴν διευκόλυνσιν τῆς ἀποκαταστάσεως αὐτῶν, εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ἁρμονικῶν σχέσεων μεταξὺ ἐργοδοτουμένων ἀναπήρων καὶ ἐργοδοτῶν, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἀνάληψιν ἐρευνῶν ἀναφορικῶς πρὸς τὰς εὐκαιρίας ἀπασχολήσεως τῶν ἀναπήρων. Ἡ ἵδρυσις τοῦ ἐν λόγῳ Σχεδίου δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἡ πλέον στοιχειώδης ἐκπλήρωσις τῆς ἀνθρωπιστικῆς ὑποχρεώσεως τῆς Κυπριακῆς Πολιτείας, ἥτις οὕτω θὰ μεριμνήσῃ καὶ θὰ ἐνδιαφερθῇ μὲ τὴν δέουσαν στοργὴν διὰ τὴν οἰκονομικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀναξιοπαθούντων συνανθρώπων μας.

Ἡ μεγάλη συμβολὴ τοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κυπριακῆς βιομηχανίας καὶ οἰκονομίας, δικαιολογεῖ πλήρως τὴν ἀρτιωτέραν ἐπάνδρωσίν του μὲ τὸ ἀναγκαῖον προσωπικόν, καθὼς καὶ τὴν κατασκευὴν ἐκπαιδευτικῶν–ἐπαγγελματικῶν ἐργαστηρίων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐπεκταθησομένων ἐκπαιδευτικῶν δραστηριοτήτων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος βιομηχανικῆς ἐκπαιδεύσεως, τὰ ὁποῖα προβλέπονται εἰς τὰ ἄρθρα 1 (2), (5) καὶ 11 τοῦ Κεφαλαίου 24 τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως.

Εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Κεφαλαίου 25, Ὑπηρεσίαι Κοινωνικῆς Εὐημερίας, διατίθεται ποσὸν £7.000, ἐκ τοῦ ὁποίου ποσὸν £6.000 ἀποτελεῖ ἐπαναψήφισιν, διὰ τὴν κατασκευὴν Παιδικῆς Στέγης ἐν Λεμεσῷ. Ἀτυχῶς μέχρι σήμερον εὑρισκόμεθα εἰς τὸ στάδιον προετοιμασίας τοῦ Σχεδίου διὰ τὴν Στέγην ταύτην, παρ' ὅλον ὅτι ἠγοράσθησαν τὰ ἀναγκαῖα οἰκόπεδα. Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους θὰ συμπληρωθῇ ἡ ἀνέγερσις τῆς Παιδικῆς Στέγης Λεμεσοῦ.

Εἶναι εὐχάριστον τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Κεφαλαίου 26, Παιδεία, διατίθεται ποσὸν £72.000 καὶ ἐπὶ πλέον ποσὸν £225.000 τὸ ὁποῖον θὰ παραχωρηθῇ εἰς τὰς Σχολικὰς Ἐφορείας ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων, ὑπὸ μορφὴν δανείων, διὰ τὴν ἀνέγερσιν σχολικῶν κτιρίων Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως. Ἡ ἁλματικὴ αὔξησις τῶν μαθητῶν κατωτέρας Παιδείας καθιστᾷ ἐπιτακτικὴν τὴν ἀνάγκην ἀνεγέρσεως νέων σχολικῶν κτιρίων τὰ ὁποῖα θὰ ἀνταποκριθοῦν πρὸς τὰς συνεχῶς αὐξανομένας ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου μας. Εἰς τὰ ἄρθρα 6 καὶ 7 τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου διατίθεται συνολικὸν ποσὸν £69.500 διὰ προσθήκας καὶ ἐπεκτάσεις Τεχνικῶν, Ἐπαγγελματικῶν καὶ Γεωργικῶν Σχολῶν καὶ δι' ἐξοπλισμὸν τούτων.

Ἡ ἐπέκτασις τῶν Τεχνικῶν, Ἐπαγγελματικῶν καὶ Γεωργικῶν μας Σχολῶν καὶ ἡ βελτίωσις τοῦ τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ των πολλάκις ἐτονίσθη ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς. Ὡς Βουλευτὴς τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ θεωρῶ καθῆκόν μου νὰ ἐπισημάνω ὡρισμένας ἐλλείψεις καὶ ἀνάγκας τῆς Τεχνικῆς Σχολῆς Λεμεσοῦ, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ τύχω προσοχῆς παρὰ τῶν ἁρμοδίων, οἵτινες πρέπει νὰ λάβουν τὰ δέοντα μέτρα πρὸς πλήρωσιν τῶν ἐλλείψεων καὶ ἀναγκῶν τῆς Σχολῆς ταύτης, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὸ λίαν ἐπωφελὲς ἐκπαιδευτικὸν ἔργον τῆς τεχνικῆς καταρτίσεως τοῦ πολυπληθοῦς ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, τὸ ὁποῖον χρειάζεται ἡ πρώτη βιομηχανικὴ πόλις τῆς νήσου μας, ἡ Λεμεσός. Δυστυχῶς παρ' ὅλον ὅτι εἰς ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν εἶναι κάλλιστον καὶ ὡραιότατον τὸ κτίριον τῆς Τεχνικῆς Σχολῆς Λεμεσοῦ, ἐν τούτοις λόγῳ ἐλαττωματικῆς κατασκευῆς τῆς στέγης του, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος στάζουν τὰ ὄμβρια ὕδατα εἰς τὰς αἰθούσας καὶ κινδυνεύει νὰ καταστραφῇ τὸ «παρκὲ» τῆς ὡραίας αἰθούσης τελετῶν, τὴν ὁποίαν ἡ πόλις μας πολὺ συχνὰ χρησιμοποιεῖ διὰ μορφωτικὰς καὶ καλλιτεχνικὰς ἐκδηλώσεις, καθότι εἶναι ἡ μέχρι σήμερον καταλληλοτέρα ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων αἰθουσῶν. Ἡ Τεχ-

νική Σχολή Λεμεσοῦ, ἀτυχῶς, στερεῖται τοῦ ἀναγκαίου ὑποστέγου καὶ ἐν γένει τῶν διευκολύνσεων διὰ τὸ μάθημα τῆς γυμναστικῆς. Τὰ ἐργαστήρια μηχανουργείου τῆς Σχολῆς χρειάζονται 4 τόρνους, 2 πλάνιες καὶ 1 πρέσαν. Ὁ ἐξοπλισμὸς τῶν ἐργαστηρίων ἠλεκτρομηχανικῆς χρειάζεται συμπλήρωσιν. Τὸ ἐργαστήριον ἠλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων χρειάζεται ὡρισμένα μεταλλικὰ πλαίσια δι' ἠλεκτρικὰς ἐγκαταστάσεις, τὸ δὲ ἐργαστήριον μηχανικῆς αὐτοκινήτων ἔχει ἀνάγκην 4 ἐν λειτουργίᾳ μηχανῶν αὐτοκινήτων.

Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι θὰ τύχουν τῆς δεούσης προσοχῆς τὰ λεχθέντα μου, σχετικῶς μὲ τὰς ἐλλείψεις καὶ ἀνάγκας τῆς Τεχνικῆς Σχολῆς Λεμεσοῦ, καὶ ὅτι οἱ ἁρμόδιοι θὰ λάβουν τὸ ταχύτερον δυνατὸν τὰ δέοντα μέτρα διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἀναγκαιοῦντος μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ τὴν πλήρωσιν τῶν ὑπολοίπων ἀναγκῶν τῆς Σχολῆς, εἰς τρόπον ὥστε αὕτη νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ συνεχίσῃ ἀπροσκόπτως τὸ λίαν ἐπωφελὲς διὰ τὸν τόπον μας ἐκπαιδευτικὸν ἔργον της.

Ἓν σημεῖον, τὸ ὁποῖον θεωρῶ ἐπάναγκες νὰ θίξω, εἶναι αἱ οἰκονομικαὶ δυσχέρειαι τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζουν οἱ 162, περίπου, μαθητευόμενοι τῶν νυκτερινῶν μαθημάτων τῆς Τεχνικῆς Σχολῆς Λεμεσοῦ. Παρ' ὅλον ὅτι λειτουργεῖ τὸ Σχέδιον Μαθητείας τῆς Τεχνικῆς Σχολῆς Λεμεσοῦ εἰς τὸ ὁποῖον φοιτοῦν ἀρκετοὶ ἐργάται διαφόρων βιομηχανικῶν κλάδων τῆς πόλεώς μας, ἀτυχῶς 162 περίπου μαθητευόμενοι ἐργάται διαφόρων κλάδων, διὰ διαφόρους λόγους, εἴτε διότι δὲν τοὺς ἐπιτρέπουν οἱ ἐργοδόται των εἴτε δι' ἄλλους λόγους, ἀδυνατοῦν νὰ φοιτήσουν εἰς τὸ Σχέδιον Μαθητείας καὶ παρακολουθοῦν νυκτερινὰ μαθήματα τοῦ τεχνικοῦ κλάδου των πληρώνοντες ἐκ τοῦ πενιχροῦ βαλαντίου των (τὸ ἑβδομαδιαῖον εἰσόδημά των κυμαίνεται μεταξὺ £1.500—£2.000 μίλς), τὸ ποσὸν τῶν £6 ἐτησίως διὰ δίδακτρα. Τὰ ἐν λόγῳ νυκτερινὰ μαθήματα θὰ ἠδύναντο νὰ παρακολουθήσουν πολὺ περισσότεροι ἐργάται διαφόρων τεχνικῶν κλάδων ἐὰν παρείχοντο δωρεάν, διὰ κρατικῆς ἐπιχορηγήσεως. Ὡς ἐκ τούτου ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς, ποιοῦμαι θερμὴν ἔκκλησιν πρὸς τοὺς ἁρμοδίους, ὅπως ἐπιχορηγηθῇ διὰ κρατικῆς δαπάνης τὸ Τμῆμα τῶν νυκτερινῶν μαθημάτων τῶν Τεχνικῶν μας Σχολῶν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία καὶ ἡ οἰκονομικὴ δυνατότης εἰς ἑκατοντάδας ἀπόρων μαθητευομένων ἐργατῶν νὰ βελτιώσουν τὴν τεχνικήν των κατάρτισιν, ἥτις θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας μας, εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς μας καὶ ἐν γένει εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου μας.

Τελειώνων τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τῶν δύο ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμῶν τοῦ 1969 εἰσηγοῦμαι τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισίν των εἰς νόμους.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὰ ἔντιμα Μέλη ἐὰν ὑπάρχῃ ἔνστασις ὅπως διακόψωμεν μέχρι τῆς 2.45 μ.μ., ὁπότε θὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν δύο Προϋπολογισμῶν.

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις διακόπτομεν καὶ θὰ ἐπανέλθωμεν τὴν 2.45 μ.μ. τῆς σήμερον.

(Ὥρα διακοπῆς 1.05 μ.μ.)

(Ἀπογευματινὴ συνεδρία — Ὥρα ἐνάρξεως 3.15 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ε. Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Συνάδελφοι. Εἶναι ὁ ἔννατος τακτικὸς προϋπολογισμὸς καὶ ὁ ὄγδοος προϋπολογισμὸς ἀναπτύξεως τοὺς ὁποίους συζητεῖ ἡ παροῦσα Βουλὴ ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

Ἐκφράζομεν τὴν ἐλπίδα καὶ πεποίθησιν, ὅτι αἱ διεξαγόμεναι ἐνδοκυπριακαὶ συνομιλίαι διὰ τὴν συνταγματικὴν ἀναδιάρθρωσιν τοῦ κυπριακοῦ κράτους θὰ στεφθῶσιν ὑπὸ ἐπιτυχίας καὶ ὅτι θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐκλογὴ τῆς νέας Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ἐντὸς τοῦ 1969 καὶ μάλιστα ὑπὸ πλέον δημοκρατικὸν Σύνταγμα.

Ἐκφράζομεν τὴν ἐλπίδα καὶ πεποίθησιν ὅτι θὰ ἐπιτευχθῇ συμφωνία βάσει τῆς διακηρυγμένης καὶ ἐγκεκριμένης ὑπὸ τοῦ λαοῦ γραμμῆς τῆς πλήρους ἀνεξαρτησίας, ἐδαφικῆς ἀκεραιότητος, κυριαρχίας καὶ ἀποστρατικοποιήσεως τῆς Κύπρου.

Συζητοῦντες τὸν τακτικὸν προϋπολογισμὸν καὶ τὸν προϋπολογισμὸν ἀναπτύξεως διὰ τὸ 1969, δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ εὐχώμεθα ὅπως οἱ σχετικοὶ προϋπολογισμοὶ διὰ τὸ 1970 συζητηθῶσιν ὑπὸ νέας συνθήκας, αἱ ὁποῖαι θὰ διαμορφωθοῦν ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιτυχοῦς ἐκβάσεως τῶν συνομιλιῶν καὶ τοῦ νέου συντάγματος, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ παρέχῃ μεγαλυτέρας ἐξουσίας εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν. Διότι, ὡς γνωστόν, αἱ ἐξουσίαι τοῦ Σώματος αὐτοῦ, αἱ ἀπορρέουσαι ἐκ τοῦ Συντάγματος τῆς Ζυρίχης, εἶναι ὑπερμέτρως περιωρισμέναι.

Δὲν πρόκειται νὰ ἐπεκταθῶ ἐπὶ τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἔθιξα διότι τὰ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδια εἶναι ὁ τακτικὸς προϋπολογισμὸς καὶ ὁ προϋπολογισμὸς ἀναπτύξεως διὰ τὸ 1969.

Ἀναφορικῶς μὲ τὰ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδια ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐκφράσω μερικὰς ἀπόψεις :

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι διὰ τοῦ προγραμματισμοῦ, ἀλλὰ κυρίως διὰ τῆς συνειδητῆς ἐργασίας ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν ἐργαζομένων, ἐργατῶν, ἀγροτῶν, ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν, ἐπιστημόνων, ἐκπαιδευτικῶν καὶ ὑπαλλήλων, κατέστη δυνατὴ καὶ πάλιν ἡ αὔξησις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος εἰς ὅλους τοὺς βασικοὺς τομεῖς τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας.

Αὐτὴ ἡ ἀνταπόκρισις τῶν ἐργαζομένων θέτει ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Κυβερνήσεως τὴν ὑποχρέωσιν δι' ἔτι μεγαλυτέραν κατανόησιν εἰς τὸ βασικὸν αἴτημα διὰ δικαιοτέραν διανομὴν καὶ ἀναδιανομὴν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Οἱ πραγματικοὶ δημιουργοὶ τοῦ ηὐξημένου ἐθνικοῦ προϊόντος ἐπιβάλλεται ν' ἀπολαμβάνουν καὶ μεγαλυτέρου μεριδίου.

Γενικαὶ ἀρχαὶ καὶ κατευθύνσεις τοῦ προγράμματος ἀναπτύξεως πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῆς γεωργικῆς καὶ βιομηχανικῆς παραγωγῆς καὶ τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας, ἡ ἀξιοποίησις τοῦ ὀρυκτοῦ πλούτου, ἡ αὔξησις τῶν ἐξαγωγῶν μας καὶ ἡ ἐξασφάλισις δικαιοτέρας διανομῆς καὶ ἀναδιανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξυψοῦται τὸ βιοτικὸν καὶ πολιτιστικὸν ἐπίπεδον τῶν ἐργαζομένων.

Ποία εἶναι ἡ πολιτικὴ ποὺ θὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ αὐτὰ τὰ ἐπιδιωκόμενα ἀποτελέσματα ; Αἱ ἐπενδύσεις εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν, διὰ τοῦ προγραμματισμένου καὶ πλέον ὀρθολογιστικοῦ τρόπου, θὰ ἀποδώσουν πλουσιωτάτους καρποὺς εἰς τὸν τόπον.

Ἡ προβλεπομένη δαπάνη εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἀναπτύξεως διὰ τὸ 1969 ἀνέρχεται εἰς £11.798.225 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν ἀρχικῶς ἐγκριθέντα προϋπολογισμὸν διὰ τὸ 1968 ὁ ὁποῖος ἀνήρχετο εἰς £10.840.214, καὶ τὸν ἀναθεωρηθέντα διὰ τὸ ἴδιον ἔτος, ὁ ὁποῖος ἀνῆλθεν εἰς £5.935.800. Ἡ πραγματο-

ποιηθεῖσα δαπάνη διὰ τὸ 1968 ἀνέρχεται εἰς £6 ἑκατομμύρια περίπου ἢ 55% τῆς προϋπολογισθείσης. Αἱ μειώσεις εἰς τὰς δαπάνας ἀφοροῦν κυρίως £1.375.000 διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ὑδάτων, £300.000 διὰ τὴν γεωργίαν καὶ £2.000.000 περίπου δι' ἔργα ὑποδομῆς (κυρίως λιμένας).

Εἰς τὸν τομέα τῆς γεωργίας τὸ σοβαρώτερον πρόβλημα τὸ ὁποῖον παραμένει εἰσέτι εἶναι τὸ ὑδατικόν. Εἶναι τὸ σοβαρώτερον πρόβλημα δι' ὁλόκληρον τὴν κυπριακὴν οἰκονομίαν. Διὰ τῶν προγραμμάτων ἀναπτύξεως ἀνηγέρθη ἀριθμὸς ὑδατοφρακτῶν οἱ ὁποῖοι καὶ ἀπεδείχθησαν λίαν ἐξυπηρετικοί. Εἶναι ὅμως ἀνεπαρκεῖς. Ὁ ἐφετεινὸς χειμὼν ὑπεγράμμισε κατὰ τὸν πλέον ἐμφαντικὸν τρόπον αὐτὴν τὴν ἀνεπάρκειαν. Ὅπως τονίζεται, ἄλλωστε, καὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ, ἑκατομμύρια τόννων ὕδατος ρέουν ἀχρησιμοποίητα εἰς τὴν θάλασσαν.

Αὐτὸ τὸ πολυτιμότατον ὑγρὸν ποὺ ρέει εἰς τὴν θάλασσαν παρασύρει μαζί του καὶ πολύτιμον ἔδαφος. Τοιουτοτρόπως, ἡ ἀπώλεια διὰ τὴν κυπριακὴν οἰκονομίαν γίνεται ἔτι μεγαλυτέρα. Χρειαζόμεθα πολλοὺς ὑδατοφράκτας καὶ ὑδατοδεξαμενὰς εἰς καταλλήλους τοποθεσίας διὰ νὰ προσκομισθῇ εἰς τὴν κυπριακὴν γεωργίαν καὶ οἰκονομίαν τὸ μάξιμουμ ὄφελος. Πρέπει νὰ δοθῇ προτεραιότης εἰς τοιαῦτα ἔργα καὶ πρέπει νὰ προχωρήσωμεν καὶ μὲ ταχύτερον ρυθμὸν εἰς τὴν ἀνέγερσίν των. Αὐτὸ ἄλλωστε τονίζεται καὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν.

Κάθε σταγὼν ὕδατος θὰ πρέπει νὰ ἐξοικονομηθῇ καὶ νὰ χρησιμοποιηθῇ καταλλήλως. Πέραν ὅμως ἀπὸ τοὺς ὑδατοφράκτας καὶ τὰς ὑδατοδεξαμενὰς ποὺ ἐπιβάλλεται ν' ἀνεγείρωμεν, πέραν ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα μέτρα ἐξοικονομήσεως τοῦ ὕδατος, ἐπιβάλλεται ἀπὸ τώρα νὰ ἀρχίσωμεν τὴν σχετικὴν προετοιμασίαν διὰ τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ καταστῇ οἰκονομικῶς συμφέρουσα ἡ ἀφαλάτωσις δι' ἀρδευτικοὺς σκοπούς. Καὶ προετοιμασία σημαίνει διάθεσιν ἑνὸς ποσοῦ κατ' ἔτος τὸ ὁποῖον νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς κεφάλαιον δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν σκοπόν. Ἴσως εἰς μίαν πενταετίαν νὰ ἐλαττωθοῦν εἰς βαθμὸν ἐκμεταλλεύσιμον τὰ ἔξοδα ἀφαλατώσεως τῆς ἀνεξαντλήτου αὐτῆς πηγῆς ἀρδεύσεως καὶ πρέπει νὰ ἔχωμεν ἕν ποσὸν χρημάτων διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ δανεισθῶμεν καὶ τὰ ὑπόλοιπα μεγάλα ποσὰ τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται πρὸς τὸν σκοπὸν ἐξασφαλίσεως ἑνὸς μεγάλου ἐργοστασίου ἀφαλατώσεως.

Ἴσως, ἀκόμη, ἕν μικρὸν ἐργοστάσιον ἀφαλατώσεως νὰ συμφέρῃ καὶ σήμερον διὰ σκοποὺς ὑδρεύσεως. Οἱ εἰδικοὶ θὰ πρέπει νὰ κάμουν τοὺς ἀναγκαίους ὑπολογισμοὺς καὶ νὰ ἀποφανθοῦν ἐπ' αὐτοῦ.

Πάντως τὸ ὑδατικὸν πρόβλημα ἔχει προτεραιότητα ἔναντι παντὸς ἄλλου καὶ ὅσα χρήματα καὶ ἂν ἐπενδύσωμεν διὰ τὴν ἐπίλυσίν του θὰ εἶναι ὀλίγα, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ὁλόπλευρον εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν ποὺ θὰ ἔχουν ἐπὶ τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀνόδου τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ μας.

Ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία ἀπασχολεῖ τὸ 38% τοῦ οἰκονομικῶς δραστηρίου πληθυσμοῦ καὶ συνεισφέρει τὸ 22,5% εἰς τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν. Παρὰ τὴν μηχανοποίησιν καὶ τὰς βελτιωμένας μεθόδους καλλιεργείας τῶν τελευταίων ἐτῶν, ἡ παραγωγικότης παραμένει χαμηλὴ ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλους κλάδους τῆς οἰκονομίας.

Ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξις τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας καὶ ἡ ἄνοδος τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἀγροτῶν θὰ ἐξαρτηθῇ κατὰ κύριον λόγον ἐκ τοῦ βαθμοῦ ἐπιλύσεως τῶν βασικῶν ἀγροτικῶν προβλημάτων ὡς εἶναι τὸ ἀρδευτικόν, τὸ πρόβλημα τῆς γῆς, τῶν πιστώσεων, ἡ βοήθεια διὰ μικτὴν οἰκονομίαν, ποὺ θὰ ἐξασφαλίζῃ ὁλόχρονον ἀπασχόλησιν, αἱ βελτιωμέναι μέθοδοι καλλιεργείας, ἡ πάρα πέρα μηχανοποίησις τῆς παραγωγῆς, ἡ ἐξασφάλισις σταθερῶν ἀγορῶν διὰ τὰ ἐξαγώγιμα προϊόντα καὶ ἡ συγκέντρωσις τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν εἰς τὴν Συνεργατικὴν Κεντρικὴν Τράπεζαν ἐπὶ μακροχρονίου βάσεως καὶ μὲ χαμηλὸν ἐπιτόκιον.

Ὁ τομεὺς τῆς βιομηχανίας παρουσίασεν ἄνοδον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πρώτου πενταετοῦς προγράμματος. Ἡ συνεισφορά του εἰς τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊὸν ηὐξήθη ἀπὸ £13,2 ἑκατ. τὸ 1961, εἰς £16,8 ἑκατ. τὸ 1966, δηλαδὴ εἴχαμεν αὔξησιν κατὰ 27,3% ἢ μέσην ἐτησίαν αὔξησιν κατὰ 5%. Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι τὸ 1967 παρουσίασεν ἄνοδον κατὰ 8,4%, γεγονὸς ποὺ δείχνει τὴν τάσιν αὐτοῦ τοῦ κλάδου τῆς κυπριακῆς οἰκονομίας.

"Εν ἄλλο χαρακτηριστικὸν αὐτῆς τῆς τάσεως εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου εἰς τὴν βιομηχανίαν παρουσιάζουν συνεχῆ ἄνοδον. Τὸ 1969 αἱ ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου εἰς τὴν βιομηχανίαν ἀνῆλθον εἰς £8,4 ἑκατ. καὶ τὸ 1967 εἰς £8,8 ἑκατ. Ἡ βιομηχανία (μαζὶ μὲ τὸν ἠλεκτρισμόν, τὸ νερὸν καὶ τὸ γκάζι) ἀπασχολοῦν τὸ 13,4% τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ καὶ παράγουν τὸ 13,4% τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος.

Γενικῶς παρατηρεῖται μία στροφὴ τοῦ κυπριακοῦ κεφαλαίου πρὸς τὴν βιομηχανίαν, διὰ τῆς ἐνθαρρύνσεως ποὺ δίδεται ἀπὸ κυβερνητικῆς πλευρᾶς μέσῳ τῆς Τραπέζης Ἀναπτύξεως. Ἡ τάσις αὕτη θὰ πρέπει νὰ ἐνθαρρυνθῇ ἔτι περισσότερον διότι ἡ βιομηχανία ἀποτελεῖ τὸν κύριον μοχλὸν διὰ νὰ στηριχθῇ ἡ κυπριακὴ οἰκονομία εἰς τοὺς ἰδικούς της πόδας καὶ διὰ νὰ παύσῃ νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἀσταθεῖς, ἀδήλους πόρους, ὡς εἶναι τὰ ἔσοδα ἐκ τῶν βρεττανικῶν βάσεων. Καὶ αὐτὸ θὰ μᾶς τὸ ἐξασφαλίσῃ μία βιομηχανία μὲ συνεισφορὰν τῶν 30% ἢ ἀκόμη καὶ τῶν 40–50% τοῦ ἐγχωρίου προϊόντος, εἰς τρόπον ὥστε ἡ Κύπρος νὰ μετατραπῇ εἰς μίαν ἀγροτικὴν–βιομηχανικὴν χώραν.

Ὁ τουρισμὸς ἀποτελεῖ τὸ τρίτον πολὺ σημαντικὸν σκέλος τῆς κυπριακῆς οἰκονομίας. Ἡ ἀνάπτυξις αὐτοῦ τοῦ τομέως ἔχει τεραστίαν σημασίαν διὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου καὶ ἰδιαιτέρως δι' ἓν εὐνοϊκὸν ἰσοζύγιον πληρωμῶν τῆς Κύπρου.

Εἰς τὸ νέον πενταετὲς προβλέπεται ἐτησία ἄνοδος τοῦ τουρισμοῦ κατὰ 25% διὰ νὰ φθάσῃ κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τοῦ πενταετοῦς, τὸ 1971, εἰς 160,000 τουριστῶν καὶ νὰ ἀνέλθουν τὰ ἔσοδα ἀπὸ £3,6 ἑκατ. τὸ 1966 εἰς £11,6 ἑκατ. τὸ 1971. Διὰ τὰ προσεχῆ 5 ἔτη προβλέπεται δαπάνη £11,3 ἑκατ. διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ δυναμικοῦ τῶν ὑφισταμένων ξενοδοχείων καὶ τὴν ἀνέγερσιν νέων.

Συμφωνῶ μὲ τὰς συστάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τοῦ τρόπου διὰ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ διατίθενται τὰ δάνεια ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων καὶ ἀναφορικῶς μὲ τὴν πρόνοιαν διὰ τουριστικὰ σχέδια. Ἡ πεῖρα ἀπὸ τὴν περίπτωσιν τοῦ ξενοδοχείου Χίλτον πρέπει νὰ πείσῃ τὴν Κυβέρνησιν ὅτι μὲ τὰ χρήματα ποὺ ἐξωδεύσαμεν διὰ τὸ ξενοδοχεῖον Χίλτον, τὸ ὁποῖον καὶ διετέθη πρὸς ἐκμετάλλευσιν εἰς ξένην ἑταιρείαν, θὰ ἠδύνατο τὸ κράτος νὰ οἰκοδομήσῃ 4–5 ξενοδοχεῖα εἰς διάφορα μέρη τῆς Κύπρου καὶ νὰ ἔχῃ ἐξ αὐτῶν τριπλάσιον ἢ καὶ τετραπλάσιον ἀκόμη εἰσόδημα.

Διὰ τὴν καλυτέραν ὀργάνωσιν τοῦ τουρισμοῦ χρειάζεται ἡ σύστασις Εἰδικῆς Ἀρχῆς Τουρισμοῦ.

Εἰς τὸν τομέα τῶν Μεταλλείων ἐπιβάλλεται μία ὁλόπλευρος γεωλογικὴ ἔρευνα διὰ τὴν ἀνεύρεσιν νέων κοιτασμάτων, τὰ ὁποῖα νὰ ἐκμεταλλευθῇ ἀποκλειστικῶς διὰ λογαριασμόν του τὸ κράτος. Ἀρκετὰ ἐπλούτισαν αἱ ξέναι μεταλλευτικαὶ ἑταιρεῖαι εἰς βάρος τῶν ἐργαζομένων τῆς Κύπρου, ἐνῶ ἔπρεπεν ἀπὸ καιρὸν νὰ εἶχον κρατικοποιηθῇ.

Συμφώνως πρὸς τὰ ἰδικά της ἐπίσημα στοιχεῖα, ἡ Ἀμερικανικὴ Μεταλλευτικὴ Ἑταιρεία (ΚΜΕ) ἐπραγματοποίησεν ἀπὸ τὸ 1963 μέχρι τὸ 1967 συνολικῶς £20.240.682 καθαρὰ κέρδη, ἐνῶ διὰ τὴν ἰδίαν αὐτὴν περίοδον τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα τῶν ἐργατῶν αὐτῆς τῆς μεταλλευτικῆς ἐπιχειρήσεως ἐκυμαίνετο πέριξ τῶν £400.

Ἡ Ἑταιρεία Θείου καὶ Χαλκοῦ Λίμνης ἐπραγματοποίησεν ἀπὸ τὸ 1962 μέχρι τὸ 1967 συνολικῶς £2.078.206 καθαρὰ κέρδη, ἐνῶ διὰ τὴν ἰδίαν αὐτὴν περίοδον τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα τῶν ἐργατῶν αὐτῆς τῆς ἐπιχειρήσεως ἦτο ἐπίσης πέριξ τῶν £400.

Ἡ Ἑταιρεία Ἀμιάντου ἐπραγματοποίησεν ἀπὸ τὸ 1962 μέχρι τὸ 1967 συνολικῶς £1.052.831 καθαρὰ κέρδη, ἐνῶ τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα τῶν ἐργατῶν τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῆς διὰ τὴν αὐτὴν περίοδον ἐκυμαίνετο πέριξ τῶν £333.

Ἡ Ἑλληνικὴ Μεταλλευτικὴ Ἑταιρεία ἐπραγματοποίησεν ἀπὸ τὸ 1965 μέχρι τοῦ 1967 συνολικῶς £630.266 καθαρὰ κέρδη, ἐνῶ τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα τῶν ἐργατῶν της διὰ τὴν αὐτὴν περίοδον ἦτο περὶ τὰς £300.

Εἶναι ὁλοφάνερον ὅτι τὰ κέρδη τῶν ξένων μεταλλευτικῶν Ἑταιρειῶν, καὶ ἰδιαιτέρως τῆς Ἀμερικανικῆς ΚΜΕ, εἶναι ὑπέρογκα, ἡ δὲ φορολογικὴ πολιτικὴ ποὺ θέτει τὴν Ἀμερικανικὴν ΚΜΕ μὲ τὰ £20.240.682 καθαρὰ κέρδη, εἰς μίαν πενταετίαν, ἐπὶ τῆς ἰδίας βάσεως μὲ τὸν ἐργαζόμενον ὁ ὁποῖος ἔχει εἰσόδημα £600—£700 κατ' ἔτος εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν ἄδικος καὶ ἐπιβάλλεται νὰ ἀναθεωρηθῇ.

Ἐτονίσαμεν καὶ ἄλλοτε ὅτι ἡ φορολογικὴ πολιτικὴ χρήζει σοβαρᾶς μελέτης καὶ ἀναθεωρήσεως. Δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ φορολογικὴ πολιτικὴ ὅταν τὸ 70% περίπου τῶν φόρων προέρχεται ἀπὸ τὴν ἔμμεσον φορολογίαν καὶ μόνον τὸ 30% περίπου ἀπὸ τὴν ἄμεσον φορολογίαν. Διὰ τῆς φορολογικῆς αὐτῆς πολιτικῆς τὰ βάρη πίπτουν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων τάξεων τοῦ τόπου.

Ἐλέχθη πλειστάκις ὅτι διὰ τῆς ἐμμέσου φορολογίας ἐπιβαρύνονται περισσότερον οἱ πλούσιοι οἱ ὁποῖοι καταναλίσκουν καὶ περισσότερα. Αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα στερεῖται σοβαρότητος. Διότι τὴν μεγαλυτέραν κατανάλωσιν πραγματοποιεῖ τὸ καταναλωτικὸν κοινὸν τῶν ἐργαζομένων, ποὺ εἶναι ἡ καταπληκτικὴ πλειοψηφία τοῦ λαοῦ, καὶ οὐχὶ οἱ ὀλίγοι πλούσιοι.

Ὑποστηρίζομεν τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου εἰσοδήματος ἐπὶ τῶν χαμηλῶν εἰσοδημάτων. Οὐχὶ ὅμως ἐπὶ τῶν μεγάλων εἰσοδημάτων. Ὁ φόρος ἐπὶ ὑπερμέτρων εἰσοδημάτων, ὅπως τῆς Ἀμερικανικῆς ΚΜΕ καὶ ἄλλων παρομοίων, πρέπει νὰ αὐξηθῇ αἰσθητῶς. Ὀρθόν, ὀρθότατον θὰ ἦτο ἐὰν ἐλέγομεν εἰς τὴν ξένην αὐτὴν Μεταλλευτικὴν ἐπιχείρησιν : Ἀρκετὰ ἐκέρδισες ἀπὸ τοῦ 1926 εἰς βάρος τῆς Κύπρου καὶ τῶν ἐργαζομένων της, τώρα πρέπει νὰ παραδώσῃς τὴν ὅλην ἐπιχείρησιν εἰς τὸ κράτος.

Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως δὲν ὑπάρχει πρόνοια διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἐργατικῶν πολυκατοικιῶν. Καὶ ὅμως ὑφίσταται ὀξύτατον πρόβλημα στέγης διὰ τοὺς ἐργαζομένους. Οἱ ἐργαζόμενοι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ πληρώνωσιν £25—£30 ἐνοίκια διὰ τὰ διαμερίσματα ποὺ ἔχουν οἰκοδομηθῇ εἰς τὰς πόλεις. Πολὺ περισσότερον δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀγοράσωσιν ἕν διαμέρισμα πρὸς £4—£5 χιλιάδες.

Τὸ στεγαστικὸν πρόβλημα διὰ τοὺς ἐργαζομένους πρέπει νὰ λυθῇ διὰ τῆς ἀνεγέρσεως πολυκατοικιῶν ὑπὸ τοῦ κράτους καὶ τῶν δήμων μὲ ἀνέσεις καὶ χαμηλὰ ἐνοίκια προσιτὰ εἰς τοὺς ἐργαζομένους. Διὰ συνεργατικοῦ ἢ ἄλλου συνεταιριστικοῦ ὀργανισμοῦ νὰ παρασχεθῇ ἡ δυνατότης εἰς ἐκείνους ἐκ τῶν ἐργαζομένων, οἱ ὁποῖοι θὰ ἤθελον νὰ ἀγοράσουν διαμέρισμα ἢ οἰκίαν, νὰ πραγματοποιήσωσιν αὐτὴν τὴν ἐπιθυμίαν των διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιαγορᾶς.

Ὡσαύτως, ἐπιβάλλεται ἡ λῆψις ἀποτελεσματικῶν μέτρων διὰ τὴν πάταξιν τῆς κερδοσκοπείας ἐπὶ τῆς γῆς ποὺ προορίζεται δι' οἰκόπεδα. Καὶ τὸ πλέον ἀποτελεσματικὸν μέτρον εἶναι ἡ κρατικοποίησις τοιαύτης γῆς καὶ ἡ διάθεσίς της εἰς λογικὰς τιμάς. Αἱ πόλεις μας ὅμως θὰ πρέπει νὰ λάβουν ὕψος διὰ τῆς ἀνεγέρσεως πολυορόφων κατοικιῶν. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ θὰ καταφερθῇ πλῆγμα ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν τιμῶν τῶν οἰκοπέδων καὶ ταυτοχρόνως θὰ πάρουν καὶ τὴν ὄψιν πραγματικῶν πόλεων καὶ οὐχὶ «φρακτάδων» ὅπως σήμερον. Ἐπιβάλλεται νὰ μελετηθῇ καὶ νὰ θεσπισθῇ μία σύγχρονος πολεοδομικὴ νομοθεσία.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὰς ἰατρικὰς καὶ ὑγειονομικὰς ὑπηρεσίας ἡ Κύπρος ἔχει ἀνάγκην καὶ εἶναι εἰς θέσιν νὰ συντηρήσῃ μίαν ἐκσυγχρονισμένην ὑπηρεσίαν δωρεὰν ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως. Δὲν εἶναι ὀλίγαι αἱ περιπτώσεις

οἰκογενειῶν ποὺ κατεστράφησαν οἰκονομικῶς ἐξ αἰτίας μιᾶς σοβαρᾶς ἀσθενείας ἑνὸς τῶν μελῶν των. Ἐξ ἄλλου ἡ παρουσιαζομένη εἰς τὰ ὑφιστάμενα νοσοκομεῖα κατάστασις, πολλὰς φορὰς εἶναι τραγική. Δὲν ὑπάρχουν ἀρκεταὶ κλίναι καὶ εἰδικευμένον ἰατρικὸν προσωπικόν. Εἰς τὰ ἐξωτερικὰ ἰατρεῖα τῶν νοσοκομείων ὁ συνωστισμὸς εἶναι τόσον μεγάλος ὥστε νὰ ταλαιπωροῦνται οἱ ἄρρωστοι διὰ πολλὰς ὥρας καὶ μάλιστα ὄρθιοι.

Χρειαζόμεθα μεγαλύτερα καὶ καλύτερα νοσοκομεῖα. Δι' αὐτὸ καὶ ἐπιβάλλεται νὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ ἀνέγερσις τοῦ νέου Γενικοῦ Νοσοκομείου καὶ ἡ ἐπέκτασις τῶν Ἐπαρχιακῶν νοσοκομείων καὶ τῶν ἀγροτικῶν ὑγειονομικῶν μονάδων. Χρειαζόμεθα περισσοτέρους ἰατροὺς εἰς τὰ νοσοκομεῖα καὶ ἰδιαιτέρως εἰδικευμένους ἰατρούς.

Εἰς ἀρκετὰς ἀγροτικὰς ἕδρας δὲν ἔχουν διορισθῇ ἰατροὶ καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῶν τῶν περιοχῶν δεινοπαθοῦν ὅταν ἀσθενήσουν, καὶ εἰς ἀρκετὰς περιπτώσεις ἐκτίθενται εἰς σοβαροὺς κινδύνους. Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως δὲν ὑπάρχει πρόνοια διὰ τὴν ἵδρυσιν ὑγειονομικῶν μονάδων εἰς τὴν ὕπαιθρον.

Χρειαζόμεθα ὡσαύτως νηπιοκομικοὺς καὶ παιδοκομικοὺς σταθμοὺς διὰ τὰς ἐργαζομένας μητέρας.

Εἰς τὴν παιδείαν αἱ κρατικαὶ ἐπενδύσεις θὰ πρέπει νὰ εἶναι γενναιόδωροι διότι θὰ ἀποφέρουν πλουσιωτάτους καρποὺς εἰς τὸ μέλλον. Ἐπιβάλλεται πρὸ παντὸς ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς παιδείας μας καὶ ἡ προσαρμογή της εἰς τὰς κυπριακὰς συνθήκας. Ἡ καθιέρωσις τῆς δωρεὰν ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως μέχρι τοῦ 15ου ἔτους καὶ ἡ ἐπέκτασις τῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι ἐπείγοντα καθήκοντα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ λυθοῦν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ παρόντος πενταετοῦς προγράμματος ἀναπτύξεως.

Ἡ προβλεπομένη δαπάνη ἐκ £4.500 δι' οἰκονομικὴν βοήθειαν πρὸς τὰς τράτας δι' ἁλιείαν εἰς διεθνῆ ὕδατα καὶ αἱ £30.000 διὰ προβλεπόμενα δάνεια πρὸς ἐκσυγχρονισμὸν τῆς ἁλιείας δὲν δύνανται νὰ θεωρῶνται ὡς ἱκανοποιητικὴ ἀντιμετώπισις ἑνὸς τόσον σοβαροῦ προβλήματος.

Ζῶμεν εἰς μίαν νῆσον καὶ ὅμως τὸ ψάρι ἀποτελεῖ πολυτέλειαν. Ἡ παραμέλησις τῆς ἁλιείας ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐπιβάλλει τὴν λῆψιν πλέον δραστικῶν καὶ ἀποφασιστικῶν μέτρων διὰ τὴν ἀνάπτυξίν της.

Ὁ τομεὺς τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου εἶναι σοβαρώτατος. Διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐξαγωγῶν μας καὶ τῆς μειώσεως τῶν εἰσαγωγῶν μας ἐπιτυγχάνομεν ὑγιεστέραν οἰκονομίαν. Εἶναι μειονέκτημα, ἀπομεινάριον τῆς μακρᾶς ἀποικιακῆς ὑποδουλώσεως, τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ κυρία ἀγορὰ διὰ τὰ κυπριακὰ προϊόντα ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἡ Βρεττανία. Ὀφείλομεν νὰ ἀναπτύξωμεν τὸ ἐξαγωγικόν μας ἐμπόριον μὲ ἄλλας χώρας διὰ νὰ μὴν ἐξαρτώμεθα ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν Βρεττανικὴν ἀγοράν. Ἐξ ἄλλου καὶ ἡ Κυπριακὴ ἀγορὰ εἶναι σημαντικὴ διὰ τὰ βρεττανικὰ προϊόντα.

Αἱ ἐξαγωγαί μας εἰς τὰς σοσιαλιστικὰς χώρας ἀνῆλθον ἀπὸ τὰς £800.000 τὸ 1961, εἰς £3.3 ἑκατ. τὸ 1966. Ὑπάρχουν σημαντικὰ περιθώρια ἀναπτύξεως τῶν ἐξαγωγῶν μας πρὸς τὰς χώρας αὐτάς, ἀρκεῖ νὰ ἀγοράζωμεν καὶ ἡμεῖς πολλὰ ἀπὸ τὰ εἴδη ποὺ χρειαζόμεθα ἀπὸ αὐτὰς τὰς χώρας.

Τελευταίως, γίνεται καὶ πάλιν λόγος περὶ συνδέσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος. Τὸ θέμα εἶναι σοβαρώτατον καὶ πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ τόσον τὴν Κυβέρνησιν ὅσον καὶ τὴν Βουλήν. Δὲν συμφωνοῦμεν μὲ ἐκείνους ποὺ προεξοφλοῦν ἀπὸ τώρα τὴν σύνδεσιν τῆς Κύπρου μὲ τὴν Ε.Ο.Κ., ἔστω καὶ ἂν τελικῶς γίνῃ δεκτὴ ἡ Βρεττανία εἰς αὐτήν. Πρέπει νὰ σταθμισθοῦν ὅλοι οἱ παράγοντες καθ' ὅτι αἱ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς Κυπριακῆς Οἰκονομίας θὰ εἶναι ἐξαιρετικῶς σοβαραί. Δὲν δυνάμεθα νὰ συναγωνισθῶμεν τὰ μεγάλα καὶ οἰκονομικῶς ἰσχυρὰ κράτη εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον.

Κλείων τὴν σύντομον αὐτὴν ὁμιλίαν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἐπιτρέψατέ μου νὰ τονίσω, ὅτι αὐτὸ ποὺ ἔχει ἐπιτευχθῆ εἰς τὸν τομέα τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἀγροτικοῦ, βιομηχανικοῦ καὶ ἄλλου, εἶναι βασικὰ προϊὸν τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας, τῆς πατριωτικῆς ἑνότητος καὶ συνεργασίας τοῦ λαοῦ.

Ὁ λαὸς ἔχει δικαιολογημένως ἀπαιτήσεις ἀπὸ μᾶς. Καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀπογοητεύσωμεν. Πρέπει νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὰς προσδοκίας του. Καὶ προσδοκίαι τοῦ λαοῦ εἶναι νὰ ἰσχυροποιηθῆ ἡ πατριωτικὴ ἑνότης καὶ συνεργασία ἐπὶ συγκεκριμένης βάσεως. Μία τοιαύτη ἐξέλιξις θὰ δημιουργήσῃ τοιοῦτον ἐνθουσιασμὸν ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθοῦν νέα σημαντικὰ ἐπιτεύγματα εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς δραστηριότητος τοῦ λαοῦ.

Ἡ Κύπρος δὲν εἶναι εἰσέτι ἐλευθέρα. Ἂς τὴν ἐλευθερώσωμεν πρῶτον ἀπὸ κάθε ἴχνος ἰμπεριαλιστικῆς ἐξαρτήσεως καὶ παρουσίας καὶ θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ζήσῃ ἀξιοπρεπῶς ὅλα της τὰ παιδιά. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰς τὸ βῆμα καλεῖται ὁ κ. Πανῖκος Σιβιτανίδης.

Π. ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Πραγματικῶς ἐνθαρρυντικαὶ εἶναι αἱ προοπτικαὶ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς τοῦ Δευτέρου Σχεδίου, ὡς τοῦτο εὐγενῶς ἐξηγήθη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, κατὰ τὴν χθεσινὴν προσφώνησίν του ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου. Διὰ τοῦτο ὀφείλομεν νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εὐαρέσκειαν καὶ ἐκτίμησίν μας ὅπως καὶ διὰ τὸ ἤδη ἐπιδειχθὲν ἐνδιαφέρον τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου καὶ τῆς Κυβερνήσεώς του διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κύπρου. Εἰδικῶς διὰ τὴν Ἐπαρχίαν Πάφου τῆς ὁποίας, ὡς πανταχόθεν ὁμολογεῖται, ἡ ἀνάπτυξις καθυστέρησε σημαντικῶς ἐπὶ ἀποικιοκρατίας, ἐτονίσθη πλειστάκις ἡ ἀνάγκη ὅτι ἦτο καὶ εἶναι ἀπαραίτητος δι' αὐτὴν ἰδιαιτέρα προσοχὴ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως οὕτως ὥστε νὰ κερδίσῃ ἡ Ἐπαρχία αὐτὴ τὸ ἀπολεσθὲν ἔδαφος καὶ νὰ δυνηθῇ νὰ συμβαδίσῃ μὲ τὴν ὑπόλοιπον Κύπρον εἰς τὴν ὁδὸν τῆς εὐημερίας καὶ τῆς προόδου.

Συναφῶς θὰ ἦτο ἀσυγχώρητος παράλειψις ἐὰν δὲν ἐτονίζετο τὸ γεγονὸς ὅτι, παρ' ὅλας τὰς φιλοτίμους προσπαθείας, οὐδόλως ἐθεραπεύθησαν ὅλα τὰ ἀπὸ δεκαετηρίδων συσσωρευθέντα καὶ δημιουργηθέντα τεράστια ὅσον καὶ ἰδιάζοντα προβλήματα τῆς Πάφου, ὡς καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐν τῷ μεταξὺ ἐδημιουργήθησαν. Πολλὰ μὲν ἔγιναν, ἀλλὰ περισσότερα πρέπει νὰ γίνουν καὶ ἀναμένει ὁ λαὸς τῆς Πάφου νὰ γίνουν, ἀποβλέπων μὲ ἐλπίδα εἰς τὸ Δεύτερον Σχέδιον. Διότι παρ' ὅλον τὸ Κυβερνητικὸν ἐνδιαφέρον, ἡ Πάφος ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ μία καθυστερημένη Ἐπαρχία.

Καὶ τοῦτο διότι :

Ἡ γεωργοκτηνοτροφικὴ ἀνάπτυξις τῆς Πάφου, ἡ ὁποία εἶναι βασικῶς γεωργικὴ ἐπαρχία, καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἀνάπτυξις θὰ ἐνισχύετο ἀλματωδῶς διὰ τῆς καταλλήλου ἀξιοποιήσεως τοῦ Ἀκάμαντος καὶ ἄλλης χαλίτικης γῆς (διὰ τὴν ὁποίαν ἀξιοποίησιν παρεσκευάσθη ἀπὸ ἐτῶν σχέδιον ἀξιόλογον) καθυστερεῖ διότι δὲν παραχωροῦνται τὰ ἀπαιτούμενα ποσά.

Τὸ Ἀμπελουργικὸν πρόβλημα ἐξακολουθεῖ νὰ κρατῇ εἰς ἀγωνίαν τοὺς ἀμπελουργούς μας.

Ἡ ἀξιοποίησις τῶν ὑδατίνων πόρων καὶ τῆς χαλίτικης γῆς, τὰ ἀντιδιαβρωτικὰ καὶ ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα, αἱ Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι καὶ ἄλλα βασικὰ ἔργα δὲν ἔχουν εἰσέτι φθάσει εἰς τὸ σημεῖον ποὺ ὅλοι ἐπιθυμοῦμεν.

Ἡ Τουριστικὴ ἀνάπτυξις εὑρίσκεται εἰσέτι εἰς τὸ στάδιον τῆς μελέτης.

Αἱ λιμενικαὶ βελτιώσεις καθυστεροῦν.

Τὸ ὁδικὸν δίκτυον τῆς Ἐπαρχίας εὑρίσκεται εἰς πολὺ κακὴν κατάστασιν.

Ἔχομεν ἀνάγκην σημαντικῆς βελτιώσεως τῶν χωρίων μας διὰ τῆς κατασκευῆς δρόμων, κοινοτικῶν κτιρίων, σφαγείων, διασωληνώσεως ποσίμου νεροῦ εἰς αὐτά, ἀνεγέρσεως καὶ ἐπεκτάσεως σχολικῶν κτιρίων, κατασκευῆς ἀγροτικῶν δρόμων καὶ ἀτραπῶν διὰ νὰ ἀποφευχθῇ ἡ ἀστυφιλία.

Τὰ Νοσοκομεῖα Κτήματος καὶ Πόλεως Χρυσοχοῦς δέον νὰ ἐπανδρωθοῦν καὶ ἐξοπλισθοῦν κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ μὴ παρίσταται ἀνάγκη νὰ μεταβαίνουν οἱ χωρικοί μας εἰς τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον ὑφιστάμενοι ὑπέρογκα ἔξοδα.

Αἱ ἀρχαιότητες τῆς Πάφου, αἱ ὁποῖαι τόσον ἀφειδῶς εὑρίσκονται κατεσπαρμέναι ὑπὸ τὴν γῆν μας, ἀναμένουν τὴν σκαπάνην τοῦ Ἀρχαιολόγου διὰ νὰ τὰς φέρῃ εἰς φῶς, ἵνα συμβάλουν τὰ μέγιστα εἰς τὴν τουριστικήν μας κίνησιν.

Ὁ Τουρισμός μας εὑρίσκεται εἰς τὰ σπάργανά του παρ' ὅλον ὅτι διαθέτομεν ἀφθόνους πρώτας ὕλας. Χρειάζεται νὰ ὀργανωθῇ ἐπὶ ἐπιστημονικῆς βάσεως καὶ νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία.

Οἱ Δῆμοι Κτήματος καὶ Πόλεως Χρυσοχοῦς εὑρίσκονται, λόγῳ ἀντιξόων συνθηκῶν, εἰς ἀθλίαν οἰκονομικὴν κατάστασιν καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐκπληρώσουν οὐσιωδῶς τὸν προορισμόν των. Χρειάζονται οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν.

Αἱ θεομηνίαι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐσάρωσαν τὴν Πάφον. Τὰ χωρία Στατός, Ἅγιος Φώτιος, Χολέτρια, Θελέτρα καὶ Παληάμπελα, δέον ἀπαραιτήτως νὰ μετακινηθοῦν εἰς ἀσφαλέστερα μέρη, τὸ συντομώτερον. Δὲν εἶναι νοητὸν νὰ ἀνεχώμεθα νὰ ζοῦν οἱ συγκάτοικοί μας εἰς ἐπισφαλεῖς περιοχὰς μὲ κίνδυνον ἀπωλείας ζωῶν, ἢ ὑπὸ ὑπαναπτύκτους συνθήκας, νὰ κολυμβοῦν τὰ παιδιὰ μέσα εἰς τὰ νερὰ ἢ τὴν λάσπην ἀπὸ τὰ ὁποῖα γεμίζουν τὰ ὑπνοδωμάτιά των καὶ γενικὰ αἱ κατοικίαι των.

Πολλοὶ μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τῆς ὑπαίθρου οἱ ὁποῖοι κατέρχονται ἐκ τῶν χωρίων των εἰς τὰς πόλεις διὰ νὰ φοιτήσουν εἰς ἀνωτέρας Σχολάς, δὲν ἔχουν ἐπαρκῆ παρακολούθησιν. Εἶναι ἔρμαια εἰς διαφόρους κινδύνους. Χρειάζονται παρακολούθησιν καὶ προστασίαν. Δὲν ὑπάρχει ἐπαρκὴς ὑπηρεσία πρὸς τοῦτο. Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, ἐν συνεννοήσει μὲ τὴν Ἀστυνομίαν καὶ τὸ Τμῆμα Εὐημερίας, πρέπει νὰ ἐπιληφθῇ ἐπειγόντως τοῦ σοβαροῦ τούτου θέματος, προτοῦ εἶναι ἀργά. Ἤδη εἰς γνῶσιν ἁρμοδίων ἦλθον ὡρισμέναι ἀνησυχητικαὶ πληροφορίαι, αἱ ὁποῖαι δικαιολογοῦν τὴν ἐπείγουσαν εἰσήγησίν μου νὰ διαφυλαχθῇ ἡ νεολαία μας.

Πολλὰ ἑκατομμύρια ψηφίζονται κατ' ἔτος δι' ἀνάπτυξιν. Αὐτὸ ἀποδεικνύει τὸ ἐνδιαφέρον καὶ θέλησιν τῆς Κυβερνήσεως νὰ βοηθήσῃ τὴν πρόοδον τοῦ τόπου. Ὑπὸ τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ὅμως, ἀπαντῶντος εἰς ἐρώτησίν μου εἰς τὴν Βουλήν, μᾶς δίδεται ἡ πληροφορία ὅτι ὑπάρχει ἀδυναμία ἐκτελέσεως ὅλων τῶν προγραμματιζομένων ἔργων λόγῳ τῆς μὴ ἐγκαίρου συμπληρώσεως τῶν ἀπαραιτήτων τεχνικοοικονομικῶν μελετῶν, σχεδίων, κ.λ.π., ἥτις ὀφείλεται εἰς τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς, πλήρως κατηρτισμένου καὶ πεπειραμένου προσωπικοῦ. Περαιτέρω εἰσηγεῖται, πρὸς ὑπερπήδησιν τῆς ἀδυναμίας ταύτης, τὴν ἀναδιάρθρωσιν τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ τὸν ἐκσυγχρονισμὸν τῆς Κρατικῆς Μηχανῆς, ἔργον τὸ ὁποῖον εἶναι δύσκολον καὶ μακροχρόνιον. Παρ' ὅλον ὅτι τονίζεται ὅτι ἔχει ἐπιτελεσθῇ πρόοδος εἰς τὸν τομέα τοῦτον, ἐν τούτοις δὲν εἶναι νοητὸν νὰ μᾶς ἱκανοποιῇ ἡ καθυστέρησις ἔργων λόγῳ μὴ ὑπάρξεως προσωπικοῦ. Δυνάμεθα νὰ δανεισθῶμεν τὸ ἀναγκαῖον πεπειραμένον προσωπικὸν ἀπὸ τὸν ΟΗΕ ἢ χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀνεχθῶμεν τὴν καθυστέρησιν ἐκτελέσεως οὐσιωδῶν ἔργων.

Τὸ πρόβλημα καθίσταται περισσότερον ἀνησυχητικὸν κατόπιν τῆς προειδοποιήσεως τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὅτι ἡ πραγματοποίησις τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως θὰ συναντήσῃ μεγάλας δυσκολίας, ἐὰν δὲν γεφυρωθῇ τὸ χάσμα τῆς ἐλλείψεως 3500 καὶ πλέον τεχνιτῶν, εἰσηγηθέντος ὅπως προχωρήσωμεν ἀμέσως εἰς ἓν πρόγραμμα ἐντατικῆς ταχυρρύθμου τεχνικῆς ἀναπτύξεως. (Τύπος 9.1.1969).

Ἐπίσης ἐκ πολλῶν πλευρῶν ἐκφράζονται φόβοι ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἕτοιμα σχέδια διὰ νὰ καλυφθοῦν ὅλαι αἱ δαπάναι τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1969. (Τύπος 20.12.1968). Τοῦτο εἶναι ἓν πολὺ σοβαρὸν ἐνδεχόμενον τὸ ὁποῖον εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ προσέξῃ καὶ θεραπεύσῃ ἐπειγόντως.

Διότι θὰ εἶναι τραγικὸν νὰ διαθέτῃ ἡ Κυβέρνησις τὰ χρήματα, νὰ διαθέτῃ ὁ Λαὸς τὰς ἀνάγκας, καὶ νὰ μὴν δύνανται τὰ χρήματα νὰ θεραπεύσουν τὰς ἀνάγκας λόγῳ ἐλλείψεως σχεδίων.

Καὶ δὲν εἶναι μόνον τοῦτο. Εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαφόρων ἔργων πρέπει νὰ γίνεται ἔλεγχος. Πραγματικὸς ἔλεγχος. Οὐσιαστικὸς ἔλεγχος. Ἔλεγχος τῆς ἐκτελουμένης ἐργασίας, ἔλεγχος ὑλικῶν, ἔλεγχος ποσότητος καὶ ποιότητος, ἔλεγχος παραγωγῆς, ἐργατικῶν χειρῶν, ὀργάνωσις καὶ ὀρθὴ καὶ πλήρης ἐκτέλεσις τῶν ἔργων, καλὴ χρῆσις τῶν μηχανημάτων.

Ἐξ ὅσων εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω τοιοῦτος ἔλεγχος δὲν γίνεται μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καταστρέφωνται ἐκ βάθρων νεοκατασκευασθέντες δρόμοι, νὰ καταπίπτουν γεφύρια, τὰ ὁποῖα κατεσκευάσθησαν τελευταίως, νὰ δημιουργῶνται πλήμμυραι καὶ τραγωδίαι καὶ νὰ ἐρχώμεθα ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ διεξάγωμεν ἀνακρίσεις διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν γεγονότων. Ἡ τακτικὴ αὕτη οὐδόλως εἶναι ἱκανοποιητική. Χρειάζεται πρόληψις τῆς καταστροφῆς καὶ τὴν πρόληψιν θὰ τὴν ἐξασφαλίσωμεν διὰ τοῦ καταλλήλου ἐλέγχου. Ὁ σημερινὸς τρόπος ἐλέγχου δὲν ἱκανοποιεῖ. Οὐδεὶς τεχνικὸς ἔλεγχος γίνεται τῶν ἔργων τῶν ἐκτελουμένων ὑπὸ τῶν διαφόρων Τμημάτων τῆς Κυβερνήσεως.

Οἱ ἐλεγκταὶ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Τμήματος ἐλέγχουν μόνον τὰ βιβλία καὶ τοὺς λογαριασμούς, οὐδεὶς δὲ παρακολουθεῖ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων. Φυσικὰ οἱ ὑπεύθυνοι Τμηματάρχαι δὲν εἶναι ἀνθρωπίνως δυνατὸν νὰ διεξάγουν τὸν ἀναγκαῖον ἔλεγχον λόγῳ φόρτου ἐργασίας ἀλλὰ καὶ ἐλλείψεως εἰδικότητος.

Διὰ τὴν ἀναγκαίαν αὐτὴν ἐργασίαν πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ υἱοθετηθῇ ὁ θεσμὸς τῶν Ἐπιθεωρητῶν ἢ Ἐλεγκτῶν Ἔργων ἢ Τεχνικῶν Ἐλεγκτῶν. Παρόμοιος θεσμὸς ὑπάρχει εἰς Ἀγγλίαν καὶ εἶναι οἱ "Costs Accountants". Ἡ κτηθεῖσα πικρὰ πεῖρα μᾶς ἀπέδειξεν ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν πλέον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων οὔτε κατὰ βῆμα ἄνευ διορισμοῦ καταλλήλων Ἐλεγκτῶν, μὲ προσόντα καὶ πεῖραν καὶ προπάντων εὐσυνειδησίαν.

Πιθανὸν νὰ ἀντείπῃ τις ὅτι ὑπάρχει κάποια ὑπηρεσία εἰς τὰ δημόσια ἔργα, ἐγκαθιδρυθεῖσα τὸ 1957 ὑπὸ τοῦ Culleen καὶ τεθεῖσα εἰς ἐφαρμογὴν τὸ 1960. Ἡ ὑπηρεσία αὕτη ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ὑποτυπώδης (ὑπάρχουν 7 μόνον ὑπάλληλοι τοῦ Κλάδου Ἐλέγχου τῶν Δημοσίων Ἔργων κατανεμημένοι ἀνὰ εἷς εἰς ἑκάστην ἐπαρχίαν) δὲν δύναται παρ' ὅλην τὴν καλήν της διάθεσιν νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐπιτελουμένην τεραστίαν ἐργασίαν. Ἐπὶ πλέον παρ' ὅλον ὅτι πολλὰ ἄλλα Τμήματα ἐκτελοῦν διάφορα ἔργα, διὰ ταῦτα οὐδεὶς ἀπολύτως ἔλεγχος ἐξασκεῖται.

Ἄνευ καταλλήλου εὐσυνειδήτου καὶ ἐνδελεχοῦς ἐλέγχου οὐδέποτε θὰ δημιουργήσωμεν ἔργα ἀνάλογα μὲ ὅ,τι πληρώνομεν. Οὐδέποτε θὰ φθάσωμεν εἰς τὸν στόχον μας ὡς ἐξετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ εἰς τὴν χθεσινὴν ὁμιλίαν του. Οὐδέποτε θὰ δημιουργήσωμεν ἔργα ἀνάλογα μὲ ὅ,τι ἐξοδεύομεν.

Αὐτὰ ἐν ὀλίγοις καὶ μὲ ἐποικοδομητικὴν διάθεσιν ἠθέλησα νὰ προσθέσω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, μὲ τὴν ἔκφρασιν τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῆς Πάφου ὅπως καταστῇ τὸ Δεύτερον Σχέδιον, ἕνα Σχέδιον Ἀναπτύξεως, ἕνα σχέδιον εὐημερίας ἀλλὰ καὶ Δικαιοσύνης δι' ὅλην τὴν Κύπρον συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Πάφου. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Σταῦρος Ποσκώτης.

Σ. ΠΟΣΚΩΤΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ἡ ἰδική μου ἀγόρευσις δὲν θὰ ἐπεκταθῇ εἰς ἐξέτασιν καὶ σχολιασμὸν τῶν δύο ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμῶν, Τακτικοῦ καὶ Ἀναπτύξεως τοῦ 1969 ἀπὸ τῆς γενικῆς καὶ εὐρυτέρας σκοπιᾶς τοῦ Κυπρίου Βουλευτοῦ. Θὰ προτιμήσω, λόγῳ τῆς σοβαρότητος τῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα ἐξακολουθοῦν νὰ ἀπασχολοῦν τὴν περιφέρειάν μου, νὰ παρουσιασθῶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ὑπὸ τὴν στενοτέραν ἰδιότητά μου τοῦ Βουλευτοῦ Λάρνακος, σχολιάζων τὰ κεφάλαια ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα σχέσιν ἔχουν μὲ τὰ ζέοντα προβλήματα τῆς περιοχῆς μου.

Εἰλικρινῶς αἰσθάνομαι ὅτι ἡ Λάρναξ χρειάζεται τὰς ἰδικάς μου ταπεινὰς ὑπηρεσίας πολὺ περισσότερον ἢ ἡ Κύπρος τὴν ὁποίαν εὐτυχῶς ὑπάρχει πληθώρα ἱκανῶν Βουλευτῶν διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ. Ἐξ ἄλλου εἶναι καὶ ὀρθὸν καὶ λογικόν, ἀποτελεῖ δὲ καὶ ἠθικὴν ὑποχρέωσιν δι' ἐμὲ ὁ ὁποῖος ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἔθεσα ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὸ ὀξύτατον οἰκονομικὸν πρόβλημα τῆς Λάρνακος καὶ ἐπεκαλέσθην τὴν συνδρομὴν τοῦ Σώματος καὶ τὴν κατανόησιν καὶ στοργὴν τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ὁποίας τὴν πολιτικὴν εἰς ὡρισμένους τομεῖς καὶ τὰς πράξεις ἢ παραλείψεις ἐπέκρινα, νὰ ἀναφέρω σήμερον ἀπὸ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἐπισήμου βήματος τὰ ἀποτελέσματα τοῦ Κυβερνητικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τὴν σημερινὴν θέσιν τοῦ προβλήματος, συμπληρωματικῶς δὲ νὰ προβῶ εἰς ὡρισμένας ἐποικοδομητικὰς εἰσηγήσεις καὶ νὰ διατυπώσω ἀπόψεις αἱ ὁποῖαι πιστεύω ὅτι θὰ ἐξυπηρετήσουν χρήσιμον σκοπὸν κατὰ τὸ παρὸν στάδιον γενόμεναι. Καὶ ἰδιαιτέρως νὰ ἐπισύρω τὴν Κυβερνητικὴν προσοχὴν ἐπὶ ὡρισμένων εἰδικῶν πτυχῶν τῶν ἐπὶ μέρους προβλημάτων τῆς περιφερείας μου.

Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι θὰ ἦτο εὐθηνὴ δημοκοπία ἐὰν δὲν ἀνεγνώριζα ὅτι παρ' ὅλας τὰς καθυστερήσεις, τὰς ἀναβολὰς καὶ τὰς δυσκολίας, ἡ Κυβέρνησις, ἐνεργοῦσα ἔστω ὄχι ὡς Προμηθεὺς ἀλλὰ ὡς Ἐπιμηθεύς, ἔχει ἤδη λάβει σειρὰν σημαντικῶν ἀποφάσεων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς περιφερείας μου, αἱ ὁποῖαι ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ συμβάλουν εἰς μεγάλον βαθμὸν εἰς τὴν ἐπίλυσιν τοῦ βασανιστικοῦ προβλήματος τῆς δυσπραγίας τῆς Λάρνακος. Εἶναι γεγονὸς μὴ ἐπιδεχόμενον ἀμφισβήτησιν ὅτι εὑρισκόμεθα ἐν Λάρνακι εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν διὰ τὴν κατασκευὴν σειρᾶς μεγάλων ἔργων ἀναπτύξεως. Τὰ εἰς διάφορα Κεφάλαια τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως ἐγγεγραμμένα μεγάλα σχετικὰ κονδύλια ἀναμένουν τὴν ψήφισίν των διὰ νὰ δαπανηθοῦν διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἐντὸς τοῦ Μαρτίου θεμελιοῦνται δύο βασικὰ ἔργα ἀναπτύξεως : Ὁ λιμὴν τῆς Λάρνακος καὶ ἡ βιομηχανικὴ περιοχή της. Ὀλίγους δὲ μῆνας ἀργότερον προγραμματίζεται ἡ ἔναρξις ἐργασιῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς νέας ὁδοῦ Λάρνακος—Λευκωσίας καὶ ἱδρύονται τὰ διϋλιστήρια πετρελαίου. Εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Λάρνακος τερματίζεται τὸ κεφάλαιον τῆς δυσπραγίας καὶ ἀρχίζουν νὰ γράφωνται αἱ πρῶται σελίδες τοῦ νέου κεφαλαίου, τῆς οἰκονομικῆς ἀνόδου. Καὶ δὲν ἀποκρύπτω τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ τελευταῖαι ἐξελίξεις εἶχον ἤδη τοὺς εὐνοϊκούς των ἀντικτύπους καὶ ἔχουν δημιουργήσει ἓν νέον κλῖμα αἰσιοδοξίας καὶ ἐμπιστοσύνης διὰ τὸ μέλλον καὶ μίαν εὐχάριστον προσμονὴν διὰ καλυτέρας ἡμέρας.

Βεβαίως ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων τίποτε δὲν ἔχει ἀλλάξει. Οὔτε εἰς τὴν ἐπιφάνειαν οὔτε εἰς τὸ βάθος. Ἡ ἀγορά μας ἐξακολουθεῖ νὰ δυναστεύεται ἀπὸ μίαν μόνιμον ἀναιμίαν καὶ ἡ ἐμπορικὴ ζωὴ τῆς Λάρνακος διέρχεται ἀκόμη περίοδον οἰκονομικῆς ἀσφυξίας. Ἡ ἀλλαγὴ εὑρίσκεται εἰς τὸν τρόπον ἀντιμετωπίσεως τῆς καταστάσεως. Εἶναι ἀλλαγὴ ἐσωτερικῆς διαθέσεως τῶν προσώπων. Ἐν ὄψει τοῦ ἐλπιδοφόρου μέλλοντος, τὸ ὁποῖον ἠρχίσαμεν νὰ ψαύωμεν μὲ τὰ χέρια μας, αἰσιοδοξοῦμεν ὑπομένοντες μὲ καρτερίαν τὰς δυσκολίας τῆς σήμερον μὲ τὴν βεβαιότητα ἑνὸς πολὺ καλυτέρου αὔριον.

Ὁ ὑπὸ κατασκευὴν λιμὴν διὰ τὸν ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις θὰ δαπανήσῃ τελικῶς πέραν τῶν £2.500.000 εἶναι ἓν ἔργον βασικωτάτης σημασίας διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς Λάρνακος. Ἀπὸ αὐτὸν ἡ πόλις καὶ ἡ ἐπαρχία ἀναμένουν πολλά. Ἴσως πολὺ περισσότερα ἀπὸ ὅσα εἶναι δυνατὸν λογικῶς νὰ ἀναμένωνται ἀπὸ ἕνα λιμένα. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ τὸ γεγονὸς ὅτι θὰ ἀποβῇ οὗτος τὸ ἐπίκεντρον τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς της. Εἶναι ὅμως ὁ λιμὴν οὗτος, καὶ λόγῳ κατασκευῆς καὶ μεγέθους καὶ λόγῳ θέσεώς του, λειτουργήσιμος, καὶ εἶναι ὁ ἐνδεδειγμένος καὶ κατάλληλος διὰ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὸν ρόλον διὰ τὸν ὁποῖον τὸν προορίζουν αἱ ἀνάγκαι τῆς περιοχῆς καὶ αἱ φιλοδοξίαι τῶν κατοίκων ; Ὑπάρχουν προοπτικαὶ—καὶ ποῖαι—νὰ γίνῃ πράγματι ὁ πολυδύναμος οἰκονομικὸς συντελεστής, ἐπὶ τοῦ ὁποίου νὰ δύναται νὰ στηρίξῃ βασίμους ἐλπίδας ἀνορθώσεως ἡ πόλις καὶ ἡ ἐπαρχία τῆς Λάρνακος; Ἢ μήπως, ὡς ὑπῆρξεν ἰσχυρισμός, «ἀποτελεῖ οὗτος σπατάλην χρήματος δι' ἐξευμενισμὸν τῶν ὀργισθέντων Λαρνακέων» καὶ εἶναι καταδικασμένος νὰ καταλήξῃ «εἰς φωλεὰν γλάρων καὶ πεζουναρκῶν» ;

Ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι δυστυχῶς ἐξεφράσθησαν ὑπὸ ὑπευθύνων ἀνευθύνως καὶ προχείρως καταδικαστικαὶ καὶ χλευαστικαὶ διὰ τὸν λιμένα Λάρνακος ἀπόψεις, αἱ ὁποῖαι ὑπῆρξαν ἀτυχεῖς καὶ ἄστοχοι καὶ ὡς ἔκφρασις καὶ ὡς διατύπωσις, καὶ αἱ ὁποῖαι διατυπωθεῖσαι ὡς διετυπώθησαν ἐπίκραναν τοὺς Λαρνακεῖς, προσωπικῶς ἐκφράζω ἀδιστάκτως τὴν γνώμην μου, βασιζομένην ἐπὶ ἀσφαλῶν δεδομένων, ὅτι ὁ ὑπὸ κατασκευὴν λιμὴν τῆς Λάρνακος θὰ λειτουργήσῃ κανονικῶς καὶ ἀσφαλῶς καὶ ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ καὶ μὲ ταχὺν ρυθμόν, λόγῳ τῆς πλεονεκτικῆς γεωγραφικῆς θέσεώς του, θὰ ἐξελιχθῇ εἰς τὸν κυριώτερον εἰσαγωγικὸν ἐμπορικὸν λιμένα τῆς νήσου μας. Ὑπὸ δύο βεβαίως βασικὰς προϋποθέσεις : Πρῶτον, τῆς ἐν καιρῷ βαθμιαίας καὶ συμφώνως τῶν ηὐξημένων ἀναγκῶν του ἐπεκτάσεώς του μέχρι συμπληρώσεώς του εἰς ἕνα πλήρη λιμένα δυνάμενον ἀνέτως νὰ ἐξυπηρετήσῃ 10 ἢ καὶ 15 ἀκόμη ποντοπόρα πλοῖα, τὴν ὁποίαν ἐπέκτασιν, εὐτυχῶς, ὁ ἐκπονήσας τὴν μελέτην τοῦ λιμένος καὶ τὰ σχέδια Εἰδικὸς Λιμενολόγος προέβλεψε καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἔκαμε πρόνοιαν εἰς τὰ σχέδιά του καί, δεύτερον, τοῦ συγχρονισμένου μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ του πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον ἡ Λάρναξ θὰ ἐπιμείνῃ οὕτως ὥστε αἱ παρεχόμεναι ὑπὸ τοῦ λιμένος της ὑπηρεσίαι καὶ διευκολύνσεις νὰ μὴ ὑστεροῦν τῶν παρεχομένων ὑπὸ ἄλλων λιμένων τῆς νήσου μας τόσον εἰς τὸν τομέα τῆς ἀσφαλείας ὅσον καὶ εἰς ἐκεῖνον τῶν φορτοεκφορτώσεων καὶ τῆς ἀσφαλοῦς ἀποθηκεύσεως.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει οὐδεμίαν διατηρῶ ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ κατὰ ἀρκετὰ μίλια μικροτέρα ἀπόστασις τοῦ λιμένος Λάρνακος ἐκ Λευκωσίας καὶ τοῦ πυκνοκατοκημένου περιγύρου της, τοῦ μεγαλυτέρου κέντρου καταναλώσεως ἀγαθῶν ἐν Κύπρῳ, ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλους ὑπάρχοντας ἢ κατασκευασθησομένους λιμένας, θὰ εἶναι ὁ ἀσφαλὴς καὶ θετικὸς παράγων ὁ ὁποῖος φυσιολογικῶς καὶ σταθερῶς θὰ προσανατολίσῃ τὸ εὐρὺ εἰσαγωγικὸν κυρίως ἐμπόριον πρὸς αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ αἱ πλεῖσται τῶν παραγωγικῶν περιοχῶν, τόσον τῆς ἰδίας τῆς Λάρνακος ὅσον καὶ τῆς Κύπρου ὁλοκλήρου θὰ εὑρίσκουν, λόγῳ ἀκριβῶς τῆς πλεονεκτικῆς γεωγραφικῆς θέσεώς του, πολὺ συμφερωτέραν τὴν διὰ μέσου τούτου ἐξαγωγὴν τῶν προϊόντων των, μὲ ἀποτέλεσμα ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν τοῦ λιμένος Λάρνακος ὁσημέραι νὰ ἐπεκτείνεται καὶ συνεχῶς οὗτος νὰ σταθεροποιῇ τὴν θέσιν του. Τὰ ὑφιστάμενα δεδομένα ἐπιτρέπουν αἰσιοδοξίαν καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ περάσῃ χρόνος πολὺς καὶ αὐταὶ αἱ ἴδιαι αἱ ἀνάγκαι τοῦ λιμένος Λάρνακος θὰ ἀπαιτήσουν καὶ θὰ ἐπιβάλουν ἀφ' ἑαυτῶν τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐπέκτασίν του.

Εἶναι γενικῶς παραδεκτὸν ὅτι ἡ ὕπαρξις καὶ λειτουργία τοῦ λιμένος τούτου θὰ δημιουργήσῃ εὐκαιρίας ἀπασχολήσεως διὰ τοὺς ἐργαζομένους τῆς Λάρνακος καὶ θὰ προκαλέσῃ ἀναζωογόνησιν τῆς ἐμπορικῆς κινήσεως τῆς ἀγορᾶς της. Ἀλλὰ ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔχουν μελετήσει βαθύτερον ὅλα τὰ στοιχεῖα, τὰ αἴτια καὶ τοὺς συντελεστὰς τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας της, δικαιολογημένως ἀναμένουν ἀπὸ αὐτὸν νὰ προσφέρῃ κάτι πολὺ πέραν τούτων. Ἀναμέ-

νεται νὰ διαδραματίσῃ ρόλον ἐνοποιήσεως εἰς τὸν γεωγραφικὸν χῶρον τῆς Λάρνακος. Νὰ ἀποβῇ ὁ ἰσχυρὸς μαγνήτης ὁ ὁποῖος θὰ ἐπανενώσῃ τὴν διὰ πολλοὺς λόγους ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν διασπασθεῖσαν οἰκονομικὴν ἑνότητα τῆς Λάρνακος. Διότι, ὡς εἶναι γνωστόν, ὁλόκληρα συμπλέγματα χωρίων τῆς ἰδικῆς της διοικητικῆς περιφερείας, λόγῳ τῶν μακροχρονίως ἐπικρατουσῶν συνθηκῶν δυσπραγίας καὶ λόγῳ ἐλλείψεως λιμενικῶν διευκολύνσεων δι' ἐξαγωγὴν τῶν προϊόντων των, ἔχουν οὐσιαστικῶς στρέψει τὰ νῶτα των πρὸς τὴν Λάρνακα, τὴν διοικητικὴν πρωτεύουσάν των καὶ ἐστράφησαν πρὸς ἄλλας κατευθύνσεις ὅπου ἠδύναντο νὰ εὕρουν ἀπασχόλησιν καὶ λιμενικὰς διευκολύνσεις.

Ἡ διὰ τῆς κατασκευῆς τοῦ λιμένος Λάρνακος παροχὴ λιμενικῶν διευκολύνσεων δι' ἐξαγωγὴν τῶν προϊόντων τῶν παραγωγικῶν χωρίων τῆς ἐπαρχίας μας, παραλλήλως μὲ τὰς ηὐξημένας εὐκαιρίας ἀπασχολήσεως τὰς ὁποίας θὰ προσφέρῃ καὶ ἡ λειτουργία τοῦ λιμένος καὶ τὸ σύνολον τῶν ἔργων ἀναπτύξεως τῆς Λάρνακος, θὰ ἀποτελέσουν βασικοὺς παράγοντας ἐπανενώσεως ὅλων τῶν προσωρινῶς διασπασθέντων τμημάτων τῆς ἐπαρχίας μας μὲ καταφανῆ τὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα καὶ τὰς εὐμενεῖς οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πόλεως.

Ὡς ἔχει ἤδη λεχθῇ, παραλλήλως πρὸς τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος, ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς Μαρτίου προγραμματίζεται καὶ ἡ ἔναρξις τῶν κατασκευαστικῶν ἐργασιῶν ἑνὸς ἄλλου σημαντικοῦ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς περιφερείας Λάρνακος ἔργου, τῆς βιομηχανικῆς περιοχῆς. Ἐξεφράσαμεν ἤδη καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου καὶ δι' ἀρθρογραφίας μας εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον τὰς ἀπόψεις μας ἐν σχέσει μὲ τὴν μορφὴν τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ λάβῃ ἡ βιομηχανικὴ αὕτη περιοχὴ διὰ νὰ ἀποβῇ λειτουργήσιμος καὶ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὸν προσήκοντα βαθμὸν εἰς τὸν βασικὸν σκοπὸν τῆς ἱδρύσεώς της. Σήμερον ἀρκοῦμαι συνοπτικῶς νὰ ἐπαναλάβω ἁπλῶς ὅτι εἰδικοὶ σοβαροὶ λόγοι συνηγοροῦν ὅπως ἡ Κυβέρνησις προικοδοτήσῃ τὴν βιομηχανικὴν περιοχὴν Λάρνακος, ἔστω καὶ κατ' ἐξαίρεσιν, διὰ σειρᾶς οἰκονομικῶν κινήτρων, ἐὰν πραγματικὸς σκοπός της εἶναι ἡ δημιουργία μιᾶς πλήρως ἀποδοτικῆς καὶ λειτουργούσης βιομηχανικῆς περιοχῆς καὶ ὄχι ἁπλῶς ἡ οἰκοπεδοποίησις τῆς ἀπαλλοτριωθείσης μεγάλης ἐκτάσεως γῆς καὶ ἡ ματαία ἀναμονὴ ἐνδιαφερομένου κεφαλαίου διὰ βιομηχανικὴν ἐπένδυσιν εἰς τὴν περιοχήν.

Ἓν ἕτερον σημαντικὸν ἔργον ἀναπτύξεως τοῦ ὁποίου ἡ ἐκτέλεσις, βάσει ὅλων τῶν ἐν γνώσει μας δεδομένων, δὲν θὰ βραδύνῃ πέραν τοῦ προσεχοῦς Φθινοπώρου, εἶναι ἡ ἵδρυσις τῶν διϋλιστηρίων πετρελαίου, τῆς μεγαλυτέρας βιομηχανικῆς μονάδος ἐν Κύπρῳ, εἰς περιοχὴν ἀπέχουσαν μόλις ἓν μίλιον ἐκ Λάρνακος. Ἡ ἐπιλογὴ χώρου εὑρισκομένου εἰς τόσον μικρὰν ἀπόστασιν ἐκ τῶν κατωκημένων περιοχῶν τόσον τῆς πόλεως ὅσον καὶ τῶν χωρίων Λειβάδια καὶ Ὀροκλίνης, ἐπιβάλλει ἐπαγρύπνησιν εἰς τὰς ἁρμοδίας ἀρχὰς οὕτως ὥστε νὰ ληφθοῦν ὅλα τὰ ἀπαραίτητα καὶ ἐνδεδειγμένα μέτρα διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ὅτι ἡ παρουσία καὶ ἡ λειτουργία τῶν διϋλιστηρίων πετρελαίου δὲν θὰ προξενήσῃ ὀχληρίαν καὶ δὲν θὰ ἐπηρεάσῃ δυσμενῶς τοὺς προειρηθέντας κατωκημένους χώρους, ὡς καὶ τὴν παραπλεύρως εὑρισκομένην ὡραίαν ἀμμώδη ἀκτὴν τῆς Λάρνακος ἥτις προσφέρεται διὰ τουριστικὴν ἀξιοποίησιν.

Αἱ προαναφερθεῖσαι ἀποφάσεις διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος καὶ τὴν ἵδρυσιν τῶν διϋλιστηρίων πετρελαίου καὶ τῆς βιομηχανικῆς περιοχῆς ἐδημιούργησαν τὰς προϋποθέσεις ἐπανεξετάσεως τοῦ θέματος τῆς ὁδικῆς συνδέσεως Λάρνακος—Λευκωσίας. Καὶ ὑπὸ τὸ δημιουργηθὲν νέον εὐνοϊκὸν πρῖσμα, ἓν παλαιὸν δικαιολογημένον αἴτημα τῆς περιφερείας μου εὗρε δικαίωσιν υἱοθετηθὲν ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου καὶ ἐγκριθὲν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Τοῦτο ἀφορᾷ εἰς τὴν χάραξιν νέου δρόμου, εὐθυγραμμισμένου καὶ εὐρέος, ἀπὸ τοῦ Πυροΐου μέχρι τοῦ πλαγιοδρόμου τῆς Λάρνακος μὲ προέκτασιν πρὸς τὸν λιμένα. Ἡ πραγματοποίησις τοῦ ἔργου τούτου θὰ ἀποτελέσῃ τεραστίαν συμβολὴν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς περιοχῆς, θὰ συνδέσῃ δὲ ἀπ' εὐθείας τὰς δύο μεγάλας κωμοπόλεις

τῆς Λάρνακος, τὴν Ἀθηαίνου καὶ τὴν Ἀραδίππου, μὲ τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας των. Παραλλήλως θὰ ἐνώσῃ τὸν νέον λιμένα τῆς Λάρνακος μετὰ τῆς κεντρικῆς κυπριακῆς ἐνδοχώρας διὰ νέας ὁδοῦ ἥτις θὰ σχεδιασθῇ καὶ κατασκευασθῇ συμφώνως τῶν νέων δεδομένων καὶ ἐπιτεύξεων τῆς ὁδοποιΐας καὶ ἀσφαλῶς θὰ εὑρίσκεται εἰς τὸ ὑψηλὸν ἐπίπεδον τῶν καλυτέρων ὁδῶν τῆς νήσου. Συγχρόνως δὲ θὰ συντομεύσῃ τὴν σημερινὴν ἀπόστασιν ἀπὸ Λάρνακος εἰς Λευκωσίαν κατὰ 2½—3 τοὐλάχιστον μίλια, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐπιπτώσεων, καὶ εὐνοϊκὸν ἀντίκτυπον ἐπὶ τοῦ κύκλου ἐργασιῶν τοῦ λιμένος.

Ἤδη ὁ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως περιλαμβάνει σχετικὸν κονδύλιον δι' ἔναρξιν τοῦ ἔργου. Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι αἱ ἁρμόδιαι τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων ἐργάζονται ἤδη διὰ τὴν ἔγκαιρον ἑκπόνησιν τῶν ἀπαιτουμένων σχεδίων οὕτως ὥστε κατὰ τοὺς ἀμέσους προσεχεῖς μῆνας νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἐκτέλεσις καὶ τοῦ ἔργου τούτου.

Σημαντικαὶ αἱ ἀφορῶσαι τὴν Λάρνακα Κυβερνητικαὶ ἀποφάσεις. Μεγάλα τὰ ὑπὸ κατασκευὴν ἔργα. Ἀναμφισβητήτως οὐσιώδης ἡ συμβολὴ των εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τῆς τοπικῆς οἰκονομίας μας. Ἀλλὰ παρ' ὅλον ὅτι διατρέχομεν τὸν κίνδυνον νὰ γίνωμεν κουραστικοὶ μὲ τὴν συνεχῆ ἐπανάληψιν, ἐπαναλαμβάνομεν καὶ πάλιν. Ταῦτα ἀποτελοῦν ἁπλῶς συμβολὴν διὰ τὴν λύσιν. Δὲν εἶναι ἡ λύσις. Ριζικὴ λύσις τοῦ προβλήματος τῆς Λάρνακος θὰ ἐπιτευχθῇ μόνον ὅταν διὰ τῆς ὑδατικῆς ἀναπτύξεως τῆς ἀγροτικῆς της περιοχῆς δημιουργηθοῦν αἱ κατάλληλοι συνθῆκαι καὶ προϋποθέσεις εὐρείας καὶ ραγδαίας γεωργικῆς ἀναπτύξεως ἡ ὁποία καὶ μόνη θὰ φέρῃ τὴν εὐημερίαν εἰς τὸ σύνολον τοῦ λαοῦ, πόλεως καὶ ἐπαρχίας. Καὶ ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ παρακολουθῶμεν μὲ ἠὐξημένον ἐνδιαφέρον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Κυβερνητικοῦ σχεδίου δι' ἀνάπτυξιν τῶν ὑδάτων τῆς δυτικῆς ἐπαρχίας Λάρνακος καὶ τὴν μεταφορὰν ὕδατος ἐκ τῆς περιοχῆς αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν Ἀμμοχώστου.

Κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος ἐγένετο συνάντησις ἐκπροσώπων τῆς Λάρνακος, πόλεως καὶ ἐπαρχίας, μετὰ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων κατὰ τὴν ὁποίαν ἀντηλλάγησαν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ ἐδόθησαν πλεῖσται ὅσαι ἐξηγήσεις καὶ διευκρινίσεις ὑπὸ τῶν τεχνικῶν τοῦ Ὑπουργείου. Ὁ Ὑπουργὸς δέ, ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, διέγραψε σαφῶς τὴν Κυβερνητικὴν πολιτικήν. Ἐν συνεχείᾳ ἀπαντῶν οὗτος ὀλίγας ἡμέρας ἀργότερον εἰς τὴν Βουλὴν εἰς εἰδικῶς ὑποβληθεῖσαν ἐρώτησίν μας, συνώψισεν ἐπισήμως ὡς ἀκολούθως τὴν θέσιν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀναπτύξεως τῶν ὑδατίνων πόρων τοῦ δυτικοῦ τμήματος τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος καὶ τῆς παραχωρήσεως περιωρισμένης ποσότητος ὕδατος δι' ὕδρευσιν τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου :

«Τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἀντιλαμβάνεται τὰς ἀνησυχίας τῶν Λαρνακέων διὰ τὴν ἀποφασισθεῖσαν μεταφορὰν ὕδατος ἐκ Λάρνακος εἰς Ἀμμόχωστον, διαβεβαιοῦνται ὅμως ὅτι τοῦτο δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ ἀναλώμασι τῆς γεωργικῆς ἀναπτύξεως ἢ τῶν ὑδρευτικῶν ἀναγκῶν τῆς ἐπαρχίας των.

Κατὰ τὴν πρώτην φάσιν τοῦ ὅλου σχεδίου, ὅτε θὰ χρησιμοποιηθῇ ὑπόγειον νερό, θὰ μεταφερθῇ μόνον ἓν μικρὸν ποσοστὸν ἐκ τῆς δαψιλοῦς ἀποδόσεως τοῦ ὑπογείου ὑδροστρώματος τῆς ὀρεινῆς Λάρνακος μὴ ὑπερβαῖνον τὸ ἓν ἑκατομμύριον γαλονίων ἡμερησίως, τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο θὰ χρησιμοποιηθῇ ἀποκλειστικῶς πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὑδρευτικῶν ἀναγκῶν τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἐργάζεται μετὰ πάσης δυνατῆς σπουδῆς ὥστε νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν σχέδια ἀποδόσεως ὕδατος δι' ἀρδευτικοὺς σκοποὺς εἰς τὴν περιοχὴν ἐκ τῆς ὁποίας προέρχεται τὸ ὑπόγειον ὕδωρ, προτοῦ μεταφερθῇ ὕδωρ εἰς Ἀμμόχωστον. Εἰς τὴν προσπάθειαν ταύτην θὰ βοηθήσῃ βεβαίως πολὺ ἡ ἐπιτάχυνσις τοῦ διακανονισμοῦ τῶν σχετικῶν ταμείων ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων κοινοτήτων. Μελλοντικῶς θὰ ἀκολουθήσῃ

ἑτέρα φάσις τοῦ σχεδίου κατὰ τὴν ὁποίαν προνοεῖται ἡ κατασκευὴ ὑδατοφρακτῶν ἐπὶ τῶν ποταμῶν Πεντασχοίνου, Ἁγίου Μηνᾶ καὶ Βασιλικοῦ. Μετὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων τούτων ἡ μεταφορὰ ὑπογείου ὕδατος ἐκ Λάρνακος εἰς Ἀμμόχωστον θὰ τερματισθῇ ἀντὶ τούτου δὲ θὰ ἀρχίσῃ ἡ μεταφορὰ ἐπιφανειακοῦ νεροῦ ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ὑδατικῶν ἔργων.

Συμφώνως τοῦ ἀπὸ πολλοῦ μελετηθέντος σχεδίου, ἂν καὶ ἡ ποσότης τοῦ ἐπιφανειακοῦ ὕδατος τὸ ὁποῖον θὰ μεταφερθῇ εἰς Ἀμμόχωστον διὰ τὰς ὑδρευτικὰς ἀνάγκας τῆς πόλεως θὰ ὑπερβαίνῃ κατὰ πολὺ τὸ ἓν ἑκατομμύριον γαλονίων ἡμερησίως, δὲν θὰ ἀποτελῇ ἐν τούτοις παρὰ ἓν ποσοστὸν τῆς ὑπολογιζομένης παροχῆς τῶν κατασκευασθησομένων ὑδατοφρακτῶν. Περιττὸν βεβαίως νὰ τονισθῇ ὅτι τὸ ὑπόλοιπον ἐπιφανειακὸν καὶ ὅλον τὸ ὑπόγειον νερὸν τῆς ὀρεινῆς Λάρνακος θὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὰς ὑδατικὰς ἀνάγκας τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος. Παρεμπιπτόντως ἀναφέρω ὅτι βασίμως ἐλπίζω ὅτι θὰ δυνηθῶμεν νὰ περιλάβωμεν κονδύλιον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1970 διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ πρώτου ἐκ τῶν προγραμματιζομένων ὑδατοφρακτῶν εἰς τὴν ὀρεινὴν περιοχὴν Λάρνακος. Συναφῶς, ἐπιθυμῶ νὰ ὑπομνήσω ὅτι τὰ ὑδατικὰ ἔργα τὰ ὁποῖα προγραμματίζονται εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λάρνακος δὲν θὰ ἐτύγχανον ὑψηλῆς ἱεραρχήσεως, ἐὰν ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν, ὡς εἴθισται ἄλλωστε, καθαρῶς οἰκονομικὰ κριτήρια, εἰς τὴν συγκεκριμένην ὅμως ὑπὸ ἀπάντησιν περίπτωσιν ἡ εἰκὼν μεταβάλλεται διότι λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀναγκαιότης συμπληρωματικῆς ὑδρεύσεως τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου καὶ ὁ κοινωνικὸς παράγων τῆς δυσπραγούσης Λάρνακος».

Κατόπιν τῆς σαφοῦς καὶ ὑπευθύνου ταύτης δηλώσεως τῆς Κυβερνήσεως τὸ θέμα, ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς οὐσίας του, ἔχει πλήρως διευκρινισθῇ καὶ μετατοπίζεται εἰς τὸ κατὰ πόσον θὰ γίνῃ πιστὴ ἐφαρμογὴ τῆς διακηρυχθείσης Κυβερνητικῆς πολιτικῆς. Δὲν ἔχομεν κατὰ τὸ παρὸν στάδιον τὸ δικαίωμα νὰ ἀμφισβητήσωμεν ἐκ τῶν προτέρων τὴν καλὴν πίστιν καὶ τὴν εἰλικρίνειαν τῆς Κυβερνήσεως. Μένομεν μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι ὅλα θὰ πᾶνε καλὰ μέχρις ὅτου ἰσχυραὶ ἐνδείξεις ἢ ἀποδείξεις μᾶς πείσουν περὶ τοῦ ἀντιθέτου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν πιστεύομεν νὰ συμβῇ καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀπευχόμεθα.

Ἐν τῷ μεταξὺ δέον νὰ γίνῃ κατανοητὸν καὶ παραδεκτὸν ἐξ ὅλων τῶν πλευρῶν ὅτι ἓν τοιαύτης φύσεως ἔργον χρειάζεται τὴν ἐπιδοκιμασίαν ἢ τοὐλάχιστον τὴν ἀνοχὴν τοῦ τοπικοῦ πληθυσμοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ παραχωρήσῃ τὸ ὕδωρ τῆς γῆς του καὶ ἐπὶ μακρὰν σειρὰν μιλίων θὰ παρακολουθῇ τὸν τεράστιον σωλῆνα νὰ διασχίζῃ τὰ κτήματά του, τὰ ὁποῖα σήμερον στεροῦνται ὕδατος, διὰ νὰ μεταφέρῃ τὸν ὑγρὸν αὐτὸν θησαυρὸν μακρὰν τοῦ ἰδικοῦ του τόπου. Βεβαίως οἱ ἀγρόται τῆς περιοχῆς, ὅταν διὰ τῶν δηλώσεων καὶ ἐξηγήσεών της ἡ Κυβέρνησις τοὺς διεβεβαίωσεν ὅτι ὁ ὄγκος τῶν ἰδικῶν των ὑδατίνων πόρων, ὑπόγειος καὶ ἐπιφανειακός, θὰ παραμείνῃ ἰδικός των καὶ θὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὰς ἰδικάς των ἀνάγκας δι' ὕδρευσιν καὶ ἄρδευσιν καὶ ὅτι ἡ μεταφερθησομένη ποσότης θὰ εἶναι περιωρισμένη καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει μόνον διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ὑδρεύσεως τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου, ὀρθῶς πράττοντες, παρ' ὅλην τὴν φυσικὴν ἄλλωστε ἀντίθεσίν των πρὸς τὴν ἐνέργειαν αὐτὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἀνέστειλαν πᾶσαν ἀντίδρασίν των ἀναμένοντες νὰ ἴδουν πραγματοποιουμένας τὰς Κυβερνητικὰς ἐπαγγελίας διὰ τὴν περιοχήν των.

Οὐδεὶς δύναται νὰ εἶναι βέβαιος διὰ τὴν κανονικὴν καὶ ὁμαλὴν λειτουργίαν τοῦ σχεδίου εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν θὰ ὑπάρξῃ διάψευσις τῶν ἐλπίδων των καὶ μὴ πραγματοποίησις ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις τοὺς παρουσίασεν ὡς τμῆμα τοῦ ὅλου σχεδίου καὶ τῶν ὁποίων τὴν πραγματοποίησιν ἐτοποθέτησε χρονικῶς περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ προσεχοῦς ἔτους. Καὶ βεβαίως θὰ δυσκολευθῇ οἱοσδήποτε νὰ καταλογίσῃ εὐθύνας εἰς τὸν τοπικὸν πληθυσμὸν ὁ ὁποῖος, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, δικαίως θὰ ἀμύνεται τῶν πληττομένων συμφερόντων του.

Εἰλικρινῶς εὔχομαι τὸ σχέδιον νὰ πραγματοποιηθῇ ταχέως εἰς ὅλας του τὰς φάσεις. Νὰ τοποθετηθοῦν οἱ σωλῆνες, νὰ γίνουν οἱ ὑδατοφράκται, νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ὕδρευσις τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου καὶ νὰ δοθῇ τὸ μέγιστον μέρος τοῦ ἀντλουμένου ἐκ διατρήσεων ἢ συγκεντρωθησομένου διὰ τῶν ὑδατοφρακτῶν

ὕδατος δι' ὕδρευσιν καὶ ἄρδευσιν τῆς περιοχῆς, ἡ ὁποία πράγματι διαθέτει χιλιάδας στρεμμάτων καταλλήλου, γονίμου γῆς καὶ δύναται πράγματι νὰ μεταβληθῇ εἰς πηγὴν εἰσοδήματος πλουσίαν καὶ διὰ τὰ ἄτομα καὶ διὰ τὴν γενικωτέραν οἰκονομίαν τόσον τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Λάρνακος ὅσον καὶ τῆς Κύπρου ἐν τῷ συνόλῳ της. Καὶ εὔχομαι νὰ μὴ ὑπάρξουν ἀναβολαὶ καὶ οἱασδήποτε μορφῆς ἐμπόδια τὰ ὁποῖα θὰ μετατοπίσουν τὰ χρονικὰ ὅρια ἐκτελέσεως τῆς τρίτης φάσεως τοῦ ὅλου ἔργου, ἡ ὁποία καὶ ἐνδιαφέρει κυρίως τὸν τοπικὸν πληθυσμὸν καὶ γενικώτερον τὴν Λάρνακα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἑρμηνευθῇ οὐχὶ ἀδικαιολογήτως, ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων, ὡς παρέλκυσις καὶ ἐμπαιγμὸς καὶ θὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν ἀνεπιθυμήτους δι' ὅλους μας ἐπιπλοκάς.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως δὲν ἔχω λόγον νὰ μὴ ψηφίσω τὸ κονδύλιον τὸ σχετιζόμενον μὲ τὸ σχέδιον τοῦτο. Τὸ πράττω ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἐνισχύω μίαν προσπάθειαν ἡ ὁποία θεμελιοῖ εἰς μακρὰν προοπτικὴν τὴν γεωργικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Λάρνακος, ἥτις πιστεύω ἀπολύτως ὅτι ἀποτελεῖ τὸ μοναδικὸν ἀρραγὲς θεμέλιον οἰκονομικῆς ἀνορθώσεως τῆς περιφερείας μου, πόλεως καὶ ἐπαρχίας, καὶ ταὐτοχρόνως βοηθῶ τὴν πόλιν τῆς Ἀμμοχώστου εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς δυσχεροῦς, σημερινῆς ὑδρευτικῆς θέσεώς της. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Γιάγκος Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη παρατηροῦμεν ὅτι εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως Ἐκθέσεις τῶν Ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπαναλαμβάνεται κατ' ἔτος ἡ φράσις «ὁ ἐφετεινὸς προϋπολογισμὸς εἶναι μεγαλύτερος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ προηγουμένου ἔτους».

Τοῦτο εἶναι ἀληθές. Ἀλλ' εἶναι ἀληθὲς μόνον ἐπὶ τοῦ χάρτου.

Εἰς τὴν πραγματικότητα πολλὰ προγραμματίζονται ἀλλ' ὀλίγα ἐξ αὐτῶν ἐκτελοῦνται.

Οὕτω κατὰ τὸ 1968 τὸ ὁλικὸν τῶν προγραμματισθεισῶν δαπανῶν ἀνήρχετο εἰς £10.840.214 ἐνῶ ὁ ἀναθεωρηθεὶς προϋπολογισμὸς τοῦ 1968 ἀνῆλθε μόνον εἰς £5.935.800 ὅπερ σημαίνει ὅτι ἐξετελέσθη μόνον τὸ ἥμισυ περίπου τῶν ὅσων ἐτέθησαν εἰς περίοπτον θέσιν μέσα εἰς τὴν βιτρίναν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως.

Πολὺ δικαίως λοιπόν, ἀλλὰ καὶ πολὺ «μαλακά», ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐφετεινὴν Ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, ὅτι «αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐλπίζουν ὅτι τὰ ἐκτελεσθησόμενα κατὰ τὸ 1969 ἔργα ὡς καὶ αἱ ἀντίστοιχοι δαπάναι θὰ πλησιάζουν περισσότερον πρὸς τὰ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν ἐγκρινόμενα τοιαῦτα τόσον εἰς ἀριθμὸν ὅσον καὶ εἰς ἔκτασιν».

Καὶ πολὺ ὀρθῶς αἱ Ἐπιτροπαὶ Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν ἐπαναλαμβάνουν καὶ ἐφέτος τὴν εἰσήγησιν «ὅπως δημιουργηθῇ Εἰδικὴ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν προβλεπομένων ἔργων βάσει ἐκθέσεων ὑποβαλλομένων ὑπὸ τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ».

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰς τὰς ὁποίας παρεπέμφθησαν πρὸς μελέτην οἱ δύο Κρατικοὶ προϋπολογισμοὶ ἐπαναλαμβάνουν καὶ ἐφέτος τὴν κατ' ἔτος καὶ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐπαναλαμβανομένην, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος, παρατήρησιν ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία δὲν καταθέτει ἐγκαίρως εἰς τὴν Βουλὴν τοὺς Προϋπολογισμοὺς τούτους.

Ἡ ὀρθὴ φράσις δὲν θὰ ἔπρεπε κατὰ τὴν γνώμην μου νὰ ἦτο «δὲν καταθέτει ἐγκαίρως τοὺς προϋπολογισμούς», ἀλλ' ὅτι τοὺς καταθέτει κατόπιν τῆς μεγίστης δυνατῆς καθυστερήσεως καὶ χωρὶς νὰ λαμβάνῃ τὸν κόπον νὰ δώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐλαχίστην δικαιολογίαν διὰ τὴν καθυστέρησίν της ταύτην, ἥτις ἐπαναλαμβάνεται κατ' ἔτος ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως.

Ἐὰν δὲν πρόκειται περὶ ἐσκεμμένης πρὸς τὴν Βουλὴν περιφρονήσεως τῶν ὑπευθύνων, πρόκειται ἀσφαλῶς περὶ ἀνιάτου νόσου διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ὑπάρχει καμμία θεραπεία.

Ταῦτα διὰ τοὺς φέροντας τὴν εὐθύνην.

Καὶ τώρα ἂς ἐξετάσωμεν τὸν Προϋπολογισμὸν Δαπανῶν δι' ἔργα Ἀναπτύξεως, τὰ ὁποῖα προγραμματίζονται διὰ τὸ τρέχον ἔτος.

Τὸ οὐσιωδέστερον καὶ τὸ σοβαρώτερον μέρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τούτου εἶναι τὸ πραγματευόμενον περὶ ὑδάτων.

Ἐὰν δοθῇ εἰς τὴν Κυπριακὴν γῆν ἱκανοποιητικὴ ποσότης ὕδατος θὰ ἀποδώσῃ ἱκανοποιητικοὺς καρποὺς καὶ θὰ δώσῃ εἰς τὸν λαόν της τὴν εὐημερίαν.

Μέρος τῆς Κυπριακῆς γῆς ἀποτελεῖ καὶ ἡ Ἐπαρχία μου καὶ μέρος τοῦ λαοῦ της ποὺ δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἔν κομμάτι εὐημερίας εἶναι καὶ ὁ λαὸς τῆς Λεμεσοῦ.

Ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν εἶχεν ἐγκαταλειφθῇ ἡ ἀνάπτυξις αὐτῆς τῆς Ἐπαρχίας καὶ ἐγένετο προσπάθεια νὰ βαυκαλίζεται ὁ λαός της μὲ ὑποσχέσεις καὶ ὄνειρα διὰ μεγάλα καὶ πολλὰ ἀρδευτικὰ καὶ ἄλλα ἔργα ποὺ ἔκαμαν νὰ πιστεύουν, ὅσοι ἐπίστευσαν, ὅτι θὰ τὴν διέρρεον ἀπ' ἄκρου ὡς ἄκρον πακτωλοὶ χρυσοῦ καὶ πελάγη εὐτυχίας.

Καὶ ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐκτέλεσις τῶν «μεγάλων ἔργων».

Τὸ μὲν ἕν, τὸ φράγμα τῶν Πολεμιδίων, ἐστοίχισε πολὺ περισσότερα ἀπὸ ὅσα ὑπελογίσθη καὶ ἀπὸ ὅσα ἔπρεπε κανονικῶς νὰ στοιχίσῃ, καὶ τοῦτο λόγῳ ἀδικαιολογήτου καὶ μεγίστης ἀμελείας περὶ τὴν ἐκτέλεσίν του.

Ἤρχισεν ἡ κατασκευὴ τοῦ ἔργου χωρὶς προηγουμένως νὰ γίνῃ ἐπαρκὴς γεωλογικὴ μελέτη τοῦ ἐδάφους μὲ ἀποτέλεσμα νὰ διαφεύγῃ τὸ νερὸ καὶ νὰ ἀναγκασθοῦν ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ ἐξοδεύσουν σημαντικὰ ποσὰ διὰ νὰ ἐμποδίσουν μὲ σιμεντενέσεις, τὴν διαρροὴν τοῦ τόσον πολυτίμου ὕδατος. Ἐνῶ, ἐξ ἄλλου, ἀνέθεσαν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου χωρὶς νὰ τεθῇ τοῦτο εἰς μειοδοσίαν μὲ συμβόλαιον βασιζόμενον ἐξ ὁλοκλήρου ἐπὶ τοῦ λεγομένου «cost plus» ὑπολογισμοῦ, πρᾶγμα ὅπερ ηὔξησε τὰ ἔξοδα τῆς κατασκευῆς.

Ἀποτέλεσμα πάντων τούτων ἦτο νὰ στοιχίσῃ τόσα πολλὰ τὸ συγκεντρωθὲν νερό, ὥστε νὰ προσφέρεται σήμερον εἰς τοὺς γεωργοὺς εἰς τόσον ὑψηλὰς τιμάς, ποὺ νὰ μὴ δύνανται νὰ τὸ χρησιμοποιήσωσιν ἐπωφελῶς καὶ νὰ ἀρνῶνται νὰ τὸ δεχθῶσι.

Δηλαδὴ ἐπροκαλέσαμεν ὀδύνας διὰ νὰ γεννηθῇ ὄρος καὶ ἀντ' αὐτοῦ κατωρθώσαμεν νὰ παραγάγωμεν ἕνα ἄχρηστον ποντικόν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅμως ὅτι ἀνεγείρεται παρὰ τὴν Γερμασόγειαν ἕνας πολὺ μεγάλος διὰ τὴν Κύπρον ὑδατοφράκτης.

Καὶ ἐδῶ, ὅμως, οἱ ὑπεύθυνοι ἐθεώρησαν καλὸν νὰ ἐκτελέσουν ἔν μεγάλον ἔργον ποὺ θὰ συγκεντρώσῃ μεγάλην ποσότητα ὕδατος εἰς μέρος ὅπου δὲν ὑπάρχουν ἀρκεταὶ γαῖαι διὰ νὰ ἐξαντλοῦν τὸ συγκεντρωνόμενον νερό.

Καὶ τώρα γίνεται σκέψις νὰ μεταφέρεται ἀλλοῦ τὸ νερό, πρᾶγμα ὅπερ θὰ δημιουργήσῃ νέα ἔξοδα διὰ τὰς ἐγκαταστάσεις μεταφορᾶς τοῦ ὕδατος καὶ θὰ αὐξήσῃ τὴν τιμὴν πωλήσεως αὐτοῦ μὲ τὴν πιθανότητα νὰ μὴν εἶναι γεωργικῶς ἢ ἐμπορικῶς ἐκμεταλλεύσιμον.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὰ πλεῖστα χωρία τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ποὺ εὑρίσκονται πλησιέστερα πρὸς τὰς πηγὰς ἀπὸ ὅπου ξεκινᾶ τὸ πολύτιμον αὐτὸ νερόν, στεροῦνται ἐπαρκοῦς ποσότητος ὕδατος, ἐνῶ ἐὰν κατεσκευάζοντο πολλοὶ μικροὶ ὑδατοφράκται εἰς ὀρεινὰ χωρία τὸ γενικὸν δημόσιον ὄφελος θὰ ἦτο μεγαλύτερον.

Ταῦτα διὰ τὸν ὑδατοφράκτην Γερμασόγειας.

Ὑπάρχει ὅμως ἐν ὄψει καὶ τὸ τεράστιον καὶ μυθικὸν ἔργον τοῦ συμπλέγματος τῶν ὑδατικῶν ἔργων τοῦ ποταμοῦ Κούρρη.

Εἶναι τὸ ἔργον ποὺ πράγματι θὰ φέρῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ πραγματικὴν εὐτυχίαν.

Ἀκούομεν καὶ ἀκούετε, κύριοι Βουλευταί, ἂν ὄχι ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων, ἀλλ' ἀπὸ καταβολῆς τοῦ Κυπριακοῦ κράτους, ὅτι ἑτοιμάζονται μελέται καὶ σχέδια περὶ τοῦ ἔργου τούτου.

Ἐὰν τὰ σχέδια ταῦτα ἦσαν τὰ σχέδια διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς Πυραμίδος τοῦ Χαίοπος ἢ τὰ σχέδια διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ μεγάλου ὑδατοφράκτου τοῦ Ἀσσουάν, ἀσφαλῶς κάποτε θὰ εἶχαν συμπληρωθῆ καὶ τελειώσει.

Τὰ ἰδικά μας σχέδια ὅμως φαίνεται ὅτι δὲν ἔχουν τέλος.

Διὰ τὸν λιμένα τῆς Λεμεσοῦ δίδω πίστωσιν χρόνου καὶ ἀναβάλλω τὴν συζήτησιν διὰ τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1970, ἐὰν θὰ εὑρίσκωμαι εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην. Ἄλλως θὰ δώσω τὴν σκυτάλην εἰς ἄλλους νὰ συνεχίσουν τὸν δύσκολον ἀγῶνα νὰ πείσουν τὴν Κυβέρνησιν αὐτοῦ τοῦ τόπου, ὅτι κάτι ξεύρουν ὅλοι οἱ ἐπὶ λιμένων εἰδικοὶ ποὺ κατὰ καιροὺς ἐγνωμάτευσαν καὶ ὁμοφώνως ἐσύστησαν τὴν κατασκευὴν λιμένος ἐν Λεμεσῷ ὡς ἀπαραίτητον ἔργον διὰ τὴν πρόοδον τοῦ τόπου καὶ ὡς ἔργον ἐπειγούσης ἀνάγκης.

Ταῦτα πάντα μαρτυροῦν ἀδιαφορίαν διὰ τὴν πρόοδον μιᾶς ἐπαρχίας, ἡ ὁποία προσφέρει, διὰ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς Κυπριακῆς γῆς, ἰσχυροτάτην συμβολὴν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας.

Διατυποῦται ἡ σκέψις ὅτι ἡ Λεμεσὸς δὲν ἔχει ἴσως ἀνάγκην δημιουργίας παραγωγικῶν ἔργων, διότι ἔχει τὸν πακτωλὸν τῶν Βρεττανικῶν Βάσεων.

Χαρίζομεν εἰς τοὺς ὀλίγους, εὐτυχῶς, αὐτοὺς Μίδας ὅλους τοὺς στρατιωτικοὺς πακτωλοὺς καὶ ὅλον τὸν Βρεττανικὸν χρυσὸν καὶ ζητοῦμεν ἀντ' αὐτοῦ ἔργα παραγωγικά, ἔργα τὰ ὁποῖα θὰ προσφέρουν εἰς τὸν λαόν μας, ἀντὶ τοῦ ἀβεβαίου, τοῦ προσωρινοῦ, τοῦ ἀσταθοῦς εἰσοδήματος, τοῦ προερχομένου ἀπὸ τὴν ταπεινὴν οἰκονομικὴν ἐκμετάλλευσιν ἐκείνων ποὺ χρησιμοποιοῦν τὰ ἐδάφη μας διὰ νὰ πολεμοῦν τὴν ἰδέαν τῆς ἐλευθερίας εἰς τὴν ὁποίαν πιστεύομεν· ζητοῦμεν τὴν δημιουργίαν ἐντίμων πόρων ζωῆς καὶ ἀξιοπρεποῦς διαβιώσεως.

Δὲν φθονοῦμεν τὴν τύχην τῆς Μάλτας διὰ νὰ μὴ καταλήξωμεν καὶ ἡμεῖς νὰ φωνάζωμεν μίαν ἡμέραν «πρὸς Θεοῦ νὰ μὴ φύγουν οἱ Ἄγγλοι».

Ὁ κατὰ τὸ 1967 Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν εἶχε δηλώσει εἰς αὐτὴν τὴν αἴθουσαν ὅτι ἡ κατευθυντήριος γραμμὴ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἡ διὰ δημοσίων κυρίως ἐπενδύσεων ἀπαγκίστρωσις τοῦ τόπου ἀπὸ τὴν ἐξάρτησιν τῆς προόδου του ἐκ τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς αὐξομειώσεως τῶν Βρεττανικῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν καὶ ὅτι, ἀκόμη, ἐπειδὴ ἀναγνωρίζεται ἡ ἀσταθὴς φύσις αὐτῶν τῶν πόρων ἡ Κυβέρνησις ἠγωνίσθη νὰ ἐξυγιάνῃ τὴν οἰκονομίαν διὰ τῆς ἐξευρέσεως νέων καὶ τῆς ἐνισχύσεως παλαιῶν πόρων.

Ἀναφερόμενος κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ περυσινοῦ προϋπολογισμοῦ συζήτησιν εἰς τὴν περικοπὴν ταύτην τῆς ὁμιλίας τοῦ Ὑπουργοῦ εἶπον ὅτι χρειάζεται νὰ γίνουν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ ἀντικαταστήσουν τοὺς ἐκ τῶν Βάσεων πόρους, καὶ ὡς τοιαῦτα ἀνέφερα ἕνα καλὸν λιμένα, τὰ ἔργα τοῦ ποταμοῦ Κούρρη, τὴν δανειοδότησιν διὰ τὴν ἀνέγερσιν ξενοδοχείων, ὡς καὶ ἄλλα παραγωγικὰ ἔργα διὰ νὰ ἐλκύσωμεν τὸ τουριστικὸν συνάλλαγμα.

Δὲν βλέπω δυστυχῶς τοὺς καρποὺς τοῦ λεγομένου ἀγῶνος τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἐξυγίανσιν τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου καὶ πρὸς ἀπαγκίστρωσιν τῆς Κύπρου ἀπὸ τὰ πολεμικὰ ἔργα καὶ τὰς στρατιωτικὰς ἐγκαταστάσεις ἢ διὰ νὰ παύσῃ πλέον νὰ ἐξαρτᾶται ἡ πρόοδος αὐτοῦ τοῦ τόπου ἀπὸ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ ψηφίσῃ ἢ δὲν θὰ ψηφίσῃ τὸ Ἀγγλικὸν Κοινοβούλιον διὰ τὰς δαπάνας τῶν ἐν Κύπρῳ Βρεττανικῶν Βάσεων.

Οὔτε βλέπω νὰ γίνωνται κρατικὰ ξενοδοχεῖα (ὄχι βέβαια τύπου Χίλτον) ἢ νὰ παραχωρῶνται ἱκανοποιητικὰ δάνεια πρὸς ἰδιώτας πρὸς δημιουργίαν ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ξενοδοχείων. Τοὐναντίον βλέπω τὰ κρατικὰ χρήματα νὰ καταλήγουν διὰ τεθλασμένης δανειοδοτήσεως εἰς πλούσια μοναστήρια διὰ νὰ μετατρέπωνται εἰς οἰκοδομήματα λεσχῶν ἀντὶ νὰ ἐνισχύουν τοὺς ἐπαγγελματίας ξενοδόχους.

Εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως Μνημόνιον τοῦ Γραφείου Γενικοῦ Προγραμματισμοῦ βλέπομεν νὰ γίνεται πρότασις διὰ τὴν διάθεσιν πρὸς τοὺς Δανειστικοὺς Ἐπιτρόπους ποσοῦ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου λιρῶν, διὰ νὰ διατεθῇ ὑπ' αὐτῶν εἰς δάνεια δι' ἔργα τουριστικῆς ἀναπτύξεως ἀναληφθησόμενα ὑπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως.

Ὀρθὴ ἡ διάθεσις τοῦ ποσοῦ τούτου καὶ ὀρθὸς ὁ ἀναγραφόμενος σκοπός. Δὲν βλέπω ὅμως τὸν λόγον διατὶ νὰ μὴ διατεθῶσι τὰ χρήματα ταῦτα ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἢ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Τουρισμοῦ ἀλλὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ καὶ πάλιν ἡ μέθοδος τῆς τεθλασμένης.

Εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ εἰς τὰ Ὑπουργεῖα δύναται νὰ γίνῃ κοινοβουλευτικὸς ἔλεγχος, ἀλλ' οἱ λεγόμενοι Δανειστικοὶ Ἐπίτροποι εὑρίσκονται μακρὰν τοῦ τοιούτου ἐλέγχου.

Ἡ θέσις τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων, θέσις δημιουργηθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀποικιακῆς Κυβερνήσεως, πιθανὸν νὰ ἦτο ἐξυπηρετικὴ διὰ τὴν ἀποικιακὴν διοίκησιν, ἀλλὰ δὲν ἔχει τὴν θέσιν της εἰς μίαν χώραν ἡ ὁποία θέλει νὰ εἶναι ἀνεξάρτητος καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοιαύτης χώρας.

Ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου «Ἀνάπτυξις τοῦ Ὁδικοῦ Δικτύου» ἡ Ἔκθεσις ἐπαναλαμβάνει, ἢ μᾶλλον «ἐπανατονίζει προγενεστέραν ἔκκλησιν τῶν Ἐπιτροπῶν, ὅπως αἱ ἀγροτικαὶ περιοχαὶ τυγχάνωσι τῆς συστηματικῆς καὶ σταθερᾶς κρατικῆς μερίμνης» καὶ ἀναφέρει ὅτι αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν καὶ ὑποστηρίζουν ὅπως ἀσφαλτοστρώνωνται αἱ ὁδοὶ αἵτινες ἐξυπηρετοῦσι χωρία ἢ συμπλέγματα χωρίων τὰ ὁποῖα παρουσιάζουσι δυνατότητας γεωργικῆς ἢ βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως.

Ἀσφαλῶς οὐδεμία ὁδός, ἐξ ἐκείνων ποὺ ἀναμένουσιν ἀκόμη τὴν κρατικὴν μέριμναν κατόπιν ὀκταετοῦς διακυβερνήσεως ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως, οὐδεμία ἄλλη τοιαύτη ὁδὸς παρουσιάζει ἐμφανέστερον τὰ χαρακτηριστικὰ ταῦτα τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖ ἡ Ἔκθεσις, ἀπὸ τὴν ὁδὸν Ἐρήμης—Μανδριῶν, ἤτοι τὴν ὁδὸν ποὺ φέρει ἀπὸ τὰ ἀμπελοχώρια τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ καὶ ἀπὸ ἀρκετὰ χωρία τῆς Πάφου εἰς τὴν πόλιν τῆς Λεμεσοῦ.

Εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ περυσινοῦ προϋπολογισμοῦ ὁμιλίαν μου ἀνέφερα σχετικῶς : «Μὲ μεγάλην πικρίαν παρατηροῦμεν ὅμως ὅτι ἀπὸ τὸ τεράστιον χρηματικὸν ποσὸν ποὺ θὰ διατεθῇ δι' ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου δὲν κατωρθώθη νὰ διατεθῇ ἓν εὔλογον ποσὸν διὰ νὰ καταστῇ ὁ δρόμος τῶν ἀμπελοχωριῶν τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ὄχι λεωφόρος, ἀλλὰ διὰ νὰ παύσῃ νὰ εἶναι παγὶς δυστυχημάτων τῶν χιλιάδων ποὺ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ διέρχωνται δι' αὐτοῦ, καὶ διὰ νὰ ἀποφεύγεται ἡ φθορὰ καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν ἀγροτικῶν ὀχημάτων.

Ὁ δρόμος αὐτὸς εἶναι ἡ κυριωτέρα ἀρτηρία διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν προϊόντων τῆς ἀμπέλου καὶ μεγάλου μέρους τῶν χαρουπιῶν τῆς ἐπαρχίας, δηλαδὴ δύο τῶν κυριωτέρων γεωργικῶν προϊόντων τῆς Κύπρου.

'Αποτελεῖ ἔργον ἐπειγούσης ἀνάγκης ἡ καλὴ ἐπανακατασκευὴ τῆς ὁδικῆς ταύτης ἀρτηρίας καὶ δὲν εἶναι λύσις ἡ καταχώρησις ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ διὰ τὸ ἔργον τοῦτο ποσοῦ £10.000 ἀπὸ τὸ ποσὸν τῶν £1.226.651 ποὺ προορίζεται διὰ διαφόρους ὁδοὺς τῆς Νήσου».

'Εφέτος τὸ ποσὸν ὅπερ θὰ διατεθῇ, ἐὰν διατεθῇ, εἶναι £30.000, ἤτοι ποσὸν μηδαμινὸν ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ δρόμου καὶ τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν ἀφέθη νὰ περιπέσῃ ὁ δρόμος οὗτος.

'Από ποσὸν £1.693.245 ποὺ λαμβάνεται πρόνοια νὰ δαπανηθῇ διὰ τὸ ὁδικὸν δίκτυον, διατίθεται (καὶ τοῦτο ὑπὸ αἵρεσιν, διότι τὸ σχετικὸν κονδύλιον φέρει τὸ σταυρὸν τῆς ἀμφιβολίας) ποσὸν £30.000, ἤτοι 2,4%, δι' ἕνα τῶν σημαντικωτέρων δρόμων τῆς Νήσου, ἐὰν τὸν κρίνωμεν μὲ τὰ κριτήρια ποὺ θέλει νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ, ἤτοι τὴν ἐξυπηρέτησιν χωρίων τὰ ὁποῖα παρουσιάζουσι δυνατότητας γεωργικῆς ἢ βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως.

"Ας μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν ἐξυπηρετεῖται ποσῶς ἡ γεωργικὴ ἢ ἡ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις τῆς Κύπρου ὅταν ἀφήνεται ἐξακολουθητικῶς νὰ παραμένῃ εἰς τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται, ὁ δρόμος διὰ τοῦ ὁποίου μεταφέρονται εἰς τὴν πόλιν πρὸς βιομηχανοποίησιν τὰ προϊόντα τῆς ἀμπέλου καὶ τὰ χαρούπια, δύο ἀπὸ τὰ κυριώτερα προϊόντα, τὰ ὁποῖα ἐξαγόμενα εἰσάγουν ξένον συνάλλαγμα καὶ ἐνδυναμώνουν τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν.

Δὲν ἐξυπηρετεῖται ὡσαύτως ἡ ἀμπελουργία ὅταν ἡ Κυβέρνησις ἀρνῆται νὰ παραχωρήσῃ ἕν εὔλογον ἐπίδομα ὥστε αἱ τιμαὶ τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων νὰ καταστῶσιν ἀμειπτικαί.

'Αναφορικῶς πρὸς τὰς δαπάνας διὰ τὰ Νοσοκομεῖα καὶ τὰς ἄλλας σχετικὰς δαπάνας προβλέπεται ποσὸν £496.892 ἐκ τοῦ ὁποίου ποσὸν £390.032 διατίθεται διὰ τὴν Λευκωσίαν καὶ ποσὸν £106.860 διὰ τὴν ὑπόλοιπον Κύπρον.

Οὐδὲν σχόλιον, ὅταν ὁμιλοῦν τόσον εὐγλώττως οἱ ἀριθμοί.

Θὰ μᾶς λεχθῇ ἴσως ὅτι τὸ Νοσοκομεῖον καὶ αἱ ἄλλαι ἰατρικαὶ δαπάναι, αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὴν Λευκωσίαν, ἔχουν προορισμὸν νὰ ἐξυπηρετήσουν ὁλόκληρον τὸν πληθυσμὸν τῆς Νήσου. Αὐτὸ εἶναι ἐν μέρει ἀληθές. Τὸ μικρὸν ὅμως ποσοστὸν τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν, καὶ δὴ τῶν μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένων, δὲν ἀντισταθμίζει τὰς μεγάλας καὶ σοβαρὰς ἐλλείψεις τὰς ὁποίας ἔχουν τὰ Νοσοκομεῖα τῶν 'Επαρχιῶν.

Σχετικῶς μὲ τὰς δαπάνας διὰ τὴν κοινωνικὴν εὐημερίαν, ἐπαναλαμβάνω καὶ ἐφέτος ὅτι τὰ πρὸς βοήθειαν τῶν οἰκονομικῶς ἀδυνάτων διδόμενα μηνιαῖα βοηθήματα εἶναι πολὺ χαμηλὰ καὶ πόρρω ἀπέχουσιν ἀπὸ τοῦ νὰ δύνανται νὰ προσφέρωσι πρὸς τοὺς δυστυχεῖς αὐτοὺς συνανθρώπους μας μίαν ἱκανοποιητικὴν δόσιν εὐημερίας.

Βλέπω εἰς τὸ Μνημόνιον ὅτι τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἀπαιτηθῇ διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ σχεδίου 'Εθνικῆς Πινακοθήκης καὶ Βιβλιοθήκης ἔχει ὑπολογισθῇ εἰς £160.000 περίπου. 'Υποστηρίζω ἐκθύμως τὴν ἵδρυσιν αὐτοῦ τοῦ καλλιτεχνικοῦ καὶ πνευματικοῦ κέντρου. "Οταν ὅμως δίπλα μας κυκλοφορῶσι καθημερινῶς ἄνθρωποι ὅπως ἡμεῖς, οἱ ὁποῖοι στεροῦνται πολλῶν πραγμάτων, πολλῶν ἀπαραιτήτων πραγμάτων καὶ ἀποθνήσκουν λόγῳ ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων μέσων θεραπείας ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ Κράτους τὸ ὁποῖον δὲν δύναται δι' ἔλλειψιν ἐπαρκῶν οἰκονομικῶν πόρων, νὰ τοὺς τὰ προσφέρῃ, διερωτῶμαι ἐὰν δὲν δύναται νὰ ἀναβληθῇ ἀκόμη ἡ ἀγορὰ καὶ συγκέντρωσις ζωγραφικῶν πινάκων.

Διὰ τὸ Κτηματολόγιον : "Εχουν δημιουργηθῇ 7 νέαι θέσεις διὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ 'Αναπτύξεως καὶ 2 θέσεις διὰ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἤτοι ἐν ὅλῳ ἐννέα. 'Εννέα θέσεις δι' ὅλα τὰ κτηματολόγια τῆς Κύπρου εἶναι σταγὼν ἐν τῷ ὠκεανῷ καὶ θέλω νὰ πιστεύω ὅτι τὸ 'Υπουργεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται τὸ Κτηματολόγιον θὰ ἴδῃ μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ θὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν λύσιν του.

Δὲν θὰ ἔπραττα εὐσυνειδήτως τὸ καθῆκον μου ἐὰν ἐτελείωνα τὴν ἐπὶ τῶν προϋπολογισμῶν ὁμιλίαν μου χωρὶς νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν οἰκτρὰν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται οἱ παθόντες ἐκ τῶν θεομηνιῶν καὶ ἐκ τῶν κατολισθήσεων τοῦ ἐδάφους.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔμεινεν ἀδιάφορος πρὸς τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν, ἀλλ' εἶναι γεγονὸς ἐπίσης ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν Πάνω Κυβίδων, οἱ ὁποῖοι ἠναγκάσθησαν πρὸ 4 ἐτῶν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰς οἰκίας των, παραμένουν ἀκόμη εἰς προσωρινὰ μὴ ἱκανοποιητικὰ παραπήγματα, ἐνῶ τὸ νέον χωρίον θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἤδη ἕτοιμον διὰ νὰ δεχθῇ καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἄλλους κατοίκους οἱ ὁποῖοι εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ παραμένουν ἀκόμη εἰς τὰς οἰκίας των μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ θεραπεία τῆς καταστάσεως αὐτῆς τόσον διὰ τοὺς παλαιοὺς παθόντας ὅσον καὶ διὰ τοὺς τελευταίους τῆς Κορφῆς καὶ ἄλλων χωρίων, διότι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ διαβίωσις ἀνθρώπων ὑπὸ τοὺς ὄρους, ὑπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ζοῦν οἱ ἀτυχεῖς αὐτοὶ συμπατριῶται μας.

Περαίνων τὴν ἐπὶ τῶν Προϋπολογισμῶν τοῦ 1968 ὁμιλίαν μου, πέρυσιν, εἶπα : «Κατὰ τὴν ὁμιλίαν μου ταύτην διετύπωσα εἰσηγήσεις, κρίσεις καὶ ἔντινι μέτρω ἐπικρίσεις, ἀλλ' εἶμαι βέβαιος ὅτι οἱ πρὸς οὕς ἀπευθύνονται θὰ κατανοήσωσιν ὅτι δὲν προέρχονται ἀπὸ διάθεσιν ἀντιδράσεως ἢ ἀρνήσεως ἀλλ' ὅτι ὁρμῶνται ἐκ καλῆς προθέσεως καὶ ἀπὸ πνεῦμα συνεργασίας τῶν δύο Σωμάτων, τοῦ Νομοθετικοῦ καὶ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, πρὸς ἐπίτευξιν θετικῶν ὠφελημάτων δι' ὅλον τὸν Κυπριακὸν λαόν, διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ ὁποίου πάντα τὰ μέλη καὶ τῶν δύο Σωμάτων παραλλήλως πρέπει νὰ ἐργάζωνται καὶ νὰ μοχθοῦν».

Αἱ ἐφετειναὶ ἐπικρίσεις ὁρμῶνται ἀπὸ τὴν ἰδίαν καλὴν πρόθεσιν καὶ συνοδεύονται ἀπὸ τὸ ἴδιον πνεῦμα καλῆς καὶ ἐποικοδομητικῆς κριτικῆς, ἀπαραιτήτου εἰς κάθε δημοκρατικῶς διοικουμένην πολιτείαν πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον.

Ἐὰν ἐφέτος ἤγειρα κάπως ἐντονώτερον τὴν φωνήν μου, τοῦτο προεκάλεσεν ἴσως ἡ ἐλαφρὰ βαρυκοΐα τῶν ὑπευθύνων πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς ταύτης γενομένας εἰσηγήσεις καὶ ἐκκλήσεις.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Καὶ τώρα θὰ ὁμιλήσῃ ὁ κ. Ἡρόδοτος Νικολαΐδης. Ἐλπίζω νὰ ἀσχοληθῇ καὶ μὲ τὴν ἐλαφρὰν βαρυκοΐαν ὡς ἰατρός.

ΗΡ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ Σῶμα ἔχει ἐνώπιόν του θέμα μεγίστης σημασίας πρὸς συζήτησιν καὶ ψήφισιν. Ἡ συζήτησις τῶν Προϋπολογισμῶν εἶναι ἡ πλέον σοβαρὰ νομοθετικὴ ἐργασία διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐγκρίνεται ἢ ἐπικρίνεται ἡ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως, δίδεται τὸ δικαίωμα καὶ εἰς τοὺς Βουλευτὰς νὰ ἐκφράσουν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τοῦ τρόπου κατανομῆς τῶν δαπανῶν. Εἰς τὸ ἐπεξηγηματικὸν ὑπόμνημα ἐπὶ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ, ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν πολὺ ὀρθῶς ἀναφέρει ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ 1969 εἶναι ἰσοσκελισμένος καὶ πλεονασματικός, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παροραῦται τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ οἰκονομία τῆς νήσου δὲν ἔχει ἀκόμη εἰσέλθει εἰς τὸ στάδιον τῆς αὐτοδυνάμου ἀναπτύξεως καὶ δὲν ὑπάρχουν ἀκόμη αἱ προϋποθέσεις ἐκεῖναι, αἵτινες θὰ ἐγγυῶνται σταθερὰν καὶ ἀπρόσκοπτον πορείαν εἰς τὸ μέλλον. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐπιβάλλεται ὅπως συνεχισθῇ ἡ πολιτικὴ περισυλλογῆς καὶ οἰκονομιῶν εἰδικῶς εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ μὴ παραγωγικὰς ὑπηρεσίας.

Λυποῦμαι ὅμως νὰ παρατηρήσω ὅτι ἀπὸ τῶν λόγων, μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τούτων ἐν τῇ πράξει, ὑπάρχει μεγάλον κενὸν τὸ ὁποῖον ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ νὰ γεφυρωθῇ ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Οὐδεὶς ἀμφιβάλλει ὅτι ἡ Δημοσία Ὑπηρεσία ἀποτελεῖ τὴν σπονδυλικὴν στήλην τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ τοῦ ὁποίου προορισμὸς εἶναι ἡ παροχὴ ἐξυπηρετήσεως πρὸς τὸ κοινόν, ἀλλὰ δὲν διαφεύγει καὶ τῆς προσοχῆς οὐδενὸς ὅτι εἰς πολλὰ τμήματα παρατηρεῖται πληθωρισμὸς προσωπικοῦ μὲ χαμηλὴν ποιοτικὴν στάθμην ἐνῶ εἰς ἄλλα παρατηρεῖται ἔλλειψις καὶ οὕτω ἀφ' ἑνὸς μὲν χωλαίνει ἡ διεξαγωγὴ ἐργασίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ πολλάκις ἐμπίπτει ὁλόκληρον τὸ βάρος τῆς ἐργασίας ἐπὶ ὡρισμένων ἱκανῶν πρὸς τοῦτο ὑπαλλήλων. Ἡ μὴ ἀπόδοσις ἐργασίας καὶ ἡ μὴ παροχὴ ἐξυπηρετήσεως πρὸς τὸ κοινὸν εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων βαρύνει τοὺς ὑπευθύνους ἑκάστου τμήματος καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν Ἐπιτροπὴν Δημοσίας Ὑπηρεσίας, ἡ ὁποία προβαίνει εἰς τὸν διορισμὸν καὶ τοποθέτησιν ἑνὸς ὑπευθύνου ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ὡς καὶ πολλῶν μελῶν τῆς αὐτῆς οἰκογενείας εἰς τὸ αὐτὸ Τμῆμα καὶ εἰς τὸν ἴδιον τόπον.

Ἡ Κυβέρνησις, ἐν τῷ μέτρῳ τῶν οἰκονομικῶν της δυνατοτήτων, εἰς οὐδεμίαν τάξιν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων ἠρνήθη νὰ δώσῃ δικαιοσύνην εἰς τὰ διάφορα προβλήματά της, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῶν εἰδικῶν ἰατρῶν, χειρουργῶν καὶ ἄλλων, οἵτινες, ἐκτὸς τῆς εὐθύνης τὴν ὁποίαν ἔχουν ἀπέναντι τῆς ὑγείας καὶ τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ, κατηνάλωσαν 10—12 ἔτη δι' ἀπόκτησιν τῆς εἰδικότητός των καὶ ἐργάζονται συνεχῶς καθ' ὅλον τὸ ἔτος καὶ καθ' οἱανδήποτε ὥραν, καὶ ἐν τούτοις οὐδόλως ὕψωσαν φωνὴν διαμαρτυρίας παρ' ὅλον ποὺ ἀμείβονται ὀλιγώτερον πολλῶν ὑπαλλήλων ἄνευ ἐπιστημονικῆς μορφώσεως. Μετὰ λύπης μου παρατηρῶ καὶ ἀκούω ὅτι ἤρχισεν εἰς μερικὰς τάξεις νὰ ἐπικρατῇ τὸ αἴσθημα τῆς βουλιμίας καὶ τῶν ἐκβιασμῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δυστυχῶς ἀποδεικνύει ὅτι δὲν ἔχομεν εἰσέτι συνειδητοποιήσει τὴν κρισιμότητα τῶν περὶ τὸ Κυπριακὸν περιστάσεων.

Ἡ οἰκονομικὴ περισυλλογὴ πρέπει νὰ γίνῃ κυρίως ἐπὶ τοῦ τρόπου διαθέσεως καὶ ἐλέγχου τῶν διαφόρων ποσῶν, τὰ ὁποῖα ψηφίζει τὸ Σῶμα τοῦτο διὰ τὴν ἐκτέλεσιν διαφόρων ἔργων, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ποσῶν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ. Τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῇ μόνον ἐὰν ἡ Κυβέρνησις δώσῃ τὴν προσήκουσαν σημασίαν. Ἐὰν πράγματι ἡ Κυβέρνησις ἐπιθυμῇ οἰκονομικὴν περισυλλογὴν καὶ τὰ ὑπ' αὐτῆς ἐπιτελούμενα ἔργα ἀντιπροσωπεύουν τὰ ὑπὸ τοῦ Σώματος τούτου ψηφιζόμενα ποσὰ ὀφείλει νὰ διορίσῃ ἢ τοποθετήσῃ εἰς ὅλα τὰ τμήματα, καὶ δὴ τὰ παραγωγικὰ τοιαῦτα, ἕνα ὡρισμένον ἀριθμὸν ὑπαλλήλων ἱκανῶν, τιμίων, ἀμερολήπτων καὶ καλοῦ χαρακτῆρος, καὶ εὐτυχῶς εἰς τὴν Κυβερνητικὴν μηχανὴν τῆς νήσου μας ὑπάρχουν πολλοὶ τοιοῦτοι ὑπάλληλοι, οἱ ὁποῖοι νὰ ἀμείβωνται καλῶς καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐργασία νὰ εἶναι ἀποκλειστικῶς ὄχι μόνον ὁ ἔλεγχος τῆς ποιότητος τοῦ ἐπιτελουμένου ἔργου καὶ ὁ ρυθμὸς τῆς διεξαγομένης ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ ἡ μελέτη, πρὸ τῆς κατασκευῆς, τῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ συνόλου ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου.

Διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὑδατοφρακτῶν διετέθησαν ἑκατομμύρια λιρῶν καὶ ἐν τούτοις διὰ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ὄχι μόνον δὲν ὑπάρχουν σχέδια ἀρδεύσεως, ἀλλ' οὔτε καὶ ἔγινε πρὸ τῆς κατασκευῆς τῶν ἐν λόγῳ ἔργων πραγματικὴ μελέτη τῆς ἀρδευομένης περιοχῆς. Π.χ. ὁ ὑδατοφράκτης τῆς περιοχῆς Μαῦρος Κόλυμπος δὲν γνωρίζομεν πόσα ἐστοίχισε — πάντως πολλὰς ἑκατοντάδας χιλιάδων λιρῶν — λόγῳ δὲ τῆς κακῆς μελέτης ἀναφορικῶς μὲ τὴν τοποθεσίαν κατασκευῆς τούτου ἀντὶ νὰ ἀρδεύωνται, ὡς ἦτο καὶ ἡ ἀρχικὴ σκέψις κατασκευῆς τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου, αἱ κοινότητες Ἔμπας, Χλώρακας, Κισσόνεργας καὶ μέρος τῶν κτημάτων Πέγειας, θὰ ἀρδεύωνται μόνον ἡ κοινότης Κισσόνεργας καὶ μέρος τῆς περιοχῆς Χλώρακας.

Λυποῦμαι ἀλλ' εἶμαι ὑπόχρεως νὰ πῶ ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ἀντιοικονομικόν, δὲν θὰ εἶναι οὔτε παραγωγικόν, διότι θὰ ἐξυπηρετῇ μόνον μερικὰ ἄτομα.

Ἐξ ὅσων γνωρίζω καὶ διὰ τὸν ὑδατοφράκτην Γερμασόγειας διετέθησαν σημαντικὰ ποσὰ χωρὶς νὰ γίνῃ ἐκ τῶν προτέρων μελέτη σχεδίων ἀρδεύσεως. Ἡ ἀνάπτυξις τῶν ὑδατικῶν πόρων τῆς Νήσου πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὴν βασικὴν ἐπιδίωξιν τῆς Κυβερνήσεως, διότι τοῦτο θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας καὶ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ συντελέσῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν περιστολὴν τῆς ἀθρόας καθόδου τοῦ πληθυσμοῦ ἐκ τῆς ὑπαίθρου πρὸς τὰς πόλεις. Ἀλλὰ ἡ ἀνάπτυξις πρέπει νὰ γίνεται κατὰ ὀρθὸν καὶ καλῶς μελετημένον τρόπον.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι γίνεται μελέτη κατασκευῆς ἀρδευτικῶν ἔργων εἰς τοὺς ποταμοὺς Πάφου λόγῳ τῶν ὑπαρχουσῶν εὐνοϊκῶν συνθηκῶν πρὸς τοῦτο. Οἱ ὑπεύθυνοι ἔχουν ὑποχρέωσιν, πρὸ τῆς κατασκευῆς τῶν ἐν λόγῳ ἔργων, νὰ μελετήσουν καλῶς τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον θὰ ἐξυπηρετήσῃ ἡ κατασκευὴ αὐτή. Αἱ ἐνέργειαι τῆς Κυβερνήσεως πρέπει νὰ στρέφωνται πρὸς τὸν παράγοντα ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου ἡ εὐημερία σημαίνει τὴν εὐημερίαν ὁλοκλήρου τῆς Κύπρου. Ἔχει ὑποχρέωσιν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι δὲν εἶναι μόνον τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα παράγουν οἱ γεωργοὶ ποὺ χρειαζόμεθα διὰ νὰ ζῶμεν. Χρειαζόμεθα αὐτοὺς τούτους τοὺς ἀγρότας καὶ ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν τὸ πῶς θὰ παραχθοῦν γεωργικὰ προϊόντα μὲ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγωτέρους ἀνθρώπους, ἀλλὰ τὸ πῶς θὰ δυνηθῶμεν νὰ συγκρατήσωμεν πολυαριθμότερον πληθυσμὸν εἰς τὴν ὕπαιθρον καὶ νὰ καταστήσωμεν αὐτὸν εὐτυχῆ εἰς τὸν τόπον του.

Δὲν εἴμεθα ἐναντίον τῆς κατασκευῆς ὑδατοφρακτῶν εἰς τὰς περιοχὰς τὰς ὁποίας ἔχουν ὑποδείξει οἱ ἐμπειρογνώμονες, παρ' ὅλον ποὺ θὰ ἐξυπηρετήσουν μόνον τὰ τσιφλίκια τῆς Κυβερνήσεως, τὸ σύνοικον στοιχεῖον καὶ δύο μεγαλοκτηματίας Ἕλληνας. Ἀπ' ἐναντίας χαιρετίζομεν μεθ' ἱκανοποιήσεως τὴν ἐνέργειαν ταύτην καὶ συγχαίρομεν διὰ τοῦτο τὴν Κυβέρνησιν. Πρέπει ὅμως ἡ κατασκευὴ τῶν ἐν λόγῳ ἔργων πρωτίστως νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον ἐξυπηρετήσεως τοῦ συνόλου. Δὲν εἰσηγούμεθα μόνον ἡμεῖς ἀλλὰ καὶ 12,872 κάτοικοι τῆς Πάφου, ἀγρόται καὶ ἐργάται, ἐζήτησαν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ὁ μεγαλύτερος ὑδατοφράκτης γίνῃ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ δάσους Ἅππιδος καὶ Ἁγιᾶς, καθ' ὅτι ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ δυνηθοῦν οὗτοι νὰ ἀσχολῶνται μὲ τὴν γεωργίαν, κτηνοτροφίαν, δενδροκομίαν καὶ μὲ ἄλλους συναφεῖς κλάδους πρὸς τὴν γεωργίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τοῦ ἐν λόγῳ ὑδατοφράκτου θὰ εἶναι διαρκῶς ἐμπλουτισμέναι καὶ αἱ πηγαὶ ἀπὸ τὰς ὁποίας ὑδρεύονται αἱ πλεῖσται κοινότητες τῆς Πάφου.

Δὲν πρέπει νὰ διαφύγῃ τῆς προσοχῆς τῆς Κυβερνήσεως τὸ ζήτημα τῆς ὑδρεύσεως, διότι κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας μειοῦται σημαντικῶς ἡ εἰς ἑκάστην κοινότητα ἀναλογουμένη ποσότης ὑδρευσίμου ὕδατος. Ἀναφορικῶς δὲ μὲ τοὺς ποταμοὺς Διαρίζον καὶ Ξερὸν τότε μόνον θὰ ἐξυπηρετηθοῦν ἄλλαι τόσαι περίπου χιλιάδες γεωργῶν, ἐὰν κατασκευασθοῦν μικρότερα φράγματα μεταξὺ Ἁγ. Νικολάου—Ἀρμίνους—Πραστειοῦ—Τραχυπέδουλα, ὡς καὶ μεταξὺ Κελοκεδάρων—Ἁγ. Μαρίνης—Ἁγ. Ἰωάννου καὶ Βρετσιῶν.

Ἡ Κυβέρνησις δὲν πρέπει νὰ στηρίζῃ τὰς ἀποφάσεις της μόνον ἐπὶ τῆς γνώμης τῶν ὑπαλλήλων ἑκάστου τμήματος, οἱ ὁποῖοι καταστρώνουν σχέδια ἐπὶ χάρτου διὰ τὴν καλυτέραν ἐμφάνισιν ἑνὸς ἔργου. Πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ μελετῶνται κυρίως αἱ ἀπόψεις καὶ εἰσηγήσεις τοῦ ἀμέσως ἐνδιαφερομένου ἀγροτικοῦ κόσμου διὰ τὸν ὁποῖον γίνονται τὰ ἔργα αὐτὰ καὶ ὁ ὁποῖος, μποροῦμεν νὰ ποῦμεν εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, προβλέπει τὸν καλύτερον σκοπὸν ἐξυπηρετήσεώς του ἐφ' ὅσον αἱ γεωλογικαὶ συνθῆκαι ἐπιτρέπουν τοῦτο. Ὀφείλομεν διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν νὰ ἐπισύρωμεν τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς λαμβανομένων προστατευτικῶν μέτρων καὶ νὰ τονίσωμεν ὅτι ταῦτα δέον νὰ ἀφοροῦν, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατόν, τὴν πλειονότητα τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου καὶ οὐχὶ νὰ ἀποβλέπουν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν ἀτόμων. Εἶναι γεγονὸς ἀναμφισβήτητον ὅτι ὁ τομεὺς τῆς γεωργίας ἔτυχε τῆς προσοχῆς τῆς Κυβερνήσεως καὶ μεγάλαι προσπάθειαι καταβάλλονται διὰ τὸν

ἐκσυγχρονισμὸν τῆς γεωργίας καὶ τὴν αὔξησιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς. Οἱονδήποτε ὅμως ἐνδιαφέρον καὶ ἂν ἐπέδειξεν ἡ Κυβέρνησις πρὸς τὸν ἀγροτικὸν κόσμον, δὲν πρέπει νὰ διστάσωμεν νὰ ὁμολογήσωμεν, χωρὶς νὰ πρέπει νὰ παρεξηγηθῶμεν, ὅτι οὐδενὸς ἱκανοῦ προστατευτικοῦ μέτρου, δυναμένου νὰ αὐξήσῃ τὴν παραγωγήν των, ἔτυχον οἱ ἀγρόται τῆς ὀρεινῆς περιοχῆς καὶ ἀπόδειξις τούτου εἶναι ὅτι ἐξακολουθοῦν νὰ ἐργάζωνται καλλιεργοῦντες τὰ κτήματά των μὲ τὸ ἴδιον ἀρχέγονον σύστημα ὡς καὶ πρότερον. Προτοῦ ἡ Κυβέρνησις ἐξαγγείλῃ διάφορα μέτρα καὶ σχέδια ἀποσκοποῦντα εἰς τὴν αὔξησιν τῶν ἀγροτικῶν εἰσοδημάτων καὶ ἐν γένει εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος τῆς γεωργίας, ὀφείλουν οἱ ὑπεύθυνοι νὰ μελετοῦν πρωτίστως, ἀναλόγως τῶν ἐδαφολογικῶν συνθηκῶν ἑκάστου τόπου, καὶ ἀνάλογα μέτρα μειώσεως τοῦ κόστους παραγωγῆς. Τὸ πρῶτον μέτρον τὸ ὁποῖον θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ εἰς τὴν μείωσιν τοῦ κόστους παραγωγῆς καὶ τῶν κόπων καὶ μόχθων τοῦ ἀγρότου τῆς ὀρεινῆς περιοχῆς, εἶναι ἡ διὰ μηχανημάτων ἰσοπέδωσις καὶ βαθεῖα καλλιέργεια τῶν κτημάτων.

Διατὶ ἡ Κυβέρνησις ἢ ὁ Συνεργατισμός, ὅστις ἔχει καὶ τὴν μεγαλυτέραν εὐθύνην ἀπέναντι τῶν ἀγροτῶν καὶ ἐργατῶν καὶ τοῦ ὁποίου αὐτὸς ἔπρεπε νὰ ἦτο ὁ προορισμός, δὲν ὑποβοηθοῦν τοὺς κατοίκους 3—4 κοινοτήτων εἰς τὴν ἀγορὰν ἑνὸς τοιούτου μηχανήματος, ἐφ' ὅσον μάλιστα αἱ κοινότητες εἶναι πρόθυμοι νὰ συνεισφέρουν καὶ νὰ συντηροῦν τὰ ἐν λόγῳ μηχανήματα, οὕτως ὥστε νὰ δυνηθοῦν οἱ ἀγρόται καὶ οἱ ἀμπελουργοὶ νὰ ἰσοπεδώσουν τὰ κτήματά των, καὶ νὰ καλλιεργοῦν ταῦτα διὰ μηχανημάτων μειώνοντες οὕτω τὰ ἔξοδα καὶ αὐξάνοντες συγχρόνως τὴν παραγωγήν των; Πιθανὸν οἱ ὑπεύθυνοι νὰ μᾶς ποῦν ὅτι εἶναι ἀσύμφορος διὰ τὸν γεωργικὸν κόσμον ἡ ἀγορὰ τοιούτων μηχανημάτων. Πῶς ὅμως εἶναι ἀσύμφορος ὅταν πολλοὶ τῶν ὑπαλλήλων ἔχουν ἀγοράσει τοιαῦτα μηχανήματα καὶ τὰ ἐκμεταλλεύονται;

Παράδειγμα τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς μερικῆς μηχανικῆς καλλιεργείας εἶναι ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη σημαντικὴ αὔξησις τῆς παραγωγῆς τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων τῆς ἐπαρχίας μου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἔχῃ πείσει τοὺς ὑπευθύνους πρὸς τοῦτο. Ἡ διὰ μηχανημάτων καλλιέργεια ἀποτελεῖ ὄχι μόνον τὸν βασικὸν παράγοντα μειώσεως τοῦ κόστους παραγωγῆς ἀλλὰ καὶ τὸν σπουδαιότερον παράγοντα ἀπὸ ἀπόψεως χρόνου, διότι ἐφέτος οὐδόλως ἐπηρέασεν ἡ πολυομβρία τοὺς διὰ μηχανημάτων καλλιεργοῦντας γεωργούς, ἐνῷ οἱ πλεῖστοι γεωργοὶ τῆς ὀρεινῆς περιοχῆς δὲν κατώρθωσαν οὔτε στρέμμα γῆς νὰ σπείρουν. Ἑπομένως ἡ Κυβέρνησις δὲν δικαιοῦται νὰ ἀρνηθῇ βοήθειαν πρὸς τοὺς ἐπηρεασθέντας ἐκ τῆς πολυομβρίας ἐφ' ὅσον μέχρι τοῦδε δὲν ἠρνεῖτο εἰς τοὺς ἐκ τῆς ἀνομβρίας ἐπηρεασθέντας κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη.

Ἕτερος σοβαρὸς παράγων ὅστις δρᾷ ἀνασταλτικῶς ἐπὶ τῆς ποιοτικῆς καὶ ποσοτικῆς παραγωγικότητος καὶ ὅστις εἰς πλείστας περιπτώσεις ἀπογοητεύει τοὺς παραγωγούς, εἶναι αἱ διάφοροι θεομηνίαι. Τότε μόνον θὰ συγχαρῶμεν τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Γεωργίας, ἐὰν πράγματι ἐκτελέσῃ τὰς ὑπ' αὐτοῦ κατόπιν διαπιστώσεων γενομένας δηλώσεις περὶ ἐφαρμογῆς εἰδικῆς νομοθεσίας δι' ἵδρυσιν ταμείου ἀσφαλίσεως γεωργικῶν προϊόντων διὰ πᾶσαν θεομηνίαν καὶ ἐὰν παρουσιάσῃ ἐνώπιον τοῦ σώματος τούτου τὸ κατάλληλον πρὸς τοῦτο Νομοσχέδιον. Οἱ ἀγρόται τῆς ἐπαρχίας μου εἶναι πρόθυμοι νὰ συνεισφέρουν διὰ τὴν δημιουργίαν καὶ ἀνάπτυξιν κεντρικοῦ ταμείου ἀσφαλίσεως γεωργικῶν προϊόντων, ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζουν οἱ πάντες ὅτι διὰ νὰ ἀξιοποιηθοῦν οἱ θεσμοὶ καὶ τὰ προγράμματα καὶ νὰ ἀποδώσουν τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα, προϋποθέτουν πρὸς τοῦτο τὴν εἰλικρινῆ συμβολὴν ὅλων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θὰ κληθοῦν διὰ τὴν ὁλοποίησίν των.

Ἡ γεωργία ἐν Κύπρῳ ἐξασκεῖται ὑπὸ μεγάλου ἀριθμοῦ προσώπων ἄτινα τὴν θεωροῦν ὡς τρόπον ζωῆς καὶ ὡς βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα. Ἡ ἔλλειψις εὐκαιριῶν δι' ἐργασίαν εἰς ἄλλους οἰκονομικοὺς τομεῖς εἰς τὰς διαφόρους κοινότητας, ὡς καὶ ὁ τρόπος κληρονομίας τῆς γῆς συνέτειναν εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γεωργῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου οἱ πλεῖστοι τούτων, διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ συντη-

ροῦν τὴν οἰκογένειάν των, ἀσχολοῦνται καὶ μὲ τὴν κτηνοτροφίαν συγχρόνως. Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ὅμως τῆς κτηνοτροφίας χρειάζεται ἡ βοήθεια τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία πρέπει νὰ εἶναι ποικιλόμορφος, οὕτως ὥστε νὰ δυνηθῶμεν νὰ αὐξήσωμεν τὴν παραγωγήν μας εἰς σημεῖον τὸ ὁποῖον νὰ καλύπτῃ τοὐλάχιστον τὰς ἐπιτοπίους ἀνάγκας εἰς κτηνοτροφικὰ προϊόντα.

Εἶναι ἀδιανόητον καὶ ἀπαράδεκτον ὁ χειρονακτικῶς ἐργαζόμενος λαὸς νὰ ἀγοράζῃ τὸ κρέας μίαν καὶ πλέον λίραν κατ' ὀκάν.

Ἐπιβάλλεται ὅπως οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὴν μικτὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν ἔχωσι τὸ δικαίωμα νὰ βόσκουν τοὐλάχιστον 5 αἶγας — πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐναπόκειται εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Ἐπάρχων — ἐφ' ὅσον οἱ κάτοικοι ἀπαιτοῦν τοῦτο.

Σημαντικὸς παράγων ὅστις θὰ ὑποβοήθει τὰ μέγιστα τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος καὶ ὅστις ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Κυβέρνησιν, εἶναι ἡ ἀξιοποίησις τῶν χαμηλῶν δασῶν καὶ ἡ παράδοσις τῆς μὴ καλλιεργησίμου γῆς εἰς τοὺς καλλιεργητάς, τῆς δὲ διὰ κτηνοτροφικοὺς σκοποὺς εἰς τοὺς κτηνοτρόφους. Εἶναι γεγονὸς ἀναμφισβήτητον ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν αἰγῶν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ ἐξοστρακισμοῦ των ἀπὸ τὰ δάση, ἔχει ἐλαττωθῆ αἰσθητῶς.

Ἐπειδὴ ἡ δασοκομία ἀποτελεῖ συμπλήρωσιν τῆς γεωργίας, θὰ ἀναφερθῶ ἐν ὀλίγοις καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δασῶν. Τὸ κράτος ἔχει καθῆκον νὰ μελετήσῃ τὸν καλύτερον τρόπον προστασίας καὶ ἐπεκτάσεως τῶν δασῶν τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν ἕνα τῶν μεγαλυτέρων πλουτοπαραγωγικῶν πόρων τῆς Κύπρου. Τὰ δάση μᾶς τροφοδοτοῦν διὰ καυσίμου καὶ οἰκοδομικῆς ὕλης, ὑποβοηθοῦν μηχανικῶς τὴν συγκράτησιν τοῦ ἐδάφους, παρεμποδίζουν τὴν ἀπόπλυσιν αὐτοῦ, συγκρατοῦν τὰ ὕδατα τῶν βροχῶν εἰς τὰς πλαγιὰς καὶ καθιστοῦν δύσκολον τὴν δημιουργίαν χειμάρρων ἀποσαθρώσεως καὶ διαβρώσεως τοῦ ἐδάφους, καὶ ἐπιδροῦν ἐπὶ τοῦ κλίματος δι' ἀπαμβλύνσεως τῶν διαφορῶν θερμοκρασίας μεταξὺ τοῦ θέρους καὶ τοῦ χειμῶνος. Τὸ κράτος ὀφείλει νὰ ἐπαγρυπνῇ ὥστε νὰ διατηρῶνται τὰ δάση ἰδίως εἰς τὰ τμήματα ἐκεῖνα ὅπου ἡ καταστροφὴ αὐτῶν προκαλεῖ ἐδαφικὰς ζημίας. Ἐπίσης νὰ μεριμνᾷ ὥστε τὰ φυσικὰ δάση νὰ μὴ κατερημοῦνται καὶ αἱ ὑπάρχουσαι δασικαὶ ἐκτάσεις νὰ τυγχάνουν ἐκμεταλλεύσεως κατὰ τρόπον ἐπιστημονικὸν καὶ ὀρθολογιστικόν.

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου ὑπάρχουν μεγάλαι ἰδιόκτητοι ἐκτάσεις δασικῆς περιοχῆς, ἐφαπτόμεναι τοῦ Κυβερνητικοῦ δάσους. Ἐπιβάλλεται ὅπως ἡ Κυβέρνησις προβῇ εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν ἐν λόγῳ περιοχῶν, ἐφ' ὅσον μάλιστα πολλοὶ ἰδιοκτῆται ἐξέφρασαν τὴν πρὸς τοῦτο ἐπιθυμίαν των, ἔναντι λογικῆς τιμῆς ἢ δι' ἀνταλλαγῆς μὲ Κυβερνητικὴν καλλιεργήσιμον γῆν, ἔστω καὶ ἐὰν θὰ ὑπάρξῃ, πιθανῶς, ἄρνησις μερικῶν. Ἐπιβάλλεται ἡ ἀπαλλοτρίωσις διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους :

(1) Τὰ δασικὰ προϊόντα εἶναι κατ' ἐξοχὴν φυσικά.

(2) Τὸ δάσος παρουσιάζει κοινωνικὸν ἐνδιαφέρον, ἔχει ὑγιεινὴν ἐπίδρασιν καὶ διαμορφώνει προσφόρως τὰς κλιματικὰς ἐπιδράσεις.

(3) Ἡ ἀτομικὴ ἰδιοκτησία δὲν συνάδει πρὸς τὴν ὕπαρξιν τῶν δασῶν. Ὁ ἰδιοκτήτης ζητεῖ ἄμεσον κέρδος ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν μακρόσκοπον ἐκμετάλλευσιν τοῦ δάσους.

Παραλλήλως πρέπει νὰ καλλιεργηθῇ εὐρύτερον ἡ κατανόησις τῆς ἀνάγκης τοῦ πρασίνου καὶ ἡ φιλοδασικὴ συνείδησις, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ συμβάλῃ εἰς μίαν ἀρτίαν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν. Ἡ Πάφος ἔχει τὸ καλύτερον δάσος, ἐξαίρετα τοπία, καὶ μεγάλον ἀρχαιολογικὸν πλοῦτον, ἡ δὲ Κυβέρνησις ἐπιβάλλεται ὅπως στρέψῃ τὴν προσοχὴν καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν ἐπαρχίαν, χορηγοῦσα ἐπαρκῆ κεφάλαια, μὲ μακροχρόνιον ἀποπληρωμὴν καὶ μὲ χαμηλὸν ἐπιτόκιον, πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους δι' ἀνέγερσιν ξενοδοχείων, διότι δυστυχῶς ἡ Πάφος στερεῖται ξενοδοχείων καὶ ἄνευ τῆς ἐξασφαλίσεως στέγης δὲν δύναται νὰ ἀναπτυχθῇ του-

ρισμὸς εἰς μίαν ἐπαρχίαν, ὁσαδήποτε ἀξιοθέατα μέρη καὶ ἂν ἔχῃ. Ἡ βελτίωσις τῆς δασικῆς ὁδοῦ, τῆς ἀγούσης ἀπὸ Κύκκον πρὸς τὴν Κανναβιοῦ καὶ Σταυρὸν Ψώκας, πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Κυβέρνησιν διότι διὰ τοῦ ἔργου τούτου ὁλόκληρος ἡ νῆσος θὰ ἐξυπηρετηθῇ τουριστικῶς.

Εἰς τὸ ἄρθρον 17, Ἀμπελουργία καὶ Οἰνολογία, τοῦ Κεφαλαίου 4, Γεωργία, διατίθενται διάφορα ποσὰ δι' ἐπίδειξιν νέων ποικιλιῶν, βελτίωσιν παραγωγῆς σταφίδος, βελτίωσιν καὶ ἐνθάρρυνσιν καλλιεργείας σταφυλῶν, σχέδιον ἀναμπελώσεως καὶ ἵδρυσιν μονάδος πολλαπλασιασμοῦ τῆς ἀμπέλου.

Τὸ κυριώτερον πρόβλημα τῶν κατοίκων τῆς Πάφου καὶ Λεμεσοῦ, καὶ δὴ τῆς ὀρεινῆς περιοχῆς, εἶναι τὸ ἀμπελουργικὸν πρόβλημα. Ὁλόκληρος ἡ ὀρεινὴ περιοχὴ τῆς Πάφου ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν θὰ μετατραπῇ εἰς ἕνα ἀμπελῶνα καὶ τοῦτο καταφαίνεται ἐκ τοῦ ρυθμοῦ τῶν νέων ἀμπελοφυτειῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ὀρθῆς καὶ λογικῆς σκέψεως τῶν ἀμπελουργῶν τῶν ὁποίων τὰ ἀμπελουργικὰ προϊόντα εἶναι τὸ μόνον προσοδοφόρον εἰσόδημα. Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ μελετήσῃ ἐπισταμένως τὸ ὅλον ἀμπελουργικὸν πρόβλημα καὶ ἰδιαιτέρως :

(1) Τὴν συνεχῶς αὐξανομένην παραγωγὴν ἐφ' ὅσον ὁ ἀμπελουργικὸς κόσμος συντηρεῖται ἀπὸ τὰ ἀμπελουργικὰ προϊόντα.

(2) Τοὺς τρόπους παραλαβῆς καὶ τὴν διάθεσιν τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων.

Πολλάκις ἐγένοντο δηλώσεις ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων τόσον εἰς τὸν τύπον ὅσον καὶ ἀπὸ ραδιοφώνου ὅτι θὰ παραχωρηθοῦν φυτὰ νέων ποικιλιῶν ἀμπέλου, τῶν ὁποίων τὰ προϊόντα θὰ διατίθενται εὐκολώτερον διὰ οἰνοποίησιν. Ἐν τούτοις ἐρχόμεθα σήμερον νὰ ἐμποδίσωμεν τοὺς ἀμπελουργοὺς καὶ νὰ ζητῶμεν ἀδείας διὰ νέας ἀμπελοφυτείας, χωρὶς οἱ ὑπεύθυνοι νὰ εἶναι ἕτοιμοι νὰ παραδώσουν εἰς ἕνα ἕκαστον τὰ κατάλληλα καὶ ἀνάλογα φυτὰ συμφώνως τῆς προπαρασκευασθείσης πρὸς τοῦτο ἐκτάσεως γῆς δι' ἀμπελοφυτείας.

Ἀναφορικῶς δὲ μὲ τὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς σταφίδος μόνον διὰ τῶν ἀποξηραντήρων μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθῇ τοῦτο, διότι κατὰ κανόνα αἱ καιρικαὶ συνθῆκαι ἐμποδίζουν τὴν κατασκευὴν καλῆς ποιότητος σταφίδος.

Ἀνάπτυξις Ὁδικοῦ Δικτύου

Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν δὲν γίνεται πρόβλεψις διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Κάθηκαν εἰς Πέγειαν, παρ' ὅλον ποὺ καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν περίοδον τοῦ χειμῶνος ἐχρησιμοποιεῖτο ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς διὰ συγκοινωνιακοὺς σκοπούς, λόγῳ καθιζήσεως εἰς πολλὰ σημεῖα τῆς κεντρικῆς ὁδικῆς ἀρτηρίας Κάθηκα–Κτῆμα.

Πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Κυβέρνησιν τὸ θέμα τοῦτο καθ' ὅτι θὰ ἐξυπηρετήσῃ καὶ τουριστικῶς, ἐὰν πράγματι θὰ ἀξιοποιηθοῦν αἱ περιοχαὶ Κόλπου Κορραλλίων καὶ Λάρας. Ἡ ἐπιδειχθεῖσα δραστηριότης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἐπέκτασιν, εὐθυγράμμισιν, διαπλάτυνσιν καὶ ἀσφαλτόστρωσιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου τῆς Νήσου μας εἶναι τόσον ὀφθαλμοφανής, ὥστε εἶμαι ὑπόχρεως νὰ ἐκφράσω ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὸν ἔπαινόν μου. Σκοπός μου ὅμως δὲν εἶναι ὁ ἔπαινος τῶν καλῶς ἐχόντων — διότι μόνον οἱ ἐθελοτυφλοῦντες καὶ οἱ κακῆς πίστεως ἄνθρωποι ἀγνοοῦν τὰ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Μακαρίου ἐπιτελεσθέντα ἔργα καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Νήσου κατὰ τὸ μικρὸν αὐτὸ χρονικὸν διάστημα παρ' ὅλον ποὺ μέγα μέρος τῶν Προϋπολογισμῶν ἀπερροφᾶτο διὰ τὴν ἄμυναν τοῦ τόπου — ἀλλὰ ἡ διαπίστωσις τῶν ἐλλείψεων, ἡ κριτικὴ καὶ ἡ θεραπεία τῶν κακῶς ἐχόντων. Ὄχι μόνον ὅλαι αἱ κεντρικαὶ ὁδικαὶ ἀρτηρίαι τῆς νήσου μας ἔχουν εὐθυγραμμισθῆ καὶ ἀσφαλτοστρωθῆ, ἀλλὰ καὶ αἱ ἀρτηρίαι αἱ ἄγουσαι πρὸς τὰς πλείστας κοινότητας, μία δὲ ἐπιτόπιος ἔρευνα θὰ ἀποδείξῃ ὅτι καὶ αἱ ἐντὸς τῶν πλείστων κοινοτήτων ὁδοὶ ἔχουν ἀσφαλτοστρωθῆ.

Ὁ λαὸς ὅμως ἐρωτᾶ τοὺς ὑπευθύνους διατὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἐπιτελεσθέντων ἔργων ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Δημοκρατίας, εἴτε δρόμοι, εἴτε σχολεῖα, εἴτε περιτειχίσματα τούτων, εἴτε γεφύρια, ἄλλα μὲν κατέρρευσαν καὶ ἄλλα ὑπέστησαν σοβαρὰς βλάβας, ἐνῷ τὰ ὑπάρχοντα ἐπὶ Ἀγγλοκρατίας παραμένουν σῶα καὶ ἀβλαβῆ καὶ μάλιστα ἀναγκαζόμεθα σήμερον νὰ τὰ χρησιμοποιῶμεν, ὡς συμβαίνει σχεδὸν μὲ ὅλα τὰ γεφύρια ;

Εἶναι ἐντελῶς ἀπαράδεκτος καὶ ἀδιανόητος ἡ ἄνευ ἐλέγχου καὶ εὐθύνης ἐκτέλεσις διαφόρων ἔργων, καὶ μάλιστα παραγωγικῶν, ἅτινα ὄχι μόνον στοιχίζουν ὑπέρογκα ποσὰ ἀλλὰ καὶ τὴν ζωὴν ἀτόμων, ὡς συνέβη μὲ τὴν γέφυραν παρὰ τὴν τοποθεσίαν Χάποταμι. Ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις ἐπιβάλλει ἔλεγχον ἐπὶ τοῦ φορολογουμένου λαοῦ διὰ τοῦ φόρου εἰσοδήματος, διατὶ καὶ ἡ ἰδία δὲν πράττει τοῦτο δι' εἰδικῆς πρὸς τοῦτο Ἐπιτροπῆς διὰ τὰ ὑπ' αὐτῆς ἐκτελούμενα ἔργα ;

Ἡ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως δι' ἀσφαλτόστρωσιν ὅλων τῶν μικρᾶς ἐκτάσεως ὁδῶν, τῶν συνδεουσῶν τὰς κοινότητας μετὰ τῶν κυρίων ὁδῶν, ἀποτελεῖ ὀρθὴν πολιτικὴν διότι οἱ κάτοικοι τῶν διαφόρων κοινοτήτων μετὰ δυσκολίας κατώρθωσαν νὰ ἀσφαλτοστρώσουν τὰς ἐντὸς τῶν κοινοτήτων των ὁδοὺς καὶ ἑπομένως ἐπεβάλλετο ἡ Κυβέρνησις νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τῶν ὁδῶν τῆς μικρᾶς ταύτης ἀποστάσεως. Μετὰ μεγάλης ἱκανοποιήσεως παρετήρησα ὅτι ἡ Κυβέρνησις διεπίστωσε, διὰ τῆς ἀσφαλτοστρώσεως ὁδῶν ἐξυπηρετουσῶν συμπλέγματα χωρίων, τὴν ἀνάγκην βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως ὅπου εἶναι δυνατὸν καὶ τῆς ὑπαίθρου, καὶ ἡ ἀνάπτυξις αὕτη θὰ ἀποτελέσῃ σταθμὸν παραμονῆς τῶν ἀγροτῶν—ἐργατῶν εἰς τὴν ὕπαιθρον.

Εὔχομαι ὅπως ἡ Κυβέρνησις πραγματοποιήσῃ τὸ ταχύτερον δυνατὸν τὰς σκέψεις αὐτὰς ἐπὶ τῷ συμφέροντι τῆς μεγαλυτέρας μερίδος τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Λιμένες.

Εἰς τὸ ἄρθρον 6, Κεφάλαιον 17 — Λιμένες — ὑπάρχει πρόνοια ἐκ 40.000 λιρῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λιμένος Πάφου.

Εἶναι εὐχάριστος ἡ διαπίστωσις τῆς κατανοήσεως τόσον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ Παφιακοῦ λαοῦ ὅτι ὁ εἰς Κάτω Πάφον λιμὴν χρειάζεται μόνον βελτιώσεις, ἤτοι ἐπέκτασιν τοῦ ὑπάρχοντος λιμενοβραχίονος κατὰ τοιοῦτον τρόπον οὕτως ὥστε νὰ προσφέρεται ἐπαρκὴς προστασία εἰς τὰ προσεγγίζοντα μικρὰ σκάφη. Πραγματοποίησις τῶν ὑπαρχόντων σχεδίων ἅτινα ὁ ὑπεύθυνος μηχανικὸς τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων κ. Ἀφάμης, εὐγενῶς προσφερθείς, μᾶς ἐξήγησε λεπτομερῶς καὶ τὰ ὁποῖα προνοοῦν δαπάνην περίπου 500.000 λιρῶν, δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι θὰ ἱκανοποιήσῃ πλήρως τὰς ἀνάγκας τῆς Πάφου ἐπὶ τοῦ παρόντος σταδίου. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται εἶναι ἡ ἐπιτάχυνσις τοῦ ρυθμοῦ ἐργασίας καὶ ἡ διάθεσις μεγαλυτέρων ποσῶν, ἐὰν πράγματι ἡ Κυβέρνησις ἐπιθυμῇ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ὅλου ἔργου ἐντὸς τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως.

Ἰατρικαὶ καὶ Ὑγειονομικαὶ Ὑπηρεσίαι.

Εἶναι εὐχάριστος ἡ διαπίστωσις ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπέδειξε σοβαρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτᾶται κυρίως ἡ οἰκονομικὴ καὶ πολιτικὴ ἀνάπτυξις ἑνὸς τόπου. Ὡς ἐμφαίνεται, εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προβλέπεται συνολικῶς δαπάνη περίπου £496.000 καὶ εἰς τὴν ἄνω δαπάνην περιλαμβάνεται ποσὸν £32.000 διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τοῦ Νοσοκομείου Πάφου, καὶ ἐπιπρόσθετον στέγασιν διὰ τὸν οἶκον τῶν νοσοκόμων. Δὲν εἶναι ὅμως διὰ τὰς νοσοκόμους μόνον ποὺ ἐπιβάλλεται ἡ στέγασις ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἰατροὺς οἵτινες πολλάκις διανυκτερεύουν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον.

Εἶναι εὐχάριστος ἡ διαπίστωσις τῆς κατανοήσεως τῶν ὑπευθύνων καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἐπανδρώσεως τῶν νοσοκομείων δι' ἰατρῶν ἀπαραιτήτων καὶ πρώτης ἀνάγκης ἐπὶ τοῦ παρόντος σταδίου εἰδικοτήτων καὶ θέλω νὰ πιστεύω

ὅτι, ἐφ' ὅσον κατενοήθη ἡ ἀρχὴ αὕτη, εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Πάφου θὰ τοποθετηθῇ, ἐκτὸς τοῦ χειρουργοῦ, γυναικολόγου καὶ παιδιάτρου οἵτινες ἤδη ἐτοποθετήθησαν, καὶ εἰδικὸς ὠτορινολαρυγγολόγος τοῦ ὁποίου αἱ ὑπηρεσίαι εἶναι πρώτης ἀνάγκης.

Μεγαλυτέρα προσοχὴ πρέπει νὰ δοθῇ καὶ διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ τῆς ὑπαίθρου, ὅπου ἐπιβάλλεται ἡ τοποθέτησις ἰατρῶν εἰς τὰ διάφορα ἀγροτικὰ ἰατρικὰ κέντρα. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

(ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ)

Ὁ κ. Ἰωαννίδης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἀποτελεῖ παραδεδεγμένην ἀρχὴν ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους πρέπει νὰ εἶναι ἐνιαῖος.

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἑνότητος τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἀπαιτεῖ ὅπως ὅλα τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τοῦ Κράτους ἐμφανίζωνται εἰς ἐνιαῖον Προϋπολογισμόν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καθίσταται εὐχερὴς ἡ παρακολούθησις καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς δημοσιονομικῆς διαχειρίσεως.

Ἡ δημιουργία περισσοτέρων τοῦ ἑνὸς Προϋπολογισμῶν, ὡς συμβαίνει ἐν προκειμένῳ μὲ τὴν ἐνώπιόν μας περίπτωσιν τῆς καταθέσεως δύο Προϋπολογισμῶν, ἤτοι τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, ἀποτελεῖ κακὴν τακτικήν. Διότι παραβιάζεται ἡ ἀρχὴ τῆς ἑνότητος, δυσχεραίνεται ἡ συνολικὴ γνῶσις τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους, μειοῦται ἡ σαφήνεια καὶ δημοσιότης τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ δυσχεραίνεται ὁ ἔλεγχος. Ἡ ἐνέργεια τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως θέσῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἔγκρισιν ταυτοχρόνως τοὺς δύο Προϋπολογισμοὺς εἶναι ὀρθὴ καὶ τείνει ἐν τινι βαθμῷ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν βασικὴν ἀρχὴν τῆς ἑνότητος τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἐνῶ ταυτοχρόνως τονίζει τὴν ἀνάγκην μελλοντικῆς διορθώσεως τῆς κακῆς ταύτης τακτικῆς.

Καὶ προκειμένου περὶ τοῦ θέματος ἀσκήσεως ἐλέγχου ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Προϋπολογισμοῦ, καλὸν εἶναι νὰ τονισθῇ ἡ ἀνάγκη ἀσκήσεως ἑνὸς ἐπιμελοῦς, συστηματικοῦ, συνεχοῦς καὶ ἐπαρκοῦς ἐλέγχου, ὅστις θὰ καθιστᾷ οὐσιαστικὴν καὶ δυνατὴν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προγραμματισθέντων ἔργων ἐντὸς τοῦ τεθέντος χρονικοῦ ὁρίου.

Ὁ τοιοῦτος ἔλεγχος ἀσκεῖται κυρίως διὰ τριῶν χωριστῶν τρόπων :

(α) Διοικητικῶς, διὰ τῆς ἀσκήσεως ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ πάσης ἐνεργείας τῶν διοικητικῶν ὀργάνων, ὡς γίνεται ἄχρι σήμερον καὶ ὁ ὁποῖος ἔλεγχος εἶναι μᾶλλον προληπτικοῦ χαρακτῆρος.

(β) Διὰ τῆς ὑπάρξεως ἑνὸς σώματος ἀνεξαρτήτου τόσον ἀπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς ὅσον καὶ ἀπὸ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας, γνωστοῦ ὡς ἐλεγκτικοῦ σώματος, διὰ τοῦ ὁποίου ἀσκεῖται ἔλεγχος ἐπὶ τῶν δημοσίων λειτουργῶν ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν κρατικῶν ὑποθέσεων διὰ νὰ ὑπάρχῃ πλήρης βεβαιότης ὅτι ἐγένετο κανονικὴ χρησιμοποίησις τῶν κρατικῶν χρημάτων. Εἰς μερικὰς χώρας, ὁ ἔλεγχος οὗτος ἀνατίθεται εἰς Δικαστικὸν Σῶμα, καλούμενον Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον.

(γ) Κοινοβουλευτικῶς, διὰ τῆς ἀσκήσεως τοῦ πολιτικοῦ ἢ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ μέσῳ εἰδικῶς συσταθησομένης πρὸς τοῦτο κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον γεγονὸς ὅτι ἐν Κύπρῳ δὲν ἠσκήθη ἄχρι σήμερον ἐπαρκὴς ἔλεγχος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καταδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι ἔργα προοριζόμενα δι' ἐκτέλεσιν ἐντὸς μιᾶς χρονικῆς περιόδου δὲν ἐκτελοῦνται, ἐνῷ ἄλλα προγραμματιζόμενα ἔργα, κυρίως ὑδατοφράκται, ἐστοίχισαν διπλάσια ποσὰ ἀπὸ τὰς ἀρχικῶς γενομένας ἐκτιμήσεις, παραλλήλως δὲ ὡρισμένα ἔργα, ὡς αἱ τρεῖς γέφυραι εἰς Πάφον τοῦ Χά—ποταμιοῦ, τοῦ Σκούλλη καὶ τοῦ Λατσιοῦ κατέρρευσαν ἀπὸ τὰς βροχάς.

Εἶναι ὡς ἐκ τούτου, φανερὸν ὅτι ἡ ἄσκησις ἑνὸς συστηματικοῦ καὶ ἐπαρκοῦς ἐλέγχου καθίσταται πλέον ἡ ἀναγκαία καὶ εἰσηγοῦμαι ὅπως τόσον ἡ Κυβέρνησις, ὅσον καὶ ἡ Βουλὴ μελετήσουν καὶ λάβουν σοβαρὰς ἀποφάσεις ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Οἱ ὑπὸ ψήφισιν δύο Προϋπολογισμοὶ ἐκφράζουν τὴν δημοσιονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸ 1969 βάσει τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως καὶ ἀποβλέπουν, ὡς διεκηρύχθη, εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ μεγαλυτέρου δυνατοῦ κοινωνικοῦ ὀφέλους.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι τὸ ἄριστον δημοσιονομικὸν σύστημα εἶναι ἐκεῖνο ποὺ ἐξασφαλίζει τὴν μεγίστην κοινωνικὴν ὠφέλειαν.

Τοῦτο προϋποθέτει ὅτι ἡ κρατικὴ δημοσιονομικὴ δρᾶσις, τὸ σύνολον δηλαδὴ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Κράτους ἐπὶ τοῦ δημοσιονομικοῦ πεδίου, πρέπει νὰ εἶναι κατὰ τοιοῦτον τρόπον διατεταγμένη καὶ νὰ ἐπιδρᾷ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐπὶ τῆς παραγωγῆς, ἐπὶ τῆς διανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἐπὶ τῆς καταναλώσεως, ἐπὶ τῆς ἀποταμιεύσεως, ἐπὶ τοῦ νομίσματος, καὶ ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε οἰκονομικῶν διακυμάνσεων, ὥστε νὰ ἐξασφαλίζεται ἡ ἀρχὴ τῆς μεγίστης κοινωνικῆς ὠφελείας.

Βασικὰ κριτήρια διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ εἶναι ἡ διατήρησις καὶ διαρκὴς ἀνάπτυξις τοῦ Κράτους, ἡ βελτίωσις τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων, καὶ ἡ μείωσις τοῦ βαθμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀνισότητος διὰ τῆς βελτιώσεως τοῦ τρόπου διανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Αὐτὴ πρέπει νὰ εἶναι ἡ κατευθυντήριος γραμμὴ τῆς κρατικῆς οἰκονομίας, ἡ ὁποία καὶ πρέπει νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὸ συμφέρον τῆς ὁλότητος καὶ νὰ πραγματοποιῇ τὴν κοινωνικὴν ἀποστολὴν τοῦ Κράτους.

Πιστεύω ὅτι ἡ μέχρι σήμερον οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως, ὡς αὕτη διαμορφοῦται βάσει τῶν δύο Πενταετῶν Προγραμμάτων Ἀναπτύξεως, καίτοι εὐεργετικὴ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν βασικῶν τομέων τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου ὡς τῆς γεωργίας, βιομηχανίας, τουρισμοῦ καὶ ἄλλων τομέων, δὲν ἐπέτυχεν εἰς τὸν βασικὸν κοινωνικὸν σκοπόν της, τὴν πραγματοποίησιν δηλαδὴ τῆς μεγίστης κοινωνικῆς ὠφελείας διὰ τῆς δικαιοτέρας κατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Οὕτω, καίτοι τὸ κατὰ κεφαλὴν ἐθνικὸν εἰσόδημα ηὐξήθη εἰς σχετικῶς ἱκανοποιητικὸν βαθμόν, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα, ἡ τοιαύτη αὔξησις δὲν ἀπερροφήθη ἀπὸ τὰς οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρας τάξεις, τὴν παραγωγικὴν καὶ ἐργατικὴν τάξιν, αἱ ὁποῖαι τάξεις ἐξακολουθοῦν νὰ ἀντιμετωπίζουν εἰσέτι βασικὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς των, καὶ μάλιστα ηὐξημένας λόγῳ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς συγχρόνου ζωῆς, μὲ μεγαλυτέρας δυσκολίας παρὰ προηγουμένως.

Ἡ μερικὴ αὔξησις τοῦ εἰσοδήματος τῶν γεωργῶν ἔχει οὐσιαστικῶς ἐξανεμισθῇ λόγῳ ἀφ' ἑνὸς τοῦ ὑψωμοῦ τοῦ τιμαρίθμου καὶ τῆς ἐμφανοῦς αὐξήσεως τῶν ἐξόδων παραγωγῆς, ἀλλά, ὡς ἀνέφερον καὶ προηγουμένως, καὶ ἐκ τῶν ηὐξημένων ἀπαιτήσεων τῆς συγχρόνου ζωῆς.

Ἡ μέση ἐκπαίδευσις διὰ τοὺς ἀγρότας κυρίως τῶν ὀρεινῶν μακρυνῶν χωρίων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν καὶ τὸ χαμηλότερον εἰσόδημα, ἀποτελεῖ πολυτέλειαν·

διότι ἐπιπροσθέτως πρὸς τὰ δίδακτρα ἔχουν νὰ ἀντιμετωπίσουν καὶ τὴν διαμονὴν τῶν τέκνων των εἰς τὰς πόλεις, πρᾶγμα ποὺ συνεπάγεται σοβαρωτάτην δαπάνην διὰ τὴν διατροφὴν καὶ διαμονήν των μακρὰν τῆς οἰκογενειακῆς των ἑστίας.

Ἡ ἰατροφαρμακευτικὴ περίθαλψις τῶν ἀγροτῶν, κυρίως τῶν μακρυνῶν Ἐπαρχιῶν, ὡς τῆς Πάφου, εἶναι καὶ δαπανηρὰ καὶ εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἀνύπαρκτος. Διότι τὰ Ἐπαρχιακὰ Νοσοκομεῖα καὶ τὰ ἀγροτικὰ κέντρα στεροῦνται οὐσιωδῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐξοπλισμοῦ πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν μιᾶς Ἐπαρχίας.

Ἡ γεωργικὴ γῆ, ἰδίως ἡ εὔφορος καὶ γόνιμος γῆ, ἡ εὑρισκομένη εἰς περιοχὰς μελλοντικῆς ἀναπτύξεως, εἴτε εὑρίσκεται εἰς χεῖρας μεγάλων γαιοκτημόνων ἢ τῆς ἐκκλησίας, ἢ ἀκόμη ἔχει περιέλθει καὶ συνεχῶς περιέρχεται εἰς χεῖρας τῶν μὴ καλλιεργητῶν, οἱ δὲ καλλιεργηταὶ ἀποξενοῦνται συνεχῶς ἐκείνης τῆς γῆς ποὺ προσφέρεται διὰ γεωργικὴν ἀνάπτυξιν. Διότι δὲν δύνανται οἱ γεωργοὶ διὰ τῶν πτωχῶν οἰκονομικῶν μέσων ποὺ διαθέτουν νὰ ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὰς ὑψηλὰς τιμὰς ποὺ πωλεῖται ἡ γῆ αὕτη. Ἐὰν ἡ κατάστασις αὕτη ἀφεθῇ νὰ συνεχισθῇ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, οἱ γεωργοὶ θὰ μετατραπῶσιν εἰς γεωργικοὺς ἐργάτας, ἡ δὲ γόνιμος γῆ θὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας μὴ καλλιεργητῶν, καὶ ἡ Κύπρος θὰ ἀντιμετωπίσῃ σοβαρώτατον κοινωνικὸν πρόβλημα.

Ἡ ἀστικὴ γῆ ἔχει καταστῇ ἀπρόσιτος διὰ τὰ βαλάντια τῶν εὐρέων στρωμάτων τοῦ λαοῦ, αἱ δὲ πιθανότητες ἑνὸς ἐργαζομένου δι' ἀπόκτησιν στέγης ἔχουν τελείως ἐκμηδενισθῇ.

Οἱ κίνδυνοι ἐκ τῶν θεομηνιῶν, τῆς ἀνομβρίας καὶ τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν ἐξακολουθοῦν καθημερινῶς νὰ ἀποτελοῦν τὸν ἐφιάλτην τοῦ γεωργοῦ, ὁ ὁποῖος εἰς πλείστας περιπτώσεις βλέπει τοὺς κόπους του καὶ τὸν μόχθον του νὰ ἐξανεμίζωνται ἄνευ τῆς ὑπάρξεως μιᾶς κρατικῆς προστασίας.

Οἰκονομικῶς καθυστερημέναι περιοχαὶ καὶ Ἐπαρχίαι, ὡς ἡ Πάφος, δὲν ἔχουν βοηθηθῇ εἰς τὸν βαθμὸν καὶ τὴν ἔκτασιν ποὺ ἐπεβάλλετο πρὸς ἀντίκρυσιν βασικῶν ἀναγκῶν καὶ προβλημάτων των, λόγῳ ἀκριβῶς τῆς ἐλλείψεως ὀρθῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς.

Ἡ ἐπισήμανσις τῆς βασικῆς αὐτῆς ἐλλείψεως τοῦ κυβερνητικοῦ προγράμματος εἰς τὸν κοινωνικὸν προσανατολισμόν του συνοψίζεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἐπετεύχθη οἰκονομικὴ πρόοδος καὶ ἄνοδος εἰς τὸν τόπον καὶ ηὐξήθη τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα, πλὴν ὅμως τοῦτο δὲν ὑπῆρξεν ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων τάξεων καὶ περιοχῶν, ἀλλὰ ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν οἰκονομικῶς ἰσχυροτέρων τάξεων καὶ περιοχῶν τῆς νήσου.

Ἐὰν ἡ ἰδία τακτικὴ ἀκολουθηθῇ καὶ εἰς τὸ μέλλον, ἡ Κρατικὴ Οἰκονομία θὰ ἔχῃ ὁριστικῶς ἀποτύχει εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ βασικωτέρου στόχου της καὶ δὲν θὰ ἀποβῇ πρὸς ὄφελος τῆς ὁλότητος τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Πρὸς θεραπείαν τῆς ὅλης καταστάσεως ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ δώσῃ σημασίαν εἰς τὴν κοινωνικήν της ἀποστολὴν καὶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ θετικῶς καὶ σοβαρῶς τὸ θέμα τῆς παροχῆς ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως εἰς ὅλας τὰς Ἐπαρχίας, ἐφαρμοζομένου ἑνὸς κρατικοῦ σχεδίου ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως. Νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν παραχώρησιν δωρεὰν καὶ ὑποχρεωτικῆς παιδείας μέχρι τοῦ 15ου ἔτους, κατ' ἀρχὴν καὶ ἀκολούθως μέχρι τοῦ 18ου, νὰ λάβῃ σειρὰν μέτρων διὰ νὰ παραμείνῃ ἡ γῆ εἰς τοὺς καλλιεργητὰς καὶ νὰ παραχωρηθῇ ἡ χαλίτικη καὶ ἐν γένει ἄλλη γεωργικὴ γῆ εἰς τοὺς καλλιεργητάς· νὰ ἐφαρμοσθῇ συντόμως σχέδιον γεωργικῶν ἀσφαλίσεων, νὰ προγραμματισθῇ ἡ ἀνέγερσις ἐργατικῶν οἰκιῶν εἰς ὅλας τὰς πόλεις, καὶ νὰ ἀντιμετωπισθῇ σοβαρῶς ἡ ἀνάγκη οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῶν καθυστερημένων περιοχῶν, ὡς ἡ Πάφος, διὰ τοῦ προγραμματισμοῦ σειρᾶς ἀναγκαίων καὶ ὠφελίμων ἔργων. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἡ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἔχῃ πραγματικὸν καὶ οὐσιαστικὸν κοινωνικὸν ὄφελος καὶ περιεχόμενον.

Αἱ ἐπὶ μέρους παρατηρήσεις μου ἐπὶ τῶν ὑπὸ ψήφισιν δύο Προϋπολογισμῶν ἔχουν ὡς ἑξῆς :

Δίδεται ἰδιαιτέρα σημασία εἰς τὴν γεωργικὴν καὶ κτηνοτροφικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου, πολιτικὴ λίαν ἐπωφελὴς διὰ μίαν χώραν ὡς ἡ Κύπρος τῆς ὁποίας ἡ οἰκονομία στηρίζεται κυρίως ἐπὶ τῶν δύο τούτων βασικῶν τομέων.

Ἡ αὔξησις καὶ βελτίωσις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς γεωργίας, ἡ ἐμπορία καὶ ἐξαγωγὴ τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ἡ ἐνθάρρυνσις τῶν πρωΐμων καλλιεργειῶν, ἡ ἐκτέλεσις ἀντιδιαβρωτικῶν ἔργων, ἡ ἀνάπτυξις τῆς κτηνοτροφίας, ὁ θεσμὸς τῆς μεικτῆς γεωργίας–κτηνοτροφίας, ἡ ἀξιοποίησις τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς νήσου καὶ ἡ ἐν γένει ἀνάπτυξις τῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων ἀποτελοῦν τὸν ἀντικειμενικὸν στόχον τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1969.

Ἐπιπροσθέτως ὅμως τῶν ἄνω θὰ ἤθελα νὰ τονίσω τὴν ἀνάγκην ἐφαρμογῆς τοῦ εὐεργετικοῦ θεσμοῦ τοῦ ἀναδασμοῦ, τοῦ ὁποίου καθυστερεῖ ἡ ἐφαρμογὴ λόγῳ μὴ εἰσέτι ψηφίσεως τοῦ σχετικοῦ νόμου. Ἤδη ἀναφέρω εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ὁμοφώνως ἡ κοινότης τῆς Κισσόνεργας Πάφου ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναδασμοῦ, ἡ δὲ ὅλη ἐργασία δὲν δύναται νὰ προωθηθῇ συνεπείᾳ τῆς ἐλλείψεως τῆς ἀπαραιτήτου νομοθεσίας.

Τὸ πρόβλημα τῆς παροχῆς μακροπροθέσμων δανείων πρὸς τοὺς γεωργοὺς καὶ κτηνοτρόφους μὲ χαμηλὸν τόκον διὰ γεωργικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὸ θέμα τῆς κατὰ ἀποτελεσματικὸν τρόπον ἀντιμετωπίσεως τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν πρέπει νὰ ἀπασχολήσουν σοβαρῶς τὴν Κυβέρνησιν, διότι πολλοὶ γεωργοὶ ἀντιμετωπίζουν τὸν κίνδυνον πλειστηριασμοῦ τῶν κτημάτων των.

Βραδύτης παρατηρεῖται εἰς τὸ θέμα τῆς ἀξιοποιήσεως τῆς χαλίτικης γῆς καὶ τῶν χαμηλῶν δασῶν πρὸς ὄφελος τῶν γεωργῶν. Ἡ τοιαύτη βραδύτης εἶναι καὶ ἀδικαιολόγητος καὶ ἀποβαίνει εἰς βάρος τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου.

Εἰς Πάφον ὑπάρχουν τεράστιαι ἐκτάσεις χαλίτικης γῆς καὶ τὰ τρία χαμηλὰ δάση τοῦ Ἀκάμαντος, Ὀρειτῶν καὶ Ραντιδιοῦ, τὰ ὁποῖα δύνανται καταλλήλως ἀξιοποιούμενα νὰ προσφέρουν πολλὰ εἰς τὴν γεωργικὴν καὶ κτηνοτροφικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἐπαρχίας. Εἰσηγοῦμαι τὴν ἐπίσπευσιν τῆς ἀξιοποιήσεως τῶν ἐν λόγῳ περιοχῶν, τονίζων τὴν σημασίαν ποὺ ἔχει διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν ἡ ἀνάπτυξις τῶν περιοχῶν αὐτῶν.

Θὰ ἤθελα ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ τονίσω καὶ πάλιν τὴν ἀνάγκην ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἐπισπεύσῃ τὰ ἔργα γεωργικῆς ἀναπτύξεως τῆς Πάφου. Τὰ διὰ τὴν γεωργικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Πάφου διατιθέμενα κονδύλια ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ Ἀναπτύξεως εἶναι ἀνεπαρκῆ καὶ εἶναι λυπηρὸν μία γεωργικὴ περιοχὴ νὰ παραγνωρίζεται ἐξακολουθητικῶς χάριν ἄλλων ἀναγκαιοτήτων.

Ἡ Κυβέρνησις περιωρίσθη μέχρι σήμερον εἰς τὸ νὰ δηλώνῃ ὅτι ἡ Πάφος ἔχει μεγάλον μέλλον, διότι διαθέτει πλουσίαν καὶ εὔφορον γῆν καὶ ἐπαρκεῖς ὑδατίνους πόρους.

Εἶναι βεβαίως ἀληθὲς ὅτι ἡ Πάφος διαθέτει τὰ νερὰ ἐπιφανείας τῶν ποταμῶν ὡς ἐπίσης καὶ ἄλλας ἐπαρκεῖς ποσότητας νεροῦ, ἱκανὰς νὰ ἀρδεύσουν τὸν πλούσιον κάμπον της καὶ νὰ ἀξιοποιήσουν ἱκανοποιητικῶς τὴν γῆν της. Ἀλλὰ διατὶ καθυστερεῖται ἡ ἀνάπτυξίς της ; Αὐτὸ εἶναι τὸ ἐρώτημα τὸ ὁποῖον τίθεται ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων καὶ μία θετικὴ καὶ ὁριστικὴ ἀπάντησις ἐπὶ τοῦ προκειμένου καθίσταται ἀναγκαία. Ἀναγκαιοτάτη καθίσταται ἡ ἄμεσος ἀξιοποίησις τοῦ νεροῦ τῶν ποταμῶν τῆς Πάφου διὰ τῆς κατασκευῆς ὑδατοφρακτῶν καὶ ἡ διεξαγωγὴ διατρήσεων εἰς τὰς ὀρεινὰς περιοχὰς διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τούτων διὰ τῆς ἐνθαρρύνσεως καὶ προωθήσεως τῆς καλλιεργείας διαφόρων ὀπωροφόρων δένδρων.

Τὸ προνοούμενον ποσὸν τῶν £40.000 διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ λιμένος Κάτω Πάφου, εἰς τὸ ὁποῖον ποσὸν ὑπάρχει καὶ ἐπαναψήφισις ποσοῦ τοῦ παρελθόντος ἔτους, δὲν ἀποτελεῖ λύσιν τοῦ προβλήματος βελτιώσεως τοῦ λιμένος Κάτω Πάφου. Πολλάκις εἶχον τὴν εὐκαιρίαν ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ καὶ ἀπὸ ἄλλων βημάτων νὰ ἐκθέσω ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὸ πρόβλημα τοῦ λιμένος Κάτω Πάφου, τὸ ὁποῖον συνίσταται εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ ὑπάρχοντος λιμενοβραχίονος διὰ τὴν προσέγγισιν μικρῶν φορτηγῶν πλοίων πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἐξαγωγικοῦ καὶ εἰσαγωγικοῦ μας ἐμπορίου. Διὰ ἐπιχειρημάτων στηριζομένων ἐπὶ ἀριθμῶν καὶ στατιστικῶν στοιχείων ὑπεστήριξα τὴν ἀνάγκην ταύτην. Δυστυχῶς ἡ Κυβέρνησις ἐξακολουθεῖ νὰ κωφεύῃ εἰς τὸ αἴτημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον καὶ δίκαιον εἶναι, καὶ χρήσιμον, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀναγκαιότης στηρίζεται ἐπὶ συγκεκριμένων στατιστικῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα καθιστῶσι τὸ ἐν λόγῳ ἔργον καὶ οἰκονομικῶς σύμφορον καὶ ἀναγκαιότατον.

Ἐπαναλαμβάνω διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν τὴν ἀνάγκην ἀμέσου ἀντικρύσεως τοῦ θέματος τούτου καὶ πιστεύω ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ δώσῃ προσοχὴν καὶ σημασίαν.

Ἡ πληρεστέρα ἐπάνδρωσις τῶν παραγωγικῶν κυρίως ὑπηρεσιῶν δι' ἐξειδικευμένου προσωπικοῦ πρὸς ἀποτελεσματικωτέραν ἀντίκρυσιν τῶν ηὐξημένων ἀπαιτήσεων μιᾶς συγχρόνου πολιτείας, ἀποτελεῖ ὀρθὴν τακτικὴν τῆς Κυβερνήσεως. Θὰ ἤθελα ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ τονίσω τὴν ἀνάγκην τοποθετήσεως ἑνὸς κτηνιάτρου εἰς Πόλιν Χρυσοχοῦς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν πολλαπλῶν ἀναγκῶν μιᾶς μεγάλης κτηνοτροφικῆς περιφερείας, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν πληρεστέραν ἐπάνδρωσιν καὶ ἐξοπλισμὸν τῶν ἰατρικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Πάφου, καὶ κυρίως τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Νοσοκομείου Πάφου καὶ Νοσοκομείου Πόλεως Χρυσοχοῦς.

Ἡ ἐκτέλεσις ἐγγειοβελτιωτικῶν, ἀντιδιαβρωτικῶν καὶ ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων εἰς διάφορα ὀρεινὰ χωρία τῆς Πάφου εἶναι ἀναγκαία. Ἡ τοιαύτη ἀνάγκη ἔχει καταδειχθῆ ἐκδήλως ἐφέτος μετὰ τὰς γενομένας πλημμύρας, αἱ ὁποῖαι προεκάλεσαν σοβαρωτάτας καὶ εἰς πλείστας περιπτώσεις ἀνεπανορθώτους ζημίας εἰς τοὺς γεωργοὺς τῆς Πάφου. Καὶ ἐν προκειμένῳ θὰ ἤθελα νὰ τονίσω τὴν ἀνάγκην ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς τοὺς πληγέντας γεωργοὺς πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν τεραστίας ἐκτάσεως ζημιῶν ποὺ ὑπέστησαν οὗτοι. Ἡ ἐπίσπευσις τῆς μετακινήσεως τῶν χωρίων Θελέτρας, Παλαηαμπέλων, Ἁγίου Φωτίου, Στατοῦ καὶ Χολετριῶν τῆς Πάφου καθίσταται πλέον ἡ ἀναγκαία καὶ πιστεύω ὅτι ἡ Κυβερνητικὴ βραδύτης ἐπὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν δὲν θὰ συνεχισθῆ.

Ἡ διάθεσις ηὐξημένων κονδυλίων διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν ὁδῶν εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Πάφου ἀποτελεῖ ὀρθὸν μέτρον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ συνεχισθῆ μὲ ηὐξημένον ρυθμὸν οὕτως ὥστε συντόμως τὰ διάφορα χωρία τῆς Πάφου νὰ συνδέωνται μετὰ τοῦ Κτήματος δι' ἀσφαλτοστρωμένων ὁδῶν. Τοῦτο θὰ ἀποβῆ λίαν ἐξυπηρετικὸν διὰ μίαν παραγωγικήν, ὀρεινὴν κυρίως Ἐπαρχίαν καὶ θὰ συμβάλῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν ταχυτέραν αὐτῆς ἀνάπτυξιν. Καθίσταται ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ὅπως ἡ Κυβέρνησις διαθέσῃ ηὐξημένα κονδύλια διὰ τὴν εὐθυγράμμισιν τῆς κυρίας ὁδοῦ Κτήματος—Πόλεως Χρυσοχοῦς καὶ ὅπως ἀσφαλτοστρωθῆ ἡ κυρία δασικὴ ὁδὸς τῆς νήσου Κύκκου—Σταυροῦ Ψώκας—Κανναβιοῦ. Ὡσαύτως ἡ διανοιγεῖσα κατὰ τὴν κατάστασιν ἐκτάκτου ἀνάγκης ὁδός, ἡ συνδέουσα τὰ χωρία Πωμὸς καὶ Παχύαμμος μὲ τὸν Πύργον Τηλλυρίας μέσῳ τοῦ δάσους, νὰ βελτιωθῆ ἵνα ἐξυπηρετῆ ἀποτελεσματικῶς τὴν συγκοινωνίαν μεταξὺ Πόλεως Χρυσοχοῦς καὶ Λευκωσίας.

Ἡ βιομηχανικὴ καὶ τουριστικὴ ἀνάπτυξις τῆς νήσου πρέπει νὰ ἐπεκταθῆ καὶ εἰς Πάφον.

Ἡ Πάφος, ὡς ἔχει γίνει παραδεκτὸν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, προσφέρεται διὰ μίαν ἀρτίαν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν. Δυστυχῶς εἰς τὸν ὑπὸ ψήφισιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως δὲν παρέχεται οἰκονομικὴ βοήθεια πρὸς τὴν Πάφον πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην. Καὶ ἡ Πάφος δὲν ἔχει ἰδίας οἰκονομικὰς δυνάμεις διὰ μίαν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν.

Εἰς Ἑλλάδα, ὁ Ὀργανισμὸς Τουρισμοῦ ἐξ ἰδίων ἀνέπτυξε τουριστικῶς πτωχὰς περιοχάς, ἱδρύων ξενοδοχειακὰς μονάδας, γνωστὰς ὡς «Ξενοδοχεῖα Ξενίας», συμβαλὼν οὕτω εἰς τὴν διὰ τῆς κρατικῆς συμβολῆς καὶ ἐνισχύσεως τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τούτων. Τὴν ἰδίαν ἐν προκειμένῳ πολιτικὴν πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις διὰ τὴν Πάφον, διαθέτουσαν θαυμασίαν θάλασσαν, ἀρχαιότητας, δάσος, ὡραῖον τοπεῖον καὶ θαυμάσιον κλῖμα.

Τὴν ἰδίαν πολιτικὴν δύναται νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ διὰ τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Πάφου ἡ Κυβέρνησις ἱδρύουσα εἰς Πάφον βιομηχανίαν δασικῶν προϊόντων καὶ συμβάλλουσα εἰς τὴν ἐπέκτασιν τοῦ ἐργοστασίου ΣΟΔΑΠ διὰ τὴν παραλαβὴν μεγαλυτέρας ποσότητος σταφυλῶν καὶ βιομηχανοποίησιν τούτων εἰς τὸ ἐν Πάφῳ ἐργοστάσιον.

Τὸ γεγονὸς ὅτι διατίθενται ηὐξημένα ποσὰ διὰ τὴν Παιδείαν καὶ τὴν ἐκπολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν πρέπει νὰ τύχῃ ἰδιαιτέρας μνείας.

Τὸ Κυβερνητικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν Παιδείαν καὶ ἐκπολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ καὶ διευρυνθῇ.

Ἡ παιδεία ἀποτελεῖ τὸν βασικώτερον παράγοντα κρατικῆς ἐπενδύσεως, ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν δυνάμεθα νὰ ἀτενίζωμεν αἰσιοδόξως δι' ἕνα εὐοίωνον μέλλον. Ἡ παιδεία μας εἶναι ἀνάγκη νὰ ζήσῃ τὸ παρὸν μὲ ὅλας του τὰς τεχνολογικὰς ἐπιστημονικὰς ἀναζητήσεις καὶ ἐπιτεύξεις καὶ νὰ ἀποβλέπῃ καὶ ἐργάζεται διὰ τὸ μέλλον.

Ἡ Κυβέρνησις ἔχει καθῆκον νὰ ἀντικρύσῃ τὰ προβλήματα τῆς παιδείας τοῦ τόπου μὲ προγραμματισμὸν καὶ ἀγάπην. Ἡ ἀξιολόγησις τῆς θέσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν, θὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν διένεξιν μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ ἐκπαιδευτικῶν, ἥτις ἀποβαίνει εἰς βάρος τῆς παιδείας τοῦ τόπου. Ἡ ἐνίσχυσις τῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως καθίσταται ἀπαραίτητος καὶ οὐσιώδης. Πρὸς τούτοις καθίσταται ἀναγκαία ἡ ἵδρυσις Τεχνικῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς εἰς Κτῆμα. Ἡ ἐπέκτασις τῶν Γυμνασίων εἰς τινα ἀγροτικὰ κέντρα τῆς νήσου δέον νὰ ἀποτελέσῃ ἕνα τῶν ἀντικειμενικῶν στόχων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας. Πρὸς τούτοις θὰ ἤθελα νὰ τονίσω τὴν ἀνάγκην ἱδρύσεως τριταξίου Σχολῆς εἰς Σαλαμιοῦ, Πάφου.

Τὸ κρατικὸν ἐνδιαφέρον πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ εἰς τὸν τομέα τῆς ἐκπολιτιστικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου, διὰ τῆς ἐνθαρρύνσεως τῶν ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, καὶ τῆς ἐν γένει διαθέσεως ἐπαρκῶν κονδυλίων διὰ τὴν προγραμματισμένην ἀνάπτυξιν τῆς ἐκπολιτιστικῆς καὶ ἀθλητικῆς κινήσεως τοῦ τόπου.

Ἡ ὀρθὴ καὶ λελογισμένη ἀντίκρυσις τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας ἀναγκῶν καὶ τοῦ ἐν γένει ἐκπαιδευτικοῦ προβλήματος, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἐκπολιτιστικῆς κινήσεως τοῦ τόπου καθίστανται ἀναγκαῖαι, διότι ἀμφότεροι οἱ τομεῖς οὗτοι συμβάλλουν τὰ μέγιστα εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἄνοδον τοῦ τόπου.

Τοῦτο ἄλλωστε εἶναι σύμφωνον καὶ πρὸς τὰς κοινωνικὰς ἐπιδιώξεις τῆς κρατικῆς οἰκονομίας.

Περαίνων δὲν δύναμαι παρὰ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐλπίδα ὅπως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἀκολουθήσῃ τὴν ἐπιβαλλομένην ὀρθὴν δημοσιονομικὴν πολιτικήν, τὴν ἀποβλέπουσαν εἰς μίαν δικαίαν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν, ὁδηγοῦσαν εἰς τὴν κοινωνικὴν εὐημερίαν ὅλων τῶν τάξεων τοῦ λαοῦ, ὅλων τῶν Ἐπαρχιῶν τῆς νήσου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἤκουσα μετὰ προσοχῆς τὴν ὁμιλίαν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν καὶ ἐπιθυμῶ ὅπως ἐκφράσω καὶ ἐγὼ τὰς εὐχαριστίας καὶ τὰ συγχαρητήριά μου διὰ τὴν σαφῆ, ἐμπεριστατωμένην καὶ λίαν διαφωτιστικὴν ἀνάλυσιν τῆς δημοσιονομικῆς καταστάσεως τῆς Νήσου μας.

Ἐκ τῆς ὅλης ὁμιλίας τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ διαφαίνεται σαφῶς ὅτι ἡ οἰκονομία τῆς Νήσου ἀκολουθεῖ σταθερῶς τὴν ἀνοδικὴν πορείαν της καὶ ὅτι κατὰ τὸ πρῶτον Πενταετὲς Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως καὶ κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη τοῦ Δευτέρου τοιούτου ἐπετεύχθη μεγάλη πρόοδος εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομίας μας. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων οἰκονομικῶν συντελεστῶν, ἡ ἐργατικότης καὶ ἡ δραστηριότης τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἡ βοήθεια καὶ ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὸ καθῆκον τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ ἡ καλὴ διαχείρισις τῶν οἰκονομικῶν, καὶ δημοσιονομικῶν μας πραγμάτων ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως, ὑπῆρξαν βασικοὶ παράγοντες εἰς τὴν ἀνοδικὴν πορείαν τῶν οἰκονομικῶν μας πραγμάτων.

Ὁ τέως Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ὁμιλῶν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς, κατὰ τὴν περυσινὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἀνήγγειλεν ὅτι τὸ 1968 θὰ ἀπετέλει σταθμὸν εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆς Νήσου λόγῳ τῆς ἐπικειμένης εἰσαγωγῆς οὐσιαστικῶν φορολογικῶν μεταρρυθμίσεων καὶ ἀνεφέρθη ἰδιαιτέρως εἰς δραστικὴν μείωσιν τοῦ φόρου εἰσοδήματος. Ἔκτοτε παρῆλθε χρόνος πλέον τοῦ ἔτους καὶ εἶναι ἀπογοητευτικὸν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ κατάθεσις τοῦ σχετικοῦ Νομοσχεδίου καθυστερεῖ ἀδικαιολογήτως.

Ἡ καθυστέρησις αὐτὴ προκαλεῖ φυσικὰ ἀπογοήτευσιν ἀλλὰ καὶ ἀνησυχίαν μεταξὺ τοῦ Λαοῦ.

Ὁ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως τοῦ 1969 καλύπτει τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ Β' Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως. Ἡ προβλεπομένη δαπάνη ἐκ £11.798.225 εἶναι κατά τι μεγαλυτέρα τῆς ἐγκριθείσης διὰ τὸ 1968 καὶ αἰσθητῶς ὑψηλοτέρα τῆς ἀναθεωρηθείσης τοιαύτης τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος τοῦτο. Μετὰ λύπης παρατηρῶ ὅτι ἓν μεγάλον ποσοστὸν προγραμματισθέντων ἔργων κατὰ τὸ 1968 δὲν ἐξετελέσθησαν καὶ τοῦτο λόγῳ τῆς ἐλλείψεως ἑτοίμων σχεδίων. Διὰ τοῦτο εἶναι ἐπάναγκες ὅπως τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ συντονίζῃ τὰς ἐργασίας του μὲ ἐκείνας τῶν ἄλλων τμημάτων, εἰς τρόπον ὥστε τὰ προγραμματιζόμενα ἔργα νὰ δύνανται νὰ ἐκτελῶνται ἄνευ καθυστερήσεως.

Ἐπίσης μετὰ λύπης μου παρατηρῶ ὅτι ἡ πέρυσιν ἐκφρασθεῖσα εἰσήγησις τῆς Βουλῆς ὅπως ὁρισθῇ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ διὰ νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προβλεπομένων ἔργων δὲν ἔχει προωθηθῇ. Πιστεύω ὅτι τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῇ ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἀναφερόμενος εἰς τὰ προγραμματισθέντα ἔργα διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ, παρατηρῶ μετὰ λύπης ὅτι δὲν εἶναι εἰς ἔκτασιν καὶ ἀριθμὸν οἷα ἀνεμέναμεν. Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ὀφείλει νὰ συνειδητοποιήσῃ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐπαρχία Λεμεσοῦ εἰς πολλὰς περιοχάς της εὑρίσκεται εἰς πολὺ ὑποανάπτυκτον κατάστασιν, ὅπως εἶναι αἱ περιοχαὶ Πιτσιλλιᾶς, τῶν Ὀρεινῶν Κρασοχωρίων, Κελλακίου κ.λ.π.

Γενικῶς τὸ ὁδικὸν δίκτυον τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, καὶ ἰδιαιτέρως ὡρισμέναι κύριαι ἀγροτικαὶ ὁδοί, εὑρίσκεται εἰς πολὺ κακὴν κατάστασιν. Ἐντατικὴ ἀξιοποίησις τῆς γῆς εἰς τρόπον ὥστε νὰ αὐξηθῇ ἡ καλλιεργήσιμος τοιαύτη, μελέτη καὶ ἀξιοποίησις τοῦ ποταμοῦ Κούρρη, τουριστικὴ ἀξιοποίησις τῶν θερινῶν θερέτρων Τροόδους—Πλατρῶν, προώθησις τῆς κατασκευῆς τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ, ἀναμπέλωσις κ.λ.π., ἀποτελοῦν μέρος τῶν σοβαρῶν προβλημάτων τῆς ἐπαρχίας μας, τὰ ὁποῖα ἀναμένουν τὴν λύσιν των ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐτόνισα ἐπανειλημμένως εἰς ὁμιλίας μου ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς, τὸ τονίζω καὶ σήμερον, ὅτι ἡ ἐπαρχία Λεμεσοῦ δὲν εὐημερεῖ ὅπως πολλοὶ ἁρμόδιοι Κυβερνητικοὶ κύκλοι νομίζουν. Ἀντιθέτως, χιλιάδες ἀγρόται, λόγῳ τοῦ πολὺ χαμηλοῦ εἰσοδήματός των, ἀναγκάζονται νὰ κατέρχωνται εἰς τὴν πόλιν διὰ νὰ ἐργασθοῦν καὶ νὰ συμπληρώσωσι τὸ εἰσόδημά των. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον δημιουργεῖται ἕν συνεχὲς ρεῦμα ἀστυφιλίας μὲ ὅλας τὰς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ὑπαίθρου. Ἓν συντονισμένον, ὁλοκληρωμένον καὶ καλὰ προγραμματισμένον σχέδιον ἀναπτύξεως τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ ἐκ μέρους τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ.

Αἱ τελευταῖαι θεομηνίαι λόγῳ τῆς συνεχοῦς βροχοπτώσεως ἐπροξένησαν, ὡς γνωστόν, τεραστίας ζημίας πάσης φύσεως εἰς πολλὰς περιοχὰς τῆς Κύπρου ἀλλὰ ἀκόμα περισσοτέρας εἰς πολλὰς περιοχὰς τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ. Παρ' ὅλον ὅτι ἐπεδείχθη ἄμεσον ἐνδιαφέρον ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, ἐπιβάλλεται ὅπως αἱ ἐργασίαι βοηθείας καὶ ἐνισχύσεως τῶν πληγεισῶν περιοχῶν ὁλοκληρωθοῦν καὶ ἐπιταχυνθοῦν κατὰ τὸ δυνατόν.

Αἱ ἐκθέσεις τῶν δύο Ἐπιτροπῶν, τόσον ἐπὶ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, εἶναι πολὺ διαφωτιστικαὶ καὶ ἐμπεριστατωμέναι καὶ ἐπιθυμῶ ὅπως συγχαρῶ τὰ Μέλη καὶ τοὺς Προέδρους αὐτῶν.

Αἱ παρατηρήσεις μου ἐπὶ τῶν διαφόρων κεφαλαίων τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως ἔχουσιν ὡς ἀκολούθως :

Κεφάλαιον 2—Ἀνάπτυξις Ὑδάτων :

Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν διατίθεται ποσὸν ἐκ £2.460.000 περίπου λιρῶν. Διὰ τῆς διαθέσεως τοῦ σημαντικοῦ αὐτοῦ ποσοῦ ἡ Κυβέρνησις ἀποδεικνύει ὅτι ἀποδίδει μεγίστην σημασίαν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς Νήσου. Εἶναι γεγονὸς ὅτι τὸ ὑδατικὸν πρόβλημα εἶναι τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ἕνα σοβαρὸν πρόβλημα τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐξαιρουμένου, βέβαια, τοῦ πολιτικοῦ θέματος. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ὁ προγραμματισμὸς κατασκευῆς ὑδατοφρακτῶν καὶ ἡ δημιουργία ὑδατοδεξαμενῶν πρέπει νὰ τυγχάνῃ πάντοτε προτεραιότητος ὑπὸ τοῦ Τμήματος Προγραμματισμοῦ.

Λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι πιθανότης ἀνευρέσεως νέων ὑπογείων ὑδάτων εἰς τοιαύτην ἔκτασιν ὥστε νὰ καλύπτωνται αἱ ὑδατικαὶ ἀνάγκαι μας εἶναι πολὺ περιωρισμένη, ἡ περισυλλογὴ τῶν ὀμβρίων ὑδάτων καὶ ὁ ἐμπλουτισμὸς τῶν ὑπογείων τοιούτων ἀποτελεῖ τοὐλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν μόνην ἐφικτὴν λύσιν τοῦ προβλήματος.

Ὅμως ἐπιθυμῶ νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τοῦ ἁρμοδίου Τμήματος ὅπως ἡ τεχνικοοικονομικὴ μελέτη καὶ ὁ σχεδιασμὸς τοιούτων μεγάλων ἔργων γίνεται μετὰ τῆς μεγίστης δυνατῆς προσοχῆς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποφεύγωνται καὶ αἱ καθυστερήσεις εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, ἀλλὰ κυρίως καὶ αἱ σπατάλαι. Τοιαῦται σπατάλαι ἀναβιβάζουν τὸ κόστος τοῦ ὅλου ἔργου, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καλῆται ὁ παραγωγὸς νὰ πληρώσῃ ὑψηλὴν καὶ ἀσύμφορον τιμὴν διὰ κάθε τόννον ἀρδευσίμου ὕδατος. Αὐτὸ ὡς γνωστὸν συνέβη προσφάτως μὲ τὴν περίπτωσιν τοῦ ὑδατοφράκτου Πολεμιδίων.

Κεφάλαιον 3—Βελτίωσις Χρήσεως Ὕδατος :

Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν διατίθεται ποσὸν £105.000 περίπου λιρῶν. Ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν προσπάθειαν ἀναπτύξεως τῶν ὑδάτων μεγάλην σημασίαν ἔχει καὶ ἡ προσπάθεια βελτιώσεως τῆς χρήσεως τοῦ ὕδατος. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἔχει ἤδη ψηφισθῆ εἰδικὴ νομοθεσία. Ἂν ἡ Κυβέρνησις θεωρήσῃ ἐπιβεβλημένον νὰ ληφθῶσι καὶ νέα μέτρα, συμπληρωματικά, ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ εἶναι ἑτοίμη νὰ ἐνισχύσῃ τὴν προσπάθειαν αὐτὴν τῆς Κυβερνήσεως.

"Ομως εἶναι ἀναγκαῖον ὅπως γίνῃ κατανοητὸν ὅτι ἐκ παραλλήλου μὲ τὰς προσπαθείας τοῦ ἁρμοδίου Τμήματος καὶ οἱ ἀμεσώτερον ἐνδιαφερόμενοι, οἱ παραγωγοί, δηλαδή, πρέπει νὰ συνειδητοποιήσουν τὸ γεγονὸς ὅτι οἱαδήποτε προσπάθεια καὶ οἱαδήποτε νομοθεσία δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ βελτιώσῃ τὴν χρῆσιν τοῦ ὕδατος ἐὰν οἱ ἴδιοι δὲν συνεργασθοῦν καὶ δὲν δείξουν κατανόησιν πρὸς τὸ συμφέρον βεβαίως πρωτίστως τῶν ἰδίων, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον τῆς οἰκονομίας τῆς Νήσου μας.

Βεβαίως χρειάζεται καὶ ἡ κατάλληλος διαφώτισις καὶ καθοδήγησις. Ἡ πρόβλεψις εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο δημιουργίας δύο νέων θέσεων, μιᾶς βοηθοῦ Γεωργικοῦ Λειτουργοῦ καὶ ἑτέρας Γεωργικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ μὲ εἰδικὰ καθήκοντα εἰς τὰς ἐπαρχίας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν βελτιώσεως τῆς χρήσεως τοῦ ὕδατος, εἶναι ὀρθὴ καὶ θὰ ὑποβοηθήσῃ ἀναμφιβόλως τὴν καλυτέραν ἐφαρμογὴν τοῦ σχετικοῦ νόμου.

Κεφάλαιον 4—Γεωργία :

Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν διατίθεται τὸ ποσὸν τῶν £727.000 λιρῶν περίπου. Αἱ εὐθύναι τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας αὐξάνονται συνεχῶς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος γεωργικῆς ἀναπτύξεως. Διὰ τοῦτο σημειῶ μὲ ἱκανοποίησιν τὴν πρόβλεψιν διὰ τὴν δημιουργίαν ἓξ νέων θέσεων διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τοῦ Τμήματος Γεωργίας. Σημειῶ ἐπίσης μὲ ἱκανοποίησιν τὰς προβλέψεις τοῦ ἄρθρου 17 διὰ τὴν ἀμπελουργίαν καὶ τὴν οἰνολογίαν. Ἰδιαιτέρως σημειῶ τὸ ποσὸν τῶν £20.000 λιρῶν διὰ τὸ σχέδιον ἀναμπελώσεως. Ὑποβάλλω εἰς τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα ὅτι τὸ σχέδιον αὐτὸ πρέπει νὰ προωθηθῇ τὸ ταχύτερον, διότι ἡ ἀναμπέλωσις ἀποτελεῖ θετικὸν βῆμα διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ἀμπελουργικοῦ προβλήματος.

Κεφάλαιον 6—Κτηνοτροφία :

Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν διατίθεται περίπου ποσὸν ἐκ £234.000, σχεδὸν διπλάσιον τοῦ περυσινοῦ. Αὐτὸ ἀποδεικνύει τὴν προσπάθειαν τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἀναπτύξῃ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τὴν κτηνοτροφίαν, ὥστε ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος νὰ καταστῶμεν αὐτάρκεις εἰς κτηνοτροφικὰ προϊόντα πρὸς μεγάλον ὄφελος τῆς οἰκονομίας μας. Ἡ χαραχθεῖσα πολιτικὴ ἐνθαρρύνσεως τῆς μικτῆς γεωργίας—κτηνοτροφίας εἶναι ὀρθὴ καὶ ἐπιβάλλεται ὅπως ἐπεκταθῇ εἰς περισσοτέρας ἀγροτικὰς περιοχὰς καὶ ἰδίως ἐκεῖ ὅπου τὸ γεωργικὸν εἰσόδημα εἶναι πολὺ χαμηλόν. ὅπως παραδείγματος χάριν εἰς τὰς περιοχὰς Πιτσιλλιᾶς, Κελλακίου, ὀρεινῶν ἀμπελουργικῶν χωρίων, κ.λ.π.

Κεφάλαιον 7—Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι :

Ἡ ἀνάπτυξις τῆς κτηνοτροφίας προϋποθέτει τὴν ὕπαρξιν καλῶν κτηνιατρικῶν ὑπηρεσιῶν. Ἡ πρόβλεψις διὰ 5 νέας θέσεις θὰ βοηθήσῃ τὴν πληρεστέραν ἐπάνδρωσιν τοῦ Κτηνιατρικοῦ Τμήματος, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν κτηνοτρόφων.

Μετ' ἐκπλήξεως παρατηρῶ ὅτι ἡ εἰς τὸ ἄρθρον 11 ἐπὶ τριετίαν πρόβλεψις διὰ νέον κτηνιατρικὸν σταθμὸν εἰς Λεμεσὸν παρελείφθη.

Δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν ποῖοι λόγοι ἐπέβαλον τὴν ἀπάλειψιν τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ ; Μήπως ἐπεκράτησεν ἡ ἄποψις ὅτι ἡ Λεμεσὸς δὲν χρειάζεται νέον κτηνιατρικὸν σταθμόν ; Ἢ μήπως δὲν ὑπάρχει ἀκόμη ἕτοιμον σχέδιον ;

Κεφάλαιον 9—Ἀνάπτυξις Ἁλιείας :

Ἡ πρόβλεψις ποσοῦ ἓξ 85.000 περίπου λιρῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἁλιείας, ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀντιλαμβάνεται τὴν μεγάλην σημασίαν ποὺ ἔχει διὰ τὴν οἰκονομίαν ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἁλιευτικῆς βιομηχανίας. Ἡ ἐνθάρρυνσις τῆς ἁλιείας εἰς διεθνῆ ὕδατα διὰ τῆς οἰκονομικῆς βοηθείας πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας ἁλιευτικῶν τρατῶν (ἄγκαι ἡ χορηγουμένη βοήθεια εἶναι ἀνεπαρκής), ἀποτελεῖ ὀρθὴν πολιτικήν.

Κεφάλαιον Δ 13—Τουρισμός :

Ἡ προώθησις τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας ἀποτελεῖ βασικὸν στόχον τοῦ δευτέρου πενταετοῦς προγράμματος ἀναπτύξεως.

Ἡ Κύπρος μὲ τὸ εὔκρατον καὶ σταθερὸν κλῖμα της, τὰς φυσικὰς καλλονάς της, τοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους, τὰ πράσινα βουνά, τὰ μαγευτικὰ ἀκρογιάλια της καὶ τὸ σχετικῶς χαμηλὸν κόστος ζωῆς, ἐν συγκρίσει μὲ ἄλλας τουριστικὰς χώρας, συγκεντρώνει ὅλας τὰς προϋποθέσεις νὰ καταστῇ ἓν πρώτης τάξεως διεθνὲς τουριστικὸν κέντρον, ἰδίως διὰ τοὺς τουρίστας τῆς μέσης τάξεως. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὅσοι ξένοι ἐπισκέπτονται τὴν Κύπρον φεύγουν κατενθουσιασμένοι ἀπὸ τὸ ὡραῖον κλῖμα καὶ τὰς φυσικὰς καλλονάς της. Ὅμως εἶναι ἀμφίβολον ἐὰν φεύγουν ἐξ ἴσου ἐνθουσιασμένοι καὶ ἀπὸ τὰς ἀνέσεις καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ὁποίας τυγχάνουν εἰς τὰ διάφορα ξενοδοχεῖα καὶ κέντρα ψυχαγωγίας.

Ἐπιθυμῶ νὰ ἐπισημάνω τὸ γεγονὸς ὅτι παρ' ὅλας τὰς καταβαλλομένας προσπαθείας ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων, ἐν τούτοις ἡ ὀργάνωσις τῶν ξενοδοχειακῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἡ ἐπαρκὴς ἐπάνδρωσίς των διὰ προσωπικοῦ προσοντούχου καὶ προπαντὸς συνειδητοῦ δὲν ἔχει εἰσέτι ἐπιτευχθῇ εἰς ἱκανοποιητικὸν βαθμόν. Αἱ ξενοδοχειακαὶ σχολαὶ πρέπει νὰ ἐπανδρωθοῦν μὲ καθηγητὰς οἱ ὁποῖοι νὰ κατέχωσι καλῶς τὸ τουριστικὸν ἐπάγγελμα. Ὅμως αὐτὸ δὲν εἶναι ἀρκετόν. Εἶναι ἐπάναγκες ὅπως καλῶς ἐπιλεγόμενος ἀριθμὸς μεταξὺ τῶν ἀποφοίτων τῶν ξενοδοχειακῶν σχολῶν ἀποστέλλεται μὲ ὑποτροφίας εἰς προηγμένας τουριστικὰς χώρας πρὸς μετεκπαίδευσιν. Εἶναι ἄξιον ἀπορίας τὸ γεγονὸς ὅτι, ἐνῷ ἡ Κυβέρνησις στέλλει κάθε χρόνον πρὸς μετεκπαίδευσιν ὑπαλλήλους ἐκ διαφόρων τμημάτων τῆς Κυβερνητικῆς Ὑπηρεσίας, ἐν τούτοις δὲν προώθησεν εἰς ἱκανοποιητικὸν βαθμὸν μέχρι σήμερον τὴν μετεκπαίδευσιν διὰ τὰς ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις.

Ἔχω ἐπανειλημμένως ἀναφέρει ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου εἰς τὸ παρελθόν, τὸ ἐπαναλαμβάνω καὶ πάλιν, ὅτι διὰ νὰ καταστήσωμεν τὸν τουρισμόν μας πηγὴν πλούτου, ὀφείλομεν νὰ δημιουργήσωμεν τουριστικὴν συνείδησιν μεταξὺ τοῦ λαοῦ. Αὐτὸ δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς συνεχοῦς διαφωτίσεως καὶ προπαγάνδας ἐξικνουμένης μάλιστα καὶ εἰς αὐτὰ τὰ σχολεῖα. Ἀνέφερον καὶ ἄλλοτε καὶ εἰσηγήθην ἐπανειλημμένως ὅπως ἐγκαθιδρυθῇ τουριστικὴ ἀστυνομία καὶ ἀγορανομία ἡ ὁποία νὰ πατάσσῃ κάθε κροῦσμα ἐκμεταλλεύσεως τῶν τουριστῶν. Εἶναι ἀτυχῶς σύνηθες φαινόμενον, τουρίσται νὰ γίνωνται θύματα ἐκμεταλλεύσεως ἐκ μέρους διαφόρων. Αἱ πράξεις αὐταὶ ἀποτελοῦν σαμποτάρισμα τῆς προσπαθείας τοῦ κράτους διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ καὶ πρέπει νὰ τιμωρῶνται αὐστηρότατα.

Τὸ προβλεπόμενον ποσὸν εἰς τὸ ἄρθρον 10, ἐκ £200.000, προορίζεται διὰ τὴν χρηματοδότησιν διαφόρων τεχνικοοικονομικῶν μελετῶν, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν διαφόρων τουριστικῶν περιοχῶν. Ἐπιθυμῶ νὰ ὑποβάλω πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἐπισπευσθοῦν αἱ μελέται διὰ τὴν προώθησιν τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῶν θερινῶν θερέτρων Τροόδους—Πλατρῶν, κ.λ.π.

Εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῶν περιοχῶν αὐτῶν, δὲν προωθεῖται ἱκανοποιητικῶς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ δικαίαν πικρίαν καὶ ἀπογοήτευσιν μεταξὺ τῶν κατοίκων των. Ἡ νομοθετικὴ ρύθμισις τῶν συναφῶν μὲ τὰς ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις ζητημάτων ἀποτελεῖ ἓν σοβαρὸν βῆμα πρὸς τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν. Ἐλπίζω ὅτι θὰ ὁλοκληρωθῇ ἡ νομοθετικὴ κατοχύρωσις τῶν τουριστικῶν θεμάτων διὰ τῆς ἱδρύσεως κρατικοῦ ὀργανισμοῦ τουρισμοῦ.

Νοουμένου ὅτι ἡ ἐπάνδρωσις τῶν ξενοδοχειακῶν ἐπιχειρήσεων, ἰδίως τῶν ἀνωτέρων θέσεων, διὰ καλῶς ἐξησκημένων καὶ ἐξειδικευμένων προσώπων δὲν ἔχει ἀκόμη ἐπιτευχθῇ ἱκανοποιητικῶς καὶ δεδομένου ὅτι δὲν δυνάμεθα ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ συμπληρώνωμεν τὰ κενὰ διὰ Κυπρίων, δὲν πρέπει τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἢ ἡ διεύθυνσις μεταναστεύσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν νὰ παρεμβάλλουν δυσκολίας εἰς ξένους οἱ ὁποῖοι διαθέτουν τὰ προσόντα καθὼς καὶ τὴν πεῖραν νὰ ἐργασθοῦν εἰς διάφορα τουριστικὰ ξενοδοχεῖα ἐν Κύπρῳ.

Τοὐλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ ἴσως διὰ τὰ προσεχῆ δέκα χρόνια, θὰ ἔχωμεν ἀνάγκην ὄχι μόνον ξένων διευθυντῶν, ἀλλὰ καὶ ἄλλων ξένων προσοντούχων καὶ πεπειραμένων εἰς ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις.

Κεφάλαιον 14—Ἀρχαιότητες :

Αἱ εἰσηγήσεις τῶν δύο Ἐπιτροπῶν ὅπως προγραμματισθῇ ἡ ἀνέγερσις νέου συγχρόνου κτιριακοῦ συγκροτήματος διὰ τὸ Κυπριακὸν Μουσεῖον, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ εἰσήγησις διὰ συστηματικὴν δίωξιν τῆς ἀρχαιοκαπηλείας καὶ ἡ καταγραφὴ πάντων τῶν ἐν Κύπρῳ ἰδιωτικῶν συλλογῶν, εἶναι ὀρθὴ καὶ πρέπει νὰ τύχῃ προσεκτικῆς μελέτης ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως.

Κεφάλαιον 16—Ἀνάπτυξις Ὁδικοῦ Δικτύου :

Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν διατίθεται ποσὸν £1.693.000 περίπου λιρῶν. Τὸ ποσὸν αὐτὸ εἶναι μεγαλύτερον τοῦ περυσινοῦ διατεθέντος. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ Κυβέρνησις δίδει μεγάλην σημασίαν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου, τὸ ὁποῖον θὰ ὑποβοηθήσῃ σημαντικῶς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως.

Μὲ ἱκανοποίησιν παρατηρῶ ὅτι τὰ εἰς τὰ ἄρθρα 3, 10, 12, 15, 39, 40, 41, 42, 43, 58 καὶ 60 προβλεπόμενα ποσά, ἄνκαι ἀνεπαρκῆ, ἐν τούτοις ἀποτελοῦσι σημαντικὴν συνεισφορὰν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου πλείστων περιοχῶν τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ.

Ἐν τούτοις ὑπενθυμίζω καὶ πάλιν τοὺς ἁρμοδίους ὅτι ἡ ὁδὸς Ἁγίου Θεράποντος εὑρίσκεται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν. Ἡ ὁδὸς αὐτὴ πρέπει νὰ συμπεριληφθῇ τὸ ταχύτερον δυνατὸν εἰς οἱονδήποτε νέον σχέδιον ὁδικῆς ἀναπτύξεως.

Μετ' ἐκπλήξεως παρατηρῶ ὅτι εἰς τὸ ἄρθρον 23 ἐνῷ ἀναφέρεται ἡ ὁδὸς Λεμεσοῦ—Φασουρίου, ἐν τούτοις οὐδὲν ποσὸν προβλέπεται διὰ τὴν βελτίωσιν αὐτῆς λόγῳ ἐλλείψεως προφανῶς ἑτοίμου σχεδίου. Καὶ διερωτῶμαι διὰ ποῖον σκοπὸν ἀναφέρεται ἡ ὁδὸς αὐτή. Μήπως διὰ νὰ ὑπενθυμίζῃ εἰς τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς τὴν ἀδιαφορίαν καὶ περιφρόνησιν τῶν ἁρμοδίων πρὸς ἕν λογικώτατον αἴτημα ; Ἡ ὁδὸς Λεμεσοῦ—Ζακακίου—Φασουρίου ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς πλέον ζωτικὰς ἀγροτικὰς ὁδούς. Δι' αὐτῆς καθημερινῶς διέρχονται χιλιάδες πάσης φύσεως ὀχήματα, μεταφέρονται χιλιάδες ἐργάται καὶ ἐργαζόμενοι καὶ χιλιάδες τόννων διαφόρων γεωργικῶν προϊόντων (σταφυλῶν, ἐσπεριδοειδῶν, φθαρτῶν καὶ ἄλλων). Καὶ ὅμως ἡ ὁδὸς αὐτὴ εἶναι σχεδὸν ἀδιάβατος, ἰδίᾳ κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ ἐπικίνδυνος.

Εἰς σχετικήν μου ἐρώτησιν πρὸ ὀλίγων μηνῶν τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ἀπήντησεν ὅτι ἡ βελτίωσις τοῦ δρόμου αὐτοῦ μελετᾶται ἐν συσχετισμῷ μὲ τὸ ὅλον λιμενικὸν πρόβλημα τῆς Λεμεσοῦ. Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἐπιβάλλεται ὅπως τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ἐπανεξετάσῃ τὸ ὅλον ζήτημα μὲ περισσοτέραν κατανόησιν.

Κεφάλαιον 17—Λιμένες :

Εἰς τὸ ἄρθρον 4 προβλέπεται ποσὸν £350.000 διὰ τὸν λιμένα Λεμεσοῦ. Τὸ ἴδιον ποσὸν προεβλέπετο καὶ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ λήξαντος ἔτους 1968, χωρὶς ὅμως νὰ χρησιμοποιηθῇ, διότι βεβαίως οὐδεμία πρόοδος ἔγινε κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος εἰς τὸ ζήτημα τῆς κατασκευῆς λιμένος εἰς Λεμεσόν. Αἱ προβλέψεις κατὰ τὸ 1969 φαίνονται νὰ εἶναι καλύτεραι. Αἱ διαβεβαιώσεις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ, ὅτι ἐντὸς τῶν προσεχῶν ὀλίγων ἑβδομάδων θὰ ζητηθῶσι προσφοραὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς πρώτης φάσεως τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ, εἶναι βεβαίως ἱκανοποιητικαί. Ὅμως, μέχρις ὅτου ἴδωμεν τὸ ὅλον ἔργον θεμελιούμενον, θὰ διατηρῶμεν σοβαρὰς ἐπιφυλάξεις λόγῳ βεβαίως τῆς πικρᾶς πείρας τοῦ παρελθόντος.

Κεφάλαιον Δ 21—Ἰατρικαὶ καὶ Ὑγειονομικαὶ Ὑπηρεσίαι :

Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν προβλέπεται δαπάνη ἐκ £496.000 περίπου λιρῶν. Τὸ ποσὸν αὐτὸ εἶναι σχεδὸν διπλάσιον ἐκείνου ποὺ διετέθη κατὰ τὸ 1968. Ἡ αὔξησις αὐτὴ εἶναι δικαιολογημένη, διότι ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν περαιτέρω βελτίωσιν τῶν Ἰατρικῶν καὶ Ὑγειονομικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς νήσου μας. Ὅμως ἐκεῖνο, ποὺ ἐτόνισα εἰς τὴν περυσινήν μου ἀγόρευσιν ἐπὶ τοῦ ἰδίου κεφαλαίου, θεωρῶ ἀναγκαῖον ὅπως τονίσω καὶ τώρα, ὅτι δηλαδὴ τὸ Τμῆμα τῶν Ἰατρικῶν καὶ Ὑγειονομικῶν Ὑπηρεσιῶν χρειάζεται ριζικὴν ἀναδιοργάνωσιν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον χρειάζεται τὸ Τμῆμα αὐτό, καὶ τὸ ὁποῖον λείπει ἐμφανῶς, εἶναι ὁ προγραμματισμός. Μεγάλαι καὶ ἀξιέπαινοι προσπάθειαι βελτιώσεως τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν καταβάλλονται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων χωρὶς ὅμως αὗται νὰ στηρίζωνται ἐπὶ ἑνὸς ὁλοκληρωμένου σχεδίου ἀναδιοργανώσεως τῶν Ὑπηρεσιῶν αὐτῶν, ἐπὶ συγχρόνου καὶ ἐπαρκοῦς βάσεως. Τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον Λευκωσίας εἶναι ἤδη κεκορεσμένον καὶ ἀνεπαρκὲς διὰ νὰ καλύψῃ τὰς συνεχῶς αὐξανομένας ἀνάγκας τῆς πρωτευούσης. Τὸ νῦν κτιριακὸν συγκρότημα εἶναι τελείως ἀκατάλληλον. Ὀρθῶς λοιπὸν ἀπεφασίσθη ἡ ἀνοικοδόμησις νέου νοσοκομείου διὰ νὰ στεγάσῃ τὸ γυναικολογικόν, μαιευτικὸν καὶ παιδιατρικὸν Τμῆμα.

Ἡ προσπάθεια δημιουργίας καρδιοχειρουργικοῦ Τμήματος πρέπει νὰ προωθηθῇ καὶ νὰ ἐνθαρρυνθῇ δεόντως. Ἡ ἐγκαθίδρυσις νευροχειρουργικοῦ Τμήματος πληροῖ ἔν κενὸν καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ παρασχεθῶσιν ὅλα τὰ μέσα, τὰ ἐπιστημονικὰ μέσα, εἰς τὸν εἰδικὸν ἰατρὸν διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ ἔργον του ὅσον τὸ δυνατὸν ἀποτελεσματικώτερον.

Ἐπίσης ἡ ἐγκαθίδρυσις Τμήματος πλαστικῶν ἐπεμβάσεων πρέπει νὰ τύχῃ προσεκτικῆς μελέτης, διότι ἀποτελεῖ ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην διὰ τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον Λευκωσίας.

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 19 προβλεπομένη δαπάνη διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἐργαστηρίου ραδιοϊσοτόπων θὰ πληρώσῃ ἔν κενὸν καὶ θὰ προσφέρῃ σημαντικὴν βοήθειαν εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην τοιούτου εἴδους συγχρόνου θεραπευτικῆς ἀγωγῆς.

Χρειαζόμεθα ἐπειγόντως περισσότερον νοσηλευτικὸν προσωπικόν. Ἡ προσπάθεια τοῦ κ. Ὑπουργοῦ νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν προσέλευσιν μορφωμένων νέων καὶ νεανίδων εἰς τὸ νοσοκομειακὸν ἐπάγγελμα εἶναι ἀξία ἐπαίνου καὶ συμπαραστάσεως ἐκ μέρους ὅλων μας.

Τὸ Νοσοκομεῖον Λεμεσοῦ εἶναι ἀνεπαρκὲς διὰ νὰ καλύψῃ τὰς ἀνάγκας πόλεως καὶ ἐπαρχίας πλέον τῶν 120,000 κατοίκων. Ἀπὸ δωδεκαετίας καὶ πλέον οὐδεμία νέα κλίνη προσετέθη ἐνῷ ὁλόκληρος πτέρυξ δὲν λειτουργεῖ λόγῳ ἐλλείψεως νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ.

Παρατηρεῖται ἔλλειψις χώρου εἰς τὰ διάφορα ἰατρεῖα. Ἄνκαι εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1968 προεβλέπετο δαπάνη διὰ τὴν ἀνέγερσιν φαρμακευτικῆς ἀποθήκης καὶ ἐγκατάστασιν κεντρικῆς θερμάνσεως, ἐν τούτοις οὐδὲν ἔργον ἐξετελέσθη. Ἀνάλογα ποσὰ προβλέπονται καὶ εἰς τὸν ἐφετεινὸν Προϋπολογισμόν. Πρέπει νὰ ἀναμένωμεν ὅτι τὰ ἔργα αὐτὰ θὰ ἐκτελεσθοῦν κατὰ τὸ 1969. Ἡ ἵδρυσις νευροψυχιατρικῆς μονάδος εἶναι ἐπείγουσα ἀνάγκη διὰ τὴν πόλιν καὶ ἐπαρχίαν μας. Ἡ ἵδρυσις φυσιοθεραπευτικοῦ κέντρου ἄνκαι ἀπεφασίσθη ἀπὸ πέρυσιν, ἐν τούτοις καθυστερεῖ. Ἡ ἰατρικὴ ἕδρα Κελλακίου ἐξακολουθεῖ διὰ τέταρτον ἔτος νὰ εἶναι ἄνευ ἰατροῦ. Διατί αὐτὴ ἡ ἀδιαφορία πρὸς μίαν περιοχὴν ἡ ὁποία ἐπὶ ὁλόκληρον πεντηκονταετίαν δὲν ἐστερήθη ἀγροτικοῦ ἰατροῦ ; Δὲν εἶναι ὅμως μόνον ἡ περιοχὴ Κελλακίου ἀλλὰ καὶ ἄλλαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ αἱ ὁποῖαι παραμένουν ἄνευ ἀγροτικοῦ ἰατροῦ.

Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν οὐδὲν ποσὸν ἀναγράφεται διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἐχινοκόκκου. Πέρυσι διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν προεβλέπετο ποσὸν ἐκ £4.600. Μήπως ἡ ἁρμοδία Ὑπηρεσία πιστεύει ὅτι ἐξέλιπεν ὁ κίνδυνος ἐκ τοῦ ἐχινοκόκκου; Ἢ μήπως θεωρεῖ περιττὸν τὸν ἀντιεχινοκοκκικὸν ἀγῶνα ; Τὸ σχε-

τικὸν Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐδηλώθη ἐπισήμως ὅτι θὰ κατετίθετο ἀπὸ πέρυσιν εἰς τὴν Βουλήν, ἀκόμη δὲν κατετέθη. Διατὶ παρατηρεῖται τόση καθυστέρησις εἰς τὴν κατάθεσιν τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ τὸ ὁποῖον ἔχει σκοπὸν νὰ θέσῃ ἐπὶ νομικῆς βάσεως τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἐχινοκόκκου ;

Τέλος ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἡ προσπάθεια ἐπαρκοῦς ἐπανδρώσεως τοῦ Ἰατρικοῦ Τμήματος τόσον εἰς ἀριθμὸν ὅσον καὶ ποιοτικῶς προσκρούει εἰς δυσκολίας λόγῳ τῆς χαμηλῆς ἀμοιβῆς ποὺ προσφέρεται εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους ἰατρούς. Διὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ δώσῃ προτεραιότητα εἰς τὴν ἀξιολόγησιν τῆς θέσεως τῶν ἰατρῶν. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ θὰ καταστῇ εὔκολος ἡ ἐπάνδρωσις τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν δι' ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ ἰατρῶν ὅλων τῶν εἰδικοτήτων. Ἡ σκέψις διὰ μερικὴν ἀπασχόλησιν ἰδιωτικῶν ἰατρῶν εἰς Κυβερνητικὰ νοσοκομεῖα δὲν μὲ εὑρίσκει σύμφωνον διότι, ἐνῷ δὲν λύει τὸ πρόβλημα, θὰ δημιουργήσῃ μεγαλύτερα προβλήματα διὰ πολλοὺς καὶ εὐνοήτους λόγους. Τὸ ζήτημα τοῦτο πρέπει νὰ μελετηθῇ προσεκτικῶς καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ ζητηθῶσι καὶ αἱ ἀπόψεις τῶν Ἰατρικῶν Συλλόγων.

Πρὶν τελειώσω θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν καὶ ἰδίως εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὴν πρόθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων νὰ συγχωνεύσῃ ὅλα τὰ ὑφιστάμενα ταμεῖα εἰς τὸ σχέδιον τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων δι' ἁπλοποίησιν, ὡς λέγεται, τῆς ὅλης ἐργασίας.

Περαιτέρω αἱ Ἐπιτροπαὶ φαίνονται ὅτι υἱοθετοῦν τὴν ἄποψιν αὐτὴν καὶ ἐπικροτοῦν τὴν τοιαύτην πρόθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἄνκαι δὲν γνωρίζω τί ἀκριβῶς προτίθεται νὰ πράξῃ τὸ Ὑπουργεῖον καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους θὰ συγχωνεύσῃ τὰ ὑφιστάμενα ταμεῖα ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, διατηρῶ σοβαρὰς ἐπιφυλάξεις καὶ ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ ὅπως μελετήσῃ τὸ ὅλον θέμα μὲ μεγίστην προσοχήν.

Πρὶν ληφθῇ οἱαδήποτε ὁριστικὴ ἀπόφασις νὰ ἀκουσθῶσι καὶ αἱ ἀπόψεις τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων μελῶν τῶν διαφόρων ταμείων καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει οἱαδήποτε ἀπόφασις συγχωνεύσεως τῶν ταμείων, τοὐλάχιστον εἰς τὴν πρώτην φάσιν, νὰ μὴν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἀλλὰ προαιρετική.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτίθεμαι νὰ διακόψω τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν Προϋπολογισμῶν δι' ἓν τέταρτον περίπου. Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Βουλευτάς, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἀγορεύσουν ἐπὶ τῶν Προϋπολογισμῶν, ὅπως ἐγγραφοῦν διὰ νὰ γνωρίζωμεν ἐὰν εἶναι δυνατὸν νὰ τελειώσωμεν ἀπόψε ἢ ἐὰν εἶναι ἀνάγκη νὰ συνεχίσωμεν καὶ τὴν πρωΐαν τῆς αὔριον ἢ ἂν θὰ περιορισθῶμεν εἰς τὸ ἀπόγευμα τῆς αὔριον. Διότι ὑπάρχουν τώρα μόνον τρεῖς ἐγγεγραμμένοι ὁμιληταί. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι θὰ ὑπάρξουν καὶ ἄλλοι. Ἐπομένως ἐὰν γνωρίζωμεν τὸ σύνολον τῶν ὁμιλητῶν εἶναι δυνατὸν νὰ προγραμματίσωμεν τὴν ἐργασίαν μας.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης, ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου, ὁ κ. Γιαμάκης.

Ἐγγεγραμμένοι εἶναι οἱ ἀκόλουθοι ὁμιληταὶ πρὸς τὸ παρόν :

Χαμπῆς Μιχαηλίδης, Πέτρος Στυλιανοῦ, Χρύσης Δημητριάδης.

Ἐὰν δὲν θὰ ὑπάρξουν ἄλλοι ὁμιληταὶ καὶ νοουμένου ὅτι δὲν θὰ προκύψῃ ἀνάγκη δευτερολογιῶν, τότε πιστεύω ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ συνεχίσωμεν ἀπόψε καὶ νὰ ψηφίσωμεν τὸν Προϋπολογισμόν.

Ὥστε ὑπάρχουν τώρα καὶ οἱ κ.κ. Λυσσαρίδης, Ἀνδρέας Γιάγκου, Γιαμάκης καὶ Λέλλος Δημητριάδης.

Θὰ διακόψωμεν διὰ 15 λεπτά. Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἀντιλαμβάνομαι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι καὶ ἄλλοι Βουλευταί, οἱ ὁποῖοι ἀπουσιάζουν, πιθανὸν νὰ ζητήσουν νὰ ὁμιλήσουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ εἶχαν δηλώσει. Ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν Προϋπολογισμῶν ἤρχισεν ἀπὸ χθὲς καὶ ἑπομένως θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχαν δηλώσει ὅτι ἐπεθύμουν νὰ ὁμιλήσουν.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ὅπως πληροφοροῦμαι ὁ κ. Ζιαρτίδης θὰ ὁμιλήσῃ, καὶ ἐν τούτοις δὲν περιλαμβάνεται εἰς τοὺς ἐγγεγραμμένους ὁμιλητάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Κατὰ τὸ διάστημα τῶν 15 λεπτῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν δηλώσεις ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Βεβαιότατα. Δι' αὐτὸ ἔχω πεῖ ὅτι θὰ διακόψωμεν καί, μετὰ τὰ 15 λεπτὰ ὁπότε θὰ συνεχίσουν οἱ ἀγορεύσεις, ἐὰν ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἀγορεύσουν δύνανται νὰ δηλώσουν τοῦτο. Ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὁμιλητῶν καὶ τοῦ χρόνου θὰ ἀποφασίσωμεν κατὰ πόσον θὰ συνεχίσωμεν τὴν συζήτησιν καὶ τὴν πρωΐαν τῆς αὔριον ἤ, ἐν ἀνάγκῃ, μόνον τὸ ἀπόγευμα τῆς αὔριον.

Διακόπτομεν διὰ 15 λεπτά.

(Ὥρα διακοπῆς 6.10 μ.μ.)

(Ὥρα ἐνάρξεως 6.40 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

Ἀποτελοῦν βασικὰ θέματα τόσο γιὰ τὴν Βουλή, ὅσο καὶ γιὰ ὁλόκληρο τὸν λαό μας, ἡ συζήτηση καὶ ἡ ψήφιση τῶν προϋπολογισμῶν.

Βασικὰ θέματα γιατὶ οἱ προϋπολογισμοὶ ἀποτελοῦν τὸν καθρέπτη τῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς μιᾶς χώρας. Πῶς, καὶ ἀπὸ ποῦ ἐξασφαλίζει τὸ κράτος τὰ ἔσοδα καὶ πῶς τὰ διαθέτει. Ἀποτελεῖ ὀρθὴ ἀρχὴ στὴν δημοσιονομικὴ πολιτικὴ μιᾶς χώρας ὅταν αὐτὴ παίρνει τὰ ἔσοδά της κυρίως ἀπὸ τοὺς οἰκονομικὰ εὔρωστους πολίτες γιὰ νὰ βοηθῆ στὴν αὔξηση τοῦ εἰσοδήματος καὶ στὸ ἀνέβασμα τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἀσθενεστέρων τάξεων καὶ ἐπαγγελμάτων.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τόσο στὸ πρῶτο πενταετὲς πρόγραμμα ὅσο καὶ στὰ δυὸ πρῶτα χρόνια τοῦ δευτέρου πενταετοῦς σχεδίου ἀνάπτυξης εἴχαμε οἰκονομικὴ πρόοδο. Εἴχαμε αὔξηση τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Ἔχουν γίνει σ' αὐτὰ τὰ χρόνια ἀρκετὰ ἔργα σὲ διάφορους τομεῖς. Εἶναι αὐτὰ τὰ ἔργα ποὺ συνετέλεσαν στὴν αὔξηση τοῦ εἰσοδήματος καὶ τῆς παραγωγῆς.

"Ομως ὑπάρχει ἀκόμη μιὰ ἄλλη ὀρθὴ διαπίστωση ποὺ μποροῦμε νὰ κάνουμε :

Ἦταν δυνατὸ νὰ γίνουν ἀκόμα περισσότερα καὶ ὑπολείπονται πολλὰ ἀκόμα νὰ γίνουν γιὰ νὰ λυθοῦν σοβαρὰ προβλήματα ποὺ ἀποτελοῦν ἐμπόδιον γιὰ τὴν πάρα πέρα πρόοδο καὶ ἀνάπτυξη τῆς οἰκονομίας μας.

Θὰ ἀναφερθῶ στὲς ἀπόψεις μου σὲ μερικὰ τέτοια βασικὰ προβλήματα ποὺ ἀφοροῦν τὸν ἀγροτικὸ τομέα, ὁ ὁποῖος στὴ στρατηγικὴ τοῦ Β΄ πενταετοῦς σχεδίου καθορίζεται ὡς ἕνας ἀπὸ τοὺς ζωτικώτερους τομεῖς. Θὰ ξεκινήσω ἀπὸ τὸ ὑδατικὸ ποὺ ἀποτελεῖ σήμερα τὸ κύριο πρόβλημα τῆς ἀγροτικῆς μας οἰκονομίας.

Κάναμε ἔργα ὑδατικὰ σ' αὐτὰ τὰ χρόνια. "Ομως ἀπὸ τὰ 40 δισεκατομμύρια γαλόνια νεροῦ ποὺ χύνονται στὴ θάλασσα κατὰ μέσο ὅρο κάθε χρόνο, ἐμεῖς μὲ τοὺς ὑδατοφράχτες συγκεντρώνουμε τώρα μόνο τὰ 10 δισεκατομμύρια. Δηλαδὴ τὰ ¾ ἀκόμα τοῦ πολύτιμου νεροῦ χάνονται στὴ θάλασσα. Ἀσφαλῶς δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ κάνουμε ἀμέσως ὅλους τοὺς ὑδατοφράχτες. "Ομως, ὅταν ὅλοι τονίζουμε ὅτι τὸ νερὸ ἀποτελεῖ τὸ ὑπ' ἀριθμὸ 1 πρόβλημα στὴν οἰκονομία μας, καὶ ὅταν ἔχουμε περιοχὲς ὅπως τὴν Ἀμμόχωστο, Κοκκινοχώρια καὶ Μόρφου ποὺ κινδυνεύουν, τότες πρέπει νὰ διαπιστώσουμε ὅτι ἐπιβάλλεται πάση θυσίᾳ νὰ ἐπισπεύσουμε τὴν κατασκευὴ ὑδατοφρακτῶν, καὶ ἄλλων ἐμπλουτιστικῶν ἔργων σὲ ὅλες τὲς περιοχές.

Θὰ φέρω μόνο ἕνα παράδειγμα γιὰ νὰ φανῇ ἡ σημασία τῆς ἐπίσπευσης τῆς κατασκευῆς ὑδατοφρακτῶν : Ἡ περιοχὴ Ἀμμοχώστου—Κοκκινοχωρίων, ποὺ μᾶς δίνει κάθε χρόνο ἀρκετὰ ἑκατομμύρια λίρες εἰσόδημα καὶ ποὺ σήμερα κινδυνεύει, ὑπεραντλεῖ ἀπὸ τὸ ὑδροφόρο στρῶμα μὲ βάση τὲς ἐκθέσεις τῶν εἰδικῶν περὶ τὰ 5½ δισεκατομμύρια γαλόνια νεροῦ. "Οταν κατασκευαστῇ ὁ μεγάλος ὑδατοφράχτης στὸν ποταμὸ Κούρρη θὰ συγκεντρώνῃ περὶ τὰ 14—15 δισεκατομμύρια γαλόνια νεροῦ, δηλ. 3 φορὲς σχεδὸν μεγαλύτερη ποσότητα ἀπὸ ὅση χρειάζεται ἡ Ἀμμόχωστος.

Τονίζουμε νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ κατασκευὴ ὑδατικῶν ἔργων. Μὲ τὴν λέξη ἐπίσπευση δὲν ἐκφράζουμε τὴν σοβαρότητα τῆς κατάστασης.

Ἡ Ἀμμόχωστος—τὰ Κοκκινοχώρια βρίσκονται στὸ χεῖλος τῆς καταστροφῆς. Ἡ καταστροφὴ ἄρχισε. Μποροῦμε νὰ τὰ σώσουμε ἂν ὑπάρξῃ συναγερμὸς στὸν κυβερνητικὸ μηχανισμό, καὶ συντονισμὸς διαβημάτων καὶ ἐνεργειῶν μεταξὺ κρατικοῦ μηχανισμοῦ καὶ ἀγροτικοῦ κόσμου τῆς περιοχῆς.

Νὰ μελετηθοῦν καὶ νὰ προωθηθοῦν ὅλοι οἱ δυνατοὶ τρόποι : Σχέδια γιὰ τὴν μεταφορὰ νεροῦ ἀπὸ ἄλλες περιοχές. Σχέδια ἐργοστασίων ἁφαλάτωσης. Σχέδια καὶ ἄλλων ἐμπλουτιστικῶν ἔργων στὴν περιοχή.

Γιὰ μερικὰ ἄμεσα προβλήματα ποὺ παρουσιάζονται τώρα ὅπως οἱ παράνομες διατρήσεις καὶ ἡ προσαγωγὴ γεωργῶν στὰ δικαστήρια θὰ πρέπει νὰ κληθῇ ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν σύσκεψη στὴν ὁποία νὰ πάρουν μέρος οἱ "Επαρχοι, ἐκπρόσωποι τῶν γεωργῶν τῆς περιοχῆς καὶ τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων γιὰ νὰ λυθοῦν αὐτὰ τὰ προβλήματα μὲ βάση τὴν κοινὴ ἐπιδίωξη γιὰ τὴν σωτηρία τῆς περιοχῆς.

Δεύτερο, διαπιστώνουμε ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ ἐξοικονόμηση νεροῦ, γιὰ νὰ σταματήσῃ ἡ σπατάλη. Τὰ χρήματα ποὺ δίνουμε γι' αὐτὸ τὸν σκοπὸ εἶναι πολὺ λίγα σὲ σύγκριση μὲ τὸ κακὸ ποὺ γίνεται.

Στὰ πιὸ πολλὰ χωριὰ τῆς περιοχῆς Μόρφου τὸ πότισμα γίνεται ἀκόμα μὲ χωματένια αὐλάκια. Διαθέτουμε φέτος γιὰ ὅλη τὴν περιοχὴ 120 χιλιάδες λίρες.

Γιὰ τὴν χρηματοδότηση τῶν διασωληνώσεων θὰ διαθέσουμε γιὰ ὅλη τὴν Κύπρο ἄλλες 120.000 λίρες. Εἶναι ἀδύνατο νὰ ἀντιμετωπίσουμε ἕνα τόσο ὀξὺ πρό-

βλημα μὲ τόσο μικρὰ ποσά. Γιὰ τὲς ἔρευνες καὶ τὲς διατρήσεις ποὺ ὅλες οἱ περιοχὲς καὶ τὰ χωριὰ ζητοῦν νὰ γίνουν διαθέτουμε τὸ μικρὸ ποσὸ τῶν 20 χιλιάδων λιρῶν.

Μπορεῖ ἕνας νὰ πῆ : Δὲν διαθέτουμε ὡς κράτος περισσότερα οἰκονομικά.

Γιὰ τὸ ὀξὺ πρόβλημα τοῦ νεροῦ ἐπιβάλλεται πάση θυσία νὰ ἐξεύρουμε τὰ οἰκονομικά.

Γιὰ τὰ λιμάνια θὰ ἐξεύρουμε φέτος 1 ἑκατομμύριο λίρες. Δὲν διαφωνῶ μὲ τὴν κατασκευὴ λιμανιῶν. Ὅμως, ἐπείγει καὶ ἐπιβάλλεται νὰ ἐξεύρουμε χρήματα γιὰ νὰ διατηρήσουμε καὶ νὰ αὐξήσουμε τὴν παραγωγή μας, ποὺ θὰ ἐξάγουμε ἀπὸ τὰ λιμάνια.

Τρίτο σοβαρὸ πρόβλημα ὅσον ἀφορᾶ τὰ νερὰ εἶναι ἡ δικαία κατανομή τους, ἰδιαίτερα στὲς κρίσιμες περιοχές.

Χρειάζεται συγχρονισμό, χρειάζεται ἀναδιάρθρωση ἡ νομοθεσία μας, χρειάζεται νὰ καταργηθοῦν παλιὰ προνόμια γιὰ νὰ ἐπιτευχθῆ ὁ στόχος τῆς δικαιότερης κατανομῆς τῶν νερῶν, ἔτσι ποὺ νὰ ὑπάρξη παγκύπρια μιὰ ἐνιαία ἐθνικὴ ὑδατικὴ πολιτική.

Τὸ τέταρτο πρόβλημα ποὺ σχετίζεται μὲ τὰ νερὰ εἶναι ἡ χάραξη καὶ ἡ ἐφαρμογὴ πολιτικῆς στὲς περιοχὲς Ἀμμοχώστου—Κοκκινοχωριῶν ποὺ λιγοστεύουν ἤδη τὰ νερά, περικόπτεται ἡ ἄντληση καὶ συνεπῶς λιγοστεύει τὸ εἰσόδημα τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν καὶ αὐξάνουν τὰ χρέη. Αὐτὴ ἡ πολιτικὴ ποὺ πρέπει νὰ ἐφαρμόση ἡ Κυβέρνηση μὲ συγκεκριμένη μελέτη καὶ πρόγραμμα, πρέπει νὰ ἀπαντᾶ στὸ ἐρώτημα πῶς θὰ πληρωθοῦν τὰ 5 ἑκατομμύρια λίρες βραχυπρόθεσμα χρέη τῶν Κοκκινοχωριῶν καὶ πῶς θὰ καλυφθῆ τὸ εἰσόδημα ποὺ περικόπτεται ἤδη ἀπὸ τὸ λιγόστεμα τῶν νερῶν.

Ὁ Ἐντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν στὴν χθεσινὴ ὁμιλία του ἀνέφερε ὅτι : «Ἀναγνωρίζεται ὁ οὐσιώδης ρόλος τὸν ὁποῖον ἔχει νὰ διαδραματίση ἡ γεωργία εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νήσου καὶ ἐπιδιώκεται ὅπως ὁ ρόλος αὐτὸς αὐξηθῆ». Πάρα κάτω ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔχει ἀναφερθῆ στὰ μέτρα γιὰ τὴν διαφοροποίηση καὶ ἀναδιάρθρωση τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς. Συμφωνοῦμε καὶ ἐπικροτοῦμε αὐτὰ τὰ μέτρα ποὺ ἐφαρμόζει ἡ κυβέρνηση καὶ τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας.

Θέλουμε νὰ τονίσουμε μερικὰ ἀκόμα οὐσιώδη μέτρα ποὺ ἔχουν ἄμεση σχέση μὲ τὴν ἀναδιάρθρωση τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς.

Πιστεύουμε ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ ἀναπτυχθῆ στὸ βαθμὸ ποὺ πρέπει ἡ ἀγροτικὴ παραγωγὴ καὶ νὰ αὐξηθῆ τὸ ἀγροτικὸ εἰσόδημα ἂν δὲν δοθῆ ἡ γῆ ποὺ ἀνήκει στὴν Κυβέρνηση καὶ σὲ μὴ καλλιεργητές στοὺς μικρογεωργοὺς καὶ τοὺς κτηνοτρόφους. Κάπου ἕνα ἑκατομμύριο σκάλες γῆς δὲν ἀνήκει στοὺς γεωργούς. Γιὰ τὴν γῆ ποὺ ἀνήκει στοὺς τσιφλικάδες, οἱ γεωργοὶ πληρώνουν ἐνοίκια πάνω ἀπὸ 1½ ἑκατομμύριο λίρες. Γιὰ τὴν Κυβερνητικὴ γῆ γίνεται μελέτη γιὰ 9 τώρα χρόνια ἀπὸ μιὰν ἐπιτροπὴ καὶ ἀκόμα δὲν ὑπάρχει ἀπόφαση πότε θὰ δοθῆ στοὺς γεωργούς.

Ὑπάρχει ἀκόμα ἕνα ἄλλο πρόβλημα σὲ σχέση μὲ τὴν γῆ. Ἡ γῆ συνεχῶς φεύγει ἀπὸ τὰ χέρια τῶν μικρογεωργῶν καὶ πάει στοὺς ἐπιχειρηματίες. Εἶναι ἀνησυχητικὸ αὐτὸ ποὺ συμβαίνει στὰ χωριὰ μὲ τὸ ξεκλήρισμα τῶν μικρογεωργῶν. Δηλαδή, ἀντὶ νὰ πάρουν καὶ ἄλλη γῆ οἱ μικρογεωργοί, χάνουν καὶ αὐτὴν ποὺ ἔχουν. Οἱ αἰτίες εἶναι γνωστές. Τὸ χαμηλὸ εἰσόδημα, τὰ χρέη, ἡ ἀποκατάσταση τῶν παιδιῶν τους.

Ἐπιβάλλεται νὰ ὑπάρξη πολιτικὴ ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης, ποὺ νὰ βοηθᾶ τὸν ἀγροτικὸ κόσμο, ὄχι μόνον νὰ μὴ ξεκληρίζεται καὶ νὰ κρατηθῆ στὴ γῆ του, ἀλλὰ καὶ νὰ αὐξήση τὸν κλῆρο του μὲ τὴν παροχὴ τῆς κυβερνητικῆς καὶ τῆς γῆς ποὺ ἀνήκει σὲ μὴ καλλιεργητές.

Ἀκόμη ἕνα πρόβλημα ποὺ ἔχει σχέση μὲ τὴ γῆ εἶναι ἡ ἀξιοποίηση τῆς ἄγονης γῆς ποὺ κατέχουν οἱ ἀγρότες μας.

Εἶναι ἕνα ὀξὺ πρόβλημα ποὺ ἀντιμετωπίζουν κυρίως οἱ ὀρεινὲς περιοχές.

Οἱ ὀρεινὲς περιοχὲς ἐρημώνονται σταδιακά. Ἡ νεολαία ἐγκαταλείπει τὰ χωριά. Ἂν δὲν παρτοῦν μέτρα συγκεκριμένης κυβερνητικῆς βοήθειας σὲ 10–15 χρόνια ὑπάρχουν πολλὰ ὀρεινὰ χωριὰ ποὺ θὰ ἐρημώσουν. Καὶ ἕνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ μέτρα εἶναι ἡ βοήθεια γιὰ νὰ ἀξιοποιήσουν καὶ νὰ ποτίσουν τὴν γῆ τους. "Ὅλα τὰ ὀρεινὰ χωριὰ ζητοῦν ἀπὸ τὴν κυβέρνηση ἐκσκαφεῖς, μηχανήματα γιὰ νὰ ἀξιοποιήσουν τὴν γῆ τους.' Τὸ Τμῆμα Γεωργίας διαθέτει ἐλάχιστα τέτοια μηχανήματα. 14 γιὰ ὅλη τὴν Κύπρο. Στὸν προϋπολογισμὸ ἀνάπτυξης ὑπάρχει τὸ ἀσήμαντο ποσὸ τῶν £3.800 γιὰ τὴν ἀγορὰ μηχανημάτων.

Γιὰ νὰ σώσουμε τὲς ὀρεινὲς περιοχὲς ἐπιβάλλεται νὰ πάρουμε ριζικὰ μέτρα γιὰ νὰ αὐξηθῆ τὸ εἰσόδημα τῶν ἀγροτῶν. Ἂν ὁ μέσος ὅρος τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος τῶν ἀγροτῶν ἀπὸ τὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία εἶναι £115, στὲς ὀρεινὲς περιοχὲς μόλις φτάνει τὲς £50 τὸν χρόνο.

Ἕνα ἄλλο σοβαρὸ πρόβλημα ποὺ ἔχει σχέση μὲ τὴν ἀνάπτυξη τῆς γεωργίας καὶ τῆς κτηνοτροφίας εἶναι οἱ πιστώσεις καὶ τὰ χρέη. Τὰ ἀγροτικὰ χρέη αὐξάνονται. Ἔχουν ξεπεράσει τὰ 20 ἑκατομμύρια λίρες. Εἶναι τὰ 90% βραχυπρόθεσμα καὶ μεσοπρόθεσμα καὶ ἔχουν ἐπενδυθῆ γιὰ σκοποὺς ἀνάπτυξης τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς. Οἱ τόκοι ποὺ πληρώνουν κάθε χρόνο οἱ ἀγρότες φτάνουν τὰ 2 ἑκατομμύρια λίρες. Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα τῆς ὀξυνσης τοῦ προβλήματος τῶν ἀναγκῶν τῶν ἀγροτῶν γιὰ πιστώσεις ἀποτελοῦν οἱ 5½ χιλιάδες αἰτήσεις ποὺ ὑπεβλήθησαν στὴν Κ. Σ. Τράπεζα γιὰ τὴν παραχώρηση μακροπροθέσμων δανείων ὕψους £4.900.000 περίπου. Ἡ Κυβέρνηση παραχώρησε μέσῳ τῆς Κ. Σ. Τραπέζης £1.200.000 γιὰ μόνον 1960 γεωργούς, δηλ. δὲν καλύφθηκε οὔτε τὸ ¼ τοῦ ποσοῦ ποὺ ἔχει ζητηθῆ. Καὶ ἐνῶ ὑπάρχουν αὐτὲς οἱ μεγάλες ἀνάγκες γιὰ πιστώσεις κάνουμε ἐπαναψήφιση τοῦ ποσοῦ τῶν 200 χιλιάδων λιρῶν ποὺ ψηφίσαμε καὶ στὸν περασμένο προϋπολογισμό.

Εἶναι ἀδύνατο νὰ αὐξηθῆ ἡ ἀγροτικὴ παραγωγὴ δίχως ἡ Κυβέρνηση νὰ λύση τὸ πρόβλημα τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν καὶ τῶν πιστώσεων.

Εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ Κυβέρνηση διορίση μιὰ Ἐπιτροπὴ ἀπὸ εἰδικοὺς καὶ ἐκπροσώπους τῶν ὀργανώσεων, γιὰ τὴν μελέτη τοῦ προβλήματος καὶ τὴν ὑποβολὴ προτάσεων γιὰ τὸ πῶς θὰ λυθῆ αὐτὸ τὸ πρόβλημα.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν στὴν ὁμιλία του, τονίζοντας τὴν σημασία τῶν συναλλαγῶν μὲ τὸ ἐξωτερικό, ἐτόνισε μεταξὺ ἄλλων «τὴν διατήρησιν τῶν ὑφισταμένων καὶ τὴν κατάκτηση νέων ἀγορῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς διάθεσιν τῶν ἐξαγωγίμων πλεονασμάτων τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς».

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι οἱ ἐξαγωγὲς δικῶν μας προϊόντων ἔχουν ἀποφασιστικὴ σημασία γιὰ τὴν οἰκονομία μας. Ἔγιναν καὶ γίνονται ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου ἀρκετὲς προσπάθειες πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση.

Ὅμως παρουσιάζονται ἀκόμα ἐλλείψεις. Ἐλλείψεις ποὺ ἔχουν ἤδη σοβαρὸν ἀντίχτυπο στὴν οἰκονομία μας.

Ἔχουμε ἀπούλητα κάπου 2½ χιλιάδες τόννους καπνά, ἀξίας πέραν τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου λιρῶν. Εἶναι ἡ κύρια παραγωγὴ μιᾶς ὁλόκληρης περιοχῆς, τῆς Καρπασίας. Δὲν ὑποτιμοῦμε τὲς δυσκολίες ποὺ ὑπάρχουν γιὰ τὴν διάθεση τῶν καπνῶν μας. Ὅμως μὲ περισσότερες καὶ πιὸ συντονισμένες προσπάθειες μπορούσαμε καὶ μποροῦμε νὰ τὰ διαθέσουμε. Μποροῦμε νὰ διαθέσουμε τὰ καπνὰ πάνω στὴ βάση τῶν διμερῶν ἐμπορικῶν συμφωνιῶν μὲ τὴν ἀνταλλαγὴ ἐμπορευμάτων, τῶν ἔργων ἀνάπτυξης τοῦ πενταετοῦς σχεδίου καὶ τὴν προμήθεια βιομηχανικῶν προϊόντων ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης καὶ τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐτόνισεν ὅτι πρέπει ὄχι μόνο νὰ διατηρήσουμε ἀλλὰ καὶ νὰ καταχτήσουμε νέες ἀγορὲς γιὰ τὰ προϊόντα μας.

Ὑπάρχει ἡ περίπτωση τῶν πατατῶν. Βρήκαμε μιὰ νέα ἀγορὰ τῆς Ἀνατολικῆς Γερμανίας, ποὺ ἀγόραζε γιὰ τρία χρόνια 10—12 χιλιάδες τόννους ἐαρινῆς ἐσοδείας πατάτες.

Ἦταν γιὰ μᾶς πολύτιμη ἀγορά. Ὅμως ἐμεῖς ὡς Κύπρος δὲν ἀγοράζουμε ἀντίστοιχα βιομηχανικὰ προϊόντα ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴ Γερμανία. Γι' αὐτὸ τὸν λόγο, τὸν περασμένο χρόνο δὲν ἀγόρασε πατάτες. Καὶ φέτος ὑπάρχει κίνδυνος νὰ μὴν ἀγοράση καὶ νὰ χάσουμε ἐντελῶς αὐτὴ τὴν νέα ἀγορά. Ἡ εὐθύνη τῆς κυβέρνησης θὰ εἶναι μεγάλη ἂν δὲν καταβάλη περισσότερες προσπάθειες γιὰ νὰ κλείση αὐτὴ ἡ ἐμπορικὴ πράξη, ἔτσι ποὺ νὰ βοηθηθοῦν οἱ πατατοπαραγωγοί μας.

Τὸ τελευταῖο ζήτημα ποὺ θὰ θίξω σὲ σχέση μὲ τὴν διάθεση προϊόντων εἶναι τὸ ἐλαιοκομικό. Κάναμε Συμβούλιο, ἀρχίσαμε καὶ συγκεντρώσαμε τὸ ἐλαιόλαδο. Ὅμως τὸ πρόβλημα δὲν λύθηκε. Πῆραν μιὰ προκαταβολὴ οἱ παραγωγοί, ὅμως τὸ λάδι τους εἶναι ἀξεκαθάριστο ἀπὸ 1½ χρόνο. Οἱ ἐληὲς εἶναι ἐπίσης ἀπούλητες στὰ χέρια τῶν παραγωγῶν. Κάναμε ἕνα βῆμα, ὅμως δὲν τὸ ὁλοκληρώσαμε. Ἐπιβάλλεται ὅπως ἡ Κυβέρνηση, μέσῳ τοῦ Συμβουλίου Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων, ἐφαρμόση πολιτικὴ ποὺ θὰ συμβάλλη ὄχι μόνο στὴν συγκέντρωση, ἀλλὰ καὶ στὴν διάθεση τοῦ ἐλαιολάδου καὶ τῶν ἐληῶν σὲ ἀμειπτικὲς γιὰ τοὺς παραγωγοὺς τιμὲς καὶ σὲ ἔγκαιρο ξεκαθάρισμα τῶν λογαριασμῶν τους.

Ἰδιαίτερα ἐπιβάλλεται ὅπως τὸ συντομώτερο δοθῆ τὸ ὑπόλοιπο τοῦ 25% τῆς καθορισθείσης γιὰ τὸ ἐλαιόλαδο τιμῆς στοὺς παραγωγούς.

Εἶναι ἄδικο καὶ καταστροφικὸ γιὰ τοὺς παραγωγοὺς νὰ παράγουμε καὶ νὰ μένη ἀπούλητη ἡ παραγωγή μας.

Στὸν ταχτικὸ προϋπολογισμὸ στὸ κεφάλαιο 58Α «χορηγίαι καὶ συνεισφοραὶ» ὑπάρχει τὸ ποσὸ τῶν 50 χιλιάδων λιρῶν γιὰ τὸ Ταμεῖο Ἀσφάλειας.

Ἔχουμε τονίσει πολλὲς φορὲς ὅτι αὐτὸ τὸ ταμεῖο ἔχει σοβαρώτατες ἐλλείψεις. Γιὰ παράδειγμα οἱ ἀποζημιώσεις γιὰ τὲς καταστροφὲς τοῦ 1968, δὲν ἔχουν ἀκόμα πληρωθῆ στοὺς γεωργούς. Ἀπὸ τὲς καταστροφὲς τῶν 2—3 ἑκατομμυρίων λιρῶν ποὺ ἔχουμε ἀπὸ τὲς θεομηνίες κάθε χρόνο, τὸ Ταμεῖο αὐτὸ καλύπτει μόνον 70—100 χιλιάδες λίρες.

Εἶναι παναγροτικὸ τὸ αἴτημα νὰ γίνη ὁλοκληρωμένο ταμεῖο ποὺ νὰ καλύπτη τὴν ἀγροτικὴ παραγωγὴ ἀπὸ ὅλες τὲς θεομηνίες. Ὑπῆρξε μεγάλη ἡ καθυστέρηση σ' αὐτὸ τὸ σοβαρὸ ζήτημα.

Τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας ἀνήγγειλε τελευταῖα ὅτι ἔχει ἑτοιμάσει ἕνα προσχέδιο νομοσχεδίου. Πρέπει νὰ ληφθοῦν μέτρα ὅπως ἀρχίση ἔγκαιρα ἡ ἐπεξεργασία αὐτοῦ τοῦ προσχεδίου, ἔτσι ποὺ νὰ γίνη δυνατὸ νὰ ἀρχίση λειτουργία μέσα στὸ 1970, τὸ νέο ὁλοκληρωμένο σχέδιο Ἀσφάλειας τῶν Ἀγροτικῶν Προϊόντων.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔχω θίξει μερικὰ βασικὰ προβλήματα ποὺ ἡ μελέτη καὶ ἡ προώθησή τους ἔχουν ἄμεση σχέση μὲ τὴν αὔξηση τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος.

Ἀποτελοῦν ἐπιδιώξεις τοῦ Β΄ Πενταετοῦς Προγράμματος ἡ αὔξηση τῆς ἀγροκτηνοτροφικῆς παραγωγῆς καὶ ἡ δικαιότερη κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Αὐτὲς οἱ ἐπιδιώξεις δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ πραγματοποιηθοῦν ἂν δὲν γίνουν οἱ ἀπαιτούμενες ἀγροτικὲς μεταρρυθμίσεις, ἰδιαίτερα στὰ βασικὰ προβλήματα ὅπως τῆς γῆς, τῶν νερῶν, τῶν χρεῶν καὶ τῶν πιστώσεων.

Γιὰ τὴν προώθηση ὅλων τῶν προβλημάτων ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ ἀγροτική μας οἰκονομία, χρειάζεται ἕνας καλύτερος συντονισμὸς καὶ συνεργασία μεταξὺ τῶν κυβερνητικῶν τμημάτων καὶ τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου. Δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξη ἀνάπτυξη δίχως αὐτὴ τὴν συνεργασία. Θὰ ἐπρότεινα ὅπως οἱ συμβουλευτικὲς ἐπιτροπὲς ποὺ διωρίσθηκαν ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση γιὰ τὴν συζήτηση καὶ συμπλήρωση τοῦ Β΄ Πενταετοῦς Σχεδίου καὶ στὲς ὁποῖες ἀντιπροσωπεύονταν ἡ Κυβέρνηση, οἱ ὀργανώσεις καὶ εἰδικοὶ ἐμπειρογνώμονες, ἀποτελέσουν μόνιμα σώματα γιὰ νὰ παρακολουθοῦν καὶ νὰ συντονίζουν τὴν ἐχτέλεση τῶν διαφόρων ἔργων ἀνάπτυξης μεταξὺ τοῦ λαοῦ, τῶν ὀργανώσεων καὶ τῆς Κυβέρνησης.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

Διὰ δεύτερον κατὰ συνέχειαν ἔτος θὰ ἐνδιατρίψω κατ' ἀποκλειστικότητα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, τοῦ ὁποίου, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐτόνισα, ἡ πρωταρχικὴ σημασία εἰς τὴν γενικὴν ἀνέλιξιν καὶ πρόοδον τοῦ τόπου εἶναι ἀδιαμφισβήτητος.

1.—Ἡ Ἀναθεώρησις τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος.

Ἐν πρώτοις θὰ ἤθελα νὰ ἀσχοληθῶ μόνον ἀκροθιγῶς ἐπὶ τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἐξετάζεται ἤδη ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἤτοι τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας, καὶ ἀφορᾷ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος, εἰς βαθμὸν τοὐλάχιστον ἀνάλογον μὲ τὴν σημειωθεῖσαν τὸ 1964 ἐν Ἑλλάδι ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν. Ἐπαναλαμβάνω, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι θὰ ὁμιλήσω ἐν προκειμένῳ μόνον ἀκροθιγῶς, ἀναμένων τὰ ἐπὶ τοῦ θέματος πορίσματα τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ὅ,τι θὰ ἤθελα ὅμως νὰ ἀναφέρω εἶναι ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος ἀντίφασις ἥτις χαρακτηρίζει πρόσφατον ὁμιλίαν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας, ἀναπτύξαντος εἰς συνεστίασιν τοῦ Ροταριανοῦ Ὁμίλου Λεμεσοῦ τὴν 11ην Δεκεμβρίου 1968, τὸ θέμα «Νέα τάσις εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις τοῦ 1964 καὶ ἡ Κύπρος».

Εἰς τὴν ὁμιλίαν του ἐκείνην ὁ ἔντιμος κύριος Ὑπουργὸς ἀνέφερε σὺν ἄλλοις (ἐπίσημον ἀνακοινωθὲν ὑπ' ἀρ. 3 τοῦ Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριῶν τῆς 11ης Δεκεμβρίου 1968), ὡς ἑξῆς :

1. «Ἡ ἐν Ἑλλάδι μεταρρύθμισις τοῦ 1964, εἰσήγαγε καὶ δωρεὰν παιδείαν εἰς πάσας τὰς βαθμίδας τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Δύο εἶναι αἱ μεγάλαι κοινωνικαὶ παροχαί, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν ὑποχρέωσιν τοῦ κράτους πρὸς τοὺς πολίτας. Εἶναι αὗται ἡ ἐκπαίδευσις καὶ ἡ ὑγεία.

Ψυχὴ καὶ Σῶμα ἀποτελοῦν τὸν ἄνθρωπον. Τὸ κράτος ἔχει ὑποχρέωσιν τόσον τὴν ψυχὴν τῶν νέων νὰ καλλιεργήσῃ, ὅσον καὶ τὸ σῶμα τῶν πολιτῶν του νὰ προστατεύσῃ. Τοῦτο ἀνεγνωρίσθη εἰς τὰς περισσότερον προηγμένας χώρας, εἰς τινας ἐκ τῶν ὁποίων καὶ αὐτὴ ἡ ἀνωτάτη ἐκπαίδευσις παρέχεται δωρεάν. Μεταξὺ τούτων καὶ ἡ Ἑλλάς.

Παρ' ἡμῖν, δυστυχῶς», συνέχισεν ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργός, «δὲν ἐπετεύχθη ἡ παροχὴ δωρεὰν παιδείας οὐδ' εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ λαὸς φορολογεῖται ἰδιαιτέρως, παρὰ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ 1964, ἐπιβαλοῦσαν ταύτην. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ εἰσέλθω εἰς ἀνάλυσιν τῶν λόγων», συνέχιζε, «δι' οὓς δὲν ἐπετεύχθη ἡ τοιαύτη διεθνῶς ἀνεγνωρισμένη ἀρχή. Τοῦτο μόνον ἐπιθυμῶ νὰ εἴπω ὅτι τοὐλάχιστον διὰ τοῦ Β΄ Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως ἀνεγνωρίσθη ἡ ἀνάγκη ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς ἐν Κύπρῳ εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον.

'Ανέφερα καὶ εἰς τὴν ἀρχήν», συνέχιζεν, «ὅτι τὰ προβλήματα τῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι ποικίλα, περιωρίσθην ὅμως νὰ τονίσω τρία ἐπείγοντα ζητήματα ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὴν Κυπριακὴν 'Εκπαίδευσιν.

Τὸ νὰ εἰσέλθω εἰς λεπτομερείας περὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος, ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς, προγράμματος ὡρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ, θεμάτων μεθόδου διδασκαλίας, ἐξοπλισμοῦ τῶν σχολείων, ἐπιμορφώσεως τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ κ.λ.π., πράγματα ἀποτελοῦντα βασικὰ σημεῖα εἰς τὸ ὅλον θέμα τῆς ἐκπαιδεύσεως, θὰ ἀπήτει πολὺ μακρὸν χρόνον, ὁ ὁποῖος θὰ ὑπερέβαινε τὸν εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην διαθέσιμον.

'Εν τούτοις», συνέχιζεν, «ἐπιθυμῶ ἀκροθιγῶς νὰ ἀναφερθῶ εἰς τινα σημεῖα ἀποτελοῦντα ἀντικείμενον συζητήσεων καὶ διχογνωμιῶν παρ' ἡμῖν. Πρῶτον, ποία δέον νὰ εἶναι ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἡμῶν πολιτική, ἐστραμμένη πρὸς τὴν 'Ελλάδα ἢ ἀπομεμακρυσμένη ἐξ αὐτῆς; Πιστεύω», συνέχιζεν, «ὅτι ἀνεξαρτήτως ἀντιξοοτήτων, σημερινῶν καὶ τοῦ προσφάτου παρελθόντος, αὐτὴ δέον νὰ εἶναι πρὸς τὴν 'Ελλάδα. "Αν ἐζήσαμεν ὡς λαὸς ἐπὶ μακροὺς χρόνους καὶ δὲν ἠφανίσθημεν, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ὁ τόπος αὐτὸς ὑπῆρξε πάντοτε ἐστραμμένος πρὸς τὴν 'Ελλάδα, ἐξ ἧς ἤντλει φῶς καὶ ζωήν. Δὲν ἐννοῶ φῶς», συνέχιζεν, «πολιτικόν, ἀλλὰ πρὸ παντὸς φῶς ἐθνικὸν καὶ φῶς πνευματικόν. 'Ο τοιοῦτος σύνδεσμος ἀρχίζει μὲ τοὺς ἐπικοὺς ποιητὰς καὶ κλείει μὲ τὸν Βασίλην Μιχαηλίδην καὶ τὸν Δημήτριον Λιπέρτην, διὰ νὰ ἀναφερθῶ εἰς δύο ἐθνικοὺς ποιητὰς τῆς Κύπρου.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτικὰ συστήματα», ἐτόνιζεν, «ἀπό τινος χρόνου δὲν ἔχουν σταθερότητα καὶ ἀλλάζουν κατευθύνσεις. 'Ημεῖς εἰς τὴν Κύπρον προσεπαθήσαμεν νὰ ἔχωμεν κατὰ τὸ δυνατὸν σταθερότητα μέσα εἰς τοὺς κλυδωνισμοὺς τῆς ἑλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ νὰ προσαρμόζωμεν τὴν ἰδικήν μας παραλλήλως πρὸς τὰς ἰδικάς μας κοινωνικο-οἰκονομικὰς συνθήκας τῆς ζωῆς. Μὲ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην ἐπιθυμῶ νὰ ἀποκαλύψω ὅτι ἡμεῖς, δι' ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου, δὲν ἐφηρμόσαμεν τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν τοῦ 1964 ἐν τῇ ὁλότητί της. Οὕτω διετηρήσαμεν τὸ ἑξαετὲς γυμνάσιον καί, ἐνῶ τὸ διηρέσαμεν εἰς δύο κύκλους, διετηρήσαμεν τὴν ἐνιαίαν διεύθυνσιν καὶ τοῦτο διὰ λόγους διοικητικοὺς καὶ πρακτικούς. Διετηρήσαμεν», ἐτόνιζε, «τὸν τριχασμὸν τῶν σχολείων γενικῆς μορφώσεως μετὰ τὴν Γ' τάξιν τοῦ γυμνασίου καὶ δὲν ἐδημιουργήσαμεν τὸ γενικὸν λύκειον, ὡς ἐδημιουργεῖτο διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ 1964 καὶ τοῦτο κατὰ τὰ Εὐρωπαϊκὰ πρότυπα. 'Εδώσαμεν ἐπίσης», ἐτόνιζεν, «περισσοτέραν ἔμφασιν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀρχαίας γλώσσης καὶ εἰς τὸν κατώτερον τριετῆ γυμνασιακὸν κύκλον χωρὶς βεβαίως νὰ ἐγκαταλείπωμεν τὸ σύστημα τῆς διδασκαλίας τῆς ἀρχαιογνωσίας διὰ μεταφράσεων. Τοῦτο κάμνομεν καὶ σήμερον περιορίσαντες τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν εἰς ὀλιγώτερας ἢ ὅ,τι σήμερον ἀπαιτεῖται ἐν 'Ελλάδι».

Καὶ ὁ ἔντιμος 'Υπουργὸς προσέθεσε τὰ ἑξῆς ἀξιοπερίεργα :

2. «Τὸ λεγόμενον, συνεπῶς, ὅτι ἡμεῖς ἐγκατελείψαμεν τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ 1964 δὲν εἶναι ἀληθές, διότι ποτὲ δὲν ἐφηρμόσαμεν τὴν μεταρρύθμισιν ἐκείνην ἐν τῷ συνόλῳ της. 'Επίσης δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐν 'Ελλάδι ἐγκατελείφθη ἡ μεταρρύθμισις τοῦ 1964 ἐξ ὁλοκλήρου. Διετηρήθησαν πλεῖστα σημεῖα καὶ δὴ σοβαρὰ τῆς μεταρρυθμίσεως ἐκείνης καὶ ὑπὸ τὸ σημερινὸν καθεστώς. 'Η κυρία διαφορὰ μεταξὺ τῆς σημερινῆς ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως ἐν 'Ελλάδι καὶ τῆς δημιουργηθείσης διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ 1964 συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἡ ἀρχαία γλῶσσα διδάσκεται εἰς τὸ γυμνάσιον ἐξ ἀρχῆς, ὡς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1964—παρ' ἡμῖν ὡς εἶπον εἰς μικρότερον βαθμὸν ἢ ἐν 'Ελλάδι—καὶ εἰς τὰ διδακτικὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα ὅμως εἶναι προσωρινὰ ἀναμενομένων νέων πρὸς ἔγκρισιν καὶ ἔκδοσιν ἴσως ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους».

Καὶ ὅμως, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὁ ἔντιμος κ. 'Υπουργὸς Παιδείας ἀλλέως ὡμίλει ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὴν 30ὴν Μαρτίου 1967 καὶ ὥραν 3 μ.μ., κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ὑφ' ἡμῶν καὶ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Κόσιη ἐγγραφέντος θέματος τῆς ἀκολουθουμένης καὶ ἀκολουθητέας ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς ἐν Κύπρῳ.

Ἐτόνιζε συγκεκριμμένως τότε, ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργός, τὰ κάτωθι :

«Πιστεύω εἰς τὴν ἀνάγκην ἐθνικοῦ προσανατολισμοῦ τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας καὶ συνδέσεως τῆς Κυπριακῆς ἐκπαιδεύσεως μετὰ τῆς Ἑλλαδικῆς. Τινὲς διηρωτήθησαν ἢ διερωτῶνται, ποία εἶναι ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἡμῶν πολιτική. Ἡ ἑλληνικὴ ἐκπαιδευτικὴ πολιτική, ἀπαντῶ, ἦτο καὶ εἶναι ἡ ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ τῆς Κύπρου. Ἡ ἐπίκρισις ὅτι δὲν ὑπάρχει δῆθεν ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ παρ' ἡμῖν οὐδόλως εὐσταθεῖ. Δὲν δύναμαι νὰ συμφωνήσω πρὸς τὴν ἄποψιν περὶ ἀλλαγῆς τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἡμῶν πολιτικῆς, διότι τοῦτο θὰ ἦτο πλῆγμα κατὰ τῆς ἐν γένει ἐθνικῆς μας πολιτικῆς. Τί μᾶς συνδέει, ἄλλως τε, διερωτῶμαι μετὰ τῆς Ἑλλάδος; Μᾶς συνδέει κοινὸν αἷμα, κοινὴ γλῶσσα, κοινὸς πολιτισμός, θὰ μᾶς συνδέῃ δὲ κοινὸς βίος μετὰ τὴν ἕνωσιν; Δὲν ἐπιζητοῦμεν καὶ ἀγωνιζόμεθα πράγματι διὰ τὴν ἕνωσίν μας μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ μάλιστα ἐντὸς τοῦ πολὺ προσεχοῦς μέλλοντος; Διατὶ θέλομεν τότε», ἐτόνιζε, «χωριστὴν ἐκπαίδευσιν καὶ χαρακτηρίζομεν τὴν ἑλληνικὴν ἐκπαίδευσιν ὡς δῆθεν πεπαλαιωμένην καὶ κλονίζομεν διὰ τούτου τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα; Διότι ἂν ἡ σύνδεσίς μας μετὰ τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ συνεπῶς τοῦ ὅλου πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἱστορικῆς μας παραδόσεως ἐκλείψῃ, τί θὰ μείνῃ», ἐτόνιζε, «τὸ ὁποῖον νὰ μᾶς συνδέῃ μετ' αὐτῆς;

Τὴν πολιτικὴν τῆς ἐκπαιδευτικῆς συνδέσεώς μας μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἠκολούθησα», συνέχιζεν, «ὡς πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου πρῶτον, τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως ἔπειτα, ταύτην δὲ ἀκολουθῶ καὶ σήμερον».

Καὶ ἐνῷ, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν διεφώνει μὲ τὴν σημειωθεῖσαν μεταρρύθμισιν εἰς τὴν ἐλευθέραν πατρίδα, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐτονίζαμεν ὅτι αὕτη δὲν ἀφωμοιώθη ὑφ' ἡμῶν πλήρως, καὶ ἔτι περισσότερον, ὅτι θὰ ἠδυνάμεθα νὰ χωρήσωμεν εἰς κάποιον πλέον προκεχωρημένον στάδιον μεταρρυθμίσεως, εἰς ἕνα βαθμὸν ἐξικνούμενον μέχρι τοῦ 15—20% πέραν καὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι γενομένης μεταρρυθμίσεως—δοθέντος ὅτι ὑπῆρχεν ἤδη οὐχὶ ἁπλῶς ἡ σιωπηρὰ συγκατάθεσις, ἀλλὰ καὶ ἡ προσωπικὴ διαβεβαίωσις καὶ πολλῶν καὶ ἐπαΐοντων ἁρμοδίων παραγόντων τῆς μητρὸς πατρίδος ἐν οἷς καὶ τοῦ τότε Κοινοβουλευτικοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, κ. Ἀλλαμανῆ—ἐνῶ δηλονότι οὐσιαστικῶς ἐπερίττευεν ἡ προμνησθεῖσα ἀποστροφή, καθισταμένη περίπου πατριδοκαπηλική, ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς προσέθετε :

«Ἅμα τῇ ἀναλήψει ὑπ' ἐμοῦ τῆς εὐθύνης τοῦ νεοϊδρυθέντος Ὑπουργείου Παιδείας, εἰς διαδοχὴν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως, ὑπέβαλον ὑπόμνημα πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τιτλοφορούμενον «περὶ τῆς ἀκολουθητέας ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς», τὴν ὁποίαν καθώριζα ἐπακριβῶς καὶ λεπτομερῶς, ἰδίως λόγῳ τῆς ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1964 ἰσχυσάσης ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως. Ὡς γνωστὸν ἡ ἑλληνικὴ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις προνοεῖ περὶ μέσης, γενικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἐν τῷ ὑπομνήματι τούτῳ ἐτονίζετο ἐπὶ λέξει : Δι' ἀποφάσεως τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως περὶ ταυτίσεως τῶν τύπων καὶ τῶν κατευθύνσεων τῶν σχολείων τῆς Κύπρου πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι, ἡ μεταρρύθμισις ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους 1964—1965, γενομένων δεκτῶν τῶν μαθητῶν ἄνευ ἐξετάσεων καὶ ἐφαρμοσθέντος τοῦ νέου προγράμματος εἰς τὴν Α΄ τάξιν. Ἡ συνέχισις τῆς τοιαύτης ταυτίσεως», ἐτόνιζε, «εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία δι' ἐθνικούς, ἐκπαιδευτικούς, κοινωνικοὺς καὶ πρακτικοὺς λόγους. Πᾶσα παρέκκλισις», ἐτόνιζε τότε ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργός, «ἐκ τοῦ τύπου καὶ τῆς κατευθύνσεως τοῦ ἑλληνικοῦ Γυμνασίου θὰ ἀπεμάκρυνε παρ' ἡμῖν τὸ σχολεῖον τοῦτο Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ θὰ παρέμενε μετέωρον. Ἐν συνεχείᾳ ἀνεφερόμην εἰς τὰς ἀναγκαίας παρ' ἡμῖν μικρὰς παρεκκλίσεις λόγῳ ἰδιαζουσῶν συνθηκῶν.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐνέκρινεν», ἐτόνιζεν τότε ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς εἰς τὴν Βουλήν, «βάσει τοῦ ὑπομνήματος καὶ μετὰ μελέτην τοῦ ζητήματος ὑπὸ εἰδικῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ὑπεπιτροπῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, τὴν 17ην Ἰουνίου 1965 τοὺς προταθέντας τύπους σχολείων γενικῆς Ἐκ-

παιδεύσεως. Οὗτοι ἐπανεβεβαιώθησαν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Ἰουλίου 1966 καὶ διὰ τὸ ἑπόμενον σχολικὸν ἔτος. Ἀναφέρομαι εἰδικῶς εἰς τοὺς τύπους τῶν σχολείων τούτων, διότι οὗτοι καθορίζουν τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα καὶ τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικήν, τῶν ὁποίων ἀποτελοῦσι τὴν ἔμπρακτον ἔκφρασιν. Οἱαδήποτε ἐκπαιδευτικὴ νομοθεσία εἰς τοῦτο ἀποβλέπει, εἰς τὸν καθορισμὸν δηλαδὴ τῶν τύπων καὶ τῶν προγραμμάτων τῶν σχολείων. Πῶς ἄλλως», ἐτόνιζεν, «ἐκφράζεται ἡ ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ καὶ τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα ; Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅμως δὲν ἀπεδέχθη τὴν ἄνευ εἰσητηρίων ἐξετάσεων εἰσαγωγὴν τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Α' Γυμνασίου καὶ τὴν δωρεὰν ἐκπαίδευσιν, ὡς προυνόει ἡ Ἑλληνικὴ Νομοθεσία, δι' οἰκονομικοὺς λόγους. Ὡς ἀποτέλεσμα, ὑπῆρξεν ὅτι κατὰ τὰς ἐξετάσεις τοῦ Ἰουλίου 1966 δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὰ Γυμνάσια 28% τῶν προσελθόντων. Τοῦτο ὑπῆρξε σημαντικὸν μειονέκτημα.

Περὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου», συνέχιζε τότε ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργός, «καὶ τῆς ἀνάγκης διατηρήσεως ἰδίων τινῶν παρεκκλίσεων ἐπληροφόρησα τὴν Βουλὴν ἐκτενῶς ἁπαντῶν τὴν 25ην Ἰουνίου 1965 εἰς ἐρώτησιν τοῦ ἐντίμου Μέλους αὐτῆς κ. Γ. Ἰωαννίδη ἀναφέρων τὰ ἑξῆς» (καὶ ἀνέφερεν ἐν συνεχείᾳ τὴν ἀπάντησιν).

Διερωτῶμαι, ὡς ἐκ τούτου, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, πόσον θεαματικὴ καὶ τραγικὴ ἀντίφασις ὑπάρχει μεταξὺ τῶν δύο τούτων θέσεων τοῦ ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ καὶ εἰλικρινῶς διαπορῶ : Ἐκλαμβάνεται μήπως τὸ πνευματικὸν ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐκπροσώπων του τοσοῦτον χαμηλόν, ἢ ἀντιθέτως ἡ μετάπτωσις ἀντανακλᾶ εἰς τὸ πνευματικὸν ὕψος τῶν συνθετῶν τῶν τραγικῶν αὐτῶν διακηρύξεων ;

2. Πολιτιστικὴ Ἀνάπτυξις—Εἰκαστικαὶ Τέχναι:

"Ενας ἄλλος τομεύς, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, τῆς πολιτιστικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ τύχῃ τῆς προσοχῆς τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου εἶναι ὁ τομεὺς τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν. Ἀμφιβάλλω, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἂν πουθενὰ ἀλλαχοῦ ὑπάρχουν συνθῆκαι χειρότεραι ἀπὸ τὰς Κυπριακάς, διὰ τοὺς Κυπρίους καλλιτέχνας. Δέον ὡς ἐκ τούτου ὅπως ἐπὶ τοῦ θέματος ληφθοῦν ἄμεσα καὶ πρακτικὰ μέτρα. Εἰδικώτερον θὰ πρέπει νὰ μονιμοποιηθῇ ὁ θεσμὸς τῆς παγκυπρίου ἐκθέσεως εἰκαστικῶν τεχνῶν, ἀναλαμβανομένης ὑπὸ τοῦ Τμήματος Πολιτιστικῆς Ἀναπτύξεως τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας. Ἡ προσπάθεια θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ μεγαλύτερα ἀποτελέσματα ἐάν, ὡς συμβαίνει καὶ μὲ τὴν περίπτωσιν τῆς πανελληνίου ἐκθέσεως εἰκαστικῶν τεχνῶν, μετεφέρετο εἰς ἑλλαδικὰς καὶ ἄλλας πόλεις πρὸς ἔκθεσιν. Δι' αὐτὸ θὰ πρέπει, ἐν πάσῃ περιπτώσει, νὰ γίνῃ ἔγκαιρος ἡ ἐκπόνησις τῶν σχεδίων. Ἐξ ἄλλου ἡ συμμετοχὴ τῆς Κύπρου εἰς διεθνεῖς ἐκθέσεις πρέπει νὰ προγραμματισθῇ ἐπὶ σοβαρωτέρας βάσεως, παρεχομένης μεγαλυτέρας ἐν προκειμένῳ οἰκονομικῆς βοηθείας. Τὸ κράτος δέον ὅπως προέλθῃ ἀρωγόν, ἀναλαμβάνον τὸ ἴδιον τὴν ἔκδοσιν τῶν καταλόγων τῶν Κυπρίων καλλιτεχνῶν, τὴν κάλυψιν τῶν ἐξόδων μεταφορᾶς τῶν ἐκτιθεμένων ἔργων, ὡς καὶ τῶν καλλιτεχνῶν ἐκείνων οἵτινες συμμετέχουν καὶ ἐκπροσωποῦνται εἰς τὰς ἐν λόγῳ ἐκθέσεις.

Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν οἱ Κύπριοι καλλιτέχναι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, δὲν ἐνθαρρύνονται ἠθικῶς, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ σημειοῦται οὐχὶ μόνον μειωμένη προβολὴ τῆς Κύπρου καὶ τῶν ἐκπροσώπων της, ἀλλ' εἶναι δυνατὸν ἐνίοτε νὰ ἐκφρασθοῦν καὶ δυσμενεῖς κριτικαὶ διὰ τὴν ὅλην μας ἐμφάνισιν, ἀνεξαρτήτως ὕψους καλλιτεχνικοῦ ἐπιπέδου, διὰ τὸ ὁποῖον ἠκούσθησαν, ἐν πάσῃ περιπτώσει, λίαν εὐμενῆ καὶ κολακευτικὰ σχόλια. Πλὴν τῆς Μπιενάλε Βενετίας ἡ Κύπρος θὰ ἠδύνατο νὰ συμμετάσχῃ καὶ εἰς τὴν Μπιενάλε Νέων τῶν Παρισίων, καὶ τὴν Μπιενάλε Νέων τοῦ Σάο Πάολο, δεδομένου ὅτι αὗται εἶναι αἱ τρεῖς καλύτεραι διεθνεῖς ἐκθέσεις. Ἡ ἀνέγερσις Κυπριακοῦ περιπτέρου στὴν Μπιενάλε Βενετίας πρέπει ὡσαύτως νὰ μελετηθῇ ὑπὸ τοῦ κράτους. Εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐκθέσεως πραγματοποιεῖ ὁ ἴδιος ὁ Πρόεδρος τῆς Ἰταλίας.

Ἐν ὄψει δὲ ἀφ' ἑνὸς τοῦ γεγονότος ὅτι ὅλα τὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη, Δυτικὰ καὶ Ἀνατολικά, ὡς καὶ πλεῖστα Λατινοαμερικανικά, μετέχουν τῆς ἐκθέσεως μὲ ἰδιόκτητα περίπτερα, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀνέγερσις τοῦ κτιρίου προνοεῖ τὴν ἐφ' ἅπαξ διάθεσιν ποσοῦ οὐχὶ μεγαλυτέρου τῶν 5—6 χιλιάδων λιρῶν, ἄνευ τῆς παραλλήλου ἀναγκαίας συντηρήσεως, τρέφω τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ ὅλον θέμα θὰ προωθηθῇ ἀποφασιστικῶς καὶ δὴ ἐγκαίρως, ἐν ὄψει μάλιστα τῶν εὐεργετικῶν ἐπιπτώσεων ποὺ θὰ ἔχῃ ἐπὶ τῆς καλλιτεχνικῆς καὶ τῆς πολιτιστικῆς ἐν γένει ζωῆς τοῦ τόπου, ἀλλά, καὶ τῆς πολιτικῆς ζωῆς του.

Ὁ θεσμὸς τοῦ καλλιτεχνικοῦ Συμβούλου παρὰ τῇ Κυβερνήσει δέον ὅπως οὐχὶ ἁπλῶς συνεχισθῇ, ἀλλὰ καθιερωθῇ ἐπισήμως. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρκούμεθα μὲ τὴν παρουσίαν καὶ τὴν βοήθειαν ἑνὸς Σπιτέρη. Τί θὰ ὑπάρξῃ ὅμως ἂν ὁ διάσημος αὐτὸς κριτικὸς παύσῃ νὰ μᾶς καθοδηγῇ καὶ νὰ μᾶς βοηθῇ ποικιλοτρόπως ; Θὰ πρέπει, ὡς ἐκ τούτου, τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ ἐγκύψῃ ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ τούτου προβλήματος καὶ μάλιστα ἐγκαίρως. Ὁ καλλιτεχνικὸς σύμβουλος μπορεῖ νὰ ἐπιλεγῇ εἴτε ἐξ Ἑλλάδος, εἴτε ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, δεδομένου ὅτι οὗτος τυγχάνει διεθνοῦς ἀναγνωρίσεως καὶ κύρους, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ διαδραματίσῃ σημαίνοντα ρόλον εἰς τὴν διοργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῆς ὑπὸ ἵδρυσιν κρατικῆς πινακοθήκης.

Εἰς τὸν ὑπὸ ψήφισιν Προϋπολογισμὸν ὑπάρχει σχετικὴ πρόνοια διὰ τὴν ἀνέγερσιν κρατικῆς βιβλιοθήκης καὶ πινακοθήκης. Τοιουτοτρόπως, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἓν παλαιὸν καὶ δίκαιον αἴτημα τοῦ πνευματικοῦ καὶ τοῦ καλλιτεχνικοῦ μας κόσμου θὰ γίνῃ πραγματικότης. Δεδομένης ὅμως τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος δέον ὅπως μὴ παραμείνῃ ἐκκρεμὴς ἡ ἀνέγερσις τοῦ ὅλου κτιριακοῦ συγκροτήματος. Θὰ πρέπει νὰ ἐκπονηθοῦν τάχιστα τὰ σχέδια ἀνεγέρσεως τοῦ συγκροτήματος καὶ νὰ ἀναληφθοῦν αἱ ἀναγκαῖαι συναφεῖς πληροφορίαι ἐν σχέσει μὲ τὴν λειτουργίαν τοῦ ἱδρύματος ἀπὸ ἄλλας διεθνοῦς φήμης βιβλιοθήκας, μουσεῖα καὶ πινακοθήκας, ὡς τοῦ Τὲλ Ἀβὶβ ἢ ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν, ἰδίᾳ, χωρῶν.

Ἡ κρατικὴ πινακοθήκη δέον ὅπως διαλαμβάνῃ τμῆμα Κυπριακῆς τέχνης ἀναφερόμενον δηλαδὴ εἰς τὴν ἱστορικήν της ἐξέλιξιν, εἰς τὰς Κυπριακὰς εἰκαστικὰς τέχνας (ζωγραφικήν, γλυπτικήν, κεραμικὴν καὶ γραφικὰς τέχνας), τμῆμα Εὐρωπαϊκῆς καὶ ἄλλης διεθνοῦς καλλιτεχνικῆς ἐν προκειμένῳ παραγωγῆς, ὡς καὶ αἴθουσαν δι' ἐκθέσεις (ἀτομικὰς ἢ ὁμαδικάς, παρὰ Κυπρίων ἢ ξένων καλλιτεχνῶν, φιλοξενουμένων ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως). Ἡ συσταθεῖσα ἤδη Ἐπιτροπὴ ἐπαϊόντων ἐξ ἐκπροσώπων τῆς Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν, τοῦ Ἐπιμελητηρίου Καλῶν Τεχνῶν καὶ τοῦ Τεχνικοῦ Τμήματος τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, καλεῖται νὰ διαδραματίσῃ ἀποφασιστικὸν ρόλον εἰς τὴν προετοιμασίαν καὶ τὴν ἐκπόνησιν τῶν σχεδίων πρὸς ἔγκαιρον ἀνέγερσιν τοῦ ὅλου κτιριακοῦ συγκροτήματος.

Καὶ ὁ λόγος, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἶναι ἁπλούστατος : Οὐδεὶς δύναται νὰ παράσχῃ σταθερὰ ἐχέγγυα περὶ ἐπιψηφίσεως τοῦ σχετικοῦ κονδυλίου ἐπ' ἀόριστον. Ἡ διεύθυνσις τῆς πινακοθήκης δέον ὅπως ἀναληφθῇ ὑπὸ προσώπου ἐξειδικευμένου ἐπὶ τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν, καὶ τῆς ἱστορίας τῆς τέχνης καὶ ἔχοντος ἀνεγνωρισμένας διευθυντικὰς καὶ ὀργανωτικὰς ἱκανότητας. Τρέφω τὴν πεποίθησιν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν ἤθελεν ἐξευρεθῇ τοιοῦτον πρόσωπον ἐν Κύπρῳ, θὰ πρέπει νὰ ἐπιλεγῇ ἀμέσως (καὶ τονίζω τὸ τελευταῖον ἐπίρρημα) κατάλληλον πρόσωπον ἐκ Κύπρου (κατόπιν προσεκτικῆς καὶ ἐπισταμένης ἐπιλογῆς) πρὸς ἐξειδίκευσιν εἰς τοὺς ὡς ἄνω καθορισθέντας τομεῖς.

Ἡ πρόσφατος ἔκκλησις τοῦ Ἐπιμελητηρίου Καλῶν Τεχνῶν ὅπως θεσπισθῇ νομοθεσία προνοοῦσα διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν τοποθέτησιν ἔργων τέχνης ἐπὶ κτιρίων, πέραν ἑνὸς καθοριζομένου ὕψους, τῶν σχετικῶν ἔργων ἐπιλεγομένων ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Μνημείων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας διευρυνομένης τῆς ἁρμοδιότητός της ἢ ἐν περιπτώσει ἰδιωτῶν παρ' οἱουδήποτε καλλιτέχνου ἰδικῆς του ἐπιλογῆς, δέον ὅπως μελετηθῇ ἐπισταμένως παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου.

Ἐξ ἄλλου εἶναι ἤδη καιρός, ἔστω καὶ κατόπιν ἑορτῆς, ὅπως ἐξασκηθῇ αὐστηρότερος ἔλεγχος ἐπὶ τῶν ἀνεγειρομένων μνημείων. Ἀρκεῖ πρὸς τούτοις ὅπως ἡ ὑπάρχουσα παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Παιδείας ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ περιβληθῇ μὲ τὴν ἀναγκαίαν νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν.

Δεδομένου, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι θὰ ὑπάρχουν αἱ ἀπαραίτητοι προϋποθέσεις, ὡς ἐκ τῆς συστάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπαϊόντων ποὺ ἤδη προανεφέρθη, ὡς καὶ μὲ τὴν παρουσίαν τοῦ εἰδικοῦ καλλιτεχνικοῦ Συμβουλίου, καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Κρατικῆς Πινακοθήκης, θὰ ἠδύνατο νὰ προωθηθῇ καὶ νὰ μελετηθῇ σοβαρῶς εἰσήγησις περὶ καθιερώσεως καὶ ἐν Κύπρῳ Φεστιβὰλ Τέχνης. Διὰ τοὺς φοβουμένους, ἐκ τῶν συναδέλφων, τὰς δαπάνας, ποὺ θὰ εἶναι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐλάχισται, ὑπομιμνήσκω ἁπλῶς τὰ ὀφέλη ποὺ θὰ προκύψουν ἐν προκειμένῳ ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς τουριστικῆς διακινήσεως.

Συναφὲς θέμα μὲ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν Κυπρίων καλλιτεχνῶν εἶναι τὸ αἴτημά των πρὸς δημιουργίαν εὐκαιριῶν διὰ μετάβασίν των εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἐνημέρωσίν των ἐπὶ ἐπιτευγμάτων συναδέλφων των, ὡς καὶ ἡ μεγαλυτέρα ἠθικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τοῦ Ἐπιμελητηρίου Καλῶν Τεχνῶν.

Ἐξ ἄλλου δίκαιον αἴτημα τοῦ καλλιτεχνικοῦ μας κόσμου εἶναι ἡ ἔναρξις ἀπὸ τοῦδε μελέτης σχεδίου πρὸς συνταξιοδότησιν τῶν καλλιτεχνῶν ἐκείνων οἵτινες ἔχουν τὴν τέχνην ὡς ἀποκλειστικὸν βιοποριστικὸν των ἐπάγγελμα, ὅπως πρέπει νὰ συμβῇ τοῦτο καὶ μὲ τοὺς λογοτέχνας καὶ τοὺς ἠθοποιούς, ὡς συμβαίνει ἐν Ἑλλάδι ὡς καὶ εἰς πλείστας ὅσας ἄλλας πολιτισμένας χώρας, ὅπου ὑφίσταται σχετικὴ προστατευτικὴ νομοθεσία.

3. Τὸ θέμα Πανεπιστημίου—Κρατικὰ νυκτερινὰ σχολεῖα Μέσης Παιδείας:

Τὸ θέμα τῆς προωθήσεως τῆς ἡμετέρας εἰσηγήσεως περὶ δημιουργίας κρατικῶν νυκτερινῶν σχολείων Μέσης Παιδείας—ἢ δημιουργίας προτύπου νυκτερινῆς σχολῆς Μέσης Παιδείας τοὐλάχιστον εἰς Λευκωσίαν ἐπὶ τοῦ παρόντος—εἶναι ἐξοφθάλμως, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, καὶ ἀναγκαία καὶ χρήσιμος. Ὑπάρχουν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, χιλιάδες, διὰ νὰ μὴν εἴπω δεκάδες χιλιάδες, ἀπόρων ἐργαζομένων νέων οἱ ὁποῖοι θὰ ἠδύναντο νὰ σπουδάσουν εἰς νυκτερινὰς σχολὰς Μέσης Παιδείας, πλεῖστοι δὲ τούτων θὰ ἠδύναντο νὰ διακριθοῦν καὶ εἰς ἀνωτάτας πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου σχολάς, ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἀντικειμενικῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἑλληνισμοῦ ὁλοκλήρου. Διαπορῶ, ὡς ἐκ τούτου, διὰ ποίους ἀκριβῶς λόγους τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀπέρριψε συναφῆ εἰσήγησιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου, ὡς τοῦτο ἀνέφερε πρὸς τὸ Σῶμα ἀπαντῶν εἰς σχετικήν μας ἐρώτησιν.

Τρέφω, ἐν πάσῃ περιπτώσει, τὴν πεποίθησιν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας θὰ ἐπαναφέρῃ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος τὸ ὅλον θέμα ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο, ἐπαναστασμίζον τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζωτικωτάτου τούτου θέματος προγενεστέραν ἀπόφασίν του, νὰ χωρήσῃ εἰς τὴν δημιουργίαν μιᾶς τοὐλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος προτύπου νυκτερινῆς σχολῆς εἰς Λευκωσίαν.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς δυνατότητος ἱδρύσεως πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ καὶ τῶν προϋποθέσεων λειτουργίας του, τὸ ὁποῖον, ἐγγραφὲν ὑφ' ἡμῶν, ἐκκρεμεῖ ὡσαύτως ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅπου παρεπέμφθη πρὸς διερεύνησιν δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἐπεκταθῶ, ἀφήνων τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν ἀπερίσπαστον νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸ ἔργον της. Δὲν θὰ ἤθελα ὅμως νὰ παροραθῇ ἀκόμη εἷς παράγων, ὁ ὁποῖος συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἱδρύσεως—ὑπὸ τὰς καταλλήλους βεβαίως προϋποθέσεις ἄτινας ἀνεπτύξαμεν—ἑνὸς κρατικοῦ πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ. Καὶ εἶναι ὁ παράγων οὗτος τὸ γεγονὸς ὅτι ἑκατοντάδες ὁλόκληροι Κυπρίων φοιτητῶν, τόσον τοῦ ἡμετέρου Καποδιστριακοῦ ὅσον καὶ ξένων πανεπιστημίων, ἀποκοπτόμενοι τῆς εὐκόλου καὶ ἐγκαίρου οἰκογενειακῆς παρακολουθήσεως εἴτε καταστρέφονται ὁλοσχερῶς χωρὶς νὰ ἀποπερατώσουν τὰς

αὐτόθι σπουδάς των, εἴτε, τελικῶς, ἀποπερατοῦντες ταύτας μετὰ ἔτη πολὺ περισσότερα τῶν καθοριζομένων καὶ θεωρουμένων ὡς τακτῶν, καταστρέφουν πλήρως τὰς πατρικὰς περιουσίας ἐπὶ ζημίᾳ τῶν λοιπῶν μελῶν τῶν οἰκογενειῶν των.

Χαίρω, ὡς ἐκ τούτου, σημειώσας ὅτι ἡ ἐπισήμανσις τῶν κινδύνων τούτων προῆλθεν ἀπὸ μικρὰν ἀλλὰ περίπου σοβαρὰν ἑβδομαδιαίαν ἐφημερίδα τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἥτις μόνη σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου τοῦ Κυπριακοῦ τύπου, ὅστις ἐχαιρέτησεν ἐνθουσιωδῶς τὴν ἀναληφθεῖσαν προσπάθειαν, ἀντεστρατεύθη εἰς τὴν κίνησιν, καὶ μάλιστα εἰς τὴν τελευταίαν μόλις ἔκδοσίν της ὑπὸ τὸν ὁλοσέλιδον τίτλον : «Ἔργα καὶ Ἡμέραι καὶ Νύκτες τῶν ἐν Ἀθήναις Κυπρίων φοιτητῶν...». Ἐγὼ θὰ προσέθετα «καὶ τῶν ἐν Ἀθήναις Κυπρίων φοιτητριῶν».

Δὲν θὰ ὑπεισέλθω ὅμως εἰς λεπτομερείας, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὡς ἀρχικῶς ἤδη ἀνέφερα, περιοριζόμενος εἰς τὰ τρία αὐτὰ θέματα τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου.

Βεβαίως θὰ ἦτο τὸ ὀλιγώτερον ἀφελὲς ἐὰν ἰσχυρίζετο κανεὶς ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἄλλα σοβαρά, σοβαρώτατα ἀσφαλῶς, προβλήματα ἀφορῶντα ἄλλα ὑπουργεῖα περιοριζόμενος εἰς τὰ σημεῖα ἐκεῖνα μόνον ἅτινα ἔθιξα. Πιστεύω ὅμως ἀκραδάντως, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι ἡ ἀρχὴ αὐτὴ ἐπιτρέπει τὴν βαθυτέραν καὶ μεθοδικωτέραν ἀντίκρυσιν τῶν κυριωτέρων προβλημάτων τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ὡς καὶ πέρυσιν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἐτόνισα.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ τελευταῖος ὁμιλητὴς τῆς ἀποψινῆς συνεδριάσεως θὰ εἶναι ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης, ὁ ὁποῖος ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Συνάδελφοι.

Ἴσως ἕνας μελετητὴς τῶν πρακτικῶν τῆς Κυπριακῆς Βουλῆς, ὁ ὁποῖος θὰ ἐδιάβαζε κατ' ἔτος τὰς ὁμιλίας τῶν Βουλευτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν Προϋπολογισμῶν, νὰ ἐκατηγόρει ἀρκετοὺς ἀπὸ ἡμᾶς διὰ φορτικότητα καὶ μονότονον ἐπανάληψιν παρομοίων θεμάτων.

Ὅμως, δὲν εἴμεθα ἡμεῖς ὑπεύθυνοι διὰ τοῦτο. Πρῶτον, διότι τὰ θέματα τὰ ὁποῖα θίγονται εἶναι θέματα καὶ ἐγειρόμενα ἀλλὰ καὶ ὑπάρχοντα συνεχῶς. Καὶ δεύτερον διότι ἡ ἐπίλυσίς των δὲν εἶναι εὔκολος καὶ πολλαὶ παραλείψεις παρατηροῦνται εἰς τὴν ἀντιμετώπισίν των, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπιβάλλει νὰ ἐπανερχώμεθα συνεχῶς, ἔστω καὶ μὲ τὸν κίνδυνον νὰ χαρακτηρισθῶμεν φορτικοί. Καλλίτερα νὰ εἴμεθα φορτικοὶ παρὰ ἀδιάφοροι ὡς πρὸς τὰ σοβαρὰ θέματα ποὺ ἀντιμετωπίζει ὁ τόπος μας.

Διὰ πολλοστὴν φοράν, κατὰ συνέπειαν, νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἐπανέλθω ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς παιδείας καὶ τῆς πολιτιστικῆς ἀναπτύξεως.

Τὸ 1969 εἶναι τὸ τρίτον ἔτος τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως.

Ἀνάγκη, λοιπόν, νὰ δοῦμεν κατὰ κριτικὸν τρόπον τί προβλέπει αὐτὸ τὸ Σχέδιον καὶ τί ἔχει γίνει ἐν σχέσει μὲ τοὺς ὑπὸ ἐξέτασιν τομεῖς.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν Παιδείαν, τὸ Σχέδιον προβλέπει ἔξοδα ἀναπτύξεως (δηλ. ἐπενδύσεις καὶ ὄχι τρέχοντα ἔξοδα καὶ μισθοὺς) £2.020.000, ἀπὸ σύνολον ἐξόδων ἐπενδύσεων εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς £66.600.000, δηλαδὴ περίπου 3%.

Εἰς χωριστὴν κατηγορίαν τοποθετοῦνται μερικὰ ἄλλα ἔξοδα ἐπενδύσεων σχετιζόμενα μὲ προγράμματα Βιομηχανικῆς Ἐκπαιδεύσεως, μὲ τὸ Ἀνώτερον Τεχνολογικὸν Ἰνστιτοῦτον, κ.λ.π. Ἂν καὶ μόνον μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἔξοδα μποροῦν νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἄμεσα σχετιζόμενα μὲ τὴν Παιδείαν, ἐν τούτοις τὰ προσθέτομεν. Ἀνέρχονται εἰς £1.050.000 καὶ ἀνεβάζουν τὸ ποσοστὸν εἰς 4.5%.

Δὲν νομίζομεν ὅτι χρειάζεται ὁποιαδήποτε περαιτέρω ἀνάλυση διὰ νὰ τονισθῇ ὅτι τόσον τὸ ποσὸν ὅσον καὶ τὸ ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ συνόλου εἶναι πολὺ χαμηλὸν καὶ ἐντελῶς ἀνεπαρκὲς διὰ νὰ καλύψῃ καὶ τὰς πλέον στοιχειώδεις ἀνάγκας τῆς ἀναπτύξεως τῆς παιδείας μας.

Αὐτὸ εἶναι φυσικὸν νὰ ἀντανακλᾶται καὶ εἰς τὸ ποία ἀνάπτυξις προβλέπεται, μία ἀνάπτυξις ἐντελῶς ἀνεπαρκὴς καὶ μὲ ἔλλειψιν φαντασίας.

Τὸ τεράστιον θέμα τῆς αὐξήσεως τῶν ἐτῶν τῆς ὑποχρεωτικῆς καὶ δωρεὰν παιδείας, θέμα οὐσιῶδες διὰ τὴν Κύπρον, ἀναβάλλεται διὰ τὸ Τρίτον Πενταετὲς Σχέδιον καὶ τοῦτο μὲ μερικὰ «ἐάν».

Λέγει συγκεκριμένα ἡ ἀνάλυσις τοῦ Σχεδίου : «Εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος διὰ τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Σχέδιον ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἐκλογὴ μεταξὺ τῆς ποσοτικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς ποιοτικῆς». Καὶ προεκρίθη, ὅπως λέγεται, ἡ ποιοτικὴ ἀνάπτυξις.

Καὶ προχωρεῖ καὶ λέγει τὸ σχέδιον : «Ἐὰν αἱ προσπάθειαι διὰ τὴν ἄνοδον τοῦ ἐπιπέδου καὶ τῆς ποιότητος τῆς ἐκπαιδεύσεως καρποφορήσουν κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου, τότε τὸ θέμα τῆς ποσοτικῆς αὐξήσεως ὑπὸ μορφὴν δωρεὰν παιδείας διὰ τὰ δύο ἢ τρία πρῶτα ἔτη τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως δύναται νὰ ἐξετασθῇ κατὰ τὰ ἀρχικὰ στάδια τοῦ Τρίτου Πενταετοῦς Σχεδίου».

Αὐτὴ ἡ διαπίστωσις εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μας πολὺ καθυστερημένη. Δὲν εἶναι νοητὸν σήμερον χώρα, ὅπως ἡ Κύπρος, νὰ ἐξακολουθῇ νὰ ἔχῃ ἕνα ἀπὸ τὰ πλέον χαμηλὰ χρονικὰ ἐπίπεδα ὑποχρεωτικῆς δωρεὰν ἐκπαιδεύσεως. Πολὺ περισσότερον ὅταν δικαιολογῶμεν τὴν καθυστέρησιν μὲ τὴν ἀνάγκην νὰ δοθῇ προτεραιότης εἰς τὴν ποιοτικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ὅταν, ὅμως, ἐξετάζοντες τὰ πενιχρὰ κονδύλια διὰ ἐκπαιδευτικὴν ἀνάπτυξιν πολὺ ὀλίγα βλέπομεν νὰ προβλέπωνται διὰ ποιοτικὴν ἀνάπτυξιν, πλὴν τῆς ἀνεγέρσεως σχολικῶν κτιρίων.

Εἰσηγούμεθα, συνεπῶς, ὡς ἔργον ὑψίστης σημασίας καὶ προτεραιότητος, τὴν ἐπανεξέτασιν τοῦ ὅλου θέματος τῆς αὐξήσεως τῶν ἐτῶν τῆς ὑποχρεωτικῆς καὶ δωρεὰν ἐκπαιδεύσεως ἐντὸς τῶν χρονικῶν περιθωρίων τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου, ἀρχίζοντες κατ' ἀρχὴν μὲ ἕνα περισσότερον χρόνον ὑποχρεωτικῆς καὶ δωρεὰν ἐκπαιδεύσεως (τὸ 13ον ἔτος τῆς ἡλικίας).

Ὅσον ἀφορᾶ τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν, τὸ Σχέδιον προβαίνει εἰς ὀρθὰς διαπιστώσεις : «Διὰ διαφόρους λόγους», λέγει, «ἡ ἀνάπτυξις τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν ἔχει προχωρήσει ἐπαρκῶς, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἀνάγκη εἰδικευμένων ἐργαζομένων γίνεται συνεχῶς μεγαλυτέρα». Καὶ ἀλλοῦ, εἰς τὸ Σχέδιον, ἀναφέρεται ὅτι αἱ ἀνάγκαι τῆς κυπριακῆς οἰκονομίας κατὰ τὴν περίοδον 1967–1971 εἰς εἰδικευμένον καὶ ἡμιειδικευμένον προσωπικὸν θὰ ἀνέλθουν εἰς 10,000 πρόσωπα περίπου, ἐνῷ κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον ἡ τεχνικὴ ἐκπαίδευσις (κάθε εἴδους) προβλέπεται νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν οἰκονομίαν 3,274 πρόσωπα. Ὑπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας θὰ ἔπρεπε νὰ προβλέπεται σημαντικὴ καὶ οὐσιαστικὴ ἀνάπτυξις τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι εἰς τὸ Σχέδιον ἡ προβλεπομένη ἀνάπτυξις εἰς αὐτὸν τὸν τομέα χαρακτηρίζεται ὡς «σημαντικὸν βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρὸς» (major breakthrough).

Εἰς τὴν πραγματικότητα, ὅμως, τὰ προβλεπόμενα ποσὰ ἀνέρχονται μόνον εἰς £660.000, ὅσον ἀφορᾶ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, διὰ δὲ τὸ 1969 προβλέπεται ποσὸν μόνον £74.500 (πλέον £55.000 ἀπὸ τοὺς Δανειστικοὺς Ἐπιτρόπους).

Τὸ μόνον ἀξιόλογον ἐπίτευγμα εἶναι ἡ ἵδρυσις καὶ λειτουργία τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου καὶ ἡ σχεδιαζομένη ἵδρυσις τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐκπαιδεύσεως Προσωπικοῦ Ξενοδοχείων καὶ Ἐπισιτιστικῆς Βιομηχανίας.

Ὅμως ἡ σημασία αὐτῶν τῶν ἐπιτεύξεων μειοῦται σημαντικῶς ἀπὸ δύο παράγοντας :

(α) Ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι, δυστυχῶς ἐξακολουθεῖ νὰ παρατηρῆται ἀσυμφωνία καὶ ἀσυνεννοησία μεταξὺ τῶν δύο Ὑπουργείων (Παιδείας καὶ Ἐργασίας) πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔχει καὶ θὰ ἔχῃ ἄμεσον ἀντανάκλασιν ἐπὶ τῆς ὁμαλῆς λειτουργίας αὐτῶν τῶν Ἰνστιτούτων.

"Ηδη παρετηρήθη ἐφέτος τὸ λυπηρὸν φαινόμενον νὰ καθυστερήσῃ ἡ λειτουργία τοῦ 'Ανωτέρου Τεχνολογικοῦ 'Ινστιτούτου διότι τὸ 'Υπουργεῖον Παιδείας ἦτο ἀπρόθυμον νὰ ἐπιτρέψῃ ἀπόσπασιν καταλλήλων ἐκπαιδευτικῶν διὰ νὰ διδάσκουν εἰς τὸ 'Ινστιτοῦτον, εἰς μίαν δὲ τελευταίαν περίπτωσιν ἠρνήθη ἀπολύτως ἀπόσπασιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὠδήγησε τὸν ἐνδιαφερόμενον καθηγητὴν εἰς τὸ ὀδυνηρὸν σημεῖον νὰ ὑποβάλῃ παραίτησιν ἀπὸ τὴν θέσιν του εἰς τὴν Τεχνικὴν Σχολὴν Λεμεσοῦ, διὰ νὰ ἀναλάβῃ καθήκοντα εἰς τὸ 'Ινστιτοῦτον.

Παρόμοια φαινόμενα ἀμαυρώνουν τὸ ὅλον θέμα τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν Κύπρον καὶ δίδουν τραγικὴν εἰκόνα μιᾶς ἀσυνεννοησίας ἡ ὁποία μόνον κακὸν μπορεῖ νὰ προοιωνίσῃ διὰ τὴν ὁμαλὴν ἐξέλιξιν καὶ ἀνάπτυξίν της.

'Αρχίζομεν δὲ ἀπὸ τώρα νὰ διερωτώμεθα τί θὰ συμβῇ ὅταν θὰ ἀρχίσῃ νὰ λειτουργῇ καὶ τὸ 'Ινστιτοῦτον 'Εκπαιδεύσεως Προσωπικοῦ Ξενοδοχείων καὶ 'Επισιτιστικῆς Βιομηχανίας, καὶ ἐάν, πράγματι, ἔχωμεν ἢ ὄχι κοινὴν γραμμὴν καὶ ὁμόφωνον πολιτικὴν ἐπὶ τοῦ ζωτικοῦ τούτου θέματος τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως.

(β) 'Ο δεύτερος συνυφασμένος παράγων εἶναι ἡ γενικῶς ὁμολογουμένη ἔλλειψις τεχνικοῦ προσωπικοῦ.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο οὐδόλως ἐμείωσεν ἡ ἐφετεινὴ αὔξησις τῶν ἀπολαβῶν τῶν ἐκπαιδευτικῶν. Διότι ἡ ἀνισοσκέλεια μεταξὺ τῶν ἀμοιβῶν καὶ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς ἐργασίας εἰς τὴν βιομηχανίαν ἀφ' ἑνὸς καὶ εἰς τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν ἀφ' ἑτέρου ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ.

Εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ Πενταετοῦς Σχεδίου ἀναφέρεται ὅτι προσωρινὴ λύσις αὐτοῦ τοῦ προβλήματος δύναται νὰ ἐξευρεθῇ διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ἐκπαιδευτῶν ἀπὸ τὴν βιομηχανίαν, διὰ μερικῆς ἀπασχολήσεως εἰς τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν.

'Εν τούτοις, ὄχι μόνον οὐδεμία προσπάθεια ἐγένετο μέχρι σήμερον πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν Τεχνολόγοι καὶ 'Εκπαιδευτικοὶ οὐδεμίαν οὐσιαστικὴν συναντίληψιν συναντοῦν, διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ παρακάμψουν τὸν πειρασμὸν τὸν ὁποῖον ἀποτελεῖ δι' αὐτοὺς ὁ ἰδιωτικὸς τομεὺς τῆς βιομηχανίας.

Τὸ θέμα τοῦτο εἰσηγούμεθα ὅτι χρήζει ἀμέσου μελέτης καὶ δραστικῆς λύσεως, διότι ἀποτελεῖ ἐν κατακλείδι τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον διὰ τὴν διατήρησιν καὶ ἐπέκτασιν τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν Κύπρον.

Αὐτά, ἐν συντομίᾳ, ὅσον ἀφορᾶ τὴν παιδείαν.

Σχετικῶς μὲ τὴν πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν, τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Σχέδιον προβλέπει δαπάνην £980.000, ἤτοι ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ συνόλου ὀλιγώτερον τοῦ 1,5%. Πρόκειται ἀσφαλῶς καὶ πάλιν περὶ μηδαμινοῦ ποσοῦ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀντικατοπτρίζει τὴν μεγάλην ὑποτίμησιν τὴν ὁποίαν δυστυχῶς οἱ οἰκονομολόγοι καὶ στατιστικολόγοι, οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὸν προγραμματισμόν, ἐπιδεικνύουν διὰ ζητήματα οὐχὶ οἰκονομικῆς ἀλλὰ πνευματικῆς φύσεως.

'Αρκεῖ νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ μελέτη καὶ ἀνάλυσις τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου καταλαμβάνει 273 σελίδας, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ζήτημα τῆς πολιτιστικῆς ἀναπτύξεως καταλαμβάνει ¼ τῆς σελίδος.

Εἶναι πράγματι ἀποκαρδιωτικὸν νὰ ἐξακολουθῶμεν νὰ ὑποτιμῶμεν τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ὅλα ἐκεῖνα τὰ θέματα τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν ἄμεσον σχέσιν μὲ τὰ οἰκονομολογικά.

'Εν τούτοις θὰ ἐθεωρούσαμεν αὐτὴν τὴν μικράν, ἔστω, συνεισφορὰν τοῦ £1.000.000 διὰ τὴν πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν ὡς ἓν καλὸν πρῶτον βῆμα, ἀρκεῖ ἀποφασιστικῶς νὰ βαδίσωμεν πρὸς τὴν πραγματοποίησιν καὶ πρὸς τὸν προγραμματισμὸν τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἐξαγγελλομένων.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ τρίτον ἔτος τοῦ Σχεδίου καὶ οὐδὲν ἐπετεύχθη εἰς αὐτὸν τὸν τομέα καὶ οὔτε κἂν φαίνεται ὅτι προγραμματίζεται. 'Υπάρχει μόνον διὰ τὸ 1969 ἓν ποσὸν £40.000 διὰ 'Εθνικὴν Πινακοθήκην καὶ Βιβλιοθήκην, τὸ ὁποῖον ὅμως περιγράφεται ὡς «πρώτη φάσις» καὶ ἔχει σταυρόν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι ἀκόμη δὲν ὑπάρχουν τελικὰ σχέδια.

Πέραν, ὅμως, τούτου, θὰ εἰσηγούμεθα ὅτι τὸ 1969 πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ τὸν χρόνον κατὰ τὸν ὁποῖον τὸ θέμα τῆς ἱδρύσεως Κρατικοῦ Θεάτρου θὰ ἐπιλυθῇ. Ὅπως ἐπίσης καὶ τὸν χρόνον κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ καθιδρυθῇ τὸ σῶμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀσχολῆται μὲ τὸν ἀθλητισμόν. Ἓν παρόμοιον σῶμα καθίσταται ἐπάναγκες διὰ νὰ καταστήσῃ τὸν ἀθλητισμὸν πάσης φύσεως προσιτὸν εἰς ὅλους, διὰ νὰ καταργήσῃ κάθε λογῆς ἀθλητικὰ μονοπώλια, καὶ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς κάθε εἴδους τροχοπέδην. Πάνω ἀπ' ὅλα ἐπιβάλλεται νὰ ὑπάρξῃ αὐτὸ τὸ σῶμα διὰ νὰ ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὴν σημερινὴν ὑποτυπώδη καὶ ὑπανάπτυκτον, διὰ νὰ εἴπωμεν τὸ ὀλιγώτερον, κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν σκανδαλωδῶς ἐξακολουθοῦν νὰ εὑρίσκωνται τὰ κυπριακὰ γήπεδα, ἂν δύνανται νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς γήπεδα.

Αὐτὰ τὰ θέματα εἶναι εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν θέματα στοιχειώδους πολιτισμοῦ καὶ κάθε περαιτέρω καθυστέρησις εἶναι ἀκατανόητος.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὴν περαιτέρω συζήτησιν ἐπὶ τῶν δύο Προϋπολογισμῶν δι' αὔριον καὶ ὥραν 10ην π.μ., μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Δὲν πρόκειται νὰ περιληφθοῦν Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμος τοῦ 1969. (Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς) (Συνέχισις τῆς συζητήσεως).

(2) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1969. (Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως). (Συνέχισις τῆς συζητήσεως).

Αἱ ἀγορεύσεις θὰ ἀρχίσουν τὴν 10ην π.μ., ἡ δὲ ψήφισις τῶν δύο Νομοσχεδίων πιθανὸν νὰ ἀρχίσῃ τὴν 3ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 7.30 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ἀγορεύσεις Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1969 καὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1969 (Μ. Σαββίδης—Π. Τουμαζῆς—Χρ. Μιχαηλίδης—Ε. Παπαϊωάννου—Π. Σιβιτανίδης—Σ. Ποσκώτης—Γ. Ποταμίτης—Η. Νικολαΐδης—Γ. Ἰωαννίδης—Αἰμ. Φράγκος—Χ. Μιχαηλίδης—Π. Στυλιανοῦ—Χρ. Δημητριάδης).

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 28ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1969

("Ωρα ἐνάρξεως 10.40 π.μ.)

(Ἀρ. 24)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Πρῶτος ὁμιλητὴς εἶναι ὁ κ. Βάσος Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἡ συζήτηση τοῦ Προϋπολογισμοῦ συμπίπτει μὲ μιὰ ἱστορικὴ φάση στὴν διαμόρφωση τῆς Κυπριακῆς ἱστορίας καὶ τὴν δημιουργία ὠργανωμένης πολιτικῆς ζωῆς μὲ βάση συγκεκριμένο τρόπο ἀντιμετώπισης τῶν γενικῶν καὶ τῶν εἰδικῶν λαϊκῶν θεμάτων. Στὸ σύντομο μέλλον, ὅπως εἶναι φυσικόν, θὰ διαμορφωθοῦν εἰδικὲς ἀναλυτικὲς μελέτες γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ κάθε θέματος, ἀπὸ κάθε πλευρά. Αὐτὲς οἱ μελέτες ὄχι μονάχα διαμορφώνουν λαϊκὴ κοινὴ γνώμη, ποὺ μὲ τὴν σειρά της πιέζει γιὰ τὴν σωστὴ ἐπίλυση τῶν προβλημάτων, μὰ καὶ συντείνουν στὴν εὐρύτερη διαλεύκανση τῶν προβλημάτων καὶ τῶν ἐλατηρίων γιὰ προώθησή τους πρὸς τὴν α' ἢ τὴν β' κατεύθυνση.

Ἡ δική μας πλευρά, μὲ βάση τὶς προϋποθέσεις ποὺ ἐξαγγείλαμε στὸν λαό, προετοιμάζει τὸ ἐπιστημονικὸ—ἐποπτικὸ σχέδιο γιὰ μελέτη τῶν πλουτοπαραγωγικῶν δυνατοτήτων, γιὰ ὀρθὴ ἀνακατανομὴ τῶν φορολογικῶν ἐπιβαρύνσεων γιὰ σχέδια κατοχῆς, ἐλέγχου ἢ ἀναδιάρθρωσης τῆς μεθόδου κατοχῆς τῶν μέσων παραγωγῆς, γιὰ διερεύνηση τῶν διεθνῶν ἐμπορικῶν δυνατοτήτων σὲ συνάρτηση μὲ τὶς παραγωγικὲς δυνατότητες, γιὰ ἀνακατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἀνάλογα μὲ τὴν συμβολὴ γιὰ τὴν δημιουργία του, μὲ στόχο τὴν ἄνοδο ὄχι μονάχα τῆς παραγωγικότητας ἀλλὰ καὶ τοῦ γενικοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος, ἀναπροσαρμογὴ τῆς ἐμπορικῆς πολιτικῆς γιὰ ἀμειπτικὴ ἀπορρόφηση τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς καὶ ἰδιαίτερα τῆς ἀγροτικῆς καὶ αὔξησή της γιὰ παραγωγικὴ γεφύρωση τοῦ χάσματος εἰσαγωγῶν—ἐξαγωγῶν καὶ γιὰ δίκαιη ἀνακατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου. Γι' αὐτό, στὴν σημερινή μου ὁμιλία, θὰ περιορισθῶ σὲ ἁδρὲς γραμμὲς καὶ γενικὲς προοπτικές. Ἐπανειλημμένα καὶ στὸ παρελθόν, σὲ ἀνάλογες εὐκαιρίες στὴν συζήτηση τῶν Προϋπολογισμῶν, εἶχα τονίσει τὴν ἀναγκαιότητα γι' αὐτὴ τὴν σχεδιοποιημένη ἐπιστημονικὴ ἐποπτεία τῶν θεμάτων.

Τὰ ὑποβληθέντα Κυβερνητικὰ σχέδια μόνο κατὰ ἐμβρυώδη τρόπο καὶ κάπως συμπτωματικὰ ἀντανακλοῦν μιὰ ἁπλῆ ἀμυδρὴ προσπάθεια συνθετικῆς ἐξέτασης τῆς οἰκονομικῆς ὑφῆς τοῦ τόπου. Ἐμεῖς, ἀπὸ τὴν δική μας σκοπιά, θὰ προσπαθήσουμε νὰ καλύψουμε αὐτὸ τὸ κενό, καὶ θὰ συσπειρώσουμε τὸν λαὸ γιὰ ἀπαίτηση μιᾶς ὀρθολογιστικῆς ἐθνικῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς.

Τόνισα καὶ πρὶν πὼς ἡ οἰκονομικὴ προοπτικὴ εἶναι βαθειὰ συνυφασμένη μὲ τὴν πολιτικὴ σ' ἕνα ἀμφίδρομο τρόπο ἀλληλοεξάρτησης καὶ ἀλληλοεπίδρασης. Πὼς ἡ ἀνεξαρτησία καὶ ἡ ἐλευθερία μιᾶς χώρας εἶναι ἀδιανόητη χωρὶς τὴν οἰκονομικὴ αὐτοδυναμία, ὅταν εἶναι κατορθωτή, ἡ ἰσορροπία ἐμπορικῶν συναλλαγῶν πρὸς πολλαπλὲς κατευθύνσεις ὥστε νὰ ἀποφεύγωνται πολιτικοὶ ἐκβιασμοί, ἢ οἰκονομικὲς ἀνωμαλίες μὲ βάση τὶς ἐξωτερικὲς ἐπιδράσεις ἢ πιέσεις.

Ταυτόχρονα μιὰ ἐπιστημονική, ὀρθολογιστικὴ ἀνάλυση τῆς οἰκονομικῆς τοποθέτησης μιᾶς χώρας προκαθορίζει τὶς οἰκονομικὲς συμμαχίες, τὴν ταυτότητα ἢ τὴν ἀντίθεση συμφερόντων καὶ τὴν ἀποφυγὴ δουλικῆς προσάρτησης τῆς οἰκονομίας, σὲ τρόπο ποὺ νὰ ἀνταναικλᾶ τὶς κρίσεις μιᾶς ξένης οἰκονομίας, ὅπως ἄλλωστε ἔγινε φανερὸ μὲ τὴν ὑποτίμηση τοῦ νομίσματος. Θὰ ἐπαναλάβω αὐτὸ ποὺ ἐπανειλημμένα ἔχω τονίσει : Πὼς παρ' ὅλη τὴν συναγωνιστικὴ σὲ μερικὲς περιπτώσεις, κάτω ἀπὸ τὴν σημερινὴ ἐμπορικοοικονομικὴ διάρθρωση, θέση μερικῶν χωρῶν—παραγωγῶν πρώτων ὑλῶν—ἡ συνεργασία εἶναι ἐπιβεβλημένη γιὰ νὰ ἀποβοῦν αὐτὲς οἱ χῶρες καθοριστικὸς παράγων στὴν διαμόρφωση τῶν τιμῶν τῶν πρώτων ὑλῶν καὶ κατ' ἐπέκταση, ὡς ἕνα βαθμό, καὶ τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν. Ἡ ἀναγκαιότητα πηγάζει ἀπὸ τὴν δημιουργία προϋποθέσεων ἀπὸ τοὺς μεγαλοβιομηχανικοὺς μονοπωλιακοὺς κύκλους καὶ χῶρες ποὺ τείνουν νὰ ὑπαγορεύσουν αὐτὲς τὶς τιμές. Ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ἀναφέρει στὴν ὁμιλία του στὴν Βουλὴ πὼς «αἱ ἀναπτυσσόμεναι χῶραι δὲν ὠφελήθησαν μεγάλως ἐκ τῆς συμφωνίας αὐτῆς» (τῆς συμφωνίας τοῦ Γύρου Κέννεντυ). Ὀρθότερο θᾶταν νὰ τονισθοῦν οἱ κίνδυνοι ἀπὸ τὴν δημιουργία τῶν κλειστῶν οἰκονομικῶν κύκλων, καὶ μὲ αὐτὸ τὸν φακὸ νὰ ἐξετασθῇ τὸ θέμα τῆς Ε.Ο.Κ.

Ἡ φύση τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας προδικάζει τὴν τοποθέτησή της. Οἱ προοπτικὲς δημιουργίας βαρείας βιομηχανίας εἶναι ἀνύπαρκτες, ὄχι μονάχα ἀπὸ τὴν στενότητα τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀγοραστικοῦ περιθωρίου, μὰ καὶ ἀπὸ τὴν τεχνολογικὴ καὶ τεχνοκρατικὴ ὑπερανάπτυξη ποὺ ἐπιβάλλει τὴν δημιουργία μεγάλων βιομηχανικῶν μονάδων. Ἡ ἐλαφρὰ βιομηχανία θὰ πρέπει νὰ στηρίζεται πάνω σὲ τοπικὲς πρῶτες ὕλες ἢ πάνω σὲ μεγάλο ποσοστὸ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ γιὰ τὴν διαμόρφωση τοῦ τελικοῦ προϊόντος ἢ πάνω σὲ βιώσιμες βιομηχανίες ποὺ δὲν πληροῦν τὶς πιὸ πάνω προϋποθέσεις, μὰ ποὺ δὲν ἀποβαίνουν σὲ βάρος τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ καὶ κατ' ἐπέκταση σὲ ἀνύψωση τῶν τιμαριθμικῶν βάσεων μὲ τὶς ἀνάλογες νομισματοοικονομικὲς ἐπιπτώσεις.

Ἡ Κύπρος κατὰ βάση στηρίζεται στὴν ἀγροτικὴ παραγωγή. Χωρίς, ἑπομένως, προστασία, ἐνθάρρυνση αὐτῆς τῆς παραγωγῆς καὶ ἀνύψωση τοῦ ἐπιπέδου τῆς παραγωγικῆς γεωργοκτηνοτροφικῆς τάξης, ἡ οἰκονομία τοῦ τόπου σὲ μικρὸ χρονικὸ διάστημα θὰ ἀποξηρανθῇ, μὲ ἐπιπτώσεις πάνω σὲ ὅλες τὶς ὑπόλοιπες τάξεις τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Νά, ἀπὸ ποῦ πηγάζει ἡ ἀναγκαιότητα γιὰ μιὰ ριζοσπαστική, θαρραλέα, ἀγροτικὴ μεταρρύθμιση. Αὐτὸ θὰ σώσῃ τὴν ἀγροτικὴ τάξη, μὰ ταυτόχρονα θὰ περισώσῃ τὴν γενικὴ οἰκονομία καὶ τὸ σύνολο τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Βασικὴ προϋπόθεση γιὰ μιὰ τέτοια μεταρρύθμιση εἶναι ἡ κατοχὴ τῶν μέσων παραγωγῆς, γῆς καὶ νεροῦ, ἀπὸ τοὺς παραγωγούς. Ὁποιαδήποτε ὀλιγωρία πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση θᾶχη ὀλέθριες συνέπειες. Ἐπανειλημμένα ζήτησα, χωρὶς συμπαράσταση δυστυχῶς, τὴν λήψη νομοθετικῶν μέτρων γιὰ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ τοῦ σχεδίου. Ἐπαναλαμβάνω πὼς μιὰ φορολογικὴ μεταρρύθμιση ποὺ νὰ ἐπιβαρύνῃ τὴν γῆ, τὴν μὴ κατεχομένη ἀπὸ καλλιεργητές, θὰ διευκόλυνε τὴν κατοχὴ τῶν μέσων παραγωγῆς ἀπὸ τοὺς παραγωγούς. Τὸ νερὸ ἀνήκει στοὺς καλλιεργητές. Ἡ πάνω σὲ ἐπιστημονικὰ κριτήρια λήψη μέτρων οἰκονομίας γιὰ τὴν κατανάλωση τοῦ νεροῦ καὶ τὴν ἀποφυγὴ ἐπέκτασης τῶν καλλιεργειῶν, εἶναι φυσικὸ νὰ μὴ βρίσκη ἀνταπόκριση ἀπὸ τὰ ἀγροτικὰ στρώματα, ὅταν διαπιστώνουν πὼς τεράστιες ποσότητες νεροῦ ἀξιοποιοῦνται ἀπὸ μὴ παραγωγικὲς τάξεις ἢ ἄτομα καὶ τείνουν νὰ καταστήσουν τὴν γεωργοκτηνοτροφικὴ τάξη, μιὰ τάξη ἀκτημόνων ἐργατῶν γῆς ὑπὸ ἡμιαπασχόληση.

Ὑπάρχει μιὰ ἀντίφαση στὴν οἰκονομία καὶ τὴν μέθοδο κατοχῆς τῶν ὑδατίνων πόρων. Χρειάζεται εὐρύτερο, καθολικὸ σχέδιο γιὰ τὸν τρόπο κατοχῆς καὶ παροχῆς νεροῦ γιὰ καλλιεργητικοὺς σκοπούς.

Ἡ ἔλλειψη γενικοῦ ἐποπτικοῦ σχεδίου γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τῶν παραγωγικῶν πηγῶν εἶναι βασικὰ αἰσθητὴ στὸν τομέα τῆς κτηνοτροφίας. Μὲ στοιχειώδη νομοθετικὰ μέτρα καὶ προστασία ἀπὸ ἀσυμβίβαστο μὲ τὴν ἐθνικὴ οἰκονομία συναγωνισμό, ἡ κτηνοτροφία θὰ μποροῦσε νὰ ἀποτελέση βασικὴ πηγὴ εἰσαγωγῆς ξένου συναλλάγματος, καὶ νὰ συντείνη στὴν μείωση τοῦ χάσματος εἰσαγωγῶν—ἐξαγωγῶν, τὸ ὁποῖο, δυστυχῶς, κάτω ἀπὸ τὶς σημερινὲς συνθῆκες διευρύνεται μὲ τὴν εἰσαγωγὴ κτηνοτροφικῶν προϊόντων ἑκατομμυρίων λιρῶν τὸν χρόνο ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό.

Τὰ χαμηλὰ δάση, ἡ χαλίτικη γῆ, ἡ ἀγροτικὴ ἐκκλησιαστικὴ γῆ, πρέπει νὰ ἀποδοθοῦν στοὺς καλλιεργητές. Ἔτσι θὰ συμπληρωθῆ ὁ κύκλος κατοχῆς τῶν μέσων παραγωγῆς ἀπὸ τὶς ἀγροτικὲς παραγωγικὲς τάξεις.

Ταυτόχρονα χρειάζεται μιὰ ἐπιστημονικὴ ἐπισήμανση τῶν βιωσίμων καλλιεργειῶν, ἀναδασμὸς καὶ ἐπιστημονικὴ καθοδήγηση γιὰ τὴν κατ' εἶδος ἀξιοποίηση τῶν ἐπὶ μέρους περιοχῶν, μὲ βάση τὴν αὔξηση τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος καὶ τὴν ὑποκατάσταση τῶν ἀνεδαφικῶν τρόπων ἐκμετάλλευσης τῶν πόρων μὲ θετικοὺς βιωσίμους τρόπους.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι τὸ θέμα τοῦ ἀναδασμοῦ θὰ ἀπασχολήση σύντομα τὸ Σῶμα καὶ εἶναι λογικὸ νὰ ἀναμένουμε τὴν συζήτηση πάνω στὸ εἰδικὸ θέμα πρὶν ἐκφράσουμε λεπτομερειακὰ τὶς ἀπόψεις μας.

Γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ ὁποιασδήποτε βασικῆς, μεταρρυθμιστικῆς, ἀγροτικῆς πολιτικῆς χρειάζεται νὰ δημιουργηθῆ πολιτικὴ ἀγροτικῆς πίστης. Πιστεύω πὼς τὰ μέτρα ποὺ ἔχουν ληφθῆ δὲν εἶναι ἱκανοποιητικὰ καὶ συγκεκριμένες προτάσεις μου δὲν ἔγιναν ἀποδεκτές. Ἡ δημιουργία μηχανισμοῦ γεωργοκτηνοτροφικῆς δανειοδότησης μὲ ἐπιχορηγούμενα κεφάλαια ἀποτελεῖ βασικὴ προϋπόθεση πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση. Ἀπὸ τὴν ἄλλη, χωρὶς τιμὲς ἀσφαλείας εἶναι ἀδύνατη ἡ αὔξηση τῆς παραγωγικότητας καὶ τὸ ἀγορανομικὸ σύστημα γιὰ σταθεροποίηση τιμῶν θὰ ἀποβαίνη ἁπλῶς σὲ βάρος τῶν παραγωγικῶν τάξεων ἂν δὲν ἐπεκταθῆ στοὺς ἄλλους τομεῖς ἐμπορικοικονομικῆς δραστηριότητος. Ἡ παράλογη αὔξηση τῶν τιμῶν ποὺ ἐκπηγάζει ἀπὸ τὴν ἀνεξέλεγκτη κερδοσκοπία τῶν μεγαλομεσιτικῶν στρωμάτων πρέπει νὰ τεθῆ κάτω ἀπὸ ἔλεγχο πρὸς ὄφελος τῶν παραγωγῶν, τῶν καταναλωτῶν καὶ τῶν μικροπωλητῶν. Τὰ εἰσαγόμενα εἴδη (γεωργικὰ μηχανήματα, κ.λ.π.) χωρὶς ἔλεγχο ἐπιβαρύνουν τὸ κόστος παραγωγῆς, καὶ εἰς βάρος τῶν παραγωγικῶν τάξεων καὶ εἰς βάρος τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ.

Ἡ βιομηχανοποίηση τῶν μὴ ἄμεσα καταναλισκομένων ἀγροτικῶν προϊόντων θὰ ἀποτελέση μεγάλο συντελεστὴ στὴν ἀγροτικὴ πρόοδο. Βιομηχανικὲς μονάδες μποροῦν νὰ ἐγκαθιδρυθοῦν μὲ εἰσαγωγὴ μηχανημάτων ἀπὸ ὡρισμένες χῶρες ποὺ θὰ δεχόντουσαν ἀποπληρωμὴ μὲ τελικὰ βιομηχανοποιημένα ἀγροτικὰ προϊόντα.

Ὁ συνεργατισμὸς μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ ἀποτελέση τὸν βασικὸ παράγοντα πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση καὶ ὅλες τὶς ἀνάλογες ἄλλες κατευθύνσεις, ἰδιαίτερα ἐκεῖνες ποὺ σχετίζονται μὲ τὴν διάθεση τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων. Δὲν θὰ ἐπεκταθῶ σ' ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἀγροτικῆς μεταρρύθμισης. Σύντομα ἐλπίζω νὰ μοῦ δοθῆ ἡ εὐκαιρία νὰ παραδώσω ὁλοκληρωμένη μελέτη στὸν λαό.

Γιὰ ἀνάπτυξη τῆς παραγωγῆς καὶ ἀμειπτικὲς τιμὲς χρειάζεται συγκεκριμένη πολιτικὴ διάθεσης τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων. Ἡ ἀναρχία ποὺ ἐπικρατεῖ στὴν σημερινὴ ἐμπορικὴ πολιτικὴ πρέπει νὰ ἐκλείψη. Παράλληλα πρὸς τὲς κοινοπολιτειακὲς σχέσεις ποὺ ὑποβοηθοῦν σημαντικὰ στὴν ἀπορρόφηση ἑνὸς μεγάλου ποσοστοῦ ἀγροτικῶν προϊόντων, θὰ πρέπει νὰ ἀκολουθηθῆ πολιτικὴ ὑποχρέωσης

τῶν χωρῶν—εἰσαγωγέων νὰ ἀπορροφοῦν συγκεκριμένο ποσοστὸ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγωγῶν, σὲ ἐπιτόπια προϊόντα. Ἔτσι καὶ οἱ τιμὲς θὰ εἶναι καλύτερες καὶ δημιουργοῦνται οἱ προϋποθέσεις γιὰ αὔξηση τοῦ ἐπιπέδου παραγωγῆς σὲ σημαντικῶς μεγαλύτερο ποσοστὸ καὶ ἰσοσκέλιση τοῦ παθητικοῦ τώρα ἰσοζυγίου εἰσαγωγῶν—ἐξαγωγῶν. Ἔτσι ἐπίσης θὰ ἐπιτευχθῆ ἡ Ὑπουργικὴ διακήρυξη γιὰ «κατάκτησι νέων ἀγορῶν πρὸς διάθεσιν τῶν ἐξαγωγίμων πλεονασμάτων».

Ὁ τουρισμὸς ἀποτελεῖ ἕνα σημαντικὸ παράγοντα παραγωγῆς ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Χρειάζεται μιὰ πλήρης ἐπιστημονικὴ μελέτη τῶν δυνατοτήτων καὶ θαρραλέα ἐνίσχυση τοῦ πλουτοπαραγωγικοῦ αὐτοῦ τομέως.

Ἡ βιομηχανία, στὴν βάση ποὺ τὴν ἀναπτύξαμε πρίν, ἀποτελεῖ ἐπίσης ἕνα οὐσιώδη παράγοντα ἐθνικοῦ πλούτου καὶ μείωσης τῆς ἐξαγωγῆς συναλλάγματος—σὲ μερικὲς περιπτώσεις σημαντικῆς εἰσαγωγῆς ξένου συναλλάγματος—καὶ κάθε ὀρθολογιστικὴ προστασία πρέπει νὰ χορηγηθῆ πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνση.

Ἡ συμμετοχὴ τῶν ἐργαζομένων στὴν κατανομὴ τοῦ κέρδους τῆς ἐργασίας τους καὶ στὴν κατοχὴ τῶν μέσων παραγωγῆς θὰ αὐξήση τὴν παραγωγικότητα, θὰ μειώση τὸ χάσμα τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος τῶν διαφόρων τάξεων καὶ θὰ συμβάλη σ' αὐτὸ ποὺ ὁ Ὑπουργὸς ἐδήλωσε, «τὴν δικαιότερη κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος». Οἱ διακηρύξεις πρέπει νὰ ἀκολουθηθοῦν ἀπὸ ἔμπραχτη πολιτικὴ ποὺ θὰ ἐξασφαλίση τὰ ὑποσχόμενα. Γιὰ συμπλήρωση αὐτῆς τῆς πορείας χρειάζεται βελτίωση καὶ ἐπέκταση τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καὶ οὐσιαστικὸς λαϊκὸς ἔλεγχος τῶν μέσων παραγωγῆς.

Μοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ ἀναλύσω τὲς ἀπόψεις μου γιὰ τὸ θέμα τῆς ὑποτίμησης τοῦ νομίσματος. Δυστυχῶς ἡ ad hoc ἐπιτροπὴ οὐδέποτε συνεδρίασε γιὰ νὰ ἐξετάση τὸ βασικὸ αὐτὸ θέμα. Εἶναι ἀδικαιολόγητη ἡ ἐπιμονὴ ὅτι οἱ αὐξήσεις λόγῳ τῆς ὑποτίμησης δὲν ὑπερβαίνουν τὸ 4% καὶ θᾶταν λανθασμένη ταχτικὴ ἡ ἀντιμετώπιση τῶν αἰτημάτων τῶν μισθοδοτουμένων καὶ τῶν ἐργαζομένων μὲ βάση τὴν πιὸ πάνω διαπίστωση. Εἶναι γεγονὸς ὅτι βασικὰ αἰτήματα ἐκκρεμοῦσαν ἀπὸ μακροῦ, λόγῳ τῆς λανθασμένης ταχτικῆς τῆς παγοποίησης τῶν αἰτημάτων μὲ βάση τὴν πολιτικὴ κατάσταση. Ὅμως ἡ ὑποτίμηση δὲν ἦτο δικαιολογία. Ἦτο μιὰ ἐπιπλέον αἰτία γιὰ τὴν προβολὴ δικαιολογημένων αἰτημάτων καὶ ὁ τρόπος ἀντιμετώπισής τους δὲν εἶναι ὁ πληθωρισμὸς ἀλλὰ ἡ ἐλάττωση τοῦ χάσματος ἀνάμεσα στοὺς ὑπερπλουσίους καὶ στὰ μὴ εὔπορα στρώματα τῆς κοινωνίας. Ἀπὸ ἐκεῖ πρέπει νὰ ἀντληθοῦν τὰ ἀποθέματα γιὰ δικαιότερη κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν στέρηση τῶν ἐργαζομένων ἢ ἀπὸ τὴν ἐκμηδένιση τῶν αὐξήσεων μὲ τὸν πληθωρισμό.

Τὸ δημοσιοϋπαλληλικὸ παρουσιάζεται καὶ πάλι μὲ ὅλη του τὴν ὀξύτητα. Καθηγητές, δασκάλοι, ἀστυνομικοί, ἡμικρατικοὶ καὶ σωρεία ἄλλων κλάδων βρίσκονται σήμερα πιεσμένοι ἀπὸ λάθη μιᾶς προηγούμενης οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Χρειάζεται θαρραλέα καὶ μὲ πνεῦμα κοινωνικῆς δικαιοσύνης ἀντιμετώπιση αὐτῶν τῶν θεμάτων. Ἀπὸ τὴν ἄλλη ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς χρειάζεται ἐξυγίανση ποὺ πρέπει νὰ ποῦμε πὼς ἄρχισε κι' ὅλας κάπως νὰ διαφαίνεται. Πέρασε ὁ καιρὸς τῆς κουμπαροκρατίας. Τοποθέτηση, ἀξιολόγηση, μισθοδότηση ἀνάλογα μὲ τὴν ἀξία, τὰ προσόντα καὶ τὶς εὐθύνες τῶν ὑπαλλήλων τὸ δὲ χρόνιο πρόβλημα τῶν προσωρινῶν καὶ τῶν ἡμερομισθίων ποὺ παραμένουν μετέωροι εἶναι καιρὸς νὰ θεραπευθῆ. Οὔτε ἐπιτρέπεται ἡ συνέχιση τῶν καντονίων μὲ τὴν κατὰ βούληση πρόσληψη καὶ ἀπόλυση ὑπαλλήλων. Πρέπει τὸ κράτος νὰ πάρη τὴν σωστὴ μορφή. Ἰσοτιμία, ἰσοπολιτεία, δικαιοσύνη, ἀξιοκρατία, δημοκρατικοποίηση, σεβασμὸς στὸν πολίτη καὶ στὸν ὑπάλληλο.

Ὑπάρχει σωρεία βασικῶν ἐκκρεμοτήτων. Τὸ θέμα τῆς λαϊκῆς στέγης καὶ τῆς ἀπαράδεκτης πολιτικῆς στὰ οἰκόπεδα. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀπομύζηση ποὺ ὑφίστανται τὰ φτωχομεσαῖα στρώματα, αὐτὸ ἀποτελεῖ στροφὴ πρὸς ἀντιπαραγωγικὲς καὶ ἀντιοικονομικὲς κατευθύνσεις. Ἡ Κυβέρνηση μπορεῖ καὶ νομοθετικὰ καὶ φορολογικὰ νὰ ἐπέμβη, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἀνάληψη πολιτικῆς γιὰ λαϊκὴ στέγη.

Στὸ θέμα τῆς παιδείας χρειάζεται ἐπίσης τολμηρὴ τοποθέτηση. Ἡ παιδεία ἀπὸ τὴν μιὰ πρέπει νἄναι κτῆμα τοῦ λαοῦ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη νὰ πληρώνη τὶς βασικὲς ἀνάγκες τῆς κοινωνίας. Δὲν χωροῦν οἰκονομίες σ' αὐτὰ τὰ θέματα. Ἡ παιδεία ἀποτελεῖ μιὰ ἀπὸ τὲς πιὸ βασικὲς κρατικὲς ἐπενδύσεις.

Στὸν τομέα τῆς ἰατροφαρμακευτικῆς περίθαλψης ἡ κατάσταση εἶναι τραγική. Ἡ Κυβέρνηση χορηγεῖ περίθαλψη στὰ 70% τοῦ πληθυσμοῦ μὲ 20—25% τοῦ ἰατρικοῦ δυναμικοῦ. Αὐτὸ ὑπερβαίνει σὲ βάρος καὶ τῶν ἀπόρων ποὺ δὲν ἐξυπηρετοῦνται καὶ τῶν Κυβερνητικῶν ἰατρῶν ποὺ ὑπερεργάζονται. Τὸ παράδοξο **κρᾶμα αὐτῆς τῆς ὑπηρεσίας** ἀποβαίνει κυρίως εἰς βάρος τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ καὶ εἰς βάρος τῶν ἰατρῶν. Τὸ κατὰ κεφαλὴν ἔξοδο στὰ Κυβερνητικὰ ἰατρικὰ ἱδρύματα εἶναι κατὰ πολὺ ὑψηλότερο τῆς ἐπιβαρύνσεως τὴν ὁποίαν ἀπαιτοῦν ἀπὸ ὑπερευπόρους οἱ ὁποῖοι νοσηλεύονται στὰ κρατικὰ ἱδρύματα. Οἱ δὲ ἀσφαλιστικὲς ἑταιρεῖες πολλὲς φορὲς δὲν πληρώνουν ὅταν πρόκειται περὶ ἀπόρων ἀσθενῶν. Δηλαδὴ ὁ Κυβερνητικὸς Προϋπολογισμὸς ἐπιχορηγεῖ τοὺς εὐπόρους καὶ τὶς ἀσφαλιστικὲς ἑταιρεῖες. Οἱ ἰατρικὲς ὀργανώσεις εἰσηγήθησαν πλῆρες κρατικὸ σχέδιο ἰατροφαρμακευτικῆς περίθαλψης, προσαρμοσμένο στὶς Κυπριακὲς συνθῆκες. Καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ μοναδικὴ λύση τοῦ θέματος λαϊκὴ ὑγεία.

Εἶναι ἀπαραίτητη μιὰ ἀναπροσαρμογὴ τῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς γιὰ οὐσιαστικὸ ἔλεγχο τῶν τραπεζιτικῶν δραστηριοτήτων. Τὰ ἔμμεσα μονοπώλια πρέπει νὰ καταργηθοῦν. Πολλὲς φορὲς ὁ τόκος ἀνέρχεται πάνω ἀπὸ τὸν νόμιμο. Εἶναι ἀδιανόητη ἡ συνέχιση αὐτῆς τῆς κατάστασης.

Κρατικοποίηση τῶν ξένων μεταλλείων, ἀναπροσαρμογὴ τοῦ φορολογικοῦ συστήματος, πάταξη τῆς φοροδιαφυγῆς ἀποτελοῦν στόχους ἀπαραιτήτους γιὰ ὑγιᾶ ἐθνικὴ οἰκονομία. Γενικὰ ὁ λαὸς πρέπει νὰ ἀποβῆ κύριος τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν καὶ κυρίαρχος τῶν ὑποθέσεων καὶ τοῦ πλούτου του. Αὐτὸ πρέπει νὰ ἀποτελέση τὸν ἀκρογωνιαῖο λίθο τῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς.

Μιὰ ὑγιὴς οἰκονομικὴ πολιτικὴ στηρίζεται στὴν ἀνάπτυξη τῶν παραγωγικῶν **δυνατοτήτων καὶ στὴν ἀπαγγίστρωση** ἀπὸ τὴν **ἐξάρτηση** ἀπὸ παρασιτικοὺς **παράγοντας**, ποὺ καὶ ἀστάθμιστοι εἶναι καὶ ἀνασφαλεῖς καὶ ἀνεξέλεγκτοι ἀπὸ τὶς ἐσωτερικὲς δυνάμεις καὶ ἀντιδράσεις. Αὐτό, ὅπως τόνισα καὶ προηγούμενα, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς εὐεργετικὲς ἐπιδράσεις πάνω στὶς γενικὲς οἰκονομικὲς προοπτικές, διανοίγει τὸν δρόμο γιὰ ἀποδέσμευση ἀπὸ τὶς ἐξωτερικὲς ἐπικίνδυνες παρασιτικὲς πηγές, ὅπως εἶναι οἱ βάσεις ποὺ κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο δὲν θὰ ἀποτελοῦν πιὰ σημαντικὸ συμβλητικὸ παράγοντα οὔτε στὸ οἰκονομικό μας ἰσοζύγιο, οὔτε στὴν οἰκονομική μας αὐτοδυναμία ἢ εὐρωστία τοῦ τόπου ἢ μιᾶς εἰδικῆς περιοχῆς. Ἐπαναλαμβάνω αὐτὸ ποὺ ἐπανειλημμένα διετύπωσα ἀπ' αὐτὸ τὸ βῆμα : Σχεδιασμοὶ ἐπίπλευσης δὲν λύουν μόνιμα τὰ οἰκονομικά μας προβλήματα. Χρειαζόμεθα σχεδιασμὸ ὑπόταξης τῶν παραγωγικῶν δυνατοτήτων καὶ ἐκμετάλλευσης τῶν ἐξαγωγικῶν δυνατοτήτων καὶ τῶν πόρων προσκόμισης ξένου συναλλάγματος. Ταυτόχρονα συνάρτηση τῶν δυνατοτήτων τῶν πρώτων ὑλῶν μὲ τὴν ὑλοποίηση τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ σὲ συσχετισμὸ μὲ τὶς διεθνεῖς ἀναγκαιότητες.

Στὴν ὀρθολογιστικὴ ἀναζήτηση πηγῶν ἀποθεματικῶν πρέπει νὰ προστεθῆ ἡ ὁποιαδήποτε διασπάθιση τῶν δημοσίων χρημάτων. Παραγωγικοί, Κυβερνητικοὶ κλάδοι δυσπραγοῦν ἀπὸ ἀνεπάρκεια προσωπικοῦ, ἐνῶ ὑδροκεφαλικὲς ὑπηρεσίες, ἀτελῆ συμβόλαια, ἐλλειπὴς ἔλεγχος δυσχεραίνουν τὸ ἔργον μιᾶς ὀρθολογιστικῆς διάθεσης, κατανομῆς καὶ ἀξιοποίησης τῶν δημοσίων ταμείων. Περαιτέρω αὔξηση τῶν ἐμμέσων φόρων ἐπιβαρύνει τὰ πλατειὰ λαϊκὰ στρώματα. Ἀπὸ τὴν ἄλλη ὁποιαδήποτε ἄμεση φορολογία δὲν πρέπει νἄναι ἀποθαρρυντικὴ τοῦ παραγωγικοῦ κεφαλαίου, ἀλλὰ νὰ στρέφεται κυρίως κατὰ τοῦ λιμνάζοντος πλούτου, ἢ τοῦ μὴ παραγωγικοῦ ἢ παράλογου τρόπου ἐπέκτασης ὡρισμένων κύκλων ἐπιχειρήσεων. Γενικὰ θὰ πρέπει νὰ προχωρήσουμε πρὸς μιὰ μεταρρυθμιστικὴ ἀναδιάρθρωση τρόπου κατοχῆς τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν καὶ μέσων παραγωγῆς, τῆς τεχνολογικῆς ἐξέλιξης γιὰ αὔξηση τῆς παραγωγικό-

τητας, τῆς οἰκονομικῆς κρατικῆς ἐπιβάρυνσης καὶ τῆς δίκαιης κατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος σὲ συσχετισμὸ μὲ τὴν συμβολὴ γιὰ τὴν δημιουργία του. Βήματα ἔχουν γίνει· χρειάζεται ὁλοκληρωμένο συνθετικὸ σχέδιο.

Θὰ πῶ δυὸ μόνο λόγια γιὰ μερικὰ ἐπὶ μέρους προβλήματα. Ἐπιμένω στὴν ὑλοποίηση τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου τῶν ἡμικρατικῶν ὑπηρεσιῶν. Τὸ ἔργον τῆς ad hoc ἐπιτροπῆς ἀκόμα ἐκκρεμεῖ. Ἐπαναλαμβάνω πὼς τὸ ἀνεξέλεγκτο ποσοστὸν τοῦ Προϋπολογισμοῦ εἶναι ἀνησυχητικὰ ψηλὸ καὶ πὼς βασικὲς ὑπηρεσίες πρὸς τὸν λαὸ καὶ μονοπωλιακὲς ἡμικρατικὲς ἐκμεταλλεύσεις δὲν εἶναι κάτω ἀπὸ τὸν ἔλεγχο τοῦ λαοῦ καὶ τῆς Βουλῆς. Τὸ θέμα ὡρισμένων μορφῶν διαφήμισης ἀπὸ τὴν τηλεόραση, παρ' ὅλον ὅτι ἔχει ἐξονυχιστικὰ συζητηθῆ στὴν Βουλὴ δὲν ἔχει ἐπηρεάσει τὴν ὅλη πολιτικὴ πάνω στὸ θέμα.

Θὰ ὑπενθυμίσω καὶ πάλι πὼς τὸ θέμα τοῦ τελικοῦ σχεδίου ἀξιοποίησης τῶν ὑδατίνων πόρων καθυστερεῖ. Εἶναι ἀπαραίτητο ὅπως βασικὰ ἔργα ἀναληφθοῦν ἄμεσα σὲ περιοχὲς ποὺ τὸ πρόβλημα ἔχει ἐξελιχθῆ σὲ κρίσιμο.

Τὸ νομοσχέδιο ποὺ κατέθεσα γιὰ τὴν ἐξάσκηση τοῦ κτηνοτροφικοῦ ἐπαγγέλματος καθυστερεῖ καὶ οἱ πληροφορίες σχετικὰ μὲ τὸν τρόπο ἐφαρμογῆς τῶν ἐκχωρηθέντων πρὸς τὶς διοικήσεις δικαιωμάτων γιὰ ὑποστατικὰ εἶναι ἀνησυχητικές.

Ἡ πορεία τῶν ἐργασιῶν τῆς ἑταιρείας γιὰ ἐξεύρεση πετρελαίων παραμένει μυστηριώδης.

Ἡ Βρεττανικὴ Κυβέρνηση δὲν καταβάλλει κανένα ποσοστὸ γιὰ τὶς διευκολύνσεις. Τὸ πρόβλημα τῶν Ἀμερικανικῶν ραδιοληπτικῶν σταθμῶν ἐκκρεμεῖ.

Δὲν συμφωνῶ μὲ τὸν τρόπο χειρισμοῦ τῶν προσφορῶν τοῦ διϋλιστηρίου. Εἶναι ἀντιοικονομικὸς καὶ ἀπαράδεχτος. Θὰ πρέπει νὰ ὑπάρξη ἔλεγχος σὲ ὅλα αὐτῆς τῆς μορφῆς τὰ ἔργα.

Ὅμως δὲν θὰ καταπιαστῶ μὲ κανένα ἀπὸ τὰ ἐπὶ μέρους θέματα. Πιστεύω πὼς στόχος θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ βασικὴ ἀναδιάρθρωση μὲ βάση τὴν ἐπιστημονικὴ καθυπόταξη τῶν παραγωγικῶν δυνατοτήτων, τὴν ὀρθὴ ἐκμετάλλευση τῶν διεθνῶν ἀγοραστικῶν πιθανοτήτων καὶ ἡ κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἀνάλογα μὲ τὴν συμβολὴ στὴν δημιουργία του.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί. Ἐξετάζοντες τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969 καὶ τὴν συμβολήν του εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν ὅλων τῶν τάξεων, ἐρωτῶμεν :

Ἡ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἐπέτυχε νὰ αὐξήσῃ τὸ εἰσόδημα ὁλοκλήρου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, καὶ ἰδίως τῶν πτωχοτέρων τάξεων, καὶ ἐβελτιώθη εἰς σημαντικὸν βαθμὸν τὸ βιοτικὸν των ἐπίπεδον ;

Αἱ δυσμενεῖς οἰκονομικαὶ ἐπιπτώσεις λόγῳ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς λίρας ἐξουδετερώθησαν δι' ἄλλων οἰκονομικῶν προστατευτικῶν μέτρων οὕτως ὥστε τὸ εἰσόδημα ὅλων τῶν τάξεων νὰ μὴ ἐπηρεασθῇ σημαντικῶς ἀπὸ τὴν ὑποτίμησιν ;

Ἐπεβλήθη τοιαύτη δασμολογικὴ πολιτικὴ οὕτως ὥστε ὅλα τὰ Κυπριακὰ προϊόντα νὰ τυγχάνουν ἀποτελεσματικῆς προστασίας ;

Ἐδόθη προστασία εἰς ὅλα τὰ Κυπριακὰ προϊόντα τόσον ἀπὸ πλευρᾶς παραγωγῆς ὅσον καὶ ἀπὸ πλευρᾶς διαθέσεως ;

Ἐξετελέσθησαν τοιαῦτα ἔργα καὶ ἐπρογραμματίσθησαν ἄλλα τὰ ὁποῖα νὰ ἐγγυῶνται τὴν ἀνάπτυξιν ὅλων τῶν περιοχῶν ;

Ἀπαντῶμεν : Ὄχι.

Μία μερὶς τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ ἐπαγγέλματός της, ἠδυνήθη νὰ αὐξήσῃ καὶ νὰ προσαρμόσῃ τὸ εἰσόδημά της, μερικοὶ δὲ ἀπεκόμισαν καὶ σημαντικὰ κέρδη.

Ἄλλη μερὶς δι' ἀπεργιῶν ἢ ἄλλων πιεστικῶν μέτρων ἐπέτυχεν ἐξ ὁλοκλήρου, ἢ ἐν μέρει, τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἀπολαβῶν της. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλαι τάξεις αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται διὰ τῶν ἀνωτέρω μέτρων νὰ βελτιώσουν τὴν θέσιν των. Αἱ τάξεις τῶν σιτοπαραγωγῶν, ἀμπελουργῶν, ἐλαιοπαραγωγῶν, καπνοπαραγωγῶν καὶ ἄλλων γεωργικῶν κλάδων ἀνέμενον βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς των θέσεως, ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἔγινε.

Ὁ σιτοπαραγωγός, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τοῦ 1952 οὐδεμίαν αὔξησιν τῆς τιμῆς τοῦ προϊόντος του ἐκαρπώθη, ἐνῶ παραλλήλως τὰ ἔξοδα παραγωγῆς διὰ λιπάσματα, γεωργικὰ ἐργαλεῖα, φυτοφάρμακα, ἐργατικὰ καὶ διὰ ἄλλα εἴδη ηὐξήθησαν λόγῳ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς λίρας καὶ αὐξήσεως τοῦ τιμαρίθμου, ἔτυχεν αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν του μηδαμινῆς. Οὐδεμία δὲ ἄλλη φροντὶς ἐλήφθη μέχρι σήμερον διὰ νὰ συμπληρωθῇ τὸ χαμηλὸν εἰσόδημα τοῦ σιτοπαραγωγοῦ καὶ νὰ καταστῇ τὸ ἐπάγγελμα προσοδοφόρον καὶ βιώσιμον.

Οἱ ἴδιοι λόγοι ἰσχύουν καὶ διὰ τοὺς ἀμπελουργοὺς καὶ ἡ δοθεῖσα αὔξησις τιμῆς ὠφείλετο μᾶλλον εἰς τοὺς βιομηχάνους παρὰ εἰς τὴν Κυβερνητικὴν πρωτοβουλίαν.

Ἡ τάξις τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν κινδυνεύει νὰ καταστραφῇ ἐντελῶς χωρὶς νὰ ἐπιδεικνύεται ζῆλος καὶ ἀποφασιστικότης διὰ τὴν λῆψιν ριζικῶν μέτρων διαθέσεως τῶν προϊόντων τῆς ἐλαίας. Τὴν εὐθύνην δὲ τὴν ἔχει ἐπωμισθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ Κυβέρνησις διότι, παρ' ὅλας τὰς εἰσηγήσεις τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν, ἐπροχώρησεν ἡ Κυβέρνησις διὰ νομοθετικῶν μέτρων καὶ ἀνέλαβεν ἐξ ὁλοκλήρου τὸν ἔλεγχον τῆς διαθέσεως τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων.

Τί ὅμως νὰ εἴπωμεν διὰ τὴν πολιτικὴν ποὺ ἀκολουθεῖται, δηλαδὴ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἐλαιοκαλλιεργείας, ἐνῶ τὸ πρόβλημα τῆς διαθέσεως παραμένει ἄλυτον καὶ ἂν ἐξακολουθήσῃ ἡ παροῦσα κατάστασις καὶ αἱ ὑπάρχουσαι φυτεῖαι σὺν τῷ χρόνῳ θὰ ἐγκαταλειφθοῦν ;

Καπνά

Εἶναι γνωστὴ ἡ ἀπελπιστικὴ θέσις εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκοντο οἱ Καπνοπαραγωγοὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν. Αἱ τιμαὶ τὰς ὁποίας ἐλάμβανον ὡδήγησαν τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπιδοτήσῃ τὸν καπνὸν δι' ἑνὸς σελινίου κατ' ὀκὰν διὰ νὰ δυνηθῇ ὁ καπνοπαραγωγὸς νὰ λάβῃ 5 σελίνια κατ' ὀκὰν καπνοῦ.

Οἱ καπνοπαραγωγοὶ συνήνωσαν τὰς δυνάμεις των καὶ ἵδρυσαν τὸν ΣΟΚ ἄνευ οἱασδήποτε κρατικῆς βοηθείας, κατώρθωσαν δὲ νὰ ἀπολαύσουν τιμῶν τοῦ ὕψους τῶν 8½ σελινίων κατ' ὀκάν.

Πρὸ τῆς τοιαύτης ἐπιτυχίας τῶν καπνοπαραγωγῶν οἱ καπνέμποροι συνησπίσθησαν καὶ ἐζήτησαν ἐνοίκια ἀπὸ τοὺς καπνοπαραγωγοὺς διὰ τὰς καπναποθήκας των, ποσὰ ὑπέρογκα, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐξαναγκασθοῦν οἱ καπνοπαραγωγοὶ νὰ ὑποστοῦν τὰς δαπάνας ἀνεγέρσεως ἰδιοκτήτων ἀποθηκῶν διὰ νὰ παύσουν ἐκβιαζόμενοι καὶ ἐξαναγκαζόμενοι νὰ καταβάλλουν φανταστικὰς τιμὰς διὰ ἀποθηκευτικά. Οὕτω οἱ καπνοπαραγωγοὶ μετεκάλεσαν, ἰδίαις δαπάναις, τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀργανισμοῦ Καπνοῦ Ἑλλάδος καὶ ἑτέρους 4 ἄλλους εἰδικοὺς οἱ ὁποῖοι παρέμειναν καὶ ἐνδελεχῶς ἐμελέτησαν τὸ καπνικὸν

πρόβλημα τῆς Κύπρου καὶ ὑπέβαλαν σχετικὴν ἔκθεσιν διὰ τῆς ὁποίας ἀπεδείχθη ὅτι ἦτο ἐπιβεβλημένη ἡ ἀνέγερσις ἐξειδικευμένων ἀποθηκῶν, πλήρως ἐξοπλισμένων διὰ συγχρόνων μηχανημάτων ὥστε νὰ φυλάσσωνται αἱ προσφερόμεναι ποιότητες καπνοῦ.

Ἡ δαπάνη ἀνεγέρσεως τῶν καπναποθηκῶν ἀνελθοῦσα εἰς £15 κατὰ τετραγωνικὸν μέτρον ἐν συγκρίσει πρὸς £12 τῶν κοινῶν ἀποθηκευτικῶν χώρων δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπιτυχία τῶν καπνοπαραγωγῶν.

Εἶναι δὲ ἐδῶ ποὺ θὰ ἔπρεπε τὸ κράτος νὰ ἐνισχύσῃ τὴν προσπάθειαν τῶν καπνοπαραγωγῶν κηρύττον τὸ ἔργον τοῦτο ὡς ἔργον ἀναπτύξεως τῆς περιοχῆς ἐφόσον οὐδὲν ἄλλον ἀξιόλογον ἔργον ἀναπτύξεως ἐγένετο ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Δημοκρατίας εἰς τὴν ἀκριτικὴν περιοχὴν τῆς Καρπασίας.

Αἱ τιμαὶ διὰ τὸν καπνὸν τῆς παραγωγῆς 1966–1967 δύνανται νὰ καλύψουν τὰς δαπάνας κεφαλαιουχικῆς ἐπενδύσεως καὶ νὰ ἀφήσουν εἰς τὸν καπνοπαραγωγὸν σχετικῶς ὑποφερτὰς τιμάς.

Παραμένουν ἀδιάθετα τὰ καπνὰ τοῦ 1965 τὰ ὁποῖα, προσφερθέντα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀποθηκεύσεώς των εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ καπνοπαραγωγοῦ ἐξ αἰτίας τῶν φανταστικῶν ἐνοικίων τὰ ὁποῖα ἐζήτησαν οἱ ἰδιοκτῆται καπναποθηκῶν, παρουσιάζουν δυσκολίαν διαθέσεως καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θὰ ἔπρεπε τὸ κράτος νὰ στραφῇ μὲ στοργὴν ἀντὶ νὰ δαπανᾷ κεφάλαια διὰ ἐπιδότησιν βιομηχανιῶν μὲ ἀμφίβολα τόσον διὰ τὴν Κύπρον ὅσον καὶ διὰ τοὺς καπνοπαραγωγοὺς ἀποτελέσματα.

Εἶναι ἡ πεποίθησις τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ παντὸς ἐχέφρονος φορολογουμένου πολίτου τῆς Δημοκρατίας, ὅτι ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐνισχύσῃ ἄνευ διστακτικότητος τὴν πρωτοβουλίαν τῶν καπνοπαραγωγῶν, κηρύττουσα τὰ ὑποστατικὰ τοῦ ΣΟΚ ὡς ἔργον ἀναπτύξεως ἀφ' ἑνὸς καὶ ὑποβοηθοῦσα τὰς ἐξαγωγὰς ἀφ' ἑτέρου ὥστε νὰ αἰσθανθῇ ὁ Κύπριος παραγωγὸς τὴν κρατικὴν παρουσίαν.

Κτηνοτροφία

Ἡ προσπάθεια τῆς Κυβερνήσεως νὰ προωθήσῃ τὴν κτηνοτροφίαν, ὡς συμπληρωματικὸν εἰσόδημα τῶν γεωργῶν ἀλλὰ καὶ ὡς σταθερὸν καὶ προσοδοφόρον ἐπάγγελμα, ὀφείλει νὰ ἀκολουθῆται καὶ ἀπὸ τὴν λῆψιν θετικῶν μέτρων ποὺ νὰ ἐγγυῶνται τὴν διάθεσιν τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων εἰς ἀμειπτικὰς τιμὰς ἀνταποκρινομένας εἰς τὸ κόστος καὶ τὸν τιμάριθμον τῆς Κυπριακῆς πραγματικότητος.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι μερικὰ κτηνοτροφικὰ προϊόντα ἀπολαύουν σήμερον ἱκανοποιητικῶν τιμῶν ἀλλ' ὑπάρχουν καὶ ἄλλα τὰ ὁποῖα ἐποχιακῶς ἀντιμετωπίζουν μεγάλην κρίσιν καὶ ἡ μελλοντικὴ αὔξησις τῆς παραγωγῆς θὰ δημιουργήσῃ καὶ ἄλλας δυσκολίας ἐὰν δὲν ἔχωμεν ἐκ τῶν προτέρων προγραμματίσει τὸν τρόπον τῆς διαθέσεώς των.

Ἐξετάζοντες δὲ γενικώτερον τὴν Κυβερνητικὴν πολιτικήν, ὡς πρὸς τὴν γεωργικὴν παραγωγήν, θέλομεν νὰ ἐπισύρωμεν τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ αὔξησις ἢ ἐνθάρρυνσις αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς οἱουδήποτε εἴδους προϋποθέτει καὶ προγραμματισμὸν διαθέσεως τῆς παραγωγῆς αὐτῆς. Δὲν ἔχομεν διαπιστώσει πλήρη συντονισμὸν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω θεμάτων καὶ ἤδη ἔχομεν μερικὰ κρούσματα καὶ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν φρούτων ἀκόμη τὰ ὁποῖα πρὶν ἀπὸ 2–3 ἔτη ἦσαν δισεύρετα εἰς τὴν ἀγοράν.

Ἀνάπτυξις Ὑδάτων

Τὸ ὑδατικὸν πρόβλημα εἶναι ἴσως τὸ βασικώτερον τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸν παραγωγόν.

Λόγῳ τῆς χαμηλῆς βροχοπτώσεως καὶ τῆς ὁλονὲν αὐξανομένης ἀντλήσεως, καθότι τὸ νερὸν εἶναι ὁ βασικώτερος παράγων τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, ἡ στάθμη τῶν ὑπογείων ὑδάτων συνεχῶς κατέρχεται καὶ εἰς πλείστας περιοχὰς τὸ πρόβλημα τοῦτο καθίσταται ὁλονὲν καὶ ὀξύτερον καὶ αἱ πιθανότητες ἐπιλύσεώς του ὀλιγοστεύουν.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι διετέθησαν σοβαρὰ ποσὰ διὰ τὴν κατασκευὴν ἔργων ἀναπτύξεως τῶν ὑδατίνων πόρων, ἀλλὰ ὄχι τόσα ὅσα ἔπρεπε νὰ διατεθοῦν ἐν συγκρίσει μὲ τὴν σοβαρότητα τοῦ κινδύνου ποὺ διατρέχομεν.

Φράγματα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ ὀκταετίας καὶ πλέον μελετῶνται καὶ τὰ ὁποῖα θὰ ὠφελήσουν μεγάλως τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς περιοχῆς εἰς τὴν ὁποίαν θὰ κατασκευασθοῦν, καθυστεροῦν ἀδικαιολογήτως, ὡς εἶναι τὸ φράγμα Καραβᾶ, τὸ ὁποῖον παρέχει ὅλας τὰς προϋποθέσεις ἐπιτυχίας.

Εἶναι λυπηρὸν δὲ νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι καὶ διὰ τὰ ὑπάρχοντα φράγματα, ἂν καὶ ἐν πολλοῖς ἐπέτυχαν εἰς τὴν κατασκευήν των, δὲν ὑπῆρξεν ἐπιτυχὴς οἰκονομικὴ μελέτη ὡς πρὸς τὴν ὠφελιμότητά των.

Δυστυχῶς βλέπομεν φράγματα τὰ ὁποῖα οὔτε μίαν σκάλαν γῆς ἔχουν ποτίσει μέχρι σήμερον, ἄλλα ποὺ τοὺς λείπει ἡ γῆ ἢ καὶ ἄλλα τὰ ὁποῖα ἐντὸς συντόμου χρονικοῦ διαστήματος θὰ εὑρεθοῦν εἰς τὴν ἰδίαν μοῖραν. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διαφόρων νόμων καὶ μέτρων διὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ νεροῦ ἔχομεν ὑποπέσει εἰς σοβαρώτατα λάθη.

Ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι ἀπὸ πολλὰ Ὑπουργεῖα καὶ Τμήματα ἄνευ συντονισμοῦ, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προκαλοῦν τὴν ἀντίδρασιν τοῦ παραγωγοῦ ἀντὶ νὰ ἐπιτυγχάνουν τὴν συνεργασίαν ἡ ὁποία θὰ εἶναι ἡ ἐγγύησις διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἐφαρμογήν των καὶ δι' εὐργετικὰ ἀποτέσματα.

Διὰ νὰ ἔχωμεν ὅμως εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα χρειάζεται συντονισμὸς ἐνεργειῶν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως καὶ συνεργασία μὲ τοὺς καλλιεργητάς. Καὶ ὁ συντονισμὸς καὶ ἡ συνεργασία πρέπει νὰ στηρίζωνται ἀπαραιτήτως εἰς τὴν δημιουργίαν μιᾶς ἀρχῆς, τῆς ἀρχῆς ὑδάτων ὅπως τὴν εἰσηγήθημεν καὶ προηγουμένως, ἡ ὁποία νὰ δῇ μὲ στοργὴν καὶ ἀγάπην τὸν γεωργόν, ἐφαρμόζουσα τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου καὶ ὄχι νὰ παρουσιάζεται ὡς τιμωρός, ὅπως συμβαίνει εἰς πολλὰς περιπτώσεις σήμερον, ἐφαρμόζουσα τὸ γράμμα τοῦ νόμου.

Πιστεύομεν ἀπόλυτα ὅτι ἡ ἀνάθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὑδατικῆς πολιτικῆς εἰς μίαν ἀρχὴν ὑδάτων, καὶ συντονισμὸν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων θὰ ἐπιφέθῃ καὶ τὴν συνεργασίαν τῶν γεωργῶν θὰ ἐπιτύχῃ.

Ἀγροτικὴ Ἀνάπτυξις

Ἰδιαιτέρα προσοχὴ πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τὴν ἀγροτικὴν ἀνάπτυξιν. Δυστυχῶς τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν χορηγούμενα ποσὰ εἶναι ἐλάχιστα καὶ ὁ ρυθμὸς ἀναπτύξεως πολὺ βραδύς.

Οἱ ἀγρόται πρέπει νὰ τυγχάνουν ἴσης μεταχειρίσεως διὰ νὰ ἀπολαμβάνουν τῶν ἀγαθῶν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ νὰ ἔχουν ὅλας τὰς ἀνέσεις ζωῆς τὰς ὁποίας ἐπιδιώκει σήμερον κάθε πολιτισμένος ἄνθρωπος.

Οἱ καλοὶ δρόμοι διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ἐπικοινωνίας μὲ τὰς πόλεις καὶ τοὺς τόπους ἐργασίας, ὁ ἐξηλεκτρισμὸς τοῦ χωριοῦ, τὸ τηλέφωνον, ὁ ἐξωραϊσμός, ἡ λειτουργία ἀγροτικῶν νοσοκομείων, ἡ παροχὴ ἱκανοποιητικοῦ ποσίμου ὕδατος, αἱ διευκολύνσεις διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν ἀγροτοπαίδων καὶ ἄλλα μέτρα ποὺ μποροῦν νὰ ληφθοῦν, εἶναι ἀπαραίτητα διὰ νὰ σταματήσῃ ὁ μαρασμὸς πλείστων ἀγροτικῶν περιοχῶν καὶ νὰ ἀναχαιτισθῇ ἡ κάθοδος πρὸς τὰς πόλεις.

Ἡ πιστοδότησις τῶν γεωργῶν πρέπει νὰ τεθῇ ἐπὶ νέας βάσεως, οὕτως ὥστε μὲ μεγαλυτέραν εὐκολίαν, ἄνευ ταλαιπωριῶν καὶ ἐν πολλοῖς ἀνυπερβλήτων δυσκολιῶν, νὰ παραχωρῶνται δάνεια ἀναπτύξεως, ὡς ἐπίσης καὶ δάνεια διὰ τὴν ἀνέγερσιν κατοικιῶν.

Τουρισμός

Πιστεύομεν ὅτι αἱ προσπάθειαι αἱ ὁποῖαι καταβάλλονται διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ εἶναι ἐν πολλοῖς ἐλλειπεῖς καὶ μονόπλευροι. Δὲν εἶναι ἀρκετὸν νὰ ἐνθαρρύνωμεν μόνον τὴν ἀνέγερσιν ξενοδοχείων ἢ τὴν προβολὴν διὰ ταινιῶν τῶν καλλονῶν τοῦ τόπου.

Πρέπει παράλληλα νὰ φροντίσωμεν νὰ διατηρήσωμεν καὶ βελτιώσωμεν ὅ,τι προσελκύει τοὺς ξένους εἰς τὸν τόπον μας. Ἐὰν κρίνω ἀπὸ τὰ μέτρα ποὺ λαμβάνονται εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Κυρηνείας διαπιστώνω βασικὰς ἐλλείψεις, αἱ ὁποῖαι σὺν τῷ χρόνῳ θὰ ἔχουν δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς περιοχῆς τουριστικῶς.

Εἶναι ἡ περιοχὴ ποὺ συγκεντρώνει τὰ περισσότερα πλεονεκτήματα, ἤτοι θάλασσαν, βουνόν, πράσινον, διὰ τὴν προσέλκυσιν τουριστῶν καὶ μετατροπὴν τῆς περιοχῆς εἰς τουριστικὸν κέντρον.

Ἐν τούτοις ἡ ἀνάπτυξις τῆς περιοχῆς δὲν συνδυάζεται μὲ ἀνάπτυξιν τῶν ὑδατίνων πόρων καὶ πολὺ φοβοῦμαι ὅτι μίαν ἡμέραν, λόγῳ ἐλλείψεως ὕδατος, τὸ πράσινον θὰ καταστραφῇ, ἡ δὲ ἔλλειψις ἱκανοποιητικοῦ ποσίμου ὕδατος θὰ ἐπηρεάσῃ δυσμενέστατα τὴν ἀνάπτυξιν τῆς περιοχῆς. Ἐπίσης ὁ ρυθμὸς κατασκευῆς τῶν ὁδικῶν ἀρτηριῶν εἶναι βραδὺς εἰς βαθμὸν ὁ ὁποῖος καθυστερεῖ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς περιοχῆς.

Μὲ τὰς ἀνωτέρω θέσεις δὲν θέλομεν νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι δὲν ἐπετεύχθη πρόοδος εἰς τὸν τόπον, ἀλλὰ ἐπισημαίνομεν τὰς ἐλλείψεις καὶ τὰ ἀδύνατά μας σημεῖα καὶ ἐπισύρομεν τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ νὰ συμπληρώσῃ τὰ κενὰ καὶ νὰ βοηθήσῃ τοὺς τομεῖς ἐκείνους τῆς οἰκονομίας μας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐξαρτᾶται ἡ εὐημερία κυρίως τῶν πτωχοτέρων τάξεων τοῦ τόπου μας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκης ἔχει τὸν λόγον.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ἐν πρώτοις ὀφείλω νὰ ἐκφράσω τὴν ἱκανοποίησίν μου διὰ τὴν λεπτομερῆ καὶ διαφωτιστικὴν ὁμιλίαν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῶν Προϋπολογισμῶν τοῦ Κράτους.

Ἐπὶ τοῦ σημείου ὅμως τούτου ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἡ ὁμιλία τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς ἐτησίους Προϋπολογισμοὺς τοῦ Κράτους, πρέπει νὰ γίνεται ὅταν οἱ Προϋπολογισμοὶ οὗτοι κατατίθενται εἰς τὴν Βουλήν. Τὴν ἄποψίν μου δὲ αὐτὴν βασίζω εἰς δύο λόγους :

(α) Διὰ τῆς ὁμιλίας τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ κατὰ τὴν κατάθεσιν τῶν Προϋπολογισμῶν εἰς τὴν Βουλήν, αἱ Ἐπιτροπαὶ αἵτινες θὰ μελετήσουν τούτους θὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των τὴν Δημοσιονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ οὕτω θὰ ὑποβοηθηθοῦν περισσότερον εἰς τὴν μελέτην τῶν διαφόρων κονδυλίων καὶ θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ κάμουν πλέον ἐποικοδομητικὰς εἰσηγήσεις ἐπὶ τῶν Προϋπολογισμῶν.

(β) Διὰ τῆς ὁμιλίας τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ κατὰ τὴν προτεραίαν τῆς συζητήσεως τῶν Προϋπολογισμῶν, νομίζω ὅτι δὲν παρέχεται ἀρκετὸς χρόνος εἰς τοὺς ἐντίμους Βουλευτὰς ὅπως ἀναφερθοῦν εἰς τὰς ἀγορεύσεις των ἐπὶ διαφόρων σημείων τῆς ἀγορεύσεως τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ.

Κατόπιν τῶν ἐπανειλημμένων εἰσηγήσεων τῶν Ἐπιτροπῶν ὅπως οἱ δύο Προϋπολογισμοὶ κατατίθενται καὶ συζητῶνται ταυτοχρόνως εἰς τὴν Βουλήν, ἐφέτος εἶναι ἡ πρώτη φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν συζητοῦνται ταυτοχρόνως καὶ οἱ δύο Προϋπολογισμοί. Τοιουτοτρόπως ἐδόθη ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς ἐντίμους Βουλευτὰς νὰ μελετήσουν ταυτοχρόνως καὶ τοὺς δύο Προϋπολογισμοὺς καὶ νὰ κάμουν πλέον ἐποικοδομητικὴν κριτικὴν καὶ εἰσηγήσεις.

Ὡς εἶναι γνωστὸν διὰ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ γίνεται πρόβλεψις ὅλων τῶν Ἐσόδων τοῦ Κράτους ἀπὸ δὲ τῆς πλευρᾶς τῶν Ἐξόδων πρόβλεψις διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς Κρατικῆς Μηχανῆς.

Διὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως γίνεται πρόβλεψις περὶ τῆς δαπάνης εἰς Ἔργα Ἀναπτύξεως, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ περισσεύματος τὸ ὁποῖον μεταφέρεται ἀπὸ τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως.

Ἐκ τῶν ὑπὸ συζήτησιν κονδυλίων τῶν Προϋπολογισμῶν ἐμφαίνεται πέραν πάσης ἀμφιβολίας ὅτι ἡ Κυβέρνησις βαδίζει σταδιακῶς καὶ σταθερῶς εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν ζωτικωτέρων προβλημάτων τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει ὁ Κυπριακὸς λαός, μὲ κύριον γνώμονα τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ. Τοῦτο δὲ ἐπαληθεύεται καὶ ἀπὸ τὰς στατιστικάς.

Διὰ τῶν λεγομένων μου δὲν θέλω νὰ εἴπω ὅτι λύονται ριζικῶς ὅλα τὰ προβλήματα, ἴσως δὲ καὶ νὰ ἐκφράζωνται παράπονα διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν ὡρισμένων ἔργων εἰς διαφόρους περιοχάς, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ καλύψωμεν ὅλας τὰς ἀνάγκας μας εἰς τόσον μικρὸν χρονικὸν διάστημα. Περαιτέρω δὲ πρέπει νὰ σκεφθῶμεν ὅτι κατὰ τὸν προγραμματισμὸν τῶν ἔργων ὑπάρχουν ἀρκετὰ κριτήρια τὰ ὁποῖα λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, ὡς π.χ. συνεισφορὰ τοῦ ἔργου εἰς τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν, σπουδαιότης, ὠφέλεια κ.λ.π.

Γενικῶς ἡ ἐμφάνισις τῶν δύο Προϋπολογισμῶν ἀντανακλᾶ πολὺ εὐμενῶς ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τῆς Δημοκρατίας καὶ ἀποδεικνύεται διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ἡ ὑγιὴς δημοσιονομικὴ δραστηριότης τῆς Δημοκρατίας.

Ἰδιαιτέρα μνεία πρέπει νὰ γίνῃ διὰ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν Προγραμματισμοῦ διὰ τὸν ἄρτιον καταρτισμὸν τῶν δύο Προϋπολογισμῶν.

Ὡς μέλος τῶν Ἐπιτροπῶν αἵτινες ἐμελέτησαν τοὺς Προϋπολογισμοὺς εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ διεξέλθω ἐν λεπτομερείᾳ ὅλα τὰ Κεφάλαια καὶ Κονδύλια τῶν Προϋπολογισμῶν καὶ παρ' ὅλον ὅτι ἐκφράζω τὴν ἱκανοποίησίν μου διὰ τὰς αἰτιολογίας τῶν διαφόρων κονδυλίων, αἵτινες ἐδόθησαν ὑπὸ τῶν Κρατικῶν Λειτουργῶν, ἐν τούτοις καὶ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐξέθεσα τὰς ἀπόψεις μου εἰς τὰς Ἐκθέσεις τῶν Ἐπιτροπῶν, ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω μερικὰς ἀκόμη ἀπόψεις τόσον ἐπὶ θεμάτων γενικῆς φύσεως ὅσον καὶ ἐπὶ εἰδικῶν κονδυλίων τῶν Προϋπολογισμῶν.

Ἀναφορικῶς μὲ τὴν Ἐπιτροπὴν Προγραμματισμοῦ ἐπικροτῶ πλήρως, ὡς ἀνέφερα καὶ προηγουμένως, τὸ ἀξιόλογον καὶ πολύτιμον ἔργον τὸ ὁποῖον αὕτη ἐπιτελεῖ. Συμφωνῶ πλήρως μὲ τὴν δημιουργίαν τῆς θέσεως Πρώτου Λειτουργοῦ Συντονισμοῦ τοῦ ὁποίου ἡ εὐθύνη θὰ εἶναι ὁ συντονισμὸς ἐκτελέσεως τοῦ Προγράμματος Ἀναπτύξεως, καθὼς καὶ ὅλων τῶν δραστηριοτήτων ἀναπτύξεως τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ εἶναι ἐπιφορτισμένη μὲ τὴν μελέτην καὶ Προγραμματισμὸν τῶν ἔργων καὶ τὸν καταρτισμὸν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, δὲν συμφωνῶ ὅμως ὅπως ὁ ἔλεγχος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων, ἐκτελῆται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς. Πιστεύω ὅτι ὁ ἔλεγχος αὐτὸς θὰ εἶναι ἀποτελεσματικώτερος ἐὰν ἐκτελῆται ὑπὸ εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξ ἐμπειρογνωμόνων. Τὸ ὄφελος τὸ ὁποῖον θὰ προκύψῃ ἀπὸ τὸ ἔργον μιᾶς τοιαύτης

Ἐπιτροπῆς θὰ εἶναι πολὺ σημαντικὸν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται ἡ δημιουργία ἑνὸς τοιούτου σώματος τὸ συντομώτερον. Περαιτέρω δὲ νὰ συσταθῇ καὶ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἥτις νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων καὶ νὰ ὑποβάλλῃ πρὸς τὴν ὁλομέλειαν τῆς Βουλῆς ἔκθεσιν τοὐλάχιστον ἀνὰ τριμηνίαν.

Ἓν ἄλλο σημεῖον τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ θίξω κατὰ τὸ παρὸν στάδιον εἶναι ὅτι κατὰ τὸν Προϋπολογισμὸν τῶν Ἔργων καὶ τὸν καταρτισμὸν τῶν Προϋπολογισμῶν πρέπει νὰ λαμβάνωνται σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν αἱ ἀπόψεις τῶν Βουλευτῶν καθὼς καὶ ἄλλων δημοσίων ὀργανισμῶν καὶ σωμάτων.

Γεωργία

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ γεωργία ἐν Κύπρῳ θεωρεῖται ἡ σπονδυλικὴ στήλη τῆς οἰκονομίας μας καὶ πρέπει νὰ τυγχάνῃ ἰδιαιτέρας σημασίας καὶ μεταχειρίσεως. Ἡ συμβολὴ τῆς γεωργίας εἰς τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊὸν αὐξάνεται συνεχῶς ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος. Ἡ αὔξησις αὕτη προβλέπεται ὅτι θὰ ὑπερβῇ τὸ 100% ἐντὸς μιᾶς δεκαετίας. Ἡ αὔξησις τῆς παραγωγῆς πρέπει νὰ ἐνταθῇ διὰ νὰ δύναται νὰ παραβάλλεται μὲ τὴν αὔξησιν τῶν εἰσαγωγῶν. Διὰ τὴν γεωργίαν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως προβλέπεται δαπάνη ἐξ £727.658 ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως καὶ £165.00 ἐκ τοῦ Ταμείου Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων.

Ἡ παραγωγὴ ἐκ τῆς γεωργίας ἐν Κύπρῳ βασίζεται ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τῶν καιρικῶν συνθηκῶν καὶ τοιουτοτρόπως ὁ γεωργὸς εὑρίσκεται συνεχῶς εἰς μίαν κατάστασιν ἀνυπομονησίας. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰς καιρικὰς συνθήκας ἡ γεωργία κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πλήττεται καὶ ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας ὡς τὸ σιριβίδι, λύκος καὶ ἄλλαι. Οἱ γεωργοὶ ἐπωμίζονται κινδύνους οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται πέραν τοῦ ἐλέγχου των, ὡς π.χ. ὁ καθορισμὸς κατωτάτων ὁρίων τιμῶν, ἡ ἐξεύρεσις ἀγορῶν καὶ διάθεσις τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ἡ ἀσφάλεια τῆς παραγωγῆς, κ.λ.π. Τὰ ἐκ τῆς ἐξαγωγῆς γεωργικῶν προϊόντων ἔσοδα ἀντιπροσωπεύουν σημαντικὸν ποσοστὸν ἐσόδων.

Λόγῳ τοῦ ὅτι οἱ γεωργοὶ ἐν Κύπρῳ ἀντιμετωπίζουν τεραστίας δυσκολίας πρὸς ἐξεύρεσιν δανείων, πρὸ πάντων ἐκ μέρους τῶν Ἐμπορικῶν Τραπεζῶν, πρέπει νὰ μελετηθῇ καὶ ἐξευρεθῇ τρόπος χρηματοδοτήσεώς των μὲ μακροπρόθεσμα χαμηλότοκα δάνεια.

Τὸ Τμῆμα Γεωργίας πρέπει νὰ ἐπανδρωθῇ μὲ προσοντοῦχον προσωπικὸν καὶ νὰ μελετηθῇ ἡ ἀποτελεσματικὴ ἀντιμετώπισις τῶν γεωργικῶν ἀσθενειῶν.

Ἀνάπτυξις Ὑδάτων καὶ Χρῆσις Ὕδατος

Τὸ θέμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων εἶναι σοβαρώτατον διὰ τὴν Κύπρον καὶ εἶναι πράγματι γεγονὸς ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔδωσεν ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὸν τομέα τοῦτον. Ἡ κατασκευὴ ὑδατοφρακτῶν πρὸς ἄρδευσιν ἢ ἐνίσχυσιν τῶν ὑπογείων δεξαμενῶν καθὼς καὶ ἡ ἐκτέλεσις ἔργων πρὸς ὕδρευσιν πόλεων καὶ χωρίων προχωρεῖ κανονικῶς. Παρ' ὅλον ὅτι παρατηρεῖται ὀξύτατον πρόβλημα ἐλλείψεως ἐπαρκοῦς ποσότητος ὕδατος πρὸς ὕδρευσιν καὶ ἄρδευσιν ἐν τούτοις εἶναι λυπηρὸν νὰ βλέπῃ κανεὶς τεραστίας ποσότητας ὕδατος νὰ ρέουν εἰς τὴν θάλασσαν.

Αἱ περιοχαὶ αἵτινες ἐπηρεάσθησαν ἀπὸ ἔλλειψιν ὕδατος εἶναι αἱ πλέον παραγωγικαὶ τῆς Κύπρου. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐπισπευσθοῦν τὰ σχέδια καὶ ἄλλων ἔργων πρὸς ἀποσόβησιν ἀπωλείας καὶ τῆς ἐλαχίστης ποσότητος ὕδατος.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Ὑδατοπρομηθείας Χωρίων συμπεριλαμβάνεται Κονδύλιον £36.000 διὰ τὴν δευτέραν φάσιν τοῦ Περιφερειακοῦ Σχεδίου Βασίλειας διὰ τὴν ὑδατοπρομήθειαν τοῦ συμπλέγματος τῶν χωρίων Βασίλειας, Ὄρκας, Λιβερῶν, Πανάγρων, Ἀγριδάκι, Συσκλήπου, Ἁγ. Ἑρμολάου, Ἀσωμάτου καὶ

'Αγίας Μαρίνας Σκυλλούρας. 'Υπάρχει έπίσης έπαναψήφισις έξ £8.500 διά τό ίδιον σχέδιον πρός συμπλήρωσιν τῆς πρώτης φάσεως τούτου. Λόγῳ τοῦ σοβαροῦ προβλήματος τό όποῖον άντιμετωπίζουν αί άνωτέρω κοινότητες άπό τήν έλλειψιν ποσίμου ὕδατος, πιστεύω ὅτι θά καταβληθῇ κάθε δυνατή προσπάθεια διά τήν συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου ἐντός τοῦ τρέχοντος ἔτους.

'Εμπόριον καί Βιομηχανία

Εἶναι εἰς ὅλους γνωστόν ὅτι ἡ Κύπρος ἐπί σειράν ἐτῶν δεικνύει Παθητικόν 'Ισοζύγιον 'Εμπορίου, ἤτοι αἱ Εἰσαγωγαί ὑπερτεροῦν κατά πολύ τῶν 'Εξαγωγῶν. Τοῦτο εἶναι φυσικόν εἰς χώρας ὅπου ἡ βιομηχανική ἀνάπτυξις εἶναι περιωρισμένη. 'Υπό κανονικάς συνθήκας ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς καταστάσεως θά ἦτο καί ἡ ὕπαρξις Παθητικοῦ 'Ισοζυγίου Πληρωμῶν. Εἰς τήν περίπτωσιν τῆς Κύπρου παρατηρεῖται ἐξίσωσις τοῦ 'Ισοζυγίου Πληρωμῶν διά τῆς προσθήκης εἰς τάς ἐξαγωγάς τοῦ εἰσοδήματος ἀπό ἀδήλους πόρους.

'Ο μόνος τρόπος διά νά μειώσωμεν τήν διαφοράν εἰς τό 'Ισοζύγιον 'Εμπορίου εἶναι ἡ διά τῆς ἱδρύσεως νέων βιομηχανιῶν, αὔξησις τῆς παραγωγικότητος καί ἐπέκτασις τῶν ἐξαγωγῶν μας. 'Η πλήρης καί οὐσιώδης συμπαράστασις τῆς Κυβερνήσεως εἰς κάθε νέαν βιώσιμον βιομηχανίαν θά ἔχῃ ὡς ἄμεσον ἀποτέλεσμα ὄχι μόνον τήν αὔξησιν τῶν ἐξαγωγῶν ἀλλά καί τήν μείωσιν καί σταθεροποίησιν τῶν τιμῶν.

Πρέπει νά σκεφθῶμεν πολύ σοβαρῶς τήν δημιουργίαν νέων βιωσίμων βιομηχανιῶν. Δέον νά λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰς χώρας πολύ μεγαλυτέρας ἀπό τήν Κύπρον καί μέ τεραστίαν βιομηχανίαν ὡς π.χ. ἡ Μεγάλη Βρεττανία, ἡ 'Ιρλανδία κ.ἄ., χρηματοδοτοῦνται νέαι βιομηχανίαι τοῖς μετρητοῖς τοὐλάχιστον μέχρι 50% τῆς ἐπενδύσεως τόσον διά τήν ἀξίαν τῶν ἀκινήτων ὅσον καί διά τήν ἀξίαν τῶν μηχανημάτων. 'Η χρηματοδότησις αὕτη δέν γίνεται ὑπό τύπον δανείου ἀλλά ἁπλῶς εἶναι οἰκονομική ἐνίσχυσις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Τοῦτο, βεβαίως, ἐκτός τῶν φορολογικῶν κινήτρων τά ὁποῖα παρέχονται εἰς νέας βιομηχανίας διά τήν ἐνθάρρυνσιν ἐπενδύσεων. 'Η Κύπρος εὑρίσκεται γεωγραφικῶς εἰς πολύ πλεονεκτικήν θέσιν διά τήν ἐγκαθίδρυσιν μεγάλων βιομηχανιῶν. 'Η Κυβέρνησις πρέπει νά σκεφθῇ πολύ σοβαρῶς τό τεράστιον εἰσόδημα τό ὁποῖον θά ἀποκομίζεται ἀπό τήν βιομηχανίαν καί νά πράξῃ πᾶν τό δυνατόν διά νά ἐνθαρρύνῃ τήν ἵδρυσιν βιομηχανιῶν ἐν Κύπρῳ.

'Η ἔλλειψις εἰς τό παρόν στάδιον μεγάλης βιομηχανικῆς δραστηριότητος πρέπει νά μᾶς ὠθήσῃ εἰς τήν καταβολήν κάθε δυνατῆς προσπαθείας ὥστε παραλλήλως πρός τήν αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος νά αὐξήσωμεν καί τό εἰσόδημά μας ἀπό τούς ἀδήλους πόρους.

Διά τήν Κύπρον οἱ ἄδηλοι πόροι εἶναι οἱ ἑξῆς :

(α) Εἰσόδημα ἀπό τάς Βρεττανικάς βάσεις καί ἄλλα ἐν Κύπρῳ σταθμεύοντα ξένα στρατιωτικά ἀποσπάσματα.

(β) Εἰσόδημα Λιμένων καί 'Αερολιμένος.

(γ) Εἰσόδημα ἐκ τοῦ Τουρισμοῦ.

(δ) Εἰσόδημα ἐκ προσφερομένων ὑπηρεσιῶν εἰς ἄλλας χώρας.

Λόγῳ τῆς πιθανότητος ἐκλείψεως ἤ ἐλαττώσεως τοῦ εἰσοδήματος ἀπό τάς Βρεττανικάς βάσεις καί τά ξένα στρατιωτικά ἀποσπάσματα, θά πρέπει ἀπό τώρα νά καταβληθῇ προσπάθεια νά καλύψωμεν τήν τυχόν ἀπώλειαν τοῦ εἰσοδήματος τούτου διά τῆς αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματος τῶν ὑπολοίπων ἀδήλων πόρων, καί ἰδιαιτέρως τοῦ ἐκ τοῦ Τουρισμοῦ εἰσοδήματος.

Λιμένες

Τὰ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως ποσὰ ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς λιμένας Ἀμμοχώστου, Λάρνακος καὶ Λεμεσοῦ καθὼς καὶ διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν λιμενικῶν ἐγκαταστάσεων Πάφου μὲ εὑρίσκουν ἀπολύτως σύμφωνον. Ἐν τούτοις παρατηρῶ ὅτι δὲν γίνεται μνεία, ἐκτὸς μιᾶς συμβολικῆς προνοίας ἐκ £10, διὰ τὰς λιμενικὰς ἐγκαταστάσεις Καραβοστασίου. Δὲν θὰ ἀναφερθῶ εἰς λεπτομερείας ἀναφορικῶς πρὸς τὰ πλεονεκτήματα ἐκ τῶν τοιούτων ἐγκαταστάσεων εἰς Καραβοστάσι. Πλήρεις λεπτομερείας ἀνέφερεν εἰς τὴν ἀγόρευσίν του ὁ συνάδελφος κ. Μιχαλάκης Σαββίδης καὶ οὕτω μὲ ἐπρόλαβεν. Ἐπικροτῶ πλήρως τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Σαββίδη ἀναφορικῶς πρὸς τὰς λιμενικὰς ἐγκαταστάσεις Καραβοστασίου καὶ ἐκφράζω τὴν ἔγκρισίν μου. Πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι ἡ μετατροπὴ τῆς γερανογεφύρας τῆς ΕΜΕ θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ μέγιστα μίαν μεγάλην περιοχὴν τῆς Κύπρου καὶ θὰ συμβάλῃ μεγάλως εἰς τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον.

Ἐλπίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀναθέσῃ εἰς εἰδικοὺς τὴν οἰκονομικοτεχνικὴν μελέτην τοῦ προβλήματος τούτου διότι πιστεύω ὅτι μία τοιαύτη ἐπένδυσις θὰ εἶναι ὄχι μόνον πρὸς τὸ συμφέρον τῆς περιοχῆς ἀλλ' ὁλοκλήρου τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας.

Ἀερολιμένες

Ἡ Κύπρος δύναται πραγματικῶς νὰ ὑπερηφανεύεται διὰ τὸν νέον Διεθνῆ Ἀερολιμένα Λευκωσίας. Ἐπικροτῶ πλήρως τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν διαύλων καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν ὑφισταμένων διευκολύνσεων, τὴν ἐπέκτασιν τοῦ χώρου σταθμεύσεως τῶν ἀεροσκαφῶν καὶ τὸν φωτισμὸν τοῦ κυρίου διαύλου ὡς καὶ τοῦ χώρου σταθμεύσεως. Λαμβανομένων ὅμως ὑπ' ὄψιν τῶν ποσῶν τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐξοδευθῆ μέχρι σήμερον καὶ τῶν ποσῶν τὰ ὁποῖα θὰ ἐξοδευθοῦν, νομίζω ὅτι πρέπει νὰ αὐξήσωμεν τὴν ἀεροπορικὴν κίνησιν μέσῳ τοῦ Διεθνοῦς Ἀερολιμένος Λευκωσίας. Πρέπει νὰ καταβληθῆ προσπάθεια πρὸς αὔξησιν τῶν ἐσόδων καὶ ὁ τρόπος αὐξήσεως ἐσόδων εἶναι ἡ παροχὴ διευκολύνσεων ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τοῦ ἀερολιμένος. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ αὐξήσωμεν τὰ ἔσοδά μας καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ ἔχωμεν καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν.

Ἑπομένως χρειάζεται πλέον φιλελευθέρα πολιτική, ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τοῦ Διεθνοῦς Ἀερολιμένος Λευκωσίας. Διὰ νὰ θεωρῆται πραγματικῶς Διεθνὴς Ἀερολιμὴν πρέπει νὰ καταστῇ προσιτὸς εἰς ὅλας τὰς ἀερογραμμὰς αἵτινες θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἐγκαταστήσουν ἀεροπορικὰς συγκοινωνίας μὲ τὴν Κύπρον. Θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ ἐνθαρρυνθῆ ἡ χρῆσις εἰδικῶν ναυλώσεων (Τσιάρτερ) καθὼς καὶ ἡ προσέλκυσις ὠργανωμένων ὁμάδων (Inclusive Tours).

Τουρισμὸς

Ὡς πολλάκις ἐτόνισα, εἶμαι ἐξ ἐκείνων οἵτινες πιστεύουν ὅτι ἡ Κύπρος ἔχει ὅλας τὰς δυνατότητας νὰ ἐξελιχθῆ εἰς μέγα τουριστικὸν Κέντρον. Ἡ Τουριστικὴ Βιομηχανία θὰ διαδραματίσῃ σημαντικώτατον ρόλον εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κύπρου. Τὰ ἐκ τοῦ τουρισμοῦ ὀφέλη ἀπὸ οἰκονομικῆς πλευρᾶς εἶναι σημαντικὰ ὡς π.χ. ἡ εἰσροὴ ξένου συναλλάγματος, ἡ δημιουργία νέων πηγῶν ἀπασχολήσεως καὶ ἄλλα. Τὰ ἐκ τοῦ τουρισμοῦ ἔσοδα θὰ καλύψουν εἰς μέγα βαθμὸν τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν καὶ θὰ συντείνουν εἰς τὴν μείωσιν τῆς ἐξαρτήσεώς μας ἀπὸ ἀναξιοπίστους πηγὰς συναλλάγματος.

Διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ Τουρισμοῦ ἐν Κύπρῳ εἰσηγοῦμαι :

(α) Συστηματικὴν διαφήμισιν τόσον εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὅσον καὶ ἐν Κύπρῳ.

(β) Ἀνέγερσιν νέων τουριστικῶν ξενοδοχείων.

(γ) Παροχὴν τουριστικῶν διευκολύνσεων.

(δ) Παροχὴν προγραμμάτων ἀναψυχῆς.

(ε) Μείωσιν τουριστικῶν ἀεροπορικῶν ναύλων.

(στ) Ἐξυπηρέτησιν προσφερομένην ὑπὸ τῶν Ξενοδοχείων.

(ζ) Δημιουργίαν κλάδου Τουριστικῆς Ἀστυνομίας.

Ἐλπίζω ὅτι συντόμως θὰ ἀρχίσῃ νὰ λειτουργῇ ἐπισήμως ὁ Κυπριακὸς Ὀργανισμὸς Τουρισμοῦ ὅστις θὰ ἀναλάβῃ βάσει προγράμματος συστηματικὴν ἐργασίαν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ ἐν Κύπρῳ.

Ἐπειδὴ ὅλοι σχεδὸν οἱ Βουλευταὶ ἀνεφέρθησαν εἰς εἰδικὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζουν αἱ Ἐπαρχίαι των καὶ ἐπειδὴ ἡ μικρὰ ἐπαρχία Κυρηνείας δὲν ἀνεφέρθη ὑπὸ οὐδενός, ἐκτὸς ὑπὸ τοῦ κ. Ἀνδρέα Γιάγκου, νομίζω ὅτι δὲν θὰ ἔπραττον τὸ καθῆκον μου, ὡς καταγόμενος βεβαίως ἐκ τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ἐὰν δὲν συνήνωνα τὴν φωνήν μου μὲ ἐκείνην τοῦ συναδέλφου κ. Γιάγκου, πρὸς προώθησιν μερικῶν προβλημάτων τῆς Ἐπαρχίας Κυρηνείας.

Ἡ ἐπαρχία Κυρηνείας συγκεντρώνει σημαντικὰ πλεονεκτήματα ἀπὸ τουριστικῆς πλευρᾶς. Μερικὰ ἀπὸ τὰ προβλήματα τῆς ἐπαρχίας ἀντανακλοῦν δυσμενῶς ἐπὶ τῆς τουριστικῆς ἐμφανίσεώς της.

Τὰ προβλήματα ταῦτα καὶ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα δέον νὰ ληφθοῦν εἶναι :

(1) Νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ θέσπισις τῆς πολεοδομικῆς νομοθεσίας. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἡ καθυστέρησις θεσπίσεως τῆς νομοθεσίας αὐτῆς στερεῖ τὰς Κυβερνητικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαιώματος ἐπεμβάσεως εἰς περιπτώσεις καταστρατηγήσεως τῶν κανόνων ἀναφορικῶς πρὸς οἰκοδομικὰ ἔργα.

(2) Νὰ αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν δοκιμαστικῶν διατρήσεων εἰς τὴν ὁροσειρὰν τοῦ Πενταδακτύλου. Ὑπάρχει πρόνοια εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν διὰ δύο δοκιμαστικὰς διατρήσεις ἀλλὰ χρειάζονται περισσότεραι διότι ἡ ἀνεύρεσις ἐπαρκοῦς ποσότητος ὕδατος θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς περιοχῆς.

(3) Νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ κατασκευὴ Ὑδατοφράκτου εἰς Καραβᾶν.

(4) Νὰ ἐπιδιορθωθῇ καὶ νὰ ἀσφαλτοστρωθῇ ὁ δρόμος Συσκλήπου—Ἁγ. Ἑρμολάου—Σκυλλούρας.

Ἡ πρόβλεψις εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν ποσοῦ £2.500 διὰ βελτίωσιν καὶ κατασκευὴν μικρῶν γεφυρῶν τοῦ δρόμου τούτου εἶναι ἐντελῶς ἀνεπαρκής.

(5) Νὰ εὐθυγραμμισθῇ ἔστω καὶ μερικῶς ὁ δρόμος Μύρτου—Κορμακίτη καὶ νὰ ἐπιδιορθωθῇ ὁ δρόμος Κορμακίτη—Λιβερῶν—Ὄργας—Πανάγρων.

Ὁ δρόμος αὐτὸς προσελκύει μεγάλον ἀριθμὸν τουριστῶν.

Τελειώνων θὰ ἤθελα καὶ πάλιν νὰ ἐκφράσω τὴν ἱκανοποίησίν μου διὰ τὴν δημοσιονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως. Πιστεύω ὅμως ὅτι, ἐὰν συνεχίσωμεν τὸν ὑψηλότερον ρυθμὸν οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως βάσει τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος, ὄχι μόνον θὰ βελτιωθῇ τὸ βιωτικὸν ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ ἀλλὰ καὶ θὰ ἐνδυναμωθοῦν τὰ θεμέλια τῆς οἰκονομίας μας καὶ σὺν τῷ χρόνῳ θὰ ἀποκτήσωμεν μίαν αὐτοδύναμον οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν.

Κατόπιν τῶν ὅσον ἔχω ἀναφέρει δηλῶ ὅτι θὰ ψηφίσω τοὺς ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμούς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Ζιαρτίδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Ἡ ὁμιλία τοῦ ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ ἡ γενομένη ἐπισκόπησις τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας ἦτο κατὰ τὴν γνώμην μου πολὺ χρήσιμος. Καὶ διὰ τὸ Σῶμα ποὺ συζητεῖ τώρα τοὺς προϋπολογισμοὺς καὶ γενικώτερον διὰ τὸν λαόν. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν θὰ ἤθελα νὰ εὐχαριστήσω τὸν κ. Ὑπουργόν, ὡς ἔπραξαν ἤδη καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ ὁμιληταὶ ποὺ προηγήθησαν εἰς τὸ Βῆμα.

Ἐπιθυμῶ ὅμως νὰ προβῶ εἰς μίαν παρατήρησιν μὲ τὴν ὁποίαν ἐλπίζω ὅτι θὰ συμφωνήσῃ ἡ Βουλὴ καὶ τὴν ὁποίαν ἔχει ἤδη κάμει, προλαμβάνοντάς με, ὁ συνάδελφος Ἰωσὴφ Γιαμάκης.

Ἔχω καὶ ἐγὼ τὴν γνώμην ὅτι ἡ προσφώνησις τοῦ Σώματος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν προϋπολογισμῶν πρέπει νὰ γίνεται κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς καταθέσεως τῶν ἐγγράφων τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἢ ὀλίγας ἡμέρας ἀργότερον, πάντως προτοῦ αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀρχίσουν τὴν συζήτησίν του. Ἐὰν ἡ προσφώνησις τοῦ ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ ἐγίνετο ἐνωρίτερον, αἱ Ἐπιτροπαὶ θὰ εἶχαν καὶ τὴν δυνατότητα καὶ τὴν εὐκαιρίαν νὰ σχολιάσωσιν ὄχι μόνον τοὺς πίνακας τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀλλὰ καὶ τὴν δημοσιονομικὴν καὶ τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν ἐπισκόπησιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Δημοκρατίας ὡς αὕτη ἀνελύθη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ.

Ἐλπίζω ὅτι ἡ εἰσήγησις αὐτὴ θὰ μελετηθῇ.

Εἰς τὴν ὁμιλίαν του ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς ἀνεφέρθη εἰς τὸ θέμα τῶν τιμῶν καὶ τῶν ἡμερομισθίων. Αὐτὸ εἶναι ἓν σοβαρὸν θέμα, τὸ ὁποῖον συζητεῖται πολὺ κατὰ τὸν τελευταῖον καιρὸν καὶ θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἐκφέρω ἐπ' αὐτοῦ τὰς ἀπόψεις μου.

Ἡ διατήρησις «σχετικῆς σταθερότητος τῶν τιμῶν» ἐλέχθη ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν καὶ κατὰ τὴν ἀγόρευσίν του ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ προηγουμένως, ὅτι ἀποτελεῖ ἕνα τῶν ἀντικειμενικῶν στόχων τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως. Ἡ ἐπιδίωξις αὐτὴ τοῦ Πενταετοῦς καὶ τῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς, εἶναι ὑγιὴς καὶ ὀρθὴ ἐπιδίωξις καὶ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν της πρέπει νὰ συμβάλουν ὅλοι οἱ παράγοντες τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου. Οἱ ἐργαζόμενοι, κυρίως οἱ μισθωτοί, πρέπει νὰ ἐνδιαφέρωνται διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς πολιτικῆς αὐτῆς περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο τμῆμα τοῦ λαοῦ. Διότι εἶναι αὐτῶν, κατὰ πρῶτον καὶ κατὰ κύριον λόγον ποὺ ἐπηρεάζει τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον.

Ἔχω λοιπὸν τὴν γνώμην ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι, αἱ ὀργανώσεις τῶν ἐργαζομένων πρέπει νὰ ἀνησυχοῦν διὰ τὸ πρόβλημα αὐτό, πρέπει νὰ ἐνδιαφέρωνται διὰ τὸ πῶς θὰ ἐπιτύχῃ ἡ πολιτικὴ τῆς διατηρήσεως μιᾶς «σχετικῆς σταθερότητος» τῶν τιμῶν.

Ἀνέφερα, κ. Πρόεδρε, ὅτι τὸ θέμα αὐτὸ συζητεῖται εὐρύτατα τὸν τελευταῖον καιρόν. Εἶναι τὸ συμπέρασμά μου, ἀπὸ τὰς συζητήσεις ποὺ γίνονται ὅτι διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ δὲν ὑπάρχει μία μόνον πολιτική. Ὑπάρχει μία πολιτικὴ τιμῶν καὶ ἡμερομισθίων ἢ εἰσοδημάτων ἡ ὁποία ἐφαρμοζομένη θὰ ἐπετύγχανε σταθερότητα τῶν τιμῶν, ἀλλὰ εἰς βάρος τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐργαζομένων, κυρίως τῶν μισθοσυντηρήτων. Ὑπάρχει καὶ πολιτικὴ τιμῶν καὶ εἰσοδημάτων ἡ ὁποία ἐφαρμοζομένη θὰ ἐπετύγχανε τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν ἀλλὰ θὰ δυσηρέστει τὴν ἐργοδοτικὴν τάξιν καὶ γενικώτερον τοὺς εὐποροῦντας. Μερικοὶ ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ καὶ μία τρίτη πολιτικὴ ἐπὶ τοῦ προβλήματος αὐτοῦ, ἡ ὁποία νὰ κάμνῃ κατανομὴν τοῦ βάρους καὶ τῶν δυσμενῶν ἐπιπτώσεων.

Ἡ Κυβέρνησις δὲν πρέπει, πιστεύω, νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν πρώτην πολιτικήν. Διότι ἐὰν τὴν ἐπιδιώξῃ τότε οὐσιαστικῶς παραβιάζει τὴν ἀρχὴν τὴν ὁποίαν ἡ ἴδια θέτει, ὅτι δηλ. ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις δὲν εἶναι αὐτοσκοπὸς ἀλλὰ εἶναι προϋπόθεσις διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ.

"Οσον ἀφορᾷ τὴν ἄποψιν διὰ τὴν ἀναζήτησιν μιᾶς πολιτικῆς ἡ ὁποία νὰ κατανέμῃ τὸ βάρος καὶ τὰς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις, δὲν εἶμαι κατ' ἀρχὴν ἐναντίον. Ἔχω ὅπ' ὄψιν μου τὰς πολιτικὰς συνθήκας τὰς ὁποίας διερχόμεθα καὶ τὴν ἀνάγκην ὅπως ἐπικρατήσῃ εἰς τὸν τόπον ἡ εὐρυτέρα δυνατὴ ἐθνικὴ καὶ λαϊκὴ ἑνότης, διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἀντιμετώπισιν τῶν πολιτικῶν κινδύνων.

Ὁμιλοῦντες ἐπὶ τοῦ θέματος διατηρήσεως σχετικῆς σταθερότητος τῶν τιμῶν πρέπει νομίζω νὰ ἀναφερθῇ ὅτι ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ μέχρι σήμερον ἡ ἐπίτευξίς μας εἶναι σημαντική. Νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἀναφέρω μερικοὺς ἀριθμούς : Ἀπὸ τοῦ 1960 μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1967 ὁ μέσος ἐτήσιος δείκτης λιανικῶν τιμῶν εἰς τὴν Κύπρον ἐκυμαίνετο μεταξὺ τῶν 108 καὶ τῶν 112 μονάδων. Τοῦτο κατὰ τὴν γνώμην μου εἶναι σταθερότης τιμῶν, ἡ ὁποία, ἐὰν θέλωμεν νὰ εἴμεθα δίκαιοι, ὀφείλεται κατὰ κύριον λόγον εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ συνδικαλιστικαὶ ὀργανώσεις τοῦ τόπου ἐχειρίσθησαν τὰ προβλήματα τῶν μελῶν των μὲ πνεῦμα εὐθύνης καὶ σοβαρότητος.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐτῶν 1963—1968, ἡ Κύπρος ἐπέτυχεν ὄχι μόνον σχετικὴν σταθερότητα τιμῶν, ἀλλὰ συγκρινομένη μὲ ἄλλας χώρας ἀναπτυσσομένας καὶ ἀνεπτυγμένας, ἐπέτυχε σχετικὴν μείωσιν τῶν τιμῶν. Θὰ ἀναφέρω μερικοὺς ἀριθμοὺς χωρῶν μὲ τὰς ὁποίας ἡ Κύπρος ἔχει σχέσεις οἰκονομικὰς ἢ τουριστικάς.

Ἀπὸ τοῦ 1963 μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1968 ὁ δείκτης τιμῶν εἰς τὴν Κύπρον ηὐξήθη κατὰ 5% περίπου. Εἰς τὴν Βρεττανίαν ἡ ὁποία μᾶς στέλλει τὸν μεγαλύτερον ἀριθμὸν τουριστῶν, κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον ὁ δείκτης τιμῶν ηὐξήθη κατὰ 23%. Εἰς τὴν Νορβηγίαν καὶ Σουηδίαν τὸ ἴδιον, ἤτοι 23%, εἰς τὴν Δανίαν 35%, εἰς τὴν Φιλλανδίαν 38%, εἰς τὴν Αὐστρίαν 19%, εἰς τὴν Δυτικὴν Γερμανίαν 13%, εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς 14%.

Μία σύγκρισις μὲ χώρας αἱ ὁποῖαι εἴτε εἶναι γειτονικαί μας εἴτε μᾶς συναγωνίζονται εἰς τὸν τουρισμόν, εἶναι ἐπίσης ἐνδιαφέρουσα. Ἡ Ἱσπανία, μία χώρα τουριστικὴ ἡ ὁποία προσελκύει τουρίστας ἀπὸ τὰς ἰδίας χώρας ποὺ προσελκύονται εἰς τὴν Κύπρον, εἶχεν αὔξησιν τῶν τιμῶν της κατὰ 17% ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 5% ποὺ εἴχαμεν ἡμεῖς κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον. Ἡ Τουρκία εἶχε 38%, ἡ Ἑλλὰς 11%, ὁ Ἰσραὴλ 27%, ἡ Ἰταλία 20%, ἡ Γαλλία 16%.

Ἀνέφερα τοὺς ἀριθμοὺς αὐτούς, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, διὰ νὰ καταδείξω τὴν ἐπίτευξιν ἡ ὁποία κατωρθώθη κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τελευταίων πέντε ἐτῶν, εἰς αὐτὸ τὸ θέμα τῆς διατηρήσεως σταθερότητος τιμῶν, σχετικῆς σταθερότητος τιμῶν.

Ὑπάρχει τώρα ἓν ἐρώτημα σχετικῶς μὲ τὸ θέμα τοῦτο τῆς σταθερότητος τῶν τιμῶν. Διεταράχθη ἡ παρατηρηθεῖσα σταθερότης ; Καὶ ἐὰν διεταράχθη, ποία εἶναι ἡ αἰτία ;

Οἱ ἀριθμοὶ ἐπιβεβαιώνουν ὅτι εἴχαμεν πράγματι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1968 μίαν διατάραξιν τῶν τιμῶν. Ἡ σημειωθεῖσα ἐντὸς τοῦ 1968 ἄνοδος τῶν τιμῶν ἦτο ἡ ὑψηλοτέρα ποὺ ἐσημειώθη ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τοῦ 1957, ὅτε ἐντὸς τοῦ ἔτους αὐτοῦ καὶ ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1956 ἐσημειώθη αὔξησις πέραν τοῦ 6%.

Τὰ αἴτια ὅμως διὰ τὴν ἐξέλιξιν αὐτὴν ὅσον ἀφορᾷ τὰς τιμὰς δὲν εἶναι οἱαδήποτε συνδικαλιστικὴ πίεσις διὰ πληθωριστικὰ ἐργατοϋπαλληλικὰ εἰσοδήματα—ὅπως ἰσχυρίζονται μερικοὶ—ἀλλὰ ἦτο ἡ ὑποτίμησις τοῦ Κυπριακοῦ νομίσματος ἔναντι ἑνὸς μεγάλου ἀριθμοῦ ξένων νομισμάτων.

Ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς εἰς τὴν ὁμιλίαν του εἶπεν ὅτι ὁ κίνδυνος ἐκ τοῦ πληθωρισμοῦ «συνίσταται εἰς τὴν ἀπώλειαν τῶν συγκριτικῶν πλεονεκτημάτων τῆς νήσου καὶ εἰς τὰς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις τὰς ὁποίας θὰ ἔχῃ ἐν τοιοῦτον ἐνδεχόμενον ἐπὶ τῶν ἐξαγωγῶν, ἰσοζυγίου πληρωμῶν μας καὶ τοῦ τουρισμοῦ μας».

Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς νήσου προέρχεται ἀπὸ τὴν μεγαλοποίησιν τοῦ πληθωριστικοῦ κινδύνου. Δὲν εἰσηγοῦμαι ὅτι ἐπιτρέπεται νὰ ἀγνοηθῇ αὐτὸς ὁ κίνδυνος ἢ νὰ ὑποτιμηθῇ. Ἐκεῖνο ποὺ θέλω νὰ τονίσω εἶναι ὅτι αὐτὴ ἡ καθημερινὴ ἀναφορὰ εἰς τὴν ἐπερχομένην δῆθεν πληθωριστικὴν καταστροφὴν δημιουργεῖ ἓν κλῖμα ἀβεβαιότητος καὶ ἀνησυχίας, δυσπιστίαν πρὸς τὸ νόμισμα, αὔξησιν τῶν ἀντιπαραγωγικῶν ἐπενδύσεων αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται ἀσφαλεῖς, ὅπως εἶναι γιὰ παράδειγμα αἱ ἐπενδύσεις εἰς τὴν γῆν, καὶ φυγάδευσιν τῶν Κυπριακῶν κεφαλαίων πρὸς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἔχω λοιπὸν τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ σταματήσῃ αὐτὴ ἡ καλλιέργεια τοῦ φόβου ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέλλον.

Δὲν συμφωνοῦμεν ὅτι μὲ τὴν ἤδη σημειωθεῖσαν αὔξησιν τῶν τιμῶν εἰς τὴν Κύπρον καὶ μὲ ἐκείνην ἡ ὁποία πιθανὸν νὰ σημειωθῇ ἐντὸς τοῦ 1969, θὰ ἀπολεσθοῦν τὰ συγκριτικὰ πλεονεκτήματα τῆς Νήσου. Αὐτὸ θὰ συνέβαινεν ἐὰν ἡ ἄνοδος τῶν τιμῶν εἰς τὴν Κύπρον ἦτο ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον Κυπριακὸν φαινόμενον. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀποκλειστικὸν Κυπριακὸν φαινόμενον. Ἡ ἄνοδος τῶν τιμῶν εἶναι παγκόσμιον φαινόμενον, παρατηρεῖται εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου καὶ μάλιστα εἰς ρυθμὸν πολὺ μεγαλύτερον ἀπὸ τὸν παρατηρούμενον ἐν Κύπρῳ.

Ἐπαναλαμβάνω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί, ὅτι δὲν εἶμαι μεταξὺ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι δὲν γνοιάζονται διὰ τὸ τί θὰ συμβῇ εἰς τὸν τόπον αὐτὸν ἐὰν ἀκολουθηθῇ μία ἀλόγιστος, ἄνευ μελέτης ἐξόρμησις δι' αὐξήσεις μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.

Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ὁ καλύτερος σύμβουλος πρὸς τὸ Συνδικαλιστικὸν κίνημα εἶναι ἐκεῖνος ποὺ δείχνει τὸν δρόμον τῶν μελετημένων αἰτημάτων, τῶν στηριζομένων ἐπὶ ὀρθῆς καὶ προσεκτικῆς ἐκτιμήσεως τῶν δυνατοτήτων τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας ὡς συνόλου καὶ ἑνὸς ἑκάστου τομέως ἢ κλάδου τῆς οἰκονομίας κεχωρισμένως.

Δὲν συμφωνῶ ὅμως ὅτι τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν μισθολογικῶν ἀναπροσαρμογῶν κατὰ τὸ 1968 ἦτο — ὅπως ἰσχυρίζονται μερικοὶ — ἡ ἀνευθυνότης. Καὶ δὲν συμφωνῶ ὅτι φερόμεθα πρὸς πληθωριστικὴν καταστροφήν.

Ἤδη, ἡ ζωὴ διαψεύδει τοὺς μάντεις τῶν κακῶν. Παρ' ὅλον ὅτι εἴχαμεν τὰς αὐξήσεις τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων, μὲ ἀναδρομικὴν μάλιστα ἐφαρμογὴν ἑνὸς ἔτους, παρ' ὅλον ὅτι ἐνωρίτερον εἴχαμεν τὰς αὐξήσεις τῶν 15 χιλιάδων ἐργατῶν — οἰκοδόμων καὶ χιλιάδων ἄλλων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων ἄλλων κλάδων, ὁ δείκτης δὲν ἔδειξε παρὰ μόνον τὴν αὔξησιν τὴν ὁποίαν ὅλοι ἀνεμέναμεν ὅτι θὰ ἐδείκνυε λόγῳ τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ Κυπριακοῦ νομίσματος.

Τοῦτο ἐπετεύχθη διότι, κατὰ τὴν γνώμην μου, αἱ ζητηθεῖσαι αὐξήσεις, εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων διότι ὑπῆρξαν μερικαὶ ἐξαιρέσεις, ἠκολούθησαν ὑπολογίσιμον αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος. Θὰ ἀναφέρω σχετικῶς μερικοὺς ἀριθμοὺς διότι ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ νομίζω ὅτι ἀδικεῖται πολὺ ἡ Κυπριακὴ ἐργατικὴ τάξις. Εἰς τὸ ἐμπόριον, συμφώνως πρὸς τὰ ἐπίσημα στοιχεῖα, ἐσημειώθη, μεταξὺ τοῦ 1958 καὶ τοῦ 1967, αὔξησις τῆς ἀξίας τῆς νέας παραγωγῆς κατὰ 75%, ἐνῷ ἡ αὔξησις εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπασχολουμένων ἦτο κάτω τοῦ 30%.

Εἴχαμεν δηλ. αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος κατὰ 35% περίπου. Εἰς τὴν Μεταλλευτικὴν Βιομηχανίαν ἡ αὔξησις τῆς παραγωγικότητος ἀπὸ τοῦ 1962 μέχρι τοῦ 1967 πλησιάζει τὸ 80%. Συγκεκριμένως, ἐνῷ εἴχαμεν ἐλάττωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μεταλλωρύχων κατὰ 6% περίπου, εἴχαμεν αὔξησιν τῆς ἀξίας τῆς ἀκαθαρίστου παραγωγῆς κατὰ 75%. Εἰς τὴν μεταποιητικὴν βιομηχανίαν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπασχολουμένων κατὰ τὸ 1967 ἦτο ὁ ἴδιος ὡς καὶ κατὰ τὸ 1963, ἐνῷ ἡ ἀκαθάριστος παραγωγὴ ηὐξήθη κατὰ 35%.

Ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐδήλωσε χθές, ἀναφερόμενος εἰς τὸ θέμα τῶν τιμῶν καὶ τῶν εἰσοδημάτων, ὅτι «μόνον διὰ τῆς συνδέσεως τῆς

αὐξήσεως τῶν ἀπολαβῶν μετὰ τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ πραγματικὴ βελτίωσις τῶν ἀπολαβῶν καὶ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις ἄνευ πληθωριστικῶν πιέσεων».

Συμφωνῶ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι ἡ παραγωγικότης τῆς ἐργασίας εἶναι ἀποφασιστικός, θὰ ἐπρόσθετα ἀποφασιστικώτατος, παράγων διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου ἑνὸς λαοῦ. Δὲν εἶναι τυχαῖον τὸ γεγονὸς ὅτι ὑψηλὸν βιοτικὸν ἐπίπεδον ἔχουν αἱ χῶραι μὲ ἀνεπτυγμένην βιομηχανίαν καὶ μὲ ἀνεπτυγμένας μεθόδους παραγωγῆς, δηλ. μὲ ὑψηλὸν κατὰ κεφαλὴν ἐπίπεδον παραγωγικότητος. Οὔτε εἶναι τυχαῖον ὅτι χῶραι μὲ ἀφθονίαν φυσικοῦ πλούτου ἔχουν χαμηλὸν βιοτικὸν ἐπίπεδον διότι — διὰ λόγους ποὺ δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ ἐξετάσωμεν — ἔχουν καθυστερημένα μέσα καὶ μεθόδους παραγωγῆς, δηλ. χαμηλὴν κατὰ κεφαλὴν παραγωγικότητα.

Συμφωνῶ λοιπὸν μὲ τὸν ἔντιμον κ. Ὑπουργὸν ὅτι ἡ παραγωγικότης δὲν μπορεῖ νὰ ἀγνοῆται. Ἐὰν τὸ συνδικαλιστικὸν κίνημα ἀγνοήσῃ τὴν σημασίαν τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος ἐπὶ ἕνα ἢ δύο ἢ τρία ἔτη, ἴσως αἱ συνέπειαι νὰ μὴν γίνουν ἀντιληπταί. Ἐὰν ὅμως συνεχίσῃ νὰ τὴν ἀγνοῇ διαρκῶς, αἱ συνέπειαι θὰ εἶναι δυσμενεῖς καὶ διὰ τὴν ἐργατικὴν τάξιν καὶ διὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου γενικώτερον.

Τὸ Συνδικαλιστικὸν κίνημα λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῇ ἢ νὰ ἀδιαφορῇ διὰ τὴν παραγωγικότητα. Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι τὴν πρώτην, τὴν κυρίαν εὐθύνην διὰ τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος φέρει ἡ ἐργοδοσία. Αὐτὴ ὀργανώνει τὴν παραγωγὴν εἰς τὸ ἐργοστάσιον ἢ εἰς τὸν τόπον ἐργασίας, αὐτὴ ἀποφασίζει τὸ ὕψος καὶ τὸ εἶδος τῶν ἐπενδύσεων ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ στηριχθῇ ἡ αὔξησις τῆς παραγωγικότητος, αὐτὴ καθορίζει τὰς μεθόδους ἐργασίας, αὐτὴ ὀργανώνει τὴν ἐπιστασίαν καὶ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς ἐργασίας. Μὲ δύο λόγια ἡ πολιτικὴ διὰ τὴν παραγωγικότητα δὲν ἀποφασίζεται ἀπὸ τοὺς ἐργάτας ἀλλὰ ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐπιχειρήσεων, ἀπὸ τὴν ἐργοδοσίαν.

Εἶναι διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ποὺ διαφωνῶ μὲ τὴν ἀπόλυτον σύνδεσιν τῆς αὐξήσεως τῶν ἀπολαβῶν πρὸς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος.

Σύνδεσις πρέπει νὰ ὑπάρχῃ, ὄχι ὅμως ἀπόλυτος ὅπως τὴν εἰσηγεῖται ὁ κ. Ὑπουργός.

Ὑπάρχει ἕνας ἄλλος παράγων ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν : Εἶναι τὸ ὕψος τῶν σημερινῶν ἀπολαβῶν. Θὰ ἀναφέρω μερικοὺς ἀριθμοὺς διὰ νὰ ἀντιληφθῆτε τί ἀκριβῶς ἐννοῶ. Ὑπάρχουν σήμερον χιλιάδες ἐργάτριαι ποὺ ἀμείβονται £3 ἑβδομαδιαίως καὶ εἰς τὴν βιομηχανίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐργάζονται ἡ παραγωγικότης ηὐξήθη σημαντικώτατα κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τελευταίων ἐτῶν. Εἰς τὴν Κυβέρνησιν, οἱ ἀνειδίκευτοι ἐργάται ἀμείβονται μὲ £5.500 μίλς ἑβδομαδιαίως. Δὲν νομίζω ὅτι διὰ μίαν σημαντικὴν αὔξησιν τῶν ἡμερομισθίων αὐτῶν χρειάζεται νὰ περιμένῃ κανεὶς τὴν νέαν αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος τῆς ἐργασίας.

Θὰ ἐπεθύμουν τώρα νὰ ἐκφέρω μερικὰς ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὰς Κοινωνικὰς Ἀσφαλίσεις, καθορίζονται μερικαὶ ἀρχαὶ διέπουσαι τὴν πολιτικὴν καὶ τοὺς σκοποὺς τῆς Κυβερνήσεως.

Θὰ σταθῶ μόνον ἐπὶ μιᾶς τῶν ἀρχῶν τούτων πρὸς τὴν ὁποίαν διαφωνῶ.

Ἀναφέρεται ὅτι οἱαδήποτε ἐπιπρόσθετα ἢ βελτιωμένα ὠφελήματα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων δὲν πρέπει νὰ ἐπιχορηγῶνται ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἀλλὰ νὰ κερδίζωνται διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς συνεισφορᾶς τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐργατοϋπαλλήλων.

Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι προκειμένου περὶ τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἶναι λάθος νὰ ὀνομάζωμεν τὴν Κυβερνητικὴν συμβολὴν ὡς ἐπιχορήγησιν. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐπιχορηγεῖ τὰς Κοινωνικὰς Ἀσφαλίσεις. Αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, ὅπως καὶ τὸ ὄνομά των δηλοῖ, εἶναι κοινωνικὴ εὐθύνη καὶ θὰ ἔλεγα ὅτι τὸ Κράτος φέρει τὸ κύριον μέρος τῆς κοινωνικῆς αὐτῆς εὐθύνης εἰς τοὺς ὤμους του.

Ἔχω κατὰ συνέπειαν τὴν γνώμην ὅτι τὸ σημερινὸν σύστημα τῆς ἴσης τριμεροῦς συνδρομῆς πρέπει νὰ διατηρηθῇ καὶ τὸ βάρος οἱασδήποτε αὐξήσεως ἢ βελτιώσεως τῶν σήμερον παρεχομένων ὠφελημάτων πρέπει νὰ πέσῃ ἐξ ἴσου ἐπὶ τῶν τριῶν μερῶν, ἤτοι τοῦ Κράτους, τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἠσφαλισμένων.

Διαχωρίζω βεβαίως τὰς περιπτώσεις ἐκείνας εἰς τὰς ὁποίας ἐργάται καὶ ἐργοδόται θὰ διαπραγματευθοῦν καὶ θὰ συμφωνήσουν μεταξύ των τὴν ἐφαρμογὴν ἐπικουρικῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων. Εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ εἴδους αὐτοῦ ἡ συνεισφορὰ θὰ εἶναι βεβαίως διμερής, βαρύνουσα, ὅπως θὰ ἤθελε συμφωνηθῇ, τοὺς ἐργάτας καὶ τοὺς ἐργοδότας.

Ὅσον ἀφορᾷ τώρα τὴν βελτίωσιν τοῦ σχεδίου, ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἡ προσοχὴ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν δύο πλευρῶν τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου πρέπει νὰ στραφῇ πρὸς τοὺς ἀκολούθους στόχους :

(α) Πρὸς τὴν αὔξησιν τῶν παρεχομένων σήμερον παροχῶν καὶ ὠφελημάτων. Τὸ ὕψος τῶν παρεχομένων συντάξεων καὶ ἐπιδομάτων πρέπει νὰ ἀναθεωρηθῇ σημαντικῶς, ἡ ἀναθεώρησις ὅμως δὲν πρέπει νὰ καθοδηγηθῇ οὔτε ἀπὸ τὸν συναισθηματισμόν μας οὔτε ἀπὸ τὴν δημαγωγίαν. Ἡ ἀναθεώρησις πρέπει νὰ στηριχθῇ ἐπὶ προσεκτικῆς ἀναλογιστικῆς μελέτης καὶ νὰ χρηματοδοτηθῇ ὄχι ἀπὸ τὸ ἀποθεματικὸν τοῦ Ταμείου, ἀλλὰ ἀπὸ αὔξησιν τῶν συνεισφορῶν.

(β) Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς παροχῆς ὠφελημάτων δι' οἱασδήποτε φύσεως ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν διότι σήμερον παρέχεται σύνταξις δι' ἀνικανότητα προερχομένην μόνον ἀπὸ βιομηχανικὰ ἀτυχήματα. Ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι κάθε ἠσφαλισμένος καθιστάμενος ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν πρέπει, ἀνεξαρτήτως λόγων, νὰ λαμβάνῃ σύνταξιν, νοουμένου βεβαίως ὅτι θὰ πληροῖ ὡρισμένους ὅρους.

(γ) Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς παροχῆς δωρεὰν ἰατρικῆς περιθάλψεως. Συμφωνῶ βεβαίως ὅτι αὐτὸ εἶναι ἓν πολὺ δύσκολον πρόβλημα, πρέπει ὅμως νὰ μελετηθῇ καὶ νὰ λυθῇ κάποτε.

Εἰς τὸ Πενταετὲς Σχέδιον γίνεται ἐπίσης λόγος διὰ τὰ Ταμεῖα Προνοίας καὶ καθορίζεται ὡς στόχος ἡ εἰσαγωγὴ νομοθεσίας ἡ ὁποία νὰ συνενώνῃ ὅλα τὰ ὑπάρχοντα Ταμεῖα Προνοίας, τὰ ὁποῖα σήμερον ἀνέρχονται εἰς 350, μὲ 50 χιλιάδες περίπου μέλη.

Συμφωνῶ, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι ὁ σημερινὸς κατατεμαχισμὸς τῶν Ταμείων Προνοίας εἶναι ἀσύμφορος διὰ τὸν θεσμὸν αὐτὸν καὶ διὰ τὰ μέλη του. Ἦλθε πράγματι ὁ καιρὸς νὰ μελετηθῇ ἡ εἰσαγωγὴ νομοθεσίας ἡ ὁποία νὰ ρυθμίζῃ τὴν λειτουργίαν τῶν Ταμείων Προνοίας, νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἐφαρμογήν των καὶ νὰ τὰ συνενώνῃ εἰς ἕνα ἐνιαῖον πανίσχυρον ὀργανισμόν. Δέον ὅμως νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας ὅτι μὲ τὰ σήμερον λειτουργοῦντα Ταμεῖα Προνοίας ὑπάρχουν καθιδρυμένα ὡρισμένα συμφέροντα. Μία ἀρχὴ ἡ ὁποία πρέπει νὰ διέπῃ τὴν προσπάθειάν μας διὰ μίαν νομοθεσίαν Ταμείων Προνοίας πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀπαραβιάστου τῶν ὑφισταμένων συμφερόντων.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε καὶ κύριοι Βουλευταί, δὲν εἶναι ἡ πρόθεσίς μου νὰ μειώσω τὴν ἀξίαν τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τῆς χώρας μας. Πιστεύω ὅτι ἔχομεν κάμει ἓν σοβαρὸν πρῶτον βῆμα ἤ, ἂν θέλετε, ὅτι ἔχομεν κάμει τὰ πρῶτα σοβαρὰ βήματά μας.

'Εφ' ὅσον ὅμως ὁμιλοῦμεν περὶ ἀναπτύξεως καὶ συζητοῦμεν τὴν δημοσιονομικὴν πολιτικήν μας καὶ ἐκτιμοῦμεν τὴν σημειωθεῖσαν πρόοδον ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐθνικόν μας εἰσόδημα, πρέπει νὰ ἀναφερθῇ ἐδῶ ὅτι ἡ ὀρθὴ ἐκτίμησις ἑνὸς σχεδίου ἢ μιᾶς ὁμάδος σχεδίων Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων καὶ ἡ ὀρθὴ ἐκτίμησις τοῦ ρόλου τῶν Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων εἰς τὴν ἀναδιανομὴν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἂν δὲν μετρήσωμεν πόσον ἀπὸ τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊὸν εἰσρέει εἰς τὰς Κοινωνικὰς 'Ασφαλίσεις.

Δὲν εἶναι καθόλου δύσκολον νὰ γίνῃ αὐτό. Εἶναι ἀρκετὸν νὰ συγκρίνωμεν τὸ ὕψος τῶν εἰσπράξεων ἢ τὸ ὕψος τῶν δαπανῶν τῶν σχεδίων Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων πρὸς τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν. Τὸ 1967 αἱ εἰσπράξεις τοῦ Σχεδίου Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων εἰς τὴν Κύπρον ἦσαν μόνον τὸ 1,21% τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος. Αἱ δὲ δαπάναι ἦσαν μόνον τὸ 0,75% τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος. 'Εὰν ὑπολογίσωμεν καὶ τὰς δαπάνας διὰ τὰς συντάξεις τῶν Δημοσίων 'Υπαλλήλων καὶ τὰ Ταμεῖα Προνοίας καὶ τὰ Ταμεῖα 'Ιατρικῆς Περιθάλψεως τὸ μέρος τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος, ποὺ διοχετεύεται πρὸς τὰς Κοινωνικὰς 'Ασφαλίσεις, δὲν θὰ ὑπερβῇ τὸ 3%, ὅσον ἀφορᾷ τὰς εἰσπράξεις ἢ τὸ 1,5% ὅσον ἀφορᾷ τὰς δαπάνας.

Τὸ ποσοστὸν αὐτὸ εἶναι ἀπὸ τὰ χαμηλότερα εἰς τὸν κόσμον. Εἴμεθα εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς Κένυας, τῆς Ταντζανίας, τῆς Κεϋλάνης, τῆς Μαλαισίας καὶ τῆς Κόστα Ρίκας. "Εχω κάμει μίαν σύγκρισιν μὲ ὀκτὼ χώρας ποὺ ἔχουν τὸ ἴδιον κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ὅπως καὶ ἡ Κύπρος. Εἴμεθα ἡ τελευταία ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποσοστὸν τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος ποὺ διοχετεύεται πρὸς τὰς Κοινωνικὰς 'Ασφαλίσεις. "Εκαμα ἐπίσης μίαν σύγκρισιν μὲ 9 χώρας ποὺ ἔχουν κατὰ κεφαλὴν ἐθνικὸν εἰσόδημα χαμηλότερον ἀπὸ τὴν Κύπρον. Μόνον 4 ἀπὸ τὰς ἐννέα αὐτὰς χώρας ἔχουν ποσοστὸν χαμηλότερον ἀπὸ ἡμᾶς. Αἱ ὑπόλοιποι πέντε εἶναι εἰς καλυτέραν θέσιν.

"Εχω λοιπὸν τὴν γνώμην, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι ὅταν μελετῶμεν τὸ μέλλον τῶν Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων καὶ ὅταν σχεδιάζωμεν τὴν πενταετῆ ἀνάπτυξιν αὐτοῦ τοῦ τομέως, δὲν πρέπει νὰ ξεχνῶμεν τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς καὶ τὴν ἀνάγκην ὅπως μεγαλύτερον ποσοστὸν τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ προϊόντος εἰσρεύσῃ εἰς τὸ σύστημα Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων.

Αὐτὰ εἶναι τὰ σημεῖα τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς προσφωνήσεως τοῦ κ. 'Υπουργοῦ ποὺ ἐπεθύμουν νὰ σχολιάσω.

Εὐχαριστῶ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Ο κ. Χαρίδημος Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅσοι εἴχατε τὴν ὑπομονὴν νὰ μείνετε εἰς τὰς ἕδρας σας μέχρι νὰ τελειώσουν αἱ ὁμιλίαι τῶν διαφόρων συναδέλφων.

Δὲν προτίθεμαι νὰ μακρηγορήσω οὔτε θὰ καταπιασθῶ μὲ ὅλα τὰ ἀφορῶντα τοὺς ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοὺς τοῦ 1969. "Αλλωστε ἀρκετὰ ἐλέχθησαν ἀπὸ τοὺς προλαλήσαντας συναδέλφους.

Θεωρῶ ὅλως διόλου ἀσκόπους τὰς συνηθισμένας ὁμιλίας, τὰς ὁποίας καθ' ἕκαστον ἔτος κάμνομεν ἐπὶ τῇ συζητήσει τόσον τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ, ὅσον καὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ 'Αναπτύξεως. Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν τῶν ὁμιλιῶν εἶναι ἡ κατάληξις μὲ τὴν σύστασιν ἐκ μέρους τοῦ ὁμιλητοῦ ὅτι «πρέπει» καὶ ὅτι ψηφίζομεν τοὺς Προϋπολογισμούς. 'Υπάρχει δὲ καὶ τὸ κωμικὸν τῆς ὑποθέσεως τὸ νὰ ὁμιλῇ τις ἄνευ ἀκροατῶν, πολλάκις δὲ καὶ ἐν ἀπουσίᾳ καὶ αὐτῶν τῶν Βουλευτῶν καὶ ἐνώπιον κενῶν ἑδρῶν.

Γίνεται δὲ καὶ ἡ ἀνακολουθία, δηλαδὴ νὰ κατακρίνωμεν ἕκαστος ὡρισμένα σημεῖα ἐν εἴδει ἐλέγχου καὶ ἀκολούθως νὰ ψηφίζωμεν τοὺς Προϋπολογισμοὺς διότι νομίζομεν ὅτι, ἐφ' ὅσον θεωρούμεθα συμπολίτευσις, ὀφείλομεν νὰ ψηφίζωμεν καὶ τοὺς Προϋπολογισμοὺς καὶ τὰ διάφορα ἐκ μέρους τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἀποστελλόμενα Νομοσχέδια.

Αὐτὴ ἡ ἀνακολουθία δύναται νὰ κολασθῇ μὲ τὸ ὅτι δὲν ἔχομεν μακροχρόνιον κοινοβουλευτικὴν παράδοσιν. Ὅμως ἡ πεῖρα ἡ ὁποία ἀπεκτήθη ἀπὸ τὴν διαρρεύσασαν ὀκταετῆ κοινοβουλευτικὴν ζωήν, πρέπει νὰ χρησιμοποιηθῇ ἔστω καὶ εἰς τὸ μέλλον ἀπὸ ἐκείνους οἵτινες θὰ ἀντιπροσωπεύσουν αὐτὸν τὸν λαὸν καὶ οἱ ὁποῖοι ἔσπευσαν ἤδη λανθασμένως κατὰ τὴν γνώμην μου καὶ προώρως εἰς τὴν ἵδρυσιν διαφόρων κομμάτων «τῶν οἰκιῶν ἡμῶν ἐμπιμπραμένων».

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει τοὺς ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοὺς εἶναι ἡ πρὸς τὰ ἄνω αὔξησις, ἡ ὁποία ἐγένετο διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ἀπαιτήσεις ὅλων τῶν μισθοσυντηρήτων, οἱ ὁποῖοι μερικῶς μόνον ἱκανοποιήθησαν, καίτοι διετέθη τὸ ποσὸν τῶν 1.800.000 λιρῶν. Καλὸν εἶναι νὰ πραγματοποιῆται ἡ ἄνοδος τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου ἀλλὰ γενικῶς ὅλων τῶν τάξεων τοῦ λαοῦ.

Ἔχω ἀκούσει μετὰ προσοχῆς τὴν ὁμιλίαν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζει αἰσιοδοξία ὡς πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἄνοδον τῆς Νήσου μας. Ὁμολογῶ ὅτι δὲν συμμερίζομαι πλήρως αὐτὴν τὴν αἰσιοδοξίαν. Ἂν πράγματι ἡ οἰκονομία μας εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ μᾶς ἐμπνέῃ αἰσιοδοξίαν, τότε διατὶ νὰ μὴ ἐλαττωθῇ ἡ φορολογία τοῦ λαοῦ, τῶν πτωχῶν ἐπαγγελμάτων, ὡς εἶναι ἡ γεωργία ; Ἀφοῦ εὐημεροῦμεν διατὶ «κατατσακκίζεται» ὁ ἀγροτικὸς κόσμος, καὶ ἄλλαι πτωχαὶ τάξεις μὲ τὴν ἐπιβολὴν δυσβαστάκτων σχολικῶν φόρων ; Γνωρίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἕνας μέσος γεωργὸς εἰς τὰ χωρία πληρώνει σχολικὸν φόρον, μόνον διὰ συντήρησιν τῶν δημοτικῶν σχολείων, πέριξ τῶν 15—20 λιρῶν κατ' ἔτος ; Καὶ γνωρίζει ἐπίσης ἡ Κυβέρνησις ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος γεωργὸς ποὺ ἔχει ἀσφαλῶς καὶ δυὸ παιδιὰ φοιτῶντα εἰς ἀνωτέρας σχολὰς ἐπιβαρύνεται καὶ μὲ ἄλλας 80—100 λίρας δι' εἰσητήρια ;

Ποῦ εἶναι ἡ δωρεὰν παιδεία, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀπολαύσουν καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ πτωχοί ; Καὶ διατὶ αὐτὴ ἡ παιδεία νὰ μὴν εἶναι προσιτὴ εἰς ὅλους, ἀφοῦ εἶναι τώρα ἀρκετὸς καιρὸς ποὺ μᾶς τάσσουν δωρεὰν παιδείαν ; Καὶ ποῦ πᾶνε τὰ περισσεύματα τῆς νομιζομένης εὐημερίας μας; Τί δὲ νὰ εἴπωμεν καὶ διὰ τὴν ἰατρικὴν περίθαλψιν, ποὺ ἂν τύχῃ εἰς μίαν οἰκογένειαν μία βαρειὰ ἀσθένεια εἰς ἕνα μέλος της τότε εἶναι χαμένη ; Ποῦ λοιπὸν εἶναι ἡ εὐημερία μας ;

Νομίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀποκρύπτωμεν τὸ γεγονός, ὅτι ἐκεῖ ποὺ πλέον τοῦ 50% τοῦ Προϋπολογισμοῦ δαπανᾶται διὰ τὴν Κυβερνητικὴν μηχανήν, δὲν μποροῦμεν νὰ περιμένωμεν μεγάλα πράγματα. Προτιμῶ, ὡς ἀνέφερα καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁμιλίας μου, νὰ μὴ καταπιασθῶ μὲ ὅλα τὰ ζητήματα ποὺ πηγάζουν ἀπὸ μίαν αὔξησιν ἐπὶ τῶν Προϋπολογισμῶν. Ὅμως, ὡς ἀγρότης, καὶ δὴ προερχόμενος ἀπὸ τὴν γεωργικὴν τάξιν, θὰ ἀναφερθῶ ἐν συντομίᾳ εἰς μερικὰ θέματα ποὺ ἀφοροῦν τὴν τάξιν μου. Αὐτὴ ἡ τάξις ἔχει τὸ χαμηλότερον εἰσόδημα, τὸ ὁποῖον συχνάκις ἐκμηδενίζεται τελείως ἀπὸ δυσμενεῖς συνθήκας εἴτε καιρικάς, εἴτε ἕνεκα διαφόρων φυτονόσων.

Ὡς ἐκ τούτου τὸ κράτος πρέπει νὰ παρέχῃ πᾶσαν προστασίαν εἰς τὸν ἀγροτικὸν κόσμον, διότι ἡ γεωργία εἶναι ὁ κυριώτερος πλουτοπαραγωγικὸς πόρος τῆς Νήσου μας. Ἤκουσα μερικοὺς νὰ λέγουν : «Μὰ ἡ Κυβέρνησις διαθέτει μεγάλα ποσὰ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας. Κάμνει φράγματα ἀξίας ἑκατομμυρίων λιρῶν διὰ τὴν γεωργίαν, δίδει ἐπιχορηγήσεις εἰς μερικὰ προϊόντα καὶ ἄλλας βοηθείας παρέχει». Καὶ νομίζουν ὅτι αὐτὰ τὰ ἔργα δίδονται χάρισμα εἰς τοὺς γεωργοὺς πρὸς χάριν των. Δὲν εἶναι ἔτσι. Ἡ βελτίωσις καὶ τὰ διάφορα ἔργα γίνονται διὰ νὰ προαγάγῃ ἡ Κυβέρνησις τὸν κυριώτερον πλουτοπαραγωγικὸν πόρον της, οἱ δὲ γεωργοὶ εἶναι αἱ μέλισσαι τῆς δημιουργίας, εἶναι οἱ ἐργάται ποὺ θὰ ἀξιοποιήσουν αὐτὰ τὰ ἔργα καὶ τὰς δαπάνας τῆς Κυβερνή-

σεως. Δὲν εἶναι παράσιτα οἱ γεωργοί. Ἡ ἐπιχορήγησις τῶν σιτηρῶν καὶ τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀπολαβῶν τῶν ἐργαζομένων μὲ τὴν γεωργίαν, διὰ νὰ κρατηθοῦν οὗτοι εἰς τὸ ἐπίμοχθον καὶ ἐπισφαλὲς ἐπάγγελμά των.

Ἡ διάθεσις τῶν γεωργικῶν προϊόντων εἶναι μέλημα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰ σιτηρὰ καὶ τὰ ἀμπελουργικὰ προϊόντα εἶναι ἱκανοποιητικὸν τὸ ἐφαρμοζόμενον σύστημα διαθέσεώς των. Διὰ τὰ ἐλαιοκομικά μας ὅμως προϊόντα δὲν κατωρθώθη ἀκόμη νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τῆς διαθέσεώς των, ἄνκαι εἶναι εὐκολώτατον τοῦτο, ἐφ' ὅσον εἰσάγομεν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ μεγάλας ποσότητας διαφόρων σπορελαίων. Διατὶ δὲν ἀναμιγνύεται τὸ ἐλαιόλαδόν μας μὲ τὰ εἰσαγόμενα, ὁπότε δὲν θὰ ὑπῆρχε ζήτημα ;

Τί γίνεται τὸ Συμβούλιον Διαθέσεως Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων τὸ ὁποῖον ἱδρύθη διὰ Νόμου, τὸν ὁποῖον αὐτὴ ἡ Βουλὴ ἔχει ψηφίσει ;

Δύναται νὰ λεχθῇ καὶ διὰ τοὺς ἐλαιοπαραγωγούς μας ὅτι εὐημεροῦν ; Καὶ δὲν ἀντιμετωπίζομεν ὅλοι τὴν πραγματικότητα, ὅτι δηλαδὴ τὸ μέλλον διὰ τὴν **ἐλαιοκαλλιέργειαν ἔχει κλείσει** ; Καὶ γνωρίζει ἡ Κυβέρνησις καὶ τὸ Γεωργικὸν Τμῆμα, τὸ ὁποῖον προπαγανδίζει ἀκόμη τὴν ἐλαιοκαλλιέργειαν, ὅτι ἤρχισεν ἤδη ἡ ὁμαδικὴ ἐκρίζωσις τῶν ἐλαιοδένδρων, τὰ ὁποῖα ἐνομίζαμεν ἐθνικὸν πλοῦτον ;

Καὶ μήπως δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιον καὶ μὲ τὰ καπνά μας, ποὺ εἶναι ἀδιάθετα ; Μποροῦμεν νὰ ποῦμεν ὅτι ὑπάρχει εὐημερία εἰς τοὺς καπνοπαραγωγούς μας τῆς Καρπασίας ; Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς περιοχὰς εἰς τὰς ὁποίας καλλιεργοῦνται προϊόντα ὡς αἱ πατάται καὶ τὰ καρρότα, ἀκόμη καὶ τὰ ἐσπεριδοειδῆ, πόσαι δυσκολίαι δὲν παρεντίθενται εἰς τὴν ἀπρόσκοπτον προσπάθειαν τῶν γεωργῶν καλλιεργητῶν ; Περιορισμοὶ ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν καλλιεργειῶν καὶ ὑποχρεώσεις πρὸς ἐγκατάστασιν ὑδρομετρητῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀπορρίπτουν μετ' ἀγανακτήσεως οἱ γεωργοί, οἱ ὁποῖοι ἀντικρύζουν καθ' ἡμέραν ἀπαγορεύσεις, ὡς «μὴ βγάλετε λάκκον», «μὴ κάμετε διάτρησιν», «κλείσετε τὴν διάτρησιν ποὺ ἔχετε κάμει», ξερριζῶστε τὰ φυτὰ ἐσπεριδοειδῶν ποὺ ἔχετε φυτεύσει», «ζητῆστε ἄδεια διὰ φυτείας», ποὺ δὲν θὰ πάρετε ποτέ. Καὶ ὅμως ἄδειαι διὰ φυτείας δίδονται καὶ εἰς ἐπιχειρηματίας, καὶ εἰς ἐμπόρους καὶ εἰς μὴ γεωργούς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἄλλους πόρους ζωῆς, καὶ δὲν ἐξαρτοῦν τὴν διαβίωσίν των ἀπὸ τὴν γεωργίαν.

Ὑπάρχουν περιπτώσεις ποὺ διερωτῶνται οἱ γεωργοὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ διεκπεραιώσουν τὴν ἐργασίαν των μὲ τὰς διαφόρους ἀπαγορεύσεις. «Πήγαινε, κάμε τὲς γεωργικές σου ἐργασίες, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔχῃς τὸ ἁμάξι σου συρόμενον ἀπὸ τὸ τράκτορ σου, οὔτε τὸν βοηθόν σου ἐπὶ τοῦ τράκτορ ἢ τοὺς βοηθούς σου ἐπὶ τοῦ ἁμαξιοῦ σου». Αὐτὰ ὅλα τὰ ἐμπόδια τὰ ὁποῖα παρεμβάλλονται εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν τῶν γεωργῶν ὑπὸ ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι καταρτίζουν σχέδια, καθήμενοι ἐν πάσῃ ἀνέσει εἰς τὰ γραφεῖα των, μὴ ἔχοντες οὐδεμίαν κατανόησιν, ταλαιπωροῦν τὸν γεωργικὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος προσάγεται καὶ εἰς τὰ Δικαστήρια.

Ἡ γεωργία ἔχει ἀνάγκην προστασίας καὶ ὄχι παρεμβολῆς ἐμποδίων καὶ καταδιώξεων. Τὸ φορολογικὸν σύστημα πρέπει νὰ βελτιωθῇ καὶ νὰ τεθῇ ἐπὶ δικαιοτέρας βάσεως. Ὁ φόρος εἰσοδήματος δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀπαιτῆται ἀπὸ τοὺς πραγματικοὺς γεωργούς, οἱ ὁποῖοι πληρώνουν φόρον ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου των, καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ κτηματικὸς ἐπὶ τῆς γῆς των.

Τὸ ζήτημα τῆς ἀγορανομίας πρέπει νὰ γενικευθῇ δι' ὅλον τὸν λαὸν ἢ νὰ παύσῃ καὶ ἡ ὑπάρχουσα τοιαύτη.

Τὸ ζήτημα τῆς ἱδρύσεως Ταμείων ἀσφαλίσεως γεωργικῶν προϊόντων κατὰ τῶν θεομηνιῶν, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἀνομβρίας, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον πολλὰ ἐλέχθησαν καὶ ἐγράφησαν, πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ σοβαρῶς τὴν Κυβέρ-

νησιν. Ἡ μετάκλησις εἰδικοῦ ἐμπειρογνώμονος ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, δέν νομίζω ὅτι θά ὠφελήσῃ. Ἡ πεῖρα εἶναι ὁ καλύτερος ἐμπειρογνώμων καὶ σύμβουλος. Ἔχομεν ἐν ἰσχύσει δύο σχέδια ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν πρῶτον εἶναι διά τῆς ἀγορᾶς μετοχῶν ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ τὸ ὁποῖον ὅταν ἱδρύθη ἐπὶ ἀποικιοκρατίας, ἐπρονόει τὴν ἐγγύησιν τῆς Κυβερνήσεως διά τὴν ἀποζημίωσιν μέχρι τοῦ 50% τῆς ζημίας. Μετά τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἡ Κυβέρνησίς μας ἀπέσυρε τὴν ἀνωτέρω ἐγγύησιν. Ἐντεῦθεν προῆλθεν ἡ ἀδιαφορία ὡς πρός τὴν ἀγοράν μετοχῶν ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων γεωργῶν. Οὕτω δέν ἐξευρίσκεται ἀρκετόν ποσόν πρός οἱανδήποτε ἀποζημίωσιν καὶ εὑρίσκεται σήμερον παρημελημένον τὸ Σχέδιον, καίτοι, ὡς πιστεύω, τοῦτο εἶναι τὸ δικαιότερον. Τὸ ἕτερον Σχέδιον ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς παρούσης Βουλῆς καὶ εἶναι μόνον διά τὰ σιτηρά καὶ μόνον κατά τῆς ἀνομβρίας. Δυνάμει τοῦ Σχεδίου τούτου περικόπτεται ἀπὸ τὴν τιμὴν τοῦ συγκεντρωθησομένου σίτου ἓν μίλ κατ' ὀκάν καὶ μισόν μίλ κατ' ὀκάν κριθῆς. Δίδεται δὲ ἀποζημίωσις ὅταν ἡ ἐκ τῆς ἀνομβρίας ζημία εἶναι πέραν τοῦ 70%. Δυνάμει τοῦ Σχεδίου τούτου, τοὐλάχιστον τὰ 4/5 τῶν γεωργῶν τῆς Κύπρου δὲν ὑπάρχει πιθανότης νά τύχουν ποτὲ οἱουδήποτε εὐεργετήματος· ὥστε πληρώνουν, ἀσφαλῶς καὶ βεβαίως, δι' ἄλλους. Ὡς ἐκ τούτου εἶναι τὸ σχέδιον ἀδικώτατον, ὡς τοιοῦτον δὲ ἐπολεμήθη κατά τὴν συζήτησίν του ὑπὸ τῆς ΠΕΚ, πλὴν ἐφηρμόσθη ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας, κακῶς, κατά τὴν γνώμην μας.

Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νά ἀναζητήσῃ γενικὸν Σχέδιον ἀποζημιώσεως καὶ εἶναι εὔκολον τοῦτο. Ἑκάστου τὸ κατακρατούμενον ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν προϊόντων του ποσοστόν, νά κατατίθεται εἰς τὴν Συνεργατικὴν εἰς πίστιν του, καὶ εἰς περίπτωσιν ζημίας ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας, πέραν τῶν 50% ἢ 60% νά λαμβάνῃ ἕκαστος τὰ δικά του χρήματα καὶ ὄχι τῶν ἄλλων.

Νοεῖται ὅτι εἶναι ἀπαραίτητον καὶ ἡ Κυβέρνησις νά ἔρχεται ἀρωγὸς διά τινος ποσοστοῦ. Δὲν εἶναι ἀνεφάρμοστον τὸ τοιοῦτον Σχέδιον, ἐφ' ὅσον καὶ ἀπὸ τάς Κοινωνικάς Ἀσφαλίσεις καρποῦται ἕκαστος τάς ἰδικάς του καταθέσεις.

Γενικῶς πρέπει νά προστατευθῇ ὁ γεωργικὸς κόσμος μὲ τὸ σύνθημα «ἡ γῆ εἰς τοὺς καλλιεργητάς της».

Ἐπίσης ἡ κτηνοτροφία, ποὺ εἶναι τὸ ἕτερον σκέλος τῆς γεωργίας διότι καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὴν γῆν τρέφεται, πρέπει νά προστατευθῇ παράλληλα μὲ τὸ πρῶτον σκέλος. Ἡ προστασία μεταξὺ ἄλλων περιλαμβάνει καὶ τὸ κυριώτερον μέτρον ποὺ εἶναι ἡ μακροπρόθεσμος δανειοδότησις, ὡς καὶ ἡ διευθέτησις ὅλων τῶν χρεῶν, αὐτῶν ποὺ ἀναγκάζουν τὴν γῆν νά παράγῃ οἱαδήποτε προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν κτηνοτροφικῶν τοιούτων.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ ὥρα εἶναι 12.30. Προτίθεμαι νά ἀναβάλω τὴν περαιτέρω συζήτησιν διά τὴν 3ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Θά παρεκάλουν ὅμως τὰ ἔντιμα Μέλη νά εἶναι ἕτοιμα ὀλίγα λεπτὰ ἐνωρίτερον διά νά ἀρχίσωμεν ἀκριβῶς τὴν 3ην μ.μ.

(Ὥρα διακοπῆς 12.30 μ.μ.)

(Ὥρα ἐνάρξεως 3.15 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὁ τελευταῖος ὁμιλητὴς εἶναι ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ὁ ὁποῖος καλεῖται εἰς τὸ βῆμα.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. Ἡ Βουλὴ συζητεῖ σήμερον τὸν ἔννατον Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν καὶ τὸν ἔννατον Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τῆς Δημοκρατίας. Ἀμφότεροι οἱ Προϋπολογισμοὶ συνετάχθησαν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ προδιαγραφομένου ὑπὸ τοῦ δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου τοῦ ὁποίου καὶ διανύομεν τὸ τρίτον ἔτος.

Αἱ προϋπολογιζόμεναι δι' ἐφέτος δαπάναι εἶναι ὑψηλότεραι τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐφ' ὅσον καὶ τὰ ἔσοδα προβλέπονται ὑψηλότερα διὰ τὴν περίοδον ταύτην.

Γενικῶς δύναται νὰ λεχθῇ, ὡς ἄλλωστε ἀνεκοίνωσε καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν εἰς τὴν πρὸς τὸ Σῶμα ὁμιλίαν του τῆς παρελθούσης Τετάρτης, ὅτι ὁ ρυθμὸς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας διὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη τοῦ δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου ἦτο σύμφωνος πρὸς τὰ προγραμματισθέντα διὰ τὴν περίοδον 1967–1968. Εἶμαι βέβαιος ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν ἐντίμων κυρίων βουλευτῶν θὰ συμφωνήσουν ὅτι ἐσημειώθη σημαντικὴ πρόοδος εἰς τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν, αἱ δὲ προδιαγραφόμεναι προοπτικαὶ εἶναι λίαν ἐνθαρρυντικαί. Τοῦτο δὲν ὀφείλεται μόνον εἰς τὰς προσπαθείας καὶ τὸν προγραμματισμὸν τῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ κυρίως εἰς τὴν συνεισφορὰν καὶ τὴν συμβολὴν ὁλοκλήρου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἀνεξαρτήτως τοποθετήσεως, ὁ ὁποῖος, παρὰ τὰς ἀντιξόους συνθήκας, ἠγωνίσθη καὶ ἀγωνίζεται διὰ νὰ διατηρήσῃ τὴν οἰκονομίαν του σταθερὰν καὶ ὑγιᾶ, ἀπαραίτητον θεμέλιον καὶ ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν διὰ τοὺς ἀγῶνας του εἰς τὸν ἐθνικὸν καὶ πολιτικὸν τομέα.

Εἶναι φυσικὸν ὁ Κυβερνητικὸς προγραμματισμὸς νὰ παρουσιάζῃ ἐλλείψεις, νὰ ἐμφανίζῃ ἀτελείας ἢ νὰ διαπράττῃ λάθη ἢ καὶ ἀδικίας. Εἶναι δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ἡ Βουλὴ καλεῖται νὰ κρίνῃ, νὰ ἐπικρίνῃ ἐν ἀνάγκῃ καὶ προβάλῃ τὰς ἰδικάς της ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ κατὰ τὴν ἐνώπιόν της συζήτησιν αὐτοῦ.

Οἱ ὁμιλήσαντες πρὸ ἐμοῦ συνάδελφοι πολλὰ προσέφερον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Οἱ παριστάμενοι εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην ἁρμόδιοι Κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἐξετάσουν δεόντως τὰς εἰσηγήσεις τῶν βουλευτῶν καὶ θὰ δώσουν τὴν πρέπουσαν βαρύτητα εἰς τὰς ὑπ' αὐτῶν γενομένας παρατηρήσεις.

Δὲν προτίθεμαι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, νὰ ὑπεισέλθω εἰς λεπτομερῆ ἐξέτασιν τῶν κονδυλίων τοῦ Προϋπολογισμοῦ οὔτε καὶ νὰ ἐπαναλάβω θέματα τὰ ὁποῖα ἤδη ἀνέφερον ἄλλοι συνάδελφοι. Νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε ὅμως, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, νὰ τονίσω ὡρισμένα σημεῖα τὰ ὁποῖα θεωρῶ ὡς ἔχοντα ἰδιαιτέραν σημασίαν.

Πρωτίστως υἱοθετῶ πλήρως τὴν εἰς τὰς ἐκθέσεις περιεχομένην εἰσήγησιν διὰ δημιουργίαν Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Θὰ προσέθετα ὅτι τὸ καθῆκον τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς θὰ ἔπρεπε νὰ ἦτο διττόν : Ἀφ' ἑνὸς νὰ ἐλέγχῃ τὴν πρόοδον ἐκτελέσεως τῶν προϋπολογισθέντων ἔργων πρὸς ἀποφυγὴν καθυστερήσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐλέγχῃ αὐτὴν ταύτην τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων πρὸς πρόληψιν λαθῶν ἢ ἀκόμη καὶ ἀτασθαλιῶν. Καὶ δυστυχῶς παρετηρήθησαν καὶ καθυστερήσεις καὶ λάθη καὶ ἀτασθαλίαι. Τὸ γεγονὸς ὅτι 40% τῶν προϋπολογισθέντων ἔργων διὰ τὸ 1968 δὲν ἐξετελέσθησαν καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ὡρισμένα ἔργα εἴτε ὑπερέβησαν κατὰ πολὺ τὴν προϋπολογισθεῖσαν δαπάνην εἴτε ἀπεδείχθησαν ἀντιοικονομικὰ ἢ καὶ σχεδὸν ἄχρηστα, εἴτε κατέρρευσαν θορυβωδῶς μετὰ τὴν ἐκτέλεσίν των, ἐν εἴδει ραπίσματος κατὰ τῆς παρειᾶς τῶν δημιουργῶν των, πάντα ταῦτα μαρτυροῦν τὴν ἀναγκαιότητα καὶ τὴν χρησιμότητα ὑπάρξεως Κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου.

Ἄλλο σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ, εἶναι τὸ θέμα τῆς Παιδείας. Εἶναι περιττὸν νὰ τονίσω τὴν σπουδαιότητα τῆς Παιδείας. Ἐπ' αὐτῆς βασίζεται κάθε πρόοδος, εἴτε εἶναι κοινωνική, εἴτε εἶναι πνευματικὴ εἴτε εἶναι οἰκονομική.

Πλεῖστοι συνάδελφοι ἀνεφέρθησαν εἰς τὸ θέμα τοῦτο κατὰ τὴν παροῦσαν συζήτησιν καὶ ἐν πολλοῖς ἐπέκριναν τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον. Ἐλπίζω αἱ παρατηρήσεις τῶν συναδέλφων νὰ τύχουν προσοχῆς καὶ μελέτης καὶ νὰ μὴ περιορισθῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς εἰς τὴν προσφιλῆ δι' αὐτὸν μετατόπισιν τοῦ θέματος καὶ νὰ ἔχωμεν πάλιν διάλεξιν περὶ πατριωτισμοῦ. Ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον ὁ κ. Ὑπουργὸς ὡμίλησεν ἐνώπιον τοῦ Σώματος περὶ τῆς ἀνάγκης ἐπεκτάσεως τῆς περιόδου τῆς δωρεὰν παιδείας. Περὶ τούτου συμφωνοῦν οἱ πάντες. Ἐξ ὅσων γνωρίζω συμφωνεῖ καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ ἥτις καὶ ἐζήτησεν ἔκτοτε μελέτην ἐπὶ τοῦ θέματος παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας. Εἰς ἀπάντησιν, πληροφοροῦμαι, ἐδόθη περὶ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1967 μονοσέλιδος ἔκθεσις δεοντολογίας καὶ οὐδὲν ἄλλο μέχρι σήμερον, παρὰ τὰς γενομένας παραστάσεις πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον. Ἐλπίζω κάποτε νὰ ἀντιληφθῇ τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο τὴν σπουδαιότητα τοῦ προγραμματισμοῦ.

Τὸ θέμα τῆς Ἀναπτύξεως τῆς Γεωργίας εἶναι ἐπίσης ζωτικῆς σημασίας. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον διετέθησαν τὰ 50 περίπου τοῖς ἑκατὸν τῶν Κυβερνητικῶν δαπανῶν ἀναπτύξεως διὰ τὸ 1967—1968. Ἡ Κύπρος εἶναι χώρα γεωργική. Ἐὰν ὑπάρχῃ πρόοδος εἰς τὸν τομέα αὐτόν, ὑπάρχει πρόοδος καὶ εἰς τὸν βιομηχανικὸν καὶ εἰς τὸν ἐμπορικὸν τομέα. Δὲν θὰ ἐπεκταθῶ ἐπ' αὐτοῦ διότι ἀρκετὰ ἤδη ἐλέχθησαν ὑπὸ ἄλλων συναδέλφων οἱ ὁποῖοι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, κατέχουν καλύτερον ἐμοῦ τὸ θέμα τοῦτο.

Ἓν ἄλλο θέμα, τὸ ὁποῖον θὰ πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Κυβέρνησιν, εἶναι τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἔθιξεν ὁ συνάδελφος κ. Ζιαρτίδης εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τῆς ὁμιλίας του εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεφέρθη εἰς τὰς κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις ἤ, θὰ ἔλεγα, εἰς τὰς κοινωνικὰς παροχάς. Βεβαίως εἶναι εὔκολον διὰ τὸ Σῶμα τοῦτο νὰ λέγῃ καὶ νὰ εἰσηγῆται ὅτι δέον ὅπως αἱ παροχαὶ αὐταὶ αὐξηθοῦν χωρὶς νὰ εἶναι εἰς θέσιν καὶ νὰ προτείνῃ κάτι τὸ συγκεκριμένον ἢ καὶ νὰ αὐξήσῃ καθ' οἱονδήποτε τρόπον τὸν Προϋπολογισμόν. Ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τὸ Σῶμα τοῦτο μπορεῖ νὰ κάμνῃ καὶ πρέπει νὰ κάμνῃ, εἶναι νὰ τονίζῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, πρὸς τὸν σκοπὸν λήψεως τῶν ἐνδεδειγμένων μέτρων, ὅτι εἰς ἄλλας χώρας τῶν ὁποίων ἡ οἰκονομία δὲν παρουσιάζει τὴν πρόοδον τὴν ὁποίαν λέγομεν ὅτι παρουσιάζει ἡ ἰδική μας, αἱ κοινωνικαὶ αὐταὶ παροχαὶ εἶναι ὑψηλότεραι. Καὶ ἑπομένως θὰ πρέπει νὰ ἐξευρεθοῦν οἱ τρόποι καὶ τὰ μέσα διὰ νὰ γίνῃ καὶ εἰς τὴν Κύπρον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον γίνεται καὶ εἰς χώρας ἄλλας τῶν ὁποίων ἡ οἰκονομία δὲν παρουσιάζει τὴν πρόοδον τῆς ἰδικῆς μας.

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ὅταν ὡμίλει ἐνώπιον τοῦ Σώματος ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν, ἀνέφερεν ὅτι τὰ θεμέλια τῆς προόδου καὶ τῆς εὐημερίας τῆς Κύπρου εἶναι τρία : ἡ γεωργία, ἡ βιομηχανία καὶ ὁ τουρισμός. Καὶ αὐτὰ ἀκριβῶς ἡ Κυβέρνησις εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὅταν ἡτοίμασε τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Σχέδιον Ἀναπτύξεως. Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι καὶ τὸ Σῶμα τοῦτο δέχεται ὅτι πράγματι εἰς τὴν Κύπρον μεγάλη σημασία θὰ πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τοὺς τρεῖς αὐτοὺς παράγοντας. Πολλὰ ἐλέχθησαν περὶ τούτων καὶ δὲν θὰ κρατήσω τὸ Σῶμα περισσότερον. Διὰ τὸν τουρισμόν, εἰδικῶς, θὰ ἤθελα νὰ ἐπιφυλάξω τὰς ἀπόψεις μου ὅταν συντόμως, ἐξ ὅσων πληροφοροῦμαι, θὰ ἔχωμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ συζητήσωμεν νομοσχέδιον περὶ Δημιουργίας Ἀρχῆς Τουρισμοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸ θέμα τῆς βιομηχανίας καὶ πάλιν ἐλπίζω νὰ δυνηθῶ νὰ ἐκφράσω ὡρισμένας ἀπόψεις ὅταν θὰ συζητῇ τὸ Σῶμα τοῦτο τὸ Νομοσχέδιον περὶ Φόρου Εἰσοδήματος ἢ καὶ ἄλλο πιθανῶς Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ ἀφορᾷ τὰς βιομηχανίας.

Εὐχαριστῶ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Φαίνεται ὅτι ἔχομεν φθάσει εἰς τὸ τέρμα τοῦ Μαραθωνίου τῶν ὁμιλιῶν καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ δυνάμει τῆς Πρώτης Παραγράφου τοῦ ἄρθρου 167 τοῦ Συντάγματος ἔχει συνταχθῆ Προϋπολογισμὸς τῆς Δημοκρατίας ἐν σχέσει πρὸς τὸ οἰκονομικὸν ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969 καὶ ἐγκριθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὡς προνοεῖται ἐν αὐτῇ.

Καὶ ἐπειδὴ ποσὸν μὴ ὑπερβαῖνον τὰ δύο ἑκατομμύρια πεντακοσίας καὶ ἑξήκοντα ἑπτὰ χιλιάδας, τετρακοσίας καὶ τρεῖς λίρας δέον νὰ βαρύνῃ τὸ Πάγιον Ταμεῖον διὰ τὴν χρῆσιν τῶν δώδεκα μηνῶν, οἵτινες λήγουν τὴν τριακοστὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου 1969, ὡς προνοεῖται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἢ Νόμου.

Καὶ ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου 1969, δι' ἃς δὲν ἔχει ἤδη γίνει πρόβλεψις ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἢ οἱουδήποτε Νόμου.

Καὶ ἐπειδὴ περαιτέρω καθίσταται ἀναγκαία ἡ ἵδρυσις ὡρισμένων νέων θέσεων καὶ ἡ κατάργησις ὡρισμένων ὑφισταμένων τοιούτων.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £22.032.066 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ .

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀναφορικῶς μὲ τὸ 3ον ἄρθρον τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὸν Πρῶτον Πίνακα, προτίθεμαι νὰ ἐρωτήσω τοὺς ἐντίμους Βουλευτὰς ἐὰν τὰ Κεφάλαια ἐγκρίνωνται κατὰ δεκάδας.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὰ Κεφάλαια 1—10 ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὰ Κεφάλαια ταῦτα ἐγκρίνονται.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὰ Κεφάλαια 11—20 ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὰ Κεφάλαια ταῦτα ἐγκρίνωνται.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὰ Κεφάλαια 21—30 ἐγκριθῶσι ;

Τὰ Κεφάλαια ταῦτα ἐγκρίνωνται ἄνευ ἐνστάσεως.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὰ Κεφάλαια 31—40 ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὰ Κεφάλαια ταῦτα ἐγκρίνονται.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὰ Κεφάλαια 41—50 ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὰ Κεφάλαια ταῦτα ἐγκρίνονται.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὰ Κεφάλαια 51—60 ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὰ Κεφάλαια ταῦτα ἐγκρίνονται.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὰ Κεφάλαια 61—70 ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὰ Κεφάλαια ταῦτα ἐγκρίνονται.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὰ Κεφάλαια 71—77 ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὰ Κεφάλαια ταῦτα ἐγκρίνονται.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Χρησιμοποίησις τοῦ περισσεύματος ὡρισμένων ἄρθρων πρὸς κάλυψιν ἐλλείμματος ἄλλων ἄρθρων ὑπὸ τὸ αὐτὸ Κεφάλαιον. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἵδρυσις καὶ κατάργησις θέσεων. Δεύτερος Πίναξ. Πρῶτον Μέρος. Δεύτερος Πίναξ. Δεύτερον Μέρος. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον ὁμοῦ μετὰ τοῦ Δευτέρου Πίνακος, Πρῶτον Μέρος, καὶ τοῦ Δευτέρου Πίνακος, Δεύτερον Μέρος, ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον μετὰ τῶν ἀναφερθέντων Πίνακος καὶ Μερῶν ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει τὸ Παράρτημα καὶ τὸ Συμπλήρωμα, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Παράρτημα καὶ τὸ Συμπλήρωμα ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας, σελὶς 196, νομίζω, ὑπάρχει μία πρότασις ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς ὅπως τὸ «Χημικὸν Ἐργαστήριον» μετατραπῇ εἰς «Κυβερνητικὸν Χημεῖον».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἶναι ζήτημα τὸ ὁποῖον τώρα ἐγείρεται ἢ ἠγέρθη κατὰ τὴν συζήτησιν ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Διὰ νὰ εἶμαι εἰλικρινής, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὸ ζήτημα ἠγέρθη ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας κ. Λυσσαρίδη, ὁ ὁποῖος ἔρχεται ἐντὸς ἐνὸς λεπτοῦ καὶ ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ τὸ ἐπεξηγήσῃ καλύτερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Δὲν ἠγέρθη τὸ θέμα αὐτὸ εἰς τὰς Ἐπιτροπάς.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Τὸ θέμα ἠγέρθη εἰς τὴν Βουλὴν ἐν πάσῃ περιπτώσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἀντελήφθην τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἤγειρεν ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ. Θὰ μποροῦσε νὰ πληροφορήσῃ τὰ ἔντιμα Μέλη περὶ τίνος πρόκειται ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἡ ὀνομασία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, χρήζει ἀναθεωρήσεως καὶ νομίζω ὅτι ὁ κ. Λυσσαρίδης μπορεῖ νὰ ἐπεξηγήσῃ καλύτερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐπανειλημμένως συνεζητήθη αὐτὸ τὸ θέμα εἰς τὴν Βουλήν.

Πιστεύω ὅτι ὁ ὅρος δὲν εἶναι ὀρθὸς καὶ δεδομένου ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ χωριστὸν Κυβερνητικὸν Τμῆμα, θὰ ἔπρεπε τοὐλάχιστον νὰ ὀνομάζεται «Κυβερνητικὸν Χημεῖον», ὁ δὲ Διευθύνων τὰς Ὑπηρεσίας τοῦ Κυβερνητικοῦ Χημείου θὰ ἔπρεπε νὰ ὀνομάζεται Διευθυντὴς καὶ οὐχὶ Χημικός, οὕτως ὥστε καὶ οἱ ὑπόλοιποι ὑπάλληλοι νὰ μὴν ὀνομάζωνται Βοηθοὶ Χημικοί. Δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ὁρολογίαν ἡ ἔννοια τοῦ Βοηθοῦ Χημικοῦ. Ἑπομένως ἡ προτεινομένη τροπολογία εἶναι ὅπως τὸ ὅλον Κεφάλαιον φέρεται ὑπὸ τὸν τίτλον «Κυβερνητικὸν Χημεῖον».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀντὶ «Χημικὸν Ἐργαστήριον».

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Μάλιστα. Ὁ ὅρος «Χημικὸς» νὰ γίνῃ «Διευθυντής» αὐτὸ ἄνευ οἱασδήποτε οἰκονομικῆς ἐπιβαρύνσεως διότι εἶναι ἁπλῶς ἀλλαγὴ τῆς ὁρολογίας. Ἡ ὀνομασία «Βοηθὸς Χημικὸς» νὰ γίνῃ «Χημικός».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἶναι ἓν σημεῖον τὸ ὁποῖον δὲν θίγει τὴν οὐσίαν τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Ὁ Προϋπολογισμὸς ἔχει ἤδη ἐκτυπωθῆ καὶ εὑρισκόμεθα εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ πρότασις τῶν κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Βάσου Λυσσαρίδη τεθῇ ὑπ' ὄψιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἡ ὁποία θὰ ἠδύνατο κατὰ τὸν προσεχῆ Προϋπολογισμόν, ἢ καὶ ἐνωρίτερον, ἀφοῦ ἐξετάσῃ ταύτην, νὰ λάβῃ τὴν κατάλληλον ἀπόφασιν.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας, δι' ἔργα Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου 1969, δι' ἃς δὲν ἔχει ἤδη γίνει πρόβλεψις ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε Νόμου.

Καὶ ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ ἵδρυσις ὡρισμένων νέων θέσεων καὶ ἡ κατάργησις ὡρισμένων ὑφισταμένων τοιούτων.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £11.871.077 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον. Πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Προτίθεμαι νὰ ἀκολουθήσω τὴν ἰδίαν μέθοδον τὴν ὁποίαν ἠκολούθησα εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμόν, ἐρωτῶν τοὺς ἐντίμους Βουλευτὰς ἐὰν ἔχουν ἔνστασιν εἰς τὰ διάφορα Κεφάλαια κατὰ δεκάδας.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὰ Κεφάλαια 1—10 ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὰ Κεφάλαια 1—10 ἐγκρίνονται.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὰ Κεφάλαια 11—20 ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὰ Κεφάλαια ταῦτα ἐγκρίνονται.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὰ Κεφάλαια 21—31 ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὰ Κεφάλαια ταῦτα ἐγκρίνονται.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Χρησιμοποίησις τοῦ περισσεύματος ὡρισμένων ἄρθρων πρὸς κάλυψιν ἐλλείμματος ἄλλων ἄρθρων ὑπὸ τὸ αὐτὸ Κεφάλαιον. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἵδρυσις καὶ κατάργησις θέσεων. Δεύτερος Πίναξ. Πρῶτον Μέρος. Δεύτερος Πίναξ. Δεύτερον Μέρος. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Πίνακος καὶ τῶν Μερῶν ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Πίνακος καὶ τῶν Μερῶν ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Παράρτημα, Προσάρτημα καὶ Συμπλήρωμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Παράρτημα, τὸ Προσάρτημα καὶ τὸ Συμπλήρωμα ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δὲν ὑπάρχουν Νομοσχέδια ἢ Ἔγγραφα πρὸς κατάθεσιν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 4ην ἀπογευματινήν, μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν σχετικῶς μὲ τοὺς Προϋπολογισμοὺς γίνεται εἰσήγησις ὅπως δημιουργηθῇ Εἰδικὴ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν προβλεπομένων ἔργων.

Αὐτὴ ἡ εἰσήγησις διὰ νὰ μπορέσῃ νὰ λάβῃ σάρκα καὶ ὀστᾶ πρέπει νὰ ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἐὰν βεβαίως ἡ Βουλὴ τὴν υἱοθετῇ, καὶ συνεπῶς εἰσηγοῦμαι ὅπως τεθῇ ὡς θέμα εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ Βουλὴ νὰ ἐκφράσῃ τελικὴν ἄποψιν ἐπ' αὐτοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ θέμα ὅπως ἐτέθη ὑπὸ τοῦ κ. Χρύση Δημητριάδη τίθεται εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ πρὸς λῆψιν ἀποφάσεως κατὰ πόσον πρέπει νὰ ἐγκριθῇ ἡ σύστασις μιᾶς τοιαύτης Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν προβλεπομένων ἔργων.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ τίθεται ἐπίσης τὸ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Κόσιη ἐγγραφὲν θέμα «Ὁ περὶ Ἐσπεριδοειδῶν Νόμος, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συγκαλλιεργείας καὶ αἱ ἐπιπτώσεις των ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου».

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 3.40 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Καρσεράς Ἀνδρέας
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος.
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἀγορεύσεις Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1969 καὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1969 (Β. Λυσσαρίδης—Α. Γιάγκου—Ι. Γιαμάκης—Α. Ζιαρτίδης—Χ. Χατζηχάρος—Λ. Δημητριάδης) καὶ ψήφισις αὐτῶν.

(2) Ἐγγραφὴ πρὸς συζήτησιν τοῦ θέματος «Σύστασις ἢ μὴ Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν προβλεπομένων ἔργων», ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χρύση Δημητριάδη.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 6ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1969

("Ωρα ἐνάρξεως 4.40 μ.μ.)

('Αρ. 25)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Νοεμβρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἑκατοντάδες μαθητῶν καὶ μαθητριῶν σχολῶν μέσης παιδείας προερχομένων ἐκ διαφόρων μακρυνῶν χωρίων ἀναγκαστικῶς κατέρχονται εἰς τὰς πόλεις, μακρὰν τῶν οἰκογενειῶν των, πρὸς φοίτησιν εἰς σχολὰς μέσης παιδείας, διαμένοντες εἰς διάφορα καταλύματα — κατάλληλα ἢ μὴ — ἄνευ οὐδεμιᾶς παρακολουθήσεως ἢ προστασίας, παρακαλῶ τοὺς ἁρμοδίους ὅπως πληροφορήσουν τὴν Βουλήν :

(α) Ποῖος ἔλεγχος, παρακολούθησις ἢ προστασία παρέχονται εἰς τοὺς ὡς ἄνω μικροὺς μαθητὰς καὶ μαθητρίας κατὰ τὴν μακρὰν τῶν οἰκογενειῶν των παραμονὴν εἰς τὰς πόλεις πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς καταλλήλου ἀγωγῆς, ὑγείας καὶ συμπεριφορᾶς αὐτῶν ;

(β) Ὑπάρχει διαθέσιμον προσωπικὸν ἢ μέσα ἢ προγραμματισμὸς πρὸς τοῦτο» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Μαρτίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 22αν Νοεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη.

«Τὸ θιγόμενον ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Μέλους σοβαρὸν ἐκπαιδευτικὸν καὶ κοινωνικὸν πρόβλημα ἀπασχολεῖ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου τὸ 'Υπουργεῖον· παρ' ὅλον δὲ ὅτι ἔχει ληφθῆ σειρὰ σχετικῶν μέτρων δὲν δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι τοῦτο ἔχει ἐπιλυθῆ. 'Ο ἀριθμὸς τῶν διακινουμένων μαθητῶν ὁσημέραι αὐξάνει, τὰ δὲ συνδεόμενα πρὸς τὴν μεταφορὰν καὶ τὴν διαμονὴν μαθητῶν προβλήματα καθίστανται πολυπλοκώτερα.

Τὸ 'Υπουργεῖον καὶ τὰ σχολεῖα ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Σχολικῶν 'Εφορειῶν καταβάλλουν προσπαθείας ἐλέγχου τῆς καταστάσεως, τὰ δὲ λαμβανόμενα μέτρα συνοψίζονται ὡς ἀκολούθως :

(1) Συντονισμὸς τῶν κινουμένων λεωφορείων καὶ ἐπιχορήγησις, εἴς τινας ἀγροτικὰς ἐκπαιδευτικὰς περιφερείας, τῶν καταβαλλομένων μεταφορικῶν τελῶν.
(2) "Εγκρισις, ἐκ τῶν προτέρων, εἰς πλείστας περιπτώσεις, τῶν χρησιμοποιουμένων ὑπὸ τῶν ἐκ τῶν χωρίων μαθητῶν κατοικιῶν.
(3) "Ελεγχος ὑπὸ καθηγητῶν ἢ καὶ ἐντεταλμένων ὑπαλλήλων ἢ ἐπισκεπτριῶν ἀδελφῶν τῶν ὅρων διαβιώσεως καὶ ἐργασίας τῶν μαθητῶν.
(4) Καθοδήγησις τῶν μαθητῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων των ὑπὸ εἰδικῶν καθηγητῶν ἢ ἄλλων ἐντεταλμένων.
(5) 'Εξασφάλισις χώρων ἐν τοῖς σχολείοις διὰ τὰς μεσημβρινὰς ἰδίας ὥρας γεύματος, ἀναπαύσεως καὶ μελέτης τῶν μαθητῶν.
(6) 'Απασχόλησις τῶν μαθητῶν εἰς διαφόρους σχολικὰς δραστηριότητας (ὁμιλοι, ἀθλοπαιδιαί, βιβλιοθήκη), κ.τ.λ.

'Ως πρὸς τὸ μέλλον εἴς τινας περιπτώσεις Σχολικαὶ 'Εφορεῖαι μελετοῦν τὴν ἵδρυσιν οἴκων μαθητῶν καὶ μαθητικῶν λεσχῶν, ἐνῶ ἐξ ἄλλου ἀναζητοῦνται τρόποι στενωτέρας, κατὰ τὸ δυνατόν, συνεργασίας ἐν προκειμένῳ μετὰ τῶν Συνδέσμων Γονέων καὶ ἄλλων παραγόντων, ὡς καὶ μέσα εὐρυτέρας κατὰ τὸ δυνατὸν διαφωτίσεως τῶν γονέων καὶ τοῦ κοινοῦ ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς προστασίας τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἐξωσχολικήν των ζωήν.

Τὸ Τμῆμα Μέσης καὶ 'Ανωτέρας 'Εκπαιδεύσεως προτίθεται νὰ συνεχίσῃ κατὰ κέντρα τὰς συνεννοήσεις του μετὰ τῶν Σχολικῶν 'Εφορειῶν καὶ τῶν Διευθυντῶν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ιωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι εἰς τὴν Κύπρον ἐπὶ τοῦ παρόντος διαβιοῖ σημαντικὸς ἀριθμὸς ἀλλοδαπῶν, ὡς π.χ. Βρεττανοὶ στρατιωτικοὶ μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των καθὼς καὶ μέλη τῶν ξένων Διπλωματικῶν ἀντιπροσωπειῶν ὑπηρετοῦντα ἐν Κύπρῳ. 'Υπάρχει ἐπίσης σημαντικὸς ἀριθμὸς μελῶν τῆς Εἰρηνευτικῆς Δυνάμεως ὑπηρετούντων Κύπρῳ.

Ταὐτοχρόνως διαρκοῦντος τοῦ ἔτους ὑπάρχει πάντοτε ἐν Κύπρῳ σημαντικὸς ἀριθμὸς τουριστῶν καθὼς καὶ ἀλλοδαπῶν οἵτινες ἐπισκέπτονται τὴν Κύπρον δι' ἐπαγγελματικοὺς σκοπούς.

'Ο ἀριθμὸς τῶν τουριστῶν κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας αὐξάνεται εἰς μεγάλον βαθμόν.

'Εξ ὅσων εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω καί, ὡς διεπίστωσα προσωπικῶς, τὰ Κυπριακὰ τηλεοπτικὰ προγράμματα εἶναι ὁρατὰ καὶ παρακολουθοῦνται ἀπὸ γειτονικὰς χώρας ὡς ὁ Λίβανος. 'Η μεγάλη πλειοψηφία ὅλων τῶν ἀνωτέρω

ἀναφερθέντων δὲν ὁμιλεῖ τὴν Ἑλληνικήν. Ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ ξενογλώσσου προγράμματος θὰ ὠφελήσῃ τὴν Κύπρον ἀπὸ διαφόρους πλευρὰς καὶ ἐπειδὴ τελευταίως ἀνέγνωσα εἰς τὸν ἐγχώριον τύπον δημοσίευσιν τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Κύπρου περὶ ὑπάρξεως κενῆς θέσεως διὰ τὸν καταρτισμὸν προγράμματος δελτίου Εἰδήσεων ἀπὸ Ραδιοφώνου εἰς τὴν Ἀγγλικήν, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τῶν ἀπόψεων τῆς Κυβερνήσεως ἀναφορικῶς μὲ τὴν εἰσαγωγὴν καθημερινοῦ δελτίου εἰδήσεων ἀπὸ τῆς τηλεοράσεως εἰς τὴν Ἀγγλικήν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Φεβρουαρίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη.

«Ἡ καθιέρωσις δευτέρου τηλεοπτικοῦ δελτίου συνιστᾶ δαπάνην μεγάλην καὶ συνεπάγεται τὴν δημιουργίαν εἰδικῆς ὑπηρεσίας. Ἡ ἔνταξις ξενογλώσσου τηλεοπτικοῦ δελτίου, τὸ ὁποῖον μόνον ἁπλῆν ἐπανάληψιν θὰ ἀποτελῇ τοῦ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μεταδιδομένου, δημιουργεῖ πρόβλημα μέγα διὰ τὸ πρόγραμμα. Ἐξ ἄλλου, ἐὰν πρόκειται νὰ καθιερωθῇ ξενόγλωσσον τηλεοπτικὸν δελτίον, ἡ προτεραιότης κατὰ τὴν ἄποψίν μας ἀνήκει εἰς τὴν Τουρκικὴν γλῶσσαν.

2. Ἀνεξαρτήτως τῶν ὡς ἄνω οἱ περισσότεροι τῶν Βρεττανῶν, οἵτινες διαβιοῦν ἐν τῇ Νήσῳ, δὲν πληρώνουν συνδρομὴν διὰ τὴν κατοχὴν τηλεοπτικῆς συσκευῆς. Τὸ σύνταγμα ἀπαλλάσσει τῆς σχετικῆς ὑποχρεώσεως τοὺς διαμένοντας εἰς τὰς βάσεις, πολλοὶ δὲ τῶν ὑπολοίπων ἐνοικιάζουν τηλεοπτικὴν συσκευήν, γεγονὸς τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ δυσχερείας διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν τελῶν.

3. Τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα Κύπρου, ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι ὀλίγους Βρεττανοὺς συνδρομητὰς ἔχει, καθιέρωσε τρία Ἀγγλικὰ δελτία εἰδήσεων καθημερινῶς εἰς τὸ ραδιόφωνον, ὅπου καὶ ὑφίσταται σχετικὴ δυνατότης. Τὰ δελτία αὐτὰ ἔχουν ὡς στόχον καὶ τοὺς ἐκτὸς τῆς Νήσου ἀκροατάς μας εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν. Πρὸς αὐτοὺς μόνον διὰ τοῦ ραδιοφώνου εἶναι δυνατὸν νὰ σκοπεύωμεν καὶ οὐχὶ τηλεοπτικῶς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Δεκεμβρίου 1968.

«Ὁ Ἀρδευτικὸς Σύνδεσμος — Τμῆμα Γερμασόγειας, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκουν 405 μέλη κατέχοντα ἀρδεύσιμον γῆν ἐκτάσεως 1906 στρεμμάτων, τὴν ὁποίαν ἀρδεύουν μέχρι σήμερον ἀπὸ μὲν τῆς 1ης Νοεμβρίου μέχρι τέλους Ἰουνίου ἀπὸ τὸν ποταμὸν Γερμασόγειας, ἀπὸ δὲ τῆς 1ης Ἰουλίου μέχρι 1ης Νοεμβρίου ἀπὸ τὰς τέσσαρας διατρήσεις, καὶ τοὺς ἐστοίχιζεν ἡ ἄρδευσίς των περὶ τὰ 8 μίλς δι' ἕκαστον τόννον ὕδατος, ἐκφράζουν δικαιολογημένα παράπονα ὅτι τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα ἀξιοῖ παρ' αὐτῶν σήμερον 15 μίλς δι' ἕκαστον τόννον ὕδατος τοῦ ὑδατοφράκτου Γερμασόγειας, τιμὴ ἥτις θεωρεῖται ὑπ' αὐτῶν ἐντελῶς ἀσύμφορος.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν Γερμασόγειας ὑπάρχουν ἕτερα 13,000 στρέμματα μὴ ἀρδευσίμου γῆς τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ἀξιοποιηθοῦν ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ ἄρδευσίς των ἐκ τοῦ ὑδατοφράκτου Γερμασόγειας δὲν θὰ ἐστοίχιζε πλέον τῶν 8 μίλς δι' ἕκαστον τόννον ὕδατος, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον θὰ ἱκανοποιηθῇ τὸ ἐν λόγῳ αἴτημα τῶν γεωργῶν Γερμασόγειας εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἀνάπτυξις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς εἰς τὴν ἐν λόγῳ περιοχὴν καὶ νὰ βελτιωθῇ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τῶν κατοίκων της».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Φεβρουαρίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 11ην Δεκεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Τὸ πρόβλημα τοῦ καθορισμοῦ τιμῆς πωλήσεως ὕδατος ἐκ τοῦ φράγματος Γερμασόγειας εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν γῆν τῆς περιοχῆς Γερμασόγειας δὲν ἐμελετήθη ἀκόμη καὶ οὐδεὶς ὑπάλληλος τοῦ 'Υπουργείου τούτου μέχρι σήμερον ἔκαμε μνείαν περὶ τῆς τιμῆς πωλήσεως τοῦ ὕδατος ἐκ τοῦ φράγματος διὰ τὴν ἄνω ἀναφερομένην περιοχήν. Τὸ ζήτημα τῆς ἀρδευσίμου γῆς μελετᾶται ἐπισταμένως ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου τούτου ἕνεκεν τοῦ ὅτι γῆ ἡ ὁποία προωρίζετο δι' ἄρδευσιν εἰς τὴν ἐν λόγῳ περιοχὴν μετατρέπεται ραγδαίως εἰς οἰκόπεδα καὶ οὐδεὶς ἐκ τῶν ἰδιοκτητῶν της εἶναι διατεθειμένος νὰ ἀγοράσῃ ὕδωρ ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ φράγματος δι' ἄρδευσιν. Ποία γῆ θὰ ἀξιοποιηθῇ ὑπὸ τὰς νέας περιστάσεις θὰ ἀποφασισθῇ συντόμως ἀφοῦ γίνουν αἱ ἀναγκαῖαι γεωργοοικονομικαὶ ἐξετάσεις ὅλης τῆς περιοχῆς ἡ ὁποία δύναται νὰ ἀρδευθῇ ἐκ τοῦ φράγματος».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην 'Ιανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην 'Ιανουαρίου 1969.

«Αἱ διασταυρώσεις τῶν δρόμων εἰς τὰς πόλεις κατήντησαν ἀληθῶς παγίδες διὰ τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου καὶ τοὺς πεζοὺς γενικῶς λόγῳ τῆς πυκνῆς τροχαίας καὶ τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως οἱωνδήποτε ἐπισημασμένων διαβάσεων κατὰ διαστήματα εἰς τοὺς δρόμους.

'Ως ἐκ τούτου ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς μίαν κατάστασιν ἡ ὁποία ἐγκυμονεῖ κινδύνους διὰ τὴν ἀρτιμέλειαν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ζωὴν τῶν πολιτῶν».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Μαρτίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην 'Ιανουαρίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Διὰ νὰ δημιουργηθῶσι τοιαῦται διαβάσεις καὶ νὰ ἀποβοῦν χρήσιμοι καὶ οὐχὶ παγίδες δέον ἀπαραιτήτως νὰ ὑπάρχουν πεζοδρόμια ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ δρόμου. 'Η κατασκευὴ τοιούτων πεζοδρομίων καὶ ἡ ἐπισήμανσις διαβάσεων προωθεῖται ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων Δημοτικῶν 'Επιτροπῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως εἰς περιπτώσεις καθ' ἃς αὗται καθίστανται ἐφικταί.

'Επὶ τοῦ παρόντος δὲν ὑφίσταται νομοθεσία διέπουσα τὴν ὑποχρέωσιν ὁδηγῶν νὰ σταματοῦν εἰς σεσημασμένας διαβάσεις. Μία τοιαύτη νομοθεσία ἔχει ἤδη ἑτοιμασθῇ καὶ θὰ ὑποβληθῇ συντόμως πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ δημοσίευσίν της εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην 'Ιανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην 'Ιανουαρίου 1969

«"Ενας ἀριθμὸς ἀκτημόνων κατοίκων 'Αχερίτους ἐζήτησαν μὲ ὑπόμνημά τους ὅπως τοὺς παραχωρηθῇ Κυβερνητικὴ γῆ στὸ χωριό τους γιὰ οἰκόπεδα γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ κτίσουν κατοικίες.

Τὸ σοβαρὸ αὐτὸ πρόβλημα παρουσιάζεται σὲ πάρα πολλὲς κοινότητες. 'Εκατοντάδες ἀγροτικὲς οἰκογένειες ἀντιμετωπίζουν ὀξὺ πρόβλημα στέγης.

'Υπάρχει σὲ πολλὰ χωριὰ καὶ σὲ πόλεις Κυβερνητικὴ γῆ ποὺ εἶναι δυνατὸ νὰ διαχωριστῆ σὲ οἰκόπεδα καὶ νὰ δοθῆ σὲ πτωχὲς οἰκογένειες.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ ἁρμόδιο 'Υπουργεῖο πῶς ἀντιμετωπίζει τὸ εἰδικὸ αἴτημα τῶν κατοίκων 'Αχερίτους καὶ τὸ γενικώτερο αἴτημα γιὰ τὴν παραχώρηση οἰκοπέδων σὲ πτωχὲς οἰκογένειες ;

Καὶ ἐν ὄψει τῆς ὀξύτητος τοῦ προβλήματος τῆς στέγης ὑπάρχει μελέτη καὶ προγραμματισμὸς σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν χρησιμοποίηση γι' αὐτὸ τὸν σκοπὸ τῆς Κυβερνητικῆς γῆς» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Φεβρουαρίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην 'Ιανουαρίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«'Αριθμὸς προσώπων ἐξ 'Αχερίτου ἀπετάθησαν προσφάτως εἰς τὸν Ἔπαρχον 'Αμμοχώστου, ζητοῦντες τὴν παραχώρησιν κρατικῆς γῆς διὰ τὸν διαχωρισμὸν αὐτῆς εἰς οἰκόπεδα. Τὸ αἴτημα τοῦτο ἐξετάζεται ὑπὸ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ 'Υπουργείου 'Εσωτερικῶν καὶ θὰ ὑποβληθοῦν σχετικαὶ συστάσεις εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ.

'Η ἐκπόνησις σχεδίων διὰ τὸν διαχωρισμὸν κρατικῆς γῆς εἰς οἰκόπεδα συνεπάγεται σημαντικὴν ἐργασίαν καὶ, φυσικά, δαπάνην. Αὕτη δύναται νὰ ἀναληφθῆ ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει πραγματικὸν στεγαστικὸν πρόβλημα».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Φεβρουαρίου 1969.

«'Η περιοχὴ Καραβᾶ–Λαπήθου ἀποτελεῖ μιὰ βασικὴ ἀγροτικὴ παραγωγικὴ καὶ τουριστικὴ περιοχή.

Αὐτὴ ἡ περιοχὴ στὰ τελευταῖα χρόνια ἀντιμετωπίζει ὀξύτατο πρόβλημα ἀρδευσης καὶ ὕδρευσης.

Λόγῳ τῆς ἔλλειψης νεροῦ τὸ κόστος παραγωγῆς τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων καὶ ἰδιαίτερα τῶν λεμονιῶν ἔχει ἀνέβει σὲ μεγάλο βαθμό, μὲ συνέπειες τὴν αὔξηση τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν τῆς περιοχῆς. 'Η ὄξυνση τοῦ ὑδρευτικοῦ προβλήματος δημιουργεῖ ἐκτὸς τῶν ἄλλων ζητημάτων καὶ κινδύνους γιὰ τὴν καλύτερη τουριστικὴ ἀξιοποίηση τῆς περιοχῆς.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ ἁρμόδιο 'Υπουργεῖο :

(α) Πότε προγραμματίζει τὴν κατασκευὴ τοῦ ὑδατοφράκτου ποὺ ἔχει σχεδιαστῆ στὴν περιοχὴ Καραβᾶ ;

(β) Ἔγιναν οἱ διευθετήσεις γιὰ νὰ μεταφερτῆ νερὸ ἀπὸ τὴν περιοχὴ «Καλέμπορας» γιὰ ὕδρευση τῆς κωμόπολης Καραβᾶ» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Φεβρουαρίου 1969.

«'Ο δρόμος ποὺ συνδέει τὰ χωριὰ Σωτήρα καὶ Φρένναρος 'Αμμοχώστου εἶναι ἕνας βασικὸς δρόμος ποὺ ἐξυπηρετεῖ ποικιλοτρόπως τὲς κοινότητες τῆς περιοχῆς. Ἔχει ζητηθῆ ἡ διόρθωση καὶ ἀσφαλτόστρωση αὐτοῦ τοῦ δρόμου δίχως ἀνταπόκριση μέχρι σήμερα ἀπὸ μέρους τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ ἁρμόδιο 'Υπουργεῖο πότε προγραμματίζεται ἡ διόρθωση αὐτοῦ τοῦ δρόμου» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Μαρτίου 1969.

«Δεδομένου ὅτι ἀριθμὸς τραπεζογραμματίων (χαρτονομισμάτων) ἢ καὶ κερμάτων δὲν εἶναι ἐξυπηρετικὸς διὰ τὸ κοινόν, πολὺ δὲ περισσότερον διὰ τοὺς ξένους, τουρίστας καὶ λοιποὺς, ἐν ὄψει τῆς τελευταίας ἀναπροσαρμογῆς τοῦ νομισματικοῦ μας συστήματος ἀφ' ἑνὸς (ὡς ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ συστήματος τῶν μίλς καὶ τῆς χιλιάδος), ὡς καὶ τῆς προσφάτου νομισματικῆς ὑποτιμήσεως, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν κάτωθι :

1. Ἐὰν θὰ ἐκδοθοῦν χαρτονομίσματα καὶ τῶν £10.000 μίλς, ὡς συμβαίνει εἰς Ἀγγλίαν, Ἑλλάδα (1.000 δραχμαὶ) καὶ ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς χώρας ἀπὸ ἀρκετῶν ἤδη ἐτῶν.

2. Ἐὰν τὸ χαρτονόμισμα τῶν 250 μίλς θὰ ἀντικατασταθῇ διὰ κέρματος, καὶ ἐὰν παραλλήλως πρὸς τὸ χαρτονόμισμα τῶν 500 μίλς θὰ ἠδύναντο νὰ κυκλοφοροῦν καὶ κέρματα ἰσοπόσου ἀξίας.

3. Ἐὰν θὰ ἦτο σκόπιμον ὅπως ἀποσυρθῇ τῆς κυκλοφορίας τὸ κέρμα τῶν 3 μίλς, ὡς σχεδὸν ἄχρηστον διὰ τὰς ἁπλᾶς νομισματικὰς ἀνταλλαγὰς δι' ἃς οὐσιαστικῶς προορίζεται.

4. Ἐν ὄψει τῆς ὑπὸ πολλῶν ἐκφρασθείσης ἀπόψεως ὅτι εἰς τὸ δεκαδικὸν νομισματικὸν σύστημα, εἰς τὸ ὁποῖον κινούμεθα, ἡ ἔκδοσις νομισματικῶν μονάδων τῶν 200 καὶ 20 μίλς θὰ ἦτο πλέον ἐξυπηρετικὴ τῶν νῦν κυκλοφορουσῶν μονάδων 250 καὶ 25 μίλς ἀντιστοίχως, δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον ὅπως ἐξετασθῇ ἡ περίπτωσις, ἂν οὐχὶ ὑποκαταστάσεως τῶν νῦν κυκλοφορούντων νομισμάτων (250 καὶ 25 μίλς), τοὐλάχιστον ἐκδόσεως παραλλήλων μονάδων ἐκ 200 καὶ 20 μίλς ἀντιστοίχως ;

5. Ἐν περιπτώσει ἀποσύρσεως ἐκ τῆς κυκλοφορίας τῶν κερμάτων τῶν 25 μίλς, καὶ ὑποκαταστάσεως τούτων διὰ τοῦ κέρματος τῶν 20 μίλς, δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον ὅπως ἐκδοθοῦν κέρματα καὶ τῶν 10 μίλς» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Μαρτίου 1969.

«Εἰς τὴν συνοδεύσασαν τὴν κατάθεσιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Ἀναθεωρήσεως τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἀνεφέρετο ὅτι τὸ θέμα τῆς ἀναδιαρθρώσεως τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ ἀξιολογήσεως τῶν ἐν αὐτῇ θέσεων, ἀναλόγως τῶν εὐθυνῶν καὶ καθηκόντων ἑκάστης, ὡς καὶ τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς κρατικῆς μηχανῆς, θὰ ἐξητάζετο ὑπὸ ἐμπειρογνωμόνων εἰδικῶς μετακαλουμένων πρὸς τοῦτο ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἡ Βουλὴ κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὁμοφώνως ἐτόνισε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἀνάγκην ἐπισπεύσεως τῆς μετακλήσεως τῶν ὡς ἄνω ἐμπειρογνωμόνων, τῶν ὁποίων τὸ ἔργον γενικῶς ἀναγνωρίζεται ὡς μεγάλης σημασίας διὰ τὴν εὔρυθμον καὶ ἀποδοτικωτέραν λειτουργίαν τῆς κρατικῆς μηχανῆς.

Ἔκτοτε παρῆλθον πέντε ὁλόκληροι μῆνες. Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ δι' αὐτῆς, τοὺς ἐνδιαφερομένους εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκονται αἱ ἐνέργειαι τῆς Κυβερνήσεως διὰ μετάκλησιν τῶν ἐμπειρογνωμόνων τούτων, πότε ὑπολογίζεται ὅτι οὗτοι θὰ ἀφιχθοῦν εἰς Κύπρον διὰ νὰ ἀναλάβουν τὴν σοβαρὰν ἀποστολήν των, καὶ, ἐὰν βεβαίως εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀπαντήσῃ τὸ Ὑπουργεῖον, πόσον χρόνον περίπου θὰ ἀπαιτήσῃ ἡ συμπλήρωσις τοῦ σοβαρωτάτου ἔργου των».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Ὁ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΧΑΡΤΟΣΗΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 28ην Φεβρουαρίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 64 τοῦ βασικοῦ νόμου, τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὴν χαρτοσήμανσιν ἐγγράφων, δι' ἑτέρου τοιούτου, παρέχοντος ἐξουσίαν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅπως καθορίζῃ διὰ Κανονισμῶν τρόπους χαρτοσημάνσεως τῶν διαφόρων ἐγγράφων τῶν ὁποίων ἡ χαρτοσήμανσις διὰ σφραγιστῶν ἐπισημάτων εἶναι δυσχερὴς ἢ καὶ δαπανηρά.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 64 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ Χαρτοσήμων Νόμων τοῦ 1963 ἕως 1968 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένων ὡς «ὁ βασικὸς νόμος») καὶ ὁ βασικὸς νόμος ὁμοῦ μετὰ τοῦ παρόντος Νόμου θὰ ἀναφέρωνται ὡς οἱ περὶ Χαρτοσήμων Νόμοι τοῦ 1963 ἕως 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

Τὸ Νομοσχέδιον δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ, διότι ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει κυκλοφορήσει ἀκόμη.

Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Ὡς γνωστὸν ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου διεκόπη καὶ ἐπανεπέμφθη εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς διὰ νὰ ἐξετασθοῦν ὡρισμένα σημεῖα του. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον δὲν ἔχει στείλει ἀκόμη εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἐζητήθησαν. Ἑπομένως ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ἀναβληθῇ.

Κεφάλαιον Γ — Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι καὶ Ναυτικοὶ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.
(2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1969.
(3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1969.
(4) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι καὶ Ναυτικοὶ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1969, ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1969 καὶ ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1969 κατετέθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, παραπέμπονται δὲ εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἔληξεν ἡ κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κεφάλαιον Δ — Σύστασις ἢ μὴ Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν προβλεπομένων ἔργων. (Θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χρύση Δημητριάδη).

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι τὸ θέμα προκύπτει ἀπὸ τὴν εἰσήγησιν τὴν ὁποίαν ἔκαμαν αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος ;

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Θὰ ἤθελα κατ' ἀρχὴν νὰ τονίσω ὅτι ἡ πατρότης τῆς εἰσηγήσεως δὲν εἶναι ἰδική μου. Πρόκειται περὶ ὁμοφώνου εἰσηγήσεως τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἡ ὁποία ἐπανελήφθη καὶ εἰς τὴν ἐφετεινὴν ἔκθεσιν τούτων. Τὸ θέμα ὅμως ἔπρεπε νὰ τεθῇ πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν υἱοθέτησιν τῆς εἰσηγήσεως.

Ἡ ἀναγκαιότης τῆς συστάσεως μιᾶς τοιαύτης εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δικαιολογεῖται διαφοροτρόπως.

Ἐν πρώτοις εἰς τὸ προεδρικὸν σύστημα ὁ ἔλεγχος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας μόνον διὰ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν εἶναι οὐσιαστικῶς δυνατός. Ἐξ ἄλλου ἡ σημασία τῶν Προϋπολογισμῶν Ἀναπτύξεως, καὶ δὴ κατὰ τὸ στάδιον τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου, ἐπιβάλλει ὅπως ἡ Βουλὴ ἐπιδείξῃ τὸ ἀπαιτούμενον ἔμπρακτον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐκτέλεσίν των.

Δὲν εἶναι ἁπλῶς θέμα ἐλέγχου τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων ἀλλὰ συμβολὴ τῆς Βουλῆς εἰς τὰς προσπαθείας τῆς Κυβερνήσεως καὶ συνεργασία μὲ αὐτὴν διὰ τὴν ὑπερπήδησιν τυχὸν παρουσιαζομένων δυσκολιῶν. Διότι εἶναι ἐμφανὲς ὅτι ὑπάρχουν σχετικαὶ δυσκολίαι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὅλων τῶν ἑκάστοτε προβλεπομένων ἔργων, δυσκολίαι κυρίως ἀντικειμενικαί. Αὐτὸ ἔχει ἀποδείξει ἐξ ἄλλου ἡ πεῖρα.

Οὕτω κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Πρώτου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως ἡ ἐτησία ἐκτέλεσις τῶν προβλεπομένων εἰς τοὺς ἑκάστοτε Προϋπολογισμοὺς Ἀναπτύξεως ἔργων, ἐκυμαίνετο μεταξὺ 52% κατὰ τὸ κρίσιμον ἔτος τοῦ 1964, μέχρις 77%.

Κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως εἴχομεν ἐκτέλεσιν 65% τὸ 1967 καὶ 55% κατὰ τὸ 1968. Τὸ ποσοστὸν ἐκτελέσεως τῶν προβλεπομένων ἔργων κατὰ τὸ 1968 εἶναι τὸ χαμηλότερον ἐκτὸς ἐκείνου τοῦ ἔτους 1964.

Αὐτὸ τὸ γεγονὸς μᾶς ἐπιβάλλει νὰ ἐνδιαφερθῶμεν ἐνεργότερον, τὸ θέμα δὲ γίνεται ἀκόμη σοβαρώτερον διότι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1969 προβλέπεται διὰ τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως ηὐξημένη ἐτησία ἐπένδυσις ἀνερχομένη εἰς £16 ἑκ. διὰ τὸ ἔτος 1971. Ὅμως μέχρι σήμερον εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ὑπερέβημεν ἐτησίαν ἐπένδυσιν £6.000.000. Εἶναι συνεπῶς ἀναγκαῖον νὰ βοηθήσωμεν διὰ νὰ ὑπερπηδηθοῦν αἱ δυσκολίαι αἱ ὁποῖαι ἀναποφεύκτως θὰ παρουσιασθοῦν, ἐὰν θέλωμεν τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Σχέδιον νὰ ἐφαρμοσθῇ πλήρως ὅπως ἐπρογραμματίσθη.

Τελικῶς θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969 περίπου 45% τῶν κονδυλίων ἔχουν σταυρόν. Κατὰ κανόνα ἡ ὕπαρξις σταυροῦ παραπλεύρως ἑνὸς κονδυλίου δὲν σημαίνει ἁπλῶς ὅτι ἀπαιτεῖται ἔγκρισις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν διὰ τὴν σχετικὴν δαπάνην, ἀλλὰ καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἀκόμη πλήρη σχέδια ἢ τελικαὶ ἀποφάσεις.

Αὐτὸ τὸ γεγονὸς ἀποτελεῖ ἕνα ἐπιπρόσθετον λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ἡ Βουλὴ θὰ πρέπει νὰ ἐνδιαφερθῇ καὶ διὰ τῆς συσταθησομένης Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐξαγγελλομένων ἔργων.

Διὰ τοῦτο εἰσηγοῦμαι ὅπως υἱοθετηθῇ ἡ εἰσήγησις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν διὰ τὴν σύστασιν Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς ὁποίας τὰ μέλη νὰ ὑποδειχθοῦν, ὡς συνήθως, ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀπὸ τὴν θέσιν μου ἁπλῶς θὰ ἤθελα νὰ πῶ ὅτι υἱοθετῶ πλήρως τὰ ὅσα ἀνέφεραν καὶ ὁ εἰσηγητὴς τῆς προτάσεως ἀλλὰ καὶ αἱ Ἐπιτροπαὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς καὶ θεωρῶ περιττὸν νὰ ἐπαναλάβω ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀνέφερα ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω εἶναι ὅτι θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχουν οἱ ὅροι ἐντολῆς οἱ ὁποῖοι θὰ δοθοῦν εἰς τὴν Εἰδικὴν αὐτὴν Ἐπιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ ἐγγραφὲν πρὸς συζήτησιν θέμα τῆς συστάσεως ἢ μὴ Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν προβλεπομένων ἔργων, ἀποτελεῖ ἐπανειλημμένως ἐκφρασθεῖσαν εἰσήγησιν τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ εἰς τὰς ἐκθέσεις των ἐπὶ τῶν Προϋπολογισμῶν Ἀναπτύξεως τῶν τελευταίων ἐτῶν.

Εἶναι γεγονὸς ἀναμφισβήτητον ὅτι ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Α' Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως γίνεται κατ' ἔτος ἡ θλιβερὰ διαπίστωσις ὅτι πλεῖστα τῶν προγραμματιζομένων ἔργων εἰς τοὺς ἐτησίους προϋπολογισμοὺς ἀναπτύξεως δὲν ἐκτελοῦνται καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπιβραδύνεται ὁ προγραμματισθεὶς ρυθμὸς ἀναπτύξεως.

Δὲν προτίθεμαι νὰ προβῶ εἰς τὴν διερεύνησιν τῶν αἰτίων τῆς τοιαύτης καθυστερήσεως τῆς ἐκτελέσεως τῶν προγραμματισθέντων ἔργων ἀναπτύξεως, οὔτε νὰ ἐπιρρίψω εὐθύνας ἢ νὰ δικαιολογήσω τὴν τοιαύτην καθυστέρησιν. Ἁπλῶς ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω τὴν ἐπείγουσαν ἀνάγκην ὅπως ἡ Βουλὴ υἱοθετήσῃ τὴν ἐποικοδομητικὴν εἰσήγησιν τῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ καὶ ἀποφασισθῇ ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς τῆς Βουλῆς ἐκλέξῃ Εἰδικὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως προβλεπομένων ἔργων βάσει τριμηνιαίας τοὐλάχιστον ἐκθέσεως ὑποβαλλομένης ὑπὸ τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ. Ἐπίσης ὅπως ἡ ἐν λόγῳ Εἰδικὴ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλῃ ἐκθέσεις πρὸς τὴν ὁλομέλειαν τῆς Βουλῆς, ἥτις νὰ μελετᾷ καὶ ἐρευνᾷ τὴν πορείαν τῆς ἐκτελέσεως τῶν προγραμματισθέντων ἔργων ἀναπτύξεως καὶ νὰ προβαίνῃ εἰς τὰς ἐνδεδειγμένας δημοσίας ἀνακοινώσεις καὶ εἰσηγήσεις πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποφεύγεται κατὰ τὸ δυνατόν, οἱαδήποτε τυχὸν ὀλιγωρία καὶ ἀδυναμία ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προγραμματισθέντων ἔργων ἀναπτύξεως.

Παραλλήλως πρὸς τὴν σύστασιν τῆς ἐν λόγῳ Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἦτο σκόπιμον καὶ ἐπωφελές, ἐὰν ἡ Βουλὴ εἰσηγεῖτο εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως διορίσῃ Εἰδικὴν Ὑπηρεσίαν ἥτις νὰ προβαίνῃ εἰς συνεχῆ παρακολούθησιν καὶ συντονισμὸν τῆς ἐκτελέσεως τῶν προγραμματισθέντων ἔργων ἀναπτύξεως. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Μοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία καὶ προηγουμένως νὰ ἀσχοληθῶ μὲ αὐτὸ τὸ θέμα. Ἐπίστευα καὶ πιστεύω ὅτι εἶναι ἔργον ἑκάστης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὄχι μόνον νὰ ἀσχοληῆται μὲ τὰ διάφορα Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα ἀποστέλλονται ἀπὸ τὰ Ὑπουργεῖα καὶ ἁπλῶς νὰ ὑποβάλλῃ ἐκθέσεις ἐπὶ

τῶν Νομοσχεδίων τούτων, ἀλλὰ νὰ παρακολουθῇ καὶ τὴν ὅλην ἐργασίαν τοῦ Ὑπουργείου τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ νὰ πληροφορῇ τὸ Σῶμα καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰς καθυστερήσεις καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν πολιτικὴν καὶ ἐν γένει διὰ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ Ὑπουργεῖον. Πολὺ φοβοῦμαι ὅτι ἡ δημιουργία μιᾶς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἁπλῶς θὰ προσθέσῃ μίαν ἀκόμη Ἐπιτροπὴν εἰς τὰς πολλὰς αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν, χωρὶς νὰ περιμένω ὅτι εἶναι δυνατὸν πραγματικῶς νὰ ὑπάρξῃ τοιοῦτος ἔλεγχος. Ὁμολογῶ δὲ ὅτι θὰ εἶναι καὶ ὀλίγον δύσκολος αὐτὸς ὁ ἔλεγχος καί, ἀκόμη, πιστεύω ὅτι θὰ κάμῃ τὸ ἔργον τῶν ἄλλων Ἐπιτροπῶν ἐντελῶς ἀπαράδεκτον καὶ ἄνευ σημασίας.

Ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι θὰ πρέπει ἁπλῶς αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ νὰ ἀποβοῦν πραγματικὰ ὄργανα κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου καί, εἰ δυνατόν, νὰ καθορισθῇ ὅτι κάθε ἕνα ἢ δύο ἢ τρεῖς μῆνας οἱ Πρόεδροι τῶν Ἐπιτροπῶν θὰ δύνανται νὰ συνέρχωνται καὶ νὰ ὑποβάλλουν ἔκθεσιν ἐπὶ τῆς πορείας τῶν ὑποθέσεων ἑκάστου Ὑπουργείου. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ὑπάρχῃ καταμερισμὸς ἐργασίας, καὶ θὰ ξεύρῃ ὁ καθεὶς ὅτι εἶναι ὑπεύθυνος δι' ἓν συγκεκριμένον Ὑπουργεῖον διὰ τὴν παρακολούθησιν τοῦ ὁποίου θὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ὑποβάλλῃ ἔκθεσιν πρὸς τὸ Σῶμα. Ἐὰν δημιουργήσωμεν μίαν νέαν Ἐπιτροπὴν θὰ ἀποτελῇ ὑπερβολὴν καὶ ἐὰν ἀκόμη αὕτη ἐργασθῇ θὰ καταστήσῃ, ὅπως εἶπα, τὸ ἔργον τῆς Βουλῆς ὄχι τὸ πρέπον.

Δι' αὐτό, παρ' ὅλον ποὺ παραδέχομαι ὅτι τὰ ἐλατήρια διὰ τὴν εἰσήγησιν αὐτὴν εἶναι ἄριστα καὶ δέχομαι ὅλας τὰς παρατηρήσεις αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο ἐδῶ καὶ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους οἱ διάφοροι συνάδελφοι ὡδηγήθησαν εἰς τὴν ἄποψιν ὅτι αὐτοῦ τοῦ εἴδους ὁ ἔλεγχος χρειάζεται, εἰσηγοῦμαι ὅπως ὁ ἔλεγχος γίνεται μέσῳ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ἁπλῶς, ὅπως εἶπα, νὰ καθορισθῇ ὅτι ἐντὸς τακτοῦ, ἑκάστοτε, χρονικοῦ διαστήματος οἱ Πρόεδροι τῶν Ἐπιτροπῶν θὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἀπευθύνωνται πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ νὰ δίδουν ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τοῦ Ὑπουργείου διὰ τὸν ἔλεγχον τοῦ ὁποίου ἔχουν εὐθύνην ἔναντι τοῦ Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰσηγοῦμαι ὅτι πρέπει νὰ χωρήσωμεν εἰς τὴν σύστασιν αὐτῆς τῆς Ἐπιτροπῆς δεδομένου ὅτι τὸ Σῶμα πρέπει νὰ ἐνημεροῦται ἐπὶ τῆς πορείας καὶ ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ ἐλέγχου ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ γίνεται ἐπὶ τῶν ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργων.

Δι' αὐτὸ εἰσηγοῦμαι ὅτι πρέπει νὰ ἀσπασθῶμεν τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη καὶ νὰ προχωρήσωμεν μὲ τὸν καθορισμὸν ὅρων ἐντολῆς. Εἶναι ἄλλωστε γνωστὸν ὅτι τὸ Ἐλεγκτικὸν Τμῆμα τῆς Κυβερνήσεως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀπὸ πολλοῦ ἐπιμένει εἰς τὴν σύστασιν μιᾶς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία νὰ ἐλέγχῃ καὶ νὰ ἐνισχύῃ τὸ ἔργον του πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν. Ἐξ ὅσων πληροφοροῦμαι εἰς ἄλλας κοινοπολιτειακὰς χώρας ὑπάρχει αὐτὴ ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ μὲ ἐξαίρεσιν ἴσως τὴν Κύπρον καὶ θὰ μποροῦσε νὰ διαδραματίσῃ ἀποφασιστικὸν ρόλον εἰς τὴν ὑποβοήθησιν τοῦ ἔργου αὐτῆς τῆς ὅλης ὑποθέσεως.

Εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι ἐλάχιστοι συνάδελφοι — διὰ νὰ μὴν εἴπω ἄλλην ἔκφρασιν — παρακολουθοῦν αὐτὴν τὴν ἔκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Ἐλεγκτοῦ καὶ ἐλάχιστοι ἀπὸ ἡμᾶς, πολὺ περισσότερον, ὑποβάλλουν εἰς βάσανον καὶ ἔλεγχον τὴν ἔκθεσιν καὶ τὴν ὅλην προσπάθειαν τοῦ Τμήματος.

Τὸ ἔργον ἑπομένως πρέπει νὰ διευρυνθῇ καὶ νὰ καθορισθῇ μὲ τὴν ἐντολὴν ὅπως γίνεται καὶ ἔλεγχος ἐπὶ τῶν ἐκτελουμένων ἔργων καὶ ὄχι ἁπλῶς παρακολούθησις ἐὰν ἐκτελῶνται ἢ ὄχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἐνώπιον τοῦ Σώματος δύο εἰσηγήσεις : Ἡ μία εἰσήγησις εἶναι ὅπως συσταθῇ Εἰδικὴ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἀνατεθῇ τὸ ἔργον τῆς παρακολουθήσεως τοῦ προγραμματισμοῦ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων ἀναπτύξεως. Καί, φυσικά, ἐὰν ἀποφασισθῇ ἡ ἵδρυσις αὐτῆς τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ καθορισθοῦν οἱ ὅροι ἐντολῆς οἱ ὁποῖοι θὰ περιλαμβάνουν καὶ τὸν τρόπον ἐργασίας αὐτῆς.

Ὑπάρχει καὶ ἡ εἰσήγησις τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Λυσσαρίδη ὅπως ἑκάστη Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀναλάβῃ τὸν ἔλεγχον τῆς διεκπεραιώσεως τῶν ἔργων τὰ ὁποῖα ἐμπίπτουν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου πρὸς τὸ ὁποῖον ἡ Ἐπιτροπὴ ἀντοιστοιχεῖ. Ἑπομένως πρέπει νὰ τεθοῦν εἰς ψηφοφορίαν καὶ αἱ δύο εἰσηγήσεις, ἐὰν φυσικὰ δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἐκφράσουν ἀπόψεις καὶ ἐπὶ τῶν δύο αὐτῶν εἰσηγήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἔχω ἀκούσει ὅλους τοὺς προηγουμένους συναδέλφους οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἐκφράσει τὴν γνώμην των καὶ ἴσως θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξετάσωμεν πλέον προσεκτικῶς καὶ πλέον ἀντικειμενικῶς τὸ ζήτημα αὐτό, παρὰ τὸ ὅτι ἡ σχετικὴ εἰσήγησις προέρχεται ἀπὸ τὰς δύο Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπάς. Ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης ἀνέφερεν ὅτι κάθε Ἐπιτροπὴ δέον νὰ ἀναλαμβάνῃ νὰ ἐλέγχῃ τὰ ἔργα τοῦ Ὑπουργείου εἰς τὸ ὁποῖον ἀντιστοιχεῖ. Μοῦ φαίνεται ὅτι οὐδεὶς ἐμποδίζει σήμερον τὸν Πρόεδρον ἢ τὰ μέλη μιᾶς Ἐπιτροπῆς νὰ λάβουν ὁσασδήποτε πληροφορίας θέλουν. Ἀπὸ πεῖραν τὴν ὁποίαν προσωπικῶς ἔχω, εἰς οὐδὲν Ὑπουργεῖον ἀπετάθην διὰ πληροφορίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἢ τὸ στάδιον ἐκτελέσεως ἔργων καὶ νὰ μὴ μοῦ δοθοῦν.

Ἑπομένως δὲν τίθεται θέμα νὰ ἐξουσιοδοτηθῇ ἑκάστη Ἐπιτροπὴ νὰ ἐξετάζῃ σχετικῶς διότι τοιαύτη δυνατότης ὑφίσταται.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρότασιν τὴν ὁποίαν ἔχει κάμει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Στυλιανοῦ, ὁ ὁποῖος ζητεῖ ὄχι μόνον νὰ παρακολουθῶμεν ἀλλὰ νὰ κάμνωμεν καὶ ἔλεγχον ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν, ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω ὅτι μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ζητοῦμεν νὰ μετατραπῇ ἡ Βουλὴ εἰς Ἐλεγκτικὸν Σῶμα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι ἔργον τῆς Βουλῆς.

Δι' αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ προτείνω, προτοῦ ληφθῇ ὁποιαδήποτε ἀπόφασις, ὅπως ἀνατεθῇ εἰς μίαν "ad hoc" Ἐπιτροπὴν νὰ ἐξεύρῃ καὶ συστήσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸν καλύτερον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον μπορεῖ νὰ γίνεται ὁ ἔλεγχος ἐπὶ τῶν ἔργων τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως καὶ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον θὰ ἐλέγχεται ἡ ὅλη προώθησις τῶν ἔργων τούτων. Διότι, πιθανῶς, παρὰ τὴν καθυστέρησιν ὡρισμένων ἔργων, τὰ ὁποῖα θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχον προωθηθῇ νὰ ὑπάρχουν ἄλλοι σοβαρώτεροι λόγοι οἱ ὁποῖοι νὰ ἐπέβαλον τὴν μὴ προώθησιν τούτων.

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ὀρθῶς ἔχει ἀναφέρει ὅτι πλεῖστα τῶν κονδυλίων, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως, φέρουν σταυροὺς ἔναντί των πρᾶγμα τὸ ὁποῖον σημαίνει ἢ ὅτι πρέπει νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ συγκατάθεσις τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἢ, ἀκόμη, καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἕτοιμα σχέδια. Ἀλλὰ ἴσως νὰ μὴν ἔχῃ ἀναφερθῇ ἐπίσης ὅτι εἰς πλείστας ὅσας περιπτώσεις ὑπάρχουν ὡρισμένα ἄρθρα τὰ ὁποῖα προνοοῦν δαπάνας, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ οἱονδήποτε ποσὸν ἔναντί των τὸ ὁποῖον νὰ καλύπτῃ τὴν προτεινομένην δαπάνην ἢ ὑπάρχει μὲν ἓν ποσὸν ἐπὶ παραδείγματι £10 ἀλλὰ πιθανὸν τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον θὰ ἀπαιτηθῇ, νὰ εἶναι 1, 1½ ἢ 2 ἑκατομμύρια λίραι.

Ὡς ἐκ τούτου ἡ Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία θὰ ἀναλάβῃ τὸ ἔργον τοῦτο θὰ ἔχῃ νὰ ἐκτελῇ μίαν πολὺ σοβαρὰν ἐργασίαν καὶ οἱ Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ἀποτελέσουν μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των ὅτι θὰ ἐργάζωνται συνεχῶς καὶ οὐχὶ ἐρασιτεχνικῶς. Δι' αὐτὸ πρέπει, προτοῦ ληφθῇ τοιαύτη ἀπόφασις, νὰ ἐξεύρωμεν τὸν καλύτερον τρόπον καὶ μετὰ νὰ τὸν προτείνωμεν εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ ἀποφασίσῃ τὶ πρέπει νὰ γίνῃ. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ δώσω τὸν λόγον εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ὁμιλήσει ἀκόμη.

Ὁ κ. Ζιαρτίδης.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Μπορεῖτε νὰ μᾶς διαφωτίσετε ἐὰν αἱ ὑφιστάμεναι Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἔχουσι πράγματι τὸ δικαίωμα νὰ ἀσκοῦν ἔλεγχον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προγραμματισθέντων ἔργων ; Διότι, ἐὰν πράγματι ἔχουν αὐτὸ τὸ δικαίωμα, τότε θὰ συνεφώνουν καὶ ἐγὼ ὅτι ἡ ἵδρυσις νέας Ἐπιτροπῆς θὰ ἦτο περιττή. Θὰ ἦτο ἀρκετὸν νὰ δραστηριοποιήσωμεν τὰς ὑφισταμένας Ἐπιτροπὰς εἰς τὸν τομέα αὐτόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἀπαντήσω εἰς τὸ ἐρώτημά σας εἰς τὸ τέλος.

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης εἶχε ζητήσει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Προτιμῶ νὰ περιμένω τὴν ἀπάντησίν σας ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, διότι ἐγὼ πιστεύω ὅτι αἱ ἁρμόδιαι Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ δὲν ἔχουν αὐτὴν τὴν στιγμὴν αὐτὸ τὸ δικαίωμα, ἑκτὸς ἐὰν τοὺς τὸ δώσωμεν, καὶ οὔτε ὡς τώρα ἔχουν κάμει κάτι τέτοιο. Ἡ ὕπαρξις μιᾶς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία νὰ συντονίζῃ αὐτὸν τὸν ἔλεγχον πιστεύω ὅτι εἶναι καλυτέρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης εἶχε ζητήσει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὑπάρχει καὶ πάλιν παρεξήγησις. Ἐν πρώτοις πιστεύω ὅτι αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἀσφαλῶς ἔχουν δικαίωμα νὰ ἐλέγχουν τὸ ἔργον τῶν διαφόρων Ὑπουργείων διὰ τὰ ὁποῖα εἶναι ὑπεύθυνοι ἔναντι τῆς Βουλῆς, καὶ νὰ διαφωτίζουν τὸ Σῶμα διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν τῶν Ὑπουργείων. Ἐὰν τοῦτο δὲν ἔγινεν ἕως τώρα, ἠρμήνευσα εἰς προηγουμένην μου ἀγόρευσιν, ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ, ὅτι ὁ λόγος εἶναι ὅτι ὑπάρχει ἡ παρεξηγημένη ἐντύπωσις ὅτι οἱονδήποτε Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον κατατίθεται ἐνώπιον τοῦ Σώματος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν πρέπει νὰ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἡ γνώμη μου, καὶ τότε καὶ τώρα, εἶναι ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν πῶς ὑποβάλλονται εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅλα αὐτὰ τὰ Νομοσχέδια, καὶ ἐὰν εἶναι Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία ἔχει σχέσιν μὲ τὸ α' ἢ τὸ β' Ὑπουργεῖον, τότε, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν καὶ ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ πρέπει νὰ ἐλέγχῃ ἓν Νομοσχέδιον, ἡ εὐθύνη θὰ μένῃ εἰς τὰς χεῖρας τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὑπὸ αὐτὰς τὰς προϋποθέσεις θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀσκηθῇ ἔλεγχος.

Τὸ δεύτερον τὸ ὁποῖον εἶπα εἶναι ὄχι μόνον νὰ δραστηριοποιηθοῦν, ἀλλὰ ὅτι εἶναι δυνατόν, δυνάμει κανονισμῶν ἢ δυνάμει ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, νὰ δοθῇ ἐντολὴ εἰς αὐτὰς τὰς Ἐπιτροπάς, νὰ ὑποβάλλουν εἰς τακτὰ χρονικὰ διαστήματα ἐκθέσεις ἐνώπιον τοῦ Σώματος ἐπὶ τῆς πορείας τῶν ὑποθέσεων ἑκάστου Ὑπουργείου. Πάντως, ἀνεξαρτήτως ὅλων αὐτῶν, συμφωνῶ μὲ τὴν ἄποψιν τοῦ κ. Σαββίδη ὅτι εἶναι ἴσως ὀρθὸν νὰ παραπεμφθῇ τὸ ὅλον θέμα εἰς μίαν "ad hoc" Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία, ἀφοῦ ἀκούσῃ ὅλας τὰς ἀπόψεις αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκτεθοῦν σήμερον εἰς τὸ Σῶμα αὐτό, νὰ καταλήξῃ εἰς κάποια συμπεράσματα τὰ ὁποῖα νὰ θέσῃ καὶ πάλιν ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

Δι' αὐτὸ ὑποστηρίζω ἐν τέλει τὴν ἄποψιν τοῦ κ. Σαββίδη περὶ παραπομπῆς τοῦ ὅλου θέματος εἰς μίαν "ad hoc" Ἐπιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἀπὸ τὴν θέσιν μου, κ. Πρόεδρε. Ἡ πρότασις τοῦ κ. Λυσσαρίδη νομίζω ὅτι μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ὑπὸ τὴν ἑξῆς προϋπόθεσιν : Αἱ Ἐπιτροπαί, νὰ ἔχουν δικαίωμα νὰ παρακολουθοῦν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὸ Ὑπουργεῖον εἰς τὸ ὁποῖον αὗται ἀντιστοιχοῦν. Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ἐπιπλέον Ἐπιτροπή, τὴν ὁποίαν εἰσηγήθησαν αἱ Ἐπιτροπαὶ Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ, νὰ ἐπέχῃ τὴν θέσιν Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ. Δηλαδή, ἀφοῦ λάβῃ τρόπον τινὰ πληροφορίας ἀπὸ τὰς Ἐπιτροπὰς ποὺ ἀντιστοιχοῦν εἰς κάθε Ὑπουργεῖον, νὰ κάμνῃ σχετικὴν ἔρευναν ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ καὶ νὰ ὑποβάλλῃ ἔκθεσιν εἰς τὴν Βουλήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔκθεσιν θὰ δικαιολογῆται ἡ πρόοδος ἢ μὴ τῶν ἐργασιῶν τὰς ὁποίας τὸ Τμῆμα Προγραμματισμοῦ ἔχει προγραμματίσει καὶ ἀναθέσει εἰς τὸ ἀντίστοιχον Ὑπουργεῖον διὰ νὰ ἐκτελέσῃ.

Προχωρῶ καὶ πάρα κάτω καὶ θὰ εἰσηγούμην, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ἅπαξ καὶ τὸ θέμα συζητεῖται εὐρύτερον, ὅπως εἰς τὸ μέλλον μελετηθῇ ἡ δυνατότης ἐκτελέσεως τῶν ἔργων ὑπὸ Εἰδικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ μὴν ὑπάρχῃ Τμῆμα ἐκτελέσεως εἰς κάθε Ὑπουργεῖον κεχωρισμένως, ὥστε ὁ Ἔλεγχος τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων νὰ εἶναι εὐχερέστερος καὶ ἀποτελεσματικώτερος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης εἶχε ζητήσει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι αἱ οἰκεῖαι Ἐπιτροπαὶ ἑκάστου Ὑπουργείου δικαιοῦνται νὰ παρακολουθοῦν τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων εἴτε αὐτὰ εἶναι ἔργα ἀναπτύξεως εἴτε εἶναι τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ, ὑποβάλλω τὴν εἰσήγησιν ὅπως ὑπάρξῃ συνδυασμὸς τῶν δύο ἀπόψεων· δηλαδὴ — ἀφοῦ μέχρι σήμερον αἱ Ἐπιτροπαὶ εἴτε ἐξ ἀβλεψίας εἴτε δι' ἄλλους λόγους δὲν εἶχον ἀναλάβει αὐτὸν τὸν ρόλον τῆς παρακολουθήσεως τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων — νὰ δοθῇ ἐντολὴ εἰς ἑκάστην Ἐπιτροπὴν νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ἀπὸ ἀπόψεως ἁπλῶς ἐκτελέσεως καὶ ὄχι ἀπὸ ἀπόψεως ἐξόδων, καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία θὰ δημιουργηθῇ, καὶ τὴν ὁποίαν εἰσηγήθησαν αἱ Ἐπιτροπαὶ Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ, νὰ συντονίζῃ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν τῶν Ἐπιτροπῶν ὥστε εἰς δεδομένην στιγμὴν, καὶ εἰς ὡρισμένην περίοδον νὰ παρουσιάζεται ἡ ὅλη ἐργασία ὁμαδικὰ καὶ μελετημένα ἐνώπιον τοῦ Σώματος αὐτοῦ. Δηλαδὴ — ἐπειδὴ εἶναι ἔργον ἑκάστης Ἐπιτροπῆς νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐκτέλεσιν διαφόρων ἔργων — νὰ μὴν ἔρχεται τὴν μίαν ἡμέραν ἡ α' Ἐπι-

τροπὴ καὶ νὰ ἀναφέρῃ ὅτι ἔγιναν ἢ δὲν ἔγιναν ἐκεῖνα τὰ ἔργα καὶ μετὰ παρέλευσιν ἀρκετῶν μηνῶν νὰ ἔρχεται ἡ ἄλλη Ἐπιτροπὴ καὶ νὰ ἀναφέρῃ δι' ἄλλα ἔργα καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Ἐὰν γίνεται ἡ ἐργασία αὐτὴ ἐντὸς ὡρισμένων ὅρων ἐντολῆς καὶ ἐὰν ἑκάστη Ἐπιτροπὴ παρουσιάζῃ τὴν ἰδικήν της μελέτην, ἡ Συντονιστικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ ἐλέγχῃ, θὰ παρακολουθῇ καὶ θὰ δίδῃ ἴσως καὶ καθοδήγησιν εἰς τὰς οἰκείας Ἐπιτροπὰς ὡς πρὸς τὸ πῶς θὰ ἐργάζωνται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Νομίζω ὅτι γενικὴ εἶναι ἡ διαπίστωσις ὅτι χρειάζεται πράγματι μία Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία νὰ ἐλέγχῃ τὰς ἐνεργείας τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας εἰς τὸν τομέα εἰς τὸν ὁποῖον ἀνεφέρθησαν οἱ διάφοροι ὁμιλήσαντες. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συζητεῖται τώρα εἶναι ἴσως τὸ τυπικὸν μέρος, δηλαδὴ ἐὰν θὰ δημιουργηθῇ μία ἀκόμη Ἐπιτροπὴ ἢ ἐὰν θὰ ἀναζωογονηθῇ ἡ δραστηριότης τῶν Ἐπιτροπῶν αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν σήμερον εἰς τὴν Βουλήν.

Θὰ ἔλεγα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι τὸ θέμα τοῦτο θὰ μποροῦσε νὰ τὸ μελετήσῃ καλύτερον μία μικρὰ Ἐπιτροπή, μᾶλλον μία οἱαδήποτε Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς αὐτῆς, ἀντὶ νὰ τὸ συζητοῦμεν σήμερον ἐνώπιον τοῦ Σώματος καὶ εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς, ἡ ὁποία ὑπάρχει, ἐπιληφθῇ τοῦ θέματος τούτου καὶ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰ ὅσα ἐλέχθησαν ὑπὸ τῶν διαφόρων μελῶν τοῦ Σώματος νὰ προβῇ εἰς εἰσήγησιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ὡς πρὸς τὸ ἐὰν θὰ πρέπει νὰ γίνῃ Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ καί, ἐὰν θὰ γίνῃ, νὰ ἑτοιμάσῃ καὶ ἓν σχέδιον τῶν ὅρων ἐντολῆς αὐτῆς πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τοῦ Σώματος.

Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον πιστεύω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι θὰ ἔχωμεν μίαν συγκεκριμένην πρότασιν ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ μποροῦμεν νὰ συζητήσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων διευκρινίζω ὅτι δὲν ἐννοοῦσα ὅτι μία ἑκάστη Ἐπιτροπὴ πρέπει νὰ ἔρχεται εἰς τὴν Βουλὴν καὶ νὰ ὑποβάλλῃ χωριστὴν ἔκθεσιν. Εἶχα ὑπ' ὄψιν μου ὅτι θὰ μποροῦσαν οἱ Πρόεδροι ὅλων τῶν Ἐπιτροπῶν νὰ ἐργάζωνται ὡς Συντονιστικὸν Σῶμα ἢ ὑπὸ οἱανδήποτε ἄλλην μορφήν. Ἀλλά, δεδομένου ὅτι συνεφώνησα μὲ τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Σαββίδη ὅτι ὅλα αὐτὰ θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθοῦν εἰς μίαν "ad hoc" Ἐπιτροπήν, δι' αὐτὸ δὲν ἐπροχώρησα νὰ παράσχω λεπτομερείαις ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεώς μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἰωαννίδης.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, Θὰ ἤθελα ἁπλῶς νὰ ἀναφέρω ὅτι αἱ διάφοροι Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ δὲν λαμβάνουν μέρος εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ ὁ ὁποῖος ἀναφέρει τὰ διάφορα ἔργα ἀναπτύξεως. Συνεπῶς εἰκάζεται ἐκ τούτου ὅτι αἱ διάφοροι Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξετάζουν τὸν Προϋπολογισμόν, δὲν δύνανται καὶ νὰ παρακολουθῶσι τὰ διάφορα ἔργα τὰ ὁποῖα ἀντιστοιχοῦν εἰς ἕν ἕκαστον Ὑπουργεῖον τῆς ἁρμοδιότητός των. Ὡς

εἶναι γνωστὸν τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως ἐξετάζουν ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Προϋπολογισμοῦ, ἐὰν δὲ πρόκειται αἱ διάφοροι Ἐπιτροπαὶ νὰ λάβουν θέσιν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, τότε ἀσφαλῶς πρέπει νὰ γίνῃ καὶ μία μεταβολὴ εἰς τὸν τρόπον ἐξετάσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ, οὕτως ὥστε αἱ διάφοροι Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ νὰ μετέχουν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐν σχέσει μὲ ὅσα ἔχει ἀναφέρει ὁ προηγούμενος ὁμιλητὴς ἴσως νὰ μὴν συμφωνῶ εἰς τὸ ἕνα σκέλος των ὅτι δηλαδὴ αἱ λοιπαὶ Ἐπιτροπαὶ δὲν ἐνημεροῦνται ἀρκετά. Τοὺς ἰδίους Προϋπολογισμοὺς καὶ τὰς ἰδίας λεπτομερείας τὰς ὁποίας λαμβάνουν αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ τὰς λαμβάνει κάθε Βουλευτής. Ἐπίσης λαμβάνει καὶ τὴν ἔκθεσιν εἰς τὴν ὁποίαν ἀναπτύσσεται τὸ κάθε τί διὰ τὸ κάθε ἔργον. Ἀλλὰ οὐδεὶς ἐμποδίζει ὁποιονδήποτε ἀπὸ τοὺς Βουλευτὰς ὁ ὁποῖος θὰ ἤθελε νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ἐξέτασιν τῶν Προϋπολογισμῶν.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι τὰ δύο θέματα δὲν σχετίζονται. Ἡ ἐξέτασις τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἡ ὁποία γίνεται διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ Βουλὴ νὰ ἐγκρίνῃ τὴν δαπάνην δι' ὡρισμένα ἔργα εἶναι ἕν θέμα καὶ τὸ ἄλλον θέμα εἶναι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἡ Βουλὴ θὰ ἀσκῇ ἔλεγχον οὕτως ὥστε τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἐνεκρίθησαν νὰ ἐκτελῶνται.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἐγκρίνεται ὁ Προϋπολογισμός. Ὁ Προϋπολογισμὸς διαιρεῖται εἰς Κεφάλαια, εἰς ἄρθρα, καὶ οὕτω καθεξῆς, καὶ ἔχει τοὺς Πίνακας τῶν ἔργων τὰ ὁποῖα θὰ ἐκτελεσθοῦν. Ἐπομένως, ἐφ' ὅσον οἱ Πίνακες ὑπάρχουν, εἶναι ζήτημα παρακολουθήσεως πλέον τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐν αὐτοῖς ἔργων ἀνεξαρτήτως τοῦ ποία Ἐπιτροπὴ ἐξήτασε τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ εἰσηγήθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἔγκρισίν του.

Ἐφ' ὅσον ἡ Βουλὴ ὡς σύνολον ἐνέκρινε τὸν Προϋπολογισμόν, ἂς μὴ περιπλέξωμεν τὸ θέμα εἰσερχόμενοι καὶ εἰς τὸ θέμα τοῦ τρόπου τῆς μελέτης τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν βλέπω νὰ ὑπάρχῃ οἱαδήποτε ἀντίφασις μεταξὺ τῶν δύο εἰσηγήσεων αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο ἐνώπιον τοῦ Σώματος. Βλέπω μᾶλλον τὸν καταλληλότερον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον θὰ μποροῦσε νὰ συσταθῇ ἕν Σῶμα τὸ ὁποῖον θὰ συνεργάζεται μὲ τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς καὶ θὰ δίδῃ περιοδικῶς ἔκθεσιν ἐνώπιον τοῦ Σώματος τῆς Βουλῆς. Ὅμως τὸ θέμα τῶν ὅρων ἐντολῆς αὐτοῦ τοῦ Σώματος, τὸ ὁποῖον θὰ ἐκλέξωμεν, νομίζω ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ εἰδικὴν Ἐπιτροπήν. Ἴσως νὰ ἔπρεπεν ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ θέματος τῶν ὅρων ἐντολῆς διὰ νὰ μὴν ὑπάρξῃ οἱαδήποτε παρεξήγησις.

Δι' αὐτὸ εἰσηγοῦμαι ὅπως ἀνατεθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐπιλογῆς νὰ μελετήσῃ λεπτομερῶς τὸ θέμα καὶ νὰ κάμῃ εἰσήγησιν ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω ὡρισμένας ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ προβλήματος τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν.

Συμφωνῶ μὲ τὴν γενικὴν διαπίστωσιν ὅτι εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως, ὁ ὁποῖος προβλέπει ὑψηλὴν δαπάνην διὰ τὸ κάθε ἔτος, παρουσιάζεται εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους τὸ φαινόμενον νὰ πραγματοποιῆται μόνον ἓν ποσοστὸν τῆς δαπάνης ποὺ ἐνέκρινεν ἡ Βουλὴ διὰ τὴν προώθησιν τῶν διαφόρων ἔργων.

Ἡ οὐσία τοῦ θέματος δὲν εἶναι ἐὰν ἑκάστη Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ ἐξετάζῃ καὶ θὰ διαπιστώνῃ τὴν πρόοδον μὲ τὴν ὁποίαν ἐκτελοῦνται τὰ ἔργα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου εἰς τὸ ὁποῖον ἀντιστοιχεῖ οὔτε καὶ ἡ βάσις εἶναι ἐὰν θὰ συσταθῇ μία Εἰδικὴ Ἐπιτροπή.

Ἡ βάσις τοῦ ὅλου προβλήματος — καὶ εἶναι αὐτὸ τὸ ὁποῖον πρέπει πρωτίστως κατὰ τὴν γνώμην μου νὰ διερευνηθῇ ὑπὸ Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς — ἔγκειται εἰς τὸ ἑξῆς : Ποῖοι εἶναι οἱ λόγοι οἱ ὁποῖοι δημιουργοῦν καθυστερήσεις εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τὰ ὁποῖα προγραμματίζονται, καὶ ποῖοι πρέπει νὰ εἶναι οἱ τρόποι θεραπείας των. Διότι τὸ σύστημα τῆς ὑποβολῆς ἐκθέσεων ἰσχύει καὶ σήμερον διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν Προγραμματισμοῦ, ἡ ὁποία ὑποβάλλει εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ κράτους, ἀνὰ τριμηνίαν ἢ τετραμηνίαν, ἐκθέσεις ἐπὶ τῆς προόδου τῶν ἔργων προγραμματισμοῦ.

Ἐὰν υἱοθετήσωμεν τὴν ἀρχὴν ὅτι θὰ ὑποβάλλωνται περίπου αἱ ἴδιαι ἐκθέσεις κατ' ἀνάγκην τὰ στοιχεῖα θὰ εἶναι τὰ ἴδια, καὶ θὰ παρέλθῃ μία τριμηνία προτοῦ διαπιστώσωμεν τὰς πρώτας καθυστερήσεις. Θὰ κάμωμεν τότε μίαν συζήτησιν σχετικῶς μὲ τὰς παρατηρηθείσας καθυστερήσεις ἀλλὰ δὲν θὰ διορθώσωμεν τὴν κατάστασιν, ἐκτὸς ἐὰν ἐπισημανθοῦν ὑπὸ Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς οἱ λόγοι οἱ ὁποῖοι δημιουργοῦν τὰς καθυστερήσεις καὶ ληφθοῦν μέτρα διὰ τὴν ἀντιμετώπισίν των.

Τὸ ζήτημα αὐτὸ ἀπησχόλησε καὶ ἐμέ, προσωπικῶς, ἐπανειλημμένως καὶ μπορῶ νὰ ὑποδείξω ἕνα ἁπλούστατον φαινόμενον : Πολλὰ ἔργα καθυστεροῦν διότι καθυστεροῦν νὰ γίνουν αἱ ἀπαλλοτριώσεις αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦνται, αἱ δὲ ἀπαλλοτριώσεις καθυστεροῦν λόγῳ ἐλλείψεως προσωπικοῦ εἰς τὸ Κτηματολόγιον.

Αὐτὸ τὸ θέμα ἐπανειλημμένως ἐπεσημάνθη καὶ ὅμως ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπάρχουν ἐλλείψεις εἰς τὸ Κτηματολόγιον.

Ἕνας ἄλλος λόγος διὰ τὸν ὁποῖον καθυστερεῖ ἡ ἐκτέλεσις ἔργων εἶναι ὅτι ὑπάρχει δυσκολία εἰς τὸν καταρτισμὸν σχεδίων λόγῳ ἐλλείψεως ἐπαρκοῦς προσωπικοῦ. Αὐτὸ ἐπεσημάνθη ἐπανειλημμένως. Πρέπει νὰ γίνῃ σκέψις κατὰ πόσον ἡ ἐκπόνησις σχεδίων πρέπει, ἀντὶ νὰ περιορίζεται μόνον εἰς τὰ Κυβερνητικὰ Τμήματα, νὰ ἀνατίθεται καὶ εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα ἐπὶ τῇ βάσει προσφορῶν.

Ἐπομένως πιστεύω ὅτι προέχει νὰ ἐξετάσωμεν μερικοὺς ἀπὸ τοὺς βασικοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ὁδηγοῦν εἰς αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὴν καθυστέρησιν, χωρὶς ταὐτοχρόνως νὰ παραμελήσωμεν καὶ τὸ θέμα τῆς ἐξετάσεως τῆς προόδου ἐκτελέσεως τῶν ἔργων δι' ἐκθέσεων ἢ δι' οἱωνδήποτε ἄλλων τρόπων.

Ἐπομένως, ὡς πρὸς τὸ πρῶτον θέμα ἡ ἰδική μου εἰσήγησις εἶναι ὅτι πρέπει νὰ συσταθῇ μία Εἰδικὴ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἁρμοδίων Τμημάτων, νὰ προβῇ εἰς θετικὰς διαπιστώσεις καὶ εἰς συγκεκριμένας εἰσηγήσεις· διαπιστώσεις ὡς πρὸς τὸ διατί καθυστεροῦν τὰ ἔργα — τοὺς λόγους ἐν ἐκτάσει — καὶ συγκεκριμένας εἰσηγήσεις διὰ τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ.

Παραλλήλως πρὸς τοῦτο μπορεῖ νὰ ἀναληφθῇ καὶ τὸ θέμα τῆς παρακολουθήσεως τῆς προόδου ἐκτελέσεως τῶν ἔργων. Ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ παρακολουθῶμεν ἁπλῶς δὲν θὰ ὁδηγηθῶμεν εἰς τὴν ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος.

Ὑπάρχει ἐπίσης μία σκέψις, ἢ μᾶλλον μία θέσις, ὅτι αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ δικαιοῦνται νὰ ἐλέγχουν τὰ ἀντίστοιχα Ὑπουργεῖα. Ἡ θέσις αὐτὴ πιστεύω ὅτι εἶναι ὀρθή, θεωρητικῶς ὅμως. Διότι ἐὰν θέλωμεν νὰ ἔχουν αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ νομικὴν ἐξουσίαν διὰ νὰ κάμνουν αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὴν ἐργασίαν καὶ νὰ ὑποχρεοῦται ἕκαστον Ὑπουργεῖον νὰ δίδῃ εἰς αὐτὰς οἱαδήποτε στοιχεῖα, τότε θὰ χρειασθῇ εἰδικὴ νομοθεσία. Διότι τὸ σύστημά μας εἶναι προεδρικόν. Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ προβλέπονται εἰς τὸ Σύνταγμα ἀλλὰ τὸ Σύνταγμα δὲν ὁρίζει τὰς ἁρμοδιότητάς των. Καὶ ἑπομένως εἶναι συζητήσιμον κατὰ πόσον νομικῶς ἔχουν αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ τοιοῦτο δικαίωμα, ἀνεξαρτήτως ἐὰν μέχρι τῆς στιγμῆς οὐδὲν Ὑπουργεῖον ἠρνήθη νὰ δώσῃ εἰς αὐτὰς οἱαδήποτε στοιχεῖα.

Ἑπομένως πρέπει καὶ αὐτὸ τὸ θέμα νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ νομικῆς πλευρᾶς καὶ ἐὰν θὰ ἀποφασισθῇ νὰ εἶναι αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ αἱ ὁποῖαι θὰ ἀσκοῦν τὸν ἔλεγχον, θὰ πρέπει τότε νὰ ρυθμισθῇ τοῦτο διὰ εἰδικῆς νομοθεσίας τῆς Βουλῆς. Διότι, ὅπως εἶπα, τὸ Σύνταγμα ἁπλῶς ἀναφέρει ὅτι θὰ ὑπάρχουν Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί.

Ἀναφέρει εἰδικῶς ὅτι τὰ Νομοσχέδια παραπέμπονται εἰς τὰς Ἐπιτροπάς, ὅτι ἡ ἔκθεσις πρέπει νὰ κυκλοφορῇ 48 ὥρας πρὸ τῆς συζητήσεως, ἀλλὰ δὲν ἀναφέρει πέραν τούτου ποίας ἄλλας ἐξουσίας ἢ ἁρμοδιότητας ἔχουν αἱ Ἐπιτροπαὶ καί, ἑπομένως, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἔχουν νομικῶς τὰς ἐξουσίας αὐτὰς θὰ πρέπει τότε ἡ Βουλὴ νὰ χωρήσῃ εἰς τὴν θέσπισιν Νόμου. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει προκειμένου καὶ διὰ μίαν εἰδικῶς συσταθησομένην Ἐπιτροπήν. Δηλαδὴ τὸ πρόβλημα δὲν λύεται ἐὰν δὲν δοθοῦν αἱ προσήκουσαι ἁρμοδιότητες εἰς τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς διότι, καὶ ἐὰν θὰ δοθῇ ἡ ἁρμοδιότης τοῦ ἐλέγχου τούτου εἰς Εἰδικὴν Ἐπιτροπήν, καὶ πάλιν θὰ χρειασθῇ νομοθεσία διὰ νὰ ἐξουσιοδοτηθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ νὰ εἶναι ὑποχρεωμένα τὰ Ὑπουργεῖα νὰ παρέχουν εἰς αὐτὴν ὅλα τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ τῆς εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὸν ἔλεγχον.

Ἑπομένως τὸ θέμα δὲν εἶναι τόσον ἁπλοῦν ὅσον ἐνεφανίσθη καὶ προσωπικῶς κλίνω ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅπως τὸ ὅλον θέμα παραπεμφθῇ κατὰ τὸ πρῶτον στάδιον εἰς μίαν Εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία νὰ τὸ μελετήσῃ καὶ νὰ ὑποβάλῃ ἐμπεριστατωμένην εἰσήγησιν πρὸς τὴν Βουλήν. Καὶ ἀπὸ νομικῆς πλευρᾶς εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ τοῦτο ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πρακτικῆς, διὰ νὰ διαπιστωθῇ ἐὰν εἶναι ἀνάγκη πρῶτον νὰ ἱδρυθῇ μία Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία νὰ ἐξετάσῃ τοὺς λόγους καὶ νὰ προβῇ εἰς εἰσηγήσεις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν καθυστερήσεων.

Ἐὰν ὅλοι συμφωνῆτε μὲ τὴν θέσιν αὐτήν, τότε εἶναι θέμα πλέον διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐπιλογῆς νὰ προβῇ εἰς τὸν διορισμὸν τῶν προσώπων τὰ ὁποῖα θὰ ἀπαρτίζουν τὴν Εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν ὡς ἐπίσης καὶ νὰ προσδιορίσῃ τοὺς ὅρους ἐντολῆς αὐτῆς οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν γνώμην μου πρέπει νὰ εἶναι :

Ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ διαπιστώσῃ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους καθυστεροῦν ἔργα προγραμματισμοῦ καὶ νὰ προβῇ εἰς εἰσηγήσεις πρὸς θεραπείαν τοῦ μειονεκτήματος τούτου καὶ ταὐτοχρόνως νὰ εἰσηγηθῇ τρόπον παρακολουθήσεως καὶ ἐλέγχου ὑπὸ τῆς Βουλῆς τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων.

Τὸ τρίτον θέμα τὸ ὁποῖον ἔθεσεν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Στυλιανοῦ, περὶ λογιστικοῦ ἐλέγχου, νομίζω ὅτι δὲν ἐγείρεται διόλου. Διότι, δυνάμει τοῦ Συντάγματος, ὑπάρχει ὁ Γενικὸς Ἐλεγκτὴς τῆς Δημοκρατίας ὁ ὁποῖος ὑποβάλλει ἐτησίως ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλὴν καί, ἑπομένως, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει σημασίαν εἶναι ἡ ἔκθεσις τοῦ Γενικοῦ Ἐλεγκτοῦ, διότι ὁ Γενικὸς Ἐλεγκτὴς δὲν εἶναι ὑπάλληλος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ἀλλὰ κοινὸς ὑπάλληλος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας καὶ ὑποβάλλει καὶ πρὸς τὰς δύο τὴν ἰδίαν ἔκθεσιν.

Ἑπομένως, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει σημασίαν εἶναι νὰ μελετᾶται ἡ ἔκθεσις τοῦ Γενικοῦ Ἐλεγκτοῦ ὑπὸ ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ νὰ λαμβάνῃ χώραν συζήτησις εἰς τὴν Βουλήν, οὕτως ὥστε νὰ δίδεται δημοσιότης εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Ἐλεγκτοῦ ἐπὶ τῶν κακῶς ἐχόντων.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Δέχομαι τὴν ἄποψίν σας, κ. Πρόεδρε. Ἤθελα μόνον μίαν πληροφοριακῆς φύσεως κατατόπισιν ἐκ μέρους σας :

Εἰς ἄλλας χώρας ὑπάρχουν ἁρμόδιαι Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ αἱ ὁποῖαι ἀσκοῦν καὶ λογιστικὸν ἔν προκειμένῳ ἔλεγχον ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ σύστημα, ἀλλὰ εἰς καμμίαν χώραν ἡ Βουλὴ δὲν ἀσχολεῖται, ὡς Βουλή, μὲ λογιστικὸν ἔλεγχον. Ἁπλῶς εἰς μερικὰς χώρας ὑπάρχει ὁ Γενικὸς Ἐλεγκτὴς ὁ ὁποῖος εἶναι κοινὸς ὑπάλληλος καὶ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ τῆς Βουλῆς, ἐνῷ εἰς ἄλλας χώρας οὗτος διορίζεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ εἶναι ὑπόλογος εἰς τὴν Βουλὴν διὰ τὸν ἔλεγχον τὸν ὁποῖον κάμνει, ἀλλὰ ἡ ἰδία ἡ Βουλὴ δὲν μπορεῖ νὰ ἀσχοληθῇ ἐκ τῶν πραγμάτων μὲ λογιστικὸν ἔλεγχον, διότι εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον χρειάζεται καὶ πολὺν καιρὸν καὶ εἰδικότητα.

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἐξ ὅσων ἔχω ὑπ' ὄψιν μου αἱ ἐκθέσεις τοῦ Γενικοῦ Ἐλεγκτοῦ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν ἐτησίως καὶ παραπέμπονται κατὰ κανόνα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν ἐντὸς τῆς ὁποίας ὑφίσταται μία Εἰδικὴ Ἐπιτροπή, τῆς ὁποίας ἔργον εἶναι νὰ μελετᾶ τὰς παρατηρήσεις τὰς ὁποίας κάμνει τὸ Ἐλεγκτικὸν Τμῆμα καὶ νὰ ὑποβάλλῃ εἰσηγήσεις. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ κάμῃ ἡ Βουλὴ ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τοῦτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ὑπάρχει αὐτὴ ἡ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία ἐλειτούργησεν ἅπαξ ἢ δὶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας τῆς παρούσης Βουλῆς καὶ ἔκτοτε «ἐξηφανίσθη».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος ;

Ὁ κ. Σιβιτανίδης.

Π. ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΗΣ :

Λυποῦμαι διότι θὰ κάμω τὸ θέμα πλέον πολύπλοκον ἀπὸ ὅ,τι πραγματικῶς εἶναι. Ἡ ἔκθεσις τοῦ Γενικοῦ Ἐλεγκτοῦ πραγματικῶς κατατίθεται εἰς τὴν Βουλὴν ἀλλὰ δὲν συνεζητήθη καμμίαν φοράν, ἐνῷ ἡ Βουλὴ δικαιοῦται καὶ ἔχει μάλιστα ὑποχρέωσιν νὰ τὴν συζητῇ. Ὡς δὲ ἐπρόσεξα ἐφέτος, ὁ ἴδιος ὁ Γενικὸς Ἐλεγκτὴς κάμνει σχετικὴν νύξιν εἰς τὴν ἔκθεσίν του ὅτι δὲν τὴν συζητοῦμεν. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἓν θέμα.

Τὸ τὶ ἀντελήφθην ὅμως, ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Στυλιανοῦ, εἶναι τὸ ἑξῆς : Ὁ Γενικὸς Ἐλεγκτὴς κάμνει λογιστικὸν ἔλεγχον. Τὸ θέμα μας ὅμως ἀφορᾷ τὸν πραγματικὸν ἔλεγχον, τὸν ἔλεγχον τῶν ἔργων. Φυσικὰ ἡ Βουλὴ δὲν μπορεῖ νὰ κάμνῃ ἔλεγχον τῆς κατασκευῆς τῶν ἔργων. Μπορεῖ ὅμως ἡ Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία συμφωνῶ νὰ διορισθῇ, ἡ "ad hoc" Ἐπιτροπή, νὰ εἰσηγηθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τρόπους διενεργείας τοῦ πραγματικοῦ ἐλέγχου τῆς κατασκευῆς ἔργων. Δηλ. ποσοτικῶς, ποιοτικῶς, ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, προσφορᾶς καὶ πραγματικῆς ἐργασίας, ὁπότε ἴσως νὰ μὴν πέφτουν καὶ τὰ γεφύρια μας !

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αὐτὸ εἶναι διαφορετικὸν θέμα ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐὰν θέλετε τὸ θέμα αὐτὸ νὰ ἐξετασθῇ, ἀσφαλῶς θὰ ἐξετασθῇ διότι καὶ ἐγὼ συμφωνῶ ὅτι πρέπει νὰ ἐξετασθῇ. Ἀλλὰ δὲν εὑρίσκεται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ ἐγγραφέντος θέματος.

Π. ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΗΣ :

Μπορεῖ νὰ περιληφθῇ εἰς τοὺς ὅρους ἐντολῆς τῆς ὁρισθησομένης Ἐπιτροπῆς, κ. Πρόεδρε, δηλ. εἰσηγοῦμαι νὰ περιληφθῇ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δηλαδὴ εἰσηγεῖσθε ὅπως εἰς τοὺς ὅρους ἐντολῆς τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς προστεθῇ καὶ ἡ μελέτη τρόπων ποιοτικοῦ ἐλέγχου τῶν ἔργων τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦνται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, πέραν δὲ τοῦ ποιοτικοῦ ἐλέγχου εἰσηγεῖσθε ἀκόμη καὶ ἔλεγχον ἀπὸ πλευρᾶς δαπάνης, δηλαδὴ διαχειριστικὸν ἔλεγχον.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ὑπάρχει παρεξήγησις, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἐσεῖς ἐπροτείνατε νὰ συσταθῇ Ἐπιτροπὴ διὰ νὰ μελετήσῃ τὸ θέμα καὶ νὰ κάμῃ εἰσήγησιν. Ἐὰν ὑπεισέλθωμεν εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς λεπτομερείας τότε εἶναι ὡς νὰ ἔχωμεν ἐκ τῶν προτέρων λάβει ἀπόφασιν ὡς πρὸς τὸ ποῖον εἶναι τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ πρέπει νὰ ἐξετάσῃ τὸ θέμα ἐν τῇ ὁλότητί του, ὅπως τὸ ἐξεθέσατε προηγουμένως. Δὲν ἔχομεν καμμίαν ἔνστασιν νὰ περιλάβῃ ὁ,τιδήποτε θέλει νὰ ἐξετάσῃ αὐτὴ ἡ Ἐπιτροπή, διότι ἐκ τῶν ὑστέρων θὰ ἀποφασίσωμεν τὶ νομίζομεν ὅτι θὰ πρέπει νὰ γίνῃ. Προσωπικῶς διαφωνῶ πολὺ ὡς πρὸς τὶ εἶναι κοινοβουλευτικὸς ἔλεγχος. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἡ ὥρα τώρα νὰ ἐξηγήσω τὶ πρέπει νὰ ἐννοῶμεν ὅταν ὁμιλῶμεν διὰ κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Δι' αὐτό, νομίζω νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἀπόφασιν, ἡ ὁποία ἀντιλαμβάνομαι ἔγινεν ἀποδεκτὴ ἀπὸ ὅλους, τῆς δημιουργίας μιᾶς "ad hoc" Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία θὰ μελετήσῃ τὸ ὅλον θέμα ἐν τῇ ὁλότητί του καὶ ἀπὸ ὅλας τὰς γενικὰς πλευράς του, ὅπως ἐξετέθησαν, καὶ τὴν τελικὴν συζήτησιν νὰ τὴν ἀναβάλωμεν μέχρι ποὺ νὰ ἔχωμεν τὰς ἀπόψεις αὐτῆς τῆς Ἐπιτροπῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὅλοι συμφωνοῦμεν ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεώς μου ὅπως ἱδρυθῇ μία Ἐπιτροπὴ διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ θέμα. Τὸ ζήτημα εἶναι ἐὰν θὰ ἀφεθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς νὰ καθορίσῃ τοὺς ὅρους ἐντολῆς τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς ἢ ἐὰν ἡ Βουλὴ θὰ καθορίσῃ τούτους, καὶ ἐπὶ τούτου ἔχομεν ἀκούσει τὰς ἐκφρασθείσας ἀπόψεις ἀπὸ ὅλας τὰς πλευράς. Νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ὀρθότερον νὰ ἀφεθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς νὰ ἑτοιμάσῃ καὶ τοὺς ὅρους ἐντολῆς τοὺς ὁποίους μπορεῖ νὰ θέσῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ὅταν θὰ ἀνακοινώσῃ τὴν σύστασιν τῆς Ἐπι-

τροπῆς, διὰ νὰ ἐγκριθοῦν. Ἄλλως θὰ εἶναι δύσκολον διὰ τῆς διαλογικῆς συζητήσεως νὰ καταλήξωμεν εἰς τοὺς πραγματικοὺς ὅρους ἐντολῆς. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀντίρρησις θὰ ἀκολουθήσωμεν αὐτὴν τὴν διαδικασίαν, καὶ ἐπομένως ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς θὰ συνέλθῃ, θὰ διορίσῃ τὴν Εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ θὰ ἑτοιμάσῃ προσχέδιον τῶν ὅρων ἐντολῆς, τὸ ὁποῖον θὰ θέσῃ ἐνώπιον τοῦ Σώματος πρὸς ἔγκρισιν.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ ὑπάρχει ἐπίσης τὸ θέμα «Ὁ περὶ Ἐσπεριδοειδῶν Νόμος, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συγκαλλιεργείας καὶ αἱ ἐπιπτώσεις των ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου», τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ κ. Νίκου Κόσιη.

Προτοῦ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Κόσιην, θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, ὅτι ἔγιναν παραστάσεις εἰς τὸ γραφεῖον μου διὰ τὴν καθυστέρησιν τῆς παραλαβῆς τῆς ζιβανίας. Ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἐστάλησαν πρὸς ἐμὲ δὲν εἶναι εὔκολον νὰ διαπιστώσω κατὰ πόσον τὰ ὑποβληθέντα παράπονα εἶναι βάσιμα, ἐὰν δηλαδὴ ὑπάρχῃ πράγματι σημαντικὴ καθυστέρησις ἢ ἐὰν πρόκειται περὶ συμπτωματικῆς καθυστερήσεως.

Διὰ τοῦτο εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων τῆς Βουλῆς ἐπιληφθῇ τοῦ θέματος, ἀφοῦ πρῶτον ἐξετάσῃ καὶ ἀκούσει τὰς ἀπόψεις τῶν ἁρμοδίων τοῦ Σχεδίου Συγκεντρώσεως Οἰνικῶν Προϊόντων.

Ὁ κ. Κόσιης ἔχει τὸν λόγον

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἐνέγραψα τὸ πρὸς συζήτησιν θέμα «Ὁ περὶ Ἐσπεριδοειδῶν Νόμος, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συγκαλλιεργείας καὶ αἱ ἐπιπτώσεις των ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου» διὰ νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον συζητήσεως ὁ Νόμος αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἐψηφίσθη ὑπὸ τοῦ Σώματος πρὸ διετίας, τὸ 1966, καὶ ἐτέθη ἐν ἐφαρμογῇ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1967, ὑπὸ τὸ φῶς τῆς πείρας ἐν τῇ ἐφαρμογῇ του, ὑπὸ τὸ φῶς σφοδρῶν ἀγροτικῶν ἀντιδράσεων, ὑπὸ τὸ φῶς ὀξυνομένων ἀντιθέσεων Κυβερνήσεως καὶ ἀγροτῶν, καὶ ὑπὸ τὸ φῶς — ἴσως — νεωτέρων σκέψεων τῶν τεχνολογικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Κυβερνήσεως, σχετιζομένων μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα.

Ἐν πρώτοις θὰ ἀνατρέξω εἰς τὸ ἱστορικὸν τοῦ Νόμου, βασικὰς προνοίας τοῦ ὁποίου θὰ θέσω — εἰσηγητικῶς — πρὸς ἀναθεώρησιν, καὶ εἰς τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ὑπηγόρευσαν πρὸ διετίας τὴν ψήφισιν τοῦ Νόμου τούτου.

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Νόμος, ὡς γνωρίζομεν, ὑπηγορεύθη ἀπὸ τὴν ὑδατικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἀπὸ τὴν ζωτικὴν ἀνάγκην ἐξοικονομήσεως ὕδατος εἰς ἰδιαιτέρως κινδυνευούσας περιοχάς.

Καὶ ἔκαμνε πρόνοιαν :

(α) Περὶ καταγραφῆς τῶν κήπων ἐσπεριδοειδῶν· καὶ

(β) περὶ ὑποβοηθήσεως τοῦ Νόμου περὶ Ὑδάτων, δηλαδὴ περὶ καλλιεργείας νέων κήπων μὲ ἐσπεριδοειδῆ κατόπιν ἀδείας.

Ἐν προεκτάσει, καὶ κατόπιν γνωμοδοτήσεως ἁρμοδίας Κυβερνητικῆς Ἀρχῆς, ἀπηγορεύθη ἡ συγκαλλιέργεια κηπευτικῶν φυτῶν εἰς φυτείας ἐσπεριδοειδῶν καὶ ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ Νόμου περὶ Ὑδάτων ἀπεφασίσθη ἡ χρῆσις ὑδρομετρητῶν διὰ καθορισμὸν καὶ ἔλεγχον τοῦ ἀντλουμένου πρὸς ἄρδευσιν ὕδατος.

Ἐκ τῶν προνοιῶν τοῦ Νόμου οὐσιαστικὴν ἀνταπόκρισιν ἐκ μέρους τῶν ἀγροτῶν εὗρε μόνον ἡ πρόνοια περὶ καταγραφῆς τῶν κήπων ἐσπεριδοειδῶν. Ἅπασαι αἱ λοιπαὶ πρόνοιαι προεκάλεσαν σοβαρὰς ἀντιδράσεις ἐκ μέρους τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου, αἱ ὁποῖαι χρήζουν ἐνδελεχοῦς ἐξετάσεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὑπὸ τὸ φῶς τῆς πείρας ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ Νόμου.

Ἐν πρώτοις θὰ ὑποβάλωμεν τὴν οὐσιαστικὴν διαπίστωσιν ὅτι ὁ ἐπιδιωκόμενος διὰ τοῦ νόμου σκοπός, τῆς ἐξοικονομήσεως ὕδατος, οὐδόλως ἐπετεύχθη, διότι :

(α) Ἐν ὄψει τῆς ἐπικειμένης ψηφίσεως τοῦ Νόμου, πρὸ διετίας, θορυβηθέντες πλεῖστοι ἀγρόται καὶ μὴ ἔσπευσαν νὰ καλλιεργήσουν μὲ ἐσπεριδοειδῆ ἐκτάσεις γῆς πολλαπλασίας ἐκείνων ποὺ φυσιολογικῶς θὰ ἐκαλλιεργοῦντο.

(β) Καὶ μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Νόμου — καὶ ἐν ὄψει φόβου νὰ ἀνασταλῇ πλήρως ἡ ἔκδοσις ἀδειῶν καλλιεργείας — ὑποβάλλεται ἄκρως ἐπηυξημένος ἀριθμὸς αἰτήσεων διὰ καλλιεργείας ἐσπεριδοειδῶν.

Πάντα ταῦτα, πλὴν τῆς προκλήσεως προστριβῶν μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ ἀγροτῶν ὡς πρὸς τὰ κριτήρια ἐκχωρήσεως ἢ μὴ ἀδειῶν, ἐπέφερον καὶ τὸ ἀδιαμφισβήτητον ἀποτέλεσμα αὐξήσεως ἀντὶ περιορισμοῦ τῶν καλλιεργειῶν ἐσπεριδοειδῶν.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω τὰ ἑξῆς : Ἐνῷ πρὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ Νόμου περὶ Ἐσπεριδοειδῶν ἐφυτεύοντο 3,000 σκάλαι ἐσπεριδοειδῶν ἐτησίως, ὅταν ἔγινε γνωστὸν ὅτι θὰ ἐψηφίζετο ὁ νόμος, ὀλίγον πρὸ καὶ κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου, ἐφυτεύθησαν πέραν τῶν 5,000 σκαλῶν. Τὸ 1967, καὶ μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Νόμου, ἐδόθησαν ἄδειαι διὰ πέραν τῶν 5,500 σκαλῶν καὶ τὸ 1968 ἐδόθησαν ἄδειαι διὰ τὴν φύτευσιν ἐσπεριδοειδῶν πέραν τῶν 4,000 σκαλῶν. Ἀπὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ Νόμου δὲν ἐνεκρίθησαν ἄδειαι διὰ φύτευσιν 3,300 σκαλῶν ἐσπεριδοειδῶν, ὑπάρχουν δὲ σήμερον πέραν τῶν 1,000 σκαλῶν παρανόμως φυτευμένων ἐσπεριδοειδῶν.

Σὺν τοῖς ἄλλοις ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου ἤγειρε καὶ σωρείαν ἄλλων ἀποριῶν καὶ ἐρωτημάτων ὡς, ἐπὶ παραδείγματι, ἐπὶ τῇ βάσει ποίας λογικῆς τίθεται ἔλεγχος εἰς τὴν καλλιέργειαν ἐσπεριδοειδῶν, ἐνῷ παραμένει ἀνεξέλεγκτος ἡ φυτεία μπανανῶν καὶ ἄλλων ὀπωροφόρων ὡς καὶ κηπευτικῶν μὲ πολλαπλασίας ἀνάγκας ὕδατος.

Ὡς πρὸς τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς συγκαλλιεργείας προεκλήθη ὡσαύτως ἔντονος ἀλλὰ καὶ λογικὴ ἀντίδρασις τῶν ἀγροτῶν. Οὗτοι, εἰς τὴν μεγάλην πλειοψηφίαν των, εἶναι μικροκτηματίαι. Καὶ εἶναι δι' αὐτοὺς ζωτικωτάτη ἀνάγκη ἡ συγκαλλιέργεια. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ζήσουν ἄνευ συγκαλλιεργείας, ἀναμένοντες ἐπὶ πολλὰ ἔτη τοὺς νέους κήπους ἐσπεριδοειδῶν νὰ ἀποδώσουν εἰσόδημα.

Πιστεύομεν ὅτι, βασικῶς, τὴν ἐπιβεβλημένην ἐξοικονόμησιν ὕδατος δὲν προσφέρουν οὔτε ὁ ἔλεγχος τῶν καλλιεργειῶν ἐσπεριδοειδῶν, οὔτε ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συγκαλλιεργείας, οὔτε ἡ χρῆσις ὑδρομετρητῶν διὰ καθορισμὸν καὶ ἔλεγχον τοῦ χρησιμοποιουμένου πρὸς ἄρδευσιν ὕδατος.

Ὑποβάλλομεν καὶ εἰσηγούμεθα τὴν ἐλευθέραν καλλιέργειαν ἐσπεριδοειδῶν, τὴν ἐλευθέραν συγκαλλιέργειαν διὰ τοὺς γεωργοὺς καὶ τὴν χρῆσιν ὑδρομετρητῶν ὅπου τοῦτο θεωρεῖται ἀναγκαῖον διὰ στατιστικοὺς σκοπούς, διὰ τὴν ἐξασφάλισιν στατιστικῶν δεδομένων ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ ἀντλουμένου ὕδατος.

Βασικῶς τὸ πρόβλημα τῆς ἐξοικονομήσεως ὕδατος πρέπει νὰ ἀντικρυσθῇ μὲ τὴν ἀναζήτησιν τοῦ ἀρίστου τρόπου οἰκονομικῆς ἀρδεύσεως.

Μὲ βάσιν τὰ κυπριακὰ δεδομένα, κατὰ τὰ ὁποῖα πλεῖστοι γεωργοὶ εἰς ὡρισμένας περιοχὰς ἀγοράζουν ὕδωρ δι' ἄρδευσιν, δὲν διαθέτουν ἐπάρκειαν πολλῶν ἐργατικῶν χειρῶν διὰ σκοποὺς ἀρδεύσεως, δὲν διαθέτουν συγχρόνους ἀγωγοὺς ὕδατος μέχρι τῶν κήπων των, κ.ἄ., καταφαίνεται ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶναι ἐν πολλοῖς ἀνεφάρμοστον τὸ προταθὲν ὡς ἰδεῶδες σύστημα, δηλαδὴ τὸ σύστημα «λάστιχα—λεκάνες».

Τὸ ἐκ τῶν πραγμάτων οἰκονομικώτερον σύσιημα, ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν ὕδατος, εἶναι τὸ σύστημα «κοντὲς ράμες». Ἀπαιτεῖ τὸ ὀλιγώτερον ὑπὸ τὰς σημε-

ρινὰς περιστάσεις ὕδωρ, ἐπιτρέπει τὴν ἀναγκαίαν καὶ ἐπιβεβλημένην συγκαλλιέργειαν, εἶναι τὸ εὐκολώτερον εἰς ἐφαρμογὴν καὶ τυγχάνει τῆς ἐπιδοκιμασίας καὶ ὑποστηρίξεως τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου, ἔχομεν δὲ λόγους νὰ πιστεύωμεν ὅτι μελετᾶται σοβαρῶς καὶ ὑπὸ τῶν τεχνολογικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν κατακλείδι, κύριε Πρόεδρε, εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ ἐλευθέρα καλλιέργεια ἐσπεριδοειδῶν, ἡ ἐλευθέρα συγκαλλιέργεια εἰς νέους κήπους ἐσπεριδοειδῶν κατεχομένους ὑπὸ γεωργῶν, ἡ χρῆσις ὑδρομετρητῶν, καὶ ἡ ἐξοικονόμησις ὕδατος διὰ τοῦ συστήματος «κοντὲς ράμες», ἐξετασθοῦν ἐπισταμένως ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἡ ὁποία, ἀφοῦ ἀκούση καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου καὶ τῶν Τμημάτων του, νὰ ὑποβάλῃ εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν εἰς τὴν Βουλήν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν γνωρίζω ἐὰν ὑπάρχουν ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἀγορεύσουν σήμερον. Ἡ συνήθης διαδικασία εἶναι νὰ ἀκούωμεν τὸν εἰσηγητὴν καὶ νὰ ἀναβάλλωμεν τὴν συνέχισιν τῆς συζητήσεως διὰ τὴν ἑπομένην συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Εἰσηγοῦμαι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅπως ἡ ὁμιλία τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Κόσιη κυκλοφορήσῃ εἰς τοὺς βουλευτὰς καὶ ἡ συζήτησις ἀναβληθῇ διὰ τὴν ἑπομένην συνεδρίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα θὰ τεθῇ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :
Κεφάλαιον Α : Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.
(2) Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.
(3) Ὁ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι καὶ Ναυτικοὶ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.
(4) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1969.
(5) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1969.
(6) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1969.
(7) Ὁ περὶ Ἑνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς Ἀγροτικῶν Κτημάτων Νόμος τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : «Ὁ περὶ Ἐσπεριδοειδῶν Νόμος, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συγκαλλιεργείας καὶ αἱ ἐπιπτώσεις των ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου». (Θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Νίκου Κόσιη). (Συνέχισις τῆς συζητήσεως).

Ἡ ἑπομένη συνεδρία ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 6.00 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

'Αναστασιάδης 'Αντώνιος
Γιάγκου 'Ανδρέας
Γιαμάκης 'Ιωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης 'Ανδρέας
'Ιωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς 'Ανδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης 'Ηρόδοτος
Παπαϊωάννου 'Εζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) 'Ερωτήσεις — 'Απαντήσεις (Παρακολούθησις καὶ προστασία μαθητῶν σχολῶν Μέσης 'Εκπαιδεύσεως κατερχομένων ἐκ τῶν χωρίων εἰς τὰς πόλεις — Καθιέρωσις ξενογλώσσου τηλεοπτικοῦ δελτίου εἰδήσεων — Καθορισμὸς τιμῆς πωλήσεως ὕδατος ἐκ τοῦ φράγματος Γερμασόγειας — Δημιουργία πεζοδρομίων καὶ ἐπισήμανσις διαβάσεων πρὸς διασταύρωσιν τῶν ὁδῶν ὑπὸ τῶν πεζῶν — Παραχώρησις κρατικῆς γῆς εἰς κατοίκους τοῦ χωρίου 'Αχερίτου πρὸς διαχωρισμὸν αὐτῆς εἰς οἰκόπεδα, κλπ.).

(2) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

(4) Συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος «Σύστασις ἢ μὴ Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς 'Εκτελέσεως τῶν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν προβλεπομένων ἔργων» (Χρ. Δημητριάδης — Λ. Δημητριάδης — Χρ. Μιχαηλίδης — Β. Λυσσαρίδης — Π. Στυλιανοῦ — Μ. Σαββίδης — Α. Ζιαρτίδης — Π. Τουμαζῆς — Κ. Χριστοδουλίδης — Γ. 'Ιωαννίδης — Ε. Παπαϊωάννου — Πρόεδρος — Π. Σιβιτανίδης) καὶ ἀπόφασις περὶ συστάσεως Εἰδικῆς 'Επιτροπῆς πρὸς μελέτην τούτου καὶ καταρτίσεως προσχεδίου τῶν ὅρων ἐντολῆς αὐτῆς ὑπὸ τῆς 'Επιτροπῆς 'Επιλογῆς τῆς Βουλῆς.

(5) 'Αγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Νίκου Κόσιη ἐπὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐγγραφέντος θέματος «'Ο περὶ 'Εσπεριδοειδῶν Νόμος, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συγκαλλιεργείας καὶ αἱ ἐπιπτώσεις των ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου» καὶ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως.

Τιμὴ 50 Μίλς

'Ετυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 13ης Μαρτίου 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.30 μ.μ.)

(Ἀρ. 26)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α τῆς ἡμερησίας διατάξεως Ἐρωτήσεις - Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν Ἐρωτήσεων—Ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Ἰουνίου 1968.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ βόθροι τοῦ Νοσοκομείου καὶ τοῦ Ἀστυνομικοῦ Σταθμοῦ Λεμεσοῦ πρὸ πολλοῦ ἐκχειλίζουν εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐκπέμπουν ἀνυπόφορον δυσοσμίαν καὶ νὰ προκαλοῦν δημοσίαν ὀχληρίαν εἰς τοὺς περιοίκους, οἵτινες πολλάκις διεμαρτυρήθησαν καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τοὺς Ἀρμοδίους τὸν τερματισμὸν τῆς ἐν λόγῳ ὀχληρίας.

Παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας παραστάσεις τόσον τοῦ τέως ὅσον καὶ τοῦ νῦν Ἐπαρχιακοῦ Ἰατρικοῦ Λειτουργοῦ πρὸς τὸ ἁρμόδιον Κυβερνητικὸν Τμῆμα, μέχρι σήμερον οὐδὲν μέτρον ἐλήφθη παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Τμήματος καὶ ἡ συνέχισις τῆς ἐν λόγῳ δημοσίας ὀχληρίας προκαλεῖ τὴν δυσφορίαν τῶν κατοίκων τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἐλήφθη ἢ μὴ ἀπόφασις διὰ κατασκευὴν νέων βόθρων καί, ἐὰν ναί, πότε ὑπολογίζεται ἡ ἔναρξις τῆς κατασκευῆς τούτων».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Μαρτίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 11ην 'Ιουνίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Τὸ Τμῆμα Δημοσίων Ἔργων ἐξεπόνησε σχέδιον διϋλίσεως τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων τῶν βόθρων τοῦ Νοσοκομείου καὶ τοῦ 'Αστυνομικοῦ Σταθμοῦ Λεμεσοῦ καὶ διοχετεύσεως τούτων εἰς τὴν θάλασσαν μέσῳ τῶν ὑπονόμων τῆς πόλεως Λεμεσοῦ.

2. Ἡ ὑλοποίησις τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου προσέκρουσεν εἰς ὡρισμένα ἐμπόδια.

3. Τὸ Τμῆμα Δημοσίων Ἔργων ἤδη προωθεῖ τὴν λῆψιν ἑτέρων καταλλήλων μέτρων, ἤτοι τὴν ἐκσκαφὴν βαθυτέρων ἀπορροφητικῶν λάκκων εἰς τὸ Νοσοκομεῖον καὶ τὸν 'Αστυνομικὸν Σταθμὸν Λεμεσοῦ πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἐπικρατούσης καταστάσεως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην 'Ιανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην 'Ιανουαρίου 1969.

«'Εν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισις νόμου κατοχυροῦντος καὶ διὰ νομοθετικῆς πράξεως τῆς Βουλῆς—ἐπιπροσθέτως πρὸς σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς Ε.Κ.Σ.Κ., ἥτις, σὺν ἄλλοις, ἐκάλυπτε μερικῶς τὸ ὅλον θέμα—τὰ ἔτη κρατήσεως τῶν καθηγητῶν, διδασκάλων καὶ σπουδαστῶν τῆς Παιδαγωγικῆς 'Ακαδημίας λόγῳ τῆς συμμετοχῆς των εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τοῦ 1955—59, ὡς καὶ τὰ ἔτη τῶν φοιτητῶν τοῦ 'Εθνικοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν, οἵτινες διέκοψαν τὰς σπουδάς των (τῇ ἐκκλήσει τῆς 'Οργανώσεως) διὰ νὰ ἀναλάβουν ἡγετικὰς θέσεις εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα, διὰ σκοποὺς προαγωγῶν, συνταξιοδοτήσεως κ.λ.π., προνοεῖ δαπάνην (ὡς καὶ ἡ ἔγγραφος πρὸς ἡμᾶς πρόσφατος γνωμάτευσις τοῦ ἐντίμου 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν), παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον, ἤτοι τὸ 'Υπουργεῖον Παιδείας, νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν πρόκειται νὰ προωθήσῃ μέσῳ τῆς 'Εκτελεστικῆς 'Εξουσίας τὴν κατάθεσιν πρὸς τὸ Σῶμα σχετικοῦ νομοσχεδίου κατοχυροῦντος τὰ ὡς ἄνω ἔτη ἐν τῇ ἐκπαιδευτικῇ ὑπηρεσίᾳ.

Δὲν φρονεῖ τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον ὅτι μία τοιαύτη ἐνέργεια ἀποτελεῖ ἐπιβεβλημένον καθῆκον μας, δοθέντος μάλιστα ὅτι τὸ Σῶμα τοῦτο, διὰ νομοσχεδίου κατατεθέντος ὑπὸ τῆς 'Εκτελεστικῆς 'Εξουσίας, οὐχὶ μόνον κατωχύρωσε διὰ σκοποὺς προαγωγῆς κ.λ.π. τὰ ἔτη κρατήσεως καὶ φυλακίσεως τῶν Δημοσίων 'Υπαλλήλων ἀπὸ τῶν πρώτων μηνῶν τῆς ἀνεξαρτησίας, ἀλλὰ καὶ παρεχώρησε πρὸς αὐτοὺς παροχὰς ἴσας μὲ τὰς εἰς τὸ ἀκέραιον ἀπολαβάς των δι' ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ ἔτη κρατήσεώς των» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Μαρτίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην 'Ιανουαρίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὰ ἔτη φυλακίσεως ἢ κρατήσεως καθηγητῶν καὶ διδασκάλων λόγῳ συμμετοχῆς αὐτῶν εἰς τὸν 'Απελευθερωτικὸν 'Αγῶνα 1955—59 ἀνεγνωρίσθησαν ὡς ὑπηρεσία διὰ σκοποὺς προαγωγῆς καὶ παραχωρήσεως προσαυξήσεων, εἰς δὲ τὴν περίπτωσιν τῶν διδασκάλων καὶ διὰ σκοποὺς συντάξεως. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν καθηγητῶν τὰ ἔτη ταῦτα τῆς φυλακίσεως ἢ κρατήσεως δὲν λογίζονται ὡς συντάξιμος ὑπηρεσία βάσει τοῦ ὑφισταμένου Νόμου περὶ Συντάξεων τῶν Καθηγητῶν ἀρ. 56 τοῦ 1967, τὸ δὲ θέμα σχετικῆς τροποποιήσεως τοῦ νόμου εὑρίσκεται ὑπὸ μελέτην ἀπό τινος χρόνου.

Εἰς τὰς περιπτώσεις καθηγητῶν καὶ διδασκάλων τῶν ὁποίων ὁ διορισμὸς καθυστέρησε λόγῳ διακοπῆς τῶν σπουδῶν των ἕνεκα ἀναμείξεως εἰς τὸν Ἀπελευθερωτικὸν Ἀγῶνα 1955—59, ὡς καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις διδασκάλων τινῶν, οἵτινες λόγῳ ἐθνικῆς δράσεως δὲν ἔτυχον διορισμοῦ ἀμέσως μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν των ἐκ τοῦ Διδασκαλικοῦ Κολλεγίου, τὰ οὕτω ἀπολεσθέντα ἔτη ὑπηρεσίας ἀνεγνωρίσθησαν διὰ σκοποὺς προαγωγῆς καὶ παραχωρήσεως προσαυξήσεων, ἀλλὰ βάσει τῆς κειμένης νομοθεσίας τὰ ἔτη ταῦτα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπολογισθοῦν καὶ διὰ σκοποὺς συντάξεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Φεβρουαρίου 1969.

«Εἰς διαφόρους χώρας τοῦ κόσμου ἔχει ἐφαρμοσθῆ ὡς προληπτικὸν μέτρον ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀντικαρκινικὴ ἐξέτασις τῶν γυναικῶν πέραν μιᾶς ὡρισμένης ἡλικίας.

Ἐπειδὴ τὸ μέτρον αὐτὸ ὅπου ἐφηρμόσθη συνέτεινεν ὥστε νὰ περιορισθῶσιν αἱ δυσάρεστοι ἐξελίξεις τῆς ἐπαράτου αὐτῆς νόσου, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ἐὰν προτίθεται νὰ λάβῃ μέτρα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν εἰς Κύπρον τοῦ προστατευτικοῦ τούτου διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ μέτρου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Μαρτίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Φεβρουαρίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1966 ἀνεμένετο νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Κύπρον ὁ εἰς τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον ἀποσταλεὶς διὰ μεταπτυχιακὰς σπουδὰς εἰς τὴν Παθολογοανατομίαν, Δρ. Χ. Παμπακιάν, ὅτε καὶ θὰ ἱδρύετο ἐν τῷ Γενικῷ Νοσοκομείῳ Λευκωσίας Ὑπηρεσία διὰ τὴν ἀντικαρκινικὴν ἐξέτασιν τῶν γυναικῶν διὰ τῆς μεθόδου Παπανικολάου. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας ἐζήτησεν ἐκ τῆς Βρεττανικῆς Κυβερνήσεως μίαν τρίμηνον ὑποτροφίαν διὰ τὴν ἐξάσκησιν ἑνὸς Τεχνολόγου Χημικοῦ Ἐργαστηρίου, αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ ὁποίου ἦσαν ἀπαραίτητοι διὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς ὡς ἄνω ἀναφερομένης Ὑπηρεσίας. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ὡς ἄνω ὑποτροφία ἐνεκρίθη, ἡ ἀποστολὴ τοῦ Τεχνολόγου εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δι' ἐξάσκησιν ἐθεωρήθη ἄσκοπος καὶ δὲν ἐπραγματοποιήθη καθότι ὁ Δρ. Παμπακιὰν ὑπέβαλεν ἐν τῷ μεταξὺ τὴν παραίτησίν του ἐκ τῆς Ὑπηρεσίας καὶ παρέμεινεν εἰς Ἀγγλίαν.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας προτίθεται ὅπως ζητήσῃ λίαν συντόμως τὴν βοήθειαν τῆς Παγκοσμίου Ὀργανώσεως Ὑγείας ἐν σχέσει μὲ τὴν ἵδρυσιν Ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἀντικαρκινικὴν ἐξέτασιν τῶν γυναικῶν. Κατ' ἀρχὴν θὰ ζητηθῇ ὅπως ἀποσταλῇ εἰς Κύπρον ἐμπειρογνώμων ὅστις θὰ μελετήσῃ τὴν δυνατότητα δημιουργίας τοιαύτης Ὑπηρεσίας, ἀκολούθως δὲ θὰ ζητηθῇ καὶ βοήθεια εἰς ἐξοπλισμόν, ὑποτροφίας, κ.λ.π., βάσει τῶν γενησομένων εἰσηγήσεων τοῦ ἐμπειρογνώμονος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Μαρτίου 1969.

«Ἀπὸ εἰκοσαετίας καὶ πλέον διεξάγεται εἰς τὸν τόπον μας ἕνας φυσιοθεραπευτικὸς ἀγὼν πρὸς καταπολέμησιν τῶν βλαβερῶν συνηθειῶν ποὺ φθείρουν τὴν πολύτιμον ὑγείαν τοῦ λαοῦ μας.

Διὰ τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον διεξάγει ὁ «Παγκύπριος Φυσιοθεραπευτικὸς Σύνδεσμος», διεφωτίσθη ἀρκετὰ ὁ λαός μας σχετικῶς μὲ τὴν θρεπτικὴν καὶ θεραπευτικὴν ἀξίαν τῶν φρούτων, λαχανικῶν καὶ ὅλων τῶν γεωργικῶν μας προϊόντων, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν βελτίωσιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ μας.

Ἐρωτῶ τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας κατὰ πόσον θὰ ἔπρεπε νὰ κατοχυρωθῇ νομικῶς, νὰ προωθηθῇ καὶ ἐνθαρρυνθῇ ὁ εὐεργετικὸς αὐτὸς ἀγὼν τῆς Φυσικῆς Ὑγιεινῆς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Μαρτίου 1969.

«Ὑπὸ κατοίκων τῆς κοινότητος Λατσιῶν ἐκφράζονται παράπονα διὰ τὴν ἄρνησιν τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παραχωρήσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τὴν κοινότητά των.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ποία εἶναι ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν διάνοιξιν οἰκοπέδων εἰς τὴν ὡς ἄνω κοινότητα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Μαρτίου 1969.

«Εἰς τὸ χωρίον Δένεια ὅπως καὶ εἰς ὡρισμένα ἄλλα χωρία δὲν ἐδόθη μέχρι σήμερον ἡ πρὸ ἐτῶν παραχωρηθεῖσα Ἀμερικανικὴ βοήθεια.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα τί ἀπέγιναν τὰ ποσὰ αὐτά».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Προτοῦ εἰσέλθομεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία, θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα Μέλη ὅτι ἔχει ἑτοιμασθῇ κοινὴ Ἔκθεσις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς καθυστερήσεως παραλαβῆς ζιβανίας ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων τοῦ Σχεδίου Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων. Ἐπειδὴ τὸ ζήτημα αὐτὸ ἐνδιαφέρει ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου, θὰ παρεκάλουν τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν εἰς τὴν Βουλήν.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ «ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΙΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΖΙΒΑΝΙΑΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας :	Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων :
Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος	Ἀνδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης	Μιχαλάκης Σαββίδης
Λέλλος Δημητριάδης	Χαρίδημος Χατζηχάρος.
Ἀνδρέας Γιάγκου.	

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἔσχον κοινὴν συνεδρίασιν τὴν 10ην Μαρτίου 1969 καὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος θέμα. Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην προσκληθεὶς παρέστη ὁ Διευθυντὴς τοῦ Σχεδίου Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων, ὅστις παρέσχε πρὸς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς τὰς ἀπαιτουμένας πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις.

Κατόπιν ἐπισταμένης μελέτης τοῦ θέματος διεπιστώθη ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν Ἐπιτροπῶν ὅτι ἡ παρουσιασθεῖσα καθυστέρησις παραλαβῆς ζιβανίας ὀφείλετο εἰς τὴν ηὐξημένην ἐφετεινὴν ἐσοδείαν νωπῶν σταφυλῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὑπερχρέωσε τὸ Σχέδιον Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων νὰ διαθέσῃ ἐπὶ εἴκοσι περίπου ἡμέρας μέρος τοῦ ἀποθηκευτικοῦ χώρου τῆς ζιβανίας δι' ἀποθήκευσιν νωπῶν σταφυλῶν. Τοῦτο, κατὰ τοὺς ὑπευθύνους τοῦ Σχεδίου, ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον ἵνα ἀποφευχθῇ ἡ ζημία τῶν ἀμπελουργῶν διὰ τῆς καταστροφῆς τῶν νωπῶν σταφυλῶν, αἵτινες εἶχον ἀνάγκην ἀμέσου συγκεντρώσεως καὶ φυλάξεως εἰς καταλλήλους ἀποθηκευτικοὺς χώρους. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ὡς ἄνω περιόδου ἤρχισε κανονικῶς ἡ συγκέντρωσις καὶ ἀποθήκευσις τῆς ζιβανίας, καθὼς ἐπίσης ἡ σταδιακὴ διάθεσις αὐτῆς, ὡς ἀκριβῶς ἐγίνετο καὶ εἰς τὰς προηγουμένας ἐσοδείας. Τοιουτοτρόπως ἡ δημιουργηθεῖσα καθυστέρησις θεωρεῖται λήξασα.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει κατὰ τὴν ἀντίκρυσιν τοῦ ὡς ἄνω ἐγερθέντος θέματος διεπιστώθη ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν Ἐπιτροπῶν σοβαρὰ ἔλλειψις χώρου ἀποθηκεύσεως τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, ἐν ὄψει τῆς κατ' ἔτος ηὐξημένης παραγωγῆς τόσον τῶν νωπῶν σταφυλῶν ὅσον καὶ τῆς ζιβανίας, τῆς ὁποίας τὴν παραγωγὴν συνιστᾷ ἐνθέρμως ἡ Κυβέρνησις, θὰ δημιουργῇ κατὰ τὴν ἑκάστοτε περίοδον παραλαβῆς τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων προβλήματα εἰς ἔτι μεγαλύτερον βαθμόν.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι τὸ πρόβλημα ἀποθηκεύσεως τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων, κυρίως δὲ τῆς ζιβανίας, δέον νὰ ἀντικρυσθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἁρμοδίων ὀργανισμῶν καὶ Συμβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, μετὰ τῆς μεγίστης σοβαρότητος οὕτως ὥστε νὰ μὴν εὑρεθῶμεν πρὸ τοῦ ἰδίου προβλήματος κατὰ τὴν νέαν ἐσοδείαν τῶν ἀμπελουργῶν μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία. Τὸ πρῶτον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 1) ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 10ην Μαρτίου 1969.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ χρημάτων ἐκ £12.000 διὰ κάλυψιν ὑπολογιζομένου ἐλλείμματος τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν πεσόντων καὶ τῶν θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος ἐξαρτωμένων καὶ τῶν ἀναπήρων αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον λειτουργεῖ δυνάμει τοῦ Κοινοτικοῦ Νόμου, Ἀρ. 4 τοῦ 1962, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ περὶ Μεταβιβάσεως τῆς Ἀσκήσεως τῶν Ἁρμοδιοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ περὶ Ὑπουργείου Παιδείας Νόμου, Ἀρ. 12 τοῦ 1965.

Ἡ διάθεσις τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ θεωρεῖται ἀναγκαία ἵνα δυνηθῇ ἡ ὁρισθεῖσα Κυβερνητικὴ Ἐπιτροπὴ διαχειρίσεως τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου νὰ ἀνταποκριθῇ πλήρως πρὸς τὰς ἀναληφθείσας ηὐξημένας ὑποχρεώσεις της, ὡς ἡ πληρωμὴ διδάκτρων καὶ λοιπῶν τελῶν ἁπάντων τῶν εἰς σχολὰς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως φοιτώντων μαθητῶν, οἵτινες τυγχάνουν τέκνα ἢ ἐξαρτώμενοι πεσόντων ἢ θυμάτων τῶν δύο Ἀγώνων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τὸν σκοπὸν δι' ὃν πρόκειται νὰ διατεθῇ τὸ ὡς ἄνω ποσὸν χρημάτων καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν Ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £12.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη καὶ παρακαλῶ τὸν Ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὸ δεύτερον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 2) ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 10ην Μαρτίου 1969.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ χρημάτων ἐκ £37.060 διὰ κάλυψιν ὑπολογιζομένου ἐλλείμματος τοῦ Ταμείου Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους, τὸ ὁποῖον λειτουργεῖ δυνάμει τῶν περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Χορηγήματα εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους) Κανονισμῶν τοῦ 1966 καὶ τοῦ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους Νόμου, Ἀρ. 47 τοῦ 1967.

Ἡ διάθεσις τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ θεωρεῖται ἀναγκαία διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ ἁρμοδία Κυβερνητικὴ Ἐπιτροπὴ διαχειρίσεως τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου νὰ καταβάλῃ ἀναδρομικῶς συντάξεις εἰς δικαιοῦχα πρόσωπα τῶν ὁποίων αἱ αἰτήσεις ἐκκρεμοῦν ἐνώπιον αὐτῆς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τὸν σκοπὸν δι' ὃν πρόκειται νὰ διατεθῇ τὸ ὡς ἄνω ποσὸν χρημάτων καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £37.060 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις ἐτερματίσθη καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὸ τρίτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 1) ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 10ην Μαρτίου 1969.

Διά τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ χρημάτων ἐκ £61.775 διά τήν ἀγοράν γῆς εἰς Ὀμορφίταν καί ἀνέγερσιν ἐπ' αὐτῆς 30 κατοικιῶν χαμηλοῦ κόστους, αἵτινες θά διατεθοῦν ἐπί ἐνοικιαγορᾷ εἰς ἀστέγους πτωχάς οἰκογενείας.

Ἡ Ἐπιτροπή Οἰκονομικῶν μελετήσασα τό ὅλον θέμα συμφωνεῖ μέ τόν σκοπόν δι' ὅν πρόκειται νά διατεθῇ τό ὡς ἄνω ποσόν χρημάτων καί ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τήν Βουλήν τήν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταί ἐπί θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τόν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Τό πρόβλημα τῆς ἐξασφαλίσεως στέγης διά τοῦ συστήματος ἐνοικιαγορᾶς εἰς ἀστέγους οἰκογενείας, αἵτινες ἔχουν χαμηλόν εἰσόδημα, εἶναι ἓν σοβαρόν πρόβλημα τοῦ ὁποίου τήν λύσιν θά πρέπει νά ἀναλάβῃ μέ τήν δέουσαν στοργήν καί δραστηριότητα ἡ Πολιτεία.

Μέ τήν ἀλματικήν ἄνοδον τῆς ἀξίας τῶν οἰκοπέδων καί τῶν ἐξόδων ἀνεγέρσεως οἰκιῶν, καθίσταται ἀδύνατον διά τάς ἀστέγους οἰκογενείας μέ χαμηλά εἰσοδήματα νά ἐξασφαλίσουν ἰδιόκτητον κατοικίαν.

Πολλάκις ἐτονίσθη ἀπό τοῦ Βήματος τῆς Βουλῆς ἡ ἀνάγκη ὅπως ἡ Πολιτεία μεριμνήσῃ διά τήν ἐξασφάλισιν στέγης διά τοῦ συστήματος ἐνοικιαγορᾶς εἰς ἀστέγους οἰκογενείας. Ὡς ἐκ τούτου μέ ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν χαιρετίζομεν τήν ἀξιέπαινον ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως νά διαθέσῃ, διά τοῦ ὑπό συζήτησιν Νομοσχεδίου, ποσόν £61.775 διά τήν ἀγοράν γῆς καί τήν ἐπί ταύτης ἀνέγερσιν 30 κατοικιῶν χαμηλοῦ κόστους εἰς Ὀμορφίταν αἵτινες θά διατεθοῦν εἰς ἀστέγους οἰκογενείας τῆς μείζονος Λευκωσίας, μέ σχετικῶς χαμηλά εἰσοδήματα, διά τοῦ συστήματος ἐνοικιαγορᾶς.

Θέλω νά πιστεύω ὅτι τό ὑπό συζήτησιν Νομοσχέδιον θά ἀποτελέσῃ τήν ἀπαρχήν ἄλλων Νομοσχεδίων συμπληρωματικῶν Προϋπολογισμῶν, διά τῶν ὁποίων νά διατίθενται σημαντικώτερα ποσά πρός ἐξασφάλισιν στέγης εἰς ἀστέγους οἰκογενείας χαμηλῶν εἰσοδημάτων, τῶν κυριωτέρων πόλεων τῆς Κύπρου ὅπου τό πρόβλημα τῆς στέγης καθίσταται ὀξύτατον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ἐπί τοῦ ἰδίου θέματος ;

Ἐφ' ὅσον δέν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί παρακαλῶ τόν Ἔντιμον Γραμματέα νά προβῇ εἰς τήν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδή καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διά τάς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διά τό ἔτος τό λῆγον τήν 31ην Δεκεμβρίου 1969, δι' ἃς δέν ἔχει γίνει πρόβλεψις διά νόμου ἤ δέν θά γίνῃ μετά ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

Ἡ Βουλή τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικός τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τό Προοίμιον καί ὁ Συνοπτικός τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μή ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τό Προοίμιον καί ὁ Συνοπτικός τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £61.775 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ δεύτερον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα τοῦ Κεφαλαίου Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία—ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως θὰ ἀναβληθῶσι, λόγῳ τοῦ ὅτι μελετῶνται ἀκόμη ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφὴ τούτων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως ἐπὶ τῶν Γραμμῶν Φορτώσεως τοῦ 1966 (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 3) τοῦ 1969.

(5) Ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969 προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

'Ο περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως ('Επιβολὴ καὶ 'Επιστροφὴ τούτων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 προέρχεται ἐπίσης ἀπὸ τὸ 'Υπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν 'Επιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν 'Εκθέσεως.

'Ο περὶ τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως ἐπὶ τῶν Γραμμῶν Φορτώσεως τοῦ 1966 (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969 προέρχεται ἀπὸ τὸ 'Υπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν 'Επιτροπὴν Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν 'Εκθέσεως.

'Ο περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 3) τοῦ 1969 προέρχεται ἀπὸ τὸ 'Υπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν "Επιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν 'Εκθέσεως.

'Ο περὶ 'Ετησίων 'Αδειῶν μετ' 'Απολαβῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 προέρχεται ἀπὸ τὸ 'Υπουργεῖον 'Εργασίας καὶ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν 'Επιτροπὴν 'Εργασίας καὶ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν σχετικῆς 'Εκθέσεως πρὸς τὴν Βουλήν.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὑπάρχει τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐνέγραψε πρὸς συζήτησιν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Νῖκος Κόσιης, ἤτοι «'Ο περὶ 'Εσπεριδοειδῶν Νόμος, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συγκαλλιεργείας καὶ αἱ ἐπιπτώσεις των ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου». 'Επὶ τοῦ θέματος τούτου ἔχει ἤδη ἀγορεύσει ὁ κ. Κόσιης, ἡ δὲ ἀγόρευσίς του ἔχει πολυγραφηθῆ καὶ σταλῆ πρὸς ἅπαντα τὰ μέλη ἵνα μελετήσωσι ταύτην καὶ ἐκφράσουν, ἐὰν ἐπιθυμοῦν, περαιτέρω ἀπόψεις.

'Αντιλαμβάνομαι ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι ὁμιληταί.

'Ο κ. Χαρίδημος Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

'Εν πρώτοις θὰ ἤθελα νὰ συγχαρῶ τὸν συνάδελφον Βουλευτὴν κ. Νῖκον Κόσιην, ὅστις ἐνέγραψε τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα «'Ο περὶ 'Εσπεριδοειδῶν Νόμος, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συγκαλλιεργείας καὶ αἱ ἐπιπτώσεις των ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου».

Εἰς τὴν πραγματικότητα ἀπαγορεύει ὁ ἀναφερθεὶς Νόμος νὰ καλλιεργῶνται ἐντὸς τῶν φυτειῶν ἐσπεριδοειδῶν ἄλλαι καλλιέργειαι. 'Υπὸ τὸ πρόσχημα τῆς οἰκονομίας νεροῦ ὑφίσταται ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη. 'Ερχόμεθα ὅμως ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ ζητήσωμεν τὴν ἀκύρωσιν τῆς τοιαύτης ἀπαγορεύσεως, ἀφοῦ εἴδομεν εἰς τὴν πρᾶξιν τὸ λανθασμένον αὐτῆς καὶ ἀντικρύσαμεν τὰς δικαιολογημένας διαμαρτυρίας ἐκείνων τοὺς ὁποίους θίγει αὐτὴ ἡ ἀπαγόρευσις.

'Αλλὰ ἂς ἴδωμεν εἰς τὴν πρᾶξιν τί σημαίνει αὐτὴ ἡ ἀπαγόρευσις, καὶ τί στοιχίζει εἰς τοὺς ἀγρότας. Μὲ χίλιες παρακλήσεις δίδεται μία ἄδεια εἰς ἕνα γεωργὸν διὰ νὰ φυτεύσῃ μὲ ἐσπεριδοειδῆ 5—6 σκάλες χωράφι, εἰς τὸ ὁποῖον φυσικὰ ὑπάρχει καὶ νερὸν διὰ πότισμα. 'Αλλ' αὐτὸς ὁ ἀγρότης ἔχει ἀνάγκην νὰ καλλιεργήσῃ καὶ λαχανικά, ἢ ἄλλο ἐποχιακὸν προϊόν, διὰ νὰ ζήσῃ τὴν οἰκογένειάν του μέχρις ὅτου ἀναπτυχθοῦν τὰ ἐσπεριδοειδῆ ποὺ ἔχει φυτεύσει, καὶ τὰ ὁποῖα θὰ χρειασθοῦν τοὐλάχιστον μίαν ἑξαετίαν.

"Ερχεται ὁ Νόμος καὶ λέγει ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται διότι πρέπει νὰ γίνῃ οἰκονομία νεροῦ.

'Αλλ' αὐτὸς ὁ ἀγρότης δὲν ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ μὴ ἀπολαμβάνῃ τίποτε ἀπὸ αὐτὸ τὸ χωράφι, καὶ ἐπιπροσθέτως νὰ ἐξοδεύῃ ἐπὶ 5—6 χρόνια μέχρις ὅτου ἀποφέρουν εἰσόδημα τὰ ἐσπεριδοειδῆ ποὺ ἔχει φυτεύσει, ἐφ' ὅσον μάλιστα δὲν ἔχει ἄλλους πόρους ζωῆς διὰ τὴν οἰκογένειάν του.

Καὶ ὅμως ἀπαιτεῖται ἀπὸ αὐτὸν οἰκονομία νεροῦ—ἀσχέτως ἐὰν πεινᾷ καὶ αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του—καθ' ἣν στιγμὴν παρεχωρήθησαν καὶ παραχωροῦνται ἄδειαι φυτεύσεως ἑκατοντάδων σκαλῶν ἐσπεριδοειδῶν εἰς μὴ γεωργοὺς ἢ εἰς μὴ ἀγρότας, χωρὶς νὰ παίζῃ κανένα σπουδαῖον ρόλον ἡ κατανάλωσις τεραστίων ποσοτήτων νεροῦ, διὰ νὰ ἱκανοποιηθοῦν πρόσωπα μὴ ἐξαρτώμενα ἀπὸ τὴν παραγωγὴν τῆς γῆς.

Πιστεύω ὅτι ἔχουν δίκαιον οἱ ἐκ τῆς γῆς ἀποζῶντες νὰ παραπονῶνται, ὄχι μόνον διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν συγκαλλιεργείας εἰς νεαρὰς φυτείας ἐσπεριδοειδῶν —ἐκ τῆς ὁποίας συγκαλλιεργείας ἐξαρτῶνται διὰ νὰ ζήσουν—ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα ἐμπόδια τὰ ὁποῖα παρενεβλήθησαν εἰς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ κοπιώδους καὶ ἐπισφαλοῦς ἐπαγγέλματός των, ὡς εἶναι ἡ ἀπαίτησις ἀδειῶν διὰ φυτείας, ἡ τοποθέτησις ὑδρομετρητῶν, ἡ ἄδεια δι' ἀνόρυξιν λάκκων, ἡ ἐκρίζωσις φυτειῶν, ἡ χρησιμοποίησις τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων ὑπὸ κανονισμοὺς καὶ ἄλλα μέτρα τὰ ὁποῖα ταλαιπωροῦν τὸν γεωργικὸν κόσμον, ἀντὶ νὰ τὸν ἐνθαρρύνουν.

Κατὰ τὴν συζήτησιν Νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὸν γεωργικὸν κόσμον, πολλάκις ἔχομεν ὑποδείξει τὴν τροποποίησιν ἢ καὶ τὴν ἀπόρριψίν των, λόγῳ τοῦ ὅτι συνεπάγονται ταλαιπωρίας ἀλλὰ καὶ ζημίαν διὰ τοὺς γεωργούς, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ εἰσακουσθῶμεν.

Ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ μεταξὺ τοῦ νὰ κάμνῃ κανεὶς σχέδια εἰς τὸ χαρτί, καθήμενος ἐν πάσῃ ἀνέσει εἰς τὸ γραφεῖον του, καὶ τοῦ νὰ εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς τὴν πρᾶξιν αὐτὰ τὰ σχέδια, τοὺς νόμους καὶ τοὺς κανονισμούς.

Ἐν τέλει εἰσηγοῦμαι ὅπως, διὰ τροποποιήσεως τῶν σχετικῶν Νόμων, ἐπιτραπῇ διὰ τοὺς γεωργοὺς ἡ συγκαλλιέργεια εἰς νεαρὰς φυτείας ἐσπεριδοειδῶν, ἐγκαταλειφθῇ ἡ τοποθέτησις ὑδρομετρητῶν, καὶ μελετηθοῦν, ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου καὶ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας, πάντα τὰ ἐμπόδια ποὺ παρεμβάλλονται εἰς τὴν ἀπρόσκοπτον ἐξάσκησιν τοῦ γεωργικοῦ ἐπαγγέλματος, ὑποβαλλομένης σχετικῆς ἐκθέσεως εἰς τὴν Βουλήν.

Εὐχαριστῶ.

(Ὁ Πρόεδρος καταλαμβάνει τὴν ἕδραν του)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Ἓν σοβαρὸν πρόβλημα ἐδημιουργήθη κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη εἰς τὰς ἀγροτικὰς περιοχὰς ὅπου καλλιεργοῦνται ἐσπεριδοειδῆ. Καὶ τὸ πρόβλημα τοῦτο τὸ ἐδημιούργησεν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου περὶ Ἐλέγχου Φυτείας τῶν Ἐσπεριδοειδῶν.

Κατὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἐπεξηγήθη εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ὅτι σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως ἦτο μᾶλλον νὰ βοηθήσῃ τοὺς γεωργούς, ἀπαγορεύουσα εἰς τοὺς ξένους πρὸς τὸ γεωργικὸν ἐπάγγελμα νὰ φυτεύουν ἐσπεριδοειδῆ εἰς βάρος τῶν πραγματικῶν γεωργῶν, νὰ προωθήσῃ τὴν καλλιέργειαν νέων ποικιλιῶν καὶ νὰ ἀποθαρρύνῃ τὰς φυτείας εἰς ἀκατάλληλα ἐδάφη.

Δυστυχῶς κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου, ἐφημόσθη, ὡς συμβαίνει καὶ μὲ τὸν νόμον περὶ ἐλέγχου τῆς ἀντλήσεως τῶν ὑδάτων, τὸ γράμμα καὶ ὄχι τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου.

Καὶ εἴδομεν τὸν Νόμον τοῦτον νὰ ἀποτυγχάνῃ εἰς τὴν ἐφαρμογήν του καὶ νὰ προκαλῇ τὰς ἀντιδράσεις τῶν γεωργῶν, διότι ἀντὶ τῆς προστασίας ποὺ ἀνέμενον ἀντιμετωπίζουν τὴν ἄρνησιν εἰς τὴν προσπάθειάν των νὰ βελτιώσουν καὶ νὰ αὐξήσουν τὸ εἰσόδημά των.

Ἀρνοῦνται νὰ παραχωρήσουν ἄδειαν διὰ καλλιέργειαν ἐσπεριδοειδῶν εἰς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι ἐκ γενετῆς ἔχουν κληρονομήσει μίαν ἔκτασιν γῆς καὶ μίαν ποσότητα νεροῦ. Ἠρνήθησαν νὰ παραχωρήσουν ἄδειαν καλλιεργείας ἐσπεριδοειδῶν εἰς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι ἐκαλλιέργουν λαχανικὰ καί, θέλοντες νὰ βελτιώσουν τὸ εἰσόδημά των, ἀπετάθησαν δι' ἐξασφάλισιν ἐγκρίσεως ὅπως μετατρέψωσι τὸν κῆπον των εἰς κῆπον ἐσπεριδοειδῶν. Συνήντησαν οὗτοι τὴν ἄρνησιν τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς καὶ ἐχρειάσθη νὰ μεσολαβήσουν ἄλλοι παράγοντες καὶ νὰ παρέλθῃ μεγάλον χρονικὸν διάστημα μέχρις ὅτου ἐξασφαλίσουν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι μίαν ἄδειαν καλλιεργείας ἐσπεριδοειδῶν, ἐνῷ ἦσαν πραγματικοὶ γεωργοί.

Ἓν ἐπίσης σοβαρὸν θέμα τὸ ὁποῖον ἔχει προκύψει καὶ ἀπὸ τὸν Νόμον περὶ ἐλέγχου τῆς ἀντλήσεως τοῦ νεροῦ, εἶναι τὸ θέμα τῆς καλλιεργείας ὑπὸ τῶν γεωργῶν λαχανικῶν καὶ ἄλλων φυτειῶν ἐντὸς τῶν κήπων τῶν νεαρῶν φυτειῶν ἐσπεριδοειδῶν. Εἶναι ἀδιανόητον νὰ ἀπαγορεύεται εἰς ἕνα γεωργὸν ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἄλλο εἰσόδημα—ἁπλῶς διότι ἔχει φυτεύσει μερικὰ φυτὰ ἐσπεριδοειδῶν—νὰ συνεχίσῃ τὴν καλλιέργειαν λαχανικῶν, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τοῦ στεροῦμεν τὸ μοναδικόν του εἰσόδημα καὶ τὸν ὠθοῦμεν εἰς τὴν χρεωκοπίαν.

Ἓν ἄλλο ἐπίσης σοβαρὸν πρόβλημα ποὺ ἔχει σχέσιν μὲ τὰ ἀνωτέρω εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου περὶ ἐλέγχου τῆς ἀντλήσεως. Κατὰ τὴν κατάθεσίν του εἰς τὴν Βουλὴν ἐφαίνετο ὅτι ὁ νόμος αὐτὸς σκοπὸν εἶχε τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς «τὸ νερὸν διὰ τοὺς γεωργούς». Ἐν τούτοις κατὰ τὴν ἐφαρμογήν του καὶ ἐκ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν, ταλαιπωρίαι καὶ δυσκολίαι ἀνυπέρβλητοι ἐδημιουργήθησαν εἰς τοὺς γεωργούς.

Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ μέτρου τοποθετήσεως μετρητῶν ὄχι ὡς δοκιμαστικοῦ τρόπου ἐλέγχου καὶ καταγραφῆς τῆς ἀντλήσεως ὕδατος εἰς ὡρισμένας περιοχὰς ἐπικινδύνους, ἀλλ' ὡς μέτρου ἀποτελεσματικοῦ τῆς λύσεως τοῦ ὑδατικοῦ μας προβλήματος, ἡ καθυστέρησις ἄλλων μέτρων πολὺ πλέον σοβαρῶν, ὡς τὰ ἐμπλουτιστικὰ ἔργα καὶ ἡ μεταφορὰ τοῦ νεροῦ διὰ στεγανῶν αὐλάκων, καὶ ἡ ἀψυχολόγητος ἐφαρμογὴ τοῦ μέτρου ἀρδεύσεως διὰ τοῦ τρόπου «λάστιχα—λεκάνες», ἐπροκάλεσαν τοιαύτην ἀντίδρασιν ὥστε ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου νὰ καθίσταται προβληματική.

Ὅλα τὰ ἀνωτέρω ἀπησχόλησαν ἐπανειλημμένως τὰς ὀργανώσεις τῶν γεωργῶν· ἐμελετήθησαν παγκυπρίως καὶ εἰς ἐπαρχιακὰ συνέδρια καὶ ὑπεβλήθη σωρεία ὑπομνημάτων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Οἱ γεωργοί, οἱ ὁποῖοι ἔχουν κάθε λόγον νὰ προστατεύσουν τὸν ὑπόγειον ὑδατικὸν πλοῦτον καὶ νὰ τὸν χρησιμοποιήσουν κατὰ τὸν πλέον ἀποδοτικὸν τρόπον διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ γεωργικοῦ εἰσοδήματος καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου ἐν γένει, ἐπιδιώκουν συνεργασίαν μὲ τὰ ἁρμόδια τμήματα καὶ ὄχι προστριβὰς καὶ ἀντεγκλήσεις.

Διὰ τοῦτο, χωρὶς νὰ θέλωμεν νὰ θίξωμεν οἱονδήποτε, εἰσηγούμεθα ἐπανεξέτασιν ἢ καὶ ἀναθεώρησιν τῶν ἀνωτέρω Νόμων ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς ἀποκτηθείσης πείρας ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς των καὶ τῶν μειονεκτημάτων ἢ λαθῶν ποὺ προέκυψαν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ὁ περὶ Ἐσπεριδοειδῶν Νόμος εἶναι ἕνα θέμα ποὺ ἀπασχολεῖ σοβαρῶς τὸν ἀγροτικὸ κόσμο καὶ ἰδιαίτερα τὴν περιοχὴ Μόρφου.

Ὁ Νόμος αὐτὸς εἶναι ἄμεσα συσχετισμένος μὲ τὸ ὀξὺ ὑδατικὸ πρόβλημα ποὺ ἀντιμετωπίζουν τόσο ἡ περιοχὴ Μόρφου, ὅσο καὶ ἡ περιοχὴ Κοκκινοχωριῶν τῆς Ἀμμοχώστου.

Ὅταν θὰ ἐψηφίζετο αὐτὸς ὁ Νόμος, ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία κατετόπισε τὴν Βουλὴ ὅτι κύριος σκοπός του ἦταν ἡ ἐξοικονόμηση νεροῦ μὲ τὸν ἔλεγχο τῶν φυτειῶν, ἔτσι ποὺ νὰ σωθῇ ἡ περιοχή. Ἐλέχθη ἐπίσης ἀπὸ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅτι, λόγῳ τοῦ κινδύνου ποὺ παρουσιάζετο ἀπὸ τὸ λιγόστεμα τῶν νερῶν, θὰ ἐδίνοντο ἄδειες γιὰ τοὺς γεωργοὺς καὶ μικρογεωργοὺς τῆς περιοχῆς καὶ θὰ ἀπεκλείοντο οἱ ἐπιχειρηματίες, γιὰ νὰ παίρνουν τὸ νερὸ οἱ πραγματικοὶ καλλιεργητές, αὐτοὶ ποὺ τὸ ἔχουν ἀνάγκη.

Στὴν ἐφαρμογή του ὁ νόμος παρουσίασε ἐλλείψεις. Ἔγιναν ἐπίσης ἀδικίες μὲ τὴν ἄρνηση παραχώρησης ἀδειῶν σὲ γεωργοὺς καὶ παρουσιάστηκαν καθυστερήσεις στὴν παραχώρηση ἀδειῶν.

Ἡ ἀπαγόρευση ἐπίσης τῶν συγκαλλιεργειῶν στὲς νεαρὲς φυτεῖες ἐσπεριδοειδῶν ἀποτελεῖ σοβαρὸ οἰκονομικὸ πλῆγμα, ἰδιαίτερα γιὰ τοὺς μικρογεωργοὺς ποὺ ἀποτελοῦν τὴν βασικὴ μᾶζα τῶν καλλιεργητῶν στὴν περιοχή.

Πιστεύουμε ὅτι ἀρκετὰ λάθη καὶ ἐλλείψεις θὰ ἀποφεύγοντο ἂν στὴν Κεντρικὴ Ἀρχὴ παραχώρησης ἀδειῶν γιὰ φυτεῖες ἐσπεριδοειδῶν καὶ στὲς ἐπαρχιακὲς ἐπίσης ἐπιτροπές, ἀντιπροσωπεύοντο οἱ ἄμεσα ἐνδιαφερόμενοι κηπουροὶ μέσῳ τῶν ἀγροτικῶν τους ὀργανώσεων.

Ὅταν θὰ ἐψηφίζετο τὸ Νομοσχέδιο ἐμεῖς εἴχαμε τονίσει ὅτι ὁ ἔλεγχος τῶν φυτειῶν τῶν ἐσπεριδοειδῶν μόνο, δὲν θὰ ἔσωζε τὲς ἐπικίνδυνες περιοχές.

Ἡ σωτηρία αὐτῶν τῶν περιοχῶν θὰ ἐξαρτηθῇ καὶ ἀπὸ μιὰ σειρὰ ἄλλων σοβαρῶν μέτρων ποὺ ἐπιβάλλεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις. Ποιὰ εἶναι αὐτὰ τὰ μέτρα ;

(α) Νὰ ἐπισπευσθῇ πάσῃ θυσίᾳ ἡ κατασκευὴ καὶ ἄλλων ἀρδευτικῶν ἔργων, ὑδατοφρακτῶν καὶ ἐμπλουτιστικῶν. Ὑπάρχουν στὴν περιοχὴ Μόρφου τὰ περισσεύματα τῶν ποταμῶν ποὺ σήμερα χύνονται στὴ θάλασσα. Νὰ ἑτοιμαστοῦν ἄμεσα σχέδια καὶ νὰ ἀρχίσῃ ἡ κατασκευὴ ἔργων ποὺ θὰ συγκεντρώνουν αὐτὰ τὰ νερά.

(β) Ὑπάρχει σχέδιο γιὰ τὴν κατασκευὴ φράγματος στὸ Μάσσαρι ποὺ θὰ ἐπηρεάσῃ, ὅταν κατασκευαστῇ, τὲς φυτεῖες 5 χωριῶν καὶ ποὺ καθυστερεῖ ἡ ἐκτέλεσή του. Νὰ ἐπισπευσθῇ ἐπίσης καὶ ἡ κατασκευὴ αὐτοῦ τοῦ ἔργου.

(γ) Εἶναι τὸ τσιμέντωμα τῶν αὐλακιῶν. Σήμερα, μὲ τὰ χωματένια αὐλάκια, ὑπολογίζεται ὅτι γίνεται σπατάλη μέχρι 30% τοῦ μεταφερομένου νεροῦ στὲς φυτεῖες. Ὑπολογίζεται ὅτι, ἂν τσιμεντωθοῦν τὰ χωματένια αὐλάκια στὴν περιοχὴ Μόρφου, θὰ ἐξοικονομήσουμε κάθε χρόνο περὶ τὰ 15—20 ἑκατομμύρια τόννους νερό.

(δ) Νὰ δοθοῦν περισσότερα δάνεια στοὺς κηπουροὺς γιὰ διασωληνώσεις, γιὰ μεταφορὰ τοῦ νεροῦ μέσα στοὺς κήπους.

(ε) Μὲ τὴ συνεργασία τῶν κηπουρῶν τῆς περιοχῆς νὰ ἐφαρμοσθοῦν οἰκονομικὲς μέθοδοι ἀρδεύσεως γιὰ νὰ μὴ γίνεται σπατάλη νεροῦ. Καὶ τὸ πιὸ πραχτικὸ σύστημα εἶναι ἡ μέθοδος μὲ «κοντὲς ράμες».

(στ) Θὰ πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ στοὺς καλλιεργητὲς μὲ νεαρὰ δένδρα, ἡ συγκαλλιέργεια λαχανικῶν γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ζήσουν τὲς οἰκογένειές τους.

Διαφορετικὰ θὰ καταστραφοῦν οἰκονομικά, θὰ χρεωκοπήσουν καὶ ἡ γῆ θὰ περιέλθη στοὺς ἐπιχειρηματίες καὶ στοὺς μὴ γεωργούς.

Πιστεύουμε, ἔντιμοι κύριοι, ὅτι ἡ σωτηρία τῆς περιοχῆς Μόρφου θὰ γίνη δυνατὴ μὲ τὴν προώθηση ὅλων αὐτῶν τῶν μέτρων.

Δύο προϋποθέσεις πρέπει νὰ ἐξασφαλισθοῦν γιὰ τὴ σωτηρία τῆς περιοχῆς :

Πρῶτον ἡ διάθεση τῶν ἀπαιτουμένων ποσῶν καὶ ἡ ἐπίσπευση τῆς κατασκευῆς ὅλων αὐτῶν τῶν ἔργων. Πρέπει ὅμως νὰ ἐξευρεθοῦν τὰ χρήματα. Εἶναι μιὰ περιοχὴ ποὺ ἔγιναν ἐπενδύσεις πάνω ἀπὸ 100 ἑκατομμυρίων λιρῶν καὶ μὲ εἰσοδήματα κάθε χρόνο 6 περίπου ἑκατομμυρίων λιρῶν καὶ ποὺ θὰ διπλασιασθοῦν στὰ προσεχῆ πέντε χρόνια.

Ἀξίζει καὶ συμφέρει, ὄχι μόνο γιὰ τὴν περιοχὴ ἀλλὰ καὶ γιὰ ὁλόκληρη τὴν οἰκονομία μας, νὰ ἐξασφαλιστοῦν αὐτὰ τὰ χρήματα ποὺ χρειάζονται.

Ἡ δεύτερη προϋπόθεση εἶναι ὁ συντονισμὸς καὶ ἡ συνεργασία ποὺ πρέπει νὰ ὑπάρξη μεταξὺ ὅλων τῶν πλευρῶν.

Ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ σωθῆ ἡ περιοχή. Καὶ γιὰ νὰ σωθῆ ἡ περιοχὴ θὰ πρέπει νὰ συνεργαστοῦν στενὰ Κυβέρνηση—δηλαδὴ τὰ Ὑπουργεῖα Γεωργίας καὶ Ἐσωτερικῶν—καὶ ἀγρότες μέσῳ τῶν ἀγροτικῶν των ὀργανώσεων.

Ἡ σύσταση ἑνὸς Συμβουλίου στὸ ὁποῖο νὰ ἀντιπροσωπεύωνται ὅλες οἱ πλευρές, μὲ σκοπὸ νὰ μελετᾶ καὶ νὰ προωθῆ ὅλα αὐτὰ τὰ προβλήματα καὶ νὰ συντονίζη τὲς ἐνέργειες ὅλων, πιστεύουμε ὅτι θὰ μποροῦσε νὰ προσφέρη πολλὰ πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση.

Ἐδῶ βρίσκεται ἡ οὐσία τοῦ προβλήματος ποὺ σχετίζεται ἄμεσα μὲ τὸν νόμον περὶ ἐσπεριδοειδῶν.

Συμφωνῶ μὲ τὸν εἰσηγητὴ τοῦ θέματος ὅπως παραπεμφθῆ τὸ ὅλο ζήτημα στὴν Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἡ ὁποία, ἀφοῦ τὸ μελετήση, νὰ ὑποβάλη συγκεκριμένες προτάσεις στὴ ὁλομέλεια τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ καὶ ἀκολούθως ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἀσφαλῶς τὸ ἐγγραφὲν πρὸς συζήτησιν θέμα εἶναι καὶ σοβαρὸν καὶ ἐπείγον, διὰ τοῦτο προσωπικῶς πιστεύω ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἀντικρυσθῆ κατὰ τρόπον ἀνάλογον ὑπὸ τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος. Διότι τὸ ὅλον θέμα θὰ πρέπει νὰ τεθῆ ἐπὶ τῆς ὀρθῆς καὶ ἀντικειμενικῆς του βάσεως : Νὰ καθορισθοῦν δηλονότι παρὰ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων τὰ χρονικὰ καὶ τὰ ποσοτικὰ πλαίσια ἐντὸς τῶν ὁποίων δύναται νὰ κινηθῆ καὶ νὰ δράσῃ ἡ ἀγροτική μας τάξις καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἐσπεριδοειδῶν. Καὶ διὰ νὰ εἶμαι πιὸ συγκεκριμένος, ὀφείλω νὰ ἀναφέρω ὅτι καὶ εἰς τὰ νήπια ἀκόμη εἶναι ἀσφαλῶς σαφὲς ὅτι τὸ σύστημα «κοντὲς ράμες», τὸ ὁποῖον ἀνέπτυξεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Κόσιης κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίαν τοῦ Σώματος, εἶναι ἀπείρως προσφορώτερον τοῦ συστήματος ἀρδεύσεως διὰ λεκανῶν—λαστίχων, δεδομένου ὅτι στερούμεθα κεντρικοῦ συστήματος διασωληνώσεως, σωλήνων πιέσεως, ἀποφεύγομεν τὴν δαπάνην ἀνεγέρσεως δεξαμενῶν, καὶ στερούμεθα ἀπελπιστικῶς, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ἐργατικῶν χειρῶν. Ἑπομένως ἡ συμφέρουσα βραχυπροθέσμως διὰ τὸν ἀγροτικόν μας κόσμον διαδικασία εἶναι ἐξόφθαλμος.

Γεννᾶται ὅμως αὐτομάτως, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, τὸ ἐρώτημα : Ὑπάρχει ἀπαιτουμένη ἐξάρκεια ὕδατος διὰ τὴν συνέχισιν καὶ διατήρησιν τοῦ συστήματος ; Αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ τὸ διερευνήσῃ τάχιστα καὶ νὰ τὸ λύσῃ τὸ ἁρμόδιον

Κυβερνητικόν Τμῆμα—τὸ Τμῆμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων—διότι λείπουν δυστυχῶς μέχρι σήμερον ἐπακριβῆ καὶ τεκμηριωμένα ἐν προκειμένῳ συμπεράσματα. Διότι ἂν ἡ στάθμη τῶν ὑδροφόρων στρωμάτων κατέρχεται κατὰ τρόπον πράγματι ἀνησυχητικόν, ὡς διατείνεται τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀποξήρανσιν τῶν ὑφισταμένων καλλιεργειῶν ἐσπεριδοειδῶν εἰς τὸ γνωστὸν ἐπικίνδυνον τρίγωνον (Συριανοχώρι, Πραστειόν, Καζιβερὰ) καὶ μὲ διαγραφομένας προοπτικὰς τὴν σταδιακὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀποξηράνσεως εἰς ὅλην τὴν περιοχήν, διερωτῶμαι ἐὰν εἶναι ὀρθόδοξος ἡ ἀκολουθουμένη τακτική, δεδομένου ὅτι ἐνῷ διὰ τοῦ συστήματος τῶν λεκανῶν ἀπαιτοῦνται μόνον 2 ἑκατομμύρια τόννοι ὕδατος ἐτησίως, ἀντιθέτως διὰ τοῦ συστήματος «ράμες» χρειαζόμεθα 7 ἑκατομμύρια καὶ διὰ τὴν συγκαλλιέργειαν 14 ἑκατομμύρια.

Ἑπομένως τὸ θέμα βασικῶς θὰ πρέπει νὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὰ ὁριστικὰ πορίσματα εἰς τὰ ὁποῖα θὰ καταλήξῃ τὸ ἁρμόδιον Κυβερνητικὸν Τμῆμα, καὶ τὸ ὁποῖον, ὡς πληροφοροῦμαι, ἐκλήθη παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου, ἤτοι τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, νὰ γνωμοδοτήσῃ καὶ νὰ δώσῃ τὰ πορίσματά του ἐντὸς τῶν ὀλίγων προσεχῶν ἡμερῶν. Ἐὰν παρ' ἐλπίδα, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, αἱ διακριβώσεις καὶ τὰ πορίσματα τοῦ Τμήματος εἶναι θετικὰ καὶ ἐνθαρρυντικὰ οὐδεμία πρέπει νὰ ὑπάρξῃ ἐπιφύλαξις ὡς πρὸς τὴν ἀκολουθητέαν διαδικασίαν, ἤτοι νὰ χωρήσωμεν ἀμέσως καὶ ἀποφασιστικῶς, καθιστῶντες τοῦτο σαφὲς καὶ εὔληπτον εἰς πάντας, εἰς τὴν ἐκχώρησιν ἀδείας συγκαλλιεργείας πρὸς τὸν γεωργικόν μας κόσμον. Διότι θὰ εἶναι ἀπαράδεκτον καὶ κοινωνικῶς ἄδικον νὰ ἀναμένῃ ἐπὶ πενταετίαν ὅλην ὁ γεωργικὸς κόσμος τὴν ἀνάπτυξιν τῶν καλλιεργειῶν αἱ ὁποῖαι θὰ τοῦ ἐπιτρέψουν οὐσιαστικῶς τὴν ἐπιβίωσίν του.

Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, πληροφοροῦμαι ἁρμοδίως καὶ ἐγκύρως παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ὅτι—παρὰ τὴν κατὰ ἀριθμητικὴν πρόοδον αὔξουσαν κατανάλωσιν ὕδατος ἐκ τῆς συγκαλλιεργείας—τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο ἐφαρμόζει πιστῶς καὶ μὲ τὴν προσήκουσαν ἀκρίβειαν τὴν μέθοδον τῆς συγκαλλιεργείας, μὲ μίαν μόνην ἀποφασιστικὴν ἐξαίρεσιν : Τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐκχωρήσεως ἀδείας συγκαλλιεργείας εἰς τοὺς ἐξωεπαγγελματίας μὴ γεωργοὺς καὶ μεγαλοαστούς. Ἡ τακτικὴ καὶ ἡ διαδικασία αὐτὴ ἀκολουθεῖται δι' ὅσους ἔτυχε νὰ κατέχουν φυτείας πρὸ τῆς θεσπίσεως τῆς σχετικῆς νομοθεσίας, τοῦ περὶ Ἐσπεριδοειδῶν Νόμου, ἢ εἰς ὅσους διέλαθε τῆς προσοχῆς τοῦ Ὑπουργείου—καὶ ποὺ εἶναι ὡς πληροφοροῦμαι ἐλάχιστοι—καὶ ἀπέκτησαν σχετικὴν ἄδειαν. Ἑπομένως, ὡς πληροφοροῦμαι καὶ πάλιν, ὁ Νόμος ὡς ἔχει μὲ τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν εἰς χεῖρας τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου προσκτᾷ τὴν ἀκόλουθον εὐεργετικὴν σκοπιμότητα : Ἐπιτρέπει τὴν ἐπισταμένην καὶ διεξοδικὴν διερεύνησιν τοῦ ὅλου θέματος καὶ τὴν μεθοδικὴν ἀντίκρυσιν τοῦ σοβαροῦ προβλήματος τῆς συγκαλλιεργείας παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Κυβερνητικοῦ Τμήματος.

Ἐξ ἄλλου, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀνεξέλεγκτον καλλιέργειαν διατηρῶ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὡρισμένας ἐπιφυλάξεις, πιστεύων εἰλικρινῶς ὅτι ἡ κειμένη νομοθεσία ἐνέχει καὶ τὰς ἀκολούθους εὐεργετικὰς ἐπιπτώσεις :

(α) Δὲν ἐκχωρεῖται ἡ ἄδεια διὰ καλλιέργειαν ἐσπεριδοειδῶν ὅπου—ὡς τὸ προαναφερθὲν τρίγωνον—ὑφίσταται πρόβλημα ἀμέσου καὶ ὁλοκληρωτικῆς ὑφαλμυρίσεως τῶν ὑπογείων ὑδροφόρων στρωμάτων.

(β) Εἰς πολλὰς περιοχὰς ὅπου δὲν εὐδοκιμεῖ ἡ καλλιέργεια ἐσπεριδοειδῶν δὲν ἐκχωρεῖται ἡ σχετικὴ ἄδεια, ἐπεξηγουμένης τῆς τοιαύτης αἰτίας τῆς οὐσιαστικῆς ἀπαγορεύσεως πρὸς τὸν ἀγροτικόν μας κόσμον καὶ εὐεργετουμένου τοιουτοτρόπως τοῦ γεωργικοῦ μας κόσμου· καὶ

(γ) ἡ κειμένη νομοθεσία—καὶ τοῦτο εἶναι τὸ σημαντικώτερον, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐδράζεται ἀκριβῶς ἡ φιλοσοφία τοῦ ὅλου συστήματος—ἀπαγορεύει τὴν καλλιέργειαν ἐσπεριδοειδῶν εἰς ἐξωεπαγγελματίας καὶ μεγαλοεπιχειρηματίας, μὲ ἄμεσον ἀποτέλεσμα νὰ εὐεργετῆται οὐσιαστικῶς καὶ καιρίως ὁ πτωχὸς ἀγροτικὸς κόσμος τῆς νήσου μας.

Εἶναι γεγονός, ἐξ ἄλλου, ὅτι ὑπῆρξαν παράνομοι φυτεῖαι ἐσπεριδοειδῶν, ὡς κατήγγειλε καὶ ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Κόσιης, ἀλλὰ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον προέβη εἰς τὴν παραχώρησιν καλυπτικῆς ἀδείας πρὸς τοὺς πτωχογεωργοὺς καὶ τοὺς ἐπαγγελματίας ἀγρότας, καὶ μετὰ τὴν τοιαύτην ἐνέργειάν των. Ἀντιθέτως, τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον δὲν παραχωρεῖ ἀδείας διὰ καλλιεργείας ἐσπεριδοειδῶν εἰς ἐξωεπαγγελματίας γεωργούς, εἰς δὲ τὰς περιπτώσεις ἐκείνας κατὰ τὰς ὁποίας ὑπῆρξαν παράνομοι φυτεῖαι—ὡς ἐκ τῶν παρανόμων φυτειῶν ἐκ μέρους τῶν ἡμετέρων γεωργῶν—δὲν ἐδόθησαν καλυπτικαὶ ἄδειαι, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καταστρέφωνται αἱ τοιαῦται φυτεῖαι ἐπ' ὠφελείᾳ, ἀσφαλῶς, τοῦ γεωργικοῦ μας κόσμου, καὶ διὰ τὸν ὁποῖον ἀκριβῶς εἰσήχθη καὶ ἡ κειμένη νομοθεσία.

Συμφωνῶ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι κατὰ τὰ πρῶτα στάδια, καὶ πρὸ καὶ μετὰ τὴν θέσπισιν τῆς σχετικῆς νομοθεσίας, ὑπῆρξεν αὔξουσα τάσις καλλιεργείας ἐσπεριδοειδῶν· ἦτο φυσικὸν τοῦτο νὰ συμβῇ διὰ λόγους καθαρῶς ψυχολογικούς. Ἤδη ὅμως ὑπάρχει τάσις ἐπαναφορᾶς εἰς τὰ φυσιολογικὰ ἐπίπεδα τῆς ὅλης διαδικασίας ἀφ' ἑνὸς καὶ περιορισμὸς καὶ ἔλεγχος τῆς τοιαύτης καλλιεργείας ἐκ μέρους τῶν ἐξωεπαγγελματιῶν.

Ὅ,τι ὅμως ἐν συμπεράσματι πιστεύω ὅτι πρέπει νὰ διερευνηθῇ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἀπὸ τὴν ἀνακίνησιν τοῦ παρόντος θέματος, κατὰ τὴν συζήτησίν του ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ὁποίαν συμφωνῶ ἀπολύτως ὅπως παραπεμφθῇ, εἶναι τὰ ἀκόλουθα :

(α) Ἐὰν καὶ μέχρι ποίου ἀκριβῶς βαθμοῦ ἐφαρμόζεται ἡ διακεκηρυγμένη ἀρχὴ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας περὶ μὴ ἐκχωρήσεως ἀδείας φυτείας ἐσπεριδοειδῶν εἰς ἐξωεπαγγελματίας γεωργούς, καὶ αἱ προϋποθέσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐξεχωρήθησαν, ἐὰν ἐξεχωρήθησαν τοιαῦται ἄδειαι, διότι ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Γιάγκου ὑπῆρξαν σαφεῖς ἐν προκειμένῳ καταγγελίαι.

(β) Ἐὰν—παρὰ τοὺς ὑφισταμένους κινδύνους ὡς ἐκ τῆς ὑφαλμυρίσεως—τηρῆται ἡ ὀρθόδοξος καὶ ὀρθὴ τακτικὴ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας περὶ ἐκχωρήσεως ἀδείας συγκαλλιεργείας εἰς τοὺς πραγματικοὺς γεωργοὺς καὶ μόνον.

(γ) Ποία προοπτικὴ διαγράφεται ἐν σχέσει μὲ τὰ ὑδροφόρα στρώματα τῶν περιοχῶν εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχει τὸ πρόβλημα τῆς καλλιεργείας ἐσπεριδοειδῶν, καὶ ποῖοι κίνδυνοι διαγράφονται εἰς τὸ ἄμεσον καὶ τὸ ἐγγὺς μέλλον ἐκ τῆς ἀνεξελέγκτου ἀντλήσεως.

Πιστεύω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι καθ' ὃν χρόνον θὰ συζητῆται τὸ ὅλον πρόβλημα ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας τῆς Βουλῆς θὰ ἔχῃ καταλήξει εἰς πάγια καὶ συγκεκριμένα στοιχεῖα τὸ Τμῆμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων, ὑπὸ τὸ πρῖσμα καὶ τὸ φῶς τῶν ὁποίων θὰ μεθοδεύσωμεν τὸ ἓν τοὐλάχιστον σκέλος τοῦ ὅλου προβλήματος. Κατὰ τὰ ἄλλα πιστεύω ὅτι ἡ ἀνακίνησις τοῦ θέματος ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Κόσιη θὰ ἀποφέρῃ—ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις ἐξεταζόμενον—καὶ ὀρθὰ καὶ χρήσιμα συμπεράσματα.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐν πρώτοις χαιρετίζω τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ὁ προηγούμενος ὁμιλητὴς ἀνέφερε πρὸς τὸ Σῶμα, ὅτι δηλαδὴ τακτικὴ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας εἶναι νὰ κάμνῃ χρῆσιν τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας τὴν ὁποίαν ἔχει καὶ νὰ ἀπαγορεύῃ εἰς τοὺς μὴ γεωργοὺς τὴν συγκαλλιέργειαν, νὰ ἐπιτρέπῃ δὲ εἰς τοὺς γεωργοὺς τὴν συγκαλλιέργειαν.

Ἐπίσης χαιρετίζω τὸ γεγονὸς τὸ ὁποῖον ἀνεφέρθη ὅτι εἰς μικρογεωργούς, οἱ ὁποῖοι ἔστω καὶ παρανόμως ἤρχισαν καλλιέργειαν ἐσπεριδοειδῶν, τὸ Ὑπουργεῖον ἐνομιμοποίησεν αὐτὴν τὴν καλλιέργειαν. Ὅμως πιστεύω ὅτι ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦν λεπτομερείας.

Πιστεύω ὅτι χρειάζεται μιὰ θαρραλέα, ριζοσπαστική, μεταρρυθμιστικὴ προσέγγιση τοῦ θέματος ἂν θέλομεν πραγματικὰ νὰ ἐγγίσωμεν τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος καὶ ἂν θέλωμεν πραγματικὰ νὰ βοηθήσωμεν καὶ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν ἀγροτικὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν οἰκονομίαν, ἰδιαίτερα, τῆς περιοχῆς διὰ τὴν ὁποίαν συζητοῦμεν. Ὁποιαδήποτε μέτρα εἴτε πρὸς τὴν μίαν κατεύθυνσιν εἴτε πρὸς τὴν ἄλλην πιστεύω ὅτι δὲν θὰ δώσουν τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα ἂν αὐτὴ ἡ Βουλὴ δὲν καταπιασθῇ μὲ τὸ βασικὸν θέμα, ὅτι ἡ γῆ καὶ τὸ νερὸν ὀφείλουν νὰ ἀνήκουν εἰς τοὺς καλλιεργητάς. Εἶναι ἀδιανόητον ἡ καλυτέρα καὶ ἡ πλέον εὔφορος γῆ νὰ ἀνήκῃ κατὰ πλειοψηφίαν εἰς μίαν τάξιν ἡ ὁποία οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὸ γεωργικὸν ἐπάγγελμα.

Εἶναι ἀδιανόητον νὰ ὁμιλῶμεν περὶ μεγάλων κονδυλίων διὰ ἀγροτικὴν ἀνάπτυξιν καὶ αὐτὰ τὰ κονδύλια, ὅταν καὶ ἐφ' ὅσον ἐξοδεύωνται ἀπὸ τὸν προϋπολογισμόν, νὰ μὴν ἐξοδεύωνται διὰ νὰ αὐξήσουν τὸ γεωργοκτηνοτροφικὸν εἰσόδημα ἀλλὰ διὰ νὰ αὐξήσουν τὸ εἰσόδημα ὡρισμένων τάξεων, τῶν ὁποίων τὸ εἰσόδημα εἶναι ἤδη ὑπὲρ ἀρκούντως ὑψηλόν, καὶ τὸ αὐξάνομεν δίδοντες τὰ χρήματα τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ ἀγροτικὴν ἀνάπτυξιν.

Εἶναι ἐντελῶς ἀπαράδεκτος καὶ ἀντιοικονομικὴ πολιτική. Θὰ πρέπει ἡ γῆ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τοὺς καλλιεργητάς.

Τὸ ἴδιον ἰσχύει διὰ τὸ νερόν. Θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ μία κεντρικὴ Κυβερνητικὴ πολιτικὴ ἡ ὁποία νὰ διέπῃ καὶ τὴν κατοχὴν καὶ τὴν παροχὴν τοῦ νεροῦ διὰ καλλιεργητικοὺς σκοπούς. Δὲν εἶναι ποτὲ δυνατὴ οἱαδήποτε πολιτικὴ—ὅσον ὀρθὴ καὶ ἂν εἶναι ὅσον καὶ ἂν ἐδράζεται ἐπὶ ἐπιστημονικῶν κριτηρίων—ὅτι, ὅταν τὰ νερὰ μιᾶς περιοχῆς ἀρχίσουν νὰ ὀλιγοστεύουν, θὰ πρέπει νὰ γίνεται οἰκονομία. Εἶναι ἀδύνατον νὰ πείσωμεν τὸν γεωργὸν—ὁ ὁποῖος βλέπει ὅτι ἔστω καὶ τὸ νερὸν τὸ ὁποῖον ὑπάρχει χρησιμοποιεῖται ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους τοὺς μὴ γεωργούς, ἀπὸ τὰς μεγάλας τάξεις τὰς μὴ γεωργικὰς—νὰ κάμῃ οἰκονομίαν νεροῦ. Ἐὰν ὅμως τὸ νερὸν ἀνήκῃ πραγματικὰ εἰς τοὺς γεωργοὺς τῆς περιφερείας, οἱ ἴδιοι θὰ γνοιάζωνται εἰς τὸ νὰ γίνῃ ἡ πρέπουσα οἰκονομία, διότι ἀσφαλῶς δὲν θὰ θέλουν νὰ ἀκολουθήσουν μίαν πολιτικὴν αὐτοκτονίας ὑπεραντλήσεως, ἡ ὁποία θὰ καταστρέψῃ τὰς ἰδικάς των περιουσίας. Ὅταν ὅμως ξεύρουν ὅτι οὕτως ἢ ἄλλως ἡ αὔξησις τῶν καλλιεργειῶν γίνεται εἰς βάρος τοῦ γεωργοῦ καὶ πρὸς ὄφελος ἄλλων στρωμάτων, θὰ ζητήσουν νὰ αὐξήσουν τὸ ἐλάχιστον εἰσόδημά των, ἔστω καὶ παρανόμως, καλλιεργώντας ἔξω ἀπὸ τὸν Νόμον καὶ ἐπεκτείνοντας τὰς καλλιεργείας τῶν ἐσπεριδοειδῶν.

Νὰ ποῦ θὰ πρέπει νὰ στρέψωμεν τὴν προσοχήν μας, νὰ ποῦ θὰ πρέπει νὰ βάλωμεν τὸν δάκτυλον εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων. Χρειάζεται μία βασικὴ ἀγροτικὴ μεταρρύθμισις ἐὰν πρόκειται ὁποιαδήποτε μέτρα νὰ ἔχουν κάποιον ἀποτέλεσμα.

Δι' αὐτὸ εἰσηγοῦμαι τὸ ὅλον θέμα νὰ παραπεμφθῇ μὲν εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ ἀγροτικῶν ζητημάτων ἀλλὰ νὰ μὴν παραπεμφθῇ μόνον μὲ τὸν στενὸν χαρακτῆρα του—ἂν πρέπει ἢ ὄχι νὰ ἐπιτρέπεται ἡ συγκαλλιέργεια—ἀλλὰ μὲ τὸν εὐρὺν χαρακτῆρα ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλει νὰ ἐξετάσωμεν τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος, νὰ εὕρωμεν τὴν αἰτίαν τοῦ κακοῦ καὶ νὰ προσπαθήσωμεν νὰ δώσωμεν μίαν ριζικὴν θεραπείαν εἰς τὴν ὅλην ὑπόθεσιν.

Συμφωνῶ ὅμως ὑπὸ οἱασδήποτε προϋποθέσεις, ὅτι ὁποιαδήποτε μέτρα καὶ ἐὰν πρόκειται νὰ εἰσηγηθῇ ἡ Ἀγροτικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ πρέπει νὰ τὰ εἰσηγηθῇ ὑπὸ διττὸν χαρακτῆρα : Ἄλλα μέτρα πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὅταν ὁμιλῶμεν διὰ τὴν γεωργοκτηνοτροφικὴν τάξιν καὶ ἄλλα μέτρα θὰ πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὅταν ἡ γῆ καλλιεργῆται ἀπὸ μὴ γεωργούς. Δὲν μποροῦμεν νὰ ἔχωμεν τὸ ἴδιον

μέτρον. Θὰ πρέπει νὰ ὑπάρξουν δύο μέτρα καὶ δύο σταθμά, διότι δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ ἔχουν τὰ ἴδια δικαιώματα αἱ τάξεις αὐταὶ ὅσον ἀφορᾷ καὶ τὴν κατοχὴν τῆς γῆς καὶ τὴν κατοχὴν τοῦ νεροῦ καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν καλλιεργειῶν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἔχω ἀκούσει μετὰ προσοχῆς τὰς ἀγορεύσεις τῶν προηγουμένων συναδέλφων. Μοῦ φαίνεται ὅτι ἠρχίσαμεν ἐπὶ λανθασμένης γραμμῆς. Τὸ κύριον θέμα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ συζητήσωμεν εἶναι πῶς θὰ ἐξεύρωμεν τρόπον ἐξασφαλίσεως περισσοτέρου ὕδατος διὰ νὰ καλύψωμεν τὰς ἀνάγκας μας καὶ ὄχι πῶς νὰ τὸ διαθέτωμεν. Καὶ ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ στρέψωμεν τὸ ἐνδιαφέρον μας εἶναι νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ τὴν πιέσωμεν—ἐφ' ὅσον ὑπάρχει τρόπος νὰ ἐξοικονομηθῇ τὸ ἀπαιτούμενον νερὸν εἰς τὰς περιοχάς αὐτὰς διὰ νὰ καλύπτῃ τὰς ἀνάγκας ὅλων τῶν γεωργῶν—νὰ φροντίσῃ ὥστε νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ταχύτερον τὰ ἀπαραίτητα ἔργα διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἀπαιτουμένων νερῶν διὰ τὴν ἄρδευσιν τῶν περιοχῶν αὐτῶν. Βεβαίως, ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Κόσιης εἰς τὴν ἀγόρευσίν του καὶ ἡ πρότασίς του πρέπει νὰ ἐξετασθοῦν τὸ ταχύτερον καὶ μάλιστα ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία δέον νὰ ζητήσῃ πληροφορίας καὶ γνωμοδοτήσεις ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν καὶ συγχρόνως νὰ συναντηθῇ μὲ τοὺς καλλιεργητὰς τῶν περιοχῶν αὐτῶν διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ τὶ ἀκριβῶς γίνεται καὶ νὰ εἰσηγηθῇ λῆψιν τῶν ἀπαραιτήτων μέτρων.

Βεβαίως δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὰ ὅσα ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης, διότι πρόκειται περὶ μιᾶς θεωρίας ἐντελῶς νέας ἡ ὁποία δὲν ἐφαρμόζεται εἰς κανένα μέρος ἐλεύθερον. Εἶναι θεωρία ἡ ὁποία μόνον εἰς κράτη κομμουνιστικὰ μπορεῖ νὰ ἐφαρμοσθῇ. Ἡ κατάσχεσις τῶν περιοχῶν αὐτῶν καὶ ἡ κρατικοποίησις τῶν νερῶν εἶναι πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν γίνονται. Διότι διὰ νὰ κρατικοποιηθοῦν ὅλα αὐτὰ τὰ νερά, χρειάζονται ἑκατομμύρια λιρῶν καὶ διερωτῶμαι ποῖος θὰ τὰ πληρώσῃ διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ αὐτὸ τὸ νερὸν καὶ πῶς θὰ γίνεται ἡ διανομή. Πάντως θὰ προτιμήσω νὰ μὴν σχολιάσω τοῦτο περισσότερον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί, θὰ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Λυσσαρίδην διὰ νὰ δευτερολογήσῃ.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Χαίρω διότι ὁ κ. συνάδελφος ἁπλῶς δίδει ὁρισμοὺς χωρὶς ποτὲ νὰ ἐπιχειρηματολογῇ. Ἔχει γίνει πλέον συνείδησις ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν. Ὁμιλοῦμεν περὶ κρατικοποιήσεως καὶ περὶ κατασχέσεως καὶ περὶ κομμουνιστικοποιήσεως διὰ νὰ ἐπισείσωμεν τὸν παμπούλαν πρὸς τοὺς γεωργοὺς ὥστε νὰ μὴν θέλουν οὔτε οἱ ἴδιοι τὴν ἀγροτικὴν μεταρρύθμισιν. Καὶ αὐτὸ δὲν γίνεται σὲ καμμίαν χώραν τοῦ κόσμου!

Ἴσα–ἴσα τοῦτο γίνεται εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου. Ἐξαίρεσιν ἀποτελεῖ μόνον ἡ Κύπρος. Καὶ φαίνεται ὅτι ὁ πρῶτος κομμουνιστὴς εἶναι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος, ὁ ὁποῖος εἰς τὸ πρῶτον πενταετὲς σχέδιον ὡμίλησε περὶ κρατικοποιήσεως τῶν ὑδάτων. Ἐγὼ δὲν ὡμίλησα κἂν περὶ κρατικοποιήσεως. Ἐμίλησα περὶ κεντρικοῦ Κυβερνητικοῦ ἐλέγχου διὰ τὴν κατοχὴν καὶ παροχὴν ὕδατος διὰ καλλιεργητικοὺς σκοποὺς ὁμοιομόρφως.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος ὡμίλησε σαφῶς περὶ κρατικοποιήσεως τῶν ὑδάτων. Ἂς τὸν ἀνακηρύξωμεν λοιπὸν πρῶτον κομμουνιστήν, κατὰ τὸν κ. Σαββίδην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συνεχισθῇ, διότι μετετράπη εἰς διαλογικὴν συζήτησιν ὡς πρὸς τὸ τί εἶναι κομμουνιστικὸν καθεστὼς καὶ τί εἶναι μὴ κομμουνιστικὸν καθεστώς. Καὶ εἶναι τοῦτο ἐντελῶς ἐκτὸς τοῦ σημερινοῦ θέματος τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν.

Ἐὰν ὁ κ. Σαββίδης θὰ εἶναι σύντομος θὰ τοῦ δώσω τὸν λόγον διὰ νὰ ἀπαντήσῃ ἀπὸ τῆς θέσεώς του. Πέραν ὅμως τούτου δὲν θὰ δώσω τὸν λόγον εἰς οἱονδήποτε ἐκ τῶν δύο ἀγορητῶν διὰ νὰ συνεχίσουν τὴν διαλογικὴν συζήτησιν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Θὰ ὁμιλήσω ἀπὸ ἐδῶ, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Ὅταν εἶχεν γίνει ἡ σκέψις περὶ κρατικοποιήσεως τῶν νερῶν, ὡς ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος, ἐπρόκειτο περὶ ὀνείρου ἐαρινῆς νυκτός. Διότι εἰς τὴν πραγματικότητα ἦτο κάτι τὸ τελείως ἀδύνατον τὸ ὁποῖον διὰ νὰ γίνῃ θὰ ἀπήτει ὅπως ὅλα τὰ νερά, εἰς ὁποιονδήποτε καὶ ἐὰν ἀνήκουν, ἀγορασθῶσιν. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀγορασθῶσι τὰ νερὰ αὐτὰ δὲν θὰ ἀρκέσουν οὔτε ὅλα τὰ ἑκατομμύρια τῶν λιρῶν ποὺ ἔχομεν εἰς τὴν Κύπρον, διότι ὁ καθένας διὰ νὰ διαθέσῃ τὸ νερόν του θὰ ἔχῃ τρομακτικὰς ἀπαιτήσεις. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ἑξῆς : Ἕνας γεωργὸς ὁ ὁποῖος ἔχει ἓν κτῆμα καὶ νερὸν ἰδικόν του ἐκ τοῦ ὁποίου ζῇ, οὐδέποτε θὰ δεχθῇ νὰ τοῦ ἀφαιρέσουν τὸ νερὸν αὐτὸ διὰ νὰ τὸ παραδώσουν εἰς τὸν ἄλλον. Ἑπομένως πρόκειται διὰ κάτι τὸ ὁποῖον εἶναι τελείως ἀδύνατον. Ὅσον ἀφορᾷ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συνεχῶς πρεσβεύετε, ἔντιμε συνάδελφε, ὅτι δηλαδὴ πρέπει νὰ ὑπάρχουν δύο εἰδῶν τάξεις πολιτῶν εἰς τὴν Κύπρον–καὶ ἀναφέρετε «οἱ ἀγρόται καὶ οἱ μὴ ἀγρόται» –θὰ ἤθελα νὰ ξεύρω ποῖος ἐκ τῶν πολιτῶν τῆς Λευκωσίας, ἢ ὁποιασδήποτε ἄλλης πόλεως, δὲν κατάγεται ἀπὸ τὴν ἀγροτιάν.

Θὰ ἤθελα νὰ ξεύρω ἐὰν ἔστω καὶ ἕνας ἀπὸ μᾶς δὲν κατάγεται ἀπὸ τὴν ἀγροτιάν. Ἐὰν ἐμεῖς οἱ ἴδιοι δὲν ἐφορούσαμεν «ποδίνες», ἐφοροῦσεν ὁ πατέρας μας ἤ, ἐὰν δὲν ἐφοροῦσεν ὁ πατέρας μας, ἐφοροῦσεν ὁ πάππος μας. Ἐὰν δὲ αὐτὸς ἦτο ἐργατικός, οἰκονόμος καὶ εὐσυνείδητος καὶ ἔκαμε μίαν περιουσίαν, δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ καταστῇ ἀποδιοπομπαῖος τράγος καὶ νὰ μὴ ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὸν νὰ ὑπεισέρχεται εἰς τὰς καλλιεργείας τὰς ὁποίας κάμνομεν σήμερον.

Εἶναι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἔχουν δώσει ζωὴν εἰς τὰς καλλιεργείας τοῦ τόπου μας, διότι διὰ τῶν μεγάλων ἀγροκτημάτων κατώρθωσαν νὰ ἀποδείξουν ποῖος εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος τῆς φυτείας καὶ τῆς προωθήσεως τῆς καλλιεργείας εἰς τὸν τόπον μας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος ;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου. Ἐκ τῆς θέσεώς σας, παρακαλῶ.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀπὸ τὴν θέσιν μου. Δὲν εἶναι τὰ μεγάλα ἀγροκτήματα τὰ ὁποῖα ἔδωσαν ζωὴν εἰς τὸν τόπον, διότι ταῦτα πιθανὸν νὰ ἔδωσαν εἰσόδημα εἰς ὡρισμένους ἀνθρώπους, ἀλλὰ τὰ μεγάλα ἀγροκτήματα καὶ αἱ μεγάλαι φυτεῖαι ἐστέρησαν τὸ νερὸν καὶ τὴν γῆν ἀπὸ πολλοὺς μικροὺς γεωργοὺς τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν γῆν καὶ τὸ νερόν. Φαντάζομαι δὲ ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐζήτησε καὶ ὁ συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης καὶ τὸ ὁποῖον ὅλοι μας ζητοῦμεν εἶναι νὰ δοθῇ προστασία εἰς τὰς ἀγροτικὰς οἰκογενείας τῶν ὁποίων τὸ εἰσόδημα ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν γῆν. Ἐὰν βεβαίως ἡ Κυβέρνησις κατορθώσῃ νὰ ἐξασφαλίσῃ τόσον νερὸν ὥστε νὰ ἱκανοποιήσῃ τοὺς πάντας, τότε ἀσφαλῶς κανένας δὲν θὰ ἔχῃ ἔνστασιν. Ἀλλὰ σήμερον ἡ Κυβέρνησις ἐξοδεύει τεράστια ποσὰ διὰ νὰ βελτιώσῃ καὶ ἀναπτύξῃ τὸ γεωργικὸν εἰσόδημα, ἀσφαλῶς δὲ τὰ ποσὰ ταῦτα θὰ αὐξήσουν τὸ νερόν, τὸ ὁποῖον, ὡς εἶναι φυσικόν, πρέπει κατὰ πρῶτον λόγον νὰ παραχωρῆται πρὸς χρῆσιν εἰς τοὺς ἔχοντας ἀπόλυτον ἀνάγκην γεωργούς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἠκούσαμεν ἀρκετὰς ἀγορεύσεις ἐπὶ τοῦ θέματος. Ἠκούσαμεν ὡρισμένους Βουλευτὰς νὰ ἰσχυρίζωνται ὅτι ὁ ὑπὸ τῆς Βουλῆς θεσπισθεὶς Νόμος δὲν ἐφηρμόσθη συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα του ἀλλὰ συμφώνως πρὸς τὸ γράμμα του. Ἔγιναν εἰσηγήσεις ὅτι τὸ ὅλον θέμα πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐν ὄψει τῆς κτηθείσης πείρας ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου. Θὰ παραπέμψω τὸ θέμα εἰς τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων τῆς Βουλῆς.

Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ διατυπωθοῦν συγκεκριμένοι ὅροι ἐντολῆς, πέραν τοῦ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἔχῃ τὴν εὐθύνην νὰ εἰσηγηθῇ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν τροποποίησιν τοῦ σχετικοῦ Νόμου οὕτως ὥστε ἡ ἐφαρμογή του νὰ εἶναι πρὸς ὄφελος τῶν ἀγροτικῶν τάξεων. Ὅπως ἀκριβῶς ἦτο καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀρχικοῦ Νόμου. Διότι ἐνθυμοῦμαι καλῶς ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου εἰς τὴν Βουλήν, ἀπὸ τῆς ἕδρας αὐτῆς, ὡς Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ἐτόνισα ὅτι ὁ Νόμος πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος νὰ δίδῃ προτεραιότητα εἰς τοὺς καλλιεργητὰς τῆς γῆς. Ἐπομένως θὰ ἀναμένῃ ἡ Βουλὴ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ Νόμου.

Εἰσηγοῦμαι ἐπίσης ὅπως κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ζητήσῃ συγκεκριμένα στοιχεῖα ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία ἐφαρμόζει τὸν Νόμον σχετικὰ μὲ τὸ πόσαι ἄδειαι ἐξεδόθησαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου καὶ πόσαι ἐξ αὐτῶν ἐξεδόθησαν εἰς γεωργοὺς καὶ πόσαι ἐξεδόθησαν εἰς πρόσωπα τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν σχέσιν μὲ τὸ γεωργικὸν ἐπάγγελμα. Διότι ὑπῆρξε καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου διαφωνία ὡς πρὸς τὰς ἀπόψεις τὰς ὁποίας ἠκούσαμεν σήμερον. Ὁ μὲν κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἰσχυρίσθη ὅτι ἐξεδόθησαν ἄδειαι εἰς μὴ γεωργούς, εἰς μὴ καλλιεργητὰς τῆς γῆς, ὁ δὲ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ εἶπεν ὅτι πολιτικὴ τοῦ Ὑπουργείου εἶναι νὰ ἐκδίδῃ ἀδείας μέσῳ τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς μόνον εἰς τοὺς γεωργοὺς καὶ ὅτι ὑπῆρξε μικρὸς ἀριθμὸς περιπτώσεων ὅπου, λόγῳ τοῦ ὅτι ὡρισμένοι πολῖται εἶχαν φυτείας πρὸ τῆς θεσπίσεως τοῦ Νόμου, ἐδόθη εἰς αὐτοὺς ἄδεια. Τοῦτο εἶναι ἓν ἐπίμαχον σημεῖον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διαλευκανθῇ διὰ θετικῶν στοιχείων, διὰ νὰ μπορέσῃ ἡ Βουλὴ νὰ καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα κατὰ πόσον ἔγινεν ὀρθὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου τὸν ὁποῖον ἡμεῖς ἐψηφίσαμεν.

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἐπειδὴ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας εἶναι τὸ ἁρμόδιον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου, νομίζω ὅτι εἶναι ὀρθὸν νὰ στείλῃ μίαν ἐμπεριστατωμένην ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν καὶ ἡ Βουλὴ ὡς σύνολον ἐπὶ τῶν

ἀπόψεων τοῦ Ὑπουργείου διὰ τὸ θέμα αὐτό. Διότι ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ζητήσῃ πληροφορίας ἀλλὰ πιθανὸν αὕτη νὰ σχηματίσῃ μίαν ἄποψιν ἡ ὁποία νὰ μὴν εἶναι ὁμοία πρὸς ἐκείνην, τὴν ὁποίαν θὰ ἐσχημάτιζεν ἡ Βουλὴ ἐὰν ἔβλεπε τὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον πρέπει νὰ καταθέσῃ ὅλα τὰ στοιχεῖα ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ δὲ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἔκθεσίν της πρὸς τὴν Βουλὴν πρέπει νὰ ἀναφερθῇ εἰς τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα κατετέθησαν ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου. Οἱονδήποτε μέλος τῆς Βουλῆς δικαιοῦται νὰ ἐξετάσῃ τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ κατατεθοῦν ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Εἶναι δυνατόν, κ. Πρόεδρε, νὰ τεθοῦν χρονικὰ ὅρια εἰς τὴν μελέτην καὶ εἰς τὴν ἔρευναν τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς διὰ νὰ μὴ μακροχρονίσῃ τὸ θέμα ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀσφαλῶς εἶναι δυνατὸν νὰ τεθοῦν χρονικὰ ὅρια. Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ ἐρωτήσω τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Ἀνδρέαν Γιάγκου —ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἐκκρεμεῖ ἀκόμη ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς του τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναδασμοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπείγει ἡ δὲ μελέτη του εὑρίσκεται πρὸς τὸ τέλος της—πότε θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ θέματος αὐτοῦ.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐχομεν τελειώσει μὲ τὸ Νομοσχέδιον περὶ ἀναδασμοῦ, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται τώρα εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ νὰ διαπιστωθῇ.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἑπομένως μπορεῖτε νὰ ἀρχίσετε ἀμέσως.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Μποροῦμεν νὰ ἀρχίσωμεν ἀμέσως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Πόσον καιρὸν θὰ χρειασθῆτε διὰ τὴν ἐργασίαν σας ;

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς δυσκολίας τὰς ὁποίας θὰ συναντήσωμεν εἰς τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ ζητήσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἦτο εὔλογον ἐὰν προσδιωρίζετο περίοδος ἑνὸς μηνὸς τὸ ἀργότερον. Ἑπομένως ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσίν της εἰς τὴν Βουλὴν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον τὸ ἀργότερον.

Προτοῦ ἀναγγείλω τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς ἓν ἄλλο θέμα τὸ ὁποῖον ἐκκρεμεῖ ἐπὶ ἀρκετὸν χρόνον ἐνώπιον τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν. Τὸ θέμα τοῦτο ἀφορᾶ καὶ πάλιν τὸν γεωργικὸν κόσμον καὶ εἶναι τὸ θέμα τῶν ἁμαξῶν αἱ ὁποῖαι σύρονται ἀπὸ τὰ τράκτορς.

Εἶχα παραπέμψει τὸ θέμα αὐτὸ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν μὲ τὴν παράκλησιν νὰ ἐξετασθῇ καὶ ἀπὸ νομικῆς πλευρᾶς διὰ νὰ ληφθοῦν τὰ κατάλληλα μέτρα ὥστε νὰ παρακαμφθῇ ἡ δυσκολία ἡ ὁποία προκύπτει ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀπαγορευτικῶν κανονισμῶν.

Παρακαλῶ ὅπως ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ σήμερον τὴν ἔκθεσίν της ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐργασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει κάμει ὡς πρὸς τὸ θέμα τοῦτο.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐκλήθην κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς συνεδριάσεως νὰ ἀναγνώσω μίαν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας διὰ τὸ θέμα τῆς καθυστερήσεως τῆς παραλαβῆς ζιβανίας.

Δυστυχῶς ἡ ἔκθεσις δὲν ἐκυκλοφόρησεν ἐγκαίρως καὶ μοῦ ἐδόθη τὴν τελευταίαν στιγμὴν ὅταν ἀνηρχόμην εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ τὴν ἀναγνώσω. Παρετήρησα μετὰ λύπης μου ὅτι εἰς τὴν ἔκθεσιν αὐτὴν δὲν περιελήφθησαν ὅλα ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα περιείχοντο εἰς τὴν ἔκθεσιν τὴν ὁποίαν εἶχα γράψει ἰδιοχείρως.

Θέλω νὰ δηλώσω ὅμως καὶ τοῦτο : Δὲν ἀποδίδω κακὴν πίστιν εἰς κανένα. Ὅ,τι ἔγινεν, ἔγινε καλῇ τῇ πίστει καὶ μᾶλλον πιστεύω ὅτι πρόκειται περὶ λάθους τὸ ὁποῖον θὰ συνέβη κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν ἐκ τοῦ χειρογράφου τὸ ὁποῖον εἶχα ἑτοιμάσει. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὅπως μοῦ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Βουλὴν συμπληρωματικὴν ἔκθεσιν διὰ νὰ ἐμφανισθοῦν ὅλα τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἐπροξένησαν τὰς δυσκολίας καὶ τὰς ταλαιπωρίας εἰς τοὺς ἀμπελουργοὺς κατὰ τὴν παράδοσιν τῆς ζιβανίας των.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἰσηγοῦμαι, κ. Πρόεδρε, ὅπως τὸ θέμα τεθῇ εἰς τὴν προσεχῆ ἡμερησίαν διάταξιν δεδομένου ὅτι δὲν ἦτο ἐγγεγραμμένον οὔτε εἰς τὸ Κεφάλαιον Β οὔτε εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ. Καὶ ἡ ἔκθεσις δὲν ἐκυκλοφόρησεν, ὅπως εἶπε καὶ ὁ ἔντιμος συνάδελφος, 48 ὥρας ἐνωρίτερον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀναφέρεσθε εἰς τὴν Ἔκθεσιν τὴν τιτλοφορουμένην «Κοινὴ Ἔκθεσις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἐπὶ τοῦ Θέματος «Καθυστέρησις Παραλαβῆς Ζιβανίας ὑπὸ τοῦ Σχεδίου Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων».».

Ἡ ἔκθεσις ἀναφέρει ὅτι παρόντες κατὰ τὴν συνεδρίασιν ἦσαν ἐκ μέρους τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας οἱ Βουλευταὶ κ.κ. Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς, Μιχαλάκης Σαββίδης, Λέλλος Δημητριάδης καὶ Ἀνδρέας Γιάγκου, καὶ ἐκ μέρους τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων οἱ κ.κ. Ἀνδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος, Μιχαλάκης Σαββίδης καὶ Χαρίδημος Χατζηχάρος.

Δὲν ἔγινε σύσκεψις τῶν Ἐπιτροπῶν ;

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἔγινε σύσκεψις τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ μοῦ ἀνετέθη νὰ ἑτοιμάσω μίαν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν, εἰς δὲ τὴν ἔκθεσιν ἠθέλησα νὰ δώσω

μίαν πλήρη εἰκόνα τῆς ποσότητος τῆς ζιβανίας ποὺ παρασκευάζεται καὶ τοῦ χώρου τὸν ὁποῖον διαθέτει τὸ Σχέδιον Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων. Εἰς τὴν ἔκθεσίν μου ἀνέφερα καὶ τὸ ἑξῆς, ὅτι ἡ παραγωγή μας εἰς ζιβανίαν ἐφέτος ἦτο περίπου 5½ ἑκατομμύρια ὀκάδες. Ὁ χῶρος τὸν ὁποῖον διαθέτει τὸ Σχέδιον Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων εἶναι περίπου διὰ 1,437,000 ὀκάδες. Ἀνέφερα αὐτὸ ποὺ γράφει ἡ ἔκθεσις, ὅτι ὑπῆρξε καθυστέρησις 20 ἡμερῶν διότι ὁ χῶρος ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν συγκέντρωσιν νωπῶν σταφυλῶν αἱ ὁποῖαι ἐκινδύνευον νὰ καταστραφοῦν. Ἀλλὰ ἀνέφερα ἐπίσης ὅτι ὁ χῶρος τὸν ὁποῖον διαθέτει τὸ Σχέδιον ἀντιστοιχεῖ περίπου μὲ τὸ ¼ τῆς ὁλικῆς παραγωγῆς τῆς ζιβανίας. Καὶ εἶναι φυσικὸν ἐφ' ὅσον ὁ χῶρος εἶναι μικρός, ἐν συγκρίσει μὲ τὸ μέγεθος τῆς παραγωγῆς, νὰ παρατηρῆται καθυστέρησις καὶ δυσκολία εἰς τοὺς γεωργοὺς καὶ ἀνέφερα ὅτι ἡ πίεσις πρὸς τοὺς γεωργοὺς παρατηρεῖται περίπου τὸν Νοέμβριον, Δεκέμβριον καὶ Ἰανουάριον, διότι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς παρασκευῆς τῆς ζιβανίας των παρέρχεται ἀρκετὸς χρόνος καὶ ἔχουν ἀνάγκην νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς παλαιάς καὶ εἰς τὰς καθημερινάς τους ὑποχρεώσεις. Ἔδιδα ἐπίσης μίαν πλήρη εἰκόνα τῶν λόγων διὰ τοὺς ὁποίους καθυστερεῖ ἡ παραλαβὴ ζιβανίας. Τὰ ἀναφερόμενα περαιτέρω εἰς τὴν ἔκθεσιν ὅτι ἔχει διαπιστωθῆ ἀπὸ τὰς Ἐπιτροπάς ὅτι πράγματι εἶναι ἡ ἔλλειψις χώρου ἡ ὁποία δυσκολεύει τοὺς παραγωγοὺς καὶ ὅτι ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις μαζὶ μὲ τὸ Σχέδιον Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων νὰ μελετήσουν τὸ θέμα διὰ νὰ μὴν προκύψουν καὶ εἰς τὸ νέον ἔτος αἱ ἴδιαι δυσκολίαι ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν πραγματικότητα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δηλαδὴ ἡ ἔκθεσις ἀποδίδει μὲν τὸ πνεῦμα τῶν ὅσων ἐλέχθησαν, ὅτι δηλαδὴ ὑπάρχει ἔλλειψις ἀποθηκευτικοῦ χώρου καὶ ὅτι πρέπει νὰ αὐξηθῆ ὁ ἀποθηκευτικὸς χῶρος, παραλείπει ὅμως τοὺς ἀριθμοὺς τοὺς ὁποίους ἐδώσατε.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Αὐτὸ εἶναι, κ. Πρόεδρε, δηλαδὴ εἶναι μία ἐπεξήγησις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί, μία περαιτέρω ἐπεξήγησις. Προκύπτει ὅμως σοβαρὸν θέμα διαδικασίας τῆς Βουλῆς.

Μία ἔκθεσις Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν πρέπει νὰ κυκλοφορῆ χωρὶς ὁ Πρόεδρος τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἤ, εἰς περίπτωσιν ποὺ πρόκειται περὶ δύο Ἐπιτροπῶν, οἱ Πρόεδροι τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν νὰ ἐγκρίνουν τὸ κείμενόν της. Δὲν εἶναι ἀρκετὸν νὰ παραδίδουν εἰς τὴν Γραμματείαν ἓν χειρόγραφον ἀλλὰ πρέπει καὶ μετά, ὅταν ἑτοιμασθῆ τὸ πολυγραφημένον κείμενον, νὰ τὸ ἐξετάσουν καὶ νὰ τὸ ἐγκρίνουν. Εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἀναφέρει εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι δὲν ἤλεγξε τὸ κείμενον τῆς ἐκθέσεως τὴν ὁποίαν ἀνέγνωσε καὶ ὅτι ἐδόθη εἰς αὐτὸν ὀλίγα λεπτὰ προτοῦ ἀνέλθῃ εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ τὴν ἀναγνώσῃ. Εἶναι θέμα τάξεως οἱ Πρόεδροι τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν νὰ ἐλέγχουν τὰ κείμενα τῶν ἐκθέσεων τῶν Ἐπιτροπῶν των προτοῦ ἐπιτραπῆ ἡ διανομὴ τῶν ἐκθέσεων εἰς τὰ Μέλη τῆς Βουλῆς καὶ προτοῦ λάβῃ χώραν ἡ ἀνάγνωσις.

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὀφείλω νὰ δηλώσω εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι δὲν εἰδοποιήθην διὰ νὰ παραστῶ εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, τῆς ὁποίας εἶμαι μέλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Εἶναι γεγονός, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι τὸ θέμα παρεπέμφθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἀλλὰ τὴν ἡμέραν τῆς συνεδριάσεως, δηλαδὴ τὴν Δευτέραν, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ συνεδριάσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτη, μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, καὶ συγκεκριμένως ὁ κ. Σαββίδης, ἐδήλωσεν ὅτι σᾶς ἀνέφερε τὸ θέμα καὶ ὅτι ἐδηλώθη ἐκ μέρους σας ὅτι ἦτο παράλειψις νὰ μὴ σταλῇ καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ ὡς ἐκ τούτου ὅσα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας συνέβη νὰ παρευρίσκοντο εἰς τὴν Βουλὴν ἔλαβον μέρος εἰς τὴν συνεδρίασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς ἔχει, ἀποδίδει, κατὰ τὴν γνώμην μου, τὰς διαπιστώσεις εἰς τὰς ὁποίας αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ προέβησαν. Δὲν περιέχει ὡρισμένα στατιστικὰ στοιχεῖα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἐπερίμενα νὰ ἀκούσω ἀπὸ τοὺς Προέδρους τῶν δύο Ἐπιτροπῶν εἶναι κάτι πολὺ διαφορετικόν.

Ἐπερίμενα νὰ ἀκούσω εἰσήγησιν πῶς πρέπει νὰ χειρισθῇ ἡ Βουλὴ τὸ θέμα ἀπὸ ἐδῶ καὶ πέρα. Δηλαδὴ ἔγινεν αὐτὴ ἡ ἔκθεσις καὶ διαπιστοῦται ὅτι δὲν ὑπάρχει ἱκανοποιητικὸς χῶρος διὰ τὴν ἀποθήκευσιν τῶν σταφυλῶν ἢ τῆς ζιβανίας.

Ἀλλ' ἡ ἔκθεσις αὐτὴ δὲν ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἁπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ ἔλθῃ ἡ διαπίστωσις αὐτὴ εἰς γνῶσιν μας, ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπάρξουν ὡρισμέναι συγκεκριμέναι εἰσηγήσεις ὑπὸ τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ θέματος.

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰς τὴν συνεδρίασιν τὴν ὁποίαν εἴχαμεν παρέστη καὶ ὁ κ. Ροδᾶς ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Διευθυντὴς τοῦ Συνδέσμου Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων, καὶ ὁ ὁποῖος μᾶς ἔδωσε πλείστας ὅσας πληροφορίας μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ αὐτήν, ὅτι ἐφέτος ἡ παραγωγὴ ζιβανίας ἦτο πολὺ μεγαλυτέρα ἄλλων ἐτῶν, διότι λόγω τῶν βροχῶν ἀπέφυναν οἱ παραγωγοὶ νὰ κάμουν σταφίδα καὶ τὴν μετέτρεψαν ὅλην εἰς ζιβανίαν. Ἐπίσης ἡ παραγωγὴ τῶν σταφυλῶν ἦτο μεγάλη καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὑπῆρξεν αὐτὴ ἡ καθυστέρησις.

Ὅσον ἀφορᾶ τὸ ζήτημα τοῦ τί πρέπει νὰ γίνῃ, εἴχαμεν ἀκριβῶς συζητήσει περὶ τούτου, ἀλλ' ἐπειδὴ πρόκειται νὰ συζητηθῇ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων ὁ τρόπος διευθετήσεως τῆς αὐξήσεως τοῦ χώρου ἀποθηκεύσεως, μᾶς ἐζητήθη νὰ παράσχωμεν τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον εἰς τὸ Συμβούλιον, μὲ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ πληροφορηθῶμεν πῶς σκέπτονται νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ ἐργασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὅταν ἡ Βουλὴ παραπέμπῃ, ἔντιμε κ. Βουλευτά, ἓν θέμα εἰς μίαν Ἐπιτροπήν, ἀναμένει ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν αὐτὴν ἐμπεριστατωμένην ἔκθεσιν περιέγουσαν ὅλα τὰ στοιχεῖα καὶ ὅλας τὰς πληροφορίας αἱ ὁποῖαι τῆς παρεσχέθησαν. Π.χ. θὰ ἦτο οὐσιῶδες διὰ τὴν Βουλὴν νὰ γνωρίζῃ ὅτι μελετᾶται τοπος δημιουργίας νέων ἀποθηκευτικῶν χώρων. Καὶ τοῦτο δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Θὰ ἦτο οὐσιῶδες διὰ τὴν Βουλὴν νὰ γνωρίζῃ ὅτι λόγω τῆς μεγάλης βροχοπτώσεως παρήχθη ποσότης σταφίδος ὀλιγωτέρα ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλα ἔτη καὶ ὅτι καὶ τοῦτο συνέβαλεν εἰς τὴν καθυστέρησιν. Εἰς τὴν ἔκθεσιν δίδεται ἁπλῶς, ὡς λόγος τῆς καθυστερήσεως, μόνον τὸ ὅτι διὰ 20 ἡμέρας ἠναγκάσθη τὸ Σχέδιον Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων νὰ χρησιμοποιήσῃ μέρος τοῦ ἀποθηκευτικοῦ χώρου τῆς ζιβανίας διὰ ἀποθήκευσιν νωπῶν σταφυλῶν λόγῳ τῆς ηὐξημένης ἐφετεινῆς παραγωγῆς νωπῶν σταφυλῶν. Διαπιστοῦται

ἐπίσης ὅτι ὁ ἀποθηκευτικὸς χῶρος δὲν εἶναι ἱκανοποιητικός, χωρὶς ὅμως νὰ ἀναφέρεται ὅτι γίνεται τώρα μελέτη ἢ ὅτι καταβάλλεται προσπάθεια διὰ τὴν δημιουργίαν νέων ἀποθηκευτικῶν χώρων.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς δώσω μερικὰς λεπτομερείας ἀκόμη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα, ἔντιμε κ. Βουλευτά, νὰ θεωρήσω τὴν ἔκθεσιν αὐτήν, ἐν ὄψει καὶ τῶν παρατηρήσεων τοῦ κ. Γιάγκου, ὡς μὴ συμπληρωθεῖσαν, αἱ δὲ Ἐπιτροπαὶ νὰ ὑποβάλουν πληρεστέραν ἔκθεσιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Μάλιστα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Νομίζω ὅτι ἤλεγξα τὴν ἔκθεσιν καὶ ἐντὸς τῆς Βουλῆς ὁ ἴδιος εἶχα γράψει τὴν ἔκθεσιν καὶ ἔδωσα ὁδηγίας νὰ μὴν ἀλλάξῃ τίποτε ἀπὸ ὅσα ἰδιοχείρως ὁ ἴδιος ἔγραψα. Δὲν δέχομαι τὴν ἄποψιν ὅτι δὲν ἤλεγξα τὴν ἔκθεσιν· ἄλλα μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν ἐὰν ἤθελαν νὰ ἐλέγξουν τὴν ἔκθεσιν ἀσφαλῶς ἔπρεπε νὰ τὸ εἶχαν πράξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἠλέγξατε τὸ κείμενον τὸ ὁποῖον ἐκυκλοφόρησε, κ. Βουλευτά. Σεῖς ἠλέγξατε τὸ κείμενον τὸ ὁποῖον ἐγράψατε, ἴσως, ὁ ἴδιος καὶ τὸ ὁποῖον δὲν ἐχρειάζετο ἔλεγχον, διότι σεῖς τὸ ἐγράψατε. Ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε, προτοῦ ὡς Πρόεδρος ἐπιτρέψετε τὴν κυκλοφορίαν μιᾶς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς σας, νὰ ἐξετάσητε ἐὰν τὸ τελικὸν κείμενον αὐτῆς ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς ὁδηγίας ἢ πρὸς τὸ κείμενον τὸ ὁποῖον ἐδώσατε εἰς τὴν Γραμματείαν.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ θέμα αὐτὸ δύναται νὰ ἐξετασθῇ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ νὰ ἐξακριβωθῇ ἀκριβῶς πῶς συνέβη νὰ μὴν περιέχῃ ἡ ἔκθεσις ὡρισμένα στοιχεῖα. Νοουμένου ὅμως ὅτι ἡ ἔκθεσις, ἐξ ὅσων ἀνέφερε καὶ ὁ κ. Σαββίδης, παραλείπει καὶ ἄλλα στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἦσαν οὐσιώδη διὰ τὴν Βουλήν, εἰσηγοῦμαι ὅπως αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐπανεξετάσουν τὸ θέμα καὶ ὑποβάλουν πλήρη ἔκθεσιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Ἰωαννίδης.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Πιστεύω ὅτι οἱ παραγωγοὶ ζιβανίας ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐνδιαφέρονται νὰ πληροφορηθοῦν, ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπάρχει εἰσέτι εἰς τὴν κατοχὴν των ποσότης ζιβανίας, μὲ ποῖον τρόπον μπορεῖ νὰ γίνῃ συντόμως ἡ παραλαβὴ αὐτῆς τῆς ζιβανίας. Δηλαδὴ πιστεύω ὅτι αὐτὸ κυρίως ἐνδιαφέρει τοὺς παραγωγοὺς ζιβανίας. Καὶ πιστεύω ὅτι αὐτὸ τὸ θέμα ἔπρεπε κυρίως νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, δηλαδὴ μὲ ποῖον τρόπον μπορεῖ αὐτὴ ἡ ποσότης ζιβανίας ποὺ ὑπάρχει εἰς χεῖρας τῶν παραγωγῶν νὰ παραληφθῇ συντόμως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ὅ,τι ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος εἶναι ὀρθόν. Ἀκριβῶς ἠρωτήσαμεν ποῖος εἶναι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον θὰ γίνῃ ἡ παραλαβὴ τῆς ὑπολοίπου ποσότητος ζιβανίας καὶ μᾶς ἐλέχθη ὅτι δὲν γεννᾶται θέμα, διότι εἶναι ζήτημα 15 ἡμερῶν ἐντὸς τῶν ὁποίων θὰ παραληφθῇ ὁλόκληρος ἡ ποσότης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν γνωρίζομεν, ἔντιμε κύριε Βουλευτά, τί σᾶς ἐλέχθη, διότι τοῦτο δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν Ἔκθεσιν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Λυποῦμαι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἀλλὰ δὲν εἶμαι ὁ Πρόεδρος ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε νὰ κάμῃ τὴν ἔκθεσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπομένως, διὰ νὰ μὴ συνεχίσωμεν αὐτὴν τὴν συζήτησιν, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ εἶναι νὰ ὑποβληθῇ νέα ἔκθεσις ἡ ὁποία νὰ περιέχῃ ὅλα τὰ στοιχεῖα καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἡ Βουλὴ νὰ δύναται νὰ ἐξάξῃ τὰ ὀρθὰ συμπεράσματα.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ὁ κ. Σαββίδης ἐξέφρασε τὴν λύπην του διότι δὲν εἶναι ὁ Πρόεδρος ὁ ὁποῖος ἔκαμε τὴν Ἔκθεσιν. Δι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ ἤγειρα τὸ θέμα ὅτι ἡ Ἔκθεσις ἔχει παραλείψεις, διότι ἐγὼ ἔκαμα τὴν Ἔκθεσιν καὶ δὲν δέχομαι τὴν μομφὴν οὔτε ἀπὸ τὸν κ. Σαββίδην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης δὲν ἐξέφρασε μομφὴν ἐναντίον οἱουδήποτε. Ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἐξέφρασε μομφὴν κατόπιν τῶν ὅσων ἔχει ἀκούσει ὅτι στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν εἰς τὰς δύο Ἐπιτροπάς, καὶ τὰ ὁποῖα ἦσαν οὐσιώδη καὶ ἔπρεπε νὰ τὰ γνωρίζῃ ἡ Βουλὴ δὲν ἀναφέρονται εἰς τὴν Ἔκθεσιν. Καὶ δὲν ἀναφέρομαι εἰς τὰ στοιχεῖα περὶ τῶν ἀριθμῶν ἀλλὰ εἰς στοιχεῖα ὡς ἐπὶ παραδείγματι, ὅτι ἐξετάζεται τὸ θέμα τῆς δημιουργίας ἀποθηκευτικῶν χώρων, ὅτι ἐντὸς 15 ἡμερῶν θὰ παραληφθῇ ἡ ζιβανία καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Δὲν παρευρέθην εἰς τὴν συνεδρίασιν τῶν Ἐπιτροπῶν, ἀλλὰ ἡ Ἔκθεσις αὕτη, ὡς διετυπώθη καὶ παρουσιάσθη εἰς τὴν Βουλήν, δὲν καλύπτει τὸ θέμα τὸ ὁποῖον παρεπέμφθη πρὸς ἐξέτασιν. Ἐπομένως θὰ ὑποβληθῇ νέα Ἔκθεσις, ἡ ὁποία θὰ περιέχῃ ὅλα τὰ στοιχεῖα, ἐλπίζω δὲ ὅτι αἱ Ἐπιτροπαὶ θὰ τὴν ἔχουν ἑτοιμάσει μέχρι τῆς ἑπομένης συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν. Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.
(2) Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.
(3) Ὁ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι καὶ Ναυτικοὶ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.
(4) Ὁ περὶ Ἐνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς Ἀγροτικῶν Κτημάτων Νόμος τοῦ 1967.
(5) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(6) Ὁ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφὴ τούτων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(7) Ὁ περὶ τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως ἐπὶ τῶν Γραμμῶν Φορτώσεως τοῦ 1966 (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(8) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 3) τοῦ 1969.

(9) Ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 6η μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν):

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσεράς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Σχέδιον διϋλίσεως τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων τῶν βόθρων τοῦ Νοσοκομείου καὶ τοῦ Ἀστυνομικοῦ Σταθμοῦ Λεμεσοῦ—Κατοχύρωσις τῶν ἐτῶν κρατήσεως ἢ φυλακίσεως ἐκπαιδευτικῶν λόγῳ συμμετοχῆς των εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα 1955—59—Ὑποχρεωτικὴ ἀντικαρκινικὴ ἐξέτασις τῶν γυναικῶν, κ.λ.π.

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ θέματος «Καθυστέρησις παραλαβῆς ζιβανίας ὑπὸ τοῦ Σχεδίου Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων».

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 1) τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 2) τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 1) τοῦ 1969, ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Χρ. Μιχαηλίδη καὶ ψήφισις τούτου.

(6) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

(7) Συνέχισις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Νίκου Κόσιη θέματος «Ὁ περὶ Ἐσπεριδοειδῶν Νόμος, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συγκαλλιεργείας καὶ αἱ ἐπιπτώσεις των ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου» (Χ. Χατζηχάρος—Α. Γιάγκου—Χ. Μιχαηλίδης—Π. Στυλιανοῦ—Β. Λυσσαρίδης—Μ. Σαββίδης—Πρόεδρος—Π. Τουμαζῆς—Κ. Χριστοδουλίδης) καὶ παραπομπὴ τούτου εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως εἰς τὴν Βουλὴν ἐντὸς ἑνὸς μηνός.

(8) Συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς καθυστερήσεως παραλαβῆς ζιβανίας ὑπὸ τοῦ Σχεδίου Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων (Α. Γιάγκου—Π. Στυλιανοῦ—Πρόεδρος—Ε. Παπαϊωάννου—Μ. Σαββίδης—Γ. Ἰωαννίδης) καὶ ἀπόφασις περὶ ὑποβολῆς συμπληρωματικῆς Ἐκθέσεως.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 20ῆς ΜΑΡΤΙΟΥ 1969

("Ωρα ἐνάρξεως 4.50 μ.μ.)

(Ἀρ. 27)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α — Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Ἰουνίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ Κύπριοι ἐκπαιδευτικοὶ οἱ συνταξιοδοτούμενοι ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως τυγχάνουν δωρεὰν ἰατρικῆς περιθάλψεως ἐνῷ οἱ Κύπριοι ἐκπαιδευτικοὶ οἱ συνταξιοδοτούμενοι παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως στεροῦνται τοιαύτης, παρ' ὅλον ὅτι προσέφερον τὰς ἐκπαιδευτικὰς ὑπηρεσίας των ἐν Κύπρῳ, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον μελετᾶται ἢ μὴ τὸ ζήτημα τῆς παροχῆς δωρεὰν ἰατρικῆς περιθάλψεως καὶ εἰς τοὺς Κυπρίους ἐκπαιδευτικοὺς τοὺς συνταξιοδοτουμένους παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ οὕτω νὰ ἀρθῇ μία ἀδικία καὶ δυσμενὴς διάκρισις εἰς βάρος των».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Μαρτίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 28ην Ἰουνίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἐρώτησιν τοῦ ἐντίμου Μέλους τῆς Βουλῆς κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, τὴν ἀφορῶσαν εἰς τὴν παροχὴν ἰατρικῆς περιθάλψεως εἰς Κυπρίους ἐκπαιδευτικοὺς συνταξιοδοτουμένους ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, σᾶς πληροφορῶ ὅτι, συμφώνως πρὸς τὸ ὑπ' ἀρ. Πρωτ. Π. 864 καὶ ἡμερομηνίαν 28.2.1969 ἔγγραφον τῆς Βασιλικῆς Πρεσβείας τῆς Ἑλλάδος ἐν Κύπρῳ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, οἱ ἐν λόγῳ συνταξιοῦχοι δικαιοῦνται εἰς ἰατρικὴν περίθαλψιν ἐν Κύπρῳ δαπάναις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1969.

«Ὡς εἶναι γνωστὸν κατὰ τὸ ἔτος 1965 κατηρτίσθη ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς σχέδιον διασωληνώσεως κατ' οἶκον τοῦ ποσίμου ὕδατος εἰς τὸ χωρίον Ἀνώγυρα ἔναντι συνολικῆς δαπάνης ἐκ £4.500 ἐκ τῆς ὁποίας ποσὸν £1.500 θὰ κατεβάλλετο ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ποσὸν £3.000 ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου οἵτινες καὶ ἀπεδέχθησαν ὅπως καταβάλουν τοῦτο.

Ἐπειδὴ καθυστερεῖ μέχρι σήμερον ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(1) Ποῖοι σοβαροὶ λόγοι συνέτεινον εἰς τὴν καθυστέρησιν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου ;

(2) Πότε ὑπολογίζεται νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσίς του» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Μαρτίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Τὸ θέμα τῆς διασωληνώσεως ὕδατος κατ' οἶκον εἰς τὸ χωρίον Ἀνώγυρα, Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ἠγέρθη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Μέλους τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ εἰς τὸ παρελθόν.

2. Ἡ ὑδατοπρομήθεια τοῦ χωρίου Ἀνώγυρα θεωρεῖται ἐπαρκής. Ἐντὸς τοῦ χωρίου λειτουργεῖ τὸ σύνηθες σύστημα διακλαδώσεως τοῦ ὕδατος διὰ δημοσίων κρηνῶν.

3. Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἐξεπονήθη ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων σχέδιον προνοοῦν τὴν κατασκευὴν ἐπιπροσθέτου ὑδατοδεξαμενῆς, τὴν κατ' οἶκον διασωλήνωσιν ὕδατος καὶ τὴν ἐγκατάστασιν ὑδρομετρητῶν ἔναντι δαπάνης £4.000.

4. Δοθέντος ὅτι δίδεται προτεραιότης εἰς χωρία μὴ ἔχοντα διασωληνωμένον ὕδωρ ἢ εἰς χωρία ἔχοντα ἀνάγκην προσθέτου προμηθείας ὕδατος, δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ περίληψις τοῦ ὡς ἄνω σχεδίου εἰς τὰ δι' ἐκτέλεσιν ἐντὸς τοῦ 1969 ἔργα ὑδρεύσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Μαρτίου 1969.

«Ὡς γνωστὸν αἱ οἰκίαι τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Κορφῆς ἄλλαι μὲν κατέρρευσαν ἐξ ὁλοκλήρου καὶ ἄλλαι κατέστησαν ἑτοιμόρροποι λόγῳ τῶν τελευταίων βροχοθυελλῶν, οἱ δὲ κάτοικοί του διαμένουν προσωρινῶς εἰς ἀντίστηκα πλὴν ἐλαχίστων οἵτινες μετεφέρθησαν εἰς ἄλλα χωρία καὶ ἀναμένουν ἐναγωνίως τὴν ἔναρξιν τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ νέου χωρίου των, ὑφιστάμενοι πλεῖστας ταλαιπωρίας καὶ στερήσεις. Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(1) Παρέσχεν ἢ μὴ μέχρι σήμερον ὁ ἁρμόδιος Κυβερνητικὸς Γεωλόγος τὴν γνωμοδότησίν του πρὸς τὸ Τμῆμα Πολεοδομίας, τὴν σχετικὴν μὲ τὸν τόπον ἀνοικοδομήσεως τοῦ νέου χωρίου ;

(2) Ἐὰν ναί, συνετάχθησαν ἢ μὴ τὰ σχέδια ἀνοικοδομήσεως τοῦ νέου χωρίου ;

(3) Πότε ὑπολογίζεται νὰ γίνῃ ἡ ἔναρξις τῆς ἀνοικοδομήσεως τούτου» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Μαρτίου 1969.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι — παρὰ τὰς ἀρχικὰς ἐπιφυλάξεις των — οἱ κάτοικοι Νέου Χωρίου, Τραχωνίου καὶ Παλαικύθρου ζητοῦν ἀπὸ ἐτῶν τὴν κατασκευὴν ὑδατοφράκτου εἰς Τέγγελην, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται σήμερον τὸ ὅλον θέμα, καὶ ποία προοπτικὴ ἐν προκειμένῳ διαγράφεται, δοθείσης τῆς ἀδιαμφισβητήτου εὐεργετικῆς ἐπιπτώσεως ποὺ θὰ ἔχῃ τοῦτο μακροπροθέσμως καὶ μονίμως εἰς τὸν ἀγροτικὸν κλῆρον τῶν ὡς ἄνω τριῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Μαρτίου 1969.

«Δεδομένου ὅτι ἡ ὁδὸς ἡ συνδέουσα τὴν Βώνην μετὰ τῆς κυρίας ὁδικῆς ἀρτηρίας πρὸς Λευκωσίαν εὑρίσκεται εἰς κακὴν κατάστασιν, παρὰ τὴν ἀπὸ ἀρκετῶν ἤδη ἐτῶν δοθεῖσαν κατηγορηματικὴν διαβεβαίωσιν ἁρμοδίων Κυβερνητικῶν παραγόντων περὶ σταδιακῆς ἀσφαλτοστρώσεώς της, καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ τοιαύτη ἀσφαλτόστρωσις ἐξυπηρετεῖ καὶ τὰς κοινότητας Νέου Χωρίου καὶ Κυθραίας, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν — ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἀναληφθείσης προσπαθείας δι' ἀσφαλτόστρωσιν τῶν συνδεουσῶν τὰς ἀγροτικὰς κοινότητας μετὰ τῆς πρωτευούσης ὁδῶν — θὰ συμπεριληφθῇ καὶ ἡ ὡς ἄνω ὁδὸς εἰς τὸν προσεχῆ Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηναν 18ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Μαρτίου 1969.

«Ὡς γνωστὸν εἷς σημαντικὸς ἀριθμὸς συμπατριωτῶν μας ὑπέστησαν μεγάλας ζημίας ἐκ τῆς ἀνταρσίας πολλοὶ δὲ ἀπώλεσαν τὰς οἰκίας καὶ τὰς περιουσίας των. Ἡ Κυβέρνησις διέθεσε ποσὸν £250.000 διὰ τὴν παροχὴν βοηθείας εἰς τοὺς ἔχοντας ἄμεσον ἀνάγκην. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ πρόβλημα εἶναι σοβαρώτατον καὶ ἡ θέσις τῶν ζημιωθέντων ἐκ τῆς ἀνταρσίας δυσχερεστάτη, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων :

(α) Πῶς ἔχει διατεθῇ τὸ ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ποσὸν διὰ τὴν κάλυψιν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν τῶν ἐνδιαφερομένων.

(β) Ἐφόσον τὸ διατεθὲν ποσὸν εἶναι ἀνεπαρκὲς διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τῶν ζημιωθέντων ἐκ τῆς ἀνταρσίας, ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν παροχὴν οὐσιαστικῆς βοηθείας καὶ ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς συμπατριώτας μας οἱ ὁποῖοι ὑποφέρουν ἐπὶ τόσα ἔτη λόγῳ τῆς ἀπωλείας τῶν περιουσιῶν των καὶ τῶν οἰκιῶν των» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Μαρτίου 1969.

«Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα πῶς σκοπεύει νὰ ἀντιμετωπίσῃ βραχυπροθέσμως καὶ μακροπροθέσμως τὸ θέμα τῶν λιμναζόντων ὑδάτων παρὰ τὸ Δημοτικὸν Σφαγεῖον Καϊμακλίου.

Ἐν ὄψει μάλιστα τῆς ἐπικειμένης ἐλεύσεως τοῦ θέρους ὡς καὶ τῆς ἐξαιρετικῆς ἐφετεινῆς πολυομβρίας, δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν ὅπως τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον χωρήσῃ εἰς μεθοδικὸν καὶ συστηματικὸν (εἰς τακτὰ χρονικὰ διαστήματα) ἀπὸ ἄκρος ψεκασμὸν τῶν ἑλῶν, πρὸς προσωρινὴν ἀντίκρυσιν τοῦ προβλήματος, μέχρι τῆς ὁριστικῆς λύσεως τοῦ θέματος διὰ τῆς κατασκευῆς ὑπονόμων εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν πλευρὰν τῆς πρωτευούσης ὡς ἤδη ἐξηγγέλθη» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Μαρτίου 1969.

«'Εν ὄψει τῆς δοθείσης διαβεβαιώσεως τῶν ἁρμοδίων παραγόντων τοῦ 'Υπουργείου Συγκοινωνιῶν περὶ διαπλατύνσεως καὶ ἐπιδιορθώσεως τῆς ὁδοῦ Λευκωσίας — 'Αμμοχώστου (μέχρι τῆς κυκλοτεροῦς νησίδος Καϊμακλίου), ἥτις εὑρίσκεται εἰς ἀθλιεστάτην εἰσέτι κατάστασιν, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ ὅλον θέμα.

'Εξ ἄλλου παρακαλεῖται τὸ ἴδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις διανοίξεως καθέτου ὁδοῦ συνδεούσης τὰς ὁδοὺς 'Αγίου 'Ιλαρίωνος καὶ 'Αγίου Δημητρίου πρὸς οὐσιαστικὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς οἵτινες ἐναγωνίως ἀναμένουν τοῦτο ἀπὸ ἐτῶν, ὡς ἀκριβῶς συνέβη διὰ τῆς δημιουργίας καθέτου ὁδοῦ μεταξὺ τῶν ὁδῶν τῶν ὁδηγουσῶν πρὸς τὸ Δημοτικὸν Σφαγεῖον καὶ τὸν Σοπάζ.

Δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον, τέλος, ὅπως τοποθετηθοῦν φῶτα εἰς τὴν νησῖδα πρὸς ἀποφυγὴν ἀτυχημάτων — ὡρισμένα μάλιστα τῶν ὁποίων ἐπέφεραν σοβαροὺς τραυματισμοὺς — Κυπρίων ὁδηγῶν καὶ δὴ ξένων τουριστῶν» ;

'Επερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Μαρτίου 1969.

«Τὴν 29ην Δεκεμβρίου 1967 ὑπέβαλα πρὸς τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον τὴν ἀκόλουθον ἐρώτησιν :

«Δεδομένου ὅτι αἱ ἐν Κύπρῳ Βρεττανικαὶ 'Αρχαὶ τῆς Εἰρηνευτικῆς Δυνάμεως χρησιμοποιοῦν ὡς προμηθευτάς των καὶ Πακιστανούς, οἵτινες σταδιακῶς ἐπηρεάζουν κατὰ τρόπον ἄμεσον καὶ ἀποφασιστικὸν τὰ συμφέροντα τῶν Κυπρίων προμηθευτῶν (κοντρακτόρων) παρὰ τὰς σαφεῖς προνοίας τῶν κειμένων συμφωνιῶν — ὑποπαράγραφος 1 τοῦ Μέρους I, ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς «προμηθευτὰς» καὶ ἐδάφιον 7 (2) τοῦ Μέρους II, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐργοδότησιν ξένων ὑπηκόων, τῆς γνωστῆς συνθήκης — παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ἀποσκοπῇ νὰ προβῇ εἰς τὰς δεούσας ὑποδείξεις καὶ παραστάσεις πρὸς τερματισμὸν τῆς ὡς ἄνω ἀπαραδέκτου καταστάσεως».

'Εν ὄψει τοῦ μακροῦ χρονικοῦ διαστήματος ὅπερ ἔκτοτε διέρρευσεν, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ ἐνημερώσῃ συναφῶς τὸ Σῶμα».»

'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτοῦ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ 'Εργασία ἀναφέρω εἰς τὴν Βουλὴν τὰ ἀκόλουθα :

Συνῆλθε σήμερον ἡ 'Επιτροπὴ 'Επιλογῆς. Εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς 'Επιτροπῆς 'Επιλογῆς παρευρέθησαν οἱ κ.κ.

Γλαῦκος Κληρίδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
'Αντώνιος 'Αναστασιάδης
Σωτηράκης Γιαννάκης
Γεώργιος Ξ. 'Ιωαννίδης
'Ανδρέας Γιάγκου
Παναγιώτης Τουμαζῆς
'Εζεκίας Παπαϊωάννου.

'Η 'Επιτροπὴ 'Επιλογῆς κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς ἐπελήφθη τοῦ θέματος τοῦ διορισμοῦ Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς καὶ τῶν ὅρων ἐντολῆς αὐτῆς ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου ἀναφορικῶς μὲ τὴν παρακολούθησιν τοῦ ρυθμοῦ ἐκτελέσεως τῶν εἰς τοὺς Προϋπολογισμοὺς προβλεπομένων ἔργων καὶ σχεδίων ἀναπτύξεως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς ἀπεφάσισεν ὅπως ἡ Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ εἶναι ἐξαμελὴς καὶ ἀπαρτισθῇ ἐκ τῶν κάτωθι ἀναφερομένων Βουλευτῶν :

Γλαῦκος Κληρίδης, Πρόεδρος
Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης
Μιχαλάκης Σαββίδης
Λέλλος Δημητριάδης
Βάσος Λυσσαρίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

Οἱ ὅροι ἐντολῆς τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

(α) Μελέτη καὶ ὑποβολὴ εἰσηγήσεως εἰς τὴν Βουλὴν ὡς πρὸς τὸν ἀποτελεσματικώτερον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἀσκῆται ὁ προαναφερθεὶς κοινοβουλευτικὸς ἔλεγχος.

(β) Ἐξέτασις κατὰ πόσον προκύπτει ἀνάγκη εἰδικῆς νομοθεσίας διὰ τὴν διεξαγωγὴν ἀποτελεσματικωτέρου ἐλέγχου.

Ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς συζήτησιν καὶ λῆψιν ἀποφάσεων.

Θὰ ἤθελα ὡσαύτως νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὸ θέμα τῆς μεταφορᾶς ἐπιβατῶν ἐπὶ γεωργικῶν ἑλκυστήρων, ρυμουλκουμένων ὀχημάτων καὶ ὀχημάτων τύπου «βάν».

Τὸ θέμα ἐνεγράφη εἰς τὴν Βουλὴν πρὸ ἀρκετοῦ χρόνου ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου καὶ κατόπιν συζητήσεως παρεπέμφθη εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν. Εἰς μερικὰς ἐκ τῶν συνεδριάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν παρευρέθη καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων κ. Ἀνδρέας Γιάγκου. Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὰς εἰσηγήσεις τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν εἰσηγήσεων τούτων ἡτοίμασα Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ ἀπέστελλα εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς πρὸς ἐξέτασιν καὶ κατάθεσιν εἰς τὴν Βουλήν. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως μὲ ἐπληροφόρησε χθὲς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι ὡρισμέναι ἐκ τῶν εἰσηγήσεων τῶν Ἐπιτροπῶν ἐγένοντο ἀποδεκταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, τὸ ὁποῖον ἑτοιμάζει τροποποιητικοὺς κανονισμοὺς πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν υἱοθετεῖ τὴν γενομένην ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν εἰσήγησιν ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς μεταφορᾶς προσώπων ἀσχολουμένων μὲ τὴν γεωργίαν ἐντὸς ἐλαφρῶν ὀχημάτων τύπου «βάν», νοουμένου ὅτι θὰ ὑπάρχουν σταθερὰ καθίσματα διὰ τὴν μεταφοράν των. Περαιτέρω τὸ Ὑπουργεῖον μὲ πληροφορεῖ ὅτι ἔχει ἑτοιμάσει τὸν σχετικὸν τροποποιητικὸν κανονισμόν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν μεταφορὰν βοηθοῦ ὁδηγοῦ ἐπὶ ἑλκυστῆρος, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ἀναφέρει ὅτι τοῦτο δὲν ἀντίκειται πρὸς τὴν ὑφισταμένην νομοθεσίαν, εἰδικώτερον πρὸς τοὺς Κανονισμούς, καὶ ἑπομένως δὲν προκύπτει θέμα τροποποιήσεως.

Μεταφορὰ φορτίου καὶ ἐργατῶν ἐπὶ ἁμαξῶν συρομένων ὑπὸ ἑλκυστήρων.

Μεταφορὰ φορτίου.

Ἡ γενομένη εἰσήγησις υἱοθετήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ἐλήφθησαν δὲ αἱ σχετικαὶ πρόνοιαι διὰ τὴν τροποποίησιν τῶν ὑφισταμένων Κανονισμῶν ὑπὸ τὰς ἀκολούθους ἐπιφυλάξεις :

Βάρος φορτίου. Ὁ Ἔφορος Τροχαίας θὰ δύναται νὰ καθορίζῃ τὸ ἀνώτατον βάρος φορτίου.

Ὕψος φορτίου. Τὸ ὕψος τοῦ μεταφερομένου φορτίου δὲν θὰ ὑπερβαίνῃ τοὺς ἓξ πόδας διὰ δίτροχα ρυμουλκούμενα ὀχήματα ἀποστάσεως τροχῶν ἀπ' ἀλλήλων 3½ ποδῶν. Τὸ ὕψος δὲν θὰ ὑπερβαίνῃ τοὺς ὀκτὼ πόδας διὰ δίτροχα

ρυμουλκούμενα ὀχήματα ἀποστάσεως τροχῶν ἀπ' ἀλλήλων πέραν τῶν 3½ ποδῶν. Τὸ ὕψος δὲν θὰ ὑπερβαίνῃ τοὺς ὀκτὼ πόδας διὰ τετράτροχα ρυμουλκούμενα ὀχήματα ἀποστάσεως τροχῶν ἀπ' ἀλλήλων 3½ ποδῶν καὶ τοὺς 11 πόδας διὰ τετράτροχα ρυμουλκούμενα ὀχήματα ἀποστάσεως τροχῶν ἀπ' ἀλλήλων πέραν τῶν 3,5 ποδῶν.

Μεταφορὰ ἐργατῶν ἐντὸς συρομένων ἁμαξῶν.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ἐξακολουθεῖ νὰ πιστεύῃ ὅτι ἡ μεταφορὰ ἐργατῶν ἐπὶ συρομένων ἁμαξῶν εἶναι ἄκρως ἐπικίνδυνος καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν προέβη εἰς οἱανδήποτε τροποποίησιν τῶν ὑφισταμένων κανονισμῶν.

Προκύπτει ἑπομένως βασικὸν θέμα ὅπως αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἐξετάσουν τοὺς κανονισμούς, τοὺς ὁποίους ἑτοιμάζει τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, τὸ συντομώτερον, προτοῦ κατατεθοῦν εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, διότι ἀντιλαμβάνομαι ὅτι αἱ Ἐπιτροπαὶ κατέληξαν εἰς εἰσήγησιν ὅπως ἐπιτρέπεται ἡ μεταφορὰ προσώπων ἐπὶ συρομένων ἁμαξῶν, νοουμένου ὅτι θὰ ὑπάρχουν σταθερὰ καθίσματα καὶ θὰ λαμβάνωνται ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν ὡρισμένα ἄλλα μέτρα διὰ τὴν ἀσφάλειάν των. Ὡς ἐκ τούτου δὲν θὰ ἀποστείλω εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς τὸ Νομοσχέδιον μέχρις ὅτου λάβῃ χώραν συνάντησις καὶ μετὰ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου, ἤτοι Ἐσωτερικῶν.

Φαίνεται ὅτι ὅλαι αἱ πτυχαὶ τοῦ θέματος ἔχουν διευθετηθῆ, πλὴν τῆς μεταφορᾶς ἐργατῶν ἐπὶ ρυμουλκουμένων ἁμαξῶν. Ἑπομένως παρακαλῶ τὰς ἁρμοδίας Ἐπιτροπὰς ὅπως ἐντὸς τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος, προτοῦ οἱ κανονισμοὶ τεθοῦν ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διευθετήσουν συνάντησιν μετὰ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου.

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐφ' ὅσον τώρα συζητεῖται τὸ ζήτημα τῶν συρομένων ἁμαξῶν διὰ γεωργικοὺς σκοπούς, θὰ ἦτο καλὸν νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν νὰ ἐξετάσῃ ἐπίσης καὶ τὸ ζήτημα τῶν συρομένων ἁμαξῶν ὑπὸ «λὰντ ρόβερ» ἢ ἄλλων ὀχημάτων αἱ ὁποῖαι χρησιμοποιοῦνται εἰς τὰς πόλεις διὰ τὴν μεταφορὰν ἐμπορευμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ περιπλέξωμεν τὸ ζήτημα διότι τὸ θέμα τῶν συρομένων ἁμαξῶν, εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν γεωργῶν, προέκυψε πρὸ ἑνὸς περίπου ἔτους, ὅταν ὁ κ. Χατζηχάρος τὸ ἤγειρεν εἰς τὴν Βουλήν. Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ εἶχον ἐν τῷ μεταξὺ συσκέψεις μετὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, ἐκπροσώπων τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν, καὶ τῆς Ἀρχῆς Ἀδειῶν καὶ ἐὰν τώρα ἀρχίσωμεν νὰ ἐπανεξετάζωμεν τὸ ἴδιον θέμα ἐπὶ εὐρυτέρας βάσεως, πιστεύω ὅτι δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ καθυστερήσῃ καὶ ἡ τροποποίησις τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἤδη ἐξητάσθη.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅμως ὅτι ἡ Κυβέρνησις μελετᾶ τὴν τροποποίησιν τῶν Κανονισμῶν καὶ ἡ εἰσήγησίς σας θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξετασθῇ εἰς δεύτερον στάδιον, διότι ἐπείγει τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐτέθη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὑπὸ Μέλους αὐτῆς πρὸ ἑνὸς ἔτους καὶ τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησεν Ἐπιτροπὰς διὰ περίοδον περίπου ἑνὸς ἔτους.

Διὰ τοῦτο δὲν θὰ ἤθελα νὰ εἰσάξω νέον στοιχεῖον αὐτὴν τὴν στιγμήν, διὰ νὰ μὴν καθυστερήσῃ ἡ προώθησις τοῦ θέματος αὐτοῦ.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Εὐχαριστῶ, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, διὰ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας μᾶς ἔχετε δώσει. Πάντως θὰ ἤθελα νὰ προωθήσωμεν καὶ αὐτὸ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον εἶναι ἀρκετὰ σημαντικόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Βεβαίως. Ἴσως ὅμως νὰ εἶναι καὶ ὀλίγον περισσότερον περιπεπλεγμένον, διότι ἡ κίνησις τῶν ὀχημάτων τούτων θὰ γίνεται ἐντὸς τῶν πόλεων καὶ οὐχὶ ἐπὶ ἀγροτικῶν δρόμων καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ὁ κ. Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἔθιξεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Σαββίδης εἶχε τεθῆ καὶ συζητηθῆ ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἤγειρεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χατζηχάρος, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ἀρχιαστυνόμου, τοῦ Μηχανικοῦ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἄλλων, καὶ ἀφέθη νὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι οἱ ἁρμόδιοι θὰ ἐπελαμβάνοντο καὶ αὐτοῦ τοῦ θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐπειδὴ καὶ τὰ δύο θέματα τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐγερθῆ ἀφοροῦν τοὺς Ἰδίους κανονισμούς, εἶμαι βέβαιος, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι, ὅταν ἡ Κυβέρνησις θὰ προβῆ εἰς τὴν τροποποίησιν τῶν Κανονισμῶν, θὰ προβῆ ἐπίσης καὶ εἰς τὴν τροποποίησιν ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῶν συρομένων ὑπὸ ὀχημάτων ἁμαξῶν διὰ σκοποὺς ἐμπορικούς.

Ἐπομένως δὲν νομίζω νὰ ὑπάρχῃ καμμία δυσκολία διὰ τὰς Ἐπιτροπὰς αἱ ὁποῖαι ἐπελήφθησαν τοῦ θέματος νὰ ἐξετάσουν καὶ νὰ φροντίσουν ὥστε ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία νὰ προβῆ τὸ συντομώτερον εἰς τὴν τροποποίησιν τῶν Κανονισμῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἁμάξας τὰς συρομένας ὑπὸ γεωργικῶν ὀχημάτων, ἀλλὰ πιστεύω ὅτι ταὐτοχρόνως τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον θὰ πρέπει νὰ στείλῃ καὶ τὰς τροποποιήσεις διὰ τὰ ἄλλα ὀχήματα, διότι ἀφοροῦν τοὺς ἰδίους Κανονισμούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αἱ πληροφορίαι αἱ ὁποῖαι ἐστάλησαν εἰς ἐμὲ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ἀφοροῦν μόνον τὰς ἁμάξας τὰς χρησιμοποιουμένας διὰ γεωργικοὺς σκοποὺς καὶ ἐπομένως δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ πληροφορήσω τὴν Βουλὴν ποία εἶναι ἡ θέσις τοῦ Ὑπουργείου ὅσον ἀφορᾷ ὀχήματα, «βάνς», κ.λ.π., τὰ ὁποῖα σύρουν ἁμάξας δι' ἐμπορικοὺς σκοπούς.

Ὁ κ. Σωτήριος Γιαννάκης.

Σ. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἐφ' ὅσον αἱ Ἐπιτροπαὶ θὰ ἐξετάσουν τοὺς κανονισμοὺς αὐτοὺς διὰ τὰ γεωργικὰ ὀχήματα, εἰσηγοῦμαι ὅπως διαβιβασθῆ εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Σώματος, εἰσήγησις τῆς Βουλῆς ὅπως μὴ ἐνοχλῶνται οἱ γεωργοὶ κατὰ τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα μέχρις ὅτου παρουσιασθοῦν καὶ ἐγκριθοῦν ὑπὸ τῆς Βουλῆς οἱ κανονισμοὶ αὐτοί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατόπιν τῆς πληροφορίας ἡ ὁποία μοῦ ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, καὶ τὴν ὁποίαν ἔλαβον σήμερον, ἡτοίμασα ἐπιστολὴν τὴν ὁποίαν θὰ ἀποστείλω αὔριον καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρω ὅτι, ἐφ' ὅσον τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον εἰσηγεῖται τὴν τροποποίησιν τῶν Κανονισμῶν καὶ ἐφ' ὅσον καὶ αἱ ἁρμό-

διαι Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν τροποποίησιν τῶν Κανονισμῶν, θὰ ἔπρεπεν ἐν τῷ μεταξὺ νὰ ἀποφευχθῇ πᾶσα δίωξις ἢ ἐκδίκασις οἱωνδήποτε ὑποθέσεων αἱ ὁποῖαι σχετίζονται μὲ τὸ θέμα αὐτό.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Ὁ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφὴ τούτων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ (ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥΤΩΝ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 17ην Μαρτίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου οὕτως ὥστε—

(α) αἱ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου νὰ ἐξαιρῶνται τῆς καταβολῆς φόρου καταναλώσεως ἐπὶ κυπριακοῦ ζύθου ἀγοραζομένου δι' ἰδικήν των χρῆσιν ἢ κατανάλωσιν ἢ πώλησιν εἰς τὰ μέλη αὐτῶν·

(β) ἐμπορεύματα τὰ ὁποῖα κατασκευάζονται ἐκ πρώτων ὑλῶν εἰσαγομένων ἐν Κύπρῳ καὶ τὰ ὁποῖα διατίθενται εἰς πλοῖα ἢ ἀεροσκάφη ὡς προμήθειαι αὐτῶν ἢ παραδίδονται εἰς πρόσωπα, ὀργανισμούς, ἀρχὰς καὶ ὀργανώσεις δικαιουμένας ἀτελοῦς εἰσαγωγῆς τῶν τοιούτων ἐμπορευμάτων, νὰ ἐξαιρῶνται τῆς καταβολῆς εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα καὶ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ ὡς ἄνω διατάξεις ὑφίσταντο μέχρι καὶ τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1967, ἐκ παραδρομῆς δὲ δὲν συμπεριελήφθησαν εἰς τὴν νέαν τελωνειακὴν νομοθεσίαν, ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔναρξις ἰσχύος. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφὴ τούτων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφὴ τούτων) Νόμων τοῦ 1967 ἕως 1968 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένων ὡς ὁ «βασικὸς νόμος») καὶ ὁ βασικὸς Νόμος καὶ ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὁμοῦ ὡς οἱ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφὴ τούτων) Νόμοι τοῦ 1967 ἕως 1969.

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως ἐπὶ τῶν Γραμμῶν Φορτώσεως τοῦ 1966 (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ ΦΟΡΤΩΣΕΩΣ ΤΟΥ 1966 (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Βάσος Λυσσαρίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Γεώργιος Τζιρκώτης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 17ην Μαρτίου 1969.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ κύρωσις τῆς ἐν Λονδίνῳ ὑπογραφείσης κατὰ τὴν 5ην Ἀπριλίου 1966 Διεθνοῦς Συμβάσεως ἐπὶ τῶν Γραμμῶν Φορτώσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία προσεχώρησε δι' Ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀρ. 8231 καὶ ἡμερομηνίαν 24ην Ὀκτωβρίου 1968.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Σώματος ἐπιψήφισις τοῦ ὡς ἄνω νομοσχεδίου ἐπιβάλλεται διὰ τὴν κατὰ νόμον κύρωσιν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Συμβάσεως.

Διὰ τῶν προνοιῶν τῆς Συμβάσεως σκοπεῖται ἡ προαγωγὴ καὶ ἀσφάλεια τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ περιουσίας ἐν θαλάσσῃ διὰ τοῦ καθορισμοῦ καὶ ἐφαρμογῆς ὑφ' ἁπάντων τῶν συμβαλλομένων κρατῶν ὁμοιομόρφων ἀρχῶν καὶ κανονισμῶν ἀναφορικῶς μὲ τὰ ὅρια μέχρι τῶν ὁποίων δύνανται νὰ φορτώνωνται πλοῖα ἐκτελοῦντα διεθνεῖς πλόας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον τοῦ Κυρωτικοῦ Νομοσχεδίου ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις Συμβάσεως. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀδικήματα. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις τοῦ Κυρωτικοῦ Νομοσχεδίου θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως ἐπὶ τῶν Γραμμῶν Φορτώσεως τοῦ 1966 (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον καὶ ἡ Σύμβασις κυροῦται.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 3) τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 3) ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 17ην Μαρτίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ χρημάτων ἐκ £38.297 διὰ τὴν περαιτέρω ἐπιχορήγησιν τῶν Γεωργικῶν Ταμείων Προνοίας τῶν Ἐπαρχιῶν Λευκωσίας, Λάρνακος, Λεμεσοῦ καὶ Πάφου, τὰ ὁποῖα ἐλειτούργησαν κατὰ τὸ 1968 δυνάμει τοῦ Σχεδίου Ἀσφαλίσεως Γεωργικῶν Προϊόντων, τοῦ ἐγκριθέντος δι' Ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' Ἀρ. 7193 καὶ ἡμερομηνίαν 9ην Νοεμβρίου 1967.

Ἡ διάθεσις τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ θεωρεῖται ἀναγκαία ἵνα δυνηθοῦν τὰ Ταμεῖα ταῦτα νὰ καλύψουν τὸ 50% τῶν ζημιῶν τὰς ὁποίας ὑπέστησαν οἱ γεωργοὶ τῶν ἐν λόγῳ Ἐπαρχιῶν κατὰ τὸ 1968, ὡς ἀκριβῶς ἐγένετο διὰ τὰς ὑπολοίπους Ἐπαρχίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τὸν σκοπὸν δι' ὃν πρόκειται νὰ διατεθῇ τὸ ὡς ἄνω ποσὸν χρημάτων καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £38.297 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 3) τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969. Ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ἀναβληθῇ διότι ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει κυκλοφορήσει. Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον καθυστερεῖ ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ὅτι ὁ ἐμπειρογνώμων, ὁ ὁποῖος ἡτοίμασε τὸ Νομοσχέδιον, ἀπουσιάζει ἐκ Κύπρου, θὰ ἐπιστρέψῃ δὲ μετὰ τὴν 25ην τρέχοντος μηνός, ὅτε θὰ κληθῇ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ νὰ παράσχῃ ὡρισμένας διευκρινίσεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969. Ἡ Συμπληρωματικὴ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει κυκλοφορήσει λόγῳ καθυστερήσεως ὑποβολῆς τῶν ἐπιπροσθέτων στοιχείων τὰ ὁποῖα ἐζητήθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι καὶ Ναυτικοὶ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969. Τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ διότι δὲν ἔχει κυκλοφορήσει ἀκόμη ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ περὶ Ἑνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς Ἀγροτικῶν Κτημάτων Νόμος τοῦ 1967. Ἡ Ἔκθεσις ἔχει κυκλοφορήσει σήμερον καὶ ἐπομένως ἡ συζήτησις θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν διότι δὲν ἔχουν παρέλθει 48 ὧραι ἀφ' ὅτου αὐτὴ ἐκυκλοφόρησε.

Ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969. Ἀναβάλλεται ἡ συζήτησίς του διότι δὲν ἔχομεν εἰσέτι τὴν Ἔκθεσιν τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ Πρόεδροι τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν νὰ ἐπισπεύσουν τὴν ὑποβολὴν Ἐκθέσεων τῶν Ἐπιτροπῶν των ἐπὶ τῶν Νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα ἐκκρεμοῦν ἐνώπιον αὐτῶν.

Κεφάλαιον Γ — Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα :

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 4) τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1969.

(3) Οἱ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1969.

(4) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 13ην Μαρτίου 1969 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1969 (Ἀρ. 15 τοῦ 1969) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1969 (Ἀρ. 16 τοῦ 1969).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 4) τοῦ 1969 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1969 παραπέμπεται ἐπίσης εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Οἱ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1969 παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Τὰ Ἔγγραφα τὰ ὁποῖα ἀπεστάλησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 13ην Μαρτίου τοῦ 1969 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1969 κ.λ.π., παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία θὰ λάβῃ χώραν τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν, θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι καὶ Ναυτικοὶ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ περὶ Ἐνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς Ἀγροτικῶν Κτημάτων Νόμος τοῦ 1967.

(5) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(6) Ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(7) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 4) τοῦ 1969.

(8) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1969.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 5.30 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις (Παροχὴ ἰατρικῆς περιθάλψεως εἰς Κυπρίους ἐκπαιδευτικοὺς συνταξιοδοτουμένους ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως — Διασωλήνωσις ὕδατος κατ' οἶκον εἰς τὸ χωρίον Ἀνώγυρα, κ.λ.π.).

(2) Ἀνακοίνωσις τῆς συνθέσεως Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία θὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὸ θέμα τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου ἀναφορικῶς μὲ τὴν παρακολούθησιν τοῦ ρυθμοῦ ἐκτελέσεως τῶν εἰς τοὺς Προϋπολογισμοὺς προβλεπομένων ἔργων καὶ σχεδίων ἀναπτύξεως καὶ τῶν ὅρων ἐντολῆς αὐτῆς.

(3) Ἀνακοίνωσις ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Σώματος ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῆς μεταφορᾶς ἐπιβατῶν ἐπὶ γεωργικῶν ἐλκυστήρων, ρυμουλκουμένων ὀχημάτων καὶ ὀχημάτων τύπου «βὰν» καὶ διεξαγωγὴ συζητήσεως ἐπ' αὐτοῦ (Μ. Σαββίδης — Χρ. Μιχαηλίδης — Λ. Δημητριάδης — Σ. Γιαννάκης—Πρόεδρος).

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφὴ τούτων) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως ἐπὶ τῶν Γραμμῶν Φορτώσεως τοῦ 1966 (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(6) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 3) τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(7) Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 27ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.50 μ.μ.)

(Ἀρ. 28)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Μαρτίου 1969.

«Δεδομένου ὅτι τὸ θέμα τῆς ὀργανικῆς καὶ ριζικῆς ἀναδιαρθρώσεως τῶν κρατικῶν ἰατρικῶν ὑπηρεσιῶν ἀποτελεῖ βασικὴν καὶ ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν ὁμαλῆς ἀναπτύξεως καὶ προόδου τοῦ τόπου, καὶ κατέστη αἴτημα τοῦ λαοῦ ὁλοκλήρου, ὡς προκύπτει ἀπὸ τὰς ἐπανειλημμένας εἰσηγήσεις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, αἵτινες ἐξετάζουν ἀμφοτέρους τοὺς ἐτησίους Προϋπολογισμοὺς (Τακτικοὺς καὶ Ἀναπτύξεως), τὴν ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. καὶ τὸν κλάδον Ἰατρῶν τῆς Συντεχνίας (ὡς ἐμφαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ εἰς χεῖρας μας ὑπόμνημα τοῦ κλάδου, συνταχθὲν τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1968, ἀρκούντως ἀναλυτικὸν καὶ συγκείμενον ἐκ 40 περίπου σελίδων), τὴν ἀρθρογραφίαν τοῦ τύπου, καὶ ἐξ ἡμετέρας προσωπικῆς καὶ ἀμέσου ἐμπειρίας, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :

(α) Ποία προοπτικὴ διαγράφεται εἰς τὸ ἄμεσον καὶ τὸ ἀπώτερον μέλλον μιᾶς τοιαύτης ἀναδιοργανώσεως· καὶ

(β) ποῖαι δυσκολίαι ἐν προκειμένῳ ὑφίστανται—ἐὰν ὑφίστανται—καὶ πῶς τὸ Ὑπουργεῖον σκοπεῖ νὰ τὰς ὑπερκεράσῃ» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Μαρτίου 1969.

«Αἱ πρόσφατοι πλήμμυραι ποταμῶν ἐπροξένησαν καταστροφὰς πολλῶν χιλιάδων λιρῶν εἰς τὰς κοινότητας Ἄνω καὶ Κάτω Πύργου Τηλλυρίας, Πηγαινιῶν, Γαληνῆς, Ποταμοῦ τοῦ Κάμπου καὶ Συριανοχωρίου.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ποῖα μέτρα ἔχει λάβει διὰ τὴν παροχὴν τεχνικῆς καὶ οἰκονομικῆς βοηθείας εἰς τοὺς πληγέντας ἀγρότας τῶν περιοχῶν αὐτῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Μαρτίου 1969.

«Ὡς γνωστὸν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, οἱ Κυβερνητικοὶ Ὑπάλληλοι οἱ ὁποῖοι ὑπήγοντο εἰς τὸ Ταμεῖον Προνοίας, ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1969, ἔγιναν συντάξιμοι.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ποῖοι λόγοι καθυστεροῦν τὴν ἐπιστροφὴν τῶν χρημάτων τοῦ Ταμείου Προνοίας εἰς τοὺς δικαιούχους κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Μαρτίου 1969.

«Πλήμμυραι προεκάλεσαν μεγάλας καταστροφὰς εἰς Πύργον Τηλλυρίας καὶ ἠνάγκασαν ἀριθμὸν οἰκογενειῶν νὰ ἐκκενώσωσι τὰς οἰκίας των. Ἐκ τῶν πλημμυρῶν κατεστράφησαν φυτεῖαι βανανεῶν, ροδακινέων, ἐσπεριδοειδῶν καὶ ἄλλων δένδρων, διεκόπη ἡ προμήθεια ὕδατος εἰς τὸ χωρίον, οἱ δρόμοι κατέστησαν ἀδιάβατοι καὶ αἱ γέφυραι ἀπεδείχθησαν ἀνεπαρκεῖς καὶ ἀκατάλληλοι.

Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὡς γνωστὸν πληγῆ σοβαρῶς ἐκ τῆς ἀνταρσίας, ἀντιμετωπίζουσι σοβαρώτατα προβλήματα. Πρόβλημα εὐθυγραμμίσεως καὶ ἐκβαθύνσεως τῆς κοίτης τῶν ποταμῶν εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποτραποῦν παρόμοιαι καταστροφαὶ εἰς τὸ μέλλον, πρόβλημα ἀνεγέρσεως νέων καταλλήλων γεφυρῶν καὶ ἐπιδιορθώσεως τῶν καταστραφέντων δρόμων, πρόβλημα ἐκτιμήσεως τῶν καταστροφῶν καὶ καταβολῆς εἰς τοὺς πληγέντας ἀποζημιώσεως, πρόβλημα ὑδρεύσεως, τηλεφώνου, ἠλεκτροφωτισμοῦ κ.ἄ.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ περιοχὴ αὕτη ἔχει πληγῆ σοβαρῶς ἐκ τῆς ἀνταρσίας καὶ εἶχε παραμεληθῆ ἐντελῶς ἡ ἀνάπτυξίς της εἰς τὸ παρελθὸν μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἔχουν οἱ κάτοικοί της ἀπιστεύτως χαμηλὸν βιοτικὸν ἐπίπεδον, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα ἔχει λάβει ἢ προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ νὰ δοθῇ προτεραιότης εἰς αὐτὴν τὴν περιοχὴν δι' ἀνακούφισιν τῶν πληγέντων μὲ κοινωφελῆ καὶ ἄλλα ἔργα πρὸς βοήθειαν τῶν κατοίκων καὶ ἐξύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ των ἐπιπέδου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Μαρτίου 1969.

«Δεδομένου ὅτι διὰ τῆς κατασκευῆς συγχρόνων ἀποθηκῶν συγκεντρώσεως σιτηρῶν (σιλὸ) θὰ ἐξοικονομῶνται κατ' ἔτος, κατὰ τοὺς μετριωτέρους ὑπολογισμούς, 200 χιλιάδες λίραι—ἐνῷ κατ' ἄλλους, προϋπολογίζοντας καὶ τὰ ἔμμεσα

ἔξοδα τοῦ νῦν ὑφισταμένου συστήματος συγκεντρώσεως, ἐργατικά, μεταφορικὰ κ.λ.π., τὸ ποσὸν τοῦτο δέον ὅπως ἀνέλθῃ εἰς 300 καὶ πλέον χιλιάδας λίρας— καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ ἔξοδα ἀνεγέρσεως τοιούτων ἀποθηκῶν δὲν ὑπερβαίνουν (βάσει τῶν γενομένων ἐκτιμήσεων) τὰς 500 χιλιάδας λίρας, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα διατὶ καθυστερεῖ τὸ θέμα τῆς ἀνεγέρσεως νέων, ἐκσυγχρονισμένων ἀποθηκῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον —πλὴν τῆς ἐξοικονομήσεως τεραστίων χρηματικῶν ποσῶν—θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ συγχρόνως—

(α) νὰ ἀποθηκεύσωμεν ὑπὸ ἀσφαλεστέρας καὶ ὑγιεστέρας συνθήκας τὰ συγκεντρούμενα σιτηρά, ἀποφευγομένων ζημιῶν, καὶ ἄλλων γνωστῶν συνεπακολούθων· καὶ

(β) νὰ δημιουργήσωμεν προοπτικὰς καὶ προϋποθέσεις καλυτέρας καὶ ἀμειπτικωτέρας διαθέσεως τῶν πλεονασμάτων εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἐν ὄψει τῆς δημιουργίας προϋποθέσεως μεγαλυτέρας χρονικῆς διαρκείας συντηρήσεώς των».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Μαρτίου 1969.

«Εἰς τὴν περιοχὴν «Λιμνιώνας» Ἁγίου Ἀμβροσίου ἀπὸ δεκάδες χρόνια ὑπάρχει ἕνας ἁλιευτικὸς συνοικισμός. Ὁ συνοικισμὸς αὐτὸς ἀποτελεῖται σήμερα ἀπὸ 11 οἰκογένειες μὲ συνολικὸν ἀριθμὸν 68 προσώπων ποὺ ἀποζοῦν ἀπὸ τὴν ἁλιεία.

Οἱ κατοικίες τοῦ συνοικισμοῦ αὐτοῦ εἶναι κτισμένες σὲ ἐκκλησιαστικὴ γῆ τῆς Μητρόπολης Κερύνειας. Τελευταῖα ἡ Μητρόπολη ἐπώλησε τὴν γῆ σὲ ἰδιῶτες οἱ ὁποῖοι ἀπειλοῦν μὲ δικαστικὰ μέσα νὰ ἐκδιώξουν τὶς οἰκογένειες τῶν ψαράδων ἀπὸ τὸν συνοικισμόν, μὲ καταστρεπτικὲς συνέπειες τόσον γιὰ τὶς οἰκογένειες αὐτὲς ὅσον καὶ γιὰ τὴν ἁλιεία στὴν περιοχήν.

Στὴν τοποθεσία αὐτὴ ἡ Κυβέρνηση γιὰ νὰ προωθήσῃ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἁλιείας κατεσκεύασε λιμανάκι.

Μπροστὰ στὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἁλιευτικὸς αὐτὸς συνοικισμὸς κινδυνεύει νὰ καταστραφῇ μὲ τὴν ἀπαίτηση τῶν ἀγοραστῶν γῆς νὰ ἐκδιώξουν τοὺς ψαράδες, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον τί μέτρα προτίθεται νὰ πάρῃ γιὰ νὰ μὴν ἐκδιωχθοῦν καὶ γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ παραμείνουν στὴν περιοχή» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Μαρτίου 1969.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων :

(α) Ποῖα εἶναι τὰ κριτήρια ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ὁ διορισμὸς μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς λογοκρισίας κινηματογραφικῶν ταινιῶν.

(β) Διατὶ ἐγκρίνονται ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῆς κινηματογραφικὰ ἔργα ἐκθειάζοντα τὸ ἔγκλημα καὶ τὴν ἀνηθικότητα καὶ μάλιστα ὡς κατάλληλα δι' ἀνηλίκους, ἐνῷ κινηματογραφικαὶ ταινίαι μὲ βάσιν ἔργα κλασσικῶν συγγραφέων, ὅπως τὸν Μάξιμ Γκόρκυ, ἀπορρίπτονται· καὶ

(γ) ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν ἀπαράδεκτον αὐτὴν κατάστασιν ἡ ὁποία ὑποβάλλει τὸ κυπριακὸν κοινὸν εἰς σωστὴν «πλύσιν ἐγκεφάλου» καὶ δημιουργεῖ σοβαροὺς κινδύνους διὰ τὴν ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν τῆς νεολαίας» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. 'Ανδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Μαρτίου 1969.

«'Ο ποταμὸς Σερράχης κατὰ τὴν τελευταίαν χειμερινὴν περίοδον ὡς καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τελευταίων βροχῶν τοῦ Μαρτίου προεκάλεσε τεραστίας ζημίας εἰς κήπους τῆς περιοχῆς Μόρφου—Συριανοχωρίου.

'Ερωτῶμεν τὰς ἁρμοδίας ἀρχὰς κατὰ πόσον θὰ ἀρχίσουν ἀμέσως τὴν κατασκευὴν ἔργων διὰ τὴν πρόληψιν νέων καταστροφῶν ὡς ἔχουν εἰσηγηθῆ οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς, ὡς ἐπίσης καὶ ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνακούφισιν τῶν πληγέντων παραγωγῶν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. 'Ανδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Μαρτίου 1969.

«Πλησιάζει ἡ τρίτη θερινὴ περίοδος ἀπὸ τῆς ὁποίας ἡ Βουλὴ ἐψήφισε ποσὸν διὰ τὴν κατασκευὴν πλαγιοδρόμου Λαπήθου—Καραβᾶ, ὁ ὁποῖος θὰ ἐξυπηρετοῦσε μεγάλως τὴν συγκοινωνίαν τῆς πόλεως Κυρηνείας καὶ τῶν κοινοτήτων καὶ τουριστικῶν κέντρων τῆς περιοχῆς, καὶ μέχρι σήμερον οὐδεμία ἔνδειξις ὑπάρχει διὰ ταχεῖαν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου.

Διὰ τοῦτο ἐρωτῶμεν τὰς ἁρμοδίας ἀρχὰς νὰ πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν ἐὰν τὸ ὅλον ἔργον θὰ ἔχῃ συμπληρωθῆ καὶ τεθῆ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς πρὸ τῆς ἐρχομένης θερινῆς περιόδου».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ 'Εργασία. Τὸ πρῶτον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ 'Εμπορικῆς Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι καὶ Ναυτικοὶ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς 'Επιτροπῆς Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν "Εκθεσιν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου εἰς τὴν Βουλήν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ (ΠΛΟΙΑΡΧΟΙ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΚΟΙ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Βάσος Λυσσαρίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Γεώργιος Σάντης
Γεώργιος Τζιρκώτης
'Εζεκίας Παπαϊωάννου.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς δύο συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 17ην καὶ 20ὴν Μαρτίου 1969.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς 20ῆς Μαρτίου 1969 προσκληθέντες παρέστησαν καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων καὶ τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων ΣΕΚ καὶ ΔΕΟΚ, οἱ ὁποῖοι καὶ ἐξέθεσαν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ διαφόρων πλευρῶν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων ἐζήτησαν, μεταξὺ ἄλλων, ὅπως ἡ Κυβέρνησις λάβῃ, τὸ συντομώτερον δυνατόν, τὰ κατάλληλα μέτρα τόσον διὰ τὴν ἀρτίαν ἐκπαίδευσιν Κυπρίων εἰς τὰ διάφορα ναυτικὰ ἐπαγγέλματα ὅσον καὶ διὰ τὴν προσέλκυσιν ἱκανοῦ ἀριθμοῦ εἰς ταῦτα πρὸς ἐπάνδρωσιν τῶν ὑπὸ Κυπριακὴν σημαίαν πλοίων.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ τροποποίησις τῆς παραγράφου (δ) τοῦ ἑδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 109 τοῦ βασικοῦ νόμου, διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῆς εἰς αὐτὴν περιεχομένης ἐπιφυλάξεως οὕτως ὥστε νὰ παρέχηται εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἡ δυνατότης ὅπως καθορίζῃ κατὰ τὸ δοκοῦν, συμφώνως πρὸς τὰς ἑκάστοτε ἐπικρατούσας εἰς τὴν Νῆσον συνθήκας, τὸ κατώτατον ποσοστὸν πολιτῶν τῆς Δημοκρατίας, ἐκ τοῦ ὁποίου δέον νὰ συνίσταται τὸ πλήρωμα τῶν διαφόρων κατηγοριῶν Κυπριακῶν πλοίων.

Ὡς γνωστὸν ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιφύλαξις ὁρίζει ὅτι τὸ ἐν λόγῳ κατώτατον ποσοστὸν «δὲν δύναται νὰ εἶναι κατώτερον τῶν πεντήκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, ἐκτὸς ἐὰν τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐντὸς περιόδου μὴ ὑπερβαινούσης τὰ πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν τοιούτων Κανονισμῶν καθορίσῃ κατώτερον ποσοστόν». Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, διὰ σχετικῶν Κανονισμῶν δημοσιευθέντων εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς 10ης Ὀκτωβρίου 1963, καθώρισε τὸ δεκαπέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ὡς τοιοῦτον κατώτερον ποσοστὸν διὰ περίοδον πέντε ἐτῶν. Ἡ ἰσχὺς τῶν Κανονισμῶν τούτων ἔληξε τὴν 9ην Ὀκτωβρίου 1968.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα, ἰδιαιτέρως δὲ ἀφοῦ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ νῦν ἐπικρατοῦσαι ἐν Κύπρῳ συνθῆκαι δὲν ἐπιτρέπουν εἰσέτι τὴν υἱοθέτησιν τῶν πεντήκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ὡς κατωτάτου ποσοστοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ ὅτι, συμφώνως πρὸς γνωμοδότησιν τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως, ἡ ἀρχικὴ περίοδος τῶν πέντε ἐτῶν δὲν δύναται νὰ παραταθῇ ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ ἐκδοθοῦν νέοι ἐπὶ τούτῳ Κανονισμοί, εἰσηγεῖται ὁμοφώνως εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰσήγησιν τῶν ἐκπροσώπων τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς προσελκύσεως καὶ ἐκπαιδεύσεως ἱκανοῦ ἀριθμοῦ Κυπρίων εἰς τὰ διάφορα ναυτικὰ ἐπαγγέλματα γίνεται ἀντιληπτὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις μελετᾷ ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς τοῦ ζητήματος. Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται, ὅθεν, πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐπίσπευσιν τῆς τοιαύτης μελέτης οὕτως ὥστε διὰ τῆς πλήρους ἐκπαιδεύσεως ἱκανοῦ ἀριθμοῦ Κυπρίων εἰς τὰ διάφορα ναυτικὰ ἐπαγγέλματα νὰ καταστῇ ἐν καιρῷ δυνατὴ ἡ κατὰ μέγιστον ποσοστὸν διὰ Κυπρίων πλοιάρχων καὶ ναυτικῶν ἐπάνδρωσις τῶν ὑπὸ Κυπριακὴν σημαίαν πλοίων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 109 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι καὶ Ναυτικοὶ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι καὶ Ναυτικοὶ) Νόμων τοῦ 1963, 1965 καὶ 1968 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένων ὡς «ὁ βασικὸς νόμος») καὶ ὁ βασικὸς νόμος καὶ ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὁμοῦ ὡς οἱ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι καὶ Ναυτικοὶ) Νόμοι τοῦ 1963 ἕως 1969.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 4) τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν αὐτῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 4) ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 24ην Μαρτίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ ἐπαναψήφισις καὶ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ χρημάτων ἐκ £180.000 διὰ κάλυψιν Κυβερνητικῶν συνεισφορῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Βοηθείας Ζημιωθέντων καὶ ἔναντι τῆς δαπάνης τῆς ἐν Κύπρῳ Εἰρηνευτικῆς Δυνάμεως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Μὴ ὑπαρχόντων ὁμιλητῶν ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £180.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 4) τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ τρίτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ ('Αρ. 2) ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 24ην Μαρτίου 1969.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ ἐπαναψήφισις καὶ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου 'Αναπτύξεως ποσοῦ χρημάτων ἐκ £661.709 ἵνα δυνηθῶσιν αἱ ἁρμόδιαι Κυβερνητικαὶ 'Υπηρεσίαι νὰ ἐκτελέσωσιν ἢ/καὶ νὰ συμπληρώσωσι, διαρκοῦντος τοῦ ἔτους 1969, ἀριθμὸν ἔργων προγραμματισθέντων καὶ ἐγκριθέντων διὰ τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ 'Αναπτύξεως Νόμου τοῦ 1968.

'Η 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα τὸ ὅλον θέμα ἐγκρίνει τὴν ἐπαναψήφισιν τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ καὶ εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. 'Επειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969, δι' ἃς δὲν ἔχει γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου 'Αναπτύξεως ποσοῦ £661.709 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὡς πρὸς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 2ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Ἑνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς Ἀγροτικῶν Κτημάτων Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν πρὸς τὴν Βουλήν.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΝΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων :

Ἀνδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Ἀνδρέας Καρσεράς
Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς ἐπανειλημμένας αὐτῶν συνεδριάσεις, τῆς τελευταίας συγκροτηθείσης τὴν 4ην Μαρτίου 1969.

Εἰς τινας συνεδριάσεις κληθέντες παρέστησαν καὶ ἐβοήθησαν τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς εἰς τὸ ἔργον των ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ ὁ Δρ. Δ. Χριστοδούλου, εἰδικὸς ἐπὶ ζητημάτων ἀναδασμοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ Τροφίμων καὶ Γεωργίας τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν.

Ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ δημιουργία οἰκονομικῶς βιωσίμων κλήρων διὰ τῆς ἑνοποιήσεως καὶ ἀναδιανομῆς τῶν ὑπαρχόντων μικρῶν ἀγροτικῶν τεμαχίων γῆς, καθισταμένης οὕτω δυνατῆς τῆς υἱοθετήσεως μεθόδων μηχανικῆς καλλιεργείας πρὸς τὸν σκοπὸν αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς καὶ μειώσεως τοῦ κόστους αὐτῆς καὶ τῆς αὐξήσεως καὶ σταθεροποιήσεως τοῦ γεωργικοῦ εἰσοδήματος γενικώτερον.

Διὰ τῆς ἑνοποιήσεως τῆς γῆς ὁ γεωργὸς θὰ ἔχῃ πλέον τὴν εὐχέρειαν ἐφαρμογῆς τῶν νεωτέρων μεθόδων καλλιεργείας, θὰ δύναται δὲ νὰ ἀναπτύσσῃ καὶ ἄλλους παραγωγικοὺς κλάδους ὡς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ πτηνοτροφίαν, ἐκφεύγων τοιουτοτρόπως τοῦ συστήματος τῆς μονοκαλλιεργείας. Ἡ ἐπίδοσίς του εἰς τοὺς τοιούτου εἴδους βοηθητικοὺς κλάδους θὰ τοῦ ἐπιτρέπῃ νὰ ἐπιβλέπῃ καὶ συντηρῇ ὅλας τὰς καλλιεργείας του μὲ αἰσθητῶς ἠλαττωμένην οἰκονομικὴν ἐπιβάρυνσιν.

Πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ὡς ἄνω σκοπῶν προνοοῦνται τὰ ἀκόλουθα :

(α) Ἱδρύεται Ἀρχὴ Ἑνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς ἐκ δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ γεωργῶν πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ συντονισμὸν τῶν μέτρων ἑνοποιήσεως καὶ ἀναδιανομῆς συμφώνως πρὸς τὴν ἀκολουθουμένην πολιτικὴν τὴν σχετιζομένην πρὸς μεταρρύθμισιν ἀγροτικῆς κτημοσύνης·

(β) ἱδρύεται εἰδικὸν ταμεῖον, τὰ κυριώτερα ἔσοδα τοῦ ὁποίου θὰ προέρχωνται ἐξ ἐτησίας χορηγίας τῆς Κυβερνήσεως, ἐκ δανείων, ἐξ οἱωνδήποτε ποσῶν ἤθελον προκύψει ἐκ τῆς διανομῆς τῆς γῆς, ἐκ δωρεῶν καὶ προστίμων·

(γ) ἀναφέρονται ὡς μέθοδοι ἑνοποιήσεως καὶ ἀναδιανομῆς αἱ ἀκόλουθοι :

(i) ἑκουσίως κατόπιν συμφωνίας μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων ἰδιοκτητῶν·

(ii) ἀναγκαστικῶς δι' ἀποφάσεως τῆς πλειοψηφίας τῶν ἐνδιαφερομένων ἰδιοκτητῶν καὶ τοῦ σχηματισμοῦ Συνεταιρισμῶν Ἑνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς·

(iii) ἀναγκαστικῶς διὰ διατάγματος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Πρὸς καλυτέραν ἐπίτευξιν τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις εἰς τὸ κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου :

(1) Ἄρθρον 3.—Καθίδρυσις καὶ Σύστασις Ἀρχῆς.

Τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου τούτου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῆς λέξεως «δύο» (γραμμὴ 7) πρὸ τῆς λέξεως «γεωργῶν» καὶ ἀντικαταστάσεως ταύτης διὰ τῆς λέξεως «τεσσάρων».

Ἡ ὡς ἄνω τροποποίησις ἐθεωρήθη ἀναγκαία οὕτως ὥστε εἰς τὴν Ἀρχὴν Ἑνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς Ἀγροτικῶν Κτημάτων, ἥτις ἐγκαθιδρύεται δυνάμει τοῦ ἄρθρου τούτου, νὰ μετέχουν τέσσαρες γεωργοὶ ἀντὶ δύο ὡς προηγουμένως, ἐφ' ὅσον ἡ ἐν λόγῳ Ἀρχὴ θὰ χειρίζεται τὰ συμφέροντα τῶν γεωργῶν.

(2) Ἄρθρον 14.—Ἀπόφασις ἑνοποιήσεως καὶ ἀναδιανομῆς καὶ Συνεταιρισμὸς Ἑνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς.

Τὸ ἐδάφιον (3) τοῦ ἄρθρου τούτου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῆς λέξεως «δεκάτου» (γραμμὴ 7) πρὸ τῶν λέξεων «τοῦ ὁλικοῦ» καὶ ἀντικαταστάσεως ταύτης διὰ τῆς λέξεως «εἰκοστοῦ».

Ἡ ὡς ἄνω τροποποίησις ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἵνα παρίστανται αὐτοπροσώπως εἰς τὰς ἑκάστοτε συνεδριάσεις ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότεροι δικαιοῦχοι ἰδιοκτῆται.

(3) Ἄρθρον 15.—Ἐπιτροπὴ Ἑνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς.

Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου τούτου τροποποιεῖται διὰ τῆς προσθήκης τῆς φράσεως «Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων» μετὰ τὴν λέξιν «Ὑπουργοῦ» (γραμμὴ 7).

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι ἡ συμμετοχὴ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων εἶναι ἀναγκαία πρὸς συντονισμὸν τῆς ὅλης ἐργασίας κατὰ τὴν λῆψιν μέτρων ἑνοποιήσεως καὶ ἀναδιανομῆς.

(4) Ἄρθρον 19.—Ἐπιτροπὴ Ἐκτιμήσεως.

Τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου τούτου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς λέξεως «φανερᾶς» (γραμμὴ 4) διὰ τῆς λέξεως «μυστικῆς».

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν αἱρετῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτιμήσεως ἥτις γίνεται ὑπὸ τῶν δικαιούχων ἰδιοκτητῶν δέον νὰ γίνεται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας καὶ οὐχὶ διὰ φανερᾶς τοιαύτης.

(5) Ἄρθρον 20.—Ἐκτιμήσεις.

Τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου τούτου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῆς φράσεως «συμβουλεύεται ἐκτιμητὴν τοῦ Κτηματολογικοῦ καὶ Χωρομετρικοῦ Τμήματος καὶ» (γραμμὴ 1, 2 καὶ 3).

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι εἶναι ἀναγκαία ἡ ἀπάλειψις τῆς ἐν λόγῳ φράσεως πρὸς συντόμευσιν τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκτιμήσεως.

(6) Ἄρθρον 26.—Σχέδιον ἐνοποιήσεως καὶ ἀναδιανομῆς· καὶ

(7) Ἄρθρον 27.—Ἀναδιανομὴ ἰδιοκτησίας.

Τὰ ὡς ἄνω ἄρθρα τροποποιοῦνται διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῶν εἰς αὐτὰ ἐπιφυλάξεων.

Ἡ ἀπάλειψις τῶν ἐν λόγῳ ἐπιφυλάξεων ἐγένετο διότι αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ παραχώρησις ἐξουσίας εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ τροποποιῇ νομοθετικὰ μέτρα ἅτινα ψηφίζονται ὑπὸ τῆς Βουλῆς, καθόσον τοῦτο θὰ ἀπετέλει παραχώρησιν ἐξουσιῶν τῆς Βουλῆς πρὸς ἄλλην Ἐξουσίαν τοῦ Κράτους.

(8) Ἄρθρον 29.—Ἐπιβαρύνσεις κ.λ.π.

Τὸ ἐδάφιον (4) τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

«(4) Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἀρχῆς εἶναι τελικαὶ καὶ δύνανται νὰ προσβληθῶσιν ἐνώπιον ἁρμοδίου Δικαστηρίου».

(9) Ἄρθρον 52.—Κήρυξις Περιοχῆς Ἐνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς.

Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου ἀπαλείφεται καὶ ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ ἀκολούθου :

«(1) Ὁσάκις ἤθελε φανῇ εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅτι μέτρα ἐνοποιήσεως καὶ ἀναδιανομῆς καθίστανται ἀναγκαῖα λόγῳ τοῦ ὅτι ἐλήφθη Κυβερνητικὴ ἀπόφασις περὶ κατασκευῆς ὑδατοφράγματος ἢ ἄλλων δαπανηρῶν ἀρδευτικῶν ἢ ἄλλων ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον διὰ διατάγματος δημοσιευομένου εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας κηρύσσει, τῇ συστάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, τὴν περὶ ἧς πρόκειται περιοχὴν ὡς περιοχὴν ἐνοποιήσεως καὶ ἀναδιανομῆς ὁπότε εἰς τὴν οὕτω κηρυχθεῖσαν περιοχὴν ἐφαρμόζονται μέτρα ἐνοποιήσεως καὶ ἀναδιανομῆς συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου».

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι εἶναι ἀναγκαία ἡ τροποποίησις αὕτη διὰ νὰ καταστῇ σαφὲς ὅτι μέτρα ἐνοποιήσεως καὶ ἀναδιανομῆς διὰ Κυβερνητικοῦ διατάγματος τότε μόνον δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς μίαν περιοχὴν ὅταν εἰς ταύτην ἐλήφθη Κυβερνητικὴ ἀπόφασις περὶ κατασκευῆς ὑδατοφράγματος ἢ ἄλλων δαπανηρῶν ἀρδευτικῶν ἢ ἄλλων ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων.

(10) Ἄρθρον 55.—Κανονισμοί.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο τροποποιεῖται :

(α) Διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῶν λέξεων «δημοσιευομένους εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας»· καὶ

(β) διὰ τῆς προσθήκης τῆς ἀκολούθου ἐπιφυλάξεως :

«Νοεῖται ὅτι Κανονισμοὶ γινόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος ἄρθρου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον τριάκοντα καὶ πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῇ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως».

Ἡ Τροποποίησις αὕτη ἐκρίθη ἀναγκαία ὑπὸ τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἀκολουθουμένης τακτικῆς ὅτι οἱοιδήποτε κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἢ κατόπιν ἐγκρίσεως αὐτοῦ δυνάμει νομοθεσίας ψηφιζομένης ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ ἐπηρεάζοντες σημαντικὴν μερίδα τῶν πολιτῶν δέον νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν.

(11) Ἄρθρον 57.—Ἐπιφύλαξις.

Ἡ παράγραφος (γ) τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου τούτου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς λέξεως «ἢ» (γραμμὴ 2) πρὸ τῆς λέξεως «χρησιμοποιουμένης» διὰ τῆς λέξεως «καί».

Ἡ τοιαύτη τροποποίησις ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἵνα συνάδῃ πρὸς τὸ λεκτικὸν τῆς παραγράφου (β) τοῦ ὡς ἄνω ἐδαφίου.

(12) Ὁ τίτλος τοῦ Νομοσχεδίου τροποποιεῖται οὕτως ὥστε νὰ ἀναφέρηται ὡς «Ὁ περὶ Ἑνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς Ἀγροτικῶν Κτημάτων Νόμος τοῦ 1969».

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ μελετήσασαι ἐπισταμένως τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον φρονοῦν ὅτι ἡ Κυβέρνησις, διὰ τῶν ἁρμοδίων αὐτῆς τμημάτων, ὁσάκις ἐφαρμόζῃ τὸν νόμον θὰ προχωρῇ μὲ σύνεσιν καὶ προγραμματισμὸν οὕτως ὥστε τὰ ἐφαρμοζόμενα σχέδια ἑνοποιήσεως καὶ ἀναδιανομῆς νὰ ἐξασφαλίζουν πλήρη ἐπιτυχίαν πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν γεωργῶν ὅπως δεχθοῦν τὴν ἐφαρμογὴν μέτρων παρομοίων καὶ εἰς ἄλλας περιοχάς.

Περαιτέρω πιστεύουν ὅτι εἰς τὰ πρῶτα στάδια τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἀπαραίτητος ἡ τεχνικὴ καὶ οἰκονομικὴ βοήθεια πρὸς δημιουργίαν βιωσίμων καὶ ἀποδοτικῶν καλλιεργειῶν καθὼς καὶ ἡ προσεκτικὴ μελέτη διὰ τὴν τοποθέτησιν καὶ διάθεσιν τῆς παραγωγῆς ἐπὶ τὸ συμφερώτερον καὶ ἀποδοτικώτερον διὰ τοὺς παραγωγούς μας.

Ἐν κατακλείδι αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἀφοῦ ἐπέφερον καὶ ὡρισμένας λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεις εἰσηγοῦνται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ὡς ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Ἡ θεωρία τοῦ ἀναδασμοῦ ἔγκειται εἰς τὴν ἑνοποίησιν τῶν μικρῶν τεμαχίων γῆς καὶ τὴν δημιουργίαν μεγάλων τεμαχίων ἵνα καταστῇ οὕτω εὐκολωτέρα ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς γῆς, διὰ τῆς καλυτέρας ἐφαρμογῆς τῆς μηχανικῆς καλλιεργείας, τῆς καλυτερεύσεως τῆς γῆς διὰ τῆς κατασκευῆς ἀντιδιαβρωτικῶν καὶ ἄλλων ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων, διὰ τῆς ἐξοικονομήσεως χρόνου καὶ ἐργασίας τοῦ γεωργοῦ διὰ τὴν δημιουργίαν καὶ ἄλλων γεωργικῶν ἀπασχολήσεων ἵνα, οὕτω, ἐπιτευχθῇ ἡ αὔξησις τῆς παραγωγῆς, ἡ μείωσις τοῦ κόστους παραγωγῆς καὶ γενικώτερον ἡ αὔξησις τοῦ εἰσοδήματος τοῦ γεωργοῦ.

Ὁ ἀναδασμὸς ἔχει ἐφαρμοσθῇ εἰς πολλὰς χώρας ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγῃ τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς κάθε χώραν ἐπικρατοῦν καὶ διαφορετικαὶ συνθῆκαι. Εἰς τὸν τόπον μας ἀρκετὴ γῆ ἀνήκει εἰς πρόσωπα ἐντελῶς ξένα πρὸς τὸ γεωργικὸν ἐπάγγελμα ἢ εἶναι δασικὴ ἢ χαλίτικη.

Κατὰ τὴν γνώμην μου εἶναι ἐπάναγκες ὅπως ἡ γῆ αὕτη περιέλθῃ εἰς χεῖρας τοῦ γεωργοῦ διὰ νὰ αὐξηθῇ ὁ γεωργικὸς κλῆρος καὶ νὰ καταστῇ τὸ γεωργικὸν ἐπάγγελμα συμφερώτερον.

Ἐὰν ὅμως διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναδασμοῦ ἐπιδιώκωμεν ὄχι ἁπλῶς νὰ ἑνοποιήσωμεν τοὺς μικροὺς γεωργικοὺς κλήρους, ἀλλὰ νὰ καταστήσωμεν τὸ γεωργικὸν ἐπάγγελμα βιώσιμον, εἶναι ἀνάγκη ὅπως κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναδασμοῦ μελετήσωμεν καὶ ἄλλους παράγοντας ποὺ θὰ συμβάλουν εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ γεωργικοῦ εἰσοδήματος εἰς βαθμὸν ποὺ νὰ ἀντεπεξέρχεται μία ἀγροτικὴ οἰκογένεια εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς, ἐξασφαλίζουσα συγχρόνως καὶ τὴν μόρφωσιν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν τέκνων της.

Εἶναι γνωστὸν ὑπὸ ποίας συνθήκας διαβιοῖ σήμερον ἡ τεραστία πλειοψηφία τοῦ γεωργικοῦ κόσμου καὶ ποῖα μέσα διαθέτει διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν τέκνων της.

Πλεῖσται ὅσαι γεωργικαὶ οἰκογένειαι ἐγκαταλείπουν τὴν γεωργίαν διὰ νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ ὁποιονδήποτε ἄλλον ἐπάγγελμα, διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ ἐξασφαλίσουν μίαν ὑποφερτὴν ζωήν, καὶ ἐλάχιστα τέκνα γεωργῶν ἀσχολοῦνται μὲ τὸ γεωργικὸν ἐπάγγελμα ἀναζητοῦντα ὁποιανδήποτε ἄλλην ἐργασίαν.

Τὰ οἰκονομικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα διαθέτουν διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν παιδιῶν των οἱ πλεῖστοι γεωργοί, εἶναι γνωστά. Εἶναι ἀπὸ τὴν πώλησιν μέρους τῆς περιουσίας των, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλεται καὶ ἡ φαινομενικὴ εὐημερία μερικῶν ἀγροτικῶν κέντρων.

Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον πρέπει ταυτόχρονα μὲ τὴν μελέτην τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναδασμοῦ, νὰ γίνεται καὶ γεωργο—οἰκονομικὴ μελέτη διὰ νὰ ἐξασφαλίζεται μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναδασμοῦ τοιοῦτον εἰσόδημα, τὸ ὁποῖον νὰ καλύπτῃ ὅλας τὰς προαναφερθείσας ἀνάγκας τοῦ γεωργικοῦ κόσμου.

Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει μὲ τὸ ἀδιαίρετον τοῦ κλήρου—ὡς προνοεῖ ὁ νόμος—δὲν εἶναι τεμάχιον γῆς ποὺ θὰ φεύγῃ ἀπὸ τὸν γεωργὸν ἀλλὰ ὁλόκληρος ἡ περιουσία του.

Ἓν ἄλλο σοβαρὸν σημεῖον ποὺ θὰ πρέπει νὰ προσεχθῇ εἶναι ἡ δανειοδότησις καὶ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τοῦ γεωργοῦ κατὰ τὸ μεταβατικὸν στάδιον τῆς ἀναδιανομῆς τῆς γῆς, κατὰ τὸ ὁποῖον θὰ ὑπάρξῃ μία νεκρὰ περίοδος μέχρις ὅτου γίνῃ ἡ ἀναδιανομή, ὡς ἐπίσης καὶ χρονικὴ περίοδος βραχεῖα ἢ μακρὰ μέχρις ὅτου αἱ νέαι φυτεῖαι ποὺ τυχὸν θὰ προωθηθοῦν ἀποδώσουν εἰσόδημα.

Εἶναι πολλοὶ οἱ λόγοι ποὺ πρέπει νὰ μᾶς καταστήσουν προσεκτικοὺς κατὰ τὰ πρῶτα στάδια τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναδασμοῦ, διότι ἐφαρμοζόμενον ἐν τόσον ἐπαναστατικὸν μέτρον ὅσην ὠφέλειαν μπορεῖ νὰ ἐπιφέρῃ ἀπὸ τὴν καλὴν ἐφαρμογήν του ἄλλην τόσην καταστροφὴν μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ ἐὰν κατὰ τὴν ἐφαρμογήν του γίνουν λάθη.

Θὰ ψηφίσωμεν ὑπὲρ τοῦ ἀναδασμοῦ διότι εἶναι τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον ἀπὸ χρόνια ὁ γεωργικὸς κόσμος ἐπεδίωκε, βέβαιοι ὄντες ὅτι κατὰ τὴν ἐφαρμογήν του θὰ ἐπιφέρωμεν τροποποιήσεις ἢ θὰ συμπληρώσωμεν ἐλλείψεις ποὺ ἡ πεῖρα τῆς ἐφαρμογῆς θὰ μᾶς διδάξῃ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Τὸ Νομοσχέδιο ποὺ συζητοῦμε θίγει ἕνα ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα προβλήματα ποὺ ἀφοροῦν τὸν ἀγροτικὸ κόσμο, τὸ πρόβλημα τῆς ἑνοποιήσεως καὶ ἀναδιανομῆς τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων, τὸν λεγόμενο ἀναδασμό.

Ἀποτελοῦσε καὶ ἀποτελεῖ ὁ ἀναδασμὸς ἕνα βασικὸ αἴτημα τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων καὶ τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου γιὰ τὸ ὁποῖον ἔχουν γίνει διαβήματα πρὸς τὴν Κυβέρνηση.

Ἐκφράζουμε ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς τὴν ἱκανοποίηση καὶ τὶς εὐχαριστίες μας πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία καὶ ἰδιαίτερα πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας ποὺ ἔχει ἑτοιμάσει τὸ παρὸν Νομοσχέδιον.

Εἶπα στὴν ἀρχὴ ὅτι τὸ Νομοσχέδιο θίγει ἕνα σοβαρὸ πρόβλημα ποὺ ἀφορᾶ τὸν ἀγροτικὸ κόσμο.

Ὅπως ἀναφέρεται στὴν ἔκθεση τῶν δυὸ ἐπιτροπῶν, βασικὸς σκοπὸς τοῦ Νόμου εἶναι ἡ δημιουργία οἰκονομικῶς βιωσίμων κλήρων διὰ τῆς ἑνοποιήσεως καὶ ἀναδιανομῆς τῶν ὑπαρχόντων μικρῶν τεμαχίων γῆς.

Πραγματικὰ ἡ κατάσταση ὅσον ἀφορᾶ τὸ κατακομμάτιασμα τῆς γῆς εἶναι σήμερα ἀπελπιστική, γεγονὸς ποὺ δημιουργεῖ πάρα πολλὰ καὶ σοβαρὰ προβλήματα γιὰ τοὺς ἀγρότες καὶ γενικώτερα γιὰ τὴν οἰκονομία μας.

Κατὰ τὴν ἀπογραφὴ τοῦ 1960 ἔχει διαπιστωθῆ ὅτι τὸ σύνολο τῶν ἀγροτικῶν νοικοκυριῶν ἀνέρχεται στὶς 69.445, καὶ ὁ μέσος ὅρος κάθε κλήρου σὲ 47 σκάλες. Ὁ κάθε κλῆρος ὅμως εἶναι χωρισμένος κατὰ μέσον ὅρο σὲ 10 κομμάτια μὲ μέση ἔκταση κάθε κομματιοῦ 5 σκάλες.

Ἀπὸ τὰ ἴδια στοιχεῖα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1960, φαίνεται ἐπίσης ὅτι τὰ 76% τῶν νοικοκυριῶν ἔχουν κλῆρο κάτω τῶν 60 σκαλῶν. Ἀπὸ αὐτά, τὰ 41% ἔχουν κλῆρο κάτω τῶν 20 σκαλῶν καὶ τὰ 23% κλῆρο κάτω τῶν 10 σκαλῶν.

Αὐτὰ εἶναι τὰ στοιχεῖα τοῦ 1960. Σήμερα ὁπωσδήποτε ἡ κατάσταση θάχῃ χειροτερεύσει ἀκόμα περισσότερο.

Ὑπολογίζεται ὅτι ὁ κάθε γεωργὸς χρειάζεται, κατὰ μέσο ὅρο, κάθε χρόνο νὰ διανύσῃ 20 μίλια γιὰ νὰ ἐπισκεφθῆ γιὰ διάφορες καλλιέργειες τὰ 10 κομμάτια γῆς του.

Τὸ κατακομμάτιασμα δυσκολεύει ἐπίσης τὴ μηχανικὴ καλλιέργεια, δυσκολεύει τὴν ἄρδευση, γιατὶ γίνεται ἀρκετὴ σπατάλη νεροῦ, δυσκολεύει τὴν κατασκευὴ ἀντιδιαβρωτικῶν καὶ γενικὰ ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων καὶ κάνει προβληματικὴ τὴ μικτὴ γεωργία καὶ κτηνοτροφία. Ἐπίσης δὲν μποροῦν νὰ ἐφαρμοστοῦν ὅσο πρέπει ἐπιστημονικὲς μέθοδοι στὴν καταπολέμηση τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν, δυσκολεύεται ἡ μεταφορὰ τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων, καὶ γενικὰ τὸ κατακομμάτιασμα ἀνεβάζει τὸ κόστος παραγωγῆς τῶν προϊόντων, σὲ μιὰ ἐποχὴ παγκόσμιου συναγωνισμοῦ γιὰ τὴν ἐξεύρεση ἀγορῶν καὶ γιὰ τὴν τοποθέτησή τους.

Τὰ πλεονεκτήματα, ἔντιμοι κύριοι, ποὺ θὰ ὑπάρξουν μὲ τὸν ἀναδασμὸ καὶ τὴν συνένωση τῶν μικρῶν κομματιῶν εἶναι πολὺ σημαντικά :

(α) Ὅταν εἶναι συγκεντρωμένο τὸ κτῆμα, ὁ γεωργὸς θὰ κερδίζῃ ἀρκετὸ χρόνο.

(β) Θὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ καλύτερη χρησιμοποίηση τῶν μηχανημάτων.

(γ) Θὰ μποροῦν νὰ γίνουν καλύτερα ἔργα, ἀρδευτικὰ καὶ ἐμπλουτιστικά.

(δ) Θὰ ἐνθαρρυνθῇ καλύτερα καὶ θὰ ἐπεκταθῇ ἡ δενδροκαλλιέργεια. Θὰ γίνῃ ἐξοικονόμιση πολύτιμου νεροῦ.

(ε) Θὰ ἐπεκταθῇ ἡ μικτὴ γεωργία καὶ κτηνοτροφία.

(στ) Θὰ ἐφαρμοστοῦν ὁπωσδήποτε πιὸ σύγχρονες μέθοδοι στὴ γεωργία, ἐπιστημονικές.

Γενικὰ θὰ ἔχουμε μεγαλύτερη ἀνάπτυξη τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς καὶ πτώση τοῦ κόστους παραγωγῆς τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων.

Μὲ βάση τὴν πεῖρα ἄλλων χωρῶν ἔχει διαπιστωθῇ ὅτι μὲ τὸν ἀναδασμὸ αὐξάνεται ἡ παραγωγὴ γιὰ μὲν τὶς ξηρικὲς καλλιέργειες γύρω στὰ 20%, γιὰ δὲ τὶς ἀρδευόμενες περιοχὲς γύρω στὰ 50%.

Τὸ γενικὸ συμπέρασμα στὸ ὁποῖο πρέπει νὰ καταλήξουμε εἶναι ὅτι τὸ μεγάλο κατακομμάτιασμα τῆς γῆς ποὺ ἔχουμε στὴν Κύπρο ἀποτελεῖ σοβαρὸ ἐμπόδιο στὴν παραπέρα ἀνάπτυξη τῆς γεωργίας καὶ ὅτι ἐφαρμογὴ τοῦ ἀναδασμοῦ θὰ συμβάλη στὴν αὔξηση τῆς παραγωγῆς καὶ γενικώτερα τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος.

Τὸ δεύτερο σημεῖο ποὺ θὰ θίξω εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς νομοθεσίας καὶ ἡ προώθηση τῶν σχεδίων τοῦ ἀναδασμοῦ.

Ἀσφαλῶς μὲ τὴν ψήφιση τοῦ νόμου κάνουμε τὸ πρῶτο βῆμα. Ὅμως ὁ δρόμος γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ ἀναδασμοῦ δὲν εἶναι εὔκολος, οὔτε σύντομος.

Ὑπογραμμίζω τὸ δὲν εἶναι εὔκολος οὔτε σύντομος ὁ δρόμος, γιὰ νὰ μὴ δημιουργηθοῦν αὐταπάτες μὲ τὴν ψήφιση τοῦ νόμου.

Ὑπάρχουν χῶρες τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ὅπως ἡ Γαλλία, ὅπου ὁ ἀναδασμὸς ἄρχισε στὶς ἀρχὲς τοῦ 18ου αἰῶνα καὶ μόλις καλύπτει μέχρι σήμερα τὸ 7% τῆς καλλιεργήσιμης γῆς. Στὴν Ἑλβετία ἐπίσης ἄρχισε πρὸ ἀρκετῶν ἑκατονταετηρίδων καὶ μόλις καλύπτει τὸ 12% τῆς γῆς. Στὴν Σουηδία ἄρχισε τὸν 18ον αἰῶνα καὶ καλύπτει μόλις τὸ 12% τῆς γῆς. Τὸ ἴδιο σχεδὸν καὶ στὶς ἄλλες χῶρες τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης. Στὴν Ἑλλάδα ὁ ἀναδασμὸς ἄρχισε τὸ 1953 καὶ καλύπτει μέχρι σήμερα περίπου 700 χιλιάδες στρέμματα.

Ὑπάρχουν πάρα πολλὰ προβλήματα ποὺ πρέπει νὰ λυθοῦν καὶ δυσκολίες ποὺ πρέπει νὰ ξεπεραστοῦν γιὰ νὰ πεισθοῦν οἱ ἀγρότες νὰ υἱοθετήσουν σταδιακὰ τὴ μέθοδο τοῦ ἀναδασμοῦ. Δὲν εἴμαστε ἀπαισιόδοξοι, ὅμως θίγουμε αὐτὰ τὰ προβλήματα γιὰ νὰ ἐκτιμήσουμε τὴν σοβαρότητα τοῦ ἔργου ποὺ ἔχομε μπροστά μας καὶ νὰ προσανατολιστοῦμε στὸ ὅτι ὁ ἀναδασμὸς θὰ ἐφαρμόζεται σταδιακὰ καὶ θὰ χρεισθῇ μεγάλο χρονικὸ διάστημα μέχρι ποὺ νὰ ὁλοκληρωθῇ.

Θὰ κάνω μερικὲς προτάσεις ὅσον ἀφορᾶ τὴ σοβαρὴ δουλειὰ τῆς προώθησης τοῦ ἀναδασμοῦ :

(α) Τὸ πρόβλημα τοῦ ἀναδασμοῦ ἀφορᾶ τοὺς ἀγρότες, τὴν Κυβέρνηση, τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας, τὰ Κτηματολόγια, τὸ Τμῆμα Ὑδάτων, τὶς ἀγροτικὲς ὀργανώσεις. Ὅλες αὐτὲς οἱ πλευρὲς θὰ πρέπει νὰ συνεργαστοῦν στενά, νὰ βρίσκωνται σὲ διαρκῆ ἐπαφὴ καὶ νὰ συντονίζουν τὲς ἐνέργειές τους γιὰ νὰ μποροῦν νὰ ἀντιμετωπίζουν τὰ διάφορα προβλήματα ποὺ θὰ παρουσιάζωνται καθημερινὰ καὶ νὰ προωθοῦν τὸ ἔργο τοῦ ἀναδασμοῦ.

(β) Θὰ πρέπει ὅλες οἱ πλευρὲς ἐν συνεργασίᾳ νὰ ἑτοιμάσουν ἕνα πρόγραμμα παγκύπριας ἐκστρατείας γιὰ διαφώτιση τοῦ κοινοῦ καὶ ἰδιαίτερα τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου. Σ' αὐτὴ τὴν ἐκστρατεία, γιὰ τὴν ὁποία τὴν πρωτοβουλία πρέπει νὰ πάρη τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας μαζὶ μὲ τὶς ἀγροτικὲς ὀργανώσεις, θὰ πρέπει νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὁ τύπος, τὸ ραδιόφωνο, ἡ τηλεόραση, οἱ δασκάλοι καὶ οἱ καθηγητές, νὰ ὀργανωθοῦν παγκοινωτικὲς συγκεντρώσεις, νὰ ἐκδοθοῦν φυλλάδια καὶ ἄλλα διαφωτιστικὰ μέσα. Νὰ μελετηθῆ ἐπίσης ἡ ἄποψη γιὰ τὴν ὀργάνωση ἑνὸς παγκυπρίου ἀγροτικοῦ συνεδρίου, ἀγροτικῶν παραγόντων καὶ στελεχῶν, γι' αὐτὸ τὸν σκοπό. Ἡ Ἀρχὴ τοῦ Ἀναδασμοῦ ποὺ θὰ συσταθῆ θὰ πρέπει νὰ παίξη βασικὸ ρόλο στὴν ὅλη διαφωτιστικὴ ἐκστρατεία.

(γ) Ἡ καλύτερη διαφώτιση καὶ βοήθεια γιὰ τοὺς ἀγρότες θὰ εἶναι τὸ ζωντανὸ παράδειγμα ποὺ θὰ δοῦν μὲ τὰ μάτια τους ἀπὸ τὸ ξεκίνημα τῆς ἐφαρμογῆς τῶν σχεδίων γιὰ ἀναδασμὸ στὲς πρῶτες περιοχὲς καὶ τὰ ὠφελήματα ποὺ θὰ προκύπτουν. Πιστεύουμε ὅτι ἡ πειθὼ εἶναι ἡ καλύτερη μέθοδος γιὰ νὰ βοηθηθῆ ὁ ἀγροτικὸς κόσμος. Δηλαδή, νὰ πειστοῦν οἱ ἴδιοι ἐθελοντικὰ ὅτι ἡ συνένωση τῶν μικρῶν κομματιῶν γῆς ποὺ ἔχουν θὰ τοὺς αὐξήση τὸ εἰσόδημα, καὶ νὰ ζητήσουν τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ ἀναδασμοῦ.

(δ) Ὁ οἰκονομικὸς παράγοντας θὰ παίξη ἀποφασιστικὸ ρόλο γιὰ τὴν ἐπιτυχία καὶ τὴν προώθηση τοῦ ἀναδασμοῦ. Χρειάζεται ἡ οἰκονομικὴ βοήθεια τῆς Κυβέρνησης γιὰ τὴ συνένωση τῶν κομματιῶν τῆς γῆς. Βοήθεια γιὰ νὰ γίνουν δρόμοι καὶ ἀρδευτικὰ καὶ ἀντιδιαβρωτικὰ ἔργα. Βοήθεια γιὰ τὴν ἐξασφάλιση μηχανημάτων, πιστώσεις στοὺς ἀγρότες γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἀξιοποιήσουν ἐπιστημονικὰ τοὺς συνενωμένους κλήρους τους. Ἀσφαλῶς θὰ συνεισφέρουν καὶ οἱ ἴδιοι οἱ ἀγρότες. Ὅμως ἡ οἰκονομικὴ βοήθεια τῆς Κυβέρνησης εἶναι ἀπαραίτητη, ἰδιαίτερα στὰ πρῶτα βήματα, γιὰ τὴν προώθηση τοῦ ἀναδασμοῦ. Ἡ Κυβερνητικὴ βοήθεια γιὰ τὴν ἵδρυση συνεταιρισμῶν μεταξὺ τῶν ἀγροτῶν ποὺ θὰ συνενώνουν τὰ κομμάτια τῆς γῆς τους, θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ προσεκτῆ γιατὶ θὰ παίξη σημαντικὸ ρόλο στὴν ὅλη ἐπιτυχία τοῦ σχεδίου.

(ε) Πρέπει νὰ ἔχουμε ὑπ' ὄψη μας ὅτι ὁ ἀναδασμὸς δὲν δίνει ριζικὴ λύση στὸ πρόβλημα τῆς ἑνοποίησης τῆς γῆς. Σὲ πολλὲς χῶρες ποὺ ἐφαρμόστηκε ὁ ἀναδασμός, σὲ διάστημα 15—20 χρόνων ἐμφανίζεται ξανὰ τὸ πρόβλημα τοῦ κατακομματιάσματος τῆς γῆς μὲ βάση τοὺς ὑπάρχοντας νόμους περὶ κληρονομίας. Ἐπιβάλλεται νὰ μελετηθοῦν καὶ νὰ συγχρονισθοῦν αὐτοὶ οἱ Νόμοι, γιὰ νὰ βοηθοῦν στὸ ὅλο σχέδιο περὶ ἀναδασμοῦ.

Ἔντιμοι κύριοι. Θέλω σὲ σχέση μὲ τὸν ἀναδασμὸ νὰ θίξω ἀκόμα ἕνα σοβαρὸ πρόβλημα ποὺ εἶναι ἀλληλένδετο μὲ τοὺς ἀγροτικοὺς κλήρους. Κύρια ἐπιδίωξη τοῦ Νομοσχεδίου γιὰ τὸν ἀναδασμὸ εἶναι νὰ συνενωθοῦν τὰ μικρὰ κομμάτια γῆς τῶν ἀγροτῶν γιὰ νὰ μεγαλώσουν οἱ κλῆροι τους. Ὅμως τὸ μέτρο αὐτὸ τοῦ ἀναδασμοῦ τότε μόνο θὰ εἶναι ὁλοκληρωμένο, ὅταν δοθῆ ἡ γῆ ποὺ ἀνήκει σὲ μὴ γεωργοὺς στοὺς πραγματικοὺς καλλιεργητές της.

Μὲ βάση τὰ στοιχεῖα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1960, κάπου 630 χιλιάδες σκάλες γῆς ἀνήκουν σὲ μὴ γεωργούς. Κάπου ἄλλες 600 χιλιάδες περίπου ἀνήκουν στὴν Κυβέρνηση σὰν χαλίτικη γῆ καὶ γῆ τῶν χαμηλῶν δασῶν.

Γιὰ νὰ ὑπάρξη πραγματικὴ ἀγροτικὴ μεταρρύθμιση στὸ σοβαρὸ πρόβλημα τῆς γῆς, γιὰ νὰ αὐξηθῆ ὁ κλῆρος τῶν μικρογεωργῶν ἐπιβάλλεται ὅπως αὐτὸ τὸ 1.200.000 περίπου σκάλες γῆς δοθῆ στοὺς καλλιεργητές της. Ἀπὸ δῶ πρέπει νὰ ἀρχίσουμε γιὰ νὰ πετύχη ὁ σκοπὸς ποὺ θέλουμε, νὰ θέσουμε τὴ γεωργία μας πάνω στὴν ὀρθὴ βάση τῆς ἀνάπτυξης καὶ τῆς προόδου.

Εὐχαριστῶ.

(Ὁ κ. Πρόεδρος καταλαμβάνει τὴν ἕδραν του)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Γεώργιος Ἰωαννίδης.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Εἰς μίαν γεωργικὴν κυρίως χώραν, ὡς εἶναι ἡ Κύπρος, ὁ πολυτεμαχισμὸς τῆς ἀγροτικῆς ἰδιοκτησίας ἀποτελεῖ ἀνασταλτικὸν παράγοντα εἰς τὰς καταβαλλομένας προσπαθείας ὑπὸ τοῦ Κράτους διὰ γεωργικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου καὶ αὔξησιν τοῦ εἰσοδήματος τῶν γεωργῶν.

Πρὸ παντὸς διὰ τὴν Κύπρον, τῆς ὁποίας αἱ κυριώτεραι ἐξαγωγαὶ συνίστανται εἰς μεγάλον βαθμὸν ἐκ γεωργικῶν προϊόντων ἢ εἰδῶν προερχομένων ἐκ τῆς βιομηχανικῆς ἐπεξεργασίας γεωργικῶν προϊόντων, ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ σοβαροῦ προβλήματος τοῦ πολυτεμαχισμοῦ τῆς γῆς διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναδασμοῦ καθίσταται ἀναγκαιοτάτη, διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ Κύπρος νὰ ἀνταποκριθῇ ἐπιτυχῶς εἰς τὸν διεθνῆ ἐμπορικὸν συναγωνισμόν, ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλει τὴν καθ' οἱονδήποτε τρόπον λῆψιν μέτρων διὰ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτοῦ ποὺ ἄλλοι λαοὶ ἐπέτυχον, ἤτοι νὰ ἐπιτυγχάνωμεν τὸ μεγαλύτερον δυνατὸν εἰσόδημα μὲ τὸν ὀλιγώτερον δυνατὸν κόπον, μὲ τὰ ὀλιγώτερα δυνατὰ ἔξοδα, εἰς τὸν ὀλιγώτερον δυνατὸν χρόνον.

Ἀσφαλῶς τοῦτο δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς ἐπιτυχοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχεδίου περὶ ἑνοποιήσεως καὶ ἀναδιανομῆς τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων.

Δὲν θὰ ἀναφερθῶ εἰς τὰς βασικὰς προνοίας καὶ ἀρχὰς τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον διέπεται ὑπὸ συντηρητικῶν μᾶλλον ἀρχῶν, οὔτε καὶ εἰς τὴν προβλεπομένην ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ διαδικασίαν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναδασμοῦ ἐν Κύπρῳ, καθ' ὅσον ταῦτα ἐπεξηγοῦνται συνοπτικῶς εἰς τὴν κατατεθεῖσαν ἔκθεσιν τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Πιστεύω ὅμως ὅτι εἶναι ὠφέλιμον νὰ ἀναπτυχθῶσιν ἀπόψεις διὰ τὴν χρησιμότητα τοῦ θεσμοῦ τοῦ ἀναδασμοῦ καὶ τὴν ἀναγκαιότητα ἐφαρμογῆς τούτου εἰς Κύπρον. Διότι σημασίαν ἔχει ἡ ἐπιτυχὴς ἐφαρμογὴ τούτου, καὶ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ταύτην συμβάλλει ἡ κατανόησις τῶν εὐεργετημάτων ποὺ προκύπτουσιν ἐκ τοῦ προοδευτικοῦ τούτου μέτρου καὶ ἡ συνεργασία τῶν ἐνδιαφερομένων γεωργῶν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην.

Πρὸς τούτοις καλὸν εἶναι νὰ ἀναφερθῶμεν εἰς ὡρισμένα στατιστικὰ δεδομένα διὰ τῶν ὁποίων παρέχεται μία εἰκὼν τῆς σημερινῆς καταστάσεως τοῦ πολυτεμαχισμοῦ τῆς γῆς.

Συμφώνως πρὸς τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1946 ἡ γεωργικῶς τυγχάνουσα ἐκμεταλλεύσεως γῆ τῆς Κύπρου ἀποτελεῖ περίπου τὸ ἥμισυ τῆς ὁλικῆς ἐκτάσεως τῆς νήσου μας, καὶ συγκεκριμένως ἡ γεωργικῶς τυγχάνουσα ἐκμεταλλεύσεως γῆ μας ἀνέρχεται εἰς 3.232.996 στρέμματα.

Συμφώνως πρὸς τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1960 ὁ ἀριθμὸς τῶν κλήρων ἀνέρχεται εἰς 69.445 μὲ κατὰ μέσον ὅρον ἔκτασιν γεωργικοῦ κλήρου 47 στρεμμάτων, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν γεωργικὸν κλῆρον τοῦ 1946 ὅστις ἦτο 53 στρέμματα.

Συμφώνως πρὸς τὴν ἰδίαν ἀπογραφὴν τοῦ 1960 πρὸς τοὺς 69.445 κλήρους ἀντιστοιχοῦσαν 660.888 ἀγροτεμάχια. Καὶ συγκεκριμένως :

Κάτω τῆς 1 σκάλας ὑπῆρχον 911 κλῆροι μὲ 1.171 ἀγροτεμάχια.

Μεταξὺ 1–2 σκαλῶν ὑπῆρχον 1.736 κλῆροι μὲ 3.023 ἀγροτεμάχια.

Μεταξὺ 2–5 σκαλῶν ὑπῆρχον 5.471 κλῆροι μὲ 13.926 ἀγροτεμάχια.

Μεταξὺ 5–10 σκαλῶν ὑπῆρχον 8.025 κλῆροι μὲ 31.147 ἀγροτεμάχια.

Μεταξὺ 10–20 σκαλῶν ὑπῆρχον 12.356 κλῆροι μὲ 73.536 ἀγροτεμάχια.

Μεταξὺ 20—40 σκαλῶν ὑπῆρχον 9.072 κλῆροι μὲ 108.542 ἀγροτεμάχια.

Μεταξὺ 60—80 σκαλῶν ὑπῆρχον 5.571 κλῆροι μὲ 81.267 ἀγροτεμάχια.

Μεταξὺ 80—100 σκαλῶν ὑπῆρχον 3.538 κλῆροι μὲ 58.580 ἀγροτεμάχια.

Μεταξὺ 100—200 σκαλῶν ὑπῆρχον 5.706 κλῆροι μὲ 112.482 ἀγροτεμάχια.

Μεταξὺ 200—500 σκαλῶν ὑπῆρχον 1.448 κλῆροι μὲ 37.943 ἀγροτεμάχια.

Μεταξὺ 500—1.000 σκαλῶν ὑπῆρχον 138 κλῆροι μὲ 4.228 ἀγροτεμάχια, καὶ ἄνω τῶν 1.000 σκαλῶν ὑπῆρχον 63 κλῆροι μὲ 1.493 ἀγροτεμάχια.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω στατιστικῶν στοιχείων προκύπτει ὅτι τὸ 23% τῶν κλήρων εἶναι κάτω τῶν 10 σκαλῶν, τὸ 41% εἶναι κάτω τῶν 20 σκαλῶν καὶ τὸ 76% εἶναι κάτω τῶν 60 σκαλῶν, ἐνῶ οἱ ἴδιοι ἀριθμοὶ φανερώνουν ὅτι ὅσον μεγαλώνει ὁ κλῆρος τόσον μεγαλώνει καὶ ἡ κατάτμησις.

Συμφώνως πρὸς τὴν ἰδίαν ἀπογραφὴν τοῦ 1960, ἥτις εἶναι ἡ τελευταία ἀπογραφή, ἀντιστοιχοῦν δι' ἕκαστον γεωργικὸν κλῆρον 10 τεμάχια κατὰ γενικὸν μέσον ὅρον καὶ μία μέση ἔκτασις 5 στρεμμάτων κατὰ ἀγροτικὸν τεμάχιον.

Δέον ἐπίσης νὰ ἀναφερθῇ ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς νήσου αὐξάνει ἐτησίως κατὰ 1.7%, ἡ δὲ αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ μεταξὺ τῆς περιόδου 1946 καὶ 1960 ἦτο 123.452 κάτοικοι ἐνῶ, παρὰ τὴν ἐκτέλεσιν διαφόρων ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων, ἡ γεωργικῶς τυγχάνουσα ἐκμεταλλεύσεως γῆ ἠλαττώθη συνεπείᾳ κυρίως τῆς ἐπεκτάσεως τῶν πόλεων καὶ τῆς ἀστικοποιήσεως σημαντικῶν ἐκτάσεων ἀγροτικῆς εὐφόρου πεδινῆς γῆς. Ἡ ἀλματώδης αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἡ ἀστυφιλία, ὡς εἶναι φυσικόν, θὰ ἀπορροφοῦν καὶ εἰς τὸ μέλλον σημαντικὰς ἐκτάσεις γεωργικῆς γῆς, οὕτω δὲ τὰ ἑκάστοτε ἐκτελούμενα ἐγγειοβελτιωτικὰ ἔργα δὲν θὰ δύνανται νὰ ἀναπληρῶσι τὸ δημιουργούμενον ἑκάστοτε κενόν.

Ὡς ἔχει σήμερον ἡ κατάστασις, μὲ τὸν ὑπάρχοντα πολυτεμαχισμὸν τῆς ἀγροτικῆς ἰδιοκτησίας, τόσον ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῶν μέσων καλλιεργείας ὅσον καὶ ἡ ἐκτέλεσις διαφόρων ἔργων βελτιώσεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς γεωργικῆς γῆς δὲν δύνανται νὰ ἐπιφέρωσι τὸ ἀναμενόμενον θετικὸν ἀποτέλεσμα.

Τὰ μειονεκτήματα τοῦ πολυτεμαχισμοῦ διὰ τὴν γεωργικήν μας ἀνάπτυξιν εἶναι ἐμφανῆ, τὰ κυριώτερα δὲ τούτων εἶναι τὰ ἑξῆς :

(α) Ἡ σημαντικὴ σπατάλη ἐδάφους ποὺ σημειώνεται λόγῳ τῶν πολλῶν περιτειχισμάτων, φραγμῶν, διόδων, τοῦ ἀκανονίστου σχήματος τῶν ἀγροτεμαχίων, τῆς στενότητος τοῦ χώρου, ποὺ καθιστῶσι δυσχερῆ τὴν χρῆσιν τῶν μηχανημάτων καὶ καθιστῶσι ἄχρηστον, ἔκτασιν κυμαινομένην κατὰ μέσον ὅρον πέριξ τῶν 10% τῆς ὅλης ἐκτάσεως ἑκάστου ἀγροτεμαχίου.

(β) Αἱ μακρυναὶ ἀποστάσεις μεταξὺ τῶν διαφόρων ἀγροτεμαχίων καὶ τῆς κατοικίας τοῦ γεωργοῦ ἀποτελοῦν σοβαρὰν ἀπώλειαν χρόνου ἐργασίας καὶ καθιστῶσι τὴν ἐπίβλεψιν τῆς περιουσίας του δύσκολον καὶ ἀδύνατον.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι συμφώνως γενομένων ἐρευνῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας εἰς διάφορα εἰδικῶς ἐπιλεγέντα χωρία τῆς νήσου, ἔχει ἐξακριβωθῆ ὅτι σημαντικὸς χρόνος σπαταλᾶται ὑπὸ τῶν γεωργῶν μας ἐτησίως καὶ σημαντικὴν ἀπόστασιν οὗτοι διανύουν ἀδίκως πρὸς τὸν σκοπὸν ἐπισκέψεως τῆς διεσκορπισμένης εἰς διαφόρους τοποθεσίας ἀκινήτου περιουσίας των.

Θὰ σᾶς ἀναφέρω παραδείγματα ἐκ τῶν ἐρευνῶν ποὺ ἐγένοντο εἰς Πάφον εἰς τὰ χωρία Πέγεια, Στρουμπί, Γεροσκήπου, Ἀργάκα καὶ Κρήτου—Τέρρα.

Ὁ χρόνος ποὺ σπαταλᾶται κατὰ μέσον ὅρον ἐτησίως, ὅταν μετὰ τὸν ἀναδασμὸν ὁ γεωργὸς λάβῃ ἓν ἐνιαῖον, συγκεντρωμένον τεμάχιον εἰς τὰ ἄνωθι χωρία, ἔχει ὡς ἀκολούθως :

Πέγεια :	321	ὧραι
Στρουμπί :	211	ὧραι
Γεροσκήπου :	116	ὧραι
Ἀργάκα :	332	ὧραι
Κρήτου Τέρρα :	127	ὧραι

Ἡ ἀπόστασις ποὺ διανύεται ἀδίκως κατὰ μέσον ὅρον ἐτησίως εἰς τὰ ἴδια χωρία ὑπὸ ἑκάστου γεωργοῦ, ὅταν μετὰ τὸν ἀναδασμὸν ὁ γεωργὸς λάβῃ ἓν ἐνιαῖον, συγκεντρωμένον τεμάχιον, ἔχει ὡς ἀκολούθως :

Πέγεια :	728	μίλια
Στρουμπί :	477	μίλια
Γεροσκήπου :	325	μίλια
Ἀργάκα :	885	μίλια
Κρήτου Τέρρα :	261	μίλια

(γ) Τὰ ἔξοδα διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν διαφόρων γεωργικῶν προϊόντων ἀπὸ τὰ διάφορα ἀπομεμακρυσμένα ἀγροτεμάχια εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ γεωργοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ μεταφορὰ τῶν διαφόρων γεωργικῶν ἐργαλείων καὶ μηχανημάτων ἀπὸ ἓν ἀγροτεμάχιον εἰς ἄλλο καὶ ἡ μεταφορὰ σπόρων, λιπασμάτων κλπ. εἰς τὰ διάφορα ἀγροτεμάχια αὐξάνουν εἰς μεγάλον βαθμὸν τὸ κόστος παραγωγῆς. Παραλλήλως τὸ νερὸν πολλῶν διατρήσεων δὲν χρησιμοποιεῖται καλῶς καὶ καταλλήλως λόγῳ τῆς μὴ ὑπάρξεως πολλῆς συγκεντρωμένης γῆς πλησίον τοῦ νεροῦ, ὁ δὲ ἰδιοκτήτης ὑφίσταται πολλὰς δαπάνας διὰ τὴν μεταφορὰν τούτου εἰς ἄλλα ἰδικά του τεμάχια καὶ ἀπώλειαν νεροῦ ἐκ τῆς ἐξατμήσεως καὶ ἀπορροφήσεώς του κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μεταφορᾶς του.

(δ) Ἡ δενδροκαλλιέργεια καθίσταται οὐσιαστικῶς ἀδύνατος καὶ ἀσύμφορος, πρᾶγμα ποὺ καταδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ νῆσος μας, ποὺ ἄλλοτε ἦτο γεμάτη μὲ δένδρα, σήμερον παρουσιάζεται γυμνή, ἐφ' ὅσον οἱ ἰδιοκτῆται δὲν δύνανται νὰ ἐπιβλέπουν τὰ δένδρα των λόγῳ τῶν διεσκορπισμένων ἀγροτικῶν κλήρων των. Ἡ κατάστασις ὡς ἔχει δὲν ἐνθαρρύνει τὴν δενδροκαλλιέργειαν, ἥτις καὶ δαπανηρὰ εἶναι σήμερον καὶ ἀρκετὴν φροντίδα καὶ περιποίησιν καὶ πρὸ παντὸς ἐπίβλεψιν χρειάζεται, ἐφ' ὅσον εὑρίσκεται ἐκτεθειμένη εἰς τὴν νομαδικὴν βόσκησιν καὶ οὐσιαστικῶς λόγῳ τοῦ πολυτεμαχισμοῦ δὲν δύναται νὰ τυγχάνῃ τῆς ἐπιβλέψεως τοῦ ἰδιοκτήτου της.

(ε) Ἡ μεικτὴ γεωργία δὲν δύναται νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ προωθηθῇ εἰς μίαν πολυτεμαχισμένην ἀγροτικὴν ἰδιοκτησίαν. Μόνον δι' ἑνὸς συγκεντρωμένου κλήρου δύναται αὕτη νὰ προωθηθῇ. Καὶ ἡ μεικτὴ γεωργία συνοδευομένη μὲ οἰκόσιτον κτηνοτροφίαν θὰ αὐξήσῃ τὸ ἀγροτικὸν εἰσόδημα καὶ θὰ ἀνακόψῃ τὸ ρεῦμα τῆς ἀστυφιλίας ποὺ ἀποτελεῖ σοβαρὸν δημογραφικὸν πρόβλημα.

(στ) Ἀποτελεῖ γενικὴν διαπίστωσιν ὅτι ὁ πολυτεμαχισμὸς δημιουργεῖ ὑποαπασχόλησιν τῶν μελῶν μιᾶς ἀγροτικῆς οἰκογενείας. Διότι ὁ κατατεμαχισμένος κλῆρος δὲν ἐπιτρέπει εἰς αὐτὴν νὰ ἐπιδοθῇ εἰς ἐντατικὴν καλλιέργειαν, νὰ ἐπενδύσῃ ἐν γένει τὸ χρῆμα, τὰς γνώσεις καὶ τὸν χρόνον της εἰς αὐτόν, καὶ νὰ ἀξιοποιήσῃ τοῦτον κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον. Οὕτω παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη ὅπως πολλοὶ γεωργοὶ ἐργασθῶσιν εἰς ἄλλας ἐργασίας, καὶ δὴ ὡς ἐργάται, διὰ νὰ δυνηθῶσι νὰ ζήσουν, διατηροῦντες τὰ χωράφια των μόνον δι' ἐνίσχυσιν τοῦ εἰσοδήματός των. Εἰς πολλὰς δὲ περιπτώσεις πολλὰ χωράφια μένουν ἀκαλλιέργητα.

Ἐκ τῶν προαναφερθέντων λόγων καθίσταται φανερὸν πόσον ἐπιζημία εἶναι διὰ τὴν γεωργικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου ἡ διατήρησις τοῦ πολυτεμαχισμοῦ τῆς ἀγροτικῆς μας ἰδιοκτησίας καὶ πόσον ἀνασταλτικῶς ἐπιδρᾷ αὕτη ἐπὶ τῶν προσπαθειῶν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς μείωσιν τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς καὶ παράλληλον αὔξησιν τοῦ εἰσοδήματος τῆς γεωργικῆς τάξεως.

Οἱ μικροὶ καὶ ἀντιοικονομικοὶ κλῆροι ἀποτελοῦν σοβαρὸν ἐμπόδιον εἰς τὴν υἱοθέτησιν οἰκονομικῶν μεθόδων μηχανικῆς καλλιεργείας καὶ καθιστοῦν σχεδὸν ἀδύνατον τὸν προγραμματισμὸν περιφερειακῶν σχεδίων ἀναπτύξεως, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀναγκαῖα εἰς γεωργικὰς περιφερείας μὲ πτωχὸν ἀγροτικὸν εἰσόδημα ὡς εἶναι ἡ Πάφος καὶ ἡ Πιτσιλιά.

Τὴν ἀνάγκην ταύτην κατενόησε τὸ χωρίον Κισσόνεργα τῆς Πάφου, τὸ ὁποῖον ἤδη ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναδασμοῦ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δύναται τώρα νὰ κατορθωθῇ διὰ τῆς θεσπίσεως τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

Ἀναμένεται ὅτι καὶ ἄλλαι κοινότητες θὰ θελήσωσι νὰ ἐφαρμόσωσι τὸ εὐεργετικὸν τοῦτο μέτρον οὕτως ὥστε βαθμιαίως καὶ σταδιακῶς ἡ νῆσος μας νὰ ἀποκτήσῃ συγκεντρωμένον κλῆρον, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὸν συνεχῶς αὐξανόμενον ρυθμὸν ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς γεωργίας καὶ διεθνῆ ἀνταγωνισμόν, ἀξιοποιοῦσα οὕτω κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον τοὺς γεωργικοὺς πλουτοπαραγωγικούς της πόρους πρὸς ὄφελος τῆς γεωργικῆς μας τάξεως καὶ γενικῶς τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας.

Διὰ τῆς θεσπίσεως εἰς Νόμον τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου τίθεται ἐνώπιον τῆς Κυβερνήσεως τὸ πρόβλημα τῆς ἀξιοποιήσεως τῶν χαμηλῶν δασῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἔκτασις ἀνέρχεται εἰς 148.000 στρέμματα κρατικῆς γῆς καὶ 16.000 στρέμματα κοινοτικῆς γῆς, ὡς ἐπίσης καὶ τῆς χαλίτικης γῆς τῆς ὁποίας ἡ ἔκτασις ἀνέρχεται εἰς 600.000 περίπου στρέμματα. Αἱ μεγάλαι αὗται ἐκτάσεις γῆς προσφέρονται διὰ γεωργικὴν ἐκμετάλλευσιν καὶ παρέχεται ἡ εὐκαιρία εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ παραχωρήσῃ ταύτην εἰς τοὺς ἀγρότας ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰ σχέδια τοῦ ἀναδασμοῦ καὶ περιφερειακοῦ ἀναδασμοῦ.

Τελευτῶν εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ Κυβέρνησις δώσῃ σοβαρωτάτην σημασίαν εἰς τὸ πρόβλημα τοῦ ἀναδασμοῦ διότι ἡ ψήφισις τοῦ νόμου αὐτοῦ ἀποτελεῖ μόνον τὸ πρῶτον βῆμα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ εὐεργετικοῦ τούτου μέτρου.

Εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐναπόκειται τώρα ἡ λῆψις ὅλων ἐκείνων τῶν ἀπαραιτήτων μέτρων καὶ ἀποφάσεων διὰ τὴν ὀρθὴν καὶ ἐπιτυχῆ ἐφαρμογὴν τούτου πρὸς ὄφελος τοῦ Κυπρίου ἀγρότου καὶ τῆς ἀγροτικῆς μας οἰκονομίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ὁ περὶ Ἐνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς Ἀγροτικῶν Κτημάτων Νόμος εἶναι ἴσως ὁ σπουδαιότερος Νόμος τὸν ὁποῖον ἡ Βουλὴ ἐκλήθη νὰ ψηφίσῃ ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν γεωργικὴν ἀνάπτυξιν.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἕνας βασικὸς λόγος, ὁ ὁποῖος παρεμποδίζει τὴν γεωργικὴν ἀνάπτυξιν εἰς τὴν Κύπρον, εἶναι ὁ μικρὸς ἀγροτικὸς κλῆρος γῆς ὁ ὁποῖος ὁλονὲν καὶ καθίσταται μικρότερος διὰ τοῦ περαιτέρω κατατεμαχισμοῦ λόγῳ τῆς ἰσχυούσης ἀκόμη ἀτυχῶς ἐν Κύπρῳ παραδόσεως τῆς προικοδοτήσεως.

Εἶναι σύνηθες φαινόμενον, ἀγρόται νὰ εἶναι κάτοχοι γῆς σημαντικῆς ἐκτάσεως ἀλλὰ κατατεμαχισμένης εἰς πολλὰ μικρὰ τεμάχια διεσκορπισμένα εἰς διαφόρους περιοχὰς καὶ ἀπέχοντα μεγάλως τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Ἡ τοιαύτη κατανομὴ τοῦ ἀγροτικοῦ κλήρου εἶναι φανερὸν ὅτι παρεμποδίζει μεγάλως τὴν ἀξιοποίησίν του, διότι εἶναι ὄχι μόνον δαπανηρὸν ἀλλὰ καὶ πρακτικῶς ἀδύνατον ἕνας γεωργὸς νὰ δύναται νὰ χρησιμοποιῇ νέας μεθόδους καλλιεργείας, ὡς εἶναι ἡ μηχανικὴ τοιαύτη, εἰς κτήματα μικρᾶς ἐκτάσεως καὶ εὑρισκόμενα εἰς μεγάλην ἀπόστασιν τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Εἶναι ἀδιαμφισβήτητος οἰκονομικὴ ἀρχὴ ὅτι διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ μηχανικὴ καλλιέργεια, αὔξησις τῆς παραγωγῆς, μείωσις τοῦ κόστους παραγωγῆς, ἐφαρμογὴ πολυκαλλιεργείας, ἐφαρμογὴ μικτῆς γεωργίας διὰ τοῦ συνδυασμοῦ μὲ κτηνοτροφίαν καὶ πτηνοτροφίαν, ἀπαιτεῖται ἡ δημιουργία οἰκονομικῶς βιωσίμων ἀγροτικῶν μονάδων. Τοῦτο εἰς τὴν Κύπρον δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ μόνον διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἑνοποιήσεως καὶ ἀναδιανομῆς τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων.

Εἰς πλείστας χώρας, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ἐγένετο τοῦτο κατανοητὸν καὶ ἐψηφίσθησαν νόμοι, οἱ ὁποῖοι κατέστησαν τὸν ἀναδασμὸν δυνατόν. Ὅπου ἐφηρμόσθη ὁ ἀναδασμός, καὶ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὴν Ἑλλάδα, τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν ὄχι μόνον ἐνθαρρυντικὰ ἀλλὰ καὶ πολὺ ὠφέλιμα. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι τὸ ἴδιον θὰ συμβῇ καὶ εἰς τὴν Κύπρον.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον χρειάζεται εἶναι νὰ καταστῇ συνείδησις μεταξὺ τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου ὅτι ὁ ἀναδασμός, ὅπου χρειάζεται, εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον πρωτίστως αὐτῶν τῶν ἰδίων τῶν γεωργῶν ἀλλὰ καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου γενικώτερον. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν χρειάζεται ὅπως τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα προβῇ εἰς τὴν δέουσαν διαφώτισιν τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ κατανοητὴ μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων ἡ μεγίστη οἰκονομικὴ ὠφέλεια ποὺ θὰ προκύψῃ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναδασμοῦ εἰς τὰς περιοχὰς βεβαίως ἐκείνας ὅπου χρειάζεται νὰ ἐφαρμοσθῇ.

Παρ' ὅλον ὅτι διὰ τοῦ νόμου παρέχεται ἐξουσία εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ καθιστᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναδασμοῦ ὑποχρεωτικήν, ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις, ἐν τούτοις εὔχομαι καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ ἐπιδειχθῇ ἐκ μέρους τῶν ἐνδιαφερομένων γεωργῶν τοιαύτη κατανόησις ὥστε νὰ μὴ χρειασθῇ ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐπιβολὴ αὐτοῦ. Πρόκειται περὶ ἑνὸς προοδευτικοῦ, ριζοσπαστικοῦ θὰ ἔλεγα, μέτρου, γεωργικῆς ἀναπτύξεως καὶ εὔχομαι εἰλικρινῶς ὅπως ἐπιτύχῃ διότι πιστεύω ὅτι αἱ οἰκονομικαὶ ἐπιπτώσεις του θὰ εἶναι γενικῶς πολὺ εὐεργετικαὶ δι' ὅλους.

Τέλος θεωρῶ περιττὸν νὰ τονίσω ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου παρέχουσα κάθε δυνατὴν βοήθειαν, τεχνικήν, ἐπιστημονικὴν καὶ οἰκονομικήν, πρὸς τὰς περιοχὰς ἐκείνας εἰς τὰς ὁποίας θὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ ἀναδασμός.

Ἐπίσης ἐκφράζω τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐλπίδα ὅπως ἡ Κυβέρνησις προχωρήσῃ εἰς τὴν λῆψιν καὶ ἄλλων φιλοαγροτικῶν μέτρων, ὅπως εἶναι ἡ παράδοσις τῆς χαλίτικης γῆς εἰς ἀκτήμονας ἀγρότας καὶ ἡ ἐπὶ συνεταιριστικῆς βάσεως παραχώρησις τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀγροτικῆς κτημοσύνης εἰς τοὺς καλλιεργητὰς γεωργούς, πρὸς ἀξιοποίησιν καὶ ἐκμετάλλευσιν αὐτῆς πρὸς ὄφελος τόσον τοῦ γεωργικοῦ κόσμου ἀλλὰ καὶ τῆς οἰκονομίας μας γενικώτερον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἓν σοβαρὸν ἐμπόδιον παρεμποδίζον τὴν γεωργικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου μας καὶ τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν γεωργῶν μας εἶναι ὁ κατατεμαχισμὸς τῆς γῆς εἰς πολλούς, μικρούς, ἀντιοικονομικοὺς κλήρους, ὅστις καθιστᾷ τὴν υἱοθέτησιν οἰκονομικῶν μεθόδων μηχανικῆς καλλιεργείας σχεδὸν ἀδύνατον καὶ τὸν προγραμματισμὸν περιφερειακῶν σχεδίων ἀναπτύξεως ἀνέφικτον. Περιπλέον ὁ κατατεμαχισμὸς τῆς γῆς δημιουργεῖ σοβαρὰ κοινωνικὰ προβλήματα καθότι προκαλεῖ ὑποαπασχόλησιν τοῦ γεωργικοῦ μας κόσμου καὶ χαμηλὸν κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα καί, ἐν γένει, λόγῳ τῆς ὑπάρξεως μικροῦ γεωργικοῦ κλήρου, ἡ ἀπασχόλησις εἰς τὴν γεωργίαν δὲν καθίσταται ἀμειπτική. Ὡς ἐκ τούτου μεγάλος ἀριθμὸς τῶν γεωργῶν μας ἐγκαταλείπουν τὰ χωρία των καὶ ἐγκαθίστανται εἰς τὰς πόλεις πρὸς ἐξασφάλισιν καλυτέρου βιοτικοῦ ἐπιπέδου, ὀξύνοντες οὕτω τὸ πρόβλημα τῆς πλήρους ἀπασχολήσεως τῶν ἐργατῶν μας.

Ἡ ἀνάγκη τοῦ ἀναδασμοῦ τῆς γῆς διεπιστώθη πρὸ πολλοῦ. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1956 εἶχε διορισθῇ εἰδικὸς ἐπὶ τούτῳ λειτουργὸς εἰς τὸ Τμῆμα Γεωργίας ὅστις ὑπέβαλεν ὡρισμένας εἰσηγήσεις καὶ νομοσχέδιον, ἀλλὰ λόγῳ τῆς ἐπικρατούσης τότε πολιτικῆς καταστάσεως δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ θέσπισις τοῦ Νομοσχεδίου εἰς νόμον.

Ἡ ἀνάγκη τοῦ ἀναδασμοῦ τῆς γῆς, μετὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς Δημοκρατίας, ὑπεδείχθη ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀποστολῆς τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν Δρος Θὸρπ τὸ 1961 καὶ ἐτονίσθη αὖτη εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κατατεθὲν εἰς τὴν Βουλὴν Σχέδιον τοῦ Πρώτου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως.

Εἰς Ἑλλάδα, πρὸ τοῦ Συντάγματος τοῦ 1952, ἐκτεταμέναι γαῖαι, ἰδίως αἱ ἀποτελοῦσαι μέρος τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ τσιφλικιῶν, ἀπηλλοτριώθησαν ἀναγκαστικῶς ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ διενεμήθησαν μεταξὺ τῶν ἀκτημόνων γεωργῶν πρὸς ἀποκατάστασιν τούτων. Τοῦτο δὲ ἐπεκυρώθη καὶ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 104 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1952, ἔνθα διαγράφεται εἰδικὴ διαδικασία ἐν περιπτώσει ἀπαλλοτριώσεως.

Ὁμοίως ἐν Τουρκίᾳ, τὸ Σύνταγμα τῆς 10ης Ἰανουαρίου 1965 εἰς τὸ ἄρθρον 74, προβλέπει περίπτωσιν ἀπαλλοτριώσεως διὰ νὰ καταστῇ ὁ γεωργὸς ἰδιοκτήτης τῆς ἀπαλλοτριουμένης γῆς.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον δὲν ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν ἀπαλλοτρίωσιν καὶ κτῆσιν ὑπὸ τῆς Δημοκρατίας γῆς ἐπὶ σκοπῷ διανομῆς αὐτῆς μεταξὺ ἀκτημόνων γεωργῶν, ἀλλὰ ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν δημιουργίαν μεγαλυτέρας ἐκτάσεως κλήρων δι' ἀναδιανομῆς καὶ ἑνοποιήσεως τούτων μεταξὺ τῶν ἰδιοκτητῶν, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δημιουργουμένων προβλημάτων ἐκ τοῦ τεμαχισμοῦ τῆς γῆς εἰς πολλοὺς μικροὺς κλήρους. Πρόκειται συνεπῶς περὶ καθορισμοῦ τῶν ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας ἀστικῶν δικαιωμάτων τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ οἱοσδήποτε περιορισμὸς ἐν προκειμένῳ δὲν ἀποτελεῖ στέρησιν ἢ περιορισμὸν ἰδιοκτησίας διὰ δημοσίαν ὠφέλειαν.

Ἀκραδάντως πιστεύω ὅτι ἡ πιστὴ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Νόμου θὰ συμβάλῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας μας, εἰς τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν γεωργῶν μας καὶ εἰς τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀστυφιλίας καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦμαι τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἰς Νόμον, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν δύο ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ Νομοσχέδιον περὶ Ἀναδασμοῦ ἀσφαλῶς θὰ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς οὐσιαστικὴ ἔκφρασις ἀγροτικῆς μεταρρυθμίσεως. Ἐὰν δέ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, καταστῇ δυνατὴ ἡ ὑφ' ἡμῶν εἰσαγωγὴ ὁλοκληρωτικοῦ συστήματος ἀναδασμοῦ—ὡς εἰς πολλὰς χώρας τῆς Β. Εὐρώπης οὗτος ἐμφανίζεται—ἀσφαλῶς θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐνατενίσωμεν πρὸς τὴν ροδαυγὴν μιᾶς πλήρους καὶ ὡλοκληρωμένης ἀγροτικῆς μεταρρυθμίσεως.

Λέγοντες δὲ ὁλοκληρωτικὸν ἀναδασμὸν ἐννοοῦμεν μὲν ἀναδασμὸν τῶν πολυτεμαχισμένων καὶ διεσκορπισμένων κτημάτων, ὅστις συνοδεύεται ἀπὸ ὅλα τὰ συναφῆ καὶ ἀπαραίτητα ἐγγειοβελτιωτικὰ ἔργα (ἐκχερσώσεις, ἀποστραγγίσεις, ἀφαλατώσεις, ἀντιδιαβρωτικὰ κ.λ.π.), ὡς καὶ τὴν συνεπακόλουθον αὔξησιν τοῦ κλήρου καθισταμένου τούτου οἰκονομικῶς ἐκμεταλλευσίμου—διακανονιζομένων ὅλων τῶν ἀπηρχαιωμένων συστημάτων διακατοχῆς γῆς—ἀλλά, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ σημαντικώτερον ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, διὰ τῆς παροχῆς μακροπροθέσμων δανείων πρὸς τοὺς γεωργοὺς διὰ νὰ δυνηθοῦν οὗτοι νὰ προσαρμοσθοῦν ταχέως εἰς τὸν ἐνιαῖον κλῆρον· θὰ πρέπει συγχρόνως νὰ παράσχωμεν ἱκανὴν τεχνικὴν βοήθειαν πρὸς τὸν ἀγροτικὸν κόσμον δημιουργοῦντες ἐν ἀνάγκῃ νέους, συγχρόνους, ἀγροτικοὺς

συνοικισμοὺς εἰς τὰ οὕτω δημιουργούμενα ἐνιαῖα ἀγροκτήματα. Ἐπιπροσθέτως θὰ πρέπει νὰ ὑπάρξουν βελτιώσεις εἰς τὰ ἀξιοποιούμενα ὑπὸ τοῦ ἀναδασμοῦ ὁδικὰ συστήματα, νὰ καταργήσωμεν τὰς παρασιτικὰς καλλιεργείας, ἐνθαρρύνοντες τὰς πλέον προσοδοφόρους ἐκ τούτων καὶ νὰ χωρήσωμεν, εἰ δυνατόν, εἰς τὴν δημιουργίαν τεμαχίων μὲ γεωμετρικὰ σχήματα δι' εὐνοήτους λόγους ποὺ ἐξήγησαν καὶ ἄλλοι συνάδελφοι, ὡς οἱ συνάδελφοι Γ. Ἰωαννίδης καὶ Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Διότι ἀντιθέτως ὑπάρχει ὁ κίνδυνος, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἐὰν περιορισθῶμεν καὶ παραμείνωσμεν εἰς τὰς ἁπλουστέρας μορφὰς τοῦ ἀναδασμοῦ—τὴν ἁπλῆν ἀναδιανομήν, ὡς προνοεῖ ἡ πρωταρχικὴ μορφὴ τοῦ συστήματος βάσει τοῦ Νομοσχεδίου ἢ τὴν παροχὴν ἐπὶ μικρᾶς κλίμακος ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων, παραλλήλως πρὸς τὸν ἀναδασμόν, ὡς προνοεῖ καὶ τὸ δεύτερον καὶ ἐνδιάμεσον βῆμα—ὑπάρχει ὁ κίνδυνος, ἐπανατονίζω, τὸ ὅλον σύστημα νὰ ἀποτύχῃ ὡς συνέβη εἰς Φιλιππίνας, λόγῳ τῆς ἀνυπαρξίας οὐσιαστικῆς κρατικῆς ἐνθαρρύνσεως καὶ συμπαραστάσεως.

Ἡ ἐμπειρία, ἡ προσκτηθεῖσα εἰς Εὐρώπην, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, σταθμιζομένων ἀσφαλῶς καὶ τῶν ἐν Κύπρῳ ἐπικρατουσῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν, θὰ πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ φωτεινὸν παράδειγμα τὸ ὁποῖον νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ μὲ ταχεῖς ὅμως βηματισμοὺς πρὸς τὰ πρόσω, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ προσεγγίσωμεν ἔστω τὰ ἰδικά των ἐπίπεδα καὶ νὰ καρπωθῶμεν τὸ συντομώτερον τοὺς καρποὺς τῆς λαμπρᾶς αὐτῆς προσπαθείας. Διότι, ὡς γνωστόν, αἱ χῶραι ἐκεῖναι προηγήθησαν κατὰ πολὺ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ. Ὅταν εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ ὅλη προσπάθεια καὶ ἀναγκαιότης εἰσαγωγῆς τοῦ ἀναδασμοῦ ἤρχισε νὰ γίνεται αἰσθητὴ ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 16ου αἰῶνος, ἡ δὲ θέσπισις εἰδικῆς νομοθεσίας ἐπετεύχθη ἤδη ἀπὸ τοῦ 18ου αἰῶνος, καὶ σήμερον ἡ διάδοσις τοῦ ἀναδασμοῦ βαίνει διαρκῶς αὐξανομένη ἔστω καὶ μὲ τὰ ὀλίγα ποσοστὰ τὰ ὁποῖα ἀνέφερεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης δεδομένου ὅτι ἑκατοντάδες περιπτώσεων ἀναδασμοῦ λαμβάνουν χώραν ἐτησίως εἰς ὁλόκληρον τὴν χώραν—δι' αὐτὸ καὶ δικαίως καὶ εὐλόγως ἡ Γαλλία διεκδιδεῖ εἰδικὰ προνόμια διὰ τὴν καινοτομίαν εἰς τὴν γεωργίαν εἰς ὁλόκληρον τὴν Δ. Εὐρώπην—εἶναι πασιφανὲς ποῖον χάσμα θὰ ὑπάρξῃ μεταξύ μας καὶ τῶν ἐξελιγμένων χωρῶν ἐὰν δὲν σπεύσωμεν μὲ ὅλας μας τὰς δυνάμεις εἰς τὴν ἐφαρμογήν, καὶ δὴ τὴν ὁλοκληρωμένην, τοῦ θεσμοῦ εἰς τὴν νῆσον μας. Ἐξ ἄλλου καὶ ἄλλαι χῶραι τῆς Δ. Εὐρώπης καὶ τὰ Βαλκάνια ἔχουν ἤδη ὡς γνωστὸν ἐπιτύχει ἐν προκειμένῳ ἅλματα.

Εἰς τὴν Γερμανίαν ἐπὶ παραδείγματι ὁ πρῶτος περὶ ἀναδασμοῦ νόμος ἐθεσπίσθη ἀπὸ τοῦ 1821, ἔκτοτε δὲ ἐθεσπίσθησαν πλεῖστοι ὅσοι συμπληρωματικοὶ νόμοι, καὶ ὁ ἀναδασμὸς εἰς τὴν χώραν ἐπεκτείνεται μὲ καλπάζοντα ρυθμόν. Εἰς τὴν Ἑλβετίαν παρ' ὅλην τὴν ὀρεινήν της διάρθρωσιν, ὁ ἀναδασμὸς χρονολογεῖται ἀπὸ ἑκατονταετηρίδων, τὰ δὲ ἀποτελέσματα—μολονότι πρόκειται περὶ ὀρεινῆς ἐπανατονίζω χώρας—ὑπερέβησαν αἰσθητῶς καὶ τὰς πλέον αἰσιοδόξους προβλέψεις. Εἰς τὴν Σουηδίαν ὁ ἀναδασμὸς ἤρχισεν ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνος, εἰς τὴν Φιλλανδίαν ἀπὸ τοῦ 1841, εἰς τὴν Αὐστρίαν ἀπὸ τοῦ 1873, συστηματοποιηθεὶς ἀπὸ τοῦ 1916, εἰς τὴν Ρουμανίαν ἀπὸ τοῦ 1917, εἰς δὲ τὴν Ἑλλάδα, τὴν Βουλγαρίαν καὶ τέλος τὴν Ἱσπανίαν, ἀπὸ τοῦ 1953.

Κλασσικὸν παράδειγμα τῆς ραγδαίας διαδόσεως τοῦ ἀναδασμοῦ ἀποτελεῖ ἀσφαλῶς καὶ ἡ ἰδία ἡ Ἑλλὰς ἡ ὁποία, ἀφοῦ κατήρτισεν εἰδικὴν νομοθεσίαν μὲ βάσιν ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς νομοθεσίας, καὶ ἀφοῦ βεβαίως ἐστάθμισε τὰς ἐπικρατούσας εἰς τὴν χώραν συνθήκας ἀγροτικῆς ἰδιοκτησίας, προέβη εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ τὸ 1953 εἰς 4 χωρία. Τρία ἔτη ἀργότερον, τὸ 1956, ὁ ἀριθμὸς τῶν χωρίων ηὐξήθη εἰς 10, τὸ 1960 εἰς 33, καὶ τὸ 1961 ὁ ἀριθμὸς τῶν χωρίων ηὐξήθη εἰς 104, μὲ συνολικὴν στρεμματικὴν ἔκτασιν 754.633, σήμερον δέ, ὡς πληροφορούμεθα ὅλοι συναφῶς παρὰ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν, αὗται δὲν δύνανται νὰ ἀνταποκριθοῦν πρὸς τὸ ὕψος τῶν αἰτήσεων.

'Ανέφερα τὰ ὡς ἄνω στοιχεῖα, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, χωρὶς νὰ παραθέσω στοιχεῖα ἀπὸ τὸν ἀνὰ χεῖρας πίνακα, ὄχι διὰ νὰ καταδείξω ἁπλῶς ὅτι πλεῖσται καὶ δὴ ἐξελιγμέναι χῶραι ἐπέτυχαν θεαματικὰ ἀποτελέσματα, ὡς προηγηθεῖσαι ἑκατονταετηρίδας ὅλας ἀπὸ ἡμᾶς, ἀλλὰ διὰ νὰ τονίσω, ἐπαναλαμβάνω διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, τὴν ἀναγκαιότητα ὅπως χωρήσωμεν τάχιστα εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς τρίτης καὶ ὁλοκληρωμένης μορφῆς τοῦ ἀναδασμοῦ ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ νὰ τονίσω τὴν ἐπείγουσαν ἀναγκαιότητα ὅπως στελεχωθοῦν αἱ ὑφιστάμεναι ὑπηρεσίαι μας καὶ δὴ τάχιστα καὶ διὰ προσοντούχου, καὶ διὰ ἐπιστημονικῶς κατηρτισμένου ἢ μετεκπαιδευθησομένου προσωπικοῦ διὰ νὰ ἀνταποκριθοῦν αὗται εἰς τὸν ὑψηλὸν προορισμόν των. Διότι μὲ τοὺς 4 ὑπαλλήλους τοὺς ὁποίους τὸ τμῆμα διαθέτει σήμερον, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἷς μόνον κατέχει 'Ακαδημαϊκὰ προσόντα—καὶ ὁ ὁποῖος ἠγωνίσθη κατὰ τρόπον ἀξιοθαύμαστον μὲ ὅλας του τὰς δυνάμεις πρὸς ἐνημέρωσιν ἁρμοδίων καὶ μὴ ἐπὶ τῶν εὐεργετικῶν ἀποτελεσμάτων καὶ ἐπιπτώσεων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναδασμοῦ—τὸ ὅλον πρόβλημα οὐδόλως θὰ λυθῇ. Διὰ τοῦτο θεωρῶ καθῆκον ὅπως τονίσω ὅτι ἐπιβάλλεται πάραυτα ἡ συμπλήρωσις τῶν ἀναγκαιουσῶν νέων θέσεων, ἐὰν τὸ Σῶμα, ὡς πιστεύω, προβῇ σήμερον εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἀνὰ χεῖρας σημαντικοῦ Νομοσχεδίου.

Δὲν θὰ ἐνδιατρίψω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἐπὶ τῶν εὐεργετικῶν ἐπιπτώσεων, ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, οὔτε καὶ θὰ ἀναλύσω τὰ τρομερὰ μειονεκτήματα ἐκ τοῦ ὑφισταμένου συστήματος τῆς πολυτεμαχισμένης ἀγροτικῆς ἰδιοκτησίας—ὡς εἶναι ἡ ἀπώλεια χρόνου, ἡ σπατάλη ἐδάφους, λόγῳ τῆς ὑπάρξεως πολλῶν συνόρων, τὸ δύσχρηστον τῆς ἀξιοποιήσεως συγχρόνων μηχανημάτων λόγῳ τῆς στενότητος τοῦ χώρου, αἱ τρομεραὶ δυσκολίαι ἐκ τοῦ ἀκανονίστου σχήματος τῶν ἀγροτεμαχίων, ἡ ἔλλειψις συγχρόνου ὁδικοῦ συστήματος, ἡ ἀδυναμία ἀμέσου παρακολουθήσεως λόγῳ τῆς κατατμήσεως, ἡ μὴ ἀξιοποίησις ἀντικειμενικῶς τῶν διασωληνώσεων καὶ τῶν διατρήσεων, τὸ πολυδάπανον τῆς δενδροκαλλιεργείας, τὸ πολυδάπανον καὶ δύσκολον τῆς μεταφορᾶς προϊόντων, αἱ δυσχέρειαι εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων, τὸ πολυδάπανον τῆς ἀνεγέρσεως ἀγροικιῶν, διασωληνώσεων—ἐκεῖ ποὺ τοῦτο εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ ἂν ἐπιτευχθῇ—ἡ παρεμπόδισις δημιουργίας μεικτῆς γεωργίας μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐνθάρρυνσιν τῆς νομαδικῆς βοσκήσεως, μὲ τὰ τραγικὰ συνεπακόλουθα, τὸ δυσθεώρητον ὕψος τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν σταδιακὴν καὶ προϊοῦσαν ἀδυναμίαν μας νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὰς ἐξελιγμένας χώρας, διότι ταῦτα εἶναι εἰς ὅλους εὔληπτα καὶ βασικῶς γνωστὰ καὶ ἐξετέθησαν ἐν πλήρει ἀναλύσει ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. 'Ιωαννίδη, οὔτε θὰ ἀναλύσω τὰ πλεονεκτήματα τοῦ θεσμοῦ διότι, αἱρομένων τῶν μειονεκτημάτων καὶ τῆς ἀρνήσεως, ἐμφαίνεται ἐξόφθαλμος ἡ θέσις καὶ ἡ κατάφασις, οὔτε θὰ ἀναλύσω τὸ περιεχόμενον τοῦ Νομοσχεδίου—οὐδέποτε ἄλλωστε τὸ ἔπραξα—τοὺς ἱστορικοὺς λόγους προελεύσεως τῶν πολυτεμαχισμένων κλήρων ἢ τὴν προϊστορίαν ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναδασμοῦ ἐν Κύπρῳ. Χαίρω πάντως διότι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἔδωσεν ἰδιάζουσαν βαρύτητα εἰς τὸ θέμα καὶ τὸ προέταξεν, ὡς καὶ διὰ τὸ γεγονὸς ὅτι συνεβάλαμεν καὶ ἡμεῖς προσωπικῶς, ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον, διὰ τῆς ἀνακινήσεως τοῦ ὅλου θέματος ἀπὸ τῆς Βουλῆς διὰ σχετικῆς ἐπερωτήσεως ἀπὸ ἀρκετῶν ἤδη ἐτῶν. Οὔτε θὰ ἐνδιατρίψω ἐπὶ τῆς διαδικασίας ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναδασμοῦ.

Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ τονίσω ὅτι εἰς τὸ πρῶτον στάδιον τῆς διαδικασίας ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ, ἤτοι τὸ τῆς διαφωτίσεως, θὰ πρέπει νὰ μὴν περιορισθῶμεν μόνον εἰς τὴν διαφώτισιν τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου ἐπὶ τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ συγκεντρωτικοῦ κλήρου καὶ τῶν μειονεκτημάτων τοῦ πολυτεμαχισμοῦ. Θὰ πρέπει νὰ τονισθῇ—καὶ ἐδῶ ὑπογραμμίζω μετ' ἐμφάσεως τὴν σκοπιμότητα—ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, πρὸς τὸν ἀγροτικὸν κόσμον ὅτι δὲν θὰ ἐκτελεσθοῦν ὑδατοφράκται, ἐγγειοβελτιωτικὰ ἔργα μικρᾶς ἢ μεγάλης κλίμακος, ἀγροτικοὶ δρόμοι κ.λ.π., ἐκεῖ ὅπου, παρὰ τὸν ὑφιστάμενον πολυτεμαχισμὸν καὶ πολὺ περισσότερον παρὰ τὴν σύστασιν νὰ χωρήσωμεν εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ, ὑπάρχει ἀδικαιολόγητος καὶ ζημιογόνος ἀντίδρασις κατὰ τοῦ ἀναδασμοῦ. Θὰ πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι ὅλα τὰ ὡς ἄνω ἔργα ἀμέσου ἀγροτικῆς ἀναπτύξεως θὰ ἐκτελεσθοῦν εἰς περιοχὰς ὅπου τὸ σύστημα ἔγινεν ἤδη ἀποδεκτὸν ὑπὸ τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου καὶ εὑρίσκεται ἐν ἐξελίξει.

Τέλος θὰ πρέπει νὰ ὑπογραμμισθῇ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἡ ἄποψις τοῦ Τμήματος Γεωργίας ὅτι οἱ διάφοροι φυσικοὶ (κλῖμα, γεωλογία, μορφολογία, ἔδαφος, φυσικὴ βλάστησις) καὶ ἀγροοικονομικοὶ παράγοντες θὰ πρέπει νὰ διαδραματίσουν ἀποφασιστικὸν ρόλον εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἐφαρμοσθησομένου εἴδους ἀναδασμοῦ.

Ἐλέχθη ἐπὶ παραδείγματι, καὶ ἄλλοτε, καὶ εἶναι τοῦτο ὀρθόν, ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς δενδρώδους περιοχῆς τῆς Κυθραίας ἢ τῆς Λαπήθου π.χ., ὁ ἀναδασμὸς θὰ πρέπει νὰ συνδυασθῇ μὲ ἀκριβοδικαίαν ἐκτίμησιν ὄχι μόνον τῆς γῆς ἀλλὰ καὶ τῶν δένδρων της. Εἰς τὸν Ἀκάμαντα θὰ πρέπει νὰ εἰσαχθῇ διὰ τῆς δημιουργίας, εἰ δυνατόν, νέων οἰκισμῶν, ἢ μικρῶν ἔστω χωρίων, εἰς τὴν Πιτσιλιὰν καὶ Μαραθάσαν μὲ τὴν κατασκευὴν ἀντιδιαβρωτικῶν ἔργων, εἰς τὴν Μεσαορίαν μὲ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐνθάρρυνσιν τῆς μεικτῆς γεωργίας—κτηνοτροφίας, κ.ο.κ.

Ἐν κατακλεῖδι δηλῶ ὅτι θὰ ὑπερψηφίσω τὸ Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον καὶ ἀκολούθως ὁ κ. Χατζηχάρος.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ πῶ μόνον δυὸ λόγια.

Δὲν νομίζω ὅτι χρειάζεται νὰ ἀναλύσω τὴν σκοπιμότητα καὶ τὰ εὐεργετήματα τὰ ὁποῖα προκύπτουν ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ συστήματος τοῦ ἀναδασμοῦ.

Ἡ Βουλὴ φαίνεται ὁμόφωνος ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος. Ὅμως θὰ σταθῶ πάνω σὲ μερικὲς σκέψεις, λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Βουλὴ αὐτὴν τὴν στιγμὴν ψηφίζει ἕνα σημαντικὸν βῆμα ἀγροτικῆς μεταρρυθμίσεως. Ἐνῷ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ ἀναδασμὸς εἶναι ἀπαραίτητος καὶ διότι θὰ πρέπει νὰ ἐλαττωθοῦν τὰ ἔξοδα τὰ καλλιεργητικά, οὕτως ὥστε αἱ τιμαὶ τῶν ἰδικῶν μας ἀγροτικῶν προϊόντων νὰ μποροῦν νὰ συναγωνισθοῦν τὰ ἀγροτικὰ προϊόντα τῆς γύρω περιοχῆς, διὰ τὰ ὁποῖα καταβάλλεται τόση μεγάλη φροντίδα καὶ τὰ ὁποῖα στηρίζονται πλέον ἐπὶ καθαρῶς ἐπιστημονικῶν δεδομένων.

Πιστεύω ἐπίσης ὅτι αὐτὸ θὰ συντείνῃ εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῶν μηχανημάτων, διότι θὰ γίνῃ ἐξοικονόμησις μηχανικῶν μέσων καλλιεργείας, καὶ πιστεύω γενικὰ ὅτι τοῦτο εἶναι ἐντελῶς ἀπαραίτητον ἐὰν ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία τῆς Κύπρου πρόκειται νὰ ἔχῃ οἱασδήποτε ἐλπίδας ἐπιβιώσεως εἰς τὴν διεθνῆ ἀγοράν. Ὅμως ἐὰν τὸ μέτρον παραμείνῃ ὡς εἶναι, ἀπομεμονωμένον μέτρον, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποβῇ εἰς βάρος τῆς ἀγροτικῆς τάξεως.

Πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι μόνος ὁ ἀναδασμὸς ὄχι μόνον δὲν ἀποτελεῖ ριζικὴν λύσιν τοῦ θέματος, ἀλλ' ὅπως εἶπα ἐγκλείει κινδύνους. Θὰ πρέπει, ταυτοχρόνως μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου αὐτοῦ, νὰ ἀρχίσῃ προγραμματισμὸς διὰ μεθόδους δυνάμει τῶν ὁποίων ἡ γῆ καὶ τὸ νερὸν θὰ ἀποβοῦν ἀποκλειστικὴ ἰδιοκτησία τῶν παραγωγικῶν τάξεων τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Διαφορετικὰ φοβοῦμαι ὅτι καὶ πάλιν θὰ ὁμιλῶμεν περὶ ἀγροτικῆς ἀναπτύξεως ἐνῷ ἐν τῇ οὐσίᾳ θὰ πρόκειται περὶ παρασιτικῆς ἀναπτύξεως. Οὔτε εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ δεχθῶμεν τὴν ἄποψιν ὅτι ἑκατομμύρια λιρῶν δαπανῶνται δι' ἀγροτικὴν ἀνάπτυξιν μὲ διπλὸν σκοπόν : Ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν αὔξησιν τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς καὶ ἐπομένως τὴν αὔξησιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τῆς γεωργοκτηνοτροφικῆς τάξεως, διότι αὐτὴ ἡ βελτίωσις ἔχει ἄμεσον σχέσιν μὲ τὴν αὔξησιν τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος καὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.

"Οταν αὐτὰ λοιπὸν τὰ ἑκατομμύρια σπαταλῶνται διὰ γῆν καὶ νερόν, ἡ ὁποία δὲν ἀνήκει εἰς τὰς παραγωγικὰς τάξεις, ἀλλὰ κατὰ μέγιστον ποσοστὸν ἀνήκει εἰς ἄτομα ἢ τάξεις τὰ ὁποῖα καμμίαν σχέσιν δὲν ἔχουν μὲ τὴν ἀγροτικὴν παραγωγήν, εἶναι μοιραῖον ὅτι τὸ μέτρον ὄχι μόνον δὲν θὰ ἐπιφέρῃ καρπούς, ἀλλὰ ὅπως εἶπα, εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπισωρεύσῃ κινδύνους εἰς τὴν ἀγροτικὴν τάξιν τοῦ τόπου.

Δι' αὐτὸ πιστεύω ὅτι μὲ ὅλην τὴν σοβαρότητα ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Βουλὴ θὰ πρέπει νὰ συζητήσουν πλέον τὰ βασικὰ μέτρα μιᾶς ὁλοκληρωμένης ἀγροτικῆς μεταρρυθμίσεως καὶ διὰ τὴν κατοχὴν τῶν μέσων παραγωγῆς ἀπὸ τοὺς παραγωγοὺς καὶ διὰ τὸν τρόπον διαθέσεως τῶν προϊόντων των εἰς ἀμειπτικὰς τιμὰς καὶ ἔχω ἤδη εἰσηγηθῆ ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ τὴν μέθοδον κατὰ τὴν ὁποίαν κάθε χώρα, ἡ ὁποία θὰ εἰσάγῃ εἰς τὴν Κύπρον βιομηχανικὰ ἢ ἄλλα προϊόντα θὰ ὑποχρεοῦται νὰ ἀγοράζῃ ἀγροτικὰ προϊόντα οὕτως ὥστε νὰ ἐπιλυθῆ καὶ τὸ θέμα τῆς διαθέσεως τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων.

Θὰ ψηφίσω ὑπὲρ τοῦ μέτρου μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι, ὅπως εἶπα, τοῦτο ἀποτελεῖ ἁπλῶς ἓν σκέλος ἑνὸς γενικωτέρου σχεδίου δι' ἀγροτικὴν μεταρρύθμισιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. Εἶχα φανερώσει διὰ τῆς ἀνυψώσεως τῶν χειρῶν μεταξὺ τῶν πρώτων ὅτι ἐπεθύμουν νὰ ὁμιλήσω, ἀλλ' ἀτυχῶς ἴσως ὁ ἔντιμος Προεδρεύων δὲν εἶχε προσέξει τοῦτο. Οὐδὲν παράπονον ἔχω διὰ τοῦτο. Φαίνεται ὅμως ὅτι ὡς γεωργὸς εἶχα τὸ ἀτύχημα νὰ ὁμιλῶ ἐκ πείρας δι' ἕνα Νόμον ὁ ὁποῖος ἐπηρεάζει κυρίως τὸν γεωργικὸν κόσμον.

"Εντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Καλούμεθα σήμερον νὰ ψηφίσωμεν ἓν Νομοσχέδιον εἰς Νόμον ὁ ὁποῖος δέον νὰ θεωρηθῆ πολὺ σοβαρὸς καὶ ἔχω τὴν γνώμην ὅτι χρήζει πολλῆς μελέτης καὶ προσοχῆς.

Διὰ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀναγκαστικῆς ἐφαρμογῆς του, δηλαδὴ ἀναγκαστικῶς διὰ Κυβερνητικοῦ διατάγματος ὡς διαλαμβάνει τὸ ἄρθρον 9(γ) θίγονται κυριαρχικὰ δικαιώματα ἰδιοκτητῶν καὶ νομίζω δὲν εἶναι εὔκολον νὰ ἀπεμπολήσῃ κανεὶς αὐτὰ τὰ δικαιώματά του.

Ἐπίσης εἰς τὴν περίπτωσιν (β), τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, παραβιάζονται δικαιώματα ἰδιοκτητῶν οἵτινες κατὰ τὴν ψηφοφορίαν πρὸς ἀπόφασιν περὶ ἐφαρμογῆς ἐνοποιήσεως καὶ ἀναδιανομῆς, ἄρθρον 11ον, θὰ εὑρεθοῦν μειοψηφοῦντες. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἂν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου ἐγίνετο ἑκουσίως συμφώνως τῆς περιπτώσεως (α) τοῦ ἄρθρου 9, δηλαδὴ διὰ συμφωνίας τῶν ἰδιοκτητῶν.

Δὲν πρέπει νὰ νομισθῆ ὅτι εἶμαι ἐναντίον τῆς ἐφαρμογῆς Νόμου περὶ ἐνοποιήσεως καὶ ἀναδιανομῆς ἀγροτικῶν κτημάτων. Ἐπιθυμῶ ὅμως νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν αὐτοῦ τοῦ Σώματος ἐπὶ τῶν μεγάλων δυσκολιῶν τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ τοῦ Νόμου, ὡς ριζοσπαστικοῦ μέτρου διὰ τὸ ὁποῖον ἴσως ὁ ἀγροτικὸς κόσμος νὰ μὴν εἶναι ἕτοιμος ἀκόμη.

Ἐξ ἄλλου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐνόμισαν ὅτι ἕνας τοιοῦτος Νόμος θὰ εἶναι πανάκεια ποὺ θὰ θεραπεύσῃ ἀμέσως πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν τῶν ἀγροτικῶν μας προβλημάτων, φρονῶ ὅτι ἂν δὲν δοθῆ ἡ δέουσα προσοχὴ ὥστε ἡ ἐφαρμογή του νὰ εἶναι πρὸ παντὸς εὐχάριστος καὶ συμφέρουσα εἰς ὅλους τοὺς ἐνδιαφερομένους ἀλλὰ καὶ μὴ ἐσπευσμένη, διὰ νὰ ἀποφευχθοῦν πολλὰ λάθη, ἐκτὸς ποὺ δὲν θὰ ὠφελήσῃ ὅσον πρέπει θὰ γίνῃ καὶ πρόξενος ἀδικίας.

"Ας μὴ νομίσῃ κανεὶς ὅτι ἡ γῆ εἶναι ἕνα κομμάτι πανὶ ὅμοιον εἰς ὅλα τὰ μέρη ὥστε νὰ εἶναι εὔκολον νὰ χωρισθῇ εἰς τεμάχια καὶ νὰ πάρῃ ἕκαστος ἰδιοκτήτης ὅ,τι δικαιοῦται ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως ποὺ κατεῖχε προηγουμένως ἀπὸ τὸ ἴδιον πανὶ εἰς ὀλίγα, μικρότερα τεμάχια χωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων.

Ἡ γῆ μας ἀνὰ πᾶν βῆμα ἀλλάσσει ποιότητα καὶ ἀξίαν. Ὡς ἐκ τούτου δὲ ἀπαιτεῖται ὄχι μόνον μεγάλη προσοχὴ ἀλλὰ καὶ εὐσυνειδησία καὶ προπαντὸς πεῖρα αὐτῆς τῆς γῆς.

Νομίζω ὅτι μία σταδιακὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου, ἐκεῖ ὅπου θὰ ζητηθῇ ἡ ἐφαρμογή του, θὰ φωτίσῃ καὶ θὰ πλουτίσῃ τὴν πεῖραν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θὰ ἀναλάβουν τὴν ἐφαρμογήν του. Εἶμαι μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία συνέταξε τὴν ἔκθεσιν, ἡ ὁποία ἀνεγνώσθη ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπέφερε μερικὰς τροποποιήσεις εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον. Συμφωνῶ μὲ αὐτάς. Ἀλλὰ μελετῶν ἐκτενέστερον τὸ Νομοσχέδιον καὶ τὴν ἔκθεσιν κατέληξα εἰς τὴν γνώμην ὅτι καὶ αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις πρέπει νὰ ἐπενεχθοῦν :

Εἰς τὸ ἄρθρον 9(β) μετὰ τὰς λέξεις «ἀναγκαστικῶς δι' ἀποφάσεως τῆς πλειοψηφίας τῶν ἰδιοκτητῶν», νὰ προστεθῇ «οἱ ὁποῖοι κατέχουν πέραν τῶν 3/5 τῆς ἀξίας τῆς ὑπὸ ἐνοποίησιν καὶ ἀναδιανομὴν γῆς'».

Πιστεύω ὅτι εἶναι ἀναγκαία ἡ τοιαύτη τροποποίησις διὰ νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐπιβάλλουν τὴν ἀναδιανομὴν οἱ κατέχοντες μικρᾶς ἐκτάσεως καὶ ἀσημάντου ἀξίας γῆν τῆς ὁποίας θὰ ἐπιθυμοῦν νὰ ἀπαλλαγοῦν εἰς βάρος ἄλλων.

Ἐπίσης εἰς τὸ ἄρθρον 53, ἐδάφιον (2), παράγραφος (β) εἰς τὸ τέλος νὰ προστεθῇ τὸ ἑξῆς :

«"Η νὰ εἶναι τοιαύτης ἐκτάσεως ποὺ νὰ ἀναλογῇ εἰς ἕκαστον ἐκ τῶν κληρονόμων οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν δέκα σκαλῶν, εἰς δὲ περίπτωσιν φυτειῶν, τοιαύτης ἐκτάσεως, ποὺ νὰ ἱκανοποιῇ τὴν ὕπαρξίν του ὡς συμφέροντος γεωργικοῦ κλήρου».

Ὁ σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι νὰ συμπτυχθοῦν τὰ πολλὰ μικρὰ τεμάχια ποὺ ἀνήκουν εἰς ἕνα γεωργὸν εἰς ὀλιγώτερα τοιαῦτα τὰ ὁποῖα θὰ εἶναι ἐκτάσεως μεγαλυτέρας διὰ νὰ δύνανται νὰ χρησιμοποιηθοῦν συμφερώτερον ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου.

Κατὰ τὴν γνώμην μου οὔτε κατορθωτὸν οὔτε συμφέρον εἶναι νὰ ἐπιδιώξωμεν νὰ μετατρέψωμεν παντοῦ ὅλα τὰ κτήματα ἑνὸς γεωργοῦ εἰς ἓν μόνον τεμάχιον. Οὔτε δύναται νὰ περιληφθῇ ἡ ὅλη περιοχὴ ἑνὸς ἀγροτικοῦ κέντρου εἰς μίαν μόνιμον ἀναδιανομήν. Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ περιοχὴ δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς πολλὰς ἢ ὀλίγας μικροτέρας περιοχὰς διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς ἀναδιανομῆς, ὥστε ἕνας ἰδιοκτήτης νὰ ἔχῃ ὄχι ἕνα κλῆρον, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ εἰ δυνατὸν κλήρους εἰς διαφόρους περιοχὰς τοῦ χωρίου του γνωστοῦ ὄντος ὅτι ἡ γῆ δὲν εἶναι παντοῦ τῆς αὐτῆς ποιότητος.

Ἐπίσης φρονῶ ὅτι τεμάχια τὰ ὁποῖα εἶναι ἐκτάσεως δέκα σκαλῶν καὶ ἄνω πρέπει νὰ ἐξαιρῶνται τῆς ἀναδιανομῆς.

Ἐπίσης οἱ ἐκ τῆς ἀναδιανομῆς κλῆροι νὰ ὑπόκεινται εἰς διανομὴν μεταξὺ τῶν κληρονόμων ὑπὸ τὸν ὅρον ἕκαστον μερίδιον νὰ μὴν εἶναι κάτω τῶν δέκα σκαλῶν.

Ἐπιφυλάσσομαι νὰ προτείνω τὰς τροποποιήσεις ποὺ ἀνέφερα εἰς τὴν κατ' ἄρθρον ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἀντιλαμβάνομαι ἐπίσης ὅτι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἑνὸς τοιούτου ριζοσπαστικοῦ Νόμου θὰ χρειασθοῦν καὶ μεγάλοι χρηματικοὶ πόροι. Ἀλλ' αὐτὸ ἂς τὸ σκεφθῇ ἡ Κυβέρνησις.

Ἐν τέλει ἐπαναλαμβάνω ὅτι μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ ἄνευ βίας πρέπει νὰ προχωρήσῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νόμου ὥστε νὰ πεισθοῦν οἱ γεωργοὶ καὶ νὰ ζητοῦν οἱ ἴδιοι τὴν ἐφαρμογήν του.

Πρέπει δὲ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐκτιμήσεως τῶν διαφόρων κτημάτων νὰ χρησιμοποιῶνται πάντοτε ἐντόπιοι καὶ πεπειραμένοι γεωργοὶ τῆς περιοχῆς, ἡ ὁποία θὰ εὑρίσκεται ὑπὸ ἀναδιανομήν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί. Ὁ περὶ Ἐνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς Ἀγροτικῶν Κτημάτων Νόμος, τὸν ὁποῖον συζητοῦμεν σήμερον, ἀποτελεῖ ἓν ἀκόμη τολμηρόν, ἀλλὰ σχεδὸν ἐπαναστατικόν, νομοθέτημα τόσον ἐκ μέρους τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῆς Νομοθετικῆς. Εἶναι τολμηρὸν καὶ ἐπαναστατικὸν τὸ νομοθέτημα αὐτὸ διότι ἐπεμβαίνει εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν καὶ τροποποιεῖ θέσμια τὰ ὁποῖα ἰσχύουν ἐν Κύπρῳ ἀπὸ αἰώνων. Ἐν τούτοις ἡ ἐπέμβασις κρίνεται, τόσον ἐδῶ ὅπως καὶ διεθνῶς, ἀναγκαία, εἰδικῶς εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς συνθέσεως τῶν ἀγροτοτεμαχίων τῆς γῆς ἡ ὁποία ἔχει κατατεμαχισθῆ λόγῳ παραχωρήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ διαμοιρασμοῦ τῆς ἀγροτικῆς κτημοσύνης εἰς πολλοὺς ἰδιοκτήτας μὲ μικρὸν κατὰ τόπους κλῆρον.

Ἐπικροτῶ τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου πλὴν ὅμως μὲ τὴν παρακάτω τροποποίησιν. Κατὰ τὰ ἄλλα συμφωνῶ μὲ τὰς εἰσηγήσεις τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν Γεωργίας καὶ Νομικῶν αἱ ὁποῖαι συνιστοῦν τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Σχόλια γενικῶς ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου δὲν ἔχω νὰ κάμω διότι τόσον αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν ἀσχοληθῆ συστηματικὰ καὶ ὑπέβαλον τὴν ἐμπεριστατωμένην Ἔκθεσίν των, ὅσον καὶ οἱ προηγούμενοι ὁμιληταὶ ἔχουν ἀπασχοληθῆ μὲ τὸ θέμα καὶ ἔχουν ἀναπτύξει τὰ πλεονεκτήματα τὰ ὁποῖα θὰ προκύψουν ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου.

Θέλω ὅμως νὰ σταματήσω εἰς τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν σύστασιν τῆς Ἀρχῆς περὶ τῆς Ἐνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς καὶ τὴν ὑπ' αὐτῆς τῆς Ἀρχῆς, ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου. Ἐπειδὴ ἡ εὐθύνη τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ τῆς Ἀρχῆς εἶναι σοβαρωτάτη καὶ τὸ ἔργον της εἶναι λεπτότατον καὶ δύσκολον, νομίζω ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀρχῆς πρέπει νὰ ἀπασχολῆται πλήρως, καθ' ὅλας τὰς ὥρας του, ὡς ὑπάλληλος καὶ νὰ μὴν εἶναι ὑπάλληλος ἄλλης Ἀρχῆς, ἄλλης Ὑπηρεσίας, εἰδικῶς μάλιστα ὁ καθ' ὅλα ἄξιος καὶ ἄριστος νῦν Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ὁ ὁποῖος εἶναι ἐπιφορτισμένος μὲ τὴν βαρυτάτην εὐθύνην τῆς διευθύνσεως τοῦ Ὑπουργείου καὶ τὴν προεδρίαν ἄλλων Ἀρχῶν.

Νομίζω ὅτι εἶναι ὀρθόν, λόγῳ τῆς σοβαρότητος καὶ τῶν δυσκολιῶν ποὺ θὰ ὑπάρξουν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀρχῆς νὰ εἶναι Πρόεδρος Ἐπαρχιακοῦ Δικαστηρίου ὁ ὁποῖος νὰ εἶναι ἀπεσπασμένος ἀπὸ τὸ Δικαστικὸν Σῶμα καὶ νὰ εἶναι ἀποκλειστικῶς ἀπασχολημένος ὡς Πρόεδρος τῆς Ἀρχῆς ἐνοποιήσεως τῆς γῆς.

Τὰ ἄλλα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς νομίζω ὅτι εἶναι ὀρθόν, ὅταν θὰ ἀναλάβουν καθῆκον, νὰ κάμουν εἰδικὸν ὅρκον διότι δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου θὰ ἀναπτυχθῆ τὸ κῦρος τῆς Ἀρχῆς καὶ θὰ δημιουργηθῆ μεγαλύτερος σεβασμὸς ἐκ μέρους τῶν ἐνδιαφερομένων ἰδιοκτητῶν πρὸς τὸ Σῶμα τῆς Ἀρχῆς. Πρόκειται περὶ τῆς ἀλλαγῆς τῶν παρόντων καὶ τῶν μελλοντικῶν συμφερόντων τῶν ἰδιοκτητῶν τῆς

γῆς, ἡ ὁποία εἰς τὴν Κύπρον εἶναι σοβαρώτατον ἀπόκτημα, καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ κοινοῦ πρὸς τὴν Ἀρχὴν καὶ τὸ γόητρον τῆς Ἀρχῆς αὐτῆς θὰ διαδραματίσουν σπουδαιότατον ρόλον κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων της.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθοῦν καὶ τεθοῦν εἰς ψηφοφορίαν τὰ ἄρθρα ἀπὸ 1—10, ἐκτὸς ἐκείνων διὰ τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν εἰσηγήσεις διὰ τροποποιήσεις. Μέχρι τῆς στιγμῆς ὑπεβλήθησαν εἰσηγήσεις διὰ τὴν τροποποίησιν τῶν ἄρθρων 3, 9 καὶ 53, τὰ ὁποῖα θὰ τεθοῦν εἰς ψηφοφορίαν κεχωρισμένως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καθίδρυσις καὶ σύστασις Ἀρχῆς. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει τροποποιητικὴ εἰσήγησις. Ἔχει διατυπωθῇ τροποποιητικὸν κείμενον καὶ κατατεθῇ ἐνώπιον τῆς Γραμματείας ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὄχι, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἐὰν αὐτὸ ποὺ εἰσηγήθην μπορεῖ νὰ ἀντιμετωπισθῇ διὰ τῶν κανονισμῶν, μὲ κάποιον τρόπον, δὲν ἔχω ἔνστασιν νὰ ψηφισθῇ τὸ 3ον ἄρθρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπισθῇ διὰ κανονισμῶν, διότι τότε οἱ κανονισμοὶ θὰ ἀντιβαίνουν πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ βασικοῦ νόμου. Πρέπει νὰ γίνῃ τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 3, οὕτως ὥστε ἐὰν θὰ γίνουν κανονισμοὶ νὰ εἶναι οὗτοι ἐντὸς τῶν προνοιῶν τοῦ 3ου ἄρθρου.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Εἶμαι διατεθειμένος νὰ μὴ ἐπιμείνω εἰς τὴν τροποποίησιν τώρα, ὅπως τὴν ἐπρότεινα, ἐὰν τυχὸν μπορῇ νὰ γίνῃ τοῦτο ἐκ τῶν ὑστέρων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐκ τῶν ὑστέρων ἄνευ τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον νὰ τροποποιῇ τὸ ἄρθρον 3.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Αὐτὸ ἤθελα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπομένως ἀποσύρεται εἰς τὸ παρὸν στάδιον ἡ εἰσήγησις διὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 3.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ ἄρθρον 3 ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ ἄρθρον 3 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρα 4, 5, 6, 7 καὶ 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 4, 5, 6, 7 καὶ 8 ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑνοποίησις καὶ Ἀναδιανομή. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει τροποποιητικὴ εἰσήγησις. Κατετέθη τροποποιητικὸν κείμενον εἰς τὴν Γραμματείαν ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δὲν κατετέθη, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι εἰσηγοῦνται τροποποιήσεις νὰ καταθέτουν ἐγγράφως εἰς τὴν Γραμματείαν τὸ κείμενον τῶν τροποποιητικῶν εἰσηγήσεων.

Ὁ κ. Χατζηχάρος μπορεῖ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν διὰ νὰ τὴν σημειώσουν οἱ Γραμματεῖς, νὰ τὴν ἀναγνώσουν καὶ νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἡ εἰσήγησίς μου εἶναι ὅτι ἡ πλειοψηφία δὲν πρέπει νὰ εἶναι μόνον πλειοψηφία προσώπων, ἀλλὰ καὶ πλειοψηφία ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὰ 2/3 τῆς ἀξίας τῆς ὑπὸ ἀναδιανομὴν γῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ ἄρθρον 9 ἔχει ὡς ἀκολούθως :

«Ἐνοποίησις καὶ Ἀναδιανομή. Ἐνοποίησις καὶ ἀναδιανομὴ ἀγροτικῶν κτημάτων δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ μιᾶς τῶν κάτωθι μεθόδων :

(α) ἑκουσίως διὰ συμφωνίας τῶν ἰδιοκτητῶν·

(β) ἀναγκαστικῶς δι' ἀποφάσεως τῆς πλειοψηφίας τῶν ἰδιοκτητῶν·

(γ) ἀναγκαστικῶς διὰ Κυβερνητικοῦ διατάγματος.».

Προτείνετε καὶ ἄλλην μέθοδον ἢ τροποποίησιν μιᾶς τῶν μεθόδων τὰς ὁποίας ἀνέγνωσα ;

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Προτείνω τροποποίησιν τῆς μεθόδου (β).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τί προτείνετε νὰ προστεθῇ ;

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

«οἱ ὁποῖοι κατέχουν πέραν τῶν 2/3 τῆς ἀξίας τῆς ὑπὸ ἐνοποίησιν καὶ ἀναδιανομὴν γῆς».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης. Ἐκ τῆς θέσεώς σας, κ. Δημητριάδη.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὁ κ. Χατζηχάρος προτείνει τὴν τροποποίησιν αὐτὴν διὰ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀναγκαστικῆς ἑνοποιήσεως ὄχι μόνον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἰδιοκτητῶν ἀλλὰ καὶ ἡ ἔκτασις τῆς γῆς τὴν ὁποίαν κατέχουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὄχι ἡ ἔκτασις τῆς γῆς, ἀλλὰ ἡ ἀξία.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Μάλιστα. Ἤθελα νὰ πῶ ἡ ἀξία τῆς γῆς τὴν ὁποίαν κατέχουν οἱ ἰδιοκτῆται αὐτοί. Ἴσως ὁ κ. Χατζηχάρος, ἐὰν ἀναγνώσῃ τὸ ἄρθρον 14 (1) νὰ ἱκανοποιηθῇ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτὴν τὴν ὁποίαν ἔχει. Διότι ἐκεῖ ἀναφέρεται ρητῶς ὅτι εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἰδιοκτητῶν γίνεται ψηφοφορία καὶ ἐὰν ἀποφασισθῇ κατὰ πλειοψηφίαν ὅπως γίνῃ ἡ ἑνοποίησις, τότε γίνεται μόνον εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἰδιοκτῆται αὐτοὶ κέκτηνται ἰδιοκτησίαν, ἥτις ἐν συνόλῳ ἀνταποκρίνεται πρὸς πλέον τοῦ ἡμίσεος τῆς ὁλικῆς ἐγγεγραμμένης ἀξίας τῆς ἐπηρεαζομένης περιοχῆς.

Ἡ διαφορὰ βέβαια μὲ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Χατζηχάρου εἶναι ὅτι ἀντὶ νὰ ὁμιλῶμεν διὰ τὰ 50%, ὁ κ. Χατζηχάρος ἐπιθυμεῖ νὰ ὁμιλῶμεν διὰ τὰ 2/3 τῆς ἀξίας τῆς περιοχῆς.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Διὰ τὰ 3/5.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἡ διὰ τὰ 3/5. Ἴσως ὅμως ὁ κ. Χατζηχάρος, ἐὰν ἀναγνώσῃ τὸ ἄρθρον αὐτό, νὰ ἱκανοποιηθῇ ἔστω καὶ μὲ τὸ χαμηλότερον αὐτὸ ποσοστὸν καὶ νὰ μὴν ἐπιμένῃ εἰς τὴν πρότασιν τὴν ὁποίαν ἔκαμε.

Πιστεύω ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶχε κατὰ νοῦν ὁ Χατζηχάρος οὐσιαστικῶς προνοεῖται εἰς τὸ ἐδάφιον 14(1) τὸ ὁποῖον ἀνέφερα.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Τὸ ἀνέγνωσα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀλλὰ ἐγὼ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐπιμείνω εἰς τὴν εἰσήγησίν μου, τὴν ὁποίαν εἶναι ἐλεύθερον τὸ Σῶμα τοῦτο νὰ ψηφίσῃ ἢ καταψηφίσῃ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐλεύθεροι νὰ πράξωμεν τοῦτο εἴμεθα, κ. Χατζηχάρο, ἀλλὰ ἐὰν ἐπιμένετε εἰς τὴν πρότασίν σας διὰ τὸ ἄρθρον 9, τότε θὰ πρέπει νὰ γίνῃ καὶ τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 14, ἄλλως θὰ ὑπάρχῃ διαφορὰ μεταξὺ τῶν προβλέψεων τοῦ ἄρθρου 9 καὶ τῶν προβλέψεων τοῦ ἄρθρου 14.

Ἑπομένως ἐὰν ἐπιμένετε εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ διὰ τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 9, δέον νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ καὶ τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 14.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἡ οὐσία αὐτὴ εἶναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐφ' ὅσον ὁ κ. Χατζηχάρος ἐπιμένῃ, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ θέσω εἰς ψηφοφορίαν τὴν πρότασίν του.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ ἀναγνώσῃ τὴν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν ὡς ἔχει διατυπωθῇ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρον 9(6) «ἀναγκαστικῶς δι' ἀποφάσεως τῆς πλειοψηφίας τῶν ἰδιοκτητῶν οἱ ὁποῖοι ἀντιπροσωπεύουν τὰ 3/5 τῆς ἀξίας τῆς ὑπὸ ἀναδιανομὴν περιοχῆς».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Θὰ ἤθελα καὶ πάλιν, ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε, κ. Πρόεδρε, νὰ τονίσω, διὰ νὰ καταστήσω πλέον κατανοητὰ τὰ πράγματα, ὅτι τὸ Νομοσχέδιον λέγει ὅτι πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν ὄχι τὰ 3/5, ἀλλὰ τὰ δυόμισυ πέμπτα. Δηλαδὴ προβαίνομεν εἰς τροποποιητικὴν εἰσήγησιν διὰ νὰ προσθέσωμεν ἁπλῶς τὸ ἥμισυ πέμπτον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς τροποποιητικῆς εἰσηγήσεως ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἷς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

14, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μία, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις ἀπορρίπτεται καὶ τὸ ἄρθρον 9 ἐγκρίνεται ὡς ἔχει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρα 10 μέχρι 20.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 10 μέχρι 20, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ 20οῦ, ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρα 21 μέχρι 30. Πρῶτος Πίναξ καὶ Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὰ ἄρθρα 21 μέχρι 30 καὶ ὁ Πρῶτος καὶ ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρα 31 μέχρι 40.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 31 μέχρι 40 ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρα 41 μέχρι 50.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 41 μέχρι 50 ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρα 51ον καὶ 52ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 51 καὶ 52 ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀπαγόρευσις τεμαχισμοῦ ἐνοποιηθείσης ἰδιοκτησίας καὶ ὅροι διακατοχῆς κατ' ἀδιανεμήτους μερίδας. Ἄρθρον 53ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει τροποποιητικὴ εἰσήγησις τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χατζηχάρου διὰ τὸ 53ον ἄρθρον. Κατετέθη κείμενον εἰς τὴν Γραμματείαν ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δὲν κατετέθη, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον κ. Χατζηχάρον νὰ διατυπώσῃ προφορικῶς τὴν τροποποίησιν.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Εἰς τὸ ἐδάφιον (2), παράγραφος (β), τοῦ ἄρθρου 53 «εἰς οὐδένα ἰδιοκτήτην κτήματος ἐνοποιηθέντος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Νόμου θὰ ἐπιτραπῇ νὰ ἀποχωρισθῇ μερίδος αὐτοῦ ἐν τῇ ἰδιοκτησίᾳ, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδειχθῇ κατὰ τρόπον ἱκανοποιοῦντα τὴν Ἀρχὴν ὅτι τὸ κτῆμα τοῦτο θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ καλλιεργῆται ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν συγκυρίων καὶ νὰ τυγχάνῃ ἐκμεταλλεύσεως ὡς μία ἐνιαία μονάς :», προτείνω νὰ προστεθῇ «ἢ νὰ εἶναι τοιαύτης ἐκτάσεως ποὺ νὰ ἀναλογῇ εἰς ἕκαστον τῶν κληρονόμων οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν δέκα σκαλῶν, εἰς δὲ περίπτωσιν φυτειῶν, τοιαύτης ἐκτάσεως, ποὺ νὰ ἱκανοποιῇ.....»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ ἀναγνώσατε μὲ βραδύτερον ρυθμὸν διὰ νὰ μπορῇ ὁ ἔντιμος Γραμματεὺς νὰ σημειώσῃ τὴν εἰσήγησίν σας.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Μάλιστα, κ. Πρόεδρε.

«ἢ νὰ εἶναι τοιαύτης ἐκτάσεως ποὺ νὰ ἀναλογῇ εἰς ἕκαστον τῶν κληρονόμων οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν δέκα σκαλῶν, εἰς δὲ περίπτωσιν φυτειῶν, τοιαύτης ἐκτάσεως, ποὺ νὰ ἱκανοποιῇ τὴν ὕπαρξίν του ὡς συμφέροντος γεωργικοῦ κλήρου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ ἀναγνώσῃ τὸ τροποποιητικὸν κείμενον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰς τὴν παράγραφον (β) τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 53 «εἰς οὐδένα ἰδιοκτήτην κτήματος ἐνοποιηθέντος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Νόμου θὰ ἐπιτραπῇ

νὰ ἀποχωρισθῇ μερίδος αὐτοῦ ἐν τῇ ἰδιοκτησίᾳ, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδειχθῇ κατὰ τρόπον ἱκανοποιοῦντα τὴν Ἀρχὴν ὅτι τὸ κτῆμα τοῦτο θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ καλλιεργῆται ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν συγκυρίων καὶ νὰ τυγχάνῃ ἐκμεταλλεύσεως ὡς μία ἐνιαία μονάς», προστίθεται τὸ ἑξῆς :

«ἢ νὰ εἶναι τοιαύτης ἐκτάσεως ποὺ νὰ ἀναλογῇ εἰς ἕκαστον τῶν κληρονόμων οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν δέκα σκαλῶν, εἰς δὲ περίπτωσιν φυτειῶν, τοιαύτης ἐκτάσεως, ποὺ νὰ ἱκανοποιῇ τὴν ὕπαρξίν του ὡς συμφέροντος γεωργικοῦ κλήρου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἡ πρότασις τὴν ὁποίαν ὑπέβαλε ὁ κ. Χατζηχάρος ὑπονομεύει αὐτὴν ταύτην τὴν ὕπαρξιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Ὡς ἀνεφέρθη ἀπὸ τοὺς διαφόρους ὁμιλητάς, σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι νὰ ἐνοποιήσῃ τοὺς μικροὺς κλήρους, διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀνέφεραν, καὶ μὲ τοὺς ὁποίους συμφωνῶ πλήρως. Ἐὰν θὰ ἀρχίσωμεν τώρα νὰ ἐπιτρέπωμεν νὰ γίνεται ἀπὸ τὴν Ἀρχὴν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σκοπεύομεν νὰ ἀποφύγωμεν, ἀντιλαμβάνεσθε ὅτι δὲν κάμνομεν ἀπολύτως τίποτε.

Δὲν ξεύρω διατὶ ὁ κ. Χατζηχάρος ἔκαμεν αὐτὴν τὴν πρότασιν. Ἀλλ' ἐὰν συμφωνῇ κατὰ βάσιν μὲ τὸ Νομοσχέδιον αὐτό, μοῦ εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ ἀντιληφθῶ διατὶ ἐπιμένει εἰς τὴν πρότασιν αὐτήν.

Τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν σήμερον, κ. Πρόεδρε, εἶναι κλασσικὸν παράδειγμα τῆς φιλοαγροτικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως. Εἶναι πράγματι ἐπαναστατικὸν Νομοσχέδιον, κύριος σκοπὸς τοῦ ὁποίου εἶναι νὰ ἐνοποιήσῃ τοὺς μικροὺς κλήρους οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀντιοικονομικοί, καὶ γνωρίζομεν ὅλοι τὰ κακὰ ἐπακόλουθα καὶ τὰς ἐπιπτώσεις τὰς ὁποίας ἔχουν οὗτοι εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆς Κύπρου.

Μοῦ προκαλεῖ πραγματικὰ ἔκπληξιν νὰ ἀκούω ἀπὸ τὸν κ. Χατζηχάρον τὴν πρότασιν αὐτήν, νὰ ἀρχίσωμεν δηλαδὴ νὰ κάμνωμεν αὐτὸ τὸ ὁποῖον σήμερα προσπαθοῦμεν νὰ σταματήσωμεν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔκαμα αὐτὴν τὴν εἰσήγησιν διότι νομίζω ὅτι θὰ εἶναι ἄδικον ἕνας γεωργὸς τοῦ ὁποίου ὁ κλῆρος ἔτυχε νὰ εἶναι πέραν τῶν δέκα σκαλῶν, π.χ. 50, 60, 80, ἴσως καὶ 20, νὰ μὴν μπορῇ νὰ δώσῃ καὶ εἰς ἕνα του παιδὶ ἢ εἰς τοὺς κληρονόμους του ἀπὸ δέκα σκάλες, τὰς ὁποίας ἐγὼ δὲν θεωρῶ ὡς μικρὸν τεμάχιον.

Εἰς οὐδεμίαν ἄλλην περίπτωσιν θὰ ἐπιτρέπεται ὁ κατατεμαχισμὸς ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὴν καὶ προτείνω ὅπως ἀπαγορεύεται οὗτος ἐὰν ἀναλογοῦν ὀλιγώτεραι τῶν δέκα σκαλῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὁ λόγος, τὸν ὁποῖον δίδει ὁ κ. συνάδελφος ὡς δικαιολογίαν, εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐδημιούργησε τὸ πρόβλημα τὸ ὁποῖον ὁ Νόμος αὐτὸς ζητεῖ νὰ θεραπεύσῃ. Πέραν δὲ τούτου νομίζω ὅτι καὶ ἡ εἰσήγησις τὴν ὁποίαν κάμνει ὁ ἔντιμος συνάδελφος δὲν ἔχει ἔννοιαν, διότι ἀναφέρεται εἰς κληρονόμους, ἐνῷ ἡ παράγραφος (β) τοῦ ἐδαφίου (2), τοῦ ἄρθρου 53 δὲν ἀφορᾷ τοὺς κληρονόμους. Εἶναι γενική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Διατὶ τὸ περιορίζετε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὅτι δηλαδὴ δὲν ἀναφέρεται εἰς τοὺς κληρονόμους ;

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Διότι ἡ παράγραφος (β) εἶναι γενική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δύναται ὅμως κάποιος νὰ ἀποχωρισθῇ περιουσίας του καὶ διότι διὰ διαθήκης θὰ τὴν δώσῃ εἰς τοὺς κληρονόμους του.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Αὐτὸ εἶναι ὀρθόν, κ. Πρόεδρε, ἀλλ' ἡ ἔκφρασις, ὅπως τὴν διατυπώνει ὁ ἔντιμος συνάδελφος, εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ δίδῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ παράγραφος (β) ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς περίπτωσιν κληρονόμου.

Δηλαδὴ δὲν εἶναι καὶ καλῶς διατυπωμένη ἐν πάσῃ περιπτώσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀπὸ νομοτεχνικῆς πλευρᾶς εἶναι δυνατόν, βεβαίως, ἐὰν ἡ Βουλὴ καταλήξῃ εἰς τὴν υἱοθέτησιν τῆς εἰσηγήσεως τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χατζηχάρου, νὰ διατυπωθῇ αὕτη κατὰ καλύτερον νομοτεχνικὸν τρόπον.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ πρόβλημα κατὰ τὴν γνώμην μου, εἰς τὴν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Χατζηχάρου εἶναι ὅτι διὰ τῆς προτάσεως τῶν δέκα σκαλῶν προδικάζει ὁ κ. Χατζηχάρος ὅτι ἔκτασις ἐκ δέκα σκαλῶν εἶναι βιώσιμος ἢ ἐπωφελὴς ἀγροτικὸς κλῆρος καὶ τοῦτο δημιουργεῖ, κατὰ κάποιον τρόπον, δυσκολίας εἰς τὴν ὑπόλοιπον ἑρμηνείαν τοῦ Νόμου. Διότι ἐὰν ἐπιτρέπεται ὁ κατατεμαχισμὸς ὅταν ἡ ἔκτασις τῆς γῆς εἶναι δέκα σκάλαι, τότε δυνατὸν ἄλλαι διατάξεις τοῦ ἰδίου Νόμου νὰ ἑρμηνευθοῦν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὅτι ὁ νομοθέτης θεωρεῖ ὅτι ἔκτασις ἐκ δέκα σκαλῶν ἀποτελεῖ ἱκανοποιητικὸν γεωργικὸν κλῆρον διὰ σκοποὺς οἰκονομικῆς καλλιεργείας, καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἑπομένως προδικάζομεν οὕτω πολλὰ θέματα τὰ ὁποῖα θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποφασισθοῦν ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν.

Μπορῶ νὰ ἔχω τὴν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χατζηχάρου ;

Ὑπάρχει καὶ μία ἀντίφασις, διότι εἰς μίαν περίπτωσιν ὁρίζετε ὅτι δέκα σκάλαι εἶναι τὸ μίνιμουμ διὰ νὰ ἐπιτρέπεται ὁ κατατεμαχισμός, ἐνῶ εἰς ἄλλην ὁμιλεῖτε περὶ ἐκτάσεως ἱκανοποιητικῆς.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἐγὼ λέγω ὅτι ὑπάρχουν φυτεῖαι, π.χ. ἀμπέλια, εἰς τὰ ἀμπελοχώρια τῆς Πάφου ἢ περιβόλια ὅπου καὶ ὀλιγώτεραι τῶν δέκα σκαλῶν ἀποτελοῦν κλῆρον ὑπολογίσιμον. Αὐτὸ ἐννοοῦσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Εξ ὅσων ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ὁ Νόμος δὲν καθορίζει δι' ἀριθμοῦ σκαλῶν τί εἶναι βιώσιμος ἀγροτικὸς κλῆρος ἢ ἐπιθυμητός, ἐνῷ σεῖς, εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν φεύγετε ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀρχὴν καὶ ἔρχεσθε νὰ καθορίσετε ὅτι δέκα σκάλαι κατὰ τὴν γνώμην τοῦ νομοθέτου ἀποτελοῦν ἱκανοποιητικὸν κλῆρον διὰ σκοποὺς οἰκονομικῆς καλλιεργείας, καὶ οὕτω καθεξῆς.

'Ο κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

'Εξ ἄλλου, κ. Πρόεδρε, νομίζω πὼς τὸ δεύτερον σκέλος τῆς εἰσηγήσεως τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Χατζηχάρου εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ δημιουργήσῃ, χωρὶς νὰ εἶμαι συνταγματολόγος, καὶ συνταγματικὲς δυσκολίες. Μπορεῖ νὰ ἐπιμένῃ οἱοσδήποτε ὅτι καὶ αἱ πέντε σκάλαι εἶναι ἱκαναὶ νὰ ἀποτελοῦν ἕνα βιώσιμον ἀγροτικὸν κλῆρον.

'Επίσης ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον μέρος τῆς εἰσηγήσεως ὑπάρχει πάλιν ὁ κίνδυνος νὰ δημιουργηθοῦν ἐπιπλοκαὶ καὶ ἴσως καὶ ἐδῶ, πάλιν, συνταγματικαὶ δυσκολίαι. Διότι αἱ περιοχαὶ ἐκεῖναι εἰς τὰς ὁποίας θὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ ἀναδασμός, θὰ εἶναι αἱ πλέον ἄγονοι, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, περιοχαί.

'Επομένως πῶς θὰ ὑποτεθῇ ὅτι αἱ δέκα αὐταὶ σκάλαι θὰ εἶναι ἱκαναὶ νὰ διαθρέψουν μίαν οἰκογένειαν καὶ ἐπομένως νὰ παραμείνουν ἀδιαίρετοι ;

Νομίζω ἐπομένως ὅτι ἰδίως τὸ δεύτερον σκέλος τῆς τροποποιήσεως πρέπει νὰ μὴν τεθῇ κἂν εἰς ψηφοφορίαν, διατηρῶ δὲ ἐπιφυλάξεις καὶ διὰ τὸ πρῶτον σκέλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν μπορεῖ νὰ μὴ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν. Τὸ ζήτημα εἶναι ἐὰν θὰ ἐγκριθῇ ἢ ὄχι. 'Αλλὰ ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς δὲν ἔχει δικαίωμα, ὅταν γίνῃ μία τροποποιητικὴ εἰσήγησις νὰ μὴ τὴν θέσῃ εἰς ψηφοφορίαν. 'Εὰν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ προτίθεμαι νὰ θέσω τὴν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χατζηχάρου εἰς ψηφοφορίαν.

'Ο κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

'Υποτίθεται, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι ἕνας ἰδιοκτήτης μπορεῖ νὰ ἔχῃ κλήρους εἰς διαφόρους περιοχάς. Δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἑνοποιηθῇ εἰς ἕνα μόνον κλῆρον ὅλη αὐτὴ ἡ περιουσία τοῦ γεωργοῦ τούτου, διότι δὲν θὰ συγκατανεύσουν οἱ πλεῖστοι τῶν γεωργῶν, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἔχουν κλήρους εἰς διαφόρους περιοχάς. Εἶναι διὰ νὰ δημιουργήσωμεν κάτι τὸ ὁποῖον νὰ μὴν ἀντιτίθεται πρὸς αὐτὴν τὴν νοοτροπίαν τοῦ γεωργικοῦ κόσμου. Δι' αὐτὸ ἐπιμένω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Ο κ. 'Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε. Εἰς τὸ τελευταῖον ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου ὁρίζεται ὅτι τὸ Νομοσχέδιον, ἔστω καὶ ἐὰν ψηφισθῇ εἰς Νόμον, δὲν θὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ παρὰ μόνον ὅταν ἀποφασίσῃ τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον. 'Επίσης ὑπάρχει διάταξις ἡ ὁποία προνοεῖ περὶ Κανονισμῶν οἱ ὁποῖοι θὰ ἰσχύουν μετὰ παρέλευσιν 35 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταθέσεώς των εἰς τὴν Βουλήν. Αἱ δύο εἰσηγήσεις τοῦ κ.

Χατζηχάρου πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν ἔστω καὶ ἐὰν δὲν ὑπερψηφισθοῦν διότι ὁμολογῶ ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν εἶναι ἑτοίμη νὰ συζητήσῃ τοὐλάχιστον τὴν δευτέραν εἰσήγησιν ἀμέσως αὐτὴν τὴν στιγμήν. Μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἀξία εἰς τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ κ. Χατζηχάρου, νὰ μὴν εἶναι τέτοια ὅμως ἡ εἰσήγησίς του ποὺ νὰ πείθῃ τὴν Βουλὴν ὅτι πρέπει νὰ τὴν ἀποδεχθῇ. Εἰσηγοῦμαι ὅτι ἡ ὀρθοτέρα ὁδὸς εἶναι νὰ ψηφισθῇ τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἔχει, διότι πρόκειται περὶ ἑνὸς Νομοσχεδίου ποὺ καὶ ἡ ἐλαχίστη τροποποίησις μπορεῖ νὰ ἐπιφέρῃ συνεπείας καὶ παραλογισμοὺς εἰς τοῦτο ὡς σύνολον. Νὰ παραμείνουν ἑπομένως τὰ δύο θέματα τὰ ὁποῖα ἔθεσεν ὁ κ. Χατζηχάρος ὡς καὶ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἔθεσεν ὁ κ. Τουμαζῆς διὰ νὰ ἐξετασθοῦν, ἐφ' ὅσον ἐπιμένουν οἱ εἰσηγηταί των, ὅταν θὰ ἔχωμεν νὰ ἐπιληφθῶμεν τοῦ θέματος τῶν Κανονισμῶν. Θὰ ἔχουν καὶ οἱ ἴδιοι τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξηγήσουν πλήρως εἰς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς τὰς ἀπόψεις των, ἐὰν δὲ αὗται ἔχουν καλὴν ἀπήχησιν εἰς τὰς Ἐπιτροπάς, τότε θὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία διὰ νὰ ἔχουν καὶ καλὴν ἀπήχησιν ἐντὸς τῆς Βουλῆς. Δὲν πρόκειται ὅμως νὰ τεθῇ ἀμέσως ἐν ἰσχύϊ ὁ Νόμος. Χρειάζονται Κανονισμοί. Ἐν τῷ μεταξὺ θὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς νὰ ἐξετάσουν κάθε εἰσήγησιν, ἡ ὁποία μέχρι σήμερον δὲν εἶχε γίνει, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κ. Χατζηχάρος ἦτο μέλος μιᾶς τῶν δύο Ἐπιτροπῶν αἱ ὁποῖαι ἐμελέτησαν τὸ Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐν πρώτοις τὸ θέμα ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν εἰσηγητὴν καί, ὅπως εἶπα προηγουμένως, ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς δὲν δικαιοῦται νὰ μὴ θέσῃ μίαν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν, ἡ ὁποία ἔγινεν ὑπὸ ἐντίμου Βουλευτοῦ, εἰς ψηφοφορίαν. Ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τῶν Κανονισμῶν—ἐπειδὴ δὲν θὰ ἤθελα νὰ ὑπάρχῃ οἱαδήποτε παρεξήγησις ἐὰν ὁ κ. Χατζηχάρος θὰ ἀποσύρῃ τὴν εἰσήγησίν του—ἐὰν τὸ ἄρθρον 53 (2) (β) ψηφισθῇ ὡς ἔχει, ἡ τροποποίησις τὴν ὁποίαν εἰσηγεῖται ὁ κ. Χατζηχάρος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ διὰ Κανονισμῶν διότι τότε οἱ Κανονισμοὶ θὰ ἀντιβαίνουν πρὸς τὸ ἄρθρον 53. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ γίνῃ εἶναι νὰ τροποποιηθῇ ὁ Νόμος διὰ τροποποιητικοῦ νομοσχεδίου. Αὐτὸ ὅμως δύναται νὰ γίνῃ ἐὰν ὁ ἴδιος καταθέσῃ τροποποιητικὴν εἰσήγησιν, ἢ ἐὰν πείσῃ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως καταθέσῃ τροποποιητικὴν εἰσήγησιν.

Ἐὰν ὁ κ. Χατζηχάρος ἐπιμένῃ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ θέσω εἰς ψηφοφορίαν τὴν εἰσήγησίν του εἰς τὸ παρὸν στάδιον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐγὼ ἐπιμένω εἰς τὴν εἰσήγησίν μου διότι βασίζομαι ἐπὶ τῆς πείρας καὶ τῆς νοοτροπίας τοῦ γεωργικοῦ κόσμου καὶ ἐπιθυμῶ νὰ μὴν ἔχω καὶ αὐτὴν τὴν κατάραν εἰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας δὲν θὰ μπορεῖ ἕνας νὰ δώσῃ 10 σκάλες εἰς τὸ παιδί του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀνεγνώσθη ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς τροποποιητικῆς εἰσηγήσεως τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χατζηχάρου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἷς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

14, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χατζηχάρου ἀπορρίπτεται, τὸ δὲ ἄρθρον 53 ἐγκρίνεται ὡς κατετέθη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρα 54 μέχρι 58.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 54 μέχρι 58 ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς Ἀγροτικῶν Κτημάτων Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἀντίρρησις πρέπει τὸ Νομοσχέδιον νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

14, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδείς, κ. Πρόεδρε.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἐγὼ θὰ τηρήσω ἀποχήν, κ. Πρόεδρε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

1 ἀποχή κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μπορεῖτε νὰ μοῦ πῆτε τὸν ἀριθμὸν τῶν ψηφισάντων ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

14, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

14 ὑπέρ.

Ἐναντίον οὐδείς.

Ἀποχὴ μία.

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Κατεφάνη ἀπὸ τὴν ψηφοφορίαν κατὰ τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀπαρτία. Θὰ διακόψω καὶ θὰ παραμείνωμεν ἐντὸς τῆς Βουλῆς ἀναμένοντες διὰ 5 λεπτά. Ἐὰν ἐντὸς τῶν 5 λεπτῶν δὲν ὑπάρξῃ ἀπαρτία, τότε εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀναβάλω τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἰσηγοῦμαι ὅπως ἔχωμεν διάλειμμα 15 λεπτῶν, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ διακόψω διὰ 15 λεπτά. Ἐὰν μετὰ 15 λεπτὰ δὲν ὑπάρξῃ ἀπαρτία, τότε ἡ ψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ λάβῃ χώραν κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

("Ωρα διακοπῆς 7η μ.μ.)

("Ωρα ἐνάρξεως 7.20 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εὑρισκόμεθα εἰς τὸ στάδιον τῆς τρίτης ἀναγνώσεως τοῦ Νομοσχεδίου. Ὁ τίτλος τοῦ Νομοσχεδίου ἀνεγνώσθη.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Παρακαλῶ νὰ σημειωθῇ ὅτι ὑπάρχει μία ἀποχὴ ἐκ μέρους τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χατζηχάρου.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ Μεταδοτικῶν Νόσων τῶν Ζώων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, παραπέμπεται δὲ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας.

Ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969, κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ παραπέμπεται ἐπίσης εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας.

Ὁ περὶ Μεταδοτικῶν Νόσων τῶν Ζώων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν, θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.
(2) Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.
(3) Ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.
(4) Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.
(5) Ὁ περὶ Μεταδοτικῶν Νόσων τῶν Ζώων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.
(6) Ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.
(7) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.
(8) Ὁ περὶ Πολεοδομίας καὶ Χωροταξίας Νόμος τοῦ 1968.
(9) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.
(10) Οἱ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1969.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 7.25 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσεράς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποτταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις.

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι καὶ Ναυτικοὶ) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 4) τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 2) τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς Ἀγροτικῶν Κτημάτων Νόμου τοῦ 1969, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Α. Γιάγκου –Χ. Μιχαηλίδης–Γ. Ἰωαννίδης–Αἰμ. Φράγκος–Χρ. Μιχαηλίδης–Π. Στυλιανοῦ–Β. Λυσσαρίδης–Χ. Χατζηχάρος–Π. Τουμαζῆς–Λ. Δημητριάδης –Χρ. Δημητριάδης–Α. Ἀναστασιάδης–Πρόεδρος) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(6) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 3ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.35 μ.μ.)

(Ἀρ. 29)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, Κεφάλαιον Α, εἶναι Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Ἰανουαρίου 1969.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ τὸ ἀγροτικὸ εἰσόδημα σὲ ἀρκετὰ χωριὰ τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν Πάφου, Λεμεσοῦ, Λευκωσίας, Ἀμμοχώστου καὶ Λάρνακος εἶναι πολὺ χαμηλό.

Λόγῳ τῶν δυσκόλων οἰκονομικῶν συνθηκῶν ποὺ ἐπικρατοῦν σ' αὐτὰ τὰ χωριὰ καὶ τοῦ χαμηλοῦ εἰσοδήματος ἡ νεολαία, νέοι καὶ νέες ἐγκαταλείπουν τὲς ὀρεινὲς περιοχές. Ὑπάρχουν πολλὰ χωριὰ σ' αὐτὲς τὲς περιοχὲς ποὺ δὲν ὑπάρχουν ἐνήλικες κάτοικοι κάτω τῶν 30 χρόνων καὶ ἄλλα ποὺ εἶναι ἐλάχιστοι. Ἔμειναν στὰ χωριὰ μόνον οἱ γέροι καὶ οἱ μεσήλικες. Ἡ κατάσταση ποὺ παρουσιάζεται εἶναι πραγματικὰ τραγική. Ἂν δὲν ὑπάρξῃ ἀλλαγὴ μέσα στὰ προσεχῆ 20—25 χρόνια ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ἐρημώσουν αὐτὰ τὰ χωριά, μὲ συνέπειες σοβαρὲς γιὰ τὴν οἰκονομία καὶ τὸν τόπο μας.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσουν τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα ἂν ἔχουν μελετήσει αὐτὸ τὸ φαινόμενο καὶ ἂν συζητοῦν μέτρα βελτίωσης τῆς κατάστασης στὲς ὀρεινὲς περιοχὲς ἔτσι ποὺ νὰ συγκρατηθοῦν καὶ νὰ μπορέσουν νὰ ζοῦν στὰ χωριά τους αὐτοὶ οἱ ἀγρότες ;

Ἔχει ἀπασχολήσει τὴν Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ αὐτὸ τὸ σοβαρὸ πρόβλημα στὸν καταρτισμὸ τῶν σχεδίων ἀνάπτυξης τοῦ τόπου» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Μαρτίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 29ην Ἰανουαρίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Μέλους ὑποβληθεῖσα ἐρώτησις ἐφάπτεται τοῦ γενικωτέρου θέματος τῆς περιφερειακῆς ἀναπτύξεως ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ Κυβερνητικὴ πολιτικὴ ἀναλύεται εἰς τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Σχέδιον. Συναφῶς θὰ ἤθελα νὰ ἐπαναλάβω ὅτι παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ περιφερειακὸς προγραμματισμὸς προωθεῖται μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ συνεπείας πρὸς ἐπίτευξιν, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ, ἰσορρόπου ἀναπτύξεως τοῦ τόπου, ἐν τούτοις ἡ ἐπιδίωξις αὕτη οὐδόλως ὑποδηλοῖ καὶ ἴσην ἀνάπτυξιν δι' ἑκάστην περιοχὴν καθ' ὅτι αἱ διάφοροι περιοχαὶ δὲν προσφέρουν τὰ αὐτὰ πλεονεκτήματα ἀλλ' οὔτε καὶ διαθέτουν τοὺς αὐτοὺς πλουτοπαραγωγικοὺς πόρους. Συνεπῶς οὔτε ἐφικτὴ ἀλλ' οὔτε καὶ οἰκονομικῶς δικαιολογημένη θὰ ἦτο ἡ προσπάθεια ν' ἀναπτύσσωνται ὅλαι αἱ περιοχαὶ τῆς νήσου κατὰ τὸν ἴδιον ρυθμόν.

Ὡς εἶναι γνωστόν, ἡ Κυβέρνησις ἔχει προβῆ εἰς τὸν προγραμματισμὸν καὶ τὴν λῆψιν σειρᾶς μέτρων τὰ ὁποῖα ἀποσκοποῦν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων.

Αἱ περιοχαὶ εἰς τὰς ὁποίας ἀναφέρεται ἡ ἐρώτησις τοῦ ἐντίμου Μέλους τῆς Βουλῆς εἶναι κατ' ἐξοχὴν γεωργικαὶ καὶ ὡς ἐκ τούτου πλεῖστα ἐκ τῶν ἐκτελουμένων ἢ ἐκτελεσθησομένων ἔργων ἢ σχεδίων ἀναπτύξεως εἰς τὰς περιοχὰς αὐτὰς εἶναι γεωργικῆς φύσεως. Παρατίθενται κατωτέρω λεπτομέρειαι μερικῶν ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ἔργων καὶ σχεδίων.

(α) Κατασκευὴ μεγάλων ὑδατοφρακτῶν, μικροτέρων φραγμάτων καὶ διαφόρων ἀρδευτικῶν ἔργων πρὸς αὔξησιν τοῦ διαθεσίμου πρὸς ἄρδευσιν ὕδατος.

(β) Ἐκτέλεσις ἀντιδιαβρωτικῶν καὶ ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων.

(γ) Σχέδιον ἀναπτύξεως τῆς περιοχῆς Πιτσιλιᾶς.

(δ) Παροχὴ βελτιωμένων φυλῶν ζώων.

(ε) Διάθεσις Δενδρυλλίων καὶ Βελτιωμένων ποικιλιῶν ἀμπέλου.

(στ) Σχέδιον ἀναμπελώσεως.

Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων καὶ σχεδίων τούτων παρέχεται σημαντικὴ κρατικὴ βοήθεια ὑπὸ μορφὴν ἐπιχορηγήσεων ἢ δανείων.

Ἐπιπροσθέτως, τὸ κράτος προωθεῖ τὴν ἐφαρμογὴν μιᾶς ἄλλης κατηγορίας σχεδίων οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπτύξεως ὡς εἶναι ἡ βελτίωσις τῆς ὑδατοπρομηθείας, ἡ παροχὴ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ἡ τηλεφωνικὴ σύνδεσις, ἡ κατασκευὴ ἢ ἐπιδιόρθωσις ἀγροτικῶν ὁδῶν καὶ ὁδῶν προσπελάσεως, ἡ ἀνέγερσις σχολικῶν κτιρίων, τὸ σχέδιον σχολικῶν συσσιτίων, κ.ο.κ.

Δέον ὡσαύτως νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ οὐσιαστικὴ βοήθεια ἥτις παρέχεται ὑπὸ τῶν Κυβερνητικῶν λειτουργῶν εἰς τοὺς κατοίκους τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν ὑπὸ μορφὴν τεχνικῶν συμβουλῶν ἐπὶ γεωργικῶν, κτηνοτροφικῶν καὶ ἄλλων προβλημάτων. Ἡ τεχνικὴ αὐτὴ βοήθεια ἔχει ἀναμφιβόλως ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς ὀρεινὰς περιοχὰς αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται μακρὰν ἀστικῶν ἢ μεγάλων ἀγροτικῶν κέντρων.

'Η Κυβέρνησις εἶναι πλήρως ἐνήμερος τῶν εὐθυνῶν της ἔναντι ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου καὶ ἰδιαιτέρως ἔναντι τοῦ πληθυσμοῦ περιοχῶν αἵτινες δὲν διαθέτουν φυσικὸν πλοῦτον ὅστις θὰ ἐπέτρεπεν εἰς αὐτὰς νὰ ἐπιτύχουν αὐτοδύναμον ἀνάπτυξιν. Τὸ κράτος ἔχει ἤδη παράσχει ἁπτὰς ἀποδείξεις στοργῆς καὶ μερίμνης πρὸς τὸν πληθυσμὸν τῶν περιοχῶν τούτων ἀλλὰ δέον ν' ἀναγνωρισθῇ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἐπιτελεσθοῦν θαύματα καὶ ὅτι τὸ κράτος ἔχει εὐθύνην νὰ κατανέμῃ τὰς δημοσίας δαπάνας κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ μεγιστοποιῆται τὸ οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν ὄφελος».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Φεβρουαρίου 1969.

«'Ο δρόμος ποὺ συνδέει τὰ χωριὰ Σωτήρα καὶ Φρέναρος 'Αμμοχώστου εἶναι ἕνας βασικὸς δρόμος ποὺ ἐξυπηρετεῖ ποικιλοτρόπως τὲς κοινότητες τῆς περιοχῆς. "Εχει ζητηθῆ ἡ διόρθωση καὶ ἀσφαλτόστρωση αὐτοῦ τοῦ δρόμου δίχως ἀνταπόκριση μέχρι σήμερα ἀπὸ μέρους τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ ἁρμόδιο 'Υπουργεῖο πότε προγραμματίζεται ἡ διόρθωση αὐτοῦ τοῦ δρόμου» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Μαρτίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Φεβρουαρίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«'Ο δρόμος Σωτήρας — Φρενάρου, χρησιμοποιεῖται κυρίως διὰ γεωργικοὺς σκοπούς· ἐνίοτε χρησιμοποιεῖται καὶ διὰ συγκοινωνιακοὺς σκοποὺς λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ μῆκος τούτου εἶναι μικρότερον ἐν συγκρίσει μὲ τὸ μῆκος τῆς ἀσφαλτωμένης ὁδοῦ Σωτήρας—Δερύνειας—Φρενάρου.

Θὰ καταβληθῆ προσπάθεια διὰ τὴν βελτίωσίν του κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Μαρτίου 1969.

«'Υπὸ κατοίκων τῆς κοινότητος Λατσιῶν ἐκφράζονται παράπονα διὰ τὴν ἄρνησιν τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παραχωρήσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τὴν κοινότητά των.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ποία εἶναι ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν διάνοιξιν οἰκοπέδων εἰς τὴν ὡς ἄνω κοινότητα».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Μαρτίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 13ην Μαρτίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«'Η ἄρνησις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ἐκδώσῃ ἀδείας διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς Λατσιὰ ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν ἀνεπάρκειαν ποσίμου ὕδατος εἰς τὰ ὑπὸ διαχωρισμὸν οἰκόπεδα. 'Η ὑποδειχθεῖσα πηγὴ ὑδατοπρομηθείας διὰ τὰ προταθέντα οἰκόπεδα τροφοδοτεῖ τὰς εἰς πόσιμον ὕδωρ ἀνάγκας τῶν χωρίων Λατσιῶν—Γερίου, αἱ δὲ ἤδη εἰλημμέναι ὑποχρεώσεις δὲν ἐπιτρέπουν περαιτέρω δεσμεύσεις.

'Επειδὴ ἐκκρεμεῖ προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ 'Ανωτάτου Δικαστηρίου διὰ τὸ ἴδιον θέμα, δὲν θεωρεῖται σκόπιμον ὅπως δοθοῦν κατὰ τὸ παρὸν στάδιον περαιτέρω στοιχεῖα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Μαρτίου 1969.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι — παρὰ τὰς ἀρχικὰς ἐπιφυλάξεις των — οἱ κάτοικοι Νέου Χωρίου, Τραχωνίου καὶ Παλαικύθρου ζητοῦν ἀπὸ ἐτῶν τὴν κατασκευὴν ὑδατοφράκτου εἰς Τέγγελην, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται σήμερον τὸ ὅλον θέμα, καὶ ποία προοπτικὴ ἐν προκειμένῳ διαγράφεται, δοθείσης τῆς ἀδιαμφισβητήτου εὐεργετικῆς ἐπιπτώσεως ποὺ θὰ ἔχῃ τοῦτο μακροπροθέσμως καὶ μονίμως εἰς τὸν ἀγροτικὸν κλῆρον τῶν ὡς ἄνω τριῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Μαρτίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Μαρτίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἔχω νὰ προσθέσω οὐδὲν εἰς ὅσα ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ἀπήντησα εἰς τὴν ταὐτόσημον ὑπ' ἀρ. 108 ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Ἐξεκία Παπαϊωάννου ἐρώτησιν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Μαρτίου 1969.

«Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Γέρι, καὶ πολὺ πλησίον τοῦ χωρίου, ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε τὴν ἀπαλλοτρίωσιν 75 σκαλῶν γῆς, ἀνηκούσης εἰς διαφόρους γεωργούς, διὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ δι' ἠλεκτρικοὺς σκοπούς. Σημειωτέον ὅτι εἰς τὴν ἰδίαν περιοχήν, συνορεύουσαν μὲ τὴν ὑπὸ ἀπαλλοτρίωσιν τοιαύτην, ὑπάρχει χαλίτικη γῆ, μὴ ἀνήκουσα εἰς κανένα· ἐπίσης συνορεῦον εἶναι καὶ τὸ δάσος Ἀθαλάσσης, καὶ τὸ ὁποῖον εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο δὲν εἶναι ἄξιον λόγου.

Οἱ γεωργοὶ εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκει ἡ ὑπὸ ἀπαλλοτρίωσιν γῆ, παραπονοῦνται, καὶ διερωτῶνται, καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτῶν, διατί ἐνῷ ὑπάρχει γῆ, μὴ ἀνήκουσα εἰς κανένα, θέλει ἡ Κυβέρνησις νὰ στερήσῃ τοῦ καὶ σήμερον στενοῦ γεωργικοῦ κλήρου των ἀνθρώπους ἀποζῶντας ἐκ τῆς γεωργίας;

Παρακαλοῦμεν τὰ ἁρμόδια Κυβερνητικὰ Τμήματα νὰ δώσουν μίαν ἀπάντησιν εἰς τὰ ἀνωτέρω διὰ νὰ πληροφορηθῇ ὁλόκληρος ἡ Βουλή».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Ἀπριλίου 1969.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ Ραδιοηλεκτρολόγοι Ἐκπαιδευταὶ τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν, οἱ κατέχοντες Ἑλληνικὰ πτυχία ἀναγνωριζόμενα ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὡς ἰσότιμα πρὸς τὸ «Πλῆρες Τεχνολογικὸν Πιστοποιητικὸν» τοῦ City and Guilds τοῦ Λονδίνου, ὑπέβαλον ἀπὸ τῆς 29ης Ἰουνίου 1968 αἴτησιν δι' ἀνακατάταξιν πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας, καὶ δεδομένου ὅτι μέχρι σήμερον ἡ ἐν λόγῳ Ἐπιτροπὴ καθυστερεῖ νὰ λάβῃ ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω αἰτήματος, παρακαλῶ τὸν Ἔντιμον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν:

(1) Ἔλαβε γνῶσιν τῆς ὡς ἄνω καθυστερήσεως;

(2) Ποία ἡ θέσις τοῦ Ὑπουργείου ἐπὶ τοῦ αἰτήματος τῶν ἐν λόγῳ ἐκπαιδευτῶν;

(3) Εἶναι ἢ δὲν εἶναι δίκαιον οἱ ἐν λόγῳ ἐκπαιδευταὶ νὰ τύχουν ἴσης μεταχειρίσεως μετὰ τῶν ἐξ Ἀγγλίας ἰσοτίμων συναδέλφων των;

(4) Ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας πρὸς θεραπείαν τῆς παρουσιαζομένης ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀνωμαλίας»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Ἀπριλίου 1969.

«Τὸ ὑγραέριον, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται σήμερον εἰς μεγάλην κλίμακα, διανέμεται ἐντὸς μεταλλικῶν κυλίνδρων.

Τοὺς κυλίνδρους αὐτοὺς τόσον τοὺς πλήρεις ὅσον καὶ τοὺς κενοὺς οἱ πωληταὶ τοῦ ὑγραερίου τοὺς ἀποθηκεύουν ἐντὸς τῶν κατωκημένων περιοχῶν, εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία, καὶ εἰς πλείστας περιπτώσεις παραπλεύρως κατοικιῶν ἢ καὶ ἄλλων ὑποστατικῶν, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τοὺς ἐνοίκους καθ' ὅλον τὸ εἰκοσιτετράωρον.

Ἡ ἀποθήκευσις ἐμβάλλει εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν τῶν περιοίκων λόγῳ πιθανότητος ἐκκρίσεως ἢ διαφυγῆς ἀερίου.

Ἐπίσης κατὰ τὴν τοποθέτησιν καὶ ἀπομάκρυνσιν τῶν μεταλλικῶν κυλίνδρων δημιουργεῖται μεγάλη ὀχληρία εἰς τοὺς πολίτας ποὺ κατοικοῦν πέριξ τῶν ἀποθηκῶν.

Λόγῳ αὐτῆς τῆς καταστάσεως ἡ ὁποία δημιουργεῖ δικαιολογημένα παράπονα ἀπὸ τοὺς ἐνοχλουμένους, παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον μελετᾶται ἡ λῆψις μέτρων πρὸς ἄρσιν τῶν ἐνοχλήσεων καὶ ἀντιμετώπισιν τῶν κινδύνων ἀπὸ τὴν ἀποθήκευσιν ὑγραερίου ἐντὸς καὶ πλησίον κατωκημένων περιοχῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Ἀπριλίου 1969.

«Ὁ δρόμος Ξεροῦ—Κάμπου—Τσακκίστρας—Κύκκου εἶναι ἕνας βασικὸς δρόμος ποὺ ἑνώνει τὰ πιὸ πάνω χωριὰ καὶ τὸ Μοναστήρι τοῦ Κύκκου μαζὶ μὲ βασικὲς περιοχὲς τῆς Κύπρου.

Ἔχουν γίνει διαβήματα γιὰ τὴν εὐθυγράμμιση καὶ διαπλάτυνση αὐτοῦ τοῦ δρόμου. Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ Ὑπουργεῖο Συγκοινωνιῶν πότε προγραμματίζεται ἡ εὐθυγράμμιση καὶ διαπλάτυνση αὐτοῦ τοῦ δρόμου»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Ἀπριλίου 1969.

«Τὰ χωριὰ Κάμπος καὶ Τσακκίστρα ἔχουν κάμει μέχρι σήμερα ἀρκετὰ διαβήματα μέσον τῶν Χωριτικῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν ὀργανώσεών τους γιὰ τὴν παροχὴ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. Ὅμως ρεῦμα δὲν ἔχει παραχωρηθῆ.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο γιατὶ καθυστερεῖ καὶ πότε προγραμματίζεται ἡ παροχὴ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος στὰ χωριὰ Κάμπος καὶ Τσακκίστρα»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Ἀπριλίου 1969.

«Τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο Τσακκίστρας εἶναι ἑτοιμόρροπο καὶ ἀκατάλληλο ἀπὸ πολλὰ χρόνια.

Ἡ Χωριτικὴ Ἀρχὴ καὶ οἱ κάτοικοι ἔχουν κάμει ἀρκετὰ διαβήματα στὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο γιὰ τὴν παραχώρηση βοήθειας νὰ ἀνεγείρουν καινούργιο σχολικὸ κτήριο.

Μέχρι σήμερα ὅμως τὸ ζήτημα δὲν ἔχει λυθῆ.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο γιατὶ καθυστερεῖ ἡ βοήθεια γιὰ τὴ λύση ἑνὸς τόσον ζωτικοῦ προβλήματος γιὰ μιὰ μικρὴ κοινότητα»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Ἀπριλίου 1969.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ κάτοικοι Ἁγίου Παύλου Λευκωσίας ὑποβάλλουν ἀπὸ ἐτῶν αἴτημα διὰ ἀξιοποίησιν τοῦ ὕδατος τοῦ «ἁγιάσματος» τὸ ὁποῖον, ἀφιέμενον ἀναξιοποίητον, μετατρέπει ὁλοκλήρους ἐκτάσεις εἰς ἐλώδεις καὶ νοσογόνους ἑστίας, ὡς καὶ παρεμφερὲς αἴτημα περὶ ἐφαρμογῆς καλυτέρας καὶ ἐπιστημονικωτέρας διαδικασίας διϋλίσεως τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου, παρὰ τὰς Κεντρικὰς Φυλακάς, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :

(1) Ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις συντόμου ἀξιοποιήσεως τοῦ νεροῦ τοῦ «ἁγιάσματος», προστατευομένης συγχρόνως τῆς ὑγείας τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς· καὶ

(2) ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις μελέτης νέων τρόπων καὶ προϋποθέσεων διϋλίσεως τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων πρὸς ἀνακοπὴν τῆς δημιουργουμένης ἀφορήτου καὶ ἀπαραδέκτου διὰ τοὺς περιοίκους καταστάσεως, διὰ τῆς ἀποστολῆς ἐν ἀνάγκῃ Κυπρίου εἰδικοῦ ὑπαλλήλου πρὸς παρακολούθησιν συναφῶν μεθόδων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Ἀπριλίου 1969.

«Παρὰ τὰς γενομένας ἐπανειλημμένας εἰσηγήσεις περὶ ἀξιοποιήσεως τοῦ χώρου τοῦ κτιριακοῦ συγκροτήματος τῶν Κεντρικῶν Φυλακῶν (ὡς καὶ ἡ ἔκθεσις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν διὰ τὸν Προϋπολογισμὸν 1968 τονίζει), δημιουργουμένου νέου κτιριακοῦ συγκροτήματος ἐκ τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ σημερινοῦ χώρου, καὶ τῆς μὴ σημειωθείσης προόδου πρὸς τὴν ἐν λόγῳ κατεύθυνσιν, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα διατὶ καθυστερεῖ τὸ ὅλον θέμα, δοθέντος ὅτι ἐκ μιᾶς τοιαύτης διαδικασίας θὰ προέκυπταν :

(α) Ἡ δημιουργία νέων, συγχρόνων καὶ ἐφαμίλλων μὲ τὰς καλυτέρας διεθνεῖς τοιαύτας, Κυπριακῶν Φυλακῶν· καὶ

(β) ἡ ἀξιοποίησις ὁλοκλήρου τοῦ χώρου τὸν ὁποῖον καταλαμβάνει σήμερον τὸ κτιριακὸν συγκρότημα τῶν Φυλακῶν, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς νέας, συγχρόνου ἑλληνικῆς συνοικίας, εἰς νευραλγικὴν περιοχὴν τῆς πρωτευούσης, ἐνδυναμουμένου ταὐτοχρόνως ὁλοκλήρου τοῦ βορειοδυτικοῦ τομέως της».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Ἀπριλίου 1969.

«Τὴν νύκτα τῆς 1ης Ἀπριλίου 1969, ὁ Ὑφυπουργὸς παρὰ τῷ Προέδρῳ κ. Πάτροκλος Σταύρου, ὁμιλῶν εἰς τὸν Ροταριανὸν Ὅμιλον Λάρνακος, ἐχαρακτήρισε τὴν Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος ὡς Στρατοκρατίαν.

Δεδομένου ὅτι ὁ κ. Πάτροκλος Σταύρου, ὁμιλῶν δημοσίως, δὲν ἀντεπροσώπευε τὸν ἑαυτόν του ἀλλὰ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐρωτᾶται ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν :

(α) Ἐὰν ὑπάρχῃ πραγματικῶς ἡ διαλαλουμένη, τόσον παρὰ τοῦ Προέδρου Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου ὅσον καὶ παρ' ἄλλων Μελῶν τῆς Κυβερνήσεως, σύμπνοια καὶ συνεργασία μεταξὺ τῶν Κυβερνήσεων τῆς Μητρὸς Πατρίδος καὶ τῆς Κύπρου· καὶ

(β) ἐὰν συμφωνῇ ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις μὲ τὸν χαρακτηρισμὸν τὸν ὁποῖον ἔδωσεν ὁ Ὑφυπουργὸς παρὰ τῷ Προέδρῳ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, Ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ Ἐργασία. Τὸ πρῶτον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΤΗΣΙΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΜΕΤ' ΑΠΟΛΑΒΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Κώστας Χριστοδουλίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 27ην Μαρτίου 1969. Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθέντες παρέστησαν καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ὡς γνωστὸν τὸ ἐδάφιον (3) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμου προβλέπει ὅτι οὐδεὶς ἐργοδοτούμενος δικαιοῦται ἀδείας ἐκτὸς ἐὰν ἀπασχοληθῇ διὰ εἴκοσι πέντε τοὐλάχιστον ἑβδομάδας κατὰ τὸ ἔτος τῆς ἀδείας του. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον περίοδος ἀπασχολήσεως λογίζεται ὡς ἑβδομὰς μόνον ἐὰν κατ' αὐτὴν ὁ ἐργοδοτούμενος εἰργάσθη διὰ τοὐλάχιστον τρεῖς ἡμέρας. Ὡς γνωστὸν σκοπὸς τοῦ βασικοῦ νόμου εἶναι ἡ χορήγησις ἐλαχίστου ἐπιπέδου ἀδείας εἰς πάντα ἐργαζόμενον πρὸς τὸν σκοπὸν ἀναπαύσεώς του καὶ οὐχὶ ἡ παροχὴ ηὐξημένων ἢ προσθέτων οἰκονομικῶν ὠφελημάτων. Συνεπῶς ὁ καθορισμὸς τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῶν εἴκοσι πέντε ἑβδομάδων εἶναι ὑπὸ τὰς συνθήκας λογικὸς (καὶ συνήθης πρόνοια εἰς πλεῖστα ἄλλα παρόμοια νομοθετήματα ἄλλων χωρῶν) διότι ἓν πρόσωπον μὴ ἀπασχολούμενον τοὐλάχιστον διὰ εἴκοσι πέντε ἑβδομάδας, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον χρειάζεται εἶναι περισσοτέραν ἀπασχόλησιν καὶ οὐχὶ ἄδειαν ἀναπαύσεως.

Ὡς ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων καὶ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των ἀρκετοὶ λιμενεργάται δὲν δικαιοῦνται ἀδείας καθότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ διάρκεια ἀπασχολήσεώς των ἐντὸς ἑκάστης ἑβδομάδος εἶναι βραχυτέρα τῶν τριῶν ἡμερῶν καίτοι τὸ ὁλικὸν τῶν ὡρῶν κατὰ τὰς ὁποίας ἐργάζονται, δεδομένου ὅτι αἱ ὑπερωρίαι εἰς τοὺς λιμένας εἶναι συνηθέστατον φαινόμενον, ἀνέρχεται ἢ καὶ ὑπερβαίνει τὰς 24 ὥρας αἱ ὁποῖαι συνολικῶς ἀποτελοῦν τὰς ὥρας ἐργασίας τριῶν ἐργασίμων ἡμερῶν δι' ἄλλας τάξεις ἐργαζομένων. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ λιμενεργάται ἐργάζονται συνεχῶς καὶ ἄνευ διακοπῆς ὅταν παρουσιασθῇ ἐργασία εἰς τοὺς λιμένας ἐνῷ τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος παραμένουν ἄνεργοι λόγῳ μὴ ὑπάρξεως ἐργασίας πρὸς ἀπασχόλησιν. Τοῦτο παρατηρεῖται εἰς μεγάλην ἔκτασιν εἰς τοὺς λιμένας Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος. Εἰς τὸν πρῶτον, ἐκ τῶν 251 ἐγγεγραμμένων λιμενεργατῶν οἱ 123 δὲν δικαιοῦνται ἀδείας ἀναφορικῶς πρὸς τὸ λῆξαν ἔτος ἀδείας των, ἐνῷ εἰς τὸν δεύτερον οὐδεὶς τῶν ἐγγεγραμμένων λιμενεργατῶν δικαιοῦται ἀδείας. Περαιτέρω οἱ λιμενεργάται ὑποχρεοῦνται, δυνάμει τοῦ περὶ Λιμενεργατῶν Νόμου,

νὰ παρουσιάζωνται ἀνελλιπῶς καὶ καθημερινῶς εἰς τὸ Γραφεῖον Ἐργασίας εἴτε ὑπάρχει ἐργασία εἴτε ὄχι. Δύναται οὕτω νὰ λεχθῇ ὅτι οὗτοι εὑρίσκονται συνεχῶς ἐπὶ καθήκοντι.

Εἰς συνεδρίαν τοῦ Ἐργατικοῦ Συμβουλευτικοῦ Σώματος ἀπεφασίσθη ὅπως τροποποιηθῇ ὁ Νόμος οὕτως ὥστε οἱ λιμενεργάται ἢ οἱαδήποτε ἄλλη τάξις ἐργαζομένων οἱ ὁποῖοι συμπληρώνουν ἐντὸς μιᾶς ἐργασίμου ἑβδομάδος ὥρας ἐργασίας συμποσουμένας εἰς τρεῖς ἐργασίμους ἡμέρας, καὶ τῶν ὁποίων αἱ συνθῆκαι ἐργασίας παρουσιάζουν ἰδιομορφίαν τινά, (ὡς π.χ. ἡ ὑποχρέωσις τῶν λιμενεργατῶν νὰ παρουσιάζωνται καθημερινῶς δι' ἐγγραφὴν) νὰ δικαιοῦνται ἀδείας μετ' ἀπολαβῶν.

Διὰ τοῦ προτεινομένου τροποποιητικοῦ νόμου παρέχεται ἐξουσία εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ὅπως καθορίζῃ διὰ διατάγματος, ἀφοῦ συμβουλευθῇ τὸ Ἐργατικὸν Συμβουλευτικὸν Σῶμα καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, τάξιν ἐργοδοτουμένων διὰ τὴν ὁποίαν «ἑβδομὰς ἐργασίας» δύναται νὰ θεωρηθῇ ἑβδομὰς κατὰ τὴν ὁποίαν ἐργοδοτούμενος ἀνήκων εἰς τὴν ἐν λόγῳ τάξιν ἀπησχολήθη οὐχὶ ὀλιγώτερον ἀριθμοῦ ὡρῶν καθοριζομένου εἰς τὸ διάταγμα.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα καὶ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἰδιαζούσας συνθήκας ἐργασίας καὶ τὰς παραστάσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανώσεων προτείνει, πρὸς καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν λιμενεργατῶν, τὴν ἀκόλουθον τροποποιητικὴν διατύπωσιν τῆς προτεινομένης νέας ἐπιφυλάξεως τοῦ ἑδαφίου (3) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου :

«Νοεῖται ὅτι, ὅταν ὁ ἐργοδοτούμενος εἰργάσθη ὀλιγωτέρας τῶν εἴκοσι πέντε ἑβδομάδων κατὰ τὸ ἔτος ἀδείας ἢ δι' ὡρισμένην τάξιν ἐργοδοτουμένων ἀπασχολουμένων κατὰ τρόπον ἰδιάζοντα ὀλιγωτέρας τῶν ἑξακοσίων ὡρῶν ἐτησίως, ὡς ἤθελε διὰ διατάγματος οὕτω καθορίσει ὁ Ὑπουργός, δὲν δικαιοῦται εἰς ἄδειαν δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐθεωρήθη ἀναγκαία διότι κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς ὁ μόνος δυνατὸς τρόπος ἐξυπηρετήσεως τῶν λιμενεργατῶν ἦτο ὁ καθορισμὸς κατωτάτου ὁρίου δεδουλευμένων ὡρῶν ἐτησίως ἀντὶ τοῦ κατωτάτου ὁρίου δεδουλευμένων ἑβδομάδων ἐτησίως.

Ἐν κατακλείδι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὡς ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Δὲν προτίθεμαι νὰ ἀναφερθῶ εἰς τοὺς λόγους οἵτινες ἐπέβαλον τὴν ὑπὸ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου τροποποίησιν τοῦ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμου, ἀρ. 8 τοῦ 1967, καθότι οὗτοι ἐκτίθενται λεπτομερῶς εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τὴν ὁποίαν ἀνέγνωσα. Ἁπλῶς θὰ περιορισθῶ εἰς τοὺς λόγους οἵτινες ἠνάγκασαν τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ψήφισιν διαφορετικὴν τροποποιητικὴν διατύπωσιν τῆς προτεινομένης νέας ἐπιφυλάξεως τοῦ ἑδαφίου (3) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου. Οἱ λόγοι εἶναι ὅτι διὰ τῆς διατυπώσεως τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου δὲν ἐξασφαλίζονται οἱ λιμενεργάται, οἵτινες τότε

μόνον δύνανται νὰ ἐξασφαλισθοῦν ὅταν ψηφισθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἡ τροποποιητικὴ διατύπωσις τὴν ὁποίαν εἰσηγεῖται ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Πλεῖστοι λιμενεργάται πολλάκις ἐργάζονται 80 ὥρας κατὰ τὴν διάρκειαν μιᾶς ἑβδομάδος καὶ λογαριάζονται αὐτοὶ μόνον ὡς 24 ὧραι, ἤτοι ὡς ἐργασία μιᾶς ἑβδομάδος, ἐνῶ κατὰ τὰς ἑπομένας 2–3 ἑβδομάδας ἐργάζονται ὀλιγωτέρας τῶν 24 ὡρῶν ἑβδομαδιαίως καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν λογαριάζονται αἱ ἐν λόγῳ 2–3 ἑβδομάδες ὡς ἐργάσιμοι ἑβδομάδες, οἱ δὲ ἐνδιαφερόμενοι λιμενεργάται ἀδυνατοῦν νὰ καλύψουν ἐργασίαν 25 ἑβδομάδων κατὰ τὸ ἔτος τῆς ἀδείας των παρ' ὅλον ὅτι εἰργάσθησαν κατὰ τὸ ἐν λόγῳ ἔτος περισσοτέρας τῶν 600 ὡρῶν αἵτινες ἀποτελοῦν τὸ σύνολον τῶν ἐργασίμων ὡρῶν 25 ἑβδομάδων ἐτησίως πρὸς 24 ὥρας ἑβδομαδιαίως. Ἑπομένως δὲν εἶναι δίκαιον, ὁ μὲν λιμενεργάτης ὅστις εἰργάσθη ἐπὶ 25 ἑβδομάδας μὲ ἐργάσιμον ἑβδομάδα 24 ὡρῶν, ἤτοι ἐν ὅλῳ 600 ὥρας κατὰ τὸ ἔτος τῆς ἀδείας του, νὰ δικαιοῦται ἐτησίας ἀδείας ἐνῶ πλεῖστοι ἄλλοι λιμενεργάται, οἵτινες εἰργάσθησαν περισσοτέρας τῶν 600 ὡρῶν κατὰ τὸ ἔτος τῆς ἀδείας των, νὰ μὴ δικαιοῦνται ἐτησίας ἀδείας διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν συνεπλήρωσαν 25 εἰκοσιτετραώρους ἑβδομάδας ἐργασίας.

Μὲ τὴν τροποποιητικὴν διατύπωσιν τῆς προτεινομένης ἐπιφυλάξεως τερματίζεται ἡ ἀδικία ἥτις γίνεται εἰς βάρος τῶν πλείστων λιμενεργατῶν, οἵτινες στεροῦνται τῆς ἐτησίας ἀδείας των.

Ἐν κατακλείδι εἰσηγοῦμαι τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἰς Νόμον, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κ. συνάδελφοι.

Διὰ τοῦ ἀρχικοῦ Νόμου ὑπεστηρίχθη ὅτι ὁ Νόμος περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν γίνεται πρὸς τὸν σκοπὸν παροχῆς ἀναπαύσεως καὶ οὐχὶ ηὐξημένων ἢ προσθέτων ὠφελημάτων. Ὡς ἐκ τούτου ἐτέθη περιορισμὸς ἀπασχολήσεως 25 ἑβδομάδων κατ' ἔτος καὶ δι' ἑκάστην ἑβδομάδα 3 ἡμέραι τοὐλάχιστον ἐργασίας.

Ἡ ἀναγκαιότης τοῦ Νόμου καὶ τὸ κοινωνικὸν τοῦτον μέτρον ἐξετιμήθησαν ὑφ' ὅλων, καὶ ἰδιαιτέρως ὑπὸ τῆς ἐργατικῆς πλευρᾶς, ἐξεθέσαμεν δὲ τὰς ἀπόψεις μας κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Νόμου καὶ δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ τὰς ἐπαναλάβωμεν.

Μία σοβαρὰ διαπίστωσίς μας ἦτο ὅτι ἕνας ἀριθμὸς ἐργατῶν θὰ ἐμειονεκτοῦσαν βάσει τῶν τεθέντων κριτηρίων καὶ δὲν θὰ εἶχον τὴν σχετικὴν ἄδειάν των ὡς συνέβαινε μέχρι τότε διὰ τοῦ συστήματος τῶν συντεχνιακῶν ἀδειῶν. Ὅτι ὅμως θὰ ἱκανοποίει σχεδὸν τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῶν ἐργατοϋπαλλήλων δὲν ὑπῆρχε καμμία ἀμφιβολία.

Ἡ περισσότερον πληγεῖσα ἐκ τοῦ Νόμου τάξις ἐργατῶν ἦτο αὐτὴ τῶν λιμενεργατῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλοι μὲν ἐτακτοποιήθησαν πολὺ καθυστερημένα ἄλλοι δὲ διόλου, ὡς αὐτοὶ τῆς Λεμεσοῦ, τῆς Λάρνακος καὶ ἕνας ἀριθμὸς λιμενεργατῶν τῆς Ἀμμοχώστου.

Διὰ τῆς τροποποιήσεως τοῦ Νόμου αἴρεται αὐτὴ ἡ ἀδικία καὶ προβλέπεται, διὰ εἰδικῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Ἐργατικοῦ Συμβουλευτικοῦ Σώματος, νὰ ἱκανοποιηθοῦν οἱ ἀδικούμενοι λιμενεργάται ὅπως καὶ ἄλλαι τυχὸν τάξεις.

Μία τοιαύτη τάξις εἶναι οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰς ἀποθήκας συσκευασίας γεωργικῶν προϊόντων προοριζομένων δι' ἐξαγωγήν, ἀποτελοῦν δὲ οὗτοι εἰδικὴν τάξιν ἐργατῶν–ἐργατριῶν εἰς Ἀμμόχωστον, διὰ τὴν ὁποίαν προβλέπομεν ὅτι ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς θὰ ἐθεώρει σκόπιμον νὰ μελετήσῃ μετὰ τοῦ Ἐργατικοῦ Συμβουλευτικοῦ Σώματος τρόπους ὥστε καὶ ἡ τάξις αὐτὴ σὺν τῷ χρόνῳ νὰ ἱκανοποιηθῇ. Τὸ ὅτι ὁ Νόμος ἐδικαίωσε τὰς ἀπόψεις μας ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ κάτωθι στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ ἀναφέρω :

Ἡ Ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἀναφέρει ὅτι τὸ σύνολον τῶν ἐσόδων διὰ τὸ Σχέδιον αὐτὸ κατὰ τὸ 1967, ἐπὶ 5 μῆνας, ἀνῆλθεν εἰς £78.299, διετέθησαν δὲ ὡς διοικητικὰ ἔξοδα £5.130, δηλαδὴ διὰ 5 μηνῶν λειτουργίαν τοῦ Νόμου. Κατὰ τὴν διάρκειαν ὁλοκλήρου τοῦ ἔτους 1968 εἰσεπράχθησαν £415.630 καὶ ὡς διοικητικὰ ἔξοδα διετέθησαν £13.096· ἤτοι διὰ περίοδον 17 μηνῶν εἰσεπράχθησαν £493.929 καὶ ὡς ἔξοδα διετέθησαν £18.226. Κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον ἐπληρώθησαν δι' ἀδείας τοῦ 1968, κατὰ τὸν δεύτερον χρόνον λειτουργίας τοῦ Νόμου, £289.539. Οὕτω καθ' ὅλην τὴν περίοδον ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου μέχρι τέλους τοῦ 1968 ἔμεινε πλεόνασμα εἰς τὸ Ταμεῖον ἐξ £186.131. Κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτὴν περίοδον παρεδόθησαν 44.893 βιβλιάρια δι' ἐργατοϋπαλλήλους. Ἔλαβον δὲ τὰς ἀπολαβάς των μόνον 33.967 ἐργατοϋπάλληλοι, ἤτοι δὲν ἐδικαιοῦντο βάσει τοῦ Νόμου νὰ ἀπολαύσουν τὰ ὠφελήματα τῶν προνοιῶν αὐτοῦ 9.293 ἐργατοϋπάλληλοι.

Κατὰ τὸ τρέχον ὅμως ἔτος καλύπτονται διὰ τοῦ Νόμου αὐτοῦ 72.000 περίπου ἐργοδοτούμενοι, οἱ ὁποῖοι ἤδη ἔχουν ἐξασφαλίσει τὰ βιβλιάριά τους, ἄλλοι δὲ 42.048 ἐργοδοτούμενοι ἐξαιροῦνται λόγῳ τῆς παροχῆς εἰς αὐτοὺς ἐπιπροσθέτου ἀδείας, μεγαλυτέρας αὐτῆς ποὺ προβλέπει ὁ Νόμος, καθότι οὗτοι ἐργοδοτοῦνται ὑπὸ 1.933 ἐργοδοτῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνονται ἡ Κυβέρνησις, οἱ ἡμικρατικοὶ ὀργανισμοί, αἱ τράπεζαι καὶ ἄλλοι, ὅπως δὲ ἀνέφερα δικαιοῦνται οἱ μισθοσυντήρητοι οὗτοι ἀδείας μεγαλυτέρας τῶν 9 ἡμερῶν.

Ἐὰν προσέξωμεν τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς θὰ διαπιστώσωμεν ὅτι ἐκ τῶν 45.000 ἐργαζομένων, οἵτινες ἔλαβον βιβλιάρια, 9.000 περίπου δὲν ἔλαβον τὴν ἄδειάν των. Ὁ ἀριθμὸς δὲ αὐτός, μὲ τὰ 72.000 βιβλιάρια τὰ ὁποῖα ἐξεδόθησαν ἐφέτος, θὰ εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερος.

Θὰ προσέξωμεν ἐπίσης ὅτι τὰ ἔξοδα διαχειρίσεως, πρὸς τιμὴν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐκρατήθησαν εἰς πολὺ χαμηλὸν ἐπίπεδον, ἤτοι κάτω τοῦ ἡμίσεος τοῖς ἑκατὸν (0,5%).

Ἐπὶ πλέον θὰ διαπιστώσωμεν ὅτι κατὰ τοὺς 17 μῆνας λειτουργίας τοῦ Σχεδίου παρέμεινεν ἔν πλεόνασμα ἀνερχόμενον εἰς £186.131. Τοῦτο, τὸ πλεόνασμα δηλαδή, δικαιολογεῖ τὴν ἄποψίν μας ὅπως ἐξετασθῇ εὐνοϊκῶς καὶ ἡ διαφοροποίησις, ὥστε νὰ παραχωρηθῇ ἄδεια καὶ εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ ἐργατρίας τῶν ἀποθηκῶν συσκευασίας καὶ εἰς ἄλλας τυχὸν τάξεις ἐργαζομένων αἱ ὁποῖαι θὰ ἐδικαιολόγουν τοῦτο.

Ἐπίσης, καὶ τὸ σοβαρώτερον, ὅπως μελετηθῇ ἀπὸ τώρα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων, Σχέδιον ὥστε νὰ ἀπολαμβάνουν οἱ μισθοσυντήρητοι τὴν πραγματικὴν ἄδειάν των· νὰ δημιουργηθοῦν δηλαδὴ τὰ κατάλληλα ἀναπαυτήρια, οἱ ξενῶνες, καὶ νὰ παραχωρηθοῦν ἄλλαι εὐκολίαι κατασκηνώσεων ὥστε νὰ ἔχουν οἱ ἐργατοϋπάλληλοι μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των τὴν πλέον δυνατὴν καὶ εὐθηνὴν ἀνάπαυσιν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἀδειῶν των, τοὐλάχιστον μὲ τὰ ὀφέλη τὰ ὁποῖα θὰ λαμβάνουν ἐκ τοῦ Σχεδίου αὐτοῦ.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Ζιαρτίδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Θὰ εἶμαι πολὺ σύντομος διότι συμφωνῶ πλήρως μὲ τὴν τροποποίησιν, ἡ ὁποία προτείνεται εἰς τὸν Νόμον, καὶ μὲ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐκθέσεως τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Θὰ ἤθελα μόνον νὰ τονίσω ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπρόλαβε νὰ κάμῃ ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χριστοδουλίδης. Ὅτι, δηλαδή, δὲν εἶναι μόνον οἱ λιμενεργάται οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται κατὰ τρόπον ἰδιάζοντα καὶ διὰ τοὺς ὁποίους τὸ Ὑπουργεῖον πρέπει νὰ σκεφθῇ καὶ νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν γενομένην τροποποίησιν. Ὅπως εἶπεν ὁ κ. Χριστοδουλίδης ἀκόμη μία τάξις ἐργαζομένων, αἱ ἐργάτριαι καὶ οἱ ἐργάται οἱ ἀπασχολούμενοι μὲ τὴν συσκευασίαν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ἐργάζονται ἐπίσης κατὰ τρόπον ἰδιάζοντα καὶ ἡ συμβουλὴ τὴν ὁποίαν δίδομεν εἶναι ὅπως τὸ Ὑπουργεῖον, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου, λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν τάξιν αὐτὴν τῶν ἐργαζομένων.

Ἐν σχέσει μὲ τοὺς ἀριθμούς, τοὺς ὁποίους ἀνέφερεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χριστοδουλίδης, θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω τὸ ἑξῆς, ὅτι εἶναι πολὺ ἐνωρὶς ἀκόμη διὰ νὰ ὁμιλῶμεν διὰ πλεόνασμα £186.000. Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὑπάρχει μία διαφορὰ £186.000 μεταξὺ εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν κατὰ τοὺς πρώτους 18 μῆνας τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου. Ἀλλὰ εἶναι πολὺ ριψοκίνδυνον νὰ χαρακτηρισθῇ τὸ ποσὸν αὐτὸ ὡς πλεόνασμα διὰ τὸν λόγον ὅτι εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἔτους ἀδείας δὲν ἐπληρώθησαν τὴν ἄδειάν των ὅλοι οἱ ἐγγραφέντες δικαιοῦχοι. Τοῦτο δὲ συμβαίνει διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ ἔτος ἀδείας δὲν εἶναι τὸ ἴδιον δι' ὅλους τοὺς δικαιούχους, ὡς συμβαίνει μὲ τὸν Νόμον περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὅπου τὸ ἔτος ἀσφαλίσεως εἶναι τὸ ἴδιον.

Τὸ ἔτος ἀδείας εἶναι διαφορετικόν, μπορεῖ νὰ πῇ κανείς, διὰ κάθε δικαιοῦχον. Ἔτσι εἶναι πιθανόν, ὅταν πληρώνεται ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς τῶν δικαιούχων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους, ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς τούτων νὰ μὴ ἔχουν ἀκόμη συμπληρώσει τὸ ἔτος ἀδείας των καὶ οὕτω νὰ μὴ ἔχουν ζητήσει τὴν πληρωμὴν τῶν δικαιωμάτων των. Ἔτσι δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ φανῇ τὸ πραγματικὸν πλεόνασμα διὰ τὴν διάθεσιν τοῦ ὁποίου νὰ συζητῶμεν, ἂν δὲν παρέλθῃ τοὐλάχιστον ἀκόμη ἕν ἔτος. Ὅταν παρέλθῃ τὸ ἔτος καὶ φανῇ τὸ πραγματικὸν πλεόνασμα, τότε συμφωνῶ ὅτι αἱ συνδικαλιστικαὶ ὀργανώσεις καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας θὰ πρέπει νὰ σκεφθοῦν τὴν χρησιμοποίησίν του πρὸς βελτίωσιν τῶν ὠφελημάτων, ἰδιαιτέρως δὲ τὴν χρησιμοποίησίν του διὰ τὴν παροχὴν διευκολύνσεων εἰς τοὺς ἐργάτας διὰ τὴν καλυτέραν ἀξιοποίησιν τῆς ἀδείας ἀναπαύσεως. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Δὲν πρόκειται νὰ ἀγορεύσω ἐπεξηγῶν ἐπὶ μακρὸν τὰς προνοίας τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου, διότι ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας ὁμιλεῖ ἀφ' ἑαυτῆς. Ὅ,τι θὰ ἤθελα ἐν προκειμένῳ μόνον νὰ τονίσω εἶναι ἡ εἰσήγησις ὅπως τὰ διάφορα ἐπὶ μέρους Ταμεῖα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ Ἀδειῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐνσωματωθοῦν εἰς τὸ ἄμεσον ἢ τὸ προσεχὲς μέλλον εἰς ἕν ἐνιαῖον σύστημα κοινωνικῶν παροχῶν πρὸς τοὺς μισθωτοὺς ἐργατοϋπαλλήλους· ἀποτελεῖ τοῦτο, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι

συνάδελφοι, χρόνιον αἴτημα τῆς ἐργοδοτικῆς πλευρᾶς ἡ ὁποία ἐπανειλημμένως ἐτόνισε τὴν εἰσήγησιν περὶ ἐνσωματώσεως τῶν δύο τούτων ταμείων εἰς ἓν ἐνιαῖον σύστημα. Τοῦτο, ἄλλωστε, ὡς ἐνθυμοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἐτονίσθη ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ αἵτινες ἐξήτασαν τοὺς Προϋπολογισμοὺς τόσον διὰ τὸ ἔτος 1968 ὅσον καὶ διὰ τὸ ἔτος 1969. Ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦτο, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, θὰ πρέπει νὰ ἀντικρυσθῇ τὸ ὅλον πρόβλημα, ἐν ὄψει μάλιστα τῆς σκοπουμένης νομοθετικῆς κατοχυρώσεως καὶ ρυθμίσεως τοῦ θεσμοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας.

Ἡ εἰσήγησις αὕτη, ἀντικρυζομένη ἁρμοδίως, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἀποβῇ εὐεργετικὴ ὄχι μόνον διὰ τὴν ἐργοδοτικὴν πλευρὰν ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας ἐλέγχου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς καὶ διὰ τὰς Συνδικαλιστικὰς Ὀργανώσεις, ἐξοικονομουμένων ὡρῶν ἀπαιτουμένων δι' ἔλεγχον καὶ διερεύνησιν.

Τοῦτο ἄλλωστε θὰ ἐξοικονομήσῃ, ὡς εἶναι αὐταπόδεικτον, εἰς σημαντικὸν βαθμὸν ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν διὰ τὴν ἐργατικὴν πλευράν. Τέλος μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ δυνηθῶμεν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, νὰ ἐλέγξωμεν καὶ τὰς περιπτώσεις παραλείψεως ποὺ ἐπεσήμανεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χριστοδουλίδης καὶ νὰ ἐξοικονομήσωμεν περισσοτέρους πόρους ἀπὸ τὴν ὅλην διαχείρισιν διὰ νὰ τοὺς ὁδηγήσωμεν πρὸς τὴν κατασκευὴν καὶ ἐφαρμογὴν θερινῶν θερέτρων, παιδικῶν κατασκηνώσεων, ὡς ἦτο ἡ ἀρχικὴ φιλοσοφικὴ σκέψις τοῦ ὅλου νομοσχεδίου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἐδαφίου (3) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμων τοῦ 1967 καὶ 1968 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένων ὡς «ὁ βασικὸς νόμος») καὶ ὁ βασικὸς νόμος καὶ ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὁμοῦ ὡς οἱ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμοι τοῦ 1967 ἕως 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι τὰ λοιπὰ θέματα Νομοθετικῆς φύσεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, εὑρίσκονται ἀκόμη ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ οἰκεῖαι ἐκθέσεις.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικοὺς) Κανονισμοὺς τοῦ 1969, ἀντιλαμβάνομαι ὅτι οἱ Κανονισμοὶ αὐτοὶ ἀπεσύρθησαν καὶ θὰ ἐπανακατατεθοῦν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς πολὺ συντόμως.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα νὰ ἐπεξηγήσω, ὡς Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία ἐπιλαμβάνεται τοῦ θέματος τῶν Κανονισμῶν αὐτῶν, ὅτι ἀπεσύρθησαν οἱ Κανονισμοὶ ἁπλῶς διὰ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία περαιτέρω μελέτης των ἐν ὄψει τῶν χρονικῶν ὁρίων τὰ ὁποῖα τίθενται δυνάμει τοῦ Νόμου. Δὲν ὑπάρχει θέμα ὅπως ἀποσυρθοῦν καὶ τροποποιηθοῦν ἢ μὴ κατατεθοῦν πάλιν ἐνώπιον τοῦ Σώματος· εἶναι ἁπλῶς διὰ λόγους καθαρῶς νομοτεχνικοὺς διὰ τοὺς ὁποίους ἀποσύρονται καὶ θὰ κατατεθοῦν εἰς τὴν ἑπομένην συνεδρίαν τῆς Βουλῆς. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ — Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων, καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθεται τὸ ἑξῆς Νομοσχέδιον :

Ὁ περὶ Κτήσεως Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἀλλοδαποὶ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ κατατεθὲν Νομοσχέδιον προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Δὲν προτίθεμαι νὰ ὁρίσω συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα ἀλλὰ κατὰ τὴν μεταπροσεχῆ Πέμπτην, 17ην Ἀπριλίου, καὶ ὥραν 4ην ἀπογευματινήν, μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Σχετικῶς μὲ τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ ἐλπίζω ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν θὰ ἀποστείλῃ τὰς ἀπὸ καιροῦ ἀναμενομένας πληροφορίας εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν.

(4) Ὁ περὶ Μεταδοτικῶν Νόσων τῶν Ζώων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(5) Ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(6) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(7) Ὁ περὶ Πολεοδομίας καὶ Χωροταξίας Νόμος τοῦ 1968.

(8) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Προτοῦ τερματίσω τὰς ἐργασίας τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως ἐπιθυμῶ νὰ εὐχηθῶ εἰς τοὺς ἐντίμους Βουλευτὰς Καλὸν Πάσχα.

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 5.17 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος.
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις (Μέτρα βελτιώσεως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν κατοίκων ὀρεινῶν χωρίων — Βελτίωσις τοῦ δρόμου Σωτήρας — Φρενάρου — Διαχωρισμὸς οἰκοπέδων εἰς Λατσιὰ — Κατασκευὴ ὑδατοφράκτου εἰς Τέγγελην, κ.λ.π.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Χρ. Μιχαηλίδης — Κ. Χριστοδουλίδης — Α. Ζιαρτίδης — Π. Στυλιανοῦ) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 17ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1969

("Ωρα ἐνάρξεως 4.48 μ.μ.)

(Ἀρ. 30)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἰουλίου 1968.

«Εἶναι κοινῶς γνωστὸν ὅτι ἡ Ὀρεινὴ περιοχὴ Λάρνακος, ἀποτελεῖ τὴν δυσπραγοῦσαν περιοχὴν τῆς δυσπραγούσης Λάρνακος. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα τῶν κατοίκων της εἶναι ἓν τῶν χαμηλοτέρων εἰσοδημάτων ἐν Κύπρῳ, ἐὰν ὄχι τὸ χαμηλότερον.

Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖα μέτρα ἔχει προγραμματίσει ἢ προτίθεται συντόμως νὰ προγραμματίσῃ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς, τῆς ὁποίας κατ' ἔτος ὁ πληθυσμός, λόγῳ τῶν ἐπικρατουσῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, μειοῦται εἰς μεγάλον βαθμὸν μέχρι σημείου ὥστε ἐντὸς τῆς τελευταίας δεκαετίας νὰ ἔχῃ μειωθῇ κατὰ τὸ ἥμισυ.

Ἐρωτᾶται ἐπίσης ἐὰν ὑπὸ τὰς περιστάσεις ἡ σύστασις εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξ ἐμπειρογνωμόνων διὰ τὴν μεθοδικὴν μελέτην τῆς καταστάσεως καὶ ὑποβολὴν συγκεκριμένων εἰσηγήσεων πρὸς περιφερειακὴν ἀνάπτυξιν δὲν εἶναι πρᾶξις ἐπιβεβλημένη».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Ἀπριλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 4ην Ἰουλίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη.

«Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Μέλους τῆς Βουλῆς ὑποβληθεῖσα ἐρώτησις ἐφάπτεται τοῦ γενικωτέρου θέματος τῆς περιφερειακῆς ἀναπτύξεως τὸ ὁποῖον ἔχει ἐπεξηγηθῇ ἐπανειλημμένως εἰς τὰ Μέλη.

Ἡ ὀρεινὴ περιοχὴ Λάρνακος, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται ἡ ἐρώτησις, περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν περιοχῶν τῆς Νήσου εἰς τὰς ὁποίας ἔχουν ἐκτελεσθῆ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔργα ἀναπτύξεως. Ὁ συνημμένος κατάλογος «Α» ἐμφαίνει τὰ ἐκτελεσθέντα εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην ἔργα κατὰ τὸ ἔτος 1967, καὶ ὁ κατάλογος «Β» τὰ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐκτελεσθέντα ἔργα. Ἀναμφιβόλως ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων τούτων, ὡς καὶ τῶν ἔργων ἅτινα θὰ ἐκτελεσθοῦν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, θὰ συμβάλῃ εἰς ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν κατοίκων αὐτῆς.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ «Α»

Ἔργα Ἀναπτύξεως Ἐκτελεσθέντα κατὰ τὸ 1967

(α) Βελτίωσις Χωριτικῶν Ὁδῶν :

Πάνω Λεύκαρα	£1.752
Βαβατσινιὰ	£ 572
Ἅγ. Βαβατσινιᾶς	£ 160

(β) Ἀντιπλημμυρικὰ Ἔργα :

Μελίνη	£ 450

(γ) Ὁδικὰ Ἔργα :

Ἀσφαλτόστρωσις δρόμου Βάβλας–Κάτω Δρυὸς	£8.000
Βελτίωσις δρόμου Κάτω Δρυὸς–Λευκάρων	£1.000

(δ) Ἀγροτικοὶ Δρόμοι :

Κάτω Δρῦς	£ 60
Βάβλα	£ 100

(ε) Μικρὰ Ἔργα Ἀναπτύξεως (τοῖχοι ἀντιστηρίξεως, ἄνοιγμα διόδων κλπ.) :

Ἅγ. Βαβατσινιᾶς	£ 243

(στ) Ἐπιχορηγούμενα ἀντιδιαβρωτικὰ ἔργα :

Βαβατσινιά, Λάγια, Βάβλα, Ἅγ. Βαβατσινιᾶς, Μελίνη καὶ Ὁδοῦ	£2.454.883 μίλς

(ζ) Δασικαὶ Ὁδοί :

Τὸ ἔτος 1967 διηνοίχθη ὁ δρόμος Προφήτη Ἠλία–Βαβατσινιᾶς μήκους 5.3 μιλίων ἀντὶ δαπάνης £5.500 καὶ διεπλατύνθη ὁ δρόμος Λυθροδόντα–Πάνω Λεύκαρα μήκους 2.6 μιλίων ἀντὶ δαπάνης £500.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ «Β»

Ἔργα Ἀναπτύξεως Ἐκτελεσθέντα κατὰ τὸ 1968

(α) Βελτίωσις Χωριτικῶν Ὁδῶν :

Κάτω Λεύκαρα	£ 40
Πάνω Λεύκαρα	£ 2.279
Ἅγ. Βαβατσινιᾶς	£ 1.000

(β) Ὁδικὰ Ἔργα :

Ἀσφαλτόστρωσις δρόμου Βάβλας–Κάτω Δρυὸς–Λευκάρων (ἡ ἐργασία αὕτη συνεχίζεται)	£10.081
Βελτίωσις δρόμου Κάτω Δρυὸς–Λευκάρων	£ 800
» » Ὁδοῦ–Λειβαδοχόρτου	£ 188
» » Ἅγ. Βαβατσινιᾶς–Παυλιᾶς	£ 800
» » Ὁρᾶς–Ὁδοῦς–Φαρμακᾶ	£ 991
» » Ὁρᾶς–Ὁδοῦς–Μελίνης–Ἐπταγώνιας	£ 446

(γ) Ἀγροτικοὶ Δρόμοι :

Πάνω Λεύκαρα	£ 150
Κάτω Δρῦς	£ 53
Βάβλα	£ 180
Λάγια	£ 8
Ἅγ. Βαβατσινιᾶς	£ 997

(δ) Ἀνέγερσις Τουριστικοῦ Περιπτέρου :

Πάνω Λεύκαρα	£ 6.000

Ἄλλα Ἔργα:

(α) Διαπλάτυνσις τῶν ἐξῆς δασικῶν ὁδῶν:

(i) Λυθροδόντα—Προφήτη Ἠλία	£3.500.000 μίλς
(ii) Προφήτη Ἠλία—Βαβατσινιᾶς	£1.000.000 »

Ἡ διάνοιξις καὶ διαπλάτυνσις τῶν ἀνωτέρω ὁδῶν ἐξυπηρετεῖ σημαντικῶς τὴν ἐπικοινωνίαν πλείστων χωρίων τῆς περιοχῆς μετὰ τῆς Λευκωσίας.

(β) Ὑδατικὰ Ἔργα:

Κατὰ τὸ 1968 ἐξετελέσθησαν διάφορα ἔργα εἰς Π. Λεύκαρα ἔναντι δαπάνης £453 καὶ εἰς Ἁγ. Βαβατσινιᾶς ἔναντι δαπάνης £2.554.

(γ) Μετρητὰ καὶ Σιτηρέσια δοθέντα εἰς τοὺς γεωργοὺς τῆς ὀρεινῆς περιοχῆς Λάρνακος κατὰ τὸ 1968 διὰ τὴν ἐκτέλεσιν διαφόρων ἔργων.

Σχέδιον	Μετρητὰ £	Σιτηρέσια £	Ἀξία σιτηρεσίων £	Ὁλικὸν £
Σχέδιον Διατηρήσεως Ἐδάφους καὶ Δενδροφυτείας (Παγκόσμιον Πρόγραμμα Τροφίμων).	3.739	20.259	5.065	8.804
Σχέδιον ἐπιδοτήσεως μικρῶν ἀντιδιαβρωτικῶν ἔργων διὰ τὴν καλλιέργειαν φυλλοβόλων.	1.000	—	—	1.000».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Ὀκτωβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1968.

«Παρατηρεῖται ὅτι μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ἐπιτρέπεται ἡ πώλησις Κυπριακῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν εἰς τὸ κατάστημα Ἀδασμολογήτων Εἰδῶν εἰς τὸν ἀερολιμένα Λευκωσίας.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐξοδεύομεν σημαντικὰ ποσὰ διὰ τὴν προώθησιν τῶν Κυπριακῶν οἰνοπνευματωδῶν προϊόντων εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Εἰς τὴν ἀνωτέρω περίπτωσιν μᾶς δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ διαφημίσωμεν τὰ προϊόντα αὐτὰ κατὰ τρόπον πολὺ ἱκανοποιητικὸν καὶ χωρὶς καμμίαν ἐπιβάρυνσιν εἰς δεκάδας χιλιάδων ἐπισκεπτῶν οἱ ὁποῖοι διέρχονται ἐκ τοῦ ἀερολιμένος Λευκωσίας.

Νοουμένου ὅτι παρετηρήθη ζήτησις ἐκ μέρους ξένων ἐπιβατῶν ὅπως ἀγοράσουν Κυπριακὰ οἰνοπνευματώδη κατὰ τὴν ἀναχώρησίν των ἐκ Κύπρου καὶ ἡ ἔλλειψις αὕτη ἐσχολιάσθη δυσμενῶς ὑπὸ μερικῶν ἐπιβατῶν, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διὰ τὰ κάτωθι:

(α) Ποῖοι λόγοι μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ἐπιτρέπουν τὴν πώλησιν Κυπριακῶν οἰνοπνευματωδῶν εἰς τὸ κατάστημα Ἀδασμολογήτων Εἰδῶν εἰς τὸν ἀερολιμένα Λευκωσίας;

(β) Θὰ ἐπιτραπῇ ἡ πώλησις ἀδασμολογήτων Κυπριακῶν οἰνοπνευματωδῶν εἰς τὸν ἀερολιμένα Λευκωσίας καὶ πότε»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἀπριλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη.

«Τὸ ζήτημα τῆς διαθέσεως Κυπριακῶν οἰνοπνευματωδῶν μέσῳ τοῦ καταστήματος ἀδασμολογήτων εἰδῶν τοῦ διεθνοῦς ἀερολιμένος Λευκωσίας, ἐξητάσθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων Ὑπουργείων, ἡ δὲ παρατήρησις ὅτι

«δὲν ἐπιτρέπεται ἡ πώλησις Κυπριακῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν εἰς τὸ κατάστημα ἀδασμολογήτων εἰδῶν» δὲν εἶναι ἀκριβής. Ἐν τῇ πραγματικότητι τόσον Κυπριακὰ σιγαρέττα ὅσον καὶ οἰνοπνευματώδη — πλὴν τοῦ οἴνου — δύνανται νὰ διατίθενται καὶ τῷ ὄντι διατίθενται μέσῳ τοῦ καταστήματος ἀδασμολογήτων εἰδῶν ἄνευ οἱουδήποτε περιορισμοῦ καὶ εἰς τιμὰς μὴ συμπεριλαμβανούσας φόρον καταναλώσεως.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ πώλησις Κυπριακῶν οἴνων μέσῳ τοῦ καταστήματος ἀδασμολογήτων εἰδῶν τοῦ ἀερολιμένος Λευκωσίας δὲν ἐπιτρέπεται, τοῦτο δὲ διότι οἱ Κυπριακοὶ οἶνοι δὲν ὑπόκεινται εἰς φόρον καταναλώσεως. Σημειωτέον ὅτι συμφώνως πρὸς γνωμοδότησιν τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας ἐμπορεύματα μὴ ὑποκείμενα εἰς φόρους εἰσαγωγῆς ἢ καταναλώσεως, δὲν δύνανται νὰ διατίθενται μέσῳ τοῦ καταστήματος ἀδασμολογήτων εἰδῶν. Προφανῶς τὸ κατάστημα ἀδασμολογήτων εἰδῶν τοῦ ἀερολιμένος Λευκωσίας, ὡς καὶ παρόμοια καταστήματα ἄλλων ἀερολιμένων, προορίζεται κυρίως διὰ τὴν πώλησιν εἰς ξένους ἐπισκέπτας ἐμπορευμάτων ὑποκειμένων εἰς ὑψηλοὺς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον δασμούς.

Ἐν τούτοις, καὶ πρὸς προώθησιν τῶν Κυπριακῶν προϊόντων, καὶ δὴ τῶν οἴνων, ἐπετράπη ἡ διάθεσις τούτων μέσῳ ἑτέρων καταστημάτων τοῦ διεθνοῦς ἀερολιμένος. Δεδομένου δὲ ὅτι οἱ Κυπριακοὶ οἶνοι εἰς οὐδένα ὑπόκεινται δασμόν, ἡ τιμὴ αὐτῶν δὲν θὰ ἦτο χαμηλοτέρα ἐὰν ἐπωλοῦντο μέσῳ τοῦ καταστήματος ἀδασμολογήτων εἰδῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Νοεμβρίου 1968.

«Τὰ χωρία Ἅγιος Παῦλος, Παλαιόμυλος καὶ Τρεῖς Ἐληὲς τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ἔχουν ἀπόλυτον ἀνάγκην ὡρισμένων ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων συνολικῆς δαπάνης £2.200, ἐκ τῆς ὁποίας ποσὸν £900 ἀποτελεῖ εἰσφορὰν τῶν χωρίων καὶ ποσὸν £1.300 κυβερνητικὴν εἰσφοράν.

Ἐπειδὴ ἡ καθυστέρησις τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐν λόγῳ ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων προκαλεῖ μεγάλας ταλαιπωρίας καὶ ζημίας εἰς τοὺς κατοίκους τῶν ἐν λόγῳ χωρίων, ἰδίως κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐν λόγῳ ἔργων θὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἀπριλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Νοεμβρίου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Τὰ ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα τῶν χωρίων Ἅγιος Παῦλος, Παλιόμυλος καὶ Τρεῖς Ἐληὲς περιλαμβάνονται εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ τρέχοντος ἔτους, ἡ ἐκτέλεσις δὲ τούτων θ' ἀρχίσῃ συντόμως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Ἰανουαρίου 1969.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1962 ἐγκατεστάθη σύστημα ὑδρεύσεως εἰς τὰ χωρία Ἄνω Πολεμίδια, Κάτω Πολεμίδια καὶ Ὕψωναν ἀντὶ δαπάνης £54.000.

Ἀτυχῶς ἔν ἔτος ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ ἐν λόγῳ ὑδρευτικοῦ συστήματος παρουσιάζεται ἔλλειψις ὕδατος ἰδίως κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας.

Παρ' ὅλον ὅτι πλεῖστα διαβήματα ἐγένοντο ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν ἐν λόγῳ χωρίων καὶ ἐδόθησαν ἐπανειλημμέναι ὑποσχέσεις ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων δι' ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος, ἀτυχῶς μέχρι σήμερον οὐδεμία ἐνέργεια ἐγένετο πρὸς τελικὴν λύσιν του.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ ἀκόλουθα :

(1) Ἐλήφθησαν ἢ μὴ οἱαδήποτε μέτρα μέχρι σήμερον διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ἐν λόγῳ προβλήματος ;

(2) Πότε ὑπολογίζεται νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ τελικὴ ἐπίλυσίς του» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἀπριλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 7ην Ἰανουαρίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Σχέδιον διὰ τὴν ὑδατοπρομήθειαν τῶν χωρίων τούτων ἐξεπονήθη ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων κατὰ τὸ ἔτος 1957 ἀφοῦ εἶχον ἐν τῷ μεταξὺ γίνει ὑδρομετρήσεις κατὰ τὰ δύο προηγούμενα ἔτη συμφώνως τῶν ὁποίων ἡ ἐλαχίστη ἀπόδοσις τῆς πηγῆς «Κρύα Νερὰ» ἦτο 90.720 γαλ. ἡμερησίως, ποσότης ἥτις ἦτο ἀρκετὴ διὰ τὸν πληθυσμὸν τῶν τριῶν χωρίων, ὅστις ἦτο 3,500 εἰς ἀναλογίαν 20 γαλονίων κατὰ κεφαλὴν ἥτις εἶναι ἡ συνήθης ἀναλογία διὰ τὰ χωρία.

Τὸ σχέδιον τοῦτο ἐξετελέσθη κατὰ τὸ ἔτος 1961 ἔναντι συνολικῆς δαπάνης £54.000 (διὰ τὰ τρία χωριά), λόγῳ ὅμως τῆς μεγάλης ἀνομβρίας κατὰ τὰ ἔτη πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου ἡ ἀπόδοσις τῆς πηγῆς ἐμειώθη ἰδίως κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας, ὅτε καὶ ἐλήφθησαν τὰ ἀκόλουθα μέτρα πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως :

(α) Κατὰ τὸ ἔτος 1964 ἀνωρύχθη διάτρησις παρὰ τὸ χωρίον Καντοῦ μὲ ἀπόδοσιν 127.000 γαλονίων ὕδατος ἡμερησίως καὶ ὁσάκις παρίστατο ἀνάγκη αὕτη ἐτίθετο ἐν λειτουργίᾳ καὶ ὕδωρ διωχετεύετο διὰ μέσου τοῦ κεντρικοῦ ὑδροσωλῆνος τοῦ σχεδίου εἰς τὰς ὑδατοδεξαμενὰς τῶν τριῶν χωρίων.

Ἐν τούτοις, καὶ παρὰ τὴν ἀποτελεσματικότητα τοῦ μέτρου τούτου, ἐσημειοῦτο κατὰ περιόδους μείωσις τοῦ εἰς τὰ χωρία διοχετευομένου ὕδατος λόγῳ κακοβούλων ζημιῶν εἰς τοὺς ὑδροσωλῆνας, βλάβης εἰς τὴν ἀντλίαν τῆς διατρήσεως καὶ ἀνεξελέγκτου χρήσεως ὕδατος ὑπὸ τῶν κατοίκων.

(β) Πρὸς ἄρσιν τῆς ἀνεξελέγκτου καταναλώσεως ὕδατος ὑπὸ τῶν κατοίκων Πολεμιδίων ἀντικατεστάθησαν τὰ κερίζια δι' ὑδρομετρητῶν καὶ ἐθεσπίσθησαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Βελτιώσεως Κανονισμοὶ προνοοῦντες ὑψηλοτέραν τιμὴν διὰ κατανάλωσιν ὕδατος πέραν τῶν κανονικῶν ἀναγκῶν τῶν κατοίκων.

Δυστυχῶς, παρ' ὅλα τὰ ἀνωτέρω μέτρα, λόγῳ προφανῶς τῆς σημειωθείσης κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀνομβρίας, τῆς ἐπεκτάσεως τῶν χωρίων Πολεμιδίων καὶ Ὕψωνα, τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ ἰδίως διὰ τῆς μετοικήσεως πολλῶν Τούρκων εἰς Πολεμίδια ἀπὸ τοῦ 1964 καὶ ἐντεῦθεν καὶ τῆς αὐξήσεως τῶν ἀναγκῶν τῶν κατοίκων παρέστη ἀνάγκη ἐκπονήσεως νέων σχεδίων πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς παρεχομένης ποσότητος ὕδατος ἐκ διατρήσεων.

Ἔχουν ἀνορυχθῆ ἀρκεταὶ γεωτρήσεις εἰς τὴν περιοχήν, ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ ἀνευρεθὲν ὕδωρ ἦτο μὲν ἀρκετὸν εἰς ποσότητα, ποιοτικῶς ὅμως ἀκατάλληλον δι' οἰκιακὰς ἀνάγκας. Συνεχίζεται ἡ μελέτη διὰ τὴν παροχὴν ὕδατος πρὸς τὰ Πολεμίδια καὶ Ὕψωναν ἀπὸ γεωτρήσεις εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Κούρρη».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1969.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποίαν βοήθειαν ἔχει παράσχει ἢ θὰ παράσχῃ ἡ Κυβέρνησις

εἰς τοὺς σοβαρῶς ζημιωθέντας ἐκ τῶν προσφάτων πλημμυρῶν εἰς διαφόρους περιοχὰς τῆς Κύπρου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ἀπριλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ Ἰανουαρίου ἐξουσιοδοτήθησαν τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα ὅπως προβοῦν, δημοσίᾳ δαπάνῃ, εἰς τὴν ἐπιδιόρθωσιν ζημιῶν αἵτινες εἶχον προξενηθῆ ὑπὸ τῶν πλημμυρῶν τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1968 εἰς δρόμους καὶ ὑδρευτικά, ἀρδευτικὰ καὶ ἄλλα κοινοτικὰ ἔργα. Εἰς γεωργοὺς τῶν ὁποίων ὑπέστησαν ζημίαν τὰ ἀντιδιαβρωτικὰ ἔργα ἐδόθη ἢ θὰ δοθῇ ἡ συνήθης ἐπιχορήγησις πρὸς ἐπιδιόρθωσίν των. Εἰς τὸ παρὸν στάδιον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λεχθῇ ποῖον ποσὸν θὰ δαπανηθῇ συνολικῶς, καθότι εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἡ ἐργασία συνεχίζεται ἢ ἀναμένεται νὰ ἀρχίσῃ ὅταν τὸ ἐπιτρέψουν αἱ καιρικαὶ συνθῆκαι».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Φεβρουαρίου 1969.

«Παρακαλεῖται ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ ἀπὸ μακροῦ ἐκκρεμοῦν ζήτημα ἀνεγέρσεως δικαστικοῦ μεγάρου εἰς Λεμεσόν.

Διατὶ δὲν ἀνεκοινώθη ἀκόμη ἡ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ποῦ θὰ ἀνεγερθῇ τὸ μέγαρον τοῦτο καὶ πότε θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἀνέγερσίς του, δεδομένου ὅτι ἅπαντες ἀνεγνώρισαν ὅτι ἡ ἀνέγερσις τοιούτου μεγάρου δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπείγουσα ἀνάγκη» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἀπριλίου 1969, τῆς Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην Φεβρουαρίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη.

«Τὰ ἁρμόδια Τμήματα τῆς Κυβερνήσεως εἶχον ὑποβάλει ἐγκαίρως τὰς συστάσεις των ὡς πρὸς τὸν καταλληλότερον χῶρον ἀνεγέρσεως τοῦ Δικαστικοῦ Μεγάρου Λεμεσοῦ, κατόπιν ἐνδελεχοῦς μελέτης ἁπάντων τῶν σχετικῶν πρὸς τὸ θέμα. Ὁ λόγος ὅμως διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἐλήφθη ἀμέσως τελικὴ ἀπόφασις εἶναι διότι ἐξεφράσθησαν διάφοροι ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος ὑπὸ παραγόντων τῆς πόλεως, αἱ ὁποῖαι παρεπέμφθησαν πρὸς μελέτην εἰς τοὺς ἁρμοδίους τεχνικοὺς τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ μελέτη αὕτη ἔχει τώρα συμπληρωθῇ καὶ ἔχει ὑποβληθῇ ἔκθεσις πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον πρὸς τελικὴν ἀπόφασιν.

Εὐθὺς ὡς ληφθῇ ἀπόφασις ὡς πρὸς τὸν χῶρον, θὰ προχωρήσῃ ἡ ἐκπόνησις τῶν σχεδίων τοῦ κτιρίου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Φεβρουαρίου 1969.

«Ἐρωτᾶται ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς ἐὰν ἔγινε σκέψις περὶ διορισμοῦ καταλλήλων διπλωματούχων δικηγόρων ὡς εἰσαγγελέων ἐνώπιον τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων τῆς Δημοκρατίας εἰς ἀντικατάστασιν τῶν μέχρι σήμερον ἐκτελούντων τὸ ἔργον τοῦ εἰσαγγελέως ἀστυνομικῶν ὀργάνων, δεδομένου ὅτι ἡ ἀνάθεσις τοῦ εἰσαγγελικοῦ καθήκοντος εἰς ἐπαγγελματίας δικηγόρους πανθομολογεῖται ὅτι θὰ ἐξυπηρετήσῃ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ κατὰ τρόπον πολὺ ἀποτελεσματικὸν τὴν ἀπονομὴν τῆς Ποινικῆς Δικαιοσύνης ἐν Κύπρῳ».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἀπριλίου 1969, τῆς Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην Φεβρουαρίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη.

«Συμφώνως πρὸς τοὺς κειμένους νόμους ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Δημοκρατίας φέρει τὴν εὐθύνην τῶν ποινικῶν διώξεων, τὴν ἐξουσίαν δὲ ταύτην ἀσκεῖ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε διὰ νομικῶν ὑπαγομένων εἰς αὐτὸν καὶ ἐνεργούντων συμφώνως πρὸς τὰς ὁδηγίας του.

Ἑκάστη ὑπόθεσις, πλὴν ἐκείνων εἰς τὰς ὁποίας τὰ γεγονότα εἶναι ἀναμφισβήτητα καὶ οὐδὲν νομικὸν σημεῖον ἐγείρεται, ἀποστέλλεται εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας πρὸς ἐξέτασιν καὶ δίδονται ρηταὶ ὁδηγίαι περὶ τῆς διατυπωθησομένης κατηγορίας καὶ τοῦ τρόπου χειρισμοῦ ταύτης.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ὅπου ἐγείρεται νομικὸν σημεῖον ἢ αἱ ὁποῖαι παρουσιάζουν δυσκολίαν, τὴν κατηγορίαν διευθύνει Δικηγόρος τῆς Δημοκρατίας. Μόνον εἰς ἁπλᾶς ποινικὰς ὑποθέσεις συνοπτικῆς διαδικασίας ἐνώπιον τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστηρίου τὴν κατηγορίαν συνήθως διευθύνει ἔμπειρος ἀστυνομικός. Ἀλλωστε καὶ εἰς ἄλλας χώρας, τοιούτου εἴδους ὑποθέσεις ἐμπίπτουν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν διώξεων αἱ ὁποῖαι διευθύνονται ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας. Μὲ τὴν πρόσφατον αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Δικηγόρων τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν νέων διορισμῶν, ἡ πρόθεσις εἶναι ὅπως πυκνωθοῦν αἱ ἐμφανίσεις τούτων ἐνώπιον τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων.

Ὑπὸ τὰς περιστάσεις, δὲν φρονεῖται ὅτι διορισμὸς εἰσαγγελέων διὰ συνήθεις ἁπλᾶς ὑποθέσεις συνοπτικῆς διαδικασίας θὰ προῆγε τὸ ἔργον τῆς δικαιοσύνης, ἐνῷ ἐξ ἄλλου θὰ ἐβάρυνε τὸν κρατικὸν προϋπολογισμὸν ἄνευ ἀποχρώσης αἰτίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Φεβρουαρίου 1969.

«Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο γιατὶ ἡ Ἀρχὴ Ἠλεκτρισμοῦ ἔχει ἀρνηθῆ τὴν παροχὴ τριφασικοῦ ρεύματος γιὰ βιομηχανικοὺς σκοποὺς σὲ ἀριθμὸ ἀγροτῶν στὴν περιοχὴ τοῦ χωριοῦ Μαζωτοῦ Λάρνακος» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Μαρτίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην Φεβρουαρίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Ἡ Ἀρχὴ Ἠλεκτρισμοῦ Κύπρου εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ἀρνεῖται τὴν παροχὴν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἐκτὸς βεβαίως ἐὰν ἡ τοιαύτη παροχὴ καθίσταται ἀδύνατος διὰ τεχνικοὺς λόγους. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐνδιαφερόμενος πληροφορεῖται ἀναλόγως.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Μαζωτοῦ, ἡ Ἀρχὴ Ἠλεκτρισμοῦ ὄχι μόνον δὲν ἠρνήθη τὴν παροχὴν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ἀλλ' ἔχει ἐξετάσει τὴν ὑπόθεσιν καὶ γνωστοποιήσει τοὺς ὅρους παροχῆς εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους τρεῖς φορὰς εἰς περίοδον μικροτέραν τῶν δύο ἐτῶν.

Πλὴν ὅμως οἱ ἐνδιαφερόμενοι δὲν ἀπεδέχθησαν τοὺς ὅρους τῆς Ἀρχῆς καὶ τοιουτοτρόπως τὸ σχέδιον μένει ἀπραγματοποίητον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Φεβρουαρίου 1969.

«Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἤρχισεν ἡ ἀσφαλτόστρωσις καὶ γενικὴ ἐπιδιόρθωσις τῆς ὁδοῦ τῆς ὁδηγούσης ἀπὸ τὸ δίστρατον Λεμεσοῦ—Ὁμόδους πρὸς τὸ χωρίον

Βάσα (Λεμεσοῦ) καὶ ἐδαπανήθη ποσὸν £2.000 περίπου ἔναντι τῆς συνολικῆς δαπάνης ἐκ £16.100 περίπου ἥτις ὑπελογίσθη διὰ τὴν συμπλήρωσιν καὶ γενικὴν ἐπιδιόρθωσιν ταύτης.

Παρὰ τὴν ἀκολουθουμένην ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων τακτικὴν νὰ τυγχάνουν προτεραιότητος εἰς τὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τὰ ἔργα τῶν ὁποίων ἤρχισεν ἡ ἐκτέλεσις, ἀτυχῶς, ἡ συνέχισις τῆς ἀσφαλτοστρώσεως καὶ γενικῆς ἐπιδιορθώσεως τῆς ρηθείσης ὁδοῦ δὲν συμπεριελήφθη εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(1) Ποῖοι σοβαροὶ λόγοι συνέτεινον εἰς τὴν διακοπὴν τῆς συνεχίσεως τῆς ἀσφαλτοστρώσεως καὶ γενικῆς ἐπιδιορθώσεως τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ ;

(2) Πότε ὑπολογίζεται νὰ συνεχισθῇ αὕτη» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἀπριλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην Φεβρουαρίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ τῆς ὁδηγούσης ἀπὸ τὸ δίστρατον Λεμεσοῦ—Ὁμόδους πρὸς τὸ χωρίον Βάσα—Κοιλανίου (οὐχὶ Βάσα (Λεμεσοῦ)) δὲν ἤρχισε τὸ παρελθὸν ἔτος ὡς ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ. Ἐγένοντο μόνον ὡρισμέναι εὐθυγραμμίσεις τῆς ὁδοῦ ταύτης ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν £2.000.

Διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τῆς ὁδοῦ ταύτης, μήκους 1,5 μιλίου, θὰ ἀπαιτηθῇ ποσὸν ἐκ £14.000, θὰ καταβληθῇ δὲ προσπάθεια διὰ τὴν συμπερίληψίν της εἰς τὰ ὁδικὰ ἔργα, τὸ προσεχὲς ἔτος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Φεβρουαρίου 1969.

«Ἡ περιοχὴ Καραβᾶ—Λαπήθου ἀποτελεῖ μιὰ βασικὴ ἀγροτικὴ παραγωγικὴ καὶ τουριστικὴ περιοχή.

Αὐτὴ ἡ περιοχὴ στὰ τελευταῖα χρόνια ἀντιμετωπίζει ὀξύτατο πρόβλημα ἄρδευσης καὶ ὕδρευσης.

Λόγῳ τῆς ἔλλειψης νεροῦ τὸ κόστος παραγωγῆς τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων καὶ ἰδιαίτερα τῶν λεμονιῶν ἔχει ἀνέβει σὲ μεγάλο βαθμό, μὲ συνέπειες τὴν αὔξηση τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν τῆς περιοχῆς. Ἡ ὄξυνση τοῦ ὑδρευτικοῦ προβλήματος δημιουργεῖ ἐκτὸς τῶν ἄλλων ζητημάτων καὶ κινδύνους γιὰ τὴν καλύτερη τουριστικὴ ἀξιοποίηση τῆς περιοχῆς.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο :

(α) Πότε προγραμματίζει τὴν κατασκευὴ τοῦ ὑδατοφράκτου ποὺ ἔχει σχεδιαστῆ στὴν περιοχὴ Καραβᾶ ;

(β) Ἔγιναν οἱ διευθετήσεις γιὰ νὰ μεταφερτῆ νερὸ ἀπὸ τὴν περιοχὴ «Καλέμπορας» γιὰ ὕδρευση τῆς κωμόπολης Καραβᾶ» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ἀπριλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 13ην Φεβρουαρίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«(α) Ὑδατοφράκτης Καραβᾶ :

Ἡ ἀνέγερσις ὑδατοφράκτου εἰς Καραβᾶν μελετᾶται. Τὸ σχέδιον δὲν διαλαμβάνει μόνον συγκέντρωσιν ὁμβρίων ὑδάτων ἀλλὰ καὶ συγκέντρωσιν τοῦ νεροῦ τοῦ Κεφαλοβρύσου Καραβᾶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος. Ὡς γνωστόν, ὅμως, τὸ νερὸν τοῦ Κεφαλοβρύσου ἀποτελεῖ ἰδιοκτησίαν διαφόρων κατοίκων Καραβᾶ, τῶν ὁποίων ἡ συγκατάθεσις πρὸς τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητος. Ἐάν ἡ νομικὴ αὐτὴ δυσκολία ἀρθῇ, τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, ἀπὸ ἀπόψεως τεχνικῆς, εἶναι εἰς θέσιν ν' ἀρχίσῃ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἔργου ἐντὸς τοῦ 1969.

Ἐν τῷ μεταξύ, τὸ Γεωλογικὸν Τμῆμα ἔχει εἰσηγηθῆ ἄλλους τρόπους ἀντιμετωπίσεως τοῦ ὑδατικοῦ προβλήματος Καραβᾶ οἱ ὁποῖοι ἐπίσης ἐξετάζονται ἁρμοδίως.

(β) Μεταφορὰ ὕδατος ἐκ τῆς περιοχῆς «Καλέμπορας» διὰ τὴν ὕδρευσιν τῆς Κωμοπόλεως Καραβᾶ :

Τὸν Αὔγουστον τοῦ 1966 εἶχεν ἑτοιμασθῆ σχέδιον διὰ προσωρινὴν ὕδρευσιν τῆς ἀναπτυσσομένης περιοχῆς Καραβᾶ, μεταξὺ τοῦ 7ου καὶ 4ου μιλιοδείκτου τῆς κυρίας ὁδοῦ Κυρηνείας—Λαπήθου, ἐξ ἰδιωτικοῦ φρέατος παρὰ τὴν τοποθεσίαν «Καλέμπορας». Δὲν ἐξετελέσθη ὅμως τὸ σχέδιον τοῦτο, καθ' ὅτι ἤρχισαν δοκιμαστικαὶ γεωτρήσεις εἰς τὴν περιοχὴν διὰ τελικὴν λύσιν τοῦ ὅλου ὑδρευτικοῦ προβλήματος Καραβᾶ. Αἱ ἔρευναι συνεχίζονται εἰσέτι κατὰ τὸ τρέχον ἔτος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Μαρτίου 1969.

«Εἰς τὴν συνοδεύσασαν τὴν κατάθεσιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Ἀναθεωρήσεως τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἀνεφέρετο ὅτι τὸ θέμα τῆς ἀναδιαρθρώσεως τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ ἀξιολογήσεως τῶν ἐν αὐτῇ θέσεων, ἀναλόγως τῶν εὐθυνῶν καὶ καθηκόντων ἑκάστης, ὡς καὶ τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς κρατικῆς μηχανῆς, θὰ ἐξητάζετο ὑπὸ ἐμπειρογνωμόνων εἰδικῶς μετακαλουμένων πρὸς τοῦτο ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἡ Βουλὴ κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὁμοφώνως ἐτόνισε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἀνάγκην ἐπισπεύσεως τῆς μετακλήσεως τῶν ὡς ἄνω ἐμπειρογνωμόνων, τῶν ὁποίων τὸ ἔργον γενικῶς ἀναγνωρίζεται ὡς μεγάλης σημασίας διὰ τὴν εὔρυθμον καὶ ἀποδοτικωτέραν λειτουργίαν τῆς κρατικῆς μηχανῆς.

Ἔκτοτε παρῆλθον πέντε ὁλόκληροι μῆνες. Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ δι' αὐτῆς τοὺς ἐνδιαφερομένους εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκονται αἱ ἐνέργειαι τῆς Κυβερνήσεως διὰ μετάκλησιν τῶν ἐμπειρογνωμόνων τούτων, πότε ὑπολογίζεται ὅτι οὗτοι θὰ ἀφιχθοῦν εἰς Κύπρον διὰ νὰ ἀναλάβουν τὴν σοβαρὰν ἀποστολήν των, καὶ, ἐὰν βεβαίως εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀπαντήσῃ τὸ Ὑπουργεῖον, πόσον χρόνον περίπου θὰ ἀπαιτήσῃ ἡ συμπλήρωσις τοῦ σοβαρωτάτου ἔργου των».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Ἀπριλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 4ην Μαρτίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη.

«Πρὸς προώθησιν τοῦ θέματος τῆς διαρθρώσεως καὶ ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, ἡ Κυβέρνησις ἐξησφάλισε τὰς ὑπηρεσίας τοῦ κ. Edward McCrensky, Περιφερειακοῦ Συμβούλου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν. Ὁ κ. McCrensky ἀφίχθη εἰς Κύπρον τὴν 4ην Μαρτίου 1969, σκοπὸς δὲ τῆς μετακλήσεως αὐτοῦ ἦτο νὰ προβῇ εἰς προκαταρκτικὴν μελέτην τοῦ θέματος καὶ νὰ γνωματεύσῃ ἐπὶ τοῦ εἴδους τῆς ἀπαιτουμένης τεχνικῆς βοηθείας. Οὗτος, ἀφοῦ ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μετ' ἀνωτέρων λειτουργῶν τῆς Κυβερνητικῆς Ὑπηρεσίας καὶ ἐμελέτησε τὴν ὑφισταμένην κατάστασιν, ἡτοίμασεν ἔκθεσιν, εἰς ἣν ἀναφέρονται οἱ ὅροι ἐντολῆς, καθὼς καὶ ἔγγραφα δεικνύοντα τὸν ἀριθμόν, τὴν εἰδικότητα, πεῖραν καὶ καθήκοντα ἑκάστου τῶν ἀπαιτηθησομένων ἐμπειρογνωμόνων, ὡς καὶ τοὺς στόχους καὶ τὸ πρόγραμμα διεξαγωγῆς τῆς σκοπουμένης μελέτης. Ταῦτα ἔχουν ἤδη ἐγκριθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, θὰ γίνουν δὲ διευθετήσεις πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀναγκαιοῦντος ἀριθμοῦ ἐμπειρογνωμόνων, οἵτινες θὰ ἐπιληφθοῦν τοῦ ἔργου τὸ συντομώτερον δυνατόν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Ἀπριλίου 1969.

«Τὸ ὑγραέριον, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται σήμερον εἰς μεγάλην κλίμακα, διανέμεται ἐντὸς μεταλλικῶν κυλίνδρων.

Τοὺς κυλίνδρους αὐτοὺς τόσον τοὺς πλήρεις ὅσον καὶ τοὺς κενοὺς οἱ πωληταὶ τοῦ ὑγραερίου τοὺς ἀποθηκεύουν ἐντὸς τῶν κατωκημένων περιοχῶν, εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία, καὶ εἰς πλείστας περιπτώσεις παραπλεύρως κατοικιῶν ἢ καὶ ἄλλων ὑποστατικῶν, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τοὺς ἐνοίκους καθ' ὅλον τὸ εἰκοσιτετράωρον.

Ἡ ἀποθήκευσις ἐμβάλλει εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν τῶν περιοίκων λόγῳ πιθανότητος ἐκκρίσεως ἢ διαφυγῆς ἀερίου.

Ἐπίσης κατὰ τὴν τοποθέτησιν καὶ ἀπομάκρυνσιν τῶν μεταλλικῶν κυλίνδρων δημιουργεῖται μεγάλη ὀχληρία εἰς τοὺς πολίτας ποὺ κατοικοῦν πέριξ τῶν ἀποθηκῶν.

Λόγῳ αὐτῆς τῆς καταστάσεως ἡ ὁποία δημιουργεῖ δικαιολογημένα παράπονα ἀπὸ τοὺς ἐνοχλουμένους, παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον μελετᾶται ἡ λῆψις μέτρων πρὸς ἄρσιν τῶν ἐνοχλήσεων καὶ ἀντιμετώπισιν τῶν κινδύνων ἀπὸ τὴν ἀποθήκευσιν ὑγραερίου ἐντὸς καὶ πλησίον κατωκημένων περιοχῶν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἀπριλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 2αν Ἀπριλίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ.

«Κατόπιν παρακλήσεως τοῦ ἡμετέρου Ὑπουργείου εἶχε συσταθῆ Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων, τοῦ Ἐπάρχου Λευκωσίας, τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας καὶ ἐκπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἥτις ἀφοῦ ἐμελέτησε, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὸ θέμα τῆς μεταφορᾶς καὶ ἐναποθηκεύσεως ὑγραερίου, ὑπέβαλε προσχέδιον Κανονισμῶν διὰ τὴν ρύθμισιν γενικῶς τοῦ θέματος τῶν ὑγραερίων.

Οἱ ἐν λόγῳ Κανονισμοὶ ἀπεστάλησαν πρὸς τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα τῆς Δημοκρατίας δι' ἐπεξεργασίαν, εὐθὺς δὲ ὡς ἐπιστραφοῦν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο θὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον πρὸς ἔγκρισιν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Ἀπριλίου 1969.

«Τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο Τσακκίστρας εἶναι ἑτοιμόρροπο καὶ ἀκατάλληλο ἀπὸ πολλὰ χρόνια.

Ἡ Χωριτικὴ Ἀρχὴ καὶ οἱ κάτοικοι ἔχουν κάμει ἀρκετὰ διαβήματα στὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο γιὰ τὴν παραχώρηση βοήθειας νὰ ἀνεγείρουν καινούργιο σχολικὸ κτήριο.

Μέχρι σήμερα ὅμως τὸ ζήτημα δὲν ἔχει λυθῆ.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο γιατὶ καθυστερεῖ ἡ βοήθεια γιὰ τὴ λύση ἑνὸς τόσον ζωτικοῦ προβλήματος γιὰ μιὰ μικρὴ κοινότητα» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἀπριλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 2αν Ἀπριλίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Ὑπὸ τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς Τσακκίστρας ἔχει ὑποβληθῆ, πράγματι, αἴτημα διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέου σχολικοῦ κτιρίου εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ὑπάρχοντος τὸ ὁποῖον εἶναι μὲν ἀρκετὰ παλαιὸν οὐχὶ ὅμως ἑτοιμόρροπον ἢ ἐντελῶς ἀκατάλληλον.

Ἡ μὴ προώθησις τοῦ θέματος ὀφείλεται εἰς τὴν ἀβεβαιότητα διὰ τὸ μέλλον τοῦ σχολείου τῆς κοινότητος ταύτης λόγῳ τῆς σταθερᾶς μειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ μαθητῶν αὐτῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ τῆς μελετωμένης ὡς ἐκ τούτου μεταφορᾶς αὐτῶν εἰς τὸ σχολεῖον τῆς γειτονικῆς κοινότητος Κάμπου.

Νῦν ὅτε διεφάνη ὅτι ὁ ἀριθμὸς μαθητῶν κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη θὰ σταθεροποιηθῆ, ὡς προβλέπεται, εἰς 22—23, ἀπεφασίσθη ἡ ἀνέγερσις τοῦ νέου σχολικοῦ κτιρίου κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος 1970, νοουμένου βεβαίως ὅτι θὰ ἐξασφαλισθῆ ὁ ἐπιλεγεὶς ἐν τῷ μεταξὺ πρὸς τοῦτο χῶρος.

Ἡ κρατικὴ βοήθεια θὰ ἐξαρτηθῆ ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ κονδυλίου τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ προσεχοῦς ἔτους διὰ τὴν ἐπιχορήγησιν ἀπόρων κοινοτήτων αἵτινες θὰ ἀνεγείρουν νέα σχολικὰ κτίρια».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ἀπριλίου 1969.

«Τὸ ἀγροτικὸν εἰσόδημα τῶν κατοίκων εἰς πλεῖστα ὅσα χωρία τῆς Πιτσιλιᾶς καὶ συγκεκριμένως εἰς Παλαιχῶρι, Ἀσκᾶν, Φτερικούδι, Πλατανιστάσαν εἶναι ἀπὸ £20 ἕως £300 ἐτησίως, κατὰ μέσον ὅρον £70—80 ἐτησίως.

Λόγῳ τοῦ χαμηλοῦ αὐτοῦ εἰσοδήματος καὶ τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας τὴν ὁποίαν ἀντιμετωπίζουν γενικῶς οἱ κάτοικοι αὐτῶν τῶν χωρίων, πολλοί, καὶ κυρίως ἡ νεολαία ἀναγκάζεται νὰ μετοικῆ εἰς ἄλλας περιοχὰς τῆς νήσου ἢ καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς ἀναζήτησιν πόρου ζωῆς. Τὰ χωρία αὐτὰ φθίνουν διαρκῶς καὶ δημιουργεῖται ταυτοχρόνως σοβαρὸν κοινωνικὸν πρόβλημα.

Δι' αὐτὸ καὶ ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διατὶ δὲν δίδεται προτεραιότης δι' ἔργα εἰς τὰς ἐν λόγῳ περιοχὰς καὶ συγκεκριμένως :

(α) Ὑδατικὰ ἔργα διὰ τῆς κατασκευῆς ὑδατοφρακτῶν καὶ ὑδατοδεξαμενῶν.

(β) Διάνοιξιν ἀγροτικῶν δρόμων διὰ νὰ δυνηθοῦν οἱ ἀγρόται νὰ βελτιώσουν τὴν γῆν των καὶ νὰ ἀναπτύξουν τὴν παραγωγήν των.

(γ) Παροχὴν ἐπιχορηγημένων εἰς τιμὰς κόστους, ἐκσκαφέων, τρακτὲρ καὶ ἄλλων γεωργικῶν μηχανημάτων διὰ τὴν πληρεστέραν καὶ ἀρτιωτέραν ἀξιοποίησιν τῆς γῆς.

(δ) Βελτίωσιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου καὶ ἄλλα ἔργα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ἀπριλίου 1969.

«Ὁ ὁρμίσκος παρὰ τὴν Λάμπουσαν ἔχει πληρωθῆ μὲ φύκια καὶ ἄλλας ἀκαθαρσίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προκαλεῖ δυσοσμίαν, ἰδίως κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον, καὶ δυσκολεύει ταυτοχρόνως καὶ τοὺς ἁλιεῖς οἱ ὁποῖοι χρησιμοποιοῦν τὸν λιμενίσκον.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ περιοχὴ αὐτὴ εἶναι μία ἐκ τῶν βασικῶν τουριστικῶν περιοχῶν τῆς Κύπρου, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ ὁρμίσκου εἰς τρόπον ὥστε καὶ ἡ δυσοσμία νὰ ἐκλείψῃ καὶ οἱ ἁλιεῖς νὰ ἐξυπηρετηθοῦν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ἀπριλίου 1969.

«Λόγῳ τῆς ἀθλίας καταστάσεως εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ὁ δρόμος Πέρα Χωρίου—Λυθροδόντα, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων πότε θὰ ἐπιδιορθωθῆ ὁ ἐν λόγῳ δρόμος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ἀπριλίου 1969.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται ἡ σχεδιαζομένη ἀνέγερσις ὑδατοφράκτου εἰς Καραβᾶν—Λάπηθον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Ἀπριλίου 1969.

«Ἡ διεύρυνσις καὶ ἀσφαλτόστρωσις τοῦ κλάδου ὁδοῦ ἀπὸ τῆς κυρίας ὁδοῦ Σαΐτᾶ—Πλατρῶν πρὸς τὸ χωρίον Μονιάτην ἐκτάσεως ¾ τοῦ μιλίου περίπου, τῆς ὁποίας εἶχον ἑτοιμασθῆ τὰ σχέδια καὶ ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμ-

βουλίου δαπάνη £2.500, ἀνεμένετο δὲ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἡ κατασκευή της, παραδόξως ἠκυρώθη ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις καὶ ἀνεστάλη ἡ ἔναρξις τῆς ἐκτελέσεώς της.

'Επειδὴ ἡ κατασκευὴ τῆς ρηθείσης ὁδοῦ τυγχάνει ὑψίστης σημασίας διὰ τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου Μονιάτη καὶ ἡ ματαίωσις τῆς κατασκευῆς της προεκάλεσε συναισθήματα πικρίας καὶ δυσφορίας εἰς αὐτούς, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(1) Ποῖοι σοβαροὶ λόγοι συνέτειναν εἰς τὴν ἀκύρωσιν τῆς ὑπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου ἀποφάσεως διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς κατασκευῆς τῆς ρηθείσης ὁδοῦ ;

(2) Πότε ὑπολογίζεται νὰ ἀρχίσῃ ἡ κατασκευή της» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην 'Απριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην 'Απριλίου 1969.

«Τὴν 3.9.1968 θεομηνία (ἀνεμοστρόβιλος) ἔπληξε τὸ χωρίον 'Αβδελλερὸν τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος, προξενήσασα μεγάλας καταστροφὰς εἰς κατοικίας καὶ δένδρα.

Αἱ ζημίαι ἐξετιμήθησαν ὑπὸ ὑπαλλήλων τοῦ Διοικητηρίου, τοῦ Γραφείου Εὐημερίας καὶ τοῦ Γεωργικοῦ Τμήματος. Ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ παράσχῃ οἰκονομικὴν βοήθειαν εἰς τοὺς πληγέντας κατοίκους.

Μετὰ ἀπὸ ἀρκετὰς ἡμέρας ἀφ' ὅτου ἔγιναν αἱ ἐκτιμήσεις, παρεσχέθη τοιαύτη βοήθεια εἰς ὀκτὼ πρόσωπα ἐκ τῶν κατοίκων μόνον, ἐνῷ εἰς ἄλλα πέντε πρόσωπα τὰ ὁποῖα ὑπέστησαν ζημίας, καὶ τῶν ὁποίων ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις δὲν εἶναι καλυτέρα τῶν τυχόντων βοηθείας, δὲν ἐδόθη οὐδεμία τοιαύτη βοήθεια.

Μάλιστα, ὡς ἐπληροφορήθην, τῶν δύο ἐκ τῶν μὴ τυχόντων βοηθείας ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις εἶναι κατὰ πολὺ κατωτέρα τῶν βοηθηθέντων.

'Εν ὄψει τῶν ἀνωτέρω παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τοὺς ἁρμοδίους νὰ πληροφορήσουν καὶ ἐμὲ καὶ τὴν Βουλὴν τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους παρεβλέφθησαν αἱ ζημίαι τῶν παραπονουμένων, οἵτινες δὲν ἔτυχον οἱασδήποτε οἰκονομικῆς βοηθείας, πρᾶγμα ποὺ παρέσχεν ὑπονοίας περὶ μὴ δικαίας καὶ ἴσης μεταχειρίσεως».

•

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην 'Απριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην 'Απριλίου 1969.

«Ἡ 'Επιτροπεία Συνδέσμου Κηπουρῶν Μόρφου, ἡ 'Αρδευτικὴ 'Επιτροπὴ 'Οβγοῦ καὶ ἡ 'Αρδευτικὴ 'Επιτροπὴ Χρυσηλίου—Μόρφου δι' ἐπιστολῆς των πρὸς τὸν "Επαρχον Λευκωσίας, ἀντίγραφον τῆς ὁποίας ἀπεστάλη καὶ πρὸς ἡμᾶς, εἰσηγεῖται καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἐπιστραφοῦν πρὸς τοὺς γεωκτήμονας, οἵτινες ἐπηρεάζονται ἀπὸ τὸ φράγμα τοῦ ποταμοῦ 'Οβγοῦ, ὅσα χρήματα ὑπεχρεώθησαν νὰ πληρώσουν μέχρι σήμερον καὶ νὰ ἀπαλλαγοῦν πάσης περαιτέρω ὑποχρεώσεως προερχομένης ἀπὸ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἐν λόγῳ φράγματος, τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον ἄχρηστον εἶναι ἀλλὰ καὶ ἐπιβλαβὲς λόγῳ τῆς ἁλμυρότητος τοῦ ποταμοῦ 'Οβγοῦ.

Οἱ ἐν λόγῳ παραπονούμενοι ἀναφέρουν ὅτι τὸ φράγμα τοῦτο ἐγένετο ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, παρὰ τὴν ἀντίθετον γνώμην τῶν ἐνδιαφερομένων ἰδιοκτητῶν—γεωργῶν ὅτι τὸ νερὸν αὐτοῦ τοῦ φράγματος θὰ ἦτο ἁλμυρὸν καὶ ἀκατάλληλον

δι' ἄρδευσιν, βασισθείσης μόνον ἐπὶ τῶν περιφήμων εἰδικῶν τῶν ἁρμοδίων τμημάτων, οἵτινες ἐπιζητοῦν ἀκόμη τρόπους ἀφαλατώσεως, ἀγνοηθείσης τῆς ἐκ πείρας γνωματεύσεως τῶν γεωργῶν.

Κατόπιν ὅλων τούτων ἐρωτῶμεν τὴν Κυβέρνησιν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν, τί μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ κατὰ τῶν ὑπευθύνων τῆς κατασκευῆς τοῦ ἐν λόγῳ ὑδατοφράκτου, καθόσον ἀφορᾷ τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐξοδευθῆ, ἔργου οὐχὶ μόνον ἀχρήστου ἀλλὰ καὶ ἐπιβλαβοῦς».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην 'Απριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην 'Απριλίου 1969.

«Εἰς τὸ Τμῆμα Κτηματολογίου καὶ Χωρομετρίας ὑπάρχουν καθυστερημέναι ὑποθέσεις πέραν τῶν 17.500.

Διὰ νὰ ἐκδοθῆ ἕνας τίτλος ἰδιοκτησίας ἀπαιτεῖται χρονικὴ περίοδος συνήθως πέραν τοῦ ἑνὸς ἔτους.

Εἰς σχετικὴν ἐρώτησιν τὸ 'Υπουργεῖον 'Εσωτερικῶν ἀπήντησε τὴν 23.2.1968 καὶ ἀνέφερε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς :

«'Η ἀποχώρησις τῶν Τουρκοκυπρίων ὑπαλλήλων, ἡ αὔξησις τῶν κτηματολογικῶν ὑποθέσεων καὶ ἡ εἰσαγωγὴ νέων νόμων παρημπόδισαν εἰς ἀρκετὸν βαθμὸν τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τοῦ τμήματος Κτηματολογίου καὶ Χωρομετρίας τόσον εἰς βάρος τοῦ κοινοῦ ὅσον καὶ εἰς βάρος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἀναπτύξεως, ἐλπίζεται δὲ ὅτι ἡ κατάστασις θὰ βελτιωθῆ σημαντικῶς δεδομένου ὅτι μελετᾶται σχέδιον ἀναδιοργανώσεως τοῦ ἐν λόγῳ Τμήματος τὸ ὁποῖον θὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν τὸ συντομώτερον δυνατόν».

Λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν ὅλων τῶν ἀνωτέρω καθὼς καὶ τῆς θεσπίσεως νέων νόμων ἀφορώντων τὴν ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν, μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὁποίων ἐπιφορτίζεται τὸ Τμῆμα τοῦτο, παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ἔχῃ συμπληρωθῆ τὸ μελετώμενον σχέδιον ἀναδιοργανώσεως καί, ἐὰν ναί, ποῖοι οἱ λόγοι καθυστερήσεως τῆς ἐφαρμογῆς του».

'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ 'Εργασία.

Τὰ θέματα τὰ ὁποῖα εἶναι ἐγγεγραμμένα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθοῦν σήμερον, διότι αἱ ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν 'Επιτροπῶν δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει.

Παρακαλοῦνται οἱ Πρόεδροι τῶν Κοινοβουλευτικῶν 'Επιτροπῶν, ἐνώπιον τῶν ὁποίων εὑρίσκονται τὰ θέματα τὰ ἐγγεγραμμένα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, ὅπως ἑτοιμάσουν τὰς ἐκθέσεις των οὕτως ὥστε τὰ Νομοσχέδια νὰ συζητηθοῦν καὶ ψηφισθοῦν κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Εἰδικώτερον θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω ὅτι σχετικῶς μὲ τὸν περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸν) Νόμον τοῦ 1969, τοῦ ὁποίου ἡ συζήτησις διεκόπη καὶ παρεπέμφθη τὸ θέμα εἰς τὴν 'Επιτροπὴν 'Εσωτερικῶν διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ ὡρισμένα στοιχεῖα, πληροφοροῦμαι ὅτι τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον ἀπέστειλε τὰ σχετικὰ στοιχεῖα καὶ ἑπομένως δύναται ἡ 'Επιτροπὴ νὰ συνέλθῃ καὶ νὰ ἐπιληφθῆ τῶν στοιχείων τούτων.

'Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὡρίσθη ἤδη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, συνεδρίασις διὰ τὸ θέμα τοῦτο, τὴν 4ην μ.μ. τῆς 21ης Ἀπριλίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα :

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1969.

(2) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 2) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 3) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(5) Ὁ περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ Ἀνακτήσεως Φόρων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(6) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 3ην Ἀπριλίου 1969 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1969 (Ἀρ. 15 τοῦ 1969) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1969 (Ἀρ. 16 τοῦ 1969).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1969 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 2) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969 παραπέμπεται ὡσαύτως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 3) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Καθορισμοῦ τοῦ ποσοῦ καὶ Ἀνακτήσεως Φόρων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Τὰ Ἔγγραφα τὰ ὁποῖα ἀπεστάλησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 3ην Ἀπριλίου 1969 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1969 καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1969 παραπέμπονται ὡσαύτως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι ὁ περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος Νόμος ἔχει δημοσιευθῆ ἤδη εἰς ἡμερησίαν ἐφημερίδα, προτοῦ τὸ Νομοσχέδιον κατατεθῆ εἰς τὴν Βουλήν.

Ἀντιλαμβάνεσθε πόσον σοβαρὸν εἶναι τὸ ζήτημα τοῦτο, προκειμένου περὶ φορολογίας ἰδιαίτερα.

Νομίζω ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἐνημερωθῆ ἡ Βουλὴ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀπὸ μέρους τῶν ὑπευθύνων ἀρχῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα εἶναι σοβαρόν, ἔντιμε κ. Βουλευτά, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἐδημοσιεύθη μόνον εἰς μίαν ἐφημερίδα. Δὲν εἶναι ὅμως σοβαρὸν δι' οἱονδήποτε ἄλλον λόγον, διότι δὲν εἶναι Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον αὐξάνει ἢ μειώνει τοὺς δασμοὺς ὥστε νὰ δύναται οἱοσδήποτε νὰ κερδοσκοπήσῃ κατόπιν τῆς δημοσιεύσεώς του.
Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ Νομοσχέδιον δὲν ἐδόθη εἰς τὸν τύπον ἀπὸ τὰ γραφεῖα τῆς Βουλῆς.

Ὅταν τὸ Νομοσχέδιον ἐστάλη πρὸς κατάθεσιν εἰς τὴν Βουλήν, ὅλα τὰ σταλέντα ἀντίγραφα ἐτηρήθησαν εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Βουλῆς, ὁ ὁποῖος εἶχεν αὐστηρὰς ὁδηγίας ὅπως μὴ δώσῃ τὸ Νομοσχέδιον εἰς οἱανδήποτε ἐφημερίδα πρὸς δημοσίευσιν πρὸ τῆς καταθέσεώς του, διότι αὐτὴ εἶναι ἡ τακτικὴ τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦμεν πάντοτε, δηλαδὴ τὰ Νομοσχέδια νὰ δημοσιεύωνται εἰς τὸν τύπον μετὰ ἀπὸ τὴν κατάθεσίν των. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου εἶμαι πλήρως ἱκανοποιημένος ὅτι τὸ Νομοσχέδιον δὲν διέρρευσεν ἀπὸ τὴν Βουλήν, διότι οὐδεὶς εἶχε Νομοσχέδιον, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἑαυτοῦ μου, πλὴν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ὁ ὁποῖος ἐφύλαττεν ὅλα τὰ ἀντίγραφα τούτου εἰς τὸ χρηματοκιβώτιον εἰς τὸ ὁποῖον φυλάσσονται ἐμπιστευτικὰ ἔγγραφα.

Ἔχω πληροφορηθῆ ὅτι τὸ Νομοσχέδιον διέρρευσε πρὸς τὴν ἐφημερίδα ἀπὸ μὴ Κυβερνητικὴν πηγήν.

Δὲν θὰ ἤθελα ὅμως εἰς τὸ παρὸν στάδιον νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν πηγήν, ἡ ὁποία ἔδωσε τὸ Νομοσχέδιον, προτοῦ εἶμαι τελείως βέβαιος.

Ὁ κ. Κόσιης.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἐπειδὴ θεωρῶ τὴν ἀπάντησιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἶναι δι' ἐγγραφὴν θέματος ;

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Μάλιστα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἔχω ἀνακοινώσει ἀκόμη τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

Εὑρισκόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Μετὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς ἡμερησίας διατάξεως μπορεῖτε νὰ ζητήσετε τὴν ἐγγραφὴν οἱουδήποτε θέματος.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Μάλιστα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ἡ ὁποία θὰ λάβῃ χώραν τὴν Πέμπτην, 24ην Ἀπριλίου, καὶ ὥραν 4ην μ.μ. θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

Κεφάλαιον Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ περὶ Μεταδοτικῶν Νόσων τῶν Ζώων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(5) Ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(6) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(7) Ὁ περὶ Πολεοδομίας καὶ Χωροταξίας Νόμος τοῦ 1968.

(8) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(9) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1969.

(10) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 2) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(11) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 3) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

Δὲν θὰ θέσω ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὸ Νομοσχέδιον «ὁ περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969», διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μελετηθῇ συντόμως καὶ διότι πιστεύω ὅτι πρέπει νὰ δημοσιευθῇ πρῶτον εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀκολούθως εἰς ὅλον τὸν τύπον διὰ νὰ παρασχεθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ ὑποβάλουν τὰς παρατηρήσεις των.

Ἐπίσης «ὁ περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ Ἀνακτήσεως Φόρων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969» δέον νὰ ψηφισθῇ ὁμοῦ ἢ μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ περὶ Φόρου Εἰσοδήματος (Τροποποιητικοῦ) Νόμου διότι ἀποτελεῖ ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τοῦ νέου νόμου περὶ φόρου εἰσοδήματος.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ὁ κ. Κόσιης ἔχει τὸν λόγον.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Ἐπειδὴ θεωρῶ τὴν ἀπάντησιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τοῦ διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τὴν κοινότητα Λατσιῶν, ὡς μὴ ἱκανοποιητικήν, παρακαλῶ ὅπως ἐγγραφῇ πρὸς συζήτησιν τὸ θέμα «ἡ ἄρνησις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παραχωρήσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τὴν κοινότητα Λατσιῶν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τοῦ θέματος ὑπεβάλετε ἐρώτησιν καὶ ἐλάβετε ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν δὲν θεωρεῖτε ὡς ἱκανοποιητικήν.

Τὸ θέμα ἐγγράφεται ἄνευ ψηφοφορίας διότι προκύπτει ἀπὸ ὑποβληθεῖσαν ἐρώτησιν καὶ δοθεῖσαν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν ὁ Βουλευτὴς κ. Κόσιης, ὅστις καὶ ὑπέβαλε τὴν ἐρώτησιν, δὲν θεωρεῖ ὡς ἱκανοποιητικήν.

Τὸ θέμα ἐγγράφεται εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 5.30 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος	Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιάγκου Ἀνδρέας	Ποσκώτης Σταῦρος
Γιαμάκης Ἰωσὴφ	Ποταμίτης Γιάγκος
Γιαννάκης Σωτήριος	Σιβιτανίδης Πανῖκος
Δημητριάδης Λέλλος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Τζιρκώτης Γεώργιος
Λυσσαρίδης Βάσος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Στέλιος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Μέτρα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὀρεινῆς περιοχῆς Λάρνακος—Διάθεσις Κυπριακῶν οἰνοπνευματωδῶν μέσῳ τοῦ καταστήματος ἀδασμολογήτων εἰδῶν τοῦ διεθνοῦς ἀεροδρομίου Λευκωσίας—Ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα εἰς Ἅγιον Παῦλον, Παλαιόμυλον καὶ Τρεῖς Ἐλιὲς—Τὸ σύστημα ὑδρεύσεως εἰς τὰ χωρία Ἄνω Πολεμίδια, Κάτω Πολεμίδια καὶ Ὕψωναν—Βοήθεια τῆς Κυβερνήσεως εἰς ζημιωθέντας ἐκ πλημμυρῶν—Ἀνέγερσις δικαστικοῦ μεγάρου εἰς Λεμεσὸν—Διορισμὸς διπλωματούχων δικηγόρων ὡς εἰσαγγελέων—Παροχὴ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς κατοίκους τοῦ χωρίου Μαζωτοῦ—Ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ Λεμεσοῦ—Ὁμόδους—Βάσας (Κοιλανίου)—Κατασκευὴ ὑδατοφράκτου καὶ ὕδρευσις τῆς κωμοπόλεως Καραβᾶ—Διόρθωσις καὶ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας—Ἀποθήκευσις ὑγραερίου ἐντὸς καὶ πλησίον κατωκημένων περιοχῶν—Τὸ αἴτημα δι' ἀνέγερσιν νέου σχολικοῦ κτιρίου εἰς Τσακκίστραν, κ.λ.π.).

(2) Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

(3) Ἐγγραφὴ πρὸς συζήτησιν τοῦ θέματος «ἡ ἄρνησις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παραχωρήσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τὴν κοινότητα Λατσιῶν», ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Νίκου Κόσιη.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 24ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1969

("Ωρα ἐνάρξεως 4.45 μ.μ.)

('Αρ. 31)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Ἰανουαρίου 1969.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι οὐδεμία ἀπὸ ἀρκετῶν ἤδη ἐτῶν προσαύξησις μισθῶν ἐδόθη εἰς τοὺς ὀλιγαρίθμους (4—6) τυφλοὺς ἐργάτας τῶν ἀποθηκῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Σιτηρῶν (μολονότι, παρὰ τὴν ἀναπηρίαν των, ἐπιτελοῦν ὅσον ἔνεστι τὸ καθῆκον των εἰς τὸ ἀκέραιον), παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν θὰ εἰσηγηθῇ ἀντίστοιχον μισθολογικὴν προσαύξησιν μὲ τὴν ἐπιτευχθεῖσαν ὑπὸ τῶν λοιπῶν συναδέλφων των τόσον προσφάτως ὅσον καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἀπριλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 29ην Ἰανουαρίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ἐπιθυμεῖ νὰ πληροφορήσῃ τὸ ἔντιμον Μέλος ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Σιτηρῶν ἐνέκρινε τὴν χορήγησιν αὐξήσεως, ἀπὸ τῆς 10ης Φεβρουαρίου 1969, εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν τυφλῶν ἐργατῶν οἵτινες ἀπασχολοῦνται εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς Ἐπιτροπῆς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Φεβρουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Φεβρουαρίου 1969.

«Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :

(α) Ποῖα κριτήρια λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν καταχώρησιν προσφορῶν διὰ τὴν προμήθειαν τροφίμων εἰς τὴν Ἐθνικὴν Φρουράν.

(β) Κατὰ τὴν καταχώρησιν τῶν προσφορῶν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ ποσότητες τῶν διαφόρων εἰδῶν καί, ἐὰν ναί, γίνεται ἔλεγχος καὶ ποῖος διὰ νὰ διαπιστωθῇ ἐὰν πράγματι δίδεται ἡ συμφωνηθεῖσα ποσότης ;

(γ) Διενεργεῖται ἔλεγχος τῆς ποιότητος τῶν παραδιδομένων τροφίμων διὰ νὰ διαπιστωθῇ ἐὰν εἶναι συμφώνως τῶν προδιαγραφῶν» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Ἀπριλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 6ην Φεβρουαρίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση.

«Τὰ κριτήρια τὰ ὁποῖα λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν προσφορῶν διὰ τὴν προμήθειαν τροφίμων εἰς τὴν Ἐθνικὴν Φρουρὰν εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ὑφ' ἑκάστου προσφοροδότου αἰτουμένη τιμὴ μονάδος ἑκάστου εἴδους, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ποσότης τῶν ἀγορασθησομένων τροφίμων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου δι' ἣν ζητεῖται ἡ προσφορά. Αἱ τιμαὶ μονάδος πολλαπλασιαζόμεναι ἐπὶ τὰς ἀγορασθησομένας ποσότητας δίδουν τὸ ὁλικὸν κόστος τῆς προσφορᾶς ἑκάστου προσφοροδότου, ὅπερ ἐν τελικῇ ἀναλύσει ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον κριτήριον κατὰ τὴν κατακύρωσιν τῶν προσφορῶν.

2. Πλὴν τοῦ κόστους τῆς προσφορᾶς ὅμως, ἀπαρεγκλίτως λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Προσφορῶν καὶ ἄλλα κριτήρια ἀφορῶντα τὸν προσφοροδότην, ὡς ἡ πεῖρα αὐτοῦ εἰς τὴν τροφοδοσίαν μεγάλων ὀργανισμῶν, ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν ἐκτέλεσις ἄλλων Κυβερνητικῶν συμβολαίων κ.λ.π.

3. Ὡς καταδεικνύεται ἐκ τῆς πρώτης παραγράφου, αἱ ποσότητες τῶν ἀγορασθησομένων εἰδῶν λαμβάνονται πάντοτε ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν κατακύρωσιν τῶν προσφορῶν, ἐφ' ὅσον αὗται ἀποτελοῦν τὸν ἕνα ἐκ τῶν δύο παραγόντων ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται τὸ ὁλικὸν κόστος τῆς προσφορᾶς ἑκάστου προσφοροδότου. Πρὸς τούτοις τὸ Γενικὸν Λογιστήριον προβαίνει κατὰ διαστήματα εἰς ἔλεγχον πρὸς διαπίστωσιν τοῦ κατὰ πόσον αἱ πράγματι ἀγορασθεῖσαι ποσότητες τροφίμων ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰς διὰ τῆς σχετικῆς προσφορᾶς ζητηθείσας τοιαύτας. Νοεῖται ὅτι συνήθως ἐπιτρέπονται λογικαὶ αὐξομειώσεις, αἵτινες ὅμως ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνουν κατ' ἀνώτατον ὅριον τὸ 20% τῶν διὰ τῆς σχετικῆς γνωστοποιήσεως αἰτηθεισῶν ποσοτήτων.

4. Τὰ παραδιδόμενα εἰς μονάδας τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς τρόφιμα ἐλέγχονται τόσον ποσοτικῶς ὅσον καὶ ποιοτικῶς ὑπὸ εἰδικῆς πρὸς τοῦτο Ἐπιτροπῆς ἐξ Ἀξιωματικῶν. Ἐπιπροσθέτως πρὸς τὸν ἔλεγχον τοῦτον διεξάγεται περιοδικῶς καὶ ἕτερος ἔλεγχος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἀμύνης καὶ τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου, ὡς ἐπίσης καὶ ὑπὸ τοῦ Τμήματος Κτηνιατρικῶν Ὑπηρεσιῶν εἰς τὴν περίπτωσιν προμηθείας κρεάτων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Μαρτίου 1969.

«Ὡς γνωστὸν αἱ οἰκίαι τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Κορφῆς ἄλλαι μὲν κατέρρευσαν ἐξ ὁλοκλήρου καὶ ἄλλαι κατέστησαν ἐτοιμόρροποι λόγῳ τῶν τελευταίων βροχοθυελλῶν, οἱ δὲ κάτοικοί του διαμένουν προσωρινῶς εἰς ἀντίσκηνα πλὴν ἐλαχίστων οἵτινες μετεφέρθησαν εἰς ἄλλα χωρία καὶ ἀναμένουν ἐναγωνίως τὴν ἔναρξιν τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ νέου χωρίου των, ὑφιστάμενοι πλείστας ταλαι-

πωρίας καὶ στερήσεις. Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(1) Παρέσχεν ἢ μὴ μέχρι σήμερον ὁ ἁρμόδιος Κυβερνητικὸς Γεωλόγος τὴν γνωμοδότησίν του πρὸς τὸ Τμῆμα Πολεοδομίας, τὴν σχετικὴν μὲ τὸν τόπον ἀνοικοδομήσεως τοῦ νέου χωρίου ;

(2) Ἐὰν ναί, συνετάχθησαν ἢ μὴ τὰ σχέδια ἀνοικοδομήσεως τοῦ νέου χωρίου ;

(3) Πότε ὑπολογίζεται νὰ γίνῃ ἡ ἔναρξις τῆς ἀνοικοδομήσεως τούτου» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Ἀπριλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην Μαρτίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Τὸ Τμῆμα Γεωλογικῆς Ἐπισκοπήσεως παρέσχεν ἤδη τὴν γνωμοδότησίν του ἐν σχέσει μὲ τὴν περιοχὴν ἥτις ἐπελέγη διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ νέου χωρίου παρὰ τὴν τοποθεσίαν «Κάμπος» τοῦ χωρίου Κορφῆς.

2. Τὰ σχέδια ἀνοικοδομήσεως τοῦ νέου χωρίου εὑρίσκονται εἰς προκεχωρημένον στάδιον.

3. Νοουμένου ὅτι θὰ παραχωρηθῶσιν αἱ ἀναγκαῖαι πιστώσεις, ἡ ἔναρξις τῆς ἀνοικοδομήσεως ὑπολογίζεται νὰ γίνῃ ἐντὸς τῶν προσεχῶν δύο μηνῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Μαρτίου 1969.

«Ὡς γνωστὸν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, οἱ Κυβερνητικοὶ Ὑπάλληλοι οἱ ὁποῖοι ὑπήγοντο εἰς τὸ Ταμεῖον Προνοίας, ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1969, ἔγιναν συντάξιμοι.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ποῖοι λόγοι καθυστεροῦν τὴν ἐπιστροφὴν τῶν χρημάτων τοῦ Ταμείου Προνοίας εἰς τοὺς δικαιούχους κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἀπριλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην Μαρτίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«Ἡ ἐπιστροφὴ τῶν καταθέσεων τῶν μελῶν τοῦ Ταμείου Προνοίας θὰ γίνῃ ἀμέσως μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ψήφισιν εἰς Νόμον τοῦ Νομοσχεδίου πρὸς διάλυσιν τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου, τὸ ὁποῖον Νομοσχέδιον κατατίθεται εἰς τὴν Βουλὴν ἐντὸς τῶν ἡμερῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ἀπριλίου 1969.

«Δεδομένου ὅτι, ὡς διεπιστώσαμεν καὶ ἐκ τοῦ πρώτου Διεθνοῦς Κυπρολογικοῦ Συνεδρίου, ὑπάρχουν πλεῖστα ὅσα ἱστορικὰ ἔγγραφα ὑψίστης ἐθνικῆς σημασίας εἰς χεῖρας ἰδιωτῶν—μὲ κίνδυνον τὴν ἱστορικὴν ἀπώλειάν των—παρακαλεῖται τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπῇ νὰ εἰσηγηθῇ πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν τὴν σύστασιν Γενικοῦ Ἀρχείου τοῦ Κράτους (ὡς συμβαίνει καὶ ἐν Ἑλλάδι), ὑπαχθησομένου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως συγκεντροῦνται ὅλα τὰ ἱστορικῆς σημασίας ἔγγραφα πρὸς καταγραφήν, κατάταξιν καὶ διαχωρισμὸν κατ' εἶδος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ἀπριλίου 1969.

«Ἐπειδὴ τελευταίως ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸν ἐγχώριον τύπον εἰδήσεις ἀναφορικῶς πρὸς τὸ σοβαρώτατον θέμα τῶν ἀρτοποιείων ἐν Κύπρῳ, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τῆς ἐπισήμου ἀπόψεως τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἑνοποιήσεως τῶν ἀρτοποιείων καὶ κατὰ πόσον τὸ μέτρον τῆς ἑνοποιήσεως θὰ ἀποβῇ πρὸς ὄφελος τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Ἀπριλίου 1969.

«Ὡς εἶναι γνωστὸν ἡ κεντρικὴ ὁδὸς ἡ διασχίζουσα τὸ χωρίον Ἀγρὸς μέχρι τῆς κυρίας ὁδοῦ Καρβουνᾶ—Παπούτσας εὑρίσκεται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν καὶ χρήζει ἀμέσου ἀσφαλτοστρώσεως.

Παρ' ὅλον ὅτι πλεῖστα διαβήματα ἐγένοντο ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ ρηθέντος χωρίου πρὸς τοὺς ἁρμοδίους καὶ παρὰ τὰς ὑποσχέσεις τούτων ὅτι θὰ ἐπιδιωρθώνετο ἡ ρηθεῖσα ὁδός, ἐν τούτοις μέχρι σήμερον ἐξακολουθεῖ αὕτη νὰ εὑρίσκεται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν εἰς τρόπον ὥστε εἰς ὡρισμένα σημεῖα τὰ ὀχήματα μετὰ μεγάλης δυσκολίας κατορθώνουν νὰ διέλθουν, καὶ κατὰ μὲν τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος ἡ ὁδὸς καθίσταται ἀδιάβατος κατὰ δὲ τὸ θέρος ἡ σκόνη προκαλεῖ συνεχῆ ὀχληρίαν τόσον εἰς τοὺς κατοίκους ὅσον καὶ εἰς τοὺς παραθεριστάς.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἐλήφθη ἢ μὴ ἀπόφασις πρὸς ἐπιδιόρθωσιν τῆς ρηθείσης ὁδοῦ καί, ἂν ὄχι, πότε ὑπολογίζεται νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐπιδιόρθωσίς της» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Ἀπριλίου 1969.

«Τὴν 22αν Ἀπριλίου 1969 ὁ Πρόεδρος τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας Λάρνακος κ. Χριστόφορος Χριστοφίδης ἐκάλεσεν εἰς τὴν οἰκίαν του τὸν ὑπάλληλον τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας Κίκην Ἀντωνίου πρὸς τὸν ὁποῖον :

(α) ἔκαμε παρατηρήσεις διὰ τὴν ἀναγραφήν, ἐν καιρῷ νυκτός, ἐθνικῶν συνθημάτων ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ Γυμνασίου Λάρνακος, εἰς τὸ ὁποῖον οὗτος ὑπηρετεῖ·

(β) ἔδωσε διαταγὰς ὅπως ἀγοράσῃ μπογιὰν καὶ τὰ ἀπαλείψῃ ὁ ἴδιος δι' ἰδίων του ἐξόδων· καὶ

(γ) τὸν ἠπείλησε μὲ παῦσιν ἐὰν δὲν ἀνακαλύψῃ καὶ κατονομάσῃ πρὸς αὐτόν, ὡς καταδότης πλέον, τοὺς ἀναγράψαντας τὰ ἐθνικὰ αὐτὰ συνθήματα.

Δεδομένου ὅτι εἶναι ἡ δευτέρα φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ κύριος αὐτὸς ἐζήτησε νὰ καταρρακώσῃ ἐθνικὰ σύμβολα καὶ συνθήματα, ἐρωτᾶται ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας, ἐφ' ὅσον κατὰ τὰ λεγόμενά του ἡ ἐθνικὴ διαπαιδαγώγησις τῆς νεολαίας μας εἶναι τὸ πρώτιστον τῶν καθηκόντων μας, ἐὰν αἱ ὡς ἄνω ἐνέργειαι τοῦ ἀτόμου αὐτοῦ ἀποτελοῦν ἀσφαλῆ κριτήρια διὰ τὸν διορισμόν του εἰς τὴν θέσιν τοῦ Προέδρου τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας Λάρνακος καὶ τὴν διατήρησίν του εἰς αὐτήν».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Εἰς τὸ Κεφάλαιον περὶ ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων θὰ ἤθελα, ἐὰν ἐπετρέπετο, νὰ ὑποβάλω μίαν ἐρώτησιν πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εὐχαρίστως.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Εἰς τὸν σημερινὸν τύπον δημοσιεύεται πανομοιοτύπως εἴδησις περὶ ἀναχωρήσεως Κυπριακῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἀντιπροσωπείας εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Γερμανίαν. Εἶναι δυνατὸν νὰ πληροφορηθῇ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τίνι τρόπῳ ἐχρίσθη ἡ ὁμὰς αὐτὴ τῶν Βουλευτῶν «Κοινοβουλευτικὴ Ἀντιπροσωπεία» ; Δηλαδὴ ὑπῆρξε πρόσκλησις πρὸς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῆς Ἀνατολικῆς Γερμανίας, ἐγένετο ἐπιλογὴ αὐτῶν καὶ ἐπισκέπτονται τὴν χώραν πράγματι ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς τῆς Κύπρου ;

Φυσικὰ οὐδεὶς περιορισμὸς ὑπάρχει εἰς Μέλη τῆς Βουλῆς ὡς μονάδας ἢ ὡς ὁμάδας νὰ δέχωνται προσκλήσεις καὶ νὰ ἐπισκέπτωνται ξένας χώρας. Ἡ αὐτοχειροτονία ὅμως τούτων ὡς ἐκπροσωπούντων τὴν Βουλήν, οἱανδήποτε ἰδιότητα καὶ ἐὰν ἔχουν, εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μου ἄτοπος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τί ἀκριβῶς ἀνέφερεν ὁ τύπος, δέχομαι ὅμως αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἴπατε, ὅτι ἀναφέρεται πανομοιοτύπως εἰς ὅλας τὰς ἐφημερίδας, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ παρατηρήσω τὰ ἀκόλουθα :

Πρῶτον, δὲν ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Γραφείου τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ἢ οἱουδήποτε ἄλλου Γραφείου τῆς Βουλῆς τὸ ἀνακοινωθὲν τὸ ὁποῖον ἀναφέρετε ὅτι ἐδημοσιεύθη εἰς τὰς ἐφημερίδας.

Δεύτερον, οὐδεμίαν γνῶσιν ἔχω περὶ ἐπισήμου προσκλήσεως τῆς Βουλῆς τῆς Ἀνατολικῆς Γερμανίας πρὸς τὴν Κυπριακὴν διὰ νὰ ἀποσταλῇ Κοινοβουλευτικὴ Ἀντιπροσωπεία.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι πρὸ καιροῦ ἀπεστάλη μία τοιαύτη πρόσκλησις εἰς τὴν ὁποίαν ἀπήντησα ὅτι κατὰ τὸ παρὸν στάδιον ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δὲν ἀποστέλλει Κοινοβουλευτικὰς Ἀντιπροσωπείας εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν θὰ πρόκειται προφανῶς περὶ προσκλήσεων αἱ ὁποῖαι ἐστάλησαν προσωπικῶς πρὸς τοὺς Βουλευτὰς οἱ ὁποῖοι μετέβησαν εἰς Γερμανίαν. Ὁπωσδήποτε πρέπει νὰ τονίσω ὅτι παρὰ τοὺς κανονισμοὺς οἱ ὁποῖοι ὑφίστανται, ὅτι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι ἀναχωροῦν ἢ ἀπουσιάζουν διὰ σκοποὺς ἐργασίας ἢ δι' οἱουσδήποτε ἄλλους σκοποὺς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὀφείλουν ἐγγράφως νὰ πληροφορήσουν τὸ Σῶμα, εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν δὲν ὑπεβλήθη πρὸς ἐμὲ οἱαδήποτε ἔγγραφος εἰδοποίησις ὅτι οἱ Βουλευταί, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἀναφέρονται εἰς τὰς ἐφημερίδας, θὰ ἀπουσίαζον εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἐπληροφορήθην τὸ γεγονὸς τῆς ἀπουσίας τῶν Βουλευτῶν ἐκ τοῦ τύπου μόνον

Ἀσφαλῶς, δι' ὅλους τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀνέφερα, δὲν πρόκειται περὶ Κοινοβουλευτικῆς Ἀντιπροσωπείας.

Ἐὰν ὑπῆρχε πρόσκλησις θὰ ἀνεφέρετο αὐτὴ εἰς τοὺς Βουλευτὰς διὰ τῆς κανονικῆς ὁδοῦ ὥστε νὰ ἀποφασισθῇ πρῶτον κατὰ πόσον θὰ ἐγίνετο ἀποδεκτή, ὡς συνήθως, καὶ δεύτερον διὰ νὰ ἀποφασισθῇ ἡ σύνθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἀντιπροσωπείας.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Εἶμαι ἱκανοποιημένος κ. Πρόεδρε, ἀπὸ τὴν δοθεῖσαν ἀπάντησιν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπειδὴ ὁ κ. Τζιρκώτης ἀπουσίαζεν ἐκ τῆς Βουλῆς, κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐρωτήσεώς του, δὲν προέβην εἰς δύο παρατηρήσεις τὰς ὁποίας εἶχα σκοπὸν νὰ κάμω.

Ἡ πρώτη παρατήρησις—ἡ ὁποία εἶναι τεχνικῆς φύσεως—εἶναι ὅτι, ὅταν διατυπώνωνται ἐρωτήσεις τὰ ὀνόματα δημοσίων λειτουργῶν δὲν πρέπει νὰ ἀναφέρωνται εἰς αὐτάς. Εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν θὰ ἠμπορούσατε νὰ πῆτε ὅτι ὁ κ. Χριστοφίδης ἐκάλεσε δημόσιον ὑπάλληλον κλπ. χωρὶς νὰ ἀναφέρετε τὸ ὄνομα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου. Ἐὰν δὲ σᾶς ἐζητοῦντο περισσότερα στοιχεῖα, θὰ ἠδύνασθε νὰ παράσχητε τὰ στοιχεῖα αὐτὰ εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον.

Ἡ δευτέρα παρατήρησις εἶναι προσωπικῆς, ἐὰν θέλετε, φύσεως. Λέγετε ὅτι δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἐθνικὰ σύμβολα καὶ συνθήματα, τὰ ὁποῖα ἐγράφησαν ἐπὶ τοίχων, ἀπηλείφθησαν, ἐὰν ἀντελήφθην καλῶς τὴν ἐρώτησίν σας.

Πιστεύω ὅτι τὰ ἐθνικὰ σύμβολα καὶ συνθήματα δὲν ἀναγράφονται ἐπὶ τῶν τοίχων καὶ ὅτι ἡ συνθηματολόγησις ἐπὶ τῶν τοίχων δὲν ἀποτελεῖ καθοδήγησιν ἢ διαμόρφωσιν ἢ ἐθνικὴν διαπαιδαγώγησιν τῆς νεολαίας μας. Ὁ προσήκων τρόπος διὰ τοῦ ὁποίου δύναται νὰ γίνῃ ἐποικοδομητικὴ ἐθνικὴ διαπαιδαγώγησις καὶ διαφώτισις τῆς νεολαίας μας ἀσφαλῶς δὲν εἶναι διὰ τῆς ἀναγραφῆς συνθημάτων ἐπὶ τῶν τοίχων.

Ὁ κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Διὰ τὸ πρῶτον σημεῖον, τὸ τεχνικῆς φύσεως, πραγματικῶς λυποῦμαι διότι δὲν τὸ ἤξευρα διὰ νὰ ἀποσιωπήσω τὸ ὄνομα. Διὰ δὲ τὸ δεύτερον δὲν ἀντελήφθητε καλῶς, ἴσως, τὰ πράγματα. Θὰ πρέπει νὰ ξεύρετε τὰ προηγούμενα γεγονότα. Δὲν εἶναι συνθήματα ἐπὶ τοίχων ποὺ ὁ κ. Χριστοφίδης ἀπήλειψε τὴν προηγουμένην φοράν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐξετάζω αὐτὴν τὴν φορὰν καὶ περιορίζω τὸ θέμα εἰς τὴν ἐθνικὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ τῆς νεολαίας ἡ ὁποία ἀσφαλῶς δὲν γίνεται διὰ τῆς ἀναγραφῆς συνθημάτων ἐπὶ τῶν τοίχων, οἱαδήποτε καὶ ἐὰν εἶναι τὰ συνθήματα.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Μπορεῖ νὰ ἔχετε δίκαιον εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν πολὺ πλέον ἀποτελεσματικοὶ καὶ ἐποικοδομητικοὶ τρόποι ἀπὸ τὴν ἀναγραφὴν συνθημάτων ἐπὶ τῶν τοίχων.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Μπορεῖ νὰ ἔχετε δίκαιον, λέγω, εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον. Πάντως ἡ συμπεριφορὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ χρειάζεται νομίζω.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἀναφέρομαι εἰς τὴν συμπεριφοράν του οὔτε τὴν σχολιάζω.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν τὴν ἐγκρίνω οὔτε τὴν ἐπικρίνω. Ἁπλῶς παρατηρῶ ὅτι διεπίστωσα μίαν μανίαν, ἂς εἴπωμεν, ἀναγραφῆς συνθημάτων ἐπὶ τῶν τοίχων ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο διὰ τῆς συνθηματολογήσεως ἐπὶ τῶν τοίχων νὰ προσφέρωμεν οἱανδήποτε ἐξυπηρέτησιν εἴτε εἰς τὸν διεξαγόμενον ἀγῶνα εἴτε εἰς τὴν τόνωσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Πιστεύω ὅτι ὑπάρχουν πολὺ καλύτεροι καὶ πλέον ἀποτελεσματικοὶ τρόποι ἀπὸ τὴν ἀναγραφὴν συνθημάτων ἐπὶ τῶν τοίχων.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.
Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Τὸ Νομοσχέδιον δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ σήμερον—ἁπλῶς θὰ ἀναγνωσθῇ ἡ Ἔκθεσις—διότι ἡ Ἔκθεσις δὲν ἐκυκλοφόρησεν ἐγκαίρως. Ἄλλωστε ἡ συζήτησίς του πιστεύω ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Λέλλος Δημητριάδης
Ἀνδρέας Γιάγκου
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς δύο συνεδριάσεις αὐτῆς, συγκροτηθείσας τὴν 17ην Φεβρουαρίου καὶ 4ην Ἀπριλίου 1969.

Εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν προσκληθέντες παρέστησαν ἐκπρόσωποι τοῦ Παγκυπρίου Συνδέσμου Ξενοδόχων, εἰς δὲ τὴν δευτέραν παρέστησαν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας μετὰ τῶν ἐμπειρογνωμόνων ἐπὶ θεμάτων τουρισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου του. Ἅπαντες οἱ προσκληθέντες ἐξέθεσαν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τῶν διαφόρων πλευρῶν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, ἐβοήθησαν δὲ τὴν Ἐπιτροπὴν τὰ μέγιστα εἰς τὸ ἔργον της.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ ρύθμισις τῆς ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας ἁπάντων τῶν ξενοδοχείων καὶ λοιπῶν τουριστικῶν καταλυμάτων ἐπὶ καλυτέρας βάσεως καὶ συμφώνως τῶν σημερινῶν δεδομένων.

Διὰ τοῦ καταρτισμοῦ τῆς παρούσης νέας ξενοδοχειακῆς νομοθεσίας τοποθετεῖται πλέον ἡ ξενοδοχειακὴ μας βιομηχανία ἐπὶ ὀρθολογιστικωτέρας βάσεως, τίθενται δὲ τὰ θεμέλια τῆς ταχυτέρας ἀναπτύξεως τοῦ τουρισμοῦ μας πρὸς τὸ συμφέρον ὁλοκλήρου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ὡς ἄνω σκοπῶν προνοοῦνται τὰ ἀκόλουθα :

(α) Κατατάσσονται τὰ ξενοδοχεῖα καὶ λοιπὰ ξενοδοχειακὰ καταστήματα εἰς διαφόρους τάξεις καὶ κατηγορίας ἀναλόγως τῆς δυνατότητος ἑνὸς ἑκάστου·

(β) αἱ μελέται καὶ τὰ σχέδια ἀνεγέρσεως νέων ξενοδοχείων ὑποβάλλονται πρὸς θεώρησιν εἰς εἰδικὸν ὀργανισμὸν ὅστις ἐξετάζει ἐὰν ταῦτα πληροῦν τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένας προϋποθέσεις·

(γ) χορηγεῖται ἄδεια λειτουργίας εἰς ξενοδοχεῖον ἐὰν τοῦτο πληροῖ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένας ἀπαιτήσεις·

(δ) ἐγκρίνεται ἐκ τῶν προτέρων ἡ ὀνομασία ἑνὸς ξενοδοχείου, ἥτις δέον νὰ συνάδῃ πρὸς τὸ εἶδος, τὸ μέγεθος, τὴν τάξιν καὶ γενικῶς τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ· ἐπὶ πλέον καθορίζονται αἱ τιμαὶ τοῦ ξενοδοχείου δι' ἑκάστην περίοδον·

(ε) διὰ τὴν λειτουργίαν ἑκάστου ξενοδοχείου ἀπαιτεῖται ἡ πρόσληψις εἰδικευμένου προσωπικοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν παροχῆς ὑπηρεσιῶν εἰς τοὺς πελάτας αὐτοῦ εἰς ἱκανοποιητικὸν ἐπίπεδον·

(στ) λαμβάνεται πρόνοια διὰ τὴν εὐθύνην ἑκάστης ξενοδοχειακῆς ἐπιχειρήσεως ἔναντι τοῦ πελάτου πρὸς τὸν σκοπὸν προστασίας αὐτοῦ.

Ὡσαύτως ρυθμίζεται ἡ λειτουργία τῶν τουριστικῶν καταλυμάτων, ἤτοι κέντρων διακοπῶν, τουριστικῶν κατασκηνώσεων, ὠργανωμένων διαμερισμάτων καὶ συγκροτημάτων τουριστικῶν ἐπαύλεων διὰ τῆς λήψεως καταλλήλων μέτρων πρὸς καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν πελατῶν αὐτῶν.

Πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, μελετήσασα ἐπισταμένως τὸ ὅλον Νομοσχέδιον, εἰσηγεῖται τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις εἰς τὸ κείμενον αὐτοῦ, ἀφοῦ συνεζήτησε ταύτας μετὰ τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας :

(1) Ἄρθρον 6.—Ἐπιτροπή.

Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου τούτου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῶν λέξεων «ἑνὸς ἐκπροσώπου» (γραμμὴ 11η) καὶ ἀντικαταστάσεως τούτων διὰ τῶν λέξεων «δύο ἐκπροσώπων».

Ἡ ὡς ἄνω τροποποίησις ἐθεωρήθη ἀναγκαία οὕτως ὥστε εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν αὐτήν, ἥτις θὰ διαπραγματεύεται θέματα ἀφορῶντα ἄμεσα τὴν ξενοδοχειακὴν βιομηχανίαν, νὰ μετέχουν δύο ἐκπρόσωποι τοῦ Συνδέσμου Ξενοδόχων.

Ὡσαύτως εἰς τὸ αὐτὸ ἐδάφιον εὐθὺς μετὰ τὰς λέξεις «δύο προσώπων» (γραμμὴ 11η) δέον νὰ προστεθῶσι τὰ ἀκόλουθα : «, ἐχόντων εἰδικὴν γνῶσιν ἢ κατάλληλον πεῖραν τῆς ξενοδοχειακῆς βιομηχανίας ἢ ἐχόντων, ὡς πρὸς ἄλλο τι, εἰδικὴν γνῶσιν ἢ πεῖραν ἡ ὁποία θὰ ἦτο χρήσιμος εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν ἁρμοδιοτήτων της,».

(2) Ἄρθρον 8.—Ἄδειαι λειτουργίας ξενοδοχείου.

Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου τούτου τροποποιεῖται διὰ τῆς προσθήκης τῆς φράσεως «καθορισθησομένου διὰ Κανονισμῶν ἀναλόγως τῆς καταστάσεως τοῦ ξενοδοχείου καὶ τῆς περιόδου ἐργασίας αὐτοῦ.» εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ.

Τὰ μέλη τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς φρονοῦν ὅτι διὰ τῆς ὡς ἄνω προσθήκης θὰ καταστῇ δυνατὴ εἰς ἐκδοθησομένους Κανονισμοὺς ἡ λῆψις εἰδικῆς προνοίας διὰ τὰ διάφορα ξενοδοχεῖα οὕτως ὥστε νὰ μὴ καταβάλλουν τὰ ἴδια δικαιώματα ἀλλ' εἰς μειωμένον βαθμὸν ἀναλόγως τῆς περιόδου ἐργασιῶν ἑνὸς ἑκάστου, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ξενοδοχείων τῶν ὀρεινῶν θερέτρων.

(3) Ἄρθρον 10—Τιμαὶ ξενοδοχείων.

Τὸ ἐδάφιον (6) τοῦ ἄρθρου τούτου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῆς φράσεως «εἰς τὰς ἐν τῇ ἀποφάσει καθοριζομένας περιπτώσεις» (γραμμαὶ 3η καὶ 4η) καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως ταύτης διὰ τῆς φράσεως «ὡς αὗται ἤθελον καθορισθῆ διὰ Κανονισμῶν δι' ὡρισμένας κατηγορίας προσώπων».

Ἡ ὡς ἄνω τροποποίησις ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἵνα καταστῇ σαφεστέρα ἡ ἔννοια τοῦ ἐν λόγῳ ἐδαφίου, ἐφ' ὅσον πρόθεσις τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς εἶναι νὰ ἐπιβάλλῃ τὰς ὑποχρεωτικὰς ἐκπτώσεις δι' ὡρισμένας κατηγορίας προσώπων ὡς εἶναι αἱ ὠργανωμέναι ἐπισκέψεις φοιτητῶν, ὁμάδος ἐκπροσώπων ἑνὸς διεθνοῦς ὀργανισμοῦ κλπ.

(4) Ἄρθρον 1.—Τιμαὶ ξενοδοχείων.

Τὸ ἐδάφιον (7) τοῦ ἄρθρου τούτου τροποποιεῖται διὰ τῆς προσθήκης εὐθὺς μετὰ τὴν λέξιν «καθορίζηται» (γραμμὴ 2α) τῆς φράσεως «δια Κανονισμῶν μετὰ πάροδον τριετίας ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου.».

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ φρονεῖ ὅτι εἰς τὰ πρῶτα στάδια ἀναπτύξεως τῆς ξενοδοχειακῆς βιομηχανίας δέον νὰ ἀποφευχθῇ παντὶ τρόπῳ οἱαδήποτε ἐπιπρόσθετος ἐπιβάρυνσις ἐπὶ τῶν τιμῶν αὐτῆς.

Τὸ ὡς ἄνω ἐδάφιον τροποποιεῖται περαιτέρω διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῆς λέξεως «λογαριασμῶν» (γραμμὴ 3η) καὶ ἀντικαταστάσεως ταύτης διὰ τῶν λέξεων «τιμῶν ὕπνου».

Ἡ ὡς ἄνω τροποποίησις ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι πρόθεσις τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς εἶναι νὰ ἐπιβάλλῃ τὸ εἰς τὸ ὡς ἄνω ἐδάφιον ἀναφερόμενον ποσοστὸν οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε λογαριασμῶν τῶν ξενοδοχείων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ εἶχε δυσμενῆ ἀντίκτυπον ἐπὶ τῶν ἐπισκεπτῶν μας, ἀλλὰ ἐπὶ τῶν τιμῶν ὕπνου αὐτῶν, τὸ ὁποῖον εἶναι πλέον πρακτικὸν καὶ ἐφαρμόζεται διεθνῶς.

(5) Ἄρθρον 12.—Προσωπικόν.

Ἡ λέξις «τῶν» εἰς τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου τούτου (γραμμὴ 1η) νὰ διαγραφῇ.

(6) Ἄρθρον 14.—Εὐθύνη ξενοδοχείων καὶ προστασίαι αὐτῶν.

Τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου τούτου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῆς φράσεως «περιορίζεται εἰς τὸ ποσὸν τῶν τεσσαράκοντα λιρῶν κατὰ πελάτην ἐκτὸς» (γραμμαὶ 2α, 3η καὶ 4η) καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως ταύτης διὰ τῆς λέξεως «ὑφίσταται».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐγένετο κατὰ τοιοῦτον τρόπον οὕτως ὥστε νὰ συνάδῃ πρὸς τὰς διεθνῶς παραδεδεγμένας ἀρχὰς καὶ συμβάσεις.

(7) Ἄρθρον 22.—Κανονισμοί.

(α) Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου τούτου τροποποιεῖται :
Διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῶν λέξεων «δημοσιευομένους εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας» (γραμμαὶ 2α καὶ 3η).

(β) Προστίθεται ἡ ἀκόλουθος ἐπιφύλαξις εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου (2) :
«Νοεῖται ὅτι Κανονισμοὶ γινόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος ἄρθρου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῇ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐκρίθη ἀναγκαία ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἀκολουθουμένης τακτικῆς ὅτι οἱοιδήποτε κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἢ κατόπιν ἐγκρίσεως αὐτοῦ δυνάμει νομο-

θεσίας ψηφιζομένης ὑπὸ τῆς Βουλῆς δέον νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν.

(8) Ἄρθρον 24.—Λειτουργοῦντα Ξενοδοχεῖα.

(α) Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου τούτου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς λέξεως «τριῶν» (γραμμὴ 4η) διὰ τῆς λέξεως «ἓξ».

Τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς φρονοῦν ὅτι διὰ τῆς τροποποιήσεως ταύτης ἡ ἐπεκτεινομένη προθεσμία ἀπὸ τρεῖς εἰς ἓξ μῆνας εἶναι ἀναγκαία ἵνα παρασχεθῇ ἱκανοποιητικὸς χρόνος, κυρίως εἰς τὰ παλαιὰ ξενοδοχεῖα, νὰ παρουσιάσουν εἰς τὰς ἁρμοδίας ἀρχὰς τὰ ἀπαιτούμενα σχέδια, κλπ. διὰ κατάταξιν καὶ χορήγησιν τῆς σχετικῆς ἀδείας λειτουργίας των.

(β) Τὸ ἐδάφιον (4) τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τροποποιεῖται διὰ τῆς προσθήκης εὐθὺς μετὰ τὴν λέξιν «δύο» (γραμμὴ 8η) τῶν λέξεων «ἢ καὶ τεσσάρων», μετὰ δὲ τὴν λέξιν «ἐτῶν» (εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου) τῆς φράσεως «προκειμένου περὶ ξενοδοχείων ὀρεινῶν θερέτρων».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἵνα παρασχεθῇ ἱκανοποιητικὸς χρόνος εἰς τὰ ξενοδοχεῖα τῶν ὀρεινῶν θερέτρων διὰ συμπλήρωσιν ἐλλειπουσῶν κτιριολογικῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν κατάταξιν τῶν ξενοδοχείων αὐτῶν εἰς τὴν αἰτουμένην τάξιν.

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία, πρὸς λύσιν τυχὸν διοικητικῶν δυσκολιῶν, προέβη εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν ἀκολούθων τροποποιήσεων :

(α) Τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 12 τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῶν λέξεων «ἀμοιβῶν καὶ» καὶ «τὰ ἀσυμβίβαστα», εἰς τὴν τετάρτην καὶ ἕκτην γραμμὴν ἀντιστοίχως.

(β) Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐν λόγῳ ἐδαφίου καὶ πρὸ τῆς ἐπιφυλάξεως προστίθενται τὰ ἀκόλουθα :

«Ὁμοίως καθορίζεται ἡ ὑπὸ τοῦ ξενοδόχου προσθήκη ὡρισμένου ποσοστοῦ εἰς τοὺς λογαριασμοὺς πελατῶν ὡς δικαιώματος ὑπηρεσίας, ἀντὶ φιλοδωρήματος ἢ ἄλλης χρεώσεως δι' ὑπηρεσίαν, καὶ ρυθμίζεται ὁ τρόπος κατανομῆς τοῦ οὕτως ἐπιβαλλομένου δικαιώματος ὑπηρεσίας μεταξὺ τῶν ἐργοδοτουμένων :».

(γ) Ἡ ἐπιφύλαξις τοῦ παρόντος ἐδαφίου τροποποιεῖται διὰ τῆς προσθήκης εὐθὺς μετὰ τὰς λέξεις «τοῦ 1965» (γραμμὴ 3η καὶ 4η) τῶν λέξεων «καὶ 1966», τροποποιουμένης παραλλήλως τῆς ἐν τῷ περιθωρίῳ τῆς παρούσης ἐπιφυλάξεως ἀναφερομένης περιλήψεως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξετάσασα μίαν ἑκάστην τροποποίησιν ἐδέχθη ὅπως συμπεριληφθῶσιν αὗται εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον.

Τὰ μέλη τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας πιστεύουν ὅτι εἰς τὰ πρῶτα στάδια τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως παραχωρηθῇ εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ξενοδόχους πᾶσα δυνατὴ οἰκονομικὴ διευκόλυνσις καθὼς ἐπίσης καὶ ἱκανοποιητικὴ πίστωσις χρόνου, διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ συμμορφωθοῦν πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς νέας νομοθεσίας.

Ἐν κατακλείδι ἡ Ἐπιτροπὴ ἀφοῦ ἐπέφερε καὶ ὡρισμένας λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεις εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ὡς ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Ὁ περὶ Μεταδοτικῶν Νόσων τῶν Ζώων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΔΟΤΙΚΩΝ ΝΟΣΩΝ ΤΩΝ ΖΩΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Ἀνδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Ἀνδρέας Καρσεράς
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου (Ἀντιπροσωπεύων τὸν κ. Χαμπῆν Μιχαηλίδην).

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 17ην Ἀπριλίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου ἀφ' ἑνὸς μὲν διευρύνεται ὁ ὁρισμὸς τοῦ «ζώου», ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν βασικὸν νόμον, διὰ τῆς συμπεριλήψεως εἰς αὐτὸν καὶ ἄλλων εἰδῶν τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπεκτείνεται ἡ ἐξουσία τῶν ἁρμοδίων Κυβερνητικῶν ἀρχῶν ὥστε νὰ δύνανται νὰ ἐξασκοῦν πληρέστερον ἔλεγχον κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς Κύπρον ζώων καὶ ζωϊκῶν παραγώγων, ὑποπροϊόντων καὶ παρασκευασμάτων καὶ ἐν γένει ἑτέρων παρομοίων προερχομένων ἐξ οἱασδήποτε χώρας ἢ λιμένος. Ἐπὶ πλέον παρέχεται ἐξουσία εἰς τὰς ἐν λόγῳ ἀρχὰς διὰ τὸν καθορισμὸν καὶ εἴσπραξιν τελῶν διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν ἁπάντων τῶν ἀνωτέρω.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα καὶ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι διὰ τῶν προτεινομένων νέων διατάξεων θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ προστασία ἐκ ζωϊκῶν μεταδοτικῶν νοσημάτων κατ' ἀποτελεσματικώτερον τρόπον, ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Μεταδοτικῶν Νόσων τῶν Ζώων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Μεταδοτικῶν Νόσων τῶν Ζώων Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Συμπληρωματικὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΩΝ (ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΙΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν συνῆλθε τὴν 21ην Ἀπριλίου 1969 πρὸς ἐπανεξέτασιν τοῦ ὡς ἄνω Νομοσχεδίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἤρξατο ἡ συζήτησις ἐν τῇ Βουλῇ τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου 1969 καὶ ἀνεβλήθη ἡ ψήφισίς του ἵνα ἐν τῷ μεταξὺ παρασχεθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου σχετικὰ στοιχεῖα δικαιολογοῦντα τὴν αὔξησιν τῆς φορολογίας ἀπὸ 7,5 εἰς 10 τοῖς χιλίοις.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐζήτησεν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν τὰ σχετικὰ στοιχεῖα ἅτινα καὶ ἀπεστάλησαν, ἐν γενικαῖς δὲ γραμμαῖς περιλαμβάνουν :

(Α) Ἀναλυτικὴν ἔκθεσιν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῶν διαφόρων Συμβουλίων Βελτιώσεως, ἁπασῶν τῶν ἐπαρχιῶν, διὰ τὰ ἔτη 1962 ἕως 1969.

(Β) Κατάστασιν συναφθέντων δανείων ὑφ' ἑνὸς ἑκάστου Συμβουλίου καὶ τὰς ἐτησίας δόσεις ἀποπληρωμῆς τούτων.

(Γ) Κατάστασιν δεικνύουσαν τὰς αὐξανομένας ἀνάγκας καὶ δραστηριότητας τῶν διαφόρων Συμβουλίων Βελτιώσεως ἀπὸ τοῦ ἔτους 1960 καὶ ἐντεῦθεν.

(Δ) Πίνακα δεικνύοντα τὴν ἐκτιμημένην ἀξίαν τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας τῶν περιοχῶν τῶν διαφόρων Συμβουλίων Βελτιώσεως.

Τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα φυλάττωνται εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Βουλῆς, εὑρίσκονται δὲ εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς μέλους.

Κατόπιν ἐνδελεχοῦς μελέτης τούτων ἡ Ἐπιτροπὴ διεπίστωσε τὰ ἀκόλουθα :

(α) τὰ ποσὰ ἅτινα θὰ εἰσπραχθῶσιν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νέου συντελεστοῦ φορολογίας ἐκ 10% δὲν εἶναι ὑπερβολικά, δοθέντος ὅτι ἡ ἐκτίμησις

τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας εἰς τὰς ἀγροτικὰς περιοχάς, ἐφ' ἧς ἐπιβάλλεται ἡ τοιαύτη φορολογία, ἐγένετο πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ δὲν ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰ σημερινὰ δεδομένα·

(β) ἡ ἀκολουθουμένη συνήθως τακτικὴ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας σήμερον εἶναι ὅπως αὕτη ἀνέρχεται εἰς τὸ 1/10 ἢ τὸ 1/12 τῆς πραγματικῆς ἀξίας αὐτῆς καὶ νὰ συνάδῃ πρὸς τὴν ἀξίαν παρακειμένης ἰδιοκτησίας, κατὰ συνέπειαν δὲ ἡ φορολογία ἐπιβάλλεται ἐπὶ τοῦ μειωμένου τούτου ποσοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ὑψηλή. Π.χ. ἀκίνητος ἰδιοκτησία ἀξίας £3.000 ἐκτιμᾶται διὰ σκοποὺς φορολογίας εἰς £300. Ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου μὲ βάσιν τὸν παλαιὸν συντελεστὴν ἐξ 7,5% τὸ πληρωτέον ποσὸν φόρου ἀνέρχεται εἰς £2.250 μίλς· αὐξανομένου τοῦ συντελεστοῦ φορολογίας εἰς 10% καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τούτου τὸ μάξιμουμ πληρωτέον ποσὸν φόρου δυνατὸν νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὰς £3·

(γ) αὔξησις τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τοῦ συντελεστοῦ φορολογίας, ἤτοι ἀπὸ 7½% εἰς 10%, δὲν προϋποθέτει κατ' ἀνάγκην ἄμεσον ἐπιβάρυνσιν ἁπασῶν τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν, καθότι τὸ κατ' ἔτος χρησιμοποιούμενον ὕψος τοῦ συντελεστοῦ φορολογίας καθορίζεται ὑπὸ τῶν μελῶν τῶν διαφόρων Συμβουλίων Βελτιώσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων μιᾶς ἑκάστης περιοχῆς· δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι εἰς πλεῖστα Συμβούλια δὲν ἔχει εἰσέτι χρησιμοποιηθῇ τὸ ὑφιστάμενον ἀνώτατον ὅριον τοῦ συντελεστοῦ φορολογίας·

(δ) αἱ δραστηριότητες τῶν Συμβουλίων Βελτιώσεως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ηὐξήθησαν εἰς μέγα βαθμόν, ταῦτα δέ, αὐξανομένων συνεχῶς τῶν ἀναγκῶν τοῦ κοινοῦ, ἐπωμίζονται πλείστας ὅσας εὐθύνας ἔναντι τούτου·

(ε) ὑπάρχουν ἀρκεταὶ περιοχαὶ αἵτινες συγκρινόμεναι μὲ ἄλλας τοιαύτας παρουσιάζουν ἀλματώδη ἄνοδον εἰς ὅλους τοὺς κοινωνικοὺς τομεῖς, κατέστη δὲ ἀναγκαῖον ὅπως ἐξευρεθῶσι νέοι πόροι ἱκανοποιήσεως τῶν οὕτω δημιουργουμένων νέων ἀναγκῶν των· σημειωθήτω ὅτι μία τοιαύτη αὔξησις τῆς φορολογίας εἰς τὰς ἐν λόγῳ ἀναπτυσσομένας περιοχὰς εἶναι δικαιολογημένη καὶ ὄντως ἐφικτή.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἱκανοποιηθεῖσα πλήρως ἐκ τῶν παρουσιασθέντων στοιχείων ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ προτεινομένη αὔξησις τῆς ἐν λόγῳ φορολογίας εἶναι δικαιολογημένη καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν πρόκειται περὶ σοβαρᾶς τοιαύτης καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ὡς ἐτροποποιήθη ἀρχικῶς ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου δεδομένου ὅτι μόλις πρὸ ὀλίγων λεπτῶν τὰ Μέλη τῆς Βουλῆς ἔχουν λάβει τὴν Συμπληρωματικὴν Ἔκθεσιν καὶ δεδομένου ὅτι ὑπάρχουν πολὺ σοβαρὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἐμφαίνονται μέσα εἰς τὴν ἔκθεσιν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ ὅλου θέματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου, ὡς γεγονός, διεξήχθη σοβαρὰ συζήτησις κατὰ τὴν προηγουμένην ἐπισκόπησίν του ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ ἰδική μου πρότασις, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Καὶ ἡ ἰδική μου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἁπλῶς, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω εἰς τὰ Μέλη ὅτι, ἐφ' ὅσον θὰ γίνῃ συζήτησις κατὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν, θὰ ἦτο καλὸν ὅπως ἐξετάσουν ἐγκαίρως τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα εἶναι κατατεθειμένα εἰς τὴν Γραμματείαν τῆς Βουλῆς, διότι δυστυχῶς δὲν ὑπάρχουν πολλὰ ἀντίγραφα τούτων. Εἶναι ὀγκώδη διότι περιλαμβάνουν ἀρκετοὺς πίνακας περὶ ἐσόδων καὶ ἐξόδων καὶ εἶναι δύσκολον νὰ γίνουν ἀντίγραφα διὰ νὰ σταλοῦν εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν Βουλευτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ συζήτησις τοῦ θέματος θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, ἄνευ ὅμως ἄλλης ἀναβολῆς διότι τὸ θέμα ἀνεβλήθη ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον, παρεπέμφθη εἰς Ἐπιτροπάς, καὶ ἐν ὄψει τῆς ἐκθέσεως, ἡ ὁποία ἔχει κυκλοφορήσει, θὰ εἶναι εὔκολον οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ νὰ ἑτοιμασθοῦν διὰ τὴν συζήτησιν τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως.

Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 2) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ Ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν εἰς τὴν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ (Ἀρ. 2) ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1968 ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 17ην Ἀπριλίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ εἰδίκευσις συμπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ £60.731 διὰ πλήρη κάλυψιν τῆς Κυβερνητικῆς εἰσφορᾶς εἰς τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κατὰ τὸ ἔτος 1968.

Ἡ πραγματικὴ γενικὴ Κυβερνητικὴ εἰσφορὰ εἰς τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κατὰ τὰ ἔτη 1964, 1965, 1966 καὶ 1967 ἀνῆλθεν εἰς £265.744, £587.650, £646.457 καὶ £675.985 ἀντιστοίχως. Αἱ πραγματικαὶ δαπάναι τῆς ὑπηρεσίας ταύτης κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀνῆλθον τελικῶς εἰς £720.731 ἔναντι £660.000 προϋπολογισθεισῶν εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1968, ἤτοι ἀπαιτεῖται ἐπιπρόσθετον ποσὸν ἐκ £60.731.

Ἡ παρατηρουμένη κατ' ἔτος σημαντικὴ αὔξησις τῆς Κυβερνητικῆς εἰσφορᾶς εἰς τὸ ἐν λόγῳ Ταμεῖον ὀφείλεται εἰς τὴν εἰσαγωγὴν ἀπὸ τῆς 5ης Ὀκτωβρίου 1964 τοῦ νέου Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Δυνάμει τούτου ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσφορέων ηὐξήθη σημαντικῶς, προσετέθησαν δὲ εἰς τὸ Σχέδιον νέαι κατηγορίαι εἰσφορέων ὡς τὰ αὐτοεργοδοτούμενα πρόσωπα, οἱ γεωργικοὶ ἐργάται καὶ αἱ ὕπανδροι ἐργαζόμεναι γυναῖκες. Ἐπὶ πλέον δὲ τὸ ποσὸν τῶν εἰσφορῶν δυνάμει τοῦ νέου Νόμου ηὐξήθη κατὰ 100%.

Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται δῆλον ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸς ἀκριβὴς προϋπολογισμὸς τῶν ἀπαιτουμένων ποσῶν διὰ τὴν Κυβερνητικὴν εἰσφορὰν εἰς τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ οὕτω κρίνεται ἀπαραίτητος ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων ἔγκρισις τοῦ ἄνω ἀναφερομένου ποσοῦ.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω ἡ Ἐπιτροπὴ ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ τὸ κονδύλιον ἐν τῷ Ἄρθρῳ 2(ι) «Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων—Γενικὴ Κυβερνητικὴ Εἰσφορὰ» τοῦ Κεφαλαίου 58Α ὑπὸ τὸν τίτλον «Χορηγίαι καὶ Συνεισφοραὶ» τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 ὡς ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διεπιστώθη ὅτι ἦτο ἀνεπαρκές.

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ πρῶτον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ Ἄρθρου 2(ι) τοῦ Κεφαλαίου 58Α τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἐλήξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 2) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 3) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ('Αρ. 3) ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1968 ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 17ην 'Απριλίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ εἰδίκευσις συμπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ £89.053 διὰ κάλυψιν τῶν τελικῶν δαπανῶν συντηρήσεως τῆς 'Εθνικῆς Φρουρᾶς κατὰ τὸ ἔτος 1968.

'Η 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τὸν σκοπὸν δι' ὃν διετέθη τὸ ὡς ἄνω ποσὸν χρημάτων καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, ἀφοῦ τροποποιηθῇ ὁ τίτλος αὐτοῦ οὕτως ὥστε νὰ ἀναφέρεται ὡς «'Ο Τροποποιητικὸς ('Αρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. 'Επειδὴ τὸ κονδύλιον ἐν τῷ "Αρθρῳ 1 «'Εθνικὴ Φρουρὰ» τοῦ Κεφαλαίου 35Α ὑπὸ τὸν τίτλον «'Εθνικὴ Φρουρὰ» τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 ὡς ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων διεπιστώθη ὅτι ἦτο ἀνεπαρκές.

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ "Αρθρου 1 τοῦ Κεφαλαίου 35Α τοῦ βασικοῦ νόμου. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

'Η τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Ο παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ Τροποποιητικὸς ('Αρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ

μετὰ τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1969.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ Ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν εἰς τὴν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 5) ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 17ην Ἀπριλίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ χρημάτων ἐκ £83.605 καὶ ἡ καταβολὴ τούτων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἐν Κύπρῳ Εἰρηνευτικὴν Δύναμιν τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν πρὸς κάλυψιν ἐξόδων συντηρήσεως στρατοπέδων καὶ ἄλλων ὑπηρεσιῶν τῆς Δυνάμεως κατὰ τὴν περίοδον μεταξὺ 1ης Ὀκτωβρίου 1967 καὶ 30ῆς Ἰουνίου 1968, καθὼς καὶ τῶν δαπανῶν στεγάσεως τῆς Πολιτικῆς Ἀστυνομίας αὐτῆς κατὰ τὴν περίοδον μεταξὺ 1ης Ὀκτωβρίου 1966 καὶ 31ης Δεκεμβρίου 1968.

Ἡ διάθεσις τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ θεωρεῖται ἀναγκαία ἵνα δυνηθῇ ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία νὰ ἀνταποκριθῇ πλήρως πρὸς τὰς ἀναληφθείσας ὑποχρεώσεις αὐτῆς, τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τοῦ ἄρθρου 19 τῆς μετὰ τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν Συμφωνίας, δυνάμει τῆς ὁποίας ἀνέλαβεν ὅπως «παράσχῃ τῇ Δυνάμει, ἄνευ οἱασδήποτε ἐπιβαρύνσεως καὶ ἐν συμφωνίᾳ μετὰ τοῦ Διοικητοῦ, τοιαύτας περιοχὰς δι' Ἀρχηγεῖον, στρατόπεδα ἢ ἕτερα καταλύματα ὡς ἤθελον κριθῇ ἀναγκαῖα διὰ τὴν στέγασιν τῆς Δυνάμεως καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς».

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τὸν σκοπὸν δι' ὃν διατίθεται τὸ ὡς ἄνω ποσὸν χρημάτων καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £83.605 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθοῦν σήμερον διότι αἱ Ἐκθέσεις τῶν Ἐπιτροπῶν δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 3) τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Ταμείου Προνοίας τῶν Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων (Διάλυσις) Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ κυνῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 3) τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, παραπέμπεται δὲ εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Ταμείου Προνοίας τῶν Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων (Διάλυσις) Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται ἐπίσης εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Κυνῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, παραπέμπεται δὲ εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ εἶναι ἐγγεγραμμένον τὸ ἀκόλουθον θέμα : «Ἡ ἄρνησις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παραχωρήσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τὴν κοινότητα Λατσιῶν». (Θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Νίκου Κόσιη).

Τὸ θέμα ἐνεγράφη κατόπιν ὑποβολῆς ἐρωτήσεως καὶ λήψεως ἀπαντήσεως τὴν ὁποίαν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς δὲν ἐθεώρησεν ὡς ἱκανοποιητικήν. Λόγῳ τῆς ἀπουσίας τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ ἐκ Κύπρου ἡ συζήτησις τοῦ θέματος θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(5) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(6) Ὁ περὶ Πολεοδομίας καὶ Χωροταξίας Νόμος τοῦ 1968.

(7) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(8) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 3) τοῦ 1969.

(9) Ὁ περὶ Ταμείου Προνοίας τῶν Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων (Διάλυσις) Νόμος τοῦ 1969.

(10) Ὁ περὶ Κυνῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : «Ἡ ἄρνησις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παραχωρήσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τὴν κοινότητα Λατσιῶν». (Θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Νίκου Κόσιη).

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Παρασκευήν, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἡ προσεχὴς Πέμπτη εἶναι ἡ 1η Μαΐου καὶ ὅσοι ἐκ τῶν Βουλευτῶν ἐνδιαφέρονται διὰ τὰς ἐργατικὰς ὀργανώσεις πιθανὸν νὰ δυσκολεύωνται νὰ παρευρεθοῦν εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 5.45 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

'Αναστασιάδης 'Αντώνιος
Γιάγκου 'Ανδρέας
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης 'Ανδρέας
Καρσεράς 'Ανδρέας
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης 'Ηρόδοτος
Παπαϊωάννου 'Εζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) 'Ερωτήσεις—'Απαντήσεις (Χορήγησις αὐξήσεως εἰς τοὺς τυφλοὺς ἐργάτας τῶν ἀποθηκῶν τῆς 'Επιτροπῆς Σιτηρῶν—Αἱ προσφοραὶ διὰ τὴν προμήθειαν τροφίμων εἰς τὴν 'Εθνικὴν Φρουρὰν—'Επιλογὴ περιοχῆς διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ νέου χωρίου Κορφῆς—'Επιστροφὴ τῶν καταθέσεων τῶν μελῶν τοῦ Ταμείου Προνοίας, κλπ.).

(2) Συζήτησις ἐπὶ προφορικῆς ἐρωτήσεως τοῦ Βουλευτοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη διὰ τὴν ἐπίσκεψιν Βουλευτῶν εἰς 'Ανατολικὴν Γερμανίαν.

(3) Παρατηρήσεις τοῦ Προέδρου ἐπὶ ἐρωτήσεως τοῦ Βουλευτοῦ κ. Γ. Τζιρκώτη ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀναγραφὴν συνθημάτων.

(4) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμου τοῦ 1969 καὶ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως αὐτοῦ.

(5) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Μεταδοτικῶν Νόσων τῶν Ζώων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(6) Συμπληρωματικὴ "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως αὐτοῦ.

(7) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ Τροποποιητικοῦ ('Αρ. 2) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(8) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ Τροποποιητικοῦ ('Αρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(9) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου ('Αρ. 5) τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(10) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

'Ετυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 2ας ΜΑΪΟΥ 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.43 μ.μ.)

(Ἀρ. 32)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Μαρτίου 1969.

«Δεδομένου ὅτι ἡ ὁδὸς ἡ συνδέουσα τὴν Βώνην μετὰ τῆς κυρίας ὁδικῆς ἀρτηρίας πρὸς Λευκωσίαν εὑρίσκεται εἰς κακὴν κατάστασιν, παρὰ τὴν ἀπὸ ἀρκετῶν ἤδη ἐτῶν δοθεῖσαν κατηγορηματικὴν διαβεβαίωσιν ἁρμοδίων Κυβερνητικῶν παραγόντων περὶ σταδιακῆς ἀσφαλτοστρώσεώς της, καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ τοιαύτη ἀσφαλτόστρωσις ἐξυπηρετεῖ καὶ τὰς κοινότητας Νέου Χωρίου καὶ Κυθραίας, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν — ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἀναληφθείσης προσπαθείας δι' ἀσφαλτόστρωσιν τῶν συνδεουσῶν τὰς ἀγροτικὰς κοινότητας μετὰ τῆς πρωτευούσης ὁδῶν — θὰ συμπεριληφθῇ καὶ ἡ ὡς ἄνω ὁδὸς εἰς τὸν προσεχῆ Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Ἀπριλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Μαρτίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Ἡ προϋπολογισθεῖσα δαπάνη ἀσφαλτοστρώσεως τῆς ἀναφερομένης ὁδοῦ, μήκους 9/10 τοῦ μιλίου, ἀνέρχεται εἰς £2.500. Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου τούτου δὲν κατέστη δυνατὴ ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους. Συνήθεις ἐπιδιορθώσεις τῆς ἀναφερομένης ὁδοῦ ἐκτελοῦνται κατ' ἔτος, ἡ δὲ κατάστασίς της ἀπὸ ἀπόψεως χωματοδρόμου θεωρεῖται ἱκανοποιητική.

'Ελπίζεται ὅτι ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἀναληφθείσης προσπαθείας πρὸς ἀσφαλτόστρωσιν τῶν ὁδῶν προσπελάσεως ἀπὸ χωρία εἰς κυρίας ὁδικὰς ἀρτηρίας τὸ ἔργον τοῦτο θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῇ κατὰ τὸ προσεχὲς μέλλον».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Μαρτίου 1969.

«Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ σῶμα πῶς σκοπεύει νὰ ἀντιμετωπίσῃ βραχυπροθέσμως καὶ μακροπροθέσμως τὸ θέμα τῶν λιμναζόντων ὑδάτων παρὰ τὸ Δημοτικὸν Σφαγεῖον Καϊμακλίου.

'Εν ὄψει μάλιστα τῆς ἐπικειμένης ἐλεύσεως τοῦ θέρους ὡς καὶ τῆς ἐξαιρετικῆς ἐφετεινῆς πολυομβρίας, δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν ὅπως τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον χωρήσῃ εἰς μεθοδικὸν καὶ συστηματικὸν (εἰς τακτὰ χρονικὰ διαστήματα) ἀπὸ ἀέρος ψεκασμὸν τῶν ἑλῶν, πρὸς προσωρινὴν ἀντίκρυσιν τοῦ προβλήματος, μέχρι τῆς ὁριστικῆς λύσεως τοῦ θέματος διὰ τῆς κατασκευῆς ὑπονόμων εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν πλευρὰν τῆς πρωτευούσης ὡς ἤδη ἐξηγγέλθη» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην 'Απριλίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην Μαρτίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«'Η ὑγειονομικὴ 'Υπηρεσία τοῦ Δήμου παρακολουθεῖ συστηματικῶς τὴν κατάστασιν εἰς τὸ Δημοτικὸν Σφαγεῖον, προβαίνει δὲ εἰς ψεκασμοὺς κατὰ τακτικὰ χρονικὰ διαστήματα. Παραλλήλως ἐκτελοῦνται ἐργασίαι ἀποξηράνσεως διὰ τῆς διανοίξεως αὐλάκων πρὸς διοχέτευσιν τῶν λιμναζόντων ὑδάτων εἰς τὴν παρακειμένην κοίτην τοῦ χειμάρρου. Τοιουτοτρόπως κατέστη δυνατή, παρὰ τὴν πολυομβρίαν, ἡ ταχεῖα ἀποξήρανσις τοῦ παρὰ τῷ Δημοτικῷ Σφαγείῳ ἄλλοτε ἕλους.

Τὸ ὑγειονομικὸν τμῆμα τοῦ Δήμου ἐκτελεῖ τακτικοὺς ψεκασμοὺς καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ χειμάρρου, ἀπὸ ἀέρος δὲ ψεκασμὸς ἐπὶ εὐρυτάτης ἐκτάσεως προγραμματίζεται ἐντὸς τοῦ μηνός».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν 'Απριλίου 1969.

«Τὰ χωριὰ Κάμπος καὶ Τσακκίστρα ἔχουν κάμει μέχρι σήμερα ἀρκετὰ διαβήματα μέσον τῶν Χωριτικῶν 'Αρχῶν καὶ τῶν ὀργανώσεών τους γιὰ τὴν παροχὴ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. "Ομως ρεῦμα δὲν ἔχει παραχωρηθῆ.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο 'Υπουργεῖο γιατὶ καθυστερεῖ καὶ πότε προγραμματίζεται ἡ παροχὴ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος στὰ χωριὰ Κάμπος καὶ Τσακκίστρα» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην 'Απριλίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 2αν 'Απριλίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«'Η ἠλεκτροδότησις τῶν χωρίων Κάμπου καὶ Τσακκίστρας εἶχεν ἀρχικῶς προγραμματισθῆ διὰ τὸ ἔτος 1970. 'Εν τούτοις φαίνεται ὅτι ἡ 'Αρχὴ 'Ηλεκτρισμοῦ θὰ δυνηθῇ νὰ ἀρχίσῃ τὴν σχετικὴν ἐργασίαν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἤτοι ἐντὸς 2—3 μηνῶν περίπου».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην 'Απριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν 'Απριλίου 1969.

«Τὸ 'Υπουργεῖο Συγκοινωνιῶν ἔχει ἀσφαλῶς ὑπ' ὄψη του μερικὰ βασικὰ καὶ σοβαρὰ προβλήματα ὅσον ἀφορᾶ τὸν ἐκσυγχρονισμὸν τοῦ λιμένος 'Αμμοχώστου.

Τὰ προβλήματα αὐτὰ εἶναι τὸ ζήτημα τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ λιμένος, ἡ δημιουργία αἰθούσης ἀποβιβάσεως καὶ ἐπιβιβάσεως ἐπιβατῶν, ἡ δημιουργία ἐπαρκῶν ἀποθηκευτικῶν χώρων διὰ τὰς εἰσαγωγὰς καὶ ἐξαγωγάς, ψυχτικῶν θαλάμων, ἡ ἐγκατάσταση πλήρους συγχρόνου φωτισμοῦ κ.λ.π.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο πότε συγκεκριμένα μελετᾶ τὴν λύση αὐτῶν τῶν προβλημάτων γιὰ τὸν λιμένα Ἀμμοχώστου» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Ἀπριλίου 1969.

«Τὸ πρόβλημα τῶν πιστώσεων καὶ ἰδιαίτερα τῶν μακροπροθέσμων μὲ χαμηλοὺς τόκους εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ βασικώτερα ποὺ ἀντιμετωπίζει ὁ ἀγροτικὸς κόσμος γιὰ νὰ μπορέση νὰ αὐξήση τὴν παραγωγὴ καὶ τὸ εἰσόδημά του. Ἔγιναν πάρα πολλὰ διαβήματα ἀπὸ μέρους τῶν ἀγροτῶν καὶ τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων γιὰ νὰ δοθοῦν μεγαλύτερα ποσὰ ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης στὴν Κεντρικὴ Συνεργατικὴ Τράπεζα γι' αὐτὸ τὸν σκοπό.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο :

(α) Μελετᾶ ἡ Κυβέρνηση τὴν αὔξηση αὐτῶν τῶν ποσῶν γιὰ μακροπρόθεσμα δάνεια πρὸς τοὺς ἀγρότες ;

(β) Στὴν διάρκεια τῶν τελευταίων 5 χρόνων πόσα δάνεια μακροπρόθεσμα ἐδόθησαν, σὲ πόσους ἀγρότες, καὶ πόσες συνολικὰ αἰτήσεις ὑπεβλήθησαν καὶ γιὰ πόσα συνολικὰ ποσά» ;

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη. Ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

Ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη εἰς τὴν Βουλήν. Ἡ συζήτησις ὅμως τοῦ Νομοσχεδίου τούτου θὰ ἀναβληθῇ διότι ἡ ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου «Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969» δὲν ἔχει ἀκόμη κυκλοφορήσει, τὰ δὲ δύο Νομοσχέδια πρέπει νὰ συζητηθοῦν καὶ ψηφισθοῦν ταὐτοχρόνως. Διὰ τοῦτο ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων θὰ ἀναβληθῇ μέχρις ὅτου κυκλοφορήσῃ καὶ ἡ ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμου τοῦ 1969.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 3) τοῦ 1969.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ εἰς τὴν Βουλὴν ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 3) ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 24ην Ἀπριλίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ χρημάτων ἐκ £910 διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἐξόδων κινήσεως λειτουργῶν τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνολογικοῦ Ἱνστιτούτου καὶ διὰ τὴν παραχώρησιν ἀριθμοῦ ὑποτροφιῶν εἰς σπουδαστὰς τοῦ Ἱνστιτούτου διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἡ ἐπιπρόσθετος αὕτη δαπάνη θεωρεῖται ἀναγκαία ἵνα—

(α) δύνανται οἱ λειτουργοὶ τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνολογικοῦ Ἱνστιτούτου νὰ διεκπεραιώνουν τὰς διαφόρους ἐργασίας τοῦ Ἱνστιτούτου καὶ νὰ παρακολουθοῦν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν πρόοδον τῶν σπουδαστῶν οἵτινες εἶναι ἀπεσπασμένοι εἰς διαφόρους οἴκους ἢ ἀρχὰς συμφώνως τοῦ προγράμματος ἐκπαιδεύσεώς των· καὶ

(β) πραγματοποιηθῇ ἡ ἐφαρμογὴ σχεδίου παροχῆς ὑποτροφιῶν εἰς τοὺς σπουδαστὰς τοῦ Ἱνστιτούτου βάσει τοῦ ὁποίου θὰ παραχωρηθοῦν ἐφέτος εἰς αὐτοὺς ἐννέα πλήρεις καὶ ἐννέα μερικαὶ ὑποτροφίαι εἰς ἀναλογίαν 20% τῶν φοιτώντων σπουδαστῶν, κατόπιν σχετικῆς ἐπιλογῆς των ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς Ὑποτρόφων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τὸν σκοπὸν δι' ὃν πρόκειται νὰ διατεθῇ τὸ ὡς ἄνω ποσὸν χρημάτων καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί. Ἡ συμπληρωματικὴ πίστωσις ποὺ ζητεῖ σήμερον ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἀφορᾷ τὸ Τεχνολογικὸν Ἱνστιτοῦτον. Τὸ Ἵδρυμα τοῦτο ἐγκαθιδρύθη καὶ λειτουργεῖ χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ νομοθεσία καὶ ἡ διάρθρωσις βάσει ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς. Ὅταν μᾶς ἐζητήθη νὰ ἐγκρίνωμεν συμπληρωματικὴν πίστωσιν διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τοῦ Τεχνολογικοῦ Ἱνστιτούτου κατὰ τὸ 1968, ἠγέρθη τὸ θέμα τῆς εἰδικῶς πρὸς τοῦτο νομοθετήσεως πρὸ τῆς δημιουργίας του. Ἡ Βουλὴ ἠγνοήθη τότε. Μεταγενέστερα ἠγέρθη πάλιν τὸ ζήτημα τοῦ ὀργανικοῦ νόμου διὰ τὸ Ἵδρυμα τὸ ὁποῖον εἶναι ἀνώτατον διὰ τὴν Κύπρον. Πάλιν ἠγνοήθη ἡ Βουλή. Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐθίγη τὸ θέμα, καὶ πάλιν ἡ Βουλὴ περιεφρονήθη.

Τὸ Τεχνολογικὸν Ἱνστιτοῦτον λειτουργεῖ βάσει μόνον συμπληρωματικῶν πιστώσεων, μέσα εἰς τὰς ὁποίας νομιμοποιεῖται τὸ Ἱνστιτοῦτον τὸ ὁποῖον κατὰ τὰ δημοκρατικὰ θέσμια καὶ τὸν κοινοβουλευτισμὸν πρέπει νὰ θεωρῆται αὐθαίρετον ἐφ' ὅσον τὸ Νομοθετικὸν Σῶμα δὲν γνωρίζει τί ἐστὶ Τεχνολογικὸν Ἱνστιτοῦτον.

Δὲν προτίθεμαι νὰ σχολιάσω περισσότερον τὴν θέσιν τῆς Βουλῆς ἔναντι τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως οὔτε νομίζω ὅτι χρειάζεται νὰ «κομίσω γλαῦκα εἰς Ἀθήνας».

Ὅλοι γνωρίζομεν πῶς ἐπηρεάζομεν διὰ τῶν συζητήσεών μας καὶ πόσον εἰσακούονται τὰ ὅσα λέγονται ἐδῶ. Δυστυχῶς αἱ ὁμιλίαι μας κατὰ τὸ πλεῖστον μένουν μέσα εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς καὶ μέσα εἰς τοὺς τοίχους αὐτῆς τῆς αἰθούσης.

Εἰδικῶς διὰ τὸ συζητούμενον Νομοσχέδιον Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως, διὰ νὰ μὴ συνεχισθῇ ἡ περιφρόνησις πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ ἡ λειτουργία ἀνω-

τέρου ἱδρύματος — τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ διαδραματίσῃ σοβαρὸν ρόλον ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέλλον τῆς Κύπρου — χωρὶς νομοθεσίαν, εἰδικῶς δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους εἰσηγοῦμαι ὅπως μὴ ἐγκριθῇ τοῦτο οὔτε οἱονδήποτε ἄλλο Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ συμπληρωματικὴν πίστωσιν διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν, μέχρις ὅτου ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς εἰδικὸς Νόμος.

Ἐγὼ προσωπικῶς δὲν προτίθεμαι νὰ ψηφίσω ὑπὲρ καὶ παρακαλῶ ὅπως σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι πράττω τοῦτο διὰ νὰ ἐπιστηθῇ ἡ προσοχὴ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὥστε νὰ μὴ ζητῇ πιστώσεις χωρὶς νομιμοποίησιν τοῦ ἱδρύματος διὰ τὸ ὁποῖον προορίζονται. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀπὸ τῆς θέσεώς μου, κ. Πρόεδρε, θὰ ὑποβάλω τὴν εἰσήγησιν ὅπως ὁ Πρόεδρος τοῦ Σώματος ἐξουσιοδοτηθῇ νὰ μεταφέρῃ τὴν εἰσήγησιν ὅλων τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς περὶ εἰσαγωγῆς ὀργανικῆς νομοθεσίας διεπούσης τὴν λειτουργίαν τοῦ Τεχνολογικοῦ Ἱνστιτούτου, δεδομένου ὅτι ἐπανειλημμένως ἡ Βουλὴ καὶ ἰδίως κατὰ τὴν συζήτησιν σχετικοῦ νομοσχεδίου περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἡ ὁλομέλεια τοῦ Σώματος ἐξέφρασε τὴν ἀγωνίαν της διὰ τὴν μὴ ὕπαρξιν ἑνὸς τοιούτου ὀργανικοῦ νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969, δι' ἃς δὲν ἔχει γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἀντιτίθεμαι εἰς τὴν ἔγκρισίν του, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τότε πρέπει νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ 1ου ἄρθρου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

15, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε, κ. Πρόεδρε, νὰ δικαιολογήσω τὴν ἀποχήν μου. Ἡ ἀποχή μου ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι συμφωνῶ ὅτι ἀποτελεῖ θέμα ἀρχῆς ὅπως κατατί. θενται ὀργανικοὶ νόμοι διὰ τοιούτου εἴδους ὀργανισμοὺς καὶ εἰδικῶς διὰ τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπανειλημμένως ἡ Βουλὴ αὐτὴ εἶχεν ἐκφράσει τὴν ἄποψιν ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ κατατεθῇ σχέδιον ὀργανικοῦ Νόμου. Ψῆφος ἐναντίον τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ, προερχομένη ἀπὸ Βουλευτὴν τῆς Κυβερνητικῆς παρατάξεως, εἶναι δυνατὸν νὰ ἑρμηνευθῇ κατ' ἄλλον τρόπον. Ἑπομένως τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναμαι νὰ πράξω εἶναι νὰ ἀπόσχω.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £910 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 3) τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Νομίζω ὅτι θὰ ἦτο σκόπιμον οἱ Γραμματεῖς νὰ σημειώνουν τὰ ὀνόματα ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀπέχουν. Διότι διαφορετικὰ οὐδέποτε θὰ ἔχωμεν πραγματικὴν εἰκόνα τῆς ψηφοφορίας εἰς τὴν Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ σημειώσουν τὰ ὀνόματα ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐδήλωσαν ἀποχήν. Κατ' ἀνάγκην θὰ πρέπει νὰ σημειώσουν καὶ τὰ ὀνόματα ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐψήφισαν κατὰ καὶ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐψήφισαν ὑπέρ.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Μήπως πρέπει νὰ σημειωθοῦν καὶ τὰ ὀνόματα ἐκείνων ποὺ ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀσφαλῶς, ἐὰν ὑπάρχουν σημειωμένα τὰ ὀνόματα ἐκείνων οἱ ὁποῖοι εἶναι παρόντες καὶ σημειωθοῦν τὰ ὀνόματα ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν ἀποχὴν καὶ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐψήφισαν κατά, καθίσταται φανερὸν ὅτι οἱ ὑπόλοιποι ἐψήφισαν ὑπέρ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Αὐτὸ πρέπει νὰ ἰσχύῃ ὅμως πάντοτε, κ. Πρόεδρε, εἰς ἑκάστην ψηφοφορίαν καὶ ὄχι μόνον εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν γνωρίζω καμμίαν Βουλὴν εἰς τὴν ὁποίαν νὰ σημειώνεται ποῖοι ἐψήφισαν ὑπὲρ ἢ ποῖοι ἐψήφισαν κατά. Γίνεται ἁπλῶς καταμέτρησις τῶν ψήφων. Ἐὰν δι' οἱουσδήποτε λόγους Βουλευτὴς ζητήσῃ νὰ σημειωθῇ ὅτι ἀπέχει ἢ ὅτι ψηφίζει κατὰ καὶ ἐκφράσῃ καὶ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ψηφίζει ὑπὲρ ἢ κατά, τότε ἐμφαίνεται εἰς τὰ πρακτικὰ ἡ θέσις τὴν ὁποίαν ἔλαβε διότι τὰ πρακτικὰ ἀναφέρουν τοὺς λόγους τῆς ἀποχῆς του ἢ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἐψήφισε κατά.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Συμφωνῶ ἀπολύτως, κ. Πρόεδρε. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἤθελα νὰ σπαταλήσω τὸν χρόνον τῆς Βουλῆς, καὶ οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ἐτήρησα αὐτὴν τὴν στάσιν εἶναι ταὐτόσημοι μὲ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐξέφρασεν ὁ κ. Τουμαζῆς, δι' αὐτὸ ἐζήτησα νὰ σημειωθοῦν αἱ ἀποχαί, ἀλλὰ συμφωνῶ ὅτι πρέπει νὰ ζητηθῇ ἀπὸ τὸν ἐνδιαφερόμενον ἡ καταχώρησις τοῦ ὀνόματός του διὰ τὸν τρόπον ποὺ ἐψήφισε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Ἡ Συμπληρωματικὴ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐλέχθη ὅτι οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ θὰ ἦσαν ἕτοιμοι νὰ συζητήσουν τὸ Νομοσχέδιον σήμερον.

Ἡ εἰσήγησις δι' ἀναβολὴν ἐγένετο ὑπὸ τοῦ κ. Χρύση Δημητριάδη. Ἐλπίζω οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ νὰ εἶναι ἕτοιμοι νὰ συζητήσουν τὸ Νομοσχέδιον σήμερον.

Ὑπάρχουν ὁμιληταί ; Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἐὰν ἡ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου «Ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969» ἐγένετο ἁπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ μᾶς παρασχεθοῦν στοιχεῖα περὶ τῶν ἀναγκῶν τῶν χωρίων παρὰ τῶν Ἐπάρχων καὶ τῶν Συμβουλίων Ἀναπτύξεως, δύναμαι νὰ εἰπω ὅτι τὸ τοιοῦτον εἶναι ὅλως διόλου ἄσκοπον καὶ ἀπώλεια χρόνου.

Οὐδεὶς ἀντιλέγει ὅτι οἱαδήποτε ποσὰ παραχωρηθοῦν εἰς χεῖρας τῶν τοιούτων Συμβουλίων δὲν θὰ εὕρουν τὸν τόπον των διὰ τὴν κατασκευὴν οἱωνδήποτε ἔργων ἢ ἔργων ἀναπτύξεως ἢ ἀκόμη καὶ ἔργων τὰ ὁποῖα ἴσως δὲν θὰ ἦσαν τόσον ἀναγκαῖα τοὐλάχιστον διὰ σήμερον. Δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι τὸ αὐτὸ συμβαίνει τόσον διὰ τὰς πόλεις ὅσον καὶ διὰ τὰς οἰκογενείας καὶ διὰ τὰ κράτη ἀκόμη. Οἱαδήποτε διαθέσιμα οἰκονομικὰ μέσα, καὶ δάνεια ἀκόμη, ὑπάρχουν τόποι νὰ ἐξοδευθοῦν καὶ αὐτὰ καὶ ἄλλα ἀκόμη. Συνεπῶς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναμένωμεν διαφορετικὴν ἐνημέρωσιν καὶ ἐκ μέρους τῶν Ἐπάρχων καὶ ἐκ μέρους τῶν Συμβουλίων Ἀναπτύξεως τῶν χωρίων, ἢ διαφορετικὰ στοιχεῖα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ μᾶς παρεσχέθησαν. Ὅμως αὐτὴ ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι καλοῦνται νὰ πληρώσουν καὶ ὄχι μόνον τὸ ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ γίνῃ τὸ τάδε καὶ τὸ τάδε καὶ ὅτι χρειάζονται πόροι καὶ χρήματα. Δυστυχῶς ἔχει ἐπικρατήσει ἡ τάσις πρὸς τὰ ἄνω. Τὰ θέλομεν ὅλα πλούσια. Ἄνω αἱ ἀπολαβαί, ἄνω τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον. Δεῖ χρημάτων. Ἀλλὰ ἐκεῖνοι ποὺ καλοῦνται νὰ φορολογηθοῦν εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἶναι οἱ ἰδιοκτῆται κτημάτων καὶ δὴ γῆς, δηλ. γεωργοὶ τῶν ὁποίων τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα εἶναι τὸ χαμηλότερον καὶ τὸ ὁποῖον εἰς περιπτώσεις ἀποτυχιῶν ἕνεκα ἀντιξόων καιρικῶν συνθηκῶν, πρᾶγμα σύνηθες, ἐκμηδενίζεται τελείως.

Τὸ Νομοσχέδιον ζητεῖ νὰ αὐξηθῇ ἡ φορολογία ἐπὶ τῶν κτημάτων ἀπὸ 7,5 εἰς 10 τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς ἐκτιμημένης ἀξίας των. Καὶ ὅμως δὲν ἔχει παρέλθει πολὺς καιρὸς ἀφ' ὅτου ἀπὸ 5 τοῖς χιλίοις ηὐξήθη εἰς 7,5 τοῖς χιλίοις διὰ νὰ ζητῆται σήμερον ἑτέρα αὔξησις αὐτοῦ τοῦ φόρου κατὰ 25%, ἡ ὁποία δὲν ἀποκλείεται νὰ ἔχῃ συνέχειαν. Οἱ ἔντιμοι κύριοι Ἔπαρχοι καὶ τὰ Συμβούλια

'Αναπτύξεως μετὰ χαρᾶς δέχονται τὴν αὔξησιν τῶν πόρων των καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι καὶ ἄλλη αὔξησις ἐὰν γίνῃ πολὺ θὰ εὐχαριστηθοῦν. Αὐτοὶ δὲν ἔχουν νὰ χάσουν τίποτε. "Ομως οἱ κάτοχοι ὀλίγης ἢ περισσοτέρας γῆς ποὺ καταγίνονται μὲ τὴν γεωργίαν πληρώνουν οὐκ ὀλίγα καὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ μόνοι ποὺ δὲν εὐεργετοῦνται ἀπὸ τὴν κατάργησιν τοῦ κτηματικοῦ φόρου ἐφ' ὅσον ἐξακολουθοῦν νὰ τὸν πληρώνουν, καὶ μάλιστα ηὐξημένον, τόσον ἀδικαιολογήτως διότι αὐτὸς εἶναι φόρος ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου των, ποὺ εἶναι ἡ γῆ των, καὶ ὄχι ἐπὶ τῶν κερδῶν των. Αὐτοὶ ὑπόκεινται καὶ εἰς τὸν ἐπαγγελματικὸν φόρον. Εἰσπράττονται παρ' αὐτῶν ὡς ζυγιστικὰ κατὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν σιτηρῶν ἢ τῶν ἄλλων προϊόντων των οὐχὶ εὐκαταφρόνητα ποσὰ ὑπὲρ τῶν ταμείων τῶν Συμβουλίων 'Αναπτύξεως. 'Υφίστανται τὴν βαρυτέραν φορολογίαν κατὰ τὴν διανομὴν τῶν σχολικῶν διότι δῆθεν ἔχουν «ἀμπέλιν καὶ χωράφι». 'Επὶ τῆς ἰδίας κλίμακος φορολογοῦνται διὰ τὸ νερὸν καὶ διὰ τὰ δάνεια ποὺ ἔχουν γίνει διὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν χωρίων των καὶ ἐπιπροσθέτως φορολογοῦνται ἐπὶ τῆς ἐκτιμημένης ἀξίας τῆς γῆς των, τώρα δὲ καλοῦνται νὰ φορολογηθοῦν μὲ πρόσθετον «πουπανωγόμαρον», διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ ποσοστοῦ ἀπὸ 7,5 εἰς 10 τοῖς χιλίοις, ἀσχέτως ἐὰν ὁ κτηματικὸς φόρος, ὁ λεγόμενος «μαλιές», ἔχῃ καταργηθῇ ὡς ἄδικος. Αὐτοὶ οἱ ἴδιοι γεωργοὶ πληρώνουν καὶ διὰ τὴν ἀγροφυλακὴν ὡς ἐὰν ἦσαν τὰ χωράφια των ὑπαίτια καὶ θέλουν φύλαξιν διότι αὐτὰ μετακινοῦνται καὶ ἐνοχλοῦν ἄλλους ! !

Τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἡ ἐκτιμημένη ἀξία τῶν κτημάτων, καὶ δὴ τῶν χωραφιῶν, εἶναι χαμηλὴ καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ προσθήκη τῶν 2,5 τοῖς χιλίοις ἐπὶ τοῦ συντελεστοῦ ὅστις ὑπάρχει σήμερον ἐν ἰσχύϊ εἶναι ἀνεπαίσθητος, δὲν στέκει. "Οχι μόνον δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἡ αὔξησις ἀλλὰ καὶ πᾶσα φορολογία ἐπὶ τῆς γῆς πρέπει νὰ καταργηθῇ διὰ τοὺς λόγους οὓς ἐξέθεσα ἄνωθεν.

Μήπως θὰ ἤθελαν ἐκεῖνοι ποὺ ἔκαμαν τὸ Νομοσχέδιον καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι παρέσχον τὰ στοιχεῖα καὶ ἀποφαίνονται ὑπὲρ τῆς ἐπιβολῆς αὐτῆς τῆς αὐξήσεως νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ σημερινὴ ἀξία τῶν κτημάτων, ὁπότε ἡ φορολογία θὰ ἐξισοῦτο πρὸς τὸ ἐνοίκιον αὐτῶν τῶν κτημάτων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι θὰ ἐπλήρωναν οἱ κάτοχοί των ἐνοίκιον ὡς νὰ τὰ εἶχαν ἐνοικιάσει παρ' ἄλλων ;

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε, καὶ ἀγαπητοὶ κ. συνάδελφοι.

Εἶναι καιρὸς πλέον νὰ τεθῇ τέρμα εἰς αὐτὴν τὴν τάσιν πρὸς αὔξησιν τῶν διαφόρων φορολογιῶν μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι πρέπει νὰ ἐξοδεύσωμεν διὰ νὰ κάμωμεν τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο, καὶ νὰ τεθῇ ἡ φορολογία ἐπὶ δικαιοτέρας βάσεως. 'Ο λαὸς ποὺ πληρώνει δι' ὅλα ἀναμένει ὅπως γίνῃ σκέψις καὶ δι' αὐτόν. "Ας μὴ μᾶς ἐξαπατᾷ ἡ φαινομενικὴ εὐημερία ἡ ὁποία εἶναι μόνον δι' ὡρισμένας τάξεις· οὔτε ἡ οἰκονομικὴ εὐεξία τὴν ὁποίαν μέλος τῆς Κυβερνήσεως ἐξῆρε τόσον ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς, μὲ ἀποτέλεσμα ἄμεσον ὅλοι νὰ ἀπαιτήσουν αὐξήσεις τῶν ἀπολαβῶν των ἐξαιρουμένων μόνον τῶν γεωργῶν καὶ τῆς μεσαίας τάξεως. 'Η ὕπαιθρος δὲν εὐημερεῖ. Δὲν ὑπάρχει διὰ τὸν ἀγρότην πάγιον εἰσόδημα. 'Αναμένει οὗτος ἐλάττωσιν καὶ ὄχι αὔξησιν τῆς φορολογίας του. Δὲν ὑπάρχει κανὲν ποσόν, ὅσον μικρὸν καὶ ἐὰν φαίνεται εἰς ἄλλους, τὸ ὁποῖον προστιθέμενον αὐξάνει τὴν φορολογίαν, ποὺ νὰ εἶναι ἀσήμαντον ἢ ἀνεπαίσθητον διὰ γεωργοὺς ἰδιοκτήτας γῆς ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ κεφάλαιόν των καὶ ὄχι τὸ κέρδος ἐπὶ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ τίθεται ἡ φορολογία. Εἶναι τόσον ἀποκρουστέα ἡ οἱαδήποτε αὔξησις τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἐπιβαλλομένων φόρων, καὶ πρὸ παντὸς τῶν ὑπὸ τῶν Συμβουλίων 'Αναπτύξεως ἐπιβαλλομένων, καθ' ὅσον αὐτὰ τὰ Συμβούλια δὲν ἐξελέγησαν ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους, πολλὰ δὲ ἐκ τῶν μελῶν των δὲν εἶναι γεωργοὶ οὔτε κάτοχοι κτημάτων.

Διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἔχω ἀναφέρει δὲν θὰ ψηφίσω τὸ Νομοσχέδιον, παρακαλῶ δὲ καὶ τὴν Βουλὴν νὰ μὴν ἐπιτρέψῃ τὴν αὔξησιν τῆς φορολογίας ἀπὸ 7,5 εἰς 10 τοῖς χιλίοις τὴν ὁποίαν ζητεῖ τὸ Νομοσχέδιον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἁπλῶς ἀπὸ τῆς θέσεώς μου θὰ ἤθελα νὰ δηλώσω ὅτι ἐπανειλημμένως ἐξέφρασα τὴν ἀντίθεσίν μου εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ διοριστικοῦ συστήματος διὰ τὰ διάφορα Συμβούλια τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐξουσιοδότησιν νὰ χειρίζωνται δημόσια χρήματα καὶ δημοσίας ὑποθέσεις. Διὰ τοὺς ἰδίους λόγους ἀντιτίθεμαι πρὸς αὐτὴν τὴν κατάστασιν καὶ θὰ ψηφίσω ἐναντίον τοῦ Νομοσχεδίου μὲ βάσιν αὐτὴν τὴν γενικὴν ἀρχήν, διότι πιστεύω ὅτι ὑπάρχουν πλέον ὅλαι αἱ προϋποθέσεις διὰ νὰ διορθωθῇ τὸ κακόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης εἶχε ζητήσει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ὡς γεγονὸς τὴν ἀρχικὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου καὶ τὴν περαιτέρω ἐξέτασιν τοῦ θέματος τῆς ἀναγκαιότητος τῆς αὐξήσεως τῆς φορολογίας καὶ εἰδικῶς ἐκείνης ἀπὸ 7½ εἰς 10 τοῖς χιλίοις εἶχα εἰσηγηθῇ ἐγώ. Ἐν τῷ μεταξὺ μοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ δῶ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς καθὼς καὶ τὰ παρατεθέντα στοιχεῖα. Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ ποσοστὸν εἴτε 7½ τοῖς χιλίοις εἶναι εἴτε 10, ἀποτελεῖ μάξιμουμ ποσοστοῦ τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἐπιβάλῃ ἓν Συμβούλιον Βελτιώσεως καὶ ἔχω ἐπίσης ὑπ' ὄψιν μου ὅτι μέχρι σήμερον μικρὰ ἀναλογία Συμβουλίων ἔχει ἐπιβάλει τὸ μάξιμουμ τῆς ἐπιτρεπομένης φορολογίας. Ἐλπίζω δὲ ὅτι ἡ ἰδία τακτικὴ θὰ ἀκολουθηθῇ καὶ εἰς τὸ μέλλον ἀπὸ τὰ ἁρμόδια Συμβούλια Βελτιώσεως. Ἐν τούτοις ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὸ γεγονὸς ὅτι ἐξακολουθεῖ ἡ φορολογικὴ πολιτική, ἡ ἀφορῶσα τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως, νὰ στηρίζεται ἐπὶ παλαιῶν καταστάσεων καὶ ἀναχρονιστικοῦ τρόπου καὶ νὰ ἐπιβάλλεται ἀπὸ Συμβούλια τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἐκλελεγμένα κανονικῶς διὰ καθολικῆς ψήφου.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς δὲν θὰ ἠθέλαμεν ἀφ' ἑνὸς νὰ ἐμποδίσωμεν τὰ Συμβούλια νὰ ἐκτελέσουν τὸ καθῆκον των, ἀλλὰ ἀφ' ἑτέρου οὔτε καὶ νὰ δώσωμεν τὴν θετικὴν ψῆφον μας, καὶ θὰ ἀπόσχωμεν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀπὸ τῆς θέσεώς μου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, θὰ ἤθελα νὰ δηλώσω ὅτι μολονότι ἐκ πρώτης ὄψεως ἡ ἄποψις τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν εἶναι ὀρθή, ὅτι δηλαδὴ αἱ προσαυξήσεις τῶν πληρωτέων φόρων θὰ εἶναι μικραὶ ἢ ἐπὶ μεσαίας ἔστω ἀξίας ἰδιοκτησίας καὶ δὲν θὰ εἶναι ἐπομένως μεγάλαι μὴ ἀνερχόμεναι εἰς τὴν περίπτωσιν μιᾶς ἰδιοκτησίας £3.000 π.χ. εἰς 850 μίλς, ἐν τούτοις πιστεύω ὅτι αἱ προσαυξήσεις θὰ καταστοῦν μεγαλύτεραι δεδομένου τοῦ ἀσταθμήτου τρόπου καὶ διαδικασίας ἐκτιμήσεως μιᾶς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας καὶ περιουσίας, καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι συντόμως, ὡς διεκηρύχθη ἐπισήμως, θὰ ὑπάρξῃ νέα ἐπανεκτίμησις τῆς ἀκινήτου περιουσίας. Δεδομένου δὲ ὅτι μία τυχὸν νέα ἐπανεκτίμησις κατὰ τὸ 1969, ἤτοι τεσσαράκοντα ὁλόκληρα ἔτη μετὰ τὴν τελευταίαν ἐπανεκτίμησιν τοῦ 1929, θὰ ἐμπλουτίσῃ τὰ ταμεῖα τῶν Συμβουλίων Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως ὡς καὶ τῶν δημαρχουμένων πόλεων, θεωρῶ περίπου ἄσκοπον τὴν νέαν προσαύξησιν.

Πιθανόν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, νὰ τονισθῇ ὅτι ὑπάρχει αὔξουσα πίεσις τῶν Συμβουλίων δι' αὔξησιν τῆς ὅλης φορολογίας, ἀλλ' ὅταν ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν ὁλόκληρον ἠδυνήθημεν νὰ ἀναμένωμεν, δὲν θὰ καταρρεύσῃ, ὡς πιστεύω, ἡ οἰκονομία τῶν Συμβουλίων αὐτῶν, ἐὰν ἀναμένωμεν ἐπ' ὀλίγας εἰσέτι ἡμέρας μέχρις ὅτου εἰσαχθῇ, ἂν εἰσαχθῇ, ποὺ ὡς διεκηρύχθη ἐπισήμως θὰ εἰσαχθῇ, ἡ νέα νομοθεσία, ὁπότε θὰ δυνηθῇ ἡ Βουλὴ νὰ τὴν δῇ μὲ περισσοτέραν ἄνεσιν καὶ ἀντικειμενικότητα.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι κατετέθη πρὸ διετίας Νομοσχέδιον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ἐπανεκτίμησιν ἀκινήτου περιουσίας καὶ διετυπώθη τότε ἡ ἄποψις ἀπὸ τὴν Ἀγροτικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς ὅτι ἀγροτικαὶ περιουσίαι δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπανεκτιμηθοῦν καὶ ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ παραμείνῃ ἡ ἐκτίμησις ὡς ἔχει σήμερον. Ἑπομένως τὸ πρόβλημα τὸ ὁποῖον προκύπτει εἶναι ὅτι ἀφ' ἑνὸς μὲν ὑπάρχει εἰσήγησις ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς ὅπως μὴ γίνῃ ἐπανεκτίμησις τῶν ἀγροτικῶν περιουσιῶν καὶ τὸ νομοσχέδιον περὶ Ἐπανεκτιμήσεως δὲν προωθήθη, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπάρχει εἰσήγησις ἐκ μέρους σας νὰ ἀφεθῇ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐν ἐκκρεμότητι μέχρις ὅτου ἡ Βουλὴ θεσπίσῃ τὸ Νομοσχέδιον περὶ Ἐπανεκτιμήσεως. Ἁπλῶς ἀναφέρω αὐτὸ πρὸς ἐνημέρωσίν σας, καὶ ἐνημέρωσιν ὁλοκλήρου τῆς Βουλῆς, ὅτι ὑπάρχει αὐτὸ τὸ πρόβλημα ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος ; Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης. Ἂν δὲν θὰ μακρυγορήσετε μπορεῖτε νὰ ὁμιλήσετε ἀπὸ τῆς θέσεώς σας.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἁπλῶς ὑπὸ τὴν ἰδιότητά μου ὡς Προέδρου τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ ἐν συντομίᾳ εἰς τὰ θέματα τὰ ὁποῖα ἤγειρον οἱ προηγούμενοι ὁμιληταί.

Κατ' ἀρχὴν θὰ ἀναφερθῶ εἰς τὸ θέμα τῆς ἀποχῆς λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ κειμένη νομοθεσία ἐπὶ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν εἶναι ἀναχρονιστικὴ καὶ μετέπειτα εἰς τὸ παρόμοιον ἐπίσης θέμα ὅτι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐπιβάλλεται ἡ φορολογία ἴσως νὰ εἶναι ἀναχρονιστικός.

Θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω ὅτι ὡς Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς οὐδεμίαν εἰσήγησιν εἶχα ἐκ μέρους οἱουδήποτε τροποποίησιν τῆς κειμένης νομοθεσίας. Ὡς γνωστὸν οἱαδήποτε τροποποίησις ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου δύναται νὰ κατατεθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ νὰ ἐπιψηφισθῇ ὑπ' αὐτῆς, διότι δὲν ἀφορᾷ ἐπιβάρυνσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Ἑπομένως οἱαδήποτε προτάσεις ὑπάρχουν δύνανται νὰ κατατεθῶσιν ὑπὸ τύπον Νομοσχεδίου εἰς τὸ Σῶμα καὶ ἀφοῦ ἀποφασίσῃ τὸ Σῶμα ὅτι ἡ κειμένη νομοθεσία εἶναι ἀναχρονιστική, ἢ ὁ,τιδήποτε ἄλλο, θὰ τροποποιηθῇ. Ἐὰν βεβαίως ὑπάρχουν σοβαροὶ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους δὲν μποροῦμεν νὰ κάμωμεν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, τότε μπορεῖ νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ κειμένη νομοθεσία θὰ παραμείνῃ ὡς ἔχει μέχρι ποὺ νὰ ἀρθοῦν οἱ σοβαροὶ αὐτοὶ λόγοι. Ἀλλὰ ἤθελα ἁπλῶς νὰ τονίσω ὅτι ἔγκειται εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ καταθέσωσι τροποποιητικὰ Νομοσχέδια.

Ὅσον ἀφορᾷ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Στυλιανοῦ, νομίζω ὅτι μὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ ἐντίμου Προέδρου τὸ θέμα τίθεται πράγματι ἐκεῖ ποὺ ἔπρεπε νὰ τεθῇ, ὅτι δηλαδὴ εἶναι δύσκολον νὰ ψηφίσωμεν αὔξησιν μιᾶς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως ἀλλὰ κάποτε ἐκ τῶν πραγμάτων πρέπει νὰ ἔχωμεν τὴν θέλησιν νὰ εἴπωμεν ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ψηφισθῇ αὐτή. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἡ ζητουμένη αὔξησις εἶναι ἐλαχίστη καὶ δὲν νομίζω εἰλικρινῶς ὅτι ἐπιβαρύνεται πολὺ οἱοσδήποτε μὲ 10 σελίνια τὸν χρόνον, ποὺ ὑπολογίζω ὅτι θὰ εἶναι ὁ μέσος ὅρος τῆς αὐξήσεως, ἐὰν τὰ Συμβούλια Ἀναπτύξεως ἀποφασίσουν νὰ ἐφαρμόσουν τὸ ἀνώτατον ὅριον. Διότι, ὅπως ἀναφέρωμεν καὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν,

τὰ ποσὰ εἶναι μηδαμινὰ καὶ εἰσηγοῦμαι εἰς τὸ Σῶμα ὅπως προβῶμεν εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου ὡς κατετέθη.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἁπλῶς ἀπὸ τὴν θέσιν μου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, θὰ ἤθελα νὰ πῶ ὅτι θέματα τόσον βασικὰ ὅπως εἶναι ἡ ὅλη ἀναπροσαρμογὴ τῆς φορολογικῆς πολιτικῆς ἢ τὰ θέματα τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως δὲν εἶναι εὔκολον νὰ τροποποιηθοῦν διὰ προτάσεως Νόμου ἀπὸ Βουλευτήν. Εἶναι θέματα γενικωτέρας σημασίας καὶ δὴ συνυφασμένα μὲ τὸ ὅλον θέμα τῶν ἐνδοκυπριακῶν συνομιλιῶν. Ἐν τούτοις δὲν σημαίνει ὅτι ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς θὰ ἔπρεπε διὰ θετικῆς ψήφου νὰ δώσωμεν ἐπὶ πλέον δικαιώματα εἰς τὰ νῦν Συμβούλια, ὅπως εἶναι π.χ. τὸ δικαίωμα κατὰ διάκρισιν ἀποφάσεως κατὰ πόσον θὰ ἐπιβάλουν ποσοστὸν φορολογίας μέχρι 10 τοῖς χιλίοις. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον καὶ ἀπέχομεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης διὰ τελευταίαν φοράν, διότι δὲν προτίθεμαι νὰ ἐπιτρέψω διαλογικὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἁπλῶς ἤθελα νὰ ἀναφέρω ὅτι σέβομαι τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου ἐκ Λεμεσοῦ. Ἐὰν βεβαίως ἐπεκτείνωμεν τὴν λογικὴν αὐτὴν καὶ ὅλοι ἐκφράσωμεν τὴν ἀποχήν μας, τότε βεβαίως τὸ Νομοσχέδιον δὲν θὰ ψηφισθῇ εἰς Νόμον.

Αὐτὸ ἤθελα νὰ πῶ ἁπλῶς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις θὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ :

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τῶν λέξεων «Διοικητικὸς Γραμματεὺς» ἐν τῷ βασικῷ νόμῳ διὰ τῆς λέξεως «Ὑπουργός». Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐὰν ὑπάρχουν καὶ ἄλλα ἄρθρα νὰ τεθοῦν διὰ μιᾶς εἰς ψηφοφορίαν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρα 5, 6, 7, 8, 9 καὶ 10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Ὑπάρχουν ἄρθρα τὰ ὁποῖα θὰ καταψηφίσωμεν· τὸ 8ον ἄρθρον συγκεκριμένα. Ἐὰν τεθοῦν ὅλα μαζὶ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τὰ καταψηφίσωμεν ὅλα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τῶν ἄρθρων 5, 6 καὶ 7 ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὰ ἄρθρα 5, 6 καὶ 7 ἐγκρίνονται.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ τὸ 8ον ἄρθρον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ βασικοῦ νόμου. 8. Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ βασικοῦ νόμου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν λέξεων «τὰ ἑπτὰ καὶ ἥμισυ ἐπὶ τοῖς χιλίοις» (δευτέρα καὶ τρίτη γραμμὴ) διὰ τῶν λέξεων «τὰ δέκα ἐπὶ τοῖς χιλίοις».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρα 9 καὶ 10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὰ ἄρθρα 9 καὶ 10 ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθοῦν σήμερον διότι δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ Ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν. Ἑπομένως ἡ συζήτησίς των θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ. Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων, ἐὰν ὑπάρχουν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δὲν ὑπάρχουν Νομοσχέδια ἢ Ἔγγραφα πρὸς κατάθεσιν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κεφάλαιον Δ. Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Νίκου Κόσιη εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῇ σήμερον διότι ἀπουσιάζει ὁ ἴδιος ἐκ τῆς Βουλῆς. Εὑρίσκεται εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Εἶναι ἡ τελευταία φορὰ ποὺ ἀναβάλλω τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος. Ἐὰν ὁ ἐγγράψας τὸ θέμα δὲν εἶναι παρὼν εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν, τὸ θέμα θὰ διαγραφῇ ἐκ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4.30 ἀπογευματινὴν ὥραν. Ὁρίζεται ἡ ἔναρξίς της τὴν 4.30 καὶ ὄχι τὴν 4.00 μ.μ., ὡς συνήθως, λόγῳ τοῦ ὅτι 3 Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ θὰ ἔχουν συνεδριάσεις εἰς τὰς ὁποίας θὰ παραστοῦν καὶ Ὑπουργοί, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(5) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(6) Ὁ περὶ Ταμείου Προνοίας τῶν Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων (Διάλυσις) Νόμος τοῦ 1969.

(7) Ὁ περὶ Κυνῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Ὁ περὶ Πολεοδομίας καὶ Χωροταξίας Νόμος τοῦ 1968 δὲν θὰ τεθῇ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, διότι ἀντιλαμβάνομαι ὅτι θὰ ἀπαιτηθῇ ὅπως παραμείνῃ ἀπ' ἀρκετὸν ἀκόμη χρόνον ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : «Ἡ ἄρνησις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παραχωρήσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τὴν κοινότητα Λατσιῶν». (Θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Νίκου Κόσιη).

Παρακαλοῦνται οἱ Πρόεδροι τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν νὰ ἐπισπεύσουν τὰς Ἐκθέσεις ἐπὶ τῶν Νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα ἐκκρεμοῦν ἐνώπιόν των. Ἰδιαιτέρως θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὰ δύο Νομοσχέδια «ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969» καὶ «ὁ περὶ Κυνῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969». Διὰ τὸ δεύτερον Νομοσχέδιον νομίζω ὅτι ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ ἔχει καταλήξει εἰς συγκεκριμένην ἀπόφασιν.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἰς μὲν τὴν περίπτωσιν τοῦ περὶ Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969, κατόπιν συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπεφασίσθη ὅπως κατατεθῇ τροποποιητικὴ εἰσήγησις δι' ὡρισμένα σημεῖα τοῦ Νομοσχεδίου. Τὸ αὐτὸ ἐπίσης καὶ διὰ τὸν περὶ Κυνῶν (Τροποποιητικὸν) Νόμον. Ἔγιναν ὡρισμέναι παραστάσεις ὅσον ἀφορᾷ τοὺς κύνας ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ βοσκοὶ καὶ οἱ κυνηγοί, κατὰ πόσον δηλαδὴ θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπάρξῃ μία διαφορετικὴ πρόνοια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ ὅπως, εἰ δυνατόν, αἱ τροποποιήσεις κατατεθοῦν οὕτως ὥστε καὶ τὰ δύο Νομοσχέδια νὰ εἶναι ἕτοιμα πρὸς συζήτησιν κατὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, ὅταν θὰ συνέλθῃ καὶ πάλιν ἡ Βουλή.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

("Ωρα λήξεως 5.30 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ Βώνης—Λευκωσίας —Τὰ λιμνάζοντα ὕδατα παρὰ τὸ Δημοτικὸν Σφαγεῖον Καϊμακλίου—Παροχὴ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς τὰ χωρία Κάμπον καὶ Τσακκίστραν, κλπ.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 3) τοῦ 1969, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Π. Τουμαζῆς—Π. Στυλιανοῦ—Λ. Δημητριάδης—Β. Λυσσαρίδης —Πρόεδρος) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Συζήτησις ἐπὶ τοῦ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 (Χ. Χατζηχάρος—Β. Λυσσαρίδης—Χρ. Δημητριάδης —Π. Στυλιανοῦ—Πρόεδρος—Λ. Δημητριάδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 8ης ΜΑΪΟΥ 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 5.05 μ.μ.)

(Ἀρ. 33)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ἀπριλίου 1969.

«Λόγῳ τῆς ἀθλίας καταστάσεως εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ὁ δρόμος Πέρα Χωρίου—Λυθροδόντα, ἐρωτᾶται τὰ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων πότε θὰ ἐπιδιορθωθῇ ὁ ἐν λόγῳ δρόμος».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Μαΐου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Ἀπριλίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ δρόμου Πέρα Χωρίου—Λυθροδόντα οὐδόλως εἶναι ἱκανοποιητική, λόγῳ τῆς χρησιμοποιήσεως τούτου ὑπὸ βαρέων ὀχημάτων ἅτινα μεταφέρουν μετάλλευμα.

Πρὸς μερικὴν βελτίωσιν τοῦ εἰρημένου δρόμου, ὁ Ἔπαρχος Λευκωσίας/Κυρηνείας προτίθεται νὰ διαθέσῃ ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους πιστώσεις ὕψους £2.060 ἐκ τοῦ Ταμείου Προϋπολογισμοῦ, διὰ τὴν ἄμεσον ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινοῦ. Διὰ τὴν γενικωτέραν ὅμως βελτίωσιν τοῦ δρόμου τούτου μελετᾶται τὸ ἐνδεχόμενον ἀνακατασκευῆς τούτου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ἀπριλίου 1969.

«Δεδομένου ὅτι, ὡς διεπιστώσαμεν καὶ ἐκ τοῦ πρώτου Διεθνοῦς Κυπρολογικοῦ Συνεδρίου, ὑπάρχουν πλεῖστα ὅσα ἱστορικὰ ἔγγραφα ὑψίστης Ἐθνικῆς σημασίας εἰς χεῖρας ἰδιωτῶν—μὲ κίνδυνον τὴν ὁριστικὴν ἀπώλειάν των—παρακαλεῖται τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπῇ νὰ εἰσηγηθῇ πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν τὴν σύστασιν Γενικοῦ Ἀρχείου τοῦ κράτους (ὡς συμβαίνει καὶ ἐν Ἑλλάδι), ὑπαχθησομένου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως συγκεντροῦνται ὅλα τὰ ἱστορικῆς σημασίας ἔγγραφα πρὸς καταγραφήν, κατάταξιν καὶ διαχωρισμὸν κατ' εἶδος».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Μαΐου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Ἀπριλίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Ἐπὶ τοῦ ἐγειρομένου ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Μέλους σοβαροῦ θέματος ἠσχολήθη ἤδη ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν, κυρίως ἐν ὄψει τῆς διαπιστώσεως τῆς καταστάσεως τῶν ὑπολειφθέντων ὑπὸ τῆς Βρεττανικῆς Κυβερνήσεως ἐπισήμων Ἀρχείων, εἰσηγήθη δὲ τὴν δημιουργίαν Ὑπηρεσίας Ἀρχείων τοῦ Κράτους καὶ ὡρισμένα ἐπείγοντα μέτρα πρὸς διάσωσιν τῶν ἀποτεθέντων εἰς ἀκατάλληλον ἀποθήκην ὑπολειμμάτων τῶν ἀρχείων τῆς Βρεττανικῆς περιόδου.

Μολονότι ἡ Ὑπηρεσία Ἀρχείων τοῦ Κράτους πρέπει νὰ ἀποτελῇ ἀνεξάρτητον ὑπηρεσίαν, ἐν τούτοις τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας προτίθεται νὰ ἀνακινήσῃ τὸ θέμα καὶ νὰ εἰσηγηθῇ τὴν ἵδρυσιν τοιαύτης ὑπηρεσίας ἥτις νὰ συνεργάζηται μετὰ τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν. Θὰ ἀναμένωμεν μόνον τὴν ὀργάνωσιν τοῦ «Τμήματος Βιβλιογραφίας καὶ Τεκμηριώσεως» τοῦ Κέντρου διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ προβῶμεν εἰς θετικωτέρας προτάσεις ἐπὶ τοῦ θέματος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Μαΐου 1969.

«Εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ θέμα τῆς μεταφράσεως τῆς Κυπριακῆς Νομοθεσίας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν οὕτως ὥστε αὕτη νὰ γίνεται πλέον καταληπτὴ ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ νὰ καταστῇ γλωσσικῶς ὁμοιόμορφος πρὸς τὴν νομοθεσίαν ἥτις ἐθεσπίσθη μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Βουλῆς» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Μαΐου 1969.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἀρκετὴ γεωργικὴ γῆ περιῆλθεν ὑπὸ τὴν ἰδιοκτησίαν προσώπων μὴ ἐχόντων σχέσιν μὲ τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς καὶ τὰ ὁποῖα πρόσωπα

ἠγόρασαν ταύτην δι' ἐπικερδῆ τοποθέτησιν τῶν πλεονασμάτων τῶν κεφαλαίων των, συντείναντα οὕτω εἰς τὴν αὔξησιν τῆς τιμῆς τῆς γεωργικῆς γῆς καὶ τὴν στέρησιν ταύτης ἀπὸ τοὺς γεωργούς. Περὶ πλέον τὰ ἐν λόγῳ κεφάλαια ἠδύναντο νὰ χρησιμοποιηθῶσιν εἰς ἄλλους τομεῖς, ὡς τὸν τουρισμὸν καὶ τὴν βιομηχανίαν.

Πῶς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον προτίθεται νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ ὡς ἄνω πρόβλημα οὕτως ὥστε ἡ γεωργικὴ γῆ νὰ παραμείνῃ εἰς χεῖρας τῶν γεωργῶν καὶ ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Μαΐου 1969.

«Εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου Ζακακίου ἀπεστάλησαν εἰδοποιήσεις ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ὑδατικοῦ Ἔργου Πολεμιδίων (Γαρύλλη) (Ὑδατοφράκτης Πολεμιδίων) πρὸς ἐξόφλησιν λογαριασμῶν διὰ περίοδον ἀπὸ 15ης Μαρτίου 1969 μέχρι 2ας Ἀπριλίου 1969 διὰ τέλη πρὸς 10 μίλς δι' ἕκαστον τόννον καταναλισκομένου ὕδατος ἀπὸ τὸν ὑδατοφράκτην Πολεμιδίων δι' ἄρδευσιν λαχανικῶν.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Βουλὴ κατὰ τὴν συνεδρίασίν της ἡμερομηνίας 6ης Φεβρουαρίου 1969 ἀπέρριψε τοὺς Κανονισμοὺς τοὺς ἀναφερομένους ὡς οἱ περὶ Ὑδατικῶν Ἔργων (Πολεμιδίων) Κανονισμοὶ τοῦ 1969, δι' ὧν καθωρίζετο τέλος πρὸς 10 μίλς δι' ἕκαστον τόννον καταλισκομένου ὕδατος δι' ἄρδευσιν λαχανικῶν, διὰ νὰ δοθῇ εὐκαιρία εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν νὰ ἐπανεξετάσῃ τὸ θέμα τῆς ἐπιβολῆς δικαίων τελῶν ἀρδεύσεως, καὶ ἐπειδὴ μέχρι σήμερον δὲν κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν οἱ ἐν λόγῳ νέοι Κανονισμοί, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(1) Ἐπανεξητάσθη ἢ μὴ μέχρι σήμερον τὸ σοβαρὸν θέμα τοῦ καθορισμοῦ δικαίων τελῶν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἀρδευσίμου ὕδατος τοῦ ὑδατοφράκτου Πολεμιδίων ;

(2) Ἐὰν ὄχι, πότε ὑπολογίζεται νὰ ἐπανεξετασθῇ τοῦτο εἰς τρόπον ὥστε νὰ κατατεθοῦν εἰς τὴν Βουλὴν οἱ νέοι Κανονισμοί ;

(3) Εἶναι εἰς γνῶσιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ ἡ ἀποστολὴ πρὸς κατοίκους Ζακακίου τῶν ὡς ἄνω εἰδοποιήσεων πρὸς πληρωμὴν τέλους πρὸς 10 μίλς δι' ἕκαστον τόννον καταναλισκομένου ὕδατος δι' ἄρδευσιν λαχανικῶν πρὸ τῆς ψηφίσεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν σχετικῶν Κανονισμῶν οἵτινες θὰ καθορίσουν τὸ πληρωτέον τέλος» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Μαΐου 1969.

«Δεδομένου ὅτι ἡ ὁδὸς ἡ συνδέουσα τὴν κοινότητα Λυμπιῶν μετὰ τῆς Λάρνακος (μέχρι τοῦ 17ου μιλιοδείκτου τῆς ἀρτηρίας Λευκωσίας—Λάρνακος) μήκους 3 μιλίων διὰ τῆς ὁποίας διενεργεῖται ἡ συγκοινωνία Λυμπιῶν μετὰ τῆς Λάρνακος εὑρίσκεται εἰς κακὴν κατάστασιν, μὲ ἀποτέλεσμα ἐν καιρῷ χειμῶνος ἰδίᾳ νὰ βυθίζωνται καὶ νὰ ἀκινητοποιῶνται ἐντὸς τῆς λάσπης πλεῖστα ὅσα τροχοφόρα, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπῇ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν καὶ τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον, ἐν ὄψει μάλιστα ὅτι ἡ τοιαύτη ἐνέργεια θὰ διευκολύνῃ καὶ τὰ πέριξ χωρία καὶ κοινότητας ἤτοι Ἰδάλιον, Ἁγίαν Βαρβάραν, Λυθροδόνταν, Πέρα Χωρίον, Νήσου, Ἀλάμπραν κ.λ.π.».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Μαΐου 1969.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐπανεγκατάστασις τοῦ ἀπὸ τοῦ 1963 ἀποσυρθέντος λόγῳ τῶν διακοινοτικῶν ταραχῶν κοινοτικοῦ τηλεφώνου εἰς Λύμπια ἀποτελεῖ ἀπὸ μακροῦ ζωτικὸν αἴτημα διὰ τοὺς 1,800 κατοίκους τῆς κοινότητος, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα πότε σκοπεύει νὰ προωθήσῃ τὴν ἐπανεγκατάστασιν τοῦ ἐν λόγῳ τηλεφώνου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1969.

«Ἀπὸ τὸ Γενικὸ Ταχυδρομεῖο εἰδοποιοῦνται γραπτῶς οἱ κάτοχοι ραδιοφώνων καὶ τηλεοράσεων γιὰ νὰ προσέλθουν καὶ νὰ ἀνανεώσουν τὶς ἄδειές τους. Γίνονται παράπονα ἀπὸ ἰδιοχτῆτες τηλεοράσεων καὶ ραδιοφώνων ὅτι, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἀνανέωσαν τὲς ἄδειές τους, παίρνουν καὶ ἄλλες εἰδοποιήσεις γιὰ νὰ παρουσιασθοῦν στὸ τμῆμα καὶ νὰ πληρώσουν γιὰ δεύτερη φορά. Καὶ ὅταν ἡ ἰδιοχτήτης δὲν φύλαξε τὴν ἀπόδειξη πληρωμῆς ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νὰ πληρώσῃ καὶ δεύτερη φορὰ γιὰ ἀνανέωση ἄδειας.

Ἐρωτῶμεν τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον πῶς ἀντιμετωπίζει αὐτὸ τὸ πρόβλημα καὶ ἂν προγραμματίζεται ἡ καλύτερη ὀργάνωση τῆς δουλειᾶς γιὰ τὴν εἴσπραξη τοῦ φόρου ἀδειῶν τῶν ραδιοφώνων καὶ τηλεοράσεων, ἔτσι ποὺ νὰ ἀποφευχθοῦν οἱ ταλαιπωρίες τοῦ κοινοῦ καὶ τὰ τυχὸν λάθη γιὰ διπλοπληρωμὲς ἀδειῶν στὸν ἴδιον χρόνο».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1969.

«Μέσα στὰ τελευταῖα χρόνια παρατηρεῖται μία ἀνησυχητικὴ ἐκτόπιση μικροϊδιοχτητῶν γεωργῶν ἀπὸ τὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία. Τοὺς μικροϊδιοχτῆτες διαδέχονται στὴν γεωργία καὶ κτηνοτροφία, καθὼς καὶ γενικώτερα σὲ ἐπιχειρήσεις στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία, ἀστοὶ ἐπιχειρηματίες.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν μέσα στὰ τελευταῖα 9 χρόνια, 1960–1968, πόσοι μικροϊδιοχτῆτες πώλησαν τοὺς κλήρους των στὰ χωριά, καὶ πόσοι ἀστοὶ ἐπιχειρηματίες στὸ ἴδιο χρονικὸ διάστημα εἰσῆλθαν μὲ ἐπιχειρήσεις στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1969.

«Τὴν 13ην Ἰανουαρίου 1969 ὑπέβαλον πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἐρώτησιν σχετικῶς μὲ τὴν κατάρρευσιν τῆς γεφύρας Χαποταμιοῦ εἰς τὴν ὁδὸν Λεμεσοῦ–Πάφου, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας καταρρεύσεως εἷς πολίτης ἀπώλεσε τὴν ζωήν του καὶ ἄλλοι ἐτραυματίσθησαν σοβαρῶς, ὡς ἐπίσης καὶ σχετικῶς μὲ τὴν κατάρρευσιν τῆς γεφύρας Λατσιοῦ–Νέου Χωρίου, καὶ ἐζήτουν νὰ πληροφορηθῇ ἡ κοινὴ γνώμη περὶ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἔλαβε τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον διὰ τὴν διερεύνησιν τῶν αἰτίων καταρρεύσεως τῶν ὡς ἄνω δύο φεγυρῶν.

Ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων δι' ἀπαντήσεώς του ἡμερομηνίας 12ης Φεβρουαρίου 1969 μὲ ἐπληροφόρησεν ὅτι διεξάγεται ἔρευνα περὶ τῶν αἰτίων καταρρεύσεως τῶν δύο προαναφερομένων γεφυρῶν.

Νοουμένου ὅτι παρῆλθον τρεῖς μῆνες ἔκτοτε, παρακαλῶ ἐκ νέου τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως μὲ πληροφορήσῃ περὶ τοῦ πορίσματος τῆς διεξαχθείσης ἐρεύνης καὶ ποία μέθοδος ἐρεύνης ἠκολουθήθη εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ μόνον θέμα τὸ ὁποῖον δύναται νὰ συζητηθῇ, διότι ἔχει ἤδη κυκλοφορήσει ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, εἶναι ὁ περὶ Ταμείου Προνοίας τῶν Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων (Διάλυσις) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Σ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΔΙΑΛΥΣΙΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς δύο συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 2αν καὶ 5ην Μαΐου 1969. Κατὰ τὰς συνεδριάσεις ταύτας παρέστησαν καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Παγκυπρίου Συντεχνίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάλυσις τοῦ Ταμείου Προνοίας τῶν μονίμων μὴ συνταξίμων Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1969 καὶ ἡ μεταφορὰ τούτων εἰς τὸ συντάξιμον προσωπικὸν τῆς Κυβερνήσεως, κατόπιν τῆς ὑπ' αὐτῆς ληφθείσης ἀποφάσεως ὅπως ἅπασαι αἱ μόνιμοι θέσεις τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας κηρυχθῶσι συντάξιμοι δυνάμει τοῦ περὶ Συντάξεων Νόμου.

Εἰς τὸν προτεινόμενον νόμον λαμβάνεται πρόνοια ὅπως αἱ ὑπὸ τῶν καταθετῶν γενόμεναι καταθέσεις εἰς τὸ ἐν λόγῳ Ταμεῖον ὁμοῦ μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν πιστωθέντων τόκων μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1968 ἐπιστραφῶσιν εἰς αὐτούς, αἱ δὲ καταθέσεις τῆς Κυβερνήσεως ὁμοῦ μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν πιστωθέντων τόκων ἐπιστραφῶσιν εἰς τὸ Πάγιον Ταμεῖον τῆς Δημοκρατίας. Προσέτι παρέχεται ἡ εὐκαιρία εἰς ὡρισμένας κατηγορίας καταθετῶν νὰ ἀνακαλέσωσι προηγουμένας ἐκλογὰς αὐτῶν ὑπὸ τὸ φῶς τῶν νῦν παρεχομένων εὐνοϊκωτέρων ὠφελημάτων ἀφυπηρετήσεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐνδελεχῶς τὸ ὅλον Νομοσχέδιον προέβη, ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ ἐντίμου Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας, εἰς ὡρισμένας τροποποιήσεις, αἵτινες ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

(α) Ἄρθρον 4.—Ἐκλογαί.

(ι) Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου τούτου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν λέξεων «τριάκοντα ἡμερῶν» (γραμμὴ 5η) διὰ τῶν λέξεων «δύο μηνῶν».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἵνα παρασχεθῇ ἱκανοποιητικὸς χρόνος εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ ἀνακαλέσωσι προηγουμένας ἐκλογάς αὐτῶν.

(ιι) Τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τροποποιεῖται διὰ τῆς διαγραφῆς τῆς ἐν τέλει αὐτοῦ τελείας καὶ τῆς προσθήκης τῶν ἀκολούθων :

«καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ σύνταξις αὐτοῦ θὰ ὑπολογίζηται ἐπὶ τῇ βάσει ἑνὸς ἑξακοσιοστοῦ ἑξηκοστοῦ τῶν συνταξίμων ἀπολαβῶν του δι' ἕκαστον συμπεπληρωμένον μῆνα τῆς συνταξίμου ὑπηρεσίας του.».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐκρίθη ἀναγκαία ἵνα καταστῇ σαφεστέρα ἡ πρόθεσις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως συνταξιοδοτήσῃ τοὺς εἰσφορεῖς τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προνοιῶν τοῦ ὑφισταμένου νόμου περὶ Συντάξεων.

(6) Ἄρθρον 6.—Κατάργησις τοῦ Κεφ. 308.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἀκολούθου :
«Κατάργησις τοῦ Κεφ. 308.

6. Τηρουμένων τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος Νόμου, ὁ περὶ Ταμείου Προνοίας τῶν Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων Νόμος καταργεῖται ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1969.».

Ἡ ὡς ἄνω τροποποίησις ἐκρίθη ἀναγκαία ἵνα μὴ ἐπηρεασθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ προτεινομένου νόμου κατόπιν τῆς ἀναδρομικῆς καταργήσεως τοῦ ὑφισταμένου νόμου.

Ὡσαύτως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἐζήτησεν ὅπως ἐπενεχθῶσιν αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις τὰς ὁποίας ἡ Ἐπιτροπὴ ἐνέκρινεν :

(α) Ἡ ἡμερομηνία «9.2.1967» εἰς τὸν πλαγιότιτλον τοῦ ὅρου «Νόμος» ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ Νομοσχεδίου ἀντικαθίσταται ὑπὸ τῆς ἡμερομηνίας «30.3.1967».

(6) Ἡ ἡμερομηνία «9.2.1967» εἰς τὸν πλαγιότιτλον τοῦ ἑδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νομοσχεδίου ἀντικαθίσταται ὑπὸ τῆς ἡμερομηνίας «30.3.1967».

(γ) Τὸ ἑδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νομοσχεδίου τροποποιεῖται διὰ τῆς προσθήκης εὐθὺς μετὰ τὰς λέξεις «τὴν ἐκλογὴν» (γραμμὴ 6η) τῶν λέξεων «αὐτοῦ καὶ νὰ ἀσκήσῃ τὴν ἐκλογήν».

Ἐν κατακλείδι ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἐκ τῆς θέσεώς μου θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῇ καὶ ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας. Δὲν ἀμφισβητῶ τὴν ἐργασίαν ἡ ὁποία ἔγινεν ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν οὔτε καὶ ἰσχυρίζομαι ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι οἰκονομικῆς φύσεως, ἀλλὰ ὡς μᾶλλον ἐργατικῆς φύσεως Νομοσχέδιον θὰ ἔπρεπε ταυτοχρόνως νὰ συζητηθῇ καὶ ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐπικροτῶ τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Χριστοδουλίδη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, καὶ θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω ὅπως, ἔστω καὶ μεταγενεστέρως, παραπεμφθῇ εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας πρὸς διερεύνησίν του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐγένετο μία εἰσήγησις ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη, τὴν ὁποίαν εἰσήγησιν ὑπεστήριξε καὶ ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ, ὅπως τὸ Νομοσχέδιον παραπεμφθῇ καὶ εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ Ἐργατικῶν Θεμάτων, διότι ρυθμίζει ἡ ἀφορᾶ ἐργατικὰ προβλήματα. Δὲν ἔχω ἔνστασιν ὅπως τὸ Νομοσχέδιον παραπεμφθῇ καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ ἐξετάσῃ κεχωρισμένως διὰ νὰ μὴ κληθῇ καὶ πάλιν ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν. Εἰς περίπτωσιν ὅμως κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας θὰ εἶχεν εἰσηγήσεις τροποποιητικῆς φύσεως, θὰ ἔπρεπε τότε νὰ συνέλθουν καὶ αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἀπὸ κοινοῦ διότι ἡ εὐθύνη διὰ τὴν διεκπεραίωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἀνήκει εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν, λόγῳ τοῦ ὅτι τοῦτο ἔχει οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις.

Ὁ κ. Στέλιος Μιχαηλίδης.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα νὰ μάθω ἐὰν οἱ ἀγαπητοὶ συνάδελφοι ἔχουν πράγματι εἰσηγήσεις νὰ κάμουν. Διότι τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ ἐδημοσιεύθη ἀπὸ καιροῦ, ἦτο γνωστὸν ὅτι ἐμελετᾶτο ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν καὶ εἶναι ἐπίσης γνωστὸν ὅτι οἱοσδήποτε Βουλευτὴς ἔχει εἰσηγήσεις ἢ παρατηρήσεις μπορεῖ νὰ τὰς ἀναφέρῃ εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία μελετᾶ τὸ Νομοσχέδιον.

Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ὀρθόν, κατόπιν τῆς περατώσεως τῆς ἐργασίας μιᾶς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς παρουσιάσεως Ἐκθέσεως ἐπὶ ἑνὸς Νομοσχεδίου, νὰ παρουσιάζωνται πλέον ἄλλαι Ἐπιτροπαὶ διὰ νὰ μελετήσουν τὸ ἴδιον Νομοσχέδιον καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Διότι ἐν συνεχείᾳ πιθανὸν καὶ μία ἄλλη Ἐπιτροπὴ νὰ πῇ ὅτι θέλει νὰ ἐξετάσῃ ὡσαύτως τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Π.χ. ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπή.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Βεβαίως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Δὲν ὑπάρχουν βασικαὶ παρατηρήσεις νὰ γίνουν. Τοῦτο ὡς θέμα ἀρχῆς ἔπρεπε νὰ εἶχε τεθῇ προηγουμένως, μολονότι ὑπῆρξαν μερικαὶ εἰσηγήσεις ἐκ μέρους τῆς ΠΑΣΥΔΥ καὶ πρὸς τὴν Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ πρὸς ἄλλα Μέλη τῆς Βουλῆς καὶ θὰ ἠμποροῦσαν νὰ ἀντικρυσθοῦν ὑπὸ τῆς Ἐργατικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ βραχυπροθέσμως καὶ μακροπροθέσμως, ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ γενικωτέρου προγράμματος ἀναδιαρθρώσεως τοῦ τρόπου συνταξιοδο-

τήσεως. Θὰ ἠμποροῦσαν ἑπομένως ὅλαι αὐταὶ αἱ εἰσηγήσεις νὰ διερευνηθοῦν, νὰ διευκρινισθοῦν καλύτερον καὶ νὰ ὑποβληθοῦν ὑπὸ τὸ πρῖσμα ἔστω μιᾶς πλέον ἐμπεριστατωμένης εἰσηγήσεως ἐπὶ τοῦ καθαρῶς ἐργατικοῦ θέματος, τῆς συνδικαλιστικῆς του πλευρᾶς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης καὶ κατόπιν ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Κατ' ἀρχὴν δὲν ἐνίσταμαι νὰ ἐξετασθῇ τὸ θέμα καὶ ὑπὸ τῆς Ἐργατικῆς Ἐπιτροπῆς παρ' ὅλον ὅτι δὲν βλέπω σοβαρὰ σημεῖα ποὺ μποροῦν νὰ ἐγερθοῦν. Ὅμως ὑπὸ οἱασδήποτε συνθήκας, ἔστω καὶ ἐὰν πρόκειται ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου νὰ ἀναβληθῇ διὰ νὰ τὸ ἐξετάσῃ ἡ Ἐργατικὴ Ἐπιτροπή, θὰ παρεκάλουν ὅπως αὐτὸ γίνῃ ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος, διότι παρῆλθε πολὺς χρόνος καὶ οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ἐνδιαφέρονται ἀσφαλῶς νὰ εἰσπράξουν τὰ χρήματά των τὰ ὁποῖα, ὅπως εἶναι τὸ Νομοσχέδιον, δὲν φέρουν τόκον μετὰ τὸ τέλος τοῦ 1968, ὅπως δὲ ἡμεῖς ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας μέχρις ὅτου γίνῃ ἡ πληρωμὴ ἀπὸ τὸ Ἀρχιταμεῖον θὰ παρέλθουν δυστυχῶς ἀρκετοὶ μῆνες. Νὰ μὴ ἔχωμεν λοιπὸν περαιτέρω καθυστέρησιν, ἐὰν πραγματικῶς δὲν χρειάζεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης καὶ κατόπιν ὁ κ. Τζιρκώτης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ὅπως ἀνέφερα καὶ εἰς τὴν παρατήρησίν μου, δὲν ἀμφισβητῶ τὴν ἐργασίαν τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν. Οὔτε καὶ εἰσηγήθην νὰ παραπεμφθῇ καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον· ἦτο ἁπλῶς μία παρατήρησις διὰ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν.

Ὅσον ἀφορᾶ τὰς παρατηρήσεις περὶ τυχὸν τροποποιήσεων ἐπὶ τοῦ Νόμου περὶ Συνταξιοδοτήσεως, οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουν.

Ἁπλῶς θὰ ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν, ἀκριβῶς ἐπειδὴ θὰ ἦσαν παρόντες ἀντιπρόσωποι τῆς ΠΑΣΥΔΥ, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν προνοεῖται διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου οἱαδήποτε τροποποίησις τοῦ Νόμου περὶ Συντάξεων· ἁπλῶς ἡ Ἐργατικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ ἐνημερώνετο πληρέστερον. Καὶ θὰ εἶχε νὰ ὑποβάλῃ τὰς παρατηρήσεις της εἰς τὰς εἰσαγωγικὰς ὁμιλίας ποὺ θὰ ἐγίνοντο ἐδῶ. Μόνον ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν.

Δὲν εἰσηγήθην οὔτε εἰσηγοῦμαι τώρα τὴν παραπομπὴν εἰς τὴν Ἐργατικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου διὰ νὰ μὴ δημιουργήσωμεν κακὸν προηγούμενον, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου νὰ ἀνακόπτεται ἓν Νομοσχέδιον διὰ νὰ παραπέμπεται καὶ εἰς τὴν α' ἢ εἰς τὴν β' Ἐπιτροπὴν χωρὶς ἀποχρῶντα καὶ σοβαρὸν λόγον.

Ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦμαι, ἐνόσῳ πιστεύω ὅτι ἡ ἐργασία ἔγινε καλῶς, νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἐὰν θὰ ὑπάρξῃ συζήτησις, ἢ εἰς τὴν ψήφισίν του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Ἐκεῖνο ποὺ ἤθελα νὰ πῶ, κ. Πρόεδρε, εἶναι ὅτι, ὅταν κατετέθη τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο καὶ τὸ παρεπέμψατε εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν, τότε ἦτο ὁ καιρὸς τόσον ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ὅσον καὶ ὁ κ. Χριστοδουλίδης νὰ εἰσηγηθοῦν ὅπως παραπεμφθῇ καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐπαναλαμβάνω, κ. Πρόεδρε, ὅτι δὲν ἐνίσταμαι νὰ συζητηθῇ, διότι δὲν ὑπάρχουν βασικαὶ ἀντιθέσεις. Τὸ θέμα ὅμως ἀφορᾷ μελλοντικὴν διαδικασίαν τὴν ὁποίαν ἐπανειλημμένως τὸ Σῶμα αὐτὸ ἐτόνισεν ὅτι πρέπει νὰ ἀκολουθῶμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Αἱ παρατηρήσεις τῶν ἀγαπητῶν συναδέλφων ἐγείρουν ἓν σοβαρώτατον θέμα ἀρχῆς. Προηγουμένως νομίζω ὅτι ἔγινεν εἰσήγησις ἀπὸ τὸν Βουλευτὴν κ. Λυσσαρίδην ὅπως ὅλα τὰ Νομοσχέδια παραπέμπωνται καὶ εἰς τὰς ἁρμοδίας Ἐπιτροπάς, ἐκτὸς τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν, ὅταν ἀφορῶσι θέματα τῶν Ἐπιτροπῶν ἐκείνων, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι θέματα Προϋπολογισμῶν παραπέμπονται μόνον εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν. Συνεπῶς, εἰσηγοῦμαι ὅπως, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ παρατήρησις νὰ παραπέμπωνται ἀνάλογα Νομοσχέδια καὶ εἰς ἄλλην ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν, γενικευθῇ τὸ θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὸ θέσωμεν ὡς θέμα ἀρχῆς, ἀλλὰ νὰ ἐξετάζωμεν διὰ κάθε Νομοσχέδιον, ὅπως ἐπράττομεν μέχρι σήμερον, κατὰ πόσον θὰ πρέπει νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ποὺ κατέθεσε τὸ Νομοσχέδιον ἢ κατὰ πόσον θὰ πρέπει, λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ Νομοσχεδίου καὶ τῶν προνοιῶν ποὺ περιέχει, νὰ παραπέμπεται καὶ εἰς ἄλλας Ἐπιτροπάς. Διότι ἐὰν υἱοθετήσωμεν τὴν ἀρχὴν ὅτι ἓν Νομοσχέδιον π.χ. Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ, τὸ ὁποῖον δυνατὸν νὰ διαλαμβάνῃ διάφορα κονδύλια τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν 4 ἕως 5 Ὑπουργεῖα, πρέπει νὰ παραπέμπεται εἰς 4 ἕως 5 Ἐπιτροπάς, ἀμφιβάλλω ἐὰν θὰ ψηφίζεται ἐντὸς 2 ἢ 3 μηνῶν ἐφ' ὅσον θὰ τὸ μελετοῦν 4 ἕως 5 Ἐπιτροπαί. Νομίζω ὅτι ἡ μέχρι σήμερον ἀκολουθηθεῖσα τακτικὴ εἶναι ἡ ὀρθοτέρα.

Ἐφ' ὅσον δὲν γίνεται εἰσήγησις εἰς τὸ παρὸν στάδιον ὅπως τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον παραπεμφθῇ καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας, ἀλλὰ αἱ παρατηρήσεις αἱ ὁποῖαι διετυπώθησαν ἦσαν ἀποκλειστικῶς ἐπὶ θέματος διαδικασίας, θὰ συνεχίσωμεν μὲ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Θέτω καὶ πάλιν τὸ ἐρώτημα ἐὰν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς.

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διάλυσις Ταμείου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐκλογαί. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Δημοκρατία ὑπεύθυνος διὰ τὰ ὠφελήματα τοῦ Ταμείου δι' ὡρισμένους καταθέτας. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ Κεφ. 308. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ταμείου Προνοίας τῶν Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων (Διάλυσις) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ἡ συζήτησις τῶν ὑπολοίπων θεμάτων τοῦ Κεφαλαίου Β θὰ ἀναβληθῇ, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει ἐγκαίρως αἱ Ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

(1) Ὁ περὶ Πυροβόλων Ὅπλων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 5ην Μαΐου 1969, συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1969 (Ἀρ. 15 τοῦ 1969) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1969 (Ἀρ. 16 τοῦ 1969).

(3) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 5ην Μαΐου 1969, συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 (Ἀρ. 14 τοῦ 1968) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1968 (Ἀρ. 15 τοῦ 1968).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Πυροβόλων Ὅπλων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν. Παραπέμπεται ἑπομένως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Τὰ Ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ εἶναι ἐγγεγραμμένον τὸ ἀκόλουθον θέμα :

«Ἡ ἄρνησις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παραχωρήσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τὴν Κοινότητα Λατσιῶν».

Τὸ θέμα ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Νίκου Κόσιη ὅστις ὑπέβαλεν ἐρώτησιν καὶ ἔλαβεν ἀπάντησιν, τὴν ὁποίαν ὅμως δὲν ἔκρινεν ὡς ἱκανοποιητικήν. Εἶναι ἡ τρίτη φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ θέμα ἐγγράφεται ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ὁ δὲ ἐγγράψας τοῦτο Βουλευτὴς ἀπουσιάζει ἐκ τῆς Βουλῆς. Κατόπιν τούτου τὸ θέμα διαγράφεται ἐκ τῆς ἡμερησίας διατάξεως. Ἐὰν τὸ ἔντιμον Μέλος ἐπιθυμῇ νὰ ἐπαναγράψῃ τοῦτο, δικαιοῦται νὰ τὸ πράξῃ.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην τὴν 4.30 ἀπογευματινὴν ὥραν, μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(5) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(6) Ὁ περὶ Κυνῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(7) Ὁ περὶ Πυροβόλων Ὅπλων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 5.35 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν):

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Γιαμάκης Ἰωσὴφ	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποσκώτης Σταῦρος
Δημητριάδης Λέλλος	Ποταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Χρύσης	Σιβιτανίδης Πανίκος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Καρσεράς Ἀνδρέας	Τζιρκώτης Γεώργιος
Λυσσαρίδης Βάσος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Μιχαηλίδης Στέλιος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἐπιδιόρθωσις τῆς ὁδοῦ Πέρα Χωρίου—Ἀθροδόντα—Δημιουργία Ὑπηρεσίας Ἀρχείων τοῦ Κράτους, κ.λ.π.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ταμείου Προνοίας τῶν Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων (Διάλυσις) Νόμου τοῦ 1969, συζήτησις ὡς πρὸς τὸ κατὰ πόσον θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε παραπεμφθῇ καὶ εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Κ. Χριστοδουλίδης—Π. Στυλιανοῦ—Πρόεδρος—Στ. Μιχαηλίδης—Χρ. Δημητριάδης—Γ. Τζιρκώτης—Π. Τουμαζῆς) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

(4) Διαγραφὴ ἐκ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τοῦ θέματος «Ἡ ἄρνησις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παραχωρήσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τὴν κοινότητα Λατσιῶν».

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 15ης ΜΑΪΟΥ 1969

("Ωρα ἐνάρξεως 4.50 μ.μ.)

(Ἀρ. 34)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Δεκεμβρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Δεκεμβρίου 1968.

«Δυνάμει τοῦ Νόμου 47/63 οἱ ἰδιοκτῆται κυπριακῶν πλοίων πληρώνουν ποσὸν μιᾶς λίρας μηνιαίως διὰ κάθε μὴ Κύπριον—μέλος τοῦ πληρώματος, σκοπὸς δὲ τῆς τοιαύτης προβλέψεως τοῦ Νόμου εἶναι ἡ ἐνθάρρυνσις τῆς χρησιμοποιήσεως Κυπρίων ναυτικῶν.

Ἐν ὄψει, ὅμως, τοῦ γεγονότος ὅτι πολὺ σπανίως εὑρίσκονται Κύπριοι ναυτικοί, δι' ὑπηρεσίαν εἰς πλοῖα, καὶ ἰδιαιτέρως δι' εἰδικευμένας θέσεις, καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν οὐσιαστικὴν προσπάθειαν κατέβαλε διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν Κυπρίων καὶ δὴ εἰδικευμένων ναυτικῶν, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον :

(α) Κατὰ πόσον εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐπιβάλλεται τοιαύτη χρηματικὴ ἐπιβάρυνσις δι' ὅσον χρόνον ἀδυνατοῦμεν νὰ προσφέρωμεν κατάλληλον προσωπικόν.

(β) Ποῖα μέτρα λαμβάνονται διὰ τὴν δημιουργίαν εἰδικευμένου προσωπικοῦ.

(γ) Κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπέλθῃ μία διευθέτησις ἡ ὁποία νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὸ ὀξύμωρον σχῆμα τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ ἡ παροῦσα κατάστασις».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαΐου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Δεκεμβρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη.

«'Ορθῶς παρατηρεῖ ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς ὅτι σκοπὸς τῆς διατάξεως τοῦ Νόμου 47 τοῦ 1963 περὶ καταβολῆς ὑπὸ ἰδιοκτητῶν Κυπριακῶν πλοίων τέλους μιᾶς λίρας μηνιαίως δι' ἕκαστον μὴ Κύπριον — μέλος τοῦ πληρώματος — εἶναι ἡ ἐνθάρρυνσις ἀπασχολήσεως Κυπρίων ναυτικῶν εἰς τὰ ὑπὸ Κυπριακὴν σημαίαν πλοῖα.

Κατάργησις τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως θὰ ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὴν ἐκπεφρασμένην πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ὡς αὕτη διαγράφεται εἰς τὸ Κεφ. 11, Παρ. 5/2 τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου 'Αναπτύξεως.

'Η δήλωσις τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν οὐσιαστικὴν προσπάθειαν κατέβαλε διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν Κυπρίων, καὶ δὴ εἰδικευμένων ναυτικῶν, δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν πραγματικότητα.

'Από τοῦ 1963, ὅτε ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ἡ περὶ 'Εμπορικῆς Ναυτιλίας Νομοθεσία, τὸ Τμῆμα Λιμένων ἐξέδωκεν 67 μόνιμα καὶ 367 προσωρινὰ ναυτικὰ φυλλάδια εἰς πρόσωπα ἐπιθυμοῦντα ὅπως ἐργασθοῦν ἐπὶ πλοίων. Οἱ ἐπὶ Κυπριακῶν πλοίων ἐργαζόμενοι Κύπριοι ναυτικοὶ ἀνέρχονται εἰς 101, ἐκ τῶν ὁποίων 8 'Αξιωματικοὶ Καταστρώματος, 3 Ραδιοτηλεγραφηταὶ καὶ 4 Μηχανικοί. Τῇ φροντίδι τοῦ 'Υπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἐτοποθετήθησαν ἐπὶ πλοίων τῆς γραμμῆς ΖΙΜ 16 δόκιμοι 'Αξιωματικοὶ καταστρώματος. 'Εξ αὐτῶν 5 ὑπηρετοῦν ὡς 'Ανθυποπλοίαρχοι, 5 ὡς δόκιμοι, οἱ δὲ ὑπόλοιποι 6 ἀπεχώρησαν. Κατόπιν εἰδικῶν διευθετήσεων μεταξὺ τοῦ 'Υπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων καὶ τοῦ 'Υπουργείου 'Εμπορικῆς Ναυτιλίας τῆς 'Ελλάδος ἀριθμὸς Κυπρίων νέων εἰσάγεται κατ' ἔτος εἰς τὰς Δημοσίας Σχολὰς 'Εμπορικοῦ Ναυτικοῦ 'Ελλάδος. 'Ο ἀριθμὸς τῶν γενομένων δεκτῶν εἰς τὰς ἐν λόγῳ Σχολὰς ἀπὸ τοῦ 1965 ὑπερέβη τοὺς 50, εἰς μερικοὺς δὲ ἐξ αὐτῶν παρεχωρήθησαν ὑπὸ τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως ὑποτροφίαι».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Μαρτίου 1969.

«'Ερωτᾶται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων :

(α) Ποῖα εἶναι τὰ κριτήρια ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ὁ διορισμὸς μελῶν τῆς 'Επιτροπῆς λογοκρισίας κινηματογραφικῶν ταινιῶν.

(β) Διατὶ ἐγκρίνονται ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ 'Επιτροπῆς κινηματογραφικὰ ἔργα ἐκθειάζοντα τὸ ἔγκλημα καὶ τὴν ἀνηθικότητα καὶ μάλιστα ὡς κατάλληλα δι' ἀνηλίκους, ἐνῷ κινηματογραφικαὶ ταινίαι μὲ βάσιν ἔργα κλασσικῶν συγγραφέων, ὅπως τὸν Μάξιμ Γκόρκυ, ἀπορρίπτονται· καὶ

(γ) ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν ἀπαράδεκτον αὐτὴν κατάστασιν ἡ ὁποία ὑποβάλλει τὸ κυπριακὸν κοινὸν εἰς σωστὴν «πλύσιν ἐγκεφάλου» καὶ δημιουργεῖ σοβαροὺς κινδύνους διὰ τὴν ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν τῆς νεολαίας» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Μαΐου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 27ην Μαρτίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου.

«(α) Κατὰ τὸν διορισμὸν τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου Λογοκρισίας Κινηματογραφικῶν Ταινιῶν λαμβάνεται πρόνοια οὕτως ὥστε τοῦτο νὰ ἀπαρτίζεται ἐκ κατηρτισμένων προσώπων, περιλαμβανομένων κοινωνιολόγων, ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἄλλων, τὰ ὁποῖα νὰ διαθέτουν πεῖραν ἐπὶ θεμάτων σχετιζομένων μὲ τὴν διαμόρφωσιν ὑγιῶν συνθηκῶν κοινωνικῆς ζωῆς.

(β) Αἱ 'Επιτροπαὶ Λογοκρισίας Κινηματογραφικῶν Ταινιῶν ἐξετάζουν τὰς ὑποβαλλομένας πρὸς τὸ Συμβούλιον δι' ἔλεγχον ταινίας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ περὶ Κινηματογραφικῶν Ταινιῶν Νόμου, Κεφ. 43, καὶ τῶν σχετικῶν Κανονισμῶν τῶν γενομένων δυνάμει τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Νόμου.

(γ) Τὸ νέον Συμβούλιον μελετᾷ τὴν υἱοθέτησιν λεπτομερῶν κριτηρίων ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ στηρίζωνται αἱ 'Επιτροπαὶ Λογοκρισίας πρὸς ἔκδοσιν ἀποφάσεως διὰ τὴν κατάταξιν ταινιῶν εἰς κατηγορίας. Παραλλήλως 'Επιτροπὴ ἐξ 'Υπουργῶν ὁρισθεῖσα ὑπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸς μελέτην θεμάτων τοῦ Συμβουλίου Λογοκρισίας Κινηματογραφικῶν Ταινιῶν ἐξετάζει ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου καὶ τὸ θέμα τῆς ἐγκρίσεως καὶ κατατάξεως ταινιῶν εἰς κατηγορίας.

'Η ταινία Μάξιμ Γκόρκυ, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται εἰδικῶς ὁ "Εντιμος Βουλευτής, ἀπερρίφθη ὑπὸ κλιμακίου τοῦ Συμβουλίου τὴν 11ην 'Οκτωβρίου 1968, δυνάμει τοῦ Κανονισμοῦ 6Α (β) τῶν περὶ Κινηματογραφικῶν Ταινιῶν (Λογοκρισία) Κανονισμῶν τοῦ 1953 ἕως 1968, τὸ κείμενον τοῦ ὁποίου παρατίθεται κατωτέρω :

«6Α. Τὸ Συμβούλιον ἢ οἱαδήποτε τῶν 'Επιτροπῶν Λογοκρισίας θὰ ἀποκόπτῃ, ἀπορρίπτῃ ἢ ἄλλως ἀποδοκιμάζῃ ἑκάστην ὑποβαλλομένην πρὸς ἔγκρισιν ταινίαν ἢ τοιχοκόλλησιν (ἀφίσαν) ἐὰν ἡ τοιαύτη ταινία ἢ τοιχοκόλλησις (ἀφίσα)—

.....

(β) ἐμπεριέχῃ σκηνὰς αἵτινες θεωροῦνται ἀνεπιθύμητοι εἰς τὴν Δημοκρατίαν ἀπὸ πολιτικῆς ἢ κοινωνικῆς ἀπόψεως».

.....»

'Ο εἰσαγωγεὺς τῆς ἐν λόγῳ ταινίας ἠδύνατο, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 9 (1) τοῦ περὶ Κινηματογραφικῶν Ταινιῶν Νόμου, Κεφ. 43, νὰ ὑποβάλῃ ἔνστασιν κατὰ τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τῆς 'Επιτροπῆς, ἐντὸς προθεσμίας 21 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως εἰς αὐτὸν τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως, πλὴν ὅμως παρέλειψε νὰ πράξῃ οὕτω».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. 'Ανδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Μαρτίου 1969.

«Πλησιάζει ἡ τρίτη θερινὴ περίοδος ἀπὸ τῆς ὁποίας ἡ Βουλὴ ἐψήφισε ποσὸν διὰ τὴν κατασκευὴν πλαγιοδρόμου Λαπήθου—Καραβᾶ, ὁ ὁποῖος θὰ ἐξυπηρετοῦσε μεγάλως τὴν συγκοινωνίαν τῆς πόλεως Κυρηνείας καὶ τῶν κοινοτήτων καὶ τουριστικῶν κέντρων τῆς περιοχῆς, καὶ μέχρι σήμερον οὐδεμία ἔνδειξις ὑπάρχει διὰ ταχεῖαν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου.

Διὰ τοῦτο ἐρωτῶμεν τὰς ἁρμοδίας ἀρχὰς νὰ πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν ἐὰν τὸ ὅλον ἔργον θὰ ἔχῃ συμπληρωθῆ καὶ τεθῆ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς πρὸ τῆς ἐρχομένης θερινῆς περιόδου».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαΐου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 27ην Μαρτίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. 'Ανδρέα Γιάγκου.

«'Η κατασκευὴ τῆς παρακαμπτηρίου ὁδοῦ Λαπήθου—Καραβᾶ περιελήφθη διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως τοῦ 1968.

Λόγῳ ὡρισμένων δυσχερειῶν ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῆς ἀναγκαιούσης γῆς διὰ τὴν διάνοιξιν τῆς ὁδοῦ, αἱ ἐργασίαι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου ἤρχισαν μόλις τὸν Αὔγουστον τοῦ 1968.

Μέχρι τέλους τοῦ τρέχοντος μηνὸς Μαΐου θὰ συμπληρωθῇ τὸ ἀσφαλτικὸν ὁδόστρωμα καὶ ἡ νέα ὁδὸς θὰ παραδοθῇ εἰς τὴν κυκλοφορίαν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Μαρτίου 1969.

«Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Γέρι, καὶ πολὺ πλησίον τοῦ χωρίου, ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε τὴν ἀπαλλοτρίωσιν 75 σκαλῶν γῆς, ἀνηκούσης εἰς διαφόρους γεωργούς, διὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ δι' ἠλεκτρικοὺς σκοπούς. Σημειωτέον ὅτι εἰς τὴν ἰδίαν περιοχήν, συνορεύουσαν μὲ τὴν ὑπὸ ἀπαλλοτρίωσιν τοιαύτην, ὑπάρχει χαλίτικη γῆ, μὴ ἀνήκουσα εἰς κανένα· ἐπίσης συνορεῦον εἶναι καὶ τὸ δάσος Ἀθαλάσσης, καὶ τὸ ὁποῖον εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο δὲν εἶναι ἄξιον λόγου.

Οἱ γεωργοὶ εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκει ἡ ὑπὸ ἀπαλλοτρίωσιν γῆ, παραπονοῦνται, καὶ διερωτῶνται, καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτῶν, διατὶ ἐνῷ ὑπάρχει γῆ, μὴ ἀνήκουσα εἰς κανένα, θέλει ἡ Κυβέρνησις νὰ στερήσῃ τοῦ καὶ σήμερον στενοῦ γεωργικοῦ κλήρου των ἀνθρώπους ἀποζῶντας ἐκ τῆς γεωργίας ;

Παρακαλοῦμεν τὰ ἁρμόδια Κυβερνητικὰ Τμήματα νὰ δώσουν μίαν ἀπάντησιν εἰς τὰ ἀνωτέρω διὰ νὰ πληροφορηθῇ ὁλόκληρος ἡ Βουλή».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Μαΐου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 28ην Μαρτίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Ἡ Ἀρχὴ Ἠλεκτρισμοῦ Κύπρου προέβη εἰς τὴν ἐπιλογὴν τῆς γῆς διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ νέου ἠλεκτρικοῦ ὑποσταθμοῦ Ἀθαλάσσης εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Γέρι τῆς ἐπαρχίας Λευκωσίας, κατόπιν τεχνο—οἰκονομικῆς μελέτης καὶ γνωματεύσεως τῶν τεχνικῶν συμβούλων αὐτῆς.

2. Κατὰ τὴν ἐπιλογὴν τοῦ καταλληλοτέρου χώρου ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ πλησίον τοῦ ἐπιλεγέντος μέρους χαλίτικη γῆ, ἐκ τῆς ὁποίας 26 στρέμματα θὰ χρησιμοποιηθοῦν ἐπίσης διὰ τὸν ἐν λόγῳ ὑποσταθμόν. Τὸ δάσος Ἀθαλάσσης δὲν ἐκρίθη κατάλληλον διὰ πολλοὺς λόγους, ὡς ἡ ἀνώμαλος φύσις τοῦ ἐδάφους, ἡ ὕπαρξις δενδρυλλίων κ.λ.π.

3. Σημειωτέον ὅτι ὁ νέος οὗτος ὑποσταθμὸς εἶναι ὑψίστης σημασίας ὄχι μόνον διὰ τὴν προμήθειαν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐπαρχίαν Λευκωσίας ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν σύνδεσιν τούτου μετὰ τοῦ ὑφισταμένου δικτύου μεταφορᾶς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας καὶ τῶν ἠλεκτροπαραγωγῶν σταθμῶν Μονῆς καὶ Δεκελείας, ἡ δὲ ἐπιλογὴ τοῦ πλέον καταλλήλου χώρου διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον εἶναι ὑψίστης σημασίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Ἀπριλίου 1969.

«Ἡ διεύρυνσις καὶ ἀσφαλτόστρωσις τοῦ κλάδου ὁδοῦ ἀπὸ τῆς κυρίας ὁδοῦ Σαΐτᾶ—Πλατρῶν πρὸς τὸ χωρίον Μονιάτην ἐκτάσεως ¾ τοῦ μιλίου περίπου, τῆς ὁποίας εἶχον ἑτοιμασθῇ τὰ σχέδια καὶ ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δαπάνη £2.500, ἀνεμένετο δὲ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἡ κατασκευή της, παραδόξως ἠκυρώθη ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις καὶ ἀνεστάλη ἡ ἔναρξις τῆς ἐκτελέσεώς της.

'Επειδὴ ἡ κατασκευὴ τῆς ρηθείσης ὁδοῦ τυγχάνει ὑψίστης σημασίας διὰ τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου Μονιάτη καὶ ἡ ματαίωσις τῆς κατασκευῆς της προεκάλεσε συναισθήματα πικρίας καὶ δυσφορίας εἰς αὐτούς, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(1) Ποῖοι σοβαροὶ λόγοι συνέτεινον εἰς τὴν ἀκύρωσιν τῆς ὑπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου ἀποφάσεως διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς κατασκευῆς τῆς ρηθείσης ὁδοῦ ;

(2) Πότε ὑπολογίζεται νὰ ἀρχίσῃ ἡ κατασκευή της» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαΐου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην 'Απριλίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«'Η προϋπολογισθεῖσα δαπάνη ἀσφαλτοστρώσεως τῆς ἀναφερομένης ὁδοῦ, μήκους ½ τοῦ μιλίου, ἀνέρχεται εἰς £3.500. 'Η ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου τούτου δὲν κατέστη δυνατὴ νὰ γίνῃ ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους λόγῳ ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων πιστώσεων.

'Ελπίζεται ὅτι ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἀναληφθείσης προσπαθείας πρὸς ἀσφαλτόστρωσιν τῶν ὁδῶν προσπελάσεως ἀπὸ χωρία εἰς κυρίας ὁδικὰς ἀρτηρίας, τὸ ἔργον τοῦτο θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῇ κατὰ τὸ προσεχὲς μέλλον».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Μαΐου 1969.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἀρκετὴ γεωργικὴ γῆ περιῆλθεν ὑπὸ τὴν ἰδιοκτησίαν προσώπων μὴ ἐχόντων σχέσιν μὲ τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς καὶ τὰ ὁποῖα πρόσωπα ἠγόρασαν ταύτην δι' ἐπικερδῆ τοποθέτησιν τῶν πλεονασμάτων τῶν κεφαλαίων των, συντείναντα οὕτω εἰς τὴν αὔξησιν τῆς τιμῆς τῆς γεωργικῆς γῆς καὶ τὴν στέρησιν ταύτης ἀπὸ τοὺς γεωργούς. Περὶ πλέον τὰ ἐν λόγῳ κεφάλαια ἠδύναντο νὰ χρησιμοποιηθῶσιν εἰς ἄλλους τομεῖς, ὡς τὸν τουρισμὸν καὶ τὴν βιομηχανίαν.

Πῶς τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον προτίθεται νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ ὡς ἄνω πρόβλημα οὕτως ὥστε ἡ γεωργικὴ γῆ νὰ παραμείνῃ εἰς χεῖρας τῶν γεωργῶν καὶ ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαΐου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην Μαΐου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη.

«Λόγῳ τῶν περιοριστικῶν προνοιῶν τοῦ ἄρθρου 23 (1) (2) τοῦ Συντάγματος, ἡ λῆψις τοιούτων μέτρων εἶναι πρακτικῶς ἀνεφάρμοστος. 'Αλλὰ καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ προμνησθεῖσα συνταγματικὴ δυσκολία εἶναι καὶ πάλιν ἀμφίβολον κατὰ πόσον θὰ ἦτο πρὸς τὸ συμφέρον τόσον τῶν γεωργῶν, ὅσον καὶ τῆς γενικῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου, ἡ υἱοθέτησις μέτρων οὕτως ὥστε ἡ γῆ νὰ παραμείνῃ ἀποκλειστικῶς εἰς χεῖρας τῶν γεωργῶν καὶ τοῦτο διότι :

(α) 'Ο περιορισμὸς τῶν πωλήσεων θὰ ἐδημιουργοῦσε πτῶσιν τῆς ζητήσεως καὶ θὰ ἐπέφερε καὶ πτῶσιν τῶν τιμῶν.

(β) 'Η δημιουργία νέων καὶ πρωτοποριακῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων θὰ παρημποδίζετο μεγάλως ἐφ' ὅσον οἱ προτιθέμενοι νέοι ἀγορασταὶ δὲν θὰ ἦσαν παλαιοὶ ἐξ ἐπαγγέλματος γεωργοί.

'Ανεξαρτήτως τῶν ἀνωτέρω, ὑπὸ τὸ ἐν Κύπρῳ ἐπικρατοῦν κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν σύστημα, παρεμβατισμὸς τοιαύτης φύσεως θὰ ἰσοδυνάμει πρὸς ἀδικαιολόγητον ἐπέμβασιν εἰς τὰ δικαιώματα τῆς ἐλευθέρας συναλλαγῆς μεταξὺ τῶν πολιτῶν τῆς Δημοκρατίας».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Μαΐου 1969.

«'Εν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ὁδὸς 'Αρεθούσης εὑρίσκεται εἰς τὸν τουρκικὸν τομέα καὶ εἶναι ἐπομένως ἀποκεκομμένη διὰ τοὺς "Ελληνας κατοίκους τῆς πρωτευούσης ἀπὸ πενταετίας καὶ πλέον, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν διατὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ζητῇ καὶ νὰ εἰσπράττῃ ἐξαναγκαστικῶς δικαιώματα ἀσφαλτοστρώσεως τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ παρὰ τῶν 'Ελλήνων τέως κατοίκων (καὶ νῦν Τουρκοπλήκτων) τῆς ὁδοῦ αὐτῆς, οἵτινες εἶχον εἰς αὐτὴν ἀκίνητα πρὸ τῆς τουρκικῆς ἀνταρσίας».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Μαΐου 1969.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι λόγῳ τῆς κατασκευῆς τοῦ ὑδατοφράκτου Γερμασόγειας ἀπεκλείσθησαν ὅλαι αἱ ἀγροτικαὶ ὁδοὶ αἱ ὁδηγοῦσαι πρὸς τὰ κτήματα τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Φοινικαρίων, οἵτινες συναντοῦν μεγάλας δυσκολίας καὶ ταλαιπωρίας κατὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων των καὶ τὴν μεταφορὰν τῶν εἰσοδημάτων των.

Παρὰ τὰ ἐπανειλημμένα διαβήματα τῶν κατοίκων καὶ τῆς Χωριτικῆς 'Αρχῆς Φοινικαριῶν πρὸς τοὺς ἁρμοδίους, ἀτυχῶς μέχρι σήμερον οὐδεμία πρόνοια ἐλήφθη διὰ τὴν διάνοιξιν τῶν ἐν λόγῳ ἀγροτικῶν ὁδῶν καὶ τὴν κατασκευὴν τῆς ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο γεφύρας.

Διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(1) Ποῖα προκαταρκτικὰ μέτρα ἐλήφθησαν μέχρι σήμερον διὰ τὴν διάνοιξιν τῶν ἐν λόγῳ ἀγροτικῶν ὁδῶν ;

(2) Συναντῶνται ἢ μὴ δυσκολίαι διὰ τὴν διάνοιξιν τούτων ;

(3) Πότε ὑπολογίζεται νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἔναρξις τῆς διανοίξεώς των» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Μαΐου 1969.

«Εἰς πολλὰ χωρία τῆς νήσου δὲν ἔχουν εἰσέτι ἐγκατασταθῇ τηλέφωνα, μὲ ἀποτέλεσμα οἱ κάτοικοι τῶν ἐν λόγῳ χωρίων νὰ ὑφίστανται πολλὰς ταλαιπωρίας καὶ νὰ μὴν εἶναι εἰς θέσιν νὰ καλέσωσιν ἰατρὸν εἰς περιπτώσεις ἐπειγούσης ἀνάγκης.

Δι' αὐτὸ καὶ ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων εἰς πόσα χωρία καθ' ἅπασαν τὴν Κύπρον δὲν ὑπάρχουν εἰσέτι τηλέφωνα καὶ ποῖα μέτρα λαμβάνονται διὰ τὴν ἐγκατάστασίν των εἰς τὸ σύντομον μέλλον».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Μαΐου 1969.

«'Ενῶ ὁ λαὸς ἀνέμενε ποιάν τινα ἔνδειξιν ὅτι θὰ ζητηθῇ ἀπὸ τοὺς 'Αμερικανοὺς ἡ διάλυσις τῶν ραδιοληπτικῶν κατασκοπευτικῶν σταθμῶν οἱ ὁποῖοι λειτουργοῦν παρανόμως ἐν Κύπρῳ, ὑπάρχουν πληροφορίαι ὅτι ἡ Κυβέρνησις μελετᾷ αἰτήσεις δύο ξένων ραδιοφωνικῶν ἑταιρειῶν, μιᾶς 'Αμερικανικῆς καὶ μιᾶς Γαλλικῆς, διὰ νὰ ἐπιτραπῇ εἰς αὐτὰς ἡ ἵδρυσις ραδιοφωνικῶν σταθμῶν ἐν Κύπρῳ.

'Επειδὴ ἡ ὕπαρξις καὶ λειτουργία ξένων ραδιοσταθμῶν ἐν Κύπρῳ ἀποτελεῖ παραβίασιν τῶν ἀρχῶν τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ κυριαρχίας καὶ ἐκθέτει ταυτοχρόνως τὴν Κύπρον εἰς τὰ ὄμματα τῶν φίλων της, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ ζητήματος, ἰδιαιτέρως δὲ κατὰ πόσον δύναται νὰ διαβεβαιώσῃ ὅτι ἡ 'Εκτελεστικὴ 'Εξουσία δὲν πρόκειται νὰ ἀποδεχθῇ τὰς σχετικὰς μὲ τὴν ἵδρυσιν ξένων ραδιοσταθμῶν αἰτήσεις».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Μαΐου 1969.

«Δεδομένου ὅτι εἰς οὐδεμίαν χώραν τοῦ κόσμου τὰ ἐκκλησιαστικὰ δικαστήρια ἐπιλαμβάνονται ὑποθέσεων διαζυγίου, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ εἰσηγηθῇ τὴν εἰσαγωγὴν συγχρόνου νομοθεσίας οὕτως ὥστε τὸ σοβαρὸν τοῦτο πρόβλημα νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων.

'Εν ὄψει μάλιστα τῶν ἀδυναμιῶν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου—τὸ ἰσχύον δίκαιον εἶναι τὸ βυζαντινόν, ὅπερ καὶ εἰς 'Ελλάδα κατηργήθη πρὸ 50ετίας περίπου, οἱ πάρεδροι οὐδένα λόγον ἔχουν, ἐπαφιεμένης τῆς τελικῆς ἀποφάσεως εἰς ἕν μόνον ἄτομον, ὁ πρόεδρος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου εἶναι καὶ πρόεδρος τοῦ ἐφετείου, αἱ ἀποφάσεις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου δὲν ἐλέγχονται παρ' οἱουδήποτε σώματος, τὸ δικαστήριον θέτει διαφόρους ὅρους διαζυγίου δι' ἄνδρας καὶ διαφόρους διὰ γυναῖκας, δυσμενεστέρους εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ἤτοι ἐγκλείει σπέρματα ἀντισυνταγματικότητος—παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα πῶς ἀντικρύζει τὸ θέμα τόσον βραχυπροθέσμως ὅσον καὶ μακροπροθέσμως, ὡς καὶ ἐὰν ἀντικρύζῃ θέμα εἰσαγωγῆς ἐν προκειμένῳ τοῦ ἑλληνικοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου, ὅπερ θεωρεῖται ἐκ τῶν πλέον συγχρόνων τῆς Εὐρώπης, ἀποτελοῦν κρᾶμα 'Ελβετικοῦ καὶ 'Ιταλικοῦ ἀστικοῦ κώδικος».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Βάσου Λυσσαρίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Μαΐου 1969.

«Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα κατὰ πόσον διεξάγονται διαπραγματεύσεις διὰ παραχώρησιν δικαιωμάτων λειτουργίας ξένου ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ. 'Εὰν ναί, ποῖοι οἱ λόγοι ; Εἰς περίπτωσιν δὲ καθ' ἣν ἡ Κυβέρνησις ἤθελε κατ' ἀρχὴν υἱοθετήσει τὴν ἄποψιν περὶ ἐκχωρήσεως τοιούτων δικαιωμάτων, θὰ τεθῇ τὸ θέμα ἐνώπιον τοῦ Σώματος πρὸ τῆς τελικῆς ἀποφάσεως» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Μαΐου 1969.

«'Η Σχολικὴ 'Εφορεία Πάφου ἠγόρασε πρό τινος γῆν δι' ἀνέγερσιν Τεχνικῆς καὶ 'Επαγγελματικῆς Σχολῆς εἰς Κτῆμα πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἀντιμετωπισθῶσιν αἱ ἐκπαιδευτικαὶ ἀνάγκαι τοῦ τόπου εἰς τὸν τομέα αὐτόν.

Θὰ ἐπεθύμουν ὅπως μὲ πληροφορήσητε εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ ζήτημα τοῦτο».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

Ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη εἰς τὴν Βουλήν, ἡ συζήτησις ὅμως τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ἀναβληθῇ μέχρι ὅτου κυκλοφορήσῃ καὶ ἡ Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ, οὕτως ὥστε τὰ δύο Νομοσχέδια νὰ συζητηθοῦν ταυτοχρόνως.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκονται αἱ ἐργασίαι τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου «ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969».

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Μόλις σήμερον ἐπερατώθη ἡ μελέτη τοῦ Νομοσχεδίου, κ. Πρόεδρε, καὶ ἐλπίζω ἡ Ἔκθεσις νὰ κυκλοφορήσῃ ἐντὸς τῶν ἡμερῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ θέσω καὶ τὰ δύο Νομοσχέδια ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς προσεχοῦς συνεδρίας τῆς Βουλῆς πρὸς συζήτησιν, ἄνευ ἄλλης ἀναβολῆς.

Ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969. Ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει κυκλοφορήσει.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκονται αἱ ἐργασίαι τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐπειδὴ προήδρευσα ἐγώ, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τῆς γενομένης σχετικῆς συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν, ἀναφέρω ὅτι ἀναμένομεν εἰσέτι τὰς προτάσεις τὰς ὁποίας θὰ μᾶς ὑποβάλῃ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐν σχέσει μὲ τὴν τροποποίησιν τοῦ κατατεθέντος Νομοσχεδίου, διότι κατόπιν συζητήσεώς του εἴχομεν κρίνει ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιφέρωμεν εἰς αὐτὸ ὡρισμένας τροποποιήσεις. Ὡς ἐκ τούτου ἀναμένομεν ἐκ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου τὰς τροποποιήσεις αὐτάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δηλαδή, διὰ νὰ ἀντιληφθῶ καλύτερον, προέβητε εἰς τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις ;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὄχι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰς τὴν σύσκεψιν παρίσταντο ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου καὶ τῆς Ἀρχῆς Ἠλεκτρισμοῦ καὶ κατόπιν ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων συνεφωνήθη ὅτι ἔπρεπε νὰ υἱοθετηθῇ διαφορετικὸν κείμενον ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἴχαμεν ἐνώπιόν μας. Οἱ ὑπεύθυνοι ἀνέλαβον νὰ συντάξουν τὸ κείμενον τοῦτο καὶ νὰ τὸ καταθέσουν εἰς τὴν Ἐπιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως ζητήσῃ ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ ἀποστείλῃ τὸ συντομώτερον τὸ νέον κείμενον τοῦ τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου.

'Ο περὶ 'Ακινήτου 'Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, 'Εγγραφὴ καὶ 'Εκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

'Η "Εκθεσις δὲν ἔχει κυκλοφορήσει. Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκονται αἱ ἐργασίαι τῆς 'Επιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

'Η 'Επιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων συνῆλθε μετὰ τῆς 'Επιτροπῆς Νομικῶν τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰς τὴν συνεδρίασιν παρέστησαν καὶ ἐκπρόσωποι τῶν 'Υπουργείων Γεωργίας καὶ 'Εσωτερικῶν. Αἱ δύο 'Επιτροπαί, ἀφοῦ ἐμελέτησαν τὸ Νομοσχέδιον, παρεκάλεσαν τοὺς ἐκπροσώπους τῶν δύο 'Υπουργείων νὰ μεταφέρουν τὰς ἀπόψεις τῶν 'Επιτροπῶν εἰς τὰ ἁρμόδια 'Υπουργεῖα διὰ νὰ μᾶς ἀποστείλουν καὶ οἱ ἁρμόδιοι 'Υπουργοὶ τὰς ἰδικάς των ἀπόψεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Ο περὶ Κυνῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ "Εκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΥΝΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσιης
Σωτήριος Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης
'Ανδρέας Ζιαρτίδης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ 'Εσωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς δύο συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 29ην 'Απριλίου καὶ 13ην Μαΐου 1969.

Εἰς τὴν δευτέραν συνεδρίασιν κληθέντες παρέστησαν ἐκπρόσωποι τῶν 'Υπουργείων 'Εσωτερικῶν καὶ 'Υγείας, καθὼς καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Κτηνιατρικῶν 'Υπηρεσιῶν, οἵτινες παρέσχον πρὸς τὴν 'Επιτροπὴν διαφόρους ἐπεξηγήσεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου. Παρέστησαν ὡσαύτως ἐκπρόσωποι τῆς Κυπριακῆς 'Εταιρείας Προστασίας τῶν Ζώων.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ ἐφαρμογὴ ἀποτελεσματικωτέρου ἐλέγχου ἐπὶ τῶν κυνῶν διὰ τῆς συλλήψεως καὶ ἐξοντώσεως τῶν πλανωμένων τοιούτων οἵτινες, μὴ εὑρισκόμενοι ὑπὸ τὴν φροντίδα οἱουδήποτε, προξενοῦν ὀχληρίαν εἰς τὸ κοινὸν καὶ γίνονται φορεῖς τοῦ ἐχινοκόκκου.

'Η λῆψις τῶν τοιούτων μέτρων ἐλέγχου ἐκρίθη ἀναγκαία ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἀνησυχητικῆς ἐξαπλώσεως τῆς ἀσθενείας τῆς ἐχινοκοκκιάσεως ἐν Κύπρῳ, ὅπου, ὡς ἀνεφέρθη εἰς τὴν 'Επιτροπὴν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων τῆς Κυβερνήσεως, τὸ ποσοστὸν κρουσμάτων ἐξ ἐχινοκόκκου εἶναι ὑψηλότερον ἐν συγκρίσει πρὸς οἱανδήποτε ἄλλην χώραν· ἀλλαχοῦ δὲ πρὸς παρεμπόδισιν τῆς ἐξαπλώσεως τοῦ ἐχινοκόκκου ἀπεφασίσθη ἡ παντελὴς ἐξάλειψις τῶν κυνῶν.

Πλὴν τῶν ὡς ἄνω μέτρων ἐθεωρήθη σκόπιμος καὶ ἡ αὔξησις τῶν ὑπὸ τοῦ περὶ Κυνῶν Νόμου προβλεπομένων ποινῶν καθὼς ἐπίσης ἡ αὔξησις τῶν δικαιωμάτων διὰ τὴν ἔκδοσιν ἀδειῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν, ἀφοῦ ἤκουσε καὶ τὰς ἀπόψεις τῶν ἐκπροσώπων τῆς Κυπριακῆς Ἑταιρείας Προστασίας τῶν Ζώων καὶ συνεζήτησε ταύτας μετὰ τῶν Κυβερνητικῶν ἐκπροσώπων διεξοδικῶς, ἀπεφάσισεν ὅπως ἐπενεχθῶσιν εἰς τὸ Νομοσχέδιον αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις :

(α) Ὁ ὁρισμὸς «πλανώμενος κύων» τῆς παραγράφου (α) τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νομοσχεδίου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς ἐν τέλει αὐτοῦ τελείας διὰ κόμματος καὶ τῆς προσθήκης τῶν ἀκολούθων :

«ἀλλὰ δὲν περιλαμβάνει κύνα τοῦ ὁποίου ὁ ἰδιοκτήτης τυγχάνει ποιμὴν ἢ κυνηγὸς κατέχων πιστοποιητικὸν ἐμφαῖνον τὴν ὑπὸ τοῦ Κτηνιατρικοῦ Τμήματος συνεχῆ καὶ ἀνελλιπῆ παρακολούθησίν του, εὑρίσκεται δὲ πλησίον τοῦ ἰδιοκτήτου του ἐξυπηρετῶν αὐτόν.».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐκρίθη ἀναγκαία ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐξαίρεσις, ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ ὁρισμοῦ τοῦ πλανωμένου κυνός, τῶν ποιμενικῶν καὶ κυνηγετικῶν κυνῶν οἵτινες παρέχουν σημαντικὰς ὑπηρεσίας εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας των, νοουμένου βεβαίως ὅτι οἱ τελευταῖοι θὰ λαμβάνωσιν ἐπὶ τῶν κυνῶν των τὰ κατάλληλα προληπτικὰ μέτρα κατὰ τοῦ ἐχινοκόκκου.

(β) Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νομοσχεδίου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν λέξεων «Ἄνευ ἐπηρεασμοῦ» (γραμμὴ πρώτη τοῦ προτεινομένου νέου ἄρθρου 8) διὰ τῆς λέξεως «Τηρουμένων».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐκρίθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ νομοτεχνικῆς ἀπόψεως ὡς ἡ ἐνδεδειγμένη.

(γ) Τὸ ἑδάφιον (1) τοῦ προτεινομένου νέου ἄρθρου 9 (ἄρθρον 5 τοῦ Νομοσχεδίου) τροποποιεῖται διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ τῆς ἀκολούθου ἐπιφυλάξεως :

«Νοεῖται ὅτι ὁ τοιοῦτος κύων δὲν θὰ ἐξοντώνεται πρὸ τῆς παρελεύσεως τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὡρῶν ἀπὸ τῆς συλλήψεώς του, ἵνα καθίσταται οὕτω δυνατὴ ἡ ἐντὸς τῆς περιόδου ταύτης ἐπανάκτησίς του ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου του ἅμα τῇ καταβολῇ ὑπ' αὐτοῦ τῶν ἐξόδων ἐξετάσεως τοῦ κυνὸς ὑπὸ τοῦ Κτηνιατρικοῦ Τμήματος καὶ θεραπείας τούτου ἐκ τῆς ἐχινοκοκκιάσεως, ἐὰν εὑρεθῇ πάσχων ἐκ τῆς τοιαύτης ἀσθενείας.».

Ἡ προσθήκη αὕτη ἐκρίθη σκόπιμος ἵνα διὰ τῆς ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς παρεχομένης λογικῆς προθεσμίας δύναται ὁ ἰδιοκτήτης ἑνὸς κυνὸς νὰ ἐπανακτᾷ τοῦτον, ἀφοῦ βεβαίως καταβάλῃ τὰ ἔξοδα ἐξετάσεως καὶ τῆς τυχὸν θεραπείας αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας κτηνιατρικῆς ὑπηρεσίας.

(δ) Προστίθεται νέον ἄρθρον ἔχον ὡς ἀκολούθως :

«Ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου.

8. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἄρχεται εἰς ἡμερομηνίαν ὁρισθησομένην ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διὰ γνωστοποιήσεως δημοσιευομένης εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας.».

Ἡ προσθήκη τοῦ ὡς ἄνω νέου ἄρθρου ἐκρίθη ἀναγκαία, ὑπὸ τὸ φῶς τῶν παρασχεθεισῶν πληροφοριῶν πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κυβερνητικῶν ἐκπροσώπων, δοθέντος ὅτι ἡ ὅλη προεργασία διὰ τὸ σχέδιον καταπολεμήσεως τοῦ ἐχινοκόκκου ἐπὶ παγκυπρίου κλίμακος ἐνδέχεται νὰ συμπληρωθῇ περὶ τὰ μέσα τοῦ προσεχοῦς Ὀκτωβρίου. Προσέτι ἡ Ἐπιτροπὴ πιστεύει ὅτι κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ θὰ παρασχεθῇ ἀρκετὸς χρόνος εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας κυνῶν νὰ φροντίσουν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν καταλλήλων ὑποστατικῶν διὰ τοὺς κύνας των.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπειδὴ ἡ Ἔκθεσις ἐκυκλοφόρησε μόλις σήμερον, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις καὶ ἡ ψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Ὁ περὶ Πυροβόλων Ὅπλων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΥΡΟΒΟΛΩΝ ΟΠΛΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσιης
Σωτήριος Γιαννάκης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 13ην Μαΐου 1969. Εἰς τὴν συνεδρίασιν αὐτὴν παρέστησαν ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Ἀστυνομίας οἵτινες παρέσχον πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ὡρισμένας ἐπεξηγήσεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ ἐπιβολὴ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν ἀθλητικῶν πιστολίων, ὅστις μέχρι σήμερον ἠσκεῖτο διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 3006 Διατάγματος ἐν Συμβουλίῳ, ἐκδοθέντος τῷ 1958, δυνάμει τοῦ περὶ Διοικήσεως Τελωνείων Νόμου, καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ ὁποίου ἐξέπνευσε.

Ἡ ἐπιβολὴ τοῦ ὡς ἄνω ἐλέγχου ἐκρίθη ἀναγκαία ἵνα προληφθῇ τυχὸν μετατροπὴ φαινομενικῶς ἀκινδύνων ὅπλων εἰς ἐπικίνδυνα τοιαῦτα.

Πρὸς τούτοις εἰς τὸν προτεινόμενον νόμον διαλαμβάνεται πρόνοια ὅπως ἡ εἰσαγωγή, κατοχή, χρῆσις ἢ μεταφορὰ ἀθλητικοῦ πιστολίου γίνεται μόνον ὑπὸ ἀδειούχων καὶ καταλλήλων πρὸς τοῦτο προσώπων. Προσέτι προβλέπεται ἡ ἐπιβολὴ φυλακίσεως ἢ καὶ χρηματικῆς ποινῆς ἐπὶ παντὸς προσώπου τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἐνεργήσει κατὰ παράβασιν τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν, ἀφοῦ ἤκουσε τὰς ἀπόψεις τῶν ὡς ἄνω ἐκπροσώπων ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου καὶ συνεζήτησε τοῦτο διεξοδικῶς, ἀπεφάσισεν ὅπως ἐπενεχθῶσιν αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις :

(α) Τὸ ἐδάφιον (3) τοῦ ἄρθρου 5Α τροποποιεῖται διὰ τῆς προσθήκης εὐθὺς μετὰ τὰς λέξεις «περιλαμβάνει οἱονδήποτε» (γραμμὴ 2α) τῶν λέξεων «περίστροφον ἢ».

(β) Τὸ αὐτὸ ἐδάφιον τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς ἐν τέλει αὐτοῦ τελείας διὰ κόμματος καὶ τῆς προσθήκης τῶν ἀκολούθων : «ἀλλὰ δὲν περιλαμβάνει ἀθύρματα».

Αἱ ὡς ἄνω τροποποιήσεις σκοπὸν ἔχουν νὰ καταστήσουν σαφεστέραν τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀθλητικοῦ πιστολίου.

Ἐν κατακλεῖδι ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κατόπιν συνεννοήσεως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, μετὰ τοῦ Γραφείου τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως εἰσηγοῦμαι ὅπως εἰς τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἀθλητικοῦ πιστολίου (ἐδάφιον (3) τοῦ ἄρθρου 5Α, ὡς τοῦτο περιέχεται εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νομοσχεδίου), ἡ λέξις «περιλαμβάνει» ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς λέξεως «σημαίνει» διὰ νὰ εἶναι πλέον περιοριστικὸς ὁ ὁρισμός.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς ἐνθέσεως νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Πυροβόλων Ὅπλων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Πυροβόλων Ὅπλων Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

(1) Ὁ περὶ Αὐξήσεως Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.
(2) Ὁ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.
(3) Ὁ περὶ Ὀργανισμοῦ Ἀθλητισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.
(4) Οἰκονομικὴ Ἔκθεσις διὰ τὸ Ἔτος 1968.
(5) Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Αὐξήσεως Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, παραπέμπεται δὲ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Ὀργανισμοῦ Ἀθλητισμοῦ Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, παραπέμπεται δὲ εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας.

Ἡ Οἰκονομικὴ Ἔκθεσις διὰ τὸ ἔτος 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, παραπέμπεται δὲ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία θὰ λάβῃ χώραν τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν, θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.
(2) Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.
(3) Ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.
(4) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.
(5) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.
(6) Ὁ περὶ Κυνῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.
(7) Ὁ περὶ Αὐξήσεως Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.
(8) Ὁ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.
(9) Ὁ περὶ Ὀργανισμοῦ Ἀθλητισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.
(10) Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1969.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης συνῆλθε σήμερον, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Προέδρου αὐτῆς, καὶ ἐπελήφθη τοῦ θέματος «Ἡ δημιουργηθεῖσα κατάστασις κατόπιν τῆς ἐξαγγελίας τῆς ἱδρύσεως παρανόμων ὀργανώσεων ἐν Κύπρῳ».

Ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπεφασίσθη ὁμοφώνως ὅπως κατ' ἀρχὴν αὕτη ζητήσῃ νὰ ἐνημερωθῇ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος, πρὸ τῆς λήψεως ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς περαιτέρω διαδικασίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἐνημερώσῃ τὸ Σῶμα ὡς πρὸς τὰς ἐνεργείας καὶ τὴν πρόοδον τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Κόσιης.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Πρὸ μηνὸς περίπου ἐζήτησα καὶ ἐνεγράφη εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν πρὸς συζήτησιν τὸ ἑξῆς θέμα : «Ἡ ἄρνησις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παραχωρήσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τὴν κοινότητα Λατσιῶν». Λόγῳ τῆς ἀπουσίας μου εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὸ θέμα διεγράφη ἀπὸ τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

Παρακαλῶ ὅπως τοῦτο ἐπανεγγραφῇ διὰ νὰ μοῦ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ ἀγορεύσω ἐπὶ τοῦ θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα προέκυψεν ἀπὸ ἐρώτησιν τὴν ὁποίαν τὸ ἔντιμον Μέλος ὑπέβαλε καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἐδόθη ἀπάντησις ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου, τὴν ὁποίαν ὅμως τὸ ἔντιμον Μέλος ἔκρινεν ὡς μὴ ἱκανοποιητικήν. Ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται νὰ ἐπανεγγράψῃ τὸ θέμα ἄνευ οἱασδήποτε ψηφοφορίας.

Τὸ θέμα εἶχε διαγραφῆ διότι, λόγῳ τῆς ἀπουσίας τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Κόσιη, τοῦτο εὑρίσκετο ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τριῶν συνεχῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς καὶ δὲν ὑπῆρξεν εἰσηγητὴς ὅσον ἀφορᾷ τὴν περαιτέρω συζήτησίν του. Κατὰ τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν διέγραψα τὸ θέμα εἶχα ἀναφέρει ὅτι ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς ἐδικαιοῦτο νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπανεγγραφήν του. Ὡς ἐκ τούτου τὸ θέμα ἐπανέρχεται εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Εὐχαριστῶ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Δύο μικρὰς παρατηρήσεις, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε : Ἡ πρώτη ἀφορᾷ τὴν ὥραν τῆς προσεχοῦς ἡμερησίας διατάξεως καὶ θὰ ἤθελα νὰ εἰσηγηθῶ ὅπως γίνῃ τὴν 4.30 μ.μ. ὡς συνηθίζετο μέχρι τοῦδε κατὰ τὴν θερινήν, τοὐλάχιστον, ὡς τὴν ὀνομάζομεν περίοδον.

Ἡ δευτέρα ἀφορᾷ τὴν ἀνακατάταξιν τῶν Ἐπιτροπῶν τῆς Βουλῆς. Εἴθισται ὅταν ὑπάρχουν ἀνακατατάξεις νὰ δημοσιεύωνται εἰς τὰ Πρακτικὰ διὰ νὰ φαίνεται ποῖοι ἀποτελοῦν τὴν α' ἢ τὴν β' Ἐπιτροπήν. Ἡ τελευταία ἀνακατάταξις δὲν ἐδημοσιεύθη καὶ πιθανὸν νὰ δημιουργηθοῦν παρεξηγήσεις διὰ τὴν μὴ συμμετοχὴν πολλῶν Βουλευτῶν εἰς αὐτάς. Ἐκυκλοφόρησεν, ὅπως ἀντιλαμβάνομαι, ἓν πολυγραφημένον φυλλάδιον περιέχον τὴν σύνθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν μετὰ τὴν γενομένην ἀνακατάταξιν καὶ θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω ὅπως, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἔνστασις, ἀναγνωσθῇ τοῦτο ἢ καταχωρηθῇ τέλος πάντων εἰς τὰ Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς πρὸς ἐπίσημον καταγραφήν του. Αὐτά, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προσωπικῶς δὲν ἔχω καμμίαν ἔνστασιν ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς, δηλαδὴ ὅπως γίνῃ 4.30 μ.μ. ἐὰν εἶναι καὶ ἡ γενικὴ ἐπιθυμία τῶν ἐντίμων κυρίων Βουλευτῶν. Διότι ἐγὼ εἶμαι ἐδῶ ὁλόκληρον τὴν ἡμέραν καὶ δὲν μὲ πειράζει ἐὰν εἶναι 4 ἢ 4.30 μ.μ.

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις τότε θὰ καθορίσωμεν ὡς ὥραν ἐνάρξεως τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς τὴν 4.30 μ.μ. ἑκάστης Πέμπτης.

"Οσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον θέμα δὲν ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὸ φυλλάδιον τὸ ὁποῖον ἐκυκλοφόρησεν. 'Ασφαλῶς θὰ εἶναι ἀπὸ τὴν Γραμματείαν τῆς Βουλῆς διὰ νὰ ὑπενθυμίσῃ τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς εἰς ποίας 'Επιτροπὰς ἀνήκουν, ἐὰν ὑπάρχουν μερικοὶ οἱ ὁποῖοι ἔχουν λησμονήσει τὰς 'Επιτροπὰς εἰς τὰς ὁποίας ἀνήκουν. Δὲν θὰ εἶχα καμμίαν ἔνστασιν νὰ ἀναγνωσθῇ τὸ ἔγγραφον αὐτό, ἀλλὰ ἐξ ὅσων ἐνθυμοῦμαι, ἐὰν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη μου, μετὰ τὴν σχετικὴν συνεδρίασιν τῆς 'Επιτροπῆς 'Επιλογῆς ἀνεκοινώθη ἡ νέα σύνθεσις τῶν 'Επιτροπῶν. 'Οπωσδήποτε εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον δυνάμεθα νὰ ἐξακριβώσωμεν ἐὰν ἐξετάσωμεν τὰ Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς. Τοὐλάχιστον, ἐξ ὅσων ἐνθυμοῦμαι, εἰς ἄλλας περιπτώσεις, μετὰ τὴν παράτασιν τῆς θητείας τῆς Βουλῆς συνήρχετο ἡ 'Επιτροπὴ 'Επιλογῆς καὶ ἐγίνετο ἀνακοίνωσις ἀπὸ τὸ Προεδρεῖον ὡς πρὸς τὴν νέαν σύνθεσιν τῶν 'Επιτροπῶν. Πιθανὸν αὐτὴν τὴν φορὰν τοῦτο νὰ ἔχῃ παραλειφθῇ ἐκ παραδρομῆς.

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλα θέματα κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς, ἡ δὲ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4.30 μ.μ. ὥραν.

("Ωρα λήξεως 5.30 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

'Αναστασιάδης 'Αντώνιος	Νικολαΐδης 'Ηρόδοτος
Γιάγκου 'Ανδρέας	Παπαϊωάννου 'Εζεκίας
Γιαννάκης Σωτήριος	Παύλου Παῦλος
Δημητριάδης Λέλλος	Ποσκώτης Σταῦρος
Ζιαρτίδης 'Ανδρέας	Ποταμίτης Γιάγκος
'Ιωαννίδης Γεώργιος	Σιβιτανίδης Πανῖκος
Καρσερᾶς 'Ανδρέας	Στυλιανοῦ Πέτρος
Κόσιης Νῖκος	Τζιρκώτης Γεώργιος
Λυσσαρίδης Βάσος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Μιχαηλίδης Στέλιος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) 'Ερωτήσεις—'Απαντήσεις (Κατάργησις τῆς καταβολῆς τέλους μιᾶς λίρας ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν Κυπριακῶν πλοίων καὶ ἐνθάρρυνσις ἀπασχολήσεως Κυπρίων ναυτικῶν εἰς τὰ ὑπὸ Κυπριακὴν σημαίαν πλοῖα—Τὰ κριτήρια διορισμοῦ τῶν μελῶν τῆς 'Επιτροπῆς λογοκρισίας κινηματογραφικῶν ταινιῶν, κ.λ.π.—'Η κατασκευὴ τῆς παρακαμπτηρίου ὁδοῦ Λαπήθου—Καραβᾶ—'Ανέγερσις νέου ἠλεκτρικοῦ ὑποσταθμοῦ εἰς περιοχὴν τοῦ χωρίου Γέρι—'Ασφαλτόστρωσις καὶ διεύρυνσις τῆς ὁδοῦ Σαΐττᾶ—Πλατρῶν πρὸς τὸ χωρίον Μονιάτην—Μέτρα διὰ νὰ παραμείνῃ ἡ γεωργικὴ γῆ εἰς χεῖρας τῶν γεωργῶν, κ.λ.π.).

(2) Ἔλεγχος ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Σώματος ὡς πρὸς τὸ στάδιον εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ἡ μελέτη διαφόρων Νομοσχεδίων ὑπὸ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Κυνῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως αὐτοῦ.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Πυροβόλων Ὅπλων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

(6) Ἐπανεγγραφὴ τοῦ θέματος «Ἡ ἄρνησις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παραχωρήσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τὴν κοινότητα Λατσιῶν» ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Νίκου Κόσιη.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 22ας ΜΑΪΟΥ 1969

("Ωρα ἐνάρξεως 4.50 μ.μ.)

(Ἀρ. 35)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Πέτρος Στυλιανοῦ παρεκάλεσε νὰ ἀναγνωσθοῦν τὰ ὀνόματα τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν οἱ ὁποῖοι ἀπαρτίζουν τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπάς, διότι εἶχε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι τὰ ὀνόματα δὲν εἶχον δοθῆ εἰς τὴν δημοσιότητα. Ἐξήτασα τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς καὶ ὅπως φαίνεται ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως τῆς 3ης Ὀκτωβρίου 1968 ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Ἀναστασιάδης, ὁ ὁποῖος προήδρευε τῆς συνεδριάσεως, ἔδωσεν ὁδηγίας εἰς τοὺς Γραμματεῖς τῆς Βουλῆς καὶ ἀνέγνωσαν τὰ ὀνόματα τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν οἱ ὁποῖοι ἀπαρτίζουν τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπάς. Ὡς ἐκ τούτου δὲν προκύπτει θέμα νὰ ἀναγνωσθοῦν ἐκ νέου.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Μαΐου 1969.

«Αὐτὸ τὸν καιρὸ ἄρχισε νὰ γίνεται ξανὰ λόγος περὶ συνδέσεως τῆς Κύπρου μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινὴ Ἀγορά. Πρόσφατη δήλωση τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἀναφέρει ὅτι τὸ ὅλο πρόβλημα ἀπασχολεῖ ἤδη σοβαρὰ τὴν Κυβέρνηση.

'Εν ὄψει τῆς σοβαρότητος τοῦ προβλήματος, τῶν ἐπιπτώσεων, οἰκονομικῶν καὶ πολιτικῶν, ποὺ θὰ ἔχη τυχὸν ἀπόφαση γιὰ σύνδεση τῆς Κύπρου μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινὴ 'Αγορά, δὲν νομίζει τὸ ἁρμόδιο 'Υπουργεῖο καὶ γενικώτερα ἡ Κυβέρνηση ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ συζητηθῆ τὸ ὅλο ζήτημα καὶ νὰ ἀκουστοῦν ξανὰ οἱ ἀπόψεις ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανισμῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ νὰ ἀπασχολήση ἐπίσης τὴν Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων προτοῦ ληφθῆ ὁποιαδήποτε ἀπόφαση» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Μαΐου 1969.

«Τὸ 'Υπουργικὸ Συμβούλιο μὲ ἐπίσημο διάταγμα ἡμερομηνίας 15ης Μαΐου 1969 ἐπέβαλε ἔλεγχο στὰ ντόπια νωπὰ κρέατα βοοειδῶν, αἰγοπροβάτων καὶ κοτοπούλων καὶ καθώρισε τὴν μεγίστη τιμὴ γιὰ τοὺς καταναλωτές.

'Η ἀπόφαση αὐτὴ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου δημιούργησε πικρία καὶ ἀγανάκτηση μέσα στὲς χιλιάδες οἰκογένειες τῶν κτηνοτρόφων τῆς Κύπρου γιὰ τοὺς ἀκολούθους βασικοὺς λόγους :

(α) Στὸν καθορισμὸ τῶν τιμῶν δὲν ἐλήφθη καμιὰ πρόνοια γιὰ τοὺς κτηνοτρόφους.

(β) Δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψη τὸ κόστος παραγωγῆς κρέατος.

(γ) Δὲν κατοχυρώνονται τὰ συμφέροντα τῶν κτηνοτρόφων.

(δ) Οὔτε ρωτήθησαν, οὔτε ἐζητήθη ἡ ἄποψη τῶν κτηνοτρόφων καὶ τῶν ὀργανώσεών τους.

'Ερωτῶμεν τὸ ἁρμόδιο 'Υπουργεῖο καὶ τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον :

(α) Πάνω σὲ ποιὰ βάση καὶ ποιὰ κριτήρια ἐνέκρινε τὸ 'Υπουργικὸ Συμβούλιο διάταγμα γιὰ ἔλεγχο τῶν κρεάτων καὶ καθορισμὸ τῶν τιμῶν ;

(β) Πῶς προστατεύεται καὶ πῶς βοηθεῖται ἡ κτηνοτροφία μὲ αὐτὲς τὲς τιμές, ποὺ δὲν κατοχυρώνουν τὰ συμφέροντα τῶν κτηνοτρόφων ;

(γ) Δὲν ἀποτελεῖ ἀντίφαση αὐτὴ ἡ πολιτικὴ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου μὲ τὴν διακηρυγμένη πολιτικὴ τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας γιὰ ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Μαΐου 1969.

«'Εν ὄψει τοῦ ἀδικωτάτου Νόμου διὰ τοῦ ὁποίου ἐφηρμόσθη Σχέδιον προστασίας τῶν σιτηρῶν κατὰ τῆς ἀνομβρίας, δυνάμει τοῦ ὁποίου γίνεται περικοπὴ ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν, ἑνὸς μίλ κατ' ὀκὰν σίτου, καὶ μισοῦ μίλ κατ' ὀκὰν κριθῆς, καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι δυνάμει τοῦ σχετικοῦ Νόμου τὰ 4/5 τοὐλάχιστον τῶν σιτοπαραγωγῶν ὅλης τῆς Κύπρου, ἐνῷ φορολογοῦνται ἀγρίως διὰ τῆς ἀναφερθείσης περικοπῆς, δὲν ὑπάρχει δι' αὐτοὺς πιθανότης νὰ εὐεργετηθοῦν ὑπὸ τοῦ Σχεδίου τούτου, ἐρωτῶμεν τὴν Κυβέρνησιν ἂν θὰ ἐξακολουθήση τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Σχεδίου ἢ ἂν προτίθεται νὰ τροποποιήση ἢ νὰ καταργήση τὸν τοιοῦτον Νόμον, τὸν ὁποῖον, ὡς γνωστόν, εἰς τὴν ψήφισίν του ἡ ΠΕΚ, ὡς γνώστης τῶν γεωργικῶν προβλημάτων, κατεπολέμησε».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Μαΐου 1969.

«Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Καπούτι ἀντιμετωπίζουσι μὲ ὀξύτητα τὸ πρόβλημα τῆς γῆς δι' οἰκοδομάς. Πλησίον τοῦ χωρίου ὑπάρχει μεγάλη ἔκτασις χαλίτικης γῆς (μερρᾶ) ἡ ὁποία εἶναι κατάλληλος δι' οἰκόπεδα.

Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα λαμβάνει ἢ προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὸν χωρισμὸν αὐτῆς τῆς γῆς εἰς οἰκόπεδα πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῶν κατοίκων».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

Ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη πρὸ τριῶν περίπου ἑβδομάδων, ἡ δὲ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου ἀνεβλήθη μέχρις ὅτου κυκλοφορήσῃ καὶ ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου «Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969».

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου «Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969».

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Ἀνδρέας Γιάγκου
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς τρεῖς αὐτῆς συνεδριάσεις συγκοτηθείσας τὴν 4ην καὶ 25ην Ἀπριλίου καὶ τὴν 12ην Μαΐου 1969.

Εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν παρέστησαν ἐκπρόσωποι τοῦ Παγκυπρίου Συνδέσμου Ξενοδόχων καὶ τοῦ Συνδέσμου Γραφείων Ταξιδίων Κύπρου, εἰς δὲ τὴν δευτέραν παρέστησαν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας μετὰ τῶν ἐμπειρογνωμόνων ἐπὶ θεμάτων τουρισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου του οἵτινες καὶ παρέσχον πλείστας ὅσας ἐπεξηγήσεις ἐπὶ τῶν διαφόρων πτυχῶν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ ἐγκαθίδρυσις καὶ λειτουργία Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ, ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ ὁποίου θὰ εἶναι ἡ ὀργάνωσις καὶ ἀνάπτυξις τοῦ Κυπριακοῦ Τουρισμοῦ διὰ τῆς ἀξιοποιήσεως ὅλων τῶν πρὸς τοῦτο ὑφισταμένων δυνατοτήτων.

Πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ὡς ἄνω σκοπῶν παρέχεται ἐξουσία εἰς τὸν Ὀργανισμὸν ὅπως—

(α) ἐκπονῇ καὶ ἐφαρμόζῃ προγράμματα τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς Δημοκρατίας·

(β) εἰσηγεῖται τὴν λῆψιν νομοθετικῶν καὶ διοικητικῶν μέτρων ἀναπτύξεως τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας·

(γ) προσελκύῃ, διὰ τῆς λήψεως τῶν καταλλήλων μέτρων, ξένους ἐπισκέπτας πρὸς τὸν σκοπὸν συναλλαγματικῆς καὶ γενικωτέρας οἰκονομικῆς ὠφελείας τῆς Δημοκρατίας·

(δ) καθορίζῃ καὶ ἀξιολογῇ τουριστικὰς περιοχὰς τῆς Δημοκρατίας, ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ γενικοῦ πολεοδομικοῦ καὶ χωροταξικοῦ προγραμματισμοῦ, πρὸς τὸν σκοπὸν ἀξιοποιήσεως τούτων·

(ε) προωθῇ διὰ τῶν καταλλήλων μέτρων τὴν ἀνάπτυξιν ἐσωτερικῆς τουριστικῆς κινήσεως μεταξὺ τῶν εὐρυτέρων, κατὰ τὸ δυνατόν, στρωμάτων τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Δημοκρατίας πρὸς τὸν σκοπὸν ἀναπτύξεως πολιτιστικῶν καὶ οἰκονομικῶν σχέσεων μεταξὺ τούτου·

(στ) λαμβάνῃ οἱαδήποτε ἐπιπρόσθετα μέτρα πρὸς προαγωγὴν τῶν σκοπῶν αὐτοῦ.

Εἰς τὸν προτεινόμενον νόμον λαμβάνεται ἐπίσης πρόνοια περὶ συστάσεως Διοικητικοῦ Συμβουλίου, διοριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον θὰ προΐσταται τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ θὰ τελῇ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, ὅστις θὰ ἀσκῇ ἐποπτικὴν ἁρμοδιότητα ἐπὶ πασῶν τῶν ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ λειτουργουσῶν τουριστικῶν ἐπιχειρήσεων. Ὡσαύτως ἱδρύεται ταμεῖον, αἱ κυριώτεροι πρόσοδοι τοῦ ὁποίου θὰ προέρχωνται ἐξ ἐπιχορηγήσεων τοῦ Κράτους, ἐκ δανείων, συναπτομένων τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ ἐξ οἱωνδήποτε ἄλλων πηγῶν αἵτινες ἤθελον διατεθῇ ὑπὲρ τοῦ Ὀργανισμοῦ, θὰ καταβάλλωνται δὲ ἐξ αὐτοῦ ἅπασαι αἱ νόμιμοι δαπάναι τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Κατὰ τὴν μελέτην τοῦ Νομοσχεδίου διεπιστώθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τὰ ἀκόλουθα :

1. Ὁ ὑπὸ ἵδρυσιν Κυπριακὸς Ὀργανισμὸς Τουρισμοῦ, ὑπὸ τὴν μορφὴν ἥτις προσδίδεται εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, ἐνδέχεται νὰ συναντήσῃ δυσκολίας εἰς τὸ ἔργον του.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει πιστεύεται ὅτι μελλοντικῶς, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μέχρι τότε κτηθησομένης πείρας, θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ περαιτέρω αὔξησις τῆς αὐτοδυναμίας τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου πρὸς τὸν σκοπὸν μεγαλυτέρας ἀποτελεσματικότητος εἰς τὴν ἀποστολήν του.

2. Ἡ ὑποβληθεῖσα εἰσήγησις ὑπὸ τῶν ξενοδόχων περὶ συστάσεως ἑνὸς Αὐτονόμου Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ ἢ καὶ Ὑπουργείου Τουρισμοῦ δὲν ἐκρίθη ὑπὸ τὰς συνθήκας σκόπιμος. Κατὰ τοὺς ἐξ Ἑλλάδος μετακληθέντες τουριστικοὺς ἐμπειρογνώμονας, οἵτινες ἐμελέτησαν τὸ ἐν λόγῳ θέμα ἐπὶ μακρόν, ἡ διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου προσδιδομένη μορφὴ εἰς τὸν Κυπριακὸν Ὀργανισμὸν Τουρισμοῦ εἶναι ἡ καλυτέρα καὶ ὑπὸ τὰς συνθήκας ἡ πρακτικωτέρα.

3. Ἡ προτεινομένη σύνθεσις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου δὲν ταυτίζεται πρὸς τὰς προσδοκίας τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων ξενοδόχων καὶ λοιπῶν τουριστικῶν πρακτόρων. Παρ' ὅλα ταῦτα διεπιστώθη ὅτι πρόθεσις τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ διορίσῃ εἰς τὸ ἐν λόγῳ Συμβούλιον πρόσωπα ἔχοντα εἰδικὴν γνῶσιν ἢ κατάλληλον πεῖραν τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας, χωρὶς ὅμως ταῦτα νὰ κατέχουν τὰ προσόντα αὐτὰ ὑπὸ τὴν ἰδιότητά των ὡς ξενοδόχων ἢ ἄλλων ἐνδιαφερομένων. Καὶ τοῦτο, κατὰ τοὺς εἰδικοὺς ἐμπειρογνώμονας, διότι εἰς τὸν ὀργανισμὸν θὰ ὑπάρξουν περιπτώσεις καθ' ἃς θὰ διακυβεύωνται τὰ συμφέροντα οὐχὶ μόνον τῶν ξενοδόχων ἀλλὰ καὶ πλείστων ἄλλων τάξεων, περαιτέρω δὲ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἀποτρέπεται ἡ δημιουργία οἱωνδήποτε σκανδάλων ὡς ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ διάφορα σχέδια τοπικῆς ἀναπτύξεως, κλπ. τοῦ Ὀργανισμοῦ θὰ καθίστανται ἐκ τῶν προτέρων γνωστὰ εἰς τοὺς ἀμέσως ἐνδιαφερομένους.

4. Ἡ προβλεπομένη ἐπιχειρηματικὴ δραστηριότης τοῦ ὑπὸ ἵδρυσιν Ὀργανισμοῦ δὲν πρόκειται νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν ἀλλὰ μᾶλλον θὰ συμπληρώνῃ ταύτην, κυρίως δὲ ἐκεῖ ὅπου αὕτη θὰ διστάζῃ νὰ δράσῃ, ἐντός, βεβαίως, τῶν πλαισίων τοῦ Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως.

Ἐπὶ πλέον ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει νὰ παρατηρήσῃ ὅτι μεταξὺ τῶν πρωταρχικῶν σκοπῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ δέον νὰ περιλαμβάνηται καὶ ἡ παντὶ τρόπῳ ἐνθάρρυνσις καὶ διευκόλυνσις τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας οὕτως ὥστε νὰ συνειδητοποιηθοῦν ὑφ' ὅλων οἱ σκοποὶ τῆς δημιουργίας του.

Περαιτέρω ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται καὶ τὴν ἀκόλουθον τροποποίησιν τοῦ ὄρθρου 20 τοῦ Νομοσχεδίου :

Αἱ λέξεις «δημοσιευομένους εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας,» (2α καὶ 3η γραμμὴ) νὰ ἀπαλειφθῶσι καὶ νὰ προστεθῇ ἡ ἀκόλουθος ἐπιφύλαξις εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ :

«Νοεῖται ὅτι Κανονισμοὶ γινόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Νόμου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῇ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως.».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐκρίθη ἀναγκαία ὑπὸ τὸ φῶς τῆς μέχρι σήμερον ἀκολουθουμένης τακτικῆς ὅτι οἱοιδήποτε κανονισμοί, ἐκδιδόμενοι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἢ κατόπιν ἐγκρίσεως αὐτοῦ δυνάμει νομοθεσίας ψηφιζομένης ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ ἐπηρεάζοντες σημαντικὴν μερίδα τῶν πολιτῶν, δέον νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν. Προσέτι ὑπῆρξε παράκλησις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων ὅπως, πρὸ τῆς θεσπίσεως τῶν τοιούτων κανονισμῶν, παρέχηται ἡ εὐκαιρία καὶ ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος εἰς αὐτὰς νὰ ἐκφέρωσι τὰς ἀπόψεις καὶ εἰσηγήσεις των καὶ εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν τοῦ Σώματος.

Ἐν κατακλεῖδι ἡ Ἐπιτροπὴ ἀφοῦ ἐπέφερε καὶ ὡρισμένας λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεις εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ὡς ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι μερικοὶ ἐκ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν ἐξέφρασαν τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναβληθῇ, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἐκυκλοφόρησεν 48 ὥρας πρὸ τῆς συζητήσεως.

Ἑπομένως προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησιν διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην. Ὡς γνωστὸν εἶχεν ἀποφασισθῇ ὅπως ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969 συζητηθῇ τὴν ἰδίαν ἡμέραν μὲ τὸ Νομοσχέδιον περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ. Ἑπομένως ἡ συζήτησις τῶν δύο προαναφερθέντων Νομοσχεδίων ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω ὅπως τὸ Νομοσχέδιον περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ ἐξετασθῇ καὶ ὑπὸ τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς, διότι ὑπάρχουν ὡρισμένα θέματα νομικῆς διατυπώσεως τὰ ὁποῖα νομίζω ὅτι χρήζουν περαιτέρω διασαφηνίσεως.

Εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ τὰ μέσα ἐπιτεύξεως τούτου ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρον 4, ἐδάφιον (2), παράγραφος (α), τὸ ἑξῆς : «τὴν ἐκπόνησιν καὶ ἐφαρμογὴν προγράμματος τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς Δημοκρατίας ὡς καὶ διὰ νομοθετικὰς καὶ διοικητικὰς μεταρρυθμίσεις ἀφορώσας εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας'». Ἡ φράσις «νομοθετικὰς καὶ διοικητικὰς μεταρρυθμίσεις» δὲν πρέπει νὰ ἱκανοποιῇ ἀπὸ πλευρᾶς νομικῆς διατυπώσεως, διότι

ἀσφαλῶς οὐδεὶς ὀργανισμὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προβαίνῃ εἰς νομοθετικὰς ἢ διοικητικὰς μεταρρυθμίσεις. Ἐὰν ἡ ἔννοια εἶναι ὅτι ὁ Ὀργανισμὸς θὰ εἰσηγῆται νομοθετικὰς καὶ διοικητικὰς μεταρρυθμίσεις ἀσφαλῶς τοῦτο δύναται νὰ γίνεται. Ἀλλ' ὅπως εἶναι ἡ διατύπωσις ἀφήνεται νὰ νοηθῇ ὅτι ὁ Ὀργανισμὸς θὰ ἔχῃ δικαίωμα νὰ προβαίνῃ εἰς νομοθετικὰς καὶ διοικητικὰς μεταρρυθμίσεις.

Νομίζω ὅτι ἀπαιτεῖται σαφέστερος καθορισμός.

Ὁ κ. Στέλιος Μιχαηλίδης.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Εἰς τὴν πραγματικότητα ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπρόσεξε τοῦτο, καὶ ὅπως θὰ δῆτε εἰς τὴν Ἔκθεσίν μας εἰς τὸ (β) τῆς πρώτης σελίδος, λέγομεν συγκεκριμένα τὰ ἑξῆς : «εἰσηγεῖται τὴν λῆψιν νομοθετικῶν καὶ διοικητικῶν μέτρων ἀναπτύξεως τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἔχω προσέξει ὅτι εἰς τὴν Ἔκθεσιν ἡ διατύπωσις εἶναι ὀρθὴ ἀλλὰ εἰς τὸ κείμενον τοῦ Νόμου, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐνδιαφέρει περισσότερον, δὲν διασαφηνίζεται τὸ σημεῖον αὐτό.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Συμφωνῶ ὅτι ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ σχετικὴ τροποποίησις καὶ εἰς τὸ κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου, ἀλλὰ ἐὰν πρόκειται περὶ τούτου μόνον δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξετασθῇ τὸ Νομοσχέδιον καὶ ὑπὸ τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αὐτὴ εἶναι μία τῶν παρατηρήσεων αἱ ὁποῖαι ἔχουν περιπέσει εἰς τὴν ἀντίληψίν μου. Ἡ συζήτησις καὶ τῶν δύο Νομοσχεδίων ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα κατὰ πόσον ἡ Ἐπιτροπή του ἔχει φέρει εἰς πέρας τὴν μελέτην τοῦ Νομοσχεδίου.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἀναμένομεν ἀκόμη τὸ νέον κείμενον ἀπὸ τὴν Ἀρχὴν Ἠλεκτρισμοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Κυνῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ τροποποιήσῃ τὸν βασικὸν περὶ Κυνῶν Νόμον, εἰς τρόπον

ὥστε νὰ ὑπάρχῃ ἀποτελεσματικώτερος ἔλεγχος ἐπὶ τῶν κυνῶν καὶ ἰδίως ἐπὶ τῶν ἀδεσπότων καὶ πλανωμένων κυνῶν. Ἡ τροποποίησις αὐτὴ κατέστη ἐπιτακτικῶς ἀναγκαία ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ νὰ ὑποβοηθηθῇ ἡ ἀποτελεσματικωτέρα καταπολέμησις τοῦ ἐχινοκόκκου καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ νὰ τεθῇ, ὡς ἐλπίζομεν, τέρμα εἰς τὴν ἀηδῆ καὶ ὀχληρὰν κυκλοφορίαν χιλιάδων ἀδεσπότων κυνῶν.

Εἶναι πράγματι ἀπογοητευτικὸν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Κύπρος, τὸ ὡραῖο νησί μας μὲ τὴν ὡραίαν λιακάδα, τὸ εὔκρατον κλῖμα, τὴν σχετικὴν εὐημερίαν, τὰς ἱκανοποιητικὰς ὑγειονομικὰς συνθήκας καὶ τὸ χαμηλὸν ἐπίπεδον θνησιμότητος, τὸ ὡραῖον νησί μας τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπηλλαγμένον εὐτυχῶς σχεδὸν ὁλότελα σοβαρῶν ἐπιδημικῶν ἀσθενειῶν, νὰ κατέχῃ ἀτυχῶς τὴν δευτέραν θέσιν εἰς συχνότητα ἐχινοκόκκου ἀνάμεσα εἰς ὅλας τὰς ἄλλας χώρας τοῦ πλανήτου μας. Αὐτὸ τὸ προνόμιον δὲν τιμᾶ καθόλου τὴν Κύπρον ἡ ὁποία εἰς τὸ πρόσφατον παρελθὸν διὰ τῆς συστηματικῆς καταπολεμήσεως τῶν ἀνωφελῶν κωνώπων ἀπηλλάγη τελειως μιᾶς ἄλλης σοβαρᾶς ἀσθενείας, τῆς ἑλονοσίας.

Ὁ ἐχινόκοκκος, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἶναι πολὺ σοβαρὰ ἀσθένεια. Ἐκτὸς τῶν σοβαρῶν ἐπιπτώσεων τὰς ὁποίας ἔχει ἐπὶ τῆς δημοσίας ὑγείας, ἔχει καὶ σοβαρὰς ἐπιπτώσεις οἰκονομικάς. Ὑπολογίζεται ὅτι μολυσμένα μὲ ἐχινόκοκκον σπλάχνα σφαγείων, ἀξίας £200.000 περίπου ἐτησίως, ἀπορρίπτονται ὡς ἀκατάλληλα πρὸς βρῶσιν. Εἶναι δὲ τρομερὸν νὰ σκεφθῇ κανεὶς ὅτι μέγα μέρος τῶν μολυσμένων αὐτῶν σπλάχνων ἀπορρίπτονται ἄνευ οὐδεμιᾶς προφυλάξεως εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ ἄλλους ἐκτεθειμένους χώρους, λόγῳ κυρίως ἐλλείψεως καταλλήλων ἀγροτικῶν σφαγείων, καὶ λόγῳ ἀγνοίας τῶν σοβαρῶν κινδύνων ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὰ μολυσμένα αὐτὰ σπλάχνα. Αὐτὰ τὰ μολυσμένα σπλάχνα, τὰ ὁποῖα ἀσυνειδήτως ἀπορρίπτονται ἀκάλυπτα τῆδε κακεῖσε εἰς τοὺς ἀγρούς, ἀποτελοῦσι τροφὴν τῶν κυνῶν, ἰδίως τῶν ἀδεσπότων κυνῶν οἱ ὁποῖοι εἶναι καὶ οἱ κύριοι φορεῖς τοῦ ἐχινοκόκκου. Διότι εἶναι εἰς τὰ ἔντερα τῶν κυνῶν ποὺ ἀναπτύσσονται τὰ ὠάρια τοῦ ἐχινοκόκκου τὰ ὁποῖα καὶ ἀποτίθενται διὰ τῶν περιττωμάτων εἰς τὰ διάφορα μέρη, τοὺς ἀγρούς, τοὺς δρόμους, τοὺς λαχανοκήπους κ.λ.π. Εἶναι φανερὸν λοιπὸν ὅτι οἱ κῦνες, ἰδίως οἱ ἀδέσποτοι, οἱ πιστοὶ αὐτοὶ φίλοι τοῦ ἀνθρώπου, τὰ ἀφοσιωμένα καὶ κατὰ τὰ ἄλλα συμπαθῆ αὐτὰ ζῶα, ἀποτελοῦν πολλὲς φορὲς μεγάλον κίνδυνον διὰ τὴν ὑγείαν μας.

Πρέπει νὰ γίνῃ ἀπὸ ὅλους κατανοητὸν ὅτι οἱ ἀδέσποτοι κύνες πρέπει νὰ τεθῶσιν ὑπὸ περιορισμὸν ἢ νὰ ἐξολοθρεύωνται συστηματικῶς, διὰ νὸ παύσωσι νὰ ἀποτελοῦν κίνδυνον κινούμενον διὰ τὴν ὑγείαν τῶν παιδιῶν μας καὶ ἡμῶν τῶν ἰδίων. Ὅπου δὲν ὑπάρχουν σκύλλοι, καὶ ἰδίως ἀδέσποτοι, ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει καὶ ἐχινόκοκκος.

Βεβαίως εἶναι ἀναφαίρετον δικαίωμα οἱουδήποτε πολίτου νὰ διατηρῇ κύνα, εἶναι ὅμως καὶ ὑποχρέωσίς του νὰ θέτῃ ὑπὸ περιορισμὸν καὶ ἔλεγχον τὸν κύνα του. Εἶναι καθῆκον τῆς πολιτείας νὰ πράξῃ τοῦτο ἡ ἰδία καὶ νὰ ἐπιβάλῃ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένας κυρώσεις ἐὰν οἱ κάτοχοι κυνῶν ἀμελοῦν νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου.

Εἶναι ἐπιβεβλημένον καθῆκον ὅπως αἱ ἀρμόδιαι δημοτικαὶ καὶ κοινοτικαὶ ἀρχαὶ καταδιώκωσι καὶ ἐξολοθρεύωσι κάθε ἀδέσποτον κύνα.

Οἱ ἀδέσποτοι κύνες δὲν ἀποτελοῦν μόνον κίνδυνον διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν· ἀποτελοῦν ἐπίσης κίνδυνον διὰ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν καὶ τὴν δημοσίαν εὐπρέπειαν. Τὸ δῆγμα ἀνυπόπτων διαβατῶν ὑπὸ ἀδεσπότων κυνῶν, αἱ συχναὶ ἐπιθέσεις των κατὰ τῶν αἰγοπροβάτων καὶ τῶν ἄλλων κατοικιδίων ζώων, τῶν πουλερικῶν, τῶν κονίκλων κ.λ.π., τὸ ἀηδὲς θέαμα τῶν πτωμάτων τῶν ἐκ δυστυχημάτων φονευομένων κυνῶν ἐπὶ τῶν δημοσίων ὁδῶν, ἡ κυκλοφορία ἑκατοντάδων ἀδεσπότων κυνῶν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας τῶν πόλεων, ἡ καθημερινὴ ὀχληρία ἡ ὁποία προκαλεῖται ἀπὸ τὰ περιττώματα, τὰ γαυγίσματα καὶ τὰς διαφόρους δημοσίας σεξουαλικὰς αὐτῶν ἐπιδείξεις, ἀποτελοῦν θέαμα ὄχι μόνον ἀηδὲς καὶ ἀποκρουστικὸν ἀλλὰ καὶ μειωτικὸν τοῦ πολιτισμοῦ μας, εἰς μίαν μάλιστα περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν ἐντατικαὶ καταβάλλονται προσπάθειαι τουριστικῆς ἀναπτύξεως.

Αὐτὴν τὴν ἀπαράδεκτον κατάστασιν διὰ κάθε πολιτισμένην χώραν ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ διορθώσῃ ἡ προτεινομένη τροποποίησις τοῦ περὶ κυνῶν βασικοῦ νόμου.

Ὅμως, κατὰ τὴν γνώμην μου, μόνη ἡ τροποποίησις αὐτὴ δὲν εἶναι ἀρκετὴ διὰ νὰ διορθώσῃ τὰ κακῶς κείμενα.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν κίνδυνον τοῦ ἐχινοκόκκου ἐπιβάλλεται ὅπως ληφθῶσι καὶ ἄλλα παράλληλα μέτρα ἐκ μέρους τῶν ὑγειονομικῶν καὶ τῶν ἄλλων ἁρμοδίων ἀρχῶν. Ἡ ἵδρυσις ἐκσυγχρονισμένων σφαγείων εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰς ἀγροτικὰς κοινότητας εἶναι ἐπιβεβλημένη. Ἡ συστηματικὴ διαφώτισις τοῦ κοινοῦ, καὶ ἰδίως τῶν κατοίκων τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν, διὰ τοὺς κινδύνους ἐκ τῶν ἀδεσπότων κυνῶν πρέπει νὰ προωθηθῇ καὶ νὰ προγραμματισθῇ ἐντὸς τῶν πλαισίων ἑνὸς σχεδίου ἀντιεχινοκοκκικοῦ ἀγῶνος ἐπὶ παγκυπρίου κλίμακος. Τελευταίως ὁ Δῆμος Λεμεσοῦ, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Διοικήσεως καὶ τῶν Κοινοτικῶν Ἀρχῶν, ἐξετέλεσε τοιοῦτον σχέδιον ἀντιεχινοκοκκικοῦ ἀγῶνος μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν καὶ ἀπήχησιν.

Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς εἰσόδου τῶν κυνῶν, ἀκόμη καὶ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θὰ κρατῶνται διὰ λωρίων, εἰς κλειστοὺς δημοσίους χώρους, εἰς κινηματογράφους, εἰς ἑστιατόρια, εἰς λέσχας, εἰς σχολεῖα, εἰς δημοτικὰς ἀγορὰς καὶ χώρους πωλήσεως φθαρτῶν καὶ ἄλλων τροφίμων καὶ ἡ ὑποχρεωτικὴ χορήγησις εἰς τοὺς κύνας ὑπὸ τῶν κατόχων των τῶν προφυλακτικῶν ἀνθελμιθικῶν δισκίων πρέπει κατὰ τὴν γνώμην μου νὰ ἀποτελέσωσι θέμα εἰδικῶν κανονισμῶν ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων ὑγειονομικῶν καὶ ἄλλων ἀρχῶν. Μόνον διὰ τῆς λήψεως ὅλων αὐτῶν τῶν μέτρων θὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ἐξάλειψιν τῶν ἀδεσπότων κυνῶν καὶ θὰ ἀπαλλαγῶμεν τοῦ ἐχινοκόκκου καὶ τῶν ἄλλων ἀπαραδέκτων καταστάσεων αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦνται διὰ τῆς ἐλευθέρας κυκλοφορίας αὐτῶν.

Τέλος, ἀφοῦ ἐξήτασα μετὰ προσοχῆς τὰς ἐπενεχθείσας τροποποιήσεις ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς, ἐκφράζω τὴν γνώμην ὅτι αὗται ἂν καὶ δικαιολογημέναι καθιστοῦν πολὺ ἠπιώτερον τὸν Νόμον καὶ ἀνοίγονται πολλὰ παράθυρα καταστρατηγήσεως αὐτοῦ μὲ κίνδυνον νὰ μὴν ἐξυπηρετηθῇ ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιδιωκόμενος σκοπός.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐκ τῆς θέσεώς μου, κ. Πρόεδρε.

Ἐφοβήθην, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κατ' ἀρχὰς ὅτι ὁ ἔντιμος ἐκ Λεμεσοῦ συνάδελφος κ. Φράγκος θὰ καθίστατο «κυνοκάπηλος». Εὐτυχῶς ὅμως, ἴσως διότι οἱ κύνες καὶ δὴ οἱ ἀδέσποτοι δὲν ἔχουν δικαίωμα ψήφου καὶ λόγῳ τῶν σοβαρῶν ἐπιπτώσεων αἱ ὁποῖαι προκύπτουν ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ἐχινοκόκκου, ὑπῆρξεν εἰσηγητὴς μειώσεως τῶν δραστηριοτήτων των. Κατὰ τὰ ἄλλα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, αἱ εἰσηγήσεις τοῦ κ. Φράγκου πιστεύω ὅτι πρέπει νὰ τύχουν σοβαρᾶς προσοχῆς ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων παραγόντων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ τονίσω δύο σημεῖα ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον.

Τὸ πρῶτον σημεῖον εἶναι ὅτι ὁ προτεινόμενος νόμος ἀποτελεῖ μέρος ἑνὸς μεγαλυτέρου προγράμματος διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἐχινοκόκκου. Ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ὑγείας κ. Παπαδόπουλος, ὅταν ἐξήγγελλε τὴν νέαν προσπάθειαν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς καταπολέμησιν τοῦ ἐχινοκόκκου, εἶχεν ἀναφέρει ὅτι θὰ ἐλαμβάνοντο πρὸς τοῦτο πλεῖστα ὅσα μέτρα μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν σφαγείων καὶ τὰ ἄλλα σχετικὰ εἰς τὰ ὁποῖα εἶχεν ἀναφερθῆ ὁ συνάδελφος κ. Φράγκος.

Τὸ δεύτερον σημεῖον εἶναι ὅτι ἀφ' ἧς στιγμῆς τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν ὁ νόμος αὐτός, ὁ ὁποῖος ἔχει δραστικὰς διατάξεις ὅσον ἀφορᾷ τοὺς κύνας, θὰ πρέπει οἱ ἰδιοκτῆται νὰ προσέξουν οὕτως ὥστε νὰ περιορίσουν τοὺς κύνας των καὶ νὰ τοὺς ἐγγράψουν διὰ νὰ μὴν εὑρεθῶσι πρὸ δυσαρέστων ἐκπλήξεων.

Ὑπολογίζεται ὅτι ὁ νόμος αὐτὸς θὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν περὶ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1969, ὅτε καὶ θὰ συμπληρωθῆ τὸ ὅλον σχέδιον τὸ ὁποῖον μελετᾶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἡ Κυβέρνησις.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἴσως εἶναι εὐχάριστον τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα δὲν ἐπεξετάθησαν διὰ νὰ καλύπτουν καὶ τὸν κόσμον τῶν ζώων. Διότι προφανῶς διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου θὰ ἐγίνετο δυσμενὴς διάκρισις κατὰ τῶν σκύλλων τῆς Κύπρου!

Καλοῦνται οἱ ἀδέσποτοι σκύλλοι—οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀδέσποτοι διότι οἱ ἰδιοκτῆται των ἀπὸ μικροὺς συνηθίζουν ὅταν δὲν τοὺς θέλουν ἀντὶ νὰ τοὺς ἐξολοθρεύουν νὰ τοὺς ρίχνουν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ νὰ τοὺς ἀφήνουν νὰ μεγαλώνουν μόνους των—νὰ πληρώσουν τὴν «νύμφην», ἔστω καὶ ἐὰν δὲν εὐθύνωνται, διότι οἱ κάτοικοι τῆς Δημοκρατίας οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνται μὲ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ σφαγέως δὲν καταστρέφουν τὰ ἐντόσθια τῶν ζώων ἀλλὰ τὰ ἀφήνουν ἐκτεθειμένα καὶ τοὺς δελεάζουν νὰ τὰ φάγουν.

Νομίζω ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ληφθοῦν καὶ ὡρισμένα σοβαρὰ μέτρα ἐπιβολῆς αὐστηρῶν ποινῶν ἐναντίον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι σφάζουν ζῶα ἐκτὸς σφαγείων ἢ οἱ ὁποῖοι ἐνῶ εἶναι ὑπάλληλοι σφαγείων ἀντὶ νὰ καταστρέψουν τὰ ἐντόσθια τῶν ζώων τὰ ὁποῖα σφάζουν, τὰ ἀπορρίπτουν ὅπου τύχει, ὅπως ἀνέφερε καὶ ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Φράγκος, ἢ τὰ ἀφήνουν ἐκτεθειμένα ἢ δὲν τὰ καταστρέφουν οὕτως ὥστε νὰ δημιουργοῦν ἑστίας μολύνσεων.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ πρέπει νὰ ψηφισθῆ, διότι ἐπιβάλλεται ἡ ψήφισίς του ἐκ τῶν πραγμάτων ἄνκαι, κατὰ τὴν γνώμην μου, πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας, ὅταν ὁμιλῶμεν περὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ τουρισμοῦ, ὅτι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ γίνεται ἡ σύλληψις τῶν σκύλλων καὶ ἡ καταστροφή των δὲν πρέπει νὰ εἶναι τοιοῦτος ὥστε νὰ προκαλῆ τὴν ἀγανάκτησιν τῶν τουριστῶν.

Περιῆλθεν εἰς γνῶσιν μου ὅτι εἰς ὡρισμένας περιοχὰς ἔχει χρησιμοποιηθῆ ἡ μέθοδος τοῦ πυροβολισμοῦ διὰ πυροβόλου ὅπλου πρὸς ἐξόντωσιν τῶν σκύλλων. Ὑπάρχουν περιπτώσεις εἰς τὰς ὁποίας ζῶα ἐτραυματίσθησαν, δὲν ἐφονεύθησαν καὶ κατέφυγαν εἰς διαφόρους ἀγροὺς ὅπου παρέμειναν οὐρλιάζοντα. Γενικῶς πιστεύω ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν μέτρον ἡ χρῆσις πυροβόλων ὅπλων ἐντὸς κατωκημένων περιοχῶν διὰ τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν κυνῶν.

Ὑπάρχουν εἰδικὰ ὅπλα τὰ ὁποῖα ἐκσφενδονίζουν ὡρισμένον ὑγρόν, ὑπνωτικὸν ἢ ναρκωτικόν, καὶ τὰ ὁποῖα μποροῦν νὰ εἰσαχθοῦν ἐναντι μικρᾶς δαπάνης καὶ νὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν, ὥστε τὸ ζῶον νὰ τίθεται ὑπὸ νάρκωσιν, νὰ συλλαμβάνεται καὶ νὰ ἐξολοθρεύεται εἰς κατάλληλον χῶρον χωρὶς νὰ ἀποτελῆ δημόσιον θέαμα ἡ ἐξολόθρευσίς του. Τοῦτο θὰ ἀποβῆ πρὸς ὄφελος τοῦ τουρισμοῦ μας.

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἀπὸ τῆς θέσεώς μου θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι συμφωνῶ πλήρως μὲ τὰ ὅσα ἔχετε πεῖ. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω εἶναι ὅτι, ὁ θάνατος τῶν σκύλλων θὰ ἔπρεπε νὰ προκαλῆται διὰ μιᾶς ἐνέσεως, ὅπως γίνεται εἰς τὰ πολιτισμένα κράτη, καὶ ὄχι νὰ φονεύωνται μὲ τὸν σημερινὸν βάρβαρον τρόπον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν τρόποι ἐξολοθρεύσεως ζώων οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἐγκριθῆ ὑπὸ διεθνῶν ὀργανισμῶν καὶ οἱ ὁποῖοι οὔτε δαπανηροὶ εἶναι οὔτε δύσκολοι.

Ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἑδαφίου (3) τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τοῦ Δευτέρου Πίνακος τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Κυνῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Κυνῶν Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Αὐξήσεως Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 19ην Μαΐου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου περὶ Αὐξήσεως Συντάξεων οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ παραχώρησις, εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν συνταξιούχων δημοσίων ὑπαλλήλων τῶν ἀποβιωσάντων πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968, ηὐξημένης συντάξεως κατὰ ¼ τῶν παραχωρηθεισῶν αὐξήσεων ἐξ 6½% καὶ 13% εἰς τὰς συντάξεις τῶν ἀφυπηρετησάντων δημοσίων ὑπαλλήλων, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον ἐλήφθη πρόνοια ὅπως μεταβιβασθῇ εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν των.

Τὰ ὡς ἄνω ποσοστὰ τῶν αὐξήσεων, ἐκ παραδρομῆς, ἠλαττώθησαν εἰς τὸν βασικὸν νόμον εἰς 1¾% καὶ 3¼% ἀντιστοίχως, συνεπείᾳ δὲ τούτου παρεχωρήθησαν εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἄνω ἀποβιωσάντων συνταξιούχων αὐξήσεις ἰσοδυναμοῦσαι μόνον πρὸς τὸ 1/16 τῶν ρηθεισῶν αὐξήσεων.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔναρξις ἰσχύος. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Αὐξήσεως Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Αὐξήσεως Συντάξεων Νόμου τοῦ 1968 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει κυκλοφορήσει. Ἐπομένως τὸ Νομοσχέδιον δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ.

Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΟΔΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (Ἀρ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Προέδρος
Νῖκος Κόσιης
Σωτήριος Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 20ὴν Μαΐου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου τροποποιητικοῦ νόμου σκοπεῖται ἡ παραχώρησις ἐξουσίας εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅπως διὰ κανονισμῶν ρυθμίζῃ τὸ ἀνώτατον ὅριον τοῦ ὕψους καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὀρόφων ἢ τοῦ ἀνωτάτου συνολικοῦ ἐμβα-

δοῦ ἁπάντων τῶν ὀρόφων νέων οἰκοδομῶν. Ὡσαύτως παρέχεται ἐξουσία εἰς τὰς ἁρμοδίας ἀρχὰς ὅπως καθορίζουν, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ζώνας ἐντὸς τῶν ὁποίων θὰ ἐφαρμόζωνται τὰ ρηθέντα ἀνώτατα ὅρια.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα καὶ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι, τοὐλάχιστον μέχρι τῆς ψηφίσεως τῆς νέας νομοθεσίας περὶ Πολεοδομίας καὶ Χωροταξίας, δέον νὰ ὑπάρχῃ πολεοδομικὸς ἔλεγχος ἐπὶ τῶν νέων οἰκοδομῶν, ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Τὴν Ἔκθεσιν σήμερον τὴν ἐλάβομεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐφ' ὅσον ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἐκυκλοφόρησε 48 ὥρας πρὸ τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ συζήτησις δὲν δύναται νὰ διεξαχθῇ σήμερον καὶ ἑπομένως θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία—δὲν δύνανται νὰ συζητηθοῦν σήμερον διότι αἱ Ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν δὲν ἔχουν εἰσέτι κυκλοφορήσει. Τὰ θέματα αὐτὰ θὰ τεθοῦν ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα :

(1) Ὁ περὶ Δήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 4) τοῦ 1969.

(3) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 19ην Μαΐου 1969 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1969 (Ἀρ. 15 τοῦ 1969) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1969 (Ἀρ. 16 τοῦ 1969).

(4) Ἐξαμηνιαία Ἔκθεσις τοῦ Διοικητοῦ τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης τῆς Δημοκρατίας διὰ τὴν περίοδον τὴν λήγουσαν τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968, συμφώνως τοῦ ἄρθρου 119 (5) τοῦ Συντάγματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐξ ὅσων ἀντιλαμβάνομαι ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν προτίθεται νὰ καταθέσῃ τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Πρόκειται, κ. Πρόεδρε, περὶ Νομοσχεδίου τροποποιοῦντος τὸν περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν Νόμον. Ἤδη ἔχω παραδώσει τὸ κείμενον τοῦ Τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου εἰς τὴν Γραμματείαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ Νομοσχέδιον θεωρεῖται ὡς κατατεθέν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἐκ μέρους τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐκ μέρους τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς.

Τοῦτο παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν πρὸς ἐξέτασιν καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν κατάθεσιν ἐγγράφων θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τοὺς ἐντίμους κυρίους Βουλευτὰς ὅτι ὁ Παγκύπριος Σύνδεσμος Ἑλλήνων Τουρκοπλήκτων ἀπέστειλε πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, τὴν 16ην Μαΐου 1969, ἐπιστολὴν διὰ τῆς ὁποίας ζητεῖ ὅπως τὸ θέμα τῶν Τουρκοπλήκτων ἐπανεξετασθῇ. Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ἐπισυνάπτεται ὑπόμνημα τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει τὰς ἀπόψεις τοῦ Συνδέσμου Τουρκοπλήκτων ἐν σχέσει μὲ τὸν περὶ Ζημιωθέντων Νόμον τοῦ 1968 καὶ εἰσηγήσεις διὰ ριζικὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος τῶν Τουρκοπλήκτων.

Ἀντιπροσωπεία τοῦ προαναφερθέντος Συνδέσμου μὲ ἐπεσκέφθη εἰς τὸ Γραφεῖον μου καὶ μοῦ ἐξήγησε προφορικῶς τὰς ἀπόψεις της.

Ἀντίγραφον τοῦ πρὸς ἐμὲ ἀποσταλέντος ὑπομνήματος ἀπεστάλη ἐπίσης καὶ εἰς τὸν Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν.

Ἐπληροφόρησα τὸν Παγκύπριον Σύνδεσμον Ἑλλήνων Τουρκοπλήκτων ὅτι ἡ ριζικὴ ἐπίλυσις τοῦ θέματος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προέλθῃ μόνον ἐξ ἐνεργειῶν τῆς Βουλῆς, διότι προϋποθέτει αὔξησιν τῶν δαπανῶν τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ ἐπομένως ἡ εἰσήγησις πρέπει νὰ προέρχεται ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Ἐξήγησα τὰς ἀπόψεις μου εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ὑπεστήριξα ὅτι ἐφ' ὅσον τὸ ἴδιον ὑπόμνημα ἐτέθη ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν καὶ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ἡ ὀρθοτέρα διαδικασία θὰ ἦτο ἴσως νὰ συσταθῇ Μικτὴ Ἐπιτροπή, ἀποτελουμένη ἐκ Βουλευτῶν καὶ Κυβερνητικῶν ἐκπροσώπων, διὰ νὰ μελετήσῃ ἀπὸ κοινοῦ τὸ πρόβλημα τῶν Τουρκοπλήκτων καὶ τὰς εἰσηγήσεις τὰς ὁποίας περιλαμβάνει τὸ ὑπόμνημά των.

Προτίθεμαι ἑπομένως, ὡς πρῶτον βῆμα, νὰ παραπέμψω τὸ ὑπόμνημα τὸ ὁποῖον ἐτέθη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς εἰς τὴν Εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων διὰ νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ εἰσηγηθῇ κατὰ πόσον ἐνδείκνυται ἡ σύστασις κοινῆς Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐξ ἐκπροσώπων τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ τῆς Βουλῆς διὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ὑποβληθέντος ὑπομνήματος καὶ διὰ τὴν περαιτέρω ἐξέτασιν τρόπων ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων τῶν Τουρκοπλήκτων.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν διαδικασίαν ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις τὸ ὑπόμνημα τὸ ὁποῖον κατετέθη ὑπὸ τοῦ Παγκυπρίου Συνδέσμου Ἑλλήνων Τουρκοπλήκτων παραπέμπεται εἰς τὴν εἰδικῶς συσταθεῖσαν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ θεμάτων ἀφορώντων τοὺς Τουρκοπλήκτους.

Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ συνέλθῃ ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος καὶ θὰ ὑποβάλῃ τὴν εἰσήγησίν της εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν αὐτῆς, ἡ ὁποία, ὅπως ἀνέφερα ἐνωρίτερον, θὰ ὁρισθῇ διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ ὑπάρχει τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Νίκου Κόσιη καὶ τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἀκολούθως :

«Ἡ ἄρνησις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παραχωρήσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τὴν κοινότητα Λατσιῶν».

Ὁ ἔντιμος Γραμματεὺς ἐπέσυρε τὴν προσοχήν μου εἰς τὸ ὅτι δὲν παρέπεμψα τὰ κατατεθέντα Νομοσχέδια εἰς τὰς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπάς.

Ὁ περὶ Δήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, παραπέμπεται δὲ εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν διότι τὸ Νομοσχέδιον ἅπτεται θεμάτων τὰ ὁποῖα ἔχουν οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 4) τοῦ 1969 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Τὰ ἔγγραφα τὰ ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν καὶ ἡ Ἐξαμηνιαία Ἔκθεσις τοῦ Διοικητοῦ τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης τῆς Δημοκρατίας διὰ τὴν περίοδον τὴν λήγουσαν τὴν 31ην Δεκεμβρίου τοῦ 1968, ἡ ὁποία κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν συμφώνως τοῦ ἄρθρου 119 (5) τοῦ Συντάγματος, παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ κ. Νῖκος Κόσιης ἔχει τὸν λόγον.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ὡς σᾶς εἶναι γνωστόν, τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα ἀφορᾷ τὴν ἄρνησιν τῆς Κυβερνήσεως νὰ παραχωρήσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τὴν κοινότητα Λατσιῶν.

Τὸ θέμα αὐτὸ προκύπτει ἀπὸ ὑποβληθεῖσαν ἐρώτησιν καὶ ληφθεῖσαν μὴ ἱκανοποιητικὴν ἀπάντησιν.

Τὸ χωρίον Λατσιὰ ἀπέχει πέντε μίλια ἀπὸ τὴν Λευκωσίαν, εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς κυρίας ὁδοῦ Λευκωσίας—Λεμεσοῦ, καὶ ἔχει πληθυσμὸν 800 περίπου κατοίκων, προμηθεύεται δὲ πόσιμον νερὸν ἀπὸ τὴν ἰδίαν διάτρησιν ποὺ προμηθεύεται καὶ τὸ χωρίον Γέρι μὲ πληθυσμὸν 900 περίπου κατοίκων.

Ἡ ἀπόδοσις τῆς διατρήσεως, συμφώνως πληροφοριῶν μου ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα, μπορεῖ νὰ καλύψῃ τὰς ἀνάγκας 2.500 μέχρις 3.000 περίπου ἀτόμων.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1963 μέχρι σήμερον ὑπεβλήθησαν ὑπὸ διαφόρων προσώπων αἰτήσεις δι' ἄδειαν διαχωρισμοῦ 280 περίπου οἰκοπέδων. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως ἀρνεῖται νὰ δώσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων ἰσχυριζομένη ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀρκετὸν νερόν.

Εἰς τὴν περιοχὴν Λατσιῶν ὑπάρχουν 4 διατρήσεις αἱ ὁποῖαι χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν ὕδρευσιν τῆς Λευκωσίας καὶ ἄλλαι τρεῖς διατρήσεις μὲ ἀπόδοσιν 15 μέχρις 20.000 γαλονίων τὴν ὥραν ἑκάστη, αἱ ὁποῖαι χρησιμοποιοῦνται διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἰνστιτούτου Γεωργικῶν Ἐρευνῶν, εἰς Ἀθαλάσσαν. Ἐκτὸς τούτων ὑπάρχουν εἰς τὴν περιοχὴν Λατσιῶν περίπου 250 διατρήσεις καὶ λάκκοι. Ἀπὸ πληροφορίας δὲ τὰς ὁποίας ἔχω ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα, εἰς τὴν περιοχὴν Λατσιῶν ὑπάρχουν πλούσια ὑπόγεια ὑδροφόρα στρώματα.

Νομίζω, ἀπὸ ὅσα ἀνέφερα, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, θὰ ἔχετε ἀντιληφθῆ ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ὅτι ἡ ἄρνησις διὰ τὴν παραχώρησιν ἀδείας διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς Λατσιὰ ἔγκειται εἰς τὸ ζήτημα ἐλλείψεως νεροῦ δὲν εὐσταθεῖ, ἐφ' ὅσον τόσαι μεγάλαι ποσότητες νεροῦ μεταφέρονται διὰ τὴν ὕδρευσιν τῆς Λευκωσίας καθημερινῶς καὶ ἐφ' ὅσον ἐξ ἴσου μεγάλαι ποσότητες νεροῦ μεταφέρονται διὰ γεωργικοὺς σκοποὺς ὡς καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἰνστιτούτου Γεωργικῶν Ἐρευνῶν εἰς Ἀθαλάσσαν.

Πρέπει κατά συνέπειαν ή πολιτική τοῦ Ὑπουργείου ἐπί τοῦ ὑπό συζήτησιν θέματος νά ἀλλάξῃ. Πρέπει νά δοθοῦν ἄδειαι διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τά Λατσιά διά νά μπορέσουν οἱ κάτοικοι νά κτίσουν σπίτια διά νά παντρέψουν τά παιδιά των καί νά μήν εἶναι ὑποχρεωμένοι διά νά παντρέψουν ἕνα παιδί νά κτίζουν σπίτια μέσα εἰς τά χωράφια, ὅπως κάμνουν σήμερα.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Καί ἡ παροῦσα διάτρησις ἐπιτρέπει τήν περαιτέρω ἐπέκτασιν τοῦ χωρίου ἀλλά καί ἄλλη διάτρησις θά ἠμποροῦσε καί πρέπει νά ἀνορυχθῇ ὑπό τῆς Κυβερνήσεως διά νά καλύψῃ τόσον τάς παρούσας ὅσον καί τάς μελλοντικάς ἀνάγκας τοῦ χωρίου.

Τό χωρίον εἶναι ἕτοιμον νά καταβάλῃ ὅλα τά ἔξοδα πρός τόν σκοπόν αὐτόν.

Μπορεῖ ἡ Κυβέρνησις, ἄν θέλῃ, ἀφοῦ ἀνορύξῃ ἄλλην διάτρησιν ἤ νά τήν χρησιμοποιήσῃ ὡς ἐφεδρικήν ἤ νά χρησιμοποιήσῃ τήν μίαν διάτρησιν διά τάς ἀνάγκας τῶν Λατσιῶν καί τήν ἄλλην διά τό Γέρι.

Πάντως τό πρόβλημα διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τά Λατσιά εἶναι σοβαρόν διά τούς κατοίκους τοῦ χωρίου καί δύναται καί πρέπει νά λυθῇ. Κατά τήν γνώμην μου κανένα ἐμπόδιον δέν ὑπάρχει.

Εἰσηγοῦμαι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅπως τό θέμα τοῦτο παραπεμφθῇ εἰς τήν Ἐπιτροπήν Ἐσωτερικῶν τῆς Βουλῆς ἡ ὁποία, ἀφοῦ τό συζητήσῃ μέ τά ἁρμόδια Τμήματα τῆς Κυβερνήσεως, νά ὑποβάλῃ τάς εἰσηγήσεις της εἰς τήν Βουλήν ἐντός ἑνός μηνός ἀπό σήμερον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ἐπί τοῦ θέματος ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἰσηγοῦμαι ὅπως τό θέμα ἀναβληθῇ, ἐάν θέλετε, ὡς εἴθισται ἄλλωστε εἰς παρομοίας περιπτώσεις, διά νά παρασχεθῇ ἡ εὐκαιρία νά μελετηθοῦν ἐπακριβέστερον τά στοιχεῖα τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Κόσιη καί νά γίνῃ συζήτησις διεξοδικωτέρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τό θέμα αὐτό ἦτο ἐγγεγραμμένον ἐπί σειράν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς, ἡ συζήτησίς του ἀνεβλήθη λόγῳ ἀπουσίας τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Κόσιη εἰς τό ἐξωτερικόν, ἐπανεγράφη τήν παρελθοῦσαν Πέμπτην καί ὡρίσθη πρός συζήτησιν σήμερον. Ἀσφαλῶς δέν ἔχω δυσκολίαν νά ἀναβάλω τήν συνέχισιν τῆς συζητήσεώς του διά τήν προσεχῆ Πέμπτην, ἀλλά ἐκεῖνο τό ὁποῖον προκύπτει ἐκ τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Κόσιη εἶναι ὅπως τό θέμα παραπεμφθῇ εἰς τήν Ἐπιτροπήν Ἐσωτερικῶν ἡ ὁποία, ἀφοῦ ἐξετάσῃ τό θέμα μέ τό ἁρμόδιον Τμῆμα, νά ὑποβάλῃ ἔκθεσιν εἰς τήν Βουλήν. Εἰσηγοῦμαι ὅτι αὐτή θά ἦτο ἡ ὀρθοτέρα διαδικασία. Καί ἡ συζήτησις νά διεξαχθῇ μετά τήν ὑποβολήν σχετικῆς ἐκθέσεως. Διότι ἄλλως θά συζητῶμεν ἐπί στοιχείων τά ὁποῖα δέν θά εἶναι ἐξηκριβωμένα.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Δέν ἔχω ἔνστασιν, κ. Πρόεδρε, διότι εἶναι καί πρακτικώτερον αὐτό ἄλλωστε.

Ἓν ἄλλο θέμα ὅμως τό ὁποῖον θά ἤθελα νά θίξω εἶναι ὅπως τό ὑπόμνημα τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Τουρκοπλήκτων ἀποσταλῇ ἐγκαίρως πρός ὅλα τά μέλη τῆς Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀλλά καί πρός ὅλους τούς Βουλευτάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Ασφαλῶς θὰ δακτυλογραφηθῇ καὶ θὰ δοθῇ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Συνδέσμου 'Ελλήνων Τουρκοπλήκτων εἰς ὅλους τοὺς Βουλευτάς.

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Κόσιη ἐν σχέσει μὲ τὴν ἄρνησιν τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παραχωρήσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου Λατσιῶν παραπέμπεται εἰς τὴν 'Επιτροπὴν 'Εσωτερικῶν, ἡ ὁποία νὰ διερευνήσῃ ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον τοῦτο μετὰ τοῦ ἁρμοδίου 'Υπουργείου καὶ νὰ ὑποβάλῃ "Εκθεσιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. 'Η περαιτέρω συζήτησις τοῦ θέματος θὰ διεξαχθῇ κατόπιν τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς 'Εκθέσεως τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς.

'Ο κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε. 'Επὶ τοῦ ζητήματος τὸ ὁποῖον ἔχει ἐγείρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Κόσιης θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω τὰ ἑξῆς :

"Οτι θὰ εἶναι λανθασμένη ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἐὰν ἀπαγορεύωμεν τὸ ἄνοιγμα οἰκοπέδων εἰς τὰ παραπλήσια χωρία τῆς Λευκωσίας, ὅπου οἱ κάτοικοι τούτων δύνανται νὰ ἐξασφαλίσουν οἰκόπεδα εἰς πολὺ χαμηλοτέρας τιμὰς ἀπὸ ὅ,τι θὰ μποροῦσαν νὰ ἐξασφαλίσουν πλησίον τῆς Λευκωσίας. Καὶ θὰ εἶναι, ὅπως ἔχω πεῖ, μία λανθασμένη πολιτικὴ καὶ μία πολιτικὴ ἡ ὁποία.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ σᾶς διακόψω ἀλλὰ νὰ μὴν εἰσέλθωμεν εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος τώρα, διότι εἶναι ἀκριβῶς αὐτὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐξετάσῃ ἡ 'Επιτροπὴ καὶ νὰ μᾶς κατατοπίσῃ ἐπὶ ὅλων τῶν πτυχῶν τοῦ θέματος. "Αλλως θὰ ἀνοίξωμεν τώρα τὴν συζήτησιν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

"Εχετε πληρέστατον δίκαιον, κ. Πρόεδρε. Σκοπός μου δὲν εἶναι νὰ ἀνοίξω τώρα τὴν συζήτησιν, ἀλλὰ νὰ τονίσω ἁπλῶς ὅτι ἡ 'Επιτροπὴ δέον νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν της αὐτὸ τὸ ζήτημα, ὅτι δηλαδὴ διὰ τοῦ ἀνοίγματος οἰκοπέδων εἰς τὰ παραπλήσια χωρία διευκολύνεται ὁ ἐκπεσμὸς τῆς τιμῆς τῶν οἰκοπέδων καὶ ὅτι θὰ ἦτο καλὸν ὅπως μὲ κάθε τρόπον προσπαθήσωμεν νὰ ἐξασφαλίσωμεν νερὸν εἰς τὰς περιοχὰς αὐτὰς δι' ἐξασφάλισιν χαμηλοῦ κόστους οἰκοπέδων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἶναι μία ἄποψις ἡ ὁποία ἐξεφράσθη καὶ ἡ ὁποία εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἀπασχολήσῃ τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν 'Επιτροπήν, ἡ ὁποία θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν της ὅλα τὰ θέματα τὰ ὁποῖα προκύπτουν ἐκ τῆς ἀρνήσεως τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παραχωρήσῃ ἄδειαν διὰ τὸν διαχωρισμὸν οἰκοπέδων.

'Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε. 'Αντιλαμβάνομαι ὅτι ἐτερματίσθη ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ Κεφαλαίου Δ.

'Ως ἀνέφερα καὶ κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν τοῦ Σώματος, ἡ 'Επιτροπὴ 'Εσωτερικῶν καὶ 'Αμύνης ἐπελήφθη τοῦ γνωστοῦ θέματος τῶν παρανόμων ὀργανώσεων καὶ τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην ἐγένετο σχετικὴ συνεδρίασις. Εἶχα ἀναφέρει προηγουμένως ὅτι θὰ κατετόπιζα τὸ Σῶμα, ὡς Πρόεδρος τῆς 'Επιτροπῆς αὐτῆς, ὡς πρὸς τὴν πρόοδον τῶν ἐργασιῶν της. Συνετάχθη "Εκθεσις

ἐπὶ τῶν ὅσων ἐγένοντο καί, ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε, προτίθεμαι νὰ προβῶ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Ἐκθέσεως αὐτῆς ἡ ὁποία βεβαίως θὰ κυκλοφορήσῃ καὶ ἐγγράφως εἰς τὰ Μέλη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ ὅπως ἡ Ἔκθεσις ἀναγνωσθῇ εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΜΥΝΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ «Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΕΙΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΚΑΤΟΠΙΝ ΤΗΣ ΕΞΑΓΓΕΛΙΑΣ ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΕΝ ΚΥΠΡΩ».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσιης
Σωτήριος Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης.

Ὡς ἀνεφέρθη ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, ἡ ὑπ' αὐτὸν Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισεν ὅπως ἐνημερωθῇ κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τῶν Ἀρμοδίων προτοῦ λάβῃ οἱανδήποτε ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς τηρητέας διαδικασίας ὡς πρὸς τὸν χειρισμὸν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος θέματος. Προσέτι ἐτονίσθη ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι αὕτη θὰ ἐνημερώσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῆς προόδου τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Πρὸς τὸν ὡς ἄνω σκοπὸν προσεκλήθη ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης ὅπως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτῆς τῆς 20ῆς Μαΐου 1969 καὶ ὥραν 4ην ἀπογευματινήν. Ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς προσῆλθε συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας καὶ τοῦ Ὑπευθύνου τῆς Ὑπηρεσίας Πληροφοριῶν.

Κατ' ἀρχὴν ὁ ἔντιμος κύριος Ὑπουργὸς ηὐχαρίστησε τὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν πρὸς αὐτὸν εὐκαιρίαν ὅπως ἔλθῃ εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ Σώματος μέσῳ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀκολούθως δὲ ἔθεσεν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἅπαντα τὰ εἰς τὴν κατοχήν του στοιχεῖα τὰ σχετιζόμενα πρὸς τὰς παρανόμους ὀργανώσεις αἵτινες ἐνεφανίσθησαν τελευταίως εἰς Κύπρον.

Συμφώνως τῶν στοιχείων τούτων, κατὰ τὸ πρόσφατον χρονικὸν διάστημα τῶν τριῶν περίπου μηνῶν, ἐξεδηλώθησαν αἱ ἀκόλουθοι μυστικαὶ καὶ παράνομοι ὀργανώσεις :

(α) Τὸ «Ἐθνικὸν Μέτωπον».
(β) Ἡ Ὀργάνωσις «Ἀκρίτας».
(γ) Ἡ Ἑνωτικὴ Νεολαία ὁ «Φοῖνιξ».
(δ) Ἡ Ἐθνικόφρων Νεολαία Πάφου.
(ε) Ἡ Ὀργάνωσις Ἐθνικῆς Σωτηρίας.

Αἱ ὑπὸ τὰ στοιχεῖα (β), (γ), (δ) καὶ (ε) ὀργάνωσις δὲν ἀπησχόλησαν σοβαρῶς τὰς ὑπηρεσίας ἀσφαλείας τοῦ κράτους διότι εἰς σύντομον χρονικὸν διάστημα ἐξιχνιάσθησαν τὰ πρόσωπα ἅτινα ἐδημιούργησαν τὰς κινήσεις αὐτάς, διεπιστώθη δὲ ὅτι ἐπρόκειτο μᾶλλον περὶ ἐπιπολαίων καὶ ἀσυλλογίστων ἐνεργειῶν ἀτόμων τῶν ὁποίων αἱ ἐκδηλώσεις συνίσταντο μόνον εἰς τὴν ἔκδοσιν καὶ κυκλοφορίαν πολὺ περιωρισμένου ἀριθμοῦ φυλλαδίων. Προσέτι διεπιστώθη ὅτι

πλὴν τῆς ὑπὸ τὸ στοιχεῖον (β) ὀργανώσεως, αἱ ὑπόλοιποι ἐξιχνιασθεῖσαι ὀργανώσεις ἦσαν ἐπηνδρωμέναι μὲ νεαρὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα ὑπεκινήθησαν κυρίως ἐκ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ των, καὶ τὰ ὁποῖα κατόπιν νουθεσιῶν ἔπαυσαν κάθε παράνομον ἐνέργειαν.

Ἡ ὑπὸ τὸ στοιχεῖον (β) ὀργάνωσις παρουσίασε περισσότερον ἐνδιαφέρον ἀλλὰ ταχέως ἐξιχνιάσθη ὁ ὑπεύθυνος αὐτῆς καὶ ἐτερματίσθησαν πάραυτα αἱ δραστηριότητές της. Εἶναι σημαντικὸν νὰ σημειωθῇ ὅτι εἰς τὰς ὡς ἄνω περιπτώσεις οἱ ὑπεύθυνοι οὐχὶ μόνον ἐξιχνιάσθησαν ἀλλὰ καὶ ἐν πολλοῖς παρεδέχθησαν εὐθύνην διὰ τὰς ἐνεργείας των, πλὴν ὅμως λόγῳ ἐλλείψεως οἱασδήποτε σοβαρότητος ἐπὶ τῶν ὅλων ἐνεργειῶν των, αἵτινες καὶ ἐτερματίσθησαν, τὸ ὅλον ζήτημα ἐθεωρήθη ὡς λῆξαν.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως τῆς ὑπὸ τὸ στοιχεῖον (α) ὀργανώσεως αἱ ὑπηρεσίαι ἀσφαλείας τοῦ κράτους εὑρέθησαν ἀντιμέτωποι μιᾶς σοβαρωτέρας καταστάσεως, κυρίως λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ ὀργάνωσις αὕτη διὰ τῶν φυλλαδίων καὶ ἄλλων ἐγγράφων της ἰσχυρίσθη ὅτι ἦτο ὑπεύθυνος διὰ τὴν πρόσφατον δολοφονικὴν ἀπόπειραν κατὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας.

Ἐκ τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα ὁ κ. Ὑπουργὸς κατέχει προέκυψαν τὰ ἀκόλουθα ὡς πρὸς τὴν ὀργάνωσιν ταύτην :

(α) Ἡ ὀργάνωσις ἐνεφανίσθη τὸ πρῶτον τὴν 21ην Μαρτίου 1969, διὰ τῆς κυκλοφορίας φυλλαδίων εἰς Ἀμμόχωστον, Λάρνακα καὶ Λεμεσόν. Ἔκτοτε φυλλάδια τῆς ὀργανώσεως ταύτης ἐκυκλοφόρησαν κατὰ τὴν 1ην, 8ην καὶ 12ην Ἀπριλίου 1969, καὶ 1ην, 8ην καὶ 19ην Μαΐου 1969.

Τὰ ἐν λόγῳ φυλλάδια ἐκυκλοφόρησαν εἰς Λευκωσίαν, Λεμεσόν, Ἀμμόχωστον καὶ Λάρνακα ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὰ χωρία Μύρτου, Διόριος, Τσέρι, Ἀφάνειαν, Ἀγκαστίναν, Στύλλους, Μόρφου, Ξερόν, Πεντάγυιαν, Ποταμὸν τοῦ Κάμπου, Πεδουλᾶν, Μουτουλλᾶν, Καλοπαναγιώτην, Γαληνήν, Πραστειόν, Νέον Λειβάδι Μόρφου, Λύσην, Κοντέαν, Λεονάρισσον ὡς καὶ ἐντὸς τῆς Βάσεως Ἀκρωτηρίου.

(β) Τὸ «Ἐθνικὸν Μέτωπον» παραμένει ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς του μυστικὴ ὀργάνωσις μὲ σκοπούς, συμφώνως τοῦ περιεχομένου τῶν φυλλαδίων αὐτοῦ, ἀφ' ἑνὸς τὴν διὰ παντὸς μέσου προώθησιν τοῦ ἐθνικοῦ ζητήματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἀμείλικτον τιμωρίαν τῶν πολεμίων τοῦ ἐθνικοῦ ζητήματος καὶ τῶν ἀξιωματούχων τοῦ κράτους οἵτινες κατεχράσθησαν τῶν θέσεών των, κατὰ τὴν ἄποψιν, πάντοτε, τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς.

(γ) Ἡ ἐν λόγῳ ὀργάνωσις παρ' ὅλον ὅτι ἐπιμένει ὅτι εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν δολοφονικὴν ἀπόπειραν κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας ἐν τούτοις διὰ φυλλαδίων της διαχωρίζει τὰς εὐθύνας αὐτῆς ἐκ τῶν προσφάτων ἐπεισοδίων ἐκρήξεως βομβῶν οὐχὶ μόνον ἔξωθι τοῦ οἰκήματος τῆς ΠΕΟ ἀλλὰ καὶ ἔξωθι τῆς οἰκίας τῆς Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης.

Πέραν τούτου ἡ ὀργάνωσις ἀπεπειράθη ἐπανειλημμένως διὰ τῶν φυλλαδίων αὐτῆς νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ὕπαρξιν καὶ τὰς ἐνεργείας της διὰ τῶν ἐπιχειρημάτων ὅτι οἱ ὑπεύθυνοι αὐτῆς διακατέχονται ἀπὸ ἁγνὰ ἐθνικὰ αἰσθήματα καὶ ἀρχάς, ὅτι ὑποστηρίζουν τὸν Πρόεδρον τοῦ Κράτους, ὅτι σκοπός των δὲν εἶναι τὸ προσωπικὸν κέρδος, ἠθικὸν ἢ ὑλικόν, καὶ ἐν γένει τονίζεται τὸ δίκαιον καὶ ἐπιβεβλημένον τῆς ὑπάρξεώς της.

(δ) Αἱ Ὑπηρεσίαι Ἀσφαλείας τοῦ Κράτους κατέβαλον ἀρκετὰς προσπαθείας πρὸς ἐξιχνίασιν τῶν ὑπευθύνων τῆς ὀργανώσεως ταύτης ἀλλὰ αὗται ἀντιμετωπίζουν δυσκολίας διότι δὲν κατέχουν ἱκανοποιητικὰ στοιχεῖα ἢ καὶ πληροφορίας πρὸς ἄμεσον σύλληψιν τῶν ὑπευθύνων αὐτῆς.

(ε) Ἐκ τῶν εἰς χεῖρας τοῦ ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ στοιχείων οὐδόλως προκύπτει ὅτι αἱ διαδόσεις περὶ ἐπαφῆς τῶν ἀρχηγῶν τῆς ὀργανώσεως

ταύτης μετ' ἀξιωματούχων τοῦ Κράτους ἢ καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ἔχουν οἱανδήποτε ἀληθῆ βάσιν, ὁ δὲ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς διεβίβασε πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι ἅπαντα τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως ὡς καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κατηγορηματικῶς καταδικάζουν τὰς ἐνεργείας καὶ τὴν ὕπαρξιν τῆς ὀργανώσεως ταύτης, ὡς καὶ οἱασδήποτε παρομοίας ὀργανώσεως, ἀνεξαρτήτως τῶν ἐλατηρίων τὰ ὁποῖα διατείνονται οἱ ἰθύνοντες ταύτην ὅτι ἔχουν, ἐτόνισε δὲ ὅτι εἰδικῶς κατὰ τὴν δύσκολον αὐτὴν ἐποχὴν εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν διακυβέρνησιν τῆς Κύπρου οἱαιδήποτε ὀργανώσεις τῆς φύσεως ταύτης βλάπτουν ἐπικινδύνως τὴν ὅλην ὑπόθεσιν τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος, αἱ δὲ πράξεις βίας, τῶν ὁποίων τὴν πατρότητα δέχεται ἡ ὡς ἄνω ὀργάνωσις, εἶναι ἐν πάσῃ περιπτώσει βδελυραὶ καὶ καταδικαστέαι.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιθυμεῖ νὰ τονίσῃ ὅτι εἶναι ἐντελῶς ἀπαράδεκτος ἡ ὕπαρξις τῆς ἐναπομενούσης παρανόμου ὀργανώσεως τοῦ «Ἐθνικοῦ Μετώπου» διὰ δύο κυρίως λόγους :

Πρῶτον, διότι εἶναι ἐντελῶς ἀπαράδεκτον διὰ μίαν ὁμάδα πολιτῶν νὰ κηρύσσῃ ἑαυτὴν ὡς ἀποκλειστικῶς ἁρμοδίαν διὰ νὰ ἀποφασίζῃ τί εἶναι ἢ δὲν εἶναι ἐθνικῶς ὀρθόν, νὰ προβαίνῃ εἰς ἔλεγχον τῶν πράξεων ἄλλων, νὰ καταλήγῃ εἰς συμπεράσματα καὶ νὰ δολοφονῇ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν γνώμην της προέβησαν εἰς πράξεις αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι τῆς ἀρεσκείας της. Ἀνοχὴ παρανόμων ὀργανώσεων, ὑπὸ οἱονδήποτε πρόσχημα καὶ ἐὰν αὗται ἐνεργοῦν, δὲν δύναται παρὰ νὰ μεταβάλῃ τὴν Κύπρον εἰς πρωτόγονον κοινωνίαν ὅπου κυριαρχεῖ ὁ νόμος τῆς ζούγκλας.

Δεύτερον, διότι διὰ τῆς δημιουργίας τοιαύτης φύσεως ὀργανώσεων προσβάλλεται αὐτὸ τοῦτο τὸ κράτος καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ δίδει πλείστας ὅσας εὐκαιρίας διὰ διασυρμὸν τούτου.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐνώπιον αὐτῆς προσαχθέντων στοιχείων ἡ Ἐπιτροπὴ κατέληξεν εἰς τὰ ἑξῆς συμπεράσματα :

(1) Ὡς ἐκ τῆς ἀμέσου δράσεως τῶν δυνάμεων ἀσφαλείας τοῦ κράτους κατέστη δυνατὴ εἰς βραχὺ σχετικῶς χρονικὸν διάστημα ἡ ἐντόπισις καὶ ἐξουδετέρωσις τῶν ἐνεργειῶν τῶν περισσοτέρων παρανόμων ἢ μυστικῶν ὀργανώσεων αἵτινες ἐνεφανίσθησαν προσφάτως.

(2) Ἡ μόνη ἥτις παραμένει εἰσέτι ἀνεξιχνίαστος παράνομος ὀργάνωσις ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐθνικὸν Μέτωπον» ἐμφανίζεται ὡς σοβαρώτερον κίνημα μὲ πλέον ἐπικινδύνους ἐνεργείας καὶ διακηρύξεις, ἡ ἐξουδετέρωσις δὲ ταύτης φαίνεται δυσχερής.

(3) Παρὰ τὰς περὶ τοῦ ἀντιθέτου διαδόσεις, τὰς προερχομένας ὡς πιστεύεται ὑπὸ ὡρισμένων κύκλων προσκειμένων πρὸς τὴν ὀργάνωσιν «Ἐθνικὸν Μέτωπον», ὅτι δῆθεν ἡ ὕπαρξις καὶ οἱ σκοποὶ τοῦ «Ἐθνικοῦ Μετώπου» τυγχάνουν συμπαθείας ἢ καὶ ἀνοχῆς ὑπό τινων ἀξιωματούχων τοῦ Κυπριακοῦ Κράτους ἢ καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ αὐτοῦ, ἡ ἀντίδρασις πρὸς τὴν ὀργάνωσιν ταύτην καὶ ἡ ἄνευ οἱασδήποτε ἐπιφυλάξεως καταδίκη αὐτῆς καὶ τῶν ἐνεργειῶν της οὐχὶ μόνον ὑπὸ τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ἀλλὰ καὶ ὑπὸ πάντων τῶν ἀξιωματούχων τοῦ Κυπριακοῦ κράτους, αἵτινες ἐγένοντο κατὰ τρόπον ἔντονον καὶ κατηγορηματικόν, οὐδόλως συνηγοροῦν ὑπὲρ τῶν τοιούτων διαδόσεων.

(4) Αἱ Ἀρχαὶ Ἀσφαλείας τοῦ Κράτους εἶναι ἀποφασισμέναι νὰ πατάξουν καὶ τὴν τελευταίαν αὐτὴν ἐναπομείνασαν παράνομον ὀργάνωσιν καὶ ἐπὶ τούτου ἐξεφράσθησαν βάσιμοι ἐλπίδες περὶ ἐπιτυχίας ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τοὺς λόγους οἵτινες ὥθησαν ταύτην εἰς τὸ νὰ προβῇ εἰς τὴν μελέτην τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος ὡς καὶ τὴν κατατόπισιν ἥτις ἐγένετο πρὸς αὐτὴν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης

ἀποφαίνεται ὅτι δὲν παρίσταται ὡς πρὸς τὸ παρὸν ἀνάγκη περαιτέρω ἐξετάσεως τοῦ θέματος μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι αἱ προσπάθειαι τῆς Ἀστυνομίας θὰ στεφθοῦν συντόμως ὑπὸ ἐπιτυχίας. Πρὸς τούτοις εὐχαριστεῖ θερμῶς τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην κατατόπισιν καὶ διὰ τὰς καταβαλλομένας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου του προσπαθείας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκφράζει τὴν θλῖψιν της καὶ τὴν συμπαράστασίν της πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ἀστυνομίας διὰ τὴν κατ' αὐτοῦ γενομένην ἀπόπειραν, τὴν ὁποίαν καὶ ἀπεριφράστως καταδικάζει μετὰ βδελυγμίας.

Περαιτέρω ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιθυμεῖ νὰ τονίσῃ ὅτι οἱαδήποτε μυστικὴ ἢ παράνομος ὀργάνωσις, εἰς οἱανδήποτε πολιτικὴν παράταξιν καὶ ἐὰν ἀνήκῃ ἢ διατείνεται ὅτι ἀνήκει, δεξιὰν ἢ ἀριστεράν, εἶναι ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της ἐξ ἀρχῆς καταδικαστέα οὐχὶ μόνον ἡ ὕπαρξις αὐτῆς καθ' ἑαυτῆς ἀλλὰ καὶ αἱ οἱαιδήποτε ἐνέργειαί της, κατὰ μείζονα δὲ λόγον αἱ πράξεις βίας ἢ ἀπειλαὶ διὰ πράξεις βίας.

Ἐν κατακλείδι ἡ Ἐπιτροπὴ ὁμοφώνως καταδικάζει οὐχὶ μόνον τὴν παράνομον ὀργάνωσιν τοῦ «Ἐθνικοῦ Μετώπου» ἀλλὰ καὶ οἱανδήποτε ἄλλην παράνομον ἢ μυστικὴν ὀργάνωσιν, καὶ ἐλπίζει ὅτι οἱ πρωταγωνισταὶ τῶν ὀργανώσεων τούτων θὰ ἀντιληφθοῦν τὸ μέγεθος τῆς ζημίας τὴν ὁποίαν προκαλοῦν εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς Κύπρου καὶ θὰ παύσουν τὰς οἱασδήποτε φύσεως ἐνεργείας των.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(5) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(6) Ὁ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(7) Ὁ περὶ Ὀργανισμοῦ Ἀθλητισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

(8) Ὁ περὶ Δήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(9) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 4) τοῦ 1969.

(10) Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1969.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ὁ κ. Βάσος Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἀνεγνώσθη ἡ Ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν εἰς τὴν Βουλὴν ἀλλὰ πιστεύω ὅτι θὰ ἦτο δι' ὅλους μας ἐπωφελέστερον νὰ ἐκφράσωμεν τυχὸν ἀπόψεις κατὰ πόσον τὸ θέμα θεωρεῖται κλειστὸν ἢ ὄχι ἀφοῦ ἔχωμεν τὸ ὅλον κείμενον εἰς χεῖρας μας χωρὶς νὰ θέλω νὰ ἐκληφθῇ ὅτι αὐτὴν τὴν στιγμὴν θέλω νὰ εἰσηγηθῶ ἀνοικτὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος. Πιστεύω ὅμως

ὅτι οὔτε πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς τετελεσμένον γεγονὸς ὅτι ἡ ἄποψις τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν εἶναι ὅτι κλείει τὸ θέμα μὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Ἐκθέσεως εἰς τὴν Βουλήν. Ἡ Ἔκθεσις δὲν ἐκυκλοφόρησε· τὴν ἠκούσαμεν πολὺ παρεμπιπτόντως καὶ τροχάδην εἰς τὴν Βουλὴν καὶ δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι εἶναι λογικώτερον νὰ παραμείνῃ τὸ θέμα εἰς τὴν διάθεσιν οἱουδήποτε Βουλευτοῦ ὁ ὁποῖος θὰ ἤθελε νὰ θεωρήσῃ ὅτι ὑπάρχει ἀκόμη τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ἱκανοποιηθῇ ἀπὸ τὸ πλῆρες κείμενον τῆς Ἐκθέσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ὑπάρχει θέμα πρὸς συζήτησιν, διότι δὲν ἐνεγράφη θέμα πρὸς συζήτησιν. Δὲν ἐνεγράφη θέμα πρὸς συζήτησιν καὶ οὔτε ὑπάρχει ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως. Ἡ διαδικασία ἡ ὁποία ἠκολουθήθη ἔχει ὡς ἀκολούθως :

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ἐπληροφόρησεν αὐτὴν ὅτι, ὡς Πρόεδρος τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, θὰ ἐκάλει τὴν Ἐπιτροπήν του καὶ ταυτοχρόνως τὸν Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης διὰ νὰ κατατοπισθῇ ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν παρανόμων ὀργανώσεων, ἀνέφερε δὲ τότε ὅτι θὰ ἐνημέρωνε καὶ τὴν Βουλὴν ἐπὶ τῶν ὅσων ἡ Ἐπιτροπή του θὰ ἤκουεν ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργόν.

Εὑρισκόμεθα ἐπομένως σήμερον εἰς τὸ στάδιον κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἁπλῶς μᾶς ἔχει ἐνημερώσει ἐπὶ τῆς συναντήσεως τὴν ὁποίαν εἶχε μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν. Ὅταν κυκλοφορήσῃ ἡ Ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐὰν οἱονδήποτε μέλος τῆς Βουλῆς ἐπιθυμῇ νὰ ἐγγράψῃ τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν, δικαιοῦται νὰ εἰσηγηθῇ τὴν ἐγγραφήν του ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως. Ἀσφαλῶς, ἐπειδὴ εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον δὲν προκύπτει ἀπὸ ὑποβληθεῖσαν ἐρώτησιν καὶ ληφθεῖσαν μὴ ἱκανοποιητικὴν ἀπάντησιν, θὰ διεξαχθῇ ψηφοφορία κατὰ πόσον τὸ θέμα θὰ ἐγγραφῇ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, καὶ ἐὰν κριθῇ ὑπὸ τοῦ Σώματος ὅτι πρέπει νὰ ἐγγραφῇ, θὰ τεθῇ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως διὰ νὰ συζητηθῇ ὑπὸ τῆς ὁλομελείας τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης καὶ κατόπιν ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Συμφωνῶ ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον τμῆμα, ἀλλὰ νομίζω, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον οἱονδήποτε μέλος θέλῃ νὰ συζητήσῃ—δεδομένου ὅτι ἀνεγνώσθη ἡ Ἔκθεσις εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἀποτελεῖ πλέον κτῆμα τῆς Βουλῆς καὶ θὰ ὑφίσταται εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, καὶ δὲν ἔγινεν αὐτὸ κατόπιν προηγουμένης ἀποφάσεως—ὅτι δὲν πρέπει νὰ χρειάζεται ἀπόφασις πλέον, διαφορετικὰ θὰ φαίνεται ἡ Βουλὴ ὡς αὐτομάτως ἐγκρίνασα (μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ αὐτὴ ἡ οὐσία) τὴν Ἔκθεσιν ἄνευ συζητήσεως.

Δι' αὐτὸ παρ' ὅλον ποὺ δέχομαι καὶ τὸ εἶπα καὶ εἰς τὴν ἀρχικήν μου ὁμιλίαν ὅτι δὲν εἶναι ἡ ὥρα τώρα νὰ ἀποφασισθῇ κατὰ πόσον θὰ πρέπει τὸ θέμα νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλὴν ὑπὸ μορφὴν συζητήσεως ἢ ὄχι, νομίζω ὅτι θὰ πρέπει νὰ εἶναι δικαίωμα οἱουδήποτε μέλους, ἐφ' ὅσον πλέον ὑπάρχει ἐπίσημον ἔγγραφον τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἐσωτερικῶν, νὰ θέσῃ τὸ θέμα αὐτοβούλως καὶ αὐτοδικαίως εἰς τὴν Βουλήν, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἤθελε κρίνει σκόπιμον ὅτι πρέπει νὰ τὸ θέσῃ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ ἄποψίς μου ἐπὶ τοῦ θέματος εἶναι ὅτι ἀσφαλῶς εἶναι δικαίωμα οἱουδήποτε Βουλευτοῦ νὰ ἐγείρῃ τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν ἀλλ' εἶναι καὶ δικαίωμα οἱουδήποτε ἄλλου Βουλευτοῦ νὰ εἰσηγηθῇ ὅτι τὸ θέμα δὲν πρέπει νὰ συζητηθῇ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ διεξαχθῇ ψηφοφορία, καὶ ἐὰν ἡ πλειοψηφία ἀποφασίσῃ

ὅτι τὸ θέμα πρέπει νὰ ἐγγραφῇ, ἀσφαλῶς θὰ ἐγγραφῇ. Ἐὰν δὲν ὑπάρξῃ ἔνστασις εἰς τὴν εἰσήγησιν οἱουδήποτε Βουλευτοῦ περὶ ἐγγραφῆς τοῦ θέματος, ἀσφαλῶς δὲν θὰ προκύψῃ θέμα ψηφοφορίας.

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἐφ' ὅσον κατετέθη ἐνώπιον τοῦ Σώματος ἡ Ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν ἔχω τὴν γνώμην ὅτι τὸ Σῶμα δικαιοῦται νὰ ἐκφράσῃ ἄποψιν ἐπὶ τῆς Ἐκθέσεως αὐτῆς καθ' ἑαυτῆς, ἀφοῦ κυκλοφορήσῃ ἡ Ἔκθεσις γραπτῶς εἰς τὰ ἔντιμα Μέλη καὶ δοθῇ ἡ ἀπαιτουμένη εὐκαιρία εἰς αὐτὰ νὰ τὴν μελετήσουν. Ἀλλὰ ἐπὶ τῆς Ἐκθέσεως θὰ πρέπει τὰ Μέλη νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκφράσουν ἄποψιν ὅπως καὶ ἐπὶ οἱασδήποτε Ἐκθέσεως ἡ ὁποία κατατίθεται ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν νομίζω ὅτι διαφωνοῦμεν εἰς τὴν οὐσίαν. Οἱοσδήποτε Βουλευτὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκφράσῃ ἄποψιν ἐπὶ οἱουδήποτε θέματος, νοουμένου ὅτι τὸ θέμα θὰ τεθῇ πρῶτον ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Ἡ πρωτοβουλία διὰ νὰ κληθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν καὶ νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ζητήματος δὲν προέκυψεν ἀπὸ ἐντολὴν τῆς Βουλῆς ἀλλὰ ἀπὸ πρωτοβουλίαν τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία ἐπροχώρησε περαιτέρω—καὶ ὀρθῶς ἔπραξε διότι εἶναι ἓν σοβαρὸν θέμα—ἐθεώρησε δὲ σκόπιμον νὰ ἐνημερώσῃ καὶ ὁλόκληρον τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ τί εἶχεν ἀκούσει ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν. Τὸ ἑπόμενον βῆμα εἶναι ὅτι οἱοσδήποτε Βουλευτὴς δικαιοῦται νὰ εἰσηγηθῇ ὅπως ἡ Ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς συζητηθῇ εἰς τὴν Βουλήν. Ἐὰν δὲν ὑπάρξῃ ἔνστασις ἀσφαλῶς τὸ θέμα αὐτομάτως θὰ τεθῇ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως καὶ θὰ συζητηθῇ, ἐὰν ὅμως ὑπάρχουν διϊστάμεναι ἀπόψεις—ἐὰν π.χ. ὑπάρχῃ μία μερὶς τῶν Βουλευτῶν ἡ ὁποία ὑποστηρίζει τὴν ἄποψιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐγγραφῇ—τότε εἶναι ἀνάγκη νὰ τεθῇ τὸ θέμα εἰς ψηφοφορίαν καὶ φυσικὰ θὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ἄποψις τῆς πλειοψηφίας.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Δὲν θέλω νὰ μακρυγορήσω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Συγχαίρω τὴν Ἐπιτροπὴν διότι εἶχεν αὐτὴν τὴν πρωτοβουλίαν, ὅμως θὰ ἔπρεπε καὶ ἐκεῖ νὰ ἀκολουθηθῇ ἡ διαδικασία ὅτι δὲν ἔπρεπε τὸ ἔγραφον νὰ γίνῃ κτῆμα δημοσίας συζητήσεώς του εἰς τὴν Βουλὴν προτοῦ ἡ Βουλὴ ἀποφανθῇ σχετικῶς. Δὲν θέλω, ὅπως εἶπα, νὰ μακρηγορήσω καὶ οὐδόλως μέμφομαι, ἀπεναντίας συγχαίρω τὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν πρωτοβουλίαν διότι τὸ θέμα πράγματι ἀπασχολεῖ τὸν λαὸν καὶ πολὺ καλῶς ἔπραξαν νὰ πράξουν ὅ,τι ἔπραξαν. Ἀλλὰ ἀπὸ καθαρῶς νομοτεχνικῆς διαδικασίας τὸ σφάλμα ἔγκειται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἄνευ προηγουμένης ἀποφάσεως ἀνεγνώσθη ἡ Ἔκθεσις. Εἶναι ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ προκύπτει πλέον τὸ δικαίωμα τῆς Βουλῆς νὰ συζητήσῃ τὸ θέμα αὐτεπαγγέλτως. Ἐν τούτοις δὲν ἐπιμένω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν εἶναι ἄνευ προηγουμένης ἀποφάσεως, διότι θὰ ἐνθυμῆσθε ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἐγερθεὶς ἐκ τῆς θέσεώς του ἐπληροφόρησε τὸ Σῶμα ὅτι θὰ καλέσῃ τὴν Ἐπιτροπήν του καὶ ἐν συνεχείᾳ εἶπεν ὅτι θὰ ἐνημερώσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ τῶν ἀπόψεων καὶ ἐπὶ τῶν πορισμάτων εἰς τὰ ὁποῖα θὰ καταλήξῃ ἡ Ἐπιτροπή του. Οὐδεὶς ἔφερεν ἔνστασιν εἰς αὐτὴν τὴν διαδικασίαν καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι οὐδεὶς θὰ ἤθελε νὰ φέρῃ ἔνστασιν διότι ἐπὶ τοῦ θέματος ἔπρεπεν ἡ Βουλὴ νὰ ἐνημερωθῇ.

Ὡς πρὸς τὴν νομικὴν ὅμως ἄποψιν τοῦ θέματος ὑπάρχουν πολλὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα κυκλοφοροῦν εἰς τὴν Βουλὴν ἢ καὶ ἀναγινώσκονται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν Βουλευτῶν, χωρὶς αὐτομάτως νὰ ἀποτελοῦν θέματα πρὸς συζήτησιν. Ὅταν ὅμως τεθοῦν ἐνώπιον τοῦ Σώματος, οἱοσδήποτε Βουλευτὴς δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ὅπως συζητηθοῦν ὅπως καὶ οἱοσδήποτε Βουλευτὴς δικαιοῦται νὰ φέρῃ ἔνστασιν εἰς τὴν συζήτησίν των.

Ἑπομένως καταλήγομεν εἰς τὸ ἴδιον θέμα, ὅτι ἐὰν οἱοσδήποτε Βουλευτὴς θέλῃ νὰ ἐγγραφῇ τὸ θέμα μπορεῖ νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ ἐὰν οἱοσδήποτε Βουλευτὴς θέλῃ νὰ ἐγείρῃ ἔνστασιν, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐγείρῃ ἔνστασιν ὅπως τὸ θέμα μὴ συζητηθῇ. Πέραν τούτου τὸ θέμα θὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Πάντως ἤθελα νὰ καταστήσω σαφὲς ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν εἶναι ἀξιέπαινος διὰ τὴν πρωτοβουλίαν τὴν ὁποίαν ἀνέλαβεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Τὸ πρόβλημα ὅμως εἶναι σοβαρώτατον νομίζω καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ κλείσωμεν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Θὰ πρέπει, ἀντιθέτως, ἀφοῦ παρασχεθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς ἐντίμους Βουλευτὰς νὰ μελετήσουν τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν νὰ ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τοῦ θέματος, διότι διαφορετικῶς δὲν θὰ χειρισθῶμεν αὐτὸ τὸ σοβαρώτατον θέμα κατὰ τὸν ἁρμόζοντα σοβαρώτατον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον θὰ πρέπει νὰ τὸ χειρισθῶμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Νομίζω ὅτι ὑπάρχει μία παρεξήγησις. Καὶ ὁ συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης καὶ ὁ συνάδελφος κ. Παπαϊωάννου ὡμίλησαν περὶ τερματισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς. Λυποῦμαι ἀλλὰ πρόκειται περὶ παρεξηγήσεως. Δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν Ἔκθεσιν ὅτι τερματίζεται ἡ ἔρευνα τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἁπλῶς ἀναφέρεται ὅτι ἠκολουθήθη μία ὡρισμένη διαδικασία. Πρῶτον ἔγινεν ἡ ἐνημέρωσις διὰ νὰ ἀποφασισθῇ τί θὰ ἀκολουθήσῃ ἀργότερα. Καὶ ἀναφέρεται σήμερον εἰς τὴν Ἔκθεσιν ὅτι κατὰ τὸ παρὸν στάδιον, ἐπαναλαμβάνω, κατὰ τὸ παρὸν στάδιον, ἀποφασίζεται ὅπως μὴ συνεχισθοῦν περαιτέρω αἱ ἐργασίαι τῆς Ἐπιτροπῆς μέχρις ὅτου φανοῦν τὰ ἀποτελέσματα τῆς δραστηριότητος τῶν Δυνάμεων Ἀσφαλείας, ὁπότε καὶ θὰ ἐπανέλθωμεν. Νομίζω ὅτι αὐτὸ θὰ καταστῇ ἀρκετὰ σαφὲς ὅταν οἱ ἔντιμοι συνάδελφοι θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναγνώσουν τὸ κείμενον τῆς Ἐκθέσεως.

Τώρα ὡς πρὸς τὸ ἄλλο θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου γίνεται συζήτησις, ἀντιλαμβάνομαι ὅτι δὲν ὑπάρχει ἔνστασις ὡς πρὸς τὴν πρωτοβουλίαν τὴν ὁποίαν ἔσχεν ἡ Ἐπιτροπή. Συμφωνῶ ἀπολύτως ὅτι τὸ θέμα εἶναι σοβαρὸν καὶ ὅτι θὰ ἔπρεπεν ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς νὰ ἐπιληφθῇ τούτου. Πράγματι τοῦ ἐπελήφθη, κατετοπίσθη, καὶ δὲν κατετοπίσθη χάριν τῶν πέντε μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ κατετοπίσθη διὰ νὰ κατατοπίσῃ μὲ τὴν σειράν της τὸ Σῶμα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καὶ ἔπραξε διὰ τῆς Ἐκθέσεως τὴν ὁποίαν ἀνέγνωσα σήμερα καὶ πιστεύω ὅτι εἶναι ἀρκετὰ ἀναλυτικὴ ἡ Ἔκθεσις αὐτή.

Τώρα ἐγείρεται θέμα διαδικασίας κατὰ πόσον θὰ συζητήσωμεν, πότε θὰ συζητήσωμεν καὶ πῶς θὰ συζητήσωμεν.

Οὐδεμίαν ἔνστασιν ἔχω νὰ ἐγγραφῇ τὸ θέμα, ἄλλωστε σκοπὸς τῆς πρωτοβουλίας τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς ἦτο νὰ δημιουργήσῃ ἴσως καὶ τὴν ἐγγραφὴν αὐτοῦ τοῦ θέματος, ἐὰν πράγματι ὡρισμένοι συνάδελφοι εἶχαν τι νὰ ἀναφέρουν ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

Ἑπομένως, διὰ νὰ εἶμαι ἀρκετὰ σαφής, οὐδεμίαν ἔνστασιν ἔχω διὰ τὴν συζήτησιν καὶ ἐλπίζω νὰ μοῦ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ παράσχω περαιτέρω ἐπεξηγήσεις, ἐὰν χρειασθοῦν, ὡς πρὸς τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐπαναλαμβάνω ὅτι ὅλοι οἱ Βουλευταὶ συγχαίρουν τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ δὲν νομίζω ὅτι ὑπῆρχεν εἰς τὸ μυαλὸ κανενός, οὔτε τοῦ Προέδρου ἀσφαλέστατα, ἡ ἔνστασις ἢ ἡ πιθανότης ἐνστάσεως διὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἐν λόγῳ θέματος.

Ἑπομένως δὲν θέτω θέμα οὐσίας, διότι εἶμαι βεβαιότατος ὅτι ἡ Βουλὴ εἶναι προθυμοτάτη ὁμοφώνως νὰ ἀκούσῃ οἱασδήποτε περαιτέρω ἀπόψεις ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος. Ἄρα ὁμολογῶ ὅτι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἀνέφερα τὸ θέμα δὲν εἶναι ὁ φόβος μου ὅτι εἶναι ποτὲ δυνατὸν αὐτὴ ἡ Βουλὴ νὰ ἀρνηθῇ συζήτησιν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος, ἀλλὰ διότι φοβοῦμαι μήπως δημιουργήσωμεν προηγούμενον. Ὅπως ὀρθῶς, ἐλέχθη, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐπελήφθη κάποιου θέματος καὶ ἔδωσε μίαν Ἔκθεσιν εἰς **τὴν Βουλήν**. Δὲν πρέπει νὰ δημιουργηθῇ τὸ προηγούμενον ὅτι χρειάζεται ἄλλη ἀπόφασις διὰ νὰ συζητήσωμεν μίαν Ἔκθεσιν τὴν ὁποίαν δίδει μία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή. Ἐπ' αὐτοῦ ἔχω κάποιους ἐνδοιασμούς, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῆς οὐσίας, διότι εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅλοι οἱ συνάδελφοι ἔχουν τὰ ἴδια ἀκριβῶς αἰσθήματα ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος καὶ διὰ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ διὰ τὴν τυχὸν ἀναγκαιότητα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνω ὅτι κατὰ τὴν γνώμην μου τὸ ζήτημα δὲν εἶναι μόνον ἐὰν τὸ θέμα τοῦτο πρέπει νὰ συζητηθῇ. Ἐπὶ τούτου μπορεῖ νὰ συμφωνοῦν ὅλοι καὶ οὔτε προβλέπω ὅτι θὰ ὑπάρχῃ ἔνστασις. Ἀλλὰ διὰ νὰ τεθῇ ἓν θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὑπάρχουν καὶ ἄλλα στοιχεῖα, πέραν τοῦ ἐὰν πρέπει τὸ θέμα νὰ συζητηθῇ, τὰ ὁποῖα δέον νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν, ὡς π.χ. πότε πρέπει νὰ συζητηθῇ καὶ ποία πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἱεράρχησις τοῦ θέματος αὐτοῦ ἐν σχέσει μὲ ἄλλα θέματα.

Ὡς ἐκ τούτου τὸ γεγονὸς ὅτι ἁπλῶς ἀνεγνώσθη ἡ Ἔκθεσις δὲν σημαίνει ὅτι χωρὶς νὰ τεθῇ τὸ θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως μπορεῖ νὰ διεξαχθῇ συζήτησις.

Ἐάν, ἑπομένως, τὸ θέμα θὰ τεθῇ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, τότε χρειάζεται ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ὡς πρὸς τὸ πότε θὰ τεθῇ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Νομίζω ὅτι τὸ θέμα εἶναι μᾶλλον νομικῆς φύσεως καὶ εἰς τὴν οὐσίαν, ὅπως ὅλοι οἱ ὁμιληταὶ ἀνέφεραν, δὲν προκύπτει θέμα ἐνστάσεως ὡς πρὸς τὴν συζήτησίν του εἰς τὴν Βουλήν.

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλα θέματα πρὸς συζήτησιν ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ἡ ὥρα τῆς προσεχοῦς συνεδρίας τῆς Βουλῆς, τῆς ὁποίας ἡ ἡμερησία διάταξις ἤδη ἀνεκοινώθη, θὰ εἶναι ἡ 4.30 ἀπογευματινή.

Παραμένει ὅμως τὸ θέμα κατὰ πόσον ἡ Βουλὴ θὰ συνέρχεται ἑκάστην Πέμπτην ἢ κατὰ πόσον θὰ πρέπει νὰ συνέρχεται ἑκάστην Παρασκευήν, διότι ἔχει τεθῇ τώρα ἐν ἐφαρμογῇ τὸ θερινὸν ὡράριον καὶ τὸ ἀπόγευμα τῆς Πέμπτης ἀργοῦν ὅλα τὰ Κυβερνητικὰ Γραφεῖα. Ἡ δυσκολία τοῦ νὰ συνεδριάζῃ ἡ Βουλὴ τὸ ἀπό-

γευμα τῆς Πέμπτης ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι τὰ διάφορα Κυβερνητικὰ Τμήματα θὰ εἶναι κλειστὰ καὶ ἐὰν χρειασθῶμεν οἱανδήποτε πληροφορίαν δὲν θὰ ἔχωμεν τὴν εὐχέρειαν νὰ ἐπικοινωνήσωμεν ἢ νὰ ζητήσωμεν ὅπως παρευρεθῇ εἰς τὴν συνεδρίασιν ὁ ἁρμόδιος διὰ νὰ δώσῃ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας δυνατὸν νὰ θέλῃ τὸ Σῶμα. Ἐνῶ ἐὰν αἱ συνεδριάσεις λαμβάνουν χώραν ἑκάστην Παρασκευήν, ἐπειδὴ τὰ ὑπόλοιπα Κυβερνητικὰ Τμήματα, Γραφεῖα, Ὑπουργεῖα κ.λ.π. λειτουργοῦν τὸ ἀπόγευμα τῆς Παρασκευῆς, θὰ ἔχωμεν τὴν εὐχέρειαν νὰ ζητῶμεν ὁ,τιδήποτε θέλομεν.

Δι' αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ γνωρίζω τὰς ἀπόψεις τῶν ἐντίμων κυρίων Βουλευτῶν κατὰ πόσον προτιμοῦν ἀντὶ τῆς Πέμπτης ἡ Βουλὴ νὰ συνεδριάζῃ ἑκάστην Παρασκευήν.

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ! Πρόεδρε. Δεδομένου ὅτι, ὡς ὀρθῶς ἔχετε ἀναφέρει, τὰ Κυβερνητικὰ Γραφεῖα κατὰ τὸ θέρος ἐργάζονται τὸ ἀπόγευμα μόνον τῆς Δευτέρας καὶ Παρασκευῆς καὶ δεδομένου ὅτι ὑπάρχει φόρτος ἐργασίας εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ἀντεπεξέλθουν μὲ τὴν ἐργασίαν ἡ ὁποία ἔχει ἀποσταλῆ εἰς αὐτάς, θὰ πρέπει τοὐλάχιστον νὰ ἔχουν εἰς τὴν διάθεσίν των τὰ ἀπογεύματα δύο ἡμερῶν ὥστε νὰ μποροῦν νὰ προσκαλοῦν καὶ διαφόρους ὑπαλλήλους ἄλλων Κυβερνητικῶν Γραφείων εἰς τὰς συνεδριάσεις των. Ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦμαι ὅπως, ἐὰν εἶναι δυνατόν, ἐξακολουθήσουν αἱ συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς νὰ γίνωνται ἑκάστην Πέμπτην διὰ νὰ δύνανται αἱ Ἐπιτροπαὶ νὰ συνέρχωνται τὰ ἀπογεύματα τῆς Δευτέρας καὶ Παρασκευῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἴσως ὁ κ. Σαββίδης νὰ ἔχῃ δίκαιον εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, διότι περισσότερον χρειάζονται πληροφορίας αἱ Ἐπιτροπαὶ παρὰ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς. Ἐπομένως ἐὰν συνεδριάζῃ ἡ ὁλομέλεια τῆς Βουλῆς τὸ ἀπόγευμα ἑκάστης Παρασκευῆς, σημαίνει ὅτι δὲν θὰ μποροῦν νὰ συνέρχωνται αἱ Ἐπιτροπαὶ καὶ ἐπομένως θὰ παραμένῃ μόνον ἓν ἀπόγευμα τῆς ἑβδομάδος κατὰ τὸ ὁποῖον θὰ δύνανται νὰ κληθοῦν Κυβερνητικοὶ Λειτουργοὶ διὰ νὰ παρευρεθοῦν εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς καὶ νὰ παράσχουν στοιχεῖα. Δι' αὐτὸ θὰ συνεχίσωμεν νὰ συνεδριάζωμεν κάθε Πέμπτην.

Ἐπομένως ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4.30 μ.μ. ὥραν.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 6.25 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Γιάγκου Ἀνδρέας	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ	Παύλου Παῦλος
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποσκώτης Σταῦρος
Δημητριάδης Λέλλος	Ποταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Χρύσης	Σαββίδης Μιχαλάκης
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Σιβιτανίδης Πανίκος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας	Στυλιανοῦ Πέτρος
Κόσιης Νῖκος	Τζιρκώτης Γεώργιος
Λυσσαρίδης Βάσος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Μιχαηλίδης Στέλιος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χατζηχάρος Χαρίδημος.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις.

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμου τοῦ 1969 καὶ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως αὐτοῦ.

(3) Ἀγορεύσεις Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ περὶ Κυνῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 (Αἰμ. Φράγκος—Π. Στυλιανοῦ—Λ. Δημητριάδης—Πρόεδρος—Μ. Σαββίδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Αὐξήσεως Συντάξεων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικοῦ) (Ἀρ. 2) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως αὐτοῦ.

(6) Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

(7) Ἀναφορὰ τοῦ Προέδρου εἰς ὑπόμνημα τοῦ Παγκυπρίου Συνδέσμου Ἑλλήνων Τουρκοπλήκτων καὶ παραπομπὴ αὐτοῦ πρὸς μελέτην ὑπὸ τῆς Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων.

(8) Ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Νίκου Κόση ἐπὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐγγραφέντος θέματος «Ἡ ἄρνησις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παραχωρήσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τὴν κοινότητα Λατσιῶν» καὶ παραπομπὴ τούτου εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως εἰς τὴν Βουλήν.

(9) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ θέματος «Ἡ δημιουργηθεῖσα κατάστασις κατόπιν τῆς ἐξαγγελίας περὶ ἱδρύσεως παρανόμων ὀργανώσεων ἐν Κύπρῳ» καὶ διεξαγωγὴ συζητήσεως. (Β. Λυσσαρίδης—Πρόεδρος—Ε. Παπαϊωάννου—Λ. Δημητριάδης).

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 29ης ΜΑΪΟΥ 1969

("Ωρα ἐνάρξεως 5.12 μ.μ.)

('Αρ. 36)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰανουαρίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἰανουαρίου 1969.

«Δεδομένου ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἀνεκοίνου πρὸς τὸ Σῶμα τὴν 8ην Ἰουλίου 1968 ὅτι ἐσκοπεῖτο ἡ ἵδρυσις Γραμματείας Ἀθλητισμοῦ ἐν Κύπρῳ, καὶ ἐν ὄψει τοῦ ἔκτοτε διαρρεύσαντος ἱκανοῦ χρονικοῦ διαστήματος, ὡς καὶ τῶν ἐπανειλημμένων ἐκκλήσεων ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ἐκπροσώπων ἀθλητικῶν σωματείων καὶ ὀργανώσεων ὅπως θεσπισθῇ συντόμως εἰδικὴ νομοθεσία διέπουσα τὰ τῆς λειτουργίας μιᾶς τοιαύτης γραμματείας ἢ ὀργανισμοῦ, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ ὅλον θέμα, δοθέντος ὅτι μόνον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν αὐτὴν θὰ δυνηθῇ ὁ τόπος—

(α) νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν δημιουργίαν νέων καὶ συγχρόνων σταδίων εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ βασικὰ ἐργατοαγροτικὰ κέντρα τῆς νήσου·

(β) νὰ εἰσάξῃ τὸν ἡμιεπαγγελματισμὸν εἰς τινα τῶν ἀγωνισμάτων ὁμαδικῆς ἀθλήσεως (ὡς συμβαίνει εἰς Ἑλλάδα, Εὐρώπην καὶ ἀλλαχοῦ) πρὸς οὐσιαστικὴν ἐνίσχυσιν τῶν τοιούτων ἀγωνισμάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν κλασσικῶν τοιούτων· καὶ

(γ) νὰ μελετήσῃ τὴν δυνατότητα συντόμου ἐφαρμογῆς καὶ ἐν Κύπρῳ τοῦ εὐεργετικοῦ θεσμοῦ τῶν προγνωστικῶν ποδοσφαίρου (ΠΡΟ–ΠΟ) πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ἡμιεπαγγελματισμοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς δημιουργίας συγχρόνων σταδίων ἀφ' ἑτέρου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Μαΐου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Ἰανουαρίου 1969, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ Νομοσχέδιον περὶ ἱδρύσεως Ὀργανισμοῦ Ἀθλητισμοῦ ἔχει ἤδη κατατεθῆ εἰς τὴν Βουλήν, τοῦτο δὲ κρίνεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ὡς ἓν σοβαρὸν βῆμα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα θίγει τὸ ἔντιμον Μέλος. Τὰ εἰδικὰ μέτρα πρὸς ρύθμισιν καὶ προαγωγὴν τοῦ Ἀθλητισμοῦ θὰ ἀποτελέσουν βεβαίως μέλημα τοῦ συσταθησομένου Ὀργανισμοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Ἀπριλίου 1969.

«Τὴν 3.9.1968 θεομηνία (ἀνεμοστρόβιλος) ἔπληξε τὸ χωρίον Ἀβδελλερὸν τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος, προξενήσασα μεγάλας καταστροφὰς εἰς κατοικίας καὶ δένδρα.

Αἱ ζημίαι ἐξετιμήθησαν ὑπὸ ὑπαλλήλων τοῦ Διοικητηρίου, τοῦ Γραφείου Εὐημερίας καὶ τοῦ Γεωργικοῦ Τμήματος. Ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ παράσχῃ οἰκονομικὴν βοήθειαν εἰς τοὺς πληγέντας κατοίκους.

Μετὰ ἀπὸ ἀρκετὰς ἡμέρας ἀφ' ὅτου ἔγιναν αἱ ἐκτιμήσεις παρεσχέθη τοιαύτη βοήθεια εἰς ὀκτὼ πρόσωπα ἐκ τῶν κατοίκων μόνον, ἐνῷ εἰς ἄλλα πέντε πρόσωπα τὰ ὁποῖα ὑπέστησαν ζημίας, καὶ τῶν ὁποίων ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις δὲν εἶναι καλυτέρα τῶν τυχόντων βοηθείας, δὲν ἐδόθη οὐδεμία τοιαύτη βοήθεια.

Μάλιστα, ὡς ἐπληροφορήθην, τῶν δύο ἐκ τῶν μὴ τυχόντων βοηθείας ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις εἶναι κατὰ πολὺ κατωτέρα τῶν βοηθηθέντων.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τοὺς ἁρμοδίους νὰ πληροφορήσουν καὶ ἐμὲ καὶ τὴν Βουλὴν τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους παρεβλέφθησαν αἱ ζημίαι τῶν παραπονουμένων, οἵτινες δὲν ἔτυχον οἱασδήποτε οἰκονομικῆς βοηθείας, πρᾶγμα ποὺ παρέσχεν ὑπονοίας περὶ μὴ δικαίας καὶ ἴσης μεταχειρίσεως».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Μαΐου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην Ἀπριλίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Λόγῳ τῆς εἰς Ἀβδελλερὸ ἐνσκηψάσης ἀνεμοθυέλλης κατὰ τὴν 3ην Σεπτεμρίου 1968 ἐπλήγησαν τὰ ὑποστατικὰ 23 ἐν ὅλῳ ἀτόμων. Πρὸς διερεύνησιν τοῦ ὕψους τῶν προκληθεισῶν ζημιῶν συνεστήθη Ἐρευνητικὴ Ἐπιτροπή, ἥτις ἀφοῦ ἐξήτασε τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν πληγέντων, ἀπεφάνθη ὅτι 13 ἐκ τούτων εἶχον ἀνάγκην Κυβερνητικῆς ἀρωγῆς. Βάσει τοῦ πορίσματος τῆς

ἐρεύνης ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς τὴν παραχώρησιν πιστώσεων ὕψους £1.666, αἵτινες κατενεμήθησαν εἰς τὰ ὡς ἄνω 13 πρόσωπα. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω πιστώσεων, ποσὸν ἐκ £450 διετέθη διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ σχολικοῦ κτιρίου τοῦ χωρίου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Ἀπριλίου 1969.

«Ὡς εἶναι γνωστὸν ἡ κεντρικὴ ὁδὸς ἡ διασχίζουσα τὸ χωρίον Ἀγρὸς μέχρι τῆς κυρίας ὁδοῦ Καρβουνᾶ—Παπούτσας εὑρίσκεται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν καὶ χρήζει ἀμέσου ἀσφαλτοστρώσεως.

Παρ' ὅλον ὅτι πλεῖστα διαβήματα ἐγένοντο ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ ρηθέντος χωρίου πρὸς τοὺς ἁρμοδίους καὶ παρὰ τὰς ὑποσχέσεις τούτων ὅτι θὰ ἐπιδιωρθώνετο ἡ ρηθεῖσα ὁδός, ἐν τούτοις μέχρι σήμερον ἐξακολουθεῖ αὕτη νὰ εὑρίσκεται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν εἰς τρόπον ὥστε εἰς ὡρισμένα σημεῖα τὰ ὀχήματα μετὰ μεγάλης δυσκολίας κατορθώνουν νὰ διέλθουν, καὶ κατὰ μὲν τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος ἡ ὁδὸς καθίσταται ἀδιάβατος κατὰ δὲ τὸ θέρος ἡ σκόνη προκαλεῖ συνεχῆ ὀχληρίαν τόσον εἰς τοὺς κατοίκους ὅσον καὶ εἰς τοὺς παραθεριστάς.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἐλήφθη ἢ μὴ ἀπόφασις πρὸς ἐπιδιόρθωσιν τῆς ρηθείσης ὁδοῦ καί, ἂν ὄχι, πότε ὑπολογίζεται νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐποδιόρθωσίς της»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Μαΐου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 24ην Ἀπριλίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ ὁδὸς αὕτη τῆς ὁποίας τὸ μῆκος εἶναι 2,5 μίλια χρειάζεται βελτίωσιν πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως αὕτη ἀσφαλτωθῇ μελλοντικῶς. Διὰ τὴν διεύρυνσιν καὶ ἀσφαλτόστρωσίν της ἀπαιτεῖται δαπάνη £14.500. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐργασίας θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὰς πιστώσεις αἵτινες θὰ διατεθοῦν καὶ τῆς προτεραιότητος τῆς ὁποίας θὰ τυγχάνῃ αὕτη ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλας παρομοίας περιπτώσεις».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Μαΐου 1969.

«Ὁ νέος λιμὴν Ἀμμοχώστου παρ' ὅλον ὅτι παρεδόθη πρὸς χρῆσιν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1964 ἀρχὰς τοῦ 1965, δὲν ἔχει ἀκόμη ἐξοπλισθῇ πλήρως διὰ νὰ ἱκανοποιῇ τὰς ἀνάγκας ἑνὸς συγχρόνου λιμένος.

Διὰ τὸν λιμένα αὐτόν, λόγῳ φυσικῶν πλεονεκτημάτων, διετέθη κονδύλιον μόνον £1.000.000 διὰ κυματοθραύστας, κρηπιδώματα, ἐκβάθυνσιν καὶ ἐπιχωματώσεις. Αἱ ἐγκαταστάσεις ξηρᾶς δὲν εἶχον ἀρχικῶς προγραμματισθῇ καὶ δὲν συνεπληρώθησαν ἀκόμη μέχρι σήμερον.

Ἀπαιτοῦνται ἀποθηκευτικοὶ χῶροι γενικῆς φύσεως ἐμπορευμάτων, εἰδικοὶ ἀποθηκευτικοὶ χῶροι ὅπως τὰ σιλὸ σιτηρῶν, αἴθουσαι διὰ ταξιδιώτας, διευκολύνσεις ἐφοδιασμοῦ μὲ καύσιμα κ.ἄ.

Δι' ὅλας τὰς ἀπαιτουμένας ἐργασίας δὲν θὰ ἐξοδευθοῦν πέραν τῶν £500.000.

Ἐν τῷ μεταξὺ προγραμματίζονται καὶ ἤρχισαν ἤδη ἐργασίαι ἀξίας πέραν τῶν £12.000.000 διὰ νέους λιμένας.

Δεδομένης αὐτῆς τῆς καταστάσεως πραγμάτων παρακαλεῖται τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διατὶ καθυστερεῖ ἡ συμπλήρωσις ἔργου τὸ ὁποῖον ἐπρογραμματίσθη ἀπὸ τοῦ 1954, ἤρχισε τὸ 1962 καὶ παρεδόθη πρὸς χρῆσιν ἀπὸ τοῦ 1964–1965, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν διαθέσιμα οἰκονομικὰ μέσα καὶ τὸ ἔργον εἶναι βασικὸν διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς Κύπρου»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Μαΐου 1969.

«Οἱ κηπουροὶ Ἀμμοχώστου τῶν περιοχῶν Δερύνειας, Κάτω Βαρωσιοῦ, Ἁγ. Μέμνονα, Στροβυλιῶν καὶ ἄλλοι μὲ συνεχῆ διαβήματά τους πρὸς τὰ ἁρμόδια Τμήματα εἰσηγήθησαν τρόπους γιὰ τὴν καλύτερη ἀξιοποίηση τῶν νερῶν ποὺ συγκεντρώθηκαν φέτος στὴ λίμνη Ἁγίου Λουκᾶ καὶ σὲ ἄλλες περιοχές.

"Οταν ληφθῆ ὑπ' ὄψη ὁ κίνδυνος ποὺ ἀντιμετωπίζουν γιὰ χρόνια αὐτὲς οἱ περιοχὲς λόγῳ τῆς ἔλλειψης νερῶν, ἀσφαλῶς θὰ φανῆ πόσο μεγάλη σημασία ἔχει ἡ φετεινὴ ἐξαιρετικὴ βροχόπτωση γιὰ τὴν περιοχὴ καὶ πόσο πολύτιμα εἶναι τὰ νερὰ ποὺ συγκεντρώθησαν στὴ λίμνη Ἁγίου Λουκᾶ καὶ ἀλλοῦ.

"Ομως παρὰ τὰ διαβήματα ποὺ ἔγιναν πέρασε πολύτιμος χρόνος δίχως νὰ ἐξευρεθοῦν τρόποι ἀπὸ τὰ ἁρμόδια Τμήματα γιὰ τὴν καλύτερη ἀξιοποίηση τῶν νερῶν ποὺ συγκεντρώθηκαν πρὸς ὄφελος τῶν κρισίμων περιοχῶν.

Τελευταῖα ἔγινε ἀκόμα μιὰ ἔκκληση μέσον τοῦ Ἐπάρχου πρὸς τὸ Τμῆμα Ὑδάτων ἀπὸ μέρους τῶν κηπουρῶν μὲ εἰσηγήσεις γιὰ τὴν ἄμεση ἐξασφάλιση τῶν ἀπαιτουμένων χρημάτων καὶ σωλήνων ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση γιὰ τὴ μεταφορὰ τοῦ νεροῦ, καθὼς καὶ ἄλλες εἰσηγήσεις γιὰ καλύτερη ἄρδευση τῆς περιοχῆς.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Τμῆμα γιατὶ παρουσιάστηκε αὐτὴ ἡ καθυστέρηση γιὰ τὴν ἔγκαιρη ἀξιοποίηση τῶν νερῶν ποὺ συγκεντρώθησαν στὴν περιοχὴ Ἀμμοχώστου, καὶ τὶ μέτρα θὰ ληφθοῦν ἔστω καὶ τώρα γιὰ τὴν προώθηση τῶν εἰσηγήσεων τῶν κηπουρῶν τῆς περιοχῆς»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Μαΐου 1969.

«Ἡ κοινότης Τεμπρίας ἀντιμετωπίζει σοβαρὸν πρόβλημα ὑδρεύσεως. Χρειάζεται ἐμπλουτισμὸς τοῦ ἤδη ὑπάρχοντος εἰς τὴν κοινότητα ὕδατος, πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἐξευρέθη ἡ κατάλληλος πηγή, ὅπως καὶ διακλάδωσίς του εἰς τὰς οἰκίας. Οἱ κάτοικοι ἐψήφισαν ἀπὸ τοῦ 1966 δι' αὐτὸ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον συμφώνως πρὸς τὰς ἐκτιμήσεις θὰ στοιχίση περὶ τὰς £12.500.

Ἐπειδὴ ἡ λύσις τοῦ ὑδρευτικοῦ προβλήματος διὰ τὴν κοινότητα Τεμπριᾶς ἀποτελεῖ καὶ βασικὴν προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἀνάπτυξίν της εἰς θέρετρον, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διατὶ καθυστερεῖ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου, ἐφ' ὅσον μάλιστα οἱ κάτοικοι ἐψήφισαν ἀπὸ τὸ 1966, καὶ πότε ἀκριβῶς θὰ ἀρχίση ἡ μεταφορὰ τοῦ ὕδατος καὶ ἡ διακλάδωσίς του εἰς τὰς οἰκίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Μαΐου 1969.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα σχέδια ὑπάρχουν, ἐὰν ὑπάρχουν, διὰ τὴν ἀνέγερσιν ὑδατοφράκτου εἰς Σολέαν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν παραγωγῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Μαΐου 1969.

«Δεδομένου ὅτι διὰ 15 ἐλεγκτὰς τοῦ τμήματος Συνεργατισμοῦ (πρώην ὑπαλλήλους τῆς Ε.Κ.Σ.Κ.) τὸ Ἀνώτατον Δικαστήριον ἀπεφάνθη, πρὸ διμήνου περίπου, ὅτι ἔδει νὰ καταστοῦν μόνιμοι καὶ συντάξιμοι δημόσιοι ὑπάλληλοι, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον ἀκριβῶς στάδιον εὑρίσκεται τὸ ὅλον θέμα, ὡς καὶ διατὶ σημειοῦται σχετικὴ καθυστέρησις εἰς τὸ αἴτημα τῆς τοιαύτης τοποθετήσεώς των ὡς κανονικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Μαΐου 1969.

«Παρακαλεῖται ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐμπορίου νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ ποίων κριτηρίων ἐβασίσθη ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ ἐπιβάλῃ ἀγορανομικὸν ἔλεγχον καὶ νὰ ὁρίσῃ ἀνωτάτην τιμὴν πωλήσεως ἐπὶ τῶν νωπῶν κρεάτων, βωδινοῦ, ἀρνίσιου καὶ ἐριφίου, ἐνῶ παραλλήλως ὑπάρχει ἐλευθέρα εἰσαγωγὴ κατεψυγμένων τοιούτων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Μαΐου 1969.

«Παρακαλεῖται ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Γεωργίας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ὁ ἐπιβληθεὶς ἀγορανομικὸς ἔλεγχος διὰ τοῦ ὁρισμοῦ ἀνωτάτης τιμῆς πωλήσεως ἐπὶ τῶν νωπῶν κρεάτων βωδινοῦ, ἀρνίσιου καὶ ἐριφίου, συνάδῃ πρὸς τὸ πρόγραμμα ἀναπτύξεως τῆς κτηνοτροφίας, συμφώνως τοῦ ἐφαρμοζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου του προγράμματος μικτῆς γεωργίας–κτηνοτροφίας καὶ εἰσαγωγῆς μικρῶν μόσχων διὰ πάχυνσιν, καὶ ἐὰν ὄχι ποίας ἐπιπτώσεις θὰ ἔχῃ τὸ μέτρον τοῦτο ἐπὶ τῶν κτηνοτρόφων καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς κτηνοτροφίας ἐν γένει».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Μαΐου 1969.

«Κατὰ τὸ 1968 ἡ Κυβέρνησις, κατόπιν σχετικῆς νομοθεσίας, κατέβαλεν εἰς τοὺς γεωργοὺς τῶν ὁποίων τὰ χωράφια κατακρατοῦνται ὑπὸ τῶν Τούρκων 1.500 μίλς κατὰ σκάλαν πρὸς μερικὴν ἀνακούφισιν αὐτῶν.

Ἐφ' ὅσον αἱ ἴδιαι συνθῆκαι ἐπικρατοῦν καὶ κατὰ τὸ 1969 ἐρωτῶμεν τὴν Κυβέρνησιν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν πότε προτίθεται νὰ καταβάλῃ τὸ ἀντίστοιχον ποσὸν καὶ διὰ τὸν ἐφετεινὸν χρόνον πρὸς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι ἀπώλεσαν τὴν γῆν των καὶ χρήζουν πάσης οἰκονομικῆς ἀνακουφίσεως ὑπὸ τοῦ Κράτους».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Βάσου Λυσσαρίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Μαΐου 1969.

«Παρακαλῶ τὸν Ἔντιμον Ὑπουργὸν Ἐμπορίου ὅπως πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ ποίων κριτηρίων ἐστηρίχθη διὰ νὰ ἐπιβάλῃ ἀγορανομικὸν ἔλεγχον κατ' ἀποκλειστικότητα μόνον ἐπὶ ὡρισμένων εἰδῶν κρεάτων, καὶ ἐπὶ ποίων δεδομένων καθορίζει τὰς τιμὰς τῶν ὡς ἄνω προϊόντων».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, Ἐπειδὴ τὰ δύο Νομοσχέδια περὶ Ξενοδοχείων καὶ περὶ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ σχετίζονται καὶ ἐπειδὴ ὡρίσθη ἡ συζήτησίς των διὰ σήμερον, ἡ ὁμιλία μου θὰ στραφῇ γύρω καὶ ἀπὸ τὰ δύο Νομοσχέδια.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὁ Τουρισμὸς ἀποτελεῖ διὰ τὴν νῆσον μας μίαν ἀρκετὰ σημαντικὴν καὶ ἐλπιδοφόρον πλουτοπαραγωγικὴν βιομηχανίαν, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὁποίας ἐπιδιώκει δραστηρίως ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς ἀνεξαρτησίας, παρὰ τὰς ἀντιξόους περιστάσεις αἵτινες ἐδημιουργήθησαν ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1963 καὶ αἱ ὁποῖαι, ἀτυχῶς, εἶχον, ἐπί τι χρονικὸν διάστημα, ἀνασταλτικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου μας, μὲ μοναδικὴν ἐξαίρεσιν τὴν ἐν Κύπρῳ ἐγκαθίδρυσιν τῆς Εἰρηνευτικῆς Δυνάμεως τοῦ Ο.Η.Ε.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ συμπλήρωσις ὅλων ἐκείνων τῶν προϋποθέσεων αἵτινες εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας μας, θὰ καταστήσῃ συντόμως τὴν νῆσον μας ἓν ἐκ τῶν σημαντικωτέρων τουριστικῶν κέντρων τῆς Μεσογείου, λόγῳ τῶν θαυμασίων ἀκρογιαλιῶν της, τῶν ὀρεινῶν θελγήτρων της, τῶν εὐνοϊκῶν κλιματολογικῶν συνθηκῶν της, τῶν ἱστορικῶν μνημείων καὶ χώρων της, τῆς παραδειγματικῆς φιλοξενίας καὶ τοῦ σχετικοῦ χαμηλοῦ κόστους ζωῆς.

Ἡ ἔντονος διαφημιστικὴ δραστηριότης τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς διαφόρους χώρας κατώρθωσε νὰ προσελκύσῃ τοσοῦτον τουριστικὸν ρεῦμα εἰς τὴν νῆσον μας, ὥστε νὰ μὴ δύνανται οἱ ξένοι τουρίσται, πρὶν ἀπὸ τὸ ἔτος 1971, νὰ ἐξασφαλίσουν δωμάτιον εἰς ξενοδοχεῖον, τὸ δὲ ἐκ τοῦ τουρισμοῦ εἰσόδημά μας ἀνῆλθεν εἰς £6 ἑκατομμύρια, μὲ προοπτικὴν νὰ ἀνέλθῃ εἰς 20 καὶ 30 ἑκατομμύρια λίρας.

Εἶναι πολὺ εὐχάριστον τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις, ἐν τῇ προσπαθείᾳ της νὰ προωθήσῃ τὸ ἔργον τῆς ἀναπτύξεως τῆς τουριστικῆς μας βιομηχανίας, προέβη εἰς τὴν κατάθεσιν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν δύο ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίων περὶ ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ καὶ περὶ ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας Ξενοδοχείων καὶ Λοιπῶν Τουριστικῶν Καταλυμάτων.

Διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ, ὅστις καθίσταται νομικὸν πρόσωπον, τίθενται αἱ ἀπαραίτητοι νομοθετικαὶ βάσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ στηριχθῇ ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ προαγωγὴ τοῦ τουρισμοῦ εἰς τὴν νῆσον μας, διὰ τῆς ἀξιοποιήσεως ὅλων τῶν πρὸς τοῦτο ὑφισταμένων δυνατοτήτων, παρ' ὅλον ὅτι ὁ ὑπὸ ἵδρυσιν ὀργανισμὸς τουρισμοῦ, ὑπὸ τὴν μορφὴν ἥτις προσδίδεται εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ συναντήσῃ δυσκολίας κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφάσεών του.

Ὁ Κυπριακὸς Ὀργανισμὸς Τουρισμοῦ, ὅστις ἱδρύεται διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, διὰ νὰ φέρῃ εἰς αἴσιον πέρας τοὺς ἐπωφελεῖς διὰ τὸν τόπον μας ἐπιδιωκομένους σκοπούς, θὰ πρέπει νὰ ἐπανδρωθῇ μὲ εἰδικευμένον καὶ ἐπαρκὲς προσωπικὸν καὶ νὰ ἔχῃ στενὴν συνεργασίαν τόσον μὲ τὸν Ὀργανισμὸν Τουρισμοῦ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος, ἥτις κατώρθωσε διὰ τῆς ἀρτίας τουριστικῆς ὀργανώσεως καὶ δραστηριότητος νὰ ἐξασφαλίσῃ ἓν σημαντικὸν πάγιον εἰσόδημα ἐκ τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας, ὅσον καὶ μὲ τοὺς τουριστικοὺς ὀργανισμοὺς ἄλλων χωρῶν.

Διὰ τοῦ ἑτέρου ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων τίθεται τέρμα εἰς τὴν ἰσχὺν τῶν ἀπηρχαιωμένων καὶ ἀτελεστάτων Νόμων περὶ Ξενοδοχείων, Κεφ. 138, καὶ περὶ Ρυθμίσεως Ξενοδοχείων, Ξενώνων Ὕπνου καὶ Δημοσίων Κτιρίων, Κεφ. 139, καὶ ἐκσυγχρονίζεται καὶ προσαρμόζεται ἡ ξενοδοχειακή μας νομοθεσία πρὸς τὰς συγχρόνους ἀπαιτήσεις καὶ ἀναγκαίας προϋποθέσεις διὰ τὴν ἵδρυσιν καὶ λειτουργίαν ξενοδοχείων, τὰς ἰσχυούσας εἰς τὰς τουριστικῶς προηγμένας χώρας.

Ἡ ψήφισις τῶν δύο ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίων εἰς Νόμους, ἀσφαλῶς θὰ θέσῃ τὰς νομοθετικὰς βάσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ στηριχθῇ μελλοντικῶς ἡ προσπάθεια πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ μας.

Διὰ νὰ καταστήσωμεν ὅμως τὴν τουριστικήν μας βιομηχανίαν μίαν ἀξιόλογον καὶ ἀρκετὰ ὑπολογίσιμον πλουτοπαραγωγικὴν πηγὴν διὰ τὴν νῆσον μας, θὰ πρέπει νὰ αὐξήσωμεν τὸ ξενοδοχειακὸν δυναμικόν μας, μὲ τὴν σημαντικὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, διὰ νὰ ἐκσυγχρονισθοῦν τὰ παλαιὰ ξενοδοχεῖα καὶ νὰ ἀνοικοδομηθοῦν νέα τοιαῦτα. Τὰ καθ' ὅλα ἄρτια καὶ συγχρονισμένα τουριστικὰ ξενοδοχεῖα «Ξένια», τὰ ὁποῖα ἀνοικοδομήθησαν εἰς τοὺς κυριωτέρους ἀρχαιολογικοὺς καὶ τουριστικοὺς χώρους τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος, ἂς ἀποτελέσουν παράδειγμα πρὸς μίμησιν διὰ τὴν νῆσον μας. Νὰ ἀνεγερθοῦν τουριστικὰ περίπτερα εἰς ὅλους τοὺς ἀρχαιολογικοὺς καὶ τουριστικούς μας χώρους. Νὰ ἀναστηλωθοῦν καὶ νὰ διατηρηθοῦν τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα μας, νὰ ἐξωραϊσθοῦν οἱ τουριστικοί μας χῶροι. Ἡ καθαριότης νὰ ἐπιβληθῇ μετ' αὐστηρότητος παντοῦ εἰς τοὺς δημοσίους χώρους καὶ τὰ δημόσια κέντρα. Νὰ βελτιωθῇ τὸ ὁδικόν μας δίκτυον. Νὰ ἐκτελεσθοῦν τὸ ταχύτερον δυνατὸν οἱ λιμένες Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος καὶ νὰ διενεργηθοῦν αἱ ὑπόλοιποι λιμενικαὶ βελτιώσεις. Νὰ ἐνταθῇ εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν ἡ προσπάθεια διὰ νὰ συμπληρώσωμεν τὴν ἔλλειψιν τοῦ καταλλήλου ἀνθρωπίνου δυναμικοῦ εἰς τὸν τουριστικὸν τομέα. Αἱ ἱδρυθεῖσαι Ξενοδοχειακαὶ Σχολαὶ Λάρνακος καὶ Λευκωσίας ἀδυνατοῦν νὰ μᾶς ἐξασφαλίσουν μὲ τοὺς 100–120 ἀποφοίτους των κατ' ἔτος τὸν ἀναγκαῖον ἀριθμὸν προσωπικοῦ διὰ τὰς τουριστικάς μας ἀνάγκας. Ἀξιέπαινος, πράγματι, ἡ προσπάθεια διὰ τὴν ἵδρυσιν Ἰνστιτούτου Ξενοδοχειακῶν Τεχνῶν εἰς τὸ ὁποῖον θὰ φοιτοῦν ἀπόφοιτοι Σχολῶν Μέσης Παιδείας καὶ τῶν Ξενοδοχειακῶν Σχολῶν πρὸς ἐκπαίδευσιν εἰς ἀνώτερα ἐπίπεδα (μαίτρ' ὁτέλ, ὀργάνωσιν, λογιστικήν, διαχείρισιν ξενοδοχείων κλπ.). Διὰ νὰ λυθῇ ὅμως τὸ σοβαρὸν πρόβλημα τῆς ἐξασφαλίσεως ἱκανοῦ ξενοδοχειακοῦ προσωπικοῦ διὰ τὰς τουριστικάς μας ἀνάγκας, ἐπιβάλλεται νὰ ἐκδηλωθῇ περαιτέρω πρωτοβουλία καὶ δραστηριότης ἀπὸ τοὺς Ξενοδόχους εἰς τὸ θέμα τῆς ἐκπαιδεύσεως προσωπικοῦ. Ἀτυχῶς μέχρι σήμερον ἀξιόλογον πρωτοβουλίαν διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν προσωπικοῦ ἀνέπτυξαν μόνον ἓν ξενοδοχεῖον εἰς Ἀμμόχωστον καὶ τὸ ξενοδοχεῖον Χίλτον, Λευκωσίας. Ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα ὅτι τὴν ἐπωφελῆ διὰ τὸν τουρισμόν μας προσπάθειαν τῶν ἐν λόγῳ δύο ξενοδοχείων θὰ μιμηθοῦν καὶ ἄλλα ξενοδοχεῖα, τὰ ὁποῖα διαθέτουν τὰ πρὸς ἐκπαίδευσιν προσωπικοῦ μέσα.

Εἰς τὸν προγραμματισμὸν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ μας, θὰ πρέπει νὰ θέσωμεν ἀκόμα τὴν ἐξασφάλισιν ἀεροπορικῶν συνδέσεων μὲ ὅλα τὰ κέντρα ἐξορμήσεως τῶν τουριστικῶν ρευμάτων, τὴν ἐξασφάλισιν χαμηλῶν ναύλων καὶ τὴν συγκράτησιν τοῦ κόστους τῆς ζωῆς ἐν Κύπρῳ εἰς ἐλκυστικόν, διὰ τοὺς ξένους τουρίστας, ἐπίπεδον.

Ἐπιβάλλεται νὰ ἀναζωογονήσωμεν τὸν ἐσωτερικὸν τουρισμόν μας, νὰ ἐκσυγχρονίσωμεν καὶ νὰ χρησιμοποιήσωμεν, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, τὰ ὀρεινὰ θέρετρά μας.

Ὁ Ὀργανισμὸς Τουρισμοῦ ὅστις θὰ ἱδρυθῇ, δυνάμει τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, θὰ πρέπει νὰ ἀναλάβῃ καὶ νὰ ὀργανώσῃ ἐπὶ ἀρτιωτέρας βάσεως ὄχι μόνον τὰς ἤδη ὀργανουμένας ὑπὸ ἰδιωτῶν καὶ σωματείων ἑορτὰς καὶ φεστιβάλ. ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν δραστηριότητά του πρὸς ὀργάνωσιν καὶ ἄλλων καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων καὶ ἑορτῶν τοπικοῦ χαρακτῆρος καὶ νὰ προβάλλῃ διεθνῶς τὰ κυριώτερα γεωργικά, βιομηχανικὰ καὶ χειροτεχνικὰ προϊόντα μας.

Ἡ ἀνάπτυξις τουριστικῆς συνειδήσεως εἰς ὅλα τὰ στρώματα τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ, διὰ τῆς καταλλήλου προπαγάνδας καὶ προβολῆς τῶν ἐκ τοῦ τουρισμοῦ ὠφελημάτων διὰ τὸν τόπον μας, ἀποτελεῖ σημαντικὸν παράγοντα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τουριστικῆς μας βιομηχανίας.

Τελειώνων τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τῶν δύο ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίων ἐκφράζω τὴν εὐχὴν ὅπως ἡ ψήφισίς των εἰς νόμους ἀποτελέσῃ τὴν ἀπαρχὴν μιᾶς περαιτέρω, ἐντατικωτέρας προσπαθείας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας μας, ἥτις θὰ ἀποτελέσῃ μίαν παγίαν καὶ σημαντικὴν πλουτοπαραγωγικὴν πηγὴν διὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου μας. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὰ δύο ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδια σκοπὸν ἔχουν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας, ἡ ὁποία δύναται νὰ ἀποφέρῃ πολλὰ εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου. Ὁ τουρισμὸς ἔρχεται εἰς σπουδαιότητα μετὰ τὴν γεωργίαν, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως δύναται νὰ ἐνισχύσῃ σημαντικῶς καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους προαναφερθέντας τομεῖς.

Θὰ ἦτο λάθος, βέβαια, καὶ μάλιστα ὀλέθριον διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς Κύπρου, ἐὰν ἐξηρτούσαμεν τὴν οἰκονομίαν μας ἀπὸ τὸν τουρισμόν. Ὁ τουρισμὸς εἶναι βοηθητικὸς οἰκονομικὸς παράγων ποὺ μὲ τὴν ἀνάπτυξίν του δύναται νὰ ὑπερκαλύψῃ τοὺς σημερινοὺς ἀδήλους πόρους καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς προερχομένους ἐκ τῶν ξένων ἱμπεριαλιστικῶν βάσεων. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ τουρισμοῦ δύναται νὰ μᾶς καλύψῃ, μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ ἀκολουθήσωμεν ὀρθὴν πολιτικὴν εἰς τὸ ἐμπόριόν μας μὲ ξένας χώρας, σημαντικώτατον μέρος ἂν ὄχι καὶ ὁλόκληρον τὸ ἔλλειμα τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου.

Ἡ Κύπρος δὲν διαθέτει μεγάλην πεῖραν εἰς τὴν τουριστικὴν βιομηχανίαν καὶ εἶναι φυσικὸν νὰ ὑπάρχουν πολλὰ κενὰ ποὺ χρειάζεται νὰ συμπληρώσωμεν ὑπὸ τὸ φῶς τῆς πείρας ποὺ θὰ ἀποκτήσωμεν διὰ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ τουρισμοῦ. Ὅ,τι ὅμως χρειάζεται νὰ τονισθῇ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἶναι ὅτι τὸ ξένον μονοπωλιακὸν ἐκμεταλλευτικὸν κεφάλαιον πρέπει νὰ κρατηθῇ μακρὰν τῆς βιομηχανίας τουρισμοῦ, διότι τὴν τουριστικὴν βιομηχανίαν δὲν θέλομεν νὰ τὴν ἀναπτύξωμεν πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ξένων κεφαλαιούχων, ἀλλὰ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Κύπρου. Τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου.

Δὲν θὰ ἐπιτύχωμεν τίποτε, ἐξ ὅσων ἔχομεν ἀναφέρει, ἐὰν μετατρέψωμεν τὴν Κύπρον εἰς ἐλευθέραν Κέρκυραν τοῦ ξένου ἐκμεταλλευτικοῦ κεφαλαίου. Δὲν ἰσχυρίζομαι πὼς δὲν χρειαζόμεθα κεφάλαια, ἂν καὶ ἡ Τράπεζα Κύπρου καὶ ἄλλα Τραπεζικὰ Ἱδρύματα τῆς Κύπρου διαθέτουν σημαντικὰ κεφάλαια, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ποὺ χρειαζόμεθα κεφάλαια ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἶναι χίλιες φορὲς προτιμότερον νὰ τὰ δανεισθῶμεν μὲ τοὺς πλέον συμφέροντας διὰ τὴν Κύπρον ὅρους, παρὰ νὰ παραχωροῦμεν τὸ ἔδαφος πρὸς τὸ ξένον μονοπωλιακὸν

κεφάλαιον. Ἔπειτα ἐκ τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας θέλομεν νὰ καρπωθῇ καὶ ὁ λαός, τὸ δημόσιον, ἐκ τῶν κερδῶν τὰ ὁποῖα θὰ προκύψωσιν οὐχὶ μόνον διὰ τοῦ φόρου εἰσοδήματος ἀλλὰ καὶ δι' ὁλοκλήρου τοῦ ποσοῦ κερδῶν ποὺ δύνανται νὰ προκύψωσι. Καὶ αὐτὸ μόνον διὰ τῶν κρατικῶν ἐπιχειρήσεων θὰ τὸ ἐπιτύχωμεν.

Δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀφήσωμεν ὁλόκληρον τὴν τουριστικὴν βιομηχανίαν εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως. Τὸ δημόσιον, ὡς γνωστόν, συνέβαλε διὰ σημαντικοῦ ποσοῦ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ξενοδοχείου Χίλτον. Εἶναι πολὺ συζητήσιμον ἐὰν ἐκάμαμεν τὴν καλυτέραν τοποθέτησιν χρημάτων ἢ ἐὰν δὲν θὰ ἐκάμναμεν πολὺ καλυτέραν τοποθέτησιν τῶν χρημάτων τοῦ δημοσίου, ἐὰν μὲ τὰ ἴδια χρήματα ἀνοικοδομούσαμεν 3 ἢ 4 ξενοδοχεῖα εἰς διάφορα μέρη τῆς Κύπρου.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι τὸ ὄφελος διὰ τὸ δημόσιον θὰ ἦτο πολὺ μεγαλύτερον.

Θεωρῶ καθῆκον μου νὰ τονίσω ὅλα αὐτὰ διὰ νὰ ὑποστηρίξω ὅτι τὸ κράτος θὰ πρέπει νὰ κάμῃ καὶ τὸ ἴδιον τὰς ἰδικάς του ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις πρὸς ἀποκλειστικὸν ὄφελος τοῦ δημοσίου. Ἓν ἄλλο ζήτημα ποὺ σχετίζεται ἀμεσώτατα μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας εἶναι ἡ ἀνάγκη καταργήσεως τοῦ μονοπωλείου τῶν Βρεττανικῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἀερογραμμῶν ποὺ ὑφίσταται εἰς τὴν γραμμὴν Λευκωσίας—Ἀθηνῶν—Λονδίνου καὶ ἀντιστρόφως. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ προσελκύσωμεν τὸν μεγάλον ἀριθμὸν τουριστῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, τὸν ἀριθμὸν ποὺ ἐπιδιώκομεν, ὅταν καὶ αὐτοὶ οἱ Κύπριοι ταξιδιῶται ἀντιμετωπίζουν κατὰ τοὺς θερινοὺς κυρίως μῆνας σοβαρὸν πρόβλημα ἐξασφαλίσεως θέσεως διὰ τῆς ἐν λόγῳ γραμμῆς ;

Τὸ συμφέρον τῆς Κύπρου, τὸ συμφέρον τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας ἐπιβάλλει τὴν κατάργησιν τοῦ ἐν λόγῳ μονοπωλείου καὶ τὴν μετατροπὴν τοῦ ἀερολιμένος Λευκωσίας εἰς πραγματικὸν διεθνῆ ἀερολιμένα.

Διὰ τῆς προτεινομένης νομοθεσίας δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ τουριστικὴ βιομηχανία ἐν Κύπρῳ πραγματοποιεῖ τὰ πρῶτα σοβαρὰ βήματά της. Ὑπάρχουν ἀναμφιβόλως περιθώρια βελτιώσεως τῆς νομοθεσίας καὶ αὐτὸ ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ ὑπὸ τὸ φῶς τῆς κτηθείσης πείρας. Μεγάλα εἶναι τὰ περιθώρια ἀναπτύξεως τοῦ τουρισμοῦ, ἀρκεῖ νὰ ληφθοῦν τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν μέτρα. Μερικὰ στοιχεῖα εἶναι χρήσιμον νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας :

Συμφώνως πρὸς τὰ στοιχεῖα τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ, τῆς 18ης Ἀπριλίου 1968, ὁ ἀριθμὸς τουριστῶν ποὺ ἐπεσκέφθησαν τὴν Κύπρον κατὰ τὴν ὀκταετίαν 1955—63 ηὐξήθη ἀπὸ 28 χιλιάδας εἰς 70 χιλιάδας, ἐσημειώθη δηλαδὴ αὔξησις κατὰ 150%. Τὸ 1967 καὶ μόνον, ὁ ἀριθμὸς τουριστῶν ποὺ ἐπεσκέφθησαν τὴν Κύπρον ἔφθασε τὰς 88 χιλιάδας. Συμφώνως πρὸς τὰς προβλέψεις τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος ὅπως ἐξετέθησαν ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ τὴν 15ην Ἀπριλίου 1968, εἰς τὰ προσεχῆ 5 ἔτη θὰ δαπανηθοῦν 11,3 ἑκ. λίραι διὰ τουριστικὴν ἀνάπτυξιν καὶ προβλέπεται ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον τὸ τουριστικὸν ρεῦμα θὰ αὐξάνεται κατὰ 25%.

Συμφώνως πρὸς τὰ ἐπίσημα στοιχεῖα ὁ τουρισμὸς ἀπέφερεν εἰς μίαν ὀκταετίαν πέραν τῶν 21 ἑκ. λιρῶν καὶ ἡ ἐπίσημος πρόβλεψις εἶναι ὅτι τὸ 1971 τὰ ἔσοδα ἐκ τοῦ τουρισμοῦ θὰ ὑπερβοῦν τὰ 11 ἑκ. λίρας.

Τὰ ξενοδοχεῖα τῆς Κύπρου ηὐξήθησαν ἀπὸ 101 εἰς 126, κατὰ τὴν ὀκταετίαν 1959—66. Τὰ δωμάτια τῶν ξενοδοχείων ηὐξήθησαν ἀπὸ 2,074 εἰς 3,176 καὶ αἱ κλίναι ἀπὸ 3,820 εἰς 6,020. Κατὰ τὰ τελευταῖα 3 ἔτη, βεβαίως, ὁ ἀριθμὸς τῶν ξενοδοχείων, τῶν δωματίων καὶ τῶν κλινῶν ηὐξήθη πολὺ περισσότερον.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἀπασχολούμενον εἰς τὴν βιομηχανίαν αὐτὴν προσωπικόν, συμφώνως τῶν ἐπισήμων στοιχείων τοῦ 1965, εἰς τὰ διάφορα ξενοδοχεῖα, ξενῶνας, ἑστιατόρια, καφετηρίας καὶ ἄλλα κέντρα ἀναψυχῆς, ἀπησχολοῦντο

2,438 πρόσωπα. Ἡ πρόσφατος ἐπισκόπησις τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἀναφέρει ὅτι τὸν Ἰούλιον τοῦ 1967 ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὴν ἐν λόγῳ βιομηχανίαν ἀνῆλθεν εἰς 3,983, ἐκ τῶν ὁποίων 878 εἶναι ἰδιοκτῆται αὐτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων.

Εἰς τὴν ἰδίαν ἐπισκόπησιν ἀναφέρεται ὅτι οἱ ἰδιοκτῆται τῶν αὐτῶν ἐπιχειρήσεων ὑπελόγιζον ὅτι κατὰ τὸ 1968 θὰ ἐζητοῦντο 783 νέα πρόσωπα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τοιουτοτρόπως τὸ σύνολον τῶν ἐργαζομένων εἰς τὸν κλάδον αὐτὸν τῆς οἰκονομίας θὰ ἐπλησίαζε τὰς 5 χιλιάδας πρόσωπα. Ἐξ ὅσων εἶναι ἤδη γνωστόν, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπασχολουμένων σήμερον εἰς τὴν βιομηχανίαν αὐτὴν ὑπερέβη τὰς 5 χιλιάδας καὶ ὑπάρχει μεγάλη ζήτησις προσωπικοῦ.

Ἀναφορικῶς μὲ τὸ πρόβλημα τοῦ προσωπικοῦ εἰς τὸν κλάδον αὐτὸν τῆς οἰκονομίας μας χρειάζεται νὰ ληφθοῦν καὶ ἄλλα μέτρα διὰ τὴν ἐπίλυσίν του. Ἀπαιτεῖται ἡ ἐπέκτασις τῆς Ξενοδοχειακῆς Σχολῆς Λευκωσίας καὶ ἡ ἵδρυσις νέας εἰς Ἀμμόχωστον, ἢ καὶ ἀλλοῦ. Χρειάζεται νὰ ἐνθαρρύνωμεν τοὺς εἰδικευμένους Κυπρίους, ποὺ ἐργάζονται τώρα ἐν Βρεττανίᾳ, νὰ ἐπιστρέψουν εἰς Κύπρον καὶ νὰ ἀναλάβουν ἐργασίαν εἰς τὰ ἐδῶ ξενοδοχεῖα, ἐστιατόρια καὶ κέντρα ἀναψυχῆς. Αὐτό, ὅμως, τότε μόνον θὰ τὸ ἐπιτύχωμεν, ὅταν προσφέρωμεν καλυτέρους ὅρους ἐργασίας πρὸς αὐτούς. Χρειάζεται ταὐτοχρόνως ἡ ἐνθάρρυνσις διὰ τὴν ἐκμάθησιν ξένων γλωσσῶν δι' ἐκείνους ποὺ ἐργάζονται εἰς τὴν τουριστικὴν βιομηχανίαν. Ἡ προβολὴ τοῦ Κυπριακοῦ πολιτισμοῦ, μέσῳ τῶν καλλιτεχνικῶν συγκροτημάτων, εἶναι κάτι ποὺ θὰ ἱκανοποιήσῃ καὶ θὰ ἐντυπωσιάσῃ τοὺς ξένους τουρίστας.

Ἡ δημιουργία καλλιτεχνικῶν χορευτικῶν συγκροτημάτων πρέπει νὰ ἐνισχυθῇ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, τοὺς δήμους καὶ τοὺς ξενοδόχους. Ἡ δημιουργία κρατικοῦ ἢ δημοτικοῦ θεάτρου θὰ ἐβοήθει πολὺ πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν.

Τὸ σύστημα ξεναγήσεως ὡς καὶ αἱ διευκολύνσεις εἰς τοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους χρειάζεται νὰ βελτιωθοῦν. Χρειαζόμεθα περισσοτέρους γλωσσομαθεῖς, οἱ ὁποῖοι νὰ κατέχουν τὴν ἱστορίαν τῶν ἀρχαιοτήτων μας, διὰ νὰ προσφέρουν καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν πρὸς τοὺς τουρίστας. Χρειαζόμεθα ὡσαύτως καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λαϊκοῦ τουρισμοῦ. Ἡ μέχρι σήμερον ἀνάπτυξις τοῦ τουρισμοῦ ἐν Κύπρῳ εἶχε καὶ ἔχει ὡς ἐπιδίωξίν της τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῶν εὐπόρων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ.

Διὰ τὰ λαϊκὰ στρώματα αἱ τιμαὶ τῶν ξενοδοχείων καὶ ἄλλων βασικῶν κέντρων ἀναψυχῆς εἶναι ἀπρόσιτοι. Καιρὸς νὰ ἀπασχολήσῃ σοβαρῶς τοὺς ἁρμοδίους τὸ ζήτημα τῆς ἀναπτύξεως τοῦ λαϊκοῦ τουρισμοῦ, διὰ νὰ δοθῇ ἡ δυνατότης εἰς τοὺς ἐργαζομένους νὰ ἀξιοποιήσουν καλύτερα τὰς ἡμέρας τῆς ἀναπαύσεώς των, νὰ χαροῦν καὶ νὰ ἀπολαύσουν τὰ ἀγαθὰ ποὺ οἱ ἴδιοι δημιουργοῦν, ὡς καὶ ὅσα τοὺς προσφέρει ἡ φύσις.

Ὁ Κυπριακὸς Ὀργανισμὸς Τουρισμοῦ θὰ πρέπει νὰ ἀσχοληθῇ ἰδιαιτέρως μὲ αὐτὸ τὸ ζήτημα, διότι διαρκῶς καὶ περισσότερον αἱ ἀκρογιαλιαὶ καὶ τὰ βουνὰ τῆς Κύπρου καθίστανται ἀπρόσιτα εἰς τὰ λαϊκὰ στρώματα λόγῳ τῶν ἀπαιτουμένων ὑψηλῶν ἐξόδων καὶ τοῦ συνεχῶς ἀνερχομένου τιμαρίθμου τῆς ζωῆς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν εἶχον σκοπὸν νὰ ἀγορεύσω ἀλλά, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὰ ὅσα ἔχουν λεχθῇ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Ἐζεκία, ἔχω νὰ κάμω ὡρισμένας παρατηρήσεις :

Ἐν πρώτοις μοῦ φαίνεται ὅτι θὰ εἶναι λανθασμένη πολιτικὴ ἐὰν ἐπιδιώξωμεν ὅπως ὁ τουρισμός, ὁ ὁποῖος ἐδημιουργήθη ὑπὸ τῆς ἀτομικῆς πρωτοβουλίας, ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν διὰ νὰ ἀναληφθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Διότι πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας ὅτι ἐὰν ἔχωμεν σήμερον τουρισμὸν καὶ ξενοδοχεῖα, ταῦτα ὀφείλονται εἰς κόπους, μόχθους καὶ θυσίας, τὰς ὁποίας ἔχουν ὑποστῆ οἱ ἀπασχολούμενοι μὲ τὴν τουριστικὴν βιομηχανίαν, οἱ ὁποῖοι πραγματικῶς κατώρθωσαν σήμερον νὰ δημιουργήσουν ἓν πρώτης τάξεως ὄνομα καὶ μίαν φήμην διὰ τὸν τουρισμόν μας εἰς τὴν χώραν μας.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ ἀντεπεξέλθωμεν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ τουρισμοῦ καὶ εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν τουριστῶν οἱ ὁποῖοι θὰ μᾶς ἔλθουν εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον, ποὺ ὅπως φαίνεται θὰ εἶναι χιλιάδες χιλιάδων, χρειαζόμεθα πλεῖστα ὅσα κεφάλαια διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἀπαιτουμένων ξενοδοχείων καὶ ἄλλων τουριστικῶν κέντρων. Ἀλλὰ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν δὲν συμφωνῶ ὅτι πρέπει νὰ ἐπέμβῃ ἡ Κυβέρνησις καὶ νὰ ἀναλάβῃ πρωτοβουλίαν διὰ νὰ ὠφεληθῇ ἡ Δημοκρατία, ὅπως ἔχει πεῖ ὁ ἔντιμος συνάδελφος.

Ἡ Δημοκρατία θὰ πρέπει νὰ βοηθήσῃ παντοιοτρόπως τὸν ἰδιωτικὸν τομέα ὡς π.χ. διὰ μακροπροθέσμων χαμηλοτόκων δανείων πρὸς τὰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις, οὕτως ὥστε νὰ μπορέσουν νὰ ἀντεπεξέλθουν πρὸς τὰς σημερινὰς πολυδαπάνους ἀνάγκας των. Μόνον ἔτσι θὰ ἐξυπηρετηθοῦν αἱ ἀνάγκαι τοῦ ξένου τουρίστα καὶ μόνον ἔτσι θὰ δυνάμεθα νὰ ἀναμένωμεν ὅτι ἀπὸ τὸν σχηματισμὸν αὐτοῦ τοῦ τουριστικοῦ ρεύματος θὰ ἐξυπηρετηθῇ ὄχι μόνον ὁ ἐπιχειρηματίας ξενοδόχος ἀλλὰ καὶ οἱοσδήποτε ἄλλος ἐνδιαφερόμενος διὰ τουριστικὴν ἐπένδυσιν ἐπιχειρηματίας. Ἂς μὴ λησμονῶμεν δὲ ὅτι μαζὶ μὲ αὐτοὺς θὰ ὠφεληθῇ καὶ τὸ ἐργατικὸν δυναμικόν μας, διότι θὰ χρειασθῶμεν πολλὰς χεῖρας διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ τουρισμοῦ μας. Θὰ ὠφεληθῇ καὶ ὁ γεωργός μας, διότι θὰ μπορέσωμεν, μὲ τὸν τουρισμόν μας, νὰ διαθέτωμεν τὰ γεωργικὰ καὶ κτηνοτροφικά μας προϊόντα μὲ μεγαλυτέραν εὐχέρειαν καὶ εἰς πολὺ καλὰς τιμάς. Ἐπίσης μὲ τὸν τουρισμὸν δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ ὠφεληθῇ πολὺ εὐεργετικῶς καὶ τὸ ἐμπόριον.

Ὡς ἐκ τούτου ἡ προσοχὴ τῆς Κυβερνήσεως ὀφείλει νὰ στραφῇ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ τουρισμοῦ διὰ τῆς δημιουργίας τῶν καταλλήλων ὁδῶν εἰς τὰς περιοχὰς εἰς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ προωθήσωμεν τὸν τουρισμόν, καὶ διὰ τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ καὶ τῆς παροχῆς τοῦ ἀπαραιτήτου ὕδατος εἰς τὰς περιοχὰς αὐτάς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ Νομοσχέδιον περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον ἔχει ἀναφερθῇ ὁ ἔντιμος συνάδελφος, θὰ εἶχα νὰ κάμω τὴν ἑξῆς παρατήρησιν :

Τὸ Νομοσχέδιον περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ προνοεῖ τὴν σύστασιν Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀποτελουμένου ἐξ ἑπτὰ μελῶν διοριζομένων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διὰ περίοδον μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰ τρία ἔτη.

Ὡς ἀντιλαμβάνομαι οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ξενοδόχων καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων διὰ τὸν τουρισμὸν εἶχον ζητήσει ὅπως εἰς τὸ Συμβούλιον αὐτὸ ἀντιπροσωπεύωνται διὰ δύο προσώπων, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ξενοδόχων καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν τουριστικῶν γραφείων.

Μὲ λύπην μου παρατηρῶ ὅτι εἰς τὴν Ἔκθεσιν ἀναφέρεται κατὰ λέξιν τὸ ἑξῆς :

«Καὶ τοῦτο, κατὰ τοὺς εἰδικοὺς ἐμπειρογνώμονας, διότι εἰς τὸν Ὀργανισμὸν θὰ ὑπάρξουν περιπτώσεις καθ' ἃς θὰ διακυβεύωνται τὰ συμφέροντα ὄχι μόνον τῶν ξενοδόχων, ἀλλὰ καὶ πλείστων ἄλλων τάξεων, περαιτέρω δὲ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἀποτρέπεται ἡ δημιουργία οἱωνδήποτε σκανδάλων ὡς ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ διάφορα σχέδια τοπικῆς ἀναπτύξεως, κλπ. τοῦ ὀργανισμοῦ θὰ καθίστανται ἐκ τῶν προτέρων γνωστὰ εἰς τοὺς ἀμέσως ἐνδιαφερομένους».

Μοῦ φαίνεται ὅτι τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀποσπάσματος αὐτοῦ εἶναι πραγματικῶς ἄδικον, διότι διὰ τούτου ὑπονοεῖται ὅτι μόνον οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῶν τῶν δύο τάξεων θὰ προκαλέσουν τὰ σκάνδαλα ἐνῷ ἐὰν εἶναι Κυβερνητικοὶ οἱ ἀντιπρόσωποι δὲν θὰ δημιουργοῦνται σκάνδαλα. Καὶ δὲν θὰ γίνωνται ἐκ τῶν προτέρων γνωστὰ εἰς τοὺς ἀμέσως ἐνδιαφερομένους ἢ εἰς ἄλλους ἐνδιαφερομένους αὐτὰ τὰ μυστικὰ ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ἀτομικῆς ἐνεργείας.

Δὲν συμφωνῶ μὲ τὴν ἄποψιν αὐτὴν τῶν εἰδικῶν ἐμπειρογνωμόνων καὶ νομίζω ὅτι θὰ ἦτο καλὸν — ἐκτὸς τοῦ ὅτι πρέπει νὰ παύσωμεν νὰ ἐπανδρώνωμεν ὅλα αὐτὰ τὰ Συμβούλια τὰ ὁποῖα δημιουργοῦμεν ἀποκλειστικῶς ἀπὸ κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους, ἀνεξαρτήτως ἐὰν ἔχουν εἰδικότητα ἢ ὄχι δι' ἕνα ὡρισμένον ζήτημα — νὰ εἰσάξωμεν εἰς τὸ μέλλον εἰς τὰ Συμβούλια αὐτὰ πρόσωπα ἱκανά, τὰ ὁποῖα εἶναι εἰς τὴν πραγματικότητα οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι μποροῦν νὰ τὰ βοηθήσουν εἰς τὸ ἔργον των. Ἀναφέρω τοῦτο χωρὶς νὰ ἐννοῶ ὅτι δὲν ὑπάρχουν κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι ἄξιοι διὰ νὰ μετέχουν εἰς τὰ Συμβούλια ταῦτα. Ἀλλὰ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι θὰ ἦτο καλὸν ὅπως εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ ὑπάρχῃ καὶ μία ὡρισμένη ἀντιπροσώπευσις τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανισμῶν οἱ ὁποῖοι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἔχουν τὴν πεῖραν, ἔχουν καὶ τὴν εἰδικότητα ὥστε νὰ μποροῦν νὰ συμβουλεύσουν δι' ὡρισμένας πράξεις ἢ ὡρισμένα μέτρα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ληφθῶσι διὰ τὴν καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν τοῦ τουρισμοῦ.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ τουρισμὸς εἶναι μία ἀπὸ τὰς πλουτοπαραγωγικὰς πηγάς μας αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι τόσον ἀσήμαντοι ὅσον τὰς ἔχει ὑπολογίσει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Ἐζεκίας. Ἐὰν πραγματικῶς ἡ προσπάθειά μας εἶναι νὰ ἀναπτύξωμεν τὸν τουρισμόν μας ὅσον πρέπει καὶ ἐὰν ἔχωμεν τὴν ἀπαιτουμένην σύνεσιν οὕτως ὥστε νὰ προσφέρωμεν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα πρέπει εἰς τὸν τουρίστα, τότε τὰ ἔσοδα ἀπὸ τὸν τουρισμὸν θὰ εἶναι πολὺ μεγάλα καὶ μάλιστα πολὺ μεγαλύτερα ἀπὸ τὰ σημερινά, τὰ ὁποῖα ἀνέρχονται εἰς τὰ 6.000.000 λίρας ἐτησίως.

Ὡς ἐκ τούτου θέλω νὰ εὐχηθῶ ὅπως τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ προωθήσῃ τὸν τουρισμὸν καὶ μᾶς δώσῃ τὰ ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα ἀναμένομεν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι μποροῦμεν νὰ συντομεύσωμεν τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου ἐὰν οἱ ἔντιμοι ἀγορηταὶ ἀσχοληθοῦν κυρίως μὲ τὰ Νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐνώπιόν μας, καὶ δὲν καταναλώσουν χρόνον εἰς τὸ νὰ μᾶς τονίσουν τὴν σημασίαν τοῦ τουρισμοῦ διὰ τὴν Κύπρον. Δὲν εἶναι ἐπίμαχον θέμα ἡ σημασία τοῦ τουρισμοῦ διὰ τὴν Κύπρον. Οὐδεὶς τὴν ἀμφισβητεῖ.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει τὴν Βουλὴν εἶναι κατὰ πόσον αἱ πρόνοιαι τῶν ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίων θὰ ὠφελήσουν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ ἢ ὄχι εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἤθελον θεσπισθῆ εἰς Νόμους. Ἐπομένως πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν θὰ παρακαλέσω τοὺς κυρίους ἀγορητὰς νὰ διαφωτίσουν τὴν Βουλήν, ἐὰν δηλαδὴ πρέπει νὰ ψηφισθοῦν τὰ δύο Νομοσχέδια ἢ ὄχι. Οὐδεὶς διαφωνεῖ ὅτι ὁ τουρισμὸς εἶναι ὑψίστης σημασίας διὰ τὸν τόπον μας.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εὐχαριστῶ, κύριε Πρόεδρε. Πάντως, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐγὼ θὰ εἶμαι σύντομος.

Ἀμφότερα τὰ Νομοσχέδια, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, δὲν δύνανται παρὰ νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς μέτρα βασικῶς καὶ ἀποφασιστικῶς προάγοντα τὸν Κυπριακὸν τουρισμὸν ἐπὶ τοῦ ὁποίου τόσας ἐλπίδας ἐστήριξε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ στηρίζῃ ἡ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ μας. Διότι δυνάμεθα ἄνευ ἐπιφυλάξεων νὰ

ὑπογραμμίσωμεν ὅτι ὁ Κυπριακὸς Ὀργανισμὸς Τουρισμοῦ θὰ διαδραματίσῃ ἀποφασιστικὸν ρόλον εἰς τὰς μέχρι τοῦδε ἀποσπασματικάς, μολονότι φιλοτίμους, προσπαθείας τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ θὰ συντονίσῃ τὸν ρυθμὸν τῆς πρὸς τὰ πρόσω πορείας μας καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ξενοδοχειακήν, τοὐλάχιστον, βιομηχανίαν. Πλήν, ὅμως, διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ εὐγενὴς φιλοδοξία ὅπως ἐξασφαλισθῇ ἡ προσέλευσις τῶν 300,000 τουριστῶν ἐτησίως κατὰ τὴν προσεχῆ τριετίαν, ὡς ἐπισήμως ἐτέθη ὁ στόχος, καὶ διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ καὶ νὰ προϋπολογισθῇ ἡ πρόσοδος ἐκ τῆς τουριστικῆς διακινήσεως κατὰ τὴν ἰδίαν χρονικὴν περίοδον, ἡ ὁποία ὑπελογίσθη εἰς 20 ἑκατομ. λίρας ἐτησίως, εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία συνειδητοποιήσῃ καὶ τὰς ἀκολούθους προϋποθέσεις :

(Α) Ἡ ἐκπροσώπησις εἰς τὸ συσταθησόμενον Συμβούλιον καὶ ἐκπροσώπων τοῦ Παγκυπρίου Συνδέσμου Ξενοδόχων καθίσταται, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπαραίτητος. Διότι καθίσταται σαφὲς ἐκ τῶν ἐκφρασθεισῶν ἀπόψεων ἁρμοδίων παραγόντων πρὸς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, ἥτις ἐξήτασε τὸ παρὸν Νομοσχέδιον καὶ συνέταξε τὴν σχετικὴν Ἔκθεσιν, ὅτι δὲν θὰ ἐκπροσωπηθῇ εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦτο ὁ Σύνδεσμος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐμμέσως ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ διετύπωσε καὶ εἰς τὴν Ἔκθεσίν της ἐνώπιον τοῦ Σώματος. Ὅμως θὰ ἠδύνατο, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, νὰ ἐκπροσωπηθῇ ἐν προκειμένῳ καὶ ὁ Σύνδεσμος διὰ τοὺς ἀκολούθους κατὰ τὴν γνώμην μας λόγους :

Πρῶτον, αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου ὑπόκεινται εἰς τελικὴν ἐπικύρωσιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ διακόψω τὸν ἔντιμον ἀγορητήν, ἀλλὰ ἐγείρει ἔν σημεῖον, τὸ σημεῖον τῆς ἐκπροσωπήσεως εἰς τὸν Ὀργανισμόν, τὸ ὁποῖον εἶναι βασικὸν καὶ πρέπει νὰ συζητηθῇ ἐν ἐκτάσει.

Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μοῦ προεκάλεσεν ἔκπληξιν εἶναι ὅτι οὐδεὶς ἐκ τῶν σημερινῶν ἀγορητῶν ἤγειρε τὸ βασικώτερον σημεῖον ἐάν, ἐν ὄψει τῶν προνοιῶν τῶν ἄρθρων τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ, προκύπτῃ οἱαδήποτε ἀνάγκη νὰ ὑφίσταται αὐτὸς ὁ Ὀργανισμὸς ἢ νὰ ἔχῃ εἰς αὐτὸν οἱανδήποτε ἐκπροσώπησιν οἱοσδήποτε. Διότι τὸ Νομοσχέδιον προβλέπει ὅτι διὰ νὰ λειτουργήσῃ καὶ νὰ ἀσκήσῃ τὰ καθήκοντά του ὁ Ὀργανισμὸς πρέπει νὰ γίνουν Κανονισμοὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ οἱ Κανονισμοὶ αὐτοὶ πρέπει νὰ ἐγκριθοῦν ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Ἐπομένως ποῖος λόγος ὑπάρχει νὰ ὑφίσταται Ὀργανισμός, ἐὰν ἁπλῶς θὰ εἶναι συμβουλευτικὸς ὁ χαρακτήρ του ; Δηλαδὴ ὁ Ὀργανισμὸς θὰ συμβουλεύῃ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ θὰ εἰσηγῆται εἰς αὐτὸ ὅτι πρέπει νὰ γίνουν οἱ α' ἢ οἱ β' Κανονισμοὶ διὰ νὰ ἐξασκῇ οὗτος τὰς ἐξουσίας του. Ἡ Βουλὴ ἐν συνεχείᾳ θὰ ἐπικυρώνῃ τοὺς Κανονισμοὺς αὐτοὺς καὶ ἐπομένως ὁ πραγματικὸς ρόλος τοῦ ἀνεξαρτήτου τούτου ὀργανισμοῦ θὰ εἶναι—

(α) Συμβουλευτικός· καὶ

(β) ἐκτελεστικός.

Ἀλλ' ἐὰν πρόκειται νὰ εἶναι καθαρῶς συμβουλευτικὸς καὶ ἐκτελεστικὸς ὁ ρόλος του, ὁ μὲν πρῶτος μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθῇ δι' ἑνὸς Συμβουλευτικοῦ Σώματος ἄνευ τῆς δαπάνης τῆς ἱδρύσεως Ὀργανισμοῦ, ὁ δὲ δεύτερος, ἡ ἐποπτεία, μπορεῖ νὰ γίνῃ διὰ τῶν ὀργάνων τῆς Κυβερνήσεως.

Κατὰ τὴν γνώμην μου τὸ Νομοσχέδιον, ὡς ἔχει, εἶναι ἡμιτελὲς καὶ δὲν χρειάζεται νὰ γίνῃ Ὀργανισμὸς διὰ νὰ εἶναι ἁπλῶς ἓν Συμβουλευτικὸν Σῶμα.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εὐχαριστῶ, κ. Πρόεδρε, καὶ ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε θὰ συνεχίσω μὲ τὴν ἔκθεσιν τῶν ἀπόψεων διατὶ ἔστω καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἡμιτελὲς Σῶμα πρέπει νὰ ἐκπρο-

σωπηθῇ καὶ ὁ Σύνδεσμος. Πιστεύω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι ἡ συμμετοχὴ ἐκπροσώπου τοῦ Συνδέσμου καθίσταται περίπου τυπικὴ ἐφ' ὅσον ἡ συμμετοχὴ ἑνὸς μόνον ἐκπροσώπου, ὡς ἐζήτησεν ὁ Σύνδεσμος, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνατρέψῃ τὴν ἄποψιν καὶ ἀπόφασιν τῆς Κυβερνητικῆς πλευρᾶς, ἐκτὸς ἐὰν ἦτο ἐξόφθαλμος ἡ δεοντολογία καὶ ἡ ἐπιχειρηματολογία τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Συνδέσμου.

Τρίτον, ὁ ἐκπρόσωπος τῶν ξενοδόχων, διὰ τῆς μακρᾶς καὶ πλουσίας ἐμπειρίας του καὶ τοῦ φυσιολογικοῦ ἐνδιαφέροντός του περὶ τὴν ξενοδοχειακὴν βιομηχανίαν, θὰ προσέφερε πολλὰς καὶ ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Συμβουλίου.

Τέταρτον, αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου καθ' οἱονδήποτε τρόπον λαμβανόμεναι θὰ ἐδέσμευον τὸν Σύνδεσμον, ὁ ὁποῖος θὰ καθίστατο περίπου φορεὺς τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν πολιτικὴν ἡ ὁποία πιθανὸν θὰ ἀκολουθηθῇ διὰ τῆς διαδικασίας ἥτις ἀκολουθεῖται ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, καθ' ὅτι ὁ Σύνδεσμος διὰ τὸν α' ἢ τὸν β' λόγον εἴτε ἀγνοῶν εἴτε ἀντιδρῶν καλοπίστως, ἔστω, θὰ ἠδύνατο νὰ παρεμβάλῃ δυσχερείας εἰς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου.

Πέμπτον, ἡ πρωταρχικὴ ἰδέα τῆς συμπήξεως Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ ἐρρίφθη τὸ πρῶτον τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1959 ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου, καί, τέλος,

Ἕκτον, εἰς ἕνα τοιοῦτον Συμβούλιον θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκπροσωπῇ τὸν Σύνδεσμον οὐχὶ ὁ Πρόεδρος ἢ ἄλλο μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Συνδέσμου, ὁπότε θὰ ἠδύναντο νὰ παρακαμφθοῦν καὶ τὰ σκάνδαλα διὰ τὰ ὁποῖα ἐφοβήθη ἡ Ἐπιτροπή, ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτική, ἀλλὰ ὁ ἔμμισθος ὀργανωτικὸς γραμματεὺς τοῦ Συνδέσμου ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἄμεσα ἢ ἔμμεσα οἰκονομικὰ συμφέροντα καὶ ὁ ὁποῖος χαίρει ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀντικειμενικῆς ἐκτιμήσεως μεταξὺ τοῦ ξενοδοχειακοῦ μας κόσμου.

(Β) Ἡ σταδιακὴ προώθησις πρέπει νὰ εἶναι μέλημα τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, τῶν ἁρμοδιοτήτων τοῦ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ, εἰς τρόπον ὥστε οὗτος νὰ δυνηθῇ κάποτε νὰ καταστῇ πλήρως αὐτόνομος Ὀργανισμός, παραλλήλως μὲ τὸν Ἑλληνικὸν Ὀργανισμὸν Τουρισμοῦ, τὸν Ε.Ο.Τ., δοθέντος ὅτι ὑπὸ τὰς σημερινὰς ἀνωμάλους πολιτικὰς καταστάσεις εἶναι παντελῶς ἀδιανόητον νὰ ὁμιλῶμεν περὶ Ὑπουργείου ἢ ἔστω περὶ Ὑφυπουργείου Τουρισμοῦ, ὡς προετάθη ἀρχικῶς ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου.

(Γ) Ἐὰν ἀποδεχθῶμεν τὴν ἀρχὴν ὅτι τὸ γενικὸν τουριστικὸν κόστος μιᾶς χώρας σύγκειται ἐκ τοῦ ἀθροίσματος τῶν δαπανῶν διαμονῆς, τῶν δαπανῶν διαβιώσεως καὶ τῶν ναύλων προσπελάσεως εἰς μίαν χώραν, ἡ Κύπρος ἀποτελεῖ μὲν τουριστικὸν παράδεισον καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ξενοδοχειακὴν δαπάνην, ἀλλὰ λόγῳ τοῦ ὑψηλοῦ ὕψους τῶν ἀεροπορικῶν ναύλων ὡς καὶ τῶν ἰσχυόντων διὰ τὴν νῆσον ἄλλων δεσμεύσεων ἀναβιβάζεται εἰς βαθμὸν ὑψηλότερον τῶν ἄλλων χωρῶν τὸ γενικὸν τουριστικὸν κόστος μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καθίσταται προβληματική, ἐὰν ὄχι ἀπρόσιτος, ἡ προσπέλασις εἰς τὴν Κύπρον μελῶν τῆς τουριστικῆς, μεσαίας τάξεως, ἤτοι τουριστῶν μὲ μέσον εἰσόδημα ἐτησίως.

Δέον, ὅθεν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅπως τὸ σοβαρὸν τοῦτο ζήτημα, ὅπερ συζητεῖται ἤδη εὐρύτατα μεταξὺ πολλῶν παραγόντων, ἀφοῦ προηγουμένως συνεζητήθη διεξοδικώτατα ὑπὸ τοῦ Σώματος — κατόπιν ἐγγράφου καταθέσεως σχετικῆς ἐπερωτήσεως καὶ ἐγγραφῆς τοῦ θέματος ὑπὸ ἐντίμου μέλους — καὶ τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἀνασταλτικὸν παράγοντα τῆς τουριστικῆς διακινήσεως, δέον ὅπως, ἐπανατονίζω, ἀντικρυσθῇ συντόμως διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἔστω καὶ ἡ καθιέρωσις πυκνῶν ἀπ' εὐθείας ἀεροπορικῶν δρομολογίων δι' εἰδικῶν ἀεροσκαφῶν μὲ μειωμένα ναῦλα, ἀφοῦ τὸ γενικώτερον πρόβλημα τῆς συνδέσεώς μας μὲ τὸ ἐξωτερικὸν ἐξακολουθεῖ, παρὰ τήν, ἐπανατονίζω, γενομένην συζήτησιν εἰς τὴν Βουλήν, νὰ ἀποτελῇ τὴν Ἀχίλλειον πτέρναν τῆς πρὸς τὰ πρόσω τουριστικῆς πορείας μας.

(Δ) Ἐνθάρρυνσις.

Θεωρῶ περιττόν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, νὰ παραθέσω συγκεκριμένα στοιχεῖα καὶ πίνακας τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, τῆς Ἰρλανδίας, τοῦ Πακιστάν, τῶν Κάτω Χωρῶν, τῆς Μάλτας καὶ ἄλλων χωρῶν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ χωρῶν. Θεωρῶ περίπου τοῦτο περιττὸν διότι ὁ Σύνδεσμος ἐκοινοποίησε τὴν ὑπάρχουσαν ἐν προκειμένῳ διαφορὰν μεταξὺ Κύπρου καὶ τῶν ἐν λόγῳ χωρῶν τόσον δι' ὑπομνήματός του πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπενδύσεων τοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος ὅσον καὶ διὰ τῆς κυκλοφορίας τῆς λογοδοσίας τοῦ Προέδρου του κατὰ τὴν ἐτησίαν του γενικὴν συνέλευσιν, τὴν 21ην Μαρτίου 1969, πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς Ἐμπορίου καὶ Οἰκονομικῶν. Καὶ ἡ διαφορὰ αὐτή, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, διευρύνεται καὶ ἐπεκτείνεται σταδιακῶς παρὰ τὰς ἀπὸ τοῦ 1963 ληφθείσας ἀποφάσεις τῆς ἡμετέρας Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως καὶ τὰς σχετικὰς προστατευτικὰς καὶ ἐνθαρρυντικὰς χειρονομίας εἰς τὰς ὁποίας ἔκτοτε αὕτη προέβη. Ἀποτέλεσμα τοῦ ἐνθαρρυντικοῦ πνεύματος ὅπερ ἰσχύει εἰς τὴν ἐλευθέραν πατρίδα, εἶναι ἐπὶ παραδείγματι τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Ρόδος μὲ πληθυσμὸν μόλις ἐξικνούμενον εἰς τὸ 1/8 τῆς Κύπρου προσφέρει 15,000 κλίνας ἐνῷ ἡ Κύπρος μόνον 5,000, ἐνῷ τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν ἡ Κύπρος θὰ ἔδει νὰ διαθέτῃ 120,000.

(Ε) Ἄρσις τῶν ἀλληλοσυγκρουομένων ἀποφάσεων.

Ἐνῷ, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, σημαντικὸν πρὸς τὰ πρόσω βῆμα ἀποτελεῖ ἡ προσφάτως ὑπογραφεῖσα συμφωνία δι' ἵδρυσιν Ξενοδοχειακοῦ καὶ Ἐκπολιτιστικοῦ Ἰνστιτούτου, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ διδάσκωνται ἀνώτερα μαθήματα ὅλων τῶν κλάδων τῆς ξενοδοχειακῆς ἱεραρχίας, εἰς ἄλλας περιπτώσεις, ὡς τοῦ τουριστικοῦ χωρίου Ἀμπέλια εἰς Μπέλλα Παΐς, ὑπῆρξαν τόσαι αἱ ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις τοῦ Νόμου ὥστε ἐγένοντο ἀλλεπάλληλοι ἀναπροσαρμογαὶ τῶν πολὺ καλῶν κατὰ τὰ ἄλλα σχεδίων μὲ ἀποτέλεσμα τὸ ὅλον ἔργον, τὸ ὁποῖον θὰ συνέβαλλεν ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν προώθησιν τοῦ τουρισμοῦ μας, νὰ καθυστερήσῃ ἐπὶ τρίμηνον.

Ἐν συμπεράσματι καὶ ἐν κατακλεῖδι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, καὶ διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ νῆσος νὰ διαθέτῃ συνολικῶς τὰς 10,000 περίπου κλίνας ἐντὸς τριετίας ὅπως ἀρχικῶς ἀπεφασίσθη, ἤτοι μὲ ρυθμὸν 2,000 ἐτησίως ἐπιπροσθέτως τῶν ὅσων ἤδη διαθέτει, καὶ διὰ νὰ δυνάμεθα νὰ προσποριζώμεθα ἐκ τοῦ τουρισμοῦ τὸ ὕψος τῶν 20 ἑκατομ. λιρῶν ἐτησίως τὸ ὁποῖον ἀρχικῶς προϋπελογίσθη, πρέπει νὰ ὑπάρξῃ ἀντιγραφή, ἔστω, τῆς ἐνθαρρυντικῆς νομοθεσίας τῶν ἄλλων χωρῶν ποὺ προανεφέραμεν ἔστω καὶ ἐὰν τοῦτο θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ἐτησίου ὕψους ποὺ ἀρχικῶς ὑπελογίσθη ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Ξενοδόχων.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ ὁμιλήσω ἐν ἐκτάσει ἐπὶ τῶν ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίων περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων καὶ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ, διότι εἶχα τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸ παρελθὸν ἐπανειλημμένως νὰ ἐκφράσω ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ σοβαρωτάτου διὰ τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν θέματος τοῦ τουρισμοῦ. Ἐπιθυμῶ ἁπλῶς νὰ ἐκφράσω τὴν ἱκανοποίησίν μου διότι ἐπὶ τέλους ἡ ἀνάπτυξις τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας τίθεται ἐπὶ ὀρθολογιστικῆς βάσεως, κατοχυρουμένης διὰ τῆς λήψεως τῶν ἀναγκαίων νομοθετικῶν μέτρων. Ἐπιθυμῶ ἐπίσης νὰ ἀναφερθῶ ἐπὶ τοῦ ἑξῆς σημείου τοῦ Νο-

μοσχεδίου περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ : Ἡ λαμβανομένη πρόνοια διὰ τὴν σύστασιν Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ὑπὸ ἵδρυσιν Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ μὲ εἰδικὰς ἐξουσίας εἰς τρόπον ὥστε νὰ προΐσταται ἐπὶ πασῶν τῶν ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ λειτουργουσῶν τουριστικῶν ἐπιχειρήσεων ἀποτελεῖ κατὰ τὴν γνώμην μου τὴν σπουδαιοτέραν διάταξιν τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ.

Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἡ σύνθεσις τοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ θὰ διαδραματίσῃ τὸν σπουδαιότερον ρόλον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκομένου ὑπὸ τοῦ Νόμου σκοποῦ. Πρέπει νὰ ληφθῇ κάθε προσπάθεια ὅπως τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ ἐπιλεγῶσι μεταξὺ τῶν ἀρίστων καὶ τῶν πλέον πεπειραμένων περὶ τὴν τουριστικὴν βιομηχανίαν ἀτόμων. Ἐὰν ἀντιμετωπισθῶσι δυσκολίαι εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῶν καταλλήλων προσώπων νομίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει ἄνευ καθυστερήσεως νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, καὶ δὴ εἰς προηγμένας τουριστικῶς χώρας ὡς ἡ Ἑλβετία, ἡ Ἑλλάς, ἡ Ἰταλία κλπ., πρὸς μετεκπαίδευσιν εἰς τὴν ξενοδοχειακὴν βιομηχανίαν πρόσωπα τὰ ὁποῖα κατέχουν τὴν κατάλληλον μόρφωσιν, τὸ ἦθος καὶ τὴν πεῖραι.

Ἐπίσης ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ νομίζω ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἀναγνωρίζωμεν τὸν εὐεργετικὸν ρόλον τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας εἰς τὴν μέχρι σήμερον ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ καὶ νὰ ἀπονείμωμεν τὸν πρέποντα ἔπαινον εἰς ὅλους ἐκείνους τοὺς ἰδιώτας οἱ ὁποῖοι διέθεσαν κεφάλαια διὰ τὴν ἵδρυσιν ὡραίων καὶ μοντέρνων ξενοδοχείων ἐν τῇ νήσῳ, ὥστε νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὰ πρῶτα ρεύματα τῶν τουριστῶν εἰς βαθμόν, δύναμαι νὰ εἴπω, ἱκανοποιητικόν.

Νομίζω ὅτι μεταξὺ τῶν ἰδιωτῶν αὐτῶν ὑπάρχουν πρόσωπα τὰ ὁποῖα κατέχουσι πεῖραν, γνώσεις καὶ μόρφωσιν ἱκανὴν ὥστε νὰ δικαιολογῆται ἡ ἐπιλογὴ μεταξὺ τῶν προσώπων αὐτῶν ἑνὸς ἢ δύο τὰ ὁποῖα νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸ ὑπὸ ἵδρυσιν Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ.

Τέλος δηλῶ ὅτι θὰ ψηφίσω ὑπὲρ τῶν δύο Νομοσχεδίων διότι πιστεύω ὅτι, παρ' ὅλας τὰς ἀτελείας του, θὰ βοηθήσῃ σημαντικῶς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τουριστικῆς μας βιομηχανίας. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Δὲν θὰ ἐπεκταθῶ εἰς τὸ γενικὸν θέμα τοῦ τουρισμοῦ διότι, ὡς ἀνεφέρατε καὶ προηγουμένως, οὐδεὶς φαντάζομαι ἐκ τῶν παρισταμένων εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιχειρηματολογῇ καὶ νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ τουρισμὸς δὲν ὠφελεῖ τὴν Κύπρον. Εἶναι αὐταπόδεικτον ὅτι ὁ τουρισμὸς εἶναι μία μεγάλη πηγὴ εἰσοδήματος καὶ θὰ πρέπει νὰ προσέξωμεν διὰ τὴν ἀνάπτυξίν της.

Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ τονίσω δύο—τρία σημεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνεφέρθη ὁ κ. Παπαϊωάννου κατὰ τὴν ἀγόρευσίν του, ἐπὶ τῶν ὁποίων ριζικῶς διαφωνῶ.

Τὸ πρῶτον σημεῖον εἶναι τὸ θέμα τοῦ κρατικοῦ παρεμβατισμοῦ. Διαφωνῶ ἀπολύτως μὲ τὰ ὅσα ἀνέφερεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος καὶ ἐπαναλαμβάνω διὰ πολλοστὴν ἴσως φορὰν ὅτι καὶ ἡ διάρθρωσις τῆς οἰκονομίας μας καὶ τὸ κοινωνικὸν βάθρον τῆς Κύπρου εἶναι τελείως ξένα πρὸς τὰς ἐννοίας τὰς ὁποίας προσεπάθησε νὰ ἀναπτύξῃ ἐνώπιον τοῦ Σώματος ὁ κ. Παπαϊωάννου. Ὁ κρατικὸς παρεμβατισμὸς ἔρχεται μόνον ὡς ἐπικουρικός. Εἰς τὴν Κύπρον ὑπάρχει ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, ἡ ὁποία ἔχει ἀναπτύξει τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν, καὶ δὲν πρόκειται ὁ κρατικὸς παρεμβατισμὸς νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν διότι τοῦτο οὔτε ἐπιθυμητὸν οὔτε καὶ δυνατὸν εἶναι σήμερον εἰς τὴν Κύπρον. Ἄλλωστε ἡ Κυβέρνησις, ὅταν ἐξήγγειλε τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Πρόγραμμα, νομίζω τὸ κατέστησε ἀρκετὰ σαφὲς ὅτι εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν δὲν ἐπεμβαίνει τὸ κράτος ἀλλὰ ἁπλῶς προσπαθεῖ νὰ συμπληρώσῃ ὡρισμένα κενά.

Δεύτερον, ὁ κ. Παπαϊωάννου ὡμίλησε διὰ τὸ μονοπωλιακὸν κεφάλαιον. Τὸ κεφάλαιον, κύριοι, ἀνήκει εἰς ἐπιχειρήσεις, καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις δὲν εἶναι βεβαίως φιλανθρωπικοὶ ὀργανισμοί. Αἱ ἐπιχειρήσεις, εὐτυχῶς δὲν εἶναι κράτη τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιβάλουν πολὺ σοβαρωτέρους ὅρους καὶ ἐλέγχους ἐπὶ τῆς προόδου μιᾶς χώρας ὅταν χρησιμοποιῶμεν τὸ κεφάλαιόν των. Μία ἐπιχείρησις θὰ δανειοδοτήσῃ καὶ θὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ἑνὸς ἔργου εἰς τὴν Κύπρον διότι αὐτὸ εἶναι τὸ συμφέρον τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκείνης. Ἐὰν συγχρόνως ἔχῃ συμφέρον καὶ ὁ Κύπριος ἐπιχειρηματίας, τὸν ὁποῖον θὰ βοηθήσῃ γενικῶς ἡ ἀνάπτυξις τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας, τοῦτο θὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ γίνῃ ἕνας συνεταιρισμὸς καὶ νὰ προωθηθῇ ἓν ἔργον ὠφέλιμον διὰ τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν. Τὰ περὶ μονοπωλιακῶν κεφαλαίων καὶ ἄλλων πεπαλαιωμένων ὀλίγων χαρακτηρισμῶν δὲν νομίζω ὅτι θὰ πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολήσουν.

Τὸ μόνον ἴσως σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον συμφωνῶ μὲ τὸν κ. Παπαϊωάννου εἶναι τὸ θέμα τῶν ἀεροπορικῶν συγκοινωνιῶν. Πράγματι παρετηρήθη εἰς τὸ παρελθὸν κάποια δυσκολία εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἑταιρειῶν ἐκείνων αἱ ὁποῖαι θὰ ἤθελον νὰ προσφέρουν ἀεροπορικὰς συγκοινωνίας καὶ νὰ συνδεθοῦν μὲ τὴν Κύπρον. Εὐτυχῶς εἰς τὸ παρὸν στάδιον ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως εἶναι πλέον φιλελευθέρα καὶ πληροφοροῦμαι ὅτι τοὐλάχιστον δύο Εὐρωπαϊκαὶ Ἀεροπορικαὶ Ἑταιρεῖαι πολὺ προσεχῶς θὰ συνδεθοῦν μετὰ τῆς Λευκωσίας.

Μετὰ τοὺς γενικοὺς αὐτοὺς χαρακτηρισμοὺς διὰ τὸ εὐρύτερον θέμα εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεφέρθη εἰδικῶς ὁ κ. Παπαϊωάννου, θὰ ἤθελα ἐν συνεχείᾳ νὰ ἀναφερθῶ εἰδικῶς εἰς τὸ θέμα τῆς προτεινομένης νομοθεσίας διὰ τὸν Κυπριακὸν Ὀργανισμὸν Τουρισμοῦ.

Ἔντιμοι συνάδελφοι. Ἡ προτεινομένη νομοθεσία ἀποτελεῖ πειραματικὴν νομοθεσίαν ἡ ὁποία, κατὰ τὴν γνώμην μου, δὲν πρόκειται νὰ ἐπιφέρῃ σοβαρὰ ἀποτελέσματα. Καὶ τοῦτο λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ ὁ ὁποῖος δημιουργεῖται διὰ τῆς νομοθεσίας αὐτῆς.

Κύριοι συνάδελφοι, ἔχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἄλλως συνετάχθη αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον καὶ ἄλλως κατέληξεν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς, διότι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δημιουργοῦμεν διὰ τῆς νομοθεσίας αὐτῆς εἶναι μίαν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία ἴσως νὰ μὴν ἔχῃ κἂν καὶ συμβουλευτικὸν ἀκόμη χαρακτῆρα. Διότι αἱ ἀποφάσεις της οὐδεμίαν ἀξίαν θὰ ἔχουν, οὔτε θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθοῦν. Καὶ ἐξηγοῦμαι :

Ἐὰν ἐξετάσητε μετὰ προσοχῆς τὰς ἐξουσίας, τὰς ὁποίας ἔχει ὁ Ὀργανισμὸς αὐτός, θὰ δῆτε ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον δικαιοῦται ὅπως συμβουλεύῃ, ὅπως ἐλέγχῃ, ὅπως προβαίνῃ εἰς διαφόρους πράξεις κλπ., ἐὰν ὅμως δὲν γίνουν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα τοῦτο συμβουλεύει δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ ὁποῖον νὰ ἀναγκάζῃ τὰ ἁρμόδια Κυβερνητικὰ Τμήματα ἢ τὰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις νὰ κάμουν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἰσηγεῖται ὁ Ὀργανισμός. Ἐὰν π.χ. ὁ Ὀργανισμὸς αὐτὸς θεωρῇ ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἀπαλλοτριωθῇ γῆ εἰς τὴν Λευκωσίαν, ἐπὶ παραδείγματι, καὶ νὰ δημιουργηθῇ κατάλληλος χῶρος σταθμεύσεως ἢ νὰ διευρυνθῇ μία λεωφόρος καὶ νὰ δενδροφυτευθῇ, ἢ ὁ,τιδήποτε ἄλλο, μπορεῖ νὰ ληφθῇ μία σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ κατόπιν ἀπὸ ἐπανειλημμένας ἴσως συνεδρίας τριῶν μηνῶν. Εἰς τὸ τέλος, ὅμως, ὅταν τὸ Συμβούλιον θὰ προσπαθήσῃ νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἀπεφάσισε, τίποτε δὲν θὰ κάμῃ ἐκτὸς ἐὰν συγκατατεθοῦν τρία ἢ καὶ τέσσαρα Ὑπουργεῖα διὰ νὰ διατάξουν τοὺς ἁρμοδίους Κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ τοῦ ἔργου.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ διακόψω τὸν ἔντιμον ὁμιλητήν, ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου τὸ Νομοσχέδιον προβλέπει ὅτι ὁ Ὀργανισμὸς κέκτηται ἐξουσίαν ὅπως διὰ τοὺς σκοποὺς αὐτοὺς προβαίνῃ εἰς ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἰδιοκτησίας συμ-

φώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἑκάστοτε ἰσχύοντος Νόμου τοῦ ἀφορῶντος εἰς ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτρίωσιν. Ἐπομένως κέκτηται ἐξουσίαν νὰ προβαίνῃ εἰς ἀπαλλοτρίωσιν. Εἶναι μία ἀπὸ τὰς πολὺ ὀλίγας ἐξουσίας τὰς ὁποίας κέκτηται, ἀλλὰ φυσικὰ κέκτηται ἐξουσίαν χωρὶς νὰ κέκτηται καὶ τοὺς πόρους διὰ νὰ πληρώνῃ τὰς ἀποζημιώσεις ὅταν θὰ κάμνῃ χρῆσιν αὐτῆς τῆς ἐξουσίας.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἀκριβῶς, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἶναι ἕν νεκρὸν γράμμα, ἕν ἀκόμη κατάλοιπον τὸ ὁποῖον ἔμεινεν ἀπὸ τὸ εὐρύτερον Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι κατ' ἀρχὴν εἶχε συνταχθῆ. Δηλαδὴ τὸ ὅτι ὁ Ὀργανισμὸς κέκτηται ἐξουσίαν νὰ προβαίνῃ εἰς ἀπαλλοτριώσεις δὲν σημαίνει ἀπολύτως τίποτε, διότι :

Πρῶτον, πρέπει νὰ εὕρῃ τὰ χρήματα διὰ νὰ πληρώνῃ ἐκείνους ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ παίρνῃ τὴν γῆν, καὶ δεύτερον, καὶ ἐὰν προβῇ εἰς τὴν ἀπαλλοτρίωσιν καὶ κατεδαφίσῃ τὰ πάντα δὲν σημαίνει ὅτι θὰ δυνηθῇ νὰ δημιουργήσῃ ἐπὶ τοῦ χώρου ἐκείνου τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἔχει ὑπ' ὄψιν του.

Ἐπαναλαμβάνω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι ὁ Ὀργανισμὸς αὐτὸς φαίνεται νὰ ἔχῃ πολλὰς ἐξουσίας, ἰδιαιτέρως ἐὰν ἀναγνώσῃ τις τὰς πρώτας δύο σελίδας, ἐκεῖ ὅπου ἀναφέρεται ὁ σκοπὸς τοῦ Ὀργανισμοῦ εἰς τὸ ἄρθρον 4. Πρόκειται περὶ ὡραίων καὶ ἐντυπωσιακῶν λόγων, ἀλλὰ πέραν τούτου δὲν βλέπω καμμίαν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν. Αὐτὸ εἰδικῶς τὸ θέμα εἶχα ἀναφέρει εἰς τὴν Ἐπιτροπήν. Μοῦ ἐξηγήθησαν αἱ δυσχέρειαι αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν διὰ νὰ δημιουργηθῇ Ὑπουργεῖον Τουρισμοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ εἶχεν ἴσως κάποιας ἐκτελεστικὰς ἐξουσίας, καὶ ἀντιλαμβάνομαι τὰς δυσκολίας, ἀλλὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι διὰ τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ δὲν δημιουργεῖται κρατικὸς αὐτόνομος ὀργανισμὸς μὲ ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν. Δημιουργεῖται ἁπλῶς ἕν εἶδος συμβουλευτικοῦ σώματος τὸ ὁποῖον θὰ ἐλπίζῃ ὅτι αἱ ἀποφάσεις του θὰ εὕρουν ὦτα ἀκουόντων, καὶ εἰδικῶς διὰ τὸν λόγον αὐτὸν δὲν πιστεύω ὅτι εἶναι καὶ τόσον σοβαρὸν ἢ καὶ τόσον ἀναγκαῖον νὰ ἀντιπροσωπεύωνται εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον αὐτοῦ αἱ α' ἢ αἱ β' ἐπαγγελματικαὶ ἢ ἄλλαι ὀργανώσεις. Ἀντιθέτως θὰ ἔλεγα — καὶ εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τοῦ Νομοσχεδίου κατὰ τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν προτίθεμαι νὰ προβῶ εἰς τροποποιητικὴν εἰσήγησιν — ὅτι εἰς τὸ ἄρθρον 5, ἐδάφιον (3), ἀντὶ νὰ γίνῃ πρόνοια ὅπως ἀντιπροσωπεύωνται συγκεκριμένοι ἐπαγγελματικοὶ Ὀργανισμοὶ εἰς τὸ Συμβούλιον, νὰ τροποποιηθῇ τὸ Νομοσχέδιον οὕτως ὥστε ὡρισμένος ἀριθμὸς ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου νὰ μὴν εἶναι Δημόσιοι Ὑπάλληλοι, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἰδιῶται οἱ ὁποῖοι νὰ ἔχουν σχέσιν ἢ γνώσεις ἢ πεῖραν περὶ τὸν τουρισμόν. Μπορεῖ νὰ τύχῃ αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι νὰ εἶναι ξενοδόχοι, νὰ εἶναι πράκτορες τουριστικῶν γραφείων, ἢ ὁ,τιδήποτε ἄλλο.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν προβολὴν τῶν αἰτημάτων, ἢ ἀκόμη καὶ τῶν ἀπόψεων τῶν διαφόρων ἐπαγγελματικῶν ὀργανισμῶν, εἰσηγοῦμαι ὅτι ὑπάρχει διαφορετικὸς τρόπος προωθήσεώς των, καὶ αὐτὸς ὁ τρόπος εἶναι ἡ δημιουργία γνωμοδοτικῶν ἢ ἐκτελεστικῶν ἐπιτροπῶν, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐδάφιον (6) τοῦ ἄρθρου 5. Δηλαδὴ τὸ Συμβούλιον τοῦ Ὀργανισμοῦ ἔχει ἐξουσίαν ὅπως συνιστᾷ γνωμοδοτικὰς ἢ ἐκτελεστικὰς ἐπιτροπὰς αὐτοῦ τοῦ εἴδους. Καὶ ἑπομένως ὅταν ἔχῃ νὰ ἀποφασίσῃ ὁ Ὀργανισμὸς Τουρισμοῦ διὰ θέμα τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ εἰδικῶς τοὺς ξενοδόχους τότε θὰ ἔχῃ ὑποχρέωσιν νὰ δημιουργήσῃ, κατ' ἀρχήν, ἐπιτροπὴν ἀπὸ ξενοδόχους καὶ νὰ ἀνταλλάξῃ μετ' αὐτῆς ἀπόψεις διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ ἔργον του.

Τὸ ἐρώτημα τὸ ὁποῖον γεννᾶται, ἀπὸ τὰ ὅσα ἀνέφερα, εἶναι : Ἐὰν ὁ Ὀργανισμὸς αὐτὸς σὐδεμίαν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν θὰ ἔχῃ τότε διατὶ νὰ προβῶμεν εἰς τὴν θέσπισιν αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου ; Ποῖος εἶναι ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπός ;

Ὁ μόνος σκοπὸς τὸν ὁποῖον βλέπω εἶναι ὅτι δημιουργοῦμεν μίαν πειραματικὴν νομοθεσίαν. Μὲ τὸν καιρὸν εἶναι δυνατὸν νὰ δημιουργηθῇ κάποια παράδοσις, νὰ λάβωμεν ὡρισμένα μαθήματα καί, συνάμα, τῇ συμβουλῇ τοῦ Ὀργα-

νισμοῦ αὐτοῦ νὰ θεσπίσωμεν περαιτέρω Νομοθεσίαν πρὸς παροχὴν κάποιας συγκεκριμένης ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, εἴτε εἰς αὐτὸν τὸν Ὀργανισμὸν εἴτε εἰς ὡρισμένα ἄλλα Ὑπουργεῖα διὰ τὴν προώθησιν γενικῶς τοῦ τουρισμοῦ.

Αὐτός, κατ' ἐμέ, εἶναι καὶ ὁ μοναδικὸς λόγος διὰ τὸν ὁποῖον καὶ θὰ προσῶ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου καὶ δὲν διατηρῶ οἱασδήποτε ἄλλας ἐλπίδας παρ' ὅλον τὸν ὡραῖον τρόπον συνταξεως τοῦ Νομοσχεδίου καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἄρθρων ὁ ὁποῖος διαλαμβάνεται εἰς αὐτό.

Ὡς πρὸς τὸ Νομοσχέδιον περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων, ἐδῶ ἔχομεν πλέον συγκεκριμένην νομοθεσίαν ἡ ὁποία στηρίζεται ἤδη καὶ εἰς τὴν ἐμπειρίαν τοῦ παρελθόντος. Βάσις εἶναι ἡ ἐμπειρία τοῦ παρελθόντος. Ἔχουν προστεθῆ διατάξεις αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς κοινῶς παραδεδεγμένας ἀρχὰς εἰς τὴν ξενοδοχειακὴν βιομηχανίαν, καὶ ἐλπίζω ὅτι μὲ τὸν καιρὸν αὐτὴ ἡ νομοθεσία θὰ ἐπιφέρῃ μεγαλύτερα ἀποτελέσματα παρὰ ἡ νομοθεσία ἡ προτεινομένη διὰ τὸν Ὀργανισμὸν Τουρισμοῦ.

Αὐτὰ ἤθελα νὰ πῶ πρὸς τὸ παρόν, κύριε Πρόεδρε, καὶ ἐπιφυλάσσομαι ὅπως προσῶ εἰς τὴν εἰσήγησίν μου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἑδαφίου (3) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ περὶ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νομοσχεδίου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, δὲν προτίθεμαι νὰ σᾶς ἀπασχολήσω πολὺ καὶ νὰ στενοχωρήσω τὴν Βουλὴν διὰ τὴν παράτασιν τῆς συζητήσεως, ἁπλῶς θέλω νὰ ἐξηγήσω δύο ἕως τρεῖς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ.

Ἐζήτησα νὰ ὁμιλήσω ὄχι διὰ νὰ σχολιάσω τὸν Νόμον ἢ τοὺς Νόμους τοὺς ὁποίους ἔχομεν σήμερον ἐνώπιόν μας τόσον διὰ τὰ Ξενοδοχεῖα καὶ τὰ Τουριστικὰ Καταλύματα, ὅσον καὶ διὰ τὸν Ὀργανισμὸν Τουρισμοῦ. Θέλω νὰ σχολιάσω τοὺς σκοποὺς διὰ τοὺς ὁποίους ἔγιναν οἱ Νόμοι καὶ τὰς ἀσυνεπείας τὰς ὁποίας παρουσιάζουν καὶ αἱ ὁποῖαι ἀσυνέπειαι, δυστυχῶς, εἶναι ἐνδημική, χρόνια ἀρρώστια εἰς τὰ πολιτικοοικονομικά μας προβλήματα.

Ὁ σκοπὸς τῶν δύο τούτων Νομοσχεδίων εἶναι ἡ ἐξυπηρέτησις καὶ ἀνάπτυξις τοῦ τουρισμοῦ καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τῆς Κυπριακῆς Πολιτείας βραχυπροθέσμως, ἀλλὰ κυρίως μακροπροθέσμως. Ἐνῷ κατηρτίσθησαν κατόπιν ἐπισταμένης μελέτης ἀρκετὰ ὀγκώδεις Νόμοι καὶ θὰ γίνουν ἀρκετὰ ὀγκωδέστεροι κανονισμοὶ διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ξενοδοχείων καὶ τῶν καταλυμάτων τῶν ἐπισκεπτῶν εἰς τὴν Κύπρον, δὲν ἔχει ληφθῆ πρόνοια νὰ βελτιωθοῦν καὶ συμπληρωθοῦν πολλὰ ἄλλα μέσα τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπαραίτητα διὰ νὰ ἐνισχυθῆ καὶ προωθηθῆ ὁ τουρισμός. Μεταξὺ ἄλλων δὲν ἐπιτρέπομεν εἰς μεγάλας διεθνεῖς ἀεροπορικὰς ἑταιρείας νὰ μεταφέρουν ἐπιβάτας ἀπὸ τὸ ἀεροδρόμιόν μας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μᾶς ἀποστερεῖ ἀπὸ πολλοὺς ἐπισκέπτας. Δὲν ἔχομεν εἰς τοὺς λιμένας μας, καὶ δὴ εἰς τὸν μεγαλύτερον λιμένα τῆς Κύπρου, ἀκόμη συμπληρώσει στοιχειώδεις ἐγκαταστάσεις διὰ τὸν τουρισμόν.

Ἡ Ἀμμόχωστος εἶναι ἡ σημαντικωτέρα τουριστικὴ περιοχὴ τῆς Κύπρου καὶ προσελκύει πολλοὺς ξένους. Ὅσοι ἐπισκέπται ἔρχονται διὰ θαλάσσης, ἐκπλήττονται διὰ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἀποβιβάζονται καὶ διὰ τὰς ἐγκαταστάσεις καὶ κτίρια τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται εἰς Ἀμμόχωστον διὰ τοὺς ἐπιβάτας τουρίστας.

Πολλοί τουρίσται παραπονοῦνται ὅτι, λόγῳ τῆς ἐλλείψεως καταλλήλων ὑποστατικῶν, παρακολουθοῦνται ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων ὑπαλλήλων ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ ὑπόπτων παρανόμων ἐπισκεπτῶν. Οἱ ὑπάλληλοι κάμνουν ἁπλῶς τὸ καθῆκον των, τὸ κράτος ὅμως δὲν τοὺς παρέχει τὸν τρόπον καὶ τὰ μέσα ὥστε ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντός των νὰ μὴ προσβάλλουν κανένα καὶ νὰ μὴ δημιουργοῦν παράπονα εἰς βάρος τῆς Πολιτείας. Ἐνῷ δὲ θὰ ἐξοδευθοῦν ἀρκετὰ ἑκατομμύρια διὰ κατασκευὴν νέων λιμένων, δὲν διατίθενται μερικαὶ ἑκατοντάδες χιλιάδων λιρῶν — μία ἢ καὶ περισσότεραι — διὰ νὰ συμπληρωθῇ ἡ ἐγκατάστασις αὐτὴ ἡ ὁποία εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὸν τουρισμὸν καὶ ἡ ὁποία προσβάλλει τὴν Κύπρον καὶ προσελκύει περισσοτέρους ἐπισκέπτας.

Εἶναι λυπηρὸν διότι ἡ οἰκονομία μας, ἡ ὁποία στηρίζεται καὶ εἰς τὸν τουρισμόν, τυγχάνει τοιαύτης μεταχειρίσεως. Δυστυχῶς εἰς τὸν οἰκονομικὸν τομέα κάμνομεν βάδισμα «καγκουρώ», δηλαδὴ πηδήματα, καὶ ἀφήνομεν πίσω ἀπάτητον καὶ ἀπαρασκεύαστον ἔδαφος διὰ νὰ προχωρήσωμεν καὶ νὰ ἐπιδειχθῶμεν ὅτι ἐξελισσόμεθα οἰκονομικῶς. Μεταξὺ ἄλλων χάνονται τὰ νερά μας, ὁ τουρισμός μας μᾶς πιέζει καὶ στρέφομεν τὴν προσοχήν μας εἰς ἄλλους τομεῖς οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι πολὺ ἐπείγοντες.

Δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ κάμωμεν Νόμον περὶ Ξενοδοχείων καὶ περὶ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ, ἐνῷ ἐκτιθέμεθα ὡς ἀπολίτιστοι καὶ καθυστερημένοι εἰς τοὺς λιμένας ἐπιβιβάσεως καὶ ἀποβιβάσεως. Ἔχομεν Ὑπουργεῖον ὑπεύθυνον διὰ τὸν τουρισμόν. Ζητοῦμεν νὰ διαδραματίσῃ τὸν ρόλον του εἰς τὴν τακτοποίησιν τῆς βασικῆς ἀνάγκης καταλλήλων ὑποστατικῶν καὶ καταλλήλου διοργανώσεως, ὥστε οἱ ἐπιβάται νὰ τυγχάνουν καλῆς μεταχειρίσεως εἰς τοὺς λιμένας εἰσόδου εἰς τὴν Κύπρον.

Καλοῦμεν τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων μαζὶ μὲ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου νὰ συνεννοηθοῦν καὶ νὰ δώσουν ἐντὸς τοῦ 1969 λύσιν εἰς τὰ χρονίζοντα αὐτὰ προβλήματα τῶν λιμένων, προτοῦ γίνουν ἔκτροπα καὶ προτοῦ ἐπηρεασθῇ ὁ τουρισμός μας.

Εὐχαριστῶ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἀπὸ τῆς θέσεώς μου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐν πρώτοις θὰ ἤθελα νὰ πῶ ὅτι εἶναι πολὺ λυπηρὸν διὰ τὸν ἔντιμον συνάδελφον κ. Σαββίδην, ὕστερα ἀπὸ ἐννέα ὁλόκληρα χρόνια εἰς αὐτὸ τὸ Σῶμα καὶ ἀφοῦ ἔχῃ ἀκούσει τὸ ὄνομά μου διὰ χιλιάδας φορὰς νὰ μὴν ἔχῃ κατορθώσει νὰ τὸ μάθῃ.

Νομίζω ὅτι δὲν ἔχει παρὰ νὰ συμβουλευθῇ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς καὶ θὰ κατορθώσῃ νὰ μάθῃ ποῖον εἶναι τὸ ὄνομά μου.

Τόσον ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Σαββίδης ὅσον καὶ ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λέλλος Δημητριάδης συγκρούονται πρὸς τὸ ἴδιον τὸ Νομοσχέδιον.

Ἐν πρώτοις ἐγὼ δὲν εἶπα ὅτι τὸ κράτος θὰ πρέπει νὰ πάρῃ καθ' ὁλοκληρίαν τὴν τουριστικὴν βιομηχανίαν εἰς τὰ χέρια του. Ἐπὶ λέξει εἶπα τὰ ἑξῆς :

«Δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀφήσωμεν ὁλόκληρον τὴν τουριστικὴν βιομηχανίαν εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως».

Τὸ εἶπα καὶ τὸ ὑποστηρίζω αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καὶ αὐτὸ λέγει καὶ τὸ Νομοσχέδιον. Ἐὰν οἱ ἔντιμοι συνάδελφοι ἐδιάβασαν τὸ Νομοσχέδιον, τὸ ἄρθρον 11 λέει τὰ ἑξῆς :

«Ἐκτὸς τῆς ἀσκήσεως τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων ἐξουσίας αὐτοῦ ὁ Ὀργανισμὸς δύναται, τῇ ἑκάστοτε εἰδικῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, νὰ ἀναλαμβάνῃ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐκμετάλλευσιν ξενοδοχείων παντὸς τύπου καὶ οἱωνδήποτε ἄλλων τουριστικῶν καταστημάτων καὶ ἐγκαταστάσεων, ὡς καὶ νὰ ἀναπτύσσῃ πᾶσαν ἑτέραν ἐπιχειρηματικὴν δραστηριότητα πρὸς προαγωγὴν τῶν σκοπῶν αὐτοῦ, εἴτε μόνος εἴτε ἐν συνεργασίᾳ μετὰ ἄλλων νομικῶν ἢ φυσικῶν προσώπων».

Ἔπειτα ἡ Κυβέρνησις θὰ χορηγήσῃ εἰς αὐτὸν τὸν Ὀργανισμόν, δυνάμει ἄλλου ἄρθρου, ἓν σημαντικὸν ποσὸν χρημάτων διὰ νὰ λειτουργήσῃ. Αὐτὸς ὁ Ὀργανισμὸς θὰ πρέπει νὰ ἀποφέρῃ καὶ εἰς τὸ δημόσιον κάποιον εἰσόδημα τὸ ὁποῖον χρειάζεται τὸ δημόσιον διὰ τοὺς ἰδικούς του σκοπούς.

Ἑπομένως ὁ κρατικὸς παρεμβατισμὸς ὑπάρχει καὶ εἰς τὸν Νόμον καὶ ἂς μὴ τρομοκρατοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ τρίτον θέμα ποὺ ἤθελα νὰ θίξω εἶναι ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀναφοράν μου εἰς τὸ μονοπωλιακὸν κεφάλαιον. Καὶ ἐδῶ ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Δημητριάδης δὲν ἐπρόσεξεν ὅτι ἀνεφέρθην εἰς τὸ ξένον μονοπωλιακὸν κεφάλαιον καὶ ἐτόνισα ὅτι δὲν θὰ πρέπει νὰ μετατρέψωμεν τὴν Κύπρον εἰς «ἐλευθέραν Κέρκυραν» τοῦ ξένου μονοπωλιακοῦ κεφαλαίου. Καὶ ὑποστηρίζω αὐτὴν τὴν ἄποψιν διότι νομίζω εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου, καὶ νομοθετοῦμεν πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης, ἐκ τῆς θέσεώς του.

Μετὰ τὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν θὰ δώσῃ ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης δὲν προτίθεμαι νὰ δώσω τὸν λόγον οὔτε εἰς τὸν κ. Παπαϊωάννου οὔτε εἰς τὸν κ. Σαββίδην διὰ νὰ δευτερολογήσουν, διότι δὲν πρόκειται νὰ μετατραπῇ τὸ θέμα εἰς διαλογικὴν συζήτησιν μεταξὺ δύο Βουλευτῶν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐὰν ἔχω ζητήσει τὸν λόγον δὲν εἶναι διὰ νὰ συζητήσω· ἁπλῶς ἤθελα νὰ ζητήσω νὰ μὲ συγχωρήσῃ ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἐάν, κατὰ λάθος, ἀντὶ νὰ πῶ «ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Παπαϊωάννου» εἶχα πεῖ «ὁ ἔντιμος κ. Ἐζεκίας». Διότι, ἐὰν πραγματικῶς ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Παπαϊωάννου ἀνεφέρετο εἰς ἐμὲ καὶ ἔλεγεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Μιχαλάκης, δὲν θὰ τὸ ἐθεωροῦσα ὡς προσβολήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης διὰ τελευταίαν φοράν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Θὰ θίξω μόνον δύο σημεῖα τὰ ὁποῖα ἤγειρεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Παπαϊωάννου. Ὅ,τι ἀνέφερα δὲν ἀντιφάσκει καθόλου πρὸς τὰς προνοίας τοῦ Νομοσχεδίου καὶ εἰσηγοῦμαι ὅπως προβῇ εἰς σοβαρὰν μελέτην τῶν προνοιῶν τοῦ Νομοσχεδίου ὁ ἔντιμος συνάδελφος καὶ εἰς σοβαρὰν μελέτην τῶν ὅσων ἀνέφερε. Διότι καὶ πάλιν, τὴν δευτέραν φορὰν ὅταν ἐδευτερολόγησε διὰ νὰ μοῦ ἀπαντήσῃ, εἶπεν ὁ ἔντιμος κ. Παπαϊωάννου ὅτι δὲν θέλει νὰ ἀφήσῃ εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως τὸν τουρισμόν. Ἐγὼ λέγω νὰ τὸν ἀφήσῃ εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως. Ἐκεῖ ποὺ θὰ ἐπέμβῃ ὁ Ὀργανισμὸς θὰ εἶναι ἡ ἐξαίρεσις, διὰ νὰ συμπληρωθῶσι κενά, καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς λέγει τὸ Νομοσχέδιον ὅπως τὸ ἀνέγνωσεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος καὶ ἐπεξηγεῖται καὶ εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ Ἔκθεσις λέγει ὅτι ὁ Ὀργανισμὸς θὰ συμπληρώσῃ τὰ κενά, καὶ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ πενταετοῦς προγράμματος, εἶναι δὲ γνωστὸν τί προβλέπει τὸ Πενταετὲς Πρόγραμμα.

Ἔχομεν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν καὶ ἰδιωτικὴν δραστηριότητα καὶ ἐὰν λείψουν αὐτά, καὶ ἐὰν ὑπάρχουν κενά, τότε θὰ ἐπέμβῃ τὸ κράτος, καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς λέγει καὶ τὸ Νομοσχέδιον. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸ ξένον κεφάλαιον, ἐγὼ προσωπικὰ δὲν κάμνω καμμίαν διαφοροποίησιν μεταξὺ ξένου καὶ ἡμεδαποῦ κεφαλαίου καὶ διερωτῶμαι διατὶ ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Παπαϊωάννου διαφοροποιεῖ τὸ κεφάλαιον. Κατ' ἐκεῖνον, τὸ κεφάλαιον εἶναι κάτι τρομερόν. Ἐπαναλαμβάνω ὅμως ὅτι τὸ κεφάλαιον ἀνήκει εἰς ἑταιρείας καὶ εἰς ἐπιχειρήσεις, αἱ δὲ ἐπιχειρήσεις δὲν εἶναι φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα καὶ τὸ ἐπενδύουν ἐκεῖ ποὺ θὰ κερδίσουν.

Ὅσον διὰ τὴν τελευταίαν παρατήρησιν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου περὶ τρομοκρατίας, δὲν ἐτρομοκρατήθην. Ἐλπίζω δὲ ὅλοι μας νὰ μὴ τρομοκρατηθῶμεν ἐντὸς τῶν ἡμερῶν, ὅπως ἐτρομοκρατήθησαν τελευταίως ὡρισμένοι ταλαίπωροι κάτοικοι τῆς κεντρώας Εὐρώπης νύκτωρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἶναι γεγονὸς ὅτι οἱ ἀγορεύσαντες ἐπὶ τοῦ θέματος ἴσως νὰ μὴν ἠσχολήθησαν ἐπ' αὐτοῦ καθ' ἑαυτοῦ τοῦ θέματος καὶ νὰ ὡμίλησαν διὰ γενικοτήτων. Πάντως φαίνεται ὅτι ὑποστηρίζεται τὸ Νομοσχέδιον. Ἠκούσθη ὅμως μία φωνή, ἡ ὁποία φωνὴ μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς μομφὴ κατὰ τῆς ὅλης τοποθετήσεως τοῦ Νομοσχεδίου. Καὶ ἡ μομφὴ αὐτὴ προέρχεται ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τοῦ Σώματος, ὁ ὁποῖος ὡμίλησε περὶ μὴ ἀναγκαιότητος ὑπάρξεως αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου καὶ θὰ ἦταν πρέπον νὰ ἀκούσωμεν καὶ ἀπόψεις ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος διὰ νὰ ἐκφέρωμεν καλύτερον τὰς ἀπόψεις μας καὶ νὰ διαμορφώσωμεν τὴν θέσιν μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτοῦ ἀκουσθοῦν οἱαιδήποτε ἄλλαι ἀπόψεις διευκρινίζω ὅτι δὲν ὡλοκλήρωσα τὰς σκέψεις μου ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου. Προέβην εἰς τὴν παρατήρησιν ἐκείνην, διότι μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης εἶχον ἀγορεύσει ἀρκετοὶ Βουλευταί, χωρὶς κατὰ τὴν γνώμην μου νὰ ἐγγίσουν τὸ θέμα τῆς οὐσίας. Ἁπλῶς ἠσχολήθησαν μὲ τὴν γενικότητα τῆς ἀνάγκης τοῦ τουρισμοῦ.

Εἶχα σκοπόν, ὡς Πρόεδρος τῆς Βουλῆς καὶ ὄχι ὡς Βουλευτής, διότι ὡς Βουλευτὴς θὰ ἔκανα τὰς παρατηρήσεις μου ἀπὸ τὸ βῆμα καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν ἕδραν τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, νὰ εἰσηγηθῶ τὴν ἀναβολὴν τῆς θεσπίσεως τοῦ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον διὰ νὰ ἐξετασθοῦν ὡρισμένα στοιχεῖα τὰ ὁποῖα δὲν ἐτέθησαν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν πιστεύω ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ψηφίσῃ τὸ Νομοσχέδιον. Καὶ θέλω νὰ ἐξηγήσω πλέον συγκεκριμένα ποῖα εἶναι τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν γνώμην μου, λείπουν.

Ἐν πρώτοις, ὅπως εἶπα εἰς τὴν ἀρχήν, τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ ὡς κατετέθη οὐδεμίαν ἐξουσίαν δίδει εἰς τὸν Ὀργανισμόν. Ὁ Ὀργανισμὸς εἶναι ἁπλῶς ἕν Συμβουλευτικὸν Σῶμα. Οἱ κανονισμοὶ γίνονται ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καί, ὡς ἀνέφερα, ἐγκρίνονται ἀπὸ τὴν Βουλήν, δίδεται δὲ μία ἐκτελεστικὴ ἐξουσία εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κανονισμῶν εἰς τὸν Ὀργανισμὸν αὐτόν. Διὰ νὰ ἐφαρμοσθοῦν ὅμως οἱ κανονισμοὶ αὐτοὶ θὰ χρειασθῇ κάποια ὑπηρεσία. Οὐδὲν στοιχεῖον ἐτέθη ἐνώπιόν μας ὡς πρὸς τὴν δαπάνην ἡ ὁποία θὰ ἀπαιτηθῇ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ἐλέγχου, ἡ ὁποία θὰ δημιουργηθῇ παρὰ τῷ Ὀργανισμῷ. Πέραν δὲ τούτου θὰ χρειασθῇ ἀρκετὸν προσωπικὸν διὰ νὰ λειτουργήσῃ ὁ Ὀργανισμός.

Παρομοία ὑπηρεσία ὑπάρχει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας. Τί πρόκειται νὰ γίνῃ ; Θὰ ὑπάρχουν δύο παράλληλοι ὑπηρεσίαι ἢ θὰ καταργηθῇ ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ θὰ μεταφερθῇ εἰς τὸν Ὀργανισμόν ; Ὅλα αὐτὰ εἶναι βασικὰ ἐρωτήματα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐξετασθοῦν καὶ νὰ δοθοῦν ἀπαντήσεις, δὲν πρέπει δὲ νὰ διαφεύγουν τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς.

Ἐὰν κοιτάξετε τὸ ἄρθρον 13 (1) θὰ προσέξετε ὅτι τοῦτο ἀναφέρει ὅτι ὁ Ὀργανισμὸς ἔχει χωριστὸν ταμεῖον εἰς τὸ ὁποῖον κατατίθενται :

«(α) αἱ ἐπιχορηγήσεις τοῦ κράτους». Ἄρα ὁ Ὀργανισμὸς αὐτὸς θὰ ἐπιχορηγῆται ὑπὸ τοῦ κράτους καὶ ἡ Βουλὴ θὰ ἔχῃ εὐθύνην νὰ ἐγκρίνῃ ἐτησίαν ἐπιχορήγησιν.

«(β) τὰ κέρδη ἐκ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀναπτύξεως ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος....». Ἐὰν ὅμως ὁ Ὀργανισμὸς θὰ ἔχῃ κέρδη, ταῦτα δὲν θὰ προκύψουν ἀμέσως. Θὰ παρέλθῃ ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα προτοῦ ἀναπτυχθοῦν ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι νὰ ἀποφέρουν κέρδος.

«(γ) αἱ πρόσοδοι ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῶν περιουσιακῶν αὐτοῦ στοιχείων». Ἀλλ' οὐδὲν περιουσιακὸν στοιχεῖον ἔχει ὁ Ὀργανισμός, καὶ μὲ οὐδὲν προικοδοτεῖται διὰ νὰ τὸ διαχειρίζεται.

Ἀλλὰ τὸ πλέον ἐκπληκτικὸν ἀπὸ ὅσα ἀναφέρει εἶναι «αἱ πρὸς τὸν Ὀργανισμὸν συνιστώμεναι δωρεαί».

Δὲν γνωρίζω ποῖος πολίτης ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ θὰ κάμῃ δωρεὰς εἰς Ὀργανισμὸν Τουρισμοῦ. Μέχρι σήμερον δίδονται δωρεαὶ διὰ φιλανθρωπικοὺς σκοπούς, δὲν γνωρίζω δὲ ποῖος πολίτης θὰ ἔλθῃ νὰ προικοδοτήσῃ, διὰ δωρεᾶς, Ὀργανισμὸν Τουρισμοῦ.

Ἐπομένως εἶναι φανερὸν ὅτι τὸ βάρος τῆς δαπάνης θὰ τὸ ὑποστῇ τὸ δημόσιον. Καὶ δὲν πρέπει ἡ Βουλὴ νὰ σπεύσῃ νὰ θεσπίσῃ εἰς Νόμον ἓν Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ δημιουργήσῃ μίαν μεγάλην ὑπηρεσίαν ἡ ὁποία εἰς τὴν πραγματικότητα θὰ ἠμποροῦσε νὰ ἐργασθῇ ὡς ἓν Συμβουλευτικὸν Σῶμα, δίδον συμβουλὰς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἡ ὁποία νὰ κάμνῃ κανονισμούς, νὰ τοὺς ἐγκρίνῃ ἡ Βουλή, τὴν δὲ ἐπιτήρησιν νὰ τὴν ἔχουν αἱ ἁρμόδιαι ὑπηρεσίαι τῶν Ὑπουργείων.

Πρέπει νὰ δοθοῦν ἐξουσίαι εἰς τὸ Σῶμα αὐτό, ἄλλως δὲν βλέπω τὸν λόγον τῆς ὑπάρξεώς του. Ἐκτὸς φυσικὰ ἐὰν ἡ δαπάνη θὰ εἶναι πολὺ μικρά.

Ἐπομένως εἰσηγοῦμαι ὅτι αἱ Ἐπιτροπαὶ πρέπει νὰ ζητήσουν ὅλα αὐτὰ τὰ στοιχεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνεφέρθην, προτοῦ ἡ Βουλὴ σοβαρῶς ἐνεργοῦσα ψηφίσῃ τὸ Νομοσχέδιον εἰς Νόμον.

Ἐὰν ὅμως οἱ κύριοι Βουλευταὶ θέλουν νὰ προχωρήσουν καὶ νὰ ψηφίσουν σήμερον τὸ Νομοσχέδιον δὲν ἔχω δικαίωμα νὰ ἐπιβάλω τὰς ἀπόψεις μου. Πρόκειται ἁπλῶς περὶ ἰδικῶν μου παρατηρήσεων ἐκ τῆς μελέτης τοῦ Νομοσχεδίου, τὰς ὁποίας ὡς Πρόεδρος τοῦ Σώματος ἐθεώρησα χρήσιμον νὰ θέσω ἐνώπιον τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν πρὸς μελέτην καὶ πρὸς ἐξέτασιν.

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Συμφωνοῦμεν μὲ τὰς ἀπόψεις τὰς ὁποίας ἐξεθέσατε, ὅτι δηλαδὴ χρειάζεται περαιτέρω μελέτη δι' αὐτὸ τὸ σοβαρὸν ζήτημα τῶν ἁρμοδιοτήτων, ἐξουσιῶν, δικαιωμάτων καὶ πόρων τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω ὅτι κατὰ τὴν ἐπανεξέτασιν τοῦ θέματος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἦτο ὀρθόν, κατόπιν τῶν ἐκφρασθεισῶν ἀπόψεων ὑπὸ διαφόρων Μελῶν τοῦ Σώματος ἐν σχέσει μὲ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, δηλαδὴ τὴν σύνθεσιν καὶ τὰ προσόντα διὰ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὸ Συμβούλιον αὐτό, νὰ ἐπανεξετασθῇ καὶ τὸ θέμα τοῦτο ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐπίσης, ἐπειδὴ τὸ θέμα τῶν δικαιωμάτων, ἁρμοδιοτήτων κλπ., τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐνέχει καὶ σχετικὴν νομικὴν σημασίαν, θὰ εἰσηγούμην ὅπως καὶ ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ συμμετάσχῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἐπανεξέτασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἰωαννίδης.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, Συμφωνῶ διὰ τὴν ἀναβολὴν τοῦ Νομοσχεδίου ἀλλὰ θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω κατὰ πόσον ὁ κ. Πρόεδρος τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ἔχει ζητήσει διευκρινήσεις ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον διὰ τὰ θέματα τὰ ὁποῖα ἔχετε προηγουμένως θίξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν γνωρίζω ἐὰν ὁ Πρόεδρος τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐζήτησε διευκρινήσεις ἐπὶ τῶν σημείων τὰ ὁποῖα ἤγειρα ἀλλά, καὶ ἐὰν ἐζήτησεν, ἐφ' ὅσον δὲν τὰ ἀναφέρει εἰς τὴν Ἔκθεσίν του, οὐδὲν τὸ κέρδος. Διότι δὲν ζητοῦνται τὰ στοιχεῖα ἁπλῶς διὰ νὰ πληροφορηθῇ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ διὰ νὰ διαφωτισθῇ ὁλόκληρον τὸ Σῶμα καὶ ἡ Ἔκθεσις δὲν ἀναφέρει τίποτε ἐπὶ τούτων. Δυστυχῶς ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπουσιάζει εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ δὲν μποροῦμεν νὰ τὸν ἐρωτήσωμεν ἐὰν ἐζήτησε τὰς διευκρινήσεις αὐτὰς καὶ ἐὰν τοῦ ἐδόθησαν. Ἀλλὰ ἀμφιβάλλω πολύ, διότι ἐὰν ἐζητοῦντο αἱ διευκρινήσεις θὰ ἀνεφέροντο καὶ εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐπομένως προτίθεμαι, ἐκτὸς ἐὰν ἡ Βουλὴ θέλῃ νὰ προβῇ εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου σήμερον, νὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου καὶ νὰ τὸ παραπέμψω πρὸς περαιτέρω ἐξέτασιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν διὰ νὰ ἐξετασθοῦν τὰ σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα ἀνεφέρθην, θὰ ἀποστείλω δὲ πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς ἐγγράφως τὰς ἀπόψεις μου καὶ τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα ἐγείρω πρὸς περαιτέρω ἐξέτασιν.

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἐπειδὴ ἀνεφέρατε προηγουμένως, κ. Πρόεδρε, ὅτι δὲν θέλετε νὰ ἐπιβάλετε τὰς ἀπόψεις σας, νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἀποσύρετε τὴν ἔκφρασιν, διότι δὲν πρόκειται περὶ ἐπιβολῆς. Ἡ διαφώτισις τῶν Βουλευτῶν ὠφέλησε καὶ υἱοθέτησαν ὅλοι τὴν ἄποψιν ὅτι πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἶπα ὅτι ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἔνστασις θὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησιν καὶ θὰ παραπέμψω τὸ Νομοσχέδιον πρὸς περαιτέρω ἐξέτασιν. Εἶπα ἐπίσης ὅτι, εἰς περίπτωσιν ποὺ ἡ εἰσήγησίς μου θὰ υἱοθετηθῇ, θὰ ἀποστείλω γραπτῶς πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς τὰς ἀπόψεις μου διὰ τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα ἤγειρα πρὸς ἐξέτασιν.

Ἀναμένω νὰ δῶ ἐὰν ὑπάρχῃ ἔνστασις.

Ὑπάρχει οἱαδήποτε ἔνστασις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου ἀναβάλλεται, παραπέμπεται δὲ τοῦτο εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ Νομικῶν πρὸς ἐξέτασιν τῶν σημείων τὰ ὁποῖα ἠγέρθησαν κατὰ τὴν σημερινὴν συζήτησίν του.

Νομίζω ὅμως ὅτι μποροῦμεν νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Ξενοδοχείων.

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Ξενοδοχείων ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος, ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διακρίσεις ξενοδοχείων. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τάξεις ξενοδοχείων. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐποπτεία κατασκευῆς ξενοδοχείων. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπιτροπή. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάταξις ξενοδοχείων. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰς τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ ἐδαφίου (3) τοῦ ἄρθρου 7, γραμμὴ δευτέρα, θὰ ἤθελα νὰ εἰσηγηθῶ ὅπως ἀντὶ τῆς λέξεως «δύναται» τεθῇ ἡ λέξις «ὀφείλει», οὕτως ὥστε τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον προτίθεται νὰ προβῇ εἰς ἀνακατάταξιν ἑνὸς ξενοδοχείου, νὰ ἔχῃ ὑποχρέωσιν νὰ δίδῃ εἰδοποίησιν καὶ νὰ παρέχῃ τὴν εὐκαιρίαν εἰς οἱονδήποτε ξενοδόχον νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὰς ἀπαιτήσεις του, προτοῦ τοῦτο προβῇ εἰς τὴν ἀνακατάταξιν. Ἐὰν παραμείνῃ τὸ «δύναται», τότε δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὸν διὰ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον νὰ δώσῃ εὔλογον προθεσμίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἁπλῶς μίαν διευκρίνησιν. Μήπως καὶ τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ συνδέεται καθ' οἱονδήποτε τρόπον μὲ τὸ Νομοσχέδιον περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ ; Διότι εἰς τοὺς ὁρισμοὺς ἀναφέρεται ὅτι Διοικητικὸν Συμβούλιον ἢ Γενικὸς Διευθυντὴς σημαίνει τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἢ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Ποῖον Ὀργανισμὸν ἐννοοῦμεν ;

Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ Ὀργανισμὸς δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἢ Γενικὸς Διευθυντής. Τί γίνεται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ Νομοσχεδίου ὁ ὅρος Ὀργανισμός ;

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Μάλιστα, κ. Πρόεδρε. Ἐξ ὅσων δὲ ἀναφέρονται εἰς τὸν ὁρισμὸν καθίσταται σαφὲς ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀσφαλῶς.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἐὰν ὅμως δὲν ψηφίσωμεν τὸ Νομοσχέδιον περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ, τότε θὰ πρέπει νὰ ὑπάρξουν τροποποιήσεις εἰς τὸν παρόντα Νόμον ὅπου ὑφίστανται πρόνοια περὶ τοῦ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ χρειασθῇ κατόπιν νὰ τροποποιηθῇ τὸ Νομοσχέδιον. Ἀλλὰ τὸ θέμα εἶναι ἁπλούστατον, διότι θὰ προβῶμεν τώρα εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν καὶ θὰ ἀναβάλωμεν τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου μέχρις ὅτου συζητήσωμεν καὶ τὸ Νομοσχέδιον περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Τὸ θέμα εἶναι σαφὲς διότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀναφέρει ὁ ὁρισμὸς ὅτι μέχρι συστάσεως τοῦ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ ἐκπροσωπεῖται οὗτος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας. Ἑπομένως μπορεῖ νά.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ πρόθεσίς μου ἦτο νὰ ἀναβάλω μέχρι τῆς προσεχοῦς Πέμπτης τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου διὰ νὰ διευκρινισθοῦν διάφορα σημεῖα.

Ὑπάρχει ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις τοῦ κ. Ἀναστασιάδη. Ἡ λέξις «δύναται» εἰς τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ ἐδαφίου (3), τοῦ ἄρθρου 7, νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς λέξεως «ὀφείλει».

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ ἄρθρον 7, ὡς ἐτροποποιήθη, ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄδεια λειτουργίας ξενοδοχείων. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὄνομα ξενοδοχείου. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τιμαὶ ξενοδοχείων. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διεύθυνσις. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προσωπικόν. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Σχέσεις μετὰ τῶν πελατῶν. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Εὐθύνη ξενοδοχείων καὶ προστασίαι αὐτῶν.
Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἔλεγχος ξενοδοχείων. Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δανειοδότησις. Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τουριστικὰ καταλύματα. Ἄρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Περιγραφὴ τουριστικῶν καταλυμάτων. Ἄρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τάξεις τουριστικῶν καταλυμάτων. Ἄρθρον 19ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διεύθυνσις τουριστικῶν καταλυμάτων.

Ἄρθρον 20όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐφαρμογὴ ὡρισμένων ἄρθρων εἰς τουριστικὰ καταλύματα. Ἄρθρον 21ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοί. Ἄρθρον 22ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρα 23ον, 24ον, 25ον καὶ 26ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις. Ἄρθρον 27ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1969.

Ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη εἰς τὴν Βουλήν.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία — δὲν δύνανται νὰ συζητηθοῦν σήμερον διότι αἱ Ἐκθέσεις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει 48 ὥρας πρὸ τῆς συζητήσεώς των.

Κεφάλαιον Γ — Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 6) τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1969.

(3) Οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1969.

(4) Ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 6) τοῦ 1969 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1969 παραπέμπεται ἐπίσης εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1969 κατετέθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, παραπέμπεται δὲ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὑπέβαλε τὴν παράκλησιν ὅπως τὸ προαναφερθὲν Νομοσχέδιον ψηφισθῇ μέχρι τῆς 15ης Ἰουνίου. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως ἐπιληφθῇ τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ταχύτερον δυνατόν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969. (Θὰ γίνῃ ἡ τρίτη ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου τούτου).

(2) Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(5) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(6) Ὁ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(7) Ὁ περὶ Ὀργανισμοῦ Ἀθλητισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

(8) Ὁ περὶ Δήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(9) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 4) τοῦ 1969.

(10) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 6) τοῦ 1969.

(11) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1969.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Ἔκθεσις τῆς Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων.

Δὲν θέλω ἡ Ἔκθεσις αὐτὴ νὰ συγχισθῇ μὲ τοὺς Κανονισμοὺς οἱ ὁποῖοι κατετέθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

Οἱ Κανονισμοὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐπιφέρουν ὡρισμένας τροποποιήσεις εἰς τοὺς ἤδη θεσπισθέντας Κανονισμούς, κατετέθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν. Πρόκειται περὶ δύο διαφόρων θεμάτων.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην τὴν 4.30 ἀπογευματινὴν ὥραν.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 7.00 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιάγκου Ἀνδρέας	Ποσκώτης Σταῦρος
Γιαμάκης Ἰωσὴφ	Ποταμίτης Γιάγκος
Γιαννάκης Σωτήριος	Σαββίδης Μιχαλάκης
Δημητριάδης Λέλλος	Σάντης Γεώργιος
Δημητριάδης Χρύσης	Σιβιτανίδης Πανῖκος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας	Τζιρκώτης Γεώργιος
Κόσιης Νῖκος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Λυσσαρίδης Βάσος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Χριστοδουλίδης Κώστας.
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος	

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις–Ἀπαντήσεις (Μέτρα πρὸς ρύθμισιν καὶ προαγωγὴν τοῦ ἀθλητισμοῦ – Ἐκτίμησις τῶν ζημιῶν ἐξ ἀνεμοθυέλλης εἰς τὸ χωρίον Ἀβδελλερὸ καὶ παροχὴ κυβερνητικῆς βοηθείας–Διεύρυνσις καὶ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ Ἀγροῦ–Καρβουνᾶ–Παπούτσας, κλπ.).

(2) Ἀγορεύσεις Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 (Χρ. Μιχαηλίδης–Ε. Παπαϊωάννου–Μ. Σαββίδης–Π. Στυλιανοῦ – Πρόεδρος – Αἰμ. Φράγκος–Λ. Δημητριάδης–Π. Τουμαζῆς–Κ. Χριστοδουλίδης–Χρ. Δημητριάδης–Α. Ἀναστασιάδης) καὶ κατ' ἄρθρον ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ψήφισις τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικοῦ) (Ἀρ. 2) Νόμου τοῦ 1969.

(4) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 5ης ΙΟΥΝΙΟΥ 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 5.45 μ.μ.)

(Ἀρ. 37)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Μαρτίου 1969.

«Ὡς γνωστὸν εἷς σημαντικὸς ἀριθμὸς συμπατριωτῶν μας ὑπέστησαν μεγάλας ζημίας ἐκ τῆς ἀνταρσίας πολλοὶ δὲ ἀπώλεσαν τὰς οἰκίας καὶ τὰς περιουσίας των. Ἡ Κυβέρνησις διέθεσε ποσὸν £250.000 διὰ τὴν παροχὴν βοηθείας εἰς τοὺς ἔχοντας ἄμεσον ἀνάγκην. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ πρόβλημα εἶναι σοβαρώτατον καὶ ἡ θέσις τῶν ζημιωθέντων ἐκ τῆς ἀνταρσίας δυσχερεστάτη, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων :

(α) Πῶς ἔχει διατεθῆ τὸ ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ποσὸν διὰ τὴν κάλυψιν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν τῶν ἐνδιαφερομένων.

(β) Ἐφόσον τὸ διατεθὲν ποσὸν εἶναι ἀνεπαρκὲς διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τῶν ζημιωθέντων ἐκ τῆς ἀνταρσίας, ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν παροχὴν οὐσιαστικῆς βοηθείας καὶ ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς συμπατριώτας μας οἱ ὁποῖοι ὑποφέρουν ἐπὶ τόσα ἔτη λόγῳ τῆς ἀπωλείας τῶν περιουσιῶν των καὶ τῶν οἰκιῶν των» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Μαΐου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην Μαρτίου 1969, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων, τὸ ὁποῖον καθιδρύθη διὰ τοῦ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Νόμου 2 τοῦ 1968, ἀνέρχεται εἰς £500.000—

2. 'Από τῆς 1ης Μαΐου 1968 μέχρι τῆς 30ῆς 'Απριλίου 1969, διετέθησαν ἐκ τοῦ Ταμείου τὰς ἑξῆς ποσά :

(α) Χορηγήματα πρὸς διεξαγωγὴν ἐργασίας ἢ συνέχισιν ὑφισταμένης ἐργασίας ἢ πρὸς ἀνακούφισιν	£75,575.000
(β) Δάνεια πρὸς ἀποπληρωμὴν χρεῶν ἠσφαλισμένων δι' ὑποθηκῶν ἐπὶ ἀπροσπελάστων οἰκιῶν ἢ ὑποστατικῶν ἐργασίας	£137,774.000
(γ) Δάνεια πρὸς ἐπέκτασιν ὑφισταμένης ἐργασίας ἢ πρὸς δημιουργίαν νέας τοιαύτης	£36,800.000
(δ) Χορηγήματα εἰς γεωργοὺς διὰ καλλιεργησίμους γαίας αἵτινες εἶναι ἀπροσπέλαστοι	£40,819.000
(ε) Χορηγήματα ἐνοικίου εἰς ἐγκαταλείψαντας τὰς ἰδιοκτήτους κατοικίας των καὶ πληρώνοντας ἐνοίκιον διὰ νέας κατοικίας	£36,028.000
(στ) Χορηγήματα ἐκπαιδεύσεως διὰ τέκνα τουρκοπλήκτων τὰ ὁποῖα φοιτοῦν εἰς δημόσια σχολεῖα μέσης ἐκπαιδεύσεως	£8,500.000
	£335,496.000

3. 'Ελήφθησαν ἐν ὅλῳ 4,075 αἰτήσεις. 'Εκ τούτων ἐγένοντο ἀποδεκταὶ ὑπὸ τῆς 'Επιτροπῆς Διαχειρίσεως τοῦ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων 3,753. Τριακόσιαι εἴκοσι δύο αἰτήσεις ἐκρίθησαν ἐκπρόθεσμοι καὶ δὲν ἐγένοντο ἀποδεκταὶ ὑπὸ τῆς 'Επιτροπῆς. 'Η 'Επιτροπὴ ἐξέδωκεν ἀποφάσεις ἐπὶ 3,491 αἰτήσεων, ἐκκρεμοῦν δὲ εἰσέτι 262 αἰτήσεις».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην 'Απριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην 'Απριλίου 1969.

«Παρὰ τὰς γενομένας ἐπανειλημμένας εἰσηγήσεις περὶ ἀξιοποιήσεως τοῦ χώρου τοῦ κτιριακοῦ συγκροτήματος τῶν Κεντρικῶν Φυλακῶν (ὡς καὶ ἡ ἔκθεσις τῶν Κοινοβουλευτικῶν 'Επιτροπῶν Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν διὰ τὸν προϋπολογισμὸν 1968 τονίζει) δημιουργουμένου νέου κτιριακοῦ συγκροτήματος ἐκ τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ σημερινοῦ χώρου, καὶ τῆς μὴ σημειωθείσης προόδου πρὸς τὴν ἐν λόγῳ κατεύθυνσιν, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ καταστοπίσῃ τὸ Σῶμα διατὶ καθυστερεῖ τὸ ὅλον θέμα, δοθέντος ὅτι ἐκ μιᾶς τοιαύτης διαδικασίας θὰ προέκυπταν :

(α) 'Η δημιουργία νέων, συγχρόνων καὶ ἐφαμίλλων μὲ τὰς καλυτέρας διεθνεῖς τοιαύτας, Κυπριακῶν Φυλακῶν, καὶ

(β) ἡ ἀξιοποίησις ὁλοκλήρου τοῦ χώρου τὸν ὁποῖον καταλαμβάνει σήμερον τὸ κτιριακὸν συγκρότημα τῶν Φυλακῶν, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς νέας, συγχρόνου ἑλληνικῆς συνοικίας, εἰς νευραλγικὴν περιοχὴν τῆς πρωτευούσης, ἐνδυναμουμένου ταυτοχρόνως ὁλοκλήρου τοῦ βορειοδυτικοῦ τομέως της».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Μαΐου 1969, τῆς 'Υπουργοῦ Δικαιοσύνης, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην 'Απριλίου 1969, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ 'Υπουργεῖον Δικαιοσύνης περιέλαβεν εἰσήγησιν δι' ἀνέγερσιν νέου συγκροτήματος Φυλακῶν εἰς τὰς προτάσεις του διὰ τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Πρόγραμμα 'Αναπτύξεως, ἀλλὰ τὸ ἔργον δὲν περιελήφθη τελικῶς εἰς τὸ Πρόγραμμα διότι δὲν ἐθεωρήθη ὅτι τοῦτο εἶχε προτεραιότητα ἔναντι ἄλλων ἐγκριθέντων ἔργων.

Τὸ θέμα τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ χώρου τὸν ὁποῖον καταλαμβάνει σήμερον τὸ κτιριακὸν συγκρότημα Φυλακῶν εἶναι ὑπ' ὄψιν τῆς Κυβερνήσεως, θὰ τύχῃ δὲ ἐξετάσεως ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν κατὰ τὸν κατάλληλον χρόνον καὶ ἐν συσχετισμῷ μὲ τὴν λῆψιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τελικῆς ἀποφάσεως περὶ ἀνεγέρσεως νέου συγκροτήματος Φυλακῶν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Μαΐου 1969.

«Ἡ πολιτικὴ τῆς ἐνθαρρύνσεως ἐπενδύσεων ξένων κεφαλαίων εἰς Κύπρον ἀσκεῖται κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος ἐπιτρέπει ἐπενδύσεις εἰς ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι βλάπτουν τὴν μακρᾶς προοπτικῆς ἀνάπτυξιν μονίμων καθαρῶς Κυπριακῶν ἐπιχειρήσεων.

'Υπάρχουν ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι γίνονται ἢ δύνανται νὰ γίνουν μὲ καθαρῶς Κυπριακὰ κεφάλαια καὶ μὲ πολὺ καλὰ καὶ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. 'Εν τούτοις εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς παρατηρεῖται δημιουργία νέων 'Εταιρειῶν μὲ μεγάλην συμμετοχὴν ξένων μὴ ἀναγκαίων κεφαλαίων, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργῆται συναγωνισμὸς τῶν Κυπρίων καὶ νὰ παραβλάπτεται ἡ καθαρῶς Κυπριακὴ ἐπένδυσις.

Παραδείγματα δύνανται νὰ ἀναφερθοῦν ἀρκετά.

Παρακαλεῖται τὸ 'Υπουργεῖον 'Εμπορίου νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἂν ὑπάρχῃ πρόθεσις ἢ μελέτη διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 31ην Μαΐου 1969.

«Τὸ Ραδιοφωνικὸν "Ιδρυμα καὶ ἡ τηλεόρασις Κύπρου διαφημίζουν ἐντατικῶς τὸ κάπνισμα σιγαρέττων κατασκευασμένων μὲ ξένα καπνά, παρ' ὅλον ὅτι διεθνῶς ἀναγνωρίζεται ὅτι τὸ κάπνισμα εἶναι ἐπιβλαβὲς καὶ παρ' ὅλον ὅτι ἔχει συζητηθῆ τὸ ζήτημα εἰς τὴν Βουλὴν καὶ δὲν ὑπῆρξεν ἄποψις περὶ τοῦ ἀντιθέτου.

Τὰ Κυπριακὰ καπνὰ κακῶς καταδικάζονται ὡς μὴ κατάλληλα διὰ κάπνισμα καὶ δὲν χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τὰς μὲ ξένον ὄνομα Βιομηχανίας. Τὸ ραδιόφωνον καὶ ἡ τηλεόρασίς μας δὲν κάμνουν καμμίαν διαφήμισιν διὰ κάπνισμα σιγαρέττων μὲ Κυπριακὰ καπνά.

Παρακαλῶ τὸ 'Υπουργεῖον 'Εσωτερικῶν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν, ἂν :

(1) 'Υπάρχῃ πρόθεσις τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἀναστείλῃ τὴν διὰ τοῦ Ραδιοφώνου διαφήμισιν τοῦ καπνίσματος.

(2) 'Εὰν δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ ἀναστολή, θὰ γίνῃ σκέψις νὰ διαφημίζωνται καὶ σιγαρέττα μὲ Κυπριακὰ καπνά, διὰ νὰ αὐξηθῆ ἡ κατανάλωσις ἰδικῶν μας προϊόντων, οὐχὶ περισσότερον βλαβερῶν ἀπὸ τὰ ξένα»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 31ην Μαΐου 1969.

«Τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα καὶ ἡ Τηλεόρασις Κύπρου διαφημίζουν ἐντατικῶς τὸ κάπνισμα σιγαρέττων κατασκευασμένων μὲ ξένα καπνά, παρ' ὅλον ὅτι διεθνῶς ἀναγνωρίζεται ὅτι τὸ κάπνισμα εἶναι ἐπιβλαβὲς καὶ παρ' ὅλον ὅτι ἔχει συζητηθῆ τὸ ζήτημα εἰς τὴν Βουλὴν καὶ δὲν ὑπῆρξεν ἄποψις περὶ τοῦ ἀντιθέτου.

Τὰ Κυπριακὰ καπνὰ κακῶς καταδικάζονται ὡς μὴ κατάλληλα διὰ κάπνισμα καὶ δὲν χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τὰς μὲ ξένον ὄνομα Βιομηχανίας. Τὸ ραδιόφωνον καὶ ἡ τελεόρασίς μας δὲν κάμνουν καμμίαν διαφήμισιν διὰ κάπνισμα σιγαρέττων μὲ Κυπριακὰ καπνά.

Παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν :

(1) Κατὰ πόσον ἐγκρίνει τὴν διὰ τῶν ἡμικρατικῶν μέσων διαφήμισιν ἐπιβλαβῶν διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ εἰδῶν.

(2) Κατὰ πόσον τὰ ξένα καπνὰ εἶναι ὀλιγώτερον ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν ὑγείαν ἀπὸ τὰ Κυπριακά.

(3) Εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ ξένα εἶναι ὀλιγώτερον ἐπιβλαβῆ, δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν μὲ ἁπλᾶ καὶ οἰκονομικὰ μέσα νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἡ κατάστασις πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς οἰκονομίας χωρὶς βλάβην τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Ἰουνίου 1969.

«Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται ἡ μελέτη τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν διάθεσιν τῆς χαλίτικης γῆς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ἰουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Ἰουνίου 1969.

«Δεδομένου ὅτι τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ἁπαντῶν εἰς σχετικὴν ἀπὸ μακροῦ ἐρώτησίν μας, ἀνεκοίνου ἀπὸ ἀρκετῶν ἤδη μηνῶν ὅτε συνεστήθη Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ πρὸς διακρίβωσιν τῶν αἰτίων τῆς καταρρεύσεως τοῦ ὑπερθεν τοῦ Κεφαλοβρύσου Κυθραίας ὀδικοῦ ἀναχώματος—μὲ τὰ γνωστὰ ἀποτελέσματα ἐκ τῶν ἐπακολουθησασῶν πλημμυρῶν εἰς τὴν κωμόπολιν—παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖα ἀκριβῶς πορίσματα ἐπὶ τοῦ προκειμένου κατέληξεν, ἐὰν ἤδη κατέληξεν, πρὸς ἐνημέρωσιν τοῦ Σώματος».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτοῦ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία—θὰ ἤθελα νὰ ἀναγνώσω εἰς τὴν Βουλὴν τὴν Ἔκθεσιν τῆς Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τοὺς Τουρκοπλήκτους ἐπὶ τοῦ θέματος «Μελέτη τρόπων περαιτέρω ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων τῶν Τουρκοπλήκτων», ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἀκολούθως :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΠΛΗΚΤΟΥΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ «ΜΕΛΕΤΗ ΤΡΟΠΩΝ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΟΠΛΗΚΤΩΝ»

Παρόντες :

Γλαῦκος Κληρίδης, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Νῖκος Κόσιης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου (ἀντιπροσωπεύων τὸν κ. Ἀνδρέαν Ζιαρτίδην).

Ἡ Εἰδικὴ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία συνεστήθη πρὸ καιροῦ πρὸς ἐξέτασιν τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων, συνῆλθε τὴν 29ην Μαΐου 1969, εἰς συνεδρίασιν εἰς τὴν ὁποίαν, προσκληθείς, παρέστη καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Ἀρμενικῆς Κοινότητος κ. Μπέρτζ Τιλπιάν.

Κατὰ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος συνεδρίασίν της ἡ Ἐπιτροπὴ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔλαβε γνῶσιν σχεδίου Κανονισμῶν τροποποιούντων τοὺς περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Κανονισμοὺς τοῦ 1968, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐμελέτησεν ὑπόμνημα ἡμερομηνίας 25ης Μαΐου 1969, ἀπευθυνθὲν ὑπὸ τοῦ Παγκυπρίου Συνδέσμου Ἑλλήνων Τουρκοπλήκτων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν καὶ πρὸς τὴν Βουλὴν διὰ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ σχέδιον Τροποποιητικῶν Κανονισμῶν, τοῦτο ἀπέρρευσεν ἐξ ὑπομνήματος ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17.10.1968 κατατεθέντος ὑπὸ τοῦ Παγκυπρίου Συνδέσμου Ἑλλήνων Τουρκοπλήκτων εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Διὰ τούτου ὑπεβάλλοντο ἑπτὰ ἐν ὅλῳ αἰτήματα ἀποσκοποῦντα, ὡς ἐπεξηγεῖτο εἰς τὸ ὑπόμνημα, εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν καὶ ἀνακούφισιν περιπτώσεων μὴ καλυπτομένων ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύϊ Κανονισμῶν.

Τὸ ρηθὲν ὑπόμνημα περιελάμβανεν αἰτήματα ἡ ἀποδοχὴ τῶν ὁποίων θὰ συνεπήγετο σημαντικὰς δαπάνας διὰ τὸ δημόσιον. Ἐπειδὴ ἡ Βουλὴ δὲν δικαιοῦται νὰ ἐπιφέρῃ αὔξησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ τὸ ὑπόμνημα παρεπέμφθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, τὸ ὁποῖον καὶ τὸ ὑπέβαλε πρὸς μελέτην εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Τὸ τελευταῖον τοῦτο, μελετῆσαν τὰ ὑποβληθέντα αἰτήματα, ἀπεφάσισεν ὅπως ἐγκρίνῃ τὰ τρία ἐκ τούτων. Ἐν συνεχείᾳ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, ἐνεργοῦν βάσει τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, συνέταξε Σχέδιον Κανονισμῶν πρὸς τροποποίησιν τῶν περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Κανονισμῶν τοῦ 1968. Τὸ Σχέδιον τοῦτο, ὡς γνωστόν, κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτῆς τῆς 29ης Μαΐου 1969 καὶ παρεπέμφθη πρὸς ἐξέτασιν εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Τὸ δεύτερον ἔγγραφον, τοῦ ὁποίου ἐπελήφθη ἡ Ἐπιτροπή, ἦτο νέον ὑπόμνημα τοῦ Παγκυπρίου Συνδέσμου Ἑλλήνων Τουρκοπλήκτων ὑποβληθὲν ἀπὸ 25ης Μαΐου 1969, πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν. Διὰ τοῦ ὑπομνήματος τούτου ὁ ἐν λόγῳ Σύνδεσμος ὑποβάλλει νέας εἰσηγήσεις αἱ ὁποῖαι, κατὰ τὴν ἄποψίν του, τυγχάνουσαι ἐγκρίσεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως θὰ ὡδήγουν εἰς ριζικωτέραν καὶ λυσιτελεστέραν ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων τῶν Τουρκοπλήκτων.

Ἡ Ἐπιτροπή, ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὑπόμνημα, κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι λόγῳ ἐλλείψεως παρ' αὐτῇ ἐπαρκῶν στοιχείων ὡς καὶ τῶν καταλλήλων μέσων καὶ τοῦ μηχανισμοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ ἀπῃτεῖτο διὰ τὴν διακρίβωσιν τῶν διαφόρων δεδομένων πρὸς ἐνδελεχῆ μελέτην τοῦ θέματος ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ λῆψιν ὀρθῶν ἀποφάσεων, ἀλλὰ καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι, ὡς ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται, τυχὸν ἀποδοχὴ τῶν εἰσηγήσεων τοῦ Συνδέσμου θὰ συνεπήγετο σημαντικὰς δαπάνας διὰ τὸ δημόσιον, τὸ θέμα θὰ ἔδει νὰ ἐξετασθῇ ὑπὸ Μικτῆς Ἐπιτροπῆς ἀπαρτιζομένης ἐκ βουλευτῶν καὶ μελῶν τῆς Κυβερνήσεως. Ὡς ἐκ τούτου αὕτη εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν ὅπως τῇ συνεννοήσει καὶ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως ἱδρυ-

θῇ Ἐπιτροπὴ συνισταμένη ἐκ μελῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Βουλῆς διὰ τὴν μελέτην τοῦ ὑποβληθέντος ὑπομνήματος ὑπὸ τῆς Παγκυπρίου Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Βεβαίως θὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ θέματος διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, διὰ νὰ ἐκφρασθοῦν ἀπόψεις ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν κατὰ πόσον συμφωνοῦν μὲ τὴν εἰσήγησιν τῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως συσταθῇ μικτὴ Ἐπιτροπή, ἀποτελουμένη ἐκ μελῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Βουλῆς, διὰ τὴν μελέτην τοῦ κατατεθέντος ὑπομνήματος ὑπὸ τοῦ Παγκυπρίου Συνδέσμου Ἑλλήνων Τουρκοπλήκτων.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

Εὑρισκόμεθα εἰς τὸ στάδιον τῆς τρίτης ἀναγνώσεως τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις ἔληξε καὶ ἀνεβλήθη ἡ τρίτη ἀνάγνωσίς του διὰ σήμερον.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς ὅπως προβοῦν εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος τοῦ 1969.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

Τὸ θέμα ἐξετάζεται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ὑποβάλουν συμπληρωματικὴν Ἔκθεσιν ἀφοῦ λάβουν καὶ τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ ζητηθοῦν ἀπὸ τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 5) ΤΟΥ 1969»

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 30ὴν Μαΐου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως πιστώσεως ἐκ £33.458 πρὸς τὴν Σχολικὴν Ἐφορείαν Λευκωσίας, ὑπὸ τύπον Κυβερνητικῆς χορηγίας, ἥτις ἀντιπροσωπεύει τὴν διαφορὰν

μεταξὺ τῆς ἀγοραίας ἀξίας τῆς παραχωρηθησομένης πρὸς τὴν Ἐφορείαν κρατικῆς γῆς, εἰς τὴν ἐνορίαν Ἁγίου Ἀνδρέου Λευκωσίας, καὶ τῆς ἀγοραίας ἀξίας τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῆς Ἐφορείας, ἥτις θὰ δοθῇ εἰς ἀντάλλαγμα, καὶ τοῦ ὑπ' αὐτῆς πληρωθησομένου ποσοῦ εἰς μετρητά.

Ἡ διάθεσις τῆς ὡς ἄνω πιστώσεως γίνεται ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἡ ἐν λόγῳ Ἐφορεία θὰ προβῇ ἐντὸς τριῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης διαθέσεως, εἰς τὴν ἀνέγερσιν ἐπὶ τῆς παραχωρουμένης κρατικῆς γῆς νέου Δημοτικοῦ Σχολείου, ἐπὶ πλέον δὲ θὰ κατασκευάσῃ, δι' ἰδίων αὐτῆς δαπανῶν, ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἐν λόγῳ πιστώσεως, τὰς ἀπαιτουμένας ὁδούς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τὸν σκοπὸν δι' ὃν πρόκειται νὰ διατεθῇ ἡ ὡς ἄνω πίστωσις καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, ἀφοῦ τροποποιηθῇ ὁ τίτλος αὐτοῦ οὕτως ὥστε νὰ ἀναφέρηται ὡς «Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 4) τοῦ 1969».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969, δι' ἃς δὲν ἔχει γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £33.458 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 4) τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 6) τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ. ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 6) ΤΟΥ 1969»

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 30ὴν Μαΐου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ χρημάτων ἐκ £7.000 ὑπὸ μορφὴν Κυβερνητικῆς χορηγίας πρὸς τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα Κύπρου ἵνα δυνηθῇ τοῦτο νὰ ἐπαναλάβῃ ἐπὶ πειραματικῆς βάσεως τὰς ἐκπομπάς του πρὸς τοὺς Κυπρίους τοῦ ἐξωτερικοῦ, μέσῳ τοῦ πομποῦ τῆς Ἀρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν, διὰ νέαν περίοδον τριῶν μηνῶν ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου ἐπὶ τῇ βάσει καταρτισθέντος πρὸς τοῦτο εἰδικοῦ προγράμματος.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τὸν σκοπὸν δι' ὃν πρόκειται νὰ διατεθῇ τὸ ὡς ἄνω ποσὸν χρημάτων καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κ. Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £7.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ὁ Πίναξ καὶ τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ὁ Πίναξ καὶ τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 6) τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ὀργανισμοῦ Ἀθλητισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969»

Παρόντες :

Γεώργιος Ἰωαννίδης, Πρόεδρος
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Χρύσης Δημητριάδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς δύο συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 26ην καὶ 29ην Μαΐου 1969.

Κατὰ τὰς ἐν λόγῳ συνεδριάσεις ἡ Ἐπιτροπὴ ἤκουσε τὰς ἀπόψεις τῶν Προέδρων τῆς Κυπριακῆς Ὁμοσπονδίας Ποδοσφαίρου (ΚΟΠ) καὶ τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς ΣΕΓΑΣ Κύπρου (ΤΕΣΚ) ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου. Παρέστη ὡσαύτως ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ὅστις καὶ ἀνέπτυξε τὰς ἀπόψεις τοῦ Ὑπουργείου του.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ ρύθμισις τοῦ Κυπριακοῦ ἀθλητισμοῦ ἐπὶ καλυτέρας βάσεως, ἡ βελτίωσις καὶ προαγωγὴ τῶν ἀθλητικῶν πραγμάτων τοῦ τόπου καὶ ὁ συντονισμὸς ὅλων τῶν ἀθλητικῶν δραστηριοτήτων καὶ ἐκδηλώσεων διὰ τῆς ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας εἰδικοῦ ἀνεξαρτήτου ὀργανισμοῦ ὅστις ὡς νομικὸν πρόσωπον θὰ ἀσκῇ τὴν γενικὴν ἐποπτείαν ἐπὶ πάντων τῶν ἀνωτέρω καὶ θὰ παρέχῃ οἰκονομικὴν βοήθειαν πρὸς τὰς διαφόρους ἀθλητικὰς ὁμοσπονδίας καὶ σωματεῖα.

Τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ εἶναι τὰ ἀκόλουθα :

1. Ἱδρύεται ὀργανισμὸς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Κυπριακὸς Ὀργανισμὸς Ἀθλητισμοῦ ὅστις, μεταξὺ ἄλλων, ἀποβλέπει εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς ἐξωσχολικῆς σωματικῆς ἀγωγῆς καὶ τοῦ ἐν γένει ἀθλητισμοῦ, τὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ ὀλυμπιακοῦ ἰδεώδους καὶ τοῦ φιλάθλου πνεύματος παρὰ τῷ λαῷ, τὴν ἀθλητικὴν προβολὴν τῆς νήσου εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ τὴν ἐν γένει βελτίωσιν τῆς θέσεως τῆς νήσου εἰς τὴν διεθνῆ ἀθλητικὴν κίνησιν.

2. Αἱ ὑπάρχουσαι σχέσεις καὶ συνεργασίαι τῶν ὑφισταμένων ὁμοσπονδιῶν ἢ σωματείων μετὰ ἐξωκυπριακῶν ἀρχῶν καὶ ὀργανισμῶν θὰ ἐξακολουθήσουν ὑφιστάμεναι ὡς καὶ πρότερον.

3. Ὁ Ὀργανισμὸς Ἀθλητισμοῦ διοικεῖται ὑπὸ Συμβουλίου ἀποτελουμένου ἐξ ἑνὸς προέδρου καὶ τεσσάρων μελῶν, ἁπάντων διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

4. Καθιδρύεται Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἀθλητισμοῦ, ἀπαρτιζομένη ἐξ ἑνὸς προέδρου καὶ οὐχὶ πλειόνων τῶν δεκατεσσάρων ἑτέρων μελῶν διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἡ ὁποία θὰ παρέχῃ τὴν συμβουλήν της ἐπὶ διαφόρων ἀθλητικῶν ζητημάτων τῆς ἁρμοδιότητός της πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον.

5. Ὁ Ὀργανισμὸς Ἀθλητισμοῦ θὰ διευθύνηται ὑπὸ Γενικοῦ Διευθυντοῦ, διοριζομένου ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, ὅστις καὶ θὰ ἀποτελῇ τὸ ἀνώτατον ἐκτελεστικὸν ὄργανον τοῦ Ὀργανισμοῦ.

6. Ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας θὰ ἀσκῇ ἐποπτείαν ἐπὶ τῆς λειτουργίας τοῦ Ὀργανισμοῦ.

7. Ὁ Ὀργανισμὸς θὰ ἔχῃ ἴδιον προϋπολογισμόν, τὰ ἔσοδα τοῦ ὁποίου θὰ προέρχωνται, μεταξὺ ἄλλων, ἀπὸ τέλη καὶ ἄλλα δικαιώματα καὶ ἐπιβαρύνσεις ἐπὶ ἀθλητικῶν ἐκδηλώσεων καὶ δραστηριοτήτων καὶ ἐκ προϊόντος ἐκ τῆς λειτουργίας ἐν Κύπρῳ λαχείου προγνωστικῶν ἀθλητικῶν συναντήσεων ὡς ἤθελε καθορίσει τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον.

8. Ὁ Ὀργανισμὸς Ἀθλητισμοῦ, μεταξὺ τῶν διαφόρων ἁρμοδιοτήτων του, κέκτηται καὶ τὸ δικαίωμα κατασκευῆς σταδίων πάσης μορφῆς, παροχῆς οἰκονομικῆς καὶ τεχνικῆς βοηθείας εἰς κοινότητας, ἀθλητικὰς ὁμοσπονδίας, σωματεῖα, ὁμάδας καὶ ἀποστολάς, ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας ἀθλητικῶν καὶ γυμναστικῶν κέντρων πρὸς χρῆσιν ὑπὸ τοῦ κοινοῦ, παροχῆς ἐπιχορηγήσεων διὰ τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν τῆς Κύπρου εἰς ἀθλητικὰς συναντήσεις, ὀργανώσεως τοπικῶν καὶ διεθνῶν ἀθλητικῶν συνεδρίων, μερίμνης διὰ τὴν προαγωγὴν καὶ βελτίωσιν τῆς διαιτησίας καὶ προπονήσεως, καὶ ρυθμίσεως, διὰ κανονισμῶν, τῆς ἀθλητικῆς δεοντολογίας καὶ ἀθλητικῆς πειθαρχίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἐπιθυμεῖ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἱκανοποίησίν της διότι διὰ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ καλύπτεται ἓν σοβαρὸν κενὸν καὶ προσφέρεται ὑπὸ τοῦ κράτους ἡ ἀπαραίτητος βοήθεια διὰ τὴν ἀθλητικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου, ἥτις ἀποτελεῖ μίαν τῶν βασικωτέρων προϋποθέσεων διὰ τὴν πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νήσου καὶ τὴν ὑγιᾶ ἀπασχόλησιν τῆς νεολαίας.

Ἡ σημασία τοῦ ἀθλητισμοῦ εἰς τὴν προσπάθειαν πολιτιστικῆς ἀνόδου τοῦ τόπου εἶναι τεραστία. Ἀσφαλῶς δὲ ἡ ἐπιτυχία τῆς προσπαθείας αὐτῆς θὰ ἐξαρτηθῇ τὰ μέγιστα οὐχὶ ἐκ τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ ἀλλὰ κυρίως ἐκ τῆς ἐπιτυχοῦς λειτουργίας τοῦ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀθλητισμοῦ. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιθυμεῖ νὰ τονίσῃ τὴν ἀνάγκην στελεχώσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ εἰς ὅλα τὰ ἐπίπεδα αὐτοῦ, ἤτοι Διοικητικὸν Συμβούλιον, Συμβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, Γενικὸν Διευθυντὴν καὶ λοιπὸν προσωπικόν, ὑπὸ προσώπων διαπνεομένων ἀπὸ ἀγάπην καὶ ἐνδιαφέρον πρὸς τὸν ἀθλητισμὸν καὶ ἐχόντων τὰ ἀπαραίτητα προσόντα, γνώσεις καὶ πεῖραν, οὕτως ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῇ ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῶν ἡ ἐπιτυχία τῶν σκοπῶν τοὺς ὁποίους τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἐπιδιώκει.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ὡσαύτως ἐπιθυμεῖ νὰ τονίσῃ τὴν ἀνάγκην ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἔλθῃ, οἰκονομικῶς, ἀρωγὸς πρὸς τὸν Κυπριακὸν Ὀργανισμὸν Ἀθλητισμοῦ κατὰ τὰ πρῶτα στάδια τῆς λειτουργίας του, ἵνα δυνηθῇ οὗτος νὰ ἀποκτήσῃ τὰ ἀναγκαῖα οἰκονομικὰ μέσα διὰ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον του, καὶ ἐπίσης ὅπως θέτῃ εἰς τὴν διάθεσίν του ἐπαρκῆ οἰκονομικὰ μέσα τὰ ὁποῖα, ὡς πιστεύεται, θὰ παρέχωνται ὑπὸ τοῦ προνοουμένου εἰς τὸν νόμον λαχείου προγνωστικῶν ἀθλητικῶν συναντήσεων, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ προσφέρῃ οὐσιαστικὴν οἰκονομικὴν βοήθειαν διὰ τὴν ἄνοδον τῶν ἀθλητικῶν μας πραγμάτων. Ὡσαύτως ἐπιθυμεῖ νὰ τονίσῃ τὴν ἀνάγκην ἀμέσου καὶ ἐπειγούσης ἀντιμετωπίσεως τοῦ θέματος τῆς ἐλλείψεως συγχρόνων σταδίων ἄνευ τῶν ὁποίων οὐδεμία ἀθλητικὴ πρόοδος δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἐπιπροσθέτως πρὸς τὰς τροποποιήσεις τὰς ὁποίας ἐπήνεγκεν εἰς τὸ νομοσχέδιον, αἵτινες καὶ ἀναφέρονται κατωτέρω, εἰσηγεῖται τὴν προσθήκην τῆς ἀκολούθου νέας παραγράφου εἰς τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νομοσχεδίου, τῶν ἑπομένων παραγράφων ἀναγραμματιζομένων καταλλήλως :

«(θ) μεριμνᾷ διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ ἐπιπέδου τῆς διαιτησίας καὶ προπονήσεως πρὸς ὄφελος τοῦ ἀθλητισμοῦ».

Ἡ προσθήκη αὕτη ἐκρίθη ἀναγκαία ἵνα τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ὀργανισμοῦ δύναται νὰ μεριμνᾷ καὶ διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ ἐπιπέδου διαιτησίας καὶ προπονήσεως, καὶ τοῦτο διότι πιστεύεται ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ σοβαρὰ σημασία εἰς τὴν βελτίωσιν καὶ προαγωγὴν τῶν δύο τούτων βασικῶν συντελεστῶν ἐξυψώσεως τοῦ ἀθλητισμοῦ.

Τροποποιήσεις ἐπενεχθεῖσαι ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὸ νομοσχέδιον :

(α) Ὁ τίτλος τοῦ καθιδρυομένου Ὀργανισμοῦ Ἀθλητισμοῦ τροποποιεῖται οὕτως ὥστε νὰ ἀναφέρηται ὡς «Κυπριακὸς Ὀργανισμὸς Ἀθλητισμοῦ».

(β) Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νομοσχεδίου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἐνθέσεως τῆς λέξεως «ἀθλητικὰ» μεταξὺ τῶν λέξεων «ἐκπροσωποῦν τὰ» καὶ «συμφέροντα» (γραμμὴ ὀγδόη).

(γ) Ἡ παράγραφος (α) τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 6 τροποποιεῖται διὰ τῆς ἐνθέσεως τῶν λέξεων «καὶ ἀθλητικῶν χώρων» μεταξὺ τῶν λέξεων «ἐξωσχολικῶν ἀθλημάτων» καὶ «καὶ λαμβάνῃ» (γραμμὴ δευτέρα).

(δ) Τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 8 τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν λέξεων «οἱ ἀναγκαῖοι» καὶ «ἀξιωματοῦχοι καὶ ὑπάλληλοι» (γραμμαὶ δευτέρα καὶ τρίτη) διὰ τῶν λέξεων «τὸ ἀναγκαῖον» καὶ «προσωπικὸν» ἀντιστοίχως.

(ε) Ἡ παράγραφος (δ) τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 12 τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς ἐν ἀρχῇ αὐτῆς λέξεως «πᾶν» διὰ τῶν λέξεων «πᾶσα ἐπιχορήγησις ἤ».

(στ) Τὰ ἐδάφια (1) καὶ (2) τοῦ ἄρθρου 19 τροποποιοῦνται διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῶν λέξεων «δημοσιευομένους εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας» (γραμμὴ δευτέρα καὶ τρίτη εἰς ἀμφότερα τὰ ἐδάφη) καὶ τῆς προσθήκης τῆς συνήθους ἐπιφυλάξεως τῆς προνοούσης ὅτι οἱοιδήποτε Κανονισμοί, ἐκδιδόμενοι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἢ κατόπιν ἐγκρίσεως αὐτοῦ δυνάμει νομοθεσίας ψηφιζομένης ὑπὸ τῆς Βουλῆς, δέον νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν.

Ἐν κατακλείδι ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας, ἀφοῦ ἐπέφερε καὶ ὡρισμένας λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεις, ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Ἰωαννίδης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἀποτελεῖ ἀναμφισβήτητον καὶ ἀναντίρρητον ἀλήθειαν ὅτι ὁ ἀθλητισμὸς ἀποτελεῖ ἕνα τῶν βασικωτέρων τομέων τῆς ἐκπολιτιστικῆς ἀναπτύξεως ἑνὸς τόπου.

Ὁ ἀθλητισμὸς ἀποτελεῖ μίαν ἀξίαν ἐκπολιτιστικὴν καὶ ἐκπαιδευτικὴν μεγάλης σημασίας διὰ τὴν ἐθνικὴν ζωὴν ἑνὸς λαοῦ καὶ ἀποβλέπει εἰς ὑψηλὰς καὶ εὐγενεῖς ἐπιδιώξεις. Προάγει ἰδανικὰ καὶ δημιουργεῖ χαρακτῆρας, ἐκπαιδεύει τὸν ἄνθρωπον καὶ προωθεῖ τὰς ἀνθρωπιστικάς του ἐπιδιώξεις καὶ ἀνοίγει ὁρίζοντας διεθνοῦς συνεργασίας καὶ κατανοήσεως.

Εἶναι κοινῶς παραδεκτὸν ὅτι ὅπου ἡ πολιτικὴ ἀποτυγχάνει νὰ ἐπιτύχῃ τὴν διεθνῆ συνεργασίαν, ὁ ἀθλητισμὸς ἐπιτυγχάνει νὰ γεφυρώσῃ τὰς διαφορὰς καὶ διεθνεῖς προκαταλήψεις καί, ἐνίοτε, ἀποτελεῖ τὸ μέσον διεθνοῦς κατανοήσεως καὶ μίαν νέαν μορφὴν διπλωματίας καὶ διεθνοῦς προσεγγίσεως τῶν διαφόρων λαῶν.

Εἶναι ἀκριβῶς δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ποὺ ἀποδίδεται ὑπὸ τῶν διαφόρων Κρατῶν σοβαρὰ σημασία εἰς τὸν τομέα τοῦ ἀθλητισμοῦ, τόσον διὰ τὴν προαγωγὴν τούτου τοπικῶς ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐπιτυχῆ προβολὴν τούτου εἰς τὸν διεθνῆ στίβον.

Δὲν θὰ ἀναφερθῶ περισσότερον εἰς τὴν ἔξαρσιν τῆς σημασίας τοῦ ἀθλητισμοῦ ὡς ἀξίας ἐκπολιτιστικῆς, διότι τοῦτο εἶναι γενικῶς παραδεκτόν.

Μέχρι σήμερον ὁ ἀθλητισμὸς τῆς Κύπρου εἶχε τὰς ἐκδηλώσεις του ἐπὶ δύο ἐπιπέδων, καὶ συγκεκριμένως εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ σχολικοῦ ἀθλητισμοῦ καὶ εἰς ἐκεῖνο τοῦ ἐξωσχολικοῦ ἀθλητισμοῦ. Οὐσιαστικῶς αἱ δύο αὗται ἐκδηλώσεις παραμένουσι. Καὶ διὰ μὲν τὸν σχολικὸν ἀθλητισμόν, τὸ Κράτος διὰ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας εἶχε καὶ ἔχει τὴν ἀποκλειστικὴν εὐθύνην καὶ οὐδόλως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐπηρεάζει τὴν φυσικὴν ἀνάπτυξιν καὶ βελτίωσιν τούτου ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου.

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον σχετίζεται μὲ τὴν προαγωγήν, ἄνοδον, συντονισμὸν καὶ προγραμματισμὸν τῶν δραστηριοτήτων τοῦ ἐξωσχολικοῦ ἀθλητισμοῦ καὶ ἐκφράζει τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἔν τινι βαθμῷ συμμετοχὴν τοῦ Κράτους εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐξωσχολικοῦ ἀθλητισμοῦ.

Οὕτω ἡ ἀπουσία τοῦ Κράτους ἀπὸ τὸν βασικὸν τοῦτον ἐκπολιτιστικὸν τομέα ἀνήκει εἰς τὸ παρελθόν.

Τὴν εὐθύνην διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ ἐξωσχολικοῦ ἀθλητισμοῦ, τὴν ὁποίαν μέχρι σήμερον ἐπωμίζοντο αἱ διάφοροι ἀθλητικαὶ ὁμοσπονδίαι καὶ ἀρχαί, οἱ γυμναστικοὶ σύλλογοι καὶ τὰ σωματεῖα καὶ διάφοροι ἀθλητικοὶ παράγοντες τοῦ τόπου, θὰ τὴν συμμερισθῇ εἰς μέγιστον βαθμὸν ὁ Κυπριακὸς Ὀργανισμὸς Ἀθλητισμοῦ καὶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὡς ὄργανον συντονισμοῦ καὶ προγραμματισμοῦ τῶν διαφόρων ἀθλητικῶν δραστηριοτήτων καὶ ὡς μέσον δημιουργίας οἰκονομικῶν πόρων διὰ τὴν ἀντίκρυσιν τῶν πολλαπλῶν ἀναγκῶν ποὺ ἔχει σήμερον ὁ ἀθλητισμός μας.

Διότι ἄνευ συντονισμοῦ καὶ προγραμματισμοῦ καὶ χωρὶς ἐπαρκῆ οἰκονομικὰ μέσα δὲν δύναται νὰ προαχθῇ ὁ ἀθλητισμὸς διὰ νὰ ἀποτελέσῃ μίαν ζωντανὴν ἐκπολιτιστικὴν δύναμιν.

Τὸ ὑφιστάμενον τοῦτο κενὸν σκοπεῖ νὰ πληρώσῃ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ δώσῃ τὴν ὀργάνωσιν, τὴν διάρθωσιν καὶ τὴν ἀπαραίτητον δομὴν διὰ τὴν θετικὴν ἀντίκρυσιν τῶν βασικῶν τούτων ἐλλείψεων, διὰ τῶν νομοθετικῶν μέτρων καὶ ἐξουσιῶν ποὺ παρέχει.

Τὸ ὑφιστάμενον κενὸν πληροῦται διὰ τοῦ ἱδρυομένου Ὀργανισμοῦ Ἀθλητισμοῦ, ἡ διάρθωσις καὶ ἐξουσίαι τοῦ ὁποίου ἀναφέρονται εἰς τὸ Νομοσχέδιον καὶ ἀναλύονται εἰς τὴν μόλις κατατεθεῖσαν ἐνώπιον τοῦ Σώματος Ἔκθεσιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας.

Θὰ ἤθελα πρὸς τούτοις νὰ τονίσω τὰ ἀκόλουθα σημεῖα :

1. Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον δὲν ὑπεισέρχεται εἰς τὰς ἐσωτερικὰς ὑποθέσεις τῶν διαφόρων σωματείων καὶ ὁμοσπονδιῶν αἱ ὁποῖαι καὶ διατηροῦν τὴν ἀνεξαρτησίαν, ὕπαρξιν καὶ αὐτοτέλειάν των.

2. Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον διατηρεῖ ἀπολύτως τὴν ὑφισταμένην συνεργασίαν τῶν διαφόρων ὁμοσπονδιῶν πρὸς ἐξωκυπριακὰς ἀθλητικὰς ἀρχάς.

3. Ὁ Ὀργανισμὸς Ἀθλητισμοῦ συντονίζει, προγραμματίζει καὶ ρυθμίζει καὶ προωθεῖ τὰς διαφόρους ἀθλητικὰς δραστηριότητας τοῦ τόπου, παρέχει καὶ προβλέπει τρόπους διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀθλητισμοῦ μας καὶ ἀποβαίνει τὸ ὄργανον διὰ τὴν προαγωγὴν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ἀθλητικῶν μας πραγμάτων ἐν γένει.

4. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἀποτελεῖ ἰδεῶδες καὶ τέλειον νομοθετικὸν μέτρον. Προσεγγίζει ὅμως ρεαλιστικῶς καὶ εἰς ἱκανοποιητικὸν βαθμὸν τὸ ὅλον πρόβλημα, βάσει τῆς ὑφισταμένης καταστάσεως, καὶ ἐπιτυχῶς ἐφαρμοζόμενον δίδει τὸ μέσον διὰ τὴν ἐπιτυχῆ προαγωγὴν τῶν σκοπῶν ποὺ ἐπιδιώκει.

Διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου πιστεύω ὅτι εἶναι ἀπαραίτητοι αἱ ἀκόλουθοι προϋποθέσεις, τὰς ὁποίας θέτω ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου καὶ τῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ μορφὴν εἰσηγήσεων :

(α) Ἡ ἐπάνδρωσις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ μὲ πρόσωπα τὰ ὁποῖα διακρίνονται διὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ἐνδιαφέρον των πρὸς τὸν ἀθλητισμόν, τὴν πεῖραν καὶ τὰς γνώσεις των διὰ τὰ ἀθλητικὰ πράγματα καὶ τὸ ἀνιδιοτελὲς φίλαθλον πνεῦμα των, θὰ ἀποτελέσῃ τὴν βάσιν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὅλου σκοποῦ. Τὸ θέμα τοῦτο εἶναι ζωτικῆς σημασίας καὶ πρέπει νὰ ἀντικρυσθῇ μετὰ σοβαρότητος καὶ ὀρθῶς.

(β) Ἡ συνειδητοποίησις ὑπὸ ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων, ἤτοι Κράτους, ἀθλητικῶν ὀργανώσεων καὶ ὁμοσπονδιῶν, ἀθλουμένης νεολαίας καὶ λαοῦ ὅτι ὁ ἀθλητισμὸς ὡς φορεὺς πολιτισμοῦ δέον νὰ τεθῇ ἐπὶ ὑγιοῦς

βάσεως προγραμματισμοῦ καὶ ὅτι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν του χρειάζεται ἡ συνεργασία ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων. Συνεπῶς ἡ συνεργασία ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων, μακρὰν στενῶν σωματειακῶν συμφερόντων, δέον νὰ καταστῇ συνείδησις ὅλων.

(γ) Τὸ Κράτος δέον νὰ διαθέσῃ τὰ ἀναγκαῖα οἰκονομικὰ μέσα διὰ τὴν κατ' ἀρχὴν ἵδρυσιν τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀθλητισμοῦ καὶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς βασικὰς ἀνάγκας τούτου μέχρις ὅτου ἀρχίσῃ οὗτος νὰ ἔχῃ ἰδικούς του ἱκανοποιητικοὺς πόρους.

(δ) Ἡ ἀνέγερσις συγχρονισμένων σταδίων καὶ χώρων ἀθλοπαιδιῶν, ἡ παροχὴ τῶν ἀπαραιτήτων μέσων διὰ εὐρυτέραν συμμετοχὴν τῆς νεολαίας τοῦ τόπου εἰς ἀθλητικὰς δραστηριότητας, ἡ ἐνθάρρυνσις τῶν ἀθλητικῶν ταλέντων καὶ ἡ καλλιέργεια τοῦ ἀθλητισμοῦ ὡς ἀνάγκης ἐθνικῆς πρέπει νὰ ἀποτελέσουν τοὺς πρώτους στόχους τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀθλητισμοῦ καὶ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου.

Θέτων τὰς ὡς ἄνω εἰσηγήσεις ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων σωμάτων, ἐλπίζω ὅτι θὰ τύχωσι προσεκτικῆς καὶ ἐνδελεχοῦς μελέτης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἀποτελεῖ ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν δι' ὅσους ἐνδιαφέρονται διὰ τὸν Κυπριακὸν ἀθλητισμὸν ἡ κατάθεσις τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου. Συμπληρώνει ἓν ἐμφανέστατον κενὸν καὶ ἀνοίγει τὸν δρόμον διὰ τὴν ἄνοδον τοῦ ἀθλητισμοῦ μας εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς.

Ἔχομεν ἐπανειλημμένως τονίσει ὅτι οἱαδήποτε οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις εἰς ἓν πολιτισμένον μέρος, καὶ δὴ εἰς τὴν σύγχρονον ἐποχήν, ἀπαιτεῖ παράλληλον πνευματικὴν καὶ ἐκπολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν. Καὶ ὁ ἀθλητισμὸς ἀποτελεῖ σημαντικὸν τμῆμα τῆς ἐκπολιτιστικῆς δραστηριότητος. Ὑγιῶς ἀναπτυσσόμενος ἀσκεῖ ὄχι μόνον τὸ σῶμα ἀλλὰ καλλιεργεῖ καὶ τὸ πνεῦμα. Δίδει εἰς τὴν νεολαίαν ὑγιᾶ ἀπασχόλησιν. Ἀναπτύσσει καὶ ἐνδυναμώνει τὴν φιλίαν καὶ ἀλληλοκατανόησιν οὐχὶ μόνον ἐπὶ τοπικῆς ἀλλὰ καὶ ἐπὶ διεθνοῦς κλίμακος.

Εἶναι δυστυχῶς παραδεκτὸν ὅτι μέχρι σήμερον εἰς τὴν Κύπρον ἡ πρόοδος εἰς τὸν ἀθλητισμὸν δὲν συνεβάδισε μὲ τὴν πρόοδον εἰς ἄλλους τομεῖς καὶ ἀφέθημεν νὰ εἴμεθα ἐκ τῶν οὐραγῶν εἰς μίαν ἐποχὴν πραγματικοῦ διεθνοῦς ἀθλητικοῦ ὀργασμοῦ.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ διεκτραγωδηθῇ περισσότερον αὐτὴ ἡ λυπηρὰ κατάστασις διότι τὰ ἀποτελέσματα ὁμιλοῦν ἀφ' ἑαυτῶν.

Τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀνοίγει μίαν νέαν σελίδα· πιθανὸν αὐτὴ νὰ μὴν εἶναι τόσον πλήρης καὶ ἱκανοποιητικὴ ὅσον θὰ ἠδύνατο νὰ εἶναι. Ὅμως εἶναι μία καλὴ ἀρχὴ καὶ βάσις τὴν ὁποίαν ὅλοι ἔχομεν καθῆκον νὰ ὑποστηρίξωμεν.

Ὁ ἱδρυόμενος Ὀργανισμὸς ἔχει σοβαρὰν ἐργασίαν νὰ ἐπιτελέσῃ, διὰ νὰ τὴν ἐπιτελέσῃ ὅμως ἀπαιτοῦνται ὡρισμέναι προϋποθέσεις, καὶ εἶναι βασικῶς εἰς χεῖρας τοῦ κράτους, τῆς Κυβερνήσεως, ποὺ εὑρίσκονται τὰ κλειδιὰ διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἔναρξιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Πρωτίστως τίθεται τὸ ζήτημα τῆς ἐπιτυχοῦς ἐπανδρώσεως τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῶν σωμάτων του. Τὸ θέμα τοῦτο ὅπως τονίζεται καὶ εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας εἶναι οὐσιῶδες· χρειάζεται ἐξαιρετικὴ προσοχὴ διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν προσώπων ἐκείνων τὰ ὁποῖα νὰ θέτουν τὸ συμφέρον τοῦ Κυπριακοῦ Ἀθλητισμοῦ ὑπεράνω ὅλων καὶ τὰ ὁποῖα μὲ τὴν ἀμερόληπτον καὶ ἔντιμον

στάσιν των θὰ κερδίσουν τὴν ἐμπιστοσύνην ὅλων τῶν ἀθλητικῶν κύκλων, θὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ὁμαλὴν συνεργασίαν μὲ τὴν Κυβέρνησιν καὶ μὲ ὅλον τὸν ἀθλητικὸν κόσμον καὶ θὰ καλλιεργήσουν τὰς ἐξωκυπριακὰς ἀθλητικὰς σχέσεις μὲ δημιουργικὸν καὶ εὐρὺ πνεῦμα καὶ μὲ ἀξιοπρέπειαν.

Πέραν τούτου τίθεται τὸ θέμα τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ μέσῳ τούτου τοῦ ἀθλητισμοῦ. Εἶναι ἐπάναγκες ὅπως ἡ Κυβέρνησις παράσχῃ ἱκανοποιητικὴν ἐπιχορήγησιν εἰς τὸν Ὀργανισμὸν καὶ ὅπως, ὅταν λειτουργήσῃ καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἤθελε θεωρηθῆ συμφέρον τὸ λαχεῖον προγνωστικῶν ἀθλητικῶν συναντήσεων, τὸ προϊὸν τούτου διατίθεται διὰ τὸν Ὀργανισμόν, διότι εἶναι καιρὸς νὰ παύσουν τὰ διάφορα ἀθλητικὰ σωματεῖα νὰ ἀναγκάζωνται νὰ μετατρέπωνται εἰς λιχοπίνακας καὶ νὰ χάνουν πολλὰς φορὰς τὴν ὀντότητα καὶ τὴν ἀξιοπρέπειάν των διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν ψιχία οἰκονομικῆς ἀρωγῆς. Καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ὀργανισμός, κατὰ τὴν διάθεσιν τῶν κονδυλίων διὰ τὴν ἀθλητικὴν καὶ σωματειακὴν ἀνάπτυξιν, θὰ πρέπει νὰ εἶναι πολὺ προσεκτικός, ἱστάμενος ὑψηλά, πέραν πάσης ὑποψίας, εὐνοιοκρατίας ἢ μεροληψίας. Ὅλα τὰ ἀθλητικὰ σωματεῖα ἔχουν ἀνάγκην καὶ θὰ πρέπει νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα ἰσοτίμου καὶ στοργικῆς μεταχειρίσεως καὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως διὰ τὴν πολύπλευρον ἀθλητικήν των δραστηριότητα.

Ἑδραζόμενος ὁ Ὀργανισμὸς ἐπ' αὐτῆς τῆς ὑγιοῦς βάσεως, ἐπηνδρωμένος μὲ τὰ κατάλληλα πρόσωπα καὶ ἐνισχυμένος μὲ ἱκανοποιητικὰ οἰκονομικὰ μέσα θὰ πρέπει τὸ ταχύτερον νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸ δύσκολον ἀλλὰ τιμητικὸν ἔργον του.

Μερικά, κατὰ τὴν γνώμην μας, ἀπὸ τὰ φλέγοντα προβλήματα, τὰ ὁποῖα θὰ πρέπει ἐπειγόντως νὰ ἀντιμετωπισθοῦν, εἶναι τὸ θέμα τῶν σταδίων, τῆς ἀνόδου τῆς τεχνικῆς στάθμης τοῦ ἀθλητισμοῦ μας καὶ τοῦ φόρου θεαμάτων καὶ ἄλλων ἐπιβαρύνσεων.

Τὸ θέμα τῶν σταδίων εἶναι ἓν ἐκ τῶν βασικωτέρων καὶ πλέον ἐπειγόντων. Ἀποτελεῖ πραγματικὸν ὄνειδος διὰ τὴν Κύπρον καὶ τὸν ἀθλητισμόν της νὰ λέγωνται στάδια αἱ σημεριναὶ «χωράφες», ἐντὸς τῶν ὁποίων καλεῖται ἡ νεολαία μας νὰ ἀθληθῇ καὶ νὰ διαγωνισθῇ καὶ ἐντὸς τῶν ὁποίων καλοῦνται ξέναι ὁμάδες νὰ διαπιστώσουν τὸ ἀξιοθρήνητον τῆς ἀθλητικῆς ἀνεπαρκείας μας. Τὸ θέμα τῶν σταδίων εἶναι ἀντικείμενον ἐνδιαφέροντος δι' ὅλον τὸν λαὸν καὶ δι' ὅλον τὸν ἀθλητικὸν κόσμον. Μακρὰν ἀπὸ οἱουσδήποτε μικροϋπολογισμοὺς ἢ τάσεις μονοπωλήσεως. Κατάλληλοι, σύγχρονοι καὶ ἐπαρκεῖς ἀθλητικοὶ χῶροι ἀποτελοῦν σήμερον ἀδήριτον ἀνάγκην διὰ τὴν Κύπρον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τῆς ἀνόδου τῆς τεχνικῆς στάθμης τοῦ ἀθλητισμοῦ μας, αἱ προσπάθειαι πρέπει νὰ στραφοῦν πρὸς τρεῖς κατευθύνσεις : Πρὸς τὸν κλασσικὸν ἀθλητισμόν, τὸ ποδόσφαιρον καὶ τὰς ἄλλας ἀθλοπαιδιάς.

Διὰ τὸν κλασσικὸν ἀθλητισμὸν μία εἶναι ἡ βασικὴ διαπίστωσις : Προοδεύομεν σχετικῶς εἰς τὸν μαθητικὸν καὶ βραδυποροῦμεν εἰς τὸν ἐξωσχολικὸν κλασσικὸν ἀθλητισμόν. Καὶ τοῦτο διότι μόνον εἰς τὰ σχολεῖα γίνεται σχετικὴ καὶ ὠργανωμένη προπόνησις καὶ ἐργασία. Ὁ Ὀργανισμὸς ἔχει καθῆκον νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν γενικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐξωσχολικοῦ κλασσικοῦ ἀθλητισμοῦ. Αὔξησις καὶ βελτίωσις τῶν χώρων προπονήσεως καὶ τῶν τεχνικῶν μέσων, συστηματικὴ προπόνησις καὶ ἐξεύρεσις ἀθλητῶν ὑπὸ εἰδικῶν, περισσοτέρα στοργὴ καὶ ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς ἀθλητάς, ἐνθάρρυνσις τῆς δημιουργίας ἀθλητῶν ἀπὸ ὅλα τὰ στρώματα τῆς νεολαίας, ἄνευ διακρίσεων, εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ μέσα μὲ τὰ ὁποῖα ὁ κλασσικὸς ἀθλητισμὸς θὰ ἀνθήσῃ.

Διὰ τὸ ποδόσφαιρον ὁ Ὀργανισμὸς θὰ πρέπει νὰ συγκεντρώσῃ τὴν προσοχήν, ἐν συσχετισμῷ μὲ τὴν δημιουργίαν καταλλήλων σταδίων, εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῆς διαιτησίας καὶ τῆς προπονήσεως καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰσηγεῖται καὶ σχετικὴν τροποποίησιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Παραλλήλως, ἡ ἐξάλειψις οἱωνδήποτε στενῶν σωματειακῶν ὑπολογισμῶν καὶ ἡ διαπαιδαγώγησις ποδοσφαιριστῶν καὶ φιλάθλων εἰς τὸ φίλαθλον πνεῦμα θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἄνοδον τοῦ τόσον δημοφιλοῦς αὐτοῦ ἀγωνίσματος.

Τέλος εἶναι ἀνάγκη ὅπως ὁ Ὀργανισμὸς συμβάλῃ εἰς τὴν προώθησιν τῶν ἄλλων ἀθλοπαιδιῶν, ἀρκεταὶ τῶν ὁποίων ὄχι μόνον εἶναι κατάλληλοι καὶ ἐπιθυμηταὶ διὰ τὸν κυπριακὸν χῶρον ἀλλὰ καὶ δύνανται νὰ συμβάλουν, διὰ τῆς ὀργανώσεως διεθνῶν ἀγώνων, εἰς τὴν τουριστικήν μας ἀνάπτυξιν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν φόρον θεαμάτων καὶ τὰς ἄλλας ἐπιβαρύνσεις, αἱ ὁποῖαι σήμερον ἀποτελοῦν πραγματικὸν βραχνὰν διὰ τὰ σωματεῖα μας, ὁ Ὀργανισμός, μὲ τὰς εὐρείας ἐξουσίας ποὺ τοῦ παρέχονται, θὰ πρέπει νὰ ἐξεύρῃ τὸν τρόπον μιᾶς ἀκριβοδικαίας λύσεως. Θέλομεν δὲ νὰ πιστεύωμεν ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ φλέγοντα προβλήματα, τὰ ὁποῖα κατατρύχουν τὸν Κυπριακὸν ἀθλητισμόν, ὁ Ὀργανισμὸς θὰ τὰ ἀντιμετωπίσῃ θετικῶς καὶ μὲ πραγματικὸν φίλαθλον πνεῦμα.

Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς μας θὰ συμπαρασταθῶμεν μὲ κάθε τρόπον καὶ διὰ τοῦτο θὰ ψηφίσωμεν τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, Ἀσφαλῶς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον δὲν δύναται παρὰ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀποφασιστικὸς σταθμὸς ὄχι μόνον διὰ τὴν πρὸς τὰ πρόσω πορείαν τοῦ ἀθλητισμοῦ καὶ τῆς ἀθλητικῆς ἐν γένει κινήσεως εἰς τὸν τόπον ἀλλὰ—καὶ τοῦτο ἐνέχει ἰδιαιτέραν σημασίαν—εἰς τὴν προσπάθειαν ὑγιοῦς ἀπασχολήσεως τῆς νεολαίας, θέμα ὑψίστης σημασίας μὲ τὸ ὁποῖον, ὡς γνωστόν, ἠσχολήθη κατόπιν εἰσηγήσεώς μας μετὰ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Χρύση Δημητριάδη ἡ Βουλὴ ἐπὶ μακρὸν εἰς τὸ πρόσφατον παρελθόν.

Ἡ ὠφέλεια ἡ ὁποία διὰ τὸν τόπον θὰ προκύψῃ, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἶναι τόσον ἐξόφθαλμος ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου, ὥστε παρέλκει νὰ τὴν ἀναλύσω καὶ νὰ ἐνδιατρίψω ἐπ' αὐτῆς περισσότερον, δοθέντος μάλιστα ὅτι ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, τῆς ὁποίας συγχάνει νὰ εἴμεθα ὡρισμένοι μέλη, ὑπέβαλε πρὸς τὸ Σῶμα ἀναλυτικὴν ἐν προκειμένῳ Ἔκθεσιν.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ θίξω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἶναι ἡ εἰσήγησις ὅπως ἡ πρόνοια ἐν σχέσει μὲ τὸ ἄρθρον 12, ἐδάφιον (1), παράγραφος (β), τηρηθῇ κατὰ τρόπον ὑποβοηθοῦντα οὐσιαστικῶς καὶ ἀποφασιστικῶς τὸν Ὀργανισμόν.

Ἔχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ εἰσήγησις τῆς ΚΟΠ—ὅπως τὸ ἐδάφιον τοῦτο καλύπτῃ ἅπαν τὸ προϊὸν ἐκ τῆς λειτουργίας ἐν Κύπρῳ λαχείου προγνωστικῶν καὶ διατεθῇ, κατὰ τὰ πρῶτα τοὐλάχιστον ἔτη, ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ ὀργανισμοῦ—εἶναι ὀρθὴ καὶ θὰ ἠδυνάμεθα νὰ τὴν υἱοθετήσωμεν. Δοθέντος ὅμως ὅτι τόσον ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ὅσον καὶ ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπεδέχθησαν τὴν προτεινομένην διαδικασίαν, τὸ δὲ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον παρέσχεν, ὡς γνωστόν, κατηγορηματικὴν διαβεβαίωσιν ὅτι ἡ χρηματοδότησις θὰ εἶναι ἱκανοποιητική, θὰ ὑποβάλω ἁπλῶς τὴν εἰσήγησιν ὅπως ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ συνεργασθῇ καὶ παρακολουθήσῃ τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τρόπον ὥστε, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελε διαπιστώσει ἀδυναμίαν της νὰ ἀνταποκριθῇ πρὸς τὰς βασικὰς ὑποχρεώσεις της, νὰ ζητήσῃ ἀναθεώρησιν τῆς νομοθεσίας. Διότι ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀθλητικῆς κινήσεως εὑρισκόμεθα εἰσέτι εἰς νηπιακὴν κατάστασιν, ὑπαρχουσῶν τεραστίων ἀναγκῶν πρὸς κάλυψίν των. Εἶναι δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ποὺ ἐπίστευα ὅτι θὰ ἠδυνάμεθα ἀρχι-

κῶς νὰ προχωρήσωμεν μὲ ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν εἰσπράξεων πιστουμένων ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ 'Οργανισμοῦ καί, σταδιακῶς, σὺν τῇ θεραπείᾳ τῶν ἀναγκῶν του, τοῦτο νὰ μειοῦται διὰ νὰ δυνηθῶμεν τελικῶς νὰ τὸ καθορίσωμεν εἰς τὸ ἐμπρέπον ὕψος.

Δὲν θὰ ἐπιμένω ὅμως, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, περισσότερον ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ θὰ ἀναμένω τὴν ἐξέλιξιν ἐπὶ τῆς πορείας αὐτοῦ, ἐπιφυλασσόμενος νὰ ἐπανέλθω ἐπὶ τοῦ θέματος ἐὰν παραστῇ, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἀνάγκη.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν θητείαν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, πιστεύω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι αὕτη θὰ ἔδει ὅπως καθορισθῇ ἐπακριβῶς, καθοριζομένη, π.χ. ἐπὶ τριετοῦς διαρκείας, δοθέντος ἄλλωστε ὅτι τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον δύναται καθ' οἱονδήποτε χρόνον, πρὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, νὰ τερματίσῃ τὸν διορισμὸν τοῦ Προέδρου καὶ οἱουδήποτε ἑτέρου μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Τέλος, ἐν σχέσει μὲ τὴν στελέχωσιν τῆς Κεντρικῆς 'Επιτροπῆς καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, πιστεύω ὅτι τὰ πρόσωπα ταῦτα, ὡς ἀναφέρει ἄλλωστε καὶ ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπή, θὰ ἐπιλεγοῦν μεταξὺ τῶν ἀρίστων ἀφ' ἑνὸς ἀλλά, καὶ ἰδίᾳ ἰσχύει τοῦτο καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, καὶ μεταξὺ τῶν ἀντιπροσωπευτικωτέρων παραγόντων καὶ τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον γνωρίζει τὰς ἀντιπροσωπευτικωτέρας ὁμοσπονδίας καὶ τὰ σωματεῖα ὥστε παρέλκει νὰ τὰς ὑπογραμμίσωμεν καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. 'Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Ερμηνεία. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις;

'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Νομικὸν Πρόσωπον. "Αρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διοικητικὸν Συμβούλιον. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπή. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Σκοπὸς τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ ἁρμοδιότητες τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσίαι Ὑπουργοῦ ἀναφορικῶς πρὸς τὸν Ὀργανισμόν. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προσωπικὸν τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Γενικὸς Διευθυντής. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προϋπολογισμὸς τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Βιβλία, λογαριασμοὶ καὶ ἀπολογισμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ταμεῖον τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δάνεια. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀθλητικὰ τέλη πρὸς ὄφελος τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἄρθρον 14ον

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀπαλλαγαὶ φορολογίας. Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτρίωσις καὶ ἐκποίησις ἰδιοκτησίας. Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐκπροσώπησις τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἄρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συμβάσεις. Ἄρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοί. Ἄρθρον 19ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπιφύλαξις. Ἄρθρον 20όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀθλητισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθοῦν σήμερον, διότι δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ Ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Φέρω εἰς γνῶσιν τῶν ἐντίμων Μελῶν τῆς Βουλῆς ὅτι κανονικῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων ἡ Βουλὴ θὰ διακόψῃ τὰς ἐργασίας της διὰ τὰς θερινὰς διακοπὰς περὶ τὰ μέσα Ἰουλίου, νοουμένου ὅτι Νομοσχέδια οὐσιαστικῆς σημασίας, τὰ ὁποῖα ἐκκρεμοῦν, θὰ ἔχουν ἤδη ψηφισθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Ἐὰν τοῦτο δὲν συμβῇ θὰ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ παρατείνωμεν τὴν σύνοδον τῆς Βουλῆς μέχρι καὶ τοῦ τέλους τοῦ Ἰουλίου.

Ἑπομένως ἐναπόκειται εἰς τοὺς ἐντίμους Προέδρους καὶ εἰς τὰ μέλη τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ὅπως ἐντείνουν τὰς προσπαθείας των διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν Νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ἐνώπιόν των.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δὲν ὑπάρχουν Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα πρὸς κατάθεσιν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην τὴν 4.30 ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(5) Ὁ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(6) Ὁ περὶ Δήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(7) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 4) τοῦ 1969.

(8) Ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Συζήτησις ἐπὶ τῆς Ἐκθέσεως τῆς Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος «Μελέτη τρόπων περαιτέρω ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων τῶν Τουρκοπλήκτων».

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 6.40 μ.μ)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Παύλου Παῦλος
Γιαμάκης Ἰωσὴφ	Ποσκώτης Σταῦρος
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Λέλλος	Σαββίδης Μιχαλάκης
Δημητριάδης Χρύσης	Σιβιτανίδης Πανῖκος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας	Τζιρκώτης Γεώργιος
Κόσιης Νῖκος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Λυσσαρίδης Βάσος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Χριστοδουλίδης Κώστας
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος	

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ὁ τρόπος τῆς διαθέσεως τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον ἐψηφίσθη διὰ τὸ Ταμεῖον Βοηθείας Ζημιωθέντων—Ἀνέγερσις νέου κτιριακοῦ συγκροτήματος Φυλακῶν, κ.λ.π.).

2. Ἀνάγνωσις Ἐκθέσεως τῆς Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τοὺς Τουρκοπλήκτους ἐπὶ τοῦ θέματος «Μελέτη τρόπων περαιτέρω ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων τῶν Τουρκοπλήκτων».

3. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις καὶ ψήφισις τοῦ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμου τοῦ 1969.

4. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 5) τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

5. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 6) τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

6. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀθλητισμοῦ Νόμου τοῦ 1969, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Γ. Ἰωαννίδης—Χρ. Δημητριάδης—Π. Στυλιανοῦ) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 12ης ΙΟΥΝΙΟΥ 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 5.00 μ.μ.)

(Ἀρ. 38)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Μαρτίου 1969.

«Εἰς τὸ χωρίον Δένεια ὅπως καὶ εἰς ὡρισμένα ἄλλα χωρία δὲν ἐδόθη μέχρι σήμερον ἡ πρὸ ἐτῶν παραχωρηθεῖσα Ἀμερικανικὴ βοήθεια.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα τί ἀπέγιναν τὰ ποσὰ αὐτά».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Ἰουνίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 13ην Μαρτίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«Διὰ νὰ δυνηθῇ ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν νὰ δώσῃ πλήρη ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐρώτησιν πρέπει τὸ ἔντιμον Μέλος νὰ ὀνομάσῃ τὰ ὡρισμένα ἄλλα χωρία εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ἐδόθη, ὡς ἰσχυρίζεται, ἡ παραχωρηθεῖσα εἰς αὐτὰ βοήθεια.

"Οσον ἀφορᾷ τὸ χωρίον Δένεια, ἐκ τῶν εἰς χεῖρας τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἐγγράφων φαίνεται ὅτι τὸν Ἰούνιον τοῦ 1961 τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐνέκρινε τὴν παροχὴν βοηθείας εἰς τὸ ἐν λόγῳ χωρίον ἀνερχομένης εἰς £531 πρὸς βελτίωσιν τῆς ὑδατοπρομηθείας του. Τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ἐδαπανήθη τότε διὰ τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον εἶχεν ἐγκριθῆ, καὶ ὁ λόγος ἦτο ὅτι συνηντήθησαν δυσκολίαι εἰς τὴν ἐξεύρεσιν ἐπαρκοῦς καὶ καλῆς ποιότητος ὕδατος εἰς τὴν περιοχὴν Δένειας πρὸς μεταφοράν του εἰς τὸ χωρίον. Κατάλληλον σχέδιον ὑδατοπρομηθείας διὰ τὸ χωρίον τοῦτο, καθὼς καὶ διὰ τὸ γειτονικὸν χωρίον Μάμμαρι, δὲν ἐξεπονήθη εἰμὴ ἐντὸς τοῦ 1964, συνεπληρώθη δὲ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1967. Ἐπειδὴ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ χωρίου Δένεια δὲν ἦτο καλή, τὸ χωρίον ἐκλήθη νὰ συνεισφέρῃ 33 1)3% ἔναντι τῆς ἀναλογησάσης εἰς αὐτὸ δαπάνης ἀντὶ τοῦ κανονικοῦ 50%, δηλαδὴ £2.750 ἀντὶ £4.125. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν τὸ ἀναφερθὲν χωρίον ἔτυχε σημαντικῆς βοηθείας ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑδατοπρομήθειάν του, δὲν θὰ ἐδικαιολογεῖτο ἡ χορήγησις εἰς αὐτὸ καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν £531 ἐκ τῆς Ἀμερικανικῆς βοηθείας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ἀπριλίου 1969.

«Ὁ ὁρμίσκος παρὰ τὴν Λάμπουσαν ἔχει πληρωθῆ μὲ φύκια καὶ ἄλλας ἀκαθαρσίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προκαλεῖ δυσοσμίαν, ἰδίως κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον, καὶ δυσκολεύει ταὐτοχρόνως καὶ τοὺς ἁλιεῖς οἱ ὁποῖοι χρησιμοποιοῦν τὸν λιμενίσκον.

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ περιοχὴ αὐτὴ εἶναι μία ἐκ τῶν βασικῶν τουριστικῶν περιοχῶν τῆς Κύπρου, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ ὁρμίσκου εἰς τρόπον ὥστε καὶ ἡ δυσοσμία νὰ ἐκλείψῃ καὶ οἱ ἁλιεῖς νὰ ἐξυπηρετηθοῦν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ἰουνίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Ἀπριλίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Ἡ Ὑπηρεσία Ἁλιείας τοῦ Ὑπουργείου τούτου ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων θὰ προβῇ λίαν συντόμως εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν καὶ ἀπομάκρυνσιν τῶν συσσωρευθέντων φυκιῶν καὶ τὴν ἐκβάθυνσιν ὡσαύτως τοῦ ἐν λόγῳ ὁρμίσκου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Μαΐου 1969.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα σχέδια ὑπάρχουν, ἐὰν ὑπάρχουν, διὰ τὴν ἀνέγερσιν ὑδατοφράκτου εἰς Σολέαν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν παραγωγῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ἰουνίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 27ην Μαΐου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Ἀπήντησα εἰς παρομοίας ἐρωτήσεις τῶν ἐντίμων βουλευτῶν Χαμπῆ Μιχαηλίδη Ζ' 120 καὶ Νίκου Κόσιη Ζ' 21 καὶ ἐπαναλαμβάνω : Ἡ ἀξιοποίησις τῶν ὑδάτων τῆς κοιλάδος τῆς Σολέας εἶναι μεγάλης σημασίας ἀλλ' ἕνεκεν τῶν

πολυμόρφων δικαιωμάτων τῶν κοινοτήτων τῆς περιοχῆς ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ συναντῶμεν μεγάλας δυσκολίας εἰς τὸν προγραμματισμὸν ἔργων. Ἐπιπροσθέτως ἀναμένεται ἡ συμπλήρωσις τῆς ἐπισκοπήσεως τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς Κύπρου, τῆς ἀναληφθείσης ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, ὁπότε θὰ εἶναι εὐκολώτερον νὰ προγραμματισθοῦν ὑδατικὰ ἔργα εἰς τὴν ἐν λόγῳ κοιλάδα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ἰουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Ἰουνίου 1969.

«Τὸ χωρίον Μονιάτης στερεῖται τηλεφωνικῆς ἐπικοινωνίας καὶ παρὰ τὰ ἀπὸ ἑξαετίας διαβήματα τῶν κατοίκων του δὲν κατέστη δυνατὴ μέχρι σήμερον ἡ ἐγκατάστασις τηλεφώνου.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι μὲ τὴν κατασκευὴν τῆς νέας ὁδοῦ Λεμεσοῦ—Πλατρῶν μέσῳ Μονιάτη καθίσταται πλέον ἐπιτακτικὴ καὶ ἀναγκαία ἡ ἐγκατάστασις τηλεφώνου εἰς τὸ ἐν λόγῳ χωρίον, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(1) Ποῖοι σοβαροὶ λόγοι συνέτεινον εἰς τὴν καθυστέρησιν τῆς ἐγκαταστάσεως τηλεφώνου εἰς Μονιάτην ;

(2) Πότε ὑπολογίζεται νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἐγκατάστασίς του ;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἰουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ἰουνίου 1969.

«Ἐν ὄψει τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἥτις ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως, διὰ τῆς ὁποίας γίνεται ἐπιπρόσθετος περικοπὴ ἐκ τῆς ἀξίας τῶν συγκεντρωθησομένων σιτηρῶν τῆς ἐφετεινῆς παραγωγῆς, καὶ ἡ ὁποία περικοπὴ ἀνέρχεται εἰς 1½ μίλς κατ' ὀκᾶν σίτου καὶ 1 μὶλ κατ' ὀκᾶν κριθῆς, ὑπὲρ τοῦ Ταμείου κατὰ τῆς ἀνομβρίας, ἐρωτῶμεν τὴν Κυβέρνησιν :

(α) Γνωρίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι συμφώνως τῶν προνοιῶν τοῦ Νόμου περὶ ἀνομβρίας τοὐλάχιστον τὰ 4)5 τῶν σιτοπαραγωγῶν τῆς Νήσου ἐνῷ φορολογοῦνται ἀγρίως δὲν ὑπάρχει δι' αὐτοὺς πιθανότης νὰ λάβουν οἱανδήποτε βοήθειαν ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ταμείου, ἐφ' ὅσον ἀνομβρία ἐπιφέρουσα ζημίαν πέραν τοῦ 70% εἶναι δυνατὴ μόνον εἰς μικρὰν περιοχὴν τῆς Μεσαορίας ;

(β) Δὲν νομίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτῶν τῶν 4)5 τῶν γεωργῶν σιτοκαλλιεργητῶν εἶναι ἀδικία δι' αὐτοὺς νὰ φορολογοῦνται ἀπὸ 30—80 καὶ πλέον λίρας κατ' ἔτος, χωρὶς νὰ ἔχουν εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα καμμίαν ὠφέλειαν ἐκ τοῦ ὑπάρχοντος Σχεδίου ;

(γ) Γνωρίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι εἰς τὴν ψῆφισιν τοῦ σχετικοῦ Νόμου, ἡ Ὀργάνωσις τῶν γεωργῶν, ἡ ΠΕΚ, ἀντετάχθη σθεναρῶς, διότι τὸν ἀντελαμβάνετο ὡς ἄδικον ;

(δ) Δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ πληροφορήσῃ τὸν σιτοπαραγωγικὸν κόσμον, μέσῳ τῆς Βουλῆς, ἂν προτίθεται νὰ καταργήσῃ τὸν Νόμον περὶ ἀνομβρίας, μὲ ὅλας τὰς ἀτελείας καὶ τὰς ἀδίκους ἐπιπτώσεις του, καὶ ἂν προτίθεται νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ δι' ἑνὸς πλέον δικαίου καὶ ὁλοκληρωμένου Σχεδίου (Νόμου) περιλαμβάνοντος προνοίας ἐναντίον ὅλων τῶν θεομηνιῶν ;

Ἐπιθυμοῦμεν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω μίαν ἀπάντησιν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Ἰουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ἰουνίου 1969.

«Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ εἰσηγηθῇ τὴν σύντομον καθιέρωσιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς ἀντικατάστασιν τῆς ἀγγλικῆς, κατὰ τὴν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων διαδικασίαν, δοθέντος ὅτι ἐπιβάλλεται τοῦτο :

(1) Ἐκ λόγων ἐθνικῆς ἀξιοπρεπείας, δεδομένου ὅτι ὡς κράτος εἶναι ἀδιανόητον νὰ ἔχωμεν ὡς γλῶσσαν εἰς ἕνα τοιοῦτον νευραλγικὸν τομέα τὴν ἀγγλικὴν καὶ οὐχὶ τὴν μητρικήν.

(2) Ἐκ τῆς ἀνάγκης τηρήσεως σαφῶν περὶ τοῦ θέματος τούτου διατάξεων τοῦ ἡμετέρου Συντάγματος, συμφώνως τῶν ἄρθρων 3, 30, κ.ο.κ., καὶ

(3) ἐκ τῆς ἀνάγκης ἐφαρμογῆς καὶ ἐν Κύπρῳ τῆς διεθνῶς παραδεδεγμένης ἀρχῆς περὶ δημοσιότητος, πρωταρχικῆς ἀρχῆς δικαίου. Τοῦτο καθίσταται ἐπιτακτικώτερον ὡς ἐκ τῆς παντελοῦς ἀδυναμίας τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν διαδικασίαν ἐπὶ δικαστηρίῳ λόγῳ ἀγνοίας τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης, ὡς καὶ — τὸ σημαντικώτερον ἴσως — ἐξ ἀγνοίας τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν διαδίκων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Ἰουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ἰουνίου 1969.

«Δεδομένου ὅτι ἐξηγγέλθη ἤδη ἀπόφασις περὶ μεταφράσεως εἰς τὴν ἑλληνικὴν τῆς βασικῆς Κυπριακῆς νομοθεσίας, καὶ δεδομένης τῆς τεραστίας σημασίας τὴν ὁποίαν ἐνέχει ἡ μετάφρασις αὕτη διὰ τοὺς πολίτας καὶ τοὺς περὶ τὴν νομικὴν ἐπιστήμην ἀπασχολουμένους, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται ἡ ἐργασία ἢ ἡ προεργασία πρὸς τὴν ἐν λόγῳ κατεύθυνσιν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Ἰουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ἰουνίου 1969.

«Ἐν ὄψει τοῦ χρονίου ὑδρευτικοῦ προβλήματος τῆς κοινότητος Βατυλῆς, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :

(α) Εἰς ποῖα διαβήματα καὶ ἐνεργείας ἐν προκειμένῳ προέβη· καὶ

(β) τί διαβήματα πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος σκοπεύει νὰ λάβῃ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἰουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ἰουνίου 1969.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ ἀρχικὰ τὸ Σχέδιο Ζιβανίας καὶ ἀπὸ δυὸ χρόνια τὸ Συμβούλιο Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων ἐμπορεύονται τόσο τὸ σπίρτο ποὺ ἐξάγεται στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση ὅσο καὶ τὴ σταφίδα.

Μέχρι σήμερα παρὰ τὲς ἐπανειλημμένες εἰσηγήσεις τόσο τῶν ἀμπελουργῶν ὅσο καὶ τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων δὲν ἔχει δοθῆ στὴ δημοσιότητα ἰσολογισμὸς τῶν λογαριασμῶν τῶν πιὸ πάνω Ὀργανισμῶν.

Οἱ ἀμπελουργοὶ πιστεύουν ὅτι ἀπὸ τὸ ἐμπόριο αὐτὸ ἡ Κυβέρνηση ἐξασφαλίζει ἕνα σημαντικὸ μέρος τῆς ἐπιχορήγησης ποὺ δίνει γιὰ τὰ ἀμπελουργικὰ προϊόντα.

Μπορεῖ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο νὰ μᾶς δώσῃ ἕνα Ἰσολογισμὸ τοῦ Συμβουλίου Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων τοὐλάχιστο γιὰ τὰ τελευταῖα 2 χρόνια» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην 'Ιουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην 'Ιουνίου 1969.

«"Εχουν γίνει διαβήματα ἀπὸ μέρους τῶν κατοίκων τῶν ἐνδιαφερομένων χωριῶν Ριζοκαρπάσου καὶ Βουκολίδας γιὰ τὴν ἀσφαλτόστρωση τῶν δρόμων 'Αγίου Φίλωνος — 'Αφέντρικας καὶ Βουκολίδας — 'Αγίου Θεοδώρου.

Καὶ οἱ δυὸ δρόμοι εἶναι βασικοὶ γιὰ τὲς ἐνδιαφερόμενες κοινότητες καὶ ἡ ἀσφαλτόστρωσή τους θὰ συμβάλη καὶ στὴν καλύτερη τουριστικὴ ἀξιοποίηση τῆς Καρπασίας.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ 'Υπουργεῖο Συγκοινωνιῶν πότε θὰ διορθωθοῦν αὐτοὶ οἱ δρόμοι» ;

'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ 'Εργασία.

'Ο περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον 'Αναπτύξεως) Νόμος ('Αρ. 4) τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς νὰ ἀναγνώση τὴν "Εκθεσιν τῆς 'Επιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ ('Αρ. 4) ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 9ην 'Ιουνίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου 'Αναπτύξεως ποσοῦ χρημάτων ἐκ £10.000 διὰ τὴν κάλυψιν τῆς Κυβερνητικῆς συνεισφορᾶς ἔναντι τῆς ὅλης δαπάνης διανοίξεως καὶ κατασκευῆς ὁδοῦ προσπελάσεως πρὸς τὸ μεταλλεῖον τῆς 'Εταιρείας CYTECHNO Ltd., εἰς Καμπιά.

'Η ρηθεῖσα Κυβερνητικὴ συνεισφορὰ θὰ ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν τεχνικῶν ἔργων τῆς ὁδοῦ ὑπὸ τοῦ Τμήματος Δημοσίων "Εργων, ἤτοι γεφυρῶν, ὀχετῶν καὶ τοίχων ἀντιστηρίξεως, ἡ δὲ 'Εταιρεία θὰ ἀναλάβῃ τὰς ὑπολοίπους σχετικὰς ἐργασίας ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἀναφερθέντος Τμήματος.

Διὰ τῆς διανοίξεως καὶ κατασκευῆς τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ θὰ ὑποβοηθηθῇ ἡ ρηθεῖσα 'Εταιρεία εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν μεταλλευμάτων της καὶ τοῦτο πρὸς γενικὸν ὄφελος τῆς μεταλλευτικῆς βιομηχανίας, ἐπὶ πλέον δὲ θὰ ἐξυπηρετηθῶσιν οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων τῆς γύρω περιοχῆς.

'Η 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ἀφοῦ τροποποιηθῇ ὁ τίτλος αὐτοῦ οὕτως ὥστε νὰ ἀναφέρηται ὡς «'Ο περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον 'Αναπτύξεως) Νόμος ('Αρ. 5) τοῦ 1969».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969, δι' ἃς δὲν ἔχει γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἀπὸ τῆς θέσεώς μου θὰ ἤθελα νὰ δηλώσω ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ψηφίσω, μᾶλλον θὰ καταψηφίσω τὸ Νομοσχέδιον, διότι δὲν πιστεύω ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ἐγκρίνῃ τὴν διάθεσιν £10.000 διὰ τὴν κατασκευὴν δρόμου χάριν μιᾶς ἰδιωτικῆς ἑταιρείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἀπόσχετε ἁπλῶς ἢ θὰ καταψηφίσετε τὸ νομοσχέδιον ;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Θὰ τὸ καταψηφίσω, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἑπομένως εἶναι ἀνάγκη ὅπως τὸ ὅλον Νομοσχέδιον τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Προτοῦ ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποφασίσῃ κατὰ πόσον θὰ συνίστα τὴν ἐπιψήφισιν ἢ μὴ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου εἶχε προβῇ εἰς πλείστας ὅσας ἐρεύνας καὶ ἠρύσθη πληροφορίας ἀπὸ ὅλα τὰ ἐνδιαφερόμενα Ὑπουργεῖα καὶ ἀπὸ τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ κατὰ πόσον πράγματι θὰ ἔπρεπε νὰ παραχωρηθῇ ἢ μὴ αὐτὸ τὸ ποσόν. Τοῦτο διότι, ὡς γεγονός, καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ εἶχεν ἀμφιβολίας ὡς πρὸς τὸ κατὰ πόσον θὰ ἔπρεπε νὰ δοθῇ αὐτὸ τὸ ποσὸν διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ.

Κατόπιν ἐνδελεχοῦς ἐξετάσεως τῶν πληροφοριῶν τὰς ὁποίας ἐλάβομεν ἀπὸ τὰ ἐνδιαφερόμενα Ὑπουργεῖα καὶ ἀπὸ τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ, κατελήξαμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ συμβολὴ αὐτὴ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν £10.000 θὰ ὠφελήσῃ ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι θὰ ἀρχίσῃ ἡ λειτουργία ἑνὸς μεταλλείου, τὸ ὁποῖον θὰ ἀποδώσῃ ἀρκετὰ χρήματα καὶ εἰς τὸ κράτος διὰ τῆς

εἰσπράξεως τῶν δικαιωμάτων του — ὅπως δὲ φαίνεται τὸ μεταλλεῖον αὐτὸ θὰ εἶναι πολὺ προσοδοφόρον — καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι τὴν ὁδὸν ταύτην θὰ χρησιμοποιοῦν καὶ οἱ γεωργοὶ τῆς περιοχῆς.

Αὐταὶ εἶναι αἱ ἀπόψεις τὰς ὁποίας μᾶς ἐξέφρασαν τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ ἠθέλαμεν νὰ πληροφορηθῶμεν περὶ ποίου μεταλλείου πρόκειται, τί θὰ παράξῃ καὶ εἰς ποίαν ἀκριβῶς περιοχὴν εὑρίσκεται, ὡς καὶ ποίας κοινότητας θὰ ἐξυπηρετήσῃ. Δυστυχῶς πρόκειται περὶ πληροφοριῶν αἱ ὁποῖαι οὐδόλως περιέχονται εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης θὰ ἠμποροῦσε μήπως νὰ μᾶς ἐνημερώσῃ ὡς πρὸς τὴν φύσιν τοῦ μεταλλείου καὶ τὰς περιοχὰς τὰς ὁποίας θὰ ἐξυπηρετήσῃ ἡ κατασκευασθησομένη ὁδός ;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἡ ἑταιρεία, ὅπως ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν Ἔκθεσιν, ὀνομάζεται CYTECHNO, εἶναι δὲ Κυπριακὴ ἑταιρεία. Ὁ δρόμος ὁ ὁποῖος θὰ κατασκευασθῇ θὰ εἶναι μήκους περίπου 2½ μιλίων. Τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἐξοδεύσῃ ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀφορᾷ τὴν κατασκευὴν γεφυρῶν καὶ τοιχωμάτων, τὸ δὲ μετάλλευμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐξορυγνύεται θὰ εἶναι πυρίτης, ἀρκετὰ καλῆς ποιότητος, ὁ ὁποῖος ἔχει ἤδη ζήτησιν καὶ ἔχουν γίνει διευθετήσεις διὰ τὴν διάθεσιν αὐτοῦ. Ἡ περιοχή, ὅπως ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν Ἔκθεσιν, εἶναι ἐκείνη τῶν Καμπιῶν. Ἐπομένως ἐκ τῆς κατασκευῆς τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ θὰ ὠφεληθοῦν οἱ κάτοικοι τῶν Καμπιῶν, τῶν ὁποίων τὰ κτήματα θὰ ἔχουσι δυνατότητα νὰ τύχουν ἐκμεταλλεύσεως, ἰδιαιτέρως ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται εἰς τὴν ὀρεινὴν αὐτὴν περιοχήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Προοιμίου καὶ τοῦ 1ου ἄρθρου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

20, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἷς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται. Ἄρθρον 2ον, 3ον καὶ Πίναξ.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ 2ου ἄρθρου, τοῦ 3ου ἄρθρου καὶ τοῦ Πίνακος ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

20, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἷς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ;

Τὸ 2ον καὶ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς θεσπίσεως τοῦ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

20, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἷς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Μόλις ἐκυκλοφόρησεν ἡ Ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ τιτλοφορουμένου «Ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν αὐτῆς. Ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ λάβῃ χώραν κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος

Μιχαλάκης Σαββίδης

Λέλλος Δημητριάδης

Ἀνδρέας Γιάγκου

Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς δύο συνεδριάσεις αὐτῆς, συγκροτηθείσας τὴν 3ην Ἀπριλίου καὶ 10ην Ἰουνίου 1969. Εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν κληθέντες παρέστησαν ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ τῆς Ἀρχῆς Ἠλεκτρισμοῦ.

Διὰ τοῦ προτεινομένου τροποποιητικοῦ νόμου σκοπεῖται ἡ πρόβλεψις τρόπων ἐπιδόσεως ἢ παραδόσεως εἰδοποιήσεων ἢ οἱωνδήποτε ἄλλων ἐγγράφων τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐπιδοθῶσιν ἢ παραδοθῶσιν ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς Ἠλεκτρισμοῦ συμφώνως τῶν διατάξεων τοῦ βασικοῦ νόμου ἢ δυνάμει οἱωνδήποτε κανονισμῶν ἢ διαταγμάτων ἐκδοθέντων δυνάμει τούτου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας μελετήσασα ἐνδελεχῶς τὸ ὅλον θέμα καὶ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴν διαδικασίαν διὰ τὴν ἐπίδοσιν ἢ παράδοσιν ἐγγράφων, τὴν καθοριζομένην εἰς τὸ ἄρθρον 75 τοῦ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) Νόμου (Κεφ. 224), ἀπεφάσισεν, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν, ὅπως εἰσηγηθῇ τροποποίησιν τοῦ προτεινομένου ἄρθρου 42Α τοῦ Νομοσχεδίου, οὕτως ὥστε ἡ ἐπίδοσις ἐγγράφων ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς Ἠλεκτρισμοῦ νὰ ἐναρμονίζεται πρὸς τὴν μέχρι σήμερον ἀκολουθουμένην τακτικὴν ἐπιδόσεως ἐγγράφων τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 75 τοῦ ἄνω ἀναφερομένου Νόμου.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν τροποποιημένην αὐτοῦ μορφὴν καὶ τοῦ ὁποίου ἀντίγραφον ἐπισυνάπτεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως, εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθοῦν σήμερον διότι δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ Ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Ἑπομένως ἡ συζήτησίς των θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Ἀγροφυλάκων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1969.

(3) Οἱ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Ἀγροφυλάκων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, παραπέμπεται δὲ εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Οἱ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1969 κατετέθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, παραπέμπονται δὲ εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Συζήτησις ἐπὶ τῆς Ἐκθέσεως τῆς Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος «Μελέτη τρόπων περαιτέρω ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων τῶν Τουρκοπλήκτων».

Ἡ Ἔκθεσις τῆς Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς. Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ὅσοι ἐξ ἡμῶν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἶχον τὴν εὐκαιρίαν ὄχι ἁπλῶς νὰ ἀναγνώσουν ἀλλὰ καὶ νὰ ὑποβάλουν εἰς βάσανον τὸ ἔγγραφον τοῦ Παγκυπρίου Συνδέσμου Ἑλλήνων Τουρκοπλήκτων, δὲν δύνανται παρὰ νὰ συμφωνήσουν ὁμοφώνως ὅτι αἱ ἀπόψεις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπῆρξαν ρεαλιστικαὶ καὶ ἀντικειμενικαί.

Ἡ πρότασις δηλονότι τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως τὸ θέμα ἐξετασθῇ ὑπὸ μικτῆς ἐπιτροπῆς, ἀπαρτιζομένης ἐκ Βουλευτῶν καὶ Μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, εἶναι λίαν ἐποικοδομητική, δύναται δὲ χαρακτηριστικῶς νὰ λεχθῇ ὅτι αὕτη θὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν πρώτην ἐπὶ ριζικῆς βάσεως ἀντίκρυσιν τοῦ ὅλου δράματος—ὡς τόσον παραστατικῶς ἐκφράζεται ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου—τῶν Κυπρίων Τουρκοπλήκτων.

Ἤμουν ἐξ ἐκείνων, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, οἱ ὁποῖοι ὑπεστήριξαν ἐνθέρμως τὰ προβλήματα τῆς τάξεως, παρευρεθεὶς εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς συνδιασκέψεις της καὶ ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι συνέστησαν πρὸς τὴν ἀντιπροσωπευτικὴν συνδιάσκεψιν Τουρκοπλήκτων, τὴν συγκροτηθεῖσαν εἰς τὴν ΠΑ.ΣΥ.ΔΥ., ἐκθύμως τὴν ἀποδοχὴν τοῦ προταθέντος ἐνώπιον τοῦ Σώματος νομοσχεδίου περὶ Τουρκοπλήκτων καὶ τῶν διεπόντων τοῦτο Κανονισμῶν, τοῦ 1967. Ἔπραξα τοῦτο διότι ἐπίστευα ὅτι ὁ χρόνος ὅστις ἔκτοτε θὰ διέρρεε θὰ παρεῖχε πρὸς ἡμᾶς τὴν εὐκαιρίαν νὰ σταθμίσωμεν τὸ ὕψος καὶ τὸ μέγεθος τῶν εὐεργετικῶν ἐπιπτώσεων ἐπὶ τῆς τάξεως τῶν Τουρκοπλήκτων ἀφ' ἑνός, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου ἡ πορεία καὶ ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἐθνικοῦ θέματος θὰ μᾶς παρεῖχε καθαρωτέραν εἰκόνα ἐν σχέσει μὲ τὴν προοπτικὴν καὶ τὰς πιθανότητας μιᾶς ριζικῆς ἀντικρύσεως τοῦ δράματος. Ἤδη ἡ διετία ἥτις ἔκτοτε διέρρευσεν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κατέστησε σαφὲς ὅτι αἱ εὐεργετικαὶ ἐπιπτώσεις ἐκ τοῦ νόμου σταδιακῶς περιορίζονται ἐνῷ ἀντιθέτως αἱ οἰκονομικαὶ παροχαὶ πρὸς τοὺς Τουρκοπλήκτους μεγεθύνονται καὶ ἐπαυξάνουν, χωρὶς—καὶ τοῦτο εἶναι τὸ τραγικώτερον—νὰ ἀναστέλλεται καὶ νὰ περιορίζεται τὸ δρᾶμα, ἐνῶ αἱ πωλήσεις εἰς ἐξευτελιστικὰς τιμὰς ἐθνικῆς γῆς πρὸς τὴν Τουρκικὴν πλευρὰν κινδυνεύουν νὰ λάβουν χαρακτῆρα ὁμαδικῆς ἐκποιήσεως.

Ἐπομένως τρέφω τὴν πεποίθησιν ὅτι ἦλθεν ὁ χρόνος ὅπως τὸ θέμα ἀντικρυσθῇ, ὡς ὀρθότατα εἰσηγεῖται ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, ἐν τῇ οὐσίᾳ του ὑπὸ Μικτῆς Ἐπιτροπῆς. Χωρὶς δὲ νὰ θέλω νὰ προδικάσω οὔτε νὰ ἐπιβάλω ὅρους ἐντολῆς πρὸς τὴν οὕτω συσταθησομένην Ἐπιτροπήν, ὑποβάλλω ὅτι ἡ εἰσήγησις περὶ συστάσεως ὀργανισμοῦ ἢ μετοχικῆς ἑταιρείας, ὡς εἰσηγεῖται ὁ Σύνδεσμος, εἶναι ἡ μόνη διέξοδος πρὸς ἀντίκρυσιν τοῦ προβλήματος.

Δὲν ὑπεισέρχομαι, κ. Πρόεδρε, εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰς τὸ παρὸν στάδιον δὲν ἐξετάζομεν τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος, ἀλλ' ἁπλῶς συζητοῦμεν ἐὰν πρέπει νὰ συσταθῇ Μικτὴ Ἐπιτροπή.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Τὸ ἐτόνισα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐὰν πρόκειται νὰ συζητήσωμεν τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος τότε δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ συσταθῇ Ἐπιτροπὴ διὰ νὰ τὸ διερευνήσῃ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐπρόλαβα, κ. Πρόεδρε, νὰ τονίσω ὅτι δὲν θὰ ὑπεισέλθω εἰς τὴν λεπτομέρειαν αὐτοῦ τοῦ θέματος. Ἔκαμα μόνον μίαν ἁπλῆν ἀναφοράν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Διὰ τῆς ἁπλῆς ἀναφορᾶς, ὅμως, προσπαθεῖτε νὰ προκαταλάβετε τὴν ἀπόφασιν οἱασδήποτε Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦτο δὲν εἶναι ὀρθόν.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Δὲν θὰ συνεχίσω, κ. Πρόεδρε. Ἁπλῶς ἐπανατονίζω ὅτι τώρα ἀκριβῶς ἔφθασεν ὁ χρόνος διὰ νὰ προβῶμεν εἰς ὁριστικὴν καὶ ριζικὴν ἀντίκρυσιν τοῦ θέματος. Τοῦτο, ἀσφαλῶς, δὲν σημαίνει ὅτι οἱαδήποτε Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία θὰ ἐγκύψῃ ἐπὶ τοῦ θέματος δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ λάβῃ πρωτοβουλίας ἰδικάς της.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν ὀρθὴν, ἐν πάσῃ περιπτώσει, πρότασιν τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ συστάσεως Μικτῆς Ἐρευνητικῆς Ἐπιτροπῆς, θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅπως καθορισθοῦν χρονικὰ πλαίσια ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐπιβάλλεται νὸ ὁλοκληρωθῇ ἡ ἐργασία της. Θὰ ἐπροχώρουν, μάλιστα, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, νὰ ὑποβάλω ὅπως ἡ χρονικὴ διάρκειά της μὴ ὑπερβῇ τὸ δίμηνον ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς κοινοποιήσεως τῆς συστάσεως τῆς τοιαύτης Μικτῆς Ἐπιτροπῆς.

Παραλλήλως θὰ πρέπει—καὶ μέχρι τῆς ὁλοκληρώσεως τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς—ὅπως ὑπάρξῃ ἄμεσος ἀναστολὴ ἐπὶ δικαστηρίῳ κάθε ὑποθέσεως ἐχούσης ἄμεσον σχέσιν καὶ προέλευσιν ἀπὸ τὴν περίπτωσιν τοῦ προβλήματος τῶν Τουρκοπλήκτων. Συγκεκριμένως ἐπιβάλλεται ὅπως ἀνασταλοῦν αἱ διώξεις διὰ καθυστερήσεις κτηματικοῦ φόρου περιόδου 1964—67 καὶ αἱ διώξεις διὰ ἀπώλειαν ἐμπορικοῦ ἢ οἰκιακοῦ ἐξοπλισμοῦ, καὶ ὅπως ἀποκατασταθοῦν ὅλοι ὅσοι ἐκηρύχθησαν εἰς πτώχευσιν λόγῳ ἀκριβῶς τῶν γεγονότων τῆς Τουρκικῆς ἀνταρσίας.

Περαίνων, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, θέλω νὰ ἐκφράσω τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ Σῶμα θὰ ἀποδεχθῇ τὴν διαδικασίαν τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὅτι τὸ ὅλον ἔργον καὶ ἡ διαδικασία αὕτη θὰ ἐπισπευσθῇ τάχιστα πρὸς ὁριστικὴν καὶ ριζικὴν ἀντίκρυσιν, ἐπανατονίζω διὰ τρίτην φοράν, τοῦ δράματος.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Προτοῦ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Χαμπῆν Μιχαηλίδην θὰ παρεκάλουν τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν κ. Πέτρον Στυλιανοῦ νὰ ἐπαναλάβῃ, εἰς βραδὺ ρυθμόν, τὰς τελευταίας εἰσηγήσεις του.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔχω τὴν πεποίθησιν, κ. Πρόεδρε, ὅτι ἡ ὁλοκλήρωσις τῆς ἐργασίας δὲν πρέπει νὰ ἀφεθῇ ἐπ' ἀόριστον καὶ ὅτι πρέπει νὰ καθορισθοῦν χρονικὰ πλαίσια ἐντὸς τῶν ὁποίων.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἔχω συλλάβει τὴν εἰσήγησιν ἐκείνην. Ἔχετε κάμει, νομίζω, ἀκόμη τρεῖς εἰσηγήσεις.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Νὰ ἀνασταλοῦν αἱ διώξεις διὰ καθυστερήσεις κτηματικοῦ φόρου περιόδου 1964—67 καὶ αἱ διώξεις δι' ἀπώλειαν ἐμπορικοῦ ἢ οἰκιακοῦ ἐξοπλισμοῦ, ἕνεκα τῶν ὁποίων προῆλθαν πτωχεύσεις Τουρκοπλήκτων, καὶ νὰ ἀποκατασταθοῦν οἱ οὕτω κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πτωχεύσαντες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς κτηματικοὺς φόρους ὑπενθυμίζω ὅτι ἡ Βουλὴ ἐθέσπισε νόμον ὁ ὁποῖος ἀπαλλάττει ἐκείνους οἱ ὁποῖοι εἶναι Τουρκόπληκτοι. Χρησιμοποιοῦμεν, φυσικά, τὸν ὅρον Τουρκόπληκτοι, ἐνῶ τὸ Νομοσχέδιον ἀναφέρει ὅτι ἀπαλλάττονται τῆς καταβολῆς οἱουδήποτε φόρου ἐπὶ ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι, λόγῳ τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1963, ὑπέστησαν ζημίαν.

Ἐπομένως ἐὰν ὑπάρχουν ὑποθέσεις τοῦτο θὰ ὀφείλεται μᾶλλον εἰς τὸ ὅτι δὲν ὑπεβλήθησαν αἰτήσεις δι' ἐξαίρεσιν ἐκ τοῦ φόρου.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

"Εχω τὴν ἐντύπωσιν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι ἡ ἐξαίρεσις ἔγινεν ἀπὸ τὸ 1967 καὶ ἐντεῦθεν, καὶ ὄχι ἀπὸ τοῦ 1964 μέχρι τοῦ 1967. Καὶ αὐτό, ἂν θέλετε, μποροῦμεν νὰ τὸ διερευνήσωμεν ἀργότερον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μποροῦμεν νὰ τὸ ἐξετάσωμεν ἀργότερον αὐτὸ τὸ θέμα.

"Οσον ἀφορᾷ τὰς καταναγκαστικὰς πωλήσεις εἰς ἐξευτελιστικὰς τιμάς, ὑπενθυμίζω καὶ πάλιν ὅτι ἡ Βουλὴ ἐθέσπισε νόμον διὰ τοῦ ὁποίου οὐδεμία περιουσία εὑρισκομένη ἐντὸς ἐλεγχομένης ἢ γειτνιάζουσα πρὸς ἐλεγχομένην περιοχὴν πωλεῖται, ἐκτὸς ἐὰν ὁ χρεώστης δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ Κτηματολόγιον νὰ καθορίσῃ τιμὴν κάτω τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ πωληθῇ. Ὡς τιμὴ δὲ ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου ἡ ἀξία τὴν ὁποίαν εἶχεν ἡ περιουσία τὸ 1963, ἤτοι πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν γεγονότων.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

"Εχει ὅμως σχετικὰς ἀτελείας καὶ ἐκεῖνος ὁ νόμος, κ. Πρόεδρε, καὶ δι'αὐτό....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μπορεῖ νὰ ἔχῃ ὡρισμένας ἀτελείας, ἀλλ' ἂς μὴ λησμονῶμεν ὅτι οὐδεὶς νόμος εἶναι τέλειος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ τὸ ἐξετάσωμεν καὶ αὐτὸ τὸ θέμα.

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. Συμφωνοῦμεν μὲ τὴν "Εκθεση τῆς Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὰ προβλήματα τῶν Τουρκοπλήκτων.

Ἰδιαίτερα ἐπικροτοῦμε τὴν εἰσήγηση γιὰ τὴ σύσταση Μικτῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ Βουλευτὲς καὶ Κυβερνητικοὺς ἐκπροσώπους γιὰ τὴν καλύτερη καὶ συστηματικώτερη μελέτη τῶν σοβαρῶν προβλημάτων τῶν Τουρκοπλήκτων.

Εἶναι ὀρθὸν ὅπως στὴν Ἐπιτροπὴ συμπεριληφθοῦν καὶ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων γιὰ νὰ βοηθήσουν στὸ ἔργο της.

Τὰ προβλήματα τῶν Τουρκοπλήκτων εἶναι πολύπλευρα, σοβαρὰ καὶ ἐπείγοντα. Ἀφοροῦν χιλιάδες οἰκογένειες στὲς πόλεις καὶ στὰ χωριά.

"Ο,τι ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ εἶναι ἡ ἐπίσπευση τῆς σύστασης αὐτῆς τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς, δίχως καθυστέρηση, γιὰ νὰ ξεκινήσῃ ἡ μελέτη καὶ ἡ ὑποβολὴ προτάσεων πρὸς τὴν Κυβέρνηση γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τόσο τῶν ἀμέσων ὅσο καὶ τῶν γενικωτέρων προβλημάτων τῶν Τουρκοπλήκτων.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. Ἁπλῶς ἀπὸ τὴν θέσιν μου θέλω νὰ δηλώσω ὅτι συμφωνοῦμεν μὲ τὴν εἰσήγησιν διὰ τὴν σύστασιν τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς, διότι, παρ' ὅλον ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Βουλὴ ἔχουν ἀπὸ χρόνια τώρα φροντίσει δι' ἀρκετὰ προβλήματα τῶν Τουρκοπλήκτων, πιστεύομεν ὅτι ὑπάρχουν ἄλλα τόσα τὰ ὁποῖα μία Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ μπορεῖ νὰ μελετήσῃ καὶ νὰ προσφέρῃ περισσοτέραν βοήθειαν ἠθικὴν ἢ ὑλικὴν εἰς τὰς τάξεις τῶν Τουρκοπλήκτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὸ Σῶμα ὅτι, ἐπειδὴ προέβλεψα ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς θὰ ἦτο νὰ ἐπικροτήσῃ τὴν εἰσήγησιν τῆς εἰδικῶς συσταθείσης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, εἶχα ἤδη ἐπαφὰς μὲ τὴν Κυβέρνησιν καὶ μὲ τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα καὶ ὅτι, ἀσχέτως τῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, ἔγινε χθὲς συνεδρίασις εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν εἰς τὴν ὁποίαν παρευρέθην καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν ἤρχισε μία προκαταρκτικὴ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ριζικωτέρας ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων τῶν Τουρκοπλήκτων.

Ἑπομένως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει σημασίαν τώρα εἶναι νὰ ἐγκρίνῃ ἡ Βουλὴ τὴν εἰσήγησιν τῆς Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἀκολούθως νὰ ζητηθῇ ὅπως ἡ Κυβέρνησις κατονομάσῃ τοὺς ἐκπροσώπους της εἰς αὐτὴν τὴν Μικτὴν Ἐπιτροπήν, ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς τοῦ Σώματος νὰ διορίσῃ τοὺς Βουλευτὰς οἱ ὁποῖοι θὰ συμμετάσχουν εἰς αὐτήν.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Μήπως, κ. Πρόεδρε, θὰ καθορίσωμεν καὶ κάποια χρονικὰ πλαίσια ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι θὰ ἦτο πολὺ ἀνεδαφικὸν ἐὰν καθωρίζαμεν εἰς τὸ παρὸν στάδιον χρονικὴν περίοδον, διότι δὲν ξεύρομεν ἀκόμα ποία εἶναι ἡ γραμμὴ ἡ ὁποία θὰ ἀκολουθηθῇ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος, ποῖα εἶναι τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ περισυλλεγοῦν καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Θὰ ἔλεγα ὅμως ὅτι θὰ ἠμπορούσαμεν νὰ τονίσωμεν ὅτι ἡ Μικτὴ Ἐπιτροπὴ δέον νὰ περατώσῃ τὸ ἔργον της ἐντὸς τοῦ συντομωτέρου δυνατοῦ χρόνου. Ἐὰν ἐπιμένετε, ὅμως, εἰς τὸν καθορισμὸν χρονικῆς περιόδου, δὲν ἔχω καμμίαν δυσκολίαν νὰ εἰσηγηθῶ μίαν περίοδον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, ὅμως, θὰ εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μου ἀνεδαφικόν.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἰς τὴν εἰσήγησίν μου, κ. Πρόεδρε, ἀνέφερα τὴν περίοδον τῶν δύο μηνῶν. Θὰ ἦταν ἀνεδαφικὸν ἐὰν καθωρίζαμεν ἑξάμηνον ..... ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Διατὶ νὰ δεσμευθῶμεν μὲ ἑξάμηνον ; Ἐγὼ λέγω τὸ συντομώτερον δυνατόν.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅσον ἀφορᾷ τὸ τμῆμα τῆς Ἐκθέσεως τῆς Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, τὸ ὁποῖον εἰσηγεῖται τὴν σύστασιν Μικτῆς Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐξ ἐκπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ἐξέτασιν τρόπων ριζικωτέρας ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων τῶν Τουρκοπλήκτων ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἡ εἰσήγησις τῆς εἰδικῶς συσταθείσης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Σώματος.

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Σχετικῶς μὲ αὐτὰς τὰς «ad hoc» ὀνομαζομένας Ἐπιτροπὰς ἐὰν εἶναι δυνατὸν εἰς κάποιο στάδιον νὰ ἀνακοινώνεται ἡ πρόοδος τῶν ἐργασιῶν των ἀνεξαρτήτως ἐὰν ἔχουν καταλήξει εἰς κάτι ἢ ὄχι. Διότι ὑπάρχουν

ἀρκεταὶ τοιαῦται Ἐπιτροπαί, ὡς π.χ. ἐκείνη τῆς ἀγορανομίας ἡ ὁποία ἀνέλαβε νὰ κάμῃ ἔρευναν διὰ τὰ γεωργικὰ μηχανήματα καὶ φάρμακα καὶ δὲν γνωρίζομεν ἐὰν ἐργάζεται ἢ εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκονται αἱ ἐργασίαι της. Νὰ μὴ συμβῇ τὸ ἴδιον καὶ μὲ αὐτὴν τὴν Ἐπιτροπήν. Εἰς κάποιο στάδιον, δύο, τριῶν μηνῶν κ.λ.π. νὰ γίνεται μία ἀνακοίνωσις εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ γνωρίζουν καὶ οἱ ἄλλοι Βουλευταὶ τὴν πρόοδον τῶν ἐργασιῶν τῶν Ἐπιτροπῶν αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Συμφωνῶ πληρέστατα μὲ τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη, ὅτι δηλαδὴ αἱ εἰδικῶς συσταθεῖσαι Ἐπιτροπαί, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία των ἐξακολουθεῖ καὶ δὲν ἔχουν ὑποβάλει τὴν τελικήν των εἰσήγησιν εἰς τὴν Βουλήν, θὰ πρέπει νὰ ἐνημερώνουν τὸ Σῶμα ὡς πρὸς τὴν πρόοδον τῶν ἐργασιῶν των.

Ἐπὶ τῆς εἰδικῆς περιπτώσεως εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεφέρθητε, τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Σώματος διὰ νὰ ἐξετάσῃ κατὰ πόσον πραγματοποιεῖται ἀθέμιτον κέρδος ἀπὸ τοὺς εἰσαγωγεῖς γεωργικῶν μηχανημάτων, γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ γεωργικῶν φαρμάκων, ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφέρω ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη εἶχεν ἐπανειλημμένας συνεδρίας κατὰ τὰς ὁποίας ἤκουσε τὰς ἀπόψεις τῶν εἰσαγωγέων καὶ ἐμπειρογνώμονος, ὁ ὁποῖος ἐκλήθη ὑπὸ τῶν εἰσαγωγέων, ὡς ἐπίσης καὶ τὰς ἀπόψεις τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανώσεων, εἰς δὲ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν της, τῆς 17ης Μαΐου, παρευρέθη καὶ ὁ Ὑπουργὸς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας μετὰ τῶν Συμβούλων του καὶ κατέθεσεν ἔγγραφον ἐπὶ τοῦ θέματος.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας νὰ ὑποβάλῃ συγκεκριμένα στοιχεῖα διὰ μίαν περίοδον πέντε ἐτῶν, διὰ τῶν ὁποίων νὰ καταδεικνύεται τὸ κόστος τῆς εἰσαγωγῆς ὡρισμένων τρακτὲρ διαφόρων τύπων καὶ ἡ τιμὴ πωλήσεώς των. Ἐζητήθησαν ἐπίσης, διὰ τὴν ἰδίαν περίοδον, στοιχεῖα ἐν σχέσει μὲ διάφορα βασικὰ ἀνταλλακτικά, διὰ τῶν ὁποίων στοιχείων νὰ ἐμφαίνεται τὸ κόστος εἰσαγωγῆς των καὶ ἡ τιμὴ εἰς τὴν ὁποίαν ἐπωλήθησαν, οὕτως ὥστε νὰ δυνηθῇ ἡ Ἐπιτροπή, ἀφοῦ φυσικὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ διαφόρους ἄλλους συντελεστὰς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων γίνεται ἡ κοστολόγησις τῶν πωλουμένων μηχανημάτων νὰ καταλήξῃ εἰς ἰδικά της συμπεράσματα καὶ οὐχὶ νὰ βασισθῇ ἐπὶ τῶν συμπερασμάτων τοῦ Ὑπουργείου ἢ οἱουδήποτε ἄλλου ὀργανισμοῦ.

Εὐθὺς ὡς ἀποσταλοῦν τὰ στοιχεῖα αὐτὰ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου, ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἀρχίσῃ τὴν μελέτην των καὶ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν συμπερασμάτων της τὰ ὁποῖα, ἐν καιρῷ, θὰ θέσῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουν ἄλλα θέματα πρὸς συζήτησιν παραμένει νὰ ὁρισθῇ ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ἡ ὁποία θὰ γίνῃ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4.30 ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τοῦ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμου τοῦ 1969, ἐπιθυμῶ νὰ πληροφορήσω τοὺς ἐντίμους κυρίους βουλευτὰς ὅτι, κατόπιν τῆς συζητήσεως ἡ ὁποία διεξήχθη εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τῶν παρατηρήσεων εἰς ἃς προέβην, ἀπέστειλα ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας διὰ τῆς ὁποίας διατυπώνω τὰς παρατηρήσεις μου ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη θὰ ἀποσταλῇ εἰς τοὺς ἐμπειρογνώμονας οἱ ὁποῖοι ἐξέφρασαν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου, ἀκολούθως δὲ θὰ λάβῃ χώραν σύσκεψις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ θὰ συζητηθοῦν αἱ διατυπωθεῖσαι

παρατηρήσεις καὶ ἐκφρασθεῖσαι ἀπόψεις τόσον μετὰ τῶν ἁρμοδίων τοῦ Ὑπουργείου ὅσον καὶ μετὰ τοῦ εἰδικοῦ ἐμπειρογνώμονος, ὁ ὁποῖος πιθανὸν νὰ μετακληθῇ διὰ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος.

(2) Ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(5) Ὁ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(6) Ὁ περὶ Δήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(7) Ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(8) Ὁ περὶ Ἀγροφυλάκων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(9) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1969.

(10) Οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1969.

(11) Οἱ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1969.

Νομίζω ὅτι οἱ τελευταῖοι Κανονισμοὶ δὲν πρέπει νὰ τεθοῦν ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως διότι πρέπει νὰ παρέλθουν 21 ἡμέραι ἀπὸ τῆς καταθέσεώς των.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἶναι δυνατόν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, λόγῳ τοῦ λεκτικοῦ τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται εἰς τοὺς Κανονισμοὺς αὐτοὺς νὰ ἐγκριθοῦν καὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν, ἀλλ' εἴθισται νὰ δίδεται εἰδοποίησις ἑπτὰ περίπου ἡμερῶν εἰς τοὺς Βουλευτάς, καὶ δὲν θὰ ἦτο ἴσως ὀρθὸν νὰ τεθοῦν τώρα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἑπομένως οἱ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1969 δὲν ἐγγράφονται ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἓν ἄλλο νομοσχέδιον, κύριε Πρόεδρε, τὸ ὁποῖον θὰ πρέπει νὰ τεθῇ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι, νομίζω, ὁ περὶ Κτήσεως Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἀλλοδαποὶ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Κτήσεως Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἀλλοδαποὶ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 τίθεται ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

("Ωρα λήξεως 5.40 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

'Αναστασιάδης 'Αντώνιος
Γιάγκου 'Ανδρέας
Γιαμάκης 'Ιωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
'Ιωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς 'Ανδρέας
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης 'Ηρόδοτος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) 'Ερωτήσεις—'Απαντήσεις ('Η 'Αμερικανικὴ βοήθεια διὰ τὸ χωρίον Δένεια καὶ ἄλλα χωρία—Μέτρα διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ ὁρμίσκου παρὰ τὴν Λάμπουσαν—'Ανέγερσις ὑδατοφράκτου εἰς Σολέαν, κ.λ.π.).

(2) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον 'Αναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1969, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Α. 'Αναστασιάδης—Μ. Σαββίδης—Αἰμ. Φράγκος) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) 'Ανάγνωσις 'Εκθέσεως ἐπὶ τοῦ περὶ 'Αναπτύξεως 'Ηλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως αὐτοῦ.

(4) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

(5) Συζήτησις (Π. Στυλιανοῦ—Πρόεδρος—Χ. Μιχαηλίδης—Α. Γιάγκου) ἐπὶ τῆς 'Εκθέσεως τῆς Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος «Μελέτη τρόπων περαιτέρω ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων τῶν Τουρκοπλήκτων» καὶ ἔγκρισις τῆς ὑπ' αὐτῆς ὑποβληθείσης εἰσηγήσεως διὰ σύστασιν Μικτῆς 'Επιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐξ ἐκπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Βουλῆς, πρὸς ἐξέτασιν τρόπων ριζικωτέρας ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων τῶν Τουρκοπλήκτων.

(6) Εἰσήγησις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη περὶ περιοδικῆς ἐνημερώσεως τῆς Βουλῆς ὑπὸ τῶν «ad hoc» 'Επιτροπῶν ὡς πρὸς τὸ ὑπ' αὐτῶν ἐπιτελούμενον ἔργον.

(7) 'Ενημέρωσις τῶν Βουλευτῶν ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Σώματος ἐν σχέσει μὲ τὴν πρόοδον τῶν ἐργασιῶν τῆς Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς, τῆς συσταθείσης πρὸς μελέτην τοῦ θέματος ἐάν, ἐπὶ τῇ βάσει συγκεκριμένων στοιχείων, πραγματοποιῆται ἀθέμιτον κέρδος ἐν σχέσει μὲ τὰ γεωργικὰ μηχανήματα, γεωργικὰ ἐξαρτήματα καὶ γεωργικὰ φάρμακα.

Τιμὴ 50 Μίλς

'Ετυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 19ης ΙΟΥΝΙΟΥ 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.55 μ.μ.)

(Ἀρ. 39)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἀπριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Ἀπριλίου 1969.

«Τὴν 22αν Ἀπριλίου 1969 ὁ Πρόεδρος τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας Λάρνακος κ. Χριστόφορος Χριστοφίδης ἐκάλεσεν εἰς τὴν οἰκίαν του τὸν ὑπάλληλον τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας Κίκην Ἀντωνίου πρὸς τὸν ὁποῖον :—

(α) Ἔκαμε παρατηρήσεις διὰ τὴν ἀναγραφήν, ἐν καιρῷ νυκτός, ἐθνικῶν συνθημάτων ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ Γυμνασίου Λάρνακος, εἰς τὸ ὁποῖον οὗτος ὑπηρετεῖ·

(β) ἔδωσε διαταγὰς ὅπως ἀγοράσῃ μπογιὰν καὶ τὰ ἀπαλείψῃ ὁ ἴδιος δι' ἰδίων του ἐξόδων, καὶ

(γ) τὸν ἠπείλησε μὲ παῦσιν ἐὰν δὲν ἀνακαλύψῃ καὶ κατονομάσῃ πρὸς αὐτόν, ὡς καταδότης πλέον, τοὺς ἀναγράψαντας τὰ ἐθνικὰ αὐτὰ συν. θήματα.

Δεδομένου ὅτι εἶναι ἡ δευτέρα φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ κύριος αὐτὸς ἐζήτησε νὰ καταρρακώσῃ ἐθνικὰ σύμβολα καὶ συνθήματα, ἐρωτᾶται ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας, ἐφ' ὅσον κατὰ τὰ λεγόμενά του ἡ ἐθνικὴ διαπαιδαγώγησις τῆς νεολαίας μας εἶναι τὸ πρώτιστον τῶν καθηκόντων μας, ἐὰν αἱ ὡς ἄνω ἐνέργειαι τοῦ ἀτόμου αὐτοῦ ἀποτελοῦν ἀσφαλῆ κριτήρια διὰ τὸν διορισμόν του εἰς τὴν θέσιν τοῦ Προέδρου τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας Λάρνακος καὶ τὴν διατήρησίν του εἰς αὐτήν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ δύνανται νὰ ἀφαιρέσουν τὰ σακκάκια των, ἐὰν ἐπιθυμοῦν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰουνίου 1969 τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 24ην Ἀπριλίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη.

«Ὡρισμέναι ἀνωμαλίαι καὶ ποιά τις ἀναταραχὴ εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Λάρνακος ἐδημιούργησαν κατάστασιν οὐχὶ εὐχάριστον καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπιζήμιον ἀπὸ ἐκπαιδευτικῆς ἀπόψεως. Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας παρακολουθεῖ συνεχῶς τὴν κατάστασιν ταύτην, διεξήγαγε σχετικὴν ἔρευναν καὶ θὰ λάβῃ τὰ δέοντα μέτρα, ἐλπίζει δὲ ὅτι πάντες θὰ ἀναγνωρίσωσι τὸ χρέος των ἐναντι τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ θὰ βοηθήσωσιν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀναγκαίας ὁμαλότητος εἰς τὰ σχολεῖα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Μαΐου 1969.

«Εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου Ζακακίου ἀπεστάλησαν εἰδοποιήσεις ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ὑδατικοῦ Ἔργου Πολεμιδίων (Γαρύλλη) (Ὑδατοφράκτης Πολεμιδίων) πρὸς ἐξόφλησιν λογαριασμῶν διὰ περίοδον ἀπὸ 15.3.1969 μέχρι 2.4.1969 διὰ τέλη πρὸς 10 μίλς δι' ἕκαστον τόννον καταναλισκομένου ὕδατος ἀπὸ τὸν ὑδατοφράκτην Πολεμιδίων δι' ἄρδευσιν λαχανικῶν.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Βουλὴ κατὰ τὴν συνεδρίασίν της ἡμερομηνίας 6.2.1969 ἀπέρριψε τοὺς Κανονισμοὺς τοὺς ἀναφερομένους ὡς οἱ περὶ Ὑδατικῶν Ἔργων (Πολεμιδίων) Κανονισμοὶ τοῦ 1969, δι' ὧν καθωρίζετο τέλος πρὸς 10 μίλς δι' ἕκαστον τόννον καταναλισκομένου ὕδατος δι' ἄρδευσιν λαχανικῶν, διὰ νὰ δοθῇ εὐκαιρία εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν νὰ ἐπανεξετάσῃ τὸ θέμα τῆς ἐπιβολῆς δικαίων τελῶν ἀρδεύσεως, καὶ ἐπειδὴ μέχρι σήμερον δὲν κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν οἱ ἐν λόγῳ νέοι Κανονισμοί, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(1) Ἐπανεξητάσθη ἢ μὴ μέχρι σήμερον τὸ σοβαρὸν θέμα τοῦ καθορισμοῦ δικαίων τελῶν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἀρδευσίμου ὕδατος τοῦ ὑδατοφράκτου Πολεμιδίων ;

(2) Ἐὰν ὄχι, πότε ὑπολογίζεται νὰ ἐπανεξετασθῇ τοῦτο εἰς τρόπον ὥστε νὰ κατατεθοῦν εἰς τὴν Βουλὴν οἱ νέοι Κανονισμοί ;

(3) Εἶναι εἰς γνῶσιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ ἡ ἀποστολὴ πρὸς κατοίκους Ζακακίου τῶν ὡς ἄνω εἰδοποιήσεων πρὸς πληρωμὴν τέλους πρὸς 10 μίλς δι' ἕκαστον τόννον καταναλισκομένου ὕδατος δι' ἄρδευσιν λαχανικῶν πρὸ τῆς ψηφίσεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν σχετικῶν Κανονισμῶν οἵτινες θὰ καθορίσουν τὸ πληρωτέον τέλος» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην 'Ιουνίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Μαΐου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι προσφάτως ἐστάλησαν ὑπὸ τοῦ Γραφείου τοῦ 'Επάρχου Λεμεσοῦ Τιμολόγια δι' ἐξόφλησιν λογαριασμῶν διὰ πώλησιν ὕδατος ἐκ τοῦ 'Υδατοφράκτου Πολεμιδίων εἰς πέντε ἄτομα ἐκ Ζακακίου, συνολικοῦ ποσοῦ £69.465 μίλς, διὰ τὴν περίοδον μεταξὺ τῆς 15ης Μαρτίου 1969, μέχρι τῆς 2ας 'Απριλίου 1969. Τὰ τιμολόγια ταῦτα ἡτοιμάσθησαν βάσει τῶν ἰσχυουσῶν τιμῶν αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐκεῖναι τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ αἱ ὁποῖαι, ἐὰν τροποποιηθοῦν ὑπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου, θὰ ἀναθεωρηθοῦν καὶ πᾶν ποσὸν τὸ ὁποῖον ἤθελε πληρωθῆ ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ προσώπων πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου καθορισθησομένων, ὡς ἀνωτέρω, τιμῶν θὰ ἐπιστραφῆ.

Τὸ θέμα τοῦ καθορισμοῦ νέων τελῶν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἀρδευσίμου ὕδατος τοῦ 'Υδατοφράκτου εὑρίσκεται ὑπὸ μελέτην, οἱ δὲ σχετικοὶ Κανονισμοὶ θὰ κατατεθοῦν εἰς τὴν Βουλὴν εὐθὺς ὡς τύχουν τῆς δεούσης ἐπεξεργασίας ὡς καὶ ἐγκρίσεως ὑπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Μαΐου 1969.

«Δεδομένου ὅτι ἡ ὁδὸς ἡ συνδέουσα τὴν κοινότητα Λυμπιῶν μετὰ τῆς Λάρνακος (μέχρι τοῦ 17ου μιλιοδείκτου τῆς ἀρτηρίας Λευκωσίας—Λάρνακος) μήκους 3 μιλίων διὰ τῆς ὁποίας διενεργεῖται ἡ συγκοινωνία Λυμπιῶν μετὰ τῆς Λάρνακος εὑρίσκεται εἰς κακὴν κατάστασιν, μὲ ἀποτέλεσμα ἐν καιρῷ χειμῶνος ἰδίᾳ νὰ βυθίζωνται καὶ νὰ ἀκινητοποιῶνται ἐντὸς τῆς λάσπης πλεῖστα ὅσα τροχοφόρα, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπῇ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν καὶ τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον, ἐν ὄψει μάλιστα ὅτι ἡ τοιαύτη ἐνέργεια θὰ διευκολύνῃ καὶ τὰ πέριξ χωρία καὶ κοινότητας, ἤτοι 'Ιδάλιον, 'Αγίαν Βαρβάραν, Λυθροδόνταν, Πέρα Χωρίον, Νήσου, 'Αλάμπραν κ.λ.π.».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην 'Ιουνίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Μαΐου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«'Η προϋπολογισθεῖσα δαπάνη ἀσφαλτοστρώσεως τῆς ὁδοῦ ταύτης, μήκους 3 μιλίων, ἀνέρχεται εἰς £16.000.

2. Πρὸς βελτίωσιν καὶ συντήρησιν τῆς ὁδοῦ ταύτης ἐδαπανήθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ποσὸν £298.740 μίλς. 'Ωσαύτως κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐδαπανήθη διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν ποσὸν ἐκ £100.

3. Δεδομένου ὅτι ἡ συγκοινωνία Λυμπιῶν—Λάρνακος γίνεται διὰ μέσου τῆς ὁδοῦ 'Ιδαλίου—Ποταμιᾶς, ἥτις εἶναι ἀσφαλτοστρωμένη, καὶ δεδομένου ὅτι ὑπάρχουν ἕτεραι ὁδοὶ μεγαλυτέρας προτεραιότητος αἵτινες χρήζουν ἀσφαλτοστρώσεως, ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ ταύτης δὲν προβλέπεται ἐπὶ τοῦ παρόντος».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην 'Ιουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην 'Ιουνίου 1969.

«'Αριθμὸς στρατευθέντων διδασκάλων καὶ καθηγητῶν δὲν ἔλαβον τοὺς μισθούς των τῶν μηνῶν 'Ιουλίου καὶ Αὐγούστου τοῦ 1966, ὅτε ὑπηρέτουν εἰς τὴν 'Εθνοφρουράν.

Νοουμένου ὅτι τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον ἔχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐκδώσει ἀπόφασιν ὅπως πληρωθῶσιν οἱ μισθοὶ τῶν δύο αὐτῶν μηνῶν, ἐρωτᾶται, διατὶ καθυστερεῖ εἰσέτι ἡ πρὸς τοὺς δικαιούχους ἐκπαιδευτικοὺς καταβολὴ τῶν ἐν λόγῳ μισθῶν» ;

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ «ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΖΗΜΙΩΘΕΝΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τοὺς ὡς ἄνω ἀναφερομένους Κανονισμοὺς εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 16ην Ἰουνίου 1969.

Διὰ τῶν προτεινομένων Κανονισμῶν σκοπεῖται ἡ τροποποίησις τῶν περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων βασικῶν Κανονισμῶν οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ παραχώρησις εἰς ζημιωθέντας πολίτας, συνεπείᾳ τῶν διακοινοτικῶν ταραχῶν—

(α) δανείου πρὸς ἐξόφλησιν χρέους των δημιουργηθέντος πρὸ τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1963, δυνάμει συμβολαίου ἐνοικιαγορᾶς πρὸς ἀγορὰν οἰκίας νῦν εὑρισκομένης ἐντὸς περιοχῆς ἡ γειτνιαζούσης πρὸς περιοχὴν ἥτις κατέστη ἀπροσπέλαστος λόγῳ τῶν γνωστῶν συνθηκῶν· καὶ

(β) χρηματικοῦ χορηγήματος, ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1968—1969, πρὸς ἀποπληρωμὴν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῶν διδάκτρων τῶν τέκνων των τὰ ὁποῖα φοιτῶσι τακτικῶς εἰς ἰδιωτικὸν σχολεῖον μέσης ἐκπαιδεύσεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ πλήρως μὲ τὰς προτεινομένας τροποποιήσεις τῶν Κανονισμῶν καὶ εἰσηγεῖται τὴν ἔγκρισιν τούτων ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται τὴν ἀκόλουθον προσθήκην εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου (β) τοῦ ἑδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 5 τῶν βασικῶν Κανονισμῶν, ἥτις ἐκ παραδρομῆς παρελείφθη κατὰ τὴν δημοσίευσίν των εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας τῆς 12ης Ἀπριλίου 1968 :

«..... τοῦ ἐνυποθήκου χρέους δέον νὰ ὑποθηκευθῇ εἰς τὸ Ταμεῖον πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ποσοῦ τῆς χορηγηθείσης βοηθείας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κανονικῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἐφ' ὅσον δὲν γίνεται εἰσήγησις διὰ τροποποιήσιν τῶν Κανονισμῶν, οὗτοι τίθενται ἐν ἰσχύϊ ὡς ἐξεδόθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατόπιν 21 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταθέσεώς των εἰς τὴν Βουλήν.

Εἰς τὴν παροῦσαν ὅμως περίπτωσιν, ἐπειδὴ γίνεται εἰσήγησις περὶ νομοτεχνικῆς τροποποιήσεως, εἶναι ἀνάγκη νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν ἡ προτεινομένη νομοτεχνικὴ τροποποίησις.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ἡ νομοτεχνικὴ τροποποίησις ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἡ τροποποίησις, ἡ ὁποία περιέχεται εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐγκρίνεται καὶ ἑπομένως οἱ Κανονισμοὶ θὰ τεθοῦν ἐν ἰσχύϊ ὁμοῦ μετὰ τῆς προαναφερθείσης τροποποιήσεως.

Ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἀνεγνώσθη ἡ Ἔκθεσις, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ Πρόεδρος τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς μὲ ὑπενθύμισεν ὅτι ἡ Ἔκθεσις ἀνεγνώσθη κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ πρῶτον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς ἐνθέσεως νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 7) ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 16ην Ἰουνίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ χρημάτων ἐκ £488.422 πρὸς κάλυψιν τῆς διαφορᾶς τῶν ἀναθεωρηθέντων μισθῶν καὶ τοῦ σχετικοῦ τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος δι' ὡρισμένας θέσεις τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἔτος 1968, ἥτις ἐπληρώθη κατὰ τὸ τρέχον ἔτος καὶ κατεχωρήθη εἰς τὰ κονδύλια τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους αὐτοῦ.

Ἡ ρηθεῖσα διαφορὰ ὑπῆρξεν, ὡς γνωστόν, ἀποτέλεσμα τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθῶν καὶ μισθοδοτικῶν κλιμάκων ὡρισμένων θέσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, διὰ τὰς ὁποίας ἐψηφίσθησαν διάφορα νομοσχέδια δημοσιευθέντα ἐντὸς τοῦ 1969 καὶ ἀφορῶντα τὸ ἔτος 1968.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τὸν σκοπὸν δι' ὃν διετέθησαν τὰ ὡς ἄνω χρήματα καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται ὁμοφώνως εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψῆφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἀπὸ τὴν θέσιν μου δύο λόγια, παρακαλῶ.

Αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἀναφέρεται εἰς ποσὸν τὸ ὁποῖον ἔχει ἐξοδευθῆ ἀπὸ τὸ 1968 καὶ τώρα μόλις ζητεῖται συμπληρωματικὴ πίστωσις διὰ νὰ τακτοποιηθῆ αὐτὴ ἡ δαπάνη.

Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐπιστηθῆ ἡ προσοχὴ τῶν ἁρμοδίων ὥστε αὐτὸ τὸ πρᾶγμα νὰ μὴ γίνεται. Ὅταν διὰ μικρὸν ποσὸν δίδεται προκαταβολικῶς ἔγκρισις, πῶς εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐγκρίνωμεν ἐκ τῶν ὑστέρων ἥμισυ ἑκατομμύριον λιρῶν ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ Νομοσχέδιον ἀναφέρει ὅτι ἡ ρηθεῖσα διαφορὰ ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθῶν καὶ μισθοδοτικῶν κλιμάκων ὡρισμένων θέσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, διὰ τὰς ὁποίας ἐψηφίσθησαν διάφορα Νομοσχέδια δημοσιευθέντα ἐντὸς τοῦ 1969, ἀφορῶντα ὅμως τὸ ἔτος 1968.

Ὡς θὰ ἐνθυμῆσθε, παρ' ὅλον ὅτι τὰ Νομοσχέδια διὰ τὰς αὐξήσεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐψηφίσθησαν ἐντὸς τοῦ 1969, ἐν τούτοις ἐδόθη εἰς αὐτὰ ἀναδρομικὴ ἰσχὺς ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968. Ὑπῆρξε καθυστέρησις εἰς τὸ νὰ ἑτοιμασθοῦν τὰ σχετικὰ Νομοσχέδια λόγῳ τῶν πολυμήνων συζητήσεων μετὰ τῶν ἁρμοδίων Ὀργανώσεων.

Ἑπομένως ἡ δαπάνη ἐδημιουργήθη τὸ 1969, καλύπτει ὅμως περίοδον ἀπὸ τοῦ 1968 λόγῳ τῆς ἀναδρομικῆς ἰσχύος τῶν Νομοσχεδίων.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £488.422 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ὁ Πίναξ καὶ τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ὁ Πίναξ καὶ τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἀγροφυλάκων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΓΡΟΦΥΛΑΚΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 13ην Ἰουνίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου περὶ Ἀγροφυλάκων οὕτως ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ παραχώρησις φιλοδωρήματος εἰς τοὺς ἀγροφύλακας, οἵτινες ἀφυπηρετῶσι λόγῳ ὁρίου ἡλικίας μετὰ τὴν λῆξιν τριετοῦς ὑπηρεσίας, καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι παραιτοῦνται ἐκουσίως, τῇ ἀδείᾳ τοῦ Ἐπάρχου, κατόπιν ἐλαχίστης περιόδου ὑπηρεσίας ἑπτὰ ἐτῶν, καὶ οἱ ὁποῖοι συνεπλήρωσαν τὸ ἑξηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν συμφωνεῖ μὲ τὴν γενομένην τροποποίησιν καὶ εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἀγροφυλάκων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ἀγροφυλάκων Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Κτήσεως Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἀλλοδαποί) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΤΗΣΕΩΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ (ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσιης
Σωτήριος Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς δύο συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 12ην Μαΐου καὶ 10ην Ἰουνίου 1969. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς συνεδριάσεις παρέστησαν ἡ ἔντιμος Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης καὶ ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν.

Διὰ τοῦ προτεινομένου τροποποιητικοῦ νόμου σκοπεῖται ὁ τερματισμὸς τῆς καταστρατηγήσεως τοῦ περὶ Κτήσεως Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἀλλοδαποί) βασικοῦ νόμου, διὰ τῆς ἐξασκήσεως ἀποτελεσματικωτέρου ἐλέγχου ἐπὶ τῆς ὑπὸ ἀλλοδαπῶν κτήσεως ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἐν Κύπρῳ, μὲ ἀπώτερον σκοπὸν τὴν καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τῆς Δημοκρατίας· σημειωτέον ὅτι ὁ ὑφιστάμενος νόμος ἐψηφίσθη τὸ 1936 καὶ ἡ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ κτηθεῖσα πεῖρα κατέδειξεν ὅτι ἐπιβάλλεται τροποποίησις αὐτοῦ ὑπὸ τὸ φῶς τῶν μέχρι σήμερον παρατηρηθεισῶν ἀτελειῶν τούτου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὸ ὅλον Νομοσχέδιον προέβη, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς ἐντίμου Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης καὶ τοῦ Γραφείου τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας (πλὴν τῆς τροποποιήσεως εἰς τὴν παράγραφον (α) τοῦ νέου ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νομοσχεδίου ἥτις καθορίζει τὸ χρονικὸν ὅριον ἀπαντήσεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εἰς ὑποβαλλομένας αἰτήσεις ὑπὸ ἀλλοδαπῶν διὰ κτῆσιν ἀκινήτου ἰδιοκτησίας μὲ σκοπὸν τὴν ἀνέγερσιν ἰδιωτικῆς κατοικίας), εἰς τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις :

(1) Ὁ ὁρισμὸς 'ἀλλοδαπὸς Κύπριος' τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νομοσχεδίου ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἀκολούθου :

«'ἀλλοδαπὸς Κύπριος' σημαίνει πρόσωπον, μὴ πολίτην τῆς Δημοκρατίας, τὸ ὁποῖον ἐγεννήθη ἐν Κύπρῳ καθ' ὃν χρόνον οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶχον τὴν συνήθη αὐτῶν διαμονὴν ἐν Κύπρῳ ἢ τοῦ ὁποίου ὁ πατὴρ ἐγεννήθη ἐν Κύπρῳ καθ' ὃν χρόνον οἱ γονεῖς τοῦ ρηθέντος πατρὸς εἶχον τὴν συνήθη αὐτῶν διαμονὴν ἐν Κύπρῳ καὶ περιλαμβάνει ἀλλοδαπὴν σύζυγον ἀλλοδαποῦ Κυπρίου μὴ τελοῦσαν ἐν χωρισμῷ ἀπὸ τοῦ συζύγου της δυνάμει ἀποφάσεως ἁρμοδίου δικαστηρίου·».

Ἡ διεύρυνσις τοῦ ὡς ἄνω ὁρισμοῦ ἐθεωρήθη σκόπιμος ἵνα συμπεριληφθοῦν εἰς αὐτὸν πρόσωπα γεννηθέντα εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ὑπὸ Κυπρίων γονέων τῶν ὁποίων οἱ γονεῖς ἦσαν ἢ εἶναι μόνιμοι κάτοικοι τῆς Κύπρου. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι μεγάλη μερὶς τέκνων μεταναστευσάντων Κυπρίων δύναται νὰ εὐεργετηθῇ ἐκ τῆς τροποποιήσεως ταύτης.

(2) Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νομοσχεδίου τροποποιεῖται—

(α) Διὰ τῆς τῆς προσθήκης, μεταξὺ κομμάτων, εὐθὺς μετὰ τὰς λέξεις «τὴν ὑπὸ ἀλλοδαποῦ κτῆσιν» τῶν λέξεων «ἄλλως ἢ αἰτίᾳ θανάτου».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐκρίθη ἀναγκαία ἵνα ἀπαλλάττωνται τῆς διαδικασίας ἐξασφαλίσεως ἀδείας ἀλλοδαποὶ κληρονομοῦντες ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν. Σημειωθήτω ὅτι τοιαύτη διάταξις ὑπῆρχε καὶ εἰς τὸν βασικὸν νόμον, ἡ θέσις δὲ αὐτῆς ἐν προκειμένῳ καθίσταται πλέον ἐπιτακτικὴ ἐν ὄψει τῆς ἀπαλείψεως τῆς διατάξεως τοῦ βασικοῦ νόμου περὶ ἐλευθέρας μεταβιβάσεως γῆς ἀπὸ ἀλλοδαπὸν εἰς ἕτερον ἀλλοδαπόν.

(β) Διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῆς ἐν αὐτῷ ἐπιφυλάξεως ὡς πλεοναζούσης, ἐν ὄψει τῆς προσθήκης τῆς παραγράφου (β) τοῦ νέου ἐδαφίου (2) κατωτέρω.

(3) Τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νομοσχεδίου ἀναριθμεῖται ὡς ἐδάφιον (3), καὶ τὸ ἀκόλουθον προστίθεται ὡς ἐδάφιον (2) :

«(2) Ἐπὶ τῇ ὑποβολῇ αἰτήσεως πρὸς χορήγησιν ἀδείας διὰ τὴν ὑπὸ ἀλλοδαποῦ κτῆσιν ἀκινήτου ἰδιοκτησίας κειμένης ἐντὸς περιοχῆς περιγραφομένης ἐν διατάγματι ἐκδοθέντι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος ἄρθρου—

(α) τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐπιλαμβάνεται τῆς αἰτήσεως ταύτης, ἀποφασίζει ἐπ' αὐτῆς καὶ γνωστοποιεῖ ἐγγράφως τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ εἰς τὸν ὑποβαλόντα τὴν αἴτησιν μετὰ πάσης δυνατῆς ταχύτητος, ἐν περιπτώσει δὲ αἰτήσεως διὰ τὴν κτῆσιν ἀκινήτου ἰδιοκτησίας σκοπουμένης ὅπως χρησιμοποιηθῇ ὡς ἰδιωτικὴ κατοικία ἐντὸς προθεσμίας μὴ ὑπερβαινούσης τοὺς τρεῖς μῆνας·

(β) ἡ τυχὸν χορηγουμένη ἄδεια δύναται νὰ προβλέψῃ ὅτι ἡ ἀκίνητος ἰδιοκτησία διὰ τὴν κτῆσιν τῆς ὁποίας αὕτη χορηγεῖται δύναται μελλοντικῶς νὰ μεταβιβάζηται ἐλευθέρως ἀπὸ ἀλλοδαποῦ εἰς ἀλλοδαπόν, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει, καὶ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ρηθέντος διατάγματος, οὐδεμία περαιτέρω ἄδεια ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ὑφ' ἑτέρου ἀλλοδαποῦ κτῆσιν, ὑπὸ τοιούτους ὅρους οἱοι ἤθελον ἐπιβληθῆ ἐν τῇ χορηγουμένῃ ἀδείᾳ, τῆς ἐν λόγῳ ἀκινήτου ἰδιοκτησίας».

Ἡ προσθήκη τοῦ ὡς ἄνω ἐδαφίου ἐκρίθη ἀναγκαία ἵνα ἡ γνωστοποίησις τῆς ἐγκρίσεως ἢ μὴ τῆς αἰτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ἀλλοδαπῶν διὰ κτῆσιν ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, κειμένης ἐντὸς περιοχῆς περιγραφομένης ἐν ἐκδοθέντι διατάγματι, γίνεται τὸ ταχύτερον δυνατόν, εἰς δὲ τὴν περίπτωσιν κτήσεως ἀκινήτου ἰδιοκτησίας πρὸς τὸν σκοπὸν ἀνεγέρσεως ἰδιωτικῆς κατοικίας ἡ τοιαύτη γνωστοποίησις δέον νὰ γίνεται ἐντὸς προθεσμίας μὴ ὑπερβαινούσης τοὺς τρεῖς μῆνας.

Ὡσαύτως διὰ τοῦ νέου ἐδαφίου δύναται νὰ ἐπιτραπῇ εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις, ὡς ἐπὶ παραδείγματι δι' ἐκτέλεσιν ἐγκριθέντων προγραμμάτων τουριστικῆς ἀναπτύξεως, κ.λ.π., ἡ μεταβίβασις ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἀπὸ ἀλλοδαποῦ εἰς ἀλλοδαπὸν ἄνευ τῆς ἐξασφαλίσεως περαιτέρω ἀδείας.

(4) Τὸ ἀναριθμηθὲν ἐδάφιον (2) ὡς ἐδάφιον (3) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νομοσχεδίου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν λέξεων «ἐκδιδομένου δυνάμει τοῦ ἐδαφίου (1)» (γραμμαὶ τρίτη καὶ τετάρτη) διὰ τῶν λέξεων «ἐκδοθέντος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος ἄρθρου».

Ἡ Τροποποίησις αὕτη ἐγένετο πρὸς ἐναρμόνισιν πρὸς τὰς ἐπενεχθείσας ἀνωτέρω τροποποιήσεις.

(5) Τὸ ἐδάφιον (3) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νομοσχεδίου ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἀκολούθου νέου ἐδαφίου, ἀναριθμουμένου ὡς ἐδαφίου (4) :

«(4) Διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ παρόντος ἄρθρου, ὁ ὅρος ' κτῆσις ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ' περιλαμβάνει ὡσαύτως—

(α) τὴν μίσθωσιν ἀκινήτου ἰδιοκτησίας διὰ περίοδον ἥτις ὑπερβαίνει τὰ τριάκοντα τρία ἔτη ἢ δύναται, ὁμοῦ μεθ' οἱωνδήποτε περαιτέρω περιόδων δι' ἃς παρέχεται μονομερὲς ἐκλεκτικὸν δικαίωμα παρατάσεως ἢ ἀνανεώσεως τῆς μισθώσεως, νὰ ὑπερβῇ τὰ τριάκοντα τρία ἔτη·

(β) τὴν κτῆσιν μετοχῆς ἑταιρείας μὴ ἐλεγχομένης ὑπὸ ἀλλοδαπῶν καὶ κεκτημένης ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν ἐν περιοχῇ περιγραφομένῃ ἐν διατάγματι ἐκδοθέντι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος ἄρθρου ὅταν, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ οἱωνδήποτε ἑτέρων μετοχῶν τῆς αὐτῆς ἑταιρείας τυχὸν ἀνηκουσῶν κατὰ κυριότητα εἰς ἀλλοδαπούς, ἡ ὑπὸ ἀλλοδαποῦ κτῆσις τῆς μετοχῆς ταύτης θὰ καθίστα τὴν ἐν λόγῳ ἑταιρείαν ἐλεγχομένην ὑπὸ ἀλλοδαπῶν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς παραγράφου (β) τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ὅρου τούτου ἐν τῷ ἄρθρῳ 2.».

Διὰ τοῦ ὡς ἄνω νέου ἐδαφίου αὐξάνεται ἡ περίοδος μισθώσεως ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἡ ἀναφερομένη εἰς τὸ ἀρχικὸν Νομοσχέδιον ἀπὸ δέκα πέντε εἰς τριάκοντα τρία ἔτη καθότι, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κτηθείσης πείρας, αἱ πλεῖσται περιπτώσεις μισθώσεως ἀκινήτου ἰδιοκτησίας προέρχονται ἐκ συνταξιούχων ἀλλοδαπῶν ἐπιθυμούντων τὴν ἐξασφάλισιν ἡσύχου διαμονῆς διὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς των.

Διὰ τοῦ ἀνωτέρω νέου ἐδαφίου προνοεῖται ἐπίσης ἐπιβολὴ ἐλέγχου ἐπὶ τῆς κτήσεως ὑπὸ ἀλλοδαπῶν μετοχῶν ἑταιρειῶν, μὴ ἐλεγχομένων ὑπ' αὐτῶν, ἐχουσῶν ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν εἰς περιοχὴν περιγραφομένην ἐν ἐκδοθέντι διατάγματι. Ἡ ἀρχικὴ σχετικὴ πρόνοια τοῦ Νομοσχεδίου ἐκρίθη πρακτικῶς ὡς μὴ ἐφαρμόσιμος καὶ ἀντικατεστάθη οὕτω ὑπὸ τῆς παραγράφου (β) ἀνωτέρω.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν πιστεύει ὅτι διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου ἐπιτυγχάνεται πλέον ἀποτελεσματικῶς ἔλεγχος ἐπὶ τῆς κτήσεως ὑπὸ ἀλλοδαπῶν ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἐν Κύπρῳ ὅστις καὶ εἶναι ἀναγκαῖος, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ κωλύεται παραλόγως ἢ νὰ ἀποθαρρύνεται ἡ ὑπὸ ἀλλοδαπῶν κτῆσις γῆς εἰς περιπτώσεις ἐγκρινομένας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παρασχεθεισῶν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπεξηγήσεων κατέστη σαφὲς ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον θὰ ἐγκρίνῃ κατ' ἀρχὴν κτῆσιν ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, λογικῆς ἐκτάσεως, εἰς περιπτώσεις καθ' ἃς ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ αἰτητὴς προτίθεται καλοπίστως νὰ ἀνεγείρῃ οἰκίαν ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἰδιοκτησίας καὶ νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς αὐτήν.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ὡς ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν θὰ ἤθελα νὰ λάβω τὸν λόγον, ἐπειδὴ ὅμως ἔχουν γίνει διάφοροι τροποποιήσεις εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, θὰ ἤθελα νὰ εἰσηγηθῶ ὅπως, ἐὰν συμφωνῆτε, ἀναβληθῇ ἡ συζήτησίς του διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκυκλοφόρησεν ἐγκαίρως ἢ ὑπῆρξε καθυστέρησις ;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐκυκλοφόρησεν ἐγκαίρως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις καὶ ἐφ' ὅσον ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται τροποποιήσεις, θὰ ἦτο χρήσιμον ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Δεδομένου ὅτι γίνονται βασικαὶ τροποποιήσεις εἰς τὸ Νομοσχέδιον, δὲν νομίζει ἡ Βουλὴ ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ δημοσιευθῇ τὸ Νομοσχέδιον αὐτό, μετὰ τῶν προτεινομένων τροποποιήσεων, εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας προτοῦ ψηφισθῇ ;

Διότι αἱ προτεινόμεναι τροποποιήσεις ἀνατρέπουν οὐσιαστικῶς τὰς βασικὰς προνοίας τοῦ Νομοσχεδίου.

Συγκεκριμένως ἡ περίοδος τῶν 15 ἐτῶν, τὴν ὁποίαν προέβλεπε τὸ Νομοσχέδιον, προτείνεται ὅπως γίνῃ 33 ἔτη, εἶναι δὲ αὕτη μία ἀπὸ τὰς βασικὰς προνοίας τοῦ Νομοσχεδίου, νομίζω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα εἶναι κατὰ πόσον τροποποιητικαὶ εἰσηγήσεις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι βασικῆς φύσεως, πρέπει νὰ δημοσιεύωνται εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας προτοῦ συζητηθῇ τὸ Νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλήν.

Οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους δημοσιεύεται ἓν Νομοσχέδιον εἶναι :

(α) Νὰ πληροφορηθῇ τὸ κοινὸν γενικῶς, καὶ (β) νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ ὑποβάλουν τὰς εἰσηγήσεις των πρὸς τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία ἐξετάζει τὸ θέμα. Λέγω δὲ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ ὑποβάλουν τὰς εἰσηγήσεις των πρὸς τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, διότι ἡ δημοσίευσις ἑνὸς Νομοσχεδίου γίνεται μετὰ τὴν κατάθεσίν του εἰς τὴν Βουλὴν καὶ οὐχὶ μετὰ τὴν ἔγκρισίν του ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ προτοῦ τοῦτο κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλήν.

Ἐπομένως ὁ σκοπὸς διὰ τὸν ὁποῖον δημοσιεύεται ἓν Νομοσχέδιον εἶναι διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τούτου τὸ κοινὸν καὶ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ ὑποβάλουν τὰς εἰσηγήσεις των πρὸς τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν. Ὅταν ὅμως ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, ἀφοῦ ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις τῶν ἐνδιαφερομένων, διαμορφώσῃ ἰδικήν της γνώμην καὶ εἰσηγεῖται πλέον πρὸς τὴν Βουλὴν τροποποιήσεις, δὲν ὑφίσταται λόγος νὰ δημοσιευθοῦν αἱ προτεινόμεναι τροποποιήσεις διὰ νὰ ἐπανέλθουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ θέμα δὲν θὰ ἐτερματίζετο. Θὰ ἐπανήρχοντο οἱ ἐνδιαφερόμενοι, θὰ ἐγίνοντο νέαι τροποποιήσεις, τὸ Νομοσχέδιον θὰ ἐδημοσιεύετο καὶ πάλιν, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Τοῦτο δὲν γίνεται εἰς καμμίαν Βουλήν, ἐκτὸς ἐὰν αἱ τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι προτείνονται εἶναι τοιαύτης φύσεως ὥστε νὰ ἀλλοιώνεται ὁλόκληρος ὁ σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου—ὄχι αἱ πρόνοιαί του ἀλλὰ ὁ σκοπὸς—μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργῆται ἓν τελείως νέον νομοθέτημα ἐπὶ διαφορετικῆς βάσεως καὶ ἀποβλέπον εἰς τὴν κάλυψιν σκοπῶν οἱ ὁποῖοι δὲν ἀνεφέροντο εἰς τὸ ἀρχικὸν Νομοσχέδιον.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Πρὸς κατατόπισιν τοῦ Σώματος θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω τὰ ἀκόλουθα :

Πρῶτον, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Νομοσχεδίου μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κυκλοφορίας τῆς Ἐκθέσεως τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐμεσολάβησε χρονικὴ περίοδος πέραν τῶν 40 ἡμερῶν.

Δεύτερον, διὰ τῶν προτεινομένων τροποποιήσεων δὲν ἀλλοιοῦται ὁ βασικὸς σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ἔλεγχος τῆς κτήσεως ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ὑπὸ ἀλλοδαπῶν. Ὁ σκοπὸς παραμένει ὁ ἴδιος, καί, ὅπως θὰ ἔχετε παρατηρήσει καὶ εἰς τὴν Ἔκθεσιν, αἱ προτεινόμεναι τροποποιήσεις ἐγένοντο κατόπιν συνεργασίας, οὕτως εἰπεῖν, μετὰ τοῦ ἐκπροσώπου τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ μόνη ἀμφιβολία τὴν ὁποίαν ἔχω—ἄνκαι δὲν θὰ συζητήσωμεν σήμερον τὸ Νομοσχέδιον—ἐν τούτοις ἐγείρω τὸ θέμα διότι ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ πιθανὸν νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ δώσῃ ἐξήγησιν—εἶναι σχετικῶς μὲ τὴν πρόνοιαν, ὡς διαλαμβάνεται εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ἀναφέρει ὅτι «Ὡσαύτως διὰ τοῦ νέου ἐδαφίου δύναται νὰ ἐπιτραπῇ εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις, ὡς ἐπὶ παραδείγματι δι' ἐκτέλεσιν ἐγκριθέντων προγραμμάτων τουριστικῆς ἀναπτύξεως κ.λ.π., ἡ μεταβίβασις ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἀπὸ ἀλλοδαποῦ εἰς ἀλλοδαπὸν ἄνευ ἐξασφαλίσεως περαιτέρω ἀδείας».

Διατὶ τὸ ἐδάφιον τοῦτο περιωρίσθη μόνον εἰς τὴν ἀπὸ ἀλλοδαποῦ εἰς ἀλλοδαπὸν μεταβίβασιν ἄνευ ἐξασφαλίσεως περαιτέρω ἀδείας καὶ δὲν περιέλαβε καὶ τὴν μεταβίβασιν ἀπὸ πολίτην τῆς Δημοκρατίας εἰς ἀλλοδαπόν ; Διότι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ προκύψῃ, δυνάμει τοῦ ἐδαφίου τούτου, εἶναι τὸ ἑξῆς :

Ὑπάρχουν ἐπὶ παραδείγματι δύο περιοχαί. Ὁ ἰδιοκτήτης τῆς μιᾶς, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀλλοδαπός, ἀνεγείρει μικρὰς τουριστικὰς οἰκίας καὶ τὰς πωλεῖ. Αὐτὸς θὰ δύναται νὰ τὰς πωλῇ εἰς ἀλλοδαπούς, διότι ἡ πώλησις ἀπὸ ἀλλοδαποῦ εἰς ἀλλοδαπὸν ἐπιτρέπεται ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐνῷ ὁ Κύπριος, ὁ ὁποῖος εἰς παραπλησίαν περιοχὴν ἀνήγειρε τῆς ἰδίας φύσεως οἰκίας, θὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἔγκρισιν τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ δύναται νὰ τὰς πωλῇ εἰς ἀλλοδαπούς.

Τίθεται ἑπομένως εἰς μειονεκτικὴν θέσιν ὁ Κύπριος πωλητής.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν πραγματικότητα ἡ διάκρισις αὐτή. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συμβαίνει εἶναι τὸ ἑξῆς :

Ἐὰν τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐκδώσῃ, κατόπιν μελέτης, γενικὴν ἄδειαν, ὅπως ἀποκαλῆται εἰς τὸ Νομοσχέδιον, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν συγκεκριμένης ἐκτάσεως γῆς, καὶ ἡ ἄδεια αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀνέγερσιν μικρῶν οἰκιῶν, ὅπως ἔχετε ἀναφέρει, τότε ἀντὶ ἕκαστος ἀλλοδαπός, ὁ ὁποῖος ἐνδιαφέρεται νὰ ἀγοράσῃ μίαν τῶν οἰκιῶν ἐκείνων, νὰ ὑποβάλῃ εἰδικὴν αἴτησιν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἄδειαν ἀγορᾶς τῆς συγκεκριμένης οἰκίας, θὰ δίδεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐξ ἀρχῆς μία γενικὴ ἄδεια ἡ ὁποία θὰ ἀναφέρῃ ὅτι κατόπιν μελέτης τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅτι, ἐπειδὴ πρόκειται περὶ τουριστικῆς ἀναπτύξεως, δὲν εἶναι ἀνάγκη διὰ κάθε συγκεκριμένην οἰκίαν νὰ ζητῆται ἄδεια καὶ ὅτι παραχωρεῖται γενικὴ ἄδεια διὰ τὴν πώλησιν ὅλων τῶν οἰκιῶν αἱ ὁποῖαι θὰ ἀνεγερθοῦν ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας.

Ὁ Κύπριος ἰδιοκτήτης παραπλησίας ἐκτάσεως γῆς, ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ τὴν ἐκμεταλλευθῇ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, θὰ δύναται νὰ ἀποταθῇ πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ παρομοίαν γενικὴν ἄδειαν ἡ ὁποία νὰ τοῦ ἐπιτρέπῃ νὰ πωλῇ οἰκίας εἰς ἀλλοδαπούς. Εἶναι δηλαδή, θέμα διαδικασίας. Διὰ νὰ μὴν ὑπάρχῃ αὐτὴ ἡ δυσκολία καὶ διὰ νὰ ἔχουν οἱ ἀλλοδαποὶ μεγαλυτέραν εὐχέρειαν εἰς τὸ νὰ ἀποκτήσουν γῆν, γίνεται μία.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πνεῦμα τοῦ Νόμου τὸ ἔχω ἀντιληφθῆ. Ἡ παρατήρησίς μου ὅμως εἶναι ὅτι, ὡς ἔχει ἡ διατύπωσις, δὲν θὰ μπορεῖ ὁ Κύπριος πολίτης νὰ ἀποταθῇ δι' αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὴν προκαταβολικὴν ἄδειαν διότι, καὶ ἐὰν τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον συγκατετίθετο εἰς παραχώρησίν της, θὰ ἔπρεττε τοῦτο κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου, δοθέντος ὅτι τὸ ἄρθρον προνοεῖ σαφέστατα περὶ χορηγήσεως τοιαύτης ἀδείας εἰς περίπτωσιν μεταβιβάσεως ἀπὸ ἀλλοδαποῦ εἰς ἀλλοδαπόν. Ἑπομένως τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δὲν θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα, ἐὰν ὁ ἰδιοκτήτης τῶν μικρῶν αὐτῶν οἰκιῶν δὲν εἶναι ἀλλοδαπός, νὰ ἐκδίδῃ γενικὴν ἄδειαν, θὰ εἶναι δὲ οὗτος ὑποχρεωμένος, εἰς κάθε περίπτωσιν, νὰ ζητῇ τὴν ἄδειαν τῆς Κυβερνήσεως.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἐγείρω τὸ θέμα τὴν στιγμὴν αὐτὴν οὕτως ὥστε ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ τὸ ἐξετάσῃ καὶ ἀπὸ νομικῆς πλευρᾶς. Διότι ἐὰν τὸ ὅλον πνεῦμα τοῦ ρηθέντος ἐδαφίου εἶναι ὅπως τὸ ἔχετε ἀναπτύξει, τότε οὐδεμίαν διαφωνίαν ἔχω. Ὅμως τὸ γενικὸν τοῦτο πνεῦμα δὲν ἀπεδόθη εἰς τὴν διατύπωσιν κατὰ τὸν ὀρθὸν τρόπον.

Ἐπομένως ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ἀναβληθῇ, παρακαλῶ δὲ τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, μᾶλλον τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν, νὰ ἐξετάσῃ τὸ ἄρθρον αὐτὸ καὶ νὰ τὸ διατυπώσῃ κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος νὰ ἀποδίδῃ τὸ πραγματικὸν πνεῦμα τοῦ Νομοσχεδίου.

Τὰ ὑπόλοιπα Νομοσχέδια ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως δὲν δύνανται νὰ συζητηθοῦν σήμερον, διότι δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ Ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἀκόλουθα Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ ἑπομένως παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1969, κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, παραπέμπεται δὲ ἐπίσης εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, παραπέμπεται δὲ εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξωτερικῶν.

Ἡ παράκλησις τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου, ἐν σχέσει μὲ τὸ Νομοσχέδιον «Ὁ περὶ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969», εἶναι ὅπως τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο τεθῇ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς.

Πρόκειται περὶ μιᾶς μικρᾶς νομοτεχνικῆς τροποποιήσεως, καὶ διὰ τοῦτο παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ μεριμνήσῃ ὥστε ἡ σχετικὴ Ἔκθεσις νὰ κυκλοφορήσῃ ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τὰς ὁποίας ὁρίζει τὸ Σύνταγμα διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Ἡ ἡμερησία διάταξις τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ Δήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(5) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(6) Ὁ περὶ Κτήσεως Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἀλλοδαποὶ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(7) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1969.

(8) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1969.

(9) Ὁ περὶ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(10) Οἱ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1969.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς θὰ λάβῃ χώραν τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4.30 ἀπογευματινὴν ὥραν.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 5.40 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Ποσκώτης Σταῦρος
Γιαμάκης Ἰωσὴφ	Σαββίδης Μιχαλάκης
Γιαννάκης Σωτήριος	Σιβιτανίδης Πανῖκος
Δημητριάδης Λέλλος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Τζιρκώτης Γεώργιος
Μιχαηλίδης Στέλιος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Φράγκος Αἰμίλιος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Παύλου Παῦλος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἀνωμαλίαι καὶ ἀναταραχὴ εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Λάρνακος—Καθορισμὸς νέων τελῶν διὰ τὸ ἀρδεύσιμον ὕδωρ τοῦ ὑδατοφράκτου Πολεμιδίων—Ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ Λυμπιῶν—Λάρνακος, κ.λ.π.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τῶν περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικῶν) Κανονισμῶν τοῦ 1969 καὶ ἔγκρισις αὐτῶν.

(3) Ψήφισις τοῦ περὶ Ἀναπτύξεως Ἠλεκτρισμοῦ (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 7) τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἀγροφυλάκων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(6) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Κτήσεως Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἀλλοδαποὶ) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ἀναβολὴ τῆς ψηφίσεως αὐτοῦ.

(7) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 26ης ΙΟΥΝΙΟΥ 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 5.07 μ.μ.)

(Ἀρ. 40)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α:—Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Μαρτίου 1969.

«Εἰς τὴν περιοχὴν «Λιμνιώνας» Ἁγίου Ἀμβροσίου ἀπὸ δεκάδες χρόνια ὑπάρχει ἕνας ἁλιευτικὸς συνοικισμός. Ὁ συνοικισμὸς αὐτὸς ἀποτελεῖται σήμερα ἀπὸ 11 οἰκογένειες μὲ συνολικὸν ἀριθμὸν 68 προσώπων ποὺ ἀποζοῦν ἀπὸ τὴν ἁλιεία.

Οἱ κατοικίες τοῦ συνοικισμοῦ αὐτοῦ εἶναι κτισμένες σὲ ἐκκλησιαστικὴ γῆ τῆς Μητρόπολης Κερύνειας. Τελευταῖα ἡ Μητρόπολη ἐπώλησε τὴν γῆ σὲ ἰδιῶτες οἱ ὁποῖοι ἀπειλοῦν μὲ δικαστικὰ μέσα νὰ ἐκδιώξουν τὶς οἰκογένειες τῶν ψαράδων ἀπὸ τὸν συνοικισμόν, μὲ καταστρεπτικὲς συνέπειες τόσον γιὰ τὶς οἰκογένειες αὐτὲς ὅσον καὶ γιὰ τὴν ἁλιεία στὴν περιοχήν.

Στὴν τοποθεσία αὐτὴ ἡ Κυβέρνηση γιὰ νὰ προωθήσῃ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἁλιείας κατεσκεύασε λιμανάκι.

Μπροστὰ στὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἁλιευτικὸς αὐτὸς συνοικισμὸς κινδυνεύει νὰ καταστραφῇ μὲ τὴν ἀπαίτηση τῶν ἀγοραστῶν γῆς νὰ ἐκδιώξουν τοὺς ψαράδες, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον τί μέτρα προτίθεται νὰ πάρῃ γιὰ νὰ μὴν ἐκδιωχθοῦν καὶ γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ παραμείνουν στὴν περιοχή» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην 'Ιουνίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 27ην Μαρτίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Τὸ ἐν λόγῳ θέμα ἔχει τύχει τῆς ἐπισταμένης μελέτης τῶν ἁρμοδίων 'Υπουργείων καὶ Τμημάτων καὶ ἔχει διευθετηθῆ διὰ συμφωνίας ἐπιτευχθείσης μεταξὺ τῶν ἰδιοκτητῶν τῆς γῆς καὶ τῶν ἁλιέων, τῇ μεσολαβήσει τοῦ 'Υπουργείου 'Εσωτερικῶν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην 'Απριλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ιωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην 'Απριλίου 1969.

«'Επειδὴ τελευταίως ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸν ἐγχώριον τύπον εἰδήσεις ἀναφορικῶς πρὸς τὸ σοβαρώτατον θέμα τῶν ἀρτοποιείων ἐν Κύπρῳ, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τῆς ἐπισήμου ἀπόψεως τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἑνοποιήσεως τῶν ἀρτοποιείων καὶ κατὰ πόσον τὸ μέτρον τῆς ἑνοποιήσεως θὰ ἀποβῇ πρὸς ὄφελος τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην 'Ιουνίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην 'Απριλίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ιωσὴφ Γιαμάκη.

«'Η ἑνοποίησις τῶν ἀρτοποιείων εἰς βιομηχανικὰς μονάδας αἱ ὁποῖαι θὰ χρησιμοποιοῦν μηχανήματα μείζονος ἀποδόσεως ὑπηγορεύθη ἐκ τῆς ἀνάγκης ἀντιμετωπίσεως τῶν δυσχερειῶν τῶν προκυπτουσῶν ἐκ τῆς λειτουργίας μεγάλου ἀριθμοῦ μικρῶν ἀρτοποιείων ἅτινα χρησιμοποιοῦν ἀπηρχαιωμένας μεθόδους καὶ μηχανήματα.

Μὲ τὴν ἵδρυσιν τῶν νέων τούτων βιομηχανικῶν μονάδων ἀναμένεται ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ ἄρτου θὰ συγκρατηθῆ εἰς τὸ σημερινὸν ἐπίπεδον, ἐπ' ὠφελείᾳ τόσον τῶν ἀρτοποιῶν ὅσον καὶ τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ καὶ τῆς ἐν γένει οἰκονομίας τοῦ τόπου».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Μαΐου 1969.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι λόγῳ τῆς κατασκευῆς τοῦ ὑδατοφράκτου Γερμασόγειας ἀπεκλείσθησαν ὅλαι αἱ ἀγροτικαὶ ὁδοὶ αἱ ὁδηγοῦσαι πρὸς τὰ κτήματα τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Φοινικαρίων, οἵτινες συναντοῦν μεγάλας δυσκολίας καὶ ταλαιπωρίας κατὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων των καὶ τὴν μεταφορὰν τῶν εἰσοδημάτων των.

Παρὰ τὰ ἐπανειλημμένα διαβήματα τῶν κατοίκων καὶ τῆς Χωριτικῆς 'Αρχῆς Φοινικαρίων πρὸς τοὺς ἁρμοδίους, ἀτυχῶς μέχρι σήμερον οὐδεμία πρόνοια ἐλήφθη διὰ τὴν διάνοιξιν τῶν ἐν λόγῳ ἀγροτικῶν ὁδῶν καὶ τὴν κατασκευὴν τῆς ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο γεφύρας.

Διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :—

1. Ποῖα προκαταρκτικὰ μέτρα ἐλήφθησαν μέχρι σήμερον διὰ τὴν διάνοιξιν τῶν ἐν λόγῳ ἀγροτικῶν ὁδῶν;

2. Συναντῶνται ἢ μὴ δυσκολίαι διὰ τὴν διάνοιξιν τούτων;

3. Πότε ὑπολογίζεται νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἔναρξις τῆς διανοίξεώς των» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν 'Ιουνίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην Μαΐου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Εἶναι ἀληθὲς ὅτι λόγῳ τῆς κατασκευῆς τοῦ ὑδατοφράκτου Γερμασόγειας ἡ ἀγροτικὴ ὁδός, ἡ συνδέουσα τὰς τοποθεσίας «Μάνδρες» καὶ «Κοκκινόκαμπος» τοῦ χωρίου Φοινικαρίων, ἔχει καταστραφῆ. Πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν γεωργῶν τῆς περιοχῆς προωθεῖται τὸ θέμα τῆς κατασκευῆς νέας ἀγροτικῆς ὁδοῦ, ἡ δαπάνη τῆς ὁποίας ἔχει προϋπολογισθῆ εἰς £1.160».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Μαΐου 1969.

«'Ενῶ ὁ λαὸς ἀνέμενε ποιάν τινα ἔνδειξιν ὅτι θὰ ζητηθῆ ἀπὸ τοὺς 'Αμερικανοὺς ἡ διάλυσις τῶν ραδιοληπτικῶν κατασκοπευτικῶν σταθμῶν οἱ ὁποῖοι λειτουργοῦν παρανόμως ἐν Κύπρῳ, ὑπάρχουν πληροφορίαι ὅτι ἡ Κυβέρνησις μελετᾷ αἰτήσεις δύο ξένων ραδιοφωνικῶν ἑταιρειῶν, μιᾶς 'Αμερικανικῆς καὶ μιᾶς Γαλλικῆς, διὰ νὰ ἐπιτραπῆ εἰς αὐτὰς ἡ ἵδρυσις ραδιοφωνικῶν σταθμῶν ἐν Κύπρῳ.

'Επειδὴ ἡ ὕπαρξις καὶ λειτουργία ξένων ραδιοσταθμῶν ἐν Κύπρῳ ἀποτελεῖ παραβίασιν τῶν ἀρχῶν τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ κυριαρχίας καὶ ἐκθέτει ταὐτοχρόνως τὴν Κύπρον εἰς τὰ ὄμματα τῶν φίλων της, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήση τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ ζητήματος, ἰδιαιτέρως δὲ κατὰ πόσον δύναται νὰ διαβεβαιώση ὅτι ἡ 'Εκτελεστικὴ 'Εξουσία δὲν πρόκειται νὰ ἀποδεχθῆ τὰς σχετικὰς μὲ τὴν ἵδρυσιν ξένων ραδιοσταθμῶν αἰτήσεις».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Βάσου Λυσσαρίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Μαΐου 1969.

«Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήση τὸ Σῶμα κατὰ πόσον διεξάγονται διαπραγματεύσεις διὰ παραχώρησιν δικαιωμάτων λειτουργίας ξένου ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ. 'Εὰν ναί, ποῖοι οἱ λόγοι; Εἰς περίπτωσιν δὲ καθ' ἣν ἡ Κυβέρνησις ἤθελε κατ' ἀρχὴν υἱοθετήσει τὴν ἄποψιν περὶ ἐκχωρήσεως τοιούτων δικαιωμάτων, θὰ τεθῆ τὸ θέμα ἐνώπιον τοῦ Σώματος πρὸ τῆς τελικῆς ἀποφάσεως» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν 'Ιουνίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρωτήσεις ὑποβληθείσας τὴν 14ην καὶ 15ην Μαΐου 1969 ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου καὶ Βάσου Λυσσαρίδη.

«Δὲν εἶναι ἀκριβὲς ὅτι μελετῶνται αἱ αἰτήσεις δύο ξένων ραδιοφωνικῶν ἑταιρειῶν, μιᾶς 'Αμερικανικῆς καὶ μιᾶς Γαλλικῆς, διὰ νὰ ἐπιτραπῆ εἰς αὐτὰς ἡ ἵδρυσις ραδιοφωνικῶν σταθμῶν ἐν Κύπρῳ, οὔτε καὶ μελετᾶται ἡ παραχώρησις δικαιωμάτων λειτουργίας ξένου ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ.

Εἰς τὴν πραγματικότητα τὸ Ραδιοφωνικὸν "Ιδρυμα Κύπρου, ἐνεργοῦν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προνοιῶν τοῦ περὶ Ραδιοφωνικοῦ 'Ιδρύματος Κύπρου Νόμου, Κεφ. 300Α, ἐμελέτα τὴν καθίδρυσιν καὶ λειτουργίαν τρίτου πομποῦ μεταδόσεως ραδιοφωνικῶν προγραμμάτων εἰς ἄλλας γλώσσας πλὴν τῆς 'Ελληνικῆς καὶ Τουρκικῆς καὶ διεπραγματεύετο τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἐμπορικῆς καὶ μόνον ἐκμεταλλεύσεως τοῦ πομποῦ εἰς ξένην ἑταιρείαν. Τὸ πλαίσιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου διεξήγοντο ἐξ ἀρχῆς αἱ διαπραγματεύσεις διαγράφεται ὑπὸ τῶν ἀκολούθων ὅρων :

(1) 'Ο τρίτος πομπὸς θὰ καθιδρύετο καὶ θὰ ἐλειτούργει ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ περὶ Ραδιοφωνικοῦ 'Ιδρύματος Κύπρου Νόμου.

(2) Ἡ γῆ καὶ τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν καθίδρυσιν τοῦ τρίτου πομποῦ μηχανήματα καὶ ἐγκαταστάσεις θὰ ἀνῆκον εἰς τὸ "Ιδρυμα, ὁ δὲ πομπὸς θὰ ἦτο γνωστὸς ὡς «ὁ τρίτος πομπὸς τοῦ ΡΙΚ».

(3) Τὴν ἀπόλυτον εὐθύνην διὰ τὰ ἐκπεμπόμενα προγράμματα θὰ εἶχε τὸ "Ιδρυμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἤσκει τελικὸν καὶ ἀπόλυτον ἔλεγχον ἐπ' αὐτῶν.

Ἡ Ἑταιρεία RTV, ἐξ ἄλλου, μετὰ τῆς ὁποίας διεξήγοντο αἱ διαπραγματεύσεις, θὰ ἀνελάμβανε τὴν ἐμπορικὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ πομποῦ, ἤτοι θὰ ἐξεμεταλλεύετο τὰς ἐκπεμπομένας ὑπὸ τοῦ τρίτου πομποῦ διαφημίσεις ἔναντι ἑνὸς κατ' ἀποκοπὴν ποσοῦ πρὸς τὸ "Ιδρυμα καὶ συμμετοχῆς τοῦ Ἱδρύματος εἰς τὰ ἔσοδα τῆς ἐπιχειρήσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Μαΐου 1969.

«Δεδομένου ὅτι διὰ 15 ἐλεγκτὰς τοῦ τμήματος Συνεργατισμοῦ (πρώην ὑπαλλήλους τῆς Ε.Κ.Σ.Κ) τὸ Ἀνώτατον Δικαστήριον ἀπεφάνθη, πρὸ διμήνου περίπου, ὅτι ἔδει νὰ καταστοῦν μόνιμοι καὶ συντάξιμοι δημόσιοι ὑπάλληλοι, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον ἀκριβῶς στάδιον εὑρίσκεται τὸ ὅλον θέμα, ὡς καὶ διατὶ σημειοῦται σχετικὴ καθυστέρησις εἰς τὸ αἴτημα τῆς τοιαύτης τοποθετήσεώς των ὡς κανονικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰουνίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 28ην Μαΐου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Ἡ τοποθέτησις τῶν Ἐλεγκτῶν τῆς πρώην Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως εἰς ἀναλόγους θέσεις τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, συμφώνως πρὸς τὰς προνοίας τοῦ ἄρθρου 16(1) τοῦ Νόμου 12 τοῦ 1965, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου, ἐξετάζεται ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν (Τμῆμα Προσωπικοῦ) ἵνα ἐξευρεθῇ ἡ καλυτέρα δυνατὴ λύσις.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει καταβάλλεται πᾶσα δυνατὴ προσπάθεια ὅπως τὸ θέμα διευθετηθῇ τὸ ταχύτερον δυνατόν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Μαΐου 1969.

«Ἐν ὄψει τοῦ ἀδικωτάτου Νόμου διὰ τοῦ ὁποίου ἐφηρμόσθη Σχέδιον προστασίας τῶν σιτηρῶν κατὰ τῆς ἀνομβρίας, δυνάμει τοῦ ὁποίου γίνεται περικοπὴ ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν, ἑνὸς μίλ κατ' ὀκὰν σίτου, καὶ μισοῦ μίλ κατ' ὀκὰν κριθῆς, καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι δυνάμει τοῦ σχετικοῦ Νόμου τὰ 4)5 τοὐλάχιστον τῶν σιτοπαραγωγῶν ὅλης τῆς Κύπρου, ἐνῷ φορολογοῦνται ἀγρίως διὰ τῆς ἀναφερθείσης περικοπῆς, δὲν ὑπάρχει δι' αὐτοὺς πιθανότης νὰ εὐεργετηθοῦν ὑπὸ τοῦ Σχεδίου τούτου, ἐρωτῶμεν τὴν Κυβέρνησιν ἂν θὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Σχεδίου ἢ ἂν προτίθεται νὰ τροποποιήσῃ ἢ νὰ καταργήσῃ τὸν τοιοῦτον Νόμον, τὸν ὁποῖον, ὡς γνωστόν, εἰς τὴν ψῆφισίν του ἡ ΠΕΚ, ὡς γνώστης τῶν γεωργικῶν προβλημάτων, κατεπολέμησε».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἰουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ἰουνίου 1969.

«Ἐν ὄψει τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἥτις ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως, διὰ τῆς ὁποίας γίνεται ἐπιπρόσθετος περικοπὴ ἐκ τῆς ἀξίας τῶν συγκεν-

τρωθησομένων σιτηρῶν τῆς ἐφετεινῆς παραγωγῆς, καὶ ἡ ὁποία περικοπὴ ἀνέρχεται εἰς 1½ μίλς κατ' ὀκᾶν σίτου καὶ 1 μὶλ κατ' ὀκᾶν κριθῆς, ὑπὲρ τοῦ Ταμείου κατὰ τῆς ἀνομβρίας, ἐρωτῶμεν τὴν Κυβέρνησιν :—

(α) Γνωρίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι συμφώνως τῶν προνοιῶν τοῦ Νόμου περὶ ἀνομβρίας τοὐλάχιστον τὰ 4)5 τῶν σιτοπαραγωγῶν τῆς Νήσου ἐνῷ φορολογοῦνται ἀγρίως δὲν ὑπάρχει δι' αὐτοὺς πιθανότης νὰ λάβουν οἱανδήποτε βοήθειαν ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ταμείου, ἐφ' ὅσον ἀνομβρία ἐπιφέρουσα ζημίαν πέραν τοῦ 70% εἶναι δυνατὴ μόνον εἰς μικρὰν περιοχὴν τῆς Μεσαορίας;

(β) Δὲν νομίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτῶν τῶν 4)5 τῶν γεωργῶν σιτοκαλλιεργητῶν εἶναι ἀδικία δι' αὐτοὺς νὰ φορολογοῦνται ἀπὸ 30—80 καὶ πλέον λίρας κατ' ἔτος, χωρὶς νὰ ἔχουν εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα καμμίαν ὠφέλειαν ἐκ τοῦ ὑπάρχοντος Σχεδίου;

(γ) Γνωρίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ σχετικοῦ Νόμου, ἡ Ὀργάνωσις τῶν γεωργῶν, ἡ ΠΕΚ, ἀντετάχθη σθεναρῶς, διότι τὸν ἀντελαμβάνετο ὡς ἄδικον;

(δ) Δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ πληροφορήσῃ τὸν σιτοπαραγωγικὸν κόσμον, μέσῳ τῆς Βουλῆς, ἂν προτίθεται νὰ καταργήσῃ τὸν Νόμον περὶ ἀνομβρίας, μὲ ὅλας τὰς ἀτελείας καὶ τὰς ἀδίκους ἐπιπτώσεις του, καὶ ἂν προτίθεται νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ δι' ἑνὸς πλέον δικαίου καὶ ὡλοκληρωμένου Σχεδίου (Νόμου) περιλαμβάνοντος προνοίας ἐναντίον ὅλων τῶν θεομηνιῶν;

Ἐπιθυμοῦμεν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω μίαν ἀπάντησιν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἰουνίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρωτήσεις ὑποβληθείσας τὴν 21ην Μαΐου καὶ 10ην Ἰουνίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Τὸ ἄρθρον 3(α) τοῦ περὶ Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν Νόμου 29 τοῦ 1965 προβλέπει τὴν κατακράτησιν ἐκ τοῦ καταβαλλομένου, ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Σιτηρῶν, τῷ πωλητῇ, τιμήματος διὰ τὸν σῖτον καὶ κριθήν, φόρου μὴ ὑπερβαίνοντος τὸ ἓν καὶ ἥμισυ μίλς κατ' ὀκὰν σίτου καὶ τὸ ἓν μὶλ κατ' ὀκὰν κριθῆς διὰ τὸν σκοπὸν δημιουργίας Ταμείου διὰ τὴν ἀποζημίωσιν σιτηροπαραγωγῶν πληγέντων ἐκ τῆς ἀνομβρίας.

2. Τὸ εἰσπραττόμενον οὕτω ποσὸν δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς φορολογία τῶν παραγωγῶν καθ' ὅτι εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ τιμαὶ τοῦ σίτου καὶ τῆς κριθῆς εἶναι ἐπιχορηγημέναι καὶ εἶναι πολὺ ὑψηλότεραι τῶν διεθνῶν τιμῶν. Ἡ ἐπιχορήγησις αὕτη πληρώνεται κατὰ κύριον λόγον ὑπὸ τοῦ Κυπρίου φορολογουμένου λόγῳ δὲ τῆς ἐπιχορηγήσεως ὁ κρατικὸς Προϋπολογισμὸς ἐπιβαρύνεται μὲ ποσὸν ἄνω τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου λιρῶν ἐτησίως κατὰ μέσον ὅρον. Ἐπὶ πλέον ὁ Κύπριος καταναλωτὴς ἄρτου καὶ ἄλλων ὑποπροϊόντων τοῦ σίτου ἐπιβαρύνεται δι' ἓν μέρος τῆς ἐπιχορηγήσεως, τὸ ὁποῖον ὑπολογίζεται εἰς £300.000 ἐτησίως κατὰ μέσον ὅρον.

3. Οὕτω ἡ κατακράτησις διὰ τὸ Ταμεῖον Προνοίας πληγέντων ἐξ ἀνομβρίας δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀποκόπτεται ἐκ τῆς ἐπιχορηγήσεως καὶ ἀποτελεῖ μόνον ἓν ἐλάχιστον ποσοστὸν αὐτῆς.

4. Οὔτε δύναται νὰ θεωρηθῇ ἄδικον διὰ τοὺς παραγωγοὺς οἱ ὁποῖοι δὲν ὑπόκεινται εἰς ζημίας ἐκ τῆς ἀνομβρίας καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν πιθανότητας νὰ εὐεργετηθοῦν ἐκ τοῦ Ταμείου τούτου. Οἱ παραγωγοὶ τῶν περιοχῶν τούτων ἔχουν μεγαλυτέραν κατὰ σκάλαν παραγωγὴν καὶ ἐπομένως λαμβάνουν μεγαλυτέραν ἐπιχορήγησιν κατὰ σκάλαν, διότι ἡ ἐπιχορήγησις εἶναι κατ' ὀκὰν παραγομένων σιτηρῶν καὶ εἶναι ἡ ἰδία δι' ὅλην τὴν Κύπρον. Ἐὰν ἡ ἐπιχορήγησις ἐδίδετο ὑπὸ ἄλλην μορφήν, ὡς λ.χ. κατὰ σκάλαν, τότε ἡ σήμερον πληττομένη ἐξ ἀνομβρίας Μεσαορία θὰ ἐλάμβανε πολὺ μεγαλυτέραν ἐπιχορήγησιν ἀπὸ τὰς σήμερον προνομιούχους περιοχὰς ὡς πρὸς τὸ θέμα τῆς ἀνομβρίας.

5. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι τόσον ἡ ἐπιχορήγησις σιτηρῶν ὅσον καὶ τὸ Ταμεῖον Προνοίας ἀποτελοῦν μέτρον κοινωνικὸν τὸ ὁποῖον ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ σιτηροπαραγωγοῦ ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐργασίαν του. Ἐὰν ὅμως ὁ ἐρωτῶν βουλευτὴς χαρακτηρίζει ἄδικον τὴν εἰσφορὰν εἰς τὸ Ταμεῖον Προνοίας Ἀνομβριοπλήκτων διότι συμβαίνει ὡρισμένοι γεωργοὶ νὰ εὐεργετοῦνται ὀλιγώτερον ἄλλων, πῶς δύναται νὰ δικαιολογήσῃ τὴν εἰσφορὰν ὅλων τῶν ἄλλων τάξεων, ἰδίως δὲ τῆς ἐργατικῆς τάξεως, διὰ τὴν ἐπιχορήγησιν ὅλων τῶν παραγομένων σιτηρῶν; Δὲν εἶναι ἄραγε ἄδικον κατὰ τὸν ἔντιμον βουλευτὴν ἡ ἐργατικὴ τάξις νὰ ἐπιχορηγῇ χωρὶς νὰ καρποῦται ; Κατὰ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας οὔτε τὸ ἓν ἀποτελεῖ ἀδικίαν οὔτε τὸ ἄλλο. Ἀμφότερα εἶναι ἐπιβεβλημένα ὡς πράξεις φιλαλληλίας συνανθρώπων.

6. Κατὰ τὸ ἔντιμον μέλος τὰ τέσσερα πέμπτα τῶν σιτοπαραγωγῶν πληρώνουν εἰς τὸ Ταμεῖον Προνοίας ἀπὸ 30–80 λίρας. Ἁπλῆ ὅμως μαθηματικὴ πρᾶξις ὑποδηλοῖ ὅτι τὰ τέσσερα πέμπτα τῶν σιτοπαραγωγῶν ἔχουν εἰσόδημα κυμαινόμενον ἀπὸ δύο χιλιάδας λίρας μέχρι τεσσάρων χιλιάδων λιρῶν! Κατὰ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας τὰ τέσσερα πέμπτα τῶν παραγωγῶν δὲν ἔχουν τοιοῦτον εἰσόδημα. Ἐὰν ὅμως ὁ ἔντιμος βουλευτὴς ἔχει δίκαιον τότε τὸ νὰ πληρώνουν τριάντα ἢ ὀγδόντα λίρας διὰ τοὺς πληττομένους ἐξ ἀνομβρίας συναδέλφους των καὶ μὴ λαμβάνοντας τίποτε ἐκ τῆς παραγωγῆς των δὲν εἶναι καθόλου ἄδικος πρᾶξις ἀλλὰ ἀνθρωπιστικὸν καθῆκον.

7. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ἑτοιμάζεται Σχέδιον Νόμου διὰ τὴν Ἀσφάλισιν Γεωργικῶν Προϊόντων, τὸ ὁποῖον προνοεῖ ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ διὰ τὴν ἀσφάλισιν τῶν σιτηρῶν ἐναντίον τῆς ἀνομβρίας καὶ ὅταν ψηφισθῇ εἰς Νόμον ὁ παρὼν Νόμος θὰ καταργηθῇ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Ἰουνίου 1969.

«Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται ἡ μελέτη τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν διάθεσιν τῆς χαλίτικης γῆς».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ἰουνίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Ἰουνίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση.

«Ἡ μελέτη διὰ τὴν διάθεσιν τῆς χαλίτικης γῆς ὑπεβλήθη ἤδη ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἥτις ἔλαβεν ἐπ' αὐτῆς σχετικὰς ἀποφάσεις.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάθεσιν χαλίτικης γῆς ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐγένοντο ἐπεμβάσεις πρὸ τῆς 1ης Ἰουνίου 1968, διὰ προσφάτου ἀνακοινώσεώς της δημοσιευθείσης ἤδη εἰς τὸν ἐγχώριον τύπον, καθίσταται γνωστὴ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως προβῇ εἰς ἐξέτασιν τῶν ὑποθέσεων τῶν ἐν λόγῳ ἐπεμβάσεων πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἀποφασισθῇ, ἐπὶ τῇ βάσει ἀντικειμενικῶν κριτηρίων, εἰς ποίας περιπτώσεις αἱ γαῖαι ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐγένοντο αἱ ἐπεμβάσεις ἐνδείκνυται ἢ δύνανται νὰ παραχωρηθοῦν ἢ ἐκμισθωθοῦν, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπὸ ποίους ὅρους, καὶ καλοῦνται ἅπαντες οἱ ἐπεμβάντες ἐπὶ χαλίτικης γῆς πρὸ τῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας ὅπως μέχρι τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1969, ὑποβάλουν αἰτήσεις πρὸς ἐξέτασιν τῆς ὑποθέσεώς των».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἰουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἰουνίου 1969.

«Ὡς γνωστὸν ὁ ὑδατοφράκτης τῆς Τριμίκλινης δὲν λειτουργεῖ λόγῳ τοῦ ὅτι ἐκλείσθη ὑπὸ χωμάτων τῶν ὀρυχείων ἀμιάντου, δένδρων καὶ ἄλλων ὑλικῶν καὶ πιθανῶς λόγῳ τῆς ἐλαττωματικῆς καταστάσεως αὐτοῦ, μὲ σοβαρωτάτας συνεπείας εἰς τὰ κτήματα τοῦ ἐν λόγῳ χωρίου καὶ ἄλλων χωρίων εὑρισκομένων νοτιώτερον.

'Αντιλαμβάνομαι ὅτι ἀφ' ἑνὸς γίνονται προσπάθειαι νὰ καθαρισθῇ ὁ φράκτης ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου δι' ὑδραντλίας στέλλεται νερὸν ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐλάκι τοῦ 'Αρδευτικοῦ Τμήματος Τριμίκλινης.

Πληροφοροῦμαι ὅμως ὅτι ἡ ποσότης τοῦ οὕτω ἀντλουμένου νεροῦ δὲν εἶναι ἱκανοποιητικὴ καὶ ὡς ἐκ τούτου κινδυνεύουν νὰ καταστραφοῦν τὰ περιβόλια τοῦ χωρίου τούτου, ἐνῷ εἰς τὸ νερὸν τὸ ὁποῖον ρέει διὰ τοῦ ποταμοῦ εἰς τὰ νοτιώτερα χωρία εἰσέρχονται λάσπη καὶ ἄλλαι ἀκαθαρσίαι, λόγῳ τῶν γινομένων ἔργων ἐκκαθαρίσεως τῆς κοίτης τοῦ φράκτου ἐκ τῆς λάσπης, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προκαλοῦνται ζημίαι εἰς τὰ ἐξ αὐτοῦ ἀρδευόμενα περιβόλια τῶν χωρίων τούτων.

Παρακαλεῖται ὁ ἁρμόδιος 'Υπουργὸς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν :

(α) 'Εὰν προτίθεται νὰ λάβῃ ἀμέσως μέτρα πρὸς αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ ἢ τῆς δυνάμεως τῶν ἀντλιῶν διὰ νὰ στέλλεται ἱκανοποιητικὴ ποσότης ὕδατος εἰς τὰ αὐλάκια τοῦ 'Αρδευτικοῦ Τμήματος Τριμίκλινης· καὶ

(β) ἐὰν δὲν εἶναι σκόπιμον νὰ ἀναβληθοῦν τὰ ἔργα ἐκκαθαρίσεως τῆς κοίτης τοῦ φράκτου, τὰ ὁποῖα συντελοῦν εἰς τὸ νὰ λερώνεται μὲ λάσπην κ.λ.π. τὸ νερὸν ποὺ πηγαίνει εἰς τὰ νοτιώτερα χωρία, καὶ νὰ γίνουν εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν χρειάζεται τὸ νερὸν τοῦ φράκτου διὰ τὰ κτήματα τῶν χωρίων τούτων, ἐφ' ὅσον ὅταν παύσουν τὰ ἔργα θὰ ρέῃ καθαρὸν τὸ περίσσευμα τοῦ ὕδατος πρὸς τὰ νότια χωρία».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην 'Ιουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν 'Ιουνίου 1969.

«Αἱ χειμεριναὶ καταρρακτώδεις βροχαὶ προεκάλεσαν ὡς γνωστὸν πολλὰς καὶ σοβαρὰς ζημίας εἰς τὰ κτήματα τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν τῆς 'Επαρχίας Λεμεσοῦ.

'Αντιλαμβάνομαι ὅτι ἔχουν συμπληρωθῆ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων αἱ ἐκτιμήσεις τῶν ζημιῶν.

Παρακαλεῖται ὁ ἁρμόδιος 'Υπουργὸς ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διατὶ καθυστερεῖται ἡ πληρωμὴ τῶν ἀποζημιώσεων καὶ πότε δέον νὰ ἀναμένεται ὅτι θὰ γίνῃ αὕτη».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην 'Ιουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην 'Ιουνίου 1969.

«'Ερωτᾶται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων πῶς εἶναι ἐπηνδρωμένη ἡ ἐν Μόσχα Κυπριακὴ Πρεσβεία ἀφ' ὅτου ἔχει αὕτη ἐγκαθιδρυθῆ καὶ ποία ἡ σύνθεσις τοῦ προσωπικοῦ της.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Κυπριακὴ Πρεσβεία τῆς Μόσχας εἶναι μία τῶν βασικωτέρων Πρεσβειῶν μας, δὲν βλέπει τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον τὴν ἀνάγκην ὅπως αὕτη ἐπανδρωθῆ διὰ Πρέσβεως πολιτικοῦ κύρους πρὸς καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν κυπριακῶν συμφερόντων» ;

'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ 'Εργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν "Εκθεσιν αὐτῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

ΧΡΙΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :—

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος

Νῖκος Κόσιης

Κώστας Χριστοδουλίδης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Χαμπῆς Μιχαηλίδης (ἀντιπροσωπεύων τὸν κ. Ἀνδρέαν Ζιαρτίδην)

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς τρεῖς αὐτῆς συνεδριάσεις συγκροτηθείσας τὴν 5ην, 12ην καὶ 19ην Ἰουνίου 1969.

Κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτὰς προσκληθέντες παρέστησαν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ ὁ Ἀναπληρωτὴς Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἐκπρόσωποι τοῦ Κυπριακοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου, τοῦ Συμβουλευτικοῦ Συνδέσμου Ἐργοδοτῶν Κύπρου, τῆς ΠΟΒΕΚ, τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων ΣΕΚ, ΠΕΟ καὶ ΔΕΟΚ καὶ τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων ΠΕΚ καὶ ΕΚΑ, οἵτινες καὶ ἐξέφρασαν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου.

Διὰ τοῦ προτεινομένου τροποποιητικοῦ νόμου σκοπεῖται ἡ αὔξησις ἀπὸ τῆς 6ης προσεχοῦς Ὀκτωβρίου τῶν εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τῶν ἐκ τούτου παροχῶν, κατόπιν τῆς γενομένης ἀναλογιστικῆς ἀνασκοπήσεως τῆς λειτουργίας τοῦ Ταμείου, ἥτις κατέδειξεν ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἐπαρκὲς πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του. Προσέτι τὸ ὕψος τῶν προσφερομένων παροχῶν ἐκ τοῦ Ταμείου ἔδει νὰ αὐξηθῇ ὑπὸ τὸ φῶς τῶν μέχρι σήμερον ἐπελθουσῶν οἰκονομικῶν μεταβολῶν.

Ὡς γνωστὸν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 64 (α) τοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων βασικοῦ νόμου ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὑπεχρεοῦτο νὰ μετακαλέσῃ ἀναλογιστὴν τὴν 1.12.1968, ὅστις νὰ προβῇ εἰς ἀναλογιστικὴν ἀνασκόπησιν τῆς λειτουργίας τοῦ Σχεδίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διὰ τὴν περίοδον τὴν λήξασαν τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968 καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τοιαύτης ἀνασκοπήσεως νὰ ἀναθεωρηθῶσιν αἱ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ ταμεῖον καὶ τὰ ἐκ τούτου ὠφελήματα.

Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας μετεκάλεσε τὸν ἀναλογιστὴν —σύμβουλον τοῦ Ταμείου Δρα Θοῦλλεν ὅστις ἤδη ὑπέβαλε προκαταρκτικὴν ἔκθεσιν τὴν 28ην Μαρτίου 1969. Συμφώνως πρὸς τὰ πορίσματα τοῦ ἀναλογιστοῦ, τὰ ὁποῖα περιελήφθησαν εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἔκθεσιν, τὸ συσσωρευθὲν ἀπόθεμα τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968 ἀνήρχετο εἰς £6.205.016, θὰ ἐξαντληθῇ περὶ τὸ τέλος Ὀκτωβρίου 1974 ἐὰν τὸ ὕψος τῶν εἰσφορῶν παραμείνῃ ὡς ἔχει σήμερον. Ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Ταμείου ἤρχισε νὰ παρουσιάζεται ἀνησυχητικὴ ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1967, ὅτε ἐχορηγήθησαν αἱ συντάξεις γήρατος εἰς αὐτοτελῶς ἐργαζομένους ἠσφαλισμένους, οἵτινες συνεπλήρωσαν τὴν συντάξιμον ἡλικίαν μετὰ τριετῆ ἀσφάλισιν. Κατὰ τὸ 1968 τὸ Ταμεῖον εἶχεν ἤδη παρουσιάσει ἔλλειμμα £343.000 τὸ ὁποῖον ἐκαλύφθη ἐκ τῶν ἀποθεμάτων. Τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἀποθεματικοῦ κατὰ τὸ 1969 θὰ εἶναι £422.000, τὸ 1970 £1.128.000, τὸ 1971 £2.089.000, τὸ 1972 £3.281.000, τὸ 1973 £4.690.000 καὶ τὸ 1974 θὰ ἀνέλθῃ εἰς £6.306.000.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχικῆς ἀναλογιστικῆς ἐκθέσεως τῆς καταρτισθείσης κατὰ τὸ 1963, τὸ Ταμεῖον θὰ παρουσίαζε κανονικῶς ἔλλειμμα κατὰ τὸ 1972, τὸ δὲ ἀπόθεμα θὰ ἐξηντλεῖτο κατὰ τὸ 1977. Αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ Ταμείου ὑπερέβησαν κατὰ πολὺ τὰς προηγουμένας προβλέψεις τοῦ ἀναλογιστοῦ λόγῳ τῆς διὰ ψευδῶν δηλώσεων, κατὰ τὴν ἄποψιν τοῦ Ὑπουργείου, ὑπαγωγῆς εἰς τὸ Σχέδιον καὶ ἐξασφαλίσεως οὕτω συντάξεων γήρατος ὑπὸ 7,000 περίπου ὑπεργήρων, παρουσιασθέντων ὡς αὐτοτελῶς ἐργαζομένων, κυρίως γεωργῶν, εἰς ἡλικίαν μεταξὺ 65 καὶ 90 ἐτῶν, ὡς καὶ λόγῳ τῆς ὑποβολῆς ψευδῶν πιστοποιητικῶν γεννήσεως ληφθέντων δι' ἐνόρκων δηλώσεων ἐλλείψει τῶν ἀρχείων γεννήσεως τῶν Ἐπάρχων τὰ ὁποῖα κατακρατοῦνται ὑπὸ τῶν Τούρκων. Αἱ ἐν λόγῳ συντάξεις ἐδημιούργησαν ἐπιπρόσθετον ἐπιβάρυνσιν διὰ τὸ Ταμεῖον ὑπολογιζομένην εἰς £15.000.000 περίπου.

Ταυτοχρόνως μὲ τὴν ἀνασκόπησιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Ταμείου, ὁ ἀναλογιστὴς ἐμελέτησε τὸ ὕψος τῶν παροχῶν ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὰς ἐπελθούσας οἰκονομικὰς μεταβολὰς εἰς τὴν Νῆσον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ εἰδικώτερον πρὸς τὸ σημερινὸν ἐπίπεδον τῶν ἡμερομισθίων καὶ τιμῶν. Τὸ ὕψος τῶν καταβαλλομένων σήμερον παροχῶν καθωρίσθη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δεδομένων τοῦ 1962. Συμφώνως πρὸς τὸν ἀναλογιστὴν ὁ τιμαριθμικὸς δείκτης κατὰ τὴν περίοδον 1962—1967 παρουσίασεν αὔξησιν κατὰ 3,4% ἐνῷ τὸ ἐπίπεδον τῶν ἡμερομισθίων κατὰ 17%. Βάσει τῶν τοιούτων μεταβολῶν ὁ ἀναλογιστὴς εἰσηγήθη τὴν αὔξησιν τοῦ βασικοῦ ὕψους τῶν ἑβδομαδιαίων παροχῶν καὶ συντάξεων (ἐξαιρουμένων τῶν αὐξήσεων δι' ἐξαρτωμένους καὶ τῶν ἐφ' ἅπαξ βοηθημάτων) κατὰ 11,1% διὰ συνήθεις παροχὰς καὶ κατὰ 6,7% διὰ παροχὰς λόγῳ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων. Ἡ μέση αὔξησις τῶν παροχῶν συμφώνως πρὸς τὴν ὡς ἄνω εἰσήγησιν θὰ κυμαίνεται μεταξὺ 7% καὶ 8%.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῆς αὐξήσεως τοῦ κόστους ζωῆς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας φρονεῖ ὅτι δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ αὐξηθῶσιν αἱ εἰσφοραὶ μόνον ἄνευ ποιᾶς τινος αὐξήσεως τῶν ὠφελημάτων. Παραλλήλως δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ τελικὴ ἐξάντλησις τοῦ ἀποθέματος δὲν θὰ ἐπέλθῃ πρὸ τοῦ 1974 ὁ ἀναλογιστὴς θεωρεῖ τὸ περιθώριον ἀσφαλείας ὡς ἀκροσφαλὲς καὶ ἐπικίνδυνον. Τυχὸν ἀναβολὴ τῆς υἱοθετήσεως τῶν προτεινομένων αὐξήσεων δὲν πρόκειται μέν, ὑπὸ τὰ σημερινὰ δεδομένα, νὰ ὁδηγήσῃ εἰς ἄμεσον χρεωκοπίαν τοῦ Ταμείου ἀλλὰ τὰ ὑφιστάμενα περιθώρια εἶναι ἀπαραδέκτως χαμηλὰ καὶ ἐπικίνδυνα ἐὰν ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν οἱ κάτωθι ἀπρόβλεπτοι καὶ ἀστάθμητοι παράγοντες :

(α) Ἐὰν ἡ σημερινὴ κατάστασις πλήρους ἐργοδοτήσεως ἀλλάξῃ καὶ παρουσιασθῇ ἀνεργία θὰ μειωθοῦν τὰ ἔσοδα τοῦ Ταμείου, ἐνῶ ταυτοχρόνως θὰ αὐξηθοῦν ἔτι περαιτέρω αἱ πληρωμαὶ ἐκ τοῦ Ταμείου, εἰς περίοδον δὲ οἰκονομικῆς κρίσεως δὲν θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ αὔξησις τῶν εἰσφορῶν.

(β) Ἡ ἐπανάληψις τῆς καταβολῆς συντάξεων πρὸς τοὺς Τούρκους συνταξιούχους εἴτε ἐπιβαλλομένη διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως εἴτε διὰ διευθετήσεως τοῦ πολιτικοῦ προβλήματος.

(γ) Ἡ ἀναμενομένη ἀπόφασις τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου ἐπὶ ὑποβληθείσης δοκιμαστικῆς προσφυγῆς ἐκ μέρους συνταξιούχων λαμβανόντων σήμερον μειωμένην σύνταξιν. Τὰ ἐπηρεαζόμενα πρόσωπα εἶναι 1600 περίπου, τυχὸν δὲ δυσμενὴς πρὸς τὸ Ταμεῖον ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου συνεπάγεται πρόσθετον ἐπιβάρυνσιν τοῦ Ταμείου ἐκ £2.000.000 περίπου.

(δ) Τυχὸν ἀναβολὴ υἱοθετήσεως τῶν προτεινομένων αὐξήσεων σημαίνει μικρότερον εἰσόδημα ἐκ τῶν ἐπενδύσεων τοῦ ἀποθεματικοῦ τοῦ Ταμείου καὶ συνεπῶς ὅταν τελικῶς θὰ αὐξηθοῦν αἱ εἰσφοραὶ ἡ τοιαύτη αὔξησις θὰ εἶναι μεγαλυτέρα τῆς νῦν προτεινομένης.

Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἤδη ἀνειλημμένων ὑποχρεώσεων τοῦ Ταμείου καὶ διατήρησιν τούτου εἰς ἀναλογιστικῶς βιώσιμον κατάστασιν, ὁ ἀναλογιστὴς εἰσηγεῖται τὴν αὔξησιν τῶν παροχῶν κατὰ μέσον ποσοστὸν 7% μέχρις 8%, ὡς ἤδη ἀνεφέρθη ἀνωτέρω, ὡς ἐπίσης τὴν αὔξησιν τοῦ ὕψους τῶν εἰσφορῶν κατὰ 77,7%.

Ἡ αὔξησις τῶν εἰσφορῶν κατὰ 77,7% θὰ καταστήσῃ τὸ Ταμεῖον ἱκανὸν νὰ καλύψῃ τὰς παρούσας ὑποχρεώσεις αὐτοῦ καὶ νὰ ἀνταποκριθῇ πρὸς τὴν προτεινομένην αὔξησιν τῶν ὠφελημάτων χωρὶς νὰ παραστῇ ἀνάγκη χρησιμοποιήσεως ἀποθεμάτων μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου τοῦ 1977. Διὰ τὴν κυριωτέραν κατηγορίαν τῶν ἠσφαλισμένων, ἤτοι τῶν μισθωτῶν, ἡ εἰσφορὰ ἐργοδότου μισθωτοῦ μετὰ τὴν ἐξ 77,7% αὔξησιν τῶν εἰσφορῶν θὰ εἶναι ἴση πρὸς τὰ 4% τοῦ μέσου ὕψους τῶν ἡμερομισθίων. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν χαμηλοτέρων εἰς τὸν κόσμον ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰς πλείστας χώρας τοῦτο κυμαίνεται μεταξὺ 7,1% καὶ 17,1%.

Παρ' ὅλον ὅτι τὸ μέσον ποσοστὸν αὐξήσεως εἰσφορῶν εἶναι 77,7%, ἡ καθ' ἑκάστην κατηγορίαν ἠσφαλισμένων ποσοστιαία αὔξησις ἔχει ὡς ἀκολούθως :

Μισθωτοὶ ἄρρενες ἄνω τῶν 18 ἐτῶν 50% (αὕτη εἶναι ἡ μεγίστη κατηγορία ἠσφαλισμένων)

Μισθωτοὶ ἄρρενες κάτω τῶν 18 ἐτῶν 133,3%

Μισθωτοὶ θήλεις 133,3%

Αὐτοτελῶς ἐργαζόμενοι ἄρρενες 100%

Αὐτοτελῶς ἐργαζόμενοι θήλεις 225%.

Κατὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ὕψους τῆς εἰσφορᾶς ἑκάστης κατηγορίας ἠσφαλισμένων ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τὸ ἀναλογιστικὸν κόστος τῶν ὠφελημάτων τὰ ὁποῖα ἀπολαύει ἑκάστη τούτων. Ἡ σχετικῶς ὑψηλὴ αὔξησις τῶν εἰσφορῶν τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων καὶ τῶν θηλέων ἠσφαλισμένων ἀντανακλᾶ τὴν δυσαναλογίαν μεταξὺ εἰσφορῶν καὶ ὠφελημάτων τῶν τάξεων τούτων, ἐφ' ὅσον αἱ τάξεις αὗται σήμερον τυγχάνουν ἰδιαιτέρως εὐνοϊκῆς μεταχειρίσεως.

Ἡ ψήφισις τοῦ προτεινομένου τροποποιητικοῦ νόμου δέον ὅπως γίνῃ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐντὸς τοῦ τρέχοντος μηνός, ἄλλως δὲν θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν τροποποιήσεων πρὸ τῆς 5.10.1970, διότι δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου καὶ διὰ τεχνικοὺς λόγους πᾶσα τροποποίησις τῶν εἰσφορῶν καὶ ὠφελημάτων πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται τὴν πρώτην Δευτέραν τοῦ Ὀκτωβρίου οἱουδήποτε ἔτους, ἤτοι κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ «Ἀσφαλιστικοῦ Ἔτους». Ἐὰν θὰ τροποποιηθοῦν αἱ εἰσφοραὶ πρέπει νὰ ἐκτυπωθοῦν νέα ἔνσημα. Τὸ τυπογραφεῖον εἰδοποίησεν ὅτι χρειάζεται δύο τοὐλάχιστον μῆνας διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῶν ἐνσήμων, ἄρα ἡ παραγγελία πρέπει νὰ ὑποβληθῇ τὸ ἀργότερον τὴν 1.8.1969. Ὁ «χάρτης ἀσφαλείας» διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῶν ἐνσήμων πρέπει νὰ παραγγελθῇ ἐξ Ἡνωμένου Βασιλείου, ὅ δὲ οἶκος ὁ παράγων τὸν χάρτην ἀσφαλείας χρειάζεται ἕνα μῆνα διὰ νὰ παραδώσῃ εἰς τὸ τυπογραφεῖον τὴν ἀναγκαίαν ποσότητα, ἤτοι ἡ παραγγελία τοῦ χάρτου πρέπει νὰ ὑποβληθῇ ἀνυπερθέτως τὴν 1.7.1969.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐκφράζει τὴν δυσφορίαν της διότι τὸ νομοσχέδιον κατετέθη πολὺ ἀργὰ εἰς τὴν Βουλὴν εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴν εἶναι εἰς θέσιν νὰ εἰσηγηθῇ οἱασδήποτε τροποποιήσεις τούτου, καθότι, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, τοῦτο δέον νὰ ψηφισθῇ μέχρι τέλους Ἰουνίου καὶ τοιουτοτρόπως οἱαδήποτε τροποποίησίς του θὰ συνεπήγετο νέαν ἀναλογιστικὴν μελέτην πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ὑπὸ τὰς συνθήκας ἐφικτόν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὡσαύτως αἰσθάνεται ἰδιαιτέραν ἀνησυχίαν διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀφαίμαξιν τὴν ὁποίαν ὑπέστη τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1967, ὅτε ἐχορηγήθησαν αἱ συντάξεις γήρατος εἰς 7,000 αὐτοτελῶς ἐργαζομένους, καὶ κυρίως γεωργούς, οἵτινες, κατὰ τὴν ἄποψιν τοῦ Ὑπουργείου, διὰ τῆς προσκομίσεως ψευδῶν πιστοποιητικῶν ἐκδοθέντων ἐπὶ τῇ βάσει ἐνόρκων δηλώσεων δεδομένου ὅτι τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία τῶν Ἐπάρχων κατακρατοῦνται ὑπὸ τῶν Τούρκων, παρουσιάσθησαν ὡς αὐτοτελῶς ἐργαζόμενοι συμπληρώσαντες τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἐνῷ ἐν τῇ πραγματικότητι κατὰ τὴν σχετικὴν περίοδον ἀσφαλίσεως δὲν εὑρίσκοντο ὑπὸ ἀπασχόλησιν ἐπὶ κέρδει ἢ δὲν εἶχον συμπληρώσει τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ὡς προνοεῖ ὁ σχετικὸς νόμος.

Ἐπὶ τούτοις ἅπαντα τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καταδικάζουν τὴν ἀπροθυμίαν ὅλων ἐκείνων οἵτινες ἐνῷ ἦσαν εἰς θέσιν ἠρνήθησαν νὰ παράσχουν τὴν ἀναγκαίαν μαρτυρίαν πρὸς ἀντίκρουσιν τῶν ψευδῶν δηλώσεων τῶν 7,000 αὐτοτελῶς ἐργαζομένων τῶν ἐξαπατησάντων τὸ Ταμεῖον, καὶ οὕτω νὰ ἀποτρέψουν ἐπιπρόσθετον ἐπιβάρυνσιν τοῦ Ταμείου μὲ ποσὸν £15.000.000 περίπου, παραλείψαντες διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ νὰ ἐπιδείξωσι δημόσιον πνεῦμα μὲ τὸ ὁποῖον δέον νὰ ἐμφορῆται οἱοσδήποτε τίμιος καὶ εὐσυνείδητος πολίτης.

Πρὸς ἀποφυγὴν μελλοντικῶν τοιούτων καταστάσεων, ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰσηγεῖται ὅπως ἱδρυθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων μόνιμος Ἐπιτροπὴ περιφρουρήσεως καὶ διασφαλίσεως τῶν οἰκονομικῶν πόρων τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἀποτελουμένη ἀπὸ ἐκπροσώπους τῶν ἐργοδοτικῶν, ἐργατοϋπαλληλικῶν καὶ ἀγροτικῶν ὀργανώσεων, ἥτις νὰ τελῇ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ἀναφορικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῶν Τούρκων, οἵτινες κατὰ τὰ τελευταῖα 5 ἔτη ἀρνοῦνται νὰ συνεισφέρουν εἰς τὸ Ταμεῖον, εἰς περίπτωσιν μελλοντικῆς ἐπανασυνδέσεώς των, μὲ τὸ Σχέδιον, ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων θὰ λάβῃ ὅλα τὰ δέοντα μέτρα ἵνα οἱ Τοῦρκοι ὡς σύνολον καὶ οὐχὶ μεμονωμένως ὑποχρεωθῶσι νὰ καταβάλουν πρὸς τὸ Ταμεῖον ἐξ ὁλοκλήρου τὰς ὑπ' αὐτῶν ὀφειλομένας ἀπὸ τοῦ 1964 εἰσφορᾶς, αἵτινες ὑπελογίσθησαν εἰς £350.000 κατ' ἔτος, καὶ τοῦτο διὰ νὰ ἀποφευχθῇ περαιτέρω ἐξαντλητικὴ οἰκονομικὴ ἀφαίμαξις τοῦ Ταμείου ἥτις, συνεργουσῶν καὶ ἄλλων τυχὸν νέων δυσαρέστων ἐπιπτώσεων, θὰ θέσῃ καὶ πάλιν εἰς κίνδυνον τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν αὐτοῦ.

Ἐν κατακλείδι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰ ὡς ἄνω ἀναφερθέντα καὶ μὴ δυναμένη ἐκ τῶν πραγμάτων νὰ εἰσηγηθῇ οἱανδήποτε τροποποίησιν, ὡς συνεφώνησαν καὶ οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν σήμερον Νομοσχέδιον, τὸ τροποποιοῦν τὸν περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμον τοῦ 1964, ἔχει τοῦτον τὸν παράδοξον καὶ πρωτότυπον χαρακτῆρα, ὅτι δὲν καλούμεθα νὰ συζητήσωμεν καὶ νὰ ἀποφασίσωμεν κατὰ πόσον θὰ πρέπει νὰ τὸ ψηφίσωμεν ἢ νὰ τὸ τροποποιήσωμεν, ἀλλ' εἰς τὴν πραγματικότητα καλούμεθα νὰ ψηφίσωμεν αὐτὸ ὡς ἔχει εἴτε τὸ θέλομεν εἴτε ὄχι, καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν ἐπιδοκιμάζωμεν τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλουν τὴν τροποποίησιν ἢ ὄχι τοῦ προηγουμένου Νόμου, καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐπιβολῆς αὐτοῦ, ἁπλῶς διότι εὑρέθημεν ἐν μιᾷ νυκτὶ πρὸ ἑνὸς τελεσιγράφου τὸ ὁποῖον λέγει «ἢ τὸ ψηφίζετε ὡς ἔχει καὶ μάλιστα ἐντὸς τοῦ τρέχοντος μηνὸς Ἰουνίου ἤ, ἄλλως, τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διαλύεται», γεγονὸς τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ὀρθολογιστικῶς σκεπτόμενος θὰ ἐπεθύμει νὰ συμβῇ.

Καὶ διερωτᾶται κανεὶς ποῖοι εἶναι οἱ λόγοι οἱ ὁποῖοι ἠνάγκασαν τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπιβάλῃ μὲ τὸν ἀστραπιαῖον τοῦτον τρόπον τὴν ἀδικαιολογήτως μεγάλην αὔξησιν τῶν εἰσφορῶν τῶν ἐργοδοτῶν, τῶν ἐργοδοτουμένων καὶ τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Ταμείου τούτου. Ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο εἶναι ἡ ἑξῆς (ἀκούσετέ την καὶ ἐὰν θέλετε τὴν πιστεύετε ἢ τὴν ἐκλαμ-

βάνετε ὡς ἀστεϊσμόν): «Αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ Ταμείου ὑπερέβησαν κατὰ πολὺ τὰς προηγουμένας προβλέψεις τοῦ ἀναλογιστοῦ λόγῳ τῆς διὰ ψευδῶν δηλώσεων ὑπαγωγῆς εἰς τὸ Σχέδιον καὶ ἐξασφαλίσεως οὕτω συντάξεων γήρατος ὑπὸ 7,000 περίπου ὑπεργήρων, παρουσιασθέντων ὡς αὐτοτελῶς ἐργαζομένων, κυρίως γεωργῶν, εἰς ἡλικίαν μεταξὺ 65 καὶ 90 ἐτῶν, ὡς καὶ λόγῳ τῆς ὑποβολῆς ψευδῶν πιστοποιητικῶν γεννήσεως ληφθέντων δι' ἐνόρκων δηλώσεων ἐλλείψει τῶν ἀρχείων γεννήσεως τῶν Ἐπάρχων τὰ ὁποῖα κατακρατοῦνται ὑπὸ τῶν Τούρκων. Αἱ ἐν λόγῳ συντάξεις ἐδημιούργησαν ἐπιπρόσθετον ἐπιβάρυνσιν διὰ τὸ Ταμεῖον ὑπολογιζομένην εἰς £15.000.000 περίπου».

Καὶ διερωτᾶται κανεὶς πῶς εἶναι ἀνθρωπίνως δυνατὸν νὰ ἐπιτρέψῃ ἓν Κυβερνητικὸν Τμῆμα τοιούτου εἴδους ἐνεργείας καὶ νὰ δεχθῇ ψευδεῖς δηλώσεις χωρὶς νὰ ἀντιληφθῇ τοῦτο ἐξ ἀρχῆς καὶ νὰ καταβάλῃ τὰς ἀπαιτουμένας προσπαθείας διὰ τὴν ἀποτροπὴν τοιούτων παρανόμων πράξεων, ὥστε νὰ ἀποφευχθῇ ἡ δυσάρεστος κατάστασις εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται σήμερον οἰκονομικῶς τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, νὰ ἔρχεται δὲ σήμερον ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου καὶ νὰ ζητῇ ὅπως δώσωμεν ἐπισήμως συγχωροχάρτι εἰς ὅλους τοὺς ἐν προκειμένῳ παρανομήσαντας καὶ ἐξακολουθοῦντας νὰ παρανομοῦν, καὶ νὰ τιμωρήσωμεν οὕτω τὸν τίμιον συνεισφορέα τοῦ Ταμείου τούτου. Καὶ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Μήπως ἡ μέχρι τοῦδε ἀκολουθηθεῖσα πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ σημερινὴ ἐνέργεια αὐτῆς θὰ ἐξακολουθήσωσι νὰ ἐφαρμόζωνται, ὥστε εἰς τὸ λίαν προσεχὲς μέλλον νὰ ζητῆται πάλιν ἡ υἱοθέτησις παρομοίας πολιτικῆς ἀπροσδοκήτων αὐξήσεων τῶν συνεισφορῶν διὰ νὰ καλυφθῇ ἡ μὴ προβλεφθεῖσα διάθεσις μερικῶν ἑκατομμυρίων λιρῶν, τὰ ὁποῖα ἐξησφάλισαν ὡρισμένοι ἐπιτήδειοι διὰ δολίων πράξεων; Νομίζω, ὡς ἐκ τούτου, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ λάβῃ τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα πρὸς διερεύνησιν τοῦ ὅλου ζητήματος καὶ ἐπιβολὴν κυρώσεων εἰς τοὺς ὑπευθύνους ἵνα μὴ ἐπαναληφθῇ τοῦτο εἰς τὸ μέλλον.

Ἀλλ' ἐφ' ὅσον αἱ διὰ τοῦ Νομοσχεδίου προτεινόμεναι αὐξήσεις τῶν συνεισφορῶν φθάνουν εἰς μερικὰς περιπτώσεις τὸ 50%, εἰς ἄλλας τὸ 133,3%, εἰς ἄλλας τὸ 100% καὶ εἰς ἄλλας τὸ 225%, αἱ αὐξήσεις τῶν παροχῶν δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ κυμαίνωνται μεταξὺ 7%—8% ἀλλὰ εἰς ὑψηλότερον ἐπίπεδον διὰ νὰ δύναται τοὐλάχιστον ὁ συνεισφορεὺς νὰ διασκεδάζῃ τὴν μεγάλην ἐπιβάρυνσιν τὴν ὁποίαν ὑφίσταται ἔστω καὶ μὲ μίαν αὔξησιν τῶν ἀπολαβῶν του κατὰ τὸν πλέον γενναιόδωρον τρόπον.

Καταλήγων θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω ὅτι—ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει δυνατότης μελέτης τοῦ ζητήματος καὶ ἐξευρέσεως τοῦ καλλιτέρου τρόπου διὰ νὰ εἰσηγηθῇ τις ὡρισμένας τροποποιήσεις τοῦ Νομοσχεδίου τούτου—πᾶς ψυχραίμως σκεπτόμενος καὶ εὑρισκόμενος πρὸ διλήμματος ὡς πρὸ τὸ τί πρέπει νὰ πράξῃ, δέον νὰ σκεφθῇ ὅτι μεταξὺ δύο κακῶν τὸ μὴ χεῖρον βέλτιστον, προσθέτων εἰς τὴν σκέψιν του καὶ τὸ «μὴ χειρότερα καὶ ὁ Θεὸς ἂς βάλῃ τὸ χέρι του διὰ νὰ μὴν ἐπαναληφθοῦν τοιούτου εἴδους ἀνήκουστοι διαχειρίσεις τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας μας».

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Εἶναι πράγματι πολὺ θλιβερὰ ἡ διαπίστωσις τοῦ ἀναλογιστοῦ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας κ. Θοῦλλεν ὅτι τὰ πλεονάσματα τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, τὰ ὁποῖα ἀνέρχονται σήμερον εἰς £6.205.016 θὰ ἐξαντληθοῦν περὶ τὸ τέλος τοῦ 1974, ἐνῶ συμφώνως τῆς ἀρχικῆς ἀναλογιστικῆς ἐκθέσεως, τῆς καταρτισθείσης κατὰ τὸ 1963, ταῦτα θὰ ἐξηντλοῦντο κατὰ τὸ 1977. Ὁ ἀνα-

λογιστὴς κ. Θοῦλλεν διὰ τῆς ρηθείσης ἐκθέσεώς του κρούει τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου ὅτι τὸ Ταμεῖον κινδυνεύει νὰ χρεωκοπήσῃ ἐὰν αἱ εἰσφοραὶ εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ αἱ παροχαὶ πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους παραμείνουν εἰς τὸ σημερινὸν ἐπίπεδον. Διὰ νὰ σωθῇ δὲ τὸ Ταμεῖον ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς οἰκονομικῆς χρεωκοπίας, ὁ κ. Θοῦλλεν εἰσηγεῖται εἰς τὴν ἔκθεσίν του, τὴν ὑποβληθεῖσαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας τὴν 28.5.1969, τὰς διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου προτεινομένας αὐξήσεις εἰσφορῶν καὶ παροχῶν.

Κατὰ τοὺς ἰσχυρισμούς, τοὺς διατυπουμένους εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἡ νοσηρὰ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Ταμείου ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ Ταμείου ηὐξήθησαν πέραν τῶν ἀρχικῶς προβλεφθεισῶν, διὰ τοὺς ἑξῆς κυρίως λόγους :—

Ὁ πρῶτος λόγος εἶναι ἡ παροχὴ συντάξεως εἰς 7,000 περίπου συνταξιούχους, πέραν τῶν ὑπολογισθέντων κατὰ τὸ ἔτος 1964, ὡς εὑρισκομένους ὑπὸ ἀπασχόλησιν ἐπὶ κέρδει. Δηλαδή, ἐνῶ αἱ στατιστικαί, κατὰ τὰ εἰς χεῖρας τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου στοιχεῖα κατὰ τὸ ἔτος 1964, καθώριζον ὅτι περὶ τὸ τέλος τοῦ 1967 οἱ συνταξιοῦχοι τῆς τάξεως αὐτῆς θὰ ἀνήρχοντο εἰς 8,000, σήμερον ἡ τάξις αὕτη τῶν συνταξιούχων ἀνέρχεται εἰς 15,000. Ὁ λόγος δὲ εἶναι, κατὰ τὴν ἄποψιν τοῦ Ὑπουργείου, ὅτι πλεῖστοι συνταξιοῦχοι προσεκόμισαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα ἰσχυριζόμενοι ὅτι εὑρίσκοντο ὑπὸ ἀπασχόλησιν ἐπὶ κέρδει κατὰ τὰ τελευταῖα τρία ἔτη, συνήθως εἰς στενοὺς συγγενεῖς των. Αἰτήσεις διὰ παρομοίαν συνταξιοδότησιν ὑπεβλήθησαν ὑπὸ 11,000 περίπου αἰτητῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ Ὑπουργεῖον ἀπέρριψε τὰς 4,000, διότι ἀνευρέθη μαρτυρία δυναμένη νὰ στηριχθῇ ἐπὶ Δικαστηρίου ἀποδεικνύουσα ὅτι τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα, δὲν εὑρίσκοντο κατὰ τὴν σχετικὴν περίοδον ὑπὸ ἀπασχόλησιν ἐπὶ κέρδει. Εἰς τὰς ὑπολοίπους περιπτώσεις δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ἐξευρεθῇ τοιαύτη μαρτυρία, λόγῳ ἀπροθυμίας συγχωριανῶν ἢ συμπολιτῶν, τῶν ἐν λόγῳ προσώπων νὰ καταθέσουν ἐνόρκως εἰς τὸ Δικαστήριον.

Ὁ δεύτερος λόγος εἶναι ἡ προσκόμισις πολλῶν ψευδῶν πιστοποιητικῶν γεννήσεως, τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν δι' ἐνόρκων δηλώσεων, ἐν ὄψει μάλιστα τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία τῆς Διοικήσεως Λευκωσίας κατακρατοῦνται ὑπὸ τῶν Τούρκων.

Ὁ τρίτος λόγος εἶναι ἡ ἄρνησις τῆς Τουρκικῆς Κοινότητος, ἤτοι τῶν 18% τοῦ πληθυσμοῦ, νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰσφορᾶς των διὰ τὰ τελευταῖα 5 ἔτη. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν συγκεκριμένων στοιχείων διὰ τὰς εἰσφορὰς τῶν Τούρκων πρὸς τὸ Ταμεῖον καὶ τὰ καταβαλλόμενα πρὸς αὐτοὺς ὠφελήματα, τὰ ὁποῖα τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας τηρεῖ ἀπό τινος χρόνου, οἱ Τοῦρκοι συνεισφέρουν εἰς τὸ Ταμεῖον £18.000 καὶ εἰσπράττουν £120.000 ἐτησίως. Ἡ ἀπώλεια δὲ τοῦ Ταμείου ἐκ τῆς μὴ καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν τῶν Τούρκων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1964 μέχρι σήμερον ἀνέρχεται εἰς £350.000 ἐτησίως.

Αὐτοὶ εἶναι οἱ τρεῖς λόγοι οἵτινες, κατὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Ὑπουργείου, προεκάλεσαν τοιαύτην οἰκονομικὴν ἀφαίμαξιν εἰς τὸ Ταμεῖον, ὥστε νὰ καθίσταται ἀμέσως ἐπιτακτικὴ ἡ οἰκονομικὴ αἰμοδοσία ἐκ μέρους τῶν ἠσφαλισμένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, τὴν ὁποίαν εἰσηγεῖται ὁ ἀναλογιστὴς κ. Θοῦλλεν, διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, διὰ νὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ διατηρηθῇ ἐν τῇ ζωῇ ὁ πνέων τὰ λοίσθια οἰκονομικὸς ὀργανισμὸς τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Καὶ διερωτᾶταί τις δικαίως, διατὶ τὸ ἁρμόδιον προσωπικὸν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κατὰ τὴν ἔκδοσιν δελτίων ἀσφαλίσεως αὐτοτελῶς ἐργαζομένων προσώπων δὲν προέβαινεν εἰς αὐστηρότατον ἔλεγχον καὶ ἐξονυχιστικὴν ἔρευναν διὰ νὰ διαπιστώνῃ κατὰ πόσον τὰ ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα εὑρίσκοντο πράγματι ὑπὸ ἀπασχόλησιν ἐπὶ κέρδει καὶ ἐὰν συνέχιζον νὰ εὑρίσκωνται ὑπὸ ἀπασχόλησιν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσφαλιστικῆς περιόδου μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὑπέβαλον αἴτησιν διὰ παροχὴν συντάξεως γήρατος; Καί, ἀκόμη, διερωτᾶταί

τις δικαίως διατί τὸ ἁρμόδιον προσωπικὸν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας—ἐφ' ὅσον διεπίστωσε κατὰ τὸ ἔτος 1967 ὅτι οἱ συνταξιοῦχοι οἱ εὑρισκόμενοι ὑπὸ ἀπασχόλησιν ἐπὶ κέρδει κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἦσαν 15,000 ἀντὶ 8,000 ὡς ὑπελογίσθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν εἰς χεῖρας τοῦ Ὑπουργείου στατιστικῶν κατὰ τὸ 1964, καὶ ὅτι ὑπεβλήθησαν ψευδεῖς δηλώσεις ὑπὸ ἠσφαλισμένων οἵτινες δὲν ἐδικαιοῦντο εἰς παροχὴν συντάξεως—δὲν προέβη εἰς μίαν δημοσίαν ἀνακοίνωσιν καὶ εἰς μίαν ἔκκλησιν πρὸς τὰς ἐνδιαφερομένας ἐργοδοτικάς, ἐργατοϋπαλληλικὰς καὶ ἀγροτικὰς ὀργανώσεις καὶ γενικῶς πρὸς τὸν Κυπριακὸν Λαὸν διὰ νὰ παράσχῃ τὴν βοήθειαν καὶ τὴν συμπαράστασίν του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἀναγκαίων μαρτυριῶν διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ τὸ Ταμεῖον τῆς ἀδίκου οἰκονομικῆς ἀφαιμάξεώς του ὑπὸ προσώπων μὴ δικαιουμένων, δυνάμει τοῦ Νόμου, εἰς παροχὴν συντάξεως;

Λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι αἱ τοιαῦται παραλείψεις τοῦ ἁρμοδίου προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου τυγχάνουν ἀδικαιολόγητοι.

Εἶναι, πράγματι, πολὺ λυπηρὸν τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κατέθεσεν εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον τὴν 29ην Μαΐου 1969 μὲ τὴν ἀξίωσιν ὅπως τοῦτο ψηφισθῇ εἰς Νόμον τοὐλάχιστον μέχρι τῆς 26ης Ἰουνίου 1969, διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐφαρμογή του ἀπὸ τῆς 6ης Ὀκτωβρίου 1969 συμφώνως τῶν προνοιῶν τοῦ σχετικοῦ Νόμου.

Ἡ προταθεῖσα δικαιολογία διὰ τὴν καθυστέρησιν, ὅτι ἡ τελικὴ ἔκθεσις τοῦ ἀναλογιστοῦ κ. Θοΰλλεν ὑπεβλήθη πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τὴν 28.5.1969, κατὰ τὴν ταπεινήν μου γνώμην, δὲν εἶναι ἐπαρκὴς καὶ πειστική, καθότι τὸ Ὑπουργεῖον ὤφειλε νὰ λάβῃ τὰ δέοντα μέτρα ὅπως ὁ ἀναλογιστὴς ὑποβάλῃ ἐνωρίτερον τὴν τελικὴν ἔκθεσίν του, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δοθῇ καιρὸς εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἀφοῦ ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις τῶν ἐνδιαφερομένων Ἐργοδοτικῶν, Ἐργατοϋπαλληλικῶν καὶ Ἀγροτικῶν Ὀργανώσεων, νὰ μελετήσῃ, οὐχὶ τροχάδην, τὸ Νομοσχέδιον καὶ νὰ προβῇ ἐν ἀνάγκῃ εἰς τροποποιήσεις, τὰς ὁποίας νὰ ὑποβάλῃ πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸν ἀναλογιστὴν κ. Θοΰλλεν, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ μὴ ἀνατραπῇ ἡ οἰκονομικὴ ἰσορροπία τοῦ Ταμείου.

Δυστυχῶς, ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας οἱαδήποτε τροποποίησις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, χωρὶς νὰ ὑποβληθῇ αὕτη ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τοῦ ἀναλογιστοῦ δὲν εἶναι ἐφικτή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ θεσμὸς τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀποτελεῖ ἓν ἐκ τῶν εὐεργετικωτέρων κοινωνικῶν μέτρων τὸ ὁποῖον ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις καὶ ἡ Βουλὴ κατώρθωσαν νὰ ἐξασφαλίσουν εἰς τὸν Κυπριακὸν Λαόν, κατὰ τὴν προσωπικήν μου γνώμην, προβάλλει ἐπιτακτικὸν τὸ καθῆκον διὰ τὴν Βουλὴν νὰ ψηφίσῃ τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον εἰς Νόμον διὰ νὰ καταστῇ τὸ Ταμεῖον ἰσχυρὸν νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς μελλοντικὰς ὑποχρεώσεις του, δεδομένου, μάλιστα, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1971 θὰ γίνῃ γενικὴ τροποποίησις τοῦ Σχεδίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς τρόπον ὥστε αἱ εἰσφοραὶ καὶ τὰ ἐκ τοῦ Ταμείου ὠφελήματα ἑνὸς ἑκάστου νὰ ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ ὕψους τῶν εἰσοδημάτων του.

Ταὐτοχρόνως ὅμως ἡ Βουλή, κατὰ τὴν προσωπικήν μου ἄποψιν, ἔχει καθῆκον νὰ εἰσηγηθῇ ὅπως ληφθοῦν ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου τοιαῦτα μέτρα ὥστε ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἀποφευχθῇ μελλοντικῶς ἡ ἐπανάληψις παρομοίων καὶ/ἢ ἄλλων θλιβερῶν καταστάσεων αἱ ὁποῖαι νὰ θέσουν καὶ πάλιν εἰς κίνδυνον τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τοῦ Ταμείου νὰ ἀνταποκριθῇ πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις του, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐπιβληθῇ ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις εἰς ὅλους τοὺς αὐτοτελῶς ἐργαζομένους καὶ τοὺς μισθωτούς.

Παρὰ τὴν ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ Νόμου ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν, ἀτυχῶς, χιλιάδες κυρίως αὐτοτελῶς ἐργαζόμενα πρόσωπα νεαρᾶς καὶ μεσαίας ἡλικίας παρέλειψαν νὰ ἀσφαλισθῶσι καὶ οὕτω τὸ Ταμεῖον στερεῖται τῶν εἰσφορῶν των αἵτινες θὰ συμβάλουν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνθηρότητα τούτου. Δὲν εἶναι δὲ

ἀπίθανον οἱ ἐν λόγῳ αὐτοτελῶς ἐργαζόμενοι ὅταν καταστοῦν ὑπερήλικες νὰ ἐξασφαλίσουν ἀσφαλιστικὸν δελτίον εἰς τρόπον ὥστε μὲ τὴν πληρωμὴν εἰσφορῶν ὀλίγων ἐτῶν νὰ ἀπολαύσουν τὴν παροχὴν συντάξεως γήρατος ἐπιβαρύνοντες τὸ Ταμεῖον μὲ δυσανάλογον ποσὸν ἐν συγκρίσει μὲ τὸ ποσὸν τῆς εἰσφορᾶς των.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐπιβάλλεται νὰ ἐπανδρωθῇ μὲ τὸ ἀναγκαῖον προσωπικὸν ἐπιθεωρήσεως, τὸ ὁποῖον νὰ ἀσκῇ ἐπιτοπίως αὐστηρὸν ἔλεγχον καὶ ἐξονυχιστικὴν ἔρευναν σχετικῶς μὲ τὰ πρόσωπα τὰ ὑποχρεούμενα καὶ/ἢ δικαιούμενα νὰ ἀσφαλισθῶσι καὶ/ἢ νὰ λάβουν σύνταξιν γήρατος ἢ ἄλλας παροχάς, καὶ νὰ μὴ βασίζῃ τὰς πληροφορίας του ἐπὶ τῶν ἐνόρκων δηλώσεων τῶν ἠσφαλισμένων καὶ/ἢ ἐπὶ τῶν πιστοποιητικῶν τῶν Κοινοταρχῶν τὰ ὁποῖα πολλάκις ἀπεδείχθησαν ἀνακριβῆ καὶ ἀπέβησαν πρὸς ζημίαν τοῦ Ταμείου.

Ἡ εἰσήγησις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὅπως ἱδρυθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας μόνιμος Ἐπιτροπὴ περιφρουρήσεως, διασφαλίσεως καὶ προστασίας τῶν οἰκονομικῶν πόρων τοῦ Ταμείου, ἀποτελουμένη ἀπὸ ἐκπροσώπους τῶν Ἐργοδοτικῶν, Ἐργατοϋπαλληλικῶν καὶ Ἀγροτικῶν Ὀργανώσεων ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐλπίζω νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ νὰ διαβιβασθῇ μέσῳ τοῦ ἐντίμου Προέδρου τῆς Βουλῆς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Ἓν σοβαρὸν θέμα τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ διαφύγῃ τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς εἶναι καὶ ὁ σοβαρὸς κίνδυνος οἰκονομικῆς ἀφαιμάξεως τοῦ Ταμείου εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἤθελε μελλοντικῶς ἐπιδιωχθῇ ἡ ἐπανασύνδεσις τῶν Τούρκων μὲ τὸ Σχέδιον. Ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου εἰσήγησις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων θὰ πρέπει νὰ τύχῃ τῆς ἐγκρίσεως τῆς Βουλῆς καὶ νὰ διαβιβασθῇ διὰ τοῦ ἐντίμου Προέδρου της εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ λάβῃ τὰ δέοντα μέτρα, ὥστε εἰς περίπτωσιν ἐπανασυνδέσεως τῶν Τούρκων μὲ τὸ Σχέδιον νὰ ὑποχρεωθοῦν νὰ καταβάλουν εἰς τὸ Ταμεῖον ὡς σύνολον τὰς ὑπ' αὐτῶν ὀφειλομένας ἀπὸ τοῦ 1964 εἰσφορᾶς, αἵτινες ὑπελογίσθησαν εἰς £350.000 ἐτησίως.

Τότε καὶ μόνον τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων θὰ καταστῇ ἰσχυρόν, διὰ νὰ ἀνταποκρίνεται πλήρως πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις του χωρὶς νὰ χρειάζεται μελλοντικῶς νέαν οἰκονομικὴν αἱμοδοσίαν εἰς βάρος τῶν ἠσφαλισμένων καὶ τῆς Πολιτείας ὅταν ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅλαι αἱ τάξεις τῶν ἠσφαλισμένων ἐπιδείξουν τὸ ἐπιβαλλόμενον ἐνδιαφέρον καὶ συναίσθησιν τῆς ὑποχρεώσεώς των νὰ σταθοῦν συμπαραστάται τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου εἰς τὴν προσπάθειάν του νὰ προστατεύσῃ τὸ Ταμεῖον ἀπὸ οἱανδήποτε παράνομον ἐπιβουλὴν ὁποθενδήποτε προερχομένην, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ ἁρμόδιοι ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου ἐπιδείξουν ἐντονωτέραν συναίσθησιν εὐθύνης καὶ διενεργοῦν αὐστηρότερον ἔλεγχον ἐπὶ τῶν προσώπων τῶν δικαιουμένων καὶ/ἢ ὑποχρεουμένων νὰ ἀσφαλισθῶσι, καθὼς καὶ τῶν προσώπων τῶν δικαιουμένων εἰς παροχὴν συντάξεως γήρατος καὶ/ἢ ἄλλων παροχῶν. Διότι τὰ παθήματά μας πρέπει νὰ μᾶς γίνωνται μαθήματα ἐὰν ἐπιθυμῶμεν, πράγματι, νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν εὐημερίαν καὶ πρόοδον τοῦ τόπου μας καὶ τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ Κυπριακοῦ Λαοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χαρίδημος Χατζηχάρος εἶχεν ἐγγραφῇ προηγουμένως καὶ ἔχει τὸν λόγον.

ΧΑΡ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀγαπητοὶ κύριοι συνάδελφοι Βουλευταί.

Καλούμεθα σήμερον νὰ ψηφίσωμεν, ἐσπευσμένως, τὸ ὑπὸ συζήτησιν τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς Νόμον.

"Αν ἡ Βουλὴ ψηφίσῃ τοῦτο, ὡς ἔχει, τότε αἱ εἰσφοραὶ τῶν ἠσφαλισμένων αὐξάνονται αὐτομάτως κατὰ 77,7% κατὰ μέσον ὅρον, ἐναντι παροχῶν ἐκ τοῦ Ταμείου 7—8% κατὰ μέσον ὅρον.

Πιστεύω ὅτι δὲν ἔπρεπε κατ' οὐδένα λόγον νὰ αὐξηθοῦν αἱ εἰσφοραί, ἂν καὶ οἱ «κατασκευάσαντες» τὸ Νομοσχέδιον προσεπάθησαν νὰ τοῦ βάλουν ὀλίγον «ζαχαρόνερον» διὰ τῆς μικρᾶς αὐξήσεως καὶ τῶν παροχῶν μέχρις 7—8% κατὰ μέσον ὅρον.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῆς ὑπερβολικῆς καὶ αἰφνιδιαστικῆς αὐξήσεως τῶν εἰσφορῶν, τὴν ὁποίαν εἶμαι βέβαιος δὲν θὰ δεχθοῦν ἀδιαμαρτυρήτως ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι, παρατηρῶ μετὰ λύπης μου, ὅτι γίνεται καὶ ἑτέρα ἀδικία εἰς βάρος τῶν αὐτοεργοδοτουμένων, καὶ ἰδίως τῶν γεωργῶν. Δὲν εἰσέρχομαι εἰς λεπτομερείας, ἀλλὰ λαμβάνω ὑπ' ὄψιν τοὺς μισθωτοὺς ἄρρενας ἄνω τῶν 18 ἐτῶν, τῶν ὁποίων ἡ αὔξησις εἰσφορῶν ἀνέρχεται εἰς 50%, ἐνῶ διὰ τοὺς αὐτοτελῶς ἐργαζομένους, ἡ αὔξησις ἀνέρχεται εἰς 100%. Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι εὐεργέτημα ἡ παροχὴ ἐκ τοῦ Ταμείου, ὅταν ἕνας αὐτοτελῶς ἐργαζόμενος πληρώνῃ ἀπὸ τοῦ δεκάτου ὀγδόου ἔτους τῆς ἡλικίας του ἑβδομαδιαίως 320 μίλς, δηλαδὴ περίπου £16—17 λίρας καθ' ἕκαστον ἔτος μέχρι τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας του. Τὸ ποσὸν τοῦτο τελικῶς ὑπερβαίνει συνολικῶς τὰς £800,000 μίλς, ἀνέρχεται δὲ μετὰ τῶν τόκων του εἰς πολλὰς χιλιάδας λιρῶν, διὰ νὰ λάβῃ ὁ ἀσφαλισμένος ἀμφίβολον σύνταξιν. Μᾶλλον αὐτὸς καλεῖται νὰ ἐνισχύσῃ τὸ Ταμεῖον ἐκ τῶν ὑστερημάτων του, πρὸς χάριν ἄλλων.

Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ μακρηγορήσω, ἀλλὰ τὸ θέμα εἶναι τοιοῦτον ποὺ δὲν ἐξαντλεῖται διὰ βραχέων.

Οἱ ἀποστείλαντες τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον καὶ ἀπαιτοῦντες ὅπως ψηφισθῇ ἀμέσως, φέρουσιν ὡς λόγον τῆς αὐξήσεως τῶν εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον τὴν ζημίαν τὴν ὁποίαν τοῦτο ὑπέστη ἐκ τῆς συνταξιοδοτήσεως 7,000 γερόντων, αὐτοαπασχολουμένων, καὶ κυρίως γεωργῶν· δηλαδὴ τονίζουν τὴν λέξιν γ ε ω ρ γ ῶ ν, οἱ ὁποῖοι, ὡς λέγουν, ἐξηπάτησαν τὸ Ταμεῖον διὰ ψευδῶν δηλώσεων. Διαμαρτύρομαι ἐντονώτατα διὰ τὸν λίβελλον ἐναντίον τῆς τάξεως τὴν ὁποίαν κατηγοροῦν.

Καὶ δὲν εἶναι μικρὸν τὸ ποσὸν τῆς ἐπιβαρύνσεως, ἐφ' ὅσον τὸ ἀναβιβάζουν οἱ ἀναλογισταί των εἰς £15.000.000. Διατὶ δὲν ἐσκέφθησαν ὅτι συμπεριλαμβάνοντες εἰς τὸ Σχέδιον αὐτὰς τὰς 7 χιλιάδας ὑπεργήρους, μεταξὺ 65 καὶ 90 ἐτῶν, θὰ ἔπεφτεν ἔξω τὸ Ταμεῖον, καίτοι πιστεύω ὅτι αὐτοὶ ἐδικαιοῦντο συντάξεως γήρατος; Ποῖα στοιχεῖα ἔχουν οἱ ἁρμόδιοι τοῦ Ταμείου εἰς χεῖρας των, τὰ ὁποῖα νὰ φανερώνουν ὅτι οἱ γέροντες αὐτοὶ τῶν 7 χιλιάδων, εἶχον δηλώσει ψευδῶς;

Καὶ ἂν ἔχουν τοιαῦτα στοιχεῖα, διατὶ δὲν τοὺς προσάγουν εἰς τὰ Δικαστήρια νὰ τιμωρηθοῦν, καὶ συνάμα νὰ ἐπιστρέψουν τὰ χρήματα ποὺ ἔλαβαν; Φαίνεται, μᾶλλον εἶναι βέβαιον, ὅτι ηὔξησαν τὰς εἰσφορὰς τῶν αὐτοαπασχολουμένων γεωργῶν διπλασίως ἐν συγκρίσει μὲ τοὺς μισθωτούς, διὰ νὰ πληρώσουν αὐτοὶ οἱ αὐτοεργοδοτούμενοι, καὶ κυρίως γεωργοί, τὰς ἁμαρτίας ἄλλων, διὰ τὴν πτώχευσιν τοῦ Ταμείου. Ἡ θεραπεία τῆς καταστάσεως δὲν ἔπρεπε νὰ γίνῃ διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ ὕψους τῶν εἰσφορῶν τῶν ἠσφαλισμένων. Εἶναι καιρὸς νὰ παύσῃ τὸ εὔκολον μπάλωμα διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ὑποχρεώσεων, καὶ τῶν διαφόρων φόρων. Ἄλλοι κάμνουν τὰ λάθη καὶ ἄλλοι καλοῦνται νὰ πληρώσουν! Ἀλλὰ τὸ πλέον ἐξοργιστικὸν εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν εἶναι τὸ ὅτι οἱ ἁρμόδιοι δὲν προέβλεψαν, ὥστε νὰ ἀποστείλουν τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐγκαίρως, ἀσχέτως ἂν θὰ ἐψηφίζετο ἢ ὄχι, καὶ τώρα μᾶς λέγουν ὅτι δὲν ὑπάρχει περιθώριον χρόνου. Δηλαδή, λέγουν εἰς τὴν Βουλὴν «εἴσθε ὑπόχρεοι νὰ τὸ ψηφίσετε. Δὲν ὑπάρχει καιρὸς διὰ συζητήσεις ἢ τροποποιήσεις».

Τὸ τοιοῦτον σημαίνει ὅτι δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ γνώμη τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ καλεῖται αὕτη, δίκην θεραπαινίδος τῆς Κυβερνήσεως, νὰ ψηφίσῃ τροχάδην ἓν τοιοῦτον Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐπηρεάζει διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ ὕψους τῶν εἰσφορῶν ἕνα ὁλόκληρον κόσμον.

Εἶναι καιρὸς πλέον, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί, νὰ ἀναλάβωμεν τὰς εὐθύνας μας ὡς Σῶμα, διὰ νὰ περιφρουρήσωμεν τὸ γόητρον τῆς Βουλῆς ἡ ὁποία, κατὰ τὴν ταπεινήν μου γνώμην, περιέπεσεν εἰς τελείαν ἀνυποληψίαν.

Ἂν πρόκειται νὰ ψηφίζωμεν ἀσυζητητὶ κάθε στελλόμενον Νομοσχέδιον (καὶ δυστυχῶς πολλάκις συνέβη τοῦτο), τότε ἡ ὕπαρξις τοῦ Σώματος τούτου ἄχρηστος εἶναι καὶ σπατάλη τοῦ δημοσίου χρήματος.

Ἐκτὸς ἂν χρειάζεται διὰ νὰ ἐπωμίζεται τὰς εὐθύνας τῶν ψηφισθέντων Νόμων.

Ὀρθῶς ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία ἐμελέτησε τὸ Νομοσχέδιον καὶ συνέταξε τὴν πρὸ ὀλίγου ἀναγνωσθεῖσαν Ἔκθεσίν της, ἐξέφρασε τὴν δυσφορίαν της, διότι τοῦτο κατετέθη πολὺ ἀργά, ὥστε νὰ μὴν εἶναι εἰς θέσιν νὰ εἰσηγηθῇ οἱασδήποτε τροποποιήσεις, προκειμένου νὰ ψηφισθῇ τοῦτο μέχρι τέλους Ἰουνίου. Ὅμως, πέραν τούτου, δὲν εἰσηγεῖται τὴν μὴ ψήφισίν του, ὡς ὤφειλε. Νομίζω ὅτι μεγαλυτέρα ζημία προκύπτει ὅταν ψηφίζεται Νομοσχέδιον ἐναντίον τῆς γνώμης καὶ τῆς θελήσεως τῆς Βουλῆς, παρὰ ὅταν μέλλῃ νὰ ὑπάρξῃ ἀργοπορία ὡς ἐκ τῆς ἀναβολῆς τῆς ψηφίσεώς του.

Δὲν δύναμαι δυστυχῶς νὰ ἀφήσω ἀπαρατήρητον καὶ τὸ ὅ,τι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, ἐπηρεασθεῖσα ἀπὸ τὴν εἰσηγητικὴν πρότασιν τοῦ Ὑπουργείου, ἀντέγραψε ταύτην εἰς τὴν Ἔκθεσίν της, καί, τὸ πλέον λυπηρόν, συνεμερίσθη τὴν γνώμην τοῦ Ὑπουργείου, ὅτι αἱ ἑπτὰ χιλιάδες αὐτοτελῶς ἐργαζόμενοι γέροντες καὶ ἰδίως γεωργοί, οἵτινες ἔλαβον συντάξεις γήρατος, ἐξηπάτησαν διὰ ψευδῶν δηλώσεων τὸ Ταμεῖον τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Διὰ τοὺς λόγους οὓς ἐξέθεσα ἐν συντομίᾳ θὰ καταψηφίσω τὸ Νομοσχέδιον, καὶ παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους συναδέλφους νὰ ἀναβάλουν τὴν ψήφισίν του, διὰ νὰ ἐπενεχθοῦν αἱ ἀπαιτούμεναι τροποποιήσεις, καὶ νὰ διορθωθοῦν τὰ κακῶς ἔχοντα.

Δὲν εἶναι νοητὸν νὰ φορτώνωμεν μὲ μιὰν μονοκονδυλιάν, τὸν κόσμον, μὲ τόσον μεγάλας αὐξήσεις εἰσφορῶν ἑκατομμυρίων λιρῶν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον κατέστη ἀπαραίτητον διὰ τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ἀναφέρονται εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Ἐν τούτοις θὰ πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι πολὺ βεβιασμένως καλεῖται τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς νὰ μελετήσῃ καὶ νὰ ἐγκρίνῃ ἓν τόσον σοβαρὸν νομοσχέδιον.

Αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, παρὰ τὰ κενὰ τὰ ὁποῖα παρουσιάζουν, ἀποτελοῦν σοβαρὰν κατάκτησιν τῶν ἐργαζομένων τῆς Κύπρου καὶ τῶν ὀργανώσεών των. Αὐτὴ ἡ κατάκτησις θὰ πρέπει ὄχι μόνον νὰ προασπισθῇ ἀποτελεσματικῶς ἀλλὰ καὶ νὰ βελτιωθῇ.

Συμφώνως πρὸς τὰ πορίσματα τοῦ ἀναλογιστοῦ, τὸν ὁποῖον μετεκάλεσεν ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διὰ σχετικὴν γνωμάτευσιν, τὸ συσσωρευθὲν ἀπόθεμα τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968 ἀνήρχετο εἰς £6.205.016, θὰ ἐξαντληθῇ περὶ τὸ τέλος Ὀκτωβρίου 1974 ἐὰν τὸ ὕψος τῶν εἰσφορῶν παραμείνῃ ὡς ἔχει σήμερον.

Ἡ Ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀναφέρει τοὺς λόγους οἵτινες ἐπέβαλον τὴν αὔξησιν τῶν εἰσφορῶν. Δὲν πρόκειται νὰ ἐπεκταθῶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, παρ' ὅλον ποὺ ἐκ πρώ-

της ὄψεως τὸ ὕψος τῶν ηὐξημένων εἰσφορῶν παρουσιάζεται μεγάλον, ἀλλὰ θέλω ἁπλῶς νὰ τονίσω ὅτι τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἶναι ταμεῖον τῶν ἐργαζομένων καὶ οἱαδήποτε καταστρατήγησις τοῦ νόμου παραβλάπτει καὶ ὑπονομεύει ζωτικὰ συμφέροντα τῶν ἐργαζομένων.

Εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἐργαζομένων νὰ ληφθοῦν ἐγκαίρως, ὅπως προνοεῖται ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου, ὅλα τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα διὰ νὰ μὴν εὑρεθοῦν ἐκτεθειμένοι μίαν ἡμέραν οἱ ἐργαζόμενοι ἐνώπιον ἑνὸς κενοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Μεγάλην προσοχὴν θὰ πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἠσφαλισμένων. Συμφώνως πρὸς τὰ ἐπίσημα στοιχεῖα, τὸ 1967 ὁ οἰκονομικῶς ἐνεργὸς πληθυσμὸς τῆς Κύπρου ἀνήρχετο εἰς 254 χιλιάδας. Ἐκ τούτων ὑπολογίζεται ὅτι αἱ 120 χιλιάδες εἶναι μισθωτοί. Οἱ ὑπόλοιποι πρέπει νὰ εἶναι μερικῶς ἢ ὁλικῶς αὐτοεργοδοτούμενοι. Δὲν σημαίνει βεβαίως ὅτι καὶ αἱ 134 χιλιάδες τῶν ὑπολειπομένων εἶναι ἀσφαλίσιμοι. Ὅμως αἱ 40 περίπου χιλιάδες τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἠσφαλισμένων αὐτοεργοδοτουμένων προσώπων ἢ αἱ 50 περίπου χιλιάδες ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀπέκτησαν μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1967 δελτίον ἀσφαλίσεως δὲν ἀνέρχονται οὔτε εἰς τὸ 50% ἐκείνων ποὺ ἔπρεπε νὰ εἶχον ἀσφαλισθῇ.

Ἡ κατάστασις αὕτη, ἐὰν συνεχισθῇ, θὰ ἀποτελῇ κίνδυνον διὰ τὸ μέλλον τοῦ ταμείου καὶ θὰ παρεμποδίζῃ τὴν βελτίωσιν τῶν παρεχομένων ὠφελημάτων. Ἐπιβάλλεται, λοιπόν, παραλλήλως μὲ τὴν αὔξησιν τῶν εἰσφορῶν ποὺ προνοεῖ τὸ παρὸν νομοσχέδιον, νὰ αὐξηθῇ αἰσθητῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἠσφαλισμένων αὐτοεργοδοτουμένων. Ἡ τοιαύτη αὔξησις θὰ ἀποβῇ πρὸς ὄφελος ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν ἠσφαλισμένων καὶ θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν παρεχομένων ὠφελημάτων.

Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκομένου αὐτοῦ σκοποῦ ἐπιβάλλεται ἡ ἀνάληψις διαφωτιστικῆς ἐκστρατείας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων εἰς τρόπον, ὥστε νὰ κατανοηθῇ ὑπὸ τῶν αὐτοεργοδοτουμένων ὅτι τὸ συμφέρον των ὑπαγορεύει τὴν ἀσφάλισίν των.

Χρειάζεται νὰ γνωρίσουν ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι τὰ ὠφελήματα ποὺ παρέχει τὸ ταμεῖον καὶ νὰ πεισθοῦν νὰ προσχωρήσουν εἰς τὸ σύστημα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Τὸ ταμεῖον ὡς γνωστὸν παρέχει : Ἐπίδομα γάμου, ἐπίδομα τοκετοῦ καὶ μητρότητος, ἐπίδομα ἀσθενείας, ἀνεργιακὸν ἐπίδομα, σύνταξιν χηρείας, ἐπίδομα θανάτου, ὠφέλημα ὀρφανίας καὶ σύνταξιν γήρατος.

Τὰ σημαντικώτερα ἐξ αὐτῶν εἶναι τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐπληρώθησαν διὰ τὰ ἔτη 1966 καὶ 1967 £39.973 καὶ £40.613 ἀντιστοίχως. Τὸ ἀνεργιακὸν ἐπίδομα ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐπληρώθησαν £103.191 διὰ τὸ 1966 καὶ £90.069 διὰ τὸ 1967. Ὁ ἀριθμὸς τῶν χηρῶν αἱ ὁποῖαι λαμβάνουν σχετικὴν σύνταξιν ἀνῆλθεν ἀπὸ 845 τὸ 1965 εἰς 1,610 κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1968, τὸ δὲ μηνιαῖον ποσὸν τὸ διατιθέμενον πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἀνῆλθεν ἀπὸ £8.281 εἰς £14.472.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν συνταξιούχων ἀνῆλθεν ἀπὸ 583 τὸ 1961 εἰς 19,267 τὸ 1968, τὸ δὲ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἐδαπανᾶτο διὰ τὰς συντάξεις ἀνῆλθε τὸ 1968 εἰς £2.247.538 ἐν συγκρίσει πρὸς £3.916 μηνιαίως τὸ 1961.

Τὸ 1966 καὶ 1967 ἐξωδεύθησαν διὰ προσωρινὴν ἐπαγγελματικὴν ἀνικανότητα £29 χιλ. καὶ £27 χιλ. ἀντιστοίχως. Βεβαίως, ὡς γνωστόν, οἱ ἀγρόται καὶ οἱ αὐτοεργοδοτούμενοι γενικῶς δὲν ἀπολαμβάνουν ὅλα τὰ ὠφελήματα ποὺ ἔχομεν ἀναφέρει. Ἡ εἰσήγησίς μας εἶναι ὅπως μελετηθῇ σοβαρῶς κατὰ τὴν νέαν τροποποίησιν τοῦ νόμου ἡ ἐπέκτασις αὐτῶν τῶν ὠφελημάτων πρὸς τοὺς ἀγρότας καὶ τοὺς ἄλλους αὐτοεργοδοτουμένους. Ἰδιαιτέραν σημασίαν δι' αὐτὰ τὰ στρώματα ἔχει ἡ παροχὴ ἐπιδόματος ἀτυχημάτων καὶ ἀσθενείας.

Διὰ τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου αὐξήσεως τῶν παροχῶν, κατὰ 11,1% διὰ συνήθεις παροχὰς καὶ κατὰ 6,7% διὰ παροχὰς λόγῳ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, αἱ δαπάναι τοῦ ταμείου θὰ αὐξηθοῦν ἔτι περισσότερον.

Τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἶναι ταμεῖον προοπτικῆς. Δὲν εἶναι τα-μεῖον μόνον τῶν δικαιούχων τῆς σήμερον ἢ τῆς αὔριον, ἀλλὰ ταμεῖον τῶν δικαι-ούχων διὰ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ αἰῶνος μας καὶ πέραν τούτου ἀκόμη. Ἐπομένως χρειάζεται ἡ κατὰ διαστήματα ἀναπροσαρμογή του εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξυ-πηρετῇ καλύτερον τοὺς ἐργαζομένους.

Αἱ συντάξεις γήρατος δι' ὡρισμένα ἐπαγγέλματα τὰ ὁποῖα εἶναι σκληρὰ καὶ ἀνθυγιεινά, ὡς εἶναι τῶν μεταλλωρύχων, λιμενεργατῶν κ.ἄ., χρήζουν ἰδιαιτέ-ρας προσοχῆς καὶ μελέτης. Ἡ συντάξιμος ἡλικία δι' αὐτὰ τὰ ἐπαγγέλματα πρέ-πει νὰ μειωθῇ διότι εἶναι γενικῶς παραδεκτὸν ὅτι οἱ ἐργάται αὐτῶν τῶν ἐπαγ-γελμάτων ἐξαντλοῦν πολὺ μεγαλυτέρας δυνάμεις καὶ τὰ περιθώρια τῆς ζωῆς των εἶναι μικρότερα.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὰς συντάξεις δι' ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν ἐπιβάλλεται ὅπως μελετηθῇ ἡ δυνατότης καλύψεως καὶ ἄλλων περιπτώσεων, ὡς ἐκείνων οἱ ὁποῖοι καθίστανται ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν λόγῳ μὴ βιομηχανικῶν ἀτυχημά-των ἢ λόγῳ μὴ ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν.

Ἓν ἄλλο βασικὸν καὶ ἀναπόσπαστον συμπλήρωμα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφα-λίσεων εἶναι ἡ θέσπισις νόμου διὰ δωρεὰν ἰατρικὴν περίθαλψιν. Χρειάζεται βε-βαίως προσεκτικὴ μελέτη διὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἑνὸς σχεδίου ὑγείας προνοοῦντος δωρεὰν ἰατρικὴν περίθαλψιν. Συμφώνως πρὸς τὰς ἀπόψεις τῶν εἰδικῶν οἰκο-νομολόγων ἡ Κυπριακὴ Οἰκονομία εἶναι σήμερον εἰς θέσιν νὰ συντηρήσῃ ἓν τοιοῦτον σχέδιον Ὑγείας τὸ ὁποῖον, βεβαίως, θὰ εἶναι χωριστὸν καὶ ἀνεξάρτη-τον ἀπὸ τὰ οἰκονομικὰ τοῦ σχεδίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Δὲν εἶναι ὀλίγαι αἱ περιπτώσεις οἰκογενειῶν αἱ ὁποῖαι κατεστράφησαν οἰκο-νομικῶς ἀφ' ἧς στιγμῆς ἓν μέλος των προσεβλήθη ὑπὸ σοβαρᾶς ἀσθενείας, διὰ τὴν ὁποίαν ἠναγκάσθησαν νὰ ἐξοδεύσουν μεγάλα ποσά, εἴτε εἰς ἐπιτοπίους κλι-νικὰς εἴτε εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Τὸ σύστημα τῆς δωρεὰν ἰατρικῆς περιθάλψεως ἀ-ποτελεῖ βασικώτατον συμπλήρωμα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ ἐπιβάλ-λεται ἡ μελετημένη ἐπεξεργασία καὶ ἐφαρμογή του.

Ἐξ ἄλλου τὸ ὅλον θέμα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀποτελεῖ μέρος τῆς πολιτικῆς πρὸς δικαιοτέραν κατανομὴν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Καὶ πρέπει νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ ποσοστὸν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τὸ ὁποῖον διατίθεται εἰς Κοινωνικὰς Ἀσφαλίσεις εἶναι εἰσέτι πολὺ χαμηλόν.

Εἶναι λυπηρὸν διότι οἱ συμπατριῶται μας Τουρκοκύπριοι ἀρνοῦνται νὰ συ-νεισφέρουν εἰς τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κατὰ τὰ τελευταῖα 5 ἔτη. Τὰ ζωτικὰ συμφέροντα τῶν Τουρκοκυπρίων ἐργαζομένων ἀπαιτοῦν ὅπως τακτο-ποιηθῇ τὸ ταχύτερον αὐτὴ ἡ ἀνωμαλία ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων, διὰ τῆς καταβολῆς τοῦ ποσοῦ τῶν εἰσφορῶν ἐκ £350.000 κατ' ἔτος. Εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τῶν Τουρκοκυπρίων νὰ γίνῃ αὐτὸ καὶ ἐλπίζομεν ὅτι θὰ κατανοήσουν τοῦτο οἱ ὑπεύ-θυνοι.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὴν εἰσήγησιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, περὶ ἱδρύσεως μονίμου Ἐπιτροπῆς περιφρουρή-σεως καὶ διασφαλίσεως τῶν οἰκονομικῶν πόρων τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφα-λίσεων, ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι τοιαύτη Ἐπιτροπὴ ὑφίσταται σήμερον καὶ εἶναι ἀντιπροσωπευτικὴ ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν. Συνεπῶς δὲν χρειάζεται ἡ ἵδρυσις νέου σώματος. Ὅ,τι χρειάζεται εἶναι νὰ χορηγηθοῦν αἱ ἀπαιτούμεναι ἐξουσίαι πρὸς τὴν ὑφισταμένην Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία τελεῖ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἐὰν εἴχομεν εἰς τὴν διάθεσίν μας περισσότερον χρόνον θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἐπιφέρωμεν ὡρισμένας τροποποιήσεις εἰς τὸ ὑπὸ συ-ζήτησιν νομοσχέδιον, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐβελτίωναν σημαντικῶς τὸ ὅλον σχέδιον περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Ἐφόσον ὅμως ὁ χρόνος δὲν ἐπιτρέπει τοῦτο ἐπιφυλασ-σόμεθα διὰ τὸ μέλλον διότι, ὡς ἔχομεν ἤδη τονίσει, τὸ ὅλον σχέδιον θὰ πρέπει συνεχῶς νὰ ἐκσυγχρονίζεται βάσει τῶν δεδομένων τῆς ζωῆς καὶ τῶν ἀναγκῶν της.

Ἐν κατακλείδι τονίζομεν καὶ πάλιν, ὅτι ὁ παρασχεθεὶς πρὸς τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς χρόνος πρὸς μελέτην τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου εἶναι ἀνεπαρκέστατος καὶ ὅτι εὑρέθημεν ἐν πολλοῖς ὑποχρεωμένοι νὰ δεχθῶμεν τὰς εἰσηγήσεις τῶν ἐμπειρογνωμόνων. Τὸ 1971, ὅτε θὰ ἐπανεξετασθῇ τὸ ὅλον θέμα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, θὰ πρέπει νὰ παρασχεθῇ ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος πρὸς σοβαρὰν μελέτην καὶ ὑποβολὴν συγκεκριμένων προτάσεων βελτιώσεως τοῦ ὅλου σχεδίου πρὸς ὄφελος τῶν ἠσφαλισμένων.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ λόγον ἔχει ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε,

Ἀσφαλῶς ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς παρέχει καὶ σαφεῖς καὶ ἱκανοποιητικὰς ἐπεξηγήσεις διὰ τοὺς ἀντικειμενικοὺς λόγους οἵτινες ἐπέβαλον τὴν ὠμὴν ἀλλὰ ἀδήρητον ἀνάγκην τῶν ηὐξημένων εἰσφορῶν, ὥστε παρέλκει νὰ ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Ἄλλωστε ἀρκετοὶ συνάδελφοι ἐξέφρασαν καὶ ἐποικοδομητικὰς καὶ ἀναλυτικὰς εἰσηγήσεις—ἔστω καὶ ἐὰν ὡρισμένοι ἀρνητικὰς—ἐπὶ τοῦ σοβαρωτάτου αὐτοῦ προβλήματος, ὥστε θὰ εἶμαι σύντομος.

Θὰ ἤθελα ὡς ἐκ τούτου, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, νὰ θίξω ἐπ' εὐκαιρίᾳ μερικὰς ἀπὸ τὰς βασικὰς ἀδυναμίας τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ὀργανικοῦ νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων αἵτινες, ὡς ἐκ τῆς προσκτηθείσης ἐμπειρίας, κατέστησαν ἐμφαντικώταται, χρήζουσαι κατὰ τὴν γνώμην μας ἀντικρύσεως καὶ μελέτης τόσον ὑπὸ τοῦ ἀναλογιστοῦ ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Τμήματος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ἐν πρώτοις τρέφω τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ἐξαγγελθεῖσα πρόθεσις τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας περὶ καθιερώσεως ἐντὸς τῶν προσεχῶν δύο ἕως τριῶν ἐτῶν τοῦ συστήματος τῶν εἰσφορῶν—καὶ κατ' ἐπέκτασιν τῶν ἀπολαβῶν κατὰ τρόπον ἀνάλογον τούτων—ἀναλόγως τοῦ εἰσοδήματος, εἶναι ὀρθή, καὶ δέον ὅπως ἐφαρμοσθῇ, κατόπιν τῆς ἀναγκαίας ἀσφαλῶς μελέτης, ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας, ἤτοι ἐντὸς τοῦ 1971 ἢ 1972. Προβλεπόμεναι ἐν προκειμένῳ δυσκολίαι, προερχόμεναι ἐκ τῆς τάξεως τῶν αὐτοεργοδοτουμένων, θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντικρυσθοῦν διὰ τῆς καθιερώσεως ὁμοιομόρφου καὶ ἰσοβάθμου εἰσφορᾶς.

Ἓν ἄλλο συναφὲς θέμα ποὺ θὰ ἤθελα νὰ θίξω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἶναι τὸ θέμα τῶν ἀπολαβῶν τῶν χηρῶν ἐν περιπτώσει θανάτου ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος τοῦ συζύγου. Μολονότι διὰ τοῦ νέου νόμου προβλέπεται σχετικὴ αὔξησις τοῦ ἐπιδόματος ἐκ διακοσίων μίλς, ἐν τούτοις πιστεύω ὅτι αἱ ἐν προκειμένῳ ἐκχωρούμεναι παροχαὶ—ὡς εἶχον καὶ ἄλλοτε τὴν εὐκαιρίαν νὰ τονίσω τόσον πρὸς τὸ Σῶμα ὅσον καὶ πρὸς ἁρμοδίους παράγοντας τοῦ ἐνδιαφερομένου τμήματος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας—εἶναι κατώτεραι τῶν ὅσον ἐξεχωροῦντο πρὸ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ νῦν συζητουμένου ὀργανικοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου. Εἶναι ἐπομένως τοῦτο θέμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου καλεῖται ἐν καιρῷ, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει συντόμως, νὰ ἐγκύψῃ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας.

Εἰς τὴν τρίτην σελίδα τῆς Ἐκθέσεώς της, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἡ Ἐπιτροπὴ ἀναφέρεται εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν 1,600 περίπου συνταξιούχων οἵτινες λαμβάνουν μειωμένην σύνταξιν, τονίζεται δὲ ὅτι τυχὸν δυσμενὴς διὰ τὸ Ταμεῖον ἀπόφασις συνεπάγεται ἐπιπρόσθετον ἐπιβάρυνσιν τοῦ Ταμείου ἐκ δύο ἑκατομμυρίων περίπου λιρῶν. Ἦτο ὅμως φυσικὸν νὰ ὑπάρξῃ, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἡ διαδικασία καὶ ἡ ἀπόληξις αὐτή, δεδομένου ὅτι ἐνῶ ἡ εἰσφορὰ τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος συνταξιούχων ἐδόθη ἀκεραία, καὶ μάλιστα προϋπαρχουσῶν καὶ τῶν

εἰσφορῶν των ὡς μισθωτῶν, ἐν τούτοις αἱ ἀπολαβαί των οὐχὶ μόνον δὲν ἐξισοῦνται πρὸς τοὺς λοιποὺς συνταξιούχους συναδέλφους των, ἀλλ' ἐλάμβανον—ὡσεὶ διὰ νὰ τιμωρηθοῦν διότι ἠναγκάσθησαν κάποτε διὰ μικρὰν ἢ μεγάλην χρονικὴν διάρκειαν νὰ ἐργασθοῦν ὡς μισθωτοὶ—καταφανῶς μειωμένην σύνταξιν. Τὸ θέμα, ὡς γνωστόν, ἔθιξε δι' ἐπερωτήσεώς του ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης εἰς τὸ παρελθόν, ἀλλ' ἡ δοθεῖσα ἁρμοδίως ἀπάντησις δὲν φρονῶ ὅτι ὑπῆρξεν ἱκανοποιητική, δράττομαι δὲ ὡς ἐκ τούτου τῆς παρούσης εὐκαιρίας διὰ νὰ συνηγορήσω ὑπὲρ τῆς παροχῆς καὶ εἰς τὴν ἐν λόγῳ τάξιν (δικαιουμένης περισσότερον πάσης ἄλλης κατηγορίας αὐτοτελῶς ἠσφαλισμένων προσώπων) πλήρους συνταξιοδοτήσεως. Θὰ ἀναμένω ὅμως, προτοῦ ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τοῦ θέματος, ἔντιμε κ. Πρόεδρε—διὰ τὸ ὁποῖον δύναται χαρακτηριστικῶς νὰ λεχθῇ ὅτι ἐστήθη ὑφ' ἡμῶν πολὺ καλῶς προσχεδιασμένη παγίς, διὰ νὰ μὴν εἴπωμεν ἐνέδρα, κατὰ τῶν ἀτυχῶν τούτων συνταξιούχων—μέχρις ὅτου ἐκδοθῇ ἡ ἀναμενομένη ἀπόφασις τοῦ ἀνωτάτου Δικαστηρίου.

Τυχὸν ἐπανάληψις τῆς καταβολῆς τῆς συντάξεως πρὸς τοὺς Τούρκους συνταξιούχους, εἴτε ἐπιβαλλομένη διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, εἴτε διὰ διευθετήσεως τοῦ πολιτικοῦ προβλήματος (ὡς ἀναφέρει ἐν τῇ Ἐκθέσει της πρὸς τὸ Σῶμα ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ) δὲν νοεῖται ἄνευ διεξαγωγῆς ἐπισταμένων ἁρμοδίων ἐρευνῶν πρὸς διακρίβωσιν τῶν περιπτώσεων ἐκείνων καθ' ἃς ἐπιβάλλεται ἡ καταβολὴ τῶν εἰσφορῶν ἐκ μέρους τῶν Τούρκων συνταξιούχων, ἐν περιπτώσει ἐπισημάνσεως ἀπασχολουμένων, πιστεύω δὲ ὅτι ὑπάρχουν τέτοιοι ἀπασχολούμενοι, ὑποχρεούμενοι νὰ καταβάλουν καὶ τὸ τελευταῖον μίλ τῶν ὀφειλῶν των.

Τέλος, ἐν σχέσει μὲ τὴν πρακτικὴν διαδικασίαν τοῦ Τμήματος, εἶναι καιρὸς ὅπως τὸ Τμῆμα ἐφοδιασθῇ μὲ μηχανικὴν ἐγκατάστασιν αὐτομάτου παραλαβῆς τῶν ἀσφαλιστικῶν δελτίων—διὰ τὸ ὁποῖον ἀνεφέρθημεν καὶ πρὸ τετραετίας καὶ οἱ πάντες ἐπιζητοῦν τοῦτο—πρὸς ταχύρρυθμον ἀφ' ἑνὸς ἀλλὰ καὶ θετικωτέραν ἀφ' ἑτέρου διεξαγωγὴν τῆς ὅλης ἐργασίας. Ἴσως διὰ τοῦ τρόπου τούτου καταστῇ δυνατὴ καὶ ἡ παροχὴ εἰδικῶν ἀποδείξεων ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ἢ τῇ παραδώσει τοῦ ἀσφαλιστικοῦ δελτίου ἐμφαινουσῶν τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰσφορῶν, πρᾶγμα ὅπερ θὰ ἐξυπηρετήσῃ διπλοῦν ἀντικειμενικὸν σκοπόν: Νὰ κατοχυρώσῃ καὶ τὸν ἠσφαλισμένον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἴδιον τὸ σχέδιον ἀπὸ ὁριστικὴν καὶ ἀμετάκλητον αὐτὴν τὴν φορὰν χρεωκοπίαν ἐν περιπτώσει συμβεβηκότος ἀπευκταίου, ὡς εἶναι ἡ ἐξαφάνισις τῶν ἀρχείων εἴτε ἐκ πυρκαϊᾶς, εἴτε ἐκ βομβαρδισμοῦ, εἴτε ἐξ ἄλλου γεγονότος ἀπορρέοντος ἐκ τῆς παρούσης ἀσταθμήτου καὶ ἀπροβλέπτου ἐξελίξεως τοῦ ἐθνικοῦ μας θέματος.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Δὲν θὰ ὁμιλήσω ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ αὐτοῦ μέτρου, τοῦ θεσμοῦ τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, οὔτε καὶ ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ νομοσχεδίου, διότι τόσον ἡ Εἰσηγητικὴ Ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργείου ὅσον καὶ ἡ Ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπῆρξαν ἀρκούντως ἀναλυτικαὶ καὶ ἔδωσαν τοὺς λόγους διὰ τὴν ὑποστήριξιν αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου.

Χαρακτηριστικόν, ὅμως, εἶναι ὅτι εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς ἐχρησιμοποιήθησαν βαρεῖαι ἐκφράσεις διὰ τὴν ὑποστήριξίν των, τὰς ὁποίας ἀπορρίπτω, ἰδιαίτερα δὲ τὸν χαρακτηρισμὸν ὅτι μία μεγάλη ὁμὰς ἑπτὰ χιλιάδων ἐκ τῶν δέκα περίπου χιλιάδων οἱ ὁποῖοι ἐδηλώθησαν ὡς αὐτοτελῶς ἐργαζόμενοι—κατώρθωσαν τὴν συνταξιοδότησίν των διὰ ψευδῶν παραστάσεων, διὰ ψευδῶν δηλώσεων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον παρουσιάζει τὸ σύνολον τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων γεωργῶν ἢ ἄλ-

λων ἐργαζομένων, ὡς προσπαθούντων νὰ παραπλανήσουν τὴν Κυβέρνησιν. Τοῦτο ἀκόμη τείνει νὰ παρουσιάσῃ τὸ σύνολον τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ὅτι χρησιμοποιεῖ τοιαύτας μεθόδους διὰ νὰ ἐπιτύχῃ μερικὰς λίρας διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ ζῆν του.

Ἡ σύντομος ἀγόρευσίς μου εἶναι διὰ νὰ ἐκφράσω τὴν ἀπορίαν μου καὶ τὴν δυσφορίαν μου ταὐτόχρονα διὰ τὴν καθυστέρησιν ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας νὰ μετακαλέσῃ τὸν ἀναλογιστήν. Οὕτω ὁ ἀναλογιστὴς ἐκλήθη κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1968, δηλ. ἐντὸς τῶν ὁρίων ποὺ ἐπροvοοῦσεν ὁ προηγούμενος νόμος, ἐνῷ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον εἶχεν ὑπ' ὄψιν του ὅτι ἡ ἐργασία τοῦ ἀναλογιστοῦ θὰ ἀπήτει ἐννέα μῆνας. Συνεπῶς ὁ ἀναλογιστὴς ἐκλήθη τὴν δωδεκάτην, δηλ. τὸ τέλος Δεκεμβρίου, διὰ νὰ ἔχῃ τὴν ἔκθεσίν του ἑτοίμην ἐντὸς πέντε μηνῶν.

Ἡ ὅλη ἐργασία, ὅπως φαίνεται, ἔγινε βεβιασμένα ἀλλὰ καὶ καθυστερημένα ἀπὸ πλευρᾶς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, καθ' ἣν στιγμὴν εἶχε διαπιστωθῇ αὐτὴ ἡ κατάστασις εἰς τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀπὸ τοῦ 1967 καὶ ἑπομένως αἱ ἐνέργειαι ἔπρεπε νὰ εἶχον γίνει πολὺ ἐνωρίτερον, ὥστε τόσον αἱ ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις ὅσον καὶ τὸ Σῶμα τοῦτο νὰ εἶναι πλήρως εἰς θέσιν νὰ μελετήσουν τὸ ὅλον πρόβλημα.

Ἐκφράζω ἐπίσης τὴν δυσφορίαν μου διὰ τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ ὀργανώσεις, αἱ ὁποῖαι μετέχουν τῆς διαχειρίσεως τοῦ Ταμείου αὐτοῦ, πολὺ καθυστερημένα ἔλαβον γνῶσιν τῆς καταστάσεως αὐτῆς ὥστε νὰ μὴ δυνηθοῦν νὰ ἐκφράσουν οἱανδήποτε ἄποψιν τόσον ἐπὶ τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων αὐτοῦ καθ' ἑαυτοῦ, ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη. Δικαιολογημένως, ὡς ἐκ τούτου, οἱ ἐργαζόμενοι ἐξέφρασαν τὴν ἀνησυχίαν των διὰ τὸν κίνδυνον τὸν ὁποῖον διέτρεξεν ὁ θεσμὸς αὐτὸς τῆς κοινωνικῆς προνοίας, ὁ ὁποῖος ἐπετεύχθη διὰ τῶν συνεχῶν ἀγώνων τῶν ὠργανωμένων ἐργατοϋπαλλήλων, παρὰ τὰς τυχὸν ἐλλείψεις ποὺ παρουσιάζει. Καὶ ἐνῷ ἀνέμενον μᾶλλον αὔξησιν τῶν πρὸς αὐτοὺς παροχῶν, καλοῦνται σήμερον νὰ εἰσφέρουν ἐπιπροσθέτους εἰσφορὰς πρὸς κάλυψιν τῶν ἐλλειμμάτων καὶ τῆς διατηρήσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ Ταμείου τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὑπάρχουν σήμερον περὶ τὰς 143,000 ἠσφαλισμένοι καὶ θὰ αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ἀκόμη περισσότερον ἐὰν γίνῃ ἀποτελεσματικὸς ἔλεγχος, ἰδίως μεταξὺ τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων, διότι ἐκ τοῦ συνολικοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ μόνον 32 περίπου χιλιάδες εἶναι αὐτοτελῶς ἐργαζόμενοι καὶ οἱ μισθοσυντήρητοι περίπου 111,000.

Ἡ ὀλιγωρία ὅμως ἡ ὁποία ἐπεδείχθη εἰς τὴν μετάκλησιν τοῦ ἀναλογιστοῦ, ἀφοῦ ἤδη εἶχε διαφανῆ ἡ ἐπισφαλὴς θέσις τοῦ Ταμείου ἀπὸ τοῦ 1967, ἀποτελεῖ ἐξ ὁλοκλήρου εὐθύνην τῆς Κυβερνήσεως. Θὰ ἠδύνατο δὲ νὰ ἀποφευχθῇ ἡ κρίσις καὶ αἱ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν νέαι εἰσφοραί, ἀκόμη δὲ καὶ νὰ ἰσοσκελισθοῦν τὰ ἐλλείμματα ποὺ ἐσημειώθησαν, ἐὰν ἡ ἐργασία ἐγίνετο πολὺ πλέον ἐνωρίς. Αἱ προτεινόμεναι αὐξήσεις εἰσφορῶν ἀνέρχονται, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴν Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν, ἀπὸ 50–225%. Ἰδιαιτέρως εἶναι ἀρκούντως ὑψηλὸν τὸ ποσοστὸν αὐξήσεως διὰ τὰς ἐργαζομένας γυναῖκας καὶ διερωτῶμαι ἐάν, παραλλήλως, ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς ἔλαβε πρόνοιαν νὰ κατοχυρώσῃ καὶ τὸ κατώτερον ὅριον ἡμερομισθίων, διότι δὲν εἶναι ἄγνωστον ὅτι προστατεύεται ἡ ἀνομία διὰ τοῦ ἰσχύοντος νόμου περὶ κατωτάτου ἡμερομισθίου.

Ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦμαι ὅπως ὑπάρξῃ στενωτέρα παρακολούθησις, ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν, τοῦ Ταμείου τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ ἔλεγχος ὑπό τινος διορισθησομένου σώματος, ἀλλὰ προπαντὸς μία νέα ἀναλογιστικὴ ἐρ`ασία ἐπὶ τῶν νέων δεδομένων, ὥστε ὅλοι οἱ ἠσφαλισμένοι νὰ αἰσθάνωνται πράγματι ἀσφαλεῖς ὅτι θὰ τύχουν πάντοτε τῶν εὐεργετημάτων τοῦ Ταμείου καί, εἰ δυνατόν, εἰς μεγαλύτερον βαθμόν, ἀλλὰ προπαντὸς διὰ νὰ ἐπανακτηθῇ ἡ πρὸς αὐτὸ ἐμπιστοσύνη, ἡ ὁποία, ὁμολογουμένως, παρὰ τῇ κοινῇ γνώμῃ ἔχει ἐλαττωθῇ. Πολὺ φοβοῦμαι ὅτι τοῦτο θὰ ἐπηρεάσῃ καὶ ἄλλα κοινωφελῆ ταμεῖα

τὰ ὁποῖα εἴτε διαχειρίζονται αἱ ἐργατικαὶ ὀργανώσεις εἴτε πρόκειται νὰ ἀναλάβῃ τὸ Ὑπουργεῖον κατόπιν παραστάσεων τῶν ὀργανώσεων, ὡς π.χ. τὸ Ταμεῖον Προνοίας τῶν ἐργαζομένων εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχουν οὐχὶ ὀλιγώτερα ποσὰ (ἐκ μιᾶς μόνον προχείρου ἐρεύνης, τοὐλάχιστον 15 ἑκατομμύρια λιρῶν εὑρίσκονται διεσκορπισμένα εἰς τὰ διάφορα ταμεῖα προνοίας καὶ διὰ τῶν ἐνεργειῶν τῶν Συντεχνιῶν γίνεται προσπάθεια ὥστε καὶ αὐτὰ νὰ τεθοῦν ὑπὸ κάποιον ἐνιαῖον ἔλεγχον). Ἐπαναλαμβάνω ὅτι αὐτὴ ἡ σημερινὴ θέσις τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων θὰ ἐπηρεάσῃ ἓν τινι μέτρῳ καὶ τὴν στάσιν τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων ἔναντι τοῦ θέματος τῆς ἐνοποιήσεως τῶν ταμείων προνοίας. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ ὁμιλήσουν;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, ἀπὸ τὴν θέσιν μου θὰ ἤθελα νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν ἔντιμον συνάδελφον κ. Παπαϊωάννου, σχετικῶς μὲ τὴν εἰσήγησιν τῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως ὁρισθῇ Εἰδικὴ Ἐπιτροπεία διὰ τὴν περιφρούρησιν, διασφάλισιν καὶ προστασίαν τῶν οἰκονομικῶν πόρων τοῦ Ταμείου.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὑπάρχει μία Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ὁποίαν μετέχουν καὶ ἐκπρόσωποι ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων, ἀλλ' αὕτη δὲν ἔχει τὰς ἁρμοδιότητας τὰς ὁποίας εἰσηγεῖται ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή. Δηλαδὴ δὲν ἔχει τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν ἁρμοδιότητα νὰ περιφρουρῇ καὶ νὰ διασφαλίζῃ τοὺς οἰκονομικοὺς πόρους τοῦ Ταμείου.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας εἰσηγεῖται ὅπως διορισθῇ μία Ἐπιτροπὴ μὲ τὰς ἁρμοδιότητας καὶ τὰς ἐξουσίας αὐτάς, διὰ νὰ περιφρουρῇ, νὰ διασφαλίζῃ καὶ νὰ προστατεύῃ τοὺς οἰκονομικοὺς πόρους τοῦ Ταμείου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐξ ὅσων ἐνθυμοῦμαι εἰς τὴν ὁμιλίαν του ὁ κ. Παπαϊωάννου ἀνέφερεν ὅτι ὑπάρχει Ἐπιτροπή, ἀλλὰ ἀνεγνώρισεν ὅτι δὲν διαθέτει αὕτη τὴν δέουσαν ἁρμοδιότητα καὶ ἐξουσίαν. Ἑπομένως ὑπάρχει πλήρης σύμπτωσις ἀπόψεων μεταξὺ τοῦ κ. Μιχαηλίδη καὶ τοῦ κ. Παπαϊωάννου.

Ὑπάρχουν ἄλλοι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ ὁμιλήσουν;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων θὰ ἤθελε νὰ ἀποταθῇ πρὸς τὸ Σῶμα ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς καί, ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε, θὰ ἤθελα νὰ λάβω τὸν λόγον ἀμέσως μετὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἶναι εὐχάριστον διότι τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ παρηκολούθησεν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Εἶναι ἐπίσης πολὺ εὐχάριστον διὰ τὴν Βουλὴν τὸ ὅτι ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς θὰ προσέλθῃ διὰ νὰ προβῇ ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτῆς εἰς δήλωσιν.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔχει τὸν λόγον.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ :

(ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Εὐχαριστῶ πάρα πολὺ διὰ τὴν εὐκαιρίαν ποὺ μοῦ παρέχετε νὰ ὁμιλήσω ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς διὰ νὰ ἄρω ὡρισμένας παρανοήσεις, κατὰ τὴν γνώμην μου, αἱ ὁποῖαι ἐπικρατοῦν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Εὐχαριστῶ τοὺς κυρίους Βουλευτὰς διὰ τὰς παρατηρήσεις των καὶ τὰς εἰσηγήσεις των διὰ τὴν εὐρωστίαν τοῦ Ταμείου, ἡ ὁποία ἀσφαλῶς εἶναι κοινὴ ἐπιδίωξις ὅλων μας.

Ἐν πρώτοις ἀπολογοῦμαι καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς διὰ τὸν κάπως ἐσπευσμένον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἡ Βουλὴ καλεῖται νὰ ψηφίσῃ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον.

Δυστυχῶς ἡ πίεσις τοῦ χρόνου ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας εἶναι ἀναπόφευκτος διὰ καθαρῶς τεχνικοὺς λόγους. Ἐν τούτοις δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἐκληφθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὡς ὀρθὴ ἡ παρατήρησις τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Σαββίδη, ὅτι δηλαδὴ ἀντιμετωπίζομεν σήμερον τὸ δίλημμα «ἢ ψηφίζεται τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἔχει ἢ διαλύεται τὸ Ταμεῖον».

Τὸ Ταμεῖον δὲν ἀντιμετωπίζει οὔτε σήμερον, οὔτε εἰς τὸ ἀμέσως προσεχὲς μέλλον κίνδυνον χρεωκοπίας, ἐφ' ὅσον καὶ ἄνευ οἱασδήποτε τροποποιήσεως τῶν εἰσφορῶν καὶ τῶν ὠφελημάτων τὰ ἀποθέματα τοῦ Ταμείου εἶναι ἀρκετὰ διὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὰς ἀνάγκας του μέχρι τοῦ 1974.

Ἐὰν τὸ Νομοσχέδιον δὲν ψηφισθῇ ἐντὸς τοῦ μηνός, ἀλλὰ τὸν ἑπόμενον ἢ τὸν μεθεπόμενον μῆνα, ἁπλούστατα τὰ νέα ἐπίπεδα εἰσφορῶν καὶ ὠφελημάτων δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀρχίσουν ἐφαρμοζόμενα πρὸ τῆς πρώτης Δευτέρας τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1970. Δηλαδὴ θὰ παρουσιασθῇ καθυστέρησις ἑνὸς ἔτους, ἡ ὁποία τὴν μὲν οἰκονομικὴν σταθερότητα τοῦ Ταμείου δὲν πρόκειται νὰ κλονίσῃ ριζικῶς ἀλλά, καὶ ὀφείλω νὰ τονίσω τοῦτο, αἱ αὐξήσεις ποὺ θὰ ἐπιβληθοῦν τὸ 1970, ἐὰν ὑπάρξῃ ἀναβολὴ σήμερον, θὰ εἶναι κατὰ πολὺ μεγαλύτεραι τῶν σημερινῶν, διότι τὸ Ταμεῖον ἐν τῷ μεταξὺ θὰ ἀπολέσῃ τὰ ἔσοδα ἐκ τῶν ηὐξημένων εἰσφορῶν καὶ τὰ ὠφελήματα ἀπὸ τὸ ἐπιτόκιον τὸ ὁποῖον θὰ κερδηθῇ ἐπὶ τῶν ηὐξημένων ἀποθεμάτων τοῦ Ταμείου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξ ἀπόψεως χρόνου κατάθεσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργείου, νομίζω ὅτι δικαιοῦμαι νὰ διασαφηνίσω ὅτι αὕτη ἐγένετο μὲ τὴν μεγίστην δυνατὴν σπουδὴν καὶ ὅτι οὐδεμία καθυστέρησις παρετηρήθη.

Ἐν πρώτοις ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω ὅτι ὁ ἀναλογιστὴς δὲν μετεκλήθη τέλος τοῦ 1968, ὡς ἐσφαλμένως ἐδηλώθη, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1968 καί, κατόπιν εἰδικῆς συμφωνίας γενομένης τότε, ὁ ἀναλογιστὴς ἐπεσκέφθη ἐν τῷ μεταξὺ τὴν Κύπρον δίς, τὸν Μάϊον τοῦ 1968 καὶ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1968, προετοιμάζων τὴν ἀναλογιστικὴν μελέτην τοῦ σχεδίου.

Ἐν τούτοις οὐδεμία ὀρθὴ ἀναλογιστικὴ μελέτη μπορεῖ νὰ ὁλοκληρωθῇ πρὸ τοῦ συμπληρωθῇ ὁ ὑπὸ μελέτην χρόνος. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὁ ἀναλογιστὴς δὲν εἶχεν οὔτε ἠμποροῦσε νὰ ἔχῃ διαθέσιμα τὰ ἀναγκαῖα στατιστικὰ καὶ ἄλλα στοιχεῖα πρὸ τῆς 31ης Δεκεμβρίου τοῦ 1968 διὰ νὰ ἑτοιμάσῃ τὴν ἀναλογιστικήν του μελέτην.

Οἱ γνωρίζοντες περὶ ἀναλογιστικῶν μελετῶν θὰ παραδεχθοῦν ὅτι καὶ ἡ περίοδος ἀκόμη τῶν πέντε μηνῶν εἶναι μικρὰ δι' ἀναλογιστικὴν μελέτην, ἐὰν δὲ τοῦτο ἐγένετο εἰς τὴν ἰδικήν μας περίπτωσιν ὀφείλεται εἰς τὴν εὐνοϊκὴν μεταχείρισιν τῆς ὁποίας ἐτύχομεν ἐκ μέρους τοῦ διαπρεποῦς πράγματι ἀναλογιστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι Σύμβουλος τοῦ Ταμείου μας.

Ἡ μελέτη, ἡ τελικὴ μελέτη τοῦ ἀναλογιστοῦ, παρελήφθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τὴν 14ην Μαΐου καὶ κατετέθη εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον κατὰ τὴν ἀμέσως προσεχῆ αὐτοῦ συνεδρίαν, ἤτοι τὴν 25ην Μαΐου, καὶ μετὰ ταῦτα τὸ Νομοσχέδιον κατετέθη εἰς τὴν Βουλήν.

Ἐλέχθησαν πάρα πολλὰ ὅσον ἀφορᾷ τὴν παράλειψιν, ὡς ἐχαρακτηρίσθη ὑπὸ μερικῶν, ἡ τὰ σφάλματα εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ Ταμείου.

Ἐπιθυμῶ νὰ ἀπορρίψω διαρρήδην αὐτὴν τὴν κατηγορίαν καὶ αὐτὸν τὸν ἰσχυρισμόν. Οὐδεμία ἀτασθαλία ὑπῆρξεν εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ Ταμείου, οὔτε ἀμέλεια, οὔτε παράλειψις ἐκτελέσεως τοῦ καθήκοντος εἴτε τῶν Λειτουργῶν εἴτε γενικὰ τῆς ἁρμοδίας Ὑπηρεσίας.

Ἡ σημερινὴ κατάστασις, πρῶτα ἀπ' ὅλα, δὲν εἶναι κάτι τὸ νέον οὔτε κάτι τὸ ὁποῖον κατέλαβεν ἐξαπίνης τὸ Ὑπουργεῖον καὶ νομίζω ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ εἶχε καταλάβει ἐξαπίνης οὔτε τὴν Βουλήν. Ἤδη, ὅταν κατετίθετο τὸ Νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν τὸ 1964, σαφῶς καὶ ρητῶς εἶχε δηλωθῆ ὅτι ἡ μορφὴ οἰκονομικῆς σταθερότητος τοῦ Σχεδίου μας εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν περιοδικὴν ἀναθεώρησιν τῶν εἰσφορῶν καὶ τῶν ὠφελημάτων ἀνὰ πενταετίαν. Διὰ τοῦτο ἄλλωστε εἰς τὸ ἄρθρον 64(2) τοῦ Νόμου ὑπάρχει εἰδικὴ πρόνοια ὑποχρεώνουσα τὸν Ὑπουργὸν νὰ προβαίνῃ εἰς ἀναλογιστικὴν μελέτην κατὰ τὸ πέρας τῆς πενταετίας καὶ εἰς σχετικὴν ἀναθεώρησιν τῶν ὠφελημάτων καὶ τῶν εἰσφορῶν.

Ἐλέχθη ὅτι ἡ ἐπιβάρυνσις, ἡ ὁποία ἐπιβάλλεται σήμερον ἐπὶ τῶν συνεισφορέων διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ηὐξημένων ἀναγκῶν τοῦ Ταμείου, εἶναι περίπου κάτι τὸ ἔκτακτον καὶ τὸ ὁποῖον δὲν ἀνεμένετο. Καὶ τοῦτο εἶναι σφάλμα. Θεωρητικῶς, ἐν πάσῃ περιπτώσει, οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ λάβῃ σύνταξιν ἀπὸ τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἐὰν δὲν συμπληρώσῃ τοὐλάχιστον 45 ἔτη εἰσφορῶν. Δηλαδὴ ἀπὸ τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας του μέχρι τοῦ 65ου. Μόνον τότε αἱ εἰσφοραί του θὰ εἶναι ἀνάλογοι καὶ ἴσαι μὲ τὴν σύνταξιν τὴν ὁποίαν λαμβάνει ἀπὸ τὸ Ταμεῖον, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν δέον νὰ προστεθοῦν κατὰ μέσον ὅρον τὰ ἄλλα ὠφελήματα ὑπὸ μορφὴν ἀνεργιακοῦ ἐπιδόματος, ἐπιδομάτων μητρότητος, ὀρφανίας κ.λ.π.

Συνεπῶς οἱοσδήποτε λαμβάνει σύνταξιν προτοῦ εἰσφέρῃ εἰς αὐτὸ τοὐλάχιστον διὰ 45 ἔτη, οὐσιαστικῶς εἰσπράττει ἀπὸ τὸ Ταμεῖον περισσότερα χρήματα ἀπὸ ὅσα καταθέτει. Κάποιος πρέπει νὰ ἐπιβαρυνθῇ μὲ τὴν διαφοράν, μὲ τὴν ηὐξημένην δαπάνην καὶ νομίζω ὅτι εἶναι ὀρθὸν κοινωνικὸν μέτρον αἱ νεαρώτεραι γενεαὶ νὰ ἐπιφορτίζωνται μὲ τὸ οἰκονομικὸν βάρος τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν γηραιοτέρων συμπολιτῶν μας.

Τὸ Νομοσχέδιον καὶ τὸ Σχέδιον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐν γένει παρέχει πραγματικῶς μίαν προνομιακὴν μεταχείρισιν εἰς τοὺς ὑπεργήρους συμπολίτας μας ἐπιτρέπον καὶ ἐφ' ἅπαξ—τὸ τονίζω δὲ αὐτὸ διότι ἔχει σημασίαν διὰ τὸ ἑπόμενον σημεῖον ποὺ θὰ ἀναφέρω—εἰς αὐτοτελῶς ἐργασθέντα πρόσωπα κατὰ τὸ 1964 νὰ καταβάλουν ἀναδρομικὰς εἰσφορὰς διὰ τρία ἔτη καὶ νὰ τύχουν ἀμέσου συνταξιοδοτήσεως.

Ἐν ἄλλοις λόγοις παρέχεται ἡ εὐχέρεια ἢ παρεσχέθη ἡ εὐχέρεια εἰς ἠσφαλισμένον, διὰ τῆς καταβολῆς εἰσφορῶν £25, νὰ τύχῃ ἀμέσως συντάξεως ἡ ὁποία ἀναλογιστικῶς ὑπολογίζεται εἰς δαπάνην £3.000.

Συνεπῶς εἶναι φυσιολογικὸν καὶ ἀναπόφευκτον ὅτι αἱ εἰσφοραί, διὰ 25 τοὐλάχιστον χρόνια ἀπὸ σήμερον, θὰ αὐξάνωνται περιοδικῶς εἰς ἐπίπεδον ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ ἐπίπεδον τῆς αὐξήσεως τῶν ὠφελημάτων, διὰ νὰ ἀντιμετωπισθῇ αὐτὸ τὸ χάσμα μεταξὺ τῶν ἐπιβαρύνσεων τοῦ Ταμείου καὶ τῶν συνεισφορῶν ἑνὸς ἑκάστου.

Ὑπάρχουν δύο λύσεις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν αὐτοῦ τοῦ ἀναποφεύκτου γεγονότος, ἀλλὰ ἀμφότεραι, κατὰ τὴν γνώμην μου, εἶναι χειρότεραι ἀπὸ τὴν λύσιν τὴν ὁποίαν ἔχομεν υἱοθετήσει.

Ἡ μία λύσις εἶναι νὰ ἀνασταλοῦν ἢ νὰ καθυστερήσουν αἱ πληρωμαὶ συντάξεων εἰς τοὺς ὑπεργήρους ἤ, τοὐλάχιστον, ἡ καταβολὴ συντάξεων πρὸς τοὺς γηραιοτέρους συμπολίτας μας νὰ εἶναι ὀλιγώτερον εὐμενής, ὀλιγώτερον προνομιοῦχος ἀπὸ ὅ,τι εἶναι σήμερον. Μία λύσις, ἐπὶ παραδείγματι, θὰ ἦτο νὰ ἀποφασισθῇ ὅτι οὐδεὶς δικαιοῦται συντάξεως ἂν δὲν καταβάλῃ τοὐλάχιστον εἰσφορὰς διὰ δέκα χρόνια, λύσιν τὴν ὁποίαν πάρα πολλὰ ἄλλα σχέδια Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἔχουν υἱοθετήσει. Θεωρῶ τὴν λύσιν αὐτὴν ὡς ἀντικοινωνικὸν μέτρον καὶ φρονῶ ὅτι τὴν ἐπιβάρυνσιν ἡ ὁποία, ἀνεξαρτήτως ποσοστῶν, εἶναι σχετικῶς μικρά, ἤτοι περὶ τὰ 60 μίλς καθ' ἑβδομάδα ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν εἰσφορέων, μποροῦν τὸ κράτος, ἡ οἰκονομία, ἡ κοινωνία, οἱ ἐργαζόμενοι καὶ οἱ ἐργοδόται νὰ τὴν ἀναλάβουν ὡς συνεισφορεῖς εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ νὰ προσφέρουν οὕτω τὴν κοινωνικὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν πρὸς τοὺς ὑπεργήρους.

Ἡ ἄλλη λύσις εἶναι νὰ ἀκολουθήσωμεν σχέδιον χρηματοδοτήσεως τοῦ Ταμείου παρόμοιον ἐκείνου τῆς Νέας Ζηλανδίας, ἐπὶ παραδείγματι, συμφώνως πρὸς τὸ ὁποῖον τὸ κράτος—ἡ κοινωνία—καταβάλλει ἐκ τῶν προτέρων τὸ σύνολον τῆς δαπάνης, ὑπὸ μορφὴν ἀποθεμάτων κατατιθεμένων εἰς Τράπεζαν ἢ ἄλλο Ἵδρυμα, ὥστε ἐκ τῶν εἰσοδημάτων ἐξ αὐτῶν τῶν χρημάτων νὰ καταβάλλωνται αἱ συντάξεις καὶ τὰ ὠφελήματα ἄνευ τῆς ἀνάγκης περιοδικῆς αὐξήσεως, πλὴν τῶν αὐξήσεων αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀναγκαῖαι διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν σημειουμένων ἀλλαγῶν εἰς τὴν ἀγοραστικὴν δύναμιν τοῦ χρήματος καὶ εἰς τὸ κόστος τῆς ζωῆς. Αὐτὸ τὸ σχέδιον, αὐτὴ ἡ μορφὴ χρηματοδοτήσεως, εἶναι ἡ πλέον ἀπηρχαιωμένη καὶ ἀσφαλῶς ἡ πλέον πολυδάπανος ὅλων, διότι παγοποιεῖ ἐξαιρετικῶς ὑψηλὰ κονδύλια εἰς τὸ Ταμεῖον.

Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, ἀκολουθοῦμεν τὸ ἰδικόν μας σύστημα χρηματοδοτήσεως, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ ἐπικρατέστερον εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην, δηλαδὴ τῆς κατὰ περιοδικὸν τρόπον ἀναθεωρήσεως εἰσφορῶν καὶ ὠφελημάτων ἐν εἴδει σκάλας, ἡ ἀναπόφευκτος ἐξέλιξις εἶναι νὰ ἀναθεωρῶνται αἱ εἰσφοραὶ καὶ τὰ ὠφελήματα ἀνὰ πενταετίαν ἢ δεκαετίαν, πάντοτε δὲ ἡ αὔξησις τῶν εἰσφορῶν θὰ εἶναι μεγαλυτέρα τῆς ἀντιστοίχου αὐξήσεως τῶν ὠφελημάτων. Τοῦτο θὰ συμβαίνῃ τοὐλάχιστον μέχρις ὅτου ὡριμάσῃ τὸ σχέδιον, δηλαδὴ μέχρις ὅτου τὸ σχέδιον καλύψῃ τοὐλάχιστον μίαν γενεάν, ἤτοι 25 ἔτη.

Βεβαίως ἡ ἐπιβάρυνσις τοῦ σχεδίου διὰ τῶν προσθέτων ὠφελημάτων πρὸς τοὺς ὑπεργήρους συνταξιούχους δὲν ἦτο κάτι τὸ ἄγνωστον εἴτε εἰς τὸν ἀναλογιστὴν εἴτε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. Ἁπλούστατα, ἡ ἐπιβάρυνσις συνέβη νὰ εἶναι πολὺ μεγαλυτέρα ἀπὸ ὅσην ἀρχικῶς ὑπελόγισεν ὁ ἀναλογιστής, διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀναφέρομεν εἰς τὴν εἰσαγωγικὴν ἔκθεσιν καὶ τοὺς ὁποίους δὲν θὰ ἀναφέρω τώρα.

Ὑποβάλλεται τὸ ἐρώτημα, διατί δὲν ἐλήφθησαν μέτρα προηγουμένως;

Τὸ μὲν ἓν μέτρον εἶναι ἡ διερεύνησις ὅλων τῶν αἰτήσεων καὶ ἡ προσαγωγὴ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐξακριβοῦται ὅτι παρέσχον ψευδῆ στοιχεῖα εἰς τὸ Δικαστήριον. Αὐτὸ ἔχει γίνει, κ. Πρόεδρε καὶ κύριοι Βουλευταί, εἰς ὅσον βαθμὸν ἦτο ἐπιτρεπτόν, διότι ἐκ τῶν 25,000 αἰτήσεων, αἱ ὁποῖαι ὑπεβλήθησαν, ἀπερρίφθησαν ἀρκεταὶ χιλιάδες ὥστε νὰ φθάσωμεν σήμερον εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν δεκαεννέα μόνον χιλιάδων συνταξιούχων, οἱ ὁποῖοι, παρὰ ταῦτα, ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι περισσότεροι ἐκείνων τοὺς ὁποίους ὁ ἀναλογιστὴς ἀρχικῶς εἶχεν ὑπολογίσει. Καί, βεβαίως, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀρνηθῇ τὸ Ὑπουργεῖον νὰ καταβάλῃ σύνταξιν εἰς οἱανδήποτε περίπτωσιν καθ' ἣν δὲν ἦτο πλήρως πεπεισμένον ὅτι αὕτη ἐπλήρου πάσας τὰς προϋποθέσεις τοῦ Νόμου, ἀλλ' οὐχὶ ὀλίγα εἶναι τὰ ὑπομνήματα τὰ ὁποῖα ἤδη εἶχον λάβει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, μερικὰ ἐκ μέρους Βουλευτῶν ἀτομικῶς, ἢ καθ' ὁμάδας, διὰ τῶν ὁποίων ὑπεβάλλετο διαμαρτυρία διότι κατὰ τὸ 1967 παρετηρήθη ἐννεάμηνος καθυστέρησις εἰς τὴν καταβολὴν τῶν συντάξεων.

Ἐὰν τὸ Ὑπουργεῖον ἐπέμενεν εἰς τὴν πλήρη διακρίβωσιν ἑκάστης ὑποβαλλομένης περιπτώσεως καὶ ἀπήτει ἀπὸ τοὺς ὑποβαλόντας αἴτησιν νὰ ἀποδείξουν τὸ αἰτημά των ἐπὶ Δικαστηρίου, δεδομένου ὅτι ἑκάστη περίπτωσις θὰ ἐκρίνετο

ἐπὶ τῇ βάσει γεγονότων καὶ οὐχὶ νομικοῦ σημείου, θὰ ἐγίνετο δίκη διὰ μίαν ἑκάστην τούτων, νομίζω δὲ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν 19,000 αἰτήσεων θὰ ἐχρειάζετο περὶ τὴν μίαν δεκαετίαν διὰ νὰ ἐκδικασθῇ, ὁπότε οἱ πλεῖστοι τῶν αἰτητῶν θὰ ἀπεδήμουν εἰς Κύριον καὶ δὲν θὰ ἀντεμετωπίζαμεν σήμερον τὸ πρόβλημα.

Κατόπιν σοβαρᾶς μελέτης ὅλων αὐτῶν τῶν γεγονότων καὶ ἐφ' ὅσον ὁ Νόμος ἐπιτρέπει εἰς τὸν Ὑπουργὸν καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου νὰ ἐξασκήσουν τὴν διακριτικήν των ἐξουσίαν, ἀπεφασίσθη, ὡς μέτρον κοινωνικῆς πολιτικῆς, ὅτι ἡ ἐπιβάρυνσις κατὰ ἓν σελίνιον τρία ἔτη ἐνωρίτερον ἀπ' ὅ,τι ἀρχικῶς ὑπελογίσθη ἦτο μικρὸν τίμημα ἔναντι τῆς ταλαιπωρίας καὶ τῆς οἰκονομικῆς δαπάνης τὴν ὁποίαν θὰ συνεπήγετο ἡ ἐκδίκασις ὅλων αὐτῶν τῶν περιπτώσεων ὑπὸ Δικαστηρίου. Ἐτονίσθη ἀπὸ ὅλους τοὺς ὁμιλήσαντας, καὶ θέλω νὰ συμμερισθῶ καὶ ἐγὼ τὰς ἀνησυχίας των, ὅτι πρέπει νὰ ληφθοῦν ὅλα τὰ δυνατὰ μέτρα ὥστε νὰ ἀποτραπῇ ἡ ἐπανάληψις τῆς ἰδίας καταστάσεως.

Πρέπει ὅμως νὰ γίνῃ μία διευκρίνισις ἐπὶ τοῦ τί ἐννοοῦμεν ὅταν ὁμιλῶμεν διὰ τὸν κίνδυνον ἐπαναλήψεως τῆς ἰδίας καταστάσεως. Τὸ μέγιστον μέρος τῆς δαπάνης, τῆς προσθέτου δαπάνης ποὺ ἀντιμετωπίζομεν σήμερον, ὀφείλεται εἰς τὰς αἰτήσεις τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων προσώπων, τὰ ὁποῖα ὑπέβαλαν αἴτησιν δι' ἀναδρομικὴν ἀσφάλισιν, δηλαδὴ καταβολὴν τῆς ἀξίας τῶν ἐνσήμων διὰ τρία ἔτη, ἤτοι £25, καὶ ἄμεσον συνταξιοδότησιν. Αὐτὸ εἶναι τὸ μέγιστον μέρος, θὰ ἔλεγα περίπου τὸ 90% ἴσως, τῆς ηὐξημένης δαπάνης.

Ἡ κατάστασις αὐτὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαναληφθῇ, ἁπλούστατα διότι δὲν τὸ ἐπιτρέπει οὔτε πρακτικῶς οὔτε νομικῶς τὸ ἴδιον τὸ σχέδιον. Διότι μετὰ τὸ 1964 ὅλοι οἱ ἐργαζόμενοι ἐπὶ κέρδει εἴτε αὐτοτελῶς εἴτε ὡς ἐργοδοτούμενοι εἴτε ὡς ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται εἰς ἀσφάλισιν καὶ συνεπῶς δὲν γεννᾶται θέμα ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ ἀναδρομικῆς ἀσφαλίσεως εἰς οἱανδήποτε μελλοντικὴν περίπτωσιν. Δὲν ὑπάρχει δηλαδὴ τὸ ἐνδεχόμενον νὰ ἐπανεξετασθῇ ὑπὸ τοῦ Ταμείου — δὲν ἐπιτρέπει ὁ Νόμος τοιαύτην ἐξέτασιν — ἡ παροχὴ τοῦ δικαιώματος ἀναδρομικῆς ἀσφαλίσεως εἰς οἱονδήποτε πρόσωπον, καὶ συνεπῶς ὁ μέγιστος αὐτὸς κίνδυνος δὲν πρόκειται νὰ ὑπάρξῃ εἰς τὸ μέλλον. Ἄλλωστε ἡ Βουλὴ θὰ ἐνθυμῆται ὅτι διὰ τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου, ψηφισθέντος περὶ τὸ τέλος τοῦ 1967 ἡ ἀρχὰς τοῦ 1968, ἔχει μειωθῇ ἡ ἐπιτρεπομένη περίοδος ἀναδρομικῆς ἀσφαλίσεως ἀπὸ τρία ἔτη εἰς ἕν ἔτος.

Πέραν τούτου, ὅμως, ὑπάρχουν ἄλλα διοικητικὰ καὶ νομικὰ μέτρα τὰ ὁποῖα δύνανται καί, κατὰ τὴν γνώμην μου, πρέπει νὰ ληφθοῦν διὰ τὴν κατοχύρωσιν τοῦ Ταμείου ἔναντι οἱωνδήποτε μελλοντικῶν ἀπαιτήσεων.

Κατοχύρωσις τοῦ Ταμείου, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ἔναντι ψευδῶν πιστοποιητικῶν γεννήσεως. Δὲν νομίζω ὅτι ὑπάρχει ἀσφαλὴς καὶ ἀποτελεσματικὸς τρόπος κατοχυρώσεως ἔναντι τῆς ἐκδόσεως τοιούτων πιστοποιητικῶν ἄνευ τροποποιήσεως, ἐὰν ὑπάρχῃ ἡ δυνατότης, τοῦ ἄλλου Νόμου ὁ ὁποῖος διέπει τὴν ἔκδοσιν πιστοποιητικῶν γεννήσεως. Ἐπανειλημμένως ἐξήτασα τὸ θέμα μετὰ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως καὶ ἡ γνωμοδότησις εἶναι ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τὸν πολίτην τὸ δικαίωμα δι' ἐνόρκου δηλώσεως νὰ τροποποιῇ τὴν ἡμερομηνίαν γεννήσεώς του. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, διὰ λόγους προστασίας τοῦ Ταμείου ἔναντι αὐτῶν τῶν περιπτώσεων αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι πολλαί — πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι δὲν εἶναι τὸ μέγιστον μέρος τῶν ὑπεραρίθμων περιπτώσεων — σκοπεύομεν νὰ τροποποιήσωμεν τὸν Νόμον ὥστε τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τῆς ἡλικίας νὰ ἐπιπίπτῃ ἐπὶ τοῦ αἰτητοῦ καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ Ταμείου, νὰ ἐκλαμβάνεται δὲ ὡς ἡλικία γεννήσεως ἡ ἡλικία τὴν ὁποίαν δηλώνει ὁ πολίτης ὅταν ἀρχικῶς ἐντάσσεται εἰς τὸ σχέδιον.

Εἶχα ἀναφέρει, κατὰ τὴν παρουσίαν μου ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς, ὅτι εὐθὺς ὡς συμπληρωθῇ ἡ ψήφισις τοῦ τροποποιητικοῦ τούτου Νομοσχεδίου, ἐὰν ἡ Βουλὴ τελικῶς τὸ ψηφίσῃ, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας θὰ ὑποβάλῃ τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον ἀφορῶν εἰς διοικητικὰς διαδικασίας πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς καλυτέρας προστασίας τοῦ σχεδίου καὶ τῆς εὐκολωτέρας διεξαγωγῆς τῆς ἐπιθεωρητικῆς ἐργασίας τοῦ Ταμείου.

'Ανεφέρθη ἀπὸ Βουλευτὴν ὅτι μεγάλος ἀριθμὸς πολιτῶν δὲν ἔχουν ἀσφαλισθῆ, καὶ εἶναι γεγονὸς ὅτι εἶναι ἀπαραδέκτως ὑψηλὸς ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν εἰσέτι λάβει ἀσφαλιστικὰ δελτία.

Τὸ 'Υπουργεῖον καταβάλλει κάθε προσπάθειαν — καὶ ὀφείλω νὰ ἐξάρω τὴν συνεργασίαν τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἐκ μέρους τῶν συντεχνιῶν καὶ τῶν ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων — πρὸς διαφώτισιν τῶν πολιτῶν, καὶ πιθανῶς νὰ ἐνθυμῆσθε, κύριοι Βουλευταί, ὅτι τὸ 1965 τὸ 'Υπουργεῖον ἀνέλαβεν εὐρυτάτην ἐκστρατείαν διαφωτίσεως ἀπὸ κοινοῦ μετ' ἐκπροσώπων τῶν τοπικῶν συντεχνιακῶν ὀργανώσεων πρὸς ἐνθάρρυνσιν καὶ ἐπίτευξιν εὐρυτέρας καλύψεως ὑπὸ τοῦ σχεδίου ὅλων τῶν πολιτῶν. Νομίζω ὅτι δὲν θὰ ἦτο ἀδικαιολόγητον νὰ υἱοθετήσωμεν μίαν νέαν παρομοίαν ἐκστρατείαν κατὰ τὸ παρὸν ἔτος. 'Εν τούτοις τὸ 'Υπουργεῖον ἀνέβαλε τὴν υἱοθέτησιν τοιαύτης εἰσηγήσεως, ὅταν ὑπεβλήθη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Φεβρουαρίου διότι, ἐφ' ὅσον παραμένει ἀκόμη οἰκονομικῶς ἐκτεθειμένον τὸ Ταμεῖον διὰ τοὺς λόγους ποὺ σᾶς ἔχω ἐξηγήσει, ἐκρίθη ὅτι ἡ ἔντασις τῶν πιέσεων δι' ἀσφάλισιν περισσοτέρων ἀνθρώπων πιθανῶς νὰ ἠὔξανε καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν αἰτήσεων αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι ἀπολύτως νόμιμοι ἤ, παρ' ὅλον ὅτι εἶναι βαρεῖα ἡ ἔκφρασις, αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου ὡς ψευδεῖς αἰτήσεις. "Αμα τῇ ψηφίσει τοῦ τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον ἔχω ἀναφέρει προηγουμένως, νομίζω ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐνταθοῦν αἱ προσπάθειαι διὰ τὴν γενικοποίησιν τῆς ἀσφαλίσεως ὅλων.

'Εν τούτοις ἐπὶ μὴ ἐγκαίρου ἀσφαλίσεως — καὶ θέλω νὰ τὸ τονίσω τοῦτο ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς διὰ πληροφορίαν τοῦ κοινοῦ — οἱουδήποτε σήμερον ὑφίσταται ἀσφαλιστικὴ δικλίς. 'Εφ' ὅσον τὸ ὕψος τῶν συντάξεων καθορίζεται, καὶ πρέπει νὰ καθορίζεται, διὰ τοῦ μέσου ἐτησίου ὕψους εἰσφορῶν τοῦ ἠσφαλισμένου, ὑπολογιζομένου ἐπὶ ὅλων τῶν ἐτῶν ἀσφαλίσεώς του, διὰ τὸν ὑποχρεούμενον εἰς ἀσφάλισιν, ὁ ὁποῖος ἀποφεύγει νὰ ἀσφαλισθῇ, τοῦτο τελικῶς ἀποβαίνει εἰς βάρος του διότι ἡ σύνταξις τὴν ὁποίαν τελικῶς θὰ λάβῃ, ἔστω καὶ ἐὰν καταβάλῃ εἰσφορὰς δι' ἄλλα 30 ἔτη ἀνελλιπῶς, θὰ εἶναι μειωμένη καὶ οὐχὶ πλήρης σύνταξις. Βεβαίως αὐτὴ εἶναι μία οἰκονομικὴ διασφάλισις τοῦ Ταμείου ἡ ὁποία δὲν αἴρει τὴν κοινωνικὴν ἀδυναμίαν, διότι σκοπὸς τοῦ Ταμείου δὲν εἶναι ἡ συσσώρευσις ἀποθεμάτων ἀλλὰ ἡ προσφορὰ συντάξεων καὶ ὠφελημάτων πρὸς τοὺς πολίτας.

"Οσον ἀφορᾷ τὴν εἰσήγησιν διὰ τὴν ἵδρυσιν Κοινοβουλευτικῆς ἢ ἄλλης 'Επιτροπῆς πρὸς ἀντικατάστασιν ἢ συμπλήρωσιν τῆς ὑπαρχούσης, νομίζω ὅτι δυνατὸν νὰ μὴ ἔχουν πλήρως ἐπεξηγηθῆ εἰς τὴν Βουλὴν ἡ ἁρμοδιότης καὶ αἱ ἐξουσίαι τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου προνοουμένης 'Επιτροπῆς, ἡ ὁποία καλεῖται Διοικητικὸν Συμβούλιον.

'Ο ὅλος ἔλεγχος τοῦ Ταμείου, αἱ ἐπενδύσεις καὶ ὅλη ἡ λειτουργία τοῦ σχεδίου, αἱ ἐπιθεωρήσεις, ἡ ὅλη ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου, αἱ ἀναλογιστικαὶ ἐκθέσεις, πάντα ταῦτα τὰ στοιχεῖα ὑποβάλλονται ἀνελλιπῶς καὶ εὑρίσκονται ὑπὸ τὸν Ἔλεγχον καὶ τὴν κρίσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἰς τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει τὴν πλειοψηφίαν, διότι εἰς τοῦτο ἀντιπροσωπεύονται ἰσαρίθμως ἡ Κυβέρνησις ἀφ' ἑνὸς καὶ οἱ ἐργοδόται, οἱ ἐργοδοτούμενοι καὶ οἱ ἀγρόται ἀφ' ἑτέρου, ὑπὸ ἕναν ἀνεξάρτητον ὑποτίθεται Πρόεδρον.

Συνεπῶς — ἐκτὸς ἐὰν ἡ Βουλὴ ἐπιθυμῇ νὰ ἀναλάβῃ πλὴν τοῦ νομοθετικοῦ καὶ ἐκτελεστικὸν ἔργον, δηλαδὴ τὸ ἔργον τῆς πραγματικῆς αὐτοτελοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου διὰ τῆς ἐγκρίσεως τῶν αἰτήσεων τῶν αἰτητῶν ἢ διὰ τῆς ἐγκρίσεως τῶν αἰτημάτων διὰ συντάξεις ἢ τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἐπιθεωρήσεων οὐχὶ ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ 'Υπουργείου ἀλλὰ ὑπὸ ἄλλων ὀργάνων—δὲν νομίζω ὅτι ἡ γενομένη εἰσήγησις θὰ πληρώσῃ οἱονδήποτε κενόν, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἁπλῶς θὰ δημιουργήσῃ μίαν 'Επιτροπὴν παράλληλον πρὸς τὸ ἤδη ὑφιστάμενον βάσει τοῦ Νόμου Διοικητικὸν Συμβούλιον.

Ἐν κατακλείδι, κύριοι Βουλευταί, καὶ ἀφοῦ σᾶς εὐχαριστήσω ἐκ νέου διότι μοῦ παρέσχετε τὴν εὐκαιρίαν νὰ διευκρινήσω ὡρισμένας ἀπόψεις τοῦ Νομοσχεδίου, τὰς ὁποίας δὲν εἶχα τὴν εὐκαιρίαν προηγουμένως νὰ ἐξηγήσω εἰς εὐρυτέραν ὁμάδα Βουλευτῶν πλὴν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ὁποίαν παρουσιάσθην, θέλω νὰ τονίσω τοῦτο, ὅτι ἡ βασικὴ φιλοσοφία, ἡ ἰδέα ὑπάρξεως ἑνὸς σχεδίου κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἔγκειται εἰς τὴν καταβολὴν πρὸς τοὺς ἀναξιοπαθοῦντας συμπολίτας μας οἰκονομικῆς καὶ ἄλλης ἐνισχύσεως ἀπὸ μέρους ἐκείνων οἱ ὁποῖοι, εὐτυχέστεροι ὄντες νὰ ζοῦν εἰς προοδευτικωτέραν κοινωνίαν, ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ ἀσφαλισθοῦν ὑπὸ σχεδίου κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καὶ ἔχουν κάποιαν μεγαλυτέραν οἰκονομικὴν εὐρωστίαν. Ἀλλοίμονον ἐὰν ἀντιμετωπίζαμεν τὰς εἰσφορὰς εἰς τὸ σχέδιον κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ὡς ἀνταποδοτικὸν τέλος, δηλαδὴ ὅτι ἕνας ἠσφαλισμένος πρέπει νὰ εἰσπράττῃ ἀκριβῶς τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον καταθέτει. Τότε δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ὁμιλῶμεν περὶ σχεδίου κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἀλλὰ περὶ σχεδίου ἀτομικῆς ἀσφαλίσεως, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐκφεύγει τοῦ πλαισίου τοῦ σχεδίου κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καὶ ἐμπίπτει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν. Εὐχαριστῶ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀπηχῶ τὴν γενικὴν ἄποψιν τῆς Βουλῆς ἐκφράζων εὐχαριστίας πρὸς τὸν ἔντιμον κ. Ὑπουργὸν διὰ τὴν ἐποικοδομητικὴν συμμετοχήν του εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Τὸν λόγον ἔχει τώρα ὁ κύριος Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἶχε τὴν προθυμίαν καὶ τὴν εὐγένειαν νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ νὰ μᾶς παράσχῃ ἐξηγήσεις, εἶναι πολὺ εὐχάριστον καὶ θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω τὴν εὐχὴν ὅπως τοῦτο γίνῃ μάθημα πρὸς μίμησιν οὕτως ὥστε καὶ οἱ ἄλλοι Ὑπουργοὶ νὰ παρουσιάζωνται ἐδῶ καὶ νὰ δίδουν ὡρισμένας ἐξηγήσεις ἐπὶ τῶν ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίων.

Ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀγόρευσίν μου, καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὸ ὅτι, κατὰ τὴν ἄποψίν μου, τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἐτέθη ἦτο ὡς νὰ ἐκάλει τὴν Βουλὴν νὰ τὸ ψηφίσῃ ἄλλως τὸ Ταμεῖον θὰ διελύετο, ἐτόνισεν ὅτι ἡ ἑρμηνεία αὕτη εἶναι λανθασμένη. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω τὰ ἑξῆς :

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὅταν προετάθη αὐτὸ τὸ νομοσχέδιον δὲν ὑπῆρχε καμμία σαφὴς ὑπόδειξις ἡ ὁποία νὰ ἀναφέρῃ «ἢ ψηφίζετε τοῦτο ἢ τὸ Ταμεῖον διαλύεται», ἐμμέσως ὅμως, τοιαύτη ὑπόδειξις ὑπῆρχε. Διότι βάσει τῆς γενομένης προτάσεως θὰ ἔπρεπεν ὁπωσδήποτε νὰ ψηφίσωμεν τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ ὡς εἶχεν, ἄλλως ἐὰν μέχρι τέλους Ἰουνίου τοῦτο δὲν ἐψηφίζετο, τότε ἡ ἀναθεώρησις τῶν εἰσφορῶν καὶ τῶν ὠφελημάτων θὰ ἀνεβάλλετο διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, ὁπότε θὰ καθωρίζοντο ταῦτα εἰς πλέον ὑψηλὰ ἐπίπεδα.

Ὅτι ὑπάρχουν κεφάλαια εἰς τὸ Ταμεῖον τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ἀρκέσουν μέχρι τοῦ 1974, ἔχει ἐπίσης λεχθῆ. Ἐὰν ὅμως ἀπεφεύγαμεν νὰ ψηφίσωμεν τὰς ζητουμένας διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου αὐξήσεις καὶ ἐὰν τὸ αὐτὸ ἐπράτταμεν καὶ διὰ παρόμοιον νομοσχέδιον προτεῖνον ὑψηλοτέρας ἐπιβαρύνσεις κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος, τότε βεβαίως, κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ 1974 δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἄλλη λύσις παρὰ τὸ Ταμεῖον αὐτὸ νὰ διαλυθῇ. Ἑπομένως, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχω ἀναφέρει ἦτο, κατὰ τὴν ταπεινήν μου γνώμην, ἡ ὀρθὴ ἑρμηνεία.

Ὅτι πρέπει κάθε πενταετίαν νὰ γίνεται ἀναθεώρησις τῶν εἰσφορῶν καὶ ὠφελημάτων δὲν νομίζω ὅτι τὸ ἀγνοεῖ οἱοσδήποτε ἐξ ἡμῶν. Ἀλλά, βεβαίως, οὐδεὶς ἐφαντάζετο ὅτι κάθε πενταετίαν θὰ ἐζητεῖτο μία νέα αὔξησις καί, μάλιστα, εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις κατὰ 225%.

Ὑπάρχει καὶ τὸ ζήτημα τῶν διαφόρων περιπτώσεων γερόντων οἱ ὁποῖοι θὰ ἔπρεπε νὰ δύνανται νὰ λαμβάνουν ἐπιδόματα ἀπὸ τὸ Ταμεῖον παρὰ τὸ ὅτι εἶχον πληρώσει ἓν ἀσήμαντον ποσὸν διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη, ἤτοι περίπου £25, ἔναντι τῶν £3.000 τὰς ὁποίας θὰ εἰσέπραττον. Νομίζω ὅτι τοῦτο θὰ ἔπρεπε νὰ ἦτο εἰς γνῶσιν καὶ τοῦ Ὑπουργείου καὶ τοῦ ἀναλογιστοῦ ὅταν ἐγίνετο ἡ πρώτη μελέτη ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Ἐπομένως, παρ' ὅλον ὅτι θεωρῶ ὡς ὀρθὴν τὴν πολιτικὴν ἔναντι τῶν γερόντων, δηλαδὴ νὰ λαμβάνουν σύνταξιν ἀνεξαρτήτως ἐὰν ἐπλήρωναν προηγουμένως ἢ ὄχι, διότι θὰ πρέπει τὸ κράτος, ἡ ὁλότης νὰ ἀναλάβωμεν τὰς εὐθύνας μας καὶ νὰ βοηθήσωμεν αὐτοὺς τοὺς γέροντας, ἐν τούτοις θεωρῶ παράξενον πῶς ὁ ἀναλογιστής, ὅταν ἔκαμνε τὰς πρώτας ἀναλογιστικὰς μελέτας, δὲν εἶχε λάβει ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ποσοστὸν τὸ ὁποῖον εἶχε προταθῇ δὲν ἦτο τοιοῦτο ὥστε νὰ ἠδύνατο νὰ καλύψῃ τὰ ἔξοδα τὰ ὁποῖα θὰ ἦσαν ἀναγκαῖα διὰ τὰ ὠφελήματα τὰ ὁποῖα θὰ ἐχορηγοῦντο πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐπομένως τὸ λάθος δὲν ἀρχίζει ἀπὸ σήμερον, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται ὅτι ἡ ἀρχή του δέον νὰ ἀναζητηθῇ εἰς τὴν πρώτην μελέτην ἡ ὁποία ἔγινεν ἐπὶ τοῦ ὅλου θέματος καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐλήφθη ἡ ἀπαιτουμένη πρόνοια καὶ διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Εὐχαριστῶ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἶναι γεγονὸς ὅτι πρὸ τῆς δηλώσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐνώπιον τοῦ Σώματος εἶχα πολλὰ ἐρωτηματικὰ ὡς πρὸς τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν. Τὰ ἐρωτηματικὰ ταῦτα παρέμειναν ἐρωτηματικὰ καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία περιέχει ἐν πολλοῖς τὴν πρότασιν τὴν ὁποίαν ἀπέστειλε τὸ Ὑπουργεῖον πρὸς τὴν Βουλήν. Καὶ δὲν εἶχα πρόθεσιν, ὡς γεγονός, νὰ ψηφίσω εἰς αὐτὸ τὸ στάδιον τὸ Νομοσχέδιον, ἀλλὰ θὰ ἐζήτουν μίαν μικρὰν πίστωσιν χρόνου οὕτως ὥστε νὰ δυνηθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἐξετάσῃ περαιτέρω τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο καί, εἰ δυνατόν, νὰ διαβιβάσῃ εἰς τὸ Σῶμα πληροφορίας αἱ ὁποῖαι, εἶμαι βέβαιος, θὰ ἐβοήθουν τοὺς Βουλευτὰς νὰ καταλήξουν εἰς ὀρθὰ συμπεράσματα.

Μετὰ τὴν δήλωσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἔχω ἱκανοποιηθῇ εἰς ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ ἐρωτηματικὰ τὰ ὁποῖα εἶχα καὶ τὰ ὁποῖα ἀφεώρων κυρίως ὄχι τὸ τί ἔγινεν εἰς τὸ παρελθόν, ἀλλὰ τὸ τί εἶναι δυνατὸν νὰ πράξωμεν τώρα ὥστε νὰ ἀποφευχθοῦν εἰς τὸ μέλλον ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔγιναν κατὰ τὸ παρελθόν.

Προτοῦ ὅμως ἀναφερθῶ εἰς αὐτὰ νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, νὰ ἀναφερθῶ εἰς ὡρισμένας ἀπόψεις αἱ ὁποῖαι περιείχοντο εἰς λόγον ἐκφωνηθέντα ὑπὸ συναδέλφου ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου καὶ αἱ ὁποῖαι ἀνεφέροντο εἰς τὴν ἀνυποληψίαν τοῦ Σώματος τῆς Βουλῆς.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἡ ὑπόληψις ἢ ἡ ἀνυποληψία τοῦ Σώματος εἶναι ἀκριβῶς ἐκείνη τὴν ὁποίαν προσδίδουν εἰς αὐτὸ τὰ Μέλη τὰ ὁποῖα τὸ ἀποτελοῦν. Δὲν πιστεύω ὅτι πρόθεσίς μας εἶναι νὰ προσδώσωμεν εἰς αὐτὸ ἀνυποληψίαν. Εἰς ἡμᾶς ἔγκειται νὰ τοῦ προσδώσωμεν τὴν ὑπόληψιν, περὶ τῆς ἐλλείψεως τῆς ὁποίας ὡμίλησεν ὁ κ. Χατζηχάρος.

Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ 80, περίπου, τοῖς ἑκατὸν τῶν Νομοσχεδίων, τὰ ὁποῖα κατατίθενται εἰς τὸ Σῶμα αὐτὸ καὶ τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν θέματα οὐσίας καὶ οὐχὶ ἁπλῶς τύπου, τροποποιοῦνται κατὰ τὴν διαδικασίαν ἀπὸ τῆς μελέτης των ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς μέχρι τῆς ψηφίσεώς των

καὶ ὅτι οὕτω τροποποιημένα ἐκδίδονται καὶ δημοσιεύονται εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα ὡς Νόμοι, δὲν νομίζω ὅτι ἡ Βουλὴ αὐτὴ εὑρίσκεται εἰς ἀνυποληψίαν. Δὲν ξέρω βέβαια πόσον συμμετέχει ὁ κ. Χατζηχάρος εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ἢ θέλει νὰ συμμετέχῃ. Ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ δεχθῶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀνέφερε προηγουμένως.

Ἐλέχθη ἐπίσης ὅτι ἡ Βουλὴ ἐκβιάζεται νὰ ψηφίσῃ αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον. Οὔτε καὶ αὐτὸ δύναμαι νὰ τὸ δεχθῶ. Εἰς ἡμᾶς ἐναπόκειται νὰ μὴ ὑποστῶμεν αὐτὸν τὸν ἐκβιασμὸν καὶ ἐάν, ἀκόμη, ὑποθέσωμεν ὅτι ὑπάρχει ἐκβιασμός.

Προσωπικῶς, βεβαίως, δὲν πιστεύω ὅτι ὑπάρχει ἐκβιασμός, ἁπλούστατα διότι, κατὰ τὴν γνώμην μου, λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου δὲν μᾶς παρέχεται πολὺς καιρὸς συζητήσεως. Ἀλλὰ ἐὰν πράγματι πιστεύωμεν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι ὑπάρχουν ἀκόμα θέματα τὰ ὁποῖα θὰ πρέπει νὰ συζητήσωμεν ἐν σχέσει μὲ αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον τότε δὲν ἔχομεν τίποτε ἄλλο νὰ πράξωμεν παρὰ νὰ ἀναβάλωμεν τὴν συνεδρίασίν μας μέχρις ὅτου ἱκανοποιηθῶμεν καὶ εἰς τὰ θέματα ἐκεῖνα. Ὅπως ἀνέφερε καὶ ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς εἰς τὴν δήλωσίν του, ἐὰν τὸ Νομοσχέδιον δὲν ψηφισθῇ εἰς Νόμον μέχρι τῆς πρώτης προσεχοῦς Ἰουλίου, τότε θὰ ψηφισθῇ τὸ προσεχὲς ἔτος καὶ θὰ ἰσχύῃ ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους.

Ὅπως ἐλέχθη καὶ προηγουμένως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅταν ἐψηφίζετο ὁ βασικὸς νόμος τὸ ἄρθρον 64 αὐτοῦ ἀνέφερεν ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ γίνεται ἀναθεώρησις ἀνὰ πενταετίαν καὶ εἰδικῶς προεβλέπετο ἡ πρώτη ἀναθεώρησις τῶν εἰσφορῶν καὶ τῶν ὠφελημάτων μέχρι τῆς 1.12.1968 βάσει τῶν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης στοιχείων.

Τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον συζητεῖται σήμερον ἀφορᾷ κατ' οὐσίαν τὰ πορίσματα αὐτῆς τῆς ἀναθεωρήσεως. Δηλαδὴ δὲν καλούμεθα σήμερον νὰ ψηφίσωμεν εἰς Νόμον ἕν Νομοσχέδιον ἁπλῶς διὰ νὰ ἔλθωμεν εἰς βοήθειαν ἑνὸς ταμείου τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ καταρρεύσῃ, ἐπειδὴ αἱ ἀρχικαὶ μελέται ἀπεδείχθησαν λανθασμέναι. Αὐτὸ τὸ ὁποῖον πράττομεν σήμερον εἶναι μέρος τοῦ ἀρχικοῦ προγράμματος τὸ ὁποῖον εἴχαμεν ὑπ' ὄψιν μας.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι εἰς ὡρισμένους τομεῖς φαίνεται νὰ ἔχωμεν ὑστερήσει, ὅπως π.χ. εἰς τὸν τομέα τῆς προσεκτικῆς μελέτης τῶν ὑποβαλλομένων αἰτήσεων καὶ εἰς ἄλλα τινὰ σημεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ἀναφερθῶ λεπτομερῶς διότι ἔχουν ἤδη ἀναφερθῇ ὑπὸ συναδέλφων καὶ νομίζω ὅτι ἔχουν ἐπεξηγηθῇ περαιτέρω ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μὲ ἀπησχόλει, ὅπως ἀνέφερα καὶ ἐν ἀρχῇ, εἶναι τὸ θέμα τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ λάβωμεν τώρα διὰ νὰ μὴν ἐπαναληφθοῦν εἰς τὸ μέλλον ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα συνέβησαν εἰς τὸ παρελθόν.

Ἀπ' ὅ,τι ἐξήγησεν ὁ κ. Ὑπουργὸς φαίνεται ὅτι τὸ σοβαρώτερον τῶν ὅσων συνέβησαν, δηλαδὴ αἱ ψευδεῖς δηλώσεις τῶν ὑπερηλίκων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαναληφθῇ εἰς τὸ μέλλον.

Διὰ τὰ ἄλλα θέματα, ὡς τὰ πιστοποιητικὰ γεννήσεων, κ.λ.π. εἶναι δυνατὸν νὰ κατατεθῇ εἰς τὸ Σῶμα νομοθεσία τροποποιητικὴ τῆς νῦν ὑφισταμένης οὕτως ὥστε νὰ δύναται νὰ γίνεται καλύτερος ἔλεγχος. Ἐπίσης πληροφοροῦμαι ὅτι καὶ ὁ ἀναλογιστὴς μελετᾷ διοικητικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ληφθοῦν, διὰ νὰ ἀποφευχθοῦν εἰς τὸ μέλλον κατὰ τὸ δυνατὸν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα συνέβησαν εἰς τὸ παρελθόν.

Ἐν ὄψει τῶν ὅσων ἀνέφερα, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, καὶ κυρίως ἐν ὄψει τῶν ἐξηγήσεων αἱ ὁποῖαι ἐδόθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ κατὰ τὴν δήλωσίν του, νομίζω ὅτι εἶμαι εἰς θέσιν τώρα νὰ ψηφίσω τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ἔχομεν ἐνώπιόν μας καὶ θέλω νὰ ἐλπίζω ὅτι εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον θὰ ἔχωμεν τὰ πορίσματα τοῦ ἀναλογιστοῦ καὶ τὰς ἐπ' αὐτῶν παρατηρήσεις τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς, διότι καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη νομίζω ὅτι ἔχει καθῆκον νὰ βοηθῇ ἐποικοδομητικῶς εἰς τὸ ἔργον τοῦτο. Εὐχαριστῶ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χατζηχάρος νομίζω θέλει νὰ ὁμιλήσῃ ἀπὸ τῆς θέσεώς του.

ΧΑΡ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἀπὸ τῆς θέσεώς μου, κ. Πρόεδρε, διὰ νὰ ὑπερασπίσω ἑαυτόν, διότι ὁ προηγούμενος ὁμιλήσας συνάδελφος κ. Λέλλος Δημητριάδης ἠθέλησε νὰ μὲ θίξῃ, ὅτι ἴσως νὰ συντείνω καὶ εἰς τὴν ἀνυποληψίαν αὐτῆς τῆς Βουλῆς, διότι ἀνέφερα ὅτι ὡς Βουλὴ ἔχομεν περιπέσει εἰς ἀνυποληψίαν. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ τὸ διαπιστώσῃ καὶ ὁ ἴδιος ἐὰν βγῇ ἔξω ἀπὸ τὴν Λευκωσίαν καὶ περιέλθῃ διὰ νὰ ἀκούσῃ τί λέγεται δι' αὐτὴν τὴν Βουλήν. Δὲν ἔχω τίποτε ἄλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Νομίζω ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί, μποροῦμεν νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἔνστασις, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τότε εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ θέσω τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

14, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἷς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ 1ον ἄρθρον ἐνεκρίθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δύνασθε νὰ προχωρήσετε καὶ εἰς τὰ ὑπόλοιπα ἄρθρα, ἔντιμε κ. Γραμματέα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

Κατάργησις καὶ ἀντικατάστασις τοῦ τρίτου Πίνακος τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 4ον.

Κατάργησις καὶ ἀντικατάστασις τοῦ Τετάρτου Πίνακος τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 5ον.

Κατάργησις καὶ ἀντικατάστασις τοῦ Πέμπτου Πίνακος τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 6ον.

Κατάργησις καὶ ἀντικατάστασις τοῦ Ἑβδόμου Πίνακος τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 7ον.

Κατάργησις καὶ ἀντικατάστασις τοῦ Ὀγδόου Πίνακος τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῶν ἄρθρων τὰ ὁποῖα ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου κ. Γραμματέως ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

14, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἷς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἀποχή ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καμμία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὰ ἀναγνωσθέντα ἄρθρα μετὰ τῶν Πινάκων ἐνεκρίθησαν.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγιγνώσκηται ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμων τοῦ 1964, 1966 καὶ 1968 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένων ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»), ὁ δὲ βασικὸς Νόμος καὶ ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὁμοῦ ὡς οἱ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμοι τοῦ 1964 ἕως 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

14, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἷς, κ. Πρόεδρε

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδεμία, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ Νομοσχέδιον ἐψηφίσθη εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1969.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 8) ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 20ὴν Ἰουνίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ χρημάτων ἐκ £80.000 διὰ τὴν παραχώρησιν προσθέτου Κυβερνητικῆς χορηγίας κατὰ τὸ τρέχον ἔτος εἰς τοὺς Δήμους τῶν ἓξ πόλεων, πρὸς περαιτέρω οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν αὐτῶν δι' ἀποτελεσματικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν των.

Ἡ ρηθεῖσα Κυβερνητικὴ χορηγία θὰ κατανεμηθῇ εἰς τοὺς ἓξ Δήμους ὑπὸ ἐκπροσώπων τῶν Ὑπουργείων Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀκολούθων κριτηρίων :

(α) Τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως ἑνὸς ἑκάστου Δήμου, ὡς αὕτη ἐμφαίνεται εἰς τὸν ἀπολογισμὸν αὐτοῦ, τοῦ προηγουμένου ἔτους, καὶ τὸν προϋπολογισμόν του τοῦ τρέχοντος ἔτους.

(β) Τῶν ἔργων τὰ ὁποῖα ἔκαστος Δῆμος ἐξετέλεσε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ τὰ ὁποῖα προτίθεται νὰ ἐκτελέσῃ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος.

(γ) Τῆς ἐν γένει προσπαθείας ἑνὸς ἑκάστου Δήμου δι' αὔξησιν τῶν ἐσόδων του καὶ πραγματοποίησιν οἰκονομικωτέρας καὶ ἀποδοτικωτέρας διαχειρίσεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τὸν σκοπὸν δι' ὃν πρόκειται νὰ διατεθῇ τὸ ὡς ἄνω ποσὸν χρημάτων καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν διαφωνοῦμεν σχετικὰ μὲ τὴν παραχώρηση τοῦ ποσοῦ τῶν £80.000 γιὰ τὴν οἰκονομικὴ ἐνίσχυση τῶν Δήμων τῶν ἔξ πόλεων πρὸς ἀποτελεσματικὴ ἀντιμετώπιση τῶν ἀναγκῶν των. Ὅμως σοβαρὲς οἰκονομικὲς δυσκολίες ἀντιμετωπίζουν καὶ οἱ Δῆμοι τῶν κωμοπόλεων, οἱ Δῆμοι τῆς ὑπαίθρου. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς Δήμους τῆς ὑπαίθρου φυτοζωοῦν οἰκονομικά. Λίγα εἰσοδήματα καὶ μεγάλες ἀνάγκες ἔχουν. Χρειάζονται οἰκονομικὴ ἐνίσχυση γιὰ νὰ συντηρήσουν ἱδρύματα καὶ νὰ κάνουν ἔργα ἀνάπτυξης. Τὰ ποσὰ ποὺ διατίθενται στὸν Προϋπολογισμὸ γιὰ τοὺς Δήμους τῆς ὑπαίθρου εἶναι πολὺ μικρά. Γι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται ὅπως τὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιο μελετήσῃ τὴν οἰκονομικὴ κατάσταση καὶ τὲς ἀνάγκες τῶν Δήμων τῶν κωμοπόλεων καὶ τοὺς παραχωρήσῃ ἀνάλογα ποσά. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £80.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 2ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ;

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα Νομοθετικῆς φύσεως εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1969.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ Ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ. ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 9) ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 20ὴν Ἰουνίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ χρημάτων ἐκ £250.000 πρὸς ἀντιμετώπισιν ἀπροβλέπτων ἐπειγουσῶν δαπανῶν ἢ καὶ πρὸς συμπλήρωσιν διαφόρων κονδυλίων τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἅτινα δυνατὸν νὰ ἀποδειχθῶσιν ἀνεπαρκῆ διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ὡς διεπιστώθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς μέγα μέρος τοῦ πρὸς ἔγκρισιν ποσοῦ, διὰ κάλυψιν τοιούτου εἴδους δαπανῶν, διετέθη ἤδη πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐκτάκτων ὑποχρεώσεων τῆς Κυβερνήσεως, ἕνεκεν τῆς συνεχιζομένης ἀνωμάλου καταστάσεως, καὶ πρὸς ἐπιδιόρθωσιν ὁδῶν, γεφυρῶν, κ.λ.π. αἵτινες ὑπέστησαν ζημίας συνεπείᾳ τῶν καταρρακτωδῶν βροχῶν καὶ πλημμυρῶν τοῦ χειμῶνος.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τὸν σκοπὸν δι' ὃν διετέθη ἢ πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθῇ τὸ ὡς ἄνω ποσὸν χρημάτων καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1969.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £250.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς νόμον.

Τὸ τελευταῖον θέμα νομοθετικῆς φύσεως πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης

Πανῖκος Σιθιτανίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 19ην Ἰουνίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ τροποποίησις τοῦ ἑδαφίου (4) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου περὶ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας ἵνα διασαφηνισθῇ ὅτι ἡ παρεχομένη ἐξουσία εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐξωτερικῶν ὅπως τοποθετῇ εἰς οἱανδήποτε θέσιν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἢ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ του πρόσωπα ὑπηρετοῦντα εἰς τὴν Διπλωματικὴν Ὑπηρεσίαν, ἐκτείνεται ἐφ' ὅλων τῶν προσώπων ἅτινα ὑπηρετοῦσιν εἰς τὴν Ἐξωτερικὴν Ὑπηρεσίαν τῆς Δημοκρατίας, εἴτε τὴν Κεντρικὴν εἴτε τὴν Διπλωματικὴν καὶ Προξενικὴν Ὑπηρεσίαν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν μελετήσασα τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τὴν προτεινομένην τροποποίησιν τοῦ βασικοῦ νόμου καὶ εἰσηγεῖται τὴν ἔγκρισιν αὐτῆς ὑπὸ τῆς Βουλῆς διὰ τῆς ψηφίσεως εἰς νόμον τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Μὴ ὑπαρχόντων ὁμιλητῶν ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ πρῶτον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας Νόμων τοῦ 1960 ἕως 1966 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένων ὡς «ὁ βασικὸς νόμος») καὶ ὁ παρὼν Νόμος καὶ ὁ βασικὸς νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὁμοῦ ὡς «οἱ περὶ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας Νόμοι τοῦ 1960 ἕως 1969».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς νόμον.

Ὅπως ἀνέφερα προηγουμένως δὲν ὑπάρχει ἄλλη νομοθετικὴ ἐργασία τῆς ὁποίας νὰ ἐπιληφθῶμεν σήμερον λόγῳ τοῦ ὅτι πλεῖστα νομοσχέδια εὑρίσκονται ἀκόμη πρὸς ἐπεξεργασίαν ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν.

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ — Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς κατάθεσιν νομοσχεδίων καὶ ἐγγράφων, ἐὰν ὑπάρχουν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, δὲν ὑπάρχουν νομοσχέδια ἢ ἔγγραφα πρὸς κατάθεσιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ ἡμερησία διάταξις τῆς προσεχοῦς Πέμπτης, ὥρα 4.30 ἀπογευματινή, θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

Κεφάλαιον Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ Δήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(5) Ὁ περὶ Κτήσεως Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἀλλοδαποί) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(6) Οἱ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1969.

(7) Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 7.25 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Διευθέτησις τοῦ θέματος διαμονῆς τῶν ἁλιέων τοῦ συνοικισμοῦ «Λιμνιώνας» Ἁγίου Ἀμβροσίου—Ἐνοποίησις τῶν ἀρτοποιείων εἰς βιομηχανικὰς μονάδας μὲ μηχανήματα μείζονος ἀποδόσεως—Κατασκευὴ νέας ἀγροτικῆς ὁδοῦ παρὰ τὸ χωρίον Φοινικάρια—Παραχώρησις δικαιωμάτων λειτουργίας ξένων ραδιοφωνικῶν σταθμῶν ἐν Κύπρῳ—Τοποθέτησις τῶν ἐλεγκτῶν τῆς πρώην Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως εἰς ἀναλόγους θέσεις τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, κ.λ.π.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις τῶν Βουλευτῶν Μ. Σαββίδη—Χρ. Μιχαηλίδη—Χ. Χατζηχάρου—Ε. Παπαϊωάννου—Π. Στυλιανοῦ—Κ. Χριστοδουλίδη—Λ. Δημητριάδη καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κ. Τάσου Παπαδοπούλου καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 8) τοῦ 1969, ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Χ. Μιχαηλίδη καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 9) τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 3ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1969

("Ωρα ἐνάρξεως 5.35 μ.μ.)

('Αρ. 41)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α — Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Μαΐου 1969.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ὁδὸς Ἀρεθούσης εὑρίσκεται εἰς τὸν τουρκικὸν τομέα καὶ εἶναι ἐπομένως ἀποκεκομμένη διὰ τοὺς Ἕλληνας κατοίκους τῆς πρωτευούσης ἀπὸ πενταετίας καὶ πλέον, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν διατὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ζητῇ καὶ νὰ εἰσπράττῃ ἐξαναγκαστικῶς δικαιώματα ἀσφαλτοστρώσεως τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ παρὰ τῶν Ἑλλήνων τέως κατοίκων (καὶ νῦν Τουρκοπλήκτων) τῆς ὁδοῦ αὐτῆς, οἵτινες εἶχον εἰς αὐτὴν ἀκίνητα πρὸ τῆς τουρκικῆς ἀνταρσίας».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Ἰουνίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην Μαΐου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Ἡ πληρωμὴ τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος «δικαιωμάτων» ἀποτελεῖ οὐσιαστικῶς νομικὴν δέσμευσιν τῶν ἰδιοκτητῶν ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἐφαπτομένης τῆς ὁδοῦ Ἀρεθούσης, δυνάμει τῶν προνοιῶν τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Νόμου, δι' ἀποπληρωμὴν εἰς τὸν Δῆμον Λευκωσίας δι' ἐτησίων δόσεων ἢ ἐφ' ἅπαξ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπενεχθείσης δαπάνης ἀνερχομένης εἰς £366.567 διὰ τὴν πρέπουσαν κατασκευὴν τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ τὸ ἔτος 1959.

Περιπτώσεις τοῦ εἴδους τούτου δὲν καλύπτονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ περὶ Ζημιωθέντων ('Απαλλαγὴ Φορολογίας) (Προσωριναὶ Διατάξεις) Νόμου, ἀρ. 34 τοῦ 1968, καθότι διὰ τοῦ Νόμου τούτου γίνεται πρόνοια περὶ ἀπαλλαγῆς τῆς πληρωμῆς φόρου ὑπὸ προσώπων ζημιωθέντων συνεπείᾳ τοῦ ἀπὸ τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1963, δημιουργηθεισῶν συνθηκῶν ἐπιβαλλομένων μόνον δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ περὶ Φορολογίας 'Ακινήτου ('Αστικῆς) 'Ιδιοκτησίας Νόμου τοῦ 1962 ἢ δυνάμει τῶν ἄρθρων 92 καὶ 93 τοῦ περὶ Δήμων Νόμου ἢ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 24 (1) (α) καὶ (β) τοῦ περὶ Χωρίων (Διοίκησις καὶ Βελτίωσις) Νόμου.

'Υπὸ τὰς περιστάσεις ὁ Δῆμος Λευκωσίας δὲν δύναται νομικῶς νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς προαναφερθέντας ἰδιοκτήτας ἐκ τῶν ὑποχρεώσεων των ἔναντί του ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑπ' αὐτοῦ πρέπουσαν κατασκευὴν τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 31ην Μαΐου 1969.

«Τὸ Ραδιοφωνικὸν "Ιδρυμα καὶ ἡ Τηλεόρασις Κύπρου διαφημίζουν ἐντατικῶς τὸ κάπνισμα σιγαρέττων κατασκευασμένων μὲ ξένα καπνά, παρ' ὅλον ὅτι διεθνῶς ἀναγνωρίζεται ὅτι τὸ κάπνισμα εἶναι ἐπιβλαβὲς καὶ παρ' ὅλον ὅτι ἔχει συζητηθῆ τὸ ζήτημα εἰς τὴν Βουλὴν καὶ δὲν ὑπῆρξεν ἄποψις περὶ τοῦ ἀντιθέτου.

Τὰ Κυπριακὰ καπνὰ κακῶς καταδικάζονται ὡς μὴ κατάλληλα διὰ κάπνισμα καὶ δὲν χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τὰς μὲ ξένον ὄνομα Βιομηχανίας. Τὸ ραδιόφωνον καὶ ἡ τηλεόρασίς μας δὲν κάμνουν καμμίαν διαφήμισιν διὰ κάπνισμα σιγαρέττων μὲ Κυπριακὰ καπνά.

Παρακαλῶ τὸ 'Υπουργεῖον 'Υγείας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν :

(1) Κατὰ πόσον ἐγκρίνει τὴν διὰ τῶν ἡμικρατικῶν μέσων διαφήμισιν ἐπιβλαβῶν διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ εἰδῶν.

(2) Κατὰ πόσον τὰ ξένα καπνὰ εἶναι ὀλιγώτερον ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν ὑγείαν ἀπὸ τὰ Κυπριακά.

(3) Εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ ξένα εἶναι ὀλιγώτερον ἐπιβλαβῆ, δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν μὲ ἁπλᾶ καὶ οἰκονομικὰ μέσα νὰ ἀντιμετωπισθῆ ἡ κατάστασις πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς οἰκονομίας χωρὶς βλάβην τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην 'Ιουνίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Υγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 31ην Μαΐου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ.

«(α) Τὸ 'Υπουργεῖον τοῦτο οὐδόλως ἐγκρίνει τὴν διὰ ἡμικρατικῶν ἢ ἄλλων μέσων μαζικῆς ἐπικοινωνίας διαφήμισιν ἐπιβλαβῶν διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ εἰδῶν· καὶ

(β) δὲν ὑπάρχουν στατιστικὰ δεδομένα διὰ τῶν ὁποίων νὰ καταδεικνύεται ὅτι τὰ ξένα καπνὰ εἶναι ὀλιγώτερον ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν ὑγείαν ἀπὸ τὰ Κυπριακά».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην 'Ιουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην 'Ιουνίου 1969.

«'Ο λιμὴν Λάρνακος ἤρχισεν ἀπὸ μηνὸς τώρα νὰ κατασκευάζεται.

Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ δι' αὐτῆς τὸν ἐνδιαφερόμενον λαὸν τῆς Λάρνακος κατὰ πόσον ἐλήφθη πρόνοια εἰς

τὰ σχέδια τοῦ ὑπὸ κατασκευὴν λιμένος Λάρνακος διὰ μελλοντικὴν ἐπέκτασίν του, καὶ εἰς περίπτωσιν ἐπεκτάσεώς του τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς ὑπαρχούσης, συμφώνως τῶν σχεδίων, τεχνικῶς δυνατότητος, ποῖον ἀριθμὸν πλοίων τῶν 10—12 χιλιάδων τόννων (160 περίπου μέτρων) δύναται νὰ ἐξυπηρετήσῃ ;

Παρακαλῶ δώσατε ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου λεπτομερεῖς πληροφορίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Ἰουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Ἰουλίου 1969.

«Εἰς τὴν Ἀμμόχωστον ἡ ὁδὸς Λάρνακος εἶναι ὑπὸ τὴν εὐθύνην τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων, τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, τόσον διὰ συντήρησιν ὅσον καὶ διὰ βελτίωσιν.

Τμῆμα τῆς ὁδοῦ αὐτῆς εἰς τὴν περιοχὴν Λάξη, μεταξὺ τῶν ἀποθηκῶν Κουννᾶ καὶ ἐργοστασίων Γαλανοῦ, ἔμπροσθεν τῶν τεμαχίων ἀρ. 180, 181, 411, εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνον διὰ τοὺς διαβάτας καὶ τὰ ὀχήματα.

Ὑπάρχει διπλῆ στροφὴ καὶ διπλῆ κλίσις (κάθοδος καὶ ἄνοδος) μεταξὺ τῶν στροφῶν.

Ἔγιναν πολλὰ δυστυχήματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ θανατηφόρα, μὲ θύματα ἐπιβάτας αὐτοκινήτων καὶ διαβάτας.

Παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον ὅπως μᾶς πληροφορήσῃ :

(1) Πότε θὰ γίνῃ βελτίωσις εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τῆς ὁδοῦ Λάρνακος· ἢ

(2) ποῖα μέτρα μελετῶνται διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν πολιτῶν» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Ἰουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Ἰουλίου 1969.

«Ὡς εἶναι γνωστόν, λόγῳ τῆς τελευταίας αὐξήσεως τοῦ τιμαρίθμου, δικαίως παρεχωρήθη νέον τιμαριθμικὸν ἐπίδομα εἰς τοὺς Κυβερνητικοὺς Ὑπαλλήλους καὶ Ἐκπαιδευτικούς.

Ἐπειδὴ ἡ τελευταία αὔξησις τοῦ τιμαρίθμου ἐπηρεάζει ἐξ ἴσου, ἂν ὄχι καὶ περισσότερον, τοὺς λαμβάνοντας ἰδίως χαμηλὰς συντάξεις Συνταξιούχους Κυβερνητικοὺς Ὑπαλλήλους καὶ Ἐκπαιδευτικούς, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον μελετᾶται ἢ μὴ ἡ παραχώρησις ηὐξημένων συντάξεων ἀναλόγων μὲ τὴν τελευταίαν τιμαριθμικὴν αὔξησιν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Ἰουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Ἰουλίου 1969.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ τὸ σημερινὸ σύστημα χειμερινῆς ἄρδευσης τῶν σιτοπαραγωγικῶν χωριῶν τῆς Μεσαορίας εἶναι πολὺ παλιὸ καὶ ἀναχρονιστικό.

Τὸ σύστημα αὐτό, ἐκτὸς τῶν ἄλλων μειονεκτημάτων, γίνεται πολλὲς φορὲς αἰτία νὰ δημιουργοῦνται προστριβὲς μεταξὺ τῶν κατοίκων γειτονικῶν χωριῶν.

Ἔχουν γίνει τὰ τελευταῖα χρόνια εἰσηγήσεις ἀπὸ μέρους τῶν ἐνδιαφερομένων γιὰ τὴν καλύτερη καὶ γενικώτερη ἀντιμετώπιση τοῦ ἀρδευτικοῦ προβλήματος Μεσαορίας. Ἔχει δὲ δηλωθῆ ἀπὸ ἐπίσημης πλευρᾶς ὅτι ἑτοιμάζεται ἕνα τέτοιο σχέδιο γιὰ τὴν ἄρδευση τῆς Μεσαορίας. Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο Γεωργίας ποῦ βρίσκεται τὸ ὅλο πρόβλημα» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν 'Ιουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην 'Ιουλίου 1969.

«'Ο δρόμος ποὺ ἑνώνει τὰ χωριὰ Γέναγρα—Πυργὰ 'Αμμοχώστου εἶναι βασικὸς γιατὶ ἑνώνει ἕνα ἀριθμὸ κοινοτήτων μὲ τὲς πόλεις 'Αμμόχωστο καὶ Λευκωσία.

'Ο δρόμος αὐτὸς ἀπὸ ἀρκετὸ καιρὸ δὲν βρίσκεται σὲ καλὴ κατάσταση. 'Υπάρχει ὑπόσχεση ὅτι ὁ δρόμος αὐτὸς θὰ ἀσφαλτοστρώνετο πρὶν μερικὰ χρόνια. "Ομως, παρὰ τὰ διαβήματα τῶν ἐνδιαφερομένων κοινοτήτων, ὁ δρόμος αὐτὸς ἀκόμα δὲν ἔχει διορθωθῆ. Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ ἁρμόδιο 'Υπουργεῖο πότε σχεδιάζεται ἡ ἀσφαλτόστρωση αὐτοῦ τοῦ δρόμου» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην 'Ιουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην 'Ιουλίου 1969.

«'Υπὸ πολλῶν σιτοπαραγωγῶν τῆς νήσου ἐκφράζονται παράπονα ὅτι ὁ ὑπὸ τῆς 'Επιτροπῆς Σιτηρῶν ἀποφασισθεὶς τρόπος διαχωρισμοῦ τοῦ σίτου εἰς σκληρὸν καὶ μαλακὸν (ἡ τιμὴ τοῦ σκληροῦ εἶναι μεγαλυτέρα ἐκείνης τοῦ μαλακοῦ) δὲν εἶναι ὁ ἐνδεδειγμένος καθότι δὲν διενεργεῖται βάσει τῆς ποικιλίας τὴν ὁποίαν ἔσπειρεν ὁ γεωργὸς ἀλλὰ βάσει τοῦ χρώματος τοῦ κόκκου ὅταν οὗτος σπασθῆ.

'Ο τρόπος ὅμως οὗτος τοῦ διαχωρισμοῦ ἐδημιούργησεν ἀνησυχίας μεταξὺ τῶν σιτοπαραγωγῶν οἱ ὁποῖοι, ἐπειδὴ πιστεύουν ὅτι θὰ ἀποβῆ εἰς βάρος των, ἐζήτησαν ὅπως ὁ διαχωρισμὸς γίνεται βάσει τῆς ποικιλίας τὴν ὁποίαν ἔσπειραν.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα νὰ κατατοπίση τὸ Σῶμα κατὰ πόσον σκοπεύει νὰ υἱοθετήση τοὺς τρόπους διαχωρισμοῦ τοῦ σίτου βάσει τῶν εἰσηγήσεων τῶν γεωργῶν».

'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Προτοῦ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ 'Εργασία, θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι ὑπάρχουν περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ὡρισμένα 'Υπουργεῖα καθυστεροῦν νὰ δώσουν ἀπαντήσεις εἰς ὑποβληθείσας ὑπὸ ἐντίμων Βουλευτῶν 'Ερωτήσεις.

'Ελπίζω ὅτι ἡ τακτικὴ αὐτὴ θὰ σταματήση καὶ ὅτι τὰ ἁρμόδια 'Υπουργεῖα θὰ καταβάλλουν προσπάθειαν ὥστε νὰ δίδουν τὸ συντομώτερον δυνατὸν τὰς ζητουμένας πληροφορίας καὶ νὰ ἀπαντοῦν εἰς τὰς σχετικὰς 'Ερωτήσεις.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ 'Εργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ 'Ακινήτου 'Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, 'Εγγραφὴ καὶ 'Εκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς 'Επιτροπῆς Γεωργίας νὰ ἀναγνώση τὴν "Εκθεσιν τῆς 'Επιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ (ΔΙΑΚΑΤΟΧΗ, ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων	Ἐπιτροπὴ Νομικῶν
Ἀνδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος	Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης	Λέλλος Δημητριάδης
Χαρίδημος Χατζηχάρος	Γεώργιος Ἰωαννίδης
Ἀνδρέας Καρσερᾶς	Πανῖκος Σιβιτανίδης
Χαμπῆς Μιχαηλίδης.	Χρύσης Δημητριάδης.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ ὡς ἄνω νομοσχέδιον εἰς ἐπανειλημμένας κοινὰς αὐτῶν συνεδριάσεις, τῆς τελευταίας συγκροτηθείσης τὴν 12ην Ἰουνίου 1969.

Εἰς μίαν τῶν ὡς ἄνω συνεδριάσεων κληθέντες παρέστησαν ἐκπρόσωποι τῶν Ὑπουργείων Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ Ἐσωτερικῶν, οἵτινες παρέσχον πρὸς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς περισσοτέρας ἐπεξηγήσεις ἐπὶ τῶν προνοιῶν καὶ περὶ τῆς ἀναγκαιότητος τοῦ προτεινομένου νομοσχεδίου.

Αἱ βασικώτεραι πρόνοιαι τοῦ νομοσχεδίου ἀφοροῦν εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ κατωτάτου ἐπιτρεπομένου μεγέθους τῶν τεμαχίων γῆς. Ὡς γνωστὸν εἰς τὸν βασικὸν περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) Νόμον, ἡ κατωτέρα ἐπιτρεπομένη ὑποδιαίρεσις ἢ διανομὴ τεμαχίου γῆς ὁρίζεται διὰ τὰ συνεχῶς ἀρδευόμενα ἐδάφη εἰς μίαν σκάλαν, διὰ τὰ ἐποχιακῶς ἀρδευόμενα εἰς δύο σκάλας καὶ διὰ τὰς ὑπολοίπους ξηρικὰς περιοχὰς εἰς πέντε σκάλας. Διὰ τοῦ τροποποιητικοῦ νομοσχεδίου ἡ κατωτέρα ἐπιτρεπομένη ὑποδιαίρεσις ἢ διανομὴ τεμαχίου γῆς διπλασιάζεται, ἤτοι αὐξάνεται εἰς δύο, τέσσαρας καὶ δέκα σκάλας ἀντιστοίχως. Ὡσαύτως, συμφώνως τῶν προνοιῶν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος τροποποιητικοῦ νομοσχεδίου, ἀπαγορεύεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου ἀκινήτου ἰδιοκτησίας μεταβίβασις ἰδανικῆς μερίδος μικροτέρας τῆς ἀνηκούσης εἰς αὐτόν, καθὼς ἐπίσης ἡ μεταβίβασις ἀκινήτου ἰδιοκτησίας εἰς πρόσωπα πλείονα τοῦ ἑνός.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἀφοῦ ἐμελέτησαν ἐπισταμένως τὸ παρὸν νομοσχέδιον καὶ ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὰς οἰκονομικὰς καὶ κοινωνικὰς ἐπιπτώσεις, τόσον εἰς τὴν ὕπαιθρον ὅσον καὶ εἰς τὰς πόλεις, ἄτινας θὰ συνεπήγετο ἡ ψήφισις αὐτοῦ εἰς νόμον ὑπὸ τῆς Βουλῆς, κατέληξαν εἰς τὰ κάτωθι συμπεράσματα :

(1) Πλεῖσται ὅσαι περιοχαὶ τῆς νήσου, ὀρειναὶ καὶ ἄλλαι, ἀποτελοῦνται ἐξ ἐλαχίστης γῆς καὶ ἡ διαμόρφωσις τοῦ ἐδάφους των εἶναι τοιαύτη ὥστε ἡ τυχὸν τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου νὰ καθίσταται ἀνεφάρμοστος καὶ ἐπιζημία εἰς τοὺς κατόχους γῆς τῶν περιοχῶν αὐτῶν.

(2) Μεγάλαι περιοχαὶ τῆς νήσου, κυρίως παραλιακαὶ καὶ ἄλλαι γειτνιάζουσαι πρὸς τὰς πόλεις, ἀγοράζονται καὶ προωθοῦνται διὰ τουριστικὴν ἢ βιομηχανικὴν ἐκμετάλλευσιν, ἡ δὲ γεωργικὴ των ἐκμετάλλευσις τίθεται εἰς δευτέραν μοῖραν.

(3) Εἰς περιοχὰς ὅπου θὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ ἀναδασμὸς καὶ πάλιν ἡ αὔξησις τοῦ μεγέθους τῶν τεμαχίων δὲν θὰ ὑποβοηθήσῃ σημαντικῶς αὐτόν, καθότι βασικὴ προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναδασμοῦ εἶναι ἡ βελτίωσις τοῦ ἐδάφους διὰ τῆς ἐκτελέσεως ἀντιδιαβρωτικῶν καὶ ἄλλων ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων, αὐλάκων, δρόμων, κ.λ.π., ὁπότε, ἐκ τῶν πραγμάτων, καθίσταται ἀναγκαία νέα ἀναδιανομὴ εἰς διαφορετικοὺς κλήρους.

(4) Εἰς κοινότητας ὅπου ἐνδέχεται νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ ἀναδασμὸς οὗτος εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν θὰ καλύπτῃ ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν αὐτῶν ἀλλὰ μόνον ἓν μέρος, ἤτοι τὸ πλέον γεωργικῶς ἐκμεταλλεύσιμον. Κατὰ συνέπειαν ἡ αὔξησις τοῦ μεγέθους τοῦ κλήρου εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν τῆς κοινότητος οὐδένα σκοπὸν ἐξυπηρετεῖ, θὰ ἐπιφέρῃ δὲ μᾶλλον δυσκολίας εἰς τοὺς κατοίκους.

(5) Κατὰ τὴν μελέτην τοῦ νομοσχεδίου περὶ Ἑνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς Ἀγροτικῶν Κτημάτων αἱ Ἐπιτροπαὶ περιώρισαν τὰς ἐξουσίας τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἐπιβολὴν ἀναγκαστικοῦ ἀναδασμοῦ εἰς τὰς περιοχὰς ἐκείνας ὅπου θὰ ἐκτελῶνται μεγάλης κλίμακος ἐγγειοβελτιωτικὰ ἔργα. Ἐν τούτοις αἱ πρόνοιαι τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι τοιαῦται ὥστε νὰ ἐπιβάλληται ἀναγκαστικὸς ἀναδασμὸς εἰς ὁλόκληρον τὴν Κύπρον.

(6) Οἱ μὴ ἀσχολούμενοι μὲ τὴν γεωργίαν ἀλλ' ἐργαζόμενοι εἰς τὰς πόλεις ὡς ὑπάλληλοι, τεχνῖται ἢ ἐργάται, κ.λ.π. θὰ στερηθῶσι τοῦ δικαιώματος νὰ κατέχουν ἓν τεμάχιον γῆς διότι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προνοιῶν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχεδίου ἡ οἰκογένειά των δὲν θὰ ἔχῃ ἀρκετὴν ἔκτασιν διὰ νὰ ἱκανοποιηθοῦν ὅλα τὰ μέλη αὐτῆς. Τοιουτοτρόπως ἡ ἀποξένωσίς των ἐκ τῆς πατρικῆς γῆς, τὴν ὁποίαν ἐκτὸς τῶν ἄλλων θὰ ἐχρησιμοποίουν μελλοντικῶς καὶ δι' ἀποκατάστασιν μελῶν τῆς οἰκογενείας των, θὰ τοὺς ἀποκόψῃ κάθε δεσμὸν πλέον μὲ τὴν ὕπαιθρον καὶ θὰ τοὺς ὠθήσῃ πρὸς τὰς πόλεις.

Ἀναφορικῶς μὲ τὰς ἀνυπερβλήτους δυσκολίας αἵτινες θὰ παρουσιάζωνται εἰς τὰ ἀστικὰ κέντρα συνεπείᾳ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς μεταβιβάσεως ἀκινήτου ἰδιοκτησίας εἰς πρόσωπα πλείονα τοῦ ἑνός, τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων τελικῶς συνεφώνησεν ὅπως ἡ τοιαύτη πρόνοια ἀπαλειφθῇ, ἐφ' ὅσον σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου ἦτο νὰ συμπεριλάβῃ εἰς αὐτὸ τὴν γεωργικῶς ἐκμεταλλεύσιμον γῆν.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ Νομικῶν (πλὴν τοῦ κ. Γ. Ἰωαννίδη ὁ ὁποῖος διατηρεῖ ὡρισμένας ἐπιφυλάξεις) ὁμοφώνως εἰσηγοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἀπόρριψιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἀπὸ τῆς θέσεώς μου θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω τὴν παράκλησιν καὶ τὴν εἰσήγησιν ὅπως τὸ Νομοσχέδιον μὴ συζητηθῇ αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα καὶ ἀναβληθῇ διὰ τὴν τρέχουσαν ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι πρόκειται δι' ἓν σοβαρὸν θέμα, ἡ Ἔκθεσις ἐλήφθη χθὲς μόλις καὶ εἰς μερικὰς περιπτώσεις θὰ ἐλήφθη σήμερον, καὶ ἐν ὄψει, ἐπιπροσθέτως, τοῦ γεγονότος ὅτι παρ' ὅλον ποὺ ἡ Ἔκθεσις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν εἶναι θεμελιωμένη, ἐν τούτοις δὲν ἐμπεριέχονται εἰς αὐτὴν καὶ αἱ ἀπόψεις τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου. Τοιουτοτρόπως, πιστεύω, δὲν δύναται ἕνας Βουλευτὴς νὰ σχηματίσῃ ἐπακριβῆ ἀντίληψιν διὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ Νομοσχεδίου.

Ὑποβάλλω ἑπομένως αὐτὴν τὴν παράκλησιν δι' ἀναβολήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐὰν ὑπάρχουν ὁμιληταί, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἐκφράσουν ἀπόψεις, νομίζω ὅτι μποροῦμεν νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὸ στάδιον τῶν ἀγορεύσεων καὶ μεταγενεστέρως θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

Ὑπάρχουν ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Γεώργιος Ἰωαννίδης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Ἀπὸ τῆς θέσεώς μου θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν στάσιν τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ τηρήσῳ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον πρόκειται νὰ ἀναβληθῇ, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἡ συζήτησίς του, νομίζω ὅτι εἶναι ὀρθότερον νὰ περιμένωμεν ὅπως ἀκουσθῶσιν, ἐὰν θὰ ἀκουσθῶσι, καὶ αἱ τυχὸν ἀπόψεις ἄλλων Μελῶν. Δηλαδή, νοουμένου ὅτι θὰ δικαιολογήσω τὰς ἐπιφυλάξεις μου, πιστεύω ὅτι θὰ εἶναι καλύτερον ἐφ' ὅσον θὰ ἀναβληθῇ, ἐὰν θὰ ἀναβληθῇ, ὡς ἔχω ἀντιληφθῇ, ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου ἐπειδὴ δὲν ἐλήφθη ἐγκαίρως ἡ Ἔκθεσις....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ Ἔκθεσις ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἐκυκλοφόρησεν ἐγκαίρως.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Δὲν ἐλήφθη ὅμως ἐγκαίρως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὅταν λέγωμεν, ἐκυκλοφόρησεν ἐγκαίρως, ἐννοοῦμεν καὶ ὅτι ἐλήφθη ἐγκαίρως. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἐπιθυμεῖ, κατὰ τὴν γνώμην μου, εἶναι ὅπως δοθῇ εἰς αὐτὸν ἡ εὐκαιρία νὰ ἀκούσῃ καὶ νὰ μελετήσῃ καὶ ἄλλας ἀπόψεις.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη τοιοῦτό τι δὲν συμβαίνει, διότι οὗτος πρέπει νὰ ἔχῃ σχηματισμένας ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, δοθέντος ὅτι ἐξέφρασε.....

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Ναί, ἀλλὰ πρόκειται νὰ δικαιολογήσω τὰς ἐπιφυλάξεις μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐὰν ἑπομένως ἐπιθυμῆτε νὰ ἀγορεύσητε καὶ νὰ ἐξηγήσετε τὰς ἐπιφυλάξεις σας, θὰ ἦτο σκόπιμον ὅπως προχωρήσωμεν τοὐλάχιστον μὲ τὴν ἀγόρευσίν σας, κ. Ἰωαννίδη.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Θὰ ἐξηγήσω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὰς ἐπιφυλάξεις μου κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσεδίου, δικαιολογῶν τὴν ψῆφοι μου εἰς ἐκεῖνο ἀκριβῶς τὸ στάδιον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἔνστασις καὶ υἱοθετῆται ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἡ πρότασις τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, θὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς. Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν νομίζω ὅτι θὰ ἐξυπηρετηθῇ οἱοσδήποτε σκοπὸς καὶ εἶναι χρόνος ὁ ὁποῖος ἀδίκως χάνεται. Ὡς ἐκ τούτου φρονῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει οἱοσδήποτε ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ὁμιλήσῃ ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐφ' ὅσον ἕν Μέλος τῆς Βουλῆς ἐπιθυμεῖ νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ κατατοπισθῇ περαιτέρω καὶ ἐκφράσῃ ὡρισμένας ἀπόψεις, δὲν βλέπω κανένα λόγον διατὶ νὰ μὴ ἀναβάλωμεν τὴν συζήτησιν. Ἄλλωστε δὲν εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον ἐπείγει, ἰδίως ἐὰν υἱοθετηθῇ καὶ ἡ Ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς ὁπότε τὸ Νομοσχέδιον θὰ ἀπορριφθῇ. Ἐπομένως δὲν πρόκειται νὰ ἐπέλθῃ τροποποίησις εἰς τὴν νομοθεσίαν τῆς Κύπρου καὶ δὲν βλέπω κανένα λόγον διατὶ νὰ μὴν ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου τούτου διὰ τὴν ἐπομένην ἑβδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Τὸ ἑπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Κτήσεως Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἀλλοδαποὶ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Τὸ θέμα αὐτὸ ἐμελετήθη ὑπὸ τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ἐπήνεγκεν ὡρισμένας τροποποιήσεις εἰς τὸ ἀρχικὸν Νομοσχέδιον. Θὰ παρεκάλουν τὸν ἔντιμον κ. Λέλλον Δημητριάδην ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΤΗΣΕΩΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ (ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

Κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτῆς τῆς 19ης Ἰουνίου 1969, τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον παρεπέμφθη εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν μὲ ὅρους ἐντολῆς τὴν ἀπὸ νομικῆς πλευρᾶς λεπτομερῆ μελέτην αὐτοῦ καὶ προσθήκην προνοίας διὰ τὴν ὑπὸ Κυπρίου αἴτησιν κτήσεως ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ὑπὸ ἀλλοδαποῦ.

Πρὸς τὸν ὡς ἄνω σκοπὸν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν συνῆλθεν εἰς συνεδρίασιν τὴν 3ην Ἰουλίου 1969, ἀφοῦ δὲ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα προέβη, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, εἰς τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις εἰς τὸ προτεινόμενον νομοσχέδιον :

(1) Τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νομοσχεδίου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῶν λέξεων «Ἐπὶ τῇ ὑποβολῇ αἰτήσεως πρὸς χορήγησιν ἀδείας διὰ τὴν ὑπὸ ἀλλοδαποῦ» (γραμμαὶ 1 καὶ 2) καὶ ἀντικαταστάσεως τούτων διὰ τῶν ἀκολούθων : «Ἐπὶ τῇ ὑποβολῇ αἰτήσεως ὑφ' οἱουδήποτε προσώπου, ἀλλοδαποῦ ἢ μή, πρὸς χορήγησιν ἀδείας διὰ τὴν ὑπὸ ἀλλοδαποῦ τινος ἢ τὴν ὑφ' οἱουδήποτε ἀλλοδαποῦ».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐκρίθη ἀναγκαία ἐφ' ὅσον ἦτο πρόθεσις ἡ εὐχέρεια μεταβιβάσεως ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ὑπὸ ἀδειούχου δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου Κυπρίου πολίτου εἰς ἀλλοδαπὸν ἄνευ περαιτέρω ἀδείας αὐτοῦ.

(2) Ἡ προτεινομένη εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν νέα παράγραφος (β) τοῦ ἑδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νομοσχεδίου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτῆς ὑπὸ τῆς ἀκολούθου :

«(β) ἡ τυχὸν χορηγουμένη ἄδεια δύναται νὰ προβλέψῃ ὅτι οὐδεμία περαιτέρω ἄδεια ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ὑφ' ἑτέρου ἀλλοδαποῦ κτῆσιν, ὑπὸ τοιούτους ὅρους οἱοι ἤθελον ἐπιβληθῇ ἐν τῇ χορηγουμένῃ ἀδείᾳ, τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας διὰ τὴν κτῆσιν τῆς ὁποίας αὕτη χορηγεῖται, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει, καὶ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ρηθέντος διατάγματος, οὐδεμία τοιαύτη περαιτέρω ἄδεια ἀπαιτεῖται».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐκρίθη ἀναγκαία ἵνα ἡ διάταξις, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας οὐδεμία περαιτέρω ἄδεια ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ὑφ' ἑτέρου ἀλλοδαποῦ κτῆσιν ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, καταστῇ σαφεστέρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἀναφερθῶ ἐν συντομίᾳ εἰς τοὺς λόγους οἵτινες ὥθησαν τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν νὰ προβῇ εἰς τὴν τροποποίησιν τοῦ ἀρχικοῦ Νόμου, διότι πιστεύω ὅτι ὑπάρχει πράγματι σοβαρὰ αἰτιολογία διὰ τὴν καλυτέρευσιν τῆς κειμένης νομοθεσίας. Ὡς γνωστόν, δυνάμει τῆς ἤδη ὑφισταμένης νομοθεσίας, ὑπῆρχαν διάφοροι τρόποι διὰ τῶν ὁποίων ἐν τέλει εἷς ἀλλοδαπὸς ἠδύνατο νὰ καταστρατηγήσῃ τὰς προνοίας τοῦ Νόμου καὶ νὰ ἀποκτήσῃ ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν διὰ διαφόρων νομικῶν, ἐὰν μοῦ ἐπιτραπῇ ἡ λέξις, «τεχνασμάτων».

Ἐπίσης δυνάμει τῆς κειμένης νομοθεσίας ἐπετρέπετο, ἄνευ οἱασδήποτε ἀδείας, ἡ μεταβίβασις περιουσίας ἀπὸ ἀλλοδαποῦ εἰς ἀλλοδαπόν.

Αὐτὰ τὰ δύο σημεῖα νομίζω ὅτι διὰ τῆς προτεινομένης νομοθεσίας τίθενται ἐπὶ καλυτέρας βάσεως καὶ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Δὲν εἶναι ὅμως πρόθεσις — ἐξ ὅσων ἀντελήφθην ἀπὸ τὰς ἐξηγήσεις τὰς ὁποίας εἴχαμεν εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ἐκ μέρους ἐκπροσώπων τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας — τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νὰ ἐμποδίσῃ καθ' οἱονδήποτε τρόπον τὴν ὑπὸ ἀλλοδαπῶν κτῆσιν μιᾶς κατοικίας εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν οὗτοι θὰ ἤθελαν νὰ ζήσουν εἰς Κύπρον.

Ὁ ἔλεγχος τίθεται διὰ νὰ ἀποφευχθῇ ἡ κτῆσις μεγάλων ἐκτάσεων ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ὑπὸ ἀλλοδαπῶν εἰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας τοῦτο δὲν εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Κύπρου. Εἰς περιπτώσεις ὅμως αἰτήσεων διὰ τὴν κτῆσιν μικρᾶς ἐκτάσεως γῆς διὰ μίαν κατοικίαν, ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία δὲν θὰ εἶχεν ἐνστάσεις.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς τροποποιήσεως αὐτῆς τοῦ βασικοῦ Νόμου ἐπιφέρονται καὶ ἄλλαι τινὲς τροποποιήσεις. Ἐπὶ παραδείγματι κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς καὶ συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος εἶχε προταθῇ καὶ ἡ κτῆσις ἀδείας ὑπὸ Κυπρίου διὰ τὴν ὑπὸ ἀλλοδαποῦ κτῆσιν ἀκινήτου ἰδιοκτησίας. Δηλαδὴ εἰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀναπτύσσει μίαν συγκεκριμένην περιοχὴν εἶναι Κύπριος καὶ προτίθεται νὰ πωλήσῃ μέρος τῆς γῆς αὐτῆς ἢ τῶν κατοικιῶν τὰς ὁποίας θὰ ἀνεγείρῃ ἐπ' αὐτῆς εἰς ἀλλοδαπούς, οὗτος θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀποκτήσῃ γενικὴν ἄδειαν διὰ τὴν μεταβίβασιν εἰς ἀλλοδαποὺς μέρους τῆς γῆς αὐτῆς ἢ κατοικιῶν ἀνεγερθεισῶν ἐπ' αὐτῆς.

Ἡ προσθήκη αὐτὴ ἐγένετο κατόπιν προτάσεως τὴν ὁποίαν ὁ ἔντιμος Πρόεδρος τοῦ Σώματος εἶχε κάμει κατὰ τὴν τελευταίαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἶναι τὸ ἄρθρον εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχουν αἱ δύο τροπολογίαι.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ ἀναγνώσῃ τὰς τροπολογίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρον 3, ἐδάφιον (2). «Ἐπὶ τῇ ὑποβολῇ αἰτήσεως ὑφ' οἱουδήποτε προσώπου, ἀλλοδαποῦ ἢ μή, πρὸς χορήγησιν ἀδείας διὰ τὴν ὑπὸ ἀλλοδαποῦ τινος ἢ τὴν ὑφ' οἱουδήποτε ἀλλοδαποῦ κτῆσιν ἀκινήτου ἰδιοκτησίας κειμένης ἐντὸς περιοχῆς περιγραφομένης ἐν διατάγματι ἐκδοθέντι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος ἄρθρου».

Ἄρθρον 3, ἐδάφιον 2, παράγραφος (β). «Ἡ τυχὸν χορηγουμένη ἄδεια δύναται νὰ προβλέψῃ ὅτι οὐδεμία περαιτέρω ἄδεια ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ὑφ' ἑτέρου ἀλλοδαποῦ κτῆσιν ὑπὸ τοιούτους ὅρους οἷοι ἤθελον ἐπιβληθῇ ἐν τῇ χορηγουμένῃ ἀδείᾳ, τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας διὰ τὴν κτῆσιν τῆς ὁποίας αὕτη χορηγεῖται, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει καὶ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ρηθέντος διατάγματος οὐδεμία τοιαύτη περαιτέρω ἄδεια ἀπαιτεῖται».

Αὐταὶ εἶναι αἱ τροπολογίαι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον, ὡς ἐτροποποιήθη, ἐγκριθῇ ;

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἔχω ἔνστασιν εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς παραγράφου (β), τὴν ὁποίαν ἀνέγνωσεν ὁ ἔντιμος Γραμματεύς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἶμαι ὑποχρεωμένος, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, νὰ θέσω τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ 3ου ἄρθρου ὡς ἐτροποποιήθη ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

11, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἷς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

4, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ 3ον ἄρθρον ἐνεκρίθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μεταβατικαὶ Διατάξεις. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 6ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα ὅπως προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν αὐτοῦ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Κτήσεως Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἀλλοδαποὶ) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Κτήσεως Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἀλλοδαποὶ) Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι οἱ κατατεθέντες εἰς τὴν Βουλὴν περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν σχετικὴν Ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν Κανονισμῶν εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΩΣ «ΟΙ ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΟΔΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσιης
Σωτήριος Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐμελέτησε τοὺς ὡς ἄνω ἀναφερομένους Κανονισμοὺς εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 28ην Ἰουνίου 1969. Εἰς τὴν συνεδρίασιν αὐτὴν κληθεὶς παρέστη καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Πολεοδομίας καὶ Οἰκήσεως ὅστις παρέσχεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν διαφόρους ἐπεξηγήσεις ἐπὶ τῶν προτεινομένων τροποποιητικῶν Κανονισμῶν. Εἰς τὴν συνεδρίασιν παρέστη ἐπίσης ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτης Τουμαζῆς.

Διὰ τῶν ὡς ἄνω Κανονισμῶν, οἵτινες ἐκδίδονται δυνάμει τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Νόμου, παρέχεται τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως, διὰ γνωστοποιήσεως δημοσιευομένης εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας, καθορίζῃ περιοχὰς ἐντὸς τῶν ὁποίων θὰ ἐπιβάλλωνται, πλὴν τῶν ἰσχυόντων περιορισμῶν, ἐπιπρόσθετοι ἢ διάφοροι περιορισμοὶ ἐν σχέσει μὲ τὸ ἀνώτατον ὅριον τοῦ ὕψους καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὀρόφων καὶ τὸν συντελεστὴν δομήσεως ἢ τὴν γωνίαν δομήσεως πάσης οἰκοδομῆς.

Τὸ κείμενον τῶν παρόντων Κανονισμῶν ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα σοβαρᾶς προκαταρκτικῆς μελέτης τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἐκπροσώπων τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Ὡς γνωστὸν αἱ ἐπαφαὶ αὐταὶ μετὰ τῶν κυβερνητικῶν ἐκπροσώπων εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν τροποποίησιν τοῦ βασικοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Νόμου, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς τοιαύτης τροποποιήσεως κατέστη δυνατὴ ἡ ἀντικατάστασις τῶν ἀρχικῶς προταθέντων Κανονισμῶν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, οἵτινες ἦσαν ἐν πολλοῖς ἄδικοι, ἀπόλυτοι καὶ τελείως ἀνελαστικοί, διὰ τῶν παρόντων Κανονισμῶν, αἱ διατάξεις τῶν ὁποίων προνοοῦν μεγαλύτερον ἀριθμὸν κριτηρίων, ὡς πρὸς τὸ θέμα τῶν περιορισμῶν, πρὸς καλυτέραν προστασίαν τόσον τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων ὅσον καὶ τοῦ δημοσίου συμφέροντος.

Ὡς ἐπεξηγήθη σχετικῶς ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κυβερνητικῶν ἐκπροσώπων κατὰ τὰς ἐν λόγῳ ἐπαφάς, ὁ περαιτέρω καθορισμὸς τῶν χρησιμοποιουμένων κριτηρίων διὰ τοὺς ὡς ἄνω ἀναφερομένους περιορισμοὺς δὲν εἶναι πρακτικῶς δυνατὸν λόγῳ τῶν πολλῶν ἀναφυομένων περιπλόκων τεχνικῶν ζητημάτων, καὶ τοῦτο διότι, ὡς εἶναι φυσικόν, ἑκάστη περιοχὴ τῆς νήσου παρουσιάζει ἀπὸ πολεοδομικῆς ἀπόψεως ἰδιαίτερα προβλήματα. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐὰν ἀποδειχθῇ μελλοντικῶς ὅτι ὁ διὰ διαταγμάτων καθορισμὸς τῶν τοιούτων περιορισμῶν εἶναι ἀνεπιτυχὴς καὶ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς σκοπουμένας ἐπιδιώξεις τότε ἡ Βουλὴ δύναται νὰ ἄρῃ τὸ τοιοῦτον δικαίωμα ἐκ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ νὰ προβῇ εἰς τὴν λῆψιν οἱωνδήποτε ἑτέρων νομοθετικῶν μέτρων ἅτινα ἤθελε κρίνει ἀναγκαῖα.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν, ἀφοῦ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ λῆψις τῶν μέτρων αὐτῶν εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία μέχρι τῆς ψηφίσεως τῆς νέας πολεοδομικῆς νομοθεσίας, ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἔγκρισιν τῶν παρόντων Κανονισμῶν ὡς κατετέθησαν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἔκτοτε, μετὰ τὴν σύνταξιν τῆς Ἐκθέσεως αὐτῆς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐμεσολάβησε καὶ ἄλλη συνεδρίασις ὡς πρὸς τὴν διαδικασίαν ἡ ὁποία θὰ ἀκολουθῆται κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς γνωστοποιήσεως τῆς προβλε-

πομένης ὑπὸ τῶν Κανονισμῶν καὶ κατόπιν περαιτέρω ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν εἰσηγοῦνται εἰς τὸ Σῶμα ὅπως ἡ γνωστοποίησις, ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τῶν Κανονισμῶν, κατατίθεται εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἀκολουθῆται ἡ διαδικασία ἐγκρίσεως ἡ προβλεπομένη διὰ τὴν ἔγκρισιν τῶν Κανονισμῶν, οὕτως ὥστε ἡ Βουλὴ νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν τοῦ συγκεκριμένου διατάγματος ἢ τῆς γνωστοποιήσεως ἡ ὁποία καὶ ρητῶς θὰ καθορίζῃ τὰ περιθώρια ἢ τοὺς περιορισμοὺς οἱ ὁποῖοι θὰ ἀναφέρωνται εἰς τὰς ἀδείας ἀνεγέρσεως οἰκοδομῶν.

Ἡ σχετικὴ τροπολογία ἔχει ἤδη συνταχθῆ, αἱ δὲ δύο Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ἀπὸ κοινοῦ πρὸς τὸ Σῶμα ὅπως ἐγκρίνῃ τοὺς Κανονισμοὺς οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται ἐνώπιον αὐτοῦ, ἀφοῦ προστεθῆ εἰς τὸ κείμενον αὐτῶν ἡ διαδικασία περὶ ἐγκρίσεως τῆς γνωστοποιήσεως τῆς ἀναφερομένης εἰς τοὺς Κανονισμούς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς κ. Λέλλον Δημητριάδην, κατὰ πόσον ὑπάρχει συγκεκριμένον κείμενον ἀναφορικῶς πρὸς τὴν τροπολογίαν τὴν ὁποίαν ἔχει ἀναφέρει εἰς τὴν ὁμιλίαν του ;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Τὸ κείμενον τοῦτο ἔχει ἤδη συνταχθῆ. Πρόκειται ἀκριβῶς περὶ τῆς ἰδίας διαδικασίας, ἡ ὁποία προβλέπεται εἰς τὴν τελευταίαν νομοθετικὴν τροποποίησιν τοῦ βασικοῦ νόμου περὶ ἐγκρίσεως τῶν κανονισμῶν. Δηλ. ἡ ἰδία διαδικασία ἡ ὁποία ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἔγκρισιν τῶν κανονισμῶν, τοὺς ὁποίους καταθέτει ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία προβλέπεται καὶ διὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς γνωστοποιήσεως. Τὸ ἀκριβὲς κείμενον θὰ κατατεθῆ ἀμέσως ἐνώπιον τοῦ Γραμματέως, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ εἰσηγοῦμαι ὅπως προχωρήσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν, ἐὰν ὑπάρχουν ὁμιληταί, ἐπὶ θέματος ἀρχῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Προτοῦ συζητήσωμεν τὸ θέμα πρέπει νὰ γνωρίζωμεν τί εἶναι ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἰσηγοῦνται αἱ δύο Ἐπιτροπαί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Δημητριάδης ἔχει ἐπεξηγήσει....

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Θέλω νὰ πῶ ὅτι πρέπει νὰ ἀναγνωσθῆ αὐτὴ ἡ εἰσηγητικὴ πρότασις καὶ ἐὰν εἶναι....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Γνωστοποίησις, ἡ ὁποία ἀναφέρεται εἰς τοὺς κανονισμούς, δὲν θὰ τίθεται ἐν ἰσχύϊ παρὰ μόνον ἀφοῦ ἐγκριθῆ ὑπὸ τῆς Βουλῆς, διὰ νὰ μὴ εὑρεθῶμεν εἰς τὴν θέσιν — τὴν ὁποίαν οὐδέποτε ἐλπίζω ὅτι θὰ ἐγκρίνωμεν — καθ' ἣν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ δύναται νὰ τροποποιῆ νόμον ἢ κανονισμοὺς ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Σώματος τούτου.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἐπεξήγησε περαιτέρω ὅτι ἡ ἰδία ἀκριβῶς διαδικασία ἡ ὁποία ἀκολουθεῖται διὰ τὴν ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς κανονισμῶν, προτεινομένων ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, θὰ ἀκολουθῆται καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐγκρίσεως τῆς γνωστοποιήσεως τῆς ἀναφερομένης εἰς τοὺς περιορισμοὺς διὰ τὴν ἀνέγερσιν οἰκοδομῶν εἰς τὰς διαφόρους περιοχάς. Δηλαδὴ ἡ Βουλὴ θὰ δύναται νὰ ἐγκρίνῃ ἢ νὰ μὴ ἐγκρίνῃ ἢ καὶ νὰ ἐπιφέρῃ τροποποιήσεις εἰς τὴν γνωστοποίησιν, αὕτη δέ, ὡς θὰ ἔχῃ ἐγκριθῆ, θὰ τίθεται ἐν ἰσχύϊ εἴτε ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεώς της εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας, εἴτε ἐφ' ἧς ἡμέρας ἤθελεν ὁρίσει ἡ Βουλή.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Δηλαδὴ ἐὰν ἀντελήφθην καλῶς, κ. Πρόεδρε, διὰ νὰ εἴμεθα συνεπεῖς πρὸς τὴν πρόνοιαν τοῦ νόμου θὰ χωρίσωμεν τοὺς κανονισμοὺς εἰς δύο, τρόπον τινά, σκέλη, τοὺς σημερινοὺς ποὺ ἐγκρίνομεν καὶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θὰ δημοσιευθοῦν διὰ διατάγματος....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Διὰ γνωστοποιήσεως.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Διὰ γνωστοποιήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἐλαστικότης εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεφέρθη ἡ Ἐπιτροπή.

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος παρακαλῶ ὅπως ἡ τροπολογία, ἡ ὁποία κατετέθη εἰς τὴν Γραμματείαν, ἀναγνωσθῇ πρὸς τὴν Βουλήν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προστίθεται ἡ ἀκόλουθος τροποποίησις, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰς ποῖον σημεῖον τῶν Κανονισμῶν θὰ γίνῃ ἡ προσθήκῃ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου (α) τοῦ Κανονισμοῦ (2), ὡς παράγραφος (β), ἡ δὲ ὑφισταμένη παράγραφος (β) θὰ ἀναγραμματισθῇ ὡς παράγραφος (γ).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δύνασθε νὰ προχωρήσητε εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, παρακαλῶ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

«(β) Γνωστοποίησις ἐκδιδομένη δυνάμει τῆς παρούσης παραγράφου τοῦ παρόντος κανονισμοῦ κατατίθεται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων, ἐπὶ τούτῳ δὲ ἐφαρμόζονται αἱ κάτωθι διατάξεις :

(i) Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δύναται ἐντὸς εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς καταθέσεως αὐτῆς δι' ἀποφάσεως αὐτῆς νὰ ἐγκρίνῃ μετὰ ἢ ἄνευ τροποποιήσεων ἢ ἀκυρώσῃ τὴν οὕτω κατατεθεῖσαν γνωστοποίησιν·

(ii) ἐὰν ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἐγκρίνῃ, ὡς ἐν τῇ ὑποπαραγράφῳ (i), τὴν κατατεθεῖσαν γνωστοποίησιν, αὕτη δημοσιεύεται, ὡς ἤθελε τυχὸν τροποποιηθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων, ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας·

(iii) ἐὰν ἐντὸς τῆς ἐν τῇ ὑποπαραγράφῳ (i) ἀναφερομένης προθεσμίας ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δὲν ἀποφασίσῃ, ὡς ἐν τῇ ρηθείσῃ ὑποπαραγράφῳ, ἡ κατατεθεῖσα γνωστοποίησις δημοσιεύεται, ἅμα τῇ παρόδῳ τῆς προθεσμίας ταύτης, ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας·

(iv) γνωστοποίησις δημοσιευομένη ὡς ἐν τῇ ὑποπαραγράφῳ (ii) ἢ (iii) τίθεται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς, ἐκτὸς ἐὰν διάφορος περὶ τούτου διάταξις διαλαμβάνεται ἐν αὐτῇ·

(v) ἡ τυχὸν ἀκύρωσις γνωστοποιήσεως δι' ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων, ὡς ἐν τῇ ὑποπαραγράφῳ (i), δὲν ἐπηρεάζει τὴν δυνάμει τοῦ παρόντος ἄρθρου ἔκδοσιν νέας γνωστοποιήσεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, νοουμένου ὅτι θὰ ἐφαρμόζωνται ἐπ' αὐτῆς αἱ διατάξεις τῆς παρούσης παραγράφου τοῦ παρόντος κανονισμοῦ».

Αὐτὴ εἶναι ἡ τροποποίησις, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως οἱ κανονισμοί, ὡς ἐτροποποιήθησαν, ἐγκριθῶσιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως οἱ κανονισμοὶ ἐγκρίνονται.

Τὰ λοιπὰ θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, θὰ ἀναβληθοῦν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, δεδομένου ὅτι μελετῶνται εἰσέτι ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων 'Επιτροπῶν.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ — Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ 'Εγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ 'Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθεται τὸ ἀκόλουθον νομοσχέδιον :

'Ο περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον 'Αναπτύξεως) Νόμος ('Αρ. 6) τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐστάλη ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν 'Επιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ ὑποβολὴν 'Εκθέσεως.

'Η προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 4.30 ἀπογευματινήν, μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

Κεφάλαιον Α : 'Ερωτήσεις—'Απαντήσεις.

Κεφάλαιον Β : Νομοθετικὴ 'Εργασία :

(1) 'Ο Τροποποιητικὸς ('Αρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(2) 'Ο περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(3) 'Ο περὶ Δήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(4) 'Ο περὶ 'Ακινήτου 'Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, 'Εγγραφὴ καὶ 'Εκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(5) 'Ο περὶ Κυπριακοῦ 'Οργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

(6) 'Ο περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον 'Αναπτύξεως) Νόμος ('Αρ. 6) τοῦ 1969.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ 'Εγγράφων.

'Ο κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε.

'Η ἀπάντησις τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου σχετικὰ μὲ τὴν περικοπὴν ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου 'Ανομβρίας, ἡ ὁποία ἀνεγνώσθη εἰς τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, δὲν μὲ ἱκανοποίησε καὶ ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ νὰ ἐγγραφῇ θέμα διὰ νὰ συζητηθῇ ἐντὸς τῆς Βουλῆς εἰς μελλοντικὴν συνεδρίασιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

"Οταν ἀναφέρεσθε εἰς μελλοντικὴν συνεδρίασιν ἐννοεῖτε, φαντάζομαι, τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

'Ασφαλῶς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παρακαλῶ νὰ διατυπώσητε τὸ θέμα πρὸς ἐγγραφὴν ἐφ' ὅσον προκύπτει ἀπὸ ὑποβληθεῖσαν ἐρώτησιν καὶ δοθεῖσαν ἀπάντησιν ἡ ὁποία δὲν σᾶς ἱκανοποίησε.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ὁ τίτλος τοῦ θέματος θὰ εἶναι :

«Ἡ περικοπὴ ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνομβρίας».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον εἰσηγεῖται ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Χαρίδημος Χατζηχάρος ἐγγράφεται εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ, τῆς ἡμερησίας διατάξεως, πρὸς συζήτησιν κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Εὐχαριστῶ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 6.20 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Κόσιης Νῖκος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Πληρωμὴ «δικαιωμάτων» ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν ἀκινήτων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀρεθούσης πρὸς ἀσφαλτόστρωσιν αὐτῆς—Διαφήμισις ἐπιβλαβῶν διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ εἰδῶν διὰ ἡμικρατικῶν μέσων μαζικῆς ἐπικοινωνίας κλπ.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967 καὶ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν ἐπὶ τοῦ περὶ Κτήσεως Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἀλλοδαποὶ) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969, ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Λ. Δημητριάδη, καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τῶν περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικῶν) Κανονισμῶν τοῦ 1969, ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Λ. Δημητριάδης—Π. Τουμαζῆς—Προεδρεύων) καὶ ἔγκρισις αὐτῶν.

(5) Κατάθεσις Νομοσχεδίου.

(6) Ἐγγραφὴ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χ. Χατζηχάρου πρὸς συζήτησιν τοῦ θέματος «Ἡ περικοπὴ ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνομβρίας».

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 10ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1969

("Ωρα ἐνάρξεως 5.15 μ.μ.)

('Αρ. 42)

(ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ)

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α — Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Μαΐου 1969.

«Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Καπούτι ἀντιμετωπίζουσι μὲ ὀξύτητα τὸ πρόβλημα τῆς γῆς δι' οἰκοδομάς. Πλησίον τοῦ χωρίου ὑπάρχει μεγάλη ἔκτασις χαλίτικης γῆς (μερρᾶ) ἡ ὁποία εἶναι κατάλληλος δι' οἰκόπεδα.

Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα λαμβάνει ἢ προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὸν χωρισμὸν αὐτῆς τῆς γῆς εἰς οἰκόπεδα πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῶν κατοίκων».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ἰουλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Μαΐου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Τὸ ὑπὸ τῆς κοινότητος Καπουτίου ἀντιμετωπιζόμενον πρόβλημα ἐξευρέσεως οἰκοπέδων πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν στεγαστικῶν ἀναγκῶν της εἶναι γνωστὸν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, αὕτη δὲ ἐξετάζει ἤδη θέμα διαχωρισμοῦ κρατικῆς γῆς εἰς οἰκόπεδα διὰ τὸν ὡς ἄνω σκοπόν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Ἰουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ἰουνίου 1969.

«Ἐν ὄψει τοῦ χρονίου ὑδρευτικοῦ προβλήματος τῆς κοινότητος Βατυλῆς, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :

(α) Εἰς ποῖα διαβήματα καὶ ἐνεργείας ἐν προκειμένῳ προέβη· καὶ

(β) τί διαβήματα πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος σκοπεύει νὰ λάβῃ».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ἰουλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην Ἰουλίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Μὲ σκοπὸν τὴν ριζικὴν ἐπίλυσιν τοῦ ὑδρευτικοῦ προβλήματος τῆς κοινότητος Βατυλῆς, ἡ Κυβέρνησις διενήργησεν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη 6 ἐν ὅλῳ δοκιμαστικὰς διατρήσεις, πλὴν ὅμως ἅπασαι ὑπῆρξαν ἀνεπιτυχεῖς. Τὸ ἀνευρεθὲν ὕδωρ ἦτο εἰς τινας μὲν περιπτώσεις ἀνεπαρκὲς εἰς ἄλλας δὲ ἀκατάλληλον λόγῳ τῆς ὑψηλῆς περιεκτικότητός του εἰς ἅλατα. Τελικῶς διενηργήθη νέα διάτρησις εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Ποταμιᾶς τῆς Ἐπαρχίας Λευκωσίας, ὅπου ἡ ἀνεύρεσις ἱκανοποιητικῆς ποσότητος ὕδατος ἐθεωρεῖτο ἐξησφαλισμένη, ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ τὸ ὕδωρ τῆς διατρήσεως ταύτης εὑρέθη ἀκατάλληλον λόγῳ ὑψηλῆς σκληρότητος. Εὐθὺς ἀμέσως τὸ Τμῆμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων ἤρχισε τὴν διενέργειαν νέας διατρήσεως εἰς ἄλλην περιοχήν, αὕτη δὲ ἀναμένεται νὰ συμπληρωθῇ ἐντὸς τῶν ὀλίγων προσεχῶν ἡμερῶν. Ἐὰν ἡ νέα διάτρησις ἀποδειχθῇ ἐπιτυχής, θὰ καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια ὥστε ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου νὰ ἀρχίσῃ τὸ ταχύτερον δυνατόν.

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι, λόγῳ τῆς καλῆς βροχοπτώσεως τοῦ παρελθόντος χειμῶνος, ἡ σημερινὴ ὑδατοπρομήθεια τοῦ χωρίου εἶναι ἀρκούντως ἱκανοποιητικὴ καὶ οὐδεμία ἔλλειψις ὕδατος παρατηρεῖται».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ἰουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Ἡροδότου Νικολαΐδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἰουλίου 1969.

«Δεδομένου ὅτι ἡ Βουλὴ ἐψήφισε ποσὸν £15.000 διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τοῦ δρόμου Τσάδας — Λετύμπους — Χούλους — Ἁγίου Φωτίου, δύναται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τοῦτο διατὶ καθυστερεῖ ἡ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν διὰ τὸν ὡς ἄνω σκοπόν,

Καὶ δὲν νομίζει ὅτι περαιτέρω καθυστέρησις θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μὴ ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου καὶ τὴν μὴ διάθεσιν τοῦ ἐν λόγῳ ποσοῦ ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Ἰουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Ἰουλίου 1969.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἀπὸ τοῦ 1964 δὲν λειτουργεῖ εἰς Πύργον κοινοτικὸν τηλέφωνον, ὡς ἐκ τῶν διακοινοτικῶν ταραχῶν, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ προωθήσῃ τὴν ἐπανεγκατάστασιν κοινοτικοῦ τηλεφώνου, δεδομένου ὅτι—

(α) ἡ κοινότης ὡς ἐκ τῆς νευραλγικῆς της θέσεως ἔχει ἄμεσον ἀνάγκην τούτου· καὶ

(β) αἱ μεγάλαι ἀποστάσεις αἱτίνες διαχωρίζουν τὴν κοινότητα ἀπὸ τὰς πλησιεστέρας περιοχάς, ὅπου ὑπάρχουν τηλεφωνικὰ κέντρα, καθιστοῦν προβληματικὴν τὴν ἀπρόσκοπτον ἀνέλιξιν τῆς περιοχῆς.

Παρακαλεῖται ὡσαύτως τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα πότε σκοπεύει νὰ εἰσηγηθῇ τὴν παροχὴν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς τὴν κοινότητα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Ἰουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Ἰουλίου 1969.

«Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ εἰσηγηθῇ τὴν ἵδρυσιν εἰς Πύργον Γυμνασίου — δυναμένου νὰ λειτουργήσῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος ὡς τριτάξιον — πρὸς ἀντίκρυσιν τῶν πολλαπλῶν προβλημάτων ποὺ δημιουργεῖ ἡ ἔλλειψις ἀνωτέρας Σχολῆς εἰς τὴν περιοχήν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Ἰουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Ἰουλίου 1969.

«Δεδομένου ὅτι ἐπλήγη βασικῶς ἡ οἰκονομία τῆς κοινότητος Πηγαινιῶν ἐκ τῆς ὁρθῆς κατὰ βάσιν μετακινήσεως τῶν ἀσβεστοκαμίνων της ὡς καὶ τῶν τεραστίων δυσκολιῶν ποὺ ἀντιμετωπίζουν οἱ κάτοικοί της διὰ τὴν συνέχισιν τῆς λειτουργίας των ἐκτὸς τῆς κοινότητος (ἐξαναγκαζόμενοι νὰ μεταφέρουν τὸ ὕδωρ οἱ ἴδιοι ἐπὶ τῶν ὤμων των καὶ δι' ὑποζυγίων), παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ ἐνημερώσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ προωθήσῃ τὴν μεταφορὰν ὕδατος εἰς καθωρισμένην περιοχὴν πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ προκύψαντος εἰς τὴν κοινότητα προβλήματος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Ἰουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Ἰουλίου 1969.

«Ἐν ὄψει τῆς ἐπικειμένης ἐλεύσεως τοῦ χειμῶνος παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ προωθήσῃ τὴν κατασκευὴν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων εἰς Πύργον ὡς καὶ ἐκβαθύνσεως τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ, πρὸς ἀποφυγὴν καταστροφῶν ἀναλόγων πρὸς τὰς περυσινάς. Δοθέντος δὲ ὅτι ἐξηγγέλθη πρόθεσις τοῦ κράτους δι' ἀνάληψιν σχεδιασμένης μελέτης ἐπὶ τοῦ θέματος, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ ἐνημερώσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται ἡ μελέτη τοῦ ὅλου προβλήματος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἰουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας καὶ Κυρηνείας κ.κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου καὶ Ἀνδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ἰουλίου 1969.

«Ἐρωτῶμεν τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα νὰ μᾶς πληροφορήσουν τί μέτρα προτίθενται νὰ λάβουν διὰ τὴν ὁμαλὴν παραλαβὴν καὶ ἀποθήκευσιν τῶν σιτηρῶν πρὸς ἀποφυγὴν ταλαιπωριῶν τῶν σιτοπαραγωγῶν κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ προϊόντος των».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι τὸ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἀναβληθὲν Νομοσχέδιον «Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967».

Ἤδη, ἐξ ὅσων ἐνθυμοῦμαι, ἔχει ἀναγνωσθῇ ἡ Ἔκθεσις καὶ ἐρωτῶ κατὰ πόσον ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἐν πρώτοις θέλω νὰ τονίσω ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον κατετέθη τόσον ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὅσον καὶ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ταὐτοχρόνως μὲ τὸν ὀργανικὸν περὶ ἀναδασμοῦ νόμον. Ἑπομένως ἡ ἀρχικὴ ἐπιφύλαξις, ἥτις εὐλόγως καὶ δικαίως πιθανὸν νὰ ἐδημιουργεῖτο μεταξὺ τῶν συναδέλφων, ὅτι ἐπιχειρεῖται ἔμμεσος ἀναθεώρησις τῆς περὶ ἀναδασμοῦ νομοθεσίας αἴρεται, διότι καὶ τὰ δύο νομοσχέδια κατετέθησαν, ἐπανατονίζω, ταὐτοχρόνως. Αὐτὰ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν νομοτεχνικήν, ἂς τὴν ὀνομάσωμεν, διαδικασίαν.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν οὐσίαν τοῦ νομοσχεδίου ἔχω τὴν ἐντύπωσιν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι πρόκειται περὶ προοδευτικοῦ νομοσχεδίου κατατείνοντος νὰ βοηθήσῃ τὸν ἀγροτικὸν κόσμον τῆς νήσου. Διότι εἶμαι βέβαιος, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι τὸ παρὸν νομοσχέδιον προλειαίνει τὸ ἔδαφος καὶ ὑποβοηθεῖ τὸν ἀναδασμόν, διὰ τὸν ὁποῖον τόσοι ὕμνοι ἠκούσθησαν ἀπὸ τοῦ βήματος ἀκριβῶς τούτου, ὅταν ἐψηφίζετο σχετικὸς νόμος πρὸ ὀλίγων μόλις μηνῶν ὑπὸ τοῦ Σώματος.

Καὶ εἰλικρινῶς διαπορῶ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, πῶς κατελήφθημεν αἰφνιδίως ὑπὸ ὑπερβολικῆς φοβίας ἀπὸ τὰς ἐπιπτώσεις τοῦ νομοσχεδίου ὅταν γνωρίζωμεν περίπου ὅλοι ὅτι ἡ Κύπρος εἶναι ἡ τελευταία χώρα τῆς Εὐρώπης ποὺ θεσπίζει νομοθεσίαν περὶ ἀναδασμοῦ — προηγοῦνται ἡμῶν ἀπὸ μακροῦ πλεῖσται ὅσαι χῶραι τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς — καὶ ὅτι εἴμεθα ἡ μόνη Εὐρωπαϊκὴ χώρα ποὺ δὲν ἔχει μέχρι τοῦδε ἀποκτήσει φιλαγροτικὴν νομοθεσίαν περὶ ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, κατοχυροῦσαν τὴν πραγματικὴν γεωργικὴν τάξιν.

Ἐάν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἐξαιρέσωμεν τὴν δευτέραν παράγραφον τῆς Ἐκθέσεως τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν (ἡ ὁποία ὑπογραμμίζει τὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς τουριστικῆς διακινήσεως καὶ τῆς βιομηχανικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν προνοιῶν τοῦ νομοσχεδίου εἰς τὰς γειτνιαζούσας πρὸς τὰς πόλεις περιοχάς, ὡς καὶ τὰς παραλιακὰς τοιαύτας), ὅλαι αἱ λοιπαὶ ἐπιφυλάξεις αἴρονται, ἐὰν συμπεριλάβωμεν σαφῆ διάταξιν, καὶ τονίζω τὴν σημασίαν αὐτῆς τῆς διατάξεως, εἰς τὸ παρὸν νομοσχέδιον, προνοοῦσαν περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου εἰς τὰς περιοχὰς ἐκείνας εἰς τὰς ὁποίας ἤθελεν ἐφαρμοσθῆ ὁ νόμος περὶ ἀναδασμοῦ. Ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν αὐτήν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἰς τὴν περίπτωσιν δηλ. ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου εἰς περιοχὰς εἰς τὰς ὁποίας θὰ ἴσχυον αἱ περὶ ἀναδασμοῦ διατάξεις, θὰ ἔχωμεν μεγίστην ἔκτασιν τεμαχίων τὰ δέκα στρέμματα καὶ ἐλαχίστην τὰ δύο, ὅταν εἰς ἄλλας χώρας κατώτατα ὅρια θεωροῦνται εἰς τὰς Ἰνδίας π.χ. αἱ δέκα σκάλαι, εἰς τὴν Ἀραβικὴν Δημοκρατίαν αἱ δεκαπέντε, εἰς Μεξικὸν αἱ δεκαεννέα, εἰς Πακιστὰν αἱ τριανταεπτά, εἰς Τυνησίαν αἱ τριανταδύο, εἰς Οὐραγουάην αἱ σαράντα κ.ο.κ. Ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν εἰσηγητικὴν πρότασιν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, κατοχυροῦνται ἀπολύτως ὄχι μόνον αἱ περιπτώσεις καὶ προϋποθέσεις τουριστικῆς καὶ βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως, ἀλλὰ καὶ τίθενται αἱ βάσεις διατηρήσεως ὅλων τῶν προοπτικῶν οἰκοπεδοποιήσεως τῶν περιοχῶν αὐτῶν ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἐργατοϋπαλληλοτεχνιτῶν τῶν ἀστικῶν κέντρων.

Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξουν, διὰ τῆς καταψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου, δύο τινὰ δυσάρεστα : Εἴτε σύγκρουσις νομοθετικῶν διατάξεων μὲ τὰς γνωστὰς δυσαρέστους ἐπιπτώσεις των, εἴτε ἀδυναμία ἐφαρμογῆς τῆς περὶ ἀναδιανομῆς νομοθεσίας μὲ τραγικὰ συνεπακόλουθα· ἤτοι νὰ εὑρεθῶμεν τὸ 1975, ἐπὶ παραδείγματι, μὲ ὕψος καλλιεργητῶν μὴ ὑπερβαῖνον τὰς 50 χιλιάδας, ἐν συγκρίσει πρὸς 500 ἄλλας χιλιάδας μὴ γεωργῶν μέν, ἀλλὰ δικαιούχων ἰδιοκτητῶν. Οἱ ἀριθμοὶ αὐτοὶ εἶναι πολὺ συντηρητικώτεροι τῶν ἁπλουστέρων ἀναλογιστικῶν ἐρευνῶν, ἂν ληφθῇ ὡς βάσις ὅτι ὑπάρχουν σήμερον ἐν Κύπρῳ 80 χιλιάδες περίπου καλλιεργηταὶ καὶ 325 χιλιάδες δικαιοῦχοι ἰδιοκτῆται. Καὶ ὁ νόμος αὐτὸς ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ βοηθήσῃ τοὺς γεωργούς, καὶ οὐχὶ τοὺς δικαιούχους ἰδιοκτήτας, ἀπασχολουμένους καὶ μὲ ἄλλα ἐπαγγέλματα.

Ἄνευ τῆς παροχῆς τῶν προϋποθέσεων αὐτῶν πρὸς μεγιστοποίησιν τοῦ ἀγροτικοῦ κλήρου δὲν νοεῖται, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, αὔξησις τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος, καὶ δὲν πρέπει ἡ φιλαγροτικὴ τοὐλάχιστον πτέρυξ, ἡ ὁποία πιστεύω ὅτι εἶναι πράγματι φιλαγροτική, νὰ θρηνῇ διότι τὸ κατὰ κεφαλὴν ἀγροτικὸν εἰσόδημα εἶναι κατὰ £100 τοὐλάχιστον χαμηλότερον τῶν ἐργοδοτουμένων εἰς τὴν γεωργίαν, ἐν ὀνόματι τῶν ὁποίων ἀκριβῶς — ἀσκόπως καὶ διὰ τοὺς ἐργάτας αὐτοὺς βεβαίως — καταψηφίζει τὸ παρὸν νομοσχέδιον.

Ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις αὐτάς, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, προτείνω ὅπως τὸ παρὸν νομοσχέδιον — δοθεισῶν τῶν ὀρθῶν ἐπιφυλάξεων εἰς τινα σημεῖά του ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν — τροποποιηθῇ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ὁηλοῦται ὅτι ἡ ἐφαρμογή του θὰ ἰσχύῃ διὰ τὰς περιοχὰς εἰς τὰς ὁποίας ἤθελεν ἐφαρμοσθῇ ἡ περὶ ἀναδασμοῦ νομοθεσία. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἄλλος ὁμιλητὴς ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί. Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ὁμιλεῖ γενικῶς διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ μεγέθους τοῦ κλήρου εἰς ὁλόκληρον τὴν Κύπρον ἀνεξαρτήτως χωρίου, κωμοπόλεως, πόλεως ἢ ἀγροτικῆς κτημοσύνης εἰς τὴν ὁποίαν ἐφαρμόζεται ὁ ἀναδασμός.

Εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους μας ὅτι ἡ Κύπρος ἔχει τὰ βουνά της, ἔχει τὰ παράλιά της, ἔχει τὰς περιοχὰς ποὺ γειτνιάζουν πρὸς τὰς πόλεις, ἔχει τὰς περιοχὰς ποὺ εἶναι γύρω ἀπὸ τὰ χωρία καὶ ἀπὸ τὰς κωμοπόλεις αἱ ὁποῖαι ἐξελίσσονται σιγὰ—σιγὰ εἰς οἰκόπεδα ἢ βιομηχανικὰς περιοχάς. Ἔχομεν τὰς περιοχὰς αἱ ὁποῖαι τυγχάνουν τουριστικῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἔχομεν τόσας ἄλλας περιοχὰς τὰς ὁποίας, ὁποιονδήποτε μέσον καὶ ἐὰν χρησιμοποιήσωμεν, δὲν μποροῦμεν νὰ ἀναπτύξωμεν γεωργικῶς. Καὶ ἐφ' ὅσον ἔχομεν δώσει εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸν νόμον περὶ ἀναδασμοῦ καὶ εἴμεθα πρόθυμοι νὰ τὴν βοηθήσωμεν εἰς ὁ,τιδήποτε χρειασθῇ διὰ νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν ἀναδασμόν, νομίζομεν ὅτι ὁποιοσδήποτε ἄλλος νόμος θὰ καταστρέψῃ καὶ τὴν ὕπαιθρον καὶ τὰς πόλεις καὶ γενικὰ θὰ ἀναστατώσῃ κάθε Κύπριον πολίτην, ὁ ὁποῖος ἔχει ἰδιοκτησίαν ἐπὶ μιᾶς σκάλας γῆς.

Τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον θὰ γίνῃ, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, δὲν εἶναι μόνο οἰκονομικὸν ἀλλὰ καὶ κοινωνικόν. Θὰ ἐξαναγκάσωμεν ὅλους ὅσους ἔχουν ἕνα δεσμὸν μὲ τὴν ὕπαιθρον, ἕνα δεσμὸν μὲ τὸ χωριόν τους — ὡς ἐπὶ παραδείγματι ἕνα σπίτι, μίαν σκάλαν γῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἐκτρέφουν πέντε πουλερικὰ ἢ καλλιεργοῦν ὀλίγα λαχανικὰ ἢ ὁ,τιδήποτε ἄλλο — νὰ τὴν ἐγκαταλείψουν καὶ νὰ κατέλθουν εἰς τὰς πόλεις.

Διὰ νὰ μὴν ἐπαναλάβω ὅσα ἀναφέρομεν εἰς τὴν Ἔκθεσιν ἐπανατονίζω ἁπλῶς ὅτι εἴμεθα πρόθυμοι — ἐφ' ὅσον ὁ προηγούμενος συνάδελφος ἀνεφέρθη εἰς ἡμᾶς εἰδικῶς ποὺ ἔχομεν σχέσεις μὲ τὸν γεωργικὸν κόσμον — νὰ βοηθήσωμεν τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναδασμοῦ καὶ νὰ ψηφίσωμεν πρὸς τοῦτο οἱανδήποτε τροποποίησιν, ἀλλὰ δὲν εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ ψηφίσωμεν ἕνα Νόμον ὁ ὁποῖος θὰ φέρῃ τόσην ἀναταραχὴν εἰς ὁλόκληρον τὴν Κύπρον καὶ ὁ ὁποῖος θὰ δίδῃ τὸ δικαίωμα εἰς ἕν ἄτομον, ἀνεξαρτήτως τοῦ ποῖον θὰ εἶναι αὐτὸ τὸ ἄτομον, νὰ ἀποφασίζῃ ἐὰν μία ἔκτασις γῆς εἶναι γεωργικῶς ἐκμεταλλεύσιμος ἢ ὄχι, ἐὰν εἶναι οἰκόπεδα ἢ ὄχι, ἐὰν μετὰ πέντε ἔτη θὰ μετατραπῇ εἰς οἰκόπεδα ἢ ὄχι, καὶ ἐὰν θὰ ἀναπτυχθῇ τουριστικῶς ἢ ὄχι.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῶν Ἐπιτροπῶν ἐκαλέσαμεν τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ τὸ ἐπροκαλέσαμεν νὰ μᾶς ἀποστείλῃ γραπτῶς τὰς ἀπόψεις του. Τὰς ἀπέστειλε, πράγματι, καὶ ἐπιμένει εἰς τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἔχει μὲ μίαν μόνον ἐξαίρεσιν ἐν σχέσει μὲ τὴν γῆν ἡ ὁποία εἶναι γεωργικῶς ἐκμεταλλεύσιμος, δηλαδὴ ἐξαίρεσιν ἀφορῶσαν ὅλην τὴν γεωργικὴν γῆν καὶ τὴν γῆν ἡ ὁποία ἠμπορεῖ νὰ εἶναι μία σκάλα ἐντὸς χωρίου καὶ σπέρνεται σήμερον μὲ σιτηρά.

Αὐτὴ ἦτο ἡ ἀπάντησις τοῦ Ὑπουργείου, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι. Διὰ τοῦτο αἱ Ἐπιτροπαί, ἀφοῦ διεῖδαν τοὺς κινδύνους, ζητοῦν τὴν καταψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν ὁποιονδήποτε ἄλλο Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον φρονεῖ ὅτι θὰ τὴν ὑποβοηθήσῃ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναδασμοῦ, καὶ ἐὰν μᾶς πείσῃ ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ἐκεῖνο θὰ εἶναι βοηθητικὸν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναδασμοῦ, τότε δηλῶ ὡς Πρόεδρος τῆς Γεωργικῆς Ἐπιτροπῆς — χωρὶς νὰ δεσμεύω βέβαια τὴν Γεωργικὴν Ἐπιτροπὴν διότι δὲν ἔχω τοιοῦτο δικαίωμα — καὶ ὡς πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἐργάζομαι ἀπὸ 30 ἐτῶν εἰς τὰς γεωργικὰς ὀργανώσεις, ὅτι θὰ βοηθήσωμεν παντοιοτρόπως ὥστε ὁ ἀναδασμὸς νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ νὰ λειτουργήσῃ. Ἀλλά, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, ὁ ἀναδασμὸς εἰς τὴν Κύπρον θὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ θὰ λειτουργήσῃ εἰς μέρη τὰ ὁποῖα προσφέρονται διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας, εἰς μέρη εἰς τὰ ὁποῖα ὅταν ἐφαρμοσθῇ ὁ ἀναδασμὸς θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε νὰ κρατῇ πράγματι τὸν γεωργὸν εἰς τὴν γῆν του καὶ ὄχι νὰ τὸν ἔχωμεν νὰ ὑποαπασχολῆται καὶ νὰ λέγωμεν ὅτι ἐφαρμόζομεν γεωργικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ὅτι αὐξάνομεν τὸ γεωργικὸν εἰσόδημα.

Ὅσα ἀναφέρομεν εἰς τὴν Ἔκθεσίν μας, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, εἶναι κατόπιν μελέτης τριῶν καὶ τεσσάρων συνεδριάσεων, νομίζομεν δὲ ὅτι εἶναι ὁ ὀρθότερος τρόπος διὰ νὰ σώσωμεν καὶ νὰ περιφρουρήσωμεν τὸν κάτοχον γῆς καὶ νὰ μὴ δημιουργήσωμεν προβλήματα τόσον οἰκονομικὰ ὅσον καὶ κοινωνικά. Διὰ τοῦτο εἰσηγούμεθα καὶ ἐπιμένομεν εἰς τὴν καταψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ ἤματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Οἱονδήποτε νομοθετικὸν μέτρον, τοῦ ὁποίου σκοπὸς εἶναι ὁ ἔλεγχος ἢ ὁ περιορισμὸς τοῦ κατατεμαχισμοῦ τῆς γῆς εἰς τὴν Κύπρον, εἶναι βεβαίως εὐπρόσδεκτον διότι εἰς τὴν Κύπρον ἡ γῆ ἔχει ἤδη κατατεμαχισθῇ εἰς πολὺ μικρὰ κομμάτια καὶ αὐτὸ ἐμποδίζει γενικῶς τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ Βουλὴ ἐψήφισε πρὸ μηνῶν τὸν περὶ ἀναδασμοῦ νόμον διὰ νὰ τεθῇ ἔλεγχος εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην. Ἐπικουρικῶς ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία κατέθεσε καὶ τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον. Καὶ λέγω ἐπικουρικῶς διότι αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ ἐντύπωσις ἐδόθη εἰς τὰς Ἐπιτροπάς, ὅτι δηλαδὴ πρόκειται περὶ ἐπικουρικῆς νομοθεσίας.

Δυστυχῶς εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον περιέχονται δύο τοὐλάχιστον βασικαὶ διατάξεις αἱ ὁποῖαι εἶναι ἄκρως ἀντίθετοι πρὸς τὰς ἀντιλήψεις τοῦ Σώματος αὐτοῦ περὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἐκτελεστικῆς καὶ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας. Καὶ ἐπὶ πλέον ἡ μία τῶν διατάξεων τούτων, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἀναφερθῶ ἀμέσως, ἐμφανίζεται — διὰ νὰ μὴ χρησιμοποιήσω, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί, οἱανδήποτε βαρυτέραν ἔκφρασιν — τοὐλάχιστον ὡς ἐπιπολαία.

Ἀμφότεραι αἱ διατάξεις εἶναι ὅμοιαι, προσκρούουν δὲ κατὰ τὴν ἄποψίν μου εἰς τὰς βασικὰς ἀρχὰς τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἐκτελεστικῆς καὶ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας. Πρόκειται περὶ τῶν διατάξεων ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νομοσχεδίου καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἐπαφίεται εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Τμήματος Γεωργίας κατὰ πάντα χρόνον καὶ κατὰ βούλησιν, ἄνευ οἱωνδήποτε κριτηρίων, νὰ ἀποφασίζῃ καὶ νὰ δημοσιεύῃ εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας εἰς ποίας περιοχὰς θὰ ἐφαρμόζωνται ἢ δὲν θὰ ἐφαρμόζωνται αἱ πρόνοιαι τοῦ νόμου.

Εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Νομοσχεδίου ἐπαφίεται πάλιν εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Κτηματολογίου, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι, νὰ ἀποφασίζῃ καὶ πάλιν ἄνευ κριτηρίων, ποῖαι ἀκίνητοι ἰδιοκτησίαι θὰ μεταβιβάζωνται εἰς τοὺς ἀγοραστὰς εἰς μερίδια

μικρότερα ἐκείνων τὰ ὁποῖα εἶχεν ὁ πωλητής. Αὐτό, ὡς ἐπανειλημμένως ἐλέχθη ἐνώπιον τοῦ Σώματος, εἶναι ἀπαράδεκτος ἀρχὴ διότι κατ' οὐσίαν ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσία ἐγκαταλείπει ὅλα τὰ δικαιώματά της καὶ τὰ δίδει εἰς ἓν ἐκτελεστικὸν ὄργανον, καὶ δὴ οὐχὶ εἰς Ὑπουργὸν ἀλλὰ εἰς ὑφιστάμενον τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐχαρακτήρισα ὡς ἐπιπόλαιον, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἶναι τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τοῦ ὁποίου προτείνεται ὅπως προστεθῇ εἰς τὸν βασικὸν νόμον τὸ ἄρθρον 27 Α. Βάσει τοῦ νέου τούτου ἄρθρου κατ' οὐσίαν οὐδεὶς κάτοχος ἀκινήτου ἰδιοκτησίας θὰ δύναται νὰ διαθιβάζῃ ἰδανικὴν μερίδα ἐν αὐτῇ μικροτέραν τῆς ἀνηκούσης εἰς αὐτὸν καὶ ἐπὶ πλέον οὐδεὶς κύριος ἀκινήτου ἰδιοκτησίας θὰ μεταβιβάζῃ ταύτην εἰς πρόσωπα πλείονα τοῦ ἑνός.

Ἡ διάταξις αὕτη, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἡ ὁποία ἀφορᾷ καὶ ἀστικὴν περιουσίαν, μεταφραζομένη εἰς τὴν πρᾶξιν σημαίνει ὅτι διὰ νὰ μπορέσῃ ἕνας ἁπλὸς οἰκογενειάρχης ὁ ὁποῖος ἔχει μίαν διπλοκατοικίαν νὰ τὴν δώσῃ εἰς τὰς δύο θυγατέρας του διὰ προῖκαν θὰ πρέπει νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἄδειαν τοῦ Δι. Θυντοῦ προτοῦ δυνηθῇ νὰ πράξῃ τοῦτο. Διότι οὕτως ἀναφέρεται εἰς τὸ νομοσχέδιον.

Ὅταν παρετηρήσαμεν εἰς συνεδρίασιν τῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι αὐτὴ ἡ διάταξις δὲν μπορεῖ νὰ εὐσταθήσῃ μᾶς ἐλέχθη, μετὰ ἀπὸ ὡρισμένας συνεδρίας, ὅτι πράγματι δὲν μπορεῖ νὰ εὐσταθήσῃ καὶ ὅτι ἐν πάσει περιπτώσει δὲν ἐνδιαφέρεται τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας διὰ τὰς ἀστικὰς περιουσίας διότι τοῦτο εἶναι δουλειὰ κάποιου ἄλλου Ὑπουργείου.

Ἡ ἀπάντησίς μου, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἶναι ὅτι ἡ Βουλὴ αὐτὴ δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὸ τί νομίζει ἕκαστον Ὑπουργεῖον ἀλλὰ διὰ τὸ τί νομίζει ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἡ ὁποία καταθέτει αὐτὸ τὸ νομοσχέδιον καὶ πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν γνώμην ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων. Ἀφ' ἧς δὲ στιγμῆς τὸ Νομοσχέδιον κατατίθεται κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ἔχω κάθε δικαίωμα νὰ λέγω ὅτι ἡ προμνησθεῖσα διάταξις εἶναι ἐπιπολαία καὶ τόσον βασικῶς ἀντίθετος πρὸς οἱανδήποτε μέχρι σήμερον ἀκολουθουμένην διαδικασίαν ὥστε θὰ ἔπρεπεν ἀμέσως νὰ τροποποιηθῇ ἄρδην.

Δυστυχῶς, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ οὐδεμίαν πραγματικὴν βοήθειαν εἴχαμεν ἀπὸ τὰ σχετικὰ Ὑπουργεῖα. Ἀντεμετωπίσαμεν δηλαδὴ μίαν ἀλύγιστον στάσιν καὶ μίαν κατάστασιν διαλέξεως, τρόπον τινά, πρὸς τὰ μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν παρὰ ἐπεξηγήσεως καὶ κοινῆς προσπαθείας διὰ τὴν ἐξεύρεσιν κάποιας λογικῆς λύσεως. Δι' αὐτὸν κυρίως τὸν λόγον δὲν ἐξευρέθη λύσις ὅπως συνήθως συμβαίνει εἰς ἄλλα νομοσχέδια. Καὶ ἐπαναλαμβάνω ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνέφερα πρὸ ὡρισμένων ἡμερῶν, ὅτι τὰ ὀγδόντα περίπου τοῖς ἑκατὸν τῶν νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τροποποιοῦνται κατόπιν ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων μετὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας διὰ νὰ δημιουργηθῇ μία λογικὴ καὶ μία δικαία νομοθεσία διότι αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ἐξετάσεως τῶν νομοσχεδίων ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν.

Εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ἀντεμετωπίσαμεν ἄκαμπτον καὶ παράλογον, κατὰ τὴν ἄποψίν μου, στάσιν. Μᾶς ἐδόθη ἡ ἐντύπωσις ὅτι μᾶς ἐγίνετο διάλεξις παρὰ ὁτιδήποτε ἄλλο καὶ δι' αὐτὸ βεβαίως κατελήξαμεν εἰς τὸ ὅτι δὲν ὑπῆρχε πλέον τρόπος συνεργασίας καὶ τροποποιήσεως τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ ἐφ' ὅσον ὑπῆρχαν εἰς τὸ νομοσχέδιον πρόνοιαι βασικῶς ἀντίθετοι πρὸς τὰς ἰδικάς μας ἀπόψεις. Διὰ τὸν λόγον αὐτόν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, αἰσθάνομαι ὅτι δὲν δύναμαι νὰ ψηφίσω ὑπερ τοῦ νομοσχεδίου τούτου.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ γίνῃ τώρα εἶναι τὸ ἑξῆς : Ἐν ὄψει τῆς κτηθησομένης πείρας ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προσφάτως ψηφισθέντος νόμου περὶ ἀναδασμοῦ καὶ ἐν ὄψει καλυτέρας καὶ ὡριμωτέρας σκέψεως ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων, νὰ κατατεθῇ καὶ πάλιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον νὰ προβλέπῃ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὑπῆρξε πρόθεσις νὰ ρυθμισθῶσι διὰ τοῦ παρόντος

νομοσχεδίου, ἀλλὰ κατὰ διάφορον τρόπον. Νὰ ἀφαιρεθοῦν π.χ. αἱ διατάξεις ἐκεῖναι περὶ τῆς προσθήκης τοῦ ἄρθρου 27 Α, εἰς τὰς ὁποίας ἀνεφέρθην προηγουμένως, νὰ τροποποιηθῇ κατὰ κάποιον τρόπον ἡ διάταξις ἐκείνη ἡ ὁποία δίδει ἀπόλυτον δικαίωμα εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Κτηματολογίου νὰ δίδῃ ἢ νὰ μὴ δίδῃ ἄδειαν πρὸς πώλησιν καὶ μεταβίβασιν ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἡ ὁποία δὲν ἀποτελεῖται ἐξ ὡρισμένου ἀριθμοῦ σκαλῶν. Ἐπὶ πλέον νὰ αὐξηθῇ ἴσως κατά τι ὁ ἀριθμὸς τῶν σκαλῶν τοῦ περιορισμοῦ εἰς ὀρεινὰς περιοχὰς καὶ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις αὐτάς, ἐὰν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία φρονῇ ὅτι ὑπάρχει πράγματι μεγάλη ἀνάγκη νὰ κατατεθῇ παρόμοιον νομοσχέδιον, τότε νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσίν του. Αἱ Ἐπιτροπαὶ θὰ ἐξετάσουν πάλιν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο καὶ ἐλπίζω ὅτι αὐτὴν τὴν φορὰν θὰ ὑπάρξῃ ἡ ἀπαιτουμένη συνεννόησις μεταξὺ τῆς Ἐκτελεστικῆς καὶ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Καὶ ἐγὼ ὑπέδειξα ὡρισμένας βασικὰς ἀδυναμίας τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου. Δι' αὐτὸ εἰσηγήθην τὴν παρεμβολὴν τῆς ἐπιφυλάξεως τὴν ὁποίαν ἀνέπτυξα ἀπὸ τοῦ βήματος.

Συμφωνῶ μὲ ὅσα εἶπεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Δημητριάδης, ὅτι δηλαδὴ δὲν πρέπει νὰ δοθοῦν ἀπολυταρχικαὶ ἐξουσίαι εἰς ἕν καὶ μόνον πρόσωπον διὰ νὰ καθορίζῃ τὰς λεπτομερείας τὰς ὁποίας ἀναφέρει τὸ Νομοσχέδιον.

Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ἐπειδὴ τὸ θέμα συνεδέθη, καλῶς ἢ κακῶς, προσωπικῶς πιστεύω καλῶς, μὲ τὸν περὶ ἀναδασμοῦ Νόμον καὶ ἐπειδὴ μπορεῖ νὰ δοθῇ ἐσφαλμένως ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ Βουλὴ καταψηφίζει ἢ καταφέρει καίριον πλῆγμα κατὰ τοῦ ἀναδασμοῦ καὶ ἴσως νὰ ἀποθαρρυνθῇ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν προσπάθειαν ἐπιβολῆς τοῦ Νόμου τούτου τὸν ὁποῖον ἐψηφίσαμεν καὶ τὸν ὁποῖον θεωροῦμεν βασικὸν διὰ τὴν ἀγροτικὴν ἀνέλιξιν τοῦ τόπου, θὰ ἤθελα νὰ εἰσηγηθῶ ὅπως τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐπαναπεμφθῇ εἰς τὰς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς μὲ τὴν προοπτικὴν νὰ ἐπανεξετασθῇ ἐξ ὑπαρχῆς καὶ νὰ ἐπενεχθοῦν εἰς αὐτὸ αἱ κατάλληλοι τροποποιήσεις. Ἄλλωστε ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Δημητριάδης ἐτόνισεν ὅτι εἰς τὰ 80% τῶν Νομοσχεδίων ἐπιφέρονται τροποποιήσεις. Θὰ μπορούσαμεν καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν νὰ ἐπιφέρωμεν τὰς τροποποιήσεις αὐτὰς ἀνεξαρτήτως τῆς στάσεως ἢ τοῦ ὕφους ἑνὸς ἐκπροσώπου οἱουδήποτε Ὑπουργείου.

Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν θὰ ἠδύνατο νὰ προσκληθῇ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ὑπουργὸς Γεωργίας, ὁ ὁποῖος μᾶς συνήθισεν εἰς τὴν συναντίληψιν καὶ εἰς τὴν συνεργασίαν.

Αὐτά, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐνίσταμαι καὶ πάλιν εἰς τὴν πρότασιν αὐτήν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὅπως ἐξήγησα προηγουμένως ἀπὸ τοῦ βήματος δὲν νομίζω ὅτι ὑπάρχει πλέον ἔδαφος συνεργασίας ἢ καὶ βοηθείας διὰ νὰ τροποποιηθῇ αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον καὶ δὲν νομίζω ὅτι θὰ καταστραφῇ ὁ γεωργικὸς κόσμος ἐὰν δὲν ψηφισθῇ αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον. Ἤδη ἐψηφίσαμεν τὸν νόμον περὶ ἀναδασμοῦ.

Τὸ Ὑπουργεῖον ἔχει ἀρκετὴν ἐργασίαν νὰ κάμῃ σχετικὰ μὲ τὸν ἀναδασμὸν καὶ μὴ λησμονῆτε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ἐπικουρικὸν τοῦ ἀναδασμοῦ. Καὶ ὅταν κατετέθη μᾶς ἐλέχθη αὐτό, καὶ εἰς μετέπειτα συνεδριάσεις.

Ἐὰν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἤθελε νὰ δώσῃ περισσοτέρας πληροφορίας, νομίζω ὅτι θὰ ἠδύνατο εὐκόλως νὰ τὸ πράξῃ δοθέντος ὅτι ἐπὶ ἀρκετὸν χρόνον ἐξήταζε τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἡ Βουλή, ἐπανειλημμένως ἐλέχθη ὅτι ἠθέλαμεν πληροφορίας καὶ ἐν τούτοις ἀντεμετωπίσαμεν τὴν ἄκαμπτον αὐτὴν στάσιν.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι καλὸν θὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴν ἀναβολὴν αὐτήν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, διότι ἐν τῷ μεταξὺ καὶ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία καὶ τὰ ἔντιμα Μέλη θὰ ἔχουν ἀποκτήσει κάποιαν σαφεστέραν ἀντίληψιν, λόγῳ ἐμπειρίας ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου περὶ Ἀναδασμοῦ. Καὶ ἐκεῖ ὅπου πράγματι ἀντιμετωπίζομεν σοβαρὰς καταστάσεις εἰς τὸν τομέα τοῦ ἀναδασμοῦ τῆς γῆς μπορεῖ νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ὁ Νόμος περὶ ἀναδασμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἤδη ἐτέθη εἰς ὡρισμένας ἢ θὰ τεθῇ πολὺ σύντομα εἰς ἐφαρμογὴν δι' ὡρισμένας περιπτώσεις. Ἐὰν δὲ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία νομίζῃ ὅτι πράγματι ὑπάρχει περαιτέρω ἀνάγκη καταθέσεως παρομοίου Νομοσχεδίου μπορεῖ νὰ καταθέσῃ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἀργότερον.

Ἐν τῷ μεταξύ, ὅμως, ἐγὼ τοὐλάχιστον ποὺ εἶχα λάβει μέρος εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν αὐτῶν δὲν βλέπω οἱονδήποτε τρόπον διὰ τοῦ ὁποίου θὰ χρησιμοποιήσωμεν ἐποικοδομητικῶς τὸν χρόνον μας ἐν περιπτώσει ἐπανεξετάσεως αὐτοῦ τοῦ θέματος ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, ὁ ὁποῖος εἰσηγήθη ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναβληθῇ διὰ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ ἐπανεξετάσῃ τὸ ὅλον θέμα πρὶν ἡ ἡ Βουλὴ ἀπορρίψῃ τοῦτο ἢ συζητήσῃ τοῦτο περαιτέρω.

Τὸ Νομοσχέδιον πράγματι, κατόπιν τῆς γενομένης εἰσηγήσεως, ἀνεβλήθη, ἀλλ' ἐξ ὅσων ἀντιλαμβάνομαι οὐδὲν ἐνδιαφέρον ἐπεδείχθη ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ ἐνδιαφερομένου Ὑπουργείου δι' ἐπαφὴν μετὰ τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν καὶ τροποποίησιν τοῦ Νομοσχεδίου. Ἐπομένως νομίζω ὅτι ἡ ἐπαναπομπὴ τοῦ Νομοσχεδίου εἰς τὰς δύο Ἐπιτροπάς, αἱ ὁποῖαι ἐπισταμένως ἐξήτασαν τὸ θέμα τοῦτο, δὲν θὰ ἐξυπηρετήσῃ οἱονδήποτε σκοπόν.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἶναι ἡ τελευταία φορά, κ. Πρόεδρε, ποὺ λαμβάνω τὸν λόγον.

Ἡ Βουλὴ ἀπεδέχθη τὴν ἀναβολὴν μὲ τὴν προοπτικὴν ὅτι τὰ ἴδια τὰ Μέλη τοῦ Σώματος θὰ ἐζήτουν ὅπως ἐνημερωθοῦν ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου ἐπὶ τῶν ἀπόψεών του. Δὲν ὑπῆρχε πρόθεσις νὰ ζητηθῇ ὅπως τὸ Ὑπουργεῖον ἐνημερώσῃ τὴν Βουλήν.

Ἀντίστροφος διαδικασία θὰ ἠκολουθεῖτο. Ἐν πάσῃ περιπτώσει φοβοῦμαι, ἐπειδὴ ἀκριβῶς διαβλέπω σύγκρουσιν ἁρμοδιοτήτων τοῦ Νόμου περὶ Ἀναδιανομῆς καὶ τοῦ ὑφισταμένου περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας Νόμου, ὅτι θὰ ὑπάρξῃ σύγχυσις. Δι' αὐτὸ εἰσηγήθην τὴν ἐπαναπομπὴν τοῦ Νομοσχεδίου γωρὶς νὰ καταψηφισθῇ. Πάντως δὲν ἐπιμένω, κ. Πρόεδρε, ἐὰν τὸ Σῶμα θελήσῃ νὰ τὸ καταψηφίσῃ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Δέν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ καμμία σύγκρουσις. Ὁ Νόμος περὶ Ἀναδασμοῦ ἔχει ψηφισθῇ, ἐνῶ οἱ κανονισμοὶ περὶ ἀναδασμοῦ οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ ἐγκριθοῦν ὑπὸ τῆς Βουλῆς δὲν εἶναι ἀκόμη ἕτοιμοι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, διὰ νὰ κατατεθοῦν εἰς τὴν Βουλήν. Ἄρα οἱ κανονισμοὶ περὶ ἀναδασμοῦ θὰ κατατεθοῦν κατὰ τὴν νέαν σύνοδον τῆς Βουλῆς.

Δι' αὐτὸ συμφωνῶ πλήρως μὲ τὸν κ. Λέλλον Δημητριάδην ὁ ὁποῖος ἀνέφερεν ὅτι ὁποιονδήποτε τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον θὰ ὑποβοηθήσῃ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναδασμοῦ, εἴμαστε πρόθυμοι νὰ τὸ ἐξετάσωμεν καὶ προσθέτω ὅτι ἔχομεν καιρὸν νὰ τὸ ἐξετάσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἁπλῶς ἤθελα νὰ ἀπαντήσω εἰς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ συνάδελφος κ. Στυλιανοῦ καὶ νὰ πῶ ὅτι ἡ Βουλὴ ἐδέχθη τὴν ἀναβολὴν κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ κ. Στυλιανοῦ ὅτι θὰ ἦτο ἴσως καλύτερον νὰ δοθῇ κάποιος περαιτέρω χρόνος διὰ νὰ ἐξετασθῇ τὸ Νομοσχέδιον ἀπὸ τοὺς Βουλευτάς.

Ἐὰν οἱοσδήποτε Βουλευτὴς ἐνόμιζεν ὅτι θὰ ἔπρεπε τὸ Σῶμα νὰ διαφωτισθῇ περαιτέρω θὰ ἠμποροῦσε νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου. Ἐὰν δὲ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐφρόνει ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ διαφωτίσῃ περαιτέρω τὸ Σῶμα, ἂς ἤρχετο εἰς ἐπαφὴν μὲ τὰς Ἐπιτροπάς.

Νομίζω ὅτι ἔχομεν ἐξαντλήσει ὅλα τὰ χρονικὰ ὅρια καὶ ὅλας τὰς μεθόδους. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ ἐμπεριέχει στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἀσφαλῶς εἶναι ἐπικουρικὰ τοῦ Νόμου περὶ Ἀναδασμοῦ. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μοῦ προξενεῖ ἔκπληξιν, καὶ συμφωνῶ μετὰ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, εἶναι διατὶ αἱ ἁρμόδιαι Ἐπιτροπαὶ — αἱ ὁποῖαι μέχρι σήμερον ἔχουν μεγάλην πεῖραν τροποποιήσεων εἰς πλεῖστα ὅσα Νομοσχέδια καὶ δὴ βασικῶν τροποποιήσεων — εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν νὰ ἀποφεύγουν νὰ προβοῦν εἰς ὅλας ἐκείνας τὰς τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν γνώμην των ἦσαν ἀναγκαῖαι.

Θέλω νὰ συμπεράνω ὅτι ἀπὸ τὴν τυχὸν ἀήθη στάσιν τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Ὑπουργείου πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν φαίνεται θὰ ἔχῃ προκληθῇ κάποια δυσαρέσκεια εἰς τὰ ἔντιμα Μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν. Ἐὰν οὕτως ἔχωσι τὰ πράγματα, νομίζω ὅτι εἶχον καθῆκον αἱ Ἐπιτροπαὶ νὰ ὑποδείξουν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτοὺς μέχρι ποίου σημείου ἐξικνεῖται ἡ ἁρμοδιότης των εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς καὶ, ἐὰν προέβαινον εἰς ἐκδηλώσεις δίκην διαλέξεων, νὰ τοὺς βάλουν εἰς τὴν θέσιν των καὶ νὰ προχωρήσουν εἰς ὅλας τὰς τροποποιήσεις τὰς ὁποίας θὰ ἔκριναν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐπιφέρουν.

Καὶ νομίζω ὅτι ἡ τελεία ἀπόρριψις τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον δὲν προῆλθεν ἀπὸ τὴν πεποίθησιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ψηφισθῇ τὸ Νομοσχέδιον αὐτό, ἀλλ' ἁπλῶς διότι πολλαὶ διατάξεις δὲν ἦσαν σύμφωνοι μὲ τὰς ἀντιλήψεις μας. Εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον δὲν διαφωνῶ καὶ διὰ τοῦτο θέλω νὰ δηλώσω ὅτι θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα νὰ προβῶ εἰς μίαν παρατήρησιν πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ὑπευθύνων οἱ ὁποῖοι ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν. Δὲν ὑπῆρξε θέμα διεξαγωγῆς ἡ ὁποία ἦτο ἀήθης. Ὑπῆρξεν ὅμως ἀκαμψία καὶ ἔλλειψις πλήρους συνεργασίας.

Αὐτὸς ἀκριβῶς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἦτο εἰς θέσιν ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ προβῇ εἰς κάποιας τροποποιήσεις. Διότι ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν προβαίνει εἰς τροποποιήσεις μὲ γενικότητας. Δηλαδὴ πρέπει ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν της ὡρισμένα στοιχεῖα διὰ νὰ βοηθηθῇ ὥστε κατὰ τὴν κρίσιν της οἱ τροποποιήσεις τὰς ὁποίας θὰ ἐπιφέρῃ νὰ εἶναι λογικαὶ καὶ πρακτικαί. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν δὲν εἴχαμεν αὐτὴν τὴν συνεργασίαν (δηλαδὴ νὰ βοθοῦν τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα, νὰ ἀντιληφθοῦν οἱ ὑπεύθυνοι τὸ θέμα περὶ τοῦ ὁποίου συνεζητούσαμεν καὶ νὰ ὑπάρξῃ κάποια συνεννόησις).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις αὐτάς, αἱ ὁποῖαι ἦταν ἐντελῶς ἀπαράδεκτοι καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ παραμείνωσιν εἰς τὸ Νομοσχέδιον διότι εἶναι βασικαί, καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ἐγένοντο αἱ δέουσαι τροποποιήσεις λόγῳ μὴ ὑπάρξεως συνεργασίας ἐξ ἀνάγκης ἠναγκάσθημεν νὰ εἰσηγηθῶμεν ἀπόρριψιν ὁλοκλήρου τοῦ Νομοσχεδίου. Εὐχαριστῶ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ 1ου ἄρθρου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδείς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

16, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

3, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ 1ον ἄρθρον καταψηφίζεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ 2ου ἄρθρου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδείς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

17, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

4, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ ἄρθρον 2 καταψηφίζεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ προσθήκης νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδείς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

17, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ;

Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

4, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ 3ον ἄρθρον καταψηφίζεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Οὐδείς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
17, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
4, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Τὸ 4ον ἄρθρον δὲν ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Οὐδείς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
17, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
4, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Τὸ 5ον ἄρθρον δὲν ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Οὐδείς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
17.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Τὸ 6ον ἄρθρον ἀπορρίπτεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐναρξις ἰσχύος. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Οὐδείς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
17.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Τὸ 7ον ἄρθρον καταψηφίζεται.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδείς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

17, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

4, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ Νομοσχέδιον καταψηφίζεται.

Τὸ ἑπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως πρὸς συζήτησιν εἶναι «ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 6) τοῦ 1969».

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 6) ΤΟΥ 1969»

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 7ην Ἰουλίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ χρημάτων ἐκ £41.000 διὰ τὴν παραγωγὴν ὑπὸ τοῦ Τμήματος Γεωργίας τῆς Κυβερνήσεως ηὐξημένων ποσοτήτων βελτιωμένων πιστοποιημένων σπόρων καὶ πώλησιν αὐτῶν εἰς τοὺς γεωργοὺς καὶ κτηνοτρόφους τῆς νήσου.

Ἡ διάθεσις τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ, ἐπιπροσθέτως τοῦ ἤδη προβλεφθέντος ποσοῦ ἐκ £200.000 εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ τρέχοντος ἔτους, ἐκρίθη ἀπαραίτητος πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ηὐξημένων ἐγχωρίων ἀναγκῶν ἕνεκα τῶν καλῶν καιρικῶν συνθηκῶν καὶ τῆς μεγάλης βροχοπτώσεως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τὸν σκοπὸν δι' ὃν πρόκειται νὰ διατεθῇ τὸ ὡς ἄνω ποσὸν χρημάτων καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Δὲν διαφωνοῦμε μὲ τὴν παραχώρηση τοῦ ποσοῦ τῶν £41.000 ποὺ προνοεῖ τὸ νομοσχέδιο γιὰ νὰ χρησιμοποιηθῆ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας γιὰ τὴν παραγωγὴ βελτιωμένων πιστοποιημένων σπόρων γιὰ νὰ βοηθοῦν στοὺς γεωργοὺς καὶ τοὺς κτηνοτρόφους. Ἐπικροτοῦμε καὶ ἐκτιμοῦμε αὐτὴ τὴν προσπάθεια τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ποὺ συνεχίζεται ἀπὸ χρόνια τώρα γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς γεωργίας καὶ τῆς κτηνοτροφίας. Ὅμως αὐτὴ ἡ προσπάθεια ἔχει ἕνα κύριο σκοπό, μιὰ κύρια ἐπιδίωξη : Νὰ βοηθηθῆ ὁ γεωργικὸς κόσμος μὲ βελτιωμένες ποικιλίες σπόρων νὰ αὐξήση τὴν παραγωγὴ καὶ τὸ εἰσόδημά του. Αὐτὸς ὁ βασικὸς σκοπὸς ὅσον ἀφορᾶ τὰ σιτηρὰ πάει φέτος νὰ ἀνατραπῆ.

Οἱ σιτοπαραγωγοὶ ἔχουν πάρει ἀπὸ τὸ Τμῆμα Γεωργίας βελτιωμένες ποικιλίες σκληρῶν σπόρων σιταριοῦ. Ἡ Κυβέρνηση, θέλοντας νὰ ἐνθαρρύνη αὐτὴ τὴν προσπάθεια, πολὺ δικαιολογημένα καθώρισε καὶ ηὐξημένη τιμὴ γιὰ τὶς σκληρὲς ποικιλίες σιταριοῦ κατὰ πέντε μίλς τὴν ὀκά. Ὅμως, τώρα ποὺ τὸ σιτάρι εἶναι ἕτοιμο, ἡ Κυβέρνηση ἀντὶ νὰ τὸ παραλαμβάνη κατὰ ποικιλία καὶ νὰ τὸ πληρώση ὡς σκληρὸ σιτάρι ἔκαμε διαφορετικὸ τρόπο διαχωρισμοῦ κατὰ ποσοστὰ χωρὶς νὰ λαμβάνη ὑπ' ὄψη τὴν ποικιλία. Αὐτὸ εἶναι λάθος. Ἀποθαρρύνεται ἡ προσπάθεια τῶν γεωργῶν νὰ καλλιεργοῦν σκληρὲς ποικιλίες σιταριοῦ ποὺ ἀποτελεῖ τὴν κύρια ἐπιδίωξη τῆς Κυβερνήσεως. Μειώνεται ἀκόμα περισσότερο τὸ χαμηλὸ εἰσόδημα τῶν σιτοπαραγωγῶν. Καταντᾶ γιὰ τοὺς σιτοπαραγωγοὺς σχεδὸν δῶρον ἄδωρον ἡ αὔξηση τῆς τιμῆς τοῦ σκληροῦ σιταριοῦ κατὰ πέντε μίλς τὴν ὀκά. Δὲν προωθοῦμε τὸν σκοπὸ ποὺ ἐπιδιώκουμε μὲ τὴν παραχώρηση στοὺς γεωργοὺς διαλεκτῶν ποικιλιῶν σπόρων γιὰ νὰ αὐξήσουν τὴν παραγωγὴ καὶ τὸ εἰσόδημά τους.

Γιὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους ἐπιβάλλεται νὰ ὑπάρξη συντονισμένη πολιτικὴ ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης. Ἀπὸ τὴν μιὰ μὲ τὴν παραχώρηση διαλεκτῶν πιστοποιημένων σπόρων καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη νὰ πληρώνουνται οἱ γεωργοὶ μὲ βάση τὶς ποικιλίες ποὺ καλλιεργοῦν. Μόνον ἔτσι θὰ προωθήσουμε τὸν σκοπὸ ποὺ θέλουμε, δηλαδὴ νὰ αὐξάνεται ἡ παραγωγὴ καὶ νὰ αὐξάνεται ταὐτόχρονα καὶ τὸ εἰσόδημα τῶν γεωργῶν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί. Εἶναι γεγονὸς ὅτι μὲ τὸ σύστημα ποὺ ἐφαρμόζει ἡ Κυβέρνησις, δηλαδὴ τῆς ἀγορᾶς σπόρων καὶ διαθέσεως τούτων μέσῳ τοῦ Γεωργικοῦ Τμήματος πρὸς τοὺς γεωργούς, ἐξυπηρετοῦμεν δύο σκοπούς :

Πρῶτον, προωθοῦμεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς σπόρους ἐπιλέκτους τοὺς ὁποίους μποροῦμεν νὰ ἀπολυμάνωμεν εἰς τὰς Κυβερνητικὰς ἀποθήκας ὅπου ὑπάρχουν ὅλα τὰ μέσα.

Δεύτερον, διὰ τοῦ τρόπου τούτου προωθοῦμεν τὰς ποικιλίας ἐκείνας αἱ ὁποῖαι νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ καλλιεργῶνται εἰς τὸν τόπον αὐτόν.

Δυστυχῶς ἐπὶ τοῦ δευτέρου σημείου, πέραν τῶν ὅσων εἶπεν ὁ συνάδελφος Χαμπῆς Μιχαηλίδης, ἔχω νὰ προσθέσω καὶ ἐγὼ τὰ ἑξῆς :

Διὰ τῆς σχετικῆς προσπαθείας τῆς Κυβερνήσεως ἐπιστεύετο ὅτι θὰ προωθοῦντο πρὸς καλλιέργειαν αἱ ποικιλίαι τοῦ σκληροῦ σίτου, αἱ ὁποῖαι συστήνονται ὡς συμφερώτεραι διὰ τὸν τόπον γενικά. Ἐν τούτοις τὰ κριτήρια τὰ ὁποῖα ἐτέθησαν ἐφέτος διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν σιτηρῶν, λόγῳ τοῦ ὅτι εἰς τὴν τιμὴν γίνεται διάκρισις μεταξὺ μαλακοῦ καὶ σκληροῦ σίτου, ἐδημιούργησαν τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε ἐνθάρρυνσις πρὸς καλλιέργειαν τῶν νέων ποικιλιῶν κατὰ τὰ ἑπόμενα χρόνια δὲν θὰ κατορθωθῇ μὲ κανένα τρόπον.

Διὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει ὅπως τὸν σῖτον, ὁ ὁποῖος παρήχθη ἐκ σπόρου σκληρῶν ποικιλιῶν τὸν ἀναγνωρίζῃ ὡς σκληρὸν σῖτον καὶ τὸν συγκεντρώνῃ εἰς τὴν τιμὴν τοῦ σκληροῦ σίτου διὰ νὰ ἐνθαρρύνῃ τὸν παραγωγὸν νὰ καλλιεργῇ συνεχῶς σκληρὸν σῖτον καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν καλλιέργειαν τοῦ μαλακοῦ.

Ἐπίσης θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, καὶ κάτι ἄλλο ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατάθεσιν τοῦ Νομοσχεδίου. Τὸ Νομοσχέδιον κατετέθη διὰ νὰ ἐγκριθῇ ἔν ποσὸν χρημάτων διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀγοράσῃ μίαν α΄ ποσότητα πιστοποιημένου σπόρου τὸν ὁποῖον νὰ διαθέσῃ εἰς τοὺς γεωργοὺς ἐπὶ πληρωμῇ. Δηλαδὴ πρόκειται περὶ ἑνὸς δανείου τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις δίδει πρὸς τὴν ἁρμοδίαν Ὑπηρεσίαν διὰ νὰ προβῇ αὕτη εἰς τὴν συγκέντρωσιν τοῦ σίτου. Νομίζω ὅτι καταθέσεις τοιούτων Νομοσχεδίων δὲν εἶναι ἀναγκαῖαι, ἐφ' ὅσον διὰ τὴν ἀγορὰν ὅλων τῶν ἄλλων ποσοτήτων τοῦ σίτου, αἱ ὁποῖαι διατίθενται δι' ἄρτον, οὐδὲν συμπληρωματικὸν νομοσχέδιον ἀπαιτεῖται ὅπως κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ οὐδεμία ἔγκρισις αὐτῆς ζητεῖται. Διατὶ διὰ τὸ θέμα τοῦτο, τῆς ἀγορᾶς δηλαδὴ τοῦ πιστοποιουμένου σπόρου, νὰ ἀπαιτῆται ὅπως τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν χρημάτων ἐγκρίνεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς ;

Διότι ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι αὔριον ἡ Κυβέρνησις ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 40 ἢ 50 χιλιάδων λιρῶν χρειασθῇ ποσὸν 70 ἢ 80 χιλιάδων λιρῶν διὰ νὰ συγκεντρώσῃ τὸν σῖτον καὶ ἐὰν ἡ Βουλὴ δὲν ἐργάζεται κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην, θὰ ἀφήσῃ τὸ ἔργον της ἡμιτελὲς καὶ δὲν θὰ προβῇ εἰς τὴν συγκέντρωσιν τοῦ ἀναγκαίου πιστοποιημένου σπόρου ἐπειδὴ δὲν θὰ ἔχῃ ἐγκριθῇ σχετικὸς νόμος ;

Διὰ τοῦτο εἰσηγοῦμαι ὅπως μελετηθῇ ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας τρόπος δανειοδοτήσεως τῆς ἁρμοδίας Ὑπηρεσίας ἡ ὁποία ἀγοράζει τὸν πιστοποιημένον σπόρον χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται ἔγκρισις τῆς Βουλῆς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969, δι' ἃς δὲν ἔχει γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £41.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1969. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ δεύτερον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ νομοσχεδίου ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 6) τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς νόμον.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα νομοθετικῆς φύσεως τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως θὰ ἀναβληθῶσι λόγῳ τοῦ ὅτι ἐκκρεμοῦν εἰσέτι ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν.

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ Μεταβιβάσεως τῆς Ἀσκήσεως τῶν Ἁρμοδιοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ περὶ Ὑπουργείου Παιδείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969, προέρχεται ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν τῆς Βουλῆς πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμος τοῦ 1969, κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Μεταβιβάσεως τῆς Ἀσκήσεως τῶν Ἁρμοδιοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ περὶ Ὑπουργείου Παιδείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

Ἐλπίζω ὅτι αἱ Ἐπιτροπαὶ θὰ ἐπισπεύσουν τὴν ἐργασίαν των διὰ νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ συζητήσωμεν ἅπαντα τὰ νομοσχέδια τὰ ὁποῖα δὲν συνεζητήσαμεν σήμερον κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ πρὸς συζήτησιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χατζηχάρου ἐγγραφέντος θέματος «Ἡ περικοπὴ ἐκ τῆς τιμῆς ιῶν σιτηρῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνομβρίας.

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

ΧΑΡ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι Βουλευταί.

Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἐνέγραψα τὸ παρὸν θέμα πρὸς συζήτησιν ἐν τῇ Βουλῇ, εἶναι ὅτι ἡ ἀπάντησις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Γεωργίας εἰς δύο ἐρωτήσεις μου δὲν θεωροῦνται ὑπ' ἐμοῦ ἱκανοποιητικαί.

Ἡ πρώτη ἐρώτησις ὑποβληθεῖσα κατὰ τὴν 21ην Μαΐου 1969 εἶχεν οὕτω :

«Ἐν ὄψει τοῦ ἀδικωτάτου Νόμου διὰ τοῦ ὁποίου ἐφηρμόσθη Σχέδιον προστασίας τῶν σιτηρῶν κατὰ τῆς ἀνομβρίας, δυνάμει τοῦ ὁποίου γίνεται περικοπὴ ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν ἑνὸς μίλ κατ' ὀκὰν σίτου καὶ μισοῦ μίλ κατ' ὀκὰν κριθῆς, καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι δυνάμει τοῦ σχετικοῦ Νόμου τὰ 4/5 τοῦ λάχιστον τῶν σιτοπαραγωγῶν ὅλης τῆς Κύπρου, ἐνῷ φορολογοῦνται ἀγρίως διὰ τῆς ἀναφερθείσης περικοπῆς, δὲν ὑπάρχει δι' αὐτοὺς πιθανότης νὰ εὐεργετηθοῦν ὑπὸ τοῦ Σχεδίου τούτου, ἐρωτῶμεν τὴν Κυβέρνησιν ἂν θὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Σχεδίου ἢ ἂν προτίθεται νὰ τροποποιήσῃ ἢ νὰ καταργήσῃ τὸν τοιοῦτον Νόμον, τὸν ὁποῖον, ὡς γνωστόν, εἰς τὴν ψῆφισίν του ἡ ΠΕΚ, ὡς γνώστης τῶν γεωργικῶν προβλημάτων, κατεπολέμησε».

Καὶ ἡ δευτέρα ἐρώτησίς μου ἦτο σχετικῶς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος.

Ἡ ἀπάντησις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Γεωργίας, ἥτις ἀνεγνώσθη εἰς προηγουμένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τῆς 26ης Ἰουνίου 1969, ἀφεώρα καὶ τὰς δύο μου ἐρωτήσεις.

Ἡ οὐσία τῶν ἐρωτήσεών μου ἦτο ὅτι δυνάμει τῶν προνοιῶν τοῦ σχετικοῦ Νόμου περὶ Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν ἐκ τῆς Ἀνομβρίας γίνεται περικοπὴ ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν πρὸς 1½ μίλς κατ' ὀκὰν σίτου καὶ ἑνὸς μίλ κατ' ὀκὰν κριθῆς κατὰ τὴν ἐφετεινὴν παραγωγήν. Εἰς προηγούμενα χρόνια ἡ περικοπὴ ἦτο μόνον ἑνὸς μίλ κατ' ὀκὰν σίτου καὶ ἡμίσεος μίλ κατ' ὀκὰν κριθῆς.

Ἡ γνώμη μου, ὡς καὶ τῆς ΠΕΚ, εἶναι ὅτι ὁ Νόμος εἶναι ἄδικος καὶ ἐνθυμεῖσθε, κύριοι συνάδελφοι, ὅτι ἀντετάχθημεν εἰς τὴν ψῆφισίν του, οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ἡ ΠΕΚ εἶναι ἡ Ὀργάνωσις τῶν γεωργῶν καὶ ἐγνώριζε καλῶς τὰς ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοιούτου Νόμου ὅστις, μὲ ὅλην τὴν ὑποστήριξιν ἡ ὁποία τοῦ ἐδόθη, εἶναι ἄδικος.

Ἂς ἔλθωμεν εἰς τὴν θέσιν τῶν γεωργῶν ἐκείνων τῶν ὁποίων αἱ ζημίαι ἐκ τῆς ἀνομβρίας ἐθεωρήθησαν κάτω τοῦ 70%, οἱ ὁποῖοι δὲν δικαιοῦνται νὰ τύχουν βοηθείας ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνομβριας. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ἡ ἀνομβρία ἔπληξεν ὅλους τοὺς γεωργούς. Ὅμως αὐτοὶ τῶν ὁποίων αἱ ζημίαι ἐκρί-

θησαν 69% καὶ κάτω κατεστράφησαν καὶ αὐτοί, ἄλλος περισσότερον καὶ ἄλλος ὀλιγώτερον, ἀλλὰ δὲν δικαιοῦνται βοηθείας. Αὐτοὶ δὲ οἱ ἴδιοι γεωργοί, ὅταν κατὰ τὴν ἐφετεινὴν παραγωγὴν ὑπέστησαν ἐκ τῆς σκωριάσεως τῶν σιτηρῶν ζημίας κατὰ τόπους ὄχι πολὺ μικροτέρας τῶν ἐκ τῆς ἀνομβρίας τοῦ προηγου. μένου ἔτους, δὲν ἔχουν νὰ λάβουν καμμίαν βοήθειαν, ἐκτὸς ἂν εἶχον ἀγοράσει μετοχὰς ἄλλου Σχεδίου περὶ θεομηνιῶν.

Δηλαδὴ αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, μολονότι ἔχουν εἰσφέρει εἰς τὸ Ταμεῖον διὰ τῆς περικοπῆς τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν των, ὑπέστησαν ζημίας μεγάλας εἰς δύο ἔτη κατὰ συνέχειαν καὶ οὐδὲν ἔλαβον οὔτε εἶναι πιθανὸν νὰ λάβουν ποτέ, ἀλλὰ φορολογοῦνται διὰ νὰ καλύπτουν τὰς ζημίας ἐκ τῆς ἀνομβρίας ἡ ὁποία μόνον εἰς μικρὰν γεωργικὴν περιοχὴν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ζημίαν 70% καὶ ἄνω.

Καὶ ὅμως ὁ ἔντιμος κύριος Ὑπουργὸς θεωρεῖ δίκαιον τὸ τοιοῦτον. Καὶ οἱ οὕτω φορολογούμενοι, χωρὶς πιθανότητα νὰ εὐεργετηθοῦν ἀπὸ τὸ Ταμεῖον Ἀνομβρίας, ἀποτελοῦν τοὐλάχιστον τὰ 4/5 τῶν σιτοπαραγωγῶν τῆς Νήσου καὶ εἰσφέρουν τὰ μεγαλύτερα ποσὰ ὡς σύνολον. Διατὶ νὰ μὴ εὐεργετοῦνται καὶ αὐτοὶ ὅταν πληγοῦν ἀπὸ ἄλλην θεομηνίαν ;

Ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Γεωργίας ἀπαντῶν εἰς τὴν ἐρώτησίν μου ἂν ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ τοιούτου Σχεδίου (τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνω καὶ τὸ τονίζω εἶναι ἀδικώτατον) ἢ ἂν προτίθεται νὰ τροποποιήσῃ ἢ νὰ καταργήσῃ τὸν τοιοῦτον Νόμον, ἐθεώρησε καλὸν νὰ ἀναφερθῇ εἰς τὰς προνοίας αὐτοῦ τοῦ Νόμου, κατὰ τὸν ὁποῖον κατακρατεῖται ἐκ τῆς τιμῆς τὴν ὁποίαν ὤφειλε νὰ λάβῃ ὁ γεωργὸς ἀπὸ τὰ σιτηρά του 1½ καὶ ἕνα μίλς κατ' ὀκὰν σίτου καὶ κριθῆς ἀντιστοίχως. Μὰ νομίζω δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ μᾶς γίνῃ ὑπενθύμισις τῶν προνοιῶν τοῦ Νόμου ἐφ' ὅσον τὰς γνωρίζομεν καὶ εἶναι δι' αὐτὰς τὰς προνοίας ποὺ ἐγείρεται τὸ ζήτημα.

Ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς ἀναφέρει εἰς τὴν ἀπάντησίν του ὅτι τὸ παρὰ τῶν γεωργῶν εἰσπραττόμενον ποσὸν ἐκ τῆς κατακρατήσεως τοῦ 1½ καὶ ἑνὸς μίλς κατ' ὀκὰν σίτου καὶ κριθῆς ἀντιστοίχως, δὲν εἶναι φορολογία τῶν παραγωγῶν, ἀλλὰ περικοπὴ τῆς ἐπιχορηγήσεως, ἐφ' ὅσον αἱ τιμαὶ τῶν σιτηρῶν εἶναι ἐπιχορηγημέναι καὶ ὑψηλότεραι τῶν διεθνῶν τιμῶν. Ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας μᾶς ρίχνει κατάμουτρα τὸ ὅτι τυγχάνουν οἱ γεωργοὶ ἐπιχορηγήσεως, δίκην ἐλεημοσύνης καὶ ὅ,τι καὶ ἂν συμβῇ νὰ σιωποῦν, διότι ὡς θέλει νὰ νομίζῃ οὗτος ἡ ἐπιχορήγησις δίδεται ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἄρα ὑπὸ τοῦ Κυπρίου φορολογουμένου.

Ἀπαντῶμεν. Εἶναι καὶ οἱ γεωργοὶ φορολογούμενοι καὶ μάλιστα βαρέως καὶ διαφοροτρόπως. Αὐτῶν φορολογεῖται καὶ αὐτὸ τὸ κεφάλαιον ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν γῆν των, ἄρα ἔχουν καὶ αὐτοὶ τὸ μερίδιόν των εἰς τὸν προϋπολογισμόν, ὁ ὁποῖος διατίθεται κατὰ ἑκατομμύρια εἰς μισθούς, περιπλέον εἰς τιμαριθμικὰ ἐπιδόματα, εἰς ἔργα ἀναπτύξεως, δηλαδὴ δρόμους, λιμένας καὶ πρὸ παντὸς ἐντὸς τῶν πόλεων καὶ εἰς ἀμέτρητα ἄλλα καὶ ὅμως ὁ ἀγροτικὸς κόσμος δὲν παραπονεῖται ὅτι πληρώνει δι' ἄλλους.

Ἡ ἐπιχορήγησις τῶν σιτηρῶν καὶ τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων δίδεται διὰ νὰ κρατηθοῦν εἰς τὴν ἐργασίαν των οἱ εἴλωτες τῆς γῆς διὰ νὰ μὴ μεταβληθῇ ὅλος ὁ πληθυσμὸς τῆς Νήσου εἰς κηφῆνας καὶ αὐτὴ ἡ ἐπιχορήγησις ἀποτελεῖ ἐλάχιστον ποσοστὸν εἰς τὰς ἀπολαβὰς τοῦ γεωργικοῦ κόσμου, ἄνευ τῆς ὁποίας θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ καλυφθοῦν τὰ ἔξοδα κόστους τῆς παραγωγῆς.

Δὲν παρέλειψεν ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς νὰ μᾶς ἀναφέρῃ καὶ τὸ ὅτι ἐπιβαρύνεται διὰ τῆς ἐπιχορηγήσεως καὶ ὁ Κύπριος καταναλωτὴς ἄρτου. Ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι ὁ μέγας καταναλωτὴς εἶναι ὁ γεωργικὸς ἀγροτικὸς κόσμος, περιπλέον δὲ ὁ ἄρτος εἶναι σήμερον τὸ φθηνότερον πρᾶγμα, διότι καὶ αὐτὸς πολὺ δικαίως ἐπιχορηγεῖται.

Νομίζω ὅτι τὸ μένος τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Γεωργίας ἐναντίον τῆς ἐπιχορηγήσεως τῶν σιτηρῶν δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὰς ἐρωτήσεις τὰς ὁποίας ὑπέβαλα μέσον τῆς Βουλῆς. Ἕνα σημεῖον τῆς ἐρωτήσεώς μου ἦτο τὸ ἑξῆς :

«Γνωρίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι συμφώνως τῶν προνοιῶν τοῦ Νόμου περὶ ἀνομβρίας τὰ 4/5 τοὐλάχιστον τῶν σιτοπαραγωγῶν τῆς Νήσου, ἐνῷ φορολογοῦνται ἀγρίως διὰ τῆς περικοπῆς, δὲν ὑπάρχει δι' αὐτοὺς πιθανότης νὰ λάβουν βοήθειαν ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ταμείου, ἐφ' ὅσον ἀνομβρία ἐπιφέρουσα ζημίαν πέραν τῶν 70% εἶναι δυνατὴ μόνον εἰς μικρὰν περιοχὴν τῆς Μεσαορίας;»

Καθ' ἡμᾶς συγκεκριμένη ἀπάντησις δὲν ἐδόθη.

Προσεπάθησεν ὅμως ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Γεωργίας νὰ δικαιολογήσῃ τὸ ἄδικον τοῦ Νόμου διὰ τοὺς παραγωγοὺς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι, ὡς ἀναφέρει, δὲν ὑπόκεινται εἰς ζημίας ἐκ τῆς ἀνομβρίας καὶ οἵτινες δὲν ἔχουν πιθανότητας νὰ εὐεργετηθοῦν ἐκ τοῦ Ταμείου εἰς τὸ ὁποῖον ἀναγκαστικῶς συνεισφέρουν.

Ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ διορθώσωμεν ἕνα σημεῖον τῶν ἀνωτέρω. Ἡ ἀνομβρία ἐπιφέρει ζημίας καὶ ἐπηρεάζει καὶ αὐτοὺς τοὺς παραγωγούς, ἀλλὰ εἰς βαθμὸν κάτω τῶν 70%. Ὥστε δὲν εὐεργετοῦνται ἀπὸ τὸ Ταμεῖον διὰ τὸ ὁποῖον εἰσφέρουν.

Καὶ προχωρῶν ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς λέγει :

«Οἱ παραγωγοὶ τῶν περιοχῶν τούτων ἔχουν μεγαλυτέραν κατὰ σκάλαν παραγωγὴν καὶ ἐπομένως λαμβάνουν μεγαλυτέραν ἐπιχορήγησιν κατὰ σκάλαν, διότι ἡ ἐπιχορήγησις εἶναι κατ' ὀκὰν παραγομένων σιτηρῶν καὶ εἶναι ἡ ἰδία δι' ὅλην τὴν Κύπρον».

Ἐδῶ εἶναι ποὺ φαίνεται ὅλως διόλου ἀκατατόπιστος ὁ ἔντιμος Ὑπουργός. Καὶ ἐξηγούμεθα. Καὶ ἂς κατατοπισθοῦν ὅλοι.

Αἱ περιοχαί, αἵτινες πλήττονται ὀλιγώτερον ἀπὸ τὴν ἀνομβρίαν, εἶναι ἐκεῖναι ποὺ δὲν ἔχουν τὴν παχεῖαν γῆν, ἀλλὰ τὴν μετρίαν καὶ φτανὴν ὡς εἶναι ὅλα τὰ λεγόμενα μεσορίνια εἰς ὅλην τὴν Κύπρον καὶ τῶν ὁποίων ἡ παραγωγὴ κατὰ σκάλαν ὑπολείπεται πολὺ τῆς παραγωγῆς τῶν χωραφιῶν τοῦ κάμπου τῆς Μεσαορίας. Αὐτὴ ἡ μετρία καὶ φτανὴ γῆ δὲν ἔχει καὶ εἰς τὴν καλυτέραν χρονιὰν μεγάλην παραγωγὴν καὶ αὐτὸ κανεὶς δὲν δύναται νὰ τὸ ἀμφισβητήσῃ. Ἐπειδὴ ὁέ καὶ εἰς ἐποχὴν ἀνομβρίας δύναται νὰ μὴ ἐπηρεασθῇ καὶ νὰ καταστραφῇ ἡ βλάστησις ἐντελῶς, ἀλλὰ κάτι θὰ παράγῃ, 2—3 κιλὰ κατὰ σκάλαν, οὕτω δὲν καλύπτεται ἀπὸ τὸ Ταμεῖον Ἀνομβρίας ἐφ' ὅσον ἡ ζημία θὰ εἶναι κάτω τοῦ 70% ὡς συνέβη ἐφέτος. Δηλαδὴ αὐτὴ ἡ γῆ ἔχει καὶ εἰς τὲς καλὲς χρονιὲς μετρίαν παραγωγήν. Ὄχι ἐξαιρετικήν.

Ἐπίσης ὁ συλλογισμὸς τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι ἂν ἡ ἐπιχορήγησις ἦτο κατὰ σκάλαν ἡ Μεσαορία θὰ ἐλάμβανε πολὺ μεγαλυτέραν ἐπιχορήγησιν, διότι θὰ εἶχε τὴν μεγαλυτέραν ποσότητα εἰς σκάλες, δὲν εὐσταθεῖ, διότι ἡ ποσότης τῶν σκαλῶν ὅλων τῶν ἄλλων περιοχῶν καὶ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Νήσου εἶναι πολλαπλασία τῶν 10—15 χωρίων τῆς Μεσαορίας.

Ἀναφερόμενος ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς εἰς σημεῖον τῆς ἐρωτήσεώς μου ὅτι τὰ 4/5 τῶν σιτοπαραγωγῶν πληρώνουν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνομβρίας ἀπὸ 30—80 λίρας, συνάγει ὅτι αὐτοὶ οἱ γεωργοὶ ἔχουν εἰσόδημα κυμαινόμενον ἀπὸ δύο χιλιάδων μέχρι τεσσάρων χιλιάδων λιρῶν. Φαίνεται ὅτι ἐνόμισεν ὅτι ὑπάρχει πληθώρα γεωργῶν οἱ ὁποῖοι ἔχουν τοιοῦτον εἰσόδημα.

Ἡμεῖς ἐννοοῦμεν ὅτι μεταξὺ τῶν 4/5 τῶν γεωργῶν οἱ ὁποῖοι φορολογοῦνται, ὑπάρχουν καὶ μερικοὶ πολὺ ὀλίγοι ποὺ ἔχουν τοιοῦτον ἀκάθαρτον εἰσόδημα· δὲν ἐννοούσαμεν ὅτι αὐτὰ τὰ 4/5 ἔχουν ἕκαστος τόσον εἰσόδημα, πρᾶγμα ποὺ δὲν παρεδέχθη καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ὑπουργός.

Ἡ οὐσία εἶναι ὅτι αὐτὰ τὰ 4/5 τῶν γεωργῶν ὅλης τῆς Κύπρου φορολογοῦνται ἀγρίως, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ πιθανότης νὰ εὐεργετηθοῦν εἰς τὸν αἰῶνα ἀπὸ τὰς προνοίας τοῦ νόμου.

Δὲν πρόκειται περὶ 5—10 λιρῶν ἀλλὰ πολὺ περισσοτέρων, ἀναλόγως, καὶ διὰ πάντοτε, ὄχι δι' ἕνα ἢ δύο χρόνια.

Ἂν αὐτὸ τὸ θεωρῇ δίκαιον ὁ κ. Ὑπουργός, ὅμως ἐκεῖνοι ποὺ πληρώνουν καὶ πρέπει νὰ ἔχουν τὸν λόγον πιστεύουν ὅτι εἶναι ἄδικος Νόμος. Καὶ ἤδη εἶχον πικρὰν πεῖραν.

Παραδέχεται ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς κατὰ τὰ ἄλλα ὅτι ἡ ἐπιχορήγησις τῶν οἰτηρῶν (διατὶ ὄχι καὶ τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων;) εἶναι μέτρον κοινωνικὸν καὶ ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ δύναται ὁ παραγωγὸς νὰ συνεχίσῃ τὸν ἀγῶνα του.

Ἄρα ἡ ἐπιχορήγησις αὐτῶν τῶν προϊόντων εἶναι μέτρον ἐπιβεβλημένον καὶ ἐπιβαρύνει τὸν Προϋπολογισμὸν τῆς χώρας ἀπὸ τὸν ὁποῖον τροφοδοτοῦνται καὶ ἐνισχύονται ὅλαι αἱ τάξεις καὶ χρηματοδοτοῦνται ὅλα τὰ ἔργα ἀναπτύξεως τὰ ὁποῖα γίνονται εἰς τὴν Νῆσον, χωρὶς νὰ ἔχουν δικαίωμα οἱ γεωργοὶ νὰ παραπονηθοῦν ὅτι διὰ τὸ Α' ἢ Β' ἔργον φορολογοῦνται χωρὶς νὰ ἔχουν οἱ ἴδιοι συμφέρον. Μᾶς ἐκπλήττει πράγματι ἡ νοοτροπία μέλους τῆς Κυβερνήσεως, τὸ ὁποῖον πειρᾶται νὰ στηρίξῃ τὸν συλλογισμόν του εἰς τὸ ὅτι ἡ ἐργατικὴ τάξις ἢ οἱαδήποτε ἄλλη ἐπιχορηγεῖ τὰς τιμὰς τῶν προϊόντων τῶν γεωργῶν.

Ἐν τέλει τῆς ἀπαντήσεώς του ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς μᾶς λέγει ὅτι ἑτοιμάζεται Σχέδιον Νόμου διὰ τὴν ἀσφάλισιν γεωργικῶν προϊόντων, τὸ ὁποῖον προνοεῖ ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ διὰ τὴν ἀσφάλισιν τῶν σιτηρῶν, καὶ ὅταν ψηφισθῇ εἰς νόμον ὁ παρὼν Νόμος θὰ καταργηθῇ. Τί ἄλλο σημαίνει τοῦτο παρὰ τὸ ὅτι ὁ παρὼν Νόμος εἶναι ἄδικος; Ἀλλὰ αὐτὴ ἦτο ἡ οὐσία τῶν ἐρωτήσεών μας καὶ ἠδύνατο ἡ ἀπάντησις αὐτὴ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ νὰ μᾶς δοθῇ καὶ νὰ ἔλειπαν αἱ δικαιολογίαι περὶ τοῦ ὑπάρχοντος Νόμου καὶ ἡ ἐκ μέρους του ὑποστήριξις ἑνὸς ἀδίκου Νόμου καταδικάζοντος εἰς διαρκῆ, πολὺ ὑψηλὴν καὶ δυσβάστακτον φορολογίαν τοῦ συντριπτικοῦ ἀριθμοῦ τῶν γεωργῶν, οἱ ὁποῖοι κατεδικάσθησαν εἰς αἰωνίαν καταδίκην.

Ἀτυχεστάτη ἐπίσης ὑπῆρξεν ἡ ἀναφορὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι ἡ ἐργατικὴ τάξις ἐπιχορηγεῖ τὰ γεωργικὰ προϊόντα χωρὶς νὰ καρποῦται. Μᾶς λυπεῖ πραγματικῶς ἡ ἐκ μέρους μας ἀντίκρουσις τῆς τοιαύτης νοοτροπίας του, ὅτι ἄλλοι πληρώνουν διὰ τοὺς γεωργούς. Καὶ ὅμως γνωρίζει ὅτι αὐτὴ ἡ τάξις τῶν γεωργῶν ἔχει τὸ χαμηλότερον κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα καὶ εἶναι καθῆκον τῆς Κυβερνήσεως νὰ συμπληρώσῃ τοῦτο, πολὺ δὲ περισσότερον ἔχει καθῆκον, ἐφ' ὅσον ὅλων τῶν τάξεων ηὐξήθησαν αἱ ἀμοιβαί, ἐνῶ διὰ τοὺς γεωργοὺς ἐδόθησαν μόνον ψιχία καὶ μόλις διὰ τὴν ἐφετεινὴν παραγωγὴν καὶ αὐτὰ ἐξανεμίζονται ἀπὸ τὰς συνεχεῖς ἀποτυχίας ποὺ συνεπάγεται τὸ δύσκολον γεωργικὸν ἐπάγγελμα καὶ ἀπὸ τὰς προνοίας ἀδικωτάτου Νόμου.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε καὶ ἀγαπητοὶ ἔντιμοι συνάδελφοι Βουλευταί, ὅσοι εἴχετε τὴν ὑπομονὴν νὰ παραμείνετε καὶ μὲ ἀκούσετε.

Ἰδοὺ ὅτι τὸ καθῆκον μου ὡς μέλους τῆς Βουλῆς καὶ ἐκπροσωποῦντος τὴν ταξιν τῶν γεωργῶν μὲ ἐξηνάγκασεν νὰ ἀπαντήσω ἐν μεγάλῃ συντομίᾳ εἰς τὴν ἀπέναντι τῶν γεωργῶν διατυπωθεῖσαν νοοτροπίαν τοῦ ἀγαπητοῦ ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ Γεωργίας, συνάμα δὲ νὰ δώσω εἰς τὴν Βουλὴν μίαν ἰδέαν τῶν ἐπιπτώσεων ποὺ ἔχει ἐπὶ τῶν γεωργῶν ὁ ὑπάρχων Νόμος περὶ Ταμείου Ἀνομβρίας.

Οἱ Νόμοι, ὅταν τεθοῦν εἰς ἐφαρμογὴν καὶ ἀποδειχθοῦν τὰ τρωτά των, καταργοῦνται ἢ τροποποιοῦνται ὑπὸ τὰς ὑποδείξεις τῆς κτηθείσης πείρας. Δὲν εἶναι ἐντροπὴ διὰ τὴν Βουλὴν εἰς τοιαύτας περιπτώσεις νὰ τροποποιῇ ἢ ἀκόμη καὶ νὰ ἀκυρώνῃ Νόμους. Αὐτὸ εἶναι σύνηθες φαινόμενον ἀποβλέπον εἰς τὴν βελτίωσιν καὶ τὴν δικαιοσύνην.

Λαμβάνω ὑπὸ σημείωσιν τὴν δήλωσιν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ ὅτι ἑτοιμάζεται ἄλλο Σχέδιον Νόμου ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀσφάλισιν γεωργικῶν προϊόντων καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εὔχομαι εἶναι νὰ μὴ ἀργήσῃ τὸ τοιοῦτο νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς διὰ νὰ συζητηθῇ ἐν ὄψει τῆς ἀποκτηθείσης πείρας.

Ὑποθέτω ὅτι ἡ Κυβέρνησις ζητεῖ τὴν γνώμην εἰδικῶν, μετακαλεῖ δὲ τοιούτους καὶ ἔξωθεν καὶ παρακαλῶ τὸ Σῶμα τοῦτο νὰ ζητήσῃ ὅπως μὴ ἐπαναπαύεται ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν γνώμην ἔξωθεν καλουμένων εἰδικῶν μόνον, ἀλλὰ νὰ λαμβάνῃ καὶ τὴν γνώμην ἐχόντων πεῖραν τῶν διαφόρων ἐπικρατουσῶν συνθηκῶν τοῦ τόπου μας τὰς ὁποίας δὲν δύνανται νὰ γνωρίζουν οἱ ξένοι. Ἄλλως τε δὲν εἶναι ὑποχρεωμένη ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀσπασθῇ οἱανδήποτε γνώμην. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἐνέγραψεν ὁ κ. Χαρίδημος Χατζηχάρος διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, ἀκολουθῶν τὴν συνήθη τακτικὴν εἰς παρομοίας περιπτώσεις, οὕτως ὥστε νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία καὶ εἰς ἄλλα Μέλη τῆς Βουλῆς νὰ ἐκφράσουν ἀπόψεις ἐὰν ἐπιθυμοῦν νὰ πράξουν τοῦτο.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν Πέμπτην, 17ην Ἰουλίου, καὶ ὥραν 4.30 μ.μ. μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

Κεφάλαιον Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(3) Ὁ περὶ Δήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(4) Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

(5) Ὁ περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(6) Ὁ περὶ Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμος τοῦ 1969.

(7) Ὁ περὶ Μεταβιβάσεως τῆς Ἀσκήσεως τῶν Ἁρμοδιοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ περὶ Ὑπουργείου Παιδείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κεφάλαιον Δ : Ἡ περικοπὴ ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνομβρίας. (Συνέχισις συζητήσεως τοῦ θέματος, ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου).

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 6.25 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Το πρόβλημα τῆς ἐξευρέσεως γῆς δι' οἰκόπεδα εἰς Καπούτι—Τὸ ὑδρευτικὸν πρόβλημα τῆς Βατυλῆς, κ.λ.π.).

(2) Ἀγορεύσεις Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967 (Π. Στυλιανοῦ—Α. Γιάγκου—Λ. Δημητριάδης—Αἰμ. Φράγκος) καὶ καταψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 6) τοῦ 1969, αἱ ἀγορεύσεις τῶν Βουλευτῶν Χ. Μιχαηλίδη καὶ Α. Γιάγκου καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

(5) Ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Χαρ. Χατζηχάρου ἐπὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐγγραφέντος θέματος «Ἡ περικοπὴ ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνομβρίας».

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 17ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 5.20 μ.μ.)

(Ἀρ. 43)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α, Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Μαρτίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Ἀπριλίου 1969.

«Ὁ δρόμος Ξεροῦ—Κάμπου—Τσακκίστρας—Κύκκου εἶναι ἕνας βασικὸς δρόμος ποὺ ἑνώνει τὰ πιὸ πάνω χωριὰ καὶ τὸ Μοναστήρι τοῦ Κύκκου μαζὶ μὲ βασικὲς περιοχὲς τῆς Κύπρου.

Ἔχουν γίνει διαβήματα γιὰ τὴν εὐθυγράμμιση καὶ διαπλάτυνση αὐτοῦ τοῦ δρόμου. Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ Ὑπουργεῖο Συγκοινωνιῶν πότε προγραμματίζεται ἡ εὐθυγράμμιση καὶ διαπλάτυνση αὐτοῦ τοῦ δρόμου» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ἰουλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 2αν Ἀπριλίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Δημοκρατίας ἐξετελέσθησαν αἱ ἀκόλουθοι ἐργασίαι ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ὁδὸν Ξεροῦ—Κάμπου—Κύκκου :

(α) Συμπλήρωσις τῆς ἀσφαλτοστρώσεως τῆς ὁδοῦ.

(β) Κατασκευὴ νέας ὁδοῦ συνδεούσης τὸ χωρίον Ποταμὸς τοῦ Κάμπου μετὰ τῆς παλαιᾶς ὁδοῦ Ξεροῦ—Κάμπου, καὶ

(γ) Εὐθυγράμμισις καὶ διαπλάτυνσις τῆς ὁδοῦ μεταξὺ τῶν χωρίων Ξεροῦ καὶ Ποταμοῦ τοῦ Κάμπου.

Ἡ περαιτέρω βελτίωσις τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ δὲν κρίνεται ἐπὶ τοῦ παρόντος ὡς ἔργον προτεραιότητος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1969.

«Ἀπὸ τὸ Γενικὸ Ταχυδρομεῖο εἰδοποιοῦνται γραπτῶς οἱ κάτοχοι ραδιοφώνων καὶ τηλεοράσεων γιὰ νὰ προσέλθουν καὶ νὰ ἀνανεώσουν τὶς ἄδειές τους. Γίνονται παράπονα ἀπὸ ἰδιοχτῆτες τηλεοράσεων καὶ ραδιοφώνων ὅτι, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἀνανέωσαν τὲς ἄδειές τους, παίρνουν καὶ ἄλλες εἰδοποιήσεις γιὰ νὰ παρουσιασθοῦν στὸ τμῆμα καὶ νὰ πληρώσουν γιὰ δεύτερη φορά. Καὶ ὅταν ὁ ἰδιοχτήτης δὲν φύλαξε τὴν ἀπόδειξη πληρωμῆς ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νὰ πληρώση καὶ δεύτερη φορὰ γιὰ ἀνανέωση ἄδειας.

Ἐρωτῶμεν τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον πῶς ἀντιμετωπίζει αὐτὸ τὸ πρόβλημα καὶ ἂν προγραμματίζεται ἡ καλύτερη ὀργάνωση τῆς δουλειᾶς γιὰ τὴν εἴσπραξη τοῦ φόρου ἀδειῶν τῶν ραδιοφώνων καὶ τηλεοράσεων, ἔτσι ποὺ νὰ ἀποφευχθοῦν οἱ ταλαιπωρίες τοῦ κοινοῦ καὶ τὰ τυχὸν λάθη γιὰ διπλοπληρωμὲς ἀδειῶν στὸν ἴδιον χρόνο».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰουλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Μαΐου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Ἡ εἰδοποίησις, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται ὁ ἔντιμος Βουλευτής, ἀποστέλλεται ὑπὸ τύπον ὑπενθυμίσεως πρὸς ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς κατόχους ραδιοφώνων καὶ τηλεοράσεων. Εἰς τὴν τρίτην παράγραφον τῆς ἐν λόγῳ εἰδοποιήσεως ἀναγράφεται εὐκρινῶς καὶ ὑπογραμμίζεται ὅτι «ἐὰν ἔχετε ἤδη ἀνανεώσει τὴν ἄδειάν σας τὸ παρὸν δέον νὰ ἀγνοηθῇ».

Ἡ ἐπὶ νέας βάσεως εἴσπραξις τῶν τελῶν δι' ἀδείας ραδιοφώνων καὶ τηλεοράσεων μελετᾶται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Μαΐου 1969.

«Αὐτὸ τὸν καιρὸ ἄρχισε νὰ γίνεται ξανὰ λόγος περὶ συνδέσεως τῆς Κύπρου μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινὴ Ἀγορά. Πρόσφατη δήλωση τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἀναφέρει ὅτι τὸ ὅλο πρόβλημα ἀπασχολεῖ ἤδη σοβαρὰ τὴν Κυβέρνηση.

Ἐν ὄψει τῆς σοβαρότητος τοῦ προβλήματος, τῶν ἐπιπτώσεων, οἰκονομικῶν καὶ πολιτικῶν, ποὺ θὰ ἔχῃ τυχὸν ἀπόφαση γιὰ σύνδεση τῆς Κύπρου μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινὴ Ἀγορὰ δὲν νομίζει τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο καὶ γενικώτερα ἡ Κυβέρνηση ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ συζητηθῇ τὸ ὅλο ζήτημα καὶ νὰ ἀκουστοῦν ξανὰ οἱ ἀπόψεις ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανισμῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ νὰ ἀπασχολήση ἐπίσης τὴν Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων προτοῦ ληφθῇ ὁποιαδήποτε ἀπόφαση» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην 'Ιουλίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Μαΐου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Τὸ ὅλον θέμα τῆς θέσεως τῆς Κύπρου ἔναντι τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινῆς 'Αγορᾶς ἐξετάζεται ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπὸ Εἰδικῆς 'Επιτροπῆς, πρὸς τοῦτο διορισθείσης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

'Η 'Επιτροπὴ αὕτη διερευνᾶ τὰς πιθανὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τῆς Κύπρου ἐκ τυχὸν συνδέσεως τῆς Νήσου μετὰ τῆς Κοινῆς 'Αγορᾶς, ὑπὸ τὸ φῶς δὲ τῶν πορισμάτων τῆς ὑπ' αὐτῆς ὑποβληθησομένης ἐκθέσεως, ἡ Κυβέρνησις ἀναμένεται νὰ λάβῃ ἀπόφασιν διὰ τὸν περαιτέρω χειρισμὸν τοῦ ὅλου θέματος».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. 'Ανδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Μαΐου 1969.

«Παρακαλεῖται ὁ ἔντιμος 'Υπουργὸς Γεωργίας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ὁ ἐπιβληθεὶς ἀγορανομικὸς ἔλεγχος διὰ τοῦ ὁρισμοῦ ἀνωτάτης τιμῆς πωλήσεως ἐπὶ τῶν νωπῶν κρεάτων βοδινοῦ, ἀρνίσιου καὶ ἐριφίου, συνάδῃ πρὸς τὸ πρόγραμμα ἀναπτύξεως τῆς κτηνοτροφίας, συμφώνως τοῦ ἐφαρμοζομένου ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου του προγράμματος μικτῆς γεωργίας—κτηνοτροφίας καὶ εἰσαγωγῆς μικρῶν μόσχων διὰ πάχυνσιν, καὶ ἐὰν ὄχι ποίας ἐπιπτώσεις θὰ ἔχῃ τὸ μέτρον τοῦτο ἐπὶ τῶν κτηνοτρόφων καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς κτηνοτροφίας ἐν γένει».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην 'Ιουλίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 29ην Μαΐου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. 'Ανδρέα Γιάγκου.

«'Ο ἐπιβληθεὶς ἀγορανομικὸς ἔλεγχος διὰ τοῦ ὁρισμοῦ ἀνωτάτης τιμῆς πωλήσεως ἐπὶ τῶν νωπῶν κρεάτων, βοδινοῦ, ἀρνίσιου καὶ ἐριφίου, ἐθεωρήθη ὡς ἀναγκαῖον μέτρον πρὸς περιορισμὸν τῆς ἀποτόμου ἀνόδου τῶν τιμῶν καταναλωτοῦ, ἥτις παρετηρήθη διὰ τὰ εἴδη ταῦτα κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας. 'Η τοιαύτη τάσις ὑψωμοῦ τῶν τιμῶν θὰ εἶχε δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐὰν ἀφήνετο νὰ συνεχίσῃ ἀνεξελέγκτως.

Τὸ καταρτισθὲν ὕψος τιμῶν συνάδει πρὸς τὸ ὕψος τιμῶν καταναλωτοῦ τὸ ὁποῖον ἴσχυε εἰς τὰ 'Αγροτικὰ κέντρα πρὸ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ ἐλέγχου, τὸ μέτρον δὲ τοῦτο δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς προσωρινόν.

'Ο ἀγορανομικὸς ἔλεγχος ἐπὶ τῆς τιμῆς πωλήσεως νωπῶν κρεάτων δὲν θὰ ἐπηρεάσῃ κατὰ τὴν γνώμην μου τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κτηνοτροφίας καθ' ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου τούτου ἐφαρμοζόμενα προγράμματα κτηνοτροφικῆς ἀναπτύξεως σκοπὸν ἔχουν τὴν αὔξησιν τῆς κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς καὶ τὴν μείωσιν τοῦ κόστους παραγωγῆς. Τοιαῦτα προγράμματα δύναται νὰ συνοψισθοῦν ὡς ἀκολούθως :

(α) 'Η εἰσαγωγὴ βελτιωμένων φυλῶν ζώων, ὁ πολλαπλασιασμὸς τούτων εἰς Κρατικοὺς Κτηνοτροφικοὺς Σταθμοὺς καὶ ἡ παραχώρησίς των πρὸς κτηνοτρόφους.

(β) 'Η ἐπέκτασις τῶν δραστηριοτήτων τῶν Κρατικῶν Κτηνοτροφικῶν Σταθμῶν διὰ τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς βελτιωμένων φυλῶν ζώων.

(γ) 'Η ἀνάπτυξις βοσκοτόπων καὶ ἡ ἐνθάρρυνσις τῆς παραγωγῆς κτηνοτροφικῶν φυτῶν.

(δ) Τὸ Σχέδιον Μικτῆς Γεωργίας—Κτηνοτροφίας τὸ ἐφαρμοζόμενον τῇ βοηθείᾳ τοῦ Παγκοσμίου 'Οργανισμοῦ Τροφίμων τῶν 'Ηνωμένων 'Εθνῶν, δυνάμει τοῦ ὁποίου παραχωροῦνται ζωοτροφαὶ εἰς ἐπιδοτημένας τιμὰς πρὸς ἀρκετοὺς κτηνοτρόφους καθὼς καὶ χαμηλότοκα δάνεια διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς στεγάσεως καὶ γενικῆς περιποιήσεως τῶν ζώων.

'Επιπροσθέτως πρὸς τὰ ἀνωτέρω μελετᾶται ἡ ἐφαρμογὴ Σχεδίου διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῆς παραγωγῆς βωδινοῦ κρέατος καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ ἀναπαραγωγικῶν ἀγελάδων.

Σημειωτέον ὅτι ἡ τιμὴ κριθῆς ποὺ παραχωρεῖται πρὸς κτηνοτρόφους τυγχάνει σημαντικῆς ἐπιδοτήσεως, ἔχει δὲ ἐλαττωθῆ ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1968 ἀπὸ £21,600 μίλς εἰς £21,200 μίλς, κατὰ τόννον.

'Εν κατακλείδι θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω ὅτι αἱ τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι τοῦ 'Υπουργείου μου θὰ μελετήσουν οἱαδήποτε προβλήματα ποὺ δυνατὸν νὰ ἀναφυοῦν μελλοντικῶς ἐκ τοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῆς τιμῆς τῶν νωπῶν κρεάτων καὶ θὰ φροντίσουν διὰ τὴν ἐπίλυσιν τούτων, τόσον ἐπ' ἀγαθῷ τῶν κτηνοτρόφων ὅσον καὶ τῆς γενικῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου γενικώτερον».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην 'Ιουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην 'Ιουνίου 1969.

«"Οπως εἶναι γνωστὸ ἀρχικὰ τὸ Σχέδιο Ζιβανίας καὶ ἀπὸ δυὸ χρόνια τὸ Συμβούλιο 'Αμπελουργικῶν Προϊόντων ἐμπορεύονται τόσο τὸ σπίρτο ποὺ ἐξάγεται στὴ Σοβιετικὴ "Ενωση ὅσο καὶ τὴ σταφίδα.

Μέχρι σήμερα παρὰ τὲς ἐπανειλημμένες εἰσηγήσεις τόσο τῶν ἀμπελουργῶν ὅσο καὶ τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων δὲν ἔχει δοθῆ στὴ δημοσιότητα ἰσολογισμὸς τῶν λογαριασμῶν τῶν πιὸ πάνω 'Οργανισμῶν.

Οἱ ἀμπελουργοὶ πιστεύουν ὅτι ἀπὸ τὸ ἐμπόριο αὐτὸ ἡ Κυβέρνηση ἐξασφαλίζει ἕνα σημαντικὸ μέρος τῆς ἐπιχορήγησης ποὺ δίνει γιὰ τὰ ἀμπελουργικὰ προϊόντα.

Μπορεῖ τὸ ἁρμόδιο 'Υπουργεῖο νὰ μᾶς δώση ἕνα 'Ισολογισμὸ τοῦ Συμβουλίου 'Αμπελουργικῶν Προϊόντων τοὐλάχιστο γιὰ τὰ τελευταῖα 2 χρόνια» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην 'Ιουλίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην 'Ιουνίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«'Ως εἶναι γνωστὸν ἡ Κυβέρνησις ἐπιχορηγεῖ τὴν ζιβανίαν καὶ σταφίδα αἵτινες συγκεντρώνονται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου 'Αμπελουργικῶν Προϊόντων καὶ τὰς νωπὰς σταφυλὰς αἵτινες παραλαμβάνονται ὑπὸ τῶν οἰνοβιομηχανιῶν.

Εἰδικῶς αἱ ζιβανία καὶ σταφίς, ἡ ἐμπορία τῶν ὁποίων διεξάγεται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου 'Αμπελουργικῶν Προϊόντων, τυγχάνουν ἐπιχορηγήσεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν κάλυψιν τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῆς τιμῆς ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως.

Τὸ ὁλικὸν ὕψος τῆς Κυβερνητικῆς ἐπιχορηγήσεως δι' ὅλα τὰ ἀμπελουργικὰ προϊόντα κατὰ τὰ τελευταῖα 3 ἔτη εἶχεν ὡς ἑξῆς :

1966	.. ..	£419.992
1967	.. ..	£480.643
1968	.. ..	£541.520».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην 'Ιουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην 'Ιουνίου 1969.

«'Αριθμὸς στρατευθέντων διδασκάλων καὶ καθηγητῶν δὲν ἔλαβον τοὺς μισθούς των τῶν μηνῶν 'Ιουλίου καὶ Αὐγούστου τοῦ 1966, ὅτε ὑπηρέτουν εἰς τὴν 'Εθνοφρουράν.

Νοουμένου ὅτι τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον ἔχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐκδώσει ἀπόφασιν ὅπως πληρωθῶσιν οἱ μισθοὶ τῶν δύο αὐτῶν μηνῶν, ἐρωτᾶται, διατὶ καθυστερεῖ εἰσέτι ἡ πρὸς τοὺς δικαιούχους ἐκπαιδευτικοὺς καταβολὴ τῶν ἐν λόγῳ μισθῶν» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην 'Ιουλίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην 'Ιουνίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη.

«'Η καθυστέρησις καταβολῆς τῶν μισθῶν περὶ ὧν ἡ ἐρώτησις τοῦ ἐντίμου μέλους ὀφείλεται εἰς τὴν παραπομπὴν τοῦ θέματος ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν εἰς τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον. "Ηδη ἐλήφθη σχετικὴ ἀπόφασις καὶ οἱ εἰρημένοι μισθοὶ θὰ καταβληθῶσιν, ἐλπίζεται, ἐντὸς τοῦ τρέχοντος μηνὸς ἀφαιρουμένων οἱωνδήποτε ποσῶν πληρωθέντων ὑπὸ μορφὴν ἀμοιβῆς ἐκ τῶν κονδυλίων τῆς 'Εθνικῆς Φρουρᾶς, διὰ τὴν αὐτὴν περίοδον».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην 'Ιουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν 'Ιουνίου 1969.

«Αἱ χειμεριναὶ καταρρακτώδεις βροχαὶ προεκάλεσαν ὡς γνωστὸν πολλὰς καὶ σοβαρὰς ζημίας εἰς τὰ κτήματα τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν τῆς 'Επαρχίας Λεμεσοῦ.

'Αντιλαμβάνομαι ὅτι ἔχουν συμπληρωθῆ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων αἱ ἐκτιμήσεις τῶν ζημιῶν.

Παρακαλεῖται ὁ ἁρμόδιος 'Υπουργὸς ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διατὶ καθυστερεῖται ἡ πληρωμὴ τῶν ἀποζημιώσεων καὶ πότε δέον νὰ ἀναμένεται ὅτι θὰ γίνῃ αὕτη».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην 'Ιουλίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν 'Ιουνίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη.

«'Ατυχῶς αἱ ζημίαι αἱ προκληθεῖσαι ὑπὸ τῶν πλημμυρῶν ἦσαν ἐπὶ παγκυπρίου κλίμακος καὶ ἐπρόκειτο περὶ μεγάλων τοιούτων.

'Ως ἀντιλαμβάνεσθε ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠδύνατο νὰ βοηθήσῃ κατὰ τρόπον ὁλοκληρωτικόν. 'Η παρασχεθεῖσα βοήθεια περιωρίσθη εἰς τὴν ἐπιχορήγησιν ἀναγκαίων ἔργων, ὡς ἀντιδιαβρωτικῶν, βάσει τῶν ὑφισταμένων σχεδίων τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας, εἰς παροχὴν ἀναλόγου βοηθείας (⅓ τοῦ ὅλου κόστους) δι' ἀρδευτικὰ καὶ ὑδρευτικὰ ἔργα καὶ τεχνικὰς συμβουλὰς ὡς πρὸς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ζημιῶν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν 'Ιουνίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην 'Ιουλίου 1969.

«'Ο δρόμος ποὺ ἑνώνει τὰ χωριὰ Γέναγρα—Πυργὰ 'Αμμοχώστου εἶναι βασικὸς γιατὶ ἑνώνει ἕνα ἀριθμὸ κοινοτήτων μὲ τὲς πόλεις 'Αμμόχωστο καὶ Λευκωσία.

'Ο δρόμος αὐτὸς ἀπὸ ἀρκετὸ καιρὸ δὲν βρίσκεται σὲ καλὴ κατάσταση. 'Υπάρχει ὑπόσχεση ὅτι ὁ δρόμος αὐτὸς θὰ ἀσφαλτοστρώνετο πρὶν μερικὰ χρόνια. "Ομως παρὰ τὰ διαβήματα τῶν ἐνδιαφερομένων κοινοτήτων, ὁ δρόμος αὐτὸς ἀκόμα δὲν ἔχει διορθωθῆ. Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο 'Υπουργεῖο πότε σχεδιάζεται ἡ ἀσφαλτόστρωση αὐτοῦ τοῦ δρόμου» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην 'Ιουλίου 1969, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην 'Ιουλίου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ δρόμος Γέναγρα—Πυργὰ χρήζει βελτιώσεως. 'Η 'Επαρχιακὴ Διοίκησις 'Αμμοχώστου ἐξεπόνησε σχέδιον ἀσφαλτώσεως τοῦ δρόμου τούτου, ἡ συνολικὴ δαπάνη τοῦ ὁποίου προϋπελογίσθη εἰς £5.400. Λόγῳ ὅμως

τῶν ἐπικρατουσῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν καὶ τῆς σπάνεως ἐργατικοῦ δυναμικοῦ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου τούτου δὲν θὰ καταστῇ δυνατὴ ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους. Τὸ ὅλον θέμα θὰ ἐπανεξετασθῇ ἐν συσχετισμῷ μὲ τὸν καταρτισμὸν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως 1970».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἰουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐξεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ἰουλίου 1969.

«Ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν Μέσων Σχολῶν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως ἐλειτούργει ἐν Κυρηνείᾳ ἡ Δημοσία Ἐμπορικὴ Ἐπαγγελματικὴ Σχολή, βάσει εἰδικοῦ προγράμματος καταρτισθέντος ὑπὸ τοῦ Γραφείου Ἑλληνικῆς Παιδείας. Σημειωτέον ὅτι αὕτη ἦτο ἡ μόνη Σχολὴ μὲ πρόγραμμα μὴ γυμνασιακοῦ καὶ ἐπαγγελματικοῦ τύπου ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ, ὅπου λειτουργοῦν τρία δημόσια γυμνάσια (Κυρηνείας, Λαπήθου καὶ Ἁγ. Ἀμβροσίου).

Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἀπεφάσισε νὰ καταργήσῃ βαθμιαίως τὰς τρεῖς πρώτας τάξεις τῆς σχολῆς, μετατρέπον ταύτας εἰς τάξεις γυμνασιακοῦ τύπου. Οὕτω οἱ μαθηταὶ τῆς ἐπαρχίας, ἡλικίας 12—15 ἐτῶν, οἱ ὁποῖοι δυσκολεύονται νὰ παρακολουθήσουν μαθήματα γυμνασιακοῦ τύπου, θὰ ὑποχρεοῦνται νὰ φοιτοῦν εἰς ἄλλας σχολὰς ἐκτὸς τῆς Ἐπαρχίας ἢ νὰ διακόπτουν τὴν περαιτέρω μόρφωσίν των. Ἤδη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἡ Α΄ τάξις κατηργήθη καὶ ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους δὲν θὰ λειτουργήσῃ ἡ Β΄ τάξις παλαιοῦ τύπου.

Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς :

(1) Διατὶ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν γενικῶν ἀποφάσεών του δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὰς ἰδιομόρφους συνθήκας καὶ τὰς ἀνάγκας ἑκάστης περιοχῆς.

(2) Διατὶ δὲν ἔλαβε σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τὰς ἐντόνους διαμαρτυρίας τῶν ἐνδιαφερομένων γονέων καὶ τῆς κοινῆς γνώμης καὶ δὲν ἀπήντησε κἂν εἰς ἐπιστολὴν τῶν γονέων ἡμερομηνίας 26.3.1969, ἡ ὁποία περιέχει πολλὰς ἐποικοδομητικὰς εἰσηγήσεις.

(3) Ἐὰν ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας ἐν Κύπρῳ θεωρῆται ἀναγκαῖον καὶ πρακτικῶς ἐπωφελὲς νὰ ἀπαιτῆται τριετὴς φοίτησις εἰς γυμνάσιον κλασσικοῦ τύπου δι' ὅσους προτίθενται νὰ φοιτήσουν εἰς διετεῖς ἢ τριετεῖς ἐπαγγελματικὰς σχολάς, ἐνῷ εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν ἀνεπτυγμένων χωρῶν ἡ ἐπαγγελματικὴ μόρφωσις παρέχεται μετὰ ὀκταετῆ γενικὴν μόρφωσιν.

(4) Ἐὰν τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας προτίθεται, μετὰ τὰς σοβαρὰς διαμαρτυρίας τῶν ἐνδιαφερομένων γονέων, νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ πρόγραμμα τοῦ πρώτου κύκλου γενικῆς μορφώσεως εἰς τὴν Δημοσίαν Ἐπαγγελματικὴν Σχολὴν Κυρηνείας, ἐξυπηρετοῦν οὕτω τὴν μόρφωσιν καὶ τὸ μέλλον σημαντικοῦ ἀριθμοῦ νέων οἱ ὁποῖοι ἀδυνατοῦν ἢ δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ φοιτήσουν εἰς σχολὰς γυμνασιακοῦ τύπου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ἰουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Ἰουλίου 1969.

«Ἐν ὄψει τῆς συνεχοῦς διαρροῆς τὴν ὁποίαν ὑφίσταται ἡ κοινότης Μοσφιλίου, λόγῳ (βασικῶς) τῆς καταλήψεως μεγίστου μέρους τῆς κτηματικῆς περιουσίας των ὑπὸ Τούρκων στασιαστῶν τῶν πέριξ χωρίων, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα περὶ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἀποσκοπεῖ νὰ λάβῃ, ἔστω καὶ βραχυπροθέσμως, πρὸς παραμονὴν τῶν ἐλαχίστων οἰκογενειῶν ποὺ παρέμειναν εἰς τὴν κοινότητα, μέχρι τῆς ὁριστικῆς ἐπιλύσεως τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην 'Ιουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λεμεσοῦ κ.κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη καὶ Αἰμιλίου Φράγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην 'Ιουλίου 1969.

«'Ως εἶναι γνωστόν, κατὰ τὰς τελευταίας βροχοθυέλλας τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου κατέρρευσεν ἡ γέφυρα τοῦ χωρίου Λιμνάτι καὶ τὰ αὐτοκίνητα τὰ συνδέοντα τὸ ἐν λόγῳ χωρίον μὲ τὴν Λεμεσὸν ἀναγκάζονται νὰ διέρχωνται διὰ μέσου τοῦ ποταμοῦ, πολλάκις δὲ ὑγραίνεται ἡ μηχανὴ τούτων καὶ σταματοῦν καὶ ἀναγκάζονται οἱ ἐπιβάται των νὰ σπρώχνουν ταῦτα μακρὰν τοῦ ποταμοῦ διὰ νὰ ξεκινήσουν.

'Επειδὴ ἡ ἐπιδιόρθωσις τῆς ἐν λόγῳ γεφύρας τυγχάνει ἐπειγούσης φύσεως καὶ ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ ἐπὶ θύραις χειμῶνος, παρακαλοῦμεν τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(1) 'Ελήφθη ἢ μὴ ἀπόφασις πρὸς ἐπιδιόρθωσιν τῆς ἐν λόγῳ γεφύρας ;

(2) Πότε ὑπολογίζεται νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐπιδιόρθωσίς της» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην 'Ιουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην 'Ιουλίου 1969.

«'Ο δρόμος 'Ερήμης—'Ομόδους εἶναι πανθομολογουμένως μία τῶν κυριωτέρων ὁδικῶν ἀρτηριῶν τῆς Νήσου μας, διότι ἐξ αὐτῆς μεταφέρεται εἰς τὰ ἐργοστάσια Λεμεσοῦ καὶ γενικῶς εἰς τὴν Λεμεσὸν τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων τῆς 'Επαρχίας Λεμεσοῦ καὶ πολλῶν χωρίων τῆς 'Επαρχίας Πάφου, ὡς καὶ ἀρκετὴ ποσότης χαρουπίων.

'Ο δρόμος οὗτος παρημελήθη διὰ νὰ μὴ εἴπω ἐγκατελείφθη καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῆς ζωῆς τοῦ Κυπριακοῦ Κράτους οὕτως ὥστε νὰ καταντήσῃ ὁδὸς ἀδιάβατος καὶ ἐπικίνδυνος.

Οἱ κάτοικοι τῶν ἐνδιαφερομένων χωρίων ὑποβάλλουν παράπονα, οἱ βουλευταὶ ὑποδεικνύουν συνεχῶς τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν περιῆλθε καὶ τὰς ἐπιζημίους συνεπείας αὐτῆς τῆς καταστάσεως, ἀλλ' ἡ στάσις τῶν ἁρμοδίων παραμένει ἡ αὐτή, ἤτοι συνεχίζεται ἡ πολυετὴς ἀδράνεια καὶ ἀδιαφορία ἐνῷ ὁ δρόμος κατ' ἔτος γίνεται χειρότερος καὶ πλέον ἐπικίνδυνος καὶ ἐπιζήμιος διὰ τὰ ὀχήματα τὰ ὁποῖα τὸν χρησιμοποιοῦσι.

Μᾶς ἐλέχθη ὅτι τὸ ζήτημα τῆς διανοίξεως ἢ βελτιώσεως ὁδῶν ρυθμίζεται κατὰ προτεραιότητα. Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν κατόπιν ἐννεατοῦς Κυπριακῆς διακυβερνήσεως δὲν ἔφθασεν ἀκόμη καὶ πότε ἀναμένεται ὅτι θὰ φθάσῃ ἡ σειρὰ νὰ βελτιωθῇ οὐσιωδῶς αὐτὸς ὁ δρόμος τοῦ ὁποίου ἡ χρῆσις δὲν εἶναι διὰ λόγους ἀναψυχῆς ἀλλὰ διὰ δημιουργικὴν ἐργασίαν ἡ ὁποία κατορθώνει νὰ εἰσάγῃ εἰς τὸν τόπον αὐτὸν ἀρκετὸν ξένον συνάλλαγμα καὶ νὰ ἐνδυναμώνῃ σημαντικῶς τὴν οἰκονομίαν του διὰ τῆς ἐξαγωγῆς σταφυλῶν, σταφίδων, κρασιῶν, οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν καὶ χαρουπίων».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην 'Ιουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην 'Ιουλίου 1969.

«'Η 'Αρχὴ 'Ηλεκτρισμοῦ, ἡ 'Αρχὴ Τηλεπικοινωνιῶν καὶ τὰ Συμβούλια 'Υδατοπρομηθείας σχεδὸν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους ἐκ περιτροπῆς ἀνασκάβουν τὰς ὁδοὺς τῶν πόλεων διὰ νὰ τοποθετήσωσι τὰς ὑπογείους ἐγκαταστάσεις, γραμμὰς καὶ σωλήνας των ἢ διὰ νὰ ἐπιφέρωσι μεταβολὰς καὶ προσθήκας εἰς αὐτὰς καὶ προκαλοῦσι συνεχεῖς ὀχληρίας, ταλαιπωρίας καὶ ζημίας εἰς τὸ κοινὸν καὶ εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου.

Μία ἢ καὶ περισσότεραι ὁδοὶ αἱ ὁποῖαι ἠνοίχθησαν ὑπὸ μιᾶς Ἀρχῆς ἐπανασκάπτεται ὑπὸ ἄλλης ὀλίγον μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν τῆς προηγουμένης οὕτως ὥστε αἱ ὁδοὶ τῶν πόλεών μας νὰ εὑρίσκωνται συνεχῶς ὑπὸ τὴν σκαπάνην τῶν ἡμικρατικῶν τούτων ὀργανισμῶν.

Ἐὰν ὑπῆρχε μία συντονιστικὴ ἐπιτροπὴ καὶ ἐὰν αὕτη ἐλειτούργει κανονικῶς, ἡ ὁποία νὰ καταρτίζῃ ἐγκαίρως κοινὸν πρόγραμμα διὰ τὰς ἐκσκαφὰς ὅλων τῶν Ἀρχῶν τούτων ἑκάστου ἔτους, αὗται θὰ ἐγίνοντο ταυτοχρόνως καὶ ἐνῶ τοῦτο θὰ συνετέλει εἰς τὴν σημαντικὴν ἐλάττωσιν τῶν ταλαιπωριῶν τοῦ κοινοῦ θὰ ἀπεφεύγετο ταυτοχρόνως καὶ ἡ ἀδικαιολόγητος σπατάλη δημοσίου χρήματος.

Παρακαλοῦνται ὅθεν τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα νὰ πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν ὡς πρὸς τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἔλαβαν ἢ προτίθενται νὰ λάβουν διὰ νὰ θεραπευθῇ αὐτὴ ἡ χαίνουσα καὶ πυορροοῦσα πληγὴ τῶν Κυπριακῶν πόλεων».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν σχετικὴν Ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ (Ἀρ. 1) ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1968 ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :
Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἐπιτροπὴ Προϋπολογισμοῦ :
Παναγιώτης Τουμαζῆς, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Μιχαλάκης Σαββίδης
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς ἀριθμὸν συνεδριάσεων, τῆς τελευταίας συγκροτηθείσης τὴν 14ην Ἰουλίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ εἰδίκευσις συμπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ £494.146 πρὸς κάλυψιν τῶν γενομένων κυβερνητικῶν ἐπιχορηγήσεων πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Σιτηρῶν Κύπρου καὶ τὸ Σχέδιον Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων διαρκοῦντος τοῦ ἔτους 1968.

Προτείνουσαι τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, ἀφοῦ τροποποιηθῇ ὁ τίτλος αὐτοῦ οὕτως ὥστε νὰ ἀναφέρηται ὡς «ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 3) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969», αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐπιθυμοῦν ὅπως παρατηρήσωσι τὰ ἀκόλουθα :

Ὡς διεπιστώθη κατὰ τὴν ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων μετὰ τῶν ἁρμοδίων λειτουργῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Σιτηρῶν Κύπρου, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μελέτης τοῦ ἐν λόγῳ Νομοσχεδίου, τὸ σχέδιον συγκεντρώσεως καὶ ἀποθηκεύσεως τῶν σιτηρῶν χρήζει ριζικῆς ἀναθεωρήσεως διὰ τοὺς κάτωθι σοβαροὺς λόγους :

(α) Καθ' ἕκαστον ἔτος ἡ Ἐπιτροπὴ ὑφίσταται σημαντικὴν οἰκονομικὴν ζημίαν συνεπείᾳ τῆς ἐλλείψεως καταλλήλων ἀποθηκευτικῶν χώρων.

(β) Ἡ ἔλλειψις τῶν ὡς ἄνω ἀποθηκευτικῶν χώρων ὑποχρεώνει τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ προβαίνῃ εἰς ἄμεσον διάθεσιν τῶν συγκεντρωμένων σιτηρῶν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ὑποχρεοῦται αὕτη ἐκ τοῦ ὑστέρων νὰ ἀγοράζῃ σημαντικὰς ποσότητας σιτηρῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰς οἱασδήποτε τιμὰς πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἐπιτοπίων ἀναγκῶν μας.

(γ) Πλὴν τοῦ κινδύνου καταστροφῆς τῶν σιτηρῶν κατὰ τὴν ἀποθήκευσίν των εἰς ἀκατάλληλα ὑποστατικά, συνεπείᾳ τῆς ὑγρασίας καὶ τῆς ὑπάρξεως διαφόρων ἐντόμων, μέγα μέρος αὐτῶν ἀναμιγνύεται μὲ διαφόρους ἀκαθαρσίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τελικῶς ζημιοῖ τὴν Ἐπιτροπὴν Σιτηρῶν.

(δ) Ἡ Ἐπιτροπὴ κατ' ἔτος ὑφίσταται τεράστια ἔξοδα συγκεντρώσεως τῶν σιτηρῶν εἰς τὰς ἀποθήκας της λόγῳ τῆς μὴ ὑπάρξεως ὠργανωμένου σχεδίου συγκεντρώσεως.

(ε) Ἐπιπροσθέτως τῶν ἀνωτέρω ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιβαρύνεται ἐτησίως διὰ σημαντικῶν ποσῶν, ἀπαιτουμένων διὰ τὴν κάλυψιν ἐργατικῶν, ἐνοικίων διὰ τὰς διαφόρους ἀποθήκας τῆς ὑπαίθρου, μεταφορικῶν ἐξόδων, κ.λ.π.

(στ) Λόγῳ τῆς μεσολαβήσεως πολλῶν μεσαζόντων ὑφίσταται κίνδυνος ἐκμεταλλεύσεως εἰς βάρος τῶν παραγωγῶν μας.

Κατὰ πρόχειρον ὑπολογισμὸν ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν κατ' ἔτος ἐπιβάρυνσιν τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ ποσοῦ ἀνερχομένου εἰς £200.000 περίπου, ἐὰν λάβῃ τις δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκθέσεως τῶν κατὰ τὸ 1966 μετακληθέντων εἰδικῶν ἐμπειρογνωμόνων, ἡ δαπάνη κατασκευῆς καὶ λειτουργίας αὐτομάτου συστήματος διαχειρίσεως καὶ ἀποθηκεύσεως τῶν ἐν Κύπρῳ σιτηρῶν θὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ ποσὸν τῶν £600.000, αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ διερωτῶνται διατὶ ἡ Κυβέρνησις καθυστερεῖ νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν ἓν τοιοῦτον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἄριστον σχέδιον.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει δοθέντος ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ ἑνὸς τοιούτου σχεδίου θὰ ὠφελοῦσε σημαντικῶς τόσον τοὺς Κυπρίους παραγωγοὺς ὅσον καὶ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου γενικώτερον, αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ προβῇ πάραυτα εἰς τὴν μελέτην τοῦ ρηθέντος σχεδίου καὶ τὴν ὑλοποίησιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ τὸ κονδύλιον ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 «Ἐπιχορηγήσεις» τοῦ Κεφαλαίου 54Α ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπιχορηγήσεις» τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 ὡς ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διεπιστώθη ὅτι ἦτο ἀνεπαρκές.

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Κεφαλαίου 54Α τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ Τροποποιητικὸς (Ἀρ. 3) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ δεύτερον θέμα, νομοθετικῆς ἐργασίας, εἶναι ὁ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 14ην Ἰουλίου 1969. Εἰς τὴν συνεδρίασιν αὐτὴν κληθέντες παρέστησαν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ὡς καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ Συνεργατικοῦ Ὀργανισμοῦ Καπνοπαραγωγῶν. Παρέστησαν ὡσαύτως οἱ κ.κ. Ἀνδρέας Γιάγκου καὶ Χαμπῆς Μιχαηλίδης, μέλη τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ τροποποίησις τοῦ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως βασικοῦ νόμου οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ—

(α) ἡ ἐπέκτασις τῆς χρονικῆς ἰσχύος τῆς ἀδείας κατοχῆς ἄμβυκος (καζανιοῦ) ἀποστάξεως ζιβανίας ἀπὸ ἓν ἔτος εἰς τρία. Διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Τμήματος Τελωνείων ἐκδόσεως τῆς τοιαύτης ἀδείας ἀτελῶς ἐπιτυγχάνεται ἡ παρακολούθησις καὶ ὁ ἔλεγχος ὅλων τῶν ἐν χρήσει καζανιῶν ἀποστάξεως ζιβανίας, ἡ δὲ ἐπέκτασις τῆς ἰσχύος αὐτῆς οὐδόλως θὰ ἐπηρεάσῃ τὸ ἔργον τοῦ ρηθέντος Τμήματος εἰμὴ μόνον θὰ ἐξοικονομηθῇ πολύτιμος χρόνος τόσον διὰ τοὺς ἰδιοκτήτας καζανιῶν ὅσον καὶ διὰ τοὺς τελωνειακοὺς λειτουργούς·

(β) Ἡ ἐπιβάρυνσις τῶν παρουσιαζομένων ἐλλειμμάτων καπνοῦ, κατὰ τὸν ἑκάστοτε ἔλεγχον τῶν ἀποθεμάτων τῶν καπνεργοστασίων, διὰ δασμοῦ οὐχὶ μόνον εἰσαγωγῆς ἀλλὰ καὶ δασμοῦ καταναλώσεως, δοθέντος ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐλλείμματα καπνοῦ δυνατὸν νὰ διοχετευθοῦν κρυφίως εἰς τὴν ἀγορὰν ὡς τελειωμένα σιγαρέττα·

(γ) Ἡ ἐπιβολὴ ἐλέγχου οὐχὶ μόνον ἐπὶ τῆς παραγομένης ποσότητος τῶν ἐν Κύπρῳ καπνῶν, πρὸς διασφάλισιν τῶν δημοσίων προσόδων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἑκάστοτε ποιότητος αὐτῶν πρὸς τὸν σκοπὸν παραγωγῆς καλυτέρων ποικιλιῶν καπνοῦ.

Ἐξ ὅσων διεπιστώθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, κατὰ τὴν ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων μετὰ τῶν ὡς ἄνω ἀναφερθέντων ἐκπροσώπων, ὁ Συνεργατικὸς Ὀργανισμὸς Καπνοπαραγωγῶν, παρ' ὅλον ὅτι ἡ διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου προτεινομένη ἐπιβολὴ ἐλέγχου ἐπὶ τῆς καλλιεργείας καπνῶν ἦτο ἀποτέλεσμα ἰδικῶν του ἐνεργειῶν καὶ ὑπομνημάτων, δὲν συμμερίζεται τώρα τοὺς σκοποὺς τοῦ προτεινομένου ἐλέγχου καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑπέβαλε τὴν παράκλησιν ὅπως ἡ ρηθεῖσα διάταξις τοῦ Νομοσχεδίου ἀπαλειφθῇ.

Ἡ νέα στάσις τοῦ Συνεργατικοῦ Ὀργανισμοῦ Καπνοπαραγωγῶν, ὡς ἐπεξηγήθη ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων αὐτοῦ, ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τοιοῦτος ἔλεγχος δυνατὸν νὰ ἀποστερήσῃ ἀπὸ μερικοὺς ἐξ αὐτῶν τοῦ ἐλαχίστου, ἔστω, εἰσοδήματος ἐκ τῆς καπνοκαλλιεργείας, παρὰ τὰς παρασχεθείσας διαβεβαιώσεις ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως ὅτι σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ὁ ἔλεγχος τῆς καλλιεργείας καπνῶν εἰς τὰς καπνοπαραγωγικὰς περιοχὰς καὶ ὁ περιορισμὸς τῆς καλλιεργείας αὐτῆς εἰς τὰς περιοχὰς ὅπου δύνανται νὰ καλλιεργηθῶσιν ἐπωφελέστερον ἕτερα προϊόντα.

Παραλλήλως πρὸς τὰ ἀνωτέρω, ὑπὸ τῶν Κυβερνητικῶν ἐκπροσώπων ἐτονίσθη ὅτι ἡ ἤδη καταβαλλομένη προσπάθεια ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως δι' ἀνάπτυξιν εἰς τὰς περιοχὰς αὐτὰς τοῦ σχεδίου μικτῆς γεωργίας—κτηνοτροφίας, ὡς καὶ ἄλλων ἐνδεδειγμένων σχεδίων, θὰ συνεχισθῇ μὲ ἐντατικώτερον ρυθμὸν πρὸς ἐξασφάλισιν εἰς τοὺς κατοίκους τῶν περιοχῶν αὐτῶν μεγαλυτέρου καὶ πλέον βεβαίου εἰσοδήματος.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, παρ' ὅλον ὅτι πιστεύει ὅτι ἡ προτεινομένη διάταξις περὶ ἐλέγχου τῆς ποιότητος τῆς καπνοκαλλιεργείας ἔδει νὰ ἐφηρμόζετο πρὸ πολλοῦ, ὡς ἓν ὀρθὸν βῆμα πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ καπνικοῦ προβλήματος, ἐν τούτοις εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἄνευ τῆς διατάξεως περὶ ἐλέγχου τῆς καπνοκαλλιεργείας, τῆς ἐπιψηφίσεως ταύτης ἀναβαλλομένης εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον καὶ μέχρις ὅτου οἱ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενοι καπνοπαραγωγοὶ ἀντιληφθῶσι τὴν σκοπιμότητα καὶ ὠφελιμότητα τοῦ σχεδίου τούτου, κατανοήσωσι δὲ πλήρως τὰ καλῶς νοούμενα συμφέροντα αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 98 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 125 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως Νόμου τοῦ 1967 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

Ὡς ἀντιλαμβάνομαι ὑπάρχει Συμπληρωματικὴ Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ ταύτην πρὸς τὴν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Λέλλος Δημητριάδης
Ἀνδρέας Γιάγκου
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Προεδρεύων
Χρύσης Δημητριάδης.

Ὡς γνωστὸν ἡ Βουλὴ συνεζήτησε τὸ ἐν λόγῳ Νομοσχέδιον εἰς τὴν συνεδρίασιν αὐτῆς τῆς 29ης Μαΐου 1969, κατόπιν δὲ ἀποφάσεώς της ἐπὶ σχετικῆς εἰσηγήσεως τοῦ Προέδρου αὐτῆς ἡ περαιτέρω συζήτησις αὐτοῦ ἀνεβλήθη ἵνα κατα-

στῇ δυνατὴ ἡ ἐξέτασις ὑπὸ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ Νομικῶν τῶν ἐγερθέντων κατὰ τὴν συνεδρίασιν σημείων ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου, ἅτινα καὶ ἀναφέρονται εἰς τὰς ἁρμοδιότητας καὶ ἐξουσίας τοῦ Ὀργανισμοῦ καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ὑπόστασιν καὶ αὐτοτέλειαν αὐτοῦ.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ προέβησαν εἰς νέαν μελέτην τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχεδίου εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 3ην Ἰουλίου 1969. Εἰς τὴν συνεδρίασιν αὐτὴν κληθέντες παρέστησαν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας μετὰ τοῦ Ἀνωτέρου Λειτουργοῦ Τουρισμοῦ καὶ τῶν ἐμπειρογνωμόνων ἐπὶ θεμάτων τουρισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου του.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτὴν κατετέθη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἀπαντητικὸν ἔγγραφον πρὸς τὰ ἐγερθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς σημεῖα, ἀντίγραφον τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς μέλους.

Συμφώνως τῶν παρασχεθεισῶν ἐπεξηγήσεων ὁ ὑπὸ ἵδρυσιν ὀργανισμὸς τουρισμοῦ θὰ εἶναι φορεὺς δημοσίας ἐξουσίας καὶ κυβερνητικῆς πολιτικῆς μὲ κυρίας ἀποστολὰς τὸν προγραμματισμὸν ἀφ' ἑνὸς τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς ἐπὶ τοῦ τουρισμοῦ καὶ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς ἀφ' ἑτέρου.

Ὁ ρόλος τὸν ὁποῖον θὰ διαδραματίζῃ ὁ ὑπὸ ἵδρυσιν ὀργανισμὸς εἰς τὸ πρῶτον στάδιον τῆς ἀποστολῆς του θὰ εἶναι ἡ ὑποβολή, ὑπὸ μορφὴν προγραμμάτων καὶ βασικῶν κατευθυντηρίων ἀποφάσεων, εἰσηγήσεων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τῆς τηρητέας τουριστικῆς πολιτικῆς, ἡ δὲ Κυβέρνησις, ἥτις θὰ ἐπιβαρύνεται κατὰ τὸ μέγιστον μέρος μὲ τὰ οἰκονομικὰ μέσα τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δραστηριοτήτων τοῦ ὀργανισμοῦ, θὰ λαμβάνῃ τελικῶς ὁριστικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω.

Εἰς τὸ στάδιον τῆς ἐφαρμογῆς τῆς τουριστικῆς πολιτικῆς ὁ ὑπὸ ἵδρυσιν ὀργανισμὸς θὰ ἔχῃ πλήρη αὐτοτέλειαν εἰς τὰς ἐνεργείας καὶ διοικητικὰς πράξεις του. Ὅλαι αἱ πράξεις τοῦ ὀργανισμοῦ, πέραν τῆς παρακολουθήσεως καὶ ἐποπτείας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, δὲν θὰ ἀκολουθῶσι τὴν διαδικασίαν τοῦ ἱεραρχικοῦ ἐλέγχου, ὡς συμβαίνει μὲ τὰς ὑπολοίπους Κυβερνητικὰς ὑπηρεσίας.

Δοθέντος ὅτι διὰ τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου ἐγκαθιδρύεται εἷς ὑπεύθυνος ὀργανισμὸς ἔχων ἰδίαν νομικὴν ὑπόστασιν καὶ αὐτοτέλειαν καὶ εὐχέρειαν νὰ δύναται νὰ ἐργάζεται ἐλευθέρως καὶ ἀποτελεσματικῶς, τὸ λειτουργοῦν, ὡς μία συνήθης δημοσία ὑπηρεσία, Τμῆμα Τουρισμοῦ θὰ παύσῃ νὰ ὑφίσταται καὶ θὰ συγχωνευθῇ μετὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί, ἀφοῦ ἔλαβον ὑπ' ὄψιν ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω ὡς καὶ τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Βουλῆς καὶ τὰς ἀγορεύσεις τῶν Βουλευτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς 29ης Μαΐου 1969, καὶ πρὸς καλυτέραν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν καὶ ἐπιδιώξεων τοῦ ὑπὸ ἵδρυσιν ὀργανισμοῦ, προέβησαν εἰς τὰς ἀκολούθους περαιτέρω τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου ἵνα ὁ ὀργανισμὸς καταστῇ, κατὰ τὸ δυνατόν, πλέον ἀνεξάρτητος καὶ αὐτοδύναμος :

(α) Ἡ παράγραφος (α) τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 4 τροποποιεῖται διὰ τῆς προσθήκης, εὐθὺς μετὰ τὰς λέξεις «ὡς καὶ» καὶ πρὸ τῶν λέξεων «διὰ νομοθετικὰς καὶ διοικητικὰς μεταρρυθμίσεις», τῆς φράσεως «τὴν ἐκπόνησιν καὶ ὑποβολὴν προτάσεων».

Ἡ ὡς ἄνω τροποποίησις ἐκρίθη ἀναγκαία ἵνα καταστῇ σαφὲς ὅτι ὁ ὑπὸ ἵδρυσιν ὀργανισμὸς δὲν πρόκειται νὰ νομοθετῇ ἀλλὰ θὰ ὑποβάλλῃ εἰσηγήσεις διὰ τοιαύτην νομοθεσίαν.

(β) Τὸ ἐδάφιον (3) τοῦ ἄρθρου 5 τροποποιεῖται διὰ τῆς προσθήκης εὐθὺς μετὰ τὸ τέλος αὐτοῦ τῆς ἀκολούθου νέας παραγράφου (β) τῆς ὑφισταμένης παραγράφου συνιστώσης τὴν παράγραφον (α) :

«(β) Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐπιλέγονται κατὰ τὸ δυνατὸν μεταξὺ προσώπων κεκτημένων γνώσεις ἢ πεῖραν περὶ τὰ θέματα τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας. Ἐκ τούτων τὰ τρία δύνανται νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν».

Ἡ ὡς ἄνω προσθήκη κρίνεται σκόπιμος ἐφ' ὅσον πρόθεσις τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι νὰ στελεχώσῃ τὸ ἐν λόγῳ Συμβούλιον ἐκ μελῶν τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας μόνον ἀλλὰ καὶ νὰ συμπεριλάβῃ εἰς αὐτὸ πρόσωπα γνωρίζοντα καλῶς τὰ τοῦ τουρισμοῦ.

(γ) Τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 13 τροποποιεῖται διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ τῆς ἀκολούθου νέας παραγράφου :

«(γ) ἐν γένει πᾶν ἄλλο ποσὸν νομίμως ὀφειλόμενον ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ·».

Δοθέντος ὅτι πᾶσα ἑτέρα νόμιμος δαπάνη γενομένη ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ θὰ καταβάλληται ἐκ τοῦ προνοουμένου χωριστοῦ ταμείου αὐτοῦ, ἡ ὡς ἄνω προσθήκη κρίνεται ἀπαραίτητος.

Ἐπιπροσθέτως πρὸς τὰς ὡς ἄνω τροποποιήσεις αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν προσθήκην τοῦ ἀκολούθου νέου ἄρθρου 17, τῶν ἑπομένων ἄρθρων ἀναριθμουμένων καταλλήλως :

«Οἰκονομικὴ λειτουργία.

17.—(1) Θέλουσι καθορισθῆ :

(α) Τὰ τῆς τηρήσεως τοῦ Ταμείου τοῦ Ὀργανισμοῦ·

(β) ὁ τρόπος τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων τοῦ Ὀργανισμοῦ·

(γ) τὰ τῆς ἀναλήψεως ὑποχρεώσεων ἐκ μέρους τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ ὁ τρόπος ἐντολῆς, πραγματοποιήσεως καὶ δικαιολογήσεως τῶν δαπανῶν αὐτοῦ·

(δ) τὰ τῆς ἐπενδύσεως χρημάτων τοῦ Ὀργανισμοῦ μὴ ἀπαιτουμένων διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ·

(ε) τὰ τοῦ τηρητέου λογιστικοῦ συστήματος καὶ τοῦ συστήματος διαχειρίσεως τῶν χρημάτων, τοῦ ὑλικοῦ καὶ τῆς περιουσίας τοῦ Ὀργανισμοῦ.».

Ἡ προσθήκη τοῦ ὡς ἄνω νέου ἄρθρου κρίνεται σκόπιμος ἵνα ὁ ὀργανισμὸς δύναται νὰ ἐνεργῇ ἐλευθέρως χωρὶς νὰ δεσμεύεται ἀπὸ τοὺς συνήθεις περὶ δημοσίου λογιστικοῦ κανόνας οἵτινες, ὡς γνωστόν, δημιουργοῦν τριβὰς καὶ καθυστερήσεις.

Συνεπείᾳ τῆς προσθήκης τοῦ ἄνω ἄρθρου κρίνεται ἀναγκαία ἡ τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 18 (ὡς τοῦτο ἀναριθμεῖται) διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῶν λέξεων «τοῦ Γενικοῦ Ἐλεγκτοῦ» εἰς τὸ ἐδάφιον (1) (γραμμὴ τρίτη) καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτῶν διὰ τῶν λέξεων «ἐλεγκτῶν τοὺς ὁποίους ὁρίζει τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον». Ὡσαύτως τροποποιεῖται τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῶν λέξεων «τοῦ Γενικοῦ Ἐλεγκτοῦ» (γραμμαὶ δευτέρα καὶ τρίτη) καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτῶν διὰ τῶν λέξεων «τῶν ἐλεγκτῶν.».

Ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ προταθέντος νέου ἄρθρου θὰ καθορισθῶσιν εἰς τὸν ὀργανισμὸν διαδικασίαι καὶ διατάξεις διάφοροι τῶν ἰσχυουσῶν εἰς τὴν Κυβερνητικὴν ὑπηρεσίαν δημοσιονομικῶν διατάξεων, ἡ ἐξέλεγξις τῶν λογαριασμῶν τοῦ ὀργανισμοῦ κρίνεται πρακτικώτερον νὰ γίνεται ὑπὸ ἐλεγκτῶν ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ Νομικῶν εἰσηγοῦνται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ὡς ἐτροποποιήθη περαιτέρω ὑπ' αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ τῆς Συμπληρωματικῆς Ἐκθέσεως ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ τῆς Συμπληρωματικῆς Ἐκθέσεως, ἤδη ἐπὶ τῆς κυρίας Ἐκθέσεως ἔχουν γίνει ἀγορεύσεις, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καθίδρυσις Ὀργανισμοῦ. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Σκοπὸς τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ μέσα ἐπιτεύξεως τούτου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διοικητικὸν Συμβούλιον. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 5ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Γενικὸς Διευθυντής. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπηρεσίαι Ὀργανισμοῦ. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπουργικὴ ἐποπτεία. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 8ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Γενικαὶ ἁρμοδιότητες τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ ἀναγνώσῃ καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἄρθρα τὰ ὁποῖα περιλαμβάνονται εἰς τὸ Μέρος IV.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐποπτικὴ ἁρμοδιότης τοῦ Ὀργανισμοῦ, ἄρθρον 10ον, Ἐπιχειρηματικὴ δραστηριότης τοῦ Ὀργανισμοῦ, ἄρθρον 11ον, Τουριστικὸν πρόγραμμα, ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Μέρος IV ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Μέρος IV ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος V. Ταμεῖον, ἄρθρον 13ον, Δάνεια, ἄρθρον 14ον, Προϋπολογισμός, ἄρθρον 15ὸν, Ἐπιχορηγήσεις καὶ ἐνισχύσεις, ἄρθρον 16ον, Οἰκονομικὴ λειτουργία, ἄρθρον 17ον, Ἔλεγχος διαχειρίσεως, ἄρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Μέρος V ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Μέρος V ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος VI. Ἀπαλλαγὴ φορολογίας, ἄρθρον 19ον, Ἐκπροσώπησις Ὀργανισμοῦ, ἄρθρον 20ὸν, Κανονισμοί, ἄρθρον 21ον, Μεταβατικαὶ διατάξεις, ἄρθρον 22ον, Ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου, ἄρθρον 23ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Μέρος VI ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Μέρος VI ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν αὐτοῦ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Ο παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Κυπριακοῦ 'Οργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ 'Εκτάκτων 'Επιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ 'Αγῶνος 'Εξαρτωμένων καὶ τῶν 'Αναπήρων αὐτοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ ὅπως ὁ ἔντιμος Πρόεδρος τῆς 'Επιτροπῆς Οἰκονομικῶν ἀναγνώσῃ τὴν "Εκθεσιν εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΑΥΤΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 14ην 'Ιουλίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ 'Εκτάκτων 'Επιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ 'Αγῶνος 'Εξαρτωμένων καὶ τῶν 'Αναπήρων αὐτοῦ οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ παροχὴ ἐπιδόματος ἐκπαιδεύσεως, τῇ ἀποφάσει τῆς 'Επιτροπῆς 'Ανακουφίσεως Παθόντων, καὶ εἰς πρόσωπα ἢ εἰς τοὺς ἐξαρτωμένους αὐτῶν, οἵτινες ἐμπίπτουν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ρηθέντος νόμου, φοιτῶσι δὲ τακτικῶς εἰς ἰδιωτικὰ σχολεῖα μέσης ἐκπαιδεύσεως ἐγγεγραμμένα δυνάμει τοῦ οἰκείου Νόμου.

Τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα ἐκπαιδεύσεως ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῶν διδάκτρων τὰ ὁποῖα ὁ φοιτῶν θὰ κατέβαλλεν ἐὰν ἐφοίτα εἰς ἀντίστοιχον τάξιν δημοσίου σχολείου μέσης ἐκπαιδεύσεως.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ πλήρως μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν αὐτοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969, καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοτικοῦ Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος») καὶ ὁ βασικὸς νόμος καὶ ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὡς οἱ περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ Νόμοι τοῦ 1962 ἕως 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ (ΠΑΡΑΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΘΗΤΕΙΑΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 15ην Ἰουλίου 1969.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ δι' ἀποφάσεως τῶν ἐκλελεγμένων Ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ περαιτέρω παράτασις μέχρις ἑνὸς ἔτους τῆς θητείας τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ἕως ὅτου καταστῇ δυνατὴ ἡ διενέργεια ἐκλογῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι λόγῳ τῶν ἐπικρατουσῶν συνθηκῶν εἶναι ἀδύνατος ἡ ἐκλογὴ νέων Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων εἰς τὸ παρὸν στάδιον καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται ἡ περαιτέρω παράτασις τῆς θητείας τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων, διὰ τὴν ὁμαλήν, νόμιμον καὶ ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν καὶ διακυβέρνησιν τῆς Πολιτείας, διὰ τῆς ψηφίσεως εἰς νόμον τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐλπίζει ὅτι θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ διενέργεια ἐκλογῶν πρὸς ἀνάδειξιν νέων Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων πρὸ τῆς παρόδου τοῦ ἔτους καὶ ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ θέμα θὰ ἐπανεξετασθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Βουλῆς πρὸ τοῦ τέλους τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Προβαίνουσα ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν σύστασιν περὶ παρατάσεως τῆς θητείας τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων, πράττει τοῦτο μὲ μεγάλην ἀπροθυμίαν ἐλπίζουσα ὅτι θὰ εἶναι ἡ τελευταία φορὰ καθ' ἣν παρατείνεται ἡ θητεία τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς κατὰ τοιοῦτον τρόπον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Πρὶν ἢ δώσω τὸν λόγον εἰς τὰ ἔντιμα Μέλη ἐπιθυμῶ νὰ προβῶ εἰς ὡρισμένας παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Γνωρίζω πέραν πάσης ἀμφιβολίας ὅτι ἡ προσωπικὴ ἐπιθυμία τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν εἶναι ὁ τερματισμὸς τῆς ἐντολῆς των διὰ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὸν λαὸν νὰ ἐκφράσῃ, τὸ δυνατὸν συντομώτερον δι' ἐλευθέρων καὶ δημοκρατικῶν ἐκλογῶν, τὴν ἐτυμηγορίαν του ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀντιπροσώπους του εἰς τὴν Βουλήν.

Δυστυχῶς, ὅμως ἡ κρίσιμος καμπὴ εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται τὸ Κυπριακὸν ἐπιβάλλει καὶ σήμερον τὸ ἐπαχθὲς καὶ καθόλου εὐχάριστον δι' ὅλους μας καθῆκον νὰ ἀνανεώσωμεν τὴν θητείαν τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς. Εἰς τὴν διαπίστωσιν ταύτην ἤδη πρὸ ἡμῶν ἦχθη ἡ Κυβέρνησις τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ἀφοῦ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ μετὰ μεγίστης προσοχῆς ἐστάθμισεν ὅλους τοὺς σχετικοὺς παράγοντας.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀνανεώσεως τῆς θητείας τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς ἀπησχόλησε βασανιστικῶς ἓν ἕκαστον τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς. Ἐπίσης εἶμαι βέβαιος ὅτι, ἐξετάζοντες σήμερον τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, θὰ ἀρθῶμεν ὅλοι ὑπεράνω προσωπικῶν κριτηρίων καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ θὰ λάβωμεν τὴν δέουσαν ἀπόφασιν ἡ ὁποία ἀποκλειστικὸν γνώμονα πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ συμφέρον τῆς Πολιτείας.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία, ἀποστέλλουσα τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, ἤδη ἐξέφρασε τὴν ἄποψίν της ὑπὲρ τῆς παρατάσεως τῆς θητείας τῶν Μελῶν τῆς παρούσης Βουλῆς.

Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι καὶ ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσία θὰ ἐξετάσῃ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον μὲ τὰ ἴδια κριτήρια, τὰ ὁποῖα ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία εἶχεν ὑπ' ὄψιν της, καὶ θὰ δώσουν οἱ ἔντιμοι Βουλευταὶ τὴν ψῆφον των ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου, ἐξυπηρετοῦντες οὕτω τὰ ὕψιστα συμφέροντα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Θὰ ἤθελα τώρα νὰ δώσω τὸν λόγον εἰς οἱονδήποτε Μέλος τὸ ὁποῖον ἐπιθυμεῖ νὰ ἀγορεύσῃ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Τίθεται καὶ πάλιν ἐνώπιόν μας, διὰ πέμπτην κατὰ συνέχειαν φοράν, Νομοσχέδιον περὶ ἀνανεώσεως τῆς θητείας τοῦ Σώματος.

Ὁ ἀνώμαλος οὗτος τρόπος τῆς διατηρήσεως ἐν ζωῇ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν ἀνωμάλων συνθηκῶν αἵτινες ἐπεκράτησαν τὰ τελευταῖα πέντε ἔτη καὶ συνεχίζουν εἰσέτι νὰ ἐπηρεάζουν τὸν ἐλεύθερον πολιτικὸν βίον εἰς τὴν Κύπρον.

Εἶναι ἐπὶ πλέον ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς ἀνανεώσεως ἀποτέλεσμα σοβαρᾶς μελέτης τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Νομοθετικῆς.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ καλῶς νοούμενον δημόσιον συμφέρον, κατέθεσε Νομοσχέδιον ἀνανεώσεως τῆς θητείας τῆς Βουλῆς καὶ καλεῖ τὰ Μέλη αὐτῆς ὅπως ψηφίσωσι τοῦτο.

Γνωρίζω πολὺ καλῶς, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, τὰ αἰσθήματα τὰ ὁποῖα διακατέχουν πλείστους ἐξ ἡμῶν. Γνωρίζω πολὺ καλῶς τὴν δικαίαν ἀγανάκτησιν τῶν Μελῶν τοῦ Σώματος διὰ τὴν ὑβριστικὴν ἀρθρογραφίαν μέρους τοῦ τύπου, ἥτις ἄπτεται τῆς ἐντιμότητος καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας ἡμῶν. Ἀλλὰ γνωρίζω καὶ πολὺ καλῶς, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι τὰ Μέλη τοῦ Σώματος τούτου δὲν καταλαμβάνονται ἀπὸ αἰσθήματα φυγῆς πρὸ τοῦ καθήκοντος καὶ θὰ ἔχουν τὸ θάρρος νὰ πράξουν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι ὀρθὸν καὶ πρέπον.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν πρόκειται νὰ σᾶς ἀπασχολήσω περαιτέρω διὰ νὰ ἐπεξηγήσω τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους εἴμεθα καὶ πάλιν εἰς αὐτὴν τὴν δυσάρεστον θέσιν.

Αὐτὰ τὰ ὀλίγα, τὰ ὁποῖα εἶχα νὰ ἀναφέρω, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἑρμηνευθοῦν μὲ τὸν πρέποντα τρόπον ἀπὸ ὅλους οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται σήμερον ἐδῶ.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐλπίζω καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐντίμους πολίτας τῆς Δημοκρατίας οἱ ὁποῖοι διαπνέονται ἀπὸ καλὴν πίστιν.

Ὁ κ. Ἐζεκίας Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Εἶναι μὲ αἰσθήματα δυσφορίας καὶ πικρίας ποὺ ἀντιμετωπίζομεν τὴν νέαν παράτασιν τῆς θητείας τῆς Βουλῆς, τὴν ὁποίαν προνοεῖ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον. Διότι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι εἶναι ἱερὸν καὶ ἀναφαίρετον δικαίωμα τῶν πολιτῶν. Ὁ κυρίαρχος λαὸς εἶναι ὁ μόνος ἁρμόδιος νὰ ἐκλέγῃ τοὺς ἐκπροσώπους του εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ αἱρετὰ σώματα.

Ἐξ ἄλλου, ἐπανειλημμένως ἔχομεν τονίσει ὅτι δὲν εἶναι μόνον ἐκλογάς δι' ἀνάδειξιν βουλευτῶν ποὺ ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν, ἀλλὰ καὶ ἐκλογάς διὰ τὴν ἀνάδειξιν δημοτικῶν, κοινοτικῶν καὶ ἄλλων ἀρχῶν. Καί, ὡς γνωστόν, εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν κοινοτικῶν ἀρχῶν ἀπὸ 40ετίας περίπου ὁ κυπριακὸς λαὸς δὲν εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὰς ἐκλέξῃ, εἰς δὲ τὴν περίπτωσιν τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν ἀπὸ 15ετίας περίπου.

Δὲν συζητεῖται κατὰ τὴν γνώμην μας τὸ ὅτι ὁ κυρίαρχος λαὸς θὰ πρέπει νὰ ἀσκήσῃ τὸ δημοκρατικὸν καὶ ἀναφαίρετον δικαίωμά του, νὰ ἐκλέξῃ διὰ τῆς ψήφου του τοὺς ἐκπροσώπους του εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ σώματα.

Ὑπὸ ὁμαλὰς συνθήκας αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ ἔπρεπε νὰ εἶχον διεξαχθῆ πρὸ τετραετίας. Ἐν τούτοις, αἱ ἀνώμαλοι συνθῆκαι καὶ ἡ συνταγματικὴ ἐκκρεμότης ἐπέβαλον τὴν ἀναβολήν. Σήμερον εὑρισκόμεθα καὶ πάλιν ἐνώπιον ἑνὸς σοβαροῦ διλήμματος : Νὰ ἐγκρίνωμεν, ἔστω καὶ ὑπὸ διαμαρτυρίαν, τὴν παράτασιν τῆς θητείας τῆς Βουλῆς ἢ νὰ τὴν ἀπορρίψωμεν καὶ νὰ χωρήσωμεν εἰς τὴν διεξαγωγὴν ἐκλογῶν ;

Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ σταθμίσωμεν τὴν θέσιν μας ἐπὶ τοῦ σοβαρωτάτου αὐτοῦ θέματος μὲ γνώμονα οὐχὶ τὰ συναισθήματά μας καὶ τὰς ὑποκειμενικάς μας διαθέσεις, ἀλλὰ τὸ συμφέρον τῆς κυπριακῆς ὑποθέσεως καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ γενικώτερον.

Ὑποκειμενικῶς προσεγγίζοντες τὸ πρόβλημα θὰ ἠθέλαμεν νὰ διεξαχθοῦν ἐκλογαὶ αὔριον, ἐὰν αὐτὸ εἶναι πρακτικῶς δυνατόν, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δίδεται ὁ λόγος εἰς τὸν λαόν, τοῦ ὁποίου τὰ συμφέροντα ἐκπροσωποῦμεν, νὰ ἐκλέξῃ κυριαρχικῶς τοὺς ἀντιπροσώπους του. Εἰλικρινῶς αὐτὸ θὰ μᾶς ἱκανοποίει πλήρως καὶ θὰ ἔφευγεν ἀπὸ τὸ στῆθος μας τὸ βάρος τῆς δυσφορίας καὶ πικρίας ποὺ μᾶς πιέζει.

Ἀντικειμενικῶς ὅμως κρίνοντες τὰ πράγματα, μὲ γνώμονα τὰ γενικώτερα συμφέροντα τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ὑποθέσεώς του, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραγνωρίσωμεν ὡρισμένας βασικὰς πολιτικὰς ἀληθείας.

Πρῶτον. Ἐφ' ὅσον διεξάγομεν αὐτὴν τὴν στιγμὴν συνομιλίας μετὰ τῶν Τουρκοκυπρίων πρὸς συνταγματικὴν ἀναδιάρθρωσιν τοῦ κυπριακοῦ κράτους, ἐφ' ὅσον μάλιστα ἔχομεν διορίσει καὶ ὑπεπιτροπὰς διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν θεμάτων τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας, εἶναι ὀρθὸν νὰ χωρήσωμεν ἄνευ συνεννοήσεως μετὰ τῶν Τουρκοκυπρίων εἰς τὴν διενέργειαν ἐκλογῶν καὶ νὰ κατηγορηθῶμεν ὅτι ὑπονομεύομεν τὰς ἐνδοκυπριακὰς συνομιλίας ;

Δεύτερον. Βάσει ποίου Συντάγματος θὰ διενεργήσωμεν τὰς ἐκλογάς ; Τοῦ Ζυριχικοῦ τὸ ὁποῖον ἀπεκηρύξαμεν ὡς νεκρὸν ἢ τοῦ ἀνυπάρκτου νέου Συντάγματος τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ εἰσέτι ἀντικείμενον συζητήσεως μετὰ τῶν Τουρκοκυπρίων ; Ἐὰν προκηρύξωμεν ἐκλογὰς βάσει τοῦ Ζυριχικοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον προνοεῖ ἀναλογίαν βουλευτῶν 35 Ἑλληνοκυπρίων καὶ 15 Τουρκοκυπρίων, τότε πῶς θὰ πείσωμεν τοὺς Τουρκοκυπρίους νὰ ἀποδεχθοῦν τροποποίησίν του εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐκπροσωπῶνται βάσει τῆς πληθυσμιαίας των ἀναλογίας ; Ἐὰν δὲ προβῶμεν εἰς μονομερῆ τροποποίησιν τοῦ Συντάγματος, δὲν ὑποβοηθοῦμεν τὰς διαμελιστικὰς τάσεις τῶν Τουρκοκυπρίων ἐξτρεμιστῶν καὶ τῶν ἰμπεριαλιστικῶν παραγόντων ;

Τρίτον. Ἐὰν χωρήσωμεν εἰς ἐκλογάς, εἴτε βάσει τοῦ Ζυριχικοῦ Συντάγματος εἴτε βάσει μονομερῶς τροποποιηθέντος νέου Συντάγματος, δὲν εἶναι βέβαιον ὅτι τὸ ἴδιον θὰ πράξουν καὶ οἱ Τουρκοκύπριοι ; Καὶ ἐφ' ὅσον θὰ χωρήσουν καὶ αὐτοὶ εἰς χωριστὰς ἐκλογάς, βάσει ἰδικοῦ των Συντάγματος, μήπως δὲν πίπτομεν εἰς τὴν παγίδα τῶν ἐχθρῶν τῆς Κύπρου ποὺ ἐπιδιώκουν τὴν ματαίωσιν οἱασδήποτε συμφωνίας μετὰ τῶν Τουρκοκυπρίων καὶ τὴν προαγωγὴν διαμελιστικῶν σχεδίων ; Ὑπάρχει βεβαίως ἡ ἄποψις ὅτι ἐνδέχεται εἰς τὰς ἐκλογὰς νὰ ἐπικρατήσουν πλέον συνετοὶ καὶ μετριοπαθεῖς Τουρκοκύπριοι καὶ αἱ ἐκλογαὶ νὰ ὁδηγήσουν εἰς συνεννόησιν καὶ οὐχὶ μόνιμον διαχωρισμὸν Ἑλληνοκυπρίων—Τουρκοκυπρίων. Κανεὶς βέβαια δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἀπόλυτος εἰς τὰς ἀπόψεις του, ἰδιαιτέρως ὅταν πρόκειται περὶ ἀσταθμήτων παραγόντων. Πλέον ὀρθὴ διαπίστωσις κατὰ τὴν γνώμην μας εἶναι ὅτι, εἰς περίπτωσιν ποὺ δὲν θὰ συνεννοηθῶμεν μὲ τοὺς Τουρκοκυπρίους καὶ θὰ προκηρύξωμεν ἐκλογάς, ἡ ἀδιάλλακτος μερὶς τῶν Τουρκοκυπρίων θὰ κατορθώσῃ νὰ κινητοποιήσῃ τὴν Τουρκοκυπριακὴν κοινὴν γνώμην ὑπέρ της, ἀπομονώνουσα τοὺς μεριοπαθεῖς, διότι θὰ χρησιμοποιήσῃ καὶ τὸ ἐπιπρόσθετον ἐπιχείρημα ὅτι οἱ Ἑλληνοκύπριοι ἐνήργησαν «μονομερῶς καὶ αὐθαιρέτως».

Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους, σταθμίζοντες ψυχραίμως καὶ ἀντικειμενικῶς τὰ πράγματα, μὲ ἀποκλειστικὸν γνώμονα τὸ γενικώτερον συμφέρον τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ καὶ τῆς ὑποθέσεώς του, καταλήγομεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ δεχθῶμεν τὴν παράτασιν τῆς θητείας τῆς Βουλῆς.

Πρέπει ὅμως νὰ εἶναι ἡ τελευταία παράτασις καὶ ἀπὸ τοῦδε θὰ πρέπει νὰ προετοιμάσωμεν τὸ ἔδαφος εἰς τρόπον ὥστε νὰ παρασχεθῇ εἰς τὸν λαὸν ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκλέξῃ τοὺς ἐκπροσώπους του εἰς τὸ πλέον σύντομον χρονικὸν διάστημα.

Χρειάζεται ἡ συνεννόησις μετὰ τῶν Τουρκοκυπρίων ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἀλλὰ καὶ εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν θὰ καταλήξωμεν εἰς τοιαύτην συνεννόησιν χρειάζεται νὰ μελετήσωμεν ὑπευθύνως τὸ ὅλον θέμα εἰς μίαν ἀντιπροσωπευτικὴν ὅλων τῶν κομμάτων καὶ παρατάξεων σύσκεψιν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Δημοκρατίας.

Αἱ ἐκλογαὶ αἱ ὁποῖαι θὰ διεξαχθοῦν εἰς τὸ μέλλον θὰ πρέπει νὰ εἶναι βάσει τοῦ πλέον δημοκρατικοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος, τῆς ἁπλῆς ἀναλογικῆς, ἡ ὁποία ἐξασφαλίζει τὴν ἐκπροσώπησιν ὅλων τῶν πολιτικῶν ρευμάτων εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων, ἀναλόγως τῆς ὑποστηρίξεως ποὺ τυγχάνουν ὑπὸ τοῦ κυριάρχου λαοῦ.

Αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ εἶναι στενῶς συνυφασμέναι μὲ τὴν τύχην τῶν ἐνδοκυπριακῶν συνομιλιῶν καὶ τὴν προσπάθειαν διὰ εἰρηνικήν, δημοκρατικὴν λύσιν τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος. Ἀφοῦ λάβωμεν τὰς Τουρκοκυπριακὰς ἀντιπροτάσεις παρίσταται ἀνάγκη ὅπως συγκληθῇ ἀντιπροσωπευτικὴ σύσκεψις ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν πολιτικῶν κομμάτων διὰ νὰ μελετήσωμεν ἀπὸ κοινοῦ τὸ ὅλον θέμα καὶ νὰ ἐπεξεργασθῶμεν ὑπεύθυνον καὶ ἐνιαίαν τακτικήν. Αὐτὸ κατὰ τὴν ἄποψίν μας ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ ὕψιστα συμφέροντα τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ καὶ τῆς ὑποθέσεώς του.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Διὰ πέμπτην φορὰν καλούμεθα νὰ ψηφίσωμεν διὰ τὴν παράτασιν τῆς θητείας τῆς Βουλῆς αὐτῆς.

Οἱ λόγοι τῆς παρατάσεως τῆς θητείας, τοὺς ὁποίους ἐπικαλεῖται ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία διὰ τοῦ Νομοσχεδίου, ἀνεφέρθησαν ὑπὸ τῶν προηγουμένων ὁμιλητῶν, ὅπως ἀνεφέροντο καὶ εἰς ὅλας τὰς προηγουμένας περιπτώσεις. Ἀνεφέρθησαν ἐπίσης καὶ οἱ λόγοι τῶν ἐπιφυλάξεών μου, θὰ ἦτο δὲ ἀνιαρὸν νὰ ἐπαναληφθοῦν οὗτοι, ἰδιαιτέρως ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἔγινε ζωηρὰ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος, τοῦ ὁποίου οὔτε ἡ ἐμφάνισις οὔτε οἱ λόγοι ποὺ τὸ ἐδημιούργησαν ἔχουν ἀλλάξει.

Ἐκεῖνο ποὺ δύναμαι νὰ εἴπω εἶναι ὅτι θεωρῶ ἀπὸ ἰδικῆς μου πλευρᾶς πολὺ ἠπίαν καὶ ἐπιεικῆ τὴν ἔκφρασιν ὅτι μετὰ μεγάλης ἀπροθυμίας πράττομεν τοῦτο, δηλαδὴ ψηφίζομεν τὴν παράτασιν τῆς θητείας τῆς Βουλῆς αὐτῆς.

Μπορῶ νὰ δεχθῶ τὴν ἔκφρασιν ὅτι δεχόμεθα τὴν ταπείνωσιν, τὴν μείωσιν τῆς πολιτικῆς μας ἀξιοπρεπείας, κατὰ τὴν γνώμην μερικῶν, ὡς ἐκ τοῦ αἰσθήματος τῆς κοινῆς γνώμης ἔναντι τῆς πράξεως αὐτῆς. Καὶ ὑπάρχει τοιαύτη ἐντύπωσις.

Πιθανὸν ἡ κοινὴ γνώμη νὰ εἶναι δικαιολογημένη εἰς τὴν ἄποψιν αὐτὴν διότι θεωρεῖ τὴν Βουλὴν ὡς κάτι τὸ ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν καὶ διαφεύγει τῆς προσοχῆς της ὅτι ὑπάρχει ἀλληλεξάρτησις.

Ἡ κοινὴ γνώμη ἢ καταφέρεται ἐναντίον καὶ τῶν δύο Σωμάτων καὶ ζητεῖ τὴν παραίτησίν των, ἐπιρρίπτουσα εὐθύνην δι' αὐτὸ τὸ θέμα καὶ εἰς τὰ δύο Σώματα, ἢ ἀποδέχεται τὴν διατήρησιν καὶ τῶν δύο διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους. Ἀλλά, δυστυχῶς, καὶ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἕν τινι μέτρῳ εὐθύνεται διὰ τὴν ἐντύπωσιν αὐτὴν τῆς κοινῆς γνώμης, διότι ἐνῷ ἀποστέλλει τὸ Νομοσχέδιον περὶ παρατάσεως τῆς θητείας δὲν φροντίζει νὰ καλύψῃ ἢ νὰ διαλύσῃ αὐτὴν τὴν ἐντύπωσιν εἰς βάρος τῆς Βουλῆς, τὴν ὁποίαν γνωρίζει. Οὕτω σιωπᾷ ἢ ἔρχεται τὴν δωδεκάτην ὥραν νὰ ζητήσῃ παράτασιν τῆς θητείας μας χωρὶς προηγουμένως νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Βουλῆς οἱαδήποτε ἄλλη λύσις. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν τοῦτο εἶναι ἀναπόφευκτον, δηλαδὴ ἡ παράτασις τῆς θητείας τῆς Βουλῆς, ὀφείλει τότε νὰ ἐκθέσῃ πρὸς τὸν λαὸν τὴν ἀνάγκην αὐτήν. Ἔχει δὲ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία τὰ μέσα νὰ τὸ πράξῃ.

Εἶναι, ἀγαπητοὶ κύριοι, μὲ αἴσθημα εὐθύνης, ποὺ δὲν ἐναντιοῦμαι εἰς αὐτὴν τὴν παράτασιν, λόγῳ ἀγνοίας τοῦ τί δύναται νὰ συμβῇ ἐὰν πράξω τὸ ἐναντίον. Διότι, δυστυχῶς, δὲν ἤκουσα οὔτε ἐδιάβασα καμμίαν ἄποψιν πῶς θὰ ἐνεργήσῃ ὁ λαὸς αὐτὸς εἰς οἱασδήποτε ἀντιξόους πολιτικὰς ἐξελίξεις.

Ὁπωσδήποτε δυσμενεῖς συνθῆκαι περὶ τὴν διεξαγωγὴν ἐκλογῶν ἴσως νὰ ὑφίσταντο εἰς τὸ παρελθόν, δὲν νομίζω δὲ ὅτι ὑπάρχουν σήμερον εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Μὲ παρρησίαν, μὲ θάρρος καὶ μὲ πλήρη συναίσθησιν τῶν εὐθυνῶν μου ἀπέναντι τοῦ λαοῦ δηλῶ ὅτι θὰ ψηφίσω ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου. Πράττων οὕτω, μετὰ πεποιθήσεως πιστεύω ὅτι ἄνευ φόβου καὶ πολιτικῶν προκαταλήψεων ἐκτελῶ ἐντίμως τὸ καθῆκον μου κατὰ τὴν κρισιμον αὐτὴν καμπὴν τὴν ὁποίαν διέρχεται τὸ πολιτικὸν μέλλον τῆς νήσου μας. Πράττων οὕτω θὰ ἐξακολουθήσω νὰ ἐπωμίζωμαι ἄνευ οἱουδήποτε ἐνδοιασμοῦ τὰς εὐθύνας τοῦ μέλους τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων. Πιστεύω ὅτι ὄχι μόνον δὲν τίθεται ζήτημα εὐθιξίας δι' ἐμὲ—πιστεύω δὲ ὅτι ἀπὸ τὰ ἴδια συναισθήματα διακατέχονται καὶ οἱ λοιποὶ συνάδελφοι ἐντὸς τῆς αἰθούσης αὐτῆς —ἀλλὰ τοὐναντίον εἶναι ζήτημα ἐθνικοῦ καθήκοντος νὰ συμφωνήσω ὅπως παραταθῇ ἡ θητεία τῆς παρούσης Βουλῆς. Ὡς ἐκ τούτου ἀντιπαρέρχομαι μετὰ πικρίας τὰς ἐκ διαφόρων κατευθύνσεων ἐκτοξευομένας ἐπικρίσεις κατὰ τῆς Βουλῆς αὐτῆς. Γνώμων εἰς τὰς ἀποφάσεις μου θὰ εἶναι μόνον τὸ συμφέρον καὶ ἡ ἑνότης τοῦ λαοῦ καὶ τίποτα περισσότερον κατὰ τὴν κρίσιμον αὐτὴν καμπὴν τὴν ὁποίαν διέρχεται ὁ τόπος μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἐκ τῶν πραγμάτων κατέστη ἀδύνατος ἡ ἐμπρόθεσμος παρασκευὴ καὶ διενέργεια ἐκλογῆς Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων :

Καὶ ἐπειδὴ διὰ τὴν ὁμαλὴν καὶ ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῆς Πολιτείας καθίσταται ἐπάναγκες ὅπως ἡ θητεία τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων περαιτέρω παραταθῇ :

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Παράτασις θητείας. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ ἀναγνώσῃ ὁλόκληρον τὸ ἄρθρον 3.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

«Παράτασις θητείας.

3. Ἀνεξαρτήτως τῆς διατάξεως οἱουδήποτε νόμου ἡ περίοδος τῆς θητείας τῶν Μελῶν παρατείνεται μέχρι τῆς ἐκλογῆς Μελῶν καὶ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει διὰ περίοδον μὴ ὑπερβαίνουσαν τοὺς δώδεκα μῆνας ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας λήξεως τῆς παραταθείσης θητείας τῶν Μελῶν δυνάμει τοῦ περὶ Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμου τοῦ 1968».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παρεκάλεσα τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ ἀναγνώσῃ ὁλόκληρον τὸ ἄρθρον 3, τὸ ὁποῖον οὐσιαστικῶς προνοεῖ περὶ τῆς παρατάσεως τῆς θητείας τῶν Μελῶν, διὰ νὰ διαλυθῇ ἡ ἐντύπωσις ἡ ὁποία ὑπάρχει εἰς ὡρισμένους κύκλους ὅτι ἡ θητεία τῶν Μελῶν τῆς παρούσης Βουλῆς παρατείνεται δι' ἓν ἔτος.

Ἡ παράτασις δὲν εἶναι δι' ἓν ἔτος, ἀλλὰ μέχρις ὅτου καταστῇ δυνατὴ ἡ διενέργεια ἐκλογῶν, εὐχόμεθα δὲ ὅλοι, εἶμαι βέβαιος, ὅπως καταστῇ συντόμως δυνατὴ ἡ διενέργεια ἐκλογῶν διὰ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὸν λαὸν νὰ ἐκφράσῃ, ὡς εἶπον καὶ προηγουμένως, τὴν ἐτυμηγορίαν του.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα πρὸς συζήτησιν, τὸ ὁποῖον σχετίζεται μὲ τὸ προηγούμενον Νομοσχέδιον ποὺ ἐψηφίσαμεν, εἶναι ὁ περὶ Μεταβιβάσεως τῆς Ἀσκήσεως τῶν Ἁρμοδιοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ περὶ Ὑπουργείου Παιδείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Γεώργιος Ἰωαννίδης, Πρόεδρος
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Νῖκος Ἀγγελίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 15ην Ἰουλίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ παράτασις τῆς θητείας τῶν παρὰ τῇ τέως Ἑλληνικῇ Κοινοτικῇ Συνελεύσει ἀντιπροσώπων τῶν θρησκευτικῶν ὁμάδων τῶν Ἁρμενίων, Μαρωνιτῶν καὶ Λατίνων καθ' ὅσον χρόνον συνεχίζεται ἡ παράτασις τῆς θητείας τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἀντιπροσωπεύωσι τὰς οἰκείας αὐτῶν ὁμάδας παρὰ τῇ Βουλῇ τῶν Ἀντιπροσώπων ἐν σχέσει πρὸς θέματα ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς τέως Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως.

Ἡ τοιαύτη παράτασις ἐθεωρήθη ἀναγκαία λόγῳ τῆς παρατάσεως τῆς θητείας τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ ἐβασίσθη ἐπὶ τῶν αὐτῶν λόγων.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς τὸ περὶ Μεταβιβάσεως τῆς Ἀσκήσεως τῶν Ἁρμοδιοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ περὶ Ὑπουργείου Παιδείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Μεταβιβάσεως τῆς Ἀσκήσεως τῶν Ἁρμοδιοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ περὶ Ὑπουργείου Παιδείας Νόμου τοῦ 1965 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθεται ἡ ἑξῆς Γνωστοποίησις :

«Γνωστοποίησις δυνάμει τῶν περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Κανονισμῶν».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ κατατεθεῖσα Γνωστοποίησις παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν, δεδομένου ὅτι προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, εἰ δυνατὸν ἐντὸς τῆς ληγούσης ἑβδομάδος, ἐξετασθῇ διὰ νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐκφράσωμεν τὰς ἀπόψεις μας καὶ νὰ τὴν ἐγκρίνωμεν, λόγῳ τῆς προσεχοῦς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ ὑπάρχει τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐνέγραψεν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Χαρίδημος Χατζηχάρος, δηλαδὴ τὸ ἀφορῶν τὴν περικοπὴν ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνομβρίας.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι τόσον ὁ κ. Χαρίδημος Χατζηχάρος ὅσον καὶ τὰ ἔντιμα Μέλη ἐπιθυμοῦν ἀναβολὴν τοῦ θέματος διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς. Ἐὰν οὕτως ἔχουν τὰ πράγματα τότε προτίθεμαι ὅπως τὸ ἀναβάλω.

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

ΧΑΡ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἐὰν οἱ ἔντιμοι συνάδελφοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἀναβληθῇ, δὲν ἔχω ἔνστασιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἤδη ὁ κ. Χατζηχάρος ἐξέφρασε τὰς ἀπόψεις του, ἐδόθη εἰς αὐτὰς εὐρεῖα δημοσιότης, εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε γνῶσιν τούτων.

Τὸ θέμα ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4.30 ἀπογευματινὴν ὥραν, μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ Ἀνακτήσεως Φόρων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(3) Γνωστοποίησις δυνάμει τῶν περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Κανονισμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Ἡ περικοπὴ ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνομβρίας. (Συνέχισις συζητήσεως τοῦ θέματος, ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου).

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἀπὸ ὅ,τι εἴδαμεν σήμερον εἰς τὰς ἐφημερίδας ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Φόρου Εἰσοδήματος θὰ εἶναι δύσκολον νὰ γίνῃ τὴν προσεχῆ Πέμπτην διὰ τὸν ἑξῆς λόγον :

Ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἔχει κάμει ἀρκετὰς καὶ σοβαρὰς μάλιστα τροποποιήσεις κατὰ τὴν μελέτην τοῦ Νομοσχεδίου, ἐξ οὗ καὶ ὡς ἀνεγράφη σήμερον εἰς τὰς ἐφημερίδας ἐγένετο χθὲς συνάντησις αὐτῆς μὲ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας.

Ἐφ' ὅσον ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἔχει προβῆ εἰς τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου, πιστεύω ὅτι οὔτε εἰς διάστημα ὀκτὼ ἡμερῶν οὔτε εἰς διάστημα 15 ἡμερῶν θὰ δυνηθοῦν οἱ ὑπόλοιποι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι δὲν συμμετέχουν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν, νὰ μελετήσουν τὰς εἰσηγητικὰς τροποποιήσεις καὶ τὰς ἐπιπτώσεις τούτων καὶ νὰ ἔλθουν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν διὰ νὰ ἀντιληφθῶσι τὰς ἀντιδράσεις καὶ τὴν θέσιν αὐτῆς.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Φόρου Εἰσοδήματος ἀναβληθῇ διὰ τὴν ἐπομένην Σύνοδον τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία ἀσφαλῶς θὰ ἀρχίσῃ περὶ τὰ μέσα Σεπτεμβρίου.

Εἶναι ὀρθόν, κατὰ τὴν ἄποψίν μου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, νὰ ἀναβάλωμεν τὴν συζήτησιν διότι ἓν τόσον σοβαρὸν Νομοσχέδιον ἐὰν ψηφισθῇ ἐπειγόντως πιθανὸν νὰ προκαλέσῃ τεραστίαν ζημίαν εἰς τὸν τόπον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν συνῆλθεν εἰς 28 ἐν ὅλῳ συνεδριάσεις εἰς διάστημα 1½ μηνός. Ἐξήτασε τὸ κάθε τί ἐνδελεχῶς. Αἱ τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ἔχουν συζητηθῆ μετὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ σχεδὸν εἴμεθα εἰς ὅλα σύμφωνοι. Ἡ Ἔκθεσις θὰ εἶναι ἑτοίμη, ἐλπίζομεν, τὸ Σάββατον. Οἱασδήποτε πληροφορίας θέλει ὁποιοσδήποτε ἐκ τῶν Βουλευτῶν εἴμεθα πρόθυμοι, ἐγὼ καὶ οἱ λοιποὶ συνάδελφοι μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν, νὰ τὰς παράσχωμεν συνερχόμενοι ἐν ἀνάγκῃ καὶ εἰς εἰδικὴν πρὸς τοῦτο συνεδρίαν.

Ἑπομένως δὲν ὑπάρχει λόγος δι' ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ. Διότι ὡς ἔχουν σήμερον τὰ πράγματα τὸ Γραφεῖον Φόρου Εἰσοδήματος δὲν δύναται νὰ εἰσπράξῃ τοὺς φόρους, διότι ἀναμένει ὅπως τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ψηφισθῇ εἰς Νόμον διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐκτυπώσῃ τὰ ἀπαιτούμενα ἔντυπα πρὸς εἰσπραξιν τῶν διαφόρων φόρων ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους.

Ἐὰν καθυστερήσωμεν μέχρι τῆς νέας Συνόδου τῆς Βουλῆς τότε θὰ ἔχωμεν τελειώσει μὲ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο περὶ τὸν Ὀκτώβριον ὁπότε, διὰ νὰ ἐκτυπωθοῦν τὰ ἀπαιτούμενα ἔντυπα καὶ νὰ σταλοῦν εἰς τοὺς φορολογουμένους θὰ ἀπαιτηθῇ ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ὑπάρξῃ καθυστέρησις εἰσπράξεως τῆς φορολογίας ἑνὸς ἔτους χωρὶς κανένα λόγον καὶ πρὸς ζημίαν τῆς Κυβερνήσεως εἰς μεγάλον βαθμόν.

Ἐπαναλαμβάνω ὅτι κατὰ τὴν γνώμην μου δὲν εἶναι δικαιολογημένη ὁποιαδήποτε ἀναβολή, διότι θὰ εἶναι πρὸς βλάβην τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔχω καὶ ἐγὼ τὴν γνώμην, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι ἡ εἰσήγησις τοῦ Ἀνδρέα Γιάγκου πρέπει νὰ υἱοθετηθῇ ὑπὸ τοῦ Σώματος, δεδομένου ὅτι εἶναι σοβαρώτατον τὸ Νομοσχέδιον καί, ὡς ἔχει ἤδη ἀναφερθῇ, ἡ ἰδία ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ ἔχει πραγματοποιήσει 28 ἐν ὅλῳ συνεδριάσεις ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ ἁρμοδίων ἐκπροσώπων τοὺς ὁποίους ἀσφαλῶς τὰ ἔντιμα Μέλη δὲν θὰ μπορέσουν νὰ ἴδουν ἐντὸς τοῦ συντόμου χρονικοῦ διαστήματος τῶν ἐννέα ἡμερῶν ποὺ τοὺς περέχεται. Δι' αὐτὸ πιστεύω ὅτι πρέπει νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ Ἔκθεσις εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν καὶ νὰ διακοπῇ ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου μέχρι τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου, ὁπότε ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος ἀσφαλῶς θὰ μπορέσωμεν νὰ τελειώσωμεν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους ἀνέφερεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Σαββίδης μᾶλλον δικαιολογοῦν τὴν μὴ ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος τοῦ φόρου εἰσοδήματος καί, ἐὰν εἶναι ἀνάγκη, ἀντὶ τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου τὴν μεταπροσεχῆ ἑβδομάδα. Διότι δὲν πρέπει νὰ εὑρεθῶμεν εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ὅπως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διὰ τὰς ἐκτυπώσεις ἢ διὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ χάρτου κλπ., καὶ νὰ ψηφίσωμεν ἓν Νομοσχέδιον χωρὶς οἱ ἴδιοι οἱ Βουλευταὶ νὰ τὸ κατέχουν.

Ἐὰν πράγματι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐχρειάσθη νὰ συνέλθῃ εἰς 28 συνεδριάσεις διὰ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο, δὲν σημαίνει ὅτι ἔχει προεξασφαλισθῇ καὶ ἡ γνώμη τῶν ὑπολοίπων Μελῶν τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἐπίσης αὐτὸ δικαιολογεῖ τὴν ἄποψιν ὅτι χρειάζεται ἐπισταμένη μελέτη καὶ δὲν θὰ εἴμεθα διατεθειμένοι, μετὰ ἀπὸ μίαν ἁπλῆν ἀνάγνωσιν τοῦ τροποποιηθέντος Νομοσχεδίου, νὰ ἔλθωμεν διὰ νὰ ἐκφέρωμεν γνώμην πρὸς ψήφισιν ἢ καταψήφισιν τῶν τροποποιήσεων αἱ ὁποῖαι ἔγιναν. Διότι γνωρίζω ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Οἰκονομικῶν θὰ ἐπανασυνεδριάσῃ διὰ νὰ συζητήσῃ ὡρισμένα ἐκκρεμῆ θέματα καὶ νὰ συντάξῃ τὴν Ἔκθεσιν, κλπ. Εἰς τοὺς ὑπολοίπους Βουλευτὰς θὰ παρασχεθῇ χρόνος μιᾶς ἢ δύο ἡμερῶν διὰ νὰ τηρηθοῦν ἁπλῶς τὰ προσχήματα, ὅτι δηλαδὴ ἐλήφθη ἐγκαίρως καὶ πρὸ 48 ὡρῶν ἡ σχετικὴ Ἔκθεσις διὰ νὰ ὑπάρχῃ κάλυψις καὶ ἀπὸ τυπικῆς ἀπόψεως.

Ἐπομένως ὑποστηρίζω ἢ τὴν παράτασιν τῆς παρούσης Συνόδου καὶ συζήτησιν τοῦ θέματος τούτου μετὰ 15 ἡμέρας, ἢ ἐὰν δὲν θὰ ὑπάρξουν σοβαραὶ ἐπιπτώσεις, νὰ ὑπάρξῃ ἀναβολὴ μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου ἢ νὰ συνέλθῃ τὸ Σῶμα ὁποιανδήποτε ἄλλην ἡμέραν διὰ νὰ συζητήσῃ τὸ Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ θέμα τοῦτο συμπεριληφθῇ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως. Ἡ Ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ κυκλοφορήσῃ μέχρι τὴν Δευτέραν—νομίζω ὅτι τοῦτο εἶναι ἐφικτὸν—καὶ ἐὰν τὴν προσεχῆ Πέμπτην, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ συνέλθῃ ἡ Βουλή, αἰσθάνωνται ὡρισμένα Μέλη ὅτι δὲν εἶναι ἀκόμη ἕτοιμα διὰ νὰ συζητήσουν τὸ Νομοσχέδιον, τότε μποροῦμεν νὰ ἀναβάλωμεν τὴν συζήτησιν δι' ὡρισμένας ἡμέρας μετὰ τὴν Πέμπτην ἤ, ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ, διὰ τὸν Σεπτέμβριον.

Ὑποβάλλω ὅτι ἡ συζήτησις διὰ τὸ θέμα τοῦτο εἰς τὸ παρὸν στάδιον εἶναι πρόωρος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Κατόπιν τῶν ὅσων ἤκουσα ἔχω σχηματίσει τὴν γνώμην, ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ἔχωμεν μέχρι τῆς προσεχοῦς Δευτέρας τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐὰν τὸ θέμα παραμείνῃ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τότε θὰ ἀναγνωσθῇ ἡ Ἔκθεσις. Ἐὰν δὲ ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς ἐκφράσῃ τὴν ἄποψιν ὅτι ἀπαιτεῖται περισσότερος χρόνος διὰ νὰ ἐκφρασθοῦν ἔγκυροι ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου, τίποτε δὲν κωλύει τὴν Βουλὴν νὰ συνεχίσῃ καὶ κατὰ τὸν Αὔγουστον τὰς ἐργασίας της διὰ νὰ συζητήσῃ ἓν θέμα τὸ ὁποῖον εἶναι ὑψίστης σημασίας καὶ τὸ ὁποῖον ἀναμένει ὁ φορολογούμενος Κύπριος πρὸ πολλοῦ χρόνου.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον θὰ υἱοθετήσω τὴν ἄποψιν ὅτι τὸ θέμα πρέπει νὰ παραμείνῃ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, χωρὶς νὰ προδικάσω οἱανδήποτε μεταγενεστέραν ἀπόφασιν κατὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Ὁ κ. Γιαμάκης ἔχει τὸν λόγον.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἕκαστος Βουλευτὴς ὀφείλει εἰς τὸ στάδιον τῆς μελέτης ἑνὸς Νομοσχεδίου ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναφέρῃ εἰς αὐτὴν τὰς παρατηρήσεις καὶ εἰσηγήσεις του. Διότι ἐὰν ὑπάρχουν Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι ἔχουν νὰ κάμουν τώρα εἰσηγήσεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Φόρου Εἰσοδήματος, τότε θὰ πρέπει νὰ παραπεμφθῇ πάλιν τοῦτο εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν εἰσηγήσεως ὁπότε θὰ ὑπάρξῃ καθυστέρησις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Βεβαίως, θεωρητικῶς τίποτε δὲν ἐμποδίζει τὰ ἔντιμα Μέλη νὰ προβῶσιν εἰς εἰσηγήσεις ἐντὸς τῆς Βουλῆς, ἀρκεῖ νὰ ἔχουν ἑτοίμους τὰς τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις των διὰ νὰ μὴν χάνεται πολύτιμος χρόνος.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν ἀνέφερα ὅτι θὰ προβῶμεν εἰς εἰσηγήσεις. Εἶπα ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν προβαίνει εἰς εἰσηγήσεις καὶ ζητοῦμεν νὰ μᾶς παρασχεθῇ ἐπαρκὴς χρόνος διὰ νὰ μελετήσωμεν τὰς εἰσηγήσεις αὐτάς. Τὸ ὅτι τὸ θέμα εἶναι ὑψίστης σημασίας τὸ ἀναγνωρίζομεν. Ἀλλὰ δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ζητοῦμεν τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεώς του.

Θέματα ὑψίστης σημασίας, ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, δὲν νομίζομεν ὅτι, δι' ὡρισμένους τεχνικοὺς λόγους ἢ δι' ὡρισμένας δυσκολίας ποὺ θὰ παρουσιασθοῦν εἰς τὰ ἁρμόδια Τμήματα εἰσπράξεως φόρων, θὰ πρέπει νὰ ἐξωθοῦν τὴν Βουλὴν εἰς τὴν λῆψιν βεβιασμένων ἀποφάσεων πού, ὅπως ἀνέφερα καὶ προηγουμένως, πιθανὸν νὰ ἀποβοῦν πολὺ ἐπιζήμιαι δι' ὁλόκληρον τὸν Κυπριακὸν λαὸν ἢ δι' ὡρισμένας τάξεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἐζεκίας Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Νομίζω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι ἡ ὀρθοτέρα λύσις εἶναι νὰ ἀναμένωμεν τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀφοῦ ἀναγνώσωμεν τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ εἴμεθα εἰς καλυτέραν θέσιν νὰ μορφώσωμεν γνώμην κατὰ πόσον θὰ δυνηθῶμεν νὰ συζητήσωμεν τὸ Νομοσχέδιον τὴν προσεχῆ Πέμπτην ἢ μετὰ δεκαπενθήμερον ἢ ἐὰν χρειάζεται νὰ γίνῃ ἀναβολὴ μέχρι τὸν Σεπτέμβριον.

Ἑπομένως νὰ ἀναμένωμεν τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τὴν προσεχῆ Δευτέραν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἔχομεν ἤδη τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἔχῃ ἑτοίμην τὴν Ἔκθεσιν μέχρι τῆς προσεχοῦς Δευτέρας.

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐὰν πρόκειται νὰ «σκοτωνώμεθα» ἐπὶ ἑνάμισυ μῆνα διὰ νὰ ἑτοιμάσωμεν μίαν Ἔκθεσιν καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ ἀναβάλλωμεν τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος διὰ τὸν Σεπτέμβριον, τότε δὲν βλέπω τὸν λόγον διατὶ νὰ βιασθῶμεν. Νὰ τὴν ἀφήσωμεν.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν προδικάζομεν τίποτε ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἔκβασιν τῶν πραγμάτων κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Ἐάν, ὅπως εἶπα, ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς ἀποφασίσῃ ἀναβολήν, τότε ἡ ἀναβολὴ θὰ δοθῇ. Ἀλλὰ δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ εἰργάσθη σκληρὰ ἐπὶ 28, ὅπως εἶπεν ὁ ἔντιμος Πρόεδρος, συνεχεῖς συνεδριάσεις, ἔκαμε πολύτιμον ἐργασίαν καὶ εἶναι ὀρθὸν τὰ ἔντιμα Μέλη νὰ ἔχουν εὔλογον χρονι-

κὸν διάστημα εἰς τὴν διάθεσίν των διὰ νὰ μελετήσουν τὸ θέμα. Ὁπωσδήποτε ἐὰν εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Πέμπτην, φέρ' εἰπεῖν, ἢ συζήτησις ἢ δι' οἱανδήποτε ἄλλην ἡμέραν μετὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τότε θὰ τὸ πράξωμεν.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ συζητήσωμεν τὸ Νομοσχέδιον πρὸ τοῦ τέλους τοῦ τρέχοντος μηνός.

Εὐχαριστῶ, κύριοι.

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

("Ωρα λήξεως 6.45 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Εὐθυγράμμισις καὶ διαπλάτυνσις τῆς ὁδοῦ Ξεροῦ—Κάμπου—Τσακκίστρας—Κύκκου—Μελέτη καλυτέρου τρόπου εἰσπράξεως τελῶν δι' ἀδείας ραδιοφώνων καὶ τηλεοράσεων—Τὸ θέμα τῆς συνδέσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς—Ὁ ἀγορανομικὸς ἔλεγχος διὰ τοῦ ὁρισμοῦ ἀνωτάτης τιμῆς πωλήσεως ἐπὶ τῶν νωπῶν κρεάτων καὶ αἱ ἐπιπτώσεις του ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς κτηνοτροφίας—Ἡ Κυβερνητικὴ ἐπιχορήγησις διὰ τὰ ἀμπελουργικὰ προϊόντα κατὰ τὰ τελευταῖα 3 ἔτη—Καταβολὴ μισθῶν εἰς στρατευθέντας διδασκάλους καὶ καθηγητὰς διὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον καὶ Αὔγουστον τοῦ 1966—Κυβερνητικὴ βοήθεια εἰς περιοχὰς αἱ ὁποῖαι ὑπέστησαν ζημίας ἐκ πλημμυρῶν—Ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ Γενάγρων—Πυργᾶς, Ἀμμοχώστου, κ.λ.π.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ Τροποποιητικοῦ (Ἀρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Συμπληρωματικὴ Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(6) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμου τοῦ 1969, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Α. Ἀναστασιάδης—Λ. Δημητριάδης—Ε. Παπαϊωάννου—Κ. Χριστοδουλίδης —Αἰμ. Φράγκος) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(7) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Μεταβιβάσεως τῶν Ἁρμοδιοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ περὶ Ὑπουργείου Παιδείας (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(8) Κατάθεσις Γνωστοποιήσεως δυνάμει τῶν περὶ Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Κανονισμῶν.

(9) Ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος «Ἡ περικοπὴ ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνομβρίας», τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χ. Χατζηχάρου.

(10) Ἔκφρασις ἀπόψεων ἐν σχέσει μὲ τὸν χρόνον καθ' ὃν θὰ πρέπει νὰ διεξαχθῇ συζήτησις ἐπὶ τῶν δύο ἐκκρεμούντων Φορολογικῶν Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 24ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1969

("Ωρα ἐνάρξεως 6.00 μ.μ.)

('Αρ. 44)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Προτοῦ ἐπιληφθῶμεν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα Μέλη ὅτι κατετέθη σήμερον εἰς τὴν Γραμματείαν τῆς Βουλῆς τὸ δημοσιευθὲν καὶ εἰς τὸν τύπον ἔγγραφον, διὰ τοῦ ὁποίου δίδονται ἐπεξηγήσεις ὡς πρὸς τὸ θέμα τῆς παρατάσεως τῆς θητείας τῆς Βουλῆς καὶ δηλοῦται ὑπὸ τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς ὅτι θὰ τελοῦν ὑπὸ παραίτησιν εὐθὺς ὡς ἤθελε κριθῆ, ὑπὸ τῶν ὑπευθύνως χειριζομένων τὸ Κυπριακόν, ὅτι ἡ προκήρυξις ἐκλογῶν δὲν θὰ ἐπηρέαζε δυσμενῶς τὰς ἐξελίξεις τούτου.

Τὸ ἔγγραφον ὑπεγράφη ὑφ' ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν Βουλευτῶν, πλὴν ἑνὸς ὅστις ἀπουσίαζε καὶ πλὴν βεβαίως ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀπουσίαζον εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἑνὸς ἑτέρου ὅστις λόγῳ ἀσθενείας οἰκουρεῖ.

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α, 'Ερωτήσεις—'Απαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Μαΐου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Μαΐου 1969.

«Ἡ πολιτικὴ τῆς ἐνθαρρύνσεως ἐπενδύσεων ξένων κεφαλαίων εἰς Κύπρον ἀσκεῖται κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος ἐπιτρέπει ἐπενδύσεις εἰς ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι

βλάπτουν τὴν μακρᾶς προοπτικῆς ἀνάπτυξιν μονίμων καθαρῶς Κυπριακῶν ἐπιχειρήσεων.

Ὑπάρχουν ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι γίνονται ἢ δύνανται νὰ γίνουν μὲ καθαρῶς Κυπριακὰ κεφάλαια καὶ μὲ πολὺ καλὰ καὶ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Ἐν τούτοις εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς παρατηρεῖται δημιουργία νέων Ἑταιρειῶν μὲ μεγάλην συμμετοχὴν ξένων μὴ ἀναγκαίων κεφαλαίων, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργῆται συναγωνισμὸς τῶν Κυπρίων καὶ νὰ παραβλάπτεται ἡ καθαρῶς Κυπριακὴ ἐπένδυσις.

Παραδείγματα δύνανται νὰ ἀναφερθοῦν ἀρκετά.

Παρακαλεῖται τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἂν ὑπάρχῃ πρόθεσις ἢ μελέτη διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Ἰουλίου 1969, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 29ην Μαΐου 1969 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ.

«Ὡς ἔχει ἐξαγγελθῆ διὰ τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος, πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν εἰσροὴν εἰς Κύπρον ξένου ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου ἐφ' ὅσον τοῦτο συμβάλλει εἰς τὴν δημιουργίαν ἢ ἀνάπτυξιν ἐπιχειρήσεων καὶ τὴν κάλυψιν ἀναγκῶν μὴ δυναμένων νὰ ἱκανοποιηθοῦν ἐξ ἐγχωρίων πηγῶν.

Ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς πολιτικῆς ταύτης ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀποθαρρύνεται ἡ ἐπένδυσις ξένου κεφαλαίου εἰς ἤδη ἀνεπτυγμένους τομεῖς, ἀφ' ἑτέρου δὲ διευκολύνεται ἡ ἐπένδυσις τοιούτου κεφαλαίου εἰς ἐπιχειρήσεις ὅπου τὸ ὕψος τῆς ἐπενδύσεως καὶ αἱ τεχνικαί, ὀργανωτικαὶ καὶ διοικητικαὶ ἀνάγκαι αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς τοιαύτης ἐπιχειρήσεως εὑρίσκονται ἐκτὸς τῶν δυνατοτήτων τῆς Κυπριακῆς ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος.

Ὡσαύτως, εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας κατὰ τὰς ὁποίας ἐγκρίνεται ἡ ἐπένδυσις ξένου κεφαλαίου ἐπιδιώκεται ὅπως ἡ τοιαύτη ἐπένδυσις ἀναληφθῇ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ Κυπρίων ἐπιχειρηματιῶν καὶ ὅπου τοῦτο εἶναι δυνατὸν οἱ τελευταῖοι νὰ ἐλέγχουν τὴν δημιουργηθησομένην ἐπιχείρησιν.

Τονίζεται, ἐν τούτοις, ὅτι πλήρης ἐφαρμογὴ τῆς πολιτικῆς ταύτης εἶναι ἀνέφικτος, ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἔλεγχος ἐπὶ τῆς ἐπενδύσεως κεφαλαίου διενεργεῖται δυνάμει τοῦ περὶ Ἐλέγχου τοῦ Συναλλάγματος Νόμου ὁ ὁποῖος καλύπτει μόνον κεφάλαια προερχόμενα ἐκ χωρῶν ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τῆς Στερλίνας. Οὕτω, ἡ ἐπένδυσις ἐν Κύπρῳ κεφαλαίων ὑπὸ προσώπων ἐχόντων μόνιμον διαμονὴν ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς Στερλίνας εἰς οὐδένα ἔλεγχον ὑπόκειται. Ἐξ ὅσων ὅμως γνωρίζει τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, ἡ ἔκτασις τῶν τοιούτων ἐπενδύσεων δὲν εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ ἐμπνέῃ ἀνησυχίας. Πάντως τὸ ὅλον θέμα τελεῖ ὑπὸ παρακολούθησιν, παρακαλεῖται δὲ ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς νὰ παράσχῃ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας πληροφορίας ἐν σχέσει πρὸς τὰς περιπτώσεις ἐπενδύσεως ξένων κεφαλαίων τὰς ὁποίας οὗτος ἔχει ὑπ' ὄψιν του».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ἰουλίου 1969.

«Ὡς γνωστὸν ἡ Τεχνικὴ Σχολὴ Λεμεσοῦ ἔχει ἀνάγκην μεγάλου ἀριθμοῦ ραδιοφώνων διαφόρων τύπων διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν μαθητῶν τοῦ Τμήματος Ραδιοτεχνιτῶν, ἡ ἐξασφάλισις τῶν ὁποίων θὰ ἀπαιτήσῃ μεγάλην δαπάνην διὰ τὸ Δημόσιον,

'Επειδή πλεῖστα ραδιόφωνα διαφόρων τύπων παραδίδονται ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν των εἰς τὰ Ταχυδρομεῖα διὰ νὰ καταστραφοῦν, ἡ δὲ καταστροφή των οὐδεμίαν οὐσιαστικὴν δημοσίαν ὠφέλειαν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(α) 'Εμελετήθη ἢ μὴ μέχρι σήμερον ἡ δυνατότης παραχωρήσεως εἰς τὰς Τεχνικάς μας Σχολὰς τοῦ ἀναγκαίου ἀριθμοῦ ραδιοφώνων διαφόρων τύπων ἐκ τῶν παραδιδομένων εἰς τὰ Ταχυδρομεῖα πρὸς καταστροφήν, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ χρησιμεύσουν ταῦτα ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν μαθητῶν των ;

(β) 'Εὰν δυνάμει τῆς κειμένης νομοθεσίας ἀποκλείεται ἡ τοιαύτη παραχώρησις, ὑπάρχει ἢ μὴ ἡ πιθανότης νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ τροποποίησις τῆς σχετικῆς Νομοθεσίας εἰς τρόπον ὥστε τὰ παραδιδόμενα εἰς τὰ Ταχυδρομεῖα ραδιόφωνα νὰ παραδίδωνται εἰς τὰς Τεχνικάς μας Σχολὰς μὲ ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν μαθητῶν των» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν 'Ιουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην 'Ιουλίου 1969.

«'Εν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ὁδὸς ἡ ὁδηγοῦσα ἐξ 'Αμμοχώστου εἰς τὴν Μονὴν 'Αποστόλου 'Ανδρέου εὑρίσκεται εἰς κακὴν κατάστασιν λόγῳ τῶν διεξαγομένων ἀπὸ μακροῦ ἐργασιῶν πρὸς διαπλάτυνσιν καὶ εὐθυγράμμισίν της—μὲ ἀποτέλεσμα εἰς δεκάδας ὁλοκλήρους τμημάτων τῆς ὁδοῦ νὰ δημιουργῶνται κενὰ καὶ χωματόδρομοι—καὶ δοθέντος ὅτι ἡ διαδικασία πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ὅλου ἔργου ἀναμένεται ὅτι θὰ τερματισθῇ μετὰ τριετίαν, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις ἐπισπεύσεως τοῦ ρυθμοῦ τῆς ὅλης ἐπιτελουμένης ἐργασίας, δεδομένου ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ὁδὸς ἀποτελεῖ σημαντικὴν καὶ μοναδικὴν ὁδικὴν ἀρτηρίαν ὁδηγοῦσαν πρὸς τὴν Μονὴν 'Αποστόλου 'Ανδρέου, ἥτις συγκεντρώνει δεκάδας χιλιάδας ἐπισκεπτῶν καὶ τουριστῶν ἐτησίως, τόσον ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς ὅσον καὶ ἐκ τῆς ξένης».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν 'Ιουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην 'Ιουλίου 1969.

«Δεδομένου ὅτι τόσον ἡ κοινότης Ριζοκαρπάσου ὅσον καὶ ὁλόκληρος ἡ χερσόνησος Καρπασίας μαστίζεται ὑπὸ τῆς μεταναστεύσεως, ὡς ἐκ τῆς σταθερᾶς οἰκονομικῆς δυσπραγίας, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν εἰς τὸ γενικώτερον πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀνελίξεως τῆς περιοχῆς γενικώτερον καὶ τῆς κωμοπόλεως εἰδικώτερον, κατηρτίσθησαν σχέδια ἐνθαρρύνσεως τῆς κτηνοτροφίας, οἰκοσίτου, νομαδικῆς καὶ μεικτῆς, ὡς εἶναι καὶ τὸ αἴτημα τῶν κατοίκων της».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην 'Ιουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην 'Ιουλίου 1969.

«'Υπὸ ἐπαγγελματιῶν αὐτοκινητιστῶν διατυποῦνται συχνῶς παράπονα διὰ τὴν ἔκδοσιν πολλῶν ἀδειῶν κυκλοφορίας ἐπιβατικῶν ὀχημάτων εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ πρόσωπα μὴ δικαιούμενα τοιούτων ἀδειῶν.

Δι' αὐτὸ ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς πόσαι νέαι ἄδειαι κυκλοφορίας ἐπιβατικῶν ὀχημάτων ἐξεδόθησαν ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου νόμου καὶ βάσει ποίων κριτηρίων παρεχωρήθησαν καὶ παραχωροῦνται αἱ ἄδειαι αὐταί».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἰουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Ἰουλίου 1969.

«Εἰς Ἀμμόχωστον ἐσημειώθη τὰς τελευταίας ἡμέρας σειρὰ ἐκρήξεων βομβῶν, μία δὲ ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ Δημοτικὸν στάδιον κατὰ τὴν διάρκειαν πολιτιστικῆς ἐκδηλώσεως τῆς Ἐνιαίας Δημοκρατικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, μὲ κίνδυνον νὰ προκαλέσῃ πολλὰ θύματα.

Ἡ ἐπίσημος ἀνακοίνωσις ἐπὶ τῶν νέων αὐτῶν βανδαλιστικῶν ἐκδηλώσεων περιωρίσθη εἰς λακωνικὴν διατύπωσιν τοῦ γεγονότος.

Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα ἔχει λάβει ἢ προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ νὰ πατάξῃ ἀποτελεσματικῶς καὶ ἀμειλίκτως τὴν ἐγκληματικὴν αὐτὴν δραστηριότητα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ἰουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Ἰουλίου 1969.

«Τὰ ἀρδευτικὰ ἔργα τοῦ χωρίου Τύμπου (α) Ἀρδευτικὸς Σύνδεσμος τρεχάτου νεροῦ, (β) Ἀρδευτικὸν Τμῆμα Ἀριθμ. 1, καὶ (γ) Ἀρδευτικὸν Τμῆμα ἀριθμ. 2, ἔχουν ἐπηρεασθῆ εἰς τοιοῦτον σημεῖον καταστροφῆς ὑπὸ ἔργων τὰ ὁποῖα ἔχουν γίνει ὑπὸ τῆς «Σκυροποιΐας Γιαλλιᾶ» εἰς τὴν ὁποίαν ἐδόθησαν προνόμια χρησιμοποιήσεως ὑλικῶν τοῦ ποταμοῦ, λόγῳ τῶν ὁποίων ἡ κοίτη τοῦ ποταμοῦ Γιαλλιᾶ ἐχαμήλωσε, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν καταστροφὴν τῶν ἀναφερθέντων ἀρδευτικῶν ἔργων πρὸς μεγάλην ζημίαν τῶν κατοίκων Τύμπου.

Διαβήματα γενόμενα ὑπὸ τῆς κοινότητος τοῦ χωρίου ἔμειναν ἄνευ ἀποτελέσματος μέχρι σήμερον.

Ἡ διόρθωσις ποὺ χρειάζεται νὰ γίνῃ εἶναι ἐπείγουσα, διότι μὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ χειμῶνος ἡ κατάστασις θὰ ἐπιδεινωθῆ πρὸς ἀνεπανόρθωτον ζημίαν ὁλοκλήρου τῆς Κοινότητος.

Ἐρωτῶμεν τοὺς ἁρμοδίους τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἀναμένομεν μίαν ἀπάντησιν, τί καὶ πῶς σκέπτεται ἡ Κυβέρνησις νὰ πράξῃ πρὸς θεραπείαν αὐτῆς τῆς καταστάσεως διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τοὺς παθόντας οἱ ὁποῖοι πάσχουν ἐξ ὑπαιτιότητος ἄλλων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ἰουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Ἰουλίου 1969.

«Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ θέμα τῆς ἀνεγέρσεως κρατικῆς βιβλιοθήκης, ἐὰν συγκεκριμένως ἐξεπονήθησαν τὰ κατάλληλα ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια, καὶ πότε ἐν πάσῃ περιπτώσει προβλέπεται ὅτι θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἔναρξις κατασκευῆς τοῦ ὅλου ἔργου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἰουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Ἰουλίου 1969.

«Σημαντικαὶ ἐκτάσεις γῆς καλλιεργησίμου καὶ μὴ τόσον ἰδιωτικῆς ὅσον καὶ Κυβερνητικῆς παρεσύρθησαν ὑπὸ τῶν καταρρακτωδῶν βροχῶν καὶ τῶν ὁρμητικῶν ποταμῶν διαρκοῦντος τοῦ παρελθόντος χειμῶνος.

"Εχων ὑπ' ὄψιν μου κυρίως τὸν ποταμὸν Σερράχην ὅπου εἰς ἀρκετὰ σημεῖα τὰ ρεύματα παρέσυραν τοιαύτην ἔκτασιν γῆς οὕτως ὥστε ἡ κοίτη τοῦ ποταμοῦ νὰ διευρυνθῇ σημαντικῶς καὶ μὲ τὸν φόβον ὅτι εἰς μελλοντικοὺς βαρεῖς χειμῶνας δυνατὸν νὰ παρασυρθῇ καὶ ἄλλη ἔκτασις γῆς, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν :

(α) Πῶς ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ πρόβλημα τοῦτο.

(β) Κατὰ πόσον μελετᾶται ἡ ἐκβάθυνσις ὡρισμένων μερῶν τῶν ποταμῶν, καὶ

(γ) ἐὰν ὑπάρχῃ σκέψις ἀποκαταστάσεως τόσον τῆς ἀπολεσθείσης καλλιεργησίμου γῆς ὅσον καὶ τῆς δημιουργίας νέας τοιαύτης».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἰουλίου 1969, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Ἰουλίου 1969.

«Ἡ κοινότης Ἀκακίου ἀντιμετωπίζει σοβαρώτατον πρόβλημα λόγῳ τῆς καταρρεύσεως τῆς γεφύρας ἔξωθι καὶ δυτικῶς τοῦ χωρίου κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα.

Οἱ κάτοικοι Ἀκακίου διὰ νὰ μεταβοῦν εἰς τοὺς ἀγρούς των εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν δυτικῶς τοῦ χωρίου ἐχρησιμοποίουν εἰς πολὺ μεγάλον βαθμὸν τὴν καταστραφεῖσαν γέφυραν. Τώρα εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ χρησιμοποιοῦν διὰ μεγάλην ἀπόστασιν τὸν κυρίως δρόμον Λευκωσίας—Μόρφου. Λόγῳ τῆς μεγάλης κινήσεως εἰς τὸν δρόμον τοῦτον δημιουργεῖται μεγάλος κίνδυνος διὰ τοὺς χωρικοὺς καὶ τὰ ζῶα των καὶ ταυτοχρόνως πρόβλημα διὰ τὴν τροχαίαν.

Ἐπίσης ἡ συντήρησις τοῦ δρόμου ὅστις διέρχεται διὰ μέσου τοῦ χωρίου Ἀκακίου ἦτο ὑποχρέωσις τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐθεωρεῖτο δρόμος τῶν Δημοσίων Ἔργων. Μετὰ τὴν διέλευσιν τοῦ δρόμου Λευκωσίας—Μόρφου ἔξωθι τοῦ χωρίου ὁ δρόμος αὐτὸς ἐγκατελείφθη χωρὶς νὰ ἐπιδιορθώνεται καὶ σὺν τῷ χρόνῳ καταστρέφεται.

Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις μελετᾷ τὸ θέμα ἐπισκευάσεως τῆς γεφύρας αὐτῆς καθὼς καὶ τοῦ δρόμου ὅστις διέρχεται μέσῳ τοῦ χωρίου».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ τοῦ περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ Ἀνακτήσεως Φόρων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969, λόγῳ τῆς ἐκφρασθείσης ἐπιθυμίας τῶν Μελῶν ὅπως τοὺς παρασχεθῇ χρόνος νὰ μελετήσουν ἐπισταμένως τὰς Ἐκθέσεις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐπίσης θὰ ἀναβάλω διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τὴν ἔγκρισιν τῆς Γνωστοποιήσεως δυνάμει τῶν περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Κανονισμῶν.

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δὲν ὑπάρχουν Νομοσχέδια ἢ Ἔγγραφα πρὸς κατάθεσιν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Προχωροῦμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχει τὸ θέμα τὸ ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου καὶ τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν περικοπὴν ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνομβρίας.

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει ἤδη ἀγορεύσει ἐπὶ τοῦ θέματος. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἀγορεύσουν.

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Τὸ θέμα ποὺ ἐνέγραψε γιὰ συζήτηση ὁ συνάδελφος κ. Χατζηχάρος ἔχει δυὸ σοβαρὲς πλευρές.

Ἡ μιὰ πλευρὰ εἶναι ὁ Νόμος περὶ Ταμείου Ἀνομβρίας ἢ Προνοίας ποὺ ἡ Βουλὴ ἔχει ψηφίσει πρὶν 4 χρόνια. Ἂν δηλαδὴ αὐτὸς ὁ Νόμος ὑπῆρξεν εὐεργετικὸς ἢ καταστροφικὸς καὶ ἄδικος γιὰ τοὺς σιτοπαραγωγούς.

Ἡ ἄλλη πλευρὰ εἶναι ἡ ἀπόφαση τῆς Κυβέρνησης—τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου—νὰ περικόψη φέτος γιὰ τὸ Ταμεῖο Ἀνομβρίας 1½ μὶλ γιὰ κάθε ὀκὰ σιταριοῦ καὶ 1 μὶλ γιὰ τὸ κριθάρι. Δηλαδὴ ἂν εἶναι δικαιολογημένο ἢ μεγάλο αὐτὸ τὸ ποσοστὸ περικοπῆς ἀπὸ τὰ σιτηρά.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτο ζήτημα δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καμμιὰ ἀμφιβολία ὅτι ὁ Νόμος περὶ Ταμείου Ἀνομβρίας ὑπῆρξεν εὐεργετικὸς γιὰ τοὺς σιτοπαραγωγούς.

Μέσα στὰ τέσσερα χρόνια εἴχαμε δυὸ ἀνομβρίες μὲ σοβαρὲς καταστροφὲς στὴ σιτοκαλλιέργεια. Μιὰ τὸ 1966 καὶ ἄλλη τὸ 1968.

Ἀπὸ τὴν περικοπὴ τῶν μίλς τῶν παραγωγῶν τὸ ταμεῖο συγκέντρωσε τὸ 1965 £115.000 περίπου. Ἀπὸ τὸ ποσὸν αὐτὸ χρησιμοποιήθηκαν στὴν ἀνομβρία τοῦ 1966 £90.000. Ἡ Κυβέρνηση παραχώρησε ἄλλες £30.000 καὶ βοηθήθησαν 5,000 σιτοπαραγωγοὶ σὲ 59 χωριά. Τὸ 1968 ὑπῆρχε στὸ Ταμεῖο ποσὸν £113.000. Ἡ Κυβέρνηση παραχώρησε ἄλλες £200.000 καὶ συνολικὰ βοηθήθησαν 8,000 σιτοπαραγωγοὶ σὲ 125 χωριά, 6,100 Ἕλληνες καὶ 1,900 Τοῦρκοι.

Ἀσφαλῶς ἡ βοήθεια δὲν ἦταν μεγάλη. Ὅμως γι' αὐτὲς τὲς χιλιάδες τῶν σιτοπαραγωγῶν αὐτὴ ἡ βοήθεια ὑπῆρξε μιὰ καλὴ ἀνακούφιση, γιατὶ πληρώθησαν μερικὰ στοιχειώδη ἔξοδά τους γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ συνεχίσουν τὲς καλλιέργειές τους.

Λέγεται τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ὑπῆρχαν περιοχὲς καὶ χωριὰ ποὺ ἐνῶ πληρώνουν στὸ Ταμεῖο δὲν θὰ πάρουν καμμιὰ φορὰ βοήθεια. Ἀσφαλῶς ἂν τὸ ποσοστὸ καταστροφῆς γιὰ τὴν παροχὴ βοηθείας ἦταν λιγώτερο τῶν 70%, τὸ Ταμεῖο θὰ βοηθοῦσε περισσοτέρους σιτοπαραγωγούς. Ὅμως, βασικά, στὰ Ταμεῖα Προνοίας ἔτσι γίνεται πάντοτε. Εἶναι Ταμεῖα ἀλληλεγγύης καὶ ἀλληλοβοηθείας. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παίρνουν πάντοτε βοήθειαν ὅλοι οἱ ἀσφαλισμένοι. Ὑπάρχουν γιὰ παράδειγμα ἀμπελουργοὶ ποὺ γιὰ 15 τώρα χρόνια ἀσφαλίζουν τὰ σταφύλια τους ἔναντι τοῦ χαλαζιοῦ καὶ ὅμως δὲν ἔχουν πάθει σχεδὸν καμμιὰ χρονιὰ καταστροφή. Πληρώνουν ὅμως μετοχές. Καὶ ὑπάρχουν ἄλλοι ἀμπελουργοὶ ποὺ σχεδὸν κάθε χρόνο ἔχουν καταστροφὲς ἀπὸ τὸ χαλάζι. Πάνω στὴν ἴδια βάση λειτουργοῦν καὶ ὅλα τὰ Ταμεῖα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὸ Ταμεῖον Ἀνομβρίας.

Τὸ συμπέρασμα στὸ ὁποῖο πρέπει νὰ καταλήξουμε εἶναι ὅτι, παρὰ τὲς ἐλλείψεις του, τὸ Ταμεῖο Ἀσφαλείας ἢ τὸ Ταμεῖο Ἀνομβρίας ὠφέλησε καὶ βοήθησε τοὺς σιτοπαραγωγοὺς σὲ δυὸ πολὺ δύσκολες χρονιὲς ποὺ εἴχαμεν ἀνομβρία. Καὶ ὀρθὰ ἐνήργησεν ἡ Βουλή, ποὺ ἱκανοποίησε μὲ τὴν ψήφιση τοῦ νόμου ἕνα αἴτημα τῶν σιτοπαραγωγῶν, παρὰ τὲς ἐλλείψεις ποὺ εἶχεν αὐτὸς ὁ Νόμος καὶ τὲς παρατηρήσεις ποὺ ἔκαμαν οἱ Ἀγροτικὲς Ὀργανώσεις.

Εἶναι εὐχάριστο τὸ γεγονὸς καὶ ἐκφράζουμε τὴν ἱκανοποίησή μας ἀπὸ τὴ δήλωση τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Γεωργίας ὅτι ἔχει ἑτοιμασθῆ τώρα ὁλοκληρωμένο σχέδιο Ἀσφαλείας τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων, ποὺ αὐτὲς τὲς μέρες θὰ δοθῆ στὲς ἀγροτικὲς ὀργανώσεις γιὰ νὰ ἐκφέρουν τὲς ἀπόψεις των.

Μέσα στὸ σχέδιο αὐτὸ περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀσφάλεια τῶν σιτηρῶν ἔναντι τῆς ἀνομβρίας. Ἔτσι, παρὰ τὴν καθυστέρηση ποὺ σημειώθηκε, ἱκανοποιεῖται ἕνα βασικὸ αἴτημα τῶν ἀγροτῶν γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ ὁλοκληρωμένου Ταμείου Ἀσφαλείας τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων.

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔθιξε καὶ τὸ ποσοστὸ τῆς περικοπῆς ποὺ γίνεται φέτος γιὰ τὸ Ταμεῖο Ἀνομβρίας. Συμφωνοῦμε μὲ τὸν κ. Χατζηχάρο ὅτι τὸ 1½ μὶλ κατ' ὁκὰν γιὰ τὸ σιτάρι καὶ τὸ 1 μὶλ γιὰ τὸ κριθάρι εἶναι ψηλὸ ποσοστὸ γιὰ βοήθεια μόνο στὴν ἀνομβρία. Αὐτὸ σημαίνει 3% πάνω στὲς τιμὲς τῶν σιτηρῶν, μόνο γιὰ βοήθεια στὴν ἀνομβρία.

Ὅταν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ τιμὲς γιὰ τοὺς γεωργοὺς δὲν καλύπτουν τὸ ψηλὸ κόστος παραγωγῆς, καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ φετεινὴ παραγωγὴ δὲν εἶναι τόσον καλὴ ὅσον ἀνεμένετο, τὸ ποσοστὸν αὐτὸ εἶναι ψηλὸ καὶ ἐπιβάλλεται νὰ ἐφαρμοστῆ καὶ φέτος ἡ ἀπόφαση ποὺ ἔπαιρνε ἄλλα χρόνια τὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιο γιὰ 1 μὶλ τὴν ὁκὰ γιὰ τὸ σιτάρι καὶ ½ μὶλ τὴν ὁκὰ γιὰ τὸ κριθάρι. Αὐτὴ πρέπει νὰ εἶναι ἡ πιὸ ὀρθὴ καὶ δίκαιη διαδικασία ὅσον ἀφορᾷ τὴν περικοπὴ τῶν μίλς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν θὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν ὠφελιμότητα τοῦ Νόμου οὔτε εἰς τὸ ἐὰν ὁ Νόμος αὐτὸς ἐξυπηρετεῖ πραγματικὰ τοὺς παραγωγούς. Διότι αἱ ἀπόψεις μας εἶναι κατατεθειμέναι εἰς τὴν Βουλήν. Θὰ ἀσχοληθῶ ὅμως μὲ μερικὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα ἔθιξεν ὁ κ. Χατζηχάρος καὶ μὲ ἄλλα σημεῖα τὰ ὁποῖα ἔθιξεν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Γεωργίας εἰς τὴν ἀπάντησίν του πρὸς τὸν κ. Χατζηχάρον.

Τὸ Ταμεῖον Προνοίας διὰ τοὺς πληγέντας ἐκ τῆς ἀνομβρίας γεωργούς, ὅπως ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ, εἶναι καὶ δίκαιον καὶ κοινωνικὸν μέτρον.

Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι τὸ νὰ πληρώνουν ὅλοι διὰ νὰ ἀποζημιώνωνται ὅσοι ὑφίστανται ζημίαν εἶναι ὀρθὸν καὶ δίκαιον. Ἀλλὰ ὤφειλεν καὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀντικρύσῃ εὐρύτερον τὸ θέμα. Δηλαδὴ ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ὑπάρχει μία τάξις σιτοπαραγωγῶν ἡ ὁποία ὑφίσταται ζημίας ἀπὸ τὴν ἀνομβρίαν καὶ ἄλλη τάξις σιτοπαραγωγῶν ἡ ὁποία ὑφίσταται ζημίας ἀπὸ διαφόρους θεομηνίας καὶ ἄλλας καταστροφὰς ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεώς της. Ἐνῶ ὅλοι οἱ σιτοπαραγωγοὶ πληρώνουν—καὶ σύμφωνα μὲ τὴν ἐφετεινὴν φορολογίαν 10% ἐπὶ τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματός των—ἐν τούτοις δὲν ἀποζημιώνονται ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ὑφίστανται ζημίας προερχομένας ἐκ θεομηνιῶν ἢ ἄλλων αἰτίων ἀνεξαρτήτως τῆς θελήσεώς των.

Ὑπεστηρίξαμεν πάντοτε ὅτι τὸ Ταμεῖον αὐτὸ ἔπρεπε νὰ εἶναι πλέον εὐρὺ διὰ νὰ μὴ καλύπτῃ μόνον τὰς ζημίας ἐκ τῆς ἀνομβρίας αἱ ὁποῖαι, κατὰ τὴν ἄποψίν μας, δὲν καλύπτονται πλήρως. Ὡς ἔχει σήμερον τὸ Ταμεῖον τοῦτο εἰς τὴν οὐσίαν δὲν εἶναι Ταμεῖον Προνοίας ἀλλὰ Ταμεῖον τὸ ὁποῖον προσφέρει κάποιαν βοήθειαν. Εἰς τὴν πραγματικότητα ὅμως ἔπρεπε νὰ ὑπάρξῃ Ταμεῖον Προνοίας

πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν σιτοπαραγωγῶν καὶ εἰς τὲς καλὲς χρονιές. Διότι ἐκεῖ ποὺ μποροῦμεν νὰ ἐνισχύσωμεν τὸν σιτοπαραγωγὸν εἶναι περισσότερον εἰς τὴν καλὴν χρονιὰν καὶ ὄχι κατὰ τὴν ἀνομβρίαν. Διότι κατὰ τὴν ἀνομβρίαν δὲν μποροῦμεν νὰ δώσωμεν τίποτε περισσότερον ἀπὸ μίαν μικρὰν βοήθειαν. Ἐνῶ εἰς τὴν καλὴν χρονιάν, ὅταν οἱ πλεῖστοι γεωργοὶ ἔχουν μίαν καλὴν ἐσοδείαν καὶ κατὰ συνέπειαν κάποιον καλὸ εἰσόδημα, μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς πλήττονται ἀπὸ χαλάζι ἢ ἀπὸ ὁποιανδήποτε ἄλλην θεομηνίαν καὶ ὑφίστανται τεραστίαν καταστροφήν. Διὰ τοῦτο ἡ ἐπιμονή μας ἦτο καὶ εἶναι ὅπως τὸ Σχέδιον περιλάβῃ ὅλας τὰς θεομηνίας, ὥστε τοὐλάχιστον εἰς τὲς καλὲς χρονιὲς νὰ διαφυλάσσωμεν τὸν γεωργὸν καὶ νὰ τοῦ ἐξασφαλίζωμεν ἕνα ἱκανοποιητικὸν εἰσόδημα.

Ἐλπίζω ὅτι ἡ δήλωσις ἡ ὁποία ἔγινεν ἀπὸ τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Γεωργίας, ὅτι συντόμως θὰ ἔχωμεν Σχέδιον ποὺ νὰ καλύπτῃ ὅλας τὰς ζημίας, νὰ ἀφορᾷ Σχέδιον πραγματικῶς ἐξυπηρετικὸν διὰ τὸν κάθε γεωργὸν καὶ νὰ κατατεθῇ συντόμως εἰς τὴν Βουλήν.

Ἤθελα ὅμως νὰ ἀναφερθῶ καὶ εἰς τὸ 1½ μὶλ τὸ ὁποῖον περικόπτεται ἀπὸ τὸ σιτάρι καὶ τὸ 1 μὶλ τὸ ὁποῖον περικόπτεται ἀπὸ τὸ κριθάρι.

Ἀνέφερα προηγουμένως ὅτι ὁ γεωργὸς φορολογεῖται διὰ ποσοστοῦ περίπου 10% ἐπὶ τοῦ καθαροῦ του εἰσοδήματος διὰ νὰ λάβῃ μίαν ἐλαχίστην βοήθειαν εἰς περίπτωσιν ἀνομβρίας μόνον. Ἡ περικοπὴ τοῦ 1½ μὶλ ἐκ τοῦ σίτου καὶ τοῦ 1 μὶλ ἐκ τῆς κριθῆς ἀναλογεῖ πρὸς 3% ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος. Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἕνας γεωργὸς ἔχῃ ἀκαθάριστον εἰσόδημα £1.000, ἕκαστος δύναται νὰ διαπιστώσῃ ὅτι τὸ εἰσόδημα τοῦτο, ἀφαιρουμένων ὅλων τῶν ἐξόδων, ὑποβιβάζεται εἰς £400. Ἄρα τὸ 3% εἰς μίαν πολὺ καλὴν χρονιὰν ἀντιστοιχεῖ πρὸς 8 ἢ 10% ἐπὶ τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος τοῦ γεωργοῦ. Ἀσφαλῶς εἶναι πολὺ ὑψηλὴ ἡ φορολογία αὕτη διὰ τὸν γεωργόν, διότι καμμία τάξις δὲν πληρώνει 10% ἐπὶ τοῦ καθαροῦ της εἰσοδήματος διὰ νὰ λαμβάνῃ ἁπλῶς μίαν βοήθειαν.

Ἀλλά, διὰ νὰ ἀποκαταστήσω τὴν ἀλήθειαν ὡς πρὸς τὸ εἰσόδημα τῶν γεωργῶν, λαμβάνω ὡρισμένους ἀριθμοὺς οἱ ὁποῖοι ἀνεφέρθησαν εἰς τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Γεωργίας. Ἀναφέρεται ὅτι ὁ γεωργός, ὁ ὁποῖος πληρώνει £30 εἰς τὸ Ταμεῖον αὐτό, ἔχει εἰσόδημα £2.000. Ἀσφαλῶς κάποιο λάθος ἔγινεν εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ εἰσοδήματος τοῦ γεωργοῦ. Διότι ἐὰν ὑπολογίσωμεν τὸ 3% ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος, θὰ ἴδωμεν ὅτι αἱ £30 ἀντιστοιχοῦν μόνον εἰς εἰσόδημα £1.000. Τώρα, βέβαια, ἐὰν ὁ κ. Χατζηχάρος ἀνεφέρθη εἰς τὸ ποσὸν τῶν £80, τοῦτο ἴσως νὰ ἀντιπροσωπεύῃ περιπτώσεις ὡρισμένων γεωργῶν, οἱ ὁποῖοι πιθανὸν νὰ μετρῶνται εἰς τὰ δάκτυλα τῶν χειρῶν μας ἢ ἄλλων τσιφλικάδων ἢ ἐπιχειρηματιῶν.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι τὸ εἰσόδημα τοῦ σιτοπαραγωγοῦ, ὡς προκύπτει ἀπὸ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα συνεκεντρώσαμεν ἐκ μελετῶν εἰς τὰς ὁποίας προέβημεν, εἶναι χαμηλότερον ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς τοὺς ὁποίους ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Γεωργίας δίδει εἰς τὴν ἀπάντησίν του. Καὶ ὑπολογίζομεν ὅτι τὸ εἰσόδημα ἑνὸς σιτοπαραγωγοῦ τῆς Μεσαορίας, ἡ ὁποία ἔχει καλὴν ἀπόδοσιν εἰς μίαν καλὴν χρονιάν, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς £1.000.

Διὰ τοῦτο ἐπιμένομεν ὅτι ἐπὶ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος £1.000 ἡ περικοπὴ £30 εἶναι ὑπερβολικὸν ποσόν, νοουμένου μάλιστα ὅτι τὸ εἰσόδημα δὲν εἶναι σταθερὸν κάθε χρόνον.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀναθεωρήσῃ τὴν ἀπόφασίν της. Νὰ λαμβάνῃ ἓν ἐλάχιστον ποσὸν ἀπὸ τὸν σιτοπαραγωγόν, τὸ ὁποῖον θὰ εἶναι ἀρκετὸν διὰ παροχὴν βοηθείας πρὸς ὅσους πιθανὸν νὰ ὑποστοῦν ζημίαν ἐκ τῆς ἀνομβρίας.

Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ διαφωνήσω πρὸς τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Γεωργίας καὶ ὡς πρὸς ἓν ἄλλο σημεῖον τῆς ἀπαντήσεώς του. Ἀνεφέρθη ὅτι τὸ περικοπτόμενον ποσὸν δὲν ἀφαιρεῖται ἀπὸ τὸ εἰσόδημα τοῦ γεωργοῦ, ἀλλὰ ἐκ τῆς ἐπιχορηγήσεως καὶ ὅτι ἡ ἐπιχορήγησις εἶναι ἓν κοινωνικὸν μέτρον.

'Ασφαλῶς εἶναι ἓν κοινωνικὸν μέτρον ἡ ἐπιχορήγησις, ἀλλὰ εἶναι ἓν κοινωνικὸν μέτρον τὸ ὁποῖον ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ αὐξήσῃ τὸ εἰσόδημα τοῦ ἰδίου τοῦ σιτοπαραγωγοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι πολὺ χαμηλόν, ὅπως παραδέχεται ἡ Κυβέρνησις. "Αρα ἡ ἐπιχορήγησις δίδεται διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὸ εἰσόδημα τοῦ σιτοπαραγωγοῦ καὶ κατ' οὐσίαν ἀποτελεῖ εἰσόδημα τοῦ σιτοπαραγωγοῦ. Δὲν δύναται ἐπομένως νὰ εὐσταθήσῃ ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι τὸ 1½ μίλ καὶ τὸ 1 μίλ διὰ τὸν σῖτον καὶ τὴν κριθὴν δὲν περικόπτονται ἀπὸ τὸ εἰσόδημα τοῦ γεωργοῦ, ἀλλ' ἁπλῶς ἀπὸ τὴν ἐπιχορήγησιν.

Διότι πιθανὸν καὶ ἄλλαι τάξεις νὰ λαμβάνουν ὡρισμένα βοηθήματα ὑπὸ ἄλλας μορφάς, ὡς ἐπὶ παραδείγματι δέκατον τρίτον μισθὸν ἢ ὁ,τιδήποτε ἄλλο τὸ ὁποῖον λαμβάνει ἕνας ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ἢ τὸ τιμαριθμικὸν ἐπίδομα τὸ ὁποῖον λαμβάνει ὁ Κυβερνητικὸς ὑπάλληλος.

Δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ τιμαριθμικὸν ἐπίδομα δὲν ἀποτελεῖ πράγματι μισθὸν τοῦ Κυβερνητικοῦ ὑπαλλήλου. Διότι ἡ Κυβέρνησις, ἀναγνωρίζουσα τὴν ἀνάγκην νὰ ἐνισχύσῃ τὸν Κυβερνητικὸν ὑπάλληλον λόγῳ τῆς ἀνόδου τοῦ τιμαριθμικοῦ δείκτου καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς αὐξήσεως τῶν ἐξόδων του, δίδει εἰς αὐτὸν τὸ τιμαριθμικὸν ἐπίδομα. "Αρα εἶναι τοῦτο συμπλήρωμα τοῦ μισθοῦ του. Εἶναι μέρος τοῦ μισθοῦ του καὶ δὲν μποροῦμεν νὰ τοῦ τὸ ἀφαιρῶμεν κατὰ βούλησιν, ἰσχυριζόμενοι ὅτι δὲν ἀποτελεῖ μέρος τοῦ εἰσοδήματος τοῦ Κυβερνητικοῦ ὑπαλλήλου διότι εἶναι τιμαριθμικὸν ἐπίδομα.

Τὸ ἴδιον ἀσφαλῶς ἰσχύει καὶ διὰ τὸν σιτοπαραγωγόν. 'Η ἐπιχορήγησις πρέπει νὰ θεωρῆται μέρος τοῦ εἰσοδήματος τοῦ γεωργοῦ, καὶ ὄχι ἀνεξάρτητος, διὰ νὰ μὴ δύναται ἡ Κυβέρνησις ὁσάκις θέλῃ νὰ ἀφαιρέσῃ ἓν ποσὸν ἐκ τοῦ εἰσοδήματος τοῦ γεωργοῦ νὰ τὸ ἀφαιρῇ μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι εἰσόδημα τοῦ γεωργοῦ, ἀλλὰ εἶναι χρήματα τὰ ὁποῖα πληρώνει ἡ ἰδία. Αὐτὰ ἤθελα νὰ εἴπω.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

'Αντιλαμβάνομαι ὅτι ὁ κ. Χατζηχάρος ἐπιθυμεῖ νὰ δευτερολογήσῃ.

'Ο κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνω, ὅσοι ἔχετε ἐνδιαφέρον δι' ἓν γεωργικὸν ζήτημα, νὰ παραμείνετε ἐντὸς τῆς αἰθούσης αὐτῆς.

Λυποῦμαι διότι ἡ προηγουμένη μου ὁμιλία δὲν ἔχει παρακολουθηθῆ καὶ δὲν ἔχει ἀκουσθῆ γενικῶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Νὰ ἐπαναλάβω τὴν ἰδίαν ὁμιλίαν δὲν μοῦ φαίνεται ὅτι ἀξίζει. 'Αλλὰ ὡρισμένα πράγματα τὰ ὁποῖα ἐθίγησαν ἀπὸ τοὺς προηγουμένους ἀγορητάς, καὶ ἰδίως ἀπὸ τὸν κ. Χαμπῆν Μιχαηλίδην, χρήζουν ἀπαντήσεως ἐκ μέρους μου.

Δὲν παύω νὰ πιστεύω, καὶ μαζί μου ὅσοι θέλουν νὰ βλέπουν τὰ πράγματα ὅπως εἶναι, ὅτι τὸ ὑπάρχον σχέδιον διὰ τὴν ἀνομβρίαν ὄχι μόνον εἶναι ἄδικον ἀλλὰ ἀδικώτατον. Δὲν πρόκειται περὶ τῆς βοηθείας ποὺ προσφέρουν ὅλοι οἱ γεωργοί, δηλαδὴ διὰ £5, διὰ £2, διὰ £10. Πρόκειται διὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα περικόπτονται καθημερινῶς ἐνῶ ἡ ἀλήθεια, ἡ ὁποία καταμαρτυρεῖται ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων, εἶναι ὅτι μόνον ὡρισμένη περιοχὴ τῆς Κύπρου εἶναι δυνατὸν νὰ πάθῃ μίαν ζημίαν ἀπὸ τὴν ἀνομβρίαν πέραν τοῦ 70%. 'Εκεῖνοι οἱ ὁποῖοι πληρώνουν αὐτὰ τὰ μεγάλα ποσά, καὶ θὰ πληρώνουν διὰ χρόνια ἐὰν δὲν τροποποιηθῇ αὐτὸς ὁ Νόμος, δὲν συμφωνοῦν ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ καταβάλλουν τόσα ποσὰ διὰ νὰ εὐεργετῆται μόνον μία μικρὰ περιοχή. Τοῦτο, δέ, ὄχι διότι

δὲν θέλουν νὰ βοηθηθῇ αὐτὴ ἡ περιοχὴ εἰς τοιαύτας περιπτώσεις, ἀλλὰ διότι ἴσως ὑπάρχει ἄλλος τρόπος διὰ νὰ βοηθηθῇ. Ἐπιμένω ὅτι τὰ 4/5 τῶν γεωργῶν ὅλης τῆς Κύπρου εἶναι ἀδύνατον νὰ εὐεργετηθοῦν ποτὲ δι' οἱασδήποτε βοηθείας δυνάμει τοῦ Νόμου τούτου.

Ἐλέχθη ὅτι τόσα χωρία ἔλαβον βοήθειαν ἀπὸ τὸ Ταμεῖον, τὸ ὁποῖον ἐδημιουργήθη ἀπὸ αὐτὴν τὴν περικοπὴν τοῦ 1½ καὶ 1 μίλ, εἰς τὸ ὁποῖον προσέφερε καὶ ἡ Κυβέρνησις. Νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ πῶ ὅτι δὲν ἔγινε καλὴ ἐκτίμησις. Πολλὰ παρατράγουδα ἔχουν γίνει καὶ θὰ διαπιστώσετε τοῦτο, ἐὰν ψάξετε, καὶ εἰς ἐκεῖνα τὰ χωρία ἀκόμη εἰς τὰ ὁποῖα ἐδόθη βοήθεια. Τί γίνεται ὅμως δι' ἐκείνους τοὺς παραγωγοὺς οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχαν 70% ζημίαν, ἀλλὰ εἶχαν 69% ; Αὐτοὶ δὲν ἔλαβον τίποτε. Μήπως αὐτοὶ δὲν εἶναι κατεστραμμένοι ὅλως διόλου;

Ἐπικαλοῦμαι τὴν διαδικασίαν ἡ ὁποία ἠκολουθήθη κατὰ τὴν συζήτησιν, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ψηφισθῇ εἰς Νόμον αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἔγιναν πολλαὶ συνεδριάσεις καὶ ἀνεπίσημοι καὶ ἐπίσημοι. Ἡ Π.Ε.Κ., ἡ ὁποία εἶναι καλλίτερον παντὸς ἄλλου εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ τὰ πράγματα αὐτὰ περὶ τῆς γεωργίας, ἀντετάχθη πολὺ ἀποφασιστικῶς καὶ μὲ πεῖσμα ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ Νομοσχέδιον ἐψηφίσθη διὰ πλειοψηφίας χωρὶς νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν τὰ ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα ἦσαν πολὺ ὀρθά.

Ἐπίσης ἡ ἀπόφασις καὶ ἡ σκέψις τῆς Κυβερνήσεως νὰ τροποποιήσῃ αὐτὸν τὸν Νόμον οὐδὲν ἄλλο σημαίνει εἰμὴ ὅτι ἀναγνωρίζει καὶ αὕτη ὅτι δὲν εἶναι νόμος αὐτὸς ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ εὐσταθήσῃ καὶ νὰ λέγωμεν ὅτι ὑπάρχει εὐνομία. Δὲν εἶναι εὐνομία αὐτή. Ὑπάρχουν συχναὶ ἀνομβρίαι. Ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ βρῇ ἄλλον τρόπον διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὴν κατάστασιν. Δὲν μπορεῖ νὰ φορολογῶνται τὰ 4/5 τῶν γεωργῶν ὅλης τῆς Κύπρου μὲ ὄχι 5 καὶ 10 λίρες ἀλλὰ μεγάλα ποσὰ καὶ διὰ χρόνια ὁλόκληρα καὶ νὰ μὴν ὑπάρχῃ καμμία πιθανότης νὰ εὐεργετηθοῦν, ἔστω καὶ μὲ μικρὰν βοήθειαν, ἀπὸ αὐτὸ τὸ Ταμεῖον. Εἶπα ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις ἀντελήφθη τοῦτο. Εἶναι ἐπομένως ἀνάγκη νὰ τροποποιηθῇ αὐτὸς ὁ Νόμος καὶ ἐν μέρει ἱκανοποιοῦμαι ἀπὸ τὸ ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς προσέθεσεν εἰς τὸ τέλος τῆς ἀπαντήσεώς του ὅτι ἡ Κυβέρνησις σκέπτεται νὰ τὸν τροποποιήσῃ.

Ὑπάρχουν μερικὰ σημεῖα εἰς τὴν ἀπάντησιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τὰ ὁποῖα, πραγματικῶς, ἕνας γεωργὸς δὲν μπορεῖ νὰ διεξέλθῃ χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ μεγάλην ἀγανάκτησιν. Προδίδουν ἄγνοιαν τοῦ ζητήματος καὶ ἀκόμη, δύναται νὰ πῇ κανείς, μῖσος ἐναντίον τοῦ γεωργοῦ Διότι τὸ νὰ ἔρχεται ἓν Ὑπουργεῖον καὶ νὰ μᾶς λέγῃ ὅτι πληρώνει ὅλος ὁ κόσμος διὰ νὰ δοθῇ ἐπιχορήγησις εἰς τὰ σιτηρά, αὐτὸ εἶναι ἄνω ποταμῶν. Ὀφείλει ὁ Προϋπολογισμὸς νὰ βοηθήσῃ. Διὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐξοδεύονται ἀμύθητα ποσὰ εἰς ἔργα τὰ ὁποῖα, τὰς περισσοτέρας φοράς, δὲν ἐνδιαφέρουν καὶ δὲν ἀποσκοποῦν εἰς τὸ νὰ ὠφεληθῇ ὁ γεωργός, ὁ δὲ γεωργὸς δὲν παρεπονήθη ποτέ. Ἐπίσης εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν εἶναι φορολογούμενος καὶ ὁ ἴδιος ὁ γεωργός. Ἄρα, λοιπόν, ἡ ἐπιχορήγησις δὲν δίδεται κατὰ χάριν καὶ δὲν εἶναι ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ καὶ αἱ ἄλλαι τάξεις ποὺ πληρώνουν διὰ νὰ ἐπιχορηγῶνται τὰ σιτηρά. Αὐταὶ αἱ γνῶμαι ποὺ ἐξέφερεν ὁ κ. Ὑπουργὸς νομίζω ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀπαντηθοῦν καὶ νὰ ἀπαντηθοῦν μὲ τρόπον ποὺ νὰ φανῇ ὅτι πραγματικῶς ὀφείλονται εἰς ἄγνοιαν τοῦ ζητήματος ὅλως διόλου.

Ἐν τέλει ἐγὼ ἐξέφερα τὰς ἀπόψεις μου καὶ εἰς τὴν προηγουμένην μου ὁμιλίαν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἰσηγοῦμαι εἶναι, ἐὰν ἡ Βουλὴ θελήσῃ, νὰ κάμῃ καὶ αὐτὴ εἰσηγήσεις ἐπὶ τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα παρέθεσα. Πάντως δὲν μπορῶ νὰ πιέσω κανένα. Ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶχα νὰ πῶ τὰ εἶπα καὶ εἶναι δικαίωμα τοῦ κάθε συναδέλφου νὰ ἐκφέρῃ τὰς ἀπόψεις του, νὰ ἐκφέρῃ τὴν γνώμην του.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει νὰ παρατηρήσῃ κάτι.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Δυὸ λόγια μόνον ἀπὸ τὴ θέση μου θέλω νὰ πῶ. Δὲν θέλω νὰ ἔλθω σὲ ἀντιδικία μὲ τὸν συνάδελφον Χατζηχάρον ἀλλὰ νομίζω ὅτι.....

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Διατὶ αὐτὴ.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Σᾶς παρακαλῶ ὄχι διαλογικὴν συζήτησιν.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Δὲν εἶναι διαλογικὴ συζήτησις.....

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Δυὸ λόγια ἐπιβάλλεται νὰ λεχθοῦν, κ. Πρόεδρε, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἂν ὑπῆρξεν ὁ Νόμος πράγματι εὐεργετικὸς γιὰ τοὺς παραγωγούς.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι ὑπῆρξεν εὐεργετικός.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Κύριε Χατζηχάρο, σᾶς παρακαλῶ, καὶ πάλιν ὄχι διαλογικὴν συζήτησιν. Νομίζω εἶσθε ἀρκετὰ νοήμων διὰ νὰ ἀντιληφθῆτε ὅτι οὐδέποτε συνέβη αὐτὸ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ δὲν πρέπει νὰ συμβῇ σήμερον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Εὐχαριστῶ, κ. Πρόεδρε.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. "Οταν ἐμεῖς λέμεν ὅτι ὁ Νόμος ὑπῆρξεν εὐεργετικὸς δὲν εἶναι προσωπικές μας ἀπόψεις ποὺ ἐκφράζομεν, ἀλλὰ ἀπόψεις τῶν ἰδίων τῶν σιτοπαραγωγῶν. Ἐμεῖς ὑποστηρίζομεν ὅτι αὐτὸς ὁ Νόμος δὲν ἐβοήθησε μόνον μίαν μικρὴν περιοχὴν ἀλλὰ ὅτι ἐβοήθησεν ἀρκετὲς περιοχές. Γιὰ παράδειγμα ἂς λεχθῇ μόνον ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν ἀνομβρίαν τοῦ 1968 ἐβοηθήθησαν κάπου 8,000 σιτοπαραγωγοὶ ποὺ κατοικοῦν σὲ 127 χωριὰ τριῶν ἐπαρχιῶν. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι δὲν εἶναι μιὰ μόνον μικρὴ περιοχὴ ποὺ ἔχει βοηθηθῇ, ἀλλὰ πολλὲς περιοχὲς καὶ χιλιάδες σιτοπαραγωγῶν.

"Ομως ἐμεῖς λέμεν ὅτι αὐτὸ τὸ ζήτημα ποὺ θέτει ὁ κ. Χατζηχάρος ἐντὸς τῶν προσεχῶν ἡμερῶν δὲν θὰ ὑπάρχῃ. Μετὰ τὴν ψήφιση ἀπὸ τὴ Βουλὴ τοῦ Νόμου διὰ τὸ νέον ὡλοκληρωμένον Ταμεῖον Ἀσφαλείας τῶν Ἀγροτικῶν Προϊόντων, ἀσφαλῶς ὁ παλαιὸς Νόμος περὶ Ταμείου Προνοίας θὰ ἔχῃ καταργηθῇ.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω τὰ ἑξῆς :

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον συνεζήτησεν ἡ Βουλὴ καὶ τὸ ὁποῖον ἔθεσε πρῶτος ὁ κ. Χατζηχάρος, ὁμολογῶ ὅτι συγκινεῖ ὁλόκληρον τὴν κοινὴν γνώμην καὶ ἰδίως τὴν γεωργικήν. Ἀποτελεῖ θέμα ὑψίστου ἐνδιαφέροντος τὸ ὁποῖον συνεκίνησε τόσον τὴν Κυβέρνησιν ὅσον καὶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι ὅτι τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ἐξήγγειλε προσφάτως ὅτι ἔχει ἤδη ἕτοιμον τὸ Σχέδιον Ἀσφαλίσεως Γεωργικῶν Προϊόντων διὰ τὸ ὁποῖον πλεῖστοι ὅσοι Βουλευταὶ ἔθεσαν ἐρωτήσεις ἀπὸ τοῦ 1960.

Ὑπὸ τοῦ νῦν ἐντίμου Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε Μέλος τῆς Βουλῆς αὐτῆς καὶ ὁ ὁποῖος γνωρίζει τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Βουλευτῶν διὰ τὸ γεωργικὸν αὐτὸ θέμα, ἔχομεν τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι συντόμως θὰ τεθῇ ἐνώπιόν μας πρὸς ἐξέτασιν τὸ Σχέδιον Ἀσφαλίσεως Γεωργικῶν Προϊόντων, τὸ ὁποῖον θὰ καλύπτῃ, εἶμαι βέβαιος, κατὰ τὸ δυνατὸν τὰς ἀνάγκας τὰς ὁποίας ἐπανειλημμένως οἱ Βουλευταὶ ἐτόνισαν εἰς τὴν Βουλήν. Αὐτὸ καὶ μόνον σημαίνει ὅτι ὑπῆρξεν ἀνταπόκρισις ἐκ τῆς συζητήσεως ποὺ ἔγινε μέσα εἰς τὴν Βουλὴν ἐκ μέρους τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι ἔχομεν ἐπίσπευσιν τῆς ἀποστολῆς τοῦ γενικοῦ τούτου Σχεδίου Ἀσφαλίσεως Γεωργικῶν Προϊόντων, τὸ ὁποῖον βεβαίως θὰ θέτῃ ἐπὶ καλυτέρας βάσεως τὴν ἀσφάλισιν καὶ τὴν προστασίαν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς.

Ὁ κ. Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Νομίζω θὰ ἦτο οὐσιωδέστερον ἐάν, ὡς ἀπόρροια τῆς ὅλης συζητήσεως, μετεφέρετο ἐκ μέρους τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ἡ ἔκκλησις τοῦ Σώματος ὅπως ὅσον τὸ δυνατὸν ἐνωρίτερον κατατεθῇ ἐνώπιον αὐτοῦ τὸ γενικὸν Σχέδιον Ἀσφαλίσεως τῶν Ἀγροτικῶν Προϊόντων, τὸ ὁποῖον συζητεῖται ἤδη εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον· διὰ νὰ μὴ παραπεμφθῇ τὸ θέμα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας ποὺ δὲν ὑπάρχει, ἄλλωστε, λόγος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ παρακαλέσω τὴν Γραμματείαν τῆς Βουλῆς νὰ διαβιβάσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Βουλῆς ὅπως τὸ δυνατὸν συντομώτερον ἀποσταλῇ πρὸς τὴν Βουλὴν τὸ Σχέδιον, τὸ ἤδη ἐξαγγελθέν, ὅπως εἶπα καὶ προηγουμένως, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ, διὰ νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὸ ἐπίμαχον αὐτὸ ζήτημα.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Παρ' ὅλον ὅτι τρεῖς ἦσαν οἱ ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος, ἐν τούτοις καὶ ἀπὸ τοὺς τρεῖς ἐξεφράσθη ἡ ἄποψις ὅτι τὸ ποσοστὸν τῆς φορολογίας εἶναι ὑψηλὸν καὶ κανεὶς ἄλλος Βουλευτὴς δὲν ἰσχυρίσθη τὸ ἐναντίον, δηλαδὴ ὅτι εἶναι κανονικόν. Νομίζω ὅτι καὶ τοῦτο πρέπει νὰ διαβιβασθῇ πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, ὅτι δηλαδὴ τὸ ποσοστὸν τῆς φορολογίας εἶναι ὑψηλόν. Δηλαδὴ ἀναφέρομαι εἰς τὸ 1½ μὶλ διὰ τὸ σιτάρι καὶ τὸ 1 μὶλ διὰ τὸ κριθάρι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Πρόκειται περὶ ἀφαιρέσεως ἐκ τῆς τιμῆς τῆς κριθῆς καὶ τοῦ σίτου, ἡ ὁποία γίνεται δυνάμει φορολογίας. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις συνεισφέρει εἰς τὸ Ταμεῖον τὸ ὁποῖον δημιουργεῖται.

Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Σχεδίου Ἀσφαλίσεως Γεωργικῶν Προϊόντων, τὸ ὁποῖον θὰ κατατεθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, θὰ συζητηθοῦν ὅλα τὰ ἀφορῶντα τὴν συνεισφορὰν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ παραγωγοῦ καὶ θὰ τεθοῦν ἐπὶ καλυτέρας βάσεως συμφώνως πρὸς τὴν γνώμην τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Ἀνδρέα Γιάγκου, ὅτι πρέπει νὰ διαβιβασθῇ πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ἡ ἄποψις ὅτι τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἀφαιρεῖται εἶναι ὑψηλόν, λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι, τὸ γεγονὸς ὅτι τρεῖς ὁμιληταὶ ἐξέφρασαν τὴν ἄποψιν αὐτὴν δὲν σημαίνει ὅτι τὸ θέμα ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν καὶ ὅτι ὑπάρχει ἐκπεφρασμένη ἄποψις τῆς Βουλῆς ὅτι πρόκειται περὶ ὑψηλοῦ ἢ χαμηλοῦ ποσοῦ. Τὸ ὅλον θέμα πρόκειται νὰ ἐπανεξετασθῇ ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ νέου Σχεδίου τὸ ὁποῖον θὰ ἀποστείλῃ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία συντόμως εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς συζήτησιν.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἀνέφερα ἁπλῶς ὅτι μόνον τρεῖς Βουλευταὶ ὡμίλησαν καὶ ὅτι οὐδεὶς ἐξεφράσθη ἐναντίον τῆς ἀπόψεώς των. Δὲν εἰσηγήθην νὰ μεταφερθῇ εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἀλλὰ τὸ τί ἀνεφέρθη μέσα εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν συζήτησιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἀναφέρει αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἐντὸς τῆς Βουλῆς, εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μου ἀρκετὸν διὰ νὰ περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἡ ἄποψις τῶν τριῶν Βουλευτῶν οἱ ὁποῖοι ὡμίλησαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Διότι ὑποτίθεται ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐνδιαφέρεται καὶ λαμβάνει γνῶσιν τῶν συζητήσεων τοῦ Σώματος αὐτοῦ.

Προτίθεμαι τώρα νὰ ὁρίσω τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, ὥραν 4.30 ἀπογευματινήν, μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(2) Ὁ περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ Ἀνακτήσεως Φόρων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

(3) Γνωστοποίησις δυνάμει τῶν περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Κανονισμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 6.45 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Νομοθέτες λευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος	Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιάγκου Ἀνδρέας	Παύλου Παῦλος
Γιαμάκης Ἰωσὴφ	Ποσκώτης Σταῦρος
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Λέλλος	Σαββίδης Μιχαλάκης
Δημητριάδης Χρύσης	Στυλιανοῦ Πέτρος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Καρσερᾶς Ἀνδρέας	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Στέλιος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Κατάθεσις εἰς τὴν Γραμματείαν τῆς Βουλῆς ἐγγράφου, διὰ τοῦ ὁποίου δηλοῦται ὅτι τὰ Μέλη τῆς Βουλῆς θὰ τελοῦν ὑπὸ παραίτησιν εὐθὺς ὡς ἤθελε κριθῆ, ὑπὸ τῶν ὑπευθύνως χειριζομένων τὸ Κυπριακόν, ὅτι ἡ προκήρυξις βουλευτικῶν ἐκλογῶν δὲν θὰ ἐπηρέαζε δυσμενῶς τὰς ἐξελίξεις τούτου.

(2) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἡ πολιτικὴ τῆς ἐνθαρρύνσεως ἐπενδύσεων ξένων κεφαλαίων εἰς Κύπρον, κ.λ.π.).

(3) Συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Χ. Χατζηχάρου θέματος «Ἡ περικοπὴ ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνομβρίας» (Χ. Μιχαηλίδης—Α. Γιάγκου—Χ. Χατζηχάρος—Α. Ἀναστασιάδης—Π. Στυλιανοῦ) καὶ ἀπόφασις ὅπως διαβιβασθῆ πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Γεωργίας ἐπιθυμία τῆς Βουλῆς διὰ τὴν κατάθεσιν ἐνώπιον τοῦ Σώματος τοῦ Γενικοῦ Σχεδίου Ἀσφαλίσεως Γεωργικῶν Προϊόντων τὸ δυνατὸν συντομώτερον.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Θ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 31ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1969

(Ὥρα ἐνάρξεως 6.00 μ.μ.)

(Ἀρ. 45—46)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Λόγῳ τοῦ προκεχωρημένου τοῦ χρόνου ἀναβάλλεται ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ δύνανται νὰ ἀφαιρέσουν τὸ σακκάκια των λόγῳ τῆς ὑπερβολικῆς ζέστης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς τριάκοντα συνεδριάσεις, τῆς τελευταίας συγκροτηθείσης τὴν 18ην Ἰουλίου 1969. Εἰς τινας συνεδριάσεις κληθέντες παρέστησαν ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ Τμήματος Ἐσωτερικῶν Προσόδων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔσχεν ὡσαύτως ἀριθμὸν συνεδριάσεων μετ' ἐκπροσώπων τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ ἐργατοϋπαλληλικῶν ὀργανώσεων ὡς καὶ πλείστων ἄλλων παραγόντων τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ κόσμου. Ἐπὶ πλέον ἅπασαι αἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μελέτης τοῦ Νομοσχεδίου ἀποσταλεῖσαι γραπτῶς ἀπόψεις καὶ ὑπομνήματα ἐλήφθησαν σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν.

Εἰς τὸ τελικὸν στάδιον τῆς μελέτης τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἡ Ἐπιτροπὴ ἔσχε μακρὰν συνεδρίασιν μετὰ μελῶν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, καθ' ἣν συνεζητήθησαν ἐν ἐκτάσει αἱ τελικαὶ ἀπόψεις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ ἀφ' ἑνὸς μὲν δυνατὴ ἡ διευκρίνισις ὡρισμένων διατάξεων αὐτοῦ, ἥτις ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κτηθείσης πείρας ἐκ τῆς πρακτικῆς τῆς ἐφαρμογῆς των ἐθεωρήθη ἀναγκαία, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ μείωσις τοῦ βάρους τῆς προσωπικῆς ἀμέσου φορολογίας μὲ ἀπώτερον σκοπὸν τὴν αὔξησιν τῆς ἰδιωτικῆς ἀποταμιεύσεως καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος. Τὰς τοιαύτας ἀναπροσαρμογὰς τῆς φορολογίας ἐπιβάλλουν λόγοι γενικωτέρας οἰκονομικῆς πολιτικῆς, καθότι, ἐφ' ὅσον δυνάμει τῶν καθορισθέντων στόχων ἀναπτύξεως τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως δίδεται ἰδιαίτερον βάρος εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα, θὰ πρέπει ἐκ παραλλήλου νὰ παρασχεθῶσιν εἰς αὐτὸν πάσης φύσεως διευκολύνσεις, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς μειώσεως τῆς ἀμέσου φορολογίας.

Πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν ἄνω προδιαγραφέντων στόχων τοῦ Νομοσχεδίου λαμβάνεται πρόνοια, μεταξὺ ἄλλων, διὰ τὰ ἀκόλουθα :

(α) Τὸ ἐξ ἐπενδύσεων προκύπτον ἐκτὸς τῆς Δημοκρατίας εἰσόδημα, πλὴν ὡρισμένων περιπτώσεων, ὑπόκειται εἰς φορολογίαν ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν τοῦτο μεταφέρεται εἰς τὴν Δημοκρατίαν ἢ ὄχι. Ἡ μέχρι σήμερον ἔλλειψις μιᾶς τοιαύτης προνοίας εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν φυγάδευσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐγχωρίων κεφαλαίων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον κρίνεται ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἐντελῶς ἀνεπιθύμητον.

(β) Ἐνθαρρύνεται δι' ἀναλόγου διατάξεως ὁ ἐπαναπατρισμὸς τῶν φυγαδευθέντων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν Κυπριακῶν κεφαλαίων.

(γ) Πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν ἀποταμιεύσεων καὶ ἐπενδύσεων ἀπαλλάσσονται τῆς φορολογίας, μέχρις ὡρισμένου ποσοῦ, τὰ εἰσοδήματα ἐκ χρεωγράφων καὶ τόκοι ἐκ καταθέσεων ἢ λογαριασμῶν ταμιευτηρίου.

(δ) Ἀπαλλάσσονται τῆς φορολογίας ὁλικῶς ἢ μερικῶς τὰ κέρδη διαφόρων ἐπιχειρήσεων, καθοριζομένων πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, διεξαγομένων ἐκτὸς τῆς Δημοκρατίας. Ἕνεκα τῆς μέχρι τοῦδε ἐλλείψεως μιᾶς τοιαύτης διατάξεως συνιστῶντο ὑπὸ Κυπρίων ἐπιχειρηματιῶν πλεῖσται ὅσαι ἐπιχειρήσεις εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μὲ ἀποτέλεσμα τὰ σχετικὰ κέρδη τούτων νὰ παραμένωσιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

(ε) Ἡ ἐξαίρεσις ἐκ τῆς φορολογίας τόκου ξένου κεφαλαίου δανεισθέντος καὶ ἐπενδυθέντος ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ θὰ γίνεται εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ἐγκρίνει τοὺς τομεῖς εἰς τοὺς ὁποίους γίνεται ἡ τοιαύτη ἐπένδυσις.

(στ) Αὐξάνονται τὰ ἀπαλλασσόμενα ποσὰ τῶν συνεισφορῶν καὶ δωρεῶν πρὸς φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα τὰ ὁποῖα ἔτυχον τῆς ἐγκρίσεως τῆς Κυβερνήσεως.

(ζ) Πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὸν βιομηχανικὸν καὶ τουριστικὸν τομέα αὐξάνονται αἱ πρὸς τοῦτο παρεχόμεναι ἐκπτώσεις λόγῳ ἐπενδύσεως.

(η) Αὐξάνονται αἱ χορηγούμεναι ἐκπτώσεις διὰ τέκνα καὶ τὴν σύζυγον.

(θ) Παρέχεται διὰ πρώτην φορὰν ἐν Κύπρῳ ἔκπτωσις ἐν σχέσει μὲ ἐξηρτημένα πρόσωπα καὶ λόγῳ γήρατος.

(ι) Παρέχεται μονομερὴς ἔκπτωσις ἐκ τῆς διπλῆς φορολογίας.

(ια) Τὸ ποσοστὸν τῶν ἀποθεματικῶν τῶν ἑταιρειῶν, αἱ ὁποῖαι ἐλέγχονται ὑπὸ προσώπων οὐχὶ πλειόνων τῶν πέντε, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς διανεμηθὲν διὰ σκοποὺς φορολογίας, μειοῦται ἀπὸ 75% εἰς 65%.

(ιβ) Ἐλαττοῦνται σημαντικῶς οἱ φορολογικοὶ συντελεσταὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων καθορίζεται ὁ πληρωτέος φόρος.

(ιγ) Ἅπασαι αἱ διατάξεις αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὸν μηχανισμὸν τῆς βεβαιώσεως καὶ τῆς εἰσπράξεως τοῦ φόρου καταργοῦνται μεταφερόμεναι, ὅπου τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον, εἰς τὸν περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ Ἀνακτήσεως Φόρων Νόμον τοῦ 1963.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα καὶ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τοὺς ἐπιδιωκομένους ὑπὸ τοῦ Νομοσχεδίου σκοπούς, πρὸς καλυτέραν ἐπίτευξιν αὐτῶν εἰσηγεῖται τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις τοῦ Νομοσχεδίου :

(α) Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νομοσχεδίου τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

(i) Ἡ προτεινομένη παράγραφος (α) τοῦ νομοσχεδίου ἀπαλείφεται.

Προτείνουσα τὴν ἀπάλειψιν τῆς ὡς ἄνω παραγράφου, ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιθυμεῖ νὰ τονίσῃ ὅτι ἡ τροποποίησις τῆς βάσεως ἐπιβολῆς φορολογίας ἐπὶ τῆς ἐτησίας ἀξίας τοῦ παρεχομένου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταλύματος εἰς ἓν μισθωτὸν πρόσωπον δὲν κρίνεται δικαιολογημένη.

(ii) Ἡ προτεινομένη παράγραφος (β) τοῦ νομοσχεδίου ὡσαύτως ἀπαλείφεται.

Ἡ αὔξησις τοῦ ποσοστοῦ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἐτησίας ἀξίας ἰδιοκατοικουμένης ἀκινήτου περιουσίας ἀπὸ 4% εἰς 6% δὲν συνάδει, κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς, πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου.

(iii) Ἡ παράγραφος (γ) τοῦ νομοσχεδίου τροποποιεῖται διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὴν προτεινομένην νέαν παράγραφον (στ) τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου εὐθὺς μετὰ τὰς λέξεις «προσθήκης ἢ τροποποιήσεως» (23η γραμμή), τῆς φράσεως «χορηγουμένων, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 προβλεπομένων ἐκπτώσεων (ἀρχικῆς καὶ ἐτησίων) ὡς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ προνοεῖται καί».

Δοθέντος ὅτι δυνάμει τῆς ὡς ἄνω νέας παραγράφου θὰ φορολογῆται τὸ ὄφελος τὸ ὁποῖον κτᾶται ὁ ἰδιοκτήτης γῆς ἐκ τῆς ἐπ' αὐτῆς ἀνεγέρσεως, δαπάναις τοῦ μισθωτοῦ, οἱασδήποτε οἰκοδομῆς ἢ προσθήκης, εἶναι ὀρθὸν καὶ δίκαιον ὁ ρηθεὶς ἰδιοκτήτης νὰ δικαιοῦται καὶ σχετικῆς ἐκπτώσεως λόγῳ ἐπενδύσεως καθὼς ἐπίσης καὶ ἐτησίας τοιαύτης.

(iv) Ἡ δευτέρα ἐπιφύλαξις τῆς προτεινομένης νέας παραγράφου (στ) τροποποιεῖται διὰ τῆς προσθήκης εὐθὺς μετὰ τὴν λέξιν «εἰσόδημα» (10η γραμμὴ) τῆς φράσεως, «ἐφ' ὅσον ὁ μετατεθεὶς ἐργοδοτούμενος ἢ ἡ σύζυγος αὐτοῦ δὲν κέκτηται ἰδιόκτητον κατοικίαν ἐν τῷ τόπῳ ἔνθα μετετέθη».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐγένετο κατ' εἰσήγησιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ἵνα ἡ πρόνοια περὶ τῆς παραχωρουμένης φορολογικῆς ἐλαφρύνσεως εἰς ἐργοδοτουμένους, οἱ ὁποῖοι λόγῳ μεταθέσεως εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ μετοικήσουν, καταστῇ σαφεστέρα.

(β) Τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νομοσχεδίου τροποποιεῖται :

(i) Διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς πρώτης ἐπιφυλάξεως, ἐκ τῆς προτεινομένης νέας παραγράφου (γ) τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου, διὰ τῆς ἀκολούθου :

«Νοεῖται ὅτι ὁσάκις οἱονδήποτε πρόσωπον ἤθελεν ἱκανοποιήσει τὸν Ἔφορον ὅτι, καίτοι διαμένον ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ, δὲν ἔχει τὴν

μόνιμον κατοικίαν του (domicile) ἐν αὐτῇ ἢ ὅτι δὲν εἶναι πολίτης τῆς Δημοκρατίας ἢ ὅτι μολονότι εἶναι πολίτης τῆς Δημοκρατίας δὲν διαμένει μονίμως ἐν αὐτῇ, τὸ πρόσωπον τοῦτο θὰ ὑπόκειται εἰς φορολογίαν ἐπὶ τοσούτου μόνον ἐκ τοῦ οὕτω προκύψαντος εἰσοδήματός του ἐξ ἐπενδύσεως ὅσον μεταφέρεται εἰς τὴν Δημοκρατίαν :».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐκρίθη ἀναγκαία ἵνα καταστῇ σαφὲς ὅτι ὁ πληρωτέος φόρος ὑπὸ προσώπων, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι κάτοικοι τῆς Δημοκρατίας ἢ καὶ ἐὰν εἶναι κάτοικοι δὲν διαμένουν μονίμως ἐν αὐτῇ, δὲν ἐπιβάλλεται ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ εἰσοδήματος αὐτῶν ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ μεταφερομένου εἰς τὴν Δημοκρατίαν.

(ii) Διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ τέλος τῆς δευτέρας ἐπιφυλάξεως τῆς προτεινομένης νέας παραγράφου (γ) τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου, τῆς ἀκολούθου νέας ὑποπαραγράφου, τῆς παραγράφου (γ) ἀποτελούσης τὴν ὑποπαράγραφον (i) :

«(ii) Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης παραγράφου ἐφαρμόζονται ἐπὶ ὑποθέσεων τοῦ φορολογικοῦ ἔτους 1969 καὶ τῶν ἑπομένων φορολογικῶν ἐτῶν.».

Ἡ τροποποίησις αὕτη κρίνεται ἀναγκαία ἵνα καταστῇ σαφὲς ὅτι ἡ ἰσχὺς τῶν προνοιῶν τῆς ἐν λόγῳ νέας διατάξεως δὲν τίθεται ἀναδρομικῶς ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ φορολογικοῦ ἔτους 1969 καὶ ἐντεῦθεν.

(iii) Διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ τέλος τῆς προτεινομένης νέας παραγράφου (δ) τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου, τῆς ἀκολούθου νέας ἐπιφυλάξεως :

«Νοεῖται ὅτι ἡ τοιαύτη φορολογία θὰ ἐπιβάλληται ἐπὶ ποσοῦ μὴ ὑπερβαίνοντος τὸ ὕψος τῶν ἐκπτώσεων αἱ ὁποῖαι ἔχουσι χορηγηθῇ μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἤρχισεν ἡ ἀπόδοσις τῶν δένδρων ἢ τὸ ὕψος τῶν καταβληθέντων ἀσφαλίστρων, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως.».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐκρίθη σκόπιμος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἵνα καταστῇ σαφὲς ὅτι ἡ τοιαύτη φορολογία θὰ ἐπιβάλληται ἐπὶ ποσοῦ μὴ ὑπερβαίνοντος τὸ ὕψος τῶν μέχρι τῆς πωλήσεως τῶν τοιούτων δένδρων χορηγηθεισῶν ἐκπτώσεων ἢ τὸ ὕψος τῶν καταβληθέντων ἀσφαλίστρων, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως.

(γ) Τὸ ἐδάφιον (3) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νομοσχεδίου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ προτεινομένου νέου ἐδαφίου (4) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου, διὰ τοῦ ἀκολούθου :

«(4) Παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου, καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν προηγουμένων διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου, ὁσάκις χρηματικὰ ποσὰ μεταφερόμενα εἰς τὴν Δημοκρατίαν ὑπὸ προσώπου διαμένοντος ἐν αὐτῇ, μεταξὺ τῆς 18ης Ἀπριλίου 1969 καὶ τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1970, περιλαμβάνωσιν οὐχὶ μόνον εἰσόδημα προκῦψαν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τῆς τοιαύτης μεταφορᾶς ἔτος ἀλλ' ἐπίσης καὶ ἄλλα ποσὰ εἰσοδήματος ἐν σχέσει πρὸς τὰ ὁποῖα οὐδεμία παράβασις τοῦ παρόντος Νόμου διεπράχθη, ἡ φορολογία βάσει τοῦ παρόντος Νόμου περιορίζεται εἰς τὸ εἰσόδημα τοῦ τελευταίου τούτου ἔτους τὸ ὁποῖον περιλαμβάνεται εἰς τὰ ὡς ἄνω χρηματικὰ ποσά.».

Σκοπὸς τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς ὡς ἄνω διατάξεως εἶναι νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐνθάρρυνσις τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ τ ῶ ν ν ο μ ί μ ω ς ἐκπατρισθέντων Κυπριακῶν κεφαλαίων.

(δ) Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Νομοσχεδίου τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

(i) Ἡ ἐπιφύλαξις τῆς προτεινομένης νέας παραγράφου (ζ) τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ βασικοῦ νόμου ἀπαλείφεται.

'Η 'Επιτροπὴ πιστεύει ὅτι ἡ ἐπιβολὴ φορολογίας ἐπὶ τοῦ ἐφ' ἅπαξ λαμβανομένου φιλοδωρήματος ἐπὶ ἀφυπηρετήσει εἶναι ἄδικος καὶ πλήττει ἄμεσα τοὺς ἐργαζομένους.

(ii) 'Η παράγραφος (α) τῆς ἐπιφυλάξεως τῆς προτεινομένης νέας παραγράφου (i) τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ βασικοῦ νόμου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς λέξεως «πεντήκοντα» (6η γραμμὴ) διὰ τῆς λέξεως «ἑκατόν».

'Η 'Επιτροπὴ φρονεῖ ὅτι ἐφ' ὅσον πρόθεσις τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ προωθήσῃ τὰς ἐπενδύσεις εἰς τὰς διαφόρους δημοσίας ἑταιρείας ἀφ' ἑνός, καὶ νὰ αὐξήσῃ τὴν ροπὴν πρὸς ἀποταμίευσιν ἀφ' ἑτέρου, ὑπὸ τῶν φυσικῶν προσώπων, τὸ ἐξ αὐτῶν προερχόμενον μὴ φορολογητέον εἰσόδημα δέον νὰ αὐξηθῇ καταλλήλως.

(iii) 'Η προτεινομένη νέα παράγραφος (ια) τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ βασικοῦ νόμου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἐνθέσεως εὐθὺς μετὰ τὴν λέξιν «ταμιευτηρίου» (2α γραμμὴ) τῆς λέξεως «τηρουμένων» καὶ τῆς προσθήκης εὐθὺς μετὰ τὴν λέξιν «τραπέζῃ» (3η γραμμὴ) τῶν λέξεων «ἢ συνεργατικῇ ἑταιρείᾳ ἢ συνεργατικῷ ταμιευτηρίῳ». 'Ωσαύτως ἡ λέξις «διεξαγούσῃ» (3η γραμμὴ) ἀντικαθίσταται διὰ τῶν λέξεων «ἡ ὁποία ἢ τὸ ὁποῖον διεξάγει».

Αἱ ὡς ἄνω τροποποιήσεις ἐκρίθησαν ἀναγκαῖαι ἵνα καταστῇ σαφὲς ὅτι θὰ ἀπαλλάττωνται, μέχρις ὡρισμένου ποσοῦ, καὶ τόκοι προερχόμενοι ἐκ λογαριασμῶν καταθέσεων ἢ ταμιευτηρίου τηρουμένων παρ' οἱαδήποτε συνεργατικῇ ἑταιρείᾳ ἢ ταμιευτηρίῳ.

(iv) 'Η ἐπιφύλαξις τῆς ὡς ἄνω νέας παραγράφου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς λέξεως «πεντήκοντα» (5η γραμμὴ) διὰ τῆς λέξεως «ἑκατόν».

'Η τοιαύτη τροποποίησις κρίνεται ἀναγκαία διὰ τοὺς ἤδη ἐκτεθέντας ὑπὸ τῆς 'Επιτροπῆς λόγους ἐν σχέσει πρὸς τὴν παράγραφον (ii) ἀνωτέρω.

(v) 'Η προτεινομένη νέα παράγραφος (κα) τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ βασικοῦ νόμου τροποποιεῖται διὰ τῆς προσθήκης εὐθὺς μετὰ τὰς λέξεις «εἰσαχθέντων κερδῶν» (2α γραμμή), «ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ» (5η γραμμή), «'Υπουργικοῦ Συμβουλίου» (7η γραμμή), «δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ» (13η γραμμή), τῶν λέξεων «ἢ μερισμάτων», «ἢ ἔχοντος τὴν ἕδραν αὐτοῦ ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ ἢ παντὸς τοιούτου προσώπου ἔχοντος συμφέρον οὐχὶ κατώτερον τῶν δέκα πέντε τοῖς ἑκατὸν εἰς οἱανδήποτε ἐπιχείρησιν διεξαγομένην ἐκτὸς τῆς Δημοκρατίας ὑφ' οἱουδήποτε προσώπου,», «δημοσιευομένης ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας,», καὶ «, δημοσιευομένης ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας,», ἀντιστοίχως.

'Η τροποποίησις αὕτη ἐκρίθη ἀναγκαία ἵνα ἡ διάταξις περὶ ἀπαλλαγῆς, ὑπὸ ὡρισμένους ὅρους καὶ προϋποθέσεις, τῶν εἰσαγομένων ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ κερδῶν οἱασδήποτε ἐπιχειρήσεως, διεξαγομένης ἐκτὸς τῆς Δημοκρατίας ἔστω καὶ ἂν ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ διεύθυνσις αὐτῆς εὑρίσκωνται ἐν Κύπρῳ, καταστῇ σαφεστέρα.

(vi) 'Η ἐπιφύλαξις τῆς ὡς ἄνω νέας παραγράφου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἐν τέλει αὐτῆς προσθήκης τῆς φράσεως «πλὴν τῆς περιπτώσεως τῆς παραγράφου (κα).».

'Η προσθήκη τῶν ἀνωτέρω ὑπῆρξε συνεπακόλουθος τῆς τροποιήσεως (v) ἀνωτέρω.

(ε) Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ βασικοῦ νόμου ὡς προνοεῖται εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Νομοσχεδίου, τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀπαλείψεως ἐξ αὐτοῦ τῶν λέξεων «ὑφ' οἱουδήποτε προσώπου τὸ ὁποῖον δὲν διαμένει ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ» (5η καὶ 6η γραμμὴ) καὶ τῆς λέξεως «ὑπ' αὐτοῦ» (7η γραμμή).

Ἡ ἀπάλειψις τῶν ἀνωτέρω ἐκρίθη σκόπιμος ἵνα διευρυνθῶσιν αἱ περιπτώσεις καθ' ἃς θὰ παρέχηται ἡ ἐν λόγῳ ἐξαίρεσις.

(στ) Τὸ νέον ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ βασικοῦ νόμου, ὡς προβλέπεται εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Νομοσχεδίου, ἀπαλείφεται.

Ἡ Ἐπιτροπὴ φρονεῖ ὅτι ἡ ὑφισταμένη τακτικὴ εἰς τὸν βασικὸν νόμον ἐξυπηρετεῖ τόσον τὸν φορολογούμενον ὅσον καὶ τὸν Ἔφορον, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη περαιτέρω ἀναθεωρήσεως αὐτῆς.

(ζ) Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Νομοσχεδίου τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

(i) Διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως, ἐκ τῆς προτεινομένης νέας παραγράφου (β) τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ βασικοῦ νόμου τῶν λέξεων «εἴκοσι πέντε» (11η καὶ 12η γραμμὴ) διὰ τῆς λέξεως «τριάκοντα» καὶ τῆς προσθήκης εἰς τὴν ὑποπαράγραφον (ii) αὐτῆς μετὰ τὴν λέξιν «ἰδιωτικόν» (1η γραμμὴ) τῆς ἐκ παραδρομῆς παραλειφθείσης λέξεως «ἐπιβατικόν».

(ii) Διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως ἐκ τῆς προτεινομένης νέας προσθήκης ἐπὶ τῆς παραγράφου (γ) τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ βασικοῦ νόμου τῶν λέξεων «δεκαπέντε» (2α γραμμή), «βιομηχανικοῦ» (4η γραμμή), «ξενοδοχείου» (5η γραμμὴ) καὶ «ἐπὶ κτηρίου ἄλλου ἢ βιομηχανικοῦ ἢ ξενοδοχείου» (8η καὶ 9η γραμμή), διὰ τῶν λέξεων «τριάκοντα», «ξενοδοχειακοῦ», «εἴκοσι τοῖς ἑκατὸν τῆς οὕτω διενεργηθείσης κεφαλαιουχικῆς δαπάνης ἐπὶ βιομηχανικοῦ κτηρίου» καὶ «ἐφ' οἱουδήποτε ἄλλου κτηρίου :», ἀντιστοίχως.

(iii) Διὰ τῆς προσθήκης εὐθὺς μετὰ τὰς λέξεις «βιομηχανικοῦ» (3η γραμμὴ) καὶ «βιομηχανικοῦ» (5η γραμμὴ) τῆς παραγράφου (iii) τῆς ἐπιφυλάξεως τῆς παραγράφου (γ) τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου τοῦ βασικοῦ νόμου, τῶν λέξεων «ἢ ξενοδοχειακοῦ» καὶ «ἢ ξενοδοχειακοῦ», ἀντιστοίχως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ προβαίνουσα εἰς τὴν εἰσήγησιν περὶ αὐξήσεως τῶν ὡς ἄνω προνοουμένων ἐκπτώσεων ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι εἷς τῶν κυρίων σκοπῶν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ ἐνθάρρυνσις νέων ἐπενδύσεων, φρονεῖ δὲ ὅτι ἄνευ τῆς ἀποτελεσματικῆς συμπαραστάσεως τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν δὲν θὰ ἐπιτευχθῇ τελικῶς ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπός.

(η) Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ βασικοῦ νόμου, ὡς προβλέπεται εἰς τὸ ἄρθρον 13 τοῦ Νομοσχεδίου, τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

(i) Διὰ τῆς ἀπαλείψεως ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ προβλεπομένης νέας παραγράφου (β) τῶν λέξεων «εἶναι καταβλητέα ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ καὶ» (γραμμαὶ 8, 9, 10).

Ἡ Ἐπιτροπὴ φρονεῖ ὅτι ἡ ἀρχικῶς προταθεῖσα τροποποίησις τῆς παραγράφου (β) τοῦ ἄνω ἐδαφίου θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργίαν δυσκολιῶν δι' ἀσφαλισθέντα πρόσωπα εἰς ἑταιρείας αἵτινες δι' οἱονδήποτε λόγον ἔπαυσαν νὰ λειτουργοῦν ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ ἢ θὰ τιμωρήσῃ τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δὲν καταβάλλουν τὰ ἀσφάλιστρά των ἐνταῦθα, διὰ τοὺς ἰδίους ὡς ἀνωτέρω λόγους, καὶ ὡς ἐκ τούτου κρίνεται ἡ ὡς ἄνω συμπληρωματικὴ τροποποίησις ἀναγκαία καὶ δικαία.

(ii) Διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ τῆς ἀκολούθου δευτέρας ἐπιφυλάξεως :

«Νοεῖται περαιτέρω ὅτι οὐδεὶς ὅρος ἐπιβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου δυνάμει τῆς παραγράφου (ε) θὰ περιορίζῃ τὴν ἔκπτωσιν ἀναφορικῶς πρὸς τὰς ὑπὲρ οἱουδήποτε φυσικοῦ προσώπου συνεισφορὰς εἰς Ταμεῖον Συντάξεων ἢ Προνοίας εἰς ποσοστὸν κατώτερον τῶν δέκα τοῖς ἑκατὸν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ φυσικοῦ τούτου προσώπου.».

Ἡ Ἐπιτροπὴ πιστεύει ὅτι ἡ ἐπιβολὴ φορολογίας ἐπὶ τοῦ ὑπαλλήλου διὰ τὰς ὑπερβαινούσας τὰς £150 ἐτησίως εἰσφορὰς τοῦ ἐργοδότου του εἶναι ἄδικος, δοθέντος ὅτι προσφάτως ηὐξήθησαν οἱ βασικοὶ μισθοὶ ἁπάντων τῶν ὑπαλλήλων διὰ τῆς ἐνσωματώσεως μέρους τοῦ τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος εἰς τοὺς μισθούς των.

(θ) Τὸ ἄρθρον 15 τοῦ Νομοσχεδίου ἀπαλείφεται, τηρουμένων ἐν ἰσχύϊ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 21 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου, τῶν ὑπολοίπων ἄρθρων ἀναριθμουμένων καταλλήλως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ φρονεῖ ὅτι ἡ μέχρι τοῦδε ἀκολουθουμένη τακτικὴ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἐκπτώσεως ἀναφορικῶς πρὸς τὸ κερδαινόμενον εἰσόδημα εἶναι ἱκανοποιητικὴ διὰ τοὺς φορολογουμένους καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν κρίνεται σκόπιμος οἱαδήποτε ἀλλαγὴ ἐπ' αὐτῆς.

(ι) Τὸ προτεινόμενον νέον ἄρθρον 23 τοῦ βασικοῦ νόμου, ὡς προβλέπεται εἰς τὸ ἄρθρον 16 τοῦ Νομοσχεδίου, τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

(i) Διὰ τῆς ἀπαλείψεως ἐκ τῆς ἐπιφυλάξεως τοῦ ἐδαφίου (1) αὐτοῦ τῆς φράσεως «ἐξ ἐτησίας διὰ βίου ἢ δι' ὡρισμένην περίοδον καταβαλλομένης προσόδου μὴ προερχομένης ἐκ παραχωρημένων ὑπηρεσιῶν, ἢ εἰσόδημα ἐκ τῆς μισθώσεως κτηρίων», (γραμμαὶ 2, 3, 4, 5, 6) καὶ τῆς προσθήκης τῶν λέξεων «ἐξ ἐπενδύσεως».

(ii) Διὰ τῆς ἀπαλείψεως τοῦ ἐδαφίου (2) αὐτοῦ.

Αἱ ὡς ἄνω τροποποιήσεις ἐκρίθησαν σκόπιμοι ἵνα καθίσταται δυνατὴ ἡ παροχὴ τῆς ἐν λόγῳ ἐκπτώσεως εἰς τοὺς φορολογουμένους δι' οἱονδήποτε εἰσόδημα τῆς συζύγου των, ἐκτὸς τοῦ κερδαινομένου τοιούτου, καὶ ἀσχέτως ἐὰν τὸ κερδαινόμενον εἰσόδημα τῆς συζύγου ὑπερβαίνῃ τὰς £125 ἐτησίως.

(ια) Τὸ προτεινόμενον νέον ἄρθρον 30 τοῦ βασικοῦ νόμου ἀπαλείφεται, τῶν προτεινομένων νέων ἄρθρων ἀναριθμουμένων καταλλήλως.

Δοθέντος ὅτι ἡ δημιουργία τῶν τοιούτων ταμείων προνοίας θεωρεῖται ὡς ἐπιθυμητὸν κοινωνικὸν μέτρον, τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς φρονοῦν ὅτι ταῦτα δὲν πρέπει νὰ φορολογῶνται.

(ιβ) Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ προτεινομένου νέου ἄρθρου 44 τοῦ βασικοῦ νόμου ὡς προβλέπεται εἰς τὸ ἄρθρον 23 τοῦ Νομοσχεδίου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἐξ αὐτοῦ διαγραφῆς τῶν λέξεων «κατοίκου τῆς Δημοκρατίας» (4η γραμμὴ) καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτῶν διὰ τῶν λέξεων «προσώπου διαμένοντος ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ».

Ἡ ὡς ἄνω τροποποίησις ἐκρίθη σκόπιμος ἵνα συνάδῃ πρὸς τὴν ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ χρησιμοποιουμένην εἰς παρομοίας περιπτώσεις φρασεολογίαν.

(ιγ) Τὸ ἄρθρον 25 τοῦ Νομοσχεδίου ἀναριθμεῖται καὶ τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

«Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 47 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου.

24. Τὸ ἄρθρον 47 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τοῦ παρόντος τροποποιεῖται διὰ τῆς ἐν τῷ ἐδαφίῳ (1) αὐτοῦ διαγραφῆς τοῦ ἀριθμοῦ «75» (9η γραμμὴ) καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ διὰ τοῦ ἀριθμοῦ «65».

Διὰ τῆς προταθείσης διατάξεως εἰς τὸ Νομοσχέδιον παρείχετο ἡ ἐξουσία εἰς τὸν Ἔφορον ὅπως προβαίνῃ ὑπὸ ὡρισμένας περιστάσεις, εἰς φορολογίαν ὡς διανεμηθέντων κερδῶν ἑταιρειῶν ἐπὶ ποσοστοῦ μέχρις 65% τῶν τοιούτων κερδῶν, ἐκτὸς ἐὰν ἤθελεν ἀποδειχθῇ ὅτι τὰ τοιαῦτα κέρδη δὲν διανέμονται πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὴν διατήρησιν ἢ ἀνάπτυξιν τῆς ὑφισταμένης ἐπιχειρήσεως τῆς ἑταιρείας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν συμφωνεῖ μὲ τὰς προνοίας τῆς ὡς ἄνω διατάξεως καθότι αὕτη δὲν συνάδει οὔτε πρὸς τὸ γενικὸν πνεῦμα τοῦ Νομοσχεδίου, εἰς τὸ ὁποῖον, μεταξὺ ἄλλων, περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐνθάρρυνσις τῆς ἐπεκτάσεως τῶν ἐπιχειρήσεων, οὔτε πρὸς τοὺς σκοποὺς τοῦ δευτέρου πενταετοῦς προγράμματος ἀναπτύξεως, διὰ τοῦ ὁποίου προβλέπεται σημαντικωτάτη ἡ συμβολὴ τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως εἰς νέας ἐπενδύσεις. Ὡς ἐκ τούτου ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται ὅπως παραμείνωσιν ἐν ἰσχύϊ αἱ πρόνοιαι τοῦ βασικοῦ νόμου, νοουμένου ὅτι τὸ ποσοστὸν τῶν κερδῶν τὸ ὁποῖον δύναται ὁ Ἔφορος νὰ θεωρήσῃ ὡς διανεμηθὲν δὲν θὰ ὑπερβαίνῃ τὸ 65% ὡς καὶ ἡ σχετικὴ πρότασις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

(ιδ) Τὸ ἄρθρον 32 τοῦ Νομοσχεδίου τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

Εὐθὺς μετὰ τὸ τέλος τῆς παραγράφου 2 τοῦ Δευτέρου Παραρτήματος τοῦ βασικοῦ νόμου προστίθεται ἡ ἀκόλουθος ἐπιφύλαξις :

«Νοεῖται ὅτι εἰς περιπτώσεις καθ' ἃς τὸ φορολογητέον εἰσόδημα ἑταιρείας συσταθείσης καὶ ἐγγραφείσης ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ τὸ ὁποῖον προέρχεται ἐκ τῶν ἐν ταῖς παραγράφοις (α) καὶ (ζ) τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 5 ἀναφερομένων πηγῶν, μὴ περιλαμβανομένων τόκων, μερισμάτων καὶ ἐνοικίων, δὲν ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν ἑπτὰ χιλιάδων λιρῶν, ποσὸν μέχρι πέντε χιλιάδων λιρῶν τοῦ εἰρημένου εἰσοδήματος, τὸ ὁποῖον μεταφέρεται εἰς τὸ ἀποθεματικὸν αὐτῆς κεφάλαιον καὶ παραμένει ἐν τῇ ἑταιρείᾳ καὶ χρησιμοποιεῖται διὰ τοὺς σκοποὺς αὐτῆς, φορολογεῖται κατὰ συντελεστὴν διακοσίων πεντήκοντα μίλς ἐφ' ἑκάστης λίρας».

Τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς φρονοῦν ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν ἐπιτυχοῦς ἀνταποκρίσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως πρὸς τὴν ἀποστολήν του θὰ πρέπει ἐκ παραλλήλου νὰ δοθῶσιν εἰς αὐτὸν καὶ αἱ ἀνάλογοι διευκολύνσεις.

Σήμερον, ὡς γνωστόν, αἱ πλεῖσται ἐπιχειρήσεις ἐργάζονται ἐπὶ τῇ βάσει χρηματοδοτήσεων οὐχὶ ἐξ ἰδικῶν των κεφαλαίων ἀλλὰ ἐκ δανείων συναπτομένων παρὰ τραπεζῶν ἢ ἄλλων πιστοδοτικῶν ὀργανισμῶν. Τοῦτο, κατὰ τὴν Ἐπιτροπήν, ἐμποδίζει τὰς τοιαύτας ἐπιχειρήσεις, κυρίως τὰς μικράς, νὰ ἐπεκτείνωσι τὰς δραστηριότητάς των.

Ὡσαύτως, ἕνεκα τῶν προτεινομένων ὑψηλῶν φορολογικῶν συντελεστῶν, αἱ ἑταιρεῖαι δὲν θὰ προβαίνωσιν εἰς τὴν δημιουργίαν ἰδικῶν των κεφαλαίων ἀλλὰ τὰ ἑκάστοτε κέρδη των θὰ διανέμωνται εἴτε ὡς μερίσματα εἴτε ὡς ἀμοιβαὶ τῶν Διευθυντῶν των.

Ἡ Ἐπιτροπή, ἀφοῦ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πάντα τὰ ἀνωτέρω, πιστεύουσα ὅτι θὰ ὑποβοηθήσῃ τὰς μικρὰς ἑταιρείας νὰ ἐπεκταθῶσι βασιζόμεναι εἰς τὰς ἰδικάς των δυνάμεις, εἰσηγεῖται ὅπως ἡ φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις τῶν ἀποθεματικῶν αὐτῶν διὰ τὰς πρώτας πέντε χιλιάδας λίρας περιορισθῇ εἰς τὸ ποσὸν τῶν διακοσίων πεντήκοντα μίλς ἐφ' ἑκάστης λίρας.

Ἐπιπροσθέτως τῶν ἀνωτέρω ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, δραττομένη τῆς εὐκαιρίας αὐτῆς, ἐπιθυμεῖ ὅπως παρατηρήσῃ καὶ τὰ ἀκόλουθα :

(α) Ὁ ὑφιστάμενος θεσμὸς περὶ φορολογίας ἐξ ὁλοκλήρου τῶν κερδῶν τῶν διαφόρων ἑταιρειῶν τοῦ αὐτοῦ συγκροτήματος ἄνευ τῆς παραχωρήσεως εἰς αὐτὰς οἱασδήποτε ἐκπτώσεως ἀναφορικῶς πρὸς τυχὸν ζημίας μιᾶς ἢ περισσοτέρων ἑταιρειῶν τοῦ ἰδίου συγκροτήματος, κρίνεται ἄδικος καὶ δὲν συμβάλλει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δραστηριοτήτων τῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τὸ καλὸν τῆς οἰκονομίας ἐν γένει.

(β) Ἡ ὑφισταμένη νομοθεσία περὶ φόρου εἰσοδήματος χρήζει κωδικοποιήσεως ἵνα καταστῇ πλέον εὐχερὴς κατὰ τὴν μελέτην καὶ ἑρμηνείαν αὐτῆς.

(γ) Τὸ ἐν χρήσει σύστημα ἐπιλύσεως ἐγειρομένων διαφωνιῶν μεταξὺ Ἐφόρου καὶ φορολογουμένων, συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου ἔχομεν σωρείαν προσφυγῶν εἰς τὰ Δικαστήρια, δέον ὅπως τροποποιηθῇ. Πρὸς τοῦτο ἡ Ἐπι-

τροπὴ εἰσηγεῖται τὴν σύστασιν ὀλιγομελοῦς διαιτητικοῦ σώματος πρὸς ἐξέτασιν τῶν τοιούτων διαφωνιῶν καὶ ἄλλων φοροτεχνικῶν ζητημάτων.

Συμπερασματικῶς ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιθυμεῖ νὰ τονίσῃ ὅτι ἅπασαι αἱ προταθεῖσαι ἀνωτέρω εἰσηγήσεις της ἐβασίσθησαν ἐπὶ τοῦ οἰκονομικῶς ἐφικτοῦ, χωρὶς ἐκ παραλλήλου νὰ παραγνωρίζηται ἡ σημερινὴ δύσκολος καμπὴ τὴν ὁποίαν διέρχεται ἡ Κυπριακὴ οἰκονομία.

Ἐν κατακλεῖδι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, ἀφοῦ ἐπέφερε καὶ μερικὰς λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεις εἰς τὸ Νομοσχέδιον, ὁμοφώνως εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν αὐτοῦ, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς, τοῦ κ. Γ. Ποταμίτη διατηροῦντος ἐπιφυλάξεις ἐπὶ ἀριθμοῦ τινων ἐκ τῶν ἐπενεχθεισῶν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τροποποιήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὑπάρχει καὶ ὁ περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ Ἀνακτήσεως Φόρων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

Πιστεύω ὅτι ἡ συζήτησις τῶν δύο Νομοσχεδίων, ἤτοι τοῦ περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ τοῦ περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ Ἀνακτήσεως Φόρων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 πρέπει νὰ γίνῃ ταυτοχρόνως διὰ νὰ μὴ προκύψῃ ἀνάγκη ὅπως προβοῦν δὶς εἰς ἀγορεύσεις οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀγορεύσουν ἐπὶ τῶν Νομοσχεδίων τούτων. Διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ διὰ μιᾶς ἀγορεύσεως ἑνὸς ἑκάστου ἐπιθυμοῦντος νὰ ὁμιλήσῃ Βουλευτοῦ κάλυψις ἀμφοτέρων τῶν Νομοσχεδίων θὰ καλέσω τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ καὶ τὴν Ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ δευτέρου Νομοσχεδίου, μετὰ τὴν ὁποίαν θὰ διεξαχθῇ ἡ συζήτησις, ταυτοχρόνως, ἐπὶ τῶν προνοιῶν καὶ τῶν δύο Νομοσχεδίων.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΟΣΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΚΤΗΣΕΩΣ ΦΟΡΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Παῦλος Παύλου
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον κατὰ τὴν διάρκειαν ἓξ συνεδριάσεων, τῆς τελευταίας συγκροτηθείσης τὴν 18ην Ἰουλίου 1969. Εἰς τινας τῶν συνεδριάσεων κληθέντες παρέστησαν ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ Τμήματος Ἐσωτερικῶν Προσόδων, παρὰ τῶν ὁποίων ἐλήφθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς διάφοροι πληροφορίαι καὶ διευκρινίσεις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου. Εἰς τὰς συνεδριάσεις παρέστησαν ἐπίσης ἐκπρόσωποι ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ οἰκονομικῶν ὀργανισμῶν τοῦ τόπου, οἵτινες καὶ ἐξέφρασαν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ ἐνίσχυσις τῶν διατάξεων τοῦ βασικοῦ νόμου, τῶν ἀφορωσῶν εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ καὶ τὴν εἴσπραξιν τοῦ φόρου, ἥτις κατέστη ἀναγκαία ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μέχρι τοῦδε κτηθείσης πείρας.

Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ὡς ἄνω σκοποῦ τὸ νομοσχέδιον περιέχει διατάξεις προνοούσας, μεταξὺ ἄλλων, περὶ τῶν ἀκολούθων :

(α) Ἡ συμπλήρωσις φορολογικῆς δηλώσεως γίνεται ὑφ' οἱουδήποτε προσώπου, ἀσχέτως ἐὰν τελικῶς ἀποδειχθῇ ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦτο ἀπαλλάσσεται τῆς φορολογίας.

(β) Τὸ χρονικὸν ὅριον ὑποβολῆς ἐνστάσεως κατὰ γενομένης φορολογίας αὐξάνεται σημαντικῶς.

(γ) Παρέχεται ἐξουσία εἰς τὴν φορολογοῦσαν ἀρχὴν ὅπως ζητῇ λεπτομερείας τῶν ἐκτὸς τῆς Δημοκρατίας περιουσιακῶν στοιχείων τοῦ φορολογουμένου.

(δ) Πρὸς πάταξιν τῆς φοροδιαφυγῆς ἐπεκτείνεται ἡ δικαιοδοσία ἐπιβολῆς προσθέτου φορολογίας.

(ε) Πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ εἰσοδήματος τοῦ φορολογουμένου ἀπαιτεῖται παρ' αὐτοῦ ὅπως τηρῇ λογιστικὰ βιβλία.

(στ) Παρέχεται ἡ εὐχέρεια εἰς τὴν φορολογοῦσαν ἀρχὴν νὰ ἀγνοῇ ὡρισμένας συναλλαγάς, αἵτινες ἀποσκοποῦσιν εἰς τὴν μείωσιν τοῦ πληρωτέου φόρου.

(ζ) Καθορίζεται ἡ τελευταία ἡμέρα πληρωμῆς φόρου δι' ἕκαστον φορολογικὸν ἔτος, καθὼς ἐπίσης ἡ τελευταία ἡμέρα πληρωμῆς προσθέτου φορολογίας.

(η) Ἐπιβάλλεται τόκος ἐπὶ τῶν καθυστερουμένων φόρων πρὸς τὸν σκοπὸν ἀποτροπῆς ἀδικαιολογήτων καθυστερήσεων πληρωμῆς τούτων.

(θ) Διευκολύνεται ἡ εἴσπραξις φόρων ἐν περιπτώσει εὐλόγου καθυστερήσεως ὑπὸ τῶν φορολογουμένων.

(ι) Ἡ φορολογοῦσα ἀρχὴ δύναται νὰ προβαίνῃ εἰς φορολογίαν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ εἰσοδήματος τοῦ τρέχοντος ἔτους εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας καθ' ἃς ὑφίσταται κίνδυνος νὰ ἀπολεσθῇ ὁ φόρος.

(ια) Ρυθμίζεται ἡ δίωξις φορολογικῶν ἀδικημάτων καὶ ἐκσυγχρονίζονται αἱ πρὸς τοῦτο ἐπιβαλλόμεναι ποιναί.

Ἡ Ἐπιτροπή, ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα, ἀπεφάσισεν ὅπως εἰσηγηθῇ ὡρισμένας τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου. Προβαίνουσα εἰς τὰς ρηθείσας εἰσηγήσεις, ἡ Ἐπιτροπὴ ἔλαβε σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι προκειμένου νὰ προστατευθῇ ὁ φορολογούμενος ἀπὸ ἀδικαιολογήτους δυσκολίας καὶ ταλαιπωρίας δὲν πρέπει ἐκ παραλλήλου νὰ ἐμποδίζηται ἡ φορολογοῦσα ἀρχὴ εἰς τὴν ἐπιτυχῆ καὶ ἀποτελεσματικὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποστολῆς της.

Αἱ κυριώτεραι τῶν προτεινομένων τροποποιήσεων ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

(α) Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νομοσχεδίου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἐξ αὐτοῦ διαγραφῆς τῆς παραγράφου (α), τῶν ἑπομένων παραγράφων (β) καὶ (γ) ἀναγραμματιζομένων ὡς (α) καὶ (β).

Ἡ ὡς ἄνω τροποποίησις εἶναι συνεπακόλουθος τῆς προτεινομένης ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς διαγραφῆς τῆς παραγράφου (α) τοῦ ἑδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νομοσχεδίου τοῦ τροποποιοῦντος τοὺς περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος Νόμους τοῦ 1961 ἕως 1966.

(β) Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νομοσχεδίου ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἀκολούθου :

«Τὸ ἑδάφιον (3) τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τοῦ παρόντος τροποποιεῖται διὰ τῆς ἐν αὐτῷ ἀντικαταστάσεως τῆς λέξεως 'τριῶν' (5η γραμμὴ) διὰ τῆς λέξεως 'ἕξ'».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐκρίθη σκόπιμος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἵνα ἀφ' ἑνὸς μὲν καθίσταται δυνατὴ ἡ ἐφαρμογὴ ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου, ἐντὸς λογικοῦ χρονικοῦ διαστήματος, τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ προσφυγῆς τινος, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἵνα μὴ ἀφίεται ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως εἰς ἀκαθόριστον χρόνον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ προκαλῇ μεγάλας δυσκολίας εἰς τοὺς φορολογουμένους.

(γ) Τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νομοσχεδίου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν προτεινομένων νέων ἐδαφίων (2) καὶ (3) τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τοῦ ἀκολούθου ἐδαφίου :

«(2) Ὁσάκις τις εἶναι ἔνοχος δόλου ἢ ἐσκεμμένης παραλείψεως, τὸ χρονικὸν ὅριον τῶν ἓξ ἐτῶν τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ἐν τῷ ἐδαφίῳ (1) αὐξάνεται εἰς δώδεκα ἔτη. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ὁ Διευθυντὴς ἔχει ἐξουσίαν ὅπως διενεργήσῃ βεβαιώσεις δι' οἱονδήποτε ἔτος οὐχὶ ἐνωρίτερον τοῦ φορολογικοῦ ἔτους 1963.».

Ἡ τροποποίησις αὕτη κρίνεται ἀναγκαία ἵνα ἀποφευχθῇ ἡ τήρησις ὑπὸ τῶν φορολογουμένων στοιχείων δι' ἀπεριόριστον χρονικὸν διάστημα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ δημιουργήσῃ εἰς αὐτοὺς πρόσθετα προβλήματα, ὡς προβλήματα χώρου, κατανομῆς εὐθυνῶν, κ.λ.π., χωρὶς ὅμως νὰ παρεμποδίζηται ὁ Ἔφορος νὰ πατάσσῃ τοιαύτης φύσεως περιπτώσεις φοροδιαφυγῆς.

(δ) (i) Ἡ παράγραφος (α) τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νομοσχεδίου τροποποιεῖται διὰ τῆς προσθήκης, μεταξὺ κομμάτων, εἰς τὸ προτεινόμενον νέον ἐδάφιον (4) τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ βασικοῦ νόμου, εὐθὺς μετὰ τὰς λέξεις «συμβουλίου βελτιώσεως» (4η γραμμή), τῶν λέξεων «συνεργατικοῦ ἱδρύματος».

Ἡ ὡς ἄνω προσθήκη ἐγένετο κατ' εἰσήγησιν τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ τοῦτο πρὸς ὑποβοήθησιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Ἐσωτερικῶν Προσόδων εἰς τὴν βεβαίωσιν τοῦ φόρου παντὸς προσώπου.

(ii) Ἡ παράγραφος (β) τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νομοσχεδίου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως, εἰς τὸ προτεινόμενον ἐδάφιον (5) τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ βασικοῦ νόμου, τοῦ ἐκ παραδρομῆς συμπεριληφθέντος ἀριθμοῦ «1962» (3η γραμμὴ) διὰ τοῦ ἀριθμοῦ «1963».

(ε) Τὸ ἄρθρον 13 τοῦ νομοσχεδίου διαγράφεται, τῶν ὑπολοίπων ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου ἀναριθμουμένων καταλλήλως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ φρονεῖ ὅτι ἡ διὰ τοῦ ὑφισταμένου ἄρθρου 28 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου παρεχομένη ἐξουσία εἰς τὸν Ἔφορον, ὅπως δύναται νὰ ἀγνοήσῃ περιπτώσεις πράξεων αἵτινες, κατὰ τὴν γνώμην του, δὲν ἦσαν γνήσιαι ἢ ἦσαν εἰκονικαί, ἐξυπηρετεῖ κάλλιστα τοὺς σκοποὺς τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ.

(στ) Τὸ ἄρθρον 15 (ὡς τοῦτο ἀναριθμεῖται) τοῦ νομοσχεδίου ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ ἀκολούθου :

«15. Τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 32 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἐξ αὐτοῦ διαγραφῆς τῶν λέξεων «ἐπεδόθη ἔνστασις ἢ» (1η γραμμὴ) καὶ «ἔνστασις ἢ» (3η γραμμὴ) καὶ τῆς προσθήκης εὐθὺς μετὰ τὴν λέξιν «ἀποφασισθῇ» τῆς φράσεως «ἐκτὸς ἐὰν τὸ Δικαστήριον ἄλλως ἀποφασίσῃ δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἐδαφίου (3) τοῦ ἄρθρου 33:».

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰς ὑφισταμένας προνοίας εἰς τὸν βασικὸν νόμον, διὰ τῶν ὁποίων ὁ Ἔφορος ἐξυπηρετεῖτο εἰς μέγαν βαθμὸν εἰς τὴν εἴσπραξιν τοῦ φόρου εἰς περιπτώσεις προσφυγῶν ἐκκρεμουσῶν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, κρίνει τὴν πλήρη διαγραφὴν τῶν διατάξεων τούτων ὡς παντελῶς ἀπαράδεκτον καὶ ἄδικον διὰ τοὺς φορολογουμένους. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς περιπτώσεις ὑποβαλλομένων ἐνστάσεων ἐπὶ φορολογίας τινὸς ἡ Ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ὀρθὴν καὶ δικαίαν τὴν καθοριζομένην διαδικασίαν εἰς τὸ προτεινόμενον νέον ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 33 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου, δι' ὃ καὶ ἐγκρίνει ταύτην.

(ζ) Τὸ ἄρθρον 16 (ὡς τοῦτο ἀναριθμεῖται) τοῦ νομοσχεδίου τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

(i) Εἰς τὸ προτεινόμενον ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 33 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου ἐντίθεται μετὰ τὸ ἄρθρον «ὁ» (1η γραμμή) ἡ λέξις «μὴ» ἥτις παρελείφθη ἐκ παραδρομῆς ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου τοῦ νομοσχεδίου.

(ii) Ἡ λέξις «ἀνωτέρω» (3η γραμμή) τοῦ ὡς ἄνω ἐδαφίου ἀπαλείφεται ὡς πλεονάζουσα.

(iii) Ἡ λέξις «τηρηθῇ» (4η γραμμή) τοῦ αὐτοῦ ἐδαφίου ἀντικαθίσταται διὰ τῆς λέξεως «εὑρεθῇ» ὡς τῆς πλέον καταλλήλου εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην.

(iv) Αἱ φράσεις «ὁ φόρος καταβάλλεται ἀνεξαρτήτως τῆς ὑποβολῆς τῆς προσφυγῆς:» (γραμμαὶ 1η, 2α καὶ 3η τοῦ ἐδαφίου (3) τοῦ νέου ἄρθρου 33) καὶ «Νοεῖται ὅτι εἰς περίπτωσίν τινα ὅπου τοῦτο ἐνδείκνυται» (1η καὶ 2α γραμμὴ τῆς ἐπιφυλάξεως τοῦ ἰδίου ἐδαφίου) ἀπαλείφονται, τῶν ὑπολοίπων μερῶν αὐτῶν ἀποτελούντων τὸ ἐδάφιον (3).

Ἡ διαγραφὴ τῶν ἀνωτέρω ἐκρίθη ἀναγκαία ἵνα συνάδῃ πρὸς τὰς γενομένας τροποποιήσεις εἰς τὸ ἄρθρον 15 (ὡς τοῦτο ἀναριθμεῖται) τοῦ νομοσχεδίου.

(η) Τὸ ἄρθρον 17 (ὡς τοῦτο ἀναριθμεῖται) τοῦ νομοσχεδίου τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

(i) Τὸ προτεινόμενον ἐδάφιον (1) τοῦ νέου ἄρθρου 34 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου τροποποιεῖται διὰ τῆς διαγραφῆς τῶν λέξεων «ἑπτὰ καὶ ἥμισυ» (6η γραμμὴ) καὶ «ἡ πρὸς τοιοῦτον ἕτερον ἐπιτόκιον οἷον ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ἤθελεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, διὰ Διατάγματος δημοσιευομένου ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας, ὁρίσει» (γραμμαὶ 6–11) καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτῶν διὰ τῶν λέξεων «ἓξ».

Ἡ προταθεῖσα αὔξησις τοῦ ἐπιτοκίου κρίνεται ὑπερβολικὴ δοθέντος ὅτι τὸ μέχρι σήμερον χρησιμοποιούμενον ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων ἐπιτόκιον, τόσον εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ὅσον καὶ εἰς ἄλλας τοιαύτας, δὲν ὑπερβαίνει τὸ 4%.

(ii) Τὸ προτεινόμενον ἐδάφιον (2) τοῦ ὡς ἄνω νέου ἄρθρου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῆς λέξεως «ἀμέλειαν» (3η γραμμὴ) καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν λέξεων «ἑπτὰ καὶ ἥμισυ» (5η γραμμὴ) διὰ τῆς λέξεως «ἓξ».

Ἡ ἀπάλειψις τῆς λέξεως «ἀμέλειαν» ἐγένετο ὡς συνεπακόλουθος τροποποίησις τοῦ νέου ἄρθρου 44 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου, ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

(iii) Ἐντίθεται εὐθὺς μετὰ τὸ ἐδάφιον (2) τὸ ἀκόλουθον νέον ἐδάφιον (3) τῶν ἐδαφίων (3), (4) καὶ (5) ἀναριθμουμένων ὡς ἐδαφίων (4), (5) καὶ (6) :

«(3) Ὡσαύτως τὸ Δικαστήριον, ἐὰν ἐφ' οἱασδήποτε προσφυγῆς ἤθελεν ἐκδώσει ἀπόφασιν ὅτι ὀφείλεται ὡρισμένος φόρος, κέκτηται ἐξουσίαν ὅπως ἐπιδικάσῃ τόκον ἐπὶ τοῦ τοιούτου ποσοῦ ἓξ ἕξ τοῖς ἑκατὸν ἐτησίως ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ἀφ' ἧς ὁ φόρος οὗτος καθίσταται πληρωτέος.».

Ἡ προσθήκη τοῦ ὡς ἄνω ἐδαφίου κρίνεται σκόπιμος ἵνα διὰ τῆς ἐπιδικάσεως ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου πληρωμῆς τόκων ἐπὶ τοῦ ὀφειλομένου φόρου ἀποφεύγεται ἡ καταχώρησις προσφυγῶν εἰς τὸ Δικαστήριον ὑπὸ τῶν φορολογουμένων ἁπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ ἐπιτύχωσι καθυστέρησιν πληρωμῆς τῶν ὀφειλομένων φόρων των.

(iv) Εὐθὺς μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου (6) (ὡς τοῦτο ἀνηριθμήθη) προστίθεται τὸ ἀκόλουθον νέον ἐδάφιον (7) :

«(7) Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐφαρμόζονται ἐπὶ ὑποθέσεων τοῦ φορολογικοῦ ἔτους 1969 καὶ ἑπομένων φορολογικῶν ἐτῶν.».

Ἡ προσθήκη τοῦ ὡς ἄνω ἐδαφίου ἐκρίθη ἀναγκαία ἵνα ἡ καταβολὴ τόκου ἐπὶ ὀφειλομένων φόρων ἰσχύῃ οὐχὶ ἀναδρομικῶς ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ φορολογικοῦ ἔτους τοῦ 1969.

(θ) Τὸ ἄρθρον 18 τοῦ νομοσχεδίου (ὡς τοῦτο ἀναριθμεῖται) τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀπαλείψεως, κατ' εἰσήγησιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ἐκ τοῦ προτεινομένου νέου ἄρθρου 35 τῆς φράσεως «ἄνευ τόκου, δύναται δὲ ἐπίσης, δι' εὔλογον αἰτίαν ἀποδεικνυομένην αὐτῷ, νὰ παραιτηθῇ τοῦ ὅλου ἢ οἱουδήποτε μέρους τοῦ ὑφ' οἱουδήποτε προσώπου καταβλητέου τόκου» (γραμμαὶ 5–9) καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτῆς διὰ τῶν λέξεων «μετὰ τόκου.».

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παρασχεθεισῶν ἐπεξηγήσεων ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Ἐσωτερικῶν Προσόδων ἡ διατήρησις εἰς τὸν προτεινόμενον νόμον μιᾶς τοιαύτης διατάξεως θὰ δυσχεραίνῃ τὰ μέγιστα τὸ ἔργον τοῦ Τμήματος, καθότι πλεῖστοι φορολογούμενοι, ἐκμεταλλευόμενοι τὴν τοιαύτην διάταξιν, θὰ ζητῶσι τὴν ἀπαλλαγήν των ἐκ τῆς καταβολῆς τοῦ καταβλητέου τόκου ἀσχέτως τοῦ δικαιολογημένου ἢ μὴ τῆς περιπτώσεώς των.

(ι) Ἡ καταχωρηθεῖσα ἐκ παραδρομῆς φράσις «δὲν δύναται νὰ ἀνακτηθῇ» εἰς τὰ προτεινόμενα ἐδάφια (1), (2) καὶ (3) τοῦ νέου ἄρθρου 37 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου (7η, 6η καὶ 7η γραμμή, ἀντιστοίχως), ὡς προνοεῖται εἰς τὸ ἄρθρον 19 τοῦ νομοσχεδίου (ὡς τοῦτο ἀναριθμεῖται), ἀντικαθίσταται διὰ τῆς φράσεως «δυνατὸν νὰ μὴ ἀνακτηθῇ».

(ια) Τὸ ἄρθρον 20 τοῦ νομοσχεδίου (ὡς τοῦτο ἀναριθμεῖται) ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ ἀκολούθου :

«Ἐπαναρίθμησις ἄρθρων.

20. Τὰ ἄρθρα 37 ἕως 50 τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τοῦ παρόντος ἐπαναριθμοῦνται ὡς ἄρθρα 38 ἕως 51, ἀντιστοίχως.».

Ἡ ἀπάλειψις τῶν ὑπολοίπων διατάξεων ἐκρίθη συνεπακόλουθος τῆς ἀπαλείψεως τῆς παραγράφου (α) τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

(ιβ) Τὸ ἄρθρον 21 τοῦ νομοσχεδίου (ὡς ἀναριθμεῖται) ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ ἀκολούθου :

«21. Τὸ ἄρθρον 39 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τοῦ παρόντος τροποποιεῖται διὰ τῆς ἐν τῷ ἐδαφίῳ (3) αὐτοῦ ἀντικαταστάσεως τῶν λέξεων «προσθέτου ποσοῦ πέντε τοῖς ἑκατὸν ἐπ' αὐτοῦ» (7η γραμμὴ) διὰ τῶν λέξεων «τόκου ἓξ ἕξ τοῖς ἑκατὸν ἐπ' αὐτοῦ ἐτησίως».

(ιγ) Τὸ ἄρθρον 22 τοῦ νομοσχεδίου (ὡς τοῦτο ἀναριθμεῖται) τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

(i) Ἡ λέξις «ἀμελῶς» εἰς τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ προτεινομένου νέου ἄρθρου 44 τοῦ βασικοῦ νόμου (1η γραμμὴ) ἀντικαθίσταται διὰ τῆς λέξεως «ἐσκεμμένως».

Ἡ εἰσήγησις τῆς Ἐπιτροπῆς βασίζεται ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι πλεῖστοι, καλῇ τῇ πίστει, πολῖται δυνατὸν νὰ ὑποβάλουν κατὰ καιροὺς ἀνακριβεῖς δηλώσεις οὐχὶ ἐσκεμμένως καὶ μὲ πρόθεσιν ὅπως ἐξαπατήσουν τὸ δημόσιον, ἀλλὰ ἐξ ἁπλῆς ἀμελείας ὀφειλομένης συνήθως εἰς ἄγνοιαν, θὰ ἦτο δὲ ἄδικον νὰ ὑφίστανται οὗτοι τὰς αὐτὰς συνεπείας τὰς προβλεπομένας διὰ πρόσωπα ἅτινα δολίως ἢ ἐσκεμμένως ἐξαπατοῦν τὸν Ἔφορον.

(ii) Ὡς συνεπακόλουθον τῆς ὡς ἄνω τροποποιήσεως ἡ λέξις «ἀμελοῦς» (3η γραμμὴ) τῆς παραγράφου (α) τοῦ ἑδαφίου (3) τοῦ νέου ἄρθρου 44 τοῦ βασικοῦ νόμου ἀντικαθίσταται διὰ τῆς λέξεως «ἐσκεμμένης».

(iii) Διὰ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἀνωτέρω λόγους αἱ λέξεις «παρόντος ἄρθρου» (1η γραμμὴ) εἰς τὸ ἑδάφιον (4) τοῦ ἰδίου ἄρθρου τοῦ βασικοῦ νόμου ἀντικαθίστανται διὰ τῶν λέξεων «ἑδαφίου (2)». Ὡσαύτως ἐντίθεται πρὸ τῆς λέξεως «παραλειφθῇ» (5η γραμμὴ) ἡ λέξις «ἐσκεμμένως».

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, ἀφοῦ ἐπέφερεν εἰς τὸ νομοσχέδιον καὶ ὡρισμένας λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεις, ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν αὐτοῦ, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς, τοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη διατηροῦντος ἐπιφυλάξεις ἐπὶ ἀριθμοῦ τινων ἐκ τῶν προτεινομένων ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τροποποιήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτοῦ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς ἀγορεύσεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου, θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι εἰς τὴν τρίτην σελίδα τῆς Ἐκθέσεως τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς περιέχεται παράγραφος ἡ ὁποία προνοεῖ τὴν καταβολὴν ὡρισμένων στοιχείων πρὸς τὸ ἁρμόδιον Κυβερνητικὸν Τμῆμα ὑπὸ τῶν Συνεργατικῶν Ἑταιρειῶν καὶ τῶν Συμβουλίων ἢ Ὀργανισμῶν Ἐμπορίας Ἀγροτικῶν προϊόντων. Ἡ πρόνοια αὐτὴ δὲν περιελήφθη εἰς τὴν Ἔκθεσιν λόγῳ εἰσηγήσεως τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν, ἀλλὰ λόγῳ εἰσηγήσεως τῆς Κυβερνήσεως. Κατόπιν ὅμως συζητήσεως τοῦ ὅλου θέματος μεταξὺ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Κυβερνήσεως ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ παράγραφος αὕτη ἀπαλειφθῇ ἐκ τοῦ Νομοσχεδίου καὶ ὅπως αἱ διατάξεις τοῦ μέχρι σήμερον ἰσχύοντος Νόμου ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου παραμείνουν ὡς ἔχουν.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ δεύτερον στάδιον τῆς συζητήσεως τῶν δύο Νομοσχεδίων.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Μέχρι τῆς στιγμῆς ἔχω διαπιστώσει ὅτι ἐζήτησαν τὸν λόγον οἱ ἔντιμοι Βουλευταὶ κ.κ. Ζιαρτίδης, Γιαμάκης, Σαββίδης, Λυσσαρίδης, Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Φράγκος, Χαμπῆς Μιχαηλίδης, Ποταμίτης, Γιάγκου καὶ Χατζηχάρος.

Ὁ κ. Ζιαρτίδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Τὰ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδια εἶναι μεγάλης σημασίας. Τὸ πρῶτον τροποποιεῖ τὸν περὶ Φόρου Εἰσοδήματος Νόμον, ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὁποίου πραγματοποιεῖται ἓν σημαντικὸν μέρος τῶν δημοσίων ἐσόδων. Κατὰ τὴν τριετίαν 1966—1968, τὸ δημόσιον ταμεῖον εἰσέπραξεν ἀπὸ τὴν φορολογίαν ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων περίπου £14.750.000, ἢ τὸ 17% τοῦ ὁλικοῦ τῶν δημοσίων ἐσόδων.

Εἶναι ἡ γνώμη μου, ὅτι ὁ φόρος εἰσοδήματος καὶ γενικώτερον ἡ ἄμεσος φορολογία εἶναι κοινωνικῶς περισσότερον δικαία ἀπὸ κάθε ἄλλην φορολογίαν, ἰδιαιτέρως δὲ εἶναι περισσότερον δικαία ἀπὸ τὴν ἔμμεσον φορολογίαν, δηλ. ἀπὸ τοὺς δασμοὺς ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν καὶ τοὺς φόρους καταναλώσεως. Διὰ τοῦ φόρου εἰσοδήματος κάθε πολίτης καλεῖται νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον μὲ βάσιν τὸ εἰσόδημά του, ἀκριβέστερον δὲ καλεῖται νὰ συνεισφέρῃ μὲ βάσιν ἐκεῖνο τὸ εἰσόδημά του τὸ ὁποῖον ὑπερβαίνει ἓν ἐπίπεδον εἰσοδήματος ἀντιστοιχοῦντος πρὸς ἓν μίνιμουμ ἐπιπέδου ζωῆς. Οὕτω, οἱ ἔχοντες πολὺ χαμηλὸν ἢ ἀκόμη καὶ χαμηλὸν εἰσόδημα, ἐξαιροῦνται ἀπὸ τὴν φορολογίαν, καὶ οἱ ἔχοντες ἓν μέσον εἰσόδημα φορολογοῦνται χαμηλότερον ἀπὸ τοὺς ἔχοντας ὑψηλὰ εἰσοδήματα.

Ἀντιθέτως, οἱ ἔμμεσοι φόροι, δηλαδὴ οἱ δασμοὶ ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν καὶ οἱ φόροι ἐπὶ τῶν εἰδῶν καταναλώσεως, βαρύνουν ἀναλογικῶς εἰς τὸν ἴδιον βαθμὸν ὅλους τοὺς πολίτας ἀνεξαρτήτως κοινωνικῆς ἢ οἰκονομικῆς θέσεως. Ἐὰν ἡ φορολογία ἐπὶ τῶν εἰδῶν διατροφῆς, γιὰ παράδειγμα, εἶναι κατὰ μέσον ὅρον 20%, τοῦτο σημαίνει ὅτι 20% τοῦ διὰ τρόφιμα οἰκογενειακοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπαίτου ἢ τοῦ συνταξιούχου ἢ τοῦ ἀνέργου ἐργάτου ἀποτελεῖ συνεισφορὰν του εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον. Τὸ ἴδιον ποσοστὸν τοῦ εἰς τρόφιμα οἰκογενειακοῦ προϋπολογισμοῦ του συνεισφέρει εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον καὶ ὁ διευθυντὴς ἢ ὁ ἰδιοκτήτης μιᾶς μεγάλης ἐπιχειρήσεως καὶ ὁ τραπεζίτης καὶ ὁ πλούσιος γαιοκτήμων καὶ ὁ πλούσιος ἰδιοκτήτης ἀκινήτων.

Εἶναι διὰ τὸν λόγον αὐτὸν πού, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἡ ἔμμεσος φορολογία εἶναι ἀπὸ τὴν φύσιν της ἄδικος, ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἄμεσον φορολογίαν, ἰδιαίτερα πρὸς τὴν φορολογίαν τοῦ εἰσοδήματος, ποὺ εἶναι ἀπὸ τὴν φύσιν της δικαία. Αὐτὰ ποὺ ἀνέφερα ἐξηγοῦν καὶ τὸ διατί εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου οἱ κοινωνικῶς καὶ πολιτικῶς ἰσχυροὶ κύκλοι τῶν μεγάλων εἰσοδημάτων συγκεντρώνουν τὰ πυρά των κατὰ τοῦ φόρου εἰσοδήματος καὶ φθάνουν μέχρις εἰσηγήσεων διὰ τὴν πλήρη κατάργησίν του καὶ τὴν κάλυψιν τῶν σχετικῶν ἐσόδων διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐμμέσων φόρων. Ἀντιθέτως, οἱ ἐργαζόμενοι, καὶ γενικῶς οἱ ἄνθρωποι τῶν χαμηλῶν εἰσοδημάτων καὶ οἱ ὀρθῶς σκεπτόμενοι κοινωνικοὶ καὶ πολιτικοὶ παράγοντες, ἐπιμένουν ὄχι μόνον εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ φόρου εἰσοδήματος ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς σχετικῆς νομοθεσίας, εἰς τρόπον ὥστε ἡ κατανομὴ τοῦ φόρου νὰ γίνεται δικαιότερον.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐπροτάθη ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καί, ὡς ἐπροτάθη, ἐβελτίωνε τὸν ὑφιστάμενον Νόμον. Μὲ τὰς τροποποιήσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὁ Νόμος βελτιοῦται ἀκόμη περισσότερον. Δὲν βελτιοῦται ὅμως ὅσον τὸν θέλομεν ἀρκετοὶ ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ Σώματος. Ἐγὼ προσωπικῶς θὰ ἤθελα μεγαλυτέραν ἀπαλλαγὴν τῶν χαμηλῶν εἰσοδημάτων—ὄχι μόνον τῶν ἐργατοϋπαλληλικῶν εἰσοδημάτων ἀλλὰ γενικῶς τῶν χαμηλῶν εἰσοδημάτων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν εἰσοδημάτων τῶν μικρῶν καὶ μεσαίων ἐπιχειρήσεων—καὶ μεγαλυτέραν ἐπιβάρυνσιν τῶν μεγάλων εἰσοδημάτων, ἰδιαιτέρως δὲ τῶν πολὺ μεγάλων εἰσοδημάτων.

Δὲν εἶναι ἡ πρόθεσίς μας νὰ προτείνωμεν τροπολογίαν διότι δὲν ἐπιθυμοῦμεν, δὲν τὸ ἐπιτρέπουν αἱ συνθῆκαι, νὰ κάμωμεν τὸ θέμα τοῦτο θέμα ὀξείας διαφορᾶς πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν. Δὲν εἶναι ἡ πρόθεσίς μας νὰ προτείνωμεν τροπολογίαν διότι εἶναι ἡ ἐπιθυμία μας νὰ ψηφισθῇ τὸ συντομώτερον ὁ Νόμος αὐτὸς ὁμοφώνως ὑπὸ τοῦ Σώματος, καὶ διότι ἐλπίζομεν ὅτι εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ ἔχωμεν προτάσεις διὰ νέαν βελτίωσιν τοῦ Νόμου.

Παρακαλῶ, ὅμως, κ. Πρόεδρε, νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἀναφέρω μερικοὺς ἀριθμοὺς μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ προσεχθοῦν ἀπὸ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν εἰς μελλοντικὴν τροποποίησιν τοῦ Νόμου. Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὴν ἐτησίαν Ἔκθεσιν τοῦ ἁρμοδίου Τμήματος διὰ τὸ 1966. Εἶναι ἡ τελευταία Ἔκθεσις ἡ ὁποία εἶναι διαθέσιμος διὰ τὸ κοινόν. Συμφώνως πρὸς τὴν Ἔκθεσιν ἐκείνην, 15 ἑταιρεῖαι περιωρισμένης εὐθύνης εἶχον εἰσόδημα, πρὸ τῆς ἐπιβολῆς φορολογίας ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματός των, 9.500.000 περίπου λιρῶν καὶ ἐπεβλήθη εἰς αὐτὰς φορολογία ὕψους £4 ἑκατομμυρίων. Ἔμεινε δηλαδὴ δι' αὐτὰς ποσὸν £5½ ἑκατομμυρίων. Εἰς 15 μόνον ἑταιρείας περιωρισμένης εὐθύνης. Ἐὰν πάρωμεν τὰς 100 πλουσιωτέρας ἑταιρείας περιωρισμένης εὐθύνης τῆς νήσου, συμφώνως πρὸς τὴν ἰδίαν Ἔκθεσιν, θὰ δοῦμεν ὅτι εἶχαν μαζὶ εἰσόδημα £12 ἑκατομμυρίων καὶ ἔδωσαν εἰς τὸ κράτος ὡς φόρον εἰσοδήματος μόνον £5 ἑκατομμύρια, κατ' ἀκρίβειαν £5.088.000.

Πιστεύω ὅτι αἱ 100 αὗται πλουσιώτεραι ἐπιχειρήσεις θὰ ἦτο δυνατὸν καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχαν φορολογηθῇ βαρύτερον. Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι πρὸς τὰ ἐδῶ πρέπει νὰ στραφῇ ἡ προσοχὴ τῶν ὑπευθύνων ὅταν εἰς τὸ μέλλον θὰ μελετηθοῦν νέαι τροποποιήσεις τοῦ Νόμου.

Συγκεκριμένως, ἐὰν ἀπὸ τὰς 1,200 περίπου ἑταιρείας περιωρισμένης εὐθύνης, αὗται αἱ 100 πλουσιώτεραι ἐφορολογοῦντο μὲ 50 μίλς μόνον κατὰ λίραν εἰσοδήματος περισσότερον, τὸ δημόσιον θὰ εἰσέπραττε κατὰ τὸ 1966 περίπου £600.000 ἐπὶ πλέον τῶν ἤδη εἰσπραχθεισῶν.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Συζητοῦντες τὴν νομοθεσίαν περὶ φόρου εἰσοδήματος πρέπει νὰ τονίσωμεν ὅτι ἡ φορολογία αὕτη ἔχει ἓν μειονέκτημα τὸ ὁποῖον δὲν παρουσιάζεται εἰς τὴν ἔμμεσον φορολογίαν. Ἐννοῶ τὸ μειονέκτημα τῆς φοροδιαφυγῆς τὸ ὁποῖον σχετίζεται μὲ τὸ δεύτερον Νομοσχέδιον.

Ἀπὸ τὴν ἔμμεσον φορολογίαν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διαφύγῃ κανεὶς πολίτης. Μόνον εἰς τὸ βαθμὸν ποὺ εἶναι δυνατὸν νὰ γίνωνται λαθραῖαι εἰσαγωγαὶ ἐμπορευμάτων εἶναι δυνατὸν νὰ διαφεύγῃ μία μερὶς πολιτῶν τὴν ἔμμεσον φορολογίαν καὶ εὐτυχῶς εἰς τὴν Κύπρον τὸ λαθρεμπόριον εἶναι πολὺ περιωρισμένον, διὰ νὰ μὴ λεχθῇ ἀνύπαρκτον. Τὴν ἔμμεσον φορολογίαν τὴν πληρώνομεν ὅλοι, καὶ μάλιστα ἀγογγύστως, παρ' ὅλον ὅτι εἶναι βαρυτέρα, κατὰ πολὺ βαρυτέρα μάλιστα ὅσον ἀφορᾷ τὸ πολὺ κοινόν. Τὴν ὥρα ποὺ ἀγοράζομεν τὸ κουτὶ τῶν σπίρτων ἢ τὸ κουτὶ τῶν τσιγάρων, τὴν ὥρα ποὺ πληρώνουμε τὸ λάδι ἢ τὸ ζάχαρι ἢ τὸ ρύζι μας, τὴν ὥρα ποὺ ταξιδεύουμε μὲ τὸ αὐτοκίνητόν μας ἢ μὲ τὸ λεωφορεῖο, τὴν ὥρα ποὺ περπατᾶμε στοὺς δρόμους, τὴν ὥρα ποὺ πίνουμε τὸν καφέ μας ἢ τὴν ὥρα ποὺ βλέπουμε μιὰ κινηματογραφικὴ ταινία πληρώνουμε ἐμμέσους φόρους χωρὶς νὰ διαμαρτυρόμαστε καὶ χωρὶς νὰ ἐπιδιώκουμε νὰ τοὺς ἀποφύγουμε.

Τὸ ἴδιον, δυστυχῶς, δὲν συμβαίνει μὲ τὸν φόρον εἰσοδήματος. Προκειμένου περὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου εἰσοδήματος ἡ τάσις διὰ διαφυγὴν εἶναι σχεδὸν γενική.

Ἔχω τὴν γνώμην, κύριε Πρόεδρε, ὅτι ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς πρέπει νὰ ἐπικριθῇ τὸ Τμῆμα Ἐσωτερικῶν Προσόδων διὰ τὸ ὅτι δὲν ἔχει, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα ὅσον ἀφορᾷ τὴν δίωξιν τῆς φοροδιαφυγῆς. Δὲν ὑποτιμῶ τὴν ἐργασίαν ἡ ὁποία γίνεται ὑπὸ τοῦ Τμήματος, δὲν παραγνωρίζω τὰς δυσκολίας ἐναντίον τῶν ὁποίων τὸ προσωπικὸν τοῦ Τμήματος ἔχει νὰ ἀγωνισθῇ, πιστεύω ὅμως ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ γίνουν πολὺ περισσότερα.

Ἐδῶ ὅμως πρέπει νὰ τονισθῇ τὸ καθῆκον καὶ ἡ εὐθύνη τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν κοινωνικῶν παραγόντων τοῦ τόπου καὶ ἐπίσης ἡ εὐθύνη καὶ τὸ καθῆκον τῶν κοινωνικῶν καὶ τῶν πολιτικῶν ὀργανώσεων τοῦ τόπου καὶ τοῦ τύπου, νὰ διαφωτίσουν τὸν λαὸν ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν εὐθυνῶν καὶ καθηκόντων ποὺ ἔχει ὁ πολίτης. Ὁ λαὸς πρέπει νὰ μάθῃ ὅτι, ἐὰν διὰ τῆς φοροδιαφυγῆς ὁ φόρος εἰσοδήματος ἀποτύχῃ καὶ οἱ ἐχθροὶ τοῦ φόρου εἰσοδήματος κατορθώσουν νὰ πείσουν τὴν Κυβέρνησιν νὰ τὸν ἐγκαταλείψῃ, τότε ἡ ζημία θὰ εἶναι διὰ τὰ πτωχὰ μεσαῖα λαϊκὰ στρώματα, τὰ ἐργατικά, τὰ ἀγροτικά, τὰ μικροεπαγγελματικὰ στρώματα τῶν πόλεων. Εἰς τὸν βαθμὸν ποὺ ὁ φόρος εἰσοδήματος θὰ ἀποτύχῃ, θὰ αὐξάνεται τὸ βάρος τῶν ἐμμέσων φόρων οἱ ὁποῖοι κυρίως ἐπιβαρύνουν τὰ χαμηλὰ εἰσοδήματα.

Θὰ ἐπεθύμουν, κ. Πρόεδρε, ἐφ' ὅσον ὁμιλῶ περὶ τῆς φοροδιαφυγῆς, νὰ ἀναφέρω μερικοὺς ἀριθμοὺς καὶ πάλιν ἀπὸ τὴν ἐτησίαν Ἔκθεσιν τοῦ ἁρμοδίου Τμήματος διὰ τὸ 1966.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1966, 18,804 ἐργάται καὶ ὑπάλληλοι, ἐφορολογήθησαν καὶ ἐπλήρωσαν φόρον. Τὴν ἰδίαν περίοδον, ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας κοινωνικὰς τάξεις καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα κοινωνικὰ στρώματα ἐφορολογήθησαν μόνον 6,378 φυσικὰ καὶ νομικὰ πρόσωπα, δηλαδὴ τὸ ἓν τρίτον τῶν φορολογηθέντων ἐργατοϋπαλλήλων.

Δὲν εἶχα εἰς τὴν διάθεσίν μου τὸν χρόνον καὶ δὲν ἰσχυρίζομαι ὅτι ἔκαμα πλήρη μελέτην αὐτῶν τῶν ἀριθμῶν, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἐκ πρώτης ὄψεως εἶναι ὁλοφάνερον ὅτι ὑπάρχει διαφυγή, καὶ εἶναι ὁλοφάνερον ποῦ ὑπάρχει αὐτὴ ἡ

φοροδιαφυγή. "Οποιος μελετήσει τοὺς ἀριθμοὺς θὰ καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ Νόμος αὐτὸς ἔγινε διὰ νὰ φορολογῇ κυρίως τὴν ἐργατοϋπαλληλικὴν τάξιν, ἐνῷ ἀντιθέτως ὁ φόρος εἰσοδήματος εἶναι, πρέπει νὰ εἶναι, φόρος τῶν μεγάλων εἰσοδημάτων τῶν πόλεων καὶ τῆς ὑπαίθρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι ὅταν ὁ ἔντιμος ἀγορητὴς ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ Νόμος ἔγινε διὰ νὰ φορολογῇ τὴν ἐργατοϋπαλληλικὴν τάξιν, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἴσως θὰ θέλῃ νὰ πῇ εἶναι ὅτι κατέληξεν εἰς τὸ νὰ φορολογῇ τὴν ἐργατοϋπαλληλικὴν τάξιν. Διότι ὁ Νόμος ἔγινε διὰ νὰ φορολογῶνται οἱ πάντες.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Ἀκριβῶς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀλλὰ λόγῳ φοροδιαφυγῆς τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι νὰ πληρώνουν τὸν φόρον οἱ ἐργατοϋπάλληλοι τῶν ὁποίων τὰ ἡμερομίσθια εἶναι γνωστά. Αὐτὴ θὰ εἶναι, φαντάζομαι, ἡ ἄποψις τὴν ὁποίαν ἐκφράζει ὁ ἔντιμος κ. Βουλευτής.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Ἀκριβῶς αὐτὸ ἤθελα νὰ πῶ, κ. Πρόεδρε. Εὐχαριστῶ διὰ τὴν διασάφησιν.

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἐπεκταθῶ περισσότερον ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν τοῦ Νομοσχεδίου διότι, ὅπως ἐδήλωσα, δὲν πρόκειται νὰ προτείνωμεν οἱανδήποτε τροπολογίαν. Θὰ ψηφίσωμεν τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἔχει τροποποιηθῇ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Εὐχαριστῶ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκης ἔχει τὸν λόγον.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Ἡ Κυπριακὴ Βουλὴ καλεῖται σήμερον ὅπως συζητήσῃ καὶ ψηφίσῃ εἰς Νόμους δύο ἐκ τῶν πλέον σοβαρᾶς φύσεως Νομοσχεδίων.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος πολὺ ὀρθῶς δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἓν ἐκ τῶν σημαντικωτέρων Νομοσχεδίων, διότι ὁ Φόρος Εἰσοδήματος ἀφ' ἑνὸς μὲν εἶναι ὁ δικαιότερος ἐκ τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἶναι ἡ σημαντικωτέρα πηγὴ ἐσόδων τοῦ Κράτους.

Ὡς σημαντικωτέρα πηγὴ ἐσόδων ὁ Φόρος Εἰσοδήματος ἀποτελεῖ τὴν βάσιν ἐπὶ τῆς ὁποίας καταρτίζεται ὁ Ἐτήσιος Προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους. Συμφώνως πρὸς τὴν θεωρίαν τῶν ὠφελημάτων, τὸ Κράτος πρέπει νὰ ἐνεργῇ ὡς ἐπιχείρησις ἐργαζομένη οὐχὶ διὰ τὴν πραγματοποίησιν κέρδους ἀλλὰ διὰ παροχὴν ὑπηρεσιῶν καὶ ὠφελημάτων πρὸς τὸ φορολογούμενον κοινόν. Αἱ τοιαῦται δὲ ὑπηρεσίαι καὶ ὠφελήματα ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὰ ἐκ τῶν διαφόρων φορολογιῶν ἔσοδα. Ἐν Κύπρῳ, ὑπὸ τὰς ὑφισταμένας συνθήκας, ἡ θεωρία αὕτη τῶν ὠφελημάτων δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καθ' ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς τὰ πρῶτα στάδια ἀναπτύξεως καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος διερχόμεθα περίοδον ἀνωμάλων πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν συνθηκῶν.

Ἡ σημερινὴ πραγματικότης ὑποχρεώνει τὸ Κράτος νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν Νομοσχεδίων προνοούντων τὴν εἴσπραξιν μεγαλυτέρων ἐσόδων καί, πρὸς τὸ παρὸν τοὐλάχιστον, μὴ συναδόντων πρὸς τὰ ἀνάλογα ὠφελήματα.

Εἶναι μὲ τὸ πνεῦμα αὐτὸ ποὺ πρέπει νὰ ἀντικρύσωμεν τὸ ἐνώπιον ἡμῶν εὑρισκόμενον Νομοσχέδιον περὶ Φόρου Εἰσοδήματος.

Εἰδικῶς, τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐνέχει ἰδιαιτέραν σημασίαν λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος Νόμος δὲν ἐτροποποιήθη ἀπὸ μακροῦ.

Ὡς μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀντεπεξέλθω ὅλας τὰς προνοίας τοῦ Νομοσχεδίου ἐν πλήρει λεπτομερείᾳ. Λαβοῦσα δὲ ὑπ' ὄψιν τὴν Κυπριακὴν πραγματικότητα καὶ τὴν προοπτικὴν μελλοντικῆς ἀναπτύξεως εἰς διαφόρους τομεῖς τῆς Οἰκονομίας μας, ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν προέβη εἰς τὰς τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις αἵτινες ἀναφέρονται εἰς τὴν Ἔκθεσιν.

Ὅταν πρόκειται περὶ ψηφίσεως Φορολογικῶν Νομοσχεδίων πρέπει νὰ ἔχωμεν ὡς γνώμονα τόσον τὴν δημοσιονομικὴν κατάστασιν τοῦ κράτους ὅσον καὶ τὴν δικαίαν φορολογίαν διὰ τὸν φορολογούμενον.

Εἶναι γνωστὸν καὶ παραδεδεγμένη ἀρχὴ ὅτι οἱονδήποτε Νομοσχέδιον φορολογικῆς φύσεως δὲν εἶναι καὶ πολὺ ἀρεστὸν εἰς τὸν λαὸν διότι οἱαιδήποτε καὶ ἐὰν εἶναι αἱ πρόνοιαι τοῦ τοιούτου Νομοσχεδίου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἱκανοποιήσουν πλήρως ὅλους τοὺς φορολογουμένους. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἀκριβῶς θὰ πρέπει ἡ Βουλὴ αὐτὴ νὰ ἀρθῇ εἰς τὸ ὕψος τῶν περιστάσεων, παραγνωρίζουσα οἱουσδήποτε λόγους καὶ μικροδιαφοράς, καὶ νὰ ψηφίσῃ ἕνα Νόμον ὅστις νὰ βοηθήσῃ τόσον τὴν Κυβέρνησιν ὅσον καὶ τὸν φορολογούμενον.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὁ λαὸς ἀνέμενε δραστικὴν μείωσιν τῆς φορολογίας αὐτῆς.

Εἶναι πραγματικῶς λυπηρὸν τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον παρεπέμφθη εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς συζήτησιν καὶ ψήφισιν εἰς μίαν ἐποχὴν ἀκατάλληλον, δηλαδὴ εἰς μίαν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν παρετηρήθη πληθωρισμὸς καὶ ἡ Κυβέρνησις ἤρχισεν ἤδη νὰ λαμβάνῃ ὡρισμένα περιοριστικὰ μέτρα. Εἶμαι βέβαιος ὅτι, παρ' ὅλον ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία εἶχεν ὅλην τὴν καλὴν διάθεσιν διὰ περαιτέρω ἐλάφρυνσιν τῆς φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος, ἐν τούτοις αἱ πληθωριστικαὶ τάσεις δὲν ἐπέτρεψαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ πράξῃ τοῦτο.

Κάμνω θερμὴν ἔκκλησιν πρὸς τοὺς ἐντίμους συναδέλφους νὰ εἶναι πολὺ προσεκτικοὶ εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἤθελον εἰσηγηθῆ τροποποιήσεις εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον. Ἐπειδὴ εἶναι Φορολογικὸν Νομοσχέδιον, εἶναι πολὺ εὔκολον νὰ κάμνῃ κανεὶς εἰσηγήσεις διὰ ἐλάφρυνσιν τῆς Φορολογίας ἢ καὶ ἀπαλλαγὴν ἐκ ταύτης, ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ σκεφθῶμεν καὶ τὰς ἐπιπτώσεις αἵτινες θὰ προκύψουν ἀπὸ τὰς τυχὸν τροποποιήσεις. Πρέπει νὰ εἴμεθα πολὺ προσεκτικοὶ διότι τροποποιήσεις, αἵτινες πιθανὸν νὰ φαίνωνται ἀσήμαντοι, δυνατὸν νὰ ἔχουν πολὺ σοβαρὰς ἐπιπτώσεις.

Ὅπως ἔχω ἀναφέρει προηγουμένως, ἐφ' ὅσον κατὰ μέγα μέρος ὁ Ἐτήσιος Προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους βασίζεται ἐπὶ τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος θὰ πρέπει καὶ ὡρισμέναι πρόνοιαι τοῦ Νόμου περὶ Φόρου Εἰσοδήματος νὰ ὑπόκεινται εἰς ἀναθεώρησιν λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἑκάστοτε ἐπικρατουσῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, τοῦ κόστους ζωῆς καὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ κράτους. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ περὶ Φόρου Εἰσοδήματος Νόμος θὰ ἐκσυγχρονίζεται καὶ συμπληροῦται καὶ θὰ ἀποφευχθῇ ἡ παροῦσα κατάστασις μιᾶς πεπαλαιωμένης καὶ ἐλλειποῦς Φορολογικῆς Νομοθεσίας ἡ ὁποία, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐβασίζετο ἐπὶ ὑγιῶν ἀρχῶν, ἐν τούτοις δὲν συνεταυτίζετο μὲ τὴν πραγματικότητα καὶ τὸ πνεῦμα τῶν σημερινῶν ἐπικρατουσῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν.

Αἱ ἀκόλουθοι ἀρχαὶ πρέπει νὰ διέπουν τὴν προπαρασκευὴν καὶ ἐξέτασιν προνοιῶν τοῦ Νόμου περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος :

1. Ἀπὸ πλευρᾶς τοῦ φορολογουμένου—

   (α) Πλήρης διευκρίνισις τῶν προνοιῶν τοῦ Νόμου.

   (β) Εὐκολώτερος τρόπος καὶ καταλληλότερος χρόνος πληρωμῆς τοῦ Φόρου ὑπὸ τοῦ φορολογουμένου.

(γ) Περιορισμὸς εἰς τὸ ἐλάχιστον τῶν ἐξόδων δι' εἰσπραξιν.

(δ) Δυνατότης πληρωμῆς.

2. Ἀπὸ πλευρᾶς τοῦ Κράτους ἕνας φορολογικὸς Νόμος θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ—

(α) τὴν δύναμιν πραγματοποιήσεως τῶν ἐσόδων·

(β) τὰς δυνατότητας ἐνθαρρύνσεως ἀποταμιεύσεων·

(γ) ἐλαστικότητα.

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Δὲν θὰ ἀναφερθῶ εἰς τὰς κατ' ἄρθρον τροποποιήσεις διότι αὗται ἔγιναν γνωσταὶ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ.

Ἔχω ὅμως νὰ κάμω τὰς ἀκολούθους εἰσηγήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐλπίζω νὰ τύχουν τῆς δεούσης μελέτης ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Εἰσηγοῦμαι :

(α) Τὴν σύστασιν Εἰδικῶν Ἐπιτρόπων (Special Commissioners).

Τὰ καθήκοντα τῶν Εἰδικῶν Ἐπιτρόπων θὰ εἶναι ὅπως ἐνεργοῦν ὡς Διαιτητικὴ Ἀρχὴ μεταξὺ τοῦ Ἐφόρου καὶ τοῦ φορολογουμένου, μὲ σκοπὸν τὴν ἀποφυγὴν πληθώρας ἐκκρεμουσῶν ὑποθέσεων ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων.

Εἰς τὴν Ἀρχὴν αὐτήν, ἥτις θὰ εἶναι ἀνεξάρτητος, δὲν θὰ συμμετέχουν ὑπάλληλοι τοῦ Γραφείου Φόρου Εἰσοδήματος.

(β) Ὅπως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία μελετήσῃ τὸ θέμα τῆς εἰσαγωγῆς Πιστοποιητικῶν Ἀποταμιεύσεως ἔναντι φορολογικῶν ὑποχρεώσεων, μὲ χαμηλὸν ἐπιτόκιον. Τοιουτοτρόπως ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐξασφαλίζῃ τὴν εἴσπραξιν τοῦ φόρου εὐθὺς ὡς οὗτος εἶναι πληρωτέος καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ ἐνθαρρύνῃ τὸν φορολογούμενον νὰ πραγματοποιῇ ἀποταμιεύσεις μὲ τὸ ἐνθαρρυντικὸν ὅτι ὁ τόκος τὸν ὁποῖον θὰ πληρώνῃ ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τοιούτων Πιστοποιητικῶν δὲν θὰ φορολογῆται.

(γ) Τὴν μελέτην παραχωρήσεως μεγαλυτέρων ἐκπτώσεων καὶ ὠφελημάτων δι' ἐπενδύσεις εἰς Κυβερνητικὰ Χρεώγραφα, Δημοσίας Ἑταιρείας καὶ γενικῶς εἰς παραγωγικὰς μονάδας καὶ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον. Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον κάμνω τὴν εἰσήγησιν αὐτὴν εἶναι διότι πιστεύω ὅτι ὁ Φόρος Εἰσοδήματος δύναται νὰ ἀποτελέσῃ τροχοπέδην εἰς μίαν κατάστασιν πληθωριστικῶν τάσεων.

Γενικῶς κατὰ τὴν μελέτην τῶν ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίων παρετήρησα ὅτι αἱ περισσότεραι τροποποιήσεις, γενόμεναι εἰς τὰ Νομοσχέδια ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ἐκτὸς τῶν φορολογικῶν διευκολύνσεων ἀποσκοποῦν καὶ εἰς τὴν πάταξιν τῆς εἰς μεγάλον βαθμὸν παρατηρουμένης φοροδιαφυγῆς. Διὰ τῶν τροποποιήσεων τίθεται ἓν φράγμα εἰς τὴν φοροδιαφυγὴν αὐτήν.

Δηλῶ ὅτι θὰ ψηφίσω τὰ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδια.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι. Τὰ δύο ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα ἔχομεν σήμερον ἐνώπιόν μας, ἤτοι ὁ περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 καὶ ὁ περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ Ἀνακτήσεως Φόρων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969, εἶναι δύο ἐκ τῶν πλέον σοβαρῶν Νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα καλεῖται ἡ Βουλὴ νὰ συζητήσῃ καὶ ἐπιψηφίσῃ.

Ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπή, ἐν τῇ προσπαθείᾳ της ὅπως ἐξετάσῃ καὶ μελετήσῃ τὰ δύο ταῦτα Νομοσχέδια κατὰ τὸν πλέον ἐνδελεχῆ καὶ ἐμπεριστατωμένον τρόπον καὶ ὑποβάλῃ ἀκολούθως πρὸς τὴν Βουλὴν τὴν Ἔκθεσίν της, συνῆλθεν εἰς τριάκοντα ἐν ὅλῳ συνεδριάσεις μὴ συμπεριλαμβανομένων διαφόρων ἄλλων ἐπαφῶν, τὰς ὁποίας εἶχε μετὰ ἁρμοδίων κύκλων τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Οὕτω, κατόπιν τῆς ἐνδελεχοῦς μελέτης της, ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ προσεπάθησε νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Βουλὴν ὡρισμένας τροποποιήσεις, εἰς τὰς ὁποίας προέβη ἀφοῦ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της ὅλας τὰς πλευράς, ἵνα οὕτω ἐξυπηρετηθοῦν κατὰ τὸν καλλίτερον δυνατὸν τρόπον καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ οἱ φορολογούμενοι καὶ ἵνα ἀποφευχθοῦν τροποποιήσεις αἵτινες θὰ ἐπέφερον βλάβην εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας μας.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι τὰ Νομοσχέδια ταῦτα ἀπεστάλησαν πρὸς μελέτην εἰς τὴν Βουλὴν εἰς μίαν ἐποχήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπάρχουν ἐνδείξεις πληθωριστικῶν τάσεων αἵτινες, κανονικῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ὄχι μόνον οἱανδήποτε ἐλάττωσιν τῆς ἀμέσου φορολογίας δὲν θὰ ἐπέτρεπον, ἀλλὰ τοὐναντίον μᾶλλον αὔξησιν αὐτῆς θὰ ἐπέβαλλον. Εἶναι λυπηρὸν διότι τὰ Νομοσχέδια ταῦτα δὲν ἀπεστάλησαν εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ὡς θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε γίνει κατόπιν τῆς ὑπὸ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ κ. Ρένου Σολομίδη ἐξαγγελίας τῆς σχετικῆς προθέσεως τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1968. Ἐὰν εἶχε γίνει τοῦτο ἐγκαίρως ἡ κατάστασις θὰ ἦτο τελείως διαφορετικὴ καὶ ἴσως ἀκόμη νὰ εἶχε συντείνει εἰς τὴν μείωσιν τῶν ἀπαιτήσεων δι' αὐξήσεις μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, αἵτινες συνετέλεσαν ἐν μέρει εἰς τὰς παρουσιαζομένας σήμερον ἐνδείξεις πληθωριστικῶν πιέσεων.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι δι' ἓν ἀναπτυσσόμενον Κράτος, ὡς ἡ Κύπρος, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνάπτυξις βασίζεται κατὰ μέγιστον ποσοστὸν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα, ὅστις διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἄνοδον τῆς οἰκονομίας μας πρέπει νὰ συνεισφέρῃ εἰς ἔργα ἀναπτύξεως, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὸ Β΄ Πενταετὲς Σχέδιον, κεφάλαια ἀνερχόμενα εἰς 145 ἑκατομμύρια λιρῶν, ἡ μέχρι σήμερον ὑφισταμένη ἄμεσος φορολογία θὰ ὤφειλε νὰ εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ ἐπιτρέπῃ τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἀπαιτουμένου κεφαλαίου. Ὡς ἐκ τούτου θὰ ἔπρεπε νὰ ἐλαττωθοῦν αἱ κλίμακες καὶ οἱ συντελεσταὶ τῆς φορολογίας, ὡς πράγματι ἠλαττώθησαν τῇ προτάσει τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα, οὕτω, ἀφ' ἑνὸς μὲν δοθῇ εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα ἰσχυρότερον κίνητρον περαιτέρω δραστηριότητός του, ἀφ' ἑτέρου δὲ γίνουν μεγαλύτεραι ἰδιωτικαὶ ἐπενδύσεις εἰς βιομηχανικὰς καὶ τουριστικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ γενικῶς ἐνθαρρυνθῇ ἡ ἐπένδυσις κεφαλαίων ἐν τῇ Νήσῳ μας. Τοῦτο ἐπετεύχθη διὰ τῆς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως παραχωρήσεως τῆς ἀρχικῆς ἐκπτώσεως ἐπὶ τῶν βιομηχανικῶν καὶ τουριστικῶν ἐπενδύσεων.

Δὲν ὑπάρχει, ἐξ ἄλλου, ἀμφιβολία ὅτι λόγῳ τῆς ἀνόδου τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ πληθυσμοῦ—ὡς καὶ τοῦ κόστους ζωῆς—ἥτις ἔχει ἐπέλθει ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ βασικοῦ Νόμου, ἦτο ἀπαραίτητον νὰ αὐξηθῇ τὸ κατώτατον ὅριον ἀφορολογήτου εἰσοδήματος καὶ νὰ δοθοῦν μεγαλύτεραι ἐκπτώσεις διὰ σύζυγον, τέκνα καὶ ἐξαρτωμένους, παραλλήλως δὲ νὰ μειωθοῦν καὶ οἱ συντελεσταὶ τῶν χαμηλῶν εἰσοδημάτων φορολογουμένων. Τοῦτο καὶ ἐγένετο, ὡς ἐμφαίνεται ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ.

Ἐπίσης, ἡ Κυβέρνησις, ἐν τῇ προσπαθείᾳ της νὰ ἀνακόψῃ τὰς πληθωριστικὰς πιέσεις καὶ νὰ ἐνθαρρύνῃ τὸ ἀποταμιευτικὸν πνεῦμα εἰς τὴν χώραν μας, ἔχει παραχωρήσει τὸ πλεονέκτημα τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς πληρωμῆς φόρου ἐπὶ τόκων προερχομένων ἐκ καταθέσεων εἰς Τραπέζας ἢ Συνεργατικὰ Ἱδρύματα ὡς καὶ ἐκ τοκομεριδίων Κυβερνητικῶν χρεωγράφων ἢ μερισμάτων μετοχῶν Δημοσίων Ἑταιρειῶν μέχρις ὡρισμένου ποσοῦ, ἵνα οὕτω δοθῇ τὸ κίνητρον εἰς τὰ μεσαίων καὶ μικρῶν εἰσοδημάτων ἄτομα, ἀντὶ νὰ ἐξοδεύουν τὰ χρήματά των εἰς μὴ ἀπαραιτήτους ἀνάγκας τῆς ζωῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προκαλεῖ πληθωρισμὸν καὶ ἄνοδον τοῦ τιμαρίθμου, νὰ ἀποταμιεύουν ταῦτα εἰς οἰκονομικῶς χρησίμους τοποθετήσεις, αἵτινες θὰ συμβάλουν ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν μείωσιν τῶν πληθωριστικῶν τάσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸν σχηματισμὸν κεφαλαίων εἰς τὰς οἰκονομικῶς ἀδυνάτους τάξεις.

Διὰ τοῦ Νομοσχεδίου λαμβάνεται, ἐπίσης, πρόνοια διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ τῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν φυγαδευθέντων Κυπριακῶν κεφαλαίων, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν κεφαλαίων Κυπρίων οἵτινες, διεξάγοντες ἐργασίαν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἐπιθυμοῦν νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν πατρίδα των καὶ νὰ εἰσαγάγουν τὰ κεφάλαιά των ἐν τῇ χώρᾳ μας, χωρὶς νὰ ὑφίστανται τὴν μέχρι σήμερον ἐπιβολὴν φορολογίας, ἥτις εἰς πλείστας ὅσας περιπτώσεις συντελεῖ ὅπως, Κύπριοι εὑρισκόμενοι ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ ἐργαζόμενοι εἰς διάφορα μέρη τῆς ὑφηλίου, ἀντὶ νὰ ἔχουν τὴν δυνατότητα, ὅταν ἐπανέρχωνται εἰς τὴν πατρίδα των νὰ εἰσάγουν καὶ τὰ μετὰ τόσων κόπων καὶ μόχθων κερδηθέντα χρήματά των, νὰ ἀφήνουν ταῦτα ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διὰ φορολογικοὺς λόγους.

Δὲν θὰ ἤθελον νὰ σᾶς κουράσω περισσότερον ἐπαναλαμβάνων τὰ ὅσα ἀναφέρονται ἐν τῇ Ἐκθέσει τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς, θεωρῶ ὅμως ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναφέρω, ἐν συντομίᾳ καὶ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, καὶ τὰ ἀκόλουθα :

Ἡ Ἐπιτροπὴ προσεπάθησε νὰ βοηθήσῃ τοὺς ἐργαζομένους ἐπιφέρουσα πλείστας ὅσας τροποποιήσεις εἰς τὰ ἄρθρα τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰ Ταμεῖα Προνοίας, δώσασα οὕτω τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς ἐργαζομένους νὰ ἐξασφαλίζουν ἄνετον γῆρας. Ἐπίσης διὰ τῆς αὐξήσεως ἀπὸ £50 εἰς £100 τοῦ ἀφορολογήτου ποσοῦ τῶν εἰσοδημάτων τῶν προερχομένων ἐξ ἐπενδύσεων εἰς Κυβερνητικὰ χρεώγραφα, εἰς μετοχὰς Δημοσίων Ἑταιρειῶν καὶ εἰς Καταθέσεις εἰς Τραπέζας καὶ Συνεργατικὰ Ταμιευτήρια, ἐνθαρρύνουσα οὕτω τὴν λαϊκὴν ἀποταμίευσιν καὶ θέτουσα τροχοπέδην εἰς τὸν πληθωρισμὸν καὶ διὰ τῆς εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις αὐξήσεως τῆς ἀρχικῆς ἐκπτώσεως δι' ἐπενδύσεις εἰς βιομηχανικάς, τουριστικὰς καὶ γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις, ἐνθαρρύνουσα οὕτω τὴν χρηματοδότησιν καὶ προώθησιν τῶν κλάδων τούτων τῆς οἰκονομίας μας. Ἐπὶ πλέον, ἔχει συμπληρώσει τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν φορολογίαν τῶν Ἑταιρειῶν διὰ τῆς προσθήκης προνοίας ὁριζούσης ὅτι Ἑταιρεῖαι, ἀσχολούμεναι εἰς τὸ ἐμπόριον, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν γεωργίαν, τῶν ὁποίων τὸ εἰσόδημα δὲν ὑπερβαίνει τὰς £7.000 θὰ δύνανται νὰ μεταφέρουν εἰς τὸ ἀποθεματικόν των, κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ἐφόρου Ἐσωτερικῶν Προσόδων, ποσὸν μέχρι £5.000 μὲ φορολογικὴν ἐπιβάρυνσιν πέντε σελίνια κατὰ λίραν, ἀντὶ τοῦ κανονικοῦ τῶν 8½ σελινίων. Εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν συμπεριλαμβάνονται τὰ εἰσοδήματα τὰ προερχόμενα ἐκ μερισμάτων μετοχῶν, τόκων ἢ ἐνοικίων, τοῦτο δὲ θὰ παραμένῃ εἰς τὸ ἀποθεματικὸν καὶ θὰ χρησιμοποιῆται διὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἐργασιῶν. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου δίδεται ἡ εὐκαιρία εἰς τὰς μικρὰς Ἑταιρείας νὰ σχηματίζουν τὸ ἀπαιτούμενον κεφάλαιον διὰ τὴν διεξαγωγὴν καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἐργασιῶν των, ἀντὶ νὰ διανέμεται τοῦτο εἰς τοὺς μετόχους καὶ νὰ σπαταλᾶται ἀσκόπως ὑπ' αὐτῶν, ὁπότε ὄχι μόνον προκαλοῦνται πληθωριστικαὶ τάσεις ἀλλά, εἰς πλείστας περιπτώσεις, καὶ τὰ ἔσοδα τῆς Κυβερνήσεως μειοῦνται λόγῳ φορολογήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων μετόχων βάσει κατωτέρων φορολογικῶν συντελεστῶν.

Ἐπίσης, ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπή, κατόπιν συνεννοήσεώς της καὶ μετὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ἀφ' ἑνὸς μὲν κατήργησε τὴν ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ περιλαμβανομένην πρόνοιαν περὶ ἀμνηστείας τῶν εἰς τὸ παρελθὸν διαφυγόντων τὴν φορολογίαν κεφαλαίων, ἅτινα εὑρίσκονται σήμερον εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐνεθάρρυνε τὸν ἐπαναπατρισμὸν τῶν νομίμως ἐκπατρισθέντων κεφαλαίων διὰ διατάξεως προνοούσης τὴν πληρωμὴν φόρου ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ τελευταίου μόνον ἔτους τῶν οὕτως ἐκπατρισθέντων καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εὑρισκομένων χρημάτων. Τέλος, ἡ Ἐπιτροπὴ προέβη καὶ εἰς πλείστας ἄλλας τροποποιήσεις, τὰς ὁποίας ἐθεώρησεν ἀπαραιτήτους διὰ τὴν δικαιοτέραν καὶ μὲ πνεῦμα ἀντικειμενικότητος φορολόγησιν τῶν πολιτῶν τῆς Δημοκρατίας πρὸς προστασίαν τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας μας.

Οὐδεμία πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὸ ὅτι ἐπιθυμία τῶν Μελῶν τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως καὶ ἐμοῦ προσωπικῶς, ἦτο νὰ δώσωμεν περισσοτέραν διευκόλυνσιν εἰς τὰς πτωχοτέρας καὶ μεγαλυτέραν προστασίαν εἰς πλείστας ὅσας ἄλλας τάξεις. Ἐκεῖνο, ὅμως, τὸ ὁποῖον εἴχαμεν πάντοτε ὑπ' ὄψιν, ἦτο τὸ τί ἠδυνάμεθα νὰ πράξωμεν χωρὶς νὰ κινδυνεύσῃ νὰ καταστραφῇ ἡ οἰκονομία τῆς χώρας μας.

Προτοῦ κατέλθω τοῦ βήματος θὰ ἤθελον νὰ ἀναφερθῶ εἰς ὡρισμένους ἀριθμούς, τοὺς ὁποίους ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Ζιαρτίδης παρέθεσεν, ἐν σχέσει μὲ τοὺς φόρους τοὺς ὁποίους πληρώνουν αἱ διάφοροι τάξεις.

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῶν εἰσπραττομένων ἐσόδων τῶν ἑπτὰ τελευταίων ἐτῶν τὰ ὁποῖα μοῦ ἐδόθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ἐμφαίνεται ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι—εἰς τοὺς ὁποίους περιλαμβάνονται καὶ οἱ Κυβερνητικοί, ὡς καὶ οἱ ἀδροπληρωνόμενοι ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι—ἐπὶ εἰσοδήματος £4.285.921 ἐπλήρωσαν τὸ 1966 £516.000, τὸ 1967 ἐπὶ ποσοῦ £5.193.252 οἱ ἐργοδοτούμενοι ἐπλήρωσαν £662.482 καὶ τὸ 1968 ἐπὶ £4.484.962 οἱ ἐργοδοτούμενοι ἐπλήρωσαν £752.932.

Ἀναφέρω τοὺς ἀριθμοὺς τούτους ὄχι διότι θέλω νὰ ἀνοίξω συζήτησιν, ἀλλὰ ἁπλῶς διὰ νὰ μὴν ἀφεθῇ νὰ νοηθῇ ὅτι ὁ φόρος εἰσοδήματος ὑφίσταται ἁπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ δυσχεραίνῃ οἰκονομικῶς τοὺς ἐργαζομένους.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Νομίζω πὼς κύριο μέλημα εἶναι νὰ ἐξετάσωμεν ποῖος θὰ πρέπει νὰ εἶναι ὁ στόχος τῆς φορολογικῆς πολιτικῆς ἑνὸς κράτους τοῦ δικοῦ μας συστήματος, τὸ ὁποῖον στηρίζεται ἐπὶ τῶν φορολογικῶν εἰσοδημάτων, διὰ νὰ ἐξασκήσῃ κοινωνικὴν πολιτικήν.

Πιστεύω ὅτι κύριοι στόχοι εἶναι πρῶτον ἡ δημιουργία κρατικῶν ἐσόδων, δεύτερον ἡ δικαία κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, τρίτον ἡ ἐνθάρρυνσις τῆς παραγωγικῆς κινητοποιήσεως τοῦ μὴ κρατικοῦ κεφαλαίου καὶ τέταρτον ἡ κοινωνικὴ πολιτική.

Τὸ ἐρώτημα εἶναι : Ἀνταποκρίνεται ἡ σημερινὴ οἰκονομικὴ καὶ φορολογικὴ πολιτικὴ τοῦ τόπου μας εἰς αὐτὰς τὰς βασικὰς ἀρχάς ;

Προσωπικῶς πιστεύω ὅτι χρειάζονται πολλὰ νὰ γίνουν προτοῦ ἀπαντήσωμεν καταφατικῶς εἰς αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν. Διότι πιστεύω ὅτι, δεδομένου ὅτι στηριζόμεθα κυρίως ἐπὶ φορολογικῶν εἰσοδημάτων, ὁ τρόπος τῆς κατανομῆς τῶν φορολογικῶν βαρῶν δὲν εἶναι ὁ πρέπων καὶ διὰ τὴν εἰσπραξιν ἐσόδων, ἀλλά, κυρίως, ὡς πολιτικὴ ἐξισώσεως, κατὰ τὸ δυνατόν, τῆς κατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος καὶ ὡς πολιτικὴ ἐφαρμογῆς μιᾶς κοινωνικῆς δικαιοσύνης.

Πρὸς ἀπόδειξιν αὐτοῦ θὰ μποροῦσε νὰ φέρῃ κανεὶς ὡς παράδειγμα τὸ ὅτι οἱ ἔμμεσοι φόροι, οἱ ὁποῖοι ὡς ὀρθῶς ἐλέχθη εἶναι φόροι οἱ ὁποῖοι διανέμονται ἐξ ἴσου κατὰ κεφαλὴν πρὸς ὅλα τὰ στρώματα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἀποτελοῦν σήμερον τὴν κυρίαν πηγὴν εἰσοδήματος διὰ τὸ κράτος. Ἐὰν δὲ λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν τὸ ποσοστὸν τῶν ἐμμέσων φόρων τὸ ὁποῖον πληρώνουν τὰ χαμηλῶς ἀμειβόμενα στρώματα τοῦ λαοῦ καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι καὶ εἰς τοὺς ἀμέσους φόρους πληρώνουν δυστυχῶς σημαντικῶς ὑψηλὸν ποσοστὸν οἱ χαμηλῶς ἀμειβόμενοι, θὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν ὑπάρχει δικαία κατανομὴ τῶν φορολογικῶν βαρῶν.

Πιστεύω ὅτι ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως θὰ πρέπει νὰ στραφῇ πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν : Χρειαζόμεθα ριζοσπαστικὰς ἀλλαγὰς ὅσον ἀφορᾷ τὰς οἰκονομικάς μας προοπτικάς. Νὰ φέρω ἓν παράδειγμα :

Πολλὰ ἐλέχθησαν διὰ τὸν πληθωρισμόν. Καμμία ἀπόπειρα ὅμως δὲν ἔγινε νὰ ἑρμηνευθῇ ὁ πληθωρισμός. Δὲν εἶδα νὰ γίνεται κριτικὴ διὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἄνευ, κατ' ἐμέ, σοβαρῶν αἰτίων ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ὑποτίμησιν τοῦ νομίσματος, ἡ ὁποία ἀπετέλεσεν ἕνα ἀπὸ τοὺς βασικοὺς παράγοντας τοῦ πληθωρισμοῦ.

'Ελέχθη δὲ ἀπὸ μερικοὺς ὅτι αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον εἶναι δυνατὸν νὰ θεραπεύσῃ, ἴσως, μερικὰ ἀπὸ τὰ κακὰ τοῦ πληθωρισμοῦ. Καὶ διερωτώμεθα πῶς. Τὸ Νομοσχέδιον θὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸ κράτος ἔσοδα £1.000.000 καὶ θὰ τὰ ἀφήσῃ, ὑποτίθεται, εἰς τοὺς πολίτας ἀνεξαρτήτως τοῦ πῶς αἰσθάνεται κανεὶς ἔναντι αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου. Εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ λεχθῇ ὅτι αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ἀντιπληθωριστικόν ; Πιστεύω μετὰ πάσης σοβαρότητος ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ οἱοσδήποτε ἰσχυρισμός, ὅτι αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον ἀποτελεῖ ἀντιπληθωριστικὸν μέτρον.

Ποῖοι εἶναι οἱ στόχοι τοῦ σημερινοῦ νομοθετήματος ; Πιστεύω ὅτι ὑπάρχουν μερικοὶ εὐεργετικοὶ στόχοι. 'Ελέχθη ὅτι πρέπει πράγματι νὰ ἐνθαρρύνωμεν τὴν παραγωγικὴν τοποθέτησιν τῶν κεφαλαίων. "Οθεν καὶ εἶμαι ὑπὲρ ὅλων ἐκείνων τῶν ἀπόψεων αἱ ὁποῖαι συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ Νομοσχέδιον καὶ δυνάμει τῶν ὁποίων παρέχονται διευκολύνσεις εἰς ἐκεῖνο τὸ κεφάλαιον τὸ ὁποῖον προορίζεται νὰ ἐπενδυθῇ παραγωγικῶς εἰς τὴν Κύπρον. 'Αλλὰ θὰ ἔπρεπε ταυτοχρόνως νὰ εἴχαμεν ὑπ' ὄψιν μας τρόπους, πρῶτον πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου λιρῶν τὰς ὁποίας θὰ χάσωμεν καί, δεύτερον, πρὸς φορολόγησιν τοῦ μὴ παραγωγικῶς ἐπενδυομένου κεφαλαίου.

Δὲν βλέπω κανένα τοιοῦτο μέτρον τὸ ὁποῖον, κατ' ἐμέ, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι συμπλήρωμα αὐτοῦ τοῦ σημερινοῦ νομοθετήματος. 'Ακόμη θὰ ἤθελα νὰ εἴπω ὅτι, δυστυχῶς, δὲν γίνεται ἀξιολόγησις. "Ολαι αἱ ἄνω κλίμακες μετετέθησαν πρὸς τὰ κάτω χωρίς, ὅμως, νὰ γίνεται εἰδικὴ ἀξιολόγησις. 'Εὰν ἕνας, π.χ., κερδίσῃ £10.000 ἔστω μόνον ἀπὸ τόκους χρημάτων τὰ ὁποῖα δανείζει, ἐξακολουθεῖ νὰ τυγχάνῃ τοῦ εὐεργετήματος τῶν πολὺ χαμηλοτέρων κλιμάκων. 'Επομένως τὸ Νομοσχέδιον, πλὴν ἐκείνων ὡς εἶπα, τῶν εἰδικῶν τροπολογιῶν αἱ ὁποῖαι ἔγιναν διὰ νὰ παράσχουν διευκολύνσεις εἰς τὰς ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις καὶ εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ αἱ ὁποῖαι εἶναι ὀρθαί, δυστυχῶς ταυτοχρόνως ἐνθαρρύνει καὶ παρασιτικὰς τοποθετήσεις κεφαλαίου, δίδον διευκολύνσεις εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀπολαμβάνουν μεγάλων εἰσοδημάτων διὰ παρασιτικοῦ τρόπου. Δυστυχῶς δέ, τὰ χαμηλὰ στρώματα δὲν εἶδα νὰ ἀπολαμβάνουν μεγάλων πλεονεκτημάτων ἀπὸ αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον. 'Ελάχιστα ἀνέβη τὸ μίνιμουμ τοῦ μὴ φορολογητέου εἰσοδήματος καὶ αἱ κλίμακες παρέμειναν σχεδὸν αἱ ἴδιαι.

Πλὴν ὡρισμένων ἄλλων, σχετικῶς καλῶν, διευκολύνσεων διὰ τὰς γυναῖκας καὶ διὰ τὰ τέκνα, πιστεύω ὅτι τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ κυρίως ἠὐνόησε τὰς ἄνω παρὰ τὰς κάτω τάξεις καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος νομίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει σοβαρῶς νὰ σκεφθῇ, δηλαδὴ μὲ ποῖον τρόπον θὰ πρέπει νὰ ἀναπροσαρμόσῃ τὴν πολιτικήν της ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ φόρου εἰσοδήματος. Διότι, ἐπαναλαμβάνω, πιστεύω ὅτι ὁ φόρος εἰσοδήματος εἶναι καὶ πηγὴ εἰσοδήματος ἀλλά, ταυτόχρονα, καὶ ἓν μέτρον ἐφαρμογῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς.

'Ελέχθη ὑπὸ προηγουμένου 'Υπουργοῦ ὅτι ἐγίνετο σκέψις δι' εἰσαγωγὴν νέων, συγχρόνων τρόπων φορολογικῶν ἐπιβαρύνσεων τοῦ πλούτου καὶ τοῦ κύκλου ἐπιχειρήσεων. Δυστυχῶς μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν εἴδαμεν καμμίαν πρακτικὴν ἐνέργειαν πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν.

Θὰ πρέπει δὲ νὰ σταθῇ ἐπίσης κανεὶς μὲ σοβαρότητα πρὸ τῶν ποσοστῶν τὰ ὁποῖα πληρώνουν αἱ διάφοροι τάξεις τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ εἰς τὸν φόρον εἰσοδήματος.

'Ελέχθη ἀπὸ προηγούμενον ὁμιλητήν, καὶ συμφωνῶ, ὅτι δυστυχῶς ἡ κυρία ἐπιβάρυνσις στρέφεται πρὸς τοὺς μισθοδοτουμένους καὶ ὅτι τὰ μεγάλα κεφάλαια εὑρίσκουν εἴτε τρόπους νομικῆς ἀποφυγῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου εἰσοδήματος εἴτε, ἀκόμα, διαφόρους ἄλλους τρόπους κεκαλυμμένης διαφυγῆς αὐτοῦ.

Πιστεύω ὅτι θὰ πρέπει μετὰ πάσης σοβαρότητος νὰ μελετηθῇ τὸ θέμα τῆς φοροδιαφυγῆς. Νὰ ἀπασχολήσῃ εἰδικῶς τὴν 'Εκτελεστικὴν 'Εξουσίαν καὶ συντόμως νὰ ἀπασχολήσῃ καὶ τὸ Σῶμα τοῦτο. Νομίζω ὅτι ἐὰν ἐφαρμοσθοῦν ὀρθὰ μέτρα, ὅσον ἀφορᾷ τὴν φοροδιαφυγήν, τότε θὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ εἰσηγηθῶμεν ἀρκετὰς σοβαρὰς διευκολύνσεις διὰ τοὺς χαμηλῶς ἀμειβομένους πολίτας χωρὶς νὰ ἔχωμεν τὴν ἐπίπτωσιν τῆς σημαντικῆς, δῆθεν, μειώσεως τῶν κρατικῶν ἐσόδων.

"Εν ἄλλο θέμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ θίξω, εἶναι ἡ τάσις τῆς συνεχοῦς μετρήσεως τῶν πάντων διὰ ποσοστῶν. Πιστεύω ὅτι τοῦτο εἶναι λανθασμένον. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφαρμόσωμεν πολιτικὴν κοινωνικῆς δικαιοσύνης ἐὰν λαμβάνωμεν κατὰ ποσοστὸν οἱαδήποτε μέτρα τὰ ὁποῖα λαμβάνομεν καὶ ἐὰν ὁ,τιδήποτε δίδομεν πρὸς τοὺς πολίτας τὸ δίδωμεν ἐπὶ τοῦ ποσοστοῦ τοῦ μισθοῦ των, εἴτε πρόκειται περὶ ἐκπτώσεως εἴτε πρόκειται περὶ αὐξήσεως. Διότι ἔτσι οἱ χαμηλοὶ μισθοὶ παραμένουν πάντοτε χαμηλοὶ καὶ οἱ ὑψηλοὶ παραμένουν πάντοτε ὑψηλοί, καὶ μάλιστα αὐξάνονται οἱ ὑψηλοὶ καὶ χαμηλώνουν οἱ χαμηλοὶ ὅταν κατὰ 10% ὁμοιομόρφως δίδωμεν αὐξήσεις ἢ τιμαριθμικὰ ἐπιδόματα ἢ δίδωμεν διευκολύνσεις φορολογικὰς εἰς τοὺς ὑψηλῶς ἀμειβομένους. Ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ θέματος εἶναι ποὺ ἐκφράζω ἐπίσης τὴν διαφωνίαν μου, διότι θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ὀροφὴ ὅσον ἀφορᾷ τὰς παρεχομένας διευκολύνσεις εἰς ὅλους τοὺς ὑψηλὰ ἀμειβομένους.

Ἐλέχθη ὅτι δὲν ὑπάρχει λαθρεμπόριον εἰς τὴν Κύπρον. Θὰ πρέπει νὰ διαφωνήσω. Νομίζω ὅτι ὑπάρχει ἀρκετὸν καὶ νόμιμον λαθρεμπόριον ἀπὸ μεγάλα στρώματα, τὰ ὁποῖα εἰσάγουν ἐδῶ μὲ διαφόρους τρόπους ὅλα τὰ χρειαζόμενα ἀποφεύγοντας τὸ φόρον, ὅπως ἐπίσης ὑπάρχει καὶ ἀρκετὸν λαθρεμπόριον ἀπὸ τὰς πολεμικὰς βάσεις. Καὶ αὐτὰ ἐπίσης πρέπει νὰ συζητηθοῦν καὶ νὰ παταχθοῦν.

Τελικῶς, δέ, θὰ ἀναφερθῶ εἰς ἓν ἁπλῶς ἐπὶ μέρους θέμα, δεδομένου ὅτι δὲν πρόκειται ἐπὶ τοῦ παρόντος τοὐλάχιστον νὰ εἰσηγηθῶ συγκεκριμένας ἀλλαγάς. Συγκεκριμένως θὰ ἤθελα νὰ πῶ ὅτι διαφωνῶ μὲ μίαν προσθήκην τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ἡ ὁποία ἀφορᾷ τὰς ἑταιρείας τῶν ὁποίων τὰ κέρδη εἶναι κάτω τῶν £7.000. Δὲν διαφωνῶ ποσῶς μὲ τὸ πνεῦμα τὸ ὁποῖον ὡδήγησε τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ καταλήξῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν. Διότι τὸ πνεῦμα ἦτο ἡ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐνίσχυσις τῶν μικρῶν ἑταιρειῶν, ἐὰν δὲ ἤμουν πεπεισμένος ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦτο θὰ ἐξυπηρετεῖτο ὑπὸ τῆς εἰσηγήσεως θὰ ἐψήφιζα ὑπὲρ αὐτῆς. Διατηρῶ ὅμως σοβαρὰς ἐπιφυλάξεις διότι αὐτὸ τὸ κατ' ἀρχὴν καλὸν μέτρον δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθῇ ὑπὸ μεγάλων κεφαλαιουχικῶν ὀργανισμῶν ἢ ἀτόμων διὰ νὰ ἐπενδύουν κεφάλαια εἰς μικρὰς ἑταιρείας καὶ νὰ ἀποφεύγουν οὕτω νὰ πληρώνουν τὸν φόρον ἢ νὰ ἐπεκτείνουν διὰ τοῦ τρόπου τούτου τὰς ἐπιχειρήσεις των, ἀποφεύγοντες πάλιν τὸν φόρον. Δεδομένου δὲ ὅτι, ὅπως εἶπα, δὲν ὑπάρχει φόρος κύκλου ἐπιχειρήσεων ἢ κεφαλαιουχικὸς φόρος, πιστεύω ὅτι τοῦτο εἶναι πρόωρον μέτρον καὶ θὰ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ πολὺ πλέον ἐντατικῶς καὶ λεπτομερειακῶς ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Ὁπωσδήποτε προκειμένου νὰ καταλήξωμεν εἰς αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν θὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας ὅλας τὰς ἐπιπτώσεις καὶ νὰ λάβωμεν ὅλα τὰ ἐνδεδειγμένα μέτρα διὰ νὰ ἐξυπηρετηθοῦν πραγματικῶς ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους εἶχεν ὑπ' ὄψιν της ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἐξυπηρετήσῃ διὰ τῆς εἰσηγήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

('Ο Πρόεδρος ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ κ. Ἀναστασιάδη)

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἡ φορολογία τῆς καθαρᾶς προσόδου καὶ/ἢ τοῦ εἰσοδήματος ἀποτελεῖ ἓν ἐκ τῶν δικαιοτέρων καὶ προοδευτικωτέρων φορολογικῶν συστημάτων, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἐμμέσους φόρους οἵτινες ἐπιβαρύνουν ἐξ ἴσου τοὺς ἀπόρους καὶ εὐπόρους πολίτας. Διότι εἶναι δίκαιον καὶ λογικὸν νὰ φορολογῆται ἕκαστος ἀναλόγως τῶν καθαρῶν προσόδων του. Οἱ πολῖται μὲ μικρὰ εἰσοδήματα, τὰ ὁποῖα μόλις ἐπαρκοῦν νὰ καλύψουν τὰς στοιχειώδεις βιοτικὰς των ἀνάγκας, εἶναι δίκαιον καὶ λογικὸν νὰ ἀπαλλάσσωνται τῆς φορολογικῆς ὑποχρεώσεως. Ἐνῷ οἱ πολῖται καὶ οἱ ἰσχυροὶ οἰκονομικοὶ ὀργανισμοὶ μὲ τὰ μεγάλα εἰσοδήματα ἐπιβάλλεται νὰ ὑφίστανται φορολογικὴν ἐπιβάρυνσιν ἀνάλογον τῶν εἰσοδημάτων των.

Ὁ φόρος τοῦ εἰσοδήματος ἀποτελεῖ ἐπίσης ἕνα τῶν βασικωτέρων πόρων τῆς Πολιτείας, ἀπολύτως ἀναγκαῖον διὰ τὴν εὔρυθμον λειτουργίαν της καὶ παροχὴν εἰς αὐτὴν τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων νὰ προχωρῇ ἀπροσκόπτως εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προγραμμάτων ἀναπτύξεως καὶ τῆς κοινωνικῆς εὐημερίας. Πρώτιστον μέλημα τῆς Πολιτείας εἶναι ὅπως τὰ φορολογικὰ βάρη κατανέμωνται, ὅσον εἶναι ἀνθρωπίνως δυνατόν, κατὰ τρόπον δίκαιον ἐπὶ τῶν διαφόρων τάξεων τῶν πολιτῶν. Κατευθυντήριος φορολογικὴ τακτικὴ δέον νὰ εἶναι ἡ φορολογικὴ ἀνακούφισις τῶν ἀσθενεστέρων οἰκονομικῶς τάξεων τοῦ λαοῦ, ἤτοι τῶν μισθοσυντηρήτων, οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τὰς σημερινὰς τιμαριθμικὰς συνθήκας ἀντιμετωπίζουν μεγάλας οἰκονομικὰς δυσχερείας καὶ οἱ ὁποῖοι τυγχάνουν οἱ μόνοι οἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἀποκρύψουν τὸ πραγματικὸν εἰσόδημά των, ὅπως συμβαίνῃ μὲ τοὺς ἀσκοῦντας ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα ἀποφέροντα μεγάλα εἰσοδήματα.

Ἡ τροποποίησις τῶν ἰσχυόντων Νόμων περὶ Φόρου τοῦ Εἰσοδήματος τοῦ 1961 ἕως 1966 καὶ τοῦ περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ Ἀνακτήσεως Φόρων Νόμου ὑπ' ἀριθ. 53 τοῦ 1963, ἐπὶ δικαιοτέρας βάσεως καὶ ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν σημερινῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν καὶ τῆς κτηθείσης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐν λόγῳ Νόμων πείρας, ἐπεβάλλετο νὰ γίνῃ καὶ ὡς ἐκ τούτου μετὰ ἀνυπομονησίας ἀνέμενεν ὁ Κυπριακὸς λαὸς τὴν κατάθεσιν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν δύο ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίων, τῶν ὁποίων τὴν κατάθεσιν πρὸ πολλοῦ ἀνήγγειλεν ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις διὰ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν κ. Σολομίδη.

Εἷς ἐκ τῶν λόγων οἵτινες ἐπέβαλον τὴν τροποποίησιν τοῦ περὶ Φόρου τοῦ Εἰσοδήματος Νόμου, καθὼς ἀναφέρεται εἰς τὴν αἰτιολογικὴν Ἔκθεσιν τοῦ Νομοσχεδίου, εἶναι καὶ ἡ μείωσις τοῦ φορολογικοῦ βάρους. Καὶ δικαίως ἀνέμενέ τις ὅτι ἡ μείωσις τοῦ φορολογικοῦ βάρους θὰ ἦτο κατ' ἀναλογίαν πολὺ μεγαλυτέρα διὰ τοὺς ἔχοντας μικρὰ εἰσοδήματα, κυρίως τοὺς μισθοσυντηρήτους, παρὰ διὰ τοὺς ἔχοντας μεγάλα τοιαῦτα.

Ἀτυχῶς διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου δὲν ἐπιδιώκεται τοῦτο, ἀλλά, τοὐναντίον, οἱ ἔχοντες μεγαλύτερα εἰσοδήματα ἀπολαμβάνουν μεγαλυτέρας μειώσεως τοῦ φορολογικοῦ βάρους των, παρὰ οἱ ἔχοντες μικρὰ τοιαῦτα.

Ἐνῷ διὰ τὸ καθαρὸν εἰσόδημα τῶν £1.000 μιᾶς τετραμελοῦς οἰκογενείας, τὸ ὁποῖον μετὰ δυσκολίας θὰ ἐπαρκέσῃ διὰ τὴν συντήρησίν της ὑπὸ τὰς σημερινὰς οἰκονομικὰς συνθήκας, διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ἐλαττώνεται ὁ καταβαλλόμενος φόρος ἀπὸ £64 εἰς £53, ἤτοι ἐλαττώνεται μόνον £11, διὰ τὰ εἰσοδήματα τῶν £2.000, £3.000 καὶ £4.000 γίνεται ἐλάττωσις τοῦ φόρου κατὰ πολὺ μεγαλύτερα ποσά, ἤτοι ἀπὸ £263, £713 καὶ £1.338 εἰς £215, £490 καὶ £865 ἀντιστοίχως, ἡ ἐλάττωσις κατὰ £40, £223 καὶ £473 καὶ πάλιν ἀντιστοίχως. Οἱ ἔχοντες εἰσοδήματα ἄνω τῶν £5.000 θὰ καταβάλλουν 600 μίλς δι' ἑκάστην λίραν, ἀντὶ 750 μέχρι 850 μίλς τὰ ὁποῖα κατέβαλλον μέχρι σήμερον.

Κατὰ τὴν προσωπικήν μου γνώμην διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ἀπὸ ἀπόψεως ἐλαττώσεως τοῦ φορολογικοῦ βάρους γίνεται δυσμενὴς διάκρισις εἰς βάρος τῶν μικρῶν πρὸς ὄφελος τῶν μεγάλων εἰσοδημάτων.

Εἶναι δίκαιον καὶ λογικὸν νὰ καθορίζεται ὡς μὴ φορολογητέον εἰσόδημα τὸ ποσὸν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ σημερινοῦ κόστους τῆς ζωῆς, μόλις ἐπαρκεῖ διὰ νὰ καλύψῃ τὰς ἀπολύτως ἀναγκαίας βιοτικὰς ἀνάγκας τοῦ φορολογουμένου. Καὶ ὡς τοιοῦτο ποσὸν ὑπὸ τὰς σημερινὰς τιμαριθμικὰς συνθήκας δὲν δύναται νὰ νοηθῇ μικρότερον τῶν £600. Ἑπομένως τὸ καθοριζόμενον διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ποσὸν τῶν £400 κατὰ τὴν γνώμην μου τυγχάνει πολὺ μικρὸν καὶ ἡ ἐπιβαλλομένη φορολογία τοῦ εἰσοδήματος μεταξὺ £400 καὶ £600 θὰ εἰσπραχθῇ ἐκ τῶν ὑστερημάτων τοῦ φορολογουμένου.

Ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἔκπτωσιν ἐκ τοῦ κερδαινομένου εἰσοδήματος ἔχω τὴν γνώμην ὅτι αὕτη δέον νὰ τυγχάνῃ ἀνάλογος τοῦ ὕψους τοῦ εἰσοδήματος τῶν φορολογουμένων. Τὰ μικρὰ εἰσοδήματα θὰ ἔπρεπε νὰ τυγχάνουν μεγαλυτέρας ἐκπτώσεως παρὰ τὰ μεγάλα τοιαῦτα. Ὁ καθορισμὸς ἐκπτώσεως διὰ κερδαι-

νόμενον εἰσόδημα μέχρι £1.200 θὰ ἦτο δίκαιον νὰ καθορισθῇ εἰς £15% καὶ πέραν τῶν £1.200 ἐτησίως νὰ παραμένῃ τὸ ποσοστὸν τῶν 10% τὸ καθοριζόμενον ὑπὸ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Ἡ ἔκπτωσις τῶν £75 δι' ἕκαστον τέκνον, τὸ ὁποῖον δὲν φοιτᾷ εἰς Σχολὴν Μέσης Παιδείας, τυγχάνει γλισχροτάτη καὶ θὰ ἦτο δίκαιον νὰ αὐξηθῇ εἰς £125 ἢ τοὐλάχιστον εἰς £100. Πολὺ μικρὰ τυγχάνει ἡ ἔκπτωσις διὰ τὰ τέκνα τὰ φοιτῶντα εἰς Σχολὰς Μέσης Παιδείας. Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ πληρωνόμενον εἰσιτήριον καὶ ἡ εἰσφορὰ εἰς τὸ Σχολικὸν Ταμεῖον κυμαίνονται μεταξὺ τῶν £40 καὶ £120 ἀναλόγως τῆς τάξεως, θὰ ἦτο δίκαιον ἡ τοιαύτη ἔκπτωσις νὰ ἀνέρχεται εἰς £175 ἢ τοὐλάχιστον εἰς £150, καθότι ἡ διὰ τοῦ Νομοσχεδίου καθοριζομένη ἔκπτωσις δὲν ἐπαρκεῖ κάποτε νὰ καλύψῃ οὔτε τὰ δίδακτρα.

Γλισχροτάτη ἐπίσης τυγχάνει ἡ ἔκπτωσις τῶν £400 διὰ τὰ τέκνα τὰ φοιτῶντα εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ὡς γνωστὸν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ἡ παιδεία παρέχεται δωρεὰν καθὼς καὶ τὰ βιβλία χάρις εἰς τὸ στοργικὸν ἐνδιαφέρον τῆς Μητρὸς Πατρίδος καὶ παρὰ τὰς χαμηλὰς τιμὰς τῶν φοιτητικῶν ἑστιατορίων, ἡ ἐτησία δαπάνη ἑνὸς φοιτητοῦ κατόπιν τῆς ὑποτιμήσεως τῆς λίρας συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἐπενδύσεως καὶ τῶν ναύλων, ἀνέρχεται τοὐλάχιστον εἰς τὰς £500. Ἂν λάβωμεν δὲ ὑπ' ὄψιν τὰς δαπάνας τῶν φοιτητῶν τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν ἄλλων χωρῶν αὗται δὲν τυγχάνουν μικρότεραι τῶν £1.000 ἐτησίως. Ὡς ἐκ τούτου θὰ ἦτο δίκαιον ἡ ἔκπτωσις διὰ φοιτητὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ νὰ κυμαίνεται μεταξὺ £500 καὶ £600 ἀναλόγως τοῦ κόστους τῆς ζωῆς εἰς τὰς χώρας εἰς τὰς ὁποίας οὗτοι φοιτοῦν.

Ἡ παρεχομένη ἔκπτωσις διὰ τὴν σύζυγον, ἥτις ηὐξήθη ἀπὸ £50 εἰς £75, τυγχάνει ἐντελῶς ἄδικος διότι διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου συνεχίζεται ἡ δημιουργία δύο διαφόρων καὶ ἀνίσων φορολογικῶν ἐπιβαρύνσεων. Αἱ μὲν σύζυγοι, λ.χ. μὲ μισθὸν £800 ἐτησίως θὰ φορολογηθοῦν κεχωρισμένως, διὰ δὲ τὰς συζύγους αἵτινες περιορίζονται εἰς τὰς οἰκοκυρικὰς ἐργασίας των καὶ ἔχουν κινητὴν ἢ ἀκίνητον περιουσίαν καὶ εἰσπράττουν ὡς εἰσόδημα τὸ ποσὸν τῶν £800, τοῦτο θὰ προστεθῇ εἰς τὸ εἰσόδημα τοῦ συζύγου των καὶ θὰ φορολογηθῇ πολὺ περισσότερον, κατὰ 50—60%. Θὰ ἦτο δίκαιον καὶ λογικὸν ὅπως ἐφαρμοσθῇ τὸ φορολογικὸν σύστημα τὸ ἰσχύον ἐν Ἑλλάδι, δυνάμει τοῦ ὁποίου τὸ καθαρὸν εἰσόδημα τῆς συζύγου φορολογεῖται κεχωρισμένως ἀπὸ τὸ εἰσόδημα τοῦ συζύγου, διὰ νὰ τερματισθῇ ἡ μέχρι σήμερον ἰσχύουσα φορολογικὴ δυσμενὴς διάκρισις μεταξὺ τῶν συζύγων τῶν ἀπασχολουμένων εἰς οἰκιακὰς ἐργασίας καὶ τῶν συζύγων τῶν ἀπασχολουμένων εἰς ἄλλας ἐξωτερικὰς ἐργασίας.

Δύο δίκαιαι καινοτομίαι τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου περὶ Φόρου τοῦ Εἰσοδήματος, αἵτινες δέον νὰ τύχουν ἐπαίνου ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς, εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ παραχώρησις ἐκπτώσεως £50 δι' ἕκαστον ἐξαρτώμενον πρόσωπον ἂν καὶ αὕτη τυγχάνει πολὺ μικρὰ καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἦτο £100, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἔκπτωσις £100 διὰ πρόσωπα 65 ἐτῶν καὶ ἄνω καθότι τὸ γῆρας θὰ πρέπει νὰ τυγχάνῃ εὐνοϊκωτέρας φορολογικῆς μεταχειρίσεως καὶ ἐπιβαρύνσεως.

Ἡ ψήφισις τῶν δύο ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίων δὲν εἶναι ἐπαρκὴς διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ δικαία κατανομὴ τῆς φορολογίας. Ἐπιβάλλεται ἡ αὐστηρὰ ἐφαρμογὴ τούτων ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων εἰς τρόπον ὥστε νὰ πληρώνῃ ἕκαστος ἀναλόγως τῶν πραγματικῶν εἰσοδημάτων του. Διότι τότε καὶ μόνον αἱ πρόσοδοι τοῦ Κράτους ἐκ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ φόρου τοῦ εἰσοδήματος θὰ αὐξηθοῦν σημαντικῶς καὶ θὰ παύσῃ ἡ δυσμενὴς διάκρισις εἰς τὴν εἴσπραξιν τοῦ φόρου μεταξὺ μισθοσυντηρήτων, οἵτινες πληρώνουν ἐπακριβῶς τὴν ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ Νόμου φορολογίαν, καὶ τῶν ἀσκούντων ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα, τὰ ὁποῖα ἀποφέρουν μεγάλα εἰσοδήματα, οἵτινες ἀποφεύγουν ἐν μέρει τὴν ὑπὸ τοῦ Νόμου ἐπιβαλλομένην φορολογίαν.

Μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ θελήσῃ μελλοντικῶς, ὅταν ἐπιτρέψουν τοῦτο αἱ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι τοῦ τόπου μας, νὰ τροποποιήσῃ τὸν περὶ Φόρου τοῦ Εἰσοδήματος Νόμον εἰς τρόπον ὥστε νὰ τύχουν εὐνοϊκωτέρας

φορολογικῆς μεταχειρίσεως οἱ ἔχοντες μικρὰ εἰσοδήματα πολῖται, δηλῶ ὅτι θὰ ψηφίσω τὰ δύο ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδια ὡς ταῦτα ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ κατόπιν ἀποφάσεως ληφθείσης κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίαν τῶν Βουλευτῶν μετὰ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Προτίθεμαι νὰ διακόψω τὴν συνεδρίασιν διὰ 15 περίπου λεπτά. Πρὶν ὅμως διακόψω θὰ παρεκάλουν τὸν Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα :

(1) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 24ην Ἰουλίου 1969 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 (Ἀρ. 14 τοῦ 1968) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1968 (Ἀρ. 15 τοῦ 1968).

(2) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 24ην Ἰουλίου 1969 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1969 (Ἀρ. 15 τοῦ 1969) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1969 (Ἀρ. 16 τοῦ 1969).

(3) Ὁ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας (Ἀναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὰ Ἔγγραφα τὰ ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν παραπέμπονται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας (Ἀναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας.

Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὰ ἔντιμα Μέλη κατὰ πόσον ὑπάρχει ἔνστασις νὰ κηρυχθῇ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὡς ἐπεῖγον.

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον κηρύττεται ὡς ἐπεῖγον.

Ὡς εἶπον καὶ προηγουμένως θὰ διακόψωμεν διὰ 15 λεπτά, παρακαλῶ δὲ τοὺς ἐντίμους Βουλευτὰς νὰ μὴν ἀπομακρυνθοῦν τῆς Βουλῆς διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ τελειώσωμεν ἀπόψε.

(Ὥρα διακοπῆς 7.35 μ.μ.)

(Ὥρα ἐνάρξεως 7.55 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Γιάγκος Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Ἔχομεν ἐνώπιόν μας δύο Νομοσχέδια :

Τὸ περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος καὶ τὸ περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ Ἀνακτήσεως Φόρων.

Ταῦτα ὁμοῦ ἀποτελοῦσι τὰ δύο σκέλη ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ φορολογία τοῦ εἰσοδήματος. Διὰ τῶν Νομοσχεδίων τούτων ἐπιφέρονται πολλαὶ καὶ ποικίλαι τροποποιήσεις εἰς τοὺς δύο ἀντιστοίχους βασικοὺς Νόμους. Ποῖος ὁ σκοπὸς τῶν ἐπιφερομένων τροποποιήσεων ;

"Οσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον, ὅπερ εἶναι καὶ τὸ κύριον, ἡ Αἰτιολογικὴ Ἔκθεσις λέγει ὅτι σκοπὸς τοῦ προτεινομένου Νόμου εἶναι ἡ παροχὴ περισσοτέρων διευκολύνσεων εἰς τὸν φορολογούμενον καὶ ἡ μείωσις τοῦ φορολογικοῦ βάρους.

Ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, καὶ νὰ τὸ τονίσωμεν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, ὅτι πράγματι αὐξάνονται διὰ τοῦ Νομοσχεδίου τὰ ποσὰ ὡρισμένων φορολογικῶν ἐκπτώσεων, αἵτινες παραχωροῦνται εἰς τὸν φορολογούμενον, καὶ ἀφ' ἑτέρου μειοῦται τὸ φορολογικὸν βάρος αὐτοῦ διὰ τῆς μειώσεως τοῦ συντελεστοῦ καὶ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἀνωτάτου συντελεστοῦ ἀπὸ 850 μίλς κατὰ λίραν δι' εἰσοδήματα πέραν τῶν £10.000, εἰς 600 μίλς δι' ἑκάστην λίραν εἰσοδήματος πέραν τῶν £5.000.

Διὰ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου ὁ φορολογούμενος θὰ εὐνοηθῇ δι' ἐλαττώσεως τοῦ φόρου τὸν ὁποῖον θὰ πληρώνῃ, ἡ ὁποία ποικίλλει ἀπὸ 17% μέχρι 41%. Δυστυχῶς ὅμως αἱ μεγάλαι ἐκπτώσεις ἐδόθησαν, ὡς μὴ ὤφειλεν, εἰς τὰ μεγάλα εἰσοδήματα καὶ αἱ μικραὶ εἰς τὰ μεσαῖα.

Οὕτω, ἐνῷ ὁ ἔχων φορολογητέον εἰσόδημα £1.200 θὰ πληρώνῃ τώρα 17% ὀλιγώτερον ἐκείνου τὸ ὁποῖον ἐπλήρωνεν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑφισταμένου Νόμου καὶ ὁ ἔχων εἰσόδημα £1.800 θὰ πληρώνῃ 18% ὀλιγώτερον, οἱ ἔχοντες φορολογητέον εἰσόδημα £5.000 θὰ πληρώνουν 35% ὀλιγώτερον ἐκείνου τὸ ὁποῖον ἐπλήρωναν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑφισταμένου Νόμου.

Εἰς τὸν οἰκογενειάρχην φορολογητέου εἰσοδήματος £1.200 παραχωρεῖται, ὡς εἴπομεν, ἔκπτωσις 17% καὶ θὰ πληρώνῃ σήμερον £77,500 μίλς. Ὁ ἔχων φορολογητέον εἰσόδημα £6.500 θὰ τυγχάνῃ ἐκπτώσεως 29%, ὁ ἔχων £10.000 27%, ὁ ἔχων £12.000 καὶ £15.000 28%.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ ἄνθρωποι τῶν μικρῶν καὶ τῶν μεσαίων εἰσοδημάτων ἀναγκάζονται, διὰ νὰ πληρώσωσι τὸν φόρον, νὰ στερήσωσιν ἑαυτοὺς καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας των ἀπὸ ἀρκετὰ ἀπαραίτητα πράγματα διότι, ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας, εἰσόδημα £1.200–£2.000 μόλις ἀρκεῖ νὰ καλύψῃ τὰς ἀνάγκας ἑνὸς μεσαίου οἰκογενειάρχου ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν μετρίαν ἀπαίτησιν νὰ θέλῃ νὰ ζῇ ὡς ἄνθρωπος.

Ἐὰν λοιπὸν ὁ ἔχων εἰσόδημα £1.200 ὑποχρεωθῇ νὰ πληρώσῃ £77,500 μίλς καὶ ὁ ἔχων φορολογητέον εἰσόδημα £1.800 ὑποχρεωθῇ νὰ πληρώσῃ £175 ὡς φόρον εἰσοδήματος, διερωτώμεθα πῶς ἄλλως θὰ τὸν πληρώσῃ παρὰ εἰς βάρος τῆς διατροφῆς ἢ τῆς ἐπενδύσεως τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ τῶν τέκνων του.

Ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι, ὀλιγώτερον δυστυχεῖς. Οἱ ἔχοντες κάπως μεγαλύτερον εἰσόδημα. Οὗτοι, ἀφοῦ καλύψωσι τὰ ἔξοδα τῆς διαβιώσεώς των, θέλουσι νὰ θέτωσι κατὰ μέρος ἓν μικρὸν ποσὸν διὰ νὰ δημιουργήσωσιν ἓν μικρὸν κεφάλαιον διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν τέκνων των, διὰ νὰ νυμφεύσωσι τὰς θυγατέρας των ἢ διὰ νὰ συντηρηθῶσιν οἱ ἴδιοι εἰς τὰ γηρατεῖα των. Οἱ φορολογικοὶ ὅμως συντελεσταί, οἱ βαρύνοντες τὰ μεσαῖα εἰσοδήματα, δὲν τὸ ἐπιτρέπουν καὶ ἀδειάζει ὁ κουμπαρᾶς τῶν πτωχικῶν αὐτῶν οἰκονομιῶν διὰ νὰ πληρωθῇ ὁ φόρος.

Τί συμβαίνει ὅμως μὲ τοὺς εἰσοδηματίας τῶν £5.000 μέχρι £15.000 ; Οὗτοι, ἀφοῦ καλύψουν τὰ ἔξοδα διατροφῆς, ἐπενδύσεως καὶ διασκεδάσεων, ἔχουν περισσεύματα μερικῶν χιλιάδων λιρῶν καὶ δύνανται συνεπῶς νὰ πληρώσωσιν ἀνωδύνως καὶ εὐχερῶς οἱονδήποτε ποσὸν φόρου εἰσοδήματος.

Εἰς εἰσήγησίν μας ὅπως ὑποβιβασθῶσιν οἱ φορολογικοὶ συντελεσταὶ τῶν μεσαίων εἰσοδημάτων, ὅπως παραχωρηθῶσιν ἐκπτώσεις εἰς τοὺς ἐργαζομένους ἐπὶ τοῦ κερδαινομένου δι' ἐργασίας εἰσοδήματος, ὅπως αὐξηθῇ τὸ ἀφορολόγητον εἰσόδημα ἀπὸ £400 εἰς £500, ἡ ἀπάντησις ἦτο ὅτι πάντα ταῦτα θὰ προκαλέσωσιν ἀπώλειαν τοῦ φορολογικοῦ εἰσοδήματος τοῦ κράτους.

"Οταν ὅμως τὸ Κράτος ὑπεβίβασε διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου τὸν φόρον τὸν πληρωτέον ὑπὸ τῶν μεγάλων εἰσοδηματιῶν κατὰ 28%—34%, ἐν συγκρίσει πρὸς ἔκπτωσιν 17% καὶ 18% μόνον διὰ τοὺς μεσαίους εἰσοδηματίας, ὅταν τὸ κράτος ἀπαλλάτῃ οὕτω τοὺς εἰσοδηματίας τῶν πέραν τῶν £3.500 εἰσοδήματος φόρου κυμαινομένου ἀπὸ 50 μίλς ἕως 250 μίλς δι' ἑκάστην λίραν εἰσοδήματος πέραν τῶν £3.500, διατὶ δὲν ἐσκέφθη καὶ δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπώλειαν τοῦ κρατικοῦ φορολογικοῦ εἰσοδήματος ;

Μὲ τὸν ὑφιστάμενον Νόμον διὰ εἰσόδημα—

(α) Πέραν τῶν £3.500—£4.000 καταβάλλεται φόρος 650 μίλς κατὰ λίραν. (Διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου 400 μίλς).

(β) Πέραν τῶν £4.000—£5.000 καταβάλλεται φόρος 700 μίλς κατὰ λίραν. (Διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου 500 μίλς).

(γ) Πέραν τῶν £5.000—£6.000 καταβάλλεται φόρος 750 μίλς κατὰ λίραν. (Διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου 600 μίλς).

(δ) Πέραν τῶν £6.000—£10.000 καταβάλλεται φόρος 800 μίλς κατὰ λίραν. (Διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου 600 μίλς).

(ε) Πέραν τῶν £10.000 καταβάλλεται φόρος 850 μίλς κατὰ λίραν. (Διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου 600 μίλς).

Εἰσηγήθημεν ἐκπτώσεις τοῦ φόρου αἱ ὁποῖαι θὰ εἶχαν ὡς ἄμεσον ἀποτέλεσμα τὴν ἐλάττωσιν τοῦ κρατικοῦ εἰσοδήματος. Ἀσφαλῶς θὰ ἦτο ἔλλειψις εὐθύνης ἡ ἁπλῆ τοιαύτη ἀπαίτησις χωρὶς νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ ὑπόδειξιν ἄλλης πηγῆς ἡ ὁποία νὰ δύναται νὰ καλύψῃ τὴν ζητουμένην ἔκπτωσιν.

Ἡμεῖς ὑποδεικνύομεν τὴν πηγὴν ταύτην. Δὲν εὑρίσκεται μακράν. Εὑρίσκεται ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ Νόμου τὸν ὁποῖον ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐτροποποίησε. Θὰ εἶναι ἡ διατήρησις, ἐὰν ὄχι ἡ αὔξησις, τῶν μεγάλων κλιμάκων τοῦ φόρου εἰσοδήματος. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλαι πηγαὶ κρατικοῦ εἰσοδήματος εὑρισκόμεναι ὀλίγον μακρότερον. Ταύτας ὅμως θὰ ὑποδείξωμεν ἐν καιρῷ.

Ἀντὶ νὰ περικόπτωμεν, νὰ κατακόπτωμεν καὶ νὰ ἀποκόπτωμεν τὰς κλίμακας τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν ποὺ ἀφορῶσι τὰ μεγάλα εἰσοδήματα καὶ νὰ ὑποβιβάζωμεν τὸν ἐπὶ τῶν μεγάλων εἰσοδημάτων φόρον ἀπὸ 850 μίλς εἰς 600 μίλς, ἂς «κλαδεύσωμεν» ὀλίγον ἀκόμη τοὺς συντελεστὰς τῶν μεσαίων εἰσοδημάτων.

Αὐτὸ τὸ δίκαιον κλάδευμα θὰ ἐνισχύσῃ τοὺς μεσαίους φορολογουμένους καὶ θὰ δώσῃ καρποὺς ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ Κράτος θὰ ἔχῃ τὸ μερίδιόν του ποικιλοτρόπως.

Εἰς ἐρώτησιν διατὶ κατηργήθησαν οἱ φορολογικοὶ συντελεσταὶ τῶν εἰσοδημάτων τῶν πέραν τῶν £5.000, ἡ ἀπάντησις ἦτο ὅτι ἦσαν ὁμολογουμένως μεγάλοι.

Ἦτο μεγάλος ὁ φόρος ὁ ὁποῖος ἀφαιρεῖται ἀπὸ τὰ περισσεύματα, ὁ φόρος ὁ ὁποῖος ἁπλῶς ἐλαττώνει τὸ περισσεῦον κέρδος καὶ δὲν εἶναι μεγάλος ὁ φόρος τὸν ὁποῖον πληρώνουν μὲ στερήσεις τὰ παιδιὰ καὶ αἱ οἰκογένειαι τόσων χιλιάδων συμπατριωτῶν μας!

Μᾶς ἐλέχθη ἐπίσης ὅτι ὁ μεγάλος φόρος ἐμποδίζει τοὺς μεγάλους ἐπιχειρηματίας νὰ καταβάλουν προσπαθείας διὰ προώθησιν τῶν ἐργασιῶν των. Αὐτὸ δὲν εἶναι Κυπριακὸν ἐπιχείρημα. Εἶναι τὸ σύνηθες ἐπιχείρημα ὅλων ἐκείνων ποὺ εἰς τὰ πλεῖστα μέρη τοῦ κόσμου διεξάγουν ἀγῶνα (εὐτυχῶς ἐπὶ ματαίῳ) διὰ νὰ ρίξουν τὸν μεγάλον φόρον ἐπὶ τῶν μεγάλων κερδῶν.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑπάρχουν τρεῖς Νόμοι ἀσχολούμενοι μὲ τὸν φόρον εἰσοδήματος ὑπὸ διαφόρους τίτλους. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συντονισμένης ἐργασίας των εἶναι νὰ ἀνεβάσουν εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις τὸν φόρον μέχρι 19 σελίνια δι' ἑκάστην λίραν.

Δὲν εἴδαμεν ὅμως παρὰ ταῦτα τοὺς μεγάλους βιομηχάνους τῆς Ἀγγλίας νὰ κλείσουν τὰ ἐργοστάσιά των καὶ τοὺς μεγάλους ἐπιχειρηματίας τὰς ἐπιχειρήσεις των.

Διαμαρτύρονται καὶ φωνάζουν, αὐτὸ εἶναι ἀληθές, ἀλλ' ἐξακολουθοῦν τὰς ἐπιχειρήσεις των.

Δὲν ὑπάρχει κανεὶς φόβος νὰ παύσῃ τὸ INCENTIVE, τὸ κίνητρον τοῦ κέρδους, διὰ τῆς ὑψηλῆς φορολογίας διότι οἱ πλεῖστοι τῶν μεγάλων ἐπιχειρηματιῶν εἰς τὰ πλεῖστα μέρη τῆς ὑφηλίου, εἶναι κοινὸν μυστικόν, ὅτι κατορθώνουν διὰ νομίμων καὶ μὴ μέσων νὰ μὴ πληρώνουν φόρον ἐπὶ ὅλου τοῦ πραγματοποιουμένου κέρδους των. Ἓν μικρὸν ἢ μεγάλον μέρος τούτου διαφεύγει ἐκτὸς τῶν τειχῶν τοῦ φρουρίου τοῦ φοροθέτου καὶ ἔτσι ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ πάντοτε τὸ κίνητρον τοῦ κέρδους.

Μᾶς ἐλέχθη ἐπίσης ὅτι ὁ ὑποβιβασμὸς τοῦ συντελεστοῦ ἀπὸ 850 μίλς εἰς 600 μίλς τὴν λίραν θὰ σταματήσῃ τὴν φοροδιαφυγήν.

Τὸ πιστεύετε, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι ;

Ἐγὼ δὲν τὸ πιστεύω.

Ὅταν οἱ πλεῖστοι πολῖται, διὰ νὰ ἀποφύγωσιν ἕνα μικρὸν τελωνειακὸν δασμόν, πάντοτε δηλώνουν εἰς τὸ Τελωνεῖον ὅτι εἰς τὰς ἀποσκευάς των οὐδὲν καινούργιον πρᾶγμα κομίζουν, εἶναι τολμηρὸν νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἐκεῖνοι οἱ εἰσοδηματίαι, οἱ ὁποῖοι ἀπέκρυπτον μέρος τοῦ εἰσοδήματός των ἐπὶ φόρου 850 καὶ 700 μίλς, δὲν θὰ τὸ ἀποκρύψουν ἐπὶ φόρου 600 μίλς κατὰ λίραν ὅταν τοῦτο δυνατὸν νὰ ἰσοδυναμῇ μὲ ὄφελος δι' αὐτοὺς ἑκατοντάδων λιρῶν.

Τὴν μείωσιν τοῦ φόρου εἰσοδήματος, ἡ ὁποία ἐξηγγέλθη πρὸ πολλοῦ χρόνου, τὴν ἀνέμενον ἐν ἀγωνίᾳ «καὶ ὁ πλούσιος καὶ ὁ πτωχὸς» ὅπως λέγει τὸ λαϊκὸ τραγούδι.

Ἐκεῖνοι, ὅμως οἱ ὁποῖοι ἠσθάνθησαν τραγικὴν ἀπογοήτευσιν εἶναι αἱ χιλιάδες τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, αἱ χιλιάδες τῶν μισθοσυντηρήτων πάσης φύσεως καὶ ὡρισμένοι ἐλεύθεροι ἐπαγγελματίαι.

Ὅλοι αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι πληρώνουν φόρον διὰ κάθε λίραν τὴν ὁποίαν κερδίζουν μὲ σκληρὰν ἐργασίαν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τόσους ἄλλους οἱ ὁποῖοι κατορθώνουν νὰ προστατεύσουν ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ φοροθέτου ἓν μέρος τοῦ εἰσοδήματός των. Εἶναι οἱ μικροὶ Ἡρακλεῖς ποὺ φέρουν ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων ὤμων των τὸ μεγάλον βάρος τοῦ φόρου.

Ἐπερίμεναν, λοιπόν, αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι περισσοτέραν κατανόησιν, περισσοτέραν δικαιοσύνην. Καὶ δὲν τὴν εὗρῆκαν. Ἀντιθέτως διεπίστωσαν δυσμενῆ εἰς βάρος των διάκρισιν, διάκρισιν ὑπὲρ τῶν μεγάλων εἰσοδημάτων, ἓν μέρος τῶν ὁποίων κατορθώνει νὰ διαφεύγῃ.

Ἐὰν ἔπρεπε νὰ γίνῃ κάποια διάκρισις αὐτῇ, ἀσφαλῶς, θὰ ἔπρεπε νὰ κλίνῃ ὑπὲρ τῶν χιλιάδων τούτων βιοπαλαιστῶν οἱ ὁποῖοι πληρώνουν ἐπὶ ὁλοκλήρου τοῦ εἰσοδήματός των καὶ πληρώνουν μὲ τὸ αἷμα τῆς ψυχῆς των.

Μᾶς ἐλέχθη ὅτι δὲν θὰ ἦτο ὀρθόν, εἰς περίοδον πληθωρισμοῦ, νὰ παραχωρηθῶσι φορολογικαὶ διευκολύνσεις αἱ ὁποῖαι θὰ ηὔξανον τὰς πληθωριστικὰς τάσεις.

Ὁ πληθωρισμός, ὅμως, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, δὲν ἐδημιουργήθη μόνον καὶ δὲν δημιουργεῖται μόνον ἀπὸ τοὺς ἔχοντας τὰ μικρὰ καὶ τὰ μεσαῖα εἰσοδήματα, τὰ ὁποῖα μόλις ἀρκοῦν, ἐὰν ἀρκοῦν, νὰ καλύψουν τὰς στενὰς οἰκογενειακάς των ὑποχρεώσεις.

Ὁ πληθωρισμὸς ἐδημιουργήθη καὶ δημιουργεῖται κυρίως ὑπὸ τῆς σπατάλης τῶν νεοπλούτων, ἀπὸ τὰ ὑπερκέρδη ἐκ τῶν πωλήσεων τῆς γῆς αἱ ὁποῖαι ἐξακολουθοῦν νὰ παραμένουν ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου φραγμοῦ καὶ αἱ τιμαὶ τῶν ὁποίων ἀνέρχονται εἰς τὴν στρατόσφαιραν καὶ ἀπὸ τὰς εὐκόλως κερδαινομένας προμηθείας ἀπὸ χίλιες δύο πράξεις, τὰς ὁποίας κάμνουν ἄλλοι ἀπὸ τοὺς δυστυχεῖς βιοπαλαιστάς.

Τὸ Νομοσχέδιον, παρ' ὅλον ὅτι δὲν περιέχει τὰς εἰσηγήσεις μας, παρ' ὅλον ὅτι καὶ μὲ τὰς μεταγενεστέρως ἐπενεχθείσας εἰς αὐτὸ τροποποιήσεις ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι φειδωλὸν εἰς τὰς παραχωρήσεις του πρὸς τὰς μάζας τῶν ἐργαζομένων καὶ ἐπωφελὲς διὰ τὰ μεγάλα κέρδη καὶ εἰσοδήματα, ἐν τούτοις εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τὸ ψηφίσωμεν καὶ θὰ τὸ ψηφίσωμεν, διότι εἶναι καλύτερον ἀπὸ τὸ προηγούμενον, μπορῶ νὰ πῶ πολὺ καλύτερον, καὶ τὸ μὴ χεῖρον βέλτιστον. Θὰ τὸ ψηφίσωμεν διότι οἱ καιροὶ σήμερον εἶναι χαλεποὶ καὶ δὲν ἐπιτρέπουν τὴν δημιουργίαν ἐντάσεως. Ἂς ἀφήσωμεν τὸ ζήτημα δι' ἀργότερον, διὰ νὰ δοθῇ περισσότερος χρόνος οὕτως ὥστε νὰ μελετηθῇ καλύτερον ἀπὸ ὅλους.

Δηλοῦμεν, ὅμως, ὅτι δὲν θὰ σταματήσωμεν τὸν ἀγῶνα μέχρις ὅτου ἐπιτύχωμεν ἕνα Νόμον Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος ὅστις νὰ εἶναι πραγματικῶς βέλτιστος.

Θὰ συνεχίσωμεν μέχρις ὅτου πείσωμεν ἐκείνους ποὺ διαχειρίζονται τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους ὅτι ἡ οἰκονομικὴ πρόοδος καὶ εὐημερία ἑνὸς τόπου ἐπιτυγχάνονται ὅταν εὐημερῶσιν αἱ λαϊκαὶ μᾶζαι, οἱ πολλοί, καὶ ὅτι οἱ νόμοι πρέπει νὰ εὐνοῶσι καὶ νὰ ἐνισχύωσι τοὺς ἀδυνάτους. Αὐτοὶ χρειάζονται τὴν κρατικὴν βοήθειαν, τὴν συναντίληψιν καὶ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Κράτους.

Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν μικροτέραν μερίδα ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος πρέπει νὰ ἔχουν καὶ ἀναλόγως μικρὰ φορολογικὰ βάρη. Ὅταν κάμωμεν δικαίαν κατανομὴν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τότε δυνάμεθα νὰ ἀπαιτήσωμεν καὶ ἀνάλογον αὔξησιν τῶν οἰκονομικῶν βαρῶν.

Τὸ ἕτερον Νομοσχέδιον, τὸ περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ Ἀνακτήσεως Φόρων, εἶναι ὑποβοηθητικὸν τῆς καλῆς ἐφαρμογῆς τοῦ πρώτου Νόμου καὶ πρὸς τοῦτο διευρύνει τὰς ἐξουσίας τοῦ Ἐφόρου καὶ τείνει νὰ διευκολύνῃ τὸ ἄχαρι καὶ δύσκολον ἔργον του εἰς τὴν ἐφαρμογήν του.

Εἴμεθα πολέμιοι τῆς φοροδιαφυγῆς καὶ συμφωνοῦμεν καὶ ὑποστηρίζομεν ὅλας τὰς προνοίας αὐτοῦ πλὴν μιᾶς : Ἐκείνης ἡ ὁποία ἐπεζήτει νὰ ἐπιβάλῃ καθήκοντα δημοσίων ὑπαλλήλων, διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Νόμου, εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Συνεργατικῶν καὶ τῶν Συμβουλίων ἢ Ὀργανισμῶν Ἐμπορίας καὶ παντὸς ἀνεξελέγκτως ὑπὸ τοῦ Νόμου καθιδρυθέντος Σώματος. Διὰ τοῦτον ἀκριβῶς τὸν λόγον ἠκούσαμεν μετ' ἰδιαιτέρας ἱκανοποιήσεως τὴν διευθέτησιν δι' ἀπόσυρσιν τῆς ἐν λόγῳ προνοίας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Δὲν θὰ ὁμιλήσω ἐπὶ μακρὸν ἐπὶ τοῦ προτεινομένου Νόμου, διότι νομίζω ὅτι οἱ προηγηθέντες ἐμοῦ συνάδελφοι ἀνέπτυξαν καὶ ἀνέλυσαν ὅλας τὰς προνοίας τοῦ Νομοσχεδίου καὶ προέβησαν εἰς εἰσηγήσεις καὶ ἐξέφρασαν ἀπόψεις μὲ τὰς ὁποίας, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, συμπίπτουν καὶ αἱ ἰδικαί μου ἀπόψεις.

Ὁ Νόμος, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Φόρον Εἰσοδήματος, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι εἶναι ἓν πολὺ σοβαρὸν φορολογικὸν μέτρον τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς σκοπὸν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν αὔξησιν τῶν δημοσίων προσόδων διὰ τῆς ἐπιβολῆς ἀμέσου

προσωπικῆς φορολογίας, ἀναλόγως τοῦ εἰσοδήματος ἑκάστου, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν ἄσκησιν δημοσιονομικῆς πολιτικῆς ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε οἰκονομικῶν καὶ νομισματικῶν διακυμάνσεων τοῦ κράτους. Ὡς μέτρον αὐξήσεως τῶν δημοσίων προσόδων, νομίζω ὅτι ὁ φόρος εἰσοδήματος εἶναι ἕνας δίκαιος φόρος καὶ ἀποτελεῖ ἓν κοινωνικοοικονομικὸν μέτρον δικαίας, κατὰ τὸ δυνατόν, ἀνακατανομῆς τοῦ εἰσοδήματος πρὸς ὄφελος, βεβαίως, πάντοτε τῶν πτωχοτέρων τάξεων τῶν ἐχουσῶν καὶ τὰ χαμηλότερα εἰσοδήματα.

Ὡς μέτρον ἀσκήσεως δημοσιονομικῆς πολιτικῆς παρέχει τὴν εὐχέρειαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀναλόγως τῶν ὑφισταμένων οἰκονομικῶν καὶ νομισματικῶν συνθηκῶν, νὰ αὐξομειώνῃ τὴν ἀγοραστικὴν δύναμιν τῶν πολιτῶν εἰς περιόδους ἀφ' ἑνὸς μὲν πληθωριστικῶν τάσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐμπορικῆς καὶ οἰκονομικῆς ὑφέσεως.

Ὅταν ὁ τότε Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν, πρὸ δύο περίπου ἐτῶν, ἐξήγγελλεν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς τὴν πρόθεσιν τῆς Κυβερνήσεως, ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς μελετωμένης ἀναδιαρθρώσεως τῆς φορολογικῆς πολιτικῆς της, πρὸς δραστικὴν μείωσιν τοῦ φόρου εἰσοδήματος διὰ τῆς μειώσεως τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς παραχωρήσεως διαφόρων φορολογικῶν παροχῶν ἀφ' ἑτέρου, ἀνεμέναμεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔπραττε τοῦτο ἐντὸς τοῦ βραχυτέρου χρονικοῦ διαστήματος. Δυστυχῶς δὲν τὸ ἔπραξε, πρὸς μεγάλην δυσφορίαν τῶν φορολογουμένων, οἱ ὁποῖοι ἀνέμενον δικαίως τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐπισήμως δοθείσης ὑποσχέσεως τὸ ταχύτερον δυνατόν.

Ἡ καθυστέρησις αὐτή, κατὰ τὴν γνώμην μας, εἶχε πολὺ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῶν ἀποφάσεών της ὅταν, τελικῶς, πρὸ τριῶν περίπου μηνῶν ἡτοίμασε καὶ κατέθεσε τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἀναθεωρήσεως τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος. Ἡ καθυστέρησις αὐτὴ εἶχε δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις διότι, ἐν ὄψει τῶν σαφῶς διαφαινομένων πληθωριστικῶν τάσεων τῆς οἰκονομίας μας, τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὑπῆρξε πολὺ φειδωλὸν εἰς τὴν αἰσθητὴν μείωσιν τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν καὶ τὴν παραχώρησιν ἄλλων ὠφελημάτων, ὡς ἀρχικῶς ὑπεσχέθη.

Ἀποτέλεσμα τούτου εἶναι ὅτι ἡ δοθεῖσα ὑπόσχεσις διὰ δραστικὴν μείωσιν τοῦ φόρου εἰσοδήματος ἀτυχῶς δὲν ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ προτεινομένου Νόμου. Ἀκόμα δὲ ἀτυχέστερον εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ φορολογικοὶ συντελεσταὶ τῶν χαμηλοτέρων εἰσοδημάτων, ὅπως εἶναι τὰ εἰσοδήματα τῶν μισθοσυντηρήτων καὶ τῶν μικροεπαγγελματικῶν τάξεων, εἶναι πολὺ ὑψηλότεροι ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἀνεμέναμεν. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς φορολογικοὺς συντελεστὰς τῶν ὑψηλοτέρων εἰσοδημάτων, π.χ. τῶν £2.000 καὶ ἄνω, οἱ ὁποῖοι μειώνονται αἰσθητῶς διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου.

Ὁμολογῶ ὅτι δὲν δύναμαι παρὰ νὰ ἐκφράσω τὴν δυσφορίαν μου διὰ τὰ κριτήρια, τὰ ὁποῖα ἐπεκράτησαν μεταξὺ τῶν ἁρμοδίων κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν τῶν διαφόρων εἰσοδημάτων. Π.χ. παραδέχομαι ὅτι κατὰ μέσον ὅρον ἡ μείωσις τοῦ φόρου εἰσοδήματος τῶν εἰσοδημάτων £2.000 καὶ κάτω κυμαίνεται πέριξ τῶν 15—18%, ἀναλόγως. Ἡ μείωσις διὰ τὰ εἰσοδήματα τῶν £2.000 καὶ ἄνω κυμαίνεται πέριξ τῶν 25—30%. Νὰ δεχθῶμεν τὴν ἄποψιν τῶν ἁρμοδίων ὅτι τοῦτο ἐγένετο διὰ τὴν ἀποφυγὴν πληθωριστικῶν τάσεων ; Δὲν δυνάμεθα νὰ πεισθῶμεν ἐφ' ὅσον τὸ κριτήριον τῶν πληθωριστικῶν τάσεων δὲν ἴσχυσε καὶ διὰ τὰ μεγάλα εἰσοδήματα.

Τὸ ἐπιχείρημα, ὅτι αἱ παροχαὶ εἰς τὰ μεγαλύτερα εἰσοδήματα ἐδόθησαν διὰ νὰ παρασχεθοῦν εἰς αὐτὰ αἱ ἀπαραίτητοι διευκολύνσεις διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέραν συμμετοχὴν εἰς τὸ δεύτερον πενταετὲς πρόγραμμα ἀναπτύξεως, δὲν μᾶς ἱκανοποιεῖ.

Δὲν πρέπει νὰ παραβλέπωμεν καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ τάξεις μὲ τὰ χαμηλότερα εἰσοδήματα, καὶ κυρίως αἱ μισθοσυντήρητοι τάξεις, φορολογοῦνται εἰς τὸ ἀκέραιον διότι οὐδεμίαν ἔχουν εὐκαιρίαν φοροδιαφυγῆς. Δὲν ἀντιτίθεμαι εἰς τὴν μείωσιν τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν τῶν μεγαλυτέρων εἰσοδημάτων.

'Ανέμενα, ὅμως, ὅπως καὶ τὰ χαμηλότερα εἰσοδήματα, τὰ κάτω τῶν £2.000, τυγχάνουν ἐπίσης τῆς ἰδίας μεταχειρίσεως μὲ τὰ εἰσοδήματα τῶν ἄνω τῶν £2.000. Θὰ ἦτο ὀρθὸν μέτρον πολιτικοοικονομικὸν καὶ κοινωνικόν, καὶ θὰ ἐπετυγχάνετο δικαιοτέρα κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἐὰν τὰ εἰσοδήματα τῶν χαμηλὰ ἀμειβομένων μισθοσυντηρήτων τάξεων ἐτύγχανον προνομιούχου φορολογικῆς μεταχειρίσεως διὰ τῆς ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέρας μειώσεως τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν των.

Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ εἰσέλθω εἰς λεπτομερείας, ὅπως ἀνέφερα εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁμιλίας μου. "Ομως φρονῶ ὅτι τὸ ἐξαιρετέον φόρου εἰσοδήματος ποσὸν τῶν £400, αἱ ἐκπτώσεις τῶν £75 διὰ τὰ τέκνα καὶ τῶν £200 διὰ τοὺς φοιτητάς, ἄνκαι ἐμφανίζωνται βελτιωμέναι ἐν συγκρίσει μὲ τὸν ἰσχύοντα νόμον, ἐν τούτοις θὰ ἠδύναντο νὰ ἦσαν περισσότερον γενναιόδωροι. Εἰς τὸ παρὸν στάδιον τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου δὲν νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ἐποικοδομητικὴ ἡ ὑποβολὴ εἰσηγήσεων διὰ τροποποιήσεις, ἐφ' ὅσον μάλιστα αἱ διάφοροι πρόνοιαι τούτου ἐμελετήθησαν καὶ συνεζητήθησαν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ὑπὸ τῆς 'Επιτροπῆς Οἰκονομικῶν εἰς πολλὰς καὶ πολυώρους συνεδριάσεις καὶ ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὴν 'Εκτελεστικὴν 'Εξουσίαν.

Πρὶν τελειώσω ἐπιθυμῶ ὅπως ἀναφερθῶ, δι' ὀλίγων λέξεων ἐπίσης, καὶ εἰς τὸ ἕτερον ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ 'Ανακτήσεως Φόρων.

Διὰ τοῦ προτεινομένου Νόμου καταβάλλεται μεγαλυτέρα προσπάθεια πατάξεως τῆς φοροδιαφυγῆς, ἡ ὁποία φοροδιαφυγὴ ἀσφαλῶς λαμβάνει χώραν εἰς μεγαλυτέραν ἔκτασιν ἀπὸ ὅσην ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται. Εἶναι ὀφθαλμοφανὲς ὅτι ἡ μείωσις εἰς τὸ ἐλάχιστον τῆς φοροδιαφυγῆς θὰ ἦτο πρὸς μεγάλην ὠφέλειαν τῶν δημοσίων προσόδων, μὲ πολὺ εὐεργετικὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ὅλης οἰκονομικῆς καὶ ἀναπτυξιακῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ λόγον ἔχει ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. "Οταν κατετέθη ἀπὸ τὴν 'Εκτελεστικὴν 'Εξουσίαν τὸ Νομοσχέδιον περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ 'Ανακτήσεως Φόρων, καὶ εἰδικὰ ἡ τροποποίηση τοῦ ἄρθρου 25, εἶχε δημιουργηθῆ ἀνησυχία μέσα στὸν ἀγροτικὸ κόσμο. 'Εδημιούργησεν ἀνησυχίαν ἡ τροποποίηση ποὺ πρότεινεν ὅπως θεωροῦνται, γιὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Νόμου, δημόσιοι ὑπάλληλοι, ὑπάλληλοι τῶν Συνεργατικῶν 'Ιδρυμάτων καὶ τῶν Συμβουλίων 'Εμπορίας 'Αγροτικῶν Προϊόντων. 'Εκφράζομεν τώρα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὴν ἱκανοποίησή μας γιατὶ ἡ 'Εκτελεστικὴ 'Εξουσία, ὅπως ἐδηλώθη, ὕστερα ἀπὸ συνεννόηση μὲ τὴν Βουλὴ ἀπέσυρεν αὐτὴ τὴν πρόνοια.

Κάμνομεν καθαρὴ τὴν ἄποψή μας, ὅτι μὲ τὸ νὰ ὑποστηρίξουμε τὴν ἀπάλειψη τῆς πρόνοιας αὐτῆς δὲν εἴμαστε ὑπὲρ τῆς φοροδιαφυγῆς. Εἴμαστε ἐναντίον τῆς φοροδιαφυγῆς. "Ομως ἔχουμε τὴν ἄποψη ὅτι ἡ Κυβέρνηση, καὶ πρὸ παντὸς οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος, πρέπει νὰ συγκεντρώσουν τὴν προσοχή τους στὰ μεγάλα εἰσοδήματα, στοὺς μεγάλους ὀργανισμοὺς καὶ ἑταιρεῖες, ἐκεῖ ποὺ γίνεται φοροδιαφυγὴ ὄχι δεκάδων ἀλλὰ πολλῶν χιλιάδων λιρῶν. Καὶ εἶναι φανερὸ ὅτι τὰ μεγάλα εἰσοδήματα δὲν βρίσκονται μέσα στὸν ἀγροτικὸ κόσμο. Μέσα στὸν ἀγροτικὸ κόσμο βρίσκονται τὰ μεγάλα χρέη καὶ τὰ μικρὰ εἰσοδήματα. Νὰ εἰσπράττουμε φόρους εἶναι ὀρθό. "Ομως ἀπὸ τὲς πλάτες ποὺ σηκώνουν, ποὺ ἔχουν μεγάλα εἰσοδήματα. Γιὰ νὰ προωθοῦμεν ἔτσι τὴν ὀρθὴ ἀρχή, ποὺ ἔχει διακηρύξει ἡ Κυβέρνηση, τῆς δικαιότερης ἀνακατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Πολλὰ ἐλέχθησαν ἀπὸ τοὺς προηγουμένους ὁμιλητὰς καὶ διὰ τοῦτο θὰ εἶμαι πολὺ σύντομος.

Ὁ σκοπὸς τῆς καταθέσεως τοῦ Τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου περὶ Φόρου Εἰσοδήματος, ὡς παρουσιάζεται εἰς τὰς Εἰσηγητικὰς Ἐκθέσεις, εἶναι ἡ μείωσις τοῦ βάρους τῆς ἀμέσου φορολογίας ἡ ὁποία θὰ εὐεργετήσῃ κυρίως τοὺς μισθωτοὺς ἀλλὰ καὶ λόγοι γενικωτέρας οἰκονομικῆς πολιτικῆς.

Ἡ κατάθεσις τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου συμπίπτει μὲ τὴν ὑποτίμησιν τῆς λίρας, τὴν αὔξησιν τοῦ κόστους ζωῆς καὶ τὴν κατ' ἀνάγκην αὔξησιν τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, καὶ μὲ τὰ ἀντιπληθωριστικὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις ἤρχισε νὰ ἐφαρμόζῃ. Ἡ ὑποτίμησις τῆς λίρας καὶ ἡ αὔξησις τοῦ κόστους ζωῆς ἐδημιούργησαν εἰς τοὺς μισθωτοὺς καὶ τὰ πτωχότερα στρώματα τῆς κοινωνίας σοβαρώτατα οἰκονομικὰ προβλήματα, διὰ τοῦτο δὲ κατέστη ἀναγκαία ἡ αὔξησις τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.

Δὲν πιστεύω, ὅμως, ὅτι τὸ μέτρον τῆς μειώσεως τοῦ φόρου εἰσοδήματος θὰ ὠφελήσῃ κυρίως τὰ πτωχὰ στρώματα τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ μᾶλλον τὰ ἔχοντα ὑψηλὸν εἰσόδημα. Ἐὰν λάβωμεν ὡς ἓν μόνον παράδειγμα τὴν περίπτωσιν ἑνὸς ὑπαλλήλου εἰσοδήματος £1.300 καὶ ἑνὸς ἰδιωτικοῦ ἐπιχειρηματίου ἔχοντος εἰσόδημα £4.000, ἡ μείωσις τοῦ φορολογουμένου ποσοῦ κατὰ £200 μόνον τὸν μὲν πρῶτον θὰ εὐεργετήσῃ διὰ ποσοῦ £25, τὸν δὲ δεύτερον διὰ ποσοῦ £80.

Ἐπίσης ἕνας οἰκογενειάρχης μὲ δύο τέκνα καὶ ἔχων εἰσόδημα £1.500 θὰ ὠφεληθῇ περίπου διὰ ποσοῦ £26. Ἕνας ἄλλος, ὅμως οἰκογενειάρχης μὲ δύο τέκνα ἐπίσης καὶ εἰσόδημα £4.000 θὰ ὠφεληθῇ, κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς ποὺ ἔχω ἐδῶ μπροστά μου, διὰ £390, περίπου.

Διὰ τοῦτο πιστεύω ὅτι διὰ νὰ βοηθήσωμεν πραγματικῶς τὸν μισθωτόν, τὸν ἔχοντα κυρίως χαμηλὸν εἰσόδημα, θὰ πρέπει νὰ αὐξήσωμεν τὰς ἀπολαβάς του καὶ νὰ τὸν καταστήσωμεν ἱκανὸν νὰ ἀντεπεξέρχεται εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς καὶ ὄχι νὰ τοῦ προσφέρωμεν ψιχία μὲ τὴν μείωσιν τοῦ φόρου εἰσοδήματος.

Τὸ κράτος δὲν θὰ ζημιώσῃ ἐκ τῆς ἐκπτώσεως τοῦ φόρου εἰσοδήματος τῶν πτωχοτέρων τάξεων, ἀλλὰ ἐκ τοῦ μεγάλου ποσοστοῦ ἐκπτώσεων ποὺ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰς εὐπορωτέρας τάξεις. Καὶ εἶναι δι' αὐτῶν τῶν ποσῶν ποὺ τὸ κράτος θὰ ἐπρογραμμάτιζε νέας παροχὰς πρὸς τὰς πτωχοτέρας τάξεις διὰ περαιτέρω ἀνακούφισιν καὶ πραγματικὴν ἐξυπηρέτησίν των, ὡς εἶναι ἡ δωρεὰν παιδεία καὶ ἄλλα.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὀφείλω νὰ ἐκφράσω τὴν ἱκανοποίησίν μου διότι τόσον ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ὅσον καὶ ἡ Βουλὴ ὁμοφώνως ἐδέχθησαν νὰ ἀποσυρθῇ τὸ ἄρθρον 25 τὸ ὁποῖον ἀνεφέρετο εἰς τὰ Συνεργατικὰ Ἱδρύματα καὶ τὰ Συμβούλια Ἐμπορίας Ἀγροτικῶν Προϊόντων. Τοῦτο θὰ βοηθήσῃ τόσον τὰ Συνεργατικὰ Ἱδρύματα ὅσον καὶ τὰ Συμβούλια Ἐμπορίας νὰ σταθεροποιηθοῦν καὶ νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ προσφέρουν τὰ ὠφελήματα, τὰ ὁποῖα προσφέρουν μέχρι σήμερον εἰς τὸν ἀγροτικὸν κόσμον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χαρίδημος Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Δὲν πρόκειται νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὰ διάφορα ζητήματα τὰ ὁποῖα γεννᾶ ἡ ψήφισις αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου καὶ νὰ μακρυγορήσω. Διότι οἱ προηγούμενοι ὁμιληταὶ τίποτε δὲν ἄφησαν ἀνεξιχνίαστον.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ περὶ Φόρου Εἰσοδήματος Νόμος εἶναι ὁ σημαντικώτερος ὅσον ἀφορᾷ τὴν οἰκονομίαν τοῦ κράτους. Τὸ ζήτημα τῆς φορολογίας τῶν πολιτῶν αὐτοῦ τοῦ κράτους πρέπει νὰ τυγχάνῃ μεγίστης προσοχῆς καὶ μελέτης, διὰ νὰ ἐδράζεται ὅσον τὸ δυνατὸν πλησιέστερον πρὸς τὴν δικαιοσύνην, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ὀλιγοστεύῃ ὅσον τὸ δυνατὸν τὰς ταλαιπωρίας τῶν φορολογουμένων.

Οὐδεὶς ἀντιλέγει ὅτι ὁ Φόρος Εἰσοδήματος εἶναι ὁ δικαιότερος ὅταν δύναται νὰ ἐφαρμόζεται ὀρθῶς καὶ δικαίως.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον καθιστᾷ τὸν νόμον, μὲ τὰς διαφόρους τροποποιήσεις ποὺ περιέχει τοῦτο, πραγματικῶς δαιδαλώδη καὶ νομίζω ὅτι ὀρθότερον θὰ ἦτο ἐὰν ἡ Κυβέρνησις, ἀντὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου ἀπέστελλε νέον καθ' ὅλα Νομοσχέδιον, ὅσον τὸ δυνατὸν ἁπλοποιημένον ἀλλὰ καὶ προπαντὸς τοιοῦτον ποὺ νὰ ἱκανοποιῇ τοὺς φορολογουμένους ὅτι δὲν ἀδικοῦνται τάξεις καὶ ὅτι δὲν δημιουργοῦνται ἐπιπτώσεις ἐπιζήμιαι ἢ καθαπτόμεναι τῶν συμφερόντων ἀρκετῶν ἱδρυμάτων.

Ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Ἐκθέσεων τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν προκύπτει, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ πραγματικῶς εἰργάσθη φιλοτίμως ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴν διαφύγουν τῆς προσοχῆς της μερικὰ θέματα τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν γνώμην μου, δὲν πρέπει νὰ παροραθοῦν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς σημερινῆς συζητήσεως.

Καί, πρῶτον, εἶναι εὐχάριστον τὸ ὅτι διεγράφη τὸ ἄρθρον 25 τὸ ὁποῖον ἀνεφέρετο εἰς τὰς διατάξεις ἐκείνας αἵτινες ὑπεχρέωνον τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Συνεργατικῶν Ἱδρυμάτων καὶ τῶν διαφόρων Συμβουλίων Διαθέσεως Γεωργικῶν Προϊόντων, θεωρουμένους ὡς Κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους, νὰ παρέχουν στοιχεῖα τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν μελῶν των ἢ τῶν καταθέσεών των, ἐὰν ἔχουν, τῶν ποσοτήτων τῶν συγκεντρωθέντων προϊόντων, κ.λ.π. Ἡ διαγραφὴ τοῦ ἄρθρου τούτου μᾶς ἤγαγεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι πρέπει νὰ ψηφίσωμεν τὸ Νομοσχέδιον.

Δεύτερον, πιστεύω ὅτι τὸ Γραφεῖον τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος μπορεῖ νὰ συγκεντρώνῃ τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα χρειάζεται διὰ τὴν φορολογίαν τοῦ καθενός, ἀπὸ χίλιες δυὸ ἄλλες πηγές.

Ἐπίσης θέλω νὰ ἀναφερθῶ δι' ὀλίγον εἰς τὸ ἑξῆς ζήτημα τῆς ἀναδρομικῆς ἀνακτήσεως φόρου : Ἡ δυνατότης ἀναδρομικῆς ἀνακτήσεως φόρου μέχρι 12 ἐτῶν ἢ ἔστω καὶ μέχρις 6 ἐτῶν, ἐκτὸς ποὺ φαίνεται πρᾶγμα ἀδιανόητον, εἶναι κάτι ποὺ ὑπερβαίνει καὶ αὐτὰς τὰς ἀποφάσεις τῶν Δικαστηρίων. Φαντασθῆτε εἰς ποίαν θέσιν θὰ εὑρίσκεται ἕνας ἀγρότης, ἐπὶ παραδείγματι, ὁ ὁποῖος μίαν καλὴν πρωΐαν, ἢ κακὴν τοιαύτην, λαμβάνει μίαν εἰδοποίησιν τοῦ Γραφείου Φόρου Εἰσοδήματος νὰ πληρώσῃ ἓν ποσὸν τὸ ὁποῖον τοῦ ἐπεβλήθη ἐν σχέσει μὲ μίαν παρελθοῦσαν δεκαετίαν ἢ καὶ ἑξαετίαν. Ὁ τοιοῦτος ἀγρότης οὔτε στοιχεῖα ἐνθυμεῖται, οὔτε βιβλία κρατεῖ, καὶ τὸ σπουδαῖον εἶναι ὅτι, συμφώνως τῶν προνοιῶν τοῦ νόμου, ὀφείλει ὁ ἴδιος νὰ ἀποδείξῃ καὶ νὰ παρουσιάσῃ στοιχεῖα τῶν εἰσοδημάτων του, τόσων παρελθόντων ἐτῶν, πρᾶγμα τελείως ἀκατόρθωτον. Ἀλλὰ τὸ πλέον καταπληκτικὸν εἶναι ὅτι, εἴτε παραδέχεται εἴτε ὄχι, ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸ ποσὸν καὶ ἂν προχωρήσῃ εἰς τὸ Δικαστήριον θὰ περιμένῃ, τίς οἶδε πόσον καιρόν, ἐὰν κερδίσῃ τὴν δίκην νὰ τοῦ ἐπιστραφῇ τὸ ποσόν. Ἐν τῷ μεταξὺ θὰ ἔχουν γίνει καὶ τόσα ἔξοδα τὰ ὁποῖα θὰ πληρώσῃ, διότι αὐτὸς ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδείξῃ. Ἀλλά, ἐρωτῶμεν, μήπως δὲν εἶναι ἀρκετὸν ἓν ἔτος ἀναδρομῆς διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ Γραφεῖον τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος ἐὰν ὑπόκειται ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος φορολογούμενος εἰς πληρωμὴν φόρου ; Νομίζω ὅτι ἓν ἔτος ἀναδρομικῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου διὰ δικαίωμα φορολογίας εἶναι ἀρκετόν. Τὸ περιπλέον εἶναι πολὺ ὀχληρὰ ταλαιπωρία, προπαντὸς διὰ τὸν ἀγρότην ὁ ὁποῖος κατὰ 100% δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κρατῇ βιβλία διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὸ πολὺ πτωχὸν εἰσόδημά του.

Τρίτον, ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφέρω, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὸν γεωργικὸν κόσμον ὑπάρχει διπλῆ φορολογία. Φόρος ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῶν γεωργῶν καὶ φόρος εἰσοδήματος. Νομίζω ὅτι δίκαιον εἶναι, ἐφ' ὅσον ὑποχρεοῦται εἰς τὸν φόρον εἰσοδήματος, νὰ μὴ φορολογῆται καὶ διὰ τὸ Κεφάλαιον ὁ γεωργός, διότι οὐδεμιᾶς ἐπιχειρήσεως φορολογεῖται τὸ κεφάλαιον ἀλλὰ τὸ ἐκ τούτου προερχόμενον εἰσόδημα.

Ἡ ἀγροτικὴ κτημοσύνη, δηλαδὴ τὰ χωράφια καὶ τὰ δένδρα τοῦ γεωργοῦ, εἶναι τὸ Κεφάλαιόν του. Δίκαιον εἶναι νὰ πληρώνῃ, ἐὰν ἔχῃ φορολογητέον εἰσόδημα, ἀλλὰ ἄδικος εἶναι ἡ διπλῆ φορολογία, δηλαδὴ κεφαλαίου καὶ εἰσοδήματος, τοῦ ἐκ τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου προερχομένου εἰσοδήματος τοῦ ἰδίου προσώπου. Ἡ δικαιολογία ὅτι ὁ κτηματικὸς φόρος ἐπιστρέφεται εἰς τὰ Δημαρχεῖα τῶν Κωμοπόλεων καὶ εἰς τὰ Συμβούλια Ἀναπτύξεως δὲν στέκει κατὰ τὴν γνώμην μου διότι, ὅπως καὶ νὰ εἶναι, τὴν φορολογίαν καὶ πάλιν ὀφίσταται ὁ γεωργός.

Πολλὰ ἔχουν λεχθῆ διὰ τὸ ζήτημα τῆς θέσεως τῆς φορολογίας ἐπὶ καλυτέρας καὶ δικαιοτέρας βάσεως. Δυστυχῶς οὔτε ὁ ὑπὸ συζήτησιν καὶ ψήφισιν νόμος λύει τὸ πρόβλημα. Διαπιστώνω μετὰ λύπης μου καὶ κάτι ἄλλο, ὅτι ὅταν πρόκειται νὰ συζητηθῇ ἐν τῇ Βουλῇ κάποιος βασικὸς νόμος ἔρχεται τόσον ἀργά, καὶ τόσον βεβιασμένα συζητεῖται καὶ ψηφίζεται ποὺ δίδεται ἡ ἐντύπωσις ὅτι κάτι σκόπιμον ὑπάρχει. Αὐτὸ διεπίστωσα καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Πιστεύω ὅτι εἶναι καιρὸς πλέον ἔστω καὶ ἀργά, ἡ Βουλὴ αὐτὴ νὰ μελετᾷ ἐπισταμένως πρὶν ἀποφασίσῃ νὰ ψηφίσῃ οἱονδήποτε Νόμον, διὰ νὰ μὴ καθίσταται στόχος κάθε καλοθελητοῦ.

Ἐλπίζω αἱ εἰσηγήσεις, τὰς ὁποίας ἀνέφερα ἀνωτέρω, νὰ τύχουν κάποιας προσοχῆς ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας διὰ νὰ βελτιοῦται συνεχῶς πρὸς τὸ δικαιότερον ἡ φορολογικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως. Λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ψηφιζόμενον εἰς Νόμον παρέχει εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ μέσον νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸ πρόγραμμά της, τὸ ἀφορῶν τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν, θὰ ψηφίσω τοῦτο μὴ ἐπιθυμῶν νὰ φέρω ἔστω καὶ τὴν παραμικρὰν δυσκολίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν πρόκειται νὰ μακρηγορήσω ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου δεδομένου ὅτι αἱ βασικαί, αἱ βασικώτεραι ἴσως ἀντιθέσεις πρὸ ὀλίγου μόλις ἤρθησαν. Θὰ ἤθελα ἁπλῶς ἀπὸ τῆς θέσεώς μου νὰ ἀναφερθῶ εἰς ὡρισμένας διατάξεις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου καὶ νὰ εἰσηγηθῶ ὅπως αἱ ἀκόλουθοι προτάσεις, 5 ἐν ὅλῳ καὶ συγκεκριμέναι καὶ ἀκριβεῖς, διαβιβασθοῦν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Σώματος. Αἱ προτάσεις αὗται ἀποτελοῦν ἔκφρασιν τῶν ἀπόψεων τῆς Παγκυπρίου Συντεχνίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων, τῆς Παγκυπρίου Ὀργανώσεως Ἑλλήνων Διδασκάλων, τῆς Ὀργανώσεως Ἑλλήνων Λειτουργῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Κύπρου καὶ ἀρκετῶν, ὡς πιστεύω, συναδέλφων καὶ ἐμοῦ.

Αἱ προτάσεις αὗται εἶναι αἱ ἑξῆς πέντε :

(1) Διὰ τέκνα μὴ συμπληρώσαντα τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἢ φοιτῶντα εἰς σχολεῖα στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, εἰσηγούμεθα ὅπως ἡ παρεχομένη ἔκπτωσις ἐκ £75 δι' ἕκαστον τέκνον καθορισθῇ εἰς £125 ἐτησίως, δεδομένου ὅτι ἀναλογιστικῶς ἔχει ἀποδειχθῇ ὅτι εἶναι τὸ μίνιμουμ ποὺ πρέπει νὰ μὴ φορολογῆται.

(2) Ἐν σχέσει μὲ τὴν ἔκπτωσιν διὰ τέκνα φοιτῶντα τακτικῶς εἰς σχολεῖον Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, Κολλέγιον, Πανεπιστήμιον ἢ ἄλλο ἐκπαιδευτικὸν ἵδρυμα ἐντὸς τῆς Δημοκρατίας, εἰσηγούμεθα ὅπως ἡ παρεχομένη ἔκπτωσις ἐξ £100 καθορισθῇ εἰς £185 ἐτησίως δι' ἕκαστον τέκνον.

(3) Ἐν σχέσει μὲ τὴν ἔκπτωσιν διὰ τέκνα ἡλικίας μεταξὺ 16 καὶ 28 ἐτῶν φοιτῶντα τακτικῶς εἰς Κολλέγιον, Πανεπιστήμιον ἢ ἄλλο ἀνεγνωρισμένον ἐκπαιδευτικὸν ἵδρυμα ἐκτὸς τῆς Κύπρου, εἰσηγούμεθα ὅπως διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἐκπαίδευσιν ὁρισθῇ ποσὸν μέχρις £600 ἀντὶ μέχρι £400, ἐτησίως δι' ἑκάστην περίπτωσιν.

(4) Ἐν σχέσει μὲ τὴν ἔκπτωσιν διὰ τὴν σύζυγον εἰσηγούμεθα ὅπως αὕτη καθορισθῇ εἰς £125 ἀντὶ £75· καὶ

(5) τὸ μὴ φορολογητέον εἰσόδημα εἰσηγούμεθα ὅπως καθορισθῇ εἰς τὸ ποσὸν τῶν £600 ἀντὶ τῶν £400.

Αὐταὶ εἶναι αἱ εἰσηγήσεις τὰς ὁποίας ὑποβάλλω ἐν συνόψει διὰ νὰ διαβιβασθοῦν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν χωρὶς νὰ προβῶ εἰς τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εὐχαριστῶ τὸν κ. Πέτρον Στυλιανοῦ διὰ τὴν σύντομον καὶ περιεκτικὴν ὁμιλίαν του ἡ ὁποία περιέχει εἰσηγήσεις πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

Ὁπωσδήποτε ἡ Γραμματεία τῆς Βουλῆς θὰ διαβιβάσῃ ταύτας πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Διὰ νὰ ἀποφευχθοῦν ταλαιπωρίαι εἰς τὴν Βουλὴν δεδομένου ὅτι, ὡς ἔχω ἤδη ἀναφέρει, διαφωνῶ ἐπὶ πολλῶν συγκεκριμένων ἄρθρων ἀλλ' ἐπὶ ἄλλων συμφωνῶ, ἁπλῶς δηλῶ ὅτι θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας διότι θὰ ἦτο πολὺ δυσκολώτερον νὰ ἐξαναγκάσω τὴν Βουλὴν εἰς χωριστὴν καθ' ἕκαστον ἄρθρον ψηφοφορίαν. Δηλῶ ὅτι λόγῳ βασικῶν ἐπιφυλάξεων θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως—πλὴν μιᾶς—τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δὲν ἀντελήφθην οἱανδήποτε ἔνστασιν, κ. Πρόεδρε.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὑπάρχει ἁπλῶς μία ἀποχὴ ἡ ὁποία θὰ εἶναι συνεχὴς καὶ ἑπομένως δύναται νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ὡς τοιαύτη. Πάντως δὲν ὑπάρχει ἔνστασις.

Εὐχαριστῶ τὸν κ. Δημητριάδην διὰ τὴν ἐπεξήγησιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ βασικοῦ νόμου καὶ ἀντικατάστασις αὐτοῦ διὰ νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 5ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ βασικοῦ νόμου καὶ ἀντικατάστασις αὐτοῦ διὰ νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 7ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 8ον ἄρθρον ;

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Εἰς τὸ ἄρθρον 8, ἐδάφιον (1), παράγραφος (γ) αἱ λέξεις «τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν» (γραμμαὶ 1η καὶ 2α) νὰ ἀντικατασταθοῦν διὰ τῶν λέξεων «εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατόν».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 8ον ἄρθρον, ὡς ἔχει τροποποιηθῇ διὰ τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Σαββίδη, ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ βασικοῦ νόμου καὶ ἀντικατάστασις αὐτοῦ διὰ νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς ἐνθέσεως νέων ἄρθρων. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 19 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 20 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 14ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τῶν ἄρθρων 20 καὶ 21 τοῦ βασικοῦ νόμου καὶ ἀντικατάστασις αὐτῶν διὰ νέων ἄρθρων. Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 15ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τῶν ἄρθρων 22 ἕως 24 τοῦ βασικοῦ νόμου καὶ ἀντικατάστασίς των διὰ νέου Μέρους. Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπαναρίθμησις τοῦ Τρίτου, Τετάρτου καὶ Πέμπτου Μέρους καὶ τῶν ἄρθρων 25 ἕως 29. Ἄρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 17ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 17ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 36 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 18ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 18ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 38 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 19ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 19ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 19ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς ἐνθέσεως νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 20ὸν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 20ὸν ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 20ὸν ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς καταργήσεως Μερῶν καὶ ἄρθρων. Ἄρθρον 21ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ;

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 21ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 21ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς ἐνθέσεως νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 22ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 22ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 22ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς ἐπαναριθμήσεως τοῦ Ἐνδεκάτου Μέρους αὐτοῦ καὶ καταργήσεως καὶ ἐπαναριθμήσεως ἄρθρων. Ἄρθρον 23ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 23ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 23ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 47 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 24ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 24ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 24ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 56 καὶ τοῦ Δωδεκάτου Μέρους. Ἄρθρον 25ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 25ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 25ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς ἐπαναριθμήσεως τοῦ Δεκάτου Τρίτου Μέρους ὡς Μέρους Ἑνάτου καὶ ἀντικαταστάσεως τῆς ἐπικεφαλίδος αὐτοῦ. Ἄρθρον 26ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 26ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 26ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς ἐπαναριθμήσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 63, καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 65 καὶ ἐπαναριθμήσεως τῶν ἄρθρων 64 καὶ 66. Ἄρθρον 27ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 27ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 27ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς ἐπαναριθμήσεως τοῦ Δεκάτου Τετάρτου Μέρους καὶ τῆς καταργήσεως τῶν ἄρθρων 67 ἕως 74, 77 καὶ 78. Ἄρθρον 28ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 28ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 28ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς ἐνθέσεως νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 29ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 29ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τοῦτο ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ Πρώτου Παραρτήματος τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 30όν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 30όν ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 30όν ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ Δευτέρου Παραρτήματος τοῦ βασικοῦ νόμου καὶ ἀντικατάστασις αὐτοῦ διὰ νέου Παραρτήματος. Ἄρθρον 31ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 31ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Παραρτήματος ἐγκριθῶσι ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰς τὸ Παράρτημα Δεύτερον, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τοῦ 31ου ἄρθρου ὑπάρχει μία τροποποίησις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰς τὰς ἐπιφυλάξεις, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰς τὰς ἐπιφυλάξεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐπιφυλάξεων ὡς ἔχουν τροποποιηθῇ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

«Νοεῖται ὅτι εἰς περιπτώσεις καθ' ἃς τὸ φορολογητέον εἰσόδημα ἑταιρείας συσταθείσης καὶ ἐγγραφείσης ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἐκ τῶν ἐν ταῖς παραγράφοις (α) καὶ (ζ) τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 5 ἀναφερομένων πηγῶν μὴ περιλαμβανομένων τόκων, μερισμάτων καὶ ἐνοικίων—

(α) δὲν ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν £7.000, ποσὸν μέχρι £5.000 τοῦ εἰρημένου εἰσοδήματος, τὸ ὁποῖον μεταφέρεται εἰς τὸ ἀποθεματικὸν αὐτῆς

κεφάλαιον καὶ παραμένει ἐν αὐτῇ καὶ χρησιμοποιεῖται διὰ τοὺς σκοποὺς αὐτῆς φορολογεῖται κατὰ συντελεστὴν 250 μίλς ἐφ' ἑκάστης λίρας·

(β) ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν £7.000, ἀλλὰ δὲν ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν £8.500, τηρουμένων τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου (α) ἀνωτέρω, ὁ πληρωτέος φόρος θὰ ἰσοῦται πρὸς τὸ ἄθροισμα τοῦ φόρου τοῦ πληρωτέου ἐπὶ ποσοῦ φορολογητέου εἰσοδήματος £7.000 καὶ τοῦ ποσοῦ δι' οὗ τὸ φορολογητέον εἰσόδημα ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν £7.000.

Νοεῖται περαιτέρω ὅτι εἰς περίπτωσιν διαλύσεως τῆς ἑταιρείας, τὸ σύνολον τοῦ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου οἱασδήποτε διαχειριστικῆς περιόδου, τὸ φορολογηθὲν κατὰ συντελεστὴν 250 μίλς ἐφ' ἑκάστης λίρας δύναται νὰ λογίζηται ὡς εἰσόδημα τοῦ ἔτους κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἑταιρεία διαλύεται, καὶ θὰ φορολογῆται κατὰ συντελεστὴν 175 μίλς ἐφ' ἑκάστης λίρας».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἐπειδὴ ἔχω ὡρισμένας ἐπιφυλάξεις εἰς τὸ ἄρθρον αὐτὸ θὰ τηρήσω ἀποχήν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὥστε ὑπάρχουν 2 ἀποχαί, εἰς τὸ 31ον ἄρθρον.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 31ον ἄρθρον καὶ τὸ Παράρτημα ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 31ον ἄρθρον καὶ τὸ Παράρτημα ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τῶν ἐν τῷ βασικῷ νόμῳ ἀναφορῶν εἰς Μέρη, ἄρθρα κ.λ.π. ἐπαναριθμηθέντα ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου. Ἄρθρον 32ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 32ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 32ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις. Ἄρθρον 33ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 33ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 33ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔναρξις ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου. Ἄρθρον 34ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 34ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 34ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν αὐτοῦ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος Νόμων τοῦ 1961 ἕως 1966 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένων ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»), ὁ δὲ βασικὸς νόμος καὶ ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὁμοῦ ὡς οἱ περὶ Φορολογίας Εἰσοδήματος Νόμοι τοῦ 1961 ἕως 1969.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Παρακαλῶ τώρα τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ τιτλοφορουμένου «Ὁ περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ Ἀνακτήσεως Φόρων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 3ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ βασικοῦ νόμου καὶ ἀντικατάστασις αὐτοῦ διὰ νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τὸ 11ον ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου διαγράφεται, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, καὶ τὰ ἑπόμενα ἀναριθμοῦνται ἀναλόγως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἑπομένως ὁ ἀριθμὸς ἑνὸς ἑκάστου τῶν ὑπολοίπων ἄρθρων θὰ σμικρυνθῇ κατὰ μίαν μονάδα. Δηλαδὴ τὸ ἄρθρον 12 θὰ γίνῃ 11 καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς ἐνθέσεως νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 29 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 30 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 32 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 33 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου καὶ ἀντικατάστασις αὐτοῦ διὰ νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 34 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου καὶ ἀντικατάστασις αὐτοῦ διὰ νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς ἐνθέσεως νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 17ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις, ἐπαναρίθμησις καὶ ἀντικατάστασις ἄρθρων τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Τὸ 18ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπαναρίθμησις ἄρθρων. Ἄρθρον 19ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 19ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 39 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 20όν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 20όν ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 44 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου καὶ ἀντικατάστασις αὐτοῦ διὰ νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 21ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Τὸ 21ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 45 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 22ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 22ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 46 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου καὶ ἀντικατάστασις αὐτοῦ διὰ νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 23ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 23ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 51 (ὡς τοῦτο ἐπανηριθμήθη) τοῦ βασικοῦ νόμου καὶ ἀντικατάστασις αὐτοῦ διὰ νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 24ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 24ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσις τοῦ νομοσχεδίου ἐτερματίσθη καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν αὐτοῦ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ Ἀνακτήσεως Φόρων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ Ἀνακτήσεως Φόρων Νόμου τοῦ 1963 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς νόμον.

Τὸ τρίτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἀναφέρεται εἰς τοὺς Κανονισμοὺς περὶ Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν αὐτῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΘΕΙΣΗΣ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΟΔΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΟΥ 1969.

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐμελέτησε τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος Γνωστοποίησιν εἰς δύο αὐτῆς συνεδριάσεις συγκροτηθείσας τὴν 22αν καὶ 28ην Ἰουλίου 1969. Εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν κληθέντες παρέστησαν ὁ Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Πολεοδομίας καὶ Οἰκήσεως. Παρέστησαν ἐπίσης ἐκπρόσωποι τοῦ Κυπριακοῦ Συνδέσμου Ἰδιοκτητῶν Ἀκινήτων. Εἰς τὴν δευτέραν συνεδρίασιν παρέστησαν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Πολεοδομίας καὶ Οἰκήσεως καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Συνδέσμου Πολιτικῶν Μηχανικῶν καὶ Ἀρχιτεκτόνων Κύπρου καὶ τοῦ Κυπριακοῦ Συνδέσμου Ἰδιοκτητῶν Ἀκινήτων. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς συνεδριάσεις παρέστη ἐπίσης ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτης Τουμαζῆς.

Διὰ τῆς ὡς ἄνω Γνωστοποιήσεως, ἥτις ἐκδίδεται δυνάμει τῆς παραγράφου (6) τοῦ Κανονισμοῦ 6 τῶν περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Κανονισμῶν, περιγράφονται αἱ περιοχαὶ ἐντὸς τῶν ὁποίων καθορίζονται, ἐκτὸς τῶν ὑφισταμένων περιορισμῶν, ἐπιπρόσθετοι ἢ διάφοροι περιορισμοὶ ἀναφορικῶς πρὸς τὸν ἀριθμὸν ὀρόφων, τὸ ὕψος, τὸν συντελεστὴν δομήσεως ἢ τὴν γωνίαν δομήσεως οἱασδήποτε νέας οἰκοδομῆς.

Κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτὰς ἐτονίσθη ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἡ ἔκδοσις μιᾶς τοιαύτης γνωστοποιήσεως ἀποτελεῖ ἓν προσωρινὸν μέτρον πρὸς ἔλεγχον τῆς οἰκοδομικῆς δραστηριότητος, τὸ ὁποῖον θὰ παύσῃ νὰ ὑφίσταται εὐθὺς μετὰ τὴν ψήφισιν τῆς νέας πολεοδομικῆς νομοθεσίας ἥτις καὶ θὰ περιέχῃ διατάξεις ὡς ἡ παροῦσα Γνωστοποίησις. Ἡ Γνωστοποίησις αὕτη ὑπῆρξε συνάρτησις διαφόρων παραγόντων καὶ παραδεδεγμένων ἀρχῶν πολεοδομίας, ἐλήφθη δέ, κατὰ τὴν ἔκδοσίν της, σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ πολεοδομία, ὡς ἔχει σήμερον, συνεχῶς ἐξελίσσεται καὶ διαμορφοῦται, μὴ δυναμένη νὰ περιορισθῇ εἰς ἓν κλειστὸν πλαίσιον καθοριζόμενον ὑπὸ ἀριθμοῦ τινος πολεοδομικῶν κανόνων καὶ ἀρχῶν.

Ἐτονίσθη ὡσαύτως ὑπὸ τῶν Κυβερνητικῶν ἐκπροσώπων ὅτι ὁ καθορισθεὶς συντελεστὴς δομήσεως καὶ γωνία δομήσεως ἐγένοντο κατόπιν ἐμπεριστατωμένων μελετῶν ὑπὸ τοῦ Τμήματος Πολεοδομίας, ἐλήφθη δέ, κατ' αὐτάς, σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν ἡ γενικωτέρα ἀνάπτυξις τῶν πόλεων ἐν συσχετισμῷ μὲ τὰς ἐν Κύπρῳ συνθήκας.

Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ὡς ἄνω ἐπαγγελματικῶν συνδέσμων, καταθέσαντες ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς σχετικὰ μνημόνια περιέχοντα ἐν ἐκτάσει τὰς ἀπόψεις τῶν συνδέσμων των, ἐξέφρασαν καὶ διὰ ζώσης ταύτας καὶ παρετήρησαν τὰ ἀκόλουθα :

(1) Ἡ προτεινομένη γωνία δομήσεως ἐκ 50° κρίνεται πολὺ μικρὰ ἐν ὄψει τῶν ἐν Κύπρῳ κλιματολογικῶν συνθηκῶν καὶ τῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν τοῦ τόπου, εἰσηγήθησαν δὲ τὴν αὔξησιν αὐτῆς, τονίσαντες ὅτι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ δημιουργήσωμεν οἰκοδομὰς πυραμοειδοῦς σχήματος καὶ ἄπειρα προβλήματα ἀπὸ ἀπόψεως αἰσθητικῆς, λειτουργικῆς καὶ στατικῆς.

(2) Διὰ τοῦ καθορισμοῦ γωνιῶν δομήσεως περιορίζεται αὐτομάτως τὸ ὕψος τῶν κλιμακοστασίων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ὑποχρεώνῃ τοὺς τεχνικοὺς νὰ προβαίνουν εἰς τὴν τοποθέτησιν τῶν τοιούτων κλιμακοστασίων εἰς τὸ κέντρον τῶν οἰκοδομῶν καὶ τοῦτο πρὸς ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ὑφισταμένους κανονισμοὺς περὶ πυροσβέσεως, ἀσφαλείας, κ.λ.π.

(3) Οἱ προτεινόμενοι συντελεσταὶ δομήσεως κρίνονται ὡς ἄκρως περιοριστικοὶ τοῦ ὕψους τῶν οἰκοδομῶν.

(4) Ὁ καθορισμὸς μὴ σταθερᾶς γωνίας δομήσεως ἐκ 50° θὰ ἐπηρεάσῃ δυσμενῶς τὰ οἰκόπεδα τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ἐπὶ στενῶν ὁδῶν ἀλλ' ἐφάπτονται οἰκοπέδων τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ἐπὶ πλατυτέρων ὁδῶν μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργηθῇ σύγχυσις καὶ ἀνομοιομορφία εἰς τὰς οἰκοδομὰς ἐν περιπτώσει μελλοντικῆς διευρύνσεως τῶν ὁδῶν τούτων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν, ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὰ κατατεθέντα μνημόνια καὶ ἀντήλλαξεν ἀπόψεις ἐπὶ πάντων τῶν ἀνωτέρω μετὰ τῶν παρευρεθέντων κυβερνητικῶν ἀρμοδίων καὶ τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐπαγγελματικῶν συνδέσμων, προέβη, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, εἰς τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις ἐπὶ τῆς Γνωστοποιήσεως:

(α) Ἡ ὑποπαράγραφος (1) τῆς παραγράφου 2 τῆς Γνωστοποιήσεως τροποποιεῖται διὰ τῆς ἐν τέλει αὐτῆς προσθήκης τῆς ἀκολούθου ἐπιφυλάξεως :

«Νοεῖται ὅτι ἡ διάταξις τῆς παρούσης παραγράφου δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ χώρου ἀνελκυστῆρος ἢ κλιμακοστασίου.».

Δοθέντος ὅτι διὰ τοῦ καθορισμοῦ γωνιῶν δομήσεως ἐφ' ἑκάστης νέας οἰκοδομῆς θὰ περιορισθῇ αὐτομάτως καὶ τὸ ὕψος τοῦ κλιμακοστασίου αὐτῆς, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργῶνται κλιμακοστάσια εἰς τὸ κέντρον τῆς οἰκοδομῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀντίκειται πρὸς τοὺς ὑφισταμένους κανονισμοὺς περὶ πυροσβέσεως, ἀσφαλείας, κ.λ.π., ἡ Ἐπιτροπή, ἀφοῦ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς παραστάσεις τῶν ἀρχιτεκτόνων καὶ πολιτικῶν μηχανικῶν, κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα, συμφωνούντων καὶ τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ὅπως αἱ διατάξεις τῆς ρηθείσης παραγράφου μὴ ἐφαρμόζωνται ἐπὶ τῶν χώρων κλιμακοστασίου καὶ ἀνελκυστῆρος.

(β) Ἡ ὑποπαράγραφος (2) τῆς παραγράφου 2 τῆς Γνωστοποιήσεως τροποποιεῖται διὰ τῆς προσθήκης εὐθὺς μετὰ τὴν λέξιν «πεντήκοντα» (3η γραμμὴ) τῆς λέξεως «πέντε» καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν λέξεων «δέκα δακτύλους (ἵντζας)» (8η γραμμὴ) καὶ «τεσσαράκοντα δύο» (13η γραμμὴ) διὰ τῶν λέξεων «ἕνα πόδα» καὶ «ἑξήκοντα», ἀντιστοίχως.

Αἱ ὡς ἄνω τροποποιήσεις ἐκρίθησαν σκόπιμοι ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἵνα καταστῇ δυνατή, τηρουμένων τῶν πολεοδομικῶν ἀρχῶν, ἡ περαιτέρω αὔξησις τοῦ ὕψους τῶν οἰκοδομῶν.

(γ) Ἡ ὑποπαράγραφος (2) τῆς παραγράφου 2 τῆς Γνωστοποιήσεως τροποποιεῖται διὰ τῆς ἐν τέλει τῆς δευτέρας ἐπιφυλάξεως αὐτῆς προσθήκης τῆς ἀκολούθου νέας ἐπιφυλάξεως :

«Νοεῖται ὡσαύτως ὅτι, ὁσάκις τὸ ἀκίνητον τοῦτο ἐφάπτεται ὁδοῦ πλάτους μικροτέρου τῶν τριάκοντα ποδῶν, τῇ αἰτήσει τοῦ κυρίου τοῦ ἀκινήτου, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Πολεοδομίας καὶ Οἰκήσεως δύναται, κατὰ τὴν κρίσιν του, νὰ ἐγκρίνῃ ὅπως διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς παρούσης παραγράφου ληφθῇ ὡς πλάτος τῆς ὁδοῦ ταύτης τὸ πλάτος τὸ ὁποῖον δεικνύεται ἐπὶ σχεδίου διευρύνσεως τῆς εἰρημένης ὁδοῦ ἐκπονουμένου ὑπ' αὐτοῦ, νοουμένου ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ κύριος τοῦ ἀκινήτου εἶναι πρόθυμος νὰ παραχωρήσῃ καὶ θὰ παραχωρήσῃ πρὸς διεύρυνσιν τῆς ὁδοῦ πᾶν τμῆμα τοῦ ἀκινήτου ἀπαιτούμενον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συμφώνως πρὸς τὸ εἰρημένον σχέδιον ὡς ἐὰν τὸ σχέδιον τοῦτο ἦτο ἐκπονηθέν, κατατεθὲν καὶ γνω-

στοποιηθὲν δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Νόμου, αἱ δὲ διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ 6 καὶ αἱ λοιπαὶ διατάξεις τῆς παρούσης Γνωστοποιήσεως θὰ ἐφαρμόζωνται ἀφαιρουμένου παντὸς τοιούτου τμήματος.».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐκρίθη ἀναγκαία ἵνα οἱ ἰδιοκτῆται οἰκοπέδων, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ἐπὶ στενῶν ὁδῶν, αἵτινες συνεπείᾳ καθυστερήσεως ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν ἢ δι' οἱονδήποτε ἄλλον λόγον δὲν ὑπέστησαν οἱανδήποτε διεύρυνσιν ἢ ρυμοτομίαν, μὴ εὑρίσκωνται εἰς μειονεκτικὴν θέσιν ἔναντι τῶν ἰδιοκτητῶν ἄλλων οἰκοπέδων, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ἐπὶ ὁδῶν ἐφ' ὧν συνεπληρώθη ἡ τοιαύτη διεύρυνσις ἢ ρυμοτομία.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἔγκρισιν τῆς παρούσης Γνωστοποιήσεως ὡς ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἁπλῶς θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι συμφωνῶ μὲ τὰς τροπολογίας τὰς ὁποίας ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐπέφερεν, ἀλλὰ πιστεύω ὅτι χρειάζεται περαιτέρω μελέτη τοῦ θέματος καὶ ὅτι, παρ' ὅλον ὅτι θὰ ψηφίσω ὑπὲρ τῆς Γνωστοποιήσεως, πιστεύω ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συνεργασία μεταξὺ τοῦ Τμήματος Πολεοδομίας καὶ τῶν ὑπευθύνων τεχνικῶν τοῦ Κλάδου καὶ τῶν Συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων οὕτως ὥστε νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν ὅλαι αἱ γενόμεναι σχετικαὶ εἰσηγήσεις μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ λογικὸν τμῆμα τούτων θὰ γίνῃ ἀποδεκτόν. Νομίζω ὅτι ὑπ' αὐτὸ τὸ πρῖσμα πρέπει νὰ ἐγκριθῇ ἡ παροῦσα Γνωστοποίησις, διότι ὑπάρχουν ἀρκεταὶ ἐποικοδομητικαὶ εἰσηγήσεις αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν περιληφθῆ ἀκόμη εἰς αὐτήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἐζήτησε τὸν λόγον.

Ἐὰν πρόκειται νὰ ὁμιλήσῃ ἀπὸ τοῦ βήματος τότε θὰ πρέπει νὰ ἀναμείνῃ μέχρις ὅτου ἐπαναρχίσωμεν τὴν συνεδρίασιν διότι θὰ διακόψωμεν διὰ πέντε λεπτά.

(Ὥρα διακοπῆς 9.03 μ.μ.)

(Ὥρα ἐνάρξεως 9.10 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Θὰ ψηφίσωμεν ὑπὲρ τῆς Γνωστοποιήσεως ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν. Ὁ μόνος λόγος ποὺ μᾶς κάμνει νὰ τὴν ψηφίσωμεν εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι πρόκειται περὶ μιᾶς προσωρινῆς διευθετήσεως καὶ τὸ ὅτι ὑπάρχει ἀπόλυτος καὶ ἐπείγουσα ἀνάγκη κάποιας προβλέψεως ἡ ὁποία νὰ θέτῃ φραγμὸν εἰς τὴν ἀνεξέλεγκτον ἀνοικοδόμησιν πολυορόφων κτιρίων εἰς περιοχὰς εἰς τὰς

οποίας πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἕνας σχετικὸς ἔλεγχος. Ὅμως πιστεύομεν ὅτι ἡ παροῦσα Γνωστοποίησις, ἔστω καὶ μετὰ τὰς τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι ἔχουν γίνει ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, δὲν εἶναι ἡ πλήρως ἐνδεδειγμένη καὶ χρήζει περαιτέρω καὶ ἐνδελεχοῦς μελέτης. Τὸ ὅτι ὁ Σύνδεσμος Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν τῆς Κύπρου, δηλαδὴ τὸ μόνον ἄλλον εἰδικὸν Σῶμα πλὴν τοῦ Τμήματος Πολεοδομίας ποὺ δύναται νὰ ἔχῃ λόγον ἐπὶ τοιούτων τεχνικῶν ζητημάτων, ἔχει σοβαρὰς ἐνστάσεις, μᾶς ἐνδυναμώνει τὴν ἄποψιν ὅτι τὸ περιεχόμενον τῆς Γνωστοποιήσεως χρήζει περαιτέρω ἐξετάσεως.

Ἐπὶ τοῦ ὅλου θέματος, τὸ ὁποῖον ἐγείρεται ἐκ τῆς Γνωστοποιήσεως, εἰλικρινῶς πιστεύομεν ὅτι τόσον ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ὅσον καὶ τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα Πολεοδομίας ἔχουν ὑποπέσει εἰς μερικὰ σφάλματα εἰς τὸν μέχρι σήμερον χειρισμόν του.

Πρῶτον, πιστεύομεν ὅτι παρετηρήθη μεγάλη καθυστέρησις εἰς τὴν ριζικὴν καὶ ἐνδελεχῆ ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος. Ἀπὸ τοῦ Μαΐου τοῦ 1967 ἐδημοσιεύθησαν Κανονισμοὶ καὶ Διατάγματα τὰ ὁποῖα μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου, σιωπηρῶς καὶ ὀρθῶς, ἐθεωρήθησαν ὡς ἀντικανονικὰ καὶ ἐδημιουργήθη οὕτω μία ἀνωμαλία τὴν ὁποίαν ἐχρειάσθημεν πέραν τῶν δύο ἐτῶν διὰ νὰ διορθώσωμεν. Ἐν τῷ μεταξὺ οἰκοδομαὶ πολυόροφοι, ἄνευ ἐλέγχου ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὕψος, ἔχουν ἀνεγερθῆ καὶ ἄλλαι ἄδειαι ἐδόθησαν δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἐν ὄψει αὐτῆς τῆς καταστάσεως. Καὶ διὰ τὴν κατάστασιν ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη ἀσφαλῶς τὸ Τμῆμα Πολεοδομίας φέρει ἀκεραίαν τὴν εὐθύνην.

Δεύτερον, πιστεύομεν ὅτι τὸ Τμῆμα Πολεοδομίας ὤφειλε πρὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς παρούσης Γνωστοποιήσεως νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα πλέον ἐπισταμένως, νὰ συνεργασθῆ καὶ νὰ ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις τῶν ἁρμοδίων καὶ συγκεκριμένως τοῦ Συνδέσμου Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν, λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι ὁ Σύνδεσμος αὐτὸς ὁ ὁποῖος πρῶτος ἤγειρε τὴν ἀνάγκην ρυθμίσεως τοῦ θέματος τοῦ ὕψους τῶν οἰκοδομῶν ἐπὶ πλέον ἐπιστημονικῆς βάσεως, ὅπως εἶναι ἡ γωνία δομήσεως καὶ τὸ ποσοστὸν δομήσεως. Ἐκτὸς τούτου ὁ Σύνδεσμος Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν περιλαμβάνει εἰς τοὺς κόλπους του εἰδικοὺς διὰ τὸ θέμα τοῦτο, εἰς πρόσφατον δὲ Συνέδριόν των ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἐτόνισε τὴν συμβολὴν τῶν ἀρχιτεκτόνων καὶ πολιτικῶν μηχανικῶν τῆς Κύπρου εἰς τὴν τεχνικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου μας.

Πιστεύομεν, συνεπῶς, ὅτι τὸ γεγονὸς ὅτι τονίζομεν τὴν προσωρινότητα τῆς παρούσης Γνωστοποιήσεως θὰ ὡδηγήσῃ τὸ ἐνωρίτερον τὸ Τμῆμα Πολεοδομίας εἰς μίαν ἐποικοδομητικὴν συνεργασίαν μετὰ τοῦ προαναφερθέντος Συνδέσμου οὕτως ὥστε συντόμως, καὶ οὐχὶ μέχρις ὅτου ψηφίσωμεν τὸν περὶ Πολεοδομίας Νόμον, νὰ ἔχωμεν ἐνώπιόν μας μίαν ἄλλην Γνωστοποίησιν, πλέον κατάλληλον, ἡ ὁποία νὰ βασίζεται ἀκόμη περισσότερον ἐπὶ ἐπιστημονικῶν ἀλλὰ καὶ ρεαλιστικῶν κριτηρίων βασιζομένων ἐπὶ τῆς Κυπριακῆς πραγματικότητος. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἡ Γνωστοποίησις τὴν ὁποίαν ἔχομεν σήμερον ἐνώπιόν μας, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἶναι γνωστοποίησις ἡ ὁποία δίδεται δυνάμει τῶν Κανονισμῶν τοὺς ὁποίους ἐψήφισεν ἡ Βουλὴ προσφάτως.

Θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω τὸ Σῶμα ὅτι ἡ τροποποίησις τῶν Κανονισμῶν καὶ ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Σώματος τούτου διὰ νὰ κατατεθῆ ἐν τέλει ἡ Γνωστοποίησις τῆς φύσεως τὴν ὁποίαν ἔχομεν σήμερον

ἐνώπιόν μας, δηλαδὴ λεπτομερὴς Γνωστοποίησις εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἀναφέρωνται τὰ συγκεκριμένα κριτήρια ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ Πολεοδομικὴ Ἀρχὴ θὰ βασίζεται διὰ νὰ ἐκδώσῃ ἢ νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἔκδοσιν μιᾶς ἀδείας διότι, ὡς θὰ ἐνθυμῆσθε, εἰς τὸ παρελθὸν τὰ κριτήρια αὐτὰ ἦσαν ἀπόλυτα καὶ ἐντελῶς ἀκατάλληλα.

Τὸ Τμῆμα τῆς Πολεοδομίας, μετὰ τὴν εἰσήγησιν τῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως προβῇ εἰς τὴν σύνταξιν ἐλαστικῶν ἢ καὶ δικαιοτέρων κριτηρίων, ἐμελέτησε τὸ θέμα τοῦτο καὶ προέβη εἰς τὴν κατάθεσιν τῆς παρούσης Γνωστοποιήσεως. Συνέτειναν τὰ μέγιστα εἰς τὴν τελικὴν διαμόρφωσιν τῆς Γνωστοποιήσεως αὐτῆς αἱ ἀπόψεις τὰς ὁποίας ἐξέφρασαν οἱ πλέον ἁρμόδιοι ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα, ἤτοι οἱ ἐπαγγελματικοὶ ὀργανισμοὶ τῶν Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν.

Ὅταν συνεζητεῖτο ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ Γνωστοποίησις ἐδόθη ἡ εὐκαιρία τόσον εἰς τοὺς ἐπαγγελματικοὺς αὐτοὺς ὀργανισμοὺς ὅσον καὶ εἰς τὸν ὀργανισμὸν τῶν Ἰδιοκτητῶν Ἀκινήτων νὰ ἐκφράσουν τὰς ἀπόψεις των. Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ Γνωστοποίησις περιέχει δευτερογενῆ νομοθεσίαν τῆς ὁποίας ἡ ζωὴ θὰ εἶναι βραχυτάτη, ἐλπίζομεν δὲ νὰ εἶναι βραχυτέρα ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἔχει ὑπ' ὄψιν του τὸ Τμῆμα Πολεοδομίας, διότι πρόκειται μᾶλλον περὶ πειραματικῆς τρόπον τινὰ νομοθεσίας.

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς Γνωστοποιήσεως αὐτῆς ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς ἀνέφερα προηγουμένως, οἱ ἐπαγγελματικοὶ σύνδεσμοι ἐξέφρασαν καὶ διὰ ζώσης τὰς ἀπόψεις των. Ὡρισμέναι τῶν ἀπόψεων τούτων εὗρον ἀπήχησιν καὶ συμπεριελήφθησαν εἰς τὰς τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, αἱ ὁποῖαι περιέχονται σήμερον εἰς τὴν Γνωστοποίησιν. Εἶμαι ὅμως βέβαιος, καὶ τὴν γνώμην αὐτὴν μπορῶ νὰ πῶ ἐπισήμως ὅτι συμμερίζεται ἓν τινι μέτρῳ καὶ τὸ Τμῆμα Πολεοδομίας, ὅτι τοὐλάχιστον εἰς τὸ θέμα τοῦ ἀνωτάτου συντελεστοῦ δομήσεως ὑπάρχει ἔδαφος περαιτέρω μελέτης καὶ ἐπεξεργασίας. Ἔχω δὲ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ ὑπευθύνου τοῦ Τμήματος τούτου ὅτι θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τώρα ἀμέσως ἡ μελέτη καὶ ἡ ἀναθεώρησις, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ συντελεστοῦ αὐτοῦ ὥστε νὰ τροποποιηθῇ εἰς ὡρισμένας περιοχὰς εἰς τὰς ὁποίας δικαιολογεῖται ἡ αὔξησίς του. Διότι εἶναι φυσικὸν νὰ μὴν ἰσχύῃ ὁ ἴδιος συντελεστὴς δι' ὅλας τὰς περιοχὰς εἰς τὴν Κύπρον. Ἀλλὰ δι' ὡρισμένας περιοχὰς ὅπως εἰς τὴν πόλιν, εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως, νὰ δύναται νὰ ἰσχύῃ συντελεστὴς μεγαλύτερος. Ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ, εἰδικῶς, ἀντιλαμβάνομαι ὅτι συντόμως θὰ γίνουν περαιτέρω ἔρευναι καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ καταλήξουν εἰς τὴν ἐν τέλει τροποποίησιν, εἰς σύντομον χρονικὸν διάστημα, τοῦ συντελεστοῦ αὐτοῦ δομήσεως εἰς ὡρισμένας περιοχάς.

Ὁ συνάδελφος κ. Χρύσης Δημητριάδης ἀνεφέρθη εἰς τὴν εὐθύνην τοῦ Τμήματος Πολεοδομίας διὰ τὴν εἰς τὸ παρελθὸν ἐλλειπῆ νομοθεσίαν περὶ τὰ θέματα ταῦτα. Ὀφείλω νὰ πῶ, πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ Τμήματος τούτου, ὅτι δὲν εὐθύνεται διὰ τὸ νομοθετικὸν κενὸν τὸ ὁποῖον ἐδημιουργήθη. Ὑπῆρξεν ἡ ἄποψις ὅτι οἱ Κανονισμοὶ οἱ ὁποῖοι ὑπῆρχαν εἰς τὸ παρελθὸν ἦσαν συνταγματικοί. Ὅταν ὡρισμένοι αἰτηταὶ ἀπετάθησαν εἰς τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον καὶ ἠγέρθη καὶ πάλιν τὸ θέμα τότε ἐξεφράσθησαν ἀμφιβολίαι καὶ τότε ἤρχισαν νὰ ἐξετάζουν εἰς τὸ Τμῆμα Πολεοδομίας τροποποίησιν τῶν Κανονισμῶν αὐτῶν ἢ τὴν κατάθεσιν εἰς τὴν Βουλὴν καταλλήλου Νομοθεσίας. Νομίζω ὅμως ὅτι θὰ ἦτο ἄδικον νὰ ἐπιρρίψωμεν εὐθύνην εἰς τὸ Τμῆμα αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐργάζεται, παραεργάζεται θὰ ἔλεγα, ἐν ὄψει τῆς σημερινῆς Κυπριακῆς πραγματικότητος καὶ ἐν ὄψει τῆς δραστηριότητος ἡ ὁποία ὑπάρχει σήμερον εἰς τὸν τομέα αὐτόν. Καὶ ὅταν ὁ συνάδελφος ἀνεφέρθη εἰς τὰ διάφορα πανύψηλα καὶ ἴσως ἀκαλαίσθητα κτίρια τὰ ὁποῖα ἀνηγέρθησαν εἰς τὴν Κύπρον καὶ εἶπεν ὅτι δι' αὐτὰ εὐθύνεται μόνον τὸ Τμῆμα Πολεοδομίας, θὰ ἔλεγα ὅτι δὲν εἶναι μόνον τὸ Τμῆμα Πολεοδομίας ποὺ εὐθύνεται ἀλλὰ ἴσως καὶ ἄλλοι. Καὶ θὰ ἦτο ἄδικον νὰ ἐπιρρίψωμεν τοιαύτην εὐθύνην εἰς τοὺς σκληρὰ ἐργαζομένους αὐτοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους.

Εὐχαριστῶ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί, ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως ἡ Γνωστοποίησις δυνάμει τοῦ Κανονισμοῦ 6, παράγραφος (6) ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἡ Γνωστοποίησις ἐγκρίνεται.

(Ὁ Πρόεδρος ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἕδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Κατετέθη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν Νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «Ὁ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας (Ἀναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969».

Τὸ Νομοσχέδιον ἐκηρύχθη ὡς ἐπειγούσης φύσεως καὶ ἐπομένως θὰ ἀκολουθήσῃ νέα συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ἡ ὁποία ἀρχίζει αὐτὴν τὴν στιγμὴν διὰ τὴν συζήτησιν καὶ ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου.

Παρακαλῶ νὰ διαπιστωθῇ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΙΣ ΚΑΙ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1969».

Παρόντες :

Γεώργιος Ἰωαννίδης, Πρόεδρος
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Νῖκος Ἀγγελίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 31ην Ἰουλίου 1969.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας (Ἀναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) Νόμου οὕτως ὥστε νὰ ἀρθῇ ὁ περιορισμὸς 1 : 3, ὅστις ὑφίσταται εἰς τὸν βασικὸν νόμον, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς προαγωγὰς τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας, ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα καὶ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ διαγραφὴ τῶν ἀνωτέρω ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα κοινῆς ἀποφάσεως τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ὀργανώσεων τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων καθηγητῶν καὶ διδασκάλων, ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ Πίνακος «Α» τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας (Ἀναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1969, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας (Ἀναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) Νόμου τοῦ 1968 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ἡ παροῦσα συνεδρία τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων εἶναι ἡ τελευταία τῆς ἐννάτης Συνόδου ἡ ὁποία ἤρχισε τὴν 26ην Σεπτεμβρίου 1968 καὶ λήγει σήμερον, 31ην Ἰουλίου 1969. Κατὰ τὴν Σύνοδον αὐτὴν τὸ Σῶμα ἐπραγματοποίησε 46 συνεδριάσεις, αἱ δὲ διάφοροι Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ 201 συνεδριάσεις.

Ὁ μέσος ὅρος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν οἵτινες παρέστησαν εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Σώματος εἶναι 24, ἤτοι ποσοστὸν 80% περίπου τοῦ ὁλικοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ἑλλήνων Βουλευτῶν τῶν ὁποίων ἡ θητεία ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα.

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν 100 Νομοσχέδια ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ 2 Προτάσεις Νόμων ὑπὸ Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν. Κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον ἐψηφίσθησαν 103 Νόμοι, συμπεριλαμβανομένων καὶ 3 Νομοσχεδίων ἐκκρεμούντων ἀπὸ τὴν προηγουμένην Σύνοδον, ἓν Νομοσχέδιον ἀπεσύρθη καὶ ἓν κατεψηφίσθη. Παραμένουν ἐκκρεμῆ 6 Νομοσχέδια.

Τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν ψηφισθέντων Νομοσχεδίων εἶναι τὰ ἀκόλουθα :

(1) Ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος.

(2) Ὁ περὶ Δημοσίας Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας Νόμος.

(3) Ὁ περὶ Ἀναδασμοῦ Νόμος.

(4) Ὁ περὶ Ξενοδοχείων καὶ Τουριστικῶν Καταλυμάτων Νόμος.

(5) Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀθλητισμοῦ Νόμος.

(6) Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ Νόμος.

(7) Οἱ Νόμοι περὶ Ἀναθεωρήσεως τῶν Μισθῶν καὶ Μισθοδοτικῶν Κλιμάκων τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων, τῶν Καθηγητῶν, τῶν Διδασκάλων, τῶν Δικαστῶν, τῶν Ἀστυνομικῶν καὶ Πυροσβεστῶν.

(8) Οἱ δύο Προϋπολογισμοὶ τοῦ Κράτους.

Ἐπίσης κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν 11 Κανονισμοὶ ἐκ τῶν ὁποίων 9 ἐνεκρίθησαν, εἰς ἀπερρίφθη καὶ εἰς ἀπεσύρθη ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Ὡσαύτως κατετέθη μία Γνωστοποίησις ἥτις καὶ ἐνεκρίθη.

Αἱ διάφοροι Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐπελήφθησαν, ἐκτὸς τῶν Νομοσχεδίων, καὶ τῶν ἀκολούθων θεμάτων :

(1) Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ ὁ βαθμὸς τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων μεταρρυθμίσεων.

(2) Καθυστέρησις παραλαβῆς τῆς ζιβανίας ὑπὸ τοῦ Σχεδίου Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων.

(3) Ἡ ἄρνησις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παραχωρήσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τὴν κοινότητα Λατσιῶν.

(4) Ἡ ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ γεωργικῶν φαρμάκων.

(5) Ὁ περὶ Ἐσπεριδοειδῶν Νόμος, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συγκαλλιεργείας καὶ αἱ ἐπιπτώσεις των ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου.

(6) Μελέτη τρόπων περαιτέρω ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων τῶν Τουρκοπλήκτων.

(7) Ἡ δημιουργηθεῖσα κατάστασις κατόπιν τῆς ἐξαγγελίας περὶ ἱδρύσεως παρανόμων ὀργανώσεων ἐν Κύπρῳ.

Κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον ὑπεβλήθησαν ὑπὸ Βουλευτῶν πρὸς τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα 255 Ἐρωτήσεις καὶ ἐλήφθησαν 212 Ἀπαντήσεις, συμπεριλαμβανομένων καὶ 42 Ἀπαντήσεων εἰς Ἐρωτήσεις ὑποβληθεῖσας κατὰ τὴν προηγουμένην Σύνοδον.

Ἡ Βουλὴ συνεζήτησεν ὡσαύτως τὰ ἀκόλουθα θέματα :

(1) Ἡ καθυστέρησις λειτουργίας τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνικοῦ Ἱνστιτούτου.

(2) Ἡ ἐμπορία ἐλαιῶν διὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων.

(3) Ἡ ἐθνικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ ἀνάγκη τῆς ἱδρύσεως ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ καὶ αἱ προϋποθέσεις λειτουργίας του.

(4) Ἡ ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καὶ γεωργικῶν φαρμάκων.

(5) Σύστασις ἢ μὴ εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν προβλεπομένων ἔργων.

(6) Ὁ περὶ Ἐσπεριδοειδῶν Νόμος, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συγκαλλιεργείας καὶ αἱ ἐπιπτώσεις των ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου.

(7) Ἡ ἄρνησις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παραχωρήσῃ ἄδειαν διαχωρισμοῦ οἰκοπέδων εἰς τὴν κοινότητα Λατσιῶν.

(8) Μελέτη τρόπων περαιτέρω ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων τῶν Τουρκοπλήκτων.

(9) Ἡ περικοπὴ ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνομβρίας.

Λεπτομέρειαι Ψηφισθέντων Νόμων

Προτάσεις Νόμων καὶ Νομοσχέδια κατατεθέντα εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν 9ην Σύνοδον	102
Ἐκκρεμοῦντα Νομοσχέδια ἐκ τῆς προηγουμένης Συνόδου	9
Σύνολον	111
Νόμοι ψηφισθέντες ὑπὸ τῆς Βουλῆς	103
Ἀποσυρθέντα Νομοσχέδια	1
Ἀπορριφθέντα Νομοσχέδια	1
Ἐκκρεμοῦντα Νομοσχέδια	6
Σύνολον	111

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν 18ην Σεπτεμβρίου, ὥραν 4ην ἀπογευματινήν.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἶμαι βέβαιος ὅτι διερμηνεύω τὰ αἰσθήματα ὅλων τῶν Μελῶν τοῦ Σώματος, τὰ ὁποῖα εἶναι αἰσθήματα εὐχαριστήσεως καὶ ἀνακουφίσεως διότι κατέστη δυνατὸν ὅπως ἐπανέλθητε ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κατόπιν τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ὑγείας τῆς θυγατρός σας, ἐκφράζομεν δὲ τὴν συμπάθειάν μας διὰ τὰ ὅσα ἔχετε ὑποστῆ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εὐχαριστῶ θερμῶς τοὺς ἐντίμους Βουλευτάς. Ἡ συμπαράστασίς των μὲ συγκινεῖ ἰδιαιτέρως καὶ αἱ διάφοροι ἐκδηλώσεις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου τῆς ἀσθενείας τῆς θυγατρός μου ἐτόνωσαν σημαντικῶς τὸ ἠθικόν μου.

Ἡ ἡμερησία διάταξις τῆς συνεδρίας τῆς Βουλῆς ἡ ὁποία ὡρίσθη διὰ τὴν 18ην Σεπτεμβρίου θὰ κυκλοφορήσῃ ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τοὺς ἐντίμους κυρίους Βουλευτάς, ὡρισμέναι δὲ ἐκ τῶν Ἐπιτροπῶν θὰ συνεχίσουν τὰς ἐργασίας των οὕτως ὥστε νὰ προετοιμασθῇ ἀρκετὴ ἐργασία διὰ τὴν πρώτην ταύτην συνεδρίαν τῆς Βουλῆς μετὰ τὰς διακοπάς.

Εὔχομαι εἰς τοὺς ἐντίμους συναδέλφους καλὰς διακοπάς.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 9.30 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

'Αγγελίδης Νῖκος
'Αναστασιάδης 'Αντώνιος
Γιάγκου 'Ανδρέας
Γιαμάκης 'Ιωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
'Ιωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς 'Ανδρέας
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης 'Ηρόδοτος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) 'Εκθέσεις ἐπὶ τοῦ περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ 'Ανακτήσεως Φόρων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969, αἱ ἐπ' αὐτῶν ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Α. Ζιαρτίδης—Ι. Γιαμάκης—Μ. Σαββίδης—Β. Λυσσαρίδης—Χρ. Μιχαηλίδης—Γ. Ποταμίτης—Αἰμ. Φράγκος—Χ. Μιχαηλίδης—Α. Γιάγκου—Χ. Χατζηχάρος—Π. Στυλιανοῦ) καὶ ψήφισις αὐτῶν.

(2) "Εκθεσις ἐπὶ τῆς Γνωστοποιήσεως τῆς ἐκδοθείσης δυνάμει τῶν περὶ Ρυθμίσεως 'Οδῶν καὶ Οἰκοδομῶν (Τροποποιητικῶν) Κανονισμῶν τοῦ 1969, αἱ ἐπ' αὐτῆς ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Β. Λυσσαρίδης—Χρ. Δημητριάδης—Λ. Δημητριάδης) καὶ ἔγκρισις αὐτῆς.

(3) Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ 'Εγγράφων.

(4) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ 'Εκπαιδευτικῆς 'Υπηρεσίας ('Αναδιάρθρωσις καὶ Μισθοδοσία) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1969 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) 'Απολογισμὸς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν Θ' Σύνοδον αὐτῆς.

ΤΕΛΟΣ Θ' ΣΥΝΟΔΟΥ

Τιμὴ 50 Μίλς

'Ετυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.